Digitized by Google

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA ALESSANDRINA
G K 8 1
ROMA

Digitized by Google

Jj. a. 5

Digitized by Google

Digitized by Google

Catalogus Sanctorum.

Sanctorum Catalogus vitas: paſſiones: ⁊ miracula cõmodiſſime annectens: Ex varijs voluminibus select⁹. Quē edidit Reuerēdiſſimus in chriſto pater dominus Petrus de Natalibus Venet⁹: Dei gratia eṗs Equilin̄. ſimulqʒ ⁊ cura non vulgari: et emaculate quantum fieri potuit prelis noſtris indidimus.

1 * 5 * 4 * 5

Veneunt lugđ. apđ Jacobū Giūcti in vico Mercuriali.

¶ Antonius Verlus Vincentius Chriſtianis S.

Poſſemus:et merito quidē: ingratitudinis ac in-
uidie nota ſuggilari:quum omnium pene authorū volumina in medium prodierint:ſi Cata-
logum ſanctorum:tam concinnum:elegans:luculentum:et rarum:vt fere vnicum opus omni-
bus communem cum authore iacturam:in lucem pariter non ederemus:et eo amplius:quod
ex ipſiuſmet artificis manu fidelem habemus archetypum. Idcirco:cum vt fidei noſtre condu-
cibile quicquam ageremus:tum et apprime vt torquenda in nos tanquam laudis aliene inter-
ceptoris:iacula declinaremus. Hunc quoq; nobis modo accuratiſſime recognitum pluribus exemplaribus
effigiendum curauimus:tot labores ⁊ exactas lucubrationes:que vt extincte hactenus deliterant:ab interitu
vindicaturi. Quod omnibus perutile:et multis fore non iniucundum arbitramur:nec pigere eos qui ſuperno
calent igne:huic myſtico diuinoq; codici boni aliquid ocij tritū ire:vt hinc diſcere valeant ethice religioſeq; vi-
uere:quum nulla aut rara ſit tam remota:tam abſtruſa barbaries:cui nature vel dei nutu aliqua q̄uis erronea:
religio non collatur. Quam (vt omittamus aſſyrios:egyptios:hebreos:quibus ſemper cure fuit vt pontifices
imperarent) quanti fecerint romani patres:quo cultu:qua reuerentia excoluerint:ex decem principum filijs ſe-
natuſconſulto hetrurie:vt ita dicam:vicatim deſtinatis:ſacrorum diſciplina imbuendis:ex priuatis etiam duo-
bus lucijs petilio et aluanio:caio fabio ſacris onuſto:ſatis luculenter habemus. Et vt extera non obticeamus:
nonne ex vmbilico barbarie ſublatum ebur melitā remiſit maſaniſſa? Quorſum hec? profecto vt intelligamus:
quod nos deceat:quibus:bone deus:indubitabilis ac vera religio eſt propalata. Conſtanter incumbendum eſt:
ſedulo riteq; deo famulandam. Hinc enim luxuriant vectigalia:florent vrbes:procera pullulat ſoboles:omnia
ad vota ſuccedunt:et hoc ipſos non latuit quirites:qui ſemper omnia poſt religionem duxerunt:dijs curioſe li-
bando:ſe orbi poſſe imperare non dubitantes:quod niſi fecerimus:eam aſpernantes:ecce ſirio torretur humus:
degenerat progenies:irrepunt peſtes:diruta iacent menia:cuncta ruunt in preceps:⁊ quod miſerabilius eſt:illi-
bata nuſquam ſeruatur pudicitia. Hanc ob cauſam potitiorum puberes perijſſe:hreum in ſemet manum vertiſ-
ſe:⁊ varrone conſule ad cannas infeliciter dimicatum ſenatorū patres vere et optime iudicarunt. diuina differ-
tur ira:non irritatur. Eia agite nobis noſmetipſi conſulamus. perimus profecto/indices perimus:nec vite cer-
tam habemus horam. diuinis igitur literis vacandum eſt:quibus celum expugnare inſtruamur:vbi eternam ſe-
licemq; vitam degamus. Non deſunt quidem libri:qui hac de re nos affatim inſtituant:ſed qui lenius excitent:
ardentius exhortentur:et exempla que emulari debeamus magis idonea ſubijciant oculis:aliunde magis q̄ ex
his voluminibus decerpere non poſſumus:que concinna hiſtoriarum annexione:vitas ſanctorum omnium:ſic
inuentu facillimas:vt in prefatione duodecimi huius innoteſcit:tam ſuccincte tam perfecte per anni curricula
complectuntur:vbi nihil non excultū:nihil probatiſſimorum virorum authoritatibus non fulcitū enarratur:vt ne do-
ctiſſimi quidem debeāt reſpuere:qui tametſi ferulis ſubſtraxerint manus:et aliunde didicerint: diſcent tamen
hinc bene viuere:nam bonitate non doctrina tantum vendicatur celum:vt illud. Indocti rapiunt celum:cum
ſcientijs mergimur in profundum. Diſcent preterea et fidelibus ineſſe vim animi non exignam:vt non vlterius
tantopere penelopes:aut lucretie pudicitiam predicent:ſceuole conſtantiam mirentur:et attilij fidē ſuper aſtra
tollant. Intelligent chriſticolas occidi poſſe non ſuperari ceſarum immanitates parum valere:inter miranda
obſtupeſcere:et profiteri:ſe orbem poſſe vincere:non animos. Ecquid ſunt hec egregia facinora:turres et fidei
noſtre mollimina:non inſpicienda? minime quidem:quum precipue ſint nulle domus:nulle vrbes:nulle natio-
nes niſi chriſto rebelles:que hinc aliquid emolumenti ſibi adipiſci non valeant. Quam facile:qui per templa
declamationibus inſudant:his authoritatibꝰ et exemplis regiam auditoribus viam perſuadebunt? hinc doce-
mur virtutes ſequi:vitia debellare. et nos:quod nequiuit orbis domitor alexander:noſmet rationi parendo ſub-
iugare:celum pro ſtipendio conſecuturi: et famam in terris haud obſcuriorem:q̄ qui terrarum monſtra deui-
cere. Exinde nanq; famam tantum et quidem breuem traxerunt:tot erumnis vix partem. Hinc merces. Hinc
indelebile nomen:⁊ quod heroum nulli contigit:diem inſuper ſibi perpetuo colendum:ſyncera vi animi compa-
randum. tutius profecto quam credere nos pelago tumidis fluctibus circunquaq; vallātibus ſemper in labijs
(vt audeam proferre) animas gerētes:vt fecundi opibus ſardonicati et conchyliati ad infructuoſam huius ter-
reni ſeculi gloriam inter vrbium primates incedere valeamus. Heu homo infelix. et vanum animal:lōge nimis
profecto longe ſunt erumne pro tam momentaneis voluptatibus:quibus euo tam diuturno acquiſitis:tam bre-
ui ſimus cariturи. hinc eterna manat gloria et verus delitiarum theſaurus:multis incognitus:non qualem ta-
gus luſitanis:aut lydijs vehit hermus harenis. ſed quali fruitur ipſa celi curia. hoc eſt dicendum. hic ſunt implen-
de crumene:nequum illuc applicuerimus:pecunijs hoſpitaturi:dicatur nobis. ſunt hec ceſaris numiſmata. hic
non admittuntur:alio diuertite. His itaq; diuitijs inſudemus:ciuili rabie:tyrannica cupiditate:et hoſtilibus
rapinis non ſurripiendis. quibus locupletati decoratiq; celeſtem hieruſalem ingredientes nobis inter ſummi
regis paranymphos locum nanciſcamur. perpetua in terris gloria:eternis in celo delitijs in eternum fruituri.

Valete.

In chꝛiſti nomine Amē.

Incipit pꝛologus totius operis Catalogi ſanctoꝛum ⁊ geſtoꝛum eoꝛum ex diuerſis et multis voluminibus collecti editi a Reuerē diſſimo in Chꝛiſto patre do. Petro de nata libus de Venetijs dei gratia epo Equilino.

Increata ſa-
piētia ſummi verbi ex
ſubſtantia patris ante
ſecula eternaliter gene-
rata ſecundum oꝛdina-
tiſſimam ſui diſpoſitionem:ex ſubſtā
tia matris in ſeculo tempoꝛaliter hu-
manata:volens omnes homines ſal
uos fieri:vt electas ſanctoꝛū animas
vocaret ad arces ⁊ ad superne menia
ciuitatis edificauit ſibi domum eccle
ſie ſacroſancte ſeptē excisis columnis fundatam ſeptē-
plici fundamento:videlicet ſeptifoꝛmis gratie ſtabili-
tam:muris ⁊ munitiſſimis:⁊ turribus altiſſimis circū
ſeptem:nō quidem ſculptis lapidibus:aut manufactis
lateribus erectis:ſed ſanctoꝛum meritis inuiſibiliter
fabꝛefactis inchoatam equidem vite pꝛeſentis decurſu:
in qua ipſam peregrinari voluit ⁊ cum martha ſolicite
miniſtrare:perficiendam vero pꝛedeſtinatoꝛum nume
ro future vite ſucceſſu:in qua in electis dei ſingulis iã
ſtolis amictis:rurſumq; reſumptis coꝛpoꝛibus dupli-
cibus veſtiendis triumphatura ſperatur:⁊ cum maria
ſedule contemplationi vacare. In cuius nempe celeſtis
ſtructura palatij quaſi tot inſerūtur lapides:quot bea-
toꝛum merita cumulantur:cuius eccleſie caput chꝛiſt⁹
deſcribitur ipſiuſq; coꝛpus vnum efficiunt inſtar mē-
bꝛoꝛum compagis diuerſa officia miniſtrantium fide-
les cuncti in vnitate fidei omniquaq; diuerſis ex na-
tionibus congregati. Ita quidem vt ipſo capite per
membꝛa ſingula vitalem ſpiritum influente ſic inui-
cem connectantur:vt alterū alterius officio egeat:dum
chꝛiſti legem adimplent:altera alterius onera ſuppoꝛ-
tando. Et ſicuti viatoꝛum cura ſolicita currens in ſta-
dio:quatenus brauium appꝛehendat:compꝛehenſoꝛuꝫ
pꝛecibus iuuari deſiderat ſic ⁊ triumphantium gloꝛio-
ſa ſublimitas dum dei viſione beatur in celis:militan-
tium celebꝛitate deuota venerari letatur in terris. Ac
per hoc quod vtriq; amant:illi iã adepti per hos optãt
obtineri:hi vero obtinendum per illos ſperant adipi-
ſci. Conuenit itaq; deuotioni fidelium ſanctoꝛum cer-
tamina diligeter recolere:quatenus eoꝝ exemplis atq;
ſuffragijs ſic dirigamur in via vt eoꝛum conſoꝛtio ſocie
mur in patria. Quis autem moꝛtalium intellectus fini
ti:ſanctoꝛum numerum infinitū depꝛehendere valeat?
Quis enim ſtellas dinumerare queat:niſi ſolus ille qui
ſtellas claudit ſub ſinaculo qui ⁊ numerat multitudinē
ſtellaꝝ:⁊ omnibus eis nomina vocat. Si enim abꝛahe
a deo pꝛo impoſſibili ſuadetur:inſpice celum ⁊ nume-
ra ſtellas ſi potes:⁊ additur:ſic erit ⁊ ſemen tuuꝫ:quod
certe non de filijs abꝛahe ex voluptate carnis ⁊ homi-
nis ſemine pꝛopagandis:ſed de filijs eccleſie ex dei bo-
nitate ⁊ ſpiritus adoptione generandis dabatur intel-
ligi:dum ſoli eterne ſapientie ſtellarum numeroſitas
nominanda ſeruatur:humane cognitioni ſanctoꝛū in-
finitas cognoſcenda pꝛecluditur. Quo enim vel facile
curioſus quiſq; cunctatoꝛ etiam oim ſi facultas adſit:
que a mundi exoꝛdio ꝯſcripta ſunt rimatoꝛ voluminū:
ſanctoꝝ geſta:vitas:paſſiones:⁊ noia colligere audeat:
cū ex martyꝛologio beati Hieronymi chꝛonographo-
rum cunctoꝛū ſcrutatoꝛis ſolliciti:certo ⁊ vnico die an-
ni decimi ſcilicet kalendas Martij apud tyꝛum ciuita-
tem beatoꝛum martyꝛum quoꝛū numerum ſolius dei
ſciētia colligit pꝛo chꝛiſto paſſoꝛum feſtum contingere
legatur:⁊ in eiuſdē pꝛefatione libelli quem chꝛomatio ⁊
heliodoꝛo epiſcopis dirigit:eundem doctoꝛem aſtruen
tem audiat:nullum dierum per totum anni circulum
pertranſire:in quo pluſquã octingētoꝛuꝫ vel nongēto-
rum milium martyꝛū in diuerſis mūdi partibus oc-
ciſoꝛum anniuerſarium nō occurrat? Ultra quos etiã
ſanctoꝛum veteris teſtamenti patrum ⁊ pꝛophetarum
nouiq; pariter apoſtoloꝛum:diſcipuloꝛum:doctoꝛum:
confeſſoꝝ:anachoꝛitaꝝ et ſanctarū virginum oꝛdines
ſuperadditi:qui plures martyꝛibus extitiſſe credunt:
infinite martyꝝ infinitatē excellūt. Poꝛro ⁊ vbi ſancto-
rū oiũ geſta a maioꝛib⁹ deſcripta fuiſſent:ꝗ nec aſſere-
re quis pꝛeſumit:ea tamen videre nec tēpus ad legen-
dum ſufficeret:nec ſtudium pꝛeualeret. Cū igit̄ ſancto-
rum infinitatē numerare vel nominare non liceat:de
multis vel pauciſſima bꝛeuius exarare ſufficiat cete-
roꝝ ignotoꝝ numero diuine rōni relicto exēplo pitoꝝ:
ꝗ de aſtroꝝ:ſciētia philoſophati ſunt:potiſſime atꝫ fa-
moſiſſimi illi⁹ aſtrologi ptolomei:ꝗ ex oī celoꝝ ambitu
ꝑter ſeptē planetas cētū ⁊ ꝗnquagintaſeptē aſtra tantū
modo ſibi nota:eoꝛumq; pꝛopꝛietates et motus deſcri
pta dimiſit. Ad quoꝛum inſtar doctoꝛes eximij ⁊ ſacro
rum voluminum hiſtoꝛiographi ex infinito ſanctoꝛū
numero ſummam exiguam militanti eccleſie notã de-
cerptãq; collegerunt ⁊ venerãdam in eoꝛum opuſculis
poſteris reliquerūt:per hoc arbitrãtes (vt pie credit̄)
ſic in paucoꝛum notoꝛū modicitate ceteroꝛum ignoto
rum infinitatem a fidelib⁹ coli:ſicuti eterna ſunt in pa
tria charitate coniuncti:vbi gloꝛia ſinguloꝛū eſt gloꝛia
cunctoꝛum:⁊ gloꝛia cunctoꝛū eſt gloꝛia ſinguloꝛuꝫ. Ex
quib⁹ poſt diuine pagine veteris ⁊ noui teſtamenti elo
giū a ſanctis patribus diuino flante ſpiritu diuerſis
voluminibus compilate: in qua nonnulli ſanctoꝛum
xpm humanitate pꝛecedentiuꝫ ⁊ pꝛimitiue eccleſie fun
datoꝛum acta conſcripta ſunt. Que Petrus comeſtoꝛ
hiſtoꝛie ſcholaſtice opere elegantius declarauit. Pꝛioꝛ
et potioꝛ ille euſebius ceſarienſis eccleſiaſtice hiſtoꝛie
volumine:a capite eccleſie chꝛiſto initiãs ⁊ vſq; ad ſua
tempoꝛa chꝛonicã pꝛotendēs omniū pene martyꝝ cū-
ctarū pꝛouinciarū hiſtoꝛias texuit ⁊ paſſiones ⁊ certa-
mina luculenti ſtilo digeſſit. Cuius opus rufinus aqui
leienſis pꝛeſbyter de greco transferens in latinū:⁊ non
nulla ſanctoꝛū acta intermiſcens ac ſubſequentis ad-
ciēs tempoꝛis continuando pꝛotraxit. Inde quoq; hie
ronymus pꝛenominatis epiſcopis martyꝛologiū oim
quos vtcunq; inuenire potuit pꝛo chꝛiſto paſſoꝛū vſq;
ad ſua tempoꝛa copioſe dictauit. Eundē quoq; libellū
vſuardus ⁊ ado chꝛonographi inſignes:confeſſoꝛū fe-
ſtiuitates:que in pꝛimitiua eccl'ia minime colebãt ad-
dentes celebꝛitatib⁹ martyꝛū ampliarūt. Ceterū ⁊ his
exceptis:alij plurimiq; fuerūt legēdaruꝫ ſanctoꝛū ſcri-
ptoꝛes illuſtres:vtpote Ambꝛoſi⁹ ⁊ Auguſtin⁹ docto-
res egregij in pluribus eoꝛū voluminib⁹ ⁊ libellis. Gre
goꝛi⁹ in libꝛo dialogoꝛū. Hieronym⁹ in vitis patrū:et
in lib. de viris illuſtrib⁹ Gennadi⁹ in eiuſdē nominis
intitulato libello. Beda pbr̄ in geſtis angloꝛū. Gregoꝛi⁹
turonēſis in geſtis francoꝛū. Heraclides in libꝛo de pa
radiſo. Odo viennēſis archiepũs. Hugo de ſctõ victoꝛe
Hellinand⁹ ⁊ Sigibert⁹ ac Guilelm⁹ antiſiodoꝛenſis.
Nec nõ frater Bartholome⁹ in chꝛonicis ſuis. Caſſio-
doꝛus inſup in hiſtoꝛia tripartita quã de greco trãſtu-
lit in latinū. Frater vincēti⁹ i ſpeculo hiſtoꝛiali. Et fra
ter martin⁹ in ſua chꝛonica martiniana:aliiq; multi:
quoꝛū ⁊ ſi opuſcula legunt̄:noia ſubticent̄. Demū fra-
ter iacob⁹ de voꝛagine oꝛdinis pꝛdicatoꝛū venerabilis
archiepũs ianuēſis ſanctoꝛū geſta quoꝛū ſolēnia ab ec-
cleſia recolunt̄:⁊ in kalendarijs aſcribunt̄:generaliter
collegit:⁊ cōpendio bꝛeuiauit. Nouiſſimus omniū fra-
ter Petrus calo venet⁹ eiuſdē oꝛdinis:ſanctoꝝ multoꝝ
quoꝛū vitas paſſiones ⁊ noia vndecunq; ſumere valuit
grãdi volumine ⁊ diffuſo opere dilatauit:qd eius pluri

Digitized by Google

tate nedum commendare memorie ſed nec intente quis legere poterit: niſi longeuitate temporis ⁊ aſſiduitate lectionis. Hec igitur attendens ego petrus de venetijs equilinus epiſcopus inter ſacerdotes minimus ⁊ eccleſie prelatos indignus ſanctorum exiguitatem eccleſie notam ex prenominatis omnibus codicibus et voluminibus: necnon ex alijs pluribus diuerſarum eccleſiarum antiquis libris ⁊ paſſionarijs quoſcunq̄ inuenire potui: non ſine multis laboribus crebriſq̄ vigilijs ſtudioſius recollectam: ⁊ per conſequens ceterorum beatorum nobis ignotorum infinitam multitudinem breui opuſculo: cupiens vt deus annuerit honorare: quatenus eorum meritis poſt agonem coronam excipiam: ⁊ ne talentum mihi qualiſcunq̄ gratie creditum terre ſuffodiam quinimmo domino ⁊ ſi non quintuplatum: vti ſaltem reſtituam duplicatum: ad vtilitatem filiorum militantis eccleſie: ſanctorum omnium noui ac veteris teſtamenti nomina: geſta: vitas: paſſiones ⁊ triumphos compēdioſo ſtylo ſubſtantialiter recollecta illuſtrium virorum fretus authoritate ſanctorumq̄ omniū capitis ieſu chriſti et beati ipſi⁹ genitricis Marie duodecim apoſtolorum atq̄ cūctorum ſupernorum ciuium confiſus patrocinio: preſenti catalogo curaui retexere ⁊ breuiſſima oratiōe narrare. Studioſum lectorem obſecrans vt ſi in opuſculo nouo grata repperit: gratias agens deo totum attribuat. Si vero incompoſita aſpexerit: humane fragilitati aſcribat. q̄d ſi dubia aut fore min⁹ credibilia lectitauerit: authoritati eorum a quibus ſumpta ſunt fidem adhibeat. Cū libell⁹ noſter nulla referat nouo edita: niſi que ſola nouit magnis ab authoribus compilata.

¶ Diuiſio totius operis per tempora reuolutionis anni.

Quoniam aūt tam ſacre pagine quam ſanctorum teſtimonio chriſti domini ⁊ ſanctorum eccleſie vnio humano matrimonio comparatur: ipſa veritate in parabolis atteſtante. Quod ſimile factum eſt regnum celorum homini regi qui fecit nuptias filio ſuo: quod de verbi dei ⁊ noſtre humanitatis cōmertio doctores exponunt: merito ad inſtar temporalium nuptiarum in agni nuptijs quinq̄ concurrere manifeſtū eſt: videlicet ipſi⁹ matrimonij pertractatio: conſenſus mutui pollicitatio ſponſe per anulum. ſubarratio: eiuſdēq̄ a ſponſo ſolennis tranſductio: et per carnalem copulā matrimonij conſummatio: ex qua ſequitur et ſextum. quod eſt liberorum propagatio. Hec enim omnia in viri et mulieris connubio conuenire nulli ambiguū eſſe poteſt. Totius igitur vite humane decurſus a mundi exordio vſq̄ ad finē in quinq̄ partes diuiditur. in quibus premiſſa quinq̄ in diuino coniugio concurrentia liquido colligere poſſumus: que omnia ſancta mater eccleſia per anni circulum in quinq̄ eius diuiſionibus repreſentat. ¶ Primum ergo tempus in quo facta fuit agni nuptiarum pertractatio: fuit ab adam vſq̄ ad aduentum chriſti: in quo more humani contubernij tractatus plurimiq̄ matrimoniales preceſſerunt ipſius ſcilicet verbi ⁊ eccleſie vnioni: quorum tractatuū ⁊ colloquiorum hincinde habitorum mediatores fuerunt patres ⁊ prophete veteris teſtamenti: incarnationem chriſti nedum fiendam ſummis affectibus peroptantes: ſed etiam affuturam aſſiduis oraculis prophetantes. Hoc autem tempus repreſentat ab aduentus principio vſq̄ ad natiuitatem domini in perſonam patrū ⁊ prophetarum ipſis diebus chriſtum venturum flagitans: ⁊ quodammodo vaticinans. Et quia tractatus ijdem connubiales quadriformiter preceſſerunt: ſcilicet per legis naturalis inſpirationem ab adam vſq̄ ad abraham. Per indictam patribus circuncisionem ab abraham vſq̄ ad moyſem. Per collatam legis ſcripte impoſitionem a moyſe vſq̄ ad dauid. Et inſpiratam prophetie conteſtationem a dauid vſq̄ ad ipſum chriſtum. Que quidem quatuor fuerunt quaſi mutui per mediatores ſponſi ⁊ ſponſe tractatus et collocutiones diuinum coniugium precedentes: non ab re tempus dominici aduentus in quatuor diuiditur ſeptimanas. Quarum prima denotat legis naturalis aſpirationem: vnde in dominicali epiſtola mādata naturalis legis cōtinent q̄ ſunt honeſte viuere ⁊ proximum nō ledere: dicitur enī ibi: induamur arma lucis: ſic vt in die honeſte ambulem⁹ nō in cōmeſſationibus et ebrietatib⁹: nō in cubilib⁹ ⁊ impudicitijs: q̄d eſt honeſte viuere: nō in cōtentione ⁊ emulatione: q̄d eſt proximum nō offendere. ¶ Secunda deſignat indictā patribus circūciſionem: vnde ⁊ in epiſtola paulus exclamat dicens: dico enim chriſtum ieſum miniſtrum fuiſſe circūciſionis ad cunudas promiſſiones patrum. ¶ Tertia figurat legis ſcripte collationem: vnde ⁊ in epiſtola paulus in perſonam moyſi legiſlatoris ⁊ miniſtri dicit ſic vos exiſtimet homo vt miniſtros chriſti ⁊ diſpenſatores miniſteriorū dei. ¶ Quarta repreſentat prophetie atteſtationem vnde ⁊ apoſtolus in epiſtola perſonam induens prophetarum chriſtum venturum et propinquum aſſeuerat dicens: gaudete in domino ſemper: iterum dico gaudete dominus enim prope eſt. ¶ Secūdum tempus in quo facta eſt verbi ⁊ hominis mutui conſenſus obligatio ⁊ ſtipulatio: fuit a chriſti incarnatione vſq̄ ad eius baptiſmum: in quo tempore verbum caro factum eſt: ⁊ habitauit in nobis ⁊ per incrementa puerilia educatus apparuit quaſi vn⁹ ex nobis. Hoc vero tempus repreſentat eccleſia a chriſti natiuitate vſq̄ ad ſeptuageſimam quanto videlicet incarnati verbi ortus ⁊ actus infantie recollitur: quod etiam tempus in tres ſubdiuiſum eſt deciſiones. Nam quia filius dei deſcendit ad homines principaliter pro ſalute peculiaris populi iudeorum. ¶ Primo agitur de matrimonio inter dei verbum ⁊ hebreorum populum contracto a feſto videlicet natiuitatis in qua ipſe mundo editus confeſtim ⁊ primotenus paſtoribus iudeis per angelos reuelat⁹: ⁊ ab eis vti notiſſimis viſitatur vſq̄ ad epiphaniam. ¶ Secundo agitur de eodem commertio inter idem verbum ⁊ gentilium populum approbato a feſto ſcilicet epiphanie in qua magis primitie gentium filius dei natus ſtella apparēte nunciatur: ⁊ ab eiſdem oblatis muneribus adoratur vſq̄ ad ipſius octauam epiphani⁹. ¶ Tertio agitur de vtroq̄ populo in vnum ouile per idem coniugium copulato ab octaua epiphanie vſq̄ ad ſeptuageſimam. Tunc enim pauli leguntur epiſtole in quibus et potiſſime in epiſtola ad romanos Chriſtum deum nedum iudeorum imo ⁊ gentilium apoſtolus affirmat: et pro vtriuſq̄ plebis ſalute aduenisse euidentius probat. Tertium vero tempus in quo facta eſt dei ſponſe eccleſie per anulum ſubarratio fuit a chriſti baptiſmate vſq̄ ad reſurrectionem in quo chriſtus eam vti reginam et ſponſam illuſtriſſimam triplici aureo anulo trium gēmarum incomparabilium deſponſauit. ſ. anulo ſaphiri coloris celeſtis fidei: videlicet ſuperne eidem eccleſie per triennium predicando. Anulo ſmaragdi hoc eſt virētis ſpeciei pro eadem ſe quadragena penitentia affligendo. Et anulo carbunculi ignite videlicet charitatis pro eadem mortem acerrimam patiēdo eamq̄ ſuo precioſo ſanguine redimendo: hoc autem tempus eccleſia repreſentat a ſeptuageſima vſq̄ ad paſcha: in quo nempe tempore primis tribus dominicis humanitas noſtra anulo fidei deſpōſatur per chriſti predicationē: de qua tunc in officijs agitur. ¶ Quam predicationem

In ipſa ſeptuageſima chriſtus primo ꝑ diſcipulos adim
pleuit: quando ſeptuaginta duos predicatores ante fa
ciem ſuam miſit: quod in euangelio myſtice denotatur
in patre familias qui exijt conducere operarios in vi
neam ſuam. Chriſto domino ſcilicet qui predicatores
in eccleſiam intromiſit. ¶ In ſeptuageſima vero chri
ſtus eiuſdem predicationis officium per ſeipſum per
fecit: quod vtiqꝫ in euangelio figuratur in ſeminatore
chriſto qui ſemen diuini verbi exijt ſeminare: quod ip
ſa veritas de ſemine predicationi exponit. ¶ In quin
quageſima autem eandem predicationem dei filius
miraculis confirmauit: quod etiam in euangelio per
illuminatum cecum exprimitur: genus humanum ſi
gnificans a cecitate culpe per verbi dei predicationem
illuſtratum. ¶ Sequentibus autem quatuor domini
cis hoc eſt ab initio quadrageſime vſqꝫ ad dominicam
paſſionis dei ſponſa anulo ſpei ſubarratur per chriſti
penitentiam de qua tunc inſignis memoria celebra
tur: cuius opera in quatuor principaliter conſiſtunt:
ſcilicet in ieiunio oratione: elemoſyna: et peregrina
tione: que chriſtus tunc cepit facere et docere. ¶ Idcir
co in prima dominica quadrageſime agitur de chriſti
ieiunio: de quo in euangelio ſpecialiter commemora
tur. Nam cum ieiunaſſet quadraginta diebus ⁊ quadra
ginta noctibus poſtea eſurijt. ¶ In ſecunda agitur de
oratione de qua in euangelio mētio fit. Nam ideo chri
ſtus montem thabor excelſum ſubijt vt oraret: ſoluſqꝫ
orans transfiguratus eſt: quod licet Mattheus taceat:
Marcus ⁊ Lucas teſtantur. ¶ In tertia agitur de ele
moſyna non quidem materialis pecunie quam chri
ſtus pauper vnde daret non habuit: ſed ſpiritualis gra
tie quam egros ſanando conceſſit: ideo in euangelio ce
cus ſurdus mutus et demoniacus ab omnibus ipſis
paſſionibus liberatus introducitur. ¶ In quarta agi
tur de peregrinatione ideo in euangelio chriſti itinera
tio recolitur. Abijt enim ieſus trans mare galilee ⁊c.
¶ Vltimis vero duabus dominicis paſſionis videlicet
et palmarum eccleſia ſancto anulo charitatis decora
tur per chriſti paſſionem que tunc deuotius excolitur.
Et quia duo ſunt ṗcepta charitatis dei videlicet amor
dei et proximi: ideo talis anulus duabus hebdomadis
confertur. ¶ In quarum prima agitur de chriſti paſſio
ne mentali quam pertulit a iudeis expulſus et effuga
tus: quod ad literam in dominicali euangelio ⁊ per to
tam ſeptimanam oſtenditur. ¶ In ſecunda agitur de
chriſti paſſione corporali quam ſuſtinuit in carne paſ
ſus ⁊ crucifixus: quod ad literam in quatuor paſſioni
bus quatuor euangeliſtarum exhibetur. ¶ Quartum
quoqꝫ tempus in quo facta fuit ſponſe per ſponſum ſo
lennis tranſductio fuit a reſurrectione domini vſqꝫ ad
penthecoſten: quo tempore dominus ſponſam ſuam
eccleſiam eius precioſo ſanguine deſponſatam in perſo
nam ſanctorum patrum de manu inferi eruit et quo
dammodo de domo paterna hoc eſt de preſenti ſeculo
nequam eduxit in animabus ⁊ corporibꝰ mirifice do
tauit et ſecum aſcendente ad celeſtem et propriam pa
triam feliciter introduxit: quod tempus ad literam re
preſentat eccleſia a reſurrectione domini vſqꝫ ad pen
thecoſten. In quo quidem tempore pronuba chriſti
figuratiue in feſto reſurrectionis: et per octauam de
domo patris imo victrici tyranni ſcilicet diaboli: qui
pater eius factus fuerat decipiendo educitur: cui et di
citur per pſalmiſtam. Obliuiſcere populum tuum et
domum patris tui: quod Ambroſius exponit vt dictuꝫ
eſt: ideoqꝫ tale feſtum paſcha id eſt tranſitus dicitur:
quia ſcilicet humana natura de tartaro erepta ad celos
aſcenſura tranſiuit. ¶ Secundo ipſa eadem nupta ab
octaua paſche vſqꝫ ad aſcenſionem myſtice induitur:
colitur ⁊ dotatur. ¶ Nam in prima dominica poſt pa
ſcha glorificatur in corpore et dotatur immortalitate.
In cuius figura dominica ipſa vocatur in albis ſtoliſ
qꝫ candidis neophyti veſtiuntur: quod denotat dotes
corporis immortalis: ⁊ in euangelio de gloria corporis
chriſti ad diſcipulos ianuis clauſis intrantis agitur:
quod eſt figura future corporalis glorificationis. ¶ In
reliquis quatuor dominicis ſubſequentibus glorifica
tur in anima cuius dotes ſecundum Auguſtinum vi
ſio et dilectio. ¶ Ideo in ſecunda ⁊ tertia dominica re
preſentatur viſio beata in libro apocalypſis qui tunc
legitur vbi fit mentio de viginti quatuor ſenioribus:
et de angelis ac turba magna ſanctorum ſtantibus an
te thronum diuina fruentibus viſione. ¶ In quarta ⁊
quinta dominica repreſentatur dilectio in epiſtolis ca
nonicis que tunc leguntur: in quibus de dilectione pre
cipue pertractatur. ¶ Tertio ipſa eadem ſponſa a die
aſcenſionis vſqꝫ ad penthecoſten vt dictū eſt ſubarra
ta et feliciter dotata in domum ſponſi ſolenniter intro
ducitur et hoc in perſonam chriſti et patrum glorifica
torum. Ideo tunc cantatur. Aſcendit deus in iubilatio
ne: ⁊ Aſcendit deus in altum captiuam duxit captiuita
tem. ¶ Quintum deniqꝫ et vltimum tempus in quo fa
cta eſt diuini matrimonij conſummatio ex qua ſequi
tur iugis liberoruꝫ procreatio fuit a die penthecoſtes:
⁊ durabit vſqꝫ ad ſecundum chriſti aduētum: quo qui
dem tempore chriſtus dominus coniugi ſue eccleſie
per ſperitus infuſionem ſpiritualiter vnitus imo ⁊ per
ſacre eucharíſtie ſumptionem corporaliter quodam
modo copulatus filios adoptionis neqꝫ ex voluntate
carnis: neqꝫ ex voluntate viri: ſed ex deo ⁊ ſpiritu propa
gare non deſiſtit. Et ipſum tempus eccleſia repreſentat
a die penthecoſtes vſqꝫ ad aduentum: quod etiam tem
pus in duas ſubdiuiſum eſt partes. ¶ In prima qua
rum agitur de matrimonij conſummatione. ¶ In ſe
cunda de filiorum propagatione. Ideoqꝫ coniugium
chriſti ⁊ eccleſie in principio huius temporis conſum
matur. ¶ Primo per ſpirituum vnionem que princi
palis eſſe debet. ¶ Hoc autem eccleſia repreſentat in fe
ſto penthecoſtes ⁊ per octauam: in quo promiſſo ſpiri
tuſancto in filios adoptionis effuſo membra capiti ſpe
ciali compage connectuntur. ¶ Secundo etiam per
corporum copulationem: quod eccleſia repreſentat in
ſubſequente feſto corporis chriſti vſqꝫ ad eius octauaꝫ:
in quo agit̄ memoria illiꝰ venerabilis ſacramenti per
cuius ſumptionem fideles chriſto etiam corporaliter
coniungūtur. ¶ In ſecūdo auteꝫ tempore videlicet ab
octaua corporis chriſti vſqꝫ ad aduentum filiorū eccle
ſie generatio propagatur: quorū quidā fuerūt fundato
res vt apl'i: quidā edificatores vt doctores: quidā cōſer
uatores vt confeſſores: quidā defenſores vt martyres:
quidā augmentatores vt virgines. ¶ Reliquum itaqꝫ
tempus quod reſtat in quinqꝫ partes ſubdiuiſum eſt.
¶ Nam primo myſtice figurantur filij eccleſie fundato
res ſcilicet apoſtoli a feſto corporis chriſti vſqꝫ ad kalen
das auguſti. Et hoc typo regnum iſrael et iuda: quorū
tunc libri ponūtur: per quos apoſtoli deſignantur qui
certe principes populorum facti et a deo ſuper omnem
terram principes conſtituti cum chriſto in duodecim
ſedibus in die iudicij conſeſſuri eidem regi regum con
regnare creduntur. Nam ⁊ mattheus euangeliſta in ge
neratione chriſti ſexdecim reges a dauid vſqꝫ Iechoniā
ponit: a quibus chriſtus eſt per carnem editus: ſignifi
cantes vtiqꝫ duodecim apoſtolos: quorum duo euan
geliſte fuerunt: et alios duos euangeliſtas: necnon pau
lum et barnabam doctores gentilium: a quibus dei fi
lius per euangelium quo ad mundi notitiam quodam
modo eſt regeneratus. ¶ Secundo figurantur eccleſie
conſtructores. ſ. doctores a Kalendis auguſti vſqꝫ ad
kalendas ſeptembris ſub figura ſapientiſſimi ſalomo
nis cuius tunc libri leguntur: cuiuſqꝫ vices gerunt in
eccleſia ſancti doctores diuina ſapientia imbuti ex qui
bus tam in grecorum ꝙ latinorum eccleſia quatuor
principaliores extitērūt per quatuor libros ſapientie de
ſignati. ¶ Tertio figurantur eccleſie conſeruatores: vi
delicet ſancti confeſſores per totum menſem ſeptem

Digitized by Google

bris. Et hoc ſub figura ſanctorum Iob: Tobie: Eſdre:
Iudith: et Heſter: quorum tunc geſta recoluntur: con-
feſſionem et patientiam confeſſorum notitia qui in tri-
bulatione poſiti mūdum: carnem: et diabolum trium-
pharunt. ¶ Quarto figurantur eccleſie defenſores: hoc
eſt ſancti martyres per totum menſem octobris: ſub ty-
po ſanctorum machabeorum: quorum tunc libri legū-
tur: qui vti ſancti martyres pro fide: ſic ⁊ illi pro dei lege
vſqꝫ ad effuſionem ſanguinis viriliter decertauerunt.
¶ Quinto figurantur eccleſie augmentatores ſcilicet
virgines per totum menſem nouembris vſqꝫ ad aduen
tum: et hoc ſub figura prophetarum quorum tunc va-
ticinia recoluntur: qui vt plurimum ſpreto carnali con
iugio: in corporis ⁊ mentis integritate domino ſeruien
tes: aduentum chriſti ⁊ futura tempora per ſpiritū pre
dixerunt. ¶ Nec eſt mirandum quare doctorum ⁊ con
feſſorum tempus ante martyres ponatur: cū ipſis enim
martyres merito ⁊ honore vtroſqꝫ precedant: ⁊ ideo in
ordinibus ſanctorum immediate poſt apoſtolos locan
tur: doctores tamen quia eccleſie magis vtilitati pro-
fuerunt in tempore precedunt: nam vt dictum eſt docto
res fuerunt eccleſie conſtructores: martyres vero defen
ſores. Confeſſores autem ideo premittuntur: quia ne-
mo martyr extitit quin prius cōfeſſor non fuerit: quod
ſimiliter ⁊ de doctoribus dici poteſt. Ideo enim marty-
res paſſi ſunt: quia chriſtum docebāt ⁊ confitebantur.
Opus ergo preſens in duodecim partes ſiue libellos
ad inſtar duodecim apoſtolorum quorum prefectus ec
cleſie librum preſentem inchoauit: diuidendum fore di
ſpoſui. ¶ In primo libro agetur de feſtiuitatibus ſan-
ctorum occurrentibus intra tempus in quo eccleſia re
preſentat nuptiarum chriſti pertractationem ⁊ colloca
tionem: quod eſt ab aduentu domini vſqꝫ ad natiuita-
tem. ¶ In ſecundo agetur de feſtis que occurrunt in-
tra tempus in quo eccleſia repreſentat mutui conſen-
ſus obligationem ⁊ contrectationem: quod eſt a nati-
uitate vſqꝫ ad ſeptuageſimam. ¶ In tertio de illis que
occurrunt intra tempus repreſentans ſponſe ſubarra
tionem et deſponſationem: quod eſt a ſeptuageſima vſ-
qꝫ ad paſcha. ¶ In quarto de his que occurrunt intra
tempus repreſentans ſolennem ſponſe transductionē
⁊ dotationem: quod eſt a paſcha vſqꝫ ad penthecoſten.
¶ In quinto de his que occurrunt intra tempus re-
preſentans matrimonij conſummationem et confir-
mationē a penthecoſte vſqꝫ ad octauam corporis chri
ſti. ¶ In alijs quinqꝫ libris agetur de feſtis occurrenti
bus intra tempus repreſentans liberorum generatio-
nem ⁊ propagationē. ¶ Ita ꝙ in ſexto libro agetur de
feſtis occurrentibus intra tempus repreſentās filios
eccleſie fundatores: ſcilicet apoſtolos ab octaua ſcilicet
corporis chriſti vſqꝫ ad kalēdas auguſti. ¶ In ſeptimo
agetur de feſtis que veniunt intra tempus repreſentās
filios eccleſie conſtructores ſcilicet doctores per totū
videlicet menſem auguſti. ¶ In octauo de feſtis que ve
niunt intra tempus repreſentans filios eccleſie confer-
uatores: ſcilicet confeſſores per totum ſcilicet menſem
ſeptembris. ¶ In nono de his que veniunt intra tem-
pus repreſentans eccleſie defenſores ſcilicet martyres
per totum videlicet menſem octobris. ¶ In decimo de
his que veniunt intra tempus repreſentans eccleſie au
gmentatores hoc eſt virgines: ſcilicet per totum men-
ſem nouembris vſqꝫ ad aduentum. ¶ Hoc addito ꝙ
quia multorum ſanctorum feſta: quibus dieb⁹ per an-
num occurrant inuenire non valui quorundam ex eis
geſta aliquorum ſanctorum feſtiuitatib⁹ ſubieci: prout
mihi congruentius viſum fuit ex aliqua ſimilitudine
vel attinentia precedentis aut ex nominis equiuocatio
ne: vtpote ſancti iuliani cenomanenſis feſto: cui ſubij-
ciuntur acta plurium eiuſdem nominis ſanctorū quo-
rum feſtiuitates neſciuntur: aut ex aliqua temporis cō
gruitate: vtpote geſta patrum omnium prime etatis
quorum dies ignoti ſunt: que ſeptuageſime applican-
tur: quia tunc eorum tempora ab eccleſia releguntur: ⁊
ſanctorum ſecunde etatis que ſexageſime ſubijciuntur
quorum etiam acta tunc ab eccleſia recoluntur. ¶ Et
notandum ꝙ aduentus domini ⁊ cetera feſta mobilia:
vt eſt paſcha cum precedentibus ⁊ ſubſequentibus de-
pendentibus ab eadē: qualia ſunt ſeptuageſima: ⁊ ſexa-
geſima: quinquageſima: quadrageſima: paſſio domi-
ni: aſcenſio ⁊c. quia in kalēdarijs ſedem certam nō ha-
bent: ſed diuerſimode cōtingunt: iuxta quod mihi me-
lius viſum fuit certis diebus appoſui. Nam vt feſtum
ſancti andree quod eſt primum in officijs aduentui cō
tinetur. Idcirco aduentum domini tertio kalendas de
cembris: hoc eſt in vigilia ſancti andree locaui. Reſur-
rectionis vero dominice diem ſexto kalendas aprilis
poſui: eo ꝙ ad literam tali die dominus reſurrexit: ⁊ ꝑ
conſequens omnia feſta a die paſche dependentia tam
precedentia ꝙ̄ ſubſequentia illis diebus locanda decre
ui quibus eo anno contigiſſent quo dominus ad lite-
ram paſſus eſt ſi tunc temporis celebrata fuiſſent. ¶ In
vndecimo vero huius voluminis libro illorum ſancto-
rum geſta deſcribentur quorum dies feſtiui penitus
ſunt ignoti: ⁊ quorum legende in aliqua ceterorum li-
brorum parte nequiuerunt commode collocari: aut il-
lorum qui forte per obliuionem quam humana fragi-
litas euadere plerunqꝫ non valet: ſuis locis ponendi
forent omiſſi: vel eorum etiam quorum legende poſt
ceptum opus de nouo apparere contigerent: quod
propter numeroſitatem ſanctorum facile ſatis eſſet.
¶ In duodecimo vero et vltimo libro tabula totius
voluminis ſupponetur: in qua ſanctorū omnium per
alphabetum nomina conſcribentur: ⁊ vbi reperiri de-
beant: quo ſcilicet libro vel capitulo deſignata: vt faci-
lius quod quiſqꝫ optauerit eidem occurrat: ſicqꝫ tot⁹
preſentis catalogi materia concludetur.

¶ Explicit diuiſio totius voluminis.

Digitized by Google

¶ Sequitur prologus Libri Primi.

PRimus ergo liber huius catalogi continet ſanctorum geſta quorum feſtiuitates occurrunt intra tempus in quo eccleſia repreſentat chriſti ſponſalium collationem ⁊ tractationem: quod fuit ab adam vſqȝ ad filii dei natiuitatem. ¶ Et hoc tempus eccleſia pretēdit ab aduentus initio vſqȝ ad diem natalis dominici in perſonam patrum ⁊ prophetarum chriſtum venturum prenuncians ⁊ aſſiduis clamoribꝰ depoſcens. Quatuor vero dominicis ipſe aduentus celebratur: eo ꝙ tractatus ipſarum nuptiarum quatuor modis preceſſerunt ſcilicet per legis naturalis inſpirationem: per indictam patribus circunciſionem: per impoſite legis ſcripte collationem: ⁊ per afflictam prophetie teſtificationem. ¶ Primum tempus fuit ab adam vſqȝ ad abraham decurſu duarum etatum: in quo tempore lex naturalis homines docebat de duobus: ſcilicet ꝙ honeſte viuerent: ⁊ proximum non lederent. Hoc autem in prima hebdomada figuratur: eo ꝙ in dominicali epiſtola mandata legis naturalis continentur. Dicendo enim apoſtolus in die honeſte ambulemus: non in comeſſationibus ⁊ ebrietatibus: non in cubilibus ⁊ impudicitiis docet honeſte viuere. Et ſubdendo non in contentione et emulatione admonet proximum non offendere. ¶ Secundum fuit ab abraham vſqȝ ad moyſen decurſu tertie etatis: in quo tempore circunciſio patribus indicta dei populum a gentilibꝰ ſuperauit. Hoc vero in ſecunda hebdomada pretenditur vbi paulus in epiſtola dominicali dicit: chriſtum ieſum miniſtrum fuiſſe circunciſionis ad euacuandas promiſſiones patrū. ¶ Tertium fuit a moyſe vſqȝ ad dauid decurſu quarte etatis: in quo tempore lex ſcripta ad bene viuendum hominibus collata fuit: cuius lator ⁊ miniſter extitit moyſes. Hoc autē etiam in tertia hebdomada oſtenditur in qua paulus in epiſtola dominicali in perſonam moyſi dicit. Sic vos exiſtimet homo vt miniſtros chriſti ⁊ diſpenſatores miniſteriorum dei videlicet legis ſcripte. ¶ Quartum fuit a dauid vſqȝ ad chriſtum decurſu quinte etatis: in quo tempore prophetia ſanctis vatibus inſpirata chriſtum affuturum ⁊ propinquū perſonabat: ⁊ futura tpa predicebat. Hoc etiā declaratur in quarta hebdomada in qua in epiſtola dominice apoſtolus in perſonam prophetarum dominum eſſe cum gaudio quodam modo prophetizat. Ad huius ergo temporis feſta deſcribenda procedamus.

¶ Finis prologi.

PEr ſignū ſancte crucis liberet nos de inimicis noſtris domi nus deus noſter. Oratio.

DEus qui vnigeniti filij tui precioſo ſanguine viuifice crucis vexillū ſanctificare voluiſti: ꝯcede queſumus eos qui eiuſdē ſancte crucis gaudent honore tua quoqꝫ vbiqꝫ protectione gaudere. Per dn̄m noſtrum ꝛc.

Reuerēdiſſimi patris

z domini Petri de Natalibus Veneti epi equilini Catalogi ſanctorum opus feliciter incipit.

Liber primus ab aduentu dñi vſqz ad eius natiuitatem.

De aduentu domini in carnem. Cap. j.

Aduĕtus dñi generalis duplex ab eccleſia colitur. Primus ad ſaluādum. Secūdus ad iudicandum. Primus de preterito celebratur. Secūdus de futuro formidatur. De primo Luc. xix. Uenit filius hoīs q̄rere et ſaluū facere qḋ perierat. De ſcḋo Eſa. iij. dñs ad iudiciū veniet cū ſenatorib⁹ ppli. Aduēt⁹ ergo in carnē/ q̄ fuit ad ſaluādū/ q̄tuor agit̄ ſeptimanis ppter cauſas ſuperi⁹ aſſignatā: q: ſcʒ ipm aduētū Xpi pceſſerūt legis naturalis inſpiratio: circūciſiōis indictio: legis ſcripte impoſitio: pphetie atteſtatio: q̄ oīa in quatuor dñicis: et ſuperi⁹ poni: figurāt. Circa aduentū aūt ad ſaluandū duo vidēda ſunt: ſcʒ adueniēdi opportunitas: et aduĕtus vtilitas. Opportunitas oſtēditur primo ex parte hominis qui cōuictus fuit. Primo de malitia tēpore legis naturalis: quia cum ipſa lex iuberet proximum non ledere: primogenitus Ade Cain Abel fratrē innocentē occidit. Secūdo de ignorātia tēpore circūciſionis/ qn̄ vcʒ homo idololatriam in peſſimos errores deciditnā z tūc tpis idololatria incepit. Tertio de impotentia tpe legis ſcripte: q quidē lex iugū importabile et mādatū hominū fragili impoſſibile impoſuit. Opportune ergo fili⁹ dei venit qn̄ homo de malitia: ignorātia z impotētia cōuictus fuit: ne ſi ante veniſſet homo medicine gratiā non fuiſſet. Ipſe etiam veniēs ſua potentia hominis impotentiā ſubleuauit: ſua ſapientia ignorantiā illuſtrauit: ſuaqz gratia malitiam expugnauit. Scḋo ex parte tēporis: quia vbi venit plenitudo temporis/ miſit deus filium ſuum zc. Gala. iiij. quod quidem tēpus adimpletum fuit per quatuor premiſſa: que aduentum dominicum preceſſerunt. Cum enim vidit dei filius hominem nec lege nature/ nec circūciſionis ſignaculo: nec lege ſcripta: nec prophetarum oraculis a peccato liberari poſſe: deſcendit conferre gratiā in qua nos deo gratificans a pctō redemit. Tertio ex parte vulneris et morbi vniuerſalis. Nā cū morb⁹ erat vniuerſalis opportunū fuit vniuerſalē adhibere medelam. Etenī ante aduentum Chriſti eramus ignorātes: ſiue ceci penis eternis obligati: ſerui diaboli: mala peccati cōſuetudine vincti: in tenebris obuoluti: exules a patria expulſi. Ideo expectamus doctorē/ redēptorē/ liberatorē/ eductorē/ illuminatorē et ſaluatorē. Hec autē omnia in ſeptem antiphonis maioribus habentur que cantantur ante Chriſti natiuitatem. In prima dicitur veni ad docendū nos viam prudentie. In ſecunda/ veni ad redimēdum nos in brachio extento. In tertia: veni ad liberandum nos: iam noli tardare. In quarta: veni et educ vinctum de domo carceris zc. In quinta: veni z illumina ſedentes in tenebris zc. In ſexta: veni ſalua hominem/ z hoc in perſonam gentiū: quia illa antiphona incipit. O rex gentiū. In ſeptima: vero clamat pro ſalute iudeorū quibus deus dederat legem: ideo incipit. O emanuel rex et legifer noſter: et infra: veni ad ſaluandū nos zc. Utilitas autē ipſius aduentus patet Luc. iiij. vbi ſe miſſum teſtatur dicens. Spirit⁹ domini ſuper me zc. Ad pauperum conſolationem. Ad contritorū ſanationem. Ad captiuorū liberationem. Ad indoctorū inſtructionē. Ad pctōrū remiſſionē. Ad humani generis redemptionem. Et ad meritorum retributionem. Hec omnia originaliter prophetātur de Chriſto. Eſa. lxj. Auguſtinus autem ponit alias vtilitates dicens q Chriſtus more mercatoris veniēs dedit z accepit. Accepit quod hic abūdat ſcʒ naſci: mori z laborare. Dedit renaſci: reſurgere et in eternum regnare. Bernardus inſuper ponit tres vtilitates ſupra tactas dicens q neceſſarius fuit nobis ſaluatoris aduentus/ vt in nobis per fidem habitans illuminet cecitatē nr̄am: et nobiſcū manēs adiuuet infirmitatē nr̄am: z p nobis ſtās ppugnet z purget iniq̄tatē nr̄am.

De aduentu domini ad iudiciū. Cap. ij.

Aduentus dñi ad iudicium/ ſicut et aduentus in carnem quatuor agitur ſeptimanis: eo q z ipſum aduentum ſicut z primum quatuor tempora precedere debent. Primum fuit tempus apoſtolorū: in quo fuit perſecutio iudeorum: qui Chriſtum eccleſie caput primo in ſeipſo/ deinde in ſuis apoſtolis perſecuti ſunt: et durauit vſqz ad tempora Neronis imperatoris. Scḋm fuit tps martyrū: in quo fuit pſecutio paganorū a Nerone pmo xpianorū pſecutore vſqz ad Cōſtantinū Auguſtū. Tertiū fuit tps doctorū: in quo fuit pſecutio hereticorū a Cōſtātino imperatore vſqz ad Carolum magnū. Quartū eſt tempus confeſſorum/ in quo ad preſens ſumus a Carolo magno vſqz ad antichriſtum. Et notandum q eccleſia in ad-

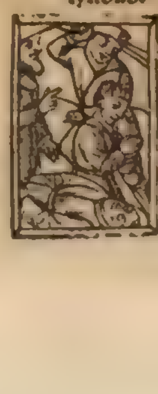
uentu domini quedam cantica leticie canit: vt alleluya: et hoc propter primi aduentus conſolationem: quedam vero deponit: vt te deum laudamus: et gloria in excelſis: propter ſecundi aduentus trepidationem. ¶ Circa ſecundum aduētum duo videnda ſunt: ſcilicet antecedentia iudicium: et concomitantia. Antecedentia ſunt tria: ſcilicet ſigna terribilia: antichriſti fallacia: et ignis vehementia. Signa terribilia ponuntur Luce. xxi. Erunt ſigna in ſole ec. quod Apocalypſis. vi. declaratur. Sol factus eſt niger tanꝙ ſaccus cilicinus: et luna facta eſt ſicut ſanguis: et ſtelle celi ceciderunt ſuper terram: quod ad literam de eclypſi ſolis et lune: et de ſuperabundantia intelligi poteſt/ vel metaphorice de imperio romano eclypſato: et eccleſia ſanguine innocentium maculata: et de predicatoribus de celo eccleſie cadentibus propter errores pōt exponi. ¶ Hieronymus aūt in annalib' hebreorū inuenit quindecim ſigna iudiciū ꝑcedētia: ſz vtrū cōtinua/ an interpolata nō expſſit. Pria die mare ſe eriget quadraginta cubitis ſup montes ſtās in loco ſuo ꝗſi murus. Scda die tm̄ deſcēdet: vt vix poſſit videri. Tertia marine belue apparentes ſuper mare dabunt mugitus vſqꝫ ad celum. Quarta ardebit mare et aqua. Quinta arbores et herbe dabunt rorem ſanguinis volatilibus congregatis in campis. Sexta ruent edificia: et flumen ignis ab occaſu vſqꝫ ad orientem contra celum exurget. Septima petre adinuicem collidentur et ſcindentur. Octaua erit generalis terremotus ita vt nullum animal ſtare poſſit. Nona montes ſolo equabuntur. Decima exibunt homines de cauernis et velut amentes ibunt: nec loqui poterunt. Undecima oſſa mortuorum ſuper ſepulturas colligentur. Duodecima ſtelle ex ſe igneas comas emittent: animalia vniuerſa cunctis in campis ſpeciētenus congregatis. Decimatertia morientur viuentes: vt cum mortuis reſurgant. Decima quarta ardebit celum et terra. Decimaquinta fiet celum nouum et terra: et reſurgent omnes. ¶ Antichriſti autem fallacia fiet quatuor modis. Primo per callidam iuaſionem et falſam ſcripturarum opinionem: Nitetur enim ex ſcriptura oſtendere ſe meſſiam in lege promiſſum: et legem Chriſti deſtruere. pſ. Conſtitue domine legiſlatorem ſuper eos gloſſa. i. antichriſtum legis praue latorem. Secundo per miraculorum operationem. ij. Theſ. ij. Cuius aduentus ſecundum operationem ſathane in omnibus virtutibus et ſignis et prodigiis mendacibus. Tertio per donorum largitionem. Danielis. xi. Dabit eis poteſtatem in multis: et terram diuidet gratuito: quod gloſſa de antichriſto exponit. Quarto per tormentorum illationem Danielis. viij. Supra ꝙ credi poteſt vniuerſa vaſtabit. ¶ Ignis autem vehementiam dominus premittet. Primo propter mundi innouationem: quia purgabit et renouabit elemēta. Secundo propter hominum purgationem: vt ſit tunc bonis viuentibus in locum purgatorij. Tertio propter malorum damnationem/ et ſanctorum illuminationem: quia ſecundum Baſil. Deus facta mundi purgatione in igne illo diuidet calorem a ſplendore: et totum calorem mittet ad regionem damnatorum: vt amplius crucientur: et totum ſplendorem ad regionem bonorum: vt amplius iocundentur. ¶ Concomitantia autem iudicium erunt octo. Primum eſt diſceptatio iudicis. Johel. iij. Congregabo omnes gentes in vallem ioſaphat: et diſceptabo cum eis. Statuet enim oues a dextris: hedos autem a ſiniſtris: et cum eis diceptabit vt dicitur Mat. xxv. Secundum eſt differentia ordinis/ nam in iudicio illo quidam iudicantur et pereunt: ſicut mali chriſtiani: quib' dicetur. Eſuriui: et nō dediſtis mihi mādūcare. Quidam non iudicantur: et pereunt: ſicut infideles: de quibus dicitur/ qui non credit: iam iudicatus eſt. ¶ Quidam iudicantur et regnant/ ſicut iuſti/ quibus dicetur. Eſuriui et dediſtis mihi manducare. Quidam iudicantur: et regnant: ſicut apoſtoli quibus promittitur: ſedebitis ſuper ſedes iudicātes duodecim tribus iſrael. i. iudicanti aſſiſtentes et ſententiam approbantes: et hoc fiet eis ꝓpter ipſorū honorē: propter ſententie confirmationem: et malorum reprobationem. Tertium erit inſignia paſſionis: ſcꝫ crux: claui: et cicatrices in corpore: vnde cantat eccleſia: hoc ſignum crucis erit in celo cum dominus ad iudicandum venerit: et hoc faciet Chriſtus ad oſtenſionem ſue victorie: vt oſtendat ſigna in quibus triumphauit. Ad declarationem ſue miſericordie: vt oſtendat qualiter boni miſericorditer ſaluantur. Et ſue iuſtitie vt oſtendat qualiter praui iuſte damnātur. ¶ Quartum erit ſeueritas iudicantis: non enim flectetur timore: cum ſit omnipotens: nec odio, nec amore/ cum ſit iuſtus: nec errore: cum ſit ſapientiſſimus. ps. Deus iuſtus fortis et patiens: id eſt ſapiens: quia qui patiens eſt: multa gubernatur ſapientia. ¶ Quintum erit accuſatio horribilis: habebit enim homo accuſatores. primo diabolum. Apocalypſis. xij. Proiectus eſt accuſator fratrum noſtrorum ec. Secundo proprium vitium. Sapientie. iiij. Uenient in cognitionem peccatorum ſuorum/ et traducent illos ex aduerſo iniquitates eorum. Tertio totum mundum. Greg. Si queris quis te accuſet: dico totus mundus qui offenditur creatore offenſo. ¶ Sextum erit teſtis infallibilis: habebit enim peccator tres teſtes vnum ſupra ſe: ſcilicet deum qui eſt iudex et teſtis. Hiere. xxix. Alium intra ſe/ ſcilicet propriam conſcientiam. Tertium iuxta ſe: ſcilicet proprium angelum. ¶ Septimum erit arctatio peccatoris: de quo Greg. Latere inquit erit impoſſibile/ apparere intolerabile. ¶ Octauū erit ſententia irreuocabilis. Nam tribus ex cauſis appellatio non recipitur. Primo propter iudicis excellentiam: vnde non appellatur a ſententia pape vel imperatoris: quia non habet ſuperiorem. Secundo propter criminis euidentiam. Nam in crimine notorio non poteſt appellari. Tertio propter rem non differendam: vt eſt in ſententia capitali: que non exigit dilationem ſed ſtatim exequitur. Propter hoc tria ſententia irreuocabilis erit: quia nec ſuperiorem habet: et oīa ibi notoria erunt: et nihil quod ibi agit dilationē patiet. Oīa enī fient in momēto: in ictu oculi ec.

¶ De aduentu dn̄i in ſpeciali. Cap. iij.

Aduentus domini ſpecialis duplex eſt. Primus in mēte ad ſanctificandū: de quo Jo. xiiij. Ad eū veniemus: et manſionē apud eū faciemus. Scdus in morte ad premiādum: de quo Luce. xij. Et vos eſtote parati: quia qua hora non putatis filius hominis veniet. Horum duorum aduentuū feſta quis ab eccleſia nūꝙ cōmemorentur/ a plurib' tn̄ deuotis frequētiſſime recoluntur.

¶ De ſanctis Saturnino et Siſinnio martyribus. Capitulum. iiij.

Saturnin' et Siſinnius martyres Rome paſſi ſunt ſub Maximiano imperatore: q redīes de partib' Aphrice dux omnes chriſtianos ad afflictionē laboris cōpelleret ad thermas edificandas: ad fodiendam harenam: et Saturninus iam ſenex: ſaburram ferre non poſſet: Siſinnius et Syriacus

diacones Marcelli pape cum iuuabant: vt dicetur infra in paſſione Marcelli. xvij. kal. februarij. Quod dum Maximiano nunciatum fuiſſet: iuſſit eos teneri in carcerem a Laudirio prefecto: qui eos. xvij. diebus carceri mancipauit. A quibus multi paganorum conuerſi ſunt. Deinde prefecto preſentati Saturninus ſenex et Siſinnius diaconus dum idola ſibi oblata cōminuiſſent / conuerſi ſunt duo milites papias et Maurus. Tūc Laudirius iuſſit Saturninum et Siſinnium in eculeo leuatos attrahi neruis et fuſtibus et ſcorpionibus cedi. Papiam vero et maurum ſe chriſtianos profitentes ora lapidibus cedi: carceri trudi fecit. Saturninū vero et Siſinnium eculeo depoſitos decollari mandauit: qui ducti via numentana miliario ſecundo ab vrbe capite ceſi ſunt: quorum corpora tarſon cū Joanne preſbytero ſepelierunt in predio ſuo via ſalaria vetere. iij. kal. decembris.

De ſancto Saturnino epiſcopo et martyre. Capitulum. v.

Saturnin⁹ epiſcopus et martyr ab apoſtolorum diſcipulis ordinatus eſt: qui primus epiſcopus Tholoſane vrbi ductus xpm predicauit: et dum ſepius iuxta capitolium quod inter domum ſuam et eccleſiam ſitum erat / iter ageret: demones a reſponſis ceſſabāt. Quod dum gentiles virtute ſancti fieri cognouiſſent: Saturninum comprehenſum in arce capitolij ſtatuunt compellentes ad immolandum: qui dum niſi vni deo ſe immolaturū aſſereret: funem ab vno capite tauri latera alligantes: qui ad immolādum ductus fuerat: ab alio vero pedes ſancti vincientes ſtimulatum taurum per ſcalas precipitant. Qui ſanctū ſibi alligatum poſt ſe trahens per capitolij grad⁹ eliſo capite cerebroque excuſſo Chriſti martyrem fecit. Cuius corpus occulte propter metum gentilium due chriſtiane femine ſepelierunt: quod poſtmodum a ſucceſſoribus ſancti martyris honorifice tumulatum eſt. paſſus eſt aūt tpe Decij. iij. kalen. Decēbris.

De ſctō Amos egyptio abbate. Cap. vj.

Amos egypti⁹ floruit tempore Conſtantini magni de quo refert Sozomenus primo hiſtorie tripartite: q̄ inuitus ipſe parētibus cogentibus duxit vxorē: nec tamen eam expertus fuit. Nam primo die nuptiarū ſolus cū ſola in thalamo, dum ſibi virginitatē laudaret / eam ad virginitatem ſeruādam induxit: vnde et ambo virginitatē vouentes in ſingulis cubilibus ſeparatim dormierunt annis. xviij. demum cōmuni voto abinuicē diuiſi ſunt: ipſeque mulieri domum propriam cōceſſit / et ad eremum properauit. Atque in monte Nitrie. xxij. annis permanſit eremiticam vitā ducēs: de quo refert Hieronym⁹ in vitis patrum q̄ apud Thebaidē fuit pater trium milium monachorum. Dum autē Amos cum diſcipulo ſuo Theodoro iter agens ad flumē deueniſſet: dum alter alterum nollet nudum videre / mādauit diſcipulo ad horam recedere. Et dum ſeipſum etiā nudū videre pauerer: diuina virtute ad aliam partem fluminis trāſlatus eſt. De quo diſcipulus tranſiens miratus: quia nec veſtem / nec pedes infuſos haberet / aduertit miraculum: adiuratus a magiſtro: vt illud q̄diu viueret nemini reuelaret. Hic filium hominis qui bouem rapuerat: quē canis rabidus momorderat: poſtq̄ pater bouem reſtituit a morſu canis rabidi liberauit.

Dum autem latrones panem quo veſcebatur eidem auferrēt: duos dracones eductos ex antro ad cuſtodiā celle miſit. Sed venientes fures et dracones videntes pre timore quaſi mortui ceciderunt: quos ipſe exiēs cōfortans erexit: et ad penitentiam prouocauit: optimosque cunctorum monachos effecit. Eodem etiam tempore dum draco alius immanis regionem vaſtaret: et multos perimeret: et oblatum ſibi puerum q̄ ſolo visu beſtie extinctum ſuſcitauit: et dracone oratione de antro eductum / in duas partes diſcerptum occidit. Cuius animam cum gloria ad celum tendētem Antonius abbas longe poſitus videns diſcipulis inſinuauit: notatoque die et hora repertum eſt Amonem eodem tempore a corpore migraſſe: quieuit in Chriſto dū tertia kalendas Decembris.

De ſancto Paſnutio abbate. Cap. vij.

Paſnuti⁹ Abbas eremi cultor vltimique deſerti in regione heracleę: cū eſſet angelice vite / orauit dominum vt ſibi reuelaret cui ſanctorū hominum ſimilis haberetur. Cui angel⁹ reuelauit: q̄ ſimilis ipſe eſſet ſymphoniaco cuidā in ciuitate cantando victum querenti. Ad quem ſanctus admirās acceſſit: et eū repertū ſecreto de vita ſua queſiuit. Qui reſpondit ſe fuiſſe predonem: et ex illo ſtatu ad officium ioculatoris veniſſe: nihilque ſibi boni conſcium: niſi q̄ aliquando virginem deo conſecratam a ſe et collegis raptam / dū ceteri deflorare vellēt ab eis eripuit: et noctu eam domū intactam reduxit. Et alia vice mulierē profugā in eremo repertam: dum quo tēderet queſiuiſſet: et illa virū cum filijs pro fiſcali debito carceratos et flagellis afflictos reſpōdiſſet ſe etiā eadē cauſa perquiri: ob idque fugere triduo ſine cibo peracto aſſereret: ipſe illam ad antrū ſuum ducens refecerat: et trecentos ſolidos pro viri et filiorū redemptione ſibi dederat. Que illo precio dato virum et filios de carcere eduxerat: quod audiens Paſnutius / et nihil ſe tale feciſſe proteſtās dū ſibi a deo reuelata homini retuliſſet: ille abbatē ad eremum ſecutus in melius vitā mutauit: cuius animā ab angelis in celum deferri poſt modicū tēpus ſanctus cōſpexit Paſnutius. Iterum idem q̄ prius querēs a deo ſibi reuelari per angelum edocetur ſe fore ſimilem tali primario ciuitatis. Ad quē ſanctus veniens / cū de ipſius ſanctitate ſecrete requireret dixit ille ſe habere vxorē cum qua annis triginta continuerat: eamque nunq̄ niſi affectione ſobolis primis temporibus cognouiſſet: ex qua tribus ſuſceptis filijs abinde in caſtitate permanſerant: hoſpitē nunq̄ dimiſerat: nec pauperem ſine cibo vel alia ſtipe licentiauerat: contra iuſtitiā nunq̄ iudicauerat: et diſcordes pro viribus ad concordiā reduxerat: que audiēs Paſnutius reuelata ſibi a deo narrat. Illicoque relicto ſeculo abbatē ad eremum ſecutus eſt: venientesque ad flumen profundum tranſierunt: ita vt vnda vix genua pertingeret. Cui dum ſanctus cellam in eremo deſignaſſet: illeque ad vite perfectioris apicem aſcendiſſet / poſtmodum anima illius ad celos deferri ab angelis eidē pr̄i reuelat. Paſnutius vero his a deo petita tulit: tertio queſiuit. Cui reuelat ipm eſſe ſimilē mercatori ad ſe venienti. Cui ſupra occurrens nullo ab eo ampli⁹ queſito viſa et audita narrauit. Iſque ſtatim per famulos mandato vt merces ad vrbē delatas et cetera ſua bona pauperibus erogarent / cum abbate manſit in eremo: qui etiam breui tempore ad celeſtia migrauit. Paſnutius vero in extremis cōſtitutus / admonuit fratres: neminem etiam peccatorē vel cuiuſuis ſtatus contēnendum premiſſas tres referens viſiones: qui etiā in pace quieuit. iij. kal. decēbris videntibus preſbyteris et fratribus animam eius in celum ab angelis ſubleuari.

¶ De ſancto Andrea apoſtolo. Cap. viii.

Andreas apoſtolus filius Joannis et frater Simonis Petri de ciuitate Bethſaida Galileꝰ: qui primo fuit diſcipulus Joannis baptiſte: tribꝰ vicibus a domino vocatus eſt. Primo ad ſui notitiam: quando videlicet audiuit a Joanne de Chriſto. Ecce agnus dei. Et cū alio diſcipulo ſecutus Jeſum: vidit vbi manebat: et manſit apud eū die illo: inueniensq; fratrem ſuum Simonem adduxit ad Jeſum. Secundo ad ſui familiaritatē: quando ſcʒ iuxta mare Geneſareth turbis cōcurrentibus: Chriſtus intrauit nauem Simonis: et capta multitudine piſcium / vocatiſq; Jacobo et Joanne ſecuti ſunt Jeſum. Tertio ad ſui diſcipulatum: qñ ambulans Jeſus iuxta mare galilee Petrum et Andream de piſcatione vocauit / ꝓmiſſo ſibi qḋ fierent hominū piſcatores: qui relictis rhetibus ſecuti ſunt eū: eiq; deceтero adheſerunt. ¶ Poſt aſcenſionē dñi diuiſis diſcipulis Andreas apud Achaiam predicans multos ad fidē Chriſti cōuertit: et eccleſiis ꝓuinciā repleuit. Et dum quidā nobilis iuuenis inuitis parētibꝰ apoſtolo adheſiſſet: parentes domū in qua morabatur cum apoſtolo ſuccenderunt: ſed puer iuſſu apoſtoli tectum aſcendens: et aquam ampulle ſuper ignes ſpargēs flammas extinxit: et dum illi per ſcalas ad eum vellent aſcendere: ſubito excecantur: multiſq; cōuerſis parentes iuuenis poſt dies quinquaginta defuncti ſunt. ¶ Vxor cuiuſdā homicide parere non valens / ſed in partu periclitans: ſororem ad deam ſuam Dianā placandam miſit. Idolum vero ſorori reſpondit ꝙ eam iuuare non poterat: monuitq; vt Andream apoſtolum pro auxilio adiret. Ad quam vocatus apoſtolus eā primo de idololatria redarguit: deinde ꝓ ea orauit: illaq; mox fetū mortuum emittēs liberatur et baptiſatur. Senex quidam Nicolaus venit ad apoſtolum: dicēs ſeptuaginta annis quibus vixerat continere non potuiſſe: ſemper luxurie deſeruiſſe. Et ꝙ aliquando ad carnis cōcupiſcentiam refrenandam euangelium ſuper ſe ferebat: et dum lupanar intraſſet oblitus euāgeliū deponere audiuit a meretrice ꝙ videbat ſuper eum mirabilia: ſique etiā ſe ab illo tāgi nō permiſit. Pro quo dum apoſtolus a tertia vſq; ad nonā ieiunꝰ oraſſet: et ſe nō conſedere vouiſſet / niſi deus peccatori ſubueniret: poſt quinq; dierū abſtinētiā audiuit ſe obtinuiſſe ꝓ ſene. Sicq; apoſtolus Nicolao penitētiam ſex mēſes in pane et aqua impoſuit: qua peracta ſenex in dño feliciter expirauit. ¶ Dum iuuenis chriſtianus et pulcherrimus a matre laſciua de crimine nephando attēptatus fuiſſet: illeq; flagitiū execraretur: mater in iuuenem crimen retorſit: et eum iudici accuſauit: qui dum apoſtolum in ſuum patrocinium aduocaſſet / Judex iratus puerum in ſaccum pice linitum iuſſit mitti: et in flumine iactari: Andreā vero qui pro eo interceſſerat in carcerem mitti: ſed orante apoſtolo tonitruo terribili et terremotu facto omnibus exterritis mulier a fulmine percuſſa interiit: iuueniſq; mortem euaſit: et iudex cum multis fidem Chriſti ſuſcepit. ¶ Cum apud niceam ciuitatem ſeptem demones multos infeſtarent: et plures tranſeuntes occiderent: apoſtolus vocatꝰ illuc acceſſit: demones in ſpecie canū aduenire iuſſit: eiſq; in Chriſti nomine / vt inde diſcederent mādauit: quo miraculo multi conuerſi ſunt. ¶ Poſt modicum apoſtolo nūciatur / ꝙ iuuenis quidam iuxta portam alterius vrbis a ſeptem canibus fuerat prefocatus. Intellexit igitur illos fuiſſe demones quos ab oppido nicee expulerat: et compatiens patri defuncti / illuc acceſſit: mortuum excitauit: et diſcipulum chriſti fecit. ¶ Quadraginta viri ad apoſtolum venientes: vt ab eo fidei doctrinā perciperent / excitata tempeſtate a diabolo nauiq; ſubmerſa in mare necantur. Quorū corpora vt apoſtolus vidit ad littus delecta: et que facta fuerant per ſpiritum cognoſcēs: oratione ſua viros ſuſcitauit et baptiȥauit. ¶ Vxorem etiam egee proconſulis et maxillam ſenatricem et multos de populo ad chriſtum conuertit: pluresq; diſcipulos acquiſiuit. ¶ Cum ergo egeas proconſul patras ciuitatem ingreſſus chriſtianos ad ſacrificia idolorum compelleret: eidem Andreas occurrens ipſum de impietate redarguit: eo quod ipſe iudex hominum conſtitutus iudicem ſuum celeſtem agnoſcere debuit. Quem dum proconſul vanum et ſuperſtitioſum diceret: eo quod chriſtum a iudeis crucifixum coleret: apoſtolus chriſtum ſponte crucem ſubiiſſe reſpondit: ex eo quod mortem ſuam diſcipulis predixit: et proditorem cognouit: addens myſterium crucis magnum eſſe. Cui proconſul reſpondit ꝙ myſterium dici non poterat ſed ſupplicium / comminans aplm vt niſi ſibi obtēperaret: ipſum myſterium in ſe experiri faceret. Tūc apoſtolus myſterium crucis cepit exponere: et ꝙ fuerat neceſſarium ſaluti hominum multis rationibus ſuadere. Et dum in confeſſione crucis perſiſteret immobilis: iubente proconſule in carcerem recluditur: ſed a populo viſitatur volentibus proconſulem occidere: et apoſtolum fractis ianuis liberare: quos apoſtolus ſua predicatione ad patientiam inuitauit. Mane autem facto Andreas de carcere educitur: et dum xp̄m crucifixum conſtantiſſime confiteretur / iuſſu egee a triginta hominibus flagellatur: deinde in cruce ſuſpendi iubetur: non quidem clauis confixus: ſed quaſi in equuleo extenſus funibus alligatus: populi multitudine inſequente et ipſum innocenter mori clamante. Qui dū crucem a longe ſalutans adoraſſet: veſtibus ſuis exutus in cruce ſuſpenſus eſt. In qua biduo viuens viginti milibus aſtantium hominum predicauit. Sed dum turba egee mortem minaretur: territus proconſul venit vt eū deponeret: quem dum miniſtri vellēt ſoluere / brachiis in aerem ſtupidis effectis nullo modo ad eum potuerunt pertingere. Et dum fideles eum deponere vellēt / apoſtolus orauit ad dominum: vt in pace ſuum ſuſciperet ſpiritum. Statimq; ſplendor nimius ad inſtar fulguris per horam et dimidiam ipſum obtexit: cum quo lumine abſcedente apoſtolus deo ſpiritum emiſit. Cuius corpus maximilla ſenatrix cum aromatibus ſepeliuit. ii. kal. Decembris / iuxta ciuitatem patracenſem. Indeq; proceſſu temporis corpus eius Conſtantinopolim trāſlatum eſt vt habetur. viii. idus maii. Egeas vero anteq̄ domum rediret arreptus a diabolo expirauit. Cuius frater nomine ſtratocles cum omni eius familia ad xp̄m conuerſus eſt.

¶ De ſancto Nathanaele diſcipulo. Cap. ix.

Nathanael diſcipulus de oppido chana galilee vnꝰ fuit ex ſeptuaginta duobus xp̄i diſcipulis: quem chriſtus commendat Joannis primo: dicens ipſum eſſe iſraelitam in quo dolus nō eſt. Hic etiam poſt reſurrectionem chriſti vnus fuit ex numero illorum. vii. diſcipulorum: quibus chriſtus apparuit iuxta mare galilee / quando petrus piſcādo traxit rhete in terram plenum magnis piſcibus. cliii. vt habetur Joannis vltimo. qui etiam a pleriſq; ſcribitur fuiſſe alio nomine vocatus vrſinus: qui et ab apoſtolis epiſcopus Bituricēſi. conſtitutus poſt completum predicationis officium in deo feliciter requieuit. ii. kal. Decēbris: quod tamen falſum eſſe reputatur. Nam corpus huius Nathanaelis apud Treugeñ. ciuitatem quieſcit. Corpus

vrſini in Bituricē. vrbe ſepultum veneratur. Hec frater Uincentius.

¶De ſancto Nathanaele anachorita. Cap. x.

Nathanael anachorita/ vt dicit Heraclides: fraude demonis accidiam paſſus ex priore cella receſſit: et aliam cuidam vico vicinam ſibi collocauit. Ubi dum habitare cepiſſet: demon ad eū noctu veniens in ſpecie carnificis pannis ſordidis indutus/ flagris ſtrepitū facere cepit: dicēs ſe eſſe demonē: qui eū de priori cella eiecerat/ q illū ⁊ cum de iſta fugare cupiebat. Mox ſanctus compunctus ad priorē locū rediit: et adeo ſe incluſit: vt. xxxvij. annis nūꝗ limē excederet. Multaſqꝫ diaboli inſidias pertulit vt propoſitū frangeret: quas tamē oēs deuicit. Septem epiſcopos ad ſe venientes gratanter ſuſcepit: ⁊ abeuntes vſqꝫ ad limen aſſociauit. Quē dum diaconi eo quo nō egrederetur redarguerēt: ſe oīno ſeculo mortuū eſſe reſpōdit. ¶Nocte quadā demon in ſpecie pueri ſibi apparuit aſinum panibus oneratū deferēs. Et dum aſellū in terrā corruiſſe fingeret: ⁊ abbatis auxilium peteret: ille perplexitate circūuētus/ ne aut miſericordie opus negligeret: aut propoſitum frangeret: oratione fuſa puero ſua ſit: vt ſi vera eſſet viſio deum inuocaret ſibi ſubuenire paratum. Si autem tentatio eſſet euaneſceret. Moxqꝫ puer cum aſino euanuerunt cum turbine maximo ſtrepitantes. Hec omnia Heraclides in libro qui dicitur paradiſus.

¶De ſancto Trophimo epiſcopo. Cap. xj.

Trophimus epiſcopus magne ſanctitatis vir: ⁊ miraculorum gloria preclarus pridie kalen. Decembris apud Xanctonas in domino feliciter requieuit. Cuius corpus Tholoſam tranſlatum: ibiqꝫ terris ſepultum: ſpiritūqꝫ in celis viuere multis miraculis manifeſtat: vt dicit Ado.

¶De ſanctis Diodoro ⁊ Mariano et eoꝝ ſociis martyrib⁹. Capitulum. xij.

Diodorus preſbyter/ et Marianus diaconus cum multitudine innumerabili hominum vtriuſqꝫ ſexus: et diuerſarum etatum quorum numerum: ⁊ nōia ſoli⁹ dei ſcientia nouit: paſſi ſunt Rome ſub numeriano imperatore tpe Stephani pape primi. Qui die anniuerſaria dedicationis ſanctoꝝ martyrū exultanti ⁊ daret in loco crypte: vbi eoꝝ corpora ſepulta erāt diuina celebrātes via ſalaria: vel extra portā vrbis in harenario vbi p̄fati martyres terra: ⁊ lapidib⁹ obruti fuerant: accuſati ſunt imperatori. Tūc imperator iuſſit in introitu crypte parietē leuari: ⁊ montē qui crypte imminebat ad ſublonē ſup eos deiici: ⁊ ſic oēs ſuffocati ſunt. Quoꝝ corpa ibidē iacuerūt vſqꝫ ad tpa Stephani pape. vj anno. dñi. Dcccluxvj. ¶Qui venerabilis pater effoſſa crypta reliqas ſanctoꝝ innumerabiles inde collegit: ⁊ quib⁹ quaſdā lateranis: aliquas apud ſanctū Petrū: aliquas ad baſilicā duodecim aploꝝ quā a fundamētis renouauerat: aliquas vero p alias eccleſias: ⁊ monaſteria ſepeliēda diuiſit: in quoꝝ oſſiū collectiōe odor mirabilis quaſi florū: ⁊ roſaꝝ reſperſus eſt: ⁊ lampas in crypta accēſas ſex dieb⁹ cōtinuis arſit: in qua nec quicꝙ de oleo cōſumptū eſt: nec flamma extincta: donec oīa ſanctoꝝ oſſa a cōgerie lapidū ſunt collecta. ¶Quidā aūt cū de reliquiis aliquas queſtus gratia ſubtraxiſſet: cōtinuo in lectū decidit graui languore detentus: ⁊ cōmiſſum furtū confeſſus reliquias reſtituit: ⁊ ſic ſanitatē recepit. Horū oīuꝫ martyrū paſſio die kalēdarū Decēbriū celebraꝫ.

¶De ſctō Diodoro epō ⁊ cōfeſſore. Cap. xiij.

Diodorus Alexādrin⁹ ceſarieſ epō: cū Antiochen⁹ eſſet p̄ſbyter: clar⁹ ſapiētia habebatur. Qui clec⁹ āntiſtes multa opuſcula cōpilauit. In aplī cōmētarios edidit: aliaqꝫ multa Euſebij ceſarienſis ſecut⁹ characterem. Cui⁹ ꝫ ſenſum imitat⁹ fuerit: ⁊ cū attingere nō potuit eloquentiā ignar⁹ ſecularium lraꝝ. Floruit tpe imperatoris Ualētis: vt dicit Hieronym⁹ in libro de viris illuſtribus.

¶De ſancto Anſano martyre: ⁊ Maxima virgine ⁊ martyre. Capitulum. xiiij.

Anſanus martyr ciuis Romanus filius nobilis tranquillini duodecim annoꝝ occulte inſcio patre a Protbaſio preſbytero in xp̄i fide doct⁹: ⁊ baptizatus eſt: atqꝫ a maxima virgine de territorio Tonagritano de ſacro fonte leuat⁹: q̄ a patre imperatorib⁹ Diocletiano: ⁊ Maximiano delat⁹. xiij. anno imperij eorum cum ipſa maxima virgine ab eiſdem tent⁹: ⁊ carceri traditus eſt diebus multis. Quam quidem ſacrā virginem p̄fati imperatores tādiu fuſtib⁹ cedi fecerunt: donec ſpm̄ exhalaret. Anſan⁹ vero de carcere fugiēs venit balneo regiū: vbi viſione angelica cōfortat⁹ eſt. Deinde veniens ad ciuitatē ſenarū: dū xp̄m dñm predicaret a pconſule ipſius tent⁹ in igne miſſus eſt: quo diuina virtute extincto: dū permāſiſſet illeſus iuxta fluuiū arbiā educt⁹: ibiqꝫ iuſſu preſidis decollatus eſt: ⁊ ſepult⁹ kalen. Decēbris.

De ſctō Proculo epō ⁊ martyre. Cap. xv.

Proculus epiſcopus/ ⁊ martyr de Syria veniēs Romā tpe Juſtini iperatoris totamqꝫ Romanā puinciā diſcurrēs xp̄m predicabat: miraculis: ⁊ vita refulgēs. Quē ſanct⁹ Ualētin⁹ epīs iteranū conſtituit ſacerdotē. Et dū die quadā celebraret p̄ſente p̄dicto epō: angelus dñi acceptum de altari calicē in aera vidētib⁹ oīb⁹ ſubleuauit: ⁊ deinde in altari repoſuit ſanguine cōſecrato. Sācti⁹ āt p̄ſbr̄ de mādato āgeli ſāguinē cōſecratū liberauit. Deīde pp pſecutionē paganoꝝ fugit de tyro ſiue interano cū epō Ualētino: ⁊ veniēs ad ciuitatē nequinā a gētilib⁹ gothis tent⁹: ⁊ v̄berib⁹ affectus: atqꝫ in carcere miſſus eſt: ⁊ p angelū educt⁹ venit laſand: vbi a ſancto Ualētino p martyriū aſſumpto: rēſtitut⁹ epūs totā ciuitatē p multa miracula cōuertit ad xp̄m. Deinde veniēs ſpoletū xp̄m p̄dicauit: inde a deo monit⁹ pſecutionē fugiens venit Bononiā: vbi Theodori filiā/ q̄ manū habebat aridā ſanauit: ⁊ patrē cū filia cōuertit ad fidē: ⁊ filiū Heroniani a demonio liberauit. Et poſt multoꝝ cōuerſionē a Totilla rege gothorū capt⁹ ablatis ſibi binis loris a tergo decollat⁹ eſt: ⁊ iuxta ciuitatē humat⁹: vbi pceſſu tpis puer mortuus iuxta

ip̄m ſepult9 reuixit. Tūcq3 corpus ipſi9 integrū rep̄tū
bōorifice leuatū ē. Hui9 paſſio agit̄ die kalē. Decēbris.

¶ De ſancto Albano martyre. Cap. xvj.

Albanus martyr

in ciuitate Maguntia paſſus eſt: et ibi ſepult9. Hic habuit pr̄ez xp̄ianū
iperatorē de partib9 aquilonis: qui mortua ꝯiuge filiā decorā ex ea hn̄s
ſepteq3 diligēs: eā nuptū m̄ltis ꝑncipib9 petentib9 tradere recuſabat.
Quā tandē flagitioſo amore carnaliter cognouit: et ex illa albanū filiū
ſuſcepit. Mr̄ igit̄ de cōſenſu iperatoris ad tegēdā infamiā filiū in capſella pallio inuolutū in partib9 vngarie exponēdū mādauit: q̄ repert9 iuxta nemus a rege vngarie carente liberis ſuſcipit̄: et ob
eius elegantiā occulte in rure nutrit̄: ſimulataq3 regina pregnāte: et ꝑce partus puer natus fingit̄: et a rege
adoptat9 vt naturalis tractat̄ ab oībusq3 baronibus:
et cuib9 fili9 regis vere putab̄: tā ipſis q̄ iuuene p̄dicto
rū ignaris. Fact9 ergo iuuenis grat9: et ſtrenu9: filia iperatoris aquilonis / que eſt ꝑpria mater: eidē a patre putatiuo in cōiugiū querit̄: et ab imparatore tradit̄:
vere putāte filiā tradere filio ꝑo regis. Poſt tp̄s modicū rex vngarie infirmat̄: et ad extrema veniēs filio
adoptiuo regnū cōmittēs eo q̄ aliū nō haberet: eidē
ſeriē facti reuelat: et qualr̄ ab eo repert9 nō ei9 fili9 naturalis erat. In cui9 euidentiā palliū in quo ip̄m inuolutū ex nemore ſuſceperat vſq3 tunc reſeruatū albano
tradidit. Quod iuuenis audiēs / cōſternat9 ad vxorē
ingredit̄. Et dū ſibi cauſam triſtitie q̄renti factū pandere nollet: eo q̄ ſe ex hoc contēnendū ab vxore putaret: palliū quo ſylue expoſit9 inuolut9 fuerat: qd̄ tūc eidē a rege traditū fuerat de ſinu iuuenis cecidit: qd̄ dū
mater vidit agnouit: et mutua collocutione habita: repertū eſt albanū inceſtu genitū: matrē inceſtuoſo connubio cognouiſſe. Cōſilio inter eos habito triſtitiā ex
morte regis ſimulāt: mortuūq3 regē vngarie iuxta cōdecentiā regiā tumulant. Deinde ad vtriuſq3 patrē imperatorē ꝑꝑerant: et eidē ſeriē facti pandāt. Quos ille
vt filiā: et generū cū magna leticia: et ſolēnitate ſuſcepit.
Sz die ſequenti peracta leticia mutue viſionis: imperatorē ſoli albanu9: et mater in cameram vocāt: eidēq3
cū lachrymis factū ſerioſius explicant: et ad diuinam
miſericordiā implorandam per penitentiā regē cōfortant. Qui oēs ſancto cuidam ep̄o reatum confeſſi: de
ipſius conſilio eremitam ſanctiſſimū adeunt pro penitentia aſſumenda. Qui eis ſeptennē peregrinādi penitentiam imponit. Sicq3 vtroq3 regno ep̄o regendo
cōmiſſo. vij. annis peregrinantur: cōtinue annis ſingulis eremitam reuiſentes. Peracta igitur penitentia
dum eremū ſancti viri petunt in ſylua depereunt: ſuperueniēte nocte iuuenis parentes in lecto eiſdem de
foliis arborū ſtrato collocat: ip̄e vero in arborē excubabat. Ac inſtigāte diabolo parentes vigilantes ad vomitū redeūt: et in abominandū antiquū ſcelus inuicem coeuntes recidunt. Quod albanus ſentiens turbatus ex arbore preceps irruit: et parētes baculo impatiens peremit. Facto mane ad eremitam redūt: qui
iam omnia per ſpiritum precognita que contigerant
reuelauit. Juſſu ergo ipſius albanus iterato ſeptennem peregrinationem aſſumit: qua perfecta ad eremitam redūt. Et dum ſemper peregrinari decreuiſſet: vitā ſuam per eremitam conſcribere fecit. Quam in pyxide locatā ad collum ſuū alligauit: et abūt. Sicq3 relicto q3 regno factus anachorita: et peregrinus apud ciuitatē Maguntiā in nemore a latronib9 paganis inuēt9
dum ſe xp̄ianū diceret iugulatus eſt: corpus quoq3
in flumine iactatū eſt. Quo curſu fluminis ad molendinū delatorū filia militis cuiuſdā leproſa ſe in flumine balnearet repente a lepra mūdat̄. Qd̄ dū admiriſſ deſerret in vrbe multi leproſi venientes: et ſe in amnem
tingentes mundabantur. Et mirātibus cunctis vnde talē aqua virtutem haberet perquirentes corpus
martyris inuenerunt: et reperta pyxide: vitaq3 ipſius
perlecta deo gratias agentes corpus cū honore ad ciuitatem portātes venerabiliter condiderūt kal'. Decembris / vbi et quieſcit miraculis clarens.

¶ De ſancto Eligio ep̄o. Cap. xvij.

Eligius nouionē

ſis epiſcopus: vt ait Sigiſbertus
claruit anno ſexto Conſtantis qui
et Conſtantinus. Hic de ciuitate lemouicēſi. ortus patre Eutherio: et
matre Terrigia: cum ab annis puerilibus artem aurificū didiciſſet: et
omnia que lucrabat̄ pauperibus
erogabat: et multa miracula operabat̄. Inter q̄ ꝯtracto cuidā eleemoſynam prebens dum ille manū porrigeret ſanus efficitur. Et dum iam optimus magiſter in arte ſua factus eſſet: et aurum certo ſub pondere ſibi a rege traditum fuiſſet: vt inde ſibi ſellam fabricaret: ipſe ſibi binas ſellas fabricatas opere curioſo
regi tradidit: quib9 ponderatis in vtraq3 auri pond9
qd̄ ſibi dederat reperit: ſicq3 miraculoſe aurū duplicatū inuenit. ¶ Deinde fact9 eſt ep̄s nouioſi. Et dum
die quadā hoīem ex iuſtitia dānatū patibulo pietate
motus depoſitū ſepeliret: et cū manib9 ꝯtrectando ſuſcitauit. ¶ Multa corpora ſanctorū reperit deo ſibi reuelante in ciuitate nouioſi. corpus ſancti Quintini martyris: et in sueſſionēſi. corpora martyrū Criſpini / et Criſpiniani: et in beluacēſi. corpus ſancti martyris Luciani. Defunct9 eſt autē anno vite ſue. lxx. miraculis clarus. Sed dum anno reuoluto corpus eius transferri
deberet incorruptū inuentum eſt: et barba ſibi renata
que die ſepulture ſue ſibi fuerat abraſa. Quieuit autē
in domino die Calen. Decembris.

¶ De ſancta Natalia vxore Adriani martyre.
Cap. xviij

Natalia vxor olim

ſancti Adriani martyris corpe viri: et
aliorū martyrū cū eo paſſorū Conſtantinopolim tranſlatis: vt in eorū
legit̄ paſſiōe. vj. idus Septēbris manū viri ſibi in ſolatiū retinuit: et Nicomedie vbi vir paſſus fuerat remāſit. Quā dū tribunus de voluntate
Maximiani imperatoris ꝑpter eius
decorē: et diuitias in cōiugiū peteret:
aſſentire ſimulauit triduana inducia poſtulata. Et dū
deū pro ſui corporis caſtitate oraret: admonet̄ in ſomnis ab vno ex martyrib9 viri ꝯſociū: vt Cōſtātinopolim fugiat. Que manu Adriani ſūpta nau ē cū plurib9
xp̄ianis aſcēdit: quā tribun9 dū inſequit̄ vēto inſurgēte ꝯtrario: et plurib9 ſubmerſis redire cōpellit̄. ¶ Media
ꝟo nocte diabol9 in ſpecie naute cū naui fantaſtica fugiētib9 xp̄ianis apparuit: et q̄ viā errarēt aſſeruitq3
ad ſiniſtrā ꝑgere docuit. Hoc aūt faciebat vt eos pderet. Mox dū vela ꝟterēt: Adrian9 cū nauicula natalie
apparuit: et demonē illū fuiſſe reuelauit: eoſq3 ꝑcedēs
Cōſtātinopolim ſaluos mane ꝑduxit. Qui dū introiſſent: natalia domū vbi martyrū corpa ſeruabāt̄ intrauit: et manū viri iuxta corp9 poſuit: et poſt oratione dormiēs a ſancto martyre inuitata ad celeſtia ꝑ viſū: et euigilans reuelata narrauit: et vale faciens oīb9 ſpiritum
emiſit kal'. Decembris. Cuius corpus a cōmitibus iuxta aliorum corpora ſepultum eſt.

¶ De ſct̄a Bibiana virgine et martyre. Cap. xix

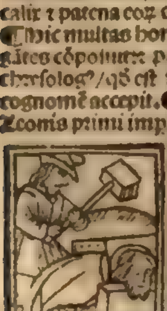

Bibiana ỽgo ſub Juliano apoſtata paſſa eſt Rome. Cuius pater flauian⁹ Chriſtianus fuit: habēs cōiugem / ⁊ filias chriſtianas. Qui accuſat⁹ apud Julianū imperatorem: ꝓ martyres plurimos ſepeliſſet: ab eodē in exilio damnatus in pace quieuit. Poſt cuius obitum Julianus matrē Bibiane ⁊ filias cōprehenſas tradidit fauſto ꝓſidi / vt eas ad ſacrificandū cōpelleret: a qb⁹ ille cōuerſus / ⁊ ab impatore martyriʒatus atq; ab eiſdē ſctis ſepult⁹ eſt. Dū Julian⁹ cōperiēs matrē ⁊ filias ꝑquirebat. Sʒ poſt dies modicos Bibiane mr̄ darpbota ⁊ germana latētes i xp̄o qͦeuerūt. Bibiana ỽo a Juliano tēpta ⁊ tentata / dū idolis ſacrificare nollet / plūbatis diutiſſime ỽberata: ſupueniēs triduo ꝓpter nimiā cedē / emiſſo p os ſanguinis ꝓfluuio ad dn̄m p martyriū ꝑrexit .iiij. nō. Decēbris. Cuius corpus a Joāne presbytero poſitū eſt apud palatium licinianum iuxta corpora genitricis et ſororis.

Ⅽ De ſancto Petro chryſologo ep̄o. Cap. xx.

Petrus chryſologus archiep̄s rauennas de ciuitate imolēſi oriūd⁹ a ſctō Cornelio imolēſi nutrit⁹ et doct⁹: atq; in diaconū ꝯſecrat⁹ eſt: vite ſanctitate: ⁊ ſapiētia inſigniter pollēs. Igit̄ epiſcopatu rauenne vacāte: dū qdā ciuitatis nuūcnatis eius a clero ⁊ ꝑplo elect⁹ eēt: ꝓ cōfirmatione habēda multi nobiles Romā ad Sixtū papā tertiū acceſſiſſent: tāſup̄ illi ad vrbē ꝑuenirēt / Sixtus papa a beato Petro apl̄o ⁊ ſancto appollinare ſibi apparētibus ꝑ viſum admonet: vt nullū aliū in rauēne archiep̄m ꝯſecraret: niſi illū quē ipſi in coꝝ medio eidē oſtēdebāt. Venietib⁹ ergo ciuib⁹ ad vrbē ab eidē papa ꝑ triduū req̄ſit⁹: vt electū ſuū ꝯſecraret olno renuit: niſi ſibi a ſctis referēs / ⁊ oſtēſum requirēs. Cui⁹ dū nomē ignoraret: ſed eidē ex vultu cognoſcēdū diceret: ꝑ tres dies inter oēs ſibi aſſiſtētes oſtēſum videre nequiuit. Poſt triduū mit imolēſis ep̄s cū Petro et⁹ diacono corā papa cōparuit: ⁊ eidē ꝓ electi ꝯfirmatiōe inſtāter ſupplicant. Sʒ dū pōtifex Petrū in medio multoꝝ aſpexit: etiā a longe eūdē mox recognouit: ꝙ ille eſſet ꝙ ſibi oſtēſus fuerat aſſeruit: atq; ip̄m cūctis approbātib⁹ in ep̄atū cōſecrauit. Qui ſctūs laudabiliter viuēs: doctrina: vita: miraculis floruit. Tādē obitu ſuo ſibi diuina monitiōe reuelato imolā perrexit: ⁊ iuxta corpus ſcti Caſſiani martyris vbi ⁊ nutrit⁹ fuerat: orās ad xp̄m migrauit: et iuxta eūdē martyrē ſepult⁹ eſt quarto nō. Decēbris. Cuius calix ⁊ patena eoꝝ cōtactu ſanāt a morſu rabidi canis. Ⅽ Hic multas homelias ſup euāgelia / ⁊ ſermones elegātes cōpoſuit: ꝓpter ſermonis ſui venuſtatē Petrus chryſolog⁹ / qͦ eſt ſermo aure⁹ vel aure⁹ ſermocinator cognomē accepit. Ⅽ Extat ⁊ ei⁹ ep̄la cōtra eutichētē tp̄e Leonis primi impatoris cōſcripta: cui⁹ ſentētie authoritate poſtq; i ꝯcilio Calcedonēſi lecta eſt: Eutices heretic⁹ dānat⁹ eſt.

Ⅽ De ſanctis Vero et ſecuro martyribus. Cap. xxi.

Verus et ſecurus germani apud Aphricam ſub perſecutione vādalica paſſi: glorioſo martyrio coronati ſunt q̄rto nonas Decēbris: vt in martyrlogio Adonis legit̄.

Ⅽ De ſancto Caſſiano martyre. Cap. xxii.

Caſſianus martyr in ciuitate Tingitana ꝙ eſt metropolis Mauritanie paſſus eſt: qui exceptoris diu gerens officium: tandē celitus inſpiratus execrabile duxit chriſtianorum nece deſeruire: vnde renuncians eidem officio ſub chriſtiana cōfeſſione triumphū meruit obtinere martyrij die tertio nō. Decēbris: vt dr̄ i martyrlogio Adonis: cui⁹ corp⁹ in ꝓfata ciuita e tumulatū: inde ꝓceſſu tp̄is ad ciuitatem imolenſem trāſlatū eſt: vbi ⁊ quieſcit miraculis carēs.

Ⅽ De ſctis Claudio Hylaria ⁊ ſocijs martyrib⁹. Ca. xxiij.

Claudi⁹ tribun⁹: ⁊ Hylaria vxor eius: et filij eius Jaſon: et Maurus cum militibus ſeptuaginta ſub Numeriano imperatore paſſi ſunt. Nam vt in paſſione Chryſanti et Darie dicetur: dum ſanctus Chryſantus ab imperatore traditus eſſet tribuno Claudio ad torquendum: Videns Claudius qualiter omnia tormenta ſuperaret: et qualiter deos gentium apertis rationibus confutaret: et quia faſtes quibus cedebatur molles reddebantur: conuerſus eſt ad dominum cum vxore / ⁊ filijs / ⁊ ſeptuaginta ſuis militibus ſibi commiſſis. Quod imperator audiens iuſſit Claudium ligato ad collū eius ſaxo in mari precipitem dari. Milites quoq; ſingulatim audiri: ita vt qui ſe chriſtianum confiteretur capite cederetur: qui vero ſe Chriſticolam negaret / dimitteretur. Pueri ergo Jaſon ⁊ Maurus filij Claudij non interrogati ſe xp̄ianos confitentes decollati ſunt. Quos omnes ceteri imitantes infra horam eodem martyrio coronati ſunt. Quorum corpora a chriſtianis in in cubiculo vbi decollati fuerant condita ſunt noctu non longe ab vrbe via ſalaria. Filiorum vero corpora Hylaria mater in ſuo predio ſepeliuit. Et dum ad tumulum oraret: et pagani ſuperuenientes eam occidere vellent: orandi ſpacio accepto in confeſſione ſpiritum emiſit. Cuius corpus iuxta filiorum cadauera due eius ancille clandeſtine ſepelierunt. Horum omnium martyrum paſſio recolitur die tertio nō. Decēbris. De quibus infra in paſſione Chryſanti ⁊ darie .viij. kalē. Nouēbris dicet̄.

Ⅽ De ſancto Lucio rege ⁊ confeſſore. Cap. xxiiij.

Lucius beatus cōfeſſor fuit rex Britannie baptiʒatus a Timotheo diſcipulo ſancti Pauli. Qui regno compoſito: et bene ordinato / relictis omnibus ſecularibus pompis multiſq; ad deum conuerſis veniens per Auguſtam in ciuitatem curie multis ad vite perfectionem exemplo: et doctrinis inductis die tertio Decembris in pace quieuit: vt dicit frater Bartho.

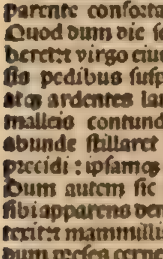
Ⅽ De ſancta Barbara virgine et martyre. Cap. xxv.

Barbara virgo paſſa eſt in ciuitate Nicomedie tēpore Maximiani imperatoris ſub preſide Marciano. Cuius pater Dioſcorus nomine eius ciuitatis nobilis et paganus: turri excelſa fabricata filiam pulcherrimam Barbaram intromiſit: ne ab hominibus videretur. Cumq; plurimi eam in coniugium peterent: illa iā animo chri-

ſtiana diuinitus inſpirata: conſenſum denegabat. Et dum pater in balneo quod edificabatur in turri iuſſiſſet artificibus duas fieri feneſtras: eo diſcedente Barbara tertiam erigi fecit. Et deſcendens in balneum depingēſq; digito in marmore crucis ſignum: mox in petra ſignum crucis apparuit ac ſi ferro ſculptum eſſet. Similiter et in ſilice veſtigia pedum illius impreſſa ſunt. Et deſcendens puella in concam inundantibus aquis: orauit vt ſanctificaretur aqua: et ſubmergens corpus ſeipſam baptizauit in nomine patris et filij et ſpiritusſancti. Egreſſa igitur de aqua turrim conſcendens in idolorum facies conſpuit: et reſpiciens in celum deum verum adorauit. ¶ Rediens ergo pater et eam interrogans cur tres feneſtras in balneo fieri iuſſeraſt: audiuit ab ea: quia tres ſunt qui mundum illuminant: pater: et filius: et ſpiritusſanctus. Quod audiens pater arrepto gladio eam inſequitur: vt occideret illam: que dum fugeret: et a montis crepidine precluſa arctaretur/ orauit ad dominum: et ſciſſo lapide mons per medium diuiſus virginem ſuſcepit: et ad aliam partem eiecit. Quo dum pater aſcendēs duos paſtores greges paſcentes interrogaſſet / an puellam fugientem vidiſſent: vnus eorum cum iuramento negauit eam ſaluare cupiens: alter vero ipſam digito oſtendit eam occidi volens. Moxq; ipſe cum pecoribus ſuis in lapideos conuerſi ſunt vſq; in preſens ibi manentes. Quā pater apprehenſam: et per capillos tractam: et duriſſime ceſam: Martiano preſidi die ſequenti tradidit puniendam. Et dum Chriſtum confiteretur: et idola gentium demonia eſſe conteſtaretur: iuſſit eam preſes ſpoliatam ſuſpendi: et crudis neruis cedi: ac ciliciis ſaccis plagas eius extergi: deinde carceri immiſſam pedibus in ligno conſtringi: vbi domino ſibi noctu apparente confortatur: ipſiuſq; vulnera conſolidantur. Quod dum die ſequenti preſes deorum pietati aſcriberet: et virgo eius inſaniam derideret: iuſſit eam verſis pedibus ſuſpendi: et latera eius vnguibus radi atq; ardentes lampades applicari. Inſuper et caput malleis contundi donec de naribus ipſius ſanguis abunde ſtillaret in terram. Deinde mammillas fecit precidi: ipſamq; nudam per ciuitatem circunduci. Dum autem ſic ducta oraſſet ad dominum/ angelus ſibi apparens denudatū corpus eius candida ſtola cōtexit: et mammillis reſtitutis plagas omnes ſanauit: quod dum preſes cerneret/ furore nimio repletus eam decollari mandauit. Quam pater ad montem vbi eam comprehenderat adducens/ caput eiuſdem manibus proprijs amputauit. Moxq; ab igne celeſti conſumptꝰ eſt. Corpus autem virginis a Valentiano quodam Chriſtiano Nicomedie ſepultum eſt/ die ſecūdo nonas Decembris. Indeq; temporis proceſſu Cōſtantinopolim tranſlatum: poſtmodum a venetis quibuſdam nobilibus venetias delatū: requieſcere dicitur in eccleſia ſancte Marie cruciferorum.

¶ De ſancto Meletio epiſcopo ponti. Cap. xxvj.

Meletius epiſcopus/ et confeſſor apud pontum floruit. Qui cum eſſet eruditionum cura magnificus: virtus tamen animi/ et vite ſinceritas longe in eo magnificentior extitit: vt dicitur in martyrologio vſuardi: qui etiam poſt laudabilem vitam ibidem in pace quieuit pridie nonas Decembris.

¶ De ſancto Meletio epiſcopo, antiochen. Cap. xxvij.

Meletius epiſcopus Antiochenus: vt ſcribit theodoricus in hiſtoria tripartita tempore Cōſtantij imperatoris Arriani claruit. Hic dum ciuitatē quandā Armenie regeret: et Barbaros doceret: ꝓpter ſui eloquij venuſtatem ab Arrianis: et catholicis pariter antiochie epiſcopus poſtulatur. Quē imperator Conſtantius videre volēs et probare vtrum eſſet Arrianus an catholicus/ iuſſit vt exponeret. Dominus poſſedit me etc. quod ille exponēs trinitatem publice docuit: et apertiſſimis rationibus cōprobauit: ꝓpter quod ab Arrianis eiectus/ et a Conſtantio reprobatꝰ: et ab eccleſia ſua expulſus reuerſus armeniā Euſebio epiſcopo adheſit: et clarus miraculis vita: et ſcientia in pace quieuit.

¶ De ſancto Clemente preſbytero et confeſſore. Cap. xxviij.

Clemens preſbyter Alexandrinus qui: vt dicit Ado in diuinarum eruditionū ſcholis ꝙ maxime floruit: pāthei auditor: Origenis vero preceptor fuit. Hic libros octo condidit ſtromatum: quod ſonat opus varie contextum. Compoſuit et libros octo quos informationū: vel diſpoſitionū nominare poſſumus. Item libros ad gentiles exhortationum. Item librum qui dicitur pedagogus libris tribꝰ diſtinctum. Item librum qui inſcribitur: quis eſt qui ſaluus fieri poſſit diues. Item librū aliū de paſcha: et de diſputatione: et de ieiunio: et obtrectatione. Item alium exhortatorium ad patiētiā. Item ad neophitos. Item alium qui inſcribitur canon eccleſiaſticus. Item de his qui iudaicū ſenſum requirunt: quem ad Alexandrū Hieroſolymorum epiſcopū ſcripſit. Item librū contra hereſes. Extant et eius tam diuinarū ſcripturarum ꝙ literature ſecularis volumina eruditionis: et eloquentie referta: in geneſim etiam commentarios ſcribere pollicitus eſt. Hec Hieronymus de viris illuſtribus. Quieuit in pace die. ij. nonas Decēbris. Seueri imperatoris tempore florens.

¶ De ſancto Sabba abbate. Cap. xxix.

Sabbas abbas ex prouincia Capadocie ciuitate mutalaſſis patre Ioanne: matre Sophia: claris ex Chriſtianis originē trahit. xvij. Theodoſij imperatoris anno. Dū autem pater eius militaturus cū vxore Alexandriā pergeret filiū paruulū Hermie fratri cōmendauit. Quem dū vxor illius inuite cōſpiceret: puer relicto ſeculo occulte patrium deſerēs: et ad monaſterium quod dicitur ſcando fugiēs/ ab abbate Gregorio ſuſceptus eſt: et monachus effectꝰ: qui in omni ſanctitate viuens: etatis proceſſu ſumma preditus abſtinentia cepit etiā clarere miraculis. Interea dū tēpore hyemali piſtor veſtes lotas ſiccandas in furno adhuc calido poſuiſſet: et oblitus ipſarum: clibanum pro pane coquendo ex incuria accendiſſet: deinde recordatus veſtiū damnū ſuum defleret: Sabbas compaſſione motus furnum ingreſſus accēſum illeſas veſtes illeſus eduxit. ¶ Poſt hec perrexit ad eremum ad Geraſimum abbatem vbi multa diaboli figmenta: et certamina ſuperans dudum manſit. Deinde veniens Hieroſolymam ſibi locellum edificauit: et ſacra loca quotidie perluſtrans ad locellum redi-

bat contemplationi vacans. ¶ Die quadam apud eccleſiam ſancti Joannis baptiſte mulierem dudum fluxum ſanguinis paſſam ſanã effecit. Quẽdam etiaꝫ a demone obſeſſum liberauit. Et cum ſiccitas nimia populum vrgeret: adeo vt neqꝫ in puteis/neqꝫ in foueis aqua reperiri poſſet: et ex hoc ciuitas periclitaretur: fodientibus ciuibus in locis plurimis ſi forte aqua alicunde prorumperet: oratiõe ſancti pluuia largiſſima noctu deſcendit: que foueas/et ciſternas repleuit: omnẽqꝫ populum ſanauit. Sicqꝫ multorũ ſignorum gloria clarus virtutibus pollens ſub Joanne archiepiſcopo quieuit in pace die ſabbati non. Decembris. Anno domini. cccccxxiiij. ſepultus Hieroſolymis inter duas eccleſias: cuius corpus inde proceſſu temporis venetias delatum: quieſcit in eccleſia ſancti Antonini martyris.

¶ De ſancto Baſſo epõ et martyre. Cap. xx.

Baſſus epiſcopꝰ ex Nicea prouincia dum Chriſtum predicaret a perennio preſide detẽtus: et ad deorum ſacrificia inuitatus: cũ idolis immolare contemneret: primo in equuleo ſuſpenſus ac diutius tortus eſt: deinde laminis ardentibus circa latera appoſitis excruciatus Jeſum Chriſtum dominum maiori conſtantia profitebatur. Quapropter in equuleo leuatus fuſtibus et ſcorpionibus preſidis iuſſu diutiſſime ceſus eſt. Poſt hoc depoſitus ad ſtatuas deorum ligna pro ſacrificio portare compellitur data ſententia: vt ſi non ſacrificaret eodem igni conſumeretur: qui dum ſacrificare contemneret in ignem miſſus: et ſed in eo dudum manens illeſus educitur: Sicqꝫ a preſide adiutorem Nicee prouincie deſtinatur cum literis ſibi mandantibus vt Baſſum aut ſacrificare cõpelleret: aut excogitatis ſuppliciis puniret. Sed dum a iudice ſuaſus ſacrificare nollet: fabricatis duobus clauis ad menſuram lõgitudinis corporis eius: viſqꝫ a plantis pedum per medium corporis vſqꝫ ad verticem confixus in Chriſti cõfeſſione emiſit ſpiritum nonas Decembris tempore Decij/et Valeriani. Cuius corpus a Chriſtianis in Nicea ciuitate ſepultum eſt.

¶ De ſctã Criſpina virgine et martyre. Cap. xxj.

Criſpina virgo in Aphrica apud Coloniam Thebeſtinam tempore Diocletiani/et Maximiani imperatorum: cum ſacrificare nollet/iuſſu Anolini proconſulis decollata eſt: ibiqꝫ ſepulta nonas Decembris.

¶ De ſancto Dalmatio epiſcopo et martyre. Cap. xxij.

Dalmatius martyr/et epiſcopus de Italia oriundus patre ſenatore dũ Chriſtianꝰ eſſet ocultus oĩa deſerens ad albã ciuitatẽ deueniens: ibiqꝫ Chriſtũ pdicare cepit: et miraculis clareret: ad quẽ qdã Valẽtianꝰ magiſter militũ d rauẽna veniẽs eiꝰ audita fama p filio ſuo graui infirmitate detẽto ſupplicare cepit: oratiõeqꝫ fuſa ſctũs filiũ liberatũ ei dẽnũciat: qđ ille repatriãs dũ verũ eſſe cognouit ad Dalmatium redũs: et conuerſus ad xp̃m ab eodem cum filio baptiſmũ ſuſcepit. Iterũqꝫ ad propria remeans: et xp̃m annuncians miraculi teſtimonio multos ad fidẽ cõuertit. Deinde Dalmatius angelo duce ticinum veniens dum flumen ſine ponte vel naui ab angelo in momento tranſuectus multis coram poſitis tranſiuiſſet: populum multum conuertit ad xp̃m. Ibiqꝫ conſtitutus epiſcopus predicandis officium fideliter perficiebat: deinde ad Gallias tranſiens plurimos infideliũ Chriſtianos effecit. Et poſt hec reuelatione diuina dum ad ſuam rediret eccleſiã iuxta flumen ticini ab infidelibus captꝰ: et in cerebro gladio percuſſus per martyrium migrauit ad xp̃m. Sed dum corpus eius exanime ſtaret: nec dudum cecidiſſet: viſo miraculo multi ex infidelibus conuerſi ſunt. Sepultuſqꝫ eſt ibidem miraculis clarꝰ. Paſſus eſt autem die nonas Decembris.

¶ De ſctõ Nicolao epõ et cõfeſſore. Cap. xxiij.

Nicolaus epiſcopus ciuis patare vrbis prẽ Epiphanio: matre Joãna diuitibus clariſſimis: et ſanctis ortus: prima die ſue natiuitatis dum balnearetur erectus ſtetit ĩ peluĩ fere dimidia hora. Ad vbera matris poſitus quarta: et ſexta feria ſemel in die mammas ſuggebat: qui ex nomine auunculi ſui Nicolai myreorum antiſtis vocatus eſt Nicolaus. Dum adhuc puer imbuendus literis ſcholis rediret: claude femine eidem obuie greſſum rectũ tribuit. ¶ Cuidam ſeruo dei nomine ſabbati in extaſi poſito palatium mirificum auro: et gemmis fabricatum cum ſede mirabilis claritatis intro poſita oſtenditur: que omnia Nicolao adhuc puero in celeſtibus preparata reuelantur. Factus autem iuuenis coetaneorum conſortia: et mores deuitans eccleſiam frequẽtabat: et que de ſcripturis audiebat: memoriter retinebat. ¶ Parentibus defunctis quid de diuitiis ſibi dimiſſis domino gratus ageret cogitabat. Hinc inanem gloriaꝫ ſi proderet incurrere formidabat. Sed poſt dies modicos dñi quidam conciuis nobilis ad extremam deductus inopiã tres filias ſuas virgines fornicari diſponeret: vt inde miſerrimus quicqꝫ pro victu acquireret: Nicolaꝰ hoc audiens noctu domum viri latenter adiens per feneſtram auri pondus intro clam proiecit: clamqꝫ diſceſſit. Quod homo ille reperiens ex eo primogenitã maritauit. Et dum idem ſecundo ſanctus confeſſor peregiſſet: ſecundam filiã ſimiliter pater nuptiis tradidit. Dum autem tertio dei famulus idẽ opus perfeciſſet: homo ille qui vigilans benefactorem ſuũ ſtudio obſeruabat: ſanctũ fugientem cepit: eũqꝫ cognouit: et ad pedes eius ſe proſtrauit. Quem ille erigens eidem ſuperinde ſilentiũ quoad viueret imperauit: illeqꝫ tertiã filiam coniugio dedit. ¶ Poſt hoc defuncto archiepõ myreorum dum epĩ ſuffraganei pro eligendo preſule orites conueniſſent: reuelatur cuidam epiſcopo magne auctoritatis: in quem vota omniũ dependebant: quod illum eligere deberent quem hora matutinali primum ad ianuam eccleſie Nicolaũ nomine reperirent. Cum autem Nicolaum mane expectantem epiſcopus reperiſſet: et nomen ipſius didiciſſet: eundem licet ſatis renitentem in cathedra collocarũt. Qui gregi dominico prefectus ad amplioris perfectionis apicem: omni decoratꝰ virtute attingere ſatagebat: multiſqꝫ miraculis choruſcabat. ¶ Quadam die cuꝫ ſuis clericis ad refectionem diſcumbens deficiente ſibi vino modicum vini in vaſculo allatum quod vix tribus in menſa ſufficeret cunctis infundi precepit: et ad ſufficientiam omnibus fuit ſatis. ¶ Alio quoqꝫ tempore dum vnicus ſolummodo panis in cellario repertus eſſet: operariis in eccleſia ſua laborantibus appoſuit: indeqꝫ plene omnes refecit. Virum et vxorem qui. xxx.

tre annis ſine prole fuerant ad ſe venientes: et pro filio ſupplicātes oleo lampades eccleſie inunxit: et orationem premiſit. Eodemq; anno mulier filium cuiꝯ eundem in miniſtrum viro domini obtulit: quem ille baptizauit: et ſacris literis erudiuit. ¶ Obſeſſum a demonio de regione Andronica liberauit: puellam manibus aridis de caſtello euaudis ſanauit: et alios multos a diuerſis paſſionibus dei virtute curauit. ¶ Dum eccleſiam conſtrui faceret: et lapis magnus in edificium opus eſſet: qui a ſeptuaginta hominibus nullatenus moueri poterat: ſanctus dei ſuperueniens ſigno crucis premiſſo cum duobus clericis ipſum amouit: et ad locum detulit ordinatum. ¶ Quadam die tempeſtate ſeuiſſima quaſſati quidam naute Nicolaum aduocant: et continuo vir quidam eis apparuit dicens ſe eſſe Nicolaum ab eis aduocatum. Qui eos in antennis/et rudentibus iuuare cepit: ſtatimq; tempeſtas ceſſauit. Et dum ad eius veniſſent eccleſiam: quē nunq̄ viderant ſine indice cognouerunt. Quod ille non ſuis meritis: ſed eorum fidei attribuere docuit. ¶ Dum quodam tempore fame valida regio eſſet oppreſſa: et naues onerate tritico ad portum myree deueniſſent: rogauit ſanctus nautas/vt ſaltem pro quaq; naue in centum modiis eorum inopie ſubuenirent. Cumq; illi reſponderent non audere hoc facere: eo quod menſuratum Alexandrie granum eadem menſura Conſtantinopoli in horrea imperatoris eos reddere oportebat: inſtat ſibi vt petita adimpleant: confiſus in Chriſti gratia quod nihil diminutionis in eorum menſura recipient. Quod cum feciſſent: menſuram quam receperant integre miniſtris regis reddiderunt: et miraculum narrauerunt. Granum autem illud quod ſanctus acceperat miraculoſe per biennium ad victum/et vſum ſeminis abundauit. ¶ Sed cum adhuc in regione illa aliqualis cultus idolorum ſupereſſet: arborem quandam Diane conſecratam quam quidam colebant Ruſtici ſanctus precidit: diabolo in aera vlulante ſe de ſua ſede per Nicolaum eiectum. Et dum quidam viri ad ſanctum viſitandum nauigio pergerent: demon in ſpecie deuote mulieris eiſdem in ſagenula apparuit: oleum in vaſe tribuit: rogans vt ex eo parietes eccleſie ſancti Nicolai perungerent: eo quod ipſa tunc ad ipſum locum accedere non poſſet. Qua diſcedente in alia nauicula eiſdem cum pluribus vir apparuit Nicolao ſimillimus: mulierem illam dianam fuiſſe docuit: et vt oleū ſibi datum in mare iactarent admonuit. Quod proiectum in mare/cōtra naturā aquam inflammauit: qui dū myrā veniunt: Nicolaum eō ſpiritu: ipſumq; eſſe qui ſibi apparuerat recognoſcūt. ¶ Eodem tēpore dū imperator Conſtantinus tres principes Nepotianū: Urſum: et Neapoleonem ꝯtra hoſtes imperii miſiſſet: et illos ad portū myree applicantes vir ſanctus ad prandium inuitaſſet: cum eſſent in menſa nunciatur viro dei conſules pecunia corruptos tres iuuenes milites innocentes decollari mādaſſe. Ilico ſanctus tribus illis principibus ſibi aſſociatis ad locū properauit: et iuuenes iā genuflexos gladium vibrantis expectantes reperit. Audacter igitur ſe in ſpiculatorem ingerens gladiū ſibi extorſit: innocentes exoluit: quos ſecū adducens conſulem adiit: eumq; durius obiurgans: tandem penitentem ſuſcepit. ¶ Dum aūt principes imperiales cū victoria redeuntes ab imperatore magnis honoribus ſublimati fuiſſent: ex inuidia apud eū de proditiōe delati ſunt: quos ille carceri traditos precepit mane ſine audientia decollari. Qui liberationē trium iuuenum factā a viro dei recolentes eiuſdem ſe meritis cōmendarunt. Eadē nocte vir dei imperatori per viſionē apparuit: ipſum de impietate redarguit: et niſi innocentes dimitteret ꝯtiale bellū eidem cōminatur ad mortem. Interrogatus quis eſſet: dixit ſe eſſe Nicolaū epiſcopū myreorū: ſimiliq; viſione prefectū exterruit. Euigilans princeps viros aduocat: et ſi cui ſancto ſe commēdaſſent interrogat. Qui dum ſe ſancto Nicolao commendaſſe dicerent/Miratus imperator veniā petiit: innocentes abſoluit: et eoſdem ad virum dei cum muneribus deſtinauit. ¶ Fertur beatum Nicolaum in nicena niceno cōcilio interfuiſſe: et quendam arrianum zelo fidei in maxillā percuſſiſſe: ob id a concilio mitra: et pallio priuatum extitiſſe: propter qd̄ vt plurimum ſine mitra depingitur. Sed dum aliq̄n miſſam beate virginis cui9 erat deuotus in pontificalibus celebraret: et priuationē mitre et pallii defleret: quaſi zelo nimio fidei ablata: ex ce cunctis videntibus duo angeli eidem aſſiſterunt: quorū vnus mitram/alius pallium ſibi diuinitus reſtituerunt. Et extunc inſignia reaſſumpſit ſibi celitus reſtituta. Qui ad vltimam horā deueniēs/angelos ſibi occurrentes conſpexit: et ſuum cōmēdās ſpiritū dn̄o in pace quieuit die octauo iduū Decembris anno domini. cccxliii. Ex cuius oſſibus oleum iugiter emanare conſueuit: quo iuncti languidi a cunctis infirmitatibus ſanabant. ¶ In multis chronicis inuenitur ꝙ poſt multum temporis deſtructa a turchis myrea ciuitate a mercatoribus barrenſibus corpus ſancti Nicolai barrum tranſlatum eſt: ibiq; iacere vſq; in preſens: vt plurimum creditur: et a multis peregrinantibus viſitatur. Veneti autē idē corpus aſſerūt Venetias delatum. Cuius hiſtoria tranſlationis debito loco: videlicet tertio kalendas iunii ponetur. Miracula autē ſancti eiuſ quia infinita eſſe dicūtur et innumera: prout collecta eius feſtiuitatis aſſerit: rū etiā/ꝙ ea ſola de ſanctis ponere curauimus que vel in vita eius: vel circa mortē: aut erga eorū corpora contigerit: ex aliis voluminib9 lectori legenda dimittim9. ¶ Hoc ſolo ad eius venerationē exarato: ꝙ dum beati Nicolai hiſtoria de nouo edita eſſet: que notata cum ſuo cātu ad manus quorundam fratrum monaſterii ſancte crucis de ceſena deueniſſet: et fratres eam in eius feſto canere ad officium vellent: eorum prior omnino recuſauit: et fratres redarguit: dicens ioculatoria in eccleſia non eſſe licitum decantare. Nocte ſuperueniente ſanctus Nicolaus priori apparuit: eumq; vultu terribili lecto abſtraxit: pauimento colliſit: et incipiens antiphonam: O paſtor eterne ꝛc. per ſingulas differentias vocum fuſte quem tenebat ictus ſupra dorſum patientis ingeminans: per ordinem ad finem vſq; decantauit. Qui ſemiuiuus dimiſſus clamoribus fratres excitans viſa et geſta narrauit: antiphonam quam nunq̄ audierat retulit: et centum notas in ipſa conſiſtere didiciſſe ex centum percuſſionibus quas ſuſceperat adiecit: et prout dixerat ſic eſſe compertum fuit. Dataq; licentia fratres nouam hiſtoriam eo dixit deinceps tam ipſi q̄ alii in multis eccleſiis celebrarunt.

¶ De ſancto Nicolao papa primo. Cap. xxiiii.

Nicolaus Papa huius nominis primus natione Romanus/ex patre Theodoro ſucceſſit benedicto. iii. et ſedit annos. ix. menſes duos dies xx. Et vt in chronica martiniana habetur poſt magnum Gregorium papam nullus vſq; ad eum apparuit in ſede Romana eidem ſanctitate comparandus. Floruit autem tempore Ludouici ſecūdi imperatoris. Hic michaelē Cōſtātinopolitanū imꝑatorē excōmunicauit ꝓpter ignatii patriarche iniuſtā depoſitionē. Excōmunicauit etiam Lotharium regē Gallie ꝓpter gualderade pellicis ſue ſocietatē. Qui rex tempore Adriani

ſucceſſoris Nicolai pape Romam veniens concubina dimiſſa abſolutionem ab eo recepit: et non multo poſt vita deceſſit. Huius tempore ſanctus Cyrillus pene omnium ſclauorum apoſtulus corpus ſancti Clemẽtis pape a cerſona vbi in mare ponticum proiectum fuerat: ex mari exiccato auferens Romam detulit. Quod per Nicolaum papam in eccleſia ſancti Clemẽtis reconditum fuit: vbi et ipſe Cyrillus paucis expletis diebus ſepelitur miraculis choruſcando Nicolaus vero papa poſt multas/et vberes collatas elemoſynas: et alia multa bona que fecerat in Chriſto quieuit: et in eccleſia ſancti Petri apoſtoli ſepultus eſt.

¶ De ſctis dionyſia, datiua/et ſocijs martyribus. Capi.xxv.

Dioniſia: Datiua/Leontia/et Emilianus medicus/et religioſus vir nomine Terrius: necnon Bonifacius et Seruus/et Victricus atq; Maioricus adoleſcens apud aphricã martyrio coronati ſunt. Qui omnes perſecutione Vandalica ſub Hunnerico rege arriano pro confeſſione fidei catholice/et ne ab arrianis rebaptizarentur decertantes: grauiſſimis et innumeris ſuplicijs excruciati: confeſſorum Chriſti numero ſociati ſunt. viij. Idus Decembris. Ex quibus Maioricus adoleſcens Dionyſie matris ſue eidem in tormentis aſſiſtentis exhortationibus roboratus in certamine confeſſionis ſpiritum reddidit. Hec Ado.

¶ De ſctõ Ambroſio epõ et doctore. Ca.xxvj.

Ambroſius eps et doctor: cuius ſtibum obitus occurrit. ij. nonas aprilis. Hoc vero die quo epiſcopus eſt ordinatus ab eccleſia romana celebratur filius Ambroſij romani tunc prefecti galliarum in gallijs natus: et in cunabilis in pretorio poſitus: dum dormiret aperto ore: examen apum faciẽ eius et os impleuit: et quaſi in aluecolum ſuum intrarent et exirent: que poſtea euolantes in tantam altitudinẽ aeris eleuate ſunt: vt humanis oculis minime viderentur. Quod pater cernens et territus infantulum predixit aliquid magnu futurum. Et cum puer eſſet: matri et ſorori manũ oſculandam porrigebat: et a ſacerdotibus fieri conſpexerat: quod ſoror tunc deridebat. ¶ Cum ergo Rome factus iuuenis et literis eruditus cauſa perorarit: a Probo prefecto pretorij miſſus ad liguriam emiliãq; regendam prouinciam/venit Mediolanum. Mortuo vero Auxentio epiſcopo arriano: cum populus propter preſulis electionem in ſeditionem poſitus eſſet: et ipſe pro ſeditione ſedanda ad eccleſiam perrexiſſet: vox e infantis ſubito Ambroſium epiſcopum clamante: ab omnibus tam arrianis q̃ catholicis pontifex eligitur. Quod ille audiens contra morem ſuum homines torqueri fecit: vt ſic ab eius electione ceſſarent. Deinde profiteri philoſophiam volens quaſi rem chriſtianis ſuſpectam: dum non permiſſus eſſet: publicas meretrices ad ſe ingredi fecit: populoq; magis acclamante: peccatum tuum ſuper nos: noctu aufugit. Et dum ſe Ticinum ire putaret: mane ad portam romanam ciuitatis ſe reperit. Interim miſſa electione ad Valentinianum imperatorem eam approbauit: gaudens: q̃ iudices a ſe directi ad ſacerdotium peterentur. Ambroſius vero in poſſeſſione Leontij latuit. Sed relatione imperatoris veniente producitur. Et quãuis multum renitens: tandem electioni conſentire compellitur. Et cum adhuc eſſet cathecuminus baptizatur: et octauo die in epiſcopum conſecratur. Qui cum poſt annos quatuor Romam veniſſet matre defuncta: et germana manum eius oſcularetur/ſubridens dixit in ſe iam impletũ: quod puer vaticinatus fuerat. Ubi etiam paralyticam in lecto cubantem: ſolo veſtimenti eius contactu ſanam effecit.

¶ Sed et cum contra voluntatem Juſtine imperatricis arriane catholicum in epiſcopũ promotus eſſet/multas ab ea inſidias et perſecutiones paſſus eſt: adeo vt etiam vna ex virginibus arrianorum vt eum ad reliquas cedendum traheret: ipſum per pallium cepiſſet: quam die ſequenti Ambroſius morte defunctam ſubitam honorifice ſepeliuit/gratiam pro contumelia rependens. Rediensq; Mediolanum ad ſuggeſtionem Auguſte multi ſibi calumniantur: et multas iniurias patitur. ¶ Et dum in exilium mittendus putaretur: et quidam vicinus quadrigam ad eũ exportãdum paraſſet/nullo dei iudicio anno vertente ipſe in eadem carruca in exilium miſſus eſt. Cum autem plures obſeſſi a demonibus ſe ab Ambroſio torqueri dicerent: et Juſtina cum arrianis Ambroſio imponerent: quod pecunia compareret qui ſe ab immundis ſpiritibus torqueri aſſererẽt: ſubito vnus ex illis demone oppreſſus clamabat/q̃ vtinam qui non credunt Ambroſio vt ipſe torquerentur: quem ceteri arriani in piſcinam necauerunt. ¶ Hereticus quidam inconuertibilis: dum predicante epiſcopo/vidit angelum ad aures eius loquentem conuerſus eſt: et fidem quam perſequebatur/defendebat. ¶ Quidam magus qui demones ad eum cedendum inuocabat: audiuit ab eis q̃ nec ad fores eius appropinquare preſumerent: quoniam ignis de domo eius exibat: qui etiam eos longe poſitos cruciabat. ¶ Quodam demoniaco Mediolanum intrante: demon ex illo exiens alium ex vrbe egredientem inuaſit: dicens q̃ Ambroſium timebat: et ob id vrbem ingredi formidabat. ¶ Dum quidam ad preces Auguſte eum noctu volens gladio percutere brachium eleuaſſet: ſubito manus eius exaruit. ¶ Cũ apud Theſſalicam ex ſeditione populus iudices lapidaſſet: iratus Theodoſius imperator omnes Theſſalonicenſes perimi iuſſit: nocentes ab innocentibus non ſecernens. Et cum Medialonum veniſſet volens intrare eccleſiam ab Ambroſio prohibetur: et de tanto ſcelere audacius increpatur. Qui cum Dauid homicidam et adulterum allegaſſet: audiuit ab eo q̃ quem allegauerat delinquentem imitaretur et penitentem. Et a doctore ſancto ſuaſus publicam agere penitentiam non eſt dedignatus. Cumq; penitentia peracta die paſche pro communione ſumenda cancellos eccleſie intraſſet: Ambroſius eum extra chorum repulit: dicens locum illum clericis aſſignatum: et q̃ purpura facit imperatores non ſacerdotes: cui imperator humiliter obediuit: et reuerſus Conſtantinopolim/dum in eccleſia extra cancellos maneret inuitatus a patriarcha vt intraret/miratus ait: ſe vnum vidiſſe Ambroſium ſacerdotem. ¶ Dum ad palatium Macedonij magiſtri officiorum pro cuiuſdam interceſſione acceſſiſſet: et fores clauſas repperiſſet: comminatus eſt illi: q̃ cito ad eccleſiam veniens apertis ianuis intrare non poſſet. Poſt modicum tempus Macedonius ad eccleſiam fugiens timore inimicorum patentibus ianuis aditum reperire non valuit. ¶ In ciuitate Florentie filium cuiuſdam nobilis nomine Panſonem puerum obſeſſum a demonio liberauit. Et dum poſt dies modicos puer ſubito expiraſſet: mater ipſum in lecto ſancti defunctum locauit: quem ille ſuperueniens oratione et lachrymis ſuſcitauit. ¶ Nicetius quidam notarius dolore pedum vexatus: dum ad epiſcopum celebrantem pro communione acc[illegible]

a dolore ereptus eſt. Hoſpitatus in quadam villa Tuſcie apud quēdam diuitē filijs ⁊ familia abūdantem: dum vir ſe de cunctis ſibi ad votum ſuccedentibus iactaſſet: ⁊ ꝙ nihil ſibi aduerſum in vita ſua aliquando contigiſſet: Ambroſius territus inde cum ſocijs feſtinus diſceſſit: dicens ibi tutum non eſſe permanere: vbi dominus nō erat. Quo abeunte et aliquantulum procedente vir ille cum domo et omni familia terre hiatu abſorptus eſt vſq; in preſens quadam fouea ibidē in teſtimoniū permanente. ¶ Ipſe ſuū obitum preſciuit: et reuelauit ꝙ vſq; paſcha cum fratrib⁹ eſſet. Et dum die quodam pſalmū .xliij. cū notario dictaret/ vidit notarius ignem caput eius in modū ſcuti operiētem ⁊ per os eius intrantem: facieſq; eius vt nix effecta poſt modicū ad colorē priſtinū rediit: quo die dictādi ⁊ ſcribendi finem fecit. Poſt dies modicos grauiter egrotare cepit. Et dū ad extrema ꝓpinquaret: ⁊ quattuor eius diaconi de eligēdo ēpo inter ſe tractantes ſimplicianum nominaſſent ita ſilenter: vt vix mutuo ſe audirent: ipſe longe poſitus tertio clamauit: ſenex ſed bonus. Quod audientes illi mirati ſunt: ⁊ nō niſi illum poſt eius obitum elegerunt. Honoratus preſbyter eccleſie Vercellēſ. expectans eius obitū cum ſe ſopori dediſſet: audiuit ſe tertio vocari vt ſurgeret feſtinanter: quia ſtatim erat receſſurus: qui ſurgens ei corpus domini obtulit quo ſumpto vir domini manus in modum crucis expandit: et orans ſub ſilentio expirauit ſecundo nonas Aprilis. Anno dñi .ccclxx. Celebratur autem eius feſtum ab eccleſia die quo epiſcopus eſt ordinatus: vt dictum eſt/ ſcilicet ſeptimo idus Decembris. ¶ Eadem hora viſus eſt in quodam monaſterio in partib⁹ orientis inter monachos pſallentes orans: ⁊ notato tempore repertū eſt beatum virum tunc a corpore migraſſe. Et cū in nocte paſche corpus ei⁹ ad eccleſiam delatū fuiſſet: plurimi infantes baptizati cum viderūt ſedentem quaſi in cathedra tribunali vt dicebāt. Alij cum aſcēdentē digito parentibus oſtendebāt: plurimi quoq; ſtellam ſupra corp⁹ eius vidiſſe teſtati ſunt. Sepultus eſt die paſche apud baſilicā Ambroſianam vbi demonū turba ſe ab illo torqueri clamabat/ vbi ⁊ infirmitates curantur: ⁊ demones vſq; in p̄ſens effugantur. ¶ Hic doctor ſanctiſſim⁹ multa vtilia opuſcula in eccl'ia dei cōpoſuit videlicet librū exameron. Item librum de officijs. Itē de conflictu vitiorū ⁊ virtutum. Item librum de virginibus. Item vitam beate Agnetis. Item librum de paradiſo ⁊ eiectione primi hois. Itē de oblatione Cayn ⁊ Abel: ⁊ qd ipſa oblatio ſignificet. Itē de receſſu Abrae de meſopotamia. Item ad Flaccillam reginam de ſpiritu ſancto. Item cōtra arrianos libros plures. Item ꝯ Appollinarē librū vnū. Itē ad Sauinū ēpm de trinitate librū vnū. Itē cōmētariorū in Lucā libros plures. Itē librū xp̄ianorū. Itē ad diuerſos/ libros .xxv. Itē tractat⁹ .xiiij. Epiſtolas breues .lxxvij. Sermōes declamatorios .lxxv. Scripſit ⁊ libros de ſpirituſancto quos Graciano principi direxit. Item librum de exceſſu Satyri. Idē rhithmos ſup deprecatiōe pluuie ⁊ ſerenitatis: ⁊ alia multa que enumerare longum eſſet. Compoſuit et officium ⁊ hymnos ac ordinem miſſe qui in ei⁹ eccleſia obſeruantur.

¶ De ſancto Agathone martyre. Cap. xxxvij.

Agathon martyr apud Alexādriā ſub Decio imperatore paſſus eſt. Qui cum eſſet miles et prohiberet quoſdā gentiles volētes illudere cadaueribus martyrū/ clamor repente totius vulgi aduerſus eum extollitur. Oblatuſq; iudici etiam in confeſſione Chriſti perſiſteret capite pro pietate damnatus eſt ſeptimo Idus Decembris. Hec Ado.

¶ De ſancto Agathone abbate. Ca. xxxviij.

Agathon abbas per triēniū lapidem in os tenuit donec taciturnitatem diſceret. Interrogatus que virtus plus haberet laboris: reſpōdit orare deū/ eo ꝙ demones orantem ſemꝑ impugnāt vt orationē interrūpant. Interrogatus a quodam quomodo cū fratrib⁹ habitare deberet. Rñdit ſicut in prima die nunq̄ fiduciā aſſumēdo: eo ꝙ fiducia ſit genitrix paſſionū. ¶ Dixitq; ꝙ ſi iracundus etiam mortuos ſuſcitaret nō placeret alicui: nec ipſi deo propter iracūdiā ſuā. ¶ Fuit autem Agathō ſapiens ad intelligendū: impiger ad laborandum parcus in cibo ⁊ veſtimēto: qui dicebat ſe nunq̄ dormiuiſſe habēs aliquid aduerſus quēq;: nec dormire permiſiſſe habentē aliquid aduerſū ſe. Moriturus triduo apertis oculis in extaſi manſit ⁊ pulſat⁹ a fratrib⁹ dixit ſe diuino iudicio aſſiſtere ⁊ ait: timeo ꝙ q̄uis in mādatis dei laboraſſet pro viribus/ neſciebat adhuc vtrum deo placerent opera ſua: quia aliter ſunt iudicia dei: aliter hominū. Quo dicto ſpiritum cū gaudio emiſit: videbāt enim eum colligentem ſpiritū quemadmodum ſi quis ſalutat amicos ſuos dilectos. Hec in vitis patrum.

¶ De ſancta Fara virgine. Cap. xxxix.

Fara vgo de Frācia tempore Heraclij imperatoris claruit. Cui⁹ pater Hagerricus de Burgundia duxit originē. Hic claris natalib⁹ ortus in aula Theodeberti regis frācorū inclytus ex vxore ſua Leodegunda tres filios procreauit omnes ſanctos ſcilicet Faronem/ Walpertum/ ⁊ Conoaldū: filiam quoq; virginem Farā. Que dū iuuenilibus annis virginitatem ſuam deo vouere cuperet: ſed a patre prohiberetur qui filiam nobilem nobili ſponſo tradere diſponebat: tanta lachrymarum inundantia fleuit ꝙ viſum amiſit: quem tamen dominus ei per beatum Euſtaſium epiſcopum reſtituit. Adhuc quoq; patre ad eius nuptias intendente/ Fara ad eccleſiam apoſtolorum principis confugit: quam pater cum miniſtris vt eam perimeret inſecutus tentam tandem carceri mācipauit. Interea beato Euſtaſio de legatione regis Lothari redeunte: multa precum inſtantia patre eius placato procurauit: vt virgo dei de carcere educeretur: ⁊ ſanctimonialis conſecraretur: quod vix patre annuente factum eſt. Et a ſancto Gundoaldo Meldēſ. epiſcopo habitu virginitatis aſſumpto cenobio quoq; eidem virgini in ſolo paterno edificato ipſa in pudicitia ⁊ ſanctimonia pſeuerās plena virtutibus quieuit in pace .vij. idus Decembris: vt ſcribit Sigibertus.

¶ De ſctō Martino abbate. Capi. xl.

Martin⁹ abbas apud ciuitatem Sanctonas vite ſanctitate et mirabilibus ſignis prepollens die .vij. iduum Decembris in Chriſto feliciter obdormiuit: ad cuius tumulū crebberrime diuinitus miracula multa fiunt: vt dicitur in martyrologio Adonis.

¶ De ſanctis

¶ De ſanctis Benebaudo et Latrone eius filio epiſcopis. Cap. xli.

Benebaud⁹ ep̄s Laudunẽ. a ſancto Remigio epiſcopo Remẽſ. ſub Clodoueo rege conſtitutus eſt. Qui vxorem habebat neptem ſancti Remigii: quam quidem reliquerat: tamen ſecum cohabitabat / vnde ex frequenti cõuerſatione cum ea peccauit: que filium concepit ⁊ peperit: quem ep̄s Latronem nominandum mandauit: eo ꝙ in latrocinio genit⁹ eſſet. ¶ Uerum ne ſuſpicio oriretur / adhuc coniugem ad ſe venire permittebat. Penitentiaq; de peccato peracta: iterum eam cognouit ⁊ filiam genuit: quam Uulpeculam nominauit. In ſe tandem reuerſus pro Remigio miſit qui Laudunum venit. Et dum ſibi epiſcopus pontificatum cum lachrymis reſignaret: illeq; cauſaz quereret: eidem ipſe peccatum ſuum confeſſus eſt. Remigius autem eum in eccleſia. vij. annis incluſit: intérimq; pro eo epiſcopatum gubernauit. ¶ Poſt ſeptennium nocte dominice cene Benebaudo flenti: ꝙ ipſe qui penitentes reconciliare conſueuerat: nec locũ inter penitentes haberet conquerenti angelus aſtitit: peccata ſibi dimiſſa nũciauit: ⁊ vt exiens in craſtinum penitentes reconciliaret admonuit. Cũq; ille ſe exire non poſſe diceret: eo quod oſtium clauſum et ſignatũ eſſet: Remigiuſq; claues haberet: angelus ſaluo ſigillo oſtiũ reſerauit. Iterũq; illo reſpondente etiã ſi ipſe chriſtus ſibi mandaret: tamen egredi nollet niſi qui eum incluſerat adeſſet: angelus eadem hora Remigio pene vigilanti ⁊ oranti in crypta beate virginis remis apparuit: rei ſeriem pandixit ad Benebaudum educendum / vt veniret ex dei parte mandauit: qui etiam in momento ſe iuxta cellam Benebaudi tranſlatum reperit: ⁊ iuſſa complens ad locum ſuum eodem inſtanti ſe reductum inuenit. Sanct⁹ quoq; Benebaudus in ſanctitate vite perſeuerãs in pace quieuit. vij. idus decẽbris. Cui ⁊ filius eius Latro in epiſcopatu ſucceſſit: qui etiã ſanctus fuit.

¶ De conceptione beate Marie virginis. Cap. xlij.

Conceptio ſancte dei genitricis Marie / non quidem ex generali eccleſie inſtitutione: ſed ex ſpeciali quorundam deuotione in pleriſq; eccleſiis celebrat. ¶ Primus autem celebrationis feſti principiũ fuit beatus Anſelmus prior monaſterij hecẽ. poſtmodum cãtuarienſis archiepiſcopus: propter miraculum quod eidem apparuit quod tale fuit. Dum enim ipſe tunc dicti monaſterij prior / pro quibuſdam vrgentibus ad partes Britanie nauigaſſet: diſpoſitiſq; agendis repatriaret: contingit tẽpeſtate nimia exorta / ⁊ intumeſcẽte procella nauẽ periclitari. Et dũ cuncti in diſcrimine: nimio poſiti: omniq; ſpe humana deſerti diuinũ adiutoriũ ⁊ beate virginis flagitarent: potiſſime autẽ prior Anſelm⁹: qui beate dei genitricis fuerat ſingularis deuotus: ſubito conſpiciunt quendam mirabili claritate fulgentem: pontificali habitu decoratum ſuper vndas maris verſus nauẽ ambulando venire. Qui proximus naui Anſelmum vocat: eũq; alloquitur: vt ſi periculum maris euadere cupit / ⁊ in patriam ſaluus redire eidẽ ꝓmittat coram deo: ꝙ feſtum cõceptionis matris Chriſti annis ſingulis ſolẽniter celebraret / ⁊ celebrandũ quibuſcũq; poterit ſuaderet. Et cũ ille de die feſti ⁊ officio fiendo interrogaſſet: reſpõdit ꝙ. vj. idus decẽbris feſtũ illud celebrãdũ erat: quo die btã vĩgo ↄcepta fuerat: ⁊ ꝙ idẽ officiũ quo eccl'ia vtitur in eius natiuitate: in hoc feſto dicẽdum erat mutato ſolũ nomine natiuitatis in nomẽ conceptionis. Et cum prior de nomine nũcij interrogaſſet: reſpõdit ſe eſſe Nicolaũ ep̄m a btã dei genitrice pro tali reuelatione ⁊ eorũ liberatione trãſmiſſum. Prior Anſelmus iuſſa promiſit: ⁊ voto interpoſito confirmauit: ſtatimq; ſedata tempeſtate: ⁊ flante vẽto proſpero ad propria redierũt. Et ſic ab eodẽ Anſelmo prius in monaſterio ſuo: ⁊ deinde in eccleſia Cantuarienſi: cui prefuit dictum feſtum celebrari cepit. Deinde in pluribus eccleſijs huiuſmodi conſuetudo inoleuit / vt feſtum conceptionis beate virginis ſexto idus Decembris et in Calendarijs aſcribatur / et ſolenni officio recolatur. ¶ Hiſtoria vero conceptionis beate Marie in feſto eiuſdez natiuitatis ſcribetur.

¶ De ſcto Zenone ep̄o. Cap. xliij.

Zeno Ueronẽ. ep̄s ⁊ doctor claruit tempore Galieni imꝑatoris. Qui a cunabulis ſanctus et eadem ciuitate oriundus in iuuenili etate monachus factus / deo ſanctis operib⁹ ſeruiebat: orãs ad dominum vt ſibi aditum predicationis in populis aperiret. Egreſſus aliquãdo de monaſterio ad piſcandum vidit hominem in⁹ plauſtro bobus a demone arreptis precipitantibus per abrupta ad Athesim fluuium velociſſime feſtinare: quos ille nullatenus poterat retinere. Sctĩs autẽ ſigno crucis edito diabolũ a bobus effugauit / et boues retinuit: vlulante demone ⁊ cõminante ꝙ ad iniuriam ſancti viri de bobus eiectus ad boues verãdos tranſiret. Poſt modicũ tẽpus in ep̄m Veronẽſem electus gregẽ dñi verbo ⁊ exẽplo paſcebat. Poſt hec dũ filia Galieni imperatoris ab eodẽ demonio eſſet oppreſſa: ⁊ demon per os eius clamaret: ſe inde non egreſſurum niſi Zeno ep̄s adueniret: miſit imperator nuncios ad ipſum requirendum. Quem miſſi Veronam venientes: piſcantem in flumine Athesi reperiunt: eumq; ad imperatorẽ inuitant negotium exponentes. Quos ille ſe precedere iuſſit: ⁊ ex eius piſcatione tres piſces de dolio ſumere conceſſit. Illi vero quatuor abſtulerunt. Et dum eos ad coquendum in cacabo feruẽtis aque poſuiſſent / tribus piſcibus decoctis quartus ſubreptus viuus in vaſe: ac ſi in flumine natabat: donec ipſi redeuntes ſancto piſcatori veniam petunt: et furtum reſtituunt. Quibus ille et piſcem conceſſit / ⁊ culpam indulſit. Dum ergo Romam ad palatium imperatoris aduenisset: ⁊ demon per os puelle clamaret: ſe ibidem amplius manere non poſſe: Zeno a virgine immundum ſpiritum eiecit: et coronam imperatoris ab eodem ſibi pro mercede traditam incomparabilis precij pauperibus erogauit: atq; ab eodem ĩmis chriſtianorum perſecutore / licentiam edificande eccleſie in eius dioceſi impetrauit. ¶ Rediẽs igitur Zeno verbum domini inſtanter predicabat: libros ⁊ volumina cõpilabat: idola vbiq; deſtruebat: ⁊ eccleſias fundabat: multitudineſq; quoq; populi ad Chriſtum cõuertebat. Quẽ ⁊ ciues nimia dilectione reuerebantur. Sicq; ſignis ⁊ virtutibus clarus eccl'ia ſua feliciter gubernata / in pace migrauit ad dominum ſexto idus Decembris: ſepultus in monaſterio

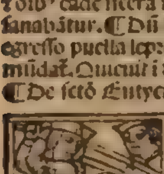
ſuo:vbi ⁊ multiplicibus ſignorū virtutibus claret. Re
fert Gregorius in tertio dialogo. cap. xix. q̄ dum flu
uius Athesis maxima inundatione adeo creuiſſet:q̄
ciuitatem Veroneñ. vſq3 ad feneſtras magnorum pa
latiorum occupaſſet:excreſcēs aqua ad eccleſiam beati
Zenonis deuenit:et appertis ianuis minime introi
uit:⁊ paulliper vſq3 ad feneſtras eccleſie tecto proxi
mans peruenit:ſicq3 ſtans aqua eccleſie ianuas et fe
neſtras clauſit: ac ſi elementum liquidum in parie
tem fuiſſet mutatum. Et cū multitudo populi vtriuſ
q3 ſexus intra eccleſiam reperta fuiſſet:⁊ fame ac ſiti
deficere formidarent:nec inde egredi poſſent:ad ia
nuam eccleſie venientes aquam ad bibendum hauri
bant:que vt aqua hauriri poterat:ita defluere vt aqua
non valebat. Orantibus autem populis aqua ad al
ueum ſuum decreſcens reuerſa eſt:a qua muri ciuita
tis parte ex impetu magno diruptaet:et que per aper
tam eccleſie ianuam intrare non valuit:ciuitatis vr
bis munimenta diminuit. hec Gregorius. ¶ Scripſit
autem hic venerandus antiſtes libros de patientia/pu
dicicia/fide/ſpe/et charitate. iij. De iuſtitia tractatum.
j. De timore domini. j. De ſpiritu et corpore. j. De eo
quod ſcriptum eſt. Cum tradiderit regnum deo et pa
tri tractatum. j. De edificatione domus dei a Salomo
ne expoſitionem pulcherrimam. De continentia tra
ctatū. j. De baptiſmo tractatus. iij. De natiuitate dñi
⁊ maieſtate tractatū. j. De hoc verbo/attēde tibi ne forte
fiat ⁊c. tractatū vnū. De circuciſione tractatū. j. De ie
iunio quatuor temporū. Super pſ. lxx. tractatū. De
auaritia. iij. Sup Geneſi. viij. Super Exodo. ix. Sup
Iſaya. vij. Super Daniele. iij. Super Iob. j. De feſto
paſche. viij. De inuitatiōe ad fontes. v. De ſomnio Ia
cob ſermonē. j. De. xij. ſignis celi ad neophytos tracta
tum. j. De fide duos. Sup Iona. j. Sup hiſtoria Su
ſanne. j. De die dñico tractat⁹. ij. De Abraham. ij. de na
tiuitate domini. ij. Epiſtolam Arcadij martyris tēpo
re ſuo apud Mauritaniā paſſi.

¶ De ſancto Romarico abbate. Cap. xliiij.

Romaric⁹ abbas
vt ait Sigiſbert⁹ floruit tpe Heracl
ij imperatoris:et tpi⁹ Sigiſberti re
gis Auſtraſiorū ⁊ Clodorici regis
Francoꝝ. Hic magn⁹ ī palatio regis
Theodeberti renūtiās ſeculo:fact⁹
ē monach⁹ ī monaſterio luxouieñ.
ſub Amato abbate. Quo humanis
exēpto eidē ī abbatie regimie ſucceſ
ſit vita:⁊ miraculis clar⁹. Exiſtens
aliquādo ī oppido volagiv... qōdā
ſicere qd̄ ꝑdie fuerat miſſus ex eo potātib⁹ vacuatū:dū
ſitiētib⁹ fratrib⁹ vinū defuiſſet:⁊ vñ apponeret non
adeſſet:oratiōe facta diuinit⁹ repletū apportari iuſſit:
⁊ oib⁹ eadē ſicera ſanatis. de reliqͥ egri q̄cūq3 bibētes
ſanabātur. ¶ Dū aliquādo ſe balneaſſet:eo de balneo
egreſſo puella leproſa ipi⁹ balnei aq̄ reſperſa ꝯfeſti a lepra
mūdat. Quieuit ī dño plen⁹ ſctitate ſexto id⁹ Decēbris.

¶ De ſctō Eutyciano papa ⁊ martyre. Cap. xlv.

Eutycian⁹ papa ⁊
martyr: natiōe Tuſc⁹ de ciuitate Lu
na ex p̄re marino:marco pape ꝑmo
ī epiſcopatu ſucceſſit:ſeditq3 annis.
viij. mēſib⁹. x. dieb⁹. iiij. Hic ꝯſtituit
vt fruges noue ſup altare bñdicant
faber:vue ſolūmō. Hic ſctiſſim⁹ pa
pa p diuerſa loca. cccxlij. martyres
manu ſua ſepeliuit. Et h̄ ꝯſtituit:vt
nullus fideliū martyrē ſine colobio
aut dalmatica ſepeliret:q̄ ſub pſecutiōe Aureliani īpe
ratoris martyrio coronat:⁊ ſepult⁹ ē via appia ī cimiterio
caliſti. vj. id⁹ Decēbris:et ceſſauit epat⁹ dieb⁹ viginti.

¶ De ſancto Eutyciano cōfeſſore. Cap. xlvj.

Eutycianus con
feſſor floruit tempore Cōſtantini
magni imperatoris:de quo in pri
mo libro hiſtorie tripartite dicit:
q̄ in bithynia circa montē olym
pū morabatur:diuina replet⁹ grā
in miraculis oſtendendis: cuius
tempore quidam Spatarius im
peratoris ex ſuſpitione tyrannidis
habita contra eum requiſitus dū
fugeret circa montē olympum re
pertus grauibus vinculis aſtrictus eſt. Quem ad pre
ces parentum ſanctus confeſſor oratione premiſſa pri
mo quidem ianuis carcerum ſponte diuinitus aper
tis a vinculis abſoluit:deinde ad imperatorem acce
dens eius innocentiam allegans:et comprobans eun
dem plenius liberauit:eo q̄ imperator ſanctum in ma
xima reuerentia haberet.

¶ De ſancto Macario martyre. Ca. xlvij.

Macari⁹ martyr
gēte lybicus apud Alexandriā tem
pore Decij martyrium paſſus eſt:qui
cū a iudice multis verbis ad negā
dū fidē ſuaderet:⁊ eo maiori conſtā
tia Chriſtū ꝯfiteretur:viuus ad vl
timum iubetur exuri:ſicq3 martyrii
cincitur ſexto idus Decembris. hec
Ado.

¶ De ſancta Leocadia virgine et
martyre. Cap. xlviij.

Leocadia ꝟgo ge
nere Hiſpana/et nobilis ſub Datia
no p̄ſide ī ciuitate Toletana paſſa eſt
tēporibus Diocletiani/et Maximia
ni imperatorū:que dum ſacrificare
idolis cōtempſiſſet:a iudice dira car
ceris cuſtodia macerat:donec cogi
taret qualiter eam grauioribus affi
ceret penis. Qui cū in emeritana vr
be beatā Eulaliā virginē/⁊ multos
alios ſeruos xp̄i diuerſis:et excogitatis ſupplicijs in
teremiſſet:⁊ hec oīa Leocadia in carcere poſita audiuiſ
ſet:genibus in terra poſitis orans in confeſſione domi
ni impollutum Chriſto ſpiritum reddidit. v. idus De
cembris ſepulta in eadem ciuitate.

¶ De ſancto Proculo epō ⁊ cōfeſſore. Cap. xlix.

Proculus quart⁹
epūs Veroneñ. claruit tpe Maximi
ni imperatoris:qui dū apud Me
diolanū degēs xp̄ianos perſequere
tur:proculus perſecutionem decli
nās extra menia vrbis Veroñ. ī par
ua cellula latitabat:gregem dñi ſibi
cōmiſſum ſermone vt poterat refi
ciens:et exemplo. Dū aūt martyres
xp̄i firmus:et Ruſticus ab Anolino
proconſule Veroñ. in carcere tenti
eſſent:p̄cul⁹ amodo ſenex deſiderio martyrij flagrās ſe
ſpōte gētilib⁹ obtulit:ac xp̄m ꝯfeſſus ab eiſdē vicar⁹ p
cōſuli p̄ſentat. Quē ille delirū putās:⁊ ꝯ nimia iā ſene
ctute amētia ductū ſolutū abire pmiſit:q̄ a miniſtris
colaphis:⁊ fuſtibus cetus extra vrbis menia pulſus
ad ſuos redijt:dolens q̄ eum deus īdignum marty
rio iudicaſſet. Illi vero eum vti patrem gratiſſime
receperūt. Deinde perſecutione ſedata:loca terre ſan

cte viſitauit:curã eccl'ie preſbyteris ſuis commiſſit:reuerſus aũt dum veniſſet vngariã:barbã: cõmã prolixã minuere decreuit iuxta ſacrorũ canonũ inſtituta. Et dũ eſſet in via/ fontẽ orãdo de terra ꝑduxit:quo in loco plures viatores viſo miraculo pueri ſunt: et in ipſo fonte baptizati. Ipſe autẽ ibidẽ aqua eiuſdẽ fontis ꝑfuſus barbã totõdit/ et comã quodã hebeti ferro: et rubiginoſo ſic leuiter ac ſi nouacula fuiſſet acuta. Inde qȝ veronã rediẽs ſignis: et virtutib⁹ clar⁹ q̃euit in pace.v.id⁹ Decẽbris ſepultus in eccl'ia ſua.

¶ De ſctõ Syro ep̃o et cõfeſſore. Cap̃.l.

Syrus epiſcop⁹ diſcipul⁹ beati Hermagore Aquilegien. ep̃i ab eodẽ ordinat⁹ antiſtes papiã ciuitatẽ miſſus eſt ad ꝑdicandũ Iuuẽto diſcipulo eidẽ aſſociato. Qui venientes ad ciuitatẽ Veronẽſ. dñi Syr⁹ filiũ cuiuſdã nobiliſſime vidue defunctũ ſua oratiõe a mortuis excitaſſet: et eidẽ d'ñaȝ cuȝ filio: et familia: et magna ppl'i multitudine ad x̄p̃m cõuertit: et baptizauit. Ingrediẽti ꝟo papiam multitudo populi audita ſignorum illius fama eidem occurrit: et vt eos errantes inſtitutis ſalutaribus informaret: vnanimes acclamabant. Ipſe vero eiſdem verbũ d'ñi predicare cepit: et quicũqȝ cum tangebãt egroti:ſalui ſunt integerrime reſtituti. Sicqȝ cũctum populum ad fidem x̄p̃i conuertit: et baptizauit. ¶ Sed poſtq̃ ſanctis martyres Geruaſi⁹ et Prothaſius in ciuitate Mediolanenſi pro x̄p̃o paſſi ſunt:quidam liberius Chriſtianus de reliquiis eorundem martyrum beato Syro amicabiliter detulit:quas ille deuote ſuſcipiens multis in eis virtutibus viſus eſt: deinde extra vrbis menia eccleſiam in honore eorundem martyrum fabricauit: in qua dum ſepius celebraret: die quadam Iudeus inter Chriſtianos ad communionem acceſſit: vt ſacram ſumẽs euchariſtiam luto obrueret. Sed mox vt eam ore ſuſcepit/ clamoribus diris ſe ignẽ ore accepiſſe dicebat:cruciatuſqȝ ardẽtiſſimos pati. Corpore autẽ d'ñi a btõ viro ex ore ꝓ phano reſumpto/ qđ miraculoſe fauces nulla parte tãgebat: ſed quaſi in aere pendebat:iudeus a cruciatu eripit: et peccata confitẽs baptizat. In ipſa etiã eccleſia beatus Syrus diſcipulos ſuos Iuuentiũ et Pompeium diaconem: Chryſantũ/ et Fortunatũ preſbyteros ordinauit: Qui vicos: et villas ꝑdicando circuiens viri cuiuſdam natum ſurdũ/ et mutum ab vtraqȝ paſſione curauit. ¶ Et veniens ad ciuitatem Brixien. puerulũ obſeſſũ a diabolo liberauit: et apud Laudẽſ. ciuitatẽ cecũ quẽdam a natiuitate illuminauit. Sicqȝ in ipſa vrbe multos ad fidem cõuertit. Deinde repatrians perſecutione Chriſtianorũ exorta:dum pagani circũquaqȝ miſſi fideles opprimerent:venientes ad vrbem papiã x̄p̃ianos appetere minime auſi ſunt:eo q̄ multitudinẽ timuerunt. Sed dum blandis ſermonibus Syri ad ſacra creca deorũ mollire niterẽtur:eiuſdem predicatione verſa vice ad d'ñm cõuertuntur. Sicqȝ multorũ ſignorũ gloria chorruſcans.lvi.annis ep̃atum tenuit:et plenus ſanctis operibus annorũ.cxii.ad x̄p̃m migrauit. v.idus Decẽbris. Sepultuſqȝ eſt i eccl'ia ſanctorũ Geruaſii et Prothaſii quam ipſe cõſtruxerat et dedicauerat.

¶ De ſancto Cypriano abbate. Cap̃.lj.

Cyprian⁹ abbas Petragoricen. apud eandem Petragorice ciuitatem vir magnifice ſanctitatis/ et clariſſim⁹ in miraculis v.idus Decembris/ in domino feliciter requieuit:ibidẽqȝ ſepult⁹ eſt: vt dicit in martyrologio Adonis.

¶ De ſctõ Melchiade papa et martyre. Cap̃.lij.

Melchiades papa natiõe Alpher Euſebio in epiſcopatu ſucceſſit:et ſedit annis.iii.menſibus.vi.diebus.xv. Hic cõſtituit nulla ratione die d'ñica aut quinta feria ieiunium celebrandũ:qȝ eos dies pagani quaſi ſacrũ ieiunii celebrabãt. Et manichei ab eode in vrbe inuenti ſunt. Fecit quoqȝ ordinationem vnam menſe Decembris/ preſbyteros.vii.diaconos.v. ep̃os p diuerſa loca numero.vii. Qui perſecutione Conſtantini imperatoris anteq̃ fieret x̄p̃ianus martyrio coronatur:ſepultus eſt in cimiterio caliſti via apia.iii.idus Decẽbris:et ceſſauit ep̃atus dies.xvi. ¶ Hic ad vtilitatem ſ̄ dei plures edidit libros aduerſus gentiles. Item cõtra iudeos. Item cõtra hereticos cathaphrigas volumen precipuũ. Ad principes etiã Romanos Marcũ Antonium/ et Lucium verũ librum Apologet. cum pro Chriſti religione conſcripſit.

¶ De ſctis Carpophoro et Abũdio martyrib⁹. Ca.liii.

Carpophorus p̄ſbyter/ et Abundius diaconus apud Hiſpalim ciuitatem Hiſpanie paſſi ſunt ſub Diocletiani/ et Maximiani ꝑſecutiõe agẽte preſide Martiano. Qui ab eo cõprehẽſi primo fuſtibus ceſi ſunt: deinde in carcerẽ pluribus dieb⁹ negato omni cibo et potu recluſi:inde miraculoſe per angelum educti ſunt. Et dum x̄p̃m populis annunciarent: iterum tenti ora eorũ lapidibus cõtuſa ſunt:poſt hec in equuleo leuati ac diutius torti: iterumqȝ diu in carcere macerati. Nouiſſime in confeſſione fidei gladio percuſſi ſunt.iii. idus Decembris.

¶ De ſctã Eulalia virgine et martyre. Capi.liiii.

Eulalia virgo in ciuitate Barcinona prouincie Hiſpanie martyriũ paſſa eſt ſub p̄ſide Datiano. Que a ſancto Donato p̄ſbytero docta: et ad martyriũ aiata cũ eſſet annorũ xiii. a preſide detẽta ad ſacrificia deorũ cõpellitur. Et cũ ſe ſoli deo celi ſacrificare diceret: et x̄p̃m ſpõſum ſibi eſſe aſſereret/ ꝑmo nodoſis fuſtib⁹ ex arbore cum ſtirpibus raptis expoliata cedit. De hinc mãmillis oleo candẽti perfundit. Inde in maſſaȝ calcis viue demergit. Et cũ hec oia cõſtãti⁹ ſuperaſſet:iuſſu Datiani olla plũbo liquefacto replet:atqȝ nuda ſuper lectũ ferreũ extẽdit: vt ſi d'ño ſmolare renueret:plũbo perfunderet. Que dũ paſſionẽ Chriſti martyris cõmemoraret: et ad x̄p̃m orationẽ fudiſſet:plũbũ man⁹ infundẽtiũ exurebat:virgini aũt tepidũ erat. Quã Datian⁹ rurſuȝ virgis duriſſime cedi: et fragmentis minutis teſtulaȝ plagas ei⁹ ꝑfricari iuſſit. Et cũ ad hec oia ſupplicia redderet immobilis: et x̄p̃m ꝑ ſalute hoīs paſſũ aptis rõnib⁹ ꝓbaret: deoſqȝ fictũ cõfutaret:ſe cit eã p̄ſos cãdelis accẽſis i genis exuri. Deide ſinapim aceto liq̃factã nar.b⁹ ei⁹ infundi:mox cũ calcẽ oleo puncta ſup vlnera ipi⁹ aſpgi: et ſic i caminũ ſucceſũ imitti. Vbi dũ pſallẽdo i medio flãmaȝ maneret illeſa:iuſſit eã Datian⁹ ide eductã ad cõfuſionẽ ei⁹ nudari: et decaluatã p totã ciuitatẽ circũduci. Deide ex̄ vrbis muros decollari. Cui⁹ oĩa tu multi ad martyriũ aĩati ſunt. Et dum eſſet decollata exiit de corpore eius quaſi ſpecies colũbe: que ad celos euolauit. Cuius corpus Donat⁹ preſ-

byter ſepelivit.iiij.idus Decembris in eadē civitate.

¶ De ſancta Julia virgine ⁊ martyre. Cap.lv.

Julia virgo apud civitatem eandē Barcinone martyrium ſub eodē preſide paſſa eſt.iiij. idus Decēbris. Que fuit cōvirginalis btē Eulalie: et comes individua eidem ad paſſionē properanti: ꝓ.o-pter qḋ ab eodem Datiano in ipſo loco ſine audientia decollata eſt: et a presbytero Donato ſepulta.vt dicit Ado.

¶ De ſancto Damaſo papa ⁊ cōfeſſore. Cap.lvj.

Damaſus Papa huius nominis primus natione Hiſpanus ex patre Antonio/ Felici pape ſcḋo in ꝑpatu ſucceſſit: ſedit annis.xviij.menſibus.ij.diebus.x.⁊ cū eo de ordinatur ſub cōtentione Urſinus: facto concilio ſacerdotē cōſtituerunt Damaſum: q: fortior/ et plurima populi multitudo cum eo erat: vrſinū vero eiecerunt ab vrbe: ⁊ conſtituerunt epiſcopum neapoli. Damaſus in ſynodali iudicio dānavit liberium papā eius predeceſſorē hereticum: et omnia facta eius caſſavit. Huic ſanctiſſimo viro beatus Hieronymus multa eccleſie religionis ſcripta miſit: ⁊ ad eius inſtantiā ipſe Hieronymus officium in eccleſia Romana celebrandū excepto cantu cōpoſuit: pſalteriū per nocturnos diviſit: ⁊ verſiculum Gloria patri.poſt pſ.cantari inſtituit: que omnia papa Damaſus approbavit: et per eccleſias cantari cōſtituit: ⁊ vt chori in duas partes diviſi pſalmos alternatim canerent mādavit. Precepit etiā: vt preſbyter celebraturus confeſſionem faciat priuſq̄ ad altare accedat. ¶ Hic invidioſe accuſatur de adulterio: et facta ſynodo corā.xliiij.epiſcopis ſe purgavit: ⁊ dānavit duos diacones cōcordium: ⁊ caliſtū eius accuſatores. ¶ Hic elegās in metro cōponendo ingeniū habuit. Fecitq̄ȝ baſilicas duas: vnam iuxta theatrū ſancti Laurentij: et alterā in catacumbam: vbi iacuerunt corpora aploꝝ Petri/⁊ Pauli: in quo loco platoniā ipſam verſibus adornavit. Multaq̄ȝ corpora ſanctorum requirēs invenit: quorū etiā tumbas verſibus adornavit. Huius temporibꝰ ſcḋa ſynodus.cl.patrū apud Conſtantinopolim celebratur: in qua macedonius damnatur: qui ſpiritum ſanctū deū eſſe negabat: ⁊ aſſertū eſt ſpiritum ſctm̄ eſſe cōſubſtātialē patri ⁊ filio: dataq̄ȝ eſt forma ſymbolo quā latina confeſſio ꝓfeſſio predicat in eccleſijs. ¶ Hic fecit ordinationes quinq̄ȝ per menſem Decembrē, preſbyteros.xxxi.diacones.ij.ep̄os per diverſa loca numero.lix. Octogenarius moritur.iij.idus Decēbris: ⁊ ſepultus eſt in baſilica ſua via ardeatina iuxta matrem ſuā: ⁊ germanā: et ceſſavit ꝑpatus dies.xxj. ¶ Multa opuſcula brevia heroico carmine cōpoſuiſſe fertur. Scripſit ad beatū Hieronymū libellū de geſtis pōtificū: ⁊ ep̄las plures. Floruit tpe Theodoſij ſenioris.

¶ De ſanctis Fuſciano ⁊ Victorico martyribus. Cap.lvij.

Fuſcianꝰ ⁊ Victoricus martyres vrbis Romane ciues orūdi inde egreſſi in Franciam ad ſanctū Quintinū eorū ſocium q̄ illuc acceſſerat requirēdum adierūt: venientesq̄ȝ ad civitatem Ambianēſi. et ipſum inde abiiſſe audiētes: inde recedētes: vt Pariſiꝰ tēderēt obuia-rūt cuidam xp̄iano noīe Gentiano: q̄ eis Quintinum pro xp̄o paſſum nūciavit: et ad domum ſuā adduxit: ⁊ dū eſſet in mēſa/ ſubito rictionari preſidis ſupervenientes hoſpites cū gentiano capiūt: ⁊ ad ꝑſidē adducunt: quibus ille dū in xp̄i cōfeſſione ꝑſiſterent: iuſſit ſudes ferreas in nares: ⁊ aures eorū immitti: ⁊ clavis candētibus eorū corpa trāſfigi: oculos quoq̄ȝ erui mādavit: deinde ſetōēs corpa lāceis trāſforari: ⁊ dū adhuc palpitarēt: capita eoꝝ ꝑcidi fecit. Sup quorū corpora luce ingenti de celo ꝑfuſa erecta ſua capita preciſa in manibus ſumpſerūt: ⁊ vſq̄ȝ ad hoſpitiū ſancti Gētiani eorum hoſpitis devenerunt: vbi ⁊ ſepulta ſunt tertio idus Decembris.

¶ De ſanctis Tarſone Pontiano ⁊ Pretextato martyribus. Cap.lviij.

Tarſon martyr ⁊ Pontianus ac Pretextatus eiꝰ ſocij ſub Maximiano imperatore martyrium paſſi ſunt: hic Tarſon in vrbe Roma locuples vir: et facultatibus plenus xp̄ianis dānatis ad fodiēdā harenā du ter me ediſicabant multa neceſſaria miniſtrabat: q̄ eidē p Siſinniū/ ⁊ Cyriacū eccle Romane diacones tranſmittebat: vt in paſſione Marcelli pape legit.xvij.kal. Februarij. Qui poſt obitum Marcelli pape prefati tentus a Maximiano cū Pontiano/ ⁊ Pretextato eo q̄ xp̄iani eſſent capitales iuſſi ſunt ſubire ſententiā. Sicq̄ȝ coronam martyrij perceperunt tertio idus Decembris.

¶ De ſancto Savino epiſcopo. Cap.lix.

Savinus epiſcopus placētinus: vt ſcribit Gregoriꝰ.iij. Dialo.cap.x.vir magne ſanctitatis ⁊ virtutis fuit: cui cum quidam eius diaconꝰ nunciaſſet q̄ Padꝰ fluuius alveum ſuū egreſſus agros eccleſie occupaſſet: mādavit Savinus diacono: vt ex parte ſua Pado mādaret quatenꝰ ſe cōpeſceret: ⁊ ad alveū ſuū rediret: qḋ diaconus ⁊ deſpexit: ⁊ irriſit. Ep̄s aūt advocato notario eidem dictavit epiſtolā dicens. Savinꝰ Jeſu xp̄i ſeruus cōmonitorium Pado precipio tibi in noīe dn̄i Jeſu xp̄i: vt de alveo tuo in locis iſtis vlteriꝰ nō exeas: nec terras eccleſie ledere preſumas. Quod ſcriptū per notarium in aquam fluminis proiici iuſſit. Mox ſe a terris eccleſie flumen ſuo aqua cōpeſcuit: ⁊ ad alveū proprium rediit: ⁊ exire vlterius in loca eadem non preſumpſit. Huic ſancto viro divina revelatione oſtenſum eſt corpus ſancti martyris Antonini: qḋ diu in ipſa civitate latuerat. Ipſeq̄ȝ iuxta ſibi datā revelationē corpus invenit: et honorabiliter tumulavit: vt habet debito loco pridie kal. Octobris. Qui etiam poſt multa laudabilia opa quievit in pace.iij.idus Decembris.

¶ De ſancto Paulo ſergio ep̄o. Capi.lx.

Paulꝰ ſergiꝰ epiſcopus diſcipulus ſancti Pauli de civitate Papho inſule Cypri/ ⁊ vt habet Actuū.xiij. dū Paulus apl̄s pvenniſſet paphū cū coapl̄o eius Barnaba predicātes: ipſe exiſtens proconſul deſideraret audire verbū dei aplos gratāter ſuſcepit: vbi dū elimas Judeꝰ magus apl̄o reſiſteret querēs avertere pconſulē a fide: et Paulus ipſum ad tps lumine oculorum

loꝝ puuaſſet/credidit procōſul admirās ſuper doctri-
na dñi. Qui ab apl'o baptizatus poſt aliqđ tps relicto
ſeruo diſcipulus Pauli effectus ipſum vſq ad paſſio-
nē ſecutus eſt. Quem ⁊ idem apl's ante eius obitum in
epm cōſecrauit. ¶ Poſt paſſionem ergo ſuam beatus
Paulus apud paphū eidē per viſionē mandauit:vt ad
partes Hiſpanie/et Gallie pergeret ad predicandum.
Qđ ⁊ ipſe fideliter adimplere curauit. Et poſt aliquot
dies veniens Romā cū Rufo/et Stephano diaconib⁹
ſuis eccleſiam beati apl'i conſecrauit. Deinde pergens
ad ciuitatē Lune filiū cecum mulieris vidue que ipſū
hoſpitio ſuſceperat illuminauit:eamq cum filio:⁊ mul
tis ad xpm cōuertit. Qui a ſaptitio procōſule captus:
dū ille ſubito moꝛit:paul⁹ a populo liberat. Deinde
veniens Galliam ebꝛeduneſi:⁊ auriēſi vꝛbibus xpm
euangelizauit. Et a beato apl'o Paulo monitus veniēs
Narbonam dum arelatēſi vꝛbi appꝛopinquaret:⁊ Rho
dani flumen tranſiret:nauta in flumē cecidit:⁊ abſoꝛ-
pto coꝛpoꝛe necatus eſt. Sed oꝛante ſancto coꝛpus de
pfundo enatauit:⁊ ipſum Paulus ſergius ſuſcitauit.
¶ Quo viſo miraculo multi ad fidem cōuerſi ſunt:ve-
nienſq Narbonā filiū olim pꝛincipis ciuitatis nuper
defuncti a demonio obſeſſum pꝛecibus matris vidue
ab immūdo ſpiritu liberauit:eundemq cum matre:⁊
ppl'i multitudine baptizauit. Indeq Hiſpaniam cir-
cuiens pꝛedicauit. Et rediens Narbonā:poſtq totam
ciuitatē:⁊ regionē ad xpm cōuerterat trina viſione bea
ti Pauli apl'i monitus obitum ſuum appꝛopinquare
cognoſcēs ecclīā Narbonē. Stephano diacono ſuo in
epm conſecrato cōmiſit regendā. Rufumq pꝛeſbyterū
in Auinionenſem epm oꝛdinauit. Et oībus fideliter
diſpoſitis oꝛans in eccleſia ſua in pace quieuit pꝛidie
idus decembꝛis/vbi ⁊ ſepult⁹ iacet miraculis clarens.

¶ De ſctis Euſtratio ⁊ ſociis martyꝛib⁹. Cap. lxi.

Euſtratius ſtrinia
rius oꝛdinis ducalis:⁊ pꝛimari⁹ ciui-
tatis Auraricenoꝝum tēpoꝛibus Dio
cletiani/⁊ Maximiani imperatoꝝum
cum ſociis ſuis martyꝛiū paſſus eſt.
Qui pꝛimo in ciuitate Satalia a lyſia
pꝛeſide tentus:eo qđ eſſet Chꝛiſtian⁹:
⁊ cingulo militari exutus:dum xpm
confiteretur a terra leuat⁹ igne ſub-
terpoſito/ſemiuſtus depoſitus graui
ter ceſus eſt. Deinde ſale:⁊ aceto mi-
xtis vulneribus perfuſus. Dū hec omnia patientiſſime
tolleraſſet:oīa eius vulnera tanq ſquamme ab eius coꝛ
poꝛe diuinitus exciderunt. Quo viſo miraculo eugeni⁹
concluio:⁊ officialis conuerſus eſt. Tunc ambo ferro
vinctos lyſias incarcerauit:deinde in pedibus amboꝝ
impoſita crepidine cū clauis:⁊ pedib⁹ eoꝝ tranſfoſſis
deduxit eos ſecum ad ciuitatem auraris:quoꝝum exē-
plo Aurentius/⁊ Mardarius qui vxoꝛem:⁊ liberos di
miſerat ad iudicem accedentes xpm publice nūciabāt:
lyſias igitur ambobus ipſis cōpꝛehenſis:pꝛimo quidē
Aurentium decollauit: deinde mardarium immiſſis
funibus per pedes ipſius tranſfoꝛatos a terra ſuſpen-
ſum:⁊ baculis ferreis ignitis ceſum interemit. Interea
dum exercites quidam Chꝛiſtianus occultus:⁊ miles cū
ceteris commilitonib⁹ iacularetur:⁊ crux quā ad collū
appenſam geſtabat in publicū pꝛoſiliſſet:⁊ hoc pꝛeſidi
nūciatum eſſet eum cum multis aliis xpianis quos in
eadē reperit ciuitate teneri fecit. Et dū ſeditionē popu-
li foꝛmidaret:ipſos omnes cū Euſtratio ad Agrico-
laum pꝛeſidē ciuitatis Sebaſtēſis puniēdos trāſmiſit.
Qui pꝛimo quidem oꝛeſtem ſuper lectū ferreū ignitū:et
flammis ſuppoſitis extendi fecit. Quo poſt longos cru
ciatus migrāte ad dñm/Euſtratiū carceri mancipauit.
Ad quem epiſcopus ciuitatis occulte noctu veniēs ip-
ſum cōmunicauit:vbi ⁊ poſtmodū voce celica confoꝛtatur.
Quē mane pꝛeſes eductū igne conſumi fecit:reliquos
xpianos decollauit. Quoꝝ omniū coꝛpoꝛa in ciuitate
Aurari cenoꝛum a xpianis ſepulta ſunt. Hoꝝ omniū
paſſio recolitur pꝛidie idus decembꝛis.

¶ De ſctis Epimacho ⁊ Alexādro martyꝛibus.
Cap. lxii.

Epimachus ⁊ Ale
xander martyꝛes apud Alexandriā
paſſi ſunt. Qui cum multo tempoꝛe
in vinculis extitiſſent:⁊ diuerſis cōſe
cti ſuppliciis perduraſſent in fide:
ignib⁹ tandē conſumi iubent pꝛidie
idus Decembꝛis. hec Ado in ſancto-
rum martylogio.

¶ De ſanctis Amonaria ⁊ Mercu
ria ⁊ ſociabus martyꝛis.
Capit. lxiii.

Quatuoꝛ ſctē mu-
lieres:ſcilz Amonaria : Mercuria/
Dionyſia/⁊ alia Amonaria apud Ale
xādriā paſſe ſunt vt ſcribit Dionyſi⁹
libꝛo de martyꝛib⁹. Quarū pꝛimā iu
dex immenſis cruciatib⁹ afflictā ca-
pite puniri fecit. Secūdā vero vene-
rabilem anum:⁊ facundiſſimā virgi
nē ſcz Mercuriā pꝛefat⁹ iudex nec-
non reliquas duas vcz Dionyſiā/et
Amonariā diuerſis ſimiliter penis
cruciatas tandē ferro peremit. Harū paſſio recolitur
pꝛidie idus Decembꝛis.

¶ De ſctā Lucia virgine ⁊ martyꝛe. Cap. lxiiii.

Lucia virgo nobi-
liſſima Syracuſanoꝝ:cū fama mira
culoꝝ beate Agathe per totam Sici-
liā diuulgaret:⁊ Syracuſanus ppl's
ad ciuitatē Cathaſi per .xlv. miliaria
ad ſepulchꝛum ipſius virginis perge
ret viſitandum:perrexit ⁊ ipſa cum
matre eutytia q fuerat per quatuoꝛ
annos incurabili fluxu ſanguinis fa-
tigata:vbi inter miſſarū ſolēnia cō-
tingit euangeliū legi:quo narratur dñm mulierē a flu-
xu ſanguinis liberaſſe. Tūc Lucia matrē admonuit cre
dere his que legebant:⁊ ſepulchꝛū virginis Agathe de-
uote ptingere:qđ ſi faceret:plenius ſanaret. Igit rece-
dētibus cūctis:⁊ matre ac filia ad ſepulchꝛū oꝛātibus/
Luciā ſomnus arripuit:cui btā Agatha gēmis oꝛnata
ſtans in medio angeloꝝ apparuit:⁊ ppter ipſius fidem
matrem ſanatā eadē hoꝛa nunciauit. Euigilās ergo:et
matrē ſanā aſpiciēs amoꝛe beate Agathe q ipſam ſaluā
fecerat adiurauit:vt oīa que ſibi datura erat in dotem
eūti ad integritatis ſue coꝛruptoꝛē:moꝛtalē vcz homē:
cui fuerat deſponſata:eidē daret ad integritatis ſue fa
ctoꝛē xpm:⁊ cui erat ſpiritualiter in coniugio copulata:⁊
ne ſibi decetero ſpōſum tpalem nolaret:⁊ eū eutytia ei-
dē rūdiſſet:vt poſt eius moꝛtē de facultatibus ſuis fa-
ceret qcquid vellet:pbauit eidē Lucia non eſſe deo gra
tū quicquid poſt moꝛtē impendit:eo q ideo quis dat
qđ tunc ſecū ferre nō poteſt. Redeuntes igit Syracu-
ſas poſſeſſiones:⁊ pꝛedia diſtrahebāt:⁊ pꝛecia pauperi-
bus erogabant:qđ vbi Lucie ſponſus cōperit:nutricē
puelle cur hec fierēt interrogauit. Illa aūt ſponſam ei⁹
aſſeruit inueniſſet poſſeſſionem magni pꝛecii vtilē:⁊ ve-
nalē:quam vt nomine ſpōſi emeret aliqua diſtrahebat.
Credidit ſtultus carnale cōmercium:⁊ cepit etiā ipſe
auxilio: eſſe rēdentium. Poſtq autem omnia diſtracta
ſunt:ſponſus Luciā accuſat paſchaſio cōſulari:dicens
ipſam eſſe xpianā:⁊ leges viuere Auguſtoꝛum. Quam
paſchaſius cōpꝛehenſam cepit ad ſacrificia deoꝝ inui-
tare. Illa vero reſpondebat ſacrificium verum:⁊ im-

maculatum eſſe pauperibus in eorū inopia ſubuenire:
obiecitq̄ ſibi paſchaſius ꝙ patrimoniū ſuū cum eius
corruptoribus impenderat:⁊ ideo vt meretrix loqueba
tur. Cui illa ſe corruptores corporis nec mentis aliq̄
cognouiſſe rn̄dit. Et cū paſchaſiꝰ eidem cōminaret̄ ꝙ
verba ceſſarent:cū ad verbera peruentū eſſet:rn̄dit dei
verba ceſſare nō poſſe:adijciens in ſe loqui ſpm̄ ſanctū:
eo ꝙ pudice viuentes ſm̄ aplm̄ templū ſunt ſpiritus-
ſancti. Paſchaſius vero eidem cōminat̄ ꝙ ipſam faciet
trahi ad lupanar:vt ſic virginitate amiſſa ſpiritūſanctū
perdat. Illa aūt econtra aſſerebat:ꝙ nunq̄ inquinat̄
corpus:niſi de cōſenſu mentis:⁊ ꝙ ſi inuitā eam face-
ret violari:caſtitas ſibi duplicabit̄ ad coronam. Tūc pa
ſchaſius vocatis lenonibus iuſſit eam ad lupanar du-
ci:vt omni pplo ad eā inuitato tādiu illuderetur donec
deficeret. Volētes autem ipſam trahere:tanto ponde-
re eā fixit ſpiritusſctūs vt penitus moueri non poſſet:
ligatiſq̄ manibus eius:⁊ pedibus a mille viris inſup:
⁊ a pluribus paribus boum trahi nullatenus poterat.
Et conuocatis magis nullis etiā incantationibꝰ po-
tuit amoueri. Et dum quidam diceret ꝙ lotio perfuſa
maleficia ſolueret:lotio perfundit̄:ſed immobilior red-
ditur. Iratus conſularis circa eā adhibitis lignis oleo:
⁊ pice:⁊ reſina copioſum fecit ignē accendi:in quo ipſa
incolumis permanebat:dicēs a dn̄o inducias martyrij
impetraſſe:vt credentibus timorem tolleret paſſionis.
Videntes aūt amici paſchaſij ipſum anguſtiari:in eius
gutture gladium immerſerunt. Que nequaq̄ loquelā
amittens pacem eccleſie dei redditam nunciauitꝰ Ma-
ximiano imperatore defuncto:⁊ Diocletiano de regno
eiecto:addiditq̄ ſe a dn̄o Syracuſane ciuitati interuen
tricem conceſſam. Eadē hora miniſtri Romanorum
veniunt:⁊ paſchaſiū cōprehenſum Romā adducūt:vbi
a ſenatu Romano de predatione bonoꝝ fiſcaliū cōuictꝰ
capitalē ſnīam accepit. Virgo autē hmōi de loco in quo
erat nō eſt mota nec mortua quouſq̄ venientibꝰ ſacer-
dotibꝰ ſacram cōmunionem accepit:⁊ ſic in cōfeſſione
xp̄i ſpiritum emiſit idus Decembris circa annum dn̄i.
ccc⁊. ſepultaq̄ eſt Syracuſis. Inde pceſſu tēporis cor-
pus eius Conſtantinopolim:⁊ inde venetias trāſlatum
creditur:vt ponetur in feſto eiuſdē tranſlationis. xv. ka
len. Februarij.

De ſancto Iudoco confeſſore. Cap. lxv.

Iudocꝰ regis bri-
tonū filius anno decimo Conſtan-
tini/qui et conſtantius relicto re-
gno vilique ſumpto habitu per orbē
dudū peregrinatus eſt. Poſt hec cū
vndecim peregrinis in clericali ha
bitu Romā veniēs viſitatis apl̄orū
liminibꝰ:inde diſcedēs venit ad pa
gum ponticū:vbi a duce armone ſu
ſceptꝰ:et eius inſtātia preſbyter or-
dinatꝰ filiū eius vnū de ſacro fon
te leuauit:inde venit ad locū qui dr̄ baraic:⁊ eremiticā
vitā duxit miraculis clarus. Adeo enim mirabilis ſan
ctitatis fuit:vt columbe ſiluestres:⁊ piſces de manibus
eius paſcendi ad eū conuenirent. Et cū habitaret in
cellula cū quodā diſcipulo eidē miniſtrante vnicum ſo
lummodo habēs panē:quatuor pauperibus pro elee-
moſyna ſucceſſiue venientibus diuidi fecit. Et cū diſci-
pulꝰ heſitās murmuraret:eadē hora quatuor nauicule
panibus onuſte ſine duce vel regimine ad eū per fluuiū
aduenerunt:diuinitꝰ vt creditur pcurare. Deinde dum
ducem Aymonem in nemore repperiſſet qui aprum ce-
perat:⁊ cum ſuis anxiabatur ſiti:baculo terrā percu-
tiens aquā produxit ad eoꝝ ſatietatē. Et cum iterū Ro
mā viſitaſſet:puellā a natiuitate cecā ibidē illuminauit.
Et ad cellā ſuā rediēs poſt modicū in pace q̄euit:idibꝰ
Decēbris. Sepultꝰ eſt i pago pōtino ſignis choruſcās.

De ſancto Spiridione ep̄o. Cap. lxvi.

Spiridion epiſco-
pus in Cypro fuit:de quo Caſſiodo-
rus i hiſtoria tripartita refert ꝙ fuit
de numero illoꝝ ꝯfeſſoꝝ:quos Maxi
mianꝰ imperator dextris oculis effoſ
ſis/⁊ ſiniſtro pollice preciſo ad metal
la damnauerat. Hic cū propheticam
duceret vitā:etiā ſignorū gloria incly
tus fuit. Inter que dū latrones ad fu
randū ſibi nocte veniſſent:eos diuini
tus alligatos mane reperit:eoſq̄ diſ
ſoluit:de ſcelere eos corripuit:eiſq̄ pie arietē conceſſit.
Apud filiā eius hirenā quidam pecuniā depoſuerat:
qua ſubito decedēte:nec inuento depoſito/ Sanctus
eam in xp̄i noīe de tumulo vocauit:⁊ ab ea vbi depoſi-
tū erat:interrogata ſibi reſpondente didicit:⁊ homini
repertū reſtituit. Mos erat ſibi cuicunq̄ petenti et fru
ctibus collectis mutuare. Dum ergo cuidā granū mu-
tuaſſet:⁊ ille ad arcam reſtituendū detuliſſet manu ap-
poſita nihil reſtituit:qd̄ ſanctus per ſpm̄ cognoſcens
tacuit. Sed dū ille alia die ad arcam pro alio mutuo
ſumendo veniſſet:nihil in ea reperit:que tn̄ frugibus
plena erat:et ſic peccatū ſuū confeſſus eſt. Quieuit in pa
ce. xix. kal. Ianuarij.

De ſancto Agnello abbate. Cap. lxvii.

Agnellus abbas
a pueritia innocenter viuēs prefectꝰ
eſt in abbatē monaſterij qd̄ beatus
gaudioſus cognomēto ſeptimus ce-
lius bitanenſis:ex Aphricane eccleſie
pontifex cōdidit in parthenope ciui-
tatē tempore quo ex aphrica fugerat
perſecutionem vandalorū:ſicut dicit
Auguſtinus. Ibiq̄ dudū in ſanctita-
te vite permāſit:ſub diui ſibi dn̄i gre-
gem verbo et exēplo reficiēs:qui etiā
xix. kal. Ianuarij quieuit in pace. Cuius corpus Neapo
lim delatū ſepultū eſt/iuxta eccleſiā ſancte dei genitri-
cis marie:vbi ⁊ multoꝝ deuotione venerabiliter colit̄.

De ſanctis Herone/Arſenio/Iſidoro/⁊ Dioſco-
ro martyribus. Cap. lxviii.

Hero: Arſeniꝰ: Iſi
dorus/et Dioſcorus Alexandrie paſ-
ſi ſunt ſub perſecutione Decij. Ex qui
bus Dioſcorus eo ꝙ iunior:videlicet
annorū quindecim:primo a iudice au
ditus:dudum verberatus eſt. Cete-
ros vero cū videret iudex pari cōſtan
tia fidei armatos variis tormētis di-
laniās:tandem ignibꝰ cōburi iubet.
Dioſcorꝰ xo ob eiꝰ nimiā iuuētutē di
uio nutu ad ꝯſolationē fideliū dimiſſꝰ ē. Hoꝝ martyriū
celebrat̄. xix. kal. Ianuarij. Hec Ado in martylogio ſuo.

De ſanctis Nicaſio epiſcopo ⁊ Eutropia mar-
tyribus. Cap. lxix.

Nicaſius remēſis
ep̄s paſſus eſt tēpore vandalice pſe-
cutionis cum ſorore Eutropia/ btō
Aniano tūc apud Aurelianū ꝑſante.
Nā dū vandali ciuitatē remēſem diu
obſediſſent:vltimo ſubuerſiōis eiuſ
dē vrbis die expugnātibꝰ hoſtibꝰ ci-
uitatē Nicaſiꝰ ciues ꝯſuluit ꝙ vellē
ſiediū:aut hoſtibꝰ ſe traderent:aut pa-
triā defendere. Qui diuia reuelatiōe
vrbē ꝑſciēs ſubuertēdā cōſiderat ait
mortis eſſe periculū ſubeūdū:qd̄ multis dudū immi-
nere didicerat ꝑpter pctā ſua offerēs ſe morti paratū.

Expertiſq; iannis cum ſancta Eutropia ſorore ſua furibundis occurrit aduerſarijs i oſtio Baſilice beate Marie ab eodem conſtructe. Et dum vix facto ſilentio inimicos ab ouiũ ſuarũ leſione monuiſſet/ ab eiſdem decollatus eſt. Germanã vero eius propter pulchritudinẽ ipſius infideles ad illudẽdum ſeruauerũt. Quod dũ ipſa cerneret/ martyrium potius ꝙ̃ violationem eligẽs occaſionẽ captauit: vt hoſtes de impietate in ſanctum epm̃ exhibita redargueret/ vni ex carnificibus oculos digitis quaſi in vltionẽ euellẽs. Et ſic in eam ceteri inſurgentes trucidarunt cum alijs ciuibus multis. Ceteriſq; fugatis ciuitas depopulatur plurimus captiuatis. Sanctorũ aũt occiſorũ corpora relicta ſunt in expugnata ciuitate. Supra que noctibus celeſtia luminaria refulgebant: ⁊ angelica cantica reſonabant/ donec reuelatione diuina poſt vãdalorũ obſceſſum a ciuibus qui remanſerant corpora ſanctorum fragrantia: digno honore locis congruẽtibus tumulata ſunt. Paſſio horum martyrum celebratur. xix. kal. Januarij.

¶ De ſancto Ualeriano epõ. Cap. lxx.

Ualerianꝰ epiſcopus apud Aphricam paſſus eſt tempore perſecutionis vandalice. Nã cũ ex precepto Genſerici regis ad tradẽdũ infidelibus diuina myſteria eiecti ſacerdotes arctarẽtur/ ita vt arriani de pallijs altaris ſibi camiſias et femoralia facerent: ſanctus epiſcopus ad hec compulſus viriliter contradixit: propter qḋ annorũ plus. lxxx. extra ciuitatem expelli ſingulariter iuſſus eſt. Et ita preceptum: vt nullus eum in domo neq; in agro dimitteret habitare. Sicq; in ſtrata publica multo tempore nudus ſub aere iacens in confeſſione: ⁊ defenſione catholice veritatis curſum beate vite compleuit. xviij. kal. Januarij.

¶ De ſctis Anania/ Azaria/ ⁊ Miſaele pueris. Ca. lxxj.

Ananias Azarias ⁊ Miſael pueri nobiles de populo iudeorum: cum Daniele ꝓpheta: ⁊ alijs multis iudeis: et cum Joachim rege Juda a Nabuchodonoſor rege chaldeorum rapti: de Hieruſalem in Babylonẽ adducti ſunt: vt ſcribitur Danie. j. Quos vt pulchriores et doctiores rex caſtrauit: vt ait Joſephꝰ: ⁊ tradidit eos ꝓpoſito eunuchorũ Aphanam/ ⁊ fecit eos erudiri prouincialibus literis pariter et chaldeorum lingua: ⁊ mutauit eis rex nomina/ Danieli Balthaſar: Ananie Sydrac: Azarie Miſach: et Miſaeli abdenago. His quatuor prepoſitus eunuchorum ſpecialem poſuit procuratorem malaſar. Hi propoſuerunt non contaminari cibis gẽtiliũ: et a prepoſito eorum obtinuerunt diebus decem leguminibus et aqua tentari. Et cum probaſſet: et eos ex hoc in nullo ceteris macilẽtiores vidiſſet: accipiebat cibaria regia: et vinum potus eorũ: ⁊ dabat eis legumina et aquam. Et tranſactis tribus annis comparuerunt coram rege prout ſtatuerat: nec ſunt inuenti eis ſimiles in regno in omni ſapientia et diſciplina. ¶ Poſtq̃ autẽ Daniel viſionem ſtatue: ⁊ eius expoſitionem deo ſibi reuelante reſerauit: vt dicitur Daniel. ij. Et Nabuchodonoſor rex Danielem plurimum honorauit: ad petitionem eius Ananias: Azarias: et Miſael: cõſtituti ſunt a rege ſuper opera prouinciarum Babylonis. Poſt hoc Nabuchodonoſor rex fecit ſtatuam auream: et ſtatuit eã in campo durani fluminis iuxta quem gygantes edificauerãt turrim Babel: et conuocatis omnibus principibus ⁊ populis ad dedicationem: et adorationem ſtatue: vt habetur Daniel. iij. ⁊ omnes iuſſu regis ſtatuam adoraſſent: tres pueri ſtatuam adorare nolentes iuſſu regis vincti cum veſtibus in fornacem ignis ſeptuplo accenſam miſſi ſunt. Cum quibus angelus domini deſcendit: et eos vinctos exoluit: flammam ignis excuſſit: ⁊ quaſi ventum roris flantẽ fornacis medium redegit. Flamma autem ſe cubitis. xlix. diffundens miniſtros regis eam incendẽtes incẽdit. Tres autem pueri in medio flamme ambulantes quaſi ex vno ore benedicebãt dominum/ ⁊ hymnum Benedicite componentes: omnem creaturam ad dei benedictionem inuitabãt. Cum autem rex tres viros in fornacẽ miſſos diceret: et quartum ſimilem filio dei ſe videre ſtuperet: quod de angelo intelligendum eſt: eos de fornace vocauit. Qui egreſſi corporibus: et capillis et veſtibus omnino inuſti apparuerunt. Quo miraculo ſtupefactus rex poſuit edictum quod ſub pena capitis: et domus diruende nemo blaſphemare preſumeret deum Sydrac/ Miſac: ⁊ abdenago: eiſdemq; ampliorem contulit dignitatem. Qui poſt multum tempus in Babylonem quieuerunt in pace. Qui et inter ſanctos veteris teſtamenti connumerati ſunt a Matathia. j. Machabeorũ. ij. cap. Quorũ corpora ſub quodam ſpecu poſita ſunt: in ſepulchro qḋ Danieli ſibi et ſocijs preparauit: vbi ⁊ ipſe poſtmodum tumulatꝰ eſt. Horũ dies dormitionis apud Hebreos agitur. xvj. kalendas Januarij: vt in eius martylogio Hieronymus ſcriptum oſtendit.

¶ De ſancto Lazaro epiſcopo. Cap. lxxij.

Lazarus epiſcopus frater Marthe/ ⁊ Marie Magdalene Chriſti diſcipulꝰ: nobilis de genere iudeorum: diues ac prepotẽs pr̃e Syro/ matre Eucharia exortus: quatriduanus defunctus a domino ex mortuis ſuſcitatus diſcipulus Chriſti: et apoſtolorũ cõſocius fuit: ⁊ in die pẽthecoſtes vnꝰ ex numero. lxx. diſcipulorum extitit: in quos ſpiritusſanctus corporaliter effuſus eſt. Et deinde vna cum ceteris predicationi verbi domini inſtabat: diſtractiſq; omnibꝰ ſicut et ceteri precium apoſtolorum pedibus preſentauit: et apoſtolicam vitam et formam aſſumpſit. ¶ Uerũ perſecutione iudeorum que facta eſt poſt Stephani lapidationẽ: ita vt cuncti diſcipuli diſpergerentur per ciuitates preter apoſtolos: vt hr̃ Actuũ. viij. Ipſe vna cũ ſororibꝰ ſuis: ⁊ ſancto Maximiano: ⁊ ſancto Celidonio: q̇ fuerat cecus a natiuitate: ⁊ cũ Marcella pediſſequa Marthe naucule ſine remo vel duce impoſiti ſunt: ⁊ mari expoſiti a iudeorũ finibꝰ expulſi. Qui deo duce Maſſiliã peruenerunt: vbi predicãte Magdalena: ⁊ oĩ prouincia ad deũ cõuerſa: vt in eiꝰ legẽda debito loco dicet. Ipſe anno. xiiij. a clero ⁊ populo epiſcopꝰ Maſſilien. cõſtitutꝰ eſt. Et poſtq̃ Magdalena deſerta montium petiit: ipſe Maſſilie degens dei populũ feliciter gubernauit: vbi ⁊ in dño requieuit. xvj. kalendas Januarij. Cuiꝰ ibidẽ in matrice eccleſia caput oſtẽdit. Dicit ꝙ Lazarus a dño ſuſcitatus/ confeſtim Chriſtũ interrogauit/ an cũ iterũ mori oporteret: ⁊ ꝙ decetero nunq̃ riſit.

¶ De ſanctis Floriano/ Calanico/ ⁊ ſocijs martyribus. Cap. lxxiij.

Florianus ⁊ Calanicꝰ/ ⁊ alij q̇draginta martyres paſſi ſunt ab Alberis Saracenis apud ciuitatẽ Gazam anno. xxvij. Heraclij imperatoris: q̇ dũ eãdẽ vrbẽ diudũ impugnatã cepiſſent: iuſſit Alberꝰ eorũ princeps oẽs ꝑfatos Xp̃ianos ibidem reptos captos i vinculis ferreis i carcerẽ mitti: ⁊ poſt dies. xx. ad ciuitatẽ Eleutheropoli adductos iterũ vinculari: deinde calanicũ

cum aliis.xv.ad terrorem aliorum decollauit:quorum
nomina hec ſunt Gudeuandus:Liton:Lalanus:bime
rius:pluſcius:Theodorus:Stephanus:Deuand⁹:Ro
lus:Tariſius:Petrus:paulus:ali⁹ Theodorus:et duo
Joannes:qui paſſi ſunt die.ij.Nouembris:quos Flora
nus ſepeliuit:et poſt alios dies.xx.iuſſu principis Flo
rianus cum ceteris a Saracenis ceſi ſunt:quorum om
nium paſſio recolit̃.xvj.kalendas Januarij.

¶De tranſlatione ſancti Ignatij. Cap.lxxiiij.

Tranſlatio corpo

ris ſancti Ignatij epiſcopi et marty-
ris die.xvj.kalendas Januarij cele-
bratur:qui tertius poſt Petrũ apo-
ſtolum Antiochenam rexit eccleſiã.
Hic Rome dentibus beſtiarum paſ
ſus kalend.Februarij/inde delatus
iacet Antiochie:vt dicit Ado.

¶De ſctis Rufo et Coſmo martyribus. Cap.lxxv.

Rufus et Coſmus

apud Macedoniam ciuitatem Phi-
lippis paſſi ſunt:ubi et tumulati requie-
ſcunt.Hi et eo numero diſcipulorum
fuerunt per quos primitiua eccl'ia in
iudeis ⁊ grecis fundata eſt.De quorũ
etiaz felici agone ſanct⁹ Polycarpus
ſcribit in epiſtola ad Philippẽſes hor
tans fratres in dño:vt ſequant̃ veſti-
gia martyrũ predictorum in conſtantia martyrij tolerã
di:qui paſſi ſunt die decimoquinto kalen.Januarij.

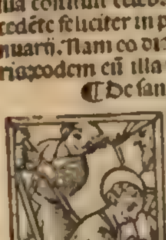
¶De ſancto Hildefonſo epo. Cap.lxxvj.

Hildefonſus epi-

ſcopus Toletanus adhuc puer dei
amore relictis parentibus ſpretoq
ſeculo Agalienſis monaſterij mona-
chus fact⁹ annis multis in ſanctita-
te vite permãſit.Tandẽ in Toletanũ
epm promouet̃.Inter alia ſanctita-
tis merita beatã virginẽ in ſumma
deuotione habuit:⁊ in ipſa eccleſia cõ
ſtituit:vt feſtũ ei⁹ octaua die ante na
tale dñi celebraret̃:qđ vſq hodie ibi
ſeruat̃.Que eadẽ ꝑ viſionẽ apparẽs ſtolã candidã:et ca-
thedrã ſibi aſſignauit:dicens qđ ipſe ſolus eiſdẽ rebus
potiretur:ſucceſſoribus cũctis eiſdẽ ſede ac veſte repu-
tatis indignis.Sed poſt eius obitũ dũ ſiagrius ei⁹ ſuc
ceſſor eadẽ indut⁹ ſtola in ipſa ſede ſe poſuiſſet:tot⁹ cõ-
tract⁹ in terrã decidit:artus ſuſtinere nõ valens:q̃ poſt
multos dies ad penitẽtiã rediẽs ſanat⁹ eſt.Et veſtis ac
ſedes in ipſa eccleſia ꝓ reliquijs cõſeruant̃.Hec in ma-
riali.Multa alia virtutũ opera ꝑ ſancti merita ibidem
oſtenſa ſunt.Qui eodẽ die quo feſtũ virginis in eccleſia
ſua cõſtituit celebrari:vcz octaua die natiuitatẽ dñi pre
cedẽte feliciter in pace quieuit:que dies eſt.xv.kalẽ.Ja-
nuarij.Nam eo die quo matrem dñi venerabat̃ in ter-
ris:eodem cũ illa voluit honorare in celis.

¶De ſancto Nemeſio martyre. Cap.lxxvij.

Nemeſius martyr

paſſus eſt apud egyptum.Qui primo
Emiliano iudici per calumniã quaſi
latro delatus:ſed ab eodem crimine
purgatus et abſolutus eſt:deinde ab
ipſo iudice tanq̃ xpianus deprehen-
ſus geminatis ſupplicijs excruciat⁹:
ab eodem magiſtratu cum latroni-
bus incẽdi iuſſus:et ſaluatoris pref-
rẽs ſimilitudinẽ:qui cũ latronibus
pertulit crucem:qui paſſus eſt.xiiij.kalẽdas Januarij.
Hec Ado.

¶De ſanctis Amone Zenone ⁊ ſocijs martyribus. Cap.lxxviij.

Amõ:Zenõ:pto-

lomeus:Ingenius:et Theophilus
apud Alexandriã martyrium paſ-
ſi ſunt.Qui tribunalibus aſtãtes:
cum quidam xpianus a iudice tor
tus in ſupplicijs trepidaret:⁊ iã pe
ne ad negandum declinaret:vultu
oculis ac nutibus conabantur il-
lũ erigere.Cũq hac de cauſa cla-
mor totius vulgi in eos proſiliret:
prorumpẽtes in medium xpianos
ſe eſſe teſtantur:pro quorũ victoria xps ilico glorioſiſſi-
me triũphauit:ſuiſq conſtantiã animi dedit.Qui paſ
ſi ſunt die.xiij.kal.Januarij:vt ait Ado in martylogio.

¶De ſancto Thoma apoſtolo. Capitulum.lxxix.

Thomas apoſto

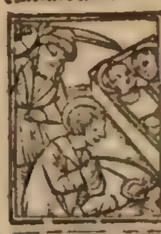
lus qui dr̃ didym⁹ quaſi in fide du-
bius/poſt reſurrectionem xpi cor
pus dñicum/et mẽbra palpauit:et
dum in Chriſto vulnera tetigit car
nis:in nobis vulnera ſanauit infi-
delitatis:vt dicit Greg.Poſt aſcen-
ſionẽ dñi dum apud Ceſaream pre
dicaret:xps ſibi apparens dixit re-
gem indorum gundaphorum pre-
poſitũ ſuũ abanẽ ad Syriam deſti-
naſſe querere hoiem architectorio opere eruditũ ꝓ pa-
latio ſibi cõſtruẽdo:quẽ vna ſecum volebat ad indiam
mittere:vt cum indos xpo acquiſiſſet/ad ſe cũ palma
martyrij perueniret.Dñs ergo prepoſito Thomã tradi
dit aſſerens eum ſuum ſeruum in tali arte peritũ.Naui
gantes autẽ ſimul dum Abanes eũ interrogaſſet:an le-
ge dñs ſuus rex eſſet.dixit Thomas eum eſſe filium ma
gni regis qui tz regnũ in ſupernis mõtib⁹ quo hoſtis
primare nõ vz:ipſumq multos ſeruos diuerſarũ peri
tos artiũ hẽre quos ad multa deſtinat opa:et quicquid
lucri acquirunt ſuo regi redeuntes attribuũt.Et cum
multa de celeſti palatio metaphorice loqueretur:ille de
terreno edificio intelligebat.¶Cũq die ſeptimo An-
drinopolim ꝑueniſſent vbi rex filie ſue nuptias celebra
bat:⁊ oẽs tam ciues q̃ aduene vocati a rege nuptijs in-
tereſſent:Abanes et apl's ſil' cũ ceteris diſcubuerunt.
¶Puella autẽ hebrea dũ cunctã cum fiſtula letificaret:et
Thomã apoſtolũ nõ mãducantẽ/ſed celo intẽtũ vidiſ-
ſet:intelligẽs ipſum hebreũ cepit iudaice canere dicẽs.
Un⁹ eſt deus hebreorũ q̃ creauit oia ⁊c.Que dũ crebro
ad cõplacedũ apoſtolo repeteret:pincerna Thomã ala-
pa percuſſit:eo quod quaſi dedignans fercula appoſi-
ta non comederet.Apoſtolus autem non optando/ſed
prenoſticando predixit ſe inde nõ ſurrecturum niſi ma
nus que eum percuſſerat a canibus in medio conuiuio
portaretur.Quod quia hebraice dixit:ſola puella intel-
lexit.Dum ergo pincerna ad fontem pro aqua haurien
da iuiſſet:ipſum leo inuadens occidit:ſanguinem bi-
bit:manumq eius canis niger in conuiuio detulit.Qđ
puella videns factum ceteris narrauit:fiſtulam proie-
cit:et apoſtolum adorauit.Et ſtupentibus cunctis apo
ſtolus ad regis inſtantiam ſponſum et ſponſam bene-
dixit.Quo abeunte dum illi ſero thalamum introiiſ-
ſent:in manu ſponſi ramus palme dactylis plenus ap-
paruit.De quo ambo guſtantes obdormierunt:et gem
matum regem per ſomnum viderunt:qui eos vt con-
ſilio apoſtoli crederent admonuit:eiſq benedixit.Qui-
bus euigilantibus:et mutuo ſomnium idem referenti-

bus apoſtolus ad eos ianuis clauſis ingreditur: eiſq; Chriſtum annuncians ad ſeruandam virginitatem hortatur. Tunc eiſdem duo angeli ſplendidi aſtiterunt dicētes ſe fore angelos a deo ad eorum cuſtodiam delegatos: et ſi apoſtoli monitis obedirent omnia que poſcerent a domino impetrarent. Quos apoſtolus baptiſauit: et de fide diligenter inſtruxit. ❡ Cum autem Thomas Abanc iam propter miracula viſa conuerſo indiā introiſſet: et cū prepoſitus regi preſentaſſet: ac apoſtol⁹ ſibi mirum palatium fabricandum promiſiſſet: et modum edificationis opere Romano deſignaſſet: placuit regi: eidemq; copioſum theſaurū aſſignauit: et in aliam prouinciam abiit. Per totū autem biennium quo rex abfuit: apoſtolus predicationi Chriſti inſtitit: et innumerabilem populum acquiſiuit: theſaurum pauperibus erogauit: et multas eccleſias fabricauit. ❡ Rex autem rediens: et que Thomas fecerat diſcens: apoſtolum cum Abanc in imo recluſit: cogitās eos viuos excoriatos incendere. Interea gad frater regis moritur: et dum ei ſepulchrū precioſum paratur: quarto die gad mortu⁹ reſurrexit: et fugiētibus cunctis ac ſtupētibus regi dixit quod homo ille quem rex perdere querebat: amicus omnipotentis dei erat: cui et ipſi angeli ſeruiebant: qui etiam eum defunctum in paradiſum adduxerant: et ei palatiū quod ſibi Thomas fabricauit oſtenderant. Et quia rex ſe eodem palatio indignum fecerat: ipſe illud reddens ſibi pecuniam emere poterat: quā rex amiſſam eſtimabat. Quo audito territus rex cum fratre Thomam abſoluunt: ad pedes eius procidūt: et veniam petunt. Et cum de palatio fabricato in celis contenderent: quod gad omnino cupiebat redimere: et ſundaphorus pro ſe retineret: vel ſaltem cum fratre communiter haberet: docuit eos apoſtolus innumerabilia palatia a mūdi principio in celis preparata que fidei precio et eleemoſynis comparantur. Sicq; regem et fratrē ad fidem cōuertit: et baptiſauit. Et dum per vnum mēſem omnes egrotos regionis congregari feciſſet, orationē pro ſalute illorum fudit: et ſtatim ſplendor ſicut fulgur de celo veniēs omnes territos proſtrauit. Et poſt hore ſpacium confortati ab apoſtolo omnes incolumes ſurrexerunt. Tunc apoſtolus tam eiſdem quam omni populo predicauit: et nouem milia hominum exceptis mulieribus et paruulis ad Chriſtum conuertit. ❡ Poſt hec profectus eſt ad ſuperiorem indiam per reuelationem inſignibus miraculis choruſcando: inter que ſinticem cecam amicam migdonie ſororis regine illuminauit. Et dū migdonia regis cognata: et vxor Cariſij apoſtolū videre quereret: depoſito cultu: et ornamentis: et induta habitu humili inter alios pauperes ad eū intrauit: vt ei ſinticee ſuaſerat. Vidēs ergo migdonia apoſtolum miracula facientem: et eum audiens predicantem credidit: factaq; ei⁹ diſcipula viro adherere nolebat. Tunc Cariſius regē rogauit: vt reginam ad ſororem mitteret: quatenus ei ſuaderet: vt ad ſe virum more ſolito ingredi permitteret. Quod dum regina nomine treptia faceret: ſed ſoror ipſi econtra miracula que oſtendebat apoſtolus enarraſſet: regina Thomam videre cupiens ad domum Symphorij: vbi ipſe predicabat cum ſorore acceſſit: et multitudinem infirmorū ante ianuā reperit: quos omnes apoſtolus manu eis impoſita ſanauit: inter quos dum elephantioſus toto vlceratus corpore introiſſet predicante apoſtolo: apparuit puer ſplendidus & leproſum ad partem traxit: et eū vti excoriaſſet vitulū pelle nudauit: et omni lepra mūdatū emiſit. Quod videns treptia regina et ipſa conuerſa eſt. Et dū reuerſa hec regi aſmodeo retuliſſet. Et exinde ei⁹ thorū exēplo ſororis abhorreret: rex vocans Cariſium conqueritur: quia dū vxorem ei⁹ ſibi acquirere voluerat ſuam amiſerat. ❡ Igitur de conſilio Cariſij rex apoſtolū carceri duriſſimo tradidit. Ad quem veniēs migdonia veniā petiſſet eo quod ipſi⁹ cauſa in carcerē miſſus eſſet. Quam ille conſolat⁹ hec pro Chriſto libenter pati aſſerebat. Poſt hec de mandato regis apoſtolus educitur: et ſuper laminas ferri candētes nudis pedib⁹ ſiſtitur: ſtatimq; fons erumpit: et laminas extinxit. Quem de cognati conſilio rex in fornacem ardentem miſit: que tamen adeo refriguit: quod die ſequenti Thomas inde illeſus exiuit. Dominū Cariſius regi ſuadet: vt apoſtolum deos ipſorum adorare compellat vt vel ſic dei ſui iram incurrat. Cumq; ad hoc compelleretur: veniēs Thomas ad templum ſolis: hebraice demoni precepit: vt quā cito ipſe genua flecteret: demon idolum comminueret. Demon autē apoſtolum rogabat: vt ſibi templū diruere permitteret: quatenus omnes eius aduerſarij interirent. Quod Thomas eidē minime conceſſit: quin potius vt neminē lederet eidem imperauit. Apoſtolus ergo genibus poſitis hebraice Chriſtū adorauit: mandās demoni vt ſimulachrum euerteret: et in abyſſum iret. Statimq; idolum ſolis ſicut cera liquefactum eſt. Tūc fremētibus ſacerdotibus pontifex templi gladiū ſuſtulit: et in vltionem dei ſui apoſtolum tranſuerberauit. Rex autem et Cariſius videntes populum velle necem apoſtoli vindicare aufugerunt. Chriſtiani autem corpus eius tulerunt: et honorifice ſepelierunt. Quod tamē proceſſu temporis inde tranſlatū eſt ad ciuitatem ediſſam: et habebitur in feſto eiuſdem trāſlationis: videlicet quinto non. Iulij. Paſſus eſt autem beatus apoſtol⁹ xij. kalen. Ianuarij.

❡ De ſanctis Dionyſio epō et Pelagia virgine et martyre. Cap. lxx.

Dionyſius epiſcopus diſcipulus ſcti Thome apoſtoli fuit ille ſponſus filie regis quem apoſtolus vna cum ſponſa eius regis filia nomine Pelagia cōuertit ad Chriſtū in Andronopoli ciuitate: vt ſuperius habetur. Qui ab apoſtolo baptiſatus Dionyſius, ſpōſaq; ei⁹ Pelagia velata eſt. A quibus Thomas abiēs poſt aliquos annos miſit ad eos quendam diſcipulum ſuum preſbyterum qui eos in fide cōfirmauit: et eccleſiam edificauit. In qua relicto ſeculo Dionyſius epūs factus eſt: totumq; populū ciuitatis cōuertit ad xp̄m. Pelagiam quoq; ſponſam ſuā matrem virginum conſecrauit. Et eſt ibi ſedes ſancti Thome apoſtoli vſq; in hodiernum diem. Quam ſedē beatus epūs Dionyſius ſtrenue gubernauit: et poſt hec ad dūm plenus ſanctitate perrexit. Pelagia vero vxor eius poſt ipſius obitum cū nollet nubere, nec idolis immolare ſententiam decollationis accepit. Et ſepulta eſt in ipſa ciuitate in eodem tumulo cum Dionyſio viro ſuo.

❡ De ſanctis triginta martyribus. Cap. lxxi.

Triginta ſcti martyres Rome via Lauicana inter duas lauros ſub perſecutione Diocletiani, et Maximiani imperatorum ōēs vna die: videlicet ſexto kal. Ianuarij paſſi ſunt: et glorioſo martyrio coronati: vt dicit Ado in ſuo martyrologio.

❡ De ſancto Chiridonio martyre. Cap. lxxij.

Chiridoni⁹ martyr apud Alexandriam paſſus eſt. Qui cum ad ſacrificia deorum primo blanditijs ſuaderetur: deinde iniurijs et comminationibus atq; ſupplicijs cogeretur: et ſacrificare cōtēneret: gladio per viſcera trāſuerberatus neci traditur: et martyrio coronatur Sexto kalē. Ianuarij.

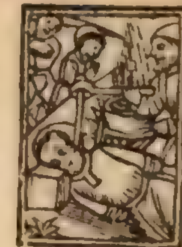
¶ De ſancta Victoria virgine et martyre. Capi. lxxxiv.

Victoria virgo no-

biliſſima ciuis Romana tempore Decii apud ciuitatem Tibulanam martyrium paſſa eſt. Que illuſtriſſimo cuidam Eugenio fuerat deſponſata: tamen a cunabulis xpiana. Dum autē quidam Titus aurelius virginē anatholiam ſiue caliſtenem xpianam per matronas vxorem peteret: et illa mulieris poſtulatis inductis interim omne patrimoniū ſuum pauperib9 erogaſſet: deinde ſe infirmam fingeret: vt ſic in virginitate perſeueraret: tamen Titus aurelius xpianam vidiciſſet: rogauit Eugeniū vt Victoriā ſponſam ſuam ad anatholiam mitteret: vt eidem xpiana xpiane coniugium ſuaderet. Quod dum Eugenius feciſſet: et Victoria anatholiam ad matrimonium hortaretur: dicēs et ſe xpianam ſponſum habere mox virum futurum: qui xps nuptias nō contemnat: eo qd' et patriarche et prophete coniuges habuerunt: et poſteritas eorum a deo benedicta eſt. E contra anatholiam virginitatē matrimonio preferebat: et coniugia primis tēporibus fuiſſe neceſſaria propter terre repletionem aſtruebat. Sed heliā qui celum lingua clauſerat virginē allegabat. Dixitq; preterea ſe ab angelo q̄ ſibi apparuerat fuiſſe in obſeruande virginitatis propoſito cōfirmatam. Cumq; et Victoria eundē angelū videre flagitaret: vt ſic et ipſam ad pudicitiā prouocaret: angelus domini ſplendidus veſte niuea eiſdem apparuit: qui Victoriam de virginitate admonuit: aſſimulās virginitatem auro: caſtitatē argento: et iugalitatē metallo. Quibus cōfortatis poſt multa verba angelus diſparuit: et Victoria votum virginitatis emiſit: et facultates ſuas pauperibus largiri cepit. Quod vbi ſponſus eı9 cognouit: cito cōqueſtus eſt q᷑ propter coniugē ſibi acquirendā ipſe amiſerat propriā. Et dum eam vti xpianam Eugenius accuſare vellet: Titus eidem hoc diſſuaſit: eo q᷑ ſponſa occideretur: et bona ſua fiſco applicarentur. Et conſuluit vt a decio impetraret: quatenus ſponſam ſuam extra vrbem ad predium duceret: vbi ipſam penis afflictam ad votum ſuum facilius inclinaret. Quod et ille fecit: et ſponſam ſuam Victoriam in ſuburbio tibulani territorij adduxit. Quam fame diebus pluribus afflixit. ¶ Poſt dies aliquot venit ad eam Domitianus patronus Tibulane ciuitatis: q̄ virgini panes detulit: et ſe ab vrbe ſua fugiſſe nunciauit: eo q᷑ draco peſſimus iuxta ciuitatem erat: qui plurimos perimebat: et flatu aerem inficiebat. Cui virgo ſi pplš vellet in xpm credere promiſit ſe draconem ab oppido effugare: quod et ille populum facturum ſpopondit. Igitur poſt biduanū ieiuniū Victoria die dominico: vt promiſerat ad Tibulanam ciuitatem angelo duce deuenit: et aſſumpto populo ad ſpecus draconis acceſſit: eiq; in chriſti nomine confeſtim abire precepit: et ſic draco curſu rapidiſſimo exiliens nuſq̄ comparuit. Tunc populus ad fidem conuertitur et Victoria in ipſo draconis ſpecu includitur: eidemq; mox nouem virgines a parentibus oblate aſſociantur. Et poſt modicum temporis monaſterio conſtructo mater. lxx. virginum facta eſt: quas diligenter inſtruxit: et in dei laudibus et vite ſanctitate perſeuerauit. Poſt triennium aūt Eugenius rogauit Iouinianum pontificem capitolij qui miſit ad eam templorum comitem taliarchum: vt Victoriam ſacrificare compelleret: aut gladio necaret. Qui veniens ad eam dum dee veſte immolare renueret: ipſam gladio in corde percuſſit: et timens populum ſtatim aufugit. Quam ſacerdotes cum populo ciuitatis in eodem loco ſepelierunt decimo kalend. Ianuarij.

¶ De ſanctis viginti martyribus. Capit. lxxxv.

Viginti martyres

apud Nicomediam paſſi ſunt: quos omnes Diocletiana perſecutio grauiſſimis cruciatos tormentis vno et eodem die martyres Chriſti fecit: et ſanctorum numero in celis collocauit decimo kalen. Ianuarij/ vt dicit Ado.

¶ De ſancto Seruulo confeſſore. Capit. lxxxv.

Seruulus confeſ-

ſor xpi ſumme patientie et ſanctitatis fuit: de quo Gregorius. iiij. Dialogo. cap. xv. ſcribit q᷑ a prima eius etate vſq; ad vite ſue finem paralyticus iacebat in portieu ſcti Clemētis Rome: nec tamen aliqñ viſus eſt vlla triſtitia aut perturbatione moueri: ſed quicquid ex elemoſyna percipiebat pauperibus erogabat. Et cum literas ignoraret/ libros diuine ſcripture emerat: et religioſos hoſpitalitate recipiens eos ſibi legi faciebat: qui ad extremam horam veniens vocē in celo pſallentium ſe audire dixit: et inter eorum cantus ſpiritū emiſit: corpore magno odore fragrante. Ad cuius tūbā Rome apud ſanctū petrū ſepulti miracula diuinit9 creberrime fiūt. Quieuit aūt in xpo. kal. Ianuarij.

¶ De ſancto Abdia propheta. Cap. lxxxvi.

Abdias propheta:

vt hebrei tradūt tempore Achab regis iſrl': et Ioſaphat regis Iuda prophetauit in ſamaria. Hic ſiuit hebreos fuiſſe dicitur ille vir: cuius vxor relicta conſilio heliſei liberata eſt a creditoribus oleo ſup abundāte. Et fuit Abdias de terra Sichē de agro Bethacmar: q̄nquagenarius ille terti9 cui pepercit helias duob9 primis cum ſuis quinquagenis igne celeſti cōſumptis: qui relicto obſequio regis Helie diſcipul9 fact9 eſt. Hic dū impiiſſima Iezabel vxor Achab prophetas dñi occideret: et cētū prophete in ſpelunca laterēt: eos Abdias pauit: panē et aquā ſibi quotidie deferens vſq; ad mortē Achab: propter qd' accepit gratiā prophetandi: et cui9 prophetia dirigitur cōtra filios Edom qui deſcenderūt ab Eſau/ et filijs iſrael ſiue Iacob ſemp infeſti fuerūt: et eo qd' ipſi Eſau filij ſiue Idumei gl'abant de pluribus prelijs in quib9 filij Iacob pugnantes cū gentib9 ſuccubuerant: vnde et propheta nō gentiū virtute: ſed dei indignatione propter peccata ppli factū aſſeuerat: promittens filijs iuda regnum eor perpetuo duraturū. Qui etiam propheta tempore Ioran regis iſrael quieuit in Samaria: que poſtmodū Sebaſten dicta eſt: vbi et ſepult9 eſt Heliſeus propheta: et Ioānes baptiſta. Diem autē depoſitionis Abdie a iudeis agit. ix. kalē. Ianuarij. Hec Hieronymus et Ioſephus ex voluminibus hebreorum.

¶ De ſancto Naum propheta. Cap. lxxxvii.

Naū propheta he-

breorū traditiōe de Elcheſi q̄ eſt in tribu Symeō añ aduētū regis aſſyrior/ q̄ x. trib9 iſrl' captiuauit fuiſſe dr. Nā et circa finē prophetie ſue pdicti regis aduētū idē propheta nūciare vr: q̄ etiā pdictis. x. tribub9 captiuatis: tpe Ezechie regis Iuda prophetauit: cuius vaticinium contra niniuitas inuehit. Nam cum Ionas propheta ipſius vrbis ſube

uerſionem predixiſſet ⁊ ppl̃o ad penitentiam conuerſo/ deus placatus ſniam reuocaſſet ⁊ uidẽtes niniuite Jonã fuiſſe mentitum diuina ingrati miſericordia grauiori-bus ſe criminibus implicarũt: ꝓpter qḋ dict⁹ propheta iudiciũ dei cõtra ipſam ciuitatem aduenturũ prenunciat in eius ꝓphetia. Quod quidem nedum trãſmigratis .x. tribubus extitit cõſolatio: ſed etiã reliquis iuda: qui ſub Ezechia rege ab eiſdẽ Aſſyriis impugnabant. Dum ex prophete Naũ ꝓnunciatione didicerant eoſdẽ a chaldeis fore capiẽdos/ ſicut in ipſius libro legẽtibus apparet. Qui etiã ꝓpheta in diebus prefati regis iuda die .ix. kal. Januarij quieuit in pace in terra ſua/ in qua ⁊ ſepultus eſt. Hec Hieronymus/ ⁊ Joſephus. Predicti duo ꝓphete ex numero .xii. prophetarũ ſunt: q̃ minores vocant: q̃ in catalogo ſanctorum veteris teſtamẽti numerantur eccleſiaſtici .xlix.

De ſctõ Gregorio pꝛ̃ſbytero et martyre. Cap. lxxviij.

Gregori⁹ martyr in ciuitate Spoletana paſſus eſt tpi-bus Diocletiani/ ⁊ Maximiani imperatorũ ſub flacco preſide ⁊ tyranno. Qui cũ de mãdato imperatorum ipſam ciuitatẽ ingreſſus oẽs ad ſacrificia deorũ compelleret: nũciat eidem Gregorium preſbyterum in eadem vrbe xp̃m colere ⁊ aliis crucifixũ predicare: necnõ plurima ſimulachra deorũ deſtruxiſſe. Qui miſſis .xx. militibus ipſum cõprehẽſum ſibi pñtari fecit ⁊ cepit agere vt diis thura incẽderet: qui dum cõſtãti animo preſidis minas ⁊ blandicias derideret: iuſſit cũ colaphis cedi: deinde ipm nodoſis fuſtibus in dorſo flagellari ⁊ poſt hec eundẽ voluta tũ ſupra ventrẽ ſuũ acrius verberibus affligi: ⁊ dũ hec oĩa ſuperaſſet/ fecit eũ preſes in craticula alligari ⁊ ignẽ ſubter poni. Sed dũ ſctũs Gregorius oraſſet: terremotus magnus factus eſt: q̃ totã concuſſit ciuitatẽ ⁊ cecidit pars vrbis que ſubmerita deũ oppreſſit .ccc.l. paganorũ: ignis quoq3 extinct⁹ eſt: ⁊ ſctũs illeſus permanſit. Flaccus vero et tyrannus terrati fugerũt. Sedato vero terremotu fecit eum flaccus ferro vinctũ in carcerem trudi: vbi angelo ſibi apparẽte cõfortatus eſt. Sequẽti die educt⁹ de carcere iuſſu pſidis immolare cõtẽnẽs ꝯdis ferreis in genibus cedi: deinde lãpadibus circa latera inflammat. Et cũ ad oĩa immobilis redderet: mãdauit flaccus tyranno vt eũ duceret ad decollãdũ ad amphitheatrũ. Quẽ tyrannus i mediũ amphitheatri duxit: vbi ſctõ orante angel⁹ dñi eidẽ apparuit ⁊ ipm ad celeſtia inuitauit: quẽ aquilinus ſpatari⁹ decollauit: ⁊ et de mandato tyranni dimiſſe ſunt fere plurime: vt corpus deuorarẽt: q̃ corp⁹ intactũ cuſtodiẽtes adorabãt. Flaccus vero eadẽ hora vomẽs interiora expirauit. Sꝫ q̃dã matrona xp̄iana noĩe abũdãtia .xxv. aureis corpus martyris a tyranno redemit: qḋ aromatibus cõditũ iuxta muros ciuitatis ad pontẽ lapideũ ⁊ riuũ q̃ ſanguinari⁹ dr̃ ſepeliuit. Paſſus ẽ aũt die .ix. kal. Januarij.

De ſctis quadraginta virginibus ⁊ martyrib⁹. Cap. lxxix.

Quadraginta ſancte virgines apud Antiochiam Syrie martyriũ paſſe ſunt. Que ſub pſecutiõe deciana p diuerſa tormẽta/ ⁊ ſupplicia laureate paſſionis coronã a dño percipere meruerũt .ix. kalẽd. Januarij. Hec in martyrologio Adonis.

Explicit liber primus.

Incipit ꝓlog⁹ libri ſcdi.

Secũdus liber pſentis Catalogi cõtinet ſanctos/ quorum feſtiuitates occurrũt intra tempus in quo eccleſia repreſentat ipſius xp̄i/ ⁊ eccleſie mutui cõſenſus obligationem: ⁊ matrimonialẽ eẽ tractationem: qḋ fuit ab incarnatione verbi vſq3 ad baptiſmum dñi. Et hoc tẽpus eccl̃ia deſignat a natiuitate ſaluatoris vſq3 ad ſeptuageſimam: q̃ſi videlicet incarnationis ⁊ natiuitatis dominice feſtũ: necnõ actus infantie: vt eſt circunciſio: magorũ adoratio: purificatio: et in egyptũ fugatio recolunt. Hoc autem tp̄s in tres partes ſubdiuiſum eſt. Primo enĩ agitur de cõiugio inter deũ ⁊ populũ iudeorũ cõtracto: pro quorum ſalute principaliter filius dei venit in mundũ dicens Math. xv. Nõ ſum miſſus niſi ad oues que perierũt domus iſrael. Et hoc tp̄s eccleſia repreſentat a natiuitate dñi vſq3 ad Epiphaniã. In quo tpe ipſe per humanitatẽ mũdo editus mox paſtoribus iudeorum per angelos nunciatur ⁊ ab eis ſibi notiſſimis notus in iudea deus viſitat. Scdo agitur de eodẽ cõnubio inter ipſum verbũ ⁊ gẽtiũ populum cõfirmato/ a feſto Epiphanie vſq3 ad eius octauã includitur. In quo tpe dei filius magis qui erant primitie gẽtiũ ſtella apparẽte reuelat: ⁊ ab eiſdẽ vt verus deus cũ oblatione munerũ adorat. Tertio agitur de vtroq3 grege in vnũ ouile per ipſum matrimonium copulato ab octaua Epiphanie vſq3 ad ſeptuageſimã: in quo tpe ep̄le pauli leguntur: in quibus ap̄ls xp̄m pro ſalute iudeorũ ⁊ gentium aduenĩſſe probat ⁊ vtrũq3 populũ ſaluaſſe cõmemorat: ⁊ potiſſimum in ep̄la ad Romanos. Ad huius igit̃ tẽporis feſta pertractãda ꝓcedendũ eſt.

Finis prologi.

Incipit liber ſecundus a natiuitate vſq3 ad ſeptuageſimam.

De natiuitate dñi noſtri Jeſu xp̄i. Cap. j.

Natiuitas dñi noſtri Jeſu Chriſti ſecundum carnẽ completis ab Adã annis .v. mille .cc. ix. vt Euſebius in chronicis ſuis ponit facta eſt tempore Octauiani Auguſti ꝑmi. Veniente autem filio dei in carnem tanta pace totus mũdus gaudebat: vt vniuerſo orbi vnic⁹ Romanorũ imperator pacifice pꝛ̃ſideret. Oꝛ eñi naſcebat̃ q̃ pacẽ pectoris ⁊ eternitatis tribueret. Voluit ẽt: vt ortũ ſuũ pax tpis illuſtraret. Ceſar igit̃ Auguſt⁹ vniuerſo

orbi preſidens ſcire voluit quot provincie: quot civitates: quot caſtra: quot ville: quot homines in toto orbe forent: et .xlij. anno imperij ſui iuſſit orbem univerſum deſcribi. Nam ut in hiſtoria ſcholaſtica dicitur: omnes homines ad urbē unde trahebant originem pergebāt: et quilibet denarium offerēs ſe Romano ſubditum imperio profitebatur. Et dicebatur profeſſio: quia ore proprio fatebantur: et deſcriptio: quia eorum nomina ſcribebantur. Hec deſcriptio prima facta eſt a preſide Syrie Cyrino: et quoniam iudea in medio terre habitabilis eſſe dicitur: provīſum eſt ut in ea inchoaretur: et deinde per circunſtantes regiones proſequeretur. Joſeph autē de genere David a Nazareth in Bethleem profectus eſt cum Maria deſponſata ſibi uxore pregnante: potiſſime quia inſtante eius tempore pariendi: theſaurum ſibi a deo commiſſum noluit alicui commendare. ¶ Cum ergo Bethleem appropinquaſſet: ut legitur in libro de infantia ſalvatoris: vidit virgo partem populi gaudentem: et partem gementem. Quod ſibi angelus exponens ait partem gaudentem eſſe gentilem populum qui in ſemine Abrahe eternam benedictionem erat accepturus: gementem vero eſſe plebem iudaicam a deo ſuis demeritis reprobatam. Et dum ambo Bethleem adveniſſent propter viatorum multitudinem hoſpitijs occupatis ſteterunt eadem nocte in diverſorio quod erat in communi tranſitu inter duas domos habens operimentū ubi cives in diebus ocij cōveniebant: ubi et preſepium cum feno erat: ad quod animalia in diebus fori alligabantur. In ipſa media nocte beata virgo filium ſuum Octavo kalendas Januarij peperit: et cum panniculis involutum ſuper fenum in preſepio collocavit. Quod fenum beata Helena poſt modū Romā tranſtulit. ¶ Circa Chriſti nativitatem tria ſunt conſideranda: ſcilicet novitas admirabilis: veritas infallibilis: et utilitas ineſtimabilis. ¶ Novitas admirabilis attēditur ex parte facti: quia deus homo factus eſt. Nam ut dicit Bernardus. in eadem perſona eternum antiquum: et novum mirabiliter convenerunt: eternum ſcilicet divinitas: antiquum ſcilicet caro ab Adam tranſducta: novum ſcilicet anima de novo creata. Quod autem dei verbum idē permanēs incarnatum fuerit: et ſi humanam rationem tranſcendat: tamen aliquali exemplo poteſt oſtēdi. Cōſtat enim verbum quod eſt in mēte hominis adeo occultum: quod neque videri neque audiri neque tangi vel cōtrectari poteſt. Si tamen literis ſcribatur: nullatenus in ſui ſubſtantia commutatum fit legibile: et per conſequens viſibile: et audibile. Inſuper eſt manibus cōtrectabile: immo et quantum ad literarum formā deſtructibile redditur. Similiter verbum dei quod in mente divina eternaliter genitū eſt: incōmutabile permanēs: quod erat ſpiritale: et inviſibile: per carnē aſſumptā viſibile / et contrectabile: immo et quantum ad humanitatē paſſibile factū eſt. Secūdo attēditur ex parte modi: quia natus eſt de virgine / et ſine dolore: atque pollutione matris: et ſalva eius ſemper integritate. ¶ Hoc autē fuiſſe quinque rationibus probatur. Primo per prophetiā Eſaie .vij. Ecce virgo concipiet: et pariet filiū. ¶ Secūdo per figuram: hoc enim figuratum eſt per virgā aaron / que floruit: et per portam ezechielis que clauſa permāſit. ¶ Tertio per cuſtodiam. Joſeph enim eo quod eam cuſtodivit teſtis ſue virginitatis fuit: ut dicit Auguſtinus. ¶ Quarto per experientiā. Nam ut habetur in libro de infantia. Joſeph ad virginis puerperiū ut morē ſervaret patriū: duas obſtetrices advocavit: ſcilicet Zebel: et ſalome. Zebel igitur parientem conſiderans exclamavit virginē peperiſſe: eo quod nulla ſigna corruptionis vidiſſet. Salome autē dum incredula probare vellet: cum manū appoſuit: cōfeſtim manus eius aruit. Juſſu tamē angeli ſibi apparentis puerū deviſens tetigit: et cōtinuo ſanitatem recepit. Quinto per rationis evidentiam. Nam ut dicit anſelmus quattuor modis poteſt deus producere hominem: ſcilicet ſine homine: et ſine femina: ſicut fecit Adam. De homine ſine femina: ſicut fecit evam. De homine / et femina: ſicut communis probat uſus. Reſtabat igitur quartus modus de femina videlicet ſine homine ſicut in chriſto mirabiliter factum eſt. Alioquin diviſio modi producendi in deo apparuiſſet imperfecta. ¶ Tertio attenditur talis novitas ex parte temporis. Nam in temporis novitate filius dei natus eſt. Et quantum ad annū: quia in anno pacis univerſalis in toto mundo vigētis: ut dictum eſt: et in anno deſcriptionis orbis: ut per hoc daretur intelligi quod ille veniebat in carne: qui electos ſuos aſcriberet in eternitate: ut dicit Gregorius. Et quātum ad menſem: quia in menſe immo in ſigno quo dies punctaliter incipiunt creſcere: ut ex hoc prefiguraretur quod Joannes baptiſta dixit illum oportet creſcere: me autē minui. Debet enim humana vita in ſe deficere: ut in Chriſto proficere. Et quantum ad diem: quia in die dominica: que fuit prima dies: in qua lux corporalis a deo principium creaturarum producta eſt. Sic et die iſto qui eſt poſt ſeculi renovationem: ille qui eſt lux mundi verax: et primogenitus ac principium creature dei: corporaliter natus eſt. Et quātum ad horam: quia in media nocte: ut ſcilicet medio tenebrarum tempore lux nova adveniens mundi tenebras illuminaret. ¶ Quarto attenditur ex parte loci: quia natus eſt in bethleem: quod interpretatur domus panis. Ipſe namque eſt: qui de ipſo dicit Joan .vj. Ego ſum panis vivus qui de celo deſcēdi etc. ¶ Veritas autem infallibilis nativitatis dominice: per quam ipſa nativitas comprobatur: oſtenditur per omnes creaturas. ¶ Et primo per creaturam que habet purum eſſe que ſunt elementa: et lapides. Primo enim declarata eſt per celum in parte orientali: nam in ipſa die nativitatis ut habetur in chronicis: tres ſoles in oriente in celo apparuerunt: qui paulatim in unum corpus ſolare redacti ſunt. Per quod innuitur quod unius et trini dei notitia mundo oriebatur. Item in parte occidētali. Nam ut ponit Oroſius. Cum Romani Octavianum pro deo adorare vellent: et eo quod omnia ſibi ad votum ſuccedere conſpicerent: ille triduanam induciam petiit: ſibyllam propheciſſam advocavit: eamque ſuperinde conſuluit. Cui die natalis domini in camera ceſaris oranti: media die circulus aureus apparuit circa ſolem: et in medio virgo puerum baiulans: et literis aureis inſcriptum. Hec eſt Ara filij dei viventis. Tunc ſibylla Octavianum advocavit: viſionem ei oſtendit: et puerū illum ipſa die natum dixit: quem auguſto maiorem eſſe aſſeruit: quem imperator adorans eidem ſacrificavit: in quo loco nunc edificata eſt eccleſia que dicitur ſancta maria ara celi. ¶ Secundo oſtenſa eſt per elementum ignis: qui ea nocte per totum orbem cunctos ſodomitico vitio laborantes extinxit: ut dicit Hieronymus in gloſſa. ſupra illo verbo Eſaie .ix. Lux orta eſt eis. ¶ Tertio per elementum aeris. Nam ut dicit Chryſoſto. ea nocte magis ſuper victorialem montem orantibus ſtella in aere de novo producta: et choruſcans apparuit: que eis natum dominum nunciavit: ut tractabitur in feſto Epyphanie. ¶ Quarto per elementum aque: ut enim teſtatur Innocētius tertius. Fons aque: qui de taberna emeritoria ubi nunc eſt eccleſia ſancte marie trans tyberim Rome conſurgebat in liquorem olei verſus tota die nativitatis uſque in tyberim profluxit. ¶ Quinto per elementum terre. Scribit namque Damaſcenus ſuper illo verbo ps. Nox ſicut dies illuminabitur: quod iſtud nocte nativitatis dominice adimpletum fuit: que nox in hora nativitatis eiuſdem: videlicet nocte media in claritatem diei converſa eſt: et quia ipſa lux ad patres qui erant in limbo deſcendere non poterat: terra ſe in pluribus locis aperuit et per eius rimas lux ad patres uſque deſcendit: et tunc adimpleta eſt prophetia Eſaie .ix. Populus qui ambulabat in tenebris vidit lucem magnam: que in miſſa noctis ipſius legitur prout ad literā contigiſſe dicitur. ¶ Sexto per creaturam compoſitam que habet purum eſſe

vt ſunt lapides ⁊ metalla. Nā vt dicit Innocēti⁹ / Romani tēplū pacis tpe romuli conſtruxerūt ⁊ ſtatuā poſuerūt: ⁊ petentes a diis quātū durare deberet audierunt: donec virgo pariat: qđ impoſſibile arbitrantes / tēplū eternum putauerunt: ideo ⁊ in foribus ſcripſerunt. Tēplū pacis eternū. Hoc autem in nocte dñice natiuitatis cū idolis corruit. Legitur etiam ꝙ hieremias propheta in egyptū deſcendēs poſt mortem Godolie ſignū regibus egypti dedit: ꝙ eoꝝ idola corruerent cum virgo filiū pareret. Unde ſacerdotes idoloꝝ imaginē virginis filium baiulantis in ſacro loco tēpli ſtatuerunt: que prophetia in nocte natiuitatis dñice adimpleta eſt. ¶ Septimo oſtēſa eſt per creaturā: que habet eſſe et viuere: vt ſunt plante. In hac eniȝ nocte: vt ſcribit frater Bartholomeus: vinee engaddi preter cōſuetū tempus: que ſcilicet proferunt balſamum frondes flores ⁊ fructū ptulerūt ¶ Experimento probatū ꝙ ſi pulegium collectum ſit in feſto natiuitatis beati Joannis baptiſte in aurora dieixt et ex eo factus manipulus ſeruetur vſq ad diem dñice natiuitatis exiccabitur ſicut natura depoſcit: ꝙ ſi manipul⁹ in nocte natiuitatis ponatur in altare: in quo prima miſſa eſt decantāda: miſſaqꝫ media nocte cantetur in hora natiuitatis dñice pulegium aridum reuireſcit. ¶ Octauo per creaturam que habet eſſe viuere ⁊ ſentire: vt ſunt aialia: vt enim ſcribitur in libro infantie. Joſeph cum maria pficiſcēs bethleem duxit bouem de cuius precio venditi viueret: ⁊ aſinū vt pregnātem cōmodius portaret. Natū vero xp̄m ipſa duo animalia cognoſcentes eundē flexis genib⁹ adorauerūt: vt impleret illud Eſa. j. Cognouit bos poſſeſſorem ſuū ⁊ aſin⁹ preſepe domini ſui. Modico etiaȝ tpe ante natiuitateȝ xp̄i vt ponit Euſebius: boues arantes bubulco dixerūt homines deficient ⁊ ſegetes proficient. ¶ Nono oſtenſa eſt per creaturam q̄ habet eſſe viuere ſentire ⁊ intelligere vt ſunt angeli hoies et demones. Nā vt dr̄ Luc. ij. dū paſtores circa turrim hora natiuitatis dominice ſuper gregem ſuū vigilarent: vt de more antiquorū paſtorū fuit in vtroqꝫ ſolſtitio eſtiuali ſcilicet et hyemali facere: angel⁹ domini illis cū nimia claritate apparuit: eiſdem natū ſaluatorem nūciauit: ⁊ vt ad eū viſitandū pergerent admonuit: ⁊ ſubito facta eſt cū angelo multitudo militie celeſtis laudantiū ⁊ dicentiū. Gloria in altiſſimis deo ⁊c. ¶ Item oſtenſa eſt per hoies fideles ⁊ infideles: nā fideles paſtores ſummo diluculo ad verbū natū videndū feſtinarūt: et que dicta erant illis / vera cognouerūt: et mirati redeūtes eiuſdē natiuitatis teſtes fuerūt. Item ⁊ prophete omnes veteris teſtamēti qui hui⁹ natiuitatis nūcij / ⁊ precones extiterūt: ipſamqꝫ futuram infallibiliter veriſſimis oraculis predixerūt: que per ſingula narrare non eſt opus. ¶ Itē cognita et manifeſtata fuit etiā per infideles. De hac natiuitate Balaam ariolus prophetauit Numeri. xxiiij. Orieť ſtella ex iacob ⁊c. Item Virgili⁹ in buccolicis. Magnus ab integro ſeclorum naſcitur ordo. Jam redit ⁊ virgo: redeunt ſaturnia regna Et noua progenies celo dimittitur alto ⁊c. Item ſibylla erythrea que fuit tempore Troianorum inter cetera ait. In nouiſſimis autem temporibus humiliabitur deus: ⁊ humanabitur proles diuina: iacebit in feno agnus: ⁊ officio puellari educabitur deus ⁊ homo ⁊c. Item ſcribitur in commento Boetij de diſciplina ſcholaſtica ſuper illo verbo platonis. Probata diuinitas: ꝙ in tumba platonis reperta eſt lamina aurea: in qua ſcriptum erat. Credo in filium dei naſciturum de virgine paſſurum pro humano genere: ⁊ die tertia ſurrecturum. ¶ Item manifeſtata eſt per demones. Refert Timotheus hiſtoriograph⁹ ſe in antiquis Romanorum chronicis inueniſſe ꝙ Octauianus. xxxv. anno imperij ſui capitolium aſcendit: et quis poſt ſe rempublicam gubernaret a diis queſiuit. Et reſponſum eſt ſibi ꝙ puer hebreus ex deo viuente ante ſecula genitus: non multum poſt ex intacta virgine naſciturus. ¶ Utilitas autem ineſtimabilis eſt nobis collata per chriſti natiuitatem. Primo ꝙtum ad demonis confuſionem. Nam antiquus hoſtis nobis vt ante preualere nō poteſt: vnde legitur ꝙ Hugo Cluniacen. in vigilia natiuitatis domini vidit beatam virginē filium in vlnis geſtantem: et de feſto natiuitatis filij cōgaudentem: atqꝫ inimico noſtro qui ante hunc diē hominibus preualebat inſultantem. Ad quam vocem diabolus de humo erupit: et verba domine exprobrare cepit. Sed mentita eſt iniquitas ſibi: quia ab oratorio fratrum deuotio / a refectorio lectio / a dormitorio ſtramētum vilea capitulo patientia ipſum eiecit. ¶ Secundo ad venie impetrationem: vnde cum meretrix latetua de venia deſperaret: que ad penitentiaȝ redire volebat: cogitans de iudicio reputabat ſe reum: ⁊ inferno ſe dignā: de paradiſo ſe immundam: de paſſione ingratam. Cogitans autem ꝙ pueri de facili placantur: puerum Jeſum per eius infantiam adiurauit: et ante xp̄m defiens vocem de ſua audire meruit. ¶ Tertio ad morbi curationem. Nam vt dicit Bernardus triplici morbo laborabat genus humanum. Natiuitas erat immunda: vita peruerſa: mors periculoſa: venit xp̄s ⁊ eius natiuitas noſtram purgauit: cuius vita noſtram inſtruxit: cuius mors noſtram deſtruxit. ¶ Quarto ad ſuperbie humiliationem. Nam ſuperbia primi hominis fuit contra deum: ⁊ eius preceptum contempſit vſqꝫ ad deum: quia vſqꝫ ad appetitum diuinitatis ſe erexit: ſupra deuȝ volendo quod deus noluit. At filius dei: vt dicit Damaſcenus: humiliauit ſe propter homines quia venit propter eorum ſalutem: vſqꝫ ad homines propter naſcēdi modum conſimilem: ⁊ ſuprā homines propter natiuitatis modum ſingularem. Hec damaſcenus.

¶ De ſancta Anaſtaſia martyre ⁊ ſocijs. Cap. ij.

Anaſtaſia nobiliſſima Romanorū filia. Pretextati illuſtrioris gentis a matre ſua fauſta xp̄iana: ⁊ a ſancto Chryſogono in fide xp̄i erudita eſt: que tempore Diocletiani martyriū paſſa eſt. Nam tradita publio pagano in coniugē: languorē ſimulans ſe ſemper ab eius cōſortio abſtinebat. Sed vir audiēs eam cum vna ancilla xp̄ianis carceratis neceſſaria miniſtrare: eam in arctiſſima cuſtodia recluſit: ita vt etiā alimoniā denegaret. Que vincta ſancto Chryſogono amariſſimas epiſtolas deſtinabat: ille vero ꝯſolatorias remittebat. Inter hec vir eius moritur: ⁊ ſancta a carcerib⁹ liberatur. Hec habebat. iij. ancillas ſorores ⁊ virgines / ſciȝ Agapē: Chioniā: et Hyrenē. Quas vrbis prefectus dulci⁹ vt xp̄ianas tenuit: ⁊ eas nolētes cōſentire ſibi / nec diis ſacrificare martyrium pati fecit: vt habebitur. iij. non. Aprilis. Poſt quarū paſſionem Anaſtaſiam de cōſenſu Diocletiani comprehendit: vt ſi eā ſacrificare faceret in cōiugium haberet. Quem cū ductā in cubiculū amplexaret ſubito cecus efficitur: ⁊ ad deos accedens ſi a cecitate liberari poſſit ſciſcitatur. Qui eos cōtra ſe indignatos audiuit: eo ꝙ Anaſtaſiā contriſtauit. Et rediens domū inter manus ducentiū expirauit. ¶ Poſt hec Anaſtaſia ab eius ſucceſſore detenta eſt. Qui audito ꝙ multas poſſeſſiones haberet: eideȝ ſuadere cepit: vt ſi vellet libere xp̄ianitate perfrui poſſeſſiones ſuas ſibi daret: et tunc vera xp̄iana eſſet eo ꝙ xp̄s oīa eroganda iuſſiſſet. ¶ Que cū eidē reſponderet facultates pauperib⁹ / non autē diuitib⁹ erogandas: diro carceri fame cruciāda traditur: ſꝫ a ſancta Theodora que iam martyriū paſſa fuerat duobus menſibus celeſti pane reficitur. Tandē cum ducētis virginib⁹ ad inſulas palmarias ducta eſt vbi multi Chriſtiani fuerāt relegati. Inde poſt aliquot dies a prefecto reuocata: ⁊ ad palos ligata ignibus concremata eſt: ceteri vero diuerſis ſupplicijs perimūtur. Inter quos vnus erat qui pluribus diuitijs ſpoliatus di-

ebat: ſaltem chriſtum ſibi auferri nõ poſſe. Corpus autem ſancte Anaſtaſie in cuius viridario quedã Apollonia ſepeliuit: vbi poſtmodum in cuius honore eccleſia fabricata eſt. Paſſa eſt autem .viij. kalend. Januarij circa annum domini .cclxx.

¶ De ſancta Eugenia virgine et martyre. Cap. iij.

Eugenia filia philippi nobiliſſimi Romanorũ fuit tẽpore Valeriani/ et Galieni imperatorum: qui quidẽ Philippus a ſenatu prefect⁹ Alexandrie cõſtitutus Claudiam vxorem ſuam ⁊ filios Auitũ ⁊ Sergium ac filiã Eugeniam ſecũ duxit. Que Eugenia vna cum Protho/ ⁊ Hiacyntho Eunuchis/ ⁊ ſeruis ſuis ſtudens omnibus liberalibus artibus erudita: anno .xv. etatis ſue ab aquilino aquilini conſulis filio in coniugium petitur: ſed ipſe ab eadem in virũ contemnitur. Et dum in libris apoſtoli ſtuduiſſet animo iam chriſtiana Prothum/ et Hiacynthum conuertit. Et aſſumpto habitu viri ad monaſteriũ monachorũ quod erat extra ciuitatẽ Alexandrie: quibus permittebatur a paganis ibidem habitare ipſa acceſſit ⁊ ſe virum ſimulans cum Protho/ ⁊ Hiacyntho fieri monachus poſtulauit. Quã abbas Helenus per ſpiritum feminam cognoſcens eam nihilominus de virili animo cõmendauit ⁊ ipſam vna cum ſociis monachos fecit: que in dei timore permãſit ⁊ Eugenius vocatus in ſanctitate vite perſeuerãs poſt abbatis obitum in regimine ſucceſſit. Parentes igitur eam dudum requirentes ⁊ non inuenientes lugebant: ſed vates gentilium vaticinantur filiam ⁊ ſocios inter deos trãſlatos. Qua de re pater filie imaginem fecit ⁊ eam vt deam adorari mandauit. ¶ Temporis proceſſu dum matronam Melanthiam nõie Eugenia oleo perungens a quartana liberaſſet: Illa fratrẽ Eugenium virum eſſe arbitrans: eumque ſepius viſitans in eius amorẽ exarſit ⁊ cogitãs qualiter ſecum commiſceri poſſet languorem ſimulãs pro eo miſit. Quem tanquã virum dum illa oſculis ⁊ amplexibus ad concupiſcentiam prouocaret: eique amorem ſuum panderet ⁊ ille ſermonibus ⁊ actibus facinus omnimode recuſaret: confuſa mulier et dubitans ne Eugenius factũ proderet ⁊ ſic verecundiam ipſa incurreret: clamare cepit quod ſe Eugenius voluerit violare: prefectumque Philippum adijt ⁊ de crimine Eugeniũ accuſauit. Tunc prefectus ira accenſus tam ipſam quam cunctos Chriſtianos repertos cõprehendi iuſſit: diemque ſtatuit: quo omnes interirent morſibus beſtiarum. Eugeniumque ſibi aſtantẽ interrogat an Chriſtus adulteria doceat. Cumque hoc virgo commiſiſſe negaſſet ⁊ Melanthia ſeruos ⁊ ancillas prout ab ea docti fuerant ⁊ teſtes adhibuiſſet. Eugenia pro defenſione veritatis ⁊ ne Chriſtianum nomen falſitate cõfunderet a ſummo vſque deorſum coram prefecto veſtem ſcidit ⁊ ſe feminã eſſe oſtẽdit: Eugeniam videlicet Philippi filiam ⁊ ſocios Prothum/ et Hiacynthum omnib⁹ declarauit. Moxque pater filiam cognoſcens cum matre ⁊ fratrib⁹ in eius amplexus irruit ⁊ pre gaudio lachrymas fudit. Melanthia autem cũ omnibus ſuis a fulmine interempta eſt. Sicque Eugenia parentes ⁊ fratres ad fidẽ conuertit: vnde et Philippus prefecturam deſerens a Chriſtianis epiſcopus ordinatur: quo per martyrium aſſumpto Claudia cũ filiis/ ⁊ Eugenia Romam rediit: vbi ⁊ virgo multos ad Chriſtũ cõuertit. Quam prefect⁹ Nicetius tentam fecit adduci ad templũ Diane vt ſacrificaret. Sed dum Eugenia orationem fudit ⁊ templũ cũ idolis ſubuerſum eſt: multis paganorũ eam clamantibus innocentẽ. Juſſu igitur preſidis ligato ſaxo ad collum eius in tyberim iactatur: ſed ſuper aquas manãs minime mergetur: inde in fornaces thermarũ mittitur: ſed igne extincto illeſa educitur. Poſt hec per dies .xx. ſine lumine et cibo carceri mancipatur: ſed a Chriſto eam celeſti pane reficiente confortata eſt: qui die quo ad thermas deſcenderat promiſit eam ad celeſtia ſubleuare. Die igitur natalis dñi miſſo ſpiculatore a prefecto in carcere decollatur: videlicet .viij. kalen. Januarij. Cui⁹ corpus a Chriſtianis iuxta vrbẽ in proprio predio ſepultũ eſt. Ad cui⁹ tumulũ dũ mater oraret ⁊ eidem apparuit ⁊ eamque cõfortans, die dñico proximo in chriſto pauſaturã nunciauit. Que die ſibi p̃dicto ad chriſtum migrauit ⁊ a filijs Auito ⁊ Sergio iuxta Eugeniã ſepulta eſt: qui et poſt tempus multis paganorum conuerſis quieuerunt in dño: ſepulti et ipſi a fidelibus iuxta matrem ⁊ Germanã.

¶ De ſctõ Stephano Prothomartyre. Cap. iiij.

Stephanus Prothomartyr vnus de ſeptem diaconibus ab apoſtolis ordinat⁹ eſt in miniſteriũ viduarũ: vt habetur Actuum vj. Creſcente enĩ numero diſcipulorũ cõuerſi ex gentib⁹ aduerſus eos ex iudeis murmurare ceperunt ⁊ eo quod deſpicerẽtur in miniſterio quotidiano vidue eorum. Conuocata ergo multitudine per apoſtolos decreuerunt eligere ſeptem viros boni teſtimonij ſuper tali opere conſtituendos: ad hoc vt ipſi omnibus curis tẽporalibus depoſitis predicationi intẽtius vacare poſſent. Sicque elegerũt ſeptem diacones primos: quorũ prior ⁊ primicer⁹ extitit Stephanus prothomartyr: Philippus qui eunuchum baptizauit ⁊ fuit epiſcopus in Thracia Aſie/ ⁊ Prochorus qui fuit epĩſcopus Nicomedie Bithynie ⁊ Nicanor ⁊ Parmenas ⁊ Timon ⁊ Nicolaus: q̃ poſtea apoſtatans heretic⁹ fuit: a quo ⁊ Nicolaite dicunt ⁊ orantes eis manus impoſuerunt ⁊ diacones ordinauerũt. ¶ Stephanus aũt plen⁹ gratia ⁊ fortitudine: faciebat ſigna magna ĩ populo: inuidentes igitur ſibi iudei triplici modo eũ ſuperare ſtuduerunt ſcilicet diſputatione: teſtiũ productione ⁊ tormentorũ illatione. Et in qualibet pugna adiutoriũ de celo ſibi datũ eſt. In prima datus eſt ei ſpiritusſanctus: qui facundiam miniſtrauit. In ſecunda vultus angelicus: qui falſos teſtes confutauit. In tertia Chriſtus viſus eſt adiuuare parat⁹: qui martyrẽ confortauit. ¶ Ponitur ergo prima pugna. Surrexerunt autem quidam de ſynagoga libertinorũ: id eſt de ſeruitute manumiſſorum ⁊ Cyrenenſium ⁊ Alexandrinorũ ⁊c. diſputantes cum Stephano. Ecce primũ preliũ. Et non poterãt reſiſtere ſapiẽtie ⁊ ſpiritui qui loquebat. Ecce adiutoriũ. ¶ Ponitur poſt hoc ſcd̃a pugna. Quia ſubmiſerſit falſos teſtes: qui eum accuſabãt de blaſphemia in deum ⁊ in moyſen ⁊ in legẽ ⁊ in templũ. Ecce ſcd̃m prelium. Et intuentes in eũ omnes qui ſedebant in cõſilio videbãt faciẽ eius tanquam faciẽ angeli. Ecce auxiliũ. Deinde ponitur ſecunde pugne victoria. Nam principe ſacerdotũ eum interrogante ſi hec ita ſe haberẽt de quattuor blaſphemijs ſibi impoſitis ſe excuſat. ¶ Primo de blaſphemia in deũ: dicens deũ qui locutus eſt patribus deum glorie fuiſſe. ¶ Scd̃o de blaſphemia in moyſen cõmendans moyſen a feruore zeli: q: percutientem iudeũ egyptium interfecit ⁊ ab operatione miraculorũ: que in egypto ⁊ deſerto oſtẽdit ⁊ a familiaritate dei: quia cum deo locutus fuit. ¶ Tertio de blaſphemia in legẽ. Nam cõmẽdat legem ex parte dantis: qui fuit deus ⁊ ex parte miniſtrantis: qui fuit moyſes ⁊ ex parte finis: qui dat gratiam. ¶ Quarto de blaſphemia in tabernaculũ ⁊ templũ: cõmendans tabernaculũ quod fuit a deo fieri preceptũ: in viſione oſtẽſum ⁊ a moyſe perfectum ⁊ arce teſtamonij continentiuũ: templũ autem dixit tabernaculo ſucceſſiſſe. Hec oĩa legentibus textũ Actuũ ſeptimo ſatis patere poſſunt. ¶ Ultimo ponitur tertia pugna. Nã audientes hec diſſecabantur cordibus ſuis ⁊ ſtridebãt

dentibus in eum: quaſi iam illum animis lapidantes. Quos beatus Stephanus tribus modis conatus eſt corrigere: ſcilicet. ¶ Primo pudore eis duritiā cordis: et necis ſanctorū ſeuitiā improperans. Dura inquit cervice: et incircumciſis cordibus et c. Et increpabat eos quod ſpiritui ſancto reſtiterunt: quod prophetas perſecuti ſunt: et quod creſcēte malitia eos occiderūt. ¶ Secundo correxit eos timore: per hoc quod Ieſum ſtantē a dextris dei perhibuit: quaſi ad ſuum adiutoriū preparatum. Ecce inquit video celos apertos et c. quod audientes iudei clamantes voce magna continuerunt aures ſuas: quaſi blaſphemiam abhorrentes: et impetum facientes in eū: et eiicientes eum extra ciuitatē lapidabant: quorū priores teſtes lapidare incipientes ſcdm legem: vt expeditiores eſſent depoſuerunt veſtimenta ſua ſecus pedes ſauli adoleſcētis: qui manibus omniū lapidabat. ¶ Tertio correxit eos amore: dum pro ſe et pro ipſis orauit: pro ſe, ne paſſio ſua prolongaretur: dicens. Domine accipe ſpiritū meū: pro ipſis: ne ſibi pctm imputaretur. Nam poſitis genibus clamauit voce magna dicens. Domine ne ſtatuas illis hoc peccatum. Et vide amorē mirabilem: quia pro ſe orando ſtetit: pro lapidantibus genua flexit: pro ſe ſilenter orauit: pro illis voce magna clamauit. In hoc etiā xpm imitatus in paſſione: qui pro ſe orauit dicens. Pater in manus tuas cōmendo ſpiritū meū. et pro inimicis dicēs. Pater ignoſce illis: nō enim ſciunt quid faciunt. Et cū hoc Stephanus dixiſſet obdormiuit in dño. Cuius corpus Gamaliel et Nicodemus occulti xpi diſcipuli in agro ipſius Gamalielis ſepelierunt: et fecerūt planctum magnū ſuper eum. ¶ Et celebratur hoc feſtū ab eccleſia ſequenti die poſt natiuitatē dñi: ſcz. vij. kal. Januarij. Reuera tamē lapidatio ſancti Stephani facta fuit eodē aſcēſionis anno. iij. videlicet non. Auguſti. quo die feſtū inuentionis eius celebratur. Inuentio aūt ad literam cōtingit. vij. kal. Januarij. Eccleſia ſi hoc feſta cōmutauit duplici de cauſa. ¶ Primo quia vt dicitur in ſermone Auguſtini: heſterna die dñs natus eſt in terris: vt Stephanus hodie naſceretur in celis. ¶ Scdo: quia propter feſtum natiuitatis dñi precedens feſtum inuentionis ſolēnius celebratur quam feſtum paſſionis: quod incōueniens erat: et ob hoc feſta mutata ſunt: vt dies paſſionis eius ſolennius celebretur.

¶ De ſancto Dionyſio papa et martyre. Ca. v.

Dionyſius papa et martyr: cuius genus non inuenitur/ Sixto ſecundo in epiſcopatu ſucceſſit: et ſedit annis. ij. et menſibus. iij. qui vt dicit Ado fidei documētis ſub Claudio ſcdo imperatore clarus effulſit. Hic in vrbe diuiſit percias: ſingulis ſingulos dans preſbyteros propter penitētes ſuſcipiendos: et propter baptiſma. Hic etiam perecias: et cimiteria per regiōes diuiſit: et vnicuique ius propriū ſtatuit: mandans vt ſinguli terminis ſuis contenti eſſent: et alienos non vſurparent. Qui et martyrio coronatus ſepultus eſt cum fratribus ſuis. vij. kalen. Januarij/ et ceſſauit epiſcopatus dies. viij.

¶ De ſancto Marino martyre. Cap. vj.

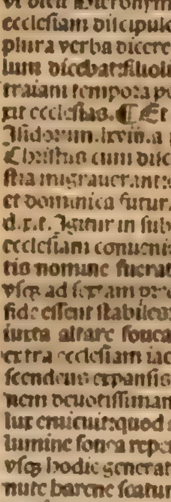
Marinus puer et martyr: paſſus eſt in vrbe ſub prefecto Martiano: qui fuit filius ſenatoris: et primarij ciuitatis. Hic a prefecto tentus dū ſe Chriſtianum profiteretur/ primo quidē extenſus: et loris duriſſimis dorſo: et vētre flagellatus. deinde vinctus in cuſtodiam miſſus eſt. die vero ſequēti eductus equuleo ſuſpēditur: et vngulis laniatur. poſtmodum ſerra lignea et machina lapides alligatur: vt membra eius diuiderentur. Sed dū tracta machina puer illeſus permaneret/ in arborem ſciſſam immittit: et vt cōſtrictus ſpiritū exhalaret. Dei tñ virtute arbore in duas partes diuiſa creaticule accenſe ſuperponitur/ plumboque pfunditur liquefacto: moxque nutu dei fluuius aque inundans ignis calorē extinxit. poſt hoc ſupplicio cē mentarienſi traditur eſt: a quo in fritorio accenſo mittitur: ſed rore celeſti refrigerat. Deinde a prefecto Martiano in caldariā plenam pice liquefacta iactatur: que hinc inde ebulliens ſanctum dimiſit intactum. Preter hoc in barcnario beſtijs ſubiectus eſt: et leone quidem collum eius leniter amplectante: leopardo pedes lingente: parda cum tigride manus ipſius oſculabantur. Lena vero et vrſus que veſtes ſancti dilaniare ceperunt: cōfeſtim extincte ſunt. Poſtmodum in flammas iniectus dū illeſus exiſſet/ in caminum ignis miſſus eſt: ex quo duo angeli deſcendentes cum illeſum die ſequenti eduxerunt. Nouiſſime autem dum a prefecto ſuaſus ſe deos adorare velle ſimularet: omni populo Romano vocato ſtatuā ſerapis orans in puluerem redegit: quem prefectus decollari precepit. Corpuſque eius in precipitium mitti: vbi et latronum corpora iactabantur: vt ſepultura careret. Orta autem tempeſtate cum choruſcationibus nimiis fugientibuſque miniſtris a ſancto Theophilo epiſcopo corpus raptum digna veneratione ſepultū eſt. vij. kal. Januarij. Martianus autem pro hoc ſcelere: et alijs a deo percuſſus vermibus ex ipſius ebulientibus ore infelicem animam exhalauit.

¶ De ſancto Joāne aplo et euāgeliſta. Ca. vij.

Joannes apoſtolus: et euāgeliſta quem Jeſus amauit plurimū: filius Zebedei fuit: et frater Jacobi maioris: quē xps vocauit de nuptijs: qui ſupra pectus domini in cena recumbens fluenta euangelij de ipſo ſacro dominici pectoris fonte potauit: et ceteris apoſtolis fugientibus magiſtrū nunquam in paſſione deſeruit: cui et Jeſus in cruce moriens matrem virginem virgini commendauit: et poſt eius aſcenſionē vſque ad obitum virginis ad eius ſemper cuſtodia permanſit: vt dicit Hieronymus. Huius vitam inclytus epiſcopus diſcipulus eius ſcripſit. Hic aplis ad predicandum diuiſis apud Aſiā predicauit: vbi et multas fundauit eccleſias. Qui ſub ſecunda poſt Neronem perſecutione Chriſtianorum quā Domitianus exercuit: apud Epheſum a conſule comprehenſus: et Romam ductus: dum apud portam latinam in dolio feruentis olei miſſus illeſus exiſſet: vt in alio eius feſto. ij. non. Maij dicetur: ab eodē pconſule in pathmos inſula relegatus apocalypſim conſcripſit. Eodem autem anno Domitianus a ſenatu Romano interfectus eſt: omniaque eius acta et per ipſum et eius officiales iudicata caſſata fuerūt. Sicque factū eſt: vt ſctūs Joānes qui cū iniuria ad exilium fuerat deportatus: cū honore ad epheſum reductus eſſet: omni populo ſibi occurrente et clamante: benedictus qui venit in nomine domini. Cum autem ingrederetur ciuitatem/ Druſiana eius diſcipula que aduentus ipſius deſiderio fuerat fatigata: efferebatur mortua flentibus et lamentantibus grauiter tam parentibus quam pauperibus orphanis et viduis: quibus indigentibus miniſtrabat. Apoſtolus ergo feretrū iuſſit deponi: et corpus reſolui: eamque proprio noīe vocās mādauit vt ſurgeret: et domū rediēs refectionē ſibi prepararet. Que ſtatim quaſi nō de morte ſed de ſomno vocata ſurrexit: et iuſſa pfecit. Ad quod miraculū multi cōuerſi ſūt. ¶ Altera die craton philoſophus/ vt oſtenderet quomodo mūdus eēt cōtēnend: duos fres iuuenes ditiſſimos: quod vēditis duas gēmas emere fecerat: eaſque in conſpectu populi frāgi iuſſerat. Quod vidēs aplus philoſophū ad-

uocauit: et talem mundi contemptum damnauit: tum quia ore dominum laudabatur: et a deo reprobabatur: tum quia ſine vllo merito releuarent quod illa pauperibus non largirentur: oſtendens mundum eſſe contemnendum facultates hominis pauperibus erogando. Sed dum philoſophus poſt diſputationem ad hoc deueniſſet: et ſi Joannes gemmas confractas reintegraret: ratione eius dictis fidem adhiberet: Apoſtolus oratione fuſa fragmenta gemmarum colligens ipſas conſolidauit: ſtatimque craton cum duobus iuuenibus Chriſto credidit. Illi vero iuuenes gemmis diſtractis precium pauperibus erogarunt. ¶ Horum exemplo duo alii iuuenes cunctis pro Chriſto datis diſcipuli Joannis effecti ſunt. Sed die quadam videntes ſeruos olim ſuos veſtibus fulgentes: et ſe vili pallio contectos contriſtari ceperunt: quod Joannes per ſpiritum cognoſcens precipit vt ad nemus / et littus accederent: ſibique lignorum faſces: et lapillos apportarent. Et facta oratione virgas in aurum: et lapillos in gemmas conuertit: quas eiſdem apoſtolus tradidit dicens: vt per dies ſeptem aurifices omnes: et gemmarios circuirent: et aurum ac gemmas probari facerent. Qui poſt dies ſeptem reuerſi dixerunt omnes illos operarios concordari ſe nunquam tam purum aurum: et tam precioſas gemmas conſpexiſſe. Tunc apoſtolus predicta omnia ſibi tradens dixit vt irent: et poſſeſſiones diſtractas redimerent: et abunde diuites eſſent: vt in perpetuum mendicarent. Et quod non vult coacta dei ſeruitus pro libito gauderent libertate ſua. Et introducta Chriſti parabola de diuite epulone et Lazaro ulceroſo: cepit apoſtolus contra diuitias multa predicare. Contingit autem ſtacteum quendam iuuenem qui triginta diebus ante vxorem duxerat deferri mortuum tumulandum: quem apoſtolus matris vidue: et parentum precibus: et lachrymis compaſſione motus: orans a mortuis ſuſcitauit: et ſuſcitato mandauit vt que in alio ſeculo de duobus illis iuuenibus viderat enarraret: qui multa de paradiſi gloria quam ipſi amiſerant: et de penis inferni quas acquiſierant: prout ſibi oſtenſum fuerat coram omnibus patefecit. Propter quod iuuenes compuncti vnacum ſtacteo reſuſcitato: pedibus apoſtoli prouoluti diuinam miſericordiam implorabant. Apoſtolus ergo iuuenibus triginta dierum penitentiam impoſuit: qua peracta gemmas: et aurum in priorem materiam virgarum: et lapillorum redierunt: quas iuuenes ad ſua loca priſtina reportantes: in dei ſeruitio perſeuerauerunt: et ceperunt cum apoſtolo miraculis choruſcare. ¶ Et dum tota ciuitas epheſiorum Joannem extollerent: pontifices idolorum ſeditionem in populo excitarunt: ita vt a multis de plebe Joannes traheretur ad templum Diane: vt ſacrificaret. Quibus ille hanc conditionem propoſuit: vt aut ad inuocationem Diane ipſi eccleſiam Chriſti diruerent: et ipſe idolis ſacrificaret: aut ipſe ad inuocationem Chriſti templum Diane ſubuerteret: et ipſi in Chriſtum crederent. Et cum huic ſententie maior pars populi conſenſiſſet ad preces Joannis: omnes templum exeuntes a longe ſteterunt: et orante apoſtolo / templum funditus corruit: et imago diane penitus comminuta eſt. Ariſtodemus autem pontifex idolorum ſeditionem in populo concitauit. Quem dum Joannes interrogaret quomodo ipſum placare poſſet: reſpondit eiſi venenum bibens quod ille ſibi porrigeret: illeſus permaneret. Et cum apoſtolus acquieſceret: Ariſtodemus vt eum a poculo ſubtraheret vel ſaltem deterreret: duos viros impetrauit a proconſule qui fuerāt decollandi: quibus venenum potandum coram omnibus tribuit. Quod vt illi biberunt: confeſtim ſpiritum emiſerunt: apoſtolus autem calicem accipiens: et ſigno crucis ſe muniens venenum bibit: et per tres horas obſeruatus nullam leſionem incurrit. Et dum populus Chriſtum verum deum clamaret: Ariſtodemus adhuc obſtinatus apoſtolo inſtabat: vt ſi veneno defunctos excitare poſſet ipſe procul dubio Chriſto crederet. Cui Joannes pallium ſuum dedit: et ipſe in tunica manſit: idemque iuſſit: vt inuocato Chriſti nomine pallium ſuper corpora defunctorum poneret: et illud ipſos vt reſurgerent mandaret. Quod dum ille feciſſet ſubito ſurrexerunt. Sicque pontifex cum omni familia et parentela: et multitudine maxima conuertuntur: et .xii. milia virorum exceptis paruulis et mulieribus a beato apoſtolo baptiſantur. ¶ Reperitur in .x. libro hiſtorie eccleſiaſtice quod apoſtolus quendam iuuenem ferocem conuerſum cuidam epiſcopo depoſiti nomine commendauit: et ad partes alias acceſſit: et poſt aliquod tempus iuuenis relicto epiſcopo factus eſt princeps latronum. Rediens apoſtolus depoſitum repetit: et epiſcopus de pecunia intelligens quaſi ignarus obſtupuit. Cui apoſtolus de iuuene ſibi commendato ſe querere declarauit. Et dum epiſcopus Joanni cum rubore factum narraſſet: Apoſtolus eum increpat eo quod malus ſuo depoſito cuſtodem dimiſit. Equum ſibi parari iuſſit: et ad montem vbi iuuenis erat feſtinus properauit. Quem iuuenis ſtatim recognoſcens pre verecundia equum aſcendens fugiebat. Apoſtolus ſenectutis oblitus equum calcaribus vrgens: et fugientem vocat: et ne patrem ſuum fugiat vel expaueſcat: poſt ipſum clamabat. Et vt ad penitentiam rediret dulciter admonebat / offerens ſe pro eo Chriſto reſponſurum: compunctus iuuenis reuertitur: et cum lachrymis conuertitur: et ab apoſtolo benigne ſuſcipitur: et in virtutibus perſeuerans tandem a magiſtro epiſcopus ordinatur. ¶ Legitur etiam vbi ſupra quod cum Joannes epheſi balneum lauandi gratia introiſſet: et ibidem cerinthum hereticum inueniſſet: inde protinus exiuit: quo egreſſo balneum cecidit: et hereticum cum ſuis oppreſſit. ¶ Predicationem autem ſuam miraculis confirmabat: ita vt tactu veſtimentorum eius egri curarentur: et demones fugarentur. Et vt dicit Hieronymus in ſua decrepita ſenectute vix ad eccleſiam diſcipulorum manibus ferebatur: nec cum plura verba dicere poſſet: ad quamlibet cauſam hoc ſolum dicebat: Filioli diligite alterutrum. Ibique vſque ad traiani tempora perſeuerans totius Aſie fundauit et rexit eccleſias. ¶ Et cum eſſet annorum .lxxix. ſecundum Iſidorum .lxviii. a paſſione domini anno apparuit ei Chriſtus cum diſcipulis aliis: qui iam omnes ad celeſtia migrauerant: et eum quod ad eternas epulas inuitauit: et dominica futura die ad ſe illum venturum eſſe predixit. Igitur in ſubſequenti dominica omni populo ad eccleſiam conueniente / que in eius adhuc in carne agentis nomine fuerat fabricata a primo pullorum cantu vſque ad ſextam predicauit eiſdem / hortans illos: vt in fide eſſent ſtabiles: et in mandatis feruentes. Poſt hec iuxta altare foueam quadratam fieri iuſſit: et terram extra eccleſiam iactari. In quam beatus euangeliſta deſcendens expanſis manibus gratias deo egit: et orationem deuotiſſimam fudit: qua finita tanta ſuper eum lux emicuit: quod a nemine videri potuit. Recedente quoque lumine fouea reperta eſt manna repleta: quod ibidem vſque hodie generatur. Ita vt in fundo fouee inſtar minute harene ſcaturire videatur / ſicut in fontibus fieri conſueuit: propter quod ipſum in corpore: et anima celo aſſumptum plurimi aſſeuerant. Cuius depoſitionis dies ab eccleſia celebratur .vi. kalendas Januarii.

¶ De ſancto Maximo epiſcopo Alexandrino. Ca. viii.

Maximus epiſcopus Alexandrinus fuit. Qui ſatis clarus et inſignis de titulo confeſſionis factus eſt. Qui et in pace quieuit ſexto kalendas Januarii / apud vrbem eandem condigne tumulatus. Hec vſuardus.

¶ De ſancto Maximo epiſcopo Taurineſi. Capi. ix.

Maximus

Maximus epiſco-

p⁹ Taurineñ. claruit tp̄e Honorij im
peratoris: qui in homilijs ⁊ ſermoni
bus cõponendis: ⁊ in eccleſia declamã
dis ſtuduit elegãter: vir in diuinis ſcri
pturis intentus: ⁊ ad plebẽ inſtruẽdã
ſufficiens. In aplo⁊ laudes ⁊ Joannis
baptiſte ⁊ generales oim̄ martyrũ ho-
milias et tractatus edidit. De ſancto
Euſebio Uercelleñ. duos tractatus cõ
poſuit. Et ſancti Cypriani ſpecialẽ de baptiſmi gratia
librũ. De auaritia et hoſpitalitate. De defectu lune. De
eleemoſynis. De ieiunio ſeruorum dei gñali. De ieiunio
ſpeciali quadrageſime. De eo quod in Eſaia ſcribitur.
Caupones tui miſcẽt vino aquam. De paſſione domi-
ni. De iuda proditore. De cruce dñi. De ſepulchro eius.
De reſurrectione ipſius. De accuſato ⁊ iudicato domi-
no apud Pilatum. De kalendis Januarij. Compoſuit
etiam homilias plurimas: videlicet de natiuitate domi
ni. De epyphania. De pẽthecoſte. De hoſtibus carnali-
bus non timendis. De gratia poſt cibum deo agenda.
De penitentia Niniuitarum et alias multas. Quieuit
autem Honorio/ ⁊ Theodoſio iuniore imperantibus.
Hec gennadius de illuſtribus viris.

¶ De ſctis innocentibus martyribus. Cap.x.

Innocentes mar-

tyres ab herode aſcolonita interfecti
ſunt. Tres enim fuerũt herodes pro
pter eo⁊ infamem crudelitatem fa-
moſi. Primus fuit herodes dictus
aſcolonita ſub quo natus eſt dñs: et
pueri occiſi ſunt. Secundus fuit he
rodes antipas qui Joannem decol-
lauit. Tertius agrippa qui Jacobu⁊
occidit: ⁊ petrũ incarcerauit. ¶ He
rodes ergo aſcalonita fuit filius an-
tipatris idumei qui neptẽ regis arabum duxit vxorẽ:
ex qua hunc filiũ habuit herodem: vt dicit in hiſtoria
ſcholaſtica: qui poſtmodũ aſcolonita dictus a Ceſare
auguſto primus ex gentibus iudee regnum accepit: et
tunc ablatũ eſt ſceptru⁊ de Juda iuxta ꝓphetiã. Jacob:
Huic ſex filij nati ſunt: ſcʒ Antipater: Alexander: Ariſto
bolus: Archelaus: Herodes Antipas: ⁊ Philippus. Ale
xandrum autem ⁊ Ariſtobolũ ex eadeʒ matre iudea ge-
nitos Romam miſit liberalibus artibus imbuendos:
qui facti acerrimi oratores de ſuſceptione regni cu⁊ pa-
tre contendebãt. Pater vero antipatrẽ illis preponere
ſatagebat. Cũqʒ illi de patris morte tractaſſent: ab eo-
dem reiecti Ceſarem adeunt de patris iniuria conque-
ſturi. ¶ Interea magi hieruſalem veniunt: ⁊ de ortu re-
gis iudeo⁊ querunt. Herodes hec audiens turbatur:
timens ne de iudeorũ ſemine nat⁹ eſſet: qui ipſu⁊ alieni
genã expelleret. Rogatqʒ magos: vt inuẽtũ regẽ ſibi re-
nunciẽt: ſimulans ſe adorare velle: quem perdere iam
cogitabat. Ueruntamen magi per aliam viam reuerſi
ſunt in regionẽ ſuã. Uidens herodes eos nequaqʒ ad ſe
reuerſos: ſtelle viſione deceptos ad ſe redire erubuiſſe
putauit: ⁊ ideo ab inquiſitione pueri animum reuoca-
uit. ¶ Sed audito que paſtores dixerãt: ⁊ que Symeõ/
⁊ Anna prophetauerant: vehemẽter timuit ⁊ ſe a magis
illuſum cognouit. Et extunc de nece puerorum qui erãt
in bethleem tractare cepit: vt cum eis illũ quem ignora
bat occideret. Et ad monitionem angeli Joſeph cũ pue
ro ⁊ matre in egyptum in ciuitatem Hermopolim fu-
git: ubiqʒ ſeptem annis vſqʒ ad obitum Herodis per-
manſit. Ingreſſo igitur domino in egyptũ ſecundum
Eſaie prophetiam vniuerſa idola corruerunt. ¶ Re-
fert Caſſiodorus in tripartita hiſtoria qd̄ in Hermopo
li thebaide dicitur eſſe arbor que vocatur perſidis va-
lens in ſalutem egrorum ſi fructus vel folium vel cor-
tex collo languentis alligetur. Hec arbor vſqʒ ad terrã
inclinata virginem cũ filio fugientem adorauit. ¶ Du⁊
igitur herodes de nece puerorũ diſponeret: a ceſare ci
tatus eſt filiorum accuſationibus reſponſurus: qui cũ
ꝑ tarſu⁊ iter faceret: intellexit quod magos naues tar-
ſenſium tranſiuiſſent: quas omnes in ſpiritu vehemen
ti combuſſit: vt fuerat predictum. Et dum ipſe coram
imperatore diſputans contra filios obtinuiſſet: ⁊ in re-
gnum confirmatus audacior factus eſſet: reuerſus hie
ruſalem occidit omnes pueros qui erant in bethleem
a bimatu ⁊ infra ſecundum tempus quod exquiſierat a
magis: id eſt infantibus duorum annorum vſqʒ ad pue
ros vnius noctis. Didicerat eñi a magis ea die qua eis
ſtella apparuit dominum natum eſſe: et quia annus fu
erat ex quo Romam ierat chriſtum anniculum: ⁊ ali-
quorum dierum ſupra eſſe credebat. Ideoqʒ ſupra eta-
tem eius vſqʒ ad bimos deſeuit in pueros. In qua per-
ſecutione centum ⁊ quadraginta quatuor milia infan-
tes interfecti eſſe creduntur: qui et in apocalypſi cap̄.
xiiij. deſcribuntur. Inter quos dei iudicio vnus paruu
lus filius herodis ad nutriẽdum traditus ignoranter
a carnificibus eſt occiſus: vt dicit Macrobius. ¶ He-
rodes autem de tanto ſcelere a deo acriter punitus eſt:
vt in ſcholaſtica hiſtoria dicitur: vt qui multos orbaue
rat filijs ipſe ſuis miſerabiliter orbaretur. Nam Alexã-
der/ et Ariſtobolus iterum patri ſuſpecti confeſſi ſunt
ab eo contorti: qꝫ tonſori pecuniam promiſerant: ſi eu⁊
iugularet. Ob hoc pater iratus eos occidi fecit. Antipa
trem autem futurum regem conſtituit: ⁊ eidem hero-
dem antipam ſubſtituit: et cum herodem agripam et
herodiadem vxorem Philippi: quos ex Ariſtobolo ſu-
ſceperat: paterna dilectione foueret: his duabus de cau
ſis antipater cõtra eum odium concepit in tantũ qꝫ eũ
veneno perimere attẽtauit. Quod ſentiens herodes eũ
in carcerem poſuit. Ipſe autem annorũ. lxx. grauiſſimã
infirmitatem incurrit. Nã febre valida prurigine cor-
poris colli continuis tormentis: pedum inflatione: ver-
meſcentibus teſticulis: intolerabili fetore: ⁊ crebro an-
helitu torquebatur. Audienſqʒ iudeos mortem ſuam
cum gaudio expectare/ nobiles multos iudeorum car-
cerauit, mãdans, Salome eius ſorori: vt cum ſpiritum
emitteret: oẽs detentos occideret: vt ſic oĩs iudea ip̄m
defleret in morte vel in vita. Et cu⁊ ſumpto cibo iuxta
morem ſuum pomu⁊ purgare vellet: quod comederet:
tenens manu gladium tuſſi violenta fatigatus ſeipſum
percuſſit: non tamen totaliter ſe occidit: eo qꝫ a conſo-
brino aliqualiter detentus fuit. Et cum ſonitus in au-
la de morte regis percurreret: ⁊ antipater ſe relaxandũ
exultaret: herodes hoc audiens eum occidi fecit: ⁊ Ar-
chelaum poſt ſe regnaturum inſtituit. Sicqʒ poſt dies
quinqʒ infeliciſſimus vitam finiuit. Salome autem ſo-
ror eius omnes quos rex occidi mandauerat relaxa-
uit. Innocentes autem martyres ſub die vno paſſi ab
eccleſia recolũtur: videlicet. v. Kalen. Januarij.

¶ De ſanctis Eutytio et Florentio confeſſori-
bus. Cap. xj.

Eutytius et Florẽ

tius ſerui dei circa tempora Gotho-
rum in Nurſie partibus floruerunt:
quorum primus actiue vite ⁊ predica
tioni: ſecundus vero contemplatiue ⁊
orationi vacabat. Eutytius vero in
abbatẽ cuiuſdam monaſterij in parti
bus illis poſiti electus: licet dudum
renueret: tamen pro ſalute proximi
animatus conſenſit: ⁊ ſolum ſociũ de-
reliquit. Florentius ergo ſolus exiſtens orauit ad domi
nũ: vt ſibi cõſortiũ aliquod largiretur. Moxqʒ ante fo
res cellule vrſum reperit: demiſſo capite nihil feritatis
oſtendentẽ: quaſi ad viri dei obſequiũ ẽ paratũ. Cui vir
impoſuit vt quatuor vel quinqʒ oues quas habebat ad pa

ſtum duceret: et cuſtodiret: et ad ſextã vel nonam horam
rediret. Qui iuſſa complens paſtoris curã gerebat: et ho
ra ſibi ſemper aſſignata cum ouib⁹ redibat: et quas mi
ducare conſueuerat: paſcebat oues beſtia ieiunas: atq; in
omnibus mandato viri obtemperabat: vt neq; ad ſex
tam iuſſus rediret ad nonã: neq; ad nonam iuſſus redi
ret ad ſextam. Sed dum tanti miraculi fama crebreſce
ret: quatuor ex diſcipulis Eutytij quaſi inuidentes/ q
eorum magiſter miracula non faceret ſicut Florentius
faciebat: vrſum latenter occiderunt. Quem die altero
percuſſum ſanctus inueniens: et dolens admodum in
quirens diligenter qui fuerant occiſores cognouit: fra
trumq; malitiam et vrſi conſocij mortem deplorans:
Quem Eutytius ad ſe deductum conſolari cepit. Flo
rentius vero imprecans ſe habere ſpem in deu3 aiebat:
q in hac vita vindictam manifeſtam reciperent: qui
nil ſe ledētē vrſum eius occiderant. Et poſt dies modi
cos quatuor monachi qui vrſum occiderant: elephantie
morbo percuſſi membris putreſcentibus interierunt.
Quod ſanctus Florentius omni vite ſue tempore fle
bat: quia exauditus fuerat: et ſe quodammodo in eo
rum morte homicidam reputabat. ¶ Diaconus qui
dam ad eum veniens/ vt ſe eius orationibus commen
daret/ cellulã eius ſerpentibus reperit in circuitu ple
nam: et timens ſanctum inuocauit. Qui egreſſus ora
uit: et cũ nimia ſerenitas eſſet: ſubito tonitruum factum
eſt: quod ſerpētes oēs interemit. Moxq; tot aues vene
runt quot ſerpentes occiſi fuerant: et ſingule ſingulos
rapientes aſportarũt. ¶ Eutyti⁹ vero magis poſt mor
tē miraculis claruit. Inter que illud precipuũ fert: qd
vſq; ad Longobardoꝝ tpa perdurauit. Nã quoties plu
uia deficiente eſtu nimio terra exureret: ciues vrbis tu
nicã illi⁹ leuatam circũferebant: cũ qua dũ p agros ora
tes pergerēt repēte pluuia tribuebat q plene terram ſa
tiare potuiſſet. Quieuit autem in xpo ſanct⁹ Eutyti⁹.
v. kal. Januarij/ quo etiã die feſtũ conſocij Florentij in
illis partib⁹ colebat. Hec Gregori⁹. iij. Dialo. cap. xv.

¶ De ſancto Elphego epo et martyre. Cap. xij.

Elphegus Can
tuarieñ. archiepus: et martyr: floruit
tpe Henrici ſecundi imperatoris.
Qui nobili genere literarũ ſcientia
imbut⁹: in loco qui dicit balneũ ad
huc iuuenis ſe incluſit: et eremiti
cam vitam ducens poſt q plures di
ſcipulos cõgregauit: monaſteriũ cõ
ſtruxit: fratribuſq; prepoſitũ delega
uit: ſe quoq; ſeparatim in arcta cellu
la poſuit: maiora tamen qdam ſibi delata corrigebat.
Dũ aũt qdam effrenes monachi mediis noctib⁹ in cer
to loco ieiunia comedētes frangerēt: vno ipſorũ repen
te defuncto ſtrepit⁹ maximi p cenobiũ ſonuerũt: voceſ
q; percutientiũ/ et percuſſi lamenta audita ſunt. Quod
ſanct⁹ audiēs monaſteriũ intrans corpus defuncti in
terra proſtratũ reperit ictib⁹ contuſum. Quod dum ſo
cij ceteri mane vidiſſent: compũcti ad penitentiam re
dierunt: et locum vbi corpus defuncti inuentum eſt: il
lum eſſe in quo deliquerant cõfeſſi ſunt. ¶ Interea de
functo ventono epo dũ pro electione multi deſiderent
ſancto dunſtano archiepo apparuit ſanctus Andreas
apoſtolus qui ei Elphegum eligendum imperauit. Et
dum ille viſa narraſſet/ vota omniũ in Elphegum cõ
currerunt. Qui factus epiſcopus mira ſe penitentia af
fligebat: et pauperibus liberaliter erogabat: reuelatur
quoq; ſancto dunſtano Elphegum ſibi ſucceſſorẽ futu
rũ: qd anno dñi. cvj. impletum eſt Elphego de ventona
Cantuariam tranſlato. Hic poſt dies paucos Romam
peregrinus adiēs: dũ auſonie hoſpitatus eſſet a quibuſ
dam ex ciuibus noctu cũ inuadentibus oibus ſuis ſpo
liatus/ et ex vrbe eiectus eſt. Nec dũ longe diſceſſerat: et
ecce ſubito tota ciuitas auſonie inflammatur. Quod il
li cõſpicientes: et ſanctũ inſequentes ablata ſibi reſtitue
re ſe offerunt: cuiuſq; miſericordiam petunt: eo q diuinã
ex hoc vltionē in ſe recognoſcunt. Sctũs igit ad vrbē
rediēs oratione breui: qd dictu mirũ eſt: flammã prius
in aere ſuſpēdit et poſt hec ab vrbe totaliter incendium
excuſſit: multiſq; oblatis ſola ſua recepit: et eoſq; de ſibi il
lata iniuria corripuit. ¶ Dum igitur danicũ duce ſuo
thurolo pirate peſſimi tam mare Britannicum q ter
ras predarentur: a rege Eltheredo: qui omnino imbel
lis: et puſillanimis erat eijci non valebant. Sanctus au
tem archiepiſcop⁹ hoſtes adibat: captiuos redimebat:
et multos ſua doctrina conuertebat: ceteri vero in eum
inſanientes ipſum occidere ſatagebant. Cumq; hedri
cus prepoſitus regni in quoſdam olim fratris ſui inter
fectores vindictam expeteret: et rex illos vtpote nobiles:
et qui illum vti predonem iuſte ſe defendentes occiderēt
iure perimere denegaret: indignatus hedricus: et danis
confederatus cum multis de regno ciuitatem aggreſ
ſus obſedit: eamq; plurimis bellis crudelitatis agita
uit. Sanctus vero Elphegus populum hortabatur:
ſed peccatis exigentibus dum ciuitas ab hoſtibus im
pugnatur: aduerſarij per murum diruptum introrũt
innocētes perimũt: domos ſpoliant et incēdunt. Quos
ſanctus archiepiſcopus de impietate redarguēs ab eiſ
dem multis verberibus ceſus humero pene exciſo: ma
nibus vinctis ad eccleſiam ſuam ducitur: et in cõſpectu
ipſius templum inflammatur: monachi occiduntur: et
quatuor ſolummodo capti viui dimittuntur. Inde ſan
ctus ad portam ſeptemtrionis in carcerem aſperrimũ
vinculatus includitur: ibiq; ſeptem menſibus cuſtodi
tur. ¶ Verũ ira dei in hoſtes ſeuiente duo milia ex ipſis
peſtilentia extincti ſunt ceteris graui infirmitate percuſ
ſis: quod illi cernentes: eiuſq; ſuffragia petunt. Pro qui
bus dum oraſſet: et panē benedictum eiſdem tribuiſſet/
omnes ex eo guſtantes ſanati ſunt. ¶ Poſt hec autem
dum ab archiepiſcopo theſauros multos peterent: vt
ſic abeuntes eccleſiam ſuam in pace dimitterent: et ille
oino denegaret: dicens que xpi ſunt minime xpi aduer
ſarijs concedenda: rurſum in carcere clauditur. Cui
diabolus in ſpecie angeli apparens cum de carcere edu
xit: abire ſuadēs/ plures aquarum ablutiones tranſi
re fecit. Heſitante autem ſancto an a bono angelo a
martyrio prohiberetur: oratione fuſa diabolus euanuit
angelus ſanctus aſſiſtit: et eum ad locum certaminis re
duxit. Qui iuxta carcerem exiſtens ab hoſtibus tentus
pluribus plagis confoſſus: tandem cerebro percuſſus
ſemiuiuus in carcere reponitur: vbi nocte a ſancto Dũ
ſtano: et angelis ſibi apparentibus cum luce nimia con
fortatur: et ad eternam gloriam inuitatur. Sicq; omni
bus eius ſanatis vulneribus vinculiſq; ſolutis cuſto
des hec videntes territi fugerunt. Nouiſſime aũt mar
tyr iumēto impoſitus ab infidelibus ſcdo miliario a cã
tuaria ductus et lapidatus eſt. Cuius ſanguine lignũ ari
dũ cõſperſum reuiuit: propter qd miraculũ dani corp⁹
eius Londoñ. deportari permiſerũt: vbi et ſepultũ eſt: et
poſt ãnos decē incorruptũ inuētũ vſq; in pſens durat:
et ſanguis recēs ac ſi hodie eſſet effuſus. Qui paſſus eſt.
v. kal. Januarij/ die videlicet pcedēte feſtũ Thome mar
tyris eius in pontificatu codē et martyrio ſucceſſoris.

¶ De ſancto Thoma epiſcopo et mar
tyre. Cap. xiij.

Thomas Cãtua
rieñ. archieps et martyr tpe Federici
imperatoris primi pro libertate eccle
ſie martyriũ paſſus eſt. Hic ciuitatis
Londoñ. parentibus ortus nobilib⁹
in adoleſcentie annis literarum et
ſtudio et honeſtati morum operam
dabat: quem mater eius orbata viro
in virtutũ ſctãrũ exercitatiõe et beate
pginis deuotiõe ſpecialit̃ iformabat.

Qui adhuc iuuenis liberalibꝰ iſtructꝰ/ſecularibꝰ curiis implicatus cũ plurima contra cleri honeſtatem geri cõſpiceret: relicta ſeculari vita a ſancto Theodebaldo Cantuarieñ. archiepõ clericus effectus in eadẽ eccleſiã modico poſt tpe archidiaconus eſt inſtitutus. Et deinde ad eius inſtantiã Henricus rex anglorum eundẽ cãcellariũ ſuũ fecit: in quo officio ſtrenue ſe gerens oĩbus amabilem ſe prebebat: et iuſq ope ⁊ cõſilio multa cõtra eccleſie libertatem procurata fieri compeſcebat: et qua ſola cauſa dictũ officiũ de ſui archiepi mãdato cõuis inuitus aſſumpſerat. Quẽ adeo rex dilexit: vt poſt archiepiſcopi Theodebaldi deceſſum Thomã in archiepalem cathedrã pcurauerit ſublimari: qui cõſecratus ſubito in virũ aliũ mutatus eſt: carnem cilicio/⁊ ieiunijs macerãs/nõ ſolũ camiſiã: ſed etiã femoralia cilicina vſq ad poplites deferebat. Sanctitatem autẽ ſuã ſubtiliter occultabat: vt ſaluo honeſtatis rigore ſub decentia veſtiũ: ⁊ apparatu vtenſilium conformaret ſe moribus ſingulorũ. Pauperibus munificus elemoſynas cõſuetas/quas eius pdeceſſor duplicauerat: ipſe etiam duplices duplicauit: ⁊ ad hoc oẽs ſibi prouenientes decimas deputauit. Quotidie tredecim pauperum pedes abluebat: et refectos datis cuilibet quatuor argenteis remittebat. Sacerdos quidam quotidie miſſaꝫ de beata virgine celebrabat: eo ꝙ aliam dicere neſciebat: qui accuſatus ab archiepõ tã ꝙ idiota ab officio ſuſpenſus eſt. Cũ ergo Thomas ciliciũ ſuum aſſuendum ſub lecto abſcõdiſſet: vt hora captata ipſum latenter conſueret. Beata virgo ſacerdoti apparuit: eiq mandauit: vt ad archiepiſcopũ pergeret: eiq diceret ꝙ illa ob cuius amorem miſſam dicebat: ciliciũ eiꝰ quod eſt in tali loco conſuerat: ⁊ ſetam rubeã de qua illud conſuit pro ſigno dimiſerat. Illa ergo domina ſibi dicendo mittebat ꝙ preſbytero ſuo officiũ ablatum reſtituere debeat. Quod ille audiens obſtupuit: et ita eſſe vt ſacerdos retulerat inuenit: ac eidem celebrandi poteſtatem cõceſſit. ¶ Dũ ergo rex Henricus archiepiſcopum ad voluntatem ſuã inflectere vellet: vt ſcilicet cõſuetudines quaſdam quas regis predeceſſores contra eccleſie libertatem habuerant: tam archiepiſcopi ꝙ epiſcoporum ſuffraganeorum omnium ſcriptura: ⁊ conſenſu expreſſo firmaret. Negans hoc fieri beatus Thomas conſtantiſſime: manifeſtam in eis aſſerens libertatis eccleſiaſtice ſubuerſionem/contra ſe iram regis et principum non mediocriter incitauit. Quadam autem vice ſic ipſe cum ſuis ſuffraganeis epiſcopis eſt arctatus: vt ſibi mortis ſententiam rex minaretur. Qui magnorum virorum deceptus conſilijs conſenſum verbotenus prebuit: verũ ex hoc cernens animarum periculum ſeipſum mira penitentia afflixit: ⁊ ab altaris officio ſe ſuſpendit: donec a ſummo pontifice abſolutus fuit. Requiſiuit deniq rex vt quod verbo dixerat ſcripto firmaret. Et dum ꝯtradiceret affectus eſt iniurijs: ⁊ conuitijs ac damnis multimodis laceſſitus. Deinde occaſione contra eum captata pro adminiſtratione officij cancellarie coram ſeculari iudicio euocatur. Et dum nullo fori priuilegio nulla exceptione vel appellatione admiſſa contra ipſum ſeculares iudices ad regis inſtantiam ſententiam proferre vellent. Sanctus dei crucem quam corde geſtabat manu protulit: et crucifixum interpellans diſceſſit/clamantibus cunctis contra ipſum furemꝰ et proditorem ſuſpendio et incendio dignum. Cui nocte duo magnates ſecreto intimarunt: ꝙ in eius mortem multi proceres coniuraſſent. Vir ergo ſanctus magis eccleſie ꝙ ſibi metuens: eo ꝙ cauſa nondum pape innotuerat: ⁊ perſonalis perſecutio videbatur: fugam cepit: et parua nauicula cum duobus clericis mare tranſiens ⁊ ſenonas veniens a papa Alexandro .iij. ibidem reperto honorifice ſuſcipitur: et in monaſterio Pontiniaceñ. cõmendatur. Rex vero dum ad curiam Romanam miſiſſet: vt legati aliqui mitterentur: qui cauſam huiuſmodi terminarent: a papa repulſam patitur: et ob hoc magis contra archiepiſcopum concitatur. Unde omnia que erant ſancti martyris: et ſuorum diripuit: ⁊ totam eius progeniem/et amicos exilio damnauit: nequaꝙ deferens conditioni vel ſexui ordini vel etati. Nã et mulieres in puerperio: ⁊ infantes in cunis: clerici ⁊ laici iuuenes et decrepiti in exilium acti ſunt. Omnes qui poterant iuramẽto aſtricti: vt ſe cantuarieñ epiſcopo preſentarent: vt p..ſſiones gladio profeſſus animum ad regis votum inflecteret: prohibitum quoq eſt clericis in toto regno ne quis pro ipſo orationem in publico proferret. Que omnia chriſti martyr contemnens in conſtantia veritatis permanſit immobilis: ieiunijs quoq ⁊ orationibus intentus pro eccleſia ⁊ regno continue exorabat. ¶ Poſt hoc miſit rex comminatoria quedam monachis Pontiniaceñ. monaſterij per quoſdam abbates ordinis Ciſterciẽ. que dum ſanctus cognouit: nolens religioſis viris ſui occaſione diſpendium imminere: inde ſponte receſſit: et ad Ludouicum regeꝫ Francorũ ſe contulit: qui eũ humaniſſime tractauit. Deinde miſſo Guilelmo Senoñ. epõ ad ſedem aplicam procurauit: vt papa regem angloꝝ compelleret: quatenus archiepm ad eccleſiam ſuam redire permitteret. Interim rex in deſpectu archiepiſcopi procurauit: vt rogerius archiepiſcopus Eboraceñ. in eccleſia Cantuarieñ. Henricum eius filium coronaret. Dum ergo ſummus pontifex regi mandaſſet ſub excommunicationis et interdicti pena canonica: quatenus archiepm redire pmitteret: coactus rex aſſenſum prebuit: et ſimulatam pacẽ cum archiepõ tractauit. Sed anteꝙ rediret ſibi a domino reuelatur: ꝙ ad eccleſiam ſuam cum gloria reductus/poſt modicum per martyriũ palmam ad dominũ eſſet migraturus. Et ſic poſt .vj. annos exilij ſui completos redire conceditur: ⁊ a cunctis cũ honore ſuſcipitur. Per aliquot dies ante ipſius martyrium iuuenis quidam defunctus: et poſtea miraculoſe ſuſcitatus dixit: ꝙ vſq ad ſupremum ſanctorũ ordinem deductus ſedem vacuam inter apoſtolos vidit: quam cuidam ſacerdoti anglorũ audiuit a domino reſeruatam. ¶ Rediens igitur paſtor nobilis dum adhuc iura eccleſie vt prius defenderet: ⁊ nec vi: nec precibus flecti poſſet: maiorem regis indignationem incurrit: ⁊ magnatum animos adhuc fortius contra ſe accendit. Et dum ex querela beati Thome ſummus pontifex archiepiſcopum Eboraceñ. excommunicaſſet: eo ꝙ in eccleſia ſua auctoritate propria/immo temeritate nepharia regis coronaſſet filium: adeo cunctorum procerum animi contra ſanctum archiepiſcopũ accenſi ſunt: ꝙ eiꝰ mortem quotidie procurabant. Et procedente furore eccleſie ſue incepta edicto publico exire prohibitus eſt. Die igitur feſtum innocentum ſubſequente quatuor barones cum militibus armati ad eccleſiam ſuam veniunt et archiepiſcopum requirunt. Et dum monachi eccleſie fores clauderent: iuſſit eas reſerari: et hoſtibus futurus chriſti hoſtia mox occurrit: ſe pro deo mori paratum offerens: et eccleſie libertate. Eiſq ex parte dei omnipotentis/et ſub anathemate mandans: ne ſuorum cuiꝙ leſionem inferrent. Deo et beate Marie: ⁊ ſancto Dionyſio: ⁊ eccleſie ſue ſanctis patronis ſe ipſum commendans: ⁊ eccleſie cauſam. His dictis gladijs impiorum impetitur: ſacra capitis corona preciditur: cerebrum cum ſanguine per pauimentum eccleſie ſpargitur: et ſic martyr domini cõſecratur Anno domini .M.clxxiij. ¶ Dum ergo clerici corpus in feretro poſuiſſent: et pro eo miſſam defunctorum inciperent. Angelorum chori aſtantes voces cantantiũ interrumpunt: ⁊ officiũ martyris inceperũt. Letabit' iuſtus incohoant: ⁊ ceteri proſequuntur. Et ſic martyrꝫ honore venerandus: martyris reuerentia honorifice tumulatur. Sepultuſq eſt in precioſo tumulo auro: ⁊ gemmis decorato in eccleſia ſua ſignis: ⁊ miraculis clarẽs innumeris. Paſſus eſt autem .iiij. kal. Januarij.

¶ De ſancto Ieſſe patre dauid. Capi. xiiij.

Eſſe ſiue Iſai pater Dauid prophete ⁊ regis ⁊ fili⁹ Obeth filij Booz: et ſancte Ruth moabitis:in catalogo ſanctorū patrum veteris teſtamēti idcirco ab hebreis ponitur:vt Joſephus ſcribit:eo ꝙ talibus ⁊ tam ſanctis parētib⁹ genitus:⁊ tanti ꝓphete pater fuiſſet ſanctiſſim⁹ arbitratur. Hic de tribu Juda ciuitatis bethleem indigena fuit:qui genuit ſeptem filios ſcilicet. Heliab: Aminadab: Symaba. Nathanael: Naddai:⁊ Aſon:minorē quoqꝫ genuit Dauid:qui erat rufus:⁊ pulcher aſpectu:⁊ decora facie:qui ſolus ex oībus fratribus ſuis a ſpirituſancto electus eſt:et a Samuele ꝓpheta diuino iuſſu preuentus:atqꝫ ex paſtorali officio ad regni gubernacula miraculoſe promotus: vt habetur primi Regum capi.xvj. Jeſſe autem patris Dauid ſepulchrum apud Bethleem mōſtrari Joſeph⁹ qui ſupra commemorat.

¶ De ſancto Nathan propheta. Capi.xv.

Nathan propheta in diebus dauid ſpiritu prophetico claruit:et in diebus Salomonis vita exceſſit:qui multa prefatis regib⁹ diuinit⁹ reuelauit. Dauid enī a domino miſſus de adulterio in Berſabee cōmiſſo redarguit:eiqꝫ proditionem ⁊ homicidiū qđ de Uria fecerat patefecit. Et cum Dauid compunctus ſe peccaſſe confeſſus eſt:dominū quoqꝫ peccatū ſuum remiſiſſe miſericorditer nunciauit:eiqꝫ penitendum indixit:et filiū ex adulterio cōceptum propter petm̄ ſuum moriturū eſſe predixit: vt habetur in libro Regū.ij.cap.xij. Salomoni quoqꝫ eo ꝙ deos adoraſſet alienos vaticinat⁹ eſt:vt hiſtoria ſcholaſtica tradit:ꝙ dn̄s aduerſario ſuo:⁊ ſeruo decem tribus ex regno traderet:eo ꝙ a dn̄o receſſiſſet. Et ſi ꝓphetia expreſſa Nathan prophete conſcripta nō reperitur:ꝙ tamen in quoꝗ volumine geſta regis dauid ſcripſerit vltimo in capitulo primi libri Paralipomenon commemoratur. Hic ꝓpheta in catalogo ſanctorū Eccleſiaſtici.xlvij.cap.expreſſe ponit̄ inter alios patres veteris teſtamenti:quos ſapiens laudare diſponit. Hunc ſanctum ⁊ precedentem regi Dauid propheta premiſit:quorum depoſitiōis dies reperire nequiui.

¶ De ſancto Dauid rege ⁊ ꝓpheta. Capi.xvj.

Dauid rex iſrael:⁊ propheta non ſolū ab Eccleſiaſtico cap.xlvij.⁊ a ſancto Matathia primi Machabeoꝝ.ij.cap.in catalogo ſanctorum cōnumeratur: ſed etiam ab apl'is et euangeliſtis:et aliis doctoribus:⁊ diuinorum voluminum ſcriptoribus multis ſanctificatus reputatur/qui de numero illorum patrū creditur extitiſſe: qui cum domino reſurgētes beata etiam corporaliter immortalitate in celeſtibus veſtiri creduntur. Hic de tribu Juda Jeſſe vel Iſai filius ciuitate Bethleem oriundus ex oībus fratribus ſuis minimus a deo elect⁹ eſt: vt de paſtore gregis dux ⁊ princeps fieret plebis:et repulſo ſaul a domino diuina iuſſione a Samuele propheta in regem inunctus eſt. Et exinde ſpiritus domini a Saul diſcedēs in Dauid directus eſt:adeo vt quandocunqꝫ Saul a maligno ſpiritu agitabatur:Dauid in cythara pſallente miti⁹ ferebatur. ¶ Poſt hec dum philiſtei iſrael impugnarent:⁊ habentes ſecum gygantem Goliam populum dei ad ſingulare certamen prouocarent:cunctiqꝫ gygantē impetere formidarēt:ſolus Dauid diuino agente preſidio in funda et lapide percuſſit eū:⁊ proſtratū proprio gladio interemit:propter quod Saul inuidie liuore audiēs qualiter cum victoria glorioſe ciuitatē eſſet ingreſſus:emulus eius factus eū oībus diebus vite ſue perſecutus eſt:ita vt Dauid hincinde fugiente pluries vix euaſerit man⁹ eius:que oīa diffuſe traduntur in primo libro Regū a cap.xvj.vſqꝫ prope finem. ¶ Deinde Saul in monte Gelboe in pugna philiſtinorum cum Jonatha eius filio interfecto:⁊ Dauid cōſulto domino cum Achinaā Jeſrahelite:et Abigail olim vxore Nabal carmeli coniugibus ſuis aſcēdit in hebron:vbi a ſola tribu Juda inunctus in regem ab eadem in regno cōſtitutus eſt:Iſboſeth Saul filio ſuper decē tribus biennio regnante. Regnauit autem Dauid in hebron ſeptē annis et ſex menſibus. Interfecto autē Iſboſeth filio Saul proditione in domo ſua:et omni parentela Saul exterminata vniuerſe tribus iſrl' venientes ad Dauid in hebron vnxerunt eum tertio in regem ſuper iſrael vniuerſum:⁊ ex tunc regnare pacifice cepit ſuper omnem populum hebreorum. Eratqꝫ annorum quinquaginta qñ regnare cepit:et quadraginta annis regnauit. In Hebron ſeptem annis:et in hieruſalem.xxxiij. habuitqꝫ Dauid filios qui nati ſunt ei in hebron: vez Amon de Achinaā Jeſraelite: Chilaab de Abigail vxore Nabal: Abſalon filius Macha filie Ptolomei regis Geſſur: Adonias filius Agith: Saphtia filius Abithal: Jezra fili⁹ Aegla. Hos quoqꝫ habuit qui nati ſunt ei in Hieruſalem: Samua:⁊ Sobab:⁊ Nathan:⁊ Salomon:⁊ Helbaal:⁊ Eliſua:et Nepheg:⁊ Japhia:⁊ Eliſamar:⁊ Elida:⁊ Heliphelech. Habuit quoqꝫ Joab principem militie ſtrenuum:et victorioſum:⁊ Sadoch ſummum conſtituit ſacerdotem: Hieruſalem quoqꝫ muniuit arce:que poſtmodum dicta eſt munitio Dauid:que vocabatur mello. ¶ Habuit quoqꝫ Dauid bellum cū Philiſteis omnibus diebus:⁊ percuſſit eos:⁊ humiliauit pluribus victorijs obtentis:fecitqꝫ cunctas in circuitu nationes tributarias:ita vt in omnibus ad que ingrediebatur proſperrime ei ſuccederet:quia dominus erat cum eo/qui ⁊ regnum ſuum in ſempiternum firmauit. Arcam etiam domini que plurib⁹ annis fuerat in Gabaa:ideſt in colle cariathiarim in domo Aminadab cum multitudine populorum ⁊ ſacerdotum:et magna pſallentium letitia tranſtulit in hieruſalem: eamqꝫ in tabernaculo domini collocauit. ¶ Sed dum inimicos ſuos in circuitu per omnia contriuiſſet:⁊ populum in pace poſuiſſet:voluit edificare templum domini:lignaqꝫ ſibi miſſa per hyram regem tyri:⁊ alia plurima in edificium preparauit:verum diuino reſponſo ad ſe facto ꝙ nō ipſe/ſed filius eius naſciturus a domino preelectus:videlicet Salomon templum eſſet edificaturus ab opere deſtitit:tamen vaſa aurea:⁊ argentea:et erea non modica fabricata in miniſterium domus ⁊ altaris fiendorum dimiſit. ¶ Poſt hoc dum Dauid per manum Joab principis militie haberet bellū contra filios Amon inimicos Dauid:⁊ rex poſt meridiem deambulās in ſolario vidiſſet in domo ſua Berſabee vxorem Urie ethei ſe lauantem:que erat pulchritudinis elegantior:⁊ eam adamaſſet:vocatam ad ſe cognouit illam:que ſtatim concepit. Quod ſentiens Dauid virum eius ab exercitu reuocauit:vt partus ſibi aſcriberetur:⁊ ex hoc mulier infamiam euitaret. Quē poſt dies aliquot ad exercitum miſit ſcribens Joab literas proditionis de morte viri:et vxorem eius pacifice poſſideret:viro quoqꝫ in bello defuncto Dauid vxorem eius in domum ſuam introduxit:⁊ facta eſt ei coniunx. Ad quem de tanto ſcelere redarguendum miſſus eſt a domino Nathan propheta:veruntamen quia Dauid peccatum recognouit:et penitentiam agere propoſuit:dominus ſibi quantum ad ipſius internitionem peccatum remiſit:vltionem tamen in mortem filij iam nati:⁊ in alias regis perſecutiones commutauit. Rex

autem

autem poſtmodū de Berſabee genuit Salomonē:eūq̄
ſibi ſucceſſurum in regno cū iuramēto matri promiſit.
¶ Prima autem perſecutio quam dñs in domo Dauid
excitauit propter peccatū eius fuit mutua interfectio fi-
liorū. Nam cū Amon primogenitus eius Thamar vte-
rinam ſororē abſalonis inepto amore diligeret:ſimula-
taq̄ infirmitate Thamar ad fratrē fouendū acceſſiſſet/
eam oppreſſit:moxq̄ ſibi exoſam abiecit. Quapropter
Abſalon fratre odiens poſt biennium ipſum ad conui
uiū inuitans doloſe occidit:⁊ ad auum eius maternū
regem Geſſur aufugit:cum quo per triennū ſtetit. De-
inde conſilio ⁊ tractatu Joab diligentius Abſalonē rex
ipſum hieruſalem reduxit:vbi ⁊ biennio manſit ꝙ re-
gis faciē non vidit. Tandē Joab interuentu eidem re-
conciliatus filium ad gratiam reuocauit. ¶ Secunda
diuina vltio facta in Dauid fuit cōſpiratio filij contra
eum. Nam cū Abſalon filius eius ex pulchritudine ⁊ fa
cundia populo dilectus aſpiraret ad regnum:mira ſa-
gacitate ſolicitare cepit corda virorū ⁊ populum ſibi at
trahere:intantum vt poſt annos quatuor reuerſionis
ſue recedens de hieruſalem cum licentia patris pretex-
tu ſoluēdi quedā vota dño in hebron:vſus cōſilio Achi
tofellis olim cōſiliarij regis multis de pplo ſecū aſſum
ptis conſpirauerunt cōtra regem:⁊ congregata multi-
tudine manu valida venit hieruſalem:quem Dauid ti-
mens cum paucis fugā petijt. Et dum Abſalon eū per-
ſequi decreuiſſet conſilio Achitofellis:tandē ipſum di-
ſtulit inuadendū ſuaſus Acchuſi Archita Abſalonē de-
cipere cupiente. Inter que Dauid fidelibus ſuis euoca-
tis miſſo Joab contra Abſalonem ceſa multitudine ex
proditoribus:Abſalon fugiēs ſuſpēſus eſt capillis quer-
cui inherētibus quem ſuperueniens Joab tribus lan-
ceis interfecit et victoriā reportauit. Dauid quoq̄ hie-
ruſalē poſt menſes.vj.triumphator rediuit. Et deinde
multis habitis victorijs contra philiſteos pplm felici-
ter gubernauit. Et dū quaſi de regno glorians/et de
ppli numeroſitate ſuperbiēs pplm oēm iſrl dinumera
ri iuſſiſſet:indignatus dñs populū epidimia magna p-
cuſſit. Ita ꝙ ſm Joſephū de mane vſq̄ ad horā nonā
repentina morte.lxx.milia virorū de nobilibus:⁊.ccc.
milia de plebeis ⁊ ruſticis in populo iſrael extincti ſunt.
Et cū vidiſſet Dauid angelum percuſſorē venientē hie
ruſalē/⁊ dñm p pplo exoraſſet:oblato ſacrificio quieuit
indignatio dei:angeluſq̄ manum contra hieruſalem
cōtinuit. Et deinde vſq̄ ad vite ſue finē Dauid in pace
regnauit. ¶ Dum ſenectute nimia frigidatus calefieri
non poſſet:⁊ Abiſac ſunamitis puella:vt ipſum calefa-
ceret cū rege iaceret:Adonias filius Agith q̄ maior in-
ter regis filios remanſerat/regnū ambiēs nobiliores
quoſq̄ ad conuiuiū inuitauit. Verū cōſilio Nathan p-
phete Berſabee vna ſecū ad regem ingreſſa:promiſſio-
nē de regno ſibi factā pro Salomone eidē cōmemora-
uit. Propter qđ Dauid Salomonē per manū Sadoch
ſacerdotis aſſiſtentibus ſibi Banaia principe militie et
Nathā propheta:⁊ militibus Dauid in regem inungi
mandauit. Quod Adonias audiens ⁊ timens fugit in
tarbernaculum:donec ſibi Salomon fidem preſtitit.
Dauid autem rex Salomonem aduocans regnum ſibi
gubernandum commiſit:⁊ de parendo mandatis dñi
plenius informauit:oībuſq̄ diſpoſitis cū quadraginta
annis regnaſſet:dormiuit cū patribus ſuis die.iiij.kal.
Januarij/vt beatus ponit Hieronymus/prout ⁊ ipſe re
perit in archiuis iudeorum. Sepultuſq̄ eſt in ciuitate
Dauid:hoc eſt Bethlē:licet quidā aſſerant eū in horto
in quo dñs crucifixus ⁊ ſepultus extitit fuiſſe poſtmo-
dum tumulatum. Hec oīa tam in ſcđo libro regū per
totū/ꝙ in tertio vſq̄ ad cap̄.ij.et in primo Paralipo-
menon atq̄ in hiſtoria ſcholaſtica diſtinctius tradun-
tur:vbi ⁊ latiori narratione Dauid geſta particularius
legenti patebunt/his modicis de multis ſubſtantiali-
ter et compendioſe collectis. ¶ Hic glorioſus prophe-
ta domini diuino afflatus ſpiritu centum et quinqua-
ginta pſalmorum pſalterij volumen compilauit. In
quib⁹ ſub dei laudib⁹:⁊ orationib⁹ ſacris incarnatiōis
⁊ paſſionis ac reſurrectionis ceterorumq̄ beneficiorū
Chriſti myſteria non tam prophetie oraculo futura pro-
dixit/quam euangelico ſtilo quaſi iam geſta conteuit.
Qui liber inter cuncta diuine ſcripture volumina vti
ſacramentorum noui teſtamenti ſecundus:et laudum
diuinarum hymnidicus:in officiis ab eccleſia frequen
tatur. Nam et eoſdem pſalmos diuerſis temporibus ⁊
modis ipſe dauid conditor nedum coram arca domini
ſepiſſime cecinit:verumetiam per cantores quos in do
mo dei ad celebrandum poſuit/deputatis diebus can-
tari conſtituit. Quem quidē librū denotiſſimū heroico
carmine in hebrea lingua:vt tradit Hieronymus com
pilatum primo a ſeptuaginta interpretibus de hebrai-
co in grecum tranſlatum:idem Hieronymus de greco
interpretatus eſt in latinū:qđ hodie dr̄ pſalteriū Ro-
manum:eo ꝙ in Romanana vrbe eccleſia eo vtit̄. Qđ
poſtea prefatus doctor in aliquibus emendauit:⁊ illud
emendatum cantari cepit in eccleſia gallicana. dum ta
men poſtea in vtroq̄ comperiſſet defectus notabiles
hebraicum pſalteriū de hebreo verbotenus ⁊ immedia
te tranſtulit in latinum:quo licet alicubi clerici non
vtantur/ab eis tñ qui linguam nouerūt hebraicam vt
verior pre ceteris approbatur.

¶ De ſancto Dauid monacho ⁊ confeſſore.
Cap̄.xvij.

Dauid monach⁹
fuit primo magnus latro in parti-
bus Hermopolis:qui oēs tranſeun
tes predabatur habens ſecū trigin-
ta conſocios. Tandē compunct⁹ ad
monaſteriū acceſſit:⁊ ſe monachum
fieri poſtulauit. Quē dum abbas et
fratres recuſarent cum iam ſenē vi-
dērent:⁊ et qualis fuerat agnoſcentes:
cōminatus eſt illis ꝙ niſi eū ſuſcipe-
rent monachū/eum exciperēt predatorē ⁊ immicū:ita
vt cū ſociis ſuis illuc rediens oēs iugularet:⁊ monaſte-
rium euerteret. Sicq̄ receptus ⁊ monachus factus in
ſumma abſtinētia ⁊ humilitate viuebat:oēſq̄ fratres
numero.lxx.operantes iuuabat. Cui die quodam in cel
la ſedenti angelus apparēs nunciauit ei omnia peccata
ſua dimiſſa. Quod dū ille ſe credere nolle r fid. ſſet ꝙ tā
immania:⁊ tot ſcelera deus ſibi tā cito dimiſiſſet:ange-
lus eidē ſubiunxit ꝙ eodē ſigno deus ipſuz propter in-
credulitatē perciteret quo pcuſſus fuerat Zacharias:
vt ſcilicet ex illo die ſemper mutus exiſteret:quo ſigno
diſceret oīa poſſibilia apud deū. Cūq̄ de hoc ille cōque
reret:maxime q: mutus exiſtens pſallere vel orare non
poſſet:angel⁹ ei dixit ꝙ ex tunc extra pſalmos ⁊ dei lau
des omnino lingua eius liganda foret. Ex quo die offi
cium quidē dicebat:⁊ orandi poteſtatē habebat:aliud
vero verbum omnino proferre non poterat:qui in eius
ſanctitatis teſtimonio pluribus claruit ſignis. Hec in
vitis patrum.

¶ De ſancto Trophino epō. Cap̄.xviij.

Trophinus epiſco
pus ⁊ cōfeſſor diſcipul⁹ apoſtolorū Pe
tri et Pauli/cuius meminit Paulus
aplš ſcribēs ad Thimotheum:⁊ ab eo
dē apoſtolo epiſcopus ordinatus ciui-
tati Arelateñ.ad predicandum Chriſti
euāgelium primus directus. Ex cuius
fonte vt papa Zozimus ſcribit:tota gal-
lia fidei riuulos accepit. Qui doctrina
⁊ miraculis clarus quieuit in pace.iij.
kalen. Januarij. Quo etiā tempore ſanctus Creſcenti⁹
eius Pauli diſcipulus viennam peruenit:ibiq̄ mira-
culis effulſit.

¶ De ſanctis Sabino ⁊ ſocijs martyribus. Capitulum. xix.

Sabinus epiſcopus

Sabinus epiſcopus cū exuperātio/⁊ Marcello diaconibus: et venuſtiano cū vxore ⁊ filijs paſſi ſunt apud aſſiſium ciuitatē tempore Maximiani imperatoris. Qui beatus epiſcopus cum duobus diaconibus ſuis: exuperātio ⁊ Marcello a venuſtiano Auguſtali Tuſcie in ciuitate aſſiſina tētus: dū ad ſacrificia ſuaderetur: petijt ſibi deos preſſis preſentari: vt eis immolaret. Ille vero ſtatuam iouis ex precioſo corallio ſibi adduci fecit. Quā ſanctus in terrā elidens confregit. Propter qđ iuſſu venuſtiani manus eius preciſe ſunt. Deinde duos diacones fecit in equuleo leuari: diuiſqꝫ fuſtibus cedi: et latera eoꝝ vngulibus radi: ⁊ ignem ſubterponi. Tūc ambo ſpiritū emiſerunt. Quoꝝ corpora in fluuium iactata a piſcatorib᷒ preſbyteris collecta iuxta viā ſepulta ſunt, Sabin᷒ vero in carcere clauſus: nocte a ſerena matrona fouebat: que manus eius trūcas pro reliquijs reſeruabat. Cuius et nepotem cecum illuminauit: quo miraculo quingenti gentilium ad xp̄m conuerſi ſunt. Poſt hoc dum venuſtian᷒ preſes oculis grauiter langueret: Sabinum ad ſe adductum cum honore rogabat: vt ſicut nepotem ſerene illuminauerat: ſic ⁊ ſe ab oculorum paſſione ſanaret. Quem ſanctus Sabinus penitentia eidem impoſita cum vxore: ⁊ duobus filijs conuertit: ⁊ baptizauit: ⁊ cūcꝫ ab infirmitate liberauit. Hoc audiens Maximian᷒ imperator miſit illuc lucium tribunum qui venuſtianum cum vxore/et duobus filijs Chriſtum cōfitentes decollauit: Sabinum vero ad ciuitatem Spoletanam addductum tam diu plumbatis cedi fecit: donec ſpiritum exhalaret. Cui᷒ corpus vna cū manibus ſerena ſepeliuit. Horum omnium paſſio colitur. iij. kal. Ianuarij.

¶ De ſancto liberale ep̄o ⁊ martyre. Cap. xx.

Liberalis epiſcopus

Liberalis epiſcopus Canneſi. que ciuitas eſt apulie paſſus eſt ſub Adriano imperatore. Quē pater eius Romanus nobilis ſenator eleutherius nomine decedens commendauit euanthie vxori ſue. Illa vero Chriſtiana puerū cuidam ſancto ep̄o tradidit ſacris literis imbuendum. Epiſcopus vero liberalem eruditum cum eſſet annorū. xvj. ad diaconatum/deinde annorū. xviij. ad ſacerdotiū promouit. Et cum multis iam ſignis clareret eundē annorū. xx. ciuitatis Canneſi. ep̄m ordinauit ad ppli preces. Imperator vero veniēs Romā audita liberalis fama miſſo felice comite ad Canneſi. ciuitatē iuſſit eū ſibi Romam adduci. Sanctus vero felicē ad deū cōuertit: ⁊ veniēs ſecū Romam in via baptizauit. Preſentatus igitur Adriano/dū xp̄m libere confiteretur ſuper lectū ereū extenſus igne ſuppoſito/cū ſic per horam manſiſſet: imperator eū ſolui precepit. Et videns ipſum immobilē in craticula oleo peruncta: prunisqꝫ ſubterſtratis eū poni fecit: ſtatimqꝫ ignis diuinitus extinctus eſt: ⁊ craticula tepefacta. Deinde miſſus in ſartaginē oleo plenam ⁊ adipe liquefactis: quaſi in rore permanſit. Tunc de cōſilio cerberi prefecti imperator ipſum in furnū accenſum miſit ſudibus ferreis circumpoſitis: ⁊ oleo ſuperinfuſo. Et cū permāſiſſet illeſus cerberus cōuerſus eſt ad xp̄m: quem imperator in eodē clibano mitti fecit: qui ⁊ ipſe permāſit inuſtus. Imperator vero cerberū decollari mādauit: cui vnda ſanguinis pro baptiſmate fuit: liberalis vero diebus plurib᷒ in cuſtodia detentus inde eductus mittit in amphitheatrū laxata ſibi leena: que ſancti pedibus prouoluta eſt omnino nō tetigit. Inde dimiſſus eſt ſibi leo ferociſſimus: qꝫ ⁊ ipſe eum nō tangens circūſpectus eſt ſanctū: ppter qđ multi paganoꝝ in dño crediderūt. Et alijs qͥdē hec magicis artib᷒ aſcribentib᷒/alijs xp̄i virtuti: orta ſeditione pluſqꝫ quingenti gentilium interfecti ſunt. Quod audiēs imperator cum gladio animaduerti iuſſit. Mater vero euanthia que ipſum Rome ſecuta fuerat dum ſuper corpus filij fueret deprehenſa ab imperatore qꝫ eſſet Chriſtiana: ab eodem in confeſſione fidei ⁊ ipſa pariter decollatur. Quorum corpora ciues Canneſi. ad ſuam ciuitatem tranſtulerunt: ⁊ ibidem honorifice condiderunt: paſſi ſunt autem. iij. kal. Ianuarij.

¶ De ſancto Felice papa. iij. et confeſſore. Capit. xxj.

Felix papa et confeſſor

Felix papa et confeſſor huius nominis tertius in epiſcopatu ſucceſſit Simplicio pape: qꝫ Felix fuit natione Romanus ex patre Felice preſbytero de regione Faſciole/et ſedit annis. viij. menſibus. xj. dieb᷒. xvij. Hic fecit Baſilicam ſancti Agapiti iuxta Baſilicā ſancti Laurentij. Hic cōſtituit eccleſias ab epiſcopo cōſecrandas: ⁊ qđ accuſato dāde ſunt inducie: vt ad reſpondendū preparare ſe poſſit. Et quod accuſatores ⁊ iudices tales eſſe debeant qđ omni careant ſuſpitione. Sub hui᷒ epiſcopatu venit relatio de grecia Petrum Alexandrinum preſbyterū propter hereſim damnatum ab achacio Conſtantinopolitano epiſcopo reuocatum. Qui papa facto concilio damnauit achacium cum petro. Poſt annos iterum tres venit relatio ab imperatore Zenone/vt penitens rediret achacius. Papa vero miſit miſſenum et vitalem epiſcopos: vt ſi inuenirent complices Petri achacium iterum damnarent eos: ſi non offerrent libellum penitentie. Corrupti ſunt autem pecunia ſupradicti epiſcopi: et non fecerunt ſecundū preceptum ſedis apoſtolice. Tunc Felix fecit diſcuſſionem: ⁊ inuenit ambos epiſcopos pecunia corruptos: ⁊ eiecit eos a communione vna cum achacio/⁊ Petro. Hoc factum eſt tempore Odoacri regis. Hic fecit ordinationes duas per menſem Decembris/preſbyteros. xxviij. diacones. v. epiſcopos per diuerſa loca numero. xxxj. qui ſepult᷒ eſt in Baſilica beati Pauli apoſtoli. iij. kalen. Ianuarij tempore Zenonis imꝑatoris. Et ceſſauit epiſcopatus dies quinqꝫ.

¶ De ſcō Silueſtro papa ⁊ cōfeſſore. Cap. xxij.

Silueſter Papa

Silueſter Papa huius noīs primus natione Romanus ex patre Ruffino Melchiadis pape ſucceſſor ſedit annis viginti tribus: mēſib᷒ vndecim. Hic a matre Iuſtina xp̄iana poſt patris obitum tradit᷒ eſt Cyrino preſbytero/a quo ſacris lr̄is eruditus: ⁊ ipſe preſbyter ordinat᷒: ⁊ hoſpitalitatē ſummopere exercebat: vñ ⁊ Timotheū xp̄ianū ab Antiochia veniētē hoſpitio ſuſcepit. ¶ Qui poſt annū p̄dicās xp̄m martyriū paſſus eſt: vt dicet in ei᷒ paſſione. x. kal. Septēbris: Sꝫ dū Tarquini᷒ prefect᷒ qui Timotheū occiderat/ei᷒ diuitias a Silueſtro ipſi᷒ hoſpite requireret: poſtqꝫ Silueſtrū huius facti neſciū cōperit: ⁊ eū ſacrificare precepit: ⁊ immolare renuentē cedi fecit: ⁊ in carcerē trudi: cōminās eidē oīa gn̄a tormētorū. Quē Silueſter in ipſa nocte moriturū p̄dixit: qđ et factū eſt. Nā dū Tarquini᷒ cenaret/os piſcis in ei᷒ gutture verſatū ipſum nocte media ſuffocauit: ⁊ Silueſter mane a populo de carcere liberat. Uerum dum perſecutione Conſtantini imperatoris adhuc gentilis Mela

chiades papa per martyriū ad Chriſtū migraſſet: Silueſter preſbyter ex̄pū eo diu renitens ab oī clero et populo in ſummū pontificē electus eſt: qui fide feruentiſſimus/ ⁊ ſapiētia ac cōſilio clarus: charitate diffuſus etiā a gentilibus amabatur. Hic omniū orphanorū: viduarū: ⁊ pauperū noīa in matricula habebat: ⁊ oībus neceſſaria prouidebat. Conſtituit quartam et ſextā ferias: ⁊ ſabbatum ieiunijs obſeruandas: quintā vero feriā quaſi dñicam celebrandam. ¶ Grecis ꝗ dicentibus xp̄ianis ſabbatū potius ꝙ quintā feriā celebrādam. Rn̄dit Silueſter hoc fieri non debere: ⁊ q: eſt traditionis apl̄ice: et q: dñice debetur cōpaſſio ſepulture: quinte vero ferie dignitatē oſtendit: q: eo die dñs celos aſcendit: ⁊ ſacramētū eucharīſtie inſtituit: ⁊ eccleſia chriſma cōficit. ¶ Dū autē Conſtantinus imperator xp̄ianos perſequeretur: in incurabilē cecidit plagam lepre. Cui pontifices idolorū deorū reſponſo cōſuluerūt: vt tribus milibus infantibus adductis Romam eorū ſanguine piſcina repleatur: in quem calidum imperator balneādus deſcendēs a lepra protinus mundaretur: quod ⁊ decretum eſt. Egrediente autē Conſtantino ad locū vbi balneū parari debebat/ infantiū occidendorū matres puerorum ei obuiā: que reſolutis crinib⁹ miſerabiliter vlulabant. Quod videns imperator abhorruit facinus: et iuſſit ſtare carrucam: ⁊ erigens ſe facundiſſima oratione populū allocutus eſt. Oſtendens qualiter dignitas imperij Romani de fonte naſcitur pietatis: que hanc etiam legem dedit: vt capitali ſententie ſubderetur quicūꝗ in bello aliquem occidiſſet infantē: quod amplius Auguſtū adimplere decebat: multiſꝗ rationibus perſuaſit a tāto omnimode facinore deſiſtendum. Et dum in eius laudem populus dictum principis approbans acclamaſſet: matrib⁹ pueros cū multis donis reſtituit: ipſe vero ad palatiū redijt. Nocte igitur inſequente eidem beatus Petr⁹/ ⁊ Paulus apl̄i in ſomnis aſtiterūt: ⁊ q: innocentis ſanguinis effuſionem exhorruerat: ſe ſibi miſſos a dño dicunt dare imperatori recuperande cōſiliū ſanitatis: admonentes vt Silueſtrū vrbis Rome ep̄m: qui perſecutiones ſuas fugiēs in montē ſoractē cū ſuis clericis latitat/ ad ſe introducat: qui ſibi piſcinā pietatis oſtenderet: ex qua lotus ⁊ mundus a lepra pariter aſcenderet. In cuius beneficij viciſſitudinē: ⁊ xp̄o credens idolorū templa deſtruat: ⁊ eccleſias erigens: deinde vere fidei cultor exiſtat. Euigilās Conſtātinus pro Silueſtro ad montē ſoractē miſit. Qui videns milites credidit ſe ad martyriū euocari: ⁊ ſocios hortās cum ſuis preſbyteris et clericis ad imperatorē acceſſit: cui aſſurgens eū gratanter recepit: a Silueſtroꝗ reſalutat⁹ narrauit ei ſui ſomnij viſionem: percunctāti vero qui eſſent illi dij qui ſibi apparuerant: qui vocantur Petrus/ ⁊ Paulus/ Silueſter rn̄dit illos eſſe xp̄i apoſtolos: ⁊ nō deos: ⁊ ad preces imperatoris miſſo diacono apoſtolorū imagines preſentari fecit. Quas vt imperator aſpexit: illos eſſe qui ſibi apparuerant exclamauit: nec iā differēdam pietatis piſcinam in qua lotus poſſet a lepra mundari: cum ſanctus Silueſter piſcinā hāc baptiſma ſacrū expoſuit: ⁊ imperatorē de xp̄i fide diligēter inſtruxit: cathecuminū fecit: ⁊ biduanum ſexte ferie ⁊ ſabbati ieiuniū ei indixit: et vt carceres aperiret commonuit. Veſpere ergo ſabbati in palatio Lateranē. intra Thermas imperatoris balneum iuſſit preparari: ⁊ fontē benedixit: Conſtantinūꝗ veſtibus exutum firmiter credentem in aquam demerſit et baptizauit: vbi et mirabilis emicuit ſplendor lucis: ſicꝗ Cōſtantinus a lepra mentis ⁊ corporis de fonte mūdus aſcendēs/ xp̄m ſe vidiſſe teſtatus eſt: qui prima ſui baptiſmi die hāc legem dedit: vt xp̄s tanꝙ verus deus ab omni vrbe Romana coleretur. Deinde per duodecim dies ſubſequētes ſingulis diebus ſingulas ꝓtulit leges in fauorē xp̄iane fidei et eccleſiaſtice libertatis: de quibus in ei⁹ hiſtoria tractabitur. xij. kal. Junij. ¶ Poſt hoc edificatis Baſilicis ſaluatoris iuxta ſuū Lateranē. palatium: ⁊ apoſtolorū Petri/ ⁊ Pauli Lateranē. palatiū pape conceſſit: Romanā eccleſiā cunctarum eccleſiarum matrē eccleſie cōſtituit: ⁊ ſedē apoſtolicam multis inſignibus: et priuilegijs decorauit: multaſꝗ in vrbe eccleſias fabricauit. ¶ Hec poſtꝙ Helena Conſtātini mater bithynie cōſiſtens audiuit: per lr̄as laudat filiū de relicta cultura idolorum: ſed ipſum increpat: ꝙ relicto deo iudeorū in crucifixum hominem credat. Reſcribit auguſt⁹ vt ad ſe veniēs iudeorū magiſtros adducat: vt ex diſputatione mutua appareat fides vera: duxit igitur Helena cxl. doctiſſimos iudeorū: inter quos erant. xij. ſapientia pre ceteris rutilantes. Qui ad diſputandū corā imperatore cum Silueſtro cōuenerūt ſtatutis duobus philoſophis gentilibus ſapientiſſimis: ⁊ iuſtiſſimis Cratone ⁊ Zenophilo: ad quos tanꝙ iudices partium pertineret ſnīa dicendorū. Noīa aūt ſapientū iudeorum ſunt hec: Abiathar: Jonathas: Godolias: Anna: Doeth: Chuſi: Beniamin: Aroel: Jubal: Athan: Sileon: Zambri. Cum quibus Silueſter ſolus diſputans fidē xp̄i euidentiſſimis rōnibus cōprobauit: ⁊ ex ſnīa iudicum iudeos mirabiliter cōfutauit. Et dū de mutuo cōſenſu partiū ad miraculorum experientiā ventū eſſet: vltim⁹ ex iudeorum ſapiētibus Zambri qui erat magus: iactauit ſe nomen ineffabile dei ſcire: cuius virtutē audire non valet aliquod animal/ quin cōtinuo moriatur. Et cum adductus fuiſſet Taurus ferociſſim⁹ vix in centū bobus tractus: ſtatim vt Zambri in aure tauri verbū protulit: taurus mugiēs/ eiectiſꝗ oculis expirauit. Judeis ergo Silueſtro inſultantibus ſanctus hoc nomē nō dei/ ſed demonis eſſe oſtendit: cuius prolatione viuētes mortificantur/ ex eo ꝙ nomē veri dei virtutem habet etiā mortuos ſuſcitandi. Cūꝗ Zambri ad taurum ſuſcitandū a iudicibus vrgeretur: ⁊ ille cōtra tauri ſuſcitationē virtute ieſu xp̄i ſi poſſet/ referret: ſeꝗ cū ſuis crediturum exinde ꝓmitteret: Silueſter oratione premiſſa xp̄i noīe inuocato nō ſolū taurum mortuū excitauit: quinetiam de ferociſſimo manſuetiſſimum remiſit. Sicꝗ reginā/ ⁊ iudeos ac iudices: ⁊ multos de populo ad fidē xp̄i cōuertit. ¶ Poſt hoc dum ad imperatoris aures veniſſet draconē in fouea quadā latere: qui ex quo ipſe fidē xp̄i receperat: operante diabolo pluſꝗ. ccc. ſolo flatu peremerat: ⁊ imperator hoc ſancto pontifici retuliſſet. Ille ad dñm orauit: ⁊ ſe draconē alligaturū obtulit. Cui beatus Petr⁹ apparuit: ⁊ vt ſecur⁹ ad draconē deſcenderet imperauit: ac vt ipſius os filo ligaret in xp̄i nomie monuit. Deſcēdēs ergo Silueſter in foueā duob⁹ ſolū p̄ſbyteris aſſumptis p cētū quinquaginta gradus duas ſecum ferēs laternas ibi draconis ſibilantis os vt ei iuſſum fuerat alligauit: ⁊ vſꝗ ad diem iudicij ibidē incluſit. Et aſcendens duos magos reperit: qui eum ſecuti fuerant: vt viderēt quid ageret/ ne populū decipere poſſet: quos draconis flatu fetido pene mortuos ſecū eduxit incolumes atꝗ ſanos. ¶ Deinde Conſtantinus imperator Romanā prouinciā cum tota vrbe dei eccleſie donauit: ⁊ Byzantiū mutato noīe Cōſtātinopolis reedificauit: ⁊ illucꝗ imperiū trāſtulit. Et beat⁹ Silueſter in vrbe remāſit. ¶ Hui⁹ p̄cepto aſſentiēte imperatore Cōſtātino ⁊ preſidēte cōcilio in Nicea Bythinie ciuitate celebrata eſt prima ſynodus. cccxviij. patrū q̄ fidē catholicam expoſuerūt: ⁊ multa decreta ꝯſtituerūt. In quo cōcilio Silueſter ep̄s Oſio ep̄o Cordubēſi. ⁊ Victori Abitaleſi. vices apoſtolicas commiſit: vbi et damnati ſunt Arrius: et Pothinus: ⁊ Sabellius heretici: ⁊ eorum ſequaces. In vrbe vero Roma cum auxilio Auguſti celebrauit ipſe conſilium. cc. epiſcoporum vbi eoſdem hereticos damnauit. ¶ Hic conſtituit chriſma ab epiſcopo confici: et vt epiſcopus baptizatum conſignet propter hereticam ſuaſionem: et vt baptizatum ſtatim et a fonte leuatum liniat chriſmate preſbyter in vertice propter mortis periculum. Conſtituit etiam vt nullus laicus clerico crimen audeat inferre: et vt Romanus preſul a nullo iudicetur: ⁊ vt preſbyter nō ꝯdemnetur niſi ſub. xl. teſtiū certa cōprobatiōe. Et vt in noīs ordi

nis maiorē nullus poſſit accuſare:ꝛ vt clericus ante laicos nō iudicet:ꝛ vt nullus clericus ꝑpter cauſam quālibet in curiam introiret niſi in eccleſia tantum. ¶ Hic conſtituit vt diaconi dalmaticis vterentur:ꝛ vt ſacrificiū altaris non in ſerico neqꝫ in panno tincto niſi tātū in lintheo terreno procreato:ꝛ mundo celebretur/ſicut ꝛ corpus dñi noſtri in ſindone munda ſepultū eſt. Conſtituit etiam vt ſi qͦs deſideraſſet in eccleſia militare vel proficere:vt eſſet lector dies .xxx. exorciſta .xl. acolit⁹ annos .iiij. ſubdiaconus annos .v. diaconus .vij. preſbyter annos .iij. ꝓbatus:ꝛ ſic in epm̄ cōſecraret. Cōſtituit inſuper vt ſi quis mortis reus ad eccleſiā cōfugeret iudicium mortis euadat:ꝛ alias multas conſtitutiones decreuit. Qui poſt opera multa laudabilia quieuit in pace .ij. kal. Januarij imperāte Conſtantino circa annum dñi .cccxc. ſepultuſqꝫ eſt Rome iuxta palatium Octauiani in loco qui dr̄ ad caput:ꝛ ceſſauit epat⁹ dies .xv.

¶ De ſctō Barbatiano preſbytero ꝛ ꝯfeſſore. Cap. xxiij.

Barbatian⁹ pſbyter cū Timotheo preſbytero de Antiochia venit Romā:q ſanātes egrotos multa miracula opabant̄. Quorum famā audiēs galla placidia Auguſta que tunc cū filio ſuo Valētiniano impatore Rauenne reſidebat:cū eodē principe venit Romā ad predictos dei famulos viſitandos. Honorio altero imperatore euidē filio tūc mediolani degente. Dum ergo regina Romā puenitſet:inuenit Timotheum preſbyterum ad xp̄m migraſſe. Barbatianus vero in cimiterio ſancti Calixti morabat̄ occulte ieiunijs ꝛ orationibus intētus. Qui ab Auguſta requiſitus et cognitus/rogatus eſt ab ea:vt quādā eius ancillam oculorū grauē languorē patientē ſanaret. Cui ille ſudariū ſuū miſit:eiuſqꝫ cōtactu oculi ancille ſanati ſunt. Deinde gallogenē quendā imperatoris famulū qui de ſcala cadens pedē cōtriuerat liberauit. Theodorū quendam cecū illuminauit:ꝛ alia plura miracula fecit. Quē multis precib⁹ Auguſta galla:ꝛ filius eius Valētinianus impator ſecū Rauennā duxerūt:vbi iuxta palatiū edificauit eccleſiā ſancti Joannis baptiſte:ꝛ cenobiū monachorum conſtruxit. Sed dum regina eccleſiā ſancti Joannis euāgeliſte a fundamētis erexiſſet/quā in eius noie cōſecrari volebat:ꝛ anxiaret̄ multū:eo ꝙ nullas reliquias beati apl̄i ibi ponēdas habere poſſet:orātibus nocte Barbatiano ꝛ regina:apparuit ſctō dei btūs euāgeliſta altare thurificās:ſanctuſqꝫ preſbyter reginā que aliquātulū dormitauerat excitauit:que etiā euāgeliſtā cōſpiciens dū propius feſtinaſſet:vt pedes ei⁹ teneret:ipſe diſparuit:vnū tñ ex ſandalibus in manib⁹ Auguſte reliquit:qͦd ibidē repoſitū ꝑ magna reliquia ꝯſeruat̄. Poſt hec dū Theodorā quandā nobilem a fluxu ſanguinis liberaſſet:ꝛ ob hoc illa virū dei frequētaret:vir ſuus vir eius zelotipie ſpū duct⁹ Barbatianū ſummo mane ad eccl'iā tendētē occidere voluit:qui educto gladio et erecto brachio ita detētus eſt/ꝛ fact⁹ immobilis:vt nec loq̄ potuit:nec brachiū deponere:nec inde ſe mouere donec clara die inuētus petm̄ ꝯiū cūctis cōfeſſus eſt. Quieuit autē ſctūs in pace .ij. kal. Januarij ſepult⁹ in monaſterio ſuo ab Auguſta galla:ꝛ a ſctō Petro archiepō:vbi ꝛ q̇eſcit miraculis choruſcans.

¶ De ſancta Columba virgine et martyre. Cap. xxiiij.

Colūba virgo paſſa eſt in ciuitate Senonēſi. ſub Aureliano imperatore q̄ apud ipſam vrbē reſidens virginē ſibi delatam vt xp̄ianā teneri fecit:quꝫ dū ſacrificare nollet/nec nubere:iuſſu imperatoris adducta eſt ad locū publicum meretriciū:vt oībus ſibi illudere volētibus exponeret̄. Ad quā dū iuuenis quidā laſciuus noīe barinchā eſſet ingreſſus:vrſa feroſſiſſima de cauea fugiens illuc acceſſit:ꝛ ipſum apprehenſum ad terrā ſtrauit/intēdēs in columbā:nutibus quodāmodo interrogans quid iuberet:ſed ea mādante iuuenis ſine leſione dimiſſus cōuerſus eſt. Vrſa vero ante ianuā ſe ponēs neminē ingredi dimittebat:qͦd audiēs imperator:ignē circa cellam accendi fecit. Vrſa autem iubente virgine per tectum aſcendēs aufugit. Moxqꝫ imber ab Aphrico veniēs ignem extinxit. Quam Aurelianus extra ciuitatem adductā decollari mandauit. Sepultaqꝫ eſt apud Senoſi. .iij. kal. Januarij.

¶ De ſancto Sauiano ꝛ ſocijs epiſcopis et martyribus. Cap. xxv.

Sauian⁹:Potentian⁹/ꝛ Altinus epi fuerūt ex ſeptuagintaduobus diſcipulis xp̄i miſſis a beato Petro aplo ad gallias p̄dicandas:vbi Sauianus primas toti⁹ galliarū ꝓuincie cōſtitutus verbo ꝛ exēplo vna cum ſibi adiūctis ſociis populū inſtanter docebat:ꝛ multa miracula faciebat. Sed dum apud Senoſi. predicaret:tentus ab infidelibus pro xp̄i nomine decollatus eſt: ibiqꝫ tumulatus:ꝛ ei ſucceſſit in epiſcopatu Potētian⁹: qui ꝛ ipſe verbo predicationis inſiſtēs/poſt modicum tēpus martyriū paſſus eſt. Corpuſqꝫ eius auibus et feris expoſitum diuina gratia intactum permanens a fidelibus recollectum vna cū Sauiani corpore ſepultum eſt .ij. kalendas Januarij vbi multa miracula in egrotātium membris/et obſeſſis a demonibus deus operabat̄. Poſt quos paſſi ſunt etiam ſancti Altinus/Serotinus/et Edoardus:ꝛ ſepulti apud martyres prefatos. Quorum omnium corpora poſtmodū a venilone eiuſdem vrbis antiſtite tranſlata ſunt in beati Petri Baſilicā contiguam Anno domini .Dccc.xlvij. .vij. kal. Septēbris tempore Lotharij/et Ludouici/ꝛ karoli imperatorū. Vbi audite ſunt voces angelice deo gratias agētes.

¶ De ſancto Odilone abbate. Cap. xxvj.

Odilo abbas cluniacēſi. floruit tpe Othonis .iij. cui⁹ vitā ſcripſit Hugo cluniacēſi. q in aluernia natus militis fili⁹/adhuc infans oīm membrorū impos et egritudine fact⁹ incedere nequibat. Dū autē die quadā nutricalis intēta cū iuxta ianuā eccl'ie btē virginis reliq̄ſſet:puer quaſi diuino inſtinctu manibus ꝛ pedibus reptās eccleſiā intrauit:ꝛ altare petijt:et ſe ſtudens erigere aram cōtingens ſanitatē mox recepit. Igit̄ in adoleſcentia ſua primo fact⁹ eſt clericus eccl'ie ſancti Juliani martyris in aluernia:dehinc ſub ſctō Maiolo abbate Cluniacēſi. monachus effectus in ſancta cōuerſatione quadriennio viuens defuncto maiolo abbas a monachis electus eſt. Qui inter cetera eius ſanctitatis inſignia: nulla cura vel ſolicitudine potuit prohiberi:quin quotidie celebraret:vnde in extremis poſitus adraldū monachum fecit calculare quot miſſas celebraſſet .lvj. annis quibus monaſterium rexerat:quaſi de his a domino iuxta numerum precium recepturus. Pauperibus compatiens manu largiſſima tribuebat:vt etiā famis tēpore ſacra vaſa:ꝛ coronas ab imperatore oblatas eccleſie ꝛ diſtraheret:ꝛ pecuniam ſuſcept. erogaret. Beatam quoqꝫ dei genitricem in ſumma deuotione habebat:ꝛ vitam arctiſſimam obſeruabat. Hic puerum cecum a natiuitate illuminauit. ¶ Dum in .xl. ad men-

ſam ederet panem cineribus inuolutū:aquam a miniſtro in potum petiit:illeq; obtulit. Et dū ſanctus vini ſaporem guſtaſſet:miniſtrū q ſibi vinum porrexiſſet redarguit. Iterumq; aquā ſibi de fonte allatam in vinum cōuerſam guſtādo cognouit. ¶ Apud ticenum latro velamen altaris eius furatus vendere ipſum nullatenus in foro potuit:⁊ rediens manum aridā repente ſenſit: furtūq; reportans ⁊ veniam petens oratione ſancti ſanitatē meruit. ¶ Dum odilo ticenum feſtinaret:flumē intumeſcens quod cuncti vadare timebāt ſine leſione cum ſuis tranſiuit:qđ dum quidā alij attentarent vix euaſerunt. Sequēti nocte apud quendam hoſpitatus eſt:vbi lucerna accenſa vento extinguitur:et dum vir ille odilonē inuocaſſet:celeſti luce tota nocte domus illuſtratur. ¶ Veniens autē ad monaſterium ſancti Marcelli martyris fluuiū inundantem mirabiliter impetuoſum cū oībus trāſuadauit:et ceteris vſq; ad femora madefactis:quod etiam preter naturā fuit:aqua ſibi adhuc maiori miraculo vix vſq; ad talos attigit. ¶ In monaſterio ſancti Martini apud ſtratam publicā recept⁹ cum oīm copiam ad veſcendū exceptis piſcibus haberet:piſces modicos allatos benedixit:⁊ iuſſit apponi. Et cū eſſent multi diſcumbētes oēs inde abundanter refecti ſunt:⁊ adhuc plurima ſuperfuerunt. ¶ Rome etiam degens apud monaſterium dei genitricis qđ eſt in monte auentino dum vinum ſibi/⁊ ſociis habile defuiſſet:vaſculū melioris vini ſibi oblatū eſt. de quo oībus abundanter infuſo cunctis ad ſufficientiam fuit: adeo vt nihil alicui defuerit neq; ſuperfuerit. ¶ Apud Taurinū quidam febricitans dum aquam lotionis manuū Odilonis collectam guſtaſſet continuo a febre liberatus eſt. ¶ In mōte Joriani pauperibus peregrinis ſitientibus obuiās vinum modicum qđ in flaſcone habebat ppinari iuſſit:⁊ omnib⁹ potu ſatiatis:vas poſtmodum plenum repertum fuit. ¶ Imperator Henricus cuppam vitream Damaſceno opere pulcherrime depictam ſibi preſentandam miſit:quam dum fratres mirarentur nuncio adhuc petente de manu vnius caſu cecedit:⁊ confracta eſt. Odilo igitur timens ne ex hoc imperator contra fratrem indignaretur:fragmēta collegit:⁊ oratione fuſa cuppam reintegrauit. Hic prim⁹ diuina reuelatione feſtum cōmemorationis defunctorum poſt feſtiuitatem omnium ſanctorum celebrauit: ⁊ toti ſuo ordini celebrandum induxit. ¶ Benedictus papa decimus qui eū multo honore Rome ſuſceperat defunctus apparuit Joanni epiſcopo portuenſi dicens q eterne pene dānat⁹ eſſet/niſi Odilonis merita ⁊ orōnes obſtitiſſent. Sed tamē diudium in purgatorio cruciatus/ſperabat eius precibus ad paradiſum tranſire. Que dū Joānes epūs abbati intimaſſet:odilo pro benedicto papa per ſeipſum orauit:⁊ cunctis fratribus ordinis idem impoſuit. Et poſt dies modicos Eldeberto monacho papa Benedictus apparuit nimium fulgēs: et maximo cetu mirabiliter reſplendente aſſociatus. Qui odilonis monaſterium ingreſſus/eidem gratias egit aſſerens ſe ipſius ⁊ eius ordinis ſuffragiis a penis purgatorij liberatum. ¶ Ante fere quinquennium finis vite ſue graui morbo cruciatus eſt. Mortiq; proximus diabolum ſibi aſſiſtentem terribiliter increpauit / cur ante ſe venire preſumpſerat : moxq; malignus diſceſſit. Sicq; ſacra ſumpta communione Anno domini M. xlviij. etatis autem ſue. lxxvij. ordinationis vero ſue. lvj. Quieuit in pace ſecundo kalend. Januarij. ¶ Eadem hora fratri Gregorio monacho velut ſtella ſplendens apparuit : ſeq; ante conſpectum domini beata vita gaudere nunciauit. Cuius corpus in ipſa eccleſia ſepultum eſt miraculis clarens. ¶ Hic plures elegantes ſermones compoſuit : qui a fratribus eius ordinis ſepius per annum leguntur.

¶ De circunciſione domini noſtri.
Capit. xxvj.

Circunſio domini

noſtri kalen. Januarij. iiij. ex cauſis ab eccleſia inſtituta videtur : videlicet propter feſti natiuitatis repetitionem:propter Chriſti aſſumptam circūciſionem:propter eius ſanguinis primam effuſionem:ppter noui nominis impoſitionem. ¶ Primo ergo celebratur propter natiuitatis domini repetitionem. Nam illud feſtum improprie vocatur octaua natiuitatis. Nā quia Chriſti natiuitas tendebat ad mortem: Ideo improprie octauam habere dicitur:obitus enim ſanctorum ideo octauam habent:quia ipſi tunc naſcuntur ea natiuitate que eſt ad vitam eternam quam octaua reſurrectionis ſignificat. Eadem ratione videtur q natiuitas virginis ⁊ Joannis baptiſte improprie octauam habent. Similiter nec reſurrectio domini:quia iam facta erat ipſa reſurrectio in re. Sed nota quod eſt octaua ſuppletionis:venerationis:deuotionis/et figurationis. Octaua ſuppletionis ſiue repetitiōis eſt octaua natiuitatis/in qua ſupplemus qđ minus in feſto factum fuerat:ſcilicet officium de parturiente:vnde et oratio ⁊ reſponſoria dici pertinent ad puerperam virginem:⁊ officium miſſe in qua in quibuſdam eccleſiis cantat. Vultū tuum ⁊c. ¶ Octaua venerationis eſt octaua paſche: pentheceſtes:natiuitatis domine noſtre:⁊ Joānis baptiſte. ¶ Deuotionis vt cuiuſlibet ſancti poſſunt fieri octaue. ¶ Figurationis ſunt octaue inſtitute de ſanctis/ que ſignificant octauam future in eis reſurrectionis:vt eſt octaua ſancti Stephani: Joannis euangeliſte : Laurentij et apoſtolorum ⁊c. Eſt ergo illud feſtū non octaua natiuitatis proprie:ſed repetitio ſiue ſuppletio illius feſti. ¶ Secundo propter a Chriſto aſſumptam circunciſionem:quam Chriſtus propter ſex cauſas aſſumere voluit. ¶ Primo ratione ſui ſcʒ vt verā carnem aſſumpſiſſe oſtenderet vt ex hoc cōfunderet errorē manicheorū dicentiū xp̄m corpus fantaſticū habuiſſe. Corpus enim fantaſticū nec mutilatur:nec ex eo ſanguis effunditur. ¶ Scđo ratiōe noſtri. Nā q: ſm auguſtinū. Ois xp̄i actio noſtra eſt inſtructio:ideo circunciſus eſt in carne:vt nos circuncidi debere monſtraret in mente:⁊ etiā exterius in opere:⁊ ſermone. Circūciſio autē noſtra exterior debet eſſe in habitu ne ſit notabilis. In ſermone ne ſit reprehēſibilis. Et in actione ne ſit cōtemptibilis: vt ſcilicet circuncidatur viſus a ſuperflua viſione:auditus a ſuperflua auditione ⁊c. Interior aūt ſimiliter debet eſſe. In cogitatione vt ſit ſancta. In affectione vt ſit pura. Et in intētione vt ſit recta. Col. ij. Circūciſi eſtis circunciſione nō manufacta in exploratione carnis/ ſed circunciſione xp̄i. Tertio ratione iudeorum vt excuſabiles nō eſſent. Si enim circunciſus non fuiſſet:iudei ſe excuſare potuiſſent dicentes:diſſimilis es patribus: ideo nō recipimus ⁊c. ¶ Quarto ratiōe demonū ne myſterium incarnationis cognoſcerent. Cum enī circunciſio ſit cōtra peccatum originale:credidit diabol⁹ ⁊ hūc ſimiliter peccatorē eſſe. Eadē ratione voluit matrē deſponſatam habere:vt crederet diabolus Jeſum a Joſeph genitū eſſe. ¶ Quinto ratione perfecte iuſtitie adimplende. Sicut enim baptizari voluit:vt omnem iuſtitiam adimpleret:ſic etiam circuncidi vt eandē nobis humilitatem oſtenderet. ¶ Sexto ratione legis adimplēde ſiue approbande:quomodo enī diceret:non veni ſoluere legem/ſed adimplere ſi circunciſionem reſpuēs ſtatim a mandati ſolutione cepiſſet:vt dicit Ambroſi⁹. ¶ Poteſt addi ⁊ ſeptima ratio q ſcilicet octaua die circunciſus eſt:vt ſpiritualiter inſinuat q in octaua reſurrectionis ab omni pena et miſeria circuncidemur. Et hoc habet denotare circunciſio que fiebat octaua die: vt q: mundi decurſus ſex etatibus deuoluitur:ſeptima etas morientium:octaua reſurgentium:in qua perfecta

erit circūciſio facta ī carne nr̄a in q̄ oēs defecꝰ / ⁊ miſerie pcidenī. ¶ Cauſe autē q̄re circūciſio data fuit ſunt ſex que his verſibus continētur. Cauterū: ſignum: meritum: medicina figura. Exemplum fuit olim circunciſio dura. ¶ Tertio propter ſanguinis xp̄i primam effuſionē. ¶ Hodie enim xp̄s ſanguinem ſuū pro nobis fundere cepit qui ipſum pluries: videlicet quinqȝ vicibus p nobis effundere voluit. Primo in circunciſione: qḋ fuit noſtre redemptionis initium. Scḋo in oratione: qḋ fuit noſtre redemptionis deſideriū. Tertio in flagellatione: qḋ fuit noſtre redemptionis meritum: q2 liuore eius ſanati ſumꝰ. Quarto in crucifixione: qḋ fuit noſtre redēptionis preciū: tunc eīn q̄ nō rapuit exoluit. Quinto in lateris apertione: qḋ fuit noſtre redemptionis ſacramentum. Inde enim exiuit ſanguis ⁊ aqua: qḋ figurauit nos per aquam baptiſmi mundari debere: qḋ habet efficaciam a ſanguine xp̄i. ¶ Quarto celebratur propter nominis impoſitionem: quia vocatum eſt nomen eius Jeſus. ¶ Hoc autem nomē apparet mirabile in figura: in ſcriptura ⁊ operatura. Primo in figura: figuratum enim fuit hoc nomen in Joſeph filio Jacob / de quo dicit̄ Gen. xlj. quod Pharao appellauit nomē eius lingua egyptia ſaluatorem mundi: quod autem Jeſus ſaluator interpretetur / oſtenditur Matth. j. Uocabis nomē eius Jeſum. Ipſe enim ſaluum faciet populum ſuum a peccatis eorū. Joſeph igitur qui ſaluator a Pharaone fuit appellatus: figurabat Chriſtū qui a deo patre Jeſus idest ſaluator eſt nominatꝰ: vt ſicut Joſeph a fratribus venditus triginta argēteis: egyptū idest tenebras a tpalis famis oppreſſione liberauit: ⁊ populum collecto frumento refecit. Sic Jeſus ſaluator a iudeis emptus totidē nummis ſeculum iſtum tenebroſum a ſpiritualis inedie tabefactione redemit: ⁊ populū celeſti pane hoc eſt ſuo ſacratiſſimo corpore ſatiauit. Et ſicut ille factus eſt dn̄s egypti: ita ⁊ Jeſus factus eſt iudex totiꝰ ſeculi. ¶ Item figuratū eſt hoc nomē in ieſu filio nun: qui alio nomine dicit̄ Joſue: q̄ fuit ſucceſſor moyſi in populi hebreoꝝ ducatu: vt ſicut ille populū dei p deſertum educens eundem ad terrā promiſſam introducere nequiuit: qḋ ſucceſſor eius ieſus adimpleuit. Sic per allegoriam moyſes quidē populo dei legē dedit: ipſum autē ſaluare non potuit: nec ad promiſſam terram viuentium introducere: quod ieſus ſaluator moyſi ſucceſſor legis gratie lator effuſo ſanguine ſuo perfecit. Et ſicut ille aperto iordanis flumine populū ad terram promiſſam induxit: ſic ⁊ ieſus iſte patefacto baptiſmate qḋ ad literam in eodē fluuio habuit exordium in xp̄o populū ſuum ad eternā gloriam immiſit. ¶ Item figuratum eſt in ieſu ſacerdote magno qui poſt captiuitatem babylonicā populum in hieruſalem reducens / templū reedificauit. j. Eſdre. v. Figurabat enim ieſum qui eſt ſacerdos in eternum ſm̄ ordinem melchiſedech: qui poſt diaboli captiuitatem populum redimens ad hieruſalem celeſtem que eſt mater noſtra per ſuū ſanguinem reportauit: ⁊ templum militātis eccleſie propter peccatū hoīs diruptū refecit. ¶ Secūdo in ſcriptura: hoc eſt ineffabile nomen dn̄i: quod grece dicitur tetragrammaton a tetra qḋ eſt quatuor: ⁊ grāma litera ⁊ on deus. quaſi deus quatuor literarum: qḋ in lamina aurea de precepto ſculptū: in fronte ſummi ſacerdotis pēdebat. Et cū inter decē nomina hebraica quibus deus nominatus eſt nullum reperiatur. iiij. literarum quod nō ſit plurium vel pauciorum: ſolum hoc nomen ieſus in hebreo. iiij. literis inſcribit̄ ſcilicet / ioth / he / vau / he. His enim literis nomē dei ineffabile tetragrāmaton ſcriptū fuit: que quatuor litere in lingua noſtra ſonant principium vite paſſionis: quaſi dicatur ꝙ iſte ieſus eſt principium vite paſſionis: ideſt per paſſionem. Cum enim hebreorum grammatica prepoſitionibus careat: loco prepoſitionū que ſeruiliꝰ accuſatiuo caſui ponunt genitiuum. ¶ Tertio in operatura: vnde dicit Petrus rauē. Hoc eſt nomē quod reddit cecis viſum: ſurdis auditum: claudis curſum: ſermonē mutis: vitā mortuis: totamqȝ diaboli poteſtatem virtus huius nominis de obſeſſis corporibꝰ effugauit ⁊c. ¶ De carne autem circunciſionis domini dicitur ꝙ angelus eam Karolo magno detulit: ⁊ ipſe eam Aquiſgrani in eccleſia beate virginis collocauit: quam poſtea fertur tranſtuliſſe caroſiū. Nunc autem dicitur eſſe Rome in capella Lateranēſi. que dicitur ſancta ſanctorum: vnde ibidem ſcriptū legitur. Circūciſa caro Chriſti: ſandalia clara. Ac vmbilici viget hic preciſio chara.

¶ De ſctō Baſilio ep̄o ⁊ confeſſore. Cap. xxvij.

Baſiliꝰ epiſcopus ⁊ doctor grecorū / cuius vitā amphilochius iconij ep̄s ſcripſit de Ceſarea capadocie oriundus: ſeptennis a parētibus ſtudijs philoſophie traditus: ſtuduit apud athenas cū gregorio nazianzeno et Juliano: ⁊ Libanio in doctrinis grecis. Cumqȝ in ſcripturis illis ad ſenſum ſuū creatorē inuenire non poſſet: eidem nocte orā ti quidam ſplendor illuxit: et induxit eum ad perluſtrandum totius religionis ſcripturam. Profectuſqȝ in egyptū ſacrarum literarū ſtudio ſe exercitans iam mente xp̄ianus / reuerſus in greciam multis philoſophis viam ſalutis oſtendit. Inter quos Eubolum preceptorem ſuum diſputantem redarguit. Cum quo triduo ſine cibo continue permanens: ſecūqȝ de diuinis conferens eum conuertit. Qui omnibus ſuis pro Chriſto erogatis venerunt Antiochiam: vbi ⁊ Libanio ſophiſte ⁊ diſcipulis eius Chriſtum predicauerunt. Inde veniētes hierlm̄ ab ep̄o Maximino baptiſmum petierunt: qui eos ſecumqȝ duxit ad iordanem. Dumqȝ Baſilius ſignum fidei a deo peteret: venit ſuper eos lux immenſa ſicut fulgur: ⁊ columba ex fulgure deſcēdens turbauit aquam ⁊ auolauit. Ibiqȝ baptizati antiochiam reuerſi ſunt vbi ſub Meletio ep̄o Baſilius diaconus ordinatur. Deinde venerūt Ceſaream: vbi Euſebio ep̄o diuinitus reuelatur Baſilium ſibi in ep̄atu ſucceſſurum: qḋ non multo poſt eo decedente factum eſt. ¶ Quante ſanctitatis extiterit iſte ſanctus effrem eremite in viſu monſtratum eſt: vidit enim in extaſi poſitus columnam ignis caput cuius ad celum pertingebat: ⁊ vocem deſuper audiuit ꝙ talis eſſet magnus Baſilius: veniens ergo ad ciuitatem die Epyphanie vt tantum virum videret: cū ipſum conſpexiſſet in pontificali apparatu et comitiua clericorū venerabiliter procedentem: decepit eum admirans hominem tanto honore: ⁊ conſtipatū depoſitum eſſe columnam ignis. Quod Baſilius per ſpiritū cognoſcens eū ad ſe accerſiuit: de cogitatiōe redarguit: viditqȝ effrem linguam igneam loquētem per os eius: ⁊ compunctus veniā petijt. Cūqȝ ab eo petiuiſſet quatenus vt grece loqueretur: quam linguam penitus ignorabat ſibi a deo impetraret: ꝗ̄uis difficile videret: Baſiliꝰ pro eo orauit: ⁊ cōfeſtim grece loq̄ cepit. ¶ Eremita quidam alius pōtificaliter procedentem Baſilium contempſit: arbitrans ꝙ in tali pompa plurimū delectaretur. Cui de celo vox facta eſt ꝙ ipſe magis peccabat ex delectatione quam habebat in palpando caudā catte ſue ꝗ̄ Baſilius in omni apparatu ſuo. ¶ Ualerius imperator fautor arrianorum eccleſiā quandā catholicis ablatam contulerat arrianis: ad quē vir ſanctus acceſſit: ⁊ ipſum de eius iniquitate magnanimiter redarguere cepit. Cuius poſt multa verba imperator conceſſit: vt amore catholicorū remoto ipſe ſm̄ iuſtitiā inter partes ſententiā ferret. Epiſcopus vero conuocatis partibꝰ iuſſit: vt fores eccleſie clauderent: ⁊ vtriuſqȝ partis ſigillo munirentur: ⁊ ad quoꝝ orationes aperirent̄ ſua eſſet. Qḋ cū oībꝰ placuiſſet: orantiꝰ arrianis per triduū ianue ſemper eiſdem clauſe māſerunt. Tūc Baſilius proceſſione ordinata venit ad eccleſiam: ⁊

facta oratione leui ictu baculo ſuo fores tetigit dicēs: tollite portas principes veſtras ⁊c. Et cōtinuo apertis ianuis/reddita eſt eccleſia catholicis. Cum imperator Baſiliū nec muneribus: nec precibus: nec comminationibus corrumpere poſſet: vt dicitur in tripartita hiſtoria: dum ſententiam de ipſius exilio ſcribere vellet: fractis tribus calamis ſucceſſiue ipſe tremorem magnum incurrit: ⁊ ſic chartā fregit: ⁊ a ſcribenda ſententia deſtitit. ¶ Nobilis quidā noīe heraclius filiā eius vnicā deo vouerat: in cuius amorē inſtigāte diabolo vnus ex ſeruis exarſit: ⁊ impoſſibile vidēs: vt ad amplexus filie dñi ſui poſſet accedere: cuidam mago pecuniā magnā promiſit: ſi taliter ageret: ꝙ puella ſibi cōſenſum preberet. Qui ſcriptā ep̄lam ad diabolū iuueni tradidit: ⁊ vt nocte inter ſepulchra gentiliū accederet monuit: ⁊ demones vocaret: atꝙ chartā in aere exaltaret: et ſic demonibus ſibi apparētibus obediret. Que dū iuuenis perfeciſſet: adeſt princeps tenebrarū cū multitudine demoniorū: ⁊ lecta ep̄la iuuenē interrogat: ſi xp̄m negare paratus erat. Qui dum xp̄o ⁊ xp̄iane fidei abrenunciaſſet: ⁊ abnegationis ſue chirographum diabolo tradidiſſet: princeps demoniorum ſpūs fornicationis ad puellam miſit in amorem iuuenis inflāmandā. Que dudū vexata miſerabiliter clamare cepit: ⁊ patri dicere: ꝙ aut ipſam ſeruo in cōiugem traderet: aut ſeipſam occideret. Pater igitur anxius ⁊ filiā perdere dubitāns: de conſilio amicorum ipſam ſeruo ſuo manumiſſo in vxorē dedit: ⁊ maximā dotem conceſſit. Et dum dudū inſimul permanerēt/aduertit vxor ꝙ vir ſuus nec ſe ſignabat: nec eccleſiā introibat. Et dum hui⁹ cauſam ſolicite p̄ dies plurimos requiſiſſet: ⁊ ille dudū ſibi veritatem negaſſet: eidē tandē cuncta que ſibi contigerant enarrauit: et puella ſuperinde Baſiliū cōſulendum adijt. Qui puerū vocans: ⁊ oīa ab eo audiēs: interrogauit ſi ad xp̄m redire vellet. Cui ille rn̄dit: ꝙ vellet libēter: ſed nō poterat: ꝙ abnegationis ſue chirographū diabolo fecerat. At ſanctus eū in dn̄o confortauit: et cruce ſignatū per triduum incluſit: poſtea eū viſitauit: qui magnas demonū infeſtationes ſe pati dicebat: ⁊ ꝙ ipſum lapidantes chirographū ſibi oſtendebant. Cui ille dans eſcam modicam: iterum eum ſignauit: ⁊ incluſit: ac pro ipſo iugiter deū orauit. Et poſt aliquos dies iterum ad eū veniens: ab eo percepit ꝙ clamores eorū a longe audiebat: eos tñ non videbat: iterumꝙ ipſum reficiens abijt: ⁊ pro eo orauit: et die quadrageſimo rediens audiuit ꝙ viderat ſanctū pro ſe pugnantem: ⁊ diabolū vincentē. Quē Baſilius educens: vocato clero ⁊ pp̄lo: ⁊ factis letanijs puerum in eccleſia ducebat: quē demones ab alia parte trahebant. Tunc clamāte puero Baſilius demones increpauit: eoſꝙ dudū conquerētes effugauit. Et dum ipſe cū omni pp̄lo in oratione perſeueraſſent: ecce ſcriptum iuuenis per aera in manibus Baſilij conuolauit: quē ille iuueni oſtenſum lacerauit: ⁊ abſolutum ac cōmunicatum: ⁊ bene inſtructum vxori reſtituit. ¶ Mulier quedā oīa peccata ſua in cellula ſcripſerat: ⁊ eā Baſilio dederat: ſupplicās vt p̄ ſe oraret: vt deus ſibi peccata dimitteret: ⁊ dum pro ea oraſſet/oīa pctā preter vnū grauius de charta deleta ſunt. Quam Baſilius ad effrem eremitā miſit: vt eius oratione ⁊ peccatum illud deleri poſſet. Tūc effrem eam ad Baſiliū tanꝙ ſanctiorē remiſit: ⁊ vt veniēs feſtinaret admonuit eo ꝙ dubitabat an ipſum viuum inuenire poſſet. Rediens ergo mulier virū dei defunctū reperit: qui iam ad tumulū portabat. Et dum lamentabiliter fleret: ⁊ cedulā ſupra corpus defuncti poſuiſſet: iterū eam aperuit: ⁊ peccatum deletū aſpexit. ¶ Dum aūt ſanctus dei egrotaret infirmitate qua et deceſſit: quidā probus medicus iudeus Joſeph noīe eum viſitabat: quē ſanctus ſe cōuerſurū preuiderat. Sz dū in extremis poſitus eſſet/Joſeph ex motu pulſus et alijs indicijs quē eo die moriturū nouerat: famulis ſecreto nūciauit: ⁊ vt neceſſaria ſepulture pararent cōtuebat. Qđ ſanctus per ſpiritū audiēs hoc eſſe futurū eo die omnino denegauit: ⁊ Joſeph aliter eſſe impoſſibile cōſtanter affirmauit: aſſerens ſe velle mori: niſi Baſilius eo die ſole occidente occumberet. Tūc ſanctus eum interrogat: ſi vult mori peccator: ⁊ viuere xp̄o: ſi die ſequēti vſꝙ ad tertiam horā ſuperuiueret: qđ ⁊ Joſeph ſe facturū ſpondet. Beat⁹ aūt Baſilius quis naturaliter ilico moriturus: orōne nō tm̄ mortis inducias ꝙ cōualeſcētiā a xp̄o impetrauit: ⁊ vſꝙ in craſtinū ad horā nonā ſuperuixit: maneꝙ hora tertia de lecto ſurrexit: ad eccleſiā p̄prijs pedib⁹ acceſſit: ⁊ Joſeph cōuerſum baptizauit: ⁊ rediens ad lectū hora nona ſpm̄ feliciter emiſit kal. Januarij tpe imperatoris gratiani: ſepultuſꝙ eſt in eccl̄ſia ſua. ¶ Hic cōtra eunomiū inſignes elaborauit libros. De ſpiritusancto volumē egregiū. In exameron homilias nouē. Ep̄las breues: varioſꝙ tractatus. Ad euchitas epiſtolā vnā cōtra hereticos. De incarnatione dn̄i librū vnum. Vitā Balaā ⁊ Joſaph ⁊c. Contra Julianum apoſtatā libros fortiſſimos. De generib⁹ pctōrū inquiſitionū librū vnū. De fide catholica ad amphilociū iconii epiſcopū librū vnū. Scripſit etiā regulā monachorum qua vtunt̄ armenii: ⁊ alia multa opuſcula fecit.

¶ De ſancta Martina virgine ⁊ martyre. Cap. xix.

Martina virgo et martyr: Rome ex patre conſule nata: ibidēꝙ ſub Alexandro imperatore paſſa eſt. Que ab eo vt chriſtiana cōprehēſa: ad Apollinis ſacrificium inuitatur. Et dū oraſſet pars templi cū idolo cecidit: ⁊ demon per aera ſicut fumus clamans euanuit. Quam Alexāder alapis ceſam ab octo viris binatim ſibi ſuccedentibus uncinis ferreis attrahi fecit. Qui vidētes quatuor Angelos virginē cōfortantes cōuerſi ſunt: propter quod ⁊ ipſi ſuſpenſi: ⁊ vnguibus lacerati: demum decollati martyriū conſummauerūt. Deinde virgo xp̄i ſuſpenſa: ⁊ poſt hoc in quatuor palis extēta gladijs conciditur: ſed ceſoribus ſubito decedētibus carceri tradit̄: vbi ab angelis viſitata confortatur: ⁊ celeſti cibo reficit̄. Indeꝙ educta in tēplo artemidis ſtatuit̄: ⁊ immolare cōpellit̄. Sed corruēte idolo ⁊ fugato demone iterū circa mamillas vngulis laniat̄. Iterūꝙ carcerat̄. Deinde in amphitheatrum deducta beſtijs ſubijcit̄. Cuius pedib⁹ leo procidit manſuetus. Et dum inde educta fuiſſet: idē leo mox eumenū Alexādri cognatū interfecit. Iterum poſt duos dies ſuſpenſa: ⁊ vngulis raſa: atꝙ decaluata eſt: eo ꝙ virtutē maleficiorū capillis ineſſe putabant. Et dū in templo eeli recluſa fuiſſet ſola: idolo corruente: audite ſunt voces angelorū cōcinnentium a paganis. Quod imperator cōperiēs ipſam extra vrbem ductam iuſſit decollari. Et facto maximo terremotu. cccxx. gentiles cōuerſi ſunt. Cuius corpus Calixtus papa cum ſuis clericis ſepeliuit kalend. Januarij.

¶ De ſancto Concordio presbytero ⁊ martyre. Cap. xx.

Concordius p̄sbyter/⁊ martyr paſſus eſt ſpoleti tpe Antonij imperatoris. Hic ex patre Gordiano xp̄iano Rome ortus/a ſctō pio vrbis ep̄o p̄sbyter ordinatus et doctus eſt. Qui cū via ſalaria habitaret apud ſctm̄ Eutycetē: ⁊ ter a torquato comite Tuſcie: q̄ verſabat̄ ſpoleti: eū xp̄m cōfiteret̄: ⁊ ſacrificare nollet/carceri tradit⁹ eſt vbi a ſanctis Eutycete et Antimo ep̄o amicis torquati de eius cōſenſu viſitatus ⁊ confortatus fuit. Inde eductus equuleo ſuſpendit̄ ⁊ torquet̄. Et dū cōſtanter in fide perſiſteret: iterū carceri mancipat̄: et fame triduo macerat̄.

Nouiſſime cum ſtatue iouis eidem in ergaſtulo preſentate thurificare renueret: a duobus ſatellitibus ibidem decollat᷑ kal. Januarij. Sepultus in loco vbi aque plures emanant: iuxta ciuitatē ſpoletanam.

¶ De ſancto Almachio martyre. Cap. xxi.

Almachius martyr Rome martyrium paſſus eſt. Qui cum ſacrificantibus gentilibus diceret: hodie octaue dominici diei ſunt: ceſſate a ſuperſtitionibus idolorū: iubēte vrbis prefecto captus/et a gladiatoribus occiſus eſt kal. Januarij/ vt dicit᷑ in martyrologio Adonis.

¶ De ſctō Fulgētio epō ruſpenſi. Cap. xxii.

Fulgētius epiſcopus Ruſpēſi. ex prē Fulgētio et matre marchiana nobilibus in ciuitate Toleto Hiſpanie nat⁹ eſt. Qui grecis ⁊ latinis lr̄is nō mediocriter eruditus in annis iuuenilib⁹ a Fauſto epō in exiliū relegato monachalē habitū ſuſcepit. Hic p̄mo ab arrianis multas inſidias ⁊ pſecutiones perpeſſus/et aliqñ duriſſime ceſus eſt. Deinde effect⁹ abbas monaſterij ſui: eadē arriana peſte creſcente ab eodē cenobio effugatus: ſed auxiliāte xp̄o poſt tp̄s aliqđ reductus in epm̄ Ruſpēſi. elect⁹ fuit. Qui verbo ⁊ exēplo populū ſuū docēs: ad defenſionē catholice veritatis multa opuſcula cōtra arrianā hereſim cōpilauit. Propter quod ab arrianis in inſula ſardinie cū. lx. catholicis epis relegat⁹: deniqꝫ ad eccleſiā ſuā reuocatus: quaſi per annum ante obitū ſuū epatui ceſſit: ⁊ ad monaſteriū ſuū rediens/ibidē nō vt abbas: ſed vt ſimplex monachus annū vltimum vite ſue exegit. Ibiqꝫ plenus ſanctitate humanitatis debitum ſoluit kal. Januarij epatus ſui annoꝝ. xxv. vite vero ſue anno. lxv. Hic inter cetera vite ſue arctiſſime recolēda carnes aut vinum nulla vnqꝫ neceſſitate: vel infirmitate guſtauit. Floruit aūt tempoꝛe Gelaſij pape: et Anaſtaſij primi imꝑatoꝛis. ¶ Hic diuina ⁊ humana literatura preſtantiſſimus: aduerſus fauſtum elegans ſcripſit volumen. Cōpoſuit tractatus et homelias multas plurimoſqꝫ ſermones. Scripſit et fabularum allegorica/librum quem mythologiarum vocabulo intitulauit. Hec Sigiſbertus.

¶ De ſctō Fulgētio epō vtruculañ. Cap. xxiii.

Fulgētius epiſcopus vtruculañ. vir nimie ſanctitatis fuit. Qui cū rex Gothoꝝ totilas ad partes ſuas accederet: eidem per clericos ſuos xenia miſit: vt eius inſaniā mitigaret. Que rex vt vidit/ſpreuit ſuiſqꝫ hoſtibus iuſſit: vt epm̄ ſub omni feritate cōſtringerēt: eiuſqꝫ examini reſeruarent. ¶ Quem feroces gothi detentum circundantes: cū in vno loco ſtare precepiſſēt ſibiqꝫ in terra circulum deſignauerunt: extra quem pedem tendere nullo modo auderet. Cūqꝫ in ſole nimio eſtuaret: nec circulū exire preſumeret: repēte tonitrua ⁊ choꝛuſcationes: ac pluuia nimia eruperunt: adeo vt cuſtodiētes cū immenſitatē imbris ferre nō poſſent. Et cū inundatio nimia vbiqꝫ fieret: intra deſignationē circuli intra quā vir dei ſteterat: ne vna quidē aque gutta deſcendit. Quod dum regi nunciatū fuiſſet: quem primitus inſatiabili furoꝛe ſitiebat: poſtmodū reuerendiſſime pertractauit: ⁊ cū honoꝛe ad propria remiſit. Hec Gregorius. iij. Dialo. cap. xij.

¶ De ſctis triginta martyribus. Cap. xxiiii.

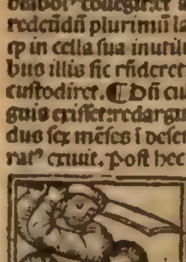

Triginta milites Chriſtiani/Rome via apia martyrio coronati ſunt. Quos diocletianus imperatoꝛ ſimul detentos capitali ſentētia cōdemnatos decollari fecit. Sicqꝫ coronam martyrij perceperunt kalen. Januarij.

¶ De ſancto Machario abbate Alexandrino. Cap. xxv.

Machari⁹ Alexādrinus abbas: vt habet᷑ in hiſtoria tripartita: fuit ī deſerto de Scythi: ad differētiam alterius Macharij egyptij/Antonij diſcipuliqꝫ fuit in thebaide: de quo dicetur. xviij. kalē. Februarij. Hic deſcendēs de Scythi/intrauit dormire in monumento: vbi ſepulta erāt corpora paganorū. De quoꝝ vno ſibi puluinar ſub capite ſtrauit. Demones aūt vt ipſum terrerēt vocabāt quaſi mulierē ad balneū inuitātes: ⁊ alter demō ſub ipſo tanqꝫ ex mortuo illo rn̄debat: ſe venire nō poſſe: qꝛ peregrinū ſuper ſe habebat. Macarius aūt in nullo territus corpus tūdebat dicens: qꝫ iret ſi poſſet. ¶ Apparuit ſibi diabolus aliqñ cum falce meſſoꝛis volēſqꝫ eū ferire nō potuit. Dixit qꝫ ab eo multā violentiā pateret᷑: qꝛ ſibi preualere non poterat. Nam quicquid Macarius faciebat: ⁊ demō/ſi vigilabat, ipſe nunqꝫ dormitabat: ⁊ ſi ieiunabat: ipſe penit⁹ nō comedebat: verū in ſola humilitate ipſum excellebat. ¶ Vexatus a tētationibus carnis ſaccū magnū harene deferebat: ⁊ interrogat⁹ a Theoſebio qđ faceret: rn̄dit qꝫ ſe verātē vexabat. ¶ Vidit alia vice diabolū habētē in veſte perfoꝛata ampullas multas: quas dixit eſſe tentationū ſpecies: ⁊ qꝫ ibat potionare fratres. Ita vt ſi vni aliqua ea᷑ nō placeret: aliā poꝛrigeret. Et cū rediret: Machario interrogāti quō feceratː rn̄dit qꝫ oēs ſanctificati erāt: ꝓpter quēdā theotiſcū q̇ ſibi cōſenſerat. Surgenſqꝫ Machari⁹ illuc iuit: illumqꝫ fratrē tētatū inueniēs cōuertit. Et poſt hoc iterū demonē eūdē repertū interrogat: quō ſe fratres habebāt: q̇ rn̄dit: qꝫ male: ⁊ qđ plus erat vnū acquiſitū amiſerat: q̇ ſanctioꝛ aliis fact⁹ erat. ¶ Dū caput defuncti repériſſet: et oraſſet: interrogauit quis eſſet: q̇ rn̄dit ſe fuiſſe paganū. Interrogat⁹ vbi erat aīa ſua: rn̄dit: qđ in inferno in tāto ꝓfundo quātū diſtat celū a terra. Addiditqꝫ qꝫ adhuc ꝓfundioꝛes ſunt iudei. Et vltra hos ꝓfundiſſimi ſunt falſi xp̄iani: q̇ xp̄i ſanguinē cognitū paruipēdūt. ¶ Ambulās aūt ꝑ ꝓfundā ſolitudinē: ad qđlibet miliare arūdinē figebat: vt poſtmodū redire ſciret. Et cū iam nouē dietas feciſſet eas oēs diabol⁹ collegit: et ad caput ei⁹ dormiētis poſuit: vñ ad redeūdū plurimū laboꝛauit. Fratri cuidā longe tētato qꝫ in cella ſua inutiliter ꝑmaneret: ꝯſuluit vt cogitatiōibus illis ſic rn̄deret: ꝓ ſaltē ꝑ xp̄i amoꝛe celle parietes cuſtodiret. ¶ Dū culicē ſe pūgētē occidiſſet: ⁊ ex eo ſanguis exiſſet: redarguēs ſe qꝫ ꝓpriā iniuriā vīdicaſſet: nudus ſex mēſes ī deſerto māſit: ⁊ inde a ſcabꝛonib⁹ lacerat⁹ exiuit. Poſt hec clar⁹ virtutib⁹ ī pace q̇euit quarto non. Januarij. Hec in vitis patrū.

¶ De ſanctis Argeo Marceſſo et Marcellino martyrib⁹. Ca. xxvi.

Argeus: Marceſſus: atqꝫ Marcellin⁹ puer fratres paſſi ſunt in pōto ciuitate tomus. Qui Marcellin⁹ sub Licinio ꝑncipe inter tyrones ꝯphēſus cū nollet militare: dicens ſe xp̄ianū nulla ratione debere terreni principis aſcribi/militie ceſus ad moꝛtē ex

diu in carcere maceratus eſt. Et dum ſic detineretur in vinculis: et Argeus / et Marcellinus fratres eius ipſum viſitaſſent: et ipſi deprehenſi ꝙ xpiani eſſent: coguntur idolis immolare: cum eſſent inter milites aſcripti. Sed nō conſentientes a tribuno ſuo decollati ſunt. Marcellinus vero in mari merſus martyrium conſummauit: qui paſſi ſunt. iiij. non. Januarij. Hec Ado.

¶ De sctō Antherio papa ꝛ martyre. Ca. xxxvij.

Antherius papa ꝛ

martyr: natione grecus: ex patre Romulo Pontiano pape in epiſcopatu ſucceſſit: ꝛ ſedit annos. iij. menſem. j. dies. xxj. Hic conſtituit: vt epiſcopi maxime vtilitatis vel neceſſitatis cauſa poſſint transferri de ſede in ſedem: Hicꝙ geſta martyrum a notarijs diligenter exquiſiuit: et in eccleſijs recondidit legendas. Et hic ſub Maximino Auguſto martyrio coronatur. Sepultuſꝙ eſt cum collegis ſuis in cemiterio Calixti: via apia. iij. non. Januarij. Et ceſſauit epiſcopatus dies. viij.

¶ De ſancta Genoueſa virgine. Cap. xxxviij.

Genoueſa virgo

Pariſien. anno. vj. Martiani imperatoris claruit: vt ait Sigiſbertus: hanc puellulam dum in domo paterna ſanctus Germanus pariſien. epiſcopus vadens ad ſynodum conſpexiſſet: prophetico ſpiritu prenunciauit eam maximam in ſanctitate futuram: eamꝙ tunc de pudicitia docens ad propoſitum virginitatis incitauit. ¶ Dum autem die quadam prohibente matre omnino ad eccleſiam ire vellet et mater ipſam alapa percuſſiſſet: ſubito lumen oculorum amiſit. Quod puella videns: et matri condolens: ac reatum ſe criminis remordens: aquam de puteo hauſtam inuocato chriſti nomine oculis genitricis infudit: et mater confeſtim recuperauit viſum. Dū autem in chriſti virginem dedicata fuiſſet: et ieiunijs ac orationibus vacaret / ex longa carnis tabefactione lepram incurrit: quam pluribus annis patienter pertulit: ſed demum a chriſto mūdata eſt. Et dum ſancti Dionyſij Baſilica fabricaretur: ꝛ calce deficiente operarij laborare non poſſent: et ex hoc multis diebus vacare ab opere neceſſe eſſet: oratione virginis effuſa cameram quam exiſtimabant vacuam adierunt: et eā calce miraculoſe plenam inuenerunt: et ſic in edificio proceſſerūt. ¶ Sed et ſitientibus operarij virgo cuppam vini porrexit: de quo refectis omnibus vſꝙ ad completam eccleſiam non defecit. Multos ab immundorum ſpirituum oppreſſione liberauit: et alijs inſignibus miraculis renitēs: in pace quieuit. iij. nonas Januarij apud ſanctum Dionyſium ſepulta.

¶ De ſancto Petro Aulano martyre. Capit. xxxix.

Petr' martyr paſ-

ſus eſt in ciuitate aulana tempore Diocletiani / et Maximiani imperatorum: qui alio nomine balſamus vocatus eſt. Hic a preſide ſeuero tentus / dum ſe chriſticolam confeſſus eſt crucis ſupplicio affixus interemptus eſt: vere Petri apoſtoli effectus heres nominis ac imitator paſſionis. Cui' paſſionem tranſtulit Anaſtaſius apoſtolice ſedis bibliothecarius: vt ſcribit frater Uincentius. Qui paſſus eſt. iij. non. Januarij.

¶ De ſancto Daniele martyre. Cap. xl.

Daniel leuita et

martyr Padue quieſcit corpore in eccleſia cathedrali. Quod quidem hoc modo repertum eſt. ¶ Anno enim dn̄i. Mclxxvij. hic sctūs apparuit cuidam ceco in Tuſcia exiſtenti: monēs vt ſi illuminari vellet / ad corpus ſuū viſitandū Paduam accederet: ſeꝙ Danielem martyrē noiauit. Qui Paduam veniens: ꝛ nihil de ſancto inueniret valēs: eo ꝙ ciuitas a longobardis nuper dieb' illis euerſa fuerat: et diruptis eccleſijs legēde sctōꝝ diſperſe / ſe deluſum putauit. Et dū in eccleſia ſancte Juſtine oraret: ꝛ idē ceco ſanctus Daniel denuo apparuit: ꝛ ipſū illuminauit: ac locū ſepulture demonſtrauit. Illicꝙ cōtinuo epō Joanni ꝛ abbati ſancte Juſtine tam miraculū q̄ viſa nunciauit. Qui congregato clero ꝛ populo: locū effodientes / corpus martyris inuenerunt: iacens ſuper ligneā tabulam ad inſtar ſue longitudinis ſupinū ꝛ extenſum: habēs ſuper ſe aliam marmoream tabulā eiuſdem longitudinis cū inferiori confixam clauis: videlicet ferreis enormibus: caput martyris / pect' ꝛ ventrē: ac omnia tranſfodientibus mēbra: ꝛ binas tabulas colligētibus: que omnia qualiter a gentilibus paſſus fuerat / euidētius oſtēderunt. Sanguis vero a corpore diffuſus ita recēs in tabulis apparebat: ac ſi tunc ex vulneribus ſtillaret. Et ex parte exteriori ſculptus titulus legebat. Hic requieſcit corpus ſancti Danielis martyris et leuite. Quo autē tempore vel qua die ſeu ſub quo paſſus fuerit iudice aliter ignorat. ¶ Leuantes igitur inde corpus ad eccleſiam maiorem dei genitricis tranſtulerunt: ꝛ ibidem honorifice condiderunt: vbi ꝛ quieſcit miraculis fulgens. Et quia paſſionis ei' feſtū ignotū eſt: feſtum ipſius martyris agit Padue die qua corpus eius inuētū eſt: videlicet. iij. non. Januarij.

¶ De ſancto Theogene martyre. Cap. xlj.

Theogenes mar-

tyr filius epi xpiani: paſſus eſt ſub Licinio imperatore in cyzico / que erat prima ciuitas helleſpōti. Qui cōprehenſus: ꝛ perductus ad legionem que dicebat ſera traiane dū ſe xpianū cōfeſſus eſſet / in quatuor palis extēſus et fuſtib' ceſus eſt diutius: donec. xviij. cēturiones ſuper eū mutarent. Deinde in carcerē miſſus: ꝛ in neruo extēſus: quatuorꝙ clauis cōfixus eſt: vbi ab ipſo xpo cū ſanctorum multitudine ſibi apparētibus confortat: quos ꝛ ipſi cuſtodes audierunt pſallētes. Inde eductus: ꝛ tribuno ſuo preſentatus: iuſſus eſt ab eo in mare mergi. Sed dum mergeret / lux maxima ſuper eum refulſit q̄ oculos mergentiū excecauit. Poſtq̄ autem ipſi ad xp̄i fidem conuerſi fuerunt: ꝛ baptiſmum ſuſceperunt poſt dies. ix. lumē eis reſtitutū eſt. Corpus autem martyris a fluctibus ad littus iactatū: et a chriſtianis repertum: ſepultum eſt iuxta muros ciuitatis in villa que dicitur Adamanti. Qui paſſus eſt. ij. non. Januarij.

¶ De ſanctis Priſco / Priſciliano / ꝛ Benedicta martyribus. Cap. xlij.

Priſcus preſbyter

et Priſcilianus clericus / atꝙ Benedicta religioſa Rome martyrium paſſi ſunt. Qui ſub īperatore Juliano apoſtata xpianorum immaniſſimo perſecutore comprehenſi: et in confeſſione nominis Chriſti gladio triumphum īpleuerūt. ij. non. Januarij. Hec Ado.

¶ De ſancta Dafroſa martyre. Capitulum. xliij.

Darſoſa martyꝛ ro me paſſa eſt tempoꝛe Decij Ceſaris. Que fuit vroꝛ ſancti Fabiani pape et martyris. Qui diuinitus per columbam electus: vt in eius paſſione dicitur. iiij. kal. Februarij vxoꝛem dimiſit. Et poſt eius martyrium Darſoſa ſanctiſſima in caſtitate permanens: primum exilio relegatur. Deinde a prefato pꝛincipe capite iuſſa eſt puniri. ij. non. Januarij: vt dicitur in martyrologio Adonis.

Ⲥ De ſanctis Aquilino et ſocijs martyribus. Cap. xliiij.

Aquilinus: Geminus / Eugentius / Martianus / Quintus / Theodoꝛus / ꝛ Triphonius martyres apud Aphricā ſub perſecutione vādalica pꝛeclariſſimo martyꝛio coꝛonati ſunt. ij. non. Janua. vt dicit Ado.

Ⲥ De ſancto Symeone monacho ꝛ confeſſoꝛe. Cap. xlv.

Symeon monachus. xl. annis apud Antiochiā in columna quadā cōcaua ſtetit incluſus: mira vite ſanctitate ꝛ penitentia clarens. Hic a ſancto Timotheo abbate primum monachus factus eſt. Semel in ebdomada cibū ſumēs: panē videlicet ſolum / aut herbarū radices cum aqua tantum. Funeqꝫ colligat⁹ adeo coꝛpus artauit: vt carnes eius circa ligaturas putreſcerent: vixqꝫ iuſſu abbatis hoc ſentientis ſe ſolui permiſit. Deinde relicto monaſterio ad deſertum accedens in puteo ſicco pluribus annis miram penitētiam egit. Poſtea in columna duodecim cubitoꝝ ſibi a populo pꝛope ciuitatem edificata: reliquo vite ſue tempoꝛe videlicet annis quadraginta permanſit: ꝛ adeo artiſſimam penitentiam egit: quod femur ipſius putrefactum eſt ex nimia tabefactione. Anno integro ſuper pedem vnū immobilis ſtetit. Multa quoqꝫ miracula deus per ipſum oſtendit: nam cum populus a dracone ingentiſſimo vexaretur: oꝛatione facta dū draco impetu nimio verſus ciuitatem moueretur: groſſiſſimo ligno oculum eius intrante: ꝛ oculo draconis eruto draco velociſſime rediens deſerta petijt: ſicqꝫ populum ab eius infeſtatione liberauit. Ⲥ Mulierem que in potu ſerpentem tranſgluterat: ſerpentem euomere fecit. Et periclitanti populo nimia ſiccitate: aquā abundanter de terra ꝓduxit. Sicqꝫ in columna manens poſt vitā mirabilē ſtando ſpiritum emiſit. Quem abbas Antoni⁹ veniēs viſitatū: dū cū pꝛeſo ſtantē reperit: oꝛare putauit: ſed accedēs ꝓpi⁹ illū migraſſe cognouit: ꝛ ſepeliuit. In cui⁹ exequijs aues circa coꝛpus volitantes quaſi vocibus eum deflebāt. Sepultuſqꝫ eſt apud Antiochiam miraculis clarēs. Quieuit autem in xpo pꝛidie non. Januarij.

Ⲥ De ſancto Theleſphoꝛo papa ꝛ martyꝛe. Cap. xlvj.

Theleſpoꝛus papa et martyꝛ natione Grecus et anachoꝛita: Sixto pꝛiō pape i ꝑpatu Romano ſucceſſit: ꝛ ſedit annos. xj. menſes. iij. dies. xv. Hic cōſtituit: vt miſſaꝫ añ tertiā null⁹ ꝑſumeret canere: qua hoꝛa dñs noſter ſcḋꝫ Euāgeliū Marci aſcēdit in crucē. Et in miſſaꝫ ſolēnijs dieb⁹ celeberrimis hymnū angelicū decātari ꝑcepit. Et in natali dñi tres miſſas inſtituit celebrādas. Pꝛimā in gallicātu iā nocte media pꝛimāte: qñ xp̄s in bethleē naſci dignat⁹ eſt. Scḋam illuceſcēte auroꝛa: qñ in cunabulis adoꝛat⁹ eſt a paſtoꝛib⁹. Tertiā in hoꝛa diei tertia: qñ illuxit nobis dies redemptionis nr̄e. Hic ēt ꝯſtituit. vij. ebdomadis añ paſcha pontifices oēm clerū ab eſu carnium: ꝛ in ieiunijs abſtinere: vt ſicut diſcreta dꝫ eſſe vita clericoꝝ a laicoꝝ cōuerſatione: ſic ꝛ ieiunijs. Has autē ſeptem ebdomadas oēs clerici non in delitijs ieiunēt. Et hic ſub Antonio imperatoꝛe martyꝛio coꝛonatur. Sepult⁹ eſt cū fratribus ſuis in vaticano iuxta coꝛpus beati Petri non. Januarij. Et ceſſauit epiſcopatus dies ſeptem.

Ⲥ De Epiphania domini noſtri. Cap. xlvij.

Epiphania domini triplici miraculo decoꝛatur. Hodie enī magi xp̄m adoꝛant: Joannes ſaluatoꝛē baptizat: ꝛ aquā in vinū dñs in nuptijs mutat. Pro quoꝝ vtroqꝫ meruit Epiphania nominari: ab epi qḋ eſt ſupra: ꝛ phanes apparitio: quaſi ſuperna apparitio. Stella enim deſuper apparēte xp̄s Magis demōſtratur. Et columba ſpūſancti deſuper deſcendēte Jeſus baptizatus dei fili⁹ patris voce inclamatur: ꝛ aqua in vinum miraculoſe tranſmutata: Chriſti Jeſu gloꝛia manifeſtat. Hoc autem annoꝝ reuolutione factū eſt. Nam Chriſtus dierum. xiij. a magis eſt adoꝛatus. Deinde annoꝛum. xxx. ꝛ totidem dierum eſt in Joꝛdane baptizatus. Et poſt hec anno reuoluto eodem die fuit ad nuptias Joannis euangeliſte inuitatus: vbi aquam diuina potentia conuertit in vinum. Sed quia in hoc feſto eccleſia pꝛincipaliter inſtat circa magoꝛum adoꝛationem: ideo et huiuſmodi materia pꝛoſequenda eſt. Ⲥ Et nota quod quia Chriſtus rex pacificus venit in mundum: vt pacem faceret: ꝛ pacem adduceret: ipſe eſt enim pax noſtra ſecundum apoſtolum: ideo triplicem pacem homini adduxit: ſcilicet pacem tempoꝛis: peccatoꝛis: ꝛ eternitatis. Propter hec tria neceſſe fuit: vt eſſet rex: deus ꝛ homo. Nā fuit neceſſe: vt eſſet pro pace tēpoꝛis rex vniuerſalis: pro pace eternitatis de⁹ immoꝛtalis. Et pro pace peccātis homo tēpoꝛalis. Idcirco in hiſtoꝛia huius feſtiuitatis pꝛobatur qḋ xp̄s fuit rex vniuerſalis: ꝛ de⁹ immoꝛtalis: ꝛ homo tempoꝛalis. Et hec tria: vt dicetur: figurata fuerunt in triplici munere ſibi a magis oblato. Nam aurū decet regiam dignitatem: Thus diuinam maieſtatem: ꝛ myrrha humanam moꝛtalitatē. Nato ergo dñoꝛ tribus Magis in oriente poſitis ſuper montem victoꝛialem oꝛantibus: ꝛ aduentum ſtelle a Balaam chaldeo in oꝛtu xp̄i manifeſtande expectantibus: noua ſtella apparuit / vt dicit Chryſoſtom⁹: habens in medio foꝛmā pulcherrimi pueri: in cuius capite crux ſplēdebat: ꝛ audita eſt vox magos alloquens: vt in iudeam pergerent: ꝛ ibi natum puerum inuenirent. Qui ſuſceptis muneribus ſtella eadem ductrice iudeam venerunt: hieroſolymam intrantes: ſtelle viſionem amiſerunt: ꝛ regem iudeoꝝ natū ꝗſierūt: eūdē naſciturū in bethleē ꝓphetico teſtimonio didiceriſſēt: quo ꝑgētes ſtelle ducatū recuperauerunt: eadē ſtella duce ad puerum natum deuenerunt: ipſum adoꝛauerunt: tria munera obtulerunt: ꝛ admoniti in ſomnis per viā aliam in patriā redierūt. Ⲥ Oſtēdit̄ ergo ex his pmo ꝙ xp̄s eſt rex vniuerſalis. Et hoc patet. Ⲥ Pꝛimo: q: ex regib⁹ generat⁹: ꝛ in regia ciuitate nat⁹: ꝙ enī ex regib⁹ iſrael ſit ꝑ carnē genit⁹ oſtēdit Matthe⁹ euāgeliſta in pꝛincipio ſui euāgeliū anteqꝫ deueniat ad hiſtoꝛiā magoꝝ dicēs. Liber generatōis Jeſu xp̄i filij Dauid. ꝛc. Ideoqꝫ voluit xp̄s in bethleē naſci: q̄ eſt i tribu Juda: ꝛ appellatur ciuitas Dauid: eo ꝙ ipe vti ver⁹ rex iudeoꝝ eſſet de domo ꝛ familia Dauid: ꝑ carnis generationē pꝛopagatus. Ideoqꝫ additur pꝛophetia Michee. Et tu bethleē terra Juda ꝛc. In qua ad literam oſtenditur ꝙ chꝛiſtus ve

tus rex iudeorum qui populum iſrael in virga virtu-
tis erat recturus: in ipſa ciuitate fuerat naſciturus. ¶ Se-
cundo: quia ab amicis principibus viſitatus. De more
enim principum ſeculi eſt: ꝙ rex de nouo regnū acqui-
rens: ab amicis regibus euſdem coronationi congau-
dentibus viſitetur. Sic et Chriſtus nuper per carnem
aſſumptam regnum mundi ingrediens: et principem hu-
ius ſeculi foras eijciens ab amicis regibus nedū perſo-
naliter viſitatur: ſed etiā muneribus honoratur. Qui li-
cet appellentur magi: fuiſſe tamen reges a doctoribus
aſſeruntur: et dicitur ſm quoſdam ꝙ fuerūt primo ma-
gi: id eſt malefici: ſed poſtea conuerſi ſunt. Reuera au-
tem magi id eſt ſapientes. Nā magus perſice: hebraice
ſcriba dicitur: grece philoſophus: latine ſapiens. Vene-
rūt autem ab oriente hieroſolymam in .xiij. diebus ſm
Remigium miraculoſe: et preter naturam: quoniam
puer ad quem properabant: eos in tā breui ſpacio du-
cere poterat / vel dic ſecundum Hieronymum: ꝙ ſuper
dromedarios venerunt: quod eſt animal velociſſimum:
quod tantum currit vno die: quantum equus in trib9:
et dicitur a dromos qđ eſt curſus: et areti virtus quaſi
virtuoſus in curſu: venerunt autem Hieroſolymam p-
pter tres rationes. ¶ Prima fuit: q: magi tempus na-
tiuitatis Chriſti agnouerunt: ſed locum ignorantes exi-
ſtimauerunt nouum regem natum in ciuitate regia re-
perturum: que erat hieruſalem. ¶ Secunda: vt citius
natiuitatis locum diſcere poſſent: cum ibi ſapientes iu-
deorū reſiderēt. ¶ Tertia: vt iudei inexcuſabiles eſſent:
qui locum quidem naſcentis agnouerent: ſz de tempo-
re ſe neſcios pretendere potuiſſent: vnde magi iudeis
oſtenderunt tempus: et iudei Magis locum. Ex quo re-
darguitur iudeorum negligentia: dum illi vni prophe-
te credunt: iſti pluribus non acquieſcunt. Illi inquirūt
regem alienū: iſti contemnunt proprium. Illi venerunt
e longinquo: iſti manſerunt e vicino. Venerūt autem / et
queſierūt illum dicentes. Ubi eſt qui natus eſt &c. His
verbis vt dicit Remigius in originali. Verum regē: ve-
rum hominem: et verum deum confeſſi ſunt. Verum ho-
minem cū dixerunt. Ubi eſt qui natus eſt. Verum regē
cum addunt. Rex iudeorū. Verum deum cum conclu-
dunt. Et venimus adorare eum cum ſolus deus de-
beat adorari. ¶ Tertio: quia ab emulis formidatus. Ti-
muit enim eū rex herodes eius inimicus eiſdem Ma-
gis nunciantibus Chriſtum: quare audiens Herodes
rex turbatus eſt. Et hoc triplici de cauſa. ¶ Primo ne
iudei ſuū regem natum reciperent: et ſe alienigenam ex-
pellerent. Fuit enim primus alienigena qui iudeis do-
minatus eſt. ¶ Secūdo ne a Romanis culpari poſſet /
ſi aliquis ibi rex vocaretur quē Auguſtus nō conſtituiſ-
ſet. ¶ Tertio vt dicit Gregorius: quia nimirum terrena
altitudo confunditur: cum celſitudo celeſtis aperitur.
¶ Turbatus eſt: et omnis Hieroſolyma cum illo tripli-
ci de cauſa. ¶ Primo q: impij nequeunt gaudere de ad-
uētu iuſti. ¶ Secūdo vt regi turbato adularent: ſe tur-
batos oſtendentes. ¶ Tertio: q: timuerūt ne preſente
et futuro rege adinuicem certantibus ipſi in perturba-
tionibus inuoluerentur. Tunc herodes principibus
conuocatis: ſciſcitabatur ab eis vbi Chriſtus naſceret.
Et prophetia Michee in mediū proferetur ꝙ xp̄us in
bethleem ſit naſciturus. Quod cū audiſſet / cōuocatis
Magis didicit ab eis tēpus ſtelle que apparuit eis: eoſ-
qꝫ in bethleem ad requirendum puerum deſtinauit: et
vt cum repertum ſibi nunciarent rogauit: ſimulans ſe
adorare velle quem perdere cupiebat. ¶ Secundo oſtē-
ditur ꝙ eſt deus immortalis. ¶ Primo in noue creatu-
re productione: quod ſoli deo pertinet. Stella enim il-
la que Magis apparuit / fuit de nouo creata: que per-
acto ſuo officio in preiacētem materiam eſt reuerſa. Et
hoc vt plurimum doctores tenent. Hec autem ſtella ab
aliis differebat in ſex: quarum tres differētias primas
aſſignat Fulgentius: et alie tres tanguntur in gloſſa.
¶ Primo enim differebat in ſitu: quia non erat locali-
ter in firmamento celi: ſed pendebat in aere proxima
terre. ¶ Secundo in fulgore: quia ceteris erat ſplendi-
dior. Nam ſole meridie fulgēte lucidiſſima apparebat.
¶ Tertio in motu: non enim mouebatur motu circula-
ri: ſed precedebat magos motu progreſſiuo more viato-
ris: et cum ſtantibus quieſcebat. ¶ Quarto in origine:
quia alie facte ſunt in mundi principio: hec autē modo.
¶ Quinto in officio: quia alie facte ſunt: vt ſint i ſigna /
et tempora: hec autem vt prebeat magis viam. ¶ Sex-
to in duratione: quia alie facte ſunt perpetue: hec autē
redijt in materiam preiacentem officio ſuo completo.
¶ Secundo oſtenditur deus in ſecretorum / et futuro-
rum cognitione: cognouit enim xp̄s quid herodes fa-
cturus erat: ideo et magos ad eum mittere voluit: co-
gnouit etiam ꝙ ſe non adoraturum / ſed occiſurum co-
gitabat: ideo per aliā viam redire precepit. Et nota ꝙ
cum magi Hieroſolymam ingreſſi ſunt: ſtelle ducatum
amiſerunt propter tres rationes: vt dicit gloſſa. Primo
vt de loco natiuitatis Chriſti querere cogerētur: vt ſic
de eius ortu certiores redderentur tam per ſtelle appa-
ritionem ꝙ per prophetie reuelationem. Secūdo ꝙ iu-
ſte querentes humanum auxilium amiſerunt diuinū.
Tertio quia ſicut dicit apoſtolus prophetia fidelibus: ſi-
gna infidelibus data ſunt: ideo ſignum illis gentilibus
datum: inter iudeos fideles eis apparere non debuit.
Cum autem de hieruſalē regreſſi fuiſſent: ſtella antece-
debat eos: vſqꝫ dum veniens ſtaret ſupra vbi erat puer.
Quam videntes illi gauiſi ſunt gaudio magno valde.
¶ Tertio in magorum adoratione. Nam intrantes do-
mum inuenerunt puerum cum maria matre eius: et
procidentes adorauerunt eum. In quo oſtenditur ve-
rus deus: quia preceptum erat: vt nullus adoraretur:
niſi ſolus deus: vt dictum eſt. Eidē quoqꝫ munera ob-
tulerunt: videlicet aurum: Thus: et Myrrham obſer-
uantes in hoc antiquum legis preceptum. Non appare-
bis in conſpectu meo vacuus. Hec autem munera in
ſpē obtulerunt propter quatuor rationes. Primo quia
vt dicit Bernardus beate virgini aurum obtulerunt:
propter inopie ſubleuationem: Thus contra ſtabuli
fetorem: Myrrham propter membrorum pueri conſo-
lidationem: et vermium expulſionem. Secundo: vt di-
cit Auguſtinus: quoniam aurum ad tributum: thus
ad ſacrificium: Myrrha ad ſepulturam pertinet. Per
hec intimantes: quod in Chriſto confeſſi ſunt regiam
poteſtatem: diuinam maieſtatem: et humanam morta-
litatem. Et hec eſt communis ratio doctorum. Ter-
tio vt dicit maximus: quoniam in auro oſtenditur ca-
ptiuitatis noſtre redemptio precioſa: in thure demo-
num ſuperſtitio ceſſatura: et futurus vere religionis
cultus aperitur: in Myrrha vero qua exanimata ſo-
lent corpora conſeruari: prefiguratur carnis noſtre re-
paratio: et reſurrectio mortuorum. Et hec omnia per
Chriſtum futura erant. Quarto vt dicit Gregorius: et
eſt ratio moralis: vt ex hoc ſignificetur quod Chriſto
conferre debeamus. Auro namqꝫ ſapientia deſignatur
Salomone atteſtante: qui ait. Theſaurus deſiderabi-
lis requieſcit in ore ſapientis. Thure autem: quod deo
impenditur: virtus orationis exprimitur: pſalmiſta at-
teſtante: qui ait. Dirigatur oratio mea ſicut incenſum
in conſpectu tuo. Per myrrham vero carnis mortifi-
catio figuratur: vnde et ſancta eccleſia de ſuis opera-
rijs vſqꝫ ad mortem pro deo certantibus dicit. Ma-
nus mee diſtillauerunt myrrham. Nato ergo regi au-
rum offerimus: ſi in conſpectu illius claritate ſuper-
ne ſapientie reſplendemus. Thus offerimus: ſi co-
gitationes carnis per ſancta orationum ſtudia in ara
cordis incendimus: myrrham offerimus: ſi carnis vi-
tia per abſtinentiam mortificamus. Hec Gregorius.
¶ Tertio oſtēditur quod eſt homo temporalis. ¶ Pri-
mo: quia vt homo voluit naſci et educari: ideo inuene-
runt puerum cum maria matre eius. ¶ Secundo: q:
vt timens mortem voluit occultari: quam naturaliter

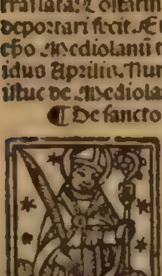
ter homines fugiunt. Ideo cum ſicut deus preſciuiſſet quod herodes eũ querebat occidere: vt homo verus voluit in egyptum aufugere. ¶ Tertio: quia amans ſocietatem voluit a coetaneis ſociari: homo enim naturaliter diligit ſocietatem / cum ſit animal ſociale: vt dicit philoſophus: ⁊ maxime appetit conſortium coetaneorum. Ideo Chriſtus voluit a pueris innocentibus ⁊ coetaneis aſſociari: quorum fidei preconium non loquẽdo / ſed moriendo confeſſi ſunt: ⁊ flores martyrũ extiterũt: vt dicit Auguſtinus / ⁊ celebratur dies Epyphanie ab eccleſia. viij. idus Januarij: quo die ijdem magi Chriſtũ adoraſſe creduntur.

¶ De ſanctis Gaſpar / Balthaſar / ⁊ Melchior magis. Capi. xlviij.

Gaſpar: Balthaſar / ⁊ Melchior fuerũt illi tres magi / ⁊ reges ſanctiſſimiq́ ad Chriſtũ adorãdũ ſtella duce ab oriente venerũt. Hi de regione perſidis orientalis: q̃ eſt india ſuperior: pulcia ſabba dicunt extitiſſe. Horum noĩa hebraice dicunt. Apellius. Amerus. Damaſcus. Grece autẽ Galgalath. Malgalath. Sarrachin. Latine autẽ nominant vt dictũ eſt. Fert quoq́ cum ad Chriſtum venerunt / Gaſpar fuiſſe annorũ ſexaginta. Balthaſar quadraginta: ⁊ Melchior viginti: ⁊ ita cõmuniter pingunt. Hi ſapientiſſimi philoſophi / ⁊ aſtrorum ſcientie periti: ſucceſſores Balaã Arioli fuerunt: ⁊ ad viſionem ſtelle venerũt ex illa ꝓphetia. Orietur ſtella ex Jacob ⁊c. Nã vt ponit Chryſoſtomus. Quidam ſecretorũ inſpectores elegerunt de ſeipſis duodecim: ⁊ ſi quis moriebatur: filius eius ſubſtituebatur. Hi per ſingulos annos poſt menſes aſcendebãt ſuper montẽ excelſum qui dicitur victorialis: ⁊ tribus diebus ibi morantes ſe lauabant deum orantes: vt ſtella a Balaam eorũ patre predictam oſtẽderet. Et ſic ſucceſſiue: ⁊ ſemper ter nĩ: oẽs duodecim faciebãt. Dũ autẽ illi tres reges in nocte natiuitatis dñi ibidem reperti eſſent: ſtella de nouo creata eis apparuit: ⁊ vt dictũ eſt illis natum regem iudeorum indicauit: eoſq́ ad eum adorandum inuitauit. Qui iuſſa fideliter peragentes: per aliã viam admoniti in ſomnis ab angelo / reuerſi ſunt in regionem ſuã. Nã venientes tarſum cum nauibus tarſenſium transfretarunt. Et q̃uis omni relicta gentilitate / exinde fideles extitiſſent: tamẽ baptiſmũ nõ ſuſceperunt: donec diſperſis apl'is ad predicandũ a ſancto Thoma apl'o q̃ apud indiam predicauit / baptizati ſunt: ⁊ in fide xp̃i cõfirmati: ⁊ eiuſdẽ in predicatione coadiutores fuerunt: Qui ⁊ in eadẽ regione in pace quieuerunt. Quorũ corpora inde trãſlata: Cõſtãtinus magnus imperator Cõſtãtinopolim deportari fecit. Et deĩde proceſſu tp̃is a ſctõ Euſtorgio ep̃o Mediolanũ tranſlata ſunt: vt in eius vita dicet. iij. idus Aprilis. Nunc autem requieſcunt apud Coloniã illuc de Mediolano delata.

¶ De ſancto Melanio ep̃o. Capi. xlix.

Melanius ep̃s Rodonẽſ. venetẽſi ꝓuĩcia villa q̃ dr plautio oriũdus: claruit tp̃e Clodouei regis ⁊ Athanaſij imꝑatoris. Qui inter cetera virtutũ eius inſignia maxima viguit potentia aduerſus demones de obſeſſis hoĩbus expellẽdos. Hic cuidã fratri quẽ malignus inuaſerat ſpũs. dũ iret ad aquã hauriẽdã: alapã i maxilla d̃ñs: dmonẽ ab eo excuſſit. Oratoriũ ãt ſuũ qd̃ dr plautiũ ꝓprijs manibus fabricauit. In venetenſi vago diabolus quendam virum inuadens: ad hoc eũ induxit: vt ſeipſum ſuſpẽdens a laqueo ſtrangularet. Quem ſanctus ſuperue-

nienſ: ⁊ factum abhorrens: oratione facta: nedum hominem ſuſcitauit: ſed etiam ab immũdo ſpiritu totaliter liberauit. Tandem poſt multa ſigna virtutum iugiter intentus in celũ migrauit a ſeculo. viij. Idus Januarij. Et cũ ſancti Albinus: Victor: Lautorius: ⁊ Marius corpus eius deferrẽt per vicenã Rodoñ. ſepeliendũ. ꝑ ij. vinculati in turri detenti: ſciſſa turre ꝑ mediũ ſolati: ⁊ incolumes exierũt. Sanctũ corpus ad tumulũ comitãtes.

¶ De ſancta Macra virgine ⁊ martyre. Ca. l.

Macra ṽgo in ciuitate Auguſtana a rictionario preſide martyrium paſſa eſt. Que dũ ſacrificare nollet iubẽte ꝑſide: primũ in equuleo ſuſpenſa et diutius torta: deinde in ignem precipitata eſt. Que cum ibidem diu permanſiſſet illeſa: mamillis eius abſciſſis ſqualore carceris afflicta eſt: omni luce ac cibo negato: verum circa noctis medium lumine immenſo circunfuſa: viroq́ venerando canicie aſpectu ſibi apparente cõfortata eſt: ⁊ cunctis plagis ſanata vberibus reſtitutis. Nouiſſime iubẽte preſide ſuper teſtas acutiſſimas: ⁊ prunas extentas: ⁊ diu voluta orans migrauit ad Chriſtũ. Sepultaq́ eſt i territorio remenſi. viij. idus Januarij. Cuius corpus poſt multos annos cuidã Leudulfo Bubulco diuinitus reuelatum: oſtẽſoq́ ſibi loco per viſionem: ibidem a fidelibus inuenitur: ſcilicet iuxta eccleſiam ſancti Martini: ⁊ inde leuatum honore condigno reconditum eſt.

¶ De relatione pueri Jeſu ex egypto. Capi. lj.

Relatio pueri Jeſu ex egypto / facta ẽ regnãte in iudea Archelao ꝓ Herode patre ſuo: vt dicitur Matthei. ij. c. circa annos. l. imperij Octauiani Auguſti: dum videlicet puer Jeſus ſeptennũ etatis impleuiſſet: vt hiſtoria ſcholaſtica tradit: qualiter autem Chriſtus in egyptũ tranſlatus fuerit / in authẽtico non habetur: niſi qd̃ dicit Matth. eodem cap̃. qd̃ angelus domini apparuit in ſomnis Joſeph: admonens vt tolleret puerũ ⁊ matrem eius: ⁊ fugeret in egyptum: ⁊ eſſet ibi vſq́ ad obitum herodis. Eo q herodes querebat puerum ad perdendum eum. Qui conſurgens accepit puerũ: ⁊ matrẽ eius nocte: ⁊ ſeceſſit in egyptũ: ⁊ erat ibi vſq́ ad obitum herodis ⁊c. ¶ In libro tamen de infantia Chriſti: quẽ Hieronymus Chromacio / ⁊ Heliodoro epiſcopis tranſtuliſſe ex hebraico in latinum ſcribitur: q Joſeph virginem cũ filio iumento impoſuit: ⁊ ipſe in alio aſcẽdit: ⁊ arripuerunt iter per montana: ⁊ per deſertum: nolẽtes ire per maritimam timore herodis. Erantq́ cum eis tres pueri: ⁊ et vna puella in obſequium Chriſti. Et exeuntes dracones de quadam ſpelunca / cum ceteri timentes fugerent: ſerpentes puerum adorauerunt. Similiter leones et leopardi: ⁊ et alia genera ferarũ adorãtes Jeſum per deſertum antecedentes viam eis oſtẽdebant. ¶ Et poſt dies tres dũ aqua in vtribus defeciſſet: ⁊ omnes feſſi ſub palme arbore q̃ſcerent: virgo maria reſpiciẽs ad comam arboris de fructibus eius cõcupiuit. Et cõfeſtim palma cacumẽ ſuũ ante pedes virginis inclinauit: ⁊ collectis ex ea fructibus ad ſatietatẽ omniũ: arbor ſe iterũ erigẽs ad ſtatũ priſtinũ redijt. Tuncq́ angelus apparuit: ⁊ ramũ ex palma euellẽs: ⁊ aſportãs ad celeſtia euolauit. Deide ad radices palme fons aq̃ limpidiſſime erupit: ⁊ ex q̃ oẽs refecti ſunt. Et dũ iter agentes nimio calore cõprimerent: ⁊ adhuc. xxvij. diebus itinerari oporteret anteq̃ i egyptũ ꝑuenirẽt: miro modo poſt tres dies in egyptum deuenerunt: ⁊ in ciuitatem Hermopolim ſe receperũt. Ibiq́ manſerũt peregrini vſq́

ad obitum

ad obitum herodis. ¶ Multa quoqꝫ miracula de Chri
ſto puero ab eodem oſtenſa in prefato libello reperiun-
tur:que tam breuitatis cauſa / ꝙ ex eo qḋ inter apocri-
pha connumerantur / omittuntur. Illud tamen memo
rabile pro conſtanti a doctoribus habetur:quod ingre
diente puero Jeſu in templum idolorū cum maria ma
tre ſua:omnia phani idola corruerunt:iuxta prophetā
Eſaie:propter quod miraculum multi egyptiorum cō-
uerſi ſunt ad eum et virginem matrem benigne tractā-
tes / puerum Jeſum pulcherrimum plurimum reuere-
ti ſunt:et ipſum aliquem magnorum deorum exiſtima
bant. ¶ Extat ibidem fons modicus.in quo fertur vir
ginem matrem puerum ſepius balneaſſe:⁊ pannos ei⁹
proprijs lauaſſe manibus. In quo fonte omnes pueri
etiam ſaracenorum quacunqꝫ valitudine detenti / de-
ſcendentes confeſtim ſanantur. Eſt et ibi lapis vbi vir
go panniculos Chriſti lotos ad ſiccandum extendebat.
Ibi eſt vinea engaddi:que profert balſamum:que dicto
fonte irrigatur:⁊ ſi aqua alia irrigaretur:eo anno nul-
lum fructum produceret. Et hoc notorium eſt in omni
terra egypti. Eſt et ibi prope arbor que perſidis dici-
tur:vt ponit Caſſiodorus in tripartita hiſtoria / que fer
tur vſqꝫ ad terram inclinata Chriſtum humiliter ado-
raſſe que valet in ſalutem membrorum ſi fructus fo-
lium:vel cortex patientis collo alligetur. Igitur poſtꝙ
ſeptem annis Chriſtus fuerat in egypto defuncto hero
de:vt ſcribitur Matth.ij. Joſeph in ſomnis monetur
ab angelo:vt Chriſtum in terram Juda reducat:quod
et fecit. Sed audiens ꝙ Archelaus regnaret in iudea
pro herode patre ſuo:qui adhuc erat patre crudelior
timuit illo ire. Et admonitus in ſomnis ab angelo ſe-
ceſſit in partes Galilee:habitauitqꝫ in ciuitate Naza-
reth. Herode antipa herodis aſcalonite minore filio:
et fratre Archelai iam tetrarchiam Galilee tenente.
Dies autem huius relationis pueri Jeſu ex egypto fa-
cta ſcribitur a Hieronymo in eius martylogio fuiſſe
die ſequenti poſt Epiphaniam videlicet ſeptimo idus
Januarij.

¶ De ſanctis Juliano / Baſiliſſa ⁊ ſocijs mar
tyribus. Cap. iij.

Julianus martyr
cum ſocijs / et Baſiliſſa virgo cum ſo-
ciabus temporibus diocletiani / et
Maximiani in ciuitate Antiochia cla
ruerunt. Qui nobilibus et Chriſtia-
nis parentibus progenitus / libera-
lium ſcientijs imbutus dum anno-
rum. xviij. a parentibus ad coniu-
gium cogeretur:et ipſe in virginita-
tate deo ſeruire diſpoſuiſſet: diuina
monitus viſione parentibus conſenſit:et puellam no-
bilem / et Chriſtianam nomine Baſiliſſam in coniu-
gem accepit. Die igitur ſtatuta nuptijs cum gloria ce-
lebratis / intrat cubiculum cum virgine Julianus tan-
ꝙ iura matrimonij ſoluturus:vbi dum virgo mirare-
tur quod odorem roſarum / et liliorū hyemali tempore
ſentiret. Exponit ſibi Julianus hunc eſſe odorem pudi
citie virginalis:⁊ poſt ſanctas admonitiones virginem
ad votum continentie incitauit. Tunc apparentes ſibi
ex vna parte Chriſtus cum comitiua ſanctorum:ex alia
dei genitrix cum ſocietate virginum nimia luce circun-
fuſa ſanctos dei coniuges de virginali propoſito com-
mendarūt:⁊ eis coronas aureas impoſuerunt:ac librū
vite aureis ſcriptum literis oſtenderunt:in quo noīa
ſua conſcripta Julianus / et Baſiliſſa legerunt. Sicqꝫ vi
ſione ab eorum oculis ablata:ambo ſancti in ſancto p-
poſito permanſerunt: adeo vt parentibus Juliani de
medio morte ſublatis:ſua omnia pauperib⁹ erogarēt:
⁊ duo monaſteria conſtruerēt:in quorum vno Julian⁹
extitit pater / et adminiſtrator fere mille monachorum:
in altero Baſiliſſa cum cetu ſacratiſſimo multarū vir

ginum domino ſeruiebant. ¶ Dum autem perſecutio
Chriſtianorum in Syria / ⁊ Egypto maxime vigeret:
orauit Baſiliſſa:vt virgines quas congregauerat:domi
nus periclitari non permitteret. Et per viſionē a Chri
ſto confortatur, qḋ omnes filias ſuas quas deo acquiſi
uerat ad celos premittens:ipſa eaſdem poſtmodum ſe-
queretur. Quod dum ſancta ſuis refert virginib⁹ / ſubi
to commotus eſt locus:⁊ apparuit columna lucis inter
eas:in qua literis aureis ſcriptum erat:qualiter omne
illud ſacrum collegium Chriſtus infra certum tempo-
ris ſpacium ad celeſtia inuitabat:quod et factum eſt.
Nam infra conſtitutum tempus omnes ille ſacre virgi
nes ad celos in ſancta cōfeſſiōe migrauerūt. Que poſt-
modum cuncte auro et gemmis indute Baſiliſſe appa-
ruerunt orantī:et quod eam expectabant dicentes:⁊ ad
celeſtia inuitātes. Hec dum Baſiliſſa Juliano gaudens
retuliſſet:orans iuxta eum emiſit ſpiritum:quam ille
cōdigne tradidit ſepulture. ¶ Poſt hec dum Martia-
nus preſes Antiochiā ab imperatoribus miſſus eſſet
⁊ Chriſtianos oēs dijs imolare compelleret:et epus ci
uitatis cum multitudine cleri:⁊ populi ad ſanctū cōfu-
giſſent:iuſſit Martianus aſſeſſorem ſuum cum ſatelli-
tum multitudine:vt de predictis an ita eſſet / inquireret.
Qui veniēs ad ſanctū Julianū:⁊ ipm cū omnibus qui
cū eo erant in fide Chriſti feruentes inueniens / eadem
preſidi nunciauit. Tūc preſes Julianū ſolum vti autho
rem omniū iuſſit teneri. Reliquos vero omnes in quo
erāt loco incluſos incenſo cenobio igne cremari / vbi
martyrū occiſorū audiebant ſingulis auris canonicis
voces pſallentiū. ¶ Poſt hec martianus Julianū in cu
ſtodia detentū ante ſe in foro deductū cepit compellere
ad ſacrificia deorū. Quem ſacrificare nolētem iuſſit pri
mo nodoſis fuſtibus cedi. Et dum cederet / caſu vnus
cedentiū eruit alterius oculum qui erat notiſſimus im
perator. Qui dum iuſſu preſidis ad templa deorum du
ctus eſſet:vt eis inuocatis oculū recuperaret:demones
hoc ſacerdotib⁹ ſe non poſſe facere clamabant:quin po
tius eterno igni vna cum ſuis cultoribus reſeruatos af
firmabant. Et dum illuc preſes ingreſſus eſſet:pluſꝙ
quinquaginta idola de auro:argento:chriſtallo:⁊ ebore
in puluerem redacta ſunt. Quod dū preſes magice ar-
ti Juliani aſcriberet:lotio ipſum perfundi iubet:vt ſic
maleficia ſolueret:quod tamē in balſami odorem ver-
ſum eſt. Sanctus autem martyr viro illi excecato facto
ſigno crucis oculū reſtituit:qui mox ad chriſtum con-
uerſus mādato preſidis gladio interēptus eſt. ¶ Dein-
de preſes iuſſit ſanctum ferro vinctum per totam ciui-
tatem circunduci. Et dū ante ſcholas in quibus celſus
puer filius Martiani ſtudebat trāſiret:vidit celſus cir-
ca ſanctum multitudem angelorum coronam precio-
ſam ſibi imponentem. Moxqꝫ relictis ſcholis ꝑuerſus
ad pedes ſancti Juliani cucurrit:et Chriſtum confiteri
voce clariſſima cepit. Et dū pater preſes vna cum ma-
tre / ⁊ alijs magnatib⁹ cum vellent retrahere cepit puer
eos durius incre pare. Quos preſes indignatus in ar-
ctum:obſcurum:⁊ fetidum carcerem iuſſit recludi:ſed
chriſti virtute lux de celo ſuper eos ingens infunditur:
fetor in odorem conuertitur:ſed ⁊ vincula quibus fue-
rant alligati / ſoluuntur:atqꝫ viginti milites qui eos cu
ſtodiebant ad dñm conuertuntur:quod audiēs preſes
eos vna cū Juliano ⁊ Celſo eius filio fecit in eadem cu-
ſtodia detineri. ¶ Contigit aūt vt eo tpe ſeptem fratres
filij quōdam nobilis xpiani qui fuerat de genere Cari-
ni imperatoris:⁊ ipſi fideles imperatoribus adeo grati
forent:vt ipſos ſine vlla perſecutione cū quodā Antonio
presbytero religione fidei vti permitteret. Qui per viſio
nem a xpo moniti ad ſanctum Julianū in carcerē vna
cū prefato presbytero acceſſerunt:⁊ ipſum ac ſocios hor
tari ceperunt. Et ab Antonio presbytero celſus puer
vna cum viginti militibus conuerſis baptiſmi gratiā
perceperunt. Quos Martianus in eadem cuſtodia de-
tineri precepit:⁊ omnia que geſta fuerant principibus per

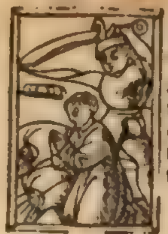
literas intimauit. Cui imperatores remiſerunt ꝙ ſi ſa-
crificare nollent/ſingulos in cuppis pice ſulphure ⁊ bi-
tumine repletis concremaret. Et dum eos oēs eductos
de cuſtodia preſes ante ſe ſtatuiſſet: vt eos iuxta impera-
torū decreta mori faceret. Sanctus Julianus iuuenem
quēdam defunctum qui portabatur ad tumulū ſuſcita-
uit: qui ⁊ mirabilia que in alio ſeculo viderat corā omni-
bus enarrauit: ⁊ ipſe fidem xp̄i recepit. Et cū vxor preſi-
dis plorās filio ſuaderet: vt tam acerba morte interfici
nollet: promittit eidē celſus ꝙ in cuppa ignea permane-
ret inuſtus. At preſes filij interitū horrēs vicarium de-
reliquit: ⁊ inde cū lachrymis abſceſſit. Igit̄ omnes illi
ſancti in cuppis miſſi: igne ſuccenſo permanſerūt illeſi.
Quod preſes audiens admiratus illuc acceſſit: ⁊ magie
Juliani hec omnia deputans/matri celſum per triduū
conceſſit: vt ab ea eius animus mutaretur. Que vna cū
omnibꝰ illis in honeſta cuſtodia detēta/a filio celſo cō-
uerſa eſt: ⁊ ab Antonio preſbytero baptizata. Quod au-
diens Martianus viginti milites extra vrbē eductos
tradidit decollandos. Septem vero fratres igne cōſu-
mi fecit. Julianus autem cū celſo ⁊ matre eius cōiuge: ⁊
cum Antonio preſbytero ac iuuene a mortuis ſuſcitato:
ſuo iudicio reſeruauit. Quos omnes diutius examina-
tos: et in xp̄i confeſſione immobiles repertos: iterum
carceri tradidit cruciandos. Sequenti dei ingreſſus in
templum iouis eos omnes illuc adductos cepit ad ſa-
crificia ſuadere. Orante autem Juliano templum cum
oībus idolis ſubuerſum eſt: ⁊ mille de ſacerdotibus et
multitudine gentilium perierūt: vbi ad miraculi atte-
ſtationem ignis vſq; in preſens eructat. Tunc Martia-
nus territus eos iterum carceri mancipauit: vbi media
nocte ad eos venientes Baſiliſſa cum omnibus ſanctis
quos Juliano epiſcopo acquiſierat: eos hortantes ad
ſuperna dulcius inuitabant. Die autem ſequenti iuſſit
preſes digitos manuum et pedum ſanctorum licinio
oleo infuſo ligari: ⁊ igni ſuperponi. Dehinc celſo filio
ſuo cutem capitis auferri. Antonio vero preſbytero: et
Anaſtaſio iuueni ſuſcitato oculos effodi. Sanctam au-
tem matrem celſi cum aliquis tangere vellet/excecaba-
tur. Sancti vero exoculati diuinitus illuminantur: et
alij ab oībus tormētis liberant̄. cumq; Martianus
eos omnes in amphiteatro beſtijs expoſuiſſet: ⁊ fere om-
nes ſanctoꝝ pedibus ꝓcidiſſent: iuſſu preſidis oēs rei
mortis ibidē deducunt̄: ⁊ cū quibus Julianus ⁊ ceteri ca-
pitali ſilla feriunt̄: vt ſic ſanctorum corpora a reoꝝ cada-
ueribus/xp̄ianis eſſent incognita. Statimq; facto ter-
remotu cū choruſcationibus ⁊ grādine: tertia pars ci-
uitatis cū oībus tēplis funditus corruerūt: preſes aūt
inde vix euadens eadē nocte interijt vermibꝰ ebulliēs.
Sed dum xp̄iani corpora ſanctoꝝ diſcernere nō poſſent
anime ſinguloꝝ in ſpecie virginū ſuper ſingulorū cor-
pora viſe ſunt: ⁊ ſic corpora ſunt collecta: et in eccleſia
ſub altari tumulata. Paſſio autem horum omniū ſan-
ctorū agitur. vij. idus Januarij.

¶ De ſctō Luciano p̄ſbytero ⁊ martyre. Cap. liij.

Lucianus antio-
chene eccleſie preſbyter: ⁊ martyr vir
doctiſſimus atq; eloquētiſſimꝰ fuit
De quo Hiero. li. de viris illuſtribꝰ
ſcribit ꝙ tm̄ i ſcripturarū ſtudio ela-
borauit: vt vſq; nunc quedā exēplaria
quorūdā opuſculoꝝ Luciani nūcu-
parent̄. Feruntur ⁊ de eius fide libel-
li: ⁊ breues ad nonnullos ep̄le. Paſ-
ſus eſt Nicomedie ob xp̄i cōfeſſionē
ſub perſecutiōe Maximiani tp̄e Antherij pape: et ſepul-
tus Helenopoli bithynie. Quam vrbem cum prius dre-
pana vocaretur: Conſtantinus imperator inſtaurans
in honore matris ex noīe ipſiꝰ Helenopolim vocauit.
Beda Lucianum hunc ſub alio Maximo imperatore
qui vna cū Cōſtantino imperauit paſſum fuiſſe ſcri-
bit: qui paſſus eſt. vij. idus Januarij.

¶ De ſancto Clero diacono ⁊ mar-
tyre. Cap. liiij.

Clerus diaconus
apud Antiochiā pro cōfeſſionis glo-
ria ſepties tortus: ⁊ diu in carcere ma-
ceratus/ad vltimum decollatꝰ mar-
tyrium conſumauit. vij. idus Janua-
rij. Hec Ado in martyrologio.

¶ De ſanctis Luciano/Maximia-
no/⁊ Juliano martyribꝰ. Cap. lv.

Lucianus preſby-
ter/Maximianus/et Julianꝰ pueri
apud Beluacū ciuitatē ꝓ Chriſti no-
mine paſſi ſunt. Qui Lucianus bea-
ti Petri diſcipulus fuit. Et a ſancto
Clemēte papa cum beato Dionyſio
epiſcopo ad Gallias predicādas di-
rectꝰ: ideoq; comes: ⁊ coadiutor da-
tus extitit. Poſt hec idem preſbyter
a ſctō Dionyſio Beluacū: vbi deſti-
natus Chriſtū euangelizans: pluſq̄
xx. millium gentiliū ad Chriſtū cōuertit. Inter quos
Maximianū/⁊ Julianū pueros baptizauit. Ad hūc cō-
prehendendum vbicūq; foret inuentus: Julianus p̄fe-
ctus tres pueros deſtinauit: Latrū: Larū: ⁊ Antrum.
Qui ipſum in beluaco predicantem repertū cū duobꝰ
pueris iam dictis tenuerunt: ⁊ ad prefectū adduxerūt.
Qui primo Maximianū/⁊ Julianū pueros capite cedi
fecit. Deinde Lucianū preſbyterū fuſtibus ceſum/xp̄m
cōfitētem ſimiliter decollari mandauit. Cuius corpus
truncatū: ⁊ exanime caput ꝓprijs manibus ſumptum
quaſi tribꝰ miliaribꝰ deportauit: ⁊ trāſuadato tarc flu-
uio vſq; ad locum: in quo ſepeliri elegerat deuenit: ibiq;
glorioſe occubuit: vbi ⁊ tumulatus quieſcit. Viſoq; tan-
to miraculo quingenti gentiles ad xp̄m conuerſi ſunt.
Paſſi ſunt aūt ſancti martyres. vj. idus Januarij.

¶ De ſancto Seuerino abbate. Cap. lvj.

Seuerinꝰ abbas
tp̄e quo Attila rex Hunorum defun-
ctus eſt: in vtraq; pannonia: ⁊ finibꝰ
danubij rebus turbatis: ac inter fi-
lios eiꝰ pro regno obtinēdo inito cer-
tamine de partibꝰ orientis adueniēs
in vicinia norici ripenſis: ⁊ pānonio-
rū paruo oppido: qđ aſtaris đr: mo-
rabatur: agēs angelicā vitā: ⁊ tradēs
apl̄icam doctrinā. Hic ſpm̄ ꝓphetie
mirabilē noſcitur habuiſſe. Nā ſubuerſionē dicti oppi-
di propter ciuiū peccata dudū ante predixit: ⁊ ciuibus ei-
dem illudentibus inde diſceſſit. Quo abeunte die: ⁊ ho-
ra quibꝰ p̄dixerat: oppidū a barbaris ſubuerſū eſt. In-
de ad aliud caſtrum: qđ dicit̄ cōmagonis declinauit: qđ
a barbaris intus exiſtētibꝰ xp̄ianiſq; obſidentibꝰ: arctiſſi-
ma cuſtodia ſeruabat̄: nullo īgredi vel egredi ꝑmiſſo. Ip-
ſe autē nemīe interrogāte oppidum intrauit: ⁊ xp̄ianis
intus exiſtētibꝰ ſalutē promiſit: eiſq; triduanā peniten-
tiā indixit. Die vero tertio facto magno terremotu bar-
bari deterrētur de oppido fugiētes: ⁊ ſubſidiū ciuibus
intrinſecꝰ adueniſſe putātes: nocte ſupueniēte ſe alteru-
trū hoſtes exiſtimantes mutuo ſeipſos cedebāt. ¶ Ci-
uitatem fauianis/quā fames oppreſſerat eo ꝙ hyemis
tp̄e danubio cōgelato victualia nauibꝰ iuxta morē co-
dē deferri nō valebāt: oratione facta: ⁊ glacie intēpeſtiue
reſoluta nauibꝰ victualibꝰ onuſtis aduenientibꝰ ab in-
opia liberauit. Cūq; barbarorū rabies oīa loca occupa-
ret: quocumq; ſanctus introibat/oppidum illud ab in-
curſu hoſtiū deꝰ eruebat. ¶ In caſtello cuſtulo locuſtas
a cilicis quos repleuerāt agris excuſſit: ſolo agro vnꝰ

ciuis excepto:ꝛo ꝙ ab eo monitus ad eccleſiā vna ſecū:
ceteris cunctis ciuibus ad oratione pergētibus:venire
cōtempſit. ❡ In Ioviaco oppido mulierem ſemineceꝫ
incolumē tradidit. ❡ Leproſum de Mediolano ſibi ad
ductum a lepra mundauit. ❡ Bonum monachum bar
barū natione ab oculorū infirmitate curauit:ꝛ alia in-
ſignia miracula fecit. Diem ſui obitus triennio ante p-
dixit:ꝛ ſe defunctum inde transferri mandauit:ꝛo ꝙ ci-
uitas infeſtatione barbarica fuerat ſubuertenda:qđ vt
predixerat per oīa euenit. Sicqꝫ in monaſterio quod
ipſe cōſtruxerat apud oppidum noricum ſub rege rugo
rum feuba in pace quieuit. vj. idus Ianuarij. Corpuſqꝫ
eius vt mādauerat tranſlatū eſt multis miraculis cla-
rens. Et in caſtello luculano qđ eſt in Italia apud ciui
tatē Neapolim per manū ſancti Victoris epī iuſſu Ge-
laſij pape locatum eſt:vbi in eius noīe monaſterium eſt
conſtructum.

❡ De ſancto Seuerino epō. Cap. lvij.

Seuerin⁹ epiſco-
pus Neapolitanus fuit:ꝛ frater bea
ti martyris Victorini epiſcopi Pi-
tauieñ. de quo dicetur in eius feſto
quarto noñ. Nouembris. Qui Seue
rinus poſt multarū virtutū perpe-
trationem:ꝛ ſanctitatū inſignia:qe-
uit in pace ſenitate plen⁹. vj. idus Ia-
nuarij. Hec Ado.

❡ De ſancta Martiana virgine ꝛ
martyre. Ca. lviij.

Martiana virgo
ꝛ martyr ciuis inſuegritana fuit que
veniens Ceſaream:ꝛ videns in pla-
tea ſimulachrū diane cōfregit. Pro-
pter qđ a miniſtris iudicis detenta:
ceſari ad ipſū deducta eſt. Quam iu
dex in loco publico expoſitam gla-
diatori cuidam illudendam tradidit.
Qui dum nocte ad ipſam ingredi vel-
let:paries diuinitus ſe interpoſuit:ꝛ
ne ad eam accedere poſſet prohibuit. Traditur ſecūdo
ꝛ tertio viro:ꝛ eis ſicut ꝛ primo ſimiliter contigit. Dein
de in harena beſtijs ſubijcitur:quā primū leo manſue-
tus effectus lingere cepit. Sed de conſilio Bindarij ar-
chiſynagogi iudeorū laxatur ſibi taurus indomitus:q
oculum quidem virginis eruit:quā poſtmodum leo-
pardus diſcerptum lacerauit. Sicqꝫ immaculatū chri-
ſto ſpiritum reddidit. Cuius corpus a fidelibus in ipſa
ciuitate ſepultum eſt. Dum autē archiſynagogus domū
redijſſet:igne celeſti cum omni familia ꝛ domo cōſum-
ptus eſt:que domus nunꝙ deinceps ꝑmanere potuit
ſed in miraculi teſtimoniū plurics reparata ſemꝑ cor-
ruit. Paſſa eſt autem virgo Chriſti. v. idus Ianuarij.

❡ De ſancto Marcellino epō. Capi. lix.

Marcellinus epi
ſcopus Anconitan⁹ venerabilis vi
te fuit:cuius greſſum dolore nimio
podagra cōtraxerat:cūqꝫ famulia-
res ſui/ſic vbi neceſſe eſſet:in mani
bus ferebāt. Quadam vero die per
culpam ſcurie ciuitas Anconitana
ſucceſa eſt. Cumqꝫ vehemēter ar-
deret:cucurrerunt omnes vt igneꝫ
extinguerent:certatimqꝫ proijcien-
tibus aquā:ſic flamma excreuerat:
vt toti⁹ vrbis incēdiū minari videret. Cumqꝫ ignis iā
partē vrbis nō modicā cōſumpſiſſet:ꝛ obſiſtere nullus
valeret:deduct⁹ in manib⁹ epūs familiarib⁹ ſe portāti-
bus:pcepit vt ꝯ ignē illū ponerēt:qđ ꝛ factū eſt:ꝛ ibidē
poſit⁹ eſt:vbi flāma ardēti⁹ incumberet. Cepit aūt mi-
ro modo in ſe incendiū retorquerit:ac ſi ſui impetus re
flexione clamaret ſe epiſcopum tranſire non poſſe. Sic
qꝫ flāma illo termino refrenata in ſemetipſa refriguit:
ꝛ vltra contingere quicꝙ edificij non preſumpſit. Quie
uit autem in pace ſanctus epiſcopus. v. idus Ianuarij.
Hec Gregorius primo dialo. cap. vj.

❡ De ſancto Paulo primo eremita. Capi. lx.

Paulus primus e-
remita/cuius vitam ſcribit Hiero-
nymus feruente Decij perſecutione
eremū vaſtiſſimā adijt. vbi. lxiij. an-
nis hominibus incognitus manſit.
Cuius perſecutiōis immanitas duo-
bus recitatur exēplis. Duo enim Chri
ſtiani iuuenes comprehēdūtur:quo-
rum alter nudus melle perunctus:ꝛ
ligatus ſub ardore ſolis:muſcarum ꝛ
veſparū aculeis lacerandus exponit:
vt ſcabronum pūcturis cederet:qui ignitas ſartagines
ſuperaſſet. Alter vero amenuſſimo viridario / vinctis
manib⁹ ac pedib⁹ lecto ſternit:ſibiqꝫ puella ſpecioſiſſi-
ma:ꝛ impudica ſociatur:que amplexibus:ꝛ contagijs
iuuenem ad luxuriam prouocabat. Cū ergo ille motus
contrarios ſenſiſſet in carne:nec aliter ſe poſſet defende
re:linguam dentibus preciſam in faciem impudice ex
puit:ꝛ ſic dolore tētationē fugauit:eāqꝫ cōfudit. ❡ Eo-
dem tempore dum Paulus inferiori thebaide oriund⁹
annorū. xvj. parentibus orbatus cum ſorore coniugata
remanſiſſet:ꝛ tātas martyrum ſtrages audiſſet:territ⁹
ſeculum deſeruit:ꝛ ad montium deſerta cōfugit. Et in
ſpelunca maxima iuxta quam arbor palme vetuſtiſſime
germinabat:ꝛ fons limpidiſſimus exurgebat/vſqꝫ ad
vite ſue terminum incognit⁹ manſit. Quomodo autē
hoc tempore medio vixerit incognitum eſt. ❡ Cum au
tem Paulus annorum. cxiij. eſſet in eremo vitam an-
gelicam ducens:ꝛ Antonius annorum. xc. in alia ſoli-
tudine moraretur:ꝛ cogitaret in animo ſuo nullum vl-
tra ſe monachorum in eremo conſediſſe:noctu ſibi a
domino reuelatur alium in profundiori eremo ſe me-
liorem conſiſtere:ad quem viſendū deberet accedere.
Qui ſenectutis ſue oblitus:ꝛ baculo ſuſtentatus:ce-
pit per ſyluam pergere. Et primo quidem obuium ha
buit hippocentaurum hominem:ſcilicet equo mixtū:
qui ſibi viam dextera demonſtrauit. Deinde obuiauit
animali fructus palmarum ferēti ſupra imaginem ho
minis deorſum habenti formam caprinam:quod An-
tonius intellexit eſſe demonem in tali forma gētiles ru
ſticos decipientem. Et dum diem quaſi vagando per
eremum exegiſſet:noctem in oratione deduxit. Sum-
moqꝫ diluculo eidē lupa ad radices montis aquam hā-
bens apparuit:que ipſum ad cellulam Pauli perduxit.
Sed dum intrans ſpeluncā:ꝛ aure diligenter ſi quid au
diret auſcultans pedē ſcilicet lapide offendiſſet:Paul⁹
Antoniū ſentiens oſtiū firmauit. Antonius vero rogat
vt ſibi aperiat:qui aīalia recipiebat:aſſerens ſe nunꝙ
receſſurum:ſed ibi potius moriturū:victus ergo Pau
lus aperuit:ꝛ alter alterum ex nomine ſalutauit:ꝛ in mu
tuos amplexus ruunt:iuxta fontem conſedentes quie-
ſcunt:ꝛ de multis colloquentes adinuicem ſermonem
protendunt. Hora autē nona coruus ad eos aduolauit:
ꝛ panem integrū eiſdem appoſuit. Tunc Paulus deo
gratias agens dixit:volatile illud quotidie ꝑ annos. lx.
panem dimidiū apportaſſe:ſed nūc ꝓpter hoſpitis ad-
uentū annonam duplicaſſe. Inter eos pia lis oritur:qs
dignior panem diuidere debeat:defert Paulus hoſpiti:
ꝛ Antonius ſeniori. Tandem ad veſperas in hoc conue
niunt:vt vterqꝫ manum apponat:ꝛ e regione vſqꝫ panē
diuidat. Deinde paululum ex aqua fontis guſtantes:no
ctem in diuinis colloquijs tranſegerunt inſomnem.
❡ Cūqꝫ mane Paulus Antonio ſuum obitum in pro-
ximo nunciaſſet:ꝛ ex hoc Antonius vltra modum deſſe

ret: Paulus ne ex ſuo obitu mens vtriuſqȝ triſtaretur: cogitauit illum remittere: vt ſic expedit⁹ poſſet ad deū migrare. Rogauitqȝ Antonium: vt ad cellam ſuam rediens: palliū quod ſibi Athanaſius ep̄s dederat apportaret/ quo corpus ſuum mortuū inuoluere poſſet. Mirat Antonius ꝙ tale ſibi ſecretum aperuit: ad cellam feſtinantius reddit: et pallio accepto velociter ad Paulū repedare cepit/ dubitās de eo qd̄ ſibi accidit. Et cum iam die illo ꝛ ſequenti perrexiſſet: ꝛ iam trium horarū iter eidem reſtaret: vidit Pauli animam niueam inter prophetarum angelorum/ et apoſtolorum choros ad celeſtia cum ſplendore conuolantē. Et procedens velocius ad ſpeluncā venit: ꝛ corpus genibus flexis vti orātem conſpiciēs: ſe deceptum putauit: Paulumqȝ viuētem/ ꝛ orantem credidit. Et cum dudum obſeruans mortū aliquem non vidiſſet: ꝛ mortuum cognouiſſet: poſt multas lachrymas corpus inuoluit: ꝛ exequias celebrauit. ⸿ Cum autem ſarculum non haberet ex quo terram foderet: ecce duo leones adueniunt: ꝛ ad menſuram humani corporis foueam faciunt: et inclinato capite abierunt. Sicqȝ Antonius corpus terre condidit: ꝛ veſtimentum de palmarum folijs contextū: quo Paulus induebatur aſſumpſit: ꝛ ad cellam ſuam rediēs fratrib⁹ viſa narrauit. Eaqȝ veſte ex deuotione in ſolēnitatibus vtebatur. Quieuit autem Paul⁹ in domino. iiij. idus Januarij circa annum domini. cclxxvij.

⸿ De ſancto Paulo ſimplice cōfeſſore. Ca. lxj.

Paulus monach⁹ ſimplex cognomine diſcipulus Antonij fuit: qui dum ruſtican⁹ eſſet/ inuentam vxorem in crimine adulterij dimiſit: et eremū petens Antonio adheſit. Qui prima nocte ſue cōuerſionis vt probaret illū: iuſſit Anton⁹ vt ſe expectaret: qui trib⁹ diebus ante celle oſtium orans permāſit: magiſtrum expectans/ nec dici eſtu/ nec rore noctis motus eſt. Dū autem in conuentu fratrum ex ſimplicitate interrogaſſet an Chriſtus prior eſſet prophetis: mādauit ei Antonius vt taceret: ꝛ obſtinatiſſime triennio ſilentium ſeruauit: nemini loquēs. Cui etiam dum Antonius plurima contra rationem iuberet: videlicet vt aquam hauſtaȝ effunderet: et veſtes diſſueret: ꝛ reſueret: omnia patiēter implebat: ꝛ egros quos ſanare neqēbat Anton⁹ iſte ſanabat. Dum pro ſalute viri furētis inſtanter oraſſet: illeqȝ ſalutem conſequi nō potuiſſet/ quaſi indignatus Paulus contra dominum iurauit ſe niſi ille ſanat⁹ fuerit minime comeſturū: moxqȝ ille fugata rabie compos mentis effectus eſt. Serpentes etiam ꝛ ſcorpiones ſcindebat: et cordiū ſecreta cognoſcebat. Uidit aliquando inter fratres ſplendidos virum obſcurum: ꝛ nigruȝ eccleſiam intrantem: ꝛ demones illū retrahentes. Pro quo dum oraſſet: vidit illum claro vultu exeūtem: et demones ab ipſo elongatos. Interrogantiſqȝ dixit illum fuiſſe peccatorū longa fornicatiōe detentū: nuperqȝ ad deum maxima compunctione cōuerſum: ꝛ abrenūciās ſeculo Pauli diſcipul⁹ effect⁹ eſt. Nec in vitiis [illegible].

⸿ De ſancto Nicanore diacono. Ca. lxij.

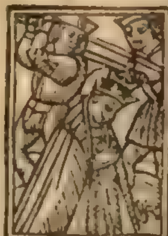
Nicanor diacon⁹ vnus de ſeptem primis qui ab apoſtolis electi fuerūt: vt habet Actuuȝ ſexto. Gratia dei ꝛ fide admirandus fuit: qui predicationis officium diligenter exercens apud Cypruȝ glorioſiſſime coronatus/ ibiqȝ ſepult⁹ eſt quarto idus Januarij/ vt dicit Hieronymus.

⸿ De ſancto Guilielmo archiepiſcopo. Capi. lxiij.

Guilielm⁹ epiſcopus Bituricēſ. floruit tēpore Philippi imperatoris: q anno domini. M. clxxxx. in epiſcopatum promotus eſt. Hic genere nobilis a pueritia in Pariſieſ. et Sueſſioneſ. eccleſijs canonicatū obtinens ſeculo derelicto ad grādimontenſe monaſterium ſe contulit: ibiqȝ factus monachus aliquāto tempore fuit: deinde ad maiora procedens ad ordinem Ciſterciēſ. in pōtiniaceſ. monaſteriū conuolauit: vbi proficiēs in virtutibus prioratum ſuſcepit. ⸿ Poſtmodū abbas fontis ſancti Joannis factus: ſucceſſiue ad abbatiam Carolaceſ. cenobij aſſumptus eſt. Et vbiqȝ ſubditos in multa manſuetudine pertractauit: et virtutem exempla propagauit. Tandem licet inuitus in eccleſia Bituriceſ. pontificali ſublimatus honore/ Henrico archiepiſcopo ſucceſſit/ vbi oneri ſuccubuit/ nō honore prefuit: et humilitatem priſtinam obſeruauit. De animarum vero cura ſollicitus verbo ꝛ exemplo gregem dn̄i paſcere curauit: ꝛ virtutum miraculis claruit. Nam preſbyterū gerardum nomine qui vſum ſiniſtre manus amiſerat: ita vt celebrare non poſſet: audita prius eius confeſſione infra tertiū diem adeo ſanauit/ ꝙ preſbyter poſt triduum celebrauit. ⸿ Puerum etiā cerebro et oculis turbatum: tremorem capitis patientem impoſita ſibi manu perfecte ſanum effecit. Semper eodem vultu ꝛ animo perſeuerans quoſcunqȝ ad ſe venientes cōſolabatur. Tandē aſſumpta cruce contra hereticos albigenſes proficiſci volēs/ cū itineris neceſſaria prepararet: infirmitate correptus quieuit in pace. iiij. idus Januarij/ et ſepultus in Bituriceſ. eccleſia cōfeſtim miraculis chorufcare cepit: quem Honorius papa tertius canonizauit.

⸿ De ſancto Jgino papa ꝛ martyre. Ca. lxiiij.

Jginus papa et martyr: natione grecus ex philoſopho de athenis/ cui⁹ genealogia nō inuenit: Thelefphoro pape in pōtificatu Romano ſucceſſit: ꝛ ſedit annos quatuor menſes tres: dies ſex. Hic cōpoſuit clerū ꝛ diſtribuit gradus. Hic etiā conſtituit: vt vnus patrin⁹ vel vna matrina ſuſcipiat leuatum a fonte baptiſmi. Sili ꝛ in cōfirmatiōe: ꝛ in carhezizatione. Inſuper ſtatuit ꝙ excepto Romano pontifice null⁹ metropolitan⁹ audiat cauſaȝ ſui ep̄i: nec condēnet eū/ niſi in cōſpectu ep̄orū prouincialiū vētilet. Hic etiā ſcripſit oībus fidelibus generalē ep̄laȝ de deo trino ꝛ vno/ ꝛ de incarnatione filij dei: plenā catholicā fidē cōtinentē. Hic fecit ordinatiōes tres p menſem Decēbris p̄ſbyteros. xv. diacones quinqȝ: ep̄os p diuerſa loca ſex. Qui ſub pſecutiōe Seueri imperatoris martyrio coronat. ſepultuſqȝ eſt iuxta corp⁹ btī Petri i vaticano. iij. idus Januarij/ ꝛ ceſſauit ep̄atus dies tres.

⸿ De ſancto Saluio ep̄o ꝛ martyre. Capi. lxv.

Saluius epiſcop⁹ Ambianēſ. de territorio Aruernenſi tpe Hilperti regis claruit: q predicto regi arriano reſiſtebat. Tēpore aūt regis Karoli veniēs Ualentianas ꝛ predicās/ inuitatus ad prandiū a quodā genardo nobili: dum in mēſa quedā vaſa argentea ptuliſſet: vinegaidus filius dicti genardi auaritia duct⁹: predicta oīa ſibi auferri fecit: deinde ipſum i carcere detineri: ac nocte ſuperueniēte eūdē in carcere cū vno ei⁹ diſcipulo iugulari: ꝛ corpora coȝ latēter abſcōdit i ſtabulo armētoȝ. Uez dn̄ locum

locum ipſum taurus ingens ſemper cuſtodiret: ne ab alijs animalib⁹ pollueretur: ⁊ pollutũ aliq̃ñ purgaret: ⁊ omni nocte lumen quaſi in modũ duarum lampadarũ ſuper humata corpora videretur: reuelãte angelo rex Karolus miſit Valẽtianas/ ⁊ corpora defoſſa curru imposita ad ſanctũ vedaſtũ deportari mãdauit: que multi boues currui iuncti trahere nõ poterãt. Demũ duobus bobus ſolũmodo appoſitis: ⁊ quo abire vellẽt dimiſſis: ſctõꝝ pignora ad eccleſiã ſcti Martini apud Valentianas deduxerũt: ⁊ ibidẽ ſubſtiterũt: vbi ꝯdita ſunt. Interfectoribus martyrũ a Karolo inquiſitis ⁊ cruciatis: ⁊ decollatis: q̃ paſſi ſunt tertio id⁹ Januarij.

¶ De ſancto Satyro martyre. Cap. lxvj.

Satyrus martyr apud Achaiam paſſus eſt. Qui trãſiens ante quoddã idolum cũ exſufflaſſet illud/ ſignãs ſibi frontem ſacratiſſime crucis ſignaculo ſtatim ſimulachrũ corruens in puluerem redactũ eſt. Ob quam cauſam martyr xp̃i ab infidelibus tentus in xp̃i confeſſione decollatus eſt ſecũdo idus Januarij.

¶ De ſancto Arcadio martyre. Capit. lxvij.

Arcadius martyr vt ſcribit zeno ep̃s Veroñ. glorioſa paſſione coronatus eſt. Cuius tam illuſtre martyriũ fuit: vt in vno corpore tot fuerint ſupplicia quot videntur ⁊ mẽbra. Nã cũ ꝓpter pſecutionis rabiẽ ex vrbe aufugiẽs latitaret. Cõprehẽſus a paganis adducit ad iudicẽ: ⁊ dum xp̃m cõfitetur: excogitato nouo ſupplicij genere ab articulis manibus: ⁊ a cruribus pedibus abſciſſis viu⁹ dimittit: ſicq̃ in ſuo ſanguine volutatus diuq̃ cruciatus emiſit ſpm̃. ij. Idus Januarij.

¶ De ſancto Hilario ep̃o. Cap. lxviij.

Hilari⁹ epiſcopus pictauieñ. Aquitanie oriundus nobilibus parentibus genitus ab annis iuuenilibus moribus/ ⁊ ſapientia inſignis fuit. Qui cõiugẽ habens ⁊ filiam in laicali habitu monaſticam vitam ducebat. Tandem relicto ſeculo clericali mancipatur militie: ⁊ ꝓcedẽte etate ac ſapientia preualente a clero ⁊ populo pictauiorũ ep̃s elect⁹ eſt. Et cum nõ ſolum eccleſiã ſuam ſed ⁊ totam galliã ab hereticis defenſaret: ad ſuggeſtionem duoꝝ ep̃orũ arrianorũ ab imperatore Conſtantio arriano: cum Dionyſio Mediolañ. ⁊ Euſebio Vercelleñ. ep̃is in Phrygiã relegatur: vbi dũ exiſteret/ cognouit per ſpiritũ ap̃ã filiam ſuam pictauis cũ matre relictam nubere velle. Quam per ep̃lam gratiſſimã ſibi miſſã ſtuduit ad virginitatis propoſitũ inuitare. ¶ Sꝫ cũ vbiq̃ arrianoꝝ hereſis pullularet: ⁊ ab imꝑatore oĩb⁹ ep̃is veniẽdi ad ſynodũ cõceſſum eſſet: vt de veritate fidei diſputarẽt: veniẽs Hilari⁹ ad cõciliũ apud ſeleuciã Iſaurie oppidũ celebrandũ: ad petitionẽ arrianoꝝ pictauiã redire cõpellit: eo ꝙ ab hereticis nimiũ ei⁹ facũda ſapiẽtia timebat. Et dũ ꝑ inſulã gallinariã ſerpentib⁹ plenã tranſitũ haberet: ⁊ reptilia ei⁹ ꝓ̃ſentiã fugerẽt: paſũ ꝓ termino fixit: vltra quem nũq̃ ſerpens acceſſit. Et cũ eſſet pictauis infantẽ ſine baptiſmo defunctũ audiẽs pro ipſo orauit: ⁊ tã diu in oratione pſeuerauit: donec pariter ſurgerent ſenex de oratione: et infans de morte. ¶ Filiã quoq̃ ſuã ap̃ã ex epiſtola ſibi miſſa in virginitatis ꝓpoſito firmiſſimã cernẽs: ⁊ ne aliq̃ñ flecteretur timens/ oratione ſua a dño impetrauit: vt eam ad ſe recipere dignaret. Sicq̃ puella defuncta eſt poſt dies modicos/ quã Hilari⁹ ſepeliuit. Quod mater puelle cõſiderans ep̃m rogauit: vt ſibi etiã tranſitũ obtineret. Qui pro cõiuge ſimiliter interceſſit: eãq̃ ad celi regna ꝑmiſit. Deniq̃ multis miraculis perpetratis: dum infirmatus morti propinquaret: obitũ quoq̃ ſuũ imminere cognoſceret: leoncium preſbyterum ſibi dilectum/ nocte vt foras exiret admonuit: ⁊ ſi quid audiret ſibi renũciari precepit. Ille iuſſa complẽs/ voces tumultuãtis ciuitatis audire ſe retulit. Et cũ circa ipſum vigilaret finem expectans: media nocte iterum miſſus exiit: ⁊ nihil ſe audire nunciauit. Mox q̃ immẽſo circũfulſus lumine ſanctus dei ad xp̃m migrauit. Et ſepult⁹ eſt pictauis idib⁹ Januarij circa annos dñi. ccclx. tẽporib⁹ Valẽtiani/ ⁊ Valentis imperatoꝝ. ¶ Hic ſanctus doctor multa librorũ volumina compilauit. Nam contra arrianos. xij. ſcripſit libros. Item ad galliarũ ep̃os librum de ſynodis. In pſalmos edidit cõmẽtarios Origenẽ imitatus: ⁊ ex ſuo aliqua adijciẽs. Scripſit libellum quẽ viuenti Cõſtantio miſit Cõſtantinopolim. Item in Coſtantiũ quẽ ꝑ eo iã mortuo condidit. Item contra Valentẽ/ ⁊ Vrſatium librũ hiſtoriã Ariminẽñ. ⁊ Seleuceñ. ſynodi continentẽ. Ad prefectũ Saluſtiũ contra dioſcorũ aliũ. Hymnorum ⁊ miſteriorũ aliũ. Itẽ commentarios in Mattheum. Item tractat⁹ in Job/ quos de greco Origeñ. ad ſenſum tranſtulit. Item contra auxentium libellum elegantem. Item nonnullas ad diuerſas epiſtolas. Tradunt aliqui eum ſcripſiſſe in canticis canticorum quod tamẽ incertum eſt. Hec Hieronymus de viris illuſtribus.

¶ De ſctõ Gregorio nazanzeno ep̃o. Capitulum. lxix.

Gregorius nazanzenus epiſcopus/ ⁊ doctor grecorum: q̃ vt ſcribit Rufinus preſbyter verbo et operibus clarus lumen eccleſie incomparabile prebuit/ de Capadocia ortus: filius epiſcopi nazanzij: ⁊ matris nomine religioſe: athenis eruditus fuit. Qui dum iuuenis philoſophie studeret: eidẽ die quadam due ſpecioſe femine apparuerunt. Quas cũ ille vti caſtitatis amator cũ indignatione repelleret: dixerũt ſe ſibi amicas fore: quarum vna ſe ſapientiã: altera caſtitatẽ nominans: dulces iuueni prebentes amplexus: ex tũc ſanctũ ei⁹ ꝓpoſitũ vtutis vtriuſq̃ firmari cepit. Poſt hec athenis diſcedens mario tempeſtatẽ patitur: ſicq̃ deinceps deo ſeruiturũ uouẽs literis diuinis imbuit: ⁊ defuncto patre eidẽ in nazanzij pontificiũ ſubrogat. ¶ Mortuo autem imꝑatore valente arriano/ cui⁹ ſecte Gregorius gladio fidei viriliter reſiſtebat: ad conſtãtinopolitanã eccleſiam gubernandam aſſumitur: vbi preclara doctrina floruit ⁊ exemplo. Inter ceteros autem fidei pugiles quos ſapientie vberibus enutriuit: Hieronymum ſanctiſſimum almum eccleſie doctorem in diuinis ſtudijs habuit auditorem. Verum dum perfidorũ emulatiões ſenſiſſet inuidie contra ſe liuore ſubortas relicta regia vrbe ad eccleſiam ſuam primam nazantium rediit: ibiq̃ doctrine/ et orationi intentus vite reſiduum exegit: ibidemq̃ ſepultus. Inde corpus eius Conſtantinopolim proceſſu temporis tranſlatum eſt. Quieuit in pace idibus Januarij tp̃e Theodoſij ſenioris. ¶ Hic eloquẽtiſſimus doctor plures compoſuit tractatus: de q̃bus Rufinus Aquileieñ. preſbyter decem ex greco in latinũ vertiſſe eloquiũ aſſerit. Nunc quoq̃. xxx. miliũ verſuũ oĩa opera ſua cõpoſuiſſe Hieronymus tradit. Ex q̃bus hec ſunt. De morte fratris Ceſarij. Machabeoꝝ laudes. Athanaſij laudes. Laudes Maximi philoſophi: quem librum quidam falſo ironiam vocant: quia ettat alius vituperationem eiuſdem Maximi continens:

nam licuit eundem laudari ⁊ vituperari pro tempore. Edidit ⁊ librum heroico carmine virginitatis et nuptiarum contra ſe diſceptantium. Aduerſus eunomium duos libros. De ſpirituſancto vnum. Contra Julium imperatorem vnum: et alios plures. Hec Hieronym⁹ de viris illuſtribus.

¶ De ſancto Firmino martyre. Cap. lxx.

Firminus martyr fuit ſub tempore paganorũ: ſub qua tamen perſecutione vel iudice: aut quibus ſuppliciis interemptus ignotum eſt. Et ſepultus fuit in Ambianẽſium ciuitate: locus tamẽ vbi requieſceret ignorabatur. Tẽpore autem ſancti Saluii epiſcopi corp⁹ eiuſdem martyris repertum eſt. Nam cum idem epiſcopus vna cum clero ⁊ populo triduo ad dñm exoraſſet: vt eis corpus ſancti martyris Firmini reuelaret: nimio odore fragrãte/ et lumine immenſo celitus ſuper locum effuſo: defoſſa ibidẽ humo corpus ſacrum inuentum eſt: ad quem locum ciuitates Tharoañ. Cenomañ. Nouiom. et bobacii eodem odore conſperſe ad viſendum corpus martyris cõcurrerunt: quod ab epõ leuatum ad eccleſiam condigno honore tranſlatum eſt. In cuius tranſlatione glaciale frigus/ videlicet menſe Januario in eſtum maximum conuerſum eſt. Arbores nudate ſubito frondes protulerũt/ ⁊ flores: de quibus egri ſumentes ſanabantur. Factũ eſt autẽ hoc idibus Januarii: nã dies paſſionis martyris ſicut ⁊ cetera incognit⁹ eſt vſq; in pñs.

¶ De ſancto Vincentio confeſſore. Cap. lxxi.

Vincentius cõfeſſor Samaritanis parentibus et paganis ortus eſt: qui ad predicationem ſancti Georgii apud Antiochiam Chriſtum annunciantis cõuerſus eſt tẽpore Conſtantini imperatoris. Deinde ſacerdos fact⁹/ monitus ab angelo Theſſalonicam venit: vbi idola Datiani preſidis ſigno crucis edito contriuit. Filiãq; eiuſdem eupatronã nomine a demonio liberauit: ⁊ cum ducentis baptizauit. Poſt hoc cũ ſancto Benedicto epiſcopo Romam perrexit: quibus dum in via cibaria defeciſſent: piſcis eis de mari in littus proſiliuit: qui per ebdomadam illis ſuffecit. Quos etiam beatus Hilarius pictauieñ. epiſcopus rediẽs ab exilio obuios habuit: ⁊ ſecum dudum Vincẽtium retinuit. ¶ Hic aliquando in ſex latrones incidit eum perimere volentes: quorum vnus ſe gladio trãſuerberauit: ſecundus ad quercum ſe ſuſpẽdit: tertius arreptus a diabolo expirauit: quart⁹ oculos amiſit: quint⁹ rabie manus/ et brachia dentibus lacerauit: ſextus ſe in mare precipitauit. Et cũ eſſet beatus Vincẽtius annorum. cxx. in pace occubuit apud caſtrum grauiorem idibus Januarii. Cuius corpus ſanctus Maxentius abbas ibidem tumulauit: inde poſtea tranſlatũ in montem vertiacum vt dicit frater Vincentius.

¶ De ſanctis quadraginta militib⁹ martyrib⁹. Ca. lxxii.

Quadragita milites ex tẽporali tyrocinio ad xp̃i militiam tranſierunt. Qui oẽs Rome via Lauicana ſub imperatore Galieno pro cõfeſſione fidei decollati coronas martyrii a domino percipere meruerunt idibus Januarii: vt dicit Ado.

¶ De ſancto Felice preſbytero ⁊ martyre in pincis. Cap. lxxiii.

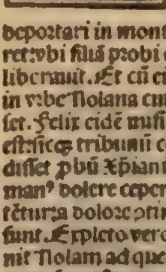
Felix preſbyter ⁊ martyr pronomine dr in pincis a ſubulis/ quibus paſſus perhibetur: nam pinca dicitur ſubula: nam cum magiſter puerorum exiſteret: ⁊ eis nimiũ rigidus fuiſſet: ⁊ tent⁹ a paganis cũ xp̃m libere cõfiteret: tradit⁹ eſt in man⁹ puerorum: quos ipſe docuerat in eccleſia: qui eum ipſi cum ſtilis ⁊ ſubulis occiderũt. Qui paſſus eſt Rome. xix. kal. Februarii.

¶ De ſancto Felice pſbytero ⁊ martyre. Cap. lxxiiii.

Felix preſbyter et martyr germanus immediate infra poſiti Felicis preſbyteri ⁊ confeſſoris tẽporibus Diocletiani/ et Maximiani martyrium paſſus eſt Rome iuxta portam pincinam: vbi ⁊ requieſcit in loco qui dicitur in pincis: et ex hoc pronomine in pincis dicitur. Hic ſenior altero fratre a prefecto vrbis draco detentus ductus eſt ad templum ſerapis: vt ſacrificaret. Et cũ inſufflaret in ſimulachrũ: ſtatim in puluerem redactum eſt. Alia die ductus eſt ad templũ Mercurii: ⁊ de hoc fecit ſimiliter. Iterumq; ductus ad templum diane pari modo idolum deſtruxit. Tũc vna cum fratre carceri mancipant: deinde in equuleo leuatur: et quibus hoc feciſſet maleficiis interrogatur: qui cũ diceret hec non diaboli maleficiis/ ſed Chriſti beneficiis facta fuiſſe: ductus eſt ad dictum locum ſecundo miliario ab vrbe ad phanum quod ibidem erat: qui facta oratione exſufflauit in arborem ingentiſſimã: que ſtatim radicitus euulſa: ⁊ templũ cui erat cõiuncta euerſum eſt/ atq; ſimulachrũ cõminutum. Quod prefectus audiens iuſſit eum ibidem decollari: et corpus eius inhumatum lupis ⁊ canibus derelinqui. Quod tamen Chriſtiani nocte in foueam quam arbor euulſa dimiſerat ſepelierunt. xix. kalendas Februarii. Et cum gẽtiles die ſequenti corpus effodere vellent: quicunq; manum ad hoc mittebat a diabolo obſidebatur: vbi proceſſu temporis eccleſia eius nomine dedicata eſt.

¶ De ſancto Felice preſbytero. Cap. lxxv.

Felix preſbyter et confeſſor immediate ſuprapoſiti Felicis pſbyteri ⁊ martyris frater fuit. Qui cũ a prefecto draco predicto tentus eſſet: cumq; ad templa deorum ſacrificaturum ducere vellent: comminatus eſt eis q̃ ſi eum ad idola ſua ducerent: hoc illis eueniret quod et aliis/ ad que fratrem ſuum duxerãt/ que oĩa deſtructa erant. Quem prefectus fuſtibus ceſum iuſſit in exiliũ deportari in montẽ Cercelliũ: vt ibidem lapides excideret: vbi filiã probi cuiuſdã tribuni a demonio obſeſſam liberauit. Et cũ eidẽ tribuno nũciatũ eſſet q̃ vxor eius in vrbe Nolana cui⁹ ipſe ciuis erat hydropiſim incurriſſet. Felix eidẽ miſit oleũ benedictũ/ quo perũcta ſanata eſt: ſicq; tribunũ cõuertit ad dñm. Sed dũ cõſolario intendiſſet pbũ xp̃ianũ effectũ miſit/ q̃ cũ caperent: qui oẽs man⁹ dolere ceperũt. At dũ ſuaſu ſancti Felicis xp̃m cõfitẽtur: a dolore pſtino liberant. Et ſic omnes baptizati ſunt. Expleto vero tribunat⁹ tp̃e Felix cũ tribuno venit Nolam ad quem pontifex idolorũ accedẽs: dixit ei q̃ deus ſuus fugerat: aſſerens q̃ felicem venientem timebat: quem ſanctus conuertit: et baptizauit. Quidam ex eius horto olera nocte rapere cupientes: dum vangas ibidem reperiſſent: tota nocte in horto luna lucente la-

poꝛabant: et ſe furtum facere putabant. Hanc autem a ſancto inuenti / ꝛ ſalutati peccatum ſuum cōfitentes ad ꝓpꝛia redierunt. Et cum quidam apollinē adorarent: eo ꝙ illum diuinum aſſererent: ꝛ Felix dominicam oꝛationē pugno clauſam teneret: dicebat eis ꝙ ſi apollo quid in manu haberet ſciret ediceret: paratꝰ erat ꝛ ipſe cū adoꝛare. Quo nihil rñdēte: imo nec rñdere valēte / gētiles cōuerſi ſunt. Tandē poſt annos .xij. dñico die miſſa celebrata: et populo data pace in pauimento ſe in oꝛationem pꝛoijciens migrauit ad dominum. Et in eadē ciuitate tumulatus quieſcit.

¶ De ſctō Michea ꝓpheta pꝛimo. Cap. lxxvj.

Micheas pꝛopheta filꝰ hiemla inter ſanctos teſtamēti veteris merito ꝯputat̃: eo ꝙ Achab regi iſrael / ꝛ Joſaphath regi Jude volētibus ire in Ramoth Galaad ad cā obtinendā / inter fere quadringentos falſos pꝛophetas ſolus veritatē pꝛedicere pꝛeſumpſit: vt ſcribitur .iij. Reg. vlti. ꝛ .ij. Paral. xviij. Nam cunctis ꝓphetis vno oꝛe regi achab pꝛedicentibus quod Ramoth obtineret: Micheas ſolus vaticinatꝰ eſt iſrael diſpergēdum: ꝛ Achab in pꝛelio occidendum. Et ſubiungēs viſionē: ꝛ cauſam quare oēs alij pꝛophete bona pꝛedicabant: dixit ꝙ hoc dominus deꝰ falſo permiſerat ſpiritu ſuggerēte ſe mendacem futurū in oꝛe oīm pꝛophetarū: vt ſic Achab deciperetur: ꝛ vadēs ad pꝛeliū occideretur. Propter quod a Sedechia vno ex falſis pꝛophetis Micheas in maxilla percuſſus eſt. Quē rex Achab carceri mācipauit ſeruādū vſqꝫ ad reditū ſuū. Qui a Jorā filio Achab / et regni ſucceſſoꝛe moꝛtuo patre ꝙ mala parenti pꝛout ſibi euenerat pꝛenunciaſſet: ꝑcipitio valde poꝛrecto iactatꝰ occubuit. Huius Michee ꝛ ſi dies martyrij ſit ignota: hoc tñ loco ponit̃ ꝓpter aliū Micheā ſequētē: quē eūdē cū iſto plurimi putāt: qđ tñ ſtare nō pōt. Nā hic ſamarites ille moꝛaſtites fuit. Hic tpe Joſaphat regis Jude ꝓphetauit: ꝛ ſub Jorā filio Achab: vt dictū eſt interfectꝰ fuit: ille tpe Joathā regis Jude vaticinari cepit annis pluſqꝫ cētū ab obitu Joathā euolutis. Huiꝰ nulla ꝓphetia ſcripta legitur: nullus liber vaticinij reperitur.

¶ De ſctō Michea ꝓpheta ſcđo. Cap. lxxvij.

Micheas pꝛopheta ſecūdus de ciuitate moꝛaſte / que eſt in tribu effraim tēpoꝛibus Joathā Achā / ꝛ Ezechie regū Juda ꝓphetauit: vt ipſe eiuſdē textꝰ indicat. Cuius pꝛophetia inuehit̃ cōtra Samariā que reges iſrael: ꝛ Juda ſimulachꝛū ſuperſtitiōe infeceratꝫ ineuepans dñs indignationē ſuā in eā ꝓceſſurā cōminat̃ etiā populo iſrael pꝛeuaricatoꝛi: ꝛ pꝛincipibus eiꝰ: q̄ eūdē populū falſa ſuaſione ad idola colenda cōpulerāt: ꝛ verbis inſequentibus captiuitatē: ꝛ interitum affuturū nunciauit. Hic decē tribubus iſrael captiuitatis / ꝛ ipſe i captiuitatē ductꝰ apud aſſirios. Quieuit in pace .xviij. kal'. Februarij. Coꝛpuſqꝫ eiꝰ in iudeam delatū ē ꝛ ſepultū. Hec Hieronymꝰ / ꝛ Joſephꝰ tradūt.

De ſctō Abacuch ꝓpheta. Ca. lxxviij.

Abacuch pꝛophe fuit de tribu Simeon: ꝛ vt in ſcholaſtica hiſtoꝛia legitur. Hic pꝛeuidit captiuitatem hieruſalem venturam: et a caldeis venientibus fugit in Goſthe racenā: et erat incola terre iſrael. Deſcendentibꝰ vero reliqs inde in egyptū quaſi peregrinabat̃ in terrā ſuaꝫ. Eodemqꝫ tempoꝛe pꝛophetiā cōſcripſit. Et in ꝑncipio cauſatur aduerſus deū: cur impius vaſtaſſet populum dei. Sed in conſolationem aperuit ſibi deus calamitates circunſtantium nationum futuras per Nabuchodonoſoꝛ longe maioꝛes: ꝛ tādē ipſum Nabuchodonoſoꝛ periturū: vt ſicut Naum pꝛopheta in conſolationem decem tribuū captiuarum pꝛedixit niniue ſubuerſionem: ſic ꝛ iſte in exhoꝛtationem duarum tꝫ in babylonē ductarum babylonie deſtructionem pꝛenunciauit. Hic dum pulmentum ferret meſſoꝛibus: ſpiritu diuino pꝛenoſcens ſe in babylonem ducendū: domeſticis dixit: vt ſi nimis tardaret / pulmentū meſſoꝛibus ferrent. Et dū iret in campum: vt habetur Danielis vltimo: angelus domini eidem apparuit: ꝛ ei vt pꝛandiū Danieli / qui erat in babylone in lacu leonum poꝛtaret / mandauit: qui cum babylonem aut lacum neſcire diceret. Appꝛehendit eum angelus in vertice capitis ſui: ꝛ poꝛtauit eū in babylonem ſuper lacum leonum in impetu ſpiritus ſui. Sicqꝫ Abacuch pꝛandium Danieli pꝛeſentauit: et cū comediſſet: angelus eum in momēto ad pꝛioꝛem locum repoꝛtauit: vnde patet longe poſt liberatā ſuſannam hoc factum fuiſſe. ¶ Dedit aūt Abacuch ſignū reditus populi: his qui erāt in iudea ꝙ viſuri eſſent lumē in ruinis templi: vltimamqꝫ domus dñi deſolationē pꝛedixit ꝙ gens occidentalis hāc eſſet actura. Et doꝛmiuit Abacuch in pace .xviij. kal'. Februarij / et ſepultus eſt in agro pꝛopꝛio. Hic pꝛopheta cum alio pꝛecedente ex numero ſunt .xij. pꝛophetarum: qui eccleſiaſtici .xlix. in ſanctoꝛū veteris teſtamenti catalogo deſcribunt̃. Hoꝛū pꝛophetarū duoꝛū / vꝫ Michee ꝛ Abacuch coꝛpoꝛa ſub Archadio imperatoꝛe in iudea diuina reuelatiōe reperta ſunt. Hec Hieronymꝰ / ꝛ Joſephus.

¶ De ſancto Mauro abbate. Cap. lxxix.

Maurꝰ abbas ſenatoꝝ genere oꝛtus patre Eutytio: matre Julia: duodēnis a parentibꝰ ſancto Bñdicto in diſcipulum traditus: et ab eodē monachus factꝰ: in omni vite ſanctitate ꝓficiēs magiſtri veſtigia imitabatur: et ſuper omnes monachos ab ipſo amabatur: ꝛ commēdabatur: ꝛ ex hoc magis humiliabatur: ita vt ieiunijs / ꝛ oꝛationibus intētus cunctos ſctitate pꝛecelleret: ꝛ miraculoꝛum gloꝛia choꝛuſcaret. Quadā die hoꝛa ſexta a colligendis fructibus cum quibuſdam ex fratribus rediens: claudum quendam: ꝛ mutū puerum ante monaſterij foꝛes repertum ad parētum pꝛeces erexit: eiqꝫ loquendi facultatem cōceſſit. Quod Benedictus abbas comperiens: magis eū adhuc reuereri cepit. ¶ Cūqꝫ Bertiſrannus Cenomaneñ. epiſcopus monachoꝝ cenobium edificare diſponeret: audita ſancti Benedicti fama: miſit ad eū flodegarium archidiaconū: ꝛ arderadū vicedominū ſuum: quatenus eidē aliquē ex ſuis fratribus in abbatē mitteret: qui monachos cenobij conſtruēdi diſciplinis regularibus infoꝛmaret. Qui eidē miſit Maurū eiꝰ diſcipulū cum quatuoꝛ monachis: vꝫ Fauſtū: Simpliciū: Antoniū: ꝛ Cōſtantianū: eiſdēqꝫ bñdictione data ꝑdixit obitū ſuū de ꝓximo futurū: tradiditqꝫ eis regulā ab ipſo inſtitutā: manibuſqꝫ Mauri cōſcriptā. Et cū apud veliā hoſpitati fuiſſent: miſit poſt eos bñdictꝰ nūciū q̄ multas ſanctoꝛum reliquias Mauro quas ſibi mittebat traderet: ꝛ ep̄lam abbatis ex parte pꝛeſentaret: in qua Maurum cōfoꝛtans ſignificabat ſibi a dñō reuelatū: ꝙ multa foꝛet aduerſa paſſurus: ipſeqꝫ bñdictꝰ erat de ꝓximo migraturus. ¶ Cum aūt poſt dies quinquagintaq̄nqꝫ deueniſſent vercellas: ibiqꝫ biduo permanſiſſent: ꝛ ardeꝛadꝰ de ſcala turris altiſſime coꝛruit: ꝛ ſcapulas cū manu ꝛ bꝛachio adeo cōquaſſauit: qđ intumeſcentibꝰ par-

ſtibus illis poſt dies quadraginta nullo remedio medi-
corũ ſibi ſubuenire poſſet: niſi ad tumorẽ ſanguinis pu
tridi tollendũ ſecatio fieret. Tunc Maurus oratione fa
cta reliquijs ſanctorũ a patre miſſis membra languen
tis ſignauit: ⁊ cõtinuo arderadus ſanus ſurrexit. Quod
dum audientes mirarent: ille nõ ſuis meritis: ſed reli-
quiarum virtuti miraculum aſcribebat. Inde tranſeũ-
tes poſt dies. xv. Sergi⁹ famulus eorũ de equo corruẽs
pedẽ ſaxo colliſum extorſit: quẽ Maurus ſigno crucis
edito ab omni leſione ilico liberauit. ¶ Et cũ apud ec-
cleſiam ſanctorũ Mauritij et ſociorũ deueniſſent: cecũ
quendam a natiuitate qui annis. xj. ibidẽ ad elemoſy-
nam ſedebat illuminauit: ipſumq; proſecuta gratia ec-
cleſie martyrum perpetuo ſeruitio mancipauit. ¶ Ho-
ſpitatus apud eccleſiam ſancte marie que eſt in locis vi
rentibus / mulier quedam nomine remeria filiũ adole-
ſcentẽ noie elegiũ defunctũ irremediabiliter deflebat.
Cuius dolori Maurus cõpatiẽs cũ ſimplicio ſolo mo
nacho illuc acceſſit: ⁊ oratione facta mortuũ ſuſcitauit.
Qui ſtatim cũ ad maturitatẽ proceſſit: ⁊ in lycinen. mo-
naſterio deo ſeruiuit. ¶ Inde venerunt Antiſiodorum:
vbi a Romano abbate ſuſcepti ſunt: ⁊ cũ eo paſcha cele
brarunt. Ubi die et hora qua ſanctus Benedictus de ſe-
culo iſto tranſiuit: eius animã ad celos aſcẽdẽtẽ Mau-
rus conſpexit per viã: videlicet orientis tramite ab eius
cella vſq; ad celos erectam. Que dum ille cõſocijs reue
laſſet: duo ex eis idem ſe vidiſſe teſtati ſunt. Uenientes
aũt Aurelianum audierunt Bertichramnum epm̃ eſ-
ſe defunctum. Unde quodãmodo fruſtratus intentio-
ne ſua: ſuadente arderado andegauen. vrbẽ deuenerũt:
ibiq; florum nobilẽ virum qui amiſſa cõiuge vnicũ ha
bebat filium arderadi conſanguineũ inuenerunt. Qui
audita cauſa pro qua venerãt / aſſentiente ſibi Theode-
berto rege Francorũ: cui florus plurimũ dilectus erat:
in ꝓpria poſſeſſione locũ monaſterij conſtruendi Mau
ro conceſſit: ipſumq; predijs / ⁊ honoribus largiſſime
dotauit: vbi vir dei conſtructa eccleſia in honore beati
Martini cenobiũ edificare cepit. ¶ Die quadam cleri-
cus cementarius dum circa opus monaſterij occupa-
retur: de altiſſimis gradibus ſuper ſaxum corruit: ⁊ col
liſis mẽbris quaſi mortuus iacuit. Quem ſanctus vir
ante fores eccl'ie deportari fecit: ⁊ oratione facta ipſum
in momento ab omni leſione ſanauit: quo miraculo vi
ſo / Florus qui aderat Maurũ cepit ſumma deuotione
reuereri: proponens relicto ſeculo eius monachus fie-
ri. ¶ Quidam ex operarijs ſancto viro detrahebant: ꝙ
zelo hypocriſis monaſterium conſtruebat. Statimq;
tres ex illis ſpũs malign⁹ inuaſit: ex quibus vnus proti
nus expirauit. Sanct⁹ vero duos obſeſſos qui viui re-
manſerant in eccleſia delatos ab infeſtatione demonũ
mox exoluit: mortui vero cadauer in porticũ eccl'ie de-
duci fecit: ⁊ facta oratione cũ lachrymis defunctũ a mor
tuis ſuſcitauit. Octauo igitur anno monaſterium per
oia perfectum eſt. In quo quattuor eccleſie edificate fue
runt. Quarum maior conſecrata eſt ab epo ciuitatis in
honore beati Petri apl'i. Secũda in honore ſcti Marti-
ni. Tertia in honore ſcti Seuerii. Quarta in veneratiõe
ſancti Michaelis archangeli. In quo ꝗdẽ cenobio flo-
rus loci patronus primo quidem anno obtulit vnicũ
filiũ noie Berdulfum: perfecto vero opere licentiam a
Theodeberto rege petijt offerẽdi ſeipſum. Quã rex de-
uotiſſimus gratanter cõceſſit: inſuper et oblationi flori
die qua habitũ induit monachalẽ intereſſe voluit: vbi
⁊ ab abbate honorifice ſuſceptus eſt: ⁊ cũ eodẽ charita-
tiue diſcubuit: ⁊ locũ ſuũ additis redditibus amplia-
uit. Poſt cui⁹ exceſſum Theobaldus fili⁹ ſuus / ⁊ ſucceſ
ſor in regno patris exẽplo eidẽ monaſterio duas villas
adiũxit. ¶ Dum autem ſanctus Maurus in villa gan-
diaco cũ duobus monachis reſideret: archidiaconus
andegauen. cum pluribus ad eũ viſendum venit. Cũq;
vaſculum modicum vini ſupereſſet: qḋ vix ipſis tribus
in vna refectione ſufficeret: ⁊ ſanctus archidiaconũ ho
norare vellet: vinũ benedixit: ⁊ olb⁹ infundi iuſſit: ⁊ cum
eſſent vltra. lx. quilibet etiã ter de vaſculo ſumpſit potũ:
et ſemper repertum eſt plenum. ¶ Poſt hec appropin-
quare cognoſcens obitum ſuũ: cellã in ſecretiori parte
ſibi edificauit vbi cõtemplationi vacãs Berdulfum ſi-
bi abbatem ſubſtituit. Et poſt duos annos ⁊ dimidiũ /
angelica reuelatione didicit per maximã partem mo-
nachorum ſuorum qui erãt numero. cxvj. ad dominum
tranſiturum: ipſe vero illis premiſſis erat eos ſecutu-
rus. Quod vt ſibi predictum fuerat euenit. Ipſe autem
viſionem angelicã fratribus reſerauit: ⁊ vt quilibet co-
rũ ſe prepararet admonuit. Et intra menſes. v. oẽs mo
nachi ſui: exceptis ſolummodo. xxiiij. ad deum euocati
ſunt. Inter quos Antonius / ⁊ Conſtantianus tranſie-
runt. Poſt que ſanctus dei dolore lateris grauiſ. mo
egrotare cepit: ⁊ ad vltima deueniens / cũ eſſet annorũ.
lxxij. in pace migrauit. xviij. kal. Februarij. Sepult⁹ eſt
in ipſo monaſterio in eccl'ia ſcti Martini: vbi ⁊ miracu
lis ſplendet.

¶ De ſancto Iſidoro abbate. Cap. lxxx.

Iſidorus abbas

vt Hieronymus ſcribit in vitis pa-
trũ apud Thebaidẽ claruit. Cuius
monaſteriũ latis ſpatiis circũſeptũ
altiſſimo muro: vltra mille mona-
chos detinebat incluſos. Qḋ quidẽ
adeo olbus ꝙ ad victũ fratrũ perti
nẽt erat refertum: vt nullus eorum
intrandi / vel exeũdi neceſſitatẽ ha-
beret. Soliq; duo ex monachis ꝑ
tpa ad egrediẽdũ deputabant. Eo-
q; pacto monachus quiſq; admittebat: vt nũq̃ ſe egreſ
ſurum omnino ꝓponeret. Erat enĩ intus quaſi para-
diſus deliciarum: angelicoq; more pſallentium chori in eccleſia
die noctuq; ſibi inuicem ſuccedebant. In quo ꝗdẽ loco
abbas Iſidorus mirabili vita fulgens abbatẽ moyſen
ad ſe venientẽ ſuis monitionibus a ſuprema carnis im-
pugnatiõe exhortando fecit immunẽ. De hoc etiã Caſ-
ſiodorus. viij. libro hiſtorie triparitte dicit ꝙ Iſidor⁹ ꝑ
annos. xl. nunq̃ pctõ cõſenſit: ꝗ oi ſcitate cõſpicu⁹ ibi-
dẽ in pace ꝗeuit. xviij. kal. Februarij: vbi ⁊ ſepultus eſt.

¶ De ſctõ Machario egyptio abbate. Cap. lxxxj.

Machari⁹ abbas

egyptius Antonij diſcipulus in ere-
mo Thebaidis claruit: qui multorũ
ſignorũ gloria inſignis fuit. Ad hunc
ml'r filiũ iuuenẽ adduxit: ꝗ a legione
demonũ / ꝗ ſãmica & terribiliter ve-
xabat. Tres enĩ modios panũ in ci-
bũ: ⁊ lagenã vini quotidie ſumens in
potũ: vix poterat ſaciari. Deinde oia
ſumpta in aerẽ quaſi fumũ ructando
vomebat ac ſi igne ꝯſumpta fuiſſent.
Dieq; ſequẽti edacior reddebat. Quẽ ſanctus pietate cõ
motus oratiõis adeo liberauit: vt trib⁹ libris panis quoti
die cõtẽt⁹ ⁊ aq̃ modica: etiã ꝓpriis manib⁹ vltra alios
laboraret. Quidã culpat⁹ de homicidio ad eũ ꝯfugit ſe
innocẽtẽ re vera aſſerẽdo. Et ſuperueniẽt h⁹ miniſtris iu-
dicis ꝗ vt eũ caperẽt fuerant inſecuti: eiſq; pñtib⁹ ſctũs
abbas ad ſepulchrũ acceſſit hois interfecti: quẽ in xp̃i
noie adiurauit: vt ſibi diceret: an ille eũ occidiſſet: ꝗ rñ-
dit ꝙ nõ. Et inſtãtib⁹ illis: vt ꝗ eũ occiderat interroga
ret: rñdit ſuũ eſſe innocẽtes abſoluere: nõ aũt nocentes
cõdẽnare. Sicq; iuuenis ſolut⁹ eſt. Idẽ etiã cũ heretico
diſputãs: cũq; ꝗd rñderet nõ habẽs: orãs mortuũ ꝗ por
tabat ad tumulũ ſuſcitauit: ꝗ ſuſcitat⁹ hereticũ ꝯfudit.
Puellã etiã quãdã ꝗ magicis artib⁹ illuſa ſibi ſoli appa
rebat in equã cõuerſam ab illuſione fantaſtica libera-
uit. Pluribuſq; alijs virtutũ ſignis ⁊ vite meritis effut-
gens in pace quieuit. xvij. kal. Februarij. Hic ad iunio-

..o profeſſionis ſue vnam ſcripſit eplam in qua vtilia multa ⁊ monaſtice religioni neceſſaria docet: claruit ſub Ualentis imperio.

De ſancto Bonitio epo. Cap. lxxxij.

Bonitius epiſcopus Aruernen. qui & monꝫ clarus: inter alia eius virtutū inſignia beatā dei genitricē in ſumma deuotione habuit: vt frater Uincentius ponit: cui dū nocte quadā ſolus in eccleſia ſancti Michaelis oraret: in extaſi poſito beata virgo cū multitudine curie celeſtis ſplēdidior apparuit: ⁊ q̄s eſſet aptus ad diuina myſteria celebranda a circunſtātibus interrogauit. Qui Bonitiū orantem digniſſimum acclamarunt. Et cū ipſe ſe reputaret indignū a celeſti choro aſſumitur: veſtibus ſacris induitur: et miſſam celebrare iubetur. Qui miſſam per viſionem ſuo ordini celebrauit: ⁊ ..um communionem ſumpſiſſet: beata virgo ſibi veſtē ..o magno munere dimiſit: et viſione ſublata ipſe ad ſe ..edijt: veſtemqꝫ repertam iuxta ſe cū ſumma deuotiōe ..uſtodiuit: et viſa populo cuncto narrauit. Que veſtis ..ſqꝫ hodie ibi ſeruat: ⁊ p̄ reliquijs ſacris oſtenditur: cu..s materia / et modus contexture a nemine cognoſcitur. Eſt autem eximie candoris: lenitatis: ⁊ leuitatis. ..uieuit autem in pace ſanctus Bonitius. xviij. kalen. ..ebruarij: ſepultus in eccleſia ſua.

De ſancto Marcello papa et martyre. Cap. lxxxiij.

Marcellus papa et martyr natione Romanus de regione violata ex patre benedicto: Marcellino pape in epatu ſucceſſit: et ſedit annos. v. dies xxi. q̄ tp̄e Maximiani filij Diocletiani imꝑatoris martyrio coronatur. Nam cū Maximianus Auguſtus primus rediēs ex Aphrica: vt Diocletiano placeret: in nōie eius thermas a ſolo edifica..et: in vrbe cepit omnes xp̄ianos ad afflictionē laboris ..ompelleret: ⁊ per varia loca quoſdā ad lapides: quoſdā ..d harenam damnauit. Quib⁹ Carſon xp̄ianus occul..s / ⁊ diues ac nobilis de ſuis facultatibus neceſſaria ..iniſtrabat per manus Siſinnij: Cyriaci: Largi: ⁊ Smaragdi. Propter qd̄ Marcellus epus celebrato concilio ..iſinniū ⁊ Cyriacū diacones Romane eccleſie cōſecra..it. Multos quoqꝫ martyrum cōuerſorū ipſe pontifex ..aptizauit: ⁊ multorum ſanctoꝝ corpora colligens vna ..ū Joanne preſbytero ſepeliuit. Cum aūt ſanctus Cy..iac⁹ a Maximiano filio Diocletiani imperatoris de..ctus cathenis obligatus ante rhedā eius traheret̄ die ..roceſſionis: ⁊ ex hoc Marcellus papa illū redargue..et: ab eodē fuſtigatus ⁊ eiectus eſt. Poſtq̄ aūt btī Cy..iacus / Largus: et Smaragdus martyriū paſſi ſunt ..arcellus papa eos ſimiliter tumulauit. Poſt q̄ Lu..ina Chriſtiana matrona ditiſſima eccleſie dei oēs ſuas ..cultates conceſſit: ꝓpter qd̄ a Maximiano pſcriptio..e dānata eſt. Dū aūt in exiliū duceret̄ / rogauit Mar..ellum vt domū ſuā in eccleſiā conſecraret: qd̄ ⁊ ille ad..plere curauit. Et dū ibi frequēt⁹ celebraret: Maxi..ian⁹ hoc audiēs domū illā ſiue eccleſiā fecit ſtabulū ..ublicū iumentorum: ⁊ eūdē epm cū cuſtodia ad ſeruitiū ..aliū deputauit: vbi poſt multos annos emiſit ſpiritū. ..vij. kal. Februarij. Hic fecit cemiteriū in via ſalaria: ..xxv. titulos cardinal..⁹ in vrbe Romana ꝓpter ba..tiſmū: ſepulturas: ⁊ penitentiā multoꝝ ex gentib⁹ con..erſorū: ac ꝓpter martyrū reliquias tumulandas: qui ..tiā ſepultus eſt a Joanne preſbytero in eodē cemiterio ..iſcille via ſalaria: et ceſſauit epatus dies xxv. poſtea vero religione xp̄iana creſcente domus ſtabuli in eccleſiā trāſlata eſt: q̄ hodie ſancti Marcelli noīe intitulat̄.

De ſancto Marcello epo. Cap. lxxxiiij.

Marcellus anticyranus epus inſignis ſanctitatis / et doctrine fuit. Qui multa aduerſus Eutycetē grecum ſcripſit volumina: ⁊ maxime aduerſus arrianos. Extāt et aduerſus eum nonnullorum authorum libri ſabelline ipſum hereticos impetentes. Negat ille dogmatis ei⁹ eſſe: ⁊ cōmunione Julij ⁊ Athanaſij Romane / ⁊ Alexādrine vrbium pontificum defendit ſe. Claruit ſanctitate inſignis tempore Conſtantij imperatoris. Hec Hieronym⁹ libro de viris illuſtrib⁹.

De ſancto Felice epo ⁊ martyre. Cap. lxxxv.

Felix epiſcopus tubaboceñ. tp̄e Diocletiani / et Maximiani imperatorum martyrium paſſus eſt. Qui anolino p̄ſidi preſentat⁹ / cum nomē ſuum nollet exprimere: dicens ſolūmō ſe xp̄ianum iuſſus eſt vinctus ad prefectum pretorij: qui illum vinculis mācipauit: ⁊ poſt dies. xij. de carcere eductum fecit eum cathenis alligatū poſt imperatores nauigare. Poſituſqꝫ eſt in nauicula in qua dieb⁹ quatuor ſub equorū vngulis inedia maceratus iacuit. Ueniēſqꝫ ieiunus Nolam campanie a cognitore ciuitatis capite plexus eſt. xvij. kal. Februarij / ⁊ ibidē ſepultus.

De ſctō Honorato epo Arelateñ. Cap. lxxxvj.

Honorat⁹ epiſcopus Arelateñ nobili ꝓſapia eiuſdem vrbis oriundus fuit: vt ſcribit Hylarius / qui ei in pōtificatu ſucceſſit: qui gentilibus parentibus ꝓgenitus: in adoleſcētia ſua motu proprio baptiſmū petiit: ⁊ licet patre reluctante paternā domum deſerēs: venantiū eius fratrē ſeniorem ad xp̄m cōuertit: qui ambo ad capraſium eremitā accedentes: ab eo de religiōe vite edocti ſunt. Defuncto autē germano ſuo venant. o. Honoratus eremū vel Arelateñ. proximū petijt: vbiqꝫ rudiū in omni vite ſanctitate permanſit. Exemplo quoqꝫ cōuerſationis ſui gennadium quendā virū effrenem / ⁊ indomitū ad penitentiā prouocauit. Demū vrbis Arelateñ. epus factus in ſancta religione deo ſeruiēs: ⁊ ſalutifera p̄dicatione dominicum gregem paſcens quieuit in pace. xvij. kal. Februarij.

De ſctō Honorato epo Ambiañ. Cap. lxxxvij.

Honorat⁹ epiſcopus Ambiañ. tp̄e Alcideberti regis Francoꝝ vir clarus ſanctitate / et miraculis floruit. Qui dū miſſas aliq̄ñ celebraret: ⁊ corpus xp̄i ſuper altare virginis conſecraſſet vidit manū ſine palma xp̄i ſacrā hoſtiā tenentē: et epo cōicaturo quodāmodo porrigentem. Quam ſanctus de ipſa manu deuotiſſime ſumens / ab omni deinceps inquinamēto carnis illeſus permāſit. Hic angelo ſibi reuelante corpa ſanctoꝝ Fuſciani / et Uictorici / atqꝫ gentiani reperit: et ea condecenti Mauſolo collocauit. Qui et poſt vitam laudabilem ad chriſtum migrauit.

De ſctō Honorato abbate ⁊ ꝯfeſſore. Cap. lxxxviij.

Honorat⁹ abbas et cõfeſſoꝛ in famin parrib⁹ claruit: qui coloni cuiuſdam in villa venanti patricii filius fuit. Hic ab annis puerilibus deo dedit⁹/etiam ab ocio ſo ſermone abſtinebat: ita nec ieiuniis macerabat. Sed cũ die quadã parentes eius conuiuium feciſſent: et carnes ad prandiũ paraſſent: ipſe ieiunans a carnibus abſtinere velle: et arritus eſt a parentib⁹ et diſcũbẽtibus cunctis interrogãtibus an vellet ſibi de montibus piſces afferri/qui in loco ipſo audiri poterãt nõ videri. Poſt modicum aqua in conuiuio deficiẽte acceſſit miniſter ad fontem vt hauriret. Et dum aqua de fiſtula lignea coram diſcumbẽtibus effunderet: piſcẽ qui diuinit⁹ aquã intrauerat ſimul effudit: qui victu vni⁹ diei Honorato ſufficere potuit. Propter qđ in veneratione haberi cepit. Procedẽſq; in virtutib⁹ a dño ſuo libertati deditus in eo loco q̃ fundus dicit̃ monaſterium conſtruxit: in quo pater fere ducẽtorum extitit monachorum. ¶ Dum aliqñ ex monte qui monaſterio preminet moles ingẽtis ſaxi eruta per decliua montis vehiens totius ruinam cenobii minaretur. Hoc vir dñi cernens inuocato xp̃i noĩe ſignũ crucis feſtinus oppoſuit: ſaxũq; in decliui montis latere fixũ/vbi vſq; in pñs locum cernentibus aſpicit̃: vt caſura deſuper pendere videat̃. Hec Gregorius primo Dialo. cap. ij.

¶ De ſancto Titiano epõ. Cap. lxxxix.

Titianus epiſcopus ort⁹ heraclea ciuitate nobili gñe a Floriano Opitergieñ. epõ erudit⁹ et ab eo preſbyterũ ordinatus. Quo quidẽ propter amorem martyrii epatũ relicto: Titianus a pp̃lo elect⁹ eſt in epatũq; gregẽ dominũ optime pauit ſermonibus: et exemplis: et ſanctitate pollẽs in pace quieuit. xvi. kal. Februarij. Sepultuſq; eſt primo in ciuitate Opitergieñ. Cuius parentes ad eũ venientes: et iam mortuum reperientes: corpus noctu furati ſunt: et in patriã deferrent. Quos mane populus armatus inſecutus eſt pro corpore redimendo. Et dum propter hoc adinuicẽ bellum vellent aſſumere: apparuit ſenior quidam concordiã ſuadens conſuluit: vt corpus ſolũ in nauicula dimitterẽt: et diuine voluntati exponerẽt quo deus vellet deferendum. Quod cũ feciſſent/diſparuit ſenior: et nauicula per flumen inuente iter ſurſum cõtrarium tenẽs: deuenit ad locum qui dicitur ſeptimus: et ibi quieuit. Corpus autem terre depoſitum dum iterũ de ipſo habẽdo multorũ locorum incole contenderẽt: cõſilio ſenioris paſſati iterum apparẽtis et diuinum oraculũ implorabant. Et poſt ieiunium triduanũ diuina reuelatione vitulus cum matre vehiculo iungitur: et corpus ſuperponit: et quo vellẽt abire dimittuntur. Qui ipſum ad ciuitatem Ceneteñ. deduxerunt: ibiq; ſubſtiterunt: vbi et mulier a demonio obſeſſa meritis ſancti corporis liberat̃. Ibiq; digno honoꝛe tumulat̃: quo et epatus Opitergieñ. tranſlatus eſt.

¶ De ſctõ Melãtio epõ. Cap. xc.

Melãtius epiſcopus/vt dicit Socrates i hiſtoria tripartita diſcipul⁹ Euagrii fuit. Cui⁹ eccleſiã cũ adiiſſent hi q̃ iuſſu regis Hunerici epõs arrianis reſiſtentes exilio deportabãt: viderũt eũ vt vilimũ eccleſie miniſtrũ cãdelas þparãtẽ: et lãpades reſouẽtes. Quẽ cũ interrogaſſent vbi eſſet epõ: ille ſe oſtendens illis reſpondit: et fatigatos ex itinere ad hoſpitium ſuũ ducẽs refecit. Et poſt prandiũ ſe eſſe epm eis patefecit. Qui ppter eius hũilitatem et reuerẽtiam admirati dederũt ſibi fugam. At ille noluit declinare dicẽs qđ libẽter pati volebat qđ ſui ſimiles patiebãtur. Sicq; vna cum ceteris voluntarium pro xp̃o ſubiit exiliũ: vbi et poſt multos agones in xp̃o dormiuit. xvj. kal. Februarij. Huius frater fuit Salomon ex negociatore monachus effectus.

¶ De ſancto Fauſto epõ. Cap. xcj.

Fauſtus epiſcop⁹ apud regiũ Gallie ex Lyrinenſi abbate elect⁹ eſt vir ſanctitate plen⁹: et diuinis iugiter ſcripturis intentus. Librũ edidit de ſpiritu ſancto. Item opus egregiũ de grã dei qua ſaluamur. Libellum aduerſus arrianos: et macedonianos cõſpicuũ. Item et aliũ aduerſus eos qui dicũt eſſe in creaturis aliqđ incorporeũ. Epiſtolã etiã ad diaconũ quendã noĩe grecũ: qui a catho. ita fide diſcedẽs ad neſtorii impietatẽ abierat. Scripſit etiã epiſtolam aliam ad Feliciẽ pfectũ ptoriũ ad dei timorẽ exhortatoriã. Et alia plura que nõdũ ſe vidiſſe Gẽnadius hec ſcribens dicit. Ideoq; nolare nõ audet. Anaſtaſii pmi temporib⁹ claruit. xv. kal. Februarij in pace pauſauit.

¶ De ſancto Antonio abbate. Cap. xcij.

Antonius abbas cuius vitã Athanaſi⁹ ſcripſit nobilibus/et religioſis parẽtib⁹ ex egypto ortus: et delicate nutrit⁹ ab annis puerilib⁹ eccleſiã frequẽtabat. Et cũ eſſet annoꝝ. xviij. parẽtibus defunctis audiẽs in euãgelio. Si vis pfect⁹ eſſe &c. oĩbus diſtractis facultates ſuas pauperũ viſcerib⁹ incluſit. Sororẽ autem ſanctis virginib⁹ in monaſterio commẽdãs/ipſe monaſtico habitu aſſumpto extra ciuitatem progreſſus cuidã ſenioꝛi ſolitario adheſit: cuius doctrina et exẽplo informat⁹: etiam p alioꝝ cellulas diſcurrebat: et a ſingulis monachis exẽpla ſalutaria colligebat. Poſt hec ſolitarius manere cepit: et multas diaboli pſecutiones ſuſtinuit: quas ieiuniis et oratiõibus ac vigiliis ſuperauit. Et dũ ſpũ fornicationis viciſſet: diabolus in ſpecie pueri teterrimi ante eũ proſtrat⁹ apparuit: ſe ſpũ fornicationis ab eo victũ aſſeruit: quẽ Antoni⁹ ſigno crucis effugauit dicẽs: quod adeo turpiſſim⁹ eſſet/qđ ipſum abinde amplius nõ timeret. Deinde aſperioꝛi penitẽtia ſe affligẽs in orationib⁹ ſepius pernoctãs/ſemel in die poſt veſperas panẽ ſolum cum ſale et modicum aque deguſtãs: nẽ nunq̃ duobus vel trib⁹ diebus ſine cibo perdurãs: ſup nudam humũ cubãs: carnẽ vnico cilicio domãs. Deinde longe a villa inter ſepulchra ſe poſuit: vni ſoli notoꝛi vicino mãdãs: vt ſtatutis dieb⁹ ſibi alimẽta deferret: vbi multitudo demonum ipſum verberibus adeo lacerauit: quod miniſter eius quaſi moꝛtuum ad villã humeris aſportauit. Et cum a cũctis vt moꝛtuus plangeretur: dormitantibus illis Antonius reuiuit: et a miniſtro ad predictum locum ſe iterũ poꝛtari fecit. Et cum ex dolore vulnerum proſtratus iaceret: animoſus ad bellum demones inuitabat: qui in diuerſarum ferarũ formis apparuerũt: et vnguib⁹ ac cornib⁹ crudeliter lacerarũt: et dũ xp̃m inuocaret: ſubito mirabilis ſplẽdor illuxit: et demões effugauit: et vox de celo inſonuit: qđ quia viriliter dimicauerat/faceret eũ de⁹ in toto orbe nominari. Et cũ xp̃iani ex martyrio necabant̃: ipſe martyres ſeq̃bat̃: dolẽs q̃ ſibi martyriũ nõ dabat̃. Poſt hec annorum. xxxv. ad eremum ſecretioꝛem acceſſit: et ibi

arctiorem adhuc vitam ducere cepit: vbi argenteū diſcum reperiens: admirās vnde ibi diſcus argēteus haberetur / vbi veſtigia hominū nulla eſſent: intellexit diaboli figmentum: et facto crucis ſigno diſcus euanuit. Poſtmodū ingentem maſſam auri reperit: quā vt ignē effugit: et ad montē aſcendens .xx. annis incognit⁹ manſit. Deinde a multis frequentari cepit: et precipue a monachis qui eremum per diuerſa loca colebant: quibus et monita ſalutis dabat. Et dum ad viſitandos fratres pergeret: flumen nili crocodilis / et ſerpētibus plenum cum comitibus tranſiuit illeſus: et rediit incolumis. Quadam vice in ſpiritu raptus vidit mūdum laqueis plenum: et audiuit quod ſola humilitas ipſos euaderet. Vidit aliqñ demonem celſum corpore: qui ſe dei virtutem et prouidentiam dicebat / petēs a viro ſancto quid ſibi donari vellet: at in quem ille ſputa congeminans: vt fumū effugauit. Aliās etiam diabolus ſibi ieiunanti in figura monachi panes obtulit: ſuadens vt ederet: ne corpore nimia abſtinentia labefacto deficeret: at quē vir dei diabolū intelligens / xpi nomine inuocato mox effugauit. Multis quoqꝫ miraculorum ſignis effulſit. Nā plurimos ab immundis ſpiritib⁹ vexatos / et variis detentos languoribus liberauit. Dum incluſus monaſterio nullū ſuſciperet: Martinianus quidam militū prepoſitus inſtāter pulſans ad oſtium obſecrabat: vt filiā eius obſeſſam liberaret: qui noluit ei aperire: ſed de feneſtra eidem loquens illic ſalutem promiſit. Ille vero credens / et abiēs filiam ſaluam factam inuenit. Multi etiam vexati ante fores cenobij clauſis foribus dormientes purgabantur. Et diu ex frequentia populorum nō haberet quietem: diuinitus admonitus cū ſaracenis ad profundiorem deſertū acceſſit itinere dierum trium: et habitare cepit in campo modico ſibi a deo demonſtrato paucis palmarum arboribus conſerto: vbi ad radices montis fons limpidiſſimus habebatur: vbi de palmarum fructib⁹ / et panibus ſibi aliqñ a ſaracenis delatis veſcebatur. Volēs autem laboꝝ deferentiū parcere ſarculo ſibi apportato terram coluit: et tritici ſeminatione ſe ex de labore manuum victum ducebat. Ibi etiā plantauit olera propter aduentantium recreationem. Preterea etiam de palmarū folijs manibus operabatur. Ex ipſo annis pluribus victus a fratribus venit monachos viſitare: quibus dū aqua in via defeciſſet: ita tam ipſi q̄ eorū camelus / qui ſarcinas baiulabat ſiti pericliⁿtaret: ſe orationē fudit: et fons in deſerto erupit: cunctoſqꝫ refecit: veniensqꝫ ad monachos / vt pater cunctorum ſuſcipitur: et videns ſororem iam vetulam aliarum magiſtram letatur. Iterumqꝫ ad mōtē rediit, vbi ſolitam vitam ducebat: et fratres ad ſe venientes ſermonibus edificabat: et languētes ſanabat. Fronto palatinus a demonio obſeſſus ad ipſum ꝓ liberatione acceſſit: quem remiſit dicens: vt vbi terram egypti calcaret / ſaluus eſſet: qđ et factum eſt. Virginem tripolitanam pluribus grauibus morbis detentam ad monachorum inſtantiam etiam abſentē oratione ſanauit. Prius tamen omnes eius infirmitates ſibi a domino reuelatas fratrib⁹ declarauit. Aliā quoqꝫ virginem laodicie reſidentē dolorem ſtomachi validum patiētē ad preces archelai comitis longe poſitus oratione curauit: comes quoqꝫ reuerſus virginem ſanatā inuenit. Nauigās cum quibuſdam fratribus dixit ſe fetorem peſſimum ſenſiſſe: et nunciauit demonē nauem ingreſſum eſſe. Et ſubito quidā ex nautis vexatus a demonio proſiliit: quem mox Antonius liberauit. Alium inſuper nobilem demoniacū ſibi adductum / qui furens vix poterat detineri: eo quū ſancto abbati maxillam percuſſiſſet: ſigno crucis edito ab immundo ſpiritu eripuit: et demonē in deſerto alligauit. Dum aliqñ ab angelis in aere leuaretur: affuerunt demones ei⁹ tranſitū prohibentes: et peccata eius ab exordio obijcientes: quos angeli redarguunt: et peccata oīa illa dimiſſa exceperūt: ſed ſi quid contra eū habent: poſtq̄ monachus factus eſt: vt ea dicant / imponunt: et cum in hoc defeciſſent: liber Antonius in ethera tollitur: et liber deponitur. Huic etiā aliqñ diabolus in tāta procenitate apparuit / vt celū capite contingebat: et interrogatus quis eſſet: dixit ſe eſſe Sathā: q̄ multum a monachis impugnabatur: et a xp̄ianis maledicebatur: addens q̄ iam ad nihilū eſſet redactus: poſtq̄ in cunctis partibus regnabat xp̄us. ¶ Alias etiam vocatus vt exiret et videret: vidit demonem longum vſqꝫ ad nubes attingētem: qui quoſdam pennatos ad celum volare cupientes extenſis manibus prohibebat: quoſdā vero retinere nequibat. Et intellexit illum fore animarum aſcenſum: et demonis prohibitionem: aliquibus reſiſtētem / quibuſdam autem obſiſtere non valentē. ¶ Sacerdotes et clericos venerabiliter tractabat: et ab eis benedici humiliter implorabat: et cum literas ignoraret: etiā philoſophos / et hereticos ſcripturarū allegatione et rationibus conuincebat: vnde aliqñ Alexandriā veniēs / ſermoneqꝫ publice faciens arrianos ibi aſtātes mirabiliter confutauit: et multa miracula fecit. Recedēſqꝫ in porta ciuitatis puellā ab immūdo ſpiritu exoluit. ¶ Quidam gentiles philoſophi cum adeuntes vt ſibi illuderent: auditis eius ſermonibus edificati ſunt: et ad xp̄m conuerſi. Ab imperatore Conſtantino ſepius per literas viſitatus / eidem epiſtolam exhortatoriam remiſit: cōfortans eum in xp̄iana religione: et monēs ne in terrena confideret poteſtate. Eccleſie quoqꝫ perſecutionē futuram arrianorū infeſtatione precognouit / et fratrib⁹ lachrymando predixit. ¶ Duci cuidam nomine balachio arriano eccleſiā infeſtanti adeo vt monachos / et virgines publice nudatos virgis cederet: epiſtolam miſit / cum de impietate redargueret: et irā dei ſuperuenturam commināns. Qui epiſtolam legens irriſit: et nūcios verberauit. Sed poſt dies .v. equo inſidens ad terram deijcitur: et morſibus ac vngulis cōpreſſus poſt triduū deficiēs ſepelitur. ¶ Tandem iuxta morem ſuum ad viſitandos fratres qui in interiori monte latebant adiit: eiſqꝫ obitum ſuum longe ante predixit / ac in domino cōfortauit. Et ad cellam regreſſus poſt dies modicos egrotare cepit: duoſqꝫ monachos qui ſibi annis .xv. ſeruierant / acceſſiuit: monitiſqꝫ ſalutaribus eis traditis inter eorū manus cum eſſet annorum .cv. in deo feliciter obdormiuit .xvj. kal. Februarij. Cui⁹ corpus in eadem eremo prefati duo diſcipuli ſepelierunt: et nemini locum ſepulture vnq̄ reuelare voluerunt: eo q̄ ſic ipſe illos moriens admonuit: qui etiam decedens miraculorū famam recuſauit. ¶ Hic ad diuerſa egypti monaſteria vij. ſcripſit epiſtolas apoſtolici ſenſus / ſermoniſqꝫ refertas: que in linguam grecam poſtmodum tranſlate ſunt: vt dicit Hieronymus de viris illuſtribus.

¶ De ſanctis Speuſippo / Heleuſippo / et Meleuſippo martyribus. Cap. xciij.

Speuſipp⁹: Heleuſippus / et Meleuſippus exiſtētes annoꝝ .xxv. cū auia ſua Leonilla / et ſorore illi⁹ Jonilla in ciuitate Lingonicē. ſub Aureliano imperatore martyriū paſſi ſunt. Nam cum predicti fratres cū iam dicta eorū auia a ſancto benigno pſbytero verbū dñi percepiſſent / et baptiʒati eſſent: in Lingonicē. ciuitate a quadrato preſide tanq̄ chriſtiani detenti ſunt. Et ad primam quidem ſacre fidei confeſſionem pugnis in facie ceſi ſunt. Deinde ligatis pedibus et manibus verſo capite in arborē ſuſpenſi ab auia Leonilla confortabantur. Poſt hec in ignem miſſi illeſi permanentes: orantes ad dominum / vt animas eorum in pace ſuſciperet / expirarunt: viſiqꝫ ſunt angeli cum luce multa eorum animas colligentes: corporaqꝫ eorum intacta ab igne reperta ſunt. Quo viſo miraculo Jonilla matrona ſoror Leonille ad chriſtum conuerſa eſt. Et cum relicto viro et duobus paruulis Chriſtus

confiteretur: a paganis tenta ⁊ cap illis ſuſpēſa eſt. Dein
de poſt plurima ſibi illata ſupplicia cum Leonilla ſoro
re ſanctorum auia pariter decollantur. xvj. kal. Februa
rij. Quorum omnium corpora diu latētia poceſſu tem
poris inuenta ſunt: et digno honore tumulata.

¶ De ſancto Sulpitio epo. Cap. xxiiij.

Sulpitius epiſco
pus de ciuitate Bituricen. claris parē
tibus ortus/ pueril ib⁹ annis miſeri
cordie operib⁹ intētus erat. Quadam
nocte cū duobus pueris vigilans/ vi
dit eos a duobus ſpiritib⁹ teterrimis
de eccleſia eijci: ſignoq̃ crucis demo
nes effugauit. Unde multas antiqui ho
ſtis inſidias perpeſſus xp̄i gratia ſupe
rauit. Sed dū fama eius crebreſceret:
ad inſtantiam Lotharij Francorū regis ab Auſtregiſil
lo Bituricen. epo in diaconū ordinatur: deinde in abba
tem eligitur: ac demū defuncto Auſtregiſilo in epum
ſublimatur: qui et meruit primam Aquitanie ſedē. Hic
multis reuitēs ſignis egros ſanabat: ⁊ demones effuga
bat. Die quadā dum ignis tectū domus eius inuaſiſſet
ſigno crucis oppoſito tamdiu contra incendiū ſtetit/
donec flammas extinxit. Alias etiā dū ignis domū aliā
incenderet: ⁊ mulier quedam pro ſegete quam ibi iuxta
repoſuerat ſolicita eſſet: ſignū crucis edidit cōtra flam
mas: mādās ne illuc trāſire pſumeret: et extunc ignis
ac ſi mono interiectus fuiſſet/ ſeipſum cōpeſcuit. Cum
quedā arbor exciſa ſuper puerum alijs intentū caderet:
ſanctus accurrit: ⁊ ſigno dñico arborē erectam in par
tem oppoſitam cōcidere compulit: ſicq̃ puerum libe
rauit. Latro quidā vt furaretur/ eius promptuariū in
trauit: et nocte tota circuiens exitum minime reperire
valuit. Ad quē dum ſanctus mane miſiſſet famuliā: la
tro ſuſpendiū metuens in puteū. lxxx. paſſuum ſe preci
pitauit/ auxiliū Sulpitij nihilominus inuocando: quē
vir dñi de puteo extractū illeſum reperit: compunctūq̃
ad penitentiā recepit: ſibiq̃ de neceſſarijs prouidit. Le
uita quidam contra eius mandatum ad domum ſuam
pergere volens cecitate percuſſus vnde erat tota nocte
ſe mouere nequiuit: ⁊ rediens de inobedientia peniten
tiam egit. Quadā vice in eccleſia cum clericis ſuis per
noctans/ orationi procūbens ſtrepitus demonum/ et
infeſtatiōis tumultus plures ſenſit/ adeo vt putaretur
eccleſia euerti: nec ab oratiōe ceſſauit: donec omnis fan
taſtica illuſio euanuit. Quendam hominem cui die ſan
cto paſche ligna precidēti manus ſecuri adherēs aruit:
lachrymis ⁊ ſuffragijs tota nocte incumbens mane ſa
natum remiſit. Qui plenus dierū in pace quieuit. xvj.
kal. Februarij. Sepultus in Biturica ciuitate.

¶ De Cathedra ſancti Petri Rome. Cap. xxv.

Cathedra ſcti Pe
tri apoſtoli/ qua in vrbe Roma pri
mus vt ſummus pontifex ſedit facta
eſt anno quarto Claudij imperato
ris: que ideo communiter ab eccle
ſia minime celebraẜ: q: hui⁹ memo
ria ſub feſto alterius Cathedre/ qua
Petrus primum Antiochie ſedit re
colitur: vt dicet. viij. kal. Martij. Nam
ꝗuis beati Petri in vrbe Roma fue
rit ſedes principalior: illa tamē cele
brius agitur: q: fuit tpe prior: et honorificentia potior.
Beatus ergo apoſtolus poſtq̄ Antiochie ſeptem annis
ſedit/ hieruſalē venit: ⁊ cum ſimone mago diſceptatio
nem habens/ cū inde fugauit: ⁊ cum ipſum Romā ve
niſſe comperit/ eum inſecutus eſt: ⁊ quarto anno Clau
dij Romam veniens a fidelibus reuerenter ſuſcipitur:
⁊ in cathedrali ſede ſublimatur: in qua ſedit annis. xxv.
⁊ ſic vicariatum Chriſti in terris. xxv. annis tenuit: ad
quod tempus nullus Romanorum pontificum exinde
deuenit: ſicut ⁊ ei⁹ nomine nemo ſe vocari pſumpſit.
Duos autem pontifices Petrus ſibi coadiutores ordi
nauit: vnum intra vrbem/ ſcilicet Linum: alium extra
vrbem: ſcilicet Cletū: vt dicit Joannes Beleth: ipſe vero
predicationi inſiſtebat. Mōſtratur autem vſq̃ ad pre
ſens ei⁹ Cathedra: in qua Rome fuit primitus exaltat⁹
in eccleſia: videlicet ſancti Petri: vbi et pro antiquis/ et
venerabilibus reliquijs conſeruatur: et dicitur ꝙ nul
lus papa in ipſa ſede aliquādo ſedere pſumpſit. Cele
braẜ aūt feſtū huius Cathedre/ vel Romane ſedis. xv.
kal. Februarij: vt in martyrologio Hieronymi reperitur.

¶ De ſctā Priſca virgine ⁊ martyre. Ca. xxvj.

Priſca ṽgo ⁊ mar
tyr paſſa eſt i vrbe Roma ſub Clau
dio Ceſare anno. iij. iperij ſui. que
filia fuit nobilis ciuis: q̃ ter cōſula
tum in vrbe habuerat: quam in ec
cleſia repertam orantē miniſtri im
peratoris ceperunt: et duxerunt ad
Claudium: iuſſuq̃ eius ad templū
Apollinis ducit: vt ibi ſacrificaret:
ed dum orationē fudiſſet ad domi
num: facto terremotu corruit ido
lum: ⁊ quarta pars templi diruta eſt: ⁊ oppreſſit multi
tudinē paganorum cū ſacerdotibus idolorū: imperā
tor vero territus fugit. Demon aūt per aera clamabat:
ſe expulſum de habitatione ſua/ in qua per annos ſexa
gintaquinq̃ manſerat: qui ex eo die de vrbe electus fue
rat cum ſpiritib⁹ nonagintatribus ſibi ſubiectis. Tūc
imperator iuſſit virginem alapis cedi: que lumine de ce
lo ſuperfuſo: ⁊ voce dñica cōfortata eſt. Die ſequēti iuſſit
eam Claudius expoliatā flagellis verberari: et poſt hoc
fuſtibus macerari: q̃ a xp̄o conſolata: facie vt ſtella ſplē
dēs apparuit. Miſſa eſt igitur in carcerem: ⁊ pinguedi
ne adipū diſſoluta: a toto corpe iuſſu Ceſaris perungiẜ:
vt ſic maleficia ſoluerentẜ: q̃ nocte tota cū multitudine
ſanctorū pſallens audiebatur: ſed dum mane eā Limo
nius imperatoris conſanguineus educere vellet: odore
perfuſus ingreſſus carcerem reperit illā in throno ſedē
tem: ⁊ angelorū multitudinem circumſtantē: ⁊ dum ſedē
euertere vellet/ circumſtātes angeli diſparuerūt. Cum
igitur ante Ceſarē ſteteſſet: ⁊ ipſam ad templū ſacrifica
turam duci feciſſet: clamabat demon dicens ꝙ ignis a
iiij. angulis tēpli procedens ipſum incendebat. Moxq̃
ignis de celo cecidit: et ſacerdotes cum parte gentiliū
combuſſit: ⁊ idolum in fauillā redegit. Quod vidēs im
perator Priſcam prefecto tradidit puniendā. Que du
cta ad pretorū prefecti vncinis ferreis attrahitur: ⁊ gla
diis toto corpore diſſipatur: deinde carceri mācipatur.
Sed dū prefectus iuxta carcerē equitaret: ⁊ lumē con
ſpexiſſet: proſpiciēs per feneſtrā vidit virginē in throno
ſedentē: ⁊ faciē eius claritate nimia refulgētē. Qui car
cerē anulo ſuo ſignās qnquaginta milites ad cuſtodiā
dimiſit. Jlli vero noctu eā cū angelis pſallentem audie
bāt. Mane aūt facto iuſſit eā imperator preſente prefe
cto in amphiteatrū duci: et beſtijs exponi. Et dum ſibi
leo immaniſſimus qui ouē quotidie comedebat: ⁊ iiij.
diebus fuerat ſine cibo detentus dimiſſus eſſet: leo cur
ſum arripiens ad pedes virginis procidit: ⁊ plantas lin
gere cepit. Quē dum Ceſar ad locū ſuum reduci face
ret: in conſanguineū eius irruit: et eū protinus interfe
cit. Tūc imperator iuſſit eā in ergaſtulum recludi: ⁊ tri
duo inedia macerari Deinde ipſam eductā facieq̃ ſplē
dentē in equuleo ſuſpendi: et vngulis latera eius radi.
Statimq̃ brachia cū manib⁹ carnificū dolore nimio
torquebantẜ. Poſt hec in ignē copioſum mittitẜ: ſed plu
uia maxima cū vento ſubito erumpēte flamma diſper
gitur: ⁊ ignis extinguitur: virgoq̃ omnino illeſa cōſpi
citur. Quod dum Claudius magis deputaret: fecit ca
pillos ipſius radi: vt ſic eius maleficia tollerētur. Poſt

hec in templum idoloꝝ eam incluſit: oſtium anulo cō‐ſignauit: vbi audite ſunt voces angelice cum celum dei laudantes. ¶ Poſt diem tertiū ingreſſus imperator in templū reperit Priſcā in throno ſedentē vallatā agminibus angelorum: ⁊ iuxta baſem columne idolum cōminutum: propter quod iratus Ceſar eam ſ[illegible] vrbē eductam precepit gladio necari: que facta oratione facta ad dnm̄ vt ſuſciperet ſpiritum eius: voce celica ad gloriam inuitatur: ſicqꝫ decollata eſt: ⁊ continuo carnifices mortui ceciderunt. Quod dum ſancto vrbis Rome epo nunciatum eſſet: acceſſit cum clericis: vt colligeret corpus martyris: reperitqꝫ duas aquilas corpori inſidentes: ⁊ ipſum ne a feris tangeretur cuſtodientes: quod ab epo collectum miliario.x. ab vrbe via hoſtien. ſepultū eſt: vbi ⁊ fuerat decollata. Imperator vero graui languore percuſſus dentibus proprijs carnes ſuas mordens/ poſt dies paucos miſerabiliter expirauit. Tempore aūt /Eutyciani pape corpus beate priſce eidē diuinitus reuelatur: ⁊ locus per viſionem oſtenditur: vbi ipſe cum clero ⁊ populo effodiens, ⁊ corpꝰ inueniēs: ipſm inde leuauit: ⁊ ad vrbem deducens in eccleſia ſanctorum martyrum Aquile/ ⁊ Priſcille venerabiliter tumulauit: in loco vero vbi fuerat decollata eccleſia a fidelibus facta eſt: eius memorie dedicata. Que paſſa eſt.xv. kal. Februarij.

¶ De ſctis Moſeo ⁊ Amonio martyr. Ca.xcvij.

Moſeus et Amonius apud pontum inſulam paſſi ſūt: qui cum eſſent milites: ⁊ xp̄m conſtā‐ter confiterentur: primo militaribus cingulis exuti: deinde ad metalla damnati ſunt: poſt aliquod vero tempus inde abſtracti /diuerſiſqꝫ ſupplicijs affecti. Nouiſſime igni traditi ſunt. Sicqꝫ martyrium ſuum cōſummauerūt.xv. kalendas Februarij: vt ait Ado.

¶ De ſancto Deicolo abbate. Cap.xcviij.

Deicolꝰ abbas diſcipulus fuit columbani abbatis. Quo quidem ſancto cum diſcipulis a Britannijs abſcedente: ipſe de licentia patris eo qꝛ debilis eſſet pedibus ibidem remanſit: mandato ſibi per obedientiam ne ad monaſteriū Luxonien. vnde diſceſſerant aliquando rediret. Recedente ergo magiſtro cum diſcipulis per incerta loca vagantur: ⁊ illo cum arida compateretur: baculo terram percuſſit: fonſqꝫ ibi ſtatim erupit: qui ſanctum reficiēs vſqꝫ hodie ibi manet: Cū autem bubulcū oues paſcentem de loco quereret: illeqꝫ ſibi intimaſſet: rogauit eum vt illū vſqꝫ ſecum peragraret. Dumqꝫ paſtor pro pecoribus dubitaret: nec haberet cui cuſtodiendas dimitteret: ſanctus baculum pro cuſtode in terrā ſixit: eaſqꝫ baculo in ſua fide cōmendauit. Quē bubulcus vſqꝫ ad locū aſſociauit: ⁊ reuerſus oues circa baculū ac ſi circa paſtorē ileſas/ ⁊ accubātes inuenit. Veniēs ergo deicolus ad locū oſtenſum eccleſiam ſancti Martini ibi poſitam clauſam cōperit: ſed ianue ꝓpinquus per eandē ſponte ſibi dimiſſꝰ reſeratā intrauit: ⁊ orationē fecit. Et dum hec crebo fierent/ preſbyter eccleſie illiꝰ inuidia motus hec patrono nole verſario nūciauit: de cuius licētia cū ſuis ordinauit: vt dum monachus ille per noctem eccleſiam introijſſet: ipſe cum inſecutus cum illis occideret: Dum igitur horam obſeruaſſet: ⁊ ad ſcti interitū feſtinaret: veniēs ad eccleſiā ianuas ⁊ feneſtras ſpinis ⁊ rubis obſtructas inuenit: ⁊ ſic intrare nō valēs virū dei dimiſit. Quod audiens ꝟſarius: ⁊ hoc magicis artibus attribuens: mandauit ſuis vt vbicūqꝫ monachus reperiretur ſibi genitalia precideret. Statimqꝫ in ipſa hora verſarius in eiſdem membris ſibi mirabiliter tumefactis dolere admodum cepit. Quod vxor eius ex iniuria ſancto illata contigiſſe recognoſcens/ virū dei ad ſe humiliter accerſiri fecit: vt ad maritū liberandum feſtinaret. Sed anteqꝫ deicolus illuc perueniſſet/ verſarius expirauit: veniens ergo ſanctus itinere feſſus cappam exuit: eamqꝫ radio ſolis per feneſtram intrantis ſuperiecit: vbi ac ſi in pertica manſit. Deinde oratione ſua verſarium ſuſcitauit: qui omnes ſuas poſſeſſiones/ et capellam ſibi conceſſit: vbi deicolus congregatis fratribus monaſterium conſtruxit. Cum die quadam Clotarius rex circa locū venando cum ſuis aprum inſequeretur: aper fugiens eccleſiam introiuit: ⁊ ante altare proſtratus manſuetus permanſit: deicolum aſpiciens: ⁊ quaſi eius auxiliū petēs: quod dum venatores cum rege aprū inſequentes vidiſſent,/ admirati ſunt: ⁊ ſanctum reuerētes aprū dimiſerunt. Cui etiam rex multa priuilegia cōceſſit: ⁊ locum predijs dotauit. Poſt hec deicolus apoſtolorum limina viſitauit: ⁊ repatriāns ac obitum ſuū precognoſcēs: columbanū ſibi ſucceſſorem monaſterio delegauit. Ipſe autem ſecretiorem petens eremum poſt plures annos in pace quieuit.xv. kal. Februarij.

¶ De tranſlatione ſacte Lucie. Cap.xcix.

Tranſlatio corporis ſancte Lucie ad ciuitatē venetiarum circa annū dn̄i. M.xl. facta eſt. Nā dum rogerius Conſtantinopolitanus imperator circa annū domini M.x. in Romania/ ⁊ Sicilia damnaretur, maniacē principem ſibi dilectū/ ⁊ prudentem vicarium ad Siciliam miſit. Qui ſagaciter imperatori rebellans Siciliam tyrannide occupauit: quod imperator audiens doluit: ⁊ de conſilio regine ſe egrotantem/ ⁊ deinde mortuū ſimulauit. Pauperem quoqꝫ defunctū capſa incluſū ſui loco regaliter tumulari fecit. Ipſe vero biennio latuit: ita qđ vere mortuus ab omnibus credebatur. ¶ Poſt duos annos regina per ſolennes nuncios maniacem de ſuo coniugio requiſiuit: qui aſſenſum prebens ordinatis nuptijs ſolenniter Conſtātinopolim cum muneribus aduenit,/ ⁊ corpora ſanctarum Agathe/ ⁊ Lucie ſecum de Sicilia aſportauit. Qui dum Conſtantinopolim veniſſet, ab imperatore de latebris prodeunte interficitur: ⁊ regnum Sicilie recuperatur,/ ⁊ corpora virginum Conſtantinopoli honorifice reconduntꝰ. Poſt hec anno dn̄i. M.xl. dum veneti cū ſiculis Conſtantinopolim cepiſſent: ⁊ corpora duarū virginū auferentes condixerunt adinuicem, vt corpus ſancte Agathe ſiculi rehaberent: ⁊ corpus ſancte Lucie veneti ferrēt ſecum: qđ ⁊ factum eſt. Sicqꝫ corpus ſancte virginis delatum venetias/ primo quidem in monaſterio ſancti Georgij maioris pluribus annis ſtetit: deinde a duce ⁊ populo ad eccleſiam ſuo nomini edificatam tranſlatum fuit: vbi vſqꝫ in preſens iacet miraculis choruſcans. Factaqꝫ eſt huiuſmodi tranſlatio/ videlicet de Conſtantinopoli venetias.xv. kal. Februarij.

¶ De ſanctis Mario,/ Martha/ Audifax,/ et Abacuch martyribus. Cap.c.

Marius: ⁊ Martha vxor eiꝰ ⁊ filij ſui Audifax,/ ⁊ Abacuch Rome ſub Claudio imperatore martyriū paſſi ſunt. Hi nobiliſſimi/ ⁊ diuites de pſida oriundi venerūt Romā cauſa orationis: cū eſſent xp̄iani. Et ceperūt corpora ſanctorū perquirere: ⁊ Chriſtianos in carceribus ſuis/ corpora quoqꝫ martyrum pro chriſto interfectorum requirentes ſepeliebant. Et dum in caſtro tranſtiberim beatum quirinum in carcere viſitaſſent/ ⁊ multorum martyrum corpora tumu‐

laſſent/viſitauerunt beatum Caliſtum papam cū Chriſtianorum multitudine latitantem. Cum quibus duobus menſibus permanſerunt: multaq; ſibi et ceteris Chriſtianis neceſſaria prouiderunt: ipſiusq; benedictione percepta abierunt ſanctorum martyrum corpora requirentes/ et honorifice tumulantes: inter que prefatū beatum Quirinū in tyberi necatum. &c. Chriſtianos iubente Claudio ſagittis interfectos cōdigna reuerentia ſepelierunt. Hec Claudius audiens ſanctos dei detineri fecit: quos ſibi preſentatos diutius examinauit/ et deinde Muſciano vicario puniendos tradidit: qui dum coram ipſo in tellure conſiſtentes Chriſtum conſtanti animo confiterentur: omniaq; idola et demonia execrarentur: iuſſu Muſciani Marius cum filiis fuſtibus ceſi ſunt. Martha aſſiſtente et virum ac natos viriliter exhortante: deinde in equuleo leuati canabinis funibus crudeliter flagellantur: facule quoq; ignee lateribus apponuntur/ et vngulis ferreis laniantur. Et cum hec omnia patientiſſime toleraſſent: iuſſit eos vicarius de equuleo deponi/ et manus eorū precidi: quibus ad colla ligatis per ciuitatem circumduci ſub voce preconia ne deos blaſphemare preſumerent. Martha vero omnibus iſtis aſtans/ et ſanctis ſermonibus eos corroborans: de ſanguine illorum caput/ et faciem liniebat. Nouiſſime autem iubente Muſciano extra vrbem via Cornelia miliario tredecim ad nymphas catabaſis deducti ſunt: ibiq; pariter ſub Harenario decollati. Martha vero nympha necata eſt. Quorum corpora iterum iuſſit incendi/ vt ſepultura carerent: ſed quedam matrona nomine Felicitas ea ſemiuſta ex igne latenter rapuit: corpus autem Marthe de puteo leuauit: et ipſa omnia in ſuo predio ſepeliuit decimoquarto kalend. Februarii.

¶ De ſancto Baſſiano epiſcopo. Cap. cj.

Baſſianus epiſcopus natione ſyracuſianus/ patre ſergio nat[us] annorum. xij. ab eodem romam miſſus eſt gratia ſtudiorum: vbi a ſancto Gordiano presbytero doct[us] ſacrum baptiſmum ſuſcepit: quod dum pater ipſius gentilis audiſſet: et eū reuocare diſponeret: iuuenis Baſſian[us] in eccleſia ſancti Joannis euangeliſte rome per viſionem monitus rauennam fugit: vt per tempus aliquod latitaret: et dū in via poſitus eſſet: ceruia cum duobus hinnulis a venatoribus iaculata ad eum profuga venit: et pedes lingere cepit: illoq; mirante venatores ſuperueniunt: et factum videntes ſubſiſtunt: quorum vnus ceruam de manibus ſancti rapere nititur: ſed mox a diabolo vexatur: quem ſanctus cū liberaſſet/ ceruam dimiſerūt. Veniens autem rauennam: apud eccleſiam ſancti Apollinaris extra ciuitatem manens orationi vacabat: fama ſanctitatis preclarus. ¶ Bithynus iudex vt reus maieſtatis iuſſu preſidis rauennatis ad decollandum ductus eſt: qui dum baſſiani nomen inuocaſſet: bipennis tertio de manu ſpiculatoris proſiliit: et ſic innocens apparuit et abſolutus fuit. Poſt hec factus presbyter in eccleſia Laudeñ. epiſcopus eligitur: et ab omnibus approbatur: et dum ad epiſcopatum veniret/ intrans ciuitatis Laudeñ. ſuburbia/ paralyticum/ et mutum ab vtroq; morbo curauit: et multos leproſos mundauit. Alias etiam puerum a ſerpente occiſum ſuſcitauit: et puellam obſeſſam a demonio liberauit. Vocatus mediolanum ad beatum Ambroſium egrotantem obitum ſuum clericis eius predixit: et ipſum defunctum venerabili obſequio tumulauit. Poſt hec reuerſus ad eccleſiam ſuam miraculis et ſanctitate cōſpicuus multo tempore ſuperuixit: et obitum ſuum annis pluribus prenunciauit: et. xc. etatis ſue anno conſummatus ſanctitate in pace quieuit. xiiij. kalē. Februarii tēpore Honorii et Theodoſii auguſto. vnū: ſepultus eſt in baſilica apoſtolorum quam ipſe a fundamentis erexerat. Cum poſtea proceſſu deſolata ciuitate Laudeñ. per ciues Mediolañ. et totaliter igne conſumpta/ corpus ſancti nunq; inde potuit amoueri: quinimo oēs accedentes ad locū vt mortui ſternebātur: ſicq; ibidem dimiſſum eſt quia ciuitate poſtmodum in loco vbi nūc eſt reconſtructa per imperatorem Fedricum: corpus ſancti confeſſoris eodē delatū eſt: vbi et quieſcit miraculis ſplendens.

¶ De ſancto Pontiano martyre. Cap. cij.

Pontianus martyr tēpore Antonii imperatoris in ciuitate ſpolete paſſus eſt: qui tentus a iudice Fabiano cū ſacrificare nollet: primo virgis grauiter ceſus donec ſanguis in terram quaſi de fonte proflueret. Deinde ſuper carbones incenſos ambulare cōpulſus permāſit. Poſt hoc in equuleo appēſus vnguibus ferreis vſq; ad oſſium nudationem laniatus in carcere miſſus eſt. Sequenti vero die in amphitheatro poſitus laxatis ſibi duobus leonibus eiſdē manſuefactis permanſit intactus. Iterū in cuſtodia artiſſima diebus. xl. ſine vllo cibo detentus: angelo vero ſibi de celo miniſtrante refectus: inde in nullo maceratus educitur: et plumbo liquefacto perfunditur. Cum hec omnia tam mentis q; corporis conſtantia toleraſſet: nouiſſime iuſſu preſidis extra ciuitatem ductus gladio animaduerſus martyrium conſummauit. Sepultus a fidelibus non longe a muro vrbis ſpoletane in loco qui dicitur Lucianus xiiij. kalen. Februarij.

¶ De ſancto Germanico martyre. Cap. ciij.

Germanicus martyr ſub Marco antonio et Lucio aurelio in Smyrna ciuitate paſſus eſt. xiiij. kal. Februarii: qui plurib[us] ſuperatis ſuppliciis per gratiam virtutis dei metū corporee fragilitatis excludēs ſpōte preparatā ſibi beſtiā prouocauit: cuius dentibus comminutus vero panis dño. cū chriſto pro ipſo moriens meruit incorporari: vt dicitur in martyrologio Hieronymi.

¶ De ſancto Launomarico abbate. Cap. ciiij.

Launomaric[us] abbas carnoteñ. cuius parētib[us] chriſtianis progenitus eſt: hic cū adhuc eſſet puer: et oues patris paſceret q; ſibi victui ſupererāt pauperib[us] erogabat: q; traditus a parētibus cuidā ſacerdoti ſacras literas didicit: et ad ſacerdotiū ordinem peruenit: deinde adhuc iuuenis media nocte de domo paterna fugiens eremū petiit: et cū autē ad ipſum occidendum latrones tota nocte laboraſſent: putantes eū pecunias habere/ mane diuino miraculo viſione eius territi/ et ipſius pedibus prouoluti veniā poſtulauerūt. Cuiuſdam viri filiū claudū dū pro eo miſſam celebraſſet/ erexit: et dū claues eccleſie perdidiſſent/ ante fores humi proſtratus oratione facta ianuas reſerauit. ¶ Poſt que dū manipulos miſſiū ſub tecto de viminibus facto repoſuiſſet: et ignis ſegetes inuaſiſſet/ ſigno crucis mox incendium ſedauit. ¶ Sequenti nocte dum orando pernoctaret: diabolus ſibi ter lumen extinxit: ter q; diuinitus accēſum fuit. ¶ Et cum diſcipulos cōgregaſſet: et quercus maxima ad ora-

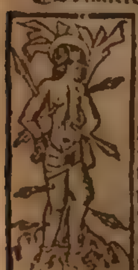
torij conſtruendum exciſa fuiſſet:que non apto loco ad dolandum cecideratnec a fratribus adhuc paucis alio deferri poterat/oratione ſua loco congruo eā tranſportauit. ¶ Quidam hermoaldus nobilis egrotans.xl.ſolidos ſibi miſit vt pro ſe oraret. Quos ille altari ſuper poſitos/dum per ſpiritum omnes vno excepto de male acquiſito cognouiſſet/illum ſolum retinuit:ceteroſq; remiſit:et q̄ ex hoc deus placari non poſſet eidem predixit. Atq; ille mortuus eſt. ¶ Inuitatus tandem a Malardo epiſcopo Carnoteñ. cum viſitauiſſet ſecum aliquo tempore commoratus multa ſibi futura predixit:ſicq; ſenex in pace quieuit.xiij.kalendas Februarij.

¶ De ſancto Fabiano papa et martyre. Capi.cv.

Fabianus papa ⁊ martyr: natiōe Romanus ex patre Fabio de regione celij montis/ Antiherio pape in epiſcopatu ſucceſſit ſeditq; annis.xiii.menſibus.xj. Hic papa Romano defuncto/cum clerus ⁊ populus pro alio eligendo cōueniſſent:⁊ ipſe de quodam loco cū amicis rediret:venit inter eos rei exitum ſcire volens. Et ecce columba candida ſuper caput eius de celo deſcendit dicens. Rome epiſcopus coronaberis. Quod omnes mirantes eum in papam elegerūt. Hic conſtituit vt omni anno in cena domini chriſma ab epiſcopo conſecraretur/⁊ vetus combureretur. Hic regiones diuiſit.xj.diaconib⁹:et eis.vij.ſubdiacones ſubſtituit:qui ſeptem notarijs imminerent:⁊ geſta martyrum in integro recolligerent. Iſte Philippo imperatori neophito volenti intereſſe vigilijs paſchę:et myſterijs communicare/reſtitit:nec quouſq; confiteretur/⁊ inter penitentes ſtaret intereſſe permiſit:quod et deuotus imperator fideliter adimpleuit. Hic fecit ordinationes.v.per menſem Decembris preſbyteros.xxij. diacones.vij.epiſcopos per diuerſa loca numero.xj. Cuius tempore Nouatianus quidā preſbyter eccleſie Romane ambiens epiſcopatū:⁊ vidēs Fabianum electū hereticus factus eſt:contra quem celebratū eſt cōcilium in vrbe Roma.lx.epiſcoporum. Hic enim hereticus lapſis ſpem venie denegabat:vnde in cōcilio hoc reprobato ſtatuerunt vt lapſis venia miſericorditer p̄mitteretur/dūmodo p penitētiam reuertantur. Hic ſub pſecutione decij capitis obtruncatiōe martyrio coronatus eſt. Et ſepultus in cymiterio Calixti via appia. xiij.kalē.Februarij. Et ceſſauit epiſcopatus dies.vij.

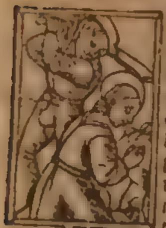
¶ De ſancto Sebaſtiano martyre. Cap.cvj.

Sebaſtian⁹ martyr narboñ.genere nobilis/ciuis Mediolaneñ. Diocletiano/⁊ Maximiano imperatoribus valde dilectus:principatū prime cohortis ab eis obtinuit eorum conſpectui ſemper aſſiſtens. Hic ſapientia et virtutibus preditus ab omnibus militibus vt pater amabat. Qui et militarē habitū ab hoc tantum ferebat:vt Chriſtianiſſim⁹ ipſe Chriſtianorū alias quas in tormētis videbat deficere cōfortaret. ¶ Cū aūt p̄clariſſimi viri Marcus/⁊ Marcellianus fratres gemini filij trāquillini nobilis/a beato Sebaſtiano in fide eruditi poſt multa ſupplicia ex ſentētia chromatij vrbis prefecti decollari deberent: ſi infra dies.xxx non reſipiſcerent. Ad eos garētes aduenerūt:vt ipſorum animos a ſuo propoſito reuocarēt. Aduenit et mater martia ſoluto capite/reſolutis crinib⁹ oſtēſiſq; vberib⁹ lachrymis genas incōſolabiliter rigabat. Adducit ⁊ pater ſenior manib⁹ ſeruorum:⁊ capite aſperſo puluere/dete ctaq; canicie lamentabiles voces emittebat. Adueniunt et coniuges proprios paruulos offerentes:⁊ incomparabilibus gemitibus ⁊ ſuſpirijs eiulantes. Inter hec ceperūt virorum corda molleſcere. Tunc Sebaſtian⁹ ibi aſſiſtens/erumpens in medio:diuino repletus flamine de contemptu vite preſentis et de gloria futuri regni ſermonem aſſumens prolixam orationem conſcripſit: et eleganti eloquio ſanctorum animos ad amorem martyrij contemptis omnibus incitauit:hec autem agebātur in domo nicoſtrati primiſcrinij/ vbi Marcus/⁊ Marcellianus cuſtodiebantur. Cuius vxor zoe nomine graui infirmitate loquelam.vj annis amiſerat:viſum tamen audiendi aut ſenſum animi minime perdiderat. Que cum omnia verba Sebaſtiani audiſſet:pedibus eius prouoluta/nutibus veniam poſtulabat. Igitur martyr Chriſtum orauit/vt ſicut os Zacharie prophete reſerauerat/linguam quoq; eius aperire dignaretur. Statimq; mulier loquendi facultate recepta ſermones beati Sebaſtiani benedicere cepit:ſeq; angelum domini iuxta eum vidiſſe aſſeruit:qui immenſo lumine circundatus librum apertum tenebat:vbi omnia que ſanctus dixerat ſcripta erant. Iuxta quem etiam alij.vij.angeli candidiſſimi circunſtabant. Quo viſo miraculo/nicoſtratus vir cum vxore conuerſus eſt vna cum tranquillino ⁊ martia parentibus Marci/et Marcelliani/et a ſancto policarpo preſbytero baptizati ſunt. Marc⁹ vero ⁊ Marcellianus in domino confortati martyrij gloriam preoptabant. Quos dum nicoſtratus vellet ſolutos dimittere:omnino abire noluerunt/aſſerētes ſe paſſiones calicem nullatenus dimiſſuros. Tranquillinus autem graui morbo laborans ſtatim vt baptizatus eſt/ſanitatem ſuſcepit. Poſtq̄ autem Marcus/et Marcellianus martyrium paſſi ſunt:⁊ mater eorū martia poſt dies modicos in pace migrauit ad Chriſtum. Chromatius prefectus graui morbo laborans a ſancto Sebaſtiano ſanatus eſt:⁊ ab eodem atq; a tranquillino in fide doctus vna cum tyburtio filio ſuo/per manus Policarpi preſbyteri ſacrum baptiſmum ſuſcepit: vt in paſſione tyburtij dicet.iij.idus Auguſti. Quibus omnibus per martyrium conſummatis/beatus Sebaſtianus latere non potuit. Nam cum imperator Diocletianus cognouiſſet qualiter dudum in Chriſtianitate latuiſſet:⁊ multos tali occaſione ad martyrium prouocaſſet: eum ad ſe conuocauit:et de ingratitudine quam erga deos et imperatores habuerat dure redarguit. Qui cum ſe Chriſtianum pro ſalute imperij ſemper orare dixiſſet:iuſſit eum imperator in medio campi ligari:⁊ quaſi in ſinum a militibus ſagittari:qui ita eum ſagittis impleuerunt:vt quaſi erinatius videretur: et exiſtimantes illum mortuum abierunt. Verum hyrene relicta caſtuli mater abiit noctu vt corpus tolleret:et inueniens ipſum adhuc viuum ad domum ſuā adduxit:et curam eius egit. Qui intra paucos dies conualuit:et ſtans ſuper gradus heliogabali venientibus imperatoribus ſe exhibuit:eoſq; de perſecutione quam in Chriſtianos iniuſte agebant/increpare cepit. Quod cum Diocletianus miraretur:dixit ſe ad hoc a Chriſto domino ſuſcitatum:vt eiſdem veritatem fidei conteſtaretur. Tunc imperator iuſſit eum in hippodromum palatij duci:⁊ tandiu fuſtibus cedi/donec ſpiritum exhalaret. Corpuſq; ipſius in cloacham proiici:ne a Chriſtianis nomine martyris coleretur. Sanct⁹ vero martyr apparuit lucine matrone religioſe:eiq; corp⁹ ſuum reuelauit:⁊ vt iuxta apoſtolorum veſtigia ſepeliret admonuit. Quod ⁊ illa cum ſeruis nocte ſequenti adimplere curauit:ipſumq; in catacūbis iuxta corpora apoſtolorum vt iuſſerat collocauit. Paſſus eſt autem circa annos domini.cclxxxvij.xiij. kalen. Februarij. ¶ Poſt temporis decurſum anno.ij. Ludouici imperatoris. Hilduinus abbas ſancti Dionyſij/ſacriq; palatij archicapellan⁹ Romam miſit:⁊ a papa Eugenio corpus ſancti

Sebaſtiani obtinuit: indeq; tranſlatum apud vrbem Sueſſionē. i Baſilica ſancti medardi collocauit vt dicit Sigiſbertus.

¶ De ſancta Agnete virgine ⁊ martyre. Cap. cvij.

Agnes virgo ⁊ martyr ſacratiſſima/ cuius paſſionem ſcribit Ambroſius: nobiliſſima Romanorū. xiij. etatis ſue anno mortem perdidit: et vitā inuenit: corpore iuuencula: ſed animo/ cana pulchra facie: ſed pulchrior fide. Hec dum a ſcholis reuerteretur a prefecti vrbis filio noīe ſimphronij filio iuuene adamatur: cuius parentes requiſiuit: ⁊ multis promiſſionib⁹ eius cōiugiū poſtulauit. Deinde diuitias/ et gemmas/ et theſauros obtulit infinitos: q̄ omnia a virgine vt ſtercora reputata ſunt: iuuenemq; curioſa oratiōe licentiauit: eo q̄ ab alio amatore preuēta eſſet: quē de quinq; excellētijs cōmendauit: que a mulieribus in ſponſis plurimū requiruntur: ſcilicet de nobilitate generis: q: longe illo nobilior genere ⁊ dignitate: cui⁹ mater virgo eſt: cuius pater feminā neſcit. De decore pulchritudinis: q: eius pulchritudinē ſol ⁊ luna mirantur. De diuitiaꝝ abundātia: q: eius opes nunq̄ defecerūt: diuitie nunq̄ decreſcūt. De potētie efficacia: q: eius odore reuiuiſcunt mortui: cuiuſq; tactu cōfortantur infirmi. Et de amoris excellentia: quia eius amor eſt ſuauior/ ⁊ gratia elegantior. Deinde ſubiecit quinq; beneficia ſibi ab ipſo ſponſo collata. Nā anulo fidei ſue eā ſubarrauit. Multiplici virtutū varietate veſtiuit: paſſionis ſue ſanguine ſignauit: vinculo amoris copulauit: et celeſtis theſauri gloria ditauit. Audiens hec inſanus iuuenis lecto proſternitur: q̄ amore egrotaret/ a medicis aperitur. Cumq; pater iuuenis eadem virgini replicaret: et illa prioris ſponſi federa violare non poſſe diceret: cepit prefectus inquirere quis eſſet ſpōſus ille nobilis: de cuius ſe Agnes poteſtate iactaret. Cūq; didiciſſet q̄ virgo xp̄m deum ſuū ſponſum aſſereret: prefectus eam ſibi preſentari fecit: ⁊ primo blandis ſermonibus/ dehinc terroribus pulſare cepit. Que illū blandientem: ſicut et terrentem animo deridebat. Et q: nobilis erat: ⁊ vim ei prefectus inferre non poterat: titulo ſibi chriſtianitatis obiecto ſequenti die eam ſibi aſſiſti fecit: ⁊ iterato de amore iuuenis appellauit. Et cum in ſermone caſſo labore deficeret: alterum de duobus ſibi propoſuit eligendum: aut ſi virginitatem ꝓtegeret dee veſte cū virginibus immolaret: aut cum meretricibus publice ſcortari. Que cū neutrum eligiſſet: dicens ſecū habere angelū domini qui eam ſemper impollutam cuſtodiret. Juſſu ſimphronij ſpoliata ad lupanar ducitur voce preconia Agnetem ſacrilegam proclamāte. Tantam aūt denſitatē dn̄s capillis eius mox creſcentibus cōtulit: vt melius q̄ ſuis veſtibus videretur induta. ¶ Ingreſſa aūt turpitudinis locū/ angelū dn̄i preparatū inuenit: qui eā immenſo lumine circundedit: et ſtola candidiſſima ad menſuram eius corporis diuinitus cōtexta veſtiuit. Tunc prefecti filius cū ſodalibus ad lupanar venit: ⁊ volens ſibi illudere/ illos prius ad eā mittit. Qui ingreſſi ⁊ immēſo lumine territi/ cōpuncti redierūt. Sicq; lupanar locus orationis efficitur: adeo vt quiſq; mundior exiret q̄ ingrederetur. Juuenis ergo laſciuus ſocios vt puſillanimes irridens: intrans in lumen irruit: morq; vt eā cōtingere voluit: prefocatus a diabolo expirauit. Quem ſocij videntes diutius immorari: putabāt illū obſcenis operibus occupari. Tandē ad locū acceſſerunt: ⁊ eū mortuū inuenientes: pre foribus clamauerūt. Cōcurrit ꝑplus: cōcurrit ⁊ deflēs prefect⁹: ⁊ qdā eā maleficam: quidā innocentē exclamabāt. Prefect⁹ vō eām necis filii interrogat. Cui virgo rñdit: q̄ ille cui⁹ voluntatē perficere voluit in eū poteſtatē accepit. Nam ⁊ alij qui honorem deo intrantes dederant: illeſi exiuerant. Cui cum prefectus ſe eidē crediturū diceret: ſi iuuenē ſuſcitaret: orauit agnes cum lachrymis: ⁊ confeſtim ab angelo ſuſcitatur iuuenis: qui egreſſus cepit xp̄m publice predicare: ⁊ oīa idola confutare. Tunc ſeditione in ꝑplo excitata per pontifices idolorū: prefectus hec videns obſtupuit: eamq; dimittere voluit: ſed proſcriptionē timens: virginē aſpaſio vicario dereliquit: ⁊ dolens abijt: qd̄ ipſam liberare nō potuit. Quam vicarius in ignem copioſum iactari fecit: ſed in duas partes flamma diuiſa: ſeditioſum populum comburebat: ⁊ eā minime cōtingebat: virgo autem xp̄i ad dominum orauit: moxq; ignis ita extinctus fuit: vt nec quidem tepor incendij remaneret. Aſpaſius autem ſeditionem populi timēs: in gutture eius gladiū mergi fecit: ⁊ ſic xp̄s ſibi ſpōſam ⁊ martyrem conſecrauit. Cuius corpus xp̄iani cum parentibus nulla triſticiam habentibus tulerūt: illudq; in predio ſuo via numentana ſepelierunt: vix q; a paganis in eos irruentib⁹ lapides euaſerunt. Paſſa eſt aūt. xij. kal. Februarij.

¶ De ſancto Patroclo martyre. Cap. cviij.

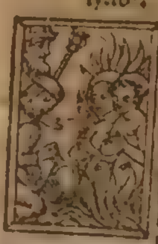
Patroclus martyr paſſus eſt apud ſenonas gallie ſub Valeriano imperatore. Qui cum de partibus illis egrederetur: audita fama patrocli q̄ vir nobilis aſſiduus orationibus vacans: hora. ix. vix cibum capiebat: ⁊ quia xp̄m publice predicabat: fecit eū teneri ⁊ duci ad ſacrificandū. Qui cū ſacrificare contemneret: iuſſu imperatoris fuſtibus ceditur: deinde iuſſis cōpedibus in cruribus ipſius ⁊ cathenis in manibus vinctus triduo carceri Patroclus mancipatur. Sed cum in xp̄i confeſſione cōſtanter perſeueraret: iuſſit eū Aurelianus iuxta flumē ſequane duci: ibiq; gladio caput eius abſcidi. Ductus ergo ad locuꝫ oratione premiſſa/ lumina eum tenentiū obſcurata ſunt. Ipſe vero flumen tranſiuit: aqua vix ad genua pertingēte. Quod dum quidā illorū diuine virtuti: quidā magice arti aſcriberent: flumē ⁊ ipſi tranſierunt: ⁊ dum ſanctum requirerent/ a muliere gentile eiſdem orans oſtēditur. Sicq; caput ipſius amputatur. xij. kal. februarij. Cuius corpus a viris fidelibus perſecutione ſedata in ciuitate Senoñ. ſepultum iacet.

¶ De ſancto Publio epō ⁊ martyre. Cap. cix.

Publius epiſcop⁹ Athenieñ. ⁊ martyr glorioſus fuit. Hic humana ⁊ diuina ſapientia clar⁹: ſecūdus poſt Dionyſium ariopagitaꝫ admodū claruit. Eccleſiamq; athenienſium nobiliter rexit: ⁊ preclar⁹ virtutibus ad doctrina prefulgēs: ob Chriſti fidem martyrio coronatur. xij. kalendas Februarij. Hec Ado.

¶ De ſanctis Fructuoſo epō/ ⁊ ſocijs martyrib⁹. Ca. cx.

Fructuoſus epiſcopus Augurius/ ⁊ Eulogius diaconi ⁊ martyres tempore Galieni imperatoris martyriū paſſi ſunt apud terragonam Hiſpanie ciuitatem. Qui primo in carcerē truſi diebus pluribus afflicti ſunt. Deinde educti pro Chriſti confeſſione flamis iniecti: ⁊ vinculis quibus alligati fuerāt exuſtis manib⁹ in modū crucis expanſis: orātes vt vrerentur obtinuerūt. Et mox quidā ex fratrib⁹ ⁊ filia preſidis q̄ aſtabat: viderūt ſanctorū alas celū cōſcendere coronatas

dere coronatas. Qui paſſi ſunt .xij. kal'. Ianuarij/ vt dicit Ado in martylogio ſuo.

De ſancto Vincentio leuita et martyre. Cap. xj.

Vincentius leuita ⁊ martyr genere Hiſpanus de ciuitate Ceſarauguſtana: patre eutytio: agreſtis olim nobiliſſimi et conſulis filio/ matre enola progenit⁹ eſt. Qui a pueritia ſacris literis eruditus erat: et ſub valerio Ceſarauguſtan̄ epiſcopo moribus et ſcientia clarebat. A quo et adhuc iuuenis archidiaconus et⁹ ordinatur⁹. Cui epiſcopus: quia impeditioris lingue fuerat/ ad predicandum vices ſuas commiſerat: ipſe vero orationi vacabat. Tempore igitur Diocletiani/ et Maximiani imperatorum: cum Dacianus Hiſpaniarum preſes nequiſſimus ciuitatem Ceſarauguſtanam eſſet ingreſſus: vt Chriſtianos ad ſacrificia tormentis compelleret: et Vincentij laudabilem famam audiret: fecit eum vna cum epiſcopo valerio in carcere detineri. Deinde pergens valentiam cathenis vinctos in collo et manibus poſt ſe trahi: ipſoſq; ibidem cuſtodie duriſſime mancipari/ ⁊ fame ac inopia diebus plurimis macerari. Quos poſtmodum ſibi preſentatos cum in nullo conſpexiſſet afflictos/ cuſtodes redarguebat: putās quod ipſos in ergaſtulo refouiſſent. Et iratus valerium interrogauit: cur contra precepta principum agere preſumpſiſſet. Qui cum lingue rudis et imperitus quaſi ſub murmure reſponderet: Vincentius ab epiſcopo licentiam petiit reſpondendi. Qua obtenta/ libera ⁊ conſtantiſſima voce deos gentium demonia eſſe aſſeruit: ⁊ Chriſtum dominum ſe nū ꝗ̄ abnegaturos expreſſit. Tunc preſes iratus epiſcopū in exilium miſit: vbi ⁊ poſt tempus in pace quieuit: vincentiū vero vti rebellem ⁊ iuuenem temerarium grauiſſimis tormentis cruciari mandauit. Et primo quidē illum fecit in equuleo leuari: et membris diſtendi/ totoq; corpore diſſipari. Interrogans eum vbinam corpus ſuum miſerabile cerneret. Qui cū ſubridendo diceret hoc ſemper optaſſe/ ⁊ preſidem ſuis votis optime concordare. Iratus Dacianus tortores flagellabat: eo quod ipſum in torquendo deficiebant: ſtridore dentiū frememens: ac quaſi ſe magis ꝗ̄ dei martyrē torqueri nutibus oſtendens: carnifices vero pectines/ et vngulas ferreas vſq; ad intima coſtarum fixerunt. Ita vt de toto corpore ſanguis efflueret: ⁊ ſolutis cōpagibus viſcera interna paterent: ⁊ cum miniſtri laſſi deficerent: ipſe iam inuictus in omnibus apparebat. ¶ Poſt hec iubēte preſide ab equuleo deponit: ⁊ ad ignis patibulum ducitur: qui moras carnificum arguebat: et ad penam alacriter properabat. Craticulam igitur candentem vltro conſcendens: ibidem aſſatur: exuritur: ⁊ crematur: mēbriſq; vncinis ferreis infigitur: flamma ſanguine conſpergitur: vulnera vulneribus inſtaurantur: ſal inſuper in ignem mittitur: vt in corpus vulneratum inſiliens/ ſtridentibus flammis crudelibus comburatur. Iamq; non ad artus/ ſed ad nudata viſcera tela iaciuntur: ipſiſq; fibre de eius corpore extra labuntur. Inter hec manet immotus: et erectis in celum oculis dominum precabatur. Cumq; hec Daciano nunciata fuiſſet: iuſſit eū in carcere teterrimo recludi: ⁊ ibi teſtas acutiſſimas congeri: pedeſq; eius in ligno configi: et extēſum ſuper teſtas relinqui. Que cum adimpleta fuiſſent: pena mutatur in gloriam: nam tenebre carceris diuina superfuſa luce fugantur: teſtarum aſperitas in florum ſuauitatem mutatur: pedes ſoluuntur: et martyr domini angelorum dulci modulatione conſolatur. Que cuſtodes per rimas aſpicientes conuerſi ſunt. Quidā vero hec preſidi nunciarunt: at ille ſe victum reputās: iuſſit martyrem ad lectum transferri: ⁊ mollibus ſtramentis foueri: reputās eum magis glorioſum facere/ ſi deficeret in tormentis. Cum ergo in lectulo paululū quieuiſſet: orans emiſit ſpiritum. Quod audiēs Dacianus doluit: et quem non valuit vincere viuum: putauit vincere vel defunctū. Iuſſit igitur corpus in campum deduci: ⁊ auibus ac feris deuorandum exponi. Statimq; coruus ingluuiei deditus corpus cuſtodiēs: alias aues ſe maiores impetu alarum abegit: et lupum morſibus ⁊ clamoribus effugauit. Et in cōſpectu ſacri corporis ſtans cernitur: vtpote qui ibi angelorum cuſtodiam mirabatur. Tunc iuſſu preſidis hoc audientis/ ingens mola corpori alligatur: et in pelagus proiicitur: vt ſaltem piſcib⁹ in paſtum daretur: ſed anteꝗ̄ naute qui corpus in mare demerſerant ad littus peruenirent: cadauer ſolutum in littus a fluctib⁹ deductū eſt. Quod a quadā matrona vidua ipſo reuelante repertū eſt: ⁊ ab ipſa vna cū quibuſdam fidelibus in modica Baſilica ſepultū. Ceſſante vero perſecutione corpus ad ciuitatem Valentianam deducitur: ⁊ iuxta muros honorificentius tumulatur. Paſſus eſt autem xp̄i martyr .xj. kal. Februarij.

¶ De ſanctis Vincentio ⁊ orontio martyribus. Cap. xij.

Vincentius ⁊ orōtius martyres paſſi ſunt apud hiſpaniam tp̄e Diocletiani et Maximiani imperatorū ſub rufino preſide hiſpaniarum. Qui feruore fidei accenſi ſe ſponte iudici offerentes: ⁊ Chriſtum magnanimiter confitētes/ iuſſu preſidis capitali ſententia puniunt̄: quorum corpora victor quidam leuita/ q̄ eos hoſpitio ſuſceperat/ ſepeliuit: ꝓpter quod ⁊ ipſe a iudice tentus brachijs ſibi a cubitis preciſis in eodem loco vbi et illi paſſi fuerant decollari iubetur. Quod videns pater victoris/ q: ipſe chriſtian⁹ erat: fugam arripuit: ſed a cōiuge aquilina nomine hortatus rediens vna cum filio capite ceſus eſt. Horū omnium corpora Pontius epiſcopus diuina reuelatione commonit⁹/ plauſtro impoſita ad loca priſtina Italie deferebat: donec iuxta ciuitatem Hebreduneū. peruenerunt: vbi bobus ſe figentibus: nulloq; modo inde vltra abire valentibus corpora martyrum ſepulta ſunt: diuina cognita voluntate. Horum natale recolitur .ij. kalē. februarij: vt dicit Ado.

¶ De ſancto Anaſtaſio martyre ⁊ ſocijs. Cap. xiij.

Anaſtaſius monacus et martyr: octauo Heraclij imperatoris anno ſub ꝑſecutione Coſroe regis iniqui perſarum martyriū poſſus eſt. Hic natione perſa de regione Razech fundo raſuuz: vocabatur magundach filius Bau maximi magi. et ipſe magicis ab annis iuuenilibus eruditus mileſq; ſtrenuus fuit in regia ciuitate perſarū. Poſtꝗ̄ vero terra ſancta a Coſroe rege occupata eſt: ⁊ crux dominica capta: ipſe cum chriſtianis captiuis ductis in perſidē cōuerſus. et ab eiſdem in fide chriſti doctus eſt: moxq; amore baptiſmatis inflāmatus relicta militia ⁊ magicarum artium libris exuſtis venit in partes oriētis. Et apud mallcatorem quendam xp̄ianū in anno integro māſit/ ⁊ artem ſuā optime didicit. A quo de myſterijs fidei plenius informatus hieroſolymā venit: ⁊ a quodam modeſto preſbytero baptiſmū ſuſcepit. Et poſt hoc apud Helyam preſbyterum octo diebus degit: ⁊ a quo etiam in amore chriſti cōfortatus extitit. Deinde in monaſterio quod quatuor milib⁹ a hieroſolyma diſtat, ſub abbate Iuſtino monaſticū habitū ſumpſit: in quo diudum laudabiliter vixit. Poſt que mar-

ri: deſiderio flagrans: diuina viſione cõmonetur vt loca ſacra viſitet: ⁊ ſic ad paſſionem optatam perueniet. De licentia igitur ſui abbatis abijt dioſpolim / deinde Ceſaream paleſtine: deinde ſacris locis luſtratis calcedoniam venit: vbi dum quoſdam magos repertos argueret: ⁊ interrogatus cuius eſſet ſecte: ſe Chriſticolam reſpondiſſet: tentus eſt a barbazana iudice imperatoris Coſroe / ⁊ vinculis ferreis aſtrictus per dies plurimos: deinde grauiſſime ceſus: in caſtello quodam arctiſſime cuſtodie mancipatur / vbi angelica viſitatione cum ſplendore nimio confortatur. Que cum imperatori relata fuiſſent: ipſumque olim ſuum militem recoluiſſet: mandauit illum ſibi in perſidem vinculis ferreis conſtrictum deſtinari. Quem cum ſibi preſentatũ ⁊ interrogatum chriſtianiſſimũ reperiſſet: in predio bethſalees ipſum magno cathenarum pondere preſſum duriſſimo carceri mãcipari iuſſit: ⁊ inedia diebus quindecim macerari. Poſt hec eductum / iterumque interrogatum: ⁊ in chriſti fide conſtantiſſime perſiſtentem ab vno brachio per duas horas ſuſpendi fecit: ⁊ poſt hec iterum flagellari. Nouiſſime cum ſexaginta chriſtianis qui cum eo de ceſarea venerant: ⁊ ab eodem rege detenti fuerant: extra villam Bethſalees fecit educi: ipſoſque omnes vt ex hoc terreretur ſpectante chriſti martyre teſtibus prefocari. Qui dum omnium nece conſpecta conſtantior videretur: omnium vltimus et ipſe iuſſu imperatoris prefocatus: et deinde decollatus eſt. Cuius corpus a quodam chriſtiano tribuno magno precio redemptum a perſicis ab aliorum martyrum corporibus ſegregatur: et ab eodem noctu arreptum ad monaſterium ſancti Sergij martyris / quod vno miliario a caſtello diſtat / clandeſtine ducitur: et ibidem honorifice tumulatur. Nunc autem dicitur eſſe in eccleſia ſancte trinitatis de Venetijs: quod ab incolis ipſius vrbis de conſtantinopoli illuc aſſeritur fuiſſe tranſlatum. Qui paſſus eſt. xj. kal. februarij.

¶ De ſancto Anaſtaſio monacho et confeſſore. Cap. cxiiij.

Anaſtaſius cõfeſſor ⁊ monachus romane eccleſie notarius fuit. Qui ſoli deo ſeruire deſyderans: officium reliquit: ⁊ in monaſterio quod dicitur ſuppentona iuxta nepeſitiam vrbem poſitum monachus factus / in ſanctis actibus vitam duxit: cuius poſt tempus monaſterio ſolerti cuſtodia prefuit. Quadam vero nocte de rupe que cenobio in monte preeminet facta vox inſonuit: que Anaſtaſium primo / inde ſeptem fratres alios nominatim vt venirent: vocauit. Paruo deinde momento vox ſiluit: et poſt hec octauum fratrem iterum euocauit: que quidem voces ab omnibus fratribus audite ſunt. Intra paucos igitur dies prius Anaſtaſius abbas: deinde ceteri eo ordine ex carne educti ſunt: quo de rupis vertice vocati fuerunt: frater vero ille ad quem vocandum vox aliquantulum ſiluit morientibus alijs paucis diebus ſuperuixit: et tunc ipſe etiam vitam finiuit. Sed mira res contingit: quia dum Anaſtaſius migraret a corpore: erat quidam frater / qui ſuper eum viuere nolens: prouolutus eius pedibus cum lachrymis illum adiurauit: vt per eum ad quem ibat taliter ageret / ne ſeptem dies in mundo eidem ſuperuiueret. Ante vero ſeptimum diem etiam ipſe defunctus eſt: qui tamen illa nocte inter ceteros vocatus non fuerat: vt ex hoc aperte clareſceret: quia eius obitum ſola ſancti Anaſtaſij interceſſio obtinere potuiſſet. Hec Gregorius primo dialogo. cap. i. viij.

¶ Explicit liber ſecundus.

¶ Incipit prologus tertij libri.

Tertius liber huius catalogi continet ſanctorum paſſiones et geſta: quorum feſtiuitates eueniunt intra illud tempus in quo repreſentat eccleſia ipſius dei ſponſe per anuli ſubarrationem atque deſponſationem: quod fuit a chriſti baptiſmo vſque ad eius reſurrectionem. Et illud tempus eccleſia repreſentat a ſeptuageſima vſque ad paſcha. In quo re vera tempore ſancta eccleſia primo tribus dominicis ſubarratur anulo fidei per Chriſti doctrinam ⁊ predicationem / hoc eſt in dominica ſeptuageſime / ſexageſime / ⁊ quinquageſime. ¶ Qui predicationẽ chriſtus primo per diſcipulos adimpleuit: cum ſeptuagintaduos diſcipulos ante faciem ſuam miſit in omnem ciuitatem et locum quo erat ipſe venturus. Et hoc in euangelio ipſius dominice ſeptuageſime myſtice denotatur in patreſfamilias qui eſt ipſe Chriſtus: qui exijt primo mane conducere operarios: id eſt predicatores in vineam ſuam / ſanctam ſcilicet eccleſiam in qua ipſos introimiſit. ¶ Secundo ipſius predicationis officium etiam per ſeipſum exercuit. Et hoc in euangelio dominice ſexageſime figuratur in ſeminatore Chriſto: qui ſemen verbi dei exijt ſeminare quod ipſa veritas de ſemine predicationis exponit. ¶ Tertio eandem predicationem etiam miraculis confirmauit. Et hoc in euangelio dominice quinquageſime exprimitur per cecum illuminatum a Chriſto: humanum genus ſignificantem a cecitate culpe per verbi dei predicationem illuſtratum. ¶ Sequentibus vero quatuor dominicis / ſcilicet a prima dominica quadrageſime vſque ad dominicam paſſionis dei ſponſa anulo ſpei ſubarratur per Chriſti penitentiam / et afflictionem / de qua tunc iugiter memoria colitur. Et quia penitentie opera in quatuor conſiſtunt: ſcilicet in ieiunio: oratione: eleemoſyna et peregrinatione / que Chriſtus cepit facere et docere. ¶ Ideo in prima dominica agitur de Chriſti ieiunio: quod ſpecialius in euangelio commemoratur. Cum enim ieiunaſſet quadraginta diebus et quadraginta noctibus ⁊c. ¶ In ſecunda agitur de oratione / de qua in euangelio mentio habetur. Nam ideo montem thabor excelſum aſcendit vt oraret ⁊c. quod ipſius Mattheus ſileat: Marcus et lucas expreſſius ſonant. In tertia agitur de Chriſti eleemoſyna: non quidem materialis pecunie quam Chriſtus pauper vnde daret non habuit: ſed ſpiritualis gratie / quam egros ſanando conceſſit: ideo in euangelio cecus: ſurdus: mutus et demoniacus ab omnibus ipſis paſſionibus liberatus introducitur. ¶ In quarta agitur de peregrinatione que in euangelio ſpecialiter recolitur: ideo ibi. Abijt Jeſus trans mare Galilee ⁊c. ¶ Vltimis vero duabus dominicis eccleſia anulo charitatis decoratur: dominica paſſionis videlicet et palmarum per Chriſti mortem et paſſionem que tunc deuotiſſime celebratur. Et merito duabus dominicis talis memoria recolitur: quia duo ſunt precepta charitatis / dei ſcilicet amor et proximi quam Chriſtus pro nobis patiendo ſignanter exhibuit infinitam. ¶ Et ideo in prima dominica agitur de paſſione mentali quam pertulit a iudeis eiectus ⁊ expulſus: quod ad literam in dominicali euangelio et per totam legitur ſeptimanam. ¶ In ſecunda agitur de paſſione corporali: quam ſuſtinuit in carne paſſus et crucifixus: quod in quatuor paſſionibus in ipſa ebdomada ad literam demonſtratur. Ad huius igitur temporis feſta perquirenda veniendum eſt.

¶ Finis prologi tertij libri.

¶ Incipit liber tertius a ſeptuageſima vſq; ad paſcha dñice reſurrectionis.

¶ De ſeptuageſima. Capi. j.

Septuageſima ſignificat tempus deuiationis: ⁊ inchoatur a dominica in qua cantatur officium. Circundederunt me: et terminatur in ſabbato poſt paſcha. Eſt aũt inſtituta propter tres rationes: vt dicit Joãnes Beleth in ſumma/videlicet. ¶ Primo propter redemptionem. Nam quia ſancti patres ſtatuerant/ vt ꝓpter venerationem dominice aſcenſionis quinta feria ſicut ⁊ dies dominica ſolennis eſſet: ⁊ in ipſa nullus penitus ieiunaret: ⁊ ſic de diebus quadrageſime ſeptem dies diminuebantur: ſcilicet omnes quinte ferie. Ideo in redemptiõe illorum ſancti patres vnam ſeptimanã quadrageſime in ieiunio premiſerunt/ quam et ſeptuageſimam vocauerunt. ¶ Secũdo propter ſignificationem. Nam per hoc tempus ſignificatur deuiatio exilij et tribulatio generis humani ab Adam vſq; ad finem mondi. Quod quidem exilium ſub reuolutione ſeptem dierum agitur: et ſub ſeptem milium annorum tempore includitur. Ab initio aũt mũdi vſq; ad aſcenſionem ſecundum quoſdam ſex milia annorũ computantur. Ex tunc vero quicquid tẽporis ſequitur ſub ſeptimo millenario cõprehenditur: cuius terminum ſolus deus nouit. Nos igitur xp̃s in ſexta mundi etate ab hoc exilio in ſpe eterne retributionis innocentie ſtola reddita per baptiſmum eripuit: ſed conſummato exilij tẽpore nos vtraq; ſtola decorabit. Hinc eſt/ ꝙ in hoc exilij tempore cantica letitie deponimus. Sed in ſabbato paſche vnũ alleluya decantamus: tanq̃ in ſpe patrie gratulantes/ ⁊ ſtolam innocẽtie ſexta etate per xp̃m recuperantes. Cui etiam tractus ſubĳcitur: quo ſignatur labor: quem adhuc in mandatorum adimpletione retinem⁹. In ſabbato vero poſt paſcha vbi ſeptuageſima terminatur: duo alleluya cantamus: quia completo exilij termino duplicem ſtolã glorie conſequemur. ¶ Tertio propter repreſentationem: quoniam hoc tẽpus .lxx. dierũ repreſentat .lxx. annos quibus iſrael ſub captiuitate babylonica ſeruierũt. Et deponimus cantica letitie/ quemadmodũ ⁊ illi depoſuerunt dicẽtes. Quomodo cantabimus canticum dñi in terra aliena? In ſabbato vero paſche alleluya cantamus: quia ⁊ illi anno ſexageſimo data ſibi redeundi licentia letari ceperunt. Sed ſtatim tractum ſubiungimus: q: et illi ab edificatione templi vſq; ad annos .lxx. completos prohibiti fuerunt. Ideoq; ſabbato quo ſeptuageſima terminatur duplex canim⁹ alleluya: eorum plenam letitiam poſtq̃ venerunt in patriam figurantes. Hoc etiam tempus exilij/ ⁊ captiuitatis iudeorũ repreſentat tempus noſtre deuiationis/ in qua ſtetit humanus genus a primo parẽte vſq; ad chriſti aduentum per decurſum quinq; etatum: ⁊ ſicut illi ſexageſimo anno ſunt liberati: ſic et nos in ſexta mundi etate: ⁊ ſicut adhuc in colligendo ſarcinulas laborauerunt: ſic ⁊ nos etiam liberati in mandatorum adimpletione laboramus. Sed cum ad patriam peruentus fuerit: omnis labor ceſſabit: ⁊ gloria perfecta erit: ⁊ duplex alleluya cantabimus: quia anima ⁊ corpore duplici gloria veſtiemur. ¶ In hoc ergo exilij tempore eccleſia multis tribulationibus preſſa et fere in barathro deſperationis poſita ab alto trahens ſuſpiria: clamat ĩ officio. Circundederunt me gemitus mortis ⁊c. oſtendens ſui tribulationẽ ⁊ pro miſeria contracta/ ⁊ pro duplici pena inflicta/ et pro culpa cõmiſſa. Cui tamen in epiſtola/ ⁊ euangelio ne deſperet proponitur triplex remedium/ et triplex premiũ. Remedia ſunt vt in vinea anime ſue laboret abſcindendo peccata. In ſtadio vite currat per penitentie opera. Et viriliter in agone pugnet contra diaboli tentamenta: quia laboranti dabitur denarius: curenti brauiũ: ⁊ pugnãti corona. ¶ Et quia tempus iſtud deuiationem noſtram ſignificat q̃ incipit a prothoplauſto: merito hoc tempore liber geneſeos legitur: in quo deuiatio priorum parentum facta per peccatum recolitur. Et quia in ebdomada ſeptuageſime prime etatis tempora recoluntur: merito ſanctorum patrum prime etatis geſta immediate ſubĳciuntur: eo ꝙ eorum obitus dies penitus ſcripti non reperiuntur. Quamuis de primo hominum Adam quidam codices videantur exprimere ꝙ eodẽ in anni circulo die/ quo ſecundus Adam fuit de femina virgine incarnatus: ⁊ primus Adam fuerit de terra virgine formatus/ ſcilicet .viij. kal. Aprilis. Quo etiam die ſicut et ſecundus Adam poſt .xxxij. etatis ſue annos fuit in carne paſſus: ſic et eodem die primus Adam poſt .dcccc.xxx. annos ſue creationis fuiſſet per mortem corporaliter reſolutus. Quo etiam die volunt ad literam/ Abel iuſtum a Cayn fratre per inuidiam interfectum. Sed quia hec ex authẽtico quoquam volumine nullam obtinent authoritatem: merito geſta patrum huius prime etatis eo tempore ponimus: quo eorum vite decurſus ad literam ⁊ acta commemoramus. ¶ Et notandum ꝙ licet non omnes ſancti prime/ et ſecunde etatis in libro geneſis ſpecialiter nominati in ſanctorum patrum catalogo ex textu ſacre pagine reperiantur adſcripti: vtpote cum de prima etate ſolus Abel in euãgelio: ⁊ de eadem ſolus Enoch/ ⁊ de ſecunda ſolus Noe in eccleſiaſtico nominentur vt iuſti. Ceteri tamen in eiſdem etatibus ſpecialius expreſſi: vt dicit Joſephus triplici ratione in ſanctorum numero ſunt contexti. ¶ Primo quia per eorum generationem deuenitur ad Abraham: qui ex omnibus gentibus ſolus electus intantum deo placuit: ꝙ inter omnes homines ſignũ circunciſionis accepit: vnde nec credendum dicit deũ permiſiſſe tantum patrem ex alicuius reprobati hominis ſemine propagari. ¶ Secũdo quia vſq; ad tertiam etatem nulla preceſſerat idolatria: propter quã patres illi a veri dei cultu potuiſſent diuelli. Et ſi in aliis aliquando vel leuiter deliquiſſent: eorum omiſſa facilius per penitentiam lauabantur. Non enim niſi ad ſolius naturalis legis obſeruantiam erant obligati nulla lege ſcripta adhuc homini impoſita. ¶ Tertio quia longiſſimas etates tranſigentes abnepotes ⁊ trinepotes etiam cum abauis ⁊ tritauis in euo concurrebant: quod quia eorum progenitores erant ſanctiſſimi: horum exemplis/ et doctrina formabantur: vnde nec putandum eſt illos a lege nature declinare: quã atauos ⁊ deinceps oẽs ſuccedẽtes ad vnguẽ cernebãt obſeruare. Hanc igit̃ opinionẽ aſſecut⁹: duaꝝ p̃marũ etatũ patres ĩ geneſi notatos: ꝑ q̃s ad Abrahe ꝓgeniẽ deuenit̃ ſctõꝝ catalogo iſerẽdos nõ imerito fore d̃creui.

¶ De ſancto Adã humani generis patre. Ca. ij.

Adã totius humani gñis pater ſicut fuit primus hoīz: ſic et primus credit̃ eſſe ſanctoꝝ. Nã licet inobedientie peccato diuini mãdati tranſgreſſio: grauiſſime deliquerit: peccatũ ſuũ tamẽ deflens adeo per penitentiã deleuit: ꝙ veniã in chriſti morte futura/ ⁊ predeſtinata a ſeculis meruit: ⁊ moriẽs nulla purgationis pena dign⁹ fuit. Non eñ minus ⁊ petrus xp̄m negando peccauit: qui tñ culpã/ ⁊ lachrymis cõtriuit: ⁊ remiſſione conſecuta nec ſanctitatem amiſit. Quod aũt Adã ſanctus fuerit/ ex eo maxime creditur: ꝙ in horto ſepulture dñice tumulatus cum xp̄o reſurrexiſſe perhibet̃: et vna cũ ceteris ipſius reſurrectiõis teſtibus: ⁊ btã in eternis ſedib⁹ immortalitate veſtiri: vt dicit Hieronymus. ¶ Adam ergo in principio mũdi in cõſummatione oĩm creaturarũ ab opifice ſummo d̃ limo terre corporeis mẽbris in agro damaſceno format⁹/ et aĩa rationali ad dei imaginẽ/ ⁊ ſiĩtudinem ꝓducta ſpũaliter inſpiratus: omnibus animãtibus aeris: aque et terre dñator prepoſitus eſt. Quibus etiã omnibus iubente deo noĩa impoſuit: et ex illis nullum ſibi ſimile fore cognouit. Deinde trãſtulit eũ deus in paradiſum voluptatis quem plãtauerat ab initio: vt operaret̃ ⁊ cuſtodiret illũ. Et ne minor eſſet felicitas/ ne conſorte careret: q: ſine ſocio nulla eſt iocũda poſſeſſio: fecit dñs Euam de coſta ade dormientis in paradiſo: vt eſſet homini in adiutoriũ: nedum ad ſocietatis ſolatium: ſed etiam ad propagande prolis obſequiũ. Tunc Adam prophetico ſpiritu et iura matrimonii ſtatuit: ⁊ multa de xp̄o et eccleſia cõiuge prophetauit. Quibus deus legẽ impoſuit: ne comederent de ligno ſcientie boni et mali: qui tamẽ per diabolũ ſuaſu in forma ſerpentis ſeducti cõmedẽtes de pomo ligni ꝓhibiti. Pro quo ſtatim ſe nudos viderunt: ⁊ pro diſcõuenientia nuditatis/ ficus folia cõſuentes perizomata ſibi fecerunt. Prima ſiquidem die qua creati fuerant precepto dei contempto: poſt increpationem a dño ſibi factã a paradiſi delitiis ſunt excluſi: poſuitq; dñs ante paradiſum murum igneũ ⁊ iugẽ cuſtodiam angelorum. Electuſq; Adã cum vxore ſua habitauit in hebron: qđ eſt iuxta agrũ damaſcenum vnde fuerat procreatus: in ſudore vultus ſui terram operans. et exinde comedẽs panẽ. ¶ Adaꝫ ergo ⁊ Eua de paradiſo virgines egreſſi xv. etatis ſue anno genuerunt Cayn/ ⁊ vxorẽ eius Calmanã. Anno vero. xxx. etatis ſue natus eſt Abel/ ⁊ vxor eius Delbora. Quo a Cayn per inuidiam occiſo ipſum centũ annis Adam/ et Eua in valle lachrymarum defleuerunt: vouitq; Adam ſe vltra vxorẽ nõ cogniturũ. Sꝫ deo volente ab angelo commonitus votũ fregit: anno q; centeſimo poſt mortem Abel amore prolis vehementer exeſtuans Euam cognouit: ex eaq; genuit filiũ nomine Seth/ cum eſſet annorũ. cxxx. Et vltra prenominatos. xxx. filios: ⁊ totidẽ filias ſemper gemellos vtroq; ſexu ꝓgenitos legitur habuiſſe: viditq; filios ⁊ filias/ ⁊ filiorum filios: ⁊ nepotũ ſuorũ vſq; ad octauam generationem. Vixit quoq; Adam. Dcccccxxx. annis: id eſt vſq; ad. lvj. annum natiuitatis Lamech ſm hebreos: iuxta interpretes vero vſq; ad. xlvij. annũ natiuitatis Mathuſalem: ⁊ mortu⁹ eſt. ¶ Legitur quoq; in euangelio Nicodemi: ꝙ dum Adã egrotaret: filius eius Seth acceſſit ad ianuã paradiſi: ⁊ petijt ab angelo de oleo miſericordie: quo patrem inungeret: vt ſic ad ſanitatem rediret. Cui angelus plantã de ligno in quo Adam peccauerat tradidit: ⁊ vt eam plantaret admonuit: dicens ꝙ qñ fructũ faceret: pater eius cõualeſceret. Qui rediens patrem mortuũ reperit: ⁊ cum in hebrõ: vt quidã aſſerũt ſepeliuit. Quidã dicunt in eodẽ horto/ vbi ⁊ dñs crucifixus eſt ⁊ ſepultus: vnde poſtmodũ ⁊ cum eo reſurgẽte. Adã exiuit ſuſcitatus. plantã vero Seth cõſeruit ſup tumulũ patris: que in arborem creſcens durauit vſq; ad tẽpora Salomonis/ quã ille poſtmodum excideret: ⁊ in domo ſaltus in edificio poſuit: qđ lignũ regina ſabba vidit cũ Salomonẽ viſitauit: eiq; per ſpiritum predixit/ ꝙ in ligno illo quidam erat ſuſpẽdendus: per cuius mortẽ regnũ iudeoꝝ fuerat deſtruendũ. Salomon ergo lignũ amouit: ⁊ in viſceribus terre ꝓfundius incluſit. Quod tamẽ paſſiõis xp̄i tempore ſupernatauit: ⁊ ligni principalius fuit in quo xp̄s cõfixus extitit. Hec de libro Geñ. cap. ij. ⁊ iij. ⁊ de libris Hieronymi/ ⁊ Joſephi/ ⁊ ex chronicis Guilielmi.

¶ De ſancta Eua matre. Capi. iij.

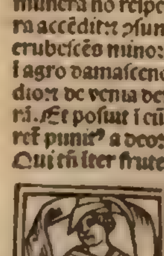
Eua mater oĩum viuentium in paradiſo delitiaris de coſta viri dormiẽtis a deo producta: ⁊ eidem matrimonio copulata: ſignificauit eccleſiam de latere xp̄i patientis per aquam/ et ſanguinẽ procreatam: ⁊ ſibi in ſpõſam vnitã/ matremq; fideliũ appellatam. Hanc vt ſexu molliorem diabolus tentaturus hominẽ prius impetijt: adeo ꝙ mulier decepta ſerpenti aſſenſit: ⁊ de pomo ligni vetiti prior comedit: deinde viro ad veſcendũ porrexit. Cui Adã ad cõplacentiã vxoris maxime ſibi cõſenſit. Ob hoc mulier a deo duplicem maledictionẽ accepit: vt in dolore filios pareret: ⁊ viro ſubiecta ſemꝑ exiſteret. Eua igit̃ poſt tranſgreſſionẽ vna cũ viro peccatũ defleuit: ⁊ veniam promerens/ ⁊ ipſa a deo ſctificationẽ percepit. Quot autẽ annis vixerit: vel vtrum ante virũ deceſſerit: nulla ſcriptura cauetur: niſi ꝙ in eodẽ ſepulchro cum Adã depoſita fuiſſe perhibetur.

¶ De ſancto Abel. Cap. iiij.

Abel ſecundo genitus Ade prim⁹ martyr/ ⁊ virgo inſignis ⁊ ſanctus nõ ſolum ex dñi ſentẽtia Matth. xxiij. ſed etiã ex Geneſis teſtimonio cõprobat̃: q: accepta ei⁹ a deo narrant̃ munera Geñ. iiij. Cuius frater maior natu Cayn doloſus: maliuolus: inuid⁹: ⁊ auar⁹ fuit agricola. Nã vt auaritie ſue conſuleret: per⁹ coluit terrã. Abel aũt ſimpliciſſim⁹ ⁊ innocens in paſcẽdis ouib⁹ occupabatur. Credit̃ Adã in ſpũ filios docuiſſe: vt deo offerrẽt decimas: ⁊ primitias. Igitur anno. cxxx. vite Adã cũ Cayn de primitiis frugũ deo tantũmõ paleas ſegetes corroſas: aut ſec⁹ viã cõculcatas in ſacrificiũ obtuliſſet: ⁊ Abel de primitiis oĩm pinguiora dño imolaſſet: dñs eorũ cogitatiões cognoſcẽs: ad Abel mũera reſpiciẽs: Cayn munera nõ reſpexit. Ignis eĩ de celo veniẽs Abel munera accẽdit: ⁊ conſumpſit. Iratuſq; Cayn/ ⁊ inuidia ductus: erubeſcẽs minorẽ ſibi germanũ pferri. Abel fratrẽ ſuũ ĩ agro damaſceno iterfecit. Sꝫ increpat⁹ a dño de fratricidio: ⁊ de venia deſperãs vag⁹/ ⁊ iſtabilis poſit⁹ ẽ ſup terrã. Et poſuit ĩ eũ dñs tremorẽ capitis: vt ſic ex ſigno ſciret̃ punit⁹ a deo: ⁊ indign⁹ miſericordia ne iterficeret̃. Qui tñ iter frutecta latitãs/ dũ Lamech ab eo ſeptim⁹ venaret̃: putat⁹ vt beſtia. q: piloſ⁹ erat ſpic⁹ ſagitta directa ĩ eũ ab eodẽ ẽ interfect⁹. Omneſq; ipſi⁹ ꝓgenies vniuerſali eſt deleta diluuio. Sicq; ſanguis Abel ſcti ĩ pſonã Cayn/ ⁊ ei⁹ fuit ꝓle vindicatus.

¶ De ſancto Seth. Capi. v.

Seth fili⁹ Adam ex quo oẽ gen⁹ humanũ ĩ pſenti conſiſtẽs ꝓpagatũ ẽ: nat⁹ ẽ anno cẽteſimo poſt mortẽ Abel cũ eẽt Adã annoꝝ. cxxx.

In hoc

In hoc enim magis conuenit imitari interpretes hebreos: interpretes enim ponunt Adā annorū.ccxxx.vt dictū eſt: quādo genuit Seth hoc modo cōputantes: videlicet: q annoꝝ.xxx.genuit Abel: qui cum eſſet centū annoꝝ/ Adā.cxxx.occiſus eſt a Cayn/quem Adā centum annis defleuit: anteꝗ̄ Euam denuo cognouiſſet: ſic Adam.ccxxx.annorū genuit Seth/ nō.cxxx.vt hebrei tradunt. Superuixit aūt Adā nato Seth annis. Dcc. ſic annorū.Dccccxxx.mortuus eſt. Seth aūt iuſſu patris ſeparauit prolem ſuā: qui dicebant filij dei a ſtirpe Cayn/qui filij hoim vocabant̄. Sed pceſſu temporis coniuncti ſunt: inde gygantes exorti. Ipſe autē Seth cum eſſet vir egregius: imitatores ſui filios dereliquit. Qui ſcientes eſſe predictū ab Adam duo diluuia mūdo ventura: vnū per aquā/aliud per ignē: ea in duabus columnis cōſcripſerūt/altera lapidea ↄtra aquā/altera lateritia cōtra ignem: ne per hoc delerent̄. Ipſi etiam diſciplinam rerū celeſtiū/ earū ornatus primitus inuenerunt. Vixit autem annis.cv.et genuit Enos/cui ſuperuixit annis.Dccevij.vſq ad annos.clxvij.natiuitatis Lamech/et ſic annorum.Dccccxij.mortuus eſt. Hic ex eo etiam inter ſanctos patres computari debet: q eius progenies filij dei appellati ſunt.

De ſancto Enos. Cap.vj.

Enos filius fuit Seth/qui ab eodē pgenitus eſt: cum eſſet annoꝝ.cv.vt dictū eſt annis ab Adā creatione decurſis.ccxxxv. Iſte pri⁹ incepit inuocare nomen dn̄i: forte inueniēs verba deprecatoria ad inuocandum deum: vel forte ad excitādum pigritiam memorie deuociū effigiauit: vt modo fit. Et ex hoc etiā inter ſanctos patres ſanctus et ipſe cōputari meretur. Qui cum eſſet annorū.xc.genuit Cainā. Poſt cuius ortum vixit annis.Dcccxv. videlicet vſq ad.lxxxiiij. annum natiuitatis Noe. Et cum eſſet annorū.Dccccv.mortuus eſt.

De ſancto Cainam. Cap.vij.

Cainā fili⁹ Enos ab eodē pcreat⁹ eſt/cū eſſet annoꝝ.Dccccv.vt ſuperius dicit̄ annis vite ade decurſis.cccxxv. Qui cum eſſet annoꝝ.lxx.genuit Malalehel. Quo nato vixit annis.Dcccxl.vz vſq ad annos.clxxvij.natiuitatis Noe. Et ſic Cainā annoꝝ.Dcccc.mortu⁹ eſt.

De ſctō Malalehel. Ca.viij.

Malalehel filius Cainā anno.lxx.etatis parentis editus vt premiſſum eſt: poſtꝗ̄ videlicet Adam annos vite ſue.cccxcv.tranſegerat. Qui annorum.lxv.genuit Iared. Cui progenito ſupuixit annis.Dcccxxx.vſq ad annos natiuitatis cxxxiiij. Et ſic Malalehel annoꝝ.Dcqcv.mortuus eſt.

De ſancto Iared.
Capitulum.ix.

Iared filius Malalehel ex eo genit⁹/cū eſſet annorum.lxv.vt iam tactum eſt: reuolutis annis ade.Dlx. Hic cū eſſet annorū.cixij.genuit Enoch. Cui nato ſuperuixit annis.Dccc.vſq ad annos.ccclxvj.natiuitatis Noe. Et ſic Iared ānoꝝ.Dccclxij.mortu⁹ ē.

De ſancto Enoch. Cap.x.

Enoch filius Iared primus omnium patrū teſtamēti veteris/ ſolus prime etatis in catalogo ſanctorum ponit̄ eccl̄ia.xliij. Qui anno etatis patris.clxij.natus eſt: vt in ſuperioribus tangitur/annis Ade vite trāſactis.Dcxxij. Qui etiā annorum.lxv.genuit Mathuſalem: cui annis.ccc.ſuperuixit in orbe. Hic Enoch deo placuiſſe ſcribitur: eo cū deo ambulauit: ſubaudi pre ceteris viam mandatorum domini cuſtodiuit. Et non vltra comparuit: quia tulit eum deus. Poſtꝗ̄ enim mundo vixerat/vt dictū eſt: tranſlatus eſt in paradiſum voluptatis ad tempus: vt in fine temporum cum helia veniat: corda filiorū ad patres conuertat. Fuit etiam ſeptimus in generatione piorum: ſicut et Lamech ſeptimus in generatione reproborum: qui primus bigamiam introduxit: parricidium in Cayn cōmiſit: vnde forte etiā vt quidam dicunt: propter ſeptenarium numerum diuine numini conſecratū Enoch acceptior deo fuit: quem ſeptima editum generatione ſuſcepit. Hunc Enoch nonnulla diuina ſcripſiſſe/ aliqua prophetaſſe/Iuda apoſtolo teſtante cognouim⁹: vnde filij eius/ nepotes in ſtudio ſapientie feruentes fuerunt.

De ſancto Mathuſalem. Cap.xj.

Mathuſalē filius Enoch anno vite parētis.lxv.nat⁹: vt dictum eſt annis ade vite tranſactis.Dclxxvij. Hic annoꝝ.clxxxvij.genuit Lamech. Poſt cuius natiuitatem impleuit annos.Dcclxxxij.id eſt vſq ad diluuium. Et ſic Mathuſalē annoꝝ.Dcccclxix.mortuus eſt. Quidam autem habent Mathuſalem annis.Dcccclxxxiiij.vixiſſe: et ſic annos.xiiij.poſt diluuium tranſegiſſe: quo tēpore videlicet anno illo quo diluuium factum eſt/dicunt eū in paradiſum apud patrem tranſlatum: ibidem ſecum manſiſſe: donec diluuium finitum fuit. Et poſt hec aſſerūt eum ad terras inter homines cum eū eſſet annis.xiiij.ſupuixiſſe: eo in arca non legit̄ fuiſſe. Hieronymus tn̄ aſſerit mortuus eſt anno eodē quo diluuium factum eſt. Quod etiam diligēs cōputatio annoꝝ eius ſm̄ Geneſim manifeſtat. Huius Mathuſalem anno etatis.xliiij. Adam diem clauſit extremum ſecūdum interpretes: ſecundū hebreos autem anno.lvj.etatis Lamech. Eo vt dictum eſt hebrei annorum.cxxx. Adam genuiſſe Seth dicunt. Interpretes vero annorū.ccxxx.

De ſancto Lamech. Cap.xij.

Lamech fili⁹ Mathuſalē anno vite ipſius.clxxxvii.mūdo edit⁹ eſt: decurſis ſecundū interpretes ab obitu Adam annis.clxiij. ſecundū hebreos vero etatis ade adhuc viuentis anno.Dcccxxiiij. Cauſa diſcrepationis ſuperius aſſignat̄. In hoc autē interpretum opinio approbabilior eſſe videt̄. Igitur Lamech cum eſſet annorū.clxxxij.genuit Noe. De quo in ſpū̄ pphetico vaticinat⁹ eſt: ꝙ genus humanum conſolari debebat ab operib⁹/ laborib⁹ manuū ſuarū in terra/cui dominus maledixit quaſi futurū aliqd magni Noe/ famoſiſſimum in orbe terrarū his verbis inſinuans. Poſt cuius ortū ſuperuixit Lamech annis.Dxcv. Sicq annorum.Dcclxxvij.mortu⁹ eſt: vz.vj.anno ante diluuiū. Hoc

ex libro Geneſis.c.v.⁊ ex chronicis Hieronymi/ Joſephi/⁊ Methodij:necnon ex hiſtoria ſcholaſtica diſperſim collecta deſcribuntur.

¶ De ſctā Emerētiana virgine ⁊ martyre. Cap.xij.

Emerentiana virgo ⁊ martyr collectanea fuit btē Agnetis ꝟginiſ: ipa ciuis Romana. Que cū eſſet adhuc cathecumina / fide tñ xp̄ianiſſima: ad ſepulchrū virginis ſtabat:⁊ gētiles de eoꝝ impietate redarguebat. Et dū ↄ̄ furentes turbas ſtaret intrepida:lapidata eſt ab eis:et ſic ꝙ iuxta ſepulchrum virginis emiſit ſpm̄. Quā Ambroſius dī fuiſſe in ſuo ſanguine baptizatā. Statimꝙ terremot⁹ cū choruſcationib⁹/⁊ tonitruis eruperūt:adeo ꝙ pleriꝙ ex inſano ppl̄o perierūt. Corp⁹ aūt Emerētiane iuxta corp⁹ btē Agnetis ab ei⁹ parētib⁹ ſepultū eſt.x.kal.Februarij. Pagani aūt ex territi nullū exinde venientiū ad memoriā virginis in aliquo ledere preſumpſerunt.

¶ De ſancto Parmena diacono et martyre. Cap.xiij.

Parmenas fuit vnus de.vij.diaconib⁹ ab aplis electus:vt habetur Actuū.vj. Hic tradit⁹ grē dei a fratrib⁹ iniunctū ſibi predicationis officiū fideliſſime complēs plena fide cōſūmat⁹ martyrij gloriā adept⁹ ē:q ⁊ Philippis ſepult⁹ ē:uit x.kalē. Februarij/ vt dicit Hieronymus in martylogio ſuo.

¶ De ſancto Aſcla martyre. Cap.xv.

Aſcla martyr paſſus eſt apud Egyptū ciuitatē Antinonū tp̄e Diocletiani impatoris ſub pſide arriano:q̄ prio atrociſſime ſuſpendio tort⁹:deinde laterib⁹ flāmis admotis exuſt⁹:ad vltimū in flumine ꝑcipitat⁹ ꝑcioſam xp̄o alam reddidit.x.kal.Februarij. Sepultuſꝙ eſt i ipa ciuitate a xp̄ianis miniſterio Philemōis/⁊ Apollinij diaconorū.

¶ De ſctis Seucriano/et Aquila martyribus. Cap.xvj.

Seucrian⁹ ⁊ Aquila vxor ei⁹ in ꝓuincia Mauritanie ciuitate Zenoceſarea paſſi ſunt. Qui ꝓ xp̄i noīe inuicta ꝓfeſſione flāmis iniecti/ignīū cōflagratione cōbuſti:coronā martyrij a dn̄o ꝑceperūt.x.kalendas Februarij/ vt dicit Ado.

¶ De ſancto Timotheo diſcipl̄o. Capitulum.xvij.

Timotheus diſcipul⁹ btī Pauli apl̄i fuit:vt Policrates p̄ſbyter ſcribit:q̄ liſtris ortus⁹ Lycaonie ciuitate fili⁹ mulieris vidue/ vt in actib⁹ aplorū habet cap.xvj.ab eodē Paulo in fide doct⁹/⁊ baptizatus eidē cōperegrin⁹ fact⁹ eſt. Cum quo deueniēs ad Epheſum ciuitatē Aſie metropolim/ibidē ab aplo ep̄s eſt ordinatus imperāte nerone:vbi doctrinis/⁊ miraculis choruſcauit:⁊ glorioſi euangeliſte Joannis audiroꝛ fuit:quo in Pathmos inſula ſub Domitiano relegato/locū eius tenuit. Sed dum gentiles in feſto Diane ad templum eius accedētes a ſacrificijs prohibere niteretur:furente populo in eum/palis ⁊ lapidib⁹ mactat⁹:⁊ ſemiuiuus relictus a Chriſtianis in monte adiacenti ciuitati reducitur:vbi.ix.kal.Februarij quieuit in pace imperante Nerone. Sepultuſꝙ eſt in Epheſo ciuitate.

¶ De ſanctis Babila ep̄o/⁊ ſocijs martyribus. Capitulum.xviij.

Babilas epiſcopus Antiochenus/⁊ martyr: cū tribus paruulis Urbano/ Prelidano/ ⁊ Epollono ſub Numeriano impatoꝛe paſſus eſt. Qui dum eſſet Antiochie/⁊ Chriſtianoꝛū eccleſiā ingredi vellet:Babilas ingreſſum ꝓhibuit:manus pectori imperatoꝛis apponens. Propter quod tentus ab imperatoꝛe/⁊ in carcere afflict⁹ eſt/impoſitis toꝛquib⁹ ferreis in collo ei⁹:⁊ cōpedibus in pedib⁹ ei⁹. Deinde numeriano ex hibitus/cū de alijs Chriſtianis interrogaretur:reuelauit tres habere ſpirituales filios a ſe in fide doctos:⁊ vrbanum:prelidanum:⁊ epollonum:quoꝝ primus erat annoꝝ.xij.ſecundus.ix.tertius.vij. Quos omnes mox imperatoꝛ cū matre Theodola cōprehendi iuſſit. Qui dum oēs xp̄m confiterent/primo quidem theodolam alapis ceſam:toꝛmentis filioꝝ [illegible] aſſiſtere fecit:vt grauius ipſa mēte ꝙ illi [illegible]poꝛe toꝛquererur:⁊ pueros in catbomo leuari mandauit/ac prioꝛi plagas.xij.inferri:ſcd̄o.ix.tertio aūt.vij.iuxta numerū annoꝝ ſuoꝛum:quos mater cum ep̄o viriliter cōfoꝛtabāt. Deinde babilam vna cum infantib⁹ ſuſpenſos/⁊ grauiter toꝛtos. Dum oīa cōſtantiſſime toleraſſent:⁊ xp̄m vnanimiter cōfiterentur gladio aīaduerti p̄cepit:quoꝝ corpoꝛa ſancta Theodola ſepeliuit.ix.kalē.Februarij.

¶ De ſanctis Mardonio/et Muſone/et ſocijs martyribus. Cap.xix.

Mardonius: Muſon/Egenius/⁊ Marcell⁹ martyres apud Zenoceſareā ciuitatē Mauritanie ꝓuincie paſſi ſunt. Quos oēs detentos/⁊ in xp̄i confeſſione ꝑſiſtētes iuſſit iudex ignibus tradi/⁊ coꝝ reliquias in aliquē fluuiū diſpergi: vt xp̄iana ſepultura carētes a fidelibus minime noīarent⁹ martyrū colerentur:qui paſſi ſunt.ix.kalē.Januarij/ vt dicit Ado.

¶ De cōuerſione ſancti Pauli apl̄i. Cap.xx.

Conuerſio ſancti Pauli apl̄i facta eſt eodē anno quo xp̄s paſſus eſt:⁊ Stephanus lapidatus/anno ſcȝ nō naturali:ſȝ emergēti. Nā xp̄s paſſus ē.viij.kal.Aprilis. Stephan⁹ eodē anno.iiij.nonas Auguſti lapidat⁹ eſt. Paul⁹ vero menſe Januario ſubſequente cōuerſus eſt.

¶ Celebrat aūt eius cōuerſio potius ꝙ multoꝛū ſanctoꝝ triplici ratione.

¶ Primo propter exēplū/vt nullus ꝑuncūꝙ peccatoꝛ deſperet de venia/qn̄ tantū in culpa talē ꝓſpicit poſtmodū fuiſſe in grā. Scd̄o ꝓpter gaudiū:vt ſicut eccl̄ia magnā triſtitiā habuit in ei⁹ ꝑſecutiōe:ita maximā letitiā habuit in ei⁹ cōuerſiōe. ¶ Tertio ꝓpter miraculū qd̄ dn̄s in eo oſtēdit. Dū de ſeuiſſimo ꝑſecutoꝛe fecit fideliſſimū p̄dicatoꝛē. Ei⁹ aūt conuerſio fuit miraculoſa rōne xp̄i efficiētis:modi diſponētis:⁊ Pauli patiētis. Rōne xp̄i efficiētis:q: ibi oſtēdit ſuā mirabilē potentiā:ſapientiā:⁊ clementiā. Hic ei trib⁹ argumētis aīalia ꝓ boico capiūt. Cōſueuerūt

eſt boies aialia capere/p potētiā cū eis pugnādo:ſicut in venationib⁹ capiunť leones ⁊ vrſi. Per ſapiētiā illaqueādo:ſicut laqueis et decipulis capiunť aues. Et p clementiā nutriēdo ⁊ cōfouendo:ſicut aialia q̄ parua re capiunť de nidos p boies enutrita domeſtica ſiūt ⁊ cū eis habitant. ¶ Cepit ergo xp̄s paulū p potentiā ipm impugnādo:et ad terrā proſternendo. Nā vt dicit Act. ix. Luce diuina percuſſus:cadens in terrā audiuit vocē de celo:quia durum ſibi eſſet cōtra ſtimulū calcitrare. ¶ Et continuo immutatus ſtidit. Dñe quid me vis facere: Vñ cantať de illo. Proſtratus ſeuiſſim⁹ perſecutor/ ⁊ erectus eſt fideliſſimus predicator. Item cepit eū per ſapientiā eidem decipulā infirmitatis humane oſtēdēdo. Non enim deum vel dei filiū ſe dixit:ſed hoiem appellauit dicēs. Ego ſum Jeſus Nazarenus quē tu perſequeris:vt infirma humilitatis aſpiciens:et ſuperbie ſquamas deponens diuinitatis laqueo caperet. Sicut ⁊ aliās:ſed ad aliũ finem diabolum ceperat/oſtendens humanā infirmitatem:⁊ abſcondens diuinā maieſtatem. ¶ Item cepit eū per clementiā eundē de nido legis iudaice in qua natus fuerat accipiēdo:⁊ ſua maxima gratia confouendo. Quod notatur ex hoc ꝙ ipſum exiſtentē in actu ⁊ voluntate peccādi cōuertit. Habebat enim diſformē affectum:q: ſpirans minarum et cedis in diſcipulos. Peruerſum conatũ:q: acceſſit ad principē ſacerdotū ⁊c. quaſi ſe ingerens. Et pniciosum actũ: quia ibat vt vinctos perduceret in hieruſalem. Et ideo eius iter peſſimum erat:ipſum tamē diuina miſericordia conuertit. ¶ Fuit etiam miraculoſa ratione modi diſponētis:ideſt lucis:que ipſum tripliciter ad cōuerſionē diſpoſuit:fuit enim ipſa lux ſubita:immenſa:⁊ celica. Propter primū dicitur ⁊ ſubito. Propter ſecundū circunfulſit:ideſt circunquaq̄ refulſit. Propter tertiū lux de celo. Nā Paulus tria vitia in ſe habebat. ¶ Primū erat audacia:q: acceſſit ad pncipē ſacerdotū. Gloſſa non vocatus:ſed ſponte zelo concitante. ¶ Secundū erat ſuperbia:q: ſpirans minarum. ¶ Tertiū carnalis intelligentia:quam in lege habebat. Unde gloſſa ſuper illud. Ego ſum Jeſus Nazarenus ⁊c. Ego deus de celeſtibus loquor:/quē mortuū putas ſenſu iudaico. Ipſa igitur lux diuina fuit. Subita:vt audacē terreret. Immenſa:vt ſuperbum proſterneret. Celica:vt carnalē intelligētiam in celeſtē mutaret:vel fuit diſpoſitio hec in voce acclamante:in luce refulgente:⁊ in virtute diſponēte. ¶ Fuit inſuper miraculoſa ratione Pauli patiētis. In quo tria miraculoſe cōcurrerunt:ſcilicet pſtratio: obcecatio:⁊ triduana ieiunatio. ¶ Eſt eñi proſtratus: vt erigatur:quātū ad depreſſum affectum. Auguſtin⁹. Eliſus eſt ſeuiens/⁊ factus eſt credens: Eliſus eſt lup⁹/ et factus eſt agnus: Eliſus eſt Saulus:⁊ fact⁹ eſt paulus: Eliſus eſt perſecutor:⁊ fact⁹ eſt predicator: Eliſus eſt filius perditionis:⁊ erectus eſt vas electionis. ¶ Et obcecatus:vt illuſtretur quātum ad tenebroſum intellectũ:vnde ⁊ in illo triduo quo manſit cec⁹/doctus fuit euangelium. Auguſtinus. Paulū dico verum athletam xp̄i:doctum ab illo:vnctū de illo:crucifixum cum illo:⁊ glorioſum in illo. ¶ Eſt in carne maceratus:⁊ vt ipſa caro diſponatur ad bone operationis affectū. Optime enim deinceps corpus eius ad omnia diſpoſitum erat. Nam eſurire ⁊ abundare ſciebat:⁊ vbiq̄ et in omnibus inſtitutus erat omnia omnibus factus:vt omnes xp̄o lucrifaceret. ¶ Vel dicať quod in ipſo fuerunt iſta tria primo parenti contraria. In adam eñi fuit contra deū erectio:oculorum apertio:⁊ cibi vetiti deguſtatio. E cōtra in Paulo fuerūt. Ad terram proſtratio. Oculorum obcecatio. Et ciborum ſubtractio. Fuit autē de tribu beniamin ipſe Paulus oppido giſcolis:vt ait Hieronymus in libro de viris illuſtribus:qui ad ſeptē eccleſias nouē ſcripſit epiſtolas. Ad Romanos vnā. Ad Corinthios duas. Ad Galathas vnā. Ad Epheſeos vnā. Ad Philippēſes vnam. Ad Coloſſenſes vnā. Ad Theſſalonicenſes duas. Scripſit et diſcipulis ſuis Timotheo duas. Tito vnam. Philemoni vnam. Epiſtola que legiť ad hebreos an ſua fuerit:propter ſtili cultioris elegantiā a nonnullis dubitatum eſt. Aſcribunt enim eã: alii Barnabe:alii Luce:plerīq̄ clementi:q̄ poſtea pontificalē in vrbe tenuit ſedē. Clemens tamē alexādrinus ⁊ origenes eius diſcipulus:Euſebius ceſarienſis/atq̄ Hieronym⁹ Pauli fuiſſe manifeſte cōfirmant:quia hebreus ⁊ hebreis in proprio ſcripſit eloquio. Ideo ornatius ⁊ cultius ſcribere potuit quam in extero. Et ſic in grecū ſonantius trāſferri potuit ex hebreo. Legūt quidam et aliam eius epiſtolā ad laodicenſes:ſed a noſtris exploditur. Fuit autem feſtum conuerſionis Pauli die qua ad literam ab eccleſia celebratur:videlicet octauo kalenď. Februarij. ¶ Fertur qđ in muro ciuitatis Damaſci adhuc extat feneſtra per quam Paulus tūc nuper conuerſus a fratribus dimiſſus fuit/cum quereretur a preposito regis arethe tenēdus:vt habeť Actuum ix. ⁊ ii. Corin. xi. quam feneſtrā ſepius ſaraceni obthurarunt ad cuſtodiam ciuitatis:que tamen facto mane ſemper diuinitus aperta inuenta eſt. Cuius miraculi teſtes ipſi ſunt ſaraceni/qui hoc noſtratibus retulerūt.

¶ De ſancto Anania diſcipulo. Cap. xxi.

Ananias diſcipulus apoſtolorū fuit. Cui dominus apud Damaſcum per viſum apparuit:⁊ eidē mandauit:vt in vicū qui vocať rectus accederet:⁊ in domū Jude Saulū tharſenſem quereret: eiq̄ manū imponeret:vt viſum reciperet/ac baptizaret pnuncians ipſum vas electionis futurū/et nomē xp̄i corā gētibus:⁊ regibus ⁊ filiis iſrael portaturus. Qui iuſſu dñi ad Saulū acceſſit:manuſq̄ ſponēs oculos ei⁹ aperuit: baptizauit:⁊ cibo refecit. Qui etiam deinde exēplo Pauli ad officiū predicationis feruentior effectus eſt. Ipſiſq̄ fideliter peractis apud Damaſcū q̄euit in pace/eodē die quo ⁊ Paulū baptiſmo genuerat filium:vcz. viij. kalē. Februarij. Hūc ananiā Dorotheus abbas ſcribit vnū ex ſeptuaginta duobus diſcipulis Chriſti fuiſſe:⁊ ab apoſtolis poſt Pauli conuerſionem:damaſci epiſcopum ordinatum extitiſſe.

¶ De ſancto Proiecto epō ⁊ martyre. Cap. xxii.

Proiectus epiſcopus Auernēſis:et martyr:vt ait Sigiſbertus:tēpore cōſtātini iunioris martyriū paſſus eſt. Quē dū adhuc mater i vtero geſtaret:vidit in ſomnis ꝙ per lat⁹ eius egrediebatur filius ſanguine rubricatus:quod ſibi quidam ſeruus exponens:predixit ex ea filiū naſciturū:⁊ ipſumq̄ martyrio coronādum. Natus ergo puer moribus ac vita inſignis effectus:ſatis iuuenis archidiaconus Auernēſ. eccleſie factus/omnia ſua pauperibus erogabat. ¶ Dū autem quadam vice ad illū multi pauperes pro elemoſyna cōueniſſent:⁊ ſimul⁹ duos ſolū nūmos in ſacculo ſupfuiſſe nūtiaſſet:ceteris oib⁹ diſtributis/effuſo ſacculo tot nūmi reperti ſunt:quot pauperes affuerūt:ſinguliq̄ ſingulos acceperūt. Mortuo dō epō Felice eidē Proiectus in epiſcopatu ſucceſſit oī ſanctitate ⁊ gratia pollens. Diſq̄ ad regē Francorū vocatus eſſet ad ſanctū Marinū abbatem egrotātē diuertit:eūq̄ ab infirmitate ſanauit:qui cū ſecut⁹ vna ſecū martyrij gloriā percepit. Nā cū illi viſitato rege reuerterenť:⁊ quidam emuli viri ſancti eos inſequerenť ⁊ marinum quidem abbatē decollauerunt:⁊ putantes ſe ſimiliter proiectum occidiſſe redibant. A quo reuocati/poſtq̄ illum viuētem eorum euaſiſſe manus cognouerunt:ipſum excerebantes et iugulantes dim: kriſte.

Cuius corpus Auernis ſepultū eſt. Radbert⁹ aūt qui ipſum occiderat nō multo poſt cōſumptus a vermib⁹ expirauit. Alius vero de interfectoribus/ dum venaretur/ ex equo decidens fracto dextro brachio omnibus mēbris debilitatur. Qui ad penitentiā reuerſus/ orans ad ſancti martyris ſepulchrū ſalutē obtinuit: et vas argēteū decē marcharum pro ſue liberationis beneficio in munus obtulit. Paſſus eſt autem martyr chriſti vna cum ſancto Marino abbate. viij. kalen. Februarij.

De ſancto Seueriano epō. Cap. xxiij.

Seuerian⁹ epiſcopus gabalitane ciuitatis admirande ſanctitatis et doctrine vir extitit: qui poſt laudabilē cōuerſationis vitam/ et ſalutifere predicationis doctrinā apud eādem vrbem in pace quieuit. viij. kalē. Februarij. Hic enim vt gēnadi⁹ ſcribit i ſcripturis diuinis erudit⁹: et i homilijs declamator eximi⁹: expoſuit epiſtolā Pauli ad galathas. Et de baptiſmo/ et epyphanie ſolēnitate libellū inſignem cōpoſuit. Hunc Joānes cōſtantinopolitanus epiſcopus et archadi⁹ imperator frequenter Cōſtantinopolim euocabant: vt eius ſermones audirent: quorum temporibus ipſe claruit. Hec gennadi⁹ de viris illuſtribus.

De ſctō Policarpo epō et martyre. Cap. xxiiij.

Policarpus epſ et martyr diſcipulus Joānis euāgeliſte fuit/ et ipſius auditor. Hic vt habetur iiij. libro hiſtorie eccleſiaſtice fuit epſ Smyrneū. ſanctitate et gratia atq; doctrina catholice fidei admodum inſignis. Qui cū eſſet etate maturus: vidit quadā nocte per ſomniū ceruical ſuū flāmis eſſe conſumptū/ et predixit fratribus ſe per ignem martyrem futurū. Regnantibus vero Marco antonio et Lucio aurelio cōmodo imperatoribus Chriſtianorum perſecutione feruente miſſi ſunt ad eū apparitores proconſulis Aſie: vt eū tenerent. Quos ille gratanter ſuſcepit: et in mēſa refecit: et poſtea ſecum iuit. Et dū corā proconſulis tribunali xp̄m viua voce cōfiteret: excitato clamore gentiliū et iudeorū contra eū iuſſu proconſulis tradit ignibus cōcremandus. In quo dū eſſet immiſſus/ flāmarū globis vndiq; vallabatur ita vt ipſe in medio incendij ſibi cedētis in modū camere ſtaret: et deū glorificās comburi nō poſſet. Tūcq; ſpiculator accedēs lancea ipm trāſfodit: et ſanguinis profluuio ignis extinctus fuit. Cuius reliquias xp̄iani ſepelierunt in ciuitate Smyrne. Poſt cui⁹ tranſitum. xij. alij diſcipuli qui eū a laodicia venientes ſecuti fuerāt/ martyriū paſſi ſunt in eadē ciuitate. Hic beat⁹ epiſcopus ob quaſdā paſche queſtiones Romā veniēs Antonio pio imperiū gubernante: anacleto vero papa Romane tūc eccliē p̄ſidēte/ plures xp̄ianos marcionis et Valētiani hereticorum irreticos laqueis ad fidem catholicam cōuertit. Scripſit aūt ad Philippēſ. epiſtolam vtilem valde. Paſſuſq; eſt martyrium annum agens etatis. lxxxvj. die. vij. kalē. Februarij. Hec Hieronymus de illuſtribus viris.

De ſctis Theogene/ et ſocijs martyribus. Cap. xxv.

Theogenes martyr cū alijs. xxxvj. xp̄ianis martyrium paſſi ſunt in eadem ciuitate laodicie premiſſa pſecutione vrgente: qui contemnentes temporalem mortem coronā vite eterne adepti ſunt. vij. kalend. Februarij: vt dicit Hieronym⁹.

De ſancto Jona propheta. Cap. xxvj.

Jonas propheta fuit de oppido Geth q̄ eſt in Opher ad differentiā Geth que eſt in paleſtina: et eſt nomen regionis. Opher enim nomē eſt turris nebuloſe: que non longe erat a templo. Hunc hebrei affirmāt filiū fuiſſe mulieris vidue sareptane ſidoniorum: ad quam Helias ſanus tempore declinauit: et ipſumq; mortuum ſuſcitauit. Que temporibus Hierobō filij Joas regis iſrael claruiſſe/ propheciā quoq; eorum fuiſſe/ quartus liber regum cōmemorat. In cōdemnationem autem iſrael Jonas ad gentes mittitur/ q̄ niniue agente penitentiam illi in malicia perſeuerabāt. Qui idcirco ad niniuitas predicandos ire recuſabat: q; cum ꝓphetia illuminante/ peccatores ciuitatis niniue miſericordiam dei conſecuturos ſperaret/ ne falſa videretur predicare ſententiā contra eos prolatam reuocari nolebat diuine diſpēſationis ignarus/ que ſalutem hominum ad ſe reuertentiū magis vult q̄ interitum. Ideoq; ſe a facie dei fugere putās/ deſcēdit ioppem: aſcēdit nauem euētē in tarſum: deditq; naulū nautis. Sz deus cui⁹ voluntati nemo pōt reſiſtere ſi qui eſſentialiter eſt vbiq;: miſſo vēto validiſſimo tempeſtate turbauit mare: periclitatur nauis: timent naute: et inuocato dn̄o de ſalute deſperantes more antiquorū peccato alicui eorū periculū cunctorū adſcribūt: hominem illū ſorte inquirēdū decernunt. Jonas ſorte deprehenditur: ſponte in mare mittitur: et tēpeſtas ſedatur. Jonā deo diſpenſante cete deglutit: et poſt triduum eūdem in aridā ſilēſum euomit. Jonas flagello dei correptus niniuē intrat: iudiciū ſubuerſionis poſt dies. xl. futurū prenunciat. Rex et popul⁹ ad dn̄m cōuertuntur: ſaccis induuntur: ieiunijs affliguntur. Miſericors deus peccatorū penitentiam reſpexit: ciuitatiq; parcens ſententiā reuocauit: videns ſe mēdacem extitiſſe Jonas turbatur: vrbemq; egreſſus contra deū conqueritur. Quem deus vt cōfunderet: et ſe digna diſpoſitione miſericordem oſtenderet: aſſuetū feruore ſolis hedera ſubito naſcente/ et caput ꝓphete obumbrante ab eſtu refrigerauit: et ſequenti nocte iterum repente arefacta contriſtauit. Et cum hederam exiccatam defleret: audiuit a deo q̄ iraſci non deberet: eo q̄ tante ciuitatis excidio pepercisset. Si eū moleſte ferebat hederā arefactam: et deus moleſtius tuliſſet tantam vrbem ſubuerſam. Sicq; Jonas pacatus redijt a niniue. Proceſſu tamē temporis niniuite ad peiora peccata cōuerſi/ propheta Naum ꝓphete admoniti ſunt. Qui nō curantes conuerti: eo q̄ alias Jonā falſo ſubuerſionē ciuitatis premiſiſſe cognouerunt: irā dei tādē nō euaſerūt. Nam fluuius polus qui eā circundabat vrbem inundauit: factoq; pariter terremotu/ ignis de celo emiſſus eā incendit. Sicq; vtroq; diluuio aque et ignis pariter deleta eſt. Reuerſus ergo Jonas a ciuitate niniue ad terrā ſuā ire erubuit: eo q̄ in vaticinio niniuitarū mēdax apparuit. Sed tempore famis aſſumpta matre/ incola gentium factus eſt. Fame vero tranſacta/ reuerſus eſt ad terrā Juda: et mortua matre ſepeliuit eā iuxta Balandinū delbore. Hic predixit ſignū euerſionis Hieruſalem: q̄ cum viderint lapidē luctuoſe clamātem: prope ſit finis. Et cum viderint in Hieruſalem gētes vniuerſas: tunc tota illa ciuitas irrecuperabiliter euertetur. Quieuit in pace tpe Ozie regis Juda. vj. kalēd. Februarij/ et ſepultus eſt in ſpelūca vnius iudicis iſrael. Cuius ſepulchrū mōſtratur in vna vrbium Gethan viculo iuxta ſephorā. Hic vnus eſt ex numero. xij. prophetarū q̄ Eccleſiaſtici. xlix. in ſanctorum patrū catalogo memorantur. Hec Hieronym⁹/ et Joſeph⁹ i hiſtoria ſcholaſtica.

De ſancto Joanne Chryſoſtomo epiſcopo. Cap. xxvij.

Joannes chryſoſtomus qd̄ latine os aureū interpretatur / ep̄s Conſtantinopolitanus / ⁊ doctor grecoꝝ tp̄e archadij imperatoris floruit. Hic natione Antiochenus filius ſecundi ⁊ anthuſe nobiliū piarū / diſcipulus ſophiſte libanij ⁊ auditor andragatij philoſophi liberalibus artibus annis puerilibus Antiochie ſtuduit. Dehinc defuncto patre Romam veniens cauſarū orator extitit: pauperibuſq; gratis patrociniū exhibebat. Poſt hec relictis ſtudijs ſecularibus / diuine ſcripture vacans annorū .xviij. oēs ſacre pagine libros memoriter didicit: ⁊ ſctīs interius opibus ſeculo abrenūciauit. Reuerſuſq; ad patriam cū ſctō Baſilio in quodā mōte Antiochie / proximo ſolitariam vitā duxit. Baſilio vero Ceſareā eunte / Joannem ſanctus Meletius Antiochenus ep̄s in lectorem / et poſtea in diaconum ordinauit. Quem euagrius eius ſucceſſor pceſſu temporis ad ſacerdotiū pmouit. Qui ſanctitate vite ⁊ claritate doctrine proficiēs / diuinis ſtudijs intentus predicationi inſiſtebat: ⁊ mira opuſcula continue exarabat: famaq; ei⁹ ſapientie vndiq; perſonabat. Qui etiā propter caſtitatis zelum ſeuerior habebatur: ⁊ feruori magis ꝙ manſuetudini ſeruiens arrogans a neſcientibus putabat. Defuncto igitur nectario Conſtantinopolitane vrbis ep̄o / cum de ordinādo preſule queſtio oriretur: nouiſſime fama eius cōperta imperatoris archadij iuſſu Joannes preſbyter ab Antiochia vocatus ep̄s ordinatus eſt. Qui mox in ſui pōtificatus initio cū vitam clericorū corrigere voluit: oēs in ſui odium cōcitauit. Clericiq; eū velut furioſum ⁊ ſuperbum declinabāt: ⁊ apud oēs ei detrahebant: ⁊ quia nunꝙ cū alijs in mēſa communicare volebat. ¶ Reuera aūt ille hoc ideo faciebat: q2 ꝓpter nimiā abſtinētiā caput ⁊ ſtomachū ſepe dolebat: populus vero ꝓpter ſermones quos in eccleſia faciebat eū plurimū diligebat / paruipendens quicquid cōtra eum emuli loquerent. Neceſſitatibus vero egenoꝝ liberaliter prouidebat: ⁊ pluribus ad ſuſcipiēdos pauperes hoſpitalib⁹ erectis: de redditibus ep̄atus eiſdē miniſtrabat. ¶ Quadā die dum epiſtolarū Pauli expoſitioni intēderet: orauit ad dn̄m: vt ſibi in ipſis plenū intellectū daret. Cui viſibiliter apparuit beatus apl's / dicēs ſe nō aliter in ſuis ep̄lis intellexiſſe: ꝙ Joannes intelligebat: eumq; deoſculatus diſparuit: quē etiā notarius eius probus: qui tunc actu verba eius ſcribebat aſpexit: ⁊ ex preſentia apl'ica totus cōtremuit. Cui Joannes eū poſt ſe futurū ep̄m Conſtātinopolitanum predixit: ſicut ⁊ rei euentus probauit. ¶ Eutropius imperatoris prepoſitus ⁊ conſul volēs ſe in quibuſdā ad eccl'ias cōfugiētibus vindicare ſtuduit: vt lex ab imperatore de immunitate ad eccleſiā cōfugientiū reuocaret. Quod Joannes moleſte ferens / eum audacius increpauit. Et poſt paucos dies Eutropius imperatorē offendit: ⁊ ad eccleſiā fugit: quem ep̄s latitātem propalauit: ⁊ duriſſime increpauit: ⁊ eū imperator eductū de eccleſia decollauit: vnde ⁊ ex hoc ep̄s multorū odium incurrit. Inſuper etiā q2 plures clericos ꝓpter eoꝝ diſſolutā vitā plurib⁹ cauſis depoſuit. ¶ Quidā gaınas genere celticus: cōſilio barbarus: ſecta arrianus / magiſter militum factus eſt. Hic imperatorē rogauit / vt intra ciuitatem vnicā tantum ſuis eccleſiā cōcederet. Quod cū imperator de hoc ep̄m interrogaſſet / vt ſic illius tyrannidem refrenaret: ⁊ ep̄s hoc modis oībus ꝓhiberet. Gaınas noctu barbaros miſit: vt palatium cōcremarent. Quibus venientibus angeloꝝ armatorū ingens corpus habentiū copioſa turba apparuit: que illos protinus effugauit. Quod dum ſequēti nocte iteratum eſſet. Ille cū ſuis tertio egreſſus miraculū vidit: ⁊ fugit: exiſtimans milites in die latere: ⁊ in nocte vrbem cuſtodire; ꝙ egreſſus ad thraciā exercitu ꝯgregato cūcta ſuburbana vaſtabat. Imperator ergo Joanni onus legationis impoſuit: qui egreſſus adeo ſuis monitis ⁊ comminationibus Gainam exterruit: vt eius prouolutus genibus veniam peteret: ⁊ cōfeſtim cum ſuis abiret. ¶ Poſt hec cū eudoxia auguſta hortū cuiuſdam vidue precioſis et vberibus arboribus cōſitum imperiali viridario cōtiguum occupaſſet illaq; ep̄o cōqueſta fuiſſet: Joannes apud imperatorem tantum inſtitit: ⁊ reginam hortum vidue reddere compulit: propter qd̄ ⁊ ipſa contra Joānem indignationem cōcepit. Preterea Seuerianus Gabalēſis ep̄s regine dilectus: quem Joannes ſuſpicatus eſt in hereſim prolapſum fuiſſe ex quibuſdā ſcripturis ſuſpectis: que hereſim ſapere videbāt / a Joāne ep̄o vt hereticus ⁊ blaſphemus de ciuitate expulſus eſt. Quod auguſta comperiēs nacta occaſione cōtra epiſcopum / quaſi in eius deſpectum per familiares ſeuerianum mox illuc a chalcedonia fecit euocari. Hinc Joannes accenſus lingue vbertate / fecit ſermonem in pplō cunctarum mulierum vituperatione plenū: quod auguſta velut iniuriam ſuā imperatori narrauit: dicēs ipſius magis eſſe cōtumeliā ꝙ ſuā. Qua de re geſtum eſt / vt Theophilus Alexādrinus ep̄s / multos ſimul epiſcoporum mouens: ſuaſu imperatoris Conſtantinopolitanam ſynodum celebraret: quaſi origenis libros damnatur⁹. Cūq; Joannes bis citatus / et timens animoꝝ impetuoſitate ep̄os illos velut apertos inimicos recuſaſſet: ⁊ generalem ſynodum fieri petens cōparere noluiſſet: damnauerūt eum in nullo alio culpantes: niſi quia vocatus noluit obedire. Sicq; iuſſu imperatoris oportuit eū damnatum in exilium deportari. Sed cum Joannes nimium a pplō amaretur: orta ſeditione in populo propter ipſum: timens auguſta imperatori ſuaſit: vt Joannem ab exilio reuocaret: qui dudum renuens: redire cōpulſus eſt pplō ſibi cum cereis ⁊ lampadibus occurrēte. Reuerſuſq; Joānes cū in cathedra ſua reſidere nollet: ſed ſolum ſimplicem ducere vitam: coactus multa populorum inſtātia ſedem reſumpſit: ⁊ vt primum predicare cepit. ¶ Eodem vero tempore ſtatua argentea ad honorem eudoxie auguſte iuxta eccleſiam ſancte ſophie cōſtituta erat: vbi milites ⁊ proceres ludos publicos exercebāt. Quod cum Joānes fieri prohiberet: ⁊ auguſta ad ſui iniuriā reputabat: ⁊ cōtra ipſum / vt iterum celebraretur ſynodus procurabat. Hoc ſentiens Joānes / illam famoſiſſimam in eccleſia protulit homiliā: cuius initium eſt. Rurſus herodias vexatur ⁊c. Quod factum ad iracundiam plus concitauit eudoxiam. Et dum quidam Joānem vellet occidere vt complaceret auguſte: a populo eſt captus ⁊ iudicatus: ſed a prefecto ne occideretur / ereptus eſt. Et illo die populus Joannem viciſſim cuſtodiebat: et nocte domum eius armatis muniebat. Suadente igitur auguſta / epiſcopi Conſtantinopolim conuenerunt / ⁊ cum in concilio damnauerunt: nihil ꝯ ipſum inuenientes / niſi ex eo ſolo ꝙ poſt priorem depoſitionem ſine decreto concilij in epiſcopali ſede reſidere preſumpſiſſet. Propter quod imperator Joannem in exiliū iterū duci fecit: in quandā ciuitatem paruam barbaris vicinam: vbi fines ſunt imperij Romanoꝝ. Hoc autem Innocentius papa audiens / ⁊ moleſte ferens: cōcilium in ſede apoſtolica celebrauit: ⁊ Joannem innocentem ab exilio reuocauit. Qui reuocat⁹ diem ſui obitus predixit: et ex labore itineris fatigatus / anteꝙ perueniret ad ciuitatem languorem incurrit: ⁊ ſic poſt dies modicos in pace vitā finiuit .xviij. kal. Octobris / quo defuncto grando vehemēs in Cōſtantinopolim ⁊ circa ſuburbana deſcēdit: dicētib⁹ cūctis hoc dei iudicio geſtū eſſe: eo ꝙ Joānes iniuſte fuerat cōdēnat⁹: cui⁹ fidē dedit mors auguſte die decimonona ſubſecuta. Theodoſi⁹ autē iunior archadij fili⁹ / corp⁹ doctoris in regiā ciuitatem trāſtulit: ⁊ digno honore tumulauit .vi. kal. Februarij, quo die feſtum ei⁹ in grecorū eccl'ia celebratur. Obijt circa annos domini .cccc.xx. ¶ Scripſit

autem hic venerandus antiſtes ſuper toto nouo ⁊ veteri teſtamento expoſitionum libros nonaginta. cõmentarios in Mattheum diſtinctos per homilias .xc. Super Joannem homilias .lxxviii. Super epiſtolis Pauli libros ſingulos per ſermones diſtictos. In epiſtolam ad hebreos homilias .xxxiiii. Sup geneſim libros queſtionū. De laudibus Pauli apoſtoli homilias ſeptem. Cõtra arrianorum hereſim fortiſſimos libros. Contra ſimoniacos. Contra martionē: Cerinthum: Ebioneꝫ: Artemonem atqꝫ Photinū / qui eorum ſuſcitauit hereſim. Cõtra Apollinarē librum vnū. Cõtra manicheos inſigne volumen. Contra omnes hereticos ſuper parabolas ſalomonis longum opus ⁊ elegans. Tractatum vnum in Thomā apoſtolū in quo aduerſus arrianos fortiſſime diſputat. Super canticis canticorꝫ libro .ii. Item vitam ſancti Meletii epiſcopi Antiocheni. De veſtibus legalibus ſacerdotum ⁊ leuitarum: ⁊ de ornatu ſummi pontificis: veteris teſtamēti volumen egregiū. De humilitate in lotione pedū tractatum vnum. Contra eos qui ad miſſas non occurrunt tractatum .i. De virginitate. De patientia. De fide. De penitentia. De cõfeſſione. De elemoſyna tractatus plures. Homilias et ſermones per totam quadraſimam. Sermonem declamatorium in de collatione Joannis baptiſte. Item in laudem beate virginis ſermones mira ſuauitate fragrantes. Aduerſus arabes de reſurrectione mortuorꝫ qui dicunt animas mori cum corpore librū .ii. Item cõtra iudeos librū .i. Aduerſus gentes in modum dialogi grande ⁊ inſigne volumen. De ordine ⁊ officio ſacerdotis librum .i. Hymnos ⁊ ſermones ⁊ alia plura metro edidit apud grecos. Et quāquam latino fulſerit eloquio: plurimum tamen ſcripſit in greco. Hec ex Hieronymo de illuſtribus / ⁊ ex hiſtoria tripartita.

¶ De ſancto Joanne preſbytero. Cap. xxviii.

Joannes preſbyter Antiochenus ſanctitate ⁊ ſapientia inſigniter fulſit. Qui ex grammatico ⁊ declamatore preſbyter factus compoſuit librum aduerſus eos qui dicunt Chriſtum in vnam tantum ſubſtantiam adorandū: nec acquieſcunt duas in Chriſto cõfitendas eſſe naturas. Impugnauit etiam nõnullas Cyrilli Alexandrini epiſcopi ſententias incaute aduerſus Neſtoriū prolatas / que Theodocianis videntur preſtare robur ⁊ adhibere fomenta. Claruit ſub Theodoſio ſeniore tempore. Hec Hieronymus de illuſtribus viris.

¶ De ſancta paula vidua. Cap. xxix.

Paula vidua nobiliſſima Romanorꝫ matrona fuit: cuius vitam Hieronymus ſcripſit. Que nobili genere / ſed nobilior ſctitate. Potens quondam diuitiis: ſed Chriſti ſctitate inſignior / oēs ſuos pauperes pauperior ipſa dimiſit: et humiles humilitate ſuperauit. Hec vi. edidit liberos: ſcꝫ Bleſillam ſuper cuius morte eam Hieronym⁹ conſolatus eſt. Paulinum ſanctuꝫ ⁊ admirabilem virum ⁊ prepoſitum rerum ſuaꝝ pammachiū ad quem ſuper eius obitu idem doctor paruum libellum edidit. Euſtochium que in ſanctis locis virginitatis ⁊ eccleſie monile precioſiſſimum fuit. Rufinam que in matris funere piū matris animum conſternauit: et Theochium puerum poſt quē parere deſiit. Hec poſt viri obitum in ſancta viduitate permanſit: ⁊ ad dei ſeruitium ſe conuertit: omneſqꝫ ſui diuitias in pauperes erogauit. Deinde Paulini epiſcopi Antiocheni ⁊ Epiphanii ciprii ſalamine qui Romam venerant accenſa virtutibus patriam deſerere cogitabat. Deſcendenſqꝫ ad portum: fratre / cognatis / affinibus / ⁊ qꝺ maius eſt Theochio puero ac Rufina iam nubili / proſequentibus / et receſſum paule deplorantibus. Hec contra iura nature non patiebatur plena fide ⁊ amorem filiorum maiore in deo amore conſtringens in ſola Euſtochio que propoſiti ⁊ nauigationis comes erat / acquieuerat. Sicqꝫ relicto ſeculo ad Syriam nauigauit. Cumqꝫ ad loca ſancta veniſſet: ⁊ proconſul paleſtine qui eius familiā optime nouerat / ei pretorium preparaſſet: humilē cellam elegit: cunctaqꝫ loca ſancta deuote luſtrauit. Proſtrata ante crucem quaſi pendentem dominū adorabat: ingreſſa reſurrectionis ſepulchrum oſculabatur lapidem ⁊ corporis locum: lachrymis ⁊ ſuſpiriis aquas fidei ore lambebat. ¶ Deinde perrexit Bethleem: ⁊ ſpecum ſaluatoris ingreſſa etiam Chriſtum natum ex virgine: ⁊ cetera infantie rudimēta oculis corporeis ſe vidiſſe teſtata eſt: vbi ⁊ requiem habitationis ſibi elegit: ⁊ cū filia Euſtochio cõſtructo locello ſub beati Hieronymi diſciplina / ⁊ congregatis virginibus deo ſeruire cepit. Tantaqꝫ ſe humilitate deiecit: vt iam non matronarum prima, ſed ancillarū vltima videretur. Poſt viri mortem vſqꝫ ad ei⁹ obitum nunquam cum viro comedit: balnea nunquam adiit: mollia lectuli ſtrata etiam in grauiſſima febre non habuit: ſed ſuper humum ſtratis ciliciis iacebat. Panē ſolū ⁊ aquā poſt veſperas deguſtabat: perraro legumina comedebat / in quibus dieb⁹ feſtiuis exceptis / vix oleū apponebat. Caſtitatem aūt in omnibus pudiciſſimam pretendebat. In largiendo profuſior hoc habere voti aiebat: vt vnicum nummū filie moriens non dimitteret: ⁊ in funere ſuo aliena ſindone tegeretur: virgines quas ex diuerſis prouinciis cõgregauerat in tres turmas ⁊ monaſteria diuiſit: ita duntaxat, vt in opere ⁊ cibis ſeparate pſalmis ⁊ orationibus iungerētur. Cūqꝫ aliis languentibus large preberet: ſi quando ipſa egrotaſſet / ſibi nō indulgebat. Cum aūt ſemel menſe Julio grauius egrotaret / ⁊ medici conſulerēt vino tenui ſibi opus eſſe: ne aquā bibens in hydropiſim verteretur. Sãctuſqꝫ Epyphanius eps hauſtū vini eidē ſuaderet: nō ſolū acquieſcere noluit: ſed pene hominem ſenem vt nunquam vinum deguſtaret / induxit. Scripturas aūt ſacras memoriter retinebat: ⁊ earum ſtudio aſſidue vacabat: ita etiā vt hebraicā linguā pfecte diſceret: ⁊ pſalmos hebraice decãtaret. Sicqꝫ poſt longi laboris curſum oībus referta virtutib⁹ grauiſſimo depreſſa languore ad extrema vite deueniēs inter pſalmorum recitationē vltimū ſpm dño cõmendauit. Cuius obitu cõperto / monachi omnes ⁊ virgines de coꝝ cellulis ad ipſius funera percurrentes cū lachrymarū effuſione piarum, ⁊ hymnoꝝ ſacroꝝ modulatiōe ſanctas ei⁹ exequias celebrarūt: corpuſqꝫ apud Bethleē cõdigna veneratione tumularūt. Cuius cõgregationem ſancta eius filia ⁊ virgo Euſtochiū poſt matris obitū laudabiliter gubernauit. Quieuit autē ſancta paula in dño .vi. kalen. Februarii.

¶ De ſancto Paulo papa ⁊ cõfeſſore. Cap. xxx.

Paulus papa et cõfeſſor Stephano pape ſcdo in põtificatu Romano ſucceſſit: qui natiōe Roman⁹ fuit ex patre Cõſtantino de regione via lata: ſeditqꝫ annos .x. ⁊ mēſem vnū. Hic minor german⁹ Stephani põtificis predeceſſoris ſui ab ineūte etate in Lateranēſi palatio pro eruditiōe eccleſiaſtice diſcipline ab eodē fratre ſuo traditus eſt tpe Gregorii ſecūdi pape. Et poſtmodū a zacharia papa in diaconat⁹ ordinē pariter cū germano ſuo promotus eſt. Sꝫ dū idē frater ⁊ anteceſſor põtifex ad vite extremum pertingeret: ppl's Roman⁹ diuiſus eſt: ⁊ alii cū Theophilato archidiacono tenebant: alii vero eidē Paulo diacono adherebāt. Dū vero de hac luce põtifex idē migraſſet: continuo congregatio populi que cum eodem Paulo

validior erat/cū in pontificem elegerūt: ⁊ ita in apoſtolicam ſedē ordinatus eſt tpibus Cōſtātini ⁊ Leonis imperator. Hic conſtituit diuina officia celebrari in quadrageſima ante ſextā. Hic congregatis ſacerdotibus et clero/ac pplo Romane vrbis corpus btē Petronille de loco vbi quieſcebat extra portam via apia abſtulit vna cū ſarcophago marmoreo/in quo legebat titulus manu propria beati Petri apli ſculptus. Auree Petronille dulciſſime filie: q̄d plauſtro impoſitū intra vrbē in beati Petri eccl'ia collocauit. Hic fuit fortiſſimus fidei defenſor: vñ ſepius nuncios cū literis ammonitorijs prefatis auguſtis direxit/pro reſtituendis/⁊ in primo ſtatu cōfirmandis ſacratis imaginibus xpi ⁊ dei genitricis atq; ſanctorū olim quas illi cōburere faciebāt. Hic multas eccleſias reſtaurauit: q̄plures etiā nouiter edificauit: ⁊ nōnullas mirifice decorauit. Fuit eñ mitiſſimus ⁊ miſericors: nulli malū pro malo reddēs: ſed olbus cū offendentibus miſericorditer indulgēs. Hic cū paucis familiaribus ſuis nocturno ſilētio p cellas pauperū ⁊ infirmorū in lectis decumbentiū circuibat/eis neceſſaria miniſtrādo: ſed ⁊ carceres viſitās per eadem noctis ſecreta retruſos a mortis piculis eruebat: ⁊ obligatos p debitis redimebat. Uiduis ⁊ pupillis olbuſq; indigentib' opem ferēs: ſicq; ſanctis pollēs virtutib' apud ſanctū Paulū q̄euit vbi etiā ſepult' eſt. vj. kal'. Februarij. Sed poſt dies modicos corpus ei' a Romanis cū honore ad ſanctū Petrū delatū eſt: vbi et miraculis claret: ⁊ ceſſauit epatus annū vnū ⁊ menſem vnum.

¶ De ſancto Adiuto Abbate. Cap. xxxj.

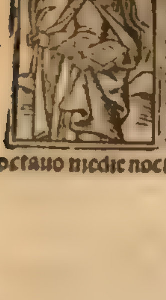
Adiut' Abbas primo monachus mimaten. poſtea abbas carnoten. pagi quē porteſium vocāt deo pudēte factus eſt: q̄ laudabilib' opib' vitā ducēs: diſſolutionem corporis ſui preduxit: ⁊ decedēs aurelianis humatus eſt: ſupra cui' corp' fideles ciues eccleſiam cōſtruxerūt: quā cū die anniuerſarij ſui feſti vniuerſus ppl's celeberrime viſitaſſent: vn' ex ciuib' cōtēpta miſſa accepto raſtro vinei paſtinabat: increpatuſq; a q̄buſdā cur ad eccleſiā ſcti nō accederet. Rñdit q' etiā adiutus cultor vinee fuerat. Moxq; ſibi man' retorta, ⁊ facies ad tergū vſa eſt in admiratiuū ſtuporē: q̄ ad eccleſiā ſcti confugit: ⁊ in teſtimoniū ſctitatis beati corporis dieb' aliq̄b' ſic manēs/vt a cūctis videri poſſet: tādē pctm ꝯfitēs/⁊ veniā petēs: oraſq; ad ſcti tumulū poſt dies modicos liberatus eſt. Huius ſancti feſtum agit. vj. kal'. Februarij.

¶ De ſctō Mauro abbate. ca. xxxij.

Maurus Abbas monaſterij Bobacēſi. vir fuit mira ſanctitate conſpicuus: cuius vitam virtutibus plenam: vir illuſtris ac patritius diuinus ſcribit: quam tamen hactenus nuſq̄ valui reperire: qui et in Chriſto pauſauit. vj. kalen. Februarij vt Ado teſtatur.

¶ De ſancta Agnete ſecundo. Cap. xxxiij.

Agnes ſecūdo die octaua ab ei' paſſiōe ab eccl'ia celebratur: non q̄dē p modū octaue: ſ; quaſi p feſti repetitiōe: ⁊ hoc ppter quoddā viſionis miraculū/q̄d apparuit parētib' agnetis virginis ipſa die: vt Ambroſi' ſcribit. Nā cū dieb' pluribus parētes beate Agnetis ad ei' tumulū cū orationibus vigilarent: die octauo medie noctis ſilētio: viderūt chorū virginū veſtib' aureis indutū/cū immēſo lumine trāſeūtē. Inter q̄s viderūt beatam Agnetē ſili veſte fulgētē: ⁊ a dextris ei' agnū niue cādidiorē. Et dū hec videtes obſtupeſcerēt: rogat Agnes ceteras virgines gradū figere. Ipſaq; ſtās parētes cepit admonere/ne illā quaſi mortuā deflerēt: ſed ei' poti' glie cōgauderēt: eo q' cū ſctis virginibus lucidas ſedes acceperat. Illiq; in celeſtib' iūcta erat quē in terris poſita tota intētiōe dilexerat. His dictis viſio euanuit/⁊ ſocietas parētū cōſolationem recepit: viſionēq; publice enarrauit. Et ideo feſtū agnetis ſcdō ab eccl'ia inſtitutū eſt. v. kal'. Februarij.

¶ De ſancta Conſtantia virgine. Cap. xxxiiij.

Conſtantia virgo filia cōſtantini imperatoris fuit que lepra grauiſſima laborās/tātis erat obſeſſa vulnerib': vt a capite vſq; ad pedes nulla mēbrorū pars libera pmāſiſſet. Que cum audiſſet qualiter beata agnes parētibus apparuerat: vt ſuperius dictū eſt: ⁊ qualiter infinitis miraculis coruſcabat: accepto cōſilio ⁊ ſpe recuperande ſanitatis: venit ad tumulū virginis nocte: ⁊ licet pagana/mēte tamen credula: preces ad dñm fideliter effundebat: vbi dū in oratione perſiſteret: obdormiuit: viditq; in ſomnis beatā agnetē: eam vt cōſtanter ageret ⁊ in chriſtū crederet exhortātem: atq; ipſam ſanā effectā ab eius egritudine nunciātē. Ad hanc vocē vigilās cōſtantia/ſe perfecte ſanatam inuenit adeo vt nec in membris eius ſignum alicuius vulneris remaneret. Quod pater cernēs ⁊ fratres maxima leticia repleti ſunt Quorum licentia obtenta: conſtātia baptiſmū ſuſcepit: ⁊ votū virginitatis emiſit. Et ſupra tumulū beate agnetis monaſterium fabricauit: et ibidem domino ſeruiēs cum multis virginib' ſe incluſit. Que poſt vitā laudabilē ad dominū migrauit: ⁊ iuxta corpus beate virginis ſepulta fuit.

¶ De ſancto Juliano epō. Cap. xxxv.

Julianus Cenomanēſ. epūs fuit. Hic ſimō ille leproſus fuiſſe dicit: quē dñs a lepra ſanauit: ⁊ q̄ eū ad conuiuandū inuitauit. Qui poſt aſcenſionem dñi ab apoſtolis cenomanēſ. epiſcopus ordinat' eſt. Qui etiā multis clarus virtutibus extitit. Nā cuſpide baculi ſui terrā percutiēs ſitienti populo fontem pduxit. Cecum quoq; illuminauit: ⁊ carceratos ſe inuocātes: ſponte apertis ianuis liberauit. Tres etiam mortuos vt dicit ſuſcitauit: ⁊ poſtmodum in pace quieuit. v. kalē. Februarij. Hic ſci ͭ ab aliquibus fuiſſe de. lxxij. xpi diſcipulis vn'. Diciturq; eſſe ille Julianus qui ab itinerantibus p inueniendo bono hoſpitio inuocatur: eo q' in domo eius chriſtus fuerit hoſpitatus. Sed verius videt alius Julianus: qui vtrunq; parentē ignoranter occidit: de quo dicetur. ij. idus Februarij.

¶ De ſancto Juliano confeſſore fratre iulij. Cap. xxxvj.

Julianus ali' frater beati iulij fuit. Hi duo fratres a theodoſio imperatore chriſtianiſſimo obtinuerunt tēpla deorū vbiq; reperta deſtruerent: ⁊ eccleſias edificarent: mādauitq; imperator olbus q̄ dictos fratres adiuuarent: ⁊ eis in olb' ſub pena capitis obedire. Cū ergo ſancti iulianus ⁊ iulius in loco. dicto gaudianū eccleſiā cōſtruerent: ⁊ eos mādato imperatoris oēs tranſeuntes iuuarēt: q̄dā cū curru euntes adinuicē cōduxerūt aliquā excuſationē

pcedēret: vt ſic liberi poſſent pertranſire: vnū igitur ex ſuis in plauſtrum ſupinum poſuerunt: et cum pānis vt mortuum coopuerūt: qui ſe mortuū fingebat ⁊ oculis clauſis ſupinus iacebat. Cum ergo ad iulianum peruenīſſent rogauerunt eos vt paruum perſiſterent et eos in opere iuuarēt. Qui ſe ibi ſtare nō poſſe dicebant quoniā hoīem mortuū deferebāt: ⁊ cū ſanctus iulianꝰ eos mētiri diceret illi ſe verum dicere affirmabāt. Qui deū imprecatus eſt vt ſecūdū veritatē dicti ſui ſibi contingeret. Cūq; procul receſſerūt collegam ex noīe vocare ceperūt. Qui cū nullatenus moueretur pulſari ab eis cepit: ⁊ finaliter mortuus apparuit. Quod ceteri videntes timuerunt: nullıq; deinde chriſti famulos decipere pſumpſerunt.

¶ De ſancto Juliano ſabba confeſſore. Cap. xxxvij.

Julianus eremi-

ta cognomēto ſabba fuit: de quo dicit Theodorꝰ in hiſtoria tripertita: ꝙ angelicam vitā in terris ducebat: ⁊ in eremo cōſiſtens contemplationi ⁊ orationi vacabat. Hic per ſpiritū cognouit ⁊ predixit obitū iuliani apoſtate imperatoris: ⁊ longe. xx. dietis poſitus ab eo loco / vbi interfectus fuit. Quod vt pnunciauerat ſic contigiſſe repertum eſt.

¶ De ſancto Juliano confeſſore. Cap. xxxviij.

Julianus aliꝰ cō-

feſſor fuit: de quo ait gēnadius libro de viris illuſtribus: ꝙ acer ingenio et facundia extitit diuinis ſcripturis doctꝰ: greca ⁊ latina lingua ſcholaſticus et inter doctores eccle clarus. Hic ſcripſit aduerſus auguſtinū eius impugnatorem libros quatuor: et iterū aduerſus alios hereſiarchas libros. viij. Extat et liber altercationis amborum partes ſuas defendentium ſatis conſpicuus: hic fuit in elemoſynis liberaliſſimꝰ. Moritur aūt valentiani imperatoris cōſtantij filij tēpore.

¶ De ſanctis Leoncio et ſocijs martyribus. Cap. xxxix.

Leoncius Thyr-

ſus et calonicus martyres in ciuitate apolonia paſſi ſunt tēpore decij ſub pſidibus cubericio ſiluano et bando. Qui diuerſis tormentorum generibus excruciati: demum primus et vltimus capitis abſciſione: medius celeſti voce vocatus ſpiritum reddiderunt. Sic que martyrium cōſummauerunt. v. kalendas Februarij in partibus grecie tumulati: vt dicit Ado.

¶ De ſanctis papia et mauro martyribꝰ. Cap. xl.

Papias et Mau-

rus martyres paſſi ſunt rome tempore diocletiani et maximiani imperatorū ſub laodicio vrbis prefecto. Qui cū eſſent milites vidētes qualr ſaturninꝰ ⁊ ſiſinnius martyres ſtatuā iouis ereā eidē a prefecto pſentatā: ſicut plūbū liquefactā cōtriuiſſent cōuerſi ſunt ad xpm et impietatē laodicij redarguere ceperunt: q: in xpi martyres ſeuiebat. Tunc iratus laodicius iuſſit ora eorū lapidibus cōtūdi: ⁊ poſtmodū illos in carcerē recipi: vbi a ſctō Marcello papa baptizati ſunt: poſt dies. xij. educti de ergaſtulo iubente pfecto fuſtibus cedunt: deinde in equuleo leuati: ⁊ diu plūbatis cōtuſi ſunt: donec ſpiritū emiſerūt. Quorū corpora Joannes pſbyter ſepeliuit via numentana ad nymphas beati petri. iiij. kalen. Februarij.

¶ De ſctō flauiano ⁊ ſocijs martyribꝰ. Cap. xlj.

Flauianus Maxi-

mus: ſecunda: calēdinus: marcus: et ſeuera cū alijs multis martyribꝰ paſſi ſunt ſub maximiano ⁊ claudio imperatoribꝰ: cōſtātino imperatore magno iam a militibꝰ apud galliā imperiū ſublimato. Quoꝝ pmo maximꝰ ꝗ comes millenariꝰ erat ab infantia ſua chriſtianus ex parētibꝰ chriſtianis exortus centū ⁊ viginti ex ſuis militibus conuerſos a ſancto marcello papa baptizari fecit. Quod audiens maximianus eūdē maximū cōprehēſum vna cū dictis cētū ⁊ viginti militibus dānauit ab arenā fodiendā. Et poſt mēſes. ix. cū marcus tribunus cōperiſſet: ꝙ maximus comes ceteros ſuos milites qui ex millenario reſidui fuerant: qui ad eū viſitandū acceſſerant cōuertiſſet: fecit maximum in carcerē mitti: deinde eductū fuſtibus cedi iuſſit: ⁊ dū cederet tribunus excecatus eſt. Qđ maximianus imperator audiēs ⁊ moleſte ferens maximū comitē cū cētū ⁊ viginti militibus ad arenam dānatis fecit decollari. Reliquos vero ex mille militibus cōuerſos in arenario miſſos: flāmis iuſſit incendi. Quorum corpora ſanctus marcellus papa cū ioanne preſbytero ſepeliuit in loco cucumeris ſecūdo miliario ab vrbe poſt duos menſes maximianus moritur: ⁊ claudius rome in imperiū exaltatur: qui audiēs ſecundā vxorē quēdā maximi comitis cum filijs eſſe chriſtianā: fecit eā teneri: ⁊ filios eius calēdinū ⁊ marcū ac filiā eius ſeuerā. Qui dū ſibi pntati eſſent. Secūda inter manus eā tenentiū emiſit ſpiritum. Flauianus autē vicarius imperatoris ꝗ ei aſſiſtebat cū vidiſſet angelos ꝗ ſuper capita filiorū ſecūdo orantium manus tenebāt: ⁊ ipſe cōuerſus eſt: ⁊ a theodoro pſbytero baptizatus cū oī familia ſua. Qđ audiēs imperator claudius flauianū cum omni domo ſua detentū centūcellis adduci mādauit: et ibidem oēs pariter capite cedi. Beatos vero calendinū et marcū atq; ſeueranı olim maximi filios / miliario. xxxv. ab vrbe iuxta mare deferri ibiq; tādiu plumbatis cedi donec ſpiritum exalarūt. Quorū oīm corpora in loco qui dicitur pignus ſepulta ſunt a chriſtianis. Horum omnium martyrum paſſio colitur. iiij. kalendas Februarij.

¶ De ſancto Sabiano martyre. Cap. xlij.

Sabianus mar-

tyr paſſus eſt in territorio trecaſſino ſub Aureliano imperatore: ꝗ dū in partibus hiſpanie ⁊ gallie reſideret: ⁊ ad trecas ciuitatē deueniſſet: ſabianum detentum ⁊ xpm pdicantem decollari fecit: Ibiq; ſepultus eſt. iiij. kale. Februarij.

¶ De ſancto Cyrillo epiſcopo Alexandrino. Cap. xliij.

Cyrillꝰ epiſcopus

Alexādrinꝰ p catholica fide pclariſſimꝰ extitit propugnator: variarūq; rerū tractatꝰ edidit diuina ⁊ humana pollēs ſciētia. Homelias compoſuit: ꝗ ad declamandū a grecis epīs cōmēdant. Ex quīs dicunt ⁊ libri etꝰ de ſynagoge defectu. Et aduerſū hereticos pcipue ꝯ neſtoriū liber ꝗ elegios intitulat: in quo neſtorij occulta pandunt et prodita cōfutant. Itē ad neſtorium epiſtolas duas miſit: in quibus illius dā-

nauit errorem. Item ad ioannem epiſcopum antiochenũ/epiſtolas ſcripſit plures. Item theſaurorũ libros .xiiij. contra Julianum imperatorem libros .viij. Sup Marcum libros .xij. Super Joannem libros .ix. Item librum propoſueticon ad theodoſium imperatorem. Scripſiſſe ꝛ alia creditur: que adhuc ignorantur a noſtris. Quieuit in pace ſub theodoſio ſeniore .iiij. kalend. Februarij.

¶ De ſancto Cyrillo epiſcopo hieroſolymitano. Cap. xliiij.

Cyrillus epiſcopꝰ hieroſolymorum ſub theodoſio primo imperatore epiſcopatum tenuit inconceſſum: cum prius ſepe pulſus ꝛ receptus fuit. Huius tempore beatus hieronymus ab vrbe roma digreſſus venit ad ſyriã: ꝛ a cyrillo epiſcopo locum obtinuit iuxta bethleẽ oppidum monaſterii conſtruendi: vbi ꝛ ſacre ſcripture libros tranſtulit de hebreo in grecam linguam, pariter ꝛ latinam. Cuius ꝛ ipſe epiſcopus amiciſſimus extitit: ꝛ perfecti epiſcopalis regiminis ab eo regulã ſumpſit. pluribuſqꝫ illũ gratis viſitauit epiſtolis: cui ꝛ Hieronymus multa remiſit. Hic quoqꝫ corpus beati hieronymi ſepeliuit: ꝛ in eius tranſitu felici/mirabilẽ de illo viſionem conſpexit: vt dicetur in eius legenda .ij. kalendas Octobris. Auguſtinus quoqꝫ Hipponenſis epiſcopus Cyrillo epiſtolam miſit: in qua ab eo inſtanter expetiit vt miracula que apud bethleẽ per beatum monſtrabantur Hieronymum ſibi tranſſcriberet. Cui Cyrillꝰ epiſtolam prolixã ꝛ facũdo digeſtã ſtilo remiſit: in qua ſibi ſtupenda prodigia meritis almi doctoris oſtenſa narrauit. Plurima quoqꝫ huius Cyrilli extant opuſcula fidei noſtre myſteria redolentia grato lepore luculenta/claruit aũt ſub Honorio/ꝛ Theodoſio iuniore.

¶ De ſexageſima. Cap. xlv.

Sexageſima ſignificat tempus viduationis. Et inchoatur dominica in qua cãtatur. Exurge die: ꝛ terminatur in quarta feria poſt paſcha. Inſtituta eſt autem propter redemptionem: ꝛ propter ſignificationem: ꝛ ꝑpter repreſentationẽ. Primo propter redemptionem. Quia enim Melchiades papa ꝛ Siluester ſtatuerunt vt bis in omni tꝑe ſabbato comederetur: ne propter abſtinentiã quam homines ſuſtinuerãt in ſexta feria in qua omni tempore ieiunandũ eſt natura debilitaretur. In redemptionem ergo ſabbatorũ temporis quadrageſime vnã ſeptimanam addiderunt et ſexageſimam vocauerunt. ¶ Scd̃o ꝑpter ſignificationẽ: qꝛ ſexageſimas deſignat tꝑs viduitatis eccleſie: ꝛ ſruct9 ſexageſimꝰ viduis debetur ſicut ꝛ cẽteſimus virginibus: ꝛ trigeſimus cõiugatis. Ideo ꝛ merorẽ illum aſſumit pro abſentia ſpõſi qui ad celũ raptus eſt. In conſolatione aũt illius pro abſentia ſponſi dantur eccleſie ale due ſꝫ miſericordie operũ exercitatio: ꝛ decalogi adimpletio: que inuicẽ multiplicata cõſtituũt .lx. vnde ſexageſima ſonat ſexies decẽ: vt per ſex intelligas opera miſericordie ꝛ per decem decalogum. ¶ Tertio propter repreſentationem. Nã ſexageſima nõ ſolum tempus viduitatis ſignificat: ſed etiã noſtre redemptionis repreſentat. Nam per decem intelligitur homo qui eſt decima dragma: ꝛ ꝓ qõ factus eſt vt ruinam nouem ordinũ repararet: ꝛ vt ſit quaſi decimus ordo. ¶ Uel homo quantũ ad creationem ſuam conſideratam habet vniuerſaliter decem potẽtias. Ꝙ enim nõ habet animã vegetatiuã: ſenſitiuam ꝛ intellectiuã. Uegetatiua habet potentiam nutriendi ꝛ generandi. Et ſenſitiua habet potentiam quinqꝫ ſenſuũ corporis ſcilicet viſus: auditus: guſtus: odoratus ꝛ tactus. Et intellectiua habet potentiam rationalem: cõcupiſcibilem: ꝛ iraſcibilem: que oẽs ſunt decem potentie: merito creatio hoĩs numero denario figuratur. Inſuper quantũ ad redemptionẽ ſuã homo ſex bñficijs redẽptus eſt que ſunt incarnatio verbi: peregrinatio/ paſſio/reſurrectio/aſcẽſio ꝛ ſpũſſancti miſſio. Et ſic ſexageſima repreſentat tẽpus noſtre redẽptionis. ¶ Protẽditur aũt ſexageſima vſqꝫ ad feriam quartã poſt paſcha in quo cantatur Uenite benedicti ꝛc. quia illi qui in operibꝰ miſericordie ſe exercẽt audient illud. Uenite benedicti ꝛc. vt ipſe xp̃s teſtatur: vbi tũc ianue ſpõſe aperiẽtur ꝛ in amplexu ſpõſi fruetur. In epiſtola autẽ admonetur ad inſtar Pauli/vt tribulationem de abſentia ſponſi patienter toleret. In euãgelio vt ſeminationi bonorũ operũ ſemper inſiſtat. Et qꝛ quaſi deſperans clamauerat. Circũdederũt me ꝛc. Nũc quoqꝫ rediẽs ad ſe petit in officio in tribulationibꝰ adiuuari ꝛ ab ipſis eripi dicẽs. Exurge dñe ꝛc. Et ponit ibi triplex exurge. Quidã enĩ ſũt in eccl'ia q̃ aduerſis premuntur: ꝛ nõ deficiunt: quidem premuntur et deficiũtur: quidam nec premũtur nec deficiunt: tñ qꝛ aduerſo nõ tolerant: periculum eſt ne proſpera ipſos frangant. Clamat ergo eccleſia vt exurgat quantũ ad primos/ ipſos eripiendo: quantum ad ſecundos vt exurgat ipſos conuertendo: a quibus videtur faciem auertiſſe ipſos quodãmodo repellendo quãtum ad tertios vt exurgat ipſos in proſperis adiuuando et liberando. ¶ Et quia in hebdomada ſexageſime ſecunde etatis tempore recoluntur meritorum patrum ſecũde etatis immediate geſta ſupponuntur: eo qꝫ illorum obitus dies certi penitus ſunt ignoti.

¶ De ſancto Noe patre. Cap. xlvj.

Noe pater vir iuſtus atqꝫ perfectus: vt ex diuine ſcripture textu colligitur/ꝛ Eccleſiaſt. ca. xx. in catalogo ſctõꝝ inſeritur filiꝰ Lamech anno .clxxxij. etatis patris progenitus: ꝛ ſecũde etatis pater primꝰ annorũ quingentorũ genuit tres filios. Sem/Cam/ꝛ Japhet. Multiplicatis ergo hominibus ſuper terram ſeptima generatione trãſacta: filij dei id eſt filij Seth ceperũt legis naturalis ꝛ patrũ mandata preterire: malicia hoĩm excreſcente. Nam filij Seth filiabus Cayn cõtra mãdatũ ade ceperunt cõmiſceri ꝛ earum fornicationibus abutier: ꝛ quibus gygantes procreati ſunt. Mulieres etiam in veſaniam verſe ſupergreſſe viris turpem luxuriam exercebant. Maſculi inſuper in alterutrum coeuntes nephandum ſcelus perpetrabant. His criminibꝰ deus prouocatus decreuit diluuium mittere ſuper terrã omnemqꝫ carnem delere ſolo Noe cum eius familia reſeruato: q̃ ex oĩbꝰ hoĩbus ſolꝰ iuſtus repertus eſt. Dicitqꝫ hoĩbꝰ ſpaciũ penitẽdi .cxx. annorum. Nam annus .xx. priuſqꝫ arcam inciperet mãdauit ei vt faceret arcam

de lignis leuigatis in qua poſſet ſaluari ſemē vniuerſe carnis ſup terrā ab aquis diluuii: quod ſibi tūc deus facturū ſe eſſe ꝓdixit. Cuiꝰ arce ſtructura: forma: atqȝ mēſura in hiſtoria ſcholaſtica expreſſius ponit. Igitur annis .xx. poſt preceptū dei cepit Noe arcā fabricare: quā in annis centū perfecit cum filiis ſuis: in quo tempore filiis hoim penitentiam predicabat: et futurū diluuiū predicebat. Cuius ſermones hoies irridētes ad peiora ſe facinora cōuertebāt. ¶ Ergo cū Noe eſſet ſexcentorū annorū cū tribꝰ filiis ſuis ⁊ vxore ſua ac tribꝰ vxoribus filiorum ſuorū: de mādato dei arcā ingreſſus eſt: et ex cūctis animantibꝰ mūdis ſeptena: de animātibus vero immūdis bina ad ſemē cōſeruandū ſup terrā: dei volūtate ad Noe ſpōte venientia: in arcā intromiſſa ſunt. Factaqȝ eſt pluuia ſup terrā quadraginta diebꝰ ⁊ noctibꝰ cōtinue: et aque maris ad naturalē ſitum excreſcentes: oēm terram occupauerūt: ita ꝙ etiā ſup altiſſimos montes .xv. cubitis aqua ſublimior fuit: et ſic oēs hoies et animalia necauit: ſordeſqȝ aeris quouſqȝ aſcenderāt opera hoīm expurgauit. Et vſqȝ ad eūdem locum ignis iudicii dicitur aſcenſurꝰ. Aque vero ſic exaltate obtinuerunt terrā .cl. diebus ab ingreſſu Noe/ ⁊ tunc paulatim ceperunt minui vſqȝ ad menſem ſeptimū quo requieuit arca ſuper montes armenie. At vero Noe ad explorandum an adhuc terra appareret emiſit coruum ex arca: qui occupatus ingluuie cadauerū repertorū non eſt reuerſus ad eum. Emiſit quoqȝ columbam poſt ipſum: que prima quidem vice non inueniēs vbi requieſceret pes eius: reuerſa eſt ad eū in arcam. Sed iterum poſt dies ſeptem emiſſa ad veſperū reuertitur: portans ramū oliue virētibus foliis in ore ſuo. Quo ſigno Noe intellexit aquas ſuper terrā ceſſaſſe: et iam arbores apparere. Ad cautelā tū poſt ſeptem dies alios/ emiſit tertio columbam: que vltra nō eſt reuerſa ad eū: et tunc Noe cum eius familia ⁊ omnibꝰ animātibus de arca egreſſus eſt: eodē die quo fuerat ingreſſus: anno videlicet reuoluto. Tunc quoqȝ etate prima terminata ſcda incepta eſt. ¶ Egreſſus ergo Noe de arca ⁊ altari edificato: quaſi pro pace ⁊ gratiarū actione obtulit ſacrificium dño de cunctis animantibus mūdis offerens ſeptimū: vt ſic de ſeptem in arcā intromiſſis ſex remanērent: tria videlicet vtriuſqȝ ſexus ad ſpeciei multiplicationem ſufficerēt: propter quā cauſam in diſpari numero ſeptē animātia de qualibet mūdorū ſpecie in arcā immiſſa fuerunt: et tunc dñs in Noe ⁊ eius filiis benedictionē quam primo Ade dederat: repetiuit: qui cōſiſtit in tribus: ſcȝ in filiorū multiplicatione: in ceterorū animantiū ſubiectione: et in ciborū conceſſione. Nam cū prima etate ſoli terre fructibus veſcerentur: carniū eſus ſecūde etatis hoibus cōceſſus eſt. Et qꝛ diluuiū adhuc timebatur: et ꝓ hoc Noe inſtanter dñm precabat: pepigit deus cū eo ſecuritatis fedus: in cuius ſignū poſuit arcū pluuialē in nubibus: duos habentē colores principales in ſignū duorū iudiciorū: ceruleū ſcȝ exteriꝰ qui et aquoſus eſt ſignū iudicii ꝑ aquā preteriti ne amplius timeatur: et rubeus interius qui ⁊ igneꝰ eſt ſignū iudicii per ignē futuri vt expectet. Poſt duos aūt annos Noe plantauit vineā labruſcas vcȝ naturales ꝑ cultū ad vſum vinee trahēs. Bibēſqȝ vinū/ ſȝ vim eiꝰ ignorās inebriatus eſt: et nudatus in tabernaculo dormiuit. Quem videns Chā eius filius medius irriſit. Sem vero et Japhet impoſito humeris pallio: auerſus vultibꝰ incedentes patris virilia operuerūt ꝓpter quod Noe ex vino euigilās Chā ⁊ filio eiꝰ ꝓ impudēti irriſione maledixit. Sem vero ⁊ Japhet ꝓ honeſta verecūdia quā de eo habuerāt benedixit. Ab his tribꝰ filiis Noe diſſeminatū eſt omne genus hoim ex qbꝰ texunt .lxxii. generatiōes: q poſtmodū in .lxxii. linguas diuiſe ſunt: vcȝ de Sem .xxvii. de Chā .xxx. de Japhet .xv. vnde ⁊ xp̄s dñs ſicut prꝰ .xii. aplos .xii. tribubus iſrael miſerat. ſic poſtmodū .lxxii. diſcipulos miſit: qui totidē linguarū gētibus euangeliū predicarēt. Et his etiā Noe filiis adhuc ipſo viuente iuxta philonem nati ſunt quatuor milia ⁊ cētū virorū: exceptis paruulis ⁊ mulieribꝰ vixit Noe poſt diluuiū annos .cccl. vcȝ vſqȝ ad .lviii. annū natiuitatis Abrahe ⁊ mortuus annorum .Dccccl.

¶ De ſancto Sem. Cap. xlvii.

Sem filiꝰ Noe primogenitus anno .ccccc. patris natus: vt dictum eſt: in cuius ſemine vnius veri dei cultus permanſit: cum eſſet annorum .cii. genuit Arphaxath videlicet biennio poſt diluuium. Cui etiā nato annis .ccccc. ſupuixit: videlicet vſqȝ ad annos qnquaginta natiuitatis Jacob/ ⁊ ſic annis .ccccccij. impletis mortuus eſt. Hūc hebrei autumāt fuiſſe Melchiſedech regē Salē: de q̄ dicet̄ infra poſt qnqgeſimā ⁊ oēs ꝓgenitos a Noe vſqȝ ad Aarō ſacerdotes fuiſſe: q in ꝯuiuiis ⁊ oblationibꝰ ꝑplo bñdicebāt: et ꝑmogenita recipiebant.

¶ De ſancto Arphaxath. Cap. xlviii.

Arphaxath filius Sem anno etatis parentis .cij. genitus eſt: vcȝ anno etatis Noe .Dccij. Qui cum eſſet annorum .xxxv. genuit Salem quo nato ſuperuixit annis .ccciij. videlȝ vſqȝ ad ānos .xlviij. natiuitatis Abrahe. Et ſic Arphaxath annorum .cccxxxviij. mortuus eſt.

¶ De ſancto Sale. Cap. xlix.

Sale filius arphaxath anno etatis patris .xxxv. procreatus eſt vt ſuperius continetur anno etatis Noe .Dccxxxvij. Hic enim cum eſſet annorū .xxx. genuit Heber: quo nato ſuperuixit annis .ccccij. videlicet vſqȝ ad annos .xvi. natiuitatis Jacob. Et ſic ſale annorum .ccccxxxiij. mortuus eſt.

¶ De ſancto Heber. Capitulum .l.

Heber filius Sale etatis parētis āno .xxx. natꝰ eſt vt dictū eſt āno ſcȝ etatis Noe .Dcclxvij. q cū eēt ānorū .xxxiiij. genuit Faleth quo nato ſupuixit ānis .ccccxxx. ſcȝ vſqȝ ad annū .lxxx. natiuitatis Jacob. Et ſic īpletis ānis .cccclxiiij. mortuꝰ eſt. Ab hoc Heber hebreorū genꝰ nomē accepit. Quidā vero dicūt ab Abrahā: vñ hebrei qſi Abrahei dicti ſunt.

¶ De ſancto Faleth. Cap. lj.

Faleth filius Heber etatis parētis āno .xxxiiij. ꝓgenitus ē vt ſuperiꝰ eſt ꝓmiſſū anno ſcȝ etatis Noe .Dccci. q cū eēt ānorū .xxx. gēuit reu cui nato ſupuixit ānis .ccix. vſqȝ ad annū .xlviij. natiuitatis Abrahe. Et ſic īpletis annis .ccxxxix. mortuꝰ ē Cuiꝰ tpe edificata ē turris babel a nēroth ꝑncipe filiorū Cham/ ⁊ aliis ex filiis Sē/ ⁊ Japhet cōplicibꝰ eius. Ita qꝺ in iſto edificio de vna quaqȝ gñatione oīm triū filiorū Noe: aliq̄ cōuenerūt. Et ſic cū eſſet ſola vna lingua hebrea in .lxxij. linguas humanus ſermo diuiſus eſt hebrea lingua in ſola familia heber remanente: que in tali conſpiratione nō fuit. Diuiſeqȝ ſunt familie Noe in tribus partibus mundi: filii Sem aſiam: filii Cham Aphricam: filii vero Japhet Europā regionē tenuerunt.

¶ De ſancto Reu. Cap. lij.

Reu qui et Ragau filius Faleth etatis patris anno xxx. genitus vt dictũ eſt anno videlicet Noe. dcccxxxj. Cum eſſet annorum. xxxij. genuit Saruch. Quo progenito ſuperuixit annis. ccvij. videlicet vſq; ad annum. lxxviij. natiuitatis Abrahe: ſicq; reu decurſis annis. ccxxxix. mortuus eſt.

¶ De ſancto Saruch. Capi. liij.

Saruch fili⁹ Reu natus eſt anno etatis patris. xxxij. vt dictum eſt videlicet anno etatis Noe dccclxij. Qui cũ eſſet annorum. xxx. genuit Nachor. Quo nato ſuperuixit annis. cc. vz vſq; ad annum vnũ poſt natum Iſaac. Et ſic Saruch annorum. ccxxx. mortuus.

¶ De ſancto Nachor. Capitu. liiij.

Nachor fili⁹ Saruch natus eſt anno etatis patris xxx. vt dictum eſt videlicet anno etatis Noe. dccclxij. Qui cum eſſet annorum. xxix. genuit Thare. Cuiq; nato ſuperuixit annis. cxix. videlicet vſq; ad annos. xlix. natiuitatis Abrahe. Et ſic Nachor annorum. cxlviij. mortuus eſt.

¶ De ſancto Thare. Ca. lv.

Thare filius Nachor etatis patris. xxix. nat⁹ eſt anno: vt ſuperi⁹ dictũ eſt anno vz Noe. dcccc xx. Qui annorũ. lxx. genuit tres filios: vz Abram qui et Abraham de quo ſuo loco dicet᷑: Nachor atq; Arã. Poſt quorũ natiuitatẽ ſuperuixit annis. cxxxv. vz vſq; ad annos. xxxv. natiuitatis Iſaac. Et ſic Thare annorũ. ccv. mortu⁹ eſt. Habitauit aũt Thare in ciuitate chaldee q̃ vocat᷑ vr / vbi interfecto filio ei⁹ Arã a Chaldeis vt ſtatim dicet᷑. Thare moleſte ferẽs nec valẽs ſuſtinere iniurias q̃ ſibi faciebant: eo quod ignem nollet colere quẽ chaldei colebãt: tulit omnem ſuam familiam filios videlicet et nepotes: et egreſſus inde de terra natiuitatis ſue habitauit peregrinus in meſopotamia in ciuitate que dicit᷑ Arã ſiue charram: vbi et mortuus eſt.

De ſancto Aram. Capi. lvj.

Aram fili⁹ Thare et frater Abrahe in terra chaldeorũ genuit filiũ noĩe Loth et duas filias quarum vna vocata eſt Melcha et alia Sara. Cũ aũt chaldei ignẽ adorarent et Abrahã atq; Arã filios Thare ad colendũ ignẽ cõpellerẽt: illiq; vtpote veri dei cultores recuſarẽt: ꝓiecerũt eos chaldei in ignẽ. Et Aram ibi expirãte Abrahã dei auxilio de flãma liberat⁹ eſt: vt tradunt hebrei: vnde dicit᷑. Ego ſum qui te eduxi de vr chaldeorũ: q; chaldei vr ignẽ appellabãt: vnde et Arã inter veteris teſtamenti martyres aſcribit᷑ quia pro veri dei cultus religione occiſus eſt. Tunc Thare pater ei⁹ dedit Melcha filiã Aram in vxorẽ Nachor filio ſuo et Sarai alterã eiuſdẽ filiã dedit in cõiugẽ Abre alteri filio ſuo. Et quia Sarai ſterilis erat Abram adoptauit Loth filiũ Aram fratris ſui et fratrem Sarai in filium. Cum quibus oĩbus Thare egreſſus de terra chaldeorum habitauit in Arã vt ſuperi⁹ dictũ eſt. Hec oĩa de libro geñ. a. c. vj. vſq; ad. xij. et ex chronicis Joſephi hieronymi / et methodij atq; ex hiſtoria ſcholaſtica colligũt᷑.

¶ De ſancto Geminiano epõ. Capi. lvij.

Geminianus epiſcopus nobilibus parẽtib⁹ mutine oriundus tẽpore Jouiani imperatoris claruit. Qui ab annis puerilib⁹ literarũ ſcientia eruditus ſanctiſq; virtutibus inſignit⁹: templũ corporis ſui xp̃o dño dedicauit clericaleq; adept⁹ officiũ: ſe totũ dei ſeruitio ſubegit: donec gradatim ab epõ Mutineñ. Antonio diaconatus ordinẽ ꝓmeruit. Poſt cuius tranſitum a populo in epm̃ eligitur: et ex humilitate refugiẽs et latitãs: tandem repertus producitur: et inſtante patricio ac populo Mutineñ. ab archiepõ Rauennate in epm̃ conſecratur. Reuerſus ergo Geminianus ad vrbẽ propriã in ſancta religione dño ſeruiebat: et cõmiſſum ſibi gregẽ verbo et opere refouebat multiſq; miraculis coruſcabat. Dum autẽ quadã nocte in eccleſia ſancti Petri oraret: et neceſſitate naturali cõpulſus exiret: diabol⁹ eũ terrere volẽs ſibi apparuit: quẽ ſanct⁹ edito ſigno crucis effugauit. Cui demõ in aere cõminatus eſt: qđ modum inueniret: vnde ſibi moleſtiã ingereret. Poſt modicũ tẽporis filia imperatoris Jouiani apud Conſtãtinopolim a demonio vexabatur: clamãte immũdo ſpiritu ꝑ os puelle: nunq̃ ſe egreſſurũ de corpore illo niſi pñte epõ Geminiano. Quiquidẽ imperator hec audiens per nuncios vbiq; requiri fecit eũq; tãdẽ citra mare adriaticũ habitare cõparuit. Ad quẽ imperatoris nũcij venientes itineris cãm exponũt: et vt ad filiã pñcipis liberãdã venire dignet᷑ inſtãter depoſcũt. Quos ſanct⁹ ſe vſq; ad litt⁹ maris p̃ire mãdauit: et ad vrbẽ veniens. ciues ſuos in dño cõfortauit: eiſq; bñdictione abijt: et veniẽs ad litt⁹ maris imperatoris nũcios ſe perſtolãtes inuenit. Aſcẽdẽtes ergo nauim: et Cõſtãtinopolim nauigãtes: ex orta ſubito tẽpeſtate ualida nauis cõquaſſatur: mare procelloſum cunctis interitũ cõminatur. Geminian⁹ vero dormitans a nautis excitatur. Qui ſurgẽs orationẽ ad dñm fudit: moxq; tempeſtatem ſedauit: vẽtoq; flante proſpero Conſtantinopolim vſq; deuenit: ab imperatore honorifice ſuſceptus filiam eius confeſtim a demonio liberauit: multoſq; languentes ab infirmitatibus diuerſis curauit. Cui imperator textum euãgeliorũ auro ornatũ / et calicẽ gemmatũ ac pallium precioſum obtulit: et ipſi⁹ bñdictione ꝑcepta magno illum cũ honore ad propria remiſit. Poſtq̃ autẽ ad eccleſiã ſuã reuerſus eſſet: et ab Athila hunorũ rege Italia vaſtaretur: dũ ad ciuitatẽ mutine Athila deueniſſet: occurrit ſibi epũs: et ab eo quis eſſet interrogat⁹: ſe ſeruũ dei forte profeſſus eſt. Cui cũ Athila reſpõdiſſet: ſe eſſe flagellum dei: qui ſeruos dei merito flagellaret: epũs in xp̃o confiſus: ianuas ciuitatis huius aperiri iuſſit: offerẽs ſe cũ ei⁹ pp̃lo paratum recipere: quicquid illi dñs facere permiſiſſet. Qui ab vna porta vſq; ad aliam per mediam ciuitatem tranſeuntes vti per campeſtria diſcurrerunt: talia deo cecitate percuſſi: vt ſine alicuius leſione egrederentur vacui et confuſi: vrbis quidem plateas et vicos percurrẽtes domos vero vel menia minime cõſpiciẽtes: his et aliis clarus miraculis vir ſanct⁹ ad dñm celeſti voce vocatus infirmitate per dies plures corripitur: et ad extrema veniẽs ſpiritus ei⁹ ab angelis in pace ſuſcipitur. ¶ Dum igitur eius exequie celebrarentur: beatus Seuerus archiepũs Rauẽnas eadem hora miſſam celebrãs: legente ſubdiacono epl̃am in ſpiritu rapitur: et completa lectione poſt moram aliquam a miniſtris excitatur. Qui erectus miniſtros q̃

le excitauerant redarguit: dicens ſe exequias fratris eius
Benigniani epi nuper defuncti interfuiſſe: et eius animã
domino cõmendaſſe: ac corpus in tumulo conlocaſſe: et
cum benedictionem vellet dare populo excitatum fuiſ
ſe. Qui diem notantes et horã mutinam inuenerũt: et om
nia vt Seuerus dixerat ibidem re vera contigiſſe inue-
nerunt. ¶ Ad cuius tumulũ multa miracula deus oſtẽ
dere dignatus eſt. Cui ſucceſſit Theodorus quidã Am
broſij diſcipulus: qui ſupra ſancti tumulum eccleſiam
edificauit. Ad quã dum die eius anniuerſarij feſti Mu
tinẽſ populus cõueniſſet: ſubito fluuio inũdante adeo
aqua excreuit vt ciuitatem totã et domos occuparet: et
vſqꝫ ad eccleſie ſuperiores feneſtras excreſceret. Que ta
men diuino miraculo per ianuas vel feneſtras eccleſie
minime introibat: ſed quaſi murus ſolidus in ſeipſam
perſiſtebat. Et cum populus ſiti affligeretur incluſus ad
ianuas venientes aquam hauriebant: et ex ea potum ſu
mebant. Que hauriri quidẽ vt aqua poterat: intus deflue-
re vt aqua nequibat. Quieuit autem ſanctus in Chri-
ſto. iij. kalend. Februarij.

¶ De ſancto Mattheo epi
ſcopo. Capi. lviij.

Mattheus epiſco-

pus Hieroſolymorũ ſanctiſſimus fuit:
de quo mira et plena fide geſta narrã-
tur: qui multa pro xpo perpeſſus om-
niqꝫ vite ſanctitate preclarus: vltimo
in pace vitã finiuit. iij. kalã. Februarij.
vt dicit Ado.

¶ De ſancta Bathilde regina. Ca. lix.

Bathildis regi-

na mater Lotharij imperatoris cor
beie/ et calani monaſteria conſtru-
xit. Fuit autẽ de clara proſapia ſaxo
nũ: vita et ſanctitate conſpicua. Hec
die quadã de ciuitate egreſſa dum
iuxta litus maris ſpaciaretur a trãſ-
marinis ſaracenis rapta et ad ſyrie
partes delata eſt. Et poſt aliquod tẽ
pus ab hercanoaldo gubernatore
palatij imperialis precio redempta:
ab eodẽ in Franciã reducta eſt. Cum autem vxor her
canoaldi defuncta eſſet: et ille hanc vidẽs in coniugem
aſſumere vellet: illaqꝫ nubere recuſaret: in deſpecto ha-
bitu occulte fugam arripuit: et aliquibus annis in ere-
mo latitauit: proceſſu vero temporis reperta et que eſſet
agnita: a rege Francorum Dagoberto vxore carente
ob elegantẽ eius pulchritudinem in ſponſam deducta
eſt. Que tps oportunũ cognoſcens per manus geneſij
abbatis multas elemoſynas latenter fecit/ et peſtem
ſimoniacam rege ad eius inſtantiaꝫ id agente de gallia
extirpauit. Orta autẽ ſeditione inter Francorũ reges
rege Clodoueo ꝓpter ſeditionẽ interfecto: ipſa in mo-
naſterio calani religionis habitũ ſumpſit: et multa hu-
militate deo ſeruire cepit. Nam ſicut vna ex minimis
feminis ipſius cenobij oblita ſublimitatis hebdomadã ſuã
in mẽſa et coqna et ceterorũ viliorum officiis adimplebat.
Ubi poſt laudabilia ſanctitatis opera in pace quieuit.
iij. kalendas Februarij.

¶ De ſancto Hippolyto mar-
tyre. Capi. lx.

Hippolytus mar-

tyr: apud Antiochiã paſſus ẽ. Qui
primo quidẽ nouati ſciſmate erro
neo aliquantulum deceptus extitit.
Deinde Chriſti gratia operãte ad
charitatẽ eccleſie rediit. Pro qua et
in qua tandẽ illuſtre martyriũ cõ
ſummauit. v. kalendas Februarij.

Hec Hieronymus in martyrologio ſuo.

¶ De tranſlatione ſancti Marci euan-
geliſte. Capi. lxj.

Tranſlatio corpo-

ris ſancti Marci de vrbe Alexandria
ad ciuitatem Venetiarũ facta eſt tem
pore Leonis imperatoris et Iuſtinia
ni venetorũ ducis anno dñi. cccclxv.
Nam poſtqꝫ ſaraceni vniuerſam egy-
pti et Alexandriam inuaſiſſent: Leo
imperator omnibus imperij fidelibus
iuſſit: vt nullus negocij cauſa ad terras
egypti pertingeret. Quod Iuſtinianus dux ſub pena vi
te et confiſcatione bonorum a ſuis obſeruari manda-
uit. Eodem tempore naues decem venetorum ad par-
tes alias nauigantes ſtante cõtrario vento inuitis om
nibus Alexandriã ducte ſunt. In quibus erant plures
venetorũ nobiles. Inter quos erãt duo clariſſimi. Bo
nus tribunus methemaucheriꝫ: ruſticus torcellenſis.
Hi duo deuotionis cauſa eccleſiã beati Marci in litto-
re poſitã: vbi et ipſius corpus iacebat viſitare ceperũt:
et iam de eo quod poſtmodũ cõtigit: diuinitus inſpira
ti: cum ſtauratio monacho et theodoro preſbytero ip-
ſius eccleſie cuſtodibus: ſpeciales amicicias contraxe-
rũt: et cum ambo ex grecorum eſſent genere: theodorũ
preſbyterum vxorem habentẽ ac filios: bonus tribunus
ſibi cõpatrem fecerat. In illis diebus regulus quidaꝫ
ſaracenorum Babylonie palatium conſtruens: tabu-
las marmoreas etiam de eccleſiis ſurreptas in ſuo edi
ficio cõponebat ꝓpter quod multũ Chriſtiani in par-
tibus illis erãt afflicti. Potiſſime autem cuſtodes ec-
cleſie ſancti Marci dubitantes ne eccleſie ſue facerẽt:
quod aliis pluribus iam faciebat vnde occaſione acce
pta nobiles veneti cuſtodes illos iã ſibi amiciſſimos ſe
cretius alloquuntur: perſecutiones paganorũ declina
re ſuadent: et vt corpus ſancti Marci accipiant: ſecumqꝫ
pergẽtes venetias muneribus et honoribus ditãdi inſtã
tius exhortãtur. Quod illi quidẽ primotenus egre ferẽ
tes omnino facere denegarunt. Deinde vero ſuper hmõi
tractãtes adinuicem paulatim ad cõſenſum inclinari
ceperũt. ¶ Interea cõtingit qꝫ cuſtos cuiuſdam eccle-
ſie alexãdrine tabulã marmoreã elegãtẽ cõfregerat: ne
a miniſtris illius reguli tolleretur: ꝓpter qḋ ab eis vſqꝫ ad
mortẽ fuerat flagellatus. Timẽtes ergo ſtauratius et theo-
dorus pati ſimilia: venetis aſſenſuꝫ ſecreto colloqo ꝑbue
rũt: et diẽ in q̃ corpus ſurripi debebat ſtatuerũt. Quo ad-
ueniẽte eccleſiã itrogreſſi: ſepulturã latẽter aperiunt q̃
erat marmorea habẽs ī clauſtratur ꝑ latera ꝑ q̃s tabula
deſuꝑ erat īducta. Corpus autem iacebat ſupinũ clamy-
de ſerica circũdatũ: habẽs a capite vſqꝫ ad pedes ſigilla
īpoſita ꝑ loca qb̃ ora clamydis deſuꝑ iũgebãt. Uertẽ
tes igit̃ corpus adorſo ſciderũt clamydẽ: vt ſalua ſingula
remanerẽt: et corpus ſcte Claudie qḋ erat ī ꝓxio tumula
tũ: loco btī Marci repoſuerũt ſicut mõ ſupinũ et clamy
de circũdatũ: vt ſi forte qs corpus ſcti Marci ſublatũ di
ceret clamydis ſigna ītegra falſuꝫ eẽ oſtẽderẽt. Tota aũt
ciuitate nimia fragrãtia odoris reſperſa: dubitãtes aliq̃
ne corpus ſcti Marci ablatũ: eẽt ad eccleſiã cẽ uenerũt: et
aꝑto tumulo corpus iuolutũ clamyde ſigillis ſaluis vi-
derũt: et corpus ſcti Marci putãtes ad ꝓpria redierunt.
Tollẽtes ergo corpus veneti ī ſportã miſerunt: et ex foliis
olerũ oꝑuerũt ac deſuꝑ carnes porcinas poſuerũt. Quod
dũ ſaraceni diſcutiẽtes vidiſſent porcinas carnes q̃s
abominant̃ exiſtimãtes clamãt: id ẽ porcus exclamabãt: et
expuẽtes elõgabant̃: veniẽtes ergo veneti ad nauẽ ab-
ſcõderũt corpus in pãnis veloꝝ: ne ſi naui ſcrutarent̃ ab
alexãdrinis īuenirẽt. ¶ Die ergo ſtatuta receſſerũt. Et
ſtauratius quidẽ monachus occulte cum illis abſceſſit.
Theodorus vero pſbyter timẽs plebẽ in littore ſtantẽ re
manſit. habẽs iam oīa ſua naui impoſita: cũ qb̃ eẽt venit
quidam dominicus monachus comacleñ. qui terram
ſanctam

ſanctam luſtratus repatriabat. Recedentes autem ab alexandria: corpus de vehiculo ablatum in nauis ſolario accenſis luminaribus honorifice collocarunt. ¶ Cum die quadam naues omnes vento proſpero ducerentur: nauis in qua corpus iacebat ceteris que ſocia fuerant aliarum nauium enarrarent: quidam ex altera naui irridens dicebat quod forte alicuius egyptij corpus eis traditum fuerat: quod illi ſancti Marci aſſerebant: confeſtimq́ nauis vbi erat corpus euāgeliſte tanta celeritate ſe vertit quanta nullus homo eam vertere potuiſſet: inſurgēſq́ aduerſus nauem in qua vir ille erat: partem lateris eius fregit: nec inde diceſſit donec omnes confiterentur beati Marci ibidem iacere. Et dum quidā ex nautis nauis beati Marci obſtinatus: corpus ibidē ſacrū iacere negaret: a diabolo obſeſſus: tādiu vexatur quādiu beati euangeliſte corp⁹ confitens: ⁊ penitens: eius meritis liberatur. Deinde cū nocte quadam tēpeſtas adeſſet: nauteq́ veliſicātes velociſſime ducerentur nauteq́ neſcirent quo pergerēt beatus Marcus dominico monacho in ſomnis apparuit eiq́ iuſſit vt diceret nautis quatenus velociter vela deponerēt: quoniā terra non longe eſſet. Qui cum iuſſa narraſſet: velis depoſitis: facta aurora apparuit inſula ſeroalis: cūctiſq́ beato euāgeliſte gratias agūt. Et cum illi factum pro viribus occultarent: quocūq́ perueniebant ciuitatum ⁊ locorū populi eiſdem occurrebāt dicētes ſibi reuelatū a domino quod corpus ſancti Marci deferrent: ⁊ adorato corpore munera offerebant. Venientes itaq́ ad humachum ciuitatē hyſtrie Juſtiniano duci: omnia geſta intimarunt: offerentes ſibi corpus ſanctiſſimum ſi eis indulgere vellet: eo qđ inuiti tranſgreſſi fuerant eius mandatum. Quibus dux clementer remiſit: ⁊ filios cum honore ſuſcepit. Et cum vero epiſcopo ⁊ populo ad portū nauibus occurrit: corpuſq́ ſanctum digna veneratione ſuſcepit: ⁊ donec eccleſia fabricaretur ipſum in proprio palatio collocauit. Dum aūt corpus ꝑ ſcalas portaret palatij: aliquādo a geſtātib⁹ ſentiebat onus grauiſſimū ⁊ importabile: aliquando vero agiliſſimum atq́ leue. Ordinauit autem dux clericos ⁊ cantores qui corpus ſanctū cōtinue cuſtodirent: ⁊ diuinis laudibus honorarent. Inter quos ſtauratius monachus prim⁹ erat. Sequēti vero anno theodorus preſbyter venetias venit: ⁊ digne honorat⁹ fuit. Cū aūt Juſtinianus dux eccleſiā beato euāgeliſte fabricare diſponeret morte preuētus eſt. Quod germanus eius Joannes ducatū ſuſcipiens deuote adimplere curauit: cōſtructaq́ ſolēni eccleſia corpus ſacrū ibidē digna veneratione recōdidit. Cui⁹ trāſlatio celebratur ſcđo kalēd. Februarij: quo die corp⁹ ſanctū venetias delatum peruenit.

¶ De ſancto Metrano martyre. Ca. lxij.

Metranus martyr apud alexādriā paſſus eſt. Quo nolente impia verba proferre ad iuſſionē paganorū omne corp⁹ ei⁹ fuſtib⁹ colliſerūt vultūq́ ipſi⁹ ⁊ oculos acutis calamis terebrātes extra vrbē cū cruciatib⁹ expulerūt. Ibiq́ ſpiritu qui in eo ſupererat lapidibus ciecerunt. ij. kalend. Februarij: hec Hieronym⁹ in martyrologio ſuo.

¶ De ſctō Cyro ⁊ Joāne martyribus Cap. lxiij.

Cyrus ⁊ Joannes martyres Rome martyriū paſſi ſūt. Quo tamē tempore aut ſub quo iudice ſeu quib⁹ tormētis afflicti fuerint: aut exanimati i martyrologio nō exprimitur: nec alicubi ſcriptū inueni: niſi quod eccleſia Romana eorum feſtum. ij. kalēd Februarij recolit ⁊ in kalendarijs adſcribit.

¶ De ſancto Ignatio epiſcopo ⁊ martyre. Cap. lxiiij.

Ignatius epiſcopus Antiochenus ⁊ martyr diſcipulus Joannis euāgeliſte fuit. q̄ tertius poſt beatū Petrum apoſtolū Antiochie pōtificatū tenuit. Hic beate virgini valde dilectus: eidē adhuc in carne exiſtēti deuotā epiſtolā ſcripſit: et ab ea riſſionē eius ſanctis manibus ſcriptā obtinuit. Hic vt in tripartita legit: audiuit angelos cātātes antiphonas ſup mōtem quēdā. Et extūc inſtituit antiphonas in eccleſia decantari: et pſalmos ſecundum antiphonas intonari. Cum autem pro pace eccleſie exoraret: non ſuum ſed infirmorum periculum metuens Troiano imperatori de victoria redeunti et xp̄ianis mortē cōminati occurrit: et libere ſe Chriſtianū eſſe dixit. Quem traian⁹ ferro vinctū decem militibus tradidit: ⁊ Romam adduci precepit: comminatus eidem quod traderetur beſtijs deuorandus. Qui ad omnes eccleſias epiſtolas deſtinabat: ⁊ eos in fide xp̄i confortabat. Cum autem Romam adductus fuiſſet: et dudum a Troiano ſuaſus dijs ſacrificare renuiſſet: plumbatis primo in ſcapulis duriſſime ceditur: deinde vngulis lateribus laniatur: et duris lapidibus eius vulnera confricātur. Et cum in his omnibus immobilis permanſiſſet: fecit eum imperator nudis pedibus ſuper accenſos carbones ambulare. Et cum illi ſuo extitiſſet: et hec traianus arti magice deputaret: dorſum eius iuſſit vncinis ferreis lacerari vſq́ ad oſſium denudationem: deinde plagas eius ſale perfundi. Sicq́ diutius cruciatum et patientiſſime ſupplicia tolerantem vinculis ferreis in cippo fecit alligari: et in imo carceris tenebroſi fame ⁊ ſiti per triduum cruciari: et poſt triduum decreuit deuorandum beſtijs ſubijci. Tertio igitur die imperator et ſenatus omniſq́ populus conuenerunt videre epiſcopum Antiochenum cum beſtijs pugnaturum. Cui imperator expoſitos duos leones ferociſſimos laxari precepit. Quos ille prouocabat vt ad ſe deuorandum accederent: mirantibus cunctis ⁊ ipſo imperatore conſtantiam viri. Accurrentes ergo duo ſeui leones ipſum tantummodo prefocauerunt: carnes aūt ei⁹ q̄uis famelici nullatenus tetigerunt. Traianus autem hoc videns admiratus diſceſſit: precipiens vt non prohiberetur: ſi quis vellet tollere corpus eius. Quod chriſtiani auferentes honorifice condiderunt. Cum autem Traianus quaſdam literas a prefecto orientis recepiſſet: in quibus chriſtianos quos imperator occidi iuſſerat plurimum commēdabat: doluit de his que Ignatio intulerat: et precepit vt nullus chriſtianus de cetero inquireretur: ſi quis tamen occurreret puniretur. Legitur quoq́ cum beatus Ignatius inter tot tormenta nunq̄ ab inuocatione nominis Jeſu chriſti ceſſaret: ⁊ tortores requirerent: cur hoc nomen toties replicaret. Reſpondit ipſum nomen ſe cordi inſcriptum habere: et ideo ab ei⁹ inuocatione ceſſare non poſſe. Poſt cuius mortem quidam qui hoc audierant curioſius experiri volentes cor eius a corpore euellunt: ⁊ illud ſcindētes per mediū literis aureis ſcriptum inuenerūt: Jeſus xp̄s: quo viſo miraculo plurimi crediderunt. Paſſus eſt autem kal. Februarij. xj. traiani anno. Hic quatuor ſcripſit epiſtolas in fide exhortatorias. Ad epheſios primā. Ad magneſianos ſcđam. Ad traoſi. tertiam: Ad romanos quartā. Quas ſcripſit apud ſmyrnā dum Romā vſq́ duceret. Inde diſcedēs ſcripſit ad philadelphenos aliā ⁊ vltimā ad ſmyrneos: ⁊ ꝓprie ad policarpū ſmyrne epm̄: vbi de reſurrectione dn̄i elegās ꝓhibet teſtimoniū. Hec Hieronymus de viris illuſtribus.

¶ De ſancto Seuero epiſcopo. Cap. lxv.

Seuerus epiſcop⁹

Rauenne ciuitatis decimuſtertius a ſancto Apollinare claruit: qui ex eadem ciuitate obſcure natus pauperem vitam labore manuum deducēs cum vxore Vincentia et filia innocētia lanificii opere ſumptus quotidianos carpebat. Cum autem ex conſuetudine omnes epiſcopi Rauennates per columbam celeſtem ad ſacerdotium eligerentur: et iam .xi. poſt ſanctum Apollinarem eo modo electi fuiſſent: et ad tantum miraculum multi confluerent: contigit Rauennatem eccleſiam paſtore proprio viduari. Et cum multi epiſcoporum finitimi conuenirent ad orationem non ad electionem faciendam: multitudoq; populi: vt dictum eſt ad hoc concurriſſet: Seuerus vxori licentiam petiit ad eccleſiam eundi: et columbe miraculum ſpectandi: vxor vero ipſum redarguens: reſpondebat qḋ talis viſio ad eum non pertinebat: ſed potius ad laborē ſederet et ocio non vacaret: Siue enim iret ſiue non iret: ipſum epiſcopum non eligerent. Cum autem Seuerus importune inſtaret: vincentia quaſi ironice eidem vt iret prophetauit: quia qua hora illud perueniret: epiſcopus fieret. Veniens ergo Seuerus ad eccleſiam et ſordidis indutus inter ceteros apparere non audens: poſt valuas eccleſie latitabat: et columbe aduentum cum ceteris expectabat. Que oratiōe epiſcoporum completa per feneſtram ſolitam ingrediens: et eccleſiam circumuolans ſuper caput Seueri latitantis reſedit. Qui dum territus eam a ſe repelleret ꝛ illa iterum dudum per aera volitaſſet iterum ad ſeuerum rediit et in eius vertice reſedit ac requieuit. Qui ſtatim ab epiſcopis ꝛ populo: electus ꝙuis renitens in cathedra collocatur et epiſcopus conſecratur. Et dum eſſet idiota ꝛ litterarū ignarus: diuina inſpiratione exēplo apoſtolorum ſacris literis repente imbutus: non ſolum diuina miſteria ꝛ pontificis officia exercebat ſꝫ etiam predicator factus: populum ſuum ſalutifero ſermone docebat. Adeo vt cunctis in miraculū proderet ꝙ lanifex et idiota: tā ſubita mutatione doctor eximi⁹ factus eſſet. Qui vite ſue ſanctitate multis exemplo proficiebat: et plurimis miraculis coruſcabat. ¶ Hic per ſpiritum raptus dum miſſam celebraret: exequiis ſancti geminiani epiſcopi mutineñ. interfuit eiusq; corp⁹ more pontificū tumulauit: ꝛ rediens ad corpus miſſā cōpleuit: vt dictū eſt plenius ſuperius in legenda ſancti Geminiani .iii. kalē. Februarii. ¶ Hic etiam ſanctū heracleanum piſaurieñ. epiſcopum enutriuit ꝛ ad pōtificatū ipſius vrbis promouit vxorem quoq; eius vincentiam defunctam in proprio tumulo ſepeliuit. Poſt aliquod tpˀs dum filia eius innocentia virgo diem impleſſet extremū ꝛ eiuſdē ſeuerus exequias celebraſſet: corpuſq; filie iuxta matrem ponere decreuiſſet: aperto ſepulchro apparuit locus in tātum exiguus quod corpus filie ibidem nullatenus poterat collocari. Tūc epiſcopus ad locum acceſſit ꝛ vxori vt locū daret filie mandauit. Et continuo corpus vincentie quod erat ſupinum in latus ſeceſſit et innocentie filie locum dimiſit. Que ibidem cunctis ſtupentibus iuxta matrem depoſita eſt. ¶ Cum autem ſeuerus iam ſenio confectus obitum ſuum ſibi a domino reuelatum preſciuiſſet populum ad eccleſiam conuocauit: ꝛ diuinis miſteriis celebratis glorioſo ſermone plebem ſuam in domino confortauit. Et deinde ſibi ſepulchrum coniugis ꝛ filie aperiri fecit. Ac inter duo ipſa corpora ſe medium ponens cunctiſq; vale faciens inter verba orationis in xp̄o feliciter obdormiuit kalē. Februarii. vbi clauſo mauſoleo ſepultus iacet: miraculis et virtutibus pollens eccleſia proceſſu tēporis eī⁹ nomini dedicata.

¶ De ſctō Seuero pſbytero ꝛ martyre. Ca. lxvi.

Seuer⁹ preſbyter

et martyr Rauenne ortus ꝛ nutritus ab infantia deum timens miraculis clarere cepit. Inter que cuiuſdam ciui annorum decrepitum ſenio viſu priuatum illuminauit: veniens autem ad vrbem romam adhuc iuuenis in valle interocrina eccleſiam in honore dei genitricis edificauit. In qua et preſbyter ordinatus deo multis annis deuote ſeruiuit: ꝛ pauperib⁹ ſedule miniſtrauit. ¶ Cum autem quidam paterfamilias in extremis laborans cum ad ſe vocari feciſſet vt ſibi confiteret̄ ꝛ ille in putanda vinea laboraret: mitteñſq; vt ſe antecederēt rñdiſſet ꝛ poſt hec aliquātulū venire diſtuliſſet veniēs ad egrotū reperit iā eū eſſe defūctū. Quod ille cernēs cōtremuit magniſq; vocibus ſe interfectorē illius clamare cepit. Cūq; vehemētiſſime iuxta corp⁹ defleret: ꝛ in terrā caput cōtūderet: repēte ꝙ defunct⁹ fuerat alam recepit. Et admirātib⁹ cūctis vbi fuerat: vel quomodo reuixerit interrogatur. Qui rñdit ꝙ a teterrimis hominib⁹ flāmas narib⁹ ꝛ ore vomētib⁹ per loca obſcura ducebatur: ſꝫ a pulcherrimis iuuenibus eidē teterris occurrentib⁹ ereptus eſt qui dixerūt ꝙ oportebat eū ad corpus reduci: qui eum dn̄s ſeueri lachrymis cōdonaſſet. Cui ſanctus preſbyter pniam ſalutarē impoſuit: ꝛ ipſa peracta vir ille poſt dies .vii. iterum obdormiuit. Hec Gregorius primo dialo. c. xii. Poſt hec maximianus imperator audita fama ſeueri eum comprehendi fecit: et ſacrificare nolentem in predicta valle decollari mandauit. Cuius animam duo angeli in ſpecie columbarum viſi ſunt ad celum deferre. Corpus autem eius apud vrbem veterem conditum eſt: paſſus eſt autem kalen. Februarii.

¶ De ſancto Seuero pſbytero ꝛ confeſſore. Cap. lxvii.

Seuerus preſby-

ter et confeſſor cognomento ſulpitius prouincie aquitanie vir genere ꝛ literatura nobilis epiſtolas ad dei amorem et mundi contemptū exhortatorias ſcripſit ſorori ſue multas: que note ſibi eſſe dicuntur. Ad paulinum nolanum epiſcopum ſcripſit duas: ſꝫ ad alios plurimos que non vulgantur: quia familiaris neceſſitatis rē cōtinent. Chronicam etiam compoſuiſſe dicitur. Beati martini vitā ſignis et miraculis illuſtrem exarauit. Poſt hunani ꝛ galli collationem ante ſe habitam et dialogorum libros .iii. Fuit autem diſcipulus beati martini eiuſq; ſanctarum operum imitator ſub maiore theodoſio. Quieuit cum pace in domino. Hec gennadius de viris illuſtribus.

¶ De ſancto Pionio martyre. Cap. lxviii.

Pionius Martyr

vt habetur .iiii. libro eccleſiaſtice hiſtorie. tempore Antonini imperatoris: inter ceteros qui veri martyres extiterunt famoſiſſimus fertur: qui docēs ꝛ exhortans pplm ꝛ in ipſis tribunalib⁹ diſputās eos ꝙ in pſecutione titubabāt viriliter hortans: poſt ſqualorē carceris vbi etiā multos fratrū ad tolerātiā martyrii ſuis exhortationibus roborauit cruciatibus multis vexatus eſt: deinde clauis cōfixus ꝛ candēti rogo ſuperpoſit⁹ beatū finē vite ſortit⁹ eſt. Cum quo ꝛ alii .xv. ſimili pena paſſi ſunt kalē. Februarii.

¶ De ſancta Brigida virgine. Cap. lxix.

Brigida ꝟgo claruit apud ſcotiā tēpore primi iuſtini imꝑatoris. Que xp̄ianis ⁊ claris parentibus orta a puericia ſanctitatis operib⁹ dedita etiā miraculorū glīa coruſcauit. Hec dum a matre mitteretur ad butyrū ex lacte vaccarū cōgregādum prout ⁊ alie puelle a parētib⁹ mittebant: et illa totū qḋ collegerat pauperib⁹ erogaſſet: tēpore exquiſito ſuper oēs alias iuuēculas cooperarias ſuas butyrū apportauit. ¶ Dū aūt eam parētes nuptui tradere vellēt: ipſa pudiciciā elegiſſet: poſtq̄ in manibus ep̄i corā deo virginitatē ꝓfeſſa eſt: lignū altaris tetigit: qḋ i teſtimonium ei⁹ ſanctitatis ſtatim viride factū eſt ſic manēs vſq in preſens. Quo viſo miraculo ſtupefacti parētes eā dn̄o cōmendarunt. ¶ Cum autē die quadā meſſores eius ſegetes in agro colligerēt: pluuia maxima erūperet: a meſſoribus ſuis imbrē ſedauit: circunſtātibuſq agris pluuia madefactis ſola hui⁹ area ſicca permāſit. ¶ Die quadā cū oues paſceret imbre cadente pannis perfuſa domū rediit. Et veſtes madefactas ſuper ſolis radiū qui rimas intrabat ſiccādas extēdit: q̄ quaſi in ſolida pertica diuinitus permāſerūt. ¶ Aquā in ceruiſiā ⁊ lapidē in ſalem cōuertit: et a natiuitate cecū illuminauit. ¶ Apriū inueniens qui ad oues comedendas venerat: in xp̄i noīe adeo māſuefecit: vt cū ouib⁹ ꝑpetuo quaſi amicus moraretur: cum eis deinceps ad paſtū egrediēs domumq ipſas vti cuſtos reducēs. ¶ Dū nouē viri in mortē cōſpiraſſent et eos virgo xp̄i ab intēto peſſimo reuocare nō poſſet: orauit ad dominū vt nequam illorū voto reſiſteret. Egreſſis aūt illis apparuit imago cuiuſdam quaſi illius hominis occidendi: quam illi gladijs percutientes hominemq peremiſſe putantes leti reuerſi ſunt. Sed dum quod illis contigerat cognouerunt cōpuncti ad pedes virginis procidérunt: et penitētiā egerunt. Sicq ſancta virgo multis clarens virtutibus quieuit in pace kalē. Februarij.

¶ De ſancto Effron diaco. Capi.lx.

Effron Edeſſene eccleſie diaconus doctor eximius eremiticā vitā ducēs nulla neceſſitate de cella diſceſſit lectionis ⁊ ſcripture atq orationi ſemper intent⁹ quos ad ſe venientes ſalutari doctrina reficiebat: et libros ⁊ opuſcula Syro ſermone conſcribebat. ¶ Hic eſt q̄ Baſiliū ceſarienſem ep̄m in figura columne ignis conſpexit: et ab eodē vt grece loqueretur: ſibi a domino vt impetraret obtinuit: vt habetur ſupra in vita ſancti Baſilij kalēdas ianuarij. ¶ Tempore quodam dum fames grauiſſima in omnem terram ſeuiret: ipſe pauperum miſertus alias nunq̄ egreſſus de cella exijt. Et ad ciuitatē venit: diuitib⁹ ꝑdicās: vt indigētib⁹ ſubuenirēt: multaſq pecunias a diuitib⁹ ſuſcepit inter inopes diſpergēdas. Quos in porticibus congregauit: et pecunias eiſdē fideliter erogauit. ¶ Factaq vbertate ad cellam rediit: in qua poſt vnum menſem in domino requieuit kalēn. Februarij: tempore valentis imperatoris. Sepultuſq iacet in eccleſia edeſſena. Hic multa ſiro ſermone conſcripſit: que publice in quibuſdam eccleſijs ſcripta leguntur. Extat liber de ſpiritu ſancto: quem de ſyra lingua vertit in grecam. Hunc beatus hieronymus legiſſe ſe dicit: et acumē ingenij illius etiam in tranſlatione notaſſe. Hec ille in libro de viris illuſtribus.

¶ De ſancto Paulo epi-ſcopo. Capi.lxj.

Paulus Epiſcopus trecaſſinus fuit: cuius vita virtutibus claruit: et mors precioſa miraculis celeberrimis commendatur. Quieuit in chriſto domino diē clauſit extremum kalēdas Februarij: vt dicit Ado.

¶ De purificatione beate Marie virginis. Capi.lxij.

Purificatio Beate marie ſemper virginis quadrageſimo die a natiuitate dn̄i facta eſt vel quarto non. Februarij. Preceperat enī lex Leuit. duodecimo. Ut mulier q̄ ſuſcepto ſemine filiū peperiſſet: immūda eēt ſeptē dieb⁹: ſcʒ a cōſortio hominū: qb⁹ cōpletis mūda quidē efficiebat quo ad cōſortiū hoim ſʒ adhuc trigīta trib⁹ dieb⁹ immūda erat quo ad tēplū ingreſſum. Tādē quadrageſimo die tēplū intrabat: et puerū cū muneribus offerebat. Si ꝟo feminā peperit duplicabant dies: et quo ad hominū ꝯſortiū: et quo ad tēplū ingreſſū. Hoc aūt idcirco de⁹ ꝓcepit: vt ſicut .xl. dieꝝ ꝓceſſiōe aīa i ſuo tēplo corpori maris īfunditur: et carnis admixtione maculat: ſic puer q̄drageſimo die tēplū materiale ingrediat: et ſic p hoſtias ab ipa carnis macula expiaret. Uel moralr loquēdo: vt p hoc det̄ intelligi q̄ illi tēplū celeſte intrare merent: q̄ ꝓcepta decalogi cū fide q̄tuor euāgeliorū ſeruare nituntur. ¶ In pariete ꝟo feminā dies duplicabant quo ad tēpli ingreſſum: ſicut duplicant q̄ ad corporis formationem. Nam q̄draginta dieb⁹ corpus maſcli organizat ⁊ pficitur: et q̄drageſimo aīa īfūditur ſic corp⁹ femie i octuageſimo. ¶ Appellat aūt h feſtū tripliciter noie: ſcʒ purificatio: hypopāte: ⁊ cādelaria. Primo enī purificatio dr̄: ex eo qḋ q̄drageſimo die natiuitatis dn̄i btā virgo ad tēplū vēit: vt ſcḋʒ legis ꝯſuetudinē mūdaretur: cū tñ ſub illa lege n̄ teneretur: q: n̄ peperit ſuſcepto ſemine: ſʒ myſtico ſpiramie. Un̄ Moyſes addit ſuſcepto ſemie: cū tñ nō eēt neceſſe quātū ad oēs mulieres q̄ ſuſcepto ſemie: p̄iūt: ſʒ iḋ addidit (vt dt̄ Bernard⁹) q̄ timuit matrē dn̄i blaſphemiā irrogare. ¶ Uoluit tñ i h̄ ſe legi ſubdere pp q̄tuor rōes. Pria rō ē vt darēt hūilitatis exēplū. Nā talis hūilitas nō ſolū fuit ex parte mrīs: ſʒ ēt ex parte filij: q̄ in natiuitate habuit ſe vt paup hōi: in circūciſione vt paup ⁊ pctōr hōi: ſʒ i purificatiōe vt paup ⁊ pctōr ⁊ ſeru⁹ hōi: vt paup i eo q̄ pauperū oblationem elegit: vt pctōr i eo q̄ ipe cū matre purgari voluit: vt ſu⁹ i eo q̄ redimi decreuit. Sicut ēt poſt⁹ voluerat circūcidi: et poſt modū voluit baptizari nō pp culpā purgādā: ſʒ pp ei⁹ hūilitatē maximā oſtēdēdā. Un̄ Bernard⁹. Uere btā ꝟgo nō ē tibi op⁹ purificatiōe: ſʒ nūq̄d filio tuo op⁹ erat circūciſiōe? Eſto inter mulieres tāq̄ vna illarum: ſicut filius tuus in medio puerorū ſicut vn⁹ illorum. ¶ Secūda rō eſt: vt legem impleret. Non enim venerat dn̄s legem ſoluere: ſed adimplere. Quā ſi ſoluiſſet / iudei ipſum merito repuliſſent: tanq̄ diſſimilem patribus: et legis traditiones minime obſeruantes. Triplici aūt legi ſe xp̄s ⁊ matrem hodie ſubiecit. ¶ Primo legi purificationes in ſignificationē virtutis: vt poſtq̄ omnia bene fecerimus: dicamus ſerui inutiles ſumus. ¶ Secundo legi redemptionis ad exemplū humilitatis. ¶ Tertio legi oblationis ad exemplum paupertatis. ¶ Tertia ratio eſt: vt legem purificationis terminaret. Sicut enim adueniente luce ceſſat tenebra: et adueniēte ſole recedit vmbra: ſic adueniente purificatione vera: terminata eſt purificatio typica que purificatio vera xp̄s eſt. ¶ Quarta ratio eſt: vt nos ſpūaliter purificandos inſtrueret. Debemus enim purificari dn̄i templū ingredientes: peccata noſtra oblationibus ⁊ elemoſynis redimētes gemitus columbarum pro peccatis emittentes: et turtu-

rum pudicitiam habētes. ¶ Veniens aūt beata Ma-
ria ad templū filiū ſuum obtulit et eū quinqȝ ſiclis re-
demit. Nam quedam primogenita redimebātur ſicut
primogenita duodecim tribuum que redimebantur:
ſȝ adulti in tēplo dn̄o ſeruiebāt: ⁊ ſicut pimogenita mū-
dorum animaliū que in ſacrificio offerebantur. Que-
dam cōmutabantur vt primogenita aſini que cōmu-
tabantur oue. Quedam occidebantur: vt primogenita
canis. Cū ergo xp̄s fuerit de tribu iuda patet ꝙ debuit
redimi. Obtulerunt etiam pro eo dn̄o par turturum
aut duos pullos columbarū. Hec em̄ erat oblatio pau
perū: ſed agnus oblatio diuitum. Et nota tres obla-
tiones de dn̄o factas. Prima eſt de ipſo a parentibus.
Secunda de ipſo ⁊ de auibus. Tertiā fecit ipſe in cru-
ce pro omnibus. Prima oſtendit eius humilitatem:
q: dn̄s legis ſe legi ſubiecit. Secunda eius paupertatē:
q: pauperū oblationē elegit. Tertia eius charitatem:
q: ſe pro peccatoribus tradidit. In turture aūt ſignifi
catur pulchritudo caſtimonie. In columba amaritu-
do penitentie. ¶ Secundo hoc feſtū dicit̄ hypopanti:
qđ idē eſt qđ obuiatio: q: Symeon/ ⁊ Anna obuiaue-
rūt dn̄o cum ad templū deferretur: ⁊ dicitur ab hypo
qđ eſt ire: ⁊ anti quod eſt cōtra. Tunc autem accepit eū
Symeō ī vlnas ſuas. Et attēde de Chriſto mirabilem
exinanitionē factā: vt ille q̄ ē ſpēdor glorie ⁊ figura ſub
ſtātie dei: duxqȝ cecorū ac via ſe ab hoīb⁹ duci ſinat: vt
ſcȝ ille qui eſt portās oīa verbo virtutis ſue in vlnis ſe-
nis ſe recepi ⁊ portari pmittat: ꝗ tn̄ ſe portātem baiula
bat iuxta illud. Senex puerū portabat: puer aūt ſenex
regebat. Vt etiā ille qui eſt purgat[illegible] peccatorum fa
ciens: hodie ſe vt peccatorem [illegible]ari non recuſat.
¶ Tūc aūt Symeō bn̄dixit [illegible]us. Nūc dimittis ſer-
uum tuū dn̄e ſecund[illegible]. Et appellat eū tribus
nominib⁹: ſcȝ ſalu[illegible]men: ⁊ gloriā plebis iſrael. Et
hoc triplici ratiōe. ¶ Primo ppter noſtrā iuſtificatio
nē: vt dicat̄ ſalutare remittēdo culpā: lumē dando gra-
tiā: gloria plebis ſue dando gloriā. Eſt enim ſal⁹: q: re
demptor: lumē: q: doctor: gloria: q: premiator. ¶ Secun-
do ppter huī⁹ feſti triplicē denominationē: nā dicitur
purificatio quo ad purgationē culpe: ppter qđ dicitur
ſalutare. Dicitur candelaria quo ad illuminationē gra
tie: ppter qđ dicit̄ lumē. Dicitur hypopanti quo ad col
lationem glorie: propter qđ dicitur gloriam plebis ſue:
In collatione enim glorie occurremus obuiā xp̄o in
aera: ⁊ ſic ſemper cū domino erimus. ¶ Tertio ppter
triplicis diuini aduēt⁹ operationē: venit em̄ primo dei
filius in carne ad hoīes ſaluādos: ⁊ ideo dicit̄ ſalutare.
Venit ſecundo ſpiritusſanct⁹ in igne ad apoſtolos illu-
minandos: ⁊ ideo dicit̄ lumē. Veniet tertio xp̄s in ma-
ieſtatis ſede ad electos glorificādos: ⁊ ideo dicit̄ gloriā
plebis ſue. ¶ Tertio hoc feſtū dicit̄ cādelaria: ex eo qđ
cādele accēſe in manib⁹ portant̄: qđ eccleſia ordinauit
fieri triplici ratiōe. Primo em̄ ppter remouēdā erro-
neam ſuperſtitionem. ¶ Romani enim olim in kalen-
dis Februarii ad honorē februe matris martis vrbē
de quinto in quintū annū cū cereis ⁊ facib⁹ tota nocte
illuſtrabāt: vt filī⁹ ſu⁹ belli eis victoriā de inimicis cō-
cederet: ⁊ ad illud ſpaciū dicebat̄ luſtrū. Mēſe etiam fe
bruario ſacrificabāt februo id eſt plutoni deo inferorū
⁊ ceteris inferis: ⁊ hoc pro animab⁹ ſuorū anteceſſorū.
Et vt propiciarent̄ eorū ſolēnes hoſtias eis offerebāt: ⁊
to ta nocte cū cereis ⁊ facib⁹ vigilabāt. Et q: difficile eſt
cōſueta dimittere: xp̄iani de gētib⁹ ad fidē cōuerſi dif-
ficile hāc paganorū conſuetudinē dimittere poterant.
Ideoqȝ Sergi⁹ papa hāc cōſuetudinē in melius cōmu
tauit: vt ſcilicet xp̄iani ad honorē matris dn̄i omni an-
no eccleſias cum cereis benedictis illuſtrādo circuirēt
vt ſolēnitate ſtante intētio mutaret̄. ¶ Secundo ppter
oſtendēdū virginis ſanctificationē: ne crederet̄ ipſam
purificatiōe idiguiſſe: vt ergo oſidat̄ ꝙ tota fuit lumino
ſa ⁊ ſplēdida: ideo luminoſos cereos deferēdos ordina-
uit eccleſia. Ideo nāqȝ ſanctitate reſplēduit ꝙ nō ſolum
aliqđ ad peccatū inclinatiuū in ea nō fuit: ſȝ etiā virtus
eius ſanctitatis ad alios ſe extendit. Ita ꝙ etiam i aliis
mot⁹ carnalis concupiſcentie extinxit: vnde dicūt iudei
ꝙ cū Maria pulcherrima fuerit: a nullo tamē vnqȝ po
tuit cōcupiſci. ¶ Tertio ppter myſticā ſignificationē ⁊
in capite ⁊ ī mēbris. In capite em̄ cādela accēſa Chriſtū
ſignificat. ¶ In cereo nāqȝ tria ſunt q̄ denotāt tria q̄ in
xp̄o fuerūt. Nā cera quā apes gignūt ſine cōmixtiōe ſi-
gnificat carnē xp̄i natā de virgine ſine corruptiōe. Lichy
niū ī cera latēs ſignificat animā cādidiſſimā ī carne la-
tētē. Ignis vero ſiue lumē ſignificat diuinitatē: q: de⁹ no
ſter ignis ꝯſumēs eſt. ¶ In mēbris vero q: p hoc īſtrui-
mur: qn̄o corā deo purificari debem⁹: vt. ſ. habeam⁹ fi-
dē verā: actionē bonā ⁊ ītētionē rectā. Nā cādela accēſa
ē fides īegra cū opatiōe bona: q: ſicut cera ſine lumine
mortua ē: ſic ⁊ fides ſine opib⁹ mortua ē. Lychniū aūt
ī cera occultatū ē intētio recta ī ope latēs: vn̄ Gregori⁹:
ſic ſit fides ī publico: vt recta intētio maneat ī occulto.

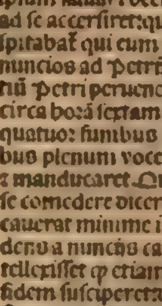
¶ De ſctō Cornelio ep̄o cēturione.

Capi. xxiii.

Cornelius centu-
rio ep̄o beati petri apl̄i diſcipulus
et in baptiſmate filius fuit. Hic vt
dicitur [illegible]. Cum eſſet Ceſa-
ream centurio prime cohortis que
dicitur Italica vir religioſus et ti-
mens deum cū omni domo ſua fa-
ciēs elemoſynas multas et oratio-
ni inſiſtens licet adhuc gētilis: me-
dia die vidit manifeſte angelum dei
dicentem ſibi: qualiter eius elemo-
ſyne ⁊ orationes ad deū aſcenderant: propter quod de⁹
ipſum ſaluari decreuerat mandās vt ſimonem petrū
ad ſe accerſiret: qui ioppe apud ſymonē coriarium ho-
ſpitabat̄ qui eum viā veritatis edoceret. Qui cōfeſtim
nuncios ad petrū miſit. Eadēqȝ hora qua illi ad hoſpi
tiū petri peruenerāt: dū petrus in ſuperiore domus
circa horā ſextam oraret in extaſi raptus vidit linthea
quatuor funibus de celo miſſum cunctis animanti-
bus plenum voce ad eum delapſa vt ex ipſis occideret
⁊ manducaret. Qui cum nullatenus ſe immunda poſ-
ſe comedere diceret: audiuit ſecundo que deus purifi-
cauerat minime immunda reputanda. Cumqȝ deſcē-
dens a nunciis cauſam itineris audiſſet: ⁊ viſionem in
tellexiſſet ꝙ etiam deus gentilitatem immundam ad
fidem ſuſciperet: diuinitus admonitus cum illis acceſ
ſit: quem cornelius deuote ſuſcepit: ⁊ eorum vterqȝ mu
tuo ſuam viſionem expoſuit. Cum autem petrus co-
ram centurione ⁊ eius attinentibus ⁊ amicis ibidem
cōgregatis chriſtum predicaret: ſpiritusſanctus ſuper
illos nondum baptizatos deſcendit: ⁊ ceperunt loqui
linguis et magnificare chriſtum. Quos omnes beatus
apoſtolus baptizauit. Deinde cornelius militie abre-
nuncians diſcipulus apoſtolorum efficitur: et ab eiſ-
dem epiſcopus Ceſaree ordinatur. Qui apud eandem
vrbem officio predicationis fideliter peracto ſanctita-
te conſpicuus ad Chriſtum migrauit. Ibiqȝ ſepultus
quieuit. iiii. nonas Februarii.

¶ De ſancto Aproniano mar-
tyre. Capi. xxiiii.

Apronianus mar-
tyr paſſus eſt rome ſub maximiano
imperatore et Laodicio prefecto: cū
enim Laodicius ſiſinnium diaconē
in carcere diebus. xvi. detinuiſſet: vt
dictū eſt in paſſiōe ſaturnini. iii. kal.
Decembris/ ⁊ poſt hec prefectus eū
ſibi preſentari iuſſiſſet: dum Apronia
nus qui erat commentarieſ. ſiſinnium de carcere edu
xiſſet: ſubito lux de celo facta eſt ⁊ vox de luce exiuit di
cens venite

cēnobite benedicti patris mei ⁊c. Quod Apronianus videns credidit: ⁊ ad pedes ſiſinnij procidit baptiſmū petens. Quem ſiſinnius mox vnda ſacra perfudit: ⁊ ad Marcellū papā deduxit: qui ipſum ſacro chriſmate deliniuit ⁊ cōmunicauit: veniteqꝫ cū ſiſinnio ad prefectū. Quē cū de crudelitate qua in xpianos ſeuiebat argueret ⁊ ſe xpianū aſſereret: iubente prefecto via ſalaria miliario ſcdo ductus ibiqꝫ capite truncatus eſt: ⁊ a Joāne preſbytero in ipſo loco ſepultꝰ q̄rto nonas Februarij.

❡ De ſctis ſeptē mulieribꝰ martyribꝰ. Cap. lxxv.

Septem ſctē mulieres martyres que in paſſione ſancti Blaſij leguntur apud ſebaſtem ciuitatē paſſe ſunt ſub agricolao preſide: q̄ ab eodē ſancto ep̄o in fide fuerant edocte. Cū autem ſanctꝰ multa ꝑpeſſus ſupplicia iuſſu ꝓſidis ad carcerem duceretur: ſancte femine cum ſequentes guttas ſanguinis eiꝰ de corpore fluentes in linthea colligebāt: propter qd ab apparitoribꝰ tente ſunt ⁊ preſidi preſentate. Qui iuſſit eas ad montis ſuperciliū lacui ſupereminēs adduci: data ſnia: vt ſi nō adorarent ſtatuā iouis illuc delatam in lacum precipitarent. Que cum idolū in lacū precipitaſſent: dicentes vt deus eſt ſe ipſum liberet: a miniſtris ad preſidem reducunt. Qui fecit illas ſuper .vij. ferrea ſubiecta igne candentia ſedere vt in poſterioribꝰ vrerent. Quibꝰ angelꝰ dñi apparuit: ⁊ eas intactas ab igne cōſeruauit. Deinde in equuleo ſuſpenſe vngulibus ⁊ pectinibus ferreis carnes earum dirupte ſunt. Tūc duo pueri filij vnius ex illis matrem accedentes poſtulabāt ſe fieri xpianos. Quos iuſſit Agricolaus vna cū ſancto Blaſio in carcere mancipari. Sanctas vero mulieres die ſequēti mandauit in caminū ignis accenſum immitti. Que dū in medio flammarum illeſe pſallerent: ⁊ hec miniſtri preſidi retuliſſent: iuſſu eiuſdē extra ciuitatem aducte datoqꝫ ſibi inuicem pacis oſculo decollate ſunt. Quarū animas carnifices oēs viderūt in ſpecie ſeptē virginū velut de thalamo procedentiū ad celū cōſcendere coronatas. Corpora vero a xpianis noctu ſublata in eodē loco ſepulta ſunt. Paſſe ſunt autem iij. non. Februarij.

❡ De ſancto Blaſio ep̄o ⁊ martyre. Cap. lxxvj.

Blaſius epiſcopꝰ ⁊ martyr ſub perſecutione Diocletiani paſſus eſt in ciuitate Sebaſten̄ prouincie Cappadocie: qui cū omni ſctitate polleret: electꝰ eſt a xpianis in ipſius ciuitatis ep̄m. Vigente vero perſecutione xpianos ſpeluncā argei mōtis petiit: ⁊ ibi eremiticam vitam duxit. Cui aues pabulū afferebant: ⁊ fere ad eum vnanimiter cōfluebāt. Quicūqꝫ vero ad ipſum acceſſiſſent egroti ſanitatē ad libitū reportabāt. ❡ Cū aūt agricolaus preſes xpianos affligeret: ⁊ die quadā milites venatū miſiſſet: illiqꝫ hincinde diſcurrētes inuanū tēderēt: ante antrū ſancti ferarū multitudinē inuenerūt: nullam tñ capere valentes ꝓſidi retulerūt: ⁊ qualiter blaſius xpianorū ep̄s in ſpecu lateret ⁊ oēs ad ſe feras magicis artibꝰ cōgregaret. Quē iuſſit cōprehēdi ſibiqꝫ pñtari. In ipſa aūt nocte xp̄s ſibi ter apparuit: monēs vt ſibi ſacrificiū offerret. Qui ſurgens intellexit ſe xp̄o per martyriū immolandū ⁊ celebrata miſſa cū militibꝰ ad iudicē profectus eſt. Cui multi lāguētes occurrerūt ⁊ ab eo diuerſarum egritudinū ſalutē perceperūt. Quē milites iuſſu preſidis vſqꝫ in craſtinū in cuſtodia receperūt. Eodē die q̄dā mulier filiū ſuū morientē: in cuiꝰ gutture os piſcis tranſuerſus erat ad pedes eiꝰ cū lachrymis obtulit: quē ſctūs oratiōe ſua mox ſanauit. Orauitqꝫ ad dñm p cūctis ſe inuocātibꝰ gutturis paſſionē aliquā ſuſtinentibus: ⁊ audiuit vocē ſe fore a dño exauditū. ❡ Sequenti vero die preſidi preſentatꝰ cū ioui ſacrificare renuiſſet: dicens eū fuiſſe holem ſacrilegū ⁊ dānatū fuſtibus grauiter ceſus eſt. Deinde in carcerē reductus. Tunc vidua paupercula venit ad eū cōquerens lupum vnicum ſibi porcellum rapuiſſe. Cui cōpatiens ſctūs orauit: ⁊ lupus porcū reportauit: mox illa domui rediens ⁊ porcū reperiēs eū occidit: ſanctoqꝫ viro partem coctam cū pane ⁊ candela obtulit: illeqꝫ refectus deo gratias egit. Poſt aliquot vero dies iterū de carcere educitur: ⁊ ſacrificare nolens in ligno ſuſpenditur: ⁊ vngulibus ac pectinibꝰ ferreis laniatur. Iteratoqꝫ depoſitꝰ ergaſtulo duriſſimo mācipatur: quē ſancte ſeptem mulieres ſubſecute ſunt: vt ſupra proxime dictū eſt. Dū autē in cuſtodia teneretur duo pueri filij vnius ex prefatis ſeptem feminis petentes ſe fieri xpianos in eodē carcere recluduntur: quos blaſius in fide chriſti docuit: ⁊ ſacri baptiſmatis vnda perfudit. Poſt hec aūt iterū conſpectui preſidis preſentatur. Et dū in chriſti cōfeſſione perſeueraret iubente agricolao ligato ad collū eius ſaxo in lacū precipitatur. Ipſe vero aquā ſignauit: ⁊ mox ſicut arida terra permanſit. Ad quē ſuper aquas ſtātē dū milites .lxv. accedere vellēt: vt eū in profundū demergerēt ſubito vt aquas intrauerūt ſubmerſi nuſqꝫ cōparuerūt. Angelus autē dñi deduxit eū ad terrā. Qui a militibꝰ añ ꝓſidē adductꝰ iuſſus eſt ab eo cū duobus pueris quos in carcere baptizauerat decollari. Ductus ergo ad locum paſſionis oratione ad dñm pro ſe inuocantibus fuſa/cum duobꝰ pueris capite ceſus eſt .iij. nonas Februarij. Quorū corpora beliſca mulier ſepeliuit: vbi non longo poſt tempore eccleſia eius nomini fabricata ⁊ dedicata conſiſtit.

❡ De ſctō Joanne elemoſynario ep̄o. Cap. lxxvij.

Joannes cognomēto elemoſynarius ep̄ſcopus claruit temporibꝰ foce imperatoris: ꝗ clariſſimis alexandrine natalibus ortus ſanctitate ⁊ ſciētia preditꝰ ad patriarchatū eiuſdē vrbis promotus: ⁊ ex vberibꝰ elemoſynis quas faciebat elemoſynariꝰ dictus eſt. Cui in oratiōe quadam nocte beata virgo apparuit coronā oliuarum in capite geſtās: ⁊ ſe dei genitricem eſſe dixit corona miſericordie circūdatā: hortās ſanctum vt eam in ſponſam aſſumeret: ⁊ q̄cquid peteret a dño obtineret. Et tunc miſericordie operibus intentus fuit ⁊ pauperes ſuos dominos appellauit: famuliſqꝫ ſuis precepit: vt ciuitatem circuirent: ⁊ oēs dños ſuos conſcriberent. Qui cū non intelligerēt: exponuit dños ſuos eſſe pauperes ⁊ mendicos: q̄ ſibi auxiliari valebāt: ⁊ regnum celorū ſibi largiri poterant. Et vt cōciues ſuos ad elemoſynas induceret: exēpla plurima ſanctorum inducebat: qui largas elemoſynas tribuentes bonis ſpiritualibꝰ abundant. ❡ Monachus quidā noīe vitalis oēs publicas meretrices cōſcripſerat: quas viciſſim ſingulas noctibus ſingulis cōducebat. Et ad eas intrās in oratiōe pernoctabat: precipiēſqꝫ mane cū reuelarēt exēplo ſue ſanctitatis ad multas penitentiā pducebat. Et cū ex hoc multi ſcādalizarētur: putantes vitalū admodum eſſe laſciuū: ⁊ de hoc Joanni ep̄o querimonia delata eſſet: noluit eis fidē adhibere: deprecans deū: vt opus ſancti viri alicui reuelaret taliter q̄ nō imputaret in peccatū his q̄ in eū ſcandalizabātur. Poſt dies paucos egrediēs monachus ab vna illarū obuiauit cuidā ad eā cognoſcendā ingredīēti: qui vitalium alapa percuſſit: ⁊ eū de fornicatione redarguit. Statimqꝫ diabolus in ſpecie mauri virū illū in gena repercutiēs eū vexare cepit. Ita vt ex ore eius demon clamaret: ⁊ vitalis ſanctitatem exprimeret: ⁊ nec non caſtiſſimū cōprobaret. Pro quo dū ſic oraſſet a demonio liberatꝰ eſt. Mulieres quoqꝫ que ſanctꝰ

vir operabat manifeſtare ceperũt. Que oĩa beatus ioã-
nes p ſpiritũ cognoſcebat ideoq̧ maledictis fidẽ adhi-
bere nolebat. Sicq̧ orationibus ei⁹ innocẽtia viri ſan-
cti manifeſte cognita fuit. ℂ Cuidam habitu peregrini
ad ſe veniẽti ⁊ eleemoſynã poſtulãti: mandauit ioannes
ſex numiſmata dari. Iterumq̧ mutato habitu reuertẽ-
ti: ſex aureos ſibi dari precepit. Cui etiam tertio muta-
tis veſtib⁹ redeũti duodecim dari iuſſit. Cũ aũt diſpẽſa
tor ſibi innueret q̄ hic idẽ pauper ipſa die bis eleemo-
ſynã diuerſis mutatis veſtibus ſumpſiſſet: inſtitit ioan
nes vt ſibi toties daret: quoties ille rediret: ne forte eſſet
xp̄s. qui ſe tẽtare veniret: an poſſet plus accipere q̄ ep̄s
ſibi dare. ℂ Quidã patritius pecuniã eccl'ie in merca-
tionibus ponere volebat: patriarcha ṽo reſiſtebat: vo-
lens ipſam pauperibus largiri: ſicq̧ cõtendẽtes adinui
cẽ irati ſunt. Adueniẽte ergo hora. xj. mandauit patriar
cha patritio p archip̄ſbyterũ dicẽs: q̄ ſol in occaſuz ṗ-
gebat. Qḋ ille intelligẽs ad eũ venit: ⁊ cũ lachrymis ve-
niã poſtulauit. ℂ Quidam ei⁹ nepos a tabernario gra-
uia cõuitia audierat: ⁊ patriarche cõqueſtus eſt. Cui p̄riar
cha rñdit: ſe ipſo dia talẽ rem in eo facturũ: q̄ tota ale-
xãdria miraret. Cõſolatus eſt ergo nepos: putans q̄ eũ
faceret grauiter verberari. Qui eodẽ die p̄ hoĩe illo mi-
ſit ⁊ ipſum ab oĩ pẽſione ⁊ tributo libertum fecit: aduo-
cãſq̧ nepotẽ dulciſſimis ṽbis eũ ad patientiã ⁊ iniuria
rũ tolerantiã aĩauit. ℂ Monumẽtum ſibi fabricari fe-
cit: qḋ tñ quo ad vixit imperfectũ reliquit. Ordinauitq̧
ſuis clericis: vt qñcunq̧ in ſolẽnitatib⁹ celebraret: ſibi
cõmemorarẽt monumẽtum ſuũ imperfectũ exiſtere: et
q̄ ip̄m cõpleri mãdaret: neſciẽs qua hora fur veniret.
Hoc aũt faciebat: vt continue memoriam mortis habe-
ret. ℂ Diues quidã vidẽs ſanctũ vilẽ ſtratũ habere: eo
q̄ oẽs pannos pauperibus erogaſſet: p̄cioſum cooper-
toriũ emit: ⁊ ioãni tradidit. qui cũ illud nocte ſup ſe tene
ret oĩno dormire non poterat: cogitans q̄. ccc. dñi ſui
de tanto precio operiri poſſent. Facto igitur mane ſta-
tim illud vẽdidit: ⁊ preciũ egenis diſtribuit. Qḋ audiẽs
diues ille coopertoriũ redemit: ⁊ ioãni ſecũdo tradidit:
rogans ipſum ne illud amplius vẽderet: ſed ſemp apud
ſe teneret. Ille aũt ſecũdo vendidit: ⁊ de precio vt pri⁹ fe-
cit. Tertio aũt vir ille coopertoriũ redemit: ⁊ ioanni de-
dit dicẽs q̄ oĩno propoſuerat videre quis vinceret: aut
ipſe in redimẽdo: aut ep̄s in vendendo. Et ſic ſuauiter
quaſi diuitẽ illũ vindemiabat. ℂ Cuidã eleemoſynã pe-
tẽti nũmum dari fecit: qui indignatus eo qḋ maiorẽ ſi-
bi eleemoſynã non dediſſet: in cõtumeliã eius prorupit:
famuloſq̧ vindicare volẽtes ep̄s prohibuit: ſacculum
quoq̧ pecuniarũ corã illo effudit: dicẽs vt inde acciperet
q̄tũ vellet. ℂ Cõſuetudinẽ fecerat populus vt lecto euã
gelio eccleſiã exirent ⁊ verbis ocioſis vacarẽt. Quadam
vice lecto euãgelio cũ eis ep̄s exiit: ⁊ inter eos ſtare cepit:
dicẽs q̄ vbi oues ibi paſtor eſſe debebat. Qḋ cũ bis ite-
rum feciſſet: populũ in eccleſia ſtare docuit. ℂ Iuuenis
quidã qui ſanctimonialẽ rapuerat a familiaribus ſuis
exprobatur: ⁊ dicẽtibus q̄ erat dignus morte. Quos ille
redarguit: dicens eos magis delinquere qui p̄rimũ iu-
dicabant qui forte amplius nõ peccabat. Cuz autẽ febre
correptus vicinus eſſet morti deo gratias egit qui vni-
cũ ſibi ſolum nummũ dimiſerat: quẽ ⁊ pauperib⁹ dari
fecit. Cũ autẽ defunct⁹ eſſet ⁊ corpus eius in ſepulchro
vbi erant duoꝝ ep̄orum corpora deponere vellent: cor-
pora illa in latera ſecedẽtia mirabiliter beato ioanni ceſ
ſerunt: ⁊ locũ ſibi mediũ vacuũ dimiſerũt. ℂ Ante dies
paucos obitus ſui mulier quedam ſibi confeſſa pecca-
tũ vnũ enorme et verecundia omiſit: qḋ tamen in cedu-
la ſcripſit ⁊ ſigillauit ⁊ ioãni tradidit vt pro ſe dñm exo-
raret. Audiẽs autẽ ipſum defunctũ ⁊ ſe cõfuſam repu-
tans: ne forte ſcriptum ſuũ ad manus cuiuſpiã deueniſ-
ſet ad tumulũ ſancti ioannis durіſſime flere cepit. Cui
ille põtificalibus indutus apparuit duob⁹ ſecũ quieſcẽ
tibus ep̄is hinc inde vallatus qui ſcriptũ ſigillatũ mu-
lieri tradidit. Qḋ illa aperiẽs peccatũ ſuũ deletũ inuenit:
ſcriptũ tñ ibidẽ reperit ppt̄ ioannẽ ſeruũ meũ deletũ
eſt peccatũ tuũ. Illaq̧ deo gra̅s egit. Quieuit aũt ſctũs
ioãnes in xp̄o. iij. noñ. Februarij circa annũ dñi. Dcv.

ℂ De ſancto Gaudentio ep̄o. Cap. lxxviij.

Gaudẽti⁹ epiſcop⁹ Nouarieñ. fuit. Qui de hypporia oriun-
dus ſancti Martini Turoneñ. ep̄i no-
tarius ⁊ diſcipulus extitit. Cui multo
tẽpore adheſit. Et poſtmodũ Medio-
lañ. veniens cũ ſancto Euſebio Uer-
celleñ. ep̄o exiliuz ſuſtinuit. Indeq̧ re-
uocatus a ſancto ſimpliciano Medio
lañ. archiep̄o: primus Nouarieñ. ep̄s
ordinatus fuit. Qui ⁊ ep̄atum ſuũ ſtrẽ
nue gubernauit: ⁊ inter cetera corpus ſancti Laurentij
preſbyteri ⁊ martyris apud nouariam cũ multis quos
baptizauerat paſſi dudũ latens inuenit: ⁊ digna vene-
ratione exaltauit. Dũ aũt mortuus eſſet: ⁊ ſibi p̄cioſũ
ſepulchrũ pararetur a menſe Februario vſq̧ ad augu-
ſtũ inhumatus ⁊ omnino incorruptus corpore permã
ſit: quo tempore ⁊ capilli ⁊ vngues eidem creſcebãt: vt i
eo tempore quo viuebat. Hic etiam inter cetera mira-
cula mulierẽ vexatam a diabolo liberauit. Quieuit in
pace. iij. nonas Februarij.

ℂ De ſctis Celerino ⁊ ſocijs martyrib⁹. Cap. lxxix.

Celerinus diaco-nus confeſſor ⁊ auia eius Celerina/
Laurenti⁹ ei⁹ patru⁹ ⁊ Ignati⁹ Auun
culus martyres apud Aphricã clarue
rũt. De quorũ omniũ glorioſis lau-
dib⁹ memorat beati Cypriani epiſto
la ad martyres ſcripta. Nam vt ibidẽ
dicit Celerina glorioſa auus marty-
rio coronata eſt. patru⁹ ṽo Celerini
Laurẽti⁹: ⁊ auũculus ei⁹ Ignatius in
caſtris ſecularib⁹ militãtes palmas dñi illuſtri paſſio-
ne meruerunt. Celerin⁹ autẽ diu adherentibus penis
aff. ict⁹ per. xix. dies in carceris cuſtodia ſeptus in ner-
uo ac ferro fame cruciat⁹: ⁊ inde tandẽ educt⁹: ⁊ diuina
prouidẽtia dimiſſus: ⁊ ad diaconat⁹ ordinẽ promot⁹ ſcti
tate pollens quieuit in pace. Horum omnium feſtum
recolitur. iij. noñ. Februarij.

ℂ De ſancto Symeone propheta. Cap. lxxx.

Symeon ſenex et propheta noui teſtamenti: de quo in
euãgelio Luce. ij. multa p̄conia predi
cant: qḋ vez fuit hõ iuſtus ⁊ timorat⁹
⁊ expectans conſolationẽ iſrael: et q̄
ſpiritusſanct⁹ erat in eo. Et q̄ rñſuz
acceperat a ſpirituſancto nõ viſurus
ſe mortẽ niſi videret Xp̄m dñz. Qui
cũ ſpiritu ſibi diuino reuelãte puerũ
Ieſum natũ: ⁊ ad tẽplũ a parentibus
deferẽdũ didiciſſet: venit in ſpũ in tẽ
plũ die dñice purificationis. Et cũ inducerẽt puerũ Ie-
ſuz parẽtes ei⁹ feſtinauit Symeon ad portã tẽpli ⁊ ado-
rauit Ieſuz: ⁊ oſculãs plãtas ei⁹ accepit eũ i vlnis ſuis.
Et bñdixit deũ dicẽs. Nũc dimittis ſeruũ tuũ dñe ⁊c.
Et cũ eſſet annoꝝ. cxij. ⁊ vix poſſet ſe ip̄m regere: porta-
uit puerũ vſq̧ ad altare: iuxta illud. Senex puerũ por-
tabat: puer autẽ ſenẽ regebat. Et tũc tradidit puerum
matri dño offerendũ. Et bñdixit parentib⁹ Ieſu: ⁊ p-
phetiã illaz matri Ieſu predixit q̄ ſcribit̃ vbi ſupra. Et
qualr̃ gladi⁹ filij aĩam genitricis ptranſire deberet: pfe
ctis autẽ oĩbus ſcd̄m legẽ redeũtib⁹ parentib⁹ Ieſu ad
domum ſuam: ⁊ Symeon ad propria rediuit. Et quia
promiſſionẽ diuinã obtinuerat: tertio die in dño ob-
dormiuit: ⁊ ſepultus eſt in hieruſalem. iiij. noñ. Februa-
rij. Hec in libro apocrypho de infantia ſaluatoris.

¶ De ſanctis Phyllea ⁊ Phylloronio ⁊ ſociis martyribus. Cap.lxxxi.

Phylleas ⁊ Phylloronius in ciuitate egypti q̄ appellatur tanneos paſſi ſunt. Qui phylleas vt octauo eccleſiaſtice hiſtorie habet: ⁊ vt dicit Hieronymus de p̄fata vrbe nobili ꝓſapia ort⁹. Primo quidē honoribus in ſeculo fulgēs liberalibus ſcientiis eruditus fuit deinde ad ep̄atum ipſius vrbis prouectus de martyrū laude volumen inſigne cōpoſuit: Qui tempore perſecutionis cū multos de ſuo grege diuerſi ſexus ordinis ⁊ etatis quaſi innumere multitudinis ad martyrium premiſiſſet a preſide ciuitatis tentus et carceri mancipatus eſt. Qui cū a propinquis et dilectis blādis et lachrymoſis ſermonibus induceretur: vt x̄p̄m negaret: ⁊ ipſe econtra conſtantior permaneret ex ſententia preſidis cum Phylloronio eius diacono decollatur ſecundo non. Februarij.

¶ De ſctis Aquilino ⁊ ſociis martyribus. Cap.lxxxij.

Aquilin⁹: Geminus / Gelaſius / Magn⁹ / ⁊ Donat⁹ martyres rome in foro ſymphronij paſſi ſunt. Quos omnes ꝓ confeſſione nominis chriſti iuſſit vrbis prefectus capitali ſententia vitam finire. ij. non. Februarij / vt dicit Ado.

¶ De ſancto Gilberto confeſſore. Cap.lxxxiij.

Gilibertus cōfeſſor Gemmalcñ. Cenobij fundator anno.xv. Othonis imperatoris primi claruit qui apud gloriam chriſto potius q̄ ſeculo militabat et in ipſo loco monaſterio ab eo fabricato et copioſe dotato ꝓpter amorem ſancte religiōis in pace dormiuit. ij. nonas Februarij. Cuius corpus relatum eſt ad Gorziam vrbem.

¶ De ſancta Agatha virgine ⁊ martyre. Cap.lxxxiiij.

Agatha virgo et martyr apud ciuitatē Cathaniēſ. tēpore decij paſſa eſt ſub quintiano Sicilie cōſulari. Qui cū eſſet ignobilis / libidinoſus / auarus / et idolis deditus beatam Agatham comprehēdere nitebatur: vt quia erat ignobilis tenendo nobilē timeretur q: libidinoſus ei⁹ pulchritudine frueretur: q: auarus ei⁹ diuitias raperet: q: idolatra diis eam immolare compelleret. Ipſamq̄ detētam tradidit cuidam meretrici nomine aphrodiſie nouē filias turpiſſimas habenti: vt per dies triginta ſuaderent ei: quomodo eius animum immutaret modo leta ꝓmittendo: modo per aſpera deterrendo: que cum vti ſupra firmam petram x̄p̄m immobiliter fundata: omnia ſibi promiſſa vel comminata cōtempſiſſet: et aphrodiſia hec quintiano retuliſſet: ipſe virginem ad ſe adductam cuius eſſet conditionis interrogauit. Cui virgo ſe ingenuam ⁊ genere ſpectabili progenitam eſſe reſpōdit: addens q̄ quod ancilla x̄p̄i eſſet: hoc quod magis eam ingenuam redderet. Nam ſumma ingenuitas eſt: in qua x̄p̄i ſeruitus comprobatur. Cui cū quintianus optionem dediſſet: aut diis ſacrificādi: aut diuerſa ſupplicia ſuſtinendi. Virgo reſpondit q̄ӧ vtinam vxor illius eſſet talis vt venus: ⁊ ipſe talis qualis iupiter deus ſu⁹. Tūc quintianus iuſſit eam alapis cedi. Et cum diuerſa ſibi tormēta comminaret. Et illa econtra feras ignē et plagas ⁊ quaſcunq̄ penas ſe volūtario animo paſſam offerret: iuſſit eā in carcerē trahi: ad quē letiſſime ⁊ gloriāter ibat: ⁊ quaſi ad epulas inuitata agonem ſuū dn̄o precibus commendabat. Sequēti die inde educitur: ⁊ ſacrificare contemnēs in equuleo ſuſpenditur ⁊ torquetur. Et cum in his penis delectari ſe diceret: iuſſit conſularis mām̄illam eius diutius torqueri ⁊ tortam abſcindi. Que cum illum redargueret: dicens quod confundi debuerat amputare in femina: quod ipſe in matre ſuxiſſet: iuſſit eam iterum ad carcerem reduci: prohibēs medicum quemcunq̄ ad eam ingredi: et panem ſibi vel aquam ab aliquo miniſtrari. Uerum circa noctis medium venit ad eam ſenior: quem antecedebat puer luminis portitor: dixitq̄ virgini q̄ cum paſſa fuerat: ibi erat ⁊ conſiderauerat mammillam eius ſalutem ſuſcipere. Illa vero oēm carnalē medicinā reſpuebat: ſed ſolū dn̄m Jeſum hr̄e ſe dicebat: q̄ verbo curat oīa ⁊ ſolo ſermone reſtaurat vniuerſa. Tunc ſenior ſubridens dixit ſe a x̄p̄o dn̄o miſſum eiuſq̄ eſſe apoſtolū Petrū. Et ꝓtinus ab oculis eius diſparuit: virgoq̄ ſancta ſe ꝑfecte ſanatā mām̄illamq̄ ſibi reſtitutā inuenit: et deo gratias infinitas egit. Cū ergo ex immēſo lumine cuſtodes territi fugiſſent: ⁊ carcerē apertū reliq̄ſſent: rogauerunt eā q̄dā ex vinctis vt abiret: q̄ oīno recuſauit: dicēs q̄ӧ nolebat amittere coronā ſibi a dn̄o preparatā. ¶ Poſt quatuor dies reducta eſt ad q̄ntianū: q̄ eā ſanatā cōſpiciens: ⁊ q̄lr eam chriſtus ſanaſſet audiens ira⁹ teſtas acutas iuſſit ſpargi: ⁊ carbones ignitos ſubterponi: ⁊ illam nudo corpe deſup volutari. Statimq̄ facto terremotu ciuitas tota cōcutit: ⁊ cadēte pariete ſiluin⁹ ⁊ falconi⁹ cōſiliarij iudicis opprimunt: ⁊ ocurrēte ꝑplo aduerſus q̄ntianū ⁊ clamante q̄ӧ ꝓpter iniuſtū Agathe cruciatum talia paterent. Tūc cōſularis ex vna pte terremotū metuēs: ⁊ ex alia populi ſeditionē nō ferēs ꝑ poſterulā aufugit: ⁊ virginē in carcerē reponi mandauit: quo cū introiſſet: orauit ad dn̄m: vt ſuſciperet in pace ſpiritū ei⁹. Finitaq̄ oratiōe cū ingēti voce expirauit. ¶ Cū aūt fideles corp⁹ ei⁹ cū aromatib⁹ cōdirēt: ⁊ in nouo ſarcophago collocarēt: apparuit iuuenis ſericis amictus cū pluſq̄ cētū aliis albis indutis alias nunquā viſus: q̄ ad corp⁹ veniēs tabulā marmoream: ad caput eius appoſuit: ⁊ clauſo tumulo cum oībus ceteris ab omniū oculis euanuit. In tabula autem ſcriptū erat ſic. Mentem ſanctam ſpontaneam honorem deo: ⁊ patrie liberationem. Quo miraculo diuulgato: non ſolū chriſtiani: ſed etiam gētiles ⁊ iudei ſepulchrum virginis venerari ceperunt. Quintianus vero dum ad inueſtigandas eius diuitias pergeret: ⁊ flumen in naui cū equis tranſiret: duo equi frementes: calceſq̄ iactātes: vnus cum morſu appetiit: alter calce percuſſum in flumine piecit et necauit. ¶ Reuoluto anno circa diem natalis eius mons ethna ciuitati proximus ructauit incendium: qui quaſi torrens de monte deſcendens ⁊ omnia comburens: ad vrbem cum impetu veniebat. Tunc paganorum multitudo: velum quo ſepulchrum eius erat opertum arripuit ⁊ contra ignem oppoſuit. Statimq̄ in die natalis eius ignis ceſſit ⁊ vlterius non proceſſit: paſſa eſt autem non. Februarij circa annum dn̄i.cclij.

¶ De ſancto Ingennino epiſcopo. Cap.lxxxv.

Ingenuinus ſecūdus epiſcop⁹ Sabionēſ. fuit. vt ſcribit Paulus in geſtis longobardorum: quem preceſſerat ſanctus Caſſianus qui imole immolatus martyrium conſummauit. Sabiona enim fuit olim epiſcopalis ciuitas metropolis aquileieſ. nunc vero ſedes tranſlata eſt in brixinam: ⁊ ſubeſt ſalzbur-

geſt. Huius tēpore Longobardi Italiam occupariſt regnante eorū rege Autarich. Seuerus epiſcopus in patriarchatū aquilegieñ. Helie ſucceſſerat. Quē maragdus patricius compulit: cū quibuſdam aliis epiſcopis cōmunicare Joanni heretico archiepiſcopo Rauenati: q̄ Romanam eccleſiam contēnebat. Sanctus vero Ingenuinus cum ſctō Agnello tridētinū, petro altinū: Juniore Veroneñ. Horētio vincentiñ. Ruſtico taruiſiñ. Fonteio feltrineñ. Agnello aquiliñ. Aurēlio bellunēñ. Maxentio iulieñ. ⁊ Adriano poleñ. epiſcopis huic ſciſmati non conſenſerunt. Propter quod omnes prenominati ſancti multas iniurias perpeſſi ſunt. Sanctus vero Ingenuinus actus in exiliū: in pace quieuit non. Februarij. Cui ſanctus Cōſtātinus ſucceſſit. Corpuſq; ipſius poſt multos annos brixinam tranſlatum eſt. Et ſanctus Albuinus eps Brixeñ. die quo migrauerat: ſcilicet non. Februarij miraculis clarus eidem aſſociat. Hec frater Bartholomeus.

De ſancto Adiuto epō. Cap. lxxvj.

Adiutus eps Viēneñ. eximie ſanctitatis fuit. Cuius fide et induſtria atq; doctrina mirabili ab infeſtatiōe Arriane hereſeos Gallie defenſe ſunt tempore Gundobardi regis Francorum. Qui et virtutibus inſignis non. Februarij apud Viennam in pace dormiuit: vt dicit Ado.

De quinquageſima. Cap. lxxvij.

Quīquageſima ſignificat tempus remiſſionis. Et inchoatur in dominica qua cantatur. Eſto mihi in deum: ⁊ terminatur in ipſo die paſche. Inſtituta eſt aūt propter ſuppletionē: ⁊ propter ſignificationē ⁊ ꝓpter repſentationē. Primo propter ſuppletionem: quoniam cum debeamus quadraginta diebus ieiunare ad ſimilitudinē chriſti: ⁊ nō ſint in quadrageſima niſi triginta ſex dies ieiunabiles: quia in dominicis non ieiunatur propter leticiam et reuerentiam dominice reſurrectionis: eo pro ſuppletione dominicarum additi ſunt quatuor dies. Iterum clerici videntes ꝙ ſicut precedunt populum ordine ſic debēt ꝑcedere ſanctitate p duos dies ante illos quatuor ieiunare et abſtinere ceperunt. Et ſic ſeptimana vna addita eſt: que ⁊ quinquageſima vocatur. Secūdo propter ſignificationem: quoniā quinquageſima ſignificat tempus remiſſionis idest penitētie in qua oīa remittuntur. Quinquageſimus enim annus erat iubileus qui erat annus remiſſionis: quia tunc debita remittebant: ſerui liberabant et omnes ad ſuas poſſeſſiones reuertebant. Per quod ſignificatur ꝙ per penitentiā dimittuntur debita peccatorum. Liberantur oēs a ſeruitute demonū: ⁊ reuertunt ad poſſeſſiones celeſtium māſionum. Tertio propter repreſentationē. Nam quinquageſima nō ſolū tēpus remiſſionis ſignificat: ſed etiam ſtatum beatitudinis repreſentat. Nam l. anno ſerui efficiebantur liberi in l. die data eſt lex in monte ſinai: ⁊ in l. die datus eſt ſpiritusſanctus apoſtolis. Et ideo hic numerus beatitudinē repreſentat. vbi erit adeptio libertatis: qd̄ oſtēditur per ſeruitutis liberationem: cognitio veritatis ꝙ per legis dationē: ⁊ perfectio charitatis qd̄ per ſpiritusſancti infuſionem. Numerus etiā quinquagenarius eſt denarius quintuplatus. Denarius vero ſignificat beatitudinem ſanctis in fine mundi conferendam: vnde ⁊ paterfamilias ſuis operariis in vinea laborantibus: ſero contulit denarios ſingulos pro mercede. Hic aūt denarius ideo quintuplat: q2 v. corporis ſenſus tūc beatificant. Hic eīm p quinq; prudētes virgines deſignant: q̄ fatuis excluſis ad nuptias cū ſpōſo chriſto ingrediunt. Ideoq; denarius retributionis in quinq; ſenſibus quintuplandus ad quinquagenum iubilei multiplicatus aſcēdit. Tria aute ſunt neceſſaria in epiſtola ⁊ euangelio dominicali propoſita: ad hoc vt opera penitētie ſint perfecta ſcilicet charitas que proponitur in epiſtola: memoria dominice paſſionis: et fides que ſumit per illuminationē ceci: que duo ponuntur in euangelio. Nam fides ipſa opera facit acceptabilia ſine qua impoſſibile eſt deo placere: memoria paſſionis facilis. Gregorius. Si paſſio chriſti in animum ducitur: nihil eſt tam aſperum qd̄ non equo animo tolleretur: charitas aūt facit eſſe continua: q2 vt idē dicit amor dei nunq̄ eſt ocioſus. Operatur eīm magna ſi eſt. Si aūt operari negligit amor dei non eſt. Unde ſicut in ꝑncipio eccl̄ia quaſi deſperādo clamauerat. Circūdederūt me ⁊c. Et poſt modū ad ſe rediēs ⁊ adiutorium petebat dicēs. Exurge dn̄e ⁊c. Ita iam hic ex ſpe veniē fiducia cōcepta propter penitētiā orat ⁊ dicit. Eſto mihi in deum protectorē: vbi quatuor petit ſcilicet protectionem: firmamentū: refugiū ⁊ ducatū. Oēs enim fideles aut ſunt in gratia: aut in culpa: aut ī aduerſis: aut in proſperis. Illis qui ſunt in gratia petit firmamētū: vt in ipſa gratia cōfirmentur. Illis qui ſunt in culpa petit refugiū vt cōuertantur. Illis qui ſunt in aduerſis petit protectionem: vt in ipſis tribulationibus protegantur. Illis qui ſunt in proſperis petit ducatū: vt in ipſis proſperitatibus a deo innocēter ducantur. Terminat aūt quinquageſima in die paſche: q2 penitentia ad nouitatem vite facit reſurgere. Et q2 in hebdomada quinquageſime tempora tertie etatis recolunt: merito ſanctorū patrum tertie etatis immediate geſta ſubſcribūtur: quorū dies obitus ignorantur. Quamuis enim de ſolo ſancto Abraham beatus Hieronymus diem dormitionis in ſuo kalēdario ſcribat: v3. vij. idus Octobris / quia tamen de nullo alio ipſius etatis certa dies feſtiuitatis reperitur ne ipſum Abraham primum ⁊ ſolū etatis tertie ab aliis ſeparemus cōgruentius viſum eſt: vt de ipſo vna cum aliis acta ſubnēciamus.

De ſctō Abrahā patriarcha. Cap. lxxviij.

Abrahā quē3 deus propter eius fidē addita ſibi vna litera quā nomini eius detraxerat: vocauit poſtmodū Abrahā patriarcha ſanctiſſimus: non ſolum in ſanctorum catalogo eccleſiaſtici. plurib. et primo Matth. j. cap. ſpecialiter nominat: ſed etiā ex textu ſacre ſcripture in locis pluribus de fide: iuſtitia: ⁊ obedientia cōmēdat. Hic cū patre Thare habitās in Aram cū eſſet annorū lxxv. ad imperiū dn̄i relictis patre ⁊ fratre Nachor egreſſus inde cū vxore Sarra ſterili: ⁊ Loth filio fratris Aram quē in filiū adoptauerat: ⁊ cū oīa eius familia ⁊ ſuppellectili venit ad terrā Chanaam habitaturus quā deus eius ſemini promiſerat ſe daturum: veniēſq; ad Sichen iuxta vallē illuſtrē: q̄ pentapolis dicebat a quinq; vrbibus ſodomorū: edificauit ibi altare dn̄o. Vnde vt dicit Joſephus primus ꝑ͂ſumpſit ꝑnūciare vnū deū creatorē cunctorū. Inde trāſgrediēs inter Bethel ⁊ Hai aliud edificauit altare: ⁊ vltra ꝑgrediēs habitauit ī damaſco. Annus vō ſubſequēs q̄ eſt lxxvj. etatis Abrahā. Primus annus ē repromiſſionis dei facte ad eū a quo vſq; ad egreſſum filiorū iſrael de egypto cōputant anni ccccxxx. poſt quos apl̄s ad Galathas iij. dicit factā fuiſſe legē. Uerū ꝓpter famē q̄ facta eſt: deſcēdit Abrahā in egyptū: ⁊ metuēs libidinem egyptiorum: ne eum ꝓpter vxoris pulchritudinem occiderent: dixit eam ſororem ſuam eſſe ſicut ⁊ erat re vera: quia filia fratris. Et quia laudata eſt

pulchritudo eius apud regem egypti in domum eius ſublata eſt. Sed deus regis deſideriū impediuit: ne tāgeret eā in egritudine ⁊ tumultu cauſariū: vt dicit Joſephus. Cūq; pro ſalute regis ſacrificarent: ſacerdotes per iram dei hoc accidiſſe ſignificauerunt: eo quod vxori peregrini iniuriam inferre voluiſſet. Sicq; rex egypti vxorem ſuā intactam Abrahe reſtituit: ⁊ de commiſſo veniā poſtulauit. ¶ Hanc Abraham eo tempore Arithmeticam ⁊ aſtrologiā egyptijs primus tradidit: a quibus poſtmodum peruenerūt ad grecos. Reuerſus autem Abraham ex egypto habitauit in loco vbi fixerat tabernaculum inter Bethel ⁊ Hai. Et cum eſſet diues valde in auro ⁊ argento familia ⁊ iumētis ⁊ paſtores eius cū paſtoribus Loth pro paſcuis rixarent: diuiſus eſt a Loth nepote ſuo: et dedit ei optionem eundi quo vellet. Loth elegit regionē circa iordanem fertilem ⁊ amenam: ⁊ moratus eſt in oppidis ſodomorum. Abraham vero deſcendit ad conuallem mambre iuxta hebron: ⁊ habitans ibi iuxta quercum vel therebinthū edificauit altare dn̄o. Mambre vero Eſchol ⁊ Anel fratres erant: ⁊ federati ſunt Abrahe: a quorū primogenito vallis cognominabatur. Ibi promiſit deus Abrahe oēm circumſtantē terrā per quattuor partes dare ſibi ⁊ ſemini eius. ¶ Poſt hec Chodor Laomor rex helamitarum cū alijs tribus regibus quinq; reges ſodomorum vicit in bello ⁊ tulit omnem ſubſtantiam eorum: cum Loth ⁊ omni ſubſtantia eius. Quo audito Abraham cum .cccxviij. vernaculis ſuis ⁊ tribus predictis fratribus Mābre / Eſchol / ⁊ Anel perſecutus eſt eos vſq; ad Dan ⁊ plurimis trucidatis victoriā obtinuit: ⁊ Loth nepotem mulieres ⁊ populū omnemq; ſubſtantiā reduxit. Cui Melchiſedech rex Salem ⁊ ſacerdos occurrit: ⁊ ſacrificium panis ⁊ vini prim⁹ obtulit: cuiq; Abrahā decimas perſoluit vt infra de Melchiſedech dicet. Ab hac victoria pro remiſſione captiuorū dicunt quidam initium habuiſſe iubileum: quod remiſſio interpretatur. Et inſtitutus eſt anno quinquageſimo: quia tunc erat Loth quinquaginta annorum. ¶ Poſt que Abraham per inflammationem ſacrificij diuinitus illapſam accepit ſignū de promiſſione ſobolis in ſtellarū numerū multiplicande. Quod quia vti naturaliter impoſſibile deo credidit: de fide merito cōmendat. Tūcq; primum ſuſcepit filium ex agar ancilla: cui nomen iſmael: a quo iſmaelitarū gēs qui ⁊ agareni ab agar dicti ſunt: qui ⁊ poſtmodū vti ſare filij ſaracenorū falſum nomen vſurpauerunt. Deinde Abrahā qui primo dicebatur Abram a deo vocatus eſt Abraham vxorq; ipſi⁹ que ſarai dicebatur a deo ſara vocata fuit. Preceptūq; accepit diuinitus Abraham vt ſe cū ſua ſobole circumcideret: vt inter cunctas nationes tali ſignaculo corporis electorum virorum ſoboles naſceretur. Et cum eſſet annorū .xcix. circumcidit ſe iſmaelem filium ſuum annorū .xiij. ac omnem familiā ſuam ſexus maſculini. ¶ Iterum quoq; dn̄s Abrahe per ſubiectā angelicam creaturam apparuit: filiūq; de ſara repromiſit: eāq; heſitantem redarguit ⁊ Abrahe ſodomorū interitū nūciauit. Tunc ſanctus patriarcha beate trinitatis primus myſteriū intellexit. Cū tres viros vidit ⁊ vnū adorauit: quos ⁊ hoſpitio ſuſceptos fertili conuiuio refecit: vbi trinitatis expreſſe myſterium ponitur. Cum Abrahā nunc ad vnū nūc ad tres loquitur. Ipſeq; deus in tribus apparentibus angelis nunc ſingulariter: nunc pluraliter virum ſanctum affatur. Abraham poſt hec peregrinat⁹ in geraris ſaram vxorem vt fecerat in egypto ſororem eſſe dixit: ⁊ ſimile necis periculum ſimili modo per dei prouidētiam euaſit. Cum vero eſſet annorum centum corpuſq; iam haberet mortuum naturaliter ad generādum. Sara vero ſterilis ⁊ nonagenaria eſſet iuxta repromiſſionē dei ad eos factā natus eſt Iſaac qui ⁊ octauo die iuxta diuinum mandatum circūciſus eſt anno ab inſtitutione circumciſionis ſecundo ab ortu vero Iſmaelis .xiiij. Ablactato vero Iſaac ⁊ aliquātulum creſcente dum cum Iſmaele luderet: ⁊ cum ille vti maior in ludo leſiſſet: cum etiam vt dicunt hebrei: Iſmael aliqua idola de terra finxiſſet: ⁊ Iſaac ad ea colenda inducere vellet ad inſtantiam ſare: Abraham iſmaelem cū matre ſimul eiecit: ſed dominus iſmaelem cuſtodiens duodecim duces tribuum ſuarum ex eo multiplicandos procreauit. ¶ Deinde Abimelec rex gerarū timēs Abrahā ditatum ⁊ multiplicatū cū fichol principe exercitus ſui ad eum venit: et cum illo ad puteum fedus init vbi ⁊ Abraham nemus plantauit. ¶ Cum autem Abrahā adhuc habitaret in Berſabee ⁊ Iſaac eſſet annorum .xxv. vel vt quidam aſſerūt quadraginta domin⁹ fidem: ⁊ obedientiā ſancti patriarche tentare volēs nō quia neſciret: ſed vt nobis exemplum innoteſceret: precepit immolare filium ſuum Iſaac in monte moria in quo poſtea templū domini a Salomone edificatū eſt. Quod quidem ille creatori ſuo amplius q̄ ſuo affectui cupiēs deſeruire adimplere curauit. Et dum cū aſinum pris duobus pueris ⁊ filio ſine victima pergeret: et dimiſſis famulis natus parentem vbi eſſet victima quereret adhuc Abraham eidem diuinum mandatum noluit reuelare: ⁊ dicēs q̄ deus ſibi de victima prouideret. Cum autem ad montem perueniſſent: refert Joſeph⁹ verba patris ad filium dicentis: quia ſicut ex voluntate dei ingreſſus fuerat mundum mirabiliter: ſic dei voluntate neceſſe erat ei egredi inuſitate: ⁊ quem dominus quidem iudicaſſet non egritudine: non bello: non aliqua paſſione humana vitam finire: ſed cū orationibus ⁊ ſacrificijs animam ipſius ad ſe reuocare: ⁊ q̄ nō dubitaret quia infallibiliter deus eū ſuſcitaret ob promiſſiones implendas. Et ſic Iſaac immolandus libēs acceſſit ad Aram. Sed nunq̄ credentibus dura diuinitas permanſit. Nam et deus angelica voce ſuſpendit Abraham a filij nece oſtendens ei quem immolaret pro filio arietem vt abſq; pietatis diſpendio tantum ſacrificium conſummaretur. In hoc mortem Chriſti prefigurans vt ſicuti reſeruato Iſaac aries immolatur: ſic diuinitate in Chriſto ſeruata humanitas in cruce patitur. Ex hoc forte quidam codices autumant ſacrificium Abrahe eodem anni die cum Chriſti paſſiōe cōcurriſſe: ſcilicet .viij. kalendas Aprilis / quo etiam die tradunt Melchiſedech primum ſacerdotem et regē panis et vini deo primitus myſterium obtuliſſe. ¶ Reuerſo autem Abraham ad cōuallem mambre: mortuaq; ſara eius vxore: miſit ſeruum ſuum eliezer ad meſopotamiam ſyrie ad nepotem ſuum bathuelem filium Nachor: adiurās eum vt filiā nepotis ſui de cognatiōe ſua filio ſuo vxorem aſſumeret. Qui recto gradu perueniens ad domum Bathuelis cū eſſet adhuc in agro ⁊ expectaret diuinitus inſpiratus vxorem Iſaac predeſtinatam rebecca Bathuelis filij Nachor filiam nunq̄ ſibi viſam cognouit. Cogitans vt quecunq; puella ad hauriendam aquam pergens ſibi potum peteti quin etiam camelis aquam preberet: ipſa futura Iſaac coniux eſſet. Que oīa cū in rebecca cōtigiſſent: ſeruuſq; cūcta pri narraſſet: dedit pater puellā in vxorē iſaac deſpōdandā. Quā ſecū adductā / Iſaac deſpōſauit cū eſſet annorū .xl. vel ſecundum quoſdam .l. ⁊ intantum eam dilexit vt dolorem qui ſibi ex matris morte acciderat tēperaret. ¶ Abraham vero aliam duxit vxorem nomine cethuram: quam quidem dicunt agar ancillam eius fuiſſe: et ex ea plures genuit filios: quibus et munera dedit: et eos ab Iſaac ſeparauit. Illi vero ⁊ heredi omnem poſſeſſionem ſuam tribuit. Et poſtq̄ genuerat Iſaac ſuperuixit annis .lxxv. videlicet vſq; ad .xv. annū natiuitatis Jacob et Eſau. Sicq; cum eſſet annorum .clxxv. in ſenectute bona mortuus eſt. Et ſepultus eſt in ſpelunca duplici quam emit ab effron in ſepulturam generis ſui: vbi ⁊ ſara eius vxor ab eo fuerat tumulata. Dies autem dormitionis Abrahe ſecundū Hieronymum fuit .vij. idus Octobris Hec ex libro Geñ. a .xij. vſq; ad .xxv. incluſiue ⁊ ex dictis Joſephi Hieronymi ⁊

hiſtorie ſcholaſtice: atq; ex chronicis Guilielmi.

¶ De ſancta Sara matre. Cap. lxxxix.

Sarai quam pro‑pter eius incredulitatem detracta vna litera eius nomini et addita no‑mini Abrahe deus Saram nomi‑nauit: filia fuit Aram fratris Abra‑he / et ipſius Abrahe cōſobrina id eſt neptis ex fratre. Nā eo tempore ad augendum et multiplicādum genus humanū cuiuſcunq; gradus preter ſororem in coniugem accipere licebat. Hec cum ſterilis eſſet: agar egyptiā ancillam ſuam Abrahe dedit vxorem ex qua ſuſcepit filium Iſmaelem. Deinde promiſſione ſibi a deo facta quū eſſet annorum. xc. ex Abraham centenario filium concepit et peperit: quem vocauit Iſaac. Et cum ali‑quantulum creuiſſet puer: et cum Iſmaele luderet: per‑pendit Sara quod Iſmael de ludo idola finxerat. Et Iſaac ad ea colēda prouocabat: vnde a viro inſtitit: vt ancillam cum filio a ſe eiiceret: ne filius innocens Iſ‑maelis malitia fedaretur. Superuixit autē Sara na‑to Iſaac annis. xxxvii. Et cum eſſet annorum. cxxvii. mortua eſt: et a viro ſepulta in Hebron in ſpelunca du‑plici: quam Abraham emit in perpetuam ſui et ſuorū poſſeſſionem ſepulchri: hec vnde ſupra.

¶ De ſancto Melchiſedech rege. Cap. xc.

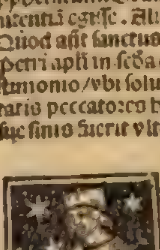
Melchiſedech rex Salem: que poſtea dicta eſt Hieru‑ſalem cui apoſtolus Paulus ad He‑bre. vii. ſanctitatis teſtimonium per‑hibet: et pleriſq; ſacre ſcripture locis ſanctiſſimus nominatur. Cuius ta‑men genealogia ſecundum Apoſto‑lum ſubticetur: xp̄m in hoc prefigu‑rans: qui ſcd̄m humanitatem patre caruit: et cuius ſm̄ diuinitatem gene‑rationis narratio narrari nequiuit. Hunc tamen Hebrei autumāt Sem filium Noe fuiſſe et vſq; ad Iſaac tēpora vixiſſe: et omnes primogenitos a Noe vſq; ad Aaron ſacerdotes extitiſſe: qui in conui‑uiis et oblationibus populo benedicebant: et primoge‑nita recipiebant. Siue autem melchiſedech idem qui et Sem fuerit: ſiue alter extiterit: hoc ex diuina pagina expreſſum habemus: q; rex et ſacerdos fuit: qui et pa‑nem et aliis inuſitatum ſacrificium deo in pane et vi‑no obtulit: cui etiā Abraham vti vero dei omnipoten‑tis ſacerdoti decimas exoluit. In quib' omnibus chri‑ſtum expreſſius deſignauit: qui et rex iudeorū et hieruſa‑lem ex regis Dauid carne progenitus fuit: quē et magi ab oriente venientes vt regem iudeorū adorent: et Pila‑tus imperii Romani vicarius in titulo cruci ſuperpo‑ſito regem iudeorū affirmat. Hic etiā ſacerdos verus extitit ſacrificiū ſui corporis et ſanguinis immaculatus ſub ſpeciebus panis et vini deo offerens: oblationēq; et melchiſedech prefiguratam adimplens. De quo pater eius ſecundū carnē Dauid prophetauerat dicens. Tu es ſacerdos in eternum ſecūdū ordinem melchiſedech. Ablato enim ſacerdotio Aarō qd̄ fuit ad tempus ſacer‑dotiū melchiſedech in xp̄o innouatū eternaliter confir‑mat. Cui etiā vt vero et legitimo ſacerdoti omnis lai‑corum decimatio perſoluenda debetur: et per cōſequēs eius vicariis in eccleſie regimine ſubſtitutis: qui et eius eidem ſacrificiū adminiſtrant. Quomodo autē melchi‑ſedech aut qua morte vel vbi: ſeu quo tp̄e vita exceſſerit ignoratur: immo q; aliquā mortuus ſit omnino ſilentio pre‑terit. In hoc etiā xp̄i ſacerdotis typū repreſentās q; et ſi in carne aliquū paſſus fuit immortalis tū ex reſurrectiōe fact' nunq; decetero moritur' ab eccl'ia predicatur.

¶ De ſancto Loth. Cap. xci.

Loth fili' Arā fra‑tris Abrahe naturalis: Abrahe ve‑ro fili' adoptiu' fuit: eiuſq; Sarai ſo‑ror idem Abrahā in coniugium ac‑cepit. Hic cum adoptiuo patre et na‑turali patruo de Aram in terrā Cha‑naā progreſſus eſt: et poſtmodū ab eo diuiſus habitauit in oppidis ſodo‑morū vt dictū eſt ſupra. Hic etiā cum ipſis regibus Hodor Laomor He‑lamitarū rege captus ab Abrahā re‑demptus eſt. Cū autem dn̄s propter vitiū abhomina‑bile ſodomiticū quinq; ciuitates ſodomorū: id eſt ſodo‑mā / gomorrā / adamā / ſeboiz / et ſegor ſubuertere decre‑uiſſet q̄ in cōfinio arabie et paleſtine poſite erant. Loth Abrahe nepotē ꝓpter eius iuſtitiā et Abrahe preces ſal‑uare diſpoſuit. ¶ Venienteſq; duo angeli ſodomorū ve‑ſpere miſſi a deo ad ei' ſententiā exequendā apud Loth hoſpitati ſunt. Quos ſodomite iuuenes putātes et eis abuti volētes ad domū Loth inſultū fecerūt vt viros ad ſe educeret. Quos ille deſeuire ſtudēs duas filias ſuas virgines deſpōſatas quidē: ſed nondū a viris cognitas eis illudēdas tradere voluit. Quo illi renuētes et vt iuue‑nes ſibi daret inſtātes: ab eiſdē āgelis cecitate percuſſi ſunt: ita vt ianuas videre nō poſſent. Tūc angeli emiſe‑rūt Loth de ciuitate cū duab' filiab' et vxore duob' ge‑neris ſuis exire nolētibus: et ꝓpter Loth pepercit dn̄s ciuitati ſegor: ne cū aliis ſubuerteretur: ad quā Loth decli‑nare ꝓpoſuit: forte quia minor erat aliis quatuor ſub‑uertēdis: vel minus peccauerat. Admonueruntq; ange‑li Loth ne quis eorū poſt tergū reſpiceret. ¶ Cū autē ſol ortus fuiſſet: et Loth in ſegor introiſſet: ſubuertit deus quatuor ciuitates reliquas ſodomorū cū paruulis: mu‑lierib' et pecudib' et oib' hoib' exiſtentib' in eis: q̄ ſul‑phure et igne celico cōbuſte ſunt: et in fauillam redacte. Reſpicienſq; vxor Loth poſt ſe verſa eſt in ſtatuam ſalis. Cū autē nec etiā in ſegor Loth ſe tutum reputaret: aſcē‑dit et habitauit in monte: vbi duab' noctib' a duabus filiab' ſucceſſiue inebriatus cū eis concubuit: et vtraq; ip‑ſarū ex eo filium genuit. Maior filiū ſuū vocauit moab: ipſe eſt pater moabitarū: minor vero ſuū natum appella‑uit amon: ipſe eſt pater amonitarū. Nec peccauit Loth cū filiab' coeundo: q; ipſas nō cognoſcebat: cuius pec‑caſſet ſe inebriādo: vel forte nec etiā i ebrietate deliquit: q; virtutē vini noue regionis nō cognouit ſicut nec Noe qn̄ inebriatus eſt. Forte etiā filie minus peccauerunt q; nō cōcupiſcentia ducte: ſed vt ſaluarēt ſemē de patre cō‑cumbēdi ſecum modū inuenerunt: putātes oēs hoies mundi ſicut et ſodomitas incendio periſſe: et ſicut alias diluuio audierant eſſe factum. Potiſſime q; ſecundum diluuiū ignis extitiſſe putabāt: qd̄ futurū intellexerant ꝓphetatum. Si aūt Loth peccauit credēdū eſt ipſum pe‑nitentiā egiſſe. Alioquin in ſctōrū collegio nō poneret. Quod aūt ſanctus notandus ſit nō ſolū ex teſtimonio Petri apl'i in ſcd̄a ep'la. c. ii. ꝓbatur: ſed etiā ex Geñ. te‑ſtimonio / vbi ſolus ipſe iuſtus inter cunctos vni' ciui‑tatis peccatores hoies nominatur. Quo autē aut qn̄ vite ſue finis fuerit vlterius non legitur. Hec vnde ſupra.

¶ De ſancto Iſaac patriar‑cha. Cap. xcii.

Iſaac patriarcha Abrahe filius q; in ſanctorū patrum catalogo ſcribitur eccleſiaſtici xliiii. p̄ repromiſſionē anno centeſimo pr̄is natus octauo die circunciſus a deo ... tantū dilectus fuit: vt tentans pa‑trem de eodē ſibi exhibere holocau‑ſtū mādaſſet: et eius obediētia propa‑lata pro ipſo arietem commutaſſet.

et eſt a morte reſeruaſſet: que omnia in Abrahe legenda ſuperius dicta ſunt. Cum ergo Iſaac eſſet annorum .xl. et Rebeccā Bathuelis filiā duxiſſet vxorem vt iā pretactū eſt: in geraris peregrinat⁹ eſt: et fedus cū abimelech iuramento firmauit: et dn̄m ſibi pollicētem que et patri ſuo ꝓmiſerat audiuit. Cum ergo Rebecca vxor eius .xx. fere annis ſterilis extitiſſet: orante pro ea viro ſuo vt impleretur ꝓmiſſio: tādē duos geminos concepit. Quorū mutua colliſione adinuicem afflictionē in vtero ſuſtinuit. Conſultoq̄ dn̄o et accepto de duobus populis ex eis naſcituris diuino oraculo: geminam prolem edidit anno Iſaac .lx. Primo egreſſus rufus et hiſpidus dictus eſt Eſau qui et Edon a quo gēs idumeorū. Scd̄o natus dictus eſt Jacob: q2 plantam fratris manu tenebat: qui poſtea iſrael nominatus eſt: a quo iſraelite: qui nunc iudei deſcenderūt. Cum ergo adoleuiſſent Eſau factus eſt venator: et Jacob agricola et paſtor in tabernaculis habitabat. Pater diligebat Eſau: q2 primogenitꝰ erat: quia de venationibus eius veſcebatur libēter. Mr̄ vero diligebat Jacob pro eius ſimplicitate ac etiā diuina inſpiratione. Cum autē Jacob lēticulā coxiſſet: et Eſau laſſus de agro rediret: et de pulmēto fratris peteret. Illeq̄ ſibi dare recuſaret: vendidit ſibi Eſau primogenita ſua: et parui pendens: et ſe moriturū putans nc inſtanti comederet: deditq̄ ſibi primogenita ꝓ edulio lentis: et iurauit talem vēditionē ſe ratā habiturum. Et quia lenticula ſuīna erat: et hebraice Edom fuluū dicit: extunc Eſau vocatus eſt Edon. Erāt aūt primogenita dignitates quas habuerāt primogeniti in cognationibus ſuis vſq̄ ad Aaron: videlicet veſtes ſpeciales quibus induebant tantum in ſacrificiis offerendis: et receptio finalis bn̄dictionis a patre. Ipſe vero in ſolennitatibus et coniugijs benedicebat minoribus: et in his duplam ciborū benedictionem percipiebat. Similiter et in diuiſione hereditatis: nec peccauit Jacob fratrem eſurientē nō reficiendo gratis ſecundū gregorium: q2 laborabat ille vitio gule nō nature neceſſitate. ¶ Cū autē ſenuiſſet Iſaac et videre nō poſſet: mādauit Eſau primogenito ſuo de venatiōe ſibi cibos parari anteq̄ moreretur vt ſibi bn̄dicere poſſet. Quo ad venandū egreſſo iuſſit Rebecca Jacob filio ſuo vt ſibi afferret duos hedos optimos: ex quib⁹ eſcas gratas faceret patri ſuo vt ſibi pro Eſau bn̄dictionem daret. Et cū ille ex hoc ſe deprehendendū dubitaret: et fortaſſe maledictionē pro benedictione recepturū: proteſtata eſt mater q̄ talis maledictio in ſuū caput verteretur: dūmodo iuſſa per filiū cōplerentur. Quod cū Jacob perfeciſſet: paratis cibis induit Jacob veſtibus Eſau valde bonis: quibus vt dictū eſt primogeniti vtebantur. Pelliculaſq̄ hedorū manibus et collo circūdedit: vt ſimilitudinem fratris qui piloſus erat exprimerent. Jacob ergo cibis acceptis: et patri Iſaac allatis cum ipſum minime cognouiſſet de cibis comedit et palpato illo putans Eſau Jacob poſtmodū benedixit. Egreſſo igitur Jacob venit Eſau et cibos patri intulit ac benedictionem petijt. Quo audito expauit Iſaac vehementi ſtupore: et in hac extaſi vidit in ſpiritu vt ait comeſtor a dn̄o hoc factū eſſe et ſignificationem pie fraudis intellexit: et ideo nō iraſcēs qd̄ fecerat cōfirmauit. In hoc aūt facto vt ait Grego. nō peccauit Jacob nec per fraudē benedictionem primogeniture ſurripuit: ſed ſibi debitam accepit: quam alias ꝓ lentis edulio a fratre cōparauit. Nec falſo dixit patri ſe eſſe Eſau: quia erat ipſe nō ꝑſona: ſed primogeniture dignitate ſicut Johānes helias nō natura ſed virtute. Benedictus eſt autem nō ſecundū intentionē patris que ad Eſau erat: ſed ſecundū virtutē verborū que proferebat. Sicut ep̄s qui ordinauit clericū alienū quem credidit eſſe ſuū et tamē vere eſt ordinatus. ¶ Superuixit autē Iſaac poſt natos Eſau et Jacob annis .cxx. Et ſic annorū .clxxx. ſenex et plenus dierū mortuus eſt. Et ſepelierunt eum filij ſui in ſepulchro paterno: qd̄ eſt in hebron in ſpelūca duplici de qua dictū eſt ſuperius. Hec ex libro Gen. a .c. xxv. vſq̄ ad .xxviij. et ex dictis Hieronymi/ Joſephi et comeſtoris: atq̄ ex cronicis Guilelmi.

¶ De ſancta Rebecca. Cap. xciij.

Rebecca filia Bathuelis filij nachor fratris abrahe et Iſaac neptis ex auūculo. ꝓgenuit eidem Iſaac in vxorē diuina diſpenſatione queſita fuit: vt ſuperius in geſtis Abrahe cōtinetur. Hec multo tēpore ſterilis duos poſtmodū geminos edidit natos Eſau videlicet et Jacob. Et q2 naturale eſt vt mater ſemper predilig at quem pr̄ min⁹ amat. Rebecca Jacob predilexit: atq̄ Iſaac reſpectu Eſau quodāmodo contempſit. Et de matris cōſilio ac prudētia ſumma adhibita cautela minor maioris bn̄dictionem accepit vt ſuperius dictū eſt. Eadēq̄ circumſpectione Jacob ab Eſau ira ſaluauit dum ipſum ad tempus ad labā auunculū ſuū et ipſius Rebecce germanum in meſopotamiā tranſmiſit vt mortem euaderet: quam ſibi fuerat Eſau cōminat⁹. Quo apud labam cōmorante per annos .xx. vt dicetur anteq̄ inde rediret: Rebeccam deceſſiſſe creditur: quo autem tempore vel quomodo ſcripture textu ſilentio preteritur.

¶ De ſancto Jacob ſiue iſrael patriarcha. Cap. xciiij.

Jacob qui et iſrael patriarcha Iſaac filius et ipſe ſanctorum patrū catalogo ſcriptus eccleſiaſtici .xliiij. anno prīo .lx. cuius Eſau cōgenitus eſt. Hic poſtq̄ fratris benedictionē diuina diſpenſatione ſurripuit: vt ſupra primo dictū eſt a fratre exoſus de cōſilio matris ad labā auunculū ſuum in meſopotamiā cōfugit: vbi in itinere iuxta luzam dormiens: ſcalā e terra ad celum erectā per quā angeli aſcendebant et deſcendebāt: vidit et dn̄m ſummitati ſcale innixum ſibi terrā et benedictionē ſemini promittentē audiuit. Perueniens aūt ad labam xxx. eidem annis pro duabus filiab⁹ ſuis Lia et Rachele ſeruiuit. Cum enim labā cum Jacob ꝓpigiſſet vt ſibi .vij. annis pro filia ſua minore Rachele: quā ipſe amabat ſeruiret. Et cōpleto ſeruitio .vij. annorū Jacob vxorem ſuā expeteret: labā nuptiis celebratis nocte Liam filiā ſuā maiorem in thalamo collocauit cui ancillā zelphā tradidit: cum qua Jacob Rachelem arbitrans nocte dormiuit. Cum aūt mane Liā cognouiſſet: et de hoc ſocero cōqueſtus eſſet excuſauit ſe labā non eſſe de more patrie: vt minores filie ante maiores nuptui traderētur. Promiſit quoq̄ ſibi poſt .vij. dies Rachelā daturū: et ſic Jacob vtraſq̄ ſorores habiturum pro ſeruitio .vij. aliorum annorū futurorū quo ſibi ſeruire debuiſſet: completaq̄ hebdomada eidem Rachelē tradidit: cui ancillā Balam noīe dedit. Jacob quoq̄ ſocero .vij. aliis annis ꝓ Lia iam obtēta ſeruiuit. ¶ Genuitq̄ Jacob .xij. filios ex vxorib⁹ et earū ancillis. Ex Lia habuit Rubē/ Symeon/ Leui/ Judā et Iſachar/ et Zabulon/ et vnā filiā noīe dinā. Ex ancilla Lie zelpha/ Gad/ et Aſer. Ex ancilla Rachelis Bala/ Dan/ et Neptalim. Ex Rachele/ Joſeph/ et Beniamin. Finitis vero .xiiij. annis ſeruitij ꝓ vxoribus ſuis Jacob a labā diſcedere voluit: ſed labā adhuc ipſo requirēte ꝓ alio ſeptēnī ſeruitio Jacob remanſit: poſtulauitq̄ Jacob pro precio quicquid naſceret varij coloris ex gregibus: quos paſcebat: qd̄ annuēte labā Jacob nouā nature ſtropham cōmentatus cōtra naturā arte naturali pugnauit: virgas .ſ. varias in canalibus ponens: et in feruēte die dū ad potandum inde pecora pergerent: et accēderent ad coitum oues et capras aſcendi faciens: et talia ſemꝰ cōciperēt: qualia

vmbras arietū ⁊ hircoꝝ ſupra ſe aſcēdētiū in aquis cō-
ſpicerēt. Uarius eīn erat color: vmbrarū. Sicq; multitu-
dine agnorū ⁊ hedorū varij coloris naſcētiū. Jacob vl-
tra modū ditatus eſt. ¶ Jacob igitur Joſeph nato cō-
pletis annis .xx. apud Labā nec valēs .xxj. perficere p-
pter nequitiā labā qui mercedem eius pluries mutaue-
rat cū vxorib⁹ ⁊ filiis ⁊ ſubſtātia ſua clam diſceſſit. Quē
labani iratus perſecutus eſt cum cognatis ⁊ amicis: ſz
ipſum dño cohibente ne Jacob noceret: inito ſecum fe-
dere reuerſus eſt in pace filiabus et nepotib⁹ deoſculā-
tis. ¶ Jacob vero ceptū iter peragens angelos dei con-
fortantēs ſe cōtra fratris ſui eſau irā quam valde time-
bat obuios habuit et ante aurorā cum ſibi apparente
angelo lucta dimicauit qui et eius femoris neruū teti-
git: ⁊ ſtatim emarcuit: ⁊ nomen Jſrael impoſuit atq; q
cōtra fratrem inuictus ſtaret: eidē predixit. Jacob vero
ad placādum aium fratris munera ſibi per nūcios mi-
ſit: ipſe aūt ſubſequēs filios ⁊ vxores ac familiā ⁊ iumē-
ta in duas turmas diuiſit. Cui eſau cū quadringentis
armatis occurrēs ⁊ munera eius recuſans: ipſum cum
vxorib⁹ et filiis ſuis amabiliter cū amplexu ⁊ oſculo ac
fletu ſuſcepit ⁊ in ſeyr reuerſus eſt. ¶ Trāſacto vero ior-
dane Jacob habitauit in agro ſichē: quem emit a rege
emor. Et tunc Dina filia eius egreſſa vt mulieres regio-
nis videret: corrupta eſt a ſichem filio emor. ¶ Quam
poſtmodū in cōiugiū petens ſymeon ⁊ leui doloſe ege-
rūt: vt filius emor cū patre ⁊ populo iuxta ipſorū ritum
circunciderenī: aſſerentes ſe ſororem incircūciſo homi-
ni copulare nō poſſe: qd ſi facerent nedum dinam filio
regis promiſerūt tradere: ſed etiā cū eorū populo con-
nubia cōfederare. Cum aūt oēs mares circunciſi fuiſ-
ſent: ⁊ pre dolore inciſionis tertio die in lectis iacerent.
Symeon ⁊ leui arreptis gladiis vrbē aggreſſi ſunt: cun-
ctiſq; maribus interfectis cetera diripuerunt. Unde
territus Jacob propter incolas terre: ſed cōfortatus a
dño receſſit. Perueniēſq; Bethel edificauit altare: iux-
ta id qd pri⁹ in itinere meſopotamie dño vouerat: ibi-
dē obtulit holocauſtum. Egreſſus igitur Jacob de Be-
thel venit verno tpe ad terrā q ducit effratā .i. bethleē.
Ibiq; cū Rachel filiū peperiſſet: ⁊ pre dolore part⁹ mo-
reretur: vocauit eū Bennoni .i. filius doloris. Pater ve-
ro vocauit eū Beniamin .i. filius dextere. Ibiq; Rache-
le ſepulta. Jacob peruenit ad terras chanaā. Et cū eſſet
annorū .cxx. patrē ſuū Jſaac mortuum ſepeliuit. Erat
aūt Jacob annoꝝ .xcj. qū genuit Joſeph. Et cū eſſet Jo-
ſeph annorū .xxxix. Jacob deſcendit in egyptum in ani-
mabus .lxx. qui tūc erat .cxxx. annorū, vt in proximo di-
cet. Qui poſtea vixit in egypto annis .xvij. Et ſic Jacob
annorū .cxlvij. vidēs appropinquare obitū ſuū vocauit
Joſeph filiū ſuum adiurās eum vt ipſum ſepeliret: vbi
Abraham ſepultus fuerat. Conuocatis autem omni-
bus filiis ſuis benedixit eis ac prophetice multa vētura
predixit de diuiſione terre promiſſionis ad literam: ⁊ de
futuro ſtatu duodecim tribuū: apertiſſime aūt de xpo
eiuſq; aduentu. Et poſt hec in pace dormiuit: quē filij aſ-
ſumentes portauerūt in Hebron: ⁊ ibi eundē ſepelierūt
cū patrib⁹ ſuis. Hoc ex Geneſi a .c. xxviij. vſq; ad .xxxvij.
⁊ ex aliis libris quibus ſupra.

¶ De ſancta Rachele. Cap. xcv.

Rachel filia La-
bā filij Bathuelis filij nachor fratris
Abrahe et Jacob neptis et auunculo
procreata in vxorē Jacob diuina diſ-
penſatiōe a prē tradita eſt. Pro qua:
vt ſupra proxime dictū eſt: Jacob La-
ban ſeruierat ſeptē annis. Et videbā-
tur ſibi dies pauci pre amoris ma-
gnitudine qua ipſam adamauit. Nā
ſororē Liam quaſi coactus accepit.
Quia tā die inſtituta exigit vt minus
accepti in aliquo ſubleuenī. Videns deus q Jacob Ra-
chelē ꝑdilegeret: ⁊ a multo tpe ſterilitate dānauit: Liam
aūt multis filiis fecūdauit. Cum aūt cōtemplatione fi-
liorū amor lie ſororis dilectioni adequatus eſſet in Ja-
cob, tunc et Rachel parere cepit. Peperitq; primū Jo-
ſeph Jacob iam .xcj. anno etatis agente: vt Joſeph⁹ tra-
dit. Poſt quem annis duodecim genuit Beniamin ⁊ in
puerperio deceſſit: quā Jacob in effrata que eſt Bethleē
vbi ⁊ filiū pepererat, ſepeliuit: ⁊ titulū eius deſcriptio-
nis deſuper appoſuit. Prefate tres ſctiſſime matrone: ſci-
licet Sara Rebecca ⁊ Rachel in multis ſacre ſcripture
locis cōmemorant: ⁊ earū celebris ſanctitas recolitur.
Specialiter autē Petrus in prima epiſtola .c. iij. de ſan-
ctitate ſare mētionem facit: ⁊ ipſius ⁊ ceteras cōmendare
in ghe videat: propter qd merito in ſanctarum mulie-
rū catalogo deſcribunī: que tantorū virorum cōiuges
⁊ tantorū filioꝝ meruerunt eſſe genitrices. Joſeph⁹ etiā
eas inter ſanctas hebreorum matres ſummo pre ceteris
commemorat. Hec omnia vnde ſupra collecta ſunt.

¶ De ſanctis duodecim patriarchis filiis
Jacob. Cap. xcvj.

Duodecim patriar-
che filij Jacob: a qb⁹ .xij. trib⁹ Jſrael
deſcenderūt: ab eodē et duabus eius
vxorib⁹ Rachele et Lia: ⁊ duabus an-
cillis Zelpha et Bala pgeniti fuerūt:
quorū nomina hec ſunt: Ruben: Sy-
meon: Leui: Judas: Jſachar: Zabulō
Gad: Aſer: Dan: Neptalim: Joſeph: ⁊
Beniamin. Hos enim in ſanctorū nu-
mero ponendos inducūt: nō ſolū pa-
terna ſanctiſſima merita: quorum illi
imitatores fuiſſe creduntur: ſed etiā eorū in multitudinē
filiorū Jſrael innumera generatio diffuſa. Qd vt ipſorū
ſanctitas plenius innoteſcat ex oi tribu eorū duodecim
milia ſignatorum in Apocalypſi deſcribuntur: vt ſic ex
electis filiis parētes eorū ſancti comprobenī. Excepta
ſola tribu Dā que ideo in nouo teſtamento repellitur:
nō ex vlla progenitorū culpa: ſed qz ex ea xpo cōtrarius
antichriſtus naſciturus ē. Uerū ⁊ ſi ex eiſdē patriarchis
aliqui peccauerūt in aliquo vtpote Ruben qui patris
cōcubina abuſus eſt: vel forſitan oēs qui Joſeph iniuſtum
in egypto vēdiderūt: pie creditur eorum culpas aū mor-
tem per penitentiā fuiſſe deletas: vt patrū veſtigia imi-
tātes omnes ex hac luce ſine delicto migrarent. Confir-
matur etiam hec opinio ex duodecim teſtamentis ipſo-
rum: que in hebreorū codicibus reperta nuper in lati-
num tranſlata ſunt: que Uincētius in ſpeculo ponit. In
quibus de aduentu chriſti ⁊ articulis humanitatis tot
⁊ tanta myſteria vaticinata continentur: vt videanī di-
uino afflati ſpiritu. non futuram prophetiā prediriſſe.
ſed tranſactam hiſtoriam texuiſſe. Et potiſſime in hoc
concordantes: q xpo dñs de tribu Juda fuerat naſcitu-
rus: ipſas duas trib⁹ pre ceteris extollēs: ⁊ in hoc Chri-
ſto regnum ⁊ ſacerdotium attribuentes. Necq; eīn arbi-
trandum eſt tantam diuini ſpiritus afflationem in re-
probatos homines eadem ſacramenta ſic vnico ore p-
phetantes: potiſſime mortis tēpore concurriſſe. ¶ Om-
nes autem patriarche ſicut cum patre Jacob in egypto
intrauerunt. ſic ibidem vitam finierunt. Ex iſtis vt di-
ctum eſt duodecim tribus filiorū Jſrael dicte ſunt in-
ter quas prius tribus Ruben ex eo q fuerat primogeni-
tus ceteras dignitate precellere debuiſſet: tū tribus Ju-
da eius locum obtinuit: ⁊ ideo merito regnum accepit:
quia aperto rubro mare filiis Jſrael tranſituris: ⁊ cun-
ctis intrare dubitātibus: prior tribus Juda mare trāſ-
iuit: ⁊ ceteris tranſeundi audaciam prebuit. Poſt hanc
ſecunda tribus leui merito preficitur: quia ipſa ſola ex
omnibus diuina vocatione ad ſacerdotium ſublima-
tur. Et quia ex omnibus fratribus ſuis leuite ſepara-
ti fuerant: vt de ſacrificiis et oblationibus ceterorum
vitam ducentes ſortem hereditatis cu in aliqo non ac-

iperent: ita ꝙ ſolū tribꝰ vndecim remanebāt. Idcirco tribus Joſeph in duas ſubdiuidit̄ que ex duobꝰ filijs effraim ⁊ manaſſe deſcenderūt: vt numerꝰ duodenariꝰ impleret̄ ⁊ vt tribꝰ Joſeph cuiꝰ occaſiōe ceteris fratribus tāta bona prouenerant: duplici portiōe ditaretur. Ideoq; tribꝰ Joſeph inter ceteras nō nominat̄: ſed loco eiꝰ due tribus videlicet effraī ⁊ manaſſe ſurrogantur.

¶ De ſancto Joſeph patriarcha. Cap. xcvij.

Joſeph p̄triarcha

Jacob filius ex Rachele in ſanctorū patrū catalogo eccleſiaſtici. xliiij. ⁊ primo machabeorū. ij. ſpāliter noīat̄. Qui pri dilectiſſimus: eo ꝙ in ſenectute genitꝰ: cū annorū. xvj. paſceret gregē: inuidiā fratrū ſuorū incurrit: tum propter familiarē patris erga ſe dilectionem: tum propter ſomniorū narrationē. Viderat eni ſomnia: ꝙ fratrū manipuli ſuū in agro adorarēt: ⁊ ꝙ ſol ⁊ luna ⁊ ſtelle vndecī ſe ſimiliter honorarēt: qđ pater exponēs Joſeph a fratribꝰ ꝑdixerat adorādū. ¶ Cū igit̄ a patre ī Sichen: vbi fratres paſcebāt pecora mitteret̄: ipm in tunica talari nudatū depoſuerūt in ciſternam ſichen: ⁊ deinde ꝯſilio iude extractū iſmaelitis triginta argēteis vēdiderūt. Tunicā aūt ipſius in ſanguine hedi tinxerūt: ſimulanteſq; illū a feris occiſum eandē patri miſerunt. qui ipſum interfectū exiſtimans incōſolabiliter omni tpe deflebat. Madianite vero qui ⁊ iſmaelite Joſeph in egypto vendiderūt phutiphari Eunucho magiſtro milite Pharaonis. Hic habuit vxorē ⁊ liberos: nōdum enim eunuchus factus erat. Nam ⁊ Joſeph poſtmodū duxit vxorem eius filiā: qui eunuchus factus ad ſacerdotium fuit promotus. ¶ Tradūtq; hebrei: ꝙ ipſe phutiphar videns Joſeph elegantem emit eum: vt ſibi miſceretur. Dñs autem cuſtodiens Joſeph: adeo illum infrigidauit: vt deinceps tanꝙ eunuchus impotēs ad coitum fuerit propter qđ et eunuchus dicitur. Videntes autem eum deropbanti arefactū de amore ſuo ipſum pōtificem heliopoleos: que poſtea fuit damiata creauerunt. Phutiphar autem ꝙuis cum Joſeph peccare non poſſet. ipſum tamē diligens in tantum honorauit: quod omni domui ſue illum prefecit. Cum autem vxor eiꝰ iniecīſſet oculos in Joſeph quadam die dum eſſet in camera ſolus. illa ingreſſa apprehendit pallium eius: ⁊ eum ad concubitū inuitauit. Sed Joſeph iratus relicto pallio in manu eius effugit. Illa vero contemptam ſe videns: ī argumentum fidei retentum pallium: oſtendit viro redeunti: accuſans Joſeph quod ipſam voluiſſet violare. Qui verbis vxoris credulus: vinctū Joſeph tradidit in carcerem regis. Ubi etiā poſt dies aliquod retruſi ſunt a rege princeps pincernarum et piſtorū negliter ex culpa ipſorum. Qui cū ambo nocte vna ſomnia vidiſſent: ⁊ ea Joſeph interrogati narraſſent. principi pincernaꝝ qui dixerat ſe vidiſſe: ꝙ ex vite trium propaginū vuas exprimens in calicem Pharaonis paculuꝫ regi dabat: expoſuit Joſeph: ꝙ poſt dies tres ſuo fuerat officio reponendus. Principi vero piſtorum dicenti ꝙ viderat ſe tria caniſtra panibus referta geſtare: aueſq; ex eis comedere: exponuit ipſum poſt tres dies in patibulo ſuſpendendum: carneſq; eius ab auibus lacerandas: que omnia: vt predixerat: rei probauit euētus. ¶ Poſt duos annos vidit pharao ſomnium: ꝙ ſeptem boues craſſe de fluuio aſcendebāt: quos ſequebantur ſeptē alie macilēte priorum pinguedinem deuorantes. Septem quoq; ſpice plene ⁊ vberes pullulabāt: quas ſequebātur alie ſeptem tenues et arentes priorum pulchritudinem abſorbentes. Cumq; ſapientes egypti ſomniū regi interpretari neſcirent: ad ſuggeſtionē pincerne Joſeph Recordati Pharao Joſeph educto de carcere ſomnium retulit: qđ ille ſibi expoſuit. Dicens ſeptem annos fertilitatis nimie in orbe venturos: quos ſubſequentur alij ſeptem ſumme ſterilitatis. Conſuluitq; regi vt prouideret virum: qui quintam partē frugū tpe ſterilitatis in horreis cōgregaret: ⁊ tēpori future poſtmodum famis reſeruaret. Rex ergo miratus in Joſeph ſomnij ſolutionē: ⁊ cōſilij diſcretionē cōmiſit ei huiuſmodi diſpenſationē: faciens eum totius egypti ducē ⁊ principē cū eſſet annorū triginta. Primo igitur ⁊ fertilitatis anno venit Joſeph vt congregaret frumēta in fines Helioſpoleos: ideſt Damiate. ⁊ diuertit ad domū phutiphařis: qui ipſum emerat: ⁊ per dolum vxoris carcerat: qui princeps et ſacerdos regionis Helıopoleos factus fuerat. Huius filiam Aſeneth virginem dedit pharao ioſeph in vxorem. ex qua nati ſunt ſibi duo filij Manaſſes ⁊ Effraim priuſꝙ anni ſterilitatis venirent. ¶ Trāſactis igitur annis vbertatis ⁊ grano collecto: venerunt anni inopie: ⁊ ceperūt tam egyptiorum: ꝙ aliarum prouinciarum populi concurrere ad ioſeph pro frumētis emēdis. vnde ⁊ exinde infinitā pecuniā cōgregauit ⁊ in arcis regis repoſuit. Inter hec venerūt in egyptū de terra chanaan. x. fratres ioſeph: beniamin cum patre relicto: pro frumentis emēdis: qui ad ioſeph intrantes eū adorauerūt: quibus ille cognitis durius locutus eſt ⁊ dicens eos exploratores eſſe: eoſq; diebus aliquibꝰ in vinculis mancipauit. Illi vero ſe excuſantes omnem ſuam progeniem narrauerunt. et inter alia fratrem aliū beniamin domi relictum ſe habere dixerunt. Quod Joſeph audiens ſymeonem detinuit: ceteros vero cum cibis dimiſit iurans ꝙ fratrem illorū nunꝙ dimitteret niſi beniamin ſibi adducerent: vt ſic illos verum dixiſſe comprobaret. Qui redeuntes omnia patri narrauerūt ⁊ eum noua triſticia affixerunt. Cōſumptis ergo triticis de mandato parentis: iterum pro alijs emendis in egyptum deſcendūt: ⁊ ꝙuis dudū iacob recuſante bēiamin ſecū adducūt. venienteſq; ad ioſeph cū adorauerūt ei beniamin ſibi preſentauerunt ⁊ munera ſecum delata obtulerūt. Quos ille ad conuiuiū inuitauit: ⁊ ſymeonem eductū cum fratribꝰ diſcūbere fecit. Factoq; mane diſpenſatori ſuo mādauit: vt eis frumētum tribuat: ciphūq; ſuum in ſacco iunioris abſcondat. Quod cū factum eſſet: ⁊ illi de ciuitate exiſſent: fecit eos inſequi ⁊ teneri eo ꝙ ciphū principis rapuiſſent. Quod dū negarent ⁊ apertis ſaccis omnibus granū effuſum eſſet: repertus eſt ciphus in ſacco beniamin: ⁊ illi omnes vincti ad Joſeph reducti ſunt. Cum aūt eos Joſeph de cōmiſſo furto durius increparet ⁊ ſolū bieniamin vti culpabilem ceteris dimiſſis in ſeruum retinere vellet. Judas propius accedens: eidem cum lachrymis expoſuit: qualiter puerū a patre in fidem ſuam ſuſceperat: ⁊ pro puero miſericordiam poſtulabat: ſupplicās illū ad patrē remittendū: ⁊ ſe loco pueri in ſeruitium detinendū. Joſeph ergo ſe amplius cohibere non valens: alienis omnibus eiectis ſe cum lachrymis fratribꝰ innotuit omneſq; ſibi cū amplexibus reconciliauit: datiſq; muneribus ad patrem remiſit: eūq; cū omni familia et facultatibus ad ſe deferendum mandauit. Qui feſtinanter ad patrem redierunt: ⁊ ſibi per ordinem cuncta retulerunt. Audiens autem Jacob quod Joſeph filius eius viueret: ⁊ totius terre egypti dominator eſſet quaſi de graui ſomno euigilans deum benedixit. Quem dominus per viſionem confortauit. Qui mox ſurgens. ij. anno famis cum vniuerſa familia in egyptum deſcendit. Fueruntq; aīe. lxx. numero ipſo ⁊ Joſeph cū duobꝰ eius filijs computatis. ¶ Pharao igitur benignıſſime Jacob ſenem annorū. cxxx. ſuſcepit ⁊ ab eodem benedici voluit: deditq; ei ⁊ filijs ſuis terram geſſen vberrimam ad habitandū. Sicq; occaſione Joſeph Jacob et filij eius omnibus bonis egyti locupletati ſunt. Sepeliuitq; Joſeph patrē ſuum defunctum: vt ſupra dictum eſt in ſepulchro patrum ſuorū in hebron. Erat autem Joſeph annorum. xxxix. cū Jacob in egytum intrauit vbi ⁊ annis. xvij. ſupuixit. Sicq; ioſeph annos etatis

fue .lvj. agebat decedente genitore. Quo mortuo ſuperuixit annis .liiij. et vidit filios effraim in tertia generatione: filij quoqꝫ machir filij manaſſe nati ſunt in genibus Joſeph. Oblituſqꝫ omnium malorum que fecerãt ei fratres ſui mortuo patre eos benigne pertractauit: et predijs ac poſſeſſionibus ditauit. Et ad extrema deueniens fratribus predixit ꝙ deus eos viſitaret: et ad terram pro qua patribus ſuis iurauit illos reduceret. Adiurans eos vt oſſa ſua tunc ex egypto transferrent: et in paterno tumulo ſepelirẽt. Mortuuſqꝫ eſt Joſeph cum eſſet annorum .cx. et conditus aromatibus reſeruatus eſt in loculo in egypto. Hec de libro geñ. c. xxxvij. vſqꝫ ad finem: et ex alijs voluminibus quibus ſupra.

¶ De ſanctis effraim et manaſſe. Cap. xcviij.

Effraim et Manaſſes

patriarche filij Joſeph fuerũt qui tribũ eiꝰ in duas ſubdiuiſerunt. Quorũ primogenitus manaſſes anno .xxij. etatis Joſeph .ꝗ. genitus vero effraim anno .xxv. euiſdeꝫ etatis natus eſt. Effraim autẽ minor manaſſe maiori ꝓlatus eſt: q: ſemen eiꝰ magis excreuit: et populorũ multitudine: et regni dignitate. Nã regno iſrael in duo diuiſo: tribꝰ Effraim caput .x. tribuũ fuit cuius regni ſamaria in ipſa tribu poſita ciuitatis regalis multo tꝑe claruit: vnde et cũ Jacob morti appropinquaret: Joſeph filiꝰ ſuus manaſſem et Effraim ad eum adduxit: vt anteꝗ̃ decederet filijs ſuis benedictionẽ daret. Applicãſqꝫ illos ad Jacob manaſſem primogenitũ poſuit ad dexteram patris. Effraim vero minorẽ ad ſiniſtrã: cupiens vt pater maiori dexteram: minori vero ſiniſtrã ſuꝑ caput poneret. Jacob vero qui iã oculis caligauerat: nec luminibꝰ corporis nepotes videbat: ſpiritu tñ futura preuidẽs manus cãcellauit: et ſuper caput Effraim dexterã: ſuper caput vero manaſſe ſiniſtrã impoſuit: eiſqꝫ bñdixit. Quod Joſeph moleſte ferens dexterã patris de capite Effraim leuare et ſuꝑ caput manaſſe transferre nitebatᷣ. Cui Jacob reſpõdit ſe ſcire quid faceret: nã ꝙuis manaſſes magnus futurus eſſet: ipm tñ Effraim et ſeminis multiplicatiõe et honoris dignitate ꝓcelleret. Qui poſt aui et patris exceſſum in eorũ ſemine mirabiliter excreuerũt: et cũ ceteris patriarchis in egypto diem extremũ concluſerunt. Hec ex libro geñ. cap. xlviij. et ex alijs voluminibus quibus ſupra diſperſim collecta conſcripta ſunt.

¶ De ſancto Vedaſto epo. Cap. xcix.

Vedaſtus epiſcopus

attrebateñ. fuit. qui a beato remigio Remeñ. archiepo eidem vrbi in epiſcopũ ordinatus: cũ veniſſet ad portam ipſius ciuitatis: et duos pauperes vnum cecum: et aliũ claudũ ad elemoſynam ſedentes inueniſſet: facta oratione cecũ illuminauit. et claudum erexit. Cum autem in quadam eccleſia derelicta vepribus operta lupus habitaret: eidẽ mandauit: vt inde diſcederet: nec illuc vlterius redire preſumeret: qḋ et factum eſt. ¶ Deniqꝫ cum verbo et exemplo multos cõuertiſſet: quadrageſimo ſui epiſcopatus anno vidit colũnam igneam a celo in eius domum deſcẽdentem. Finemqꝫ ſuum poſt modicum futurum eſſe cognouit. Ac circa annum domini. Dc. in pace requieuit. viij. idꝰ Februarij. Cum autem corpus eius transferretur: audomarus quidẽ pre ſenio cecus, dolens ꝙ corpus ſancti videre non poterat. Mox lumine recepto corpus aſpexit: ſed poſt modum penſans hoc forte non eſſe anime ſue ꝓutile ad vetum lumen amiſit.

¶ De ſancto Amando epo. Cap. c.

Amandꝰ epṡ nobi

libus parentibus ortus monaſteriũ introiuit. Qui die quadam maximũ ſerpentem inuenit: quem ſtatim virtute crucis ad foueã inde nũꝗ̃ exiturũ ire coegit. Poſt hoc dũ Romã veniſſet: et in eccña ſancti Petri apli pernoctaret: cuſtos eccleſie ipſum irreuerenter foras proiecit. Cui poſtmodũ ante fores dormitanti beatus Petrꝰ apparuit: et ad gallias ipſũ redire mãdauit. Cui cũ ibidẽ regẽ Godobertũ de ſuis criminibus diu multũ admonitus increparet rex ipſum de regno ſuo eiecit. Cum aũt rex filium nõ haberet: et amandus ſibi oratione natum a dño impetraſſet diſpoſuit rex: vt eũ ab amando baptizari faceret. Queſito igitur ſancto et ad regẽ adducto proſtratus ad pedes eius rex veniã petiuit: et vt filium ſuũ quẽ precibꝰ ſancti dñm ſibi cõceſſiſſe nouerat baptizaret: inſtãtius poſtulauit. Ille vero primã de venia petitionẽ exaudiuit: ſed ſe ſecularibus negotijs implicari nolẽs ſecundã recuſauit. Tandẽ victus precibus annuit voto regis. Et cũ baptizaretur infans tacentibus cunctis reſpondit amẽ. ¶ Poſt hec ipſum rex in traiecteñ. epiſcopũ ſublimari fecit. Ubi cũ verbũ predicationis cõtemni videret in vaſconiã iuit. Et dum ibi predicaret: et quidam iaculator ipſum irrideret: cõtinuo a demone arreptus: et proprijs dentibus ſe diſcerpens: ꝙ viro dei iniuriã feciſſet confitetur et tandem mirabiliter moritur. Ibi etiam cecus quidã aqua lotionis manuũ eius oculis ꝑfuſus illuminatur. ¶ Cũ in quodam loco de voluntate regis monaſterium conſtruere vellet: et epiſcopus proxime ciuitatis hoc egre ferret: miſit ad eum famulos ſuos: vt aut ſanctum inde expellerent: aut doloſe occiderent. Qui venientes ei in dolo ſuaſerunt vt ſecum pergeret: et ſibi locum aptum ad monaſteriũ conſtruendũ oſtenderent. Qui malitia eorꝫ per ſpiritũ agnita ad cacumen montis cũ eis acceſſit: vbi eũ occidere diſponebant: eo ꝙ et ipſe martyriũ affectaret. Subitoqꝫ tanta pluuia et tempeſtate mons tegitur: vt ſe mutuo videre non poſſent. Qui ſe mori putãtes proſtrati veniam poſtulabãt: et vt eos viuos abire permitteret exorabãt. Ipſo em oratione fuſa: et mox ſerenitas illuxit: et epiſcopi ꝙ famulos amandus in pace dimiſit. Poſt que multa alia miracula faciẽs in domino feliciter obdormiuit. viij. idus Februarij circa annum domini. Dcc. tempore Heraclij imperatoris.

¶ De ſancta Dorothea virgine et martyre. Cap. ci.

Dorothea virgo et

martyr apud Ceſaream Cappadocie paſſa eſt. Cuius cũ due ſorores Chriſta et Calixta que in tormentis territe fuerant apoſtataſſent tradita eſt Dorothea virgo a iudice duabus ſororibus ſuis vt ipſius animũ ad deorũ ſacrificia inclinarent. Quas diuino nutu ſancta virgo verſa vice ad fidei veritatẽ reuocauit: et ad martyriũ animauit. Qua de re ipſe ſancte ambe in cuppaꝫ miſſe et in cõſpectu ſororis incenſe xp̃o animas tradiderunt. Dorothea vero in cataſtam leuata et palmis diutiſſime ceſa tandẽ data ſñia ad decollandũ ducta eſt. Que dũ ad paſſionẽ tẽderet: ſcholaſticꝰ quidẽ nole Theophilꝰ virginẽ irridẽdo rogauit: vt q: ad paradiſum ſponſi ſui pgere ſe dicerat: de ipſo paradiſo roſas ſibi aliquas deſtinaret: qḋ et illa ſpopõdit. Dũ autẽ iugulo feriẽda foret: aſtitit ei iuuenis cernẽtibꝰ multis q̄ eidẽ i ſinu ſuo tria mala et tres roſas ꝓſentauit: q̄s ſibi de paradiſo ſponſi ſui attuliſſe aſſeruit. Quẽ ſerẽ rogauit vt eas Theophilo deferat: qḋ et factũ eſt. Propter ꝙ cũ Theophilꝰ ro

tas inuiſas tempore hyemis aſpiceret: miraculum cõſideraſſet: cõuerſus eſt: et poſt decollationẽ virginis et ipſe tentus in equuleo leuatus ac diutius tortus tandẽ gladio cedẽte martyrium cõſummauit. Paſſa eſt aũt virgo xpi. viij. idus Februarij.

¶ De ſancta Dorothea virgine. Capi. cij.

Dorothea altera virgo apud Alexandriam tempore Maxentij / et Maximi imperatorum nata eſt. Que vt octauo libro eccleſiaſtice hyſtorie traditur nobili progenie orta xpo dño ſeruiebat: et votum virginitatis emiſerat. Sed maximin⁹ in partibus egypti exiſtẽs pudicitie hoſtis et fidei Chriſtianos mares ad deorũ culturã: virgines ad voluptatem obſcenã totis niſibus prouocabat. Dũ igitur virgo xpi ab eodem pro adulterio impeteretur: accepta dilatiõe timenſqꝫ virginitatẽ amittere: nocturno ſilentio clam aufugit: et heremum petens orationibus et ieiunijs multo tempore vacans in pace quieuit. Cui⁹ exemplũ multe virgines imitate ſunt. Hec ibi.

¶ De ſancto Moyſe abbate. Capi. ciij.

Moyſes abbas in deſerto de ſcythi penitentiã egit. Qui fratri a ſe petenti ſermonem dixit vt in ſua cella ſederet: et ipſa cum vniuerſa doceret. Cũ quidã frater ſenex infirmatus in egyptum vellet ire ne fratres nimis grauaret: prohibebat eum Moyſes abbas ne iret quia in fornicationẽ incideret. Qui contriſtatus eſt nimiũ tam infirmitatẽ ſuã qꝫ ſenectutem ſuã conſiderans. Et cõtra abbatis inhibitionem diſceſſit. Cui cũ virgo quedam ex deuotione ſeruiret ille cõualeſcens eam violauit. Que cõcepit et peperit. Senex quidẽ infantem in vlnis ſuſcipiens: in die magno feſtiuitatis qui erat in ſcythi eccleſia cum multitudine fratrum intrauit. Et puerũ cũ lachrymis omnibus ad ſui cõfuſionẽ et aliorum exemplũ oſtẽdebat: et ipſum filium inobediẽtie fore dicebat: ac vt nemo de ſenectute preſumeret admonebat: necnon vt pro ſe orarẽt omnib⁹ ſupplicabat. Cui moyſes abbas penitẽtiam impoſuit: et ille ad cellam reuerſus ad priſtinum ſtatũ rediit. ¶ Fratrẽ quendã qui peccauerat abbati Moyſi miſerunt iudicandum. Qui accepto ſacco pleno harena venit ad eos. Et interrogat⁹ ab eis quid hoc eſſet: rñdit qꝫ erant peccata ſua poſt ſe currẽtia in ſimilitudinem harene ponderoſa que ipſe non poterat videre: qui tamen venerãt aliena iudicare. Illi aũt hoc audientes fratri pepercerunt. Hec in vitis patrum. Quieuit autem abbas Moyſes in domino et agitur eius feſtũ ſeptimo idus Februarij.

¶ De ſancto Moyſe abbate alio epiſcopo ſaracenorum. Capi. ciiij.

Moyſes alius abbas, ethiops natiõe epõ ſaracenorũ fuit: vt habet̃ in hyſtoria tripertita. Hic poſtmodũ ab egyptijs captus et ſeruus effect⁹ propter multas culpas a dño ſuo expulſus: latrocinijs et homicidijs dedit⁹ eſt. Tandem exẽplo ſanctorũ anachoritarũ ad penitentiã prouocat⁹ et xpian⁹ ac monach⁹ effect⁹ eſt. Fuit diſcipul⁹ Iſidori abbatis. Cu⁹ ſanctitatis exẽplo oĩa diaboli figmẽta deuicit et demonib⁹ admodum terribilis fuit. Deinde ad ſacerdotii ordinẽ aſcẽdit: et ſeptuaginta q̄nqꝫ annis i heremo ſeruire ſtuduit. Cũ aũt pmo clericus fact⁹ eẽt et epo ei ſuppellicem impoſuit: dixit ei epus qꝫ fact⁹ fuerat nimiũ cãdidat⁹. Ille vo q̄ſiuit ab epo / an a foris / an ab intus: quaſi diceret qꝫ dealbatio exterior ſine interiori nihil prodeſt. Volẽs aũt epus ei⁹ patiẽtiã comprobare: dixit clericis ſuis vt quã ad altare accederet cũ eũ iniuria expellerẽt. Deinde ipſum inſequentes qd loqueretur audirent. Proiiciẽtes ergo eũ foras dicebant. Exi foras ethiops: ex nã ethiops niger erat: qui egreſſus inter ſe dicebat quod illi optime fecerant ipſum expellẽdo: eo qꝫ cũ ho nõ eſſet: inter homies ſtare preſumpſiſſet. Hic aũt ſex annis in cella incluſus ſtetit: quibus nulla neceſſitate exiuit: panẽ ſolũ comedẽs: et aquam ad menſurã bibens: totaqꝫ nocte ſtãs apertis oculis orabat: vt tentatiões qb⁹ in ſomnis fatigabat̃ deuinceret. Trãſactis ſex annis oĩbuſqꝫ tentationib⁹ ſuperatis ex charitate duct⁹ nocturno tpe cellas monachorũ circuibat: et aquã aliqñ a decẽ: aliqñ a duodecim: aliqñ a viginti deſtẽs ſtadijs olim fratrũ lagenas implebat. factoqꝫ mane neſciret̃ qs eſſet ad cellã redibat. Quẽ nocte quadã demon vt eũ ab hoc opere euerteret: quaſi ad mortẽ in dorſo percuſſit: qui mane iacẽs repert⁹: et qs eſſet agnit⁹ ad ei⁹ tuguriũ per fratres reduct⁹ fuit. Quieuit in pace in deſerto ſcythi ſeptimo idus Februarij. lxx. diſcipulis derelictis.

¶ De ſctõ Augulio epõ. Ca. cv.

Augulius epiſcopus in Britannia martyriũ paſſus eſt. Hic enim pontifex auguſte ciuitatis Britannie etate ac virtutibus prouectus curſum tẽporis per martyriũ cõplens eterna meruit ſuſcipere premia. vij. idus Februarij / vt ait Ado.

¶ De ſancta Coiuta virgine et martyre. Capi. cvj.

Coiuta virgo et martyr apud Alexandriam ſub Decio Ceſare paſſa eſt agẽte diuino preſide. Qui vt habet̃ vj. eccleſiaſtice hyſtorie lib. beatũ Metranũ ſenem volẽtem impia verba proferre iuſſit omne corpus ei⁹ mẽbratim fuſtib⁹ collidi: vultumqꝫ eius ac oculos acutis calamis celebrari. Deinde ipſum extra ciuitatẽ eiectũ lapidibus mactari: vt ſuperi⁹ dictũ eſt. ij. kal. Februarij. ¶ Poſt hec iubẽte iniquiſſimo preſide Coiutam virginẽ adorare idola recuſantem pagani pedib⁹ innectẽtes: et per plateas ciuitatis hincinde trahẽtes horrẽdo ſupplicio corpore diſcerpſerũt. Sicqꝫ Chriſto ſpiritũ reddidit. vj. Idus Februarij.

¶ De ſancta Apollonia virgine et martyre. Capi. cvij.

Apollonia virgo et martyr apud Alexandriam ſub Decio Ceſare paſſa eſt agẽte diuino preſide predicto. Quã pagani detentam ad idola producẽtes iuſſu preſidis adorare cogebãt. Qꝫ cũ illa execraret̃ perſecutores ipſi⁹ oẽs primũ dẽtes excuſſerũt. Deinde copioſo igne accẽſo cũ minaret̃ viuã ſeſe incẽſuros: niſi cũ eis impia verba proferret: paululũ q̄dem intra ſemetipſaz deliberãs: repente de manibus impiorũ prorupit: et ignẽ quẽ parauerãt proſiliuit. Sicqꝫ igne combuſtã in odorẽ ſuauitatis ſuauiſſimã xpo hoſtiam obtulerunt: quinto idus Februarij. Cu⁹ corpus vna cum reliquijs Coiute virginis et Metrani martyrum a xpianis Alexandrie ſepultum eſt.

¶ De ſancto Auſberto epõ. Capi. cviij.

Auſbert⁹ epiſco-

pus filius ſircani illuſtris cuȝ eēt iuuenis: Augadrimā virginem filiam illuſtris roberti officialis Lotharij regis Francorū / ſatis renitentem tandē a parentibus coactā deſponſauit vxorem. Nam cum ab annis puerilibus deo virginitateȝ vouiſſet: virū omnino accipere recuſabat. Cū aūt deū lachrymis ꝓpulſaſſet: vt ei⁹ pudiciciā ↄſeruaret: anteꝗ̄ a viro traducta eſſet: ſubito graui in faciē lepra percutitur: ⁊ a cōſortio hominum ſeparatur. Sicq̄ diſpenſante audoeno ep̄o a viro repudiatur: ⁊ in cenobio virginum iuxta monaſterium beluaci ſitum virgo ipſa ſacro velamine cōſecrat̄. Sed poſt dies modicos a lepra mūdata: prioſē ſpeciē reaſſumpſit. Que ⁊ poſtmodum eiuſdem loci abbatiſſa facta eſt laudabiliter vixit. ¶ Auſbertus vero vxoris exemplo relicta aula regia in qua iuuenis morabatur: de voluntate Lotharij regis monachus effectus eſt in monaſterio fontanelle: ſub ſancto Vandegiſillo abbate: deinde ab audoeno ep̄o preſbyter conſecratus: Theodorico regi nondum regnanti: cum ad regnum aſcenſurum predixit. Et in huius ſignuȝ in agro ipſius Theodorici tp̄e hyemis herbam virentē produxit: que vſq̄ in preſens ibidem perpetua viriditate cōſpicitur. Succeſſit autem Vandegiſillo in regimine monaſterij fontanelle. Ac deinde poſt beatuȝ Andoenum ad epiſcopatum Rothomagen̄. electus fuit. Qui vti bonus paſtor commiſſi ſibi gregis officii mirabilē curam egit. Sed tandem regi Pipino / cui⁹ falſo tamen de proditione ſuſpectus ab eodem apud altum montem in exilium actus eſt: vbi in pace vitam finiuit. v. idus Februarij. Cuius corpus dū inde transferret̄ viſum eſt oculos tertio aperuiſſe. Sepultuſq̄ eſt ad preſens apud beluacū virtutibus clarēs.

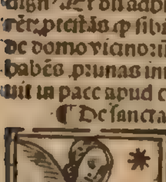
¶ De ſancto Amonio confeſſore et abbate. Capi. cix.

Amonius confeſ-

ſor vir eruditiſſimus Origenis didymiq̄ diſcipul⁹ fuit. Qui a iuuentute vſq̄ ad mortem preter panem aſſum nihil vnꝗ̄ comedit. Nunꝗ̄ viſus eſt iraſcens: aut iurans. aut mentiens: aut vanum: vel aſperuȝ: vel infirmū ꝓtuliſſe ſermonem. Cum Athanaſio ep̄o Romam tendēs ⁊ rediēs: nulluȝ ciuitatis edificiū vel op⁹ inſpectabile preter apoſtolorū ⁊ Lateranen̄. eccleſias cōſpexiſſe narrauit. Elect⁹ aliqñ in ep̄m aure ſibi precidit: vt ſic vti mane⁹ ⁊ mutilat⁹ ep̄atu iudicaret̄ indign⁹. Et dū adhuc oīno hoc nō obſtāte electiōi inſiſterēt: protēſtās ꝙ ſibi linguā precideret: dimiſſus eſt. Ignē de domo vicinorū aſſumēs: nec ī quo deferret paratus habēs: prunas inuſtis veſtib⁹ in ſinu portauit. Quieuit in pace apud cyprū. v. id⁹ Februarij / vbi ⁊ ſepult⁹ ē.

¶ De ſancta Scholaſtica virgine. Capi. cx.

Scholaſtica vir-

go bti Bñdicti ſoror ab ipſo infantie tp̄e dño dedicata in monaſterio fuit. Ad quā vir dei ſemel ꝑ annum viſitandā venire cōſueuerat. Quadā die cū diſcipulis ad eā ex more deſcēdit. Qui totū diē ī ſacris colloquijs deducētes: incūbentib⁹ iā noctis tenebris ſimul cibū ſumpſerūt. Cum ergo adhuc ad menſam ſederēt: ⁊ tardior ſe hora protraheret: ſanctimonialis virgo fratrē rogauit: vt ibi ſecum eadē nocte ꝑmanēs diuinis eā ſermonibus refoueret. Qd̄ ille omnimode facere denegauit. Et cū tanta eſſet ī celo ſerenitas: vt nec parua nubecula appareret. Scholaſtica inſertis digitis manus ſuper menſam poſuit: et caput in manibus dn̄m rogatura declinauit. Moxq̄ tanta coruſcationis ⁊ tonitrui virtus tantaq̄ inundatio pluuie erupit: vt nec pater ſanctus: nec qui cū eo erant fratres: extra loci limen pedē mouere potuiſſent. Sicq̄ ipſe exire extra tectum non valens: qui remanere ſponte noluit: inuitus in loco cum ſorore permanſit. Totāq̄ noctem peruigilem deduxerunt: ⁊ per ſacra vite colloquia ſe vicaria relatiōe refecerunt. Dieq̄ ſequēti vir dei ad monaſterium rediit. ¶ Poſt triduum vero in cella conſiſtens eleuatis oculis vidit ſororis animam de corpore egreſſam in colūbe ſpecie celi ſecreta penetrare. Quod mox fratribus nūciauit: eoſq̄ vt corpus ad monaſteriū ſuū deferrēt trāſmiſit. Qd̄ in ſepulchro ꝙ ipſe ſibi parauerat tumulauit. Sicq̄ contigit vt quorū vna mens ſemꝑ in deo fuerat: eorūq̄ corpora nec ſepultura ſepararet. Quieuit in pace virgo dñi. iiij. idus Februarij. Hec Grego. ij. dialo. ca. xxxiij.

¶ De ſancta Sothera virgine et martyre. Capi. cxj.

Sothera virgo et

martyr in orientis partib⁹ paſſa eſt. Que grauiter ⁊ diutiſſime alapis cefa: cum cetera quoq̄ penarū genera viciſſet nouiſſime gladio martyrium conſummauit quarto idus Februarij. Hec ado in martylogio.

¶ De ſctā Auſtreberta virgine. Capi. cxij.

Auſtreberta virgo

filia ſiſinnij illuſtris / ⁊ ſancti Auſberti rothomagen̄. ep̄i ſoror fuit. Que voto virginitatis emiſſo ab eodem fratre ſuo in cenobio virginū apud ciuitatem rothomagū incluſa poſt laudabilia ſanctitatis ⁊ vite teſtimonia. iij. idus Februarij / migrauit ad dominū: vt dicit Guilielmus.

¶ De ſancta Euphroſyna virgine. Capi. cxiij.

Euphroſyna vir-

go apud Alexandriā claruit. Que ſpleſius ciuitatis nobiliſſimo pr̄e pānutio progenita fuit. Hic eīm dū prole careret ⁊ monaſteriū quoddā monachorū ciuitati proximum frequēt⁹ viſitaret: eiq̄ multas elemoſynas conferret Agabitū abbatem ⁊ monachos exorauit vt ſibi gratā ſobolem a dño precib⁹ impetrarēt. Cui de⁹ orationib⁹ fratrū filiā Euphroſynam cōceſſit. Dū aūt ad annos nubiles peruenisſet: ⁊ virginitatē ſuā xp̄o vouiſſet: eamq̄ pater ſ inuitā cuidā nobili iuueni deſpōdiſſet: virgo xp̄i votū adimplere cupiēs de p̄rna domo latēter abſceſſit: ⁊ ſūpto virili habitu ſeq̄ ſmaragdū noīans ad dictū monaſteriū ſexū virilē fingēs acceſſit: ſeq̄ monachū fieri poſtulauit. Quē abbas gratāter excepit: ⁊ monaſticū habitū ſibi tradidit. Que ī ſctā religiōe ieiunijs ⁊ vigilijs pre oīb⁹ occupabat̄: ⁊ ab oīb⁹ maſcul⁹ putabat̄. Cū āt ei⁹ elegāti decore ſr̄es aliqñ tētarent̄ iuſſu abbatis ſeparatā cellulā petiit: ⁊ ſola īcluſa deo ſeruiēs oī tp̄e māſit. Verū pr̄ ⁊ ſponſus euphroſynā vbiq̄ ꝑquirentes: nec vſꝗ̄ inuenientes: nimia triſtitia afflicti eam vt mortuā deflebant. Pater vero occupatus triſtitia: ſepius ad abbatē Agabitum veniebat ⁊ ſe ſuis orationibus commendabat. Ille vero cum fratribus deum exorabat: vt qui pannutio conceſſerat filiam: eandem ſibi reuelaret: vel defunctam.

Sed cum

Sed cū abbas a dño ſe exaudiri minime conſpexiſſet: et pānutius nullā conſolationē recipere poſſet: perduxit abbas pānutium ad ſmaragdum incluſum vt in eius facundo colloquio conſolaretur. Quem euphroſyna cognoſcens: ſed ab eo minime cognita: utpote habitu virili vultu ſqualida et afflicta: patrem ſuper amiſſione filie blandis adeo ſermonibus conſolatur: et ſacris colloquiis exhortatur: q̄ quaſi redimiuus effectus ex mortuo eam frequentius viſitabat. Sicq̄ .xxxviij. annis incluſa omnibus incognita manſit. Poſt hec graui valitudine preſſa mortiq̄ proxima: patrem tercetius aduocat: eiq̄ omnia ſua occulta reſerat: et q̄ ſit euphroſyna ipſius filia veris indiciis manifeſtat. Omnibusq̄ detectis inter eius manus ſpiritum exhalauit. Quam pater amariſſime deflens: utpote ſero cognitam: audita abbati et fratribus reuelauit. Dum corpus leuari debebat veritas detegitur: et virgo domini a fratribus cum lachrymis in monaſterio ſepelitur. In cuius exequiis monachus monoculus corpus deoſculans lumē accepit. Pannutius vero omnibus venditis pauperibus medium precii: et aliud medium monaſterio ceſſit. Ubi et ipſe monachus factus in ſctō propoſito decennio filie ſupuixit. Quieuit in xp̄o virgo ſancta .iiij. id⁹ Februarij.

¶ De ſanctis ſaturnino et ſociis marty. Cap. cxiiij.

Saturninus p̄ſbyter: Dauid: Felix: Apuleus et plures ſocij eorūdem martyres: apud aphricam paſſi ſunt. Qui ſub Anolino proconſule per diuerſa tormenta glorioſiſſime triumpharunt tertio idus Februarij. vt ſcribit Ado.

¶ De ſancto Seuerino confeſſore. Cap. cxv.

Seuerinus cōfeſſor claruit tp̄e clodouei regis francorum. Hic abbas fuit monaſterij agaunēſis multorū miraculorū gloria celeberrimus emulſit. Nā prefatū Clodoueū regē dudū validiſſimis febribus oppreſſum quē nullus medicorum curare poterat: ab eo acceſſitus ſua pſeſſum oratione ſanauit: et in ciuitate pariſienſi multos languentes a diuerſis infirmitatib⁹ liberauit. Dū aūt rex eide p̄ beneficu viciſſitudine multas pecunias obtuliſſet: nihil omnino recepit nihilq̄ aliud p̄ munere petijt: niſi vt in toto regno quicūq̄ in carcerib⁹ qualitercūq̄ detēti liberē laxarentur: qḋ et factū eſt. Qui dieb⁹ aliqb⁹ pariſi⁹ reſidens: poſtq̄ obitū ſuū angelo nūciante cognouit: egreſſus vrbe ad montē q̄ caſtrū nauonis dicit̄ pperauit. Ibiq̄ in oratorio quodā inter manus ſacerdotū dño ſeruientiū expirauit. Admirabili luce inſtar ſtelle in ei⁹ tranſitu eccleſia circunfuſa: ibiq̄ ſepultus eſt .ij. idus Februarij.

¶ De ſctō Juliano hoſpitatore et cōfeſſore. Cap. cxvj.

Julian⁹ confeſſor qui a trāſeuntib⁹ pro bono hoſpitio inuocatur: et qui et hoſpitator bon⁹ dicitur: vtriuſq̄ parentē ignoranter occidit. Cū enim exiſtēs iuuenis venationi inſiſteret ceruū inſequeret̄: ceruus cōuerſus ei miraculoſe locutus dixit: q̄ patrem ſuū et matrē ſuā occidere debebat. Qḋ iuuenis audiēs timuit: et ne ſibi prophetata cōtingerēt ad regionē lōge remotā latēter abſceſſit: vbi cuidā pncipi adheſit: et tā ſtrenue ſecum ſe habuit: q̄ pncipē militie cū fecit: et quādā caſtellanā viduā in cōiugē ei tradidit: et caſtellū p̄ dote accepit. Interea parētes iuliani p̄ amiſſione filij vagātes cū vbiq̄ ſolicite requirebāt: et vndē ad caſtrū cui fili⁹ preerat deuenerunt. Caſuq̄ iulian⁹ abſceſſerat. Quos cū vxor iuliani vidiſſet: et quinam eſſent inquiſiſſet: et illi cūcta que de filio contigerāt enarraſſent: intellexit q̄ viri ſui parētes erant: vtpote que a viro frequenter audierat: ipſos igitur benigne ſuſcepit: et pro amore viri ſui lectum eis dimiſit: et ipſa ſibi alibi cubile preparauit. Factoq̄ mane ſummo diluculo caſtellana ad eccleſiam perrexit iulianus rediens thalamum ſuum vxorē excitaturus intrauit. Et inueniens duos pariter dormientes: vxorem cum adultero ſuſpicatus: extracto gladio ambos pariter iugulauit. Exiēs aūt domum obuiauit vxori ab eccleſia redeunti: et admirans interrogauit: quinam eſſent illi: qui in ſuo lecto dormierant que reſpondit parentes ſuos eſſe: qui ipſum dudum queſierant: quos honorifice ſuſceptos in ſuo thalamo collocauerat. Ille hoc audiens effectus exanimis amariſſime flebat: et ſe miſerum et patricidam exclamabat. Et dum coniugem vellet deſerere pro penitentia peragēda vxor omnino cum ſequi propoſuit: vt fuerat ſecum particeps leticie fieret et doloris. Sicq̄ abeuntes iuxta fluuium vbi multi peribant hoſpitale fecerūt: in quo omnes pauperes hoſpitio recipiebant: et penitentiam peragebant omnesq̄ indē itinerantes iulianus tranſuadabat: poſt multum temporis media nocte cum eſſet grauiſſimum gelu: audiuit iulianus vocem lugubrem: vt ſe traduceret inuocantem. Qui concitus ſurrexit: et pauperem frigore deficientem tranſuexit: et accenſo igne in domo ſua calefacere fecit. Sed cum calefieri non poſſet: ipſum in lectulum ſuum portauit: et diligenter operuit. Poſt modicam horam qui infirmus et quaſi leproſus apparuerat ſplendidus ad ethera conſcendit: et vale faciens hoſpiti ſuo dixit q̄ ipſum ad eum deus miſerat et peccatum ſuū ſibi dimiſſum propter hoſpitalitatē nūciabat. Sicq̄ ille diſparuit. Et Julian⁹ cū vxore poſt modicum plenus ſanctis operibus vitā finiuit ſecundo idus Februarij. Et q̄ fuit pauperū peregrinorū ſuſceptor: inde a viatoribus pro bono inuocatus hoſpitio dicitur Julianus cognomine hoſpitator.

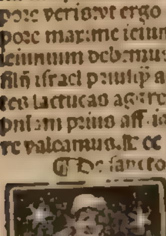
¶ De quadrageſima. Cap. cxvij.

Quadrageſima incipit a dñica qua cātatur Inuocauit me et c. et ſignificat tp̄s afflictiōis. vbi eccleſia que tot tribulationib⁹ clamauerat circundederunt me et c. Et poſtmodum inuocādum adiutorū reſpirauerat dicens. Exurge domine et c. Eſto mihi in deū protectorem et c. Nūc ſe exauditam oſtendit dicēs. Inuocauit me et c. Notandum aūt qḋ et quandoq̄ dicit̄ habere .xlvj. dies: quādoq̄ .xlij. quāq̄ .xl. qñq̄ vero tantū .xxxvj. ſecundū diuerſos reſpect⁹. ¶ Dicitur autē eſſe .xlvj. dierum omnib⁹ ipſius diebus computatis: incipiendo .ſ. a feria .iiij. cinerum: et procedēdo vſq̄ ad diem paſche omnib⁹ diebus: et tam dominicis q̄ ferijs computatis. Quamuis enim dieb⁹ dominicis non Jeiunemus: tñ a carnibus abſtinemus. Ratio autem huius obſeruantie eſt: q̄ licet ſecundū theologos corpus humanum in .xl. diebus formetur: tamen ſecundum philoſophos quod verius reperitur hominis corpus in quadragintaquinq̄ diebus organiſatur: et perficit̄ .xlvj. die anima corpori infundit̄. Ideoq̄ .xlvj. diebus abſtinemus vt ſicut anima corpori infuſa ex carnis commixtione .xlvj. ſic ma culāſſe in carnis afflictiōe .xlvj. dieb⁹ a macula expiet. Uel vt hō tot diebus deo perſeuerat abſtinētie debitū: quot ab eius clementia ſe nouit eſſe perfectum. ¶ Dicitur etiam .xl. ſ. xlij. dierum incipiendo a prima dominica a qua inunda .xl. inchoatur: et numerando omnes dies vſq̄ ad reſurrectionem tam dominicos q̄ fe-

riales. Cuius obſeruantie ratio eſt. Quoniã mattheus xlij. generationes ab abraham vſq; ad chriſtum poſuit: ex quibus chriſtus ſecundum carnem deſcẽdit. Quoto ergo numero ad nos deſcendit per carnis generationẽ toto ad eum aſcendere debemus per carnis macerationẽ. Et hec eſt ratio Ambroſii. ¶ Vel q: ſicut filij Iſrael ad terrã promiſſionis pergentes. xlij. manſionibus per deſertum factis ad ipſam terrã deuenerunt. Sic τ nos ad patriam eterne promiſſionis feſtinantes. xlij. diebus per huius mundi eremum ieiunijs afflicti ad eandẽ patriam deuenire oportet: τ hec eſt ratio auguſtini. ¶ Dicitur inſuper. xl. dierum incipiendo a die cinerum vſq; ad paſcha ſolis diebus ferialibus computatis τ dominicis in quibus non ieiunamus deductis. Cuius obſeruantia ratio eſt. quia vt dicit Auguſtinus. Ad hoc vt habeamus quinquagenarium quadragenario denarius abijciendus eſt. Quia ad hoc vt veniamus ad eternam requiem. oportet nos preſentis vite tempore laborare. Unde dominus poſt reſurrectionem. xl. diebus cum diſcipulis manſit τ poſtea. x. die ſpiritum eis paraclitum miſit. ¶ Vel vt dicit Grego. Cur in abſtinentia quadragenarius numerus cuſtoditur: niſi quia virtus decalogi per libros quatuor ſancti euangelij impletur? In hoc etiam mortali corpore ex quatuor elementis ſubſiſtimus: τ per voluptates eiuſdem corporis decalogi precepta contrahimus. Quia ergo per carnis deſideria decalogi mandata contẽpſimus. dignum eſt vt eandẽ carnem quater decies affligamus. ¶ Dicitur preterea. xl. eſſe. xxxvj. dierum incipiẽdo a prima dominica vſq; ad paſcha deductis diebus dominicis τ ſolis ferijs computatis. Cuius ratio eſt vt dicit Gregorius: quia dũ per ccclxv. dies annum dicimus. xxxvj. diebus ieiunantes quaſi anni noſtri ſiue temporis decimas deo damus. Non ſolum enim deo debentur decime rerum ſed etiã decime dierum. Notandum autem quod chriſtus poſt quam baptiſmũ ſuſcepit ſtatim ſuum ieiuniũ inchoauit. Quare autem eo tempore noſtrum ieiunium non obſeruam⁹: ſed cum paſcha potius illud cõtinuamus: quadruplicẽ rationem aſſignat Ioannes beleth in ſumma de officijs. ¶ Prima eſt ſi volumus cum chriſto reſurgere: quia pro nobis paſſus eſt τ nos cum eo compati debemus. ¶ Secunda cauſa eſt vt per hoc filios Iſrael imitemur: qui eo tempore exierũt de egypto τ ſubſequenter eodem tempore de babylonia. Quod inde ꝓbatur quoniam tam iſti ꝙ illi ſtatim egreſſi celebrauerunt paſcha. Sic τ nos imitantes hoc tempore ieiunemus vt de egypto τ Babylonia. i. hoc mundo exeuntes in terrã hereditatis eterne ingredi mereamur. ¶ Tertia eſt: quoniam feruor libidinis magis accẽditur tempore verno: vt ergo refrenemus corporis eſtum hoc tempore maxime ieiunam⁹. ¶ Quarta eſt: quia ſtatim poſt ieiunium debemus euchariſtiã ſumere. Sicut igitur filij iſrael prius ꝗ agnum comederẽt ſe affligebant: edẽtes lactucas agreſtes et amaras. Ita nos debemus ꝑ penitentiã prius affligi. vt digni ad eſum agni vite peruenire valeamus. Ex Ioannes Beleth vbi ſupra.

¶ De ſancto agabo propheta. Cap. cxviij.

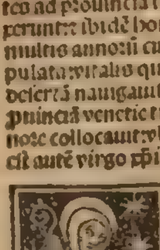
Agab⁹ ꝓpheta vt abbas dorotheus ſcribit: vnus fuit ex. lxxij. diſcipulis xp̄i. Hic natione antiochen⁹: vt habet Actuũ. xj. tempore apoſtolorũ ex Hieroſolymis antiochiam veniẽs ſignificabat per ſpiritum famẽ in vniuerſo orbe futurã que facta eſt ſub claudio ceſare. Cuius rei gratia diſcipuli prout quiſq; habebat propoſuerũt in miniſterium mittere habitantibus in iudea fratrib⁹: qđ et fecerunt mittentes τ ſeniores ꝑ man⁹ Barnabe τ Pauli. ¶ Hic etiam cũ Paulus eſſet ceſaree illuc ſuperueniens tulit zonam Pauli τ alligans ſibi pedes et manus dixit per ſpiritumſanctũ virum cuius erat zona illa ſic alligandum per iudeos in Hieruſalem τ tradendũ in manus gentium ſicut τ rei euentus probauit. Sic ergo ſub noui teſtamenti gratia iſte ꝓphetico ſpiritu claruit. Qui et Antiochie in pace quieuit idus Februarij.

¶ De ſanctis Fuſca virgine et Maura martyribus. Cap. cxix.

Fuſca v̄go τ Maura nutrix eius apud rauennã martyriũ paſſe ſũt ſub ꝓſide Quintiano. Hec nobili patre euidẽ vrbis noĩe Syroi gentilitatis errore detento ꝓgenita: cũ eſſet annorũ. xv. deſiderabat eſſe chriſtiana. Quod cũ maure nutrici ſue ſecreto reuelaſſet: τ ipſa puelle cõſenſiſſet animo etiã ad chriſti fidẽ trãſire diſponeret: venerunt occulte noctu ad ſãctũ ꝓſbyterũ hermolaũ q̄ eas baptiſmatis vnda ꝑfudit: τ de fide diligenter inſtruxit. Que cũ Syroi pater eius didiciſſet: τ filiam ab intẽtiõe chriſtiana reuocare nõ poſſet eã in carcere clauſit: τ cibũ oẽm triduo denegauit. Quib⁹ dieb⁹ Syroĩ miſſis ad filiã matronis τ coetaneis puellis vt eã ad patris voluntatẽ inflecterẽt virgini ꝑſuaderi fecit: ſz nihil oĩno ꝓfecit. Deinde ipſe idẽ in carcerẽ ꝑſonalr acceſſit τ fuſcã blandis ſermonib⁹ demulcẽs aĩam ei⁹ in nullo mutare preualuit. Quã inde poſt modũ eductã gladio perimere voluit: ſed mater ei⁹ ſe interpoſuit ſperans ex dilatione tp̄is filiã ad patris voluntatẽ blandicijs demulcendã. Tunc ad ſacrificãdũ dijs ſuis pater acceſſit. vt ipſe filie ꝓpoſitũ cõmutarent. ¶ Poſt dies aliqđ ꝓſes quintianus rauennã ingreſſus hoc audiẽs mandauit fuſcam τ maurã cuz parentibus ſuis ad ſe vinctos adduci. Miniſtri vero videntes eã orantẽ: τ angelũ domini ſplendidũ iuxta eã ſtantẽ territi redierunt. Et dũ hec preſidi renũciarent: fuſca τ maura ſe ſpõte ſibi preſentauerũt τ chriſtianas eſſe viua voce ꝓnunciarunt. Dũ autem preſes Syroi tentum interrogaſſet: cur filiã chriſtianã fieri ꝑmiſiſſet illeq; econtra ſe excuſans oĩa geſtas per ordinẽ retuliſſet: quintianus quidẽ Syroi dimiſit: fuſcã vero chriſtũ confitentem τ idola conſutantem flagellari mãdauit. Deinde in carcerem vna cum maura trudi fecit. Et dũ in fide immobiliter ꝑſeuerarent: iuſſit eas preſes ex vrbe educi: vbiq; illas gladio tranſuerberari. Cũ autẽ ad locũ certaminis adducte fuiſſent fuſca oratione finita ad dñm vt ſuſciperet aĩas earũ in pace: voce celica confortat: deinde a ſpiculatore gladio ꝑ latera tranſfixa necatur. Maura vero nutrix ei⁹ tenẽs corpus virginis cũ lachrymis rogauit carnifices vt eã ſimili paſſione trãſfoderent: q τ factum eſt. Quarũ corpora naute quidem chriſtiani noctu rapientes ad prouinciã tripolitanã ciuitatẽ ſabratã ea deduxerunt: τ ibidẽ honorifice cõdiderũt. ¶ Trãſactis vero multis annorũ curriculis ciuitate illa a paganis depopulata: vitalis quidam venet⁹ diuinit⁹ ad vrbẽ ipſam deſertã nauigauit: τ corp⁹ ſancte fuſce inde ſublatũ ad ꝓuinciã venetie trãſtulit: τ in ciuitate torcellẽſi cũ honore collocauit: vbi τ eccleſia ei⁹ noĩ fabricata eſt. Paſſa eſt autẽ virgo xp̄i cum eius nutrice idibus Februarij.

¶ De ſancto Stephano Abbate. Cap. cxx.

Stephan⁹ abbas ordinis grandimonteñ. fundator claruit anno dñi. clxxj. Hic de aluernia nat⁹ nobiliſſimi cuiuſdã ſtephani filius in annis puerilibus ab eodem beneuentum deductus ſanctoq; miloni archiepiſcopo tradit⁹ annis. xij. ſub ipſo doctus et educat⁹ eſt. A quo poſt modum diſcedẽs vitamq; ana-

…poſiticam ducere cupiens: multis eremis peragra…s vt locum quietis inueniret: tandem deuenit aquita…iam prope ciuitatē lemouicen. montē nemoroſum …aſperum qui dicitur muretus conſcendit quem ſibi …cum aptum elegit: factoq; paruo tugurio monaſticā …tam ducere cepit: pane ſolo et aqua refectus: lectulo …tabulis tantum abſq; aliquibus ſtramētis decum…ens veſtes viles ⁊ leues induēs: quas nullo calore mi…uebat: nullo frigore perangebat. Ibiq; ordinem in…oauit pluribus miraculis fulgens. Inter que dum …udam miles peccatum aliquod ſibi confeſſus eſſet a …uo nullaten⁹ deſiſtere volebat: immo etiā ne crimē de…reret: ſi forte pro ſe ſanctus oraret valde dubitabat: ab…atem rogauit inſtāter: ne p ſe preces ad deū vllas ef…underet. Pro eo tamē Stephanus orauit ⁊ anteq̄ in…e recederet: militem a peccato voluntarie ſubtraxit. ¶ Cum quidam diues ei victualia ſepe deferret quadā …e cibaria portans a predonibus in itinere capitur et …oliatur. Quod ſanctus dei per ſpiritum intelligens …o viro chriſtum orauit. Et ecce nocte vir ille liber di…ittitur: et cum furibus diuinitus vinculatis mane vi…tualia deferens ante monaſterij ianuas reperitur. …redoneſq; viſo miraculo conuertuntur: et impoſita …is per abbatem penitentia relaxantur. ¶ Ipſe obitum …uum ſibi reuelatum a deo longe ante predixit: et anno …tatis ſue. lxx. ſanctitate mirificus in pace quieuit idi…us Februarij. Cū autem fratres eius obitum occul…arent vt pacifice ſine populorū concurſu corpus ſepe…re poſſent: adeſt ſubito preſbyter ciuitatis et populi …ultitudo eius obitum cognouiſſe clamantes: et eius …pulture intereſſe ſupplicantes. Et interrogati qūo …ius tranſitum didiciſſent. Reſponderunt q̄ puer qui…am nuper migrauerat qui biduo ante loquelam ami…erat: ſed dum ad vltimam deueniſſet horam locutus …uerat dicēs q̄ ſcalam lucidiſſimam viderat: cuius ca…umen celū et infima pars montem muretum tene…at per quam dominum ſtephanum conſcendiſſe cō…pexerat: cum quo et ipſum ſtatim abire oportebat. Et …is dictis continuo expirauerat. Sicq; populus eius …terfuerunt exequiis ſepultuſq; eſt in monaſterio ip…o. ¶ Poſt aliquos annos ſub abbate petro eius ſucceſ…ore monachi diuina reuelatione moniti: cenobium et …rdinem ad grandimontem tranſtulerunt a quo ⁊ or…inis vocabulum aſſumpſerunt: vbi et nouum mona…terium conſtruētes corpus ſancti ſtephani detulerūt. …bi ⁊ iacet ſignis coruſcans.

¶ De ſancto ſtephano alio abbate. Capi. xxi.

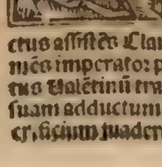
Stephanus ali⁹ abbas monaſterij iuxta Reatine ciuitatis menia conſtituti pater fuit tēpore Gregorij pape primi. De quo idem doctor ſcribit qđ fuit vir valde ſanctus: patientie ſingularis. Cuius lingua lʒ eſſet ruſtica docta erat ei⁹ vita. Hic pro amore celeſtis patrie cuncta deſpexerat: tumult⁹ hominū deuitabat: crebris orationib⁹ intētus erat: in quo vir patiētie intā…um excreuerat vt eū ſibi amicū crederet qui ſibi mole…tiā irrogaſſet. Reddebat in cōtumeliis grās: ſi q̄d ſibi …pē mi fuiſſet illatum: hoc maximū lucrū putabat. Hūc …ū dies mortis egredi de corpore vrgeret conuenerunt …ulti: vt tam ſancte anime de mūdo recedēti ſuas ani…mas cōmendarēt. Quorū aliī circa eius lectulum cōſi…ſtētes corporeis oculis angelos ingrediēs viderūt: ſed …dicere quicq̄ non potuerunt aliī omnino nil viderunt. Et hi ergo qui viderāt: ⁊ qui nil penit⁹ cōſpexerāt: vno …omnes timore percuſſi fugerūt nulluſq; illic aſſiſtere …o moriente potuit vt palā daret intelligi que illa egre…dieus ſctā aīa ſuſciperet: cuius egreſſum nemo morta…lis ferre potuiſſet. Hec Gregorius.

¶ De ſctō Valētino epō ⁊ martyre. Capi. xxii.

Valētinus epiſcopus Interāſi. in vrbe roma martyriū paſſus eſt. Nā cum Craton quidam ciuis Athenien. orator: cōſpicuus grece ⁊ latine lingue perit⁹ Rome clar⁹ haberetur: treſq; haberet diſcipulos cōciues nobiles athenien. ſ. proculū phebū ⁊ apolloniū ſecū i vrbe degētes: cōtigit filiū eius ceremonē tanta egritudine per trienniū detineri: vt incuruatus dorſo caput circa genua deflexū teneret: ⁊ niſi portaret ab aliis ſe oīno mouere nō poſſet. Cū aūt null⁹ medicorū eidē ſubuenire potuiſſet: extitit quidā tribun⁹ frōtonius q̄ germanā ſuā aſſerui p quēdā valētinū iterāſi. epiſcopū a ſimili paſſione liberatā. Quē cratō p quoſdā nobiles amicos ſuos ad ſe romam acceſſiuit: ⁊ vt filiū ſuū ſanaret ſicut ⁊ germanā tribuni ſanauerat inſtātius ſupplicauit. Promittēs ei dimidiū ſuarū facultatū ſi filiū ſuum redderet ſibi ſanū. Sctūs vero eius diuitias contempſit: ⁊ʒ pauperib⁹ dādas perſuaſit: nihilq; aliud ab eo petiit niſi vt in xp̄m crederet: ⁊ filius ei⁹ ſalutē perciperet. Qui dū ſe cū oī familia et tribus eius diſcipulis fidē xp̄i recepturos promitteret: ſi filiū eius curaret: ingreſſus Valētinus cū filio Cratonis cubiculū tota nocte in oratione perſeuerauit. Et circa mediā noctē ſubito lux maxima in cubilo effulſit: ⁊ Ceremon ſanat⁹ cū epō pſallere cepit. Et facto mane Valētinus puerū patri erectū reſtituit atq; Cratonē cū vxore ⁊ filio ⁊ omni ei⁹ familia: necnō Proculum / Phebū, ⁊ Apolloniū baptizauit: ⁊ in fide diligenter inſtruxit. Ceremon autē diſcipulus ei⁹ effectus epm̄ predicantem ſequebat̄. ¶ Cum autē prefati Cratonis diſcipuli Chriſtū predicādo multos cōuerterent: ⁊ Valētin⁹ eps plurima miraculorū ſigna faceret: ſenatores Romani inuidia accēſi eo qđ ppter iſtos multi deorū cultum deſerebāt: Valentinum epm̄ deteri fecerūt: ⁊ virgis ceſum eo qđ ſacrificare nollet placido vrbis p̄fecto tradiderūt. Qui ipſum i arcta cuſtodia reclūſit: ⁊ media nocte populū timēs illum in ipſo carcere decollari fecit. Cuius corpus Proculus Phebus ⁊ Apolloni⁹ noctu rapuerūt: ⁊ ad ciuitatē Interamen. deferentes in ſuburbio ciuitatis honeſte ſepulture tradiderunt: vbi cum in dei laudibus iugiter perſiſterent tenti a gentilibus traditi ſunt licentio conſulari. Qui ſciens eos a multis populorū inſignibus dilectos: noctis medio iuſſit eos ſibi p̄ſentari ⁊ immolari diis recuſantes capitali ſentētia clādeſtine puniri. Statimq; de ciuitate illa diſceſſit: ⁊ quo abiret nemini reuelauit. Quorum corpora a quodā Abundio preſbytero iuxta corp⁹ ſctī Valētini tumulata fuerūt. Paſſio horū recolitur decimo ſexto kalendas Martij.

¶ De ſctō Valētino pbr̄o ⁊ mar. Capi. xxiii.

Valētin⁹ p̄ſbyter ⁊ martyr. Rome paſſus eſt ſub Claudio imperatore. Quē imperator de xp̄ianitate accuſatū teneri fecit in vinculis duob⁹ dieb⁹. Deīde ſibi i amphiteatro preſentatus interrogauit: cur deos non adoraret. Sanct⁹ vero xp̄i fidē cōſtāter multis rōnib⁹ veriſſimā cōprobauit: ⁊ oēs deos gētiū cōfutauit intātū vt imperator ipē de ſapia cōmēdaret. Verʒ dū Calphurni⁹ p̄fectus aſſiſtēs Claudio diceret imperatorē ſeductum: timēs imperator populi aſtātis cōfuſionē: aīo immutatus Valētinū tradidit Aſterio principi: vt eū in domū ſuam adductum pariēter tractaret: ⁊ ipm̄ ad deorū ſacrificium ſuaderet. Cum autem ſanctus domū princi…

pius introiſſet: et Chriſtum lumen verū inuocaſſet: vt domum Aſterii illuminaret. Itaq; et Aſterius: quod quia et preſtum lumē appellauerat ſi vnicā eius adoptiuā cecam illuminaret in Chriſti noīe poſſet: ipſe cū omni eius familia chriſto crederet. Sanctus autē preſbyter oratiōe facta puellam illuminauit et Aſterium cum omni domo ſua et filia cōuertit et baptizauit. Que cū audiſſet Claudius iuſſit Aſterium et puellam atq; omnē eius familiam teneri: ipſoſq; cūctos ad ciuitatē hoſtiam multos per diuerſa tormēta vita p̄ſente priuari. Sanctū vero Valentinum iuſſit fuſtibus cedi: et confitentem chriſtum via flaminia adductū capite truncari. Cuius corpus a quadā matrona Sauinella collectū in eodē loco ſepultum eſt. xv. kalē. Martij.

¶ De ſanctis Baſſo et Antonio et ſocijs martyribus. Ca. cxxiiij.

Baſſus: Antoni⁹:

protolicus / Tyrion preſbyter. Moyſes / Baſſianus / Agathon / Dionyſi⁹ et Antoni⁹ apud Alexādriā paſſi ſunt. Quorū Baſſius / Antonius et protolicus p Chriſti noīs cōfeſſiōe in mare demerſi ſunt. Tyrion vero pbr̄. Moyſes Baſſianus et Agathon igne cōbuſti fuerūt. Dionyſius aūt et antonius gladio cedente paſſionem conſummauerūt. xv. kalēdas martij. Hec Hieronymus in martylogio.

¶ De ſancto Siſinnio epiſcopo. Capi. cxxv.

Siſinnius epiſco-

pus thauſinchi. que ciuitas eſt prope epheſum et vocat thaus apud ipſam vrbem claruit. Hic eutytio et eutytia nobilibus parentibus inuene ciuitatis ortus eſt: quorū precibus a deo obtētus eſt. Cū prius prole carerēt: et gratia ſuſcipiende ſobolis eccleſiaz btī Ioānis euāgeliſte apud epheſum ſepi⁹ cū oblationibus viſitarēt. Qui dū infans adhuc vbera matris liberet: quarta et ſexta feria et ſabbato ſemel tantū in die mammillas ſuggebat. Cum autē eſſet annorum octo a patre liberalibus diſciplinis imbuēdus tradit⁹ et in eis breui tpe perfectus erudit⁹. ¶ Hic quadam miſſus a patre vt blada ſubiectis ſibi gentibus diſpenſaret: totum triticū pauperibus erogauit: qd pater audiens moleſte tulit: ad ſuggeſtionē tn̄ filij ad horrea que prius ille vacuauerat pceſſit: et ea oīa decoro et nouo frumēto repleta diuinit⁹ inuenit. ¶ Mortuo vero ep̄o thauſinchi. theodorus epiſcopus epheſinus Metropolitanus ipſius diuina reuelatiōe eidē ciuitati ſiſinniū ſꝫ ſatis recuſantē cū adhuc eſſet annorū viginti in ep̄m prefecit. Qui gregē dñicum ſibi cōmiſſum verbis et exēplis ſolicite paſcere curauit. ¶ Cum quidam leontius pſbyter per annos octo loquelā amiſiſſet: ſiſinni⁹ eum in xp̄i noīe mādauit: vt die natalis dñi tunc de proximo futuro miſſaz populo celebraret. qd et ille adimplens: loquela ſibi ad plenū reſtitu͛ta. ¶ Poſt hec ſiſinnius filiū matricis vidue ab ānis. xiiij. maligno vexatū ſpiritu. poſt triduanū ieiunium et oratiōnē ac vigilias trib⁹ dieb⁹ in eccleſia celebratas a demonio liberauit. ¶ Sed dū p annos. xxxiij. eccleſiam ſuā feliciter gubernaſſet die quadā hora ſexta eo celebrāte audita eſt vox de celis cū ad celeſtia vocās. Qui omni clero et populo conuocato: et in domino confortato: ea die qua poſtmodū deceſſit ſe ad dñm migraturū predixit: et vt predixerat: ſic euenit. Obijt nāq; in pace. xvj. kalendas martij. Cui⁹ corp⁹ in eccleſia ſancti Ioannis euangeliſte apud epheſum prout ipſe iuſſerat delatum. ibiq; condigna veneratione tumulatum ſeruatur.

¶ De ſancto Cratone martyre. Ca. cxxvj.

Craton martyr ci-

uis athenienſis orator inſignis Rome paſſus eſt. Cui⁹ cū filiū ceremonē cōtractum ſanctus Valenti⁹ ep̄s ſanaſſet: et deīn̄ eſt in ei⁹ paſſione. xv. kalen. martij. conuerſus eſt ad ep̄m Craton cū filio et oī familia ſua et ab eodē ep̄o baptizati ſunt. Poſtq̄ vero Valentinus ep̄s paſſus ē. Craton etiā a ſenatu Romano et iudice detēt⁹ et eorū ſentētia decollat⁹ ē. Cuius corpus cremō fili⁹ ſepeliuit i pdio ſuo. xv. kalēdas martij. Qui poſt patris martyriū ſanctus operibus chriſto deſeruiens: et ipſe poſt tempus aliquod laudabiliter ex hac vita deceſſit.

¶ De ſanctis Fauſtino et Iouita martyribus. Capit. cxxvij.

Fauſtinus et Io-

uita martyres apud ciuitatem brixie paſſi ſunt ſub adriano imperatore. Quorū prior in preſbyterū: ſecundus vero in diaconū in ciuitate Mediolanēſi a ſancto Apollonio ep̄o ordinati: apud brixiā xp̄m dñm predicabant. Quos imperator Adrianus ipſaz vrbē ingreſſus cōprehēdi fecit: et ſacrificare nolētes i equuleo leuari et torq̄ri iuſſit. Qui cū ex equuleo ſoluti ante capitolium ſtarēt illeſi: et nuus de nūminis nole calocerus cōuerſus eſt: et magnū deū xp̄ianorū clamare cepit. Quē adrianus extra capitolium enci fecit: fauſtinū vero et iouitā in ergaſtulo concludi. Ad quos viſitandos xp̄s noctu veniēs cum luce nimia cōfortauit eos. Cūq; hec cuſtodes carceris calocero nunciaſſent venit ille ad oſtiū carceris: et viſionē vidit: atq; a dño exhortationē accepit: ipſe vero cuſtodib⁹ fidē xp̄i predicauit: et eos ipſa nocte cōuertit. Et cū a ſctīs martyrib⁹ oēs iſti ante ianuā carceris baptiſmū expeterēt: angel⁹ dñi eduxit ſctōs ianuis clauſis: et calocerū cū militibus ad ſanctū Apolloniū adduxerunt. Illeq; ipſos baptizauit hora ōſi. xij. Et cū altare nō haberēt i quo dñici corp⁹ cōficerēt: ſubito apparuit quaſi linthcamē niuī ex en ſuſ habēs corp⁹ dñi inolu͛tū cū quatuor luminarib⁹ accēſis. Sicq; oēs ſacrā euchariſtiā ſumpſerūt. Deinde ab angelo cōfortati ſunt. Cui ſctōs martyres i carcerem reduxit: et cū eis calocerū et ei⁹ milites clauſis ianuis et ſignatis intromiſit. Mane aūt facto cū hec Adrian⁹ vidiſſet: q; calocer⁹ cū ei⁹ oīb⁹ intra carcerē ianuis clauſis leroiſſet. Irat⁹ oēs milites illos ante ſe adduci precepit: et eos oēs xp̄m cōfitētes decollari mādauit. Calocerū vero fauſtinū et iouitā ſecū vinctos Mediolanum adduxit. Quos ſacrificare nolētes in equuleo leuatos dñs mādauit torqueri: deinde lāpades ardētes eorū lateribus apponi. Et poſt hec ſtupa reſina et oleo adhibitis ignē copioſū ſubter eos accēdi. Orantib⁹ aūt ſctīs ignis ad ſtatuas deorū q̄ capiti imperatoris ſuppenīebāt: proſiluit et eas incēdit. Imperator vero fugiēs ſanctos dei pedib⁹ ad poſteriora taurorū ferociū ligari fecit et i ſilua dimitti vt tracti poſt eos diſcerperēt. Tauri vero i ſilua vti agni ad preſepe ſteterūt. angeli vero martyres exoluerūt: et eos tauris cū oī māſuetudie inſequētibus ad ciuitatē reduxerūt. Venientēſq; ad palatiū corā imperatore ſteterunt illeſi: tauri vero oēs ſibi obuios cornibus vulnerabāt: et ad ſanctorū pedes humiliter procumbebāt. Cumq; hec Adrian⁹ arti magice deputaret voluit eos abinuicē ſeparare. Et calocerum quidem antiochus preſidi tradidit puniendum: fauſtinum vero et iouitam carceratos ſuo iudicio reſeruauit. Antioch⁹ autem cum alpes cotias eſſet tranſiturus calocerum ante ſe premiſit cuſtodie traditum. Cuſtodes vero calocerum

loceriū ad ciuitatem aſtēſ. adductum carceri tradiderūt expectantes aduentū antiochi. Interea imperator cū ſibi antiochus neceſſari⁹ eſſet: miſit prefectum ſapritium ad ciuitatē aſteñ. cōmittēs eidē vt calocerū diuis tormentis cruciaret: antiochū vero ſecum detinuit. Calocer⁹ vero in ciuitate aſteñ. carceri mancipat⁹. Sōmnilitē conuertit: et cū ad fauſtinū et iouitā baptizandū Mediolañ. trāſmiſit: vt dicetur in paſſiōe ſcōꝝ. iii. Kal. aprilis. ¶ Dū autē Mediolanum veniſſet angelus dñi fauſtinū et iouitam de carcere ad ſcōm extra ciuitatem eduxit: a quibus baptiſma nube quadā aquam prebente ſuſcepit. Et ecce colūba de celo venit: et ſacrā hoſtiam deferēs martyrib⁹ tribuit. Fauſtin⁹ vero ſcōm cōtecauit: et reſiduū eucharistie ei dedit vt ad marcianum deferret qui apud tridoniā vinct⁹ detinebat: vt in ei⁹ paſſione dicet. ii. non. martij. Quo abeūte angel⁹ dñi martyres ad carcerē reduxit. Poſt hec adrian⁹ brixiā rediit: et martyres xpi ſecū reduxit: quos ſacrificare nolentes capitali ſnīa dānauit: quoꝝ corpora brixie a chriſtianis ſepulta ſunt. xv. kalen. martij. Calocerius vero poſt hec ſub ſapritio proconſule in ciuitate aſteñ. martyrium cōſummauit: vt ſuo loco dicetur. xiiii. kalen. aprilis.

¶ De ſctō Fauſto monacho et confeſſore. Cap. xxviii.

Fauſt⁹ monach⁹ beati benedicti diſcipulus fuit. Qui eiuſdem beati patris vitam conſcripſit. A quo cū ſancto mauro abbate ad gallias miſſus eidem mauro exinde ſemꝑ adheſit: et ipſius vite ac ſanctitatis imitator effectus hominibus cū fratribus ſuis ſuos act⁹ et geſta memorie tradidit: et in andegauēñ. monaſterio laudabilē vitā duxit: et poſt magiſtri tranſitū ad caſſinēñ. monaſterium rediit: vbi et in pace et in chriſto requieuit. xv. Kalen. martij.

¶ De ieiunijs quatuor temporum. Cap. xxix.

Ieiunia quatuor tēporꝫ a caliſto papa inſtituta ſunt: Circa q̄ tria videnda occurrunt. ſ. quare ieiunam⁹ quatuor anni tēpibus: quare illis menſib⁹ ſcꝫ martio: iunio: ſeptēbri et decēbri et non alijs: et quare tribus in ſeptimana dieb⁹ ſcꝫ feria quarta: ſexta: et ſabbato. ¶ Primo igitur videndum quare quatuor anni tēporibus ieiunamus. ſ. in vere: eſtate: autumno: et hyeme. Cuius quatuor aſſignant̄ rationes. ¶ Prima ratio ſumit̄ ex parte ipſoꝝ quatuor tēporum anni. Nā ver eſt calidū et humidū. Eſtas calida et ſicca. Autumnus frigidus et ſiccus. Hyems frigida et humida. Ieiunamus igitur in vere: vt noxium humorem luxurie temperemus. In eſtate: vt noxium calorem auaritie extinguamus. In autūno: vt caſtigemus ariditatē ſuperbie. In hyeme: vt refrenemus frigiditatem accidie. ¶ Secūda ratio ſumitur ex parte quatuor complexionū: quoniā in vere augmentatur ſanguis: in eſtate cholera: in autūno melancholia et in hyeme phlegma. Ieiunam⁹ igit̄ in vere: vt in nobis debilitet̄ ſanguis cōcupiſcentie et inepte letitie. Sanguine⁹ enī eſt libidinoſus et letus. In eſtate vt debilitet̄ cholera iracundie et fallacie. Cholericus enī eſt iracūdus et verſutus. In autumno: vt debilitet̄ melācolia cupiditatis et triſtitie. Melancolicus enī eſt naturaliter cupidus et triſtis. In hyeme: vt debilitet̄ phlegma hebetudinis et pigritie: Nā phlegmatic⁹ eſt hebes et piger. ¶ Tertia rō ſumit̄ ex parte quatuor elementoꝝ. Nā ver cōparatur aeri: eſtas igni: autūnus terre: hyems aque. ieiunam⁹ ergo in vere: vt in nobis edometur aer elationis et ſuperbie. In eſtate: vt edometur ignis cupiditatis et auaritie. In autumno vt edomet̄ terra frigiditatis et ignorātie. In hyeme vt edomet̄ aqua leuitatis et incōſtātie. ¶ Quarta rō ſumit̄ ex parte quatuor etatū. Nā ver refert̄ ad pueritiam. Eſtas ad adoleſcentiā. Autūnus ad etatē virilē. Hyems ad ſenectutē. Igit̄ ieiunam⁹ in vere: vt ſim⁹ pueri ꝑ innocentiā. In eſtate vt efficiamur iuuenes ꝑ alacritatē. In autūno vt efficiamur viri ꝑ cōſtātiā et fortitudinē. In hyeme vt efficiamur ſenes ꝑ prudētiā et honeſtā vitā. ¶ Uel poti⁹ vt ſatiſfaciam⁹ deo quicquid ꝑ illas etates aut ꝑ illas cōplexiōes in quatuor anni tpibus vel in quatuor elementis eū offendim⁹. ¶ Quare aūt in illis poti⁹ mēſibus q̄ in alijs ieiunam⁹: duplex rō aſſignat̄. ¶ Prima rō eſt: vt iudeos imitemur qui quater in anno ieiunabant. ſ. aū paſcha: aū penthecoſten: aū ſcenophegiā. i. fixionē tabernaculi in ſeptēbri: aū encenia. i. dedicationē tēpli in decēbri. ¶ Scđa rō eſt: q2 hec ieiunia fiunt in martio germināte terra vt in nobis virtutū germina orian̄t. In maio vel iunio q2 ſegetes colligunt̄: vt nos manipulos bonoꝝ operū deo noſtro reddam⁹. In ſeptēbri qn̄ vue vindemiant̄: vt nos diuina charitate inebriari valeam⁹. In decēbri qn̄ herbe moriunt̄: vt nos vitia carnis mortificem⁹. ¶ Quare aūt trib⁹ diebus in hebdomada ieiunam⁹ duplex ſilr ratio reddit̄. ¶ Primo q2 ſicut homo cōſtat ex quatuor elemētis q̄tum ad corpus: et trib⁹ virtutib⁹ q̄tū ad aīam. ſ. ex rationali cōcupiſcibili et iraſcibili: ſic ꝑ tres dies quatuor anni tpibus ieiunamus: vt quicqd in carne vel aīa delinquim⁹ deo per ieiuniū exoluamus. ſicut quaternarius ad corpus: ternari⁹ vero ad animā refertur. ¶ Scđo vt ꝑ hoc ſatiſfaciam⁹ in die quicquid peccam⁹ in mēſe. Nā ſingulis mēſibus tribus diebus ieiunamus. Et fiūt hec ola in quarta feria: q2 dñs a iuda ea die vēdit⁹ fuit. In ſexta: q2 in cruce pependit. In ſabbato: q2 in ſepulchro iacēs diſcipulis triſtitiā dereliquit. Hec ex ſūma de officio Ioannis beleth: et ex dictis damaſceni et Guilielmi.

¶ De ſancto Oneſimo diſcipulo et marty. Cap. xxx.

Oneſim⁹ diſcipulus apłi pauli: et ſeruus fuit. Philemonis nobilis Coloſſeñ. eiuſdē apoſtoli familiariſſimi. Hic a domino ſuo fugiens romam ad apoſtolum iam in carcere detentū venit: eiq3 ſedule miniſtrauit. Quē paulus ad chriſtū conuertit et baptizauit. Et ad dominum cū epla q̄ intitulatur ad philemonē chriſtianū et correctū remiſit. In qua epiſtola Paulus Philemonē rogat vt Oneſimo dilectū agnoſcat: et ipſum vt chriſtianū et confratrē benigne ſuſcipiat. Quem Philemon apoſtoli intuitu manumiſit: et ipſum ad eum remiſit. Apoſtolus vero ipſum epiſcopum Epheſi ordinauit. Qui peracto predicationis officio poſt paſſionem Pauli iterum romā rediit: vbi et pro fide chriſti lapidatus occubuit. Corpuſq3 eius inde ad locum vbi fuerat epiſcopus conſtitutus delatum eſt. Qui paſſus eſt. xiiij. Kal. martij. vt dicit Azo.

¶ De ſancta Iuliana virgine et martyre. Cap. xxxj.

Iuliana virgo et martyr paſſa eſt in ciuitate nicomedia tempore maximiani imperatoris. Hec africani nobilis et gentilis filia ex eadem vrbe oriunda ab annis infantilibus chriſtiana tradita eſt in ſponſam a patre cuidam eleuſio prefecto. Quam cū ſponſus traducere vellet: et virgo dñi ſibi copulari nollet niſi fieret chriſtianus: fecit eam pater ſuus expoliari et gra

uiter cedi. Sicqȝ flagellatã tradidit prefecto ſponſo eiꝰ.
Ille ergo eã ſibi preſentatã ⁊ diu examinatam cũ dice
ret ſe nullatenus ſibi copulandã niſi fieret chriſtianus:
iratus iuſſit virginẽ extẽſam a quatuor ſibimuicẽ ſucce
dentibus virgis crudeliter cedi: deinde per ſex horas ca
pillis appẽdi: ⁊ poſt hoc plumbum liquefactũ in caput
ipſius perfundi. Qď cũ nihil ſibi nocuiſſet: eam cathe
nis ligauit ⁊ in carcerẽ recluſit. Ad quam venit belial
demon in ſpecie boni angeli: eiqȝ dixit ꝙ chriſtus ipſuȝ
ad eã miſerat: eiqȝ ex ſui parte mandabat vt diis ſa
crificaret ne in tormentis male deficeret. Juliana ve
ro dubitans cũ lachrymis orauit vt dominus ſibi reue
laret quis eſſet ꝗ talia ſuaderet. Factaqȝ eſt vox ad eam
vt ipſum apprehenderet: ⁊ quis eſſet confiteri cogeret.
Que cum demonẽ tenuiſſet interrogaretqȝ quis eſſet: di
xit ei ꝙ belial demõ erat: ⁊ ꝙ pater ſuꝰ beelzebuth ipſm
ad eam decipiendam miſerat qui ⁊ demones facit gra
uiter flagellari quoties a chriſtianis fuerint effugati.
Dixitqȝ ꝙ erant innumerabiles demones qui a dicto
beelzebuth ad omnia mala perpetranda mittebãtur.
Ipſe multa ſcelera committi fecerat: ⁊ nunꝙ ab aliquo
chriſtiano eo modo detẽtus fuerat. Nam adam ⁊ euam
fecerat in paradiſo preuaricare: ⁊ Abel per cayn occidi:
⁊ populũ in deſerto ad vitulũ adorandũ cõuerti: ⁊ tres
pueros in caminũ ignis immitti: ⁊ hieruſalẽ inflãma
ri: ⁊ alia multa plurimis peſſima opa perpetrari. Tunc
Juliana manibus retrorſum ipſum ligauit: ⁊ cuȝ cathe
na qua vincta erat diutiſſime verberauit. Et cum die ſe
quẽti iuſſu prefecti de carcere educeretur demonẽ poſt
ſe trahebat ligatum. Qui cum miſericordiam eius pete
ret ne amplius de ſe ridiculũ faceret per totum forum
illum traxit: ⁊ tandem in latrinam quandam proiecit.
Et cum ante prefectum conſiſtens chriſtum confitere
tur: in quadam rota extenditur: tantũmque vt omnia oſſa
eius vſqȝ ad exitum medullarum confringerentur. An
gelus autem domini rotam comminuens: virginẽ in
momento ſanauit. Quo miraculo viſo centum viginti
gentiles promiſcui ſexus ad chriſtuȝ conuerſi ſunt: ⁊ in
confeſſione nominis chriſti decollati. Deinde in ollam
plumbo liquefacto repletam iuſſu eleuſii mittitur: ſed
plumbo velut ſuaui balneo tepefacto virgo illeſa educi
tur: qua educta plumbum ebulliens proſilijt ⁊ ſeptua
gintaquinqȝ gentiles ex circũſtantibus interfecit. Tũc
preſes gladio caput eius amputari precepit. Quam de
mon quem verberauerat in ſpecie iuuenis inſequi ce
pit: ⁊ gentiles exhortari ne ſibi parcerent que deos vi
tuperauerat ⁊ ſe nocte precedẽte grauiter flagellauerat.
Et cum ipſum virgo reſpexiſſet: ſtatim fugit demon dubi
tans ne iterum ſe capere vellet. Ducta eſt igitur extra ci
uitatem ⁊ oratione premiſſa decollata eſt. Cuius corpꝰ
ſophonia ſenatrix accepit: ⁊ cum in naui detulit: vt ro
mam veniens ipſum ibidem ſepeliret. Sed orta tempe
ſtate nauis in fines campanie ad portum puteolanum
impellitur ⁊ ibidem vno miliario a mare corpus virgi
nis ſepelitur. Eleuſius vero non poſt multo tempore
nauigans maris tempeſtate cum .xxxiiii. viris ſubmer
ſus eſt. Paſſa eſt autem virgo Chriſti .xiiij. kalen
das Martij.

Ꞇ De ſancto Pollochronio epiſcopo ⁊ mar
tyre. Cap. cxxxii.

Pollochroniꝰ epi
ſcopus et martyr apud babyloniam
ciuitatẽ paſſus ẽ ſub decio ceſare. ꝗ
cum aduerſus perſas congreſſus eſ
ſet ⁊ habita victoria multas ciuita
tes obtinuiſſet veniens ad ciuitatem
babylonie pollochronium epiſcopũ
chriſtianorum teneri iuſſit cũ pſby
teris parmenio: Elimate: ⁊ Chryſo
tello: ⁊ diaconibus Lucato ⁊ Mutio:
quos fecit duci ad ſacrificandũ: ⁊ ſacrificare nolẽtes ac
xpm confitẽtes in cuſtodiam reduxit multis diebꝰ. In
terimqȝ in ipſa vrbe tẽplũ ſaturno edificauit. Et cũ ad
nouũ tẽplum epiſcopum cũ eius clero duci feciſſet: ⁊ vt
ſacrificia offerrẽt inſtaret. ⁊ pollochronius neqȝ ſacrifi
care neqȝ verbũ aliqď decio reſpondere vellet interro
gauit Decius parmeniũ cur epͥs eorum mutus effectꝰ
eſſet. qui reſpondit ꝙ nõ obmutuerat: ſed os ſanctum
inter ſtercora coinquinare nolebat. Propter qď Deciꝰ
linguam Parmenij pcidi fecit: qui tamen vt priꝰ expe
dite loquebatur. Tũc iratus decius iuſſit os pollochro
nij lapidibus contũdi. Et dũ cederetur emiſit ſpm. poſt
hec decius ambulãs in ciuitatẽ cordulã parmeniũ ⁊ ſo
cios ſecũ vinctos adduxit: de quibus in eorum paſſio
ne agetur .x. kal. maij. Corpus vero pollochronij ante
templum dimiſit: quod duo reguli abdon ⁊ ſennẽ chri
ſtiani noctu colligẽtes ante muros babylonie tumula
runt .x. ij. kalen. martij.

Ꞇ De ſctõ Sauino epo. Ca. cxxxiii.

Sauinꝰ epiſcopꝰ
ciuitatis canuſine claruit tempore
totille regis gothorum qui inter ce
tera dona ſibi a deo concesſa ſpiritu
prophetico claruit. Quod totila rex
gothorum audiẽs minime credidit:
ſed probare ſtuduit qď audiuit. Cuȝ
enim in eiſdem partibus deueniſſet:
⁊ a viro dei inuitatus ad eius dexte
ram diſcubuiſſet: cuȝ iam epiſcopus
longo ſenio lumen oculoruȝ amiſiſſet: puer ex more ei
dem patri poculum prebuit: ſed rex ſilenter manuȝ ex
tendens calicem puero abſtulit: eumqȝ per ſe vice pue
ri epiſcopo porrexit. Tunc ille calicem accipiens: ſed ta
men miniſtrum non videns dixit: viuat illa manus: vi
uat talis miniſter. De quo rex letus erubuit: qȝ quam
uis deprehẽſus eſſet: in ſancto quod querebat inuenit.
Cum autem ſabinus longo ſenio traheretur archidia
conus eius epiſcopatum ambiens vinifuſoris eiꝰ ani
mu precio precibuſqȝ corrupit vt mixto vino ſibi vene
num propinaret. Qui refectionis hora epiſcopo vene
ni poculum obtulit: ſed epiſcopus eidẽ vt illud ſtatim
biberet imperauit. Tremefactus pincerna deprehen
ſum ſe ſentiens maluit moriturus bibere quaȝ penas
pro tanta homicidij culpa tolerare. Cumqȝ ad os ſibi
calicem poſuiſſet: epͥs compeſcuit ſeqȝ venenum bibi
turum obtulit: mandans vt ad illum qui ſibi dederat
iret: eiqȝ diceret ꝙ ſauinus quidem venenum biberet:
ſed ipſe minime epͥs eſſet. Facto ergo ſigno crucis vene
num epͥs bibit: ⁊ illeſus permanſit: eademqȝ hora archi
diaconus eius alibi exiſtens ſubito defunctus eſt ac ſi
per os epͥ ad archidiaconi viſcera mortiferũ tranſiiſ
ſet. Quieuit in pace vir dñi .xiij. kalendas martij. Hec
Gregorius .iii. dialo. cap. vj.

Ꞇ De ſanctis Maximo ⁊ Claudio ſo
ciis martyribus. Cap. cxxxiiii.

Maximus et clau
dius fratres cũ Pape ⁊ gabini pſby
teri: ⁊ vxor claudij ꝓpedigna et filij
eius alexãder ⁊ cucia ꝓclariſſimi ge
nere ex vrbe cũ gẽte fratre eoruȝ bino
pſbytero a ſancto caio papa baptiza
ti ſunt. Ob hoc iuſſu diocletiani im
peratoris tẽti ſunt a iudice iulio. Et
maximus quidem capitalem ſniam
accepit. Claudiꝰ vero cũ coniuge ⁊ fi
liis in exiliũ deportati: deinde incen
dio cõcremati odoriferũ martyrij ſacrificiũ dño reddi
derũt. Quorũ corpa in mare apud hoſtiam iactata fue
rũt. Sed eorũ reliquias chriſtiani requirentes cũ cor
pore maximi iuxta muros hoſtie vrbis ſepelierũt. Qui
paſſi ſunt .xij. kalendas martij.

¶ De ſancto Symeone epiſcopo et martyre. Cap.cxxxv.

Symeon epiſcop⁹ hieroſolymitanus et martyr: propinquis ſaluatoris ſm carnē extitiſſe dignoſcitur ac fili⁹ cleophe qui fuit frater ioſeph uiri vt dicit Hieronym⁹. hic vt aiū. eccleſiaſtice hiſtorie habetur: poſt Jacobū fratrem domini hieroſolymorum pōtifex ſub perſecutione traiani imperatoris cū iam eſſet decrepitus: accuſatus eſt ab attico conſulari tanꝗ chriſtianus. Qui ab eo tētus multiſq̄ ſuppliciis affectus: tādem crucis patibulo appenſus martyrio conſummatus eſt: omnibus qui aderant etiā ipſo iudice de ei⁹ patiētia admirātib⁹: 𝔷 q̄d .cx. annoꝝ ſenex crucis patibulū pertuliſſet: q̄ paſſus eſt .xij. Kal. martij.

¶ De ſancto Sabino presbytero et martyre. Cap.cxxxvj.

Sabin⁹ presbyter et martyr nobilis ciuis Roman⁹ ex genere diocletiani imperatoris et frater ſancti Caij pape fuit. Hic liberalibus ſtudijs dū eſſet gentilis nō mediocriter eruditus: factus chriſtian⁹ et presbyter libros 𝔷 tractat⁹ ad fidei eruditionē plurimos cōpilabat. Hic germanos maximum 𝔷 cladium cū vxore claudij 𝔷 filijs ad chriſtū cōuertit 𝔷 p man⁹ caij pape baptizari fecit. Filiā quoq̄ ſuā ſuſannā virginē pulcherrimam ab infantia chriſtianā ſacris literis erudiuit. Que cū ob ei⁹ nobilitatē 𝔷 elegātiā a maximiano diocletiani filio in cōiugiū peteret: 𝔷 puella conſentire nollet: dicēs ſe chriſto dño deſponſatā nō poſſe alicui viro 𝔷 potiſſime idolorū cultori matrimonio copulari: 𝔷 ſabin⁹ presbyter ab imperatore requiſit⁹ eā ad hoc cōpellere nollet: in carcerē iuſſu auguſti mittit: vbiq̄ fame 𝔷 vinculis macerat⁹. Qui tādē poſt aliquot tempus ibidē expirauit. Cui⁹ corpus caius papa germanus ei⁹ ſepeliuit .xj. Kal. martij.

¶ De ſanctis innumerabilibus martyribus. Cap.cxxxvij.

Innumerabiles ſancti martyres quorum numerū ſolius dei ſcientia colligit apud tyrum ciuitatē paſſi ſunt. De quibus octauo libro eccleſiaſtice hiſtorie ſcribit quod diuerſi ſex⁹ et etatis ac ordinis ex egypto illuc aduenictes perſecutionē in chriſtianos imminentē a paganis ſunt temti. Et cōfitētes chriſtum primo quidam per omne corpus flagris laniati: deinde in arena beſtijs diuerſorum generum traditi ſunt. Cum autē a feris minime leſi fuiſſent aliiq̄ gentiles rei mortis beſtijs ſubiecti ſubito lacerati eſſent. Iterum ſancti martyres feris exponuntur: vt ex paganorum morſibus incitate in ſanctos ferociores redderentur. Et cum nec ſic in eos preualuiſſent mutatis ſuper eos ferocioribus animalibus omnino intacti permanſerunt. Quod dum pagani magice arti aſcriberent ad alias feritates feris immaniores ſe conuerterunt. Et alios quidem ex ſanctis gladijs trucidarunt: alios flammis incenderunt: alios in mari precipitauerūt: alios capitibus abſciderunt: nōnullos etiā inedia conſumi iuſſerunt: quoſdam vero rectos: quoſdam vero deorſum verſo vertice patibulis affixerunt: q̄ omnes in cōfeſſione veritatis coronas paſſionis a dño receperunt. Horum glorioſam multitudinē ad victoriā incitabāt beati tyrānus ſiluanus phileas⁹ atq̄ linus epiſcopi necnon cenobius presbyter qui omnes vna ſecum felici agone palmas adepti ſunt. Nam tyrannus 𝔷 ſiluanus epiſcopi beſtiarum morſibus interierūt: phileas 𝔷 linus epi ignibus cōſumpti: cenobius vero presbyter cum pluribus alijs decollatus eſt. Horum oim paſſio recolitur .x. kalendas martij.

¶ De ſanctis ſeptuaginta nouem martyribus. Cap.cxxxviij.

Septuaginta nouem martyres apud ſiciliam paſſi ſunt. Qui ſub diocletiano auguſto per diuerſa tormenta confeſſionis ſue coronam a chriſto ſibi paratā percipere meruerunt .ix. Kalēdas martij. Hec Hieronymus.

¶ De ſancto Symmacho papa et confeſſore. Cap.cxxxix.

Symmachus papa natione ſardus ex patre fortunato anaſtaſio ſecūdo pape in pōtificatu romano ſucceſſit: et ſedit annos .xv. menſes .vij. dies .xxviij. In cuius electione tanta rome diſſenſio fuit: vt electo quodā laurentio vna cum ſymmacho: ſenatores laurentij partibus fauētes aduerſus ceteros qui ſymmacho adherebant: bellum inferrent: multaſq̄ cedes 𝔷 homicidia facientes: pleroſq̄ ſacerdotum et clericorum ac ciuium extinxerunt. Denique ambo vno die ordinati ſunt. Symmachus quidē in eccleſia cōſtantiniana: laurentius vero in eccleſia ſancte Marie. Sed cum neutra pars alteri cederet: concurrerunt vt lis incepta iudicio regis theodorici finiretur. Qui rauenne poſitus dum legatos partium audiſſet: decreuit vt quem maior pars cleri et populi elegiſſet: ipſe in ſede apoſtolica reſideret. Sicq̄ Symmachus in quem maior pars conuenerat pontifex factus cōſtituit laurentium epiſcopum in nucena ciuitate intuitu miſericordie. In hac diſſenſione ſanctiſſimus paſchaſius eccleſie romane diacon⁹ partibus fauebat laurentij bona fide. ¶ Hic Symmachus conſtituit vt omni die dominico in natalicijs apoſtolorum 𝔷 ſanctorum precipuorum Gloria in excelſis deo cātetur. Et que ſequuntur poſt verbum angeli addidit in eodē hymno. Poſt paucos annos criminat̄ Symmachus ex inuidia per falſos teſtes et occulte laurentius reuocatur: 𝔷 iterato clerus diuiditur quibuſdam adherentibus Symmacho: nonnullis aūt laurentio. Sed conuocata ſynodo .cxv. epiſcoporum expurgatur Symmachus de crimine falſo 𝔷 cum gloria reſtituitur. Laurentius vero depoſitus cum ſuis condemnatur. Poſt hec ſymmachus in pace ſedi apoſtolice preſidens: ſanctitate cōſpicuus quieuit in pace .x. kalendas martij. Sepultuſq̄ eſt apud ſanctū petrum miraculis coruſcans.

¶ De cathedra ſancti Petri apoſtoli antiochie facta. Cap.cxl.

Cathedra ſcti Petri apoſtoli ab eccleſia feſtiue celebratur: quia tunc beatus Petrus apud antiochiā in cathedrali honore ſublimatus fuiſſe perhibetur. Huius autē ſolennitatis inſtitutio triplicem cauſam videtur habere: ſcilicet propter hiſtoriam: propter figuram: et propter prauam conſuetudinem abolendam. Prima cauſa eſt propter hiſtoriam. Cum enim beatus Petrus antiochie predi,

carcer theophilus princeps illius ciuitatis:eo quod populum ſeduceret:apoſtolum fecit in carcerē vinculari ⁊ fame diebus pluribus affligi. Qui iam pene deficiens chriſtum ne ſe deſerat deprecaretur:et ab eodem celica voce confortatur. Audiens paulꝰ de carceratione petri ad theophilū iuit:⁊ ſe multarum artium ſummum opificem eſſe dixit:propter quod a principe rogatus in cuius curia manſit et poſt dies tres ad petrū in carcerem latenter intrauit:et videns eum pene conſumptū amariſſime plorans eum vocauit:⁊ in eius ruens amplexus ipſum cibo refocillauit:et multis confortatum ſermonibus dimiſit. Deinde Paulus caute reperto tempore theophilo ſuggerebat:quod eius gloriā petri vinculatione dehoneſtauerat:qui mendicus et pauper nil mali perpetrauerat:ſibiq; in multis prodeſſe poterat. Et cum theophilus paulum interrogaret:in quo ſibi petrus prodeſſe poſſet. Paulus tanq̄ ſe alienum fingens dixit quod audiuerat petrum oēs egros ſanaſſe ⁊ mortuos ſuſcitaſſe. Cū hec theophilus vti deliramento deſpiceret:ad hoc tandem deuenit:vt ſi petrus filiū ſuū. xiiij. annos ante defunctum ſuſcitaret:ipſe eum in pace dimitteret:et fidem cū omni populo ſuo ſuſciperet. Ingreſſus ergo paulus ad petrū eidem narrauit:qualiter theophilo filiū ſuſcitandū promiſit. Eductus ergo petrus de carcere ad ſepulchrum acceſſit:⁊ cū orationem fudiſſet cōtinuo iuuenis reſurrexit. Tūc theophilus cū vniuerſo populo credidit:et glorioſam eccleſiam ad nutum apoſtoli fabricauit. In cuius medio populi cathedram locauerunt:et in ipſa petrum exaltauerūt:in qua ſedit annis ſeptē. Deinde romam veniens in cathedra romana prefuit annis vigintiquinq;. Cum autē petrus ex antiochia ad tempus diſceſſiſſet. Simō magus illuc acceſſit:⁊ predicans figmenta multa atq; ſigna fallacia oſtēdens populum omnē a fidei veritate peruertit:et cōtra Petrum ipſum terribiliter concitauit. Petrꝰ vero rediens et predicta reperiens:ſimoniſq; fallacias detegens vexatos ab omni languore curauit et oppreſſos a demonibus liberauit. Sicq; populū ad veritatem fidei reuocauit:et intra dies ſeptem pluſq̄ decem milia hominum baptizauit. Tuncq; populus nudis pedibꝰ ad petrum acceſſit:agens penitentiam quod ſimoni mago conſenſit:⁊ ipſum vna cū principe theophilo iterum in cathedra ſublimauit. Ideo eccleſia de ipſiꝰ prima cathedratione feſtum agit:q̄uis ſecunda qua rome ſedit principalior fuerit:vt dictū eſt ſupra in alia cathedra petri. xv. kalendas februarij. ¶ Secūda ratio eſt propter figuram. Nam petrus in triplici eccleſia exaltatus fuit ſcilicet in eccleſia militantiū:malignantium ⁊ triūphātium:et hoc ſecundū triplicem feſtiuitatem quam de ipſo eccleſia celebrat. Eſt enī exaltatus in eccleſia militantium ei preſidendo:⁊ eam in fide laudabiliter regendo. Et hoc quantū ad preſentem ſolennitatem que dicitur cathedra:quia tunc ſuper eccleſiam antiochenam pontificatum accepit et eam ſeptennio gubernauit. ¶ Eſt etiam exaltatus in eccleſia malignantium ipſam diſſipando et ad dominum conuertendo. Et hoc quātum ad ſecundam feſtiuitatem que dicitur ad vincula:tunc enim malignantium iudeorum eccleſiam diſſipauit et multos conuertit. ¶ Extitit inſuper exaltatus in eccleſia triumphantium in ipſam ſcilicet feliciter introeundo et chriſto domino conregnando. Et hoc quantū ad tertiam feſtiuitatē que eſt paſſionis ipſius:quia tūc in eccleſia triumphantium introiuit. Celebratur autem ⁊ feſtum eius ter in anno ꝓpter priuilegiū:propter officiū: ⁊ ꝓpter beneficium. ¶ Propter priuilegium qđ habuit triplex. Fuit enim pre ceteris dignior authoritate:quia claues regni celorum accepit. Fuit et feruentior in amore:quia cum maiori feruore chriſtum dilexit q̄ alij apoſtoli. Fuit etiam efficacior in virtute:quia ad vmbram petri ſanabantur infirmi:ideoq; feſtum eius ter in anno celebratur. ¶ Propter officium:quia officium prelationis habuit ſup vniuerſam eccleſiā q̄ diffuſa eſt in aſia:aphrica ⁊ europa:ideo eccleſia ter in anno celebrat feſtū eius. ¶ Propter beneficiū:q: abſoluit nos a tribꝰ generibus peccatorū:ſcilicet cogitationis:locutionis ⁊ operationis:vel quod homo facit in deum:in proximū: ⁊ in ſeipſum. ¶ Tertia cauſa huius feſti eſt propter prauam conſuetudinem tollendam. Cōſuetudo enim fuit gētilibꝰ:vt ait Joānes beleth ſingulis annis circa dies iſtos epulas offerre ſuper tumulos parētū ſuorū:quas nocte demones cōſumebant. Ipſi aūt eas ab animabꝰ circa ſepulchra errantibꝰ quas vmbras vocabant eas putabant abſumi. Que conſuetudo epularum cū a chriſtianis extirpari nō poſſet:ſtatuerūt ſancti patres feſtū cathedre ſancti Petri:tā de illa que fuit rome:tum de illa que fuit antiochie:vt eo die quo talia per paganos fiebant in reuerentia demonū:eodē die chriſtiani charitatiue epularent̄ in ſubſidiū pauperū:⁊ honore principis apoſtolorū. Ideoq; tali die in aliquibus locis celebrant̄ conuiuia:⁊ vocat̄ feſtū epularū ſancti petri. ſ. viij. kal. martij. Hec ioannes beleth. ¶ Poſt cathedrationē aūt ſuā beatꝰ apoſtolus ſcripſit duas epiſtolas q̄ canonice nominant̄:quarum ſecunda propter ſtyli diſſonantiā a pleriſq; non illiꝰ fuiſſe narrat̄:marci euangeliū dictaſſe dicitur. Hec hieronymus de viris illuſtribus.

¶ De ſancto papia epō hieropolitano. Cap. cxlij.

Papias hieropo-

litanus epūs ioānis apoſtoli auditor: policarpi quoq; condiſcipulus et cōſodalis fuit. Hic ab eodem epiſcopo apud hieropolim predicante:ordinatus epiſcopꝰ eiuſdē ciuitatis:poſtq̄ gregi dominico pluribus annis laudabiliter prefuit:beato fine in chriſto quieuit. viij. Kal. martij. Hic quinq; libros de verbis dn̄i compoſuit. Hec hiero. de viris illuſtribus.

¶ De ſancto Ariſtione diſcipulo. Cap. cxliij.

Ariſtiō diſcipulus

vnus de. lxxij. diſcipulis fuit:qui bini ab eo miſſi ſunt ad predicandum. De quo in paſſione barnabe apoſtoli mētio habetur. Qui poſt peractum predicationis officium apud ſalaminas in cypro inſula in domino requieuit. viij. kal. martij:vt dicit Ado.

¶ De ſancto Abilio epiſcopo. Cap. cxliiij.

Abilius epiſcopꝰ

Alexandrinus fuit:qui poſt beatum marcum ſecundus pōtifex ibidem cōſtitutus:ſiquidē poſt ipſum marcum primus extiterat anianus:annos. xiij. eidem ſedi preſidens ſacerdotium vita conſpicuus miniſtrauit: et. viij. Kalen. martij in chriſto quieuit:vt dicit Ado.

¶ De ſancto Policarpo preſbytero. Cap. cxlv.

Policarpꝰ preſby-

ter ⁊ confeſſor xp̄i tp̄e diocletiani et maximiani imperatorū claruit. De quo in beati ſebaſtiani paſſione ſupra. xiij. kal. februarij mentio facta eſt:⁊ dicetur infra in paſſione tiburtij. iij. idus Auguſti. Hic vna cū beato ſebaſtiano multos ad chriſtū cōuertit:⁊ plurimos baptizauit. Nam cū beatꝰ ſebaſtianꝰ zoe vxori nicoſtrati primū ſermonē:que dudum mu-

ta extiterat loquelam reſtituiſſet: et ipſam vna cum viro ſuo et familia necnon tranquillinum et martiã parẽtes marci et marcelliani cõuertiſſet: plꝰos omnes policarpꝰ ſacri fontis vnda perfudit. Et cum nicoſtratus a fratre ſuo claudio cõmentarienſi obtinuiſſet: omnes carceratos ad domum ſuã adduxit: eos omnes ad chriſtũ per ſebaſtianum conuerſos idem presbyter baptizauit. Cumque eidem claudio nicoſtratus retuliſſet: qualiter vxori ſue loquelã ſebaſtianꝰ recuperaſſet: obtulit claudio ſebaſtiano duos filios: quorũ vnꝰ hydropicus: alter vulneribus obſeſſus erat. quos ſanctus ſebaſtianus ſimiliter ſanos effecit. Claudium quoque vna cũ ipſis cõuerſos: policarpꝰ predictus diuino fonte regenerauit. Deinde cum chromatius vrbis prefectus graui morbo lãguens decumberet: et tranquillinꝰ ad eũ policarpum et ſebaſtianum adduxiſſet: illique ab eis conuerſus omnia idola in domo ſua exiſtentia deſtrui permiſiſſet: ſanatꝰ eſt mox chromatius cum tyburtio eius filio ad fidem chriſti reductus: quos policarpus presbyter cum familia ſua qui erãt vltra .M. cccc. promiſcui ſexꝰ ſimiliter baptizauit. Poſt hec autẽ cũ iuſſu diocletiani chromatius prefectꝰ in exiliũ apud cãpaniã cũ multis chriſtianis mitteret̃ policarpus presbyter ſpõte ſecũ exiliũ ſubijt vt chriſtianos exiſtẽtes ibidem exhortaretur: vbi multo tempore fideliter deo ſeruiens: orationibus et predicationi inſiſtens in pace vitam finiuit. vij. kalen. martij.

¶ De ſancto Gerardo epiſcopo et martyre. Cap. cxlv.

Gerardꝰ epiſcopꝰ et martyr: venetiarũ ciuitate oriũdus a pueritia deo deuotus eccleſie ſancti marci canonicus fuit. Sed ad vitam arctiorẽ anhelans religionis habitu ſuſcepto. Dum ad ſepulchrum dominicum pergeret viſitandum: pannoniam deuenit: vbi a ſancto ſtephano chriſtianiſſimo vngarie rege qui cum ſeruum chriſti eſſe cognouit retẽtus eſt: dimiſſiſque ſocijs cũ quibus pergebat ibidem manſit. Et in quodã eremo qui bel vocatur per annos ſeptem ſolitariã vitam duxit. Poſt hec a rege cõpulſus ſatis renitens ad epiſcopatum promotus eſt. Qui per ciuitates et caſtella pannonie circuiens verbum domini predicabat. Sedem autem ſuam iuxta flumen moriſij fluminis ſtatuit: quam et moriſenam appellauit. Vbi et eccleſiam ſancti martyris georgij conſtruxit: in qua et altare dei genitricis erexit: ante quod argẽteum thuribulum cũ thymiamate perpetuo collocauit: et ibidẽ ſemper cõſeruari decreuit. Beatam enim dei genitricem deuotius coluit. Unde et ſingulis ſabbati diebus officium eius cum nouem lectionibus ibidem cõſtituit celebrãdum quod vſque in preſens ſeruatur. Epiſcopatũ quoque ſtrenue gubernabat: ſepius ad eremum aliquot diebꝰ diuertebat. Deinde ad ſedem ſuam rediens officium ſibi iniunctũ adminiſtrabat: et iugiter predicationi vacabat. Defuncto ergo ſtephano rege ſucceſſit ei rex petrꝰ. Cuius regnum cũ vnus ex principibus inuaſiſſet: et plurimos nobiles occidiſſet: venit moriſenã vt ab epiſcopo gerardo die paſche coronaretur. Cuius coronationem nedum ſanctus facere recuſauit: ſed nec ipſi intereſſe voluit: quin potius eidem vt regni inuaſori et proditori interfectionem ipſius poſt triennium futuram predixit. Qđ vt predixerat euenit. Deinde poſt annos quinque cum ad albani ciuitatem pergeret: hoſpitatus apud eccleſiam ſancte ſabine: martyrium ſuum in craſtinum futurum pronunciauit. Sequenti die miſſarum ſolennijs celebratis cum eſſet iuxta flumen danubium ab infidelibus captus lapidari cepit. Dumque lapides in ipſum iactati in aere penderent: lancea tranſuerberatus cum pluribus alijs chriſtianis gladio ceſis ibidẽ occubuit: vbi et ſepultus fuit. Sed proceſſu temporis inclytus rex Andreas corpus martyris tranſtulit moriſenam: vbi et miraculis claret. Paſſus eſt autem. vij. kalen. Martij. Hic ſanctus plures homelias et ſermones preclaros per ſolennitates per anni circulum edidit in quibus eius doctrina et ſapientia liquido demonſtratur et precipue quia deuotus beatiſſime virginis fieret in cuius laudẽ multa preclara dictauit.

¶ De ſancto Gerardo epiſcopo et confeſſore. Cap. cxlvj.

Gerardus epiſcopus leucoꝝ ſanctitate mirabilis extitit. Qui. xij. anno henrici imperatoris tertij miraculis clarens ad xp̃m migrauit. Et a leone papa calcidonẽſi ſynodo quarta celebrata canonizatꝰ fuit: et intra ſanctoꝝ confeſſoꝝ numerũ in eccl'ia honorãdus cẽſitꝰ eſt: vt dicit frater Vincẽtiꝰ in ſpeculo.

¶ De ſancto Sereno martyre. Cap. cxlvij.

Serenꝰ epiſcopꝰ et martyr: ſub maximiano imperatore apud ſyrmiũ paſſus eſt. Nã cũ ipſe ſibi hortũ excoleret et vnus ex domeſticis imperatoris amicus intimus eſſet: quandã die vxorẽ illius in horto ſuo hora incongrua deambulantem reperit: eamque acriter de inhoneſtate increpauit: qđ ſola: hora inepta monachi pomeriũ introiſſet: eas quoque cum indignatione eiecit. Que viro ſuo de ſereno cõquerituri: et quod eam turpiter eiecerit lamẽtatur. Qui verbis coniugis ad iracundiã motus: quẽ dudum vt amicum celauerat: maximiano vti xp̃ianũ accuſat. Sicque ſerenus iubente imperatore tentus ſub ſe chriſtianum confeſſus capite ceſus eſt. vij. kalen. Martij.

¶ De ſancto Sereno abbate. Cap. cxlviij.

Serenus abbas ſumme continentie fuit. Qui nõ ſolũ in eiꝰ actibꝰ: ſed etiã in aſpectu conſpici poterat. Quã a deo in tantum crebris orationibꝰ impetrauit: vt nec etiã ſe naturalibꝰ incẽtiuis inquietari: vel i corpore ſentiret. Qđ adhuc fortioribꝰ ieiunijs et aſſiduis orationibꝰ exeſtuans: ad tantã mentis et corporis puritatẽ deuenit vt vir in ſe motũ naturalẽ ſentiret acſi paruulus et latẽs ſentire dignoſcit. Et dũ hmõi grẽ pſeuerãtiã lachrymis flagitaret: angelus eidem in ſomnijs aſtitit et cum per ventrẽ nouacula ſecuit: et iecore ac inteſtinis eductis et extricatis: oſſibuſque mũdiſſime lotis cũcta interiora ſuo loco repoſuit: ſibique dixit oĩa incentiua carnis in eo abinde fore preciſa: perpetuamque in poſterum mentis et corporis ipſum obtinuiſſe. vti petierat a domino puritatem. Hec in vitis patrum.

¶ De ſancto Matthia apoſtolo. Cap. cxlix.

Matthias apoſtolus in loco iude proditoris ſubſtitutus eſt. Cum enim inter aſcenſionem et penthecoſtem apoſtoli in cenaculo ſimul eſſent. Videns petrus quod numerus apoſtoloꝝ erat imminutus: quos dominus tamen in numero duodenario elegerat: vt fidem trinitatis in quatuor mundi partibus predicarẽt: cum eſſent omnes diſcipuli in cenaculo ſyon numero. cxx.

exurgens in medio eorum eos allocutus eſt: oſtendens ex textu diuine ſcripture in pſalmo prophetarum: ꝙ iudam proditorem periturum erat: cuius apoſtolatum alius accipere debebat. Exhortans fratres vt aliquem ex ipſis eligerent: quem in locum inde ſurrogarent. Quod cum omnibus placuiſſet: elegerunt duos inter ceteros ſanctiores: ſcilicet ioſeph iuſtum: qui vocabatur barſabas: filium cleophe et fratrem iacobi minoris: et mathiam: et oratione premiſſa dederunt ſortes eis. Et cecidit ſors ſuper mathiam: et annumeratus eſt cum .xj. apoſtolis. Et nota ꝙ hoc exemplo non eſt ſortibus vtendum: vt dicit hieronymus: quia priuilegia paucorum non faciunt legem communem. Hec que dicta ſunt habentur Actuum .j. Cum ergo apoſtoli ad predicandum eſſent diuiſi: mathias apoſtolus iudeam in ſortem predicationis accepit. Qui tamen vt alibi reperitur primus in macedonia predicauit. Gentiles vero eius fidem et ſanctitatem probare volentes: quandam potionem toxicatam que cunctos bibentes viſu priuabat: ſibi dederunt. Quam in nomine chriſti bibit: et nullam leſionem incurrit. Et cum illa potio pluſquam .ccl. excecaſſet: illis ſingulis manus imponens omnes illuminauit. Diabolus vero in ſimilitudinem infantis eis apparuit: ſuadens vt mathiam occiderent qui cultum eorum euacuabat. Quem per triduum queſierunt et in eorum medio conſiſtentem minime viderunt. Tertia vero die ſe eis ſponte manifeſtum vinctus in carcerem recluſerunt: vbi demones ſibi apparentes in eum dentibus fremebant: ſed appropinquare non poterant. Dominus autem cum multo lumine ſibi aſſiſtens eum confortauit: et oſtio aperto liberum abire permiſit. Et dum liberum predicaret: et quidam obſtinati perſiſterent: mox terra ſe aperuit et cunctos illos deglutiuit. Reliqui vero ad chriſtum conuerſi ſunt. ¶ Poſt hec reuerſus apoſtolus ad iudeam verbum domini predicabat: multoſque in ſignis et prodigiis conuertebat. Cui inuidentes iudei cum in conſilio ſtatuerunt. Duoſque teſtes qui illum accuſauerant primo in ipſum lapides miſerunt. Quos lapides in teſtimonium ſecum petiit ſepeliri. Qui dum lapidaretur: ſecuri in capite percuſſus ſpiritum deo reddidit. Cuius corpus in iudea ſepultum: deinde romam tranſlatum in eccleſia ſancte marie maioris eſſe dicitur: et ibidem caput eius populo demonſtratur. Qui paſſus eſt .vj. kalen. martij.

¶ De ſanctis .lxxij. martyribus. Cap. cl.

Septuagintaduo martyres ſub maximiano imperatore apud ciuitatem ſyrmium paſſi ſunt. Qui martyrii certamen in praefata vrbe conſummantes regna manſura perceperunt .vj. kalend. martij. vt dicit hieronymus in martylogio ſuo.

¶ De ſanctis victorino et victore et ſociis marty. Cap. clj.

Victorinus: victor: nicophorus: claudianus: dioſcorus: ſerapion: et papias: apud egyptum ſub numeriano imperatore martyrium paſſi ſunt agente iudice ſabino. Quorum primus in pillam vndique circumforatam miſſus: et per ſingula foramina diutiſſime cultris tranſpunctus eſt: et deinde capite truncatus. Secundus amputatis manibus et pedibus in eadem pilla miſſus: et ſicuti prior tranſpunctus et poſtmodum decollatus eſt. Tertius cum in pillam ipſam ſponte fuiſſet ingreſſus: iudex indignatus illum inde eduxit: et dudum ſuper craticulam fecit aſſari. Et cum tali ſupplicio non moreretur: eum minuatim gladiis iuſſit perdi. Claudianus et dioſcorus flammis incenſi fuerunt. Serapion et papias gladio ceſi omnes celebre martyrium dedicauerunt .v. kal. martij.

¶ De ſancto neſtore epiſcopo et martyre. Cap. clij.

Neſtor epiſcopus et martyr in ciuitate pergen. pamphylie paſſus eſt ſub perſecutione decij. Qui cum die noctuque orationi inſiſteret poſtulans vt gregem chriſti cuſtodiret: comprehenſus eſt a quodam principe curie byzantarchorum: qui obuiam preſidi pollio: quem ille nomine diu mira libertate et alacritate confitentem in equuleo leuatum: et crudeliſſime tortum: nolentem chriſtum negare: cruci affigi mandauit. In qua dum oraſſet emiſit ſpiritum. A fidelibuſque ſepultum eſt .iiij. kalen. martij.

¶ De ſancto alexandro epiſcopo et confeſſ. Cap. cliij.

Alexander epiſcopus alexandrinus glorioſo ſenio venerandus extitit. Hic poſt beatum petrum alexandrinum epiſcopum et martyrem ad eandem promotus eſt: non immediate: ſed poſt achillam qui eidem petro immediate ſucceſſerat: ſicut et ipſe beatus petrus eidem duobus ſuis diſcipulis predixerat ſibi domino reuelatum. Arrium preſbyterum autem hereticum a prauitate corruptum: diuina charitate conuictum de eccleſia alexandrina eiecit: poſtea inter .cccxviij. patres in niceno concilio damnauit. Qui in grandeua ſenectute annorum .xcviij. apud eandem vrbem in laudabili fine quieuit .iiij. kalend. martij.

¶ De ſanctis Iuliano et quodam eius miniſtro ma. Cap. cliiij.

Iulianus et quidam eius miniſter noie eunus martyres apud alexandriam paſſi ſunt. Cum enim iam annorum plenitudo deſurgeret: et iulianus ita podagra conſtrictus eſſet: vt neque incedere neque ſtare poſſet cum duobus miniſtris chriſtianis cum geſtantibus in ſella iudici aſſertur. quibus miniſtris vnus timore tormentorum que videbat chriſtianis inferri: ipſe ſtatim negauit: alter vero eunus nomine cum iuliano domino ſuo in chriſti fide perſtitit. Quos iudex camelis impoſitos per totam iuſſit vrbem circunduci: flagris hincinde inſpectante populo tandiu lanian vſque quo ſine ipſis verberibus torquerentur. Qui paſſi ſunt .iij. kalen. martij.

¶ De ſancto Leandro epiſcopo. Cap. clv.

Leander epiſcopus in hiſpania prouincia hiſpalenſi eccleſiam feliciter paſtorali cura gubernauit. Hic eſt ad quem beatus Gregorius Moralium libros ſcripſit. Cuius predicatione et induſtria tota Gothorum gens per regem recaredum deprauata ab arriana prauitate conuerſa eſt. Qua etiam fratrem eiuſdem recaredi hermicildum regem viuente adhuc patre heretico ab eadem hereſi conuerſum ad martyrii paſſionem exhortando perduxit: vt ponit Gregorius .iij. dialo. cap. xxx. et de in paſſione hermigildi idibus aprilis. Qui et officio predicationis fideliter peracto: quieuit in domino .iij. kalen. martij.

¶ De ſancto ioanne monac. Cap. clvj.

Ioannes monachus filius eutropij magiſtri militum vrbis rome et theodore romanorum eſſe ſet annorum .x. a parente liberalibus ſtudiis tradit est. Cum autem pater in domo ſua abbatem monaſterij accimitensis hieroſolymas pergentem hoſpitio ſuſcepiſſet: iuuenis ad vitam monaſticam animatus ab eodem regularis

bus diſciplinis imbuatur promiſſiōe ſibi facta quod regrediens domum illuc diuerteret eo quod ſecum ille et monachus fieri diſponeret. Interea Joannes a patre euangelium ſibi ſcribi petijt in quo ſtudere cupiebat: quod mater gemmis et auro ad ſui delectationem ornauit. In quo quotidie Joannes legebat: et ad vite perfectionem emuliꝫ anhelabat. Reuertus igitur abbas in domo Joānis recipitur: cum quo habito colloquio de fuga petenda: quia parentes timebat: nauem reperiunt iuxta litus a quibus dñi naute multum pro naulo exigerent et pecunia carerent abbasqꝫ ad repatriandum feſtinaret. Juuenis patrem rogat vt det ſibi centum aureos pro conuiuio comodalibus celebrando. Quibus acceptis Joannes quaſi neceſſaria empturus abijt: vrbem exiuit: et ad abbatem ſe iuxta mare preſtolantem cōcitus venit datoqꝫ naulo nauem ſecum aſcendit. Quam parentes diudum perquirentes et minime inuenientes ad mortem affligebantur. Ille igitur ad monaſterium perueniens factus eſt monachus: vbi in omni vite ſanctitate et ſumma obedientia ſeptennium peregit. Poſt hec cum de viſione parentum nimium tētaretur: obtenta abbatis et monachorum licentia: relicto cenobio romam venit: mutatoqꝫ habitu conſcuſſis veſtibus indutus: facie pre ieiunijs tabefacta: in domo parētum incognitus hoſpitaretur nimime ſe reuelans. Cum mane pater domum egrediens: et pauperi peregrino compatiens tugurium ſibi iuxta domum ſuam conſtruxit: cumqꝫ de menſa propria vti pauperem aluit. Qui multis ieiunijs affectus continue orationibus inſiſtebat. Sed tandē infirmitate correptus mortiqꝫ vicinus matrem vocauit: eiqꝫ pſalterium gemmis et auro ornatū exhibuit. Que libro cognito viroqꝫ vocato. Joannem interrogat quomodo pſalterium illud habuiſſet: et ſi qua de eorum genito audiuiſſet. Qui cuncta per ordinē narrans: ſe Joannem eorum filium patefecit: moxqꝫ in eorum brachijs expirauit. Cuius corpus cum multarum effuſione lachrymarum parentes in nouo edificato oratorio ſepelierunt: et eidem pro peregrinorum ſuſceptione cenobium addiderunt: ſibiqꝫ domino ſeruientes preter quotidianum victum omnem ſubſtantiam ſuā pauperibus miniſtrabant. Quieuit autem in pace vir dñi. iij. kalen. martij.

¶ De ſancto Joanne abbate.
Cap. clvij.

Joānes abbas in Scythi claruit. Ad quem cum quidā anachorita nomine Epiſius viſitandum veniſſet: qui per annos. xl. in eremo habitauerat: interrogatus eſt a Joanne quantum exinde profeciſſet: qui reſpōdit ꝙ ex quo ceperat ſolitarius eſſe: nunqꝫ ſol viderat eum manducantem: cui Joannes inquit: nec me iraſcentem. ¶ Dum autem Joānes vellet ad ſimilitudinem angelorum nihil operari: ſed domino ſine intermiſſione vacare ſeipſum expoliauit: et hebdomadam in eremo perfecit. Cū autem fame periclitaretur: et aculeis muſcarū et veſparum totus vulneratus eſſet reuerſus ad oſtium fratris ſui pulſauit dicēs ſe eſſe Joannem. Qui reſpōdit ꝙ hoc eſſe non poterat: quia Joannes angelus factus erat: et inter homines amplius non habitabat. Sicqꝫ dimiſit eum affligi vſqꝫ mane. Poſtea eidem apparuit et ipſum de preſumptione redarguit dicens ꝙ ſi homo erat iterum eum vt paſceretur inter homines operari oportebat. Si autem angelus eſſet intrare cellam non quereret. Joannes compunctus veniam poſtulauit. Cū autem poſtulauit: rogauerunt eū fratres vt aliquod verbum ſalutare compendioſum loco hereditatis ſibi relinqueret. Qui eis dixit ꝙ ex quo fuerat monach⁹ nunqꝫ propriam fecerat voluntatem nec aliquid docuerat quod non prius ipſe feciſſet. Hec in vitis patrum. Quieuit in domino. iij. kalen. martij.

¶ De ſancto Joanne alio abbate. Cap. clviij.

Joannes abbas alius in eremo ſuperioris Thebaidis etate prouectus: vita moribus et abſtinentia precellēs claruit. Hic primum ſecedēs ad eremū tribus annis continuis ſub quadam rupe ſtādo ſemper orauit ita vt nunquā ſederet neqꝫ iaceret. Somni autem tantum ceperit: quantū quis ſtans rapere poterit: cibum vero niſi die dominico ſumpſit. Presbyter enim tunc ad eum veniēs pro eo ſacrificium offerebat: et ipſum ſacra hoſtia communicabat: idqꝫ ei erat ſacramētum et victus. Hunc die quadam diabolus ſe in presbyterum transfigurans vt ipſum deciperet: horam ſolitā preuenit: ſimulans ſe ſacramentorum gratia aduenitſe. Quem ſanctus propter intempeſtiuam horam demonem ſuſpicatus: ipſum redarguit: moxqꝫ diabolus cōfuſus abſceſſit: pedes autē eius ex nimia immobilitate dirumpebantur: adeo vt ſanie effluerent. Sed completis tribus annis angelus ſibi apparuit: eiuſqꝫ pedum vulnera ſanauit et celeſti cibo refecit: ac diuina repletū ſapientia ad alios edocendos ire mandauit. Qui iuſſa complens dñica ſemper die ad eūdem locum redibat: et ipſum angelus reficiebat: ceteris vero diebus Joannes ex palmarum folijs manib⁹ operabatur. Cū quidam claudus ad ipſum curationis gratia ire diſponeret: aſinū aſcendit: qui cingulo manibus ſancti viri operato: ſella conſtrictus erat: moxqꝫ vt pedes claudi cingulum tetigerunt ſanatus eſt. Secreta etiam hominū agnoſcebat: ita vt monachis vicinorum locorum eorū peccata occulta conſcriberet: et eorum patribus vt tales vel tales fratres de tali vel tali culpa corrigerent. Eorum etiam merita eiſdē per literas inſinuabat: admonens vt in eis perſeuerarent. Similiter et patribus cenobiorum ſcribebat in quibus eos per ſpiritum deliquiſſe cognouerat: ita vt illi conſcientie reatu conuicti negare non poſſent: multis quoqꝫ alijs virtutib⁹ et miraculis admodum effulſit. Hec oīa appelles Hieronymo narrauit: vt idem refert in vitis patrum.

¶ De ſctō Joanne viro dei cōfeſſore.
Cap. clix.

Joannes vir ſanct⁹ anachorita in deſerto ſuit eius claruit: qui totius gratie homo fuit in quo vt dicit Hieronym⁹ vbi ſupra: tanta cōſolationum gratia refulſit: vt quacūqꝫ meſticia quocūqꝫ tedio quis oppreſſus fuiſſet: paucis eius ſermonibus alacritate et letitia repleretur: ſed et ſanitatum gratia plurima ſibi a deo donata eſt. Hec in vitis patrum.

¶ De ſctō Romano abbate. Ca. clx.

Romanus abbas in territorio Lugdunēſi. in locis virētibus claruit. Qui primus in eodem loco vitam eremiticam duxit et multis virtutibus et miraculis inſigniter effulſit: ac plurimorum poſtmodum pater extitit monachorū. Qui et in eodem loco ſanctitate famoſus: in chriſto quieuit pridie kalēdas Martij. Hec vſuardus.

¶ De tranſlatione ſcti Auguſtini epi.
Cap. clxi.

Tranſlatio corporis ſctí Auguſtini facta eſt anno domini.Dccxviij.trãſactis ab obitu ſancti annis.ccxxx. tẽpore luprandi regis Longobardorũ.Nã cũ beatus doctor apud Hipponeñ.ciuitatẽ Aphrice:cui⁹ ẽps fuit in dño quieuiſſet:ibiqꝫ ſepultus fuiſſet.Poſt aliquod tempus barbari terram illam occupauerunt:⁊ loca ſancta prophanauerunt:propter qđ fideles corpus ſancti Auguſtini inde tulerunt:et ipſum in ſardiniam tranſtulerũt.Tempore igitur premiſſo luprandus predict⁹ Longobardorũ rex audiẽs ſardiniam a ſaracenis depopulatam:ſolennes illuc nuncios miſit:vt doctoris ſancti reliquias papiam deferrent:qui magno precio dato corpus ſctí Auguſtini tulerunt:⁊ ipſum vſqꝫ ianuam nauigio adduxerũt.Quod deuotus rex audiens vſqꝫ ad dictam ciuitatem ei obuiauit:et reuerenter illud excepit.Cum autẽ mane corpus vellẽt educere:nullo modo inde moueri potuit:donec rex votum emiſit:qꝫ ſi ſe inde deduci permitteret:ibidem in nomine eius eccleſiã fabricaret.Statimqꝫ corp⁹ ſine vlla difficultate inde motũ eſt:et rex quod vouerat adimpleuit.Idem miraculũ in die ſequenti in villa q̃ datus condeneñ.que dicit caſſelle contigit:et eodem modo ibidem in honore ſancti rex aliam eccleſiam cõſtruxit.Et qꝛ videret ſancto cõplacere:vt in ſuo nomine eccleſie plures fierẽt:vbicũqꝫ manſiſſet corpus nocte cũ rege:timẽs ne aliũ locum qꝫ vbi deſiderabat ſibi eligeret:in honore eius eccleſiã inchoabat.Sicqꝫ cũ gaudio papiã deducit ⁊ in ecclia ſancti Petri que dicitur celũ aureũ honorifice collocatur pridie kal.Martij/vbi claris virtutũ ſignis effulget.

¶ De ſanctis ducentis ⁊ ſeptuagintaduobus martyribus. Cap.clxij.

Ducenti ⁊ ſeptuagintaduo martyres Rome ſub Claudio paſſi ſunt:quos primo ꝓ xp̃i nomine ad arenã fodiendam damnatos iuſſit Claudius vt foras muros porte ſalarie in amphitheatro mitterentur:ibiqꝫ ſagittis militum interficerentur.Quod audiẽs marius cũ filiis ſuis Audifax ⁊ Abachuch:vt in eorũ paſſione habetur.iiij.kal.Februarij/illuc acceſſerũt Iohãne preſbytero ſecum aſſumpto:vt ſanctoꝝ corpora ſepelirent.Et inuenerũt ipſa igni ſuperpoſita.Tũc extuẽtes ſe ceperunt ſubtrahere:et ſepelire quotquot ex ipſis potuerũt:que ⁊ ibidẽ ſub cliuio cucumeris recõdiderũt.Cetera ꝟo igne ↄſumpta ſunt.Qui paſſi ſunt kal.Martij.

¶ De ſancto Herculano ẽpo. Cap.clxiij.

Herculan⁹ epiſcopus ciuitatis peruſine anno.xvij.Iuſtiniani imperatoris ſub rege Gothorũ totilla paſſus eſt:vt ait Sigiſbertus.Hic ex cõuerſatione monaſterij ad ſacerdotalis ordinis gratiã deduct⁹ eſt.Totille aũt regis Gothorum tẽporib⁹ eãdem vrbẽ annis ſeptẽ cõtinuis exercitus Gothorum obſedit:ex qua multi ciuium fugerũt qui periculũ famis ferre nõ poterant.Anno vero.vij.necdum finito obſeſſam vrbem exercitus Gothorum intrauit.Tũc comes qui exercitui preerat ad regẽ nuncios miſit exquirens:quid de epiſcopo vel populo fieri iuberet.Qui mandauit epiſcopo primo a ceruice vſqꝫ ad calcaneũ corrigiã tolli:⁊ tunc caput eius amputari:omnem vero populũ gladio extingui.Tunc idẽ comes crudelitatem tantam abhorrẽs herculanũ ẽpm ſup murũ vrbis capite truncauit:cuiuſdẽqꝫ cutẽ iã mortui a vertice vſqꝫ ad calcaneũ incidit:vt ex eius corpore corrigia ſubtracta videretur:mortuũqꝫ corpus extra murũ proiecit.Qđ quidã humanitate cõpulſi abſciſſum caput ceruici apponẽtes cũ corpore paruuli infantis illic iuxta muros reperto ſepulture tradiderunt.Cũqꝫ poſt eandẽ cedẽ die.xl.rex Totilla iuſſiſſet:vt ciues vbilibet diſperſi ad ipſam ciuitatem ſine trepidatione remearẽt.Hi qui primo famẽ fugerãt:accepta viuendi licentia reuerſi ſunt.Qui corp⁹ ẽpi ſui perquirentes:eſto ſſa terra vbi iacebat corp⁹ pueri pariter humati:ꝟpote die.xl.corruptũ et vermibus plenũ:corpus ꝟo ẽpi ac ſi die eodẽ eſſet ſepultũ inuenerunt.et qđ mirabilius eſt:ita caput eius vnitum fuerat corpori:ac ſi nequaqꝫ fuiſſet abſciſſum:in quo nec ſectiõis veſtigia apparerẽt:⁊ ſimiliter tergũ eius perquirẽtib⁹ ita ſanum atqꝫ integratũ omne corpus inuentũ eſt:ac ſi hoc nulla inciſio ferri tetigiſſet:quod intra vrbẽ adducentes honorifice ſepelierũt.Qui paſſus eſt kaleñ.Martij.Hec Gregorius tertio dialogo.cap.xiij.

¶ De ſancto Albino epiſcopo. Cap.clxiiij.

Albin⁹ epiſcopus tempore ſancti Egidij abbatis floruit.Hic de regione venetina:q̃ occani britãnici confinis eſt:nobilib⁹ parentibus ortus tintilacẽſ.monaſterij primo monachus fuit.Qui cum aliqñ ad obediẽtiã abbatis perficiẽdã pergeret:⁊ ſubito tẽpeſtas nimia ingrueret:⁊ domus ad quã cũ aliis diuerterat ipſa tẽpeſtas etiam tectũ contriuiſſet:oĩbus aliis qui in eadẽ ſe domo reduxerãt madefactis:ipſe ſolus a pluuia immunis fuit.Deinde annorũ.xxxv.exiſtens ipſius monaſterij abbas factus eſt.Qui ipſi regimini laudabiliter prefuit annis.xxv.Poſt hec annorũ.lx.andegauis epiſcopus ordinatur.Curęqꝫ paſtorali vigilanter inſedit annis.xx.diuinis operibus vacans multiſqꝫ miraculis coruſcans.Inter q̃ duos mortuos ſuſcitauit.In aſiaco monaſterio cecum illuminauit:⁊ mulierem dudum ab immũdo ſpiritu vexatam liberauit.¶ In andegaueñ.ciuitate ſedis ſue dum pro carceratis in turri detentis ad iudicẽ interueniſſet:nec alicuius liberationẽ obtinere potuiſſet:orationẽ fudit.Statimqꝫ ſaxũ quadrum de muro turris exiliens:incluſis exeundi aditum fecit:omneſqꝫ continuo exierũt et deo ac ſancto gratias egerunt.Quieuit in pace kaleñ.Martij:ſepultus Andegauis.In cuius exequiis paralytici tres ſanati ⁊ duo ceci illuminati ſunt.

¶ De ſancto Donato martyre. Cap.clxv.

Donatus martyr apud Carthaginem aphrice ciuitatem paſſus eſt.Qui ſub iudice marino et marcellino tribuno cum eſſet militaris:in chriſti confeſſione gladio cedente martyrũ coronam percepit kaleñ.Martij:vt dicit Ado.

¶ De ſanctis pluribus martyribus. Cap.clxvj.

Martyres plurimi quorũ tamen certus numerus minime reperitur Rome ſub Alexãdro imperatore paſſi ſunt.Quos idẽ auguſtus diu cruciatos capitali ſnia ĩ extremo dãnauit.vj.noñ.Martij.Hec Ado ĩ martyrologio.

¶ De ſanctis quadringentis martyribus. Cap.clxvij.

Quadringēti fere martyres a longobardis paſſi ſunt. Quos cū lōgobardi italiā deuaſtātes cepiſſent more ſuo imolauerūt caput capre diabolo. Hoc circūferētes p circuitū τ carmine nephādo dedicātes. Cūctꝗ illud ipſi priꝰ ſubmiſſis ceruicibus adorarēt: eoſꝗ quos ceperāt hoc adorare pariter cōpellebāt. Sꝫ ex eiſdē captiuis pmaxima multitudo paucis vez exceptis obtēperare iuſſis ſacrilegijs noluit: ceruicē quā ſemꝑ creatori flexerat: creature inclinare cōtempſit. Quapropter hoſtes q̄ eos ceperāt graui iracundia accēſi: cūctos gladijs interfecerūt. Quos in errore ſuo participes habere nequiuerūt. Hec gregorius. iij. dialogo. c. xxiij. Qui paſſi ſunt ſexto nonas martij.

De ſctis pluribus epis marty. Cap. clxviij.

Epiſcopi Plures martyres: quorū etiam nec certꝰ numerꝰ ſcriptꝰ colligit: iuſtiniani auguſti tpibꝰ apud aphricā paſſi ſunt. Nā cū pſecutio vādalica i partibꝰ illis vehemēter inſaniret q̄dā in defēſione veritatis epiſcopi fortiter pſiſtētes ad mediū ſunt deducti. Quos vādaloꝝ rex pmis ac muneribꝰ flectere ad pfidiam nō valēs tormētis frāgere eos poſſe credidit. Nā cū eis in ipſa defenſione veritatis ſilentiū indiceret: nec tamē ipſi cōtra pfidiā tacerēt: raptus in furorē eorū linguas abſcidi radicitus fecit. Qui ita poſt pro defenſione veritatis etiā ſine lingua loquebantur ſicut prius loqui per linguā conſueuerant. Hos oēs iuſſit poſtmodū idē rex in exilium deportari. Qui multo poſt tempore ſuperuixerunt. Et quidam ex ipſis miraculum narrantes conſtantinopolim venerunt vnus autem illorum ſtatim vt in luxuriam decidit loquendi facultatem amiſit. Hec idem qui vbi ſupra Cap. xxxij.

De ſanctis Jouino et Baſileo martyribus. Cap. clxix.

Jouinus τ Baſileus martyres Rome via latina paſſi ſunt ſub Valeriano et Galieno imperatoribus. Qui per gladium palmaꝫ martyrij pceperūt ſexto nonas martij: vt dicit Ado.

De ſancto Guilelmo preſbytero. Cap. clxx.

Guilelmus anglicus ſacerdos vir charitatiuꝰ: ſcītate vite pollēs ac moribꝰ: ꝫ officij ſui pſecutor ſtrenuꝰ tpe henrici. iiij. īpatoris plenꝰ ſcītate migrauit ad chriſtū. vj. non. Martij. Ad cuiꝰ ſepulchrū tpe mortis eiꝰ ceci illuminati ſūt claudi erecti τ alij plures a diuerſis infirmitatibꝰ liberati: vbi τ corpꝰ eiꝰ a multis pegrinātibꝰ viſitaf pgētibꝰ ad ipꝫ deuotiōis cā. Hec vicēt.

De ſanctis Marino et Aſterio marty. Cap. clxxj.

Marinus miles τ aſteriꝰ ſenator apud ceſareā paleſtine ſub valeriani īpatoris pſecutiōe paſſi ſūt. De qbꝰ hr. vij. eccleſiaſtice hiſtorie libro. Quoꝝ prior ciuis hieroſolyme clarꝰ a cōmilitonibꝰ accuſatꝰ q̄ eſſet chriſtianꝰ: datoꝗ ſibi a iudice ſpacio triū horarū ad deliberādū: aut ſacrificaret aut mori eligeret. Interim quoꝗ a ſcō theoteno eiuſdē vrbis epo cōfortatꝰ: dū immolare renuiſſet p xpo decollatꝰ eſt. Cuiꝰ corpꝰ cū aſterius trūcatū ſubiectis humeris τ expoliata veſte excepiſſet τ ſepeliſſet. Honorē quē martyri detulit continuo martyrij ipſe accepit. De q̄ Aſterio ſcribit Ulr. s. q dū eſſet apud ceſareā philippi q̄ tūc paneas dicer gētiles ſuo more idolis imolarēt: victima arte demonis ſubito rapiebaf: nuſq̄ cōparēs celo delata putabaf. Qd dū ſancti fieri cerneret: oratione fudit ad dominū. Et ecce victima q̄ credebaf aſſumpta: aq̄s ſupferri cōſpicitur et ppls ab errore cōuertif. Paſſi ſūt autē v. nonas martij.

De ſanctis Emitrerio τ Chelidonio martyribus. Cap. clxxij.

Emitreriꝰ τ Chelidonius martyres: vt ſcribit Aurelius clemēs in libro coronatoꝝ: prīmū apd legionū gallie ciuitatē exurgēte pſecutiōis pcella p cōfeſſione nois ieſu xpi plurimus tormētis afflicti. deinde calagurrū vſꝗ pducti atꝗ ibi capite ceſi martyrio coronati ſūt: In q̄ꝝ decollatiōe anulus vnius τ ſtola alba alteriꝰ nube ſuſcepti τ i celū euecti ſūt: quouſꝗ ab aſſiſtētibus anuli aurei fulgor et linthei cādor in tātis luminibus diſcerni potuerūt. Paſſi ſunt aūt. v. nonas martij.

De ſcō Lucio papa τ marty. Cap. clxxiij.

Lucius Papa et martyr natiōe romanꝰ ex patre porphirio cornelio pape in epatu romano ſucceſſit: τ ſedit annos tres: mēſes tres: τ dies tres: hic pcepit vt duo preſbyteri τ tres diaconi in oī loco epm nō deſererēt: ppter teſtimoniū eccleſiaſticū τ ſtilū erroris. Hic primū in exiliū miſſus: demū ad ecclaꝫ ſuā reuerſus a valeriano capite truncatꝰ martyrio coronaf. Et ſepultꝰ eſt cum collegis ſuis epis via apia in cimiterio calixti. iij. nonas martij. Et ceſſauit epatus dies quinꝗ.

De ſanctis Caio τ ſocijs martyr. Ca. clxxiiij.

Caius palatinus τ alij viginti ſeptem martyres apud vrbē romā paſſi ſunt. Qui omnes maris fluctibus immerſi victorie coronas a domino percipere meruerunt quarto nonas martij: vt dicit Ado.

De ſanctis nongentis martyribus. Cap. clxxv.

Nongenti martyres rome via apia paſſi ſunt. Qui oēs vna die laurea martyrij coronati: poſiti ſunt in cimiterio ad ſanctam eccleſiaꝫ quarto non. martij. Ibiꝗ tumulati digna fidelium deuotiōe venerātur. Hec Ado.

De ſancto Phoca martyre. Cap. clxxvj.

Phocas martyr apud Antiochiā paſſus eſt: qui poſt multas paſſiones quas pro Chriſti noie redemptoris eſt paſſus iniurias qualꝭ de illo antiquo ſerpēte triūphauerit vſꝗ hodie populus declaraf. Nā

ſi in campiſ in locis illis coluber venena diffunderit: mox vt ianuam baſilice martyris credens attigerit cura-cuiata virtute veneni ſaluatur. Sed ꝛ lõge ſatis ab eius templo animalia queq; moꝛtifera appꝛoximare non audent. paſſus eſt autem. iij. noñ. Martij. hec Ado.

¶ De ſancto Theophilo epiſcopo turris ſtratonenſi. Cap. clxxvij.

Theophilus epiſcopus

paleſtine ciuitatis q̃ quondã turris ſtratonis ſiue ceſarea dicebatur nũc vero paneas dicitur: ſub ſeuero principe inſignis ſapientia ꝛ conſpicuus ſanctitate admodum effulſit: qui inter cetera laudabilia cum ceteris epiſcopis ſynodicam ꝛ vtilem valde ad uerſus eos qui cum iudeis luna decimaquarta paſcha celebrant. compoſuit epiſtolam. Et quieuit in dño. iij. nonas martij. Hec Hieronymus de viris illuſtribus.

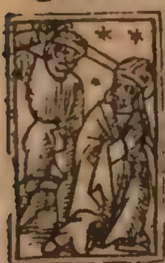
¶ De ſancto Theophilo epiſcopo Alexandrino. Cap. clxxviij.

Theophilus epiſcopus

alius ſcilicet Alexandrinus ſtudio et doctrina clariſſimus extitit. Hic aduerſus Origenem grande ſcripſit volumen: in quo ipſum ꝛ oĩa fere eius pariter damnat: docens illũ a ſanctis patribus ꝛ maxime ab heracla fuiſſe a preſbyterio eiectũ: ꝛ eccleſia pulſum: ꝛ vrbe fugatũ. ¶ Scripſit ꝛ ↄtra antropomoꝛphitas hereticos aſſerentes deũ humana effigie ꝛ membris conſtare humanis eos longiſſima diſputatione confutans. Tres libros ſub illius nomine inſcriptos ſe legiſſe: ſed eis nullũ credidiſſe propter ſtili diſſonantiam tradit Gennadius: qui hoc de illo ſcripſit.

¶ De ſctõ Martiano epõ ꝛ martyre. Cap. clxxix.

Martianus martyr

ꝛ epõs apud terdonã paſſus eſt ſub Adriano imperatoꝛe agente prefecto ſaphritio. Qui a ciuitate Mediolanẽſi ad partes illas ab imperatoꝛe delegatus ciuitatẽ terdonã ingreſſus Martianũ de xp̃ianitate ſuſpectũ in carcerẽ reclusum inuenit. Ad quem viſitandũ ſanct⁹ ſecũd⁹ miles iã a calocero in ciuitate alben. in fide edoct⁹: ꝛ occultus xp̃ian⁹ cũ ſaphritio venerat: ꝛ eũ ꝗ ſatis videre deſiderabat. Tũc educẽte ipſum angelo Martianꝰ de carcere exijt: ꝛ ſecũdũ viſitauit: atq; i dño cõfoꝛtauit: vt dicet in paſſione ſecundi tertio kalendas Apꝛilis. Poſt hec ſecundus Mediolanũ iuit: ꝛ a ſanctis Fauſtino ꝛ Iouita baptizatus fuit: vt ſuperius in eoꝛum paſſione dictum eſt. xv. kalendas Martij. Coꝛpus quoq; dñicum qđ eis columba de celo detulerat: ab eiſdem ſuſcepit: ꝛ partẽq; ipſius Martiano detulit: quẽ terdone in carcere reliquit. Rediens autem ſecundus cum iam noꝛ eſſet: ꝛ ad ripã padi veniſſet: angelus dñi frenum equi accipiens ſuper padum ipſum trãſiecit: ꝛ vſq; ad terdonã perducens ad Martianũ in carcerẽ introduxit. Cui ꝛ ſecũdus munus eucharitie ex parte Fauſtini preſentauit: quo ſuſcepto ſecũdus angelico mãdato ad ſuum hoſpitiũ rediit. Poſt hec Martianus eductus de carcere cum laminis ferreis candentibus ſuper verticẽ eius appoſitis illeſus permanſiſſet: a ſaphritio capitalẽq; ſententiam accepit. Et ſecundus coꝛpus eius rapiens ſepeliuit ſecundo nonas Martij.

¶ De ſanctis Victoꝛe/et Victoꝛino mar. Cap. clxxx.

Victor et Victorinus

martyres apud nicomediam ciuitatẽq; paſſionis gloriã perceperũt. Qui per triẽniũ cũ Claudiano ꝛ Baſſa vxoꝛe eius toꝛmentis multis afflicti: ꝛ retruſi in carcerem. Ibidem vite ſue curſum cũ palma martyrij cõpleuerũt. ij. nonas martij. Hec Ado.

¶ De ſctõ Thoma de Aquino confeſſoꝛe. Cap. clxxxi.

Thomas cõfeſſor

oꝛdinis p̃dicatoꝛ ex illuſtri pꝛoſapia comitũ de Aquino patre Landulpho comite/ mr̃e theodoꝛa nobili de Neapoli in cõfinib⁹ cãpanie ꝛ regni Sicilie extitit oꝛiũdus. Cuius oꝛtus ꝛ vite progreſſus anteq̃ naſceretur fuit diuinit⁹ p̃mõſtratus. Nã a quodam eremita ſe ꝛ nomine bono in partib⁹ illis ſolitariã vitã ducẽte: matri eius exiſtẽti in caſtro ſuo nomine Roccaſiccã: ꝛ q̃ eſſet pregnans adhuc ignoꝛanti fuit pꝛophetatum q̃ filiũ pareret Thomam nominãdum: oꝛdinis predicatoꝛum habitum ꝛ regulam aſſumpturum et preclarum ſapientia in toto oꝛbe futurum. Que omnia vt predixerat ſunt completa. Natus ergo puerulus Thomas vocatus eſt. Quem cum die quadam nutrix balnearet ſtrictam cedulã vidit in manu eius quam cum de manu ipſius vix mater auelleret: repperit in ea ſcriptam ſalutationem angelicam. Sed puer fletibus et ſignis cedulam inſtanter repetijt quam ſibi traditam protinus in oꝛe poſitam tranſglutiuit. Et extunc in conſuetudinem duxit: vt ſi quando fleret: nunquam deſiſteret: niſi aliqua ſibi charta vel liber preſentaretur. Et cum adhuc vix ſciret aliqua verba diſſerere: cũ libros videret ad eos feſtinãter currebat: ꝛ chartas reuoluẽs tali ſe ludo moꝛe puerorũ exercebat. ¶ Cũ autem eſſet annoꝛũ v. tradit⁹ eſt a patre abbati monaſterij Caſſin. vt ibi literis erudiretur. Quem abbas vidẽs eſſe mirabilis indolis ad patrem remiſit: vt ipſum ad Neapolitanum ſtudium deſtinaret: perfectius ſapientia imbuendum. Pater ergo ipſum annoꝛũ x. Neapolim deſtinauit: vbi in liberalibus ſcientijs modico tẽpoꝛe optime profecit. Sed cum ſepius ad locũ predicatoꝛũ pgeret: ꝛ fratrũ ſermones audiret: delectatus illoꝛum ſapientia ꝛ regulari vita relicto ſeculo annoꝛũ xiiij. oꝛdinem ingreſſus eſt: vbi ſanctis operib⁹ ꝛ ſtudio ſacre ſapientie vacare cepit. Qđ fratres ei⁹ carnales patre iã defuncto audiens moleſte tulerunt: ꝛ pꝛimo quidem ad ipſum venientes: eumq; ab oꝛdine reuocare nitentes: nihil pꝛoficerunt. Tandem ab ipſis Thomas violẽter rapitur: ꝛ quaſi per biennium turris cuſtodie mancipatur. ¶ Cumq; nec minis nec blandicijs poſſet a pꝛopoſito reuocari: per ſpeciem puelle impudice ad eũ introducte: ſubuertere querũt animũ innocentis. Qui mox de igne titionem arripiens ſuggeſtionem ignite libidinis extra cameram effugauit. Factoq; ſigno crucis in oꝛatione ſe pꝛoſtrauit petens cũ lacrymis a domino ſibi dari ꝑpetue cõtinentie caſtitatẽ. Mox oꝛanti duo angeli affuerunt dicentes ipſum a deo clemẽt⁹ exauditũ: qui etiã eum cingulo quodã circa renes ſtringẽtes dixerũt q̃ nullaten⁹ diſſolueret. Et extũc in vita ſua nunq̃ ſenſit ſtimulum veneree voluptatis. ¶ Tandem mater ipſi⁹ dubitãs diuine reſiſtere voluntati: ꝛ recoꝛdata eoꝛ q̃ de ipſo p̃dicta fuerant ipſa ꝑmittente ꝑ fratres oꝛdinis ad oꝛdinẽ eſt reduct⁹: ꝛ q: ſanct⁹ dubitabat ne adhuc carnaliũ fratrũ ꝑſeq̃rer ꝑtinaciã: petiuit de Neapoli diſcedere: miſſuſq; Romam ad capitulum generale: inde cum magiſtro Ioanne teutonico iuit Pariſius ibidem in ſacre theologie ſtudio mãſ-

cipatus. Deinde miſſus Colonis magiſtrū Albertum virum ſapientia mirabilem in philoſophia et theologia habuit preceptorem: vbi ſtudio intentus ab alijs cōdiſcipulis quodāmodo deſpiciebatur: eo quod in ſcholis nunq̄ verbū proferret. Et quia naturali complexione carnoſus erat bouem mutū eum appellabāt. Dū autem quidam ex fratrib⁹ de eius induſtria aliqua notabilia cōperiſſent ⁊ hec magiſtro reuelaſſent: ex mandato ipſius quandam queſtionem diſputandā aſſumpſit. Ad quam dum mirabilibus argumentis reſpōdiſſet: magiſter albertus prophetico ſpiritu predixit ipſum eſſe futurū bouem qui talem daturus eſſet mugitum quod totus eū mūdus audiret. ¶ Poſt hec miſſus eſt baccalarius ad ſtudium Pariſieñ. vbi poſt lecturam libri ſententiarū: quam luculentiſſime tranſcurrit. Dū ad magiſtratū peteretur: ex humilitate reputās ſe indignum potiſſime: q2 annorum .xx. nondum impletorum omnino recuſabat. Cui apparuit ſanctus quidā ſenior qui ſibi ex parte dei vt magiſteriū aſſumeret mādauit ⁊ thema quod in ſuo ſermone proponeret edocuit: authoritatē videlicet illā pſalmi. Rigans montes de ſuperioribus ſuis ⁊c. Sicq̄ Thomas humiliter ad magiſterium aſcendit in quo non ſegniter maiori adhuc ſtudio intendebat: ⁊ velut apis ſpiritualia mella colligens ſuo tempore mellita doctrinarū eloquia infundebat. ¶ Tanto etiam gaudio in contemplatione replebatur: vt q̄ pluries dum in ſecreto loco oraret: viſus fuerit ſtare totaliter eleuatus a terra: nullo proſus innix⁹ corporis fulcimento. ¶ Quotiens autē diſputare: legere vel dictare voluit prius ad orationis ſecretum acceſſit: et inde ſurgēs inueniebat quod querebat quaſi in libro aliquo didiciſſet. Nam vt ſocio ſuo fratri reginaldo in cōfeſſione reuelauit ſcientiam ſuā non tam humano ingenio vel ſtudio q̄ orationis diuinitus impetrauit ſuffragio. Et quia cauſe per effectus cognoſcuntur quātum in eo diuine ſapientie gratia abūdauerit: ſi quis cognoſcere velit per ipſius ſcripturarum opera percipere poteſt. ¶ Hic doctor cum quadam nocte orationi incumberet: viſi ſunt apoſtoli ſanctus petrus ⁊ paul⁹ ipſum de textu aliquo dubio ſcripture prophetice planiſſime inſtruentes. Ex ſtudio etiam contemplatione nimia adeo a ſenſibus abſtrahebatur: vt quaſi in extaſi raptus nullis ſenſib⁹ vel motib⁹ corporis vti videretur: ⁊ quodāmodo ſepius mortuus vel inſenſibilis redderetur. Nō ſolum enim inter homines ſtans homines non aduertebat: ſed nec viſibilia videbat nec ad interrogata reſpōdebat. Aliquādo etiam tanto feruore mentis ſtudio cōtemplationis ſpiritu inherebat: vt de nocte ad librū ſe denotans candelam manu tenēs ac ipſius candele cōſumptae cauterium non ſentiens: digitos multa aduſtione ledebat ⁊ quaſi lapis eſſet vel ferrum: nec per hoc a ſui meditatione retrahebatur: plurium autē miraculorū gloria claruit. Nam ⁊ puerū cecū illuminauit ⁊ mulierem a demonio vexatā liberauit: ⁊ matronam ſibi deuotam in die paſche poſt predicationem a ſanguinis profluuio ſanam effecit: alioſq̄ plures a diuerſis languoribus exemit. ¶ Poſt hec vite ipſius termino proximante: cū nocte quadam apud neapolim deuotius oraret: viſus eſt a quodā fratre quaſi duobus cubitis in aera eleuari: ⁊ audita eſt vox ab imagine crucifixi q̄ thomas quia de chriſto optime ſcripſerat commendabat. Et quā exinde mercedē accepturus eſſet querebat. Qui reſpondebat q̄ nihil aliud niſi ipſum chriſtum recipere cupiebat. Et quia facta fuerat queſtio de mercede dabatur intelligi de propinquo labori ſuo terminum imponendum. Cum enim ex mādato gregorij pape .x. iret romā ad conciliū generale trāſiens per campaniam infirmitate depremitur: et in monaſterio foſſenoue ordinis ciſtercieñ. honeſte recipitur. Vbi languore ingraueſcēte nec ſic a doctrina fluentis ſapientie ſe poterat cōtinere. Rogatus enim a monachis expoſuit eis cantica canticorum vt ſic ad cantica tenderet angelorum.

Per triduū aūt ante ei⁹ obitū ſtella cometes apparuit que quid preſignaret doctoris obitus patefecit. Nā ſancto deficiente ſtella defecit. Sicq̄ ad extremam horam deueniens anno dñi. M.cclxxiiij. etatis vero ſue quinquageſimo in pace quieuit non. martij. ¶ In cui⁹ obitu frater Reginaldus teſtimoniū perhibuit q̄ ipſi⁹ ſancti ſepius ⁊ tunc cōfeſſionē audierat: ⁊ ſemper eum vt puerum quinq̄ annorū inuenerat: q2 nunq̄ ſue carnis contagium ſenſit nec mortalis criminis habuit in voluntate cōſenſum. In hora vero tranſitus ſui quidam frater vidit eum in ſcholis legentem ⁊ ſanctū apoſtolū paulum ad eum intrātem. A quo dū thomas peteret an in epiſtolis ſuis verū intellectū habuiſſet: reſpondit q̄ ſic q̄tū quis viuēs in corpore poſſet habere. Sed tamen eū volebat ducere vbi clariorem intellectū haberet. Videbaturq̄ ſibi q̄ ipſm per cappam tractum extra ſcholas educeret. Tunc frater fortiter clamans fratres ad auxiliū inuitabat: quia frater Thomas ab eis tollebatur. Ad cuius clamorem excitati fratres: ⁊ viſa audiētes diē ⁊ horam notauerunt ⁊ tunc ſanctum a corpore migraſſe cognouerunt. ¶ Verum quia monachi foſſenoue timuerunt ne corpus ſancti per fratres ſui ordinis tolleretur ipſum de nocte clandeſtine ad locū aliū trāſtulerunt. Sed beato Thoma priori dicti loci apparēte in ſomnis ⁊ ipſum de hoc durius increpante: corpus ad locum priſtinum ductum eſt totaliter integrum: ⁊ tanto odore refragrans q̄ totum plauſtrum ſuauitate repletum eſt ibiq̄ conditū requieſcit: ⁊ miraculis glorioſis refulget. ¶ Scripſit autem hic ſanctus ſuper omnib⁹ libris dialectice et pene totius philoſophie naturalis ⁊ moralis ſcripta elegantia ⁊ vtiliſſima in multis voluminibus. Cōpoſuit ⁊ fallacias logicales rudibus perutiles. Scripſit ⁊ cōmentum ſuper quatuor libris ſententiarum. Summā theologie in libris quatuor diſtinctā. Summā contra gentiles in libris quatuor conſpicuam. Compoſuit ⁊ ſcripta plurima ſup libris diuine ſcripture plurimis. Super quatuor euāgelia. Super pſalterio. Super epiſtolis pauli. Super quinq̄ libris moyſi. Super cāticis canticorū: ⁊ ſuper alijs pluribus. Scripſit et queſtiones de malo. De veritate. De potentia. De ſpiritualib⁹ creaturis. De anima. De virtutib⁹. Et alia multa inſignia ⁊ notabilia opuſcula q̄ ſingula ſcribere nō occurrit.

¶ De ſancta Perpetua ⁊ Felicitate ⁊ ſocijs martyribus. Capi.clxxxi.

Perpetua ⁊ Felicitas martyres cū ſaturnino ſatyro reuocato: ⁊ ſecūdolo ī ciuitate tyburitanorū mauritania paſſi ſunt tpib⁹ valeriani ⁊ galieni imperatorū ſub proconſule tarnutio. Fuerūt aūt ſaturnin⁹ ⁊ ſatyr⁹ germani. Reuocatuſq̄ fuit frater felicitatis. Qui deos ſacrificare cōtēnentes a predicto procōſule in carcerē miſſi ſunt. Erāt aūt perpetua ⁊ felicitas ambe nobiles origine. Felicitas ādē pregnās erat: perpetua filiū lactātē habebat. Pr̄ autē perpetue ad carcerē venit vt filiā a propoſito reuocaret ſed nō valuit. Vidit aūt perpetua per viſionē ſcalam aureā vſq̄ ad celū erectā in dextra ⁊ leua cultris ⁊ gladijs plenā adeo anguſtā vt nō niſi vn⁹ ⁊ paru⁹ per eā inter gladios aſcēdere poſſet. Sub ea draco teterrim⁹ ⁊ ingēs iacebat: quē cūcti aſcēdere volētes formidabāt. Viditq̄ ſatyrū per eā ſurſum aſcēdētē ⁊ ſocios vt aſcēderēt ſilr ⁊ ne draconē timerēt exhortātē. Quā viſionē cū ſctā ceteris recitaſſet omnes deo gratias egerunt: quia ſe vocatos ad martyrium cognouerūt. Preſentati ergo iudici fuerūt viri a mulierib⁹ ſeparati. Cū autē felicitati ſuaderet vt ſui miſereretur: eo quod pregnās eſſet: illa q̄ immobilis permaneret: compatiēs iudex ſibi quodāmodo: quia pregnās eam ad carcerem reduci fecit. Cū

autem parentes ⁊ vir perpetue cum lachrymis eidem ſuaderent vt preſidi conſentiret: paruulum quoq₃ ipſiꝰ lactantem ad collum eius iactaſſent: illa fortiſſimo animo paruulum abiiciens ⁊ parentes ac virum contemnens in chriſti ꝓfeſſione inuictiſſime perſtitit. Qua propter iudex ipſam cum ſanctis diutiſſime verberatam iterū carceri mancipauit. Sanctis autem ꝓ felicitate orantibus quia. viii. menſium pregnās erat: ſubito in ea dolores irruerunt pepercitq₃ filium viuū. Quod preſes audiens eos omnes de carcere educi fecit: ⁊ ligatis poſt tergum manibus nudatiſq₃ natibus per plateas circūduci: deinde in amphiteatro duci ⁊ beſtias ſibi laxari. Ex quibus ſatyrus ⁊ perpetua a leonibus deuorātur. Reuocatꝰ ⁊ felicitas a leopardis comeduntur: ſaturninꝰ ⁊ ſecūdolꝰ illeſi diuina volūtate ſeruant̄. Unde poſt hec ſaturninꝰ iuſſu ꝓconſulis decollatꝰ finē accepit. Secundolus vero ad carcerē reductꝰ ibidē expirauit. Quorū omniū corpora a fidelibꝰ in eadē ſunt vrbe tumulata. Qui paſſi ſunt nonas martii.

¶ De ſanctis Philemone et Apollonio et ſociis martyribus. Cap. clxxiii.

Philemō ⁊ apol-

lonius adrianus ⁊ theoticꝰ cū aliis tribus apud egyptum in ciuitate antinoū. tempore diocletiani auguſti ſub preſide adriano paſſi ſunt. Cū enim poſt mortē aſcle martyris: de quo dictum eſt. x. kalendas februarii. Philemō ⁊ apollonius ad tumulum orare reperti fuiſſent a iudice tenti ſunt. Qui philemō fecit primo alapis cedi: deinde ligatum ad ſtipitem ſagittari. Et cū ſaggite in aere penderent: acceſſit adrianꝰ vt videret quem vna ex ſagittis percutiēs oculo excecauit: ſed cū philemon admonuit: vt ſe mortuo ac ſepulto de terra illa aqua infuſa oculum inungeret: ſicq₃ viſum recuperaret. At vero adrianus fecit philemonem cū apollonio decollari. Sequenti die dū quaſi tentatum: ſibi a philemone conſulta perficeret: lumen ꝑcepit ⁊ confeſtim conuerſus eſt ad chriſtum. Quod diocletianus audiens miſit theoticum cū aliis tribus ad ipſum capiendum. Accedenſq₃ adrianus ad ſepulchrū martyrum ⁊ eorum implorans auxiliū voce ſanctorum de ſepulchro lapſa in domino confortatur. Quod quatuor illi protectores audientes ſtupefacti ſunt. Cū quibus adrianus ad imperatorem acceſſit. Et quia ꝑ ſpiritum ſe in mare necandum cognouerat: precepit octo ſeruis ſuis vt ipſiꝰ corpus die octauo ad mare expectarent: quod delphinꝰ ad terrā portare debebat: illudq₃ ſepulture traderēt. Cū aūt corā diocletiano chriſtū cōſtanter confiteretur. iuſſit eum ligatū in foueā profundam deponi: terra que defoſſa fuerat ſuperiecta. Sȝ cū ſero ad lectum pergeret: inuenit adrianū in cubili ſuo iacentem incolumem ⁊ cathenas ipſius trabi appenſas. Tunc indignatus imperator fecit eum in ſacco cū arena ligato mergi vna cum quatuor protectoribus predictis qui ad ipſum tenendum fuerāt miſſi: quiq₃ tantis viſis miraculis ad chriſtum erant conuerſi. Die igitur octaua ſerui adriani ad littus preſtolabantur. Et ecce quinq₃ ſanctorum corpora ſuper quinq₃ delphines ad littus allata deducuntur. Cum autem ſerui dubitarēt ne corpus domini ſui ibi nō eſſet: eo ꝙ de ſe ſolo non de aliis predixerat: exportando ſubito vocem vnius ex delphinis loquentem humanitus audierūt: ⁊ quod domini ſui corpus ibi eſſet cum aliis quatuor vna ſecum paſſis intellexerunt. Sicq₃ omnium predictorum corpora iuxta corpus aſcle martyris ſepelierūt: vbi ⁊ Philemō ⁊ apolloniꝰ tumulati quieſcunt. Horum omnium paſſio recolitur. viii. idus martii.

¶ De ſancto Pontio diacono et martyre. Cap. clxxiiii.

Pontius diaconꝰ

cypriani cartaginēſ. epiſcopi ⁊ martyris vſq₃ ad diem paſſionis eiꝰ cum eo exilium ducens egregium volumen de vita ⁊ paſſione eiꝰ reliquit: ⁊ in ſuis ſemper paſſionibus chriſtū glorificans coronā vite promeruit. Qui apud carthaginem ſub galieno imperatore in domino feliciter quieuit. viii. idꝰ Martii: vt dicit Hieronymus de viris illuſtribus.

¶ De ſanctis. xl. martyribus. Ca. clxxv.

Quadraginta mi-

lites in ciuitate ſebaſten. armenie minoris paſſi ſunt tēpore licinii imperatoris ſub agricolao preſide et Lyſia duce. Quorum nomina hec ſunt. Eunoicus: Siſinnius: Domicianus: Heraclius: Alexander: Joannes: Claudius: Athanaſius. Ualēs: Helianus: Melitum. Ediꝰ Acbatius: iulianꝰ: helius: theodolꝰ: cyrilꝰ: flauius: leucrianus: quirion: valeriꝰ: thudiō ſacerdō: priſcus: euty̆chius: ſmaragdus: philoctimon: actiꝰ: lyſimachus: dōnus: theophilꝰ: xiſtochiꝰ: ſanctus: agius: leontius: aſtius: gaius: gorgoniꝰ candidus michalius. Qui primo ab agricolao preſide in carcerē diebus plurimis detenti: expectante lyſie ducis aduentum. Deinde ipſo lyſia ad eandem ciuitatē veniēte: corā vtroq₃ conſtituti: dum chriſtū dominū confiterentur: lapidibꝰ in facies cedi iuſſi ſunt. Sed diuino nutu miniſtri alterutrum lapidibus ſe feriebant. Dum autem leuās lapidē vt eorū aliquem percuteret: lapide retorto faciē preſidis contuſit. Sicq₃ ſancti in carcerē reducti diuina viſitatione cōſolantur. Mane vero ante preſidē ⁊ ducē iterum conſtituti: cum chriſtum viua voce confiterentur: in ſtagnum gelidiſſimum miſſi ſunt: vt gelu conſtricti corpora eorū noctu ſuperueniente durārentur: cuſtodibꝰ ſibi adhibitis. balneo quoq₃ iuxta poſito: vt ſi q̄s vellet tranſgredi fidem ſuā ad balneum confugere poſſet: vnꝰ vero de numero. xl. effectꝰ puſillanimis refugit ad balneū: moxq₃ vt attigit calorem reſolutum reddidit ſpiritum. Ceteri vero cōfortati in laudes dñi erūperūt. Circa horā noctis tertiā reſplenduit velut ſol lumē ſup eos: ⁊ glacies diſſoluta eſt. Cuſtodibus quoq₃ cūctis dormientibꝰ ſolꝰ clauicularius vigilabat. Qui eos orātes audiēs: ⁊ in luce curioſe ꝓſpiciēs vidit in luce coronas. xxxix. deſcendere ſuper eos. Et cognouit quod qui ad balneum cōfugerat: non erat cum ceteris numeratus. Expergefaciēs ergo cuſtodes proiecit veſtimenta ſua in facies eorum et ſe chriſtianum profitens exiliuit in ſtagnum: et cum ceteris tota nocte pſallebat. Quod dum preſes et dux mane didiciſſent: iuſſerunt ipſos omnes ad littus trahi: et baculis crura eorū cōfringi. Sicq₃ reddentes chriſto animas tali crurifragio martyriū cōſummauerūt. Corpora vero martyrū iuſſerūt igne cōſumi: ⁊ reliquias in fluuiū iactari: ne a chriſtianis ſepulta martyrū colerent̄ nominibus. Horū vnꝰ meliton noīe cū eſſet oīm etate iunior: ⁊ cruribꝰ fractis adhuc ſuperuiueret mater q̄ aſſiſtebat dubitās ne in cruciatu deficeret blādis ⁊ ſalutiferis eū ſermonibꝰ hortabatur. Cumq₃ ſanctorū corpora plauſtris impoſita ad incēdiū a miniſtris portarent̄: mater iunioris ipſum tollēs in humeris vehiculā ſequebatur. Cūq₃ ferret̄ inter maternos amplexus emiſit ſpiritū. Cuiꝰ corpꝰ mater in ignē cum aliis proiecit: vt nec filiꝰ mortuus a ſodalibꝰ eſſet diuiſus: combuſta ſunt igni ſanctorū corpora ⁊ oſſa in fluuium diſperſa. Epiſcopus autem ciuitatis per viſuȝ admonitus: noctu ad flumen veniēs inuenit ſanctorum reliquias ī aluco fluminis ſubtus

nis ſubtus aquas ſicut luminaria ſplendentes. Quas omnes collegit et digna veneratione recondidit. Qui paſſi ſunt. vij. idus Martij.

¶ De ſctō Gregorio epō emenſeſi. Cap. clxxxvj.

Gregorius emēſenus frater beati baſilij ceſarieñ. epī fuit. Qui habuit et alterū fratrē noīe petrū: quoꝝ alter in verbo doctrine: alter in ope baſiliū exequabāt. Huiꝰ extāt plurima opuſcula luculēta. Nā vt ait Uincētius in ſpeculo ſcripſit librū de imagine in ſupplementū exameron beati baſilij. Scripſit etiā libros ꝯ eunomiū quos bīō gregorio nazenzeno et hieronymo legit. Scripſit et ꝯ apollinarē librū in quo euidēter in chriſto oſtēdit vnam eſſe perſonā: ſꝫ duas naturas et operationes. Itē librū de anima obſcurum valde: quē piſanus cauſidicus tpe ſecūdi federici de greco tranſtulit in latinuꝫ. Item epiſtolā de trinitate fidē catholicā explicātē. Alia quoqꝫ multa ſcripſiſſe dicit̄. De quo Hierony. in lib. de viris illuſtribꝰ mētionem fecit. Et claruit ſub imperatore valente. Et quieuit in chriſto die. iiij. idus martij.

¶ De ſancto Patiano epiſcopo. Cap. clxxxvij.

Patianꝰ epiſcopꝰ apud barcinonā eiuſdē pōtifex eccleſie claruit: vir caſtitate inſignis vita et ſermone clarus: varia compilauit opuſcula: ex qbꝰ eſt certꝰ liber ꝯ nouatianos tpe aūt theodoſij primi vltima ſenectute feſſus finem vite ſortitus eſt. vij. idus martij. Hec hieronymus de viris illuſtribus.

¶ De ſanctis Alexādrio et caio martyribus. Cap. clxxxviij.

Alexāder et caius martyres apud apamiā paſſi ſunt: qui vt apollinaris ſcribit hieropolitanus epūs in libro aduerſus cathaphrigas pſecutiōe Antonini veri glorioſo martyrio coronati ſunt vj. idus martij. Hec hieronymus in martyrologio.

¶ De ſancto Anatholio epiſcopo. Cap. clxxxix.

Anatholiꝰ Alexādrinꝰ natiōe laodicie ſyrie epūs tpibꝰ pbi et chari iperatoꝝ floruit: q̄ vir in artibꝰ liberalibꝰ et philoſophorū diſciplinis erudi⁹ plurimo ſermōe celebrat̄: hic opuſcula multa nō ſolum religioſis ſꝫ philoſophis ipſis admirāda reliquit: q̄ ad ſe pueniſſe teſtat̄ euſebiꝰ. Cuiꝰ ingenij magnitudo de libro quē ſup paſcha ꝯpoſuit: et de libris decē arithmetice inſtitutionis pōt aptiſſime cognoſci: ā etiā ſanctitate ſublimis in pace quieuit. vj. idus Martij.

¶ De ſancto Attalo abbate. Cap. cxc.

Attalꝰ abbas monaſterii lexouieñſis ſucceſſor fuit ſācti Colūbani abbatis. Qui dū egregie monaſteriū regeret: quidam ex ſuis fratribꝰ auſteritatē vite nō valentes ſuſtinere ꝯ eiꝰ preceptū apoſtatarunt: quoꝝ vnus ſubita febre correptus: cū ad ſanctum Attalū venire ſe poſſe peroptaret. Poſt modicum extinctꝰ eſt. Cuiꝰ exēplo plurimi ad monaſteriū redierunt: quidā ꝟo obſtinati in apoſtaſia pmanſerūt: quoꝝ vnꝰ ſecuri pcuſſus interijt: alter in paruiſſimo flumine necatur. Tertius de naui in mare concidēs ſubmergit̄. Cum aūt bobius fluuius inundans molēdinū monaſterij et officinas inuaderet mandauit ſanctus p ſinoaldum diaconē ſuum fluuio vt ſe retrahere deberet. Statimqꝫ fluuius alueo naturali relicto per alios meatus adeo a loco illo diſceſſit: vt etiā alueus ſiccaretur. ¶ Et cum quidā ex monachis laborādo in nemore caſu ſibi pollicem preciduſſet et ſepeliſſet: Sanctus digitum defoſſum manui applicās: ſputoqꝫ liniens ad locum ſuū ſanatum reduxit. Quieuit in domino. v. idus Martij.

¶ De ſanctis Hirado et ſocijs martyribus. Cap. cxcj.

Hiradus: Zozimꝰ Alexāder: cādidus: piperion: et alij eorum viginti conſocij martyres apud chartaginē pro chriſti nominis confeſſione paſſi victorie triumphum a domino conſecuti ſunt quinto idus Martij. Hec Ado.

¶ De ſancto Gregorio papa et doctore. Cap. cxcij.

Gregorius papa primus doctor egregiꝰ ex ſenatoria ſtirpe romanorū nobiliſſima pgenitus: patre gordiano: matre ſiluia: romane ſedis pōtificatū tenuit annis xiij. mēſibꝰ. vj. diebꝰ. x. Qui cū ſummū philoſophie apicē in annis adoleſcētibꝰ attigiſſet: ac rerū et diuitiarū copia abundaret: cogitabat hec omnia deſerere: et ad religionē ſe trāſferre. Sed dū ſub pretoris vrbani habitu mūdo deſeruiret: multaqꝫ ſibi ex ſeculi cura ſuccreſcerēt: tādē orbatꝰ prē ſex monaſteria in ſicilia ꝯſtruxit: et ſeptimū intra vrbē in honorē ſancti andree: qbꝰ de pprio large dotatis oībus ceteris pauperibꝰ erogatis: in ſeptimo ſe fecit monachū ſub abbatis diſciplina. Ubi ad tātā in breui pfectionē deuenit: vt poſſet iāꝫ in pfectorū numero cōputari. Tātaqꝫ diſtrictione corpꝰ ſuū afflixit: vt infirmato ſtomacho ſubſiſtere vix valeret: et infirmitatē illā quā greci ſyncopim vocāt patiēs: p horarū momēta q̄ ad exitū ppiquaret. Abbate quoqꝫ eius defuncto ſucceſſit eidē in regimine abbatie. Quadā die cū in ſtudio ſuo ſcriberet: naufragꝰ ad eū venit: ſibiqꝫ miſereri cū lachrymis poſtulauit. Cūqꝫ ſibi ſex argēteos dari iuſſiſſet et abiſſet: eadē die iterū redijt ſeqꝫ multa pdidiſſe et pauca accepiſſe dixit. Qui cū ab eo totidem argēteos recepiſſet tertia die iterūꝫ reuerſus: miſereri ſibi importunus clamoribus poſtulabat. Sed cū ſanctus Gregoriꝰ a pcuratore domꝰ nihil dandū pter ſcutellā argēteā didiciſſet: illā ſtatīꝫ ſibi dari pcepit. Quā ille accipiēs letꝰ abſceſſit. Poſtq̄ autē gregorius ad papatū pmotꝰ fuit: die quadā cancellario ſuo mandauit vt. xij. peregrinos ad cōuiuiū vocaret. Et dū oēs recūberēt. intuēs papa. xiij. numerauit. Et cū cancellario diceret cur. xiij. cōtra ſuū mādatū inuitaſſet: illeqꝫ nō vltra duodecim eſſe aſſereret. Animaduertit gregorius vnum ex illis crebo vultum mutantem: et nunc ſenem: nunc iuuenem ſimilantem. Finito conuiuio illum in cameram ſecreto vocauit: et interrogans quis eſſet: audiuit quod angelus ille erat qui ab eo in forma naufragi exiſtente in monaſterio. xij. nummos et ſcutellam argēteam receperat: ex quo die deus ipſum romane vrbis pontificem futurum deſtinauerat: ſtatimqꝫ ab eo diſparuit. ¶ Cum die quadam Gregorius adhuc abbas per forum trāſiret: vidit pueros pulcherrimos

vultuq; venuſtos eſſe venales. Et interrogans vnde eſſent audiuit q̄d erãt de inſula anglorũ: quos ille recte ait vocari anglos quaſi angelos: q: angelicos vult⁹ habẽt. Cum autem didiciſſet illos eſſe gentiles cõpatiens genti: q̄d princeps tenebrarum tam decoros homines poſſideret: pelagium romanum pontificem obnixe rogat vt ad conuertendas gentes illas predicatores aliq̄s mittat offerens ſe in tale opus eſſe paratum. Quem papa cum quibuſdã aliis ad predicandum ad angliam deſtinauit. Sed poſtq̄ trium dierũ iter perfeciſſet ad inſtantiam romani populi ſe de ipſius abſentia conquerẽtis gregorium per nuncios reuocauit: quẽ; poſtmodũ a ſuo monaſterio abſtrahit: et ipſum cardinalem diaconum ordinauit. Ipſum quoq; ſucceſſiue legatum ad cõſtantinopolim pro cauſis eccleſie deſtinauit vbi exiſtẽs Gregorius. Enticetis hereſim de reſurrectione corporum male ſentiens confutauit: libroſq; ipſi⁹ cõburi fecit: et gratiam imperatoris mauritii plurimam acquiſiuit: vnde et filium eius de ſacro fonte leuauit: indeq; ad vrbẽ rediit. ¶ Poſt aliquod tempus fluuius tyberis alueum ſuum egreſſus intantum excreuit: vt ſup muros vrbis influeret et plurimas domos euerteret. Tũc etiã per tyberim ſerpentium multitudo cũ dracone ad mare deſcendit: ſed a fluctibus preſocati: ad littuſq; proiecti aerẽ terribiliter infecerunt. ¶ Sicq; plaga peſſima quã inguinariam vocant ſecuta eſt. Que primo omniũ pelagium papam percuſſit: deinde in populo adeo deſeuiit vt domus plurime vacue remanerent. Tũc Gregorius ab omni populo in pontificem electus eſt. Cum ergo conſecrari deberet: et lues populum deuaſtaret: ſermonem ad populum fecit et proceſſionem cum letaniis inſtituit: et omnes diuinam miſericordiam implorare monuit. In qua proceſſione octuaginta de populo ſpiritum exhalarunt: Sed nequaq̄ ab oratione ceſſandũ admonuit: finitaq; proceſſione habitum mutauit et ex vrbe fugiens triduo latitauit. Sz dum populus ipm̄ vbiq; perquireret: cuidam eremite per viſum oſtenditur vbi eſſet. Nam colũna lucis ſuper cauernam vbi latebat conſpicitur. Sicq; licet renitẽs a populo trahitur: et ad ſummum pontificium ſublimatur. Et cum imperatori mauritio precibus per literas inſtitiſſet: vt electioni de ſe facte nullatenus conſentiret: prefect⁹ vrbis literas ſurripuit. Sicq; cõfirmationẽ gratãter imperator miſit. Sed quia adhuc Romam peſtis predicta vaſtabat populum more ſolito proceſſionem iterum cum letaniis vrbem circumeundo ordinauit et iconam beate virginis quã lucas euangeliſta in propria forma pinxiſſe dicitur circunferri iuſſit. Cui aer infectus miro modo cedebat: et poſt imaginẽ ſerenitas remanebat. Tũc audite ſunt voces angelorum in aere concinentium ante illã. Regina celi letare. Q: &c. Viditq; Gregorius ſup caſtrũ creſcentis angelum: qui gladium cruentum in vaginã deponebat: quo ſigno deum placatum intellexit: et ſic peſtis ex vrbe ceſſauit. Unde et caſtrum illud deinceps ſancti angeli vocatum eſt. Tandem vt dudum optauerat: auguſtinum melitum et ioannem cum quibuſdã aliis ad angliam miſit: et populum illum ſuis precib⁹ ad deũ conuertit propter quod ab anglorum populis apoſtol⁹ appellatur. Tante autẽ humilitatis fuit quod primus ſeruus ſeruorum dei ſe nominauit et alios nominari inſtituit. Tante largitatis et elemoſynarum vt non ſolum preſentibus ſed etiam lõge poſitis: etiam in monte ſynai monachis neceſſaria miniſtraret. Nam omniũ pauperum nomina ſcripta habebat: et eis liberaliter ſubueniebat: monaſterium hieroſolymis inſtituit: et illic degentibus neceſſaria procurauit. Tribus milibus ancillis chriſti pro quotidianis ſtipendiis octuaginta libras auri annuas offerebat quotidie quoq; ad menſam ſuã peregrinos et pauperes inuitabat. ¶ Cum die paſche in eccleſia ſctẽ Marie maioris celebraret: et pax domini ſit ſemper vobiſcum dixiſſet. Angelus domini alta voce reſpondit. Et cum ſpiritu tuo: propter quod pape ipſa die ibidem celebranti et pax dñi dicenti nihil reſpondetur. ¶ Hic quadam per forum traiani tranſiens: recordat⁹ virtutũ de traiano imperatore legerat: et qualiter iuſtitiam ſummopere coluerat: et ſola ignorãtia: cum maxima tamẽ moderatione chriſtianos perſecutus fuerat ad ſancti petri baſilicam deuenit: et ibidẽ p eo amariſſime fleuit. Cuius lachrymis deus placatus mirabili diſpoſitione traianum reuocauit ad vitam: vbi ſuſcepto baptiſmate gratiam conſecutus veniam meruit: et ſic iterum obdormiens gloriam obtinuit. Nec enim ei⁹ anima erat in inferno finaliter deputata: ſed ad tempus non ſententia diffinitiua damnata. Huius autẽ rei eccleſie orietalis et occidẽtalis credulitas teſtis eſt. Poſt hec angelus ſibi apparuit: et quia pro damnato orauerat duarum ſibi penarum optionem dedit: aut biduo in purgatorio cruciari: aut in vita ſua infirmitatibus fatigari. Qui primo ſpreto ſecundũ elegit. Unde deinceps ſemper aut febribus: aut podagra: aut ſtomachi occupatione: aut variis mẽbrorũ dolorib⁹ preſſus fuit ¶ Matrona quedam ſingulis diebus dominicis beato viro panes offerebat. Qui cũ ſibi poſt miſſam corpus domini offerret: illa ſubriſit: eo q̄ panem quem propriis manibus illa fecerat: gregorius corpus dominicũ appellabat. Qui pro incredulitate mulieris ſe in orationem proſtrauit: et partem illam dominici corporis ad inſtar digiti conuerſam inuenit: et ſic matronam conuertit Orauit iterum et carnem in formam panis conuerſam vidit: et matrone ſumendum tradidit. ¶ Cum quẽdam romanorum principem propter culpam adulterii excõmunicaſſet: ille vindictam expectens magorum ſuffragia requiſiuit. Qui demonem in equum pontificis immiſerunt. Cum autem gregorius equo inſideret: illeq; vexat⁹ nequaq̄ teneri poſſet: gregorius per ſpiritũ ſanctum intelligens ſigno crucis edito demonẽ ab equo eiecit: q̄ egreſſus maleficũ ꝑpetua cecitate dãnauit: quẽ tamẽ ſanctus eccleſie ſubdito nutriri mãdauit. ¶ Cũ apud Mauritium imperatorem de morte cuiuſdã epiſcopi falſo accuſaretur: et mauritius ex hoc ipſum et eccleſiam perſequeretur: quidam monaſtico habitu gladium tenens imperatori aſtitit: et gladiũ vibrãs: illũ ꝓpter perſecutionẽ pape gladio moriturũ predixit. Qui territ⁹ a ꝑſecutione deſtitit: et vt p ſe oraret pape p lr̃as ſupplicauit. ¶ Hic cõſtituit etiã in ſingulis eccleſiis vrbis rome in dieb⁹ aduẽtus et quadrageſime fieri ſtationes deuotione fideliũ celebrãdas. Et ne errores antiqui ſemen decetero pullularẽt: fecit generaliter amputari imaginib⁹ demonũ capita: vt per hoc extirpata gẽtilis prauitatis facultas eccleſiaſtice veritatis palma plenius exaltaretur. Addidit i canone miſſe. Dieſq; noſtros in tua pace diſpone &c. Et precepit vt ſup corpora apoſtolorũ papa ſine cardinalib⁹ celebraret miſſa. ¶ Officium miſſe per introitũ: et .ix. kyrieleiſon: et alia q̄ in antiphonario cõtinẽtur celebrari inſtituit. Letanias maiores iter paſcha et pẽthecoſten ordinauit. Anno quoq; imperatoris mauritii .xiiii. ſynodũ ad eccleſiam ſancti petri .cxxxiiii. epiſcoporum celebrauit. In qua plurima de neceſſariis eccleſie prouidit. Alia quoq; multa inſignia et laudabilia opera tã in vrbe q̄ in orbe ꝑfecit. Et plenus ſanctis virtutib⁹ a corpore migrauit circa annum dñi .ccccccvj. die .iiii. idus Martii. Et ſepult⁹ eſt in eccleſia ſancti Petri iuxta ſecretarium. Et ceſſauit epiſcopatus menſes .v. et dies .xvj. ¶ Hic eximi⁹ doctor librum cõpoſuit paſtoralem: in quo oſtendit qualis eſſe debeat: qui ad eccleſie curã debet aſſumi. Librũ ſacramentorũ per totum anni circulum. Euãgeliorũ homelias xl. Dialogorum libros .iiii. Sup Job libros .xxxv. Primam et vltimam Ezechielis partem que obſcuriores videbantur per homelias .xxii. q̄tum lucis habeant oſtendit. Antiphonarium nocturnum et diurnum ſuaui modulatione formauit. Epiſtolarũ ſuarũ regiſtrũ ad diuerſos miſſarũ. in .xii. voluminib⁹ ordinate digeſſit. Super cantica canticorum. Et in oĉo pro-

ꝓphetas. Et in libros regū Joſue. ⁊ iudicum multa ſcri-pſiſſe dicitur. Aliaq plurima que ab inuidis combuſta fuiſſe tradunt.

De ſancto petro diacono ⁊ confeſſore. Cap.cxciij.

Petrus ſancte romane eccleſie diaconus ⁊ beati gregorij diſcipulus fuit. Ad cuius inſtantiam ipſe doctor librū dialogorum compoſuit: ⁊ vtriuſq mutuas collocutiões eos in eo inſeruit. Hic ſanctitate cōſpicuus bonus magiſtri imitator extitit. Hic aliquādo beato gregorio predicante vel dictante ſpiritum ſanctum vidit in columbe ſpecie ſuper caput doctoris verba in eius auribus inferentem. Qui cum beato Gregorio viſa narraſſet: admonuit eum doctor: vt viſa ſilentio tegeret: quia quacunq hora viſum referret: confeſtim ſpiritum exhalaret. Mortuo igitur Gregorio cum quidam eius emuli ſibi detraherent ꝙ prodigꝰ theſauros eccleſie cōſumpſiſſet: ⁊ in vindictam libros eius comburerent: oppoſuit ſe petrus diaconus dicēs tanti viri opera perutilia non fore delenda. Tandem mortem preeligens ꝙ ſancti doctoris infamiam: ad hanc eos ſententiam deduxit: vt ſecretum quod de Gregorio viderat reuelaret: ⁊ iureiurando firmaret: quo dicto ſi ſtatim ipſe decederet a librorum combuſtione ceſſarent. Sin autem ſuperſtes exiſteret: ipſum cum libris inſimul incendio cōcremarent. Itaq cum apparatu diaconi librum euangeliorum geſtans venerabilis petrus corā populo reuelauit ꝙ pluries ſuper caput Gregorij ſpiritū ſanctū in ſpecie columbe conſpexit quod mox vt tactis euangelijs iuramento aſſeruit a dolore mortis extraneus inter verba vere confeſſionis ſpiritum exhalauit. Statimq inuidia librorum exuſtione deſtiterunt: ⁊ corpus petri iuxta magiſtri tumulum ſepelientes ipſum vt ſanctum venerari ceperunt.

De ſancto petro martyre. Capi.cxciiij.

Petrꝰ martyr apud nicomediam paſſus eſt ſub perſecutiōe diocletiani. Hic cū eſſet cubicularius imperatoris diocletiani prefati: ⁊ cū ipſo in thalamo fiducia accepta ceſarem de immēſis martyrium ſupplicijs liberius cauſaretur ꝙ chriſtianꝰ deprehēſus eſt. Et eodem imperatore iubēte in mediū ducit ac primo ſuſpenſꝰ diutiſſime flagris torquet: deinde aceto ⁊ ſale vulneribꝰ ꝑfundit: ad vltimū in craticula aſſat. Sic ꝗ vere petri apoſtoli extitit fidei heres ⁊ nominis. Paſſus eſt autem quarto idus Martij. Hec hieronymꝰ in martyrologio.

De ſancto paulo epiſcopo. Ca.cxcv.

Paulus leonen. epiſcopꝰ a beato Elduco a pueritia nutritꝰ ⁊ doctꝰ ſimul cū beato ſampſone epō ⁊ alijs pluribꝰ ꝑ tempora iuſtini iunioris claruit in britānia cis marina. Cū aūt ſanctꝰ elducus in planicie triticū ſeminaſſet ne vaſtaret ab alitibꝰ marinis paulū adhuc iuuenculū cuſtodē adhibuit. Quo nocte dormiēte ager vaſtat. Sꝫ excitatꝰ mane dānū ſegetis adꝑ ter ritorationē fuſa agrum ambiuit: aucuſq ſe mouere non valētes alarum virtute depoſita: vt oues ad clauſtrum abegit. Quod cernēs abbas: ⁊ quid ſibi hoc vellet interrogans: reſpondit paulus illos eſſe ſegetis ho-ſtes: quos captos ad ipſum duxerat puniendos. Quod pater videns ⁊ miraculum ſtupēs aues abire precepit. Rogatus a ſorore vt alueus eius iuxta mare poſitus dilataretur: ad mare acceſſit: vndaſq ſibi cedentes vſq ad certum locum ſibi viſum inſequi cepit: vbi lapillis modicis iactatis: mari mandauit ne lapillos tranſire preſumeret. Qđ vſq hodie factum eſt. Nam et eo recedente lapilli in columnarū magnitudinē excreuerunt. Temporis proceſſu abbas factꝰ eſt. Qui die quodā diſcipulis ꝑ aridas ſyluas vagantibus: ⁊ ſiti deficientibus: ſolo percuſſo. baculo quoq in triplici loco defoſſa tres fontes de terra produxit vſq in preſenti tempore permanentes. Sed ⁊ draconem infeſtum qui etiam armatos plurimos inuadebat ſtolla ſacerdotali collū eiꝰ conſtringens ſicut agnum ad mare vſq deduxit: ⁊ in profundū equoris demerſit. Poſtmodum autē electꝰ epiſcopus leonen. cōpluris dudum renitens: clarus ſanctitate in pace quieuit. iiij. idus Martij.

De ſancto Egduno preſbytero et ſocijs martyribus. Capi.cxcvj.

Egdunus preſbyter ⁊ aliȷ ſeptē martyres apud ciuitatē nicomedie ſub diocletiani perſecutiōe paſſi ſunt. Qui diebus ſingulis ſingli eorū ſuffocati ſunt: vt ceteris metus incuteret. Quorū paſſio recolit quarto Idꝰ Martij vt Ado. in martyrologio ſcribit.

De ſancta Euphraſia virgine. Cap.cxcvij.

Euphraſia virgo filia antigoni ſenatoris ⁊ euphraſie nobiliſſime: de ciuitate conſtantinopolitana tempore theodoſij imperatoris originem duxit. Cuius pater auguſto amiciſſimus ⁊ propinquus totius lycie negocia gubernabat. Poſt cuius ortum parētes eiꝰ celibem vitā duxerūt. Antigonus vero anno integro eleemoſynis ⁊ ſanctis operibus intentus: poſt annum diem clauſit extremū. Mater vero adhuc iuuenis que per triennium cum viro vixerat in ſancta viduitate deo ſeruire ſtudens apud imperatorē cū filia degebat. Qui filiam eius euphraſiam annorum. v. cuidam magno principi deſpondit donec perfecte etatis exiſtens eidem matrimonio iungeretur. Cum autē poſt aliquod tempus euphraſia antigoni relicta ab auguſta ſuaderetur vt alteri eā petenti nuberet ſenatori: euphraſia moleſte ferens ⁊ ne ad hoc compelleretur timens cum filia ſua Euphraſia ex vrbe latenter diſceſſit ⁊ ad poſſeſſiones ſuas in egyptū acceſſit: vbi conſiſtēs eccleſias ⁊ monaſteria ſeruorum dei ſepius viſitabat: ⁊ multas eleemoſinas faciebat. Erat aūt i thebaide monaſteriū dominarū habēs virgines. cxx. i ſumma vite ſanctitate domino ſeruientes vbi cōtinue ieiuniū arduū ſeruabat: ⁊ vnaqueq manibꝰ operabat. Dū aūt euphraſia cū infantula locū illū frequētius viſitaret: cepit infantula in vita virginum delectari: ⁊ audiens que ab eis de chriſto dicebant ad ingreſſū monaſterij quotidie ardentiꝰ animari. Quadā vero die cū matre ad cenobiū accedens omnino ibidē remanere cū abbatiſſa voluit: nec vllis precibꝰ aut minis: vel impoſitis pauoribus inde abſtrahi potuit: ſed matrē ad ciuitatē venire permiſit. Et cū diebus pluribus ibidē fuiſſet: ⁊ in ſancto ꝓpoſito ꝑſeueraret: dicens ſe chriſtum in ſponſum elegiſſe conſentiēte matre ab abbatiſſa cilicino habitu monaſterij induitur: ⁊ in cenobiū monialis effecta introducitur. Quā mater dño commendauit ⁊ filiā annorum vij. in monaſterio dimiſit. Que ſumma humilitate ⁊ ſancta cōuerſatione pollere cepit. Dataq ſibi magi

ſtra iulia pſalteriũ breui tpe didicit ⁊ mira obedientia in cunctis miniſteriis pre cunctis profecit. Poſt modicum tpis euphraſia mater virginis moritur: ⁊ in monaſterio ſepelitur. Euphraſia vero iunior oẽs facultates paternas pauperib⁹ erogauit. Cũ aũt ad perfectã veniſſet etatem ſponſus ſuus per literas imperatoris eam ad coniugium requiſiuit: ſꝫ ipſa imperatori reſcribens: vt pote xp̃o iam nupta temporale connubiũ denegauit: vnde ⁊ in monaſterio ſumma abſtinentia deo ſeruientibus famulari cepit. Multaſqꝫ diaboli tentationes pertulit ꝓpter quas ſuperãdas penitentia mirabili ſe afflixit. Nam ⁊ lapidem capiti ſuppoſuit: ⁊ cinerem ſuper ſtratum conſperſit: aliquando per tres vel quatuor dies: aliquãdo hebdomada integra ſeu media macerauit. Cuius patientiã abbatiſſa tentare volens lapidem magnum vix a duabus feminis baiulandũ diebus ſingulis de orto ad furnum: ⁊ inde ad hortum ꝑ dies viginti ipſam portare iuſſit: quem illa cum omni humilitate detulit nõ murmurãs neqꝫ de labore importabili: neqꝫ de immanitate p̃cepti. Et cum itẽ diabolus eã tentaret quod ſenatoris filia ad aliarum miniſterium eſſet ſubmiſſa. cepit adhuc vilioribus officiis ſe occupare: ⁊ in coquina ollas abluere ⁊ immundicias exportare: nec propter hec ab abſtinentia ſe ſolita ſubtrahebat: nec officium in eccleſia dimittebat. Cum aũt eidẽ quedã germana nomine improperaret. qđ talia opera pretextu hypocriſis oſtenderet: ⁊ ob hoc abbatiſſa illam punire vellet: euphraſia nedũ ad pedes ſororis ſibi conuitiantis veniam petens procidit: ſed etiã pro ea ab abbatiſſa veniam impetrauit. ¶ Cũ aũt diabolus eã animo ſuperare non poſſet: cepit ipſam perſequi prelio corporali. Nam cũ ex puteo aquam hauriret: capite deorſum deicitur: ſed a ſororibus illeſa educitur. Ipſa vero vbi quotidie portabat ſingulas: cepit exinde deferre hydrias aque binas. Alia quoqꝫ vice dũ ligna precideret: ſecuri calcaneum ſibi vſqꝫ ad tibiã ſcidit: ⁊ colligata a ſororibus propter hoc non deſtitit: quin ligna inciſa deferre voluerit. Sed cum ſcalam aſcenderet ſummitatem tunice calcans ſuper ligna cecidit: quorũ vnum ſubtus oculum eius effoſſum grauiter vulnerauit. Sed dei miſericordia diebus modicis ex vtraqꝫ plaga conualuit. ¶ Poſt hec eam diabolus de tertio ſolario precipitauit: que tamen ſine vlla leſione ad terram deſcendit. ¶ Deinde ollam cũ aqua feruente portãs cecidit: aqua qꝫ bullienti facie perfuſa omnino intacta permanſit. Multis autem ſignorũ miraculis claruit. ¶ Mulier quedã infantem annorũ octo ex paralyſi effectum ſurdum ⁊ mutum ad monaſterium detulerat vt ipſum ſororũ orationibus commendaret. Quem mox vt ſancta virgo ad abbatiſſam deferendum in brachiis ſumpſit: puer loqui ⁊ audire cepit: ⁊ ad matrem ad ianuam expectantem incolumis propriis pedib⁹ cucurrit. Quedã ex ſororib⁹ antiquis ab immundo ſpiritu dudum vexata fuerat: quam nulle ancillarum chriſti preces liberare potuerãt. Que etiã cathenis vincta tenebatur: cibuſqꝫ ei ſum cauco ligneo porrigebatur: eo qđ nulla ad eã appropinquare preſumebat: quia veſtes ⁊ carnes ſororum dentibus lacerabat. Et quia abbatiſſa ſanctitatẽ euphraſie nouerat: eiuſqꝫ miraculum in puero viderat: eidem licet ex humilitate ſatis recuſanti per obedientiam ſororis illius liberationem impoſuit. Pro qua euphraſia dudum ſe ieiuniis afflixit: ⁊ ad dominum diebus pluribus exorauit. Et tãdem in chriſti nomine demonem ab illa effugauit: ⁊ cũ maximo ſtrepitu in abyſſum ire precepit. Ex iſtis tamen in nullo extollebatur: ſed ampliori humilitate proficere videbat̃. ¶ Poſt hec abbatiſſa per viſionem conſpexit: quod duo viri venerabiles ad monaſterium venientes euphraſiam rapiebãt. ⁊ ipſam in aureum palatium gemmis ornatum introducebãt: que ibidem ab angelis concinentibus ſuſcipiebatur: ⁊ ad xp̃i pedes ꝓcidẽs a genitrice domini corona aurea decorabatur. Intellexit ergo abbatiſſa virginẽ quãtotius ad celeſtẽ thalamũ deducendã. Que cũ ſororib⁹ intimaſſet: ⁊ illc obitũ dilecte ſororis deflerẽt: euphraſia ſubita febre corripit̃: ⁊ vite termino ꝓpinq̃ in oratoriũ deducit̃. verum ex profunda eius humilitate orabat ad dñm vt eam adhuc per annum in carne dimitteret: eo qđ penitentiã cõdignam ſuo arbitrio non perfeciſſet. Et cũ abbatiſſa ⁊ eius magiſtra iulia virginẽ exorarent: vt ipſaſ ſequi ſine dilatiõe liceret: permiſit eis orare dñm: vt ipſarũ deſiderium adimpleret. Sicqꝫ inter ſororũ man⁹ migrauit ad chriſtũ. iiij. idus martij. ¶ Poſt cui⁹ obitum die tertio iulia obiit. Abbatiſſa vero ſubſtituta quadã eugenia in matrem filiarum ipſa die. xxx. ex hac vita diſceſſit. Que ambe in eodem ſepulchro cũ euphraſia virgine condite ſunt.

¶ De ſanctis Macedonio p̃sbytero ⁊ ſociis martyribus. Capi. cxcviij.

Macedonius preſbyter patricia modeſta theodera orcs theodora imponderamarina ⁊ trabia apud nicomediam ciuitatem martyrium paſſi ſunt. Qui omnes per ignẽ conflagrati acceptabile ſacrificiũ chriſti domino reddiderũt. iiij. id⁹ marty. vt i martyrologio odonis habetur.

¶ De ſanctis quadringenta nouem milib⁹ martyribus. Cap. cxcix.

Quadringentanouem milites Rome ſub nerone ceſare paſſi ſũt. Hos omnes vna cũ ſanctis proceſſo ⁊ martiniano beat⁹ petrus apoſtolus conuertit ad chriſtũ: cum teneretur in cuſtodia mamertina cũ coapoſtolo ſuo paulo: vbi vna nouẽ mẽſes detenti fuerũt. Et cum milites predicatione apoſtolorum ⁊ aquã pro ipſis baptizandis non haberent: orante apoſtolorũ principe de ſilice tarpei mõtis fons aq̃ ꝓrupit: ex cui⁹ vnda ipſe apl̃s baptizauit: ⁊ fõs ibidẽ i teſtimoniũ miraculi ꝑmanet vſqꝫ in p̃ſens i loco qui dr̃ carcer ſub colle tarpeio. Deinde predicti glorioſi quadragenta nouẽ milites ſub deuotiſſima fidei confeſſiõe neroniano gladio ꝯſumpti ſunt: ꝓdie idus martij.

¶ De ſancto Petro abbate clareuallẽſi. Cap. cc.

Petrus abbas clareuallẽſi. cum eſſet nobili exortus ꝓſapia fact⁹ monach⁹ igniaci monaſterij nobilitatem ſuam ſumma vilitate occultabat vilibus indut⁹: vilia officia exercendo. Tñ ob vite nimiam ſanctitatẽ a multis reuerentie habebatur. Adhuc nouus in ordine dum in matutinis aliqñ dormitaret ſeqꝫ pulſari ſentiret. Apertiſqꝫ mox oculis nullum conſpiceret: orauit dominum vt excitantẽ ipm̃ ſibi oſtenderet. Et dum iterum dormitaſſet: pulſatus citius aperiẽs oculos vidit iuuenẽ ſplendidũ ſibi aſſiſtere indeqꝫ moroſeqꝫ per chorũ trãſire quẽ demũ diſparuit: ⁊ petr⁹ eũ eſſe angelũ intellexit media nocte cum fratribus pſallens ſubito dolore capitis premitur: ⁊ recedere de eccleſia cogitãs audiuit vocẽ dicentem verſi. illũ. Laudãs inuocabo dominum ⁊c. ⁊ ſtatim dolor ceſſauit. Et dum mane iterũ eum dolore eodem capitis perſeuerante ad cõfeſſionem acceſſiſſet: viſum eſt ſibi quod lapis ponderoſus de capite eius egreſſus eẽt ⁊ exinde a tali dolore liberatus perfecte fuit. Poſt hec fact⁹ eſt prior igniaci. Deinde abbas vallis regis aſſumptus eſt. Qđ abbas eẽt igniacẽſi. tali viſiõe preſciuit. Videbatur enim ſibi candelabrum lucens ante altare ꝑ

maiorem

maiorē feneſtram exire. Nec multo poſt petr⁹ prio: in abbatem electus eſt. Cum aliquādo abbas egrotaret: ⁊ mercennarius quidā a cellario operis mercedem exigeret alleca dare recuſaret: indignatus mercennarius prunas ardentes ad vnā ex monaſterij grāgijs in cacabo deferebat: vt eā incenderet. Tunc aſtitit abbas ⁊ eū de mala volūtate redarguit: vt ad ſe mane ⁊ ad infirmariam veniret mercedē ſuam recepturus admonuit: qd̄ ⁊ factū eſt. Mercennarius quoq; eſt miratus eo q abbatē de infirmaria vtpote lāguentem minime receſſiſſe cognouit ⁊ penitentiam egit. Vocatus ad electionem abbatis igniacēſ. oratiōe premiſſa vt de⁹ ſibi idoneum inſpiraret: audiuit vocē vt illuc veniens audiret quis idoneus eſſet. Cūq; ad locum veniens pro eodem oraſſet: iuſſus eſt ſocios itineris ſui de hoc interrogare. A quibus cum quereret quis vtilis eligēdus foret: reſponderunt qd̄ ipſe. Sicq; omniū conſenſu electus eſt. ¶ Cū henricus comes cāpanie ſe ipſius orationibus cōmendaſſet ⁊ ipſe pro eo celebraſſet poſt vltimam collectam vidit comitem tūc abſentem ſignū crucis in veſte habentem. Et diem ac horā notans cōperit: poſtmodum ipſum eodē tēpore cruce fuiſſe ſignatū. Oranti ſibi aliquādo apparuerunt ſancti bernardus abbas ⁊ malachias epiſcopus qui cum abbatē̄ clareuallēſ. futurum predixerunt. Nō multo poſt gerardus clareuallēſ. abbas a fratre hugone de bazochijs qui grauiter in ordine deliquerat: ⁊ abbatis punitionem timebat: interfectus eſt. Cui ſucceſſit henricus. Quo poſt modicum in preſbyterum cardinalem aſſumpto: petrus ad electionem aufugit eo qd̄ eligi formidaret: qui tamen abſens electus eſt. Et cum diu recuſaret tandē viſionis memor conſenſit. ¶ Romanus pontifex eius famam audiens cum ad ſe acceſſiuit: cui ⁊ peccata ſua ex deuotione confiteri: ⁊ ab eodem communicari voluit. Cum autem eſſet in valle regis infirmitate graui vnum ⁊ oculis amiſit: ex hoc gaudens ⁊ deum laudans: quia vnum ex hoſtibus ſuis a capitalibus ſibi abſtulerat. Et dum eſſet cū fratrib⁹ in meſſib⁹ operans tres pulcherrimas mulieres in medio fratrū vidit: quas de nimia preſumptione redarguēs audiuit ab illa que erat formoſior quod erat maria mater xp̄i: alie due maria magdalena ⁊ maria egyptiaca: que fratres in ſuo labore conſolari curabant. quieuit autem ſanctus petr⁹ in domino predie idus martij.

¶ De ſancto Longino martyre. Cap.ccj.

Longin⁹ fuit quidā centurio de prouincia yſaurică cum alijs militib⁹ cruci dn̄i aſtans latus eius lancea perforauit. Et videns ſigna q̄ fiebāt: ſolem ſcz obſcuratū: ⁊ terremotum in chriſto credidit. maxime ex eo vt quidā dicunt: qd̄ cum ex infirmitate e⁹ oculi caligaſſent de ſanguine chriſti per lanceam decurrente caſu oculos tetigit: ⁊ protin⁹ clare vidit: vñ renunciās militie: ⁊ ab apoſtolis inſtruct⁹: in ceſarea cappadocie viginti octo annis monaſticā vitam ducit: ⁊ plurimos ad xp̄m cōuertit. Cū aūt ab octauiano preſide tent⁹ ſacrificare nollet: iuſſit preſes oēs dentes ei⁹ excuti ⁊ linguā abſcidi. Ex hoc tñ loquelā nō amiſit: ſed accepta ſecuri oīa idola cōfregit. Demones aūt de idolis exeuntes ⁊ in aerē vlulātes in p̄ſidē ⁊ in ei⁹ ſocios intrauerūt. Qui inſanientes longini ſe pedibus pſtrauerūt. Quos oēs longinus in xp̄i noīe ab oppreſſiōe demonū liberauit: ⁊ demones in deſertum miſit. Quo miraculo quidā aphrodiſius cōmentarienſ. cum multis alijs ad xp̄m cōuerſus eſt. Poſt dies aliquot cū octauian⁹ longinum tentū ad ſe adduci iuſſiſſet: vt eū penis afficeret: ⁊ ipſum ex hoc aphrodiſius reprehenderet: eo qd̄ de ſuſcepto ab eo bn̄ficio ingrat⁹ eſſet: iuſſit preſes aphrodiſio linguam precidi. Sed ipſe nihilomin⁹ loquebat. Preſes vero confeſtim execatus eſt. Cui longin⁹ ſuaſit: qd̄ liberari non poſſet niſi ipſum occideret. Nā martyr effectus pro p̄ſide oraret: ⁊ ipſe lumen recuperaret. Statimq; preſes longinū decollari fecit. Poſt hec ad corp⁹ ei⁹ adueniens proſtratus cum lachrymis penitentiā egit: ⁊ continuo viſum recepit. Corpuſq; martyris honorabiliter tumulauit: ⁊ in bonis operibus perſeuerauit. Paſſus eſt autem martyr xp̄i idibus martij.

¶ De ſancta Matrona martyre. Cap.ccij.

Matrona martyr apud theſſalonicam paſſa eſt. Hec religione chriſtiana cum eſſet ancilla plautille vidue gentilis: xp̄m occulte adorabat. Et cum a dn̄a ſua deprehenſa eſſet in eccleſia chriſtianorū ab eadē in ſcāno ligat et crudeliter flagellat diēq; ⁊ nocte integra incluſa ⁊ vincta dimittitur. Sz dū noctu diuinit⁹ ſoluta ⁊ clauſis ianuis educta eſſet: ad eccleſiam redit ⁊ deo gratias egit. Quam iterū ibidem repertam domina ſua iterum ipſam in ſcāno vinxit ⁊ crudeli⁹ flagellauit: triduo quoq; ſine cibo recluſam dimiſit. Illa vero itērum diuinitus ſoluta educitur: ⁊ in eccleſia orans a domina ſua tertio reperitur. Que tertio ab eadem ligatur: ⁊ loris duriſſim o tandiu ceditur: donec ſpiritum exhalauit. Que paſſa eſt idibus martij. Hec Ado.

¶ De ſanctis Ilaro ep̄o et tatiano marty. Ca.cciij.

Ilarus epiſcop⁹ ⁊ tatian⁹ diaconus apud aquileiam paſſi ſunt tempore Numeriani imperatoris. Beat⁹ eniz ilarus ab infantia chriſtian⁹ ſacris literis eruditus ad diaconatus ordinē: deinde ad pontificatū aquileienſ. eccleſie a pplō promotus eſt. Qui eius diſcipulū noīe tatianū ſibi archidiaconē aſſumit cū quo in chriſti fide populum admonebat. Cum autē ab imperatore numeriano chriſtianorū perſecutio excitata fuiſſet: ⁊ quidā baronius preſes aquileie chriſtianos ad ſacrificia coartaret ad ſuggeſtionem cuiuſdam ſacerdotis idolorum nomine monophanti fecit Ilarum ep̄m Chriſt. anorum detineri: ⁊ ad templum idolorum adduci: vt ibi dijs thura imponeret. Quē ſacrificare nolentem iuſſit nudatū virgis duriſſime cedi Deinde in equuleo leuari ⁊ vngulis radi: adeo vt eius interanea nudarentur. Deinde depoſitum ex equuleo mādauit dorſum eius carbonibus aduri: ⁊ poſt hec acetum ſale permixtum eius vulneribus infundi ipſaſq; plagas ex cauiclorum cilicio confricari. Et cum hec oīa pro xp̄i nomine patientiſſime tolleraſſet: oratione premiſſa inſuflauit in ſimulachra et mox cuncta in puluerem redacta ſunt. Clamante quoq; aduerſus illū omni populo paganorum fecit eum preſes in carcerem recludi. Et cū audiſſet quod haberet diaconum tatianum: qui ſimiliter populum a deorum cultura ſubtrahebat fecit eum teneri: ⁊ deos gentium conſputantem extendi: ⁊ virgis diutius flagellari: ceſum quoq; vna cum Ilaro epiſcopo eodē carcere detineri. Orantibus aūt ſanctis noctē illa factum eſt tonitruum magnum: ita vt fundamenta vrbis commota fuiſſent: ⁊ multi paganorum interirent. Templū etiā herculis funditus euerſum eſt. Qd̄ audiens hieronius preſes miſſis ſpiculatorib⁹ fecit gladios in pectora ipſorū in ipſo carcere trāſfigi. Cū quibus ⁊ alij tres chriſtiani in eadē cuſtodia vincti: ſcz felix largus: ⁊ Dionyſi⁹ eode martyrio necati ſunt. Quorū corpa noctu a chriſtianis de carcere rapta iuxta muros aquileie ciuitatis ſepulta ſunt. xvij. kalen. aprilis.

¶ De ſancto Patricio epō. Cap. cciiij.

Patricius episcopus apud ſcotiā primꝰ xp̄m predicauit. Qui cū die quadā regi Korborum regi de paſſione dn̄i aliqua narraret: ⁊ ille deuote intēderet appodiās ſe ſup ferulā quā manu tenebat: caſu pedi regis ſup poſuit: ⁊ cuſpide ferule ipſum ꝑforauit. Rex vero credens ep̄m hoc ex induſtria facere ⁊ ſe aliter fidē nō poſſe ſuſcipere: niſi talia ꝑ xp̄o pateretur: patiēter pertulit. Sanctꝰ vero intelligens obſtupuit: ⁊ regis pedem ſanauit. Hic ꝑcibꝰ ſuis toti illi inſule obtinuit: qḋ nullū venenoſum aīal ibidē viuere poſſit. Et qḋ plus eſt etiā ligna ⁊ coria illius regionis cōtraria ſunt veneno. Quidā cōuicini ſui ouē furatꝰ fuerat: ⁊ comederat. Et cū ep̄s pluries furē quicūq; ille eſſet: exhortatꝰ eſſet: vt furtū recideret: ⁊ nullꝰ appareret: conueniente oī ppl̄o ad eccleſiā orauit dn̄m: vt in cuꝰ ventrē ouis intraſſet: corā oībus balatū daret: qḋ ⁊ factū eſt. Et reus penitētiā egit. ¶ Erat autē eius cōſuetudo oēs cruces quas videbat adorare. Cū autē quandā crucē inuiſam preteriſſet: ⁊ a ſuis admonitꝰ cur nō vidiſſet: audiuit vocē de ſub terra cuiuſdā ibidē ſepulti: dicentis ſe fuiſſe paganū: ⁊ ſigno crucis indignū: ⁊ ideo ipſam nō viderat: vñ fecit ipſā abinde tolli. ¶ Cū aūt patricꝰ per hiberniā predicaret: ⁊ fructū ibi modicū faceret: rogauit deū: vt ibi aliqḋ ſignū oſtenderet: ꝑ qḋ territi peniterēt. Juſſu igit̄ dn̄i in quodā loco circulū magnū cū baculo deſignauit: intra qḋ ſe terra ſtatim apparuit: ⁊ puteus profundiſſimus ibidē apparuit. Reuelatū quoq; fuit ſctō qḋ ibi quidā purgatorij locꝰ eſſet: in quē quiſquis vellet deſcendere: alia ſibi penitentia nō reſtaret: nec aliud ꝓ peccatis purgatorium ſuſtineret. Plerīq; aūt non redirent: ⁊ qui redirent die naturali integrū ibidē morā facerent. Multi igit̄ ingrediebātur qui de cetero nō reuertebant̄. ¶ Poſt longū tp̄s mortuo patricio: quidā nobilis noīe nicolaus qui peccata multa cōmiſerat: ad penitentiā deuenit: ⁊ locū ipſum intrare volens diebꝰ octo precedētibus: vt oēs faciebāt: ſe ieiuniis macerauit: ⁊ ſic in puteū deſcendit: ⁊ oſtiū qḋ a latere inuenit introiuit: vbi monaſteriū inuenit: ⁊ a q̄buſdā abbatis in oratoriū introducit̄ officioq; peracto: vt cōſtās eſſet admonetur: q2 multa diaboli tētamēta eū percurrere oporteret. Et cū ſe penis affligi ſentiret ꝓtinꝰ diceret. Jeſu xp̄e fili dei viui miſerearis mihi peccatori. Quibꝰ abeuntibus adſunt demones: ⁊ vt ſibi obediat. primo eū blandis ſermonibꝰ perſuadent: aſſerentes qḋ ip̄m cuſtodient: ⁊ ad ꝓpria incolumē deducent. Et cū eis obedire nollet: diuerſarū ferarū terribiles audiuit voces. Ad q̄ pauefactꝰ verba inuocationis ꝓtulit: ⁊ oīo ille tumultꝰ conquieuit. Ulterius ꝓcedens ⁊ demonibus cōſentire nolens in ignē maximū proiicit̄: ſed verbis expreſſis ignis extinguit̄. Ad locū alterū veniens vidit homines viuos igne aſſari: ⁊ carbonibꝰ vſq; ad effuſionē viſcerū cōcremari. Et dū nec ſic conſenſiſſet demoniis ab eiſdē ſimili pena torquet̄: ſed verba ꝓferens cōtinuo liberat̄. ¶ Inde ꝓcedens in puteū ꝓfundū obſcurū et fetidū deuenit̄: dicentibus ſibi demonibꝰ ꝙ ille erat infernus: ſed dum verba repetiſſet inde illeſus educit̄. ¶ Poſt hec ad pōtem arduū ⁊ lubricū deuenit: ſubter quē igneꝰ fluuiꝰ rapidꝰ currebat. Et dū pontē trāſire deſperaret: vnū pedē ponens: verba q̄ didicerat dixit: deinde aliū pedē ponēs ipſa repetiuit: ⁊ ad quālibet pedis mutationē eadē iterauit: ⁊ ſic illeſus tranſiuit. Et in quendā pratū amenū ⁊ odoriferis floribꝰ reſpersū deuenit. Ubi a duobꝰ ſpecioſis iuuenibꝰ ad quandā ciuitatē auro ⁊ gēmis fulgentē adducit̄: ⁊ qḋ illa eſſet paradiſus ſibi reuelatur. In qua dū ſe admitti oraret: audiuit qḋ prius ad ſuos rediret ⁊ poſt dies. xxx. in pace q̄ſceret ⁊ ſic illuc intraret. Tūc nicolaꝰ inde aſcendēs ſupra puteū ſe reſtitutum altero mane repperit: ⁊ q̄ viderat enarrauit: ⁊ poſt dies. xxx. in pace q̄euit. Dies aūt depoſitionis ſancti patricij. xvj. Kalen. aprilis celebratur.

¶ De ſancta gertrude virgine. Cap. ccv.

Gertrudis virgo obiit anno conſtantis imperatoris. iij. vt dicit Sigibertus. Hec oriūda fuit de ciuitate nigelēſi: vbi ⁊ monaſteriū dn̄arū conſtruxit: ⁊ ipſum ſub regulari diſciplina laudabiliter rexit maxima ſanctitate pollens. Que die obitus ſui apparuit modeſte abbatiſſe monaſterij treuerēſi. ſibi in amicitia coniuncte añ altare beate virginis tunc in oratione proſtrate: eiq; ipſa hora ad chriſtū migraſſe: ⁊ celeſtē patriā introiſſe nunciauit. ¶ Poſt annos vero. x. ignis eriens monaſteriū ignis conſumere videbatur. Sed tunc ſancta ſupra tectum apparuit ⁊ velum ſuum flammis obiciens: ignē excuſſit: ſtatimq; extinctus focus monaſterium omnino indemnem reliquit. ¶ Puer quoq; in fonte necatus: ipſius meritis ſuſcitatur: ⁊ alia multa miracula ad eius tumulum demonſtrātur vbi in ipſo monaſterio ſepulta venerat̄. Quieuit autem in pacem decimoſexto Kalendas aprilis.

¶ De ſctō Alexādro ep̄o ⁊ martyre. Cap. ccvj.

Alexander epiſcopus ⁊ martyr apud ceſaream paſſus eſt. De quo in. vj. libro eccleſiaſtice hiſtorie ſcribitur: quod de cappadocia ⁊ propria ciuitate ſanctorum locorum viſendorum cauſa hieroſolymam veniens diuina reuelatione eiuſdem loci gubernacula ſuſcepit. Nam cum narciſſus hieroſolymorum epiſcopus eſſet annorum. cxvj. et propter nimiam ſenectutem cure paſtorali intendere nō poſſet: voce de celo prolapſa vt omnes ciues eidē hieruſalem venienti occurrerent: ⁊ ipſum ſuum vna cū narciſſo epiſcopum ordinarent a populo honorifice ſuſceptus: ⁊ factus eſt narciſſo coadiutor: ⁊ eiuſdem poſt obitum ipſi ſucceſſor. Poſt hec romam venit ad apoſtolorum limina viſitanda. Reuerſus autem hieroſolymam ſub perſecutione decij ductus eſt ceſaream. Et dum diebus multis: multo ferri pondere vinctus: de carcere ad tribunalia iudicis: ⁊ inde ad carcerē duceretur: inter ipſa ſibi viciſſim ſuccedentia tormenta defecit. Atq; ob confeſſionem chriſti martyrium compleuit. xv. Kalendas aprilis. Hic ad eccleſiam antiochenam cuius regimini primo preſuper pacem eccleſie vnam ſcripſit epiſtolam. Ad antonitas vero aliam per clementem preſbyterum alexandrinum. Item ad origenem ⁊ pro origene contra demetrium aliam. Sed ⁊ alie eiuſdem ad diuerſos feruntur epiſtole: vt dicit Hiero. libro de viris illuſtribus.

¶ De ſancto Joanne abbate.
Capitulum. ccvij.

Joannes abbas magne ſanctitatis vir de ſyria oriundus peruenit italiam. Suſceptusq; hoſpitio a deuota matrona apud vrbem pennacenſem reſedit. Et ab angelo monitus: locum ſue habitationis ſub quadā arbore prope eandem ciuitatem elegit. Sub qua dum mēſe decembris quieſcere cepiſſet: arbor repēte inuſitato imbris tempore fle-

res protulit ⁊ frondes. Quod vbi a venatoribꝰ illac tranſiētibus cōpertum eſt: viſoqꝫ miraculo ⁊ cognito quod ſeruus dei eſſet fama ipſius circumquaqꝫ delata eſt: vnde a Joanne ſpoletano epiſcopo viſitatur: et ab eo demū ſibi iuxta dictam arborē cenobium ſtructū eſt: vbi per annos .xliiij. congregationi ſanctorum multorum monachorū p̄fuit multiſqꝫ clarꝰ virtutibꝰ poſt vitā laudabilē in pace quieuit .xiiij. kalēdas aprilis ibiqꝫ ſepultꝰ iacet.

¶ De ſancto Calocero martyre. Cap. ccviij.

Calocerus martyr de cuius triumpho in paſſione fauſtini et iouite ex parte dictum eſt ſupra .xv. kalendas martij. viſis miraculorū inſignibus que deus in tormentis predictorum ſanctorum exhibebat: ad Chriſtum conuerſus eſt: et cū eiſdem martyribus plurimis ſupplicijs cruciatus: tandem ab alexandro auguſto mediolani exiſtēte: traditus eſt ſapritio prefecto puniendus: qui ad alpes cotias ab imperatore mittebatur. Quem ſapritius ante ſe premiſit ſub cuſtodia: in ciuitate aſtenſis carceratū mancipādum: vbi dum ſapritius cum ſecūdo milite aduenieſſet: et ſecundus calocerū ſepius in carcere viſitaſſet: ⁊ ab eodem chriſti fide doctus eſſet: et miſſus mediolanū a ſanctis fauſtino et iouita baptizandꝰ. Qui baptizatus terdonam rediit: et marcianum epiſcopum in carcere viſitauit: ipſumqꝫ a ſapritio martyrizatum ſepeliuit: ppter quod plurimus affectus tormētis a ſapritio in carcerē miſſus fuit: vt in eius paſſione dicitur .iij. kalend. aprilis. Cum autem ſapritius ad carcerem mittēs ſecundū non inueniſſet: ⁊ ad ciuitatem aſten. rediſſet: vt vel calocerum mori faceret: repperit ſecūdum in eodem carcere cum calocero exiſtētem. Et ſecundum quidem in cuſtodia reſeruari iuſſit. Calocerum vero albiganū mitti: ⁊ ibidem capite cedi. Cuius corpus a fidelibus iuxta ipſam ciuitatem cū honore humatum eſt decimoquarto kalendas aprilis.

¶ De ſancto Joſeph ſponſo dñe noſtre. Cap. ccix.

Joſeph ſanctiſſimus dñe noſtre ſponſus de ciuitate bethleem oriūdus de domo ⁊ familia dauid regia ſtirpe pgenitus: per miraculum aride virge florētis ⁊ ſpiritusſancti in columbe ſpecie in eius cacumen deſcendentis: cū iam ſenex eſſet: et filios ex vxore premortua haberet: inter omnes ſuos contribules solꝰ deo placens ad deſponſandam virginē electus eſt: eiuſqꝫ ad cuſtodiam deputatus. vt in hiſtoria natiuitatis virginis dicetur .vj. idus ſeptembris. Hic enim virginem deſpōſatam in nazareth in domo paterna dimiſit: ⁊ in bethleem ad preparandas nuptias acceſſit: vbi dum moram traheret: angelus ad virginē mittitur: ipſaqꝫ operante ſpiritusſancto impregnatur. Cum aūt ioſeph poſt ſeptē mēſes rediēs pregnantē reppeeriſſet cū iuſtꝰ eſſet: voluit occulte dimittere eā. Sed admonitꝰ ab angelo: vt dī Matthe .j. eam accepit: ⁊ ipſam de ſancto ſpiritu concepiſſe cognouit. Poſtmodū cū deſcriberetur orbis illam ſecum bethleem pro facienda profeſſione deduxit: vbi ⁊ filium dei natū de virgine primus in vlnis ſuſcepit: ⁊ ipſum vti bonꝰ nutricius: ſumma diligentia educauit: ⁊ omnibus verbi dei infantie geſtis interfuit. Nā ⁊ eidē circumciſo aſtitit: ⁊ magos ad eum adorādum venientes conſpexit: ⁊ ipſum vna cum matre ad templum preſentauit: ipſumqꝫ metu herodis ab angelo monitus in egyptum cum matre fugauit: ⁊ per ſeptenniū ibi manens: mortuo herode eundem ⁊ genitricem ad patriam retulit. In medio doctorum etiam ipſum duodenē vna cum maria triduo ante amiſſum inuenit. Ideoqꝫ virginitatis ſponſe ſue et omnium infantilium chriſti actuū veridicus teſtis fuit. ¶ Hic ioſeph vt in libro de infantia xp̄i dicitur: vxorē alteram prius habuit: ex qua plures filios procreauit: qui etiā ex euangelio Joannis ſexto capitulo. fratres ieſu dicunt: quia ex ieſu patre putatiuo progeniti. vnde ⁊ quibuſdam placet: ꝙ iacobꝰ minor apoſtolus ideo frater domini dicatur: quia ioſeph filius fuerit ex alia cōiuge: vt Hieronymus libro de illuſtribus ponit: ꝙuis ab eodē talis opinio reprobet. Eodem etiam infantie xp̄i libello traditur quod ioſeph faber lignarius fuit: vnde et ibidem fertur quod cum ioſeph grabatū faceret: ⁊ oēs tabulas ſecuiſſet: vna ipſarū ex errore menſure minor ceteris reperta eſt. Et cum ioſeph ex hoc triſtaretur: puer Jeſus tabulā breuem aliis appoſuit: ⁊ ipſam vti eſſet cera mollis protrahens ad ceterarum longitudinem diuina virtute protēdit: ppter hoc in euangelio Joannis Jeſus a iudeis fabri filius appellatur. Hec ex textu euangeliorum ⁊ libro de infantia predicto: et ex compilatione fratris bartholomei colliguntur. ¶ Quanto vero tēpore ioſeph ſuperuixerit vel vbi: aut quomodo humanitatis debitum ſoluerit: expreſſum non habemus. Tamē quod vſqꝫ ad duodecim annos etatis chriſti ſuperſtes extiterit ex textu luce .ij. capitulo didicimus. In quodam tamen antiquiſſimo kalendario in cuius exordio rubrica ponebatur: quod ex vetuſtis euſebij ceſarienſis exemplaribus ſumptum fuerat: ſcriptum reperi feſtum ioſeph ſpōſi domine noſtre .xiiij. kalen. aprilis. Cui ex antiquitate et exemplaris origine ſatis fidem adhibui.

¶ De ſancto Theodoro epiſcopo. Cap. ccx.

Theodorus heracleenſis epiſcopus tempore Conſtantini magni imperatoris in thracia claruit. Qui in mattheum: Joannē: paulum: ⁊ pſalterium elegantis apertiqꝫ ſermonis cōmentarios edidit: ⁊ ſermonibus atqꝫ moribus admodum claruit. Diem quoqꝫ extremū .xiiij. kalend. aprilis concluſit. Hec Hieronymus de viris illuſtribus.

¶ De ſancto Archypo diſcipulo. Cap. ccxj.

Archypus diſcipulus apoſtoli pauli fuit. Cuius commilitonis ſui idem apoſtolus meminit ſcribens coloſſenſibus ad col. quarto. Qui ab eodem apoſtolo ibidem predicationis gratia dimiſſus: poſt completum eius miniſterium perrexit ad dominum .xiiij. kalend. aprilis vt Hieronymꝰ in martyrologio teſtatur.

¶ De ſancto Cudberto epiſcopo. Cap. ccxij.

Cudbertus epiſcopus vt dicit Beda quarto lib. hiſtorie anglorum: vir ſanctus et venerabilis in inſula modica ꝙ appellatur pharneo ⁊ ab eccleſia lyndiſfarnēſium nouem milibus paſſuum diſtat in oceano vitam ſolitariam pluribus annis duxit. Fuit aūt primo monachꝰ monaſterij melroſen: qd in ripa tuedi fluminis poſitū eſt ſub abbate eboracinꝰ ⁊ poſt mortē ſucceſſor extitit. Inde ad curiā lyndiſfarnēſis monaſterij vocatꝰ ibidē diutiꝰ mānſit. Deuenit poſt hec ad inſulā pharnēſem ol cultu ⁊ habitatore deſertā cupiēs ſolitariā ducere vitā. A qua ⁊ plures infeſtantes demonū

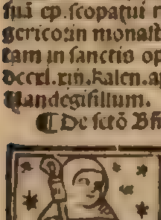
expulit: et fontem viuum fratribus ſuis de terra produxit: qui ibi vſq; in preſens ſcaturit: ibiq; edificato nouo cenobio cõgregationi anachoritarum pluribus annis prefuit. Deinde poſt mortem theodori lyndiſfarnēſis archiepiſcopi quãuis ſatis reſtitiſſet: archiepiſcopus ordinatur. In qua ſede verbo ſemper et exemplo populum inſtanter docuit: et miraculorum ſignis vitam inclitam duxit. ¶ Poſt hec autem quia obitum ſuum de proximo futurum diuina reuelatione preuouerat: ad monaſterium ſuũ rediit: vite reſiduum ibidẽ conſumare deſiderãs. Ubi dum quidam ſanctus preſbyter herbert⁹ ei⁹ intimus ipſum viſitaſſet. Cudbertuſq; ei ſuũ trãſitum predixiſſet: rogauit eum inſtãtius preſbyter: vt vna ſecum ſibi occumbere liceret. Qui oratione facta ſibi a domino qḋ popoſcerat impetratum nunciauit. Reuerſus itaq; ad eccleſiã ſuam herbertus anno integro ante obitum ſancti viri languore detentus die ⁊ hora qua ille obiit: et hic ex hoc ſeculo tranſmigrauit ſcilicet .xiii. kalẽdas aprilis. Cuius corpus ad eccleſiam lyndiſfarnenſem delatum ⁊ in ſolo ſepultum eſt. Cum autẽ poſt annos vndecim leuaretur. vt ſupra pauimẽtum honorabilius locaretur: integrum ⁊ omnino incorruptũ repertum eſt: ⁊ veſtes quibus indutus fuerat: illibate nulla vetuſtate conſumpte. Cui ſucceſſit ſanctus eadbertus ſanctitate clarus qui decedẽs in eodem tumulo cũ ſancto Cudberto poſitus eſt: vbi eſt: vbi ambo requieſcunt miraculis prepollentes.

¶ De ſancto Uulphrãno epo. Cap. cxxiii.

Uulphrannus ſenonen. epiſcopus ſucceſſor Liberti ex territorio vaſtinen. inclytus fuit in aula regis Dagoberti ⁊ filii ei⁹ ludouici patre milite nolberto progenit⁹. Qui primus a chriſto admonitus aſſumptus ſecũ a ſancto auberto tunc rothomagen. epiſcopo quibuſdã locis de monaſterio fontanelle gẽti friſonum chriſti euãgelium predicauit. ¶ Cum autem per mare nauigans in naui celebraret: et patenam offerre vellet: de manu diaconi caſu patena prolabitur ⁊ in mare demergitur. Sz orante ſancto patena in manu diaconi diuinitus reponitur. ¶ Dum autem ſaxonibus predicaret die quadam iuuenẽ laqueo appenſum reperit: quem illi ſorte elegerant: ⁊ more ſue gentilitatis ſuſpenſum demonibus immolare volebant. Quem illico ſanctus ſola oratiõe dirupto laqueo: ⁊ ipſo illeſo cadente a morte eripuit: et tali miraculo multos ad fidẽ conuertit. ¶ Cum autem filium ducis ratbboldi baptizaſſet et albis induiſſet: ille ſubito expirauit: quod epiſcopus idcirco a deo obtinuit ne iuuenis a patre gẽtili ad culturam idolorum reduceretur. Completa vero predicatione ſua poſt annos quinq; reuerſus ad eccleſiam ſui epiſcopatui reſignauit. Et ordinato ſibi ſucceſſore gerico: in monaſterio fontanelle monachus factus: vitam in ſanctis operibus conſummauit anno domini. dccxl. xiii. kalen. aprilis. Sepultuſq; eſt iuxta ſanctum Uuandegiſillum.

¶ De ſctõ Bñdicto abbate ⁊ cõfeſſore. Cap. cxxiiii.

Benedict⁹ abbas cuius vitã gregorius .ii. dialogo ſcribit ex nurſia prouincia claris parentibus ortus. Cum rome liberalibus ſtudiis traditus eſſet. in ipa infantia mundum deſeruit ⁊ deſertum petere decreuit. ¶ Quẽ nutrix eius ipm tenere diligens vſq; ad locum q̇ effide dicitur ſecuta eſt: vbi dum ad purgandũ triticum capiſterium mutuo accepiſſet: illud cadẽs in terram fractũ fuiſſet. Benedict⁹ nutrici flenti cõpaſſus capiſterii partes accepit. et oratione fuſa ipm reintegrauit. Poſt hec nutricem fugiens in locum qui ſublacus dicitur deuenit triennio hominib⁹ cunctis excepto romano monacho incognit⁹ manſit: q̇ ei neceſſaria miniſtrabat. Et cũ ad ſpecum ipſius iter nõ eſſet: panẽ in fune ligatum ei deponebat: in quo ⁊ tintinabulũ ligauerat: vt ad ei⁹ ſonitum benedictus panem ſibi delatum audiret. Sed diabolus ex inuidia proiecto lapide tintinabulũ fregit: nihilominus tamen romanus ſancto miniſtrare aliter nõ deſiit. ¶ Poſt hoc dominus cuidam preſbytero qui die paſche ſibi refectionem parauerat apparuit: ⁊ vt cibos viro dei tali in loco ferre deberet admonuit. Qui cum multo labore ad eũ veniens: inuitauit patrem: vt cibos ſumeret. q: eo die paſcha eſſet: qui reſpondit qḋ vere paſcha eſſet: ex quo illum videre meruiſſet: longe quippe ab hominibus poſitus quod die eadẽ paſchalis foret ſolennitas ignorabat. Sicq; benedicentes dominũ ambo refecti ſunt. ¶ Quadam die auicula merula circa faciem eius volitante: ſignoq; crucis effugata tanta libidinis tentatione accenſus eſt: quanta nunq̃ expertus fuiſſet. qui in ſpinis ⁊ veprib⁹ adeo ſe volutauit: quod exinde totus cruentus et laceratus exiuit. Et ſic per cutis vulnera mentis vulnus eduxit. Ab illo ergo die talis nunquam tentatio in eius corpore pullulauit. Fama igitur eius creſcente venerunt ad eum monachi cuiuſdam monaſterii abbate vacãtis: ⁊ ipſum in patrem elegerũt. Qui ſatis recuſabat: eo quod ſe eorũ moribus minime conuenire dicebat: tandem inſtantibus acquieuit. Cũq; ille diſtrictius eos regulam ſeruare cõpelleret. illiq; illicita ſibi nõ licere conſpicerẽt: penitẽtes qḋ eum elegerant: venenũ vino miſcuerunt: ⁊ ei in poculũ porrexerunt: ſed ſigno crucis edito ſic vitreũ vas quod vinum tenebat: confregit: acſi pro ſigno lapidem dediſſet. Moxq; intelligens: ꝙ illi fecerant ab eis diſceſſit: et ad locum dilecte ſolitudinis remeauit. Ubi multis ad eum diſcipulis cõuenientibus duodecim monaſteria conſtruxit. ¶ In vno quorum monachus erat qui ceteris in eccleſia orãtibus mox foras exibat: ⁊ aliqua temporalia peragebat. Quod dũ benedictus ab abbatem illius loci didicit. illuc iuit: viditq; puerũ nigrũ monachum illum ceteris orantibus extra eccleſiã per veſtimenta trahentem. Quod etiam maurum monachum videre oratione impetrauit. Egrediens ergo ſanctus monachum virga percuſſit: et tũc immobilis in oratione pſeuerauit ac ſi malignus ſpũs eius verbere percuſſus fuiſſet. Ex ipſis monaſteriis tria in cacumine montis erãt: que deorſum aquas cum nimio labore hauriebãt. Ubi ſanctus pater aſcendes cum puero: nocte tres lapides pro ſigno poſuit: reuerſuſq; domũ fratribus illis mandauit: vt in locis vbi lapides erãt foderent: ⁊ aquam inuenirent. Quod ⁊ factum eſt: ⁊ in illis locis aqua vſq; in preſens largiflue inundãte. ¶ Cũ quidã frater circa monaſteriũ vepres ſecuri abſcideret ferrum de manubrio proſiliẽs: ⁊ in lacũ profundũ ſe demerſit: vir autẽ dñi manubrium in aquam poſuit et ferrum ad ſuũ locũ enatauit. Placidus puer et monach⁹ cũ ad aquã hauriendã deſcendiſſet: ipſum mox vnda rapuit: ⁊ in momẽto introrſus a terra ſubtraxit. Qḋ dũ ſanct⁹ in cella per ſpiritũ cognouiſſet: maurũ vocauit: ⁊ qḋ acciderat enarrauit: atq; vt ad eripiendũ puerũ pergeret imperauit. Tunc ille concitus cucurrit: ⁊ per terras ſe ire exiſtimans: ad puerũ ſup aquas venit: eũq; ad terrã per capillos adduxit: ⁊ deinde ꝙ ſuper vndas ambulaſſet aduertit. ad virũ dei ergo veniẽs qḋ acciderat enarrauit: qḋ abbas nõ ſuis meritis ſed eius obediẽtie deputauit. Tuncq; exinde inter eos pia contẽtio oritur: dũ alter alteri⁹ meritis miraculũ aſcribebat. Placid⁹ puer ex aqua liberatus arbiter acceſſit: qui dũ eſſet in periculũ melotẽ abbatis ſup ſe extẽtẽ: ſeq; protegentẽ vidiſſe narrauit. ¶ Preſbyter florẽtius ſancto inuidẽs panem infectum veneno quaſi pro benedictione miſit: quẽ ille gratanter accepit. Coruo quoq; qui de manib⁹

eius quotidie panem accipiebat mandauit: vt panem illum in loco deferret: vbi a nullo hominum ſumi valeret. Coruus ergo patris mādatum impleuit: ⁊ poſt triduum reuerſus ſolitam ab eo eſcam accepit. Quod pſbyter ſentiens ſeptē puellas nudas in horto monaſterij ludentes ⁊ canentes immiſit: vt ſic vel fratres eius ad libidinem inflāmaret. Quod ſanctus proſpiciens emulationi ceſſit: ⁊ quibuſdam fratribus ſecum aſſumptis habitationem mutauit. Statimqꝫ ſolarium domus in qua erat florentius corruit et malignantem oppreſſit. ¶ Benedictus autem locum non hoſtem mutauit. Nam ad montem caſſinum veniens: templum apollinis ibi ſitum in ſancti ioannis baptiſte eccleſiā commutauit: ⁊ circūadiacētes homines ab idololatria cōuertit. Quod diabolus moleſte ferēs eidē teterrimꝰ apparebat: ⁊ in eum ignem viſibiliter emittebat: multaqꝫ eidē conuitia inferebat. Quadam die lapidem in terra iacentem multitudo fratrum in edificium leuare non poterant: donec vir ſanctus aduenit ⁊ demonem lapidi inſidentem cōſpexit: ſed ſigno crucis edito diabolus effugatur: et lapis faciliter a paucis fratribus ſubleuatur. ¶ Alia etiam vice demon coquinam monaſterij vt cunctis videbatur inflammauerat: fratreſqꝫ omnes vt ignē extinguerent aquam fonte deferebant: vbi autem abbas ſuperuenit: ⁊ ſignum crucis edidit: omne illud incendium vt phantaſia euanuit: ⁊ nihil cōbuſiſſe per effectum oſtēdit. ¶ Alias etiā malignus ſpūs parietem quam edificabāt euertit: et puerū monachum ruina extinxit: quem vir dn̄i mortuum ⁊ laceratum in ſago ad ſe adduci fecit: ⁊ ipſum in oratione ſuſcitauit ⁊ operi predicto eadem hora reſtituit. ¶ Laicus quidā ex deuotione ſemel per annum ad eum ieiunus venire conſueuerat. Et cum ſemel ad eum vadens: alteriqꝫ viatori ſe iungens ab eo tertio pulſatꝰ in quodam prato comedit: ⁊ ſic ad benedictum venit. Cum ille qđ comederat morꝫ patefecit: ⁊ de guloſitate redarguit: laicuſqꝫ penitentiam egit. ¶ Totila rex gothorum audiens ꝙ ſpiritum propheticum hēret: eum probare volens: quendam ſpatharium ſuis regiis veſtibꝰ induit: ⁊ cum magno comitatu: vt regem ad benedictū miſit. Quem ille venientem cōſpiciens mox agnouit: ⁊ vt veſtes regales ſibi non pertinentes deponeret mandauit: ⁊ ſpatharius confuſus erubuit. ¶ Clericum quēdam a maligno ſpiritu vexatum liberauit: ei tamen precepit ne ad ſacros ordines vnqꝫ aſcenderet: qđ ſi ſecus faceret eum demō iterato opprimeret. ¶ Cū autē clericus diudim mandatis paruiſſet poſt tps aliquod ſe conſecrari fecit: ⁊ ipſumqꝫ continuo demon vſqꝫ ad ſpūs effuſionē inuaſit. ¶ Vir quidam duos flaſcones vini ſibi miſerat: quorum alterum portitor in via abſconderat. Qui cum gratiarum actione vnum accepit: ſed latorem ne de altero quē abſcōderat biberet omnino prohibuit. Qui confuſus ab eo receſſit ⁊ in flaſcone occultato ſerpētem inuenit: ⁊ de commiſſo penitētiam fecit. ¶ Filiꝰ defenſoris monachū eidē cenanti cādelā tenebat: ⁊ ſpiritu ſuꝑbie in corde ſuo murmurabat indignum reputans ꝙ filius tāti viri illi comedenti aſſiſteret. Quod vir dei ſtatim per ſpiritum agnouit: et vt cor ſuum contra tentationem ſignaret admonuit: atqꝫ de manu eius lumen auferri precepit. Alia quoqꝫ multa cordium ſecreta cognouit: ⁊ multa que ventura erāt ſpiritu prophetico predixit. ¶ Cum quoſdam fratres ad locum conſtruendum miſiſſet: certo die ſe ad illos venturum dixit: ⁊ qualiter operari deberent indicauit. Nocte vero diē ſtatutam precedente abbati ⁊ prepoſito illiꝰ loci ꝑ ſomniū apparuit qualr̄ locꝰ cōſtruēdus eſſet ꝑ ſingula indicauit. Cū autē viſioni nō crederent: ſed ipm̄ expectarent: tandē reuerſi ſunt dicentes ꝙ nō venerat diutius expectatus. Qui ſe veniſſe vt promiſerat ꝑ viſum aſſeruit: ⁊ ꝙ vt in ſomnis moniti fuerant oīa facerēt ordinauit. Quidam eius monachus tentatus de monaſterio abiēs: ⁊ draconē maximū ſe deuorare mitētem inuenit: perterrituſqꝫ ad clauſtrū rediit ⁊ in ꝓmiſſione perſeuerauit. ¶ Cum fames valida regionē illā premeret: ⁊ quinqꝫ ſolummodo panes in monaſterio ſupereſſent: fratribꝰ conquerentibꝰ diuidi iuſſit: ipſe vero nocte in oratione permāſit. Et ecce mane ducenti farine modij ante fores monaſterij inuenti ſunt: ſed vnde: vel a quo miſſi fuerint ignoratur. ¶ Eodem quoqꝫ tempore cū omnia q̄ in domo erant pauperibꝰ diſpenſaſſet: modicum olei quod in vitreo vaſe remāſerat: pauperi elemoſynam petenti dari iuſſit. Quod diſpenſator obedire contempſit: timens ne fratribꝰ oleū deeſſet. Quod pater audiens: oleū per feneſtrā abijci iuſſit: ne quid ibidem per inobedientiam remaneret. Cum autem vas ſuper ſaxa deiectum: nec fractum eſſet: nec oleū effuſuꝫ oleū cū vaſe petēti tribuit: ⁊ cū oraſſet dolium olei: quod vacuum erat vſqꝫ ad ſummum repletum oleum pauimentum effudit. ¶ Ruſticꝰ quidem corpꝰ defuncti filij in vlnis ad monaſterium detulit: et vt puerum ſuſcitaret virum dei cum lachrymis exorauit. Quē oratione ꝓmiſſa: ipſe ſuſcitatū patri reſtituit. Multiſqꝫ alijs ſignorum virtutibꝰ effulſit. Scripſitqꝫ monachorum regulam ſanctitate precipuam: ſermone luculentam: qꝛ vir dei non potuit aliter doceri ꝙ vixit. ¶ Eodē anno quo migraturus erat obitū ſuū etiā abſentibus fratribus nūciauit. Ante ſextum vero exitus ſui diē: aperiri ſibi ſepulturā iuſſit. Moxqꝫ correptus febribꝰ ſeptimo die in eccleſiam portari ſe fecit: ſumpto quoqꝫ viatico inter diſcipulorū manus: vltimū ſpiritū inter verba orationis efflauit. Eadeꝫ hora maurus monachꝰ lōge poſitus: ipm̄ verſus celos tendentē conſpexit per viā vīꝫ orientis plucidam ab eius cenobio vſqꝫ ad celos pertingentem. Cuius corpus in caſſinēſi monaſterio ſepultum eſt. Quieuit in xp̄o. xij. Kalend. aprilis. circa annos domini. ccccxviij. tempore iuſtini ſenioris.

¶ De ſancto Benedicto papa. j. Cap. ccxv.

Benedictꝰ papa huius nominis primus natione romanus ex patre Joanne leoni ſecundo in pontificatu romano ſucceſſit: ⁊ ſedit mēſes decē dies. xij. Hic benedictus ex vite ſanctitate cū nomine concordauit. Et cū tā modico tēpore ſederit: multas tamen in vrbe eccleſias reparauit. Hic ab ineunte etate eccleſie militauit. Atqꝫ ſic ſe diuinis ſcripturis ⁊ cantilene a puero ⁊ in preſbyter dignitate nomine pariter ⁊ operibus exhibuit: vt digne ad pontificatus honorem perueniret. Paupertatis nāqꝫ fuit amator. Humilis: manſuetus: ⁊ in omnibꝰ cōpatientiam habēs manuſqꝫ largiſſima. Hic cōſtituit vt ad tumulādū romanū pontificem oēs eiuſdem eccleſie clerici cōuenirent: ſilr̄ ⁊ ipſe in eorū faceret obſequijs. Sepultuſqꝫ eſt apud ſanctū petrū. Et ceſſauit epiſcopatꝰ menſibus duobus diebus quindecim.

¶ De ſancto benedicto monacho. Cap. ccxvj.

Benedictꝰ monachus in campanie partibꝰ. xl. ab vrbe miliario in quodam monaſterio ſuꝑ etate quidem iuuenis: ſed moribus grandeuus ⁊ in ſancte cōuerſationis regula ſe fortiter ſtringens. Quē cū tpe Totile, regis Gothi reperiſſent: hūc icēdere cū ſua cellula moti ſunt. Ignē nāqꝫ ſuppoſuerūt ⁊ in circuitu oīa arſerūt: cellulā vero cōburere nequiuerūt. Qđ illi videntes magiſqꝫ ſeuientes ipſumqꝫ ex ſuo habitaculo deducētes ꝓximū accenſum clibanū ꝓ coquēdis panibus inſpexerūt: eūqꝫ in illū ꝓiecerunt: clibanumqꝫ clauſe-

runt. Sed die altero ita illeſus inuētus eſt: vt nec caro eius: nec extrema veſtimenta vllo modo cremarentur. Hec Gregoꝛius.iij.dialo.cap.xviij.

¶ De ſancto Serapione abbate. Cap.ccxvij.

Serapion abbas vt in octauo libꝛo hiſtoꝛie tripartite: et in vitis patrū habet: et fuit in regione arſenoite pater decem miliū monachoꝛ: de laboꝛe manuū victū querentiū quotidianū. Tēpoꝛe autē meſſis eos ad metendum precio conducebant: et quicquid acquirere potuiſſent: indigentibus regionis et Alexādrie carceratis ac peregrinis in coꝛū neceſſitatibus expēdebāt. Hic tēpoꝛe iuuentutis exiſtens monachus: poſt menſam cōmunē panē furabatur: quē ſero latēter comedebat. Tandem ad coꝛ rediēs: abbati peccatū confeſſus eſt: moxque ex oꝛe eius quaſi flamma ignis egreſſa fetoꝛē ſulphureū exhalauit. Hic ſola vnica ſyndone amictus: pane tantum pro cibo et aque potu cōtentus: nihil aliud quotidie ſumebat. ¶ Cū autē ſemel amictū ſuū pauperi tribuiſſet: et alteri nudo obuians tunicā dediſſet euangeliūque tenens nudus ſederet. Interrogatus quis eū expoliaſſet. reſpondit quod euangeliū qđ tenebat. Aliās inſuper pauperē tertiū videns euangeliū ipſum vēdidit: et pauperi precium dedit dicēs quod euāgeliū oīa precipit vendi: et pauperibus dari. Seipſum ergo euangeliū vendi mandat. ¶ Alio tempoꝛe exiſtēs in quodā oppido paganoꝛum ſeipſum eis vendidit: quos poſtquā verbo et exēplo conuerterat: reddito precio ab eis receſſit. Hoc idē fecit in lacedemonia apud athenias: ſeipſum vendens vni primario ciuitatis vt ipſum conuerteret: quod et fecit. Doꝛmiuitque in pace duodecim kalendas apꝛilis Alexandrie tumulatus.

¶ De ſancto aphꝛodiſio epō et cōfeſſoꝛe. Cap.ccxviij.

Aphꝛodiſius genere egyptius prefectus totius egypti erat tēpoꝛe quo puero Jeſu egyptum ſubintrāte: in tēplo deoꝛū dedicato idola oīa coꝛruerūt. Quod cū aphꝛodiſius tunc prefectus audiſſet: ad phanū in quo ſimulachꝛa euerſa fuerāt acceſſit: et viſo puero Jeſu eū adoꝛauit: ipſumque vna cum parētibus a furoꝛe pontificum idoloꝛum eos in deoꝛum ſuoꝛum vltionem occidere volentium viriliter defenſauit. Et extunc in xp̄m quaſi per ſomnium credidit. Sed poſt aſcenſionem domini cum predicatio euangelij ad egyptū peruēniſſet: prefecturā deferens antiochiam venit: et ibi baptizatus atque beati petri diſcipulus factus eſt. Cū quo poſtmodū romā iuit. A quo et directus eſt ad gallias predicandas. Qui etiā ibidē ſancto paulo ſergio epō narboñ. ſe aſſociauit. A quo oꝛdinatus bituricenſis epūs ad ipſam ciuitatem deuenit: vbi multo tēpoꝛe officio predicationis inſiſtens et miraculoꝛū gloria refulgens: omnem populū eiuſdem vrbis chꝛiſti nomini ſubiugauit. Et virtutibus ac etate maturus in dño quieuit.xj.kal.apꝛil. et ſepultus eſt in eccleſia ſua ſignis clareſcens.

¶ De ſctō Victoꝛiano martyre. Cap.ccxix.

Victoꝛianus adrumentine ciuitatis nobilis: vt dicit aphꝛicanus: a quodā proconſule carthaginis quo nullo in perſecutiōe eccleſie durioꝛ fuit: dū idolis īmolare cogeretur: et omnino renueret pꝛo rebus ſpoliatus: deinde tantis toꝛmentoꝛū generibus cruciatus quātus humanus ſermo nō poterit explicare: feliciter tripudians martyꝛium in eadem vrbe conſummauit. x. kalendas. apꝛilis. Hec aphꝛicanus.

¶ De ſanctis frumentio et alio frumentio martyribus. Cap.ccxx.

Germani duo quoꝛū vterque frumentius vocabatur: agſregich. in ciuitate oxidi apud tabadeñ. oppidum paſſi ſunt. Qui ſtrennuitē iurauerūt toꝛtoꝛes rogarent: vt ſemper pari ſupplicio toꝛquerētur. Tētu igitur a paganis cum die integro penderent ſuſpēſi molis in pedibus alligatis: vnus coꝛ ſe deponi petijt: et inducias ſibi dari. Sed ab altero cōfoꝛtatus: et penitēs toꝛtoꝛes rogabat: vt lapides maioꝛes adducerēt. Deinde ambo laminis ignitis eſtuati: et poſt hec vngulis exarati: et multis quoque cruciatibus vexati: ab ipſis toꝛtoꝛibus tedio derelicti: et a facie coꝛum pꝛoiecti ſpiritum domino reddiderunt. x. kalen apꝛilis.

¶ De ſanctis duodecim infantulis martyribus. Capitulum.ccxxj.

Duodecim infantuli apud aphꝛicā ſub perſecutione vandalica paſſi ſunt. Qui ab arrianis de numero cōfeſſoꝛū xp̄i ſegregati: non ſpū: ſed coꝛpe: ſuggerente quodā teuchario heretico: quia ipſos nouerat ad cantilenā vocales ac ſtrenuos carthaginē deducti ſunt: vbi primo: quia pueruli blanditiis ſuaſi: vt arriane fidei cōſentire nollent: duriſſimis verberibus tandiu ceſi ſunt: quouſque ipſū ceſſerunt: ibidēque quaſi in numero aplō.ij ſepulti. Quoꝛum exēplo duo negociatoꝛes: quoꝛum vterque frumentius dictus eſt: et quinque eiuſdem monaſterij fratres: ſcilicet liberatus abbas: boniſacius diaconus: ruſticus ſubdiaconus: rogatus: et maximus monachi pꝛo fide catholica martyꝛium partulerunt. Qui paſſi ſunt. x. kalen apꝛilis.

¶ De ſanctis Liberato et ſocijs martyꝛibus. Capitulum.ccxxij.

Liberatus martyr cum vxoꝛe et filijs duobus et creſcētius et preſbyter necnon puer quidam annoꝛum.vij. cuius nomē nō exprimitur tempoꝛe perſecutionis arriane in aphꝛica paſſi ſunt. Nam primo infantulus iuſſu Cyrille arrianoꝛum epiſcopi a parentibus raptus matre poſt raptoꝛes conclamante vt ſe quoque ducerent: dū viua voce ſe catholicum profiterētur in gurgitem demerſus eſt. Quod et de duobus filijs liberati medici factum eſt. Poſt hec liberatus et vxoꝛ detenti ſeparatim in duobus carceribus miſſi ſunt. Cumque prius liberatū eductum in loco honoꝛabili cōſedere feciſſent: vxoꝛē ſibi eduxerunt ſuggerentes ei qđ vir ſuus cōſenſerat arrianis. Que vbi ipm cōſpexit in loco ſublimioꝛi cōſidentē: verū exiſtimans qđ audiuit ipm de apoſtaſia duriſſime increpare cepit. Ille vero ſe catholicū profitens hereticoꝛū fallacias detexit quapropter ambo cōiuges gladijs trucidantur. Creſcentius autē preſbyter tarſetane ciuitatis perſecutionē fugiēs in ſpeleo quintini montis incluſus media defecit. Hoꝛum paſſio agitur. x. kalen. apꝛilis. Hec aphꝛicanus.

¶ De ſancto Pygmenio preſbytero et martyre. Capitulum.ccxxiij.

Pygmeni⁹ preſby-ter ⁊ martyꝛ rome ſub Juliano apoſtata paſſus eſt. Hic Julianum cundē vna cū ſancto donato poſtmodū aretino epō ⁊ martyꝛe a pueritia enutriuit: ⁊ ſacris literis erudiuit. Julianus autē poſt hec factus monachus chriſti fide inapoſtatauit: ⁊ diuina p̄miſſione procurāte diabolo ad imperij apicem aſcēdit: vnde chriſtianos vltra modū perſecutus eſt. Audiens aūt q̄ pygmeni⁹ corpoꝛa martyꝛum ſepeliret miſit eū in exilium in perſidē: vbi quadriennio demoꝛatus cecitatē incurrit: poſt hec in ſomnis diuinitus admonitus venit romā. Cū aūt vna cum puero ipſum deducente ſtipē petens cliuium ſacre vie conſcenderet: oſtendit baculo redam ceſaris tranſeuntis. Qui pygmenium videns ⁊ eius quodammodo cecitati congaudēs ait. gratias dns q̄ te video. At ille gratias inquit deo meo q̄ nō video. Quem mox imperatoꝛ per ptātē in tyberim iactari fecit. Cui⁹ coꝛp⁹ a xp̄ianis collectū ī cimiterio pōtiani ſepultū eſt: nō lōge a coꝛpoꝛib⁹ abdō ⁊ ſennē. nono kalēdas aplis.

ℭ De ſancto Murita martyꝛe. Cap. ccxxiiij.

Murita diacon⁹ et martyꝛ cum pluribus aliis apud aphꝛicam paſſus eſt: qui cū quendā elpidephoꝛū baptizaſſet illeq̄ poſtmodum apoſtataſſet: et ad p̄ſidis dignitatem perueniſſet: ab eodem tentus ſuaſus eſt: vt arrianoꝛū fidei cōſentiret. Cū autē murita non ſolū ei cōſenſum p̄bere renueret: ſed etiā ipſum de apoſtaſia increparet: et veſtes candidas quas ei in baptiſmate dederat: reſeruatas ad eius confuſionē oſtēderet. Elpidephoꝛus ira accenſus muritam cum pluribus clericis celos et nudos in exilium relegauit: vbi fame ⁊ inedia ac frigoꝛe conſumpti martyꝛium cōpleuerunt. xv. kal. aplis. Hec victoꝛ aphꝛicanus.

ℭ De annunciatione beate Marie ſemper virginis. Cap. ccxxv.

Annunciatio dominica dicitur: q2 tali die ab angelo aduentus filij dei in carnē virgini marie annunciatus fuit: vcʒ viij. kalendas aplis. Cum enim virgo beata a tertio etatis ſue anno vſq; ad. xiiij. in templo cū aliis virginibus extitiſſet: ⁊ votū virginitatis niſi de⁹ aliter diſponeret emiſiſſet: eam Joſeph deſpōſauit dño reuelante, ⁊ Joſeph virga frondente: ſicut in hiſtoria natiuitatis eius dicetur. vj. Jdus ſeptembꝛis. Et in bethleē vbi erat ioſeph neceſſaria p̄curaturus iuit: ipſam quoq; in nazareth in domo paterna dimiſit: vbi ad eā angelus venit ⁊ eidē verbi dei aduentū nūciauit. ℭ Circa hāc annunciationē ſex cōſideranda occurrūt: vcʒ tēpoꝛis oppoꝛtunitas: miſſi nobilitas: mittentis authoꝛitas: loci congruitas: virginis nuncium ſuſcipiētis ſanctitas: et annunciationis nouitas. ℭ Primum ergo cōſiderandum occurrit tempoꝛis oppoꝛtunitas: quod fuit in menſe. vj. a conceptione ioannis baptiſte: que facta eſt. viij. kalen. Octobꝛis. vt per hoc detur intelligi quod Joannes fuit figura veteris teſtamenti: vt dicit Augu. Cuius aduentum chꝛiſti aduentus ſequitur. vj. Menſe quia in ſexta mundi etate dominus incarnatus eſt: et ſexta feria: et hoc. ℭ Primo propter numeri perfectionem: quia numerus ſenarius ex ipſis partibus ſuis cōponitur: ſcilicet. iij. ij. et. j. nullo ſuperante vel deficiente: vt per hoc perfectio ipſius incarnationis denotetur: in qua cōcurrūt tria: ſcilicet eterna diuinitas: anima de nouo creata: ⁊ caro ab adam traducta ⁊ due nature: ſcʒ diuinitas ⁊ humanitas: et hec cōſtituunt vnam perſonam xp̄i. ℭ Scđo p̄pter hominis foꝛmationē. Nam ſicut adā primus ſexta feria de terra virgine foꝛmatus eſt: ſic ⁊ adā ſecundus qui eſt xp̄s de femina virgine incarnatus: ⁊ eodem die anni ad literā vt quidam tradūt q̄d eſt. viij. kalen. Aplis primi ⁊ ſcđi ade diuerſo tēpoꝛe vcʒ poſt annos quinq; mille centumnonagintanouē foꝛmatio facta eſt. ℭ Tertio propter nature renouationem. Nam filius dei in equinoctio vernali quo tempoꝛe omnia renouantur incarnari voluit per hoc oſtendens q̄ per ipſam incarnationem omnia renouabantur. Apocalip. xxj. Ecce noua facio oīa. ℭ Secundū eſt miſſi nobilitas q̄ fuit angel⁹ gabꝛiel. Congruum enim fuit q̄ angelus ad virginem mitteret. ℭ Primo ex parte oꝛdinis vt oꝛdo reparationis reſpōderet oꝛdini p̄uaricationis: vt ſicut malus angelus mulierem ad peccati lapſum inclinauerat: ſic bonus angel⁹ virginē ad verbi conceptum induceret. Scđo ratione ipſius virginis. Nā vt dicit hieronymus. Recte mittit angelus ad virginē: q2 ſemꝑ eſt angelis cognata virginitas. Jn carne p̄ter carnem viuere: nō terrena vita eſt. ſed celeſtis ⁊c. ℭ Tertio rōne finis ſubſequentis. Nam incarnatio xp̄i oꝛdinabat ad finē ruine angelice per ſaluandos homines reparande. Jdeo angeli non debuerunt excludi. ℭ De quo autē oꝛdine hic angelus fuerit dubitat. Gregoꝛius tenet quod fuerit de oꝛdine ſupꝛemo dicēs ſummum angelū venire dignum fuit: qui ſummum omniū nunciabat. ℭ Alij tenent q̄ de oꝛdine archangeloꝛū q2 ipſum eccleſia archangelum nominat: dicentes q̄ hoc magis cedit ad honoꝛem virginis: q2 ſi quis de ſuperioꝛibus mitteretur ab eo illuminari potius q̄ nūciari videretur. Quid aūt gabꝛiel interpꝛetetur dicet infra pꝛima hiſtoꝛia gabꝛielis. ℭ Apparuit aūt ſibi coꝛpoꝛaliter vt viſio eſſet certioꝛ: q2 coꝛpoꝛaliter viſa certioꝛa ſunt. Cognitio plenioꝛ: q2 viſa etiā p intellectū meli⁹ cognoſcunt. Et facto ſimilioꝛ: q2 nūciabat ſpūale v̄bū incarnandū: ideo fuit cōgruū vt coꝛpoꝛaliter appareret. Et apparuit coꝛpoꝛe humano: q2 dei filium nō quodcunq; animal: ſʒ hoīem aſſumpturū nūciabat. ℭ Jn ſexu maſculino tum q2 dignioꝛ: tum q2 magis illuminatiuus: tum q2 in ipſo ſexu dei filius erat hominem aſſumpturus. ℭ Jn etate iuuenili: q2 iuuenis dicat nouitatē cum perfectione. Nam in puero eſt nouitas impfecta. Jn ſene perfectio antiquata. Et q2 angelus nūciabat illum qui erat nouus humanitate et pfectus diuinitate: ideo apparuit in iuuenili etate. ℭ Jn veſte alba que denotat innocentiā ⁊ angeli nunciātis ⁊ virginis recipientis et verbi carnē innocentē aſſumētis. ℭ Jn oꝛtu ſolis q2 veri ſolis oꝛtū venerat nūciare. ℭ Tertium eſt mittentis authoꝛitas q̄ eſt ihē deus. Miſſus eſt enī angelus a deo patre q̄ ibi poſuit ſuā omnipotētiam: vt p̄ter naturam virgo mirabiliter pareret. A deo filio qui ibi poſuit ſuā ſapientiā: vt ſaluo pudicitie ſigillo in ventrem virginis intrare et inde exire ſapienter ſciret. A deo ſpūſancto q̄ poſuit ſuam gratiam vt mulier ſine peccato cōciperet. ℭ Quartū eſt loci congruitas q2 miſſus eſt in ciuitatē galilee cui nomen nazareth q̄d interpꝛetatur floſ: vt ſic locus tempoꝛi congruat. Unde dicit Bernardus quod floſ natus eſt de floꝛe in floꝛe et floꝛis tp̄e. ℭ Quintum eſt virginis nūcium recipientis ſanctitas q2 miſſus eſt ad virginē ⁊c. Ubi tria videnda occurrūt. Primo quare xp̄s in matrem elegit virginem feminā: hoc eniʒ fuit conueniens. Primo ex parte mittentis patris. Non enī fuit conueniens vt xp̄s qui ſm naturam diuinā naturaliter eſt filius dei alium haberet patrem q̄ deū. Secūdo ex parte concipientis matris. Nam xp̄i generatio tēpoꝛalis eſt imago generationis eterne: vt ſicut de vno patre indiuiſibiliter naſcitur generatione eterna: ſic de vna matre incoꝛruptibiliter naſcatur generatione tem

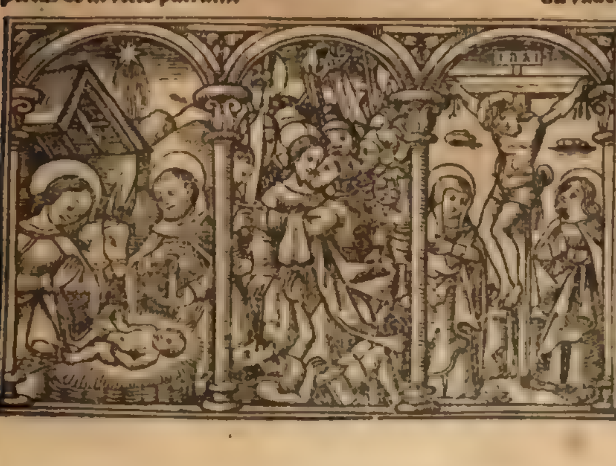
poralis:vt in vtraq; generatione de vno ſolo pricipio procedat. Tertio ex parte incarnati germinis vt ſicut verbum ſine corruptione in mente concipitur:ſic verbuz dei incorrupte carni vniatur. Quarto ex parte ſubſequētis muneris:vt ſicut filius dei naturalis ſine corruptione naſcit de vgine femina:ſic filij dei adoptiui renaſcantur ſine corruptione de virgine eccleſia. ¶ Secundo quare elegit virginē deſponſatā. Huius aūt ſex rationes a doctorib⁹ aſſignātur. Prima ratio eſt vt per hoc ſacramentum illud diabolo celaretur:qui vidēs mariā pregnantē et eā deſponſatā ſciens:putauit eā de ioſeph cōcepiſſe:et per hoc aduentum xpi nō plene cognoſcere potuit:quem ſciebat de virgine naſciturum/ et hec ratio eſt origenis. Scda vt per hoc chriſtus legez implere videretur. Quomodo enim legem non ſolueret qui ab iniuria legis repulſet:cū part⁹ innupte legē damnetur:et hec eſt ratio hieronymi. Tertia vt per hoc infamia virginis tolleretur. Maluit em̄ dn̄s aliquos de ſuo ortu q̄ de matris pudore dubitare. Ideo potius voluit credi filius eſſe ioſeph q̄ matrem impudicam:et hec eſt ambroſij. ¶ Quarto vt per hoc ceteris mulieribus exemplum daretur. Nam ſi beata virgo infamata fuiſſet cetere virgines ſiniſtra opinione vruentes velamen excuſationis haberent q̄ infamata quoq; mater domini videretur. Et hec etiā eſt ambroſij. ¶ Quinto vt per hoc virgini teſtimonium preberetur. Fuit enim ioſeph virginitatis eius teſtis veridicus:qui eā et virginem probauit:et ſi alter eam cognouiſſet accuſare potuiſſet. Et hec eſt auguſtini. Sexta vt p hoc nato puero a Joſeph miniſterium preberetur. Cui ioſeph nutritius fuit et omnis eius infantie educator:vt dictū eſt ſupra de ſancto ioſeph. xiiij. kalendas Aprilis. Et hec hieronymi. ¶ Tertio quare elegit virginem nomine Mariam. Hoc enim nomen interpretatur. Illuminatrix:illuminata. Mare amarum. Et domina atq; ſtella maris. Fuit em̄ illuminata in verbi conceptione. Illuminatrix in eius parturitione. Mare amaruz in eius paſſione. Dn̄a in ipſius aſſumptione. Stella maris eſt in peccatorum conuerſione. ¶ Sextū eſt legationis nouitas que conſiſtit in ſex. ¶ Primo in angelica ſalutatione. Ingreſſus em̄ angelus ad eā in cubiculum et orantem inueniens cū nimia claritate et ſumma reuerētia proſtrat⁹ vt ſeru⁹ ad dn̄am qui aū alias venerat eidēq; apparuerat vt ſoci⁹ ad amicaz vultu in terrā demiſſo:et ocida voce inquit. Aue gratia plena dn̄s tecum benedita tu in mulieribus zc. Et oſtēdit ipſam a ſeruitute liberatam. Aue. i. ſine ve. Triplici em̄ ve mulieres laborant:qd̄ notatur in triplici litera huius nominis eua. Eſt em̄ ve pudoris quoad cōcipientes:et hoc denotat litera E. q̄ eſt nota irriſionis. Eſt ve doloris quoad parturientes:et hoc dēpta litera V. que eſt nota lamentatiōis. Eſt ve laboris quoad nutrientes:et hoc denotat litera A. que eſt nota fatigationis. Sed econtra nomen Eua vertitur et fit Aue. i. ſine ve pudoris doloris et laboris:q: ſine pudore concepit:ſine dolore peperit:et ſine labore filium educauit. ¶ Dotibus adornatā gratia plena. Hieronym⁹. Singulis em̄ gratia largitur per partes. Marie vero ſimul ſe totam infundit gratie plenitudo. ¶ Matrimonio copulatā: dominus tecū pluſq̄ mecum dicit Chriſoſtom⁹. Quia mecum per gratiam:tecum per naturā:mecum in mente:tecum in carne:mecum q: ab eo ſum creatus:tecum q: ex te eſt incarnatus. ¶ In reginā ordinatam benedicta tu in mulieribus. Auguſtin⁹ Maledictio eue in benedictionē mutatur marie zc. ¶ Scdo notatur hec nouitas in virginis cogitatione. Hec em̄ cum virgo audiſſet turbata eſt non perturbata:qd̄ em̄ turbata eſt:fuit pudicitie virginalis q̄ non perturbata fortitudinis:vt dicit Bernard⁹ Et turbata eſt nō in angeli viſione quē ſepe videre conſueuerat:ſed in noua ſalutatione. Ideo turbata eſt in ſermone eius et cogitabat qualis eſſet iſta ſalutatio. ¶ Tertio in facti ſiue legationis narratione. Angelus enim more ſapientum legatorum poſt ſalutationem virgini factā ex parte dei narrat ei cauſaz ſui aduentus dicens. Ne timeas maria zc. Annuncians ei dei filium ex eius vtero incarnandum et ipm ſm hominez ſuper ſedem dauid patris eius perpetuo regnatorum. ¶ Quarto in dubij cuiuſdam interrogatione. Naz virgo cum credula verbis angelicis redderetur q̄tum in facto:non dubitans aliqualiter quin hoc fieret q̄ mater filij dei eſſet:dubitans de modo vt doctores dicūt angelū ſuper hoc interrogauit dicēs. Quo modo fiet iſtud zc. Et dz ſcribi diuiſe vt ſint due dictiones. ſ. quo pronomen et modo nomen:et non vna dictio quomodo que eſt aduerbium interrogandi:quaſi dicat virgo. Tantū virginitatem predilexi:vt ſalua diuina diſpoſitione:poti⁹ eligerem virginem permanere q̄ corruptam dei matrē eſſe. ¶ Quinto in ipſius dubij ſolutione qd̄ immediate angelus ſoluit dicens. Spiritusſanctus ſuperueniet in te et virt⁹ altiſſimi obūbrabit tibi. Et notanter dicit non venire:ſed ſuperuenire:vt ſuperabundantie gratia oſtēdatur. Et virtus altiſſimi eidem obumbratura pronunciet ur. Hec autem obumbratio ipa eſt diuini verbi incarnatio. Nam vmbra a lumine et corpore obiecto formatur. Sicut enim ſol quodammodo eſt pater vmbre:et ſtatua ſiue quodlibet corpus eius mater:et ſtatua ex ſolis lumine conſpiciens lumen:vmbram format in terra:que vmbra patrem ſolem habet in celis:ſtatuam vero matrem in terris. Sic xpus patrem deū in celis:matrem virginē in terris que dei lumen concipiēs xpi humanitatem inſtar vmbre ex ſui natura formauit in terris. ¶ Vltra hec angel⁹ ad letitie virginis cumulū:et eius perfecte fidei firmamētum:eliſabeth eius cognatam zacharie coniugem:nūciauit ſterilem concepiſſe et iā mēſem ſextum attigiſſe vt ex hoc deo poſſibile quicqd vellet eſſe aſſereret. ¶ Sexto in legationis finali cōcluſione. Nam vbi virgo audiuit q̄ mater filij dei eſſet futura:nec propter hoc virginitatem quā deo vouerat amiſſura ſumma repleta letitia:genu terre poſito expanſis manibus oculiſq; ad celum erectis cum lachrymis dixit. Ecce ancilla dn̄i:fiat mihi ſm verbum tuum. Statimq; filius dei in vtero virginali de ipſius ſemine ſpirituſancto operante conceptus eſt:pfect⁹ de⁹ et perfect⁹ hō:ex ala rōnali et humana carne ſubſiſtēs. Cuius corporis formatio et organizatio nō. xl. ſeu. xlv. dierū numerū expectauit:ſed mox ipo inſtanti vt virgo verbū protulit:diuina operante oipotentia perfecta et integralis facta fuit. ¶ Tunc ſurgēs Maria abijt in mōtana ad eliſabeth viſitandum:quā vt ſalutaſſet Joannes in ei⁹ vtero exultauit. Illa per ſpm̄ ſanctū in exultatione filij virginē xpm̄ in vtero cōcepiſſe cognouit et qd̄ non erat prophetauit. Et maria canticum magnificat:cū exultatione decātauit. Et inde apd̄ cognatā trib⁹ mēſib⁹ māſit donec Joanne nato ipſa mater xpi eidem primum officium obſtetricis impendit.

¶ De ſancto Gabriele archangelo. Cap. cxxvj.

Gabriel archangelus q̄uis nulla ſpeciali ſolēnitate aliquo anni tpe ab eccleſia recolat:merito tamē. viij. kal. aprl. de ipo memoria celebris habēda cēſet:q: ipo die myſteriū incarnatiōis pncipiū noſtre ſalutis vt dictū eſt beate virgini nūciauit et ad ipſam legationē deferēdā nūcius idoneus pre cūctis angelis a deo electus fuit. Quāuis enim alias plures a deo magna ſacramēta nunciāda pluribus ſanctis fuerit deſtinatus:in nullo tamē ſicut in myſterio incarnatiōis fuit tāto honore ſublimat⁹. De ipſo enim in ſcriptura ſacra expreſſum habemus:q̄ multa predixit danieli de tēpore futuro:et ſecreta nūciauit zacharie de ioāne naſcituro. Hic etiā ſz Joannem beleth ortum beate virginis ioachim et tandem eius parentibus nūciauit. Et generaliter licet ex nomine

ne gabrielis non exprimat᷑:credit᷑ a plurib⁹ ꝙ ad queq;
magna dei ſacramenta prenunciāda hic angel⁹ deſtinat᷑.
Unde ⁊ ex hoc quidam putant eundem fore qui or
tum ſampſonis manue predixit:et Joſeph vt chriſtum
puerum fugaret in egyptum in ſomnis mandauit:ei
demq; in egypto herode defuncto vt in iudeam rediret
imperauit. Atq; magos vt per aliam viam reuerteren
tur ad patriam ſimiliter ſopoꝛatos admonuit. Hic in
ſuper idē fuiſſe arbitratur:qui chriſto domino paſſio
nem expectanti:et ſanguineū ſudoꝛem emittenti in oꝛa
tione apparuit:cuiuſq; humanitatem ſecundum motus
ſenſibiles confoꝛtauit:ꝙuis alis rectius videatur:ꝙ il
le michael potius fuerit:quia angelus qui tunc chriſto
apparuiſſe legitur non venit ad aliquid nunciandū:ſed
exhoꝛtandum:quod potius eſt officium michaelis ꝙ
gabrielis. Dicunt quidam ꝙ non fuerit ille idem ange
lus qui oꝛtum ioannis ⁊ virginis ⁊ oꝛtū chriſti prenun
ciauit:licet enim eodem nomine appellentur:iſtud ta
men eſt nomen officij non perſone. Nā iſta nomina mi
chael:gabriel:raphael nomina ſunt officioꝛum ſicut co
mes:imperatoꝛ:epiſcop⁹:et ſacerdos. ⁊ ideo plures an
geli idē exercentes officium poſſunt eodē nomine nun
cupari. Nō enim videtur cōueniens ꝙ idē angelus fue
rit nuncius natiuitatis ſerui ⁊ dn̄i precurſoꝛis et regis.
Cum alter de inferioꝛibus alter de ſuperioꝛibus oꝛdi
nibus extiterit. Sed hanc opinionem leo papa repro
bat in ſermone aſſerens gloꝛiam baptiſte inter alia in
hoc conſiſtere ꝙ eius natiuitas eodē angelo quo ⁊ chri
ſti incarnatio pꝛenunciata fuit. ¶ Gabriel vero inter
pretatur foꝛtitudo dei. Et hoc ideo:quia illum nuncia
re venit:qui dominus foꝛtis ⁊ potēs in prelio ad debel
landas aereas poteſtates deſcēdit. ¶ Officium autem
ei⁹ eſt ſecreta myſteria diuina nūciare. Unde et de ſancta
elizabeth de vngaria inuenitur ꝙ gabriel angelus eidē
plures apparuit:et multas ei diuinas viſiones reuela
uit:que etiam ei dixit:ꝙ ipſe erat angelus:qui verbi dei
cōceptū beate virgini nunciauit:quiq; obitum ipſius
virginis eidem predixit. ¶ Eſt etiam eius officiū ani
mas iuſtoꝛū cum michaele aſſumere. Unde in vitis pa
trum habetur:ꝙ quidam frater veniens ad ciuitatem
vidit peregrinum egrotum in platea iacentē:et in extre
mis laboꝛantem cui nullus aſſiſtebat:viditq; a dextris
eius ⁊ a ſiniſtris michaelem:et gabrielē archāgelos qui
deſcēderant ꝓpter aiam ei⁹:rogantes eā vt egrederet᷑.
Sed cū ex coꝛpoꝛis affectione egredi recuſaret:dixit ga
briel ad michaelē vt eam aſſumeret:et ſic abiret. Qui re
ſpondit quod non poterat:quia impoſitum a deo ſibi
fuerat vt animam peregrini ſine doloꝛe educerent. Et
tunc frater ille vidit dauid cum cythara ⁊ omnes ciues
celeſtis hieruſalem pſallentes iuſſu dei deſcendere ad
quoꝛum cantus ⁊ ſonitus melodiam anima peregrini
ſponte a coꝛpoꝛe exiuit:quam Michael cū Gabriele ſuſce
pit. Hec in vitis patrum.

¶ De paſſione dn̄i noſtri ie
ſu chriſti. Cap. cxxvij.

Paſſio domini eodē
die quo ⁊ eius incarnatio ad literā poſt
annos. xxxiij. et eadem ſexta feria facta
eſt. s. viij. kale. aprilis quo etiam dic au
guſtinus quarto de trinitate dominē
primum de terra foꝛmatum et ipſo die
lapſum fuiſſe teſtatur:et quidam eundem poſt annos.
dcccclx. ipſo die dicunt eſſe defunctum:et ſic oꝛdo redē
ptionis concoꝛdet creationi. Et notandū ꝙ paſſio do
mini eſt memoꝛiter retinenda eo ꝙ q̄tum ad pceſſum
fuit iniuſta:q̄tum ad modū fuit ignominioſa:q̄tū ad
ſupplicium fuit penoſa:q̄tum ad effectū fuit fructuo
ſa. Primo q̄tum ad proceſſum fuit iniuſta:quia pecca
tum non fecit:nec inuentus eſt dolus in oꝛe eius. Nam
que venit indigne pena dolenda venit. Fuit etiam con
tra humanam legem ꝙ enim in hominem nō confeſ
ſum nec conuictum ſententia moꝛtis feratur eſt cōtra
omnem legem. ecce ego (ait pylatus) coꝛam vobis in
terrogās nullam cauſam inueni in homine iſto ex his
in quibus eum accuſatis. De tribus enim eum accuſa
bant ꝙ. s. tributum dari ceſari pꝛohibebat:ꝙ ſe regem
dicebat:et ꝙ filiū dei ſe faciebat. De primo a pylato in
terrogatus non fuit:quia manifeſte de cōtrario ſibi cō
ſtabat ꝙ. s. dixerat. Reddite que ſunt ceſaris ceſari ⁊c.
De ſecundo interrogatus ſatiſfecit manifeſte ſe regem
probans:et ꝙ regnum eius non erat hoc mūdo. De ter
tio interrogatus nō rn̄dit. Cum enim eū preſes inter
rogaſſet:vnde es tu? Reſponſum ei nō dedit:eo ꝙ diui
nam generationem ſiue etiam humanam mirabilē au
dire indignus fuit. ¶ Fuit ſecūdo cōtra conſuetudinē.
Nā tp̄is curſu nullā dilationē accepit. Unde dic qua in cō
cilio decretū fuit ipſm occidēdum nullā requiem ei de
derunt. Et poſtq̄ eum ceperunt ſine vlla intermiſſiōe
verberauerunt:hincinde traxerunt:flagellauerunt:au
dicauerūt:crucifixerūt ⁊c. ¶ Fuit tertio cōtra legē na
turalē. Natura eñ ipſa repugnat in coꝛpus hoīs moꝛ
tui plagas innouare. Xp̄s vero iam defunctus in cruce
lācea trāſuerberatur ꝯtra naturalem legē. Joānis. xix.
Unus militū lancea latus eius aperuit ⁊c. ¶ Secundo
q̄tū admodū fuit ignominioſa. Et hoc ꝓpter ſex cau
ſas. Primo propter ignominioſum preciū:q2 pro tri
ginta argenteis comparabilis precij ſanguis venalis fa
ctus eſt:vt p tam vili p̄cio quis nō daret aſinū:aut de
foꝛme mancipiū. zacha. xxxij. Appenderunt mercedem
meā. xxx. argenteis ⁊c. ¶ Scd̄o propter ignominioſum
officiū:q2 crucis ſupplicū ſuū poꝛtare compellitur qđ
nuſq̄ de latrone auditū eſt. figura iſaac qui ad immolā
dū vadēs ligna ſibi detulit. geneſis. xxij. ¶ Tertio ꝓpt
ignominioſum locum:q2 in loco caluarie vbi
malefactoꝛes ⁊ ſcelerati ex ciuitatē puniebā
tur. ¶ Propter ignominioſum ſuppliciū:q2
moꝛte turpiſſima cōdēnat⁹ eſt. Crux eñ ſup
pliciū erat latronū vel quoꝛūcūq; ſcelerato
rū. Sap. ij. Moꝛte turpiſſima cōdēnem⁹ eū.
¶ Quinto ꝓpter ignominioſum ludibriū:q2
coꝛā multitudine nudus cōſtituit᷑ in cruce ſu
ſpēſus. pſal. nulla. Tota die verecūdia mea cō
tra me eſt. Et alibi. Diuiſerūt ſibi veſtimenta
mea ⁊c. ¶ Sexto ꝓpter ignominioſum cōſoꝛ
tiū:q2 cū ſceleratis deputat⁹ eſt. i. cū latroni
bus:quoꝛꝫ vn⁹. s. diſmas q̄ erat a dextris:vt
d2 in euāgelio nicodemi:cōuerſus ad peniten
tiā ſaluat⁹ eſt. Ali⁹ q̄ erat a ſiniſtris. s. geſmas
obſtinat⁹ ꝑmanēs eſt dānat⁹:vt dicet᷑ infra de
ſancto diſma. ¶ Tertio q̄tū ad ſuppliciū fuit
penoſa:acerba:et doloꝛoſa. Et hoc ꝓpter ſeptē
rōnes. ¶ Primo ꝓpter carnis xp̄i paſſiētis yi

uacitatē. Plus enī dolet caro delicata quam groſſa. Et q: caro xp̄i fuit viuaciſſima ⁊ delicatiſſima: quia optime cōplexionata ⁊ ſine omni deordinatione formata: ideo magis dolorē ſenſit. Et ꝓpter hoc ſudorē ſanguineum emiſit: quia caro optime complexionis fuit. In huius figura dr̄ de dauid. ij. Reg. xxiij. Ipſe eſt enī quaſi tenerrimus ligni vermiculus. ¶ Scđo ꝓpter occidentium qualitatē. Tolerabilius enī quis patitur vel ab inimicis vel ab extraneis q̄ a ſuis. Chriſtus aūt paſſus eſt ab amicis et a proximis. i. de quorum ſtirpe nat⁹ eſt: ⁊ ab his q̄bus multa bona contulerat: vnde cōqueritur dicens in officio huius diei. Popule meus quid feci tibi ⁊c. Ubi recolit omnia beneficia ſibi illata. ⁊ omnia ſupplicia ſibi retributa. ¶ Tertio ꝓpter paſſionis acerbitatem: q: cōfixus eſt in locis magis ſenſibilibus ⁊ neruoſis ⁊ corpore diſtentus ſupra crucē pendens manibus ⁊ pedibus conclauatus: qui maximū ⁊ doloroſum ſupplicium intulerūt. Ps. Foderūt manus meas et pedes meos: ⁊ dinumerauerunt oīa oſſa mea. ¶ Quarto propter paſſionis diuturnitatē. Nā ab hora qua ipm̄ ceperunt vſq; ad horam qua ſpiritum emiſit ſemꝑ in dolore ⁊ cōtinuo cruciatu fuit. paſſus eſt adminus. xij. horis. ſ. ſex noctis et ſex diei. pſalmi. Tota die ꝯtriſtat⁹ ingrediebar qm̄ nō eſt ſanitas in carne mea. ¶ Quinto ꝓpter paſſionis generalitatē. Nā ḡnalitatē paſſus eſt. In fama: q: cum blaſphemabāt dicētes: vah q̄ deſtruis ⁊c. In rebus: q: nudus expoliat⁹ eſt: vt dictū eſt. In aīa. vñ paſſionē preſentiēs triſtabatur ⁊ dicebat: triſtis eſt aīa mea vſq; ad mortē. In corpore a planta enī pedis vſq; ad verticē nō fuit in eo ſanitas. Eſa. i. In amicis. q: diſcipuli ipm̄ captū videntes fugerūt. iudas eū ꝓdidit. petrus negauit ⁊c. qđ fuit cā atrocis doloris in mēte xp̄i. In matre nā dicit Damaſcenus q̄ tāt⁹ fuit dolor xp̄i ex dolore quē ſciebat matrē ſentire: quāt⁹ ꝓpri⁹ quē corpaliter ſentiebat. In multorū ingratitudine. Dolor enī maximus fuit xp̄i: q: preſciebat mortē ſuā inaniter pati ꝑ multis dānandis. Nā intolerabilis dolor eſt homini: cū maximū laborē portare ꝑ filiis cum videt ſe ex eorū prauis moribus inaniter laboraſſe. ¶ Itē paſſus eſt xp̄s in ſingulis corporis ſenſib⁹. Nā paſſus eſt in oculis: q: velauerūt oculos eius: ⁊ q: in cruce lachrymat⁹: vt dicitur Hebreoꝝ. v. In auditu cū ei. ſ. opprobria ⁊ blaſphemie irrogate ſunt. Nā q̄ erat ſumma ꝑtās dr̄ ſeipſum nō poſſe ſaluū facere: q̄ erat ſumma veritas dr̄ alios ſubuertēdo decipere: q̄ erat ſumma bonitas vt maleſactor dr̄ pilato traditus eſſe. In olfactu: q: maximū fetorem ſentire potuit in caluaria: vbi erāt fetida corpora mortuoꝝ. Itē quia ex ſputorū multiplicatiōe fetor in ei⁹ facie augebatur. In guſtu q: dederūt ei vinū bibere cū felle mixtū. In tactu q: in oīb⁹ corporis mēbris. Ber. Caput angelicis tremebūdū ſpiritib⁹ dēſitate ſpinarū pūgit: facies pulchra p̄ filiis hominū ſputis iudeorū deturpatur: oculi lucidiores ſole caligātur in morte: aures q̄ audiūt angelicos cātus: audiūt peccatorū inſult⁹: os qđ docet ſanctos: felle ⁊ aceto potat: pedes quoꝝ ſcabellum adoratur cruci clauo affigūtur: manus q̄ formauerunt celos. ſunt i cruce extēſe: ⁊ clauis affixe: corp⁹ verberat: latuſq; lancea ꝑforatur: quid plura? Non remāſit in eo niſi lingua: vt ꝑ peccatorib⁹ oraret ⁊ matrē diſcipulo cōmēdaret. Et hec ſuo peracto officio potatur felle ⁊ aceto. ¶ Sexto ꝓpter paſſionis cauſalitē: que ſola inuidia fuit ſine vlla culpa patientis. Nā quodammodo q̄s cōſolatur dū iuſte patitur: ſed filius dei agnus innocēs pro peccato nō ſuo moritur. Eſaie. liij. Vere lāguores noſtros ipſe tulit ⁊c. ¶ Septimo propter cuiuſcūq; remedij inopiā ⁊ egeſtatē. Cōſolatur enim aliqualiter quis mortē patiens ex remedio alicui⁹ cōſolantis. Chriſtus aūt nullū habuit cōſolatorē. pſal. Elongaſti a me amicū ⁊ proximū ⁊c. vñ ⁊ ipm̄ patrē cōqueſt⁹ eſt humanitatē dereliquiſſe. ¶ Quarto quātū ad effectū fuit fructuoſa. Cuius vtilitas eſt triplex ſcilicet peccatorum remiſſio: gratie collatio et glorie exhibitio. Et hec tria notantur in titulo crucis. Nam Jeſus peccatores ſaluans quo ad primum: nazarenus florem gratie conferens quo ad ſecundum: rex iudeorum regnum ſe confitentibus exhibens quo ad tertium. ¶ Uel dicendum quod fructus huius paſſionis eſt quadruplex. Primo namq; fuit acceptiſſimus ad placandum deum. Unde Anſelmus in lib. Cur deus homo. Nihil aſperius et difficilius poteſt homo pati ad honorem dei ſponte et non ex debito q̄ mortem. Et hoc eſt quod dicitur de chriſto. Ephe. iij. Tradidit ſemetipſum pro nobis oblationem et hoſtiam deo ⁊c. ¶ Secundo fuit congruentiſſimus ad curandum morbum. Et hoc ex parte temporis: quia eodem menſe die et hora qua peccauit adam: et chriſtus eius peccatum ſoluit: vt dictum eſt. Et ex parte loci: quia locus paſſionis conſideratur: ſiue communis: quia in terra promiſſionis ſiue ſpecialis: quia in mōte caluarie: ſiue ſingularis quia in cruce. In loco autem cōmuni primus homo formatus fuerat q: in agro damaſceno. In loco ſpeciali ſepultus videlicet ibidem vbi paſſus eſt chriſt⁹. In loco ſingulari deceptus: quia in ligno. Et ex parte modi qui modus fuit ⁊ per ſimilia ⁊ per contraria. Per ſimilia: vt dicit Auguſtinus: q: homo homines mortalis mortales in morte mortuos liberauit. Per contraria: quoniam vt dicit Gregorius. Primus homo peccauit per ſuperbiam: quia voluit deo ſimilari per ſcientie ſublimitatem: per inobedientiam: quia tranſgredi voluit mandatum per ſubtilitatem: per gulam: quia guſtauit pomi ſuauitatem. E contra dei filius: vt dicitur ad Philip. ij. Humiliauit ſemetipſum contra primum: factus obediens contra ſecundus vſq; ad mortem: contra tertium. ¶ Tertio fuit efficaciſſimus ad attrahendum genus humanum. Bernar. Super omnia reddit te amabilem bone Jeſu calix quem bibiſti opus redemptionis noſtre. ¶ Quarto fuit prudētiſſimus ad expugnandum humani generis inimicū. Job. xxvi. Prudentia eius percuſſit ſuperbū ⁊c. Nunquid capere poteris leuiathā hamo? Abſcōdit enim chriſtus hamum diuinitatis in eſca humanitatis. Et diabolus volens capere eſcam carnis: captus eſt ab hamo deitatis.

¶ De ſancto Diſma confeſſore. Cap. cxxviij.

Diſmas confeſſor fuit ille latro q̄ a dextris dñi crucifixus eſt: ⁊ credens in eum ⁊ de delictorum ſuorum penitēs: nulla alia pena purgatus ſtatim vt mortuus eſt euolauit. Sic enim chriſtus ei promiſerat dicens. Amen dico tibi hodie mecum eris in paradiſo. Uidit enim ſtatim chriſti diuinitatem: tanquam videre paradiſum eſt: ꝓpter quod ſanctorum confeſſorum numero ſociatur. Omnis enī qui cōfitētur vt moritur euolat ſanct⁹ eſſe cenſetur. Nā hec eſt differentia inter ſanctos ⁊ beatos. Sancti nēpe ſunt qui nulla pena purgati ſpiritum emittentes ſtatim euolant. Beati vero q̄ poſt aliquorum purgationē ad celeſtia cōſcendūt. Hic aūt ſanctus q̄uis ſanctorū cōfeſſorum numero ſocietur: non tamen vt martyr reputatur. q̄uis in cruce paſſus fuerit. Nā vt dicit Auguſtin⁹. Martyrem nō facit pena ſed cauſa. Diſmas ergo ⁊ ſi per paſſionem crucis obierit: non tamen ipſam penam pro veritate vel iuſtitia ꝑtulit: ſed ex propria culpa. Ideoq; mortē patiens et in chriſtum credēs ac peccatorū ſuorū penitens: per mortē quidē ſuā reatus ſuū quo ad purgatorū penā diluit: martyr tñ eſſe nō meruit. ¶ Fuit autē latro hic egypti⁹ natione: vt habetur in compilatione damaſceni. Qui tempore quo chriſtus in egyptū fugatus eſt ꝑdo erat: ⁊ in quodam nemore habitaculū habens tranſeuntes cum ſociis ſpoliabat. Cum autē ioſeph cum Maria ⁊ puero in egyptū fugiētes illac tranſitū facerēt: occur-

rit eis diſmas vt eis ſubſtantiam auferret. Viſa vero virginis manſuetudine ⁊ pueri ſpecioſitate: admiratus ſubſtitit: ⁊ quaſi diuinitus inſpiratus hoc verbum protulit. Nõ eſſe poſſibile puerum ab homine genitũ tanta pulchritudine decoratum. Et ſi poſſibile eſſet vt deꝰ haberet filium elegantiſſimum iſtum infantem diceret ex aliquo numine generatum. Igitur ⁊ propter pueri ſpeciem ⁊ matris aſpectum placabilem non ſolum ab eorum depredatione abſtinuit: ſed etiam eos illa nocte in domum propriã introduxit ⁊ neceſſaria miniſtrauit. Habebat autem vxorem ⁊ filium tot vlceribus plenũ vt leproſus videretur. Cum autem vxor diſme puero Jeſu balneum preparaſſet: ⁊ virgo chriſtum balneaſſet: latronis coniunx quaſi diuino inſtinctu puerum ſuũ in eadẽ aqua balneauit: ſperans quodam modo ex quadam latente virtute quam in filio virginis eſſe cogitabat filium ſuum vlceroſum poſſe ſanitatem ſuſcipere: quod ⁊ factum eſt. Mox enim vt puerum vlceroſum aqua illa tetigit ſine vlla macula confeſtim de balneo mundatus aſcendit: quod videns Diſmas puerum Jeſum cum matre vt deos adorauit: ⁊ eoſdem vſqꝫ ad ciuitatem cũ ſecuro comitatu aſſociauit. Dicitur quoqꝫ ꝙ puer Jeſus in receſſu ſuo latronẽ allocutꝰ ꝓ humanitate ſibi impenſa eidem in regno patris ſui premium ſe retributurum promiſit. ¶ Tempore igitur mortis Chriſti: Diſmas cum alio latrone nomine geſmas pro facinoribus ſuis a iudeis capti cũ Chriſto morti crucis adiudicantur. Et diſmas quidem chriſtũ propter hoc aliter non cognoſcens ad dextris eius geſmas vero a ſiniſtris confixus eſt. Et cum ieſum omnis populus blaſphemaret: ipſi quoqꝫ ambo latrones qui crucifixi erãt cũ eo improperabant ei: vt duo euãgeliſte teſtant. Cum autem ſol ad meridiem tenderet: ⁊ latus chriſti radio ſuo feriens vmbrã eius verſus dextrã partẽ emitteret: gyrante ſole mox vt vmbra corporis chriſti ſuper latronẽ ad dextris exiſtentem deſcendit: virtus diuinitatis eius in corde illiꝰ ſubintrauit. Vidẽſqꝫ qualr̃ chriſtus pro inimicis patrem obſecrauerat compunctꝰ eſt: ⁊ continuo in chriſtum credens: non ſolum vt dicit Lucas euangeliſta conſocium de blaſphemia increpauit: ſed etiam ieſu miſericordiam implorauit. Cui dominꝰ miſericors: qui pro peccatoribus pendebat nedum peccata remiſit: ſed etiam ei morienti paradiſum condonauit. Geſmas vero qui in ſua obſtinatione permanſit ad inferna deſcendit. In euangelio Nicodemi legitur ꝙ cũ chriſtꝰ ſanctos patres de limbo extraxit eos ad terreſtrem paradiſum introduxit: vt vſqꝫ ad diem aſcẽſionis eiꝰ ibidem manerent: ⁊ tunc ſecum aſcendente aſcẽderent. Quibus paradiſum ingreſſis: occurrit vir portãs humeris ſignum crucis. Et interrogatꝰ ab eis q̃s eſſet. reſpõdit ꝙ latro ille erat qui cũ chriſto crucifixus fuerat. ⁊ in ipſum credẽs eiꝰ miſericordiã poſtulauerat. Cui dñs regnũ celeſte promiſerat. lignũ quoqꝫ crucis ſibi tradiderat: ⁊ mãdãs vt illud ad paradiſum portaret: ⁊ angelo ipſiꝰ loci cuſtodi oſtẽderet: ac ſibi ex parte chriſti crucifixi mãdaret: vt ipſum in eodẽ loco intromitteret. Quod poſtq̃ latro fecit angelꝰ ipſũ in paradiſum introduxit. Hec in euãgelio Nicodemi. Feſtũ autẽ beati diſme eode die dominice paſſionis recolit. ſ. octauo kalendas Aprilis.

¶ De ſancto Hyreneo epõ ⁊ martyre. Capi. cexix.

Hyreneus epiſcopus ſirmienſis paſſus eſt apud ſirmiũ ſpe maximiani imperatoris: agẽte probo preſide pãnonie. Qui primo tormẽtis acerrimis vexatus deinde diebus pluribus in carcere cruciatꝰ. Nouiſſime pro cõfeſſione nominis chriſti vſqꝫ ad mortem grauiſſime ceſus eſt. Corpuſqꝫ eiꝰ in flumine ſaui precipitatũ. Ado tñ dicit ꝙ nouiſſime abſciſſo capite cõſumatus eſt. Qui paſſus eſt octauo kalendas aprilis.

¶ De ſctã Dula virgine ⁊ martyre. Ca. ccxx.

Dula virgo ⁊ martyr nicomedie ciuitate paſſa. Hec fuit ancilla cuiuſdã militis paganorum. Quam cum ille cognoſcere vellet: ipſaqꝫ omnino recuſaret dicens chriſtiana lege adulterium eſſe prohibitum: cum ipſam chriſtianam audiuiſſet: ab eodem domino ſuo pro fide ⁊ caſtitate occiſa eſt. viij. kal. aprilis. Hec ado in martylogio.

¶ De ſancto caſtulo martyre. Capi. ccxxj.

Caſtulꝰ martyr zetarius palatij imperatoris ſub diocletiano rome paſſus eſt. Qui in ſuperiori ipſius palatij ⁊ altiſſimo manens cum eſſet occulte chriſtianus Caium papam marcellianũ ⁊ marcũ germanos electi diacones atqꝫ tranquillinum eorum patrem factũ preſbyterum refouebat ⁊ alios chriſtianos quia de ipſo ſuſpitio nulla erat. Tandem deprehenſus ꝙ chriſtianus eſſet ⁊ chriſtianos pretextu officij refoueret a perſecutoribus tentus: tertio appenſus: tertio auditus in confeſſione domini perſeuerans miſſus eſt in foueã: ⁊ dimiſſa ſup cũ maſſa harenaria cum palma martyrij migrauit ad chriſtũ ſeptimo kalẽ. aprilis.

¶ De ſancto Quirino martyre. Capi. ccxxij.

Quirinꝰ martyr rome paſſus eſt tempore claudij imperatoris: de quo legitur in paſſione ſanctorum marij et marthe audifax ⁊ abacuch. xiiij. kalendas februarij. ꝙ cum predicti ſancti veniſſent romam ad orationẽ martyres detentos in carceribus viſitabant: venientes autem in caſtrũ trans tyberim intra carcerem inuenerunt hominem venerabilem nomine Quirinum: qui iam multa verbera pro chriſti nomine perpeſſus fuerat ⁊ facultate nudatꝰ. Cum quo diebus octo manſerunt miniſtrantes ei de facultatibꝰ ſuis ⁊ lauantes pedes eius qui in vinculis erant cõtriti. Inde abierunt ad martyres alios requirendos: ⁊ poſt dies aliquot redeũtes beatũ Quirinũ non inuenerunt. Sꝫ a quodã paſtore preſbytero audierũt qualiter Quirinꝰ gladio in carcere interfectꝰ fuerat ⁊ in tyberiz iactatꝰ. Cuius corpus remanſerat in inſula lycaonie. Ad ꝙ requirãdũ marinꝰ cũ ſuis ⁊ paſtore preſbytero perrexit noctu: ⁊ inuentũ corpꝰ ſepelierũt in cimiterio pontiani in crypta ſeptimo kalẽdas aprilis.

¶ De ſanctis Mõtano pbr̃o ⁊ maxima martyribus. Capi. ccxxiij.

Montanꝰ preſbyter et maxima virgo in oppido firmio paſſi ſunt. Qui dũ chriſtũ dominum viua voce confiterentur: ab infidelibus tenti ⁊ vinculis ferreis colligati: ambo mare merſi ſunt. kalẽdas Aprilis. vt Hieronymus in Martylogio taſtatur.

¶ Explicit liber tertius.

Incipit prologus quarti libri.

Quart⁹ liber preſentis catalogi continet geſta ⁊ paſſiones illorum ſanctorum quorum feſtiuitates occurunt intra tempus in quo repreſentat eccleſia ſolennem ſponſe a ſponſo factam traductionem: ⁊ ipſius dotationem ſiue adornationem quod tempus fuit a reſurrectione domini vſq; ad diem penthecoſtes. Et ipſum tempus eccleſia dei prout ad literam euenit repreſentat. ¶ In quo quidem tempore pronuba chriſti figuratiue primo in die reſurrectionis domini et per octauam de domo tyranni diaboli qui pater eius fact⁹ fuerat: non creando ſed decipiendo per chriſtum reſurgentem educitur. Cui ⁊ per pſalmiſtam dicitur. Obliuiſcere populum tuum et domum patris tui. ¶ Secundo ipſa eadem nupta ab octaua paſche vſq; ad aſcenſionem myſtice veſtitur ⁊ colitur atq; dotib⁹ adornatur. ¶ Nā in prima dominica poſt paſcha glorificatur in corpore et veſtitur immortalitate. In cuius figura ipſa dominica vocatur in albis: ſtoliſq; candidis neophyti veſtiuntur: quod denotat dotes corporis immortalis. Et in euangelio de gloria dominici corporis ad diſcipulos clauſis ianuis ingreſſi memoria fit: quod eſt figura noſtre future corporee glorificationis. ¶ In reliquis quatuor ſubſequentibus dominicis glorificatur in anima: cuius dotes ſecundum Auguſtinum ſunt viſio ⁊ dilectio. ¶ Ideo in ſecunda et tertia dominica repreſentatur beatorum viſio in libro ſcilicet apocalypſis qui tunc legitur: vbi narratur de vigintiquatuor ſenioribus et de angelis ac turba magna ſanctorum ſtantibus ante thronum diuinaq; fruentib⁹ viſione. ¶ In quarta et quinta dominica repreſentatur eorundem dilectio in epiſtolis canonicis que tunc leguntur: in quibus de dilatione precipue pertractatur. ¶ Tertio ipſa eadem ſponſa a die aſcenſionis vſq; ad penthecoſten ſubarrata: ⁊ vt dictum eſt feliciter dotata in domum ſponſi chriſti ſolenniter introducitur: et hoc in perſonam chriſti carne glorioſi et ſanctorum glorificatorum cum illo aſcendentium: vnde tunc cantatur. Aſcendens chriſtus in altum captiuam duxit captiuitatem: et aſcendit deus in iubilatione ⁊c. Ad huius ergo temporis feſta diſcutienda procedendum eſt.

Finis prologi quarti libri.

Incipit liber quartus a paſcha reſurrectionis domini: vſq; ad penthecoſten.

De reſurrectione domini noſtri ieſu chriſti. Capitu. j.

REſurrectio domini noſtri Ieſu chriſti tertio die a paſſione ipſius facta eſt: eo videlicet die ad literam quo hic ponit̄ ſ. vj. kalēdas Aprilis. Circa quam reſurrectionem quatuor cōſiderare debemus. ſ. factum miraculoſum: tempus gratioſum: modum glorioſum ⁊ finem fructuoſum: atq; precioſum. Primo conſiderare debem⁹ factum miraculoſum: nam omnem naturalem curſum excedit: quia ſecundum philoſophum. Quod ſemel corruptum eſt ſecundum ſui formam ſpecificam: impoſſibile eſt idem numero reparari. Tamen aliquibus rationibus probabilibus poteſt probari chriſtum reſurrexiſſe: ⁊ per naturam: ⁊ per figuram ⁊ per ſcripturam. Primo per naturam phenicis: nam phenix que eſt ſola in mundo ſue ſpeciei poſtq̄ per annos. ccc. vixerit: vt dicunt naturales: montem excelſum aſcendit ⁊ de lignis pluribus aridis nidum ſibi facit. In quē intrans alas aperit et verſus ſolem aerem pulſat et pulſando ignem excitat: quia cum regio illa que prope equinoctialem ſit calidiſſima ex ſolis inflammatione et aeris percuſſione faciliter ignis accenditur: ſicq; phenix in nido comburitur: cuius corpus combuſtum ſolis radius nutrit: ⁊ ex eo poſt dies aliquot nouam phenicem producit: ſic quodammodo chriſtus phenix eſt ſolus in mundo ſine ſemine humano cōceptus qui carnem antiquatam propter ade peccatum ad ſublimia caluarie montis adduxit/ ⁊ ibi nudum ſibi crucis elegit: que de quatuor lignis fuit quem aſcendens alas. i. brachia extendit: igneq; charitatis vltra modum accenſus carnem paſſione vſq; ad ſpiritus emiſſionem combuſſit: ſed eterni ſolis diuinitas ipſum corpus in ſepulchro refouit: ac ex reſurrectione glorificatum in nouum hominem excitauit. Leo etiam dicitur naſci mortuus qui ad patr. s' vocem rugientis poſt triduum excitatur. Sic et chriſtus qui eſt ille leo de quo Apocalypſis. v. Ecce vicit leo de tribu iuda ⁊c. Poſt triduum mortis ſue paterna voce ipſum excitante ſuſcitatur. ¶ Secundo per figuram. Nam vt habetur. iij. Regum. capitulo. xvij. Helias filium sareptane vidue ſuper eius lectulum poſitum a mortuis ſuſcitauit. Helias autem qui interpretatur deus meus ſignificat deum patrem: qui filiū ſuū in cruce mortuū in ſepulchri lectulo collocatum a mortuis excitauit. Hic eſt filius marie ſecundum carnem que propter eius paſſionem viduata fuit: vel filius ſynagoge: que ipſum mortuum ſemper exiſtimans ſemper in viduitate manet. Tertio per ſcripturam. j. corint. xv. c. Tradidi vobis in primis: q̄d et accepi q̄ chriſtus mortuus eſt: ⁊ quia reſurrexit tertia die ſecundum ſcripturas. Et in ſymbolo patrum additur q̄ reſurrexit tertia die ſecundum ſcripturas. Licet enim de ceteris articulis humanitatis ſcripture loquantur tamen in hoc additur ſecundum ſcripturas quia hic articulus eſt difficilior ad probandum ⁊ magis dubius ad credendum:

credēdū eſt:vt q: ſcripture credere debem⁹:merito reſur-
rectionē eius improbabilē credamus. ¶ Scd̄o ↄſidera-
re debemus xp̄s gratioſum. Et hic tria ſunt notanda. ſ.
quare xp̄s die tertio ꝛ nō añ reſurgere voluit:quare cū
aliis in vltima reſurrectione reſurgere nō expectauit et
qua hora reſurrexit. Circa p̄mū ſciendū eſt ꝙ non fuit
cōueniens vt ante diē tertiū reſurgeret triplici ratione.
¶ Primo propter mortis ſue ꝓbationē ſicut eñ in tri-
bus teſtibus ſtat oē x̄bū:ita in trib⁹ dieb⁹ experit̄ oē fa-
ctū. Et vt mortuū ſe pfectiſſime cōprobaret vſq; ad diē
tertiū iacere voluit i ſepulchro. Nā ſi añ reſurrexiſſet:po-
tuiſſet opponi ꝙ vere mortuus nō fuiſſet:cū hō vſq; ad
xxvj. horas poſſit ex aliqua anguſtia q̄ſi mortuus deti-
neri.vt phiſici dicūt. Ideoq; xl. horis mort⁹ ſtetit. ¶ Se-
cundo propter ſue ptātis oſtēſionē:q: ſi ſtatim reſurre-
xiſſet:nō videret̄ habere ptātē ponēdi aīam ſuā ꝛ iterū
ſumēdi eā. ¶ Tertio ꝓpter nr̄e mortis ſignificationē:vt
ꝑ hoc oſtēdat ꝙ crux ſue mortis curauit nr̄am duplicē
mortem:ꝛ iō vna die integra ꝛ duabus noctibus iacuit
in ſepulchro. Nā vna dies ſignificat ei⁹ ſimplicē mortē:
due noctes nr̄am duplicē mortē. ¶ Circa ſcd̄m dicēdū
ꝙ triplici rōne nō expectauit cū aliis reſurgere in no-
uiſſimo die. ¶ Primo ꝓpter corporis dignitatem:quia
non erat decens vt corpus deitati vnitum cum ceteris
putreſceret. Ps. Non dabis ſanctum tuum videre cor-
ruptionem. ¶ Secūdo propter fidei firmitatem:ſi enī
non ſurrexiſſe fides periſſet:nec aliquis ipſum verū deū
credidiſſet. prime Corinthiorum. xv. Si xp̄s nō ſurre-
xit inanis eſt fides noſtra. ¶ Tertio propter noſtre re-
ſurrectionis exemplaritatē. Naz ſi xp̄s reſurrexit ꝛ nos
reſurgemus vt dicit apoſtolus:quia eius reſurrectio eſt
cauſa exemplaris noſtre. vnde Gregorius Habem⁹ ſpē
reſurrectionis noſtre conſiderata gloria capitis noſtri.
¶ Circa tertium ſciendum quod de hora reſurrectio-
nis doctores diuerſa ſenſerunt. Hieronymus ꝛ quidā
alii tenēt qd̄ ſurrexit in media nocte:adducentes illud
in figura iudicum. xvj. Dormiuit ſampſon vſq; ad no-
ctem mediam. Sz ſi hec opinio vera eſſet xp̄s ſolū. xxx-
iiij. horas mortuus extitiſſet. Auguſtinus vero et quidā
alii tenent quod ſummo diluculo ſurrexit. vt ſic. xl. ho-
ris mortu⁹ fuerit:ꝛ adducunt ꝑ authoritate illud. Ps.
Exurge gloria mea exurgā diluculo. ¶ Tertio habem⁹
cōſiderare modum glorioſum. Circa quod ſciendum
qd̄ xp̄s reſurrexit. ¶ Primo potēter q: propria virtute
Joannis. x. Poteſtatē habeo ponendi animam ꝛ iterū
ſumendi eam. ¶ Secundo feliciter:quia depoſita omni
miſeria. Habuit enim dotes. iiij. que corporibus noſtri
glorificandis in fine debentur que ſunt appoſita corpo-
ri noſtro morituro. Corpus enim noſtruz nunc eſt paſ-
ſibile:obſcurum:groſſum ꝛ ponderoſum. Tunc aūt erit
impaſſibile:q: mors vltra non erit:neq; luct⁹ neq; cla-
mor:neq; vllus dolor. Et xp̄s reſurgēs a mortuis iam
non moritur. Roma. vj. Item erit luminoſum:quia ful-
gebunt iuſti ſicut ſol in regno patris eorū. Et xp̄s reſur-
gens habuit in corpore eandem claritatem quā habuit
transfiguratus in monte quando reſplenduit facies ei⁹
ſicut ſol. Item erit ſubtiliſſimum in cuius figura corp⁹
xp̄i clauſis ianuis ad diſcipulos intrauit:ſicut ſolis ra-
dius ex ſubtilitate penetrat corpus perlucidum. Item
erit agilliſſimū quia aſſumēt pennas vt aquille volabūt:
ꝛ nō deficient. Eſa. xl. ¶ Tertio ſurrexit mirabiliter:q:
clauſo ſepulchro exiit ſicut alias clauſo vtero matris
proceſſit. Legitur quod anno domini. M. cxj. cuidam
monacho ſancti laurentii extra muros vrbis miranti
de cingulo ſuo inſoluto et ante illuz proiecto vox in aere
facta eſt. Sic potuit chriſtus clauſo prodire ſepulchro.
¶ Quarto ſurrexit vtiliter quia capta preda. Hiere. iiij.
Aſcendit leo de cubili ſuo et predo gentium ſe leuauit.
¶ Quinto ſocialiter:quia cum pluribus reſurrexit. Nā
multorum corpora ſanctorum ſurrexerunt cum eo ꝛc.
vt habetur Matth. xxvj. In quibus vt plurimi docto-
res opinantur perfecta reſurrectio cōpleta eſt. Et hoc

probatur. ¶ Primo quia ad hoc cum domino ſurrexe-
runt vt fidem reſurrectionis eius per ſimile confirma-
rent. Et ideo apparuerunt multis. Hanc autem fidem
confirmare non poſſent ſi iterum morituri fuiſſent:et
in ipſis perfecta reſurrectio completa non eſſet. Itē ꝓ-
batur per authoritatem petri de dauid:quem petr⁹ die
penthecoſtes in teſtem xp̄i allegādo producit dicēs de
eo. Et ſepulchrū eius vſq; in hodiernū diem apud nos eſt. Actuum. ij.
Non enī petrus auſus eſt dicere corpus dauid ibidem
eſſe. Et ſepulchrum eo quod ꝑ ipm̄ ſibi infuſum iam
ipſum nouerat pfecta reſurrectione cū dn̄o ſurrexiſſe.
Itē probat̄ ꝑ euidentiam. Nā iacob in egypto moriēs
ſe ad hebron in ſepulchro patrum ſepeliendum man-
dauit. Joſeph filios adiurauit vt q̄n de⁹ eos viſitaret ꝛ
de egypto educeret oſſa ei⁹ ad p̄mū tumulū traſporta-
rēt. Cura enī fuit iſtis ſanctis:vt dicit comeſtor:ſepeli-
ri in loco illo vbi deo reuelāte xp̄m ſepeliēdū nouerāt:
vt cū eodē reſurgēte eādem reſurrectione accelerent:ꝙ
nō eſſent ſi verā reſurrectionē ſe nō obtēturos p̄ſciuiſ-
ſent. ¶ Itē ꝓbat̄ ꝑ textū euāgelicū q: dr̄ ꝙ ſancti q̄ cū
dn̄o ſurrexerūt venerūt in ſanctā ciuitatē:ꝛ apparue-
rūt multis. Nā hoc x̄bū apparere non cōpetit niſi cor-
pori glorificato:ꝙ ꝓpter ei⁹ dotes ſe nullas in momen-
to vꝛ:ꝛ ſubito nō vr. Nuſq; enī dr̄ de lazaro ꝙ apparue-
rit:q: pfecta reſurrectione nō fuerat ſuſcitat⁹:ſz iterū
moriturus. ¶ Sexto ſurrexit veraciter tripliciter aūt
ſe x̄o reſurrexiſſe eē probauit. ¶ Primo ꝑ angelicā atte-
ſtationē. Angelus enī q̄ nō mētit̄ eiuſdē reſurrectionē
nūciauit. Et nō ſolū vnus angel⁹ trib⁹ mariis:ſz etiā
duo angeli magdalene:vt euangeliſte teſtant̄:q: in ore
duoꝝ vel triū teſtiū ſtat oē verbū. ¶ Scd̄o ꝑ oīm ſen-
ſuū cōprobationē. ¶ Probauit enī ſe vere ſurrexiſſe ꝑ
ſenſuz viſus:q: cicatrices oñdit:ꝛ ꝑ hoc ſe ſurrexiſſe ve-
re demōſtrauit in eodē corpe quo paſſus fuit. ¶ Per
ſenſuz audit⁹:q: apuit illis ſenſus vt itelligerēt ſcriptu-
ras. ¶ Per ſenſuz olfact⁹:q: inſufflauit i eos ꝛ dixit. Ac-
cipite ſpm̄ ſctm̄ ꝛc. vbi dicit gloſſa iterli. ꝙ xp̄s habuit
anhelitū refrāgantē:cui⁹ odorē apli ſentiētes ipm̄ ve-
re ſurrexiſſe cognouerūt. Per ſenſuz guſt⁹:q: cū come-
diſſet corā eis ſumēs reliquias dedit eis. Et in die aſcē-
ſionis cōueſcēs precepit eis ab hieroſolymis ne diſcede-
rēt. ¶ Per ſenſum tact⁹:q: thomas cicatrices tetigit:
et in fixuras clauoꝝ digitū:ꝛ in aperturā lancee manū
miſit. ¶ Tertio per frequentē apparitionē. Nam die ip-
ſo reſurrectionis. v. vicibus apparuit et aliis diebus ſe-
quētibus aliis. v. ¶ Primo enī apparuit marie magda-
lene. Joannis. xx. ꝛ marci vltimo. Secundo tribus ma-
riis a monumento redeūtibus:dicens eis. Auete. Mat-
the. vlti. ¶ Tertio apparuit ſymoni. ſed vbi vel quando
neſcitur. Dicit tamē Damaſcenus:qd̄ cū petrus a monu-
mento rediſſet ad foueam ſuam rediit:vt peccatū ſuum
defleret. Tūcq; ſibi dn̄s apparuit:ꝛ ſe ſurrexiſſe declara-
uit:ac peccatum ſuum ſibi dimiſſum nunciauit. Luce
tamen cap̄. xxiiij. habet̄:ꝙ ſurrexit dn̄s vere ꝛ apparuit
ſimoni. ¶ Quarto apparuit duobus diſcipulis eunti-
bus in emaus. Luce. vlti. ¶ Quinto. x. diſcipulis in ce-
naculo congregatis thoma abſente. Joannis. xx. He. v.
apparitionis ipſa die reſurrectionis facte ſunt:ꝛ has re-
preſentat ſacerdos in miſſa:quinquies ſe ad populum
cōuertens. ¶ Sexto apparuit. xj. diſcipulis octaua die
cōgregatis ꝛ Thoma preſente. qui tunc ipm̄ tetigit ꝛ ci-
catrices palpauit. Joānis. xx. ¶ Septimo apparuit di-
ſcipulis. vij. ad mare gallilee piſcantibus. Joannis vlti-
mo. ¶ Octauo apparuit. xj. diſcipulis in thabor monte
galilee. Matthei vltimo. Nono diſcipulis recūbentib⁹
in cenaculo die aſcenſionis vbi eorum incredulitatem
exprobrauit ꝛ cum eis comedit. Matthei vlti. et Actuū.
j. ¶ Decimo et vltimo apparuit eiſdem ipſa die in mō-
te oliueti. vnde ab eis in celum aſcendit. Actuum pri-
mo. Hec decem apparitiones ab euangeliſtis expreſſe
ponuntur. ¶ Sunt et alie tres que in ipſa die reſurre-
ctionis facte dicuntur. ¶ Prima Quando apparuit ia-

cobo iuſto: de qua in eiꝰ paſſione dicitur kalēdas maij. ¶ Secunda quando apparuit Joſeph ab arimathia de qua infra proxima legēda. ¶ Tertia ante omnes iſtas et alias quaſcunq ipſa hora qua reſurrexit virgini glorioſe apparuit: licet hoc euangeliſte ſubticeant. Hoc enim non ſolum Ambroſius lib. de virginibus teſtatur dicens: vidit maria mater domini reſurrectionem eius: et prima vidit et credidit: ſed etiam eccleſia romana hoc approbare videtur: que ipſa die apud ſanctam mariam maiorem celebrat ſtationem. ¶ Quarto habemus conſiderare reſurrectionis effectum fructuoſum: qui reuera quadruplex eſt. Eſt enim reſurrectio chriſti operans iuſtificationes peccatorum: docēs nouitatem morum: generans ſpem de receptione remunerandorum: et creans reſurrectionem omnium mortuorum. ¶ De primo rom. iiij. Traditus eſt propter delicta noſtra: et reſurrexit propter iuſtificationē noſtram. ¶ De ſecundo roma. v. Quomodo chriſtus ſurrexit a mortuis per gloriam patris: ita et nos in nouitate vite ambulemus. ¶ De tertio prime petri ſecundo. Propter magnam miſericordiam ſuam regenerauit nos in ſpem viuam per reſurrectionem ieſu chriſti ex mortuis. ¶ De quarto. j. Corinth. xv. Chriſtus reſurrexit a mortuis primitie dormientium: quoniam quidem per hominem mors: et per hominem reſurrectio mortuorum.

¶ De ſancto Joſeph ab arimathia. Cap. ij.

Joſeph ab arimathia ſiue ramathea ciuitate iudee nobilis decurio occultus chriſti diſcipulus fuit. qui corpus eius defuncti a pilato petiit: et cum aromatibus in ſindone munda in ſuo proprio monumento exciſo de petra quod ipſe ſibi parauerat: ſepeliuit. In quo nondum quiſꝗ poſitus fuerat: ne forte ſi chriſtus reſurgeret alter ibidem alias tumulatus crederetur. Quapropter indignati iudei ipſum ceperūt et in quodam cubiculo clauſo z ſigillato recluſerūt: poſt ſabbatum occidere cogitantes. Et ecce ieſus die reſurrectionis ad eum intrauit: et faciem eius a lachrymis exterſit: et oſculum dedit ac ſuſpenſa domo a. iiij. angelis in aere: inde chriſtum ſaluis ſigillis eduxit: z in arimathia in domo propria collocauit. Hec in euangelio nicodemi. Cum autem Joſeph poſt aſcenſionem domini a diſcipulis baptizatus fuiſſet: z chriſtum cum eis predicaret: a iudeis iterum captus: z in quodam muro incluſus eſt: vt ibi in fame z tenebris interiret. Cum vero hieruſalem a tito imperatore capta z deſtructa eſſet: vidēs ipſum murum titus cum aperiri feciſſet: ioſeph venerāda canicie z aſpectu glorioſo introcluſum inuenit: z quis eſſet aut cuius rei cauſa ibi incluſus fuiſſet: ab eo audiuit: addiditq ꝗ a die qua intromiſſus ibidem fuit vſq tunc celeſti fuerat cibo refectus: z diuino lumine cōfortatus. Qui poſt captam hieruſalem cum diſcipulis omni tpe vite ſue ꝑmāſit: z in ſenectute bona in dño quieuit.

De ſancto Nicodemo diſcipulo. Cap. iij.

Nicodemus ex phariſeis gamalielis doctoris honorabilis iudeorū nepos z auditor fuit. Hic vidēs ſigna q̄ Jeſus in hieruſalē fecerat circa feſtū paſche ꝑmo eiꝰ ꝑdicationis anno in eū credidit: z ad eū viſitādū nocte venit: auditiſq ſermonibꝰ ipſiꝰ occultꝰ z ſbe ieſu diſcipulꝰ extitit: q̄ cū in cōſilio iudeorū de morte ieſu tractantibus cum phariſeibꝰ fuit ipſum ꝓ poſſe defendit. Et cū de ieſu occidendo inter eos diffinitū fuiſſet: ꝓpe amore magiſtri clādeſtine cōſpirationē iudeorū magdalene nūciauit: quatenus ſibi precauerit: vt receſſerit a finibus iudeorum. Quod magdalena Jeſu ſecreto ꝑ epiſtolā reuelauit ex nomine nicodemi: cum ipſe iā ad ciuitatē effē ē iuxta deſertū ꝑſecutionē fugiēs declaraſſet. Hec damaſcenꝰ ponit. Qui etiā vna cū ioſeph ab arimathia ſepulture chriſti obſequiū impēdit. Sꝫ poſt aſcēſionē xꝑi ab apoſtolis petro z ioāne baptiſma ſuſcepit: ꝓpter qḋ iudei contra ipſum ſtomachati vſq ad mortē eū ceciderūt: z plagis affectū ſemiuiuum reliquerunt omni ſubſtātia ſpoliātes. Gamaliel vero ipſum collectū in poſſeſſionē ſuā gophargamala extra ciuitatē adduxit: z ibi ipſum diebꝰ pluribꝰ refouit. Qui tādē in chriſto obdormiuit: z ſepultꝰ eſt a ſancto gamaliele in eius ſepulchro: vbi et corpus prothomartyris ſtephani iam pridē fuerat tumulatum.

¶ De ſancta Maria iacobi. Cap. iiij.

Maria iacobi: ſcilicet minoris mater que ab alio euāgeliſta dicitur maria cleophe: ſubaudi filia fuit ſoror beate virginis vterina filia ſancte anne z cleophe: cui ipſa nupſerat mortuo ioachim primo viro domine noſtre patre: hec tradita eſt in coniugem alpheo: ex quo quatuor filios procreauit. ſ. iacobū apoſtolū: qui dicit minor ad differētiam alterꝰ maioris: nō ꝗ iſte minor fuerit etate: ſed poſterior vocatiōe. Joſeph iuſtū q̄ dr barſabas q̄ cū mathia ſortitꝰ fuit: z ſimonē: z iudā aploſ. Hec cū maria matre ieſu ſorore ſua ad crucē dñi ſtetit: z circa mortē ieſu deſcenſū ſeptē cū magdalena z altera maria circa corpꝰ dñici perungēdū ſollicita fuit. Ideoq eidē dñs apparuit: vt ſupra de reſurrectione dictum eſt. Cuiꝰ corpꝰ in prouincia ꝓuincie requieſcit in ciuitate.

¶ De ſancta Maria ſalome. Cap. v.

Maria Salome ſubaudi filia fuit etiam ſoror dei genitricis vterina filia ſancte anne et ſalome: cui anna poſt mortem duorum virorum. ſ. Joachim z cleophe matrimonio fuit copulata. Vel vt q̄dam volūt hec maria binomia fuit. ſ. maria et ſalome. Aliis placet quod ſalome nomē mulieris fuit que paſſioni domini cum maria eius matre interfuit: q̄ tñ nec maria vocata fuit: nec ſoror v̄ginis extitit. vñ z Mattheꝰ euāgeliſta duas ſolas marias. ſ. magdalenam z alterā mariā nominauit. Doctores tñ cōmuniter tenent: quod fuerint tres marie. Cū quibus potuit eſſe z alia mulier ſalome: de qua dicit in eius feſto: quam z hieronymꝰ in ſuo martyrologio ponit. Hec autē maria ſalome vxor fuit zebedei: ex quo genuit filios iacobum maiorē aplm̄ z ioannem euangeliſtā. Et hec cū ſororibus circa paſſionem chriſti z ſepulturam z corporis vnctionē laborauit: chriſtūq ſibi z duabus aliis apparentem videre meruit: vt ſupra dictum eſt: hec filium ſuum ioannem euangeliſtam audiens rome detentum ad ipſum viſitandū acceſſit. Sed cum eum in exilium relegatum audiſſet: et rediret in ciuitatē cāpanie que dicit verulana defuncta eſt: cuius corpus in ſpecu ſepultum diu latuit: ſed reuelante filio ſuo iacobo proceſſu temporis inde leuatū eſt miro fragrans odore z miraculis fulgens: atq in ipſa ciuitate digno honore conditum eſt. Horū predictorū quatuor ſanctorū ideo hic acta ponuntur: quia dies certos non habentes optime reſurrectionis feſto applicantur: eo quod ſepulture z reſurrectionis dominice conſortes ꝑmaxime fuerint atq participes.

¶ De ſancto Joanne anachorita confeſſore. Cap. vj.

Joannes anachorita: vt ait Sigibertus: et in vitis patrum habetur: anno primo imperatoris theodoſij ſenioris ſanctitate et ſpiritu prophetie in egypto claruit: habuitq; cellam in eremo thebaidis in rupe montis grauiſſimi et pene inacceſſibilis in qua incluſus. xx. annis permanſit. Qui nunq̄ mulieri: vir rariſſime a viris ſe loqui permittebat. Nullus tamē ad ſe intrare vnq̄ voluit: ſed per feneſtram ſolummodo loquebatur. Hic theodoſio imperatori p literas de eugenio tyranno triumphum predixit: eidemq; principi ſuum obitum ſatis longe ſpiritu prophetico premōſtrauit. Cuidam etiam romanorum duci de gente ethiopum que thebaidem ciuitatem inuaſerat: certa die victoriam prophetauit: et vt predixerat per omnia euenit. ¶ Cum quidam tribunus eum rogaret vt coniugem ſuam ad se videndum ex deuotione venire permitteret omnino denegauit: promiſit tamen eidē quod ipſa nocte illam viſitaret. Dormientibuſq; ipſa nocte ambobus coniugibus per viſum apparuit: et mulierem in domino confortauit. Que euigilans: et que viderat viro referens vultum et geſtus ac habitū viri ſancti prout erant expoſuit ac ſi ipſum corporaliter vidiſſet. ¶ Prepoſito etiam cuidam militum qui ad ſe de longe venerat: et vxorem pregnantem reliquerat: nunciauit coniugem maſculum peperiſſe: vix periclitantem in partu tandem nutu dei euaſiſſe monens vt domū rediret et filium. vij. dierum natum inueniret: quē et ioannem vocari mandauit. Qui regreſſus omnia vt ſibi predixerat contigiſſe repperit: et ioannem puerū nominauit. Ser monachos cum vno diacono ad ſe venientes quis eorum eſſet clericus interrogauit. Quibus reſpondentibus neminem: diaconum alijs iuniorem per ſpiritum cognouit: et quis eſſet oſtēdit: et de mendacio illos redarguens bene edificatos remiſit. Occulta etiam cordium pluribus: et peccata que commiſerant reuelabat. Sicq; multos ad penitentiam inducebat. Per triduum ante obitum ſuum neminem ad ſe ingredi permiſit: vt ſic deo liberius vacare poſſet. Et poſitis genibus in oratione ſpiritum emiſit. vj. kalen. aprilis.

¶ De ſancto ioanne obediente confeſſore. Capi. vij.

Joannes monachus ab adoleſcentia ſua cuidam ſeniori tanta humilitate deſeruiuit: vt ipſi quoq; ſeni ſtuporem inferret. Hic quadam iuſſus abeo vt ſaxum immane volueret qđ turba hominum magna vix voluere poſſet: nūc applicata ceruice: nunc pectore toto niſu voluere conabatur. Adeo vt ſudore membrorum totum infunderet veſtimentum: ea videlicet fide ac obedientia qua putabat ſenem nil poſſe ſine ratione vel incaſſum precipere: mirabilis enim humilitatis et ſollicite obedientie vir fuit. Ideoq; cognomen ex obedientia ſortitus eſt. Abbas ſuꝰ aliqñ vt eū pbaret lignū aridū pro foco paratū iam ppe putridū vetuſte defixit in terrā: iuſſitq; iuueni aquā quotidie bis rigare donec vireſceret: qđ mādatū ille vir poſſibili ſumens aquam bis in die quaſi duobus miliaribus efferens lignum irrigabat: ita vt nulla occupatiōe vel neceſſitate aut feſtiuitate aut hyemis aſperitate ſe ꝑmitteret aut retardaret preceptū. Sicq; anno integro continuauit: donec abbate iubēte lignūq; in nullo virēte irrigare ceſſauit. Abbas etiam vt veniēs ad ſe exemplo edificaret preſentibꝰ quibuſdam monachis iuſſit ioanni vt lenticulam olei que ſola in eremo vel ſibi vel aduenientium vſibus neceſſaria erat deorſum abijceret per feneſtram: quod ille nil precogitans de incepto precepto vel neceſſitate aut olei penuria mox adimplere curauit. Hec caſſianus et ex vitis patrum.

¶ De ſancto Gunterano rege et cōfeſſ. Ca. viij.

Gunteranus Rex francorum tempore mauritij imperatoris miraculis et ſanctitate refulſit. Qui ita ſe ſpiritualibꝰ actionibꝰ mācipauit: vt relictis ſeculi pompis theſauros ſuos eccleſijs et pauperibꝰ erogaret. De hoc paulꝰ in hiſtoria longobardorū refert: qđ dū venatū iuiſſet in ſyluā hac illac cūctis diſcurrētibꝰ ipſe ī genibꝰ fideliſſimi ſocij grauiter ſoporatꝰ obdormiuit. De cuius apto ore paruū reptile egreſſum dum tenuem riuulū ibidē poſitum tranſire satageret: ille in cuiꝰ gremio rex quieſcebat ſpatam euaginatam ſuper riuulū poſuit p quam animal trāſiens mōtis foramē intrauit. Atq; poſt morulam egreſſus in os regis dormiētis ſocio ſtupēte rurſus introiuit. Expergefactꝰ rex dixit ſe vidiſſe ī ſomnis qđ flumē p pontē ferreū pertrāſibat: et ſpeluncā mōtis ingrediēs auri pōdꝰ maximū inuenerat. Retulit ſocꝰ q̄ ipſo dormiēte cōtigerāt: et foſſo loco quē ſerpens intrauerat: reperti ſunt infiniti theſauri ibidē dudū abſcōditi. De quo auro rex fecit ciboriū maximū ſup ſepulchrū dñi deferēdū gemmis ornatū. Qđ cū illuc deferri nō poſſet poſitū eſt ſupra corpꝰ ſctī marcelli martyris ī ciuitate cabilonēſ. paſſi et ſepulti: cuiꝰ feſtum agit. pridie non. ſeptēbris. Qđ vſq; hodie ibi manet. Reliquū vero ipſiꝰ theſauri ſanctꝰ rex pauperibꝰ diſpēſauit. et in ciuitate cabilonē. q̄ tūc regni ſedes erat in dño q̄euit. v. kalē. aprilis: vbi et tumulatꝰ miraculis claret.

¶ De ſanctis Priſco Malco et Alexādro martyribus. Cap. ix.

Priſcus malcus et Alexāder martyres apud ceſareā paleſtine paſſi ſunt ſub pſecutione valeriani q̄ diuino fidei calore ſuccenſi vltro iudicē adeūtes: cur tātū ī ſanguinē xpianorꝰ deſeuiret obiurgāt. Quos ille cōtinuo p xpi noīe tētos beſtijs tradidit deuorandos. v. kal. aprilis.

¶ De ſanctis Armogaſte Archimimo et Satyro martyribꝰ. Capi. x.

Armogaſtes archiminꝰ et Satyrꝰ martyres apđ aphricā ſ pe vādalice pſecutiōis ſub gēſerico rege arriano cū cēnt xpianiſſimi et ꝑ ꝑrauitatē arrianorꝰ libertate catholica frequēter arguerēt martyriū paſſi ſūt. ¶ Ex qbꝰ archiminꝰ ductꝰ eſt ad decollādū mādāte rege: vt ſi expaueſceret gladiū decollare: ſin aūt dimitteret. Sz ꝑ oīa ſtetit et ī nullo territꝰ fuit dimiſſus cōfeſſor redijt ſolo aīo martyriū patiēdo. ¶ Satyrꝰ aūt cū eēt procurator domꝰ henricū edictū ſ cū proponit vt ſi cōſentiret nollet rebus omnibꝰ ſpoliaret: filij in ſeruitutē traderent: vxor quoq; eiꝰ in cōiugem camerario dař: datis inducijs vxorī ad ſeducendū virū. Que cū diebꝰ plurimus ipſum blanditijs et lachrymis auertere non valeret que contra eum decreta fuerant exequuntur. ¶ Armogaſtes vero poſtq̄ diu tortus: et in equuleo vno pede ſuſpenſus dudū tollerāſſet ad oſeſſionē ſuā a theodorico principe in bizagonam prouinciam prope carthaginē relegatur: vt paſtor eſſet vaccarum:

vbi in confeſſione chriſti perſeuerans migrauit ad do
minum. Quem dũ quidã felix chriſtianus iuxta ilicem
ſepelire vellet prout ei ſanctus per viſionẽ mãdauerat:
ēſoſa humo ſepulchrũ reperit precioſuz: in quo ipſum
ſepeliuit. Horũ paſſio recolit̃. iiij. kal' aprilis.

¶ De ſancto Euſtaſio abbate.
Capi. xj.

Euſtaſius abbas
monaſterij luxouienſis. diſcipulus fuit
ſancti colũbani abbatis. hic ſexcẽto
rum pr̃ ferme extitit monachorũ et
vita et ſanctitate conſpicuus etiam
miraculis claruit: z in eodem ceno-
bio. iiij. kalendas aprilis feliciter ob
dormiuit.

¶ De ſancto Secundo martyre. Capi. xij.

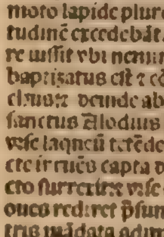
Secundus miles
z martyr in ciuitate aſten. paſſus eſt
tẽpore adriani imperatoris ſub p̃fe-
cto ſapritio. Qui a beato calocero q̃
ab eodẽ p̃fecto in ipſa vrbe i carcere
detinebat̃ fidẽ chriſti edoctꝰ eſt. Cuz
autẽ ſanctus martianꝰ i terdonẽſi ci
uitate teneret̃ in cuſtodia. Sapritiꝰ il
luc p̃ficiſci voluit vt eũ faceret imo-
lare. Cũ q̃ ſcõs quaſi cã ſolatij profe-
ctꝰ eſt martianũ videre deſiderãs. Et cũ extra ciuitatẽ
aſtẽſ. equitarẽt: colũba ſup caput ſecũdi aduolans inſe
dit: z cũ ad flumẽ tanarũ veniſſent: vidit ſecundꝰ ange-
lum ſuper aquam ambulantẽ z ipſum in fide cõfortan-
tẽ. Sapritiꝰ vero voces deorũ cũ ſecũdo loquentiũ eſſe
putabat. Et cum per veniſſent ad flumẽ burbiã angelꝰ
iter ſibi appuit z ipm̃ vt in xp̃z crederet ſine vlla heſita-
tione cõfortauit. Cũ v'o terdonã appropinquarent: mar
tianꝰ angelo duce de carcere exiuit z ſcõo obuiauit: z vt
ad palmã obtinendã pergeret inuitauit. Sapritiꝰ vero
vocẽ audiens z nullũ adeſſe vidẽs ſtupefactus ſe ſom-
niare putabat. ¶ Poſt hec ſcõs mediolanũ iuit ad quẽ
angelꝰ fauſtinũ z iouitã de carcere eduxit a quibꝰ nube
quadam aquã prebẽte baptiſma ſuſcepit. Et ecce colũ
ba de celo venit: z corpꝰ dñi deferẽs fauſtino z iouite de
dit q̃ ſecũdũ cõicauerũt: z reſiduũ eucariſtie eidem vt
martiano deferret tribuerũt. Rediẽs aũt ſecũdꝰ cũ iã
nox eſſet: z ad ripã padi veniſſet angelus frenum equi
eiꝰ accipiẽs ſup aquã illũ trãſuexit: z vſq3 ad terdonam
pduxit atq3 ad martianũ in carcerem intromiſit. Qui
corpꝰ dñi ei obtulit: z ad domũ ſuã angelico ductu redi
uit. Poſtq̃ autẽ martianꝰ a ſapritio martyrizatus eſt: z
ſecũdus ipſum ſepeliuit vt ſupra dictum eſt in legenda
martiani pridie non. martij. Sapritius hoc audiens ſecũ
dum teneri fecit z xp̃m cõfitentẽ in equuleo ſuſpenſum
tandiu torqueri mãdauit: donec eiꝰ brachia a ſuis com
paginibꝰ ſoluerent̃. Sed cum fuiſſet ſanitati a domino
reſtitutꝰ in carcerez illũ recluſit: vbi dũ eſſet angelꝰ dñi
ſibi apparuit: z ſecũdũ clauſo carcere eduxit: z vſq3 ad
aſtẽſ. ciuitatẽ deductũ ad carcerẽ vbi erat calocerꝰ in-
tromiſit quibꝰ ſaluator apparuit et eos bñdicens con-
fortauit. Cũ autẽ mane ſapritꝰ ad carcerẽ pro ſecundo
miſiſſet ei carcere clauſo z ſignato ipſum minime repe-
riſſet: indignatꝰ venit ad vrbẽ aſtẽ. vt vel calocerum pu
niret. Et cũ in eodẽ carcere ſecundũ z calocerum inue
niſſet: calocerũ quidẽ albiganũ miſit z ibidẽ illũ decol-
lari mãdauit vt dictũ eſt ſupra in paſſiõe caloceri. xiiij.
kal' aprilis. Secundum vero aliquibꝰ diebꝰ in carcere
detentũ educi fecit: z in cõfeſſione vere fidei ipſo immo
biliter perſiſtẽte picẽ cũ reſina liquari mandauit: z ſup
caput eiꝰ īfundi ac in os ipſiꝰ iactari. Qḋ cũ viriliter to
leraſſet: z iubilãdo deo pſalleret: eũ extra ciuitatẽ du
ctũ decollari mãdauit. Cuiꝰ corpꝰ angeli mox tulerũt:
z ipm̃ cũ laudibꝰ ſepulture tradiderũt. iij. kalẽ. aprilis.

¶ De ſancto Mamertino abbate. Capi. xix.

Mamertino ab-
bas prius paganus cũ idola quadã
vice coleret vnũ oculum perdidit z
vnius manus ariditatem incurrit.
Qui diis deos ſe offendiſſe putaret:
z ad templum ad idola colenda per
geret: obuiauit cuidã xp̃iano nomi
ne ſauino. Qui cũ ab eo cauſam ſue
infirmitatis didiciſſet eidẽ chriſtũ
predicare cepit: z ne demones quos
deos putabat ampliꝰ coleret admo
nuit: conſulens vt ad ſanctũ Germanum antiſiodorẽſ.
ep̃m pergeret cuius cõſilio fretus ſanitatem reciperet.
¶ Mamertinus ergo iter arripiẽs venit ad ſepulchrũ
ſancti amatoris ep̃i z plurimũ ſanctorũ. Et ppter plu
uiam nocte ſuper tumbã ſancti cõcordij ſe collocauit.
Cunq3 obdormiſſet apparuit ei viſio mirabilis. Uide-
bat enim virum ad cellam eius venientẽ z ſanctũ cõcor-
diũ vocãtem vt veniret ad feſtum quod ſancti peregri-
nus amator cũ aliis ep̃is faciebant. Cui de tumulo ſan
ctus reſpõdebat q̃ tunc venire non poterat: q2 hoſpitẽ
ſuum cuſtodiebat: ne a ſerpentibus ibidẽ exiſtentibus
occideret̃. Tunc ille recedẽs poſt interuallũ redibat et
iterũ concordiũ aduocabat. Sanctꝰ vero de tumulo ſur-
gẽs mamertinũ per manũ apprehẽſum ducebat. Quez
ſanctus amator quis eſſet interrogabat: z concordius ho
ſpitẽ ſuũ eſſe rñdebat. Cunq3 amator ipſum tanq̃ pol-
lutum expelleret: z ille corã eo proſtratus gratiã impe-
traret: iubet vt ad ſctm̃ germanũ pergat: z quicquid ille
ſibi iuſſerit adimpleat. Euigilans igit̃ ad ſctm̃ germa-
nũ venit: z ſibi viſa narrans veniã cũ baptiſmate poſtu
lauit petreperũt ergo ad tumulum ſancti cõcordij z re
moto lapide plures inuenerũt ſerpẽtes. q̃. x. pedũ longi
tudinẽ excedebãt. Quos germanus ad talẽ locum abi
re iuſſit vbi nemini nocere poſſent. Sicq3 mamertinus
baptiſatus eſt z cõfeſtim ſanatus. Factuſq3 eſt mona-
chus: z deinde abbas monaſterij ſancti Germani: vbi
ſanctus Allodius abbas fuit. Quadã vice monachi eiꝰ
vrſe laqueũ tetẽderunt q2 ouibꝰ inſidiabatur: que no-
cte irruẽs capta detinebat̃. Quod abbas percipiẽs de le
cto ſurrexit: z vrſe cõpatiẽs ipſa3 exoluit: z ne ampliꝰ ad
oues rediret p̃ſumeret imperauit. Beſtiaq3 deinde pa
tris mãdata adimplere curauit. Latrones quidã cum
eum expoliaſſent ſolũ ei palliolũ dimiſerũt: z nũmũ in
palliolo ligatũ inueniẽs latrones reuocat: vt etiã dena-
riũ illũ ſibi forte neceſſariũ acciperẽt. Qui reuerſi palliũ
cũ denario abſtulerũt: z nudũ penitꝰ dimiſerũt. Feſti-
nãteſq3 ad ſuas latebras fugere tota nocte vagãtes ma-
ne diuinitꝰ ad cellã eiꝰ inuẽti ſunt. Quos ille benigne ſu
ſcipiẽs ad prãdium adduxit: z ſibi ab eis ablata recepit.
Cũ aũt ad monaſteriũ de fontaneto veniſſet ad inſtãtiã
fratrũ die dñico palmarũ miſſam eis ſolẽniter celebra
uit. Et eodẽ ſero egrotare incipiẽs die paſcue ſpiritum
xp̃o emiſit: vc3. iij. kal. aprilis. Cuiꝰ corpꝰ dũ antiſiodorũ
ſepeliẽdũ portarẽt venientes ad quãdã villã nullo mõ il
lud inde mouere potuerũt donec qdã carceratꝰ fractis
vinculis liber euaſit: z ad corpꝰ veniẽs illḋ cũ aliis vſq3
ad vrbẽ deportauit: vbi in eccl'ia ſctĩ germani ſepultꝰ ẽ.

¶ De ſctõ Quirino marty. Ca. xiiij.

Quirinꝰ tribunus
martyr paſſus eſt rome perſecutiõe
traiani ſub aureliano comite vtriuſ
q3 militie. Qui tribunꝰ cũ btm̃ her-
metẽ vrbis p̃fectũ i domo i cuſtodia
detineret: beatũ quoq3 alexãdrũ pa-
pã alibi in arctiſſimo carcere vinculis
mãcipatum haberet: z cuz Quirino
dudum de fide noſtra colloquium
habuiſſet. Alexander nocturno ſilentio a quodam
puero qui

puero qui faculam ferebat ardentem a carcere per feneſtram educitur: et ad domũ quirini deductus in cuſtodiam hermetis intromittitur. Qđ quirin⁹ cernẽs credere cepit: et alexandro promiſit vt ſi filiã eius balbinã habentẽ in collo ſtruma liberare poſſet: ipſe vna ſecũ fidẽ xp̄i ſuſciperet. Alexander vero filie ſue ſanitatẽ ſpopõdit eiq; mãdauit vt puellam ad ſe in carcerẽ ſuũ deferret. Abeũteq; quirino alexãder ad carcerẽ ſuũ a puero reduct⁹ eſt clauſis ianuis cuſtodie vtriuſq; tam alexãdri vcꝫ ꝙ hermetis. Cũ aũt quirinus filiam ſuã alexãdro ad carcerẽ ſuũ adduxiſſet: et obſeratis ianuis ipſum ibidẽ reperiſſet magis obſtupuit. Cuius boiaꝫ exolnẽs filie ſue impoſuit moxq; puella ſanitatem recepit. Sicq; quirinus et filia eius balbina cũ omnib⁹ qui in cuſtodia eius tenebãtur fidẽ ſuſceperunt ab alexandro papa baptizati. vt in eius narrabitur paſſione. v. non. maij. Qđ audiens aurelianus qui locum imperatoris abſentis in vrbe tenebat quirinũ detineri mandauit. Cui xp̄m ↄfitenti linguaꝫ fecit abſcidi et in equuleo leuari. Qui cũ nihilominus loquẽs iniurias ꝓrumperet iudicis ꝑcuſſis ſibi manib⁹ ac pedib⁹ decollari eundẽ mandauit. et corpus canib⁹ iactari: quod tñ occulte xp̄iani rapientes via apia ſepelierunt. iiij. kal. aprilis.

De ſancto Regulo ep̄o. Cap. xv.

Regul⁹ epiſcop⁹ natione grecus ioannis euangeliſte apud epheſuꝫ diſcipul⁹ fuit. Quo in pathmos inſulam relegato athenas veniens dionyſio adheſit cũ quo romã perrexit: et vna ſecũ et cũ ſanctis ruſtico et eleutherio a beato papa clemẽte ad gallias predicandi gratia deſtinatꝰ: qui primũ arelatũ deuenit: vbi a ſancto dionyſio xp̄i noĩe inuocato idolũ martis deſtruitur: et multis conuerſis templum illud in honorẽ aplõꝝ petri et pauli conſecratꝰ: miſſis ergo ſocijs ſuis ad diuerſas vrbes ipſe dionyſius ſancto regulo arelateñ. ciuitati ordinato ep̄o pariſius acceſſit: vbi cum ruſtico et eleutherio martyriũ palmam ſuſcepit. Eodẽ autẽ die quo paſſi ſunt: dum miſſam regulus in arelato celebraret et noĩa illorũ martyrũ inaduertẽter in canone cum alijs ſanctis recitaſſet: miratus quid dixerat vidit in altari. iij. columbas ipſorum martyrũ noĩa cõſcripta in roſtris habẽtes. Qua viſione cognoſcẽs ſanctos ꝑ martyriũ migraſſe: cõmiſſo populo cuidã felici ep̄o pariſi⁹ acceſſit: et a xp̄iana matrona olim dionyſij diſcipula catulla noĩe hoſpitio ſuſceptus: martyres xp̄i eadẽ die qua viſionẽ viderat paſſos fuiſſe cõperuit: et ſuper eorũ corpa baſilicã edificauit. Inde ſiluanectenſem ciuitatẽ ire diſponens in villa lauria idolũ mercurij baculo comminens: ppl̄m conuertit: et baſilicã dei genitricis ibidẽ cõſtruxit. ¶ Poſt hec in ciuitate ſiluanecteñ. a filio eilicie cõſanguinee catulle predicte a demone obſeſſo immũdũ ſp̄m in ſpẽ veſpertilionis eiecit: qui cũ aſinum ſancti intrare vellet: aſinus miraculoſe pede crucẽ in terra ſignauit: et demon euanuit. In introitu etiã ipſi⁹ vrbis oſtia carceris leui baculi ictu feriens reſerauit: et xp̄ianos detẽtos abſoluit. Quem dũ prefectus quereret puniẽdũ: a ſancto Dionyſio et ſocijs noctu in ſomnis morte ſibi cõminata territur: et ne regulo noceat admonetꝰ. Qui cũ mane pro eo mitteret: vt doctrinã ſalutis ſuſciperet: audiens qđ regulo ingrediente templũ oĩa idola corruiſſent: et ꝙ ex hoc ipm̄ põtifex occidere vellet ep̄m quidẽ ab eorũ furore defendit: et fide ꝑcepta tẽplũ illud in honore beate virginis dedicandũ obtinuit: omneq; ppl̄m baptizare fecit. ¶ Poſt hec cũ die quadã ſctũs in villa ruliaco predicaret: multitudinis ranarũ garrulitate ĩpedit⁹: ranis illis vni excepte ꝑpetuũ ſilẽtiũ impoſuit: qđ vſq; in p̄ſenti in ipſo loco miraculoſe ꝑmanſit. Quieuit in pace ãnno. lx. etatis ſue. iij. kalen. aprilis. Sepult⁹ in vrbe arelateñ. in eccleſia apoſtoloꝝ um quã ibidem conſecrauit.

De ſancto Amos propheta. Capi. xvj.

Amos ꝓpheta nõ fuit pater Iſaie: vt plures putant. Nã Iſaias nobili genere nobili parente exortus eſt. Hic aũt paſtor et ruſticus fuit aliiſq; literis ꝙ ille apud hebreos ſcribitur: vt hieronym⁹ tradit: que litterarũ differẽtia apud latinos nõ habetur. Fuit autem cognatio huius ex oppido thecua: quod ſex milibus a bethleem diſtat: curãq; gerens pecorũ in latitudine cãporum qui ꝑximi ſunt oppido thecue: in quib⁹ humi arido atq; arenoſo nihil omnino frugum gignitur: ſed vberrimis paſcuis abundãt: et ideo cũcta ſunt paſtorib⁹ plena: et ſterilitatis terre compenſatur pecorum multitudine. Ex numero iſto paſtorũ fuit amos imperit⁹ ſermone: ſed plenus ſciẽtia. Prophetauit autem iiſdem tꝑibus quibus Iohel: Naũ: Ionas: Oſee: Iſaias: ſed aliquantulũ prior ſus eſt ꝓphetare ante Iſaiam: vcꝫ tꝑibus hieroboam filij Ionas regis iſrael et amaſie regis iuda. Miſſuſq; eſt vt ꝫ gentes illas que eius lectione cõprehẽdunt irã dei venturam denunciaret: et maxime contra. x. tribus iſrael: vt euerſionẽ domus hieroboam et calamitatem populi ꝑdiceret. Qđ cũ ſignificaſſet amaſias ſacerdos bethel hieroboam regi ex mandato ipſius prohibuit Amos ne vltra in regno. x. tribuum prophetaret. Cum aũt Amos ceſſare nollet: dicens ſe nõ eſſe ꝓphetam ſed paſtorẽ miſſum a dño frequenter illũ amaſias plagis affixit. Tãdem filius eius Ozias frequenter cũ increpans: vecte per tꝑa tranſfixit: et ſemiuiuus in terrã ſuã deductus poſt dies aliquot dolore vulneris expirauit pridie kalen. aprilis. Sepultuſq; eſt cum patrib⁹ ſuis. Hec hieronymus et Ioſephus. Hic ꝓpheta ex numero xij. prophetarum eſt qui in ſanctorum patrũ catalogo eccleſiaſtici. xlix. c. conſcribuntur.

De ſancto Amos abbate. Cap. xvij.

Amos abbas in deſerto ſcythi p̄ſ fuit quaſi. M. ccccc. monachorũ cenobij ꝙ dicebatꝰ tebarnenſe qui erant ingẽtis abſtinẽtie viri habentes vſui indui collobijs quaſi ſaccis lineis et pelle confecta a collo poſt tergũ et latus deſcendente contegi: cucullis etiam caput operiri maxime cũ ad ſumendũ cibũ veniebãt: eiſq; faciẽ velare ne ali⁹ aliũ parci⁹ eſcã ſumentẽ deprehenderet habentes ſummũ ſilentiũ ita vt nec putaretꝰ eſſe in illo loco quiſq̃ hoĩm vbi ſedebatur ad menſas. Et oĩs eorũ cõgregatio ſic erat poſita in multitudine: ac ſi eorũ quiſq; fuiſſet in ſolitudine dũ ita lateret vniuſcuiuſq; abſtinentia: et vt ab alio cognoſci nõ poſſet. Sedebãt ad mẽſas cõtinentes magis ꝙ cibos ſumentes: vt nec defuiſſe menſis nec vẽtri ſatiſfeciſſe viderentur: quia maior virt⁹ eſt his abſtinere q̃ in oculis habentꝰ et manib⁹. ¶ Poſt gubernatã ꝟo et regulatã cõgregationem ad deſertũ nitrie acceſſit: vbi dũ eſſet rogauit duos ad ſe veniẽtes vt ſibi doliũ a ciuitate deferrẽt neceſſarium ad aquã colligendã: illiq; ꝓmiſerũt. Recedẽtes aũt alterũ eorũ penituit: et deferre recuſauit: eo qđ ꝑ deuera et ꝑrupta montiũ nollet camelũ longo itinere et periculo exponere. Alter ꝟo nõ habẽs camelũ cũ deuotione portauit aſino: qđ ita leuiter aſin⁹ tulit: ac ſi nullo pondere oneraretꝰ ſcedẽs. Qui dũ ad cellã deuenit: amos illũ gratanter excepit: eiq; camelũ comitis ſui mortuũ eſſe nunciauit: eo qđ promiſſum attẽdere noluit. Illeq; reuerſus ita eueniſſe cõperuit. Quieuit in dño vir dei pri-

die kalend. aprilis. Hec in vitis patrum.

¶ De ſancto amonio abbate. Cap. xviii.

Amonius abbas

in deſerto interiori nitrie plenus charitate habitauit cum duob⁹ qui ſibi carne ⁊ ſpū fratres erāt. Quorū alter euſebius: alter eutimius vocabat: tertiūq; germanum dioſcorū noīe habuit: qui ep̄s fuit: hic autem fratres ſuos predictos et alios monachos: velſi nutrix filios confouebat: qui et monaſterium muro vallatū conſtruxerat: in quo ⁊ puteum foderat: oībuſq; neceſſarijs inſtruxerat. Et dū quidam frater ſaluari volens ad eum veniſſet quereus cellulam vacantem in qua habitare poſſet: impoſuit ei vt ſe in ſuo cenobio expectaret: donec ad requirēdū accederet. Abienſq; procul ab eo loco ſibi cellulam paruiſſimam fecit in qua habitare cepit ⁊ fratri qui aduenerat monaſterium cū oībus que in eo fuerant reliquit. Sed ſi plures fuiſſent qui ad eum veniſſent ſaluari cupientes: vir ſanctus oībus fratribus congregatis: ⁊ cum alacritate eū iuuantibus locellum vna die cōſtruebat. Et dū aduene qui venerant ad eccleſiā vel ad refectionem inuitati eſſent vnuſquiſq; de fratribus amonij de ſuis cellulis neceſſaria proferebant: ⁊ nouas cellulas conſtruebant: ita vt nihil vtenſilium que requiruntur deeſſet: nec tñ cuiuſq; collatio nota foret. Regreſſi ergo hi quib⁹ cellule fuerant preparate: eas introgreſſi omnia inueniebant que ad vſum neceſſaria erant. Et hec ipſa amonius ſepius ſumma charitate iterauit. Hec in vitis patrum.

¶ De ſancta Balbina virgine. Cap. xix.

Balbina v̄go fuit

filia q̄rini tribuni martyris de quo ſupra dictum eſt. iij. kalen. aprilis. Que vt ibidem dictum habetur cū eſſet ſtrumoſa a ſancto alexādro papa liberata eſt. Nam cum pater eius boiam de collo Alexandri tuliſſet ⁊ pergeret vt filie collo imponeret prout ſibi ſanct⁹ papa mandauerat apparuit puer faculā deferens ⁊ puelle aſſiſtens: qui eam in amorem chriſti ⁊ virginitatis perſeuerantiam confortauit: eiq; ſpōſum celeſtem promiſit. Mox autem vt boia circa collum virginis cingitur: puella a ſtruma liberatur: ⁊ ab alexādro papa baptizatur. Que in virginitatis propoſito vſq; ad vite finem permanſit. Et cum ex deuotione boiam Alexandri pape oſcularetur admonita ab ipſo cathenam beati petri apoſtoli requiſiuit ⁊ obtinuit: ⁊ moriens ſancte theodore ſorori hermetis prefecti ⁊ martyris commendauit. Sepultaq; eſt via apia in cimiterio pretextati iuxta patrem ſuum pridie kalendas aprilis.

¶ De ſancta Theodora virgine ⁊ marty.
Capitulum. xx.

Theodora virgo ⁊

martyr ſub aureliano imperatore rome paſſa eſt: hec fuit ſoror hermetis martyris et prefecti vrbis que a ſancto Alexandro papa in fide docta et baptizata eſt. Cum autem beat⁹ hermes ab aureliano paſſus fuiſſet: ⁊ ipſum ſoror theodora ſepeliſſet ab eodem imperatore ⁊ ipſa ductā in vinculis detenta: ⁊ idem capitis obtruncatione paſſa martyrium ſepulta eſt iuxta fratrem ſuum via ſalaria non longe ab vrbe rome kalendas aprilis.

¶ De ſancto Valerico abbate.
Capitulum. xxi.

Valericus abbas

aluernis natus cū patris oues adhuc puer paſceret ſcholas puerorum frequentans occulte literas didicit. Deinde relicto ſeculo ſecutus eſt auunculū ſ abbatē monaſterij auturicen. vbi ſatis venerāte patre monachus effectus eſt. Et poſt alicuius temporis lapſum arctiori vite ⁊ profeſſioni ſe tradēs a ſancto machario abbate in monaſterio antiſiodoren. ciuitatis receptus eſt: vbi dudū manēs adhuc ad perfectiora tendens quendam nobilem nomine bobium conuertit: ⁊ cum ipſo monacho facto luxouium iuit. Ibiq; ambo diſcipuli ſancti ſunt columbani abbatis. ¶ Poſt hec valericus de ſui abbatis licentia cum alio fratre ad predicandū gētibus acceſſit. Et veniens neuſtriam remotum ſolitudinis locum a rege clotario impetrauit: vbi cum eodem conſocio in vite ſanctitate permanſit: ⁊ multis virtutum ſignis effulſit. Nam in vico ambianenſium gualunago reum quēdam dudum patibulo appenſum depoſuit et ſuſcitauit. ¶ Matrona quedam per puerum ſuum panes ⁊ duos vini flaſcones viro dei miſit: ſed puer partem panum et vinum ex flaſconibus in via abſcondit: et reliquum vtriuſq; ad ſanctum portauit: quem ille monuit ne de vino aut pane in via dimiſſis guſtaret: eo quod ſerpens eſſet in flaſcone ⁊ venenum in pane. Confuſus puer rediit: ⁊ ſerpentem in flaſcone videns extimuit: ⁊ penitentiam egit. ¶ Cum tempore hyemis ad domum preſbyteri cum ſocijs ad ignem pro ſe calefaciendo declinaſſet: ⁊ preſbyter cum quodam iudice ciuitatis ad focum ſedentes inania et laſciua verba proferrēt: ab eo admoniti vt ſilerent: cum adhuc in deteriora proſilirent: inde diſceſſit. Et ſtatim preſbyter excecatus eſt: ⁊ iudicis virilia marcuerunt. Quieuit in chriſto kalendas aprilis. Sepult⁹ ambianis in monaſterio leuconaū.

¶ De ſctō hugōe ep̄o ordinis cartuſien. Cap. xxii.

Hugo epiſcopus

gratiopolitanus fundator fuit ordinis cartuſien. Cuius mater cum ipſum geſtaret in vtero vidit in ſomnis ſe parere filium: qui a beato petro apoſtolo ⁊ alijs multis ſanctis in celum ferebatur. Et precognoſcens eum aliquid magni futurum natum puerum: et educatum tradidit literis imbuendum. Qui ſatis iuuenis monachus effectus cartuſienſium ordinem inchoauit. Cum enim eſſet in ſolitudine cartuſie vidit per ſomnium ſeptē ſtellas ſibi ducatum ad habitaculum vſq; preſtantes. Mane autē facto ecce ſeptem viri: quorum vnus fuit magiſter bruno: quatuor alij literati: ⁊ duo laici ad eum venerunt vitam ſolitariā exquirentes. Quos ſanct⁹ ſeptem ſtellas viſas eſſe intelligēs: eiſdem viſa narrauit: ⁊ cum eis in ipſo loco monaſterium et ordinem inchoauit. ¶ Deinde diſponente deo factus eſt abbas caleſien. deinde ep̄s miſerenus ſiue gratiopolitanus. Factus autem epiſcopus quietē mentis deſiderans abſolutionē ab epiſcopatu per nuncium: deinde per ſeipſum ab honorio ſecundo ⁊ innocentio ſecundo romanis pontificib⁹ obtinere nequiuit eo quod ipſum perutilem eccleſie cognoſcebant: ⁊ multaſq; perſecutiones a petro leonis eccleſie dei aduerſario pro libertate eccleſie paſſus eſt: eo quod innocentio pape cui ille inimicabatur conſtanter iſte faueret. Quieuit in pace anno gratie. M. cxxxij. etatis ſue anno lxxx. in ſenectute nono Kalen. aprilis.

¶ De ſancto hugone abbate boneuallis.
Capitulum. xxiii.

Hugo abbas boneuallis ordinis ciſtercieñ. floruit tēpore Frederici pᵐi. Qui dū iuuenis ordinem eſſet ingreſſus: ⁊ de redeundo ad ſeculum grauiter temtaretur: oratiōe in eccleſia facta beata virgo ſibi ꝑ viſum apparuit: eiq; natiuitatē: cōuerſationem: paſſionem: reſurrectionē ⁊ aſcēſionē chriſti oſtēdit. Ex qua viſione cōfortatus in nimia ſanctitate perſeuerauit: quē ſanctus Bernardus abbatem boneuallis conſtituit. ¶ Sub hoc nouitius quidam in ſuo principio temtatus de redeundo ad ſeculum cōfeſſus abbati: ⁊ ab eo cōfortat⁹ perſtitit. Et per biēnium ante eius obitum grauem infirmitatē incurrit: ſed beato Iob ei apparente confortatus die ſequenti expirauit. Ac poſtmodum abbati apparuit gratias ei agēs: quod eius hortatu in ordine permāſit: ſeq; ī gloria eſſe dixit. ¶ Alij quoq; duo nouicij de receſſu tētabant: quoꝝ vnus qui miles peruerſus fuerat: in ſomnis vidit ſe cadentem in puteū tante ꝓfunditatis quod tres dies tranſiebāt donec ad profundum perueniret. Qđ cū abbati retuliſſet: expoſuit hunc eſſe abyſſi in puteū in quē caſurus erat: ſi ab ordine diſcederet. Ille vero nihilominus abijt: ⁊ poſt triduum ab hoſtibus occiſus fuit. Alius vero qui cleric⁹ erat: ab eo monit⁹ permāſit: eo qđ ſibi abbas vitam eternā promiſit. Cui pridie ꝙ moreretur: domina noſtra apparuit: et in craſtinum ei gloriam a ſuo abbate promiſſam obtinendā incunctanter aſſeruit: qui die ſequenti expirauit. ¶ Cum ſepius diabolū in choro inter fratres vidiſſet: dixit aliquem ex fratrib⁹ graui peccato detineri: nec talis viſio ceſſauit: donec vnus ex fratribus peccatum qđ commiſerat cōfeſſus fuit. ¶ Ioānis ei⁹ miniſtri ⁊ fratris vni⁹ paralytici egrotātium diem et horam tranſitus predixit: et vt predixerat ſic euenit. ¶ Famulus cellarij infirmatus peccatum graue vni fratrum cōfeſſus ab eo monitus eſt: vt abbati illud confiteretur qđ ille ſe facturū promiſit: ſi abbas tunc abſens antequā obiret reuerti cōtingeret. Sꝫ antequā abbas veniſſet expirauit. Poſtea vero frater ille abbati in dormitorio apparuit: eiq; peccatum vt ꝓmiſerat cōfeſſus fuit addēs ex hoc magnas luere penas: quem abbas abſoluit. Ac poſtea cōfeſſorē ſuū interrogās de eodē pctō ⁊ ꝓmiſſione ſibi facta certificat⁹ extitit. Pro cui⁹ aīa dū oraſſet: vidit eū poſtmodū cū magna luce de ſua liberatione ſibi gratias referētē. Poſt multa vero ſanctitatis eius inſignia ſanctus abbas hugo in monaſterio boneuallis humanitatis debitum ſoluit: ibidem ſepultus.

¶ De ſancta Maria egyptiaca. Cap.xxiiij.

Maria egyptiaca q̄ peccatrix appellabat̄ in egypto nata parētes annoꝝ.xij. deſerens alexādriā fugit: ibiq; .xvij. annis publice ſe libidini ſubiecit: ⁊ nulli volenti ſe petēti denegauit: quinimo multos ad luxuriam obſcenis actibus inſeruiens prouocauit. Cū autē homines regionis illius ad adorandam ſanctam crucē hieroſolymā aſcenderēt: quibuſdam iuuenibus ſociata cum eis nauē aſcēdit: ⁊ hieroſolymam nauigantib⁹ ⁊ nauigādo oībus indifferēter ſe expoſuit: ⁊ plurimos ſecum cōcumbere fecit. Cum vero naute ab ea nauliū requirerent: corpus ſuū eis pro naulo proſtituit. ¶ Et cū hieruſalē aduenisset: ⁊ ꝓ adoranda cruce vſq; ad fores eccleſie cū aliis acceſſiſſet: ſubito ⁊ inuiſibiliter repulſam patiebatur: ⁊ intrare nullatenus permittebat̄. Ceteris quoq; cūctis intrantibus ipſa tertio ad limen perueniens repulſa eſt. Ad ſe igit̄ reuerſa ⁊ hoc propter eius enormia flagitia euenire cognoſcēs: pectus tūdere cepit. ⁊ lachrymabiliter a cordis intimo pctā ſua defleuit. Et corā imagine dei genitricis proſtrata orare cepit: vt pctōꝝ ſibi veniā impetraret: ⁊ ſanctā crucē adorare permitteret: ꝓmittēs ſeculo abrenūciaturā: ⁊ decetero caſte manſuram. Receptaq; aliqua fiducia ſine repulſa eccleſiā intrauit: ⁊ crucē dñi cū ceteris adorauit. Cui qdā ꝓ eleemoſyna tres nūmos tribuit: de quibus tres panes emit. Audiuitq; vocem ſibi dicentem ꝙ ſi iordanē tranſiret: ſalua eſſet. Iordanē ergo tranſiuit: ⁊ in deſertū acceſſit et .xlvij. annis ibidem manens: nec hominem: nec quodcūq; animal vidit. Tres autē panes quos ſecū tulerat: ad inſtar lapidis indurauerunt: et .xvij. annis ei ad cibum ſuffecerunt: veſtimentis aūt eius putrefactis nuda remāſit: ⁊ eſtu pariterq; gelu cute ethiopis inſtar denigrata: capilli vero cani effecti cutis nigredinem operiebāt. Annis aūt .xvij. diuerſis tētationibus moleſtata: ipſas tādem dei gratia oēs deuicit: ⁊ deinceps annis .xxx. celeſti lumine ſuper eam diebus ſingulis radiante ſine cibo permāſit. ¶ Eodem tempore abbas zozimas in cenobio ſanctoꝝ monachoꝝ iuxta iordanē morabatur. qui diuina inſpiratione cōmotus: eremum illam ingreſſus eſt. vt aliquē ſeruum dei ibidē latitatē inueniret. Qui cū iter .xx. dierū perambulaſſet: vidit quandam nudo nigroq; corpore perambulantē incendio ſolis exuſtā: carnis comiſq; reſperſam: q̄ videns eū fugā arripuit: ⁊ abbas poſt eam currere cepit. Tūc eū ex noīe vocans: cur ſe perſequeretur interrogat: ⁊ q: nuda erat palliū ſuū ſibi tradi petiit: vt ſic operta eum alloqui poſſit. Qui ſe nominari audiēs ſtupefactus: palliū ei proiecit: ⁊ in terra proſtratus vt ſe benediceret exorauit: illa vero ad eū bñdictiones ſpectare dicebat: eo ꝙ preſbyter erat. Cū aūt nomē ⁊ offm ſuū audiſſet: magis expauit: ⁊ inſtāter ab ea benedictionē obtinuit. Cumq; ipſa extenſis manibus oraret: vidit ipſam menſura vnius cubiti a terra in aere leuatam. Et cogitare cepit: ne forte ſpirit⁹ eſſet q̄ ſe orare ſic fingeret. Cui mox ſancta eius cogitationē aperuit: ⁊ q: vere eſſet mulier et nō ſpiritus affirmauit. Et admirante ſene cum eo ſedit: ⁊ oēm vite ſue ordinem vt ꝑmiſſum eſt enarrauit: rogans ſenem vt ad monaſteriū redeat: ⁊ poſt annū die dominice cene ad iordanē veniat: ⁊ corpus dñi ſecū ferat: promittens ꝙ tunc ipſum locum veniet: ⁊ de manu illius ſacramēta dñica ſumet. ¶ Rediens igit̄ abbas ad monaſteriū reuoluto anno die cene dñi tulit corpus dominicum ⁊ vſq; ad iordanē perueniens ex alia parte fluminis mulierē ſtantē aſpexit: ⁊ cogitans quomodo ad eum ſine nauicula pertranſiret ſubito vidit eam ſigno crucis edito ſuper aquas ad ſe venientem. Cumq; ſtupēs ad pedes ei⁹ ſe proſtrare vellet: illa prohibuit eo qđ dñi corpus ferret ⁊ ſacerdotij dignitate preemineret. Sumptoq; ſacramēto abbatē rogauit vt ſequenti ad ſe anno ad eremum redire vellet. Et ſuper aquas iterū iordanis ambulans rediit: ⁊ ſolitudinē petiit. zozimas vero ad ſuū monaſteriū regreſſus dolere cepit qđ eam de nomine ſuo interrogare nō meminit. Sequenti vero anno ad locū vbi eā prius viderat venit: ⁊ ibidē eam defunctā reperit. Qui lachrymans eamq; tangere nō audēs: timens ne forte ſibi diſpliceret: ad caput eius literas in terra deſcriptas legit ita continentes. Sepeli zozima marie corpuſculū: ⁊ redde terre puluerem ſuū: ⁊ ora ꝓ me ad deū: cui⁹ precepto die ſcđo aprilis reliqui hoc ſeculū. Tūc ille procerto cognouit ⁊ mox vt ſacramentum dñi accepit ⁊ ad deſertū rediit vitā finiuit: ⁊ ꝙ ſpaciū itineris dierū .xx. illa vna hora perambulauit. Cūq; terram quo foderet non haberet: leoni ad ſe venienti manſuetiſſime iuſſit effodere terram. Qui iuſſa humiliter adimpleuit: ⁊ ad deſertum vt agnus acceſſit. Senex quoq; corpore humato ad monaſterium ſuum glorificans deū venit. Quieuit in dño ſancta de maria peccatrix .iiij. nonas aprilis.

¶ De ſancta Theodoſia virgine ⁊ martyre. Cap.xxv.

Theodoſia virgo tēpore diocletiani apud ceſareā paleſtine paſſa ē anno etatis ſue.xviij. Que nobili eiuſdem ciuitatis exorta pſapia elegantis pulchritudinis exiſtens dum ad ſanctos martyres in carceribus detentos cōfugiſſet: vt eorum ſe orationibus commēdaret: facta eſt ei vox de celo: vt eā chriſtus oleo athlete perungeret ad paſſiones tolerandas. Hec a preſide vrbano comprehenſa: dum chriſtum confiteretur nudata ad ſtipitem per capillos ſuſpenditur ſed nube ſuperueniente protegitur. Deinde ferro onuſta incarceratur: ſed diuinitus a xpo dn̄o liberatur. Poſt hec ligato ad collū eius ingēti ſaxo in mare precipitatur: ſed ab angelis ſoluta ad littus reducitur. Subſequēter leopardis exponitur a quibus omnino intacta cuſtoditur. Nouiſſime vero capite ceſa eſt: viſaq; eſt ab aſtantibus colūba auro ſplendidior de ore eius exire ꝛ celū aſcendere. Cuius corpus a fidelibus in eadē ciuitate conditum eſt.iij.nonas.aprilis.

¶ De ſancto Nicecio epiſcopo. Cap.xxvj.

Nicecius epiſcop⁹ lugdunēſ. fuit. Cuius vita virtutibus non mediocriter effulſit: et precioſa mors nihilominus miraculis commēdatur. Qui et in xpo quieuit iiij.non.apri.in ipſa vrbe tumulat⁹. Hec in martyrologio Adonis.

¶ De ſctis Agape Chionia ꝛ Hyrenes virginibus et martyribus. Cap.xxvij.

Agapes Chionia et hyrenes virgines paſſe ſunt in vrbe tpe diocletiani ſub comite ſinnio. Hec fuerunt ſorores et ancille ſancte anaſtaſie: vt in eius paſſione dictum eſt ſupra.viij. Kalen. Januarij. Que cū xpiane eſſent ꝛ pfecti monitis obedire noluerunt: in cubiculo eas recluſit vbi coquine vtenſilia ſeruabantur. Et cū in earum amorem exardeſceret: eo qḋ pulcherrime eſſent ad eas nocte intrauit vt ſuam libidinē exerceret. Sed in amentiam verſus putans ſe tractare virgines: carbones patellas caldarias ꝛ ſimilia amplexans oſculabatur: ꝛ ex hoc ſatiatus et deformis admodum exiens a ſeruis putatur in demoniū verſus et verberibus afficit. Cūq; imperatori adiſſet vt de hoc conquereretur ſuſpicantibus cunctis qḋ in furiam verſus eſſet: virgis percutitur: facie conſpuitur: luto ꝛ puluere in ipſum proiectis deterius fedatur. Et quia oculi eius tenebantur ne ſe talem vt erat aſpiceret: mirabatur cur ſic oēs eum vituperoſe tractarent: videbaturq; ſibi qḋ ipſe et omnes alij albis induti eſſent. Cum aūt ſic ſe deformē ab alijs didiciſſet: putans qḋ puelle magicis ſic eū artibus ludificaſſent. Juſſit eas corā ſe expoliari vt ſaltem nudas aſpiceret: veſtibus autem earum corporibus adherentibus nullatenus ſpoliari potuerūt. Ipſe vero adeo dormitauit quod a pulſantib⁹ excitari nequibat. Hec audiēs diocletianus virgines tradidit ſiſinnio comiti puniendas. Qui primo hyrenem audita vti magis iuuenculā carcerauit. Agapē vero ꝛ chioniā ignibus immiſit. Statimq; virgines orātes ſpiritum emiſerunt. Corpora vero illarum ꝛ veſtimēta ac capilli olno intacta ab igne māſerunt. Quarum corpora anaſtaſia carū ſecūdū ſeculum dña ſepeliuit.iij.non.apri.

¶ De ſancto Euagrio presbytero. Cap.xxviij.

Euagrius preſbyter duorum machariorū diſcipulus fuit. Hic a gregorio nazanzeno diaconus ordinatus: ꝛ cum eo in egyptum deſcēdens: viros monaſticos inſpiciēs relicto ſeculo vitam illorum eſt imitat⁹. Qui dū ad ſacerdotiū eſſet: ꝛ pulcherrimus corpore in vrbe reſideret a ſenatore propter vxoris zelotypiam nouit ſibi mortem parari: eo qḋ eidem familiariſſimus eſſet. Sed diuina monitus viſione eremum petens duorum macchariorum ſucceſſiue diſcipulus factus eſt. De hoc heraclides retulit qḋ.xuij.annis in abſtinētia vixit panis ꝛ olei modicum ſumens. Qui dum de carnis concupiſcentia tētaretur: tota nocte in puteo ſtabat tēpore hyemali: vt carnes gelu conſtringerentur. Aliquando etiam ſpiritu blaſphemie tactus.xl.diebus ſine tecto permāſit. A demonibus etiā pluries verberatus eſt. ¶ Die quadā tres maligni ſpūs in ſpecie clericorum eidē adſtiterunt contra fidem catholicam diſputātes: quorum vnus ſe arrianum: ſecūdus ennomianum: tertius apollinariū ſe dixit quos omnes ipſe dei ſapientia ſuperauit. ¶ Cū eccleſie claues deperiiſſent: ipſe oſtiū partem illam quā claues introibāt ſignauit. ſtatimq; fores aperuit. Cuidam etiā diſcipulo omnia que ſibi per annos.xviij.euenerūt ante illud tēpus ſibi futura predixit. Per annos xvj. nec carnes: nec coctum: nec pomū: nec quicq̄ viride comedit nec balneo vſus fuit. Et cum anno.xvj. propter ſtomachi paſſionē ſibi neceſſitas eſſet coctum comedendi: panem nō tetigit: ſed olera vel lenticulam biennio deguſtauit. Arteſq; ꝛ fallacias demonum ꝛ ſpirituum differentias ſubtiliter nouit. Appropinquans neceſſe tantū per duos annos antea ſe a carnali impugnatione liberatum fuiſſe dixit. Etateq; longeuus ſub imperatore valēte e ſeculo migrauit.iiij.non.aprilis. Huius diſcipulus palladius fuit. ¶ Hic ſanctus diuina et humana lteratura clarus aduerſus octo pncipalium viciorum ſuggeſtiones: quas aut primus aduertit: aut inter primos didicit octo ex ſacrarum literarum teſtimonijs libros oppoſuit. Ita vt vnaqueq; ſuggeſtio contra ſe habeat teſtimonium quem librum ex greco in latinum vertiſſe ſe tradit gennadius. Scripſit ꝛ anachoritis ſimpliciter viuētibus librū centum ſententiarum per capitula digeſtum. Eruditis vero ꝛ ſtudioſis quinquaginta: quem etiam de greco idem gennadi⁹ trāſtulit in latinum. Superiorem vero iamdudum trāſlatū correxit. Scripſit ꝛ cenobitis ſinai montis doctrinā vite communis. Virgini deo ſacrate libellum edidit religioni ſue conuenientem ac ſexui. Paucas etiam ſententiolas obſcuras valde et ſolis monachorum cordibus cognoſcibiles oſtendit. Quas etiam gennadius ex grecis latinas fecit. Scripſit ꝛ alios duos libros valde perutiles. Quorum vnus de actuali vita monachis intitulatur. Alter vero cognitialis. Hec Gennadius de viris illuſtribus.

¶ De ſancto Euagrio epiſcopo. Cap.xxix.

Euagrius preſbyter alexandrinus: ꝛ poſtmodum antiochenus epiſcopus vir acris ꝛ preſtantis ingenij et diſcipulus athanaſij alexandrini epiſcopi fuit a quo et preſbyter ordinatus eſt. Hic vitā beati Antonij ab eodē athanaſio in greco ſcriptam in latinum conuertit ſermonem. Dum adhuc preſbyter eſſet diuerſorū tractatus beato miſit hieronymo vt ipſe in libro de viris illuſtribus tradit. Qui etiam ſanctitate inſignis antiochie quieſcit.

¶De ſcõ Iſidoro epõ et cõfeſſore. Cap. xx.

Iſidorus epiſcopus hiſpalen. q ciuitas eſt hiſpanie et eidẽ hiſpanis oriũdus tpe heraclij imperatoris ſanctitate claruit et doctrina vt ait Sigibert9. Qui multa volumina eccleſie dei vtilia condidit vz ſoliloquiorum libros duos. Sniarũ libros quatuor. Sinonymorũ libros. xx. Ethymologiarũ libros. xx. De officiis libros duos. Contra iudeos ad ſororẽ florentianam libros duos. De ſignificatione noui et veteris teſtamẽti ad oroſium libros duos. Allegoriarũ in quinqz libros moyſi libros quinqz. In Joſue vnũ. In librũ iudicũ vnũ. In libros regũ librum vnum. De corpe et ſanguine domini librũ vnum et plura alia. De origine officiorum libros duos. Itẽ librum differentiarũ. Itẽ de vita et obitu ſanctorũ qui dñm preceſſerunt. Itẽ de natura rerũ. Item librum de ſummo bono. Itẽ extat et liber decretorum aplicorum romanorũ pontificum canonumqz conciliorum: que per ſucceſſiones temporum diuerſis locis per orbem catholicis epiſcopis celebrata ſunt: que oia grãdi et inſigni volumine cõpinxit. Ex quo conſtat yuonis prepoſiti beluacenſis et gratiani decreta vt plurimũ fuiſſe decerpta. vt dicit Vincenti9. Quieuit hiſpali vita et doctrina pfulgidus pridie nonas aprilis: vbi qz iacet humat9.

¶De ſancto Ambroſio confeſſore. Cap. xxi.

Ambroſius diaconus martionis primum labe infectus: poſtmodum ab origene corrept9 chriſtiane fidei pfeſſor euaſit. Et in eruditione verbi dei ſtudiũ feruẽs adhibuit atqz confeſſiõis dñice gloria inſignis fuit: cui9 ſolerti ſtudio et flagranti induſtria vt precũ et obſecrationũ coactus origenes infinita ferme dictauit volumina. Notarios nempe ſcriptores et ſcriptores puellas ſcribendi peritia apprime eruditas exhibuit: et ſumptui neceſſaria affatim miniſtrauit. Ipſum etiã elegãtis ingenij fuiſſe epiſtole ipſius ad origenem date indices ſunt. Obiit ante mortem origenis: vt dicit Hieronymus libro de viris illuſtribus et de hoc euſebius. vj. eccleſiaſtice hiſtorie mẽtionem facit. Quieuit autẽ in domino pridie nonas aprilis.

¶De ſancta Hyrene virgine et mar. Cap. xxii.

Hierenes virgo et martyr ſoror ſanctarũ Agapis et chionie. de quibus ſuperius dictũ eſt tertio nonas aprilis. Poſtqz pdicte ſorores ſue a comite ſiſinnio martyrizate fuerunt cũ eſſet ceteris iunior die tertio de carcere educta: in quo recluſa detinebat. Quã comes nudatã iuſſit ad lupanar duci: vt olbus pſtitueret. Cũ autẽ duceretur: apparuerunt miniſtris duo angeli duorũ militũ quos illi cognoſcebant facies ptendentes: mãdantes ſatellitibus ex parte comitis: vt hyrenem ad lupanar nõ inferrent: ſed eã ad talis montis cacumen deducerent. Qd dũ illi pfeciſſent: et hec comes q nihil de hoc illis mãdauerat didiciſſet: irat9 iſta magie deputãs ad montẽ illũ aſcendit. Et tota die gyrans ſupciliũ et hyrenẽ quidẽ aſpiciens: ſed ad eã ptingere nõ valẽs: arcũ tetendit: et ſagitta directa ipſam in corde percuſſit. Cuius etiam corpus iuxta ſorores ſuas anaſtaſia ſepeliuit nonas april.

¶De ſancto Sixto primo papa et marty. Capitulum. xxiii.

Sixtus papa huius nois primus natione roman9 ex patre paſtore de regiõe via latina alexandro primo pape in epatu ſucceſſit et ſedit annos decem: menſes quatuor: dies. xxi. Hic conſtituit vt pfatione cõpleta chor9 hymnũ angelicũ decantaret. ſ. Sctũs ſanctus ſanct9 dñs deus ſabbaoth et c. et myſteria ſacra nõ tãgerent: niſi a miniſtris altaris. Cõſtituit etiã vt corporale nõ fieret ex ſerico nec panno tincto: ſed de puriſſimo lino contexto: qz corpus dñicũ in ſyndone alba et munda inuolutũ fuit. Et vt mulier vaſa ſacrata altaris nec palas auderet cõtingere. Inſuper cõſtituit vt quiqz epõrum ad ſedẽ aplicam vocatus eſſet: rediens ad eccleſiã ſuã niſi cum literis papalibus non ſuſciperet. Qui etiã ſub adriano imperatore martyrio coronatur foras muros vrbis via q apia nuncupatur. viij. idus aprilis. Et ceſſauit epatus dies duos. Et ſepult9 eſt prope altare beati petri in ſepulchro in quo requieſcit linus: clet9: anacletus: et euariſt9. Et lz ſit tantorũ martyrũ altare: tñ ſolius ſixti nũcupatur. Hic cũ ſeuiente vbiqz perſecutione chriſtianis in gallia poſcentib9 vt aliquẽ virũ dirigeret: q pene iã fidei lucernã extictã accẽderet: miſit peregrinũ epm romanũ plurib9 ei aſſociatis: q multis ibidẽ cõuerſis martyrio coronatus eſt: vt dicetur in ei9 paſſione. xvij. kalendas iunij.

¶De ſancto Theodoro epõ ancyraſi. Cap. xxiiii.

Theodorus ancyranus epõ galatie fuit vir clare ſapiẽtie et ſcitatis inſignis. Hic aduerſus neſtoriũ redargutionis et cõfutatiõis edidit librũ veritatis catholice pteceptorẽ: arte dialectica ordinatum: multis vtens aſſertionib9 anteqz ſcripturarũ poneret teſtimoniũ. Quieuit autẽ in dño. viij. idus aprilis: vt ait gẽnadius libro de illuſtribus.

¶De ſancto Theodoro preſbytero et cõfeſſore. Cap. xxv.

Theodor9 antiochene eccleſie preſbyter vir morum honeſtate cõſpicuus: ſcientia clar9: et ligua diſert9 aduerſus apolli nariſtas et anomeos. xv. de incarnatiõe dñi compoſuit libros. claruit quoqz theodoſij primi imperatoris temporib9. Hec gennadius vbi ſupra.

¶De ſancto egeſippo confeſſore. Cap. xxvi.

Egeſippus gente iudeus ſz ad xpi fidẽ conuerſus vir ſanctiſſimus ſub adriano et antonio pncipib9 floruit: vicinuſqz aplorum tpib9 fuit q traditionẽ aplice pdicatiõis: et oim eccleſiaſticorum actuũ a paſſiõe dñi ad ſuã etatẽ texuit hiſtorias: vt quorum vitã ſectabat dicẽdi quoqz exprimeret characterẽ multaqz ad vtilitatẽ credẽtiũ hincinde ɔgregãs quinqz libros ɔpoſuit. Judaicã etiã hiſtoriã a mathathia ſumẽs exordiũ vſqz ad belli iudaici ſub Vaſpaſiano et Tito initi finẽ: eleganti ſermone digeſſit. Aduerſum idola diſputãs quo prio errore creuiſſent hiſtoriã edidit: cõmentariorum librũ cõpoſuit. Aſſerit ſe veniſſe ſub aniceto romã vſqz ad eleutheriũ pſeueraſſe q dicti aniceti fuerat diaconus: vbi et diẽ vite

clauſit extremum ſeptimo idus aprilis. Hec Hieronymus libro de viris illuſtribus.

¶ De ſancto Dionyſio epo corinthioꝝ. Cap. xxxvii.

Dionyſi⁹ epiſcopus corinthiorum tēporib⁹ marci antonij ⁊ lucij aurelij commodi imperatorum floruit. Cui⁹ eruditione ⁊ gratia quā habuit in ꝟbo dei: multi fruuntur vſq; hodie. Multas eñ texuit epiſtolas chriſtiane fidei rudimenta continentes. Huius eñ doctrina nō ſolū ꝓficiebat populis quos regendo ſuſceperat: ſed etiā ꝓcul poſitis quib⁹ ꝑ ſuas epiſtolas ſe p̄ſentē reddebat. Extant nēpe eius ad lacedemōes ſcripta. Itē ad athenienſ. Itē ad nicomedenſ. Itē ad corinthenſ. ⁊ ceteras crete eccl'ias. Scribit etiā ecclie aſmadrine ceteriſq; pōti eccleſijs. Itē adgnoſites ⁊ phinitū eorū epm. Ad ſotherū etiā romanū epm direxit epiſtolam. Scripſit ⁊ ad chryſophoram ſanctā feminam vnam. Dormit corinthi quieſcens in pace ſexto idus aprilis. Hec Hieronymus vbi ſupra.

¶ De ſancto Perpetuo epo. Cap. xxxviii.

Perpetuus epiſcopus turonenſ. admirāde ſanctitatis vir extitit. Cuius opere templū ſup corpus ſcti Martini epi ꝑfectū eſt. Eiuſq; ſacra mēbra de loco vbi fuerant primitus tumulata ad locum vbi nūc venerātur condigne trāſlata ſunt. Hui⁹ depoſitionis dies recolitur. ſexto idus aprilis vt in martyrologio ſcribitur vſuardi ⁊ adonis.

¶ De ſancto Procoro diacono et marty. Cap. xxxix.

Procorus diaconus ⁊ martyr: de. vij. p̄mis q̄ ab apoſtolis electi ſunt: vt d: Actuū. vj. vir fide ⁊ miraculis p̄clariſſim⁹ apud antiochiam paſſus eſt vt dicit hieronymus in martyrologio. Hic vt ipſemet de ſe ſcripſit nepos fuit ſancti ſtephani ꝓthomartyris ⁊ comes ioannis euangeliſte cum ad p̄dicādū miſſus fuiſſet in aſiam: cū quo multo tpe manēs fact⁹ eſt epus nicomedie bithynie: vbi poſt multorū cōuerſionem ab eodē aplo miſſus eſt antiochiā ad p̄dicādū: vbi martyrio coronat⁹ vitā finiuit. v. id⁹ aprilis ibiq; in pace q̄eſcit.

¶ De ſanctis ſeptem virginibus ⁊ martyribus. Cap. xl.

Septez virgines ⁊ martyres ſacratiſſime apd ſirmiū ciuitatē martyriū paſſe ſunt. Que dato ſimul p̄cio ſāguinis vitā mercate ſūt eternā. v. id⁹ april. vt ſcribit Ado.

¶ De ſanto Ezechiele propheta. Capitulum. xli.

Ezechiel propheta terti⁹ ex quatuor maiorib⁹ q̄ Eccl'iaſtici. xlix. c. iter ſctōs priſci tpis exp̄ſſe cōmemorat̄ fuit oriūdus de terra ciſore fili⁹ buzi: ſacerdos ⁊ ipſe ſicut hieremias de gn̄e ſacerdotū. Hic in babylonē duct⁹ eſt cū ioachiz rege iuda ⁊ mardocheo a nabuchodonoſor rege poſtq̄ daniel ⁊ ſocij eius tres pueri iam tranſlati fuerant. Habitauitq; ezechiel iuxta fluuium chobar: qui in anno. xxx. etatis ſue in quinto anno tranſmigratiōis ioachim in quarto mēſe in quinta die exorſus eſt ꝓphetare ad cōcaptiuos. ¶ Eodē autē tēpore ꝓphetauit q̄ ⁊ hieremias: ſ; hic poſterior: ⁊ ille in iudea: hic in caldea. Cauſa autē ei⁹ ꝓphetie fuit hec. Legerāt eñ iudei in epiſtola hieremie ſibi directa duraturā captiuitatem. lxx. annis. Et ideo flebant exilij ꝓlōgationē. Preterea murmurabant aduerſus dñm: q̄d fraudulenter eos de terra ſua eieciſſet. Dixerat eñ per os hieremie ꝓphete remanentes hieruſalem perituros: eis ꝟo qui ſe traderent ſeruo ſuo nabuchodonoſor bona pollicebat̄. Nūc in cōtrariū res relapſa erat. Florebant eñ qui remanſerant: ⁊ ipſi iugo ſeruitutis ꝓmebant̄. Erant quoq; inter eos: q̄ dicerent: q; dū ſeruierant militie celi bonis oībus abundabant: ex quo ceſſauerant ꝑierant gladio fame ⁊ peſte. Adhuc ꝓphetauit ezechiel euerſionē vrbi hieruſalem ⁊ tēplo dñi incendiū imminere: ⁊ eos qui remanſerant in vrbe fame perituros ⁊ extra vrbem glodio: eos autē qui viui traherent̄ grauē paſſuros ſeruitutē: ipſos autem in pace quaſi libera ſeruitute manſuros. Ut autē authoritatē preberet Ezechieli: dñs p̄oſtendit ei quaſdam viſiones ſimilitudines: ſ; hois: leonis: vituli: ⁊ aquile. Non ſolū ad p̄ſignandū euangeliſtas: ſed vt oſtēderet deū iſrael dñm eſſe toti⁹ creature ꝑ hec digniora omne animal creatū intelligēs. Homo eñ p̄eeſt ceteris animātibus: aquila rex eſt auium: leo ferarū bos iumētorū. Sub aīalibus vero vidit rotam in medio rote: vt oſtēderet circūuolutionē omniū elemētoruz in dñi eſſe poteſtate. Et ſup hoc vidit firmamentū coloris ſaphirini: ⁊ ſup firmamentū erat ſimilitudo throni: ⁊ ſup thronū quaſi aſpectus hoīs ⁊c. q̄ in eius ꝓphetia longa narratione ⁊ ſubtili viſione texunt̄. ¶ Poſtq̄ autē hieruſalem deſtructa eſt ⁊ templū cōbuſtum: ⁊ iudei in captiuitatem babylonis cū ſedechia rege trāſlati: nuncius venit ad ezechielem in babylonem qui hec ei narrauit de quo nuncio venturo ipſe p̄dixerat veſpere p̄cedenti. Et tunc iudeis lamentantibus quod ſpes eorum periſſet: et quod omnino nunq̄ reſurgerent: prophetauit eis: quod dominus eos tolleret de omnibus gentibus ⁊ congregaret de terris et reduceret ad terram ſuam. Et preterea in conſolationē gentis ſue predixit eis calamitates futuras circumſtantium nationum que eis aduerſate fuerant: id eſt filiorum amon: moab: edom: philiſtinorū: tyri: ſidonis: egypti: ⁊ ethiopie. ¶ Ille propheta ſignū dedit populo in fluuio chobar vt quando deficeret: ſuſtinerēt deſolationem terre ſue. Tuncq; ſperarent ad hieruſalem quando inundaret. Cum autē conueniret plurima multitudo captiuorum ad fluuium chobar: et chadei rebellionem timerent irruerunt ſuper eos. Ipſe vero propheta precibus ſuis ſiſtens aquas fluminis ſup aquas ambulās cum omni multitudine ad alteram ripam ſe recepit. Et quotquot cum preſumpſerunt ſequi ſubmerſi ſunt. Et per orationem ſubito largam piſcium copiam eſurienti populo preſtitit ad veſcendum. Sepe quoq; multis deficientibus vitam reſtituit. Poſtea vero in chaldea: conſtitutus inter concaptiuos legis tranſgreſſores iudicauit: et precipue quoſdam de tribu dan et gad quod in deum committerent impia legis perſequendo cuſtodes ⁊ fecit: vt dicit Epiphanius contra eos prodigiuz magnum: quia filij eorum ⁊ vniuerſa pecora a ſerpentibus perierunt. Et predixit quod tribus ille non reuerterentur ad propria: ſed in medie regionibus remanerent. Ob hoc exacerbati diſtraxerunt eum equis per crepidines ſaxorum: et excerebrauerunt eum. Sepelieruntq; eumq; in ſepulchro. Sem ⁊ Arphaxat in ſpelūca duplici. iiij. idus april. Hec Hieronym⁹: ⁊ Joſeph⁹: ⁊ ex hiſtoria ſcholaſtica atq; ex chronica. Guilielmi.

¶ De ſanctis pluribus martyribus. Cap. xlii.

Martyres pluri-mi fuerunt illi qui cũ ſancto Alexandro papa in eodem carcere tenebant incluſi ſub cuſtodia Quirini tribuni: de quo ſupra actum eſt.iij.kalen. aprilis. Qui cũ vidiſſent qualiter ſanct⁹ Alexander papa Quirini filiam a gibbo ſanaſſet: et verba eius predicationis audiſſent: omnes ad chriſtum cõuerſi ſunt et a ſanctis preſbyteris. Euentio et Theodolo baptizati et ab eodem pontifice cõfirmati. Et cum Quirinus eis carcerẽ aperuiſſet vt abirent ſoluti noluerunt abire: martyrũ gloriam expectantes. Poſtq̃ autẽ Aurelianus princeps Quirinum tribunum martyrizari fecit: et hos omnes chriſtianos effectos cognouit: vetuſte naui impoſitos in altum mare deduci iuſſit: et illic ligatis ad colla lapidibus in profundum demergi. Qui paſſi ſunt.iiij.idus aprilis.

¶ De ſancto Apollonio preſbytero et martyre et ſocijs martyribus. Cap.xliij.

Apolloni⁹ preſbyter et martyr: vt ait Hieronym⁹ in vitis patrum: dum vitã magnificã ſanctitatis inter monachos egiſſet: et ſacerdos ordinat⁹ eſſet: perſecutiõis tẽpore chriſtianos circuiens hortabat. Qui tentus a paganis et in carcerem miſſus a quodam Philemone cuſtode maximis cõuitijs exprobrabatur. Quẽ tãdem Apollonius exemplo ſue mirabilis patientie ad chriſtum cõuertit. Dum autem Philemon corã populo z iudice ſe chriſtianum eſſe clamaret: multis ab eo tormentis exanimatus eſt. Cũ vero deceptorem hui⁹ Apollonium didiciſſet ipſum corã ſe ductum vna cum Philemone ignib⁹ tradi iubet. Sz flãma illos in modum clibani circundantes nubes roida de celo veniens ignem extinxit: et vterq̃ omnino illeſus exiuit. Quo miraculo iudex cũ multis de populo crediderũt. Hoc aũt dñi Alexãdrie pfect⁹ audiſſet apolloniũ z philemonẽ ac oẽs xpianos effectos in pfundo maris demergi fecit: q̃d ſctis illis baptiſmũ fidei reportauit. Qui paſſi ſunt.iiij.id⁹ aprilis. Quoz oim corpora ab vndis ad litt⁹ deiecta a chriſtianis Alexãdrie digno ſunt honore tumulata: vbi multis miraculis clarẽt.

¶ De ſctõ Philippo epiſcopo creten. Cap.xliiij.

Philippus epiſcopus cretẽſ. vrbis cortine. Cui⁹ meminit Dionyſius in epiſtola ſua: quã ſcripſit ad eccleſiã ipſi⁹ ciuitatis: inſignẽ aduerſus martionẽ edidit librũ magniſq̃ virtutibus et optimis ſtudijs preditus fuit. Floruit quoq̃ temporibus Antonini veri et lucij aurelij imperatorum. Qui vita et doctrina clarẽs in ipſa ciuitate quieuit in chriſto. iij.idus aprilis.

¶ De ſctõ Euſtorgio epõ. Cap.xlv.

Euſtorgi⁹ epiſcopus natiõe grec⁹ ab imperatore cõſtãtinopolitano legat⁹ ad mediolanẽſ. miſſus eſt. Qui tñ grat⁹ extitit ciuib⁹ vt ipſo inde redeũte: cũ ſedes vacaſſet ipſum archiepm̃ eligerẽt. Sed ille incõſulto principe electioni noluit cõſentire. Sicq̃ cõſtãtinopolim redijt z imperatori q̃d factũ fuerat nſciauit. Imperator pro gratiſſ. nũti habuit eũq̃ conſecrandũ mediolanũ remiſit. Juſſitq̃ triũ magorũ corpora ĩ arca marmorea ſepulta: dudũ de perſide cõſtantinopolim adducta cuſtorgio p munere conceſſit: q̃ ſanct⁹ in naui vſq̃ ad portũ detulit. Cũ aũt arcã cũ corporib⁹ currui impoſuiſſet: et iũctis plurib⁹ paribus boum eã trahere nõ poſſent diuina reuelatiõe due ſole iuuence paupercule mulieris deuote plauſtro appoſite leuiſſime currũ trahebãt: quarũ vnã in itinere lupus occidit. Moxq̃ ſanct⁹ epõs lupo mãdauit vt vicẽ iuuence mediolanũ vſq̃ ſuppleret. Statimq̃ lupus ol depoſita feritate mãſuetus vehiculo ſe exhibuit z iunct⁹ vna cũ alia iuuenca mediolanũ currũ ptraxit vbi ſctõz magorũ corpora tumulata quieuerũt vſq̃ ad tẽp⁹ federici imperatoris cognomine barbaroſſa. Quo tpe mediolano euerſo arca diuiſſa ſanctorum corpora coloniã trãſlata ſunt. Sanctus autem Euſtorgius in pontificẽ conſecratus poſt laudabilia ſanctitatis opera in domino quieuit Mediolani ſepultus.iij.idus aprilis.

¶ De ſancto Julio papa et confeſſore. Cap.xlvj.

Juli⁹ papa natione romanus ex patre ruſtico marco ſctõ romano põtifici in epatu ſucceſſit: et ſedit ãnos.xj.mẽſes.ij.dies.viij. Hic cõſtituit vt null⁹ cleric⁹ ad cauſam in publico ducaf niſi in eccleſia. Hui⁹ pcepto orietalis epi thronos ſuſcipere conſtituit vt oĩa monumenta chartarũ eccl'iaſticarũ rez p romane eccl'ie fierẽt primiſcrinijs. Cui⁹ tpe celebrata ẽ pma ſynod⁹ nicena.cccxviij. epõrũ in q̃ dãnata eſt hereſis arrij q̃ aſſerebat filiũ minorẽ patre. Hoc eñi factũ eſt adhuc viuẽte cõſtãtino auguſto. Quo humanis exẽpto iuli⁹ papa exiliũ.x.annorũ z tribulatiões multas ppeſſus eſt a cõſtantino auguſto heretico. Tãdẽ poſt mortẽ ei⁹ ad ſedẽ beati petri cũ gloria reuerſus eſt. Fecitq̃ duas baſilicas: vnã in foro: aliã ſcti valentini via flaminia. Quieuit in pace pridie idus Aprilis z ſepult⁹ eſt in cimiterio Calopodij miliario tertio ab vrbe. Et ceſſauit epiſcopatus dies.xv. ¶ Hic vnã de incarnatiõe dñi ad Dionyſiũ ſcripſit epiſtolam.

¶ De ſctõ Zenone abbate. Ca.xlvij.

Zeno monachus ſiluani abbatis diſcipulus fuit. De quo refert heraclides inter cetera ei⁹ virtutis et conſtantie inſignia: quod in ardentiſſimi ſolis egyptia regione ſtetit in caumate quinq̃ dieb⁹ ſe deſiccans in ſole: vt ex hoc pbaret vtrũ tormenta tolerare poſſet. Et poſt mire penitentie opera migrauit in chriſto pridie idus aprilis.

¶ De ſctõ Herminigildo rege z martyre. Ca.xlviij.

Herminigild⁹ rex z martyr anno ſexto Tyberij ſcdi imperatoris: vel anno gratie.dcv. martyrũ paſſus eſt q̃ Leuuigildi regis viſigothorũ fili⁹ Sigiberti regis filiã duxit vxorẽ. Ad cui⁹ ſuggeſtionẽ audita pdicatiõe ſcti Leãdri hiſpaleñ. epi: ab arriana hereſi ad catholicã fidẽ ↄuerſus ac more catholico baptizat⁹ eſt. Quẽ pr̃ arrian⁹ vt ſuã hereſim rediret: z pmiſs ſuaderet et minis terrere conatus eſt. Cũq̃ ille in veritate fidei catholice cõſtanter perſiſteret. Primo quidẽ eum pr̃ regno priuauit: rebuſq̃ oib⁹ ſpoliauit. Deinde collo manibuſq̃ ferro vinctus in arcta cuſtodia mãcipauit. Qui oĩa p xpi amore cõtẽnebat. Superueniente vero feſtiuitate paſchali miſit ad eũ noctu perfidus pr̃ epiſcopũ arrianũ vt de manu ei⁹ ſacrilegã cõmunionẽ acciperet. Quod vir vñu nõ

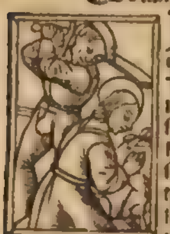
ſolū facere renuit:ſed etiā arriano ep̄o durius exprobrauit. Ob hoc pater indignat⁹ miſſis apparitorib⁹ ipſum in eodē carcere ſecuri in capite eius confixa excerebrari fecit:ſic regnum celeſte rex ⁊ martyr intrauit. Ad cuius corporis tūbā nocturno tempore pſalmodie cantus audiebantur:et lāpades accenſe a pluribus videbanť. Patrē vero poſt filij occiſionē mortis eius penituit:et ad fidē catholicam deueniſſet:ſi gentis ſue furorē non formidaſſet:moriens tamē recharedū filium ſuum regem futurum ſancto leandro p̄dicto epiſcopo cōmēdauit:q̄ fratrē martyrem nō patrem perfidū ſecutus ab arriana peſte conuerſus:ab eodē epiſcopo baptizatus eſt:totāq; viſigothorum gētē ad veram perduxit fidem. Paſſus eſt autem ſanctus hermenigildus idibus aprilis.

De ſanctis carpo epiſcopo et ſocijs martyribus. Cap. xlix.

Carpus epiſcop⁹ papyrius diaconus:et agathonica optima femina apud pergamum aſie vrbē exemplo martyris pionij martyrium paſſi ſunt tēpore Antonini veri ⁊ aurelij commodi imperatorum: vt in .iiij. lib. eccl. hiſtorie reperitur. Cū quibus et iuſtinus vir mirabilis qui iam ſecundū librum p̄ defenſione religionis noſtre ſcriptum iudicibus obtulerat remunerationem lingue fidelis ⁊ erudite martyre munus accepit quodā philoſopho creſcente nomine ei inſidiante:quem ſepius diſputando confuderat qui paſſi ſunt idibus aprilis.

De ſancto Juſtino martyre. Cap. l.

Juſtin⁹ martyr de quo proximo dictum eſt bacchiade priſci filius ex vrbe neapoli paleſtine prophetie noſtre ſectator plurima ſcripſit volumina pro religione chriſtiana. Nā ↄtra paganos volumē inſigne protulit:in quo de demonū natura teſtatur. Scripſit et aliud chriſtiane fidei defenſionem cōtinēs:quē marco antonio vero et fratri direxit. Antonio pio et filio atq; ſenatui apologeticū pro religione xp̄iana cōſcripſit. Itē librum de monarchia dei. Dialogū contra iudeos et triphonem eorū principē doctorē illuſtrē. Itē ↄtra martionē hereticū inſignia duo cudit volumina. Item cōtra oēs hoſtes. Extat et aliud eiuſdē quod dicitur confutatio. Item aliud quod intitulatur pſaltis. Itē de anima in quo diuerſas queſtiones inſeruit. Hic a creſcente quodā chriſtiani nominis blaſphemo delatus qđ chriſti fidei eſſet ſectator: in pergamo aſie ciuitate martyrij palmā adeptus eſt idibus aprilis. Hunc putāt aliqui trogi fuiſſe abbreuiatorem. Hec Hieronymus libro de viris illuſtribus.

De ſanctis Tyburtio et Ualeriano et Maximo martyribus. Cap. lj.

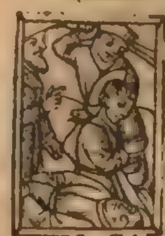
Tyburtius ⁊ valerianus ⁊ maximus Martyres paſſi ſunt rome ſub Almachio vrbis p̄fecto. Cū eni beata cecilia valerianū ſponſum ſuū et tyburtiū eius fratrē cōuertiſſet ad xp̄m vt in eius paſſione dicet̄ intra .x. kal. decembris. Tyburtius ⁊ Ualerianus elemoſynis inſiſtebāt ⁊ corpora martyrū ſepulture tradebāt. Quos almachius tētos ſibiq; preſentatos interrogabat:cur facultates ſuas vilibus pſonis exhibebant:⁊ p̄ ſuis ſceleribus dānatos ſepeliebāt. Cui cū tyburti⁹ rñderet qđ optabāt illorū ſeruos fieri:quos ille dānatos appellabat. Et multa alia de gloria future vite dixiſſet:tyburtiū amoueri fecit:⁊ valerianum applicans ad ſacrificia deorū inuitauit. Ille vero ſe vni deo ſacrificare dicebat: cui⁹ nomē exprimere nemo poterat. Jouē vero adulterū ⁊ homicidā aſſerebat:quē almachius fuſtigari iuſſit deinde cōtra eos ſentētiā tulit:vt ad pagum iouis adducti ſi ſacrificare cōtēnerent capite cederenť:tradēs eos maximo corniculario vt ſententiā exequereť. Qui cum eos duceret quaſi illis cōpatiēs lamentabat:cur ambo germani vitā cōtēnētes ad mortē quaſi ad epulas feſtinarēt. Tyburti⁹ ergo ⁊ valerian⁹ ceperunt ei future vite penas et gloriā reſerare p̄mittētes maximo q̄ ſi ſe purificari p̄mitteret:in hora decollatiōis cerneret eorū ↄtra gloria eorū aīe vitā futurā ſuſciperent. Maxim⁹ ergo a carnificib⁹ obtinuit:vt icti martyres ad domū ipſi⁹ in cuſtodia ducerenť:⁊ in craſtinū decollādi ſeruarenť:vbi tyburti⁹ ⁊ valerianus adducti maximū in fide erudierūt:⁊ mittētes p̄ vrbano papa ⁊ p̄ cecilia ipm baptizari fecerūt:totāq; noctē in fidei ſermonibus deduxerūt: factoq; mane ſancti martyres a cecilia confortati extra vrbē ad iouis pagū quarto ab vrbe miliario deducunť: ⁊ ſacrificare nolentes gladio feriunť. Tūc maxim⁹ adiurat⁹ dicebat q̄ viderat angelos p̄ ſolē fulgētes alaſq; ſcerēnū de corporibus quaſi ſpōſas de thalamo egreſſas in gremio ſuſcipiētes ⁊ ad celos cū gloria deferētes:que cū carnificibus narraſſet plurimi crediderūt. Qđ cum almachio nunciatū fuiſſet:iuſſit maximū cum omnib⁹ qui crediderāt in eodē loco tādiu plūbatis cedi quouſq; ſpiritum exalarent. Quorum omnium corpora ſancta cecilia ſepeliuit .xviij. kalen. Maij.

De ſancto Maximo epiſcopo. Cap. lij.

Maxim⁹ epiſcopus conſtantinopolitanus tpe gratiani impatoris floruit:qui vir inſignis p̄conij ſanctitatis ⁊ doctrine. Inter cetera ipſius memorāda aduerſus arriū nobile volumē p̄ fide noſtra cōpoſuit:qđ prefato principi apud mediolanū obtulit:et clarus virtutib⁹ in domino quieuit. Hec Hieronymus de viris illuſtribus.

De ſanctis Olympiade ⁊ Maximo martyribus. Cap. liij.

Olympias ⁊ maximus martyres paſſi ſunt ſub decio ceſare in corduba ciuitate perſarū. Qui cū tenuiſſet ſanctos regulos Abdon ⁊ Sennem traditi ſunt eidē et iſti nobiles viri perſarum eo qđ eſſent chriſtiani. Quos decius p̄mo ſine audiētia fuſtibus cedi iuſſit. Deinde cū eis diceret vt facultates ſuas proderent:illiq; aurum ⁊ argentū eorū xp̄m eſſe dixiſſent. Iterum eos fuſtigari mandauit:donec verberantes deficerent. Et poſt hec xp̄m conſtantius confitentes plūbatis cedi fecit:⁊ ſubſequenter in equuleo leuari:ac in lectis ferreis prunis ſubterſtratis exuri. Et cū hec omnia ſuperaſſent tradidit eos vitellio aniſio vicario ſuo. Qui non conſentientes ſacrificare dijs paganorum:quos demonia aſſerebant:iuſſit ſecuribus eorū capita tandiu contundi donec ſpiritum emiſerunt. Corpora vero ipſorum canibus expoſita quinq; diebus ab illis permanſerunt intacta. Sed poſtmodum a quibuſdam chriſtianis de genere abdon ⁊ collecta ſunt ⁊ in domo dictorum martyrū in ipſa ciuitate ſepulta. Qui paſſi ſunt .xvij. kalendas maij.

De ſanctis Marone Eutycete ⁊ Uictorino martyribus. Cap. liiij.

Maro eutyces z victorin⁹ martyres ſctã virginẽ flauiã domicillã neptẽ domitiani auguſti: z ſpõſã aureliani filios ꝯſulis vna cũ ei⁹ eunuchis cubiculariis. ſ. nereo z archileo i fide xp̃i inſtruxerũt z ad baptiſmatis gratiã ꝑduxerũt. Poſt ꝗ̃ ergo nere⁹ z archileus a ꝑdicto aureliano martyrizati fuerũt: vt in eoꝝ paſſiõe, un. ad⁹ man dicẽt: maro eutyces z victorin⁹ apud eũdẽ aurelianũ accuſati ſũt qd maiorem cũ eis familiaritatẽ haberet ipſa virgo: que cũ nereo et archileo habuiſſet: eo ꝙ ipſaz in chriſtũ credere docuiſſent. Quapropter impetrauit aurelian⁹ ab imperatore vt ꝑdicti viri ducerẽt ad exiliũ in inſulã põtianã vbi cũ dudũ fuiſſent cũ beata flauia domicilla. Inde poſtmodũ educti: aureliano comiti in ſeruitutẽ traditi ſunt. Quos ille vt ſeruos ꝑ ſua ꝑdia diuiſit vt terrã colerẽt. Eutycetẽ ꝗdẽ miliario ab vrbe. xvj. via numentana: victorinũ. lx. via ſalaria: z maronẽ. xxx. eadẽ via. Et quib⁹ eutyces filiã cõductoris ſui vexatã ab immũdo ſpiritu liberauit: victorin⁹ loci vicedñm paralyticũ ſanauit: maro curatorẽ ciuitatis ſeptẽ pedis ab hydropiſi eripuit. Que dũ aurelian⁹ audiſſet miſſis famulis eutycetẽ in media via vſqꝫ ad mortẽ cedi fecit: vbi z a chriſtianis ſepultus eſt: victorin⁹ aũt ipſius domini ſui mãdato apd cecilias vbi ſulphuree aque emanãt: capite deorſum in eiſdẽ aquis triduo ſuſpẽſus expirauit. In amiternina ciuitate ſepult⁹: maro vero cũ ſaxũ grãde qd vix ſeptuaginta homines portare potuerũt: in humeris faciliter quaſi paleas deportaſſet ad duo miliaria ibidẽ capite ceſus eſt. Et in eodẽ ſaxo corp⁹ ipſius a fidelib⁹: ꝗ viſo miraculo crediderãt reconditum eſt. Horũ paſſio. xvij. kalendas Maij celebratur.

De ſctis Calixto z Cariſio z ſociis martyrib⁹. Ca. lv.

Calixtus z cariſi⁹ z alii ſeptem conſocij eorum apud ciuitatem corinthum martyrium paſſi ſunt. Qui omnes pro confeſſione nominis chriſtiani in pelago demerſi perpetuas triumphi palmas a domino percipere meruerunt decimoſexto kalendas Maij. Ut dicit Ado.

De ſanctis decem et octo martyribus. Cap. lvj.

Decẽ et octo martyres i ciuitate ceſarauguſtana martyrium paſſi ſunt. Quorum nomina ſunt hec. Quintilianus Caſſianus: Saturninus publius Urbanus: Martialis: Fauſtus: Succeſſus: Felix: Januarius: Primitiu⁹: Euot⁹: Cecilianus: Optatus: Fronto: Lupertus: Apodemus: Julius. Hi omnes ſub daciano Hiſpaniarũ ꝑſide diuerſis affecti penis atqꝫ interfecti ſunt. xvj. kalendas Maij.

De ſctõ Aniceto papa z martyre. Ca. lvij.

Anicetus papa et martyr natione Syrus ex patre Joãne vico Romano põtifici i ꝑpatu ſucceſſit: z ſedit ãnos. xj. mẽſes. iij. dies. iiij. Hic ꝯſtituit vt cleric⁹ nõ nutriat barbã nec comã: z habeat coronam ad modũ ſpirule: cõſtituit etiam ꝙ epiſcopus non debeat conſecrari niſi ad minus a trib⁹ epiſcopis. Si autem archiepiſcopus debeat cõſecrari i omnes prouinciales epiſcopi debeant adeſſe ſicut omnes tenentur ei obedire. Item ſtatuit vt ſi aliquis eps haberet aliquid ꝯtra ſuũ archiepiſcopũ: nõ alio eſt deferẽd⁹ niſi ad primatẽ vel ad ſedẽ apoſtolicã. Et vt nulli archiepiſcopi primates vocẽtur niſi illi qui primatus tenẽt ciuitatũ: quarũ epiſcopos apoſtoli vel eorũ ſucceſſores regulariter patriarchas ſtatuerũt ſꝫ metropolitani vocẽt. Hic fecit ordinationes. v. per mẽſem decẽbris preſbyteros. decemſeptẽ diaconos: quatuor epos ꝑ diuerſa loca nouẽ. Qui tpe ſeueri z marci imperatorũ martyrio coronatur. Et ſepultus eſt in cimiterio calixti via apia. xv. kal. Maij. Et ceſſauit epiſcopatus dies. xv.

De ſctõ Mapalico z ſociis martyribus. Cap. lviij.

Mapalicus martyr cum pluribus aliis paſſus eſt apud aphricam ciuitatem tagaſteſi. De quo beatus Ciprianus in epiſtola ad martyres z confeſſores multa laudabilia ſcripſit: z quod martyriũ ſuum prophetica voce predixit. Qui omnes martyrio coronati ſunt decimoquinto kalendas Maij.

De ſctõ Heleno abbate. Cap. lix.

Helen⁹ abbas cũ in eremo habitaret: z cũ fratrib⁹ cibaria deferret aggrauatus pondere onagros videns eis precepit vt in chriſti nomine vn⁹ eorũ eius ſarcinã portaret. Qd factũ vno ex illis ſarcinã ad locũ cõſtitutũ cum manſuetudine deferente. Alio tẽpore inuenit fratres diem dominicũ minus ſolẽniter celebrantes: qꝛ ſacerdotis cõmunione carebant. Et dum iret pro ſacerdote crocodillum in flumine repertũ aſcendit et ſup ipm flumen tranſiens ad cellam preſbyteri venit quẽ ſecum adduxit: et flumen vt prius tranſiuit. Dũqꝫ ſacerdos timore ſerpentis fugeret ſanctus illum ſigno crucis diſſecuit ſicqꝫ decetero preſbyter ſecur⁹ ad fratres acceſſit. Juuenis helenũ ad eremũ ſecutus grauiter de carnis vitio tentabatur. Ille vero digitum in arena circa cellam iuuenis duxit: z circulum fecit: ac demonibus ne ſignum illud pretergrederetur expreſſe mandauit: moxqꝫ frater a tentatione exinde ſecurus permanſit. Dum autem fratres vndiqꝫ ad eum venirent: continue iuuenis incognitus eidem apparebat et cibos pro aduenis deferebat ac ilico abibat. Dum ſemel cum quodam heretico diſputaret et argumenta eius ferre non poſſet. ignem accẽdi fecit: vt quis eorum igne non vreretur fidem habere veram probaretur. Quem helenus intrans dudum in flammis illeſus permanſit et intactus exiuit. Hereticus vero intrare nolens confuſus abiit. Dormiuit in chriſto vir ſanctus. xv. kalendas maij. Hec heraclides.

De ſancto Paulo abbate. Cap. lx.

Paul⁹ abbas in lybia quingentos monachos habuit quos monitis ſalutaribus z exemplari vita in viam ſalutis direxit. Qui diebus ſingulis nec cibum ſumebat: nec manibus operabatur: donec. ccc. orationes deo ſolueret genuflexo: quas numero lapidũ ponebat: z ad ſingulas orationes lapides in ſinum remittebat vt dicit heraclides: z ipſe in chriſto pauſauit die quo ſupra vez. xv. kalen. maij.

De ſctis Eleutherio epo z Anthia marty. Ca. lxj.

Eleutheri⁹ epiſcopus ꝛ antias mater eius paſſi ſūt rome ſub adriano īpatore cui⁹ pf nobilis ſenatoꝛ dū ɔcederet:matri puez ɔmēdauit. Illa ṽo xpianiſſima filiū ſacris lrīs erudiēdū cuidā epō tradidit. Qui iuuenē eruditū de oib⁹ annoꝝ.xv.i diaconē oꝛdinauit:deinde annoꝝ.xviii.ad ſacerdotiū ꝓmouit:deinde cū miris clareret ſignis annoꝝ.xx.ad petitionē miloꝝ ipſ in apulia epʒ ɔſecrauit. Adrian⁹ igiť de partib⁹ orietis romā veniēs audiēs eleutheriū famā:miſſo felice comite eū ad ſe i vrbē adduci mādauit. Sāct⁹ ṽo comitē ad xpm cōuertit:ꝛ veniēs ſecū ad vrbē i via baptizauit. Et ꝑſentatus adriano impatori cū xpm dn̄m ɔfiteret:ſup lectū ereū extēſ⁹ eſt igne ſubtermiſſo:quē impatoꝛ moꝛtuū exiſtimās deponi fecit. Et vidēs ipm cōſtātiorē effectū ipm i craticula poni iuſſit carbonib⁹ ſubtratis ac oleo deſup infuſo. Statiq₃ ignis extinguiť ꝛ craticula refrigeratur. Poſt hec i ſartaginē mittiť plenā oleo ꝛ adipe liquefactis:in qua ſicut in prato roꝛe madefacto ꝑmāſit. Tūc adrian⁹ cōſilio coꝛbori ꝑfecti:ipm in furnū ac cēſum immitti mādauit:in q̄ die integro oino illeſus fuit:ꝛ oino inuit⁹ inde exiuit. Quo miraculo ꝑfect⁹ cōuerſus eſt. Quē imperatoꝛ in eodem clibano miſit:ſed ꝛ ipſe illeſus permāſit:tūc imperatoꝛ pꝛefectū decollari fecit:cui vnda ſanguinis ꝓ baptiſmate fuit. Eleutheri⁹ vero poſtq̄ dieb⁹ pluribus in cuſtodia detentus fuiſſet inde educt⁹ iubēte alexandro quatuoꝛ eq̄s indomitis pedibus alligatur:qui ſtimulis ferreis ſub caudis eoꝝ poſitis ad curſum incitabaťꝛ:vt ſic ipſuʒ ꝑ inculta ꝛ arida loca pertrahētes minutatim ei⁹ mēbra dirūperent. Angelus autē domini equos mitigauit:ꝛ eleutheriū ſolutū ad mōtē excelſū duxit:ad quē oēs fere ſyluaꝝ ɔueniētes eidē mitiſſime famulatū ꝑbebāt. Que cū a q̄buſdā venatoꝛib⁹ q̄ hec i ipo mōte feras pſequētes ɔſpexerāt:ipatori nūciata fuiſſēt:miſit apparitoꝛes armatos:vt eū ɔpꝛehēderēt quē moꝛtuū exiſtimabat. Quoꝝ plurimos ɔuertit ad xpʒ:cū q̄b⁹ ēt vēit aň adrianū:quē ille in āphiteatrū mitti fecit:ꝛ leenā ei laxari. Illa ṽo ſcti pedib⁹ ꝓuoluta eū oino nō tetigit:īde dimittiť eidē leo ferociſſim⁹:q̄ ipē mitiſſim⁹ effect⁹ ſctī pedib⁹ āplectať: ꝑp qd̄ milti gētiliū i dn̄o crediderūt. Oꝛtaq₃ ſeditiōe inter paganos ꝛ ɔuerſos ad xpʒ pl⁹ q̄ q̄ngēti de pplo interfecti ſunt. Qd̄ ipatoꝛ vidēs eleutheriū decollari ꝑcepit. Mř ṽo ei⁹ ātias q̄ eū ſecuta fuerat:dū ſup coꝛp⁹ filii decūbēdo cōrruiſſet deꝯ vexāſa ab adriano q̄ xpiana eēt:ab eodē ꝛ ipa pariť decollať. Quoꝝ coꝛpa ciues apulie ad coꝝ ciuitatē trāſlata ibidē honoꝛifice condiderunt. Qui paſſi ſunt.xiiii.kalen.Maii.

¶ De ſancto apollonio ſenatoꝛe ꝛ mar. Cap.lxii.

Apollonius ſenatoꝛ romane vrbis ɔmodo ipatori a ſcēo ꝓdit⁹ q̄ chriſtian⁹ eſſet. Iuſſus quoq₃ vt fidei ſue ratione redderet inſigne volumē xpianitatis ɔpoſuit: quo i ſenatu recitato ſnia coꝝ ꝓ xpi fide penā capitalē excepit.xiiii.kalē.maii. Hec Hieronymus de viris illuſtribus.

De ſctō Apollonio abba. Ca.lxiii.

Apolloni⁹ abbas habitauit in ſpelūca i finib⁹ hermopolis pater q̄ngētoꝝ monachoꝝ:hic annoꝝ.xv.receſſit ad eremū:ꝛ.xl.annis ibi ɔuerſat⁹ ēꝛ:qui ſemel dn̄o apparēs dixit:vt mitteret manū in ſinū ſuū ꝛ q̄cq̄d cōpꝛehēderet ɔſtringeret ꝛ ſub arena obꝛueret. Ille ṽo quiſ ſimū ethyopē tenuit:q̄ ſe demonē ſuꝑbie ſpiritū eſſe dixit:quē ille in arenā demerſit. Factaq₃ eſt vox ad eū de celo:q̄ eande quoq₃ petita obtineret. Cū aůt die paſche paucos panes ꝛ olera ſicca ad refectionem haberet:ꝛ dixit fratribus ſuis:vt q̄ſq₃ qd̄ vellet a dn̄o poſtularet. Premiſſaq₃ oꝛatione ab omnib⁹ oino incogniti inuiſis poma ꝛ fruct⁹ omniū generū alias in partib⁹ illis nūq̄ repta miri ſapoꝛis appoꝛtāť panesq₃ cādidiſſimi cū lacte ꝛ alioꝝ victualiū copia miniſtrāť. Latoꝛib⁹ ṽo ſubito nuſq̄ ɔparētib⁹ cibaria illa fratrib⁹ vſq₃ ad pēthecoſten ſatis fuerūt. Cuidam quoq₃ fratri petenti ſibi a deo dari humilitatis:ꝛ manſuetudinis gratiam:quod petierat impetrauit. ¶ Oꝛta maxima fame:multos locoꝝ illoꝝ habitatoꝛes cū paruulis ꝛ ɔiugib⁹ ad ſe recurrētes trib⁹ ſolis ſpoꝛtulis paniū q̄ vix ad eſū fratrū vno die ſufficerēt ꝑ.iiii.mēſes īdeſinēter ſuſtētauit. ¶ Cū q̄dā ei⁹ carnalis frater a iuliano ipatoꝛe capt⁹ eēt acceſſit ad ɔſolādū eū:ꝛ a tribuno rept⁹ cū eodē icluſ⁹ ē:media aůt nocte āgel⁹ ianuas apuit:ꝛ luce deſup īfuſa celeſti oēs detētos liberauit. Qui poſtmodū ꝑdicās multos xpianos ɔfoꝛtauit ꝛ iuuenē noīe philemonē ſe deridētē ad xpʒ ɔuertit. Et poſt multas exhoꝛtationes plurib⁹ factas ad eremū rediit:ꝛ in ſancta cōuerſatiōe vitam finiuit. Hec heraclides.

¶ De ſancto apollonio confeſſoꝛe. Cap.lxiiii.

Apollonius cōfeſſoꝛ cū nullā artē ſciret:cibaria et medicamina laboꝛātib⁹ ex ꝓpꝛia pecunia cōparabat ſingulaq₃ mōaſteria vſq₃ ad hoꝛā nonam quaſi quotidie circuibat:ꝛ languētib⁹ miniſtrabat. Hec Heraclides.

¶ De ſancto Leone papa.ꝛ.ꝛ cōfeſſoꝛe. Cap.lxv.

Leo papa huius noīs decim⁹ natione allemanus de loꝛhoꝛingia damaſco ſcēo romano pontifici in ꝑpatu romano ſucceſſit:ꝛ ſedit ānos.v.mēſes.ii.dies.vi. Romani eni ex praua cōſuetudine poſtq̄ ab impatoꝛe Henrico.ii.petiiſſent ſibi pontificē dari:eū nulli teutonicoꝛum:ꝛ vt ad hoc reciperet poſſent inducere epm tulleñ. Brunonē noīe virū ſimplicē ad hoc inclinarūt. Qui ad vrbē veniēs:ꝛ ex hoc cōſcientiā habēs oino reſignauit. Et denuo ab oib⁹ electus q̄uis ſatis renitēs tādē multa ppli inſtātia acceptauit ꝛ vocatus eſt leo ipſi⁹ noīs decim⁹. Hic ſanctiſſime vite vir extitit: ꝛ pauperibus largas eleemoſynas pꝛebēs cūctis munific⁹ admodū fuit. ¶ Hic etiā ex deuotione beati marci euāgeliſte coꝛpus ei⁹ venetias veniēs viſitauit anno dn̄i.M.l. ¶ Hic prim⁹ inter romanos pōtifices ad ſuggeſtionē quoꝛūdā ſamnitū cōtra romanos q̄ apuliā ꝛ terras eccle inuaſerāt arma cepit:ꝛ cū allemanis quos ſibi ipatoꝛ direxerat hoſtib⁹ occurrit. Qd̄ q̄uis ſctō zelo fecerit eidē tn̄ male ſucceſſit:eo qd̄ multos de ſuis in bello ꝑdidit:ꝛ ſine effectu ad vrbē rediit. Qd̄ iō ipſi cōtigit:q2 id nō ei⁹ erat officii:nec hoc illi ꝑmiſſuʒ fuerat a dn̄o q̄ ad pacē venerat ſuoſq₃ magis vt ab aliis paterenť q̄ vt alios pſeq̄renť ꝑmonuerat. ¶ Sanct⁹ ṽo pōtifex graui lāguoꝛe detēt⁹ die tertio añ ei⁹ obitū ad ſe oēs epos ꝛ clericos ɔuocauit:eoſq₃ i recta fidei religione ɔmonuit ꝛ q̄r die tertia migraturus erat ꝓut ꝑ viſionē a dn̄o habuerat eiſdē ꝑnūciauit. Altero ṽo die in lecto decūbēs ad eccliaʒ apl̄oꝝ pꝛincipis ſe deportari iuſſit:vbi ꝛ ſepulchꝛꝫ ſuū marmoꝛeū deferri voluit. Et de lectulo ſurgēs duob⁹ epis eū ſuſtētātib⁹ ipſemet ad ſe-

pulchrū ſeceſſit illudq; bñdixit ⁊ ad lectulū rediit. Tota quoq; ipa die ⁊ nocte pplm cōgregatū ſalutiferis ſermonibus admonere nō ceſſauit. Die ṽo tertia de mane cōuocatis epis ⁊ clero: miſſam ſibi celebrari fecit. Deinde cōmunionem ſacrā ſuſcepit. Et erect⁹ in lectulo ſuo ꝓpiciens ad crucē diuti⁹ ꝓ ſe ⁊ omni xpiano pplo orationē fudit: moxq; ſupin⁹ rediēs quaſi ſuaui ſomno ſopoꝛat⁹ feliciter ſpiritum emiſit. Tūc oēs cāpane ꝑ vrbem ꝑ ſe ipſas ſonare ceperūt. Eadē hora albertus. ⁊. v. alii de tuderto in ipſa ciuitate viderūt ſtratam paliis innumeris ornatā ⁊ corruſcātē lampadib⁹: ꝑ quā leo papa ducebať ad celū. Et inuenerūt eū eadē hora e corpore migraſſe. Et concurrēte omni populo ipſo die ſepulture eius: de⁹ ꝑ eū multa miracula oſtēdit. Nā demoniacus quidā q̇. ix. annis obſeſſus fuerat liberatus eſt. Alius q̇ erat cec⁹ ⁊ mut⁹ ac ſurdus vidēdi ⁊ audiendi ac loquendi facultatē accepit: multi quoq; alii a diuerſis infirmitatibus curati ſunt. Sepultuſq; eſt in eccleſia beati petri manifeſtis miraculis clarens. Quieuit autē in dño. xiiij. kalen. maij. anno dñi. M. liiij.

❡ De ſancto Timone diacono ⁊ mart. Ca.lxvj.

Timō diaconus ⁊ martyr de. vij. primus ab apoſtolis electus eſt: vt habeť Ac. vj. Qui primus apud beroam doctor reſedit. Ac deinde verbum domini diſſeminans venit corinthum. Ibiq; a iudeis ⁊ grecis: vt traditur flammis iniectus: ſ; nihil leſus eſt. Dehinc cruci affixus martyriū ſuum impleuit. xiij. kalen. maij. Hec Hieronymus in martyrologio.

❡ De ſancto Timone epō ⁊ martyre. Ca.lxvij.

Timō epiſcopus et martyr apud arabiam paſſus eſt: qui ex diaconatus ordine ad pontificatum vrbis veſegorine: que ciuitas eſt arabie electus eſt. Qui pro confeſſione nominis domini flammis combuſtus martyrio extitit coronat⁹: ⁊ in ipſa ciuitate recōdit⁹.

❡ De ſctis Sulpitio ⁊ Seruiliano martyrib⁹. Ca.lxviij.

Sulpiti⁹ ⁊ ſeruilian⁹ rome paſſi ſunt. Qui predicatione ⁊ miraculis flauie domicille ad fidem chriſti cōuerſi ſunt: que etiam ſpōſas eorū theodorā ⁊ euphroſynā ad agnitionem chriſtiane veritatis ⁊ perſeuerantiam virginitatis ꝯuerterat. Hi ambo ſub ꝑſecutione traiani imperatoris ꝑfecto vrbis aniano detētī: cū ſacrificare nollēt capite plexi ſunt Sepulti a chriſtianis in predio eorū via latina ſcdo miliario ab vrbe. xij. kalen. Maij.

❡ De ſctō marcellino epō ⁊ cōfeſſore. Ca.lxix.

Marcellinus primus epš ebreduncē. ciuitatis fuit: qui diuino iuſſu cū ſociis ſuis domnino ⁊ vincentio ex aphrica veniēs maximam partem alpium maritimarū verbis ⁊ ſignis admirandis quibus vſq; hodie refulget: ad fidē xpi conuertit. Hic inter cetera virtutū ei⁹ preconia a deo obtinuit: vt baptiſteriū qḋ ipſe in eadē ciuitate ꝯdiderat: ſingulis annis i ſabbato ſancto aquis diuinitus et ſubito repleatur: ⁊ per ſeptē dies plene aqua exuberāte plenum permaneat: qḋ vſq; in diē hodiernum ibidem apparet. In eademq; ciuitate quieuit in pace: vbi ⁊ ſepultus eſt. xij. kalen. Maij. Socii vero eius confeſſores chriſti in dño dormierūt apō clunēſium vrbem conditi. Hec Ado.

❡ De ſancto victore epiſcopo. Capi.lxx.

Victor carthaginēſium epiſcopus floruit tempore anaſtaſii imperatoris: qui preclarus virtutibus et doctrina fuit; aduerſum arrianos compoſuit librū vnū: de penitētia librum vnum: in quo viuendi regulam penitentibus iuxta ſcripturarum authoritatem inſtituit: ad baſilium quendam ſuper mortem cōſolatoriū librū vnū ſpe reſurrectionis perfectum et inſtructione munitum homelias etiam: qui a fratribus ſalutis ꝓprie ſolutis in libris digeſte ſeruantur: qui ⁊. xij. kalē. Maij. Carnis debitum ſoluit.

❡ De ſancto Symeone archiepō ⁊ ſociis martyribus. Capi.lxxj.

Symeon archiepiſcopus Seleucie ⁊ cteſipontis regalium vrbiū cū ſociis ſuis apud perſidam martyriū paſſus eſt ſub rege ſapore tempore conſtantini vt dicitur in hiſtoria tripartita: quo tempore armeni et indi primo ad chriſtum conuerſi ſunt. Hic tanq̄ regni proditor comprehenſus ferroq; vinctus in perſidam ductus eſt. De quo crimine purgatus: ſed de chriſtianitate ſuſpectus cum de domino Jeſu chriſto libera voce et conſtantiſſime teſtaretur et nollet adorare deum ſolem carcerali ergaſtulo cum aliis centum: ⁊ quibus alii epiſcopi alii pꝛeſbyteri aliī diuerſorum ordinū clerici erant diebus pluribus maceratur. Ubi a quodam vſtazadis ſeniore eunucho regis nutritore olim amico ſuo viſitatur: quem ſymeon deſpexit nec videre voluit eo quod olim chriſtianus fuiſſet: metuq; mortis ſolem adoraſſet. Unde ille confuſus reſipuit et ad regem accedens ſe chriſtianum publice profitens decollatur. Die vero ſequenti que erat paraſceue: ſymeon eductus de carcere cum nollet regi conſentire cum omnibus ſuis iuſſus eſt pariter capite cedi. Inter quos martyres erant abdecaltas et ananias epiſcopi ſenes glorioſi: cum quibus paſſus eſt et puſitius artifex regis: eo quod vnum de ſenioribus expaueſcentem gladium cōfortaſſet. Cui perforata ceruice lingua eius inde extracta eſt. Et cū eiſdem etiam paſſa eſt quedam filia prefati puſitii ſacra virgo: qui paſſi ſunt. xj. kalen. maij. Hec in tripartita hiſtoria.

❡ De ſanctis Oratore preſbytero ⁊ ſociis martyribus. Capi.lxxij.

Orator preſbyter fortunatus: felix: et ſilinus atq; vitalis martyres apud Alexandriam paſſi ſunt. Qui multo tempore oneroſis vinculis afflicti et duriſſima inedia macerati in carcere quieuerunt. xj. Kalendas Maij vt dicit Ado.

❡ De ſancto Sothero papa ⁊ martyre. Capi.lxxiij.

Sother papa et martyr natione campanus ex patre concordio de ciuitate fundana aniceto pape in pontificatu romano successit: et sedit annos .ix. menses .iii. dies .xxi. Hic constituit vt nulla monacha pallas sacratas tangeret: nec incensum i ecclesia poneret: et vt velum portaret. Constituit etiam vt legitima non habeatur vxor nisi per sacerdotem fuerit benedicta et a parentibus solenniter tradita: et a paranymphis custodita: caueus multis periculis que circa matrimonia contingere solent. Huius temporibus cataphryge heretici sunt exorti a phrygia prouincia vnde habuerunt originem denominationis spiritum sanctum nec apostolis nec aliis datum asserunt nisi ipsis. Quorum authores fuerunt montanus presbyter: prisca et maximilla. Hic fecit ordinationes tres per mensem decembrem presbyteros .viii. diaconos .ix. episcopos per diuersa loca numero .xi. Qui sub seuero principe martyrio coronatur est. Sepultusque est i cimiterio calixti via apia .x. kalendas maii. Et cessauit episcopatus dies vigintiduo.

¶ De sancto Caio papa et martyre. Capi. lxxiiii.

Caius papa et martyr natione dalmatinus de genere diocletiani imperatoris frater gabini presbyteri: de quo supra actum est .xi. kal. martii ex parte gallo eutychiano pape i episcopatu romano successit. seditque annos .xi. menses .iiii. dies .ix. Hic constituit vt omnes ad ordines i ecclesia sic ascenderent vt si quis dignus fuisset primo ostiarius lector: exorcista: acolitus deinde subdiaconus et diaconus ac presbyter. Deinde vero episcopus ordinaretur. Hic constituit paganos et hereticos vel iudeos non posse christianos accusare: aut vocem eis infamationis inferre. Item statuit vt nemo episcopum aut clericos apud iudices seculares accusare presumeret. Hic etiam rome regiones diuisit diaconibus: vt gesta martyrum perquirerent et conscriberent: ac etiam alia negocia pertractarent. Hicque fecit ordinationes quatuor per mensem decembrem: presbyteros .xxv. diacones .viii. episcopos per diuersa loca numero quinque. Qui fugiens persecutionem diocletiani in cryptis habitando martyrio coronatur. Et sepultus est in cimiterio calixti via apia .x. kal. maii. Et cessauit episcopatus dies .xi. Hic contra hereticos epistolam edidit de verbi dei incarnatione fidem catholicam continentem.

¶ De sancto Caio presbytero et confessore. Capi. lxxv.

Caius presbyter et confessor rome claruit sub tempore zepherini pape. Qui sapientia preditus aduersus proculum montani sectatorem insignem habuit disputationem quam in vnum redegit volumen. In qua inter cetera scribit epistolam pauli que inscribitur ad hebreos eiusdem non fuisse: quam et apud romanos quasi pauli non habetur vsque ad sua tempora beatus scribit hieronymus qui eundem Caium inter illustres suo libro commemorat.

¶ De sancto leone papa primo. Ca. lxxvi.

Leo papa huius nominis primus natione tuscus ex patre quintiano sixto .iii. pape in episcopatu romano successit: et sedit annos .xxi. mensem .i. dies .xxviii. Hic post cladem vandalorum renouauit omnia sacra ministeria argentea. Cuius tempore quarta sinodus calcidonensis .dcxxx. episcoporum celebrata est instantia leonis pape mandante martiano imperatore: in qua eutyches constantinopolitanus abbas et dioscorus alexandrinus episcopus qui dicebant vnam verbi dei et hominis esse naturam dampnati sunt. Et rursus nestorius et eius error damnatus est: et diffinitum est predicari in christo duas naturas dei et hominis et vnam personam. Hic eo sanctissimus cum contra fabianum et eutychetem epistolam ad dictum calcidonense concilium scripsisset eandem antequam mitteret epistolam super altare sancti petri apostoli ponens: et per dies .xl. ieiuniis et orationibus insistens rogauit apostolum vt si quid esset in eadem epistola emendandum ad fidei propter quam scripta erat informationem ipse corrigere dignaretur. Quod et factum est. Nam in fine .xl. dierum inuenit epistolam in ossibus ad propositum emendatam. Hoc ipsum beato sibi reuelante apostolo. Huius pape manum cum quadam femina communicando cum aliis die pasche osculata esset: tantam ex hoc temptationem in carne concepit vt manum que occasio fuerat scandali amputaret: verum cum tumultus populi cum inualesceret: et quod non celebraret: ipse in angustia constitutus beate Marie virginis se commisit. Cui vigiliis et orationibus intendenti beata virgo manum portans inuisibiliter apparuit: et sibi suam manum apposuit. De quo non solum sanctus pontifex gratias egit: sed etiam miraculum frequenter publice predicauit. ¶ Cum autem totilla rex vandalorum italiam vastaret: et per triennium aquileiam obsidens cepisset: ferro ac igne ipsam cum multis aliis ciuitatibus consumpsisset: timens leo sanctus ne romam veniens idem faceret eide occurrit: vbi circa padum morabatur et non solum romensed etiam totius italie salutem reportauit. Et mirantibus barbaris cur sic honorifice totilla papam contra consuetudinem recepisset: et in omnibus exaudisset respondit quendam vultu terribilem pape astitisse et mortem sibi comminantem nisi ei in omnibus obedisset: vnde statim de italia exiens pannoniam rediit. Sanctus autem pontifex cum esset apud senonum galliarum ciuitatem in domino quieuit .x. kal. maii. Et corpus eius Romam translatum sepultum est in ecclesia sancti Petri apostoli. ¶ Hic scripsit epistolam martiano augusto eiusque coniugi pulcherrime omnem exponens. Et misit epistolas ad fabianum episcopum constantinopolitanum .viii. Inter quas scripsit vnam preclaram aduersus eutycetem de incarnatione domini: in qua eius blasphemiam redarguit. Scripsit et aliam epistolam ad calcidonense concilium de qua superius actum est.

¶ De sancto Agapito papa et confessore. Ca. lxxvii.

Agapitus papa huius nominis primus natione romanus ex patre gordiano presbyter cardinalis ecclesie sanctorum Joannis et pauli Joanni pape secundo in episcopatu romano successit: et sedit annum vnum: menses .xi. dies .xviii. Hic constituit processiones fieri diebus dominicis. Anno vero iustiniani imperatoris .vi. theodoricus rex italie et ostrogothorum reginam amalasuncam matrem athanarici regis in exilium duci et in balneo strangulari fecit propter quod timens iram imperatoris agapitum papam constantinopolim direxit quatenus sibi impunitatem a principe impetraret. Cui adhuc in via existenti in partibus grecie oblatus est mutus et claudus curandus qui nunquam neque loqui neque ambulare poterat: pro quo sanctus pontifex orationem fudit et missarum solennia celebrauit: qua missa peracta claudo manum porrigens mox illum erexit: et dum in os eius credentis corpus dominicum posuisset: eidem lingue vsum continuo concessit: vt dicit gregorius .iii. dialo. ca. .iii. ¶ Ueniens igitur ad imperatorem cum gloria susceptus est. Cum quo collocutione habita de fidei integritate: reperit eum eutycetis errore maculatum: a quo primitus graues minas accepit: vnde et eidem sanctus antistes tale verbum protulit: quod desiderauerat videre iustinianum et inuenerat diocletianum. Disputatione tandem habita imperatorem ad veritatis catholice con-

lice cõfeſſione reuocauit:multos quoq eadẽ hereſi infectos conuertit. Antonium quoq eiuſdẽ vrbis regie epm ipſius hereſis defenſorẽ publice cõuictũ a cõmunione priuauit:quẽ ad eius inſtantiã imperator in exilium miſit:menna q virũ catholicum eidẽ eccleſie prefecit. Omnibus quoq que popoſcerat plenius obtentis:beatus põtifex langore preſſus ibidẽ occubuit.x.kalen.maii. Cuius corpus loculo plumbeo recõditum romã q tranſuectum ſepultum eſt in baſilica beati petri.

¶ De ſanctis.xvj.milibus martyribus. Cap.lxxviij.

Sedecim milia martyres:vt dicit Hieronym⁹ paſſi ſunt apud perſidã ſub ſapore rege perſaꝝ. Qui eiuſdẽ iuſſu in oĩb⁹ ciuitatibus regni ſui eadẽ die qua paſſio dñi eodẽ anno occurrebat ſcilicet die paraſceue a paganis tenti quotquot chriſtiani inuenti ſunt p diuerſa ſupplicia vſq ad prefatũ numerũ trucidati fuerũt. Numerus quoq occiſoꝝ in ſcriptis regi oblatus ad predictam ſummã deueniſſe compertus eſt. In quib⁹ multi ex regalib⁹ interfecti fuerũt inter quos fuit azarus eunuchus regi gratiſſimus:et quedã regina ſoror ſymeonis epiſcopi nomine tarbua cũ quadã pediſſeca ſua ſtipitib⁹ affixe ſerra ſecate ſũt. Eodẽ etiã die paſſus eſt nichor epiſcopus cũ maria diacono ⁊ clericis circa.ccl.⁊.l.monachis ac ſacris virginibus plurimis:necnõ mileſius olim miles perſarum inclytus:qui relicta militia in ciuitate perſica epiſcop⁹ fuerat ordinatus. Acepſima quoq epiſcopus et iacobus preſbyter ſu⁹ ⁊ alii religioſi viri q̃plures. Qui omnes eodem die per diuerſa loca vt dictum eſt:ex diuerſis ſuppliciis interierunt videlicet.x.kalen.maii.

¶ De ſanctis Parmena preſbytero et ſociis martyribus. Cap.lxxix.

Parmenas ⁊ Elimas et chryſotel⁹ preſbyteri ⁊ lucas ac mini⁹ diaconi ſub decio ceſare apud cordulã perſaꝝ ciuitatẽ paſſi ſunt. Qui oẽs vna cũ pollochronio epiſcopo tẽti ſunt in ciuitate pſarũ babylonia ab eodẽ decio ⁊ plurib⁹ dieb⁹ in carcere detẽti deci⁹ q̃dẽ pollochroniũ decollari iuſſit:vt in ei⁹ paſſione ſuperius actũ eſt.xiii.kal.martii. parmene v̾o linguã pcidi fecit:q̃ nihilomin⁹ expedite vt prius loquebaẽ. Poſt hec peragrãs deci⁹ ad cordulã ciuitatem parmenã ⁊ ſocios pſbyteros:ac diacones victos cathenis ſecũ adduxit:quos ibidẽ ſibi pſentatos ⁊ dñs immolare libamina recuſantes i equuleo leuari fecit. Et cũ diu forti deo gratias agerẽt:mirabaẽ ceſar parmenã abciſſa lingua loquẽtẽ artiq magice deputabat ⁊ fecit eos lãpadib⁹ cruciari lamina ſq ardẽtes coꝝ laterib⁹ apponi atq vngulib⁹ lacerari. Que oĩa ſcti martyres voce celica cõfortati cõſtãtiſſime ſuparũt. Tũc eos equuleo depoſitos fecit deci⁹ oẽs pariter decollari. Quorũ corpa ſcti abdõ ⁊ ſennẽ ſubreguli rapuerũt:⁊ i pdio ſuo iuxta ciuitatem cordulam ſepelierũt. Qui paſſi ſunt.x.kalendas maii.

¶ De ſancto Epipodio martyre. Cap.lxxx.

Epipodi⁹ martyr apud lugdun.gallie paſſus eſt.q̃ pſecutione antonini veri imperatoris poſt glorioſos quadragintaocto martyrũ agones de quib⁹ infra dicetur:viii.kalẽ.maii.cum alexãdro chariſſimo collega ſuo detẽt⁹ ⁊ i carcerẽ cũ eodem miſſus eſt. Ipſo vero alexandro interea in cuſtodia vinculato epipodius eductus cum chriſtum dominum confiteretur:primo pugnorum ictibus ore ceſus: deinde in equuleo tortus nouiſſime martyrium capitis abſciſione compleuit decimo kalend. Maii.

¶ De ſancto Georgio martyre. Cap.lxxxj.

Georgius martyr ciuitate cappadocia ortũd⁹ ab infantia chriſtianus tribun⁹ militũ fuit tẽporis diocletiani ⁊ maximiani imperatorũ. Erat tũc temporis in prouincia lybie iuxta ciuitatem ſylenam ſtagnum ad inſtar maris:in quo draco ingens latitabat qui populum armatum contra ſe venientem in fugam vertebat:et ad muros vrbis veniens flatu ſuo multos perimebat. Quapropter compulſus populus duas oues quotidie ei dabant:et ſic eius furorem ſedabant. Cum igitur oues deficerẽt: ouem cum homine adiuncto tribuebant:et ſortibus miſſis cunctorum ciuium filios et filias ei dabant ſorſq neminem excipiebant. Conſumptis igitur pene omnibus ciuium natis filia regis vnica ſorte deprehenſa eſſet:et draconi adiudicata. Rex autem auri et argenti copiam populo offerebat:vt filiam eius dimitterent:populus vero furens regi reſpondebat:quod omnes filii eorum extincti fuerant:et quod ipſe rex hoc edictum poſuerat:vnde filiam eius ab hac lege immunem nullatenus eſſe volebant. Aliquin regem cum palatio et omni familia incenſuros comminabantur. Cum autem multis precibus rex ab eis ſpacium.viii.dierum obtinuiſſet:vt interim filiam ſuam lugere poſſet:compulſus tandem filiam regalibus inductã eis tradidit quã populus extra muros draconi expoſuit:omni populo ſup muros ad ſpectaculum concurrente. Quam cũ ſanctus georgius illac tranſitum habens flentem vidiſſet. ⁊ quid haberet interrogaſſet. Illa flet⁹ ſibi cauſam explicuit:⁊ vt velociter abiret ne vna ſecũ periret admonuit:quã ſanctus miles hortari cepit eiq in chriſti nomine ſe iuuaturũ obtulit. Illa v̾o econtra:vt abiret ſuadebat eo quod ipſum ſecum periclitari nolebat. Dum hec loquerenẽ ecce draco caput de lacu leuauit. Georgius vero cõfeſtim equum aſcẽdit:⁊ cruce munit⁹ audacter draconem impetiit:⁊ lanceam vibrans ſeq deo cõmendans ipſum grauiter vulnerauit:⁊ ad terrã deiecit:deinde educto enſe caput eius vno ictu amputauit: quẽ.iiii.paria boũ vix traxerũt ad ignẽ:populus vero viſo tanto miraculo ad predicationẽ beati georgii xpo credidit:⁊ baptizati ſunt decẽ milia virorum exceptis paruulis ⁊ mulierib⁹ rex vero eccleſiã in honore dei genitricis mire magnitudinis cõſtruxit:de cuius altare fons emanat viuus:cui⁹ potus oẽs languidos ſanat. Inſup infinitã pecuniã ſancto obtulit quam ille accipere nolẽs pauperib⁹ dari fecit:⁊ rege ac populo diligẽter admonitis inde receſſit. Cum autem beatus georgius in ciuitate militena tribunatus officio fungereẽ:⁊ dacianus quidam preſes xpianos vltra modum perſequeretur. Georgius omnia ſua pauperibus diſtribuit: militarẽ habitũ depoſuit:⁊ xpianũ aſſumpſit:⁊ ad preſidem accedens omnes deos gentiũ demonia exclamauit. Cum autem preſes illum in chriſti fide conſtantiſſimũ repperiſſet:⁊ nũq ad ſe inclinare non poſſet:iuſſit eũ primo fuſtibus cedi. Deinde in equuleo leuari ⁊ membratim corpus eius vngulis laniari:appoſitis inſuper ad latera eius facibus patentibus viſcerum nimio ſale plagas ei⁹ fricari fecit:⁊ ſic in carcerẽ trudi:vbi chriſto dño ſibi apparente confortatur eiuſq vulnera ſolidãtur. Quod cum dacianus die ſequenti vidiſſet: magum aduocauit qui magiam georgii ſuis artibus ſuperaret. Ille vero his venenũ peſſimum vino miſcuit: qđ ſanctus ſigno crucis edito ſine vlla leſione tam pie

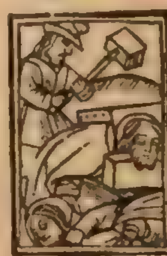
mo q̄ ſcōo deguſtauit. Quod magus ille cernens ve- niam petēs: ⁊ in ipſum credens a preſide capitalem ſen- tentiam accepit. ¶ Poſt hec georgium fecit in rota liga- ri gladiis acutis vndiq₃ circūſepta: ſed ſtatim oratione ſua rota frangitur: ⁊ ſanct⁹ illeſus penitus inuenitur. Qō cum quidā magiſter multū nomine magnēci⁹ aſpe- xiſſet: eū₃ omni officio ſuo credidit: quos omnes ſimul dacianus decollari mandauit. Georgium vero iterum in cuſtodia recluſit. Ad quem veniens vidua quedam filium ſuum cecum mutum ſurdum ⁊ claudum eidem obtulit: quem ſanctus chriſti nomine ab omni paſſio- ne curauit ⁊ ipſum cum matre ⁊ aliis multis ad chriſtū conuertit. Quod cum Dacianus audiſſet ipſum edu- ctum coram ſe preſentari fecit: et hortabatur vt ſacrifi- caret. Cui georgius reſpondit q̄ ſi omnis populus cō- ueniret ipſe ad templum apollinis accederet: vt ei⁹ om- nipotentiam coram multitudine comprobaret. Juſſu ergo preſidis conuenit omnis populus ciuitatis. San- ctus vero martyr templum ingreſſus apollini manda- uit vt qualis deus eſſet manifeſtius explicaret. Qui ſe ⁊ omnes deos gentium demones eſſe aſſeruit: ad hoc in- tendentes vt animas hominum decipiant ⁊ ad inferna demergāt. Statimq₃ ignis de celo cecidit: ⁊ omnia ido- la cum ſacerdotibus concremauit. Tunc iratus preſes iuſſit ſartaginem pice ⁊ ſulphure liquefactis plenam adduci: ⁊ georgium intus iactari. Angelus vero domi- ni de celo deſcendit: ⁊ igne extincto ſartaginē tepefecit ⁊ ſanctus illeſus permanſit. Quod videns alexandria vxor preſidis chriſto credidit et virum de impietate re- darguere cepit. Quam ille per capillos fecit ſuſpendi ⁊ duriſſime cedi. Et dum cederetur emiſit ſpiritum. Se- quenti vero die preſes iuſſit georgium miſſo freno in ore eius per totam ciuitatem trahi: ⁊ poſt hec extra ciui- tatem adduci ⁊ ibidem decollari. Qui oratione ſua vo- ce ſibi de celo lapſa a domino impetrauit: vt quicunq₃ eius implorarent auxilium petitionis ſue conſequeren- tur effectum. Sicq₃ capitis abſciſione martyrium con- ſummauit: circa annos domini. cclxx. nono Kalendas Maii. Dacianus vero de loco in quo ſententiam protu- lerat domum rediens igne celeſti cum miniſtris con- ſumptus eſt. ¶ Huius martyrii legenda in niceno con- cilio inter apocripha connumeratur eo q̄ in eius mar- tyrio multa diuerſitas inuenitur tā₃ ex parte loci q̄ ex parte modi: ⁊ tam ex parte temporis q̄ ex parte iudi- cis. Nam in kalendario Bede dicitur q̄ paſſus eſt in p- ſida ciuitate dioſpoli que prius lyda dicebatur. Et eſt iuxta ioppem. Alibi q̄ paſſus ſit ſub diocletiano et ma- ximiano imperatoribus. Alibi q̄ ſub diocletiano impe- ratore perſarum preſentibus ſui imperii regibus. lxx. Alibi q̄ ſub daciano preſide in ciuitate militena impe- ratorib⁹ diocletiano ⁊ maximiano. Ex diuerſis igitur legendis ea que magis authētica videntur: circa eius martyrium ⁊ miracula oſtēſa hic collecta ſunt: multis diſſonis ⁊ incredibilibus omiſſis: ⁊ diuerſitatibus pro poſſe ad concordantiam reductis.

¶ De ſancto Malachia propheta. Cap. lxxxii.

Malachias pphe- ta poſt regreſſum populi iudeorū de captiuitate babylonica natus eſt in iudea in ſophim: quem quia optime vite fuit et aſpectu decorus: populus appellauit eum malachi. i. angelus. Quē quidē ex hebreis autumant fuiſ- ſe eſdr. i. ſcribam: qui ex cognomine di- ctus fuerit malachias. i. angelus dei. S₃ hec opinio a Joſepho reprobat: eo q̄ vt dictū eſt malachias poſt po- puli reuerſionē in iudea natus eſt. Tradūt etiā q̄ quo- ciēs ꝓphetice dicebat: eadē die angel⁹ dei apparēs po- pulo reiterabat. Dirigit aūt ei⁹ ꝓphetia ꝓcipue ad ſa- cerdotes q̄ increpāt a dño ꝑ os ꝓphete eo q̄ ſacerdota- lis numeris gratiā cōtemnentes circa ſacrificiorū exhi- bitionem in offerēdis hoſtiis vitioſis ⁊ maculis legem dei preuaricabāt. Reliqua autē que eius lectione ꝓphe- ſa ſunt preuaricationē populi iſrael in obſeruandis mādatis dei: increpationē quoq₃ populi qui deos alie- nos coluerūt: ſignificāt: nomē quoq₃ dñi altiſſimi ma- gnū ꝑdicatione apoſtolica futurū in gētib⁹ ab ortu ſo- lis vſq₃ ad occaſum manifeſte ꝓnunciat. Prophetauit aūt tpib⁹ eſdre ſacerdotis ⁊ neemie ſub artaxerxe perſa- rum rege: poſtq̄ templū domini in hieruſalē fuerat edi- ficatum: ⁊ mortu⁹ eſt dū adhuc iuuenis eſſet eſdra iā₃ ſacerdote humanis exempto neemia adhuc ſuperſtite. Sepultuſq₃ eſt in agro ꝓprio in ſophi₃: que ciuitas eſt iudee dicta poſtmodū ramatha ſiue arimathia. Dor- miuitq₃ in dño. ix. Kalendas Maii. hec ioſephus ⁊ hie- ronymus: ⁊ ex hiſtoria ſcholaſtica conieſtoris. Hic eſt ꝓpheta vltim⁹ in numero. xii. reperitur: qui Eccleſia- ſtici. xliv. in ſanctorū patrū catalogo deſcribuntur.

¶ De ſctis Felice pbro ⁊ ſociis mar. Cap. lxxxiii.

Felix pſbyter for- tunat⁹ ⁊ archileus diaconi ⁊ marty- res a ſctō hyreneo epō Lugdunēſi. Ad vrbē valētiā q̄ eſt ciuitas hiſpa- nie ad predicandū miſſi: maximam partem eiuſdē vrbis conuerterunt ad chriſtū. Inde a duce cornelio in carcerem miſſi: deinde in confeſſio- ne nominis chriſti neruis duriſſi- me ac diuti⁹ verberati: ⁊ poſtmodū vinctis poſt terga manib⁹ ⁊ cruribuſq₃ confractis circa rotarum vertiginem altri- cti: vt in ipſis rotis quaſi cōtexti viderentur. Succeſſi- ue quoq₃ equulei extenſione ſuſpenſi: fumoq₃ ſubterpo- ſito die ⁊ nocte integra vexati. Ad extremum gladio cō- ſumpti ſunt nono Kalen. Maii.

¶ De ſancto Alexandro martyre ⁊ ſociis eius. Capitulum. lxxxiiii.

Alexāder martyr cum ſociis apud Lugdunēſi. gallie paſſus eſt ſub antonino vero impe- ratore. Qui cum ſancto martyre epi- podio comprehenſus ⁊ in carcerem compeditus: vt dictum eſt ſupra. x. Kalendas Maii die tertio a paſſio- ne ipſius epipodii eductus de carce- re: primo crudelitate verberantium adeo laniatus eſt: vt cute ſoluta co- ſtarū patefactiſq₃ viſcerib⁹ interio- ra corporis panderentur: deinde crucis affixus patibu- lo beatū ſpiritum exanimatus emiſit. Paſſi ſunt autē cum eo ⁊ alii. xlviii. ſepulti ex vtroq₃ altaris latere in crī- pta que incole ſuperpoſito ciuitati pulchro et antiquo opere conſtituta eſt. Qui paſſi ſunt. viii. Kalend. Maii.

¶ De ſancto melito epō. Cap. lxxxv.

Melitus aſian⁹ ſardinēſi. eccleſie epiſcopus Joan- nis euangeliſte diſcipulus: qui eius geſta cōſcripſit: tempore marci an- tonii imperatoris floruit: qui mul- ta vtilia opuſcula eccleſie dedit. Nā prefato principi pro chriſtiana reli- gione librum apologeticum ſcripſit. Extare dicūtur ⁊ alia: vt₃ de paſcha libri duo. De optima conuerſatione liber vnus. De prophetis liber vnus. De eccleſia liber vnus. De ſenſibus liber vn⁹. De anima ⁊ corpore liber vnus. De lauacro ſiue baptiſmo liber vnus. De verita- te liber vn⁹. De generatione chriſti liber vn⁹. De ꝓphe- tia eiuſdē liber vn⁹. De hoſpitalitate liber vnus. Item

liber qui clauis intitulatur. De diabolo liber vnus. De apocalypſi liber vnus. Eglogarū libri ſex. Meū⁹ elegās ꝛ declamatorum ingenium tertullianus cauillatur in libris ſeptem: quos pro montano aduerſus eccleſiā edi dit. ꝑ quos illum a pleriſqꝫ prophanus reputari. Quieuit in chriſto ſanctus melit⁹. viij. Kalēdas. Maij. Hec Hieronymus in lib. de illuſtribus.

¶ De ſancto Marco euangeliſta. Capi. lxxvj.

Marcus euangeliſta diſcipul⁹ ꝛ interpres petri apoſtoli ꝛ euidē in baptiſmate filius leuiticus genere ꝛ ſacerdos legalis diſcipulus apoſtolorum poſt paſſionem domini effectus cū beato petro romā profectus eſt: eidē fideliter adherēs. Ubi cū petrus chriſti euāgeliū predicaret: rogatus a fratrib⁹ qui erāt rome beatus marcus breue euangeliū ad perpetuā memoriam: prout ex ore petri audierat fideli ſtilo latinoqꝫ ſermone conſcripſit. Quod vidēs petrus approbauit: ꝛ eccleſie legendū ſua authoritate tradidit. Uidens autē petr⁹ marcum in fide cōſtantē ipſum pro toto ep̄m aquileiā deſtinauit. Quo cū veniſſet marcus in ſuburbio ciuitatis repperit iuuenē leproſum filiū vlphi. Quē in chriſti nomine a lepra mundauit: ꝛ ipm̄ cū patre ꝛ omni eius familia ad fidē chriſti conuerſos ſacri baptiſmatis vnda perfudit. Ibi quoqꝫ ſua predicatione infinitum populum chriſto domino acquiſiuit. Ibi etiam euangelium ſuum qđ alias rome latinis literis cōſcripſerat: iterum greco eloquio exarauit. Qđ vſqꝫ hodie in aquileienſi eccleſia cū ſede eburnea in qua ſedens illud ſcripſerat demonſtratur.

¶ Cum ergo beatus marcus ad magiſtrum reuiſendū poſt aliquot annos vellet accedere. Hermagoram ciuē aquile cū. ei⁹ diſcipulum a populo in pontificē electum romam ſecū adduxit: ipſumqꝫ loco marci in epiſcopum conſecratum: beatus petrus ad gubernandā aquileieñ. eccleſiam deſtinauit: marcum vero diuina admonitione ad predicandum alexandriam miſit. ¶ Tāte aūt humilitatis euangeliſta domini fuiſſe dicit: vt ſibi pollicē amputaret ne ad ſacerdotiū quaſi mancus promoueri poſſet: verum diſpoſitio dei ꝛ authoritas petri preualuit: vt nec ſic amitteret in opere quod meruiſſet in genere: mox autē ſanctus alexandriam veniens de naui egreſſus eſt: calciamentum eius diruptum eſt. Quod cuidā calcifici nomine aniano iuxta portam ciuitatis habitāti tradidit reſarciendum. At ille calceum emendans in laborando ſubulo ſiniſtram manum grauiter vulnerauit: ꝛ pre dolore: vnus de⁹ voce magna exclamauit. Cū autem beatus euangeliſta vnius dei nomē audiſſet gauiſus eſt: eo quod proſperum feciſſet dominus iter ſuū: expuenſqꝫ in terram fecit lutum ex ſputo: et in chriſti nomine vnxit manū viri: ꝛ ſtatim ſanata eſt. Quem anianus in domum ſuam introduxit. Interrogans quis: vel vnde eſſet illud nomen qđ tantam efficaciam haberet. Cui beatus marcus chriſtum dominū predicauit: ꝛ ipſum cum omni domo ſua baptizauit. Deinde ingreſſus ciuitatem euangelium predicabat: ꝛ omnes infirmitates curabat ac demones effugabat etiā mortuos ſuſcitabat. Sicqꝫ doctrinis ꝛ virtutibus infinitū xp̄o populū acquirebat. Et vt ſcribunt de eo philo iudeorū doctor: ꝛ papias ep̄s hieropolitanus ad tantam perfectionem vite chriſtianos quos conuerterat adduxit: vt vitā apoſtolicā primitiue eccleſie ſectātes omnes cōiter viuerēt: ꝛ nemo quicqꝫ propriū poſſideret: monaſticū quoqꝫ ordinē prim⁹ egyptiis tradidit: ꝛ ſacre ꝓfeſſionis regulā multis inſtituit vnde ꝛ poſtmodū in egypto monachorum cenobia ꝛ cellule infinite excreuerunt. Sicqꝫ ſanctus euāgeliſta omnes pene egypti vrbes luſtrauit: ꝛ in populis gētilibus verbum domini ſeminauit.

¶ Uerū cum multi de ciuitate alexādrie gentiles deorum ſuorum emulatione ei inſidias poſuiſſent: beatus marcus loco ſui anianum olim calcificem ep̄m ordinauit: ꝛ tres quoqꝫ presbyteros. ſ. melium et ſabinum et cerdonium. et. vij. diacones et alios. xj. clericos eidem ad eccleſie miniſterium adiunxit: ꝛ inde occulte diſcedens pentapolim perrexit: vbi ꝛ biēnio xp̄m euangelizans permanſit. Et multitudinem ibidem gentilium cōuertit: ꝛ eccleſias plurimas fabricauit: ꝛ ordinatis epiſcopis ꝛ presbyteris ꝑ ciuitates illas poſt duos annos alexandriam rediit. Et cum multiplicatos fideles reperiſſet deo gratias egit. Pontifices autē idolorū eum comprehendere conabantur. ¶ Cum autem in ſolennitate paſchali que anno illo. xxiiij. die aprilis occurrit miſſam fidelibus celebraret: ꝛ eadem die feſtum ſerapis dei egyptiorum pagani colerent: conuenientes multitudo gentilium ad eccleſiam que erat iuxta portum vbi euangeliſta domini ſacra myſteria peragebat miſerunt funem in collo eius ꝛ ipſum per rupes ꝛ ſaxa trahebant ad locum qui dicitur buculi dicentes: ꝑ trahebāt bubalum ad loca buculi. Carnes autem eius in terram fluebant ꝛ ſaxa inficiebantur ſanguine: veſpere autem facto miſerunt eum in carcerem: vbi cuſtodib⁹ appoſitis ꝛ nocte dormientibus primo angelica viſione confortatus eſt. Deinde circa noctem mediā ipſo domino xp̄o ſibi cum ingēti lumine apparente: ꝛ pacem ſibi annunciante: ad celeſtia regna inuitatur: mane autem facto funem iterū in collo eius mittūt: ꝛ iterū huc illucqꝫ certatim pertrahunt. Qui gratias agens deo ꝛ ſpiritum ſuū dn̄o cōmendās beatam xp̄o animā reddidit. Cum aūt gentiles corpus eius vellent comburere ſubito aer turbat: grādo cecidit: tonitrua intonant: fulguraqꝫ coruſcāt. Ita vt cuncti timentes corpus dimitterent. Qđ chriſtiani rapuerunt ꝛ in loco vbi eccleſiā cōſtruxerat in loco buculi tumularunt vbi quieuit vſqꝫ ad tempus quo inde ipſum veneti venetias trāſtulerūt: vt ſupra dictū eſt in eius tranſlatiōe pridie Kal. Februarii. Paſſus eſt autē beatus euāgeliſta. vij. kal. Maij. Circa annos dn̄i. lxiiij. vel ſ octauo neronis anno. In loco autē ꝑ quē tractus fuit ſi qs in die paſſionis eius herbā ibi naſcentem lacerauerit ſanguinem viuū emittit.

¶ De ſancto Adelberto epiſcopo et martyre. Capi. lxxvij.

Adelbert⁹ epiſcopus ꝛ martyr de ptib⁹ ſclauonie nobilib⁹ parentibus nat⁹ ab archiep̄o parthenepolis noīe adelberto ab infantia educat⁹ ꝛ doct⁹ ciuſqꝫ noīe vocat⁹ eſt. Quia iuuenilib⁹ annis elemoſynis ꝛ orationib⁹ ac ieiuniis ītētus liberalib⁹ ꝛ catholice fidei diſciplinis imbut⁹ magr̄ fuit ſcholarū imperatoris othonis. Defuncto aūt ſctō ep̄o adelberto: aurenis ſub ep̄o prage. ſ. miles efficit̄ tpalis q̄ miliā ꝛ imperatoris curiā ſtrenue gubernabat. Cū aūt ep̄s prage ciuitatis obiiſſet: ꝛ pplō cū clero de eligendo paſtore tractaret die quodā dn̄ico demō ꝑ os cuiuſdā obſeſſi ad eccleſiā delari clamare cepit: ſe nulli timere niſi adelbertū militē: q̄ cathedrā ep̄alē erat aſſecutur⁹: ꝛ ipſe ab codē ꝓſeſſum eiciēd⁹. Statimqꝫ vocato adelberto oppreſſus liberat̄ ꝛ ipſe in ep̄m ab oībus eligit̄: qđ dū otto imperator tūc exiſtēs verone audiſſet gratiſſimū habuit: ꝛ ipſum cōtinuo cōſecrari mādauit. Qui fact⁹ epiſcop⁹ diuinis operib⁹ vacabat ꝛ predicationi iugiter inſiſtebat.

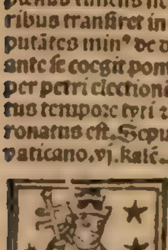
¶ Sed cū populū vitiis obſtinatū corrigere non poſſet: relicto epiſcopatu romā acceſſit ꝛ diſpenſatione romani pontificis obtenta peregrinari ad tempus decreuit: omnibuſqꝫ pauperibus erogatis peruenit ad montem caſſinum: vbi conſilio fretus abbatis nili qui ſecundū regulā baſilii cū monachis ibidē deo ſeruiebat: acceptis ab eo epiſtolis romā rediit: ꝛ diſpenſatione pa

pali ad abbatē leonem acceſſit:a quo et monach⁹ fact⁹ fuit:vbi audiū exiſtens quādā illuſtram dominā romanorū q̄ nimio languore detēta ꝑ annum panem nō guſtauerat:oratione ſola ſanauit. Verū cum ab archiepiſcopo maguntino eius metropolitano iterum ad ſuū epiſcopatū peteretur iuſſu ſummi pontificis licet ſatis renitens ad epiſcopatū reuerſus eſt:ea tamen conditione:vt ſi populum omnino incorrigibilem inueniret ad monaſteriū ſibi redire liceret. ¶ Cum autē exiſtēs pragēſe quandā nobilē dn̄am in adulterio deprehenſam ad ſe vt patrē miſericordie cōfugiētē in monaſterio virginū incluſiſſet:eiq̄ inde violēter raptā parentes viri reos ſceleris decollaſſent:turbat⁹ adelbertus epiſcopatui reſignauit:et romā regreſſus monaſterium ſuū repetiit vbi poſtq̄ modico tempore cōmorat⁹ fuiſſet ſaluti animarū intendens aſſumptis ſecū gaudentio eius germano ⁊ monacho ac quodam benedicto preſbytero ad ꝑdicandū polloniam adiit:ſed a duce baliſtano repulſus ceteras regiones illi⁹ peragrauit ⁊ cū iuxta villā per planitiem quandam pergeret:ſocijs alibi dimiſſis ab infidelib⁹ tent⁹ lancea trāſfixus diriſq̄ vulneribus confoſſus atq̄ demum capite ceſus martyrium conſumauit feria ſexta.vij. Kalendas maij. Cui⁹ corp⁹ pragē trāſlatum ibidemq̄ conditum quieſcit.

¶ De ſancto Cleto papa ⁊ martyre. Capi.lxxxviij.

Clet⁹ papa ⁊ martyr natione romanus de regione vico patricio patre Emiliano lino pontifici in epiſcopatu romano ſucceſſit:⁊ ſedit annos ſeptem menſem vnū:⁊ dies.xj. Hic ex precepto beati petri apoſtoli.xxv. preſbyteros ordinauit in vrbe roma menſis decembris. Hic pontifex primus in literis ſuis poſuit ſalutem ⁊ apoſtolicā benedictionem. Qui etiā omnib⁹ populis ſcribēs approbat ⁊ commēdat peregrinationes ad ſanctos:⁊ maxime ad limina ſancti petri:aſſerens qđ validior eſt ad ſalutem ſancti petri viſitatio q̄ ieiuniū duorū annorū. Et illos etiā anathemate ſubdit:qui viſitationē apoſtolorū impediunt vel diſſuadēt. Dicūt quidam q̄ linus ⁊ cletus petri ſucceſſores nō ſederunt vt pontifices ſed vt petri coadiutores:quib⁹ beatus petrus in vita ſua credidit diſpenſationē eccleſiaſticarum rerum. Ipſe vero tm̄ predicationi ⁊ orationi vacabat:ꝓpter qđ tāta auctoritate dotari meruerunt vt in catalogo pontificum ponerētur. Clementē vero ipſe beat⁹ petrus ſucceſſorē ſibi cōſtituit:⁊ autem hec veritati nitātur:eſt vt ait hieronymus beat⁹ clemens ſpiritusancto plenus timens ne apoſtolica ordinatio poſteris temporibus tranſiret in vitiū vt quidam hereditariū munus putātes min⁹ de dei cogitarent electione:linū ⁊ cletum ante ſe cogit pontificare. Et ſic clemens primus fuit per petri electionē tertius vero ꝑ gradū. Beat⁹ aūt cletus tempore tyti ⁊ veſpaſiani imperatorū martyrio coronatus eſt. Sepultuſq̄ eſt iuxta corpus beati petri in vaticano.vj. kalē. Maij. Et ceſſauit ep̄atus dies.xxv.

¶ De ſctō Marcellino papa ⁊ martyre. Capi.lxxxix.

Marcellinus papa ⁊ martyr natiōe roman⁹ ex patre proiecto de regione caputauri caio pōtifici in ep̄atu romano ſucceſſit:ſeditq̄ ānos.viij.mēſes.ij.dies.xxv. Quo tēpore fuit grauiſſima pſecutio xp̄ianorū ſub diocletiano et maximiano imperatorib⁹ ita vt infra vnū menſem.xvij.milia hoim ꝑmiſcui ſexus ꝑ diuerſas prouincias martyrio coronarentur xp̄iani. Qua de re ⁊ ipſe marcellinus ad ſacrificiū ductus eſt: vt thurificaret. Et mortem expauens compulſus a diocletiano duo grana inceſi poſuit idolis. Poſt ea vero penitētia ductus in cāpania corā.lxxxviij. ep̄is ore proprio penituit ⁊ cinere capite aſperſus ac cilicio indutus ſe peccaſſe cōfitens ep̄is iudicandū ſuppoſuit dicens ſe paratum ad omnia que ſibi imponerent. Illi vero eidē reſponderunt q̄ ſummus pontifex a nullo iudicandus eſſet. Nam ſi ipſe negauit ⁊ petrus etiam magiſter ſuus negauerat:quem tamen nullus apoſtolorum iudicare preſumpſerat:ſed egreſſus foras amare defleuerat. Ipſe ergo ſuam cauſam colligeret:⁊ ore ꝓprio ſeipſum iudicaret. Tūc marcellinus ob ſcel⁹ idololatrie iudicauit ſe deponendum:⁊ anathematizauit etiā quicūq̄ corpus ſuū ſepulture traderet. Sicq̄ pergens ad diocletianū ſe xp̄ianum confitens cum claudio ⁊ cyrino et antonio diaconibus capitalem excepit ſententiam:ſicq̄ martyrio coronatus eſt.vj. kalen. Maij. Hic etiā fecit ordinationes duas per menſem decembris:preſbyteros.iiij. diaconos.ij. ep̄os per diuerſa loca numero.v. ¶ Poſtq̄ autē decollatus fuiſſet:⁊ corpus eius.xxx. diebus ad exemplum chriſtianorum in platea iacuiſſet:nocte apparuit per viſum beatus Petrus apoſtolus marcello preſbytero eidē marcellino in ep̄atu ſucceſſuro interrogans quare corpus ſuum inhumatum non ſepeliret. Et ſe petrum apoſtolum eſſe dixit. Qui cū reſpōderet q̄ corpus ſuū iādudū ſepultum fuerat. Apl̄s ei dedit intelligere quod dicebat de corpore marcellini. Cum autem marcellus dixiſſet quod ipſum propter ſententiā excommunicationis ſepelire non auderet:audiuit ab apoſtolo quod omnis qui ſe humiliauerit exaltabitur: et quod multum ſe marcellinus humiliauerat qui ſe indignum ſepulture iudicauerat. Admonens vt ipſum iuxta ſe tanq̄ martyrem et verum pontificem tumularet:vt quos iuſtificabat gratia non diuideret ſepultura. Marcellus ergo cum lucina ⁊ preſbyteris ac diaconibus noctu corpus accepit et iuxta corpus beati petri in vaticano ſepeliuit ab eodē die ceſſauit epiſcopatus annos.vij. menſes ſex.dies.xxv. ꝓpter nimie perſecutionis immanitatem.

¶ De ſancto Ricario confeſſore. Capi.xc.

Ricarius cōfeſſor natus villa centula prouincie pontiue monitus a quodā calcedonico ſacerdote quem de hibernia venientes hoſpitio ſuſceperat de ruſtico religioſus effectus vtebatur pane hordeaceo cinere commixto. Aquam vero cum lachrymis temperabat:et illa balnea faciens leproſos fouebat:⁊ poſtmodum ipſe eadem balnea introibat. Qui etiā in britannia predicauit. Rex vero francorū dagobert⁹ eius famam audiens ipſum ex deuotione viſitans eiuſdem ſe orationibus cōmendauit:ab eo quoq̄ inuitat⁹ ad menſam magis ipſe ſalutarib⁹ monitis mēte q̄ tēporalibus cibis corpore refect⁹ eſt. ¶ Deinde vir ſanctus famam mūdi fugiens a giſlimaro quodam viro nobile in ſylua criſiaſienſe cū ſigobardo diſcipulo ſuo locū ſolitariū deo ſeruiendi obtinuit. Ibiq̄ breui ſtructo tugurio vitam anachoriticā multo tp̄e exegit:multoſq̄ ad ſe venientes languidos diuerſis ab infirmitatib⁹ ſanos effecit. Et redimitus virtutibus in pace quieuit.vj. kalen. maij. Sepultuſq̄ eſt a diſcipulo in loco vbi ipſe ſibi preceperat. A quo in extaſim rapto viſus eſt in aula ſplēdidiſſima miira fragrantia referta conſiſtere ſplendore admirabili coruſcare. Cuius corpus ocialdus olim eius abbas cū ſuis monachis ad ſuum monaſterium centulā trāſtulerūt vbi multorum ſignorū gloria claret.

¶ De ſancto Anaſtaſio papa.j. ⁊ confeſ. Capi.xcj.

Anaſtaſius

Anaſtaſi⁹ papa huius nois p̄im⁹ natiōe romanus ex p̄re maxi mo ſyricio pape in pōtifica tu romano ſucceſſit: ⁊ ſedit annos xiii. mēſes. x. dies. xxv. Hic cōſtituit vt debiles aut mēbris carētes non poſſent clerici ꝯſignari. Cōſtituit ēt vt dū euāgeliū legeret̄ p̄ri ⁊ clerici nō ſederēt ſȝ ſtarēt. Et ſtatuit vt nullus trāſmarin⁹ ad clericat⁹ honorē ſuſcipet̄ niſi ꝓprij ep̄i chirographū cū ſigillo exhiberet. Et hoc p̄cipue cōſtituit ꝓpter hereticos manicheos qui in vltra marinis ꝑtibus abūdabāt. Hic in magna ſenectute annorum vez vltra. lx. ſumm⁹ pōtifex elect⁹ eſt ꝓpter ſuā nimiā ſctitatē. Quē beat⁹ cognoſcēs hieronym⁹ ei cōtēporane⁹ ſcripſit de illo ꝙ eius vita diuturna mūdus immerit⁹ eſſet frui. Floruit autem tempore archadij iperatoris. Et quieuit in domino. v. kalen. Maij. Sepultuſq; eſt in cimiterio beati petri apoſtoli.

De ſancto Antimo ep̄o ⁊ ſocijs martyribus. Capitulum. xcij.

Antimus epiſcopus cū alijs multis apō nicomediā ſub perſecutione diocletiani martyrium paſſus eſt. Qui vt traditur eccleſiaſtice hiſtorie lib. vij. cum eſſet pontifex ipſius ciuitatis ob confeſſionem chriſti martyrij gloriam capitis obtruncatione ſuſcepit. Quem tanꝗ̄ bonum paſtorem: ſecuta eſt vniuerſa pene gregis ſui multitudo per eādem martyrij viam. Quorum alios p̄fatus tyrannus apud eandem tunc reſidens ciuitatem gladio obtruncari: alios ignibus conflagrari: alios nauiculis impoſitos in pelago mergi fecit: ipſis fidelium turbis vltra ſe tanta feruore neci offerentibus vt etiam ſe interrogari non permitterent: ſed chriſtianos ſe confitentes ſponte ſupplicijs ingererent. Quorum paſſio recolitur. v. Kalendas Maij.

De ſancto Liberale cōfeſſore. Cap. xciij.

Liberalis de ciuitate Altini natus a ſancto ep̄o Heliodoro eiuſdem vrbis in eadē ciuitate nutritus ⁊ doctus fuit. Qui lectioni ſacre et orationi atq; carnis maccrationi vacans domino ſeruiebat: pauperum quoq; vſibus intentus erat: egrotantibuſq; curam ſollicit⁹ impēdebat. Corpus quoq; ieiunijs atterens ad tantam perfectionē deuenit: vt ſingulis diebus dn̄icis ſacrā cōionē percipiēs: deinceps ſine vllo cibo vel potu tota hebdomada ꝑmanebat. Cū aūt paganoꝝ ꝑſecutione feruente heliodorus ep̄s de altino receſſiſſet: ⁊ ad inſulas ſe maritimas contuliſſet: liberalis in eccleſia principali ꝗ̄ erat dei genitricis orationē fudit ad dn̄m: vt eius in pace ſuſciperet ſp̄m. Eadēq; nocte angel⁹ dn̄i ſibi dormiēti apparuit: ⁊ orationē eius exauditā a dn̄o nunciauit. Qui ſurgēs a ſomno viſitauit ſingulas eccl̄ias ciuitatis: ꝑuenitq; ad inſulā ꝗ̄ dr̄ flaetio caſtrorū vt ad ſanctū heliodorū accederet. Sed cū ad ipſum propter aquas interpoſitas tranſire nō poſſet in eccleſia proxima ſancti laurentij modico tempore commoratus eſt: vbi poſt paucos dies inter ſacerdotū manus migrauit ad chriſtum. v. kalē. Maij. Corpus quoq; eius ibidem ſepultum ꝓceſſu temporis deſtructa altinēſi ciuitate ad oppidum taruiſinum tranſlatum eſt.

De ſancto Pulione martyre. Cap. xciiij.

Pulio martyr in ciuitate ciuilitana prior lectorꝫ fuit: de qua quidem vrbe Ualerianus imperator oriūd⁹ extitit: in qua ⁊ ipſe martyr ſub perſecutiōe diocletiani ⁊ maximiani imperatoru martyrium pertulit agente p̄ſide probo. Hic enim p̄ſes poſtꝗ̄ in ciuitate firmeh. ſanctū hyrenēū eiuſdē vrbis ep̄m cū ſancto montano p̄ſbytero ſmerulcū in flumine demergi fecerat. Sāctū quoq; demetriū ipſi⁹ eccleſie diaconē decollauerat: ꝑuenit ad vrbē ciuilitanā: in qua p̄ridē ſanctus euſebius ipſius ciuitatis pontifex paſſus fuerat: fecitq; teneri pulionem lectorē: quē xp̄m cōſtantiſſime confitentē ac ſacrificare nolentē: dicentēq; ſe velle patrū ſuorū qui pro xp̄o paſſi fuerāt imitari veſtigia flāmis iuſſit exuri: qui paſſus eſt. v. kal. Maij.

De ſancto Uitale martyre. Cap. xcv.

Uitalis martyr miles chriſti natiōe Mediolanēſi. apō rauennam tempore neronis paſſus eſt. Hic vxorē valeriā habuit: ex qua gemellos geruaſium et prothaſium procreauit. Qui cū paulino iudice rauennam ingreſſus cum quendā xp̄ianum arte medicum noīe Urſicinū ligurem decollari videret: allegꝫ martyrium expauiſſet: ſanctus Uitalis eū exhortari cepit: ne ipſe ꝗ̄ alios curare cōſueuerat: ſeipſm eterne mortis iaculo vulneraret. Quod vrſicinus audiens confortat⁹ martyriū libēter excepit: quē vitalis honorifice ſepeliuit: ⁊ ad paulinū cōſularē ſuū vltra venire cōtēpſit. Ille vero nimiū indignatus: ⁊ tū q: ad ſe venire contēpſit: tum q: vrſicinū ſacrificare volētem retraxit: ⁊ ſic ſe xp̄ianu oſtendit: iuſſit eū teneri: ⁊ cōfitentē chriſtū in equuleo leuari: deīde ipſum ad palmā duci: ⁊ ſi ſacrificare nollet: foueam ibi profundiſſimam donec perueniretur ad aquā fieri: ⁊ ibidē ipſum depoſitū terra ac lapidibus obrui. Locus autē vbi decollabant̄ chriſtiani palma dicebat̄: eo ꝙ arbor antiq̄ palme illic eſſet. Beatus ergo martyr eodē adduct⁹ cū ſacrificare nollet facta fouea vt dictū eſt: terra ac lapidibus eſt obrut⁹. Sacerdos autē idoloꝝ ꝗ̄ hoc conſilium dederat: arreptus a demonio per ſeptē dies clamabat ꝙ vitalis martyr eū incendebat. Die autem ſeptimo in flumine ſe precipitans miſerabiliter expirauit: paſſus eſt autem ſanctus martyr. iiij. kalend. Maij. circa annum dn̄i. lvij.

De ſancta Ualeria martyre. Cap. xcvj.

Ualeria martyr ſancti vitalis vxor: ⁊ mater ſanctoꝝ geruaſij et prothaſij cum extiſtens Mediolani virum ſuum rauenne paſſum audiſſet: illuc cum famulis acceſſit: ⁊ corpus ſancti vitalis auferre voluit. Uerum in ſomnis admonita a beato martyre ne corpus a malo homine bene poſitū violaret: ip̄m dimiſit: ⁊ Mediolanum incurru rediēs: ruſticos deo ſuo ſiluano ſacrificātes incurrit. Qui eā de vehiculo deponētes hortabant̄ ſecū epulari: ⁊ ſȝ illa ſe xp̄ianā eſſe: nec ſibi licere de immolatis idolis mādueare rn̄dit. Ob illi audiētes tāta eā cede mactauerunt: vt vix eā ſemineeē ſui famuli ad Mediolanēſ. vrbem ꝑduxerūt. Que infra triduū migrauit ad dn̄m. Recte aūt ei⁹ paſſio viri ſui legēde ꝯtinuat̄: q: dies cert⁹ ei⁹ martyrij nō exprimitur.

De ſancta Theodora virgine et martyre ⁊ vno milite martyre. Cap. xcvij.

Theodora virgo ⁊ martyr: cuius paſſionē ambroſi⁹ ſecūdo libro de virginibus ſecundo ſermone ⁊ iuculento ſtilo diffuſius ꝑtractat cum vno milite cu⁹ nomen ſubticet apud antiochiaꝫ paſſa eſt. Que cū elegantis eſſet decoris ex virginitatis profeſſione aſpectus publicos fugiebat. Tandem puella a gentilibus detenta ꝑducitur: duplex ꝓfeſſa certamen ⁊ virginitatis ⁊ religionis: dataq̃ ei optione a iudice aut ſacrificare virginem: aut lupanari proſtitui iubetur vt alterum ſponte deligeret: cū ei alterum abſtuliſſent. Ipſa autē tolerabilius extimans mentem virginem ꝙ carnē haberet: ⁊ ꝙ virginitatem mentis nemo ab inuita poteſt eripere: ſicuit: ⁊ tacuit: ne eaꝫ vel loquētem adulter audiret. Ducitur ergo virgo chriſti ad lupanar. ſed proſtitui poteſt: adulterari nō poteſt. Certātibuſq̃ ſingulis quis predam primus inuadat: illa introcluſa dn̄ꝫ exorabat: vt qui ſuſannā de ſupplicio eruerat: eam de periculo liberaret. Uix compleuerat orationē: ⁊ ecce vir militis ſpecie terribilis apparuit. Qui cunctis ſibi ex timore cedentibus ingreſſus cellulā virginē confortauit: dicens ꝙ eam venerat ſaluare nō perdere: ſuas ei veſtes offerens: ⁊ habitum virginis poſcens: vt ſic mutatis veſtib⁹ illa incorrupta militis ſpecie egreſſa ſeruetur: ipſe vero remanēs virginis habitu ſi neceſſe eſt martyrium quod optat patiatur. Quem virgo ꝑſecutorem extimans ceruicem eius gladio preparabat. Tandem chriſtianiſſimū cognoſcens: ⁊ veſtes ſuas exuēs cum milite habitum commutauit: ⁊ habitu virili exiens cunctis ignota militē virginali tunica amictum dimiſit. Poſt hec alius cubiculū ingreſſus quaſi cum puellam tractare inciperet: virum reperiens ſtupore miratus: ferum femineum in virilē mutatum arbitratur. Sed dubitans ne magicis artibus ⁊ ipſe ſexu forſitan mutaretur: xōcitus exiens viſa narrauit: populus obſtupuit: ⁊ militē pro puella deprehenſum pro eadem ad mortem damnauit. Dumq̃ ille gladium libens exciperet: fertur puella ad locū certaminis virili habitu cucurriſſe: factū ꝓpalaſſe ambo de nece certaſſe ille dicebat ſe iuſſum occidi non illam. Nam eadem ſn̄ia que eum damnauerat: illam abſoluerat. Illa econtra clamabat: ꝙ non illum vadem mortis elegerat: ſed fidem pudoris optauerat. Nec interuenerat: vt ſibi necem eriperet: ſed vt virginitatē defenſaret: prolixeq̃ orationis lepore martyrium expetebat. Dudum igitr̄ ambo cōtenderunt ⁊ ambo tādem victores extiterunt. Nec diuiſa eſt corona: ſed addita: miles enī ꝓ virginitatis defenſione palmam obtinuit: virgo ꝓ virginitatis confeſſione coronam percepit. Sicq̃ ambo capitali ſententia triumpharunt. aiij. Kalendas Maij.

¶ De ſancto Petro martyre ordinis predicatorum. Capitulum. xcviij.

Petrus nou⁹ martyr de ordine predicatorū de ciuitate Ueronen̄. oriūdus velut roſa de ſpinis exortus de parētib⁹ hereticis fidei pugil egregius excreuit. A quorū tn̄ errore ſe mundū ſeruauit. Cū adhuc ſeptē eſſet annorū ⁊ a ſcholis rediret: a patruo heretico interrogatus q̄d didicerit. Reſpondit ſe didiciſſe. Credo in deū patrē omnipotētē creatorē celi ⁊ terre. Ille vero ne diceret creatorē celi ⁊ terre ꝓhibebat: eo ꝙ de⁹ viſibiliū creator nō fuiſſet: ſed diabolus oīa q̄ videntur ꝑcreaſſet. Puer vero ſicut didicerat ſic velle dicere ac credere affirmabat. Ille vero ei ꝑ authoritates ſuadere conabatr̄. Quas oēs puer ſpū ſancto plenus cōtra eum conuertit: eiq̃ gladio ꝓpꝛio intercmit. Patruus vero indigne ferēs a puero ſe cōfuſum, patri geſta retulit: et vt petrinū a ſcholis remoueret oīno ꝑſuaſit. Timebat enī vt dicebat ne cū petrinus fuerit bn̄ eruditus ad meretricē illā romanā eccleſiā ſe cōferret: ⁊ ſic eoꝝ fidē ꝯfunderet. Qui neſciēs verū dixit: dū petrū hereticoꝝ ꝑfidiā deſtructurū tanq̄ alter caiphas ꝓphetauit. Sꝫ q̄r res a deo fiebat pater monitis fratris aſſenſum nō prebuit ſperās ꝙ puerū ad ſuā ſectam ꝑtraheret cū in grāmatica eruditus foret. ¶ Uidēs autē petrus nō eſſe tutum cū ſcorpionibus habitare: relicto ſeculo. Fratrū predicatorū ordine anno. xv. introiuit: In quo. xxx. annis fere ꝑſeuerauit: ⁊ ad cumulū tot⁹ ꝑfectiōis aſcēdit. Uirginitatē quoq̃ mētis ⁊ corporis illibatā ſeruauit: nec alicuius mortalis criminis cōtagiū ſenſit: ſicut ſuoꝝ cōfeſſoꝝ teſtimoniū ꝓbatū eſt. Carnē quoq̃ ieiuniis aſſiduis maccerabat. Noctes poſt breue ſomnum ſtudio ſacre ſciētie occupabat: dies vero animarū cōmodis impēdebat ꝑdicationib⁹ vel cōfeſſionib⁹ aut hereticoꝝ diſputationibus inſiſtēdo ꝓ fidei quoq̃ defenſione ſe totū exponebat: orationib⁹ crebris petēs a dn̄o ꝙ nō fineret eū ex hac vita migrare niſi ſūpto calice paſſiōis: multis etiā miraculis coruſcabat. ¶ Quadā die dū Mediolani quidā ep̄s hereticoꝝ a fidelib⁹ captū ꝑſente ppl'i multitudine examinaret: ⁊ diſputatio ꝑtracta fuiſſet: ⁊ maxim⁹ ſolis eſtus cūctos affligeret heresiarcha petro dicere cepit: ꝙ ſi erat ita ſanct⁹ vt eū ſtult⁹ ppl's affirmabat: pplm̄ iſtū eſtu mori ꝑmittere nō debebat: ⁊ ꝙ rogaret deū vt nubē aliquā ſoli opponeret: ⁊ ſic pplm̄ refrigeraret. Aſſerēs ꝙ ſi hoc fieret fidē catholicā reciperet: maxie cū nulla vel minima nubecula in aere appareret. Qđ beat⁹ Petrus corā oībus ſe facturū ꝓmiſit. Deinde ad dn̄m orationē fudit. Statimq̃ ſigno crucis edito: nubes in aerē aſcēdit: ⁊ ſe inter ſolē ⁊ populū interpoſuit: atq̃ in modū papiliōis cūctos ab eſtu ꝑ magnā horā refrigerauit: hereticus vero in ſua duritia ꝑmanēs: ad veritatē fidei venire cōtēpſit. Cōtractū quēdā noīe acerbū: qui ꝑ quinquēniū in ſextario trahebatr̄ ad ſe deductū Mediolanū ſanauit. ¶ Nobilis q̄dā filiū habebat q̄ tumore gule horribili: nec loq̄ nec vix ſuſpirare valebat: cappā Petri ex deuotiōe ſuſtulit: de q̄ filio gulā tetigit: illeq̃ cōtinuo ſanitatē recepit. ¶ Idē nobilis poſtmodū graui corroſione corpis torquebatr̄ qui cappā eandē ex deuotione reſeruatā ſup ſe poni fecit: moxq̃ vermē piloſuꝫ duo habentē capita euomuit: ⁊ oīs dolor ceſſauit. ¶ Cuidaꝫ etiā iuueni muto immiſſo digito in os eius: tactaq̃ lingua beneficium loquele cōceſſit. ¶ Uerū cū peſtis heretica in lōbardie prouincia pullularet: ſummus⁹ pontifex ad peſtem diabolicam abolendā diuerſos inquiſitores de predicatorum ordine in diuerſis Lōbardie partib⁹ delegauit. Inter quos beatū petrū in Mediolano ⁊ in eius comitatu inquiſitorē prauitatis heretice authoritate ap̄lica ordinauit. Qui ſibi iniunctū officiū diligēter exercēs hereticos vbiq̃ ꝑquirens nullā eis requiē tribuebat: ſed ipſos tā potētia ꝙ ſapiētia cōuincebat. Qđ illi vidētes de ipſius morte tractare ceperūt: ⁊ fautorē quendā ipſoꝝ ſicariū vt eū occideret precib⁹ ⁊ precio iunxerunt. ¶ Cū igitur ſanct⁹ petr⁹ de ciuitate cumana vbi fratrū ſui ordinis prior erat Mediolanū ꝑgeret ꝓ officio inquiſitionis exequendo ꝑdictus ſacrilegus ipſum in itinere aggreſſus educto enſe ſacrū ei⁹ caput crudelr̄ impetiit: ⁊ duobus diris vulnerib⁹ ſauciauit. Qui non querula voce murmurans ſed ſufferens oīa patienter ſuū dn̄o ſpiritum cōmendabat. Symbolum ſacre fidei pro qua dimicabat deuotiſſime ꝓferens: cui⁹ nec in mortis articulo deſiit eſſe preco. Sed cum adhuc martyr domini palpitaret cultellum lictor arripuit: ⁊ per latera eius tranſfixit. Cuius corpus fratres predicatores tulerunt: et Mediolanum deferentes honorifice ſepelierunt. Ad cuius ſepulturam lampades dependentes plures diuinitus et abſq̃ humano ſtudio ſunt accenſe: mu-

tis quoqꝫ coruſcat ⁊ manifeſtis miraculis ibidē requie ſcens qui paſſus eſt. iij. Kalen. maij.

¶ De ſancto tichico diacono. Cap. xcix.

Tichicus diacon⁹ diſcipul⁹ ſancti pauli apoſtoli et vn⁹ ex ſeptē diſcipulis fuit: vt ſcribit abbas dorotheus. Huī⁹ meminit idem apoſtolus in epiſtolis ſuis: videlicet ad col. iiij. ⁊ ſcḋa timo. iiij. ꝓnuncians eū fratrē chariſſimum ac cōſeruum ſuum in domino. Qui etiam ab eodē apoſtolo epiſcop⁹ colophonie ordinatus: poſt ꝑdicationis officium diligentius ꝑactū apud paphum oppidū inſule cypri q̄euit in dn̄o ibidē ſepult⁹. iij. kalē. maij.

¶ De ſanctis Agabo ⁊ Secundino epiſcopis ⁊ ſociis martyribus. Cap. c.

Agabus ⁊ ſecundinus epiſcopi et ſocij eorum paſſi ſunt apud circeh. coloniā: que eſt in numidia. Qui perſecutione valeriani poſt lōgum exilium in prefata vrbe in qua tunc maxime gentiliū rabies ad temptandam iuſtorū fidem inhiabat ex illuſtri ſacerdotio gladio ꝯſummati effecti ſunt martyres glorioſi. Paſſi ſunt etiā in eorū collegio emilianus miles tertula ⁊ antonia ſacre virgines ⁊ quedam mulier cum ſuis gemellis qui paſſi ſunt. iij. kalen. maij. Hec Ado.

¶ De ſancto Leone epō. Cap. cj.

Leo epiſcopus in greciarum partibus natus oīa in ſeculo abdicauit ꝓ xp̄o crucemqꝫ eius tollens: ⁊ ſi non corpore martyriū paſſus tamē eſt animo. Qui etiā in vita ſua miraculis claruit. Nā mulierem a graui corporeo lāguore ſanauit. Et in ſamo inſula in pace quieuit. Cui⁹ corpus dū inde greci nauigio transferre niſi ſunt: inde ſe nunq̄ mouere potuerunt: donec corpore quod amouerāt ſuo loco repoſito abeundi facultatem obtinuerunt. Poſt multum vero temporis venetorum naues in ipſius inſule portu degētes: corpus in ſancti eius ſolēnitate que tūc venetis ibi exiſtentibus contingit: vez tertio kal. maij deuotius viſitarunt: miſſaqꝫ ſolenniter celebrata inde diſcedere cōnauerunt. Exeuntes quoqꝫ portū extra ſubito tēpeſtate redire coacti ſunt. Poſt morulam vero mare ſedato iterū exierunt iterūqꝫ aduerſantibus ventis retrocedere cōpelluntur. Tūc communi cōſilio habito ſanctum corpus inde leuantes ad nauē deduxerunt: ⁊ cōtinuo ob tēpeſtate ꝓpulſa flante vēto proſpero deuenerūt methonā. Ubi vox de celis inſonuit inquiens: hoc eſt corpus epī leonis: inde venientes ⁊ aquilam viſa eſt aquila alis extenſis ſuper corp⁹ excubare: qui illos ad vltra cedendū ſigno monſtrauit alarum. Dūqꝫ alie naues tēpeſtatē ⁊ naufragiū ac pene precipitiū paterent: ſola illa in qua ſanctū corpus quieſcebat illibata permāſit. Et quoties luminaria circa corpus accēſa flāte vēto extinguebant: toties ꝑ ſeipſa diuinitus accendebant. Uenientes aūt ad portum veſtis ab epō loci ipſi⁹ viſitant. Qui cū aliqd ex ſacris reliquijs obtinere ꝓcib⁹ aut ꝓcio minime potuiſſet aquā tn̄ lotionis ſacrorū mēbrorū impetrauit. Celebrataqꝫ miſſa cū corp⁹ aqua diluiſſet: ⁊ ex ipſa cuidā lāguēti preſbytero in potū dediſſet: mox ille ſanatus q̄ ab aliis delatus fuerat incolumis ad eccleſiam ſuā perrexit. Tandem venetias naute illi applicātes leoni methamacenſi epō corpus conceſſerūt q̄ ipſum cum ſummo gaudio percipiēs honorifice cōdidit: vbi ⁊ cecus illuminat⁹ fuit: ⁊ eger manū habēs aridā ſanitatē recepit. Proceſſu vero temporis methamauco a mare ſubmerſo corpus illud ad monaſteriū ſancti ſeruuli martyris tranſlatum eſt. Cuius feſtum agitur. iij. kal. maij.

¶ De ſancto Roberto abbate. Cap. cij.

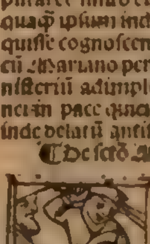
Robertus abbas ⁊ fundator ordinis ciſtercienſis fuit: qui dū in moliſmo monaſterio epiſcopat⁹ lingonēſ. abbas eſſet quod tunc cenobium erat fama celeberrimū ⁊ diuitijs opulentū: q̄ hec plerūqꝫ ſolent animos ad laſciuiā ꝓuocare: cupiens vir ſanctus arctiorē vitā eligere cū. xxj. ex monachis eiuſdem loci viris perfectis poſt multos labores ⁊ itinerum difficultates ciſtertium deuenerūt qui tūc horroris ⁊ vaſte ſolitudinis locus erat: vbi anno dn̄i. M. xcviij. ſanct⁹ Robert⁹ authoritate fultus hugonis lugdun̄. archiepī tunc apoſtolice ſedis legati et Galterij cabilonēſ. epī. necnon Odonis burgundie ducis inclyti abbatiam conſtruxit ⁊ ordinē qui ciſtercienſ. dr̄ incboauit. Poſt aliquod vero tēpus a moliſmenſibus monachis requiſitus ipſum monaſteriū ſue regule ac ordini adiecit: ⁊ ex vtroqꝫ vnū corpus effecit. Sicqꝫ ſanctus abbas ordine initiato ſatiſqꝫ dilatato ſanctis operibus deo ſeruiens laudabiliter viuit: ⁊ clarus virtutibus ad chriſtum migrauit tertio Kal. nonas Maij. Sepultuſqꝫ eſt in abbatia ciſterſ. vbi ⁊ miraculis pollet. Anno aūt. xiiij. poſt ordinis fundationē ſanctus Bernardus ordinem ipſum ingreſſus tam merito q̄ numero locorū ⁊ fratrū ipſum mirabiliter adauxit: vt in eius legenda dicetur. xiij. kalendas ſeptēbris.

¶ De ſancto Mariano confeſſore. Cap. ciij.

Marianus monachus de territorio bituricēſ. natus tēpore ſancti Alodij ſucceſſoris ſancti Germani circa annos domini cclxxx. claruit. Qui a ſcō Mamertino abbate in ꝑfato monaſterio monach⁹ fact⁹ eſt. Cuiqꝫ idē pater officium alēdorum animaliū cōmiſit: qḋ ille gratanter ſuſcepit et humiliter adimplere curauit. Die quadā aprum a canibus ⁊ venatoribus fugatum ad ſe fugientem benignus excepit: canibuſqꝫ vt animal dimitterēt imperauit. Qui ex eo die domeſticus effectus ſanctū vir catulus ſequebat. ¶ Die dn̄ico ad eccleſiam pergēs vt ſibi mos erat: fratrem ſecū ducit inuitū eo q̄ ille debebat ipſa die fratribus miniſtrare. Et dū audiētes miſſam nimis tardarent: illeqꝫ ad horā ſe non poſſe redire putaret finito euāgelio equū vt abiret aſcendit: ſed nequaq̄ ipſum inde mouere potuit: donec ſeipſum deliquiſſe cognoſcens ad eccleſiā rediit et vſqꝫ ad finē miſſe cū Mariano permanſit. Et ad horā reuerſus ſuum miniſteriū adimpleuit. Vir autē dn̄i in monaſterio fontanei in pace quieuit tertio Kalēdas Maij. Corpuſqꝫ ei⁹ inde delatū antiſiodori in ſuo monaſterio ſepultus eſt.

¶ De ſcō Mariano ⁊ iacobo marty. Cap. ciiij.

Marianus et Jacobus martyres apud vrbē lambaſſitanā ſub decio paſſi ſunt. Quorū prior lector alter verò diacon⁹ extitit. Qui ꝑ cōfeſſione nominis chriſtiani in ciuitate circeh. colonia tenti grauiſſimis ſupplicijs excruciati ſunt. Poſt q̄ marian⁹ ꝑ apices pollicū ſuſpēſus graui pōdere pedib⁹ innexo crudelit⁹ tort⁹ eſt. Deinde cū collega dudum in carcere macerat⁹ vbi diuinis reuelatiōib⁹ ſepi⁹ con-

fortatur. Tandē ad pfatā vrbem lambaſitanam directi: iterū diuti⁹ in ergaſtulo vincti ſed diuina rurſum viſitatione alleuiati. Nouiſſime cū multis alijs gladio conſumati ſunt pridie kalendas Maij.

¶ De ſancto Eutropio epō ⁊ martyre. Cap̄. cv.

Eutropius epiſcopus ⁊ martyr ſancti Dionyſij cōſocius fuit. Cuius paſſionem idē Dionyſius grece ſcriptā per manus pape clementis direxit Athenas. Hic fuit fili⁹ xerxis admirādi babylonie perſarū regis ⁊ guine regine. Qui a pueritia literis grecis ⁊ chaldeis edoct⁹ liberalibuſꝙ ſcientijs imbutus: curioſitate orbē luſtrare deſiderans: a patre licentiā circuīeundi obtinuit: a quo ⁊ nicanorē pedagogum accepit herodēꝙ regē in galilea adijt vt in ei⁹ curia aliquid cōſpiceret nouitatis. Auditoꝙ de ieſu miraculis qui eo tēpore in illis partibus predicabat ad eū acceſſit: quē vidēs ⁊ audiēs lz gētilis reuereri cepit. Fuitꝙ preſens miraculo qn̄ xp̄s ex quinꝙ panibus qnꝙ milia hoīm ſaciauit. Quo viſo in ipſum credens eidē vt diſcipul⁹ adheſiſſet niſi pedagogū timuiſſet. Sed adorato in hieroſolymis tēplo domini more gentiliū ad patrē rediit ⁊ viſa ſibi nunciauit. Rurſumquoꝙ amore flagrās iciu licentia a patre petita poſt annū in iudeā reuerſus eſt. Et cū Jeſus die palmarū veniſſet hieroſolymam ſedēs ſuper aſinū eutropius interfuit: et vna cū ceteris flores ⁊ ramos in viā ſtrauit. Fuitꝙ de numero illorū gētiliū qui acceſſerunt ad philippū vt ieſum viderēt: vt dr̄ Joā. xij. Audito aūt quod etiā iudei eū occidere querebāt repatriauit ne tāti viri mortem cerneret: vel ſi mors ipſius tardaretur vt ei cum ſuis gentibus adiutorium contra iudeos conferret: cunctaꝙ viſa patri retulit. Audiens quoꝙ Jeſum occiſum vehementer doluit: ſed poſt ipſuz reſurrexiſſe intelligēs per ea que de eo viderat credidit et de eius reſurrectione conſolationem non modicam recepit: vñ ⁊ in vltionem mortis Chriſti: omnes iudeos quos in regno paterno repit: occidi mandauit. ¶ Poſt aliquod vero tempus predicantibus apoſtolis ſimone ⁊ iuda apud perſidem Eutropius cum patre et regno credentes ab eiſdē de chriſti fide plenius edocti ⁊ baptizati ſunt: vbi et apoſtoli Abdiam epiſcopum et Eutropium diaconem ordinarunt: vt in eorum paſſione dicitur. v. Kalendas Nouembris. Et dum predicti apoſtoli pro chriſto paſſi fuiſſent. Eutropius eorum geſta ⁊ paſſiones conſcripſit. Deinde patre iā ſene ſeculo abrenuncians romam venit: et a beato Petro apoſtolo ad gallias predicandas miſſus acceſſit. Ingreſſuſꝙ ciuitatem xantonas cum chriſtum predicaret ab infidelib⁹ ceſus: et de vrbe eiectus ſibi tugurium extra muros conſtruxit: vbi noctibus orationi diebus vero predicationi inſiſtebat. Cum autem multo ibidē tpe cōmoratus fructū modicū predicationis feciſſet: eo qd̄ decem viros ſolummodo conuertiſſet. Romam repedans beatum Petrū apoſtolum paſſum reperit. Et a ſancto Clemente eius ſucceſſore ordinat⁹ xantoñ. epiſcop⁹ beatoꝙ Dionyſio ſociatus cum eodem iterū ad gallias rediit. Deueniensꝙ xantonum filiā pncipis virginem Euſtellam nomine conuertit: et ſacro velamine virginitatis cōſecrauit: multūꝙ populū ſignis clarens domino acquiſiuit. Cū autem Euſtella cū Eutropio extra vrbis menia in virginitatis propoſito deo ſeruiens moraretur: miſſis ſatellitibus ſanctum occidi mādauit. Quē illi primo lapidibus deinde plumbatis cedētes nouiſſime ſecuri illiſo capite peremerunt. Cuius corpus Euſtella in ei⁹ tugurio ſepeliuit: ibidē quoꝙ omni tempore in orationibus permanſit. Que cum migraſſet ad chriſtum apud magiſtrum ſuum ſepulta eſt. vbi ⁊ eccleſia a chriſtianis pceſſu temporis fabricata vtriuſꝙ corpus quieſcit miraculis redolēs. Paſſus eſt autem ſanctus Eutropius pridie kalendas maij.

¶ De ſancto zoſima abbate. Cap̄. cvj.

Zozimas abbas in paleſtine partib⁹ circa egyptū fuit. Qui adeo reputabat ſanctitate pollens: vt de longinquis regionib⁹ ad eius cellam fratres accederent: ⁊ ab eo edificati vite pabula reportarent. Hic annis. liij. in eremo permanēs infeſtatus a quibuſdam cogitationibus quaſi perfectus eſſet: ⁊ nulli⁹ doctrina indigeret a quodā ſibi ſeniore apparente monetur: vt ſe ſequat: ⁊ perfectiores ſe inueniret. Quem ſecutus ad quoddam monaſteriu iuxta iordanem peruenit quē abbas cenobii benigne ſuſcepit et eū intra monaſteriū introduxit. Ibiꝙ zozimas annis pluribus commoratus perfectiorē didicit vitam. Nam monachi illi die dominico ad eccleſiam conueniebant: vbi miſſa celebrata cōmunionē ſumebāt: completiſꝙ orationibus et officio duobus ex fratribus pro diuinis celebrandis p vices in monaſterio dimiſſis: ceteri modicos cibos de cenobio ſumētes aſportabant: ⁊ exilientes ſegregatim ac ſolitarie totam hebdomadā in eremo peragebant. Rurſumꝙ die ſabbati in ſero ad monaſterium conueniebant. Ubi zozimas multis dieb⁹ deo ſeruiens: tandem egreſſus diuina diſpoſitione et itinere viginti dierū ſolitudinē peragrans: mariam egyptiacam inuenit: cui et anno ſequenti dominicum corpus attulit: et mortuā ſepeliuit: vt ſupra in eius vita actum eſt. iiij. noñ. aprilis. Reuerſuſꝙ ad monaſterium prefatum omnia viſa abbati ⁊ fratribus retulit. Et poſt tempus aliquod in ipſo loco vitaꝫ in pace finiuit pridie kalendas Maij.

¶ De ſancto Philippo apoſtolo. Cap̄. cvij.

Philippus apoſtolus a betſaida galilee ciuitate: Andree et petri q̄uis omnibus apoſtolis etate iunior fuerit: vocatiōe tamē inter primos extitit: vt de eo dicitur Joannis primo capitu. Hic poſt domini aſcenſionē et apoſtolorum diuiſionem viginti annis. per ſcythiā inſtanter chriſti euangeliuz predicauit. Sed tandem a gentilibus tentus: et ad ſtatuam martis adductus immolare compellitur. Tunc draco de ſub baſe altaris exiit: ⁊ filium pontificis ignem ſacrificiū miniſtrantem interfecit. Duos quoꝙ tribunos quorum miniſtri Philippū apoſtolum in vinculis detinebant extinxit. Flatu etiam ſuo ceteros oēs morbidos reddidit. Quibus apoſtolus dixit vt ſi ſtatuam martis deijcere vellent et crucem domini ibidē erectam adorarent: mortui eorum reſurgerent: et infirmi ſanitatem perciperent. Illi vero q̇ cruciabantur ſe ſanari petebant: ⁊ ſtatuam confringere pmittebant. Tunc Philipp⁹ precepit draconi vt ſine alicuius leſione in deſertum locum abiret: vbi neminē ledere poſſet. Qui ſtatim recedēs nuſq̄ comparuit. Apoſtolus vero languētes omnes ſanauit et illos tres mortuos ſuſcitauit. Sicꝙ factum eſt vt qui eum perſequebantur quaſi deum adorarent. Ipſe autem per vnū annū iugiter predicauit et multa milia hominum ad chriſti fidem cōuertit et baptizauit. Edificatiſꝙ multis eccleſijs epiſcopos preſbyteros: et diaconos atꝙ alios clericos ordinauit. Deinde per reuelationem ad aſiam in ciuitatem hieropolim deuenit: ibiꝙ hereſim ebionitarum qui chriſtum carnem fantaſticam aſſumpſiſſe dicunt extinxit. Erant autem ibi due ſacratiſſime virgines eius in baptiſmate filie: per quas deus multitudi-

ne virginū lucratus eſt. Apoſtol⁹ autē ante ſeptē dies
obit⁹ ſui oēs pbros ⁊ clericos ſuos ad vicinarū vrbiū
epiſcopos cōuocauit: ⁊ eos de ſingulis docens in xpi fi-
de cōfortauit: ſeq; ad deū per martyriū migraturū poſt
ſeptem dies eiuſdem predixit. Et cū eſſet annorū octua-
ginta ſeptem ab infidelib⁹ teſtitus: crucifixus: lapidatus-
q; perrexit ad dominum: ⁊ martyriū feliciter conſum-
mauit kalendas maij. Et in eadem ciuitate corp⁹ eius
poſitum eſt. Poſtmodum etiam due filie eius prefate a
dextris ⁊ a ſiniſtris eius tumulate ſunt. Proceſſu vero
tēporis corpus apoſtoli romā tranſlatum fuiſſe dicit.

¶ De ſancto Jacobo minore apoſtolo. Cap. cviij.

Jacobus apoſto-

lus q̄ dicit minor ſeu iacob⁹ frater
cognomento iuſtus: fuit fili⁹ alphei
⁊ Marie ſororis dn̄i ſicq; conſobri-
nus chriſti fuit: propter quod more
iudeorum ⁊ frater domini appella-
bat. Minor autē dicit ad diſtinctio
nē alterius Jacobi apoſtoli filij ze-
bedei q̄ maior vocatur: nō quod hic
minor illo fuiſſet etate: ſꝫ poſterior
vocatione. De hoc autē dicit plení⁹
in hiſtoria natiuitatis virginis marie. vj. id⁹ ſeptēbris.
Juſt⁹ autē cognominat⁹ eſt propter meritū excellētiſſi
me ſanctitatis. Nā vt de eo dicit Hieronym⁹ tante reue
rentie fuit in populo vt fimbriam veſtimenti eius cer-
tatim contingere cuperent. Et vt dixit egeſipp⁹: hic ex
vtero matris ſue ſanct⁹ fuit: vinū ⁊ ſicerā nō bibit: car-
nes nūq̄ manducauit: ferrum in capite eius nō aſcen-
dit: oleo nūq̄ vnct⁹: nec balneo vſus fuit: ſindone. i. ve-
ſte linea ſemꝑ indut⁹. Toties in oratiōe genua flexerat:
vt callos in genib⁹ more camelorꝫ videret habere. Hic
ſolus ex apl'is ꝓpter ſanctitatē ſuā ꝑmittebat intrare
in ſancta ſanctorū: non quidē cauſa immolationis ſed
orationis. ¶ In tm̄ autē ⁊ facie ⁊ liniamētis corporis
ſimilimus xpo fuiſſe perhibetur q̄ȯ plerīq; in amborū
ſpecie fallerent: vnde vt dicit hiero. cū iudei ad capien-
dum xpm pergerent ne forte iacobum in perſona chri-
ſti caperent: a iuda qui eos optime diſcernebat: ſignū
oſculi acceperūt. Et nihilominus fugientib⁹ apoſtolis
quidā ex miniſtris qui ꝓpter turbam xpo approxima-
re nō poterant iacobū iuſtum vice ieſu tenuerūt. Qui
relicta ſindone qua vtebat vt dictū eſt: nudus profugit
ab eis. ¶ Hic etiam vt idem Hieronymus teſtat cōtra
iouinianū perpetue virginitatis extitit. Et vt ideo tra-
dit in paraſceue mortuo domino iacobus votum vouit
ſe nō commeſturum donec videret dn̄m a mortuis ſur
rexiſſe. In ipſa autē die reſurrectionis cū vſq; tunc non
guſtaſſet dominus eidem apparuit. Et aſtantibus mē
ſam apponere iuſſit. Deinde panē accipiens benedixit
⁊ fregit ⁊ iacobo dedit hortans eū vt comederet: eo q̄ȯ
filius hominis a mortuis ſurrexiſſet. Huic etiā ꝓpter
ſue ſanctitatis excellētiam apoſtoli in tantū detulerūt:
vt prim⁹ inter eos miſſam hieroſolymis poſt aſcenſio-
nē domini celebraſſet: quā petrus poſtmodū primus
celebrauit antiochie ⁊ marcus alexandrie. Poſt aſcēſio
nē ergo dn̄i diſcipulis ad ꝑdicandū ad diuerſas partes
adeuntibus iacob⁹ frater dn̄i hieroſolymorū epiſcop⁹
ordinat⁹ eſt qui eccleſiā ipſam annis. xxx. gubernauit.
Et cum primū conſiliū ab apoſtolis in hieruſalē cele-
bratū eſſet ꝓpter obſeruationē legaliū. Jacobus vti ec
cleſie ipſius epiſcopus conſilij diffinitor ⁊ iudex fuit: vt habet
actuū. xv. ¶ Anno igit. vij. epiſcopat⁹ ſui cū apoſtoli ad diē
paſche hieroſolymis conueniſſent: ⁊ interrogante eos
iacobo quāta p eos domin⁹ corā populo feciſſet: ipſiq;
omnia narrationis explicaſſent: ⁊ iacob⁹ cū apoſtolis in tē
plo corā caypha ⁊ aliquibus iudeis predicaſſet: idq; pro
pe eſſet vt baptizari vellent: quidam iudeus templum
ingreſſus ſacerdotes redarguit quod ſe ab illis magis
decipi permitterent. In tantumq; populum cōcitauit
vt populum lapidare vellet. Aſcenditq; homo ille ſuꝑ
gradum vbi iacobus predicabat ⁊ ipſum precipitauit
deorſum. Qui fracto crure ex die illo plurimum claudi
cauit. Hoc autem paſſus eſt anno. vij. poſt domini aſcē
ſionē. Sed nec ſic vſq; ad annum. xx. epiſcopatus ſui a pre-
dicatione ceſſauit. ¶ Quo tēpore videntes iudei q̄ȯ pau-
lū occidere nō potuiſſent: eo q̄ȯ ceſarē appellaſſet vt di-
cit actuū. xxv. ꝑſecutionē in iacobū conuerterunt. Con
uenerūtq; ad eū obſecrantes vt populū reuocaret qui
errabat in ieſu putantes quod eſſet xpus: de quo ipſe te-
ſtimoniū quid ſibi videretur corā ꝑplo die paſche pro-
ferret: cui tanq̄ iuſtiſſimo oēs acquieſcerēt. Statuentes
igit cū die paſche ſupra pinnam tēpli: illū rogabāt ponti
fices tanq̄ virorū iuſtiſſimum: vt enūciaret omnib⁹ q̄d
ſibi de Jeſu videretur. At ille cū ingenti voce ꝓnūcia-
uit q̄ȯ in celis ſedet ad dexterā ſumme virtutis: ventu-
rus iudicare viuos et mortuos. Q̄ȯ xpiani audientes
gaudebāt. Pontifices vero iudeorū cōfuſi ſtabant. Et
clamare ceperūt q̄ȯ etiā iuſtus erraſſet. Cōſilio quoq;
inter ſe inito de eius neceſſe ſuper pinnā aſcenderunt: et
ipſum precipitauerūt. Qui deiectus non ſolū mori nō
potuit: ſed ſuper genua procūbēs p perſecutorib⁹ ſuis
orauit. Cūq; cum orantē deſuper lapidib⁹ perurgerēt:
vnus ex ſacerdotib⁹ de filijs rechab ceteros increpa-
bat q̄ȯ iuſtū p eis orantem lapidarent. At vn⁹ ex illis
perticā fullonis arripuit: ⁊ valido ictu caput ei⁹ impe-
tens ipſum excerebrauit: taliq; martyrio migrauit ad
dn̄m. Sepultus ibidē iuxta tēplū kal. maij. In cui⁹ ſan
guinis vltionē: vt dicit ioſephus ſubſecutū eſt excidiū
hieruſalē ⁊ diſperſio iudeorū. Q̄ȯ ꝫ re vera fuerit prin-
cipaliter ꝓpter mortem domini. Ad hoc tamen adere
potuit interfectio Jacobi iuſti. ¶ Hic vt ait hierony-
mus libro de viris illuſtribus vnā tm̄ ſcripſit epiſto-
lam que de. vij. canonicis eſt: que tamen ab alio quo-
dam eius noīe edita a nonnullis traditur: ꝫ pau atim
pcedente tempore obtinuerit authoritatem.

¶ De ſancto Hieremia propheta. Cap. cix.

Hieremias pphe-

ta et ſacerdos ex tribu ſacerdotali or-
tus vico anathoth qui trib⁹ milib⁹ a
hieruſalem diſtat patre elchiā ſermo-
ne quidem apud hebreos ruſticior
prophetauit: que ſimplicitas eloquij
de loco ei in quo natus eſt accidit. Cu
ius ꝓphetia per tempora quatuor re-
gū extēditur ſcꝫ ioſie ⁊ ioachim primi
⁊ ioachꝫ ſecūdi ⁊ ſedechie regū iuda:
ꝓphetauit autem in regno iuda iam
x. tribub⁹ in aſſyrios tranſlatis. Hic ex vtero matris
ſanctificatus extitit: ⁊ etate puerili ꝓphetare cepit. An-
no vero. xiij. ioſie regis iude: ⁊ ꝓphetauit vſq; ad euerſio
nē vrbis hieruſalē. xlj. an. preter illud tp̄s quo in egy-
pto ꝓphetauit in tanis. Et cū puer eſſet tetigit domi-
nus os eius cepitq; prophetare ⁊ ꝑdicare: ⁊ mane cōſur
gēs ⁊ frequēter ſtans in porta domus dn̄i in atrio tem
pli. Et oſtendit ei dominus ſigna euerſionis hieruſalē
quā predicabat. ¶ Primo ſigno ſignificauit authorē
euerſionis deū ſub figura ſtans cum virga vigilanti: eo
q̄ȯ iam vigilabat ad percutiendū populū. ¶ Secundo
oſtendit ei quo miniſtro ad hoc vteret per ollam ſuc-
cenſam a facie aquilonis idest a chaldeis q̄ iuxta ſitum
hierlm venerūt ab aquilone. In tertia vero de lūbare
putrefacto oſtēdit ei cauſam euerſionis: nec fuit hec vi
ſio imaginaria ſed corporalis. Q: enī filij hieruſalē re-
ceſſerūt a dn̄o fornicando poſt deos alienos cōparant
lūbari putrefacto: vt ſicut lumbare adheret lumbis vi
ri ſic primo adherebāt dn̄o. ¶ Anno autē. iiij. ioachim
primi regis iuda cū hieremias ꝓpheta deſtructionē v
bis hieruſalē ⁊ tēpli in primo flendā publice denun-
ciaret a principib⁹ populi ceſus miſſus eſt in carcerem
ne publice predicaret. Qui vocato Baruch filio nerie

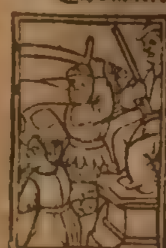
ſcriptore ſuo ſcribi fecit in volumine q̄ prophetabat: et miſit pplo et regi p man⁹ baruch. Que cū baruch in tēplo legiſſet pplo penitēs ieiuniū predicauit. Rex aūt cū h audiuiſſet volumē cōbuſſit. Hieremiā quoq; iā de carcere a pplo dimiſſum: et baruch apphendere voluit: ſed de⁹ eos ad tps abſcōdit. ¶ Poſt hec Nabuchodonoſor rex babylonis aſcēdens hieroſolymā cepit ioachim et ptē vaſorū tēpli aſportauit: ipmq; in babylonē ducebat. In itinere vo remiſit cū acceptis obſidib⁹ daniele cū trib⁹ pueris et aliis nobilib⁹ iudeorū: et īpoſito ei tributo q̄ ſoluit ei tributū ānis trib⁹. ¶ Poſtmodū vo audiēs qd rex egypti ꝯ nabuchodonoſor bellū aſſumeret tributū denegauit: vn̄ et rex babylonis veniēs hieruſalem intrauit eam ſub iure federis ſed fide mox rupta iuuenes fortiſſimos cū ioachiz rege occidit et Joachim Jechoniam Joachim filiū patri equiuocum regem cōſtituit. Poſt autē timens ne ioachim memor paterne iniurie adherēdo egyptiis ꝯ ſe pugnaret: rediens iterū hieruſalez obſedit. Sed de conſilio hieremie Joachim ſe cū matre et omni familia nabuchodonoſor tradidit: qui capta ciuitate ioachim et principes et multos de populo tranſmigrauit in babylonē cū ezechiele et mardocheo. Hec autem traductio filiorū iuda in babylonem dicit̄ tranſmigratio: ſed alia que facta eſt poſt euerſionem hieruſalem dicit̄ captiuitas. Cōſtituit autē nabuchodonoſor regem patruum ioachim ſedechiam ſub iureiurando ꝙ ei ſeruiret ſub tributo. Qui duob⁹ annis pmiſſa cōpleuit. Cum autem pſeudo prophete deciperent ſedechiā dicentes in proximo babylonios ab egyptiis eſſe vincendos. Sedechias rex iuda cōtra iuramentum ſuum regi chaldeoꝝ denegauit tributum. Qua de re nabuchodonoſor veniēs in iudeam obſedit hieruſalem. Interim vero falſi pphete nunciabant regi proſpera: ſed falſa: hieremias vero his contraria ſed vera. Qui egrediens hieruſalē vt veniret ad vicum ſuū anathoth tanq̄ fugeret ad hoſtes captus eſt et incarceratus: nabuchodonoſor vero et nabuzardam hieruſalē. xviii. menſib⁹ obſederunt. Tunc ſedechias territus hieremiā de carcere tulit: et pphetie veritatē ſecreto inquirēs audiuit. Hieremias aūt pnoſcens templū dn̄i euertendū diuino oraculo admonitus tulit arcam teſtamēti cū his que in ipſa erāt: et in mōtē abariam quā moyſes aſcēderat: vt terrā pmiſſionis videret deportauit et precib⁹ ſuis eā abſorberi fecit in petra digito vero nomē dei deſignans impreſſit: ac ſi ferro ſculptum eſſet. Et extūc nec locū quis cognoſcere pōt: nec nomē legere vſq; in preſens. Sepeq; nubes vt ignis fit ſup locū illum in eterno tpe: qd gloria dn̄i ab eius lege non deſignat. Dixitq; hieremias preſentib⁹. Dn̄s de ſion receſſit ad celos rurſus in virtute vēturus. Eritq; ſignū preſentie eius qn̄ vniuerſe gētes adorauerint lignum. ¶ Deinde cū hieremias captiuitatē publice pdicaret: Sedechias rex principib⁹ cū petētib⁹ tradidit. Qui cū eū in lacū depoſuiſſent: vbi erat in luto vſq; ad guttur: extraxit eū abdemalech ethiops vir eunuchus pietate cōmotus. Tn̄ in carcere detent⁹ eſt vſq; ad diē quo capta eſt hieruſalē. Quā nabuchodonoſor xviii. mēſibus obſeſſam tandē cepit: fugiētēq; regē ſedechiam cōprehendit et filios eius occidit: et oculos ei eruit: et ſic vinctū cū principibus in babylonē adduxit. Nabuzardā vero princeps militie regis q̄ remanſerat templū et vrbē ſuccendit: et murum euertit: et captiuos multos et vaſa tēpli in babylonē tranſtulit. Godoliā vo pauperib⁹ in terra relictis pfecit: et hieremiā nolētē ſecū abire ſicut a rege in mādatis acceperat dimiſit. Sed poſtq̄ godolias a quodā iſmaele de ſemine regio interfectus eſt timētes ſibi reliquie iudeoꝝ cōtra cōſiliū hieremie in egyptum deſcēderūt: et hieremiā et baruch ſecū et inuitos duxerūt et habitauerunt in magdalo tānis et mēphi atq; taphnes. Cūq; eſſent ibi hieremias regibus egypti ſignū dedit ꝙ eoꝝ idola ſubuerti oporteret: cū virgo pareret: vn̄ ſacerdotes eoꝝ in ſecreto tēpli loco imaginē virginis ſtatuētes quā pueri adorabant. Dū vo poſt tpa ptolomeus eos interrogaſſet cur hoc agerēt dixerūt paterne traditionis eſſe myſteriū qd a ſctō ppheta maiores eorū acceperāt: et ita futurū eſſe credebāt. ¶ Et cū hieremias ibidē pplm de idololatria redargueret: inſurrexit pplus iudeorū cōtra eū: et lapidauerūt eū. Porro egyptii eū honorauerūt ſepeliētes iuxta tumulū regū ſuoꝝ: in memores bñficioꝝ q̄ preſtiterat egyptiis. Oratione eñ ſua fugauerat aſpides et beſtias aquarū quas greci crocodilos vocāt: qb⁹ pri⁹ egypt⁹ infeſtabat. Cui⁹ corp⁹ alexander macedo trāſtulit alexādriā et ſepeliuit glorioſe. Extūc q̄q; a terra illa phibiti ſunt crocodili et aſpides memorati. ¶ Nō ſolū aūt hieremias ei⁹ pphetiā ſuo libro cōſcripſit: ſed etiā pter mortē ioſie regis iude elego metro trenorū lamētationes cōpoſuit: quib⁹ in exequiis funeralib⁹ vtebant̄ cantatores et cantatrices. Occubuit aūt ſanct⁹ ppheta kal. maii. Et hic nō ſolū eccleſiaſtici. xliv. in ſanctorū patrū catalogo ſcribit̄: ſed etiam in pleriſq; diuine ſcripture locis et a multis doctoribus vt ſanctiſſimus memoratur. Hec Joſephus: Hieronymus: Comeſtor: et Guilelmus.

¶ De ſancto Baruch propheta. Cap. cx.

Baruch ppheta et ſcriptor hieremie fuit ac ei ī carcere miniſter et in exilio ſocius vſq; ad diē mortis ipſi⁹ eū nō deſeruit. Multaq; ex ore ipſi⁹ cōſcripſit: ipſe quoq; ſpm̄ ppheticum habuit: et multa ac magna myſteria de incarnatiōe dn̄i pphetauit. Qui et cū magiſtro ſuo a pplo in egyptū deduct⁹ poſt eius interfectionē in pace dormiuit. Sz ꝙ dies cert⁹ ei⁹ obit⁹ nō habet̄ ſuo recte preceptori et magiſtro ſubnect̄. Sctītatē vo hui⁹ pphete nō ſolū doctoris ei⁹ hieremie vita ſctiſſima quā bonū diſcipulū imitatū fuiſſe credendū eſt: ſz etiā eidē a ſpiritu ſancto tradita indicat pphetia. Prophetauit aūt Baruch in babylonia tpe captiuitatis iude et vba pphetie legit in auribus iechonie ſiue ioachiz regis iuda et ceteri ppli trāſmigratiōe: vt ex textu ipſi⁹ libri liquide ptz: ppter qd arguendū eſt baruch cū ceteris captiuis in babylonē adductū. Et inde forſitan obtēta a rege grā redeūdi: eo ꝙ hieremie fuiſſet cōloci⁹ et diſcipul⁹ taliter ad iudeā reuerſus: vt cū hieremia poſtmodū vt dictum eſt deſcenderit in egyptū. Hec notantur ſupra.

¶ De ſancto Andeolo martyre. Cap. cxi.

Andeolus ſubdiacon⁹ et martyr: a ſctō policarpo epō orientē cū benigno et andochio pſbyteris: et tyrſo diacono ad gallias pdicādas miſſus eſt. Quē ſeuer⁹ ceſar ei⁹ pdicatiōe cōpta in territorio iuariēſi cōphēſum et ſpinoſis fuſtib⁹ flagellatū: xpm cōfitentē in carcerē tradi fecit. Dieq; ſequēti facto de ligno duriſſimo enſe ad formā gladii caput ei⁹ in modū crucis ſcindi pcepit. Et ſic eliſo cerebro martyrium conſummauit kalendas Maii: vt dicit Iſido.

¶ De ſancto Sigiſmūdo rege et martyre. Cap. cxii.

Sigiſmund⁹ rex et martyr fili⁹ genebaudi regis burgūdie et ei⁹ poſt mortē in regno ſucceſſor fuit tpe anaſtaſii imperatoris vt ait ſigibert⁹ q̄ a pueritia xpianiſſim⁹ eccleſias et monaſteria ſctōꝝ ſiduua viſitabat. Jeiuniis quoq; et orōnib⁹ itēt⁹ aſſidue paupib⁹ vberes elemoſynas

impẽdebat. Aſſumpto vero regno cultũ xpi ampliare curabat: eo q adhuc burgũdiõ gentiles erãt. Dũqz loca martyrũ perluſtraret venit ad ciuitatẽ ſeduneñ. ad locũ agaunẽſẽ. vbi beat⁹ mauriti⁹ cũ ſancta legione thebeorũ paſſi ſunt. Ibiqz diuinit⁹ inſpirat⁹ orabat ad dñm vt de cõſortio martyrũ eius mereret. Angelus vero eidẽ tũc apparuit eiqz docuit: vt ſicut audire. miliciẽ celeſtis alternatim plaudentũ choris ſic in eccleſia pſalmos decantari inſtitueret. Sanct⁹ ergo exterius auribus choros angelicos cantãtes aud. uit: angelicã mãdata ſicut audierat adimpleuit. Ita vtqz ad illud tẽpus in eccleſijs gallie non alternatim ſed ſimul ab omnibus pſallebat. ¶ Cũ igit franci adhuc gentiles regnũ burgundionũ depopulaſſent: z multos ex illis adhuc paganis rex ſibi aduerſantes et gallias adherẽtes haberet: tõſa capitis coma z habitu religionis indutus ad locũ predicatorũ agaunenſiũ martyrũ latẽter aufugit. Quo franci cũ burgundionibus pditorib⁹ puenerũt. Tunc burgundioñ. regẽ cognitũ z vinctũ francis tradiderũt: vna cũ coniuge z duob⁹ filiis ſigiberto z gũterano. Quos illi ad locũ qui dr bella deducẽtes in puteo antiquo capitibus deorſum precipitauerũt: taliqz martyrio ad dñm migrauerũt kalendas maij. Quoꝶ corpora a limo cõtecta ibidẽ triennio iacuerũt. Sed cũ ſepi⁹ noctu a multis viris fidelis ſupra locũ ipm accenſe lãpades viderent: expletis tribus annis ab abbate ipſius loci ab angelo monitus corpora ſanctoꝶ de puteo leuata in eccleſia ſancti ioannis euangeliſte tumulauit vbi eorum meritis multa miracula fiunt. Hoc autẽ ſpeciali priuilegio ſanctus iſte martyr effulget q a febricitantibus inuocatus cuiuſcũqz generis febrem expellit. Hec ſigibertus.

¶ De ſancto Amatore epiſcopo. Cap. cxij.

Amator epiſcop⁹ antiſiodorẽſi. in annis iuuenilibus literis erudit⁹ deo iã deuotiſſimus a parentib⁹ inſignibus coact⁹ virginẽ deſponſauit. Quã cũ vt virginitatem pſeruaret induxiſſet: ipſe ſimul ſe voto conſtrinxit. Cũ aũt vteros votus emiſiſſet angelus dñi eiſdẽ aſtitit: duas coronas ſibi aſſerẽs: et ſingulas ſingulis imponẽs: eos in ſctõ pposito cõfortauit. Puella igit monaſteriũ virginũ ingreſſa eſt. Amator vero cleric⁹ fact⁹ poſt mortẽ Eladij antiſiodorẽſis epi eodẽ in põtificatu ſurrogat. Qui plurib⁹ miraculis effulſit. Inter que dũ paruã haberet eccleſiã q populũ oĩno capere non valebat: rogauit obnixi⁹ quẽ quedã Reptilẽ nobilẽ vt domũ ſuã tẽplo dei contiguã cõcederet ad eccleſiã ampliãdã. Qd ille facere denegãs grauiter infirmat. Sed ſctõ poſtulata cõcedens cõtinuo liberat. Sanct⁹ ergo eãs domũ eccleſie adijciẽs eãdem in honorẽ prothomartyris. Stephani ſalo cauit. In qua verbũ dñi pdicabat. Sz cũ obitũ ſuũ imminere cõſpiceret ad eccleſiã perrexit: celebrataqz miſſa populo ſermonẽ fecit: z in throno ſuo reſidẽs expirauit. Cui⁹ aĩa in colũbe ſpecie celũ petere viſa fuit. Corpus quoqz ei⁹ in ipſa eccleſia tumulatũ qeuit. Aqua vero qua corpus lotũ fuerat: perfuſus paralytic⁹ curatus eſt. Quieuit in pace kalendas maij.

¶ De letanijs. Cap. cxiij.

Letanie bis in anno fiũt: ſez in feſto ſancti marci: que dicitur letania maior: z triduo ante aſcẽſionẽ que dicitur minor. Et interpretat letania ſupplicatio vel rogatio. ¶ Letania autẽ maior tripliciter nominat: ſez letania maior: pceſſio ſeptiformis: z cruces nigre. Dicitur autẽ letania maior ratione inſtituentis quia a magno Gregorio papa vrbis inſtituta eſt. Ratione loci: quia Rome inſtituta eſt: que caput orbis eſt. Ratione cauſe: quia pro magno morbo z grauiſſimo qui Rome viguit: ſcilicet pro epidemia inguinaria: que infinitum populum Romanum extinxit: de quo dictum eſt ſupra in legenda Gregorij pape quarto idus martij. ¶ Dicitur etiam proceſſio ſeptiformis: ex eo q beatus Gregorius proceſſiones ſuas per ſeptem ordines diſpoſuerat. In primo enĩ ordine erat clerus. In ſecundo monachi religioſi. In tertio ſanctimoniales. In quarto infantes. In quinto laici. In ſexto vidue et continentes. In ſeptimo coniugate. Sed quod modo non poteſt in numero perſonarum: ſuppleatur in numero letaniarum: quia ſepties dici debent. ¶ Dicuntur et cruces nigre: quoniam in ſignum meroris ex tanta ſtrage hominum z in ſignũ penitentie nigris veſtibus induebantur: propter eandem etiam cauſam cruces z altaria cilicijs velabant. ¶ Alia vero eſt letania minor que fit tribus diebus ante aſcenſionem quam ſanctus mamertus Vienneñ. epiſcopus ante inſtitutionem pme inſtituit. Et dicitur minor ad differentiã prime quia inſtituta eſt a minore epiſcopo: in minori loco: z pro minori morbo. ¶ Cauſa autẽ huius inſtitutionis fuit: qz tunc apud viennã crebris z validis terremotibus domus z eccleſie ſubuertebãtur: nocturni ſonitus z clamores audiebantur: z lupis etiã nimia feracitate ipſas ciuitates intrantibus pueri et homines perfecti lacerabant. Predictus ergo epũs triduanũ ieiuniũ indixit: letanias inſtituit: z ſic tribulatio quieuit. Deinde ab eccleſia ſtatutũ eſt vt hec letania vniuerſaliter conſeruetur. ¶ Dicuntur etiã rogationes: qz tũc ſanctoꝶ ſuffragia imploram⁹. Et merito talis obſeruantia his dieb⁹ obſeruanda eſt multiplici ratione. ¶ Primo vt deus bella pacificet: que in vere frequenti⁹ concitant. Secundo vt teneros adhuc fructus conſeruando multiplicet. Tertio vt motus carnales qui hoc tẽpore magis vigent in ſe vnuſqſqz mortificet. Quarto vt ad receptionem ſpiritusſancti ſe quilibet magis habilitet. Quinto vt chriſto aſcendente z dicente: petite et accipietis: quiſqz confidentius poſtulet. Sexto vt eccleſia ſe carne macerans per ieiuniũ et plurimis amplificans per orationem cum chriſto aſcendente liberius et facilius euolet. Hec due vltime rationes ſunt Guilelmi antiſiodorẽſis. ¶ In his ergo letanijs cruces deferuntur: campane pulſantur: vexilla portantur: et omnium ſanctorum patrocinia generaliter implorantur. Ideo autem cruces deferimus: et campanas pulſam⁹ vt demones territi fugiant: vexilla regis eterni conſpicientes: eiuſqz tubas excitatorias audientes. Vexilla deferimus ad repreſentandum victoriam aſcenſionis chriſti: qui cum preda celos aſcendit: vnde vexillum per aerea incedens eſt chriſtus ad celos aſcendẽs: populi qui ſequuntur ſunt ſancti qui ab eo ad celeſtia ſubleuantur. ¶ Sanctorum autem omnium ſingulariter et generaliter ſuffragia imploramus. Primo propter noſtram inopiam: quam habemus in merendo: vt ibi noſtra non ſuppetunt merita: patrocinentur aliena. Vel propter inopiam quam habemus in contemplando vt qui non poſſumus ſummam in ſe lucem aſpicere ſaltem in ſanctis aſpiciamus. Vel propter inopiam quam habemus in amando: quia plerumqz imperfectus homo magis afficitur circa aliquem ſanctum q circa ipſum deum. ¶ Secundo propter ſanctorum gloriam: vt dum per eorum ſuffragia quod petimus imploramus: ipſos magnificentius collaudemus. ¶ Tertio propter dei reuerentiam: vt peccator qui deum offendit quaſi non audeat ipſum in perſonam propriam adire: ſed ſanctorum poſſit patrocinia implorare. ¶ In his autem letanijs conſueuit illud canticum angelicum frequentari. Sancte deus. Sancte fortis: ſancte et immortalis miſerere nobis. De quo refert. Damaſcenus libro. iij. q cum apud conſtantinopolim propter epidemiam letanie cum proceſſione fierent. Puer de medio po

puli in celum raptus ⁊ iſtud beate trinitatis canticum ibidem edoctus rediens ad populum illud frequentari docuit: ⁊ mox tribulatio ceſſauit. In calcidonen. quoq; cōcilio fuit iſtud canticū approbatum.

¶ De ſancto Athanaſio epō ⁊ confeſſore. Cap. cxv.

Athanaſiꝰ epiſcopus alexandrinus et doctor grecorū de quo in libro decimo eccl'iaſtice hiſtorie. et ab aliis pluribus multa ſcribuntur tempore cōſtantini et cōſtantii eiꝰ filii arriani claruit. Qui a puerilibus annis liberalibꝰ diſciplinis imbutus: ⁊ ſacra philoſophia eruditus: a ſancto Alexādro epiſcopo glorioſo ſene clericus factus ⁊ preſbyter ordinatus: in predicando verbū domini eidem coadiutor effectus eſt. Et inde vna ſecū niceno concilio interfuit: et arrium hereticū mirabiliter confutauit. Propter quod ab arrianis odio conceptus innumeras ab eiſdē perſecutiones perpeſſus eſt. Quibus ſuggerentibus concilio iterum apud laodiciā cōuocato dum omnes ſederent: ⁊ diſputatio incepta eſſet: oratione ſcti Alexādri epiſcopi ⁊ Athanaſii preſbyteri premiſſa arrius ſecreta nature cōpulſus expetiit: vbi inteſtinis oībus in ſeceſſum defluentibꝰ expirauit. Quo miraculo multi arrianorū ad fidem catholicam redeunt: ceteri vero in athanaſium amplius obſtinati deſeuiūt. Cum autem poſt mortem Alexandri eidem in pontificatu ſucceſſiſſet fidem catholicam ſcriptis ⁊ ſermonibꝰ defenſauit et arrianam perfidiam impugnabat. ¶ Verū ex arrianorum emulatione ac ſuſurratione cōſtātio imperatori arriano exoſus factus velut hoſtis imperii cēſebatur. Delatus autem auguſto de adulterio violenter illato: et de dextera arſenio eiꝰ diacono preciſa apud tyrū ciuitatem imperatoris iuſſu ad concilium euocatur. Ingreſſuſq; ſynodum mulier ipſi de adulterio falſo accuſabat que et ipſum quem accuſabat non cognoſcebat. At vero Timotheꝰ ſub nomine athanaſii ſe excuſat: mulier vero ipſum athanaſium credens obiurgat: ſicq; de falſo crimine cōuicta eſt et confuſa. Deinde manus arida in loculo producitur: que arſenio ab epiſcopo abſciſſa fuiſſe aſſeritur. Epiſcopus vero arſeniū latentem qui longius eſſe putabatur adeſſe fecit: quo ambas manus exhibente ſe innocentem probauit. Cū autem hec arriani magicis artibus deputarent: innocens Athanaſius vti culpabilis iudicatur ex vrbe ⁊ ſede propellitur ab imperatore proſcribitur et per totam vrbeq; occidendus inquiritur. Qui vbiq; profugus a maximino treuerenſi epiſcopo benigne ſuſcipitur: ſed poſt modicū metu principis inde progreditur. Deinde ſex annis latuit in ſicca ciſterna ſola et quadam ancilla virgine miniſtrante catholica: vbi ſimbolū. Quicūq; vult ſaluus eſſe. dictauit ⁊ ſcripſit. Cum autem perſecutores ſui illuc aduenisſent: ⁊ nunciante ei ancilla athanaſiꝰ aufugiſſet: illi hoc cognoſcentes virginem ad mortem ceciderunt. Poſt hec cum ad partes imperatoris conſtātis fratris conſtantii occidētales veniſſet. cauſamq; ipſius conſtans examinaſſet ſuper epiſcopi iniuſto exilio literas fratri direxit: conſtantinuſq; ipſum vt fratri cōplaceret ad ſedem ſuam reuocauit. Sed modico poſt tēpore ad inſtantiam arrianorum iterum cum conſtantius eiciens perſequitur. Iterumq; conſtantis comminationibus reuocatur. ¶ Defuncto vero conſtante ſoloq; regnante conſtantio cum Athanaſium ſuſpectum haberet q ſibi germanum inimicum feciſſet ſuaſu arrianorum. tertio ipſum de ſede protulit: ⁊ georgium arrianum ſibi in epiſcopum ſurrogauit: miſſis per vniuerſum orbem romanum literis vt vbicunq; repertus fuerit athanaſius occidatur remuneratiōe tāta cuicūq; qui caput athanaſii imperatori obtuliſſet. Quo tēpore ſanctus vir toto orbe hincinde profugꝰ euagatur. Aduerſus quē reges ac principes et populi commouentur. Sz multis euaſis periculis et perſecutionibus dei gratia reſeruatur. Mortuo vero cōſtantino et iuliano apoſtata ei ſuccedente: ⁊ humanitatem fictam pretēdente vt ex hoc initio ſuum imperium roboraret iuſſu iuliani omnes epiſcopi exulantes ad ſuas eccleſias redire permittuntur. Sicq; athanaſius alexandriā remeauit. ¶ Poſt modicum vero tēpus diabolo ſuadente ad ſuggeſtionem magorum iuliano fauentium miſit milites multos alexandriā ad athanaſium perimendū. Qui per flumen nili cū paucis catholicis nauicula fugiēs perſecutores obuios habuit. Illi vero cum preſentē cernentes nō agnoſcerēt: ⁊ de athanaſio vti de alio interrogātes pertrāſierūt. Ipſe vero alexādriā alia via repetēs vſq; ad tēpus pacis ibidē latēter permāſit. Poſt mortē vero iuliani ſuccedēte in imperiū iouiano catholico reducitur athanaſiꝰ in ꝓpriā ſedē: ⁊ reſtituitꝰ honorifice poſt mica ſes. viii. in pace quieuit. anno epatꝰ ſui. lvi. vi. nōs. Maii. Ibiq; clarēs miraculis tumulatꝰ. ¶ Hic glorioſus doctor inter multa inſignia eius ſapientia opuſcula Duos aduerſus gentes excudit volumina. Cōtra vrſaciū ⁊ valentē vnū. De virginitate vnum. De perſecutione arrianorū plurima. De pſalmorū titulis vnū. Hiſtoriā Antonii monachi vitā cōtinentē inſigni volumine texuit. Epiſtolas inſuper ⁊ alia multa que enarrare longū eſſet edidit. Hec Hieronymus lib. de viris illuſtribus.

¶ De ſancto florentio epō. Cap. cxvi.

Florētius ⁊ vindemialis epī Taruiſii trāſlati quieſcunt. Quorū vindemialis a hibernatione a ſctō alpiano cōfeſſore doctꝰ ad preſbyteratus ordinē inde ad epatū peruenit: vbi vna cum eugenio miraculis multis oſtēſis populū copioſum cōuertit. Deinde peregrinationis grā ad inſulā corſicā venientes in caſtris fauuen. ⁊ vaden. populum a cultura draconis eruerūt: ligata oratiōe ad collū ſerpētis ⁊ ipſo in mare demerſo. Sicq; cōuerſum populū baptizauit. Poſt que ſanctus eugenius ibidē in caſtro venden. cōmoratꝰ quieuit in pace: vbi etiā extat puteus ab eodem in mare defoſſus pter naturā dulcem aquam emanās. Vindemialis vero regreſſus corſicā: ibidē in pace vitā finiuit: ⁊ ſepultus eſt ibi: vbi ⁊ olim ſanctꝰ florētiꝰ epūs quieſcebat. Vaſtata vero corſica a ſarracenis titianꝰ taruiſinꝰ epūs illuc nauigio accedēs corpa ſanctorū florētii ⁊ vindemialis obtinuit: ⁊ taruiſiū trāſlata in baſilica ſcti Joānis baptiſte depoſuit. Que ſucceſſor eiꝰ rotharius poſtmodū in maiori eccleſia ſancti petri honorabilius tumulauit. Horum feſtum colitur. v. non. Maii.

¶ De inuentione ſancte crucis. Cap. cxvii.

Inuentio ſctē crucis dicitur: q2 eo die a ſancta helena matre conſtantini imperatoris crux inuēta fuiſſe perhibetur. Illuc enī precioſum lignū dominicū in quo xp̄s cōfixus fuit ducentis fere annis ſub terra iacuit. Anno autē dñi. ccxxxii. congregata eſt iuxta fluuiū danubiū multitudo innumerabilis barbarorū volētes fluuium trāſire ⁊ oēs regiones vſq; ad oriētē ſubiugare. Cōtra quos cōſtantinus imperator caſtra mouit: ⁊ ſupra danubiū ſecū ſuo exercitu collocauit. Videns barbarorū multitudine infinita iā traieciſſe flumē extimuit: eū qua die ſequenti erat prelium cōmiſſurus: nocte autē ab angelo excitatꝰ: ⁊ vt ſurſum reſpiciat admonetꝰ. Qui ſignū crucis vidit in celo ex clariſſimo lumine factum: literis habēs aureis circumſcriptū. In hoc ſigno vinces. Qui confortatus ſz adhuc gentilis crucis ſimilitudinem fecit ⁊

xp̄m ante exercitum portari iuſſit. Vexilla quoqꝫ milita
ria ⁊ arma cruce ſignari fecit ⁊ irruens in hoſtes ipſos
in fugā vertit eorūqꝫ maximā multitudinē interfecit.
Reuerſus ergo ad vrbē oēs idolorum pontifices cōuo
cauit: ⁊ cuius deorū hoc eſſet ſignū diligentius inquiſi
uit. Quibus ſe neſcire dicētib⁹: quidā xp̄iani eidē cru
cis myſteriū explicarūt. Qui licet xp̄m tanꝙ vnū deoꝝ
mox gentilitatis in reuerentiā haberet: tamē nec tunc
ꝑfecte credidit: nec baptiſma ſuſcepit donec plaga lepre
eidem ſuperueniente a ſancto ſiluestro mundatus pari
ter ⁊ baptizat⁹ eſt: vt ſupra actū eſt in legenda ſancti ſil
ueſtri pridie Kalen. ianuarij. ¶ Cum autē poſt diſputa
tionē quā ſilueſter cū iudeis habuerat vt ibidem dictū
eſt. Helena imperatrix conſtantini mater ad xp̄m con
uerſa fuiſſet: inſudit ei ſpiritus: vt lignū dominice cru
cis requireret. Veniens igitur hieroſolymā cum exerci
tu maximo .xviij. die ſecundi menſis qui eſt aprilis om
nes ſapientes iudeorū q̄ per totā regionem reperiri po
tuerunt ad ſe congregari mandauit vſqꝫ ad numerum
quingentorū qui nimium formidantes inter ſeſe perq̄
rebant: cur eos regina ſic coadunari mandauerat. Vn⁹
ergo ex ipſis iudas nomine dicere cepit quod dubita
bat ne ab eis diſcere vellet: vbi lignū in quo Jeſus cru
cifixus eſt exiſteret. Admonens vt nemo hoc confiteri
ꝓſumeret: q: ſtatim vt crux illa reperiretur: lex iudeorū
euacuabitur. Dicebat quoqꝫ quod nouerat locum vbi
illud abſconditum erat lignum. Nā zacheus auus ei⁹
illud ſecreto reuelauerat patri ſuo ſymoni: ⁊ pater ipſi⁹
inde ſymō propalauerat ſibi. Addens ipſe zacheus qđ
cum illud lignū cōtigerit reuelari gens iudeorū decete
ro nunꝙ regnaret: ſed illi q̄ crucifixū adorārēt: eo qđ vere
fili⁹ dei fuerat ꝑut ipſe zache⁹ clare didicerat. Nā in cō
ſpiratione mortis xp̄i nūꝙ aſſenſerat: paterqꝫ protho
martyris ſtephani fuerat. ¶ Cū aūt iudei oēs ꝑdicta ſe
nūꝙ audiuiſſe aſſererēt: inde ſub obediētia mādauerūt
vt crucis lignū nullaten⁹ reuelarēt. Et cū ante reginā
ſtetiſſent: ⁊ ipſa eos de loco vbi crucifixus fuerat Jeſus
interrogaſſet: ipſiqꝫ ſe illud ſcire negarēt: iuſſit eos oēs
igne cremari. At illi timētes tradiderūt iudā vti iuſti ⁊
ꝓphete filiū: ⁊ optime legē ſciētem. Regina oēs dimit
tens iudā ſolū tenuit: eiqꝫ mortē: aut vitā ꝓpoſuit niſi
ſibi crucē dñicā demōſtraret. Qui nec crucē nec locū ſe
ſcire dicebat: eo qđ anni ducēti a paſſiōe xp̄i iā lapſi fue
rant: quo tp̄e ip̄e minime nat⁹ erat: ip̄m ergo in puteū
ſiccū iuſſit mitti ⁊ ibidē fame cruciari. Cū aūt ſeptē die
bus ſine cibo manſiſſet: die ſeptimo ſe extrahi petiit: ⁊ et
crucē dominicā indicaturū promittit. Extractus igit̄
cōcitus venit ad locū golgotha: ⁊ cum ibidē oraſſet lo
cus ſubito cōmouetur ⁊ fumus aromatū miri odoris
ſentitur: ita vt iudas miratus xp̄m cōfiteret. Erat aūt
in loco prout in hiſtoria eccleſiaſtica traditur templū
veneris: quod adrianus imperator ibi conſtruxerat: vt
ſi quis in ipſo loco xp̄m adorare vellet venerem adora
re videretur ob hoc locus pene obliuioni datus regi
na igitur templū funditus fecit deſtrui ⁊ locum arari.
¶ Poſt hoc iudas cū ſociis viriliter fodere cepit. ⁊ .xx.
paſſus fodiens tres cruces inuenit: quas regine detu
lit. Sed cū chriſti crucem a duabus latronum neſcirēt
diſcernere: ⁊ et circa horam nonam quidam mortuus in
pheretro portaretur iudas pheretrum tenuit: ⁊ prima
ac ſecūda cruce appoſitis mortuus minime ſe mouit.
Apponit tertiā et protinus defunctus redijt ad vitam.
¶ Quedam etiam mulier ciuitatis primaria ſemiuiua
iacebat: vt dicitur in eccleſiaſtica hiſtoria. Ad quā hie
roſolymitanus epiſcopus primā et ſecundam crucem
adhibuit ⁊ nihil profecit: tertia vero appoſita cōfeſtim
mulier ſana ſurrexit. Hanc ergo crucem dñi fore intel
lexerunt: quātum poſtmodū lecto eius titulo quem pi
latus ſuppoſuerat. qui ex antiquitate fere deletus erat
plenius cognouerunt. Diabolus autē terribiles emit
tens voces cunctis audiētibus de iuda cōquerebatur:
eidem quoqꝫ tormēta ⁊ perſecutiones plurimas mina
batur. ¶ Poſt hec iudas baptizat⁹ quiriacus vocatur:
et hieroſolymorū epiſcopo defuncto iuſſu helene in epi
ſcopum ordinatur. Nā multo tēpore regina ibidē fuit
⁊ cuncta ſacra loca perluſtrauit. Cum autē clauos do
mini habere deſideraret: rogauit epiſcopū quiriacū vt
ad locū pergeret ⁊ clauos perquireret. Qui cū veniſſet
⁊ orationē fudiſſet cōtinuo claui velut aurū in terra ful
gētes apparuerūt. Quos cū eos regine detulit: illaqꝫ eos
reuerēter adorauit. Crucē vo dñicā ꝑ mediū ſecari fe
cit: ⁊ partem filio deportari: partem vero thecis argen
teis incluſam hieroſolymis reliquit. Clauos vero do
minicos ſecū adduxit. Quorū vnū in galea: alterum in
freno imperatoris compoſuit: vt ſic armatus armis ſe
curus ad bellum procederet. Tertium vero reſeruauit:
vel vt quidā aſſerun⁹ in mare adriaticum qđ tūc erat
vorago nauigantium iactauit. Precipiēs feſtum inuen
tionis ſancte crucis ſingulis annis ſolenniter celebrari
per vniuerſum orbem. videlicet .v. nō. Maij.

¶ De ſanctis Alexandro papa Euentio ⁊ Theodo
lo martyribus. Cap. lxviij.

Alexander papa ⁊
martyr huius nominis primus cū
duob⁹ ꝑſbyteris euentio ⁊ theodolo
paſſus eſt rome ſub ꝑſecutione. Tra
iani agente aureliano comite vtriuſ
qꝫ militie. Hic natione romanus ex
patre alexādro de regione capitau
ri: ⁊ euariſto pape in epiſcopatu roma
no ſucceſſit: iuuenis quidem etate:
vtpote annorū fore .xxx. ſed ſenior mo
rib⁹: ſeditqꝫ annos .x. menſes .vij. dies .xi. Hic ſanctitate
⁊ ſciētia incomparabilis fideiqꝫ preclariſſim⁹ maximā
partem ſenatorū vrbis cōuertit ad dominum: ꝑfectumqꝫ
quoqꝫ Hermetē cū vxore ⁊ ſorore theodora ⁊ filijs bapti
zauit cū .M. ccl. ſeruis ſuis cum vxorib⁹ quoqꝫ eorū ⁊
filijs: quos omnes die ſabbati paſche factos ingenuos
ſacri fontis vnda perfudit. Cum autem traianus impe
rator tūc abſens hec audiens Aurelianum comitē mi
ſiſſet ad vrbē de ſeleucia iſaurie ad perſequendos chri
ſtianos. Aurelianus hermetem prefectū apud Quiri
nū tribunū carcerauit. Alexandrū vero in alia cuſtodia
in vinculis poſuit: qui tamē: vt ſupra dictum eſt in paſ
ſione Quirini martyris .iij. Kal. aprilis: per puerū qui
facula ferebat ardentē e carcere noctu per feneſtrā edu
ctus ad domū Quirini tribuni vbi hermes i cuſtodia
tenebatur ipſum quirinū conuertit: ⁊ iterū eadē nocte
per eundem puerum ad carcerem ſuum reductus filiā
ipſius quirini balbinam ſibi delatam a ſtrumate ſana
uit et quirinum cum filia et omnibus in cuſtodia ipſa
detentis baptizauit. ¶ Poſtꝙ autem hermes et quiri
nus ac theodora ſoror hermetis necnon ceteri chriſtia
ni in cuſtodia reperti ab aureliano comite paſſi ſunt: vt
in eorum ſingulis paſſionibus agitur traiano iam de
functo adriano vero in imperium ſublimato: exhibit⁹
eſt alexander cum ſanctis theodolo ⁊ euentio preſbyte
ris iam biennio in carcere detentis. Erat autem theo
dolus iam ſenex annorum videlicet .lxxx. qui anno vi
geſimo preſbyter fuerat ordinatus. Cumqꝫ alexāder cō
fiteretur xp̄m iuſſit eū iudex in equuleo leuari ⁊ vngu
lis ac lapidibus attrectari. Et cum hec patiētiſſime to
leraſſet: fecit eum deponi ⁊ preſbyteros applicari. cū au
tem ⁊ ipſi xp̄m cōfiterentur: iuſſit furnum incēdi: ⁊ ale
xandrū atqꝫ euentiū ſimul vinctos intus iactari theo
dolo quaſi ſeniore ſpectāte. Cum eis aūt et ipſe ſpōte in
flammas proſiliuit. Et cū illeſi educti fuiſſent: fecit au
relianus ſanctum Alexandrum pūctis creberrimis ꝑ
tota pungi membra donec deficeret. Duos vero ſan
ctos preſbyteros gladio conſummari. Quorum corpo
ra ſeuera quedam religioſa via numentana in ſuo pre
dio ſepeliuit quinto nō. maij. ¶ Hic in canone memo
riam paſſionis domini miſcuit ea loco. Qui pridie quaꝫ

pateretur. vſq3 In mei memoriam facietis. Hic precepit vt aqua vino miſceretur in ſacrificio ad deſignandã chriſti ⁊ eccleſie vnionẽ: vt oblatio heret ex azimo non ex fermento propter chriſti corporis puritatẽ: ⁊ heret in modica quantitate dicens quod hec oblatio quanto rarior tãto potior. Conſtituit etiam aquam exorcizatam cum ſale diebus dominicis benedici: ⁊ ex ea populum aſpergi ad effugandas cõtrarias vanitudines ⁊ aereas poteſtates. qui poſtea martyrio coronatus eſt ⁊ ceſſauit epiſcopatus dies. xxv.

¶ De ſancto Iuuenale epiſcopo. Cap. cxix.

Iuuenalis epiſcopus narnien. dum eſſet preſbyter et medic⁹ ex aphrica romam veniẽs a matrona xpiana ſuſceptus eſt. Audiẽs aũt ab ea quod narnienſis ppls xpianã. tñ ẽ nũq̃ recipere voluiſſet: romanũ põtificẽ adijt: ⁊ ab ipſo pdicandi ad ipſam vrbẽ licentiã poſtulauit. Quẽ papa eidẽ ciuitati epm delegauit: vbi pdicãs verbũ ⁊ miraculis coruſcans multũ populũ cõuertebat. ¶ Cũ quidã de tẽplo idolorũ egreſſus: de immolatis idolo bouẽ in os epi mitteret: illeq3 recipere recuſans: os dẽtibus obſeraret: produxit ille cultellũ: ⁊ et manubrio os eius violenter aperiret. Sed manu ei⁹ elapſa gladiũ in guttur propriũ intromittens: ɔtinuo iugulatus expirauit. Quo miraculo viſo ſeptẽ milia gentiliũ conuertũtur: inter quos baptizat venantia quedã nobilis matrona cũ duobus filijs: que deinceps ſancto de ſuis facultatibus miniſtrauit. ¶ Dũ ligures ⁊ carpi multas ciuitates Italie depopulaſſent: narniũ obſederũt. Sȝ orone ſancti epi nimia tẽpeſtate ⁊ tonitruis ſubito ingruentibus: pluſq̃ tria milia ex eis extincti ſunt. Reliq̃ vero territi ab obſidione diſceſſerũt. ¶ Cũ die quadã de calice paruo criſtallinũ quẽ habebat ppłm cõtearet: nihil ſuperinfuſo de vino: ſed libamine diuinit⁹ excreſcẽte oib⁹ ſatiſfecit. Quieuit in dño vir ſctũs anno ſep tino epat⁹ ſui cõpleto quinto non. Maij. Sepultus ad portã ſuperiorẽ via flaminia miliario ab vrbe roma q̃nquageſimo q̃nto. Cui⁹ meritis naute fere trecẽti in naufragio poſiti ſanctũ Iuuenalẽ vocãtes: ſtatimq3 ſup vndas eis apparente tẽpeſtate ſedata ad portũ incolumes puenerunt.

¶ De ſanctis Quiriaco epo Anna ⁊ Amonio martyribus. Cap. cxx.

Quiriacus epiſcopus ille iudas fuit: qui cum helena crucem dominicã inuenit: vt ſupra actum eſt de inuentione ſancte crucis. v. nonas Maij. Qui baptizat⁹ ⁊ Quiriacus vocatus epiſcop⁹ hieroſolymorum ordinatus eſt. ¶ Cũ autem Iulianus imperator apoſtata nomini chriſtiani ad perſas pgeret: veniens hieruſalem quiriacũ epiſcopum teneri fecit: ⁊ ad deorum ſacrificia inuitauit. Quod cum renueret: dexteram eius abſcindi fecit: eo quod manu illa multis ep̃ſtolas ſcripſerat quo a deorum ſacrificio reuocabat. Ille vero ſcandalum ſui corporis preciſum gaudebat: eo quod exiſtens iudeus multos ne chriſtum colerent ſcribens epiſtolas confortabat. Tunc Iulianus plumbum liquefactum in os eius infundi iuſſit. Deinde ſuper lectum ferreum ventre deorſum extendi: ⁊ carbones ſubterponi: ac ſalem et adipem aſpergi: dorſum quoq3 eius deſuper virgis cedi. Et cũ in omnibus immobilis permanſiſſet: iuſſit eum in carcerem trudi. Ad quem veniens anna mater eius filium in domino hortabatur. Quod Iulianus audiens fecit eam teneri: ⁊ per capillos appenſam vngularij: ac lampades ardentes eius lateribus appo-nique cum vrgeretur emiſit ſpiritum. ¶ Poſt hec imperator Quiriacum eductum hilarem vultum habentem iuſſit in foueam profundam ſerpentibus plenam iactari eodem a venefico immiſſis. Sed tamen ſerpentes omnes ſubito extincti ſũt. Quo viſo miraculo Amonius incantator conuerſus eſt: ⁊ in Chriſti confeſſione iuſſu imperatoris decollatus. Deinde mandauit Iulianus Quiriacum in caldariam oleo feruentiſſimo plenam immergi. Quam ille ſe ſignans ſponte ingreditur: orãs dñm: vt iterum martyrio baptizaretur. Iratuſq3 Iulianus in ipſo caccabo eum gladio per ore tranſfodi mandauit. Sicq3 martyrium ſuum cõſummauit. quarto nonas Maij die ſabbati. Sepultuſq3 eſt hieroſolymis cum Anna matre eius ⁊ amon o martyre.

¶ De ſancto Floriano martyre. Capitulum. cxxj

Florianus martyr paſſus eſt apud lauriacum oppidum temporibus Diocletiani et Maximiani imperatorum ſub preſide aquilino. Qui cũ eſſet princeps officij militarĩ in eadem vrbe audiens qualiter quadraginta martyres xpiani poſt diuerſa ſupplicia ab aq̃lino pſide i carcere detẽti eſſent deſiderio martyrij vale faciẽs militib⁹ ſuis pꝛius lauriacenſẽ ciuitatẽ ire cepit. Obuiiſq3 militib⁹ q̃ a pſide miſſi fuerãt ad pquirẽdos chriſtianos ſeipſ3 ſponte illis obtulit vt chriſtianũ. Quẽ illi tenẽtes duxerũt ad pſidẽ q̃ floriani chriſti nomẽ cõfitẽtẽ: p̃mo atq3 iterũ a militib⁹ ppriis cedi iuſſit: deinde ſcapulas eius acutis cõfigi. Et cum eũ ad omnia ſupplicia paratũ vidiſſet: iuſſit illũ ad fluuium aniſi adduci: ⁊ ligato ad collum eius ſaxo ipſum de ponte precipitari. Cum autem eodẽ adductus orãd. ſpacium a militibus impetraſſet: quidã miles ceteris crudelior ſuperueniens ceteroſq3 de mora necis ei⁹ redarguens: illum in flumen precipitauit. Statim oculi illius crepuerunt. ¶ Poſtq̃ vero ſanctus martyr animã chriſto reddidit corpus eius ſup vndas enatãs in eminenti ſaxo ab aquis eiectũ eſt. Et ſuperueniens aquila alis expanſis in modum crucis: corpus a feris protegebat. Tunc reuelante ſe ſancto martyre cuidam deuote matrone chriſtianeq3 oſtenſiſq3 ei indiciis loci vbi eũ inueniret ⁊ vbi eũ ſepeliret: mulier iunctis bobus cum plauſtro ad locũ deueniẽs ⁊ corpus inuentũ vehiculo impoſuit: ⁊ ſentibus quoq3 ſpinoſis timore paganorũ operuit. Et interrogantibus quibuſdam ſpinas collectas ad claudendũ hortum ducere ſimulauit. Deductũq3 corpus ad locũ ſibi a beato martyre demõſtratum vbi ipſum ſecreto tumulauit. Sed dũ boues plauſtrum trahentes in via ſiti deficerent: nec aquam reperire poſſent: orante muliere ⁊ martyris auxilium poſtulante ſubito fons de terra erupit: ⁊ ſatiatis animalib⁹ vſq3 in preſens in ipſo loco fluere non deſiſtit. Paſſus eſt autem ſanctus martyr. iiij. nonas Maij.

¶ De ſancta Catherina virgine ⁊ martyre. Capitulum. cxxij.

Catherina virgo ⁊ martyr filia fuit licinij īperatoris ī ciuitate magedonis: licinie nomine q̃ virgo prius penelope vocabatur. Pater vero ei⁹ turrim nobiliſſimã conſtruxit: muro circũcinxit: ac viridariũ plãtauit: ſtatuaſq3 nonaginta octo deorum appoſuit: vbi filiam ſuam annorum ſex pater ei⁹ eleuã: ⁊ vtq3 cũ tribulario nẽ ſibi īferẽdã: columbã ramum oleuẽ: oliuã vero celicã ſibi ꝟdam. Pater vero eius volens illã nuptui tradere ipſi⁹ animũ requiſiuit. Puella vero

dierū.vij.acceptis indutijs deos prius ſupradc cōſuluit. Sed ab eis nullo riſo habito deū xpianorū de quo audierat inuocauit. Cui ſtatim angelus dñi apparēs eaʒ in ſide docuit: mutatoq; noie hernā vocauit. Sequēti vero die theotimus qdā preſbyter ab angelo in turrem intromiſſus eā baptiʒauit: moxq; illa prius idola de turri proiecit: pater vero poſt dies ſeptē reuertus cū idola ɔfracta vidiſſet: ipāq; xpianā didiciſſet: eā ad ciuitatē duci fecit: q iuxta vrbis portā diabolū ſibi apparentē z eidē cōminātē crucis ſigno fugauit. ¶ Cū aūt xpm cōfiteretur: iuſſu patris vincta vngulis indomitorū equorū terēda ſubijcit: ſed ipſa angelo aſſiſtente nil leſa: pr moxſu vnius ex equis occidit. Quē virgo a mortuis ſuſcitauit: z cōuerſuʒ vna cū matre ſua in turri recluſit donec penitentiam agerēt. Ipſa vero in ciuitate remanſit: vbi xpm annūcians multos ɔuertit. Qđ audiēs ſedechias decius frater licinij rex potētiſſim⁹ venit ad ipāʒ ciuitatem: z Herinā cōprehēdēs in foueā ſerpētibus plenā immitti fecit vt ibi fame et reptilium morſibus deficeret. Que ab angelo ɔfortata z ſerpētib⁹ interfectis ibidem dieb⁹.xiiij.ſine cibo permāſit. Deinde decius pedes ei⁹ ſecari fecit. Sʒ cōtinuo ab angelo ei reſtituti ſunt. Poſt hec de cōſilio hipparchi comitis ſub rota molendini ligat z aqua laxat: ſed mox aq̃ diuiduntur vincula ei⁹ rūpunt: rotaq; permāſit immobilis: z virgo iurrexit ſcoſum: z vū z.vij.milia paganorū ɔuerſi ſunt: z lapidātes deciū ex vrbe deiecerunt: qui poſt dies modicos ꝓpter ictus lapiduʒ expirauit. Filius aūt nomine ſapor mortē patris vindicare cupiens cū exercitu ciuitatem obſedit: ſed dū virgo ſtetiſſet in porta hoſtes omnes excecātur: z iterum eius orationibus illuminantur. Sapor vero vrbem ingreſſus cōfixis clauis in calcaneis virginis eidem impoſuit maſſam quam portare fecit ad ſeptem miliaria. Cūq; illeſa rediſſet triginta milia hominuʒ conuerſi ſunt. Sapor vero a diabolo oppreſſus expirauit. ¶ Poſt hec veniens theotimus preſbyter parentes virginis z populum baptiʒauit: z eos in fide diligenter inſtruxit. Poſt annos vero tres veniens virgo ad ciuitatem calanicum tenta eſt a numeriano rege pro chriſti nominis ɔfeſſione. A quo in tres boues eneos ignitos ſucceſſiue incluſa cum permanſiſſet illeſa: z tertius bos ac ſi viuus calorem ſentiens: mugiens diſcurreret decē milia gentiliū cōuertuntur. Mox mortuo rege predicto a pretore quodā in igne miſſa cū exiſſet tam membris q̃ veſtibus illeſa pretorē conuertit. ¶ Hinc ad vrbem conſtantinam deueniēs ramūq; oliue deferens diebus octo permāſit ibidē: z multos ad fidē adduxit. ¶ Inde ad niceā accedēns saporē quendā regem cum multis de populo xpo acquiſiuit: vbi dieb⁹.lxxviij. permāſit. Poſt hec ad vrbē propriā rediēs patrē defunctū repperit: z diebus aliquibus ibi degēs matrē in dño cōfortauit. Nouiſſime vero diuina virtute aſſumpta ephe ſum deducit: vbi multis oſtenſis miraculis z plurimis dño lucratis poſt dies.xv. aſſumpto apeliano didaſcalo ſuo cū alijs.vj.viris vrbē exiuit: vbi nouū ſepulchrum repperit. In quo ſe includi fecit: z vt poſt dies.iiij.vt ad ſe redirent mādauit. Qui ad terminū reuerſi amotoq; lapide ſepulchrū vacuū inuenerūt. Cui⁹ feſtū agit.iiij. nonas maij. quo vero die ſepulchrū intrauit.

¶ De ſancta Antonia virgine z martyre.
Capi.cxxiij.

Antonia vgo apud nicomediā paſſa eſt que nimiū torta z varijs afflicta cruciatibus: poſt ab vno brachio trib⁹ dieb⁹ ſuſpēſa: deinde in carcerē biēnio detruſa a priſcilliano pſide nouiſſime flammis cremata eſt.iiij.nonas maij. Hec Hieronymus in martyrologio.

¶ De ſctis Siluano epo z ſocijs martyribus. Capi.cxxiiij.

Siluanus eps cū ſocijs ſuis in paleſtina ciuitate gaʒa martyrium paſſus eſt. Hic enim eius eſſet epiſcopus tēpore phenicis z annis fere quadraginta ſacerdotio functus fuiſſet ſub perſecutione maximiani imperatoris vir mansuetudine animi et ipſa iam ſenectute venerabilis cū plurimis clericis ſuis et trib⁹ iuuenib⁹ xpianis beſtijs ſubiecti hoſtie xpi effecti ſūt: ſicq; martyrio coronati.iiij.nonas maij.

¶ De ſanctis quadrinta martyribus.
Capi.cxxv.

Quadragita martyres ſub pſecutiōe diocletiani apud caſtrum lauriacum paſſi ſunt agēte preſide aquilino: de quibus ſupra in paſſiōe ſancti floriani martyris actū eſt. qui ab eodem preſide poſt varia z exquiſita eis illata ſupplicia vinculis duris arctati i carcerē miſſi ſūt. Quorū paſſionib⁹ florian⁹ marty: pdict⁹ ad martyrij tolerantiā aiat⁹ eſt. Qui oēs diudū recluſi z inedia afflicti tandē in carcere ipm tradiderūt.iiij.nonas maij.

¶ De ſanctis alijs quadraginta martyribus.
Ca.cxxvj.

Quadraginta alij ſancti martyres in metallo pharenſi paſſi ſunt: de quibus ſcribit Euſebi⁹ viij.libro eccleſiaſtice hiſtorie ca.xiiij. q tpe pſecutionis diocletiani oēs in ſimul p xpi nominis cōfeſſione capite ceſi ſunt.iiij.nonas maij.

¶ De ſctis quadragita ruſticis marty. Capi.cxxvij.

Quadraginta ruſtici martyres temporibus Gregorij pape primi martyriuʒ paſſi ſunt: qui a Longobardis capti carnes immolaticias comedere cōpellebant. Cūq; diudum reſiſterent poſt multas cōminationes eiſdē a Longobardis illatas: ſ. deli periſteriūt: ac in ſua conſtātia ſimul oēs gladijs ceſi ſunt: hec Gregorius.ij.dialogo.ca.xxvij.

¶ De aſcenſione domini Ieſu chriſti.
Capi.cxxviij.

AScenſio domini die quadrageſimo a reſurrectione ipſi⁹ facta eſt. Nā in ipſa die dño diſcipulis bis apparuit: ſemel vndecim diſcipulis comedētib⁹ in cenaculo. Oēs qdē tā apli q̃ alij diſcipuli necnō mulieres habitabāt in illa pte hierlm: q dicebat mello in arce dauid.ſ.i mōte ſyon. Et era⁹ ibi cenaculū illud grande ſtratū: in quo dñs precepit ſibi paſcha parari: z in illo cenaculo tūc vndecim apoſtoli habitabant. Ceteri autem diſcipuli z mulieres in eadē arce per diuerſa hoſpitia vbi dū diſcipuli recumberent dñs eiſdē apparuit: z illoruʒ incredulitatē exprobrauit: et cum comediſſet cum eis et precepiſſet vt in montem

oliueti verſus bethaniã euntibus ibidẽ eis iterũ apparuit: ac ſpiritũ ſanctũ eis ſe miſſurũ ꝓmiſit. Indiſcrete quoq; de tempore futuro querentibus reſpõdit q eis datum nõ erat noſſe tempora vel momenta. ¶ Tunc eleuatis manibus eis benedixit: ⁊ inde coram eis in celum aſcendit. In quo loco cũ poſtmodum edificata fuiſſet eccleſia locus ille in quo ſteterunt xpi veſtigia nunq̃ ſterni potuit pauimento: ſed reſiliebant marmora in ora calcantium. Calcato quoq; puluere a dño adhuc veſtigia impreſſa cernuntur: ⁊ eandem adhuc ſpeciem terra cuſtodit. Cũ autem xps propria virtute eleuatus aliquantulũ aſcẽdiſſet: vz vſq; ad nubes: tunc nubes clara inuoluit eum: ⁊ obtexit ab oculis diſcipulorum cum qua ſimul celos aſcendit. Et intuentibus illis in aera: poſtq̃ ipſum amplius videre non poterant: duo eiſdem angeli in albis aſtiterant dicentes q ieſus qui ab eis aſſumptus in celum fuerat: in eadem carne ⁊ eodem modo et in ipſo loco iudicaturus orbem venturus erat. Tunc illi hieroſolymam ad locum habitationis ſue reuerſi ſunt: promiſſum ſpiritum paracletum expectantes. Cuius aſcenſionis feſtum ad literam contigit. iij. nonas Maij. ¶ Et q2 de more eſt: vt cum aliquis magnus dominus ad aliquas partes vadit: quatuor inquiri ſolet: ſcilicet de loco vnde abijt: de tempore quando receſſit: de modo quem tenuit: et de fide ad quem pergrauit. Idcirco circa hanc aſcenſionem predicta quatuor inquirenda ſunt videlicet loci celſitudo: temporis plenitudo: modi rectitudo: et finis magnitudo. ¶ Circa primum videlicet circa loci celſitudinem ſciendum eſt quod chriſtus aſcẽdit ſuper omnes celos: vt dicitur ephe. iiij. Qui deſcendit ipſe eſt: et qui aſcendit ſuper omnes celos. Eſt autem celum materiale: rationale: intellectuale: et ſuper ſubſtantiale. ¶ Celum materiale triplex eſt ſcilicet Aereum: vnde et aues celi dicuntur per aera volitantes. Matthei. vj. Reſpicite volatilia celi. Ethereum quod diuiſum eſt in ſeptima orbes planetarum et firmamentum ſtellarum fixarum. Eccleſia. xliij. Species celi gloria ſtellarum. Et empyreum quod eſt de pura luce in quo eſt paradiſus ⁊ ſedes dei. pſalmi. Dominus in celo parauit ſedem ſuam. ¶ Celum rationale eſt homo iuſtus ratione inhabitationis diuine: quia ſicut celum eſt ſedes dei: ſic anima iuſti ſedes eſt ſapientie. ¶ Celum intellectuale eſt angelus: angeli enim dicuntur celi per ſimilitudinem: quia ſunt altiſſimi ratione dignitatis et excellentie: pulcherrimi ratione nature et glorie: ⁊ fortiſſimi ratione virtutis ⁊ potentie. Iob: Celi id eſt angeli non ſunt mundi in conſpectu eius. ¶ Celum ſuper ſubſtantiale eſt ipſa diuina excellentia de quo celo ipſe Chriſtus venit: et poſtea vſq; ad illud aſcendit. pſalmi. A ſummo celo egreſſio eius ⁊c. Aſcendit ergo chriſtus ſuper omnes celos materiales. pſalmiſta. Eleuata eſt magnificẽtia tua ſup celos. ¶ Super oẽs celos rationales. pſalmiſta. Ponis nubẽ aſcenſũ. i. qui ambulas ſuper pennas ventorum id eſt ſanctorum. ¶ Super celos intellectuales. pſalmiſta. Aſcendit ſuper cherubin. ¶ Et aſcendit vſq; ad celum ſuperſubſtantiale: videlicet vſq; ad dei equalitatem. Mar. vltimo. Aſſumptus eſt in celum et ſedet ad dexteram dei. ¶ Circa ſecundum videlicet circa temporis plenitudinem videndum eſt quare non ſtatim vt ſurrexit/ aſcendit: ſed tot diebus expectauit. Hoc autem fecit triplici ratione. ¶ Primo propter reſurrectionis certificationem: que difficilius probatur q̃ mors. Nam a prima die vſq; ad tertiam vere poterat ꝓbari mors ⁊ paſſio: ſed ad veram reſurrectionem probandam plures dies requirebantur. Leo papa. Quadragenarius ideo completus eſt numerus ſacratiſſima ordinatione diſpoſitus: vt dum in hoc ſpacio mora penitentie corporalis extenditur: fides reſurrectionis documentis neceſſarijs muniretur. ¶ Secundo propter apoſtolorum conſolationem. Quia enim conſolationes diuine tribulationibus ſuperabundant: ⁊ tempus paſſionis fuit tribulationis apoſtolorum: tempus aũt reſurrectionis fuit cõſolationis eorum: ideo plures debuerunt eſſe iſti q̃ illi. Et hec eſt ratio damaſceni. ¶ Tertio ꝓpter myſticã ſignificationẽ: vt p hoc datur intelligi q cõſolationes diuine tribulationibus comparantur ſicut dies ad horã: qđ patet per hoc quod dominus. xl. horis mortuus fuit: qđ erat tempus tribulationis per. xl. vero dies reſurgẽs apparuit: qđ erat tempus conſolationis. vnde glo. xl. inquit horis mortuus fuerat/ propter hoc. xl. diebus viuere cõfirmabat ¶ Circa tertium videlicet circa modi rectitudinem qualiter ſ. aſcendit/ ſciendum eſt q aſcendit. ¶ Primo potenter quia viribus proprijs. Eſa. lxiij. Quis eſt iſte qui venit de edon. ⁊ infra. gradiens in multitudine virtutis ſue. Io. iij. Nemo aſcendit in celum. ſ. virtute propria/ niſi qui deſcendit de celo ⁊c. licet enim in quodã quaſi globo nubis aſcenderit: hoc tamen non fecit: quia nubis officio indigeret: ſed vt per hoc oſtenderetur q omnis creatura parata eſt obſequi creatori ſuo. Ipſe enim potentia ſue diuinitatis aſcendit. Et in hoc notatur differentia ſecundum quod dicitur in hiſtoria ſcholaſtica inter Chriſtum enoch et heliam. Nam enoch tranſlatus eſt. Helias igneo curru ſubuectus: ſed Jeſus propria virtute aſcendit. Primus ẜm gregorium per coitum generatus ⁊ generans. Secundus generatus ſed non generans. Tertius nec generatus nec generans. ¶ Secũdo aſcendit patenter: quia videntibus diſcipulis Act. j. Uidentibus illis eleuatus eſt. Ideo enim illis videntibus aſcendere voluit: vt dicit glo. vt ipſius aſcenſionis teſtes exiſterent: ⁊ naturam humanã in celum ferri gauderent: ⁊ ipſum ſemper deſiderarẽt. ¶ Tertio letanter: quia iubilantibus angelis. pſalmiſta. Aſcendit deus in iubilatione. Dicitur q hymnum illum aſcenſionis. Ieſu noſtra redemptio/ aſcẽdẽte xpo angeli in perſonam humane nature compoſuerunt: ⁊ eadem forma et eodẽ tono quo ipſum canit eccleſia ipſum decantauerũt: quẽ apoſtoli audientes per ſpiritumſanctum mox didicerunt: ⁊ eccleſie cantandum tradiderunt. ¶ Quarto feliciter: q2 comitantibus ſanctis. Nam predam quam inferno ſubtraxit ad celos ſecum deduxit. pſalmiſta. Dñs in ſina ſancto aſcendens in altum captiuam duxit captiuitatem. ¶ Quinto velociter: q2 velocius q̃ volantibus alis. pſalmiſta. Uolauit ſup pẽnas ventorum: nõ venti tanta velocitate impelluntur. pſalmiſta. Exultauit vt gygas ad currendã viam ⁊c. Ualde enĩ velociter aſcendit qñ tantum ſpacium in momẽto percurrit. Ambroſius. Saltu quodã xps venit in hũc mũdum: ⁊ ſaltu velociſſimo aſcendit in celum. ¶ Circa quartum autem vz circa finis magnitudinẽ ſciendũ eſt q aſcenſionis xpi decem fuerunt fructus ſiue vtilitates. Prima eſt inſinuatio amoris diuini. Joan. xvj. Niſi ego abiero paracletus non ve. ad vos ⁊c. vbi dicit Auguſtinus. Si carnaliter heſitaueritis/ capaces ſpiritusſancti non eritis. ¶ Secũda eſt maior cognitio dei. Joan. xiiij. Si diligeretis me gaude. vtiq;: quia vado ad patrem: vbi Auguſtinus ideo ſubtraho formam iſtã ſerui in qua pater maior me eſt vt deum ſpiritualiter videre poſſitis. Tertia eſt meritũ fidei. Leo papa in ſermone. Magnarum enĩ hic vigor eſt mentium incũctanter credere que corporeo nõ videntur intuitu: ⁊ ibi figere deſiderium quo nequeas inferre conſpectum. ¶ Quarta eſt noſtra ſecuritas: ideo enĩ aſcẽdit vt noſter ad patrẽ aduocatus ſit: prime Jo. ij. Aduocatũ habemus apud patrem Jeſum xpm iuſtum ⁊c. Ber. Securũ acceſſum habes ad deum homo: vbi mater eſt ante filiũ: ⁊ filius ante patrẽ mater oſtẽdit filio pectus ⁊ vbera: filius oſtendit patri latus ⁊ vulnera: nulla ergo poterit eſſe repulſa: vbi tot concurrunt charitatis inſignia. ¶ Quinta eſt maxima dignitas: magna enĩ dignitas eſt quãdo noſtra natura vſq; ad dexteram dei patris exaltata eſt. Hanc dignitatẽ in hominibus angeli conſiderãtes: q in lege veteri ſe adorari permiſit: deinceps adorare ſe ꝓhibẽt. Apoca. xix. Cecidi ante pedes ãgeli vt adorarem

vt adorarẽ eũ: dixit mihi: vide ne feceris ꝛc. Leo papa. Natura hodie nře humilitatis vltra cūctarũ altitudinẽ poteſtatũ ad dei pr̃is eſt ꝓuecta conſeſſum. ¶ Sexta eſt ſpei nře ſoliditas. Hebꝛ. iiij. Habẽtes pōtificẽ magnũ q̄ penetrauit celos. Jeſuz filiũ dei teneam' ſpei nře pfeſſio nẽ. Hieronym'. Chꝛiſti aſcẽſio nr̃a eſt ꝓuectioꝛ q̄ pceſ ſit gloꝛia capitis: eo ſpes tẽdit ꝛ coꝛpis. ¶ Septima eſt vie oſtẽſio. Mich. ij. Aſcẽdit iter pãdẽs ante eos. Auguſtin'. Via tibi fact' eſt ipſe ſaluatoꝛ: ſurge ꝛ ambula: habes q̄ eas: noli pigreſcere. ¶ Octaua eſt ianue celeſtis apertio. Sicut eñi pꝛim' adã aperuit ianuas infernis: ſic ꝛ ſecũd' paradiſi. vñ cãtat eccleſia. Tu deuicto moꝛtis aculeo aperuiſti credẽtib' regna celoꝝ. ¶ Nona eſt loci ꝑparatio. Job. xv. Vado parare vobis locũ. Auguſtinus. Sic para qd̄ paraſ: ꝛ te nobis paras: q̄ñ ante locũ paraſ tibi in nobis ꝛ te nobis. Decima ꝛ vltia eſt ſpiritusſctĩ miſſio. Joan. xvj. Expedit vobis vt ego vadã. Si eñi nō abiero paraclet' nō veniet ad vos. Si aũt abiero: mittã eũ ad vos. Hoc aũt ideo chꝛiſt' diſpoſuit: vt ſpm̃ ſctm̃ a patre ꝛ filio mitti oſtẽderet: ne ſi añq chꝛiſt' aſcẽderet mitteret: a ſolo foꝛtaſſe patre mitti putaret: ꝛ ꝑ cōſequẽs a ſolo patre ꝓcedere videret ſcd̄m qd̄ grec' erroꝛ ſuadet: ꝯtra quẽ eſt expꝛeſſa authoꝛitas v̾itatis. Jo. xv. Cum venerit paraclétus quẽ ego mittã vobis a patre ꝛc. vbi dicit Beda. quod ipſa miſſio ipſa eſt ꝓceſſio.

De ſancto Gotardo epõ ꝛ cõfeſſoꝛe. Cap. cxxix.

Gotardus epiſcopus tpe ſctĩ Henrici imperatoꝛis claruit: qui in alcenſi monaſterio enutritus ſub henrico duce bauarie ibidez abbas effectus: monaſterio laudabiliter pꝛefuit. Deinde mandato regis per viligiſum archiepiſcopum herc. ad monaſteriũ veldenẽ. regimen pꝛomotus eſt. garcñ. ꝛ cremeñ. monaſteriis eidem in cura cõmiſſis inde albem rediens a ſancto imperatoꝛe henrico ad himeñ. epiſcopatũ vocatus dudum renuit. Cum autem domina noſtra ei appariuſſet: ꝛ eũ in eccleſia ductum vt a crucifixo veniã peteret induxiſſet: ille pꝛoſtatus humi ante crucifixum miſericoꝛdiam poſtulauit. Statimq; beata virgo verſiculum illum cõcinere cepit. Infunde vnctionem tuam ꝛc. Quod ille intelligens: ꝛ diuine voluntati reſiſtere metuens epiſcopari conſenſit. Et in epiſcopatu ſuo gregem dominicum ſollicite pꝛocurauit. ¶ Cum a quadam nobili domina nomine ſophia de poſſeſſione eccleſie infeſtaret: die quadam ad eam acceſſit: ꝛ ipſam coꝛam ſummo iudice ſup cauſa eccleſie in pꝛoximo venturo feſto purificationis citauit. Seq; cũ quodã eius clerico puero eadem hoꝛa migraturum poſt dies modicos eſſe pꝛedixit. Moxq; vna cum pꝛedicto puero languoꝛe detineri cepit. Et dũ in feſto aſcẽſionis quod anno illo die tranſitus eius occurrit hoꝛa matutinali in eccleſia cantaretur antiphona illa. Aſcẽdo ad patrẽ meũ ꝛc. Ille vna cũ dicto puero vna ꝛ eadẽ hoꝛa ſpiritũ emiſit. Poſt cuius obitũ inſtante purificationis feſto: tunc ſubſequente pꝛedicta Sophia defuncta eſt. Quieuit in chꝛiſto ſanctus Gotard'. iij. nonas. maij. Hec frater Bartholomeus.

¶ De ſancto Andoeuo epiſcopo. Cap. cxxx.

Andoeuus epiſcopus oppido ſueſſionis nomine ſauciato claris parentibus oꝛtus frater ſanctoꝛum Adonis ꝛ rhadonis ſub rege francoꝝ lothario inde ſub dagoberto in regali palatio regni negocia ſtrenue miniſtrabat. Sed cum ado monachus factus fuiſſet: rhado theſauroꝝum regalium curaz habebat. Quo tempoꝛe ſanctus Eligius nouiomeñ. etiam in regis palatio clarus erat. Andoeuus vero chꝛiſto militare cupiens a rege pꝛohibebatur. ſanctitate tamen pꝛepollens ſub veſte pꝛecioſa cilicio vtebatur. In pꝛopꝛia poſſeſſione patrimonij monaſterium conſtruxit et dotauit: eiq; ſanctum agilum columbani diſcipulũ pꝛefecit. ¶ Deinde cõſentiente rege clericus factus defuncto Romano rothomageñ. epõ. Andoeuus eligitur: ſed antequã conſecrari vellet: ad hiſpanias pꝛedicandas acceſſit: vbi ꝛ miracula oſtẽdit. Nã quadam die dominico in mola laboꝛantem: cui manus arida facta mole adheſerat: ſubito penitentem ſanauit. Conſecratuſq; eſt eodez die cum ſancto eligio nouiomeñ. epiſcopo. In hui' ſancti cubiculo lux immenſa ſepius celitus infuſa conſpicitur: ꝛ voces angelice ſecum colloquentes audiuntur. ¶ Dum ſemel parꝛochiam ſuam circuiens iuxta locum qui dicitur ad crucem ſancti Audoeni in curru ſedens tranſiret: ꝛ multi currus trahẽtes nullo ſtimulo vel verbere ſe inde mouere poſſent: epiſcopus in aere ſignum crucis fulgentis pꝛoſpexit: vbi ꝛ crucem ligneam in teſtimonium affixit: ꝛ ſanctoꝝ reliquias appoſuit. Ibiq; nocte ſequenti columna ignea in aere apparuit. Ubi et poſtmodum monaſterio fabricato: ſanctus leutridus cum monachis plurimis ſeruiuerunt. ¶ Uanuingum quendam diuitem in extremis laboꝛantem: ꝛ pꝛomiſſione ab eo ſuſcepta: quod in beneficij vicem cenobiuz cõſtrueret: pꝛiſtine ſanitati reſtituit: illeq; ꝓmiſſa cõplere curauit. ¶ Cuidã quoq; muto per vndecim annos loq̄lã amiſſã reſtituit. Et i verdunẽ. vrbe oppꝛeſſum a diabolo liberauit. Rexit eccliã ſuã annis. xliij. ꝛ nonagenari' ad dñm emigrauit. iiij. non. maij. ibiq; ſepultus eſt.

¶ De ſancto Hilario epiſcopo. Cap. cxxxi.

Hilarius Arelateñ. epõs vir in ſanctis ſcripturis doctus et doctoꝛ inclytus fuit. Qui paupertatis amatoꝛ erga inopũ ꝓuiſionem pietate mentis ꝛ coꝛpoꝛis laboꝛe ſollicitus grandi et ſolerti cura pauperes aluit: ꝛ in docendo gratiſſim' extitit multos ſermõẽs ſplẽdidos ad pplm̃ fudit: ꝛ plurima eruditionũ opuſcula ꝯpilauit: volumẽ grande de fide. xij. libꝛis explicitum ſermone ſplendido ꝯparauit. Beati quoq; honorati pꝛedeceſſoꝛis ſui vitã cũ multoꝝ vtilitate cõpoſuit. Finez vite dedit valentiani ꝛ martiani tẽpoꝛibus tertio non. Maij. Hec Gennadius libꝛo de viris illuſtribus.

¶ De ſancto Eutimo martyꝛe. Capitulum. cxxxij.

Eutimus diaconus et martyꝛ apud Alexandrie ciuitatem pꝛo Chꝛiſti fide ab infidelib' chꝛiſtianitatem emulantibus detentus: ꝛ dudum in carcerali ergaſtulo vinculis arctatus: ꝛ in edia maceratus in cõfeſſione emiſit ſpiritum. iij. non. Maij. vt dicit Ado.

¶ De ſancto Hyꝛeneo et ſociis martyꝛibus. Cap. cxxxiij.

Hyꝛeneus et peregrinus martyꝛes et hyꝛenis virgo apud theſſalonicam ciuitatem dum veritatem ſacre fidei pꝛoteſtari auſi fuiſſent: paganoꝝum rabie detenti: atq; inſimul ignibus combuſti palmas martyꝛij perceperunt. iij. non. Maij. hec Ado.

¶ De ſancto Joanne ante poꝛtam latinam. Capitulum. cxxxiiij.

Joannes euangeliſta

ideo ante portam latinam dicitur: quia in vrbe roma i ipſo loco in feruētis olei dolio miſſus diuina gratia inde exiuit illeſus. Nam vt in eius legenda aliqualiter tactum eſt. vj. kalen. ianuarij. Cum domitianus imperator ſecundam poſt neronem in chriſtianos perſecutionem excitaſſet: et beatus euangeliſta apud epheſum predicaret: a proconſule tentus iuxta edictum imperiale admonebatur chriſtum negaret: a predicatione ceſſare. Quod cum apoſtolus recuſaret dicens quod obedire deo magis ꝙ hominib⁹ oporteret: proconſul eū in cuſtodiā miſit: et de eo per literas imperatori ſuggeſſit. Cui domitianus reſcripſit: vt Joannem cathenis vinctū ab epheſiz ſecū romā adduceret. Cum ergo a procōſule ad vrbē adduct⁹ eſſet: mādauit imperator proconſuli: vt Joannē apud portā que latina dicitur in dolium feruentis olei mitteret: prius tamē ipſum more romano flagellis cederet: et crines capitis eius funditus tonderet: vt ſic deſpectus ⁊ ille omnibus appareret. Tunc procōſul iuxta mādatum Ceſaris Joānē ante portā latinā adductū primo flagellari: deinde crinib⁹ tōderi fecit: ac demū in doliū feruentis olei mergi. Qui coniect⁹ illud vnct⁹ nō adustus de vaſe exiit: et iam a pena illeſus fuit ꝙ a corruptione carnis immunis permanſit. Proconſul aūt tāto miraculo ſtupefactus cum liberū dimiſiſſet: niſi imperatorē offendere timuiſſet. Sed in inſulā pathmos ipſuz in exiliū duci fecit: et ſic furorē domitiani tēperauit. In loco autē illo vbi in oleū miſſus eſt: chriſtiani proceſſu tēporis eccleſiam eius nomini fabricarūt: et feſtū eius ipſa die celebrare ceperūt: videlicet pridie nonas maij. ¶ Hic beatus apoſtolus ⁊ euangeliſta in predicta inſula relegat⁹ apocalypſim quā ei dominus reuelauit greco ſermone manu ſua cōſcripſit: quā interpretati ſunt Juſtin⁹ martyr ⁊ hyreneus. Scripſit ⁊ epiſtolā canonicā cuius initium eſt. Quod fuit ab initio ⁊c. que a cūctis eccleſiis ⁊ viris eruditiſſimis approbatur. Reliquie aūt due que Joannis intitulātur alteri Joanni preſbytero aſcribuntur: cuius ⁊ ſepulchrū apud epheſum demonſtratur. Nouiſſimus autem omnium ⁊ finem ſcripturaruz ſuarum ſcripſit euangelium ab aſie epiſcopis rogatus aduerſus cerinthum alioſq; hereticos: et precipue ebionitarū tunc dogma conſurgens: qui aſſerūt chriſtū ante mariam non fuiſſe: vnde etiam compulſus eſt diuinā verbi natiuitatem edicere. Hec Hieronymus de viris illuſtrib⁹. Refert quoq; helinandus ꝙ euangelium cōſcripturus triduanum ieiunium omni eccleſie indixit: vt digna deo conſcribere poſſet. In loco autem vbi euāgelium ſcripſerat: licet nullo ſit operimento munitus: nihil hactenus imbris aut pluuie decidit: vt per hoc appareat quantam ipſi loco elementa vſq; in preſens reuerentiam ſeruant.

¶ De ſancto Joanne damaſceno preſbytero. Capitulum. cxxv.

Joannes p̄ſbyter

cognomine damaſcenus apud cōſtātinopolim floruit tēpore theodoſii. iii. imperatoris. Hic filius meſue ſaraceni apud damaſcū exort⁹ vnde ⁊ damaſcen⁹ dict⁹ eſt / ab annis pueril⁹ cultu iude⁹ in iudaiſmo nat⁹ et educatus liberalibus ſcientiis et philoſophicis imbut⁹: literiſq; grecis hebraicis pariter et latinis eruditus libros vtiles in medicinalibus vtpote peritiſſimus medicus confecit. De iudaiſmo tandem adhuc iuuenis ad chriſtum conuerſus conſtantinopoliz veniens ſub anaſtaſio ſecundo imperatore monachalem habitum ſumpſit. Et virgo permanens in amorem beate virginis totum ſe contulit: pluraq; dictamina in eius laudibus cōponebat: et cōpoſita ſcribebat: multiſq; nobiliuz filiis multa legebat. Cum autē die quadam poſt lectionem cū ſcholaribus iret ſpatiando: pirate ſaraceni eū ſubito rapuerunt: et ad egyptū ducentes cuidam ſaraceno diuiti vendiderunt. Qui aduertens eius peritiam filium ſuum eidem inſtruendum tradidit: et ipſuz honorifice tractauit. Qui puerū acerrimi ingenij infra paucos annos plenius erudiuit: illeq; magiſtri modū dictādi ⁊ ſcribēdi adeo didicit: vt nec ſtilū nec ſcripturā alterutrius q̄s diſcernere poſſet. Mortuo vero anaſtaſio imperatore: theodoſius factus imperator: qui in iuuentute ei fuerat amiciſſimus. Joannem precibus ac precio multo a ſaraceno redemit: quem cōſtantinopolim deductum ſuum cancellarium fecit: eiuſq; conſilio ⁊ induſtrie curiam totam regendam commiſit. Filius autem ſaraceni quem docuerat iam magnus effectus ⁊ glorie preceptoris inuidens: cogitans quomodo honorem magiſtri conſequi poſſet: conſtantinopolim veniēs ſub nomine ioannis literas confinxit: quas ſaracenorū ſoldano dirigebat: i quib⁹ ei ſignificabat ꝙ memor bñficiorū in ptib⁹ egypti a ſaracenis receptorū libēter vellet ſoldanū grecie dñari: et quod imperator exercitū grecorum ad partes remotas conducere debebat. Et quod ſi cum gente ſua ad vrbem regiā feſtinaret: ſubito ⁊ ſine obſtaculo imperium grecie obtineret. Has autem literas iuuenis ille in conſiſtorio caſualiter ex induſtria proiecit: et abijt. Reperte igitur litere et imperatori theodoſio exhibite proculdubio Joannis epiſtole ſunt indicate attento modo dictaminis et ſcripture. Captus ioannes imperatori preſentatur: et an literas illas ſcripſerit: ipſum auguſtus ſciſcitatur. Joannes reſpondet quod ſtilum et literarum formam ſuaz eſſe negare nequit: ſed teſte deo illas epiſtolas nunquā ſcripſit. Cumq; propter confuſam reſponſionē adhuc maior ſuſpitio eſſet cōtra eū: et quidā ipſum vt proditorē dicerent occidendū. Imperator fecit ei dexteram amputari: et proditorem ſuum ⁊ imperij publice proclamari: ⁊ ad perpetuam eius confuſionem manum in eccleſia ſue ablatie ſuſpendi: ipſumq; ad monaſterium ſuum iuſſit reduci. Qui ſepius cum lachrymis virginis ſolatiū implorabat: et iniuriā patiētiſſime tolerabat. ¶ Cū autem quadam die veneris nocte die ſabbati aduenientis diudum in oratione vigilaſſet: et truncuz brachium virgini oſtendiſſet: et poſt fletum leuiter dormitaſſet: virgo glorioſa ei apparuit: eumq; confortare cepit. Ille vero econtra ſe nimium aſſerebat dolere: quia confuſionem ſuam et monachorum continue compellebatur aſpicere: et quia de ea reperta dictamina non poterat vt ſolebat conſcribere: nec corpus dominicum de ipſa celebrans amplius contrectare. Tunc beata virgo manum appenſam: vt ſibi per ſomnium videbatur accepit: et omni dolore remoto brachio reſtituit. Euigilans ioannes manum ſibi reſtitutam inuenit: et que erat iā arida carne recentem conſpexit. Ipſaq; die ſacris indutus miſſam beate virginis cunctis ſtupentibus ſolenniter celebrauit. Imperator miraculum videns Joanni veniam petiit: ipſumq; in officio ſuo reſtituēs honorifice eum pertractauit. Queſiuitq; ab eo ſi aliquem ſuum modum dictandi ⁊ ſcribendi docuerat: illeq; cūcta per ordinem ei narrat. Queſitus calumniator capitur: et peccatum confitens ſuſpendio iudicatur: ſed ioāne pro eo interueniente mors in exilium commutatur. Poſt aliquot annos ſanctus vir officio renunciauit: et in monaſterio ſuo degēs in ſancta religione vitā finiuit anno. lxxv. etatis ſue pridie nonā. Maij ſepultus cōſtantinopoli miraculis clarus. ¶ Hic ſanct⁹ doctor librū cōpoſuit orthodoxe fidei certā traditionē cōtinentē in quatuor libris digeſtū: quē burgundi⁹ piſan⁹ cauſidic⁹ eugenio pape tertio de greco trāſtulit i latinū. Librum

etiã cõpilauit de vita ⁊ moribꝰ ſaluatoris: ⁊ omnia chri
ſti et genitricis geſta ab incarnatione vſq; ad aſcenſio-
nem ſeriose ⁊ particulariter continentem. Librum de
laude virginis rhythmico ſtylo latine cõpoſitũ. Scri-
pſit etiam vitam balaam et ioſaphath eremitarum.
Alioſq; plures elegantes ſermones ⁊ tractatus peruti-
les compilauit. hymnos ⁊ ſequentias ⁊ alias laudes in
honorem genitricis et geniti metro dictauit: que quia
greco ſermone congeſta fuerãt metro transferri nõ po-
tuerunt. Et alia plura vtilia digeſſit.

¶ De ſancto Lucio cirenẽſi epõ. Capi.cxxxvj.

Lucius epiſcopꝰ

cyrenẽſi. de quo ſctũs Lucas Actuũ
xiij. mentionẽ facit a ſanctis apoſto-
lis primꝰ apud cyrenem pontifex or-
dinatus eſt: qui officio predicatiõis
fideliſſime pacto ſanctitate ⁊ doctri-
na cõſpicuus quieuit in pace pridie
non. Maij: vt dicit hieronymus in
martyrologio ſuo.

¶ De ſctõ Enodio epõ ⁊ martyre. Ca.cxxxvij.

Enodius epiſcopꝰ

apud anthiochiam martyriũ paſſus
eſt: de quo ſanctus ignatiꝰ ſcribit: qđ
primus ibidem ab apoſtolis epiſco-
pus eſt inſtitutꝰ: qui apud eãdẽ vrbẽ
ſub perſecutione neronis imperato
ris glorioſo martyrio coronatus vi-
tam finiuit: ibiq; ſepultus eſt pridie
kalen. Maij.

¶ De ſctã Flauia domitilla ꝟgine et martyre. Capi.cxxxviij.

Flauia Domitilla

virgo apud taracinas campanie ciui
tatẽ ſub domitiano paſſa eſt. Que cũ
eſſet flauij clemẽtis conſulis ex ſorore
neptis/ Aurelio filio cõſulis nepoti
domitiani imperatoris in coniugiũ
tradita eſt: datis ſibi duobus eunu-
chis cubicularijs: ſcz nereo ⁊ archil-
leo. Cumq; puella auro ⁊ precioſis ve
ſtibus tegeretur: nereus ⁊ achilleus qui occulte chriſtia
ni erant: eadem predicauerũt: ⁊ virginitatem multipli-
citer commendauerunt: in tantum vt ipſa in chriſtum
crederet: et virginitatis votum emitteret. Quam ſan-
ctus clemens papa baptizauit: ⁊ ſacro velamine conſe-
crauit. Quod audiẽs aurelianus ſponſus eius a domi-
tiano impetrauit: ⁊ virginem cum Nereo et achilleo in
pontianam inſulam relegauit: putans ſe per hoc propo-
ſitum virginis immutare. Poſtq̃ autem ſancti marty-
res nereus ⁊ achilleus martyriũ paſſi ſunt: vt dicetur in
fra in eorum paſſione. iiij. idus ſeptembris ⁊ vbi ſancti
maro eutyces ⁊ victorinus: qui etiam domitillam in fi
de confortauerant: agonem ſuum compleuerunt: vt di-
ctum eſt ſupra de eis. xv. kalendas Maij: Aurelianꝰ vir
ginem de exilio reduxit: ⁊ duas virgines euphroſynam
⁊ theodorã collactaneas eius ve ei ſuaderẽt miſit: quas
tamen domitilla ad fidem conuertit. Tũc aurelianꝰ cũ
ſponſis dictarum puellarũ ⁊ tribꝰ ioculatoribꝰ et alijs
ſocijs ad eam acceſſit: vt ipſam ſaltem violenter oppri-
meret. Sed cũ virgo chriſti prefatos duos iuuenes cõ
uertiſſet: aurelianus eam in thalamum introduxit: ⁊ ibi
dem mimos canere et ceteros ſaltare ſecum fecit/ vt ad
libidinem magis accenſus ipſam poſtmodũ violaret.
Sed cum mimi deficerent in canendo/ ⁊ ceteri in ſaltã
do: ipſa tamen per biduum ſaltare non ceſſauit donec
in ſaltãdo expirauit. Luxurius vero frater eius ab im-
peratore obtẽta licẽtia oẽs qui ꝑ virginẽ crediderant
interfecit: ⁊ cubiculo vbi domitilla cum Euphroſyna ⁊
theora morabaẽ ignẽ ſuppoſuit. Que ſimul orãtes ſpiritũ
emiſerunt non. maij. Quarum corpora ſanctꝰ Ceſariꝰ
mane illeſa reperiens ſepeliuit.

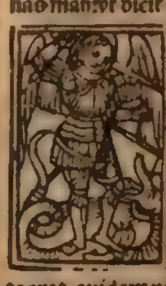
¶ De coniunctione corporũ ſanctorũ ſte-
phani ⁊ laurentij. Cap.cxxxix.

Coniunctio corpo-

rum ſanctorũ martyrum ſtephani ⁊
Laurentij facta eſt Rome ſub Theo
doſio iuniore. Nam cũ eudoxia filia
theodoſij imperatoris ⁊ vxor Valen-
tiniani apud vrbẽ cũ viro degens a de-
monio vexaretur: ⁊ valentianꝰ illud
patri conſtantinopoli exiſtenti ſigni-
ficaſſet: iubet filiam conſtantinopo-
lim adduci: vt a reliquijs prothomar-
tyris ſtephani tangeretur. Corpus
eñi ſancti ſtephani dudũ conſtãtinopolim ex hieroſoly
mis tranſlatũ fuerat: vt dicetur infra in Inuẽtione eiꝰ.
iij. non. Auguſti. Demon autẽ in Eudoxia clamabat/
q̃ inde nunq̃ exiret niſi ſtephanus romã veniret: quia
ſic erat voluntas apoſtolorũ. Quod imperator audiẽs/
a clero ⁊ populo conſtantinopolitano obtinuit/ vt cor-
pus ſtephani romanis daretur: ⁊ corpus Laurẽtij gre-
cis traderetur. Hoc autem imperator pelagio pape ſcri
pſit: qui de cõſenſu romanorũ petitioni imperatoris cõ-
ſenſit. Miſſi igiẽ conſtantinopolim cardinales corpus
ſancti Stephani romam deferũt: ⁊ greci pro accipiẽdo
corpore ſancti Laurẽtij cũ eis romam perueniunt. Ca-
put aũt ⁊ corpus ſancti ſtephani recipitur: ⁊ a ciuibꝰ ſe-
lis dextrum brachiũ ſummis precibus obtinetur: ⁊ me-
tropolitana eccleſia eius nomini fabricatur. Cum autẽ
romam veniſſent/ ⁊ corpus ad eccleſiam ſancti Petri
ad vincula deferre diſpoſuiſſent: vectores ſubſiſtũt: nec
vltra procedere poſſunt. Demon autẽ in regina clama-
bat eos fruſtra fatigari eo q̃ nõ ſibi ſz in eccleſia fratris
ſui laurentij ⁊ iuxta eũ elegerat collocari. Illuc ergo cor
pus deferẽ: ad cuiꝰ tactũ puella mox a demonio liberaẽ
Cumq; ſepulchrũ adeo arctũ eẽt q̃ vtraq; corpora cape
re non potuiſſet laurentiꝰ aduẽtui fratris quaſi cõgra-
tulãs in alterã partẽ ſepulchri verſus ſup latus receſſit:
⁊ medietatẽ ſtephano vacuã dereliquit. Sicq; ſtepha-
nus ſimilr̃ ſuper latꝰ verſa facie ad cõſociũ collocariũt.
Greci vero dũ manꝰ apponunt vt laurentiũ auferãt ad
terrã velut exanimes corruerũt: ſed orantibus pro eis
papa cum clero ⁊ populo vix ad ſe ad veſperã redierũt.
Omnes tamen infra decem dies mortui ſunt. Latini ve
ro qui eis conſenſerant in phreneſim verſi ſanari nõ po
terant quoaduſq; amborum corpora vt dictum eſt in ſi
mul tumulata ſunt. Hec autem coniunctio facta eſt no-
nas maij: vt dicit frater bartholomeus.

¶ De Apparitione ſancti michaelis archangeli. Ca.cxl.

Apparitio ſcti mi-

chaelis archangeli dupliciter nomi-
natur: videlicet apparitio ⁊ victoria.
Apparitiones autem eiꝰ due ſunt pn-
cipales: ppter quas feſtũ hoc inſtitu-
tum eſt. ¶ Prima qua in monte gar-
gano apparuit: q̃ mons eſt in apulia.
xl. milibus diſtãs a ſiponto ciuitate.
Anno aũt dñi. cccxc. in p̃dicta ciuita-
te erat quidam vir nomine garganus a quo ille mons
nomẽ accepit: qui animaliũ multitudine pollebat. Cũ
aũt circa predicti montis latera paſcerenẽ: contigit tau
rũ ceteros boues relinquere ⁊ verticẽ montis conſcen
dere. Quẽ dñs cum eius familia per deuia queq; requi
rens ipſum tãdẽ in vertice montis iuxta oſtiũ ſpelunce
inuenit: ⁊ mox in ipſum arcũ tendẽs ſagittã toxicatã di
rexit. Sed ſtatim illa velut a vento retorta ipſm qui eã

fecerat repercuſſit. Turbati ſuper hoc ciues epiſcopū
ſuperinde conſulendum decernunt. Qui eis triduanū
indixit ieiunium: et a deo monuit eſſe querendum. Quo
peracto ſanctus archangelus michael per viſionē epi-
ſcopo apparuit: eiq̄ reuelauit qualiter loci illi⁹ cuſtos
et inſpector erat: et quia eius voluntate vir ille mortu⁹
fuerat: ſeq̄ locū incolere tali iudicio comprobauerat.
Statimq̄ epiſcopus et ciues cū proceſſione locū adeūt:
et ingredi non preſumentes orationibus ante fores inſi
ſtunt. ¶ Secunda apparitio eſt que rome tēpore Gre
gorij pape legitur contigiſſe. Nam vt ſupra actum eſt in
legenda gregorij. iiij. idus marcij. Cum idem pontifex
propter peſtem inguinariā letanias maiores inſtituiſ-
ſet: et deuote pro ſalute populi exoraret: vidit ſuper ca-
ſtrum qḋ olim memoria adriani dicebatur angelū dñi
qui gladiū cruentū tenebat: et in vagina reponebat: vn-
de gregorius intelligens preces a deo exauditas: eccle-
ſiam in honore angelorum ibidem conſtruxit: caſtrum
quoq̄ illud exinde ſancti angeli dictum eſt. Hec autem
due apparitiones ad literā. viij. idus maij occurrerunt
ꝓpter quas hoc feſtum inſtitutum eſt. ¶ Eſt etiā alia
apparitio que celebratur. kal' nouēbris. de qua ibidem
cum quibuſdam miraculis ex ipſa ſubſequentib⁹ age-
tur. Dicitur etiā hoc feſtum victoria propter multipli-
cem victoriam michaelis. Nam re vera iſte glorioſus
archangelus ad omnē ſtrenuū actū triumphi ſeu victo
rie in chriſtiano populo delegatur. Unde ſicut eo tem-
pore quo populus iudeorum erat peculiaris populus
dei: michael erat in omnibus princeps et adiutor ſyna-
goge ipſorū vt habet Danie. x. Sic poſtq̄ populus chri
ſtianus per fidem chriſti factus eſt popul⁹ dei michael
fact⁹ eſt princeps et adiutor eccleſie chriſtianorū. Unde cā-
tat eccleſia. Princeps glorioſiſſime michael ꝛc. Et ideo
interpretatur quis vt deus. quia ſicut nullus facere poteſt
qḋ facere preualet deus: ſic quoties aliquid mire virtu
tis agitur michael mitti perhibetur: vt ait Gregorius.
Licet autem in aliis victoriis mirabilior apparuerit: ta
men victoria principalis propter quā hoc feſtum deno-
minatur: fuit illa quam ſipontinis hoc modo conceſ-
ſit. Poſt aliquod nempe tempus ab inuento loco: vt ſu
pra dictū eſt: neapolitani gentiles cum ſipontinis et be
neuentanis qui quinquaginta milib⁹ a ſiponto diſtāt:
ambobus fidelibus ordinato exercitu bellari ceperūt.
Qui de epiſcopi conſilio triduo inducias petierunt: vt
ieiunio triduano vocarent et patroni michaelis auxiliū
implorarent. Tertia nocte michael epiſcopo apparuit:
preces exauditas aſſerit: victoriam affuturam promit-
tit: et quarta diei hora hoſtibus occurrēdū promonuit.
Quibus occurrentibus mons garganus immenſo tre
more concutitur: fulgura crebra volāt: et caligo tenebro
ſa montē obtexit: ita vt ſexcenti de aduerſariis tam ex
ferro hoſtium q̄ ex ſagittis igneis interirent. Relinqui
in fugam conuerſi virtute comperta archangeli: conti-
nuo colla chriſtiane fidei ſubmiſerunt. Hec autem vi-
ctoria eodē die reuoluto anno ab apparitiōe ꝑdicta vi-
delicet octauo idus Maij dicitur cōtigiſſe. ¶ Sunt et
alie plures victorie tam michaelis q̄ angelorū: que quia
diem certum nō habent ſub hoc feſto cōprehēduntur.
¶ Prima victoria eſt illa quā michael archangelus cū
ſuis angelis obtinuit: quando draconem ideſt luciferū
cum ſuis ſequacibus de celo eiecit. De quo exponitur illud
apocalypſis. xij. Factum eſt prelium magnum in celo:
Michael et angeli eius preliabantur cū dracone ꝛc. Cū
enim lucifer dei equalitatem appetiſſet: archangelus hic
celeſtis exercitus ſignifer a deo miſſus ipſum cum ſuis
ſequacibus de celo expulit: et in hunc aerem caliginoſū
vſq̄ ad diem iudicij remiſit. ¶ Scḋa eſt illa qua cū dia
bolo diſputans de Moyſi corpore ipſum triumphauit.
De qua habetur iudicum primo. Cum enim diabolus
corpus Moyſi prodere vellet: vt ipſum pro deo iudeorū
populus adoraret: Michael non iudicium blaſphemie
improperās: ſed imperio domini ei mandans: demonē
expulit: et corpus Moyſi diuina prouidētia occultauit.
Tertia eſt quam de antechriſto habiturus eſt quando
ipſum occidet. ¶ Tunc enim michael princeps magn⁹:
vt dicitur Danielis duodecimo. Cōſurget et pro electis
contra antechriſtum fortiter aſſiſtet. Deinde antechriſt⁹
vt dicit gloſſa ſuper illud Apocalypſis decimotertio. Ui
di vnum de capitibus eius occiſum ꝛc. mortuum ſe fin
get et per triduum latens poſtea apparebit dicens ſe re-
ſuſcitatum: arteq̄ magica ferentibus cum demonibus in
aera aſcendet: et omnes populi ipſum mirantes adora-
bunt. Tandem vt dicit gloſa ſuper illud ſecūde Timo-
theo ſecundo. Quem dominus Ieſus interficiet ꝛc. In
monte oliueti aſcēdet: et dum ſtabit in papilione et in ſo
lio ſuo in loco contra quem domin⁹ aſcendit: Michael
adueniens ipſum interficiet. ¶ Quarta eſt quam ange
li quotidie de demonibus obtinent: dum pro nobis pu
gnantes ab eorum tentatione nos liberant. Hoc autē
tripliciter faciunt. ¶ Primo poteſtatē demonis refre
nādo. Figura Apocalypſis vigeſimo. de angelo qui de
monem ligauit et in abyſſum miſit. Et Thobie octauo
de diabolo in deſerto ſuperiori ligato. Huius enim reli
gatio ipſa eſt poteſtatis eius refrenatio. ¶ Secundo cō
cupiſcentiam refrigerando. Figura geneſis. xxxij. Ange
lus tetigit neruū femoris iacob et ſtatim emarcuit. Ter
tio memoriā paſſionis mentibus imprimendo. Figura
Apocalypſis ſeptimo de angelo aſcendente ab ortu ſo-
lis habente ſignum dei viui ideſt memoriam crucifixi
Chriſti. Nolite nocere terre et mari ꝛc. quoad vſq̄ ſignem⁹
ſeruos dei noſtri in frontibus. i. mētibus eorum.

¶ De ſancto raphaele archangelo. Ca. cxij.

Raphael archan-
gelus quia nullia ſpeciali ſolennitate
vllo tempore recolitur. Ideo huic fe-
ſto apparitionis Michaelis merito
coniungitur: vt de ipſo aliqualis mē
tio habeatur. Interpretatur autem
Raphael medicina dei. Hoc autem
ideo nomen angel⁹ ille ſortitur: quia
quoties ad aliquem morbum incu-
rabilem ſanandum angelus aliquis
a deo deſtinari proponitur: tunc Ra
phael angel⁹ mitti creditur. Unde huic angelo duplex
officium attribuitur: videlicet officium vie: et officium
medicine. Eſt enim hic angelus et dux itinerantibus: et
medicus morbo laborantibus: vnde et in horum cōpro
bationem nō ſolum Tobiam iuniorem in via cōduxit
et ſanum cuſtodiuit: ac coniugatum in diuitiis opulen-
tum: ad domum paternam reduxit: ſed etiam Tobiam
ſeniorem excecatum illuminauit. De quibus per ſingu
las agetur cū ad hiſtoriā Tobie peruenietur. ¶ Quod au
tem hic angelus dux et cuſtos in via itinerantibus exi-
ſtat: patet in quodam miraculo quod legitur in libro
de geſtis Frācorum. Dū enim quidam aurelianēſis ad
ſanctū Iacobum peregrinaretur: angelo raphaeli quē
in deuotione habebat: et quē ducē et cuſtodem viatorū
audierat ſe ſpecialiter commendauit. Cum autem in
via erraſſet: et appropinquans ſylue predones ſuperue-
niētes conſpiceret: feſtinare cepit iter vt eos euaderet.
Et cum aliquantulum proceſſiſſet: quidam ſe ſibi qua
ſi comitem vie coniunxit: et cauſam tante feſtinationis
queſiuit. Cui cum cauſam expoſuiſſet: et hoſtes ſe inſe-
quentes oſtendiſſet: ille eū hortari cepit ne timeret: quia
ipſum ſine leſione ad rectā viā reduceret. Et cū hoc lo
queretur: ſuperuenerūt ad fluuiū. Cūq̄ ille nec pontē
nec nauē ad tranſeundū cōſpiceret: nec viā tranſuadan
di ſciret: adhuc magis timuit: et ſe a comite deceptū pu
tauit. Et ecce cū predonib⁹ irruētib⁹ ille omni auxilio
deſtitut⁹ ſe angelo raphaeli comendaſſet: ſubito ex alia
parte fluminis cū ſocio ſe trāſlatū vidit: et hoſtes citra
flumē mirantes dimiſit. Subitoq̄ et comes ille diſpa-
ruit. Sicq̄ viam ſuam proſecutus eſt. Cum autem ite-
rum rediens

rū rediens ad locū illū appropinquans in eoſdē hoſtes irruere dubitaret: graui ſopore ſuolto depſſus ſub arbore dormitauit. Cui in ſomnis comes ille qui eū trās flumen euexerat apparuit: ſeq3 eſſe raphaelē archangelū cui ſe cōmendarat aſſeruit: qui eū in via cuſtodierat: ⁊ vſq3 ad domū ſaluū ducere intendebat. Euigilans ille ſe ad vnā dictā ꝓpe ciuitatē ſuā reperit: ⁊ ſaluus rediēs beato archāgelo gratias egit. ¶ Qđ etiā medelā infirmitatib⁹ cōferat: patet in hoc miraculo. Circa annū dn̄i. M.cccx. iuuenis robuſtus ordinem pdicatorū intrauit in cōuentū derbeie inſule anglicane q̄ morbū caducū patiebat̄: ſed tñ hoc fratribus nō reuelauit. Adeo autē ipſa egritudine opprimebat̄ vt ſepe⁹ cadēs quaſi tribus horis detinebat̄. Quare cōpleto anno non fuit a fratrib⁹ ad ꝓfeſſionē admitti. De gratia tñ manſurus ad cōuentū leſulrie miſſus eſt: vbi dū dicto morbo multū affligeretur: frater quidā Richardus de ponte fincto ꝓ ipſo deū orare cepit. Cui dormienti raphael angel⁹ apparuit: ⁊ ei dixit vt ſi frater ille voueret ſe cōtinenter victurū: in vita ſua feria ſecunda in honorē angelorū ieiunaturū ſanitatē pciperet: ⁊ vt ipſe ad eum ſanandū a dn̄o miſſus eſſet. Seq3 raphaelē archangelū noīauit. Quod cū frater ille nouitio retuliſſet: illeq3 votū emiſiſſet: eadē die a morbo eccidit: ⁊ ꝑ viſum angelū Raphaelem conſpexit: qui ipſum eleuauit ac pfecte ſanatū nunciauit: ⁊ vt promiſſa impleret admonuit addens vt ſi quando contraueniret ilico in morbum recideret. Statimq3 ille ſanat⁹ eſt: ⁊ ex illo die morbuz paſſus. Qui poſtmodū ad ꝓfeſſionem receptus factus eſt bonus clericus ⁊ ordini gratioſus.

¶ De ſancto Victore martyre. Cap. cxlij.

Victor miles et martyr apud Mediolanū ſub maximiano auguſto paſſus eſt. Qui maurus gēne a pma etate chriſtian⁹ canicie venerandus Maximiano amiciſſim⁹ fuit. Quem vt extitēs mediolani cōparuit chriſtianum primo in carcere. vj. dieb⁹ afflictū īde eductū flagellis cedi fecit. Et iterū per triduū in carcere cōpeditū detineri. Rurſumq3 de cuſtodia emiſſuz Chriſtū inuictiſſime cōfitentem fuſtib⁹ duriſſime ceſuz: tertio cuſtodie arctiori mancipauit. Dū autē ab anolino cōſulari ad ſacrificandū ſuaderet̄ ⁊ immolare contēneret: tertio product⁹ corpus eius plūbo ⁊ cera liquefactis pfunditur: ſed plūbo ac cera in modum aque balnearis ab angelo tepefactis victor a cruciatu liberat̄. Inde educt⁹ extra portā vercellinam expectantibuſq3 militib⁹ iuſſionē impatoris oībuſq3 dormitantibus ipſe ab angelo ſolut⁹ ipſiuſq3 mandato fugiens in ſtabulo latuit. Sed poſtmodū quadā ibi matrona indicāte ꝓductus a militib⁹ ⁊ ferro arctatus in ſimula que dr̄ ad vlmos in viridario impatoris decollatus eſt: ⁊ mortē maximiani eodē anno vt euenit futurā pdixit. Corpus autē eius. vj. dieb⁹ expoſitū vt a beſtijs voraretur a duobus leonibus eū cuſtodientibus protectuz eſt: ⁊ integrū repertū a ſancto Mamerto epō in ipſo loco tumulatum eſt. Qui paſſus eſt. viij. idus Maij.

¶ De ſctō Cataldo epō ⁊ ꝓfeſſore. Capitulum. cxliij.

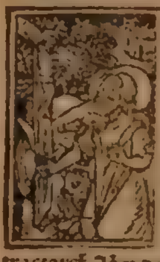
Cataldus epiſcopus ex hybernie partib⁹ oppido qđ dr̄ cataldus patre euchu mre athena exort⁹ fuit. Hic nimia claruit ſanctitate ⁊ īſignib⁹ miraculis coruſcauit. Nā ſtatim vt ex vtero matris ad lucē pdijt: caputq3 eius in marmore percuſſit: caput ei⁹ in ipſum marmor ac ſi in cerā molliſſimam intrauit: ⁊ ſignum verticis concauitatē dimiſit. Et cū mater ex dolore part⁹ expiraſſet: infans ſine cuiuſpiam auxilio ſe erexit: ⁊ matrē brachiolis amplex⁹ ipſam ſuo tactu dei grā mirabiliter ſuſcitauit. Lapis vero marmor in quo naſcens caput dejecerat ſub diuo poſitū eſſet: ⁊ in ipſa eius concauitate pluuia caderet: omnes egri ex aqua illa ſumētes a quacūq3 egritudine ſanabāt. ¶ Poſt q̄ autem ad preſbyteratū aſcendit: ⁊ concaues ſuos ad ſa bēdictū eccleſiā ꝓuocauit: dū ipſe quoq3 in opere exercitaret̄: quidā nobilis cadauer filij nuper defuncti lachrymabiliter ei pſentauit: ⁊ ipſeq3 lacrymis illi⁹ cōpatiens ⁊ dolori oratione fuſa puerū continuo ſuſcitauit. Quo miraculo multos ad deum cōuertit. ¶ Creſcēte autē eius fama fili⁹ alteri⁹ nobiliſſimi militis mortu⁹: cui⁹ cadauer a patre in pheretro viro dei apportatur: ⁊ vt ipſum ſuſcitet ſicut ⁊ puerū alterū ſuſcitauit inſtantius exoratur. Cum autē ipſe ex humilitate recuſaret: ⁊ operi eccleſie intent⁹ terrā effoderet: caſu terrā abiectā ſup corpus iuuenis aſperſit: ⁊ ille repente viuus ſurrexit. ¶ Rex autē inſule hec audiens: ⁊ ipſa magicis artibus attribuens: nauigio venit ad ſanctū de ſuis finib⁹ propellendū. Sʒ nocte ab angelis ꝑ viſum terret̄ vt niſi reſipiſcat ſubito morietur. Eademq3 nocte quidā eius dux in hoc facto cōſiliarius repente interijt. Qđ rex audiens ⁊ dei vltionē expauens a ſancto veniā petijt: ⁊ ducatū ducis illius defuncti eccleſie q̄ fabricabat̄ in ꝑpetuū conceſſit. In qua eccleſia cataldus poſt breue tēps archiepſ electus eſt: qui laudabiliter viuens. xij. ſibi ſuffraganeos epiſcopos cōſtituit: ⁊ totā inſulā verbo ⁊ exēplo ad chriſti cognitionem adduxit. Omnibuſq3 recte diſpoſitis in pace qͤuit. viij. idus Maij. Cui⁹ corp⁹ cū multo tempore latuiſſet: a drocone archiepiſcopo dn̄o reuelante repertum: in eccleſia tarentin. honorabiliter tumulatum miraculis radiare non ceſſat.

¶ De tranſlatione ſancti Andree. Cap. cxliiij.

Tranſlatio corporis beati andree apoſtoli tēpore cōſtantini imperatoris facta eſt. Cui⁹ corpus de patraceſi. ciuitate vbi paſſus fuerat: ⁊ a maximilla ſenatrice ſepultus cū oſſib⁹ ſanctorū beati luce euangeliſte de bithynia ſublati: ⁊ timothei diſcipuli ſctī Pauli ab epheſo ſumpti: ⁊ cōſtantinop olim tranſlata ſunt ibiq3 reuerenter digna recōdita. viij. idus Maij: vt dicit Ado.

¶ De tranſlatione ſancti Hieronymi. Cap. cxlv.

Tranſlatio corporis ſancti Hieronymi duplex eſt. Prima eſt illa de qua ſcribit cyrillus hieroſolymitan⁹ epūs in epla ad auguſtinū de ei⁹ miraculis trāſmiſſa. Cū eñi corp⁹ glorioſi doctoris apud bethleē iuxta pſepe dn̄i vt ipſe mandauerat: humo obrutū fuiſſet: ⁊ ibidē inſignibus et inauditis miraculis coruſcaret. Videbat̄ fidelib⁹ vt illud corpus ſanctiſſimū iacens in terra indigni⁹ tractaret̄. Ideoq3 decoro ſepulchro marmoreo in eccleſia bethleemitica fabricato Cyrillus hieroſolymitanus patriarcha cū clero ⁊ ꝑplo ſanctū corp⁹ eodē transferēdū decreuerūt ⁊ diem dn̄icū poſt pētecoſten ad hoc faciendū celebrius ſtatuerūt. Et cōcurrente populi multitudine ex vrbib⁹ conuicinis terrā vbi iacebat corpus effodiunt: ⁊ euacuata fouea illud in aere pendere cōſpiciunt: ⁊ a qđ nulla ſui parte humanum contingens integrum et incorruptum omnino reperiunt: odoriſq3 fragrantiam mirani cuncti ſenſerunt. Corpus autem inde leuatum ⁊ ſuper altare poſitum eſt vt a fidelibus videretur. Cuius contractu die ipſo. vij. ceci illuminati

ti ſunt: tres quoq; a demonio vexati illuc adducti libe-
rationē pepererunt. Filius mulieris vidue populi fre-
quentia oppreſſus extocatus eſt. Quē mater in foſſa vbi
corpus ſanctum iacuerat proiecit exanimē: et continuo
viuus ſurrexit. Quod cernens ruſticus cuius filij cada-
uer defuncti ante tres dies ſepultum fuerat accedens
ad locum corpuſq; filij exhumatū ad eccleſiam attulit
et in foueā proiecit: ſtatimq; ſpiritū vite recepit. Circa
veſperas autē poſt predicta et alia multa miracula exhi
bita: corpus in monumentū repoſitum fuit: et fouea ter
ra repleta. ¶ Sed mane monumentū vacuum eſt inuē
tum: et euacuata iterū fouea corpus repertū eſt in loco
priſtino reſtitutum. Stupentibus cūctis ſequēti nocte
Cyrillo dormiēti Hieronym⁹ glorioſus apparuit: cor-
puſq; de loco vbi iacebat nullatenus amouēdū admo-
nuit: dicēs quod ibidem quieſcere debebat donec hie-
ruſalem ab infidelibus caperetur: et tunc ad vrbē romā
deportaret. Qđ cyrill⁹ ceteris enarrauit: et vnuſquiſq;
deo gratias egit. Hec autē trāſlatio diē certum nō ha-
bet: niſi qđ cyrillus eā die octaua pētecoſtes factam
fuiſſe ſcribit: que tñ dies neſcitur quoto die cuiuſue mē
ſis eodem anno contigerit. ¶ Secunda tranſlatio eſt
q̄ in romanis chronicis reperitur qua corpus eius de
bethleem romā trāſlatum eſt: et in eccleſia ſancte ma-
rie maioris reconditum. Poſt multa enim annorū cur
ricula ab obitu hieronymi glorioſi hieruſalē deſtructa
et a ſarracenis occupata cū pene oīm ſanctorū eſſet or-
bata reliquijs: ſolo beati hieronymi corpore in partib⁹
illis relicto: apparuit ipſe doctor vni monacho ibi de-
genti: mandans eidē vt corpus ſuum romam deferret:
et in eccleſia dei genitricis iuxta preſepe dñi tumularet.
Qui cum hoc facere formidaret: a ſancto doctore ſecū-
da vice admonetur: et iuſſa adimplere recuſans, tertio
de negligentia durius increpat. Tūc ſancti hieronymi
reliquias latenter ſurripuit: et cum duobus fidelibus co-
mitibus pſperis ſuccedētibus romā venit. Quē ſanct⁹
iterū iuxta vrbē p viſionē admonuit vt ſolis canonicis
eccleſie cōuocatis corpus de nocte quaſi clandeſtine re
cōderet: ne ex ſupuenientibus turbis diminutionē ali-
quam in reliquijs ſuſtineret. Itaq; prout ſanctus mā-
dauerat iuſſa perfecit: premiſſa ſolis ipſi⁹ eccl'ie canoni-
cis nunciauit: et ipſis preſentibus in loco humiliter in
terra ad preſepe dñi corpus noctu deuote repoſuit: vbi a
quibuſdā voces angelice cōcinentes audite: lux q; imen
ſa vel ſolis radi⁹ meridian⁹ ibidē eluxit: mira q; odo-
ris fragrātia vnumquenq; reſperſit. Celebratur au-
tem hec feſtiuitas die quo corp⁹ almi doctoris ibi de-
poſitū eſt, videlicet. vij. idus maij.

¶ De ſancto Hermete diſcipulo.
Capitulum. cxlvj.

Hermes diſcipu-
lus et eps, de quo apl's Paulus ad ro
manos. xvj. ſcribēs meminit. Hic dr
fuiſſe author libri q̄ dr paſtor: et apud
multas grecie eccl'ias publice legit:
multiq; de eo libro ſcriptorū veterū
ſcripſerunt teſtimonia: et a latinis pe
ne ignor⁹ eſt. Sepult⁹ eſt rome apud
bapteſteriū ex facultatib⁹ ſancte pax-
redis cōſtructū: dicit Hieronym⁹ de
viris illuſtrib⁹. Dorothe⁹ abbas hūc
ex numero. lxxij. diſcipulorum fuiſſe dicit: qui epiſco-
pus philopoleos fuit: et rome quieuit. In libro etiam
pontificum habetur quod ſub epiſcopatu Pij pape
hermes librum compoſuit: in quo mandatum conti-
netur: quod ei precepit angelus domini cum ad eum
in habitu paſtoris venit: et die dominico paſca celebra-
ri conſtituit. Cuius feſtum agitur. vij. idus Maij.

¶ De ſancto metrone confeſſore.
Capitulum. cxlvij.

Metron cōfeſſor
verone colitur in eccl'ia ſcti vitalis ſe-
pult⁹. De quo ſcribit q; illuc pegrinus
aduenerit: et vñ venerit aut q̄ loco
exort⁹ fuerit ignorat. Ibiq; exiſtens
nouū pnie modū adinuenit. Nā lapi
di magno cōpede in cruce poſito me
diate ſe aſtrixit: clauēq; cōpedis in flu
mē athexis piecit hoc ſibi ſignū p-
ponēs: q; quicūq; clauē reperire con
tingeret ab oībus petis abſolutū co
gnoſceret: poſt plures itaq; annos appropinquante die
vocationis eius piſcis capitur: in cuius ventre clauis
illa reperitur: animam iam ſanctificatam deſignans: et
corporis diſſolutionem inſtantem prenuncians. Que
poſt dies modicos facta eſt. vij. idus Maij.

¶ De ſancto Job propheta. Cap. cxlviij.

Job iuſtus et pro-
pheta dñi lʒ de gētilibus nat⁹ fuerit:
q; tñ ſanctiſſim⁹ extiterit nō ſolū in
libro tobie. ij. ca. et Eze. xiiij. et ei⁹ noīe
p totū ſcripto volumine ei pſſe dr: h
etiā ab oībus doctoribus approbat.
Fuit aūt incola terre hus que eſt in
finib⁹ idumee et arabie. vt dicit Hie
ronym⁹. Et erat ei añ nomē Jobab:
genuitq; Job filium ſibi regno ſuc-
ceſſorē cui nomē ennon erat quidam
ipſe filius zare de eſau filijs fili⁹ de matre vo boſra: ita
vt ſit quintus ab Abrahā nepos Eſau: et regnauit in re-
gione Edom rex magn⁹ ac potens inter oēs orientales:
et accepit vxorē arrabiſſam: genuitq; filios. vij. et tres fi-
lias. Fuitq; poſſeſſio ei⁹ locupletiſſima in ouibus, et bo
bus, aſinis et camelis et poſſeſſionibus terrarū ac fami
lia multa nimis. Et lʒ eſſet ex gētilibus patribus ort⁹:
ipſe diuino ſpiritu reuelante, non ſolū ab idolo latria
abſtinuit: ſed inſuper ſanctiſſime vite fuit. Nam erat
vir ille rectus et ſimplex timens deum ac recedēs a ma
lo. Et cū filij eius in conuiuijs quotidie laſciuirent: ip-
ſe poſt conuiuia dño pro filijs immolabat: vt ſic que in
comeſſationib⁹ p filios in deū cōmiſſa fuerant ipſe ſa-
crificijs expiaret. Cui⁹ ſanctitas ore dei approbatur:
dum in toto orbe nō habere ſimilē phibet. ¶ Ut autē
eius patientia manifeſtior fieret: de⁹ cū a diabolo tenta
ri pmiſit: et ata ei primo in reb⁹: deinde in filijs: tertio
in carne propria poteſtate. Demon autē accepta pote-
ſtate a dño: primo in exteriorib⁹ eū percuſſit. Nā boues et
aſinos a ſabeis auferri fecit: oues ex aere miſſo igne cō
buſſit: camelos a chaldeis tolli pcurauit: pueroſq; ac
familiam gladio hoſtili et igne conſumpſit. Deinde ip-
ſum in prole inuaſit. Nam filios omnes ac filias pala-
tio ſuper eos corruente vno impetu interfecit. Et cum
in his oībus Job patientem et in nullo commotū vidiſ
ſet: ad carnes eius perſequendas acceſſit. Graui enim
ipſum a planta pedis vſq; ad verticem vlcere vulnera
uit. Solamq; ſibi vxorem in grauiorem afflictionem
dimiſit: quam et in eius contumeliam incitauit. Et cū
in his omnibus nō peccaſſet Job labijs ſuis: neq; ſtul-
tum quid contra deum locutus eſſet: Nouiſſime tres
amicos eius et reges ſingulos de loco ſuo ad eum deſti-
nauit: qui licet ad conſolandū Job principali intentio
ne veniſſent: ipſos tamen diabolica ſuggeſtione longa
verborum exacerbatione in ipſius odium et concrepa-
tiones prouocauit. Et cū ipſos Job ſapienti diſputa-
tiōe et patienti ſermone ſupaſſet. Ad vltimū heliu quē
dā iuuenem arrogantē cōtra Job in acerba conuicia et
grauiſſima improperia ſuſcitauit. ¶ Ciſq; poſt multa
flagella dñs ſeruū ſuum Job manifeſtiſſime cōprobaſ-
ſet: et p ſeptē annos vt dicit beatus Hieronym⁹ ipſius
patiētiā dudum expertus in lucem produxiſſet: miſeri-

tus ipſius ad ſtatum illum feliciorem reduxit: omnēq; facultatem eius duplicauit. Filios vero τ filias totidē numero quot amiſerat ei conceſſit: ſed eos duplici virtute et elegantia prioribus decorauit. Uixit quoq; iob poſt flagella ſua annis centū τ quadraginta: et vidit filios ſuos τ filiorū ſuorū vſq; ad quartā generationē. Et mortuus eſt ſenex plenus dierū annorū vero cētū τ octoginta trium. Nā vt tradit Hieronymꝰ annorū triginta erat qñ a dño flagellatus eſt: τ in ipſis flagellis annis ſeptē permāſit: poſt q̄ vt ex textu libri ſui habet: annis centū τ quadraginta ſuperuixit. ℭ Scripſit ipſe idē librum vite ſue τ ſermonū ſuorū arabico ſermone: vt ſcribit onymus ait. Qui certe liber proſa incipit: metro labit: pede ſtri ſermone finit. Nā a principio vſq; locū illū vbi Job dicit. Pereat dies in qua natꝰ ſum. Stylo proſaico inchoat. Inde vſq; circa finē vbi dñs tres Job amicos redarguit: heroico metro proſequit. Finē vero rhetorico colore cōcludit. Omniſq; legis dialectice: ꝓpoſitiōe: aſſumptione: cōfirmatione: cōcluſione: ſingula vba ſua determinat. ℭ Nā quatuor diſputationū genera in ipſo libro cōplectit. ℭ Quarū prima eſt dialectica: q̄ ꝓcedit ex probabilibꝰ. Et hoc conſiſtit inter Job et tres amicos eius: vbi cōcluſionē hāc tꝫ et ꝓbat q deus hominē iuſtū ſine ſui culpa flagellat: amici vero eiꝰ oppoſitā cōcluſionem affirmāt: vt q deus neminē ſine culpa condemnat. Secunda eſt ſophiſtica: q̄ ꝓcedit ex apparentibus. Et hec eſt inter Job τ Helim quē Job nō reſpōdeat: qui quidē iuuenis preſumptuoſus τ vaniloquus: cōclūſionē amicorum Job approbans ſophiſtice ſyllogizat. ℭ Tertia eſt tentatiua inter dñm τ Job: quia cū de multis queſtionibꝰ tentat τ interrogat: vt declaret ei q nulla ſapiētia eſt apud deū cōparata. ℭ Quarta eſt demonſtratiua: in qua pro ipſo Job dñs cōtra tres amicos eiꝰ queſtionē diffiniendo demōſtrat. Et ſic concludit totꝰ liber plenꝰ myſteriis τ maxime diuine fidei ſacramētis. ℭ Quieuit aūt ſanctus Job in pace et optima ſenectute ſexto Idus Maij: vt Hieronymus in ſuo Kalēdario ponit. Sepultuſq; eſt in terra hus in finibus edon ſiue in boſra: vbi τ ſepulchrū eius cernitur vſq; in preſens.

ℭ De ſanctis gordiano τ epimacho martyribus. Cap.cxlix.

Gordianꝰ martyr rome paſſus eſt ſub Juliano apoſtata imperatore. Qui Julianus cum inter alios chriſtianū quēdā ſenē presbyterū noīe Januariū tenuiſſet: dedit eū in cuſtodia cuidā eius vicario Gordiano. Qui Januariū ad domū ſuā adducēs dū ipſum ad ſacrificia ſermonibꝰ hortaretur: Januarius Gordiano chriſtū predicans eū conuertit: τ ſtatuā iouis erean quā apud ſe habebat in igne conflauit: ac ipſum cum vxore marina τ familia eius ꝑmiſcui ſexus numero quinquagintatribus cum eorum domibus baptizauit. Quod cum iulianus comperiſſet Januarium presbyterum in exilium proſcriptione damnauit. Uxorem vero gordiani marinam ad aquas ſalinas manere precepit in ſeruitio ruſticorum. Gordianum autem cuidam clementiano quem loco eius vicarium prefecerat puniendum tradidit. Qui clementianus Gordianum ſibi cathenis vinctum preſentari fecit: et in confeſſione chriſti perſiſtentem primo quidem dudum plumbatis cedi: deinde capite truncari precepit. Cuius corpus canibus proiectum: cum diebus ſeptem manſiſſet intactū: tandem a familia ſua rapitur: et cum beato epimacho quem dudum ante predictus iulianꝰ occidi iuſſerat ſepelitur via latina: miliario vno lōge ab vrbe roma. Qui paſſus eſt circa annum domini trecenteſimum τ ſexageſimum ſexto idus maij.

ℭ De ſanctis Calepodio presbytero et ſociis martyribus. Cap.cl.

Calepodiꝰ presbyter: palmatius: ſimplicius: felix τ blāda cū ſociis eorū rome paſſi ſunt ſub alexādro imperatore. Cū enī palmatius conſul de mandato imperatoris ad regionē trās tyberim acceſſiſſet vt calepodium presbyterū cū alijs chriſtianis in domo quadā latētibꝰ comprehēderet: decē milites qui domum intrauerūt excecati ſunt. Qd̄ alexander conſpiciēs iuſſit omnē populū pro liberatione militum deo mercurio immolare. Tūc vna ex virginibus paganorū arrepta a demone deū viuū τ verū deū chriſtianorū clamabat. Qd̄ palmatiꝰ audiēs cōuerſus abijt ad ſanctū papā Calixtū τ ab eo baptiſmū expetijt: quē calixtus preſente calepodio baptizauit: oēmq; eiꝰ familiā cū vxore τ filiis numero quadragintaduobus vnda ſalutari perfudit. Qui palmatius exinde cepit facultates ſuas pauperibꝰ erogare. Poſt dies plurimos alexāder hoc audiēs fecit teneri palmatiū: eūq; examinatū τ chrm confitentē tradidit ſimplicio ſenatori: quatenus ei perſuaderet vt ad culturā deorū accederet. Cū autē ſimplicius ipſum plurimū honoraret: τ palmatius oīa ſeculi blandimenta contēnens orationibꝰ τ ieiuniis inſiſteret: quidā noīe felix venit ad palmatiū deferens vxorem ſuā noīe blandā ab annis quatuor paraliticā: vt eā ſanaret. Quā palmatius in cōſpectu ſimplicii et oīs eius familie fuſa oratione ſanauit: quo viſo miraculo conuerſus eſt ſimplicius ſenator cum oī domo ſua: felix quoq; cū vxore ſua blanda ſana effecta: ceperuntq; oēs baptiſmatis gratiā expetere: vocatoq; ſancto papa calixto cū beato calepodio ſuperuenientes ad domū ſimplicii baptizauerūt eū cū tota eius familia: atq; felicē cū cōiuge ſua blāda. Qd̄ cū alexāder audiſſet: q: multitudo hominū p btōs calixtū et calepodiū in xp̄o credidiſſet: miſit exercitū militū: τ tenuit oēs qui baptiſmū perceperant quos p̄cepit capitalē ſubire ſniam et p diuerſas portas vrbis rome capita eorū ſuſpendi ad exēpliū xp̄ianorū. Tenuit etiā calepodiū quē gladio fecit occidi: et corpꝰ eius in tyberim iactari añ inſulā lycaoniā. Qd̄ tādē a piſcatoribus repertū τ btō calixto pape preſentatum ab eodē in ſuo cimiterio via apulia ſepultum eſt. Paſſi ſunt autem ſancti martyres ſexto Idus Maij.

ℭ De ſctis p̄mo marco Jaſone τ Celiano mar. Ca.cli.

Primus: Marcꝰ: Jaſon: et Celianꝰ martyres tergeſti in ciuitate paſſi ſunt tpe adriani imperatoris ſub Artaſio p̄ſide. Qui primū presbyterū τ marcū diaconū fuſtibꝰ cedi iuſſit: τ ſub vētreo eorum ignē accēdi. Deinde ſulphur ſolutū in ora eorū infundi. Et cū hec oīa ſupplicia ſine vlla eorū leſiōe ſuperaſſent: multiq; exinde cōuerſi fuiſſent: iaſonē τ celianū fuſtibꝰ tā diu verberari mādauit: donec ceſi ſpm̄ emitterēt. Deinde p̄mū τ marcū extra vrbis menia decollari. Quorū corpora in eodē tumulo iuxta eandē ciuitatē ſepulta ſunt .v. idus maij.

ℭ De ſctō Mamerto ep̄o τ cōfeſſore. Cap.clij.

Mamertus epiſcopus viennēſis miraculis τ ſctitate apud eādē vrbē celebris hr̄: q ob iminētē terremotuū et tēpeſtatū cladē atq; luporū rabiē ſolēnes tribꝰ diebꝰ añ aſcēſionē dñi letanias inſtituit: vt hr̄ ſupra de letaniis: qui etiā apud prefatā ciuitatē quieuit in dño .v. idus maij: vbi et ſepultus virtutibus claret.

ℭ De ſctō maiolo abbate. Cap.cliij.

Maiolus abbas nobilibus parentibus progenitus et ſacris literis imbutus: ac virginitatis flore decoratus: primo archidiaconus eccleſie matiſconenſis fuit. Deinde factus eſt monachus cluniacenſis ſub bernoardo abbate ſancti odonis ſucceſſore: tanta caſtitate vite mirabiliter pollens ſummaque patientia decoratus: qui propter gravem infirmitatem quam incurrit lumen oculorum amiſit: ac exinde in aliquo uſque perturbari viſus fuit. Sexto autem anno monachationis ipſius decedente abbate monaſterii maticenſis ad eiuſdem loci regimen licet invitus eligitur non obſtante quod lumine foret oculorum privatus et corpore quaſi viribus pro longa egritudine deſtitutus. In ipſa autem abbatia ſanctiſſime iubar vite ſue: et multa miracula oſtendit. Cecis viſum: ſurdis auditum: claudis greſſum: aliiſque diverſorum generum languoribus detentis pereſos medicinam. Plures etiam a morſibus ſerpentum venenatorum: a periculis fluminum et ictibus fulgurum liberavit. Candele ſeu lampades in eius eccleſia ardentes ex negligentia vel aliter extincte ſepius ſine humano ſtudio ſunt divinitus reaccenſe. Quadam nocte dum in monaſterio ſancti dionyſii librum eius de principatu celi perlegeret: ad lumen candele gravi ſomno preſſus dormitavit: et candela de manu eius ſuper librum cecidit. Sed ſola ipſius cera conſumpta libri pagina omnino illeſa permanſit. Soluit autem carnis debitum .v. idus maii. Et reconditus eſt in monaſterio ſuo miraculis clarens.

De ſancto Antimo presbytero et martyre. Cap. cliiij.

Antimus presbyter et martyr rome via ſalaria paſſus eſt: qui poſt virtutes et predicationis inſignia in tyberim precipitatus: et ab angelo ſancto exinde ereptus eſt: ac proprio reſtitutus oratorio. Deinde in confeſſione nominis ieſu chriſti capite punitus victor migravit ad celos .v. Idus Maii. Hec Ado.

De ſanctis nereo et achilleo martyribus. Cap. clv.

Nereus et Achilleus martyres fuerunt ſervi plautille uxoris clementis conſulis germani domitiani imperatoris et ſancti clementis pape. Que plautilla ex illis vidua eos pueros comparavit: et eunuchos fecit. Cum autem ad predicationem beati petri apoſtoli plautilla converſa eſſet: fecit ſe ab eodem cum prefatis pueris baptizari. Et ad extrema deveniens eoſdem iuvenes cubicularios flavie domitille filie ſue dimiſit. Cum autem domitillam flavius aureliano comiti in coniugem tradidiſſet: ut ſuperius in eius paſſione actum eſt nonis martii: Nereus et achilleus eidem virgini chriſtum annunciantes eandem converterunt: et votum virginitatis emittere ſuaſerunt. Que a ſancto clemente papa baptizata et ſacro fuit velamine conſecrata. Quod cum aurelianus cognoviſſet obtenta ab imperatore licentia ſponſam ſuam cum eunuchis in pontianam inſulam relegavit: quo plures chriſtiani pro chriſti nomine fuerant exilio deportati. Erant autem ibi malefici duo diſcipuli ſimonis magi furius et priſcus: qui magicis artibus populum fallendo ſimonem magum pro deo fecerant adorari. Quibus beati nereus et achilleus reſiſtentes: eorum maleficia ſermonibus et miraculis detegebant: et ſic populum ab errore revocabant. Poſt multum vero tempus aurelianus ad inſulam preſtitit ſanctos promiſſis et oblatis muneribus ut virgini nuptias ſuaderent exoravit. Quod ipſi omnino facere reſpuentes cum ma-

gis in domino confortabant. Quapropter ad urbem adducti et ad ſacrificia compulſi ſunt. Et cum dicerent ſe a beato petro apoſtolo baptizatos nulla ratione poſſe idolis immolare: capite ceſi ſunt. Quorum corpora via ardeatina iuxta corpus ſancte petronille virginis ſepulta ſunt. iiij. idus Maii.

De ſancto Pancratio martyre. Cap. clvj.

Pancratius martyr nobiliſſimus parentibus ortus apud phrygiam [illegible] de domino dictus eſt: utroque parente orbatus: ſub dionyſii cura patrui ſui relictus eſt. Ambo igitur romam ubi largum habebant patrimonium petierunt. Et dum in eorum penſionibus in monte celio morarentur: cum vico papa cornelius cum quibuſdam fidelibus propter perſecutionem latitabat: a quo pontifice fidem chriſti et baptiſmum ſuſceperunt patruus cum nepote. Poſt dies modicos dionyſius in pace quievit. Et pancratius omnia ſua pauperibus erogavit. Deinde ſe perſecutoribus ultroneus offerens chriſtianum ſe eſſe dixit. Quem illi tunc Valeriano imperatori preſentaverunt. Cumque puero .xiiij. annorum et filio quondam ſibi amiciſſimi viri condoleret: ſuadebat ei ut diis thura poneret: ne mala morte in tanta iuventute periret. Ille vero econtra ſacrificare recuſans ſe licet iuvenem annis corpore: ſenem tamen animo eſſe dicebat: et deum Iovem patricidam et inceſtuoſum comprobabat. Propter quod auguſtus iuſſit eum via aurelia duci: et ibidem decollari. Cuius corpus octavilla ſenatrix tulit: et in eodem loco cum aromatibus ſepelivit quarto idus maii. Supra cuius tumulum proceſſu temporis a fidelibus eccleſia fabricata fuit. Ad cuius quoque ſepulchrum: ut ait gregorius turonenſis: ſi quis falſum iurare voluerat antequam ad cancellum chori perveniat: ſtatim a demone captus inſaniebat: aut cadens in pavimentum protinus vitam perdit. Nunc autem dictum corpus Venetiis in monaſterio ſancti zacharie quieſcere ab eiuſdem loci ſororibus perhibetur.

De ſancto Epiphanio epiſcopo. Cap. clvij.

Epiphanius epiſcopus ſalaminus: que civitas eſt in inſula Cypro: temporibus Honorii et Archadii imperatorum floruit: ut dicitur in hiſtoria tripartita. Vir hic ſumme extitit ſanctitatis: et elemoſynarum largiſſimus exhibitor. Qui cum omnem ſubſtantiam ſue eccleſie pauperibus erogaret: et nihil petentibus denegaret: [illegible] peculii oeconomus eccleſie murmurabat. Subitoque vir aſtitit: ſacculumque magnum multa plenum pecunia coram eo depoſuit: nec tamen quis eſſet: aut unde veniſſet explicavit: et repente diſcedens nuſquam comparuit. Duo pauperes volentes beatum virum arte deludere: ut aliquid eis uberius daret: et ipſo iter agente talem fictionem invenerunt: ut unus eorum ſe ſupinum in terra proſterneret: alter vero ipſum quaſi mortuum deflens: exterius ſe non habere unde eum ſepeliret pretenderet: ſicque Epiphanio neceſſaria pro exequiis poſtularet. Cum autem ſanctus appropinquaſſet: et ille lachrymabiliter ab eo ſubſidium pro tumulando ſocio petiiſſet: epiſcopus illum ſuper morte eius benignus conſolatus: neceſſaria pro ſepultura largitur. Quo diſcedente: dum ille ſocium vocans pulſaret ut ſurgeret: quatenus de queſtu bonum ſibi invicem prepararent: qui ſe prius mortuum finxit vere defunctus apparuit. Tunc ſocius poſt epiſcopum currens cauſam ei nunciavit: et de commiſſo veniam egit. Sanctus autem cum defunctum ſuſcitare potuiſſet noluit: ne tali occaſione miniſtri domini facile deludantur. Sapientia et doctrine ſuavi eloquio admodum claruit. Adverſus omnes hereſes libros compoſuit. Aliaque multa opuſcula: que ut Hieronymus dicit ab eruditioribus propter rem: a ſimplicioribus propter verba leguntur. Hec hiero. de viris illuſtribus. Qui etiam in pace ſpiritum bona tradidit ſenectute. vi. idus maii.

¶ De ſancto Dionyſio cōfeſſore. Cap. clviij.

Dionyſiꝰ cōfeſſor

patruus fuit ſancti pancratij martyris: de quo ſuperius dictum eſt: qui a btō Cornelio papa ſacri fontis vnda pfuſus: eodē die quo ⁊ nepos pācratius paſſus eſt anno ſcȝ eiꝰ martyrij pcedente in xp̄i noīs ſancta cōfeſſiōe feliciter obdormiuit: vt Ado in martyrologio inſinuare videt̄: vcȝ iiij. idus Maij.

¶ De feſtiuitate ſancte marie ad martyres. Cap. clix.

Feſtiuitas ſancte

marie ad martyres a Bonifacio papa. iiij. inſtituta eſt ppter tēpli Pātheon rome dedicationē: Romani eīm cū toto orbi dn̄arent: non ſolum oīm puinciarum ſimulacra in vrbe habebāt: quin potiꝰ fere ſinglis dn̄s tēpla ſingula cōſtruxerant: tanq̄ qui eos cunctarū puinciarū victores et dn̄os effecerant. Sed qꝛ oīa idola tēplū ibi habere nō poterant: ad maiorē ſue gentilitatis veſane oſtentationē vnū templū ceteris mirabilius ⁊ ſublimius in honorē oīm deorū erexerunt: ⁊ Pātheon: qđ ſonat oēs dij vocauerūt apan: qđ eſt omne: ⁊ theos deus. Pontifices eīm idolorū ad maiorē populi deceptionē finxerūt qđ ſibi a Cybele quam omniū deorū matrē vocabāt fuerat imperatū: vt ſi de oībus gentibꝰ vellent victoriā obtinere ſibi ⁊ filijs ſuis ſcȝ dijs oībus templū magnificū fabricarent. Fundamētum ergo ipſius tēpli ſphericū iacit: vt ex ipſa forma deorū eternitas demonſtraret. Deniq̄ ⁊ pinā eneā deauratā fabricarūt: ⁊ eā in ſummitate collocarūt. In qua vt aiunt oēs prouincie mirabiliter erant ſculpte. Hec autē pcedente tpe inde cecidit: vnde in ſummitate apta remanſit. ¶ Tēpore igit̄ Phoce imperatoris cū iā diudū roma fidē dn̄i pcepiſſet: Bonifacius papa quartꝰ predictū tēplū a Phoca ceſare impetrauit ⁊ oīm idolorū eliminata ſpurcitia ipſum in honorē beate Marie virginis ⁊ oīm martyrū cōſecrauit tertio idus maij: locūq̄ ipſum ſancte marie ad martyres appellauit: qui modo ſancta maria rotunda vocat̄ a pplo. Nōdū eīm cōfeſſorū ſolēnia ab eccleſia agebant̄. Sicq̄ in vrbe roma ipſum diē in honore oīm martyrū celebrari in ipſa eccleſia ordinauit. Ut ſic tēplū qđ fabricatū fuerat oībꝰ idolis: nūc dedicatū eſſet oībꝰ ſctis: vt excluſa multitudine demonū celebraret̄ multitudo ſctōꝝ. Sic q̄ȝ extūc rome i ipo loco feſtū illō vſq̄ hodie celebrat̄. iij. idꝰ maij.

¶ De ſctō Bonifacio papa primo ⁊ ↄfeſſore. Cap. clx.

Bonifacius papa

huiꝰ nois primꝰ zozimo pape in ep̄atu romano ſucceſſit. Et ſedit annos tres: mēſes octo: dies vndecim. Hic natiōe romanꝰ ex patre iocūdo preſbytero vrbis: ſub cōtentione cū eulalio ordinat̄ vno die. Eulaliꝰ q̄ppe ordinat̄ in baſilica ↄſtantiniana. Bonifaciꝰ aūt in baſilica Julij. Et fuit magna diſſenſio i clero. audiēs hoc placida auguſta cū filio ſuo valētiniano īperatore dū ſederēt rauēne retulit hoc honorio auguſto mediolani reſidēti. Tūc ambo auguſti miſſa auctoritate ꝓceperūt vt ambo exirent de ciuitate. Qui cū pulſi exiſſent tādē vterq̄ auguſti bonifaciū ad vrbē reuocauerūt. ⁊ eū pōtificē cōſtituerūt. ¶ Hic cōſtituit vt nulla mulier autꝰ monacha vaſa ſacrata vel palliā altaris cōtingeret: aut lauaret: nec in eccl'ia incēſum poneret. Et vt ſeruꝰ aut curie obnoxiꝰ nō fieret clericꝰ. Hic fecit oratoriū in cimiterio ſancte felicitatis: ⁊ ornauit ſepulchrū eiꝰ. Hic aūt btiſſimus prīna pietate clericos aluit: pauperes fouit: cūctos honorās fuit mitiſſimꝰ i diebꝰ ſuis ſup oēs homines ⁊ miſericors: vnde ab omnibꝰ amabat̄. Et ſepultus iacet in eccleſia ſancti Petri.

¶ De ſancto bonifacio papa. iiij. Cap. clxj.

Bonifacius papa

huiꝰ nois. iiij. natione marſoꝝ ex patre ioāne medico bonifacio pape tertio īmediate i ep̄atu romano ſucceſſit: ⁊ ſedit annos ſeptē: menſes. viij. dies. xiij. Hic obtinuit ab auguſto phoca īperatore: vt eccleſia bti petri apli caput eſſet oīm eccliarū: qꝛ conſtātinopolitana caput oīm ſe ſcribebat. Hic etiā obtinuit dari eccl'ie tēplū qđ ab antiq̄s in vrbe pātheon vocabat̄: vt ſupra dictū eſt. Qđ ipſe ablatis idolelatrie ſordibꝰ cōſecrauit in honorē dei genitricis marie ⁊ oīm martyrum xp̄i. Eiuſq̄ die conſecrationis ſolēnitatem in vrbe cōſtituit celebrandam. Aliaq̄ multa laudabilia opera fecit. Et hic ſepultus eſt ad ſanctum petrū apoſtolum. ⁊ ceſſauit ep̄atus menſes ſeptem: ⁊ dies. xxv.

¶ De ſancto Seruatio ep̄o ⁊ cōfeſſore. Cap. clxij.

Seruatiꝰ ep̄s tra-

iectēſ. tpibꝰ Hieronymi ⁊ Ambroſij doctoꝝ claruit. Hic ppinquꝰ ſaluatori ſcđm carnē extitit. Fuit enim filiꝰ filij Eliud fratris Elizabeth et filij Meſmerie ſororis ſctē Anne matris dn̄e noſtre: ⁊ ſic Eliud ⁊ Elizabeth mater baptiſte btē virgis fuerūt cōſobrini ſcđo vcȝ cōſanguinitatis gradu. Emin ꝟo pater Seruatij ex vna parte: ⁊ xp̄s ex altera filij cōſobrinarū extiterūt tertio gradu. Sicq̄ ſi xp̄s filiuȝ habuiſſet cū Seruatio: fuiſſent quarto gradu ex cōſobrinis nepotes. Mater ꝟo ſancti Seruatij vxor Emin vocata eſt Memilia. Natuſq̄ eſt in oppido phcſha ad auſtrū Armenie terre hebreorū in regione ꝑſidis: quo decē tribꝰ iſrael trāſlate fuerant. Qui adhuc exiſtēs infantulꝰ loca ſacra hieroſolymis viſitauit: ⁊ in ſctis pſeuerans operibꝰ ad ꝑſbyteratꝰ ordinē aſcendit: deinde ab angelo monitꝰ abijt ad octauiā ciuitatē Galliarum ſitā in littore oceani ad ꝑdicandū ꝟbū dn̄i eodē angelo ſibi duce: ad quē locū deueniens reperit ſeptuaginta duas cōgregatiōes inuicē diſſidētes: q̄ ſegregatim cōuenerāt p ep̄o ipſius vrbis eligendo: cuius ſedes p ſeptēniū vacauerat poſt obitū ep̄i valentini: que ad extrema deueniēs diuino ſpū eiꝰ mādauerat neminē eligendū: niſi diuina reuelatione cōis oīm electio aliquē nominaſſet. Hec autē Seruatiꝰ audiēs dū pro eoꝝ cōcordia aū altare deū orans pcūberet: angelꝰ eidē apparēs baculū ſctō paſtoralē tradidit: ⁊ ſic repente in ipm oīs pplis cōuenit. Factꝰ ergo ep̄s tāte grē fuit: vt patria lingua ꝑdicans ab oībus natiōibꝰ ſuo idiomate ꝟba eiꝰ ꝑciperent̄: multorūq̄ miraculoꝝ glīa claruit. Nā ciborū eiꝰ reliquias egri quicūq̄ guſtantes: aut pedes vel manꝰ deoſculātes cōtinuo ſanabant̄. ¶ Poſt aliqđ ꝟo tpis emulatione ciuiū a ciuitate pulſus venit traiectum: Ibiq̄ iuxta btī petri eccleſiā tuguriū edificās penitentie opibus vacabat: vbi ſibi p viſuȝ a dn̄o reuelat̄: hunnorū gētes galliarū vrbes ⁊ maxīe octauiā euerſuras: quā viſionē octauiā accedens dū pplo nūciaſſet: illi quoq̄ timētes ne ppter petm̄ in ipſum cōmiſſum hec ſibi futura cōtingerent: ſeruatiū p impetranda venia nūciū ppl'i ad ſedē aplicam delegarunt. ¶ Qui veniens traiectum lapidē altaris pulcherrimum trabe ruente conſciſſum digito ſuper ſciſſurā deducto redintegrauit. In-

deqʒ romã acceſſit:vbi cũ in feſto dominice annunciationis in eccleſia beati Petri oraret pro populo apoſtolorũ princeps ſibi in ſomnis apparuit: galliãqʒ diuinã euadere nõ poſſe ſententiam propter eorũ peccata reuelauit. In cuius teſtimonium clauẽ argenteam ei dedit: quam ille euigilans in manu reperit:⁊ ꝑpetuo ꝑ reliquijs reſeruauit. Cũ autẽ reuerteret egreſſus Romã a gothis capitur: qui tũc italiã vaſtabant. Cui ꝑ noctem angeli cũ luce nimia in cuſtodia apparuerũt: eũqʒ ſolutum dimiſerunt. Cum autẽ die altero a gothis torquendus queritur in carcere clauſo non inuenitur. Reperitur tãdem ab ipſis ſolutus in quodã campo ſopitus cui aquila grandis inſidens: altera alarum cum a ſole obumbrabat: alteram mouens quaſi flabello aurã ei ventilabat. Quod gothi cernentes ⁊ ſtupentes illũ in pace dimiſerunt. ¶ Veniens autem in terrã vagionũ cũ ſiti affligeretur: digito ſigno crucis in terram facto fons aq̃ de humo ſcaturijt:⁊ exinde vſqʒ in preſens nunq̃ defecit. ¶ Degens colonie apud ſanctum ſeuerinũ cũ oraret a conſocio ſup caput eius ignis colũna cõſpicitur: que nimia celeritate celũ ꝑgreditur. ¶ Apud metenſem vrbem celebrans facies eius ſolis claritate refulſit. ¶ Reuerſus ergo octauianẽ:⁊ que viderat referens ſanctorum reliquias ⁊ vaſa ſacra vna cum populo traiectum tranſtulit peſti ſupuenture reſeruanda. Et cũ in itinere feſſus quieſcere vellet: nec ſedem paratam haberet: terra tumens in modum puluinaris ſe extulit: vbi ⁊ ſedẽdo quieuit. Sicqʒ ibidem vſqʒ in ꝑſens manet. Diem obitus ſui preſciens celebrata miſſa populũ ſacris exhortationib⁹ dudũ admonuit: cui angel⁹ aſſiſtere viſus fuit. Et cũ diuti⁹ oraſſet luce conſpicua inſtar ſolis radiũ cũ ꝑ tres horas protegẽte emiſit ſpiritũ. iij. idus maij. q̃ tunc dies pẽthecoſtes occurrerat. Cui⁹ corp⁹ memorato quo ſupra tẽpore in eccleſia traiectẽ. ſepultũ eſt: vbi infinitis ⁊ admirãdis ſignis effulget. ¶ Inter q̃ cũ ꝑ illo in via publica ſub diuo ſepultus diuti⁹ q̃euiſſet cũ tpe hyemis oĩa in circuitu nix repleret: nunq̃ ſepulchrum eius tetigit: donec induſtria ciuiũ baſilica ſup ipſum edificata eſt. ¶ Re vera de iſto ſancto ſingularis annorũ longeuitas reperit: q: ſi vera ſunt q̃ de ipſo ſcribunt ꝑter cõem modernũ nature curſum vita eius ꝑ annos vltra. ccc. cõcluditur adeo fuiſſe mirabiliter ꝑclara. Si enĩ diligenter tpa cõputent ſeruati⁹ vel xp̃o fuit cõtẽporaneus: vel ſi poſt ei⁹ aſcenſionẽ natus nõ potuerũt vltra annos. lx. elapſos fuiſſe: vel ad plus. lxx. Quod ſi ambroſio ⁊ hieronymo cõtemporaneus extitit illos circa annos dñi cõſtat. ccclxx. vel circa floruiſſe. Et ſic ſeruatium ad etatem quam diximus perueniſſe. Qḋ ſi quis legendã ſeruatij de mẽdacio accuſet nouerit eam tpe henrici quinti imperatoris a celeſtino papa. iij. in publico cõſiſtorio authenticatã vbi oĩa que dicta ſunt approbata fuerunt.

¶ De ſancto Hilario abbate. Cap. clxiij.

Hilarius abbas tpe Theodorici regis Lõgobardorũ claruit. Hic de tuſcia ortũd⁹ dũ puerulus epiſtolas pauli legeret diuino ipſũ inſpirat⁹ ⁊ a ſeniore de vita ſolitaria informat⁹ annorũ. xiij. relicto ſeculo deũ orauit vt eũ ad locũ duceret: vbi ſolitarius deo ſeruire poſſet. Cui angel⁹ dñi apparuit: ipſumqʒ de vrbe roma vbi habitabat eduxit: et vſqʒ ad montem emilie eo ductore exiuit. Ad cuius radices vno miliario fluui⁹ decurrebat: vbi in ſanctitate vite deo ſoli vocare cepit: adeoqʒ ꝑfecit: vt intra trienniũ in vertice montis eccleſiã cõſtrueret: inferiuſqʒ ſpeluncã habitatiõis ſue locaret: ac de labore manuũ victum acquireret. Sicqʒ annorum exiſtens viginti ſummum perfectionis apicem vite regularis attigit. Eodem tẽpore Olibri⁹ quidã nobilis ciuis rauẽnas a demonio oppreſſus eſt clamãte ꝑ os ei⁹ immundo ſpiritu qḋ a nullo inde niſi ab hilario eijci poſſet. Et deſignato loco ⁊ viri effigie duct⁹ eſt Olibri⁹ ad virũ dei: quẽ ſibi in eccleſia oblatum confeſtim ab obſeſſione liberauit:⁊ ad chriſtũ conuertit. Quẽ quidã Julian⁹ preſbyter caſu illac trãſiẽs cũ vxore ⁊ omni familia ꝑmiſcui lex⁹ numero. xc. baptizauit. Et poſt triduũ vxor eius cuſtaſia a ſeculo migrauit. Olibrius ꝑo oĩbus pro xp̃o erogatis cũ filijs ſuis Julio ⁊ Emonio monachus ſancti hilarij fact⁹ eſt: qui ⁊ cenobiũ fũdans ditauit: vbi ⁊ magna monachorũ multitudo breui tpe excreuit: quibus ſanct⁹ deo viuẽdi regulam ordinauit. ¶ Cũ autem ad inſtantiã quorũdã emulorũ dicentiũ hilariũ cũ ſocijs inobedientes regijs mãdatis: theodoricus rex milites ſuos miſiſſet ad monaſteriũ ſpoliandũ: illi biduo ꝑ deuia montium oberrantes ad id minime venire potuerũt. Quod rex audiens perſonaliter illuc acceſſit:⁊ dũ equo inſidẽs curiã introiſſet. Equuſqʒ dudũ ſtimulat⁹ vlteri⁹ ꝑcedere non poſſet: tandẽ regem ad terrã deiecit: nec ipſe: nec iumẽtũ inde ſe mouere valuit. donec rex penitẽs a ſancto veniã cũ liberatione ꝑcepit. ¶ Inter cetera vero regule mandata fratres de collectis frugib⁹ guſtare non audebãt niſi ea prius abbati offerebãt. Quidã vero frater immaturam vuã conſpiciens tentatione pulſatus ipſam expetijt:⁊ ab abbate guſtãdam obtinuit. Sed vt racemum capere voluit ſerpentem in manu ſua inuenit: quẽ abijciens ſancto nunciauit. Ille vero vbi demonẽ eſſe cognouit per caudã ad eccleſiã traxit: ipſumqʒ humana voce loqui cõpulit quod fratrẽ ad hoc deſiderio guſtus tentauerat: vt ſi guſtaſſet ipſum de monaſterio recedere feciſſet. Quo dicto ſerpens crepuit ⁊ demon euanuit. Anno autem etatis ſue. lxxxi. apparente ſibi angelo ⁊ ſuũ obitũ poſt triduum predicẽte: locellũ ſibi parari iuſſit quaſi paſſibus centum longe ab eccleſia ſua: vbi ⁊ quieſcens in pace conditus eſt tertio idus Maij.

¶ De ſctõ Mutio marty. Ca. clxiiij.

Mutius preſbyter ⁊ martyr: primo in amphipoli ciuitate detentus multiſqʒ penis atqʒ cruciatibus pro chriſti confeſſione affectus. Poſtea bizantiũ que nunc cõſtantinopolis dicitur vſqʒ perduct⁹ capitali ſententia occubuit tertio id⁹ Maij: vt dicit ado in martyrologio.

¶ De ſancto Bonifacio martyre. Cap. clxv.

Bonifaci⁹ martyr paſſus eſt apud tarſum Cilicie ciuitatem tpibus diocletiani ⁊ maximiani imperatorũ ſub preſide ſupplicio. Hic cũ eſſet ſeruus ⁊ procurator rerũ cuiuſdã nobiliſſime matrone nomie aglaie in vrbe roma: hõqʒ ebrioſus ⁊ adulter ac vitijs deditus: ⁊ cum ipſa ei⁹ dña dudũ in ſtupro miſceret hoſpitalitati tñ ⁊ operib⁹ miſericordie intendebat. Tandẽ vtrique diuino nutu cõpuncti cõſilium habuerũt vt ad requirendas martyrũ aliquorũ reliquias bonifacius mitteretur ad partes cilicie vbi chriſtianorũ ingẽs ꝑſecutio fiebat: quatenus vterqʒ eorũ orationibus martyrũ ſaluari mererentur. Erant enĩ vterqʒ chriſtiani. Bonifacius autem recedens dixit domine ſue quaſi ꝓphetico ſpiritu inſpiratus: vt ſi euenire poſſet ad emendũ corpora martyrũ ſecũ deferret. Sin autem ipſa corp⁹ ſuum martyris nomine ſuſciperet. In ipſo autem itinere martyr chriſti a carnibus ⁊ vino abſtinuit propter martyrum reuerentiam: quorum corpora tractatur⁹ erat. Perueniẽs igit cũ duodecim equitib⁹ ⁊ tribus vehiculis ad ciuitatem

tarſum cōuerſos licētiauit: vt irent ad hoſpitia procurāda: ipſe vero ad vidēdos martyres feſtinauit. Inuenitq; aliū pedibus ſuſpenſum igne ſuppoſito: alium in quatuor lignis extēſum & diutius ceſum: aliū vnguibus excaratum: aliū manibus abſciſſum: aliū ſtipite in collo fixo a terra leuatum. Et ſic per diuerſa ſupplicia eos a carnifice cruciari. Qui cū magnū deū martyrū acclamaret: & eorum ſe pedib9 proſterneret: ac illos in dño cōfortaret: a iudice tent9 & interrogatus ſe xpianū viua voce profeſſus eſt. Quē ſupplici9 preſes iuſſit ſuſpendi: & vſq; ad oſſium nudationē radi latera ei9. Deinde calamos acutos ſub vnguib9 manuū ei9 configi: & poſt hec in os ipſi9 plumbum liquefactū infundi. Et cū in his oīb9 gratias ageret: multi ex gētilib9 pueriſ furentes arā idoli deſtruxerunt: & preſidē lapidare voluerūt. Qui timens furorem populi vſq; in craſtinū inde receſſit. Die vero ſequēti bonifaciū ſibi preſentatū in cōfeſſione perſiſtentē iuſſit in ollam bulienti pice repletam verſo capite iactari. Sed ab angelo protectus illeſus permāſit: olla quoq; ſicut cera liquefacta multos de aſtantib9 incendit. Tunc iuſſit preſes: vt gladio caput eius abſcideret. Quo facto terremotus magn9 factus eſt: & multi ad xpm cōuerſi ſunt. Cōſerui vero Bonifacii eū vndiq; perquirentes putabant eū in taberna aut in adulterio laſciuire. Et obuiātes viri ex cōmentarienſibus: querebāt eū an vidiſſet romanū aliquē peregrinū: datiſq; ſignorū indicijs ille eis denūciauit ipſum die precedēti vitā martyrio ſic finiuiſſe: deducenſq; eos ad locū & oſtēdēs eis caput & corpus. Quē illi bonifaciū cognoſcētes admirati: & precio corpus redemerūt: & vngentes illud aromatibus poſuerunt in vno vehiculorū: & reuerſi ſunt deū collaudantes. Angelus aūt dñi apparuit Aglaie olim dñe ſue: & rē geſtā beati martyris indicauit eidē. Que reuerēter ſancto corpori obuiauit: eiq; eccleſiā fabricās quinto ſtadio ab vrbe illud ibidē honorifice cōdidit. Qui paſſus eſt pridie id9 maij. ¶ Poſt hec aglaia mundo abrenūcians oēs ſuas familiā manumiſit: & oīa pauperibus & eccleſijs erogauit: ſumptoq; habitu ſanctimoniali ieiunijs & orationibus omnibus diebus vacauit: miraculorum quoq; ſignis effulſit: & exinde annis .xiii. ſupuixit. Sepulta apud prefatum martyrem operibus pijs conſummata.

¶ De ſancto Bonifacio epiſcopo. Cap. clxvi.

Bonifaci9 epiſcopus ferentinus: dū adhuc puer cum matre habitaret egreſſus hoſpitium ſepius ſine linea vel tunica redibat: quia mox vt nudū aliquē videbat ſe expolians illum veſtiebat & ex hoc cum mater ſepius minis & verberib9 affligebat. Die quodam mater horreum iñū ingreſſa granum quod pro toto anno parauerat reperit a puero pauperibus diſtributū. Cumq; ex hoc ſe pugnis alapiſq; cōtunderet: puer horreum ingreſſus in quo parum grani remanſerat matrem aliquantulū exire rogauit: et fuſa oratione matrem ad horreū reduxit: quod plus quam pro ſtinus tritico plenum repertum eſt: materq; viſo miraculo compuncta: exinde cepit vberes elemoſynas elargiri. ¶ Cum autem gallinas plures nutriret: die quodam vulpes gallinam aſportauit. Puer autem cōcitus eccleſiam intrauit: & oratione fuſa vulpes rediit: gallinā quam tenebat dimiſit: morteq; ante oculos pueri expirauit. ¶ Procedente igitur etate cum in moribus et ſanctis operibus proficeret: ad epiſcopatum ferentine ciuitatis electus eſt. Cui eccleſie grauis paupertas inerat: quia vnam tñ vineam habebat. Que dū quodā tpe grādine ita vaſtata eſſet: vt vix in ea parui rariq; racemi remāſiſſent: ille tpe vindemie cōſtātio preſbytero nepoti ſuo iuſſit: vt cuncta vini vaſcula more ſolito prepararet. Qui hs mirat9 vñ ipleri debuiſſent: iuſſa tñ epi īpleuit. Bonifaci9 ergo calcatoriū cū ſolo puero ingreſſus modicos racemos puerū calcare iuſſit: ex quib9 modicū vini defluxit. Quod ipſe in paruulo vaſe ſuſcipiēs cepit in cuncta vaſa diuidere: vt vix eo infuſa viderentur. Vocato quoq; nepote preſbytero pauperes adeſſe mādauit. Statimq; vinū adeo in calcatorio excreuit: vt oīa vaſa pauperū replerent. Quo facto egreſſus apothecam clauſit & ſignauit. Tertio vero die oratione premiſſa cū cōſtātio rediit: & vaſa in quib9 modicū vinū infuderat: vbertim vinū fundentia inuenit: ita vt pauimentū infuſum eſſet ſi epiſcop9 tardi9 intraſſet. Super quo miraculo ipſe nepoti ſub anathemate ſilētiū imperauit. ¶ Vocatus ſemel a fortunato preſbytero ad feſtū ſancti proculi martyris celebrādū acceſſit: peractaq; miſſa ad refectionem intrauit: vbi quidā ioculator cū ſimia ludente aſtitit: et cymbala percutere cepit. Quod vir ſanctus dedignans ait: miſer: viruſq; illum moriturū prenunciauit. Finitoq; conuiuio cū ille poſtquā comederat domū exiret paulo poſt ſaxū de tecto corruit: & ipſum repēte percutiens extinxit. ¶ Alio tpe nepos eius predictus conſtantius preſbyter equum ſuum aureis .xii. vendidit: et ipſos conſcio patruo in archa repoſuit. Cumq; ſubito pauperes pro elemoſyna conueniſſent: et ille quid eis daret penitus non haberet: abſente nepote archam violenter aperuit: & .xii. aureos inter pauperes cōdiuiſit. Reuerſus igitur preſbyter cum ea que geſta fuerant repperiſſet: magnis clamoribus pecunias ſuas repetere cepit. Quem cum patruus placare non poſſet eccleſiam adiit: orationem ad deum fecit: pallium ſuū extendit: et ſubito in eo aureos .xii. fulgentes conſpexit. Egreſſus quoq; illos in faciem preſbyteri proiecit: dicens ei quod non habebat ampli9 quid quereret: ſed tamen propter auaritiam ſuam epiſcopus non eſſet. In qua proteſtatione ſe nepotis ſecreta cognouiſſe: & ſpiritum habere prophetie demonſtrauit. Ille enim pro adipiſcendo epiſcopatu pecuniā preparauit: ſed tamē in preſbyteratus officio vita exceſſit. ¶ Die quodā duo gotthi apud eū hoſpitati ſunt: qui rauennam pergebant: quibus ille paruum vini flaſculum manu ſua prebuit: quod fortaſſe in vno prandio conſumere potuiſſent. Ex quo illi duo gotthi continue bibentes vſq; rauennam peruenerunt: diebus ibidem pluribus commorati idem vinum ſibi diuinitus abundans in vſum quotidie habuerūt. Et cum eodem poculo ad patrem redierūt. Ingreſſus ſemel hortum magnā erucarum multitudinem olera comedentium reperit: quibus in chriſti virtute mandauit vt ſtatim recederent: et olera ſua decetero non conſumerent. Que omnes ad viri dei verbum confeſtim ſic inde egreſſe ſunt: vt ne vna quidem infra horti ſpacium remaneret. Sicq; vir domini plenus virtutibus in pace quieuit.

¶ De ſanctis Felice & fortunato marty. Cap. clxvii.

Felix & fortunatus fratres ex ciuitate Vicētia orti temporib9 diocletiani et maximiani imperatorum apud vrbē aquileiam paſſi ſunt ſub euphemio preſide. Qui cū ad prefatam vrbem deueniſſent: & omnes ad tēplū iouis pro ſacrificijs inuitarent: Felix & fortunatus germani a quodam apantio de xpianitate ſibi delati ſunt. Quos ille ferro vinctos ante ſe duci fecit: et eos ad deorū immolationes hortari cepit. Et cū in xpi cōfeſſiōe cōſtātes perſiſterēt: iuſſit eos neruis fuſtib9 cedi. Deinde in equuleo ſuſpēſos lāpadib9 adhibitis circa latera inflāmari. Et poſt hec extēdi ſupinos: ferueſq; oleū ſuper vētres eorū perfundi. Et dū in his oībus gratias agētes pſallerēt deoſq; gētiliū vti demonia cōfutarent: mandauit preſes illos capitalem ſubire ſententiā. Educti ergo extra ciuitatis muros poſtquā breuem orationē fudiſſent: dato ſibi inuicē pacis oſculo decollati ſunt. Quorū corpora a fidelib9 nocte ſurrepta aromatibus cōdita ſunt: vt ſepulture traderēt. Interea vero ciues

corū ex vicentia illuc aduenientes ad ciuitatē ſue originis corpora deferre volebāt. Aquileienſes vero contradicebant. Tandē ꝑpter metū paganorū adinuicem cōuenerunt:vt fortunati corp⁹ vincētie ſecū ferrent:felicis vero aquileie remaneret. Qui paſſi ſunt ꝑdie idus maij.

¶De ſanctis Victore ꝛ Corona mar. Cap.clxviij.

Victor martyꝛ ꝛ corona ſub Antonio imperatore in ſyria paſſi ſunt. Qui victor cū ignē ꝛ verbera:venena:equulei vngulas:atq͡ʒ ardētes lāpades ſuperaſſet:et in ipſis oībus in xp̄i cōfeſſione immobilis redderet. Corona cū eſſet vxor cuiuſdam militis:et cepiſſet ſanctū victorē beatificare ob martyrij cōſtātiā:vidit duas coronas de celo lapſas:vnā victori:et alterā ſibi miſſam. Cūq͡ʒ hec cūctis audientibus proteſtaretur:ipſa q̄dē inter arbores duas ſecta per mediū: victor quoq͡ʒ decollatus eſt. Sicq͡ʒ martyrij ſui cōſum mauerūt in pace:ꝑdie idus maij. Hec ado in martyrologio ſuo ſumpto a beato hieronymo.

¶De ſancto pontio ep̄o ꝛ martyre. Cap.clxix.

Pontius epiſcop⁹ et martyꝛ tꝑibus valeriani et gallieni ſub claudio preſide in Gallijs ciuitate cimella paſſus eſt. Huiꝰ pater marcꝰ noīe:vrbis rome ſenator. Mr̄ quoq͡ʒ iulia nobiliſſima fuit. Que cū ipſum adhuc in vtero geſtaret:templū iouis ingreſſa eſt:vt cōceptionis munera offerret. Et ſic ſacerdos idolorū immundo ſpiritu vexatus clamare cepit filiū ex iulia naſciturū magnū iouis tēplū deſtructurū. Qḋ mr̄ audiēs corpus ſepiꝰ lapidibꝰ tūdebat:vt fetus in vtero deperiret. Sed dei gratia illeſum puerū cōſeruauit. Cū aūt natū infantem mr̄ perimere vellet:a patre ꝓhibita eſt. Et dū puer eſſet:et ad ſcholas philoſophorū accederet:audiēs die quadā xp̄ianos pſallētes. Simulacra gētiū argentū ꝛ aurū ꝛc. Verborū veritatē meditaꝰ:ad ſanctū pontianū papā ingrediꝰ:et ab eo vna cū quodā eiꝰ collega ī fide inſtructus:ac in xp̄i noīe baptizaꝰ. Qui matre in gētilitate defuncta:patrē cōuertit ad xp̄m. Eoq͡ʒ mortuo in locū eiꝰ dignitati ſenatorie ſurrogaꝰ. q̄ ꝛ duos philippos imperatores patrē.ſ.et filiū ad fidē cōuertit. Deinde dignitate relicta acceſſit ad gallias predicādas:et in ciuitate cimella ep̄s factus eſt. Tandē a claudio ꝑſide ꝓ fide xp̄i teneꝰ:et in equuleo leuaꝰ:vectibuſq͡ʒ impoſitis diudū torqueꝰ:et equuleo repentino ſonitu deſtructo in amphiteatrū duciꝰ:et duobus vrſis ferociſſimis nudus expon ꝰ:q̄ corū venatoribus interfectis ad pedes ſcti martyris ꝓcūbebant. Inde iubēte ꝑſide igne circa eū accenſo vt cremareꝰ:ſummitas amphiteatri cōbureꝰ:ipſe vero oīno intactus ab igne ꝓduciꝰ. Dū aūt ad tēplū iouis immolaturꝰ adduceꝰ eſſet:tēplū cū idolo ī puluerē redactū eſt. Sicq͡ʒ mādato ꝑſidis ibidē capite trūcaꝰ. Et ſubito claudiꝰ in furorē verſus liguā ſibi dētibꝰ corroſit:et oculi Anubij aſſeſſoris ꝛ ī paſſiōe pōtij cōſultoris de capite eiꝰ auulſi ſunt. Cuius corpus ibidē a valerio comite ſepultum eſt pridie idus maij.

¶De ſctō Barbaro martyre. ca.clxx.

Barbarꝰ martyꝛ paſſus eſt ī ciuitate murbonis ſub iuliano imperatore:q̄ cū abijſſet in regionē Francorū cōtra hoſtes imperij habēs ducē militie noīe bacchonē: ꝛ ille victoriā obtinuiſſet:in ipſo bello Barbarꝰ martyꝛ ꝛ xp̄ianꝰ miles fuit: q̄ ſtrenue ꝛ viriliter ſe geſſit:qḋ imperator audiens:comitē illū fecit. Poſt hec vō Frāci peterent ſingulare certamen:Baccho dux barbarum cōtra frācorū athletam miſit. Qui protegēte ſe angelo in xp̄i noīe aduerſariū in duello occidit. Sicq͡ʒ Franci a bacchone ꝛ romanorū exercitu fugati expugnantur. Cū autē baccho barbarū ꝓpter habitū triūphū ad deorū ſacrificia inuitaret:et ille ſe xp̄ianum aſſereret:baccho hec imperatori nūciauit:qui barbarū detentū ꝛ immolare recuſantē:dicentēq͡ʒ ſe a beato cyriaco baptizatū nulla ratione poſſe deos gentiliū adorare. Fecit ipſum iulianus ſuſpendi:et gladio ventrē eius rādi:radi donec interiora oīa defluerēt. Sꝫ orāte ſancto ab angelo gabriele ſibi apparente interiora eiꝰ viſibiliter collecta in ventrem eiꝰ repoſita ſunt:et ſciſſura eiꝰ cōſolidata:ipſeq͡ʒ depoſitus permanſit incolumis. Quo viſo miraculo bacchus cū duobus militibꝰ.ſ.callimacho ꝛ dionyſio conuerſi ſunt:et in xp̄i cōfeſſione iubente iuliano decollati: deinde ſanctū martyrē fecit rote ferree alligatū circunduci igne ſuppoſito ꝛ oleo ſuperfuſo. Martyꝛ autē oīs permāſit illeſus:flāma quoq͡ʒ erūpens duos ex gētilibus interfecit. ¶Poſt hec in carcerē barbarus mittiꝰ: ſed apparēte ſibi dn̄o cōfortaꝰ. Mane aūt facto educꝰ in quatuor lignis extendiꝰ:et neruis taurinis ante et retro ceditur:deinde caminus in tres dies incendiꝰ:vt in eū immitteretur:in quo martyꝛ xp̄i ſeptē diebus incōbuſtus oīno permanſit:et ex eo quaſi ex ſuaui balneo proſiliuit. Miſſus eſt poſtmodū in carcerē ſcorpionibꝰ ꝛ ſerpentibus ibidē iniectis:quos oēs ab eis intactꝰ ſigno crucis effugauit. Inde in boue eneo ſuccenſo fecit eū imperator includi:ſed ipſe ab oī exuſtione immunis ꝓmanſit. Bos aūt vt viuus calorem ſentiret mugire ꝛ ambulare cepit. Ad qḋ miraculū multi cōuerſi ſunt. Nouiſſime ꝓo iubēte iuliano capite ceſus eſt. Cuiꝰ corpꝰ ab ep̄o felicio in ciuitate murbonis ſepultū eſt ꝑdie idꝰ maij.

¶De ſancto Pacomio abbate. Cap.clxxi.

Pacomius abbas vir doctrine et apoſtolice vite egypti cenobiorū fundator fuit. Hic apud thebaidē mira ſanctitate cōſpicuus: in ſpeculū diu latitās ab angelo monitus ad fundationē monaſteriorū acceſſit:regulā quoq͡ʒ eis aptam angelo dictāte cōpoſuit:ipſamq͡ʒ ꝛ traditionis deo viuendi eiſdē conceſſit. In horū aliquo monaſteriorū aliqñ ſeptē milia monachorū erant. Sed ꝛ maximū et precipuū in quo erat pacomius habebaꝰ. In quo mille quingenti monachi deo ſeruientes degebāt:diuerſiſq͡ʒ miniſterijs ꝓprijs manibus laborabāt. Indeq͡ʒ victū ſibi ꝛ pauperibus acquirebanꝰ. ¶Apparuit ei die quodā diabolus in ſpecie elegātis femine:vt ipſum de carnis tētatiōe pulſaret. Sed ab illo cognitꝰ diuina virtute cōpulſus eſt multa vtilia ſibi edicere ad tentationes euitandas. Indeq͡ʒ ab eo ſigno crucis effugatur. Huic etiam chriſtus ſpinis coronatus apparuit. Multiplicationes cenobiorum ꝛ monachorum egypti et inde eorundem deſolationes propter hominem peccata predicēs. Quieuit autem in chriſto ſanctus pr̄ anno.ix.archadij et honorij imperatorum:etatis vero ſue cx.vt ait Sigibertus.ꝑdie idus maij. ¶Hic ſanctꝰ preter regulam quam angelo ſibi dictante cōſcripſit:vt dictum eſt:ad collegas prepoſiture ſue diuerſas multarū virtutum ſcripſit epiſtolas:videlicet ad abbatem cornelium vnam. Ad abbatem ſyrum vnam. Ad omniū monachorum prepoſitos vt in vnū conuenientes paſchalem diem celebrent vnam. Similiter vt ad diem remiſſionis que menſe auguſto agitur ſidem congregentur vnam. Item ad fratres qui foris monaſterium operari miſſi fuerāt vnā. Hec gēnadius de illuſtribus viris.

¶De ſancto Pacomio confeſſore.

Cap.clxxij.

Pacomius monachꝰ in ſcythia fuit. Ad quẽ venit heraclides grauis carnis tentatiõe pulſatus. Qui ab eodẽ iam ſeptuagenario audiuit qꝺ per annos .xij. huiuſmodi tentationem nunq̄ deprimere potuerat: vnde quaſi deſperatus ſe nudum fere deuorãdũ proiecerat: ſed illeſus oĩm ſluus ad cellã redierat. Cui diabolus apparuit in ſpecie puelle pulcherrime ſuper genua viri ſancti procumbens. Quã vt ipſe manu in faciẽ percuſſit: confeſtim euanuit: ſed bremo ſibi fetor in manu permanſit. Inde aſpidẽ verẽdis appoſuit vt ſe morde

ret: ſic tẽtationẽ fugaret: ſꝫ illeſus pmanẽs a ſpente a dño cõfortatꝰ eſt. Et ſic in ſancto propoſito pſeuerauit. Hec heraclides. Quieuit in domino pridie idus maij.

De ſcõ Theodoro abba. Ca.clxxij.

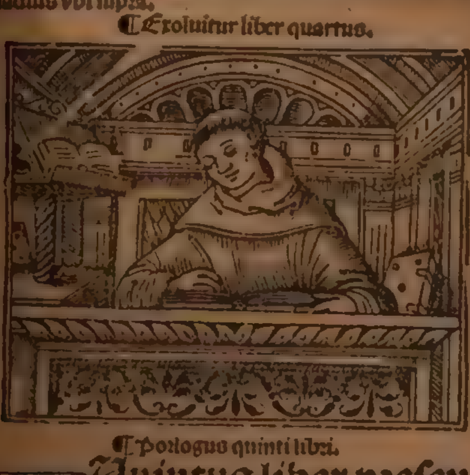
Theodorus pacomij abbatis ſucceſſor inſignis ſcitate ⁊ doctrina ſpectabilis in libro de collationibꝰ patrũ a caſſiano edito multimode ɔmẽdat̃ q̄ poſt ipſꝫ etiã ſucceſſor mõaſteria ſua i ſũmo pfectionis apice ſtrẽnue gubernauit. De cõcordia ⁊ vnitate et de pmanẽdo in pꝑpoſito cordis ⁊ ſtudij exhortatorias ⁊ elegãtes ad alia monaſteria plures epiſtolas ſcripſit ⁊ miraculis clarꝰ in domino quieuit. Hec gennadius libro de viris illuſtribus.

De ſancto Oroſienſe abbate. Cap.clxxiij.

Oroſienſis monachus pacomij et theodori abbatũ collega vir morũ pfectione conſpicuus et in ſcripturis diuinis ad plenũ eruditꝰ fuit. Qui librũ edidit totiꝰ diſcipline monaſtice eruditiõis cõſtructũ: librũ quoq̃ aliũ totũ plene teſtamẽtũ vetꝰ ⁊ nouũ iuxta neceſſitatẽ monaſticã ɔpẽdioſis diſſertionibꝰ exponẽtẽ: quẽ teſtamẽti vice ppe exceſſum ſui finẽ fratribꝰ obtulit. Et ſanctitate pollens in pace obdormiuit. Hec gẽnadius vbi ſupra.

Exoluitur liber quartus.

Prologus quinti libri.

Quintus liber preſentis catalogi cõtinet paſſiones ac geſta ſanctorũ: quorũ feſtiuitates eueniũt infra tps in q̄ eccleſia repñtat diuini verbi ⁊ ipſiꝰ eccleſie matrimonialẽ cõſummationẽ: et q̄ ſubſecutã nouimꝰ iugẽ liberorũ pcreationẽ ⁊ ppagationẽ: qꝺ tps fuit a die pẽthecoſtes et durabit vſq̄ ad ſeculi finẽ. Et ipſũ tps repreſentat eccleſia a feſto penthecoſtes vſq̄ ad aduẽtum. In quo quidẽ tpe pmo ipm matrimoniũ cõſummatur: et hec a premiſſo penthecoſtes feſto vſq̄ ad octauã corporis xpi. Scđo ex ipſo matrimonio ſpiritalis generatio ppagatur ab octaua corporis xpi vſq̄ ad aduẽtũ. Ideoq̃ primo in hac vltima parte ponẽtur feſtiuitates ſanctorũ occurrentes infra tẽpus illud in quo repreſentatur diuini matrimonij cõſummatio. Et hoc in toto quinto libro preſenti. Deinde ſubſequenter ponẽtur feſta occurrentia infra tps illud: in quo repreſentat̃ ex ipſo matrimonio filiorum generatio ⁊ multiplicatio. Et hoc in .vj. vij. viij. ix. x. xi. ſubſequẽtibꝰ libris. Rurſum in hoc tpe cõiugiũ xpi ⁊ eccleſie conſummat̃ ⁊ pficitur. Primo ꝓpter ſpiritualẽ vnionẽ que principalior eſſe dꝫ. Hoc autẽ agit̃ in ipſo feſto pẽthecoſtes ⁊ p octauam in quo pmiſſo ſpũſctõ in filios adoptionis effuſo membra capiti ſpiritali cõpage cõnectũt̃. Scđo etiã p corporũ ɔiũctionẽ: qꝛ eccleſia repreſentat in ſubſequẽte eucharIſtie feſtiuitate vſq̄ ad octauã ipſiꝰ. In quo celebratur memoria illiꝰ venerabilis ſacri p cuius ſumptionẽ fideles xpo etiã corpaliter copulãt̃. Et q̄uis iſtud tẽpus iuxta fictionẽ p nos alibi poſitam nõ deberet ptẽdi niſi vſq̄ ad diẽ tertiũ non. Junij: vbi finiret octaua corporis xpi quãdocũq̃ ipſꝫ feſtũ ſequeret̃ dieꝫ paſche: vt ſupra deſcripſimꝰ videlꝫ ſi paſcha occurreret .vj. Kalẽ. Aprilis. Tamẽ illud tẽpꝰ ⁊ per cõſequẽs librũ iſtũ protẽdimus vſq̄ ad natiuitatem ſancti Joannis baptiſte. Ex hoc triplici ratione. Primo quia feſtũ corporis chriſti qꝺ eſt vltimũ inter feſta mobilia aliquãdo vſq̄ ad baptiſte natiuitatẽ differtur ⁊ extẽdi põt. Secũdo vt liber iſte ab alijs in ſui breuitate nõ multũ diſcrepet/ ſed potius adequetur. Tertio vt ſubſequẽs liber ab aliquo feſto notabili incboetur. Ad huius ergo temporis feſta perſcrutanda procedendum eſt.

Incipit liber quintus a penthecoſte vſq̄ ad natiuitatem ſancti Joannis baptiſte.

De feſto penthecoſtes ſpiritusſancti. Cap.j.

Penthecoſte dicit̃ a numero dierũ qui a reſurrectione dñi vſq̄ ad diẽ iſtuꝫ tranſierũt: qui fuerunt dies .l. Nam penthecõta grece: latine ſonat quinquaginta. Nam die quinquageſimo a reſurrectione ſpiritusſanctꝰ: vt ſacra actuum teſtat̃ hyſtoria in apoſtolos in linguis igneis miſſus eſt: quod ad literam contigit idibus maij. Circa cuius miſſionem quatuor conſideranda ſunt: ſcilicet Ex parte dei mittentis infuſio gratioſa. Ex parte ſpiritus aduenientis inſpiratio miraculoſa. Ex parte cetus ſuſcipiẽtis diſpoſitio virtuoſa. Et ex parte effectus ſubſequentis operatio fructuoſa. Circa primum ſciendum qꝛ infuſio gratioſa dei mittẽtis attenditur. Primo propter miſſionis liberalitatem. Nam adeo deus ſpiritumſanctum liberaliter miſit: qꝛ pater miſit: et filius miſit: et ſpiritusſanctus etiã ſeipſum dedit. De primo Joannis .xiiij. paracletus autem ſpiritusſanctꝰ quem mittet pater ⁊c. De ſecundo Joannis .xv. Si

autem abiero/mittam eum ad vos. ¶ De tertio Joannis.xvj. Cum venerit ille ſpiritus veritatis ⁊c. Nam ſicut dicit leo papa in ſermone beate trinitatis/immutabilis deitas vna eſt in ſubſtantia:indiuiſa in opere: conſors in voluntate:par in omnipotentia: equalis in gloria. Diuiſit autē ſibi opus noſtre redemptionis miſericordia trinitatis:vt pr̄ ꝓpiciaret:filius ſaluaret:ſpūſſanctus igniret. Quia eni ſpūſſanct⁹ de⁹ eſt:ideo recte dē ſeipſum dare. Miſit aūt eū pr̄ oipotēter:fili⁹ ſapiēter. Ipſe aūt ſpūs ſeipſꝫ dedit beniuolēter. ¶ Scḋo ꝓꝑ miſſiōis pluralitatē. ¶ Nā ipſe ſpūſſanct⁹ dat̄. Primo inuiſibiliter cum mētibus caſtis illabit̄. Joā.iii. Spiritus vbi vult ſpirat/⁊ vocem eius audis:ſed neſcis vnde veniat/aut quo vadat. ¶ Scḋo viſibiliter cum aliquo ſigno viſibili oſtenditur Luce.iij. deſcendit ſpiritusſanctus corporali ſpē ⁊c. ¶ Item ipſe ſpiritusſanctus apoſtolis trib⁹ vicibus datus eſt.ſ.ante paſſionem.poſt reſurrectionē, ⁊ poſt aſcenſionem. Primo ad faciendū miracula. Secundo ad relaxandum pctā. Tertio ad confirmandum corda. ¶ Primo enim dedit eis ſpiritumſanctū qñ eos ad ꝑdicādū miſit:⁊ ſuper omnia demonia:⁊ vt languores curarent ꝑtātem tribuit. Hec enim miracula per ſpūmſctm̄ fiebant. Matth.xij. Si aūt ego in ſpiritu dei eiicio demonia ⁊c. ¶ Secundo qñ eis inſufflauit dicēs. Accipite ſpiritū ſanctum quorum remiſeritis pctā ⁊c. Joannis.xx. ¶ Tertio qñ eis cōgregatis hac die in cenaculo ſpiritumſanctum ideo linguis igneis effudit. Actuū.ij. ¶ Tertio attenditur hec infuſio propter miſſionis diuerſitatem. Nam in diuerſis figuris ⁊ formis ſpiritusſanctus miſſus eſt enim preter formam linguarum ignearum in qua apoſtolis datus eſt:de qua infra dicetur:alias ſpūſſctūs in triplici ſpecie miſſus eſt primo in ſpecie columbe ſuper Chriſtum baptiſatū. Joannis primo. Super quem videris ſpiritum dei ſicut colūbā deſcēdentē ⁊c. Et hoc ꝓpter triplicē colūbe ꝓprietatē. Nā gemitū ꝓ cātu hʒ:felle caret/⁊ in foraminibus petre manet. ſic ſpūſſctūs quos replet facit ꝓ peccatis gemere. rom.viij. Ipſe ſpūs ꝓ nobis poſtulat gemitibus inenarrabilib⁹: Gregorius.i. nos poſtulantes ⁊ gementes facit. Facit eos eſſe ſine felle amaritudinis. Sapiē.xij. O ꝙ̄ bon⁹ et ſuauis eſt dñe ſpūs tu⁹ ī nobis. Facit eos in foraminibus petre habitare.i.in xp̄i vulneribus. Canti.ij. Surge amica mea:columba mea gl. fouens mihi pullos meos infuſione ſpūſſancti:in foraminibus petre:glo.i.in xp̄i vulneribus. ¶ Scḋo in ſpecie nubis ſup xp̄m trāſfiguratū. Nubes ſe a terra eleuat: refrigeriū pſtat:⁊ pluuiā generat. Sic ſpūſſctūs quos replet a terrenis eleuat. Ezech.viij. Eleuauit me ſpūs inter celū ⁊ terrā. A vitiis refrigerat:vñ beate virgini dr̄. Spūſſanctus ſuperueniet in te:⁊ virtus altiſſimi obūbrabit tibi.i.ab eſtu vitiorum refrigerabit. Pluuiā lachrymarum generat. ps. Flauit ſpūs ei⁹:⁊ fluent aque. ¶ Tertio in ſpē flat⁹ qñ in apoſtolos inſufflauit:vt dictū eſt. Flat⁹ leuis eſt:calid⁹ eſt ⁊ vite neceſſari⁹ eſt. Sic ſpūſſctūs leuis eſt.i.velox ad ſe diffundēdū:oībus enim mobilib⁹ mobilior eſt. Ambroſius. Neſcit tarda molimina ſpūſſcti gratia. Calid⁹ eſt ad inflāmādū. Luce.xij. Ignē veni mittere in terrā. Neceſſari⁹ eſt ad reſpirandū. ps. Auferes ſpm̄ eorū:⁊ deficiēt.⁊ infra. Emitte ſpiritū tuū ⁊ creabūt̄ ⁊c. ¶ Circa ſcḋm ſciendum ꝙ inſpiratio miraculoſa ſpūs aduenientis attendit̄. ¶ Primo ex parte tēporis cōpetentis. Nā miſſus eſt quinquageſimo die a paſcha:vt detur intelligi ꝙ ſpiritusſanctus eſt legis perfectio:peccatorū remiſſio:⁊ eterna remuneratio. Legis perfectio:qm̄ ſcḋm glo. a die agni īmolati quinquageſima die data eſt lex in igne in monte ſinai:ſic die quinquageſima datur ſpiritusſanctus in igne in mōte ſyon:quia ipſe ſpiritusſanctus eſt perfectio legis. Quia plenitudo legis eſt dilectio. ¶ Eſt peccatorum remiſſio. vnde glo. ideo in quinquagenario:quia indulgentia fiebat in iubileo:⁊ per ſpiritum peccata remittuntur ⁊c. ¶ Eſt eterna remuneratio; vnde gloſ. ſicut.xl. dies

poſt reſurrectionē quibus cū diſcipulis dñs cōuerſat̄ ꝑſentē eccleſiā deſignāt:ſic quinquageſim⁹ dies quo ſpūſſctūs datur:denariū eccleſie remunerationis exprimit. ¶ Miſſus eſt etiā die dñica:quo die mūdi fuit inchoata creatio ꝑ pr̄is omnipotentiā:qñ dixit deus. Fiat lux ⁊c. Eo etiā die fuit incepta ⁊ ꝯſummata reparatio ꝑ filij ſapientiā. Nā die dñico xp̄s nat⁹ eſt ⁊ die dñico reſurrexit. Idcirco eodē die debuit inchoari mūdi ſanctificatio per ſpiritusſancti clementiam. Miſſus eſt et hora tertia:vt ſic perfectio operis hui⁹ aduētus trinitati adſcribat̄. ¶ Scḋo ex parte modi ꝯgruētis. Nā fact⁹ ē repēte de celo ſonus ⁊c. Sonus enim hic fuit repentin⁹: quia ſpūſſanctus tarda molimina neſcit. Celeſtis:quia celeſtes efficit. Vehemēs:quia ve eternū ademit:vñ vehemēs quaſi ve demēs. Vel quia mētē ad deū vehit:vñ vehemēs quaſi vehēs mētē. Fuit ⁊ replēs.quia repleti ſūt oēs ſpūſancto:cuius repletiōis ſignū eſt. Nō reſonare:nā doliū plenū nō reſonat. Et apli in tribulatiōe nō reſonabāt: ſꝫ ibāt gaudētes a cōſpectu cōcilij ⁊c. Nō plus recipere: nā vas liquore plenū pl⁹ recipere nō pōt. Et apli nihil ꝓpriū habere poterant:ſed in cōe oīa diuidebāt. Superefluere:qḋ patet in fluuio inundante:ſic apoſtoli ceperūt ſuperefluere qz ceperūt loq̇ variis linguis. ¶ Tertio ex parte flamme apparentis qz in linguis igneis apparuit. Circa qḋ eſt vidēdū primo quare apparuit in lingua potius ꝙ̄ in alio mēbro. Scḋo quare poti⁹ in igne ꝙ̄ in alio elemēto. Ad primū ſciēdū ꝙ apparuit in linguis. Primo vt ignea verba ꝓferrent. Scḋo vt legem igneam predicarent. Tertio vt ſpiritum ſanctum qui ignis eſt:ꝑ eos loqui cognoſcerēt. Bern. Venit ſpiritusſanct⁹ ſuper diſcipulos in linguis igneis:vt verba ignita loquerētur:⁊ igneā legē lingue ignee predicarent:⁊ ſpūmſanctū per ſe loqui cognoſcerēt. Vel vt dicit Gregorius. Ideo in lingua apparuit.qz ſicut verbum hōis in publico lingua ꝓfert̄:ſic verbū dei qḋ apli ꝑdicauerūt ſpūſancto mūdo ꝓpalat̄. ¶ Ad ſecūdū ſciēdū ꝙ ignis hʒ quatuordecim ꝓprietates ꝑ quas denotant̄ operationes aduēt⁹ ſpūſſancti:quarū ſeptē denotāt qḋ ꝑ ipſum ſeptē principales ꝟtutes.i.tres theologicas:⁊ quatuor cardinales acq̇rim⁹. Alie ſeptē demōſtrāt qualr̄ ꝑ ipm̄ a ſeptē capitalib⁹ vitiis excipiamur. Nā ignis hʒ virtutē exceſſiuā:qz excellit nobilitate ⁊ ſubtilitate alia corpa. Hec eſt fides q̄ de ſubtiliori materia ꝑtractat:⁊ eſt nobilior cūctis ꝟtutib⁹:qz ſine fide impoſſibile eſt placere deo. Eleuatiuam:qz ſurſum tēdit. Hec eſt ſpes q̄ mentē ad celeſtia prouehit. Calefactiuā:qz vt ad ſenſum pʒ frig⁹ expellit. Hec eſt charitas q̄ affectū in deo accēdit. Illuminatiuā:qz tenebras fugat. Hec eſt prudētia:que aīum diuina ⁊ humana ſapiētia pluſtrat. Diſcretiuā:qz ignis metalla abinuicē diuidit. Hec eſt iuſtitia:q̄ inter bonū ⁊ malū diſcernit:⁊ ius ſuū vnicuiqꝫ tribuit. Cōſolidatiuā:qz vaſa teſtea indurat:hec eſt fortitudo q̄ animū molle in deū cōſolidat. Purificatiuā:qz rubiginē metallorū tollit. Hec eſt tēperantia q̄ vitiorū rubigines cōſumit. Itē ignis habet virtutē curuatiuā:qz recta ligna ad arcuoſitatē reflectit. Hoc ſpiritusſanct⁹ ꝯ ſuperbiā operat̄ altitudines incuruando ꝑ humilitatē. Attractiuā:qz aerē atrahit:vt pʒ in ventuoſis:hoc cōtra inuidiā emulationes attrahēdo. Cōſumptiuā:qz ligna cōſumit:hoc cōtra auaritiā tēporalia in vſus pauperū expendēdo. Motiuā:qz ſemꝑ mouet̄. Hoc cōtra accidiā:quia amor dei nūꝙ̄ eſt ocioſus. Mollificatiuā:qz metalla liquefacit:⁊ ferrū molle reddit. Hoc cōtra irā cor vindictam expetēs demulcendo. Sanatiuam:quia aerem infectum ſanat. Hoc cōtra gulā ei⁹ infectiones purgādo. Reſtrictiuam:qz fluidum lac coagulat. Hoc cōtra luxuriam eius fluxū reſtringēdo. ¶ Circa tertiū ſciēdum qḋ diſpoſitio virtuoſa cetus ſuſcipiētis cōſiderat̄. Primo ꝓpter numerum:nam ſpiritusſanctus in cxx. diſcipulos corporaliter miſſus eſt:per qḋ ſignificatur qḋ ſpūſſanctus in vniuerſos eccleſie filios:non in ſolos perfectos diffundēd⁹ erat. Nam hic numer⁹.cxx.

ſunt.xij.denaria. Numer⁹ autem duodenari⁹ orbis vniuerſitatē importat:q: ⁊ celū diuidit̄ in duodecim ſigna:⁊ terra ī duodecim vētos:⁊ ann⁹ in duodecim mēſes. Numer⁹ aūt denari⁹ legis pfectionē deſignat:ſed decem p duodecim multiplicata faciūt cētū ⁊ viginti. ¶ Uel per hoc oſtēdit̄ ꝙ illi in quos ſpiritusſanct⁹ venit hr̄e debebāt pfectionē legis moſayce:q̄ cōſiſtit in decē ꝑceptis ⁊ fidei euāgelice:q̄ cōſiſtit in.xij.articu. ¶ Secundo propter locū. Dat̄ em̄ ſpiritusſanct⁹ ī cenaculo mōtis ſyō. Ad qd̄.xv.gradib⁹ aſcendebatur. In quib⁹ dauid ad tabernaculū domini aſcēdēs.xv.pſalmos graduales decātabat. Si aūt ordine numerali ab vno incipias ⁊ ſup addas duo:⁊ deinde tres:deinde quattuor:⁊ ſic vſq₃ ad xv.puenies ad numerum.cxx. In quo numero ſpiritusſanctus effuſus eſt:vt ſic ipſius loci gradus myſtice ꝓphetarēt p excreſcētiā numerū filiorū hominum in quib⁹ ſpiritusſanct⁹ ī eodē loco fuerat corporalr̄ diffundend⁹. ¶ Tertio ꝑꝑ meritū. Fuerūt em̄ apl̄i receptacula mū da:ſicut de eis cantat̄ ad ſpiritusſancti ſuſceptionem:⁊ hoc ꝓpter ſeptē q̄ ī ipſis repta ſunt q̄ in textu notant̄. ¶ Fuerūt em̄ p̄:o animo quieti:qd̄ notat̄ cū dicitur. Dum cōplerentur dies penthecoſtes.i.dies requietionis. Eſaie.lxvj. Super quē requieſcet ſpiritus meus: niſi ſup humilem ⁊ quietum? ¶ Secundo dilectiōe vniti:qd̄ notat̄ ibi. Erant oēs pariter. Ideo cantat̄ de eis. Inuenit eos cōcordes charitate. ¶ Tertio loco ſecreti: qd̄ notat̄ ibi in eodem loco.i.in cenaculo. Oſee. Ducam eā ad ſolitudinem:⁊ loquar ad cor eius. ¶ Quarto oratione aſſidui:vñ cantat̄. Orātib⁹ apoſtolis deū ⁊c. Sapientie.vij. Inuocaui ⁊ venit in me ſpiritus ſapientie. ¶ Quinto humilitate ꝑditi:qd̄ notatur in diſcipulis. pſalm iſta. Qui emittit fontes in conuallib⁹.i.dat gratias humilibus:vt dicit gloſa. ¶ Sexto pace coniuncti: qd̄ notatur in hoc ꝙ erant in hieruſalem:que interpretat̄ viſio pacis:vñ ⁊ dñs qñ poſt reſurrectionem diſcipulis apparuit:primo pacē annūciauit:⁊ poſtea ſpm̄ſanctum dedit. ¶ Septimo cōtemplatione erecti:qd̄ notatur qz erāt ſedentes.vñ maria q̄ vitā cōtemplatiuā deſignat:ſedebat ad pedes dñi/⁊ audiebat verbum illius. ¶ Circa quartum autē notandū qd̄ operatio fructuoſa effect⁹ ſubſequētis notat̄ in ſex effectib⁹ quos ſpiritusſanctus adueniens operatus eſt:qui continētur in illa authoritate Joannis.xvj. Paracletus autē ſpiritusſanctus ⁊c. ¶ Primo ad conſolandum meſtos:quod notatur ibi paracletus:ideſt conſolator. Eſaie.lxj. Spiritus domini ſuper me.⁊ infra.vt ponerē conſolationē lugentib⁹ ſyon. ¶ Secūdo ad viuificādum mortuos:quod notat̄ ibi ſpiritus:quia ſpiritus eſt qui viuificat. Ezechielis. xxxvij. Ecce ego mittam in vos ſpiritū ⁊ viuetis. ¶ Tertio ad ſanctificandū immūdos:quod notat̄ ibi ſanct⁹: pſalmiſta. Fluminis impetus:ideſt inundās gratia ſpiritus letificans ciuitatem dei.⁊ infra. Sanctificauit tabernaculū ſuū altiſſim⁹:p ipſum vez flumē. ¶ Quarto ad pacificādū odioſos:qd̄ notat̄ ibi pr̄. Nā pater naturaliter diligit filios. Joānis.xvj. Ipſe enim pater amat vos ⁊c. ¶ Quinto ad ſaluandū iuſtos:qd̄ notat̄ ibi. In nomine meo:qd̄ eſt Jeſus:q̄ ſal⁹ interpretat̄.glo. In nomine ieſu pater miſit ſpiritū:vt oſtēdat qd̄ ad ſaluandas gētes venit. ¶ Sexto ad docendū ignaros.qd̄ notat̄ ibi:q: ille vos docebit oīa. Jo.xiiij. Cū autē venerit ille ſpiritus veritatis:docebit vos omnē veritatē.

¶ De ſancto Iſidoro martyre. Capitulum.ij.

Iſidorus martyr Alexādrie ortus tempore Decij imperatoris apud Chium inſulaz paſſus eſt. Hic cum eſſet xp̄ianus occultus Numerianum pretorem a decio ad ipſam inſulā miſſum comitatus eſt: ⁊ apud quandam peccatricem aphrā noīe:que tres puellas publice omnibus ſe proſtituentes detinebat hoſpitat⁹ eſt. Quas ſanctus nocte illa cum amchio eius comite chriſtiano in fide chriſti erudire cepit. Cum autem puelle eius pedib⁹ prouolute miſericordiam ⁊ animarum ſuarum ſalutē expeterent. Interea lucerna extinguitur:⁊ dum vna ex puellis ad ipſam accendendam egreditur:orante ſancto martyre celeſti luce domus ſubito illuſtratur. Qd̄ puella luminē mutuato rediens ⁊ videns obſtupuit:et lux illa celica tota nocte perſeuerauit. Cum autē aphra mane facto hec omnia matri ſue retuliſſet.illa conuerſa ad ſe ſanctum accerſiuit:⁊ ab eo veritatem fidei didicit:verum poſtq̄ puelle cum aphra octo diebus ieiunijs ⁊ orationibus admonente ſancto martyre Iſidoro initiatiſſent:apparuit diabol⁹ in ſpē ethiopis teterrimi:qui de ſancto viro Iſidoro querelam faciebat:eo quod ſibi res ſuas ſubtrahebat:⁊ ne funct⁹ ipſum in abyſſum demergeret exorabat. Cui martyr donum id ſe facturum promiſit:dummodo demon draconem occidat:qui in ipſa inſula apud quendam fontem habitās plurimos peremerat. Sicq₃ diabolus draconem interfecit:⁊ Iſidorus fontem purgauit. Aphra vero cum puellis ⁊ matre cōuerſe ſunt:⁊ a preſbytero phyloronio baptizate. ¶ Hec audiēs Numerianus Iſidorum tenuit:⁊ primo in quatuor lignis extenſum bouinis neruis crudis grauiter cedi iuſſit:deinde in carcerem miſit. Et cum chriſtum conſtanter confiteretur:inde educt⁹ pedib⁹ equo alligatur:⁊ per aſpera ⁊ crepidines montanas diſtrahitur. moxq₃ virtute diuina in ipſo loco per quem tract⁹ eſt aculei ⁊ ſpine in arbores gummi maſtichos defluentes conuerſe ſunt:⁊ in teſtimonium eius martyrij manant vſq₃ in preſens:nec valent in loco altero tranſplantari:quinq₃ continuo deſiccant̄ aut gummi nūq̄ emittunt. Deinde in caminum ignis immiſſus:et cum inde illeſus exiſſet:iuſſu numeriani decollatus eſt. Corpus quoq₃ eius in puteo a paganis proiectum ab amchio ei⁹ comite:⁊ myrope ſancta matrona inde leuatum iuxta eūdem puteum ſepultum eſt. Sed ⁊ ſupra corpus ⁊ puteū proceſſu temporis baſilica a fidelibus conſtructa:puteū intra ſui ambitū tenet:de cuius aqua oēs egri potātes ſanantur.vt dicit Ado. Tēpore vero dominici michaelis ducis venetiarum corpus hui⁹ martyris inde a venetis ad eorū vrbē trāſlatū quieſcit in ducali baſilica ſancti marci. Paſſus eſt aūt idibus maij.

¶ De ſanctis Torquato ⁊ ſocijs eps̄is. Capitu.iij.

Torquatus:ctheſiphon:ſecūdus:indaletius:cecili⁹:heſychius:⁊ euſtathius rome a ſanctis apoſtolis epiſcopi ordinati ad predicandum verbum dei ad hiſpanias miſſi ſunt. Cūq₃ ad ciuitatem acitanaz veniſſent:⁊ quieſcētes modicum diſcipulos ad vrbem pro cibis emēdis deſtinaſſent: mox a paganorū multitudine inſecuti ſunt:q̄ tūc dño ſuo feſta celebrabāt. Et cū eos vſq₃ ad flumē perſecuti fuiſſent:⁊ cū gentiliū multitudo tranſire vellet:ruente ponte multi ex ipſis in flumine necati ſunt. Uiſoq₃ miraculo lupanaria lenatrix cuz eis qui remanſerant crediderunt. Poſt hec ſancti epī diuerſis vrbibus euangelizātes multos populos ad dñm conuerterunt. Et tandē Torquatus acii:ctheſiphon vergi:ſecundus abule:indaletius vrci:cecili⁹ eliberi:heſychius carthe:euſtathius eliurgi quieuerūt. Sed in ciuitate acitana ad ſepulchrū ſancti torquati arbor oliue in eius feſto preter naturā diuinitus florens maturis oleis onuſtatur:quarum liquore egritudines ſanantur. Horū omniū feſtū agitur idib⁹ maij.

¶ De ſanctis Petro Paulo Andrea ⁊ Dionyſia martyribus. Capi.iiij.

Petrus : paulus:

andreas et dionyſia tpibus decy Ceſaris paſſi ſunt. Quoꝝ petrus adoleſcens ab optimo proconſule apud lemoſacu ciuitate cõprehenſus cu ſe xpianu profiteret: in rota extenſus: et vinculis ferreis toto corpore aſtrict dn conſtanter permaneret: gladio aladuerſus eſt. Deinde procõſul ad ciuitatem troadu accedes oblatos ſibi nicomacho: andrea: et paulus xpianos duru torqueri fecit. Nicomach aut diutiſſime cruciatus cu iam prope eſſet vt ſpiritum emitteret: clamauit ſe xpianum nunq fuiſſe: et idolis ſacrificaturum paratu eſſe. Qui mox depoſitus vbi ſacrificauit: a demonio arreptus: et in terra eliſus: linguam ſua comedens infeliciter expirauit. Cum aut dionyſia puella annoꝝ .xv. virgo xpiana hec videns infelicitate illi argueret: et xpm dni vez deu acclamaret: a iudice tẽta tradit duob laſciuis iuuenib illudeda. Qui du ea corrupere vellet: et illa cõtra eos viriliter dimicaret, apparuit eis angel dni cu imenſo lumine q domu tata luce pfudit: qd iuuenes terrore perculſi ad pedes virginis pciderut: et venia poſtularut. Mane aut procõſul pauli et andrea flagellis cesos populo tradidit occidedos. Quos illi pedib alligatos extra ciuitate trahetes lapidib interfecerut. Ad quos accurres dionyſia vt ſecu occumberet iuſſu pcõſulis decollata eſt. Quoru olim corpora a xpianis ad vrbe lemoſacẽ delata vna cu corpore bti Petri martyris ſepulta ſunt. Horu omniu agit paſſio idib maii.

De ſcõ Peregrino pbro et mar. Capi. v.

Peregrinus pſby-

ter ciuis roman a ſcõ Sixto papa cu marſone pbro: cõcordio diacono et iouiano ſubdiacono atq ianuario lectore ad pdicadu verbu dei ad gallias miſſus eſt. Qui primo apud maſſilia. Deinde apud lugdunu: deinde apd antiſiodoru predicarit: vbi multitudine populi conuerterut: et ecclam fabricarut. Poſt q beat peregrinus iteranu acceſſit: vbi dum xpm annunciaret: a iudice tẽt et in vico baugiaco in carcere detent eſt. Deinde imperatori adriano ad iteranẽſem ciuitate venieti pſentat eſt. A quo diuerſis ſuppliciis attrectat: nouiſſime decollatus eſt anno dni tricẽteſimo trigeſimo. Corp vero eius feris expoſitu cu dieb plurib pmaſiſſet intactu: iuſſu angelico a ruſtico xpiano colligit et plauſtro imponit: eodeq agelo duce a media nocte vſq ad aurora ad ſanctu dionyſiu pariſien. deducit. Cuq mane ruſtic ſe antiſiodoru adhuc appropinqre nõ crederet: et poſtmodu ſe antiſiodoru traſiiſſe et pariſi aduenitte cõſpiceret: mirat expectabat dei volutate. Tuc ſignis eccleſie ſancti dionyſii p ſeipos pulſantib: et monachis hoc ſtupetib nec cam cognoſcetib: tade voce de celo corporalr ad eos facta pmoniti: oes monachi ſancto corpori obuiarut: et ipm ad locu ſuu deferetes in capſa argẽtea honorifice ſepelierut: vbi et qeſcit miraculis polles. Paſſus e aut .xvii. kalen. Iunii.

De ſancto Vbaldo epo et cõfeſſore. Capi. vi.

Vbaldus eps no-

bili pſapia eugubine ciuitatis ortun ducta pueritia deo deuotus patre defuncto cu fuerat vnic apud eccleſia ſancti ſcõi iuxta ipm oppidu ſuas literas puerul didicit: et cleric ipſius eccle fact eã in tm dilexit: vt ipſum poſt epos de paupere diuite: de ſeculari faceret regulare. Qui poſtmodu a patruo noie Vbaldo cui gratia et ipſe Vbald vocat fuerat maiori eccleſie tradit: ſumma ſanctitatis pfectione pollere cepit. Qui etia ab amicis diudu pulſat vt vxore ſumeret: oino recuſauit: xpo potius militare decernes. Carne quoq diuinis et aſſiduis ieiuniis macerabat. Deinde quaſi inuit ſacerdotii gradu cõpulſus aſcendere: omnia ſibi a patre relicta egenis et eccleſiis diſpenſauit. Eccleſia quoq ſua matrice edificiis et prediis ampliauit. Sed cu quaſi tota ciuitas incẽdio conflagraſſet: eccleſiam ſua ſancti ſecũdi cu clauſtro et domo igne cõſumptam de proprio reparauit. Dehinc in cenobio canonico portuenſi apd rauennam tribus menſibus menſitans regulam et ordine dei viuendi nõ ſolu imbuit: ſed in ſcriptis reportauit: et reuerſus ad eccleſiam ſua eande regulariu canonicorum monaſteriu iuxta ordinem portuen. inſtituit: eaq prediis dotauit. Et in ipſo ſuo regreſſu: licet itinere fatigatus nunq ieiuniu ſoluit. Cum aut in quodam nemore cu ſocio dormitaſſet: exinde ſurgẽs codice regule obliuione dimiſit: et ſolicit pro libri amiſſione: vel ſaltem deuaſtatione propter imbre maximum qui ceciderat rediit: librq reperit vbi dimiſerat iuxta viam nec raptum ab homine: nec a pluuia madefactum. Et q: regula ipſa arctior videbatur cu trib tm ex ſuis clericis: aliis abeuntibus in dicta eccleſia regulariter viuere cepit. Mortuo vero epo peruſino: vbaldus eligitur ſz fugiens ad eremu: tadiu latuit: qdiu ali ſurrogatur. Alias etia electus in epm alteri ciuitatis pedes roma adiit: et ab honorio papa inſtitia multa reſignatione obtinuit. Denuum diſponete dno elect in epm eugubinu ab eode papa: qui diudu renitens iuſſus preſulatu acceptauit: et vſq ad tempora alexadri .iii. ſuperuixit: omni vite ſanctitate: tantaq patientia preditus: vt etia ab ipſis ſuis familiarib iniurias perpeſſus patientiſſime toleraret. Na et a ſuo ianitore aliqn excluſus etiã ſemel oſtio in fronte percuſſus nulla vindicta excogitauit. Et dum quoſda ad inſtantia ciuium iniuſte excõicare nollet prohibiti ſunt oes ſibi clerici miniſtrare: adeo vt et ad miſſam celebranda vnicu aliqn ſeruitore habere nõ poſſet: et patiẽter tulit. Preterea cum muru vrbis iuxta vineam epiſcopi repararent: et cloacam in vineam facerent infundentem: quod vbaldus prohibere volens cu iniuria in cemento liquido iactatus: et ſordidatus benigne ſupportauit. Quoſdam quoq eius affines iniuriam vlciſci volentes omnino prohibuit. Dum aliqn ſeditio dura eſſet in ciuitate: illuc vt in pugnam ſedaret feſtinauit: quam dum nullo modo ſedare ſe poſſe ppẽdit: ex induſtria inter enſes et lapides ſe in terra deiecit: nec inde ſurrexit donec ciues epiſcopum ex vulnere mortuu exiſtimãtes a ſeditione ceſſauerunt. Alia vice cu ciuitas eugubina ab .xi. ciuitatum et caſtrorum ciuibus inuicem contra eam colligatis obſeſſa eſſet: eamq expugnare vellent. Vir ſanctus ſupra murum aſcendens ſignum crucis edidit: et hoſtes nemine perſequente fugauit adeo vt relictis omnib ſolam vitam ſaluare contenti ad ppria feſtinãdo redirẽt: ciues quoq Eugubii de ſpoliis ditati ſunt. Fredericum etiam imperatorem qui obſidib ab eade vrbe ſuſceptis grauem pecunie ſummam expectabat: exiens ad eum oratione premiſſa adeo chriſti virtute placauit: vt obſides libere redderet: et epiſcopum plurimum honoraret. Multis etiam grecis contulit ſanitatem. Nam vnum ex ſuis canonicis a graui lãguore liberauit. Eccleſiam ſancti benedicti conſecrans ſolo veſtimentorum contactu paraliticum curauit. Cecis duobus viſum reſtituit: quorum vnus per viſionem monitus fuerat ad eum accedere pro lumine obtinendo. Alium quoq qui ad eu pro luce recuperanda venerat: q: cognouit hoc eius anime ſaluti nõ pertinere ad tantam patientia ſuis exhortationibus induxit: vt promiſſa ſibi eterna luce p temporali perdita nullaten viſum recuperare voluiſſet. Et multis aliis ſignis admodu effulſit. Denuq ppter nimias afflictiões grauiter lã-

guebat

guebat intātū q̄ ex carne ipſius potiſſime ex vlcere peſſimo quod in latere patiebatur: ſanies intollerabilis effluebat: et ꝓpter hoc nunq̄ deſtitit a pōtificalib⁹ exercendis. ¶ Hic ſancto patri hec iam duriſſima preſſus egritudine: vt vix in lecto ſe poſſet erigere ad preces populi per rationē obtinuit: vt per ſeptum ſine adiutore cōſurgēs miſſā in pōtificalib⁹ celebraret: et populo ſuo vltimū ſermonē vice teſtamēti faceret. Et ad vltimuȝ poſtq̄ ſinos benedixit ad lectulum rediit. Inde ingrauescente languore ſumptis eccleſiaſticis ſacramētis orās et pſallens domino ſpiritū reddidit feria ſecūda pentheco. q̄ ipſo anno occurrit. xvij. kalendas iunii. ¶ Cū aūt tam propter frequētiaȝ egrotorum ad preceptum venientiū et reportantium ſanitatem q̄propter multorum deuotionē ſepulture ipſius vſq̄ ad .v. feriā protracta fuiſſet corp⁹ eius nulla corruptione maculatū: ſed ſuauiſſimo fragrans odore cū luctu multorum et gaudio ſpūali ab epiſcopis Peruſino Caſtellañ. et callien. ſepultuȝ eſt honore cōdebito in canonica videlicet ſua: iuxta muros ciuitatis vbi vſq̄ in preſens quieſcit incorruptū oīno infinitis et crebris miraculis clarens.

¶ De ſancta Maxima virgine. Cap. vij.

Maxima virgo i pago forolmenſi vico callidiano virginitatis lilio floreſcens multiſq̄ et inſignibus clara virtutibus in pace quieuit decimoſeptimo kalendas Iunii: vt dicit Ado i martyrologio ſuo.

¶ De ſancto Torpete martyre. Capitulum. viij.

Torpes martyr in ciuitate piſana tempore Neronis imperatoris paſſus eſt. Nam cum ipſe Nero ciuitatem Piſanam reſtauraſſet: templum diane ibi cōſtruxit: vbi et celū eneū fabricauit nonaginta columnis ſuſtentatum cum imaginibus ſolis et lune et ſtellarū que artificioſe oriebantur et occidebant et cū foraminib⁹ fiſtularū per q̄ aque gut.ule diſtillantes pluuias ſimulabant. Fecit etiam quadrigam ſubterraneā que commota tonitrua mētiebatur. ¶ Eodē autē tpe ſanctus torpes qui magnus erat in palatio ceſaris ſpiritu dei tactus a ſctō antonio preſbytero qui in latere mōtis contiguo ciuitati latebat occulte baptizat⁹ eſt: et reuertēs domū ab angelo ſibi apparente in fide cōfirmatus eſt. Hoc audiēs nero ceſar torpetem captū ſatellico propinquo ſuo puniēdum dimiſit: ipſe vero romam rediit. Satellicus vero torpetē primo in carcere triduo ferro vinctum afflixit. Deinde ad colūnā ligatum cedi fecit: ſed orante ſancto columna corruit: et ſatellicuȝ cum .l. paganis oppreſſit. Quem ſilnius ſatellici filius nomi p noctē in rota ligauit. Mane vero beſtiis expoſuit: leopardus enim ad pedes ſancti procidens manſuetus redditur: leo vero vbi in eum impetum fecit ſubito moritur. Quod cernēs euellinus conſiliarius imperatoris ad xpm̄ conuerſus eſt: et a ſiluino decollatus .v. ka. maii. ¶ Deinde oratione torpetis tēplum cū oīb⁹ ſiderum figuris et eius edificiis ab angelo ſubuerſum eſt: et idolum diane in puluerem redactum. Propter quod iuſſu ſiluini iuxta mare vbi flumen Arni in equor decidit ſanctus martyr educitur: et ibidem capite trūcatur .iij. ka. maii. Cui⁹ corp⁹ in nauicula cariola cū cane et gallo in mare exponit: vt vel a beſtiis roderet: vel in mare mergeret. Angelo tñ duce nauicula ad hiſponiā deuenit. Et a ſenatrice xpiana celerina noīe que regni dimidiū obtinebat in ſomnis diuinit⁹ admonita corp⁹ ſcti reperit i portu q̄ dr ſinoris: et iuxta l tr⁹ honorifice ſepelit .xvj. kal. iunii: vbi poſtmodum eccleſia deſuper ſuo nomine fabricatur feſtū eius die ipſius depoſitionis ibidem celebratur.

¶ De tranſlatione ſancti Syri epi. Ca. ix.

Tranſlatio corporis ſcti Syri epi papienſis ab incolis eiuſdē ciuitatis .xv. kal. iunii celebratur. Cui⁹ corpi diu tātā gratiā cōtinuit: vt et ipſi⁹ ꝯtactu mortuū ſuſcitaret: cecis viſū: ſurdis auditū: claudis greſſum pberet: multoſq̄ languētes a diuerſis infirmitatibus ſanos efficeret: et obſeſſos a demonibus liberaret.

¶ De ſancto Sophonia propheta. Cap. x.

Sophonias propheta fili⁹ chuſi filii godolie filii amarie filii ezechie: vt ex textu ipſi⁹ ꝓphetie liquet: i dieb⁹ ioſie filii amō regis iuda ꝓphetauit in dual⁹ vel tribubus iſrael. Iā enī decē trib⁹ i aſſyrios trāſlate fuerāt. Dirig. Fa aūt c.⁹ propheta ꝯ natiōes i lectione ꝓphetias: pnūcias eis futurū iudiciū. Populo ꝯo ſuo iſrael ſalutē et ciuitati hieruſalem reſtaurationē tūc tpis tribuēdā: ꝓut textu lectionis denunciauit. Cū enī Ieremias et alii multi ꝓphete exicidiū hieruſalē et ppli captiuitatē futuram predixiſſent. Hic ſolus in cōſolatione ppli ſui ne ex hoc natiōes ꝯ dei pplm animaſ⁹ iſultarē: nō ſolū gentib⁹ iudiciū cōminat: ſz etiā plebi ſue reuocationē et hieruſalē reedificationē ꝑdicat. Hieremie enī ꝯtemporaneus fuit. Et quaſi ſecuȝ eodem tēpore ꝓphetauit. Hieruſalem tamē nec deſtructionē iuꝯ nec ppli in babylonem traſlationem aſpexit. Nā ante illa tēpora in dieb⁹ videlicet ioachim filii ioſie regis iude cū patribus ſuis in pace dormiuit. Et ſepultus eſt in hieruſalem .xv. kalendas iunii. Hec Hieronymus et ioſephus: et ex hiſtoria ſcholaſtica. Hic ſanctus propheta ex numero eſt illorum .xij. qui minores dicuntur: et Eccleſiaſtici .xlix. in ſanctorum patrum catalogo conſcribuntur.

¶ De ſancto dioſcoro martyre. Cap. xi.

Dioſcor⁹ lector et martyr apud egyptū paſſus eſt. In quē preſes detentum multa et varia tormenta exercuit ita vt vnguibus carnes eius euoderet: et lāpadibus eius latera inflāmaret. Sed celeſtis luminis fulgore perterriti ceciderūt miniſtri. Nouiſſime laminis ardentibus adult⁹ martyriū cōſummauit .xv. kalē. iunii. Hec Hieronymus in martyrologio ſuo.

¶ De ſancto Venantio martyre. Cap. xij.

Venanti⁹ martyr in ciuitate camerina paſſus eſt tpe decii ceſaris. Qui a pſide tuꝯ cū xpm̄ dnm̄ cōfiteretur: primo quidē fuſtibus ceſus: deinde in carcerē miſſus: et ab angelo ꝯfortat⁹ eſt. Inde educt⁹ leonib⁹ exponit: ſz ipſi⁹ ei⁹ pedib⁹ procūbentes māſuetiſſimi reddunt. Deinde pedib⁹ appēſus ſito deorſum capite facule ardētes ei⁹ vertici ſupponūtur. Et cū hoc etiā genus ſupplicii toleraſſet: manib⁹ et pedib⁹ ꝯtrēdit: et ignis ſub ei⁹ ventre ſolū modo accēdit: et ſic i m. dus partib⁹ diuti⁹ incēſus affligit. Nouiſſime cū oīa ſupaſſet gladio caput ei⁹ ꝑdidit. Corpus ipſius in eadē ciuitate a fidelib⁹ tumulat .xv. kal. iunii.

¶ De ſancto Felice epiſcopo et martyre. Ca. xiij.

Felix epiſcop⁹ apd ſpaletēſi. vrbē ſub maximiano imperatore paſſus eſt. Qui cum xp̄z dominum predicaret a iudice comprehenſus poſt plurima ſupplicia gladio cedente martyrii palmam adeptus eſt. xv. kalendas Junij. Hec Ado in martyrologio.

¶ De ſancto Pudēte diſcipulo et confeſſore. Cap̄. xiiij.

Pudens cōfeſſor ciuis roman⁹ nobilis fili⁹ punici illuſtris et pſcille fuit et marit⁹ sabinel le: ex qua duas filias procreauit. ſ. Potētianā et Praxedē. Quas vtpote chriſtianiſſim⁹ nō ſolū p man⁹ paſtoris pſbyteri baptizari fecit: ſz et in lege diuina plen⁹ erudiuit: et ad obſeruātiā virginitatis induxit. Hic eſt a beato Paulo apoſtolo doctus fuit: qui domum ſuam in eccleſiam edificauit: quam et per manus pii pape conſecrari fecit. Nutritor namq̧ pauperū et ſuſceptor peregrinorum ſumma ambitione fuit. Et poſt multa ſanctitatis opera laudabilia in pace quieuit xiiij. kalendas iunii: vt dicit Ado.

¶ De ſancta Potentiana virgine. Cap̄. xv.

Potētiana virgo filia fuit beati Pudentis et ſoror praxedis nobiliſſima romanorum. Hec poſt mortē parētis vtriuſq̧ omnem facultatē ſuā cū ſorore diuidēs: ceperūt ambe ditiſſimū patrimoniū vēdere: et pecunias pauperib⁹ erogare. In eccl'ia vero quā pr̄ illaz ↄſtruxerat in loco vrbis q̄ dicit̄ in vico patricii. quā prefat⁹ pater carū Pudēs in titulo beati paſtoris dedicauerat cū cōſilio Pii pape baptiſteriū cōſtruxerūt: cupientes vt familia vtriuſq̧ eaz die ſancto paſche baptizaret̄. Quos a numero. xcvj. manumiſſos beat⁹ pr̄ chs aquis ſalutaribus abluit. Ibiq̧ per ſanctos preſbyteros et clericos die noctuq̧ diuina celebrari miſteria: et multos baptizari faciebant. Poſt multorū itaq̧ martyrum exhibitas venerabiliter ſepulturas: poſt omnes facultates ſuas pauperum viſceribus incluſas et xp̄o fideliter commendatas: potentiana in ſancto virginitatis propoſito de terris ad chriſtum migrauit. xiiii. kalendas iunii. Sepulta iuxta patrem ſuum via ſalaria in cimiterio Priſcille temporibus Antonini imperatoris.

¶ De ſancto Joanne martyre. Capitulum. xvj.

Joānes martyr tēporis⁹ maximian. imperatoris apud alexandriā paſſus eſt. Hic primū vocat⁹ neanias gētilitati dedit⁹ a matre theodoſia gētile p̄ maria clie ciuitatis maximiano ceſari antiochie degenti preſentatus: et ab eodem dux alexandrie effectus eſt vt chriſtianos ibidem perſequeretur. Cum autem quadam cum militibus ſuis verſus alexandriam iter ageret: luce celeſti circunfuſus chriſtoq̧ ſibi viſibiliter apparente ad inſtar beati pauli apoſtoli ad terram proſternitur: in fide chriſtiana admonetur: et ad dominū reuēte conuertit̄: veniēs igit̄ alexādriā crucē ſibi ſecret⁹ fabricari fecit: i qua diuinit⁹ nomē dn̄i emanuel ſculptū reperit. Et cū exercit⁹ agarenorū alexādrie fines inuaſiſſent: et alexādrinorū filias rapuiſſent: ipſe collecta gēte ſua crucem illam deferens agarenos pene innumerabiles in fugam vertit: et eorum multitudinem cecidit et ſtrauit nullo de ſuis vel ad modicum vulnerato. Reuerſus autem a matre que ipſum Alexandriam ſecuta fuerat inuitatur: vt diis pro triumpho habito immolaret. Qui templum ingreſſus idola argentea confregit: et pauperibus erogauit. De quo a theodoſia matre maximiano delatus eſt. Qui ab antiochia per literas vltioni preſidi mandauit: vt neaniam tentum immolare compelleret: aut diuerſis ſuppliciis puniret. Vltio igitur Joānem comprehendens: et idolis ſacrificare abnuentem in equuleo ſuſpendi fecit: et a quatuordecim viris viciſſim diutius lacerari: ſicq̧ quaſi mortuum in carcerem trudi. Nocte vero a chriſto cum angelis et luce nimia ſibi apparente confortatur: plagis omnibus ſan⁹ redditur: nomenq̧ ſuum primum quod erat neanias Joannis nomine commutatur: inde eductus et ſacrificare ſuaſus cum templum introiſſet. xxxvj. ſtatuas idolorum euertit. Quapropter multi ex militibus in domino crediderūt: qui a ſancto Leontio epiſcopo baptizati ab vltione preſidio in chriſti confeſſione decollati ſunt. Joannes vero ferro onuſtus iterum in cuſtodia detinetur: vbi exiſtens duodecim mulieres ad ſe venientes cum matre Theodoſia conuertit ad chriſtum. Quas vt chriſtianas preſes cōperit: ipſas omnes equuleo ſuſpenſas: et vnguibus laceratas ac lateribus aduſtas: carceri tradidit vna cum Theodoſia matre Joannis: que ſanctas illas martyres in carcere refouebat. Ipſaſq̧ omnes leontius baptizauit. Sequenti vero die inde omnes cum Theodoſia educte: primo lapidibus ora earum contuſa ſunt: deinde extenſe et virgis ceſe: et poſt hec manicis ferreis candētibus aduſte ſunt: nouiſſime decollate ſunt. ¶ Poſt hec autem ſanctus Joānes eductus inſtrumentis ferreis facie conciſus ceruice plumbatis percuſſus: iterum carceri mācipatur: vbi multa miracula fecit: et demonia eiecit: multoſq̧ ad chriſtum conuertit. Interea defuncto vltione: a flauiano ſucceſſore eius gladio necari iubetur. Sed dum illum ſpiculator percutere vellet: moritur ſubito: et Joannes ad preſidem reducitur. A quo iterum appēſus neruis ceditur: carbonibus incenditur: plagiſq̧ ſale perfunditur. Dehinc ante ipſum depoſitum idolum ſiſtitur: thuſq̧ in manu eius imponitur: et ignis ſubtermittitur: vt vel thurificaret: vel manum exureret: qui cum per duas horas manū in igne immobiliter tenuiſſet: tertio intra carcerem appenditur lapidibus in pedibus alligatis. Sed ab angelo ſolutus: et omnia ei⁹ vulnera ſolidata ſunt. Deinde in caminum ignis iniectus flamma diſperſa miniſterio adhuſque ille illeſus permanſit. Nouiſſime iubente flauiano gladio in gutture percuſſus: et lancea in pectore transfixus martyrium conſumauit. xiiij. kalen. Junii. Sepult⁹ q̧ eſt Alexandrie circa annum dn̄i ducenteſimum et octogeſimum quartū. Corpus vero eius inde conſtantinopolim tranſlatum. Inde a Joanne priore monaſterii ſancti Danielis de venetiis ſurreptū: et venetias ad ipſum locū delatū eſt anno dn̄i milleſimo ducenteſimo et decimoquinto nonas iulii: vbi et quieſcit miraculis crebris pollens.

¶ De ſanctis Calocero et Parthenio martyrib⁹. Capitulum. xvij.

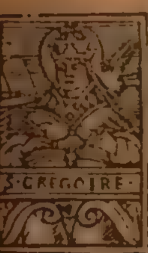
Calocerus et parthemi⁹ rome paſſi ſunt ſub decio ceſare: qui cum eſſent eunuchi triphonie vxoris decii: prior quidem prepoſitus cubiculi: alter vero primicerius deprehēſi ab imperatore quod eſſent chriſtiani: nolenteſq̧ ſacrificare idolis ab eodem gladio occiſi ſunt. Quorum corpora via appia a fidelib⁹ ſepulta ſunt. xiiii. kalendas iunii.

¶ De ſancto Celeſtino papa primo et confeſſore. Capitulum. xviij.

Celeſtinꝰ papa hu
ius nominis primus natione roma-
nus ex patre priſco. Bonifacio pape
primo i epiſcopatu romano ſucceſſit
ſeditq; annos. viij. menſes. ix. Hic cō
ſtituit vt pſalmus Iudica me deꝰ ⁊c.
diceretur ante introitū miſſe ⁊ pſal-
mi dauid añ ſacrificium cū introitu
pſallerentur cātādo ex oībꝰ antipho-
natim: qđ antea nō fiebat: ſed epiſto-
la pauli: ⁊ euangeliū dicebant. Et ex
hoc inſtituto excepti ſunt introitꝰ de pſalmis ⁊ gradua
lia ſimiliter ⁊ offertoria ante ſacrificium. Hic miſit ſan-
ctū Patrium filiū ⁊ ſucceſſorem ſancti martini turonen
ſis in britāniā ⁊ conuertit omnes ad fidem. ¶ Huius
etiam tempore tertia ſynodꝰ vniuerſalis epheſina ducē
torum patrum collecta eſt epheſi: iuſſu pape huius cele
ſtini ⁊ theodoſii iunioris. In qua dānatus eſt neſtorius
duas perſonas in chriſto aſſerens ⁊ condemnatus ana
thematice: ⁊ cōfirmatum eſt in chriſto vnam eſſe perſonā
in duabus naturis. Et vt beata maria theothocos eſt
mater domini appellet. Qui etiā ſepultꝰ eſt i cimiterio
priſcille via apia. Et ceſſauit epatꝰ dies viginti nouem.
¶ Hic p̄dicte epheſine ſynodi decretū dictauit: ⁊ i vnū
volumē clauſit: atq; ad oēs eccliās direxit.

¶ De ſancto Celeſtino papa quinto.
Capitu. xix.

Celeſtinꝰ papa hu
ius nois quintꝰ alio noīe dictꝰ petrꝰ
de murono nicolao pape quarto qui
fuit de ordine minorū in epatu roma
no ſucceſſit anno dñi milleſimo du-
centeſimo ⁊ nonageſimo quarto. Se
ditq; in apoſtolica ſede menſibꝰ ſex: ⁊
diebꝰ quatuor: vcʒ a. vij. kal. iulij vſq;
ad. iiij. kalē. ianuarij. Cū enim ſedes
apoſtolica p obitū dicti nicolai q̄rti:
ānos duos: ⁊ mēſes tres vacaſſet: ad
ſuaſionē dñi latini cardinalis hoſtiēſis ordinis p̄dica-
torū iſte i ſummū pōtificē electꝰ eſt. Qui vocatꝰ petrus
de murono añ papatū eremiticā vitā ducebat: ⁊ multos
bonos diſcipulos fecit. Fuit añt vir magne abſtinētie
⁊ orōnis: ac regi carolo deuotus. Qui vbi electꝰ eſt pōti
ficatū renuebat: ſʒ ad magnā inſtātiam caroli ⁊ totiꝰ re
gionis recepit papatū. Fuit añt electꝰ peruſii: ⁊ poſtq̄
creatꝰ eſt de cōſilio regis caroli noluit venire ad locum
cōmunē vbi electꝰ fuerat: prout ei ſcripſerant cardina-
les: ſʒ mādauit eis vt ad ſe venirēt: ipſe añt venit aquilā:
quo ⁊ cardinales ad eū venerūt: ibiq; coronatus eſt. Sʒ
anteq̄ de peruſio cardinales recederēt: dñs latinꝰ infir
matꝰ peruſii deceſſit. Fuerūtq; in coronatiōe ipſiꝰ plus
q̄ ducēta milia hoīʒ. Ad quē multitudo maxima cōue-
niebat: tū ꝓpter pōtificalē dignitatē: tū ꝓpter ſanctita-
tis famā. Statiq; poſt eiꝰ creationē ad petitionē regis
ſex cardinales fecit: vcʒ dñm Landulphū de neapoli: fra
trē Thomā de ordine ſuo: ⁊ archiep̄m beneuentanū: dñʒ
Guilielmū de pergamo cancellariū regis Caroli: dñm
Joānē monachū archiep̄m Lugdunēſem: dñm Beral-
dū archiep̄m bituricēſem. Hic i gratiis fuit largiſſimꝰ:
adeo q̄ ēt indiſcrete faciebat: vtpote q: inexpertꝰ pleriſ
q; decipiebat: vñ a cardinalibꝰ inductꝰ ſub conſcientie
ꝓtextu incitabat ad renunciandū. Qui ad petitionē re-
gis Caroli neapolim venit. Sed dñs rex ipſiꝰ renūciatio
ni oīmode obuiaret: hoc nō obſtāte vir ſanctꝰ bona cō
ſcientia motꝰ: primo facta cōſtitutione: in quibꝰ caſibꝰ
papa reſignare pōt: reſignauit papatū: in manibꝰ colle-
gii facto feſto dñice natiuitatis: quā renūciationē eius
ſucceſſor bonifaciꝰ authēticauit: ⁊ quē habes de renūcia
tione libro ſexto. Cui fidē facit: qđ fecit Clemēs papa p̄-
mus huꝰ noīs: vt i catalogo pōtificū habet. Poſt ceſſio
nē vero ad electionē ꝓceſſum eſt neapoli ſub rege Ca-
rolo. Et electꝰ ē dñs Benedictꝰ caietanꝰ diaconꝰ: cardina
lis: poſtea vocatꝰ bonifaciꝰ octauꝰ: qđ fuit anno dñi mil
leſimo ducēteſimo ⁊ nonageſimo quarto. Celeſtinꝰ añt
ſedit a ſeptimo calēdis iulii vſq; ad. iiij. kal. ianuarii. Et
cū poſt ceſſionē ad eremū redire vellet: a bonifacio ſuc-
ceſſore detinet: ⁊ in quodā caſtro dicto ſumoꝰ in hone
ſta cuſtodia nō tñ libera ꝯcludit. vbi miraculis clarus
poſtmodū moꝛt. xiiij. Calē. iunii. Et in quodā ſui ordi
nis monaſterio: qđ dr̄ ſancti Antonii: retro altare ſepeli
tur. Anno dñi milleſimo tricēteſimo ſc̄do. Et a clemen
te papa q̄nto apud Auinioñ poſtmodū canonizat mil-
leſimo tricēteſimo ⁊ tredecimo miraculis eius in orbe
propalatis.

¶ De ſancto Celeſtino cōfeſſore. Capi. xx.

Celeſtinus cōfeſ-
ſor ⁊ monachus floruit tp̄e theodoſij
iunioris. Qui de monaſterio ſuo ad
parētes in modū libelli ſcripſit epi-
ſtolā oībus ⁊ eū deſiderātibꝰ neceſſa-
riā: ſeſtate cōſpicuā: ſermone lucule
tam. Cuiꝰ exhortatiōe vite ipſius ꝑ-
fectio deprehēdi pōt: q: vir ſanctꝰ nō
potuit aliter docere q̄ vixerit. hec vin-
centius in ſpeculo.

¶ Dē ſancto Iuone preſbytero.
Capitu. xxj.

Iuo preſbyter et
nouꝰ confeſſor apud trecorēſi. ciui
tatē claruit in diebꝰ noſtris canoni
ʒatus p clemētē papā. vj. Hic ex bri
tannia patre hadeloro: matre azo: a
ſʒ carnē nobilitate ſeculi pollētibꝰ
genitꝰ in vico ville martini iuxta tre
corēſi. ciuitatē cōſtitutꝰ ⁊ nutritꝰ:
ab annis infantibꝰ deuote deo ſer-
uire cepit. Qui annorū. xiiij. pariſiꝰ
miſſus fuit: ibiq; in ſciētiis primiti
uis optime fundatꝰ ad ſtudiū aurelianēſ. ſe trāſtulit ꝓ
ſacre theologie ⁊ canonum ſciētiis acquirendis: vbi tā
ſtudiorū gratia q̄ ſanctitatis a vino ⁊ lautis ferculis ac
delitiis cūctis abſtinuit: ⁊ corpꝰ macerās orationibus
vacabat pudicitiā perpetuo ſeruans. Inde ab archidia
cono redonenſe pro iudice curie poſtulatꝰ gratis acce-
ptans officiū ipſum cū multa charitate ⁊ ſollicitudine
exercebat: ⁊ nihilominꝰ quotidie ad lectionē theologie
intrabat: miſerabilibus perſonis oppreſſis ſubueniēs:
iuſtitiā ſummopere fouens: ⁊ inimicos perſequens: ⁊ diſ-
cordes ad pacem reducens: operibuſq; miſericordie iu
giter intēdebat. De cuiꝰ fama poſtq̄ ad epiſcopum tre-
corēſi. peruenit: ipſum in vniuerſalē ſue curie iudicē
aſſumpſit. In quo officio poſtq̄ aliquo tp̄e virtuoſe ſe
geſſit: ad meliorem vitā ſcʒ contēplatiuā trāſire cupiēs
offm̄ reſignauit: ⁊ eccle parochiali de Iohennech cuius
erat rector ſeruitio ſe prorſus mancipauit. Pannos de-
licatos quos primo iuxta ſtatū ſuū veſtierat omnino
dimiſit: ⁊ veſtes rudes albas ⁊ modici precii induit: in-
deq; habitū ac ſi religioſus portauit. Cilicio carnē do-
muit: cūctis ieiuniis ab eccliā īdictis i pane tm̄ ⁊ aqua
ieiunauit: ceteris diebꝰ mira corpꝰ abſtinētia macera-
uit: orationi ⁊ ꝯtēplationi maiori tp̄is parte vacabat. Ali
quando integra ſeptimana ſolus in ſua camera cōtem
plationi intentꝰ perſeuerauit nullo cibo corporeo ſuſtē
tatus: qui tantum exiēs nullā in facie debilitatem oſtē
dit. Miſſam etiam diebus ſingulis celebrabat. Cui ali
quādo dum corpus dominicum eleuaret: globꝰ igneꝰ
ſuper caput eiꝰ cunctis videntibus ⁊ ſtupentibus appa
ruit. ¶ Pauperes in domo propria charitatiue ſuſci-
piens eis largiter miniſtrabat: nec vnq̄ ſine pauperibꝰ
hoſpitibus eſſe volebat. Nam pauperes vnum cum

vxore et .iiij. filijs per nouem menſes in domo retinens eis de victu et veſtitu prouidit. Domum etiã quandam diſpoſuerat iuxta ſuam cum lectis ⁊ alijs neceſſarijs ꝓ ſuſcipiẽdis egenis: quibus ipſemet in vilibus miniſterijs obſequens ſepius cũ eis in menſa comedebat: multis miraculorũ ſignis eñulſit. ¶ Cum aliquando in domo ſua per eius vicarium vnicus panis ſolũmodo repert⁹ eſſet et beat⁹ Iuo multis venientibus pauperibus ſubueniri vellet: vicario murmuranti medietatem panis dedit: aliã inter pauperes diuiſit: medietaſq; panis diuiſa cunctis ad eſum ſatiſfecit. Cum autem in menſa cum vicario predicto ſederet mulier quas inuiſa tres panes maximos ⁊ cãdidos viro dei preſentauit: ⁊ ab eo inuitata dũ recubuiſſet ſubito nuſq̃ cõparuit. ¶ Alias etiam de vnico ſolo pane quẽ habebat infinitos quaſi pauperes ad ſe venientes refecit. ¶ Alias quoq; pauperi elemoſinã petenti cum nil aliud dandũ haberet caputiũ ſuum prebuit: ⁊ diſco operto capite tranſiens poſt iter medie lance: idem caputium in capite ſuo ſibi repoſitũ diuinitus inuenit. ¶ Cum maxima fames regionem occupaſſet ipſeq; famulis mãdaſſet vt frumentũ qḋ habebat in arca repoſitum pauperibus diſtribuerent: illi ꝙ triticum quaſi totum ex arca furto ſublatum innuiſſent: ſanct⁹ cõfeſſor in oratione ſe dedit ⁊ redeuntib⁹ famulis arca frumẽto repleta inuenta fuit. ¶ Mulier quedã lõga infirmitate detẽta dũ ſecum diſcumberet: ⁊ comedere nõ valens vinum de calice in quo ipſe biberat ſumpſiſſet continuo liberatur. ¶ Quendã etiam virũ triennio a ſpiritu maligno vexatum in lectulo ſuo vna ſola nocte ad quieſcendum ſecũ cõponens mane a demone ereptum ad ꝓpria remiſit. ¶ Cũ quidã homines ꝓ põte edificãdo trabes plurimas cõgregaſſent: ipſaq; ligna nimis breuia ad op⁹ inuẽta fuiſſent: oratione ſancti trabes ad loci ſufficientiã ꝓlongate inuẽte ſunt. ¶ A domo cuiuſdam ſigno crucis edito ſine vlla rerum amiſſione ignẽ penit⁹ effugauit. Cũ tñ dom⁹ tota iam incendio cõflagraret: matrẽ ⁊ filiũ diudũ inter ſe diſcordes miſſam ꝓ eis celebrans ad pacẽ reduxit. Pro eccleſia dei ⁊ pauperib⁹ contra magnates quoſq; ſe opponebat: ⁊ in curijs iudicum pro eiſdem aduocãs intrepidus aſſiſtebat: vrbes etiã ⁊ vicos circuiens verbũ dñi ſolicitus predicabat: ⁊ multos ad penitentiam conuertebat. Qui dũ ſemel ad predicandũ accederet: ⁊ pontẽ quẽdam trãſire deberet: inuenit eũ ab inundante flumine occupatum: ſed ſigno crucis edito aque mox diuiduntur: ⁊ poſtq̃ ſicſſis trãſijt: ſubito ad ſtatũ priſtinũ reuertunt. ¶ Cũ pauperem quendã vlceroſum ⁊ deſpectum ac habitu vilem ad menſam inuitaſſet: ⁊ ambo in eadẽ ſcutella comederẽt: repẽte pauper ille pulcher ⁊ ſplẽdidus et niueis indutus apparuit: ⁊ poſt morulam ex oculis omniũ euanuit. ¶ Alias etiã eidẽ ad menſam ſedenti auis quedã cãdidi ⁊ viridis coloris ſuper eũ reſedit que etiã a ſancto manu ſe capi permittens diudũ in menſa quieuit: nec niſi ab eo licentia ta receſſit. ¶ Die quadã dum in ſacriſtia eccleſie ſue pro defenſione theſauri domus dei quem quidã ex clericis diſtrahere volebãt ſederet: colũba ſplẽdida ſuperuolauit. Cui⁹ fulgore tota eccleſia coruſcauit. ¶ Hoſpitatus a quodã nobili ⁊ in camera ſua ad dormiẽdũ poſit⁹: media nocte ipſe nobilis diuinitus excitatus ⁊ monit⁹ vt ad camerã ſuã iret: illuc acceſſit: ⁊ eũ nõ abfuiſſe vidit: eũq; requirẽs in cõcaua rupe penitẽtiã agentẽ inuenit. ¶ Obitũ ſuũ ſibi a dño reuelatum ⁊ preſciuit: ⁊ predixit: ⁊ dũ infirmus decũberet nunq̃ abſtinentiã cõſuetã dimiſit. Ad extremaq; deueniens ſumpto viatico ⁊ ſacra vnctione per totam noctẽ diei ſabbati apertis oculis ad crucẽ intent⁹ perſiſtit: et in ſilẽtio orans in aurora ſequentis diei dominice que fuit infra octauam aſcenſionis decimonono menſis maij: videlicet decimoquarto kalendas Iunij ſpiritum deo feliciter emiſit. Cuius corpus in eccleſia trecorenſi ſepultum quieſcit: ⁊ in miraculis que per eũ chriſtus iugiter operat glorioſus viuit.

¶ De ſancto Euſtachio ⁊ ſocijs martyrib⁹. Capitu. xxi.

Euſtachi⁹ cũ vxore Theopiſta ⁊ filijs Agapito ⁊ theopiſto rome ſub Adriano prĩcipe paſſi ſunt. Temporibus enĩ traiani imperatoris erat quidam magiſter militum nomine placidus: qui licet gẽtilis eſſet: operib⁹ tñ miſericordie et hoſpitalitatis aſſiduus ⁊ iuſticie intentus oppreſſis ſubueniebat. Cui vxor nobilis duos filios pepererat: quos ipſa mater propria educauit. Erat autem ſtrenuus ac potens in bello: ⁊ oẽs barbari ſubiugabantur ab eo. Et quia miſericordie operibus inſiſtebat: ad viã veritatis meruit illuſtrari. Quadam die cũ venationi inſiſteret: cunctis circa gregẽ ceruorũ inſiſtentibus milib⁹ ſuis: ipſe vnũ ceteris maiorẽ in ſyluam vaſtiorem inſecutus eſt. Et cum in quandã rupis altitudinem conſcendiſſet: ⁊ placidus vt eũ caperet appropinquaſſet: inter cornua cerui ei⁹ formã crucis fulgentem vt ſolem et imaginem chriſti conſpexit: territuſq; de equo ad terrã cecidit. Chriſtus vero ꝑ os cerui ſicut olim per aſinam Balaam ei locut⁹ eſt dicens ſe eſſe Chriſtum quem ille ignorans colebat. Et cuius ad eũ elemoſine aſcenderant: quiq; illius gratia ad animal illud deuenerat. Cui cum placidus peteret ſe reuelari plenius quid eſſet Chriſtus ei per os cerui myſterium mundane creationis et humane redemptionis: diuineq; incarnationis: paſſionis: ⁊ reſurrectionis patefecit addẽs vt ſe baptizari faceret: ſi ab eo ſaluari vellet. Mandans vt premiſſa ſue coniugi nunciaret: vt ⁊ ipſa quoq; ſecum crederet: ⁊ die ſequenti ad ipſum locum reuerti deberet: cui dominus que ei futura eſſent plenius panderet. Placidus igitur iam perfecte credens: ⁊ de fide noſtra informatus domũ rediit: ⁊ predicta omnia vxori reſerauit: que nocte precedente Chriſtum ſibi apparuiſſe dicebat: ⁊ ſibi prenunciaſſe ꝙ ipſa cum viro ⁊ filijs ad ſe accedere deberent. Nocte igit̃ media perrexerũt ſimul Placidus ⁊ vxor cum duobus filijs ſuis ad preſbyterum vrbis ioannem occulte omni eorum familia ignorante: qui eos in chriſti nomine baptizauit et Placidum Euſtachium vxorem Theopiſtam: duos vero filios ſuos paruulos Agapitum ⁊ Theopiſtum nominauit. Mane autem Euſtachius ſub pretextu venationis cum paucis milit⁹b⁹ exiuit: ⁊ ipſos quaſi ad feras inueſtigandas circumquaq; diſpergens ſolus ad locum acceſſit: vbi ⁊ formam prime viſionis aſpexit. Dominus enim eidem apparuit: eumq; de percepto lauacro commendauit: multaſq; ⁊ duras ei tentationes futuras predixit: ⁊ vt patienter omnia toleraret: ⁊ contra diabolum dimicaret admonuit: addens ꝙ per tentationes duriſſimas ⁊ varias oporteret eum alterum Iob mundo demonſtrari. Qui in oratione proſtratus ad omnia ſe paratũ offerebat: virtutem tamen cõſtantie ſibi donari a domino ſupplicabat. Sic dominus celos Euſtachio conſpiciẽte conſcendit: ⁊ ipſe domum rediens hec omnia coniugi nũciauit. ¶ Poſt paucos igit̃ dies egritudine peſtifera cuncti ſerui eius ⁊ ancille interierunt: vt ne vnus quidem ex miraculo remaneret. Deinde poſt aliquot dies equi ⁊ omnia pecora eius ⁊ diuerſi generis aĩalia mortua ſunt. Qui quaſi ad peſtilentiam euitandam diſceſſit de domo ſua cum vxore ⁊ filijs. Quidam autem ſceleſti per noctem in domum eius irruerunt: ⁊ cuncta aſportantes domum auro ⁊ argẽto: ⁊ rebus omnibus ſpoliarunt. Ipſe vero cum vxore ⁊ filijs nudus aufugit. Qui cum ruborem verentes ab vrbe occulte diſceſſiſſent: vt in Egyptũ pergerent: tota eorũ poſſeſſio per malorum rapinam ad nihilum redacta eſt. Imperator autem totuſq; ſenat⁹ pro tam ſtrenuo viro multũ dolebãt: de ꝗ nullũ indiciũ habere poterãt. Cũ ergo iter agerẽt Euſtachius

ſtachi⁹ cum vxore ⁊ duobus paruulis appropinquauerũt mari: ⁊ nancti patroni barbari aſcendentes in ea nauigare ceperunt. Dñs autẽ nauis vxorem Euſtachij ſpecioſam concupiuit. Et cũ trãſfretaſſent ab eo naulum exegit: quo non habente vnde ſolueret vxorem p naulo retinuit. Et cũ Euſtachius contradiceret: ipſus in mare iactari mandauit. Sicq̃ ſanctus martyr vxorem reliquit ⁊ accipiens infantes nauẽ cõtritus exiuit ⁊ abijt. ¶ Cũq̃ ad fluuiũ perueniſſet: ꝓpter aquarũ inũdãtiam nõ eſt auſus cũ duob⁹ paruulis pertrãſire ſed vnũ maiorem in ripa depoſuit: ⁊ alterũ minorem trãſportauit: ⁊ dũ pro alio rediret: ⁊ circa mediũ fluminis eſſet: ecce leo maiorẽ minorẽ vero lupus lunaſit ⁊ aſportauit. Qui capillo euellẽs ⁊ deflens ſe in fluuiũ necare voluit niſi illum diuina prudentia cuſtodiſſet. Paſtores aũt leonẽ viuum puerum aſportantẽ inſecuti ſunt: quẽ leo intactũ dimittens aufugit. Similiter aratores poſt lupum inclamantes alterũ infantẽ incolumẽ liberarũt. Vtriq̃ vero paſtores ⁊ aratores de eodẽ vico exiſtentes pueros nutrierũt. Euſtachi⁹ vero hec neſciẽs: ſed pro vxore ⁊ filiis admodũ dolens cũ lachrymis ad quẽdã vicũ deuenit: ⁊ ſibi mercede p annos .xv. agros illoꝝ bonis cuſtodiuit. Filii vero in alio vico nutriti ſe fratres eſſe neſciebant. Dñs autẽ vxorẽ Euſtachij intactam cõſeruauit: quã ille barbarus morte preuẽtus incognitam dereliquit. Que apud matronã viduã degẽs viridariũ eius cuſtodiebat. Imperator autẽ a barbaris moleſtatus placidiq̃ recordatus talẽ ſe hominem amiſiſſe dolens: miſſis militib⁹ ipſum p vniuerſas mũdi partes requirebat. Promittẽs his q̃ eũ inueniſſent diuitias ⁊ honores. Duo autẽ olĩ ex militib⁹ placidi ad ei⁹ vicum deuenerunt. Quos Euſtachi⁹ recognoſcẽs ſed ab eis incognit⁹ eos in hoſpitiũ ſuũ duxit: ⁊ eiſq̃ benigne miniſtrauit. Et recordatus ſtat⁹ ſui lachrymas cõtinere nõ valens ſepius exiẽs fleuit: ⁊ inde lota facie ad eos introiuit. Quẽ illi paulatim diſcernentes: ⁊ ipſius tñ ex cicatrice quã in frõte geſtabat quãq̃ in bello habuerat recognouerũt. Quẽ amplexãtes ⁊ vt tñ dñm honorãtes cũ ipſum de vxore ⁊ filiis interrogaſſent: ⁊ ipſe oĩa expoſuiſſet: ⁊ cõcurrentib⁹ oĩbus vicinis ⁊ qualis placidus fuerat audientib⁹ q̃ eũ iuxta condignũ non tractauerant veniã poſtulabãt. Sicq̃ milites ipſum honorifice inductũ romam ad traianum imperatorẽ deduxerũt. Qui ei⁹ audiens aduentũ eidẽ occurrit: ⁊ ipſum videns in oſcula eius ruit. Cũq̃ ei Euſtachius q̃ ei cõtigerãt enarraſſet: ⁊ imperator ipſum ad officiũ priſtinũ reſtituiſſet: Euſtachius numeratis ſuis militibus cũ paucos contra tot hoſtes reperiſſet: iuſſit tyrones colligi p vicos ⁊ ciuitates: vnde ⁊ terra illa in qua filii ei⁹ enutriti fuerãt eũ duos tyrones dare teneretur filios Euſtachij iuuenes aptos ad exercitus deſtinarũt. Euſtachi⁹ vero eos elegãtes videns ⁊ moribus cõpoſitos inter cõuiuas ſuos eos aſcripſit. Profectus igitur ad bellum ex hoſtibus triumphauit: ⁊ rediens victor exercitũ ſuum triduo in loco vbi coniunx eius morabatur quieſcere fecit. Duo vero adoleſcentes in matris tabernaculo: matre tñ incognita hoſpitati ſunt. Et ſedẽtes circa meridiem ⁊ mutuo confabulantes exponebãt ſibiinuicem que recordabantur: vel que ab eorum nutritoribus audierant de infantia ſua. Et cum maior minori omnia enarraſſet: ⁊ ille econtra que a ruſticis audierat retuliſſet fratres ſe mutuo amplexantes q̃ eſſent germani recognoſcebant: qui tñ eoꝝ parentes fuiſſent aliter neſciebant. Qḋ cũ mater eorũ audiuiſſet: diu apud ſe tractauit: an illi filii ſui eſſent. ¶ Altera autẽ die magiſtrũ militum adijt: ⁊ eum interpellans omnia aduerſa que ſibi contigerant enarrauit. Quod ille audiẽs eam vxorem ſuã eſſe recognouit: ⁊ illa ipſum virũ ſuũ comperit. Sicq̃ alter in amplexis alterius irruerunt. Cũq̃ theopiſta virũ de filiis queſiuiſſet: ⁊ ille ipſos a feris deuoratos aſſereret: cunctaq̃ p ordinem enarraſſet. Et illa cuncta que a duobus iuuenibus audierat retuliſſet: vocati ſunt iuuenes illi a magiſtro militum: ⁊ qui fuerant interrogati. Qui dũ oĩa eorum geſta prout recordabãtur vel audierant retuliſſent: recognouerũt q̃ parẽtes filii ſui eſſent. Et ruentes in oſcula inuicẽ cõgaudebãt. Omniſq̃ exercitus tam de habita victoria q̃ de inuentione illorum plurimum letabat̃. Cum ergo rediret ad vrbem traianum defunctum reperit: ⁊ adrianum paganiſſimum ⁊ crudelem ei ſucceſſiſſe inuenit. Qui tam p victoria ſuſcepta q̃ pro inuentione ſuorũ Euſtachium magnifice ſuſcepit: ⁊ magnũ conuiuiũ preparauit. Altera vero die templum deorum adijt ſacrificaturus p victoria barbarorum. Quo dum Euſtachius intrare nollet: ⁊ eũq̃ imperator Chriſtianum cũ vxore ac filiis didiciſſet: ⁊ eos nudos in arena ſtatuit: ⁊ eis leonem ferocem dimitti fecit. Qui demiſſo capite eos adorãs a ſanctis humiliter receſſit: propter qḋ miraculũ multi gentilium conuertuntur. Tũc imperator bouem eneum incendi iuſſit: ⁊ ſanctos introcludi mandauit. Qui orantes ⁊ ſe domino commendantes ac p ſe in omni periculo inuocantibus deũ orantes bouẽ intrauerunt: ⁊ in pace ſpiritum domino reddiderunt. Tertia vero die de boue educti ſunt ſic penitus illeſi: vt nec capillos eoꝝ ignis tetigiſſet: nec pilos corporis conſumpſiſſet. Quorũ corpa a chriſtianis digno honore tumulant̃: vbi in eorum memoriã oratorium fabricatur. Qui paſſi ſunt decimotertio kalendas iunii: circa annum dñi. cxl.

¶ De ſancta Babilla virgine ⁊ martyre. Cap. xxiij.

Babilla virgo et martyr ex regio genere neptis galieni imperatoris fuit. Cum autem ad Eugeniã virginem rome exiſtentẽ multe ſancte virgines cõuenirẽt: ⁊ illa ad eam peruenire nõ valens per internunciũ ei ſignificat qualiter Chriſto ſeruire cupiebat. Ad quã Eugenia eunuchos ſuos Prothum ⁊ Hiacinthum quaſi ſub ſpecie ei famulãdi deſtinauit. A quibus ſancta virgo latẽter edocta ⁊ a ſctõ Cornelio papa baptizata eſt. Sꝫ ab vna ex ancillis ſuis quod eſſet chriſtiana Pompeio ipſius illuſtriſſimo ſponſo accuſatur. Et ab eodẽ ſubito ſuperueniente cũ Protho ⁊ Hiacyntho orãs in cubiculo inuenitur. Cũq̃ poſt multas perſuaſiones ipſum Babilla a ſe repuliſſet: miſit ad eãꝫ multas matronas: que ipſam ad coniugiũ iuuenis hortabant̃. Quod cũ illa omnino renueret: ⁊ matronas omnes licentiaſſet: pompeius ipſius ſponſus Galieno imperatori virginẽ accuſauit. Et decretũ eſt ab imperatore vt aut ſponſum ſuum acciperet: aut gladio interiret. Conuenta de hoc reſpondit ſe chriſtũ regẽ regũ ſpõſum habere. Et renuens aſſenſum prebere: quia ex imperiali genere erat: ⁊ publice audiri non poterat intra domũ ſuam gladio tranſuerberata eſt .xiiij. Kal' Junii ⁊ via ſalaria ſepulta.

¶ De ſancto Baudelio martyre. Cap. xxiiij.

Baudeli⁹ ſubdiacon⁹ ⁊ martyr apud nemauſum galliarum vrbem paſſus eſt. Hic cũ die quadam ſuper caput ſancti cuiuſdã eccleſiã conſecrantis vidiſſet lucem celitus emiſſam ⁊ manũ dñi ſe benedicẽtem ad martyriũ quaſi diuina inſpiratione animatus eſt. Audiẽs autem gotorum rabiem in gallia perſtrepere: nemauſum acceſſit: ⁊ gentiles ſacrificãtes redarguere cepit. Ab eis igit̃ detentus: diris ſuppliciis afflictus: fuſtibus ceſus: in equuleo ſuſpenſus: ⁊ diutiſſime tortus atq̃ laterib⁹ flammis aduſtus cum in fide chriſti immobilis inter omnia tormẽta perſiſteret nouiſſime bipẽni capite ceſus eſt: de cui⁹ corpore ſanguis emanans in lac conuerſus: multos

egros inde perfuſos ſanauit. Hora quoqꝫ decollatõis eius voces angelice pſallentes audite fuerunt. Corpus autẽ eius a fidelibus in ipſa vrbe tumulatũ eſt: eccleſia deſuꝑ edificata. De cuius tumulo laur⁹ arbor exorta: mirabiliter ꝑ eccleſie parietẽ egreſſa multo tpe ibidẽ ꝑmãſit. Cui⁹ folijs tacti languidi curabantur: demoneſqꝫ ex obſeſſis corporibus pellebantur. Qui paſſus eſt .xiij. kalendas Junij.

De ſancto Auſtregiſillo epõ. Cap. xv.

Auſtregiſillus epiſcop⁹ bituricẽſ. floruit in gallijs tpe heraclij imꝑatoris: vt ait ſigibertus. Qui inter cetera virtutũ miracula: cũ molendinari⁹ quidã die dñico vellet molã emẽdare: et ꝑ ipſam eã diu tereret: ei⁹ manus ferri manubrio adeo adheſit: vt nullo mõ poterat amoueri. Cũqꝫ ad ſctm̃ epm̃ cõfugiſſet: ipſum penitentẽ ⁊ delictũ cõfitentẽ cõfeſtĩ vir dei liberauit. Sepultuſqꝫ eſt bituricẽſ. x. ij. kal. Junij: vbi ſignis admirãdis refulget.

De ſancto Conſtantino imperatore. Cap. xvj.

Cõſtantinus magnus imꝑator ſanctiſſimus: q̃uis a plurib⁹ latinorũ iuſtus ⁊ ſanct⁹ reputet̃: a grecis tñ in ſanctorꝫ catalogo expreſſius nominat̃. Hui⁹ pater cõſtanti⁹ imꝑator qui vna cũ Galerio maximo imꝑauit anno .xvj. imꝑij ſui cõſtantinum filiũ ſuũ ex obſcuriore helene olim cõcubine matrimonio ſibi natũ: vt dicet̃ in legenda helene matris ſue .xv. kal. ſeptẽbris: ad imperiũ ſecũ miſit: q̃ imꝑauit annos .xxx. mẽſes .x. dies .xj. Anno aũt ei⁹ imꝑij quarto maxenti⁹ maximini fili⁹ rome auguſt⁹ creat⁹ eſt. Licini⁹ dacia oriundus cõſtantie ſororis cõſtantini vir carnutũ in imꝑatorẽ creatur. Itaqꝫ reſpublica tunc ſub nouis quatuor principibus fuit: cõſtantino ⁊ maxentio filijs auguſtorũ: licinio autẽ ⁊ maximino hominib⁹ nouis. Deinde quinto ꝑſecutionis anno inter cõſtantinũ ⁊ maxentiũ bellũ exortũ eſt. Maxenti⁹ ſepe multis prelijs fatigat⁹: vltimo ad pontẽ moluũ interfect⁹ eſt a cõſtantino. Maximin⁹ xp̃iane ꝑſecutionis inuẽtator: apud tarſum dũ ꝯ liciniũ bellũ diſponit: interijt. Poſt q̃ cõſtantin⁹ apud danubiũ de barbaris victoriã obtinuit: vt habitũ eſt ſupra de inuẽtione crucis .v. non. man. Et inde quaſi ꝑ ſomnium in xp̃m credidit: quem tñ vnũ ex dijs magnis reputauit. Deinde ad vrbẽ rediens: poſt aliquos annos lepre plagã incurrit: ⁊ a ſiluẽſtro papa baptizat⁹ aĩe corporiſqꝫ ſalutẽ: ⁊ mũdationẽ ꝑcepit: vt dictũ eſt ſupra in hiſtoria ſiluẽſtri .ij. kalẽ. ianuarij. Qui primo die baptiſmi ſui hãc legẽ dedit: vt xp̃s tãq̃ ver⁹ deus ab oĩ vrbe romana coleret̃. Scd̃a: vt ſi quis xp̃m blaſphemaſſet: puniret̃. Tertia: vt quicũqꝫ xp̃iano feciſſet iniuriã: bonorũ ſuorꝫ parte dimidia priuaret̃. Quarta: vt ſicut imꝑator rome: ſic roman⁹ pontifex caput ab vniuerſis epĩs habeat̃. Quinta: vt quicũqꝫ ad eccleſiã cõfugerit: ab oĩb⁹ ſeruet̃ immunis. Sexta: vt null⁹ niſi de licẽtia ſui epĩ eccleſiã cõſtruat in aliqua ciuitate. Septima: vt ad edificationẽ eccleſiarũ decime poſſeſſionũ tribuãtur. Octaua: ad ſepulchrũ beati petri veniẽs de ſuis culpis ſe lamẽtabiliter accuſauit. Poſtmodũ arrepto bidente ad fundamentũ baſilice cõſtruẽdũ terrã prim⁹ aperuit: ⁊ .xij. cophinos ad honorẽ .xij. apl̃orũ in ſuis ſcapulis foras iecit. Poſtq̃ aũt beatã helenã matrẽ ſuã ad xp̃m cõuertit: vt dictũ eſt ſupra in eadẽ legenda ſiluẽſtri. Cõſtantinus glorioſus princeps iuſto in ordine ⁊ pia vice cõuertit: edictũ ſi quidẽ ſtatuit citra vllã hoim cedem. templa claudi: ⁊ chriſtianorũ eccleſias aperiri: ac de nouo conſtrui mandauit: chriſtianiſqꝫ dedit licentiã inſimul cõgregari. Sic quod poſt .x. annos in q̃bus a ꝑſecutoribus eccleſia vexabatur: de ꝑſecutione chriſtian⁹ effectus: pacem eccleſie indulſit: romanã eccleſiã mirabilib⁹ ⁊ inſignib⁹ priuilegijs dotauit. Et vt alios ad eccleſias edificãdas induceret: in ꝓprio lateranẽ. palatio eccleſiã in honore ſaluatoris mundi fabricauit. Quã ⁊ ſilueſter papa publice cõſecrauit: vt dicet̃ .v. idus nouẽbris. Deinde vt romanũ pontificem excellẽti⁹ ſublimaret: vrbẽ romã cũ terris ⁊ oppidis ad eã ꝑtinentibus: ⁊ oĩbus dignitatibus imꝑialib⁹ ſedi aplice ceſſit: ⁊ ipſe cum principib⁹ ⁊ nobilib⁹ romanorũ bizantium: que ciuitas erat bithynie ſe tranſtulit: quã ⁊ ad inſtar rome edificijs ⁊ magnitudine ampliatã: ex nomine ſuo cõſtantinopolim appellauit. Ibiqꝫ ſedẽ imꝑialẽ cõſtituit. Vñ ⁊ exinde regio dicta eſt romania. i. roma noua: neos enim grece latine dr̃ nouo. Poſt hec cũ licini⁹ imꝑator quaſi in conſtantini deſpectum qui chriſtianus effectus fuerat xp̃ianis nouam perſecutionem indixiſſet: conſtantinus vir ingẽs principatum totius orbis affectãs liciniũqꝫ xp̃i fidei emulatorem deteſtans: ei idẽ bellum intulit: quem primum in pãnonia deuicit. Deinde apud chriſopolim oppreſſit: ac demũ crebris bellis deo ſibi aduerſante terra mariqꝫ fugientẽ ad deditionẽ coegit: priuatũqꝫ iuſſit occidi anno imꝑij ſui .xv. q̃uis oĩbus miniſtris iam nefarie ꝑſecutiõis extinctis. Sicqꝫ totius orbis principatum in pace obtinuit: multaſqꝫ gẽtes diuerſis prelijs ſubiugauit. Innumerabiles in eo animi corporiſqꝫ virtutes claruerũt. Militaris glorie appetẽtiſſimus: fortuna ei in bellis ꝓſpera fuit: induſtria ſagaciſſimus: liberalibus artibus ⁊ ciuilibus deditus: inſectator iuſti amatoris qđ ſibi ⁊ liberalitate ⁊ docibilitate queſiuit. In amicis egregius: nulla occaſione pretermittẽs: quo opulẽtiores eos clarioreſqꝫ p̃ſtaret. Multas leges abrogauit: multaſqꝫ nouas edidit. Sacerdotes ⁊ eccleſias ſuper omnia honorauit: eo q̃ in ipſis xp̃m ſe honorare teſtaret̃. Illud vero qđ in hiſtoria tripartita legit̃: eum vſqꝫ ad mortem diſtuliſſe baptiſmum: ⁊ in nicea ciuitate in arriana fide baptizatum mirabiliter abhorret a vero. Quis enĩ niſi mẽte captus crediderit tãtum virum: ſub quo nicena ſynodus .cccxviij. patrum congregata eſt: in qua fides noſtra recitata eſt: ⁊ arrius cum ſuis complicib⁹ damnatus: errori ſe vellet mãcipari damnato: maxime cũ ⁊ arrium ſciret ſanctorꝫ patrum ⁊ ſua authoritate damnatũ: ⁊ apud laodiciam dei iudicio turpiſſima morte mulctatum? Sed ⁊ eccleſia dei ⁊ omnes antique legende approbant ipſum a beato ſilueſtro baptiſmũ ſuſcepiſſe: ⁊ ob reuerẽtiam xp̃iane fidei romanam vrbem: et imꝑialem dignitatem romano pontifici dimiſiſſe: ⁊ ſe ad edificãdum conſtãtinopolim trãſtuliſſe: ibiqꝫ imꝑiũ conſtituiſſe: que ipſum nedum baptizatum feciſſe quis credat? Sed ⁊ ſi q̃s eum rebaptizatum in arriana perfidia dicat: adhuc minus credibile iudicatur: vt ſupra rationib⁹ ſuaſum eſt. Ea autem que mendoſe de conſtãtino dicta ſunt de cõſtãtio eius filio vera eſſe inueniuntur: vnde ꝓpter eximiam quam habuit ad cultum xp̃i religionẽ ⁊ reuerẽtiam ad clerum: creditur ab aduerſarijs confictum eſſe. Nam beatus Gregorius cũ de ipſo loquitur in regiſtro cum bone memorie appellat. Et Ambroſius dixit ipſum eſſe magni meriti apud deum: quia primus imꝑator viam fidei ⁊ deuotiõis principib⁹ dereliquit. Iſidorus etiã in chronicis ſuis hoc reprobans oino dicit eum feliciter terminaſſe: vnde greci eum catalogo ſanctorum annumerãt: vt dictum eſt: ⁊ feſtum de ipſo ſolẽniter agũt. In alia autẽ hiſtoria legitur ipſum ab euſebio papa baptizatum fuiſſe: quod ſimiliter falſe conſcriptum apparet: Cum et poſt euſebium melchiadem papã a prefecto vrbis tarquinio ꝑ martyrium vitam finiuiſſe conſtet: quod ſub xp̃iano auguſto quis facere nullatenus preſumpſiſſet. Cõſtãtinus igit̃ apud nicomediam cum in perſas bel

lum oriretur:morbo oppreſſus rem publicam bene diſpoſitam filiis tradens quieuit in pace.iij.Kalē.Junij. Anno imperij ſui.xxxj.etatis vero.lxvij. Sepultus in vrbe regia eius nomini dedicata. ¶ Hic glorioſus princeps fecit baſilicas iſtas in vrbe roma. videlicet baſilicam domini ſaluatoris in proprio lateranēſi palatio:vt dictum eſt. Baſilicā cōſtantinianam vbi baptizatus eſt:vbi et fontē porphyretico lapide cōſtituit et argento mirabiliter ornatum:quā in honore Joannis baptiſte eccleſie lateranē. appendicā eſſe voluit. Baſilicam beati petri apoſtoli in templo apollinis:cuius loculū auro et argento inſigniter cōtexit. Baſilicā beati pauli apoſtoli extra muros in via oſtien. cuius etiā loculum exornauit. Baſilicā in palatio ſeſſoriano q̄ cognominatur ſancta hieruſalem in honore venerāde crucis:vbi et de ligno crucis dñice locauit. Baſilicā ſancte agnetis ex rogatu conſtantie filie ſue extra muros via numētana. Baſilicā beati laurētij martyris extra muros via tyburtina in agro verano vbi ſepultus eſt. Baſilicā xij apoſtolorū intra vrbē. Baſilicam beatorum marcellini et petri:vbi corpus beate matris eius quieſcit. Baſilicā apoſtolorū petri et pauli et Joannis baptiſte in ciuitate oſtien. iuxta portā vrbis. Baſilicam ſancti ioānis baptiſte in ciuitate albanēſi. Baſilicā apoſtolorū in vrbe capua:quā albanianā noīauit:et alias plures: quas oēs ſacris vaſis:et veſtibus:et aliis ad diuinum cultum pertinentib⁹ inſtituit preca predotauit.

¶ De ſancto Hoſpitio confeſſore. Cap.xxvij.

Hoſpiti⁹ cōfeſſor vir dñi apud niceā incluſus ferro ad carnē accinct⁹ cū exigue modico pane et dactulis veſcebatur: quadrageſima vo ſolis radicib⁹ herbarū vtebatur:vt de eo ſcripſit paulus lōgobardorū hyſtoriographus.li.iij. Hic ſpū ꝓphetico dotatus aduentū lōgobardorū lōge ante pdixit. Quos cū adeſſe cognoſceret:oēs fratres monet cū ceteris ſol⁹ remanſit:longobardi vero ferociſſimi ad locū venientes:vt intrarēt aditū querentes:ſed minime inuenire valentes aſcenſo tecto deſcēderūt ad virū dei. Quē vt ferro vinctū repererūt:extimauerūt eū eſſe reū aliquē ibidē ex culpa recluſum. Sz cū ipſū vn⁹ eorū gladio ferire vellet:brachiū ſibi arefactū eſt. Qui mox vt veniam petijt:ſanctus eum illico ſanauit:et cōuerſum ad chriſtum monachum fecit. Qui etiā verbum domini longobardis predicans:plures ex eiſdem domino acquiſiuit. Quieuit in pace.xi.kal.iunij.

¶ De ſanctis Timotheo et polio et eutychio martyribus. Cap.xxviij.

Timotheus: polius:et eutychi⁹ martyres apud mauritaniam ceſarien. paſſi ſunt. Qui in prefata regione verbum domini vndiq̄ diſſeminantes glorioſo martyrio pariter coronari meruerūt duodecimo kalendas iunij. vt ait Ado in martyrologio a hieronymo ſumpto.

¶ De ſancta Julia virgine et martyre. Cap.xxix.

Julia virgo et martyr ex ciuitate carthaginen. cuz dicta vrbs capta et ſubuerſa fuiſſet:captiua ducta fuit:que ſeruitu cum aliis concaptiuis deuenit in ſeruitutem cuiuſdā euſebij gētilis nobilis:a q̄ ſolertiſſime diligentiſſime famulabatur:et ſpacio quo poterat ieiuniis et orationibus vacās. Hic ḋns ei⁹ ꝓpter ſuis xp̄ianā ob ei⁹ gra

tum ſeruitiū diligebat. Cum aūt ad gallias cū mercibus tēderet:et in capite corſice cū naui applicuiſſet:ancillāq̄ ſecum deduxiſſet:cōtigit in ipſo loco gētiles dijs ſuis ſolennia celebrare. Et dū tā nauite q̄ nauigātes cū incolis inſule ad ſacrificia deorū accederēt:ſola iſta remanſit in naui. Cōperto q̄d xp̄iana eſſet:felix q̄dā tribunus petijt ab euſebio ancillā ei⁹ ꝓ quatuor ex ſuis commutari:ad hoc ſolū vt eā ſacrificare cōpelleret. Qd cū ille ꝓpter ei⁹ gratū ſeruitiū oīmode recuſaret:tandem cōuiuio nauite ex induſtria euſebiū inebriarunt. Quo dormitāte illā rapuerūt:ſacrificare nolentē alapis ceduntur:crinib⁹ torquētur diudū flagellant:tādē cruciatū cōſtantē cruci cōfigunt:vbi poſt modicū ſpiritū emiſit.xj.kal. iunij. Monachi aūt q̄dā qui in inſula margarita que vulgo gorgona dr̄ habitabant diuina reuelatione moniti nauē aſcēdentes corſicā deuenerūt:et corpus martyris chriſti tollētes celeriter redierūt:et in eorum inſula ſepelierūt:qd̄ tū proceſſu temporis ancta regina vxor deſiderij Lōgobardorum regis inde brixiā tranſtulit:et in monaſterio ei⁹ nomini fabricato honorifice collocauit.

¶ De ſancto Caſto et Emilio martyribus. Cap.xxx.

Caſtus et Emili⁹ martyres i aphrica paſſi ſunt. qui vt ſcribit beatus Cyprian⁹ libro de lapſis propter verbi fidei cōfeſſionez per ignē conflagrati paſſionis martyrium conſummauerunt.xj. Kalend. iunij.

¶ De ſancto Deſiderio epiſcopo et ſociis martyribus. Cap.xxxj.

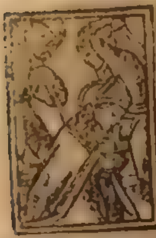
Deſideri⁹ epiſcop⁹ Lingonē. tēporib⁹ honorij et theodoſij imperatorū martyriū paſſus eſt. Naz dū vādali ſiuonen. ciuitatē diudū obſeſſam debellarēt:ſanctus ep̄s muris aſcēdens ꝓ ſuo grege clementiā poſtulabat. Uādali vo vrbē intrantes:cū multitudinē ciuium xp̄ni cōſtātius trucidātes:xp̄m in eccleſia ꝓ populo orantē repererūt:et ceperūt:et ſuo duci nolenti creſco p̄ſentauerūt. Qui cū ſe libētiſſime morti obtuliſſet:nō tū illi reſiduo ppli parcere vellēt:eductus ex vrbe decollatur:nulla propter hoc erga gregē miſericordia peccatis exigētib⁹ exhibita. Cū aūt ſpiculator ep̄i portā vrbis intrare vellet:capite illiſo mox expirauit. Statimq̄ ſatis inuētib⁹ ianua adeo obſtinata eſt:vt nulli deinceps ꝑ ipſam adit⁹ patere poſſet in teſtimoniū martyrio xp̄i nulli licere oñdēs vt ꝑ iāmā illam intraret pagan⁹:vn ſcītis ep̄s eīuerat decollād⁹. Dū et ipſe gladiator xp̄i martyrē percuſſiſſet i libro diuino ibidē apto ſanguinis nōnulle gutte ſtillātes plura folia pſorarūt:et interio oīno illeſis:q̄ vſq̄ hodie i teſtimoniū eternat miraculū. Sz paulo poſt. Creſc⁹ in ciuitate metenſi a ſuis capt⁹ et hoſtib⁹ tradit⁹ crudeli nece perēpt⁹ eſt. Sctūs vo deſideri⁹ ſepult⁹ ē lingonis miraculis clarēs. Inter q̄ ſi q̄s intra eccl'ie ſue ſepta falſo iurare ſcīēter nitit:celeſti mox vltiōe punit. paſſus eſt autē.x.kal.iunij.

¶ De ſctō Deſiderio alio ep̄o et marty. Cap.xxxij.

Deſideri⁹ epiſcopus Lugdunēſi. cuius vita celebris miraculis fulſit:paſſus eſt in eodem territorio Lugdunenſi villa priſtiñ. cuius corpus modo ſepultum veneratur in eccleſia viennenſi:feſtumq̄ eius ibidem.x.kalendas iunij recolitur.

¶ De ſancto Theodoro epiſcopo et martyre. Cap.xxxiij.

Theopompus epi

ſcopus nicomedienſis in eadem ciuitate paſſus eſt cum quodam teneſio ſub diocletiano auguſto: qui primo anno imperii ſui illuc accedens iuſſit fieri ſtatuas ex auro apollinis et artemioris eas in templo productas a cunctis adorari. Cumque theopompus epiſcopus ad prophanum eductus ſimulacra adorare noluiſſet: miſſus eſt in clibanum ignis: in quo die et nocte illeſus permanſit. Nocte vero inde exiens luce celeſti preeunte ad palatium diocletiani venit: omnibuſque ianuis reſeratis diuinitus vſque ad lectum ſuum acceſſit: ſeque viuentem proteſtans ad clibanum rediit. In cuius medio mane pſallens et omnino innoxius repertus eſt. Quod dum imperator magie ipſius aſcriberet: vt experiretur: canem in furnum mitti fecit: qui ſubito incenſus eſt. Poſt hec theopompus diebus xxii. in carcere ſine vllo cibo detinetur: ſed a domino confortatus vultu hilari inde producitur. Tunc iuſſu imperatoris oculus ſibi dexter effoditur: ſed ipſo ad carcerem redeunte ſibi a domino reſtituitur. Quod dum diocletianus iterum artibus magicis deputaret: acceſſito ad ſe quodam egyptio maximo mago: Theona nomine induxit eum ad epiſcopum ſuis preſtigiis occidendum: vocatur tamen in primo artem eius videre. Qui taurum ferociſſimum ad ſe ductum dum in aure ipſius aliqua verba dixiſſet: ſubito in duas partes diſcerpſitque in lance ponderate equaliter penſauerunt. Tunc magus theopompo obtulit ſpirulas farinales artis magice: et venenum in calice demonis plenum. Et cum ille hec omnia ſine leſione guſtaſſet: magus conuertitur: et cum eo carceri traditus ab eodem baptizatur. Nomenque ſibi ſeneſius imponitur: inde ſanctus eductus et in terram ſupinus extenſus: atque ad ſtipites ligatus lapis magnus vix ab octo viris portatus: ventri eius ſuperponitur: ſed eleuatus lapis a ſeipſo vltra xv. cubitos diuinitus proſiliuit. Dehinc in eminenti ſuſpenſus pedibus: capite deorſum ſaxoque ingenti ad eius ceruicem alligato: fune quoque quo tenebatur preciſo: vt raptim tractus ad terram dirumperetur: ſine vlla leſione in pedibus ſtetit. Nouiſſime autem decollatus eſt. Seneſius vero in defoſſo terre poſitus: humoque opertus equis ſuperinductis vt calcibus terram prementes: migrauit ad chriſtum. Quorum corpora nicomedie in eodem tumulo ſepultata ſunt x. kal. iunii.

¶ De ſancto Manaem diſcipulo. Cap. xxiiii.

Manaem diſcipu

lus herodis tetrarche collactaneus fuit. De quo ſcribitur Actuum xiii. cap. Hic fidei catholice doctor et propheta ſub gratia noui teſtamenti apud antiochiam in chriſto quieuit ix. kalen. iunii vt dicit Hierony. in martyrologio ſanctorum.

¶ De ſancta ioanna vxore chuze diſcipula. Cap. xxv.

Joanna diſcipula

de qua commemoratur Luc. vlti. ca. que cum tribus mariis circa ſepulturam domini legitur fuiſſe ſolicita. hec fuit vxor chuze procuratoris Herodis antipe qui fuit tetrarcha galilee: et hec poſt aſcenſionem domini cum diſcipulis fuit: eiſque ſedule miniſtrauit: et apud hieroſolymam in pace quieuit. ix. kalen. iunii: vt dicit Hier. vbi ſupra.

¶ De ſancto Seruulo martyre. Cap. xxvi.

Seruulus mar-

tyr paſſus eſt temporibus numeriani imperatoris in ciuitate tergeſtina ſub iunilio preſide. Qui nobilibus eiuſdem vrbis parentibus et chriſtianis ortus: patre videlicet Eulogio: matre clementia: ab annis puerilibus in fide doctus deo ſeruiens eccleſias frequentabat: et in oratione perſiſtebat. Et cum annorum eſſet xvi. exiens ciuitatem in ſpelunca anno vno et menſibus ix. latuit eremiticam vitam ducens. Deinde celeſti voce admonitus vt parentes reuiſeret: qui eum vbique perquirebant: ad ciuitatem deuenit: medioque itinere mire magnitudinis ſerpentem inuenit. Quem primo quidem videns expauit: poſtea autem confiſus in chriſto ſignum crucis edidit: et exſufflauit in ſerpentem. Statimque coluber per medium crepuit: veniensque ad parentes letanter ſuſceptus eis cuncta que ſibi contigerant enarrauit. Poſt dies modicos eulogius mortuus eſt: et ſeruulus cum matre vidua morabatur et miraculis choruſcabat. ¶ Filius cuiuſdam ciuis a demonio vexabat: clamante demone per os pueri: ex ſi puer ad ſeruulum duceretur: ſtatim immundus ab eo ſpiritus eiiceretur. Quem cum diu requiſiſſent: parentes puerum ad ſeruulum deduxerunt: et que demon dixerat narrauerunt. Statimque ſpiritus puerum elidens cepit dentibus frendere: et ſpumans ipſum diutius agitare. Seruulus vero inuocato nomine trinitatis immundum confeſtim ſpiritum ab eo eiecit: et ipſum cum parentibus ad chriſtum conuertit. ¶ Vidua quedam famoſa nomine fulgentia filium habens grauiter febricitantem veniens ad ſanctum iuuenem pro ſalute filii ſupplicabat. Qui domum eius ingreſſus oratione premiſſa egrotantis manum tenuit: moxque ipſum liberatum a febre de lecto produxit: et vna cum matre ad baptiſmi gratiam perduxit. ¶ Quidam domum conſtruens ex alto ceciderat: qui ſemiuiuus iacebat. Quem in lectulo leuatum ſeruulo obtulerunt: qui pro eo ad chriſtum orauit: et apprehenſa eius dextera ipſum ilico incolumem eleuauit. Sed quacunque detenti valitudine ad eum concurrentes ſanitatem conſequebantur: multique gentilium conuertebantur. ¶ Denique tentus a iunilio preſide vt idolis immolaret: cum ſacrificare contempſiſſet: primo neruis ceditur: dehinc in equuleo ſuſpenditur et torquetur: eiuſque latera vngulibus laniantur. Et poſt hec depoſitus oleo feruenti perfunditur: ſed in his omnibus conſtantior redditur. Et cum preſes putaret ipsum magicis artibus ſupplicia ſuperare: lotio fetenti ipſum lauari iuſſit: vt ſic more gentili maleficia expelleret. Sed virtus diuina fetorem in balſami fragrantiam in naribus omnium commutauit. Et cum populus ipſum innocentem clamaret: preſes timore multitudinis ipſum extra vrbem eductum gladio iugulari fecit. Cuius corpus mater cum omnibus per eum conuerſis in eadem ciuitate omni leticia ſepeliuit ix. kalen. iunii.

¶ De ſanctis Donatiano et Rogatiano martyribus. Cap. xxvii.

Donatianus et ro

gatianus fratres in galliis ciuitate namnetis temporibus diocletiani et Maximiani paſſi ſunt. Qui cum in dicta ciuitate reſiderent: et precepta imperatoris chriſtianos ad immolandum compellentia audiuiſſet. Donatianus iam ſenex germanum corde fidelem baptizari cupiebat antequam perſecutor de quo intellexerant ad vrbem attingeret: ſed cum propter ſacerdotis abſentiam baptiſmum habere non poſſet: ambo fratres ad dominum orauerunt: vt martyrium rogatiano pro baptiſmo ſuccederet: quod et factum eſt. Nam ambo comprehenſi: et in cataſta extenſi ac laniati: deinde lancea militari perfoſſi: nouiſſime capite ceſi ſunt nono kalendas iunii.

¶ De ſanctis Anolino ⁊ ſocijs marty. Cap. xxxviij.

Anolin⁹ cuſtos carcerū erat ſub prefecto vrbis almachio tempore maximiani. Cū autē almachius vrbanū papā detētū in carcere cuſtodiendū anolino tradidiſſet: ex monitis ſcti pape anolinus cū cād⁹ tribunis audiuiſſet: cōuerſi ſunt ad xp̄m: ⁊ ab vrbano pontifice in carcere baptizati. Quod pfectus cū perſēs anolinū teneri fecit: ⁊ ſacrificare nolētē cōfeſtim iuſſit capitalē ſubire ſnīam. Tribunos ꝟo xp̄m cōfitentes corpo quidē grauiter lamatos ad ſacrificia duci mādauit. Et audiēs eos in idolū cōſpuiſſe: ipſos eodē loco decollari pcepit. Qui paſſi ſunt. x. Kal. Junij. ſepulti iuxta ſanctos tyburtium et valerianum.

¶ De ſancto vrbano papa ⁊ martyre. Cap. xxxix.

Urbanus papa et martyr: huius nois primus natione roman⁹ ex patre pontiano de regione via latina: caliſto pape primo in pōtati romano ſucceſſit: ſeditqꝫ annos. viij. mēſes. ij. dies. xij. Hic genere nobilis ab infantia xp̄ianus: virtute abſtinētie ⁊ caſtitatis ornatus: dignitatis officiū in ſuo ſtudio adornauit. Multotiēs p fide ex vrbe pſecutus: a fidelib⁹ ita reuocat. Huius tpe incepit eccleſia romana pdia poſſidere de quib⁹ ſanct⁹ pōtifex clericis ⁊ notarijs q̄ geſta martyrū conſcribebant ſumpt⁹ miniſtrabat. Añ eñi eccleſiā ad inſtar aplorū in cōi viuebat: pecunias tñ recipiens p egenis. Hic multos xp̄ianos ad fidē cōuertit. Valeriamū ſponſum ſctē cecilie: ⁊ fratrē eius tyburtiū nedum baptizauit: ſed ad martyrij palmā exhortando pduxit. Poſtq̄ aūt beata cecilia ſctō pape vrbano domū ſuā tradidit dedicandā: ⁊ ipſa in eandē vitā martyrio finiuit. Urban⁹ pdicationis ⁊ baptizandi inſiſtēs ſedulū ab Almachio pfecto vrbis capit: ⁊ in carcere detinet. Deinde ſibi oblat⁹ cū pfectus eidē xp̄ianitatē opponeret: ⁊ theſauros cecilie requiſiſſet. Riſit vrban⁹ q̄ꝺ plus mouebat almachius cōcupiſcentia theſaurorū q̄ cultura deorū. Et cū ipm pfectus ſuperare nō poſſet anolino tribuno in cuſtodia tradidit: vbi exiſtēs anolinū cū alijs trib⁹ tribunis cōuertit: vt ſupra pxime dictū eſt: quib⁹ p martyrium aſſumptis: Urban⁹ ad ſimulacra ducit: ⁊ thura imponere vrgetur. Et orāte ſctō idolū cecidit: ⁊ xxij. ſacerdotes ignē miniſtrātes occidit: quē in ipſo loco pfect⁹ decollari iuſſit: cui⁹ corp⁹ marmenia vxor carpaſij nuper cōuerſa cū filia lucina ſepeliuit cū cecilia tyburtio valeriano ⁊ mario in eodē ſepulchro: q̄ paſſus eſt. viij. kal. iunij. circa annū dñi. ccx. Hic cōſtituit vt oia vaſa eccleſiaſtica ad ſacrū miniſteriū ptinentia aurea vel argentea fierēt: vel ſi paup eſſet eccleſia ſtānea: nō aūt vitrea ppter fragilitatē: nec lignea ppter poroſitatē: nec cuprea ppter nauſeā ⁊ abhominationē. Hic ēt fecit ordinatiões. vij. p mēſez decēbris: pſbyteros. xij. diaconos. viij. ep̄os per diuerſa loca numero. xix. ⁊ ceſſauit ep̄atus dies. xxx.

¶ De ſctō Niceto martyre. Ca. xl.

Nicetus martyr q̄ interpretat victor: gothorū gēte oriūdus: ſꝫ ab eorū pretiis ritus alienus ab annis pueriib⁹ p ſctm̄ theophilū gothorū ep̄m: q̄ ⁊ p ſo cōcilio nicee celebrato interfuerat in fide doct⁹ ⁊ baptizat⁹ eſt. Cū aūt inter gothos diſcordia orta eſſet: ⁊ duce ex eis ptes fecerant: quarū vni fritigernes: alteri ꝟo athanaric⁹ pfuit: ⁊ ipſe partes adinuicē decertaſſent: fritigernes ab athanarico vict⁹ eſt. Qui ſe tūc cōtulit ad preſidium romanorum: ⁊ ab imperatore valentiano ad xp̄ianitatem ſuſcipiendā cū ſuis inductus: ſumpta romana militia que erat in thracia: ⁊ cruceqꝫ xp̄i pꝫ ſuis aduerſarios expugnauit. Quapropter athanaric⁹ cū ſuis fidē ſuſcepit. Et ſuccedēte pdicto theophilo ep̄o vulphilo qui ⁊ ipſe cōſtantinopoli ſctō ſacrat cōcilio celebratorū: dē gothi partis illius ab eodē vulphilo in fide docti ⁊ baptizati ſunt. Qui etiā ep̄s ſacre ſcripture libros de latino trāſtulit in linguā gothorū: vt populū ad fidem vnitatē pduceret. Nicet⁹ aūt q̄ xp̄iane parti adherebat: xp̄m viriliter pdicabat. Qui ab aduerſarijs athanarici gothis: q̄ iuxta danubiū habitabant: detent⁹ ⁊ ad fidē xp̄i denegandā cōpulſus eſt. Qð cum facere recuſaret: in ignē copioſum mittitur: ⁊ ſic ſpiritum deo reddens martyr dignus efficitur. ¶ Cū autem quidam nomine marianus de ciuitate maſcupilia olim ſancto martyri amicitia ſpeciali cōiunctus corpus eius requireret: ⁊ furorē gothorum gentiliū formidaret: nocte conſurgens ad corpus pquirendum acceſſit: verum cum locum ignoraret: ſtella ſibi apparente: ⁊ vt olim magis viam oſtendente ad locum perducit: q̄ ſupra corpus martyris quieſcente ſacre ſibi reliquie reuelate ſunt: ⁊ ab eodē collecte in domum ſuam honorifice collocate ſunt: multaqꝫ ſanitatum miracula earū virtute demonſtrantur. Proceſſu vero tpis a fidelibus eccleſia in ciuitate conſtruitur: ⁊ corpus martyris illuc transfertur: ſolo manus pollice ad eius ſolatium mariano dimiſſo. De corpore vero ſacro nihil amplius vllo tēpore potuit amoueri. Nam dum auxentius ep̄s maſcupſtie eccleſiam fabricaſſet: ⁊ de reliquijs ſanctorū tharācij probi ⁊ andronici de anazarba vrbe vicina partē pro conſecratione eccleſie obtinuiſſet: promiſſione facta q̄ de reliquijs niceti martyris partē in recōpenſationē referret: aperto que ſepulchro manum ad auferendū ex mēbris aliquid poſuiſſet: cōfeſtim man⁹ eius arida ⁊ cōtracta facta eſt: nec prius reſtituta donec ep̄s de temeritate penitens: manum vt poſuit pro cōſequenda ſanitate ad corpus reduxit. Poſt tpis decurſus corpus ipm venetias trāſlatum quieſcere dr̄ in eccleſia ſancti nicolai. Paſſus eſt autem ſanctus martyr. viij. kalen. iunij.

¶ De ſancto Zenobio ep̄o ⁊ confeſſore. Cap. xlj.

Zenobius ep̄s ciuis florentine vrbis nobiliſſimus a pueriib⁹ annis diuinis literis imbutus: ⁊ ſanctitate conſpicuus: ⁊ poſt minores gradus ad ep̄atum eiuſdē ciuitatis elect⁹ eſt. In quo multo tpe pſidens gregē dñicū ꝟbo ⁊ exemplo ſollicite pauit: ⁊ multorū ſignorū gloria ſplēduit. Inter q̄ dū q̄dam eccleſie ſue pdia occupaſſet: nec ſepi⁹ admoniti ea reddere vellēt: ſubita morte pereuntes exēplo ſuo alios nedū ad reſtitutionē: ſꝫ ampliorē dotationē florētine eccleſie puocarūt. ¶ Matrona q̄dā apoſtolorū limina viſitās vnicū ſuū paruulum ſecū deducens cū febricitantē zenobio ep̄o cōmendauit: ⁊ romā perrexit: quē ipſe materno more diligenter fouit. Cūqꝫ die quadā neceſſitate eccleſie abiiſſet: ⁊ mater ipſo inſtanti rediens filiū eadē hora expiraſſe repperiſſet: corpus eius in vlnis accepit: ⁊ cū lachrymis ante pedes viri dei proiecit: quē ille ſua oratione cōtinuo ſuſcitauit. In cui⁹ teſtimoniū locus in quo genua flexit geniculus vocat: q̄ ſi aliq̄s a quacꝫ beſtia immiſſa dicta polluit: mox diuina vltione beſtia illa punit. ¶ Alia vice egreſſus de ciuitate iuuenē qui ad tumulū portabat inuenit: p quo depoſito pbẽrcꝫ o exeqas celebrant. Rogatus quoqꝫ ab aſtantibus pro eius ſuſcitatione ipſe quoqꝫ ex tumultuante diutius recuſante tādem acq̄eſcēs pro ipſo dñum orauit: ⁊ perditum omnē ſymic ele yſon

clamare admonuit: ſicq; iuuenē ad vitā reduxit. Quieuit in pace matur⁹ etate. viii. kal. Junii. Sepultuſq; eſt in eccl'ia ſcti Laurentii. Inde poſt aliquot annos tranſlatus in eccleſiā ſctē virginis reparate. In cui⁹ trāſlatione facta tempore hyemali arbor quedā quā caſu ipſius ꝑheretrum tetigit: ſubito flores produxit.

¶ De ſancto Dionyſio ep̄o Mediolanēſi. Cap. xlii.

Dionyſi⁹ ep̄s Mediolaſi. tpe ꝯſtantii filii cōſtātini claruit. Qui ab ea aliqñ circūuent⁹ arriane hereſi ſubſcripſit. Et poſtmodū cōpūctus ab euſebio vercellēſi ep̄o cui⁹ erat in baptiſmate fili⁹: veniā petijt. Cui ille pniam indixit: ꝓpter qḋ a cōſtātio ad cappadociā in exilio delegat⁹ ibidē ꝓ xp̄i fide ⁊ catholice veritatis aſſertiōe vitā finiuit. viii. kal. Junii. Cui⁹ reliqas ſctūs Baſilius ceſaree cappadocie epiſcop⁹ poſtmodū Ambroſio Mediolaſi. epiſcopo tranſmiſit: quas ille deuote ſuſcipiens honorifice ibidem recondidit.

¶ De ſancto Mutio abbate. Cap. xliii.

Muti⁹ abbas vt retulit cōpreſ hieronymo in vitis patrū / primo gētilis fuit: ⁊ latronum princeps ac ſepulchrorum violator. Qui cū nocte quadā ad domū deo dicate virginis deueniſſet expoliandi grā: ſubito ſoporat⁹ videt in ſomnis quēdā regali habitu indutū eū a flagitiis deſiſtere monētē: alioqn mortē turpiſſimā cōminātē: videtq; monachorū militiā: ⁊ eorū ducē q̄ nole mutū ꝙ iuſſa adiplere illi regi ꝓmittebat. Euigilās q̄ ſubitoq; ꝯuerſus ad eccl'iaſ ꝯfugiēs baptiſmū ſuſcepit: ⁊ ad eremū trāſiēs i ſcītate nimia ſolitariā vitā duxit: multoſq; diſcipulos habuit. Semel tm̄ i hebdomada. i. dn̄ica die panē ſibi miſſū diuinu⁹ comedebat: nulluq; aliū decetero cibū ſumebat. Adoleſcēs qdā ad eū accedēs ab eo mōach⁹ effici: ⁊ dū ab eo mōachali habitu veſtit: cepit iuuenis dicere ꝙ oportaret ſe ab eodē prē morituū vel tediū: ꝙ ſe muti⁹ factur ꝓmiſit. Cū aūt poſt aliquot ānos iuuenis deceſſiſſet: ⁊ cū abbas induiſſet: interrogat⁹ ab eo an ipm ſufficiēter induerat. Rñdit defunct⁹ ꝙ ſic: ꝙ ꝓmiſſa optime ipleuerat. Iterū cum quēdā in extremis conſtitutū viſitare curaret: ⁊ multa ſibi ⁊ comitib⁹ via ſupeſſet: ſolq; iā ad occaſum feſtinaret: p̄cepit ſoli vt ſe modicū expectaret: qḋ ⁊ ſol fecit: nec occubuit: donec mutius cū ſociis ad locū ꝑuenit: vbi monachū iā defunctū inueniēs: excitaſq; vocās interrogauit quid hoptaret: an ad vitā p̄ſentē redire: an ſomno ſuo qeſcere. Qui rñdēs qḋ magis cuperet diſſolui ⁊ eſſe cū xp̄o: iuſſus a ſctō in pace obdormiuit. ¶ Alteri quoq; in extremis laborāti q̄ cōſciētia premēte mortis eternū expaueſcebat. Rogat⁹ ab illo tres annos ſibi ad pniaꝫ cōceſſos a dn̄o impetrauit. Quē ad eremū deducēs poſt triēniū ad domū ſuā q̄ſi angelū reduxit. Nocteq; ſuperueniēte ille q̄ſi dormiēs expirauit: quē abbas mutius ſepeliuit. Hic ēt frequēter ad loca remotiſſima in momento diuinitus pro voto euectus eſt: quieuit aūt in xp̄o. viii. kalen. Junii.

¶ De ſancto Mutio confeſſore monacho. Cap. xliiii.

Mutius ali⁹ monach⁹: vt dicit heraclides cū ſecularis vir eſſet: mūdo abrenūciare deſiderās cū filio paruulo octo annorū ad monaſteriū acceſſit: ⁊ tādiu cū inſtante pre foris⁹ excubuit: donec inſtantia ꝑbitatis ꝫ cōſuetudinē cenobioꝝ cū filio ſuſciperet. Intrāſq; monaſteriū a filio ſeiunct⁹ eſt: vt iā nō ſe patrē eſſe meminiſſet. Qḋ vt plenī⁹ ꝓbaret: de induſtria negligebatur paruul⁹ ſqualidis idut⁹ colaphis etiā ſine cā ſepiſſime ceſuuata vt nūq̄ videret filiū niſi lachrymarū veſtigiis genis ꝑfuſum. Pro amore xp̄i nihilomin⁹ ⁊ obediētie virtute rigida: hec oīa patiētiſſime tolerabat. cū die quadā abbas fletre vidiſſet infantē: iuſſit patri vt filiū iactaret in flumē: qui nō adeo cito mādauit. ꝙ celeriter mutius iuſſa cōpleuit. Sed procurati fratres de induſtria paruulū a flumine rapuerūt. Tūc abbati a dn̄o reuelatū eſt: ſanctū mutium hac obedientia abrahe patriarche meritum acquiſiſſe. Hec heraclides.

¶ De feſto corporis ieſu chriſti. Cap. xlv.

Feſtiuitas corporis ieſu chriſti ab vrbano papa quarto nup iſtituta eſt: vꝫ anno dn̄i. M.cclxii. anno pōtificat⁹ ei⁹ primo. Cui⁹ inſtitutiōis cauſa motiua fuit miraculū qḋ tunc tpis apud vulſinū caſtrū apparuit. Cū eñ quidā preſbyter de veritate ſacramenti aliquid heſitaret: ⁊ ſacrā hoſtiam confregiſſet: ſubito ſanguis viu⁹ ex hoſtia manere cepit: ⁊ corporale adeo cruore tinxit qḋ nulla vnq̄ lotiōe deleri potuit: ſed in teſtimoniū miraculi vſq; in p̄ſens in corporali ſanguis ꝑmanet: ⁊ viterbii: vbi tunc erat curia: ꝓ reliquiis reſeruat̄. Hoc igit̄ miraculo principaliter induct⁹ romanus pontifex vrbanus quart⁹ hui⁹ ſacramenti deuotione affect⁹ p̄ſtatuit p̄fate inſtitutionis memoriā prima quinta feria poſt octauas penthecoſtes a cunctis fidelib⁹ celebrari: vt qui ꝑ totū anni circulum eo vtimur ad ſalutē: ei⁹ inſtitutionem illo tpe ſpecialiter recolam⁹: quo ſpiritusſanctus diſcipulorū corda edocuit ad plene cognoſcenda huius myſteria ſacramēti. Nam ⁊ in eodē tpe cepit hoc ſacramentum a fidelibus frequentari. Legitur eñ in actibus apoſtolorū quod erant perſeuerantes in doctrina apoſtolorū ⁊ cōmunicatione fractionis panis ⁊ orationib⁹ ſtatim poſt ſanctiſpiritus miſſionē. ¶ Cū autem hoc glorioſuꝫ ſacramentum ſit quoddā ſingulare donariū nobis a chriſto donatum: ⁊ quatuor ſunt q̄ donum quodlibet extollunt: vbi veꝫ concurrūt. In dante liberalitas: in dono precioſitas: in modo cōgruitas: in ſumēte vero neceſſitas ⁊ vtilitas. ¶ Ideirco circa corporis chriſti ſacramentum quatuor occurrunt conſideranda: vꝫ in domino largiente liberalitas generoſa. In dono excellente precioſitas valoroſa. In modo cōgruēte opportunitas ſpecioſa: ⁊ in homine ſumente vtilitas fructuoſa. ¶ Circa primū ſciendū quod chriſti liberalitas in hoc ſacramento apparet ex eo qḋ ibi ſumme relucet diuina oīpotentia ſapientia ⁊ beniuolentia. Cum enim homo in aliquo opere totum ſuum poſſe ⁊ ſcire ⁊ velle nihil amplius poteſt. In hoc autem dono apparent ſumme. Primo dei omnipotentia: que in ſacramēto eodē mirabilia tot operatur. In tribus enim operibus maxime apparet omnipotentia dei ſcꝫ in creatione: incarnatione: ⁊ conſecratione. ¶ Opus aūt incarnationis preponitur operi creationis. Unde Auguſtin⁹. Homo deus de virgine natus potēti⁹ opus eſt q̄ mundus de nihilo creatus: opus autē conſecrationis adhuc apparet mirabilius q̄ ipſa incarnatio triplici ratione. Primo quia in incarnatione creator factus eſt creatura. Nam verbum manens quod erat aſſumpſit hominē qḋ nō erat. Hic autē creatura fit creator: patris nāq; ſubſtantia q̄ eſt creatura inanimata efficitur caro xp̄i:

que eſt caro dei: et ſic ſubſtantia panis fit ſubſtātia vnita ſubſtantie dei. ¶ Scd'o q: opus incarnationis ſacrū eſt ab ipſa trinitate immediate nulla creatura cooperātebic aūt iſ tranſmutatio fiat a deo: ī mediate ꝛ cooperante boīe ſacerdote et aliqñ peccatore. ¶ Tertio q: incarnatio ſemel facta eſt: nunq̄ iteranda. conſecratio autem corporis xp̄i quotidie ꝛ multotiens iteratur. ¶ Secundo apparet hic maxime dei ſapientia: que ipſum ſacramentū in teſtamēto veteri pluries prefigurauit. Sapientis añt eſt opus ſubtile preuidere: ꝛ pluries et ſi ſormaliter deſignare. Et ſi̇̄ ipſius multimode hoc venerabile ſacramentū in veteri teſtamēto fuiſſet prefiguratum: principaliter tñ eius apparent figure tp̄e legis nature: tempore legis ſcripte: et tempore prophete. Tempore legis nature. Figura huius habetur in ſacrificio melchiſedech: qui fuit rex hieruſalem et ſacerdos dei: vt dictum eſt ſupra de melchiſedech: qui ſacrificiū ſuū deo obtulit panis et vini: vt habetur Gen. xiiij. Hic enim ꝑfigurauit chriſtū verum regem iudeorum et ſacerdotem ſummum patris: de quo pater eius ſecundum carnē dauid prophetauerat dicens. Tu es ſacerdos in eternū ſecundum ordinem melchiſedech: qui ſacrificium ſui corporis et ſanguinis ſub eiſdem ſpeciebus obtulit deo patri. ¶ Tempore legis ſcripte. Figura huius habetur de māna quod deus pluit patribus in deſerto: quod ab hebreorum populo in diuerſis vaſis recollectum ſcilicet a quibuſdam in magnis a quibuſdā in paruis ſemper eiuſdem menſure inueniebatur: et ad omnem ſaporem edentis conuertebatur: quo pane aliti ſunt patres in deſerto vagantes: donec in terram ꝓmiſſam de fructibus guſtauerant. Quo prefigurabatur hoc ſacramētum qđ integraliter ſumitur ab omnibus in quacunq̄ q̄titate hoſtia tribuatur: quod etiam ſecūdum affectionem ſumētis ſic in eo ad omnem ſaporem virtutis vel vite operatur. Et hoc pane non ali oportet in deſerto preſentis ſeculi peregrinantes: donec ad terrā celeſtis patrie deuenientes ipſum chriſtum ventris virginei fructum in ſuo fonte guſtemus. ¶ Tempore ꝓphete. Figura habetur in helia: qui fugiens a facie iezabelis in deſerto peruagans obdormiuit in vmbra iuniperi: quem angelus ſuſcitauit: et ſubcinericium panē oſtendit: quo refectus in eius fortitudine peragrauit vſq̄ ad montē dei. Quo prefignabatur peccator: qui fugiēs a facie temptationis in deſerto preſentis ſeculi laſſus in cōtemplatione arboris crucis quietem inuenit. Ibiq̄ carnē chriſti ſub ſpecie panis ſubcinericii pendentem accipit: quo cibo refectus ſecurus perambulat vſq̄ ad montē eterni regni. Idcirco hoc ſacramentū dicitur viaticum: q: panis viatorū. Tertio apparet in ipſo ſumma dei beneuolentia: q: dedit. ¶ Primo ſeipſum. Nō enī dedit celū: nec angelum nec apoſtolum: nec matrem ꝓpriā: ſed corpus ſuum: ad Timoth. ij. Dedit ſemetipſum pro nobis ꝛc. ¶ Secundo dedit ſe in cibū non in ſociū: nec in ſeruum: ſed in edulium. Auguſtinus. Vox dei de celo: cibus ſum grādium: crede et manducabis me ꝛc. ¶ Tertio in perpetuū: non vſq̄ ad annū: nec decēniū: nec cētenniū: ſed vſq̄ ad ſeculi finē. Matth. vlti. Ecce ego vobiſcum ſum omnibus diebus vſq̄ ad conſummationē ſeculi. ¶ Circa ſecundū ſciendum qđ huius doni precioſitas apparet: ex eo qđ ipſa caro et ſanguis chriſti nobis donatur: quo nihil precioſius eſſe poteſt: q: caro deifica et verbo vnita et dictura eſt. ¶ Circa cuius veritatem dubitari conſueuerunt precipaliter ſeptē: que et ſi rōnibus ꝓbari nequeāt: q: fidem noſtra que eſt de ſupernaturalibus nō ſuccūbit argumētis ſcientiarū naturalium: tñ aliquibus naturalibus exēplis oīa dubitabilia aliqualiter perſuadentur. ¶ Primo enim dubitatur quomodo panis in carnem: et vinum in ſanguinem tranſmutantur. huius exēplū naturale habemus qđ panis quē comedimus in verā hominis carnē: et vinū qđ bibimus in verū ſanguinē naturaliter cōuertitur: poſt certum horarū ſpaciū operante natura. Quid ergo mirum ſi qđ natura facit interuallo aliquarum horarum deus ſine tempore operatur. Ipſe enim naturam creauit: et eius curſum ſua omnipotentia mutare poteſt. ¶ Secundo quomodo accidens nulli innitatur: accidentia enim ſine ſubiecto in eodem exiſtunt: quod pre omnibus dubitabilius videtur. Non enim illa rotunditas: et albedo: et ſapor: et alia accidentia ſunt panis: quia panis ibi non eſt: nec corporis chriſti: quia vt pote corpus humanum: talia accidentia non habet: nec aeris: quia talia nec a nullo corpore colorantur: ergo in nullo ſubſiſtunt. Sed in ipſis naturalibus apparet aliquādo accidentia: que nulli ſubſtantie corporee innituntur: ſicut curuitas remi in aqua: non enī talis curuitas eſt accidēs remi qui rectus eſt: nec aque que ſine remo tale accidēs nō habet: ergo in nullo ſubſiſtit. ¶ Tertio quomodo corpus in hoſtia collocatur: videtur enī mirabile qualiter xp̄s qui deus eſt: et homo perfectus ſub modici panis ſpecie cōtinetur. Sed ſi quis aduertat qualiter ſola ſubſtantia tranſmutatur: videbit euidenter qđ ſubſtantia que nō ſuſcipit magis nec minus: ſub illa modica hoſtia contineri pōt. Sicut enī ibi ſunt accidētia panis ſine ſubiecto: ſic et ibi eſt ſubſtātia corporis ſine aliquo accidēte: et per cōſequens nulla eſt ibi dimēſio q̄titatiua: ſine qua ſubſtantia magni corporis ſub q̄titate minimi corporis contineri pōt. Huius exēplum in naturalibus habemus qđ ad hoc vt ſcilicet viſibile corpus ab oculo videatur neceſſe eſt: vt dicit Ariſto. q̄ forma viſibilis ſit in pupilla: et ſic colūna ꝛ domus ab oculo viſa eſt in pupilla nō q̄titatiue: ſed formaliter: vt montē maximū in modico ſpeculo videmus. ¶ Quarto quomodo in pluribus nō multiplicatur: vnū enī et idem corpus xp̄i in multis ꝛ infinitis altaribus per diuerſas mundi partes in multis hoſtiis eodē tp̄e conſiſtit: nec tñ ex hoſtiarū multitudine corpus vnicū plurificatur: qđ etiam in celo et in altari tñ diuerſimode cōtinetur. In celo enī corporaliter: in hoſtia ſacramentaliter. Huius exemplum habemus quod vnius ꝛ eiuſdē hominis imago in diuerſis et multis exiſtens nō plurificatur. Et in ſeipſa ſubſiſtit corporaliter: in ſpeculis vero formaliter. ¶ Quinto quomodo diuiſus non laceratur. Cū enī hoſtia per partes diuiditur: corpus nō frangitur: ſed in qualibet q̄tumcunq̄ minima particula integraliter continetur. Huius exēplum apparet in ſpeculo: in quo cū vnius hominis vna ſola conſiſtat imago: ſi per partes diuidatur: in qualibet parte etiam modica integraliter imago eadē reſultat. Sexto quomodo ſumptus nō conſumatur. Nam nō eſt adeo modo in orbe tā maximus qui toties ſumptus a modo nō eſſet conſumptus. Huius exemplum apparet in cādela: qua ſi lumen ab infinitis candelis recipiatur appoſitis: lumē tñ ipſum nunq̄ minuitur: ſed ſemper eodē ſplendore relucet. Triticum etiam qđ a mundi exordio ſemper oēs homines comederūt: nunq̄ conſumere potuerūt. ¶ Septimo quomodo in diuerſis diuerſimode operatur. Nā ſicut ille qui digne ſumit remedium ſuſcipit: ſic indigne ſumēs iudicium ſibi manducat et bibit. Huius exēplū eſt de vna et eadem medicina que duobus egris a medico data vni bñ diſpoſito operatur ad ſanitatē: alteri male diſpoſito operatur ad mortem: non ex defectu medicine: ſed ex male ſumentis diſpoſitione. Sic ergo de veritate huius ſacramenti conſtare poteſt. Joannis. vj. Caro mea vere eſt cibus: et ſanguis meus vere eſt potus. ¶ Circa tertiū notandum: quod modi congruitas ſiue opportunitas apparet: ex eo quod iſtud ſacramentum non datur in forma propria: ſed ſub ſpecie aliena: ſcilicet panis et vini. Circa quod tria videnda ſunt. ¶ Primo quare ſub bina ſpecie datur: videlicet caro ſub ſpecie panis: et ſanguis ſub ſpecie vini. Ad hoc reſpondet thomas in hymno. d. Quibus ſub bina ſpecie carnem dedit et ſanguinem: vt dupliciis ſubſtantie totum cibaret hominem. Homo enim ex anima et corpore conſiſtit: et per hoc apparet quod hoc ſacramentum eſt refectio vtriuſq̄. Tūs caro eſt refectio corporis: et ſanguis anime: q: anima omnis

carnis in ſanguine eſt. Lxxi. ¶ Scḋo quare hoc ſacramentū ſub aliena ſpecie occultat. Hoc autem fecit xp̄s primo ad oſtendendū miraculū: in hoc enī dei oīpotentia apparet mirabilius: q̄ in hoc ſacramēto codē tot mirabilia operatur: qḋ nō eſſet ſi in ꝓpria forma traderet. Scḋo augendū meritū. Nā dicit Greg. fides nō habet meritū: cui humana ratio p̄bet experimentū. Maximū enim meritū fidei eſt credere qḋ homo nō videt imo q̄ natura per omnes ſenſus diſſuadet. Tertio ad euitandū faſtidiū. Non enim poſſet homo ſumere carnem ⁊ ſanguinē xp̄i in forma ꝓpria: qḋ ⁊ guſtus faſtidiret: ⁊ anim⁹ abhorreret. ¶ Tertio quare ſub forma panis ⁊ vini potius q̄ aliorū element⁹orū tradatur: hoc autē fit propter tria. Primo propter magis acceptabilem ſumptionē. Sunt enī comeſtibilia que ab aliquibus abhominant: vt porri: cepe: quedā que recuſantur propter aliquā egritudinē: vt piſces ab egrotis: quedam que non reperiuntur propter diuerſitatem temporū vel locorū: ſicut pepones qui nō inueniunt in hyeme: et cotburnices citra mare: quedā: q̄ char⁹ emunt vt pdices. Ideo dat hoc ſacramentū ſub talib⁹ ſpecieb⁹: q̄ ita ſunt ꝯformes nature: ſic delectabiles guſtui: ſic oīb⁹ locis ⁊ tp̄ibus reperibiles: ſic copioſiter abundātes: vt nullo faſtidio vel egritudine: inopia: vel certitudine qs excuſet ab hui⁹ ſacramēti ſumptione. Scḋo ꝓpter myſticā ſignificationē: vt ſicut panis et vinū ſunt naturalia ⁊ principalia corporis alimēta qz panis cor hominis confirmat: ⁊ vinum letificat: ſic per hoc appareat: qḋ hoc ſacramētum eſt anime plena refectio vita ⁊ alimentū. Tertio propter oſtendendā vnionē: vt ſicut ex multis granis vnus panis cōficit: ⁊ ex multis racemis vnū vinū eliquatur: ſic oſtēdatur qḋ per hoc ſacramētū vnitatis multi fideles q̄ ſunt mēbra xp̄o capiti i vno eccliē corpore vniunt. Ro. xii. Sicut enī in vno corpore multa mēbra habem⁹ et infra ita multi vnus corpus ſumus in xp̄o: ⁊ hec eſt rō auguſtini. ¶ Circa quartū notādū eſt: qḋ vtilitas huius ſacramēti apparet eſſe ſeptuplex. ¶ Prima eſt dñice paſſionis commemoratio. i. Corinth. xi. Quoties mādu. panē hūc ⁊ calī. bi. mortē dñi annū. ¶ Scḋa eſt xp̄i ⁊ ſumentis vnio. Io. vi. Qui mādu. meā car. ⁊ bi. meum ſan. in me ma. et ego in eo. ¶ Tertia eſt demonis expugnatio: vnde cātat eccleſia. O ſalutaris hoſtia q̄ celi pādis oſtiū: bella premūt hoſtilia da robur: fer auxiliū. ¶ Quarta eſt peccatorū remiſſio. ¶ Quinta eſt oīm virtutū ⁊ gratiarū infuſio: vñ dr̄ eucharīſtia: qḋ eſt bona grā ab eu. qḋ eſt bonū ⁊ charis gratia. De his duab⁹ vtilitatibus dicit ſanctus Tho. nullū enī ſacramentū eſt iſto ſalubrius: quo purgant peccata: virtutes augent: ⁊ mens oīm ſpūaliū chariſmatum abūdātia impinguatur. ¶ Sexta eſt pene purgatorie expiatio: qḋ gregorius ꝑ multa exempla ꝓbat in. iiii. dial. ⁊ ſatis diffuſe: ⁊ ñ dicit thomas. Offert in eccliā ꝓ viuis ⁊ mortuis: vt oīb⁹ ꝓſit: qḋ eſt ꝓ ſalute omniū inſtitutū. ¶ Septima eſt eterne glorie collatio. Ioā. vi. Qui mādu. meā car. ⁊ bi. meū ſan. habet vitam eternam. ⁊ infra. Qui mandu. hūc pa. vi. in eternum.

¶ De ſancto Eleutherio papa ⁊ mar. Cap. xlvi.

Eleutherius papa et martyr: natione grecus patre abundio de oppido nicopoli: ſothero epo romano in epatu ſucceſſit: ⁊ ſedit annos. xv. mēſes. vi. dies. v. Hic accepit epiſtolam a lucio rege britānico: vt p eius mandatū xp̄ianus efficeret: cui papa miſit duos religioſos viros. ſcʒ Fuganū ⁊ Damianū qui regē p̄dictū ⁊ populū conuerterūt. Hic conſtituit que alib apoſtolo decreta fuerant. ſ. vt nulla eſca vſualis a xp̄ianis fidelib⁹ repudiaret: quā de⁹ creauerit: que tñ rationabilis ⁊ humana eſt. Hic fecit ordinationes tres per mēſem decēbris: p̄ſbyteros. xii. diaconos. viii. epos per diuerſa loca. xv. qui etiā tp̄e cōmodi imperatoris martyrio coronatus eſt: ⁊ ſepultus cum fratribus ſuis iuxta corpus beati petri apoſtoli in vaticano. vii. Kalen. iunii: ⁊ ceſſauit epiſcopatus dies. vi.

¶ De ſancto Quadrato diſcipulo. Cap. xlvii.

Quadratus apoſtolorum diſcipulus fuit: qui apud athenas ad predicandum verbum dei miſſus: poſtq̄ eidem vrbi pluribus annis euangelizauit: clarus doctrina ⁊ vita ſancto fine quieuit: ubi ſidemq̄ humatus iacet. vii. Kalen. iunii: ⁊ ait Hieronymus.

¶ De ſancto Auguſtino epiſcopo anglorum. Cap. xlviii.

Auguſtin⁹ ep̄s anglorum a beato papa gregorio diuino inſtinctu miſſus eſt ad angliā ad predicādum anno. xiii. imperatoris mauritii: vt dicunt ſigibert⁹ ⁊ Beda: ⁊ aliqualiter ſupra tactum eſt in legēda gregorii pape. iii. idus martii. Cū quo etiam melitus ⁊ Ioannes et alii plures ſeti monachi miſſi ſunt. Qui venientes britanniā ad inſulā que dr̄ thanna quā a terra diuidit fluuius trium ſtadiorū: qui appellatur ſira: miſerunt interpretes quos de francia acceperant mandato pape ad eldebertū regem in cantia ciuitate regali: qui audita cā aduentus ſanctorum ab eo benigne ſuſcepti ſunt. Nam et rex vxorē berictem xp̄ianam duxerat eo pacto vt fieret xp̄ian⁹: qḋ tñ nōdū implere curauerat: poſtea vero rex deueniens ad inſulā audita p̄dicatiōe xp̄i: ꝯceſſit eis locum in ciuitate Dorberciū in palatio ſuo: ⁊ prebuit licentiā predicandi ⁊ cōuertēdi oēs qui fidē ſuſcipere vellēt. Ipſe tñ ꝓpter nouitatem fidei noluit tam cito cōuerti. In ipſa autē ciuitate dorbeia inuenerunt eccleſiā ſancti martini: que ibidem fabricata fuerat tp̄e quo romani angliam obtinuerunt: in qua eccleſia regina ſepi⁹ xp̄m orabat. In ipſa ergo eccleſia diuina celebrare ⁊ predicare ceperunt: multiſq̄ miraculis perpetratis plurimos cōuerterūt. ¶ Poſt annū vero rex eldebert⁹ cū plurib⁹ aliis regib⁹ ⁊ p̄ncipib⁹ ſibi ſubiectis fidē xp̄i percepit. Deinde auguſtin⁹ veniēs berclas ab etherio epo archiep̄s gētis anglorū ordinat⁹ eſt mādato Gregorii pape. Et ex regis cōceſſione in regia ciuitate cōſtruxit eccleſiam ſaluatoris: quā etiā metropolim toti⁹ inſule cōſtituit: quā ⁊ ſucceſſor ei⁹ laurenti⁹ epus cōſecrauit. Cū aūt multi fidē ꝑcipere recuſarēt: ⁊ rex neminē cōpellere vellet: ordinataq̄ diſputatiōe inter epos xp̄ianorū ⁊ pōtifices idolorū cōuētū eſt ꝑ partes vt eger introduceret: ⁊ q̄ pars ip̄m ſanare poſſet illi⁹ fides p̄ualeret: ⁊ adducto ceco cū a gētilib⁹ illuminari nō potuiſſet: ⁊ auguſtinus ei lumē reſtituiſſet: maxima paganorū pars ꝯuerſa credidit: ⁊ baptiſmū ſuſcepit. Sicq̄ auguſtin⁹ virtutibus clar⁹ ⁊ doctrina q̄euit i pace. Anno dñi. dcv. vel. vii. kalē. iunii. Sepult⁹ cantie in eccliā apoſtolorū petri ⁊ pauli. Qui ēt ad extrema deueniēs laurētiū comitē ſuū ſibi ſucceſſorē reliquit: ne ſtatus nouelle fidei deperiret.

¶ De ſancto Hildeunto epiſcopo. Cap. xlix.

Hildeuntus epiſcopus meldeñ. ſcto pharoni epiſcopo ipſius ciuitatis ſucceſſit: qui puer quinquēnis eidē a parentibus traditus: et ab eodē eruditus. ſta pueritia vitam penitentiam agens. Electus eſt ergo epiſcopus poſt pharonem ⁊ conſecratus. Cuʒ autem iuxta eccleſiam ſancte crucis in qua olim corpus ſancti pharonis ſepultum fuerat eſſet atrium in

quo ciues loci ſuos mortuos tumulabāt: in eodē atrio ad preces populi ep̄s aliā eccleſiā cōſtrui ꝑmiſit: vt ſic in eccleſia iacerent corpora defunctoꝝ. Que dū eſſet cōſecrāda nocte precedēte funditus diruit. Qḋ ſanct⁹ videns: ⁊ de miraculo ſtupēs: ac de culpa penitens romā deuenit: ⁊ a bonifacio papa abſolutiōeꝫ obtinuit: ac deinde vt deo ſatiſfaceret hieroſolymam adnt: verlū dn̄i ꝑdicās circūquaq̄. anno igitur peregrinationis ſue ſeptimo ad eccleſiam ſuā reuertens in loco qui dr̄ lacrimachus monachū reperit: qui ſibi a domino fuiſſe reuelatum aſſeruit Wildeuntum ad ſe venturū: ⁊ p̄m cui deus dimiſerat oīa peccata ſua. Regreſſus igit̄ ad ciuitatem ſuā eccleſiā dei genitricis. vii. ab vrbe miliario fundauit ⁊ dedicauit. In cuius dedicatione chirothece ipſius de manibus eius hora ꝯſecrationis extracte tribus horis in ſolis appenſe radio dn̄i in pertica pepēderūt. ¶ Poſt hec ſeſſis vir puerū ſine baptiſmo defunctū a mortuis ſuſcitauit: quē noīe patris ſui adelbertū vocauit: ⁊ eūdē anno. vii. poſt ſe moriturū predixit: ac iuxta ſe tumulandū mandauit. Que oīa vt predixerat euenerūt. Quieuit autem in pace. vii. calen. iunij. Iuxta cuius corpus adelbertus anno. vii. defunctus vt iuſſerat tumulatus eſt. Horum duorum ſanctorum corpora ſanctus maiolus abbas diuina reuelatione admonitus de ſolo leuauit: ⁊ honorifice condidit.

¶ De ſanctis Priſco ⁊ ſociis martyribus. Cap. l.

Priſcus martyr cū ſocioꝝ multitudine apud tornacum que eſt villa aurelianeñ. dioc. paſſus eſt ſub aureliano imperatore. Qui cū ibidē reſideret: miſit ſeneſchalū ſuū ad chriſtianos vbiq̄ ꝑquirendos ac puniēdos. Ille vero cū loca plurima perturbaſſet veniēs Tornacū priſcū cuꝫ multis xp̄ianis pſallentē inuenit quē xp̄m confitētē decollauit: ⁊ in puteum corpus ſine capite ꝓiecit. Cumq̄ ceteri ſimiliter cederentur: vnus eorū rapto ſancti priſci capite per ſyluas aufugit. Qui tn̄ a militibus inſecutus: nō longe ab antiſiodoro captus ⁊ decollatus eſt. Ibiq̄ vna cū priſci capite a fidelibus ſepultus: ceteroꝝ vero martyrum corpora a xp̄ianis furtim ſurrepta in cripta tumulata ſunt. Tempore aūt ſancti germani antiſiodoreñ. epiſcopi diuina reuelatione eidem ſancto locus vbi corpora martyrū per annos. cl. latuerant oſtēdūtur: cui ⁊ caput ſancti priſci martyris vna cum corpore alterius martyris ſimiliter reuelat̄. Ipſe vero corpora leuata honore condigno cōdidit: ⁊ ibidē monaſteriū cōſtituit. Caput vero ſancti priſci ad locum alium longe ab vrbe. iiij. miliaribus detulit: qui locus nunc caſtrū ſancti priſci nūcupatur. Horū martyrū paſſio agitur. vii. calen. iunii.

¶ De ſancto Joanne papa primo ⁊ marty. Cap. lj.

Joannes papa et martyr huius noīs primus natione tuſcus ex patre cōſtantino hormiſde papa in epiſcopatu romano ſucceſſit. Seditq̄ annos. ij. mēſes. viij. dies. xx. quo tp̄e in oriētis partib⁹ cum adhuc hereſis arriana vigeret: iuſtinus imperator ardore orthodoxe fidei vt hereticorum nomen extinguerer: ſtatuit eccleſias arrianis auferri: ⁊ vbiq̄ catholica religione cōſecrari. Qḋ cū in italia rex theodoric⁹ arrian⁹ audiſſet: Joānē papā ſimulq̄ cum eo theodorū ⁊ agapitū cōſulares viros aliūq̄ agapitū patriciū cōſtātinopolim ad iuſtinū direxit: mādās p eos vt niſi ꝙ toti⁹ hereticis ſuas eccleſias redderet: ꝑ ſe oēs italie catholicas eccleſias deſtrueret: ⁊ vrbes igne ac ferro deuaſtaret. ¶ Cū ergo ſanct⁹ ep̄s corinthū deueniſſet: vt ait Greg. iij. dial. c. ij. ⁊ eidē quidā nobilis eqꝫ tare volenti equum commodaſſet: quē pro nimia manſuetudine vxor illius equitare conſueuerat. Summus pontifex ad certum locuꝫ equo ſubuehente perductus eſt. Qui mox vt alium reperit illū quē mutuo acceperat remiſit: verum vxor illius nobilis vlterius equo illi ſedere non valuit: q: equus tremens ⁊ ſaliens ac hinnieꝫ furens ex geſtu⁹ prodidit: qḋ poſt ſeſſionē tanti pontificis mulierē ferre decetero recuſauit. Qḋ vir eius aduertens: ⁊ miraculū ſtupens equū pro munere ſancto pontifici perpetuo poſſidendū direxit. ¶ Cum aūt cōſtantinopolim veniſſet: ad portā que vocat̄ aurea populorum turbis ei occurrētibus vna cū imperatore in cōſpectu omniū roganti ceco lumen reddidit: quē imperator cū ſūma ſumma reuerentia ſuſcepit. Igitur legationis cauſa cū lachrymis expoſita de italie ſalute ſolliciti iuſtino principi ſupplicarūt vt eorū preces quas eſſent iniuſte libēter acciperet: italicq̄ periture ſubueniret. Quorū in ſletibus iuſtinus ꝑmotus eis petita ꝯceſſit: arrianoſq̄ ſuo iuri reſtituit. Sicq̄ liberata ē Italia a furore theodorici. ¶ Sed poſtq̄ Joannes papa cū ſociis rauēnaꝫ ad theodoricū veniſſet: theodoricus inuidia ductus: eo qḋ imperator illos honorifice ſuſcepiſſet: eū carcere cū ſociis afflictos dura cuſtodia peremit: qui ſanctus martyr ad xp̄m migrauit. vj. ca. iunii. Cuius corpus de rauenna tranſlatū ſepultū eſt in baſilica beati petri apoſtoli. Sed hāc immaniſſimā crudelitatē ꝯ aduerſio diuina ſecuta eſt: nā die. xcvii. poſt hoc factū theodoricus ſubita morte interiit. ¶ Refert Greg. iiii. dialo. c. xxx. ꝙ dn̄i qdā romani nauigantes ad inſulā liparē deueniſſent: quendā ſolitarium ibidē deo ſeruientē viſitare curarunt: qui eis inter cetera nūciauit theodoricū regem ſubito defunctū eſſe: cuius aīam inter Joānem papā et ſymmachum patriciū ipſe vir dei cōſpexerat alligatam: ⁊ ab eiſdem ſanctis quos ambos martyres fecerat in ollam vulcani demergi. Qui diem notantes ad italiam redierunt: ⁊ eodem die quo hec ſolitarius viderat: regē repētina extinctū nece inuenerūt. ¶ Hic ſctiſſim⁹ papa perfecit cimiteriū ſanctorum martyrum nerei ⁊ archilei via ardeatina. Itē renouauit cimiteriū priſcille. Fecit ⁊ ornamentum de gēmis praſinis ⁊ hiacyntinis ſup cōfeſſionē beati pauli apoſtoli. Multaq̄ vaſa ſacra in auro ⁊ argento obtulit baſilicis apoſtolorum. Hic etiam ordinauit epiſcopos. xv.

¶ De ſctō Joāne papa ſecūdo ⁊ cōfeſſore. Cap. lij.

Joannes papa huius nominis ſecūd⁹: natione romanus ex patre proiecto de regiōe celio monte bonifacio ſecūdo romano pōtifici i ep̄atu ſucceſſit: ſeditq̄ annos. ij. menſes. iiij. dies. vj. Hic alio nomine mercurius vocabatur. Hic inter cetera memoranda artemiū patriarcham conſtantinopolitanum arrianum damnauit.

¶ De ſancto Joanne papa tertio ⁊ confeſſore. Cap. liij.

Joānes papa tertius natione romanus ex patre anaſtaſio pelagio primo pape in epiſcopatu romano ſucceſſit: et ſedit annos. xii. menſes. ij. dies. xxvii. hic in vrbe roma reparauit et reſtaurauit cimiteria ſanctorum martyrū: multaſq̄ ſanctorum per diuerſa loca eccleſias renouauit: et de nouo perfecit ac conſecrauit. Amator religioſorum ⁊ honorū virorum fuit: pauperibus munificus extitit: poſtq̄ aūt eccleſiā apoſtolorū Philippi et Jacobi in vrbe perfecit ⁊ dedicauit vbi ⁊ eorum corpora collocauit ad dn̄m perrexit ⁊ ſepultus eſt ad ſanctū Petrum.

¶ De ſancto Symmacho patricio ⁊ marty. Ca.liiij.

Symmach⁹ mar-
tyr patricius fuit: qui tpe anaſta-
ſij primi imperatoris rome claruit:
⁊ ꝑe initium primi martyriū paſſus
fuit. Hic ſocer fuit boecij ſiue ſeuerini
martyris de quo dicetur .x. kl. nouē-
bris. Filiā em̄ eius elpidem ei in cōiu-
gē tradidit: que hymnos aploꝝ fe-
cit ꝑ oīa ⁊ aurea luce cōpoſuit. Hic
ſanctus vir cū doctis genere ſuo rē-
publicā in vrbe ſtrēnue miniſtrauit.
Sed cū theodoricus lōgobardorum rex arrianus Jo-
annem papā .ſ. conſtantinopolī ad iuſtinū imperatorē
delegaſſet vt ſuperius dictū eſt: rabie ſue iniquitatis ſti
mulat⁹ ſymmachū cōſulē ac patriciū ⁊ generū ei⁹ boe-
ciū ſeuerinum cōſulē ac ſenatorē catholicos viros pri-
mo qdē carceri mācipauit: deinde in ipſo carcere gladio
necari fecit apud vrbē rauēnā. Corpus aūt ſymmachi
in oratorio martyris rauenne colitur tumulatū .vj. kalen.
iunij. Hic romani eloquij eruditione mirabilis maxi-
mi tyranni q ſub Theodoſio primo ſurrexerat ſcripſit
laudes: eaſqꝫ publice recitauit: ob quod maieſtatis re⁹
cenſebatur. Sꝫ cū a pio principe iuſtino abſolui meruiſ
ſet apologeticū librū id eſt ſatiſfactionalē eidē ſcripſit et
alium epiſtolarium. Hec in hiſtoria tripartita lib. xi.

¶ De ſancto Beda venerabili preſbytero. Ca.lv.

Beda preſbyter
Chriſti famul⁹ natiōe anglic⁹ apd̄ ec
cleſiā ſiue monaſteriū apoſtoloꝝ Pe
tri ⁊ Pauli q in ciuitate Girue in an-
glia ꝯſtructa eſt: claruit tpe iuſtinia-
ni ſecundi: hic a ſeptēnio ſub abbate
benedicto ipſius monaſterij: ⁊ poſt ſub
ceolfrido in diuinis eloquijs appri-
me erudit⁹ diuino ſtudio operā p̄ce-
dēs ſacris literis plen⁹ imbut⁹ ſa-
piētia ⁊ vite ſctitate admirāda ꝑfe-
cit. Anno aūt etatis ſue .xix. diaconat⁹: .xxx. p̄sbyterā
tū a Joāne epō ſuſcepit: inde vſqꝫ ad annos .lix. vite ſue
ſcripturis ⁊ diuine ſap. ētie opuſculis intēdēs multa pe
ctoris ſui virtus ſcholaſticis contulit monumēta. Nam
.xxxvj. volumina edidit: q in .lxxviij. libros diuiſit. Diēꝫ
aūt obit⁹ ſui ꝑ ſeptē p̄cedētes hebdomadas diuina re-
uelatiōe p̄ſcuit. Die aūt aſcēſiōis dñi q tūc illo āno .vj.
kal. iunij euenit: dū veſpas cū ceteris clericis i eccl'ia ce
lebraret: nulla alia infirmitate detēt⁹: ſꝫ corporis ꝯpos ac
mētis cū aūt illā añaꝫ. O rex glorie: decātaret ipſa finita
in ſuo appodiat⁹ ſtallo ſpm̄ emiſit: ſtatimqꝫ mir⁹ odor
de ei⁹ corpe fragrare cepit: ſepult⁹ in monaſterio ſuo.
Hic cū ſctiſſim⁹ ab eccleſia reputet ⁊ in cōfeſſoꝝ catalo
go numeret: ſol⁹ inter ſanctos nō ſanct⁹: ſꝫ venerabilis
appellat: ⁊ hoc ꝑpter duas rationes ſiue miracula q de
ipſo ꝯtigerūt. Primo qꝛ cū et nimia ſenectute oculis ca-
ligaſſet ⁊ diſcipulo duce ad lapidū ꝯgeriē puēniſſet di-
ſcipul⁹ ei ſuadere cepit: q magn⁹ eſſet ibi popul⁹ ꝯgre-
gat⁹ q ſumma affectione ⁊ ſilētio ipſi⁹ p̄dicationē expe-
ctabāt. Cūqꝫ ſanct⁹ feruēti ſpū eloqētiſſimū ſmonē fe-
ciſſet: ⁊ cōcluſiſſet ꝑ oīa ſcl'a lapides reſpōderūt Amen
venerabilis p̄sbyter. Secūdo qꝛ dū ali⁹ diſcipul⁹ eius
ipſo defūcto titulū ſepulchro facere diſpoſuiſſet vnico
carmīe leonino ſic īcipiēs: Hac ſūt in foſſa: ⁊ vellet fini-
re bede ſancti vel p̄sbyteri oſſa: nec metrū ſtare poſſet: ⁊
nullū aliud vocabulū eidē occurreret: attediat⁹ tādem
iuit dormitum. Et ecce mane in tumulo manib⁹ ange
licis reperit ſculptum. Hac ſunt in foſſa bede venerabi
lis oſſa. Quieuit autem in chriſto .vj. kalendas iunij cir
ca annos domini. Dcc. Corpus autem eius ianuā trāſ-
latum digna veneratione colitur. ¶ Scripſit vir domi
ni inter alia ſuper gen. librum vnum. De tabernaculo
moyſi lib. iij. Super ſamuelē lib. iiij. De tēplo ſalomo-
nis lib. j. Sup eſdrā ⁊ neemiā lib. iij. Super tobiā lib. j.
Sup parabo. ad ſalomonis lib. ij. Sup cātica cātioꝝ
lib. v. Sup ep. ſtolis canonicis lib. vij. Sup marcū lib.
iiij. Sup lucā libr. iiij. Sup act⁹ apoſtoloꝝ lib. j. Sup
apocaly. lib. j. De q̄ſtionib⁹ lib. regū ad notuiā lib. j. De
ſchematib⁹ lib. j. De geſtis angloꝝ inſigne ⁊ egregium
volumen in quo ⁊ chronica de temporibus continētur.

¶ De ſancto Julio martyre. Cap.lvj.

Juli⁹ martyr apud
meſiā ciuitatē doroſtorū paſſus eſt.
Qui tpe perſecutionis cū eſſet vetera
nus ⁊ emerite militie ab officialib⁹ tē
tus ⁊ maximo p̄ſidi oblatus eſt. Qui
dum idola execraretur: ⁊ nomē chriſti
ꝯſtantiſſime cōfiteret capitali ſentētia
punit⁹ eſt .vj. kalēdas iunij. Cū autē
ad paſſionē duceret Heſychi⁹ qdā
miles chriſtian⁹ ſibi amiciſſim⁹ eū ſe
ſuis orationibus commendauit: ſeſeqꝫ oſculatus fuiſ
ſet a militibus tentus ⁊ ipſe poſt dies .xx. paſſus eſt: vt
infra dicetur .xvj. kalendas iunij.

¶ De ſancto Eutropio epiſcopo. Cap.lvij.

Eutropi⁹ epiſco-
pus apud gallias i ciuitate auraſi-
ca claruit tpe valēriani ſecūdi ipa-
toris. Cui⁹ vita illuſtre ē virtutibus
ac miraculis ver⁹ epūs auraticeſi
luculēto ſermone deſcripſit: vt di-
cit ado. Hic ob fidei deuotionē ad
duas ſorores chriſti ancillas a parē
tib⁹ exheredatas eo qꝫ votū virgi-
nitatis emiſiſſent epiſtolas cōſola-
torias eleganti ⁊ aperto ſcripſit elo
quio: nō ſolū rōnē: ſꝫ ſcripturarū ſctaꝝ teſtimonio cōi-
tas. Et hic migrauit ad xp̄m .vj. kalendas Junij.

¶ De ſctis Symmetrio ⁊ ſocijs martyrib⁹.
Capitulum. lviij.

Symmetri⁹ p̄sby
ter ⁊ martyr cum alijs .xxij. rome ſub
Antonino imperatore paſſus eſt. Cū
enim prefatus ſanctus preſbyter cū
alijs chriſtianis apud praxedem vir-
ginem lataret: ⁊ in titulo ſancti pa-
ſtoris quod ſanctus papa pius in do
mo eius ꝯſtruxerat: diuina myſteria
celebraret: miſit Antoninus ⁊ tenuit
ſymmetriū cū alijs .xxij. xp̄ianis. quos ſine vlla auditio
ne gladio puniri mādauit in eodē titulo. Quoꝝ corpa
praxedis virgo i cimiterio priſcille ſepeliuit .vj. ka. iunij.

¶ De ſancto Germano pariſieñ. epō. Cap.lix.

Germanus epiſco
pus pariſieñ. territorij auguſtodu-
neñ. idigena p̄re eleutherio mr̄e euſe-
bia nat⁹ eſt. Qui a iuuentute deo ſer-
uiens a ſctō nectario epō abbas ſcti
ſymphoriani cōſtitut⁹ in ſcitate ma
xima: ⁊ operib⁹ virtutū pollebat: ⁊ ſi-
gnoꝝ miraculis refulgebat. Cū enī
incendiū in monaſterio accidiſſet: ⁊
iam officinas flāme circūquaqꝫ valla
rēt german⁹ aſcenſo tecto ſumpta
qꝫ cacumia plena aqua alleluya concinens ⁊ paulalum
aque ſuper ignē effundens flammas extinxit. Cū qdā
radulph⁹ quaſdā cenobij res inuaſiſſet: ⁊ uſus aduenies
ꝑ tres dies cōtinuos equos ipſi⁹ deuorās dāno ablato
rum triplicauit: nec deſtitit donec ille reſipuit et res
ablatas reſtituit. Hunc vxori heberonij regis inuiſam

celebrans facie fulgidus admodum apparuit. Per annos.iiij.anteq̄ epiſcopus fieret cum per viſum claues porte pariſien̄.a ſene ſibi fuiſſent tradite conſeruande: predixit ſe ipſius futurū pontificē ciuitatis. Qđ ⁊ poſt quadrienniū factū eſt. Qui in epiſcopatu doctrina clarꝰ miraculis extitit. Juncatē eē a iudeis in carcere tentum ⁊ cōpeditū ſe inuocātē ruptis vinculis ꝑ noctē abſoluit. Januā eccl'ie ſctōↄꝝ geruaſij ⁊ prothaſij ſibi clauibus obſeratam baſilicam intrare cupiens crucis ſolo ſignaculo reſerauit: multos a demonijs obſeſſos liberauit: ⁊ egros plurimos a varijs languoꝛibus ſanos effecit. In victu ſuo parciſſimꝰ: neceſſitati pauperum liberaliſſimꝰ fuit. ¶ Obitū ſuū preſciens ad capit lectuli notarium ſuū ſcribere fecit. Quinto ka.iunij. Et nihil vltra. Qđ dū nemo q̇d ſibi hoc vellet intelligere poſſet: dū.v.ka.iunij a corpoꝛe migrauit: ꝙ poter hoc talē ſcripturā ſanctꝰ feciſſet vnuſquiſqꝫ cognouit. Sic ergo die quo ſanctꝰ annoꝝ fere.lxx. obdoꝛmiuit in dño: ſepultus in eccleſia pariſienſi.

¶ De ſancto Carauno martyꝛe. Cap̄.lx.

Carauunus martyꝛ

apud Carnotum ciuitateꝫ paſſus eſt. Hic natione romanus a ſecundo dionyſio epiſcopo erudi⁊ꝰ cuiuſqꝫ diſcipulus fuit: poſt cuius martyꝛium ipſe a ſancto Clemente papa preſbyter factꝰ pariſiꝰ ad predicandū directꝰ eſt. Et dū ꝑ mare nauigaret oꝛta tēpeſtate oꝛatione ad deum profuſa procellā ſedauit: nautaſqꝫ gentiles ad Chriſtuꝫ conuertit. Cū autē in quodā tēplo veneris puellam demoniacam liberaſſet: viſo miraculo plurimi paganoꝝ ad fidem chriſtianoꝝum acceſſerunt. Inde per multas galliarū ⁊ hiſpaniarū inſulas deambulauit: clamātibꝰ demonijs ꝑ obſeſſoꝝum oꝛa ſeruo dei eſſe credendum. Qui a cūctis vexatis immūdos eijciēs ſpiritꝰ infinitū populum cōuertit ad dñm. Ac demū in carnoto ciuitate verbū dei predicans plurimos baptizauit: egreſſuſqꝫ inde cū pluribꝰ ſocijs a latronibꝰ qui eos pecunioſos putabāt inſecuti ſunt. Et dum latrones ſocios Carauni fugientes perſequerentur: reuocās illos ſuaſit vt ab inſecutione illoꝝum deſiſterēt: eo ꝙ ipſe ſolꝰ pecuniam quā querebant haberet. Quibꝰ regreſſis cum vnicum ſolidum ſibi pro viatico retentum obtuliſſet: illi ſe deluſos exiſtimantes ipſum decollauerūt quinto Kalen.iunij. Cuiꝰ coꝛpꝰ in carnoten̄.ciuitate ſepultum eſt.

¶ De ſancto Guilelmo confeſſoꝛe. Capitulum.lxj.

Guilelmus cōfeſ-

ſoꝛ dux aquitanie ⁊ princeps: patre Theodorico conſule matre aldana inclytā proſapiā ducēs ſub rege Carolo magno ſtrenue militauit: cuiuſqꝫ regni principatum tenuit ſanctitate preclarus. Cū aūt ſaraceni partes aquitanie inuaſiſſent a Carolo cū exercitu miſſꝰ eos viriliter debellauit: magnaqꝫ illis inflicta ſtrage eoſdē a ſeptima vice inuaſione potenter deiecit. Reuerſus aūt ꝑ victoꝛie gratiarū actione deo agenda in territoꝛio lugdunen̄ nouū monaſteriū cōſtruxit in valle vez Gelonis qđ ⁊ vberius dotauit: ⁊ in nomine ſaluatoꝛis intitulauit: ac ibidē monachos ⁊ virgines ancillas chriſti recluſit: vbi ⁊ duas ſoꝛoꝛes ſuas virginitatē ꝓfeſſas collocauit. Deinde obtenta a Carolo licētia chriſto de cetero militādi in eodē monaſterio ſe incluſitꝰ anno dñi dccc vj in feſto apoſtoloꝛum. Cui ſanctꝰ rex ligni dñice crucis: qđ de Hieruſalem attulerat liberaliter pro munere conceſſit. Guilelmus ergo monachꝰ factꝰ profunde humilitatis ⁊ patiētie filꝰ admodū effectus eſt: omnem quoqꝫ obediētiā in cunctis minimis ⁊ vilibus officijs adimplere curabat: oꝛationibꝰ ⁊ ieiunijs inſiſtebat: ⁊ miraculis clarebat. ¶ Cū die quadā panes coquere deberet: ⁊ hoꝛa tardioꝛ eſſet: timēs ne fratres ſcādalizarent ex moꝛa: furnū purgare cupiens: ⁊ ſcopam ad purgandum paratam nō habēs: repēte incenſum clibanū intrauit: quē ſuo ſcapulari purgauit: cineresqꝫ manibus expulit: ⁊ tam coꝛpoꝛe ꝙ veſtibus omnino illeſꝰ exiēs coctos panes ſine moꝛa fratribꝰ appoꝛtauit. Aqua frigida ⁊ ſolo pane etiā in hyeme multo tempoꝛe vſus fuit. Obitus ſui preſcius diem doꝛmitionis eiꝰ abbati ⁊ fratribꝰ predixit: ⁊ regi Carolo ꝑ literas ſcripſit. Sicqꝫ diuinis ſacramentis munitꝰ.v.kal.iunij in pace quieuit: ſepultꝰ in eodē cenobio: qđ eiꝰ noīe dicit̄ monaſteriuꝫ guilelmēſe. inſignibꝰ miraculis clarus.

¶ De ſanctis conone ⁊ filio eius marty. Ca.lxij.

Conō martyꝛ cuʒ

filio ſuo annoꝝū.xij. paſſus eſt in nicomedia Hyſaurie ciuitate tp̄e aureliani imꝑatoꝛis ſub comite domitiano. Hic ſanctꝰ de vxoꝛe filiū cuiꝰ nomen nō exprimit̄ ꝓcreauit: qua defuncta in caſtitate permāſit: ⁊ cū filio ſuo religioſaꝫ vitā duxit: necnon miraculoꝝ gloria claruit. Nā flumē iuxta locellū ſuū currētē q̇ ꝓꝑ impetū nimiū trāſiri nō poterat aquis fecit immobilē: ⁊ oꝛatione ſua vſqꝫ ad certū tempꝰ viaꝫ multis trāſuadētibꝰ prebuit. Alias etiā cū idē fluuiꝰ alueū ſuū egreſſus aquis inūdātibꝰ exſiccato naturali alueo ſe extēderet: ⁊ agros plurimos inūdaret: oꝛās ad alueū ⁊ curſuꝫ priſtinū in xp̄i noīe redire fecit. Ingreſſus ergo Domitianꝰ comes nicomediā ſanctū cononē tāq̄ xp̄ianū teneri iuſſit. Et cū ſacrificare nollet: eidēqꝫ acerrima ſupplicia minaret: ille nolens ſine filio gl'ari: eum cū natū duodenē vt xp̄ianū comiti exhibuit: poſtulans eū ad cruciatꝰ ſecū admitti. Quos iudex i craticula iuſſit extēdi ⁊ prunis ſuppoſitis oleū deſuꝑ infundi. Et cū diuīe voluntati incolumes ꝑmāſiſſent fecit eos i ſartaginem ſuccenſam mitti. Et dū neqꝫ ſic vinci potuiſſent: mādauit illos appēſos flāmis ſubter miſſis exuri: manuſqꝫ illoꝝū malleis contundi. Qui dū oꝛātes pſalle⁊ & celeſti eos voce vocāte ſpm̄ emiſerūt: ſepulti a fratribꝰ in nicomedia ciuitate.iij.kal.iunij.

¶ De ſanctis Siſinnio Martyꝛio ⁊ Alexādro martyꝛibus. Capi.lxiij.

Siſinnius mar-

tyꝛiꝰ ⁊ Alexāder martyꝛes apđ valles annoniā paſſi ſunt. Hi gñe ſuo greci: ciues cappadoces: Mediolanuꝫ venientes a ſctō Ambꝛoſio ep̄o honoꝛifice ſuſcepti: ⁊ cū eodē aliq̄ tp̄e demoꝛati: inde tridentū deuenerūt: vbi a ſctō vigilio ep̄o. Siſinniꝰ archidiaconꝰ: martyꝛiꝰ lectoꝛ ⁊ alexāder oſtiar⁊ us oꝛdinati: atqꝫ ab eodē ad ꝑdicādū gētibꝰ directi ſunt. Qui vallē annoniā ingreſſi xp̄m euāgelizabāt. Cūqꝫ i vico medo eccl'ſiā cōſtruxiſſent: ⁊ multos cōuertiſſent: a ruſticanis ſaturno ſacrificātibꝰ ꝓ terre frugibꝰ impetu ꝓdis tēti ſunt: vt ⁊ ipſi imolarēt. Qđ dū facere recuſarēt: ꝑmo duriꝰ ceſi ſunt: deinde ſiſinniꝰ tuba erea capite illiſus ⁊ ſecuri cē foſſus expirauit. Martyꝛiꝰ vero capite ſecuribꝰ vulneratꝰ: ⁊ ſudibꝰ trāſfoꝛatꝰ cū duceret̄ ad idolū occubuit. Quoꝝū duoꝝū coꝛpoꝛa cū Alexāder ſibi collo impoſita deferret tumulāda a paganis intercepta ante ſimulachꝛū in ignē proiecta ſunt. Ipſe vero alexander vſqꝫ ad moꝛtem flagellatꝰ martyꝛiū cōſumauit: Mox aūt ⁊ imbꝛa nigerrima totā regionē obtexit: ⁊ fulmina crebꝛa terrā ꝑcuſſerūt: ita vt multi gētiliū territi

conuerterentur. Sanctorum vero corpora a ſancto epiſcopo vigilio tridenti ſepulta ſunt. Qui paſſi ſunt. iiij. Kal. iunij. Hec Ado.

De ſancto maximino epiſcopo.
Capitu. lxiij.

Maximinus epiſcopus treuerenſis tempore conſtantini auguſti clarnit. Hic nobilis picta uiorum ciuis extitit: cuius vrbis frater huius maxentius pontifex fuit. Ipſe autem maximinus relicta domo paterna treuerim deuenit: vbi clericus factus deo famulari cepit: inde ad epatum ipſius ciuitatis diuina reuelatione promotus. Cum enim quidam quiriacus vir ſanctiſſimus in eccleſia ſancti eucharij nocte oraret: ipſe ſanctus eucharius ſibi apparuit: eique mandauit vt maximino nunciaret ipſum in epiſcopatu agririo treuerenſi tunc antiſtiti ſucceſſurum. Angelus domini etiam eidem agririo in extremis poſito per viſum iuſſit: vt maximinum poſt ſe eligendum populo parte dei mandaret: quod ille per fecit: eoque migrante populus mo nita diuina adimplere curauit. Sicque maximinus epiſcopus electus eſt. Ad hunc virum dei Athanaſius alexandrinus epiſcopus perſecutionem conſtantij fugiens adijt: et ab eo honorifice ſuſceptus benignaque humanitate pertractatus eſt. Hic etiam dum iret romam cum beato martino nondum epiſcopo: vrſus aſinum eorum ſarcinas deferentem iuaſit et deuorauit. Cui ſanctus Maximinus in xpi nomine iuſſit: vt vices aſini ſarcinarumque romam baiulando ſuppleret. Quod ferox animal cum omni manſuetudine perfecit. Rediens quoque ad eccleſiam ſuam ad pictauienſem vrbem vt ſuos reuiſeret diuertit. Ibique languore hiſus feliciter in domino quieuit. iiij. Kal. iunij. Cuius corpus exinde treuerim tranſlatum eſt.

De tranſlatione corporis ſancti Nicolai.
Capitu. lxv.

Tranſlatio corporis ſancti nicolai de myrca ad ciuitatem venetiarum facta eſt anno domini M. lxxxvj. tempore vrbani pape ſecundi ſub petro patriarcha gradenſi: et vitali michaele duce venetiarum atque henrico contarheno eiuſdem ciuitatis epiſcopo. Cum enim vrbanus papa generale paſſagium in recuperationem terre ſancte cunctis fidelibus indixiſſet: multi venetorum cum nauium copioſa multitudine ad dictum paſſagium nauigarunt. Quorum exercitus dux extitit ioannes prefati ducis venetorum filius: cum quo perrexit etiam dictus caſtellanus epiſcopus. Qui poſtquam cum eorum nauigio apud rhodum inſulam hyemaſſent: inde diſcedentes: vt hieroſolymam peterent vento eis aduerſo inſurgente inuiti appulſi ſunt ad myreorum patriam iam quaſi totaliter a turcis depopulatam. Tunc epiſcopus et dux cum ſuis armatis ad ciuitatem accedunt: et quam quod facturi erant inter ſe tractauerant: quatuor tantum cuſtodes eccleſie ſancti nicolai reperiunt: quos tentant adulationibus et promiſſis ac comminationibus exhortantur: vt vbi corpus ſancti nicolai quieſcat reuelare procurent. Illi vero diſſimulantes: vel antiquitate forſan ignorantes arcam in capite fractam muro adherentem oſtendunt: ipſamque eſſe ſancti nicolai confingunt: de qua bareſes partem reliquiarum eius abſtulerant: partem dimiſſam oſtendebant. Ad quam illi concurrentes nihil in ea preter aquam et oleum inuenerunt. Cumque muros eccleſie in locis pluribus diſrupiſſent: et pauimentum effodiſſent: atque altaria diruiſſent: et nihil de optato penitus repperiſſent: cuſtodes illos tormentis afficiunt: vt veritatem edicant. Qui poſt multa verbera et ſibi illata flagella: vix tandem ab eis quod noueriant extorſerunt. Nam arcam oſtenderunt in qua duo ſancti preſules magni nicolai predeceſſores quieſcebant: in altari vero principali ſancti ioannis baptiſte. ſcilicet theodorus et nicolaus magni nicolai patruus. De corpore autem ſancti nicolai magni nihil penitus ſe ſcire dixerunt: cuius rationem veriſimilem aſſignarunt. Cum enim vt in geſtis grecorum contineri dicebant vaſillius conſtantinopolitanus imperator ad imperialem vrbem ſancti nicolai corpus deferre voluiſſet: et vſque ad ianuas eccleſie oſſa delata nullo ingenio illa inde educere potuiſſet: iurauerat: iuraſſe dicebatur: poſtquam corpus illud habere non poterat tali loco ipſum ſe locaturum quod nullus vnquam ipſum inuenire poterit nec habere. Hanc ergo cuſtodum confeſſionem epiſcopus et veneti veram eſſe preſumentes arcam oſtenſam rumpentes duorum predictorum ſanctorum epiſcoporum corpora in arcellis ſingulis cupreſſinis inueniunt: et eorum epitaphia vt cuſtodes dixerant legunt: eaque inde leuata ad nauem ducunt deſperantes amodo de ſancti nicolai magni corpore inueniendo. Ceterum quidam illorum diuinitus inſpirati in eccleſia retardantes: et locum vbi altare ſancti nicolai primo deſtruxerant perſcrutantes inopinatamque fragrantiam odorantes: ſuſpicati ſunt aliquid ibi precioſum latere: preterea quidam ex eis qui alias ad ipſam vrbem deuenerant recordati ſunt quod in precipuis ſolennitatibus archiepiſcopus myreorum non in altari: ſed in loco quodam plano ſuper tripodem celebrabat. Supra quem locum imago ſancti nicolai recta linea depicta erat. Ex quibus omnibus coniecturis motus epiſcopus caſtellanus locum ipſum effodi mandauit. Subleuatiſque magne molis lapidibus vitream maſſam ad frangendum grauem et penetrandum difficilem inuenerunt. Qua tandem confracta ſecundam de bithumine non minus laborioſam exhauſerunt. Tertiam denique maſſam duabus fortiorem que de cupro muſeleo cum bithumine glomerata fuerat: magnis viribus irruperunt: vbi theſaurus multiplici labore reſeruatus apparuit: odorque inde mire ſuauitatis exiuit. Cum quo et palma quam beatus nicolaus de hieroſolymis apportauerat ſepulta fuerat: atque circa ſanctum corpus virides ramos et frondes pullulauerat: vnde multi collegerunt: et in teſtimonium ad propria detulerunt. In ſepulchro autem illo grecis litteris ſcriptum erat: hic requieſcit magnus epiſcopus myreorum nicolaus terra marique glorioſus. Corpus igitur inde leuantes fletibus canonicis et gaudentibus venetis ad naues deportant: et inter alia duo collocant eidem lampadibus et luminaribus: atque precioſis palliis reuerenter honorant. Inde igitur diſcedentes iter ceptum verſus terram ſanctam perſequuntur. Et cum plures de oſſibus vel puluere ſacri corporis ex deuotione ſubtraxiſſent: omnes illi vel infirmitate varia vexati vel diurnis verberibus eſi vel nocturnis terroribus agitati que paſſi fuerant indicantes ſuaque peccata epiſcopo confitentes quicquid abſtulerant reſtituere compellebantur. Poſt hec naues venetorum ad ioppe portum deuenientes dimiſſis qui corpora cuſtodirent: exercitus hieroſolymam adeuntes a gothifredo rege chriſtianorum et patriarcha hieroſolymitano honorifice ſuſcepti ſunt: gentibus quoque francorum vnitis vrbem ſaracenorum caypham inexpugnabilem diudum obſeſſam obtinuerunt: aliaque plurima loca et caſtra debellando ceperunt: et deinde loca ſacra circumquaque luſtrantes poſt plures menſes aſcenſis nauibus repatriare curarunt. Sicque geminam palmam ſanctorum: videlicet corporum et victorie reportantes in feſto ſancti nicolai: videlicet. viij. idus decembris ad portus ciuitatis venetiarum applicuerunt: occurrentibus quoque clericorum et populorum turbis in littore ſancti nicolai deſcenderunt: et de conſenſu ducis ac populi ſanctorum trium corpora in monaſterio ſancti nicolai in eodem littore marino ſito depoſuerunt: eademque vitali eiuſdem tunc loci abbati deuotius obtulerunt. Sed antequam beata corpora in ſuo loco depoſita forent per triduum omnibus in altari patuerunt: et deinde vſque ad reſurrectionem domini ſubſequentem in medio eccleſie chori dimiſſa ſunt ad deuotionem fidelium adimplendam: vbi multa miracula in egrotorum corporibus oſtenſa ſunt: nam plures

res ceci illuminati: claudi erecti contracti: et alijs diuerſis prepediti languoribus ad ſanitatem reducti ſunt: demones quoq; de obſeſſorum artubus effugati. Poſt que ſanctorum epiſcoporum reliquie digne fuerunt veneratione tumulate. iij. calē. iunii. Euoluto anno videlicet eodē die quo ſanctorū corpora apud myream ciuitatem vt prediximus reperta: et inde ſublata fuerant.

¶ De ſancto Theodoro martyre epiſcopo myreorū. Capitulum. lxvj.

Theodor⁹ epiſco

pus et martyr predeceſſor fuit ſancti nicolai auunculi: et ſancti nicolai nepotis in epiſcopatu myreorum: vt dictum eſt ſupra proxima legenda: cuius corpus vna cū corporibus duorum predictorum ſanctorum venetiarum vrbi tranſlatum eſt: vt ſuperius enarratur. Hic enim cum eccleſiam myree ciuitatis feliciter gubernaſſet: tempore perſecutionis pro chriſti fide martyrium in eadem vrbe paſſus eſt. Quo autem tēpore aut die ſeu ſub quo iudice / aut quo martyrij genere peremptus extiterit / ignoratur: eo quod ipſa ciuitate a turcis deſtructa ſacre ſcripture et geſtorum martyrū codices diſperſi fuerunt. Sepultus eſt autem in eadem eccleſia in altari ſancti ioannis baptiſte miraculis pollens. Inter que illud habetur in legenda ſancti nicolai magni: quod dum quidam cecus nomine antonius ad eum veniſſet pro luminis beneficio conſequendo: ſanctus epiſcopus miſertus illius tulit de oleo lampadis predicti ſancti theodori epiſcopi et martyris: et ſignum crucis faciens ſuper eum: oculos illius deliniuit et confeſtim cecus ille lumen recepit.

¶ De ſancto nicolao epiſcopo ſeniore. Capitulum. lxvij.

Nicola⁹ epiſcop⁹

myreorum prefato ſancto Theodoro in epiſcopatu euſdem vrbis ſucceſſit: et ſancti Nicolai magni auunculus fuit: cuius gratia ille nicolaus vocat⁹ eſt. Hic cum audiſſet miracula que de⁹ in infantia puerili nuperrime nati oſtēdere dignabatur et qualiter die natiuitatis eius erectus in peluī ſteterat: et quomodo quarta et ſexta feria ſemel in die mammas ſuggebat: ſpiritu prophetico vaticinatus eſt puerum Nicolaum omnipotentis dei ſeruum et epiſcopum futurum et in toto adhuc orbe ſignis et miraculis clarum ab omnibus reſonandum. Qui etiam ſanctus epiſcopus miraculis refulſit. Nam cum in caſtello Amanenſe aqua longi⁹ hauriretur: eo q̄ in oppido puteum non haberent: populuſq; ei aſſereret q̄ in vno colle aque vena fuerat: que p annos multos vbi eſſet latebat. Vir domini ad locum accedens faſa oratione locum per ſpiritum cognouit: et per cubitum ac dimidium fodiens venaz aque reperit: que ſufficiēter exinde manauit. ¶ Hominem quendā maligno vexatū ſpū de regione andronica ei deductū in xpi noīe ab infeſtatione liberauit: demonēq; ab eo depulit. ¶ Aliū quoq; qui dolore ventris quatuor mēſibus torquebatur adeo vt cibos ſumere non poſſet: et per terram reptilis more volutaretur: oratione pro eo fuſa ſanauit. Sicq; dño ſeruiens in pace quieuit: cuius tamen dies dormitionis ignotus eſt. Eius aūt corpus vna cū corpore prefati pdeceſſoris ſui et Nicolai magni eius nepotis: vt ſupra actum eſt: Venetiarum vrbē delatum in monaſterio ſancti Nicolai de littore quieſcit. Succeſſit autē huic in epiſcopatu alius epiſcopus tam pdeceſſoris q̄ ſucceſſoris in vita diſſimilis: peccatis videlicet inuolutus. Cui⁹ nomē ob praua forte merita in hiſtoria reticetur: et deinde Nicolaus huius nepos glorioſus miraculis innumeris toto orbe famoſus.

¶ De ſancto Felice papa primo et martyre. ¶ Capitulum. lxviij.

Felix papa et mar

tyr: huius nominis prim⁹ natione Romanus ex patre Conſtātino de regione Capituatri: Dionyſio pape in epiſcopatu romano ſucceſſit: et ſedit annos duos: mēſes decem. Hic conſtituit ſupra reliquias ſanctorū martyrū miſſas celebrari. Hic fecit ordinationes duas p menſem decēbris: pſbyteros octo: diaconos quinq; epiſcopos p diuerſa loca numero quinq;. Hic etiā fecit Baſilicam in via Aurelia miliario ab vrbe quinto. Qui ſub Claudio imperatore ſecūdo martyrio coronatur: et ſepultus eſt in predicta baſilica quā ipſe cōſtruxerat. iij. kalen. Junij. et ceſſauit epiſcopatus dies quinq;.

¶ De ſancta Petronilla virgine. Capitulum. lxix.

Petronilla virgo

fuit filia beati petri apoſtoli. Que cū nimis ſpecioſa eſſet: et apud vrbem Romam degens voluntate patris febricitaret: diſcumbentibus ſecum diſcipulis interrogauit eum Titus cur Petronillam laborantem febribus iacere permitteret: qui omnes alios egros ſanaret. Cui Petrus reſpondit: quia ſic ei expediret. Tamen ne impoſſibilitas eius ſanitatis apud aliquos crederetur: iuſſit illam ſanam ſurgere: et diſcumbentibus miniſtrare: quod et factum eſt. Completo vero miniſterio illam ad grabatuz ſuum iterum febricitantem remiſit: vbi vero in dei cepit eſſe amore perfecta: non ſolum ipſa ſanata eſt: ſed pluribus infirmantibus contulit ſanitatem. ¶ Quam propter eius ſpecioſitatem flaccus comes concupiſcēs ad eam cum militibus armatis acceſſit: vt eam ſponte vel violenter ſibi vxorem aſſumeret. Puella autem eū redarguit: quia ad virginē inermem venit cū armatis. Dierūq; trium inducias petijt: atq; matronas honeſtas poſt triduū ad ſe mittēdas ordinauit: vt cū ipſis ad virū decenter aſſociata accedere poſſet. Quas cū ille pararet: virgo dñi vna cū felicula virgine collectanea ſua ieiunijs et orationib⁹ triduo occupari cepit. Tertia vero die ad eā ſanct⁹ preſbyter nicomedes venit: q̄ eidē corpus dñi obtulit. Quo ſumpto in lectulo ſuo ſe reclinauit: et inter manus matronarū q̄ ad eā iā acceſſerāt ſpm̄ emiſit pridie kal. Junij. Sicq; factū eſt vt mulieres que miſſe fuerāt vt virginis nuptijs intereſſent euſdem ſacras exequias celebrarent. Cuius corp⁹ via ardeatina ſepultum eſt.

¶ De ſanctis Cantio Cantiano et Cantianilla virgi. et marty. Cap. lxx.

Cantius Cantia-

nus et Cantianilla germani martyres apud aqleiā paſſi ſunt ſub Diocletiano et Maximiano īperatorib⁹ agētibus dulcitio pſide et ſiſinnio comite. Hi de gñe carini īperatoris nobiliſſimi vrbis rome ciues pſecutionē declinare cupiētes facultatibus eorū pauperib⁹ erogatis ex vrbe diſceſſerūt: et aqleiā deuenerūt: vbi cuidā pſbo ſacre ſcripture doctori illuſtriſſimo adheſerūt. Cū autē xp̄m p vrbē aquileiā publice nūciarēt: et comes ac pſes illos vtpote ex īperiali pgenie detinere formidaret: īpatorib⁹ de pdictorū

chriſtianorum aduentu per literas ſuggeſſerunt. Qui-
bus imperatores reſpondentes his dederūt authorita
tem: vt ſi ſacrificare nollent capite punirentur. Quod
cum beati martyres audiuiſſent vna cum Protho pe-
dagogo ſuo aſcenſo vehiculo vrbem aquileiam egreſ-
ſi fugiebant: non quia mortem recuſarent: ſed vt alijs
fidelibus prodeſſe poſſent. Quos comes ſiſinnius & pre
ſes dulcitius cum ſpiculatoribus inſequentes cum alte
rum ex ſubiunctis animalibus eorum vehiculo corruiſ-
ſet: eos tandem in loco qui dicitur ad aquas gradatas
comprehenderunt: & hortabantur eos vt ioui thura of-
ferrent. Qui cum demonijs ſe nunq̄ ſacrificaturos re-
ſponderent: iubentibus comite ac preſide in eodem lo-
co capitali ſententia plexi ſunt. De quorum corporibus
pro ſanguine lac emanauit. Que a zenone p̄ſbytero col-
lecta cum aromatibus apud ipſam ciuitatem tumula
ta ſunt pridie kalendas iunij.

¶ De ſancto Pamphilo martyre. Ca. lxxi.

Pamphilus mar-
tyr & ſacerdos Ceſarea paleſtine oriū
dus in eadem ciuitate paſſus eſt mar
tyrium. Hic admirande vir fidei et
ſanctitatis Euſebij ceſarien. neceſſa-
rius a quo ille ob intimam amicitiā
cognomen Euſebius pamphili ſorti
tus eſt: tanto bibliothece diuine amo-
re flagrauit: vt magnā partem orige
nis voluminum ſua manu ſcripſerit:
que ceſarien. bibliotheca ſeruare traditur. Sed & ſan-
ctus hieronymus quedam volumina manu eius exara
ta ſe reperiſſe aſſerit: que tāto vt inquit amplectebatur
gaudio: vt creſi opes habere ſe crederet. Hec autem eſ-
ſe dicit. xxv. origenis prefati volumina ſuper libris xij.
prophetarum. Scripſit et ante Euſebium apologeti-
cum pro origine. Qui ſub maximiani perſecutiōe apud
eandem vrbem martyrio vitam temporalem finiuit ka
lendas Junij. Huius enim vitam prefatus Euſebius
ceſarien. epiſcopus tribus libris comprehenſam exara
uit. Hec hieronymus de viris illuſtribus.

¶ De ſancto Vincentio confeſſore.
Cap. lxxij.

Vincentius gēte
Gallus Lerinen. inſule preſbyter
temporibus Theodoſij et Valenti-
ni auguſtorum claruit. Hic vir ſan-
ctitate admirandus in diuinis ſcri
pturis eruditus ad vitanda hereti-
corum colloquia validiſſimam edi-
dit diſputationem quam celato no
mine ſuo peregrini aduerſus hereti
cos intitulauit. Cuius operis par-
tem quia in ſchedulis poſitam furto perdiderat recapi
tulando paucis ſermonibus ſenſum in vno libro com-
pegit. Quieuit rome in Chriſto kalendas Junij. Hec
Gennadius de viris illuſtribus.

¶ De ſancto Reueriano epi-
ſcopo et ſocijs martyribus.
Cap. lxxiij.

Reuerianus epi-
ſcopus & Paulus preſbyter cū alijs
decem martyribus apud ciuitatem
augudustinen. paſſi ſunt. Qui om-
nes pro confeſſione nominis Chri-
ſti ſub Aureliano principe coronas
paſſionis a domino perceperunt
kalēdas Junij: vt dicit Ado ex Hie-
ronymi martyrologio.

¶ De ſanctis Marcellino & Petro
martyribus. Cap. lxxiiij.

Marcellinus pres
byter & Petrus exorciſta rome mar-
tyrium paſſi ſunt ſub diocletiano im-
peratore agente iudice ſereno. Cum
enim predictus petrus iubente prefa
to iudice celuo ab artemio in carcere
detineretur: & ipſi' artemia filia a de-
mone vexaretur: et ob hoc a patre ſe-
pius plangeretur. Dixit ei Petrus q̄d
ſi in xp̄m crederet ſtatim eius filia ſa
nitate reciperet. Cui artemius ſe mirari reſpondit quo
modo deus Petri filiam ſuam liberare poſſet: qui ipſū
Petrum de carcere eripere non valeret. Addens quod
ſi cathenas in eo duplicaret eūq̄ deus ſuus de carcere
educeret omnino in chriſtum crederet: ſi tamen filiam
eius a demone liberaret. Petrus vero eadem nocte ſe
ad domū artemij venturum promiſit. Artemius ergo
domū rediens predicta omnia candide coniugi nūcia-
uit. Sicq̄ ambo de his adinuicē colloquentes q̄d Pe-
trus ad eum venire poſſet: penitus credere non pote-
rant. Cum autem clauſo diei lumine nox ſuperueniēs
tenebris mundum repleuiſſet: ſubito aſtitit Petrus cā-
didis indutus: tenens triumphus crucis in manu ſua.
Tūc Artemius cū vxore candida eius veſtigijs proſtra-
ti verum deum Chriſtum clamare ceperunt. Statimq̄
filia eorum paulina virgo ab immundo ſpiritu libera-
ta eſt. Artemius vero cum coniuge & filia & vniuerſa fa-
milia ac multitudine vicinorum qui ad miraculum cō
currerant cōuerſi ſunt ad dominū: quos omnes Mar
cellinus preſbyter illuc ſuperueniens baptizauit. Arte-
mius vero qui cuſtos erat carceris omnes deletos di-
miſit: eo pacto vt baptiſmū ſuſciperēt. Qui oēs a ſancto
Marcellino predicto ſacri fontis vnda perfuſi chriſto
dño adheſerūt: & per dies quadraginta in domo arte-
mij in diuino colloquio cū Petro & Marcellino per-
ſtiterunt. ¶ Poſt hec ſeren' vicarius mandauit Arte-
mio: vt oēs carceratos quos chriſtianos effectos no-
uerat ſibi preſentaret. Qui manus eorum deoſculās di
xit eis: vt ſi quis vellet venire ad martyrium veniret in-
trepide: & ſi quis nollet abiret dimiſſus in ſua liberta-
te. Sicq̄ multis abeuntib' inter quos Marcellinus
& Petrus abire noluerūt. Comperto autem q̄d Mar-
cellin' & Petr' illos baptizaſſent iudex eos detineri fe-
cit vna cum Artemio & vxore candida ac filia Paulina.
Et Artemiū quidē plūbatis ceſum in cuſtodia cū nata
& cōiuge recluſit. Marcellinū vero pugnis percuti in am
bab' artemij: deinde ipſum nudū ſup vitri fragmenta
proſterni: & lumen ac cibū ei denegari fecit: Petrū autē
p ſe ſeparatum in carcerē trudi: & pedes eius in cippo
cōſtringi. Angelus autem dñi Marcellino p noctē ap-
paruit: eū veſtibus ſuis induens ad Petrū adduxit:
quē & ipſum de cippo ſoluens ambos poſtmodū ad do
mū Artemij duxit. Admonens vt per dies ſeptē xp̄ia-
nos cōuerſos cōfortarent: & poſtea ſe iudici p̄ſentarent.
Sequenti vero die dū ſeren' eos in carceribus nō in-
ueniſſet: Artemiū cū vxore & filia ad ſe adduci precepit: &
ſacrificare nolentes. in terra obrui mandauit. Q̄d mar
cellin' & petrus audientes cum multitudine chriſtia-
norū illuc acceſſerūt: & cum chriſtiani multo plures q̄
gentiles eſſent: artemium cum vxore & filia de manib'
carnificum eruerunt: et eorum defenſores detinuerūt:
donec Marcellin' in crypta miſſam celebrauit: & arte-
mio ac chriſtianis oībus diuina ſacramenta prebuit: &
poſtmodū omnes i pace dimiſit. Ipſe vero in manib'
multorū paganorū cum Petro & artemio candida & pau-
lina ſponte remāſit. Que cum ſerenus iudex audiſſet:
iuſſit artemium cum vxore & filia ad carcerem reduci:
Marcellinum vero & Petrum in ſilua nigra que nunc
propter eorum martyrium candida dicitur decollari.
Quorum animas quaſi virgines veſtibus ſplendidis
ac gēmis indutas ab angelis in celū deferri ſpiculatores

nomine dorotheus ſe vidiſſe teſtatus eſt:qui ad domi-
num cōuerſus eſt. Lucilla vero matrona chriſtiana ſan
ctorū corpora collegit:⁊ ipſa noctu ī via lauicana milla
rio ab vrbe .iij. ſepeliuit. Qui paſſi ſunt .iiij. Non. Junij.

¶ De ſctō Eraſmo ep̄o ⁊ martyre. Ca.lxiv.

Eraſmus epiſco-
pus ⁊ martyr paſſus eſt ſub diocleta
no et Maximiano imperatoribus:q̄
cum perſecutionem fugiens ad mon
tem libanū declinaſſet:coru⁹ ei eſcas
diuinitus miniſtrabat:angeli cū fre
quentius viſitabant: fere quoq̄ ad
ipſum cōfugiebant. Diuina tandem
iuſſione ad ciuitatē veniēs:⁊ multos
ad chriſtum conuertens ab impera-
tore Diocletiano detinet. Et cum ſe
chriſtianum cōfiteretur plūbatis lateribus cediturac dor
ſo fuſtib⁹ maceratur:deinde ſuſpēſus vngulis ferreis
laceratur. Et cū hec oīa p chriſti amore ſupaſſet:iuſſit
imperator plūbū picē ſulphur reſinā cū cera ⁊ oleo reſol
ui:⁊ eis dē xp̄i martyrē perfundi. Angel⁹ aūt dñi eidē
aſtitit:⁊ facto terremotu cum tonitruis ⁊ coruſcationi-
bus pene tertia pars populi extincta eſt: ⁊ ſanctus ab
incēdio liberatus. Quē diocletianus onuſtū ferro in
ceruice et manib⁹ fecit in tenebroſum carcerē trudi:⁊ et
etiam potū aque ei denegari. Orāte aūt ſancto odor ni
mis in carcere erupit:⁊ viſa ſunt duodecim candelabra
lucētia in cōſpectu ei⁹. Vincula autē ferrea ſicut cera ſo
luta ſunt. Cui angelus dei apparuit:⁊ eū inde eductum
in modico tēpis ſpacio in italia tranſpoſuit:⁊ in lucridū
ciuitatē induxit. Quē imperator die ſequenti in carce-
re requirens:⁊ minime reperiēs:ſed ianuas clauſas et
annulo ſuo ſignatas aſpiciens:admiratus magicis ar-
tibus ipſum eductū putabat. Multitudo vero populi
viſo miraculo cōuerſa eſt ad xp̄m. Igit Eraſmus in lu
crido ciuitate infirmos oēs curabat:⁊ multos ad ﬁdē
conuertebat. ¶ Denique cū filius Anaſtaſii primarij ci-
uitatis defunct⁹ ad ſepulchrū portaretur:ad ſuggeſtio
nem patris oratione ſua illum a mortuis excitauit:⁊ ip
ſum cum Anaſtaſio parente ⁊ duodecim milib⁹ homi
num ad xp̄m conuerſis baptiſauit:multaq̄ deorum
templa deleuit:⁊ et per dies ſeptem populo predicauit.
Sed cum maximianus imperator hec audiſſet:ad ean
dem vrbē properauit:⁊ cōprehenſum Eraſmū ad deo-
rum immolationes inuitare cepit:quē xp̄m cōfitētem
iuſſit in maxillis cōtundi. Deinde adduxit illū ad ciui-
tatē ſermitanam:⁊ introducens ad templū Jouis hor-
tabatur:vt preſente omni populo ſacrificaret. Cunq̄
dn̄s martyr oraſſet:ſtatua Jouis erea duodecim cubito
rum cecidit:⁊ in puluerem redacta eſt. Draco etiam in
gens ex ea exiuit:⁊ multos de plebe peremit:verum po
pulo pro eorum liberatione ad dei famulū acclamāte
ipſe draconi imperauit:⁊ ſerpens ſine alicuius amplio
ri leſione nunq̄ comparuit. Sicq̄ viſo miraculo tria
milia hominum conuerſi ſunt. Ex quib⁹ maximian⁹
iratus trecentos ⁊ triginta quos cōprehēdere potuit:
gladio necari precepit:deinde beatum Eraſmū detentū
⁊ ſacrificare abnuentem iuſſit tunica erea ignita ad mē
ſuram ei⁹ corporis fabricata veſtiri:ſed tunica frigida
ipſe illeſus permanſit. Tūc iuſſit ollā maximam plum
bo:pice:cera:reſina:⁊ oleo liquatis impleri:⁊ ſctm̄ eraſ-
mū cap̄m in ea demergi. Et cū hoc etiā ſupplicij gen⁹
illeſus ſuperaſſet:⁊ ex olla liquor feruēs ⁊ ebulliēs im-
peratorē viſitaſſet:⁊ ipſum martyrē xp̄i continuo libera-
uit. Sed maximian⁹ obſtinatior effect⁹ illū in arcta cu
ſtodia vinctū clauſit:vt ipſum acrius puniret. Angel⁹
vero dn̄i michael eidē apparuit:⁊ ſolutū eduxit:⁊ eidē
ducatū prebēs per hadriū perduxit:deinde nauicula ibi
diuinit⁹ preparata in cāpaniā prouinciā tranſmigrauit:
⁊ iuxta ciuitatē formianā dimiſit. Qui dieb⁹ ſeptē extra
vrbē manſit pane celico p angelū ſuſtētat⁹. Deinde diui
na iuſſiōe ciuitatē intrauit:⁊ multos ad xp̄m cōuertit.
Nouiſſime coronā ſibi de celo miſſam a choro apoſtolo
rum ⁊ prophetarū aſpexit:⁊ ſic orās dn̄o ſpm̄ tradidit. In
eadē vrbe ſepult⁹ a fidelib⁹ quarto non. iunij.

¶ De ſancto Photino epiſcopo ⁊ mar-
tyre. Capi.lxxvj.

Photinus epiſco-
pus Lugdunē. ⁊ martyr:vt dr̄ eccle-
ſiaſtice hiſtorie libro .v. Cū etate maior
nonagenario eſſet:⁊ pene mēbra laſ-
ſitudine ſolo amore ⁊ deſiderio mar-
tyrij viueret:paganorū furēte rabie
duct⁹ ad preſidē pugnis et calcibus
enormiter inuaſus:ita vt neq̄ etati:
neq̄ grauitati reuerētie aliq̄d deferr
rētur:a longe vero ſtātib⁹ ⁊ furētib⁹ la
pides ⁊ ligna iacētib⁹ diu in⁹ eliſus:
dū ſemineci in carcere truſus eſſet emiſit ſpiritum .iiij.
non. Junij. Paſſus eſt tempore marci aurelij ⁊ veri anto
nij imperatorum.

¶ De ſancta Blandina virgine ⁊ ſociis
martyribus. Capi.lxxvij.

Blādina martyr
cū quadraginta octo martyrib⁹ paſ
ſa eſt in Lugdunen. ciuitate tpibus
marci aurelij veri ⁊ antonij atq̄ lu-
cij filiorū ei⁹. De quib⁹ eccleſiaſtice hi
ſtorie libro q̄nto capitulo primo ⁊ ſe
cūdo ⁊ tertio habet:q̄ ſeuiēte perſecu
tiōe ꝯ xp̄ianos apud Lugdunū ⁊ vie-
nā vrbes galliarū:adeo vt et domo-
rū illis prohiberet habitatio:p̄ceſſus
in publico:aut quorūcūq̄ ciborum
cōparatio:p̄fati martyres p̄ſidi ſunt oblati. Inter quos
cum quidam vectius paganus preſidem de tāta impie
tate argueret:tenetur:⁊ ipſe tanq̄ chriſtianorum aduo-
catus tentus eſt:⁊ quidam diaconus nomine ſanctus
qui laminis ferri ⁊ eris candentibus aduſtus in carce-
rem miſſus:rurſum diris cruciatibus exanimatus ſpi
ritum reddidit. Attalus quoq̄ pergamenus qui mar-
tyres nutibus oculorum ⁊ geſtibus hortabatur:poſtq̄
diebus multis teterrimum carcerem tolleraſſet:quia
ciuis romanus capite cenſus eſt. ¶ Ex his quoq̄ mar-
tyrib⁹ decem in carcere tabefacti fame defecerūt. dein-
de reliqui omnes producti qui ex eis ciues erāt Roma-
ni decollantur. Ceteri vero beſtiis ſubiciuntur:ſed ab
eis minime leduntur. Inter quos quidam ⁊ Alexander
phryx genere non obſtante q̄ ciuis romanus eſſet:con
tra decretum principum a preſide volente populo cō-
placere feris exponit:quia forte aliis pertinacior vide-
batur. Attalus vero quidam alter primus ſubſtractus
in ſella ferrea tortus martyrium cōſūmauit. Blandina
vero primo ⁊ ſecundo die diuerſis penarum generib⁹
cruciata tertio die ad ſtipitem ligata beſtiis expoſita:ſz
ab his minime leſa quarto die verberibus acta:cratī-
cula cruſtata:ad vltimum gladio iugulata eſt. Cui⁹ exem
plo ponticus puer annorum .xv. multis paſſionib⁹ af-
fectus ante illam gladio palmam percepit. Maturus ve-
ro quidaz Zacharias preſbyter:ep̄actus albina gratā:
⁊ alij ceteri euſdem collegij glorioſi diuerſis ſupplicijs
diebus plurimis torti:deinde in ſellis ferreis igne ſub-
iecto aſſati:nouiſſime gladio conſummati ſunt. Quorū
omnium quadraginta octo martyrum reliquie incēſe
⁊ in rhodanū fluuiū diſperſe fuerūt. Sed diuina diſpo-
ſitione in loco in quo corpora cōbuſta fuerant cineres
⁊ oſſa incombuſta dimiſſa a fidelibus reperta ⁊ recolle-
cta atq̄ in eccleſia apoſtolorum ſub altari condita ſunt.
Horū omnium paſſio agit .iiij. Non. iunij.

¶ De ſancto Nicolao peregrino ⁊ con-
feſſore. Capi.lxxviij.

Nicolaus cogno-mento peregrinus cõfeſſor natione grecus tpe vrbani pape ſecundi claruit. Hic in annis adoleſcẽtibus in monaſteriũ ſancti luce quod in ſcyro grecie partibꝰ ſitum eſt diutius conuerſatus angelicã vitã duxit. Cũq; dominica precepta que crucem tollendam ſe quiq; dominum iubent ſolicite audiſſet: non tantũ ſpiritu: ſꝫ manibꝰ corporeã crucẽ arripiẽs monaſterio diſceſſit: ꝛ vt chriſtum liberius ſequeretur: peregrinari cepit: qui veniens hydruntũ apulie ciuitatẽ: ibiq; aliquantulũ cõmemoratus venit tarentũ: vbi aliqua miracula oſtendens a populo reuerẽtie eſt habitꝰ. Inde venit ad ciuitatem tranẽſ. vbi crucẽ ex more manibus baiulãs puerorum multitudinem congregauit: cum quibus ſacra vrbis loca circuiẽs. kyrie eleyſon: clamare non ceſſabat: pueroſq; ſubſequentes vt ſimiliter clamarent cõcitabat: ꝛ vt ad ſe quotidie conuenirent: ꝛ hoc diebus ſingulis iterarent: puerulos pomis ꝛ fructibus ſibi datis alliciebat: quibuſdam ex ciuibꝰ cum inſanum reputãtibus: quibuſdam vero altiora de eo ſentientibus: et columbinam preſumentibus ſimplicitatem. Nã pauperrimis indutus panniculis nudis pedibus incedebat: ſine intermiſſiõe orabat: diebꝰ ſingulis non ante veſperas cibũ ſumebat. Panẽ vero modicũ ꝛ aquã ſemp comedebat. Cũ aũt eiꝰ fama ad biſantiũ archiepiſcopũ peruẽiſſet: eũ ad ſe accerſiuit: ꝛ cur talia clamando per vrbẽ circuiret ſciſcitatus eſt. Cui ſanctus vir preceptum domini de cruce ſumẽda confeſſim allegauit: quã nedũ aĩo ſed corpore ſe geſtaturũ quotidie diſpoſuit quod ſi epẽs in eiꝰ ſibi dioceſi denegaret: ad oppidũ ipſe mox aliud pperaret. Preſul autẽ prudẽs ſancti cõfeſſoris rectã intẽtionẽ ꝛ columbinã ſimplicitatẽ attendẽs ei phibere noluit: quin ppoſitũ adimpleret: quinimo rogauit: vt quotidie ad ſuã menſam reficiẽdꝰ accederet. Cũ aũt nicolaus archiepiſcopi mandata adimpleret: ꝛ ciuitatẽ ex more kyrie eleyſon clamãs: ꝛ crucẽ baiulãs cũ pueris peragraret: poſt dies modicos febre corripitur: ꝛ in hoſpitio cuiuſdã ex ciuibꝰ nobilis deuotione maxia refouet. Qui ad extrema deueniẽs pueros ſuos aduocauit: ꝛ crucẽ ſuã eidẽ tradẽs: eos in noĩe dñi benedixit: ſicq; ſpiritũ in pace dño reddidit. iiij. nonas iunij. Statimq; a ciuibus vnanimiter ad eũ ex deuotione confluentibus corpus ad eccleſiam beate marie deducitur: ꝛ a cũctis certatim irruentibus pedes eiꝰ cũ reuerentia deoſculant̃. Eodẽ die mulier tranẽſ. noĩe mundella corporis tactu ſanctiſſimi lumen oculorũ triẽnio ante perditũ recuperauit. Alia mulier biſantia nomine cuiꝰ brachiũ aruerat ſanitatẽ recepit. Altera etiã alba noĩe dolore ventris diudẽ nimio fatigata medelã a ſctõ cadauere percepit. Sicq; ab archiepõ ꝛ pplõ corpꝰ peregrini Nicolai in ipſa eccleſia honorifice tumulat̃: vbi multis ſignis effulget.

De ſancto zacharia monacho. Capi. lxix.

Zacharias monachus ſiluani abbatis diſcipulus arctiſſimam in eremo vitam duxit. Qui raptus in extaſis mane vſq; ad horam decimam ad ſe rediens: dixit ſe vidiſſe gloriam dei: ꝛ tunc ſuiſſe dimiſſum: qui etiam pallium ſuum pedibus conculcans: dixit neminẽ poſſe fieri monachum: niſi qui ſic animo omnia conculcaſſet: quieuit in pace quarto nonas iunij. Hec heraclides.

De ſanctis pergentino ꝛ Laurentino martyribus. Capitulum. lxx.

Pergẽtinꝰ et Laurentinus fratres vterini nobiles ciuitatis aretine paſſi ſunt ſub perſecutione decij ceſaris in eodem oppido. Cũ enim tyburtius conſiliarius decij eã dem vrbem ingreſſus eſſet: delati ſũt ei predicti fratres: quod populum a deorum cultura ſepararent: qui illos aduocans ꝛ primo quidem blanditijs multis hortari cepit: vt a xp̃i predicatiõe deſiſterẽt. Et q2 nobili pgenie orti fuerãt: eos tũc lenitate mollire cupiẽs dimiſit. Cũ autẽ adhuc dei martyres cõſtãtiꝰ Chriſtum cõfiterent̃: ꝛ pplm a ſacrificijs ſubtraherent exhortationibꝰ ſuis. Iterum delati a tyburtio tẽti ſunt: ꝛ catheniis leuati diutiꝰ fuſtibꝰ cedi iubentur. Statimq; brachia miniſtrorum areſacta obſtupuerũt: ſed oratibꝰ ſanctis eiſdẽ reſtituta ſunt. Quo miraculo multi gentilium cõuerſi fuerũt ad xp̃m. Tũc iubẽte tyburtio ſancti in carcerem recluduntur: ꝛ p triduũ ſine cibo dimittuntur. Poſt tres vero dies angelꝰ dñi ad eos deſcendit: quos ꝛ celico pane refecit: totuſq; carcer nimia claritate refulſit. Cuſtodes võ velut mortui obdormierũt. Ciuesq; xp̃iani qui nuper conuerſi fuerant cũ ſorore eorum pergentina ad ſanctos viſitandos eadẽ nocte veniſſent: ꝛ cuſtodibꝰ munera detuliſſent: vt illos ad ſanctos intrare permitterẽt: carcerem apertũ inuenientes: ꝛ cuſtodes dormiẽtes ad ſanctos ingreſſi ſunt: ꝛ baptiſmi lauacrũ expetebãt: eiſq; vt abirẽt ſuadebãt. Sancti vero martyres eos baptizãdos ad corneliũ quendã presbyterum miſerunt: ꝛ qȝ nullatenus abire volebãt reſponderunt: eo quod ad martyrium feſtinabant. Sicq; illi ad corneliũ accedẽtes baptizati ſunt fere ſexaginta viri. Sequẽti die tyburtius hec audiẽs eos eductos ſuper carbones ardẽtes nudatis plantis ſtare fecit: ſed vterq; ipſorum illeſus permanſit. Tunc ſtatuam iouis adduci mandauit: eoſq; illã adorare iuſſit. Et poſtq̃ illi orationem fuderunt: idolum in puluerem redactum eſt. Quo miraculo ducenti paganorum conuerſi ſunt: ꝛ clamantes chriſtum verum deum furore gentilium vſq; ad mortem cõſtãtiſſimi relicti ſunt. Tunc tyburtius iuſſit pergentinum ꝛ laurentinum fratres capitalẽ ſubire ſententiam. Quorum corpora pergentina ſoror illorum cũ alijs pluribus chriſtianis nocte ſurrepta longe a ciuitate aretina fere mille paſſibus ſepeliuit. iij. nonas iunij.

De ſancto Liſardo confeſſore. Capitu. lxxi.

Liſardus presbyter ꝛ cõfeſſor ſancti leonardi magni germanus fuit tempore ſancti remigij archiepiſcopi remẽſ. ꝛ clodouei regis francorum: vt dicetur infra in legenda ſancti leonardi. viij. idus nouembris. Hic cũ beato leonardo fratre ſuo relicta curia regali: ſancto remigio archiepiſcopo adheſit: ꝛ ab eodẽ in ſacerdotij dignitate conſecratꝰ eſt. Poſt hec aſſociatus Leonardo aurelianũ predicãtes verbum dñi deuenerunt. Et in quodã cenobio aliquandiu inſimul ſeruientes domino permãſerunt. Cũ autem liſardus ſup ripam ligeris ſolitariam vitam elegiſſet: ꝛ leonardꝰ per ſancti ſpiritꝰ admonitionem in aquitania predicare diſponeret: oſculãtes ſe ab inuicẽ diſceſſerũt. Sicq; liſardus omni vite ſue tempore in eodem loco breui tugurio locatus ieiunijs ꝛ cõtẽplationi intentus perſeuerauit. Et. iij. non. iunij i pace quieuit: cuiꝰ corpꝰ aureliani tumulatũ miraculis coruſcat.

De ſancto Iſaac marty. Cap. lxxij.

Iſaac

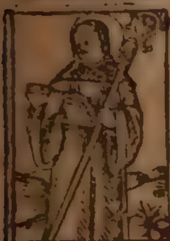
Iſaac monachus et martyr apud ciuitatem cordubaꝫ paſſus eſt. Qui cum eſſet annorum. xxvij. feruente perſecutione: gladio pro fide chriſti necatus cum palma martyrij ad regna celeſtia conuolauit. in .non. Junij. hec hierony. in martyrologio ſuo: et inde Ado.

¶ De ſancto Iſaac preſbytero. Capitulum. lxxiij.

Iſaac antiochene eccleſie preſbyter continentiſſime vixerat perſpicue ſapientie clarus fuit. Qui aduerſus neſtorianos et eutycianos multa ſcripſiſſe dicitur Antiochene quoqꝫ vrbis ſue excidium elego metro deploraſſe narratur. Claruit autem leonis primi temporibus hec gēnadius de viris illuſt.

¶ De ſancto Iſaac abbate et confeſſore. Cap. lxxiiij.

Iſaac abbas et cōfeſſor de ſyrie partib' ad ſpoletanaꝫ ciuitatē deuenit: ingreſſuſqꝫ eccleſiā a cuſtodibus petijt vt ſibi quātum vellet licentia concederēt orādi: qḋ et obtinuit. Et cū dieb' trib' et ſubſequētib' noctib' indefeſſus oratione continuiſſet: hoc vn' ex cuſtodibus cerneret: inflatus ſuperbie ſpiritu: cepit impoſtorem clamare: qui ſe triduo ante oculos hoim orare ſimularet. Et cū virū dei alapa pcuſſiſſet: repēte ſpūs illū malign' inuaſit: et ad viri ſcti veſtigia ſtrauit: et quod iſaac inde ipm expelleret acclamauit. Cui' cū viri peregrini nomē adhuc ignorabāt: moxqꝫ vt vir dei ſup eū incubuit: et malign' ſpūs q̄ eū inuaſerat abſceſſit. Quo miraculo ciues ſtupefacti virū dñi in reuerētia hr̄e ceperūt: eiqꝫ multa p edificādo monaſterio obtulerūt. Ille aūt nihil horū accipiēs deſertū loci repperit: ibiqꝫ ſibi humile habitaculū cōſtruxit: multoſqꝫ ibidē diſcipulos cōgregauit. Hic pphetico ſpū claruit: et miraculis coruſcauit. Hic quadā in horto monaſterij vāgas diſcipulos hora veſptina iactare pcepit: qḋ futurū erat ſpū dei pnoſcēs. Cū aūt nocte ad matutinū cū fratrib' ſurrexiſſet: pulmētū oparari coq̄ iuſſit: factoqꝫ ſūmo mane ipſuꝫ ad hortū deferri mādauit: vbi quot vāgas iactari ſecerat tot laborantes inuenit. Ingreſſi quippe fures fuerant: ſed mutata mēte p ſpm̄ vāgas apprehenderant: et vſqꝫ dū ſcs̄ ad eos puenit hortū colere nō ceſſauerāt. Quos ille clemēter ſalutauit: pulmēto refecit: et de malo pposito quo venerāt redarguit: atqꝫ collectis oleribus oneratos remiſit. ¶ Cū qdā ſciſſis pānis obſiti et nudi ad eū venirēt: eiuſqꝫ miſericordiā poſtularēt: ille vnū ex diſcipulis ſilēter vocauit: eiqꝫ pcepit: vt ad talē cauā arborē in ſyluā accederet: et veſtimēta ibi reperta deferret. Qui dū iuſſa cōpleſſet: et veſtes reptas detuliſſet: vir dñi ea pegrinis nudis petentib' tribuit: illiqꝫ recognouerūt q̄ poſuerāt pudore cōſternati: et q̄ fraudulēter veſtimēta q̄rebant alienā: cōfuſi receperunt ſua. ¶ Quidā vir ſe illi' orationib' cōmēdās ſportas duas alimētorū ei p puerū trāſmiſit. Quarū vnā puer in itinere abſcōdit: alterā viro detulit. Quā ipſe gratāter accepit: et puerū admonuit: ne ſportā abſcōditā incaute cōtingeret: q: ſerpēs in eā ingreſſus foret. Puer igit̄ ſumꝫ exultaſſet q̄ mortē euaſit: q: tū delictū ei' p palatū fuerat cōfuſionē ſuſcepit. Reuerſuſqꝫ ſicut ei abbas dixerat ſerpentē in ſporta inuenit: et de cōmiſſo pniam egit. Hec gregori'. iij. dyalo. cap. xiij. Sctūs aūt ē iſaac clar' virtutibus in ipſo cenobio in domino quieuit.

¶ De ſancto Quirino epo et martyre. Cap. lxxv.

Quirin' eps ſciſianus et martyr tpe diocletiani et maximiani paſſus eſt. Qui cū in eadē ciuitate q̄ oppidū eſt illyrice puicie a maximo pſide q̄rentē: egreſſus vrbē et fugiēs cōprehēſus eſt: et mario iudici pſentat'. Et cū ſe xpianū libere pfiteretur: iuſſit eū fuſtib' cedi. Deide grauatū cathenis i carcerē recludi. Cui nocte o: āti diuin' ſplēdor illuxit. Qḋ vidēs marcell' cuſtos carcerē aperuit: et cōuerſus ad xp̄m: ac ei' pedib' pſtrat' baptiſma ſacrū ſuſcepit. Poſt triduū aūt marim' iudex iuſſit q̄rinū ferro vīctū ad amātiū pſidē ad primā pānonie ciuitatē adduci. Qui iuxta flumē danubiū amātio de ſcarabatēſi ciuitate reuertēti pñtat': quē ille ad eādē ciuitatē redeūs illuc adductū durriſſimo carceri mācipauit. Cui xpiane q̄dā matrone cibū potūqꝫ miniſtrabāt. Statimqꝫ vt oblata bñdixit: exciderūt cathene de manib' et pedib' ei': donec māducaret. Deide a cuſtodib' ad ſabariā ciuitatē adduct' amātio pſidi in theatro oblat' eſt. Quē pſes p multa xba ad ſacrificādū ſuadebat. Cūqꝫ q̄rin' tā ei' minas q̄ blāditias cōtēpſiſſet: iuſſit amāti' ad collū ei' molā ſuſpēdi: atqꝫ in fluminis ſabari vndā demergi. Cūqꝫ de ponte pcipitat' fuiſſet i flumē: diu ei' ſupnataſſet cū ſpectātibus xpianis collocut': ne ſuo terrerent exēplo: vir orās vt mergeret obtinuit. Cui' corp' nō lōge inde reptū in baſilica iuxta ſcarabātēſis ciuitatis portā pricipalē poſita a fidelib' ſepult' eſt. Facta pō incurſiōe barbarorꝫ in ptib' illis xpiani inde fugiētes corp' martyris abſtulerūt: et romā baiulātes via apia miliario ab vrbe tertio in eccliā ad catacūbas deuote depoſuerūt. Ubi aliquando apoſtolorum corpora iacuerunt: vbi et corpus ſancti Sebaſtiani mar. cū aliis plurimis requieſcit. Paſſus eſt autem pridie nonas iunij.

¶ De ſanctis. xliiij. martyribus. Capitulum. lxxvj.

Quadragintaquatuor martyres in ciuitate iconij paſſi ſunt ſub alexandro imperatore. Hi a ſanctis quirino et iulita conuerſi: et cū chriſtū publice predicarent: iuſſu alexandri capite ceſi ſunt pridie nonas iunij: et in eadē ciuitate tumulati.

¶ De ſancto Bonifacio epo et ſociis marty. Cap. lxxvij.

Bonifacius archieps maguntin' apud friſiā martyriū paſſus ē. Qui iuſſu ſtephani pape ſcḋi pipinū karoli prēꝫ vnxit in regē frācorꝫ. Hic de britānia veniens fidē xpī friſionib' prim' ānūciauit: et multis miraculis nouelle gēti nou' pdicator coruſcauit. Cūqꝫ maximā partē friſie xpī cultui ſubiecıſſet: et ſacro fonte baptiſmatis diluiſſet: a paganis q̄ ſuperrant tent': et multis affect' iniurijs tādē gladio pempt' martyriū cōſumauit: cū eobanico epo et aliis ſeruis dei nonas iunij.

¶ De ſancto bonifacio epiſcopo et martyre. Cap. lxxviij.

Bonifacius archieps boſnēſ. et martyr: cōſanguineus othonis tertij imperatoris fuit: q̄ ſibi admodū dilect' liberalib' inſtruct'

⁊ muſicis gratioſus: adhuc in ſeculo deo deuotus erat. Et dum eccleſiam ſancti martyris bonifacii ſui nomine frequentaret: optabat ſe illius exemplo martyrem futurum. Tandem relicto ſeculo habitum ordinis camaldulenſis accepit: et ſancto romualdo abbati eius ordinis fundatori adheſit: cuius diſcipulus effectus ſanctiſſimam vitam pluribus ſecum annis egit. Demum ad martyrium flagrans a ſede apoſtolica predicandi gentibus licentiam impetrauit: ⁊ conſecratus archiepiſcopus ad gentes boſne euangelizandas acceſſit: qui ceteris cõſociis equitantibus nudis pedibus incedebat. Et cũ alias bis ſolum in ſeptimana dominica ſcilicet die et quinta feria cibum ſumere cõſueuiſſet: tunc pro labore itineris tantum ſibi indulſit: vt quotidie medio pane ⁊ aqua modica reficeretur: diebus dominicis ⁊ feſtiuis addens poma vel arborum radices vix coctas. Qui etiam poſtquam eſt in archiepiſcopum conſecratus: officium monaſticum iure profeſſionis: ⁊ canonicum iure conſecrationis quotidie bis dicebat. Veniens autem ad montes: et pedes ire non valens nudis plantis et cruribus equitabat: et in partibus illis frigidiſſimis adeo frigus intolerabile ſepius ſuſtinebat: vt aliquando pedem a ferro ſubherente diſiungere non poſſet: niſi aqua calida ſubueniret. ¶ Veniens igitur ad boſnas gentiles verbum domini feruentiſſime predicabat. Sed videns ſe modicum proficere: ad ruthenorum regem deuenit: ibique chriſtum annunciare cepit. Rex autem illum pannoſum inſpiciens: putabat quod ſpe conquirende pecunie hec ſimulate confingeret: eique munera promiſit: ſi a premiſſis deſiſteret. Ille vero pontificalibus precioſe indutus coram rege ſtetit: quem adhuc rex magis ſimulatorem exiſtimauit. Eidemque ſpopondit: vt ſi epiſcopus per ignem inuſtus incederet: ipſius fidei adhereret. Moxque ignem copioſum accenſum epiſcopus aqua benedicta conſperſit: ⁊ pontificalibus indutus per ipſum ſecurus tranſiuit. Ita vt nec pilus adultus in veſte: nec odor fumi in carne quid apparuit. Quo miraculo rex cum populi multitudine infinita conuerſus et baptizatus. Cupiebatque regnum filio dimittere ⁊ bonifacio adherere. Fratrem autem ſuum nolentem fidẽ chriſti ſuſcipere abſente archiepiſcopo occidit. ¶ Cũ autem bonifacius ad alterum regis fratrem longe poſitum iuiſſet. vt ei chriſtum predicaret. Ille archiepiſcopum tenuit: ⁊ in conſpectu ſuo ⁊ plurimorum decollari fecit. Statimque ipſe regis frater excecatur: ⁊ tam ipſe quam omnes aſtantes intantum ſenium amiſerunt: quod ſicut lapides immobiles ⁊ omnino inſenſibiles perſiſtebãt. Rex autem hoc audiens illuc cum multis acceſſit: vt fratrem occideret: ſed cum miram dei viſionem vidiſſet: orauit xp̃m: vt oẽs illi ad ſenſum ⁊ loquelam redirent: eo pacto quod ſi conuerti vellent: eis iniuria necis ſancti viri remittatur: ſin autem cuncti gladio trucidẽtur. Facta que oratione: tam regis fratri quam ceteris ſenſus reſtitutus eſt: qui baptiſmo ſuſcepto ſancto martyri triumphale ſepulchrum ⁊ eccleſiam conſtruxerunt.

¶ De ſancto Bonifacio epiſcopo carthaginenſi.

Capitulum. lxxxix.

Bonifacius eps carthaginienſis claruit tempore zenonis imperatoris: vt ait Sigibertus: qui ſanctitatis culmine ⁊ ſapientie lumine admodum effulſit. Libroſque plurimos ad diuerſos conſcripſit: vtpote de predeſtinatione. De continentia cõiugatorum poſt votũ. De virginitate ⁊ humilitate. De oratione ⁊ cõpunctione. Scripſit ⁊ ſermones elegantes: precipue de natiuitate dñi. Et de ſolennitate ſancti Stephani prothomartyris. Et virtutibus inſignis migrauit ad chriſtum.

¶ De ſanctis Nicandro ⁊ Marciano martyribus.

Capitulum. xc.

Nicander ⁊ marcianus martyres vigente perſecutione paganorum in ciuitate atina a marimiano preſide comprehenſi cum ſacrificare nollent: primo diebus. ix. in carcere detenti ⁊ afflicti ſunt. Deinde ad decollandum iubentur adduci. Tunc vxor Nicandri iuuenis puella virum exhortans vt in chriſti confeſſione maneret immobilis detenta eſt a paganis: martyres autem dorſum ligatis duobus oraris ante oculos eorum decollati ſunt: vxor autem Nicandri poſt dies tres etiam ipſa in confeſſione fidei capitalem ſententiam ab eodem accepit iudice. Ciues autem venephrani corpus ſancti Nicandri in eorum vrbe: ciues vero atinates corpus marciani in eorum oppido collocarunt. Paſſi ſunt enim in territorio inter ipſas duas ciuitates pridie Non. iunii.

¶ De ſancto Philippo diacono.

Capitulum. xci.

Philippus diaconus de ſeptem primis ab apoſtolis electus eſt: vt habetur Actuum. vi. et cum Stephano prothomartyre ordinatus eſt. De quo plurima in actibus apoſtolorum ſcribuntur. Nam et ſamarie predicauit: ⁊ ſimonem magum baptizauit. Candacis etiam eunuchum regine ethiopum ad chriſti fidem cõuertit: ⁊ ſacri baptiſmatis vnda perfudit: multiſque ciuitatibus donec veniret ceſaream nomen dñi Jeſu xp̃i euangelizauit: vt habetur Actuũ. viii. Veniẽs autem ceſareã multis ibidem miraculis claruit. Habuit eñ quatuor filias virgines ſacratiſſimas per quas deus multitudinẽ virginũ lucratus eſt. Hic inter cetera: vt ait Papias eps hieropolitanus: mortuũ quẽdã per eaſdẽ eius quatuor filias ſibi oblatũ a mortuis ſuſcitauit. Deinde ordinatus eſt eps i thracia: ſcythia: vt tradit abbas dorotheus. Et poſtquam in eccleſia ſua ſibi cõmiſſa annis pluribus predicaſſet: reuerſus ceſareã in pace dormiuit. viii. id. iunii vbi ⁊ ſepultus quieſcit. Et iuxta ipſũ tres ex predictis filiabus ſuis iacent. Quarta vero epheſi dormit.

¶ De ſanctis Artemio: Candida ⁊ Paulina martyribus. Cap. xcii.

Artemius: cãdida vxor eius: et Paulina virgo eorũ filia martyres Rome paſſi ſunt ſub diocletiano iudice ſereno. Hi a ſancto Petro exorciſta conuerſi ſunt: cum apud eundem artemiũ in carcere detineretur: poſtquam prefata paulina ab obſeſſione maligni ſpiritus per eundem Petrum liberata eſt: qui oẽs cũ aliorum multitudine carceratorum a ſancto Marcellino preſbytero baptizati ſunt: vt ſupra dictũ eſt in paſſiõe Marcellini ⁊ Petri. iiii. Non. iunii. Poſt autẽ Marcellinus ⁊ Petrus a ſereno decollati ſunt: vt ibidem dictum eſt: ⁊ prefatus artemius cũ vxore ⁊ filia a paganis detenti: ⁊ in carcere iubẽte ſereno diebus pluribus vincti fuerunt: tandem cũ in xp̃i confeſſione conſtantes perſiſterent: data ſuper eos ſententia artemius gladio necatus eſt. Candida vero ⁊ Paulina lapidibus obrute ſunt. Quorum corpora chriſtiani rapientes via aurelia vbi ⁊ interfecti fuerant cum reuerentia collocarunt. viii. idus Junii.

¶ De ſanctis viginti martyribus. Cap. xciii.

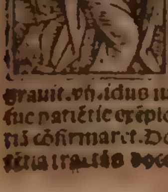
Uiginti martyres apud tarſum cilicie temporibus dioclecianí et maximiani ſub iudice ſimplicio paſſi ſunt. Qui per diuerſa ſupplicia deum glorificauerūt in corporibus ſuis. Quorū corpora apud hipponem ciuitatem aphrice tranſlata ſepulta cuſtodiuntur: vt dicit Auguſtinus .xxii. de ciuitate dei: vbi et refert: quod dum quidā florentius ſenex et pauper qui veſtē amiſerat: nec vnde aliam emeret habebat: ad horum martyrū memoriā oraſſet: quatenus eius inopie ſubuenirent: confeſtim de virtute ſanctorum in littore piſcem magnū palpitātē reperit: quē ſcindēs in eius ventre anulū aureū cū lapide precioſo inuenit: quem tāti vēdidit: vt inde ſe honorifice veſtiuit: et martyribus gratias egit. Quorum paſſio colitur .viii. idus iunii.

¶ De ſancto Uincentio epo. Cap. xciii.

Uincentius epiſcopus meuie ciuitatis tentus a quodam capitolino rectore tuſcie: qui epiſcopos chriſtianos ferro vinctos peruſii cōgregauerat puniendos cū fratre ſuo benigno diacono: adductus eſt ad templum martis: vt diis immolaret. Cū autem oraſſet: omnia idola ſubuerſa ſunt: et demones vlulātes exierunt: multoſque paganorū cedētes ſecū: et eis verberibus occiderunt: omneſque chriſtianos qui ferro vincti erāt chriſti virtute cōpulſi ſoluerūt. Quo miraculo plurimi gentiliū fidē perceperūt. Inter quos quidam mauritius comes prius crudeliſſimus: qui e de vicinis locis epiſcopos cōgregauerat: cōuerſus eſt. Cum autē chriſtiani cum epiſcopo ad locū aliū ſe tranſferētes pſallerēt: miſit capitolinus: et inde ſublato vincentio ceteros gladio occidi fecit. At extaſius quidā religioſus corpus benigni diaconi: et ceteris rapiens nō longe a portulo ſepeliuit Kal. mar. ¶ Poſt dies aliquot capitolinus productum vincētiū et diutius tortum atque lapidibus cōtuſum diſtentū in equuleo et flammis adultū carceri mācipauit: vbi ianuis diuinitus patefactis lux celica ſibi refulſit. Quod prefectus audiens iuſſit eum in mare mergi: qui in equore miſſus ab angelo ad littus reductus eſt. Unde et qui eū demerſerant: hoc cernentes cōuerſi ſunt: et vſque ad ciuitatē ſuam menſas illū humeris reportarunt. ¶ Interea mortuo capitolino: et a porphirio eius ſucceſſore detinetur: feriſque ſubiicitur: ſed ab eis minime leſus in fouea aque maxima necari iubetur. Uerum aperiens ſe terra aquas abſorbuit: et .xviii. fugiētes aquas deglutiuit. Uincētius vero ad cellā ſuam rediit: et ſubſequenti die officio celebrata miſſa corā populo ſpiritū emiſit .vii. idus iunii. Cuius corpus matrona quedā lucerna a gētibus precio redemptū: quod illud rapuerant: et curēdū in predio ſuorum vocat campus ſalutis: ſepeliuit: inter portulum et lenanum miliario ab vrbe .xlim. vbi et iacet miraculis clarens.

¶ De ſancto paulo epo et martyre. Cap. xcv.

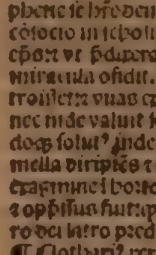
Paulus epiſcopus cōſtātinopolitanus et martyr ſub cōſtātio imperatore martyriū paſſus eſt: qui ob defenſionem catholice fidei ab eodem imperatore arriano de ſede ſua electus: et apud quandam ciuitatulā in cappadocia cucuſam nomine exilio relegatus: arrianorū inſidiis grauiter ſtrangulatus ad celeſtia regna migrauit .vii. idus iunii. Hic ſapiētia preclarus: non ſolū ſue patiētie exēplo: ſed etiā ſermone ceteros ad tolerantiā cōfirmaret. De patiētia libellū edidit: vbi et de penitētia tractās docet penitētē ſic pro peccatis dolere debere: ne ſupra menſuram triſtis periculum deſperationis incurrat. Tantoque lepore et rōnis ſuaſione patientes aduerſa ad conſtantiam et animoſitatem inducit: vt expreſſius docere videatur: vere beati qui perſecutionē patiūtur propter iuſtitiam. Hec in martyrologio Adonis.

¶ De trāſlatione ſancti Seruatii epi. Cap. xcvi.

Tranſlatio corporis ſancti Seruatii facta eſſet tēpore eldonis filii henrici regis Frācorum. Cū enim eius eccleſia apud traiectū ciuitatē fabricata eſt tempore Caroli regis: miſit idē Carolus venerādum virum nomine viligiſum ad reſtaurandū ea que in ipſa eccleſia defeciſſent. Cui per nocte dormiēti ſanctus ſeruatius aſtitit: ſeque de tellure leuari mandauit. Quod cum viligiſus epiſcopo nūciaſſet: indicto triduano ieiunio cūcto populo apertoque ſecretario ſubterraneo: inuentus eſt ſarcophagus marmoreus precioſus: in quo corpus ſanctum eſſe putātes illud aperuerūt: et nihil in eo reperiētes ad mortem cōtriſtati ſunt. Sequēti vero die ſuperioris oratorii monumentū reſerarunt: vbi et corpus beati Seruatii inuenerūt: quod tamē illuc ignorabatur tranſlatum. Erat autē corpus omnino integrū et in nullo penitus corruptum: veſtes quoque omnino illeſe: cum pontificali baculo et claue argētea ſibi a ſancto petro rome per viſum tradita: vt in eius legēda ſuperius dictū eſt .iii. idus mar. Ex tumulo quoque hoc odor mirificus exhalabat. ¶ Dū autē corpus leuare vellent: mēbra ſingula inſtar candētis ferri transfigurata cernunt: quod in loculo argēteo et preparato ſuperius exaltat: lux quoque immēſa totum ſanctuariū circūfulſit. Que cū rex Carolus audiſſet: traiectū venit: et ibidē paſcha dñi celebrauit: vbi et infinita miracula oſtēſa ſunt. ¶ Poſt aliquod vero tēpus hendo filius henrici regis Frācorū ad inſtantiā matris regine corpus ſancti Seruatii ſumma deuotione ſuponēs trāſtulit: et in Baſilica nomini eius cōſtructa locauit. Sed cū omnia traiectenſibus eius ad infortuniū cederēt: et pro abſentie ſancti corporis hoc aſcriberent: fuerūt quidam qui de partibus ſaxonie corpus furātes traiectū retulerunt. In cuius tranſlatione miracula multa et ſigna deus oſtēdit. Que facta eſt .vii. idus iunii.

¶ De ſancto Medardo epo. Cap. xcvii.

Medardus epiſcopus claruit tpe Clodouei regis Frācorum. Hic progenitus patre noīe nectardo de forti genere Frācorū: matre vero prothagia romana cū adhuc puer ad ſcholas iret: et tunicā quā ſibi mater fecerat ad artificē cōponēdā deferret: nudato a ſeccco tunicā prebuit. Cibū etiam ei traditū pleruſque pauperibus diuiſit: ſe ieiunus peremiſit. Etate quoque puerulus ipſum prophetie ſe habere demōſtrauit. Nā cū eſſet in ſenomaco puero cōſocio in ſcholis predixit: quod poſt annos .xx. futurus eſſet epiſcopus: et vt predixerat ſic euenit. Factus autē presbyter multa miracula oſtēdit. Cū enim quadā nocte fur quidam vineam introiſſet: et vuas exportādas precidiſſet: nec ex ipſis guſtaret: nec inde valuit ſe mouere: donec mane repertus a medardoque ſolutus inde confuſus receſſit. ¶ Alius quoque nocte eius mella diripiēs et apes exportans dū abire vellet: ab apibus examine ſ horto mellificāte faciē eius arctāte adeo punctus et oppreſſus fuit: vt nullatenus cure potuit donec veniēte viro dei latro predā depoſuit: et medardus eum liberauit. ¶ Clotharius rex in frācos exercitū mouiſſet: cūcta in villis et agris diripiēs cum ad ſolēniacam villā ſancti medardi venirent: inde ſe mouere nequiuerūt: donec cūcta que predati fuerant dimiſerunt. ¶ Porcarii etiam in ſilua quibuſdam ſeducti porcos ad remotū vſque locū aſpor-

-ntes mane apud cellã viri sancti cũ porcis inuenti sunt: ⁊ de cõfusso penitentiam egerũt. Deinde factus est eps̃ Nouiomen̄. xxv. annis eṗatum gubernauit: vitãq; lau dabilẽ ducẽs eidẽ signis effulsit. Inter que confisionem quẽdam a demonio vexatũ mirabiliter liberauit. Post obitũ autẽ sancti eleutherij epĩ tornacen̄. Medard⁹ ad sedẽ illius translat⁹ est: ⁊ sedit annis quatuor. Qui quã ti meriti apud deum fuerit ostensum est: cum in e⁹ obi tu celi aperti sunt: atq; ante eum diuina micuerunt lu minaria. Pluuia etiã aquarũ calidarũ in terrã defluxit. Quieuit in pace sexto idus iunij. Sepult⁹ in ecclesia sua miraculis coruscans insignibus.

De sancto Gildardo epõ. Cap. xcviij.

Gildardus episcopus rothomagen̄. frater beati sancti Medardi epĩ fuit. Qui ambo gemelli vno ⁊ eodẽ die nati videlicet. vj. id⁹ iunij: ⁊ vno ⁊ eodẽ die euolutis annis ambo epĩ cõsecrati sunt: v3. vj. idus iunij. Alter in ecclesia Nouiom̄. alter in ecclesia rothomagen̄. iterũq; post lapsum annorũ eodẽ ipso ⁊ vnico die ambo a seculo absoluti sunt. Floruit autem Gildardus tempore quo supra dictum est: ple nus virtutibus in dño eodem ipse die quo ⁊ frater Me dardus feliciter obdormiuit: v3. vj. idus iunij. Sepult⁹ est in ecclesia Rothomagen̄. vt dicit frater Uincẽtius in speculo historiali.

De sanctis Primo ⁊ Feliciano martyr. Cap. xcix.

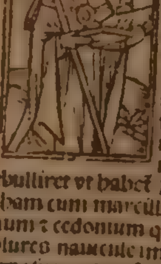
Prim⁹ ⁊ felician⁹ martyres passi sunt in ciuitate Nu mentana miliario. xiiij. ab vrbe sub Diocletiano ⁊ Maximiano augustis preside ad it promoto. Qui cũ essent in vrbe roma apud imperatores: a tem plorum pontificibus accusantur: q; nisi dijs sacrificare fecerunt: nulla a dijs suis respõsa obtinere valebunt. Ius si igitur imperatorum capti in carcere recludũtur: sed ab angelo soluti post dies aliquot iterũ eidẽ presentãtur. Quos miserunt ad phanum herculis adduci: ⁊ nisi sacrificarẽt a militibus tormentis affligi. Ducti igitur ad templũ cũ immolare cõtẽnerẽt: virgis diutius cesi sũt. Tunc imperatores il los promoto presidi ciuitatis Numẽtane tradiderũt acri ter puniẽdos. Quos milites ferro vinctos iuxta forũ ip sius oppidi in carcere posuerũt. Post dies vero multos iussit preses eodẽ sibi presentari: ⁊ sacrificare contẽnen tes abinuicẽ separari. Dicebatq; Feliciano: vt sue con sulens senectuti dijs immolaret. Qui se annorum. lxxx. esse asseruit: ⁊ annos. xxx. elapsos: ex quo veritatẽ agnouit: ⁊ qui de preelegerat deo viuere: q; ipsum poterat de manibus perfidis liberare. Quẽ iussit promot⁹ ad stipitem ligari: ⁊ clauos in manib⁹ ei⁹ ac pedib⁹ affigi. Et cũ leto vul tu persisteret: in idato presid s ibidẽ felician⁹ torquef: ⁊ tri duo in eodẽ stipite confixus dimit. ⁊ neq; panis: neq; aqua eidẽ ministrat. Dehinc depositus in custodia detinet. Postmodũ preses primũ adduci fecit. eiq; suaden do asseruit: quod frater suus Felicianus imperatori psen tiẽs magn⁹ in palatio venerabat. Cui prim⁹ respõdit: q; si filius diaboli verũ dixisset: eo qd felician⁹ imperatori cele sti obtemperasset. Tũc irat⁹ promot⁹ iussit eũ in equuleo su spẽdi: ⁊ latera ei⁹ facibus incendi. Deinde in lecto de poni: ⁊ plũbũ bulliẽs in os eius infundi: psente felicia no vt terreri posset. Ipse vero plumbum tepefactum vt aquã suauiter bibit. Tunc iussit eos in amphiteatrum duci: ⁊ duos immanissimos leones eis dimitti. Qui ad eorum vestigia prostrati vt agni mansueti steterũt. Rur sus vrsos ferocissimos e. a iussit laxari: qui ⁊ ipsi cum leonibus mansueuerunt. Aderant ad hoc spectaculum ex vicinis vrbibus plusq; xij. milia hominum. Ex qui bus. M. cccc. conuersi sunt ad christum: preses ve ro hec cernens sanctos ex amphitheatro mĩdauit edu ci: ⁊ ibidem gladio capite truncari: ⁊ eorum corpora ca nibus rodenda dimitti. Que dei virtute nedũ a belijs ⁊ auibus: sed etiam a muscis intacta permanẽtia a cri stianis collecta ad arcus numentanos iuxta arenariũ sepulta sunt: vbi ⁊ persecutione sedata ⁊ ecclesia in eorũ nomine fabricata est miliario. xiiij. ab vrbe. Passi sunt autem circa annum domini. cclxxxvij. v. idus iunij.

De sancto maximiano episcopo. Cap. c.

Maximianus eps̃ syracusanus vita et miraculis claruit tempore beati gregorij pape. Fuitq; primo abbas monasterij in quo bea tus gregorius monachus fuit post modum electus in episcopum syracu sane ciuitatis. Qui dum adhuc abbas esset: ⁊ cum quibusdam fratribus de constantinopoli ad vrbem rediret: in mari adriatico nimia tempestate de prehensus mirabili ordine atq; miraculo dei iram cognouit ⁊ gratiam. Nam cum ven torum nimietatibus elati fluctus insurgerent: ⁊ nauis cla ui perdito arbore q; scissa et vela in vndas pro ceretur: tumq; vas nauis quassatum nimis fluctib⁹ a sua erat iam compage dissolutum: rimis itaq; patentib⁹ intra uit mare, atq; vsq; ad superiores tabulas impleuit: ita ut nauis iam non tam nauis inter vndas q̃ vnde intra na uim iam esse viderentur. Tunc in naui residentes non iam ex morte vicina: sed ipsa eius presentia, ac visione turbati: omnes sibimet pacem dederunt: ⁊ corpus do mini acceperunt, eorumq; animas deo nimio commen dabant: quorum corpora in tam pauendam mortẽ tra diderat. Sed omnipotens deus meritis sancti viri eos mirabiliter seruauit. Nã diebus octo nauis vsq; ad su periores tabulas aquis plena: ⁊ suum peragens cur sum: nono autem die in portum corroncẽ. calabri dedu cta est: ⁊ qua omnes incolumes exierunt. Cumq; post omnes maximianus esset egressus in eiusdem portus profundum nauis demersa est, ac si illis egredientibus pro pondere sublevatione caruisset. ⁊ que plena omni bus in pelago aquas portauerat, atq; natauerat, maxi miano cum suis fratribus exeunte aquas sine homini bus in portu portare non valuit. Post hec sanctus ad sum mi ad episcopalem sedem sublimatus virtutib⁹ plu rimis gloriosus in pace quieuit. vj. idus Junij. hec Gre gorij. dialo. cap. xxxvj.

De sancto maximino episcopo. Cap. cj.

Maximinus epi scopus fuit vnus ex. lxxij. christi disci pulis. Cui post ascensionẽ christi apo stolis per diuersa terrarũ loca ad pre dicandum euntibus beatus Petrus apostolus specialiter commendaue rat mariam magdalenam: sicut ⁊ ma ter domini Joanni euangeliste ab ip so christo fuerat commendata. Cum igitur post lapidationem Stephani iudeorum persecutio in discipulos ebulliret vt habet Act. vii. Iudei magdalenam et mar tham cum marcilla eius pedisequa lazarum maximi num ⁊ cedonium qui fuerat cecus a natiuitate: et alios plures nauicule impositos sine remo vel remige mari exposuerunt: vt sic in vndis necarentur: vt dicetur infra in legenda Magdalene. xj. Kal. Aug. qui deo duce om nes incolumes Massiliam applicuerunt: vbi predican te maria: ⁊ omni populo ad deum conuerso: lazarus epi scopum Massilie cõstituerũt; vniuersamq; prouinciam

conuerterūt. Beatus vero Maximinus rexit eccleſiaȝ aquēſ. verbo ꝑdicationis vacās: miraculis coruſcās annis fere.xl. Ipſe quoq; dicitur tūc ſibi Magdalene die obitus eiuſdem ſacra myſteria tradidit: eāq; in eī eccleſia ante altare defunctā honore debito tumulauit. Poſt cuius obitum annis.v. ſuperuixit. Et poſt hec in xp̄o quieuit.iiij.idus iunij. Sepultus in monumento qđ ipſe ſibi cōſtruxerat iuxta corpus beate Magdalene: in quo loco proceſſu tp̄is repta ſunt corpora Magdalene: marcelle: maximini honorabiliꝰ tumulata.

¶ De ſancto Cedonio epō. Cap.cij.

Cedonius epiſcopus vel ſidonius fuit ille cecus a natiuitate quē dn̄s luto ex ſputo faciens: oculos lumēs illuminauit: vt habetur Joan.ix. Qui ⁊ ab aliquibꝰ dicitur fuiſſe vnus ex.lxxij. xp̄i diſcipulis. Siue autē ex numero illorū fuerit ſiue nō: planū habetur ex chronicis ⁊ geſtis diſcipulorū qđ xp̄i diſcipulꝰ fuit: ⁊ poſt aſcenſionē domini ab apoſtolis baptizatus ſancto Maximino ſpecialiter adheſit: vnde ⁊ dictū eſt: cum eodem ⁊ lazaro atq; ſororibus eius nauicula impoſitus a finibꝰ iudeorū expulſus fuit. Poſtq̄ autē p̄fati ſcti prouinciā puincie ad quā deo duce applicuerant ad xp̄m cōuerterunt. Et poſtq̄ beatus Lazarus marſilie: ⁊ beatus maximinus aquēſ. epi ordinati ſunt. Ipſe in miniſterio maximini aquēſ. ciuitatis ꝑmāſit: ⁊ eiuſdē predicationis coadiutor fuit: vbi ⁊ poſt dies multos in pace quieuit: ⁊ iuxta magiſtrū recōdiꝰ iacuit vt ſupra actū eſt.

¶ De ſanctis Baſilide: Tropode: ⁊ mandale confeſſoribus. Cap.ciij.

Baſilides tropꝰ: ⁊ mandalis affectu martyres: actu vō confeſſores tempore aureliani imperatoris apud ciuitatem aurelianā claruerunt. Cum em̄ baſilides eſſet officialis platonis p̄fecti in partibꝰ orientis: xp̄s eidē apparuit: ⁊ xp̄ianū in miniſterio gentilis eſſe nō debere dixit: eidemq; vt renunciaret officio mandauit. Veniēs ergo baſilides ad prefectū petijt ab eo licentiā: vt parētes ⁊ affines ſuos reuiſere poſſet in ciuitate aurelia: que erat in italia conſtitēs: eo qđ annis.xxv. in officio p̄fecture fideliter ſeruiſſet: ꝓmittens ſe vſq; ad annū reuerſurū. Prefectus eius fidelitatem attendens nō ſolū vniꝰ anni: ſed bienniū licentiā gratāter cōceſſit. Reuerſuſq; ad locū vbi ei xp̄s apparuerat: ipſum iterū ſe expectantē inuenit. Cui cum baſilides q̄ fecerat enarraſſet vt cauſam deferendi officij inueniſſet: mādauit ei dn̄s vt ſocios ſuos tropodē ⁊ mandalē ſecū aſſumeret: ⁊ ad litꝰ accedētes diuinā ibi nauiculā inuenirent. Qui cū iuſſa dn̄ica cōpleuiſſet ac oīa ſocijs ambobꝰ retuliſſet: oēs vnanimiter relinquētes cūcta q̄ habebant: ad litꝰ deuenerunt ⁊ nauiculā paratam inuenerunt: in qua erat ipſe xp̄s gubernator: ⁊ angeli remigātes. qui ad pedes ſaluatoris ꝓcidentes nauiculā intrauerūt: ⁊ celico ab angelis pane refecti vniꝰ noctis ſpacio mare trāſ fretātes ad portū ciuitatis aurelie: q̄ eſt in finibꝰ italie peruenerunt: ⁊ miliario.viij. ab ipſa vrbe in terrā deſcenderūt. Cū autē vrbi ꝑdicte appropinquātes audiuiſſent qualiter aurelianus imperator xp̄ianos pſeq̄batur ad ciuitatē ire formidātes dn̄o ſoli xp̄o qui eorū dux ⁊ nauta fuerat ſe cōmendabant. Quibus iterū xp̄s apparuit eoſq; per angelorū miniſteriū pane ⁊ aqua refecit. Et poſtq̄ comediſſent obdormierunt. Mane vero ſe excitantes ad ipſum locum vbi ⁊ de naui exierant: ſe: q; in ipſo ſe litore inuenerūt. Et orauerūt ad xp̄m vt aīas eorū in pace ſuſciperet: ⁊ eadem q; hora ſpūs emiſerūt quarto idus iunij. Quorū corpora ibidē ſepulta ſunt: ⁊ eccleſia fabricata: vbi ⁊ miraculorū bñficijs clueſcunt.

¶ De ſanctis Getulio ⁊ Amantio ⁊ ſocijs martyribus. Cap.ciiij.

Getuliꝰ: cerealis amantius: et primitiuus rome ſub adriano principe martyrium paſſi ſunt. Cū em̄ getulius doctiſſimꝰ in fide xp̄iana multos erudiret. Cerealis vicarius ab imperatore adriano ad eum tenendū miſſus eſt: qui eum legentē ⁊ docentē reperit. Fuerat autē cerealis cum fratre getuliꝰ primitiuo amiciſſimus amantio quidam tribuno: qui chriſtianus effectus officium dimiſerat: ſed ob metum adriani latebat. Sanctus autem getulius cereali amantium declarauit: ⁊ ipſum ad eum adduxit. Quē cerealis aſpiciens gauiſus eſt ſumma leticia: ⁊ ab eodē in fide xp̄i edoctus ad ſanctū ſixtum papā primū adducitur: ⁊ ab ipſo cerelias baptizatur. Quo cū hadrianꝰ intellexiſſet: miſit licinū cōſularē vt eos puniret. A quo beati getulius ⁊ primitiuus frater eiꝰ cū cereali ⁊ amantio tenti ſunt. Qui primo grauiſſime ceſi: deinde diebꝰ.xxvij. in carcere ⁊ cluſi: deinde igni traditi ſunt. Cū aūt cerealis amantiꝰ ⁊ primitiuus ſpiritū emiſiſſent: ⁊ getuliꝰ in igne adhuc ſupuiueret: fuſtibus illiſo capite martyrium cōſummauit. Qui paſſi ſunt in fundo capolis via ſalaria miliario.xiij. ab vrbe. Quorū corpora ſimphoroſa vxor getuliꝰ martyris in ꝑdio ſuo in eodē loco poſito ſepeliuit quarto idus Junij.

¶ De ſancto Barnaba apoſtolo. Cap.cv.

Barnabas apl's quāuis de.lxxij. diſcipulis fuerit: q̄ tn̄ cum paulo in gentibus predicationis officiū promeruit. Idcirco ſicut ⁊ paulꝰ apoſtolꝰ dictꝰ fuit. Hic ex tribu leui cypriꝰ genere ab hiſtoria actuū apoſtolorū in multis extollitur ⁊ laudatur. Hic em̄ de primis diſcipulis fuit qui agrū vendidit: ⁊ preciū poſuit ante pedes apoſtolorū: vt habetur Act.iiij. Paulū nouiter conuerſum primus in hieruſalē ad apoſtolos duxit: vt habetur Act.ix. Antiochiam ciuitatem tunc q̄ maximā ad conuertendum accepit. Act.xj. Ipſe cum paulo in gentibus: vt dictum eſt vocatione ſpiritusſancti apoſtolatum promeruit. Actuū.xiij. Et cum eodē poſt modū: vt inde ſequitur inter gentes verbi gratiā ſeminauit. Cū autem Joānes diſcipulus eorum cognomine marcus eos reliquiſſet: redeunti ⁊ penitēti Barnabas indulſit: ⁊ iterū in diſcipulū aſſumpſit. Paulus vero ipſum iterū recipere renuit: ⁊ ideo inter eos ſeparatio facta fuit: vterq; enim ex pia cauſa ⁊ recta intentione fecit qđ em̄ barnabas ipſum aſſumpſit: hoc fecit ex dulcedine miſericordie: ⁊ quod paulus illum aſſumere noluit: hec fecit ex feruoris rectitudine. Sic dicit gloſſ. actuū quintodecimo. Illa autem ſeparatio facta eſt non ex commotione viciū: ſed ex inſtinctu ſpiritusſancti: vt abinuicem ſeparati pluribus predicarent: ſicut poſtea factū eſt. ¶ Cum autem eſſet Barnabas in iconio ciuitate cum predicto Joāne cognomine marco vir quidam ſibi ſplēdidus apparuit: eumq; in chriſto cōfortans ⁊ ar cum adeſt excelſum nominauit. Eademq; nocte dominus barnabe ſe reuelauit: eumq; ad agonē martyrij exhortans eterna ſibi premia promiſit. Qui mane viſiones ſuas ſibi mutuo retulerunt ⁊ ſuper ipſis ſilentium impoſuerunt. Cum autem paulus ⁊ Barnabas in antiochia predicaſſent: angelus domini paulo apparuit: et eum vt hieruſalem feſtinaret ad fratres admonuit.

Cumq; barnabas Cypꝛū ire vellet ad parentes ſuos reuiſendos: ſancto ſic operante ſpiritu abinuicē diſceſſerūt. Paulus nāq; barnabe ꝙ ſibi iuſſerat angelus indicauit. Barnabas vero flens eius pedibus volutat⁹ ſe amplius paulū nō viſurū pꝛedixit. Quem paulus in domino cōfoꝛtauit: pꝛenuncians ſibi a domino reuelatum: qꝺ cypꝛū iturus eſſet: vbi multos ad fidē conuerteret ⁊ martyꝛium ſuſtineret. Igitur nauigantes Barnabas ⁊ Joannes venerunt cypꝛū: ⁊ inuenerunt Simonē ⁊ Ariſtonem diſcipulos. Simon autem febꝛicitans per impoſitionem manus barnabe liberatus eſt. Pergens ergo barnabas per inſulam cum Joanne euangelium ſancti Matthei ſecum tulit: ⁊ ſuper infirmos ponens omnes ſanabat. Poſt hec inuenerunt elimā magum qui dicitur Barieu: quem paulus lumine oculoꝛum ad tempus pꝛiuauerat: vt dicitur actuum .xiii. q̄ eis reſtitit: ⁊ pꝛhanū intrare pꝛohibuit. ¶ Cū autē die quodam barnabas vidiſſet hoīes ⁊ mulieres in pꝛhano nudos currentes: ⁊ deoꝛum ſuoꝛū feſta moꝛe gentilium celebꝛātes: indignatus templo maledixit: ⁊ ſubito paries eius coꝛruēs multos oppꝛeſſit. Quod ceteri admirantes conuerſi ſunt. Tandem ſalaminā deuenit: vbi contra pꝛedictus magus ſeditionē nō modicam excitauit. Compꝛehendentes ergo iudei apoſtolū multis eum affectum ſupplicijs trahebāt: ⁊ iudici ciuitatis puniendum tradere feſtinabāt. Comperto autem quod euſebius vir magnus ⁊ potēs de genere neronis ceſaris illuc adueniſſet: timentes iudei ne illum de manibus eoꝛum eriperet: ⁊ ſic liberum abire permitteret: ligātes funem in collo eius extra poꝛtā illum traxerūt: ⁊ ibidem eum crudeliter combuſſerunt. Oſſa quoq; ei⁹ in vaſe plumbeo recluſerunt in mare pꝛecipitare volētes. Joānes autem diſcipulus eius cū duobus alijs ipſa noctu rapuit: ⁊ in quadam crypta occulte ſepeliuit. Que ibidem per annos quingentos latuerunt vſq; ad tēpus zenonis imperatoꝛis ⁊ Gelaſij pape. Quo tempoꝛe reuelante ipſo apoſtolo reperta ſunt: ⁊ condigno honoꝛe recondita. Paſſus eſt autem tertio idus iunij. Hic vnam tantum epiſtolam ad edificationem eccleſie pertinentem ſcripſit: que inter apocriphas numeratur: vt dicit Hieronymus in libro de viris illuſtribus.

¶ De ſancto Onophꝛio eremita. Cap. cvj.

Onophꝛius cōfeſſoꝛ ſeruus dei per annos ſexagita in heremo vaſtiſſima et pꝛofundiſſima egypti hominibus manſit incognit⁹. Quem pannutius abbas deſertum illud circuiens reperit. Nā cū pꝛimo timotheū inueniſſet: de quo infra pꝛoximo dicetur: ab eo recedēs pꝛodiens ambulans per eremum: panem ⁊ aquā quos ſecū tulerat cōſumpſit: ⁊ nihil penitus guſtandū inueniens ad dñm oꝛauit. Statimq; viro ſibi celico apparente cōfoꝛtatus: ⁊ labijs ab eo contactis .xvii. adhuc diebus ſine cibo deſertū perambulauit. Viditq; virum aſpectu terribilē: capillis magnis ⁊ canis: nudum coꝛpus habētem vtcunq; contectum: ⁊ folijs arboꝛum circa verēda circundatum. Pannutius vero illū monſtrum aut feram extimans fugere cepit. Ille autem abbatē hoꝛtatus eū reuocauit: ⁊ iuxta ſe ſedere fecit: indicanſq; ei nomē ſuum ⁊ vite oꝛdinē: dixit ſe vocari onophꝛium: qui aliqn̄ fuerat habitatoꝛ cum mille fratrib⁹ in monaſterio thebaidis. Auditoq; de ſanctitate Helie ⁊ Joannis baptiſte qui eremū colebāt: inſpiratus a deo cū multo laboꝛe ad eremū illā deuenerat. Et cū deſertū introiſſet: apparuit ſibi colūna ignis que ipſum pꝛecedebat: vocēq; angeli ſe cōfoꝛtantis audiuit: ſeq; eius cuſtodie deputatū affirmabat. Quem ſecutus per miliaria .lxvi. ad cauernā deuenerat: vbi quēdam ſeruum dei in ſpelūca reperierat: cū quo ſeptem diebus fuerat: qui eū de obſeruatione angelice vite infoꝛmauerat: ipſumq; ad locum vbi tunc erant deduxerat: quem ſibi ad manſionē deſignauerat: vbi erat parua ſpelūca cui adherebat palma: ⁊ fons aque ibidem exurgebat. Ingreſſiq; locū ſenex ille qui hermeus vocabatur cum Onophꝛio diebus .xxx. permanſerat: quibus tranſactis eum in pace dimiſerat: ⁊ ad cellam ſuam redierat. Eum tamē quoad vixit ſingulis annis viſitauit: donec ex coꝛpoꝛe migrans ipſum iuxta eius cellulā Onophꝛius ſepeliuit. Conſumptis autē veſtib⁹ ſuis nullo alio ꝙ capillis pꝛopꝛijs tegebat. Fuerat quoq; in ipſa eremo annis .lx. Ex quib⁹ .xxx. annis vſus fuerat ſolis palme fructibus ⁊ herbarum radicibus pꝛo cibo: alijs vero .xxx. pane celico ſibi per angelum miniſtrato. Ubi multas diaboli inſidias perpeſſus fuerat: quas tamē omnes dei gratias ſuperauerat. Addiditq; qualiter ſingulis dominicis dieb⁹ angelus dñi ſacrā ſibi euchariſtiā diuinitus deferebat. Et ꝙ ſpiritu ſancto reuelante obitum ſuū inſtare pꝛenouerat: ⁊ ꝙ deus ad hoc ſibi abbatem pannutiū miſiſſet: vt eum defunctū ſepeliret. Cūq; hec omnia ei ſerioſius enarraſſet: facto veſpere panem de celo ⁊ vas cū aque ſibi delatum guſtauerūt noctē quoq; totā inſomnē in oꝛatione duxerūt. Mane vero vidit pannut⁹ ſanctū facie immutatum quaſi ad extrema tendētē. Qui oꝛationē fudit pꝛo ſe ⁊ pꝛo cunctis ſe in quacūq; inuocantib⁹ neceſſitate. Factaq; eſt vox ad eum ꝙ eius fuerat petitio exaudita. Statimq; pꝛeſente pannutio in oꝛatione ſpiritū exhalauit tertio idus iunij. Viditq; pannutius angelos de celo deſcēdētes: ⁊ eius animam in colūbe ſpecie ad ethera deferētes: coꝛpus quoq; miro odoꝛe fragrabat. Cūq; abbas foſſoꝛiū ad ſepulchꝛum parādū nō haberet: duo leones ſubito aduenientes: ⁊ coꝛpus pꝛoni adorātes: terrā inſtar tumuli vnguibus effoderūt. Pānutius vero coꝛpus ſancti cappa ſua inuolutū ſepeliuit. Leonibus quoq; mox abeuntib⁹ palma cū ſeri cellula ſimul coꝛruerūt. Pannutius vero dū fleret ab angelo cōfoꝛtatus in egyptū reuerſus eſt.

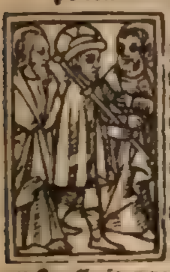
¶ De ſancto Timotheo eremita. Cap. cvij.

Timothe⁹ eremita anachoꝛita in ſolitudine egypti in deſerto vaſtiſſimo deo ſeruiens manſit annis triginta: nulliq; hominum penitus cognitus. Quē ſanctus abbas pannutius dū per eremū illam circuiret: ſanctos anachoꝛitas exquirens inuenit. Cū enim triduo deſertū perambulaſſet: reperit cellulā in ſpelunca iuxta palmā virentē ⁊ fontem ſcaturientē. Et cū neminē ibidē vidiſſet: habitatoꝛē pꝛeſtolās veſpere conſpexit virū veſtibus omnib⁹ nudū: capillis ſuis coopertū venientē inter multitudinē bubaloꝛū. Et dū pꝛa facie viꝛus hoīs quaſi ſiluestris pꝛimuiſſet: extimās phantaſiā ille tandē hoꝛtat⁹ pānutiū cū eo ſedit: eiq; vitā ſuā narrauit. Dixitq; ꝙ fuerat monach⁹ cū plurib⁹ in monaſterio thebaidis: ſꝫ vt deo vacaret liberi⁹ eremū petijt: vbi ex pꝛopꝛijs manib⁹ laboꝛabat. Ad quē poſt tēps mulier in habitu monachali accedēs: ſecū cohabitare petiuit. Ille vero charitate mot⁹ ipſam admiſit: ⁊ inſtigāte diabolo ſecū cōcubuit: ⁊ ſexdecim ānis in pctō cū illa pꝛeſeuerauit: tandē ad coꝛ rediens illā reliquit ⁊ ad locū illū deuenit pñiam agens: vbi ſolis fructib⁹ palme ⁊ fontis hauſtu contentus: veſteq; capilloꝛum contectus vltra annos .xxx. panē nō guſtauerat: nec hoīem viderat. Multaſq; a diabolo inſidias pertulerat: quas tandē deo fauente ſuperauerat. Narrauit etiā qꝺ dum quodā tēpoꝛe doloꝛe nimio epatis pꝛemeretur: vir ſplēdidus ſibi apparuit: qui nouacula latus ei⁹ aperuit: ⁊ eiecto iecoꝛe putredinem ab eo pꝛecidit: ⁊ coꝛpi reimmittēs ſanū vulnus effecit. Hec omnia cum Timotheus pānutio enarraſſet: refectionem inſimul fecerūt: ⁊ noctē in oꝛatione

ne vigiles ꝑduxerūt:mane vero abbas benedictione viri dei ſuſcepta per viam ſuam profectus eſt:ſanctumq; dimiſit. Quomodo autem poſt modū in chriſto quieuerit:vel quo tempore ſoli deo notum eſt.

¶ De ſancto Joanne Andrea Thadeo et Philippo confeſſoribus. Cap.cviij.

Joānes: andreas

Thadeus et philipp⁹ eremite in deſerto vaſtiſſimo egypti a ſancto pannutio prefato reperti ſunt:dū ſepulto ſancto Onophrio ad locū ſuū rediret:nā duce angelo itinere dierum iiij. reperit cellulā i loco antri arctiſſimo circūcluſam. Dūq; habitatorē pſtolatur:ecce venerūt.iiij.ſenes cani veſtibus ex palmis cōtextis induti facie ſqualidi:qui ſe habitatores celluſe aſſerētes dicebāt ſe ibidem annis.l.fuiſſe in vno ſpiritu dn̄o ſeruiētes. Pannutiū quoq; ex noīe ſalutantes cūcta q̄ ſibi cōtigerāt enarrabāt. Orantib⁹ quoq; illis.v.panes eiſdem de celo diuinit⁹ apponūt. Qui dixerūt abbati ꝙ ſingulis dn̄icis dieb⁹.iiij.panes a dn̄o pcipere cōſueuerāt:ſz ꝓ hoſpitis aduētu addit⁹ eis fuerat quint⁹ panis. Factaq; refectiōe ſancti viri abbatē pannutiū comitati ſunt ꝑ miliaria.lx. In qua via vidit arbores amenas palmarū citri amigdalarū et aliorū fructuū mellici saporis:de quibus illis mādātib⁹ cū ſuauitate guſtauit. Cūq; illū dimittere vellēt:interrogant a pānutio de vita ipſorū. Qui dixerūt ſe fuiſſe nobiles ꝓſapie de ciuitate exaron ſtudio philoſophie vacātes in corū iuuenilib⁹ annis. Qui tādē dei zelo relicto ſeculo ad ipſam eremū vbi eos inuenerat ꝑuenerūt:vbi ſub obediētia et doctrina cuiuſdam ſenis fuerāt multis annis. Quo decedēte:in ſella ipſa ꝑmāſerāt:nihil aliud niſi de fructib⁹ arboꝝ diebus ſingulis degustantes:dieb⁹ vero dn̄icis panes de celo ſibi miniſtratos ab angelo deuote ſumētes. Nola quoq; ſua eidē edixerūt. Quorū prior Joannes:ſcds Andreas:tertius Thadeus:quartus Philippus vocabatur. Cū aūt pannutius ſecū adiūcti poſtulaſſet:reſpōderūt non eſſe ſibi a deo datū:mandantes vt ad monaſteriū ſuū edificatus rediret:et que vidiſſet in eremo ceteris ad exemplū referret. Sicq; abbas ab eis dimiſſus ad cenobiū ſuū reuerſus eſt.

¶ De ſanctis Baſilide:Cyrino:Naboꝛe et Nazario martyribus. Cap.cix.

Baſilides: Cirin⁹

Naboꝛ et Nazarius ſub perſecutione Diocletiani Rome paſſi ſunt. Hi ex vrbe ipſa oxiſidi ad ciuitatē Aureliaꝫ deuenientes:oīa ſua pauperibus erogātes:romā redeūtes ad Maximianum imperatorē adducti ſunt. Qui dū chriſtū cōfiteri nō timerēt:primo ſcorpionib⁹ duriſſime ceſi:dehinc in carcerē truſi:et per dies.vij.ibidē macerati:inde educti iuſſu eiuſdē imꝑatoris gladio capite truncati ſunt et feris ad deuorādū expoſiti. Sꝫ per dei gratiā corpora eorum illeſa cuſtodita a xp̄ianis ſepulta ſunt miliario.iij. ab vrbe in loco qui dr̄ catacumbe pridie idus iunij.

¶ De inuentione corporis ſcti Antonij eremite. Cap.cx.

Inuētio corporis

ſancti Antonij abbatis et ipſi⁹ trāſlatio facta eſt ſub tp̄e cōſtātij imperatoris. Cū enim ipſe imperator liberis careret:filiam a dn̄o impetraſſet:eā nominauit Sophiam:q̄ virgo erat admodum deo deuota. Quam poma in viridario comedētē noīe immundi ſpiritus inuaſerunt:et q̄nq; annis obſeſſam dudū infeſtarunt:clamātes ſe inde nō exituros niſi ad corpus Antonij duceretur. Que cū a nullo teneri poſſet:ipſam imperator cathenis vinctā ferro carceri mancipauit:carnes hoim et beſtiarū crudas comedētē et vincula etiā ferrea rūpentē. Imperator igitur habito cōcilio vbi corp⁹ Antonij inueniri poſſet poſt nouē dierū ieiuniū ab angelo Gabriele admonetur:vt theophilus epiſcopus cū.xij. clericis ad egyptū mittatur ad corpus Antonij requirēdum et dei prouidētia reperiēdū. Similis per oīa viſio theophilo epiſcopo apparuit. Imꝑatoris ergo iuſſu naue parata epiſcopus cum.xij.clericis de cōſtantinopoli diſcedentes.xv.diebus nauigātes hieroſolymam peruenerunt:et luſtratis locis ſanctis alexādriam properarunt. Et deinde per partes lybie itinere dierum.xx.deuenerunt ad nilum fluuium in locum qui dicit̄ Ephesos vbi monaſterium ſanctorum viroꝝ inuenerūt. A quibus informati vbi eſſet cenobiū quod olim fuerat Antonij eremite viam arripientes per deſerta horrida et vaſtiſſima a nullis manſuetis animantibus habitata: cedentibus eis feris diuerſorum generum quas ibidē repererunt:multiſq; euaſis periculis poſt dies.xxx.ad eremum applicuerunt:in qua ſanctus Antonius habitabat:vbi venerādus ſenex illis apparuit:et viam digito ſub ſilentio oſtendit:ac vſq; ad cenobiū perduxit. Ibiq; a monachis loci benigne ſuſcepti et ad eccleſiam primo deducti:oratione fuſa pedibus eorum lotis parataq; refectione:ſingulis eorum medietas panis cū radicibus et aqua nectarei ſaporis apponit̄:ſicq; hora veſpertina cū charitate reficiunt̄:quib⁹ prior aſſeruit ꝙ tales epule ſingulis ſibi diebus diuinitus portabant̄ a duobus leonibus q̄ ſancti Antonij interfuerant ſepulture:quos deus adhuc viuentes mirabiliter reſeruabat. Eccleſiā vero illam et cenobium ſanctus cōſtruxerat. In qua an altare.v.lampades oleo plene ab eo ibidem poſite dependentes cōtinueq; ardētes nunq̄ oleo minuunt̄. Auditis vero cauſis itineris ab epiſcopo referente. Reſpōdit prior locū ignotum fore cunctis hoībus in quo ſanct⁹ fuiſſet ſepultus:eo ꝙ duo ſolūmodo diſcipuli eū tumulauerant:qui ab eo adiurati locum ipſum nunq̄ alicui reuelare voluerant. Quapropter contriſtatis oībus orationem tota nocte in eccleſia vigiles ad deum fuderunt. Die vero ſequenti cum epiſcopus miſſam celebraret:apparuit iuxta altare Gabriel angelus qui cedulam appoſuit:per quam epiſcopum de via tenenda et modo reperiendi corporis in omnibus informauit. Qua lecta reſumpto itinere per aſpera montiū prerupta rupium et inculta aſperrima deſertorum ſtella eos vt olim magos diuina fauente gratia precunte inter ſerpentes et feras et animalia ferociſſima et inuiſa oīno illeſi poſt dies xl.in campum amenum dulciſſimis repletum fructibus peruenerunt vbi dum ſtella ſtaret immobilis:vox celitus lapſa eſt vt in ipſo loco foderēt:et theſaurū optatum inuenirent. Et dum fodere cepiſſent:duo leopardi ſubito aduenerunt:eoſq; ad cauandum iuuare ceperunt. Inuento deniq; corpore beati antonii palmarum foliis operto:ipſum inde leuantes cum gaudio et reuerentia maxima in loculo recōdiderunt. Et per omnia loca vnde venerant eadem ſtella preuia multis euaſis periculis redierunt. In ipſa vero via multa miracula oſtenſa ſunt. Nam in monaſterio illo vſq; ad corpus peruenerant q̄nq; leproſi mundati ſunt. ¶ In caſtro quodam Fidoꝛ noīe quinq; infantes a lupis exportati illeſi reducti fuerunt. ¶ In portu alexandrie filius militis a pyratis ante dies octo in patibulo ſuſpenſus continuo ſuſcitatur. ¶ Inde quoq; per hieroſolymam reuertentes cōſtan:inopolim tandē cū ſancto corpore applicuerunt:qd ab imperatore honorifice ſuſceptus in eccleſia ſancte ſophie collocatur:moxq; eius filia p̄ſente oī populo a demonibus liberatur. ¶ Tempore vero ꝓcedente filius ſancti guilelmi comitis noīe Jacobinus rediēs de peregrinatione tranſmarina ab imperatore Cōſtan

tinopolitano corpus ſancti Antonij ſibi donari petijt: et impetrauit: quod ad partes galliarum deferens in ciuitate Vienne monaſterium eius nomini edificauit: et de proprijs facultatibus large dotauit. In quo corpus ſanctum honorifice collocauit: vbi infinitis et ſtupendis virtutibus refulget. Potiſſimum autem eſt illud quod in toto orbe famoſum eſt: quia ignem ſacrum a corporibus humanis extinguit. Facta eſt autē hec trāſlatio eodem die quo corpus inuentum fuerat: videlicet Idibus Iunij.

¶ De ſancto Antonio confeſſore ordinis minorum. Cap. cx.

Antoni⁹ confeſſor ordinis minorꝫ ex vlyxbona ciuitate hyſpanie natus: in pueritia ſua in baptiſmo fernandus appellat⁹ eſt. Hic primo fuit canonicus regularis ordinis ſancti auguſtini in eadem ciuitate. Deinde audiens qualiter quidam fratres minores apud marochium a ſaracenis paſſi fuerant ad martyrium animatus de prioris ſui licētia ordinem fratrum minorum ingreſſus eſt: p̄miſſione ſibi a fratribus facta: q̄ marochiū ad terram ſaracenorum mitteretur. Qui iuxta promiſſionē ad ipſam terram miſſus: quia de ipſo deus aliud decreuerat: regreſſus eſt martyr ſolo deſiderio fact⁹. Deinde ad generale capitulum aſſiſiū tēdens fratri gratiano qui romādiole miniſter erat ſe contulit: a quo in eremum mōtis pauli miſſus: vt petijt ſolitarie ibidem permanens cōtemplationi vacabat. Poſt hec in foro iulio cōſiſtens a miniſtro loci predicare iuſſus: dum ſe imperitum predicationis excuſaret: cōpulſus omnino ꝑ obedientiam verbum dei ſuper quoſcunq̄ doctos elegāter propoſuit. Sicq̄ deinceps officium p̄dicādi ſuſcepit. Cum die quadā de cruce domini predicaret: viſus eſt in aere ſanct⁹ Franciſc⁹ adhuc in carne degens lōge tamē poſitus: quaſi predicationem antonij geſtibus laudabiliter commendans. Anno autē vno ante eius obitū generali obtenta licentia predicandi vbicunq̄ vellet: paduam deuenit: annoq̄ integro predicationi ꝛ cōfeſſionū audientie ſollicite vacauit. ¶ Multis quoq̄ ibi miraculis claruit. Nā cū quidā ei confeſſus eſſet q̄ patrem ſuū calce percuſſerat: et ſanctus ei ad terrorem dixiſſet: quod pes ille dign⁹ erat vt precideretur: iuuenis q̄ ſimplex domū reuerſus pedem ſibi abſcidiſſet: orante ſancto pes ei reſtitutus eſt. Poſt hec cū tempore meſſis homines circa meſſem occuparentur: quietis gratia ex vrbe diſcedens: venit ad campum ſancti petri: vbi et egrotare cepit: et languore nimio preſſus timēs fratrum illorum grauamen: curru ſe imponi fecit: vt ad locū padue veniret. Cum autem iuxta ciuitatē eſſet: rogatus a quodā fratre ignoto: diuertit ad locū celle iuxta locū pauperū dominarum: vbi diebus aliquibus decūbens dum ſacra myſteria ſumpſiſſet: apparente ſibi chriſto cuiq̄ confortāte hymnū. O glorioſa domina alta voce decantauit. Quo finito ſpiritum in pace emiſit idibus iunij: anno domini milleſimo ducenteſimotrigeſimoprimo. Cuius trāſitus cum adhuc ipſis fratribus ignotus eſſet populus vndiq̄ concurrebat: et ſanctum patrem defunctum eſſe clamabat. Et cum eſſet queſtio de funere inter ciues: eo q̄ alij hic alij ibi eum tumulari volebant: occaſione iſta quinq̄ diebus corpus inhumatū remāſit: nec vlla tamē corruptio ſubſecuta eſt: aut fetor: et ha... tamen calor immēſus eſſet: vtpote iunio menſe. Tādem omnium voluntate in loco principali fratrum ſancte marie de padua honorifice reconditum eſt: omnibus egris qui ad eius loculū accedebant: ꝑ ipſos quinq̄ dies quocunq̄ languore ſanatis: vbi ꝛ quieſcit adhuc miraculis pollēs.

¶ De ſancta Felicula virgine ꝛ martyre. Cap. cxi.

Felicula virgo petronille collactanea: vt ſcri. Marcellus ſancti petri diſcipul⁹ mortua ſorore: vt ſupra actum eſt pridie kalendas iunij a Flacco comite detinetur: ꝛ aut ſacrificare aut ſibi nubere compellitur. Que vtrūq̄ denegās ab eodē in carcere recluditur: et ſeptē diebus ſine cibo detinetur. Inde educta datur in cuſtodia virginū dee veſte vt eam ad ſacrificandū ſuaderent. Que ibidem per ſeptem alios dies ſine cibo permāſit. Poſt hec dum xp̄m cōſtanter cōfiteretur in equuleo leuata: et diutius torta: deinde iubente comite in cloacam precipitata necatur. Cuius corpus ſanctus nicomedes preſbyter inde noctu leuauit: ꝛ in capella ſua via ardeatina miliario ab vrbe. vij. ſepeliuit idibus iunij.

¶ De ſancto peregrino ep̄o ꝛ martyre. Cap. cxij.

Peregrin⁹ epiſcopus ꝛ martyr ciuitatis aternen. pontificatū tenuit tempore beati gregorij pape: q̄ cetheus proprio nomine nuncupatus eſt. Quo tēpore duo peſſimi viri ex longobardorum genere filij concubinarū: quorū vn⁹ dicebatur alais: alter vero vmblo vrbem ipſam tyrānice poſſidebant. Cū autē prede ꝛ deuaſtationi ac nefandis operibus non ſolum ipſi intēderēt: ſed etiam populum malorum exēplo peruertiſſent. Cetheus epiſcopus eorum crudelitatem nō ferens ad vrbem romā acceſſit: et hec omnia ſummo pontifici referens ab eo ſuſcept⁹ diudum ſecum permāſit. Tandem populus ciuitatis multa dictorum tyrannorū preſſus iniuria: ad vrbē deuenerunt: ꝛ epiſcopum ſuum inſtanter orauerunt vt ad eccleſiam ſuam rediret: ꝛ plebem ſibi commiſſam ſuis exhortationib⁹ de tot malis erueret. Qui iuſſus a papa cū populo rediit: iuramēto ab eis exacto ne bona eccleſie diſtraherent: et diſtracta redimerēt. Reuerſus quoq̄ populū ſuū ſcitis ſermonib⁹ ad penitētie opa ꝓuocabat. Interea diſſenſione orta inter alaim ꝛ vmblonē: alais orientalē: vmblo vero occidētalē portā tenebat. Cū aūt alais vmbloni reſiſtere nō poſſet: facta cōſpiratiōe cū quodā vitaliano comite ipm cū ei⁹ exercitu ꝑ portā quā tenebat in vrbē intromiſit: vt ſic in aduerſariū ſecur⁹ inſultū faceret. In ipſa vero ciuitate erat q̄dā vir xp̄ian⁹ noīe fredorq̄ veſpere illo ſpū diuino tactus vrori p̄dixerat vrbē ipſam eadē nocte ab inimicis inuadēdā: armaq̄ ſua ad lectuli caput poſuit: vt ſed. tūc inſurgēte p̄ptiore armaret. Sicq̄ factū eſt vt qd̄ p̄dixerat eueniret: ille q̄ armatus cōfeſtim ad Cetheū ep̄m cōfugeret. Oratione vero ſeci ep̄i excitatis ciuib⁹ ꝛ repente egreſſi: ciuitas ab inimicis viriliter defendit: aduerſarii expelluntur: ꝛ alais captus vti patrie ꝓditor Vmbloni p̄ſtat. Cūq̄ oēs ipm dignū incendio acclamarēt: ꝛ ep̄s horrens effuſionē humani ſanguinis ꝓ eo interueniſſet: ſupplicans vt vel in carcerē vel in exiliū mitteret: Cetheus ab vmblone detentus eſt: eo quod ipſum cum alai preſumeret conſpiraſſe: et ob id ꝓ illo interuenire. Et alaim quidē ad portam orientalem decollari fecit. Cetheum vero cathenis vinctū in medio foro ciuitatis capite truncari mandauit. Cū aūt ep̄s pſalmum. Deus laudē meam. decantaſſet: tantus tremor ſpiculatorē inuaſit: vt ipſum minime percutere poſſet. Quod cū vmbloni nunciatum fuiſſet: epiſcopū magicis hoc artibus feciſſe cogitās ipſum in carcere dieb⁹ multis detinuit. Deinde ipſum vinctū in flumine piſcaria per pontem marmoreum precipitari iuſſit. Qui tertio inde iactatus tertio illeſus exiuit. Tunc iubente vmblone nequiſſimo lapis ingens ponderis librarum quingentarum ad collū epiſcopi ligat.

tur:⁊ ſic per pontem precipitatus in flumine necatur. Statim autem vt ſpiritum emiſit ſuper aquas corpus vnacum lapide enatauit. Ad quod ſpectaculum cū vmbło feſtinaſſet: a diabolo oppreſſus ⁊ mortuꝰ eſt. Corpꝰ aūt martyris gubernātibꝰ angelis ꝑ fluuiū in mare deſcendit:⁊ vna cum lapide ad litꝰ iardench. ciuitatis a fluctibꝰ eiectū eſt. Qḋ cū piſcator q̄dā in littore reperiſſet: ep̄o nūciare curauit. Qui vna cū eiꝰ clericis ad locū acceſſit: corpꝰ q̄dē martyris ꝓpter lapidē arbitrās: ipſius tamē vt martyris quaſi dubiꝰ venerari nō audēs in littore ſepeliuit:⁊ q: nomē eiꝰ ignorabat peregrinum nominauit: diuināq; volūtatē ſupinde expectare cepit. Cū aūt piſcatores noctibus ſingulis ad caput foſſe lumen celeſte cōſpexiſſent:⁊ hec in ciuitate relata fuiſſent cecus quidā a natiuitate ꝑ patrē ad foſſam deducitur: ⁊ oratione fuſa lumen ei oculorum infunditur: quo viſo miraculo corpus martyris procul dubio fore noſcitur:⁊ ab epiſcopo nomine ſancti martyris ⁊ epiſcopi peregrini miliario iuxta iardenenſem ciuitatē in eccleſia ſepelitur. Poſt aliquod tempus tam eius paſſionis ſeries: q̄ dies ⁊ nomen a ciuibus iardenenſibꝰ inquiſita reperiuntur. Qui paſſus eſt idibus iunij.

¶ De ſctō Fandila preſbytero et martyre. Cap. cxiiij.

Fādila preſbyter ⁊ martyr apud cordubā ciuitatē paſſus eſt. Qui tempore ꝑſecutionis pro confeſſione nominis dn̄i amputato capite martyriū cōſummauit idibus iunij: vt ait Ado in martyrologio.

¶ De ſancto Heliſeo propheta. Capitulum. cxv.

Heliſeus propheta q̄ Eccleſiaſtici. xlviij. cap. inter ſanctos antiqui tēporis glorioſe extollit: natꝰ eſt in galgalis: cuius natiuitatis tp̄e tale ꝓdigiū cōtigit: vt vnus ex vitulis aureis quos hieroboā fecerat: acute mugiret. Quo audito i hieruſalē ſacerdos diuino nutu ait prophetā eſſe natū in hieruſalem: qui ſculptilia ⁊ fuſilia deorū deſtrueret. Hūc diuino mādato helias in abela repertū arātē vocauit:⁊ ad eiꝰ diſcipulatū aſſumpſit. Et cū pallium ſuum impoſuiſſet ſuper eū: cōfeſtim prophetiſare cepit: qui exinde ſecutus eſt heliā:⁊ miniſtrabat ei: vt dicitur. iij. Regū. xix. capitulo. Cū aūt helias a domino in celū rapꝰ eſſet: vt dicet infra in geſtis helie ꝓphete. xix. Kalen. ſeptēbris. Spiritꝰ helie duplex ſup eū requieuit: ſciꝫ ad prophetandū:⁊ miracula faciendū. Multis eñi miraculis claruit: que in. iiij. Regum cap. ij. iij. iiij. v. vj. ⁊. vij. narrātur. ¶ Cū enim in hierico aqua foeis peſſima terrā ſterilē faceret: egreſſus ad fontē miſit in illum ſal:⁊ aquā ſanā reddidit. Aſcendēs bethel pueris ſibi illudentibus maledixit:⁊ ex quibus. xlij. numero ab vrſis duobus cōtinuo lacerātur. ¶ Cū aūt vxor quondā abdie prophete ad eū veniret: vt virū ſuū mortuū ere alieno preſſum deflereret:⁊ eo qḋ ꝓpter alimoniā ꝓphetarum quos in ſpelunca pauerat: debita cōtraxiſſet. Creditorq; duos filios abdie i ſeruitutē pro debito redigere vellet. Heliſeus mulierem iuſſit vaſa vacua mutuo accipere: parūq; olei quod habebat in ipſis vaſis filiis iuuantibus infundere. Quod cū feciſſet: oleūq; diuinitꝰ multiplicatū eſſet:⁊ debitū mulier ex olei precio ſoluit:⁊ ex reliquo cū filiis vitā duxit. ¶ Tranſiens per ſuā ciuitatem a matrona nobili:⁊ diuite in domo cum giezi miniſtro honorifice ſuſcipitur:⁊ eiq; cellula de viri voluntate preparatur. Que cum filium non haberet:⁊ vir ſenex eſſet: heliſeus ei a domino filium impetrauit: quaſi ꝓ beneficio hoſpitalitatis vices repēdens. Cūq; puer creuiſſet:⁊ ad patrē tp̄e meſſis egreſſus eſſet: calore ſolis percuſſus caput doluit:⁊ remiſſus ad matrē ſubito expirauit: quē mater ſup lectulū viri dei collocans: petita a viro licentia dolore diſſimulato ad virū dei in montē carmeli deuenit. Cū autē heliſeus factū muliere narrante cognouiſſet: premiſit giezi puerum ſuū cum baculo: vt puerum ſuſcitaret. Verū inſtante muliere vt perſonaliter veniret: ad ſunam deuenit:⁊ puerū minime ſuſcitatū inuenit. Et tunc heliſeus ſupra corpus ſe iactans:⁊ ad dominū orans: puerum defunctū vite reddidit:⁊ matri viuentem tradidit. ¶ Cum autē facta eſſet fames in terra:⁊ filij prophetarū ad eum cōueniſſent: iuſſit vni ex illis: vt pulmētū pararet. Qui egreſſus vt herbas colligeret: colloquintidas in ollā cōcidit: ignorans quid eſſet. Hec ſunt cucurbite amariſſime: minores his que in hortis naſcūtur. Cūq; diſcūbētes deguſtaſſent:⁊ mortē ob amaritudinem in olla clamarent: vir domini allatā farinam in ollā miſit:⁊ eſcā dulcorauit. ¶ Vir quidam de baalſaliſa detulit ſancto prophete panes duos primitiarū:⁊. xx. panes hordeaceos:⁊ grana frumenti noui confricata. Quos fecit heliſeus apponi populo qui erāt centum viri: hoc eſt illos duos panes triticeos tantum. Et cū ex hoc miniſter heſitaret: ſpū dn̄i ꝓdixit: quod comederent omnes:⁊ exinde ſuperaret: qḋ ⁊ miraculoſe factū eſt. Naamam quoq; princeps milicie regis ſyrie vir diues ⁊ ꝑpotēs: ſed leproſus erat. Cū autē vxor naamam ab ancilla puellaq; de terra iſrael captiua ducta fuerat de miraclis heliſei didiciſſet:⁊ hec o[illegible]/illeq; regi retuliſſet: acceptis naamā lr̄is a rege ſyrie ad regē iſrael: vt ipm ſanaret venit ad eum:⁊ ei lr̄as preſentauit. Quod cū rex iſrael audiſſet: horruit:⁊ immemor heliſei hoc ſibi impoſſibile cognouit: veſtimēta ſua ſcidit: ⁊ regē ſyrie occaſiones cōtra ſe q̄rere putauit. Cum autem heliſeus ad regē miſiſſet: vt ſibi naamā deſtinaret. Illeq; ad oſtiū prophete cū equis:⁊ curribus aduenïſſet: miſit ad eū vir dei dicens: vt ad iordanē deſcendens: ibidē ſepties lauaretur:⁊ a lepra mundaretur. Et prima q̄dem facie naamā moleſte tulit: eo qḋ ad eū nō veniſſet:⁊ manu vulnꝰ tetigiſſet. Deinde ſeruorū conſilio i iordane ſepties ſe lauit:⁊ mox ab eo lepra diſceſſit. Reuerſus autē ad heliſeū munera multa ei obtulit: ſꝫ dn̄i ꝓpheta nihil oīno recipere conſenſit. Verū cū aliquantulū abijſſet: giezi auaritia ductꝰ poſt eū cucurrit: eidēq; mentiens dixit q̄ duo ex filijs ꝓphetarū ad heliſeū repente ſuperueneriſt. Ideoq; ille ꝑ munere aliquo ſibi largiendo mittebat. Qui cū eidē argētū ⁊ veſtes tradidiſſet: eaq; giezi in domo abſcondiſſet. Et hec oīa heliſeus diuino ſpiritu cognouiſſet: maledixit giezi: ꝑdicēs: q̄ lepra naamā ſibi ⁊ eius ſemini adhereret: eo qḋ diuinam gratiā vendidiſſet. Statimq; egreſſus eſt ab eo leproſus: ab hoc giezi ſimoniaci prio giezite dicebantur in veteri teſtamēto: donec a ſimone mago ſimoniaci dicti ſunt. ¶ Poſt hec cū eſſet heliſeus cū filijs ꝓphetarū iuxta iordanē:⁊ ipſi ligna cederent: vniq; eorū ferrū ſecuris ex ligno excuſſuꝫ in aquā cecidiſſet: heliſeus lignum in aquā miſit:⁊ ferrū ad ſuum locū enatauit. Cumq; rex ſyrie cōtra iſrael pugnaret:⁊ ſepius hoſtes in inſidijs poneret: rex iſrael eos cauebat: q: eos ſibi heliſeus manifeſtabat. Quod cū rex ſyrie a ſeruis ſuis didiciſſet:⁊ prophetaꝫ eſſe in dothaim compreriſſet: miſit illuc robur exercitus qui ciuitatem circumdederunt vt eū caperēt: maneq; puer heliſei vidēs exercitū timuit: ⁊ prophete nunciauit: qui puerum confortabat: plures quam illi ſecum eſſe aſſerebat. Et orante heliſeo dominus aperuit oculos pueri:⁊ vidit montem plenum equis ⁊ curribus. [illegible] agminibus angelorum. Cumq; hoſtes intrarent ad eum percuſſit eos dominus cecitate: ne ipſum videntes agnoſcerent. Quibus heliſeus dixit: non eſſe in manſionem eius quem querebāt: eoſq; illuc deducere promittebat: quod et reuera fecit: eoſq; in medium ſamarie deduxit. Tūc orāte propheta aperti ſunt oculi eorū:⁊ viderunt ſe eſſe in medio ciuitatis:⁊

hoſtes circũſtãtes. Et cũ rex iſrael eos occidere vellet: ꝓhibuit propheta dominũ: eo qḋ dñs eos illuc adduxerat: quinimo eiſdẽ abũdãter miniſtrari fecit: ⁊ illeſos remiſit. ¶ Et cũ benadab rex ſyrie ſamariã obſediſſet: ⁊ fame maxima oppꝛeſſiſſet: ita vt mulieres natos ꝓprios comederent: ⁊ rex iſrael ꝓphetam eo quod predictam obſidionem predixerat: occidi mandaſſet: ⁊ hoc heliſe⁹ per ſpiritum cognouiſſet: ſpiculatorē ad ſe intrare prohibuit: donec rex penitentia ductus ipſum reuocauit. Tunc heliſeus ſequenti die vbertatem maximam futuram predixit. Et cũ vnus ex principibus eiꝰ irrideret: mortem illius repentinam prenunciauit: que omnia vt predixerat euenerũt. Nocte eñi dñs terruit exercitũ ſyrie ſonitum infinite militie mittens ſup eos. Qui animas ſuas ſaluare cupientes aufugerunt: ⁊ oĩa dimiſerũt. Sicq; populus ſamarie egreſſus predã diripuit: et ex victualibus ꝓceptis vbertas maxima facta fuit. Princeps quoq; ille in introitu porte a turba cõpreſſus expirauit. ¶ His ⁊ aliis multis ⁊ magnis miraculis heliſe⁹ clarens in pace quieuit. xviij. kalen. iunij. Prophetauit autem ⁊ claruit ſub Ioram: ⁊ hieu ⁊ ioathã regibus iſrael in ſamaria. Cum autem quidam latrunculi moabite hominem mortuum ſpoliaſſent: et cadauer in ſepulchro heliſei proieciſſent: cum tetigiſſet oſſa heliſei continuo ſurrexit. Sepultus eſt autem in ſamaria paleſtine quã ſebaſtẽ. i. auguſtam in honorem auguſti herodes poſtmodum vocauit: vbi ⁊ abdias propheta ⁊ ioannes baptiſta requieſcũt. Ad quorũ ſepulchra varia miracula fiunt: vt dicit hieronym⁹ libro de vita paule: adeo vt cruciati demones ibi rugiant: voces diuerſorum animaliũ ꝓtendentes. Alij cernuntur rotare caput: ⁊ poſt tergum terram vertice tangere. Alij ſuſpenſis pedib⁹ eminus veſtes in faciem defluere: vbi ⁊ in monte vicino dire videntur ſpelunce: in quibus et ſanus et perſecutionis tpe abdias centum prophetas pauit pane et aqua. Hec ex libro. iiij. regum capitulis quib⁹ ſupra ex dictis Ioſephi ⁊ Hieronymi: ⁊ ex hiſtoria ſcholaſtica.

¶ De ſanctis Rufino ⁊ Valerio martyribus. Cap. cxvj.

Rufinus et Valerius martyres tempore diocletiani ⁊ Maximiani paſſi ſunt in territorio ſueſſionẽ. ſub preſide rictiouaro. Qui ingreſſus ciuitatem remis ſanctos detectos et ſacrificare contẽnentes magno ferri pondere preſſos ſueſſionẽ. adduxit. Ibiq; eos iuſſit equuleo ſuſpendi: ⁊ plumbatis cedi. Deinde in carcere macerari: vbi angelica viſitatione confortantur: ⁊ corone de ſmaragdo celitus miſſe eorum capitibus imponuntur. Inde educti dum in chriſti confeſſione perſiſterent immobiles: iuxta flumen indole decollati ſunt. Quorum corpora dum chriſtiani ad remenſem ciuitatem deferre vellent de loco in quo decollata fuerant nullatenus mouere potuerunt. Ibiq; ea ſepelierunt. Qui paſſi ſunt. xviij. Kalen. iulij.

¶ De ſancto Brandano epiſcopo. Cap. cxvij.

Brandanus eps cum eſſet abbas apud britannias. Poſtq̃ ei barinth⁹ retulit quod cũ filio ſuo moloch occeanũ perluſtrãs paradiſum terreſtrem inuenit: deſiderium ei emicuit: vt locum ipſum requireret. Habebat autem tria milia monachorum: de quibus. xiiij. tantũ accepit: et naui conſcenſa que audierat videre perrexit. Quem nauẽ intrantem tres fratres ſecuti ſunt. Et q2 nõ vocati venerant eos nunq̃ redituros ꝓnunciauit. Inuenit aũt primo inſulã altã in cuius portu ſibi canis occurrit: quẽ illi ſequẽtes omnia ſibi neceſſaria inuenerunt: ⁊ theſauros multos ibidem conſpexerunt. Quorum concupiſcentiã brãdanus ꝓhibuit. Sed dum tertio die diſcederet: q̄dã ex illis tribus fratribus qui frenum argenteũ acceperat: poſtq̃ penitens peccatũ cõfeſſus eſt ſubito expirauit. Iuuenis q; alias inſulas eidẽ cophinum panis ⁊ vas aque in naui poſuit: ⁊ nuſq̃ cõparuit. In cena domini ſubſequẽter ad aliam inſulam appulerunt. Inuenerũtq; hoſpitem eos de via tenenda docentẽ: ⁊ neceſſaria miniſtrãtem. Sabbato inuenerũt piſcem ingentem nomine iaſconem: quem inſulam exiſtimãtes deſuper deſcẽdẽtes ignem accenderunt: dumq; piſcem ſe mouere ſentirent: ad nauem repente confugientes vix euaſerunt: piſce ſe continuo mergente. Die paſche deuenerunt ad inſulam vbi aues candidas aſpiciunt alas ⁊ voce ſonantes: quarum vna voce humana locuta dixit ſe fore de angelis qui de celo ceciderant: ſed modicam culpam cõmiſerant. Ibiq; vſq; ad octauas pẽthecoſtes permanſerunt. Abinde nauigantes in natiuitate domini ſubſequente ad inſulam ſanctorũ patricij ⁊ libei deuenerunt: vbi cum. xxiiij. patribus ibi repertis in eorum eccleſia habente altaria chriſtallina feſta dominica celebrarunt: indeq; poſt epiphaniã diſceſſerunt. Sicq; continue per ſeptennium per mare diſcurrendo in predictis feſtis ſemper ad eadẽ loca redibant. Quibus temporibus multa ab eis ſtupenda viſa ſunt. Beſtia enim maxima eos abſorbere volens ab alia maiori deuoratur: ⁊ de reliquijs carnis comederũt. Inde venerunt ad inſulam virorum fortium: vbi ſenes ⁊ pueri domino ſeruiebant: a quibus gratãter excepti dum abire vellent ſecundus ex tribus fratribus ex incuria dormiẽtem dimiſerunt. Inuenerũt ⁊ inſulã in qua erant botri vue inſtar amphore magne ꝙ maximi: gryphem quoq; auem eos rapere volentem auis altera validior interfecit. In feſto vno ſancti Petri apoſtoli videns abbas piſcium innumeram multitudinẽ: iuſſit eos deũ laudare: qui ſup vndas enatãtes vocib⁹ intonare ceperunt. Viderunt ⁊ in mari columnã ingentem cryſtallinã ſuper baſes aureas: quã conopeus coloris argentei circũdabat. Inuenerunt ⁊ calicẽ cũ patena de genere columne. Venerunt poſtmodum ad oſtia inferni: vbi demones egreſſi ſuper eos maſſas igneas iactare nitebant. Ubi ⁊ tertius frater in littore deſcendens a demonibus raptus eſt. Inuenerunt ⁊ iudã xp̄i proditorem ſedentẽ in mari ſup lapidem: quẽ dixit ſe in hieroſolymis in loco lutuoſo poſuiſſe ꝓ tranſeuntibus ne in lutũ caderẽt ꝓtegendis: ⁊ ante eum erant furce ferree: quas dixit ſe donaſſe ſacerdotibus tẽpli: pannus quoq; in eis pendebat: quem leproſo ad tergendũ conceſſiſſe aſſerebat. Inuenerũt hominẽ qui ſolo paſcebatur capillis opertum. Tandem p bonum ſuum ꝓcuratorem: de quo dictum eſt ad paradiſum terreſtrem poſt ſeptenniũ perducti ſunt. Et capientes de fructibus ⁊ gemmis ibidem repertis: euaſis multis piculis deo duce incolumes ad propria redierunt. Ubi Brandanus poſtmodũ epiſcopus ordinatus eſt. Et poſt virtutum merita ad chriſtum migrauit. viij. kalendas iulij.

¶ De ſanctis Vito Modeſto ⁊ Creſcẽtia martyrib⁹. Capitulum. cxviij.

Vitus Modeſtus ⁊ Creſcentia martyres ſub Diocletiano iperatore i ſicilia martyrio claruerũt: qui vitus ex luciana prouincia nobili ꝓgenie: patre Hyla ſenatore ꝓgenit⁹: etatis ſue anno ad martyrij palmã peruenit. Cum eñi pater ei⁹ idola coleret: ⁊ Vit⁹ xp̄m adoraret: ſepi⁹ eũ pater verberabat: eo ꝙ idola colere nolebat. Demũ pater illũ modeſto eius nutritori tradidit: vt ei ſuaderet quatenus deos colere ſtuderet. Cui apparens angel⁹ ipſum conforta-

uit⁊ adhuc puerum ad coronam martyrij animauit.
Qui ⁊ in chriſti nomine miracula patrare cepit⁊ mul-
tos a diuerſis languoribus ſanauit. Quod audiens va-
lerianꝰ prefectus puerū accerſiuit⁊ ſacrificare nolentē
carbonnis cedi iuſſit. Brachia autē ⁊ manus verberātiū
ſubito aruerunt. Prefectus quoqꝫ manum amiſit: pro
quo tamen Vitus orauit ⁊ cōtinuo ſanitatem percepit.
Prefectus ergo puerū patri tradidit⁊ vt ipſum corri-
peret perſuaſit. Tunc pater vitum in domum ducēs di-
uerſis muſicorum generibus ⁊ puellaꝝ luſibus: aliiſqꝫ
deliciarum generibus mutare animū pueri ſatagebat.
Et cum ipſum in thalamo incluſiſſet ornato mirabilis
fragrantia inde exiit: que patrem ⁊ familiā nimio odo-
re perfudit. Aſpiciēſqꝫ pater per rimas oſtii ſeptē ange-
los radiantes circa infantem cōſpexit: quos deos ſuos
eſſe putauit: ſtatimqꝫ excecatus eſt. Ad cuius vocis cla-
morem tota ciuitas commouetur: ita vt prefectꝰ accur-
reret⁊ cur ei hoc accidiſſet interrogaret. Qui dicebat ꝙ
deos igneos viderat⁊ eorum aſpectum ferre nō valēs
lumē amiſerat. Et cum in templum iouis pro recupe-
rando lumine ductus eſſet⁊ nihil proficeret: filium pro
ſua ſanitate rogauit⁊ lumen eius precibus recupera-
uit. Cum autem nec ſic crederet: ſed puerum occidere
cogitaret. Angelus modeſto ⁊ creſcentie nutritoribus
eius apparuit⁊ vt nauem conſcendentes puerū ad ter-
ram ducerēt imperauit. Qui naniculam preparatā di-
uinitus inuenerunt⁊ angelo duce vna nocte ad territo-
rium conagritanum peruenerunt⁊ iuxta fluuium ſila-
rū ſub arbore quieuerunt: vbi aquila eis cibum deferre
bat⁊ multa miracula puer faciebat. ¶ Interea filius
Diocletiani imperatoris a demone arripitur⁊ niſi vitꝰ
lucanius veniat ſe nunqꝫ exire fatetur: locus quoqꝫ vbi
inueniendus ſit: ab eodem explicatur. Vitus ergo que-
ritur⁊ inuentus adducitur ad imperatorem. Qui ſup
eius filium manū impoſuit ⁊ protinus ab eo demonē
effugauit. Cum autem illū imperator ad deorum ſacri
ficia inuitaret⁊ vitus recuſaret⁊ cum Modeſto ⁊ Cre-
ſcentia in dirum carcerē miſſus eſſet: ſubito ferri mol-
les eis impoſita ceciderunt⁊ carcer immēſo lumine coru-
ſcauit. Xp̄s quoqꝫ ſanctis apparēs illos ad paſſiōis tol
lerantiā animauit. Qd̄ imperator a cuſtodibꝰ intelligēs
eos deductos in clibanū ignis immiſit: quos tñ ignis
oīno nō tetigit: in quo pſallētes hymnum triū puerorū
audiūtur indeqꝫ illeſi oīno educuntur. Tūc leo terribi
lis ad ſanctos deuorādos dimittitur: ſꝫ tñ ab eis fidei
virtute placatus eorū veſtigia manſuete proſternitur.
Tandē in equuleo eos imperator iuſſit appēdi⁊ in illo
diutiꝰ torqueri. Sed orante puero vt eos dñs liberaret
ſubito aer turbatur⁊ terra cōcutit: tonitrua mugiūt⁊ tē-
pla deorum corruūt⁊ multos opprimunt. Imperator
autē territꝰ fugit⁊ angelꝰ ſanctos exoluit: atqꝫ iuxta flu
uium ſilarū vnde venerāt in momēto repoſuit: vbi ora
tione fuſa dño animas reddiderūt. Quorū corpora ab
aquilis cuſtodita florētia illuſtris femina ſancto vito
reuelāte repperit⁊ cū aromatibꝰ in mariano pdio ſepe
liuit. q̄ paſſi ſunt. xvij. kalen. iulij.

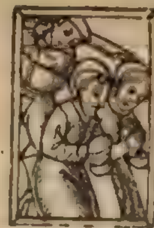
¶ De ſancto Heſychio martyre. Ca. cxix.

Heſichius martyr

apud Meſlam ciuitatem doroſtorū
paſſus eſt. Qui cum eſſet miles ⁊ bea-
tum iuliū martyrē ⁊ cōmilitionē ad
paſſionē comitatus eſſet: vt superiꝰ
in eiꝰ paſſione ſexto Kalendas iunii
dictū eſt. Seqꝫ eiuſdem decollandi
orationibus commendaſſet: cumqꝫ
deoſculatꝰ eſſet a gentilibꝰ tentus et
maximo preſidi oblatus in carcere
diebus pluribꝰ maceratus tandem
in confeſſione xp̄i gladio cedēte martyrio coronatꝰ eſt.
xvii. kalendas iulij.

¶ De ſanctis Ferreolo ⁊ ferrutiōe martyribꝰ. Ca. cxx.

Ferreolus preſby-

ter ⁊ Ferrutio diaconꝰ in galliis ciui-
tate biſuntiū. paſſi ſunt: q̄ a beato Hy
reneo epiſcopo lugdun. ⁊ martyre ad
predicandum verbum dei miſſi: ſub
Claudio iudice tenti ad trocleas extē
ti ⁊ diutius flagellati dehinc in carce-
rem recluſi ſunt: mane quoqꝫ cū lin-
guis eorū amputatis nihilominꝰ chri
ſti nomē clara facūdia pſonarēt ⁊ po
pulo pdicarēt. Iterū cōprehēſi ſunt: quibꝰ iudex crude
lis iuſſit vt vniciuqꝫ eorū ſubule. xxx. manibꝰ ⁊ pedibꝰ ⁊
pectore infigerentur: atqꝫ ad vltimū gladio necarent.
Paſſi ſunt aūt. xvj. kal. iulij.

¶ De ſanctis Rothlando ⁊ Oliuerio ⁊ aliis
militibꝰ martyribꝰ. Capi. cxxj.

Rothlādus et oli-

uerius atqꝫ multi alij milites chri-
ſtiani: qui a ſaracenis in Runciaual-
le ꝓ fide chriſti pugnātes occiſi ſunt
tempore Caroli magni in catalogo
martyrum aſcribuntur. Nā dū ſara-
ceni totā Hiſpaniā occupaſſent: Ca-
rolus monitu beati Jacobi ſibi ap-
parētis atqꝫ iubētis vt terrā ſuā ab
infidelibꝰ redimeret: cū ſuo exercitu
Hiſpanias ingreſſus primo quidē ci
uitatē Pāpilonem tribꝰ menſibus obſeſſaꝫ muris fun
ditus miraculoſe ruentibus cepit: ⁊ multos ſaracenos
conuerſos baptizari fecit. Qd̄ ſimiliter cōtigit in ciuita
te lucerna in valle viridi poſita que nunc eſt inhabitabi
lis facta. Et cum oēs ciuitates ⁊ caſtra Hiſpanie cōqui
ſiſſet: eccleſiā beati Jacobi apud compoſtellaꝫ viſitauit:
oēs honores ei ablatos reſtituit: eāqꝫ amplioribꝰ priui
legiis dotauit. Sꝫ dū rediſſet ad gallias aigolandꝰ rex
ſaracenorum aphrice maximā partē Hiſpanie reacqui
ſiuit: xp̄ianos eiecit ſpoliauit ⁊ occidit. Qd̄ audiēs Ca-
rolus ad Hiſpaniam rediit⁊ vt refert Turpinꝰ remen.
archiepiſcopus. xiiij. annis vel ibi perſonaliter fuit vel
exercitū tenuit. Et primo quidem apud ſanctum Fa-
cundū grauiſſimo bello cōmiſſo Milo Rothlādi pater
cum. xl. milibus chriſtianorum occiſus eſt. Carolus ve
ro equo ſuo occiſo pedes ſtans cū duobus milibꝰ chri
ſtianorū de gaudioſa ſpata ſua multos ſaracenos p me
dium ſcidit. ¶ Die vero ſequenti cuꝫ quatuor marchio
nes italie cū quatuor milibꝰ militū i ſuccurſuꝫ xp̄iano-
rū veniſſent: diſcedētes inde ſaraceni infinitū exercitū
mauroꝝ: moabitaꝝ: ethiopū: pſaꝝ: parthoꝝ: aphricano
rū⁊ turcorū ꝯgregarūt. Rex aūt Carolꝰ Agenniā ciuita
tem poſt ſex mēſes cepit⁊. x. milia ſaracenoꝝ occidit: in
de pſecutꝰ eſt Aigolādū vſqꝫ ſātonas. Deide rediēs gal
liā nouū exercitū cōgregauit cētū ⁊ trigita milia bella-
toꝝ: cū quo Hiſpaniā repedauit. Inter quos fuerūt pci
pui Turpinꝰ remeñ archieps: Rothlādꝰ comes ceno-
manen. dñs blaui nepos Caroli ex Berta ſorore⁊ filius
milonis de āgleris: Oliueriꝰ dux gebenen. Eſtulphꝰ co
mes lingonen. Araſtanꝰ dux Britānie: Engelerꝰ dux aq̄
tanie: Gaiferꝰ dux burdegalen. Gelerꝰ: Gelinus: Salo
mō⁊ Balduinꝰ fr̄ Rothlādi: Gūdebōdꝰ rex friſie: Naa
mā dux bauarie: Ogeriꝰ dux dacie: Lābertꝰ dux biturie
Sāſō dux burgūdie: Cōſtātinꝰ pfectꝰ Romanoꝝ: Rhe
ginaldꝰ de alba ſpina: Gualtheriꝰ de thermis: Guilel-
mus gerinꝰ lothoringe dux: Bogo. Bertrandus de nu-
bilis: ganalonus traditor de magūtia: ⁊ multi alii eque
ſtres ⁊ pedeſtres: qui per ciſereos portus tranſeuntes
Pāpilonē obſederūt. Ibiqꝫ cōmiſſo bello ex vna parte
chriſtianorū centū ⁊. xxxiiij. milia. ex alia ſaracenorū cen-
tum milia diuina fauente gratia ſaraceni tanta cede p
ſtrati ſunt ꝙ chriſtiani vſqꝫ ad baſes in ſanguine merge
bantur: Occiſoqꝫ aigolando nullus eorum euaſit niſi

rex ſibylli e⁊ rex cordube qui cū paucis aufugerunt. Capta q̄ vrbe oēs ſaraceni ibidē reperti trucidati ſunt. De chriſtianis vero ceciderunt vſq̄ ad mille. ℭ Sequenti vero die pugnauit Carolus cū furre principe nauarre: ⁊ eū cū trib⁹ milib⁹ occidit: totā q̄ terrā nauarre adeptus eſt. ℭ Deinde apud nagerā obſidionē poſuit: vbi erat gigas quidā nomine ferracut⁹ de genere goliath: quē admirandus babylonis cū. xx. milib⁹ turcorū miſerat in ſubſidiū ſaracenorū. Hic lanceā vel ſagittā non formidabat: ſed virtutem. xl. virorū fortiū poſſidebat. Inito autē ſingulari certamine cū multos milites chriſtianorū ſine alio bello ſolo brachio ex equo leuatos cepiſſet: tādem Rothlandus cū ipſo cōgreſſus deo annuēte gigantē vicit: ⁊ p̄ vmbilicum ſua ſpata trāſfodit. Sic q̄ nagera ciuitas capitur: ſaraceni occiduntur: ⁊ vincti xp̄iani abſoluuntur. Poſt hec pugnauit rex apud cordubā cū regib⁹ ſibylie ⁊ cordube: ⁊ interfecto rege ſibylle cū octo milib⁹ ſaracenis a rege altumaior vrbē obtinuit: eo pacto q̄ baptizaretur: ⁊ deinde a Carolo regnū tenēs in dn̄io priſtino cōfirmaretur. Sic q̄ tota Hiſpania redēpta ſanctū Jacobū in galatia iterū reuiſit: honorib⁹ ⁊ poſſeſſionib⁹ ditauit: deinde vt rediret gallias: pāpilone aliquot dieb⁹ reſedit. ℭ Audiēs aūt q̄ apud cordubā eſſent duo magni reges ſaraceni: vz marſyli⁹ ⁊ baligādus frater eius miſſi de perſide Hiſpaniam ab admirādo babylonis: mādauit illis rex per ganalonū vt aut baptiſmū ſuſciperent: aut ſibi tributū ſoluerēt. Qui cum ganalono cōſpirantes miſerunt Carolo. xxx. equos oneratos auro ⁊ argēto ⁊ opib⁹. Ganalono aūt xx. equos ſimiliter opibus iiſdē onuſtos obtulerūt: vt pugnatores Caroli in manib⁹ eorū traderet: qđ ille facere p̄miſit. ℭ Rediēs q̄ ganalon⁹ munera Carolo preſentauit: ⁊ ei q̄ aſſeruit quod reges ipſi xp̄ianos ſe facere diſpoſuerunt: carolū q̄ rogabant vt eos in Franciam precederet: quē illi veloci⁹ ſequerentur. Cū aūt carolus in Frāciam rediret: cōſilio ganaloni dimiſit rothlādū ⁊ oliuerium cū maiorib⁹ pugnatorib⁹ ⁊. xx. milibus militibus: vt vltimam cuſtodiā in runciaualle facerēt: donec rex ⁊ oīs exercit⁹ portus ciſereos trāſierent. Cum q̄ carolus pertrāſiſſet. l. milia ſaraceni qui triduo in nemoribus latuerāt: vt ganalonus ordinauerat fecerūt ex ſe duas acies. Quarū prima que erat. xx. miliū equitum prius erũit: ⁊ cū xp̄ianis a mane vſq̄ ad terciā acriter dimicauit. Tandē oēs ſaraceni occiſi ſunt: ⁊ rothland⁹ cū ſuis victores fuerunt. Poſt hec ſcđa acies. xxx. miliū pugnatorū xp̄ianos iā fatigatos ⁊ laſſos inuaſerūt: ⁊ oēs quaq̄ ex parte rothlādi occiderunt: preter modicos q̄ ad nemus cōfugerunt: cum quibus balduinus ⁊ tedricus latuerunt: ⁊ p̄ter rothlandum qui redeuntib⁹ ſaracenis ad vnā leucā inſonuit buccina: centum xp̄ianos qui fugerant reuocauit: cū quib⁹ in ſaracenos viriliter irruens pluſq̄ duo milia ex ipſis proſtrauit: ⁊ ceteros in fugam conuertit. Tamen centum ſuos ſocios in hoc vltimo bello amiſit. Ipſe aūt quatuor lanceis grauiter vulneratus ſolus ad runciauallē ſub quercu deſcendit: ⁊ tunc ſe mori ſentiens duridandam ſuam ſpatā in ſaxo cōfringere voluit: ne in manibus ſaracenorum deueniret: ſed lapide ſciſſo enſem frāgere nequiuit. Tunc q̄ tuba ſua tam fortiter ſonuit: q̄ flatu tuba ſcindiſtur: ⁊ vene ac nerui colli eius rumpuntur: ſonuſ q̄ tube ad aures caroli p̄ octo miliaria angelo deferente perducitur. Illico ganalonus regē redire volētē diſſuaſit: dicēs qđ rothlandus cauſa venatiōis buccinaret. ℭ Dū igitur rothlandus ſuper herbā iaceret: ſuperuenit balduinus eius frater: a quo cū ſitiens aquam peteret: ille circunquaq̄ querens inuenire non potuit: videnſ q̄ illū morti equum pungens carolum velociter inſecut⁹ cūcta ⁊ geſta narrauit. Mox ſuperuenit tedricus ⁊ rothlandum xp̄z laudantē ⁊ reſurrectionē mortuorum confitentē: ac pro ſuis occiſis orantem inuenit: ſic q̄ inter man⁹ illius expirauit. Quo die dum turpinus archieps̄ miſſā p̄ro defunctis celebraret: rapt⁹ in extaſi audiuit demones perſtrepentes ac dicentes ſe animas marſyrij ⁊ ſaracenorum ad inferna deferre: ⁊ michaelem cum cetu angelico animas rothlandi ⁊ xp̄ianorū ad paradiſū ea hora geſtaſſe. ℭ Rediēs igit̄ carolus rothlādum mortuum inuenit: ⁊ oliuerium in effigie crucis quatuor palis in terra fixis cū quatuor retortis extenſū ⁊ a collo vſq̄ ad pedes excoriatum lāceis ⁊ ſpathis confoſſum. Et cū carol⁹ iuraſſet oēs occiſos reuiſere: ⁊ ſol iā quaſi occūberet: oratione ſancti regis ſol tāto tempore ſtetit immobilis: donec rex omnium peremptorum martyrū corpora requiſiuit. ℭ Tunc ganalonum de proditione conuictum quatuor equis alligari fecit: ⁊ contra quatuor plagas celi ſeſſoribus equos agitantibus terribili morte in quatuor partes diſcerpi. Omnium vero ſanctorum militum corpora rex in duobus cimiterijs tumulata diuiſit: quorū vnū eſt in alijs cāpis: aliud apud burdegallē. Rothlandum vero apud Blauiā in eccleſia ſancti romani quā ipſe comes edificauerat ſepeliuit: ⁊ ſpatā eius ⁊ tubam eburneam ad honorē militie ibidē reſeruandas depoſuit. Paſſio horū martyrū celebratur. xvj. Kalendas iulij.

ℭ De ſancto Himerio epiſcopo. Capitu. cxxi.

Himerius epiſcopus emilie in tuſcia virtutib⁹ ⁊ miraculis clar⁹ ibidē in pace q̄euit. xv. kalen. iulij: ibidem q̄ ſepult⁹ fuit. Cuius corpus proceſſu tp̄is quidā ep̄s cremonen̄. illuc ab imperatore ex aliqua cā direct⁹: dato precio nō modico obtinuit: ⁊ cremonē trāſlatū in eccleſia alme v̄ginis cathedrali honorifice collocauit: vbi ⁊ miraculis pollet.

ℭ De ſctā Helizabeth de ſconāgia. Capi. cxxiij.

Elizabeth de ſconāgia virgo ſancta: vt ait ſigibertus circa annū domini. M. c lvj. claruit. Que fuit ſoror monaſterij de ſconangia matertera ſymōis abbatis. Hec enim ab annis puerilib⁹ relicto ſeculo operib⁹ ſpiritualibus vacabat: ieiunijs aūt ſemper ⁊ orationib⁹ intendebat. atq̄ carnē diſciplinans: diris ſe verberib⁹ flagellabat. Multis autē annis ante obitū ipſi⁹ man⁹ dn̄i ſuper illā grauior extitit. quia diris vulnerib⁹ caro eius elanguit: ⁊ tn̄ patientie virtute munita nunq̄ cōtriſtari viſa fuit: viſiōes autē crebras ⁊ mirabiles a deo habuit: ⁊ diuina ſecreta ſibi reuelata cognouit. Rapta autē in his extaſib⁹ quaſi mortua ſine ſenſu iacebat: donec ſpiritu carni reddito aliq̄ſi q̄ viderat reſerabat: aliquando vero ſilentio tegebat. Huic ab angelo ſecū familiariſſime colloquenti annunciatus eſt liber q̄ dicit̄ viarū vel diuinas cōtinēs ⁊ ſalutares ſpirit⁹ admonitiōes. ℭ In octaua aſſumptiōis dn̄e noſtre beata virgo ei apparēs: eidē ſe ſpiritu ⁊ corpore aſſumptā fuiſſe d̄xit: ⁊ poſt aſcēſionē xp̄i anno integro ⁊ tanto plus tempore quātū eſt ab ipſa aſcenſione: vſq̄ ad medium menſem auguſti in hoc mundo fuiſſe declarauit. ℭ In feſto annunciatiōis eiuſdē: ipſa glorioſa mater eidem dei famule reuelauit: qđ anno. xv. verbum dei cōcepit. ℭ In feſto quodā dominice natiuitatis vidit duas ſtellas magnas perlucidas in vnū corpus redactas ⁊ l circuitu circulū aureū ac in medio virginem xp̄m geſtantem paruulū: ⁊ q̄ multa ipſius diei myſteria ſibi reſerauit. Inter cetera autē queſiuit a dn̄a nr̄a quid eſſet de anima origenis doctoris. audiuit q̄ q̄ errores quos habuerat ex fonte nimie pietatis deuenerant: q̄ ipſam dei genitricē in ſuis ſcripturis maxime honorauerat: p̄pter q̄ duomodicas penas ſubieſſet

nas vbicū𝑞 eſſet ſuſtinebat. Sed q̄d in die nouiſſimo de eo fieret deus in arbitrio ⁊ diſpoſitione domini noſtre poſuerat: q̄d tamē ſibi tunc reuelari non licebat. Hiis et aliis viſionibus plurimis ⁊ glorie ſua ancilla chriſti a domino ſepius viſitata anno etatis ſue .xl. viſitationis vero ſue .xiij. in ſenilitate vite migrauit ad dn̄m .xv. kalē. iulii.

¶ De ſanctis marco et marcelliano marty. Ca.cxxiiii.

Marcus ⁊ marcellianus fratres rome ſub diocletiano imperatore paſſi ſunt agente fabiano vrbis prefecto. Hi nobili genere orti: tranquillini ⁊ martie filii fuerunt. Qui cū p̄ fide xp̄i diebus pluribus in carcere detenti fuiſſet: data ſnīa ſup eos a chromatio vrbis prefecto decollari iuberentur: ſi intra dies triginta diis ſacrificare renuiſſent. Interim vero dati ſunt in cuſtodia primiſcrinio nomine nicoſtrato. Ad quos parentes ⁊ vxores cū filiis ⁊ affinibus aduenerunt: qui lachrymoſis precibus animos iuuenum emollire satagebant: quatenus tēporalē euadētes mortem preceptis imperialibus conſentirent. Quos beatus ſebaſtianus ſua predicatione ad martyrium animauit. Qui poſtq̄ vxori nicoſtrati que dudū muta fuerat: loquēdi facultatem reſtituit ipſum nicoſtratū cū cōiuge: ⁊ parētibus marci ⁊ marcelliani ad xp̄m cōuertit. Chromatiū quo𝑞 vrbis prefectum cū filio tyburtio ſua doctrina ſalutifera ad fidem adduxit: vt hec omnia dicta ſunt ſupra in paſſione ſebaſtiani decimotertio calēdas februarii: ⁊ dicētur infra in paſſione tyburtii .iii. idus auguſti. Sic𝑞 factum eſt vt diocletianus chromatium vrbis prefectum dignitate priuatum in exilium mitteret: et fabianū eidem ſurrogaret. Qui marcū ⁊ marcellianū ſacrificare nolentes in carcerē diebus pluribus vinctos detinuit. Demum eductos ad ſtipitē ligari: ⁊ eorū pedes acutis cōfigi iuſſit. Cū aūt tranſiſſet vnus dies ⁊ vna nox: ⁊ illi pſallentes xp̄m laudarent: precepit illos prefectus lanceis per latera transfigi. Sic𝑞 cū corona martyrii ad ſyderea regna migrauerūt. Quorū corpa xp̄iani occulte noctu tollētes via ardeatina ſepelierūt .xiiii. calē. iulii.

¶ De ſanctis Cyriaco ⁊ Paula virgi. ⁊ martyribus. Capitulum.cxxv.

Cyriacus ⁊ paula virgo apud hiſpanias in ciuitate malica martyriū paſſi ſunt. Qui a paganis pro xp̄i nominis confeſſione vincti: poſt multa eis illata tormenta lapidibus obruti inter ſaxa celo animas reddiderūt .xiii. kalen. iulii: vt habetur in martyrologio adonis ex datario hiero. ſumpto.

¶ De ſanctis geruaſio ⁊ prothaſio marty. Capitulum.cxxvi.

Geruaſius ⁊ prothaſius fratres gemini filii beati vitalis militis et btē valerie apud Mediolanū ſub nerone imperatore paſſi ſunt. Hic enī poſt martyriū parētū de q̄bus ſupra actum eſt in paſſione vitalis ⁊ valerie .iiii. kalē. maii: omnē ſuā familiam liberantes: omnes𝑞 ſuas facultates pauperibus erogātes ſancto nazario martyri dudū adheſerūt qui oratorium conſtruebat. Dehinc Mediolanū vrbē propriā regreſſi in vno ſeeraculo concluſerunt: ⁊ per .x. annos lectioni ⁊ orationi vacātes anno .xi. ad martyriū puenerūt. Cū enī comes aſtaſius ad bellum tēderet qd a marcomannis fuerat excitatū: ⁊ Mediolanū ingreſſus eſſet: ad dolorū pōtifices eidem occurrerūt aſſerentes q̄d diiſibi rēſpondere cōtēnerent: nec belli ei victoriā concederent: niſi prius geruaſius et prothaſius immolarent. Cōtinuo igitur tenētur: ⁊ a comite ſacrificare iubentur. Cui cum geruaſius omnia idola ſurda ⁊ muta diceret: ⁊ ab omnipotenti deo victoriam exquirendam aſtrueret: iratus comes tandiu illum plumbatis cedi fecit: q̄diu ſpiritum exhalaret. Deinde prothaſium acceſſiuit: eum𝑞 vt ſacrificaret ⁊ ſic admonuit. Recuſantem in equuleo ſuſpendi iuſſit. Deinde depoſitum fuſtibus cedi. Cum autem prothaſius comitem miſerū appellaret: et cecos oculos cordis habere diceret ac chriſtum voce publica proclamaret: iuſſit eum aſtaſius capite cedi. Quorum corpora philippus quidam ſeruus chriſti cum filio ſuo rapuit: ⁊ occulte in domo ſua in arca ſaxea ſepeliuit: libellum quo𝑞 eorum ortum ⁊ vitā ⁊ martyrium continentem conſcripſit: ⁊ ad capita illorū depoſuit. Paſſi ſunt autem circa annum domini .lxvi. .xiii. kal. iulii. Horū corpora tempore beati Ambroſii epī reuelata ſunt. ¶ Cum idem ipſe confeſſor in eccleſia ſanctorum naboris ⁊ felicis oraret: ita vt nec vigilaret apte nec dormiret integre: apparuerunt eidem duo iuuenes pulcherrimi veſtibus candidiſſimis induti: caligulis calciati: facie pellucidi ſecum manibus extenſis orātes. Orante autem Ambroſio: vt ſi fantaſma eſſet: abſcederet: ſi autem veritas: plenius appareret: ſimili modo mane cantante gallo iterum ſecum orantes viſi ſunt. Tertia vero nocte defecto iam ieiuniis corpore nō dormienti: ſed ſtupenti cum tertia ſibi appareret perſona: que ſimilis eſſe beato Paulo apoſtolo videbatur: ſecundum quod in pictura conſpexerat: illiſ𝑞 tacentibus apoſtolus Ambroſio reſerauit: quod illi martyres chriſti fuerant: qui omnia pro chriſto contempſerant: et chriſtum in paſſione imitati fuerant: admonens vt in eo quo orabat loco duodecim pedibus terram effoderet: ibi𝑞 eorū corpora i arca marmorea inueniret: ad quorum capita libellum conſpiceret: eorum ortum nomina vitam ⁊ martyrium continentē. Conuocatis igitur Ambroſius vicinis epīs terram effodiunt: ⁊ vt ſupra promiſerat paulus cuncta ſic eueniunt. Et licet ab eorū paſſione pluſq̄ anni .ccc. fluxiſſent: ita tū eorū corpora ſunt reperta ac ſi ipſa hora fuiſſent ibi poſita. Ex q̄bus etiā odor mirabilis flagrabat. Cecus aūt q̄dā tangēs feretrū lumen continuo recepit: et alii plures egri eorū meritis curati ſunt. Quorum corpora in matrice ipſius ciuitatis eccleſia requieſcunt.

¶ De ſancto Urſicino martyre. Cap.cxxvii.

Urſicinus martyr apud rauēnā paſſus eſt tpe neronis imperatoris ſub paulino conſulari. Hic natione ligurus: arte medicus fuit. Poſtq̄ autem multorū corpora ſanauit: ſub paulino conſulari arte humana: et animas vt xp̄ianus arte diuina a iudice tentus poſt multa ſupplicia decollari iuſſus eſt. Qui vt ſupra dictū eſt in paſſione ſancti vitalis .iiii. kal. maii. cū ad locū paſſionis duct⁹ eſſet: q̄ palme vocabulū habebat: q2 ibidē palma adhuc antiqua vigebat: gladium expauit: ſed cū beatus vitalis inde cōfortauit: ne ipſe qui alios curare cōſueuerat: ſeipſum eterne mortis iaculo vulneraret. Mox igitur vrſicinus de eo q̄d formidauerat mortem penitentiam egit: ⁊ decollationem intrepidus ſuſcepit. Cuius corpus vitalis miles intra ipſam ciuitatem ſepeliuit decimotertio. kal. iulii. Quod tamen poſtmodū tranſlatum fuit ad eccleſiam ſancti ioannis baptiſte: vbi ⁊ proprium oratoriū ſortitus eſt. Deinde poſt annos dcccc. tpe othonis ſecūdi imperatoris ab honeſto archiepō rauēnate ad eccleſiam vrſinam leuatum eſt: que grece hagia anaſtaſis .i. ſancta reſurrectio dicitur.

¶ De ſancto Romualdo abbate. Cap.cxxviii.

Romuald⁹ abbas

ordinis camalduleñ. tẽpore othonis
tertij imperatoris claruit. hic ex illu
ſtribus parentibus rauẽne ortus pa
tre ſergio duce adhuc adoleſcẽs: licet
carnis vitio procliuis exiſteret: tamẽ
iuxta deo deuotus iam quaſi eremũ
appetebat. Cum autem pater ꝓ quo
dam agro cum vno ſuo propinquo
litigaret: et romualdo preſente ipſum
occidiſſet. Juuenis quaſi homicidij
conſcius. xl. dieꝝ penitentiã in claſſis monaſterio per
fecit. Inducebatur autem tunc ab vno conuerſo vt or
dinẽ intraret: qḋ hic facere ꝓmiſit: ſi ſanctũ ſibi apolli
narẽ oſtẽderet. Et dũ ambob⁹ in eccleſia pernoctãtib⁹
ſanctus apollinaris de ſub altari bis exiẽs ei ſecũdo ap
paruiſſet: ille exinde corp⁹ martyris ibidẽ iacere nulla
tenus dubitauit. Et extunc conſilio et ſuaſu honeſti ar
chiepiſcopi rauenneñ. olim abbatis claſſeñ. monaſte
riũ claſſis ingreſſus trienniũ ibi in vite ſanctitate pere
git: deinde abbatis licentia ad quẽdã eremitã marinus
nomine q̃ in venetie partib⁹ degebat deuenit: et ſub ei⁹
diſcipulatu manere cepit: ab eodemq̄ vite eremitice ob
ſeruãtiã imbibit: pſalteriũq̄ rudis multis verberibus
pulſat⁹ didicit: triduo quoq̄ in ſeptimana medias pa
nis buccellã et pugillũ fabe cũ aqua guſtauit. ¶ Eodem
tpe petr⁹ vrſiol⁹ dux venetie q̃ tyrãnice ducatũ obtinue
rat: et in necẽ vitalis cãdiani eius ꝑdeceſſoris fautor exti
terat de cõmiſſo penitẽs cõſilio guarini abbatis de ter
ra ſancta ad gallias redeũtis et ſanctoꝝ marini et romu
aldi ducatum reſignauit: et aſſumpto iohãne gradenico ſo
cio in crimine cõſocio cũ ꝑdictis trib⁹ ſanctis ad mona
ſteriũ ſancti michaelis i galliã deuenit: vbi inſimul ha
bitabãt: ipſi oẽs eremiticã vitã ducẽtes. Ipſos aũt et fra
tres alios romuald⁹ in virtutib⁹ et vite auſteritate ꝑcel
lebat. Et terrã colẽtes de labore manuũ victũ q̄rebãt.
Ibiq̄ romuald⁹ multa diaboli tẽtamina pertulit: et de
uicit: ſub cuius magiſterio petr⁹ olim dux viuere cepit:
et q: tã ardue vite non fuerat aſſuetus ei⁹ facultati magi
ſter pie cõdeſcẽdebat. ¶ Miraculis aũt maximis et ſtupẽ
dis hic ſanct⁹ eniſuit. Cũ enĩ ruſtic⁹ familiaris dom⁹
Romualdo cõqueſt⁹ fuiſſet: ꝙ q̄dã ducẽs vaccã ſibi ra
puiſſet: et ſanctũ vaccã repetentẽ vir ille deriſiſſet: vaccã
q̄ coctã cũ alijs in cõuiuio ederet: os ſubito in gutture
raptoris tẽ ſiluit: et ille ꝯtinuo ſuffocatur. ¶ Comi
tẽ quẽdã nomine olibanũ de grauib⁹ criminib⁹ ſibi cõ
feſſis nõ ſolũ ad penitentiã adduxit: ſed etiã ad religio
nẽ incitauit. ¶ Audiẽs autẽ qḋ pater eius monachus
factus ad ſeculũ redire diſponeret: ad patrẽ cõcit⁹ iuit:
eũq̄ in ſancto ꝓpoſito cõfirmauit: qui poſt dies modi
cos in chriſto quieuit. Romualdus aũt in predio mo
naſterij claſſeñ. permãſit: vbi a demonib⁹ primo cũ de
terrentib⁹: deinde grauiter cedentibus diutius pulſa
tus: omnes ipſos malignos ieſu inuocato nomine effu
gauit. Qui poſtmodum ſub diuerſorum animalium et
monſtrorum formis terribilibus apparẽtes ipſum cõ
turbabant: ſed eorum perſecutiones ſanctus vir oratio
nibus ſuperabat. Ipſis autẽ diebus in loco qui dicitur
balneñ. monaſteriũ quoddam ſancti michaelis cõſtru
xit: ſed a ſancto apollinare monitus ad cenobiũ ſuum
regreſſus eſt. ¶ Poſt hec habitauit in palude comã
cleñ. et deinde in palude que peretum dicitur: lõge a ra
uẽna quaſi millibus duodecim cũ diſcipulo guilielmo:
vbi ignem qui cellulam inflammauerat oratione repen
te extinxit. Poſt hec iuſſu imperatoris othonis. iij. in claſ
ſeñ. abbatẽ electus dudũ renitẽs: tandẽ coactus acce
ptauit: ſed dũ fratres ad votũ corrigere non valeret: co
ram rauenne archiepiſcopo et imperatore officio reſigna
uit: quẽ videlicet imperatorẽ tyburtinam ciuitatẽ obſi
dentẽ reperiẽs: ad pacẽ et concordiam cũ tyburtinis
reduxit: eo quod ipſum imperator reuerentie gereret:
vbi etiam thamum quendam nobilem: et bonifacium
virum clariſſimum imperatoris ꝓpinquum teutoni
cos ad penitentiam conuertit: et monachos effectos ſe
cum deduxit: et ad peretũ redijt. Qui videlicet bonifaci⁹
poſtmodum archiepiſcopus et martyr fuit: de quo ſu
pra actũ eſt iuxta alium eius nominis ſanctũ nonas iu
nij. ¶ Poſt hec innumeris fratrib⁹ cõgregatis in mul
tis locis ac ciuitatibus cellas extruxit: et camalduleñ.
eremitarum ordinem inchoauit. Ad cui⁹ initiũ otho
imperator cenobium ſancti albertꝫ edificauit: et ꝑdijs
large dotauit. Et cum otho ad vitam monaſticam aſſu
mendam diſponeret poſtq̄ vadens romam inde rediiſ
ſet: ſanctum ipſum nunq̄ reuerſurum predixit et vt pre
dixerat ſic euenit. Deinde apud parentiũ tria monaſte
ria fundauit: vbi dudũ manens ipſum diuina pietas ad
ſumme perfectionis apicem prouexit. Ibiq̄ ordinem
deo viuendi fratribus ſuis circunquaq̄ poſitis ſpiritu
dei docente dictauit: et miſit inde diſcedens nauẽ intra
uit: tempeſtatemq̄ maris grauiſſimã cunctis iam peri
clitãtib⁹: et de ſalute deſperantibus ſua oratione ſedauit.
veniẽſq̄ ad biſurciũ monaſteriũ eorum vitã aliquãtulũ
laxatã ad ardua et vtilia ducere curauit. ¶ Poſt hec in
camertino ſolo cenobiũ nobile cõſtruxit: et in eiſdẽq̄ par
tibus monaſterium puellarum cõduxit. Deinde in re
gione vrbis veteris aliud monaſteriũ fabricauit: et mul
tos monachos cõſtituit. In quo filius guidonis comi
tis longo tempore in ſancto propoſito vixit: et carnis ſo
luto debito miraculis claruit: inter que cecum illumi
nauit. ¶ Deinde romualdus audiens quod bonifaci⁹
eius diſcipulus martyrium paſſus eſſet: paſſionis deſi
derio flagrãs cũ vigintiſex ex fratrib⁹ ſuis vſq̄ panno
niam perrexit: ſed ibi lãguore percuſſus voluntate dei cõ
pulſus plures nobiles monachos acquiſitos rediens
ſecũ adduxit: et ad monaſterium vrbis veteris remea
uit: vbi multas perſecutiones a ſuis fratrib⁹ pertulit.
Inde diſcedens apud caſtrum maximianũ monaſteriũ
aliud fundauit. Et inde per claſſeñ. locũ parentiũ naui
gauit. Reuocatus autẽ per nunciũ apoſtolice ſedis ad
italiã repedauit: veniẽſq̄ ad montẽ caleñ. et petranum
in vtroq̄ cellas erexit: locis q̄ pluribus peragratis ꝑ val
le de caſtro et montẽ apẽninũ in loco q̃ dicitur aquabel
la locum aliũ conſtruxit: vbi et quẽdam presbyterũ a
dolore dentiũ grauiſſimo liberauit. ¶ Cũ autẽ apud ca
malduleñ. monaſteriũ qḋ ipſe tunc caput ordinis con
ſtrui faciebat: fagus maxima in edificiũ caderet: dubi
tantibus cunctis ne fagus inciſa cellã opprimeret: et dẽ
tibuſq̄ ſanctum vt ex cella abiens periculũ euitaret: ip
ſe inde diſcedere noluit: ſed ruentẽ arborẽ verſus cellã
ſigno crucis aliorſum ꝯtra naturã cadere coegit. ¶ Iter
quoq̄ namque magnitudinis in ipſo opere preceditur qua ꝑ
montis deruptũ corruẽte raptus ab ea ruſticus ad infe
riora rotatur: ſanctũq̄ inuocans in montis radice in
columis inuenitur. Deinde venit ad montẽ ſutrij: vbi
celebrans in extaſim rapit: et ſpirit⁹ exponẽdi pſalmos
tunc ſibi diuinitus infundit. vbi per ſeptẽniũ cõtinuũ
ſilentiũ nunq̄ ſoluit: et multa miracula oſtendit. ¶ Fra
trem gregoriũ ſolũmodo in ſaſſilis a dolore capitis ſa
nauit: et a ſcabie vlceroſa ter ipſum aqua ſola ꝑfundens
mundauit. ¶ Virũ alium de oſculis ab infantia capitis
liberauit. Spiritũ propheticũ ſe habere in multis oſtẽ
dit. ¶ Diſciplinam quẽ malignus miſerat ipſũ ob id
ſolum: quia eo abſente non petita licentia lectum eius
aſcenderat: ab infeſtatione eripuit. ¶ Vxorẽ cuiuſdam
que virum quem ſanctus conuerterat: ab ingreſſu or
dinis prohibebat: porrecta ei buccella panis benedicti
adeo pacauit: quod virum exinde in pace dimiſit. Pue
rum aliũ a demone vexatum oblato ei pane benedicto
liberauit. ¶ Poſt hec ab henrico imperatore de vltra
mare reuertente locum monaſterij conſtruẽdi in mon
te amiato vt petijt impetrauit: et monachos multos fe
cit. ¶ Reuerſus ſutrij dũ piſcibus ꝓ eius aduentu ca
rerẽt: quidã frater in ſtagno paruiſſimo vbi nunq̄ pi

ſcis viſus fuerat hamū miſit: et pices mox adeo magnū cepit: vt ꝓ ipſo die cūctis ad eius ſufficit. Per annos viginti obitū ſuū: et locū finis ſui per ſpm̄ fratrib⁹ predixit. Et veniēs ad monaſteriū vallis de caſtro egrotare cepit: et ad extrema deueniēs ſumpto viatico a carne migrauit. xij. kalen. iulij. etatis ſue exactis annis. cxx. Ex quib⁹. xx. cōſumpſit in ſeculo. iij. in monaſterio claſſis. Reliquos in eremitico propoſito. Sepultuſq; iacet in valle de caſtro: vbi et copioſe miraculis fulget.

¶ De ſctis Joāne et Benedicto martyrib⁹. Capi. cxxix.

Joannes et benedictus martyres monachi camaldulen. ordinis eremite: et diſcipuli romualdi. Qui iuſſu othonis imperatoris ab eodē abbate ad buſcalus reges ad ꝑdicādū miſſi ſunt eo ipſe ꝑdicatores fidei ſibi petierat deſtinari. Quos idē rex in eremo aliquo tpe ſuſtētauit: donec linguā ſclauonicā didicerūt. Qui ꝑdicātes regē conuerterūt et baptizauerūt. Quos rex rogauit: vt pape plurima dona deferrēt: et ſibi coronā conſecratā de manu pontificis apportarēt. Qđ illi recuſantes facere: dicētesq; ſibi ſecularia negocia tractāda ōino nō licere ad cellam reuerſi ſunt Sed quibuſdā q̄ regiū votū agnouerāt: reputātibus ꝙ magnā auri ſummā ſecū haberent: ineūtes in cella eoꝝ ſunt iugulati: et theſauro requiſito: nihil ab eis inuētū eſt. Tunc illi facinus palliare volētes cellam incēderunt: vt cōbuſtis corporib⁹ ipſi innoxij crederent. Sꝫ dei virtute cella combuſta corpora omnino intacta permāſerunt. Ipſi vero fugere volētes ſe inde mouere nullatenus potuerūt. Ubi vero ſanctorū iacebāt cadauera: nocte apparebat lux immēſa: et angelorū audiebatur cātilena. Rex ꝟo hec audiēs ad locū acceſſit: et occiſores adhuc ibi inuētos cepit. Dum aūt cogitaret qualr̄ eos puniret: ad ſepulchra martyrum vinciri iubet: vt ſi eos de⁹ puniri vellet: in vinculis miſerabilr̄ deficerēt. Sin aliter ſctis martyrib⁹ placeret: eos mirabilr̄ abſoluerent. Ducti ergo ad tumulū dei virtute fractis neruibus abſoluti ſunt: et penitētes vitā eremiticā duxerunt. Rex quoq; ſuper ſanctorū corpora baſilicā edificauit: et ex ꝓpriis bonis dotauit: vbi eorum ſeruantur corpora miris redolentia ſignis.

¶ De ſancto nouato diſcipulo. Ca. cxxx.

Nouatus diſcipulus fuit illuſtriſſimi ꝓhis vrbis rome pudētis diſcipuli pauli apoſtoli: fili⁹ et frater timothei pbr̄i: quoꝝ ſorores fuerūt ſctā potētiana: de qua ſupra actū eſt. xiiij. kal. iunij. et praxedis de qua infra dicet. xij. kal. auguſti. Hic cū pr̄e pudēti multos pauperes xp̄ianos in domo ſua refouebat. Qui eo viuēte adhuc ꝑ menſes plurimos egritudine valida detētus a btō papa pio familiariter viſitat⁹: et ab eodē ꝯfortat⁹: diuinis ab eo pceptis ſacramētis poſt dies. viij. eo pſīte ī pace q̄euit. xij. kalē. iulij. Sepult⁹ in pr̄no tumulo: vbi poſtmodū pr̄ cū ſororib⁹ cōditi ſūt.

¶ De ſancto Silueriо papa et martyre. Capi. cxxxj.

Siluери⁹ papa et martyr natiōe cāpanus ex pr̄e hormiſda pōtifice romano agapito primo pape ī ꝑpatu vrbis ſucceſſit: et ſedit annū vnū mēſes. v. Hic primus poſt btī ſilueſtri tpa ſine imꝑiali aſſenſu a gothoꝝ manu eſt ſublimat⁹ ep̄s. Theodat⁹ ſi q̄dē gotthorū rex tūc rome degēs talē indixit clero timorē: vt q̄ nō cōſentiret electioni ei⁹ gladio puniret. Hunc theodora auguſta vxor iuſtini impatoris rogauit ꝓ antemio patriarcha heretico ab ei⁹ ꝓdeceſſore depoſito vt eū reſtitueret dignitati. Qui noluit cōſentire. qua ꝓpter īdignata auguſta miſit ꝑ vigiliū archidiaconū romanū quē cōſtātinopoli papa ꝓ legatiōe miſerat ad beliſariū patriciū in italia cōſiſtentē: vt cōtra papā occaſionē inueniret: quaten⁹ de ꝑpatu deponeret. Qui teſtes falſos ſubduxit qđ ſiluerius regi gothorū ſcripſiſſet: quaten⁹ ad portā aſinariā lateranēſ. romā veniret: et ſibi beliſariū patriciū traderet. Qua de re patrici⁹ eū depoſuit: et vigili⁹ archidiacon⁹ ipſum veſte monaſtica induit: et iubēte beliſario in pontianos ad exiliū deſtinauit: vbi pane tribulatiōis et aqua anguſtie ſuſtentat⁹ poſt dies aliquot mortu⁹ eſt: et ſepult⁹ martyrio coronat⁹. xij. calen. iulij: vbi multitudo male habentium ſani facti ſunt. Hic fecit ordinationē vnā ꝑ mēſes decembris: preſbyteros. xiiij. diaconos. v. epiſcopos per diuerſa loca numero. xix. Et ceſſauit epiſcopat⁹ dies. vj. cui Uigilius eius archidiaconus qui ipſum relegauerat in epiſcopatu ſucceſſit.

¶ De ſancto Albano martyre. Capi. cxxxij.

Alban⁹ martyr vt ait Beda primo libro hiſtorie anglorum paſſus eſt in britānia tpe diocletiani et maximiani imperatorū. Qui dum adhuc pagan⁹ eſſet: clericū quēdā chriſtianū perſecutores fugientem in fidē ſuā hoſpitio ſuſcepiſſet pietate ſola permot⁹: ei⁹ vite et exemplo ſanctiſq; monitis fact⁹ eſt chriſtianus. Cū aūt gētiles clericū qui ad ſe confugerat quererēt: Albanuſq; ſeipſum pro magiſtro et hoſpite obtuliſſet: in eidē capt⁹ et ad iudicē duct⁹ eſt. Dumq; xp̄m confiteri nō timuiſſet: diutiſſime ceſus decollari iubetur. Quem populo predilecti ad martyriū accedētē ſecuta ē pene tota ciuitas: pōtemq; fluminis occupauit qua tranſire debebat: vt ſic ei⁹ mortē retardarēt: vel forſitan impugnarēt. Sanctus vero deſiderio paſſiōis accēſus orauit: moxq; aqua fluminis ſubſtitit: et ipſe ꝑ ſiccū alueū vna cū ꝑſecutorib⁹ trāſiuit. Quo viſo miraculo miles q̄ ipm̄ decollare debebat ꝯuerſus eſt. Alban⁹ ꝟo mōtē trās flumē poſitū aſcēdēs: orati ōe fuſa fontē de petra ꝓduxit: q̄ ibidē in teſtimoniū ei⁹ martyrij vſq; ī ꝑſens manat. Ibi igit̄ vna cū ꝯuerſo milite decollat⁹ eſt. Sꝫ illo ī terrā cadēte oculi ꝑcuſſoris de ei⁹ capite pariter ceciderūt. Sepult⁹ eſt aūt ī ciuitate verilamio: q̄ ab anglis dr̄ verlo mæſcu verlingaceſter. Poſt cui⁹ martyriū paſſi ſunt aarō et iuli⁹ legionū vrbis ciues: et alii plēs vtriuſq; ſex⁹ ꝯuerſi ad deū ꝓp miracula ī ei⁹ paſſiōe oſtēſa: q̄ paſſus eſt. xj. kal. iulij.

¶ De ſanctis Albano ep̄o et ſociis martyrib⁹. Capi. cxxxiij.

Alban⁹ epiſcopus et Urſus clericus martyres comites fuerūt ſancti theoniſti ep̄i: vt infra dicetur in eius paſſiōe. x. kal. decēbris. Qui cū eodē et diſcipulis ei⁹ tabra et tabrata a philippēſibus inſula nauſia egreſſi romā ſecū acceſſerūt: et oratione facta Mediolanū abierūt: ſuſcepti honorifice a ſancto Ambroſio. ep̄o et theodoſio impatore tūc ibi degēte. Inde ad gallias ꝑdicādo trāſeūtes: dū auguſtā ciuitatē deueniſſent: Sanct⁹ vrſus a paganis cōprehēſus ꝑ multa tormētorū genera martyriū paſſus eſt. Theoniſtus vero cū Albano tabra et tabrata diſcipulis ſuis venit ad regē roſimundū: qui eos miſit ad paulinum epiſcopū treuerēſem. Indeq; nauigio ma-

gantiam adierunt:vbi dum pdicaret alban⁹ a gentili bus tentus ⁊ flagellat⁹:nouiſſime gladio ceſus eſt. Ho rum duorū martyrū corpora ad puinciā venetie trāſla ta in loco qui dicitur buranū iuxta mare ſitum torcellā neñ. dioce. tumulata ſeruātur. Ibiq[ue] ⁊ corpus iacet ter tū martyris dominici monachi:qui in iſtoꝝ paſſiōe nō reperiat ſpecialiter noīatus:ab incolis tñ ipſi⁹ loci cō ſocius Albani ⁊ vrſi fuiſſe dicitur:⁊ cū eiſdē p chriſti no mine credit martyrio coronat⁹. Paſſio horū martyꝝ ibidē agitur. xj. Kalen. Julij.

De ſctō Euſebio epo ceſarieñ. Ca. cxxxiiij.

Euſebi⁹ pamphili cui pāphil⁹ mr̄ adeo amicitia cōiunctus extitit:vt ab eo cognomē ſortiat: vt dictū eſt ſupra in paſſione pāphili martyris. kal. iunij. Hic eps ceſariē. fuit ⁊ ſcītate ac ſapia inſigniter claruit:multaq[ue] opuſcula diuina ꝯpilauit. Sup geneſiꝫ libros. xx. cōpoſuit. Diuerſaꝝ reꝝ libros. xxv. Eccliaſtice hiſtorie libros. ix. Chronicorū canonū hiſtoriā ⁊ eorū epithoma. Euāgeliorū diaphoniā:⁊ eorū canones. In Iſaiā lib. x. Cōtra porphiriū li. xxv. In quorū. xviij. xix. ⁊ xx. accuratiſſime rſidet ei ꝯ Danielē pphetā ſcribēti. Topicoꝝ lib. j. Apologiarū p origene lib. vj. De vita pāphili martyris. lib. iij. De martyrib⁹ quedā opuſcula. In. cl. ps. inſignes edidit cōmētarios. Chronographiā terre iudee:⁊ diſtictas tribuum ſortes. libellū vrbiū:mōtiū:fluuioꝝ:valliū:vel eorū:⁊ diuerſorū locoꝝ terre ſctē:q̄ ſacra ſcriptura complectit. Scripſit ⁊ librū chronicuꝫ de tpib⁹ a principio mūdi incohoās:ad tpa vſq[ue] ſua declināſ. Diocletiani atq[ue] cōſtātini patrum tpib⁹ micās. Humanitatis i pace ſoluit debitū. xj. kal. Julij. Hec hieronym⁹ libro de viris illuſtrib⁹ ⁊ ex martyrologio Adonis ⁊ Vſuardi.

De ſancta Demetria virgine ⁊ marty.

Capi. cxxxv.

Demetria virgo Rome exorta filia fuit fauſtini ⁊ dafroſe ⁊ ſoror martyris Bibiane vt ſupra in paſſiōe Bibiane ſcriptū legit. iiij. nonā decēbris. Hec tū añ impiiſſimū impatorē Julianū detēta p fide xpi introduceref in ꝯfeſſiōe dñi emiſit ſpm̄. Sepulta a Joāne pbr̄o iuxta matrē ⁊ germanā apud palatiū liciniaunm. xj. kal. iulij.

De ſancto Leufredo abbate.

Capi. cxxxvj.

Leufred⁹ abbas claruit tpe Juſtiniani impatoris ſecūdi. Qui parētib⁹ xpianis pago eboracēñ. ort⁹:relicto ſeculo ꝓpe vrbē in parua cellula morabat. Sꝫ a deſiderio epo ꝓpter inuidiā eo q̄d in ei⁹ dioceſi ſe incluſiſſet:ipſi⁹ licētia nō petita tentus eſt:⁊ in equo cōtra votū ſuum leuat⁹ eo quod nunq̄ equum aſcēdere propoſuiſſet ad ciuitatē adduct⁹ eſt:contra quē epus inquirere diſponebat. Statimq[ue] vt ad epiſcopatū puenirent equi viſcera:cui ſetiſſe inſidebat:dirupta ſunt ⁊ in terram cū equo pariter ceciderunt. Quod epiſcop⁹ videns ab eo veniā petijt:ipſumq[ue] in pace dimiſit. Qui pater poſtmodū factus eſt plurium monachorum:qui ⁊ miraculis claruit. Nam giſlenandum monachum a diabolo vexatū liberauit:⁊ q[ue] baculū ſuum pro ipſi⁹ tutela dimiſit. Dū igne maxio ſubito accēſo cenobiū cōflagraret:orationē fudit:⁊ mor vēt⁹ valid⁹ ex oppoſito aſurgens a monaſterio flāmas expulſit:multis quoq[ue]

aliis clar⁹ virtutib⁹ i pace qeuit. xj. Kalen. Julij.

De ſanctis Decē milib⁹ martyrib⁹.

Capitu. cxxxvij.

Decem milia martyres apd̄ Alexandriā ſub Adriano ⁊ Antonio paſſi ſunt. Cū eñ Agareni ⁊ Euphrateſes Romano imperio rebellaſſent Adrian⁹ ⁊ Antoni⁹ imperatores qui in partib⁹ Alexādrie degebāt nouem milia militū cōtra eos dirigunt:⁊ eiſq[ue] acatiū primiceriū ⁊ heliadē ducē pficiūt. Cū autem romanorū militia multitudinē aduerſariorum cōſpexiſſ:ꝑterriti terga verterūt. Et ſciſcitantes adinuicem cur tant⁹ eos tremor inuaſiſſet: putātes q dij contra eos indignati forent:eo q illis ſacrificare neglexiſſent:accedētes ad ſimulacra ſacrificia obtulerūt:⁊ irruentib⁹ hoſtib⁹ adhuc maiori formidine repleti ſunt:cōciti quoq[ue] ſe in fugā dederūt. Quibus angelus dñi apparuit:q̄ in ſpecie iuuenis eos alloquēs deos gētiū eſſe demones aſſeruit. Et hec illis bis cōtigiſſe affirmauit:eo q vanorū deorū ſuffragia poſtulaſſent. Qd̄ ſi in chriſtū credere vellēt:victoriā ex hoſtib⁹ obtinerēt. Quib⁹ vnanimiter ſe velle credere reſpōdentib⁹:Angel⁹ dñi diſparuit. Sequenti die xpm̄ in ſui adiutoriū expoſcunt:in hoſtes impetum faciūt:⁊ Angelū qui pridie illis apparuerat exercitū eorū precedentem cernunt:barbaros viriliter cedūt:in fugā vertūt:⁊ multos fugientes in lacū ſe necare cōpellūt. Obtētoq[ue] triūpho:Angel⁹ dñi deduxit ſanctos ad verticē mōtis ararath lōge ab Alexādria per quingenta ſtadia poſiti:imperatorib⁹ tūc in Alexandria conſtitutis. In quorū medio Angel⁹ ſedebat:⁊ eos de fide chriſti plenius inſtruebat. Ibi eo añt celi aperti ſunt:⁊ alij. vij. Angeli viſibiliter ad eos deſcēdūt:omniaq[ue] illis futura pdicūt:⁊ ad martyrū paſſiones conſtantes efficiūt. Quib⁹ ab eorū abſentis oculis ſancti martyres vnanimiter in Chriſti fide ⁊ amore fundati. xxx. diebus in monte perſtiterunt orantes nullo penit⁹ cibo corporeo ſuſtentati. Imperatores autē admirātes cur ad illos habita victoria nō redirēt: ad eos perquirendos mittunt:eoſq[ue] Chriſtianos effectos audierunt. Statimq[ue] ſeptē regibus circūſtantiū regionum epiſtolas dirigunt:vt ad eos cum ingenti exercitu feſtinarent ad nouorum chriſticolarum exterminium faciendum. Regibus igitur cum feſtinatione cōgregatis imperatores nuncios ad ſanctos dirigunt: eoſq[ue] coraꝫ ſe acceriri faciūt. Qui oratione premiſſa ſe mutuo cōfortantes voce delapſa celitus roborati:corā imperatorib⁹ cōparere feſtinarunt intrepidi. Interrogatiq[ue] ab eis cur poſt triumphum nazareno crucifixo adheſiſſent:⁊ auguſtorum leges preterire nō timuiſſent: Acati⁹ ore ōm rſidēs:oīa que illis euenerāt enarrauit: ⁊ xpm̄ dñꝫ voce publica pdicauit. Oēs quoq[ue] milites xpm̄ ſolū deū verū acclamare ceperūt. Et cuꝫ imperatores cōminarētur:q oēs penas quas crucifix⁹ pertulerat:illos experiri facerēt. Vnus ex collegio martyrum nomine Acatius campi ductor ſe beatos fore reſpōdit: ſi necis ⁊ paſſiōis domini mererētur eſſe cōſortes. Clamantibus aūt populis gentilium cōtra eos:⁊ illis ecōtra xpm̄ viua cōfitentibus:⁊ voce populi furore moti in eos lapides miſerūt:eoſq[ue] lapidare ceperunt. Sed xpi virtute lapides in facies iactantium vertebantur:⁊ plurimi ex gētilibus mactabantur:ſanctiq[ue] martyres a lapidibus minime tangebantur. Quod cernētes imperatores:⁊ hoc magicis virtutibus aſcribētes:eos ſcorpionibus flagellari iuſſerunt. Et cū diutius cederent:vn⁹ illorum iuuenculus noīe draconarius paulper in verberibus deficiens ad acatium ſe cōuertens:eius exhortationē poſtulabat. Quem poſtq̄ acatius confortaſſet timens ne aliquis ex collegio in fide forſitan propter flagella titubaret:orauit ad dominū:vt eos ab ipſi tor-

mentis

mentis erueret. Statim facto nimio terremotu manus ⁊ brachia cedentiū aruerunt. Quo viſo miraculo magiſter quidā militum theodorus noīe cū ſuis militibus mille conuerſus eſt: qui ſe xpianos ꝓfitentes ad nouem milia martyres ſe contulerunt. Nunc imperatores irati iuſſerunt apportari clauorū multitudinē trigonorum: ⁊ ꝑ viginti ſtadia ſpargi: vt ſup eos ſancti nudis pedib⁹ ambularent. Qđ cū fieret: angeli dn̄i martyres precedebant: ⁊ clauos leuantes in vnū coaceruabant. Imperatores ṽo illos angelos deos fuiſſe putabant: propter qđ adhuc magis martyres ad ſacrificia ſuadebāt: eo qđ dij illorum miſerti eos a tali clauorum periculo liberaſſent. Sed cum tā primi nouem milia ꝙ alij mille ſuperadditi ſolum verum deum crucifixū clamarent: iuſſerunt auguſti: vt omnia crucifixi tormēta quem predicabāt experirentur in eis. Sic coronę ſpinee eorum capitibus imponuntur: ⁊ lanceis latera perforantur: ⁊ vt olim chriſtus a iudeis ſic ſancti a militibus ſibi genuflectentibus illuduntur. Qui hec conſtantius tolerantes ſanguine eorum ꝓprio frontes tingebant in myſterio baptiſmatis quo carebant. Tunc de conſilio regis ſaporis ſancti martyres in crucibus configi iubentur. Et comitantibus illos omnibus populis ad montem ararath ab exercitu deducuntur: et ibidem hora tertia crucibus figuntur. Beat⁹ vero acatius in cruce pendens pendentes ſimiliter ſocios hortabatur: ⁊ ſymbolum fidei catholice profitebatur: vt autem ſanctorum paſſio per omnia dominice paſſioni ſimilis eſſet: miracula que moriēte domino apparuerūt innouata ſunt. Nam ⁊ hora ſexta vſ ad horam nonam ſol obſcuratus eſt: terremotus ingens factus eſt: ita vt plurima edificia ruerent: ſaxa etiam et parietes multi conſciſſi ſunt obſtupentibus vniuerſis. Sancti vero martyres ad dominum orauerunt: vt cuncti eos in quacū neceſſitate inuocantes petitiōis ſue a domino cōſequerentur effectum: ⁊ vigiliam paſſionis eorum cum ſilentio ieiunantes indulgentie pro peccatis mererentur percipere annum vnum. Statim voce de celo lapſa ad eos ad celeſtia regna percipienda vocantur: et eorum petitiones exaudite in omnibus nunciantur. Poſt modicum ergo facta hora nona totum montem lux maxima circumfulſit. Sancti quo martyres magnis vocibus ſuos in manus domini ſpiritus commēdantes animas emiſerunt. Corpora vero illorū ab angelis de crucibus depoſita diuina diſpoſitione in ipſo monte ſepulta ſunt. Qui paſſi ſunt .x. kalen. Julij.

De ſctō paulino epō ⁊ cōfeſſore. Cap. cxxviij.

Paulinus epiſcopus nolane ciuitatis campanie tēpore vandalorum claruit. Cum enī tota fuiſſet ipſa ꝓuincia a vandalis irruētibus depopulata: multi de ipſa terra in aphricam adducti captiui fuiſſent. Uir domini Paulinus cuncta que habere potuit captiuis indigentibus miſit. Cum autem vidua quedam ad eum veniſſet: ⁊ filium ſuū vnicum a regis vandalorum genero in captiuitatem adductum fuiſſe diceret: ⁊ a viro dei precium aliquod pro redemptione poſtularet. Ille quid daret nihil penit⁹ haberet: petēti femine ſeipſum obtulit: eidē benigne rn̄dit: vt ſe ſecum ad aphricā ductū ſeruū ſuū eſſe aſſereret: ipſum ꝓ ſuo filio apud regis generū cōmutaret: cū ſe in ei⁹ ſeruitio manſurū ꝓ redimendo filio parati diſponeret. Quod illa ex ore tāti viri audiens: irriſionem potius credidit ꝙ compaſſionem. At ille vtpote eloquentiſſimus: ⁊ ad plenum diuinis ſtudiis eruditus: dubitanti femine perſuaſit citius: vt audita crederet: ſe ꝓ filio redimēdo in ſeruum tradere non timeret. Perrexerūt igitur vter ad aphricam. Et primo quidem regis genero vidua ſupplicauit: vt filiū ſuū ſibi gratis donaret. Qđ vir barbarus nedum facere renuit: ſed inſuꝑ audire deſpexit. Cui cū vidua ſubiungeret: vt filiū ſuum redderet: ⁊ pro ipſo vicariū hominem illum acciperet. Ille venuſti vult⁹ hominē cōſpexiſſet: interrogauit eū: quā artem noſſet. Cui vir dn̄i hortum ſe colere noſſe ꝙ optime dixit. Qđ vir gentilis gratū habuit: ipſum in ſeruū ſuſcepit: ⁊ rogāti vidue filiū reſtituit. Quo accepto inde diſceſſit: ⁊ Paulinus horti colendi curā ſuſcepit. Cū aūt dn̄s ſuus crebro hortum ingrederetur: ſuū hortolanum quedā requireret: ⁊ ſapientē hoīem eſſe videret: amicos deſerēs cū eo ſepius colloquēs ipſius cepit ſermonib⁹ delectari. Cui Paulinus quotidie ad mēſam virētia deferebat: ⁊ accepto pane ad horti curā remeabat. Die autē quadam ſuo dn̄o ſecretius ſecū loquēti ꝑdixit: vt ſe circa regni regimē ꝓuideret: eo ꝙ rex citi⁹ moriturus eſſet ipſe eidē maſculina ꝓle carēti ſucceſſurus foret: ꝙ ille regi nunciare curauit: ⁊ ꝙ hec ab hortolano audiſſet aperuit. Rex ṽo ipſum videre poſtulauit. Cui gener rn̄dit: ꝙ ille eſſet ꝗ ſibi ad prādiū herbas ex more portaret. Factū eſt cū rex ad prādiū diſcubuit: paulinus olera virentia delaturus venit. Cū hunc rex ſubito conſpexiſſet: intremuit: accitoqȝ genero ei verū eſſe qđ audiuiſſet aſſeruit: nam vt dicebat ipſa nocte in ſomno ſedētes ꝑ tribunali cōtra ſe iudices viderat: inter quos Paulin⁹ ꝯſidebat: ⁊ flagellū qđ aliqn̄ acceperat: eorū ſibi iudicio tollebat: imꝑoſuit: vt interrogaret quis eſſet: q: eū ꝑ ni popularem minime exiſtimaret. Tūc regis gener ſecreto Paulinū ꝗs eſſet magnis coniurationibus inquiſiuit: tādē illū epiſcopū eſſe cōperuit: ⁊ ꝗcquid peteret ſibi liberaliter obtulit. Uir autē dn̄i ab eo poſtulauit: vt oēs cōciues ſuos captiuos relaxaret. Cūcti illi protinus in aphrica requiſiti cū onuſtis frumēto nauibus ꝓ venerandi viri paulini ſatiſfactione in eius comitatu laxati ſunt. Poſt modicos vero dies rex vādalorū occubuit: ⁊ vt paulinus predixerat: gener eidē ſucceſſit. Sic factū eſt vt ꝗ ſe ſolū in ſeruū tradiderat: cū multis a ſeruitio ad libertatem rediret. De cui⁹ etiā morte ſcribitur qđ cū dolore fuiſſet lateris tact⁹ ad extrema deduct⁹ eſt. Dū domu⁹ eius in ſua ſoliditate ꝯſiſteret: cubiculū in quo iacebat eger: facto terremotu cōtremuit: oēſqȝ adſtantes nimio terrore cōcuſſit. Sic ſctā illa aīa carne ſoluta eſt .x. kal. iulij. Sepultuſqȝ q̄ſcit in eccleſia ſua. Hec Greg. iij. dialo. c. j. Hic vir ſapiētia clar⁹ multa volumina cōpillauit. Beati enī Ambroſij vitam ſcripſit ad Auguſtinū. Item vitā beati felicis. Ad theodoſium ſanctū: ſcripſit panegiricum ſuper victoria tyrannorū. Ad ſororē epiſtolas plurimas de cōtēptu mūdi. Itē de diuerſis cauſis diuerſas diſputationes ⁊ tractatus. Volumē etiā de penitētia: ⁊ de generali omniū martyrū laude inter opuſcula ſua precipuū. Multa verſu breui ſcripſit ad celſum. Epitaphium etiā vite cōſolatoriū. Libellum ſuper morte xpiani ⁊ baptizati infantis ſpe xpiana monitum. Epiſtolas plures ad ſeuerū. Sacramētorū etiā ⁊ hymnorum. Itē epiſtolas ad delphinū: amandū: victricium: aprum: florentium: euſebiū: ⁊ vincentiū. Hec Gēnadius de viris illuſtribus.

De ſancta hildegarde virgine. Cap. cxxix.

Hildgardis virgo in alamanie partibus admirabilis fuit prouecte etatis tempore cōradi imperatoris. Que ꝗnquēnis a parētibus deo ad ſeruiendum tradita eſt: ⁊ in monaſterio commēdata. A quo tempore vſ ad obitum ſuum ieiunijs ⁊ orationibus intendens miras viſiones habuit: ⁊ ſpiritum propheticum a domino percepit. Et cum laica prius monialis ⁊ illiterata fuiſſet: nam nihil de ſcripturis excepto pſalterio didicit: mirabiliter tamē rapta diuini-

tus imbuitur: non ſolum quod verbis effunderet: ſed etiam quod ſcribendo latine dictaret: ac dictando catholice veritatis libellos conficeret. Hec enim fuit fundatrix ⁊ magiſtra monaſterii ſancti roberti quod apud pinguiam ſitum eſt. Cui etiam multas epi epiſtolas direxerūt: et ab ea remiſſiuas ſuſceperunt. Precipue tamen tres romani pontifices ſuas beate hildegardi charitatiuas literas miſerūt. ſ. Eugeni⁹: Anaſtaſi⁹: ⁊ adrianus. Huic etiā ſcripſit epiſtolā beat⁹ bernard⁹. Que de iuſſu pape Eugenii omnia que de antichriſti tpibus ꝓphetauerat ſcripture mādauit. Cuius etiam libelli ab eodē pontifice in cōcilio treuereñ approbati ſunt. Scripſit autē epiſtolam de tpib⁹ futuris. Initians ab anno dñi. M.C. protendens vſq ad finem ſeculi: multa ⁊ mira in eodē archana futura predicēs. Que ſanctis operibus plena: quieuit in pace. x. kalen. Julii. Sepulta in ſuo monaſterio qđ repperat annis circiter. xl. vbi ⁊ miraculis fulget.

De ſancto nicea epo. Cap. cxl.

Niceas epiſcopus Romatiane ciuitatis ſanctitate ⁊ morum honeſtate cōpoſitus: ac doctrina ſublimior: ⁊ facūdia preclarus apparuit. Qui ſex ad baptiſmū venientes cōpetentib⁹ inſtructionib⁹ informans libellos edidit. Quorū prim⁹ continet qđ agere debeāt: qui ad baptiſmi gratiaȝ venire cupiunt. Scđs de gentilitatis erroribus. Terti⁹ de fide vnice maieſtatis. Quartus aduerſus genealogiā. Quintus de ſymbolo. Sextus de agni paſchalis victima. Ad lapſam etiā virginē libellum emendationis oībus inſignē laudib⁹ miſit. Quieuit autē in dño. x. kalen. Julii. Hec Gennadius de viris illuſtribus.

De ſancto Juliano martyre. Cap. cxli.

Julian⁹ martyr iuuenculus annoꝝ. xviii. in flauiade ciuitate paſſus eſt tēpore decii ceſaris ſub preſide martiano: quem preſes detētum ad ſacrificia ſuadebat: ⁊ ſacrificare abnuentem fuſtib⁹ cedi iuſſit. Iterūq in equuleo leuatū grauiter flagellari: deinde depoſitū in carcerē mitti fecit. Et aſclepiodora matre iuuenis accerſita hortabat illā p̄ſeor: vt filium ad deorum immolationē ſuis exhortationibus induceret. Que trium dierum inducias poſtulauit: in quibus mater filiū in chriſti cōfeſſione corroborabat. Elapſo vero triduo cum Julianus iuſſu preſidis eductus de cuſtodia diis ſacrificare contēneret: fecit preſes adduci ſaccum cū ſerpentibus ⁊ arena: martyrēq ibi in ipſo cōſui: ac in pelag⁹ mitti: vt ſic tā aquarū preſocationib⁹ ꝗ ferarum morſib⁹ interiret. Cui⁹ corpus ab vndis iactatum ad inſulaȝ que dicitur proconeſſus: a chriſtianis ibidem habitātibus inuentum in monte ipſius terre ſepultum eſt: vbi multo tempore ſine aliqua veneratione quieuit. Poſt multos vero annos eſtatis tēpore maris procella intumeſcente: pars mōtis vbi arca ſita fuerat a mari diruitur: ⁊ arca ſaxea in mare mittitur: que diuino nutu ſuper procellas enatans ab vndis ad portum ariminen. ciuitatis adducitur ⁊ in littus iactatur. Quod ciues admirātes: qui ad portū venerāt: luce ſuperinfuſa arcā ſup aquas natare cōſpexerant: tumulum cum ſacro corpore plauſtro impoſuerunt: ⁊ ad eccleſiam maiorem illud deferre volētes ipſum inde amouere nullatenus potuerūt: ſed neq arcam aperire aliqualiter valuerunt. Tandem poſt dierū plurium orationes ⁊ ieiunia Joannes abbas monaſterii ſancti Petri extra ciuitatem ſiti: ſepulchrū cum corpore eius vehiculo impoſitum faciliter mouit: ⁊ ad eccleſiam ſuā adduxit. Et patefacto leuiter tumulo corpus ſancti Juliani martyris vna cum veſtibus omnino incorruptum inuenit. Paſſionis quoq epitaphiū conſcriptum ibidem repertum corā omnibus legit. Erātq in ipſa arca. vii. capita martyrum ignotorum. In ipſo igitur loco corpus cū arca depoſitū ad p̄ſens vſq quieſcit: quod paſſus eſt. ix. kalen. iulii.

De ſancta edeltrude regina ⁊ virgine. Cap. cxlii.

Edeltrudis regina virgo ſacra: vt ſcri. ſigibertus anno. xiii. cōſtantini iunioris in anglia claruit: que duobus nupta viris: qđ dictu mirū eſt: virgo permanſit. De hac beda li. de geſtis anglorū. iiii. dicit. ꝙ fuit filia anne regis orientalium anglorū xp̄ianiſſimi. Et primo quidē vxor godeberth principis auſtraliū giruiorū fuit: cum quo in virginitate perſeuerauit. Quo mortuo coacta per patrem ecford regē maritum accepit: ⁊ huic ad tantum pudicitiam incitauit: vt. xii. annis ſecū in cōiugio manens: illibata cuſtodiret. A quo tandē patre defuncto obtinuit: vt abſoluta a cōnubio monaſteriū ingrederet. Sicq in cenobio virginū vrbis coludi ſub obediētia ebbe abbatiſſe amice regis a ſancto wilfrido epo ſacrū velamē accepit: ⁊ ibidē anno integro deo ſeruiēs manſit: deinde propter ſanctitatis eius famā electa eſt abbatiſſa in regione elgo in ꝓuincia orientaliū anglorū: que eſt inſula paludib⁹ circūdata: vbi mira ſanctitate p̄pollēs monaſteriū ſibi commiſſum ſtrēnue gubernabat. Sed poſt annos. vii. grauiſſimo ꝑcuſſa morbo ad extrema deueniēs: quieuit in pace feliciter. ix. Kal. iulii. Cui ſoror ipſi⁹ ſexburgh ſucceſſit in regimine abbatie.

Poſt annos vero. xvi. cū corpus ſancte virginis in loculo ligneo ſubterraneo iaceret: ⁊ multis virtutib⁹ ⁊ ſignis clareret: ipſamq ſoror ipſi⁹ abbatiſſa tumulo marmoreo leuare decreuiſſet: miſit nūcios cū naui ad aliā inſulā ꝓ marmorib⁹ apportādis: qui in ipſo loco arcā ad mēſurā corporis ei⁹ diuinit⁹ excīſam: ⁊ vbi caput iacere debuiſſet: aliquātulū ꝓcauā fuerūt: quā ad monaſteriū deferētes corp⁹ in ipſa eq̄ ſibi: vt dictū eſt: cōuenierēte collocauerūt: qđ oino incorruptū miroq fragās odore repertū eſt. Uuln⁹ etiam qđ ei in vltima ei⁹ egritudine ꝓ apoſtematis inciſione factū fuerat: cum quo adhuc apto deceſſerat: ſolidatum inuenerūt: oſtēta in ſignum inciſionis puſiſſima cicatrice. Et cū ſanctū corpus in nouo ſepulchro reconderetur: audita eſt vox ex ipſo cadauere dicens. Sit gloria nomini dñi. Tactu vero tam ipſius corporis ꝙ prioris loculi ac veſtiū ſuarū multi egri a diuerſis languoribus ſanati ſunt.

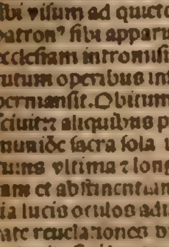
De ſancta Maria de cegnies. Cap. cxliii.

Maria de cegnies cuius vitam ſcribit iacobus de vitriaco: orta villaniuella epiſcopatus leodiē: mediocribus parentibus diuitibus: attamen omnia pro chriſti amore ab annis puerilibus contempſit: ⁊ deo ſeruire ſolicite curauit. Que annorū. xii. cuidā ioanniter inuita a parētib⁹ in cōiugiū tradita eſt: ⁊ ſecū cohabitās aſperrima pnia ſe macerauit: tam ꝙ ſue ſanctitatis exemplo virum: vt optabat ad caſtitatem induxit: ⁊ ad villam que dicitur Willembroch ipſa vna ſecum ſepius adhibat: ibiq ambo coniuges leproſis miniſterium exhibebāt. Tandem viri inſtantibus precibus obtenta licentia chriſto feruentius ſeruire cepit: ⁊ ad ſui votum noctes inſomnes in oratione ducere: ieiuniis ⁊ diſciplinis carnem affligere et vilibus induta incedere: ac eccleſias frequentare. Cum autem in die paraſceue a ſacer-

dote moneretur: vt lachrymarum inundantiā aliquantulum cohiberet: orauit maria pro preſbytero qui eodē die celebrās tanto lachrymarum ymbre perfunditur: vt etiā altaris pallia irrigaret. ¶ Penitentia vero ipſi9 admirabilis extitit: adeo vt continuo triennio ab exaltatione ſancte crucis: vſqꝫ ad paſcha in pane et aqua quotidie ieiunaret: et inde nil attenuata nec etiā ex hoc opera manuū intermitteret. Cui ſepius angeli apparebāt: eamqꝫ diuinis colloquijs reſouebant: precipue tamē ei9 angelus ad ſui cuſtodiam datus ei quaſi quotidie aſſiſtebat: cui dei ancilla: vt ſuo abbati in omnib9 obediēs erat. Aliquando etiam a Joanne euangeliſta exiſtens in menſa celeſtibus dapibus refecta eſt. Aliquando .xxv. diebus ſine vllo cibo in ſilentio perdurauit. Reuelationibus autem celeſtibus crebro conſolabatur. ¶ Per annos ſingulos eccleſiam genitricis dei de cegnico viſitabat: et ſine vlla eſca vadens et rediens triduanū iter agebat. Angeliqꝫ duo ipſam a dextris et a ſiniſtris in ipſa via continue dirigebāt: eamqꝫ ab omni periculo: calore et pluuia protegebant. Plerūqꝫ enim ymbre cadēte veſtibus omnino ſiccis incedebat. ¶ Demones aūt ſuis orationibus mira virtute compeſcuit. Quoſcūqꝫ etiam quantuncūqꝫ male diſpoſitos ſe viſitātes ſuis ſermonibus ad penitentiam prouocauit. Quacūqꝫ tribulatione depreſſos ad ſummam patientiam induxit. Frequenter puer ieſus dū ſacra leuaretur hoſtia in manibus ſacerdotis ei apparuit. Plerūqꝫ glorioſa virgo eidē ſe reuelauit. Plerūqꝫ et ei deuotus Joannes euangeliſta eidem aſtitit qui aliquandō in ſpē aquile alis collum complectans roſtrum in pectore figens inundantia lachrymarum ipſam repente repleuit. ¶ Deniqꝫ frequētiam hominum ad ſe concurrentium fugiens ex niuella deceſſit. Et reuelatione diuina locū ſancti nicolai de cegnico ſibi viſum ad quietem elegit. vbi ſanctus confeſſor loci patron9 ſibi apparuit: ipſamqꝫ noctu clauſis ianuis in eccleſiam intromiſit. Ibi quoqꝫ ſanctitate repleta et virtutum operibus inſigniter glorioſa vſqꝫ ad finem vite permanſit. Obitum autē ſuum per ſex annos ante preſciuit: et aliquibus predixit: diebus .liij. ante ſui exitū cōmunione ſacra ſola refecta ſine alio cibo perdurauit. In cuius vltima et longa egritudine conſuetam ſemper vitam et abſtinentiam ſeruauit: et nunquā a ſole vtpote filia lucis oculos auertit: multas quoqꝫ in ipſa infirmitate reuelationes diuinas habuit: et quibus aliqua reuelauit. Cui languenti angeli aſſiſtebant: et eam diuinis allocutionibus confortabant. Sed dū extremā vnctionem reciperet: chriſtus cum apoſtolis eidem aduenit et crucem ad pedes eius affixit. Petrus quoqꝫ claues celeſtis regni eidem reſerādi viſibiliter oſtendit. Quā cum ad extrema tendentem Tholoſanus epiſcopus viſitaſſet: vidit illam in aere a dei genitrice leuari: et ab angelis obuiantibus comitari. Sicqꝫ ſanctitate conſummata: chriſto domino ei in vltimis apparente eiuſqꝫ ſpiritum aſſumente: die dominico in vigilia Joannis baptiſte hora diei .ix. obdormiuit in pace. Anno gratie .M.ccxiij. x. kal. iulij. Sepultaqꝫ iacet cegnici in eccleſia ſancti nicolai miraculis flagrans.

¶ De ſancto Joanne preſbytero. Cap. cxliij.

Joānes preſbyter

et martyr rome ſub iuliano ceſare apoſtata paſſus eſt. Quem cū impius imperator chriſtum publice predicantē fama referente cōperiſſet ipſum teneri: et inauditum in viam ſalariam veteremqꝫ adduci precepit: vbi ſi non adoraret ſimulacrum ſolis ante ipſum idolum decollari mandauit. Qui illuc tractus cū adorare contemneret iuxta ſententiā principis capite ceſus eſt kalendas iunij. vt in martyrologio Adonis habetur.

¶ De ſancto Felice preſbytero et martyre. Cap. cxliv.

Felix preſbyter et

martyr in tuſcia ciuitate vernia ſub Turtio preſide paſſus eſt tempore valeriani. Qui cum chriſtum confiteretur et idolorum abhominanda ſacrificia execraretur: necnon chriſtianos docens ad martyrium ſingulos hortaretur. Turtius a valeriano imperatore ad ipſam ciuitatē miſſus tenuit Felicem preſbyterum. Cuius os ias diu lapidibus cōtondi fecit: donec ſpiritum emitteret. Cuius corpus yrenęus diaconus iuxta muros ciuitatis Sutrij ſepeliuit .ix. kalen. Julij.

¶ Finis libri quinti.

Prologus Sexti libri.

Sextus liber huius catalogi cum alijs quatuor ſequētib9: vſqꝫ ad vndecimum excluſiue: continet geſta et paſſiones ſanctorum quorum feſtiuitates eueniunt infra tempus repreſentat eccleſia ex ipſius diuine ſponſe et verbi dei coniugio filiorum multiplicationem et propagationem quod tempus fuit a prime eccleſie fundatione facta per apoſtolos et durabit vſqꝫ ad finem ſeculi. Hoc autem tēpus eccleſia repreſentat ab octaua corporis chriſti: que plerumqꝫ contigit circa feſtum natiuitatis ſancti Joannis baptiſte: vſqꝫ ad aduentum domini. Horum autem filiorum quidam fuerūt ipſius eccleſie fundatores vt apoſtoli: quidam conſeruatores vt cōfeſſores: quidam defenſores vt martyres: quidā augmētatores vt virgines. Idcirco tempus ipſum in quinqꝫ partes: per conſequens in .v. libros diuiſum eſt. Nam in hoc .vj. libro myſtice figurātur filij eccleſie fundatores: ſcilicet apoſtoli a natiuitate videlicet Joannis baptiſte vſqꝫ ad kalēdas Auguſti. Et hoc ſub figura regū iſrael et iuda quorum libri tunc leguntur: per quos apoſtoli deſignantur qui principes populorum facti et a deo principes ſuper omnem terram conſtituti: et cū chriſto quoqꝫ in .xij. ſedibus in die iudicij conſeſſuri eidem regi regum conregnare creduntur. Nam et Mattheus euangeliſta in generatione chriſti .xvj. reges enumerat a dauid vſqꝫ ad Jechoniam: a quibus Chriſtus eſt per carnem propagatus: ſignificātes .xij. apoſtolos quorū duo euāgeliſte fuerūt: et alios duos euāgeliſtas necnō paulū et barnabā doctores gētiū: a quib9 dei fili9 per euāgeliū quoad mūdi noticiā quodāmodo regeneratus. ¶ In ſeptimo libro figurant eccleſie cōſtructores: et doctores: a kalendis Auguſti vſqꝫ ad Kalen. Septembris ſub figura ſapiētiſſimi ſalomonis: cuius tūc libri leguntur: cuiuſqꝫ vices in eccleſia gerūt doctores ſcti diuina ſapiētia repleti

ex quibus tam in grecorum ꝙ latinorum eccleſia quatuor principaliores exiſtunt per quatuor libros ſapiētie deſignati. ¶ In octauo libro figurant̄ eccleſie conſeruatores: videlicet confeſſores per totum mēſem Septembris. Et hoc ſub figura ſanctorum Job: Thobie: Judith: ⁊ Heſter. quorum geſta tunc recoluntur: cōfeſſionē ⁊ patientiam cōfeſſorum denotantia: qui in tribulatione poſiti mundū carnem ⁊ diabolū triumpharūt. ¶ In nono libro figurant̄ eccleſie defenſores id eſt martyres per totum menſem Octobris ſub typo ſanctorum Machabeorū: quorū tunc libri ponuntur: qui vt ſancti martyres ꝓ fide ſic ⁊ illi per dei legē vſ ad effuſionem ſanguinis viriliter decertarunt. ¶ In decimo libro figurantur eccleſie augmētatores: ſcilicet virgines per totū mēſem Nouembris vſ ad aduentū: ⁊ hoc ſub figura prophetarum quorum tunc vaticinia recoluntur qui vt plurimi ſpreto carnali coniugio mētis ⁊ corporis integritate domino ſeruientes aduentum Chriſti ⁊ futura tempora ꝑ ſpiritum ꝓduxerunt. ¶ Hic ergo ſextus liber continet geſta ſanctorum illorum quorum feſta occurrunt infra tempus in quo repreſentantur eccleſie fundatores qui fuerunt apoſtoli: qui eccleſiam ipſam nedū principali verbi dei ꝓdicatione: ſed etiam ſui ſanguinis effuſione fundarunt: quod tempus eccleſia repreſentat ab octaua corporis Chriſti ſiue a natiuitatis feſto ſancti Joannis baptiſte vſ ad kalen. Auguſti. Et hic vt dictū eſt ſub figura regum iſrael: quorum tunc libri leguntur. Ad huius ergo temporis feſta pertractāda veniēdū eſt. ¶ Et quia hoc tempore libri regum leguntur: merito feſtis ſanctorum temporis geſta illoꝝ ſanctorum regum premittentur: quorū dies obitus certi nullo loco reperiūtur videlicet Ezechie ⁊ Joſie. Soli enim hi duo cū tertio dauid propheta ſancto ex omnibus regibus iſrael. Eccleſiaſtici. xlviij. ⁊ xlix. inter patres ſanctos illius tēporis ſancti nominātur. Sed de dauid ſuo certo die feſto ſuo loco tractatum fuit: videlicet. iiij. kalen. ianuarij. Jdeo de Ezechia ⁊ Joſia dicendum eſt.

¶ Incipit liber ſextus a natiuitate ſancti Joannis baptiſte: vſ ad Kalendas Auguſti.

¶ De ſancto Ezechia rege. Cap. j.

EZechias rex iuda filiꝰ achaz cum eſſet annorum xv. patre defuncto in regno ſucceſſit ⁊ regnauit in hieruſalē annis. xxix. Nomē matris eius Abiē de hieruſalem: filiam Zacharie poſthumi Zacharie ſacerdotis: a Joa rege lapidati. Hic primo anno ⁊ primo menſe regni ſui cōuocatis ſacerdotibus ⁊ leuitis aperuit templū dn̄i: quod pater rex achā ob fauorē regis aſſyriorum clauſerat: ⁊ vaſa dei reparauit: ac reſtituit ſacrificia intermiſſa: ipſe etiā ꝯſilio ſacerdotum fecit paſcha ſecundo menſe: quia nō potuit populus primo mēſe conuenire in hieruſalē: nec ſacerdotes purificati erant. Tantaq fuit multitudo: qḋ multi nō purificati comederūt paſcha: ⁊ tāta fuit copia victimarū qḋ i multis leuite ſuppleuerūt officiū ſacerdotū. Diſſipauit etiā rex Ezechias excelſa: ſtatuas contriuit: ⁊ lucos ſuccidit: ⁊ ꝯfregit ſerpētē eneum quem fecit moyſes: cui vſ tempus illud offerebāt incēſum filij iſrael. Receſſit quoq a rege aſſyriorum: ne ſeruiret ei. percuſſit Philiſteos vſ gazam: ⁊ omnes terminos eorum tam predia ꝙ ciuitates. Anno autē. xiiij. regni eius aſcēdit ſennacherib rex aſſyriorū in terrā iudee: ⁊ cepit ciuitates munitas: ⁊ miſit rabſacem ad obſidendum hieruſalem: ⁊ caſtrametatus eſt cum exercitu innumerabili iuxta aqueductum piſcine ſuperioris: ⁊ abſtulerūt ciuibus aquam exterioris piſcine. Et cū vocaſſet regem ad colloquium: noluit exire: ſed miſit ad eū Eliachim pontificem: ⁊ ſobnam ſcribam: et Joachim a commentarijs: ⁊ loquebatur ad eos rabſaces hebraice in viribꝰ populi verba cōminatoria multa. Poſt hec venit ſennacherib perſonaliter ad obſidionem hieruſalem. Miſit etiam Sennacherib literas terribiles ⁊ cōminatiōe plenas ad Ezechiam dicens quod deus iſrael nō poſſet liberare eū de manu ſua. Cumq oraſſet rex in tēplo domini miſit ad illum Iſaias ꝓpheta hortans vt in domino confideret: eo quod deus Jſrael ſaluare decreuiſſet Hieruſalem de manu Aſſyriorum. Et ecce nocte ſequēti angelus domini percuſſit in caſtris Aſſyriorū. clxxxv. milia: caput etiam ⁊ barbam regis raſit in ignominiā. Quo perterritus Sennacherib cum decem viris tantum fugit: ⁊ rediit in Niniuē. Indeq occiſus eſt a filiis ſuis in templo dei ſui. Ezechias autem propter hāc victoriam elatus gratias deo ſicut debuit non egit: vnde ⁊ morbo percuſſus a domino vſ ad mortē egrotauit. Cumq humiliatus fleuiſſet: eo quod heredem non haberet confortatus a domino ꝑ Iſaiā prophetam: quindecim annorum vite ſpacium accepit: in cuius ſignum iuxta quod Ezechias petijt ſol per. x. lineas quas tantū deſcenderat ad orientem regreſſus perficiendo curſum iteratum diem tantum augmentauit: ita quod dies illa que. x. horis iam elapſis ad occaſum vergebat. x. horis prolongata. xxij. horarum extitit. Tunc de cōſilio Iſaie cataplaſmatū eſt vlcus apoſtematis regis de maſſa ficuum: ⁊ ſanatus repente die. iij. in templo domino gratias egit ⁊ canticum: Ego dixi. decantauit. ¶ In tempore illo miſit Merodach rex Babylonis per nuncios literas ⁊ munera ad Ezechiam. Nam Chaldei qui vigebant in Aſtronomia nō valētes inuenire cauſam quare dies pene in duplum protenta fuerat: ⁊ cum audiſſent pro rege Juda ſignū factum fuiſſe: miſerunt ad eum: vt ſciſcitaretur rei veritatem preterea quia ſolem adorabant voluerant honorare hominem quem deus ipſorū honorauerat. Quare elatus ezechias oſtēdit eis omnia que erant in tēplo domini ⁊ in omni poteſtate ſua. Sed quia hec oſtendere gentilibus nephas erat: ab Iſaia ꝓpheta redargutus eſt prophetante ei tranſlationē oſtenſorum vaſorum propter hoc in Babylonem fiendā. Et dormiuit Ezechias cū patribus ſuis ⁊ ſepultus eſt in ſepulchro patrum ſuorum in hieruſalem. Hec ex. iiij. libro reg. ⁊ ij. paralipomenō ⁊ ex dictis ioſephi atq ex hiſtoria ſcholaſtica.

¶ De ſancto Joſia rege. Cap. ij.

Oſias rex iuda filius Amon cum eſſet annorū octo: patri in regno ſucceſſit a populo exaltatus: ⁊ xxxj. annis regnauit: ⁊ ambulauit per omnes vias Dauid patris ſui nō declinās ad dexteram neq ad ſiniſtram. Anno autē quarto regni ſui ⁊ etatis ſue. xij. pietatē in ſe et iuſtitiā mirabiliter demonſtrauit. Nam populū ab idololatria reuocauit: ⁊ opa praua velut ſenior emendauit. Omnem regni ſui ciuitatem ⁊ ꝓuinciam a cultu idolorum purgauit: ita vt nullū idololatrie veſtigium ſupereſſet. Scrutabatur etiam domos ne quid latenter remaneret ſuſpectū: et in vnaquaq cauſa iuſtitiam coluit tanꝗ anime ſue medicinam. Miſit quoq in totam regni ſui prouinciam: vt deferrent ad reparationem templi munera vnuſquiſq pro ſua voluntate: ⁊ facta eſt reparatio templi. Hoc tempore Helchias pontifex aperiens arcam domini: inuenit librum Deuteronomij ibidē a moyſe repoſitū: qui multo latuerat tpe:

quem cum ſibi miſſum Joſias legiſſet: audiens maledictiones ſcriptas in tranſgreſſores legis: ⁊ metuens valde imminere captiuitatem diebus ſuis: audiuit reſponſum a domino per Oldã ꝓphetiſſam: quod mala illa deferri debuerant: nec fieri in diebus ſuis. His auditis rex miſit in omnẽ prouinciam ⁊ congregauit omnem populũ iudeorum in Hieruſalem: ⁊ fecit legi cunctis audientibus verba legis: ⁊ compulit omnes ſacramenta preſtare: vt legem domini per omnia cuſtodirẽt. In Hieruſalem quoq; faſe ſolenniſſimum celebrauit: ⁊ ad ipſum omnem populum congregauit. Anno autẽ vltimo vite Joſie Nechao rex Egypti aggreſſus Adremon regem Aſſyriorum voluit tranſitum facere per iudeam: ſed Joſias eidem tranſitum denegauit: ⁊ cum rege adremon cui confederatus erat: regi Egypti occurrit: inito quoq; certamine cũ forte Joſias tranſiret a curru in currum qui ſequebantur eum more regio: occiſus eſt a ſagittariis in campo Magedon: planxit eum inconſolabiliter adremon cum omni exercitu ſuo. Traditur etiã quod fons ⁊ arbor qui locũ iuxta erãt: vbi Joſias interfect⁹ eſt aruerunt: ⁊ planxit eũ omnis Iſrael ⁊ iuda: corpuſq; eius euectum in Hieruſalem ſepelierunt cum patribus ſuis. Hec vt ſupra.

¶ De natiuitate ſancti Joãnis baptiſte. Cap. iij.

Natiuitas ſancti Joannis baptiſte ab eccleſia celebratur octauo kalendas Julij: quo tempore dies incipiunt decreſcere vt ex hoc ꝓfiguretur quod ait ioannes illum oportet creſcere me autẽ minui. Hoc autẽ ſignificatum eſt: vt dicit Auguſtinus in xpi ⁊ ioannis ortibus: ⁊ in eorũ mortibus. In eorũ ortibus ⁊ in natiuitate xpi dies incipiunt creſcere: ⁊ in natiuitate ioannis decreſcere. In mortib⁹. quia corp⁹ chriſti in cruce eſt exaltatum: corp⁹ ioannis capite diminutum. Hec autem natiuitas ab angelo hoc modo ꝓnuntiata fuit. Dauid enim rex: vt in hiſto. ſcho. dicitur. xxiiij. ſummos ſacerdotes cõſtituit. quorum tamen vnus maior erat qui ſummus ſacerdos dicebatur. Statuit autẽ. xvj. de eleazar: ⁊. viij. de ithamar: ⁊ ſecundum ſortem dedit vnicuiq; hebdomadam vicis ſue. Abias autem. viij. hebdomadam habuit de cuius genere zacharias fuit. Erant autem ipſe ⁊ heliſabeth vxor eius ſenes abſq; liberis. Cum ergo zacharias in ordine vicis ſue templũ domini vt incenſum poneret ingreſſus eſſet ⁊ multitudo populi foris expectaret: apparuit ei gabriel angelus. Et cum in eius viſione turbaretur ipſum confortauit: annuntiauitq; illi ſe filium habiturum qui Joannes vocaretur ⁊ ſanct⁹ ex vtero matris exiſtens ante dominũ in ſpiritu ⁊ virtute helie precederet. Et vocatur Joannes helias. Ratione ſitus quia ambo in deſerto. Ratione victus quia ambo in victu parci. Ratione cultus quia ambo veſtitu inculti. Ratione officij: quia ambo precurſores: ſed helias ꝓcurſor iudicis: iſte ſaluatoris. Rõne zeli quia vtriuſq; verbũ quaſi facula ardebat. Zacharias autem conſiderans ſui ſenectutem ⁊ vxoris ſterilitatem ac promiſſi magnitudinem dubitare cepit. ⁊ more iudeorum ab angelo ſignum queſiuit: qui ipſum propter incredulitatem plaga taciturnitatis percuſſit. Et hoc factum eſt quadruplici ratione. Primo ſecundum bedam: quoniam diſcredẽdo locutus eſt: ideo ſilẽtio plectitur: vt tacẽdo credere diſcat. Scdo vt maius miraculum in natiuitate filij appareret. Cum enim nato puero patri loquela redditur miraculum miraculo cumulatur. Tertio quoniam vox naſcebatur ⁊ legi ſilẽtium imponebatur: ideo congruum fuit vt vocem pater amitteret. Quarto quoniam ipſe a domino ſignum petijt ⁊ ipſam taciturnitatem in ſignum accepit. Cum autẽ zacharias ad populũ exiſſet: ⁊ eum mutum eſſe cũ viderent cognouerunt ipſo innuente quod viſionem vidiſſet. Completa vero ſeptimana officij ſui abijt in domũ ſuam ⁊ concepit heliſabeth ⁊ ſe. v. menſibus occultauit quia ſecundum Ambro. partus ſui erubeſcebat etatem ne in ſenectute vacaſſe libidini videretur: ⁊ tamen gaudebat ſterilitatis carere opprobrio: quia opprobriũ erat mulieribus non habere premium nuptiarum propter quod nuptie celebrãtur. Venit autem. vj. maria que dominum iam cõceperat virgo ſecunda cognate congaudens: venit ad heliſabeth. Et cum eam ſalutaſſet beatus Joannes iam ſpirituſancto repletus ſenſit dei filium ad ſe venire: ⁊ pre gaudio in vtero matris exultauit: ⁊ motu ſalutauit: quem voce non potuit. Beata autem virgo apud cognatam tribus menſibus manſit: natumq; puerum Joannẽ de terra leuauit: ⁊ quaſi more gerule officioſiſſime peregit. Et notandũ ſecundũ Ambro. quod laus Joannis baptiſte in. vj. comprehenditur: ſcilicet ex parentibus: miraculis: moribus: muneribus: predicatione: atq; ortus ſolẽnitate. Laus autem parentum ſecundum Ambro. ex. v. manifeſtatur: ait enim ſic. Plena laudatio quã genus in moribus: mores in equitate: officiũ in ſacerdotio: factum in mandatis: iudicium in iuſtificationibus comprehendit. ¶ Secundo laus eius apparet ex miraculis. Quorum quedam fuerunt ante eius conceptionem in vtero. ſ. angelica nũtiatio: nominis impoſitio: ⁊ loquele patris amiſſio. Quedam quantum ad eius conceptionẽ in vtero ſcilicet preter naturalis conceptio: eius in vtero ſanctificatio: ⁊ prophetalis doni repletio. De his plenius dicetur in conceptione ſancti Joãnis baptiſte. viij. idus octobris. Quedam quantum ad eius natiuitatem ex vtero: ſcilicet vtriuſq; parentis ſpiritus prophetalis adeptio. Nam ⁊ mater nomen ſciuit quod non didicerat a marito: ⁊ pater canticum edidit edoctus a ſpirituſancto. Loquele patris reſeratio: quia mox vt filij nomen ſcripſit: apertum eſt ilico os eius ⁊ lingua eius ⁊c. Et ſpirituſſancti repletio: quia zacharias pater eius repletus eſt ſpirituſancto. Ambroſius. Reſpice Joannem quantũ vis eſt in eius vocabulo. Cuius nũcupatio reddit muto vocem: patri pietatem: populo ſacerdotem ⁊c. Tertio ex moribus quia ſanctiſſime vite fuit. Cuius quidẽ ſanctitas colligitur ex. x. nominibus quibus nuncupatur. Nominatur enim Joannes: propheta: amicus ſponſi: lucerna: angel⁹: vox: helias: baptiſta ſaluatoris: preco iudicis: ⁊ precurſor regis. In ioanne deſignatur prerogatiua perfectionis: quia ioãnes domini gratia interpretatur. In propheta prerogatiua cognitionis. In amico ſponſi prerogatiua dilectionis. In lucerna ardente prerogatiua ſanctitatis. In angelo prerogatiua virginitatis. In voce ꝓrogatiua feruoris. In baptiſta prerogatiua mirabilis honoris. In precone prerogatiua predicationis. In precurſore prerogatiua preparationis. Unde merito eius ſanctitas habet teſtimonium a supercelestibus a celeſtibus ⁊ a ſubceleſtib⁹. A ſupceleſtibus id eſt ab ipſa trinitate. Et primo a patre: vocat eum angelum. Mal. ij. Ecce ego mitto angelum meum ⁊c. Nã ⁊ officium angelorum exercuit dominum nunciando: dicens. Ecce agnus dei ⁊c. Secundo a filio: ſicut patet Matthei. x. vbi chriſtus eum commendat dicens. Inter natos mulierum non ſurrexit maior ioanne baptiſta. Tertio a ſpirituſancto: cum per os patris ſui dixit. Luc. j. Tu puer propheta altiſſimi vocaberis ⁊c. Item habet teſtimoniũ a celeſtibus id eſt angelis: ſicut Luce. j. vbi enim angelus multipliciter oſtendens: quante ſit dignitatis quo ad deum: quia erit enim magnus coram domino: quante ſit ſanctitatis quo ad ſeipſum: quia vinum ⁊ ſiceram non bibet ⁊ ſpirituſancto replebitur ⁊c. quante vtilitatis quo ad proximum: quia multos filiorũ iſrael conuertet ⁊c. Item a ſubceleſtibus id eſt ab hominibus: ſicut a patre ſuo ⁊ vicinis qui dicebant: quiſputas puer iſte erit. ¶ Quarto laus eius comprehenditur ex munere: Habuit enim munus in vteri ingreſſu: in vteri

egreſſu: in mūdi progreſſu: ⁊ in mūdi diſceſſu. In vteri ingreſſu: habuit triplex mirabile munus gratie. Primo quia ſanctificat᷒ fuit. Hiero. j. Antequā exires de ventre ſanctificaui te. ¶ Secundo quia ꝓphetare meruit. Nam in vtero matris exultans deū adeſſe cognouit: vnde dicit chryſoſtomus qꝺ vbi beata virgo helizabeth ſalutauit ſermo procedens de vtero in quo habitabat dn̄s: per aures helizabeth ingreſſus ad ioannem deſcendit: ⁊ ipſum in prophetam inunxit. Tertio qꝛ ſuis meritis matri propheticum ſpiritum obtinuit. Nam ſecundum Chryſoſtomū os illius in verbo confeſſionis aperuit: vt cuius nō viderat perſonam: cognoſceret dignitatem dicens. vnde hoc mihi: vt veniat mater domini mei ad me? ¶ In vteri egreſſu habuit triplex munus. Quoniam ortus fuit miraculoſus: ſanct᷒: ⁊ iocundus. Quia miraculoſus: excluditur defectus impotentie. Quia ſanctus: reatus culpe. Quia iocundus: lamentum miſerie. ¶ In mundi progreſſu habuit ſimiliter multiplex munus. Quoniam habuit perfectiones omnium ſanctorum. Nam propheta fuit quādo dixit: Hic erat que dixi: q̄ poſt me venturus eſt ante me factus eſt qui prior me erat. Pluſquā propheta: quoniā ipſum digito demonſtrauit. Apl̄s: qꝛ a deo fuit miſſus. Nam grece apoſtoli latine dicuntur miſſi: vnde fuit homo miſſus a deo ⁊c. Martyr: qꝛ pro iuſtitia mortem ſuſtinuit. Confeſſor: qꝛ cōfeſſus eſt ⁊ non negauit. Virgo: qꝛ puritatem angelicam habuit: vnde ⁊ angelus appellatur: vt dictum eſt. ¶ In mundi vero regreſſu habuit triplex munus. Quia efficitur martyr inuictus: tūc enī palmam martyrii adeptus eſt. Dirigitur nuntius precioſus. Nam his qui erant in limbo nuntium attulit de redemptione ipſorum. Et colitur eius exitus glorioſus: eius enī exitus ſolus ex omnib᷒ q̄ ad inferos deſcēderunt: ab eccleſia ſpecialiter celebrat. ¶ Quinto ex predicatione. Ipſe nanq̄ predicauit primo feruenter: cum dixit. genimina viperarum ⁊c. Hic autem ſermo fuit inflammat᷒ charitate: qꝛ erat lucerna ardens. Hiere. j. Poſuit os meū vt gladium acutum. Informatus veritate: qꝛ erat lucerna lucens Jo. iij. Uos miſiſtis ad ioannem: ⁊ ille teſtimonium perhibuit veritatis. Directus diſcretione ⁊ ſcientia vnde turbis ⁊ publicanis ⁊ militibus ſecundum quorumcunq̄ exigentiam propriā legē dedit. Firmus cōſtantia vnde tantū cōſtanter predicauit: q̄ ex hoc vitā amiſit. Secundo predicauit prudenter. Cuius prudentia in trib᷒ conſiſtit. Primo: qꝛ vſus eſt cōminationibus vt malos terreret dicens. Jam enī ſecuris ad radicē arboris poſita eſt. Scḋo promiſſionibus: vt bonos alliceret dicens. Penitentiam agite: appropinquabit enim regnum celorū. Tertio moderationibus vt mediocres paulatim ad ꝑfectionē attraheret: vnde turbis ⁊ publicanis ⁊ militib᷒ leuia imponebat: vt poſtmodum maiora prouueheret. Turbis: vt operibus miſericordie inſiſterent. Publicanis: vt ſe ab alienorum appetitu abſtinerent. Militibus: vt neminem offenderent: ⁊ ſuis ſtipendiis cōtenti eſſent. Tertio predicauit efficaciter: qm̄ eius ꝑ predicatione multi cōuerſi ſunt. Predicauit enī verbo per aſſiduitatem doctrine: ⁊ exēplo per ſanctitatem vite. Sexto laus eius recolitur ex ortus dignitate: qꝛ preter chriſtum nullius hominis natiuitas ab eccleſia celebratur: niſi ſola beati ioannis baptiſte. Celebratur autem eius ortus ſecundū magiſtrū guilielmū̄ antiſiodorēn. triplici ratione. Primo ratione ſanctificationis in vtero. Scḋo ratiōe dignitatis in officio. Ipſe enī tanq̄ lucifer venit: ⁊ nobis orientis ſolis gaudium primus nuntiauit. Tertio rōne iocūditatis in ortu ſuo. Nā angel᷒ ꝑdixerat. ⁊ multi in natiuitate eius gaudebunt. Et ideo nos merito gaudere: ⁊ ortum eius colere debem᷒. ¶ Et notandū ꝙ ioannes euangeliſta hac die migrauit ad dominum. Sed eccleſia feſtum eius in tertium diem natiuitatis chriſti celebrandum inſtituit: non quia euangeliſta baptiſte ceſſerit vti minor maiori: ſed quia tunc eius eccleſia dedicata fuit: ⁊ quia ipſum feſtum tunc congruentius celebrandum viſum extiterit vt chriſtus natus a prothomartyre ⁊ apoſtolo et innocentibus ſociaretur: ⁊ ioannis natiuitas in ſuo die deuotius coleretur.

¶ De ſanctis Luccia virgine ⁊ Anccia martyrib᷒. Capitulum. iiij.

Luccia virgo ⁊ anccias eius dominus temporalis rome martyrium paſſi fuit temporibus Diocletiani. Hec romana origine ab anccia barbarorum rege capta ⁊ in patriam ſuam adducta eſt. Quā dux barbarus violare vellet audiens ab ea ꝙ deū celi haberet ſponſum ei᷒ deflorationis vltorem extimuit: ⁊ reuerenter ipſam tractans in ſolitaria domo repoſuit ancillis aliis ⁊ miniſterium deputatis: que die noctuq̄ ieiuniis et orationibus intenta erat. Cuius etiam precibus idem rex pluries de ſuis hoſtibus triumphauit: vnde et eius ſanctitatis exemplo ad chriſtum conuerſus virginem manumiſit. Dū autem illa repatriare vellet: reuelatione diuina premonita: anccias dei prouidentia deſerto regno virginem vſq̄ romam ſecutus eſt: vbi ambo ipſi pro nominis chriſti confeſſione detenti gladio martyrium ſuſceperunt. viij. kalendas iulii.

¶ De inuentione corporis ſancti Marci euangeliſte. Cap. v.

Inuētio corporis ſancti Marci facta fuit in ciuitate venetiarum tempore ordelaphi falcerii ducis venetorum. Cum enī ſacrum corpus beati euangeliſte ab alexandria venetias tranſlatum: ⁊ in baſilica eius nomini conſtructa depoſitū eſſet vt dictum eſt ſupra pridie kalen. februarii contigit: vt poſt multorum decurſus temporum: vbi ſanctū corpus quieſceret: innouatis etatib᷒ neſciretur. Et cum poſt diligentem inquiſitionem: nemo tunc viuens huius rei conſcius inueniretur: toti orbi venetiarum ieiunium triduanum inducitur. Quarto q̄ die vniuerſus clerus ⁊ populus ad eius eccleſiā congregantur: in qua letaniis perfectis proceſſione diſpoſita orationib᷒ ⁊ lachrymis ꝓfuſis dei miſericordia implorat: vt ei ſanctū corp᷒ reuelare dignetur. Tūc ſciſſis marmoribus colūne circūpoſitis arca que inferi᷒ claudebat: corpus quoq̄ cōcludēs erupit ⁊ conſpectu oīm ꝑ ſeipſam mirabiliter exiliuit: ſicq̄ beati Marci corpus cunctis innotuit qꝺ a duce ⁊ clero ⁊ populo cum gaudio recuſſum ⁊ inde leuatum ac honorifice condecēti tumulo in alio loco in ipſa eccleſia locatum eſt. Ad cui᷒ tumbā miracula diuinit᷒ creberrime fiūt: vbi et infirmi curantur ⁊ demones effugant. Facta eſt autem inuentio ſiue oſtenſio huius corporis. vij. Kalen. iulii.

¶ De ſancto Soſi patre diſcipulo. Cap. vj.

Soſi pr̄ diſcipul᷒ beti pauli apl̄i fuit: et vt albas dorotheus ſcribit ep̄s iconii: atq̄ vnus ex ſeptuaginta duob᷒ diſcipulis xp̄i. Sed origenes ipſm theſſalonicēn eccleſie ep̄m fuiſſe ponit traditiōe maiorum. Qui beato paulo apl̄o multo tempore adherens: demum ab eodē pontifex conſtitutus officium predicationis fideliter adimpleuit: ⁊ apud beroam obdormiuit. vij. kalen. iulii.

¶ De ſancto proſpero ep̄o ⁊ confeſſore. Capitulum. vij.

Proſper epiſcop⁹ Aquitanie⁹ oppido lemouicenſi ortiundus fuit. Qui iā clericus exiſtens omnibus pro chriſto pauperibus erogatis de ciuitate ſua egreſſus peregrinationis gratia romā adijt: et leoni primo pape dudum adheſit. Et cū eodē pariter multas epiſtolas ad diuerſas eccleſias conſcripſit: in quibus errores eutychetis et neſtorij tunc maxime pullulantes mirabiliter confutauit. Fuit enim omnium liberalium artium dogmate peritus: et tam diuine ꝙ humane philoſophie ſtudio plen⁹ imbutus. Peregrinatione autem ſua peracta dum repatriare vellet: leo papa per viſum diuinitus admonet̄ vt proſperum in rhegynum epiſcopum ordinare debeat ſucceſſurū ipſius vrbis preſuli poſt dies modicos morituro. Quod dum Proſper didiciſſet: diuq; ꝙ paſtoralem curam recuſaret: tandem ſummo pōtifici humiliter obediuit: ipſumq; leo papa in epiſcopum conſecrauit: et rhegynen. eccleſie deſtinauit. Et dū ſanctus eidē ciuitati iam proximus eſſet: epiſcopus qui tūc erat humanis exemptus eſt. Cum autem populus pro eligendo epiſcopo ſollicitaret: preſbytero cuidā ſeniori et ſanctiſſimo omnia que rome geſta fuerāt diuinitus reuelāturꝰ: q: iam proſper ſibi a deo eſſet datus: et a leone pontifice cōſecratus. Quam viſionem cū clerus et populus didiciſſent: leti omnes ſancto epiſcopo vnanimiter occurrunt: et in paſtorem ſuum gratanter ſuſcipiunt. Qui gregem dominicum verbo et exemplo ſollicite pauit: et in ſanctitate vite perfectus in pace quieuit. vij. kalē. Julij anno domini. cccclxv. tempore hilarij pape et martiani imperatoris. Sepultuſq; fuit in baſilica ſancti apolinaris quam iuxta eandem vrbem conſtruxerat: vbi et quieuit vſq; ad tempus Joannis pape. vj. qui ſedere cepit anno domini. cccccc. regnante aliprando chriſtiano rege longobardorum. Quo tempore thomas rhegynus epiſcopus ab ipſo ſancto per viſum admonitus eccleſiam ingentem ſibi intra ciuitatem edificauit: et corpus ipſius ſuauiſſimo fragrans odore illuc tranſtulit octauo Kalen. decembris. vbi et ad preſens iacet miraculis perpollēs. Hic ſanctus vir ſermone ſcholaſtic⁹ et aſſertiōe veridicus multa opuſcula cōdidit noſtre fidei veritatem redolentia. Nam chronicam beati hieronymi a tempore valentis imperatoris vſq; ad finem temporum ſecundi theodoſij proſecutus eſt. Chronicā etiā a conditione primi hominis iuxta diuinarum ſcripturarum fidem vſq; ad mortem valentiniani auguſti: et captam a genſerico vrbē cōpoſuiſſe fertur. Librum aduerſus opuſcula caſſiani ſuppreſſo nomine edidit. Epiſtole leonis pape aduerſum eutychetem de natura chriſti et incarnatione ab hoc notate creduntur. Librū epygrammatum ex dictis auguſtini partim proſa partim metro cōparauit. Ad iulianum volumen de vita contemplatiua in tres libros digeſſit. Et alia plura compilauit.

De ſancto Gallicano martyre. Cap. viij.

Gallicanus martyr apud alexādriā tpe Juliani apoſtate paſſus eſt. Hic enī ſub cōſtātino magno imperatore romani exercitus dux fuit. Cū aūt gens ſcytharū daciā et thraciā occuparēt: et gallicanus dux gētilis ꝯ gētē p̄dictā mitti deberet: cōſtātiā cōſtātini filiā ſibi p mercede laboris in vxorem petebat: quā etiā romani principes plurimū fieri poſtulabāt. Pr̄ aūt plurimū cōtriſtabat̄ ſciēs filiā ſuā a beata agnete ſanatā: vt dictū eſt ſupra in eius legēda. v. Kalen. februarij. in virginitatis propoſito poſitam facili⁹ occidi poſſe ꝙ ad conſenſum inclinari: virgo tamen de dño cōfidēs patri ſuaſit vt eam ſibi ſpōderet cū victor rediret: veruntamen duas filias ſuas atticā et artemiam quas ex cōiuge defuncta ſuſceperat ipſe gallicanus ſecum manere permitteret vt per eas mores et votū patris ſcire poſſet: et ipſa duos prepoſitos ſuos germanos eunuchos Joannē et paulū ſibi concederet: in ſpē quaſi maioris firmitatis: et rogans deum vt ipſum et filias ad xp̄m conuerteret. Que omnia cū eſſent impleta Gallicanus aſſumptis Joanne et paulo et copioſo exercitu proficiſcitur: ſed tñ a ſcytharū gente eius exercitus frangitur: et in vrbe thracarū ab hoſtibus obſidetur. Cui ioannes et paulus dixerūt vt votum deo celi faceret et proculdubio victor eſſet. Qd̄ cum feciſſet: ſtatim iuuenis ferēs crucem ſibi apparuit: et vt ſumens gladium ſe ſequeretur admonuit. Quē ille accipiens per media caſtra iuit et ad regem vſq; deueniens nullum occidens ſolo timore precedentis vniuerſos hoſtes ſubiugauit. et romanis tributarios fecit. Duoq; milites armati eidem apparentes: eum hincinde cōfirmabant. Factus ergo xp̄ianus romam rediit: et apoſtolorū mox baſilicas viſitauit. Rogauit autē auguſtū vt ſibi indulgeret ſi filiā ſuam minime deſponſaret: eo qd̄ deceтero xp̄o cōtinens viuere propoſuiſſet. Quod dum conſtantino plurimum placuiſſet: et due filie gallicani et cōſtantiam virginē conuerſe fuiſſent: ſecumq; in monaſterio beate agnetis permanerent. Ipſe Gallicanus ducatui ceſſit: et quinq; milia ſeruorum ſuorum manumiſit: omniaq; pauperibus tribuens: xp̄o cum quibuſdā ſeruis dei in paupertate ſeruiuit: multa miracula faciebat: ita vt ſolo iuſſu demones ab obſeſſis corporib⁹ effugaret. Huius ſacre opinionis fama in toto orbe terrarū intantum excreuit: vt ab oriente et occidēte venientes viderent virum ex patricio et conſulem lauantem pedes pauperum: ponentem menſam: aquam manib⁹ effundentē: languentibus ſollicite miniſtrantem: et cetera ſeruitutis officia exhibentem. Perſeuerauit autem gallicanus in ſanctis huiuſmodi pietatis operibus vſq; ad tēpora Juliani imperatoris: qui cū in imperiū ſublimatus xp̄ianos perſequeretur: miſit ad oſtiam ciuitatem vbi gallicanus degebat: vt titulos fiſcales de mibus ab eo in ſubſidium pauperum fabricatis imponeret. Sed cum omnes exactores illuc accedētes a demonio vexarentur: mandauit iulianus: vt aut dijs immolaret: aut exinde diſcederet. Tanto enī viro nō audebat mortē inferre. Ille igit̄ alexādriā perrexit et per annum in eremo cum ſanctis confeſſoribus habitauit. Deinde tentus a comite rauciano cum ſacrificare contemneret: tranſfixus in corpore gladio martyrij coronam percepit. vij. Kalendas iulij. alexandrieq; tumulatus iacet eccleſia eius nomini fabricata.

De ſanctis Joanne et Paulo marty. Cap. x.

Joānes et paul⁹ martyres rome paſſi ſunt ſub imperatore apoſtata iuliano. Quorū prior prepoſitus: ſecundus primicerius fuit conſtantie cōſtātini filie virginis: vt ſuperius dictū eſt in paſſiōe gallicani martyris ſeptimo kal' iulij. Julian⁹ vero imperator capt⁹ cupiditate ſacrilega auaritiā ſuam euangelij teſtimonio colorabat. Nā facultates xp̄ianis auferēs dicebat: ꝙ xp̄s in euangelio docuerat vt niſi q̄ renunciauerit oib⁹ q̄ poſſidet: nō pōt Chriſti eſſe diſcipulus. Audiēs aūt ꝙ Joānes et Paul⁹ ex opibus quas Cōſtantia virgo reliquerat: xp̄ianos pauperes ſuſtētarēt: mandauit eis vt ſicut cōſtātino ita quoq; et ſibi adherere deberēt. Qui rn̄derūt ꝙ cōſtātino et cōſtantio imperatorib⁹ veri xp̄ianis adheſerāt: eiſdēq; i palatio famulati fuerāt. Juliano aūt vtpote apoſtate q̄ religionē plenā virtutibus reliquerat penitus obedire cōtēnebat. At imperator ſe

clericatum in eccleſia obtinuiſſe iactabat: ſed conſiderans vanum eſſe inertiam ⁊ ocium ſectari: relicto clericatu milicie animum dederat dijs ſacrificando: quorū ſuffragijs ad imperij apicem peruenerat: vnde ⁊ ioanni ⁊ paulo .x. dierum inducias cōcedebat: vt ſi infra ipſum terminum a chriſti cultura non diſcederent: ⁊ militiam ſuam reaſſumere recuſarent: coacti poſtmodum facerent qđ ſponte facere nō curabant. Cui ſancti dixerūt: vt iā .x. dies preteriſſe exiſtimās cōtinuo faceret: qđ poſt .x. dies facere minabať. Quibꝰ imperator aſſeruit ꝙ eos poſt dictum terminum: non vt martyres: ſed vt hoſtes publicos puniret. Tunc ioannes ⁊ paulus per totos .x. dies elemoſynis inſiſtebāt: ⁊ omnia ſua inopibus erogabant. Decima autē die miſſus eſt ad eos terentianus cāpi ductor ab imperatore hora cenandi: qui ingreſſus inuenit eos orantes: obtulitqꝫ eis ex parte Juliani imperatoris auream ſtatunculā iouis: vt ei thura incenderent: alioquin in gladio ſimul perirent. Qui cū ſe nullū aliū dñm habere niſi chriſtum dicerent: hora tertia noctis tranſacta ſicut illi indictum fuerat vt ſine ſtrepitu puniret: eos ambos decollauit intra domum ipſoꝝ. Fecitqꝫ fieri foueam: ⁊ eoꝝ corpora in ipſa domo inuoluta repoſuit: faciens famam qđ in exilium miſſi eſſent. Demones autem ex obſeſſis corporibꝰ intra domū ioānis ⁊ pauli eijciebantur: confitētes ſanctam paſſionem eorū. Poſt hec filius terentiani a demone rapiť: ⁊ intra ipſam domū clamare cepit ꝙ a ſanctis martyribus vreretur. Quod videns terentianus ad locum accedens: oranſqꝫ cum lachrymis peccatū ſuū cōfitere: ⁊ filius eius mox a demone liberať: ac vna cū patre cōuerſus ad xp̄m baptizatur: qui terētianus ſcripſit ſanctorum martyrum paſſionem: qui paſſi ſunt ſexto kalēdas iulij. anno domini. ccclxiij.

¶ De ſancto Vigilio epiſcopo ⁊ martyre. Cap. x.

Vigilius epiſcopꝰ tridentinus et martyr natione romanus a puero chriſtianus liberalibus ſtudijs athenis edoctus cū marcentia matre nobili ⁊ cū filijs ſuis Claudiano ⁊ Maioriano ad ciuitatem tridentū deuenit: deo ſeruiens ⁊ miraculis clarens vbi a ſterio tridentino epiſcopo defuncto: ipſe a populo cū eſſet annoꝝ .xx. quus diu renuens in pōtificem electus eſt. Qui omnē populum ciuitatis ⁊ dioceſis tridentine adhuc maiori parte idolis deditū ad chriſtū cōuertit: predicationis gratia continue circuiens partes illas: qui etiam de licentia epiſcopoꝝ Brixien. ⁊ Veroñ. in eorum dioceſibus predicans: multos ab idoloꝝ cultu eripuit. Et ſiſinnium martyrium: ⁊ alexandrū martyres in predicatione ſocios et coadiutores habuit: de quibus ſupra in eorum paſſione actum eſt .iiij. kalen. Junij. Quorum etiam corpora apud vallem annonis pro Chriſto paſſorum tridentum tranſuecta ſepeliuit ⁊ ipſorū animas celos aſcendere conſpexit: cum in vno ſolo eius epiſcopatus loco in montanis ſito nomine Randena gentilitatis vetꝰ gña remanſiſſent: et ipſe cum mutano preſbytero et fratribꝰ ſuis claudiano ⁊ maioriano preſbytero chriſtum ibidem predicaſſet: ac etiā ſaturni idolum euertiſſet: ⁊ tranſiens fluuium ſarcha per quem benachus defluit: a ruſticano vulgo in eum furēte inſecutus: ac lapidibus ſolus ipſe obrutus eſt: ſocijs ſine leſione dimiſſis: cuius corpus ad eccleſiam ſuam delatum eſt: ac in eccleſia martyrum Geruaſij ⁊ prothaſij quam ipſe edificauerat tumulatus. vocabulo ipſius eccleſie in noīe ſancti Vigilij mutato. In cuius ſepultura ⁊ demones effugati ſunt ⁊ diuerſis languoribꝰ egri curati. Sed ⁊ brixienſes quidem de eius collecto ſanguine partē brixiā detulerūt in cuius virtute plurima fuerunt oſtenſa miracula. Claruit in epiſcopatu ānis .xi. Imperantibꝰ gratiano ⁊ valentiniano: honorio ⁊ theodoſio magno principibus: ⁊ paſſus eſt .vj. kalendas iulij. Hic ad ſimplicium quendam in laudem martyrum ſcripſit librū. Item epiſtolam eorum geſta ſupplicia ⁊ funera ſuo tempore apud barbaros continent. iiij. Itē ad ioannem chryſoſtomum epiſtolam predicatorum martyrum ſiſinnij martyrij ⁊ alexandri paſſionem capitulantem.

¶ De ſancto Vigilio alio epiſcopo ⁊ martyre. Cap. xj.

Vigilius epiſcopꝰ antiſiodorēn. paſſus eſt tempore cōſtantini iunioris. Hic in ipſo epiſcopatu ſedit annis .xxv. Edificauitqꝫ de facultatibus proprijs ac dotauit eccleſiaꝫ dei genitricis extra muros in qua et conuentum monachorum ⁊ hoſpitale pauperum cōſtituit: qui propter ſuam ſanctitatem inimicis iuſtitie odioſus effectus a Baracone ſeneſcallo regis Francie qui ebronio regi ſancti leodegarij occiſori in regno ſucceſſerat: in cocia ſylua prope cōpendium occiſus eſt .vij. kalen. iulij. Cum autem corpꝰ eius ad ſuam eccleſiam veheretur: ⁊ per ſenonas tranſitum habere contingeret: carceres illico diuinitus ſunt reſerati: vinculis quoqꝫ ac compedibus confractis omnes cōcluſi ⁊ in ergaſtulis ibi iuxta decreti abſoluti ſunt corpus ſacrum vſqꝫ antiſiodorum comitantes.

¶ De ſancto Vigilio papa ⁊ martyre. Cap. xij.

Vigiliꝰ papa ⁊ martyr natione romanus ex patre ioanne conſule romanorum ſiluerio pape in pontificatu romano ſucceſſit: ⁊ ſedit annos .xvij. menſes .vj. dies .xvj. Hic cum ſiluerij pape predeceſſoris ſui archidiaconus eſſet: ⁊ ad papatum ambiens theodore auguſte fautor extitit vt ſiluerius papa a beliſario patricio de epiſcopatu eiectus in exilium mitteretur: vt ſupra dictum eſt in paſſione ſiluerij .xij. kalen. iulij: vnde et ſuaſu atqꝫ authoritate theodore ad papatum promotus eſt. Qui tñ poſt mortem ſiluerij de commiſſo penitentiam egit: et martyrio paſſus feliciter terminauit. ¶ Huius tēporibus apud conſtantinopolim .v. ſynodus celebratur ſub iuſtiniano principe contra theodoram ⁊ omnes hereticos qui beatiſſimam mariam tantum hominem et non deum genuiſſe affirmabant. In qua ſynodo catholice ſtatutum eſt: vt beata maria ſemper virgo theotheca diceretur .i. mater dei ⁊ hominis ſaluatoris: vnde ⁊ ex hoc theodore exoſus effectus: ab eadem quemadmodum et predeceſſor eius compulſus eſt: vt Artemium patriarcam conſtantinopolitanum ab Agapito propter hereſim de ſua ſede eiectum reuocaret: et in ſua ſede reſtitueret. Quod cum facere abnuiſſet: ab eadem auguſta multas perſecutiones paſſus dehinc conſtantinopolim adductus ⁊ alapizatus eſt ac demū in eccleſia ſancte ſophie in quā confugerat extrahitur: ⁊ miſſo fune in collo eius per totam vrbem de mane vſqꝫ ad veſperam trahitur: nouiſſime quoqꝫ actus in exilium moritur. Corpuſqꝫ eius in loculo repoſitum romam transfertur: ⁊ apud ſanctum petrum ſepelitur. ¶ Hic conſtituit miſſam in eccleſia celebrari verſus partem orientalem: vt in chriſti faciem ſacerdos intendat: eo ꝙ chriſtus in cruce pendens verſus occidentem aſpexit. Et ceſſauit eius epiſcopatus dies .v.

¶ De ſancto Vigilio confeſſore. Cap. xiij.

Vigilius cõfeſſoꝛ ⁊ diaconus claruit tempoꝛe leonis primi imperatoꝛis. Hic monachoꝝ regulã ex traditione ſanctoꝛum patrum totius profeſſionis monaſtice diſciplinam continẽtem: que ad profectum fratrũ in conuẽtu legitur breuiꝰ ãm lucido ⁊ aperto ſermone cõſcripſit. Et apud vrbẽ regiam conſtãtinopolitanam ſanctitate ꝑditus in pace diẽ extremum concluſit.

Ⓒ De ſancto Maxentio abbate. Cap.xiiij.

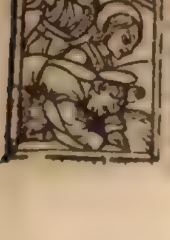

Maxẽtius abbas pictauienſis tempoꝛe clodouei regis francoꝛum claruit. Qui inter cetera ipſiꝰ ſanctitatis oſtenſa miracula iuuenem a moꝛte coꝛpoꝛis ſuſcitauit. Aues ſilueſtres relicto nemoꝛe ad ipſum manſuetius aduolabant: ⁊ de manu eius tritici grana ⁊ panis fragmenta legebãt. Sepius viſitabatur ab angelis: adeo vt cella ipſiꝰ in modũ ſtellarũ ſplẽdoꝛe frequẽtꝰ videretur. Qui etiam pane oꝛdeaceo ſolo ⁊ aqua contentus ſepius celico pane ſibi miniſtrato diuinitus reficiebatur. Hic die quadam eſtiuo tempoꝛe ſitiẽtibus monachis: et aqua in loco deſerto carẽtibus: baculo terram feriẽs fontem ex humo produxit: ex quo lãguẽtes quiqꝫ potati vſqꝫ ad ꝑſens ſanãtur. Cuꝫ autem franci cũ rege clodoueo cõtra gotthos ad bellum procederent: venientes ad monaſteriuꝫ ſancti viri: vt illud ſpoliarent: ⁊ quidam ex illis abbatem pro poſſe reſiſtantem gladio perimere vellet: gladiumqꝫ ſuper eius caput eleuaſſet: manus cuꝫ brachio in aere ſuſpenſa remanſit: quam nec deponere valuit: ⁊ poſtmodum ſeipſum dentibus laniare cepit. Reliqui vero excecantur: ⁊ adeo mẽte turbant: vt ſe mutuo cognoſcere non valebant. Quo rex audiẽs ad maxentiũ venit: ⁊ pro ſe ac ſuis veniã petẽs: cunctiſqꝫ ipſis liberationẽ mẽtis ⁊ coꝛpoꝛis humiliter impetrauit. Ⓒ Cuꝫ quidã culto: ſegetũ in meſſem ſancti manus iniecitſſet: manus eius ſubito contracta eſt. Qui veniẽs ad virum dei veniã de cõmiſſo poſtulauit: ⁊ ſanitatẽ repoꝛtauit. Ⓒ Mulieris cuiuſdã cuiꝰ die dñico filia toꝛquẽtis manus inutiles facte fuerãt: ipſum inuocãtis manus ſubito reſanauit. Obitũ ſuũ longe añ ꝑdixit: ⁊ monachis ſuis ꝑdixit: ⁊ vt predixerat in pace quieuit: vꝫ ſexto kalendas iulij hoꝛa.ix. ſepultꝰ in monaſterio ſuo pictauiẽ.

Ⓒ De ſancto Creſcente diſcipulo. Cap.xv.

Creſcens diſcipulus beati Pauli apl̃i fuit q̃ primo in Gallias tranſitũ faciẽs: verbo ꝑdicationis multos ad fidẽ cõuertit: deinde rediẽs ad gentẽ: cui ſpecialr̃ ep̃s fuerat datus: vꝫ Galathas vſqꝫ ad beatũ finẽ vite ſue in opere dñi populũ confoꝛtauit officio quoqꝫ predicatiõis fidelr̃ peracto in dño qͥeuit q̃nto kal. Julij. Galatie ſepultꝰ: vt dicit Ado: ⁊ ex Hieronymi martyrologio.

Ⓒ De ſancto Zoilo ⁊ ſociis ſuis martyribus. Cap.xvj.

Zoilus martyꝛ cuꝫ aliis.xix. ſociis ſuis apud Coꝛdubam Hiſpanie pro Chriſti nomine martyrium paſſus eſt: quinto kalendas Julij: cuius quidẽ Zoili coꝛpus cũ multo tp̃e vbinã ſepultũ fuerat latuiſſet venerabili ep̃o eiuſdẽ ciuitatis nomine Agapito ex diuina reuelatione manifeſtatũ: ⁊ ab eodem repertũ: atqꝫ honoꝛe cõdecẽti collocatũ eſt. Hec Ado.

Ⓒ De ſancto Zoilo preſbytero. Cap.xvij.

Zoilus preſbyter Aquileieñ. fuit: qui cũ coꝛpus beati martyris Chryſogoni ⁊ alioꝛũ plurimoꝛũ p xp̃o paſſoꝛũ ſepeliſſet: vt dicet infra in paſſione Chryſogoni. vij. kal. Decẽbꝛis apparẽte ſibi beato Chryſogono ꝑdictoꝛ eidẽ felicẽ ſuũ obitũ prenunciãte omni vite ꝑfectiõe: conſumata ad xp̃m migrauit. Sepultuſqꝫ eſt in Aquileieñ. ciuitate.

Ⓒ De ſctõ Leone papa ſcdõ et confeſſoꝛe. Capitulum.xviij.

Leo papa huiꝰ nominis ſecũdus natiõe ſiculꝰ: ex patre Paulo Agathoni pape in ep̃atu Romano ſucceſſit: ſeditqꝫ annũ vnũ: menſes decẽ: dies ſeptẽdeciꝫ. Hic fuit eloquẽtiſſimꝰ in diuinis ſcripturis ſufficienter inſtructus greca latinaqꝫ lingua eruditꝰ. Cantilena ac pſalmodia precipuus ⁊ in earũ ſenſibꝰ ſubtiliſſima exercitatione ſublimatus: lingua quoqꝫ ſcholaſtica ⁊ eloquẽtie politꝰ: exhoꝛtatoꝛ omniuꝫ bonoꝝ operũ: plene floꝛẽtiſſimã ſciẽtiã ingerebat: paupertatis amatoꝛ erga inopũ ꝓuiſionẽ: nõ ſolũ mentis pietate: ſed etiã ſtudij ſui laboꝛe erat ſolicitꝰ. Ⓒ Hic ſuſcepit ſanctã ſextam ſynodũ Cõſtantinopoli celebratã ſub Cõſtantino iunioꝛe: ⁊ cõdẽnãs ea q̃ ipſa dãnauerat ſynodus. Ⓒ Hic cõſtituit pacẽ dari in eccleſiis totius Chriſtianitatis fidelibꝰ poſt agnus dei. Cõſtituit etiã vt qui oꝛdinatus fuerit archiep̃s nulla cõſuetudine ꝓ vſu pallij aut diuerſis officiis aliquid eccleſie ꝑſoluere debeat. Ⓒ Quadã aũt die dñi pauperẽ leproſum ſuſceptũ in ſuo lectulo collocaſſet: ⁊ cubiculũ ſecreto clauſiſſet: poſtmodũ rediẽs ⁊ cameram aperiẽs: atqꝫ pauperẽ minime reperiens intellexit ſe chriſtũ in pauperem ſuſcepiſſe. Ⓒ Huic etiã cũ p dies quadraginta ieiuniis ⁊ oꝛationibus ad altare beati Petri apoſtoli perſeueraſſet: ⁊ ꝓ ſuoꝛũ venia criminum apoſtolum exoꝛaſſet: beatus Petrus apparens dixit omnia ſua peccata a domino fuiſſe dimiſſa: preter peccatum manus impoſitionis: de quo ſolo in moꝛte ſua rationẽ reddere opoꝛtebat: qui die quarto kalendas Julij in chꝛiſto feliciter obdoꝛmiuit. Et ſepultus eſt ad ſanctum Petrum apoſtolum. Ⓒ Hic fecit oꝛdinationem vnam per menſem Junij: ⁊ oꝛdinauit preſbyteros nouem: diaconos tres: epiſcopos per diuerſa loca numero.xxiij. Et ceſſauit epiſcopatus mẽſes.xj. ⁊ dies.xxij. Ⓒ Hic de multis ſciẽtiis compoſuit hiſtoꝛias ⁊ cantus: ⁊ et plura eccleſie vtilia ſcripſit. Homelias declamatoꝛias multas compoſuit. Decretalis epiſto.lxx. Sermones ad populũ.lxx. vnde ⁊ ſermologus dictus eſt: vt dicit Gennadius de viris illuſtribus.

Ⓒ De ſancto Leone papa tertio. Capitulum.xix.

Leo papa huiꝰ nominis tertius natione Romanus: ex patre Azulpho: Adriano primo pape in pontificatu Romano ſucceſſit. Et ſedit annos.xx. menſes v. dies. xvj. Qui dum ad capeſcendam ſedem apoſtolicam vrbem intraret: ⁊ audite ſunt voces angeloꝛum cõcinẽtiũ. Dicit dominꝰ. Ego cogito cogitationes pacis ⁊c. Fuit autem tempoꝛibus karoli magni primi imperatoꝛis

francorum. ¶ Hic dum pergeret in die ſancti marci de lateraño ad letaniam maiorem apud ſanctum Petrum peragendam a morea romanis captus et erutis ſibi oculis: linguaq; preciſa nudus ac ſemiuiuus in monaſterium miſſus eſt. Sed dominus omnipotens eidem miraculoſe loquelam et viſum reſtituit. Poſtea q; perrexit ad karolum regem Francorum: a quo honorifice ſuſceptus eſt. Et cum ei cuncta que ſibi contigerant intimaſſet rex pre nimio cordis dolore fleuit. Statimq; legatos ſuos romam miſit: et leonem cum honore in ſedem ſuam reſtituit. Et poſt temporis ſpacium cum karolus de Saxonia victor rediſſet: romam venit: ubiq; honorifice a clero et populo ſuſceptus eſt. Cumq; de quibuſdam criminibus pape obiectis inquiſitionem feciſſet: et nihil obiectorum a calumniatoribus probari poſſet pontifex ipſe coram omni populo ad euangelia ſe purgauit. Et in die natalis domini karolum magnum imperatorem romanorum coronauit: populo ſibi laudes imperiales ex more acclamante. Sicq; imperium ab ea die in Francos tranſlatum eſt ex conſtitutione apoſtolice ſedis: filios quoq; karoli pipinum in Longobardorum: ludouicum aquitaniorum. karolum vero Saxonum reges inunxit. Poſt hec karolus imperator inimicos et calumniatores pape: vt maieſtatis reos capite damnauit. Pro quibus ſanctus pontifex pio affectu apud imperatorem interceſſit. Nam et vita membrorum integritas eis conceſſa eſt. Ceterum pro facinoris magnitudine exilio ſunt deportati. karolus vero ad gallias regreſſus eſt: de quo libro vndecimo in eius ſpeciali hiſtoria peragetur. ¶ Hic pontifex fecit porticum ſancti Petri: qui adhuc eius nomine dicitur ciuitas leonina: et muro eam cinxit propter incurſum ſaracenorum. Et poſt alia opera virtutum laudabilia in pace quieuit. Sepultus apud ſanctum Petrum. Et ceſſauit epiſcopatus dies tres.

¶ De ſancto Hyreneo epiſcopo ⁊ martyre. Capitulum.xx.

Hyreneus epiſcopus Lugdonenſis policarpi ſmyrnenſis epiſcopi auditor: deinde Photini epiſcopi Lugdunenſis in gallia regebat eccleſiā presbyter fuit. Eidemq; photino iam pene nonagenario martyrium paſſo in epiſcopatu ſucceſſit. Floruit autem temporibus eleutherii pape: et Antonini pii veri et commodi imperatorum. Hic etiam preſens extitit concilio patrum celebrato apud Ceſaream paleſtine: in quo ſtatutum eſt: vt paſcha domini die dominico celebretur obſeruata luna decimaquarta menſis martii: vt ait Hugo floriacen. Qui etiam perſecutione ſeueri imperatoris cum omni fere ciuitatis ſue populo pro fidei ſacre confeſſione glorioſo martyrio coronatus eſt. Sepultuſq; eſt a zacharia presbytero Lugduni. in crypta Joannis baptiſte ſub altare. Cui ex vtroq; latere adiacent epipodius et Alexander martyres. Paſſus eſt autē quarto kalendas Julii. ¶ Hic plurima egregia volumina compilauit. Scripſit namq; contra hereſes libros quinq;. Item aliud volumen ingens ⁊ conſpicuum contra gentiles. Scripſit ⁊ libellum ad blaſtum de ſciſmate. Item alium ad florinum de monarchia: et q͛ deus nō ſit creator malorum. Scripſit ⁊ libellum de ogdoade. Item de diſciplina ad martianum fratrem. Item de apoſtolica predicatione. Item librum variorum tractatuum. Dialogos etiam ſcripſiſſe dicitur. Feruntur ⁊ alie ad victorem romane vrbis pontificem plures epiſtole: ſuper queſtione paſche die dominico celebrande. Hec hieronymus de illuſtribus.

¶ De ſanctis Potamiena virgine ⁊ ſociis martyribus. Capitulum.xxi.

Potamiena virgo cū matre Marcella: ſanctiq; martyres plutarchus Serenus Heraclides Heros Seronius et Baſilides cū aliis tribus: et virgo quedā cathecumina. Hera nomine baptiſmum martyrii conſecuti: Alexandrie paſſi ſunt. Inter quos precipue emicuit Potamiena virgo: que primo innumeros ⁊ innumeros agones pro virginitate ſuſtinens: deinde etiam pro fide exquiſita ⁊ inaudita tormenta perpeſſa: tandē cū matre Marcella igne martyriū conſumauit. Baſilides autē ſeginus carnifex cū Potamiena iam occiſa ei per viſum confortaſſet: eiq; coronā paſſionis a deo deſtinatā impoſuiſſet: pueris ſuis ad xp̄m capite ceſus eſt. Ceteri oēs diuerſis ſuppliciis laniati tādē gladio martyrii palmā peperūt. Hec in lib.vj. eccleſiaſtice hiſtorie. cap.v.⁊.vj. Horum omnium paſſio recolitur.iiij. Kalen. Julii.

¶ De ſancto petro apoſtolorū principe. Cap.xxii.

Petrus apoſtolorū princeps ⁊ chriſti vicari⁹ alio nomine dictus ſymō Bariona fili⁹ Joānis frater Andree apli de ciuitate Bethſaida galilee a dño de piſcatione vocatus: et apoſtolorum maior effectus. Inter ceteros et ſuper ceteros maioris feruoris extitit. Nam et ſcire domini proditorem voluit quem vt ait Chryſoſtomus ſi ſciuiſſet dentibus trucidaſſet. Hic ſuper mare ad dominū ambulauit. Staterē in ore piſcis inuenit. Claues regni celorū a domino recepit. Solus inter apoſtolos vt xp̄m a iudeis captum defenderet: gladiū exemit. Paſcendas oues a xp̄o ſuſcepit. Tria milia hominū in prima ſua predicatione die penthecoſtes conuertit. Claudū cū ioanne erexit: ⁊ tūc quinq; milia hominū ad fidē perduxit. Ananie ⁊ ſaphire morē predixit. Eneam paralyticū curauit. Cornelium baptiſauit. Tabitā ſuſcitauit. Vmbra ſui corporis infirmos ſanauit. Ab herode incarcerat⁹: ſed ab angelo liberat⁹. Hec ex euangeliis et Actibus aplorū. Cibus autē eius vt ipſe in libro clementis teſtatur: panis ſolus cum oliuis: et raro oleribus erat. Indumentū autē tunica ſola cū pallio. In ſinu quoq; ſemper ſudariū portabat ad tergendam inundantiam lachrymarum: quas memorans dulcis magiſtri preſentie continere nō poterat. Eius geſta ⁊ paſſionem marcellus eius diſcipulus ⁊ clemens: ac leo ſummi pontifices conſcripſerunt. ¶ Cū petrus duos diſcipulos ad predicandum miſiſſet: ⁊ ipſi.xx. dietas iuiſſent vnus illorū defunctus eſt. Quod cū petro ad ſe redeunte cognouiſſet baculum ſuū eidem tradidit: ⁊ ſuper corpus defuncti ponendū mandauit. Quod cum factū eſſet ille qui per dies.xl. mortuus iacuerat reſurrexit. Hic dicit̄ fuiſſe beatus Martialis vel vt alibi legitur: ſanctus frontoqui autem defunctus fuerat fuit presbyter Gregorius. ¶ Beatus igit̄ aplus poſtq̄ ſedem pontificalē ſeptem annis antiochie tenuit: vt dictū eſt ſupra in prima cathedra ſancti Petri.xv. kalen. Februarii. Deinde hieroſolymam venit: ⁊ cum ſymone mago conflictum habuit. Nam ipſe ſymon eo tempore erat in hieruſalē qui ſe primā veritatē dicebat: ⁊ ſibi credētes perpetuos effici aſſerebat: ⁊ nulla ſibi impoſſibilia aſtruebat. Se ipſum autē ad deū ad oradū ab ol nūdo pphetabat. Dicebat quoq; q͛ cū puer eſſet mr̄ ipſius rachel noīe cū ve meteret ad agrū mittebat. Ipſe vero falci precipiebat: vt per ſe meteret ⁊ decuplo ceteris plus metebat. Serpētes quoq; eneos faciebat mouere ſtatuas lapideas: ⁊ ligneas ridere: ⁊ canes cātare: q̄ oīa demonū incātatiōib⁹—

operabat. Hic ergo cū petro diſputare ſtatuit: dieqꝫ cōſtituta petrus intrauit: ⁊ pacem aſtantib⁹ nūciauit. Symon vero ſe ſua pace opus non habere reſpondit: cum non ad pacem ſed ad pugnam inſimul coaduenissent. E cōtra petrus ſymonem redarguit: qui pacem audire recuſauit: cum in diſputatione veritas ad pacem capiēdam requiratur. At ſymon ſe deum ⁊ dei filium aſſerebat dicēs quod poterat per aera volare: nouas arbores producere: lapides in panes conuertere: in igne ſine leſione durare: ⁊ omnia ſibi placita perficere. Cōtra hūc ergo petrus diſputabat: ⁊ omnia eius maleficia detegebat. Tunc ſymon videns quod Petro non poſſet reſiſtere: omnes libros artis magice ne forte magus proderetur in mare proiecit: ⁊ romam vt ibi haberet perrexit: Ibiqꝫ multum populum ſuis preſtigiis ⁊ apparētibus ſignis ad ſe traxit. Quod vbi Petrus comperit: ipſum vſqꝫ romam inſecutus eſt. Quarto igitur anno claudii petrus romam applicuit: ⁊ ibidem .xxv. annis ſedit vſqꝫ ad annū vltimū neronis ceſaris duos quoqꝫ epiſcopos linum ⁊ cletum ſibi coadiutores aſſumpſit: vnum intra vrbis menia: aliū extra. Ipſeqꝫ predicatiōi inſiſtens multos conuertebat: ⁊ infirmos ꝙ plures curabat. Sed ⁊ caſtitatem multū commendans: quatuor concubinas aggrippe prefecti ad chriſtum conuertit: que ad prefectum vlterius redire recuſabant: vnde aggrippa iratus contra petrum occaſionem querebat. ¶ Poſt hec apparuit dominus petro: ⁊ idem prenunciauit: quod ſymon magus ⁊ nero ceſar contra ipſū cogitarent: ſed cum hortatus eſt: ne dubitaret: q: ſemper ſibi aſſiſteret: ⁊ ſolatium coapoſtoli pauli in craſtinum vrbem intraturi eidem concederet. Dieqꝫ ſequēti paulus romam ingreſſus petro adheſit ⁊ ſecum predicare cepit. Petrus quoqꝫ ſciens ſe proximum paſſioni in cōuentu fratrum poſitus clementem ſibi ſucceſſorem in epiſcopum ordinauit: ⁊ in cathedra loco ſui: licet diu renitentem ſedere coegit. Symō autem magus in tantū a nerone amabatur: ꝙ vite eius ⁊ ſalutis ⁊ totius vrbis cuſtos putabatur. Quadam die ante ceſarem aſſiſtēs: eius effigies ſubito mutabatur: vt modo ſenior: modo iunior appareret. Aliquando dum in conclaui cum nerone eſſet: demon in eius ſpecie foris populo loquebat. Quapropter nero ipſū vere dei filium exiſtimabat. Dixit etiam ſymon neroni: vt ſe decollari mandaret: ⁊ die tertia reſurgens: ſe vere dei filium comprobaret. Quod cum fieret: ſpiculator putans ſe ſymonē decollare arietem occidit. Symon vero arte magica triduo latuit et arietis membra colligens abſcondit. Sanguis autem animalis congelatus remanſit. Die autē tertia ſe Neroni oſtendit: ⁊ ſurrexiſſe aſſeruit: ac vt ſanguinem ſuum abſtergi faceret impetrauit. Quod nero videns obſtupuit: ⁊ ipſum verum deum exiſtimauit. Populus etiam cum reuertentes eidem ſtatuam erexerunt: ⁊ titulū ei⁹ nominis conſcripſerunt. Petrus autem et paulus ad neronem introibant: ⁊ ſymonis fallacias confutabant Addiditqꝫ petrus ꝙ ſicut in chriſto ſunt due ſubſtātie ſcilicet hominis ⁊ dei: ſic in ſymone hominis ⁊ diaboli. Symon vero petro comminabatur quod angelis ſuis preciperet vt ſe de apoſtolo vindicarent. Petrus vero ſe eius angelos non timere reſpōdit. Et cū nero ſymonem habere deitatē diceret: petr⁹ dixit vt ſi vere deus eſſet: diceret ꝗd petr⁹ cogitabat ⁊ quid latenter ordinabat: ⁊ accedens ad aurem ceſaris ſecreto ei dixit vt panem hordeaceum ſibi occulte deferri iuberet: quē ſibi oblatum petrus benedixit: ⁊ ſub manica abſcondit ac ſymonem qui ſe deū dicebat quid factum fuiſſet interrogauit. Et contra ſymon dicebat vt petr⁹ propalaret: quid ipſe ſymon in mente reuolueret. Petrus vero reſpondit quod cogitationes ſymonis ſe ſcire doceret: dū faceret quod cogitaſſet. Iratus autē ſymon canes maximos aduocauit vt petrum deuorarent. Qui cū mox venientes in petrum impetum feciſſent: ille panem benedictum eis obtulit: ⁊ protinus eos in fugam conuertit. Sicqꝫ petrus quod ſymon cogitauerat non verbis ſed factis ſe cognouiſſe docuit: dicens quod qui promiſerat contra ſe angelos exhibituros canes exhibuerat vt ſic oſtenderet ſe angelos non habere diuinos ſed caninos. Ex hac diſceptatione admodū ſymon confuſus eſt. ¶ Poſt hec cum ſymon ſe iactaſſet quod poſſet defunctos ſuſcitare: ⁊ die quadam iuuenis mortu⁹ ad tumulum portaretur vocatis petro ⁊ ſymone: hanc omnes populi ſententiam firmauerunt vt illū occiderēt: qui mortuum excitare non poſſet. Tūc ſymon ſuis incantationibus fecit vt caput mortui agitaretur. Et cū omnes petrum lapidare vellent. Apoſtolus facto ſilentio dicebat: vt ſi defunctus viueret per ſeipſum loqueretur et ſurgeret. Alioquin ſymone a pheretro ſeparato fantaſma diaboli appareret. Separato ergo ſymone a lectulo puer immobilis permāſit. Petrus etiam a longe ſtans oratione facta iuuenem cōfeſtim in Chriſti nomine excitauit. Et cum populus ſymonē lapidare vellet: petrus pro eo interceſſit ⁊ liberum abire fecit. Tūc ſymon ad domum marcelli diſcipuli petri canem maximum alligauit vt petrum ad diſcipulum ex more venientem laceraret. ¶ Poſt modicum petrus venit ⁊ facto ſigno crucis canem exoluit. Canis autem omnib⁹ blandiens ſolum ſymonem perſecut⁹ in ipſū inſiluit: ⁊ vt ſibi apoſtolus iuſſerat corpus quidem eius nō leſit: ſed veſtes totaliter lacerauit: popul⁹ autem et pueri ſimul cum cane illum tanꝙ lupū ex vrbe fugarunt. Cuius opprobrii pudorem nō ferēs ſymō per annū nuſꝙ cōparuit. Poſt annū vero ad vrbem rediens: iterum in neronis gratiā receptus eſt. Qui ⁊ populū vrbis cōuocauit: ⁊ ſe grauiter a galileis offenſum perhibuit: ⁊ ideo diē ſtatuit: quo mundū deſerens celum aſcenderet: q: nō dignabatur in terris amplius habitare. Igitur die ſtatuta turrim excelſam ſibi de lignis a nerone fabricatam aſcendit: ⁊ coronatus lauro volare cepit. Apoſtoli autem adinuicem condixerūt: vt paulus oraret ⁊ petr⁹ imperaret. Cum autem nero ſymonem deū aſſereret: ⁊ apoſtolos ſeductores diceret. Paulus autē Petro ſuaderet: vt iam domini iuſſa perficeret: eo quod chriſt⁹ illos ad ſe vocaret. Petrus ſurrexit angelos ſathane per chriſti nomen adiurauit vt ſymonem amplius nō ferrent ſed ad terram corruere permitterent. Et continuo dimiſſus corruit ⁊ fractis membris omnib⁹ expirauit. Nero autem ſe talem virū perdidiſſe doluit: ⁊ apoſtolos detentos in manibus paulini viri clariſſimi tradidit. Qui eos recluſit in cuſtodia mamertina ſub cura militū proceſſi ⁊ martiniani vbi per menſes nouem detenti ſunt: vbi etiam beat⁹ apoſtol⁹ .xlix. milites ibidē detētos cōuertit: ⁊ fonte de petra producto baptiſauit: vt ſupra dictū eſt in eorū paſſiōe: pridie idus marcii: ⁊ cōuerſi ſunt etiam ad chriſtum proceſſus ⁊ martinianus: vt dicetur in eorū paſſione .vj. non. Iulii. vnde ⁊ poſt mēſes .ix. carcerē aperuerūt ⁊ apoſtolos dimiſerūt. ¶ Petrus autem multa fratrum inſtantia ex vrbe diſceſſit: ⁊ cū veniſſet ad portam: que nunc dicitur ſancta maria ad paſſus via appia: vidit ſibi Chriſtū occurrētē: ⁊ ait Domine quo vadis? qui reſpondit. Venio romam iterum crucifigi. ¶ Statimqꝫ domin⁹ diſparuit ⁊ eius pedū veſtigia marmori impreſſa cernuntur. Petrus igit̄ cū hoc de paſſione ſua dictum intelligeret rediit. Et a miniſtris neronis capt⁹ prefecto aggrippe preſentat: ⁊ facies ei⁹ ſicut ſol refulſit: paul⁹ etiā ſimul cū eo capt⁹ eſt. Tūc iubēte nerone Aggrippa prefectus in eos ſententiam tulit: vt ambo quidam more romano primo flagellis cederentur. Deinde Paulus qui ciuis erat roman⁹ capite truncaretur: petrus vero tanꝙ alienigena crucifigeretur. Qui dato ſibi pacis oſculo adinuicem ſeparantur. Paulus decollatus eſt ad aquas ſaluias in via oſtieñ. Petr⁹ autem in vaticano naumachie iuxta palatiū Neronianū crucifix⁹ eſt. ¶ Petr⁹ igit̄ cū veniſſet ad crucem: rogauit milites vt verſo deorſum capite crucifigeretur: aſſerēs nō eſſe dignū vt ipſe diſcipul⁹ eo modo

in patibulo ſtaret:quo chriſtus magiſter in cruce pepē
dit. Tunc illi crucem verterunt:⁊ pedes ſurſum:manꝰ
autem deorſum confixerunt. Populus vero furore re-
pletus volebat neronem ⁊ prefectum occidere ⁊ apoſto
lum liberare. Qui eos rogauit ne paſſionem ſuaꝫ impe
dirent. Dominus autem aperuit oculos eorūꝫ qui ad-
erant ⁊ deflebant:⁊ viderunt angelos ſtantes cum coro
nis roſarum ⁊ liliorum ⁊ petrum confortantes:chriſtū
etiam aſſiſtentem ⁊ librum apertum tenentem:⁊ quic-
quid petrus populo predicabat:ex ipſius libri ſcriptu-
ra ſumebat:vidēs ergo petrus ꝙ fideles eiꝰ gloriam vi
diſſent:orationem premiſit ⁊ gratias agens deoqꝫ fide-
les commendans ſpiritū emiſit.iij.Kalen.iulij.quo ip-
ſo die ⁊ eodem anno:vt eccleſia tenet:coapoſtolus eius
paulus decollatus eſt:vt infra in eius paſſione dicetur.
Cuius corpus a marcello et apuleo eius diſcipulis de
cruce depoſitum in vaticani loco ſepultum eſt. ¶ In ip
ſa autem die petrus ⁊ paulus dionyſio apparuerunt vt
ipſe teſtatur manu ad manum portam vrbis intrātes:
induti veſte luminis ⁊ coronis claritatis ornati. Nero
autem pro hoc ⁊ aliis commiſſis ſceleribꝰ a populo fu-
rente ex vrbe pulſus manu ſe propria peremit. ¶ Tem-
pore cornelij pape greci furati apoſtolorum corpora il-
la exportabant. Sed ſtatim facto terre motu nimio de-
mones in idolis habitantes clamabant:quod dij Ro-
manorum exportarentur. Quapropter fidelibꝰ de apo
ſtolis:paganis vero de ſuis dijs intelligentibus multi-
tudo armatorū illos inſequitur:vnde greci timentes
apud catacumbas apoſtolorum corpora in puteum
proiecerunt. Que a ſancto Cornelio inde leuata et in eiſ
dem locis vnde ablata fuerant:depoſita fuerunt:vbi
iacuerunt vſqꝫ ad tempora ſilueſtri pape:quando vtri-
uſqꝫ ipſorum edificata baſilica ad ipſorum eccleſias ſunt
tranſlata:vt dicetur infra in dedicatione ipſarū baſili-
carum.xix. Kalen.decembris.

¶ De ſancto Paulo apoſtolo do-
ctore gentium. Capi.xxij.

Paulꝰ apoſtolus
predicator ⁊ doctor gentiuꝫ de tribu
beniamin tarſo cilicie oriundus ga-
malielis doctoris diſcipulꝰ poſt ſui
conuerſionē multas perſecutiones
paſſus eſt.multaqꝫ miracula opera-
tus quas Hilariꝰ enumerat dicens
Paulꝰ apoſtolꝰ in philippis virgis
ceditꝛ:⁊ in carcere ponitꝛ:⁊ in ligno pe
dibꝰ affigitꝛ. In liſtris lapidatꝛ. In ico
nia ⁊ theſſalonica ab emulis ꝓſequi-
tur. In epheſo feris datꝛ. In damaſco ꝑ murū in ſporta
dimittitꝛ. In hieruſalem ceditur:ligatꝛ:inſidiatur:crimi
natur. Nauigans in italiam periculo eripitꝛ:Romā ve-
niens ſub Nerone iudicatꝛ:⁊ occiditꝛ apoſtolatum inter
gētes accipit. Quendā contractū in liſtris extendit Iu-
uenē qui de feneſtra ceciderat ⁊ expirauerat ſuſcitauit:
⁊ multa alia miracula fecit. ¶ Apud mytilenē inſulā vi
pera manū eius inuaſit:ſed nihil eū leſit:quin potiꝰ ip-
ſam in ignem excuſſit. ¶ Refert aymo:quod Paulus a
pullorum cantu vſqꝫ ad horā quintam labori manuuꝫ
inſiſtebat deinde predicationi reſiduo lucis vacabat. Re-
liquū temporis comeſtioni ſomno ⁊ orationi expende-
bat. ¶ Ueniens ergo Romā cū nero nondū eſſet in im
perio confirmatꝰ:⁊ etiā audito quod de lege iudeorum
⁊ fide chriſtianorum inter Paulū ⁊ iudeos queſtio ver-
tebatꝛ:non multū inde curauit:⁊ ſic Paulꝰ quo volebat
libere ibat:⁊ libere predicabat. Hieronymus etiā libro
de viris illuſtribꝰ ait.quod Paulus ſecūdo anno nero-
nis romam vinctus mittitur:⁊ per biennium in libera
manens cuſtodia aduerſus iudeos diſputauit. Deinde
a Nerone dimiſſus euangelium in occidentis partibꝰ
predicauit:ac deinde romam rediit. Eius autem ſapiē-
tia ⁊ religio vbiqꝫ diuulgabatur:⁊ ab omnibus admi-
rabilis habebatꝛ. Multos etiam de domo Ceſaris ſibi
in amicitiam copulauit ⁊ eos ad Chriſtum cōuertit cū
ſeneca neronis preceptore ſingulareꝫ amicitiā habuit:
eiqꝫ plures epl'as direxit:⁊ ab eo ſuſcepit. Quedam etiā
ſcripta eius coram Ceſare recitata ſunt:⁊ mirabiliter
commendata. Senatus etiam de illo non mediocria
ſentiebat. ¶ Quadam die cum Paulus in ſolario circa
veſperas predicaret:pincerna Neronis nomine patro
clus iuuenis imperatoris dilectus:vt Paulum propter
multitudinem commodius audiret:feneſtrā aſcendit:
vnde dormitās cecidit:⁊ fractis ceruicibus expirauit.
Quod audiēs nero plurimuꝫ doluit:⁊ alium ſibi in offi
cium ſurrogauit. Paulus vero per ſpirituꝫ hoc cogno-
ſcens:iuſſit defuncti corpus ſibi deferri. Quem allatuꝫ
continuo ſuſcitauit:⁊ ad Ceſarem cum ſocijs ſuis mi-
ſit. Nūciatur imperatori patroclum pre foribus aſtare.
Quod Nero audiens expauit eumqꝫ ad ſe ingredi recu
ſauit:ſed tandeꝫ ſuaſus ab amicis intrare permiſit. Et
interrogans an viueret:illeqꝫ dum ſe viuere diceret:⁊ a
domino Ieſu chriſto ſuſcitatum perhiberet:qui eſt rex
omnium ſeculorū:qui ⁊ deſtruet omnia regna mundi:
⁊ ſolus in eternum regnabit. Nero eideꝫ alapam dedit
interrogans an illi regi militaret. Cum autē Patroclꝰ
et alij quinqꝫ milites ſe chriſto domino militare dice-
rent:iuſſit Nero illos in carcerem trudi:vt nimium
torqueret:quos nimis ante dilexerat. Omnes quoqꝫ
Chriſtianos fecit inquiri:et ſine interrogatione per
varia tormenta puniri:inter quos Paulus vinctus
ad Neronem adductus eſt. Cum autē Nero ipſum in-
terrogaſſet:cur milites ſuos ſibi ſubtraheret. Reſpon-
dit Paulus:nedum ex vrbe:ſed vniuerſo orbe milites
regi Chriſto congregaſſe:qui tante extat potentie:vt iu
dex omniū veniat:⁊ mundi machinam per ignē reſol-
uat. Hec audiens Nero:ira ſuccenſus:quia mundum
per ignem Paulus dixerat reſoluendum omnes Chri
ſtianos iuſſit igne cremari. Paulum vero vti reum ma
ieſtatis capite truncari. Et cū multi Chriſtiani roma-
ni occiſi eſſent:paulꝰ cū furore ad palatiū irruit:⁊ con-
tra Ceſarē inclamare cepit:vnde imperator timēs edi
ctū mutauit:vt nullꝰ xp̄ianos tangeret:donec de illis
plenius iudicaret. Quapropter Paulus iterum Nero
nis conſpectui preſentatur:quem nero turbatꝰ ⁊ excla-
mans ſine mora decollari iuſſit. Paulus vero eidem
predixit:qꝺ modico tempore patiens chriſto eternali-
viueret. Et in huius certitudinem promiſit apoſtolꝰ:
qꝺ abſciſſo ſibi capite viuꝰ ceſari appareret:vt ſic chri-
ſtum dominum vite ⁊ mortis intelligeret:⁊ his dictis
ad locum ſupplicij ducebatur. Cum autem tres mili-
tes ſcilicet longinus:megiſtus:⁊ aceſtus eum interro-
garent:quis eſſet ille rex quem Paulus tantum dilige-
ret:vt pro ipſo mortem libenter ſubiret:Paulus eiſdeꝫ
chriſtum annunciauit:⁊ ad fidem conuertit. Et queren
tibus illis quo modo ſaluari poſſent:ordinauit eiſdem
vt mane ad locum decollationis eius venirent:ibiqꝫ
duos diſcipulos titū ⁊ Lucam orantes inuenirent:qui
cauſa cognita illos baptiſmatis vnda perfunderent:et
eterni regni coheredes efficerent. ¶ Poſt hec cum ab
alijs militibus a Nerone miſſis ad mortem Pauli acce
lerandam ipſe ad ſupplicium duceretur Paulus in por
ta oſtienſi obuiauit Plautille diſcipule ſue:que alio no-
mine Lemobia dicebatur:que flens ſuis ſe orationibꝰ
commendauit:⁊ ui Paulus velum quo caput eius tege
batur mutuo petiit:vt inde oculos ſuos ligaret:ne mor
tem videns paueſceret:ipſumqꝫ ſibi decollatus reſti-
tueret:quod dum ei tradidiſſet:ipſam carnifices tride
bant:quod precioſuꝫ ei velum traderet:quod ſibi mor
tuus minime reddere poſſet. Cum ergo ad locum paſ-
ſionis veniſſet:ad orientem verſus ⁊ manibus in celuꝫ
extenſis diutiſſime cum lachrymis patria voce orauit:
et gratias egit. Poſt hec vale faciens fratribus:oculos
ſibi velo ligauit:⁊ genua flectens collum tetendit. Sic-
qꝫ decollatus ſpiritum deo tradidit tertio Kalendas
Iulij. Mox

Julij. Mox quoq; caput eius a corpore exiliens. Jeſus chriſtus: qui ſibi tam dulcis in vita fuerat: et quem tam crebro nominauerat: hebraice tertio clara voce perſonuit. De cui⁹ quoq; corpore vnda lactis vſq; in veſtimēta militis exiliuit: et poſtea ſanguis manare cepit. In aere lux immenſa emicuit: et de corpore odor ſuauiſſimus emanauit. Caput autem abſciſum tertio ſaltauit: et in vno quoq; ſaltu fons de terra ſcaturijt: qui vſq; in preſens manet in teſtimoniū ei⁹ mirifice paſſionis. ¶ Reuertentibus autem militibus Lemobia velum ſanguine cruentum oſtendit: eiſq; dixit: quod eadem hora Petrus et Paulus vrbem intrauerant veſte preclara induti: et coronis radiantib⁹ ornati: Pauluſq; iuxta promiſſum velum ſibi reſtituerat cōmodatum. Quo miraculo tres milites cōuerſi: adhuc magis in domino crediderunt: et a Tyto et Luca baptizati ſunt vt infra in eorū paſſione dicetur ſexto nonas iulij. ¶ Audiens vero que contigerāt vehementer extimuit: et de his cum amicis loqui cepit. Et ecce paulus ianuis clauſis ante ceſarē ſtetit: ſeq; viuentem iuxta promiſſum aſſeruit: ſed Neroni eternam mortem comminatus fuit: et his dictis diſparuit. Nero autē ex timore nimio velut amens amicorum conſilio patroclum et omnes vinctos chriſtianos abſoluit: et liberos abire pmiſit. ¶ Caput autem Pauli in quadam valle proiectum eſt: pre multitudine ibidē decollatorum inueniri nō potuit. Corpus autem a tito et luca in ipſo loco ſepultū fuit. Cum autem poſt decurſum temporis fouea mundaretur: quidā paſtor caput Pauli in virga leuauit: et iuxta caulas ouium pro ſigno poſuit: viditq; ſuper caput per tres noctes continuas mirā refulgere lucem. ¶ Quod cū epiſcopo vrbis nunciatum eſſet: chriſtiani putantes hoc eſſe caput apoſtoli: egreſſi omnes cum pontifice caput attulerunt: et hāc ſentētiam condixerunt: vt caput ad pedes corporis poneretur: et diuina clementia implorata: ſi caput Pauli eſſet corpus miraculoſe conuerteretur: et colum capiti iungeretur. Et ecce cunctis orantibus et ſtupentibus corpus ſe vertit: et in ſuo loco capiti ſe coniunxit. Et ſic omnes deum benedixerunt: et hoc eſſe caput apoſtoli veraciter cognouerunt. Hec Dionyſius.

¶ De ſanctis Marcello et Anaſtaſio martyribus. Capitulum. xxiiij.

Marcell⁹ martyr vna cū Anaſtaſio viro militari: apud caſtrum Argetomacch. pro fide Chriſti comprehenſus: et in confeſſione domini vterq; ipſorum inuictiſſimus inuentus: ab infidelibus capite plexus eſt. iij. Kalendas. Julij: vt dicit Ado.

¶ De ſancto Caſſio epiſcopo. Capitulum. xxv.

Caſſius eps. Narnien. apud eandem vrbem claruit, tēpore Totille regis Gotthorum qui ꝑfato regi Narnium venienti occurrit. Cui quia ex natura facies rubare conſueuerat. Hoc rex totilla non cōſperſionis eſſe credidit: ſꝫ aſſidue potationis: eūq; idcirco deſpexit. Sed deus omnipotens: vt quantus eſſet: q̄ cōtemnebat oſtēderet: continuo in cāpo Narnienſi: vbi rex erat: corā omni exercitu malignus ſpirit⁹ ſpatariū eius inuaſit eūq; vexare crudeliter cepit. Qui cū añ regis oculos ad ſanctū epꝫ eſſet adduct⁹: hūc ab eo vir dñi facto ſigno crucis expulit qui in eū ingredi vlteri⁹ non ꝓſumpſit. Sicq; ab illo die rex Barbar⁹ virū dei cepit venerari ex corde: quē deſpectū pri⁹ iudicabat ex facie: hic quotidianas hoſtias deo offerebat: et oīa q̄ habere poterat i elemoſy

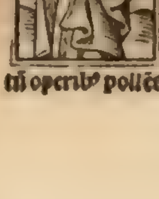
nas pauperū tribuebat. ¶ Quadā ꝟo nocte dñs ꝑ viſum cuidā eius ꝑſbytero apparuit eiq; dixit: vt ad epiſcopū pergens diceret: q̄ten⁹ ea q̄ ceperat ageret: nec ab inchoatis deſiſteret: q̄m in natale apoſtolorū ad ſe veniret: et tūc ſibi mercedē ſuā redderet. Sꝫ qr dies apoſtoloꝝ vicin⁹ erat: ꝑſbyter epo īdicare viſionē timuit. Alia nocte xp̄s iterū rediit: et in obediētiā ꝑſbyteri increpās: iuſſa iterū impoſuit. Sꝫ dū ꝑſbyter pergeret: et epm infirmatū audiſſet: iterū viſionē referre diſſimulauit: viſione igit̄ tertia dñs apparuit verbera ꝟbeis addidit: et ꝑſbyterū tā diſtricta cede mactauit: vt vulnera liuoris corpaliter ipſa viſionē ꝑ ſpm̄ habitā ꝯfirmarēt. ¶ Veniēs aūt ꝑſbyter ad eccl'ā ſcti iuuenalis epm̄ celebraturū inuenit: eiq; ſecreti⁹ vocās viſionē apuit: et vulnera verberib⁹ inflicta mōſtrauit. Qđ ſcius audiens ex illo iā die lucra pietatis perauxit: verū cū ſibi cōſuetudo eſſet annis ſingulis die apoſtoloꝝ natalitio romā venire: hac viſiōe ſuſpect⁹ tūc venire iuxta morē noluit. Eiſdēq; diebus quaſi de ſua nece ſecur⁹ ſollicitus fuit. Sicq; reuoluto poſtmodū āno et deinceps ānis ſingulis vſq; ad ſeptimū: eo ipo tp̄e in mortis ſue expectatiōe ſuſpēſus fuit. Iā quoq; quodāmodo de viſionis veritate deſperauerat. Cū ecce anno ſeptimo dū ſacras apoſtoloꝝ vigilias incolumis celebraſſet: dolor eū corpis in vigilijs attigit atq; in die apoſtolorū celebrare poſſe recuſauit. Sꝫ magna populi ꝯpulſus inſtātia: eccl'ā intrās vt potuit ſacrificiū obtulit: moxq; ad lectulū rediit. Et cū circūſtātes clericos diuinis colloquijs admoneret. Inter verba exhortationis terribili voce clamauit. Hora ē. moxq; aſſiſtētib⁹ ipſe ſuis manib⁹ linthēū dedit: qđ ſibi ex more moriētiū ꝯ faciē tēderet quo extēſo ipſe ſpiritū emiſit tertio kalen. Julij. Et ſepult⁹ eſt in eccleſia ſancti Juuenalis. Ad cuius tumulum miracula crebra diuinitus fiunt. Hec Gregorius. ij. dialogorum. c. vj. et libro. iiij. c. lviij.

¶ De commemoratione ſancti Pauli. Cap. xxvj.

Commemoratio ſancti Pauli apoſtoli ab eccleſia celebratur pridie kalen. iulij. nō quod eo die paulus apoſtolus fuerit paſſus: quia vt dictum eſt paſſus fuit eodem die eiuſdem anni: quo et petrus apoſtolus occiſus eſt vt tenent expreſſe Hieronymus et multi doctores: ſed quia feſtum vtriuſq; apoſtolorum eadem die quo ad officium non poterat celebrari et incōueniēs erat: vt alter ipſorum careret officio ſingulari: ordinauit Gregorius papa: vt ipſa die qua paſſi fuerant fieret quo ad officium ſolennitas petri: et ſequenti die commemoratio Pauli: tum quia Petrus maior eſt dignitate: tum quia prior conuerſione: tum quia primatum obtinuit rome: licet autem petrus paulo ſit maior dignitate in eccleſia militāte: non tamen maior ſanctitate: nec etiam maior in gloria creditur eſſe in eccleſia triumphante: vnde notandum quod quandoq; paulus dicitur minor petro: quandoq; maior: quandoq; equalis. Reuera enim minor eſt dignitate: maior ꝑdicatione: equalis ſanctitate.

¶ De ſancta Lucina diſcipula. Cap. xxvij.

Lucina diſcipula apoſtolorum ciuis nobiliſſima romana fuit que a beatis Petro et Paulo conuerſa baptizata et docta de facultatibus ſuis multa ſanctorum neceſſitatibus miniſtrauit. Plurimos quoq; martyres in ſuo predio in quadam crypta ſepeliuit. Demum et ipſa in ſancta xp̄i cōfeſſione virtutū operib⁹ pollēs quieuit in xp̄o. Sepulta in eadē cry

ptaſin qua plures martyres ſepelierat pridie Kal. Julij.

¶ De ſancta Lucina martyre. Cap. xxviij.

Lucina martyr nobilis matrona Romanorum tempore Diocletiani et Maximiani in vrbe claruit: que plurium ſanctorum martyrum corpora in predio ſepeliuit: inter que ſanctorum cyriaci: largi: et ſmaragdi: necnon beati Sebaſtiani cadauera honorifice condidit. Et ſanctis chriſtianis pauperib⁹ multa de ſuis facultatib⁹ miniſtrauit. Et poſt hec omnia de omni ſua facultate eccleſie romane donationem fecit Quod vbi imperator Maximianus audiſſet: ipſam proſcriptione damnauit. Beata autem Lucina rogauit beatum Marcellum vrbis rome epiſcopum: vt domum ſuam eccleſiam conſecraret: quod ille cum omni deuotione adimplere curauit. Sicque lucina in celum acta poſt diutinos agones in pace quieſcens felicem animam domino commendauit.

¶ De ſancto Martiale epiſcopo. Cap. xix.

Martialis diſcipulus chriſti et epiſcopus: ſtephani prothomartyris conſanguineus patre marcello et matre Heliſabeth de tribu beniamin ortus: vn⁹ fuit ex ſeptuaginta duobus diſcipulis chriſti: et a beato Petro apoſtolo baptizatus. Hic enim ille puer fuiſſe dicitur: q̄ habebat quinque panes hordeaceos et duos piſces: ex quibus dominus quinque milia hominum in eremo ſatiauit: vt dicitur Joannis. vj. Hic etiā in vltima cena domini cum diſcipulis facta miniſter aſtitit: et cum chriſtus pedes diſcipulorum lauaret: ipſe aquam in peluim famulatus officio miniſtrauit. Et poſt aſcenſionem domini beato petro in iudea quinque annis: deinde in antiochiam annis ſeptem adheſit: et cum eodem anno quarto claudij romam venit: et anno integro ſecum permanſit. Poſt hec beatus petrus a chriſto ſibi apparente per viſionem admonitus. Martialem eius diſcipulum miſit ad gallias predicandas: eidemque alpianum et auſtriclinianum comites aſſignauit: qui ordinatus epiſcopus ad partes illas acceſſit: et duodecim angelis ſibi continue aſſiſtentibus galliarū oppida circuiuit: et per annos ſex lemouicen. prouincia predicauit: vbi ſex mortuos ſuſcitauit: cecos illuminauit: claudos erexit: mutis loquelā tribuit: obſeſſos a demonibus liberauit et alia multa et maxima miracula perfecit: eccleſias in honore ſaluatoris: et dei genitricis: et ſancti ſtephani prothomartyris: et ſancti petri: et ſancti andree apoſtolorum in ipſis partib⁹ dedicauit: omnemque idolorum culturam et ſpurcitiam eliminauit. Ingreſſus autem oppidum lemouicen. cum quendam freneticum nobilis ſuſanne matrone filium ſanaſſet: ipſum cū matre et ſorore virgine nomine valeria et aliis ſexcentis ad chriſtum conuertit. Quem dum idolorum pontifices detentum duro carceri mancipaſſent: omnes ipſi ictu fulminis ſubito extincti ſunt. Ipſe vero luce de celo diuinitus illapſa confortatus: ianuis quoque carceris reſeratis eductus eſt. Cum autem inſtantia populi ſacerdotes templorum fulmine peremptos ſuſcitaſſet: ipſique eorum que in alio ſeculo viderant: teſtimonium perhiberent: tam ipſi omnes q̄ alia multitudo gentilium numero. xxij. milia domino crediderunt.

¶ Mortua autem ſuſanna predicta. valeriam eius filiam deo virginem dedicauit: que cum a ſtephano duce aquitanie in connubium poſtularet: eidem cum nubere nollet: ab eodem tenta ipſiuſque iuſſu decollata eſt. Statimque corpus truncum caput manibus ſumens vſque ad altare: in quo ſanctus epiſcopus miſſam celebrabat: ſtupentibus cunctis acceſſit: et ibidem cadens expirauit. Sed et virginis percuſſor angelos vidit: eius ad celos animam deferentes. Que cum omnia carnifex duci ſtephano nunciaſſet: et confeſtim coram illo corruens expirauit. Martialis vero lictorem mortuum ſuſcitauit: et ducem cum. xv. milibus virorum ad chriſtum conuertit qui eccleſiam ſancte valerie fabricauit: et ipſam honorifice ibidem tumulauit. ¶ Poſt hec autem martialis ad beatum petrum reuiſendum romam perrexit: et cum eo iam ſene per aliquod ſpacium temporis commoratus eſt. inde ad eccleſiam ſuam rediit. Et dum eſſet in itinere: quidam Hildebertus comitis archadij filius a diabolo in flumine proiectus et necatus eſt. Quem ſanctus martialis a mortuis excitauit: et tres demones qui eum prefocauerunt in ſpecie nigrorum ethiopum oſtendit multoſque conuertit. ¶ Deinde in ciuitate lemouicenſi mulier quedam virum ſuum paralyticum baculo viri ſancti tetigit: qui mox incolumis ſurrexit. ¶ Idem etiam baculus in vrbe Burdegalenſi multis domibus igne flagrantibus incendio oppoſitus flammas continuo ac penitus excuſſit. multaque et maxima alia miracula per eum deus oſtendit. Tandem ante dies. xv. exitus ſui chriſto domino ſibi apparente: et ipſum ad regna celeſtia vocante ad eccleſiam perrexit: miſſaque celebrata populum de omnibus docuit: et valefaciens fratribus in pace quieuit pridie kalen. Julij. Anno a paſſione domini. lxxiiij. Veſpaſiani vero auguſti anno. iij. epiſcopatus autem ſui. xxviij. Qui et lemouice quieſcit et multis virtutibus et ſignis pollet.

¶ De ſanctis Alpiniano et Aſtricliniano preſbyteris. Capitulum xx.

Alpinian⁹ et aſtriclinianus preſbyteri diſcipuli ſancti martialis et eiuſdē cooperatores predicationis multi tempore extiterāt. Et tam ſermonum q̄ ſignorum gloria non mediocriter claruerūt. Qui et predicationis officio fideliter peracto apud eandem ciuitatem lemouicen. in domino quieuerunt. Quorū feſtum recolitur pridie kalen. Julij. vt ait Ado in martyrologio ſuo.

¶ De ſancto Aaron ſacerdote. Cap. xxi.

Aarō ſacerdos primus et pontifex ſecundum legem frater moyſi filius amram de tribu Leui et iochabel eius cōiugis: qui inter patres ſanctos veteris teſtamenti eccleſiaſtici. xlv. plurimum commendatur. Populū iſrael de terra egypti vna cū germano eduxit et coadiutor ducatus moyſi per. xl. annos in eremo fuit. Ipſe enim vti eloquētiſſimus a domino datus eſt moyſi qui erat impedit⁹ in lingua vt eſſet os eius ad populum: dominus enim moyſi precipiebat: et ipſe Aarō verba dei narrabat atque populo vel pharaoni ex ore moyſi cuncta quaſi internū eius referebat. Sicut habetur exodi. iiij. capi. Ipſe etiā moyſe et pharaoni aſtitit: et ſigna dei oſtēdit. Nam et prima tria ſigna plagarū quibus egyptus percuſſa eſt per manū Aaron dn̄s fecit. ¶ Poſtq̄ autem popul⁹ iſrael mare rubrum tranſiuit: vt hec omnia copioſius in geſtis moyſi tractabuntur pridie non. ſeptēbris. Et moyſes in montē ſinai iuſſu domini legē accepturus aſcēdit: vbi et diebus. xl. ſine cibo corporeo permanſit: et cū moyſes in mōte morā faceret redeūdi: populus imparieñs deos itineris duces ab aarō: et hur: quos ille ſui loco reliquerat inſtāter poſtulauit. Quibus hur reſiſtens ſputis ab

ipſis:vt ð:ſuffocatus eſt:vnde aaron timore coact⁹ eſt aurum ⁊ argentũ eorũ petijt que in ignẽ proiecit:⁊ egreſſus eſt vitulus conflatilis inſtar bouis:quez in egypto adorauerant:demone opere hoc agẽte:quẽ ⁊ populus ſolennizãs ⁊ hoſtias offerens adorauit. Quod cum dominus moyſi reuelaſſet:⁊ populi diſperſionem comminatus eſſet Moyſes pro populo interceſſit:et placato domino de monte deſcendit:viſoq̃ tanto ſcelere tabulas legis ſibi a domino datas indignatus confregit:vitulum quoq̃ combuſſit:puluereq̃ in aquaz conſperſit:⁊ ex ea populo potuz dedit. Cũq̃ vt tradit ioſephus authores ſceleris cognouiſſet:⁊ ex colore auri potati:qui miraculoſe apparuit in barbis eorum filios leui ſibi ad vltionez adiunxit:⁊ ex illis quaſi.xxiij.milia occidit. Cunq̃ accuſaret aaron quod populũ exaudierat:ille ſe excuſauit pertimuiſſe populum.quia pronus erat ad malum hoc exodi.xxxij.cap. ¶ Poſt hoc vt habetur Leuiti.ix. moyſes de mandato domini aaron ⁊ quatuor filios eius:nadab:abiu:eleazar ⁊ itamar:prius aqua lotos:oleo ſanctificationis perunxit:⁊ ſacerdotes ad miniſteria ſacrificiorũ cõſtituit. Quorum omnium aaron ſummus ⁊ primus fuit. Cui ſolo ſemel in anno tantum in ſancta ſanctorum ingredi licuit. Dies aũt cõſecrationis aaron ⁊ filiorum ei⁹ fuit dies octauus anni ſecundi egreſſionis filiorũ iſrael ex egypto. Et cũ aaron precepto dñi hoſtiam in altari poſuiſſet ignis diuinit⁹ adeo egreſſus ſacrificiũ primitus inflãmauit. Et ſeruat⁹ eſt ignis iſte perpetuus per generationes vſq̃ ad tranſmigrationẽ babylonis. Eadẽ die nadab ⁊ abiu filij aaron iam ſacerdotes conſecrati:quia igne alieno thus obtulerunt:igne diuino conſumpti ſunt. Quos aaron ⁊ alij duo filij eius lugere ꝓhibiti ſunt:ꝓpter vnctionis ſanctitatẽ ⁊ diuini iudicij reuerentiã tñ ſepelierunt eos cognati eorũ. ¶ Poſt hec aũt vt ſcribitur numeri.xvj.c.⁊ vij. cum chore filius Jſuar fratris amaram vidẽs fratrueles ſuos honoratos:alterũ ſacerdotio:alterũ ducatu populi inuidit:⁊ murmurãs cõtra moyſem ⁊ aaron. ccl. de leuitis ſecum habuit:⁊ dathã ⁊ abiron poriores rubenitarũ ſibi adiũxit:⁊ ſeditionẽ in populo excitauit. Quos omnes miraculoſe cum vxoribus ⁊ filijs ⁊ familijs ac omni eorum ſupellectili terra ſe aperiens abſorbuit:ꝓpter quod populus in furorem excitatus moyſem ⁊ aaron vti multitudinis interfectores lapidare voluit. Eiſq̃ ad tabernaculum fugientibus ignis a domino egreſſus populum deuorare cepit:⁊.xiiij.milia ac ld.x. de pplo interfecit. Tũc aaron ad ſuggeſtionẽ moyſi tollens thuribulũ hauſit ex altari ignẽ diuinum:⁊ poſito thymiamate cucurrit cito ad populum:ſeq̃z inter viuos ⁊ mortuos incendio oppoſuit:⁊ ꝓ eis orauit:confeſtimq̃ plaga ceſſauit. ¶ Adhuc aũt non ceſſante tumultu ſuper ſacerdotio aaron:eo quod dicerent filij iſrael etiã ex alijs tribubus dignos reperiri:qui ſacerdotio fungerentur tulit moyſes ex mandato dñi.xij.virgas a principibus duodecim tribuum ⁊ in vnaquaq̃ ſcripſit nomen principis ⁊ tribus ſue. Nomen autez aaron ſcripſit in virga leui:quas cum poſuiſſet in tabernaculo coram domino ſequenti die inuenit virgam aaron germinaſſe:⁊ amigdala cum folijs produxiſſe. Quo ſigno ordinante deo:aaron ſacerdotium firmiſſime poſſedit: que etiam virga in teſtimonium in tabernaculo repoſita fuit. ¶ Cum autem populus per annos quadraginta in deſerto fuiſſet:⁊ dñs moyſem ⁊ aaron ne terrã promiſſam ingrederẽtur decreuiſſet:eo ꝙ ipſum ad aquas contradictionis nõ ſanctificaſſent:vt habetur Numeri xx.capi.⁊ dicetur in geſtis moyſi. Mandauit deus vt aaron pergeret ad populum ſuum. Qui aſcendit in mõtem arcum moyſe fratre ſuo:et Eleazar filio ſuo:vbi moyſes pontificem aaron omni ſacerdotali cultu indutum exuit ⁊ eleazar induit. Quo facto confeſtim aaron in ipſo monte occubuit kalen.iulij.vbi ſepulture eius adhuc loc⁹ oſtẽdit. Et fleuerũt eũ filij iſrl' triginta dieb⁹. Hec vñ ſupra ⁊ ex dictis Joſephi et Hieronymi:⁊ ex hiſtoria quoq̃ ſcholaſtica:necnõ ex chronicis Guilielmi.

¶ De ſancta Maria propheriſſa. Ca.xxxij.

Maria ꝓphetiſſa ſoror aaron ⁊ moyſi intra numerum ſanctarũ matrũ veteris legis a ioſepho nõ immerito computatur:quia vt ſacra ſcriptura Exodi.xv.c.inuenire videt:ſicut moyſes inter mares iſrael filios ſic ⁊ maria inter feminas pro ſuo modulo ducatum obtinuit: ex quo ſolo ſanctificata fuiſſe videtur Nec eñ decẽs fuit vt tãto populo ꝗs in vtroq̃ ſexu niſi ſanct⁹ preeſſet. Unde ⁊ poſt ꝙ ſubmerſo pharaone in rubrum mare cum omni exercitu ſuo:moyſes canticum exametrorum carminum ſcilicet. Cantem⁹ domino.cõpoſuiſſet: ipſumq̃ primo cum viris decantaſſet. Maria deinde chorũ mulierum ducẽs:ſumpto muſicali tympano canticum ipſum repetiuit ⁊ dño ꝓ victoria laudes egit. ¶ Sz cũ poſt annos aliquot vt habetur numeri.xij. Dum eſſent filij iſrael in deſerto in loco qui dicit aſtaroth:⁊ aaron ⁊ maria contra moyſen murmuraſſent:⁊ ſe ei de ſanctitate pari iactaſſent Jubente domino ipſi tres ad oſtiũ tabernaculi acceſſerunt. Quib⁹ deus in nube maieſtatis apparuit ⁊ mariam lepra percuſſit. Que tamẽ poſt dies ſeptem moyſe pro ipſa orante:eaq̃z penitentiam agente ſanata fuit:et aaron a domino veniam de contumelia poſtulauit. Anno vero quadrageſimo egreſſionis filiorum iſrael de egypto populo adhuc per deſertum agente mortua eſt maria in cades:⁊ ſepulta in mõte ſin:quo autem die dormierit:expreſſum non habetur: idcirco aaron fratri ſuo ei⁹ memoria copulatur. Hec numeri. xx.⁊ alijs locis quibus ſupra.

¶ De ſancto Eleazar ſacerdote. Ca.xxxiij.

Eleazar ſacerdos filius aaron patri in ſacerdotium ſucceſſit vt ſuperius dictuz eſt. Hic enim vt habet in libro ioſue in pluribus locis cum ioſue duce populi iordanem tranſiuit:⁊ terrã ꝓmiſſam acquiſiuit:⁊ eam per ſortes duodecim tribus filiorum iſrael mãdato dei diuiſit:ſacrificia pro populo ſm legem a deo datam obtulit:⁊ in tabernaculo domini cuz filijs ſuis iugiter miniſtrauit. Et poſt obitum moyſi modico tempore populum rexit. Et poſt hec ſanctitate plen⁹ in pace quieuit:⁊ ſepultus eſt in gabaa:que data fuerat ſibi ⁊ filio eius in monte effraim. Hic ⁊ ſi non expreſſe:tamẽ ſatis tacite inter ſanctos patres eccleſiaſtici.xlv.numeratur:vbi patris premiſſis laudibus:phinees filius ei⁹ tertius in gloria nominatur:vt ſic inter ſacerdotes glorioſos primus ⁊ tertius expreſſe:ſecũdus vero tacite annumeratus intelligatur.

¶ De ſancto Phinees ſacerdote. Capi.xxxiiij.

Phinees ſacerdos eleazar ſucceſſor ⁊ fili⁹ eccl'iaſtici.xlv.c.⁊ primo machabeoꝝ.ij.inter ſictos patres veteris teſtamẽti cõmemorat⁹ ẽ. De quo illud memorabile hẽ numeri.xxv.qð cum pplis iſrl' moraret i ſethim:⁊ multi ex ipſis cũ filiab⁹ moab fornicati fuiſſent:⁊ ad ſuggeſtionẽ eaꝝ beelphegor deo ipſarũ ſacrificia obtuliſſet:eoſq̃ moyſes ð culpa redargueret zarabri pnceps trib⁹ ſymeõ filiã cuiuſdã madianite i cõiugẽ acceperat noie cozbi corã oib⁹ pfeſſus ſe alienigenã cognouiſſe

⁊ idola coluiſſe: nec legi quam Moyſes populo impoſuerat obnoxium eſſet: ſpectante omni populo ac flente ingreſſus eſt tabernaculum mulieris. Surgenſq́ʒ phinees arreptoq́ʒ pugione ingreſſus eſt poſt illum in lupanar: ⁊ perfodit ambos in ſimul coeuntes in locis genitalibus: ⁊ ceſſauit plaga que in populo preceſſerat: ⁊ xxiiij. Milia extinxerat. Et quia phinees zelo legis nimio vindictam dei in peccatore virum exegit. Idcirco dominus eidem ⁊ ſemini eius ſacerdotium in eternuʒ conſtituit: qui ⁊ cum patre eleazar promiſſionis terraʒ intrauit: ⁊ ei in ſacerdotium ſucceſſit ⁊ glorioſus meritis ⁊ fama laudabilis in pace quieuit in ſepulchro patris ſuo tumulatus.

¶ De ſanctis Aaron ⁊ Julio ⁊ ſociis martyribus. Capi. xxv.

Aaron ⁊ Julius

vrbis legionum que eſt ciuitas in Britannia ciues ⁊ alij plures martyres vtriuſq́ʒ ſexus in eadem ciuitate paſſi ſunt ſub perſecutiõe dioclesiani ⁊ Maximiani: qui propter multa et inſignia miracula que in paſſione beati albani martyris oſtenſa ſunt: vt ſupra in eius paſſione dictum eſt. xj. kalen. Julij conuerſi ſunt ad chriſtum ⁊ pro eiuſdem fidei ac profeſſionis gloria: ⁊ ipſi ab infidelib⁹ martyriũ paſſi triumphatorũ celeſtiũ numero ſociati. kalen. Julij.

¶ De ſancto Theobaldo confeſſore. Capi. xxvj.

Theobaldus con-

feſſor ex gallia oriundus tempore Henrici imperatoris ſecũdi: ⁊ Henrici frãcorum regis claruit in partibus ipſis. Qui magnus ac potens mundo abrenuncians ſeculo ⁊ diuitijs eremiticam vitam duxit. Quadam vice cuʒ quibuſdam ſocijs iter agens: videns comites famis ac ſiti fatigatos: cum tam eſcis ꝙ potu carerent ad deum orauit: ⁊ panem ſibi a domino preparatum ſubito in via reperit. De quo ſe ⁊ ſocios ad ſatietatem cibauit. Deinde vas quod prius vino fuerat omnino vacuatum apportari fecit: ipſumq́ʒ diuinit⁹ vino repletum inuenit: quod infuſum cunctis abundantius ad poculum ſatiſfecit. De reliquijs vero taʒ panis ꝙ vini peregrinos plures qui eius audita fama de mediolano ad ſe venerant diebus plurib⁹ ſatiauit. Nec tamen ipſe reliquie conſumpte fuerunt: quin potius ad ſatietatem tam ſui ꝙ fratrum ſuorum per tres hebdomadas ſuffecerunt. His et alijs clarus virtutibus quieuit in pace Kalen. Julij.

¶ De ſancto Carilepho cõfeſſore. Capi. xxvij.

Carilephus cõfeſ-

ſor ſoci⁹ ſancti Adiuti abbatis tempore Childeberti ⁊ Lotharij regum Francoruʒ claruit. Hic in Auernẽſi territorio claris parẽtib⁹ ortus literaruʒ gratia ad monaſteriũ Menateſi. miſſus. Ibiq́ʒ monach⁹ factus eſt: vbi aliquo tempore manſit ſanctitate repletus. Deinde eremiticã vitã ducere cupiens: vna cuʒ ſancto adiuto ſocio ſuo de Cenobio clãdeſtine diſceſſit. Deueneruntq́ʒ ad ſuburbiũ Aurelianẽſ. ⁊ ad ſanctum Maximianum abbatem ſe conferentes cum eodem aliquot menſibus demorati ſunt. Poſt hec in denſiores ſyluas in loco qui dicitur piciacus: nunc autem cella ſancti adiuti vocatur: locellum conſtruxerunt vbi pluribus annis manſerũt vt dictũ eſt ſupra in vita ſancti adiuti. vj. Kal. Februarij. verum carilephus cupiens vitare famam que iam de ſanctitate amborũ ad aures regias delata fuerat. Adiutũ deſeruit: ⁊ interiora eremi apud cenomanẽſ. vrbem cum daumero commilitone ſuo petijt tandẽq́ʒ ad locum vocabulo caſſagallam ſitum in parecia labroſineñ. deuertit: vbi multo tempore deo ſeruire curauit. Et cũ mulierem omnino ſe non viſurum propoſuiſſet mulier quedã vaga ⁊ lubrica coma preciſa habituq́ʒ virili induta monaſteriũ ei⁹ ſe virum ſimulans incognita ſancto ingreſſa eſt. Quod dũ per omnia ambicioſa curioſitate luſtraſſet: oculi ei⁹ ex capite protinus deciderũt. Que dũ peccatum confiteretur ⁊ penitentiã egiſſet ſancto pro ea intercedente corpore ſanata ⁊ animo redijt emẽdata. Hic etiã obitũ ſuũ ſibi a dño reuelatũ fratribus predixit: ⁊ die qua predixerat in pace quieuit vcʒ kalẽ. Julij. Sepultuſq́ʒ eſt in cenomanẽſ. ciuitate miraculis clarus.

¶ De ſancto Pambone abbate. Capi. xxviij.

Pambo abas vt

dicit heraclides. Cum ſine literis eſſet ad quendam acceſſit: vt ab eo pſalmũ aliquem diſceret. Qui cum audiſſet principium pſalmi. xxxviij. Dixi cuſtodiã vias meas: ⁊ nõ delinquam in lingua mea ſecũdũ verſuʒ audire recuſauit: dicens ꝙ prim⁹ ſibi ſufficeret: dum tamen illũ adimplere poſſet. Et poſt menſes. vj. reuerſus ad magiſtrum. Interrogatuſq́ʒ ab eo: cur tantũ diſtuliſſet: reſpõdit ꝙ verſuʒ quẽ didicerat: nondum adimplere potuerat: poſt multum vero tẽpus retulit cuidam alteri: xp annos. xlix. eſſet: et vix adhuc dictũ illud pſalmi implere potuiſſet. Deſcendens Alexandriam de ſcythi vidit mulierem theatricam: ⁊ amare fleuit: dicens ſe flere ⁊ propter mulieris perditionem ⁊ propter ſuipſius negligentiam: quia nõ tantum ſtuduerat deo placere: quãtum illa hominibus. Theophilo epõ cum adueniret ab ipſo edificari querenti reſpondit: ꝙ ſi ſua taciturnitate nõ edificabatur: nec ſermone edificari poſſet. ¶ Hunc ſancta Melania de qua dicetur in. xj. Kalen. Nouembris. tricentũ libras argenti obtulit: quas ille per Eutemium diſcipulum ſuum pauperibus dari iuſſit vt ait Hieronymus. Qui poſtmodum ſportellam palmis conſuit: ⁊ Melanie in ſui memoriale tradidit: dicens ſe nullum aliud habẽs quod ſibi dare poſſet. Quam ipſa poſt eius obitũ omni tempore quaſi pro magnis reliquijs reſeruauit. Hic etiam nulla febre vel egritudine correptus ad extremũ deuenit. Et hora mortis ſue aſtantibus dixit: ꝙ ex quo eremum intrauerat: nec panem comederat: nec ſermonis de quo locutus fuiſſet aliquando eum penituerat: ⁊ tamen ſic ad deum ibat quaſi adhuc initium non feciſſet ſeruiendi domino. Et requiſitus an eſſet bonũ laudare proximuʒ virtuoſum reſpondit: ꝙ meli⁹ eſſet tacere. Hec heraclides ⁊ in vitis patrum. Quieuit autem in domino vir ſanctus kalendas Julij.

¶ De ſancto Dominiano abbate. Capi. xxix.

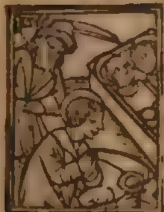

Dominianus ab-

bas in territorio Lugdunẽſ. ſanctitate vite inſignis claruit: qui primus illic eremiticam vitam exercuit: plurimoſq́ʒ ſibi in dei ſeruitio aggregãs magniſq́ʒ virtutib⁹ ⁊ glorioſis miraculis clarus collectus eſt ad patres in ſenectute bona kalen. Julij. Hec Ado.

¶ De ſanctis martyrib⁹ Proceſſo et Martiniano. Capitu. xl.

Proceſſus

Proceſſus ⁊ martinian⁹ martyres paſſi ſunt Rome iperante nerone. Cũ enĩ Nero iperator btõs aplõs Petrũ ⁊ Paulũ tradidiſſet Paulino viro clariſſimo magiſtro militũ. Paulinus eos recluſit in cuſtodia Mamertina ſub monte tarpeio: ſub cuſtodia militũ ꝓceſſi ⁊ Martiniani ⁊ alioꝝ. xlix. quos oẽs beati apli ad xp̃m ſua predicatione cõuerterunt: ⁊ producto fonte de ſilice ſaxeo: eos ibi baptizauerunt: vt ſupradictũ eſt in paſſione militũ. xlix. pridie idus martij. ⁊ in paſſione Petri apoſtoli. iij. kal. Julij. Cũ autẽ apli in ipſo carcere mẽſes. ix. fuiſſent: a ſanctis militib⁹ dimiſſi ſunt. Cũq; vir clariſſimus Paulinus audiſſet ꝓceſſum ⁊ martinianũ baptiſmũ ſuſcepiſſe: ⁊ apoſtolos dimiſiſſe: iratos eos teneri fecit: ac ſibi preſentari. Cũ autem eos ad ſacrificia ſuaderet: ⁊ illi ecõtra: xp̃m dñm ſolum deum profiterentur. Juſſit Paulinus ora ipſoꝝ lapidibus cẽtundi. Deinde ſtatuã aureã iouis afferri: vt ei thura incenderent. Cũq; ſancti milites in ſimulacrũ conſpuiſſent: precepit eos Paulinus in equuleo ſuſpendi ⁊ attrahi neruis ac fuſtib⁹ cedi. Deinde circa eoꝝ latera flammas apponi: ⁊ poſt hec ſcopionib⁹ macerari ſub voce preconia: ne principũ precepta contemnerent. Eadẽq; hora Paulinus oculum ſubito amiſit: ⁊ pre dolore quaſi inſaniens eos equuleo depoſitos in cuſtodia Mamertina vinciri mandauit. Quibus lucina apoſtoloꝝ diſcipula miniſtrabat. Poſt triduũ vero Paulinus arreptus a demonio expirauit. Cũq; fili⁹ pomponius rem geſtam cũ clamore ad palatiũ detuliſſet: iratus Nero iuſſit ceſario vrbis prefecto: vt eos celerius occidi faceret. Qui fecit ſanctos de cuſtodia eici: ⁊ foras muros via aurelia duci: atq; ambos ibidem capitibus amputari: ⁊ corpora eorum canibus derelinqui. Sed beata lucina illa noctu collegit: ⁊ in arenario iuxta locũ vbi decollati fuerant ſepeliuit. vj. Nonas iulij.

¶ De ſanctis Longino: Megiſto: ⁊ Aceſto martyribus. Cap̃. xlj.

Longinus Megiſtus ⁊ Aceſtus milites a btõ Paulo aplõ cõuerſi ſunt cũ ad decollationem duceretur: vt ſupra dictum eſt iij. kalẽ. iulij in ei⁹ paſſione. Qui iuxta quod Paulus eis impoſuerat: die ſequenti paſſionis illius ad ſepulchrũ Pauli venerunt: ⁊ duos diſcipulos: vez titũ ⁊ lucam orantes inuenerunt: ⁊ in eoꝝ medio Paulũ ſtantez viderunt: quos diſcipuli illi vidẽtes territi fugiebant: pauloq; mox diſparente: milites illi poſt eos clamabant: q; nõ vt eos caperẽt perſequebantur: ſed vt ab eis baptiſmũ ſuſciperent: ſequebant̃ paulũq; in eoꝝ medio ſe vidiſſe teſtãtur. Hec illi audiẽtes reuerſi ſunt: eoſq; cum gaudio baptizauerũt: qui poſt duos dies a Nerone detenti: ⁊ pro chriſti nominis confeſſione capite ceſi ſunt. vj. Noñ. iulij.

¶ De ſanctis Ariſtone ⁊ ſocijs martyribus. Capitulum. xlij.

Ariſto: creſcentianus: eutychianus: vrbanus. Vitalis: iuſtus: feliciſſimus: felix: maria: et Symphoroſa martyres omnes apud campaniam pro fidei veritate ⁊ chriſtiani nominis aſſertione glorioſo martyrio coronati ſunt. vj. Noñ. Julij: vt ait ado. ex hieronymi martyrologio.

¶ De tranſlatione ſancti Thome apoſtoli. Cap̃. xliij.

Tranſlatio corporis ſancti Thome apoſtoli facta eſt tempore Alexandri imperatoris Cũ enĩ idem imperator rediret victor de perſide pꝛelio certe rege deuicto: ſupplicarunt ei ſyri: vt mitteret ad regulos indorum quatenus corpus beati Thome redderent ciuibus ſuis. Qḋ idẽ imperator quamuis gentilis: ꝓpter victorie tamẽ gloriam eiſdem libẽter conceſſit. Sicq; factum eſt: vt tranſlatũ eſſet corpus beati apoſtoli de india ⁊ poſitum in ciuitate edeſſa in loccllo argenteo: qḋ pendet ex argẽteis cathenis: in qua ciuitate nullus hereticus iude⁹: vel idolorum cultor viuere poteſt. Sed nec barbari eã aliqñ inuadere potuerunt: ex quo Abagarus rex ipſi⁹ vrbis eplãm manu ſaluatoris ſcriptã accipere meruit. Si quando gens aliqua contra eandem ciuitatem venit: die qua lecta fuerit epiſtola per puerum ſuper murum: eadem die hoſtes territi fugiunt: aut pacati recedunt: tam ſaluatoris ſcripto: q̃ꝫ oratione beati Thome apoſtoli. Et celebrat̃ ipſius tranſlationis feſtum. v. noñ. Julij. ¶ Fertur quod in vigilia feſti beati thome ſingulis annis omni clero ⁊ populo ac peregrinis ad eius eccleſiam conuenientibus celebrantur veſpere: et patefacto tumulo ſancti corporis: archiepiſcop⁹ edeſſeñ. dum inchoat antiphonã ad magnificat: O thoma didyme ⁊c. Palmitẽ aridũ vitis ponit in manu apoſtoli: ⁊ completis veſperis clauditur ſepulchrũ. Mane autẽ iterum: omnibus concurrentibus apertoq; tumulo inuenitur palmas in naturali viriditate produxiſſe racemum vue diuinitus: de quo tantum vini liquatur in calicem: q̃ ea die archiepiſcopus ex ipſo conficit ſanguinem ieſu xp̃i. Hoc audiui a fide dignis.

¶ De ſctõ gregorio epõ neoceſarieñ. Cap̃. xliiij.

Gregori⁹ Neoceſarie ponti epĩs alio nomine primo vocatus Theodorus: origenis diſcipulus tẽporibus Valeriani ⁊ Galieni imperatorũ doctrina clara miraculis refulſit. Signa queq; ⁊ miracula de eo cũ laude eccleſie perhibent̃. ¶ Cũ enĩ ꝓ captura piſciũ ſtagni cõmunis: germani duo adinuicem armis ⁊ effuſione ſanguinis decertarent: orante Gregorio aqua ſtagni repente abſorpta arentem campũ frugibus copioſum ac vtiliorẽ germanis iam concorditer diuidendum dereliquit. Verũ dum eccleſia in quodam loco arctiſſimo inter montẽ ⁊ fluuiũ poſito cõſtrui deberet ⁊ ſpacium ſufficiens nõ eſſet: ipſo ſancto in orationibus pernoctãte: mane facto inuẽta eſt rupis tãto ſpacio loco ceſſiſſe quantum erat competens pro ipſa eccleſia fabricanda. ¶ Alio tp̃e cũ in alpibus iuxta phanum idoloꝝ hoſpitat⁹ eſſet: ſacerdos ab idolo nullũ poterat habere reſpõſum. Cui ꝑ noctẽ demon ſomnus apparuit: eiq; dixit: q; preſente Gregorio nullatenus loqui poſſet. Qui mane Gregoriũ obſecrat: vt deum ſuũ loqui ꝑmittat. Gregorius aũt demoni epiſtolã mittit: ⁊ vt more ſolito reſpõdere debeat permiſit. Sicq; idolũ reſpõdere cepit: vnde ſacerdos virtute dei in ſancto viro cognita ad xp̃m cõuerſus ⁊ ab eodẽ baptizatus intantũ ꝓfecit q; Gregorio in epiſcopatu ſucceſſit. Quieuit in pace vir dñi. v. noñ. iulij. Hic plurima opuſcula ad fidei catholice expoſitionem compilauit. Super eccleſiaſten libro metaphraſim manifiçentiſſime opus breue: ſed perutile protulit. Ad originẽ ſcripſit panegyricũ: quẽ eo pñte vocataq; multitudine recitauit Vulgo ⁊ alie plures ⁊ ſyſius feruntur epiſtole. Hec hieronym⁹ de viris illuſtrib⁹.

¶ De ſancto Gregorio epõ lingonicẽ. Cap. xlv.

Gregorius lingo-

nicẽ. epiſcopus ex ſenatoribus augu ſtudunẽſib⁹ ortus regionem illam quadraginta annis ſumma iuſtitie ſeueritate correxit. Hic habuit vxorẽ armẽtariam de qua filios procreauit. Poſt cuius obitum epiſcopus eligit lingonicẽ. in quo epãtu ſanctiſſimam vitã duxit ſub panibus triticeis panem ordeaceum comedẽs: et aquatis vinum ſolummodo coloratũ. Qui etiã a ſancto benigno epõ ſibi apparente commonitus eccleſiã ſupra tumulum ei⁹ edificauit. In qua per noctes orans voces angelicas concinentes frequenter audiuit. ¶ In obitu vero ipſius ſancti vir quidam vidit celos apertos vultus quoq; eius ſicut roſa erubeſcat: caro vero vti lilium candebat. Corpus autem eius iuxta corpus ſancti benigni collocatum eſt. Qđ dũ ſepulture traderetur: trabes in quibus pedes dictorũ aſtricti tenebantur confracte ſunt: captiui liberati: q vero eiuſdem ſancti dum exequie illac tranſirẽt auxiliũ obnoxius poſtulabant. Sepultus quoq; eſt in eccleſia lingonicẽ.

¶ De ſancto Heliodoro epõ. Cap. xlvj.

Heliodor⁹ epiſco-

pus altinẽ. vir magne ſanctitatis ꝛ ſapientie floruit tempore Archadij et honorij imperatorum. Qui iuuenili etate ad ſacerdotij dignitatem ꝓmotus populum adhuc idolis deditũ admonebat. Et dũ ꝓ animarũ cuiuſ ſuorũ ſalute dñi obnoxius exoraret hortatus ab angelo publice predicare cepit: adeoq; in ꝑdicatione ꝓfecit: vt populus templa demonum deſtruerent: eccleſiam dei genitricis a fundamentis cõſtruerent. Poſtmodum autem heliodorus adhuc preſbyter chromatium aquilegẽ. epm viſitauit: et cum eo aliquo tpe commorans ab eodem altinẽ. eps ordinatus fuit. ¶ Hic ſunt duo epi qui leguntur beato preſbytero hieronymo aliquando epiſtolas direxiſſe: et ab eodẽ epygrammata recepiſſe. Ad quorum inſtantiam idem glorioſus doctor quoſdam libros diuine pagine ex hebreo in latinum trãſtulit: et martyrologium primitus compilauit. Reuerſus igĩ ſanctus epõ altinum eccleſiam ſuam diſpoſuit: et populũ in fide firmauit. Inde hieroſolymam perrexit: et optatum diu hieronymum quem ſepius in ſcriptis viderat: corporali lumine viſitauit: a quo ꝛ in melius compoſitus diſceſſit. Inde repatriãs iam ſenio confectus ꝛ Ambroſium ſibi coadiutorem epm ordinauit. Ipſe vero in inſula maris que a ſancto viro marcelliano ibi degente marcelliana vocata eſt: eremum petiit. Ibiq; apud prefatum virum ſanctum eccleſia dedicata permanſit. Quem ꝛ die quinta mẽſis iulij defunctum ſepeliuit: heliodorus vero dudũ poſtea ſuperuenturas ciuitatem altinẽ. ab attila deſtruẽdam obitusq; ſui diem predixit. Et ſctitate cõſpicuus in pace quieuit. v. nonã. iulij. Cuius corpus. Ambroſius epõ eius ſucceſſor in altinẽ. eccleſia ſepeliuit. ¶ Proceſſu vero temporis deſolata vt predixerat altinẽ. ciuitate: ꝛ albuino lõgobardorum rege italiaꝫ inuadente. Paulus altinẽ. epiſcopus corpora ſctõrum heliodori marcelliani theoniſti tabre ꝛ tabrate ad inſulas maris confugiens tranſportauit vbi nouo altino conſtructo: qđ incole torcellum vocauerũt: corpus ſancti heliodori in principali eccleſia condiderunt in honorem vero beate marie virginis ad inſtar altinẽ. eccleſie edificata vbi ꝛ quieſcit vſq; in preſens.

¶ De ſancto Lanfranco confeſſore.
Capitulum. xlvij.

Lanfrãcus prior

monaſterij becocẽ. et poſtmodum abbas cadomẽ. tẽpore henrici iiij. imperatoris claruit. Hic fuit doctor anſelmi cantuarienſis epi de quo infra dicetur. in. nonã. iulij. Et huic ide anſelmus in becocẽ. prioratum ſucceſſit ſub eluino abbate qui ipſum monaſteriũ de proprio fundauit. ¶ Hic enĩ lanfrancus de ciuitate papie ortundus ꝛ ſecularib⁹ ſcientijs ſatis clarus. Poſtq; in arbicatenẽ. ciuitate normanie aliquo tpe docuiſſet: ꝛ rothomagũ ire vellet a latronibus captus ſpoliat⁹ ꝛ in ſylua nudus dimiſſus: maneq; a viatoribus reductus eſt. Qui mox relicto ſeculo ꝛ ſecularibus ſtudijs in predicto monaſterio habitũ monachalẽ aſſumpſit: ꝛ humilẽ ac deſpectã vitã ducere cepit. Et cum eſſet omniũ doctior: ſapientiã ſuã humiliter occultabat. Tandẽ fama ipſi⁹ cõperta de mandato ſui abbatis ſcholas tenuit: ꝛ clericos ac laicos multos in diuina ſapientia auditores habuit: quorũ plurimi dilectioni ꝑ magiſtri amore multa monaſterio ꝓtulerũt. Qui poſtmodũ ipſius loci prior: inde abbas cadomenſis fact⁹ eſt. ¶ Quadã die eo celebrãte diaconus ei miniſtrans a diabolo arreptus eſt. Qui diebus plurimis vexatur ſed tandẽ eius orationibus liberatur. ¶ Huic etiã cũ nunciatũ fuiſſet: qđ anſelmus eius monachus ꝛ diſcipulus nocte in lecto anulum aureum reperiſſet prenũciauit eũ futurũ epm: ꝛ vt predixerat ſic euenit. Hic ex precepto leonis pape quarti diſputans in concilio toletano contra berengariũ turonẽ. qui de eucharlſtia praue ſentiebat: eum eloquentiſſimo ſermone confudit. Quieuit in chriſto quinto nonã. iulij.

¶ De ſanctis Muſtiola ꝛ Hyreneo marty.
Capitulum. xlviij.

Muſtiola et Hyre-

neus diaconus tpe valeriani imperatoris turcio agente vicario apud ciuitatem cluſium paſſi ſunt. Cum enim predictus turcius ſctũ felicẽ preſbyterũ ꝑ martyriũ cõſumaſſet apud vetuſtã ciuitatẽ: vt dictum eſt ſupra in eius paſſione. ix. kalẽ. iulij. ipſiuſq; corpus hyrene⁹ diacon⁹ ſepeliſſet iuxta muros eiuſ ſutrine vrbis. Hec audiẽs turci⁹ hyreneũ cõprehẽdi fecit: ꝛ cathenis vinctũ poſt rhedam ſuã traxit vſq; ad ciuitatẽ cluſinã: ibiq; illũ i carcere cõpediuit cum pluribus xpianis alijs. Quos oẽs muſtiola nobilis matrona claudij principis cõſobrina: in ergaſtulo refouebat. Quod cũ audiſſet turcius: ipſam quidẽ teneri fecit: ꝛ oẽs xpianos detentos decollari: hyreneũ vero in cõſpectu muſtiole equuleo appenſum tandiu vngulibus lacerari: ꝛ flammis appoſitis aduri fecit: donec ſpiritum emiſit. Deinde ſanctam muſtiolã ſacrificare nolentẽ tandiu plũbatis cedi iuſſit: quouſq; animam exhalauit. Quorum corpora marcus ſeruus dei iuxta muros cluſij ciuitatis deuote tumulauit: vbi ꝛ miraculis clarẽt qui paſſi ſunt. v. nonã. iulij.

¶ De ſancto Lauriano martyre.
Capitulum. xlix.

Laurian⁹ martyr

paſſus eſt in territorio bituricenſi: qui pro xp̃i nominis confeſſione glorioſa amputato capite triũphum meruit obtinere martyrij: cui⁹ caput apud hiſpalim ciuitatẽ deportatũ: vbi digna veneratione recolitur: qui paſſus eſt. v. nonã. iulij. vt habetur in martyrologio adonis.

¶De ſancto Oſee propheta. Cap.i.

Oſee propheta de tribu iſachar fili⁹ beeri ort⁹ i bethlee moth ſub quattuor regib⁹ iuda ꝓphetauit: videlicet ozia ioathã: achaz et ezechia: et ſub hieroboam filio ioas rege iſrael. vñ ⁊ iſaie prophete contemporaneus fuit. Prophetauit aũt principaliter cõtra decẽ tribus: pauca de duab⁹ loquens. De memorato eñ regum numero achaz rex iuda et hieroboam rex iſrael dñm derelinquentes in iſrael idololatrie crimẽ imperio ac poteſtate ſua admittere populũ cõpulerunt. Propter quod deus ad Oſee locutus eſt vt acciperet vxorẽ fornicariam: et faceret filios fornicationis. Fornicariam inquit nõ ex locutione corpore meretricem: ſed gentilem deum ignorantem appellat: que dei creatoris ſui amore contempto ſimulacrorum ſe ſubiecerat deſiderijs. Hinc factum eſt vt ira dei in populo iſrael per denunciationem prophete ſub typo tali ꝓceſſura diceretur. Domui autem iude in ſua lectione prophete comprehenſa ab hoc ꝓmiſſa eſt: q: Ezechias rex iuda filius Achaz ſublatis idolis que tam pater eius q̃ ceteri reges conſecrauerunt templũ dei purificaſſe monſtratur: vt ſupra in geſtis Ezechie dictum eſt. Prenunciauit autẽ Oſee iudeos in vltimo tẽpore ad chriſtum redituros. Tertium quoq3 diẽ dominice reſurrectionis predixit. ¶Hic autem vt ait hieronymus prenuncians dedit ſignum: veniet dominus in terra ſicut quercus que eſt in ſylo ⁊c. quod non legitur in ſcriptura cum ſm editionem noſtram: forte q: hieronymus dixit ſignum hic epiphanius dixit prodigium: dicens de oſee: dedit prodigium dicens. Veniet dominus in terram ſicut quercus in ſylo qui ex ſemetipſa in xii. fuerat partita: et facte fuerãt ex ea totidem quercus. Hic poſtq̃ prophetiam ſuam adimpleuiſſet: ſub Ezechia rege placita quiete dormiuit quarto non. iulij i terra ſua ſepultus: vt ex hebreorum ſcriptura colligitur. Hec hieronymus et ioſephus: et ex hiſtoria ſcholaſtica comeſtoris.

¶De ſancto aggeo propheta. Cap.ij.

Aggeus propheta poſt captiuitatem populi iudeorum in anno ſecũdo darii perſarum regis prophetauit in hieruſalem. Nã in anno primo Cyri regis perſarum vt impleret ſermo dei ex ore hieremie prophete: vt habetur eſdre primo in principio. Juſſu ipſius regis populus in iudeam reductus eſt. Cũq3 a populo iſrael ⁊ ſenioribus templum dei edificari cepiſſet: mortuo cyro rege perſarum et regnãte dario qui memorato ſucceſſerat: vicine gẽtes odio iudeorum inſtaurationẽ tẽpli ⁊ ciuitatis impedire ceperũt. Qua rõne ducti ꝑplo iudeorum reſtaurationẽ ipſi⁹ tẽpli needũ cõceſſam eſſe iuxta ꝓmiſſionẽ credebãt: ꝓpter qḋ i. ij. anno regni darij memorati Agge⁹ ꝓpheta a deo miſſus ad zorobabel q̃ erat de tribu iuda q̃ ꝑtatẽ regni ſuſcepturus erat: et ad ieſum ſummũ ſacerdotẽ filiũ ioſedech eos admonet: vt credãt cõpleto annorum numero tẽp⁹ reſtaurationis hieruſalem aduenisse: addito ne incredulitatẽ populi velint imitari. Ola autẽ q̃ in textu ipſius ꝓphete cõtinent reuerſionẽ populi: reparationẽ templi: renouationẽ ciuitatis: obſeruantiã ſacerdotalẽ: et interitũ regnorum exterorum ſignificant. ꝓphetauit aũt vna cũ aggeo Zacharias ꝓpheta: de quo dicetur infra. viij. idus ſeptẽbris. Sed duob⁹ mẽſib⁹ ante Zachariam hic aggeus vaticiniũ ſuũ tẽpore exorſus eſt. Quieuit in iudea in pace. iiij. non. iulij. ⁊ tumulat⁹ iacet iuxta ſacerdotum monumenta in hieruſalem. Hic ꝓpheta vna cũ primo precedẽte ex numero. xij. illorũ ꝓphetarum ſunt: qui minores appellantur: qui ⁊ in ſanctorum patrum catalogo eccleſiaſtici. xliij. cap. deſcribuntur. Hec vnde ſupra.

¶De tranſlatione ſancti martini epi. Cap.iij.

Tranſlatio corporis ſancti Martini facta ẽ anno. xiiij. Leonis primi: vt ait Sigibertus: anno vero. lxiiij. ab obitu ipſius ſancti. Cum enim perpetuus turonen. epũs cerneret inſignia miracula: que ad ſepulchrũ ſancti Martini fiebant eccleſiam magnam et ſpecioſam eius nomini fabricauit iuxta cellam: videlicet vbi viuens degere conſueuerat. Et congregato clero ac populo vniuerſo cum corpus ſancti ad nouam eccleſiam transferre decreuiſſet Kal. Julij. poſt noctis vigilias ⁊ ieiunium celebratũ mane ſepulchrũ nullatenus mouere potuerunt. Quod cũ ſequẽti die ⁊ tertio iteraſſent loculum ſimiliter nullo ingenio leuare valuerunt. Cũq3 iam quaſi deſperati opus dimittere cõcepiſſent recordati ſunt quod iiij. Julij. iiij. videlicet noñ. ipſi⁹ ordinationis beati Martini anniuerſaria dies erat. Et qḋ forſitan ipſa die dñs corp⁹ beati cõfeſſoris trãſferri diſpoſuiſſet: Jeiunio igitur orationibuſq3 premiſſis ad tumulũ acceſſerũt. Moxq3 illic ſenex venerand⁹ apparuit: alias nunq̃ viſus q̃ eos ad opus iuuare cepit. Sanctũq3 martinũ eiſdem adeſſe dixit: vtq3 corp⁹ trãſferre nõ tardarẽt admonuit. Sicq3 cũ ſumma velocitate loculũ leuauerunt ⁊ in loco vbi nũc colit poſuerũt. Cõpletiſq3 officijs cũ ſenem ad menſam requirerẽt nuſq̃ cõparuit. ¶Accidit quoq3 vt tũc eſſent duo mẽdicantes ⁊ multã pecuniã ex queſtu acquirẽtes: quorũ vn⁹ cecus ⁊ alter erat contractus: cecus contractũ ferebat: et cõtract⁹ ceco viam oſtẽdebat. Audiẽtes autẽ qḋ ad corpus ſancti Martini multi ſanabant infirmi: dũ corpus in tranſlatione proceſſionaliter portaretur: timentes ne corpus iuxta eorũ habitationẽ duceretur: et ſic ipſi forſitan ſanarentur. Inde receſſerunt: nolentes ſanitatẽ conſeq̃ ne perirent miſeria queſtus ſui. Dum ergo fugerent per viam vnde corpus nequaq̃ ducendum putabant ex improuiſo ſancto corpori obuiãt. Et q: deus multa beneficia preſtat etiam inuitis ambo contra voluntatem ipſorum continuo curati ſunt: licet de hoc plurimũ triſtarentur. Celebratur aũt hec tranſlatio et ipſius ordinatio ac prefate eius eccleſie dedicatio. iiij. nonas iulij.

¶De ſancto Vldarico epiſcopo. Cap.iiij.

Vldaric⁹ epiſcop⁹ auguſteñ. nobilis Romanus exiſtẽs infantul⁹ in monaſterio ſancti Galli educatus eſt. Et cum etate adoleuiſſet: et habitũ monaſticum aſſumere vellet: a quadam ſancta incluſa ꝓhibitus eſt: q̃ eidẽ aſſeruit ſibi fuiſſe a domino reuelatum adhuc ipſum futurũ epiſcopum. Commendat⁹ eſt igitur adalperoni Auguſteñ. epiſcopo a quo eſt ad ſacerdotij ordinẽ ꝓmotus. Deinde Romã veniens a Martino papa benigne ſuſceptus eſt. Qui eidẽ pontifici epm ſuũ mortuũ nunciauit ſibi diuinitus reuelatum. Cũq3 ipſum papa Martin⁹ vellet in epm ordinare: et auguſteñ. vbi in paſtorẽ perficere: et Vldaricuſq3 recuſaret: ſummus pontifex eidẽ prenũciauit: qḋ periculoſo adhuc tẽpore epiſcopatũ epm non poſſet euadere. Quod ⁊ factũ eſt. Nã epiſcopo auguſteñ. ad epiſcopatũ hiltineñ. tranſlato Vldaricus et a populo ſuccedere cõpulſus eſt. Qui cũ ſancto Conrado epo cõſtãtie gregẽ dominicũ verbo et exẽplo

operis bene patit. ¶ Sup hũc ſanctũ die cene dñi criſma cõficiẽtẽ ⁊ die paſche miſſarum ſolẽnia celebrantẽ viſa eſt dextera dei q̃ ſibi bñdicebat. ¶ Quadã die ſancta apbra ſibi apparuit ⁊ vt ſe ſeq̃ret admonuit: ⁊ p̃mo vſq; in leckſelt pduxit: vbi per viſionẽ ſanctũ Petrum apoſtolũ cũ quodam alio ſancto vidit qui arnulphum ducẽ turingiorũ pro ſuis criminibus dãnabant. Et notato tempore repertum eſt eodẽ die ⁊ hora arnulphũ e ſeculo migraſſe. Ipſe vir ſanct⁹ pacẽ inter othonẽ ducẽ ⁊ lodolphum ei⁹ filium ptractauit. ¶ Juſſus diuinitus in natiuitate ſancti Joannis baptiſte bis in die celebrauit. Miſſam auroræ vz ⁊ maiorẽ: quarum primam ea conſcientia bis celebrãdi omittere pponuerat. Et .ij. poſtmodũ die in pace q̃euit. vz. iiij. non. iulij. Sepultuſq; eſt a volfgãgo epõ ratiſponẽ. in eccl'ia ſancte aphre.

¶ De ſancto Jocũdiano martyre. Cap. liiij.

Jocũdian⁹ martyr apud aphricam martyrium paſſus eſt. Qui pro confeſſione fidei xpiane in mare merſus cũ palme triumpho coronã a domino percipere meruit glorioſam. iiij. nonas iulij. vt habetur in martyrologio. Hieronymi ⁊ Adonis.

¶ De ſancta zoe vxore Nicoſtrati martyre. Cap. lv.

Zoe martyr vxor nicoſtrati primiſcrinij diocletiani imperatoris rome martyriũ paſſa eſt: q̃ cũ graui infirmitate loquendi facultate p ſex annos caruiſſet: beatus Sebaſtian⁹ martyr ipſam curauit: ſibiq; loquelã reſtituit: necnon ipſam Zoem cũ viro Nicoſtrato et aliis pluribus ad chriſti fidẽ perduxit: quos ſanctus Policarpus preſbyter baptizauit: vt ſupra actũ eſt in paſſione Sebaſtiani decimotertio kalẽ. Februarij. Cũ aũt Sebaſtianus ⁊ alij plures martyriũ paſſi fuiſſent: ⁊ ipſa ad confeſſionem ſancti Petri apoſtoli oraret: a pſecutoribus arctata ⁊ in cuſtodia duriſſima truſa eſt. Deinde a collo et a capillis in arbore quadam ſuſpẽſa adhibito ſubter horribili fumo in cõfeſſione domini emiſit ſpiritũ tertio nonas Julij.

¶ De ſancto Anſelmo epiſcopo. Cap. lvj.

Anſelmus eps ex confinio Lombardie ⁊ burgũdie ortus pueriiibus annis litteris a parentibus traditus breui ſpacio multa ſapientia pollens ante annum .xv. de ſalute anime cogitare cepit: ⁊ cogitatuz ad effectum perduxit. Egreſſus ergo patriam: dum ex tranſcenſu montis nimium fatigatus eſſet: nec quicq̃ ad edendum haberet: miniſter ei⁹ ex inſperato panem candidiſſimum diuinitus in ſacculo reperit: ex quo vterq; ad ſacietatez comedit. Exactis autem tribus annis partim in Frãcia partim in Burgundia in Normaniam deuenit: ⁊ ſub magiſterio Lanfranci prioris becoẽnſis doctoris illuſtris ſe contulit: ac deinde in eodem monaſterio habitũ religioſum aſſumpſit. Lãfranco autẽ in abbatẽ monaſterij cadomẽ. aſſumpto: vt ſupra in eius hiſtoria dictũ eſt. v. noñ. iulij. Anſelm⁹ ei in prefato prioratu ſucceſſit: ſanctitateq; et ſapientia ad modũ clareſcere cepit: plurima namq; diuina opuſcula ⁊ ſolẽnia compilauit. ¶ Cũ nocte quadã miraretur quomodo pphete per ſpiritus multa futura pdixerãt: ⁊ oraret: vt hoc ſibi de⁹ aperiret: p parietes ⁊ muros interpoſitos vidit fratres ad matutinum exurgentes: ⁊ eorũ officia exequentes. Et intellexit q̃d ſimiliter deus potuerat ſanctis pphetis abſcõdita reuelaſſe. ¶ Dum quadam vice frater ſenior in extremis laboraret: ⁊ ſe a duob⁹ lupis vorari vocib⁹ horribilib⁹ inclamaret. Anſelmus pro fratre orauit: ⁊ poſtmodũ ad ipſum intrauit: qui mox lupos effugatos aſſeruit. Flãma ex ore ſancti in modũ lancee pcedẽte: quã frater ille ſe videre perhibuit. Abſolutuſq; ab anſelmo hora .ix. vt ſanct⁹ pdixerat expirauit. Alias etiã dum in oratiõe perſiſteret viſus eſt ab alio fratre luce maxima circunfuſus. Poſtmodũ autẽ ad archiepiſcopatũ cantuarieñ. eccl'ie electus eſt: qui dei populo exemplis honeſtiſſimis: et doctrinis clariſſimis prefuit. Ipſe etiã feſtũ conceptionis alme dei genitricis ſibi a domino reuelatũ miraculoſe colẽdũ didicit: ⁊ ipſe ⁊ primus celebrauit: ⁊ celebrandũ in eius eccleſia cõſtituit: vt ſuperi⁹ dictũ eſt in cõceptiõe ſancte marie. vj. idus decẽbris. Cuz autẽ quodã tempore in villa quadam cum ſociis hoſpitatus eſſet: et hoſpes nihil aliud preter panẽ ⁊ caſeũ eis apponendum haberet: iubente epiſcopo: q̃ iis ducum recuſaſſet: hoſpes ad flumẽ acceſſit: ⁊ miſſo rhete truttã maximam continuo cepit: ex qua omnes plene refecti ſunt. ¶ Alio etiã tempore alteri eius hoſpiti conquerenti: quod piſces ei apponendos non haberet: ipſe predixit: quod cõfortaretur: q: poſt modicum ſibi magn⁹ ſturio mitteret. Quod ⁊ poſt horã modicã factũ eſt. Sicq; clarus virtutib⁹ quieuit in pace. iij. nonas iulij. Sepultuſq; iacet in ſua eccleſia cãtuarienſi. ¶ Hic cõpoſuit librũ proſlogion. idẽ alloquiũ de deo. Itẽ monologion id eſt ſoliloquium de ſancta trinitate. Itẽ de veritate librum vnum. De concordia liberi arbitrij. ⁊ pſcientie diuineq; predeſtinationis ⁊ gratie librũ vnũ. Cur deus homo: librũ vnum. De ſacramẽto altaris librum vnũ. De caſu diaboli librum vnũ. De peccato originali librũ vnum. De incarnatione verbi librum vnũ. De azimis librũ vnũ. Meditationũ vel orationũ librum vnũ. Parabolarum ſiue prouerbiorum librũ vnũ. De grãmatica librũ vnũ. Sup canticis cãticorũ librũ vnũ. Epiſtolaꝝ ad diuerſos librũ vnũ. De cõceptu virginali ⁊ originali pctõ librũ vnũ. Claruit tpe Hẽrici imperatoris tertij.

¶ De ſancto Anſelmo confeſſore. Cap. lvij.

Anſelmus confeſſor Lũdonice ciuitatis anglie magiſter opinatiſſimus: et ſapientia celebri ac famoſus: ⁊ vite religione cõſpicuus tempore Henrici quinti imperatoris admodum eſſulſit. qui inter alia opuſcula preclara ſup pſalterio gloſſas marginales et interlineares compoſuit: qui et Lundoneñ. ſepult⁹ miracula oſtendit.

¶ De ſancto Hugone abbate cluniaceñ. Cap. lviij.

Hugo abbas cluniaceñ. auguſtudunẽſi. cuius nobili proſapia: ⁊ patre dalmatio conſulari: ⁊ bellicis rebus intento natus. Cum adhuc eſſet in vtero matris: ⁊ preſbyter quidam miſſam tam p illa q̃ p fetu celebraret vidit in calice imaginẽ pueri reſplendentis hugonis: videlicet nondum nati. ¶ Hic a puerilib⁹ annis relicto ſeculo ſub abbate odilone monachus Cluniaceñ. fact⁹ eſt: deinde ad prioratũ promotus: ⁊ inde Odiloni defuncto in abbatie regimine ſucceſſit. ¶ In maxima illum habuit reuerentia Henricus imperator ſcõs: ⁊ cui⁹ filiũ Hẽricũ tertiũ Hugo de ſacro fonte leuauit: ⁊ in colonia agrippina cum eo paſcha celebrauit. Rediẽs quoq; cluniacum ſtephanum papam. ix. Florentie languentẽ viſi

ſuit. In cuius preſentia, vt idem pontifex perhibuit: demones ab eo abſcedebant: in abſentia ad eum rediebant. In cuius etiam ſinu idem papa ſpiritum emiſit. ¶ Hic abbas concilio generali in remis ciuitate ſub leone .ix. celebrato interfuit: in quo mirabiliter contra ſimoniacos inuexit. ¶ Cum ſanctus rex hiſpanie hildefonſum captiuitatum teneret: et pro ipſo ſanctus Hugo oraret: ſanctus petrus captiuo apparuit: et ipſum Hugonis precibus ocyus liberandum promiſit: Deinde ipſe apoſtolus ſancto reuelatur: et niſi fratrem dimittat mortem ei ſubitaneam comminatur: ſicque ſtatim hild. fonſius liberatur. Spiritu etiam prophetico claruit: quod in plurimus que predixerat: contingentibus apparuit. ¶ In quadam vigilia natiuitatis domini vidit in eccleſia virginem filium paruulum in vlnis geſtantem: et de feſto natalis filij exultantem: ab inimico humani generis inſultantem. Ad hanc vocem diabolus de fumo erupit: et verba domine exprobrauit: quem glorioſa virgo: vt ei viſum eſt tam de cenobio quam de eccleſia effugauit: et vt ſupra actum eſt in legenda natiuitatis domini .viij. Kalendas ianuarij. Tandem ſanctitate plenus migrauit ad chriſtum tertio nonas iulij. In cuius tranſitu quidam frater apud nōgatum vidit matrem chriſti cum monachorum choro lucidiſſimo ſagittarios quoſdam effugantes. Inter quos erant martinus epiſcopus et benedictus abbas hugonis animam in nube lucidiſſima collocantes. Eadem quoque nocte qua migrauit a ſeculo: abbas quidem vidit duos lectos ornatiſſimos manibus angelorum ad aſtra deferri: in quibus collocandos audiuit anſelmū cantuarien. et hugonem cluniacen. qui ambo eadē ipſa die debitum exoluerant carnis. Et vt viderat ſic eos ambos tranſiuiſſe cognouit. Sepultus eſt in abbatia cluniacen.

¶ De ſancto Hugone confeſſore.
Capitulum .lix.

Hugo de ſctō victore pariſienſis canonicus confeſſor: ſanctus in ſcripturis diuinis eruditus religione et ſcientia clarus in liberalibus nulli ſuo tpe ſecundus habenſ: tpe henrici quinti imperatoris floruit. Qui in eccleſia dei opuſcula plurima et proficua condidit videlicet librum de ſacramentis. Hierarchiam beati Dionyſij explanauit. Super Eccleſiaſtem homel. xx. fecit. Super lamentationes Hieremie librum vnum. Librum didaſcalion cōpoſuit. Sup angelicam hierarchiam Dionyſij librū vnum. De arca ſiue clauſtro anime librum vnum. De virtute orandi librum vnum. De inſtitutione nouitiorum librum vnum. De arca Noe lib. v. De anima chriſti librum vnum. De perpetua virginitate beate Marie librū vnū. Super verbo. Tota pulchra es. librū vnū. Notulas ſup quibuſdā verſibus pſalmorum. Soliloquiorum hominis cū aīa et alia plura. De clauſtralibus librū vnū. Quieuit in pace cōrado tertio imperāte anno dn̄i .M.cxxvj.

¶ De ſancto Iſaia propheta. Cap. lx.

Iſaias propheta nobili genere ortus in hieruſalem patre Amos: non illo quidē qui ex duodecim minoribus prophetis tertius eſt: ſed altero nobile hieroſolymita progenitus fuiſſe probatur. Hic enim de hieruſalem: ille de thecua oriūdus extitit. Hic genere non infimus: ille paſtor ouiū et ruſticanus fuit. Huius enim ſanctitati diuina ſcriptura teſtimoniū in locis pluribus perhibet et ipſum omnes doctores et Joſephus iudeorum hiſtoriographus: necnon eius vite exitum: quem martyrio peregit in ſanctorum patrum catalogo computandus expreſſius docent. ¶ Cepit autem Iſaias prophetare ſub Ozia rege iuda et hieroboam rege iſrael. Cuius prophetia protenditur per tempora trium regum ſubſequentium: videlicet ioathan: achaz: et ezechie regum iuda: vt ipſemet in exordio ſuo teſtat. Et ſub manaſſe rege prophetandi et viuendi finem fecit circa principiū regni. Hic autem vt ait hieronymus in ſermone ſuo diſertus eſt: quippe vt vir nobilis et vrbane elegantie nec habens quicque in eloquio ruſticitatis admixtum vnde accidit vt pre ceteris florem ſermonis eius tranſlatio non potuerit conſeruare. Qui etiam non tam propheta dicendus eſt quam euangeliſta. Ita enim vniuerſa chriſti eccleſieque myſteria ad liquidum proſecutus eſt: vt nō eum quis putet de futuro vaticinari: ſed de preteritis hiſtoriam texere. Prophetauit autem Iſaias in hieruſalem et in iudea: necnon decem tribubus in captiuitatem ductis: ac de vtroque regno tunc commixtim: nunc ſeparatim texit oraculum. Et licet interdum ad preſentem reſpiciat hiſtoriam: et poſt babylonie captiuitatem reditum populi ſignificet: in iudea tamen omnis ei cura de vocatione gentium: et de aduentu chriſti eſt. ¶ Hic ſanctus propheta ezechiam regem iuda: diuino reſponſo ad ſe facto confortauit ne timeret a facie ſennacherib regis aſſyriorum cum hieruſalem obſediſſet: promittens regi et in hoſtibus plagam: et in populo dei ſalutem affuturam. Quod et factum eſt angelo domini de caſtris aſſyriorum centum et octuaginta quinque milia percutiente: et ſennacherib effugante: vt ſupra dictum eſt in geſtis ezechie regis. ¶ Huius etiam orationibus dominus placatus ſuper lachrymis eiuſdem regis: et cum illum occidere primitus decreuiſſet adiecit vite ipſius annos quindecim: in cuius ſignum ſolem per decem horas in eclyptica retrogradari fecit: vt ſupra in eadem hiſtoria dictum eſt. ¶ Huius etiam prophete temporibus erat piſcina extra vrbem quando exercitus ſennacherib regis babylonis obſedit hieruſalem. Sed precibus ſuis impetrauit Iſaias a domino: quod ſiccabatur quando hoſtes ad eam deſcendebant: et cum ciues egrederentur deſcendentes ad ipſum fontem: erant ibi aque ſicut prius. Et ſm quod dicit epyphanius ad preces Iſaie copioſius ſolito egreſſe ſunt aque de fonte ſyloe. Hoc enim ſtagnum vocatur in euangelio natatoria ſyloe. ¶ Mortuo autem ezechia cum filius eius manaſſes regnare cepiſſet: et idola ac aras ſimulacrorum que pater ſuus deſtruxerat renouaſſet et populum in vijs gentium errare feciſſet cum quoque prophete miſſi a domino redarguerent: nemini eorum parcebat: ſed plateas hieruſalem prophetarum ſanguine purpurabat. Inter alia vero ſcelera ſua Iſaiā prophetam auum ſuum maternum ſecundum hebreos: vel ſm alios affinem: extectum extra hieruſalem circa dictam piſcinam ſyloe ſerra lignea per medium ſecari fecit. Qui dum in principio ſectionis anguſtiaretur: petijt ſibi dari aquam vt biberet. Et cum nollent ei dare dominus de ſublimi immiſit aquam in os eius et continuo expirauit: nec inde carnifices deſtiterunt a ſectione. Ob hanc enim aque miſſionem confirmatum eſt nomen ſyloe: quod interpretatur miſſus. Nec ſepelierunt eum in ſepulchro prophetarum: ſed ſub quercu rogel iuxta tranſitum aquarum memorate piſcine quam fecerat Ezechias: vnde in iugem memoriam ſancti prophete adhuc aque in piſcina ſyloe nō iugiter: ſed in certis horis ebulliunt. Et quia oratione ſancti viri aque ille a domino diuinitus date fuerāt: populus prophetam glorioſe ſepeliuit in loco predicto pridie nonas Julij: et etiam vt orationibus eius poſt mortē ipſius indeſinenter huius aque beneficio potirentur. Hec Joſephus et Hieronymus: et ex hiſtoria ſcholaſtica atque ex chronica guilelmi.

¶ De ſancto Tranquillino martyre.
Capitulum .lxj.

Trāquillin⁹ martyr tempore diocletiani rome paſſus eſt. Hic fuit pater ſanctorū martyrū Marci ⁊ Marcelliani quos ex martia vxore genuit: qui ad predicationē beati Sebaſtiani martyris cū coniuge ſua ad xp̄m conuerſus: vt ſupra dictum eſt in paſſione ei⁹ .xiij. Kal. Februarij: a ſancto Policarpo presbytero vna cū eis mari fontis vnda perfuſus eſt. Et cū graui morbo ipſe tranquillinus laboraret: mox vt baptizat⁹ eſt ſanitatem percepit. Poſtq̄ Marcus ⁊ Marcellian⁹ eius filij paſſi ſunt: vt ſupra in eorū paſſione actum eſt .xiiij. kal. iulij: et Martia mater illorum poſt dies modicos in pace migrauit ad chriſtum. Poſt hec autem cū audiſſet tranquillin⁹ q̄ Zoe vxor Nicoſtrati pro xp̄i nomine paſſa eſſet: vt dictū eſt ſupra de ea .iij. nonas iulij: ipſe in medium prorumpens conqueri cepit q̄ femine viros ad palmam precederent: ⁊ ſe chriſtianum libere in fori medio proclamaret: a paganis furentibus lapidatus martyrium conſumauit pridie nonas iulij.

¶ De ſancto Goar confeſſore. Cap. lxij.

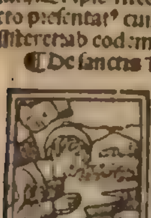
Goar monachus ⁊ confeſſor ſanct⁹ anno .xvij. mauricij imperatoris veniēs ex aquitania claruit in gallia: vt ait Sigibertus cuius ſeitatis famam Sigibertus rex Francorū audiēs ipſum p nuncios requiſiuit: quē ad petitionē populi treuerēſis ep̄m conſtituere voluit: ille autē ſatis recuſauit. Tandē dierū triginta inducias poſtulauit: vt ad cellā ſuā pergeret: ⁊ monaſterij facta diſponeret. Quo dum perueniſſet: orauit ad dominum vt ſe ab huiuſmodi iugo liberaret qui mox febre percuſſus per ſex annos continuos graui langore decumbens redire non valuit: ⁊ ſic in ſenectute bona ibidem in pace quieuit pridie nonas iulij: cuius corpus ibidem tumulatum miraculis effulget.

¶ De ſancto Nicoſtrato martyre. Cap. lxiij.

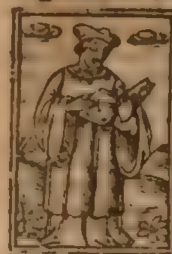
Nicoſtratus martyr marit⁹ ſancte Zoes primiſcrini⁹ imperatoris diocletiani fuit: cuius vxorem ſanctus Sebaſtianus que pre grauedine longe infirmitatis diu dum loquelā amiſerat: liberauit: et ipſum virū ei⁹ ac coniugem cū aliis multis ad chriſtum conuertit: quos anc⁹ Policarpus presbyter baptizauit: vt dictum eſt ſupra in paſſione Sebaſtiani decimotertio kalen. Februarij. Poſtq̄ autē Zoe vxor eiuſdē Nicoſtrati martyriū paſſa eſt vt ſupra in ei⁹ paſſiōe actū eſt tertio non. iulij. Et ipſe Nicoſt. ar⁹ tent⁹ atq̄ Fabiano vrbis p̄fecto preſentat⁹ cum in xp̄i noīs cōfeſſione cōſtans perſiſteret: ab eodem pr fecto eſt decollatus nona Julij.

¶ De ſanctis Nicoſtrato ⁊ ſociis marty. Cap. lxiiij.

Nicoſtratus claudius: Caſtorin⁹: Victorin⁹: Simphorian⁹: Seuerus: Seuerianus: Simplicius: et Carpophorus martyres rome paſſi ſunt ſub Diocletiano imperatore iudice Fabiano. Quos idē Fabianus per dies .x. detentos minis ⁊ blanditiis agēs vt ſacrificarent: ⁊ cū in nullo eos poſſet penit⁹ cōmouere: iuſſit eos tertio tor: q̄ ⁊ iac demū in mari p̄cipitari. Qui paſſi ſunt nonas Julij: vt dē Ado.

¶ De ſancto panteno p̄sbytero ⁊ cōfeſ. Cap. lxv.

Panten⁹ preſbyter ſtoice philoſophie pfeſſor: Marci euangeliſte apud alexandria diſcipul⁹ fuit: ⁊ vetuſto de more ibidē eccleſiaſtice ſcole p̄fuit clariſſimi pbatiſſimiq̄ doctoris fungēs officio: tāte nāq̄ ſciētie nō ſolū in diuinarū ſcripturarū eruditione: verū in ſeculari literatura fuit: tantoq̄ ſtudio et amore verbi dei predicandi claruit vt in indiam requiſitus per legatos ipſius gentis a Demetrio alexandrino ep̄o mitteretur: vbi verbum dei feruenter ⁊ feliciter predicauit omnib⁹ gentibus: que in orientis vltimis finibus reconduntur. Et demum ad indiam inferiorē rediit: reperitq̄ Bartholomeum apoſtolū aduentū dñi ⁊ fidei ſemina primum ibi ſm̄ Mattheū euāgeliū ſeminaſſe: qđ quidē inde hebreis ſcriptū literis regrediens alexandriā ſecū tulit: vbi ⁊ ipſum in grecum tranſtulit. Multa viri huius doctrine eccleſiaſtice extare dicuntur apud alexandrinos monimēta: ſed viue vocis oraculo plus eccleſie contulit. Docuitq̄ ſub ſeuero pricipe ⁊ antonio cognomento caracalla imperatore. Et apud alexandriam quieuit in pace nonas iulij.

¶ De ſanctis Cyliano ep̄o: Colonato ⁊ Romano martyribus. Cap. lxvj.

Cylianus epiſcopus colonat⁹ p̄sbyter et romanus diacon⁹ martyres apō virtzburch oppidum germanie paſſi ſunt. Hic ſanctus genere ſcotus nobilib⁹ parētib⁹ ort⁹ a pueritia ſacris literis erudit⁹ adhuc iuuenis oīb⁹ p xp̄o relictis monach⁹ fact⁹ eſt: ⁊ ſcientia ⁊ vite cōuerſione cōſpicu⁹ claruit: ⁊ ad p̄sbyterat⁹ ordinē in monaſterio aſcēdit. Cūq̄ cōcurſuz ſcīoriū ad ſe ex ſan. e opinione cōfluētiū fugeret: inde diſceſſit primo q̄dā britāniā deide galliā: ac poſt germaniā venit. Et ad oppidū virtzburch: qđ latine dr̄ viridorū caſtellū diuertit: vbi pplo adhuc gētiliū credulitate tenebat. Quorū errori ſcīūs cōpatiēs rome m acceſſit: ⁊ a ſummo pōtifice ſe gētis illius ep̄m cōſecrari obtinuit: atq̄ auctoritate pape ad idē oppidū ad p̄dicandū rediit: adiūctis ſibi colonato pbr̄o ⁊ romano diacono. Ipſe vero comites ſuos q̄ ſecū ex ſcotia egreſſi fuerāt: Columbanū vz in italia: gallū ṽo in alemania dimiſit: ⁊ ad virtzburch caſtrū acceſſit: vbi p̄dicationi inſtādo ducē ciuitatis gothbertū noīe ⁊ oēm pplm ad fidē conuertit: ⁊ cū datis ſibi ſociis baptizauit. Cū aūt ducē de xp̄i cultu diligēt⁹ inſtruxiſſet de illicito mr̄imonio ipſū corripuit: eo qđ ipſe gerlanā cōiugē fr̄is vxorē duxerat: qđ ſm̄ fidei xp̄iane doctrinā pphanū erat. Et cū ducē ad bellū p̄cedere oporteret: p̄miſit ſancto ep̄o: qđ gerlanā dimitteret: poſtq̄ in pace rediſſet. Poſt cui⁹ diſceſſum mulier hoc cōpto ad ſctōs dei noctu in eccl'ia orātes iugulādos carnifices duos miſit: cylian⁹ ṽo a deo p viſionē de martyrio p̄monit⁹ ſocios ad patientiā hortabat. Sicq̄ oēs ipſi pariter gladio tpalē vitā terminātes eternā adepti ſunt. quorū corpa veſtes ⁊ libros ſatelliltes de mādato mulieris humi cōdiderūt vt eos de finibus illis diſceſſiſſe credibilr̄ oſtendi poſſet. Quedam aūt burgunda eoꝝ diſcipula ſanguinē eorū terre infuſum collegit: ⁊ ſibi p reliquijs cōſeruauit. Gerlana aūt ne factū pderet: iuſſit in ipſo eorū ſepultura loco eq̄lia ſtabulari. Sed tn̄ tumul⁹ vbi ſctōꝝ corpa q̄ſcebāt ab eoꝝ immūdicia illibat⁹ ſeruat⁹ eſt. rediens aūt dux de ſanctis queſiuit: ⁊ gerlana eos occulte inde abiſſe ſimulauit. Statimq̄ vnus carnificum q̄ eos peremerat

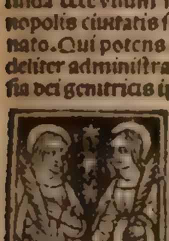
a diabolo arreptus ſeipſum ꝓprijs dentibus lacerauit. Alter vero in furorem verſus ſemetipſum gladio ꝑ ventrem tranſfixit. Geilana vero immundo ſpiritu vexata, clamāte demone per os ſceleris nequitiam propalauit. Dux quoqꝫ a ſuis interfectus ⁊ filius ipſius de principatu electus eſt. ¶ Tpe procedente athalogus preſbyter in ipſo ſepulture loco ſcholas regebat. Hic vero quadam pueri repente diuinitus aſpirati: kyliani eis nunqꝫ auditū clamare ceperūt ⁊ locum digitis oſtenderūt. Preſbyter vero myſteriū ignorans illos vt tacerent verbis ⁊ verberibus corripuit: ipſaqꝫ nocte lumē oculorū amiſit. Et per viſum a quodā ei dī quod niſi credat dictis puerorum nunqꝫ illuminari mereb. Cū autem de hoc ſancto ⁊ ſocijs ab antiquis diligenter inquiſiſſet: et que fuerint didiciſſet: ad eorum tumulū orauit: ⁊ lumē perditum recuperauit. Eroſloqꝫ loco corpora martyrum kyliani colonati ⁊ romani reperta leuauit ⁊ honorabiliter collocauit: que in oppido ipſo virczburch. i. herbipolis quieſcunt clarentia ſignis. Qui paſſ. ſunt anno. v. Conſtantini imperatoris. viij. idus Julij.

¶ De ſancto Norberto archiepo ordinis premonſtratenſ. Cap. lxvij.

Norbertus archiepiſcopus fundator loci et ordine premonſtratenſ. anno domini. M. c. xx. de lothoringie partibus oriūdus claruit. qui relictis ſeculi diuitijs qb᷒ affluebat pſbyter ordinat᷒ eſt. Et cū quibuſdā dei famulis qui vitā arctiorē ducere cupiebant ad gelaſium papā ſcdm: tunc apud ſanctū egidium in gallia ſynodum celebrātem acceſſit. A quo ⁊ pdicandi verbi licētiā impetrauit. Ac deinde authoritatem pape caliſti ſcdi gelaſij ſucceſſoris de nouo ordine inchoando ſm auguſtini regulam obtinuit. Et ſub epo lugdunenſ. noīe bartholomeo in loco premonſtrati cū ſocijs pdictis monaſteriū ⁊ ordinem fundauit. Multis quoqꝫ miraculis claruit. ¶ Apud nigellā demonē qui puellā obſederat: primo qdē virtute xpi vt latine et teutonice et gallice loqueref cōpulit: deinde ab ea eiecit: veniētiqꝫ coloniā ꝑ reliquijs ſctōꝝ acquirēdis vna de numero. xj. miliū virginū ſe ei reuelauit: ⁊ locū vbi corpus ſuū iacebat oſ. dit. Qd̄ mane reptū ipſe ſecū premonſtratū tulit. Die ſequēti apud ſctm̄ gereonē orans vidit ipm ſctm̄ locū ipſi: vbi corpus ipſi᷒ dudū iacuerat oib᷒ incognitū demōſtrante: quod mane ibidē repertū atqꝫ inde leuatū eſt. Ei᷒ quoqꝫ corporis partē norbertus quaſi pro mercede ſuſcepit: et ad monaſteriū ſuū deportauit. Poſt obitū vero caliſti. ij. ab honorio ſcdo ſucceſſore ſummo pontifice confirmationē ordinis accepit. Et tūc ſe futurū epm parthenopolis diuinit᷒ agnouit. Rediēs aūt ad locū ſuū in bernnpoli oppidorum die paſche miſſa celebrata mulieri ex iuſdā cece viſum reſtituit. Deinde fact᷒ eſt epus parthenopolis ciuitatis ſucceſſore ipſi hugone in abbatiā ordinato. Qui potens opere ⁊ ſermone annis. viij. epatū fideliter adminiſtrato: quieuit in xpo. Sepultus in eccleſia dei genitricis ipſius vrbis. viij. idus iulij.

¶ De ſctis Aquilla ⁊ priſcilla ei᷒ vxore diſcipulis. Cap. lxviij.

Aquilla ⁊ priſcilla eius vxor diſcipuli apoſtolorū chriſti fuerūt: de quibus in actib᷒ apoſto. c. xviij. ſcribif. de quibus etiā paulus ad roma. c. vlt. mētionem facit. Qui in ſanctorum miniſterio quotidie fideliter laborātes apud aſiam minorem pleni bonis operib᷒ in dn̄o quieuerunt. viij. idus iulij. vt dicit Ado.

¶ De ſancto Paulo marty. Cap. lxix.

Paulus martyr cōſtantinopoli nobilis oriūdus paſſus eſt ibidem tpe cōſtātini imperatoris heretici. Qui cū eſſet dux milicie imperialis et vere miles xpi catholicus imperatorē de cōbuſtione ſanctarū imaginū qua ꝑ ipm in eccleſia apud blaquernas fiebat: conſtāter redarguebat: ⁊ reuerēdas imagines xpi et ſanctorū venerādas efficaciter comprobat. Ob hoc ab imperatore detentus ⁊ primo in carcerē miſſus duriſqꝫ cōpedib᷒ vinct᷒ eſt. Inde iuſſu cōſtātini poſt aliquot dies educitur: ⁊ dū pro catholica veritate ageret malus ei ꝑdicitur. Iteruſqꝫ cuſtodie mācipatur. Dehinc poſt dies. viij. iterū productus pice ⁊ ſulphure liquatis capite pfuſus: ⁊ ꝗ in tormētis gratias deo ageret: oculi ipſi eruti ſunt. Nouiſſime pedibus legatis per mediū forū trahitur: ⁊ mēbris oibus corporis diſſipat: ſicqꝫ ſatis colliſus excuſſo cerebro ſpm̄ exhalauit. viij. idus iulij. Cuius corpus ad partes aſparis tractū: ibiqꝫ dimiſſum ab hereticis vt a canib᷒ vorareł: a catholicis viris ibidē ſepultū eſt. Imperator aūt cōſtātinus ꝑ tanto ſcelere ⁊ alijs cōmiſſis vitijs diuina vermibus ſcaturiens vitā miſerandā finiuit. Cui michael filius eius vir per oia catholicus ei ſucceſſit. ¶ Poſt annos vero. xxxj. xpiani et religioſi viri diuina reuelatione corpus ſanctū inde ſublatū ad monaſteriū charmonā tranſtulerunt: miris reſragans odoribus ⁊ miraculis coruſcans. Qd̄ poſtmodū a venetis inde leuatū ⁊ venetias delatum in monaſterio ſancti Gregorij maioris quieſcere dicitur ab incolis eiuſdem ciuitatis.

¶ De ſancto Procopio martyre. Cap. lxx.

Procopius martyr in paleſtina paſſus eſt: qui a ſcythopoli ductus ceſarem ad primam eius confeſſionem et reſponſionis eius confidentiam a iudice fabiano capite ceſus eſt. viij. idus Julij. vt ait Hierony. ⁊ colligif in martyrologio Adonis.

¶ De ſancto Cyrillo epiſcopo ⁊ martyre. Cap. lxxj.

Cyrillus epiſcop᷒ ⁊ martyr Rome paſſus eſt: qui flammis iniectus illeſus euaſit: ac ſtupore tanti miraculi a iudice dimiſſus eſt. Qui etiam poſtmodum: cum chriſtū inſtanter ⁊ alacriter predicaret: ⁊ plurimos ad dominum conuertiſſet: iudex penitentia duct᷒ ipſum capite cedi fecit. vij. idus Julij.

¶ De ſctō Cyrillo martyre. Ca. lxxij.

Cyrillus diacon᷒ et martyr in heliopoli ciuitate: q̄ eſt circa montē libanū imperāte cōſtantino paſſus eſt. Hic cū cū multa idola cōtriuiſſet et ignib᷒ cōbuſiſſet: pagani ipm tenuerūt: quē nō ſolū peremerunt gladijſqꝫ ⁊ lāceis effoderūt: ſꝫ etiā nimia ipietate ei᷒ vētrē excecātes inteſtina eduxerūt: et iecore ipi᷒ comederūt. Uerū quicūqꝫ hui᷒ immanitatis ptīcipes extiterūt: vltionē cōdignā obcuti ſunt. Nā alij ſubito dētes oēs amiſerūt: aliquoꝝ lingue putredine ꝯſumpte ſunt: alij qb᷒ oculi de capite ceciderūt. Hec caſſiodor᷒. vj. libro hiſtorie triptite.

¶ De ſctā Anatholia virgie ⁊ Audace marty. Ca. lxxiij.

Anatholia virgo & audax martyres i ciuitate tyro natiue paſſe ſunt tempore decii ceſaris ſub Fauſtiniano preſide. Poſtq̃ eni anatholia virgo victoriam virginez ad pudicitie obſeruantiam conuertiſſet vt ſupra dictum eſt in paſſione victorine. x. Kalendas Ianuarii: et in piceno oppido multos infirmos curaſſet: & demoniacos liberaſſet: in prefata tyro ciuitate a Fauſtiniano preſide detinetur: & diuerſis plagarũ ac tormentorũ generibus cruciatur: deinde cũ ſerpente horribili in carcere per noctem includitur: ſed ab eo minime leditur. Mane quoq; aperto carcere ſerpens audacem veneficum: qui ipſum ad virginem immiſerat aggreditur: ſed eius morſibus iuſſu anatholie liberato: et ſerpens ilico effugetur. Sicq; audax ad fidem conuertitur: et ipſe quoq; in cuſtodia dur. ſſima vinculatur. Virgo autem chriſti cum in oratione perſiſteret iuſſu preſidis gladio per latera tranſuerberatur: cuius corpus a chriſtianis in tyro oppido ſepelitur. Audax vero de carcere eductus: et chriſtum confeſſus capitali ſententia coronatur. Et q2 de oriente fuerat: corpus eius ab vxore & filiis eo tranſlatũ eſt: qui paſſi ſunt. vij. idus iulij.

Ɛ De ſancto Brithyo epiſcopo. Cap. lxxiiij.

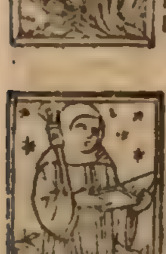
Brithyus epiſcopus in ciuitate martula claruit: q̃ dũ chriſtum dominum predicaret: a iudice martiano comprehenſus eſt: cui iuſſit preſes os eius lapide diu contũdi: deinde in equuleo ipſum leuari: et crudeliter torqueri. Et cũ in dei confeſſione perduraret: in carcerem truſus eſt. Nocte vero facta per maximo terre motu ciuitas tota concutitur: et ruente pariete martianus opprimit. Brithyus autem ab angelo et a beato petro apoſtolo viſitatus de carcere eductus eſt. Qui deinde multo tẽpore chriſti euangelium circũquaq; predicans: magnaſq; populorum multitudines omnipotenti deo lucrifaciẽs vij. idus iulii quieuit in pace. Cuius animam aſtãtes viderũt in ſpecie colũbe niuee celos agiliter aduolantem.

Ɛ De ſanctis Zenone et aliis marty. Cap. lxxv.

Zenon & alij decez milia ducenti et treo martyres chriſti rome ad guttam iugiter manentem martyrium paſſi ſunt. Qui per diuerſa ſupplicia trucidati chriſtum dominũ in ſuis corporibus glorificantes coronas triũphi celeſtes obtinere de manu domini meruerũt. vij. idus iulij. et dicit Ado.

Ɛ De ſancto Zenone abbate. Cap. lxxvj.

Zenõ abbas i eremo thebaidis claruit: de quo ſcribit q̃ de cella egreſſus dum per eremũ oberraret: ac triduo fatigatus fameq; defunctus quaſi mortuus cecidit: cui repente puer ſpecioſus aſtitit: panemq; ei ac vinũ preſentauit: ille autẽ fantaſmata dubitans orationẽ premiſit: et ſic ſecurus manducauit. Eodẽq; inſtante puero: vt ſequeret ad monitu: et eidem ducatũ vie prebuit: & ad cellã vſq; reduxit. Quo cum ſanctus intrans oraſſet ille diſparuit: & abbas ipſum angelũ dei fuiſſe cognouit. Hec in vitis patrum.

Ɛ De ſanctis ſeptẽ fratrib⁹ martyrib⁹. Cap. lxxvij.

Septẽ fratres filij ſancte felicitatis martyres Rome ſub Antonino principe paſſi ſunt. Quorum nomina hec ſunt. Ianuarius: felix: philippus: ſyluan⁹: Alexander: vitalis: et martialis: horũ mater in viduitate manẽs ſuam domino vouerat caſtitatẽ. Quos omnes fratres ſimul cum matre ad ſuggeſtionem põtificum idolorũ Antoninus imperator detentos publio vrbis prefecto tradidit ad deorũ ſacrificia cõpellendos. Qui primo q̃dẽ matri ſuadebat vt ſui & filiorũ ſuorũ miſereri deberet. Cũ aũt felicitas nec blanditiis allici: nec terroribus frangi poſſet: quin potius filios hortaret: vt in xp̃i cõfeſſione conſtantes perſiſterẽt. Iuſſit eã pf. et alapis cedi: deinde in carcere recipi vbi multo tp̃e maccerata eſt. Poſt hec cũ publius omnes ſeptẽ fratres ſigillatim vocatos hortarẽ vt diis immolarẽt: illiq; omnino eius monitiones contẽnerẽt: Iuſſit illos ſucceſſiue flagellis cedi: deinde in cuſtodiã recipi. Et cum hec oĩa imperatori ſuggeſſiſſet iuſſit antoninus illos p varios iudices: et vario ſupplicio puniri. Et ex q̃b⁹ prim⁹ iudex ianuariũ cãdu plumbatis cedi fecit q̃diu ab eo ſpiritũ excuſſit. Alter vero felicẽ & philippũ fuſtib⁹ mactauit. Alter ſyluanũ precipitio interemit. Alter alexãdrũ: vitalẽ & martialem capitalem ſubire ſententiam mãdauit. Qui paſſi ſunt. vj. idus iulij. Hoſ vero felicitas poſt menſes. iiij. paſſa eſt: vt in eius paſſione dicetur. iz kalẽ. decembris circa annos domini. c. Quorũ corpora Rome a fidelibus tumulata ſunt.

Ɛ De ſanctis Rufina et Secunda virginibus & martyribus. Cap. lxxviij.

Rufina et ſecunda ſorores virgines Rome martyrũ paſſe ſunt ſub perſecutione Valeriani et Galieni imperatorũ. De nobileo ciues romane: patre alterius: matre aurelia claris orta natalib⁹ ab infantia chriſtiane armẽtario & verino gẽtilib⁹ in ſponſas tradite ſunt. Quas cũ ſponſi earum xp̃ianas cognouiſſent ſatagebãt eas ad deorũ ſacrificia perducere. Quorũ perſuaſiones virgines chriſti declinare cupientes aſcenſo vehiculo vrbem egreſſe ad p̃dium ſuũ qḋ in partib⁹ tuſcie poſſidebant confugere cupiebant. Qḋ vbi armẽtarius & verinus cõperiiſſent accuſauerũt eas archeſilao comiti: qui eas cum ſuis militibus inſecut⁹ in. liar o ab vrbe miliar. in via flaminia ipſas cepit: & ad vrbẽ reuocãs iunio donato p̃fecto p̃ñtauit: et quod xp̃iane forẽt denũciauit. Quas p̃fect⁹ vſq; ad diẽ tertiũ carceri tradidit: deinde rufinã ſibi p̃ñtari iuſſit: et vt diis immolaret ꝑſuadere cepit. Cũ aũt illa xp̃m cõfiteret: et deos gentiũ deteſtaret: mandauit eã acriter flagellari: et ſecũdã de carcere adduci: vt ſororẽ cedi conſpiceret: et ſic eius animũ deterreret. Secũda aũt exclamabat qḋ p̃ſectus ſororẽ ſuã glorificabat: et ſe multum inhonorabat. Staniq; ſecũda ſororẽ in verberib⁹ cõfortabat. Tũc iuſſit eas p̃fect⁹ in tenebroſo loco recludi: et fumũ ſtercorũ fieri. Fum⁹ aũt ille vt tymiamata exhalabat: et delectationẽ naribus virginũ miniſtrabat. Tenebre aũt carceris luce quaſi meridiana ſup iſſuſa effugate ſunt. Iterũ iuſſe ſunt in ſuis balneis includi: et nocte integra lignoꝝ incẽdia miniſtrari. Et ingreſſi miniſtri poſt tres horas diei ſubſequẽtis: et eaꝝ corpora ide eſſerẽt: examinata inuenit illa balneũ tepidũ & vaporatũ. Quas p̃fect⁹ inſimul fecit colligari: et ligato ſaxo ad collũ ambaꝝ i tyberĩ p̃cipitari. Cũ quo ſaxo p dimidiã fere horã enatauerunt & q̃

unde miſſe fuerant in ſuperioribus undarum fericis in dute apparuerunt. Quod audiens prefectus et artibus hec magicis attribuens tradidit eas arbeſtiis ſeu ſerui ti puniendas. Qui iuſſit eas duci in ſyluam in via cornelia miliario .x. ab urbe in fundo qui vocatur buxo: et illic ruſinam ceruice cedi. Secundam vero gladio capite percuti: et corpora lupis voranda derelinqui. Sancte autem virgines per viſionem matrone cuiuſdam plautille apparentes geminate: videlicet in thalamo ſedentes eam admonuerunt: ut ipſarum corpora tumularet. Quod illa deuotius adimplere curauit: et in ipſo ſuo predio virginum corpora recondidit. vi. idus iulii.

¶ De ſancto paterniano epiſcopo et confeſſore. Capitulum. lxix.

Paternianus epiſcopus cum eſſet abbas in paleſtina: et congregationem monachorum in omni religione corrigeret: et tunc temporis chriſtianorum perſecutio deſeuiret: orauit ad deum cum lachrymis ut ſibi locum oſtenderet in quo ſe cum monachis ſuis ſaluare poſſet. Cui apparuit angelus raphael eumque monuit ut in egyptum pergeret: et ibi ſalutem animarum et corporum inueniret. Quod cum abbas fratribus retuliſſet maurentius prepoſitus fratres hortabatur: ut iuxta viſionem oſtenſam cum abbate peregrinarentur. Igitur aſſumptis ſarculis ad terram colendam: et ſeminibus ad ſeminandum profecti ſunt: et angelo raphaele ducatum prebente ad egypti eremum deuenerunt: ubi et paruum ſibi cenobium conſtruxerunt. Ibique die ac nocte deo in ieiuniis et orationibus ſeruire curauerunt. Cum autem eſcas aliquas ad edendum non haberent: nec in loco ipſo inuenire poſſent: et fratrum congregatio murmuraret: orauit paternianus ad dominum. Et ecce apparuit angelus domini in ſynogali ciuitate cuidam diuiti admonens eum ut famulis dei qui fame deficiebant ac frigore veſtes et cibaria miniſtraret. Qui conſulto quodam ſapiente. lx. camelos omnibus cibariis et monachorum cucullis onerauit. et ad collum primi ſquillinam appendit: ut viam oſtenderet exhiberet. Qui recto curſu angelo duce ad cellam paterniani peruenerunt. Quod monachi videntes deo gratias egerunt: et camelis exoneratis pedes lauerunt atque poſt dies tres eos oleribus onerantes ad eorum dominum remiſerunt: qui dei nutu per viam quam venerant regreſſi ſunt. ¶ Poſt hec tertia die apparuit diabolus in ſpecie puelle viro dei dicens quod puella venalis in terram egypti venerat: quam dominus ſuus ad aquam hauriendam miſerat: que dominum redire volens in via errauerat: et ad locum ipſum deuenerat: querens a ſancto viro manſionem. Quam cum ſanctus vir ſpecioſam iuuenculam licentiaret: puella allegabat quod eius negligentia facilius a feris deuorari poſſet: et abbas de eius anima deo rationem redditurus eſſet: quod audiens paternianus ipſam quaſi ex conſcientia intro miſit: cuius alicuius pulchritudine temptari cepit: ſentiens vero figmenta diaboli ignem accendit: et ipſum in faciem puelle exuſſit: moxque diabolus euanuit. ¶ Deinde venerunt ad eum ciues de oppido vaſto: et ipſum in ſuum epiſcopum conſtituerunt: qui in ipſo epiſcopatu ſeruit annis. xlv. et multa miracula oſtendit inter que ſaluiam ancillam dei que annis. vii. ceca fuerat illuminauit: et claudum unum erexit. Nouiſſime angelus domini ei apparuit: obitumque ſuum poſt dies. xxx. futurum predixit et ad vicum tiranacum in fundo baſilicano iuſſit: ut accederet ubi et pauſaturus eſſet: ſignumque vocationis ſue fumum de vico exiturum predixit: et quod terra fuliginabit. Qui mox ad locum conſtitutum properauit: et ſignis ab angelo datis apparentibus ipſe in pace quieuit ſexto idus iulii: et ſepultus in ſuo epiſcopatu.

¶ De ſanctis ianuario et ſociis martiribus. Cap. lxx.

Januarius: marinus nabor et felix apud aphricam paſſi ſunt: qui perſecutione vigente aduentum: et a paganos cum ſacrificare idolis recuſarent a perſecutoribus decollari triumphum meruerunt obtinere martyrii. vi. idus Julii: ut ait Ado in martyrologio.

¶ De tranſlatione ſancti Benedicti et Scholaſtice eius ſororis. Ca. lxxi.

Tranſlatio corporis ſancti Benedicti abbatis tempore conſtantinis imperatoris facta eſt ut ait Hugo floriacenſis. Cum enim monaſterium montis caſſini quod a beato Benedicto edificatum fuerat a longobardis deſtructum eſſet: corporaque beatorum Benedicti et ſcholaſtice eius ſororis in eodem ſepulchro tumulata ibidem ſine ulla veneratione dimiſſa fuiſſent: Mummolinus abbas floriacenſis diuina relatione premonitus: miſit aygulphum monachum ſuum ad benedictum monaſterium caſſinenſem. ut inde corpus ſancti Benedicti floriacum deferret. Quo tempore etiam ex urbe cenomanenſi quidam aduenerant ad corpus ſancte ſcholaſtice transferendum: qui aygulpho adheſerunt donec romam simul peruenerunt. Cum autem aygulphus eam aduentus illorum vidiſſet. Ipſe vero eiſdem cur venerat minime reuelaſſet: cogitauit utriuſque corpus habere poſſe. Dimiſſis ergo ſociis romam incipiens montem caſſinum feſtinus acceſſit: ubi nocte orans ſuper ſepulchrum ſanctorum lucem maximam conſpexit. Mane autem facto effracto tumulo oſſa ſanctorum Benedicti et ſcholaſtice in ſporta collegit: et aſportauit. Rediens autem in itinere ſocios dimiſſos inuenit: qui audito quod utriuſque corpus haberet: corpus ab eo ſcholaſtice de gratia petierunt. Aygulphus autem hoc facere non poſſe reſpondit: niſi abbati ſuo illud placeret. Sicque cenomanenſes ſecum uſque floriacum venerunt: et a mumolino abbate corpus ſancte ſcholaſtice de gratia obtinuerunt. Cum autem oſſa benedicti ab oſſibus ſcholaſtice aliter ſecernere neſcirent: ſingula locula parauerunt: et oſſa maiora in uno et minora in alio uti melius eis viſum fuerit ſegregatum poſuerunt: iudicantes ex arbitrio maiora maris minora eſſe mulieris. Quo facto ipſorum iudicium verum fuiſſe tali experimento probauerunt. Nam corpus defuncti viri ſuper oſſa: que putabant eſſe ſcholaſtice corpus autem defuncte feminae ſuper oſſa. que putabant eſſe Benedicti poſuerunt: Et neutrum corpus vitam recepit. Cum autem econuerſo: corpus viri ſuper oſſa maris: corpuſque femine ſuper oſſa mulieris collocaſſent: et oratione premiſſa ſentiret: uterque mortuorum continuo viuus ſurrexit. Quo miraculo oſſa utriuſque vera cognita ſunt: cenomanenſes ergo ſecum ad ciuitatem ſuam tulerunt corpus virginis: et floriacenſes monachi in loco ſuo ſepelierunt corpus abbatis. ¶ Sigibertus autem dicit quod Petronus ciuis nobilis et diues brixienſis tempore Gregorii pape ſecundi caſſinum monaſterium: quod ante. cx. deſtructum fuerat: de proprio reparauit. Anno. x. Conſtantini iiii. ut preſatus Hugo ſcribit. Caſſinenſes monachi authore karolo magno rege francorum a Zacharia papa impetrarunt ut eis corpus ſancti Benedicti a floriacenſibus redderetur. Qui venientes floriacum: dum corpus leuare vellent: tali cecitate percuſſi ſunt: ut ſe inuicem videre non poterant: nec adeo uſque lumen reſtitutum eſt donec intelligentes corpus ſanctum ibi quieſcere velle: et id dimittere propoſuerunt. Facta eſt autem eius tranſlatio. v. idus iulii.

¶ De ſancto Pio papa et mar. Capitulum. lxxii.

Pius papa et martyr natione italus de ciuitate aquileia ex patre ruffino: ignino pape in epiſcopatu romano ſucceſſit: et ſedit annos. ix. menſes. iiii. dies. xxi. Hic conſtituit hereticum ex iudeorum hereſi venientem ſuſcipi et

baptiʒari: ꝯſtitutū de eccl'ia fecit. Sub eius ꝑſulatu her mes liber cōpoſitus: in quo mandatū continetur: quod ei p̄cepit angelus domini: cū ad eum venit in habitu paſtoris: p̄cepit ei: vt ſanctum paſcha die dominico celebraret. Quod et ip̄e pius epiſcopus conſtituit. Hic fecit ordinationes. v. per menſem decēbrii preſbyteros x. diaconos. xxi. ꝛ epiſcopos per diuerſa loca. xii. Sub eius etiā tēpore Rome due ſacratiſſime germane virgines claruerūt: ſcꝫ potētiana ꝛ praxedis: q̄ etiā ſub ꝑſecutione Antonini ꝛ Marci martyrii gloriā adept⁹ eſt. Et ſepult⁹ eſt cū fratrib⁹ ſuis iuxta corp⁹ beati petri in vaticano. v. idus Iulij. Et ceſſauit epiſcopatus dies. xiiii.

De ſanctis Eulogio et ſocijs martyribus. Capitulū. lxxxiii.

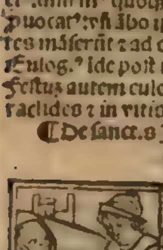
Eulogius cū alijs tribus martyribus apud conſtātinopolim paſſi ſunt. Quorum dies triū: phi recolitur. v. idus Iulij: vt in martyrologio adonis ſcriptum habetur.

De ſancto Eulogio preſbytero ꝛ cōfeſſore. Cap. lxxxiiii.

Eulogius preſbyter alexandrinus: vt ait Hieronymus: ꝛ Heraclides cogitationes hominū a deo ipſi reuelatas cognoſcebat: quoſdā q̄ eucharīſtiā ſumere volētes a cōmunione ſacra remouebat: eiſq̄ peccata ſua ſecreti⁹ reuelabat: ꝛ ſic illos ad penitētiā ꝓuocabat. Hic dei amore elephātioſū quēdā oī tēpore vite ſue fouere ꝓmiſit. Quē dū annis. xv. ſedule cōfouiſſet: ille diabolo ꝑſuadēte ingrat⁹ bñficij in eulogio conuitia importabilia inferebat. Cū autē eulogi⁹ hinc ꝑ votū eniſſus: hic ꝓpter infirmi importunitatē ꝑplex⁹ maneret. Antoniū abbatē vna cū leproſo adiit ꝯſulēdū. Qui cū ad monaſteriū macarii deueniſſent: repererūt illuc antoniū attigiſſe. Qui ab eo aduocat⁹ ꝛ ſup patina ac ꝑſeuerātia doct⁹: infirm⁹ quoq̄ ab eodē antonio ad gratitudinē eſt ꝓuocat⁹: vñ ābo ipſi ſedato ſcādalo adinuicē ꝑſeuerantes māſerūt ꝛ ad cellā ſuā redeūtes poſt dies q̄dragīta. Eulog.⁹ idē poſt triduū ꝛ leproſus ſpiritū tradiderūt. Feſtuꝫ autem eulogii agitur quinto idus Iulij. Hec heraclides ꝛ in vitis patrum.

De ſanct. Ianuario ꝛ Pelagia martyribus. Capitulum. lxxxv.

Ianuarius ꝛ Pelagia martyres apud minorē armeniā in ciuitate nicopuli paſſi ſūt. Qui tēpore perſecutionis pro cōfeſſione nominis chriſti ſub licinio imꝑatore primo: in equuleo leuati ꝛ diutius torti. Deinde vngulis crudeliter lacerati: ac deniꝫ in carcere vincti teſtarumq̄ fragminib⁹ dieb⁹. iii. cruciati glorioſum martyrium impleuerunt. v. idus Iulij. vt dicit Ado.

De ſanctis Hermacora ep̄o ꝛ Fortunato martyrib⁹. Capitulum. lxxxvi.

Hermocoras ep̄s ꝛ Fortunatus archidiacon⁹ martyres apud vrbē aquileā paſſi ſunt imperante Nerone ſub p̄ſide ſcuaſto. Cuꝫ enī beatus marcus euāgeliſta apud eādē vrbē a beato petro apoſtolo directꝰ multo tēpore predicaſſet: et ad magiſtrū reuiſendū accedere vellet. Hermacoram ciuem aquileieñ. eius diſcipulū a populo in epiſcopum electum romam ſecum adduxit: quem beatus Petrus loco Marci aquileie epiſcopum conſecrauit: ꝛ ad ipſum eccleſiam gubernandam deſtinauit. Marcum vero alexandriam miſit: vt hec omnia dicta ſunt ſupra in paſſione ſancti marci. viii. kal. maij. Igiť beatus Hermacoras aquileiam veniens eccleſiam ſuā feliciter gubernauit: ꝛ plures ſacerdotes ꝛ leuitas ordinauit. Inter quas fortunatum quendam eius archidiaconem conſtituit. Ipſe autem verbum domini iugiter predicabat: ꝛ miraculorum inſignium gloria clarebat. Nam ꝛ cecos illuminabat: ꝛ egros quoſcunq̄ ſanabat: et obſeſſos a demonibus liberabat: vnde ꝛ infinitum ex multis ciuitatibus ad ſe concurrentem populum conuertebat. Cum autem ſcuaſtus quidam preſes ciuitatem aquileie ingreſſus eſſet: pontifices idolorum accuſauerunt Hermacoram epiſcopum quod templa deorum deſtrueret: ꝛ populum ab eorum cultura ſubtraheret. Quem preſes comprehendi iuſſit ꝛ ſibi preſentari. Cui cum preſes ſuaderet vt deos coleret ꝛ a chriſti predicatione ceſſaret. Reſpondit Hermacoras q̄ ex iuſſione dei ordinatus epiſcopus non poſſet quieſcere a predicatione xp̄i: vt a diabolo detentos reuocaret ad regnum domini. Cumq̄ in cōfeſſione nominis xp̄i conſtanter perſiſteret: iuſſit illū preſes extēdi ꝛ neruis crudis diutius cedi. Et cū ſanctus martyr in his gratias ageret: ꝛ p̄ſidis tormenta derideret: fecit eū in equuleo ſuſpēdi: ꝛ pect⁹ eius vngulis radi: poſtea precepit laminas ferreas candentes eius pectori imponi: ꝛ lāpades ardentes laterib⁹ applicari. Et cum ipſe multo magis xp̄m laudaret: populuſq̄ vnanimiter exclamaret: quod ſanct⁹ dei ſine vlla cā tormēta ſuſtineret. Scuaſtus furorem populi metuēs eū carceri mācipauit: vbi orante hermacora lumē ingens per noctē refulſit: ꝛ odor ſuauiſſim⁹ emanauit. Qđ cernens pontianus cuſtos carceris conuerſus ad chriſtum ꝛ ianua reſerata ad pedes ſancti martyris veniam poſtulabat. Quē ſanctus hermacoras vocato fortunato diacono ſuo: poſt triduanū ieiunium baptiʒauit. Qui egreſſus ſe xp̄ianum cepit ꝓclamare: ꝛ deos gentiū demonia aſſerere: vnde et eius exemplo multitudo populi ad carcerem cōcurrentes cōuertebantur. Quidā vero videntes lumē carceris inde nullatenus diſcedebāt. Hec audiens gregorius quidā nobilis ciuitatis filium ſuuꝫ annorū. xii. qui per triennium a demonio vexatus fuerat: ad ſanctum martyrem adduxit: quem ille premiſſa oratione continuo liberauit: ꝛ ipſum vna cū patre ad xp̄m cōuertit: veniēſq̄ media nocte ad domū eius ꝑmittēte pontiano: Gregorium cum coniuge ꝛ duobus filijs atq̄ cum familia baptiʒauit. Deinde ad carcerem ſponte rediijt: ꝛ inſtantibus preſbyteris ꝛ clericis: vt ſi martyrium preelegiſſet vel ſaltem ſibi paſtorem concederet: fortunatum ei⁹ archidiaconum illis delegauit. Hec cum audiſſet illuſtris quedam vidua nomine alexandria que lumen dudum amiſerat oculorum de cōſenſu pontiani nocte ad ſanctum hermacoram in carcerem ingreditur: ꝛ ab eo mox illuminatur atq̄ conuertitur. Et intra domū ſuam cum omni familia a fortunato diacono baptiʒatur. Qđ cum preſes audiſſet fortunatum detineri fecit: ꝛ cū hermacora cuſtodia mancipari. Cūq̄ multa miracula per eos fierent in carcere conſiſtentes. Scuaſtus preſes ad ſuggeſtionē pontificū: timens populum qui per eos conuerſus erat: miſit nocte ſpiculatorē: ꝛ vtroſq̄ in carcere decollari fecit: quorum corpora ac ſanguinem collectum pontianus cuſtos carceris recollegit ꝛ occulte repoſuit. Deinde gregorius ꝛ alexandria memores beneficiorum ſuſceptorum corpora martyrum ſuſtulerunt: ꝛ iuxta muros aquileie in agro memorate Alexandrie cum aromatibus condiderunt. Qui paſſi ſunt quarto idus Iulij.

De ſanctis Nabore ꝛ Felice martyribus. Capitulum. lxxxvii.

Nabor ⁊ felix martyres paſſi ſunt i ciuitate laudeñ. ſub maximiano imperatore. Cũ enĩ idẽ ceſar Mediolani degeret: ⁊ predicti duo milites tanquã xp̃iani eidẽ accuſati fuiſſent. Jmpator eos detineri fecit: ⁊ ſingulatim interrogatos cũ eos xp̃ianiſſimos cognouiſſet: in carcere p dies .xi. affligi mandauit: ita vt nec panis nec aqua miniſtrarẽt eiſdẽ: et die .xij. eos educi fecit: ⁊ cepit illos ad ſacrificia ſuadere: ⁊ cũ nullaten⁹ aios eorũ inclinari poſſet: atẽ iterũ eoſdẽ in cuſtodia recipi precepit. Poſt dies vero quatuor de cuſtodia educi: ⁊ extẽſos fuſtib⁹ cedi. deinde naborẽ in equuleo appendi: ⁊ lampadib⁹ aduri: ac vngulis laniari inſpectante felice. Et cũ hec oĩa ſuperaſſet: iuſſit eos ambos igne conſumi: qui miſſi in ignẽ incolumes permanſerunt. Pro quo iterũ eos carceri mãcipauit. Poſt aliquot vero dies cum imperator pergeret in ciuitatẽ Laudeñ. iuſſit ſanctos cathenis vinctos ad exemplum chriſtianorũ poſt ſe trahi: ⁊ poſt tertium diem ambos extra ciuitatem ſibi preſentari. Quos in chriſti cõfeſſione firmiter pſeuerãtes: fecit eos primo fuſtib⁹ cedi: ⁊ deinde capite puniri. Qui decollati ſunt iuxta portã ciuitatis laudenſis apud fluuium celeram: quorũ corpora quedã matrona ſabina noctu rapiẽs in eodẽ loco ſepeliuit quarto idus iulij.

¶ De ſctõ Naſone diſcipulo. Capi. lxxviij.

Naſon diſcipulus chriſti ex antiquis ⁊ priorib⁹ fuit: ⁊ ex lxxij. vn⁹. vt in martyrologio adonis ponit: qui apud inſulã cyprũ chriſti euangelium predicauit: ⁊ plen⁹ virtutibus ibidẽ ſancto fine quieuit quarto idus iulij.

¶ De ſancto Johele propheta. Capi. lxxix.

Johel pphꝫeta de tribu rubẽ fili⁹ fatuel nat⁹ i agro bethorõ eodẽ tpe ⁊ ſub eiſdẽ regib⁹: quibus ⁊ oſee pphetauit .vꝫ. i dieb⁹ ozie ioathã achaz ⁊ ezechie regũ iuda. Et ſicut ille ſub noĩe effraim ad decẽ tribus dirigit vaticiniũ ſuũ: q̃ vel ſamariã vel iſrael ſepe memorat: ſic in hoc pphetarõe qd̃ dr̃ ad tribũ iuda directũ eſſe itelligere debem⁹. Deſcripſit enĩ terrã duaꝫ tribuũ eruca: bruchꝫ locuſta rubigine q3 vaſtandã. Et poſt euerſionẽ prioris populi preduxit ſpũſſancti effuſionẽ futurã ſup ſeruos dei ⁊ ancillas: qd̃ factũ eſt die penthecoſtes in cenaculo mõtis ſyõ. Et hic in bethorõ i pace mortu⁹ eſt ⁊ ſepult⁹ iij. idus Julij. Hic ppheta ex numero duodecim pphetarũ colligit: q̃ minores appellati in ſanctorũ patrũ catalogo Eccleſiaſtici .xlix. c. cõſcribunt. Hec Joſeph⁹ ⁊ Hieronym⁹: ⁊ ex hiſtoria ſcholaſtica.

¶ De ſctõ zorobabel duce. Ca. lxx.

Zorobabel fili⁹ ſalathiel dux ⁊ princeps iudeorũ de tribu iuda: inter veteris legis pres Eccleſiaſtici .xlix. c. cõſcribit. Hic tpe reedificatiõis templi dñi ⁊ hieruſalem fuit: ⁊ ſub dario hydaſpis rege pſarũ claruit. Cũ enĩ vt habet in libris Eſdre ⁊ Neemie: cyr⁹ rex pſarũ ⁊ medorũ ãno pmo regni ſui dediſſet iudeis licẽtiã redeundi ad terrã natiuitatis ſue: quinquaginta fere milia eorum duce zorobabel ⁊ ieſu magno ſacerdote: de q infra pximo dicet: de chaldea vbi captiuati fuerant: in iudeam reuerſi ſunt. Et aſſerẽtes ſecũ vaſa templi dñi aurea ⁊ argentea .M. ccccc. que reddiderat eis Cyrus rex perſaꝝ: ceperũt edificare templũ dñi in hieruſalem verũ impedientibus ſamaritis intermiſſum eſt opus vſq3 ad annũ ſcm darij hydaſpis: igit anno primo darij predicti: zorobabel fili⁹ ſalathiel vnus de nobilioribus iudeorũ: familiaris quodam ipſius darij: ⁊ cũ audiſſet qd̃ darius ipſe regnaret in pſide: fiducialiter aggreſſus eſt templum domini edificare in hieruſalem: aggeo ⁊ zacharia prophetis ad hoc exhortantibus populum iudeorũ. Principes vero regis perſaꝝ qui erant trãs flumẽ hoc agnoſcẽtes: inter dicebãt reedificationẽ. Cũq3 reſpondiſſent ſeniores iuda q de⁹ ſu⁹ hoc eis preceperat: placuit vtriſq3 vt rex ad dariũ regẽ perſarum deferretur. Et aſcẽdit zorobabel cũ nunciis principũ ad regẽ qui honoratus eſt a deo vltra q̃ ſperabat. Nam cum aliis duob⁹ cubiculariis in regis cubiculo dormiebat. ¶ Porro darius rex cenã exhibuit ſatrapis ⁊ prefectis perſarum ⁊ medorũ ac magiſtratib⁹ .cxxvij. prouinciarum. Eadẽ nocte expergefactus rex propoſuit queſtionẽ tribus cuſtodibus corporis ſui q de tribus fortius videretur. ſcꝫ rege: vino ⁊ muliere: ꝓmittens munera ⁊ honorẽ ei qui ſapientius reſponderet in craſtino. Die vero ſequenti coram ſatrapis ⁊ magiſtratib⁹ acceſſerunt illi tres: ⁊ ait primus regẽ eſſe fortiorẽ ceteris. Cũ enĩ homo preſit cunctis animantibus rex preeſt hominib⁹ ⁊ ad nutũ eius omnia fiunt. Secũdus aũt protulit vini fortitudinem: q: cum homo preſit ceteris in fortitudine: vinum ſuperat oẽm animi fortitudinem: zorobabel vero tertius mulierẽ fortiorem rege vinoq3 aſſeruit. Nam regibus ⁊ eis qui vites plantant: mulieres vinum cõferunt ⁊ ad alimoniam et ad robur vſq3 producunt: ⁊ pro mulieribus animas ponere non timent homines. Super hec autem omnia veritatem dixit eſſe fortiorem: quia immutabilis ẽ ⁊ ſempiterna. Qd̃ cum ab omnibus iuxta dictum huius approbatũ eſſet: dixit rex ad zorobabel: vt peteret ab eo quicq̃d vellet. Et poſtulauit templi reedificationẽ: ⁊ vaſa domus domini remitti in hieruſalem. Et gauiſus eſt rex. Nã ſdipſum meminit ſe vouiſſe anteq̃ fieret rex ſi deus faceret ipſum regem. Et ſcripſit epiſtolam principibus ſuis trans flumen: vt nullatenus impedirent iudeos: ſed de ſumptibus regis iuuarent eos. Qui zorobabel reditum faciens per chaldeam contribulibus ſuis regis mandata patefecit. Et aſcenderunt multi tunc hieroſolymam cũ eo. Et ſic laxata captiuitate iudei ceperunt reedificare templum dñi in hieruſalẽ: anno ſecundo darij hydaſpis regis perſarũ: quaſi anno .vij. ipſius conſummatũ eſt: qui erat quadrageſimuſſextus a prima licentia quam dedit cyrus rex perſarũ reedificandi illud. Juxta quod in euangelio legitur. Quadraginta et ſex annis edificatum eſt templũ ⁊c. Conuenerunt aũt filij iſrael ad dedicationẽ templi: ⁊ dedicauerunt illud menſe .i. q̃ apud latinos martius dicitur .xiiij. die menſis. Et celebrauerunt paſcha ſecundum legem domini. De archa vero quomodo receperunt eam incertum eſt. Sed ſi verum eſt quod epiphanius dicit eam vſq3 ad iudicii diem non egreſſurã de latibulo petre: in qua eam hieremias abſcondit: vt dictum eſt ſupra in legenda hieremie prophete kalend. maij. Certum eſt quod iudei inſtar prioris edificauerunt alteram. Nam inter manubias quas tulerunt romani de iudea leguntur tranſlata: ⁊ archa domini ⁊ candelabrum ⁊ menſa. Completo vero templi edificio zorobabel in hieruſalẽ principatum tenuit iudeorum. Quo feliciter adminiſtrato cum patribus ſuis in pace dormiuit: ⁊ ſepultus eſt in hieruſalem iuxta ſepulchra regalia. Hec ex dictis ioſephi ⁊ hieronymi ⁊ ex hiſtoria ſcholaſtica: ⁊ ẽnõ ex chronicis guilelmi.

¶ De ſancto Jeſu ſacerdote. Ca. xcj.

Eſus filius ioſe-

decħ ſacerdos iudeoꝝ de ſtirpe Aarō ex tribu leui tꝑe quo ſupra i iudea claruit. Hic eñi anno p̄mo cyri regis perſarū cū zorobabel duce ⁊ iudeoꝝ populo de chaldea egreſſus in iudeā venit. Et reedificādi atqꝫ cōſummādi tēpli dñi p̄fuit ⁊ ꝑſeuerauit vſqꝫ ad annū .vi. darij. Ydaſpis regis ꝑſarū. Tēplū et renouatū ipſe vt ſumm⁹ ſacerdos dedicauit. Et officiū ſacerdotale ſcd̄m legis mādata admi-niſtrauit. Et hic in pace quieſcens in hieruſalē tumulatus fuit. Qui ⁊ eccleſiaſtici .xlix. c. vna cū precedēte ſancto in cathalogo ſanctoꝝ patrū cōnumeratus legitur ⁊ zacharie .iii. c. multipliciter de ſanctitate cōmēdat. Quos duos ſctōs Eſdre ſacerdoti idcirco p̄miſi: q: dies obitus ipſoꝝ certos reperire nō valui. Nā ⁊ ipm̄ eſdram modico tꝑe preceſſerūt: cui⁹ dies feſtiuitatis immediate ſubijcit. Hec vnde ſupra.

¶ De ſancto Eſdra ſacerdote. Cap. xci.

Eſdras ſacerdos

Aaron de tribu leui tā a Joſepho q̄ a beato Hieronymo in ſanctoꝝ patrū priſci tꝑis numero colligit. Cui⁹ inſignia opera in ei⁹ libris recolunt. Hic ſub artaxerſe rege ꝑſaꝝ claruit: qui in chaldea legē moyſi a chaldeis ſuccenſam quā memoriter didicerat reparauit. Nouos quoqꝫ apices litterarū q̄ faciliores ad ſcribendū ⁊ p̄nūciādum fierēt excogitauit. Et ꝑp hoc ſcriba velox dict⁹ eſt. Addidit etiā quedā in veteri teſtamēto de ſuo ſicut titulos pſalmoꝝ ⁊ plura que in pentheteuco leguntur. Sic quoqꝫ intelligēdū eſt ipſuꝫ quedam ſuperflua ſubtraxiſſe. Tradit etiā quidā modum ſcribēdi a dextera in ſiniſtrā cū iudeis tradidiſſe: cum pri⁹ ad modū aratitium ſcriptitarēt: vnde ⁊ ſcriptura exaratio ſolet dici. Scribebāt eñi a ſiniſtro cornu in dextrū: ⁊ a dextro redeūdo ſcribebāt in ſiniſtrū. ¶ Eſdras aūt inuenit gratiā in oculis Artaxerſis regis perſaruꝫ: ⁊ impetrauit ab eo licētiam aſcendendi in hieruſalem: vt in lege quā reparauerat populū ſuū erudiret. Tradidit ergo ei rex epiſtolā ad ſuos principes trans flumen vt traderēt Eſdre neceſſaria: miniſtros vō tēpli ab omni vectigali ⁊ tributo abſoluit. Dedit autem Eſdre poteſtatē amouēdi ⁊ cōſtituēdi iudices trās flumē ſm̄ ſapientiā ſuā: ⁊ puniēdi cōtumaces ⁊ fuerūt cū eo .clxx. viri ⁊ venerūt in hieruſalē mēſe .v. Et ſiluerūt trib⁹ diebus. Quarto vero die obtulerūt: q̄ ſecū attulerāt in domo dñi. Tūc adiurauit Eſdras ſacerdotes principes ⁊ leuitas vt proijcerēt vniuerſas mulieres alienigenas: ⁊ eos q̄ de eis nati erāt: nā plures filiab⁹ alienigenaruꝫ ſe copulauerāt. Fuit aūt Eſdras eruditiſſim⁹ legis diuine ⁊ clarus magiſter oim̄ iudeoꝝ qui de captiuitate regreſſi fuerāt vt dicit Joſephus. ¶ Primo autē die ſcenophegiarū q̄ celebrant mēſe ſeptimo: legit Eſdras coram oī pplo librū legis dñi iuxta portā aquarū de mane vſqꝫ ad mediū diē. Scd̄a vero die iuxta preceptū legis tollētes arboꝝ frōdes celebrarūt feſtū tabernaculoꝝ .vii. diebus. Die vero .viii. fecerunt collectā quo ad oleū ⁊ panes propoſitos ⁊ ligna ad ſacrificia. Poſt hec iuxta legē ſeparauerūt alienigenas ab eccleſia ⁊ in craſtinū in emundationē ieiunarūt iuxta qd̄ Eſdras illis mandauit. Conuenerunt in octies ad audiendam legē quater vꝫ in die: ⁊ quater in nocte: ⁊ lectiōe terminata popul⁹ ſternabat ad orādū: ⁊ fiebāt preces ſuper eis: ⁊ tādem benedictio ſacerdotalis. ¶ Correxit autē Eſdras populū ſuū: ⁊ erudiuit in lege dñi oib⁹ dieb⁹ quoad vixit: ⁊ officiū ſacerdotale ſtrenue miniſtrauit: cuiqꝫ popul⁹ in cūctis obediēs fuit. Et mortu⁹ Eſdras in ſenectute venerāda: ⁊ ſepult⁹ in hieruſalē .iii. idus iulij. Hūc quidā iudeoꝝ autumāt fuiſſe malachiam id eſt malac. Nam malachias poſt regreſſuꝫ captiuitatis natus eſt in iudea vt dicit Hieronymus. Hec ex libro Eſdre: ⁊ ex dictis ioſephi: hieronymi ⁊ hugonis ſcholaſtice necnon ex chronica Euſebii.

¶ De ſancto Neemia propheta. Ca. xcii.

Neemias prophe-

ta fili⁹ Helchie qui etiā inter ſanctos patres veteris legis eccleſiaſtici .xlix. connumerat tꝑe regis artaxerſis predicti iudea claruit ⁊ Eſdre contemporaneus fuit. Cū eñi eſſet pincerna regis i ſuſis caſtro medoꝝ: ⁊ vidiſſet peregrinos hebraice loquētes: ſciſcitat⁹ eſt ab eis de ſtatu iudee ⁊ hieruſalem: ⁊ accepit ab eis vrbē eſſe ſine muris ⁊ habitare in ea ꝑplm dei in afflictione. Nā per d. ē ſuſtinebāt impetū hoſtiū ⁊ noctibus intrabāt latrunculi: ⁊ plateas implebāt cadauerib⁹ occiſoꝝ. Et ſicut Neemias: ⁊ cibū non comedit. Cū regi vinū in mēſa leuaret: apparuit quaſi languid⁹ ante eū. Et cū ipſuꝫ rex triſticie interrogaſſet: ⁊ ille cās ſibi auditas expoſuiſſet: obtinuit a rege vt mitteretur hieruſalē ad muros edificādos: cōſtitutoqꝫ ei reuertendi tēpore dedit ei rex epiſtolā ad principes trās flumē: q̄ mādauit de honore Neemie exhibēdo tāq̄ duci ⁊ legato de latere ⁊ de impendijs vrbis reedificande: ⁊ miſit cū eo principes ⁊ equites plures. ¶ Anno igit̄ .xx. artaxerſis venit Neemias in Hieruſalē cum magno comitatu: ⁊ reducēs ſecum multos de filijs captiuitatis dum trāſirēt faceret per Babyloniā. Et ſiluit Neemias tribus dieb⁹: quarta vero die cōuocata multitudine allocutus eſt eos: ⁊ exhortat⁹ ad opus. Et edificātibus ipſis conſummatum eſt op⁹ per annos duos ⁊ menſes .iiii. ⁊ in magna anguſtia: ⁊ plurib⁹ impedimētis. Primo enim finitime nationes in manu forti aggrediebant eos: Neemias vero mediam partē populi armatā ſtatuit extra ciuitateꝫ vt ſuſtinerent impetus aggredientium: alia autem media pars edificabat. Scd̄o etiā orta eſt fames i terra: ⁊ obligauit ſe popul⁹ tributis ſub vſuris: ſed agros ⁊ vineas vēdere cōpulſi ſunt: ⁊ tandem etiā filios ⁊ filias. Tertio autē impedimētū fuit q̄ principes trans flumē iudeis inuidētes: corrupuerunt munerib⁹ quoſdā de ſenioribus vt Neemiam occiderent. Quod cū nequirēt variis eum terrebāt rumorib⁹ vt ſic ab opere ceſſarēt. Tandē autē non preualuerūt aduerſus eum: q: man⁹ dñi erat cū eo. Poſtq̄ autē edificatus eſt murus: quia precepit neemias vt clauderētur porte ante ſolis occaſuꝫ nec ante ortū aperirētur. ¶ Cum autē mēſis .vii. immineret: qui fere totus apud iudeos ſolēnis eſt: ⁊ cōuenerūt oēs iudei in hieruſalē quaſi vir vnus. Cumqꝫ accepiſſet neemias q̄ nō haberent ignē de celo: miſit traditumqꝫ eſſet ei a ſeniorib⁹ q̄ Hieremias propheta tꝑe captiuitatis hieruſalem abſcōdiſſet ſtipites altaris ⁊ prunas in inferiorib⁹ terre in valle Joſaphat: ⁊ iuit ad locū: ⁊ eruderato puteo inuenerūt ſtipites ⁊ prunas atqꝫ aquam craſſaꝫ: tollentesqꝫ ea ſup ſtruem lignoꝝ ⁊ hoſtias q̄ erāt ſuper altare proiecerūt ⁊ ſtatim erupit ignis. Orabāt eñi ſacerdotes Jonatha inchoante: ⁊ ceteriſqꝫ rñdentib⁹: neemias quoqꝫ ſpecialē edidit orationē. ¶ Deīde neemias ⁊ Eſdras cū populo ꝓceſſerūt ad dedicationem murorum. Quibus omnib⁹ rite peractis neemias reuerſus eſt ad dñm ſuum regē perſaꝝ in anno .xxii. regni eius. Et poſt longā etatē apud pſid ⁊ dormiuit in pace. Sepultus iuxta ſepulchra regalia. Hec ex libro neemie: ⁊ ii. Machab. ii. c. ⁊ ex alijs voluminibus quibus ſupra. Hic neemias q: dies dormitiōis ei⁹ necubi reperit: Eſdre ei⁹ cōtemporaneo merito copulat.

¶ De ſancto Sila diſcipulo. Ca. xciii.

Silas di-

Silas diſcipulus

de .lxxij. vnus:vt plurimi aſſeuerant vnus fuit ex primis fratribus et vt ḋ: Actuū.xv. ab apoſtolis dn̄i cum barnaba ⁊ iuda ad eccleſias gentium deſtinatus. Cū autē Paulus a barnaba diuiſus eſſet:idē ſilas ab apoſtolo in miniſterium aſſumptus:p̄dicationis officiū gratia dn̄i plenus inſtanter conſummauit atq̧ in paſſionibus ſuis xp̄m glorificans:poſtmodū apud Macedoniā requieuit.iij.idus Julij. Hic etiā ep̄s corinthiorū ab apoſtolo cōſtitutus fuit:qui ⁊ ſiluanus fuiſſe a quibuſdaʒ fertur:ſed falſum eſt:quia ille Theſſalonice:hic Macedonie quieſcit.

De ſancto Anacleto papa ⁊ martyre. Ca.xcv.

Anacletus papa ⁊

martyr natione Grecus de Athenis ex patre antiocho Clementi primo Romano pōtifici in ep̄atu ſucceſſit: ⁊ ſedit annos.ix.mēſes.ij.dies.x. De iſto tacet Euſebius in chronicis:et dicit q̄ anacletus ipſe eſt qui et cletus. Sed damaſus papa in chronicis Romanorū pōtificū quas ſcribit hieronymo:ponit eos diuerſos ⁊ dicit quod cletus fuit natione roman⁹: Anacletus natione grecus. Hic memoriā beati petri apoſtoli cōpoſuit ⁊ cōſtruxit:fecit ⁊ alia loca vbi ep̄i recōderent̄ ſepulture. Hic a beato petro adhuc viuente preſbyter ordinatus eſt. Hic cōſtituit vt clericus nec comā nec barbā nutriat. Conſtituit etiā vt nō minus q̄ a trib⁹ ep̄is ordinaret̄ ep̄s:⁊ vt ordinationes clericorum palam fierēt p̄ſente plebe:⁊ vt inimici vel ſuſpecti nō poſſint accuſare preſbyterū. Hic etiā pontifex oēs fideles monuit per epiſtolā.vt preſbyteri pre ceteris honorentur:dicens q̄ deo ſacrificātes nō debent vexari ſ; portari:atq̧ ab omnibus honorari.⁊ qd̄ preſbyteri qui ſacrificant ſecū teſtes habeant maxime ep̄i:vt deo perfecte ſacrificare probent̄. Hic fecit ordinationes duas per menſem decembriū:preſbyteros quinq̧:diacones tres:epiſcopos per diuerſa loca numero.vj. Qui ſub nerone imperatore martyrio coronatur. Et ſepultus eſt iuxta corpus beati Petri in vaticano tertio idus Julij. Et ceſſauit epiſcopatus dies.xiij.

De ſancto Eugenio ep̄o ⁊ ſociis martyrib⁹. Ca.xcvj.

Eugenius epiſco-

pus carthaginēſis.cū aliis pluribus:et in ſecundo hiſtorie aphricane victor aphricanus dicit ſub hunerico rege vādalorum arriano paſſus eſt. Hic huneric⁹ ad inſtantiā Zenonis imperatoris ⁊ placide auguſte eccleſie carthaginēſi.que p annos.xxiij. ep̄o vacauerat cōceſſit vt ſibi catholicū ep̄m ordinaret:vnde ⁊ tūc eugeni⁹ electus eſt. Qui cū i eccleſia p̄dicaret:⁊ ab arrianis p̄hiberi nō poſſet. Huneric⁹ rex in eccleſie forib⁹ viros ſtatuit:qui oēs catholicos ad eccliā accedētes palis in crinib⁹ iactatis ⁊ cōtortis cutē cū capillis abſtrahebāt. Quorū aliq̄ oculos amiſerūt:aliq̄ in ipſo dolore defecerūt. Inde p̄ſecutiōe aggrauata dirigūt̄ catholici ad cāpū vticēſiū:vt ſegetes meſſium deſiccarēt:q̄tenus ſub ardore ſolis deficerēt. Qui magis in xp̄o iocūdabant̄. Nā ⁊ qdā manū habēs aridā ibidē miſſus ad opa ſanat⁹ eſt ⁊ cū aliis opabat̄. Poſt hec hunericus catholicos diuerſis p̄ſequēs penis:dioceſiū ep̄s cū plurib⁹ ei⁹ clericis flāmis exuſſit:vxorē theodorici frīs ſui ⁊ genſericū nepotē ſuū occaſiōe repta peremit. Inde oēs milites catholicos militia ſoluit:⁊ domib⁹ eoꝝ diruptis ac ſubſtātiis p̄ſcatis in inſulis ſardinie ⁊ ſicilie eos relegauit. Epiſcoporū defunctorū bona fiſco adiecit:nec aliquos ordinare permittebat niſi grauem ſibi ſummam exſoluerent: virgines ſacras nudatas:⁊ per plateas tractas diuerſis penis ignis ferri ⁊ verberum attractabat. Epiſcopos p̄ſbyteros ⁊ clericos.cccclxxvij. ad exilium eremi deſtinauit:inter quos erant ſenes et decrepiti:et felix epiſcopus abritanus habens in epiſcopatu annos.xliiij.paralyſi percuſſus. Eugenio autē in exilium conſtituto mandatum eſt:vt cum omni ſuo clero carthaginē veniret de fide ſua cum arrianis diſputaturus vt inde contra eum occaſionem haberent. Qui veniens cum nutu dei ſapienter hereticos cōfutaſſet eccleſie catholice per omnem aphricam clauduntur:epiſcoporum catholicorum ſubſtantie arrianis traduntur: ⁊ oēs catholici nudi:vrbibus excludunt̄:nudiq̧ ſub aere iacere dimittuntur. Inde eq̄s velociſſimis ſine freno vel ſella plures ſupnitītur:vt eq̄s diſcurrētib⁹ macerarētur:poſt hec iurare cōpulſi fidelitatē filio Hunerici:q̄ iurare noluerunt corſicam relegāt̄ ad ligna p nauibus incidenda:q̄ vo iurauerſit redarguti q̄ ɔ̄ textum euāgeliū iuraſſent:ad diuerſos agros colēdos deputati ſunt. Sanctus autē Eugenius cū vniuerſo clero ſuo q̄ erāt ampli⁹ q̄.ccccc.inter quos q̄plurimi erāt lectores infantuli cede ⁊ inedia macerati exilio depellūt̄:vbi dē in pace vitā martyrio cōſummātes. Regnauit autē ſceleric⁹ Huneric⁹ annos.vij.mēſes.x.⁊ poſt hec ebullīēs vermib⁹ infeliciter expirauit. Feſtū aūt eugenij ⁊ ſociorū recolitur tertio idus Julij. Hec aphricanus.

De ſancto Henrico imperatore primo et confeſſore. Capitulum.xcvij.

Henricus impera

tor primus ſcd̄s autem rex Romanorum:fuit primo dux Noricorum. Qui imperauit annis.xxij. et menſibus.v.et vacauit imperium annos ij. Hic vxorem cunigundem nunq̄ cognouit:ſed vna ſecum virgo permāſit. Quodam vero t̄pe inueſtigante diabolo de quodam milite ipſam ſuſpectam habēs ſuper candentes vomeres.xv.pedū via nudis plantis illam incedere cōpulit. Qui cum ſe dn̄o cōmēdaſſet:vox de celo ſonuit:q̄ virgo maria ipſam virginē liberaret. Totā igitur candentem maſſam illeſa percurrit:⁊ ſic ſuſpitio ceſſauit. Hic imperator cū adhuc eſſet dux viſionē habuit q̄ ad ſepulchrū ſancti Volfgangi Ratiſponēſ.oraret:⁊ in pariete ſcriptū videret hoc ſolū verbū:poſt ſex. Quod ex hoc cogitās ſe poſt dies ſex moriturum:ipſis trāſactis.vj. Hebdomadas:deinde.vj mēſes.deīd .vj. annos cōputans mortē ſibi infallibiliter expectabat. Sexto igit̄ anno circa finē dum mortē preſtolat̄ imperator eligit̄:qui ſe totū diuino cultui dedicās:eccl'ias reparat:nouas edificat ⁊ dotat:⁊ precipue Bamburgēſ. eccleſiā cathedralem. Orationis gratia viſitat monaſteriū Caſſinēſe.dum vitio calculi laboraret. Cui ſanct⁹ benedict⁹ apparēs ipſum a calculo liberauit:ſed in ſignū miraculi characterem manere permiſit. Hic ſanctus imperator ſororē ſuā in cōiugiū tradidit ſtephano vngarie regi:ex hoc ipſum ⁊ regnū ad fidē cōuertēs. Qui ad extrema deueniens:vxorē cunigūdem virginē parētibus reſignauit. Et dormiuit in pace pridie idus Julij.anno regni ſui.xxiij.vite vero ſue.lij.anno autem gratie.mxxiiij. Uxor autē ei⁹ in ſctō p̄poſito perſeuerauit ⁊ ambo pariter in Bamburgēſ.eccleſia ſepulti ſunt miraculis clarentes. Fert̄ quoq̧ q̄ cū obiiſſet ſctūs Henric⁹:multitudo demonū ante cellā cuiuſdā eremite trāſibat:q̄ aperta feneſtra interrogauit vltimū quidnā eſſet. Cui ille r̄ndit:q̄ legio demonū erat:q̄ ad mortē ceſaris pperabāt:ſi forte aliq̄d ꝓpriū in eo inuenire poſ-

ſent adiuratur quoq; vt ad ſe redeat. Qui rediens dixit. q̄ nihil profecerat: quia dum falſa vxoris ſuſpitio ⁊ alia bona et mala in libra fuiſſent poſita accuſtus ille Laurētius ollam auream immenſi ponderis attulit: et cū demones ſuperaſſe iam viderentur: alia iactata pars altera libre maxime ponderauit. Sicq; demon ille iratus: vnam aurem olle preruperat. Ollam calicem vocabat: quem dictus Ceſar eccleſie Euiteñ. in honorem ſancti Laurentii fieri fecerat: cui propter magnitudinē due aures inerant. Repertum eſt autem et tunc imperatorem migraſſe: ⁊ aurem vnam calicis fractam eſſe.

¶ De ſancto Phoca ep̄o ⁊ martyre.
Capitulum. xcviii.

Phocas epiſcop⁹ ⁊ martyr paſſus eſt in ponto ciuitate ſub traiano imperatore. Hic primus artem gubernatoriam exercuit: deinde diuina diſpoſitione ad epiſcopatū ſinopis ciuitatis peruenit. Cumq; traianus imperator in partibus Armenie chriſtianos perſequeret̄. Aphricanus eius prefectus Phocā ep̄m in vrbe ponto degentem detineri fecit: ſiby; p̄ſentari. Quē cū multis exhortationibus ad deoꝝ ſacrificia inuitaſſet Phocas ep̄s lōga ꝟboꝝ diſceptatione Aphricanum cōfundebat: ⁊ deos gentium demones affirmabat. Cum autem prefectus ei ſupplicia diuerſa cōminaretur: orante ſancto immenſus imber effuſus eſt: terraq; concuſſa: grādo: fulgura: ac tonitrua terribiliter irruperūt. Aphricanus nimio terrore perterritus ſpiritū exhalās mortuus cecidit. Chriſtiani autem aſſiſtentes ingentem lucem de celo fulgentem cernūt: ⁊ angelos tres igneos ſancti ep̄i lateri aſſiſtētes: ipſumq; exhortantes ⁊ exinde celos aduolantes. Quibus miraculis Therētiana vxor prefecti cum filio. v. Phoce pedib⁹ aduoluta veniam ac vitam viro exanimi ſupplicabat. Qui oratione premiſſa Aphricanum ſuſcitauit: ⁊ cū omni familia ad xp̄m cōuertit: quē cū traianus imperator audiſſet. Phocam cōprehenſum exhortabat̄: vt dijs immolaret. Phocas autē petijt ſibi ipſos deos oſtendi. Sed cum imperator ipſum ad templum introduxiſſet. Sanctus martyr non ſolū rationibus: ſed experimento ipſos nō deos: ſed ſimulacra inſenſibilia cōprobauit: ꝓpter qḋ indignatus traianus ipſum in ligno ſuſpendi fecit ⁊ torqueri: atq; vngulis ferreis vſq; ad nudationē oſſium lacerari: quem orātem vox celica confortauit. Imperator audita voce pertimuit: phocamq; in carcerē trudi fecit: ⁊ centurionem nomine criſpinum cum mille militibus ad cuſtodias eius adhibuit. Orante vero ſancto media nocte lux ingens de celo refulſit ⁊ ianue carceris patefacte ſunt. Quod cum vidiſſent centurio ⁊ milites mille cōuerſi ſunt ad xp̄m. Phocas vero ipſos extra muros ad littus maris adduxit: eoſq; omnes baptizauit: dehinc ad carcerē rediit. Die vero ſequenti traianus ipſum eductum ⁊ neptuno deo marino ſacrificare renuentem in caminum ignis ardētis mitti iuſſit: q̄ nimio ꝑ tres horas ſine vlla leſione perdurauit: tandemq; oīno inuſtus exiuit: quē imperator in thermis ante triduū accenſis intromitti fecit: vbi cum oraſſet ad dn̄m ſpiritum emiſit: corpus vero intactum a calore permāſit: qḋ etiā nimio odore fragrabat. Balnee vero quaſi glaciali rigore congelate ſunt: quo dum traianus intraſſet: ⁊ huiuſmodi miracula vidiſſet: ſtupefactus admodum exiuit. Cui in thermarū ianua ſanctus Phocas lucidus apparuit: eiq; predixit: quod poſt triduū moriturus eſſet et ad inferna deſcenderet. Statimq; traianus febrium calore vexatus: poſt triduum: vt phocas ei predixerat expirauit. Corpus autē ſancti martyris in galiam ciuitatem armenie delatū ibidemq; ſepultum eſt qui paſſus eſt pridie idus iulii.

¶ De diuiſione. xii. apoſtolorum. Cap. xcix.

Diuiſio apoſtolorum ad p̄dicādum idibus iulii celebrat̄: eo die duodecimo anno poſt aſcēſionē dn̄i ad euāgelizandū ꝟbū dei p mūdū diuiſi aſſerunt̄ vt impleret oraculū pſalmiſte dauid q: In omnē terrā exiuit ſonus eoꝝ ⁊c. ¶ Nam oriēs ceſſit Thome ⁊ Bartholomeo. Meridies Simoni ⁊ Matheo. Aq̄lo Philippo ⁊ Thadeo. Mediū mūdi Mathie ⁊ Jacobo iuſto. Mediterranei maris pulcre Joāni ⁊ Andree. Occidētis regna petro ⁊ Jacobo zebedei. Tot⁹ mūd⁹ Paulo apoſtolo dat⁹ eſt: ſcdꝫ qḋ in ei⁹ collecta eccl'ia aſſerit dicēs. De⁹ q̄ vniuerſum mūdū beati Pauli apoſtoli p̄dicatiōe docuiſti ⁊c. Et cātat̄ in hoc feſto in miſſa epiſtola. Corde eīm creditur ad iuſtitiā. Ro. x. Et euāgeliū. Eūtes in mūdū vniuerſum. Mat. vlti. cap. que ſolēnitati maxime cōueniūt.

¶ De ſanctis. lxxii. diſcipulis. Cap. c.

Septuagintaduo diſcipuli xp̄i ad inſtar. lxxii. linguarum ab ipſo electi poſt aſcenſionem domini ad predicādū verbum dei et ipſi ꝑ ſingulas qualiq; orbis terre prouincias ⁊ ciuitates diuiſi ſūt ⁊ multarū vrbium epiſcopatus tenuerūt. Quorum nomina hec ſunt. ¶ Lucas euāgeliſta: de quo grecus expoſitor viſibiliter inquirit verbotenus xp̄m adnt. Cumq; veritatem agnoſceret verus effect̄ chriſti diſcipulus plurimum cum magiſtro cōmoratus. ¶ Cleophas: de quo Luce. xxiiii. fit mentio. Hi enī duo ibāt in emaus: vt innuit Gregorius in ꝓſatione moraliū: ita dicit Theophil⁹. Ambroſius vero dicit aliū fuiſſe. ¶ Barnabas cui⁹. Paulus in plurimis meminit ⁊ legitur in actib⁹ aploꝝ in multis locis. ¶ Mathias qui pro Juda aploꝝ numero ſurrogatus eſt: vt dicit̄ Act. i. ¶ Thadeus q̄ ad Abagarū miſſus eſt. Nō enī hic fuit ille q̄ ⁊ iudas d: frater Simonis apl'i ſed alius. Hos quatuor ponit Euſebi⁹ primo lib. cap. xv. Sequētes ꝟo ponit abbas dorotheus. Quorū noīa hec ſunt. ¶ Ananias q̄ Paulū baptizauit Actuū. ix. ⁊ fuit poſtea ep̄s damaſci. ¶ Stephan⁹ prothomartyr qui prim⁹ fuit inter. vii. diacones. ¶ Philippus vn⁹ ex. vii. diaconib⁹ qui Simonē ⁊ eunuchum baptizauit: ⁊ fuit ep̄s in Thracia ſcithie. ¶ Procorus vnus ex. vii. ep̄is Nicomedie Bithinie. ¶ Nicanor vnus ex. vii. q̄ eadē die cū alijs duobus mortuus eſt: qua ⁊ ꝓthomartyr Stephanus. ¶ Parmenas vnus ex. vii. qui dormit in Niſibi. ¶ Nicolaus vnus ex. vii. fuit ep̄is Samarie: ſed apoſtatauit hereticus factus: a quo ⁊ ſecta nicolaitarū quos Joannes apoca. ii. redarguit. ¶ Simō vnus ex vii. q̄ fuit ep̄s Tyri ⁊ Sidonis. De his omnib⁹ habetur Act. vi. ¶ Titus in creta ep̄s fuit ibiq; p̄dicās ſepult⁹ eſt. De hoc ſepius apl's mētionē facit: ⁊ huic ſpecialem epiſtolā dirigit. ¶ Syluanus cū Paulo p̄dicauit: ep̄s Theſſalonice ibiq; dormit: de quo p̄ma Theſſal. i. cap. ¶ Chricheſ ep̄s Calcedonie: q̄ in Galli factus eſt. ¶ Epheneus de quo Ro. xvi. ep̄s Cartagiñ. fact⁹ eſt. ¶ Andronic⁹ de quo Ro. xvi. ep̄s Pannonie fact⁹ eſt. ¶ Amplias de quo vbi ſupra ep̄s edeſſe fact⁹ eſt. ¶ Vrbanus de quo ibidē ep̄s Macedonie fuit. ¶ Stateus de quo ibidē quē Andreas apud pōtū mare nauigās in argicapoli Thracie ep̄m cōſtituit. ¶ Appelles de quo Ro. xvi. ep̄s Eradie fact⁹ eſt. ¶ Philet⁹ vel phileſus ep̄s epheſi: ſapuit ea q̄ Simoni magi: ⁊ reſtitit aplo: vt habet̄. ii. Timothei. ii. ¶ Hermogenes ep̄s Megare factus eſt ſimilis precedenti: de his. ii. Timothei. iiii. ¶ Demas de quo ibidē dicit: q̄ apoſtatauit ⁊ ſacerdos idoloꝝ in Theſſalonica factus eſt. De his prime Joan-

nis primo. Ex nobis prodierūt: ſed non erāt ex nobis. ¶ Ampliat⁹ ep̄s Smyrne fuit ante policarpū: cui⁹ apoſtolus meminit in epiſtola ad Romanos. ¶ Ariſtobolus de quo Ro. xvj. Bethanie ep̄s fuit. ¶ Narciſſus de quo ibidē qui et athenarū ep̄s fuit. ¶ Eradi⁹ qui ep̄s epatre fuit de quo vbi ſupra. ¶ Cretis qui apud gallias predicauit. ¶ Agabus de quo Actuum. xxj. qui prophetico charīſmate dignus fuit. ¶ Rufus vel ruferius de quo Rom. xvj. qui et Thebarū ep̄s fuit. ¶ Aſyncrit⁹ de quo Ro. xvj. qui hyrcanie ep̄s fuit. ¶ Phlegontias de quo ibidem qui et Machationis ep̄s fuit. ¶ Patrobas de quo ibidē: qui ep̄s pctorum fuit. ¶ Hermes de quo ibidē: qui Philopoles ep̄s fuit. ¶ Linus qui fuit poſt beatum Petrum Rome ep̄s: de quo. ij. Timothe. iiij. ¶ Caius q̄ ephesī ep̄s fuit: de quo Ro. xvj. ¶ Philologus qui ab Andrea ep̄s ſinopis factus eſt. de quo Ro. xvj. ¶ Liphaſus qui Rome ſimul cū Paulo vinctus: et poſt eius martyrium decollatus eſt. ¶ Lucius de quo vbi ſupra: qui ep̄s laodicie que eſt in ſyria fuit. ¶ Jaſon de quo ibidē: qui et ep̄s tarſi factus eſt. ¶ Soſi pater vt dicit dorothe⁹ ep̄s iconīj fuit ſed origenes in prima gloſa dicit: ꝙ primus ep̄s Theſſalonice fuit traditione maiorū: de quo Rom. xvj. ¶ Tertius qui ſcripſit epiſtolā ad Romanos dictante Paulo: de quo Ro. xvj. et ſcḋe Timoth. iiij. et Actuū. xix. ep̄s iconij fuit poſt hieroſolymorū diſperſionē. ¶ Quartus de quo Ro. xvj. ep̄s fuit Berithi. ¶ Apollo de quo prime Corin. primo qui ep̄s corīte fuit. ¶ Soſtenes de quo prime Corin. primo qui et Colophonie fuit ep̄s. epaphrodit⁹ Andriace ep̄s fuit de quo Phil. iiij. ¶ Tiricus de quo col. iiij. q̄ colophonie ep̄s fuit. ¶ Ceſar de quo Phi. iiij. qui et dirrachiū ep̄s fuit. ¶ Marcus bernabe cōſobrinus q̄ de duabus ſororibus nati ſunt: dicit gl. col. iiij. et de hoc ibi in textu mentio fit: ep̄s fuit Apolinadis. ¶ Jeſus qui dicebatur iuſtus: de quo. iij. libro eccleſiaſtice hiſtorie clētipoleos ep̄s fuit. ¶ Antonias de quo Timothe. iiij. qui et Liſine ep̄s fuit. ¶ Clemens de quo Phi. iiij. primus ex gentibus credens: epiſcop⁹ ſardicēſ. poſtmodū pōtifex Roman⁹. ¶ Oneſimus de quo prime Timoth. j. qui et Coronis ep̄s fuit. ¶ Carpus de quo prime Timoth. iiij. q̄ et berie que eſt in thracia epiſcopus fuit. ¶ Enodi⁹ qui poſt petrū apoſtolū antiochie epiſcop⁹ fuit. ¶ Ariſtarchus de quo col. iiij. et actuū. xx. qui apamie epiſcopus fuit. ¶ Marc⁹ q̄ et Joānes de quo actuū. xiij. et ij. timothe. iiij. et ad philemonē: qui et bibli epiſcopus fuit. ¶ Zenas vel zena: de quo Timothe. iij. qui nomicus. i. legiſta vel legiſperitus dict⁹ eſt et dioſpoleos epiſcop⁹ fuit. ¶ Philemō ad quē apoſtolus ſcripſit epiſtolā q̄ et gaze epiſcopus fuit. ¶ Ariſtarch⁹ alter de quo ad philemonem. ¶ Pudens de quo. ij. timothe. iiij. ¶ Trophimus de quo ibidē. Hi tres in omnibus perſecutionib⁹ apoſtoli cōpatientes: in fine rome poſt eum decollati ſunt. ¶ Marcus euangeliſta qui in roma euangeliū ex ore Petri ſcripſit. ¶ Candacis eunuchus regine ethiopū: de quo actuū. viij. in arabia eudomie predicauit: et in probari inſula q̄ eſt in mari rubro: ſermo habet ꝙ ibi martyrizatus eſt. Hec beatus Dorotheus exiſtens rome in monumentis dereliquit in lingua romana: et tranſlata ſunt in grecum: vt eſſent omnibus manifeſta. Uerum frater vincentius dicit ꝙ ex numero. lxxij. fuerūt ſancti Sauin⁹: Potentian⁹ Altinun⁹: Marinun⁹ et Joānes ſenior: vt ſcribit policarp⁹. ¶ In martyrologio quoꝙ ponitur Ariſtion: cuius feſtum agitur. vij. kalendas marcij. ¶ Rufus et zoſimus quorū feſtū agitur. xv. kalē. ianuarij. ¶ Priſcus: cuius feſtū agitur kalē. ſeptembris. ¶ Joſeph qui cognominatus eſt iuſt⁹: cum mathia ſortitus eſt actuū primo cuius feſtū agitur. xiij. Kalēdas auguſti. ¶ Naſon antiquus xp̄i diſcipulus. iij. idus iulij. ¶ Silas ep̄s corinthi. iiij. idus iulij qui et innuitur eſſe ſiluanus: ſed falſum eſt: q: ille theſſalonice hic macedonie q̄ſcit. ¶ Euphrates. xiiij. kalen. auguſti de quo coloſſē. iiij. et ad philemo. ¶ Marcialis Lemouicēſ. et Sidoni⁹: vel Cedonius qui fuit cecus natus: qui ſepult⁹ eſt cū maximino. ¶ Et lazar⁹ q̄ fuit ep̄s maſſilie: fuit de xp̄i diſcipulis. ¶ Et ſctūs vrſin⁹: qui dr̄ fuiſſe nathanael: quē xp̄s cōmendat ioānis. j. qui miſſus eſt ad bituricas. ¶ Et ſctūs iulian⁹ q̄ dr̄ fuiſſe ſimō leproſus: q̄ et cenomanis p̄dicauit. Sz vt ſcribit euāgeliſta vbi ſupra cap. xv. plures q̄. lxxij. diſcipulos xp̄i fuiſſe: oꝫ obſeruent ea q̄ Paul⁹ ſcribit. Corinth. xv. dñm apparuiſſe pluſq̄ quingentis fratrib⁹ ſimul zc.

¶ De ſanctis Quirico et Julita ei⁹ matre martyribus. Capi. cj.

Quiric⁹ puer et Julita ei⁹ mater apud tarſuꝫ cilicie paſſi ſunt ſub Alexandro imperatore. Fuit enim Julita illuſtris matrona de iconio ciuitate yſaurie: q̄ perſecutores declinare cupiēs in tarſuꝫ cilicie cū puero ſuo Quirico: q̄ triū erat annorum venit vbi detēta alexādro preſentat̄ filiū geſtās i vlnis: quē due famule ſue vidētes fugerūt et eā penit⁹ reliquerūt. Imperator ergo puerū in vlnis cepit: et matrē ſacrificare nolentē crudis neruis flagellari precepit. Puer autē matrē flagellari conſpiciēs amare flebat. Alexander vero puerum ſuper genua tenens oſculis et blanditiis demulcebat. Infans aūt ad matrē reſpiciebat: et imperatoris oſcula abhorrebat: et caput cū indignatione auertens vultū eius vnguibus laniabat: ſeq̄ chriſtianū voce qua poterat aſſerebat tandem diu reluctans principē in ſcapulis momordit: tunc ille indignat⁹ et dolore cruciatus Quiricū ab alto per grad⁹ precipitauit: vt etiam tribunali tenellū cerebrū adhereret. Julita vero filium ſuū ad regnū p̄ceſſiſſe videns: deo gratias egit que poſtmodū ab imperatore iuſſa eſt excoriari et bulliēte pice perfundi ac demū capite truncari. Quorū amboꝝ corpora alexander mēbratim cedi fecit et mēbra diſpergi mādauit ne a chriſtianis ſepelirent̄ ſed tamē ab angelo ſunt collecta: et nocte a xp̄ianis ſepulta. Quorū exēplo. xliiij. gētiles ad xp̄m cōuerſi et ab alexādro detēti poſt mēſes. x. martyrio coronati ſunt de q̄b⁹ ſupra dictum eſt pridie non. iunij. Hoꝝ aūt martyrū viꝫ pueri et matris corpora cū pax eccleſie reddita eēt tempore cōſtātini magni ab vna ancilla eorū que adhuc ſupererat: reuelant̄ et deuotione magna a populo reuerent̄. Qui paſſi ſunt Jdib⁹ Julij circa annos domini. cclxx.

¶ De ſancto Jacobo ſapiente ep̄o et ꝯfeſſore. Ca. cij.

Jacob⁹ cognomēto ſapiēs niſi bine ciuitatis q̄ nobilis eſt vrbs perſaꝝ ep̄s vn⁹ fuit ex numero ꝯfeſſoꝝ ſub maximiano: q in nicena ſinodo arrianā peruerſitateꝫ homōſion appellātes dānauerūt: de quo caſſiodor⁹. v. libro hiſtorie tripartite ponit ꝙ ſapor rex perſaꝝ antiochiā: q̄ alio nomine miſib⁹ dr̄: cū innumero exercitu obſedit: quā cū diuerſis modis obtinere per ſe nō poſſent impetu fluminis migdonij per ciuitateꝫ decurrentis a longe retinuerunt: et ripas excelſiores fecerūt vt aqua fluuij in ſe collecta cōcreſceret. Impletiſq; ripis ſubito quos fecerant aggeres irrumpentes dimiſerunt impetum fluminis contra murum: vnde mur⁹ ciuitatis vehementis aque pond⁹ ferre non valens dirutus eſt. Cūq; ſapor rex diē alterū expectaret: vt aluo ſiccato ſine bello ciuitatem intraret: orante Jacobo vidit murum de nouo cōſtructum: et propugnacula fabricata: vidit etiam ſuper murū quendam imperiali habitu decoratum quem primo quidam exiſtimauit imperatorem romanorū: ſuoſq; exploratores affligebat: q: ei⁹ aduentum ei nunciare nō cognouerant. Dum aūt nō

ipſum eſſe vidicit illuꝫ ſagittare voluit: ſed ſagitta in ae
re ſupa per manſit. Et cũ nec ſic a ciuitatis obſidione diſ
ſcederet oratione ſancti epiſcopi iuſſit de⁹ ſyniphes et
culices innumerabiles in exercitũ perſarũ in modum
quaſi nebularũ que homines ⁊ animalia adeo infeſta
runt ꝙ exercituꝫ inde recedere cõpulerunt. Quieuit in
pace vir dñi idibus iulij tp̃e conſtantij auguſti. Hic ſan
ctus antiſtes a beato Hieronymo in libro de viris illu
ſtribus. Idcirco omiſſus fuit ꝙ illo tp̃e ſyre lingue in
qua is ſcripſerat cõmentum nõ habebat. Scripſit aũt
libros plures: vtꝫ De fide ꝯ oẽs hereſes. De charitate
gñali. De ieiunio. De oratone. De dilectiõe erga pximũ
ſpeciali. De reſurrectiõe. De vita poſt mortẽ. De humi
litate. De patiẽtia. De ſatiſfactione. De virginitate. De
ſenſu anime. De circũciſiõe. De azimo bñdicẽdo ꝑ quo
in Iſaia legitur. Nõ exterminabitur botrus. De chriſto
ꝙ filꝰ dei ſit ⁊ cõſubſtantialis patri. De caſtitate aduer
ſus gẽtes. De cõſtructiõe tabernaculi. De gẽtiũ cõuer
ſiõe. De regno pſarũ. De pſecutiõe xp̃ianorũ. Hec gen
nadius libro de viris illuſtribus.

¶ De ſanctis Catilino ⁊ ſociis martyribus. Cap. ciij.

Catilinus diaco-
nus: ianuarius ⁊ florentius: iulia atq;
iuſta martyres apud carthaginẽ paſſi
ſunt. Qui tẽpore perſecutiõis chriſtia
norũ glorioſo martyrio pro xp̃i nomi
ne coronati: poſiti ſunt in baſilica fau
ſti in eadẽ ciuitate idibus Iulij. Hec
Ado ponit.

¶ De ſctõ Euſtachio ep̃o ⁊ marty. Capi. ciiij.

Euſtachiꝰ epiſco-
pus ⁊ martyr antiochie ſyrie claruit.
Qui cuiuſdem ciuitatis ep̃s ob fideꝫ
catholicã a cõſtantio imperatore ar
riano in traianopoli thracie ciuita
teꝫ exilio pulſus ibide requieuit. xvj.
kalẽdas auguſti. vt in martyrologio
colligit adonis.

¶ De ſancto Hilario martyre. Capi. cv.

Hilariꝰ monachꝰ
⁊ martyr: ſub iuliano impatore in ci
uitate oſtia paſſus eſt. Hic de ciuita
te aretij ortꝰ cũ beato donato ep̃o
⁊ martyre dudũ cõuerſus eſt: ⁊ pluri
ma vna ſecũ miracula pfecit: vt de co
dicet i paſſiõe donati. vij. idꝰ auguſti.
Poſt hec in ciuitate oſtiẽſi degẽs gal
licanũ martyrẽ eodẽ veniẽtẽ ſuſcepit:
⁊ in xp̃i fide cõfortauit. Deniq; tentꝰ
a quadratiano pſide in pfato oppido cũ ſacrificare nol
let fuſtibꝰ ceſus martyriũ ſumpſit. xvij. kalẽ. auguſti. cu
ius corpꝰ ibidẽ tumulatũ quieſcit.

¶ De ſancto Leone papa quarto. Cap. cvj.

Leo papa huiꝰ no
minis quartꝰ natiõe romanꝰ ex pře
rodulpho ſergio põtifici in ep̃atu ro
mano ſucceſſit: et ſedit annos. viij.
mẽſes. iij. dies. vj. Hic primũ a parẽ
tibus ob ſtudia lřaꝝ in monaſterio
ſcti Martini iuxta eccleſiã ſcti Pe
tri apli poſitꝰ fuit: vbi nõ ſolũ ſcien
tia ſꝫ et cõuerſatiõe tãꝙ pfectꝰ mo
nachꝰ pfecit. Hūc Sergiꝰ papa poſt
modũ faciẽs pſbyterũ: titulũ ſanctorũ quatuor corona
torũ eidẽ aſſignauit. Quo Sergio mortuo ⁊ necdum ſe
pulto oẽs romani tã clerꝰ ꝙ populꝰ vna voce leonẽ in
ſummũ põtificẽ elegerũt. Qui mox factꝰ põtifex baſili
cas apoſtolorũ petri ⁊ pauli ⁊ alias eccliās quas paulo
ante ſaraceni deuaſtauerãt: honorifice reſtaurauit. Ec
cleſiã quoq; de nouo edificauit: que dicit ſancta maria
noua. Karolum Ludouici filiũ imperatorẽ coronauit.
Hic etiã inuidioſe ſup quibuſdã criminibꝰ accuſatꝰ: ſi
nodum cõgregauit: ⁊ ſe iuramento innoxium demon
ſtrauit. Cuius etiã tp̃e aldulphꝰ rex anglorũ q̃ primꝰ
totiꝰ anglie obtinuit monarchiã deuotiõis cã venit ro
mã: ⁊ corã leone papa obtulit tributũ ſctõ petro de vna
quaq; domo argenteũ nũmũ in annos: ⁊ hoc tributum
vſq; hodie pſeuerat. Hic pontifex catholicus multe pa
tientie: multeq; humilitatis diuinarũ ſcripturarũ exti
tit feruentiſſimꝰ pſcrutator vigiliis ⁊ orationibꝰ ſemp
intentꝰ. Qui dũ Normanos a romanorũ finibꝰ detur
bare ſatagit: eũ multis captus nũꝙ cõſenſit ſe ſine aliis
relaxari. Hic pro neapolitanis in mari ꝯ ſaracenos pu
gnãtibꝰ orãdo collectã fecit. Deꝰ cuiꝰ dextera beatũ Pe
trũ ambulãtẽ ⁊c. Et poſtꝙ muros ciuitatis leonine re
parãdo perfecerat: apponẽdo ſeras portis fecit ⁊ dixit il
lam collectã. Deꝰ q̃ beato Petro apoſtolo collatis cla
uibus ⁊c. Illi aũt ſaraceni q̃ cũ magna multitudine ro
mã venerãt ſpoliatis eccleſiis dñi i aphricã redeũt i ma
ri ſubmerſi ſunt. Leo vero papa mortuꝰ: in eccleſia ſan
cti Petri ſepelit. Cuiꝰ feſtum agit. xvij. kalen. auguſti: ⁊
ceſſauit epiſcopatus dies. vj.

¶ De ſancto Alexio cõfeſſore. Capi. cvij.

Alexius filius eu-
phemiani nobiliſſimi romani: ⁊ i au
la imperialis palatij primi tp̃e archa
dij ⁊ honorij imperatorũ in vrbe cla
ruit. Qui euphemianꝰ ccc. ſeruos ha
bebat q̃ zonis aureis cingebant. Ipſe
vero miſe operibꝰ inſiſtebat: ⁊ i domo
ſua quotidie tres menſas pauperibꝰ
pegrinis: orphanis ⁊ viduis parabat
quibꝰ refectis ipſe ad horã nonã cũ vi
ris religioſis cibũ ſumebat. Cũ autẽ
eidẽ multa precũ inſtãtia dño alexiũ filiũ concepiſſet ex
cõiuge aglaia noĩe ipſũ: ãbo deinceps in caſtitate viuere
firmauerũt. Puer aũt ſcientiis liberalibꝰ diſciplinis infra
ãnos pubertatis plenꝰ eruditꝰ factꝰ adoleſcẽs puellã
de imperiali domo duxit vxorẽ. Cũ aũt iuuenis cũ puel
la nocte intra cubiculũ incluſus eſſet ſpõſam ſuã cepit
in dei timore inſtruere ac ipſaꝫ ad virginitatis obſeruã
tiam prouocare. Deinde anulũ ⁊ caput balthei quo cin
gebatur ſibi ſeruãda tradidit: ⁊ de ſubſtantia ſua mul
tum aurũ accipiẽs: occulte ad mare diſceſſit: ⁊ aſcẽdẽs
nauẽ laodiciã vſq; puenit. Indeq; in edeſſaꝫ ciuitatẽ ſy
rie pfectꝰ eſt: vbi imago chriſti diuinitꝰ facta in ſindone
habebat. Quo perueniẽs oĩa q̃ ſecũ tulerat pauperibꝰ
tribuit: ⁊ vilibꝰ indutꝰ ipſe cũ ceteris pauperibꝰ i atrio
ſancte dei genitricis mẽdicare cepit: oĩa que ſibi daban
tur vltra quotidianũ victũ egenis impẽdens. Pater ve
ro de filij abſentia admodũ cõtriſtatus miſſis pueris
ad diuerſas mũdi partes eũ vbiq; pquirebãt. Quoꝝ
aliqui dũ ad edeſſaꝫ ciuitatẽ veniſſent ab eo cogniti: ſed
ipſum minime cognoſcẽtes: eidẽ cũ ceteris pauperibꝰ
eleemoſynas tribuerũt: q̃ gratias deo egit: ꝙ a ſeruis
ſuis eleemoſynam percepiſſet. Reuerſiq; pueri nuncia
uerunt ꝙ ipſum necubi inuenire potuiſſent. Quapro
pter tam parentes ꝙ omnes cognati ⁊ affines inconſo
labiliter triſtabantur. Sponſa vero cum ſocera ſe per
petuo manſuram in caſtitate promiſit: donec de ſponſo
ſuo noua p̃cipere poſſet. ¶ Cum ergo Alexius per an
nos ſexdecim in atrio pdicto commoratus eſſet: imago
tandem dei genitricis: q̃ ibidẽ erat: cuſtodi eccleſie iuſ
ſit virum dei Alexium in eccleſiam intromitteret: quo
niam dignus erat: eũq; ei ad oculũ oſtẽdit quẽ cuſtos
feſtinꝰ in baſilicã introduxit. Quod factũ dum cunctis

innoteſceret:

innoteſceret: ab oībus venerari cepiſſet: humanam gloriā vir dei fugiēs inde receſſit: laodiciā veniēs ibiq̄ nauē aſcēdens: cū in tarſum cilicie ire diſponeret: diſpē ſante deo nauis a vētis impulſa in romanū portū applicuit: quod cernens Alexꝰ diſpoſuit in alo ſuo nulli extraneo onerosus eſſe: ſed in domo prīna incognitꝰ habitare: patrē ergo a palatio redeuntē multitudine obſequentiū circundatū obuiū habuit ac poſt cū clamauit vt ſe pegrinū in domo ſuſciperet: et de micis menſe ſue nutriri faceret: vt quoq̄ filij peregrini deꝰ miſereri poſſet. Qd̄ pr̄ audiēs ob amorē filij ipſum ſuſcepit: cibū de mēſa ſua ei conſtituit ac locū in domo ſua ꝓprium tribuit: et miniſtrū ꝓpriū delegauit. Ipſe autē in orationibꝰ pſeuerabat: et ieiunijs ac vigilijs inſiſtebat. Famuli aūt domus ipſum multipliciter deridebant: et aquā vtēſilium ſup caput eius frequēter fundebāt: et multas ei iniurias faciebant: ipſe aūt patienter oīa ſuſtinebat. Sicq̄.xvij. ānis in domo patris incognitꝰ manſit. Uidens quoq̄ p ſpm̄: quod eiꝰ obitus appropinquaret: chartā cū atramēto petijt et totū ordinē vite ſue cōſcripſit. ¶ Dn̄ica igit̄ die poſt miſſarum ſolēnia in eccleſia ſancti petri vox de ſanctuario ſonuit dicens venite ad me q̄ laboratis ꝛc. qd̄ audientes oēs in facies ſuas ceciderunt. Et ecce vox ſcḋo dicens. Querite virum dei vt oret p roma. Querētibus illis et nō inuenientibus: iterū dictū eſt. In domo euphemiani q̄rite. Ille requiſitꝰ ſe de hoc nihil ſcire dicebat. Tūc imperatores archadius et honorius vna cū pontifice innocentio ad domū predicti viri puenerunt. Et ecce miniſter alexij ad dn̄m ſuū venit: eiq̄ obiiſſe nūciauit. Intrās euphemianꝰ ipſum defunctū repperit et vultū eius tanq̄ angeli rutilantē vidit: voluitq̄ chartam quā tenebat in manu accipere: ſed nequiuit. Exiens igit̄ cū hoc imperatoribꝰ et pontifici nunciaſſet: illi ad eū intraſſent corpuſq̄ ex parte dei vt ſibi cedulā dimitteret adiuraſſent: accedens pontifex manu chartā accepit: et ille ſtatim ei eā dimiſit qua de mādato pape corā oī multitudine lecta. Euphemianus hec audiēs obſtupuit et factꝰ exanimis in terrā decidit. Cū vero ad ſe rediſſet: veſtes ſcidit: canos capitis euellere cepit: et ſemetipſum diſcerpēs: ac ſup corpꝰ filij corruens amariſſime fleuit. Mater eius hec audiens: quaſi leena rūpēs rhete: ſciſſiſq̄ veſtibꝰ tota diſſoluta exiit: et lamētabiles voces emittēs: inter ppl'i frequētiā ſe ſup defunctū filiū ꝑcipitauit: ac ibidē quaſi mortua ꝑmanſit: et deinde reuiuiſcens planctū doloroſum emiſit. Sponſa etiā ipſius induta lugubri veſte cucurrit: et lachrymas incōſolabiles ſupra corpus effudit. Tūc pōtifex et impatores corpus in honorato pheretro ponētes duxerūt in mediā ciuitatē: et nūciatū eſt inuētū eſſe hoīez quē querebāt et oēs ad ſctm̄ corpus cucurrebāt. Si quis aūt infirmꝰ illud tāgebat: ꝓtinus curabatur. Nā et ceci illuminabant̄: et leproſi mundabant̄: et demones fugabant̄. Cuiꝰ pheretrū ipſe pontifex et impatores ex deuotione portare ceperunt: ſicq̄ oī pplo comitante corpus ad eccleſiā ſancti bonifacij martyris ꝑduxerūt et illic ei per.vij. dies ſepulchrū ex auro et gēmis parari fecerūt: in quo corpus ſancti cōfeſſoris condiderūt. de quo odor mirꝰ reſragabat: q̄ cūcta aromata ſuperabat. Quieuit autē in chriſto.xvj. kal. auguſti circa annum domini.cccxxvij.

¶ De ſancta Marina virgine. Cap̄.cviij.

Marina virgo in partibus grecie claruit. Hec cū patri ſuo vnica foret: et pr̄ relicto ſeculo: monaſteriū introiſſet eā cuidam ꝓpinquo cōmendauit: et in cenobio ſumma obediētia deo ſeruire cepit. Cū autē ꝓ filia affligeret̄: interrogauit eū abbas cur magis ſolito triſtaret: qui dixit ſe filiū vnicū in ſeculo reliquiſſe: noluitq̄ qd̄ eſſet filia ꝓpalare. Abbas vero q2 diligebat virū: eidē cōceſſit vt filiꝰ ſuꝰ in monaſterio reciperet̄. Pr̄ ergo habitu virili eam induit: et mutato noīe marinū ipſam vocauit. Uirgo igit̄ ſancta in monachū recipit̄: et maſculus ab omnibꝰ putat̄: ac frater marinꝰ vocat̄. Cepit autē valde religioſe viuere: et omnibꝰ obedientiā exhibere. Cū aūt eſſet annorū.xvij. et pater eiꝰ morti appropinquaret: filiā ſuā vocauit: et eā in ſctō propoſito confirmauit: ꝑcipiens ne cuiq̄ aliquando reuelaret ꝙ mulier eſſet. Mortuo ergo patre tenebat doctrinā eius: et erat obediens oībus. Ibant igit̄ fratres cū curru et bobus: et monaſterij neceſſaria deferebant. Uerū iuſſu abbatis frater marinꝰ aliq̄ñ cum clauſtro cepit accedere: et fratres ad portādum ligna iuuare. Cōſueuerant autē ſepiꝰ hoſpitari in domo cuiuſdā nobilis pādochij noīe ſi q̄ñ eos hora tardior redeū di ꝑpediret. Cuiꝰ filia virgo cū de quodā milite concepiſſet: interrogata a parētibus fratrē marinū ſe violaſſe aſſeruit. Qd̄ cū pādochiꝰ abbati nūciaſſet: interrogatuſq̄ marinꝰ cur tm̄ flagitiū cōmiſiſſet: ſe peccaſſe confitet̄: et veniā humiliter precat̄. Statimq̄ abbas illū verberibus cedi iuſſit: deinde de monaſterio eiecit. Ipſa vero oīa patientiſſime ferens tribus annis ante oſtiū monaſterij manſit: nec inde aliq̄ñ diſceſſit. Sicq̄ bucella panis vnica quotidie ſuſtentata: ac ſi permū cōmiſiſſet in penitentia perſeuerauit. ¶ Poſt trienniū vero infans ablactat̄: et abbati mitti t̄: ac fratri marino tradit̄ educādo: quē virgo dn̄i p bienniū ac ſi propriū aluit: et cum eo ibidē permanſit. Tandem eius patientie et humilitatis fratres miſerti abbati pro marino intercedunt: ipſumq̄ de eius licentia in monaſteriū cum paruulo intromittunt. Cui abbas p penitētia impoſuit: vt oēs immundicias loci extra deferret: et aquā neceſſariā baiularet. Ipſa autem hilariter omnia patienter ferebat. et in cunctis grat.as agebat. Sed poſt paucos dies in domino feliciter obdormiuit. Cuius corpus abbas longe a monaſterio mandauit ſepeliri: eo quod abſq̄ penitentia obiiſſet. Cū autem fratres corpus lauarēt: et mulierem eſſe cōſpicerent: ſtupefacti: et territi ſe in dei famulam grauiter deliquiſſe fatentur. Quod cum abbas cognouiſſet eam intra monaſterium honorifice tumulari iuſſit: et cum lachrymis pro ſe et fratribus ab ea veniā poſtulauit: eo ꝙ ipſam ignorās innocenter afflixit. Corpus ergo ſancte virginis in eccleſia reconditū miraculis clarere cepit. Illa autem que dei filiam infamauerat a demone arripitur et ad ſepulchrum adducta ſcelus ꝯfitetur: et poſt dies.vij. eius meritis liberat̄. Quieuit autem ſancta virgo in dn̄o.xvij. kalen. auguſti. ¶ Anno aūt dn̄i. M.cxiij. t̄pe iacobi tcopoli ducis venetorū. Quidā iacobus de bora parochialis eccleſie ſancte Marine de venetijs deuotꝰ ſancte virginis corpus ipſi de partibꝰ romanie ſublatum per nauē venetias direxit: et in eccleſia ſua collocandū ordinauit. Cuius meritis naute a maris tēpeſtate liberati ſunt. Sicq̄ corpus ſancte virginis venetias delatum in eadē eccleſia ſepultum eſt kalen. ſeptembris.

¶ De ſancta theodora monacha. Cap̄.cix.

Theodora monacha apud Alexandriā claruit tempore Zenonis imperatoris. Hec nobilis et ſpecioſa virum habuit et diuitem et deum timentem. Cuius ſanctitati diabolus inuidens: virum quendam diuitem in illius cōcupiſcentiam incitauit q̄ eam crebris nuncijs et muneribus moleſtauit. Sed cum ipſum omnino contēneret et peccm̄ abhorreret: tandē per quandā mulierē ei miſſam illam decepit: que puelle ſuaſit ꝙ deus quicquid occidēte ſole committit̄ minime intuet̄. Cuius ſuaſioni puella prebens aſſenſum virum ad ſe nocte introire permiſit: et voluntatem eius compleuit. Statimq̄ ad

et rediens amariſſime flebat:eo q̄ ipſam ꝯſcia remordebat. Quã vir eius nimiũ flentẽ cõſolari ſtudebat:ſed illa nullã cõſolationẽ recipere curabat:cãm aũt fletus eidẽ nullatenꝰ indicare volebat. Mane aũt ſctõ quoddã monaſteriũ monialiũ adijt:⁊ abbatiſſam interrogauit an deus quoddã graue delictũ qð die aduesperaſcẽte cõmiſerat ſcire poſſet. Cui illa r̃ndet q̄ deo nihil abſcõdit̃:⁊ q̄ videt quicq̄d quacũq̧ hora ꝯmittit̃. Rediẽs ergo domũ quadã die cũ vir ſuus abeſſet:comã ſuam precidit:⁊ veſtimẽta viri ſui aſſumẽs ad monaſteriũ monachorũ:quod p̄.xviij.miliaria a ciuitate diſtabat acceſſit:⁊ vt ibidẽ in monachũ reciperet̃ obtinuit. Interrogataq̧ de noĩe dixit ſe theodorũ nuncupari. Ibi ergo officia oĩa humiliter faciebat:⁊ eius miniſterium oĩbus gratũ erat. ¶ Poſt aliquot annos abbas theodoro iuſſit vt boues iugeret ⁊ oleũ de ciuitate deferret: vir aũt eius plurimũ flebat:timẽs ne cum viro aliquo receſſiſſet. Et ecce angelus dñi ipſi dixit vt mane ſurgeret:⁊ in via q̄ dicit̃ ſancti petri ſtaret:⁊ coniugẽ obuiam haberet. Qð cũ feciſſet theodora cũ camelis venit ⁊ virũ recognoſcens:ſed ab ipſo incognita illũ ſalutauit. Cum autem ille diutius expectaſſet:⁊ ſe deceptũ clamaret facta eſt vox ad eũ q̄ ille qui ſe̾m pridie ſalutauerat vxor ſua fuerat. ¶ Tante aũt ſanctitatis Theodora fuit vt multa miracula faceret. Nã ⁊ hoĩem a beſtia laceratũ eripuit:⁊ ſuis precibꝰ ſuſcitauit. Ipſamq̧ beſtiã maledixit que ſubito mortua corruit. Diabolus aũt ſcitatem eiꝰ nõ ferens eidẽ apparuit:⁊ eam de cõmiſſo adulterio duriter increpauit:vt illã ad deſperationẽ ꝓuocaret. Que ſignum crucis edidit ⁊ mox demon euanuit. Quadã vice dum de ciuitate cum camelis rediret ⁊ in quodã loco hoſpitata fuiſſet puella ad eã venit vt ſecũ concũberet illam putãs eſſe virũ. Que cum reſpueret iuit ad alterũ in ipſo hoſpitio iacentẽ ⁊ cũ eo dormiuit: ⁊ de illo ꝯcepit. Cũ aũt venter eius intumuiſſet:interrogata dixit ſe de theodoro monacho concepiſſe. Natũ igit̃ puerũ ad abbatẽ tranſmiſerunt:qui cũ theodorũ increparet:⁊ ille ſibi indulgeri peteret ſcapulis ſancte puer impoſit̃:⁊ de monaſterio eijcit̃:que p̄.vij.annos extra monaſteriũ manſit:⁊ de lacte pecorũ infantẽ nutriuit. Diabolus aũt in ſpecie viri ſui eidem apparuit:⁊ vt ad ſe rediret multis blandicijs perſuaſit:que cũ oraſſet:demõ ſtatim euanuit. Alia quoq̧ vice demones ad eã in ſpecie multarũ ferarũ venerũt:⁊ eã diris clamoribus ⁊ inſultibꝰ terrere voluerũt ſed oratione fuſa confeſtim ab ea diſceſſerunt. Altera vice multitudo militũ veniebat quos princeps precedebat:⁊ cũ ceteri adorabant:que cũ ſimiliter ab illis inuitaret̃:vt eorum dñm adoraret:illaq̧ deũ ſe adorare velle diceret:ad ipſũ principẽ adducit̃ ⁊ flagellis vſq̧ ad mortẽ ceedit̃. Sed dũ cõſtãter perſeueraſſet:oĩs illa turba demonũ ab ea depellitur. Alia quoq̧ vice aurum multum reppererit:deinde caniſtrũ omni ciborum genere refertũ inuenit:ſed ſigno crucis edito vtrũq̧ euanuit. Poſt ãnos.vij.abbas eius patientiã cõſiderans ipſam cũ puero in monaſterium introduxit:vbi cũ duos annos laudabiliter pereg iſſet:vna cũ puero ſe in cella recluſit. quẽ poſtquã oĩbus ſanctis monitis erudiuit:ſpiritum tradidit:puerq̧ plurimum flere cepit. Eadẽ nocte abbas per viſionem aſpexit q̄ nuptie maxime parabant̃:⁊ mulier gloria ⁊ immenſo lumine circundata in medio ſanctorum omniũ portabatur ⁊ in lectulo iocundiſſimo ponebat̃ Audiuitq̧ vocẽ:qð mulier illa theodorus erat:q̄ falſo de puero accuſatꝰ fuerat. Excitatus abbas cũ fratribꝰ ad cellam iuit:⁊ iã illã defunctã inuenit:quã diſcoopertã feminam inuenit. Miſitq̧ abbas pro patre puelle:q̄ ipſam infamauerat:⁊ illam ei mulierem eſſe dixit:⁊ ad oculũ indicauit:illeq̧ de falſo crimine cũ filia penitentiam egit. Angelus domini etiam abbati dixit:vt equũ conſcenderet:⁊ quemcunq̧ ſibi obuium ad monaſterium ſecum adduceret:qui dum pergeret:eidẽ vir theodore occurrit:⁊ abbati coniugem ſuam obiſſe aſſeruit: cuius tranſitum domino reuelante didicerat:⁊ eã ad videndum pergebat. quem abbas in ſuo equo aſſumpſit:⁊ ad monaſterium ſuum deduxit. Venientes quoq̧ ambo plurimum fleuerunt:⁊ theodoram ſepulture tradiderunt.xvj.kal. auguſti. Vir autem eius cellam theodore accepit:⁊ ibidem in ſanctitate vite permanſit: Puer quoq̧ theodore nutricem imitatus omni morum honeſtate claruit ita q̄ abbati defuncto monaſterij in regimine ſucceſſit.

¶ De ſanctis Scyllitanis martyribus. Cap.cx.

Scyllitani martyres

apð carthaginẽ paſſi ſunt quorũ noĩa ſunt hec:ſperatꝰ:natalꝰ:cytinꝰ:beturiꝰ:felix:aquilinꝰ:letariꝰ:ianuariꝰ:gñoſa:veſtia:dõata:ſcõa. Hi oẽs a ſaturnino ꝓfecto deteti poſt p̃mã xp̄i fidei ꝯfeſſionẽ i carcerẽ miſſi ſũt ⁊ i ligno ꝯfixi:deide gladio decollati ſũt.xvj.kal.auguſti. Et dicũt̃ ſcyllitani a ſcyllitana iſula:ex q̄ oriũdi fuerũt.

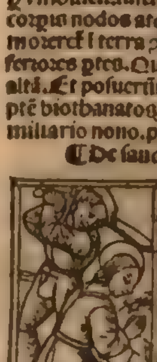
¶ De ſctis ſymphoroſa ⁊ vij.filijs eius marty. Cap.cxj.

Symphoroſa cum

ſeptẽ filijs ſuis apud tyburtinã ciuitatẽ ſub adriano p̃cipe paſſa eſt. Hec fuit coniunx beati Getulij martyris de q̄ ſupra dictũ eſt.iiij.idꝰ iunij. Ex q̄ ſeptẽ liberos pererauit:quorũ noĩa hec ſunt:creſcẽtiꝰ:iulianꝰ:nemeſiꝰ:p̃mitiuꝰ:iuſtinꝰ:ſtracteꝰ:eugeniꝰ:qs oẽs adrianꝰ vna cũ matre detineri fecit:⁊ ipã Symphoroſã iuſſit palmis cedi:deĩde crinibꝰ ſuſpẽdi:⁊ cũ eã ſupare nullatenꝰ poſſet:iuſſit eã alligato ſaxo in fluuiũ p̃cipitari. Cuiꝰ frater Eugeniꝰ curie p̃ncipalis tyburtine corpꝰ eiꝰ colligẽs ſepeliuit. Mane aũt ſctõ iuſſit ĩpator ſeptẽ figi ſtipites: ibiq̧ filios eiꝰ ad trocleas extẽdi ⁊ creſcẽtẽ in gutture trãſfigi:iulianũ in pectore:nemeſiũ in corde:p̃mitiuũ ꝑ vmbilicũ:iuſtinũ p̄ mẽbra diſtinctũ ſcindi p̄ ſinglos corporis nodos atq̧ iuncturas:ſtracteũ lãceis miſſis donec moreret̃ i terra ꝯfigi:eugeniũ ſcidi a pectore vſq̧ ad inferiores ptes. Quorũ corpa p̃cepit auferri ⁊ p̃ici i foueã altã. Et poſuerũt pontifices ſacrorũ nomẽ loci ipſiꝰ ad ſeptẽ biothanatos:quorũ corpa requieſcũt via tyburtina miliario nono. paſſi ſunt autem.xv. Kalendas auguſti.

¶ De ſancta Gugdene martyre. Cap.cxij.

Gugdenes martyr

apud carthaginẽ paſſa eſt q̄ plautiano ⁊ gete conſulibus preſentata iuſſu rufini proconſulis quater diuerſis tẽporibus equulei ſuſpẽſione vexata:⁊ vngularũ horrenda laceratione cruciata carceris etiam ſqualore diutius afflicta:cum hec oĩa pro xp̄i nomine ſuperaſſet nouiſſime gladio ceſa eſt.xv. Kalen.auguſti.

¶ De ſctõ Arnulpho epõ. Cap.cxiij.

Arnulphꝰ epũs Turonenſis

:vt ait Sigibertꝰ:claruit in Gallia tpe anaſtaſij ĩpatoris q̄ ſancti Remigij Remẽſis epĩ in baptiſmate filiꝰ fuit:cuiꝰ etiã parẽtes prio gentiles tñ poſtmodũ a ſctõ Remigio cõuerſi ⁊ baptiſati:ille Rogatianꝰ:illa aũt Euphroſina nominati fuerunt: qui omnia ſua pauperibus diſpenſando ſancto Remigio tradiderunt. Remigius vero regi Clodouco iam chriſtiano Arnulphum

ptum eius ſpiritualē filiū cōmendauit. Cui rex viri no-
biliſſimo: Adbergā neptē ſuam in vxorē tradidit. Ipſos
tū ambos cōiuges ſanctus Remigius ad virginitatis
obſeruantiā induxit. Poſt hec Arnulphus reuelatione
diuina oīa ſua per teſtamētū vxori relinquēs: ꝯ: Remi-
gio cōmendās in habitu laicali ꝑ annos. xxvij. peregri-
natus eſt. Quadā die dñico dū poſt matutinū oraret in
eccleſia rauennate: vidit animā cuiuſdā peccatoris nup
defuncti: que ad inferna a demonib⁹ trahebat: q̄ cūctis
aſtantib⁹ audiētib⁹ ſcī Arnulphi auxiliū implorabat.
Pro qua vir dñi orauit: et ſtatim aīa ad corp⁹ rediit: ipſe
q̄ peccator ſurrexit: et ꝙ ille vir dei eſſet: cuiuſq̄ precibus
ipſe ſaluatus fuiſſet: oib⁹ patefecit. Et cōcurrētib⁹ ad eū
turbis populorꝫ ipſe ad euitādā famā cōfeſtī inde diſceſ
ſit. Deinde apud ſequanā fluuiū alius mortuū e pberetro
ſuſcitauit: quē ſecū ad ſanctū Remigiū informādū
adduxit. Iterꝫ quoq̄ Remenſem populū ad ſe cōfluētē
fugiēs itꝫ ruſq̄ peregrinās: cū eſſet Turonis et epat⁹ va-
caret angelo reuelāte epūs Turonēn. fact⁹ ē: q̄ laudabilē
vitā ducēs: et miraculis clarēs i dño q̄euit. xv. kal. augu.

De ſancto Rophilo epō. Cap. cxiiij.

Rophilus epiſcop⁹

dopilēſis fuit: qui verbū dñi inſtanter
ꝑdicās et q̄ docebat exēplo operū con-
firmans miraculorum gloria inſignis
fuit. Dū autē in media via poſita inter
dopilēn. et lunē. oppidū draco īmanis
apparuiſſet q̄ boies et animalia deuora
bat: et flatu venefico plurimos morbi-
dabat. Sāctus Rophilus populo ſuo
triduanū ieiuniū et orationem indixit:
ſanctoq̄ mercuriali epō lunēn. vt hec eadē cū ſua plebe
faceret ꝑſuaſit: et deinde ambo ipſi epī vna cū clero et po
pulo vtriuſq̄ ciuitatis ad locū accedūt: orationeq̄ pre-
miſſa ſancti preſules draconem de antro producūt: sto-
lis quoq̄ ſuis ipſum vti agnum māſuetiſſimū collo ne-
ctentes pertraxerūt: et in puteo profundiſſimo incluſe-
rūt: memoriale quoq̄ ſupra puteum in teſtimoniū mi-
raculi ſignauerūt quod ibi manet vſq̄ in ꝑſens. Rophi
lus autē ad eccleſiam ſuam rediēs: obituſq̄ ſui diē lon-
ge aū predicens. xv. kalendas auguſti quieuit in chriſto.
Sepultuſq̄ eſt in eccleſia ſua miraculis clarus.

De ſancto Filiaſtro confeſſore. Cap. cxv.

Filiaſter confeſſor

ſanctus dei ſacerdos credens deo fi-
de pleniſſima exiens de terra ſua reli-
cto ſeculo preſbyter factus eſt: et pauli
apoſtoli mēte et ope imitator oēm pe-
ne romanū orbē ſua predicatione lu-
ſtrauit: multoſq̄ in xp̄o populos acq̄-
ſiuit. Non ſolū em̄ gētilibus reſtitit
et iudeis: ſed etiā arriane ꝑfidie tūc vi
gen⁹ tūā et Mediolani gregē dñicum
ab Auxentio epō arriano ſancti Am-
broſij predeceſſore viriliter defenſauit: et brixiā ciuitatē
in fide adhuc rudē ſua predicatiōe ad viā veritatis ple-
ne reduxit. Et poſtq̄ plurimis miraculis effulſit apud
eandē brixienſem in pace quieuit. xv. Kalen. auguſti.

De ſancto Epaphra diſcipulo. Cap. cxvj.

Epaphras diſci-

pulus de. lxxij. vnus vt ait hierony-
mus: de quo apoſtol⁹ ad coloſſen.
primo mētionē facit. Hic em̄ iubē
te paulo verbū dñi coloſſenſib⁹ pre
dicauit: et ab eodē coloſſen. epiſcop⁹
ordinatus: clarus virtutib⁹ palmā
martyrij pro ſibi cōmēdatis oūib⁹
virili agone ꝑcepit. Sepultuſq̄ eſt
apud eandem vrbem. xiiij. Kalen. auguſti.

De ſanctis Juſta et Ruffina marty. Cap. cxvij.

Juſta et Ruffina

martyres in hiſpania ciuitate hiſpa-
li: ſub diogeniano preſide martyriū
paſſe ſunt. Hec matrone chriſtianiſſi-
me paupertate detēte vaſa fictilia mer
cabantur. Ex quo queſtu neceſſariis
ſibi ad victū reſeruatis: indigētium
inopiā ſuſtētabat. Cū aūt in platea
ciuitatis vaſa diſtraherent: matrone
ipſi⁹ oppidi idolū lapideū noīe ſala-
bonē circunferentes: iuxta morē ſuū
gentilē poſtulabāt a ſanctis feminis vas aliqd̄ ad vſum
dei ſui ſibi offerri. Qd̄ cū ille vti chriſtiane facere dene-
gaſſent: indignate matrone idolū ſup eaꝫ vaſa fictilia ia
ctauerūt: eaq̄ oīa cōtriuerūt. Juſta vero et Ruffina ido
lū ecōtra longius abiicientes cōfregerūt: ꝓpter qd̄ a ꝑſi
de diogeniano detēte primo equulei extenſione: et vngula
rū laniatione vexate ſunt: poſtmodū in carcere media et
variis doloribus afflicte. Inde quoq̄ educte cū preſes
ad partes alias iter arriperet ꝑ loca aſpera et confrago-
ſa nudis pedibus poſt eū trahunt. Tandē Juſta ſpiritū
in carcere exhalauit. Corpuſq̄ ei⁹ in puteū proiectū: ūn-
de a ſabino epiſcopo leuatum atq̄ ſepultum eſt. Ruffi
ne vero ceruix in confeſſione cōfracta eſt. Cuius cada-
uer combuſtum eſt. Oſſa autem illius ab eodem epiſco
po collecta vna cū corpore iuſte in ciuitate hiſpalēn. tu-
mulata ſunt. Harū paſſio celebrat. xiiij. Kalen. auguſti.

De ſancto Arſenio abbate. Cap. cxviij.

Arſeni⁹ abbas cū

adhuc in palatio imperatorum Ar-
chadij et Honorij cōſiſteret: et vt ad ſa
lutem dirigeretur oraret: audiuit a
dño vt hoies fugeret et ſaluaret. Ac-
cedēs igit ad monachalē vitā et ibi-
dem orās audiuit. Arſeni fuge: tace:
quieſce. Matrona quedā nobilis et
ſenex venit vt abbatem Arſeniū ex
deuotione videret: q̄ rogat⁹ a Theo
philo archiepō: vt ſe videri permit-
teret nullatenus acquieuit. Tn̄ illa ad cellā properans et
ipſum foris aū oſtiū inueniēs: ſe ad pedes ei⁹ ꝓſtrauit.
Ille aūt cū indignatione nimia eam eleuauit: eaq̄ dure
increpauit: q: cū mulier eſſet: tātā vagationē facere pre-
ſumpſiſſet. Nam cū alie mulieres ea redeunte audirēt
ꝙ abbatem Arſeniū vidiſſet ipſe ſimiliter ad eū vidēdū
cōfluerēt. Illa aūt ſe nunq̄ alicui dicturā promiſit ꝙ eū
vidiſſet: ſupplicās vt tn̄ pro ipſa oraret. Abbas vero ſe
deū oraturū dicebat vt memoriā eius de corde ſuo dele
ret. Hec illa audiēs turbata nimiū ad ciuitatē venit: et
pre triſtitia egrotare cepit ꝙ archiepūs audiēs ad eā cō-
ſolādā acceſſit: eiq̄ inter cetera dixit: ne de verbis ſenis
miraret q: inimic⁹ per mulieres viros ſanctos impu-
gnat. Nā credere debebat ꝙ vir ſanctus ꝓ eius aīa ſem
per exorabat et ſic cōſolata conualuit: et ad ꝓpria remea-
uit. Arſenius aūt per totū vite ſue tp̄s ſedēs ad op⁹ ma
nuū pannū habebat in ſinu ꝓpter lachrymas q̄ iugiter
de oculis eius fluebāt: et totā noctē inſomnem ducebat.
Mane aūt cū ꝓpter naturalē laſſitudinē dormire vel-
let: ſomnū tanq̄ malū ſeruū vocabat: et ſedēs parū ſom
ni ſurripiebat: ſtatimq̄ ſurgebat: dicebat em̄ ſufficere
monacho ſi dormierit vna horā: ſi tn̄ pugnator eſt. Cū
pſ ſancti Arſenij nobiliſſimus ſenator vitā finiens et te-
ſtamentū faciens: magnā hereditatē filio dimiſiſſet: ta-
bellio teſtamentū ad eū detulit qd̄ abbas accipiēs ſcin-
dere voluit. Tabellio v̄o ei⁹ pedibus ꝓuolut⁹ rogabat
ne hoc faceret: q: caput ei⁹ precideret. Cui Arſenius re-
ſpōdit ꝙ prius mortuus fuerat q̄ pater e⁹ qui ipm̄ he
redē fece. at: ideo ipm̄ inſtituere nō poterat: et remiſit

teſtamentũ nihil recipere volens. Quadaȝ vice facta eſt vox ad Arſeniũ vt exiret ⁊ opera hominũ videret: ⁊ egreſſus vidit ethiopẽ ligna incidẽtẽ: ⁊ ſarcinã ſibi importabilẽ faciẽtem: cũq; ipſam ferre non poſſet: iterum ligna cedebat: ⁊ ad ſarcinã diutius addebat. Viditq; rurſuȝ hominẽ haurientẽ aquã de lacu: ⁊ eã fundentẽ in ciſternaȝ pertuſam: quã aquam ꝓfundebat in lacũ ⁊ ipſam nihilominus ciſternã implere volebat. Iterũ vidit templum ⁊ duos homines in equis portãtes lignũ tranſuerſuȝ: volentes autem tẽplum introire non poterãt: q: lignuȝ in tranſuerſo portabant. Et expoſuit ei vox viſa dicens ꝙ viri mi ſunt qui portant lignum iuſtitie cũ ſuperbia: nec humiliantur: propter qḋ a regno dei excludũtur. Qui ligna incidit: homo eſt in peccatis multis: ⁊ ꝓ eo vt agat pniam nõ ſubtrahit de peccatis: ſed iniquitatem addit. Qui aũt aquã haurit: homo eſt bona opera faciens: ſed q: cũ ei ſunt permixta mala ꝑdit opa ſua. Veſpere ſabbati veniẽte die dñico: relinquebat poſt ſe ſolẽ: ⁊ extẽdebat manus ad celũ donec mane ſol aſcẽdẽs faciẽ ei⁹ illuſtrabat ⁊ ſic reſidebat. Quieuit autẽ in pace vir dñi. xiiij. Kalẽdas auguſti. Hec in vitis patrũ.

¶ De ſancto Ioſeph iuſto diſcipulo. Cap. cxix.

Ioſeph qui vocabatur Barſabas qui cognominat⁹ eſt iuſtus vn⁹ ex. lxxij. chriſti diſcipulis non fuit Barnabas vt rabanus ⁊ quidam putauerunt: ſed frater Iacobi alphei ac Simonis ⁊ iude: filiuſq; marie ſalome ſecundo genite ſancte Anne ⁊ ſororis vterine genitricis dñi: vt infra dicetur in geſtis ſancte Anne. vij. Kalẽ. Auguſti. Hic enĩ cũ mathia ſtatutus eſt ab apl'is ad ſortiẽdum in locum iude: vt habetur Actuum. primo cap. Qui predicationis ⁊ ſanctitatis officio ſeruiens ac fideliter complens multaſq; perſecutiones a iudeis pro chriſto ſuſtinẽs victorioſiſſimo fine apud iudeam quieuit. xiij. kalẽ. Auguſti. De quo refertur ꝙ venenuȝ biberit: ⁊ nihil ex hoc triſte pertulit propter domini fidem.

¶ De ſancta Margareta vrgine ⁊ martyre. Cap. cxx.

Margareta virgo apud antiochiã ſub olibrio prefecto paſſa eſt. Hec fuit filia theodoſij gentiliũ patriarche: que nutrici traditur ⁊ ad adultam etatẽ veniens baptizatur: ⁊ propter hoc exoſa patri plurimũ habebatur. Cũ autẽ annos. xv. attigiſſet: ⁊ cũ aliis virginib⁹ oues nutricis ſue cuſtodiret: prefectus olibrius illac trãſitum faciẽs in ei⁹ amorẽ exarſit: ⁊ cõcitos pueros vt ad ſe illã ducerẽt deſtinauit: quatin⁹ ſi libera eſſet eam in vxorẽ acciperet: ſi autẽ ancilla in cõcubinam teneret. Quã ſibi preſentatã de noĩe ⁊ genere ſuo ac religione requiſiuit. Illa aũt rñdit ſe genere nobilẽ ⁊ noĩe margaretã ac religiõne chriſtianã. Quam ꝑfect⁹ redarguens quia crucifixũ coleret eã in carcereȝ tradi fecit: ⁊ ad deorũ ſacrificia ꝑperauit. Sequẽti vero die eã ſibi ꝑſentari fecit: ⁊ ad deorũ ſacrificia inuitauit. Quã diis immolare recuſantẽ in equuleo ſuſpẽdi ⁊ virgis tã crudeliter cedi ꝙ ſanguis de ei⁹ corpe vti de fonte manaret. Ita vt oẽs aſtãtes ſup eã deflerẽt: ⁊ ad ꝯſentiẽdũ ꝑfecto ipſam ꝯfortarẽt. Quos virgo cũ indignatione repellebat: maloſq; cõſiliarios eſſe dicebat. Iterũ ꝑfectus iuſſit eã vngulis lacerari adeo vt ipſemet faciẽ operiret: q: ſanguinẽ eius fluentẽ videre non poſſet. Et deinde depoſitam in tenebroſo carcere recludi mandauit. Orauit aũt virgo ad dominum vt inimicum qui ſecum pugnabat ipſi viſibiliter demonſtraret. Et ecce draco immaniſſim⁹ ibidẽ apparuit qui os ſuper caput eius ponens ⁊ lingua ſubter calcaneũ extendẽs ipſam protinus tranſglutiuit. Sed dum ſe abſorbendam virgo cõſpexiſſet ſigno crucis ſe muniuit: ⁊ ſtatim draco per mediũ crepuit ⁊ virgo illeſa exiuit. Diabolus iterum vt eã deciperet in ſpeciẽ hoĩs ſe mutauit. Quẽ videns in orationẽ ſe dedit: ⁊ cũ ſurrexiſſet demon ad eã acceſſit ⁊ manũ eius tenuit. Quẽ illa ꝑ capillos apprehendit ⁊ ſub ſe ad terrã deiecit: ac ſup ceruicẽ eius dextrũ pedẽ poſuit. Demon autẽ clamabat. Illa vero coegit vt ipſi diceret: cur xp̃ianos tam multipliciter tẽtaret. Qui rñdit naturale ſibi odiũ eſſe contra viros virtuoſos ⁊ ꝗuis ab eis ſepius repellatur: tñ deſiderio ſeducẽdi infeſtus exiſtit: q: inuidet homini de felicitate quam amiſit: ꝗuis eaȝ recuperare nõ poſſit. Addidit ꝙ Salomon infinitã demonũ multitudinẽ in quodam vaſe incluſit: poſt cuius mortẽ cũ de ipſo vaſe demones ignẽ emitterent ⁊ hoĩes ibidẽ theſaurũ eſſe putarent: vas cõfregerunt: ⁊ demones exeuntes aerẽ impleuerũt. His dictis virgo pedem ſubleuauit: ⁊ demon ſtatim euanuit. Moxq; colũba de celo veniẽs cũ luce nimia virginẽ cõfortauit. Theotin⁹ aũt quidã verba virginis auſcultãs ſcribebat: nutrixq; illius ipſam in carcere refouebat. ¶ Poſt dies plures cõuenientibus populis iudici preſentatur: ⁊ ſacrificare contẽnens iterũ in equuleo leuatur corpuſq; eius facibus cruciatur: mirantibus cũctis fortitudinem tenerrime puelle: deinde in magno vaſe aque vincta mittitur: vt ex penarũ cõmutatione creſceret vis doloris. Sed ſubito terra concutitur et virginis vincula ſoluuntur: ipſaq; illeſa pauentibus cũctis egreditur: colũba quoq; celica cum ingenti lumine de celo aduolauit: ⁊ in capite margarete aureolam poſuit. Quo miraculo quatuor milia gẽtilium exceptis paruulis ⁊ mulierib⁹ xp̃o crediderũt: ⁊ capitalem ſententiã acceperunt: prefectus autẽ timẽs ne alii conuerterentur: concitus beatã margaretã decollari mandauit. Illa autẽ pro ſe ⁊ ſuis perſecutoribus: necnon et ſui memoriam agentibus orauit ad chriſtum: addens vt quecunq; in partu periclitãs ſe inuocaret illeſam prolẽ emitteret. Factaq; eſt vox de celo ꝙ in ſuis ſe nouerit petitionibus exauditã. Et ſic gladio percuſſa martyriũ coronã percepit. Cuius corpus a xp̃ianis antiochie ſepultũ eſt. xiij. kal. auguſti. Alibi autem legitur quod paſſa eſt. iij. idus iulij.

¶ De ſancta Praxede virgine. Cap. cxxj.

Praxedis virgo filia fuit beati pudentis et ſoror potentiane nobiliſſima romanorũ: de quibus ſupra dictum eſt. xiiij. Kal. iunij. Hec poſt mortem parentuȝ cum ſorore potentiana omnem facultatẽ diuiſit: ⁊ ceperunt ambe ditiſſimũ patrimoniũ vendere et pecunias pauperibus erogare. Mortua vero potentiana in ſancto virginitatis propoſito. Praxedis virgo cum beato pio papa ipſam ſepeliuit: ⁊ exinde pauperes xp̃ianos in domo propria ſuſcipiẽs eis miniſtrare cepit. Defuncto quoq; ſctõ nouato ipſi⁹ virginis germano btã praxedis thermas illi⁹ in vico latericiũ per manus ſancti pij epĩ eccleſiã cõſecrari fecit: ⁊ in qua ⁊ baptiſteriũ ordinauit. Martyrũ quoq; ſymmetrij preſbyteri ⁊ ſociorũ ſub perſecutione Antonini imperatoris pro xp̃o paſſorum corpora tumulauit de quibus ſupra dictum eſt. vij. kalen. iunij. Cũq; perſecutio quotidie ingraueſceret: beatã praxedis orauit ad dñm: vt eã ex hac vita ſuſciperet. Que a domino exaudita poſt dies modicos egrotare cepit. Et poſtꝙ omnem ſubſtantiam ſuam pauperibus ⁊ eccleſie diſpenſauit: ⁊ ipſa in ſancto virginitatis propoſito perſeuerans ad chriſtum: ex hac luce migrauit. xij. kal. auguſti ſepulta a ſancto paſtore preſbytero iuxta patrẽ ⁊ ſororem via ſalaria in cimiterio priſcille.

¶ De ſanctis victore ⁊ ſociis marty. Cap. cxxij.

Victor martyr cū ſociis ſuis ſub Maximiano imperatore in ciuitate maſſilia paſſus eſt. Qui maximianus perfecta cede martyrum thebeorū in ciuitate ſeduni. maſſiliā deuenit: victoremq̄ militē eidē de xp̄ianitate delatū cōprehēdit. Quē ſacrificare nolentē funib' p totā vrbē diſtractū: alterio p̄fecto puniendū tradidit. Qui ip̄m dudū in patibulo afflictū in carcerē trudi iuſſit: vbi ſtrīs victor celeſti lumine ⁊ angelica viſitatione cōfortat' eſt. Que cū vidiſſent tres milites eū cuſtodiētes. ſ. Alexāder Longinus ⁊ Felicianus cōuerſi ſunt ad xp̄m. Quos in confeſſione fidei imperator decollari mandauit. Prefect' vero victorem equuleo ſuſpēſum ⁊ fuſtibus ac neruis ceſum: iterū in cuſtodia repoſuit. Sed poſt triduū inde eductus ſtatuā iouis ſibi oblatā vt ei thura incēderet pede euertit. Cui pes illic ſtatim preſcidit. Deinde mole molendini ſuppoſit' crudeliter cōterit. Verū poſt paululū machina ipſa diuinit' diſſipata: dū adhuc martyr dn̄i aliquātulū palpitaret: gladio cedente vere victor ac triūphator efficit. Nā ⁊ eodē inſtanti vox de celo audita eſt: viciſti victor btē. Corpa vero ſanctorū martyrū iuſſu ceſaris in pelago piecta angelis miniſtrātib' ad oppoſitū littus enatantia deuecta ſunt ⁊ a xp̄ianis ſepulta. Ad quorum tumulum dum puer eleutherius nomine chriſtianus perſecutionem fugiens declinaſſet: orans emiſit ſpiritum: eiſdem ſanctis ſepultura ſociatus. Qui paſſi ſunt. xii. kalen. auguſti.

¶ De ſancto Daniele abbate. Cap. cxxii.

Daniel abbas ⁊ p̄ſbyter egyptius fuit: qui dū maneret in ſcethi cū fratribus ſuis ieiuniis ⁊ orationib' ſemp intentus: venit ad villam que themenū dicit vt opera manū ſuarū venderet: de quib' inopib' ſubueniret. Rogatus aūt a iuuene in domū ſuā deſcēdit: ⁊ p vxore ipſi': que ſterilis erat orauit: vt deus ei ſobolem largiretur. Cūq̄ mulier poſt dies modicos cōcepiſſet murmurabant emuli qd de abbate: qui in domo illa fuerat puella pregnans eſſet: eo qd a viro nunq̄ poterat grauidari. Qd audiens abbas miſit ad iuuenē: vt cū vxor ei' peperiſſet: ipſi nūciare curaret. Nato itaq̄ puero venit Dauid ad domū iuuenis: fecitq̄ illum oībus ppinquis ⁊ notis conuiuiū preparare. Quibus p̄ſentibus puerum. xxv. die: adductum p deū adiurauit: vt exprimeret patrē ſuum. Infans autē clara lingua iuuenem illū nominauit: eumq̄ digito oſtendit: ⁊ ſic emuli cōfuſi ſunt. ¶ In alia villa erat homo lathomus noīe eulogius: qui arte ſua fideliter laborans: pegrinos quoſq̄ hoſpitio ſuſcipiebat: q̄ dū abbatē Danielē ſuſcepiſſet: ⁊ eidē fideliter miniſtraſſet: orauit p eo ad dn̄m vt augerētur ſibi bona tēporalia: ad hoc vt ille latiora impēdere poſſet. Cui oranti ſenex venerādus apparuit: ⁊ abbatē interrogauit: an lathomū in fide ſua vellet ſuſcipere: ſi forte a bonis operibus deficeret. Qui mox p eo fideiuſſit ⁊ p anima ſua ſe deo rationē redditurū promiſit. Poſt dies modicos dum hō ille lapidem excideret: audiēs ſonū cōcaui pcuſſo lapide foramē inuenit: in quo theſaurū multū latentem reppererit. Timēs autē ne inuenta ſibi ab vrbis principe tollerētur: ⁊ cōſtantinopolim abiit: ⁊ ſub iuſtino imperatore collocatis muneribus factus eſt prefectus pretoriū: conſtructoq̄ palatio pauperes tradidit obliuioni. Qd cū Daniel cōperuit: conſternatus alo cōſtantinopolim perrexit: vt homini loqueretur: ſed ab ei' familia ceſus cū iniuria expellit: vnde ⁊ ante crucifixū orare cepit: vt a fideiuſſione eriperetur. Cui beata virgo apparuit: ⁊ ſe pro eo interceſſurā promiſit. Confortatus abbas Alexandriā rediit: cui poſtea xp̄s apparens dixit: qd a vadimonio abſolutus eſſet: ſed decetero ab huiuſmōi caueret. Cū autē ad eremum reuerſus eſſet: poſt mēſes tres iuſtin' imperator morit: ⁊ iuſtinianus eius filius coronatur: ⁊ officiales imperii mutant. Eulogius a prefectura deponit: ⁊ de mala adminiſtratione requiſitus omni ſubſtantia ſpoliat. Reuerſuſq̄ ad villā ſuā artem primā reperit ⁊ hoſpitalis: vt prius eſſe cepit. Ad quē veniēs abbas: oīa prout contigerant: enarrauit: illeq̄ in meli' vitā mutauit. ¶ Aſcēdit aliqn̄ Daniel cum diſcipulo in ſuperiorē thebaidā: ⁊ viſitatis fratrib': ⁊ ab eis reuerenter except': adeo vt ipſi veſtimenta pſternerent: venit ad cenobium monialium: qd dicit ſancti hieremie. Et dū hoſpitiū quereret: ⁊ virgines denegarent: eo qd vir clauſtrum illud nunquā intraſſet: audito quod abbas Daniel eſſet: abbatiſſa illū gratanter ſuſcepit: ⁊ ad refectionē vocauit: vbi cū inter alias vidiſſet vnā iuxta viā latrinarum in terra iacētem: ⁊ q̄ illa eſſet queſiuiſſet: audiuit qd ebria ⁊ inſana erat: ⁊ ꝙ quaſi ſemper ſic permanebat: ſꝫ pietate dic eam eiicere nolebant: viliaq̄ ei officia imponebant. Cū ergo ſero oēs ad cellas ſuas iuiſſent: abbas in oratiōe pernoctans vidit illam ſurgere: ⁊ cū lachrymis inſtanter orare: qd abbatiſſe ac diſcipulo oſtēdit: eiſq̄ dixit: q: per ſpiritum illā ſemper talem fuiſſe cognouerant: ⁊ propter eam ſolā ad monaſteriū ip̄m venerat: que humilitatis cauſa ſe amentē ac ebriā fingebat vt oībus contemptui haberetur. Dum ergo abbatiſſa ex hoc nimium cōpūcta eſſet ⁊ mane oīa ſororibus retuliſſet dum vellent ab ea veniā petere: ipſam necubi inuenerunt. ſed ianuas cenobii apertas conſpexerunt cedulamq̄ foribus affixam in qua ſcriptum erat: quicquid in vos peccaui parcite: ⁊ in xp̄o valete: Sicq̄ oēs abbati Danieli de commiſſis in ſanctam virginem veniam poſtularunt. Ipſe quoq̄ ad cellam ſuam rediit: ⁊ ſanctitate perfectus in pace quieuit. xi. Kalen. auguſti. Hec in vitis patrum.

¶ De ſancta maria magdalena. Cap. cxxiii.

Maria Magdalena a Magdalo caſtro cognominata clariſſimis natalib' exorta patre Syro: matre Eucharia cū fratre ſuo lazaro: ⁊ ſorore Martha. magdalum caſtellum: qd eſt ſcd̄o miliario a geneſarreth: ⁊ bethaniā q̄ eſt iuxta hieruſalē: ⁊ magnā hieroſolymor partē poſſidebat: ita vt maria Magdalum a quo nuncupata eſt Magdalena: ⁊ Lazar' partē vrbis hieruſalē: ⁊ Martha bethaniā inter ſe diuiſiſſent. Cū aūt hec diuitiis abūdaret: q: rerū abūdantiā voluptas comes ſequit: quāto magis pulchritudine ſplēduit tāto corp' ſuū voluptati ſubſtrauit: vñ iam noīe ppūe perdito peccatrix dicebatur. Cūq̄ xp̄m in domo ſymonis leproſi recūbere cognouit ad eū acceſſit: lachrymiſq̄ pedes eius rigauit ⁊ capillis extערſit: ac vnguento perunxit: ⁊ in tpe gratie prima ſolēnē penitētiam pfecit: vñ ⁊ dn̄s oīa ei peccata dimiſit. Hec eſt illa cui xp̄s tāta bñficia cōtulit: ⁊ tā maxima ſigna dilectionis oſtēdit. Nā ab ea. vii. demonia. ſ. vniuerſa vitia expulit: in ſuo eā amore totaliter accēdit: familiariſſimā ſibi cōſtituit: eā ſemp dulciter excuſauit: vt apud phariſeū: q̄ dicebat eā immundā: apud ſororē: q̄ dicebat eā ocioſā: ⁊ apud iudā qui dicebat eā prodigā. Cuius dilectiōe q̄triduanū fratrē ſuſcitauit: cui' amore marthā a fluxu ſanguinis liberauit. Hec ad pedes dn̄i ſedēs eius verba audiuit: dn̄i caput perunxit: iuxta crucē in paſſione xp̄i ſtetit: vnguenta parās ei' corp' inungere voluit: a monumēto quoq̄ diſcipulis recedētib' nō receſſit: cui xp̄s reſurgens p̄mo apparuit: ⁊ apoſtolorū apoſtolā eam fec. ¶ Poſt aſcenſionē igit dn̄i anno. xiiii. poſt ſte

phanſi lapidationē ꝛ diſcipulorū diſperſionē dꝛ qua ba
bet .A.c.vij.iudei magdalenā cū pluribꝰ xpianis rapiē
tes. Inter quos erat beatꝰ maximinꝰ vnꝰ ex .lxxij. diſci
pulis:cui a btō petro ipſa magdalena fuerat ſpeciali
ter cōmēdata. Lazarꝰ frater eiꝰ:ꝛ martha ſoror eiꝰ:atqꝫ
marcilla Marthe pediſſequa:necnō beatꝰ cedonius q
fuerat cecus a natiuitate quē dn̄s illuminauerat:ꝛ alij
plures:oēs iſtos naui impoſitos ꝛ pelago ſine remo vel
remige expoſitos vt in ponto necarent a iudei finibus
ꝑtulerūt. Qui deo duce maſſiliā appulerūt:vbi cū ne
mo illos reciperet: ſub portico cuiuſdā tēpli morabāt.
Cū aūt ppl's ad phanū ꝯflueret:vt idolis imolaret ma
ria magdalena vultu iocūdo linguaqꝫ diſerta cepit xp̄z
ꝓſtātiſſime ꝑdicare:ꝛ plebē a cultura demonū reuoca
re:vn̄ multi admirātes corporis ſpeciē ꝛ lingue facun
diā cōuerſi ſunt. Principi etiā ꝓuincie cū vxore ad ſa
crificia accedēti:vt prolē a dijs impetraret Magdale
na deorū imolatiōes diſſuaſit:ꝛ xp̄m illis annunciauit.
Interea apparuit magdalena ꝑ viſum cōiugi pꝛīcipis:
eiqꝫ de crudelitate redarguit:eo qꝺ abundās delitijs
ſeruos dei fame ꝛ frigore mori ꝑmitteret:addēs ei mi
nas niſi virū induceret:vt eorū inopiā ſubleuaret. Qꝺ
cū bis admonita facere negleriſſet:tertia vice Magda
lena ꝑ viſionē vtriqꝫ cōiugi apparuit:ꝛ vultu igneo ter
ribiles minas intentauit:niſi feſtināter ſctis viris de victu
ꝛ hoſpitio prouiderent. Cūqꝫ ambo euigilātes mutuo
ſomnia retuliſſent:exterriti continuo ſctōs diſcipulos
hoſpitio receperunt:eiſqꝫ de neceſſarijs prouiderunt.
¶ Poſt hec cū princeps prole careret:mariā rogauit vt
ſibi filiū a deo ſuo impetraret:ꝓmittēs in xp̄m cū cōiu
ge credere:ſi hoc ei obtinere poſſet. Tūc magdalena ꝓ
eis orauit:ꝛ poſt dies modicos matrona illa concepit.
Cūqꝫ princeps ad beatū Petrū vidēdū Romā ꝓficiſci
diſponeret:nauiqꝫ parata cū mulier iā tumente vtero
ſequi vellet:vir eiꝰ quāuis diu renitēs inſtātia cōiu
gis deuictus aſſenſum ꝓbuit:ꝛ nauē cū familia ꝛ vxore
aſcēdit:quorū humeris maria ad eorū tutelā ſignū cru
cis impoſuit. Cui princeps ciuitatis ꝛ domꝰ cuſtodiā cō
mēdauit. Poſtqꝫ autē flante vento ꝓſpero die integro
nauigaſſent:ſubito tēpeſtas i mari exorit:ꝛ intumeſcēte
ꝓcella dolore parturiendi mulier anguſtiat. Que inter
ꝓſſuras pelagi filiū peperit ꝛ ꝯtinuo expirauit. Cū igit
infans vagiēs mammillarū ſolatia qreret:ꝛ pater nec
vbi matrē ſepeliret locū haberet:nec vn̄ infantulū ale
ret ꝓuidere poſſ&&et:lachrymabiliter lamētabatur:ꝛ de
magdalena plurimū cōquerebat:eo qꝺ ipſiꝰ cauſa tāta
incurriſſe mala videbat. Naute autē clamabāt:vt cor
pus in mare ꝓiceret. Cūqꝫ peregrinꝰ inſtāter exora
ret vt aliquātulū ſubſtinerēt:ſi forte mulier aliqua de
tenta extaſi reſpiraret:vt ſaltē nato puero vbera ꝓbe
ret:ecce nō ꝓcul a naue collis apparuit vixqꝫ princeps
a nautis precibꝰ ꝛ ꝓcio:vt illuc applicarēt exegit. In cu
ius antro ſecretiori corpus cōiugis collocauit ꝛ puerū
māmis apponēs chlamyde operuit ꝛ deo ac btē marie
magdalene animā defuncte necnō curā pueri cū fletu
amariſſimo cōmēdauit:ꝛ poſtmodū nauē cōſcēdit:nec
ꝓpterea accepto itinere deſiſtere voluit. Cūqꝫ Romā
ad petrū veniſſet:ꝛ cām itineris expoſuiſſet. Petrꝰ prin
cipē ſup caſu q ei de vxore ꝛ filio cōtigerat cōfortauit:ꝛ
in fidei veritate firmauit. Deinde vna ſecū hieroſolymā
perrexit:ꝛ oīa loca ſacra cū eo ꝑluſtrauit ac demum ad
vrbē repatriauit. Princeps igit elapſo biēnio a petro
cōſolatꝰ diſceſſit ꝛ nauē aſcēdēs ad patriā redire diſpo
ſuit. Perueniēs aūt ad collē vbi corpꝰ ꝯiugis cū paruu
lo dimiſerat applicuit ꝛ puerū a Maria magdalena cō
ſeruatū ac educatū inuenit:q mox puerorū in littore
cū lapillis ꝛ glareis ludebat:vidēſqꝫ nautas applicātes
quos nunqꝫ viderat:expauēs ad matris vbera ſolita re
currebat:ꝛ ſub chlamyde latitabat. Quem poſtqꝫ pꝛ
matris mamillas ſuggentē aſpexit admirās pre gaudio
ineffabili flere cepit. Et ecce mulier a mortuis reſpira
uit:ꝛ quaſi de ſomno euigilās magdalene grās egit:q

ſibi in puerperio obſtetricis impleuerat officiū ꝛ ſe ac
ſuum cōſeruauerat paruulū:addēs qꝺ de eadem pere
grinatione qua vir ſuus venerat:ꝛ ipſa venit:ꝛ oīa
loca in quibus fuerat:ſeriosiꝰ referebat. Illā ſicut Pe
trus virū ſuū ad ipſa loca ꝑduxerat:ſic ꝛ illā beata ma
ria Magdalena eodē comitata fuerat. Sicqꝫ princeps
recepta coniuge ꝛ paruulo iā bimo maſſiliā repetit. Et
Magdalene que ſibi euenerāt enarrauit:oīaqꝫ idolorū
tēpla deſtruens cū omni pplō baptiſma ſuſcepit. Tunc
eccleſiā in xp̄i noīe cōſtruxerūt:ꝛ beatū lazarū in epm
maſſilie cōſtituerūt. Deinde ad ciuitatē aquēſ. accedē
tes ꝑdicatiōe ac miraculis cunctū pplm cōuerterūt:ꝛ
maximinū ibidē in pontificē ordinarūt:vt dictū eſt ſu
pra in eiꝰ geſtis .iiij. idus iunij. ¶ Interea btā magdale
na eremū aſperrimū petijt:ꝛ in loco angelicis manibꝰ
ꝓparato .xxx. annis incognita māſit:vbi nec aquarum
fluēta:nec plāte cuiuſpiā erāt ſolatia:vt ſic daret intelli
gi qꝺ nō terrenis dapibꝰ:ſed epulis tm̄ celeſtibꝰ eā xp̄s
diſpoſuerat ſatiare:eiqꝫ ꝑ ſingulos dies ſeptē horis ca
nonicis ab āgelis in ethera leuabat:ꝛ celeſtibꝰ concen
tibꝰ reficiebat:indeqꝫ ꝑ eoſdē angelos ad ꝓpria redu
cebatur. Sicqꝫ ſatiata nullis alijs corporalibꝰ alimen
tis indigebat. Sacerdos aūt quidā ſolitariā vitā eli
gēs:qui ſibi ad .xij. ſtadia ab eodē loco cellā ꝯſtruxerat:
die quadā voces angelorum audiuit:ꝛ oculis corporeis
aſpexit qualiter magdalena ab angelis in ethera leua
bat:ꝛ poſt horā ad ipſum locū reducebat. Qui cū pre
dictam viſionē ſubtilius intueri vellet:deo ſe cōmen
dās ad locū acceſſit:ꝛ cum eſſet vicinꝰ tremore reſolui
cepit:ita vt vix incedere poſſet:ꝛ intelligens ibidē eſſe ce
leſte ſacramētū:ipſam perſonā vel creaturā:q ibi erat
ꝑ chriſtū adiurat vt quid vel qualis eſſet ſibi ediſceret.
Quē magdalena vt propius accedat:hortatur ꝛ appro
pinquātem benigne alloquit:ſeqꝫ peccatricē illā famo
ſam eſſe teſtatur q in euāgelio memoratur:q xp̄i pedes
lachrymis abluit:ꝛ ſuorū criminū veniā ꝓmeruit que
ꝛ in ipſo loco ꝑ annos .xxx. omnibꝰ incognita māſerat:
ꝛ quotidie talibꝰ dapibus refecta nullo alio cibo aliqn̄
egerat. Et q: obitū ſuū ſibi a dn̄o reuelatū agnouerat:
iniunxit ſacerdoti vt ad ſanctum Maximinū epiſcopum
accederet:ꝛ oīa ſibi viſa narraret:ac ipm ſui parte ro
garet:quatenus die dn̄ico primo hora matutinali in ec
cleſia ſua eſſet:vbi magdalenā angelicis allatā manibꝰ
inueniret:que dominica ſacramēta ab eodē percipere
vellet. Qui ad eiꝰ petitionē ei chlamydē ſuā ꝯceſſit:vt
nuditatē ſuā tegeret:quatenꝰ ad eccleſiā honeſtius ire
poſſet. Sacerdos igitur cōcitꝰ Maximinum adijt eiqꝫ
iuſſa cuncta ac viſa ꝑ ordinē patefecit:q die ꝛ hora ſtatu
tis eccleſiā ingreſſus Magdalenā reperit in choro me
dio angelorū qui eā adduxerāt cōſiſtentē:ꝛ duorū cu
bitorum ſpacio a terra eleuata extēſis manibꝰ in aere
ſubſiſtebat:cuiuſqꝫ vultus ex frequētia angelorū quaſi
ſolis radius refulgebat. Ad quā cū maximinꝰ accede
re formidaret ab ea cōfortatꝰ eſt vt filiā ſuā agnoſceret.
Qui cōuocatis clericis ꝛ ſacerdote predicto corpꝰ xp̄i
eidē obtulit:qꝺ ſctā dei cū magna lachrymarū inunda
tiōe ꝑcepit:deinde corpore añ altare ꝓſtrato ſpūs inter
angelorū manus ad deū euolauit .xj. kalē. auguſti. cor
puſqꝫ nimio odore ꝑ ſeptē dies fragrauit:qꝺ beatꝰ ma
ximinꝰ ibidē deuotꝰ ſepeliuit:ꝛ poſt mortē ſuā ſe iuxta
eā tumulari ꝑcepit. ¶ Tpibꝰ aūt karoli magni:ſcꝫ an
no dn̄i .cccccccxlix. girardꝰ dux Burgūdie liberis carēs:
multa paupꝛibꝰ largiter erogabat:ꝛ multas eccleſias
ꝛ monaſteria fabricabat. Cū autē celiacēſ. monaſteriū
cōſtruxiſſet:miſit ipſe ꝛ abbas ipſius loci quoſdā cano
nicos ad aquēſ. ciuitatē:vt inde btē marie magdalene
reliqas trāſportarēt. Qui veniētes ꝑdictā ciuitatē a pa
ganis euerſam inueniūt. Caſu tn̄ qddā ex marmore ſepul
chrum aſpiciūt:cuiꝰ ſculptura demōſtrabat:qꝺ corpꝰ
magdalene ibidē quieſcebat quo noctu cōfringētes:ꝛ
aſſumptas reliquias ad hoſpitiū deportarūt:quorum
principalior in ipſa nocte ꝑ viſum a Magdalena admo

ues ne timeant: ſed ceptū opus perficiant. Cum aūt ad
mediā leucā a celiaceñ. cenobiu ꝑ piquaſſent: nullaten⁹
inde mouere reliq̄as potuerūt donec abbas: et mōachi
oēs ſctō corpori obuiā ꝓceſſionalr exierūt: et ipm cū oī
reuerētia ſuſceperūt: qḋ ibidē iacet miraclis coruſcās.

ℭ De ſancta ſcynthyche diſcipula. Cap.cxxv.

Scynthyche diſci
pula apoſtolorum fuit: de qua beat⁹
paulus ad philippē.iiii.cap.mētio-
nem facit. Hec in vita apoſtolica cū
omni religione perſeuerans Philip
pis dormiuit: ibidem ſepulta.ij. Ka-
lend. auguſti: vt dicit Ado. et ex hiero
nymi martyrologio.

ℭ De ſancto Platone martyre. Cap.cxxvj.

Plato martyr apd
Ancyram ciuitatē galatie prouincie
paſſus eſt tēpore maximiani impera
toris ſub ꝑfecto aggrippino: q̄ par-
uulus: et locuples a parentibus reli-
ctus oīa ſua pauperib⁹ diſpenſauit.
Quē cū prefectus tenere fecit vt ſacri-
ficaret: qḋ cū renueret a.xii. viris ſi-
bi viciſſim ſuccedētib⁹: primo quidē
grauiter cediť: ſed immobilis perſi-
ſtens carceri mancipať: deinde poſt
dies.vii. ſup ferreū lectū extēdiť: et carbonibus ſubter-
ſtratis oleo: reſina: cera ac bitumine perfuſus torretur.
Cū aūt ꝑdicta in eū nil preualuerūt: cunctis cernenti-
bus angelica viſitatione cōfortatur: odoreq̄ nimio fra-
grante refouetur. Quo miraculo plures ad dominum
cōuertuntur. Poſt hec in equuleo appenditur: malaq̄
ferrea ignita eius laterib⁹ adhibentur. Et cū hec etiā
patienter tolleraſſet: mandauit iudex: vt corrigie de eius
corpore traherentur: quas ſanctus ſuſcipiens in faciem
prefecti iactauit: dehinc in cuſtodiam reduct⁹.xviij. die-
bus fame afficiť: ſed a domino confortatur. Nouiſſime
aūt iubēte prefecto extra ciuitatē in locum qui dr̄ cam-
pus: ducitur et ibidē gladio capite truncatur: vbi et a fi-
delibus digna reuerētia tumulatur.xj. kalend. auguſti.

ℭ De ſancto Vandegiſillo abbate. Cap.cxxvij.

Vādegiſillus ab-
bas qui et vando vt ait ſigibert⁹ an-
ſegiſi maioris domus nepos ex val-
ciſo fratre floruit tpe iuſtiniani ſecū
di. Qui cenobia fiſcanū et fontanellā
dn̄o fundauit. Hic in veredinenſi re-
gione ortus nobili parente.ſ. valciſo
pipini frācorum regis filio: ſub rege
Dagoberto comes palatinus ab eo
cōſtitutus ſtrenue officiū exercebat.
cui inuito illuſtrem puellā rex in vxo
rē tradidit: quā tū ipſe ad caſtitatē ſuaſit: vn̄ et illa ſancti-
monialis: ipſe vero deſerta curia monachus effect⁹ eſt.
Qui cum ſctō viro valfrido in loco q̄ dr̄ mons falconis
primoten⁹ habitauit. Cū aūt rex ſcīm illū ꝑ poſſe renitē
tē de monaſterio eductum violenter ad curiā traheret:
intrans palatium pauperē cum vehiculo offendit: et in
lutum precit: quē cū alij preteriſſent vandegiſill⁹ de equo
deſcendēs pauperē e luto ſubtraxit. Statimq̄ angelus
inopi viro habitu et veſtē deturpatam emendātā: ac dedit do-
rem q̄ an̄ fuerat reddidit. Quo miraculo cōſpecto rex
illū ad monaſteriū redire permiſit. Inde ad territoriū be
liſgāgium perrexit: vbi et cenobiū in ꝓprio fundo cōſtru-
xit: vbi et plurimas diaboli inſidias perpeſſus: ope dei
gratia ſuperauit. Deinde iuſſu diuino proximo⁹ veniēs
rothomagum a ſctē audoeno ſub diaconus: inde leuita
ordinať. Ac poſtmodū carnotū tēdēs a ſctō Andoma-
ro in ꝑſbyterū cōſecrať. Poſt hec fontanelle monaſte-
riū cōſtruxit: in quo cū Godone eius nepote deo ſeruī-
re ſtuduit: verū alimentis ſibi deficientibus a batilylde
regina ꝑ viſū a deo monita plauſtris onuſtis cibarijs
viſitatur. Ibiq̄ vſq̄ ad annos etatis ſue.xcij. laborī ma
nuū inſiſtēs in dei ſeruitio permāſit. Demū graui egri-
tudine preſſus triduoq̄ in extaſi raptus: aruā ſibi celī
patefactā ꝓpexit. Sicq̄ deo ſpiritū reddidit.xj. kal. au
guſti. auditaq̄ eſt in ei⁹ trāſitu a quodā diſcipulo mel-
liflua cātilena. Sepultuſq̄ eſt in eccl'ia ſancti pauli: vbi
et ꝑ annos.xl. permanſit: vbi et ſanctus ausbertus ep̄s
annis.xj. et ſcīus vlphrannus annis.ix. quieuerūt. Cū an
no autē dn̄i.cclxxxij. horū triū corpora miro odore fra-
grātia: et tā i mēbris q̄ in veſtib⁹ oino incorrupta ad ec-
cleſiā ſctī petri trāſlata ſunt kal. aprilis. vbi miraculis
coruſcātia refulgēt et digna fideliū veneratiōe colunť.

ℭ De ſancto Apollinare ep̄o et mar. Cap.cxxviij.

Apollinaris epi-
ſcopus apud rauennā paſſus tpe ve-
ſpaſiani imperatoris. hec antiochenus
genere beati petri apoſtoli diſcipul⁹
cum eo ex antiochia romā venit quē
petrus rauenne ep̄m deſtinauit. Et
appropriās ciuitati apud quēdā mili
tē noīe hyrenū hoſpitatus: filiū eius
ſecū inuocato xp̄i noīe illuminauit:
ipſum cū parētibus baptiſauit. Qḋ
miraculū cū tribun⁹ a milite didiciſ
ſet apollinarē aduocauit vt vxorē ſuā noīe thecla per an
nos plurimos decūbētem ſanaret: quā nullus medico-
rū erigere poterat. Cuius manum apprehendēs morbū
illā reliquit: et ipſam cū viro et filijs ac omni familia: nec nō
pluribus ex militibus ad xp̄m cōuertit. Et apud eūdē
tribunū annis pluribus māſit: vbi et ad ſe infirmos ve-
niētes ſanabat: et multos ad xp̄i fidē adducebat ac preſ-
byteros et clericos ordinabat. Poſt annos vero.xii. cū
ꝑdicta dux ſaturninus audiſſet: apollinarē detineri fe-
cit: ac pontificibus capitolij rauennatis tradidit. Du-
ctuſq̄ ad tēplū iouis vt immolaret: cū diceret ſacerdoti
bus aurū et argentū idolis oblatū meli⁹ pauperib⁹ da-
ri q̄ ad demones appēdi: ꝓtin⁹ fuſtib⁹ cediť: et ſemiuiu⁹
relinquiť: ſed a diſcipulis collect⁹ in domo cuiuſdā xp̄ia
ne vidue.vj. mēſib⁹ refouiť. ℭ Inde venit ad ciuitatem
claſſis: vt quēdā bonifaciū nobiliſſimū mutū effectum
curaret. Et cū domū ingrederet̄ puella habens ſpiritū
immundū clamabat: vt inde diſcederet. Alioq̄n ligatis
pedibus eū extra oppidū trahi faceret. Quē appollina-
ris increpās cōfeſtim ex illa exire coegit. Et poſt hec in-
uocato xp̄i noīe muto loquēdi facultatē reſtituit. Sicq̄
pluſq̄ q̄ngētos gētiles cōuertit: poſt dies medicos a pa
ganis apphēſus: aterq̄ fuſtib⁹ ceſus ꝓhibebať ieſum
nolare: q̄ iacēs in terra ipm verū dei filiū exclamabat.
Tūc nudis pedib⁹ ipm ſup prunas ſtare fecerūt. Dein-
de ex vrbē claſſis exceſſit. Qui cū xp̄ianis extra muros
i tugurio latitabat: et ad ſe veniētib⁹ xp̄m ꝑdicabat. In-
de ad emiliā ꝓuīciā euāgeliſādā acceſſit. Interimq̄ calo-
cer⁹ ꝑſbyter rauēnatē eccl'iā gubernauit. ℭ Regreſſus
igiť rauēnā ad domū ruſi patricij adduct⁹ eſt vt filiā ei⁹
infirmā ſanaret. Sz mox vt ingreſſus eſt domū puella
defuncta eſt. Ruſus aūt deſlebat: deoſq̄ cōtra ſe ꝓpter
illius aduētū iratos dicebat: et ob id filiā ſuā occiderāť.
Cum autem ſanctus oraſſet: puella de morte reſurre-
xit et nomen chriſti confitens cum matre et magna mul
titudine baptiſma ſuſcepit et virgo permāſit. Ruſus ve
ro poſtmodum martyrium pertulit: vt dicitur de eo in
eius paſſione.vj. kal. ſeptēbris. Audiens hec ceſar ſcri-
pſit ad meſſalinū ꝑfectū ꝓtorij. vt apollinarē aut ſacrifi-
care faceret: aut in exiliū mitteret. Prefect⁹ ergo ipm ſa
crificare nolentē fuſtib⁹ cedi iuſſit: et in equuleo extēſū
torqri. deinde aquā feruentē in ei⁹ vulnerib⁹ iactari: et ſic
graui pōdere ferri vinctum in exilium mittere voluit.
Tūc xp̄iani animo accenſi in paganos irruerūt et pluſ

ꝙ ducentos ex eis ceciderūt. Prefectus aūt fugit: ⁊ apollinarē in carcerem trudi fecit: deinde carhenis vinctū naui impoſuit: ⁊ cū tribus cum ſequētibus clericis in exilium deſtinauit. Orta q̃ tempeſtate: nauiq̃ ſoluta: ſanctus dei cū duobus clericis ⁊ duobus ſolū ex militibus naufragiū euadens: ipſos milites baptizauit: cū quib⁹ myſiam peruenit: ⁊ nobilē quendam leproſum mūdauit: ⁊ plurimos ad fidē perduxit. Inde ad ripam Danubij in partes thracie pertrāſiuit. Cumq̃ eorum idola nulla darent reſponſa: vix ab vno eorū didicerunt: quod donec apollinaris in partibus illis maneret: dij eorū nullum eis reſponſum dare poſſent quem pagani repertū ceciderunt: ⁊ fuſtibus ceſum nauigio rauenne remiſerūt. ¶ Poſt annos igit̃ tres ad eccleſiā ſuā regreditur ⁊ a chriſtianis cū ſumma leticia ſuſcipit̃. Iterum aūt poſt dies aliquot a gētilibus capitur: ⁊ ad templū apollinis adducitur cuius ſimulacrum vidēs maledixit: ⁊ cōtinuo cōfractū corruit. Qđ videntes pontifices ipm̄ tauro iudici preſentarūt cū aūt filiū eius cecū illuminaſſet taurus credidit: ⁊ ipm̄ de manibus paganorū ereptū quatuor annis in predio ſuo manere fecit: vbi ad ſe venientes in fide xp̄i docebat: ⁊ multa ſup languētes miracula faciebat. Poſt hec taurus a pontificibus veſpaſiano accuſatur. Cui rn̄dit ꝙ imperatores deos vindicare nō habent: ſꝫ ipſi de inimicis ſuis ſe vlciſci poſſunt: ſi ab eis leduntur: miſit tn̄ legationē ad demoſthenē patritiū: vt apollinarē ſm̄ leges iudicaret qui ſanctū martyrē ad ſuaſionē pōtificū tradidit cuidā cēturioni xp̄iano in carcere detinendū: cuius rogatu dn̄i in vicū leproſorū pergeret: vt ibi ꝑpter furorē gentiliū latitaret a paganis inſecut⁹: ⁊ vſq̃ ad mortē diutiſſime ceſus eſt. vbi per dies. vij. ſuperuiuens: ⁊ diſcipulos admonēs ſpiritū tradidit: ⁊ iuxta muros claſſen. oppidi ſepultus fuit. x. kalē. auguſti: circa annos dn̄i. lxx. vbi ⁊ quieſcit miraculis redolens.

¶ De ſctō Apollinare ep̄o ⁊ cōfeſſore. Cap. cxxix.

Apollinaris Hieropolitanus ep̄s tempore marci Antonini impatoris claruit: qui vir eximius doctrina et ſanctitate refulſit. Librū apologeticū ꝓ xp̄iana religiōe eidē principi cōſcripſit. Extant et aduerſum gentes quinq̃ volumina. De veritate duo. Itē librū aduerſum cataphrygas hereſes mōtani. ſ. priſcille ⁊ Maximille inſanor ⁊ pſeudo prophetarū. In hieropolitana quoq̃ ciuitate die obijt: ibidēq̃ corpe quieſcit. Hec hieronym⁹ libro de viris illuſtribus.

¶ De ſancta Chriſtina virgine ⁊ martyre. Cap. cxxx.

Chriſtina virgo in tyro ciuitate italie q̄ ē circa lacū vulſinū paſſa eſt ſub pſide iuliano. Hec nobilib⁹ parētibus orta in eodē oppido a patre vrbano pſide in quadā turri cum. xij. ancillis collocata eſt deos aureos ⁊ argēteos ſecū habēs. Et cū ꝑpter eius elegantē pulchritudinē a multis in coniugiū peteret̃: parētes eius nulli eā ꝯcedere volebāt cupiētes vt in deorū cultura virgo diutius permaneret: ipſa aūt a ſpūſancto docta deorū ſacrificia abhorrebat: ⁊ incenſa dijs immolāda in feneſtra orientali deo celi incēdebat. Cui celeſti angel⁹ apparuit: eāq̃ de xp̄i fide plenius inſtruxit. Cum autē pater ab ancillis eā xp̄ianā eſſe didiciſſet: blanditijs multis ad culturā deorū ꝓuocabat: illa vero vni deo ſe ſacrificiū offerre rn̄debat. ¶ Poſt hec aūt xp̄ina idola p̄ris confregit: ⁊ deſcendēs ad turris ianuā aurum ⁊ argentū pauperibus erogauit. Rediens vero pater: vt deos ſuos adoraret: ⁊ cū id ꝙ filia fecerat ab ancillis audiuiſſe iratus iuſſit eā expoliari: ⁊ a duodecim viris ſibi viciſſim ſuccedētibus cedi donec ipſi laſſi deficerent: deinde catheris vinctā in carcerē reduxit. Audiens hec mater ſciſſis veſtib⁹ ad carcerē peruenit: ⁊ filie pedib⁹ ſe ꝓſtrauit: ⁊ obſecrans eā vt paterna vota perficeret. Cūq̃ nihil poſſet ſuadere ad virum rediit: ⁊ quid ſibi illa reſpōderat indicauit. Quā pater vrbanus ad tribunal ſuum adductā ad immolandū dijs hortabat̃. Cumq̃ oīno cōtemneret iuſſit carnes eius vngulis ferreis radi: ⁊ oīa eius membra tenera lacerari. Chriſtina aūt de carnib⁹ ſuis accipiens in vultū patris proiecit: dicēs vt carnem a ſe genitam vt canis roderet ⁊ ſuo ſe ſanguine ſatiaret. Tūc ipſam rote alligari fecit igne ſuppoſito ⁊ oleo deſuper effuſo: ſed erumpens flāma mille ⁊ quingentos gentiliū interfecit. Pater aūt hec oīa magicis artib⁹ aſcribens ipſam iterū in carcerē mitti iuſſit: que ſtatim angelo viſitante ſanata eſt ⁊ refecta. Facta quoq̃ nocte iuſſit pueris ſuis: vt molarē lapidē grandē ad collū eius ligarent ⁊ ſic in mare id eſt in lacum vulſinū proicerent. Quā mox angeli aſſumpſerūt: ⁊ ſuper aquas eam enatare fecerunt. Chriſtus vero ad eam deſcendit: ⁊ ipſam in eodē lacu manibus proprijs baptizauit: nomenq̃ ſuū eidem impoſuit. Ac demū illā michaeli archangelo cōmendauit qui eā incolumen ad littus reduxit. Qđ audiens pater xp̄inam iterū detentam cuſtodie mancipauit: eamq̃ mane decollari mandauit. In ipſa aūt nocte vrbanus repētina morte extinctus eſt. ¶ Huic ſucceſſit preſes iniquus nomine dion qui cunam ferreā ſuccenſam oleo reſina ⁊ pice liquatis plenā fecit parari: ⁊ chriſtinam ibidē immiſſam a quatuor viris agitari. Que dn̄m tota mente laudabat: qui eā nuper renatam vt infantulam in cunabulis agitari volebat. Et cū nil leſionis pertuliſſet: putans iudex quod maleficia in capillis eius lateret: fecit caput eius radi ⁊ nudam ad apollinē duci. Que idolo imperauit et cōfeſtim in puluerē redactū corruit. Qđ iudex audiens expauit: ⁊ ſpiritum mox emiſit. Quo miraculo tria milia hominū ad xp̄m conuerſi ſunt. ¶ Huic ſucceſſit ⁊ tertius preſes iulianus: q̄ fornacē ſuccendi fecit: ⁊ virginē ibidem includi: vbi per dies quinq̃ cū angelis cantans ⁊ deambulans illeſa permāſit. Cum aūt hoc iudex magie attribueret duos aſpides: duas viperas ⁊ duos colubros ad eā per veneficū dimitti mandauit: ſed vipere pedes virginis lingūt: aſpides nil nocētes ab vberibus pēdēt: colubri collo ſe voluentes ſudorem ſugunt. Cūq̃ veneficus beſtias irritare vellet ſerpentes in eū impetum fecerunt: et ꝑimitus occiderunt: virgo aūt dn̄i ſerpentes ſuo imperio ad deſertum miſit: ⁊ ocius mortuū ſuſcitauit ⁊ ad xp̄m conuertit. Tūc preſes mamillas eius precidi fecit: de quib⁹ lac pro ſanguine fluxit. Poſt hec linguā eius amputari iuſſit. Que linguā abſciſſam in faciem iuliani proiecit: ⁊ oculū eius percutiens excecauit. Cūq̃ lingua preciſa diſerte nihilominus loqueretur. Iratus iudex duas ſagittas circa cor: ⁊ vnā in latus eius dimitti precepit. Sicq̃ ꝑcuſſa ſpiritū reddidit. Sepulta in tyro ciuitate a chriſtianis. ix. kalend. auguſti. circa annum dn̄i. cclxxvij. Corpus autē eius delatum venetias in monaſterio monialium ſancti marci de amianis epiſcopus torcelli ab incolis loci nunc quieſcere perhibetur.

¶ De ſanctis Niceta ⁊ Aquillina martyrib⁹. Cap. cxxxi.

Niceta ⁊ Aquillina ſorores martyres in lycia ciuitate amb paſſe ſunt. Hec ſpecioſe puelle de corporis ſui proſtitutione viuentes: cū beatus Chryſtoforus martyr in eadem ciuitate a rege Dagno in carcere detineretur iuſſu eiuſdē regis ad ipſum ſanctum martyrem miſſe ſunt promiſſis eis muneribus ſi eum ſecum peccare facerēt: ⁊ ad deorum ſacrificia prouocarēt. Quas b. eatus Chryſtoforus ad chriſtum conuertit:

vt dicetur in paſſione eius. Nono Kalē. Auguſti. Quod audiens rex puellas comprehendi fecit quas ad deoruꝫ ſacrificia inuitauit. Que dixerunt vt iuſſu regis platee mūdarentur: ⁊ omnes populi ad templum cōgregaren tur. Quo facto cum ille templū introiſſent ſingula ſoluētes in colla deorum poſuerunt: ⁊ ad terram trahentes cōfregerunt. Quapropter rex Dagnꝰ iratus eas cathenis ſuſpendi fecit: ⁊ diuduꝫ torqueri: ⁊ dehinc in ignē copioſum iactari. Que cum inde illeſe egreſſe fuiſſent: iuſſit rex ambas pariter in chriſti cōfeſſione gladio cedi: que paſſe ſunt. ix. Kalen. Auguſti.

¶ De ſanctis Victore ⁊ ſociis martyribus. Capitulum. cxxxij.

Victor militaris cum duobus germanis videlicet Trichino et Antiogeno apud hermicam Hiſpanie ciuitatem paſſi ſunt: qui diuerſis examinati ſuppliciis tādem ꝓ chriſti nominis confeſſione glorioſa gladio capite truncati: martyrii palmā percipere meruerunt. ix. Kalen. Augu. Hec ado in ſuo martyrologio.

¶ De ſctō Jacobo maiore apoſtolo. Capitulum. cxxxiij.

Jacobus apoſtolus qui dicitur maior ad differentiaꝫ alterius Jacobi qui dicitur minor: nō qꝺ hic maior illo fuiſſet etate. ſꝫ prior vocatione filius fuit zebedei et marie ſororis mrīs dñi: a quo et ipſa maria Jacobi cognominata eſt. Sicq; cōſobrinus extitit chriſti ⁊ frater Joannis euāgeliſte. Qui poſt aſcenſionem domini dū per iudeā ⁊ Samariaꝫ predicaſſet in hiſpaniam tandeꝫ iuit vt ibi verbū domini ſeminaret. Sed cū ibi quaſi nihil proficere videretur: eo quod ſolummodo nouem ibi diſcipulos acquiſiſſet: duos ex illis ibideꝫ cauſa predicationis reliquit ⁊ alios ſeptē ſecū aſſumēs in Judeā rediit: vbi dū euāgelizaret chriſtū. Magus quidā noīe hermogenes cū phariſeis diſcipulū ſuū noīe Philetē ad eū miſit: vt eū diſputādo cōuinceret ꝙ ſua predicatio falſa eſſet. Sed cū apoſtolus econtra eū rōnibus ſuperaſſet: ⁊ multa corā eo miracula feciſſet: rediit Philetes ad hermogenē doctrinā Jacobi approbās et miracula narrās a ſe iam ei° diſcipulū effectū cōteſtans. Quē hermogenes iratꝰ arte magica adeo ligauit vt ſe moueri nō poſſet. Qꝺ cū philetes Jacobo per puerū nunciaſſet: miſit ad eū apoſtolus ſudariū ſuū cuiꝰ ꝯtactu ꝯfeſtim ſolutꝰ Philetes: hermogenis artibus inſultauit: ⁊ ad apoſtolū ꝑperauit. Tūc hermogenes demones ad illos miſit vt ambos victos ad ſe adducerent. Qui ad Jacobū venientes in aere vlulabāt adiuēruſq; ipſorū cauſam publice cūctis audiētibꝰ ꝑpalabāt: ſeq; cathenis igneis religatos ⁊ plurimū cruciatos ab angelis deplorabāt. Quos apoſtolus mox exoluit: eiſq; mādauit vt ad hermogenē accederent ⁊ ipſum in nullo ledentes ligatum ſolūmodo ſibi deferrēt. Qui abeuntes manus ei a tergo ligauerunt: ⁊ vinctuꝫ ad Jacobū perduxerunt. Et conquerentes ꝙ eos cruciandos miſiſſet: apoſtolū rogabāt vt eis poteſtateꝫ concederet: quatenus ſuas iniurias ⁊ ipſorū incendia vindicarent. Cumq; ille eos interrogaret cur Philetē ipſis aſſiſtentem non tenerēt: demones reſponderūt: q: nec formicā que eſſet in eius cubiculo cōtingere poſſent. Jacobus auteꝫ exemplo mgiſtri bona ꝓ malis reddere cupiens Phileti iuſſit vt Hermogenem qui ipſum ligauerat ſolueret: ⁊ eius libertati redderet. Cōfuſus Hermogenes ſtabat ⁊ recedere non audebat; q: iram demonum ne eum occiderent nimium timere dicebat. Cui apoſtolus baculum ſuum dedit et ille ſecurus abiit: ac omnes libros artis magice ad Jacobum cremandos apportauit. Apoſtolus vero ne forte odor incendii vexaret incautos: illos in mari demergi mandauit. Quo peracto Hermogenes ad apoſtolum rediit ⁊ veniam poſtulauit: cepitq; in dei timore adeo perfectꝰ eſſe: vt etiam in nomine eius plurime virtutes fierent.

¶ Hec videntes iudei zelo commoti apoſtolum adierunt: ⁊ qui Jeſum crucifixum predicaret increpauerūt. Qui poſtq̄ eis aduentum et paſſionem ac reſurrectionem chriſti per ſcripturas euidenter probaſſet et plurimi credidiſſent. Abiathar pontifex anni illius ſeditionem in populo excitauit: ⁊ ipſum teneri fecit. Tunc Joſias ſcriba funem in collo eius miſit: ⁊ cum multitudine iudeorum apoſtolum ad Herodem agrippā pertraxit: quem herodes iudeis complacere curās decollari mādauit. Cūq; ad martyriū duceretur quidā paralyticus in via iacens ad eū clamauit: vt ipſum ſanaret: quē apoſtolus cōfeſtim inuocato chriſti nomine ſanum effecit: quod videns ioſias ſcriba prefatus qui funem in collo eius miſerat: ad chriſtū conuerſus eſt: ⁊ cum apoſtolo decollatus: vt infra proxime dicetur. Apoſtolus ergo domini ad locū adductus capitis obtruncatione martyriū conſumauit. viii. kalēdas aprilis: videlicet in die annunciationis ⁊ paſſionis chriſti. ⁊ viii. kalēnꝺ. auguſti corpus eius in compoſtellā trāſlatum eſt. Ne igitur feſtum ſaluatoris ex apoſtoli ſolennitate impediretur: ſtatuit eccleſia vt feſtuꝫ paſſionis eius in die tranſlationis eius corporis tempore videlicet magis congruo celebretur. ¶ Decollato igitur Jacobo diſcipuli eius nocte propter iudeorum timorem corpus noui impoſuerunt; et ſepulchrum eius diuine prouidentie committentes nauem ſine remige conſcenderunt: et angelo duce in galliciam in regno lupe regine applicauerunt. Corpus autem de naui deponentes ſuper magnum lapidem poſuerūt: qui vt cera tenera corpori ceſſit: ⁊ in modū ſarcophagi ſe corpi mirabiliter adaptauit. Ingreſſi ergo diſcipuli ad reginā re ⁊ nomine vere lupam eidem dixerunt qualiter chriſtus ipſi corpus apoſtoli ſui miſerat. vt quem noluerat ſuſcipere viuum exciperet vel defunctum. Narrāteſq; qualiter ſine remige perueniſſent: locum ad ſepulturā congruum poſtulabāt. Regina autem eos doloſe ad regem hiſpanie deſtinauit: vt ſuper hoc eius aſſenſum vti minoris requirerent. Qui eos cepit: ⁊ in carcerem recluſit: ſed cū diſcumberet: angelus domini eos exoluit ⁊ liberos abire permiſit: quod rex audiens poſt eos milites: qui illos occiderēt deſtinauit. Sed dum milites pontem trāſirent: fracto ponte omnes in flumine ſubmerſi ſunt: quod rex audiens et ſibi ac ſuis metuens: diſcipulos apoſtoli pacifice reuocauit: ⁊ ab eis vna cum populo fidem chriſti ſuſcepit: ⁊ quicquid petierāt libere cōceſſit. Audiens hoc lupa doluit: ⁊ redeuntibus ſanctis ac regis conſenſum per literas aperientibus: reſpōdit vt boues ſuos: quos in tali monte habebat: plauſtro iungerent: ⁊ corpus magiſtri ſui quocunq; vellent tumulandum deferrent. Hoc autem doloſe faciebat: eo qꝺ draco ingens flammam euomens boues ipſos cuſtodiret: quiq; tauri eſſent indomiti: qui nec vehiculo iungi poſſent vel ſi iungerentur huc illucq; diſcurrerent: ⁊ ſic corpus diſſiparent. Diſcipuli vero dolum ignorantes montem aſcendunt: draconem ingentem in eos ignem ſpirantem ſigno crucis per medium ventrem ſcindunt tauros velut agnos manſuetiſſimos plauſtro iungunt: ⁊ deſuper ſanctum corpus cum lapide ſuper quē poſitus fuerat imponunt. Boues autē ſine alicuius regimine corpus in medium palatii lupe detulerunt: quod illa videns credidit: ⁊ chriſtiana effecta omnia ab eis petita conceſſit: palatium ſancto corpori in eccleſia dedicauit: ⁊ mirifice dotauit. vbi requieſcit infinitis ⁊ maximis miraculis coruſcans.

¶ De ſancto Joſia martyre. Capitulum. cxxxiiij.

Joſias Martyꝛ

fuit ille ſcriba iudeoꝝ:qui tunc primus miſit in collo Jacobi apoſtoli: vt ſupꝛa proxime dictũ eſt. Cũ autem apoſtolus ad decollãdũ duceretur et paralyticum in via repertuꝫ ſanaſſet: credidit Joſias. ꝛ ad pedes eius procidit:ꝛ veniã petens ſe chriſtianũ fieri poſtulauit: quod abiathar ſacerdos videns eum teneri fecit:ꝛ pugniſq; cedi iuſſit miſſaq; de illo legatione ad herodeꝫ: vt cũ apoſtolo decollaretur:obtinuit. Cum autem ambo decollari deberẽt: apoſtolus a ſpeculatoꝛe lagenam aque petiit:ꝛ ibidem Joſiam baptiꝫauit:q̃ cũ apoſtolo capitis obtrũcatione ſimul occubuit. viij. Kalẽdas auguſti.

¶ De ſancto Chꝛiſtofoꝛo martyꝛe. Ca. cxxxv.

Chꝛiſtofoꝛus mar

tyꝛ genere chananeꝰ añ baptiſmũ reprobꝰ vocatꝰ vultu terribilis:ꝛ proceriſſime ſtature: vtpote qui. xij. pedes in longitudine poſſidebat:in lycia ciuitate amõ ſub rege dagno paſſus eſt. Hic aliquando cogitauit: vt maioꝛem principem mundi quereret:ad quem ſecũ moraturus accederet. venit ergo ad quẽdã maximum regeꝫ de quo fama erat:quod maiorẽ dominũ mũdus nõ habebat in cuius curia Chꝛiſtofoꝛus manebat. Cũ añt die quadam ioculatoꝛ regi aſſidẽs cantilenã diceret in qua frequẽter diabolumꝰ nominaret:rex qui chꝛiſtianus erat ſignum crucis in faciem impꝛimebat. Qḋ Chꝛiſtofoꝛꝰ notãs ꝛ admirans:interrogauit cur rex hoc faceret:ꝛ quidnam ſignũ huiuſmodi ſibi vellet. Et cũ rex in hoc dicere recuſaret:poſt multã inſtantiã ei dixit:quod illud ſignum faceret:ne ſepe nominatũ diabolũ timere poſſet. Chꝛiſtofoꝛus añt ſtatim arguit:quod diabolus maioꝛ dñs q̃ rex erat:eo qḋ ipſe illum timebat: vnde ſe deceptũ cognoſcebat:qꝛ maioꝛẽ mũdi dñm non inuenerat. Et valefaciẽs regi:diabolũ querẽdo properabat. Cũ añt per ſolitudinẽ pergeret vidit maximã militũ multitudinẽ:iter quos quidaꝫ terribilis ꝛ ferus ad eũ venit ꝛ quo tenderet requiſiuit. Qui ſe ire querendo diaboluꝫ reſpondit ꝛ q̃ miles ille diabolus eſſet audiuit. Cui ſe Chꝛiſtofoꝛus in ſeruitiũ perpetuum tradidit. Et cum ambo pergerent et in via communi cruceꝫ erectã inueniſſent:diabolus a ſemita fugiens in nemus declinauit ꝛ Chꝛiſtofoꝛũ ſecũ duxit: atq; poſt laboꝛioſum iter ad viam rediit. Quod chꝛiſtofoꝛus admirãs multa inſtãtia queſiuit:cur hec diabolus fecerit. Qui tandem cõpulſus ei dixit:q̃ homo quidam qui dicitur xp̃s in tali ſigno pepẽderat: quẽ ipſuꝫ plurimũ foꝛmidabat ꝛ ob id ob eius ſigno diuertebat. Chꝛiſtofoꝛus añt adhuc xp̃m maioꝛem diabolo foꝛe cõcluſit ꝛ ſic cõtinuo ab eius ſeruitio diſceſſit:ꝛ xp̃m q̃rere feſtinauit. Sed cũ eum nullatenus inuenire poſſet: ad eremitã deuenit:qui ipſi xp̃m p̃dicauit ꝛ de fide diligẽter inſtruxit ac baptiꝫauit. Cũ añt ei ieiuniũ ꝛ oꝛonẽ p̃ peccatis ſuis imponeret ꝛ Chꝛiſtofoꝛus ſe nihil hoꝛum p̃ficere poſſe dixiſſet:ipſum tandẽ ad quẽdã fluuiũ deſtinauit vt ibi reſideret:ꝛ cunctos trãſire volẽtes: eo q̃ foꝛtis eſſet ꝛ magnus tranſpoꝛtaret:qḋ chꝛiſto adeo gratũ eſſet vt ſe ipſi proculdubio reuelaret. Ad flumen igitur acceſſit:ꝛ ibidem ſibi domũ cõſtruxit:poꝛtanſq; perticam in manu loco baculi ſe in aqua ſuſtentabat:ꝛ omnes ſine ceſſatione trãſpoꝛtabat. Cũ añt quadã nocte quieſceret:audiuit tertio vocẽ puerculi ſe vocans ꝛ vt ſe traduceret obſecrãtis. Cui ſemel ac bis egreſſus neminẽ reperit:tertia vero vice puerũ inueniens in humeris ſuis accepit ꝛ baculo ſumpto flumen tranſiturꝰ intrauit. Et ecce aqua fluminis paulatim intumeſcebat:ꝛ puer ad inſtar plũbi grauiſſimi ponderabat. Quãtoq; magis procedebat tãto magis vnda creſcebat:ꝛ puer magis ac magis humeros chꝛiſtofoꝛi deprimebat. Cum autem vix trãſuadaſſet ꝛ puerum depoſuiſſet:de pondere conqueſtus aitq; intantum fuerat grauatus ac ſi totũ mũdũ ſuper humeros habuiſſet. Cui puer reſpondit q̃ nõ miraretur:qꝛ nedũ mundũ ſup ſe habuerat ſed illum qui totũ mũdũ creauerat ſe quoq; chꝛiſtũ dñm eſſe dicebat. In cuius ſignum mãdauit vt baculum ſuũ in terra figeret:quem mane floꝛuiſſe ꝛ fructificaſſe videret. Statimq; ab oculis eius euanuit:chꝛiſtofoꝛus autẽ baculũ in terrã fixit ꝛ die altera ipſuꝫ ad modũ palme frõdes ꝛ dactilos protuliſſe cõſpexit. Sicq; chꝛiſtũ dñꝫ ſibi apparuiſſe cognouit. ¶ Poſt hec autem ad amon ciuitatem deuenit: vbi dũ eoꝝ linguã nõ intelligeret:oꝛatione fuſa ipſoꝝum loquelã intelligere cepit:virgã quoq; ſuã in terram fixit:ꝛ vt ad cõuerſionẽ populi floꝛeret dominũ exoꝛauit. Quod cũ factũ fuiſſet decẽ ꝛ octo milia hominũ crediderũt. Rex autẽ dagnꝰ ducẽtos milites ad eũ capiẽdũ miſit. Et cũ ipſuꝫ oꝛanteꝫ tenere non auderent:alterũ totidem miſit. Cũ quibꝰ oꝛatione p̃miſſa ad regem venit:quẽ videns rex ſtatura intantum ſublimem territus eſt ꝛ pꝛe timoꝛe coꝛruit in terram de ſede ſua: ſed a miniſtris leuatus:chꝛiſtofoꝛũ de nomine ꝛ patria ꝛ religione requiſiuit. Qui cum ſe Chꝛiſtofoꝛum nomine cananeũ gente ac xp̃ianum religione diceret:ꝛ diis ſacrificare contẽneret:rex ipſum in carcere mancipauit. Duas quoq; puellas elegãtes germanas nicetã ꝛ aquilinã de ſui coꝛpis p̃ſtitutiõe viuẽtes ad eũ miſit p̃mittens eis munera ſi illũ ad peccãdũ ſecũ allicerent ꝛ ad immolandum diis inflectere poſſent. Cũq; a puellis plauſu manuuꝫ ꝛ amplexibus vrgeretur:ꝛ ſanctus martyꝛ inſtãter dñm p̃caret:ſubito de facie illiꝰ lux immenſa refulſit:q̃ puellas admodũ exterruit. Quapꝛopter ille cõuerſe ad chꝛiſtum de cõmiſſis veniã poſtularunt ꝛ coꝛonaꝫ martyꝛij perceperunt vt ſupꝛa in eoꝛum paſſione actũ eſt. ix. kalen. auguſti. ¶ Deinde xp̃ofoꝛus regi pꝛeſentatur ꝛ cũ ſacrificare nollet virgis ferreis p̃beratꝛ ꝛ poſtmodũ gallea ignita eius capiti imponitur: ſed in his minime ſuperatꝛ. Deinde ſup ſcãnum ferreũ alligatur ꝛ ignis iniecta pice ſubter incenditꝛ:ſed ad inſtar cere ſcãnum cõfrigitꝛ ꝛ ſcãnũ illeſus inuenitꝛ. Subſequenter añt rex fecit illũ ad ſtipitem ligari ꝛ a quadringentis militibus ſagittari:ſed ſagitte omnes ſuſpẽſe in aere permanebãt. Cum añt rex illuc accederet:vt ipſuꝫ extinctũ cõſpiceret:repente vna ex ſagittis ex aere retroceſſit ꝛ regem percutiens vno oculo execauit. Cui xp̃ofoꝛus dixit: vt de ſanguine ipſius in craſtinũ decollãdi ſumeret ꝛ oculũ liniens viſum recuperaret. Tũc iuſſu regis ad decollãdũ ducitꝛ ꝛ ibidẽ fuſa oꝛone capite truncatꝛ. Rex añt de ſanguine ſup oculũ ponens cõtinuo viſuꝫ recepit. Quapꝛopterꝫ in xp̃ꝫ credidit:ꝛ coꝛpꝰ ſcti martyꝛis ſepeliri mãdauit. Paſſus ẽ añt octauo kal. augu.

¶ De ſancto Cucufante martyꝛe. Cap. cxxxvj.

Cucufans martyꝛ

in ciuitate barcinona ſub p̃ſide ruffino paſſus eſt hic ſcrũs vna cũ felice germano ſuo ex ſcyllitana ciuitate nobilibꝰ parentibꝰ oꝛtus:ceſareã mauritanã ſtudioꝝ grã p̃migrauit. Indeq; ãbo poſt tp̃s aliqḋ diſcedẽtes ꝛ ad ptes occidẽtis ſe trãſferẽtes:oĩa ſua p̃ xp̃o paupibꝰ erogarũt. Et felix ẽ dẽ in ciuitate gerũda martyꝛ effectꝰ eſt: vt de eo in eiꝰ paſſiõe dicetꝛ kal. auguſti. Cucufans ṽo ĩ ciuitate barcinona deueniens dũ xp̃m annũciaret a galerio p̃conſule tentꝰ eſt:ꝛ dũ ſacrificare nollet:iuſſu p̃cõſulis a. xij. militibus ſibi viciſſim ſuccedentibꝰ grauiſſime et diuꝰ toꝛtus eſt:ita vt inteſtina dirupto coꝛpoꝛe defluerent. Cũ añt oꝛationẽ xp̃i martyꝛ fudiſſet:toꝛtores excecantur. Proconſul vna cum eius idolis

terra ſe aperiente abſorbetur. Cucuſans vero inteſtinis
in alueum diuinitus repoſitis repente ſanatur: quē pa
gani catbenis vinctū maximiano pſidi pſentarūt:
qui cucuſantē in craticula miſit aſſari ſinapi ⁊ aceto pla
gis perfundi. Sed cum hec omnia ſuperaſſet: ⁊ aſſato-
res eius erumpente flamma interiiſſent: in ignē copio-
ſum mittitur: ſed eo orāte ignis extinguitur: deinde in
carcere clauſus lumine celico ſuper eum emiſſo cōfor-
tatur: cuſtodeſq; hec aſpiciētes ad xpm̄ conuertuntur.
Mane autem facto cum iubente pſide cardis ferreis
⁊ taureis cederetur: orauit ad dominū ⁊ continuo pſes
ſes vadēs ad aram iouis de curru cēcidit: ⁊ fracta cer
uice bis expirauit. Idola quoq; ad que pergebat in pul
uerē redacta ſunt ꝙ miraculo multi de populo in chri-
ſtum crediderunt. Demū ſuccedente ruſino in pſidē
ciuitatis cucuſans ab ipſo denuo cōprehenſus ac decol
latus eſt: ſepultus barcinone. viij. kalē. auguſti: cuiꝰ cor
pus inde proceſſu tpis tranſlatū in eccleſia ſancti Dio-
nyſij pariſieñ. ad preſens quieſcit.

¶ De ſanctis nemeſio ⁊ lucilla mar.
Capitu. cxxxvij.

Nemeſiꝰ ⁊ lucilla
filia eiꝰ virgo paſſi ſunt i vrbe ſub im
peratoribus valeriano ⁊ galieno. Cū
enim nemeſiꝰ tribunꝰ eſſet militū ⁊ lu
cillam filiā cecā a natiuitate haberet:
audiens qualiter ſanctus ſtephanus
papa i xpi noie oēs egros curaret: ac-
ceſſit ad eū ſacrificātē in crypta nepo
tiana: ⁊ filiā eiꝰ ad ipm̄ detulit: rogās
vt ſe ac filiā baptizaret: ipſamq; lumē
aſpicere faceret: quos vbi beatꝰ ſtephanꝰ baptizauit: lu
cilla virgo lumē recepit: ſeq; virū quēdā mirabilē con-
ſpexiſſe i baptiſmate dixit: ꝙ eiꝰ oculos illuminauit. Eo
dem die viſo miraculo baptizatꝰ eſt ſymphroniꝰ diſpen
ſator nemeſij cū oī familia ipſiꝰ promiſcui ſexus nume-
ro. Nemeſiꝰ quoq; a beato papa Stephano diaconꝰ or
dinatꝰ eſt. Qd audiētes valerianꝰ ⁊ maximꝰ cōſules iuſ
ſerunt nemeſiū teneri. Cū aūt die quadā pdicti duo cō-
ſules in tēplo martis via apia ſacrificarēt: ⁊ Nemeſiꝰ il-
lac trāſiēs orationē faceret: maximꝰ a demonio arripit
⁊ clamare cepit ꝙ a nemeſio torqueretur: ⁊ cū miniſtri
egreſſi nemeſiū tenuiſſent maximꝰ cōſul cōtinuo expi-
rauit. Valerianꝰ aūt cōſul nemeſiū in carcerē trudi fe-
cit. Lucillā vero filiā eiꝰ apud quādā paganā noīe mari
nā in cuſtodiā deputauit: deīde ſymphroniū eiꝰ diſpē-
ſatorē tenuit: tradiditq; eū olympio tribuno examinan
dū. Cū aūt ad pdicationē ſymphronij olympiꝰ credidiſ
ſet: ⁊ cū vxore exuperia ac filio theodolo a ſcō papa Ste
phano baptizati fuiſſent: vt dicet infra in eorū paſſiōe.
Audiētes hec impatores miſerūt ad valerianū cōſulē:
⁊ fecerūt ſibi nemeſiū ⁊ lucillā filiā eiꝰ pſentari. Et cum
ambo in xpi noīs cōfeſſiōe pſiſterēt: lucillā qdē in via
apia ante templū martis ſpectante patre iugulari iuſſe
runt: deinde inter viā apiā ⁊ latinā Nemeſiū diaconem
capite truncari fecerunt. Quorū corpora ſanctꝰ Ste-
phanus papa via latina non longe ab vrbe ſepeliuit.
viij. kalen. auguſti.

¶ De trāſlatione ſancti Germani
epi. Ca. cxxxviij.

Trāſlatio corpo
ris ſancti Germani epi pariſieñ.
ab incolis eiuſdē ciuitatis. viij. kal.
auguſti celebrat: cuiꝰ reliquijs dñs
tantā gratiā cōtulit: vt i eiꝰ trāſlatio
ne corporis eaꝝ ptactu cecis viſuꝝ:
ſurdis auditū: claudis greſſuꝝ pbe
ret: multoſq; lāguoribꝰ varijs detē
tos ſanos efficeret: ⁊ obſeſſos ab
immundis ſpiritibus liberaret.

¶ De ſancta Anna matre dn̄e noſtre.
Capi. cxxxix.

Anna mater glo-
rioſe virginis. Marie: vt in hiſtorijs tri
buū iſrael habet de tribu iuda ciui-
tate bethleem orta eſt: virq; eius ioa
chim ex eadē tribu de galilea ciuita-
te nazareth originē duxit. Hec tribꝰ
viris ſucceſſiue nupta fuit: quorū pri
mus fuit ioachim: ſcōs cleophas eiuſ
dem Joachim frater ꝙ cū maſculina
ſobole carērē ſʒ lege mortuo germa
no in cōiugē aſſumpſit vt ſemē fra
tri ſuſcitaret. Tertiꝰ aūt extitit ſalomone duorū prioꝝ om
nino extraneꝰ. Et primo aūt viro anna glioſaꝝ virginē
mariā genuit: ꝙ ioſeph deſpōſata: nō tn̄ in cōcupiſcētia
iūcta xpm̄ p ſpm̄ ſctm̄ procreauit. Ex ſcdo aliā filiā Ma
riā noīe ſimiliter peperit: que nupta alpheo quatuor fi
lios edidit: vꝫ iacobum minorem apoſtolum: ioſeph
iuſtum ⁊ ſimonem: ⁊ iudam. Ex tertio aūt vero tertiaꝫ
filiam mariam etiā nominatam procreauit: que nupta
zebedeo duos filios parturiuit. ſ. Jacobū maiorem apo
ſtolum ⁊ Joannē euangeliſtā. Ipſa quoq; beata Anna
ante tertiū mariti obitū in pace quieuit. Et ſepulta eſt
in bethleē in tumulo paterno. vij. kalen. auguſti. vt tra-
dit Hieronymus.

¶ De ſancto Joachim patre dn̄e noſtre. Ca. cxl.

Joachim pater do
mine nr̄e filiꝰ barba pāthere: ⁊ mari-
tus ſctē anne: de tribu iuda ex puin-
cia galilee ciuitate Nazareth duxit ori
ginē. Qui cū in bonis tpalibꝰ abūda
ret ad annis. xv. deo ſeruire cepit ⁊ de
facultatibus ſuis pauperibus ⁊ pere-
grinis atq; templo domini ⁊ eiꝰ mini
ſtris largiſſime miniſtrabat. Et cuꝫ
eſſet annorū. xx. duxit in coniugem an-
nam filiā agar de tribu ſua ex ciuitate
bethleē: ex qua vſq; ad annos. xx. nullā prolē ſuſcepit. Di
uina tandem diſpoſitione mariā genitricē xpi futuraꝫ
ex ipſa filiā procreauit: vt dicet plene in natiuitate virgi
nis. vj. idus ſeptēbris. Poſtq̄ aūt eādē virginē ad tem-
plū adduxit: ⁊ dei ibidē ſeruitio iuxta votū mācipauit:
⁊ ipſe ioachim domū rediens modico tpe ſuperuixit: ⁊ et
plenus virtutibꝰ in pace cū patribꝰ ſuis dormiuit. Se-
pultus in nazareth in ſepulchro patruꝫ ſuorū. Quo aūt
die migrauerit reperiri nō poteſt. Ideo ⁊ eiꝰ geſta feſto
anne ipſiꝰ coniugis adiunguntur.

¶ De ſancto Paſtore preſbytero ⁊
confeſſore. Ca. cxlj.

Paſtor preſbyter
in eremo de ſcythi claruit tpe ſan-
ctorū patrū anachoritarū. Qui ab-
ſtinentia magna ſe affligens multa
ſanctitate ⁊ religione pollebat. Cuꝫ
aūt mr̄ ipſum abbatē ⁊ monachos
ſuos videre curaret ⁊ ad eccleſiā eū
tes obſeruaſſet: paſtor cuꝫ fratribꝰ
cellā intrātes oſtiū in faciē eiꝰ clau-
ſerunt. Cū aūt illa flēs ad oſtiū cla
maret: ⁊ filiū videre obnoxꝰ poſtularet: ipſe matri ſe vi
deri phibuit: hortās illā vt equanimiter ferret: q: ſi nō
in preſenti ſeculo: ſaltē ipm̄ in futuro videret: ꝙ cōfor-
ta diſceſſit: ⁊ ipm̄ ampliꝰ aſpicere nō curauit. ¶ Judex
prouincie cū abbatē paſtorē videre cuperet: ⁊ ſʒ nequiret
filiū ſororis eiꝰ tanq̄ malefactorē carcerauit dicēs ꝙ ſi
paſtor pro eo interceſſurus veniret ipſum dimitteret.
Mater ergo iuuenis ⁊ ſoror abbatis ad oſtiū iuit: ⁊ la-
chrymis vt pro eo iudicē adiret inſtanter rogauit. Cui

ſic mādauit dicens ꝙ paſtor filios nō generauit. Qua cū dolore diſcedēte iudex ait: vt ſaltem vero iuberet: ꝛ illum dimitteret. Ille aūt remandauit vt cām ſm legem examinaret: ꝛ ſi dignus eſſet morte illum occideret ſin aūt quomodo vellet faceret. Docebat aūt fratres dicēs ꝙ animam ſuā a peccato cuſtodire ꝛ ſeipſum cōſiderare ꝛ diſcretionem habere ſunt anime perfectiones. Tribulatio ꝛ diſcretio ſunt operatiōes ſolitarie vite. ¶ Cū quidā frater de quadam congregatione offendiſſet: abbas de conſilio cuiuſdā ſolitarij expulit eū: quem flentē abbas ad ſe accerſiuit ꝛ pro illo ſolitario miſit. Et cum veniſſet abbas ei dixit quod duo homines erāt: qui ambo ſuos mortuos habebāt. Quorum vnus mortuum ſuum reliquit et iuit plorare mortuū alterius. Qđ ſolitarius de ſe dictū intelligens compunctus eſt. ¶ Frater quidā abbati paſtori dixit ſe perturbatū eſſe ꝛ locū velle deſerere: q: verba quedam de fratre audierat que cū maxime ſcādalizabāt: dixit paſtor: ꝙ hec ꝟba nō crederet: q: vera nō eſſent. Ille vero verba eē vera affirmabat: q: frater fidelis ipſi dixerat. Et ille reſpōdit quod ſi fidelis eſſet nō ipſi dixiſſet. Affirmanti vero omnino vera eſſe: propoſuit ei parabolā euangelij de trabe et feſtuca: admonēs vt in corde ſuo poneret qđ peccata ſua trabs eſſet ꝛ aliena feſtuca. ¶ Frater quidā qui grāde peccatum commiſit penitentiam facere volens interrogauit paſtorē ſi triennius penitentia ſatis eſſet qui dixit quod multū eſt. Interrogatus ſi annus ſufficeret: reſpōdit qđ multū eſt. Interrogatus de .xl. dieb' reſpōdit ꝙ multum eſt. Addens ꝙ ſi homo ex toto corde penitear: ꝛ penitētiā triduanā agat ſuſcipiet de'. ¶ Interrogatus de illo verbo qui iraſcitur fratri ſuo ſine cauſa ꝛc. qđ eſſet ſine cauſa iraſci reſpondit. Ex omni re qua homo a fratre ſuo grauatur: iraſci ſine cauſa donec oculum ipſi abſtrahat. Si autem quis eū a deo ſeparare vellet pro hoc iraſci debet. ¶ Conqueſtus eſt ei frater quidam ꝙ multas cogitationes habēs in ipſis periclitabatur qui cum ſub diuo eduxit iubēs vt ſinum expēderet ꝛ ventū teneret: qui reſpōdit ſe nō poſſe ſic inquit ille: quia cogitationes repelli non poſſunt ne introeant hominis autem eſt eis reſiſtere. Quieuit autem vir ſanctus in domino .vij. kal. auguſti ſanctitate ꝛ vita conſpicuus ꝛ miraculis clarus.

¶ De ſctō Eraſte diſcipulo. Ca. cxlij.

Eraſtes diſcipul' vnus ex .lxxij. de quo apoſtol' ad Roma. xvj. ꝛ ꝑme timoth. iiij. c. mētiones facit: ꝛ de quo ſcribit Actuū .xix. epiſcopus macedi fuit poſt hieroſolymorū diſperſionem vt abbas Dorotheus ponit. Ado tñ dicit in martyrologio ex datarijs hieronymi: quod a btō Paulo apoſtolo philippis eps relict' ibidē martyrio coronat' quieuit .vij. Kalēdas auguſti.

¶ De ſctō Hiacyntho martyre. Ca. cxliij.

Hiacinth' martyr rome in portu ſub cōſulari Leontio paſſus eſt. Quē xpianū cōpertū iuxtarius quidā primus ciuitatis taracine detinuit ꝛ ꝯſulari tradidit. Qui primo ab eodem in copioſum ignem immiſſus dum exiſſet illeſus in vaſi diſſimiū deinde torrentē precipitat': ad litt' tamē diuino nutu icolumis eiect' eſt. Qđ dū cōſulari Leōtio nūciatū eſſet: ipſum gladio feriri iuſſit: quē matrona noīe Iulia cū ſeruis ſuis iuxta ip̄as ciuitatem taracinā in predio ſuo ſepeliuit .vij. kal. auguſti.

¶ De ſctis Symphronio Olimpio ꝛ ſocijs marty. Capi. cxliiij.

Symphroni': olipius: ꝛ Theodol' ꝛ Exuperia martyres rome paſſi ſunt ſub valeriano ꝛ galieno imperatoribus Symphronius eſt eū eſſet diſpenſator dom' nemeſij tribuni: de quo ſupra actū eſt in ei' paſſione .vij. kale. auguſti. vna cū eodē dn̄o ſuo a ſancto Stephano papa xpi fidem audiuit: ꝛ baptiſmū ſuſcepit. Cū aūt valerianus cōſul nemeſium carceri mācipaſſet vna cū lucilla ei' filia: ꝛ ip̄ſ ſymphroniū ſimiliter cōprehēdit. Et tradidit olympio tribuno: qui facultates Nemeſij a ſymphronio exquirebat: ꝛ ipm ad deorū ſacrificia inuitabat. Symphroni' aūt rñdit ſe oēs facultates dn̄i ſui eius mādato xpianis pauperib' erogaſſe: ꝛ nūꝗ idolis que demonia ſunt immolare poſſe. Quē olympius in cataſta extēſum iuſſit fuſtib' cedi: dehinc ſimulacrū martis cū tripode deferri: vt ei ſacrificaret. Sed cū ſanctus idolū maledixiſſet: liquefactum eſt ſicut lutum qđ admirās olympius ipm terculino vicario cuſtodiēdū dedit: ꝛ veniēs domū exuperie vxori vniuerſa narrauit: cui' ſuaſione olympi' xpo credidit: ꝛ veniens ad ſymphroniū cū vxore ꝑdicta ꝛ filio theodolo baptiſma ſacrū expetijt: ꝛ ſymphronio veniā petēs eū abire ꝑmiſit: ꝗ ſanctū Stephanū papā domū olympij nocte ꝑduxit: illeq; olympiū cū vxore ꝛ filio pariter baptizauit. Hec audientes imperatores Nemeſiū cū Lucilla ei' filia gladio perimi iuſſerūt: vt ſupra in eorū geſtis dictū eſt: deinde ſymphroniū ꝛ olympiū cū cōiuge ꝛ nato cōprehēdi fecerūt: quos in xpi cōfeſſione perſiſtētes iuſſerunt auguſti ante ſimulacrū ſolis iuxta amphiteatrum duci: ꝛ ad ſtipites ligari: igneq; ſuppoſito cōgerie ſarmētorū: ſpinarum ꝛ ſtupaꝝ incēdio ꝯcremari: ſicq; odoriferum domino ſacrificium reddiderūt: quorū corpa a ſancto Stephano papa cū clericis ſuis via latina miliario ab vrbe primo ſepulta ſunt .vj. kal. auguſti.

¶ De ſancto Hermolao preſbytero ꝛ martyre. Capi. cxlv.

Hermola' preſbyter ꝛ martyr apud nicomediā paſſus eſt ſub maximiano impatore. Hic ex parentib' romanis nō infimis ort' ab ipſis cunabulis deo ſeruiēs ad ſacerdotij dignitatē ꝑuenit: ꝛ multos in fide xpi erudiuit: inter quos ſauinā nobili ſtirpe ortā ꝛ pātaleonē euſtorgij ſenatoris filiū baptizauit: ꝛ ad martyriū exhortādo ꝑduxit: vt dicet infra in ei' paſſiōe .v. kal. auguſti. Hoc audiēs maximian' qui tūc in ciuitate nicomedie reſidebat: fecit hermolaū cōprehendi ꝛ ſibi preſentari: quē dudū auditū eū omnino dijs immolare contradiceret: iuſſit eū dudū appēdi ꝛ flagellari: ac deinde tā diutius vngulis radi: donec carnes ei' in terrā defluerēt cui i tormētis angel' dn̄i aſtitit: ꝛ cum vt conſtans exiſteret cōfortauit. Deinde depoſitū imperator ipſum in carcerē cū verberib' recludi fecit. Ad quem noctu multi chriſtiani veniebant: ꝛ ei neceſſaria miniſtrabant. In ipſo aūt ergaſtulo exiſtens ſanctus martyr multa ſigna operatus eſt diuina virtute. Nam mancis dexteras reddidit: ꝛ cecis oculis lumen reſtituit: quaſſatis nautis in maris periculo inuocato noīe ei' preſens apparuit: ſedatiſq; fluctibus ad portum ſalutis eos illeſos conduxit: demones eiecit: febres depulit: ſurdis auditū: ꝛ claudis greſſum prebuit: oēs quoq; egros ad ipſum venientes ſanos effecit. Eleemoſynas quoq; ei impenſas pauperibus diuidebat: ꝛ oēs in fide chriſti plenius inſtruebat. Ad quē inter ceteros horridus leproſus acceſſit: ꝛ eius miſericordiā poſtulauit: que facta oratione ab oī lepra

ſic mūdauit:

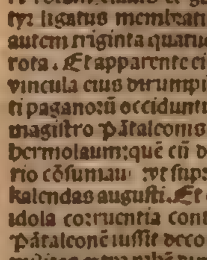
ita mundauit: vt nec in eo macula appareret. ¶ Ad hꝰ cre puſculum etiã dici nobilis quidã vir romanus cũ vxore ⁊ turba copioſa ad ipſum veniens vnicũ filiũ ſuũ nuper defunctũ in loculo ei adduxit: ⁊ vt ipſum ſuſcitaret lachrymabiliter ſupplicauit. Qui ſi ipſi in chriſtũ credere vellẽt id ſe facturũ ꝓmiſit. Et cũ eis fidẽ domini ꝑdicaſſet: ⁊ omnes ſe crediturus aſſererẽt: orationem fudit: ⁊ cõtinuo adoleſcẽs reſurrexit: ⁊ baptiʒatus eſt cuʒ parentibꝰ ⁊ omni turba q̃ eũ ſecuta fuerat diuerſi ſexus numero .ccclii. ⁊ ſic oẽs cũ gaudio ad propria redierũt. ¶ Que cũ maximianꝰ imperator audiſſet in pñtia principũ ſuoꝝ iuſſit ſibi ſanctũ martyrẽ exhiberi: q̃ cum diutiꝰ examinatus imperatorẽ viua voce cõfunderet ipſumq; vanũ ⁊ mẽdacẽ ꝓbaret: iuſſit illũ iterũ ĩ equuleo leuari: ⁊ vngulis ferreis carnes eiꝰ lacerari: ac laminas ardentes pectori ⁊ lateribus ſubminiſtrari qui voce celica confirmatus miniſtris laſſis ac deficientibus in torquẽdo triduo indeficiẽs in patibulo perdurauit. Tandẽ depoſitus capitalẽ ſubire ſententiã iuſſus eſt. Et decollatꝰ eſt cum duobus viris chriſtianis fratribus: videlicet hermippo et hermocrate: ⁊ ſepultus in nicomedia ciuitate .vj. kalendas auguſti. Cuius corpus venetias tranſlatum quieſcit in eadem vrbe in baſilica ſancti ſymeonis ꝓphete: vbi ⁊ plurimis miraculis pollet.

¶ De ſancto Pantaleone martyre. Cap. cxlvj.

Pãtaleon martyr in ciuitate Nicomedia paſſus eſt ſub maximino imꝑatore. Hic fuit filiꝰ Euſtorgij nobilis ſenatoris euſdẽ vrbis q̃ erat gẽtilis ⁊ matris eubole chriſtiane: quẽ pater cũ eſſet omni elegãtia decoratus defuncta matre tradidit Euphroſino magiſtro vt diſceret artẽ medicine: ⁊ ſic imꝑatoribꝰ ſemꝑ aſſiſtere poſſet. Cũ aũt vadẽs ad ſcholas ſepiꝰ trãſiret añ cellã in qua hermolaꝰ ꝑſbyter latitabat: die quadã cõuocauit eũ preſbyter ad ſe: ⁊ interrogauit cuʒ quis eſſet: ⁊ quã ſciẽtiã diſceret: aut quã religionẽ teneret. Qui reſpõdit ſe eẽ filiũ ſenatoris: ⁊ artẽ diſcere medicine: necnõ deos paternos adorare. Cui hermolaus diuino ſpiritu motꝰ dixit ꝙ ſciẽtia hippocratis vel galiẽi nihil eſſet: ſuadẽs vt in chriſtũ crederet: cuiꝰ inuocatione oẽs lãguẽtes ſanaret. Nã ⁊ ipſe chriſtus cecos illuminauit: et mortuos ſuſcitauit: ⁊ innumerabilia ſigna fecit quorum poteſtatẽ in ſe credentibus conceſſit. Pantaleon vero talia a matre defuncta audiuiſſe teſtatꝰ. Cuʒ autem verba preſbyteri percepiſſet ſepius illum viſitabat ⁊ verbum fidei ab illo libenter audiebat. Die autẽ quadam dimiſſus ab eo vidit pueruʒ a ſerpente percuſſum ⁊ iacentem mortuum: orauitq; ad dominũ vt ſi vera eſſent q̃ de chriſto audierat puer ſanus reſurgeret: et ſerpens per medium creparet. Que cũ ſtatim adimpleta fuiſſent Pantaleon ad Hermolaũ feſtinauit ⁊ que facta fuerãt retulit atq; baptiſma ſuſcepit: ⁊ fuit apud eũ dies ſeptem reuerſus autẽ ad patrẽ ⁊ quotidie cum eo de chriſto loquẽs diuina gratia fauente: patrem ad fidẽ conuertit omniaq; idola que in domo ſua erant comminuit: ⁊ plurimq; ad hermolaum duxit. A quo euſtorgiꝰ baptiſma ſuſcepit ⁊ in fide chriſti cõfirmatus: poſt dies modicos in pace quieuit. Quo defuncto ſanctus iuuenis pauperibus largiter tribuebat: ⁊ omnes infirmos quacũq; detentos valetudine quos medici ſanare non poterãt: per Chriſti inuocationem ſanabat: vnde ⁊ cecũ vnum qui omnem ſubſtantiam ſuam in medicis conſumpſerat: nec lumen recipere potuerat: inuocato chriſti nomine confeſtim illuminauit. Quapropter cuncti medici cum ſacerdotibus idolorum ad imperatorem Pantaleonem accuſauerunt ꝙ chriſtianus eſſet: ⁊ ꝙ in chriſti nomine languentes curaret: ⁊ ꝙ cecũ illuminaſſet. Tunc imperator cecũ adeſſe iuſſit: ⁊ ab eo omneʒ veritatẽ didicit ac cõfitentem chriſtum decollari ꝑcepit. Deinde ſanctum aduocans interrogauit: an in xp̃i nomine languentes ſanos efficeret. Qui reſpõdit ꝙ verus eſſet: ⁊ ꝙ deus chriſtianorum hec omnia poſſet. Quod vt veriꝰ cõprobaret paralitícũ petijt introduci: ⁊ ſacerdotes ac medicos aduocari. Quod cũ factum fuiſſet: et ſacerdotibꝰ deos ſuos inuocantibus: medicis quoq; experimẽta ſua operãtibus nõ potuit paraliticus recipere ſanitatẽ. Cuius manũ Pantaleon tenens ipſuʒ in xp̃i nomine eleuauit ⁊ ille cõtinuo ſanꝰ ſurrexit. ¶ Cũq; maximianus ipſum ad deorũ ſacrificia inuitaret: et Pantaleon chriſtũ dñm ſolũ deum ꝑdicaret iuſſit eum in equuleo ſuſpẽdi: ⁊ vngulis attrectari: ac ad latera eiꝰ lãpades applicari. Cui chriſtus in ſimilitudine hermolai preſbyteri apparuit ⁊ ipſum dulciter cõfortauit. Et ſtatim tortorũ manꝰ aruerunt ⁊ lãpades extincte ſunt. Tunc imperator ſartaginem fecit apportari: et plumbũ in eum conflari: martyremq; ſanctum in ea demergi. Orante vero illo chriſtus eidem apparuit in ſpecie hermolai: ⁊ ſtatim ignis extinguitur ⁊ plumbũ infrigidatꝰ. Imꝑator iratus iuſſit lapidẽ magnũ ad collũ eius ligari ⁊ in pelagus iactari. Et apparuit illi chriſtus in ſimilitudine hermolai ⁊ cõtinuo lapis ille ſolutꝰ eſt. Chriſtuſq; manũ martyris ſui tenens incolumẽ duxit ad litꝰ. Cui maximianus rurſum feras multas dimitti iuſſit: vt chriſti martyrẽ deuorarent. Que ſanctũ mãſue facte circũdederũt: leones quidem pedes: leopardi facieʒ: ⁊ ſi manus lingebant: certatimq; ad illum accedebãt: nec ab eo niſi ſumpta benedictione recedebant. Clamante autem populo magnum deũ chriſtianorum viri mille de populo crediderunt. Et pro chriſti confeſſione decollati ſunt. ¶ Poſt hec recluditur ſanctus in carcere triginta quatuor diebus: et interea imperator iubet fieri rotam clauis et gladijs circunſeptam: in qua martyr ligatus membratim concidi poſſet. ¶ Poſt dies autem triginta quatuor eductus de cuſtodia ligatur in rota. Et apparente ei chriſto in ſimilitudine cõſueta: ⁊ vincula eius dirumpũtur: ⁊ diſſoluta machina q̃ngenti paganorũ occiduntur. Tunc imperator diligenter de magiſtro Pãtaleonis inquirens inuenit preſbyterum hermolaum: quẽ cũ duobus germanis detentũ martyrio cõſumauit: vt ſupra in eius paſſione dictũ eſt ſexto kalendas auguſti. Et continuo terra concutitur: ⁊ oĩa idola corruentia conteruntur. Imperator hec videns Pãtaleonẽ iuſſit decollari: ⁊ corpus igne cõſumi. Quẽ milites extra vrbẽ duxerunt: ⁊ ad nouellã oliuã ligauerunt. Et cũ ipſum vnꝰ militũ percutere vellet: ferrũ ſicut cera plicatũ eſt. Milites hoc videntes ad pedes martyris procidunt: ⁊ veniam petunt: ꝓ quibus Pantaleon orauit: ⁊ voce de celo lapſa ſe exauditũ audiuit: vnde et illum decetero percutere non audebant: ſed cũ ſanctus eis diceret ꝙ niſi hoc facerent ſecũ partẽ non haberẽt: illi hoc audiẽtes eũ decollauerũt. Et ſtatim lac ꝓ ſanguine fluxit: et oliua fructꝰ intẽpeſtiuos ꝓduxit: quod imperator audiens oliuam iuſſit precidi: et ea ſanctũ corpus comburi. Chriſtiani vero oſſa rapuerunt: et in ciuitate nicomedia ſepelierũt: vbi miraculis fulget q̃ paſſus eſt quinto kalendas auguſti.

¶ De ſanctis Naʒario ⁊ Celſo martyribus. Capitulum. cxlvij.

Naʒarius ⁊ Celſus martyres tꝑe neronis imꝑatoris in ciuitate mediolañ. paſſi ſub anolino ꝓcõſule. Fuit enĩ Naʒariꝰ filiꝰ illuſtris viri noĩe aphricani genere ex ꝓuĩcia aphri incole vrbis rome qui fide iudeus erat ⁊ ꝑpetue nobiliſſime romanorum xp̃iane ⁊ a Petro apoſtolo baptiʒate: cũ eſſet annorum .ix. mirabatꝰ ꝙ eiꝰ parentes in religione diſſimilr variarent: vñ cui eorũ adhereret plurimũ dubitabat.

Cum autem vter illum ad fidem ſuam trahere niteretur: tandem veſtigiis matris nutu dei adheſit: et a beato Lino papa baptiſmum ſuſcepit: quem dum pater a ſancto propoſito vellet auertere. Nazarius de vrbe roma exijt et ſeptem animalia diuitijs exonerata ex parentum hereditate ſuſcepit: ac per ciuitates italie tranſiens omnia pauperibus diſpenſauit. Anno autem decimo diſperſionis ſue per placentiam venit Mediolanum: ſanctos martyres chriſti Geruaſium et Prothaſium in carcere detentos inuenit: quos et in domino confortauit. Quod audiens Anolinus prefectus ad ſe illum pertrahi fecit et fuſtibus ceſum ex vrbe deiecit: cui mater que nup obierat: apparuit: et vt ad Gallias predicandas properaret admonuit. ¶ Cum autem ad vrbem Gallie que Simelius dicitur perueniſſet: et ibidem plurimos conuertiſſet filium peruulum cuiuſdam nobilis matrone Celſum nomine ei oblatum a matre baptizauit: et ipſum ſecum duxit: quod prefectus galliarum audiens. Nazarium et Celſium cathenis vinctos in carcerem recluſit in craſtino tormentis afficiendos: ſed ab vxore ſua redargutus ne deos vindicare preſumeret: cum ipſi ſe de ſuis hoſtibus vindicare poſſent: prefectus eos abſoluit: ſic ne ampliu predicarent interdixit. ¶ Deinde ad vrbem treuerim peruenit: vbi et xpm primus predicans multos conuertit: et eccleſiam edificauit. Quod cum neroni ceſari per cornelium vicarium intimatum eſſet: miſſo ventone milite ſuo cum centum armatis: nazarium iuxta eccleſiam orantem inuenit: et vna cum puero celſo vinctum ſibi exhiberi precepit: quos imperator in carcere detinuit: donec illos ſupplicijs excogitatis perimeret. Poſt dies autem multos iuſſu neronis milites nazarium calcibus tendentes: et puerum verberantes de carcere eduxerunt: et coram ceſare ſtatuerunt. Cum autem faciem eius inſtar ſolis ſplendere conſpexiſſet putans ſe magicis artibus deluſum: ipſum ad templum adductum ſacrificare compellebat: ſed eo orante idola omnia confracta ſunt. Tunc nero ambos in mare precipitari precepit. Nazarius vero et celſus nauicule imponuntur: et obdormientes in pelagus a militibus precipitantur: ſed ſtatim a nube aſſumuntur. Cumque exorta tempeſtate nauis periclitaretur: ecce nazarius et celſus ſuper vndas ambulantes apparuerunt: quos illi videntes et eorum quos in ſanctos commiſerant penitentes eorum auxilium implorabant: qui nauem aſcendentes oratione ſua mare placarunt: et cum militibus ianuam appulerunt vbi cum diutius predicaſſent: iterum Mediolanum reuerſi ſunt: quod cum anolinus audiſſet: nazarium in exilium deſtinauit: celſus vero puer apud matronam quandam permanſit. Nazarius vero romam veniens: patrem ſuum ſenem xpianum effectum inuenit: et cum eo diebus aliquibus fuit. Inde ad vrbem Mediolanum redire cum iniuria multa compellitur vbi cum celſo puero pro conſuli preſentatur: eius iuſſu extra portam romanam in loco qui dicitur tres muri ducitur: et ibidem cum celſo puero decollatur quinto kal. auguſti. circa annum domini. lvij. Quorum corpora cum xpianis in hortis proprijs rapta collocaſſent: in ipſa nocte cuidam creatio xpiano apparuerunt: et vt eorum corpora in domo ſua in profunda fouea ſepeliret propter neronis furorem admonuerunt: qui cum filiam ſuam paralyticam ab eis ſanari petiiſſet: puella continuo ſanata corpora martyrum tulit: et vt iuſſerant ſepeliuit. ¶ Proceſſu vero temporis eadem corpora domino ſancto Ambroſio epiſcopo reuelauit: qui celſum in loco ſuo relinquens nazarium quaſi eadem hora ſepultum integrum et incorruptum cum ſanguine recente cum capillis et barba reperiens: corpus ipſum miro fragrans odore ad eccleſiam apoſtolorum tranſtulit: et ibidem honorifice collocauit pridie idus iunij.

¶ De ſancto Victore papa et martyre. Cap. cxlviij.

Victor papa et martyr natione apher ex patre felice eleutherio romano pontifici in epatu ſucceſſit: seditque annos decem menſes duos: dies viginti. Hic conſtituit ſemper paſcha die dominico celebrari: et ad ſacerdotum interrogationem de termino paſchali celebrari iuſſit concilium in alexandria paleſtine: cui concilio ipſe papa interfuit: narciſſus patriarcha hieroſolymorum: theophilus epiſcopus ceſariae: et hyreneus Lugdunenſis epiſcopus vbi ſtatutum eſt vt ſemper die dominica paſcha celebretur obſeruata decimaquarta luna menſis aprilis vſque ad. xxj. Multi enim epiſcopi aſie et orientis tunc cum iudeis paſcha celebrabant. Hic etiam conſtituit vt neceſſitate vrgente quicunque hominum ſiue in flumine: ſiue in fontibus ſiue in mari tantum chriſtiane profeſſione credulitatis clarificata baptizaretur. Hic fecit ordinationes duas per menſem decembrium. presbyteros quatuor: diacones ſeptem: epiſcopos per diuerſa loca numero duodecim: qui et ſub commodo imperatore martyrio coronatus eſt: et ſepultus eſt iuxta corpus beati petri apoſtoli in vaticano. v. kal. auguſti. Et ceſſauit epatus dies. xij. Hic ſuper prefata queſtione paſche die dominico celebrandi et non luna. xiiij. more iudaico opuſculum perutile ſcripſit.

¶ De ſancto Innocentio papa et martyre. Ca. cxlix.

Innocentius papa et martyr huius nominis primus natione albanenſis. ex patre innocentio anaſtaſio: primo romano pontifici in epatu ſucceſſit: et ſedit annos. xv. menſes. ij. dies. xx. Hic conſtituit ſabbato ſancto ieiunium celebrari: quia dominus in ſepulchro iacuit et diſcipuli ieiunauerunt. Conſtitutum fecit: et de regulis monachorum in monaſterio: et de iudeis: et de paganis: et multos cataphrygas inuenit quos exilio relegauit: et celeſtinum et pelagium et iulianum hereticos damnauit. Et conſtituit vt quicunque natus fuerit etiam de xpiana per baptiſmum denuo renaſceretur: quod pelagius damnauit. Quid etiam pelagius aſſerebat hominem ſine gratia dei poſſe ſaluari: et vnumquemque ſuis meritis propria voluntate ad iuſticiam regi. Infantes xpianorum ſine peccato originali naſci. Quos omnes errores innocentius papa exiſtens britannie damnauit. Hic etiam decreuit ad miſſam oſculum pacis dari. Et oleo epiſcopis conſecrato viſus infirmorum omnium xpianorum in extremis laborantium vti. Hic etiam excommunicauit Archadium imperatorem: quia conſenſit vt ioannes chryſoſtomus de ſede ſua conſtantinopolitana pelleretur ab eudoxia vxore ſua: propter predicationem quam fecerat contra eam quod circa ſtatuam ſuam quam erexerat mulieres et puellas ludere compellebat: quod eſſe vitium idololatrie chryſoſtomus predicabat: vt dictum eſt ſupra in legenda ioannis chryſoſtomi. vj. kal. februarij. Hic fecit ordinationes. iiij. in vrbe per menſem decembrium. presbyteros. xxx. diacones. xiiij. epiſcopos per diuerſa loca numero. liiij. Qui et martyrio coronatur tempore archadij principis: et ſepultus eſt in cymiterio aduerſum piſcatum. v. kal. auguſti. Et ceſſauit epatus dies. xxij. ¶ Hic etiam orientalium et occidentalium eccleſiarum aduerſus pelagianos ſcripſit decretum quod ſucceſſor eius zoſimus ampliauit.

¶ De ſancto Sampſone archiepiſcopo. Cap. cl.

Sampſon archiepiſcopus dolenſis tempore iuſtini iunioris claruit. Qui de montana ciuitate parentibus nobilibus ortus eſt. Cuius mater anna cum ſterilis eſſet: et de fetu iam deſperaſſet: audiuit a domino per viſionem nocte quadam ſe filium parituram qui ſampſon vocari deberet: et epiſcopus futurus eſſet. Natus autem puer et Sampſon vocatus annorum quinque ſcholis traditus eſt: factuſque eſt monachus ſub diſciplina eltachi egregij britannorum magiſtri qui per ſpiritum de illo prenunciauit: quod adhuc futurus foret epiſcopus mirabilis in inſula britannorum. Cum autem annorum. xv. iam literis ab eodem magiſtro plenius eſſet imbutus: die quadam dum queſtione ſubtili dubius meditaretur: reſolutionem ipſius diuinitus percepit: et a domino audire promeruit quecunque ſibi dubia celeſti reuelatione reſe

randa. ¶ Plurimoꝝ miraculoꝝ gloria claruit. Nam
in horto fratrem a ſerpente percuſſum exulētem quaſi
mortuum liberauit. Dum autem primo diaconus ⁊ de
hinc preſbyter a ſancto dubrithyo epiſcopo ordinaretꝰ:
viſa eſt colūba niuea ſup caput eius ⁊ dorſum reſidere:
quod ſimiliter eidē accidit: dum proceſſu temporis epi
ſcopus cōſecratꝰ eſt. ¶ A duobus ei emulantibꝰ fratri
bus venenum in potu propinatur adeo perualidum vt
de ipſo primitus animal guſtans repente crepuerit: qđ
tamen ſanctus vir ſine leſione potauit: vnde ⁊ vnus ex
aduerſantibus fratribus ad penitentiā prouocatur: al
ter vero obſtinatus permanens a diabolo arripitur: ⁊
tandiu diſcerpens ſeipſum vexatur: quādiu ſancto orā
te demon ab ipſo pellitur: ⁊ frater de cōmiſſo conteritꝰ.
¶ Cūq; pater Sampſonis dura oppreſſus egritudine
decumberet: dicebat ſe nunquam nec moriturum nec
euaſurum: nec penitentiam percepturum: niſi Sampſon
filius eius ad eum veniret. Qđ cū ſanctꝰ audiſſet: quā
uis inuitꝰ ad eum venit: ⁊ patrem corpore ac mente ſa
nauit: quapropter ipſe cum vxore: ⁊ filijs duobus omni
bus pro xpo erogatis monaſticā vitā elegit. Verū cum
Sampſon ad monaſterium rediret: ⁊ ſerpentē in ſyl
ua qui fratres precedentes aggreſſus fuerat inueniſſet:
circulo in terra ſignato ipſuꝫ incluſit: factoq; ſigno cru
cis repente intra circulū reptile interemit. Hic ſanctꝰ
dolēſe monaſteriū fundauit: cuius abbatie anno dimi
dio prefuit: inde ad antrum ſecretiſſimū ſecedens ſoli
tariam vitā duxit: vbi deficiente ſibi aqua fontē orās de
terra ꝑduxit. ¶ Cū quidā epiſcopi in cathedra ſancti
petri: vt moris erat: ad ordinandos tres epiſcopos con
ueniſſent: ⁊ duos ſolummodo habentes de tertio dubi
tarent. Viſum eſt Sampſoni per noctem quod a tribꝰ
epiſcopis in eccleſia duceretꝰ: quos ex nomine didicit et
petrū iacobū ⁊ ioānem apoſtolos: ⁊ intellexit ſe procul
dubio epiſcopū conſecrādum. Statimq; ſancto dubri
thyo epiſcopo angelus domini reuelauit Sampſonem
abbatē eſſe tertiū: qui eſſet in epiſcopū promouendus.
Sicq; ad archiepiſcopatum diuinitus ſublimatur ⁊ ec
cleſie dolenſi preficitur. ¶ Hic cum die conſecrationis
ſue celebraret viſa eſt flāma ex eius ore prorumpere: viſi
ſunt ⁊ angeli ei adminiſtrare. Deinde per viſionē monitus
matrē propriā patre defuncto viſitauit: eāq; in dn̄o
confortauit. Dumq; nauigio britanniam rediret: prius
tum quendā nobilē ſe angie paſſolantē in littore reppe
rit: ⁊ interrogās quid ſibi vellet audiuit: ꝙ ſibi fuerat a
dn̄o reuelatū vxorē ſuā leproſam ab ignoto ſibi peregri
no curādam: quē ſampſonē eſſe nullatenus dubitabat:
vnde ⁊ ſibi pro cōiugis liberatiōe ſupplicabat. Quā ſan
ctus vir ilico a lepra mundauit: ⁊ virum ad ꝑfectam vi
tam reduxit. ipſe vero poſtmodum in ardua penitētia
ꝑſeuerauit. Nā nūc poſt biduū: nūc vero poſt triduuꝫ:
nūc aūt poſt ſeptimanā integram cibū ſumebat. Aliqn̄
ꝑ totā quadrageſimā ter omnino: nec vltra guſtabat.
Sicq; gregē ſibi commiſſum morū exēplo docēs pari
ter ac ſermone: qeuit in chriſto. v. kalēdas. auguſti. Se
pultuſq; eſt in ſuo: quod primus erexerat: monaſterio
dolenſi clarens miraculis.

¶ De ſancta Martha virgine. Cxxlij.

Martha virgo ho
ſpita xpi ſyro pře eucharia matre re
gali ex ꝓgenie deſcēdit. Nā pater eiꝰ
ſyre ⁊ maritime ⁊ multarū terrarūꝫ
dux extitit. Tria aūt oppida: ſcꝫ mag
dalū ⁊ vtrūq; bethaniā ⁊ ꝑtē hiero
ſolyme martha cū ſorore iure mater
ne hereditatis poſſidebat: vt ſupra
de his actū eſt i hiſtoria magdalene.
xj. kal. auguſt. Miniſtrabat aūt dn̄o
nobilis hoſpita: ⁊ ſororeꝫ ex ſummo
celo miniſtrare volebat. ¶ Illā vero hemorroiſaꝫ quam
xpus a fluxu ſanauit ſanguinis Ambroſiꝰ dicit marthaꝫ
fuiſſe. Refert et Euſebiꝰ in. vij. libro eccleſiaſtice hiſto
rie: quod mulier emorroiſſa poſtꝙ ſanata fuit in ſuo vi
ridario ſtatuā ſuā fecit. ⁊ imaginem chriſti cum veſte ⁊
fimbria ſicut eum tetigerat ⁊ eam plurimū venerabatꝰ.
Herbe vero ſub ſtatua creſcētes cū fimbriā attingerēt
tante virtutis fiebant: vt eorū cōtactu infirmi ſanarent
tur. Ipſam aūt xpi imaginē: vt habetꝰ in tripartita: iu
lianꝰ apoſtata inde ſubſtulit: ⁊ ſuā ibidē collocauit: que
ictu fulminis confracta fuit. ¶ Poſt aſcēſione autē xpi
cū facta eſſet diſcipulorum perſecutio: martha cū ma
ria magdalena ⁊ lazaro fratre ipſarum ⁊ marcilla mar
the pediſequa ⁊ cum ſancto maximino: qui eas baptiza
uerat: ⁊ alijs pluribus ablatis velis remis ⁊ guberna
culis omnibus naui a iudeis imponūtur: ⁊ ſic in pela
go dimittuntur: qui deo duce maſſiliaꝫ applicuerūt: vt
ſupra dictuꝫ eſt in hiſtoria magdalene. Qui poſtꝙ maſ
ſiliaꝫ ad fidē chriſti duxerūt: territoriū aqueſi aduenerūt.
⁊ ibidem populum conuerterunt. ¶ Eodem tempore
erat in nemore ſuper rhodanū inter arelatum ⁊ auinio
nem draco quidam medius animal: medius piſcis:
groſſior boue: longior equo: habens dētes vt enses acu
tos: qui latens in flumine tranſeuntes perimebat: ⁊ na
ues ſubmergebat: ad quem martha a populis rogata
acceſſit: ipſumq; in nemore hominem manducantem
inuenit: quem cruce domini producta aqua benedicta
aſperſit: moxq; ipſum velut agnū cingulo proprio alli
gauit: quem populꝰ cōtinuo lanceis ⁊ lapidibus intere
mit: vocabatur autem draco ab incholis tarachonus:
vnde in huius memoria locus ipſe ab incolis tarachō
nus dicitur: qui antea nerluc: id eſt niger locus vocaba
tur. Ibi igitur martha de licentia ſancti maximini ⁊ ſo
roris remanſit: ⁊ ſororum multarum congregato con
uentu eccleſiam in honorem dei genitricis edificauit:
monaſteriumq; cōſtruxit: vbiq; ieiunijs ⁊ orationibus
quotidie vacabat: ⁊ dura ſe penitētia affligebat. ¶ Qua
dam vice cum apud auinionem inter vrbem ⁊ rhoda
num predicaret: quidam iuuenis vltra flumē cōſiſtēs:
eiuſq; verba audire cupiēs: cum nauigio careret: na
tare cepit: ſed ipſum impetū fluminis necauit: cuiꝰ ca
dauer vix ſecunda die repertum: ante pedes beate mar
the ducitur: cuius oratione continuo iuuenis ſuſcitatꝰ.
¶ Beata igiť Martha in virginitate perſeuerauit: ⁊ nū
ꝙ viri contubernium habuit. Obitum eius ante ꝑ an
num ei dominus reuelauit: in quo toto anno febribus
elaborauit: ante octo vero dies ſui exitus angelicos cho
ros ſororis ſue animā ad celos deferre cōſpexit: ⁊ cōuo
catis ſororibus nunciauit. Cum autē finem ſuū appro
pinquare ſentiret: aſtātes admonuit: vt luminaribꝰ ac
cenſis circa ſe vſq; ad noctē mediā vigilarent. Cuſtodi
bus vero ſomno grauatis ventus vehemens irruit et
luminaria extinxit: malignorūq; ſpirituū turba affuit.
Sed dum virgo oraſſet ſororem ſibi aſſiſtentem aſpe
xit: que facē tenens lampades accēdit: dumq; ſe ex no
mine mutuo vocarēt: ecce chriſtꝰ affuit ⁊ Martham ad
celeſtia inuitauit. Cum autem ad extrema aduenisset:
ſe foras deferri fecit: vt celum aſpiceret: ac cineri cōſper
ſo ſe ſuperponi iuſſit: ⁊ ſignū crucis corā ſe teneri: atq;
paſſionem ſcḋm lucā ſibi legi: ⁊ dum diceretur. Pater in
manus tuas ⁊c. ipſa ſpiritū emiſit quarto Kalendas au
guſti. ¶ Sequēti die dn̄ica dum laudes circa corpus
eius exoluerēt: ⁊ hora tertia beatꝰ fronto epiſcopus pe
tragorice celebraret: ⁊ poſt epiſtolā in cathedra dormi
taſſet xpus ei apparuit: ⁊ vt ſe ſequeretur admonuit: qui
ambo ſubito tarachonū venerūt ⁊ circa corpus Mar
the ceteris reſpondentibꝰ exequias peregerunt: ac cor
pus in ſepulchro ſuis manibꝰ ſepelierūt. Cum autē pe
tragorice finito graduali diaconꝰ lecturus euangeliuꝫ
benedictionē petens epiſcopum excitaret: ille ſe a chri
ſto aſſeruit tarachonum ductum fuiſſe: ⁊ corpus ſepul
ture tradidiſſe: anulumq; ſuū ⁊ chirothecas: que corp
locaturus depoſuerat: ſe ibidem perhibuit dimiſiſſe.
Miſſi igiť nūcij: ⁊ vt ep̄s dixerat: inuenerūt anulū ⁊ vnā

et chirothecis retulerunt: aliam vero ibidem in miraculi teſtimonium dimiſerunt. ¶ Proceſſu vero temporis Clodoueus rex Francorum grauem renum dolorem patiens: cum ad eius tumulum liberatus fuiſſet: eccleſiam et locum dotauit: et trium miliariorum ſpacio in gyro predia cuncta eidem conceſſit.

¶ De ſancta Marcilla pediſequa marthe. Capi. clij.

Marcilla marthe pediſequa fuit. Hec mulier illa fuiſſe perhibetur: que luce. xj. cap. Extollens vocem de turba: ventrem qui xpm portauit et vbera que illum lactauerunt beatificare promeruit. Hec cum ipſa domina ſua a iudeorum finibus expulſa: cum aliis diſcipulis: vt ſuperius actum eſt maſſiliam deuenit ipſam vſque ad eius obitum non dimiſit ipſiuſque vitam et geſta conſcripſit: que poſt eius vite finem in ſclauoniam pergens et ibidem chriſti euangelium predicans poſt decimum annum a dormitatione marthe in pace quieuit: corpus eius aquis tranſlatum iuxta corpa beate marie magdalene et ſancti maximini ac ſancti cedonii ſepultum eſt: vt ſupradictum eſt in geſtis maximini epi. iiij. idus iunii.

¶ De ſanctis Simplicio, Fauſtino atque beatrice martyribus. Ca. cliij.

Simplicius et Fauſtinus: atque Beatrix ſub Diocletiano imperatore paſſi ſunt in vrbe roma. Qui diocletianus predictos duos germanos detentos multiſque ſuppliciis affectos: iuſſit pro xpi nomine decollari: et corpora per pontem lapideum in tyberim iactari. Qui dei nutu inuenta ſunt in loco qui vocatur ſextum philippi via portuenſi. que ſancta Beatrix eorum quondam germana collegit: et cum ſanctis criſpo et ioanne preſbyteris in ipſo loco ſepeliuit. Et exinde apud ſanctam lucinam morabatur. Cum autem lucretius imperatoris vicarius ambiret predium quoddam ipſius beatricis predio ſuo vicinum occaſione reperta eam teneri fecit: et diis immolare precepit. Quam renuentem carceri mancipauit: deinde noctu a ſeruis ſuis eam prefocari mandauit. Cuius corpus lucina rapiens iuxta germanorum corpa ſepeliuit. Qui paſſi ſunt iiij. kal. auguſti. ¶ Poſt hec lucretius predium beatricis intrauit: vbi facto amicis ſuis conuiuio martyribus inſultabat. Infantulus vero lactans pannis inuolutus de gremio matris que ibi aderat exclamauit. Audi lucreti: occidiſti et inuaſiſti: ecce datus es in poſſeſſionem inimici. Statimque lucretius tremens a demone arripitur: et per tres horas adeo vexatus eſt: vt in ipſo conuiuio moreretur. Quo aſtantes videntes conuerſi ſunt. Paſſi ſunt autem circa annum domini. cclxxxvij.

¶ De ſancto Felice papa. ij. et martyre. Capit. cliiij.

Felix papa et martyr huius nominis. ij. natione romanus ex patre anaſtaſio: liberio pape in epiſcopatu romano ſucceſſit: ſeditque annum vnum. Hic fuit catholicus vir et conſtituit vt epiſcopus vocatus ad concilium veniat. Huius predeceſſor liberius cum nollet arriane hereſi conſentire: miſſus eſt in exilium a conſtantio auguſto filio conſtantini: et ibi per triennium moratus eſt. Quapropter vniuerſus clerus et populus romanus loco eius felicem ordinauerunt. Qui quidem Felix concilio conuocato coram. xlviij. epiſcopis: conſtantium imperatorem arrianum hereticum et duos preſbyteros ei fauentes. ſ. vrſatium et valentem condemnauit: pro eo vero quia idem conſtantius in hereſim arrianorum prolabens ab euſebio nicomedienſi epiſcopo fuerat rebaptizatus. Qui vrſatius et valens: poſt dies aliquot rogauerunt conſtantium: vt liberium de exilio reuocaret, vt vna tantum participatione communicarent. Quorum ſuaſionibus auguſtus inductus: et quia Felix eum damnaſſet indignatus Felicem de epiſcopatu ſuo eiecit et liberium eo pacto reuocauit: vt ſibi et aliis quos damnauerat communicaret liberius igitur in heretica prauitate conſenſit exilii tedio affectus. Et ſic intantum perſecutio exercuit vt quamplurimi preſbyteri et clerici liberio non prohibente intra eccleſias necarentur. Tenuitque liberius potentialiter baſilicas apoſtolorum Petri et Pauli: et conſtantianam annos ſeptem. Felix vero de epatu eiectus habitabat in predio ſuo via portuenſi. Inde ab hereticis poſt annos vij. ad vrbem tractus martyrium capitis obtruncatione promeruit. Et ſepultus eſt in baſilica quam ipſe conſtruxerat via aurelia. iiij. kalendas auguſti: circa annum domini ccclxi. Et ceſſauit epiſcopatus vſque ad obitum liberii. Nam dies Felicis omnes ſub tempore liberii computant propter occaſiones memoratas.

¶ De ſancto Felice papa. iiij. confeſſore. Capitu. clv.

Felix papa huius nominis. iiij. natione ſamnius ex patre conſtantino Ioanni pape primo in pontificatu romano ſucceſſit. Et ſedit annos. iiij. menſes. ij. dies. xiiij. Hic conſtituit vt infirmi ante eorum tranſitum oleo ſancto inungerentur. Hic patriarcham conſtantinopolitanum arriane hereſi maculatum excommunicauit et hereſiarcham damnauit. Et poſtquam tol ſanctitate fidem apoſtolicam feliciter gubernauit: virtutibus fulgens ad chriſtum migrauit. Et ſepultus iacet apud ſanctum Petrum apoſtolum. Et ceſſauit epiſcopatus menſem vnum et dies quindecim.

¶ De ſancto Lupo epiſcopo. Ca. clvj.

Lupus epiſcopus trechenſi. leucorum familie primus fuit. Qui vxorem quandam nomine pinimolam ſancti germani arelatenſ. epi germanam in ſeculo habuit. Anno vero. vij. coniugii ſui ambo epiſcopi communi voto ad deum conuerſi monachalem vitam elegerunt: vnde et Lupus ſeculo relicto ad ſanctum honoratum abbatem lerinenſ. adiit: et factus monachus biennio ſecum manſit. Dehinc cum ſancto Germano cognato ſuo in britanniam perrexit. Poſt annum autem regrediens vt que ſibi remanſerant pauperibus diſpenſaret: diuino nutu trechaſine ciuitatis pontifex factus eſt. Hic ciuitatem ſuam ſua oratione ab hunorum exercitu omnes galliarum vrbes deuaſtante ſaluauit. Cum enim athile flagello dei hunorum principi occurriſſet: et pro patria intercederet: et princeps ferox ciuitatem omnino delere proponeret diuina virtute tam ipſe quam omnis exercitus cecitate percuſſi tranſierunt per ciuitatem a porta vſque ad portam neminem videntes aut ledentes. Sicque patria ſaluata eſt. ¶ Hic mulierem paralyticam ſanauit. Puella que demonis oppreſſione muta effecta fuerat nedum a demonio liberauit: ſed etiam ei loquelam reſtituit. Aliaque plurima miracula perfecit. Et anno vigeſimo quinto epatus ſui ſanctitate pollens ad dominum migrauit quarto Kalendas Auguſti. Sepultus in eccleſia ſua.

¶ De ſanctis Flora et Lucilla virginibus et ſociis martyribus. Capi. clvij.

Flora et

Flora et Lucilla

virgines cum ſocijs ſuis eugenio ⁊ alijs rome martyrizati ſub helio vrbis ꝑfecto paſſe ſunt. Hec cū eſſent ſorores xpiane ſcimoniales: ⁊ ex vrbe roma oriunde ab eugenio barbarorū rege capte ſunt ⁊ in Aphricā ducte. Quas cū tyrannus violare vellet dixerunt regi ſe deum celi habere ſue virginitati cuſtodē ⁊ corruptionis vltorē. Qđ ille audiēs timuit: eaſq; reuereri cepit: atq; in quodā cubiculo incluſit adhibitis ancillis ad miniſteriū earū q̄ ieiunijs ⁊ orationib⁹ intendebāt. Rex vero cū ſepius ad bellum ꝓdiret: eaꝝ ſe orationib⁹ cōmēdabat: ⁊ cōtinuo de hoſtibus victoriā reportabat. Oīaq; ipſi ad votū ꝓſpere ſuccedebāt. Sicq; viginti annis apud barbarū ꝑmanentes: poſt ipſum xps diuinitus admonent vt romā redeāt: ⁊ martyriū percipiāt. Qđ cū regi retuliſſent ipſe iā mente xpianus effectus diuino ſpiritu tact⁹: virgines deſerere noluit: ſed relicto regno vna ſecum romā ꝓuenit. Ipſe autē ab helio ꝑfecto cōprehenſe cū ſacrificare nollent capite puniunt̄: cū q̄bus ⁊ eugeni⁹ ſe xpianū ꝓfitens ſimul etiā decollatur. Horū exēplo antoni⁹: theodorus: dionyſius: apollonius: xapanus: proſus: corſicus: thougenes: pac⁹: ſaturn⁹: victor: ⁊ alij noue quorū noīa minime reperta ſunt: ſe xpi cultores acclamātes ab eodē prefecto gladio ceſi martyrio coronantur: quoꝝ omnium paſſio agitur. iiij. Kalen. auguſti.

¶ De ſanctis Abdon ⁊ Sennen martyribus. Capitulum. clviij.

Abdon ⁊ Sennē

martyres paſſi ſunt rome ſub Decio ceſare. Cum enim idem imperator babyloniā ⁊ quaſdā perſarū prouincias ſuperaſſet quoſdā chriſtianos inuenit: quos oēs teneri fecit. Et pollochroniū quidē epm̄ in babylonia ciuitate interfecit: vt ſupra in ei⁹ paſſiōe dictū eſt. xiij. kal. martij. Cui⁹ corp⁹ duo ſubreguli ꝑſaꝝ. ſ. Abdō ⁊ Sēnē xpianiſſimi ſepelierāt. Ceteros vero xpianos vcꝫ parmeniū: elimā: chryſotheliū pſbyteros: ⁊ lucā ac mutiū diaconos in corduba ciuitatē ꝑſaꝝ tractos martyrio coronauit: vt ſupra in eoꝝ paſſione dictū eſt. x. kal. maij: quoꝝ etiā corpora ꝑdicti ſcti ſubreguli tumularūt. Qđ cū decius cognouiſſet: eos teneri fecit: ⁊ victos cathenis: atq; diuerſis afflictos penis romā ſecū adduxit. Eoſdē quoq; in cōſpectu toti⁹ ſenat⁹ ꝑſtari mādauit preſente valeriano ꝑfecto: vt aut ſacrificarēt: ⁊ rex ſuarū libertatē reciperēt: aut feraꝝ morſib⁹ interirent. Quos ſacrificare cōtēnentes tradidit valeriano ꝑfecto puniendos: q̄ eos ad amphiteatrum adduxit an̄ ſimulacrum ſolis: eoſq; ad ſacrificia cōpellebat. Cōtēnentes autē ⁊ in ſimulacrū expuētes: primo plūbatis diutius ceduntur: deinde in amphiteatrū introducunt̄: ⁊ ad eos duo leones ⁊ quatuor vrſi dimittuntur: qui cum ſanctos nō lederēt: ſed pedes eorū lingentes ipſos cuſtodirent: iniectis in feras gladijs leones ⁊ vrſi occiſi ſunt. Deīde Abdon et Sennem iuſſu Valeriani gladio capite truncati ſunt: ⁊ ligatis pedib⁹ tracti an̄ ſolis idolū dimiſſi ſunt. Sed cū eorū corpora ibidem triduo iacuiſſent. Quirinus q̄dā ſubdiaconus ea collegit: ⁊ in domo ſua occulte ſepeliuit: vbi latuerūt vſq; ad tēpora cōſtantini ⁊ tunc beati martyres ſe fidelibus reuelauerunt. Sicq; corpora eorum inde leuata ſunt: ⁊ in cimiterio pontiani trāſlata: paſſi ſunt autem tertio kal. auguſti.

¶ De ſanctis Maxima Donatilla et Secunda virginibus ⁊ martyribus. Cap. clix.

Maxima: Donatilla

⁊ Scđa ꝟgines paſſe ſunt apud aphricā in ciuitate taburbo lucernaria ſub ꝑſecutione Galieni imperatoris iudice Anolino: q̄ ſctās virgines ſorores maximā ⁊ donatillā cōprehēſas ad ciuitatē taburbitanā duci iuſſit aceto ⁊ felle potatas oīq; eis cibo negato. Quas dū ꝓtractas vidiſſet ſcđa virgo: que erat in ſuperiorib⁹ dom⁹ ſue annorū. xij. oībus cōtēptis ipſa ſecuta eſt. Sequenti ꝟo die anolinus duas germanas ſibi aſſiſtentes ⁊ xp̄m cōfitentes iuſſit verberibus diu affligi: ⁊ calcē ſup plagas cōſpergi atq; fricari: deinde in equuleo extēdi ⁊ torq̄ri. Et poſt hec eiſdē ſtatuā ad ſacrificādū offerri: ⁊ in quā dū ille cōſpuiſſent: fecit eas iudex in craticula ad carbones ignitos ſterni: ⁊ prunas ſuper earū capita adijci. Poſtmoduꝫ ꝟo in theatrū ad ludibriū poni: ⁊ ab oībus cōculcari. Cui cū nunciatū eſſet: ⁊ ꝙ ſcđa xpiana eis adhereret: oēs tres inſimul ferro vinctas anolinus ad beſtias in arena dānauit: laxatuſq; eis vrſus ferociſſimus veſtigia eaꝝ lingebat: quod cernēs iudex eas gladio cedi iuſſit: quarum corpora chriſtiani ſepelierunt in vrbe prefata. iij. kalen. auguſti.

¶ De ſancto Fantino confeſſore. Cap. clx.

Fantinus cōfeſſor

nobilis ſyracuſan⁹ de domo demadica fuit: cui⁹ pater Fātinus cū vxore nobili delentino noīe deodata: q̄uis gētiles eēnt eleemoſynas tñ largas pauperib⁹ tribuētes: cū ꝓle carerēt: deos paganoꝝ ꝓ ſuſcipienda ſobole iugiter exorabāt. Nocte aūt quadā pr̄ in ſomnis vidit ſe cū cōiuge corā deo patre aſſiſtere ad iudiciū vocatū: ⁊ ꝓpter infidelitatē ad inferna dānari: ſꝫ xp̄s interueniens ⁊ plagas deo patri obijciens ꝓmittit illis filiū naſciturū ⁊ fantiniū nominādū: qui anno etatis ſue. xij. parentes ad fidē cōuerteret: ⁊ a gētilitate liberaret: ⁊ ſic a ſummo iudice dānationis ſnīa reuocatur. Nato aūt puero ex ut niue cādidior: ⁊ in medio rubicunda carni eius ſup cor impſſa cōſpicit: ⁊ iuxta viſum patris puer Fātinus noīatur. Qui cū matris vberibus aleret̄ ſepe lectū dimittens ſup terrā iacere cōſpicitur. Et cū loqui inciperet: xp̄m quē tñ nunq̄ audiebat ſepius noīabat. Hic vero qua. xij. anniū pūctualiter implebat: cū iā venationib⁹ delectaret̄. cū ſolo ſcutifero venatū accedens ꝑ ſyluāſq; ſyracuſanā ceruos plures inſequens: ceteris hincinde diſperſis. vnū inſecutus eſt alijs vaſtiorem in cuius cornib⁹ cruces plurime apparebāt: ceruuſq; voce humana vt ſe ſeq̄ret̄ admonuit. Quē ille ſecutus ad antrum eremite cuiuſdā peruenit. Cui nocte precedente xp̄s apparuerat: ⁊ vt iuuenē fantinum noīe ad ſe die ſequēti venturū in fide doceret monuerat. Et cōtinuo et ceruus diſparuit: eremita autē Fātinū ⁊ Scutiferum leontinū noīe ad ſe vocās: q̄ viderat illis narrauit: ⁊ eos in fide xp̄i erudiens baptizauit. Et cū iā nox eſſet: lux de celo ſuperfuſa noctē ſicut diē illuminauit. Reuerſus aūt iuuenis parentib⁹ q̄ ſibi ꝯtigerāt: retulit. eoſq; in fide xp̄i quā didicerat edocuit. Qui memores viſionis qua pr̄ de eo nōdū nato viderat annos. xij. cōplere ipm̄ notauerūt: ⁊ cū oī familia baptiſma ſuſceperunt. Vn⁹ ꝟo ſolus ex eorū ſeruis q̄ fidē recipere recuſauit: poſt dies tres ſeipm̄ in flumē necauit. Cū ergo fantini parentes oīa ſua pauperibus erogaſſent: ⁊ a ꝓconſule ſyracuſanoꝝ ꝓpter xpianitatem delati ſunt: vna cū ſctō fantino. Et primo quidem ipſi oēs plūbatis ceſi deinde in carcerē miſſi ſunt: ſꝫ nocte ab angelo ꝯfortati ad martyrium animātur. Qui ſancti

n:l dirupti viculis de cuſtodia eduxit ⁊ fātinū ac deo-
datū dimiſit ꝙ mane educti cum ſacrificare renuiſſent
ābo pariꝰ decollāt. Fātinꝰ ṽo angelū ſequēs portā vrbis
ſibi diuinitꝰ reſeratā exiuit: ⁊ veniēs meianā filiū cuiuſ-
dā ciuis cecū illuminauit. ac ipm cū oī familia bapti-
zauit. Cū aūt a ſtradichone capitaneo q̄rerēt vt dn̄s im
molaret: angelico monitu nauē ſine remo p̄cēdit: ⁊ per
ꝓbanū in mare exiuit: nauesq; paganorū ſe inſequētes
orōne fuſa imobiles fecit. Ipſe ṽo fugiēs metropolim
rhegyū āgelo duce applicuit: vbi aquā ſibi a matrona
porrectā in vinū cōuertit. ¶ Deinde ꝑ calabriā ad ciui
tatē tabritanā ꝑrexit: vbi balzanio cuidā diuiti ad ſer-
uiendū ſe cōtulit: q̄ eū ad equoꝝ paſcua deputauit. Qđ
cū ſeruꝰ xp̄i fideliter ⁊ hūiliter faceret t̄pe quo fumēta
triturant equos ꝑ areas ad triturādū circūferebat: ⁊
dō ꝑcepta mercede pauperū neceſſitatibꝰ ſubueniebat.
Cūq; hoc eiꝰ dn̄o nunciatū eēt: illeq; iratꝰ ſuꝑueniēs
vt fantinū puniret: ⁊ eq̄ in triturādo laborarēt. viſum
eſt balzanio: ꝙ aīalia viridia paſcua caperent: ⁊ nil labo
ris ꝑferrēt. Fantinū quoq; dormiētē eiꝰ dn̄s excitauit
⁊ vt equos bn̄ foueret cōfortauit. Sz cū ſibi de narra-
tis heſitaret: eo ꝙ aīalia p̄ labore macilēta fore ꝯſpice
ret. Iterū inopinātē fantino ſuꝑueniēs: eq̄s vidit gra-
na terentes. Tūc iratꝰ poſt fantinū currere cepit. Ille-
q; fugiēs ad motabrū flumen deuenit. Et cū euadere
nec ꝓcedere poſſet orōne fuſa aquā virga ꝑcuſſit ⁊ ſta-
tim aq̄s ex vno pēdentibꝰ latere vnda fluminis ſubito
ſe ſiccauit: ipſeq; illeſus trāſiuit. Statim ꝓ aq̄s ad locū
ſuū reuertentibꝰ balzanius circa flumē remāſit. Ro-
gauit aūt fantinū vt ⁊ ipſe trāſire poſſet. Et cum ille vt
priꝰ aquas virga ꝑcuſſiſſet. Iterū alueus exiccatꝰ. ⁊ bal-
zanius ſicco pede cū ſuis trāſiuit. Undaq; mox in ſuuz
ſtatū rediit. Qui viſo tanto miraculo cōuerſus eſt ad
xp̄m ⁊ ciuitatē tabritanā ſua p̄dicatione ad fidē reduci
tur. Fātinū autē annoꝝ .xxxiiii. plenꝰ ſctitate die dn̄ico
in eccl̄ia audita miſſa ſacraq; cōione ꝑcepta in pace mi
grauit ad xp̄m p̄dic kal. auguſti. Suꝑ quē morientē
celica lux deſcēdit. ⁊ corpus inſepultū ⁊ incorruptū mi-
ro fragās odore diebꝰ .xxx. ꝑmāſit. Et deinde in ipa ci-
uitate ſepultū fuit. Ex cuiꝰ tumulo oleū deſudat: quod
cūctoꝝ debilia mēbra ſanat: ⁊ carnalia deſideria fugat.

¶ De ſctō Germano ep̄o antiſiodoreñ. Cap. clxi.

Germanus epiſco
pus antiſiodoreñ. nobili gn̄e in vrbe
antiſiodoro natꝰ: ⁊ liberalibꝰ ſtudiis
eruditꝰ tandē romā ad diſcēda iura
ciuilia ꝓfectꝰ ē. vbi gratꝰ oībꝰ exiſtēs
a ſenatu ad gallias mittitur vt duca-
tū burgūdie obtineret. Cū ergo an-
tiſiodoreñ. vrbē ſtrenue regeret: arbo
rē pinū in platea habebat ad cuiꝰ ra
mos ꝓ oſtatione venatiōis ferarū
capita ſuſpēdebat. Quē ſctūs Ama-
tor ep̄s ipſiꝰ vrbis ſepiꝰ de tali vanitate redarguebat:
monēs vt arborē excideret: ne ex hꝰ xp̄ianis occaſio eris
adueniret: illeq; nullatenꝰ acq̄ſcebat. Die āt q̄dā abſen
te germano: ep̄s arborē p̄cidit ⁊ incēdio ꝯſumpſit. Qđ
germanꝰ audiēs cū militibꝰ ep̄m aggreſſus mortē ei
attētauit. Sz ille patient' ferēs germanū ſibi i ep̄atu ſuc
ceſſurū p̄dixit. Et furēti cedēs aliquādiu i auguſtudu
no latuit. Reuerſus aūt poſt modicū obiit: ⁊ oīs plebs
germanū in ep̄m elegit. Qui ſubſtātia paupibꝰ eroga-
ta ⁊ vxore in ſororē ꝯmutata ipe ꝑ ānos .xxx. mira pn̄ia
ſe affixit ieiuniis ⁊ orōībꝰ aſſidue intentꝰ: p̄dicationi
ſollicitꝰ: ⁊ pauꝑum ꝓuiſor ſtudioſus. ¶ Hoſpitatꝰ in
quodā loco: dū poſt cenā iterū pararet: admirās inter-
rogauit cur hoc fieret: q̄ r̄nderūt: ꝙ bonis hoībꝰ ⁊ mu
lieribꝰ: q̄ de nocte incēdūt illa parabāt. Sctūs aūt ipa
nocte vigilās vidit demones ad mēſaz in formis diuer-
ſoꝝ hoīm veniētes ⁊ ꝓcipiēs ne abirēt: familiā excitauit
⁊ ſi ꝑſonas illas cognoſcerent inq̄ſiuit: q̄ cū plures ibi-
dē vicinos ſuos ⁊ vicinas eſſe dicerēt: miſit ad domos
ſinguloꝝ: q̄ oēs in ſuis lectulis inuēti ſunt. Admirati aūt
illi ſe demōes eē dixerūt: q̄ ſic hoībꝰ illudebāt. ¶ Cū
t̄pe quodā aſſumpto Lupo ep̄o trecaſino in britānias
ꝑgeret ad hereticos extirpādos: q̄ ibi maxie vigebāt:
ortā in mari tēpeſtatē ſua orōne cōfeſtim ſedauit: ⁊ bri
tāniā accedēs heretico mirabilr̄ expugnauit. ¶ Cū in
quodā loco infirmꝰ decūberet: ⁊ locꝰ totꝰ incendio cō-
flagraret: rogatꝰ vt inde aſportatꝰ ignē euaderet: ille ſe
flāmis opponi fecit et vltra citraq; oībus cōſumptis
ignis hoſpitiū eiꝰ nō tetigit. ¶ Dū ad britānias iterū
rediret: vt hereticos cōfutaret: q̄dā eiꝰ diſcipulꝰ apud
cormodoꝝ infirmatꝰ deceſſit. Rediēs inde vir ſctūs ſe-
pulchrū aperiri fecit ipmq; vocās ex noīe q̄d faceret: et
adhuc ſecū militare vellet req̄ſiuit. Mox ille reſidens
cūcta ſibi ꝯſtare ſuauia dixit: ac ſe huc nolle reuocari r̄n
dit: ⁊ iubēte germano iterū obdormiuit. ¶ Cū in britā
nia p̄dicaret: ⁊ rex ei ac ſociis hoſpitium denegaſſet: bu-
bulcꝰ regis a palatio rediēs germanū cū ſociis fame et
frigore laborātē in domo ſua ſuſcepit ⁊ vitulū quē ſolū
habebat hoſpitibꝰ occidit. Poſt cenam vero ſctūs ep̄s
oſſa vituli ſeruata ſuꝑ pellē cōponi fecit: ⁊ ad eiꝰ orōnē
vitulꝰ ſine mora ſurrexit. Deinde regē cōſtāter de ipie-
tate redarguit ⁊ regnū eiꝰ ad extraneū trāſiturū ꝓphe
tico ſpū p̄dixit. Dehinc cunctis ſtupentibꝰ bubulcū di
uina monitiōe regē cōſtituit. Et extūc reges de bubul
ci gn̄e ꝓcedentes dn̄ant regi gentis britānoꝝ. ¶ Cū ſa
xones ꝯ britones dimicarent: ⁊ ſe paucos viderēt: ſctm̄
illac trāſeuntē ad ſe in auxiliū aduocarūt: q̄bus ille vi-
ctoriā ꝓmittēs xp̄m predicauit: ⁊ ſacro illos baptiſma
te ꝑfudit: deinde admonuit vt die paſche oēs inermes
i xp̄i noīe hoſtibꝰ occurrerēt: ⁊ cū ipſe alleluya īciperet
oēs altis vocibus r̄nderēt. Qđ cū factū eēt tantꝰ tre-
mor hoſtes inuaſit: vt armis ꝓiectis diffugerēt. ¶ Cū
apđ rauennā eēt a regia Placida ⁊ a filio Valētiano ipa
tore honorifice ſuſceptꝰ ⁊ ad cenā eſt iuitatꝰ: cui regina
vas argenteū maximū cibis delicatis plenū miſit: qui
cibos famulis tradidit: ⁊ vas argēti ꝓ pauperibꝰ reti-
nuit: ipe vero ſcutellā ligneā cū pane hordeaceo regine
remiſit: qđ illa deuote ſuſcipiēs: panē reuerēter come-
dit: ⁊ ſcutellā argento texēs ꝓ reliquiis ſeruauit. ¶ In-
uitatꝰ denuo ab eadē regina ad palatiū cenaturꝰ: aſel-
lo deuectꝰ aduenit: q̄bꝰ diſcūbentibꝰ aſinus mortuus
eſt. Cūq; redire volēti regina equū ſuū mire māſuetu-
dinis obtuliſſet ille oīno recuſauit: ⁊ ꝑgēs ad cadauer
aſello vt ſurgeret imperauit: qui ſtatiz ſe quaſi de ſom-
no excutiens ſurrexit: ⁊ ſanctum ad hoſpitium depor-
tauit. ¶ Sed anteq̄ de ipa vrbe diſcederet obitum
ſuum imminere predixit: ⁊ poſt modicum febre cor-
ripitur: et die ſeptima ad dominum conuocatur. Cor
puſq; eius regine ad gallias vt ille poſtulauerat tranſ-
miſit. Quieuit autem vir ſanctꝰ p̄dic kalendas augu-
ſti. circa annum domini .ccccxxii.

¶ De ſancto Fabiano martyre. Cap. clxii.

Fabianꝰ martyr
apud ceſaream paſſus eſt: qui cum
ferre vexilla p̄ſidiaria recuſaret:
chriſtianus compertus: primo die-
bus aliquot in carcere truſus: dein-
de ſemel ſe iterum interrogatus: cū
in chriſti confeſſione perduraret:
mox a iudice capitali ſn̄ia cōdemna
tus eſt: corpuſq; eiꝰ inhumatum tri
duo dimiſſum eſt: dehinc rheticulo
inſutum in mare demergitur: caput
veꝛ ſeorſum ⁊ ſeorſum cadauer. Sz dei nutu ſciſſo rheti
culo mēbra capiti reuocatꝰ: ⁊ ceruix ſcapulis cū indiciis
paſſiōis adiungitꝰ: qđ ab vndis eiectū ad caterinanū lit
tus a fidelibus repertū ⁊ in baſilica ibidē iuxta poſita cō
ditū eſt. Paſſus eſt autē p̄dic kal. auguſti. Ex Ado.

Finis libri ſexti.

Prolog⁹ libri ſeptimi.

SEptimus liber pre-
ſentis catalogi continet paſſiones ⁊ ge-
ſta ſanctoꝝ illoꝝ quoꝝ feſtiuitates oc-
currunt infra tps in quo repſentat ec-
cleſia ꝑpagationē filioꝝ q̄ fuerunt eccle
ſie ipſi⁹ edificatores q̄ fuerūt ſancti do-
ctores. Hoc aūt tps eſt a kalendis auguſti vſq ad kalē-
das ſeptēbris. Et hoc ſub figura ſapientiſſimi ſalomo-
nis: cuius tūc libri legunt cuiuſq vices gerunt in eccle-
ſia dei ſctī doctores diuina ſapiētia repleti: ex q̄b⁹ tā in
grecoꝝ oriētali q̄ latinoꝝ occidētali eccleſia q̄tuor prin
cipaliores extitit per quatuor libros ſapiētie deſignati.
¶ Ad huius ergo temporis feſta ptractanda tranſcur-
rendū eſt. Verū: qr hoc tēpore libri ſalomonis ⁊ ieſu filij
ſyrach ab eccleſia legunt: merito legēdis ſanctorū hui⁹
tēporis geſta ipſoꝝ duoꝝ ſanctoꝝ: vꝫ ſalomonis ꝓphe-
te ⁊ ieſu ſyrach premittent: quoꝝ dies obitus nullo loco
reperiri certū eſt. Et q̄uis ſalomon ꝓpter crimē idolo
latrie qd incurrit: ex eo qd mulieres alienigenas ada-
mauit: vt dr .iij. reg. ca. xj. a q̄buſdā dānatus aſſerat. Mi
hi aūt iuxta alioꝝ ſnīam rectius viſum eſt ipm nedum
damnatū dici non audere ſed poti⁹ ſanctificatū aſtrue-
re. ¶ Ad qd aſſerēduꝫ me inducūt principaliter quinq
rationes. ¶ Primo qr eccleſiaſtici .xlvij. c. ipſe ſalomon
inter viros glorioſos ⁊ ſanctos veteris teſtamēti patres
expſſe cōnumerat eiuſq laudabilia opa memorantur.
Et q̄uis etiaꝫ eiuſdē crimina explicent: conſiderāti tn̄
ſubtilius verba ſapientis poti⁹ apparebit ipm ſalomo-
nē approbatū q̄ reprobatū. Ex quo conficit q̄ ſapiēs
Jeſus diuino ſpū ſalomonem ſanctificatum manifeſti⁹
confirmauit. ¶ Scdo qr non eſt arbitrandum q̄ deus
hominē tanto ſibi dilectū: quē tanta gratia ſublimauit
vt ipm ꝑ cunctis mortalibus ſapientia diuinorū ⁊ hu-
manorū diuinitus ei infuſa dotaret: ⁊ tanta glorie diui-
tiarū pacis ⁊ regni dilationis abūdātia ditaret: ad tan-
tam miſeriam deuenire permiſiſſet vt ipſum in obſtina
tione idololatrie finire conſenſerit: q̄n poti⁹ vt tradunt
hebrei circa vite finem de cōmiſſis penituit. Unde pro-
pter hoc librum de contemptu mundi qui eccleſiaſtes
dicitur cōpoſuit. Ex cuius textu libelli etiā ſatis appa-
ret q̄ ipſum cōpoſuit in vltima ſenectute. ¶ Tertio qr
ipſe templum ſanctiſſimū dño edificauit quod nec ipſe
dauid pater eius edificare promeruit. Quis eñ qui dei
perfecta intuetur clarius opera audeat opinari glorio
ſum deū qui dauid prophetam ſanctiſſimum ob id ſolū
a templi conſtructione prohibuit: qr ſanguinē inimico-
rū dei fuderat etiā iuſte ⁊ dño imperante voluiſſe idem
templum locum vꝫ diuine habitationis electā ab hoīe
fabricari: quē preſciuiſſet eterne dānatiōis obnoxiū: ob
eius crimina deputādū. ¶ Quarto: qr ipm ſalomonē:
vt in multis apparet: dñs prophetico ſpū repleuit. Nā ⁊
plurima de chriſti humanitate predixit. Et ſi oppona-
tur: q̄ ⁊ balaā ariolus prophetauit. Rūdetur q̄ nō erat
ille magnus de electo populo hebreorū: ſed ex dānatis
gentilibus oriundus. ¶ Quinto arguit fortiſſime ſan-
ctitas ſalomonis: ex eo q̄ eccleſia dei q̄ per ſpm ſanctuꝫ
cūcta diſponere ⁊ facere credenda eſt: libros ſalomonis
inter ſacre pagine volumina ſuſcepit in quibus funda-
mentaliter fides nr̄a conſiſtit: tanq̄ approbatiſſimos ⁊
catholice veritatis myſteria cōtinētes. Qd ſi eccl̄ia ſalo
monem dānatū putaret: ⁊ ipſius opuſcula: ⁊ ſi non expſ
ſius reprobaſſet: ſaltem inter apocripha dimiſiſſet. Ex
quibus rōnibus inductis opinionē ioſephi in hac par-
te ſecutus: ſalomonē ſctm̄ ⁊ inter ſanctorū numerū ſal-
ua ſemꝑ fidei catholice veritate: ⁊ matris eccleſie diffini
tione ſcribendū eſſe decreui. Hieronymus autē ⁊ Am-
broſius hoc ſatis declarant. Hieronymus eñ in .xvj. li-
bro de extrema viſione ezechielis facit mentionē de ſalo
mone dicens. Quāuis peccaſſet egit tn̄ pniam ſcribens
prouerbia vbi dicit. In nouiſſimis egit penitentiam: ⁊
reſpuit eligens diſciplinam. Item hieronymus ſup ec-
cleſiaſtem. Aiunt hebrei hunc librum eſſe ſalomonis pe
nitentiam agētis. Ambroſius in apologia dauid. Quid
de dauid dicā: ⁊ de ſancto ſalomone: qui qm̄ vulgus exi-
ſtimabat eū veniſſe pro xpo: ne videret eſſe ſupra hoīem
nutu diuino corruit. Ubi ꝑ Ambroſiū dauid nō dr ſan-
ctus: qui ab oīb⁹ ſanct⁹ eſſe ſcit: ⁊ ſalomonē ſanctū no-
minat: vt nobis de penitētia eius dubietatem tollat.

Incipit liber .vij. a ka-
lēdis Auguſti vſq ad kalendas Septembris.

¶ De ſancto Salomone rege ⁊ propheta. Cap. j.

SAlomon pro-
pheta ⁊ rex iſrael: fili⁹ re
gis dauid de tribu iude
in hieruſalē progenitus
de berſabee olim vxore
vrie adhuc patre viuente: ipſiuſq iuſ-
ſione in regē iſrael inunctus fuit: vt ſu
pra dictū eſt in legēda dauid ꝓphete.
iiij. ka. Januarij. Qui poſt parētis obi
tū in regno ſuo pacifice ſedens: de fra
tre adonia de proditione regni ſuſpe-
cto: nece vindictam expetiit. Joab quoq principē mili-
tie patris ſui de homicidio quod alias in Abner princi-
pem militie Saul cōmiſerat: gladio puniuit. Abiathar
quoq ſacerdoteꝫ ab altaris miniſterio eiecit. Sicq exi-
gente iuſtitia ſceleratorum crimina digna vltione mul-
ctauit. Filiā pharaonis regis egypti in vxorem duxit cū
adhuc .xj. annū ageret: vt tradunt hebrei: ⁊ ex ea quaſi ꝯ
naturā roboā filiū ꝓcreauit. Deinde aſcēdit in excelſum
gabaon quem ioſephus appellat hebron: ⁊ obtulit mil-
le hoſtias in holocauſtū ſuper altare quod fecerat moy-
ſes. Cui dñs ꝑ viſionē in ſomnis eadeꝫ nocte apparuit
dicēs: vt qd vellet obtinēdū cōtinuo poſtularet q̄ ſapiē-
tiā ſuā oīb⁹ donis ꝓpoſuit a dño ſibi infuſam impetra
uit. Et reuerſus in hieruſalem coraꝫ archa dñi gratias
egit. ¶ Tūc venerunt due mulieres meretrices corā re
ge de vnico filio viuēte litigātes: quē vtraq illaꝝ ſuū na
tū nuper editum eſſe dicebat: alterūq q̄ nocte ab vna il
larū oppreſſus fuerat: quālibet ipſarū peperiſſe vel ne-
caſſe denegabat. Cumq mens omnium in huiuſmodi
diſcrimine heſitaret: rex ſalomon queſtionem inopinā-
ter ſoluit: ⁊ allato gladio: vt ait ioſephus precepit vtrū-
q infantem diuidi: vt vtraq mulier medietatem viui ⁊
mortui acciperet. Quod mater viuentis audiens: quia
commota ſunt viſcera eius ſuper filio ſuo petiit infan-
tem viuum aduerſarie dari ne occideret: altera vero di-

ridi poſtulabat. Et cognoſcēs rex vtriuſqꝫ vocē de ve-
ro cordis fonte prolatā infantem viuū ei que ipſum di-
uitti aduerſarie poſtulauerat: tanq̄ vere matri aſſigna
uit. Et admirati ſunt aſſeſſores eiꝰ qui prius ſententiaꝫ
quaſi ab adoleſcente prolatā deridebant. Oīs q̄qꝫ iſrael
hoc audiēs diuinā ſapiētiā i rege fore cognouit. ¶ Sta-
tuit autem rex. xii. prefectos ſuper omnem terram ſuā:
qui per ſingulos menſes prebebant neceſſaria domus
eius. Erat aūt cibus ſalomonis per ſingulos dies. xxx.
cori ſimile. ⁊. lx. cori farine. x. boues pingues. ⁊. xx. paſcua-
les: ⁊. c. arietes. excepta venatione ceruorum ⁊ capreorū
⁊ auium altilium: ſed ⁊ piſces ei quotidie innumerabi-
les portabant. Et fuit in diebus eius pax ſumma in ter
ra. habebat quoqꝫ ſalomon. xl. milia equorū currulium.
⁊. xii. milia equeſtrium. Et precedebat in ſapientia cun-
ctos homines ⁊ reges orientalium ⁊ egyptiorū. ¶ Quar-
to igitur anno regni ſui: qui fuit annus. cccclxxx. egreſ-
ſionis iſrael ex egypto menſe maio: primo templum do
mini cepit edificare in hieruſalem de marmore candi-
do: quod parium dicitur in monte moria in quo abraā
olim filium iuſſu diuino voluit immolare. ⁊ in anno. xi.
regni ſui menſis octobris conſummauit. Ita q̄ in ſeptē
annis ⁊ ſex menſibus cum ſuis vtenſilibus completum
eſt. Sic enim omnia extra vrbem dolata ⁊ perfecta ſunt
q̄ nullum ferramentum auditū eſt in domo dñi cū edi
ficaretur. Hiras quoqꝫ rex tyri olim amicꝰ dauid ligna
cedrina de libano exciſa p manus ſeruoꝝ ſuoꝝ ſalomo-
ni adminiſtrauit. Dicitur etiā ſalomonē ad cruderan-
dos celerius lapides habuiſſe ſanguinem vermiculi q̄
thaminus dicitur quo liniti marmores faciliꝰ ſecaban-
tur: quem inuenit hoc modo. Erat ſalomoni ſtruthius
habēs pullum: quem ſub vitreo vaſe incluſum: cū pater
habere nequiret tulit vermiculum de deſerto: cuiꝰ ſan-
guine vitreū liniēs cōfractum eſt. Dū aūt conſumaret
edificiū poſitus eſt lapis vnus in angulo ſuperiori cūctis
mirātibus. q2 ab edificātibus nec in fundamēto nec in
muro vnq̄ poni potuit: nec eſt ei inuētus locus. Et im
pleta eſt ꝓphetia dauid. Lapidē quē reprobauerūt edi-
ficātes ⁊c. ¶ Tēplo igit̄ conſumato rex ſalomon mēſes
ſeptem illud ſolēniter dedicauit: ⁊ arcam dñi de ciuitate
dauid eodē tranſtulit. Deinde ad edificium domoꝝ ac-
ceſſit. qd̄. xiii. annis vix cōpleuit. Nō eñ circa eas adeo
feruens erat: nec ad eas opulentia ipſi a patre ſicut ad
templum preparata fuerat. Fecit aūt tres domos vnā
ſibi: alteram vxori filie pharaonis: ⁊ tertiam domū ſal-
tus. Deinde hiri regi tyro qui ſibi prebuerat auxiliuꝫ in
auro et lignis ad templum domini conſtruendū dedit
xx. oppida i terra galilee de ſorore neptalim maritima.
Et extunc terra illa dicta eſt galilea gētium: quia in di-
tione regia gentilis erat. ¶ Salomon etiā miro robo-
re muros ciuitatis hieruſalem edificauit ⁊ ampliauit ⁊
nouas ciuitates i pluribꝰ locis fundauit. De filiis iſrael
nullū ſibi ſeruū fecit ſꝫ cananeos ſibi tributarios ſub-
iugauit. Claſſem quoqꝫ fecit in inſula maris rubri q̄ da
aſiongaber ⁊ deferebāt ei viri nautici de ophir aurum
multū ⁊ argentū ⁊ gēmas ⁊ aromata ⁊ alia ꝓcioſa de in-
die partibꝰ allata. Et habuit rex ſalomō diuitias inexti-
mabiles: vñ et in diebꝰ ſuis quaſi nulliꝰ ꝓcii erat argen-
tū in hieruſalē ⁊ ſedilia pre foribꝰ domoꝝ plurima ar-
gētea erāt ⁊ tāta argēti copia quāta lapidū vel lignoꝝ.
Oīa vaſa domus ſue erāt aurea ⁊ vniuerſa ſuppellex do
mus ſaltus ex auro puriſſimo erat. Et magnificatꝰ eſt
rex ſalomō ſup oēs reges terre diuitiis ⁊ ſapiētia: ⁊ vni-
uerſi deſiderabāt eum videre ⁊ deferebantur vndiqꝫ ei
munera ⁊ iocalia ꝓcioſa ⁊ arma bellica ⁊ equi ⁊ muli for-
tiſſimi ⁊ decori. ¶ Ad huius opinionem incredibilē re-
gina ſabba ethiopie ſapientiſſima venit eum tentare in
enigmatibus ⁊ ingreſſa eſt hieruſalem cū comitatu mul
to ⁊ diuitiis. Et honorauit eam rex vltra modū: ⁊ ac do-
cuit eā in his omnibus q̄ ſibi ꝓpoſuit vñ admirans nō
habebat ſpm̄. veruntā tria pre ceteris admirata eſt: vcꝫ
domū ſaltus ⁊ ſuperba tēpli fabricā ordine ⁊ frequentiam

miniſtrantium in tēplo. Itē ordinē ⁊ diſtinctionē regi ſer
uientiū in mēſa vt in tāta multitudine miniſtroꝝ nullꝰ
dubitaret q̄s cuiꝰ rei miniſterio fungeret̄ nec etiā vnq̄
opus vt cuiq̄ coꝝ q̄ tale qd̄ faceret: p aliū mandaretur.
Dedit aūt regi munera ſcꝫ. xx. talēta auri ⁊ gemas ꝓcio
ſas ⁊ aromata quāta ⁊ qualia alias in hieruſalē nō fue-
rant viſa. Dicit etiā ioſephus eam dediſſe regi radicem
balſami vnde ꝓpagate ſunt vinee engaddi: cui ⁊ ſalomō
plurima redonauit. Cūqꝫ regina ad terram ſuaꝫ reuer-
ſa eſſet tradūt quidā ipſam regi ſcripſiſſe: q̄ preſentiali
ter timuit ei dicere ſe vidiſſe in domo ſaltꝰ lignū in quo
ſuſpēdēdus eſſet quidā p cuius morte regnū iudeoꝝ pe
riret: ⁊ ceteris indiſtis illud regi indicauit. Quod timēs
ſalomō in profundiſſimis terre viſceribꝰ illud occulta-
uit ⁊ hoc lignū crucis dñice fuit: qd̄ tñ paſſiōis tempore
miraculoſe ſupernatauit: vt ſupra dictum eſt in legenda
ſancti ade poſt. lxx. x. kalēdas februarii. ¶ Cū autē ſalo-
mon iā ꝓpe ſenectutē eſſet ꝯtra legē dei mulieres mul-
tas gētiliuꝫ amauit. Habuit eñ vxores. lxx. ⁊ cōcubinas
xxx. q̄ auerterūt cor eiꝰ a dño ⁊ ſecutus eſt deos alienos
ne eas cōtriſtaret. Edificauit eñ in excelſis circa hieru-
ſalē tria phana idoloꝝ ſcꝫ vnum aſtaroth dee ſidonio-
rū q̄ iuno dicitur. Secūm cadimum idolo moabitaruꝫ.
Tertiū moloch idolo amonitarum in mōte oliueti e re-
gione tēpli qd̄ plurimū deo diſplicuit: vñ poſtea locꝰ di-
ctus eſt locus offenſionis. Ideo ꝓpter huiuſmodi pecca
ta deus ſalomoni adhuc viuenti aduerſarios ſuſcitauit
eiuſqꝫ regnū poſt mortē eius ſcindendum eſſe predixit.
Sicqꝫ q̄ prius pacē habebat vndiqꝫ vitaꝫ in tribulatio-
ne finiuit. Et cū annis. xl. regnaſſet mortuꝰ eſt. Sed vt
dictum eſt ipm̄ circa vite finē penituit ⁊ ſepultꝰ eſt in ſe-
pulchro Dauid prīs ſui in hieruſalem. ¶ Et notādum
q̄ ſalomō dicit̄ ſenex fuiſſe de quo mirādū eſt cū modi-
cū vltra L. annos vixiſſe legat̄. Nam. xl. anno genuit ro-
boā ⁊. lx. annis regnaſſe dicit̄. Plenius ergo ioſephꝰ hoc
declarat dicens q̄ ſalomon valde longeuus mortuus
eſt qui regnauit annis. lxxx. vixit autem annis. xciiii. Sꝫ
diuina ſcriptura eos tantum annos expreſſit: quibꝰ an
teq̄ preuaricaret̄ regnauit. ¶ Aiunt hebrei ſalomonē de
idololatrie peccato penitentē ſe trahi feciſſe per plateas
hieruſalē cauſa penitentie et inde eum in templum ve-
niſſe q̄ fecerat cuꝫ. vii. virgis: de quibus dedit quatuor
legiſperitis vt verberaretur ab illis: qui cōmuni conſi-
lio dixerunt q̄ in vnctum dñi manum non mitterent:
vnde fruſtratus ab illis a ſeipſo depoſitus eſt: ⁊ ſeipſuꝫ
verberauit: ⁊ hec ſunt verba ſalomonis de ipſo ſcriben-
tis. Poſtq̄ amiſerat regnū xp̄iſtus purgauit peccata
ipſius ⁊ exaltauit in eternum cornu eius ⁊ dedit illi thro
num regni ⁊ ſedē glorie iſrael. ¶ Scripſit aūt ſalomon
libros tres. ſcꝫ parabolarū ſiue prouerbiorum: ⁊ eccle-
ſiaſten: atqꝫ cātica cāticorū. Librum aūt ſapientie q̄dā
ab ieſu ſyrach conſcriptū aſſerunt: q̄dā ab ipſo ſalomo-
ne: qui tñ apud hebreos nuſq̄ eſt: quia ⁊ grecā eloquen-
tiā redolet: vt ait hieronymus: ⁊ nōnulli hunc eſſe iudei
philonis affirmant. ¶ Primus autē liber prouerbio-
rū in parabolis. iii. conſiſtit. Tertius in verſibus. v. qui
dragmata dicuntur. Et diſputauit de natura arborum
⁊ herbarum a cedro vſqꝫ ad yſopum. De naturis quoqꝫ
auiū ⁊ omnium animalium philoſophatus eſt p vnum
quoqꝫ genus parabolam dicens. Excogitauit etiam cō
iurationes: quibus egritudines mitigant̄. Alias quoqꝫ
quibus demones eiicerentur: et alias quibus obſtrecti
nō redirent. Et ſic ex ipſo textu biblie conſtat ipſum etiā
alia volumina cōpoſuiſſe: preter ea que in canone conti-
nētur. ¶ Hec omnia ex tertio regum a cap. ii. vſqꝫ ad. xi.
incluſiue. ⁊ ex ſcdo paralipomenō a principio vſqꝫ ad. c.
x. incluſiue. Et ex dictis ioſephi: hieronymi: ⁊ ex hiſtoria
ſcholaſtica: atqꝫ ex chronicis gulielmi breuiter collecta
ſunt.

¶ De ſancto Ieſu ſyrach propheta.
Cap. i.

Jeſus fili⁹ ſyrach ortus in hieruſalē honorabilis doctor legis: diuina ſapientia perluſtrans tpe ptholomei euergetis regis egypti: ſub ſimone onie filio ſacerdote claruit: q̄ librū eccleſiaſticū cōpoſuit: in quo ⁊ eiuſdē ſimonis mentionē fecit. Librū etiā qui ſapientia intitulatur cōpilaſſe dr̄: ſ₃ de hoc nulla certa veritas habeat̄: qui ſapientia ⁊ ſanctitate pollens in dieb⁹ eleazari ſacerdotis tpe ptholomei philopatoris nature humane debitū ſoluit: ſepultuſq₃ eſt in hieruſalem in ſepulchro patrū ſuorū: ⁊ a iudeis maxima veneratione celebris habetur: cuius librum nepos ipſius ex filio eiuſdē cū eo nomine ieſus ex hebreo in grecum tranſtulit: vt idem in ipſius libri prologo teſtatur.

¶ De ſancto Petro ad vincula. Cap. ij.

Feſtū ſancti Petri ad vincula quatuor ex cauſis inſtitutū fuiſſe putatur: ſc₃ in memoriā liberationis: in memoriā cathenarum ipſius repertionis pro deſtruēdo ritu gentiliū: ⁊ ꝓ impetrāda abſolutione ſpūalium vinculorū. ¶ Prīa igit̄ cauſa eſt in memoriā liberatiōis Petri. Nā ſicut in hiſtoria ſcholaſtica dr̄. Herodes Agrippa romā adijt: ⁊ ibi Caio nepoti Tyberij ceſaris familiariſſim⁹ extitit: vnde poſt aliqḋ tps Tyberio defuncto Caius in imperiū ſublimatus: Herodē regē in iudeā deſtinauit. Qui cum veniſſet hieruſalē: vt dr̄ Actuū duodecimo: occidit Jacobū fratrem Joannis gladio: videns autē q̄ placeret iudeis in diebus azimoꝝ Petrū apprehendit: ⁊ in carcere cathenis vinctum recluſit. Angelus autē eidē noctu aſtitit ⁊ lumen in habitaculo refulſit: ac Petrū a vinculis mirabiliter abſoluit: liberūq₃ abire dimiſit. Sequēti aūt die dū herodes cuſtodes detentos ꝓpter liberationē petri diuerſis vellet penis afficere: concuſ⁹ in Ceſareā deſcendit: vbi dū eſſet ſicut refert Joſephus in decimo nono antiquitatū libro: ⁊ ad eū totius prouincie viri vnanimiter conueniſſent ille veſte ex auro mirabiliter contexta. Indutus incipiente die proceſſit ad theatrū: vbi dū primos ſolis radios veſtis aurea ſuſcepiſſet: repercuſſo ſplendore duplicatā ſpectantib⁹ lucem fulgor metalli vibrātis eludit: vt ꝑ hoc plus aliquid de eo q̄ humane nature eſt artifex arrogātia mentiret̄. Qui mox ad populum vti facundiſſimus erat melliſluo ſermone concionari cepit. Illico adulantis voces concrepant: ipſū₃ nō hoiem ſed deū. Et dū ſibi oblatos diuinos honores nimia preſumptione ſuſciperet: vidit ſuper funiculum eius capiti exiſtētem bubonē: quē rome exiſtē vab augure didicerat futurū ante. v. dies mortis ſue preſagiū. Et cōtinuo percuſſus ab angelo vermib⁹ per quinq₃ dies viſcera corrodentib⁹ expirauit. In memoriam igit̄ tā mire liberationis principis apoſtolorū a vinculis ⁊ diro vltionis in tyrānum protinus ſubſecute: eccleſia feſtū beati petri ad vincula ſolemnizat: vnde ⁊ epiſtola in miſſa cantatur in qua hec liberatio facta perhibetur. Et ſm̄ hoc videtur q̄ hoc feſtū dici debeat petri a vinculis. ¶ Secūda cauſa eſt in memoriā inuentionis cathene. Cum enim beat⁹ Alexander papa ⁊ martyr q̄ in cuſtodia detinebatur a quirino tribuno filiam ipſius quirini balbinā nomine ad ſe in carcerem delatā: impoſita boga ſua in collo ipſius puelle a ſtrumate liberaſſet: vt ſupra dictum eſt in paſſione quirini martyris: tertio kalen. aprilis: ⁊ in paſſione alexandri pape. v. nonas maij. Balbina ad xp̄m cōuerſa ⁊ baptizata: ipſas bogā apud ſe ex deuotione retinens frequenter oſculabatur. Quod cū faceret Alexander papa ipſam exhortatus vt bogā illā dimitteret: ſed cathenas beati petri diligenter inquirat: quas ſi reperire poſſit eas cū ſumma deuotione retineat. Quirinus igitur ad inſtantiā filie in carcere vbi petr⁹ detētus fuerat diligēter cathenas inquiri fecit: eaſq₃ tandē repertas filie cōceſſit: que in kalendis auguſti reperte ſunt. Tūc ſctūs alexander hoc feſtum in memoriā cathenarū petri in kalē. auguſti celebrādum inſtituit: ⁊ in honore eius eccleſiam fabricauit: quā ⁊ ad vincula nominauit: ⁊ ibidē cathenā ipſam repoſuit: vbi in ipſa ſolemnitate multitudo populi congregatur: ⁊ petri vincula deoſculantur. ¶ Tertia cauſa inſtitutiōis eſt ſm̄ bedā. Cū enim octauian⁹ imperator rēpublicam primus ⁊ mirabiliter auxiſſet: auguſtus primus oīm vocatus eſt: ꝙ ⁊ hūc mēſem qui prius ſextilis dicebat̄: q₃ ſextus a martio ſuo noīe intitulauit eum auguſtū vocās. In memoriā igit̄ octauiani auguſti oēs romani primā diem ipſius ſolēniter celebrabāt: ⁊ diuinos quodāmodo honores gētili pn̄cipi exhibebāt: vſq₃ ad tps theodoſij imperatoris q̄ cepit regnare anno domini. ccccxv. Eudoxia igit̄ filia ipſius theodoſij vxor valētiniani hieroſolymā ex voto perrexit: vbi quidam iudeus pro magno munere cathenā ei obtulit qua ſub herode petr⁹ apoſtol⁹ vinctus fuit. Cū ergo romā rediſſet: ⁊ romanos in honorē auguſti ceſaris in Kalēdis ipſius mēſe ſolēnizare videret cogitās q̄ nō de facili a tali eos errore reuocare poſſet: cogitādo tractauit: vt obſeruātia quidē ſic ſtaret: ſed in honorem beati petri fieret: ⁊ ipſum diē oīs ppl's ad vincula nolaret. Habita q₃ collatione cū pelagio papa multis exhortationib⁹ populum induxerūt: vt memoria principis paganorū trāſiret ad memoriā principis aplorū. Tūc imperatrix cathenā quā de hieruſalē attulerat ꝓtulit: ⁊ papa illā qua Petrus Rome vinct⁹ fuerat eduxit. Hec igit̄ illi ſociata ita miraculoſe vna cathena facta eſt: ac ſi ſemꝑ vna ⁊ eadē extitiſſet. Ipſa igit̄ vincula papa ⁊ regina in eccleſia ſancti Petri ad vincula poſuerunt: ⁊ ipſam multis priuilegijs dotauerūt. Ad predictū diem vbiq₃ celebrē fore inſtituerūt: ⁊ c₃ kalen. Augu. ¶ Anno dñi. ccccxl. q̄dā comes Othonis imperatoris a diabolo crudeliter arreptus intantū: vt ſeipſum dentib⁹ laceraret: ad Joānem papā ducitur: vt cathena ipſa eius collo circundaret̄. Sed dū alia cathena furentis collo fuiſſet impoſita nihilq₃ ex hac ꝓueniret ſalutis nimirū vbi nihil erat virtutis: tandem Petri cathena ꝓducit̄ ⁊ furētis collo imponitur: ſtatimq₃ demon ab ipſo effugat̄. Tūc theodericus Metēſis eps ipſam cathenā arripuit: ⁊ illam ſe nō dimiſſurū niſi pars eius ſibi cōcederet̄: aut ſibi manus abſcideret̄ aſſeruit. Tandē cū de hoc multa cōtentio eſſet: imperator litigium ſedauit: ⁊ ex illa cathena a papa anulum vnū eps impetrauit. ¶ Quarta cā hui⁹ feſti inſtitutiōis eſſe pōt: q̄ dn̄s Petrū a vinculis miraculoſe abſoluit: ⁊ eidē ligādi atq₃ ſoluēdi ptātē cōceſſit. Nos etiā qui vinculis petōꝝ obligati tenemur: abſolui indigem⁹. Ideo igit̄ ſolēnitatē Petri ad vincula celebram⁹: vt ſicut ille a vinculis abſolui ꝓmeruit: ⁊ ſicut abſoluēdi poteſtatē accepit: ſic ⁊ ipſe a petōꝝ vinculis nos abſoluat. Hāc vero vltimā cāam inſtitutionis q̄s de facili ꝑpēdere pōt ſi videat q̄ abſolutionē a vinculis in aplo factā epiſtola memorat. Abſoluēdi ei cōceſſam euāgeliū recitat: ⁊ abſolutionē ab ipſo nobis fiendam oratio hodierna depoſtulat.

¶ De ſctis Machabeis marty. Capitulum. iij.

Machabei martyres ſeptē frēs fuerūt q̄ cū matre reuerēda ꝑ obſeruatione legis diuine ſub Antiocho rege in hieruſalē paſſi ſunt: put in. ij. Machabeorū cap. vij. plenius cōtinet̄. Cū enim porcinas carnes nollēt comedere: pro plagis

tauricarũ iubente rege vexati: deinde ſigillatim vniuſcuiuſq; eo℞ amputatis linguis: z cute capitis cũ capillis abſtracta: atq; preciſis manibus in ſartagines z ollas eneas accẽſas miſſi ſpm̃ tradiderũt quos mater mirabilis in ſuppliciis hortabat: z cõſtãti aĩo ad tolerantiã animabat. Que tãdem oĩbus per ignẽ cõſummatis: vt dictũ eſt: z ipſa ſilr eadẽ pena cruciata martyrii corona filiis ſociata eſt. ¶ Et notãdũ ꝙ eccleſia orientalis facit feſta de ſanctis vtriuſq; teſtamẽti. Occidentalis autẽ nõ facit feſta de ſanctis veteris teſtamẽti: eo qd ad inferos deſcenderunt: preterq̃ de innocẽtib᷒: eo qd in ipſo℞ ſingulis xp̃s occiſus eſt: z de machabeis. Et hoc ꝑpter quatuor rõnes. ¶ Primo ꝑpter ꝑrogatiuã martyrii: q: inaudita ſupplicia vltra alios teſtamẽti veteris paſſi fuerũt. Et hec eſt rõ comeſtoris. ¶ Scdo ꝑpter repreſentationẽ myſterii. Septenarius enĩ eſt numerus vniuerſitatis: ſignificãtur enim in iſtis oẽs ſancti veteris teſtamẽti celebritate digni: z in his ſeptẽ ceteris oĩbus reuerentia impẽditur. ¶ Tertio ꝑpter exemplũ patiendi: proponuntur enĩ in exemplũ fidelibus: vt ſcilicet eo℞ cõſtãtia ad zelum fidei animẽtur z ad patiendũ pro lege euãgelii: ſicut z illi paſſi ſunt pro lege moyſi. ¶ Quarta eſt ꝑpter cauſam ſuppliciĩ. Nã pro defenſione legis ſue talia ſupplicia paſſi ſunt: ſicut z xp̃iani pro defenſione legis euangelice patiuntur. Has tres rationes aſſignat Joannes beleth in ſumma de officio. Paſſi ſunt autem kalendis auguſti.

¶ De ſancto Euſebio ep̃o z cõfeſſore. Cap. v.

Euſebius epiſcopus z martyr ſemꝑ virgo exiſtens: dũ adhuc cathecuminꝰ eſſet: ab euſebio papa baptiſma ſuſcepit z nomen. In quo baptiſmo manꝰ ãgelice viſe ſunt q ipm̃ de ſacro fonte leuauerũt. Matrona quedã eiꝰ pulchritudine capta cũ ipſius cubiculũ adire vellet: cuſtodientibus angelis puenire nõ potuit: vñ facto mane ab eo veniã poſtulauit. Ordinatꝰ preſbyter tanta ſctitate emicuit: vt dũ celebraret: ſepius ei angeli miniſtrarẽt. Cũq; arriana peſtis italiam totam inficeret: imperante cõſtantino eidem hereſi fauẽte: iulianus papa Euſebium in vercellẽſ. ep̃m cõſecrauit: que tunc inter vrbes italie quodãmodo principalis erat. Qd audientes heretici fores eccleſie clauſerunt: z Euſebius vrbẽ ingreſſus ante oſtiũ maioris eccleſie: que eſt dei genitricis genua flexit: z oĩa oſtia ſua mox oratione reſerauit. Auxentiũ mediolanẽ. ep̃m arrianum de ep̃atu eiecit: z dionyſium ei catholicum ſubrogauit. Quapropter indignatus cõſtantius imperator multorum ep̃o℞ cõcilium ordinauit: z Dionyſium ep̃m accerſiuit: multaſq; ad euſebiũ epiſtolas deſtinauit: qui ſciens maliciam in multitudine preualere venire ꝯtempſit: ſed ſuã ſenectutem oppoſuit: vnde imperator contra eius excuſationẽ ſtatuit in mediolanẽ. ciuitate: que prope erat concilium celebrari: vbi cũ Euſebium deeſſe vidiſſet: iuſſit arrianos fidẽ ſuam deſcribere z dionyſium ep̃m mediolañ. z viginti nouem ep̃os catholicos cõpulit ſubſcribere: ꝙ audiẽs euſebius mediolanũ acceſſit z multa ſe paſſurũ predixit. Cum autẽ ad quendã fluuium exiſtẽs in itinere peruenisſet: nauis ex alia parte fluminis exiſtens eo iubẽte ꝑ ſe ad eũ venit z ipſum cũ ſociis ſine gubernatore trãſportauit: ãn ꝑdictus dionyſius obuiauit: z ad pedes eius ꝓcidens veniã poſtulauit. Cũ ergo euſebius ab imperatore: nec minis: nec blanditiis flecti poſſet: vt chirographo arriano℞ ſubſcriberet: q:in potiꝰ euſebius chirographũ ſibi ad ſubſcribendũ traditum combuſſiſſet. Iratus conſtantius euſebiũ tradidit arrianis: quẽ protinus de medio aliorum ep̃orum raptũ diutiꝰ flagellarũt: z per gradus palatii a ſummo i imũ z econtrario traxerũt. Cumq; cauſato capite multum

ſanguinis effudiſſet manibꝰ poſt tergum vinctis ipſum per collũ fune trahebãt. Tũc cõſtãtius imperator oẽs ep̃os catholicos: qui eius exemplo fuerant animati in exilium miſit. Euſebiũ vero apud ſcythopolim vrbẽ paleſtyne arriani duxerunt: z ipſum in quodam cubiculo adeo arctiſſimo recluſerũt: vt eſſet illo longitudine breuiori: latitudine arctiori: ita vt curuitus nec pedes extẽdere: nec ſe in latus vertere poſſet. Sed poſt modicum cõſtãtio defuncto: iulianus eidẽ ſuccedẽs: z omnibus placare volẽs: iuſſit oẽs pacifice quacunq; lege ſibi placita perfrui. Et ſic euſebius inde exiuit: z ad athanaſium alexãdrinum ep̃m peruenit. ¶ Poſt aliquot annos ſopitis arrianis ſub iouiniano imperatore vercellas redĩt: quem populus cum exultatione ſuſcepit. Sed regnãte valente arriani repullulant: qui euſebium extra domum ſupinũ traxerũt: z ipſum lapidibꝰ obruerũt. Sepultus in eccleſia quam ipſe conſtruxerat kal. auguſti cũ eſſet annorũ. lxxxviii. circa annũ dñi. cccel. Qui inter cetera talẽ gratiã ſue ciuitati obtinuit: vt nullus arrianus ibidem viuere poſſit. Hic in pſalmos cõmentarios edidit z alia opuſcula fecit vt ait Hieronymus libro de illuſtribus.

¶ De ſctõ Bono preſbytero z ſociis marty. Cap. vi.

Bonꝰ preſbyter: fauſtus z maurus diacones: primitiuus et calũnioſus ſubdiacones Joannes exuperãtius: quirillus: z honoratus clerici: paſſi ſunt rome ſub valeriano z galieno imperatoribus. Hi ex numero clerico℞ fuerũt: quos beatus ſtephanꝰ papa ordinauit. Cũ enĩ predicti imperatores ſummo ſtudio beatum ep̃m vel eius clericos requirerẽt: poſuerũt edictũ in locis celeberrimis vrbis: preconizariq; fecerũt: vt quicũq; papã vel eius clericos agnouiſſent, vbicũq; latere illico iperato℞ auribꝰ diuulgarent. Qua de re ꝑſatos nouẽ repertos ac detentos iuſſerũt imperatores ſine vlla audientia decollari. Qui decollati ſunt via latina iuxta ſuo℞ aqueductꝰ. Quo℞ corpora tertullinus ſz adhuc gentilis ſepeliuit in ipſo loco iuxta corpora martyrum iouini z baſilei kalen. auguſti.

¶ De ſanctis Sophia z filiabus eius virginibus z martyribus. Cap. vii.

Sophia mulier z tres filie eiꝰ virgines: fides: ſpes: et charitas: rome paſſe ſunt ſub Adriano impatore. Hec matrona xp̃ianiſſima de italico ſolo: cũ predictis tribus filiabus ſuis ad vrbẽ veniens multas feminas ad fidẽ cõuertit: et exẽplo ſue caſtitatis plurimas mulieres xp̃ianas effectas a conſortio maritorum ſubtraxit. Quapropter ad ſuggeſtionẽ antiochi ꝑfecti ab imperatore cũ filiabus tenta eſſet: z in carcerẽ miſſa in domo paladii ſenatoris: vbi mater in fide xp̃i filias hortabat. ¶ Poſt dies aũt tres filie eius educte: z Adriano ꝑſtate ſunt. Cũq; diane ſacrificare nollẽt: primo quidem Adrianꝰ fidẽ anno℞. xii. a cẽturionibꝰ. xii. ſibi viciſſim ſuccedẽtibꝰ grauit fecit cedi. Dehinc mãmillas eiꝰ amputari: de qbꝰ lac ꝑ ſanguine fluxit. Deinde iuſſit illã in craticula aſſari: z poſtmodũ in ſartagine frigi: oleo cera z bitumine in ea feruẽtibꝰ liqfactis. Et cũ hec oĩa cõſtãtiſſime toleraſſet: precepit illã gladio extingui. Poſtea aũt ſpecie anno℞ decẽ z viris decẽ nervis taureis crudeliꝰ cedi mãdauit: z deinde in fornacẽ mitti fecit vbi dũ flãmis extinctis mãſiſſet illeſa: iuſſit eã diutius torqri: z dehinc in vaſe eneo: pice: adipe: cera: z reſina liqfactis repleto fecit immitti. Sed cũ inde illeſa egreſſa eſſet: z: ꝓcep

per ipſam capite cedi. ¶ Deniq̃ tertiã ſpẽ z caritatẽ annorũ ipſam capite cedi. ¶ Demũ tertiã ſpẽ z caritatẽ anno- rũ. rauit ſuſpenſam diutius a viris noue flagellari et ſcorquerit: deinc in ignẽ copioſum iactari. In quo dum torqueretur: ecce flamma prorumpẽs plures gẽtilium permanſiſſet illeſa flamma prorumpẽs plures gẽtilium interemit: viſi quoq; ſunt tres viri ſole ſplẽdidiores cũ puella in igne deambulãtes: vnde educta iuſſu Adriani capitali ſentẽtia plexa eſt. Quarũ corpora mater ſophia rapuit: et per iii. miliario ab vrbe delata vehiculo ſepeliuit. Et dũ ad tumulum virginũ oraret ſpiritum emiſit. Sepultaq; eſt a mulieribus q̃ cũ ſecute fuerãt in ſepulchro filiarũ. Quarũ feſtum agitur Kalendas auguſti.

¶ De ſancta Maria cõſolatrice virgine. Cap. viii.

Maria virgo co-

gnominata cõſolatrix in ciuitate verona claruit. Que nobilis puella et ſpecioſa: plurimũ ſe cõiugio petẽtiũ preces deſpexit z virginitatẽ ſuã dño cõſecrauit. Cũ autẽ in ipſa ciuitate p annos ſeptẽ ſiue rores omniſq; pluuia defeciſſent z ex hoc terra ſterilitate periret: populusq; fames opprimeretur: orãti marie a domino reuelatur quod nunq̃ ſiccitas effugaretur: niſi prius corpora martyrũ firmi et ruſtici q̃ dudũ verone paſſi fuerãt z inde aſportati ad iſtam ciuitatẽ reportarent. Quã viſionẽ virgo fratri ſuo annoni veroñ. ẽpo retulit: plamq; ẽpo populo reſeraui. Querunt ſacra corpora et in ciuitate capras q̃ eſt in hiſtria iacere cõperiuntur. Ciues vero oppidi ſe corpora ſancta datiros pmittunt: ſi tãto argẽto z auro redimant q̃ntũ ipſa corpa ponderabãt. Fit collecta per vniuerſã ciuitate veronã: z maximo auri z argẽti pondere congregato: virgo dei mittit ad corpora eruẽda. Sed dũ corpora martyrũ ponderant: vix in lenia ctiam. Et vt dei nutu forte quarta pars euis q̃d penſare arbitrabant: in cis theſauri expentum ſit: reliquũq; a virgine reportat. Quas nauẽ ingreſſam hiſtri ciues nauibus aliis inſequunt maleficũs femine aſcribẽtes: q̃d ẽpo miraculoſe mõſtrauerat. Sz dũ ad dñm oraſſet: nauis eo⁹ tãta velocitate ferebatur: vt alie cum inſequẽtes nũ nunc attingere potuiſſent. Que per flumen atheſis repatriano ab ẽpo z ciuibus cũ honore ſuſcipitur: corporibus cũ reueretia tumulatis: pluuia mox celitus clargitur: propter q̃d ipſa virgo maria cõſolatrix ab oĩbus appellat. Que reſiduũ vite ſue ieiuniis z orationib⁹ occupans: q̃euit in ẽpo kalẽ. auguſti. Sepulta verone miraculis clarens.

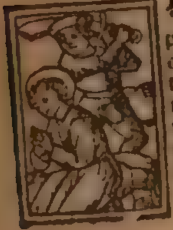
¶ De ſancto Felice martyre. Cap. ix.

Felix martyr ger-

manus fuit beati Cucufantis martyris de quo ſupra actum eſt. viii. kalẽ. auguſti. Hic cũ in hiſpanis ciuitate gerunda ſub daciano preſide paſſus ſit. Quez iuſſit idem preſes chriſtum confitentẽ poſt illata ei plura tormentorum genera vngulis detrahi: ac de inde vſq; ad oſſa laniari: z tãdiu vulnera vulnerib⁹ inſtaurari: donec inuictũ chriſto ſpiritum reddidit. Qui paſſus eſt kalen. auguſti. vt Ado in martyrologio teſtat.

¶ De ſanctis Cyrillo z ſociis mar. Cap. x.

Cyrillus: aquilla:

petrus: domitianus: ruſus: z menander martyres apud arabiã in ciuitate Philadelphia paſſi ſunt. Qui omnes pro confeſſione nois chriſtiani vna die gladio cedente martyrio coronati ſunt: videlicet kalẽ. auguſti. Hec Ado. vbi ſupra.

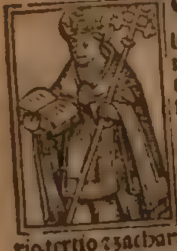
¶ De ſancto Stephano papa primo martyre. Cap. xi.

Stephan⁹ papa: z

martyr: huius nois primus natione romanus ex patre iuliano: lucio pri mo pape i ẽpatu romano ſucceſſit: z ſedit annos. iii. menſes. ii. dies. xv. Hic conſtituit ſacerdotes et leuitas veſtib⁹ z vaſis ſacratis in vſu quotidiano nõ vtiniſi in eccleſia tantũ. Hic cũ multos gentiliũ cõuertiſſet: z multa martyrũ corpora ſ. peliſſet: a Valeriano z galieno impatorib⁹ ſummo ſtudio perquirebatur: vt cũ vel clericos eius aut iacti ſacrificare cogerent: aut diuerſis ſuppliciis punirẽt. Decreuitq; edictũ: vt quicunq; eos proderet: oẽm eo⁴ ſubſtãtiam poſſideret. Stephanus ergo papa cõpꝫ venditurꝫ multis cũ ſequentibus chriſtianis ſolus alus electis aute valeriano preſentat: quẽ poſtq̃ imperator: ipm confitentẽ audiuit: iuſſit eũ ad tẽplũ martis adducivt ibi aut idolũ adoraret: aut ſniam capitalẽ ſubiret. Sed cũ tẽplũ ingreſſus fuiſſet: chriſti vt ipm tẽplum deſtrueret exoraſſet: tonitruo maxime cũ corruſcationib⁹ irruente ſtatim maxima pars tẽpli corruit: z oĩs gẽtiliũ multitudo pre timore aufugit. Ipſe vero cũ aſſiſtẽtibus xpianis ad cymiteriũ lucine perrexit. Q̃d audiẽs valerian⁹ milites plures prioribus ad eũ occidẽdũ miſit: q̃ veniẽtes ipm celebrantẽ miſſam inuenerunt: z ſtantẽ intrepidũ acce pta iugiter perficiẽtẽ in ſua ſede decollauerũt. Cui⁹ ſanguis in pauimẽto effuſus adhuc ibidẽ apparet in teſtimoniũ paſſionis ei⁹: corpuſq; ei⁹ in eadẽ crypta in loco qui dr cymiteriũ Caliſti a xpianis ſepultum eſt quarto non. auguſti. Hic fecit ordinationes duas per menſem decembrium: preſbyteros ſeptẽ: diaconos quinq;: ẽpos per diuerſa loca tres. Et ceſſauit ẽpatus dies. xxii.

¶ De ſancto Stephano papa ſcđo. Cap. xii.

Stephan⁹ papa

huius nois ſecundus natione romanus ex patre cõſtantino zacharie põ tifici in epiſcopatu romano ſucceſſit: z ſedit annos quinq; dies viginti octo. Hic poſt parentis obitũ paruus derelict⁹ vna cũ ſancto paulo eius germano z in papatu ſucceſſore in cubiculo lateranẽ. pro doctrina apoſtolice traditiõis ſub Gregorio tertio z zacharia predeceſſoribus pontificibus permãſit: quem ſeriatim per eccleſiaſticos ordines promouẽtes in ordine diaconat⁹ ipm ordinauerunt. Defuncto õo zacharia papa ſtephanum quendã pſbyterũ in ordine pontificatus cunctus popul⁹ ſibi elegit: q̃ dũ cauſas diſponeret: ſubito obmuteſcens defunctus eſt. Poſt hec cunct⁹ populus congregat⁹ in eccleſia ſancte marie maioris inuocata ſpiritusſancti gratia: p̃dictuz beatiſſimũ virũ ſibi elegerũt in pontificem: z cum laudibus in baſilicã ſaluatoris: q̃ dicit cõſtãtiniana dep̃orauerũt: z ſic ſtephanus papatũ obtinuit. ¶ Fuit autẽ amator eccleſiarũ dei: z eccleſie traditiones firma ſtabilitate conſeruans: pauperum chriſti velox ſubuentor: verbi dei ſtrenuus magna cõſtãtia predicator: pupillorũ ac viduarũ z miſerabiliũ quarũcunq; perſonarũ voce manuq; fortiſſimus auxiliator. ¶ Hic ob infeſtationẽ aiſtulphi regis longobardorũ in franciã perrexit: cui pipinus rex ẽti occurrit ad triũ miliario ſpacium: et equo deſcẽdens: per frenum equi papa ſtratoris officium exercens vſq; ad ſuum deduxit palatiũ: quẽ ipſe põtifex z regẽ inunxit duoſq; filios eius Karolum z karolũ magnum. Et ad hec papa cum magno exercitu in italiã pipinus deuenit: z aiſtulphũ regem pape potẽter obſedit: ipſumq; tãdẽ eccl. ſic ſubiugauit. Stephanũ quoq; papam in ſede ſua omnibus pacatis reuiſit. Qui vltimo ſui pontificatus anno imperium

a grecis tranſtulit in germanos in perſonam magnifici regis Karoli tunc iuuenili etate conſtituti. Et poſt dies modicos in pace quieuit: ⁊ ſepultus eſt ad ſanctum petrū apoſtolum. Et ceſſauit epiſcopatus mēſem vnū ⁊ dies decem.

De ſancto Stephano papa.iij. Cap.xiij.

Stephanus papa huiꝰ nois tertiꝰ natiōe ſiculꝰ ex patre oliuo: paulo epo romano in pōtificatu ſucceſſit: ⁊ ſedit annos.iiij. mēſes.v. dies.xxviij. Vir ſtrenuus et diuinis ſcripturis eruditꝰ: atqꝫ eccleſiaſticis traditionibꝰ imbutꝰ ⁊ in carū obſeruationibꝰ cōſtātiſſimꝰ perſeuerator. Hic dū a ſicilia paruus romā veniſſet in monaſterio ſancti chryſogoni a Gregorio papa tertio traditꝰ ⁊ monachus effectꝰ eſt. Quē poſtmodū zacharias papa: ex ipſo tollens monaſterio cubicularium ſuū fecit: ipſumqꝫ preſbyterū cardinalē in titulo beate cecilie cōſecrauit. Sed ⁊ reliqui ſcꝫ ſtephanus ⁊ paulus beati pontifices eundē in ſuo ſeruitio ſimiliter detinuerunt. In cuius ſinu paulus papa ſpiritum emiſit. Quo nec dū defuncto Otho dux nepeſine ciuitatis cū exercitus multitudine ſubito elegit cōſtantinū fratrē ſuū tūc laicū exiſtētem. Quē georgius epūs preneſtinus: ⁊ ſergius oſtien. ab ipſa multitudine coacti cōtra canonū ſtatuta: ipſum clericū facientes gradatim ad ordines promouerunt. ⁊ ſequente die dominico epiſcopū conſecrauerunt. Nō multo poſt euſdē ſergij: qui cum conſecrauit manus aruit. Sicqꝫ languens vitam finiuit. Conſtantinus autem poſt annum ſeditiōe cōmota de ſede epiſcopatus expulſus eſt. Sequenti quoqꝫ die clerus ⁊ populus vniuerſus vnanimes ſtephanum preſbyterū ſancte cecilie in pōtificē elegerunt: ⁊ cū laudibꝰ in patriarchale palatiū lateranen. detulerūt. Cōſtātinꝰ vō in eccl'ia ſaluatoris corā ſtephano papa de tyrānica ambitiōe penitētiā egit: quē pontifex in monaſterio detruſit: quē ⁊ nō poſt multos dies in vltionem criminis a furore populi deus ipſum excecari permiſit. Sicqꝫ erutis oculis miſerabilē vitā finiuit.

Stephanus aūt papa ex omni gallia ⁊ italia rome ſynodo conuocata: oīa ordīata ab eius predeceſſore conſtantio ſiā nois pontifice immo ſedis apoſtolice inuaſore reuocauit: preter baptiſmū ⁊ chriſma ab ipſo confectū. Oēs quoqꝫ per ipſum ordinatos degradauit. Execrabilē quoqꝫ ſynodum tūc nuper in partibꝰ grecis celebratam in qua ſtatutū fuerat vt ſacre ſanctoꝝ imagines deponerent: dānauit. Hic conſtituit: vt in oī die dñico a.vij. epis cardinalibꝰ hebdomadarijs qui in eccl'ia ſaluatoris obſeruant miſſarū ſolēnia ſup altari beati petri Gloria in excelſis deo diceret. Micaliū quēdā in archiepm rauēnatē per impreſſionē brachij ſecularis intruſū depoſuit. Et in opibꝰ ſctis laudabiliter vitā finiuit. Et ſepultꝰ eſt ad ſanctū petrū. Et ceſſauit epatus dies octo.

De ſancta Theodora ⁊ filijs martyribus. Cap.xiiij.

Theodora cū tribus filijs ſuis ſub diocletiano imperatore apud nicenam ciuitatē paſſa eſt. Hec ex prouincia bythinie ciuis nicena cū apud ſirmiū pſecutionē fugiēs declinaſſet a paganis rētēta: diocletiano a macedonia redeunti oblata eſt. Qui eā tradidit leocadio comiti ipatoris: promittēti q̄ eā vt idolis immolitē in vxorē aſſumeret: aut crudeli morte puniret. Cū aūt comes eiꝰ cōiugiū peteret: theodora ei ſuadet: vt pmo ad facultates ſuas ex ꝑ̄ridias ⁊ ahmēdiam pgat: ⁊ poſtmodū rediēs ipſam aſſumat. Qđ ille adimplere ꝑ̄ anit. Intereaqꝫ ſancta dei cum anaſtaſia chriſtiana ſan‑ctis pauperibꝰ miniſtrabat. Reuerſus aūt comes cum eā expeteret: illaqꝫ ei cōſentire nullatenꝰ vellet ipam vinctam ferro cū tribus filijs ad conſularem bithinie deſtinauit. Qui filiū eius primogenitū noīe enodiū xpm cōfitētē fuſtibus cedi iuſſit mater vero aſſiſtēs illū hortabatur ad palmam. Poſt hec tradita eſt byrraco lenoni: vt eā prꝰ illuſam inter publicas cōſtitueret meretrices. Et dū ipſam leno trahere vellet apparuit iuuenis qui eū in vultu percuſſit ſanguiſqꝫ de naribus eius ſtillare cepit. Tūcqꝫ conſularis hec videns ipſam cū tribus filijs igne conſumi fecit: q̄ paſſi ſunt.iiij. nonas auguſti.

De inuentione corporum ſanctorū Stephani prothomartyris ⁊ ſociorum. Cap.xv.

Inuentio corporum ſanctoꝝ Stephani prothomartyris: Nicodemi: Gamalielis. ⁊ abidon anno dñi.ccccxvij. anno vero ſeptimo honorij imperatoris facta eſt. Quoꝝ reuelatio facta eſt pſbytero luciano eccl'ie gapbargama: q̄ ē i territorio hieroſolymitano: dū cū in ſtratu ſuo q̄eſceret: ⁊ pene vigilaret in baſilica baptiſterij feria vj. illuceſcente in exceſſum mentis raptus: vidit virū ſenē: ſtatura procerum vultu decorū: ꝓlixa barba: pallio candido amictū: cui gemmule auree ⁊ cruces erāt contexte calciatū caligis in ſuperficie deauratis: q̄ manu virgā aureā tenens: de qua eū tetigit: ⁊ tertio ex noīe vocauit: iuſſitqꝫ vt ſumma diligētia ſuū ⁊ ſocioꝝ tumulū patefaceret q̄ indecēter in deſpecto loco ſepulti eſſent. Mādauitqꝫ vt Joāni hieroſolymitano epo diceret: vt ipſoꝝ corpora i honorabili loco reponeret: q: cū ſiccitas ⁊ tribulatio orbē occuperet eoꝝ ſuffragijs deus mundo ꝓpiciari decreuiſſet. Tūcqꝫ lucianus eū interrogaſſet qs eſſet: ⁊ q̄ illi forēt quos ſecū iacere diceret: dixit ſe eſſe gamalielē qui paulū apoſtolū enutriuit: ⁊ ad pedes ſuos legē pdocuit. Qui aūt ſecū iacebāt primꝰ erat ſtephanꝰ pthomartyr: qui a iudeis lapidatꝰ extra ciuitatē proiectus fuerat auibꝰ ⁊ feris deuorandꝰ: cuiꝰ corpꝰ ipſe collegerat ⁊ in ſuo tumulo ſepelierat. Aliꝰ aūt erat nicodemꝰ nepos ſuꝰ q̄ nocte ad ieſum venit: ⁊ a petro et Joanne baptiſma ſuſcepit: q̄ a iudeis oī ſubſtātia ſpoliatꝰ ⁊ vſqꝫ ad ſemincē ceſus ab ipſo gamaliele collectꝰ ⁊ refectꝰ fuerat. Cuiꝰ ⁊ corpus ex ipſis verberibꝰ moriētis ipſe in eodē ſepulchro locauerat. Tertiꝰ vero erat abidō filꝰ ſuus: q̄ anno etatis ſue.xx. vna ſecū baptiſma ſuſcepit: ⁊ in virginitate pſeuerās in maxima iuuētute in pace dormiuit: vxor vero ipſiꝰ gamalielis atteā: ⁊ pgenitꝰ eiꝰ ſelemias: q̄ fidē xpi noluerūt ſuſcipere nequaqꝫ ſanctoꝝ ſepultura digni fuerūt: ſꝫ alibi depoſiti fuerāt quorū eū ſepulchra inania ⁊ vacua erāt. Hoc dicto ſanctus Gamaliel diſparuit. Lucianus vō euigilās dñm exorauit: vt ſi hec viſio in ỹitate fieret: eidē ſcdo ac tertio appareret. In ſequēti vō.vj. feria eidē ſicut prius apparuit: ⁊ cur ea q̄ ei iuſſerat neglexiſſet. Lucianū interrogauit: ⁊ ad viſionis certitudinē ex his q̄ ei dixerat ſimilitudinē obtulit: ſingulorūqꝫ loculos ⁊ reliquias docuit. dicēs q̄ in poſſeſſione ipſiꝰ gamalielis inuenirentur: q̄ lingua ſyra de delagabria ſiue de batralia: oſtēditqꝫ ei gamaliel tres calathos aureos: quoꝝ vnꝰ plenꝰ erat roſis rubeis: aliū duo roſis cādidis: ⁊ tertiū etiā calatū argēteū croco plenū. dixitqꝫ calathos eſſe ſctoꝝ ſingulorū loculos. Nā calathꝰ roſis rubeis plenꝰ erat loculꝰ ſcti ſtephani: q̄ ſolꝰ ex illis martyrio meruit coronari. Aliū duo roſis albis refecti gamalielis ⁊ nicodemi erant loculi q̄ ſincero corde in cōfeſſiōe pſeuerauerāt xpi. Quartꝰ vō argēteꝰ croco plenꝰ erat Abibon filij ſui loculꝰ: q̄ cādore ỹginitatis floruit: ⁊ mūdꝰ de mūdo exiuit. Hiſqꝫ dictis iterū diſparuit. In tertia vō.vj. feria ſequētis hebdomadē eidē iterū iratꝰ apparuit: ⁊ de dilatiōe ⁊ negligētia ipſū grauiter increpauit. Pꝓcit igit Lucianꝰ hieroſolymā ad iō̄

⁊ ioanni ep̄o cūcta per ordinē enarrauit:q̄ cōuocatis cu
ſtonio ſebaſteñ.⁊ eleuterio hiericontineñ.ep̄is ad locū
deſignatū acceſſit ⁊ i quodā aceruo lapidū fodi iuſſit.
Eadē nocte ſctūs Gamaliel p̄ viſū cuidā Migetio mo
nacho apparuit dicēs q̄ inanū i illo loco foderēt:q: ibi
corpora nō eſſent:ſʒ ea requirerēt i loco illo q̄ d̄r vir orū
bonoꝝ poſſeſſio:q̄ cū viſa ioāni ep̄o ⁊ Luciano p̄ſb̄ro re
tuliſſet:⁊ locū deſignatū oſtēdiſſet ad locū ip̄ʒ oēs acceſ
ſerūt. Ibiq̄ fodere ceperūt. Tūcq̄ ſubito terra ↄcutit:⁊
odor ſuauiſſimꝰ ſentit:ad cuius fragrātiā.lxxij.hoīes a
diuerſis infirmitatibꝰ liberant. Sicq̄ ſanctoꝝ corp̄a
ꝑut oſtēſa fuerāt inuenerūt:⁊ ea in ſctām ecclīā ſyon vt
quēdā ip̄e ſtephanꝰ archidiaconꝰ fuerat:detulerunt: et
ibidē honorifice cōdiderūt. Hec aūt inuētio facta eſt ea
die qua ſcti Stephani paſſio celebrat:videlʒ ſeptimo ka
lē.ianuarij.⁊ eiꝰ paſſio hac die fuiſſe credit:ſcilʒ tertio
noñ.auguſti. Quare aūt feſta ab eccl̄ia mutata ſunt:ſu
periꝰ in alio eiꝰ feſto dictū eſt:videlʒ ſeptimo kal.ianua
rij. Corpꝰ aūt beati ſtephani ꝓceſſu tp̄is hoc modo cō
ſtātinopolʒ trāſlatū eſt:vt ait Auguſtinꝰ. Alexāder qui
dā ſenator cū vxore iuliana hieruſalē adiit:⁊ ꝓthomarty
ri ſtephano pulcherrimū oratoriū cōſtruxit ac loculū
argēteū ſecū obtulit ⁊ poſt eiꝰ obitū iuxta corpꝰ martyris
ex ſumma deuotione in ſimili argēteo loculo ſe ſepeliri
fecit. Euolutis igit ſeptē annis cū vxor repatriare vel
let corpꝰ viri ſecū deferēdū ab ep̄o poſtulauit. Qui p̄ci
bus eiꝰ annuēs loculos argēteos ꝓtulit:dicēs q̄ ex il
lis nō nouerat loculū viri ſui:at illa illuc noſſe aſſerēs:
dum corpꝰ viri putat accipere:caſu prothomartyris cor
pus accepit. Cum autē nauem cū corpore aſcendiſſet:
hymni angelici reſonāt:⁊ ſuauiſſimꝰ odor eſt fragrat. De
mones clamant:corpꝰ ſtephani ſe exurere:ſeuamq̄ tē
peſtatē excitant. Sed nautis naufragium formidanti
bus ſtephanꝰ inuocat:ipſoq̄ eis apparente ſubito tēpe
ſtas ſedat. Tūc princeps demonū demones q̄nq̄ miſit:vt
nauē incēderēt:quos ſtatim angelꝰ dn̄i cūctis videnti
bus in profundū demerſit. Et cum calcedoniam veniſ
ſent:demones vlulabant:q2 ſtephanus illuc adductus
eos incēdebat. Cōſtantinopolʒ igit incolumes ꝑuene
rūt:⁊ corpꝰ ibidē reuerēter depoſuerūt. Hec auguſtinꝰ.

¶ De ſctis Gamaliele ⁊ Abibō ↄfeſſoribꝰ. Cap.xvj.

Gamaliel cōfeſſor

honorabilis legis doctor:⁊ occultus
xp̄i diſcipulꝰ:⁊ apoſtoli pauli in lege
moyſi didaſcalꝰ cū abibō filio ſuo an
noꝝ.xx.ab apoſtolis ſanctis poſt aſcē
ſionē dn̄i ſacrum baptiſma ſuſcepit.
Et ipſoꝝ apoſtoloꝝ p̄dicātiū in ↄſi
lio phariſeoꝝ cauſe defenſor fuit: ſi
cut legit Actuū.v.c. Qui corpora ſte
phani ꝓthomartyris ⁊ nicodemi di
ſcipuli in ſua poſſeſſiōe.xxin.miliario a hieroſolyma di
ſtante necnon in proprio tumulo ſepeliuit. Et cum eo
dē filio ſuo qui in virginitate iugiter perſeuerauit om
nibus diebꝰ vite ſue deo ſeruire ſtuduit. Qui poſt ope
ra laudabilia temporibus apoſtolorum in chriſto quie
uerunt:⁊ iuxta corpora ſanctorum Stephani ⁊ Nicode
mi in eodem ſepulchro reconditi fuerunt.

¶ De ſctō Stephano anachorita.
Capitulm.xvij.

Stephanus ana-

chorita in parte locorum marcoti
dis per annos.lx.degut:qui tantum
in diſcernenda rerum ambiguitate
iudicium habuit: vt nullus ad eum
quacunq̄ cauſa veniret:qui poſt eiꝰ
ſermonem triſtis abſcederet. Hic li
cet in verendis nature ſumma egri
tudine laboraret:funes tamen iu
giter de folijs palmarum contexens:nec ab opere ma
nuum aliquādo deſiſtebat:nec ſermonem a aliis exhor
tatorium itermittebat:ceteras vero corporis ꝑtes me
dico ferro patienter prebebat. Tanta eīn erat patientia
predotatus:vt mēte celeſtibus occupatus a dolore cor
poris quidam nō fieret alienus:adeo vt genitalibus exci
ſis nihil omnino ſentire videretur. Quieuit in chriſto
iij.noñ.auguſti. Hec heraclides.

¶ De ſancto Juſtino preſbytero ⁊ marty. Cap.xviij.

Juſtinus preſby-

ter ⁊ martyr rome paſſus eſt ſub de
cio imperatore. Hic a btō ſixto papa
ij.preſbyter ordinatꝰ eius ſanctitatis
imitator effectus eſt. Ad hunc beatꝰ
laurentius martyr venit in vicū pa
tritij latentē in crypta neponiana: vt
theſauros a beato ſixto ſibi cōmēda
tos pauperibꝰ erogaret:vt infra di
cet in paſſione ipſius.iiij.idus augu
ſti. Inuenitq̄ cū eo.lxiij. chriſtianos
quoꝝ ſingulis ipſe beatꝰ Laurētius cū Juſtino preſby
tero pedes lauit:⁊ pacis oſculū cū eleemoſyna tribuit.
Hic ſctūs p̄ſbyter poſtq̄ btōꝝ ſixti pape ⁊ ſocioꝝ ⁊ Lau
rētij archidiaconi ac hipolyti:⁊ oīs eiꝰ familie aliorūq̄
pluriū martyrū corp̄a ſepulture cōmādauit euolutis
annis:⁊ ipſe ſub ꝑſecutione decij galieni ⁊ voluſiani ceſ
ſionis gloria inſignis martyrium capitis obtrūcatione
ꝓmeruit. Sepultus rome via tiburtina iuxta corpus
beati Laurētij in agro verano pridie nonas auguſti.

¶ De ſancto Ariſtarcho diſcipulo. Cap.xix.

Ariſtarchus diſci-

pulus beati pauli apoſtoli vnus ex
lxxij.diſcipulis xp̄i fuit. De q̄ ad col
loſ.iiij.cap.⁊ actuū.xx.mētio ſpiri
talis habet. Qui comes indiuiduꝰ
pauli ⁊ cōcaptiuꝰ in vinculis ro
me fuit:⁊ cū eo vſq̄ ad finē eiꝰ ꝑſe
uerauit ſʒ poſt paſſionē Pauli:q:
ab eo ep̄s theſſalonicēſiuʒ ↄſtitutꝰ
fuerat:vel vt abbas Dorotheꝰ po
nit:epiſcopꝰ apamie:poſt longos agones a xp̄o corona
tus fuit. Quieuit in pace pridie nonas auguſti.

¶ De ſancto Tertulino martyre. Cap.xx.

Tertulinus mar-

tyr rome paſſus eſt ſub valeriano i̇̄
peratore. Hic cū eſſet ꝓcurator rerū
olympij tribuni qui ꝑ xp̄i noīe paſ
ſus fuerat:vt ſupra in eiꝰ ⁊ ſocioꝝ paſ
ſione geſtū eſt.vj. Kalen. auguſti:⁊ lʒ
adhuc gentilis eēt tormenta q̄ xp̄ia
nis inferebāt abhorreret:corp̄a ſan
ctoꝝ boni p̄ſbyteri ⁊ ſocioꝝ ſepeli
uit:vt dictū eſt in eoꝝ paſſione ſupra
kal.auguſti. Et dehic veniēs ad ſan
ctū Stephanū papā ab eodē fidei rudimēta ac baptiſ
ma ſuſcepit:atq̄ p̄ſbyter ordinatꝰ fuit. Quē imperator
valerianꝰ teneri fecit:vt facultates olympij ꝓderet:⁊
dijs ſacrificaret. Qui cū diuitias dn̄i ſui diceret in celis
ꝑ manus ſeruoꝝ xp̄i ſublatas:⁊ deos gentiliū vti demo
nia cōſputaret. Juſſu ceſaris extendit:⁊ fuſtibꝰ diutiꝰ ce
dit. Ignis quoq̄ lateribꝰ eiꝰ ſubterponit. Deinde ꝑſe
cto ſapatio examinādꝰ tradit.q̄ Tertulinū aū ſuū tri
bunal adductū cū ab eo nec facultates olympij exigere
nec ipſum ad ſacrificia cogere poſſet:iuſſit in equuleo ex
tēdi ⁊ neruis diutiꝰ cōtorqri:deinde ignibꝰ cōcremari.
Et cū nūciatū eſſet valeriano ipſum hec oīa cōſtāter ꝑtu
liſſe:data ab eo ſententia de equuleo depoſitus eſſet:⁊
via latina miliario ſecundo ab vrbe ductus atq̄ ibidē
decollatus. Cuius corpus ibidem a fidelibus in crypta
arenaria ſepultum eſt pridie nonas auguſti.

¶ De feſto niuis ſancte marie virginis. Cap. xxj.

Feſtum ſancte marie ad niues ab eccleſia celebrari inſtitutũ eſt nonas auguſti propter miraculũ qđ rome apparuit: ꝓpter quod eccleſia ſancte Marie maioris in honorem dei genitricis edificata eſt tempore liberij pape. Cũ enim vſqȝ ad illud tẽpus nulla intra vrbis ambitũ in honorẽ beate virginis fuiſſet eccleſia fabricata. Accidit vt quidã Joãnes patritius rome morib⁹ ⁊ nobilitate ꝑclarus diuitiis ⁊ poſſeſſionibus abũdaret. Qui dũ filiũ minime ꝓcreaſſet: ꝗ tot diuitiarũ heres fieret: ad beatã genitricem dei Mariã vna cũ ꝯiuge ſua ſpiritualẽ deuotionẽ elegerũt. Rogãtes ipſam aſſidue: vt eis vel filium heredẽ cõcederet vel eos de aliquo ei grato in quo facultates ſuas poſſent impẽdere informaret. Mẽſe itaqȝ auguſti. v. vȝ ipſius menſis die quo tẽpe heroico ſolis aduſtionibus magis decoquitur: volẽs beata virgo in mõte qui ſuperagius dicit̃ ſibi eccleſiã edificari: aerẽ repente contra naturã fecit imutari: ⁊ copioſa niue miraculoſe cadẽte: locũ illũ ipſius mõtis tm̃ infudit: in illo vȝ ambitu: in quo fuerat eccleſia cõſtruenda. Eadẽqȝ nocte beata virgo Liberio pape apparuit: ſeqȝ dei genitricẽ eſſe dixit: ſolaqȝ ei geſta narrauit: atqȝ mandauit: vt mane cũ vniuerſo clero ⁊ populo ad predictũ mõtẽ accederet: ⁊ itra niuis ambitũ ſibi eccliã fabricaret. Quã de facultatib⁹ Joãnis patricij ꝯſtrui volabat: ⁊ idcirco ei dẽ ſimilẽ viſionẽ oſtẽderat. ¶ Eadẽ hora apparuit Joãni ⁊ vxori ſue beata virgo Maria: dicẽs orationes eorũ exaudiſſe: ⁊ ſeipſas ſibi ſuſceptricẽ bonoȝ ſuoȝ a dño impetraſſe. Precepit igit̃ vt in ꝑdicto mõte: ⁊ loco vȝ quẽ tm̃ nix operuerat: de cõſilio pape liberij eccleſiã ſuo nomini fabricarẽt: ⁊ largiſſime dotarent. Mane autẽ facto Joãnes ad papã acceſſit: eiqȝ viſionẽ narrauit: atqȝ ab eo ſimilia percepit. Et cõuocato clero ⁊ vniuerſo populo ad mõtẽ Superagiũ acceſſerũt: ⁊ niuẽ loci ambitum miraculoſe repleuiſſe inuenerũt: vbi de mandato pape Joãnes eccleſiã in nomie dei genitricis erexit: ipſamqȝ ſancte Marie maioris nõiauit: ⁊ de ſuis facultatib⁹ largiſſime dotauit: quã et liberius pontifex cõſecrauit. Ubi de capillis ⁊ veſtimento ipſius alme virginis: ⁊ corpus beati Matthei apoſtoli: ac glorioſi doctoris Hieronymi requieſcunt.

¶ De ſctõ Dñico ꝯfeſſore ordinis ꝑdicatoȝ. Ca. xxij.

Dominicus ordinis ꝑdicatorũ dux ⁊ fũdator inclyt⁹ ex Hiſpanie partib⁹ villa q̃ dr̃ Calaroga Exomeñ. dioceſis: patre Felice: matre Joãna originẽ duxit: cuius mater añ ipſi⁹ ortũ vidit in ſomnis ſe catulũ geſtãtẽ in vtero ardentẽ in ore faculã baiulãtẽ: ꝗ nat⁹ totã mũdi fabricã incẽdebat. ¶ Cuidã matrone q̃ eũ ex ſacro fonte leuauerat: videbat̃ ꝙ puer Dominic⁹ ſtellã haberet in frõte: ꝗ totũ orbẽ illuſtrabat. ¶ Dũ adhuc eſſet puerul⁹: a nutrice ſepe deprehenſus eſt lectũ dimittere: ⁊ ſuper terrã iacere. quaſi carnis delitias abhorreret. ¶ Miſſus deide palatiã amore ſapiẽtie addiſcẽde: vinũ ꝑ decẽniũ nõ guſtauit: vbi cũ fames eſſet valida: libros cũ oĩ ſupellectili vẽdidit: ⁊ ꝑciũ pauperib⁹ erogauit. Ab e̅po q̃ Exomẽſi in ſua eccl'ia canonic⁹ regularis efficitur: ⁊ a canonicis ſupprior ordinat̃: ꝗ lectioni ⁊ orationi iugiter vacabat: aſſidue deũ exorãs: vt gratiã ſibi infunderet: qua ſe totũ aliq̃ſi ſaluti ꝓximoȝ ipenderet. Pergens aũt cũ e̅po toloſ ãȝ hoſpitẽ ſuũ heretica prauitate corruptũ ad fidei veritatẽ reduxit. ¶ Cũ die quadã aduerſus Hereticos predicaſſet: auctoritates ſuas in ſcriptis redegit: ⁊ cuidã heretico cedulam ad deliberãdum tradidit: q̃ ſochis ſero ad ignẽ cõgregatis cedulam produxit. Ipſi vero omnes adinuicẽ condixerũt: vt cedula in ignẽ proiiceretur. vt ſic ex eius cõbuſtione vel obſeruatione: fides eoȝ vera vel falſa probaretur. Que vel tribus vicib⁹ in flammas iniecta tertio de igne ꝓſiliuit illa. Heretici tamẽ in ſua duritia permanentes: ſibi viciſſim ſuper miraculo ſilentiũ impoſuerũt. Quod tamẽ nutu dei ab altãte milite catholico reuelatũ eſt. Epiſcopo vero Exomẽſi defũcto ceteris recedentibus Dominicus paucis ibidẽ permanſit: ⁊ verbũ dei inſtanter ꝑdicans: multa ab emulis opprobria ⁊ ꝑſecutiones pertulit: quas omnes diuina gratia ſuparuit. ¶ Reperiẽs quẽdã qui ex paupertate Hereticis adheſerat: decreuit ſeipſum vendere: vt ſic illius inopie ſubueniret: ⁊ illum ab errore ſubtraheret: quod et feciſſet: niſi eius inopie diuina gratia prouidiſſet. ¶ Alias etiam mulieri: que filium a ſaracenis captũ deflebat: ſe vendẽdũ pro eius redẽptiõe obtulit: ſed mulier nõ acquieuit. ¶ Poſt hec cepit de inſtitutione ordinis cogitare: cui⁹ officiũ eſſet per mũdũ diſcurrere: ⁊ fidẽ ab hereticis defenſare. Qui poſtq̃ decẽ annis toloſe permãſerat ad cõciliũ generale: qđ Rome celebrabatur: cũ Fulcone e̅po ſuo aduixet ⁊ ab innocẽtio tertio papa ordinẽ predicatorum inſtituendum ⁊ confirmandum poſtulauit: Cũqȝ in hoc ſe papa difficilẽ exhiberet: nocte quadam vidit in ſomnis Lateranenſem eccleſiã ruinã minãtẽ: ⁊ Dominicũ humeris ſuppoſitis caſuram illã fabricã ſuſtentantẽ. Quĩ euigilãs ⁊ viſionẽ intelligẽs petitionem viri Domici acceptauit: ⁊ vt ſibi approbatã aliquã regulã eligeret mãdauit. Dominicus ergo cum. xv. fratribus regulam auguſtini doctoris et predicationis aſſumpſerunt: ⁊ ſic ordinem inchoarunt. Confirmationem vero Innocentio iam defuncto: ab Honorio. iij. eius ſucceſſore obtinuerunt: anno domini M. cc. xvj. ¶ Dũ ergo Rome in eccleſia ſancti Petri ꝓ dilatione ordinis exoraret: apoſtoloȝ principes eidem apparuerũt: quorũ Petrus baculum Paulus librum ei tradiderũt: atqȝ ad predicandũ miſerũt: ꝗ fratres innumeros ſui ordinis mox aſpexit per mũdũ diſcurrẽtes: ⁊ verbũ dñi predicãtes. ¶ Quidam frater minor vidit in ſpiritu xp̃m in aere exiſtentem: et tres lanceas contra mundum vibrantem: ſeqȝ illis omnes homines velle perimere proteſtantẽ. Cui occurrens beata virgo orauit vt modicũ ſuſtineret: cũ duos ſtrenuos pugiles haberet: qui ad mundũ conuertendum ſufficientes eſſent. Obtulitqȝ filio beatos Dominicum ⁊ Franciſcũ: quos ambos xp̃s approbauit: ⁊ vt mater illos ad mundũ predicandum mitteret imperauit. ¶ Exiſtente eo Bononie: quidam conuerſus frater a diabolo arripit̃: ⁊ a fratre Raynerio Dominico ꝑſentatur. Adiuratuſqȝ ſpiritus dixit in eũ introiſſe: eo ꝙ die precedenti ſine licentia: ⁊ abſqȝ ſigno crucis in ciuitate bibiſſet. Sed cum ſignum ad matutinum pulſaretur: demon ſe amplius ſtare ibidem nõ poſſe dixit: q̃ capuciati ſurgebant. Et ſic orante ſancto exire compulſus eſt. ¶ Cum in partibus Toloſe libri ei⁹ in flumine ſine ꝯſeruatorio cecidiſſent: poſt dies duos a piſcatore in rhete inueniuntur: adeo omni aque humore illeſi: acſi fuiſſent in armario cuſtoditi. ¶ Veniens ad quendam locũ: nocte cũ fratres inquietare nollet dormientes: orationem fudit: ⁊ clauſis ianuis cum ſocio introiuit. ¶ Alias etiã exiſtens cum quodam conuerſo ordinis Ciſtercien. cum ſero ad eccleſiam veniſſent: eamqȝ clauſam reperiſſent: oratione fuſa intra eccleſiam ſubito ſe inuenerunt: ⁊ noctem in oratiõe duxerũt. ¶ Scholaris quidam lubricus cum ipſius celebrãtis manum deoſculatus eſſet: maximam inde fragrantiam ſenſit: moxqȝ in eo omnis carnalis eſtus refrigvit. ¶ Quidam magiſter ſcientia ⁊ fama preclarus Toloſe in theologia legẽs quodã mane vidit in ſomnis ſeptẽ ſibi ſtellas lucidas pñtari: ꝗ eo de nouo exortũ admirãte totũ mũdũ illuſtrare videbãt. Et ecce dũ ſcholas intraſſet: beatus Do-

minicus cum ſex ex ſuis fratribus magiſtrū adeūt: ⁊ vt
eos in ſuos auditores ſuſciperet humiliter depoſcunt.
Qui viſionē recolēs: illos eſſe ſtellas quas viderat intel
lexit: eoſq; gratiſſime recepit. ¶ Exiſtēte Rome beato
Dominico q̄dā magiſter Reginald⁹: ſancti Aniani Au
relianē. decanus: cum ordinem ingredi propoſuiſſet: ⁊
hoc viro dei indicaſſet: ſubito ad mortē infirmat⁹ eſt:
pro quo btūs Dominicus beatā virginē: cui ſpecialiter
curam ordinis cōmiſerat: exorauit. ¶ Regina ergo mi-
ſericordie cū duabus virginibus Reginaldo in extre-
mis laboranti nocte apparuit: ⁊ vnctione mirifica ipſuȝ
per ſingulas corporis partes inunxit: formaſq; verboȝ
ad ſingulas vnctiones protulit: ac die tertia ipſum ple-
ne ſanandū promiſit: eiq; habitū predicatorū ordinis
demonſtrauit. Quā viſionē cū per omnia ſimiliter vir
dei cōſpexiſſet: mane ad Reginaldum acceſſit: ⁊ ipſum
ſanatū reperit: nedum ab eſtu febris: ſed etiam a concu
piſcentia carnis. A quo ſeriem viſionis audiuit: ⁊ habi-
tum a virgine demonſtratum aſſumpſit. Nā antea fra-
tres ſuperpelliceis vtebantur. Reginaldus ergo ſanat⁹
ordinem introiuit: ⁊ miſſus Bononiam: officium predi
cationis feruenter peregit. ¶ Iuuenis quidam nepos
domini Stephani cardinalis de foſſanoua cum equo
in foueā precipito lapſus: inde mortuus eſt educt⁹: quē
beatus Dominicus oratione fuſa cum lachrymis conti
nuo ſuſcitauit. ¶ In eccleſia ſancti Sixti: Architectus
quidam cecidit: diuq; ſub cumulo cadentis macerie ia
cens expirauit. Cuius cadauer ad ſe delatum: vir domi
ni orationum ſuffragio a mortuis excitauit. ¶ In eadē
eccleſia apud vrbem cum fratres quadraginta mane-
rent: ⁊ panis eis quadam vice deficeret: modicuȝ paneȝ
repertum per buccellas fratribus diſcūbentibus diui
ſit. Et ecce duo iuuenes forma ⁊ habitu decori refecto-
rium intrauerunt: palliaq; plena panibus detulerunt:
quibus viro dei cunctis videntibus ſilenter oblatis: ſu
bito diſceſſerunt. ¶ In itinere poſitus cum grauis plu
uie inundatio fieret: a ſe ⁊ ſocio imbrem adeo ſigno cru
cis repulit: q̄ circa eos ad ſpaciuȝ trium cubitorū: nec
aqua vel vnica gutta deſcendit. ¶ Conſtitutus in itine
re cum quodam viro religioſo cōuerſationis domeſti-
co: ſed loquela alieno: dolens q̄ diuinis eloquiis ſe mu-
tuo refouere nō poſſent: impetrauit a dño vt alter alte-
rius lingua loqueretur: ⁊ ſic per triuȝ verba alterutri⁹
idiomate variantes mutuis ſe collationibus conforta-
runt. ¶ Hominem quendā pluribus vexatum demo-
niis ſtollam collo ipſi⁹ imponens fugatis immundis
ſpiritibus liberauit. ¶ In partibus Toloſanis ex pluri
bus cōuictis hereticis incendio damnatis vnum reſer
uari fecit: quē ſpiritu prophetico futurum fratrē ⁊ egre
gium predicatorē preuidit atq; predixit: ⁊ vt predixerat
ſic euenit. Nam ⁊ ſpiritū ꝓphetie ipſm habuiſſe multo-
rum q̄ predixit: euentus probauit. ¶ Apud ſanctū ſixtū
in vrbe fratribus ad capitulum conuocatis omnibus
ꝓnunciauit quatuor ex fratrib⁹ in breui: duos videlicet
in corpore: duos in anima morituros. ¶ Et poſt modi-
cū duo ad dñm migrauerūt: ⁊ duo ex ordine receſſerūt.
¶ Exiſtēs bononie in vigilia aſſumptionis dñe: priori
monaſterii caſe maris ordinis ciſtercien. ſibi amiciſſi-
mo exigente materia familiariter reuelauit: q̄ nunq̄ a
domino aliquid poſtulaſſet: quod iuxta votū non obti-
nuiſſet. Cui cum prior ille diceret: vt a domino impetra
ret: q̄ magiſter Conradus teutonicus ordineȝ aſſume-
ret: quod fratres ſummo deſiderio affectabant. Finito
completorio cūctiſq; diſcedētibus fratribus: ſolus ipſe
in eccleſia manſit: ⁊ in orōne more ſolito pnoctauit. Cō
uenientibus ergo fratribus ad primam cum cantor hym
num. Iam lucis: incepiſſet: ecce noue lucis nouum ſy-
dus futurus magiſter Cōradus aduenit: ⁊ ad pedes vi-
ri domini ſe proſternens habitum vt petiit perſeueran
ter accepit. ¶ Frequenter dum corpus domini leuaret
in tanto mentis rapiebatur exceſſu: ac ſi ibidem chriſtū
incarnatuȝ videret. Mira vero penitentia corpus affli-
gebat: ⁊ noctibus orationi intentus dies predicationi-
bus impendebat. ¶ Tandeȝ appropinquāte peregrina
tionis termino apud bononiā grauiter infirmat⁹: vidit
iuuenem pulcherrimum ſe ad celi gaudia inuitantem.
Conuocatis igitur duodecim ex fratribus conuentus
bononie teſtamentum condidit: ⁊ ea que poſſederat eis
iure hereditatis dimiſit: charitatem ſcilicet ⁊ humilita
tem: ac voluntariam paupertatem: prohibēs omnino
ne quis in ordine ſuo poſſeſſiōes induceret temporales
maledictionem dei ⁊ ſuam imprecans ei qui ordineȝ il-
lum: quem paupertatis precipue decorat profeſſio terre
narum diuitiarū puluere preſumpſerit maculare. Fra-
tribus quoq; deceſſum ſuū egre ferentibus eos dulci-
ter conſolatus eſt: promittens q̄ vtiliorem ipſum forēt
poſt obitū habituri. Sicq; ad extrema deueniēs anno
domini. M.ccxxj. nonis auguſti obdormiuit in domi-
no: ſepultus in terra ⁊ cōuētu bononien. ¶ Eadem ho-
ra frater Guale prior conuentus brixien. et poſtmoduȝ
ipſius ciuitatis epiſcopus: vidit in ſomniis celum aper
tum: ⁊ duas ſcalas cādidas ad terram dimitti: quarum
ſummitatē xp̄s cū matre tenebat: ⁊ angeli p̄ eas aſcēde
bant: in medio autem frater ordinis in ſede poſita reſi-
debat: quē ieſus ⁊ mater ſurſum cū ſcalis trahebāt: do
nec ipſum in celū eleuato apertura celi clauſa eſt. Qui
diē ⁊ horā notās veniēs bononiā inuenit ſanctū eodem
tp̄e a corpore migraſſe. Eadē hora frater rhao poſitus
apud typū cū miſſam celebraret: ⁊ i canone patrē dñicū
more ſolito commēdare vellet in extaſi rapt⁹ vidit ſan-
ctū dñicum corona aurea ⁊ immēſo lumine adornatuȝ:
duobus reuerendis viris comitatum extra bononiam
procedentem: qui diem ⁊ horam ſimiliter notauit: ⁊ tunc
q; virum dei in pace quieuiſſe cognouit. ¶ Cum auteȝ
corpus eius ſub terra multo tempore iacuiſſet: miracu
lis creſcentibus ⁊ fama a fratribus in eminētiorem lo-
cum tranſlatum eſt: quod tam mira fragrantia redole
bat: vt totam quaſi ciuitateȝ repleret: ⁊ cunctorum aro-
matū odorē ſuperaret: que tranſlatio facta eſt. ix. kalen.
iunii. Quieſcitq; ibidem ſanctum corpus inſignib⁹ mi
raculis pollens.

¶ De ſancto oſualdo rege ⁊ mar-
tyre. Capi. cxiij.

Oſualdus rex ber-
nicorū ⁊ martyr: vt ſcribit beda. iii. li
bro. j. capi. ſucceſſit fratri ſuo cāfri-
do: qui fuerat chriſtian⁹ ſed apoſta-
tās a rege britonū ceduualdo in bello
fuerat interfectus. Poſt cui⁹ occiſio-
nem oſuald⁹ cū paruo exercitu fide
xp̄i munit⁹ ſuperuenit: ⁊ ſuos in xp̄i
noīe exhortās crucē ligneā terre affi-
xit: ⁊ ante ipſam cū exercitu p̄ciden-
teſq; chriſtū in ſui adiutoriū inuocan
tes de hoſtib⁹ viriliter triumphauerūt. In teſtimoniuȝ
ergo miraculi ⁊ ſanctitatis oſualdi: de ipſa cruce ligna
fruſtra cōceduntur: ⁊ in aquā mittunt̄: cui⁹ aque potus
ſanitatē cuiuſcunq; egritudinis preſtat hominib⁹ ac iu
mentis. ¶ Oſualdus igit̄ percepta victoria regnoq; ſu-
ſcepto in fide xp̄i animatus ad gentem ſcotoruȝ inſule
miſit: in qua dudū fuerat delegatus: vt ſibi catholicum
aliquem epiſcopum mitterēt qui gentem ſuā fide xp̄ia-
na imbuerēt. Miſſuſq; eſt epiſcopus adrianus cuius
predicatione regiſq; fauore atq; ſuaſu gens berniciorū
chriſti fidem ſuſcepit. Rex enim epiſcopo linguā igno-
ranti ſemper aſtitit: eiuſq; interpres ad populum fuit.
Tunc cepit rex eccleſias cōſtruere: ⁊ pauperibus largi-
flue miniſtrare. ¶ Quodam die paſche poſita menſa ⁊
diſco argenteo cum regalibus vaſis: nunciatum eſt ei
infinitam pauperum multitudinem pre forib⁹ aſſiſte-
re elemoſynas poſtulantes: qui nedum oēs eſcas ad
prandiū paratas eis largiri fecit: verū etiā diſcū argen-
teū cū vaſis omnibus p̄ fruſtra cōciſa eiſdē impartiri

mandauit. Quo pietatis opere viſo epiſcopus manum vtranq; tangens dixit. Nunq̄ putreſcat hec man⁹: quod ⁊ euenit: nā ⁊ rege interfecto: vt dicitur: manus cū brachijs a cetero corpore preciſe vſq; in preſens incorrupte permanēt. Hic rex ſanct⁹ inter berbenorū ⁊ doncorum prouincias duū abinuicem diſcordes pacem procurauit: ⁊ ad finē optatum perduxit. Totumq; regnū britānie primus acquiſiuit ⁊ obtinuit: cuius partē ſolummodo eius deceſſores poſſederāt: ipſum autem felici regimine gubernauit. Poſtq̄ autē nouem annis regnaſſet contra paganorum exercitū: gentilemq; regem merciorum pro fide dimicās: ac regni ſalute in bello martyr occiſus eſt anno etatis ſue. xxxviij. non. auguſti. In quo loco omnes quorūcunq; languentium hominū vel animaliū egritudines ſanant. Puluis quoq; de loco vbi interfect⁹ fuerat aſſumpt⁹ quocunq; delat⁹ ⁊ in potu; languentib⁹ datus: eandē obtinet gratiā ſanitatū. Sepultuſq; eſt in ciuitate regia noīe beda miraculis inſignis. Man⁹ aūt cū brachijs p ſe ī vaſe argēteo poſite omnino incorrupte ſeruantur.

De ſancto Emigdio epo ⁊ martyre. Capi. xxiiij.

Emigdius epiſcopus de puincia francie auſtraſie: que dicit germania: cū eēt adhuc p̄ſbyter inde egreſſus eſt cū duodecim fratrib⁹ ſuis tribuſq; diſcipulis: ſc; eupplo Germanio ⁊ Valētino tempore quo rex polyminus gētilis in ciuitate eſculana xp̄ianos perſequebat: venitq; romā multa miracula faciēdo. Qđ audiēs cec⁹ qdā aſſumpto ductore venit cū requirēdo vt ab ipſo illuminaret: cui in via adiunct⁹ eſt miles habēs filiā fluxū ſanguinis quinquennio patientē: qui cū ſanctū emigdiū inueniſſent cecū quidē p̄ſentē; illuminauit: filiā vero militis abſentem dn̄o pro illa oraſſet a profluuio liberauit: ipſoſq; oēs cū centū quinquaginta hominib⁹ promiſcui ſexus baptizauit. Sed poſtq̄ idolū aſclepij ſigno crucis cōminuit: ſacerdotē ei⁹ cōuertit cum. M. xx. viris ⁊ alijs paruulis ⁊ mulieribus multis. Qđ audiens vrbis prefect⁹ querebat emigdiū occidendū veniens quoq; ad marcellum papā ab eodē epo eſculan. ciuitatis ordinat: ⁊ ad predicandum illuc deſtinat. Ipſe autē miracula multa oſtendēs venit eſculū: ſecut⁹ a multitudine fideliū: in cui⁹ ingreſſu demones ſe incendi clamabāt. Quapropter ad eū venientes egri numero. cl. qui ab coꝝ dijs curari nō poterāt: per cepto ab eo ſacro baptiſmate oēs a diuerſis languorib⁹ ſanati ſunt: vñ ⁊ pp̄ter hec miracula populi templa. ij. euerterūt: idolaq; igni tradiderūt: verū cum ſanct⁹ orationē; ad deū fudiſſet: mox facto terremotu cetera phana idoloꝝ numero. xxij. ſubito corruerunt: multiq; ad chriſtum viſis tot miraculis cōuerſi ſunt: ⁊ in ipſo oppido tres eccleſias cōſtruxerunt. Cu; autē a rege quererentur pſecutionē fugiēs ad vrbē picenā venit ſuſceptus a matrona chriſtiana: vbi demerſo in fluuium ſimulacro phanoq; oratiōe deſtructo multos ad chriſtū cōuertit. ¶ Tandem rex polymnius ipſum detinuit: ⁊ hortabat vt dijs immolaret: pmittens ei ſe filiā ſuā in coniugem daturum. Quamq; ei tradidit vt ipſum ad ſacrificia puocaret. Emigdi⁹ vero puellā ſe tentantē ad chriſtū ſua predicatione conuertit: aquamq; de ſaxo producēs ipſam continuo baptizauit. Alios quoq; plures quos a diuerſis primum languorib⁹ ſanos eſſecerat: eadē vnda perfudit. Qđ rex audiens ipſum in eodē loco iuxta flumen rhconti decollari precepit. Sed anteq̄ decollaret dicit orāſſe: vt in ciuitate eſculo nullus aliquādo eſſet leproſus vel demoniacus: ⁊ q nullus exercitus ipſam vrbem vltra. xl. dies obſidere poſſet aut ibi perſeuerare. Decollat⁹ quoq; caput ſuū in brachio ſuſcepit: ⁊ trecentis paſſib⁹ ambulauit vſq; ad montē cenobitaruꝝ: q̄ mōs ſe mirabiliter aperuit: ⁊ corp⁹ cum capite intra ſe recepit: ſeq; continuo recluſit. vbi vſq; in preſens quieſcit. Sanguis autem ipſius a chriſtiana quadam collectus: eſculi reſeruatur in eccleſia ſua. Qui paſſus eſt non. auguſti.

De ſancto Menio epo ⁊ cōfeſſore. Ca. xxv.

Meni⁹ catalanen. epiſcop⁹ nobilis roman⁹ a ſancto petro apoſtolo in epiſcopū cōſecratus: cū ſancto Dionyſio ⁊ alijs epiſcopis ad gallias predicationis gratia directus eſt: adiuncto ipſo ſubdiacono maximiano. Sed cum. xviij. miliario ab vrbe elongati forent. ſubdiacon⁹ mortu⁹ eſt. Meni⁹ vero ad petrū rediēs: ⁊ ſociū defunctum nūciauit. Accepta quoq; ab apoſtolo de fimbria veſtimenti ei⁹ particula: reuerſus cadauer adhuc inhumatū tetigit: ⁊ continuo mortu⁹ reſurrexit. Alia quoq; ſigna plurima per illos dn̄s oſtēdit. Cū aūt ad vrbē catalanen. veniſſet: ⁊ populū ad conuertēdū durū reperiſſet. miliario vno a ciuitate in loco deſerto cepit in ſpelūca cōtēplationi vacare: multiſq; inibi miraculis clareſcere. Nā puerū nobilē qui cadēs in fluuiolo qui nauta dicit ⁊ iuxta ciuitatē labitur necatus fuerat: ſuſcitauit: multoſq; viſo mirabili ſigno ad chriſtū cōuertit. Sicq; a populo cum honore ad ciuitatē ducit ⁊ in epm ſublimatur. In ipſo quoq; vrbis ingreſſu tres leproſos mandauit ⁊ totidem cecos illuminauit: demonē quoq; ab obſeſſo quodam eiecit. Gregē autē dn̄icum verbis ⁊ exemplis refouēs annis. xxx. ſedē ſuā feliciter gubernauit. Et cōfect⁹ ſenio in pace q̄uit non. auguſt.

De ſancto Iuſto epo. Ca. xxvj.

Iuſtus epiſcop⁹ lugdunen. fuit. Qui cum epatu relicto aliquot annis in eremo angelicā vitā egiſſet: ibidē ſancto fine migrauit ad dn̄m. Cui⁹ ſanctū corp⁹ lugdunēſes ciues ſolicite requiſitū: ac in eremo vaſtiſſima repertum a remotis terre ptib⁹ ad ſuā ciuitatē tulerūt: ⁊ ibidē ī eccl'ia ſui ſacerdotū honorifice cōdiderūt non. augu.

¶ De ſctō Caſſiano epo. Ca. xxvij.

Caſſian⁹ epiſcop⁹ ex alexādrinorū nobili ſpe ort⁹ a ſancto zenone ei⁹ vrbis epo diuinis litteris erudit⁹ eſt. Qui oīa p xp̄o relinquens in in borren. ciuitate eccleſias cōſtruxit. Ibiq; degēs ſub iouiano imperatore xp̄ianiſſimo a populo epus cōſtitut⁹ eſt. Et cū ipſā ſedē diu ī ſanctitate gubernaſſet: peregrinationis gratia īde diſceſſit: ⁊ p mare maſſiliam nauigauit. Indeq; auguſtum venit ⁊ ſancto Simplicio epo triennio adheſit. Quo defuncto omnis clerus ⁊ populus caſſianū ſibi in epiſcopum conſtituit. Qui vita ⁊ miraculis clarens anno. xx. ſui epiſcopat⁹ in pace quieuit nonas auguſti. ¶ De hoc frater Vincentius ait q dum ſanctus Germanus antiſiodoren. epiſcopus de britannia rediens ad tumulum huius oraret. Interrogauit caſſianū quomodo ſe haberet. Qui ſtatim ex tumulo cunctis audiētibus reſpōdit ſe perfrui dulci quiete: ⁊ ſecundum ſaluatoris aduentum expectare: cui⁹ ſe germanus orationibus cōmendauit vt in ipſo ſecundo aduentu partē ſecum habere mereretur humiliter ſupplicauit.

¶ De ſancta Aphra martyre. Capi. xxviij.

Aphra martyr apud Cretam in ciuitate auguſtana marty rium paſſa eſt. Hec cũ eſſet pagana ꝛ meretrix matrem hilariam de lenoci nio vitã exigentẽ habebat. Ipſa vo cum tribus ancillis ſuis: vꝫ digna: eumenia: ꝛ eutropia ſe cunctis petẽ tibus conſtituebat. Sed per pdica tionẽ narciſci hieroſolymorum epi ſcopi ad chriſtum conuerſa ꝛ cũ om ni domo et matre baptizata: atqꝫ a peccato reuocata eſt. Que a iudice prehenſa cum ſacrificare nollet: ſed di ceret ſufficere ſibi peccata ſua: quibus de corpore ſuo et ancillarum ludibrium faciens Deum offenderat: qui tamen eam peccatricem ad penitentiam conuer teret: viua incendi iuſſa eſt: vnde iuxta ſyluam Lethei fluminis adducta flammiſqꝫ tradita: ſic ſpiritum emi ſit: vt corpus omnino permaneret inuſtum. Ancille ve ro que eam ad martyrium ſecute fuerant. puer cum na uicula apparens continuo tranſuadauit. Que cum cor pus incombuſtum inueniſſent: nec ipſum ſepelire poſ ſent nec nuncium per quem matri nunciarent paratũ haberent: puer qui eas tranſtulerat eis flumen natauit et predicta hilarie matri nũciauit. Que veniens noctu cum ſacerdotibus ꝛ ancillis corpus abſtulit: ꝛ ſecundo miliario ab auguſta ciuitate in monumento proprio ſe peliuit nonas auguſti.

¶ De trãſfiguratiõe dñi noſtri Jeſu chriſti. Capitulum. xix.

Trãſfiguratio do mini in quibuſdam eccleſijs octauo id⁹ auguſti celebratur: nõ qꝺ ea die: vt quidã aiunt: tranſfiguratio ipa fa cta fuerit: ſꝫ ea die per apoſtolos pu blicata. Nã vt dicunt tranſfiguratio facta eſt circa principiũ veris. Verũ diſcipuli propter prohibitionem eis a domino factam ne viſionem quã viderant alicui dicerent: donec fili⁹ hominis a mortuis reſurgeret: ipſam tandiu celauerunt et in hac die manifeſtauerunt: ita le gitur in libro q̃ dicit̃ mitralis. ¶ Circa hãc trãſfigura tionẽ quatuor ſunt attẽdẽda. Primo quare dñs ſe trãſ figurare voluit. ¶ Secundo quomodo ſe tranſfigura tũ oſtẽdit. Tertio quos ſue glorie teſtes adhibuit. Quar to qualiter ipſam viſionem confirmauit. ¶ Circa pri mũ ſciendum quod chriſtus coram diſcipulis trãſfigu rari voluit propter tria. Primo ad confirmãdã eorũ fi dẽ: cũ eñi pauloante dñs apoſtolos interrogaſſet: quem ſe̾ hm homines eſſe dicerent illiqꝫ varias hominum opi niones reſponderent: petro vero in pſona omniũ apo ſtolorũ ipſũ eſſe chriſtũ filiũ dei viui proteſtante: ad cõ firmandã fidẽ ipſorũ chriſtus ei gloriã diuinitatis ſue oſtendere voluit: vt tã ex viſione vultus ſplendentis quã ex auditione patris ipſũ eſſe dei filiũ exclamãtis: quod ipſi primo de ieſu credebãt: in eorũ cordib⁹ efficaciter ꝛ ſine vlla heſitatione firmaretur: vt quia paſſurus erat: cũ apoſtoli cũ tãquã hominẽ verũ mortuum cernerent: etiã tanqꝫ verũ dei filiũ reſurrecturũ nõ dubitarẽt et qꝛ ipſa trãſfiguratio ſumme deitatis myſteriũ repreſen tat: ideo nõ oĩbus diſcipulis tanquã ſecretũ diuinũ re uelanda fuit: ſed eis ſoliſmodo qui ceteris excellentio res erant ꝛ non vni tantum: quia teſtimoniũ vni⁹ qua ſi nullius reputatur: ſed tribus diſcipulis eo qꝺ in ore duorum aut triũ teſtiũ ſtat omne verbũ. ¶ Secundo ad augendum eorũ ſpẽ: vt per talẽ viſionem diſcipulorũ animos ad paſſionem firmaret. Oportet enim ad hoc vt aliquis directe procedat in via quod finem aliquali ter precognoſcat: ſicut ſagittator non recte iaciet ſagit tam niſi ſignum proſpiciat: vnde dicebat thomas Joã nis. xiiij. Domine neſcim⁹ quo vadis: ꝛ quomodo poſ ſumus viã ſcire: Et chriſtus per paſſionẽ nõ ſolũ glo riã anime obtinuit quam habuit a principio conceptio nis: ſed etiam corporis: ꝛ ideo conueniens fuit vt diſci pulis gloriã ſue claritatis corporalis oſtenderet: vt ſic ſpem future glorificationis in eorum corporibus demõ ſtraret: ſecundum illud Philip. iij. Reconformabit cor pus humilitatis noſtre configuratũ corpori claritatis ſue. ¶ Tertio ad perficiendũ charitatem. Apoſtoli eñi licet in chriſto diuinitatem crederent: ſolam tamẽ hu manitatem conſpexerant: et ideo vix aliquid in chriſto diuinum diligebant: quia difficile eſt amare quod non videtur: ideoqꝫ chriſtus eis gloriam diuinitatis reuela uit: vt cũ ipſum etiam deũ ex tali viſione conſpicerent: etiam in ipſo diuinitatem manifeſte cognoſcerent: et p̄ conſequens vt deum ipſum diligerent. ¶ Circa ſecun dum ſciendum, quod iuxta textum euangelij. Facies eius reſplenduit ſicut ſol: ꝛ veſtimenta eius facta ſunt alba ſicut nix. ¶ Et notandũ quod inter quatuor do tes corporis claritas eſt ipſius perſone in ſeipſa. Alie vero tres non percipiuntur niſi aliquo actu vel motu. Chriſtus autem licet alijs temporibus alias corporis dotes in ſe oſtenderit: videlicet: Agilitatem: quando ſu per mare ãbulauit. Subtilitatẽ quãdo clauſo virginis vtero in mũdũ pdijt. Impaſſibilitatẽ: quãdo iudeis eũ lapidare volentib⁹ de manib⁹ eorũ exiuit: non tamẽ p̄ pter illas dicit̃ trãſfigurat⁹: ſꝫ p ſolã claritatẽ quã diſci pulis in monte oſtendit: q̃ ſola ptinet ad aſpectum. Fi gura enim circa extremitatem corporis conſideratur. Nam figura eſt que terminis continetur: et ideo ſola claritatis aſſumptio dicit̃ tranſfiguratio ꝛ hec claritas deriuatur ab anime claritate: quam chriſtus ſemper habuit: eo quod ipſius anima ſemper beata fuit: ideo ꝛ corpora noſtra poſt reſurrectionẽ ſicut ſol refulgebũt: q̃ lux ex anime claritate que beata erit: originẽ habebit. Matthei. xiij. Fulgebũt iuſti ſicut ſol in regno patris eorum. Nec eſt dicendum quod chriſtus oſtenderit tã tã claritatem: quãtã habuit: ſed quantã oculis diſcipu lorum percipiendã poſſibile fuit. Et ſicut caro chriſti ex claritate anime ſplendorem illum contraxit: ſic etiã veſtes eius ex carnis ſplẽdore cãdorem niueum contra xerunt: ſicut verbi gr̃a aqua ex ſolis radio percuſſa re ſplẽdet: ꝛ paries ex aqua ſplendente repercuſſus reful get. Circa tertium eſt ſciendum quod chriſtus huius ſue glorioſe viſionis teſtes adhibere voluit ptes noui ac veteris teſtamẽti. De veteri autem teſtamẽto duos: de nouo autem tres aſſumpſit: qꝛ videlicet vetus teſta mentum tãquã ex qualitate que eſt numerus diuiſio nis: imperfectum fuerat: nouũ autem ex trinitate per fectiorem in ſe gratiã continebat. Verum per moyſen et heliã lex ꝛ prophetia deſignatur in quib⁹ omnia ve teris teſtamẽti mãdata continentur: quod enim lex pri mo mãdauit: ꝛ prophetia poſtmodũ confirmauit: per moyſen et heliã denotãtur duo ſtatus antiqui tẽporis. Quorum vnus fuit coniugatorum deſignatus in moy ſe: alius continentium deſignatus in helia. Vel per moy ſen ſignificãtur omnes defuncti ſuſcitãdi: per heliã in corpore viuentem omnes viui reperiendi ꝛ a domino in nubibus rapiendi cũ venerit in gloria ſue maieſtatis ad iudicãdum viuos ꝛ mortuos ꝛ ſeculum per ignem quod iã per hãc trãſfigurationẽ denotatũ eſt. ¶ Tres autem diſcipuli: videlicet Petrus Jacobus ꝛ Joannes ſignificãt tres ordines eccleſie militãtis: q̃bus aureola datur: ad quos oẽs ceteri reducuntur. Petrus eñi ſi gnificat doctores: qꝛ ipſe fuit eccleſie omnium primus paſtor. Joannes oẽs virgines: qꝛ virgo a domino elect⁹ eſt. Jacobus vero martyres: qꝛ primus inter apoſtolos martyriũ pertulit. Primus autem ordo pugnat cõtra diabolum. Secundus contra carnem. Tertius con tra mundum. Ad primum ordinem reducuntur con feſſores: ad ſecundum continẽtes: ad tertium peniten tes. ¶ Vel per iſtos tres Apoſtolos ſignificantur tres

virtutes theologice p quas ad gloriā eterne felicitatis puenire debemus. Petrus enī denotat fidem: quia ipſe ſolus confeſſus eſt gloriam deitatis dicens. Tu es chriſtus filius dei viui. Jacobus denotat ſpem: quia primꝰ omnium apoſtolorum paſſus fuit: propter ſpem retributionis eterne. Joannes vero charitatē: quia ipſum chriſtus ſpeciali prerogatiua ſuper oēs dilexit. ¶ Uel per ipſos tres apoſtolos ſignificantur tres penitentie partes ſine quā ad claritatem eternam nemo peruenit. ¶ Petrus enim qui interpretatur agnoſcens denotat contritionem: que ex ſola peccati notitia prouenit. ps. Quoniam iniquitatem meam ego cognoſco. vnde ꝛ Petrus culpa ſua cognita fleuit amare. ¶ Jacobus q̄ interpretatur ſupplantator denotat cōfeſſionem: quia diabolus ſupplantatus eliditur. Joānes qui interpretatur gratia dn̄i denotat ſatiſfactionem: quia homo penitens ad gratiam reuocatur. Circa quartū ſciēdū eſt quod in baptiſmo chriſti: quod fuit myſterium prime regenerationis: ꝛ in tranſfiguratione: quod eſt myſteriū ſecūde declarata eſt operatio trinitatis. Nam in chriſti baptiſmate apparuit pater in voce: filius in carne: ſpiritusſanctꝰ in columbe ſpecie. Hic autem ſe reuelat pater eadē voce ꝛ eadem verborum prolatione filius eadem carne ſꝫ refulgente: ſpiritus autē ſanctus in forma nubis perlucide. Nam ſicuti in baptiſmo ſpiritusſanctus dat innocentiam: que per colūbā deſignatur: ſic in reſurrectione dabit claritatē glorie ꝛ refrigerium ab omni malo: quod in nube oſtenditur. Et quia chriſtꝰ venit gratiam actualiter dare in re: gloriā vero incredibiliter promittere in ſpe. Ideo in tranſfiguratione inducuntur homines vt ipſum audiant: non autem in baptiſmo. ¶ In hac die vinum nouum ſi inueniri poteſt in ſanguinem chriſti conficitur: vel ſaltem de matura vua in calice aliquantulū eliquatur. Racemi etiam benedicunt ꝛ populus cōmunicat. Cuiꝰ ratio eſt: q: dn̄s diſcipulis in die cene dixit. Non bibā amodo de hoc genimine vitis donec illud bibam nouum in regno patris mei. Illa vero tranſfiguratio dn̄i: ꝛ qḋ dixit nouū vinū repreſentat glorioſam innouationē: quē chriſtus poſt reſurrectionem habuit. Et ideo in hac die tranſfigurationis que reſurrectionē repreſentat nouū vinū inquirit: in quo nouitas eterne dulcedinis oſtēditur que ſanctis poſt reſurrectionē in patria propinabitur. Hec ex libro mitrali.

¶ De ſanctis Sixto papa ſecundo ꝛ ſociis martyribus. Capitulum. xx.

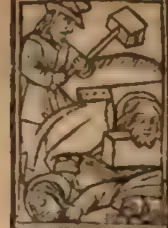
Sixtꝰ papa ꝛ martyr huius nominis ſecundus feliciſſimus ꝛ agapitꝰ diacones rome ſub decio ceſare paſſi ſunt. hic natione grecꝰ ex parte in ſophoro athenienſi. prius quidē philoſophus: poſtea vero chriſti diſcipulus Stephano pape primo in pōtificatu romano ſucceſſit: ſeditq; annos duos: menſes vndecim: dies ſex. Hic conſtituit vt miſſa celebraretur ſuper altare qḋ antea non fiebat. Et vt ſacerdote incipiēte miſſarū actionē: chorus decantaret hymnū. Sāctꝰ ſcīs ſcīs: dn̄s deꝰ ſabaoth ꝛc. Qui cum prefatis duobus diaconibus detentus: decio ceſari ꝛ valeriano prefecto ōſentatus cū nullis pſuaſionibꝰ ad ſacrificandum poſſet inclinari iuſſus eſt duci ad tēplū martis: vt aut ſacrificaret aut in cuſtodia mamertina reciperetur. Sꝫ dū ſacrificare renuens in cuſtodiā duceretur: beatꝰ laurētiꝰ eiꝰ archidiaconus eidē obuians: ꝛ quo ipſe pater ſine filio tenderet clamare cepit: atq; ne ſe relinqueret inſtāter exorauit. Sed beatꝰ ſixtꝰ eidē predixit: quod ipſum nō deſerebat ſed ad martyriū precedebat: cū ipſi maiora certamina poſt triduū deberētur. Mandans vt theſauros eccleſie quos ei commendauerat pauperibus diſpenſaret. Quod ꝛ laurentius fideliter adimpleuit: vt dicetur infra in eiꝰ paſſione quarto Idus auguſti. ¶ Poſt duos dies beatus ſixtus de cuſtodia educitur cum duobus diaconibus feliciſſimo et agapito et preſentatus decio ꝛ valeriano iubētur duci ad templum martis et ibi ſacrificare. Quod ſi renuerent ibidem capite truncari. Ducti ſunt ergo foras muros porte apie ad templū martis. Et cū oraſſet ſixtus cecidit aliqua pars templi et idola comminuta ſunt. Cumq; duceretur ad decollandum beatus Laurentiꝰ poſt eum clamare cepit: rogans ne ſe deſereret: eo qḋ Theſauros ſuos quos ſibi tradiderat iam expendiſſet. Tunc milites audientes de Theſauris Laurentium tenuerunt. Sixtum vero cum feliciſſimo et agapito ibidem decollauerunt. Chriſtiani autē cum Juſtino preſbytero corpus Sixti raptum ſepelierunt in cimiterio caliſti via apia. Feliciſſimi vero et agapiti poſuerunt in cimiterio pretextati. viij. idus Auguſti. Referuntur etiā paſſi cū beato Sixto. iiij. alii diacones videlicet ianuarius: magnus: vincentius: et Stephanus: ꝛ ſeuerus preſbyter: et claudius ſubdiaconus et creſcentius lector: et Romanus oſtiarius. Hic fecit ordinationes duas per menſem decembris preſbyteros quatuor diacones ſeptem ep̄os vero duos. Et ceſſauit ep̄atus dies viginti.

¶ De ſancto Sixto papa tertio Capitulum. xxj.

Sixtꝰ papa huius noīs tertiꝰ natione Romanꝰ ex patre priſco celeſtino primo pape in ep̄atu Romano ſucceſſit ſeditq; annos viij. et dies. ix. Hic de regione celij montis conſtituit vt nullꝰ clericꝰ in pochia alteriꝰ ordinari pſumat. Hic ōgregata ſynodo p crie ſibi illato corā q̄nquaginta ſeptē ep̄is ſe purgauit. Et cōdēnat baſſus: q̄ hoc ei apḋ auguſtū crimē intulerat: ita tn̄ vt vltimo die eius viaticum ipſi non negaretur ppter humanitatem pietatis eccleſie: qui baſſus cum defunctus eſſet: corpus eius Sixtus ep̄s manibꝰ pprijs ſepeliuit. Hic edificauit eccleſiā ſancte dei genitricis marie: q̄ dr ad preſepe ꝛ hodie maior vocatur i mōte ſuperagio iuxta macellum libie. Hic ꝛ in diſtribuendas paupcribꝰ elemoſynas ſtuduit: ꝛ multas auro ꝛ argēto baſilicas decorauit: plenuſq; ſetitate feliciter in xp̄o quieuit: ꝛ ſepultꝰ eſt in via Tyburtina in crypta iuxta corpus beati Laurētij: ꝛ ceſſauit ep̄atus dies. xxi. Hic occidētaliū ep̄orum ſententias neſtorii damnantes errorem orientalibus ſcripſit ep̄is: in ſigni volumine contentas.

¶ De ſanctis martyribus Juſto ꝛ Paſtore. Capitulum. xxij.

Juſtus et paſtor martyres apud vrbem complutum hiſpanie puincie ſub Datiano preſide paſſi ſunt. Hi germani fratres chriſtianis parentibꝰ orti ꝛ ipſi chriſtiani: cum adhuc pueri literis imbuerētur ad paſſionē animati: proiectis in ſchola tabulis ſponte ad martyrium cōcurrerunt: idola ſpernētes: qui a datiano preſide tēti nec auditi: eo quod dubitaret ne ipſorū vtpote infantiū exemplo alij prouectiores ad martyriū incitarentur: verberibus diris afflicti ſunt. Cū autem preſidi relatum eſſet quod ſe mutuis exhortationibus conſtātius roborarent: eos extra ciuitatem adductos gladio cedi iuſſit: quorū aīas etiam ipſi gentiles ab ipſo xp̄o cōcinentibus angelis ad celum deferri viderunt: corpa vero a xp̄ianis in eo quo paſſi fuerāt loco tumulata ſunt multis clarentia ſignis: vbi ꝛ baſilica deſuper edificata eſt: paſſi ſunt autem. viij. idus auguſti.

¶ De ſcō Donato ep̄o ꝛ martyre. Cap. xxiij.

Donatus epiſcopꝰ et martyꝛ apud aretiū ciuitatē tuſcie paſſus eſt tempoꝛe Juliani imperatoris. Hic cū Juliano impꝛatoꝛe pꝛedicto nutritꝰ ⁊ eruditꝰ:atq̧ cū eodē clericus effectus eſt a ſancto pygmenio pꝛeſbytero in vꝛbe roma:qui Julianꝰ ad ſubdiaconatꝰ oꝛdinē aſcendit:ipſe vero donatus lectoris officiū ſuſcepit. Sꝫ cū Julianꝰ apoſtataſſet:⁊ in imperium ſublimatꝰ eſſet patrem ⁊ matrē donati occidit. Donatꝰ vero fugiēs aretiū petijt:⁊ cū hilariano monacho habitauit:cū quo ⁊ multis claruit ſignis. Cū enim mulier quedā nomine ſyꝛana gentilis ⁊ ceca ad eos veniſſet:petēs in xp̄i virtute illuminari ab eiſdē:pꝛimo mentis cecitate ſanata vna cū filio ſuo oīa idola combuſſit:⁊ ad ſatrū eṗz aretinū adducta ab eodem cū filio baptizata eſt:⁊ cū ſacro chꝛiſmate liniret: oculoꝝ moꝛ lumē recepit. ¶ Deinde donatꝰ cū hilariano ampꝛoniani pꝛefecti ciuitatis filiū demoniacum Aſterium nomine ad ſe adductū ab immundo ſpiritu liberauit:clamante demone quod donatꝰ ipſum de domo ſua coartaret exire. ¶ Uir quidā euſtaſius nomine exactoꝛ fiſci in tuſcia publicā pecuniā eupꝛoſine cōiugi in cuſtodia dereliquit:⁊ abijt. Que timoꝛe hoſtiū ſupuenientiū pecuniā abſcōdit:⁊ repētina moꝛte pꝛeuenta ſepulta eſt. Cumq̧ vir eiꝰ rediēs pro exactiōe theſauri cū filijs ad ſuppliciū traheret:ad donatū cōfugit:q̄ vna cum ad ſepulchꝛū vxoꝛis pꝛexit:⁊ oratiōe fuſa eupꝛoſinā de tumulo ex noīe vocauit:⁊ vbi eſſet pecunia interrogauit. Que reſpōdit quod in ingreſſu domus ſuffoſſa iacebat que ibidē reperta euſtaſiꝰ liberatus eſt. ¶ Poſt hec donatus a ſatyꝛo ep̄o in pꝛeſbyteriū oꝛdinat:eoq̧ defuncto ab omni populo in ep̄m eligitur. ¶ Cumq̧ die quadā celebꝛās populū cōicaret:⁊ diaconꝰ antimus ſanguinē xp̄i in calice vitreo populo pꝛopinaret:ſubito paganoꝝ impulſu cecidit ⁊ calicem fregit. Cumq̧ ex hoc omnes triſtarentur donatꝰ fragmētis calicis collectis oratione fuſa ipſum ⁊ in foꝛmā pꝛiſtinā reſtaurauit:vna autē particula a diabolo abſconſa defecit:que tamē ad teſtimoniū miraculi pfecit. Quo ſigno viſo.lxxix.gētiliū ad xp̄m cōuerſi ſunt. ¶ Poſt dies aūt.xxviij.quadracianꝰ auguſtalis pꝛefes tenuit beatū hilarianū ⁊ donatū. Et pꝛimo quidē hilarianū in ciuitate oſtia detentū fuſtibꝰ ceſuꝫ martyꝛē xp̄i fecit vt ſupꝛa in eiꝰ paſſione actū eſt. xvj.kalē.auguſt. Deinde donatū in ciuitate aretina detentū:cū ſacrificare nollet ⁊ deos blaſphemaret:iuſſit eū lapidibꝰ oꝛe contundi:⁊ deinde in cuſtodia retrudi vbi dum egroꝝ multitudo ad eum accedēs a diuerſis languoꝛibus ſanaret:iuſſit illū quadracianus in eadē cuſtodia capite trūcari:coꝛpꝰ a xp̄ianis in eadē ciuitate tumulatū eſt.vij.idus auguſti.

¶ De ſancto Donato ep̄o ⁊ cōfeſſoꝛe. Capi.xxxiij.

Donatꝰ epiſcopꝰ apud ciuitatē Epiri veteris qui tpe theodoſij impatoꝛis iunioꝛis:multis ibidē miraculis clarebat. ¶ In quodā loco noīe Cuiſauria:erat fons aque adeo infectꝰ:vt quicūq̧ de illo biberet pꝛotinꝰ moꝛeret. Ad quē locū ſanctꝰ vir cū clero ⁊ populo pceſſionaliter acceſſit:vt oratiōe aquam ſanaret. Et dū vectus aſinulo fonti appꝛopinquaret:celo nubibus tenebꝛato:⁊ fulguribꝰ ac tonitruis erumpētibus:dꝛaco terribilis inde erupit:⁊ pedes aſini cauda inuoluēs cōtra donatū ſe erexit:quē ille leui ictu baculi pcutiens:vel vt alibi legitur in os eius expuens continuo interfecit. Quem octo boum paria vix traxerunt ad ignem. Orauit autē vir ſanctus ad dominū:⁊ omne venenū a fonte fugauit. Miſſo quoq̧ puero cū ſitula ad aquā hauſtuꝫ bibit:⁊ oībus ad bibendū ſaluberrimaꝫ ex inde cōceſſit. ¶ Alias etiā dū ipſe cuꝫ ſocijs ſiti vexaretur:ſua oratione fontē de terra pduxit. ¶ Cum filia Theodoſij impatoꝛis a demonio vexaretur:⁊ patre adhuc gētile ad ſingula ſacrificia deoꝛum duceretur:⁊ a nullo mō liberari poſſet. Imperatoꝛ audiēs de virtutibus ſancti ipm ad ſe accerſiuit:⁊ vt natam ſuā liberaret inſtanter rogauit. Qui demonē interrogauit vnde illuc veniſſet. Ille q̧ de eremo ſe veniſſe reſpondit quē ſanctꝰ dei ad locuꝫ ipm redire coegit:demū q̧ vniuerſam domū concutiēs euanuit. Sicq̧ impatoꝛē cū vxoꝛe ⁊ filia ⁊ vniuerſa familia ad xp̄m cōuertit. ¶ Cū quidā moꝛtuus efferretur:adueniens creditoꝛ chirographū pꝛotulit:dicēs ſibi deberi ſolidos ducentos:⁊ iuxta legē imperialē nō permittebat eū ſepeliri. Qḋ cum vxoꝛ eius donato cum lachꝛymis indicaſſet:aſſerēs q̧ homo ille pecuniā totaliter recepiſſet:aſſurgens homo dei ad locū iuit:⁊ manum defuncti tenens coꝛā omnibus excitauit:atq̧ vt creditoꝛi ſatiſfaceret iuſſit. Qui reſidēs in pheretro ipſum de ſolutione debiti cōuicit:⁊ chirographū manu ſcidit:atq̧ iubēte ſancto iterū obdoꝛmiuit. ¶ Cū fere tribꝰ annis nō pluiſſet ⁊ ſterilitas magna eſſet:infideles ad imperatoꝛē cōuenerūt petētes ſibi tradi donatū:q̄ p artē magicam hoc feciſſet. Ad imperatoꝛis ergo inſtantiā ſanctꝰ egreſſus dn̄m exoꝛauit:⁊ ſtatim pluuia copioſa deſcendit:ceteriſq̧ infuſis ab imbꝛe ipſe leuibꝰ indutꝰ ⁊ ſiccis veſtibꝰ domū redijt. Et ſic oēm ciuitatē cōſtātinopolitanā ad fidē cōuertit. ¶ Poſt hec ab impatoꝛe impetrauit immunitatē loci vbi ipſe fontē ſanauerat. Ibiq̧ iuxta ciuitatē luſiouiam eccleſiā cōſtruxit:⁊ clarꝰ virtutibꝰ in pace quieuit.vij.idus auguſti. Coꝛpuſq̧ eiꝰ poſt multos annos a venetis inde ſublatū:poſitū eſt in eccleſia beate Marie de muriano ſub ep̄atu toꝛcellēſis vbi ⁊ ſignis mirabilibus fulget.

¶ De ſanctis Cyꝛiaco Largo ⁊ Smaragdo martyꝛibꝰ. Cap.xxxv.

Cyꝛiacus: Largꝰ: ⁊ Smaragdꝰ martyꝛes Rome paſſi ſunt ſub maximiano imperatoꝛe. Hic cyꝛiacꝰ a ſancto marcello papa diaconus oꝛdinatꝰ eſt. Cū aūt maximianꝰ imperatoꝛ thermas edificaret nomine diocletiani:et xp̄ianos plurimos dānaſſet ad fodiēdā arenā. Inter ceteros deducti ſūt ad miniſteriū pdictū ſcti martyꝛes Cyꝛiacꝰ ⁊ ſiſinniꝰ:q̄ non ſolū ſuas:ſed etiā alienas ſarcinas dei auxilio poꝛtabāt. Nam cum ibi eſſet ſanctus ſaturninus ſenex:qui ex ſenectute arenā ferre nō poterat:ſiſinniꝰ ⁊ Cyꝛiacus ipſum ad poꝛtandū iuuabāt:vt dictū eſt ſupꝛa in paſſiōe marcelli pape decimoſeptimo kalē.februarij. Qḋ cū audiſſet maximianꝰ imperatoꝛ ſaturninū ⁊ Siſinniū ac Cyꝛiacū in carcere detineri fecit. Et ſiſinniū quidē ac ſaturninū per diuerſa ſupplicia interemit:vt ſupꝛa actuꝫ eſt in paſſiōe coꝝ.iij.Kalen.decembꝛis. Cyꝛiacus vero cū duobꝰ ſocijs Largo ⁊ Smaragdo in carcere detētus eſt p annos tres:donec edificatis thermis diocletianus redijt de partibꝰ aphꝛice. ¶ Poſt dies autē paucos filia diocletiani noīe artemia cepit a demonio vexari:clamāte demone p os eiꝰ q̧ niſi Cyꝛiacꝰ veniret:inde nunq̄ diſcederet. Qua de re cyꝛiacꝰ cū ſocijs de cuſtodia eductꝰ eſt:⁊ ad filiā impatoꝛis adductꝰ. Cui demō dicebat: vt ſi ipſum ex puella exire vellet:vas aliqḋ ſibi daret in quo intraret. Et cū Cyꝛiacus ſeipſum offerret:demum dicebat:q̧ in vas ſuum intrare non poterat:quia vndiq̧ ſignatum erat. Addiditq̧ comminans:quod ſi inde ipſum eijceret in parſidem illum venire faceret. Et cum coactus ex puella exiſſet:artemia clamauit quod deum quem pꝛedicat Cyꝛiacus videret. Quam ſan-

ctus Syriacus cũ matre ſerena ad xp̄m cõuertit ⁊ baptizauit. Cũ diocletian⁹ iuxta palatiũ ſuũ domũ cõceſſit: vt ibidẽ cũ ſocijs ſecur⁹ in Chriſtianitate maneret. ¶ Poſt modicũ tempus venit legatio a ſapore rege perſarum ad diocletianũ: vt Cyriacũ ad ſe mitteret: quia filia eius iobia noĩe a diabolo vexabatur. Ad preces ergo diocletiani Cyriac⁹ cũ ſocijs naui impoſitus neceſſarijs in Babyloniã let⁹ iuit. Et cũ ad puellã perueniſſet in Chriſti nomine immundũ ſpiritũ ab ea eiecit: clamãte demone per os ei⁹ quod nomen Chriſti terribile ipſum coartabat exire. Et ſic ſanatã puellã cũ parẽtibus ⁊ omni cognatiõe numero.cccc.xx. Cyriac⁹ baptizauit. Et cũ multa ſibi munera eſſent oblata recipere noluit: ſ; xlv. dieb⁹ ibidem in pane: ⁊ aqua ieiunãs tãdem Romam reuerſus eſt: ⁊ a diocletiano gratanter exceptus. Quo poſt duos mẽſes defuncto Maximian⁹ ei⁹ filius ſucceſſit. Qui iratus de ſorore ſua artemia cyriacũ comprehendit: ⁊ nudum ac cathenis ligatum ante redã ſuã trahi fecit: ad exemplum chriſtianorum. Deinde ipſum carpaſio vicario cum ſocijs tradidit puniendũ. Qui picem reliquatam ſuper capita ipſorum iuſſit perfundi: deinde diebus.iiij. in carcere fame macerari. Poſt hec cyriacum eductũ ⁊ ſacrificare nolentem iuſſit in cataſta extendi ⁊ attrahi: neruis ac fuſtibus cedi. Et cũ in his omnib⁹ gratias ageret: iuſſu maximiani duct⁹ eſt via ſalaria intra thermas Saluſtij: ⁊ ibidem decollatus eſt cũ ſocijs ſuis Largo ⁊ Smaragdo: ⁊ alijs chriſtianis promiſcui ſexus numero.xxj. Quorũ omnium corpora iohãnes preſbyter in eodẽ loco ſepeliuit. Sanctũ vero cyriacum cũ largo ⁊ ſmaragdo per ſe poſuit. ſub die.xvij. kalen. aprilis poſt aliquot menſes corpora ipſorũ ſanctorum a ſancto marcello papa ⁊ lucina matrona inde leuata ſunt ⁊ trãſlata in via oſtienſi miliario ab vrbe octauo.vj. idus auguſti: quo die prefatus põtifex ipſorũ feſtum recolendũ ordinauit. ¶ Carpaſius autẽ cum domum cyriaci impetraſſet: ⁊ ad deriſionem chriſtianorũ in loco vbi baptizabat: ſe balnearet: ⁊ ludis ſcenicis ac epulis cũ.xix. ſocijs ſep⁹ vacaret: oẽs ſubito die quadã mortui ſunt. Et extũc clauſo balneo gẽtiles xp̄ianos venerari ceperunt.

¶ De ſancto Seuero epĩo Vienneñ.
Capi.xxxvj.

Seuerus epiſcopus vienneñ. natione indus: in fide chriſti feruentiſſimus: cauſa predicationis laborioſiſſime ad prefatam vrbem veniens: in gentem paganorũ multitudinem verbo ⁊ miraculis ad fidem chriſti conuertit: vbi epiſcop⁹ a populo conſtitut⁹: poſt laudabilẽ vitã inibi in pace quieuit.vj. idus auguſti cõdit⁹ in baſilica ſancti ſtephani ſignis clarus.

¶ De ſctõ Hormiſda papa ⁊ cõfeſſore.
Capit.xxxvij.

Hormiſda papa natiõe campanus de ciuitate freſclõ ex patre iuſto ſymmalcha: pape in põtificatu romano ſucceſſit: ⁊ ſedit annos.ix. dies.xvij. Hic clerũ cõpoſuit: ⁊ pſalmos canẽdos ordinauit. ¶ Cũ autem anaſtaſius imperator in hereſim eutichianam corruiſſet: duas in chriſto naturas denegãs. Hormiſda papa direxit enodium epĩm ticeneñ. Aliosq; cũ eo cõſtãtinopolim legatos quaten⁹ anaſtaſiũ imperatorẽ ⁊ acaciũ patriarchã ei cõplicẽ ſi reſipiſcerẽt ad eccliẽ gremiũ reducerẽt: ſin autẽ anathemate ligarẽt: qui non ſolũ eorũ ſalubria monita ſpreuit: ſed etiã graui cõtumelia illos expulit nauiq; fragili impoſitos mãdauit: ne quipiã ad aliquã grecie ciuitatem accederẽt. Quã ei⁹ impiã temeritatem vltio diuina ſecuta eſt. Nã.xxvij. ei⁹ imperij anno fulminis ictu percuſſus interijt: moxq; omnes grecos ad catholicã veritatem redeũtes hormiſda papa recõciliauit. ¶ Hic poſtq̃ multas elemoſynas pauperib⁹ erogaſſet: necnõ pluribus baſilicis diuerſa ornamẽta contuliſſet apud ſanctum petrum trabem argenteã mille ⁊ xl. librarũ relinquens ibidem ſepultus requieſcit: dormiuit autẽ in domino.vj. idus auguſti.

¶ De ſancto Hormiſda martyre.
Capi.xxxviij.

Hormiſda martyr apud pſas paſſus eſt ſub rege ipſi⁹ prouincie ſapore: q̃ nobiliſſim⁹ fuit ex patre prefecto pſarũ quẽ cũ rex ſapor xp̄ianũ agnoſceret iuſſit vt nudus camelos exercit⁹ traheret. Qd cũ multis dieb⁹ patiẽter feciſſet: ille cũ ex alto ſole aduſtũ cõſpiciens: veſte linea pietate mot⁹ ipſum operuit: deinde ei: vt negaret chriſtũ blandiri cepit. At ſanct⁹ ilico cõciſam veſtem depoſuit: moxq; ipſm rex indignat⁹ gladio necari mandauit.

¶ De trãſlatiõe ſancti Quirici epĩ.
Capi.xxxix.

Tranſlatio corporis q̃rici epĩ ⁊ martyris apud anconã.vj. idus auguſti celebrat: quo vero die ipſi⁹ btĩ martyris corp⁹ ſanctiſſimũ de hieroſolyma ad iſtã ciuitatẽ delatũ multis clarẽs ſignis atq; miraculis digna veneratiõe reconditũ eſt vt habet in martyrologio.

¶ De ſctõ Romano martyre.
Capi.xl.

Romanus martyr rome paſſus eſt ſub decio ceſare. Cũ enĩ beat⁹ laurenti⁹ in cataſta extẽſus ſcorpionib⁹ cederet: vt dicet infra in ei⁹ paſſiõe.iiij. idus auguſt. Roman⁹ miles iter alios ibidẽ aſtãs cepit clamare: q: videbat añ martyrẽ iuuenẽ pulcherrimũ aſſiſtẽtẽ: ⁊ vulnera eius linteo extergentẽ. Et cũ hoc audiẽtes deci⁹ ceſar ⁊ valerian⁹ hoc ei⁹ magicis artib⁹ aſcriberẽt ⁊ laurentiũ de cataſta ſolutũ in cuſtodiã hippolyti recipi iuſſiſſent. Attulit roman⁹ ad pedes ei⁹ afferẽs vrceũ cũ aqua: ⁊ ſe baptizari inſtãter exorans quẽ beat⁹ laurenti⁹ credẽtem baptizauit. Qd cũ deci⁹ audiuiſſet: iuſſit eũ cũ fuſtib⁹ exhiberi ⁊ cũ non interrogatus ſe chriſtianũ proclamaret: iuſſu decij foras muros porte ſalarie educt⁹: ⁊ ibidẽ capitali ſñia punit⁹ eſt cui⁹ corp⁹ a iuſtino pbr̃o collectũ: ſepultũ eſt in crypta in agro verano.v. idus auguſti.

¶ De ſctis Secũdiano Veriano ⁊ Marcelliano martyribus. Capi.xlj.

Secũdianus Valerian⁹: ⁊ Marcellian⁹ rome paſſi ſunt ſub decio ceſare. Secũdian⁹ cũ rogat⁹ cũ Veriano pictore in xp̄ianos ſeuiebat: q; cũ die qdã cũ Marcelliano eloquentiſſimo ⁊ ſapiẽtiſſimo oratore gẽtili de ſententijs diſputarẽt: veniẽtes ad Vergilianũ tractãtes q̃ de xp̄o i ſuis bucol. ſcripſerat. Magn⁹ ab integro ſeculorũ naſcit ordo. Iam redit et virgo redeunt

virgo redeunt ſaturnia regna. Et noua progenies celo demittit alto. Et infra tu mō naſcēti puero quo ferrea primū. Deſinet: ac toto ſurget gens aurea mūdo ꝛc. Et hec ad inuicē cōferētes: ea q̄ de xp̄o dicta eſſe intelligētes conuerſi ſunt: ꝛ a timotheo p̄ſbytero baptiʒati atq̄ a ſctō ſixto papa cōfirmati. Quod audiēs Ualerianus p̄fectus nūciauit decio: qui eos tentos miſſoq̄ centū celſo tradidit eos p̄ motu conſulari tuſcie puniendos. A quo primū fuſtibus ceſi ſunt. Et cū in idolum conſpuētes ipſum cōminuiſſent: in equuleo ſuſpenſi: ꝛ vnguib⁹ abraſi: atq̄ flammis lateribus appoſitis diuti⁹ cruciati ſunt: qđ dum fieret vnus ex miniſtris ſubito expirauit: ceteri vero a diabolis obſeſſi ſunt. ¶ Qđ cernens promotus illos decollari iuſſit et corpora eorum in mari iactari. Sed diuina prouidentia ad littus euecta a quodam deodato tumulata fuerunt in loco vbi erant decollati. Qui paſſi ſunt quinto idus Auguſti.

¶ De ſanctis Firmo ꝛ Ruſtico martyribus. Capitulum. xiij.

Firmus et Ruſticus martyres apud Ueronam paſſi ſunt ſub anolino proconſule temporibus maximiani imperatoris. Hi ciues bergomenſes ex eadem parentela orti ſunt. Sed firmus erat notiſſimus maximiano īperatori. Qui audiens eum chriſtianum miſit ad ipſum detinendum. Quem milites in villa eius inuenientes euāgelium legentem: vinctum adducunt mediolanum. Cui occurrit ei ruſticus ſeq̄ chriſtianū p̄fitēs tētus ac ſimul ductus eſt. Imperator autem ipſos ſacrificare nolentes a binis tortoribus fuſtibus cedi iuſſit. Et iterum incluſos in cippo pedib⁹ arctari. Deinde eos anolino p̄ſidi tradidit puniendos. Qui eos ſecum vinctos veronam ducēs dedit in cuſtodia militi caucario nomine: vicario ciuitatis triduo inedia macerandos. Cum autem ille eos media nocte canentes audiſſet: ꝛ lucem celitus effuſam ac ipſos diuinis refectos cibis vidiſſet: ad chriſtū cōuerſus eſt. Poſt dies ſex iuſſu anolini educunt. Dumq̄ proculus epiſcopus veronēſis eos inſequeret̄ dicēs ſe chriſtianum: ꝛ ipſe vinctus p̄ſidi p̄ſentat̄. Quē ille vt decrepitum arbitrans inſanire in facie ceſum dimiſit: vt ſupra dictū eſt in geſtis proculi epiſcopi. v. idus decembris. Sanctos vero martyres ſup teſtas accēſas diutius volutatos in ignē miſit. Sed flamma in quatuor partes diuiſa plures incendit: ipſi vero illeſi permāſerunt. Quos p̄ſes demū extra ciuitatem eductos ꝛ fuſtibus maceratos decollari mandauit: corporibus beſtiis derelictis. Sed caucario nocte iuxta corpa vigilante. vij. viri ſe negociatores aſſerentes corpora abſtulerunt nauigio impoſita ꝛ vltra nō comparuerunt. Corpora autē ipſa diuino nutu tranſuecta ſunt ad carthaginem: p̄uinciam in ciuitatē que dicitur predonea: ibiq̄ ab angelis ſepulta multo tēpore iacuerunt. Proceſſu vero temporis dum terentius quidē de hyſtria ciuitate capris: haberet filium nomine gaudentium: cum eo mercationis gratia per mare diſcurrebat. Filius autem eius repente a demone opprimitur clamante per os eius diabolo quod nemo inde ipſum eiiceret niſi firmus et ruſticus martyres. Pater autem dum ſanctorum corpora dudum nauigans requiſiſſet: tandem dei prouidentia ad locū vbi iacebant applicuit: puerq̄ liberatus eſt: vbi ſepulchrū tetigit. Pater autem ſanctorū corpora inde ſurripuit: ꝛ ad ciuitatem ſuam perducta tumulauit: vbi quieuerūt donec a ſancta maria veronēſi. dicta conſolatrice veronam reportata ſunt: vt ſupra. in eius legenda habetur kalen. auguſti. Paſſi ſunt autem ſancti martyres quinto idus auguſti.

¶ De ſancto Laurentio archidiacono ꝛ martyre. Capitulum. xliij.

Laurentius archidiacon⁹ eccleſie Romane ſub decio ceſare et Ualeriano prefecto rome glorioſum martyriū paſſus eſt. Hic genere hiſpanus ꝛ beati ſixti pape ſecundi diſcipulus fuit. A quo leuita rome ordinatus vna ſecum predicatione inſiſtebat. Eodem tpe Philippus imperator primus ex impatoribus: ꝛ fili⁹ ei⁹ nole Philippus fidē xp̄i perceperunt conuerſi a ſancto pontio martyre. Qui Philippus regnauit anno milleſimo ab vrbe condita. ¶ Uerum ipſo imperatore Philippo decio occiſo vt dicet̄ infra in eius paſſione libro xj. Philippus iunior timens fugam arripuit: ꝛ theſaurū patris ꝛ ſuū beato ſixto pape commēdauit: vt ſi ipſum a decio interfici contingeret: ipſum theſaurū pauperibus erogaret. Cum autem decius in imperatorē electus eſſet a militibus: licet nunquam a ſenatu confirmatus: propter quod nō imperator: ſed ceſar dictus eſt xp̄ianorū perſecutionē exercere cepit: ꝛ multa milia martyrū p diuerſas mūdi partes interfecit. Inter quos etiā Philippus Philippi imperatoris filius martyrio coronat⁹ eſt. ¶ Poſt hec deci⁹ de theſauro Philippi inquiſitionem faciens oblatus eſt ei beatus ſixtus tanquā qui xp̄m coleret: ꝛ imperatoris theſauros haberet. Quem deci⁹ in carcerem recipi iuſſit. Cui cū laurētius obuiaſſet clamare cepit: quo ipſe pater ſine filio pgeret ꝛ ne ſe miniſtrum ſuum vllo modo deſereret. Beatus aūt ſixtus per ſpm̄ eidē r̄ndit q cū nō deſerebat: ſed ad martyrium precedebat cū ipſi maiora poſt triduū certamina deberētur: mandās vt theſauros ſibi cōmiſſos pauperibus diſpenſaret: prout hec oīa acta ſunt ſupra in paſſione ſixti. viij. idus Auguſti. Beat⁹ ergo Laurentius xp̄ianos die ac nocte diligēter inquiſiuit ꝛ vnicuiq̄ p̄ut opus fuerat miniſtrauit: veniēſq̄ in celio mōte ad domum cyriace vidue que multos chriſtianos in domo ſua abſconſos habebat: ipſam viduam impoſita ei manu a longe dolore capitis liberauit: ꝛ pauperum pedes lauans eiſdem elemoſynas cōtulit. Eadēq̄ nocte in domum cuiuſdam chriſtiani veniens: cecū quendam nomine Creſcētium ſigno crucis facto illuminauit. Deinde venit ad vicum patricii in crypta nepotiana: vbi inuenit iuſtinum preſbyterum a ſixto papa ordinatum: cum quo videlicet pauperū chriſtianorum ibidem latentium pedes lauit: ꝛ iiſq̄ largiſſimas elemoſynas cōceſſit. ¶ Poſt hec autē cum beatus Sixtus ad decollandū duceretur: beatus Laurētius poſt eum clamare cepit rogās ne ſe derelinqueret: eo q̄ iā theſauros eius ſibi traditos expendiſſet. Tunc milites audientes de theſauris Laurentium tenuerūt: ꝛ parthemio tribuno tradiderūt: deinde Sixtum epiſcopū decollauerūt. Parthemius autem Laurentium decio p̄ſentauit: q̄ ipſum vbi eſſent theſauri eccleſie interrogauit: q̄ cum verbum ei nō reſponderet: tradidit eum decius Valeriano prefecto: vt aut theſauros p̄dat ꝛ ſacrificet diis: aut diuerſis eū faciat interire tormentis. Valerianus autē laurētiū hippolyto vicario in cuſtodiam tradidit: quē ille cum multis aliis in carcere recluſit. Erat autē ibi quidā gentilis Lucillus nomine multo tpe detētus: ꝛ deplorādo lumen oculorum amiſerat. Cui cū Laurētius lumen ſe reſtaurare promitteret: ſi in chriſtum crederet: ꝛ ſe baptiʒari p̄mitteret: ille ſe baptiʒari inſtantius poſtulauit. Accepta ergo aqua ipſum Laurētius de fidei articulis interrogatum baptiʒauit: ſtatimq̄ Lucillus lumē oculorū accepit. Quapropter multi ceci ad eū veniebāt: ꝛ ab eo manu eius īpoſita illuminati redibant. ¶ Cū aūt hippolyt⁹ Laurētiū de theſauris interrogaret: illeq̄ ei r̄nderet: q ſi in xp̄m crederet: ꝛ theſauros ei oſtenderet: ꝛ vitā eternā p̄mitteret: cōuerſus eſt hippoly

tus: ⁊ cū omni familia promiſcui ſexus numero .xix. ſacrū baptiſma ſuſcepit. Baptizatuſq; aīas innocentiū letas gaudere ſe vidiſſe perhibuit. Deinde de mādato decij Hippolytus valeriano Laurētiū pſentauit: ſitq; iterū ab illo inquiſitio de theſauris. Laurenti⁹ aūt biduo inducias petijt: quas valerian⁹ eidē ſub hippolyti pollicitatione conceſſit. In hoc ergo biduo Laurētius pauperes cecos ⁊ claudos ac debiles collegit: coſq; in palatio ſaluſtiano corā decio ⁊ valeriano obtulit: dicēs hos fore theſauros eternos qui nūq; minuitur ſed creſcūt: quorū manus in celū theſauros eccleſie deportarunt. Cūq; decius ⁊ valerian⁹ ſe deluſos putarent: ⁊ Laurentio ſuaderēt: vt artē magicā deponeret: ⁊ dijs immolationes deferret: ipſeq; deos gentium demonia eſſe viua voce rūdiſſet: iuſſit eum decius ſpoliatū ſcorpionib⁹ cedi: deinde omne gen⁹ tormentorū in cōſpectu ei⁹ afferri. Qui cū tales epulas ſe ſemp optaſſe diceret: ſcat cū Decius vinctū cathenis in palatiū Tyberianū adduci; ſibiq; in tēplo Iouis tribunal parari: ⁊ cū ipm iterū de theſauris requiſiſſet: ac vt oēs prophanos ſibi ſimiles declararet. Rūdit Laurētius q vere in eternis theſauris cōfidebat: nomina aūt corū quos Decius interrogauerat in celis ſcripta fuerāt: quorū aſpectib⁹ ille indignus erat. ¶ Tūc iubente Decio nudus fuſtibus ceditur: deinde a terra leuat: ⁊ lamine ardentes ad latera eius apponunt. Et cū in his oībus martyr chriſti gaudens gratias ageret. Deciuſq; magicis artibus ei⁹ conſtantiam aſcriberet: iuſſit eū plumbatis diutiſſime cedi. Orauit autem ad dominum vt acciperet ſpiritum eius: voxq; ei de celo facta eſt audientib⁹ cunctis q adhuc ei multa certamina deberentur. Cum autē Ceſar aſtantibus diceret q ipſum per magias demones confortarent: iuſſit eum in caſtata extendi: ⁊ iterū ſcorpionibus verberari. Tunc romanus miles inter ceteros aſſiſtens ibidē vidit ante Laurentiū iuuenem pulcherrimum: eius vulnera lintheo extergentem. Et cū iuſſu Decij et Valeriani de caſtata ſolutus Hippolyto redditus eſſet cuſtodiendus: affuit romanus ad pedes eius: ⁊ vrceū aque attulit: ſeq; baptizari inſtāter poſtulauit: quem beatus Laurenti⁹ credentē baptizauit: propter quod a Decio detentus ⁊ fuſtib⁹ ceſus ac decollat⁹ eſt: vt dictum eſt ſupra in ei⁹ paſſione quinto idus auguſti. ¶ Eadē nocte iuſſit ſibi Decius Ceſar cū Valeriano prefecto parari tribunal in thermis olympiadis ſibiq; Laurentiū preſentari. Cū aūt Hippolytus fleret: ⁊ ſe chriſtianū clamare vellet: dixit ad eū Laurēti⁹: vt in interiori homine Chriſtū abſconderet: paululiſq; ſuſtineret: ⁊ dū ipſum Chriſtus vocaret ad eū veniret. Oīa ergo tormētorum genera deferunt. Dixit aūt Deci⁹ Laurentio: vt aut ſacrificaret: aut ipſam noctem in eū cum ſupplicijs expēderet. Cui Laurenti⁹ rūdit: q nox eius nihil obſcurū habebat: ſed oīa ſibi in lucem clarebāt: Tūc iuſſit vt os eius cū lapidibus tunderet. Et cum in hoc rideret: ⁊ Chriſto gratiaſq; ageret: iuſſit Ceſar vt afferretur lectus ferreus in quo requieſceret contumax Laurenti⁹. Allatus aūt eſt lectus cū coſtis ferreis trib⁹ in modū craticule. Miniſtri ergo Laurentiū exuunt: ſuper crucem ferream extēdunt: ⁊ allatas prunas ſubterponunt: atq; ipſum deſuper furcis ferreis compreſſerunt: ⁊ continue carbones magis accenſos ſub crate miniſtrabāt. Cūq; martyr xpi ad Deciū diceret q carbones ipſi ſibi refrigeriū preſtabant: Ceſari autē eternum ſupplicium miniſtrabant. Valerianus prefectus illum iterum ad deorū ſacrificia ſuadebat. At martyr Chriſti inter incendia conſtanter perſeuerauit: ⁊ iam morti proximus ad Deciū irridens dixit: vt quia ipſu vna parte ſatis aſſaſſet: aliam regirās coctam māducaret: ⁊ grās agens deo: q ianuas celi ingredi meruiſſet: emiſit ſpiritū. Confuſus Decius cum Valeriano ambulauit in palatiū Tyberij: relicto corpore ſup ignem: quod Hippolytus ſummo diluculo rapuit: ⁊ in predio Cyriace vidue quod eſt via Tyburtina occultauit: atq; Iuſtino preſbytero nunciauit: q ambo hora veſpertina corpus tulerunt: ⁊ ibi iuxta in agro Verano in Crypta ibi poſitum ſepelierunt quarto idus auguſti. Chriſtiani autem ieiunantes triduo ſuper corpus vigilias celebrarunt: mugitus dātes ⁊ lachrymas effundentes: paſſus eſt circa annum domini .cclx.

¶ De ſanctis centum ⁊ ſexaginta quinq; martyribus. Cap. xliij.

Centū ⁊ ſexagintaquinq; martyres milites rome paſſi ſunt ſub aureliano ipatore. Quos oēs xpianos repertos idem imperator extra vrbē via ſalaria duci precepit: ⁊ ibidem oēs ſimul capite truncari. Quorū ibidē corpora a chriſtianis recondita ſunt. Qui paſſi ſunt iiij. idus auguſti: vt ex martyrologio adonis habetur.

¶ De tranſlatione ſancte corone domini. Cap. xlv.

Trāſlatio ſancte ſpinee corone dñi facta eſt tempore Karoli magni imperatoris: vt Helinandus teſtatur. Cū enī patriarcha Hieroſolymitanus a paganis de ſede ſua fuiſſet expulſus ciuitateq; vaſtata: veniens ad conſtantinopolim ad imperatorē cōqueſtus eſt ſibi de pſecutione p gētiles in xpianos illata. Qui ſuper hoc miſſis literis Karolū magnū in ſubſidiū requiſiuit. Ipſe vero congregato exercitu mare trāſiuit: ⁊ ciuitatē ſanctā a paganis redemit: atq; expugnatis patriarchā in ſede ſua repoſuit. Cūq; poſt victoriam conſtantinopolim rediſſet: imperator conſtantinopolitanus obtulit ſibi quicquid petiſſet. Qui reliquias paſſionis dñice p premio petijt ⁊ accepit. Nā poſt triduanū ieiunium ol pplo indictū: cūctis ad eccleſiā cōuenientib⁹: aperta eſt theca in qua corona xpi ſpinea ſeruabat. Statim mira odorib⁹ reſperſa fragrantia p totam ciuitatem trecēti egroti a diuerſis languorib⁹ ſunt ſanati. Educta aūt corona lignū ei⁹ reuireſcere cepit ⁊ flores pducere. Cūq; daniel epus neapolitan⁹ coronā ſecaret: vt p eius Karolo cōcederet: magis adhuc floreſcere pſeuerabat. Et dū Karol⁹ de florib⁹ collectis chirothecā vnā ex ſuis impleſſet: ⁊ eā tenedā hebronio archiepō tribuiſſet: vt aliā ſibi impleret: atq; vterq; ipſorū ex deuotiōe nimia lachrymis profuſus eſſet: putauit Karol⁹ chirothecam in manu archiepi poſuiſſe: ipſeq; putauit eā accepiſſe: ſed ex inundātib⁹ lachrymis acie oculorū obtuſa: neq; Karolus chirothecā in manu archiepi poſuit: nec ipſe eā accepit. Sicq; chirotheca plena florib⁹ in aere pepēdit: donec aliā rex florib⁹ impleuit: ⁊ cōuerſus primum pendere aſpexit. Ex quib⁹ poſt modū eiuſdē flores ꝑ diem in māna cōuerſi ſunt quod vſq; hodie in monaſterio ſancti Dionyſij ſeruat. ¶ Quidā vero exiſtens cec⁹ ſurdus ⁊ mutus: qui ipſas infirmitates p annos .xxxij. paſſus fuerat: in eductione corone viſum recepit: ⁊ in ipſius ſectione auditū: in florū emiſſione loquelā. Obtinuitq; rex partē corone ⁊ clauū dñice crucis: cuius tact⁹ virtute puer habēs manū aridam cum dextero latere ſanatus eſt. Obtinuit etiam fruſtū magnū dominice crucis: ſudarium domini: camiſiam virginis: et faciē pueri ieſu: ac brachiū ſimeonis pphete. Rediēſq; domū dū eſſet in caſtro ligmedō: ipſarū reliquiarū virtute ⁊ contactu mortuus vnus reſurrexit. Deinde veniens aquiſgrani ſanati ſunt egri: quaſi innumeri a diuerſis languoribus. Sicq; partem dominice corone cum alijs ſacris reliquijs premiſſis pariſius detulit: ⁊ ibidem honorifice collocauit .iij. idus Auguſti.

¶ De ſctō Tyburtio martyre. Cap. xlvj.

Tyburtius martyr Rome paſſus eſt ſub diocletiano et Maximiano imperatorib⁹ agete prefecto vrbis fabiano. Cui⁹ pater chromatius prefect⁹ cū morbo grauiſſimo laboraret: et audiſſet quoniā Trāquillinus ei⁹ attinēs pater ſanctorū Marci et Marcelliani graui infirmitate detētus: a ſancto Sebaſtiano cōuerſus et baptizatus ſanitatem recepiſſet: vt ſupra dictum eſt in paſſione ſancti Sebaſtiani. xiij. kal. Februarij. rogauit trāquillinū vt ad ſe adduceret illū qui ſibi dederat ſanitatē. Cūq; ad eum veniſſent Sebaſtian⁹ et pſbyter Policarp⁹: et ipſe p ſui ſalute exoraret: dixit ei Sebaſtianus vt pri⁹ oia idola abnegaret: et cōfringendi ea ſibi poteſtatē concederet: et ſic ſanitatē acciperet. Qḋ cū ille licet multū renitens tandē annuiſſet: Policarpus et Sebaſtianus accincti pluſq̄ ducēta idola cōfregerūt. Et cū ſic nec chromatius liberat⁹ eſſet dixerūt: q: ex quo ſalutem nō perceperat certū erat q̄ aliqua idola reſeruauerat. Tunc indicauit habere thalamū in quo erat ois diſciplina ſtellarū p quo pater ſuus ducēta auri pōdera expēderat et p hoc futura omnia preuidebat. Et cū ſuadētibus ſanctis: vt ipm opus deſtrui cōſentiret: et filius eius Tyburtius iuuenis opus tam preclarū diſſolui cōtradiceret: tandē ad hoc deuenit: vt duo clibani accenderētur: vt ſi deſtructo opere pater ſuus ſanitatē nō pciperet: ambo ſancti viui cōcremarent. Opere ergo deſtructo angelus prefecto apparuit: et ipm de lecto ſanū eleuauit: ſicq; Chromatius cū filio ſuo Tyburtio et omni familia ſua numero. M. cccc. pmiſcui ſexus fidē perceperūt: omneſq; baptizati ſunt. ¶ Poſt hec dū feruēte perſecutione Diocletiani et Maximiani: Chromatius a prefectura depoſitus: cū multis chriſtianis in campaniā exilio actus eſſet. Filius ei⁹ Tyburtius amore martyrij fragrans in vrbe recedit cum ſancto papa Caio cōtinue ieiunijs et orationibus vacans. Qui die quodam tranſiens occurrit homini qui de alto lapſus adeo caput et omnia mēbra quaſſauerat: vt iam de ſola ſepultura eius ageretur. Et conuocatis ſeorſum parentib⁹ indicauit eis virtutē nominis xpi. Atq; dum ſup corpus hominis lente dixiſſet oratiōnē dñicam et ſymbolū apoſtolorū: ſanū et conſolidatū parentibus reſtituit. Quos cōuerſos vna cū iuuene ad papam caium adduxit: q̄ eos oēs baptizauit. ¶ Interea ſeuiente pſecutione torquatus quidē xpianus qui apoſtatauerat ſancto caio pape ſe callide ſociauit: et ſimulata xpianitate arte egit vt ipſe vna cū ſctō tyburtio orātes ab infidelib⁹ cōprehenderētur: qui et fabiano prefecto pſentati ſunt. Et dū cōfeſtim torquat⁹ xpm negaſſet: et hoc idē tyburtio ſuaderet: ipſe q; magis xpm cōfiteret. Juſſit fabian⁹ carbones accēdi: vt tyburti⁹ aut thura ſup eos dijs imponeret: aut nudis pedib⁹ deſup ambularet. Qui inuocato xpi noie nuda plāta ſuper carbones incedens illeſus permāſit: quē fabianus via lauicana extra vrbem eductum decollari precepit vbi et ſepultus eſt. iij. idus Auguſti.

¶ De ſctō Chromatio et ſocijs mar. Cap. xlvij.

Chromatius martyr cū ſocijs ſuis martyriū paſſi ſunt apud cāpaniā tēporib⁹ diocletiani et maximiani imperatorū: qui chromatius primo fuit vrbis prefect⁹: et pater ſancti Tyburtij ſupradicti: qui graui lāguore diudiū preſſus a ſctīs ſebaſtiano martyre et Polycarpo pſbytero ſanatus: et ad xpm cōuerſus atq; baptizatus eſt vt ſupra prime actum eſt in paſſione Tyburtij. Cū aūt xpianoꝝ pſecutio ſub pfatis imperatorib⁹ ebulliret Chromatius de cōſilio pape Caij cū multitudine xpianorum: et cū omni familia. M. cccc. numero pmiſcui ſexus: vt pſecutionē declinaret in campaniam receſſerunt: ibiq; degentes a diocletiano proſcripti ſunt in exilium et multa inopia afflicti in confeſſionē xpi poſt longum tempus in pace quieuerūt martyrio coronati. Quorum dies dormitionis ignoti ſunt vnde et ſancti Tyburtij paſſioni ſubditur: quorū principalior chromati⁹ pater ipſi⁹ tyburtij fuit.

¶ De ſancto Chromatio epō. Cap. xlviij.

Chromati⁹ epiſcopus aquileienſ. fuit et claruit tempore theodoſij imperatoris: damaſi pape ſub cuius metropoli floruit heliodorus epūs altinen. de quo ſupra actum eſt in ei⁹ geſtis. v. idus iunij. Ipſe enim heliodorus hunc ſanctū Chromatiū viſitauit: et ab eodē ordinatus altinēſis epūs diu ſecū permanſit: ſacrarum literarum ſtudijs intēdētes. Hi duo epī beato hieronymo preſbytero familiari dilectione cōiuncti: plures eidem epiſtolas direxerunt: et ab eodem receperunt. Ad quorum etiam libros plurimos ſacre pagine idem Hieronymus in latinū tranſtulit: et martyrologiū ſanctorum compilauit. Chromatius vo epūs poſt laudabilem vitā et multarum virtutū opa quibus gregē dñicū vbo et exemplo pauit: plen⁹ ſanctitate aquilegie i pace quieuit ibidē tumulat⁹.

¶ De ſancta Suſanna virgine et mar. Cap. xlix.

Suſanna virgo rome paſſa eſt ſub Diocletiano imperatore que fuit filia Gabini preſbyteri fratris caij pape: de quo ſupra dictum eſt in paſſione Gabini. xj. kal. Martij. Hec patri ſuo vnica et dilecta a cunabulis xpiana ſacris literis erudita eſt. Qr vero erat de genere diocletiani imperatoris idē imperator miſſo ad patrē eius claudio ipſi⁹ conſanguineo et Suſanne auunculo puellā filio ſuo in cōiugem requiſiuit. Pater autem Gabinus inducias petijt vt filie voluntatē requireret: quā cum requiſiſſet: illa ſe xpo deſponſatam rñdit: et denegās omnino cōiugium potiſſime q: xpianam non decebat cultori demonū copulari. Poſt dies tres reuerſus claudius: vt eius reſponſiones audiret: a Suſanna cōuerſus eſt ad xpm. Reuerſuſq; domū cū oia per ordinē vxori ſue retuliſſet ipa etiam ad xpm cōuertitur. Et ſic ipſe claudius cū cōiuge et filio Alexādro: atq; filia Cutia nocte a ſctō Caio papa baptizat⁹: et ſacra eucharíſtia cōiūgitur. Claudi⁹ igit oib⁹ ſuis vēditis miniſtrare cepit egētib⁹ xpianis. ¶ Poſt dies autē. xlvj. Suſanna iterū requirit in coniugiū filij imperatoris p maximū comitē rei priuate eo qḋ ipſam vti ſponſam iuuenis nimiū adamaret: veniēſq; comes ad claudiū vt ſecū de matrimonio tractaret: ab eodē ad fidē cōuerſus ē: et poſt q̄nq; dies a caio papa baptizat⁹: q̄ et ipſe cepit xpianis miniſtrare. Qḋ audiēs diocletianus ſerene Auguſte vxori ſue ſuaſit: vt Suſannā accerſitā de cōiugio filij hortaret. Auguſta vero cū eſſet occulte xpiana: puellā ad ſe vocauit: et vna ſecū per dies plures orationi vacauit. Hoc aūt imperator comperiēs claudiū cū vxore et filijs: et maximo fratre ſuo iuſſit apud oſtiā in mare iactari: de quibus ſupra in eorū paſſione dictū eſt. xiij. kalē. martij. Gabiniū vero in carcere detineri fecit. Suſannā vo remiſit ad ipſi⁹ domū: vt eā ibidē fili⁹ ſu⁹ vel violēter pollueret: nolēs ad palatiū ſuū cōtaminari. Jngreſſus aūt iuuenis ad eā nocte vidēſq; angelū ſplēdidū iuxta eā timuit: et fugit: aſſumptoq; curtio iterū ad eā redierūt: q̄ ambo angelica viſiōe exterriti fugerūt. Quod imperator audiēs et maleficijs depu

tano miſit Suſanne ſtatuunculã iouis: vt eam aut ado rarct: aut gladio periret. Quã intuſians in puluerem redegit. Tunc imperator miſſo macedonio tribuno: iuſſit eã primo fuſtibus celam intra domũ ipſius decol lari: cuius corpus a ſerena imperatrice in crypta ſepul tũ eſt: ⁊ ſanguis in lyntheo collectus. iij. idus Auguſti.

¶ De ſancto Taurino epõ. Cap. l.

Taurinus epiſcopus fuit filiꝰ Tarquinij nobiliſſimi Romani: ⁊ matris eutychie grece in ciuitate Aurelianẽſi. ad quẽ venientes duo magi: cambyſes ⁊ zari q̃ fuerant ſacerdotes diane cũ. xx. diſcipulis ſuis: vt eũ occiderẽt: oppoſito ſibi ſigno crucis ſubſtiterũt: nec vltra ꝓcedere valuerũt. Qđ videntes magi ſeipſos p̄ dolore ceciderũt. Illi aũt xx. a ſancto ſunt conuerſi ⁊ baptizati. Hoc audiens licinius prefectus ipm̃ cõprehẽdit: ⁊ ſacrificare nolẽtẽ virgis cedi iuſſit. Statim manus carnificũ aruerũt ⁊ leonilla vxor licinij cõuerſa eſt tanto miraculo conſpecto. Inter hec nunciat̃ licinio filiũ eiꝰ marinũ cũ paſchaſio armigero: qui venatione inſtabãt ex equis ꝑcipites interiiſſe. Cũq; illos ſctũs taurinꝰ ſuſcitaſſet ⁊ illi q̃ in eternis penis viderãt enarraſſent: cõuerſus eſt licinus cũ filio ⁊ armigero ⁊ aliis. M. cc. Poſt hec dũ zabulus princeps cũ exercitu orientaliũ gallos inuaderet: reuelatur taurino animas ſuorũ ciuium ab hoſtibus ſaluandas: locũ vero penitꝰ deſolandũ: ipſum vero ad dominũ die viij. migraturũ. Qui hec omnia pplõ nunciauit: ⁊ ipſos in chriſto cõfortauit. Igitur dominica die ſubſequente celebrata miſſa: ⁊ facto ſermone populo apparuit multitudo candidatorum circa altare cum ad celos inuitãtium: nubeſq; odore fragrans eccleſiã adimpleuit. Qua poſt horam recedẽte inuentus eſt in ſede ſua manibus expanſis ⁊ oculis in celum erectis ad dñm conuolaſſe. Dubitantibus autem ciuibus ne corpus ſctm̃ ab hoſtibus raperetur ſepultũ apparuit ſenior quidã: eoſq; vt ſe ſequerẽtur admonuit. Qui corpus inde tollentes quaſi tertia miliarij parte extra vrbem ſeniorẽ ſequũtur. Qui ibidem ſubſtitit ⁊ ipm̃ ibi ſepeliri mandauit. Quibus adhuc heſitantibus corpus ſe erexit ⁊ factum eſt. Poſt hec a ſeniore: vt inde velociter fugerent admonent: ipſo poſt nuſq; vlterius comparente illiſq; accedẽtibus hoſtes ſubito in ciuitatẽ irruerũt: ⁊ eam vt ſctũs ꝑdixerat euerterũt. Quieuit autẽ in dño tertio idus Auguſti.

¶ De ſanctis ſeptem dormientibus martyribus. Cap. lj.

Septẽ dormiẽtes in ciuitate ephesi orti ſunt. Quorum nomina ſunt hec: Maximianus: malchus: martianus: dionyſius: ioãnes: ſerapion et conſtantinus. Et apud ipſam ciuitatem in monte celio dormientes requieſcunt ſine vlla corporum aut veſtium corruptione. Cum enim decius imperator perſequens chriſtianos veniſſet epheſum: et cunctos ad idolorum ſacrificia cõpelleret: prefati ſeptem chriſtiani in ipſa vrbe nobiliſſimi: in domo ſua ſecreto ſe celantes: accuſati apud decium ꝙ chriſtum colerent: ante ipſum ſtatuuntur: et dato eis ſpacio reſipiſcendi vſq; ad redditum decij: qui alio pergebat dimittũtur. At illi interim patrimonia ſua pauperibus erogãtes: inito conſilio in montẽ celio ſeceſſerunt: ⁊ ibidem ſecretius eſſe decreuerunt. Quibus malchus continue miniſtrabat: et quoties vrbem intrabat vt cibos emeret ſe mendici habitu veſtiebat. Cum ergo decius Epheſum rediſſet: et eos ad ſacrificandum perquiri iuſſiſſet. Malchus miniſter eorum ad ſocios territus redijt: ⁊ eis furorem ceſaris indicauit. Eis tamen panes allatos appoſuit: ⁊ in domino confortauit. Qui nimio timore pauefacti cũ lachrymis ſero comederunt: ⁊ ſe mutuis exhortationibus cõfortãtes ſicut deus voluit obdormierũt. Taliq; ſomno diuina diſpenſatione ſoporati in eodẽ loco iacuerũt vſq; ad annum trigeſimũ theodoſij iunioris ꝑ annos videlicet ccc. vj. Mane aũt facto cũ queſiti inueniri non poſſent: ⁊ decius tales ſe viros perdidiſſe doleret: accuſati ſunt ꝙ oĩa ſua pauperibus diſpẽſaſſent: ⁊ hucuſq; in monte celio latuiſſent in xpianitatis ꝓpoſito permanẽtes. Iuſſit ergo decius parẽtes ſuos adeſſe ⁊ minis ac terroribus ab eis extorſit: ꝙ in ipſo monte laterent ſicut ei fuerat ꝑ alios ſuggeſtum. Tunc cogitans quid de ipſis faceret nutu dei iuſſit os ſpelunce lapidibus obſtrui vt ibi deficerent fame ⁊ inopia circũcluſi. Quod cum fieret duo ex miniſtris xpiani theodorus ⁊ rufinus eorum martyriũ deſcribẽtes in tabulis ⁊ ſigillantes caute inter lapides poſuerũt. ¶ Mortuo igitur decio ⁊ tota illa generatione: poſt annos. ccc. vj. anno videlicet. xx. imperij Theodoſij iunioris pullulauit hereſis eorũ qui negabant reſurrectionem mortuorum: vnde contriſtatus xpianiſſimꝰ imperator: quia fidem tam impie agitari videbat: in cinere ⁊ cilicio cum lachrymis in oratione quotidie perſiſtebat. Quod vidẽs miſericors deus confirmare ſpem de reſurrectione mortuorũ voluit: ⁊ ita predictos martyres ſuſcitauit. Miſit ſiquidem in cor cuiuſdam burgẽſis epheſi: vt i illo loco edificaret ſtabula paſtoribꝰ ſuis. Cementariis ergo ſpeluncã aperiẽtibus ſurrexerũt ſancti: ⁊ ſe inuicem ſalutantes putabant ſe vna tantum nocte dormiſſe et priſtinam triſtitiam recordantes ſe mutuo ad martyrium exhortabant. Iuſſeruntq; malcho vt ad vrbem deſcẽderet: ⁊ plures panes ꝙ heri afferret: atq; quid iuſſiſſet decius nunciaret. Qui abſumpto medici habitu iuxta morem quinq; ſolidos accepit ⁊ de ſpelunca exiuit: videnſq; lapides admiratꝰ eſt: ſed aliud cogitans de lapidibꝰ parum curauit veniens ergo timidꝰ ad portam ciuitatis vltra modũ ſtupefactus eſt: vidẽs ſignum crucis ſuperpoſitum et mutatam in omnibus ciuitatem. Et ad ſingulas accedẽs portas ita per oĩa reperit: ſignãſq; ſe ad p̄mã portã redijt ſe exiſtimans ſomniare. Ingreſſus ſ̃idẽ cũ tremore nimio homĩes de xpo loquẽtes audiuit: ⁊ maiorem ſtuporem incurrit nec putabat illã eſſe epheſiorũ ciuitatẽ: ⁊ cũ interrogãs ipſam eſſe epheſum intellexiſſet vere ſe erraſſe putauit ⁊ ad ſocios redire cogitauit. Acceſſit tamen ad eos qui panem vendebant ⁊ cum argenteos protuliſſet: mirati vẽditores monetam incognitam: dicebãt ad inuicẽ ꝙ ille iuuenis theſaurũ antiquum inueniſſet. Ille vero eos ad inuicem colloquentes vidẽs putabat ꝙ ipſum ad imperatorem trahere vellẽt: ⁊ territus rogabat vt panes et nũmos retinerẽt: ⁊ ſe dimitterẽt. Qui cum tenẽtes interrogabãt: vbi theſauros imperatorum antiquorũ inueniſſet: qui non inueniebat quid eis diceret pre timore. Miſſo igitur fune collo eius per vicos ad medium ciuitatis trahitur: ⁊ exijt rumor qđ iuuenis theſauros inueniſſet. Cõgregatiſq; omnibus ad eũ: ipſe a nemine cognoſci poterat: ſed nec ipſe circunſpiciens aliquẽ de ſua cognatiõe videbat quos veraciter viuere putabat: ⁊ nullum inueniens quaſi inſanus ſtabat in medio. Qđ audientes Marinus epiſcopus et antipater proconſul: eum ad ſe duci iuſſerunt: ⁊ cum ad eccleſiam duceretur ad Decium ſe trahi exiſtimabat. Epiſcopus igitur et proconſul mirantes eum interrogãt: vbi theſauros antiquos inueniſſet. Qui rñdit ſe nihil inueniſſe ſed de ſacculo parentũ ſuorũ nũmos illos habuiſſe. Et interrogatus cuiꝰ ciuitatis eſſet: reſpõdit ꝙ erat ipſius ciuitatis: ſi tñ illa eſſet ciuitas epheſina. Et īterrogatus de nomine parentũ ſuorum: vt pro ipſo teſtarẽtur: cum ipſos nominaſſet: ⁊ nullus eos cognoſceret: dicebant eũ fingere vt aliquo modo euadere poſſet. Dicenteq; proconſule ꝙ pecunia illa parentũ ſuorum eſſe non poterat: eo ꝙ ſuperſcriptio fere ducentorũ annorum erat: quo tp̃e parentes

ſiu fuiſſe nō poterāt:ꝛ ꝙ tali mō ſapiētes ꝛ ſenes ephesi volebat deludere. Juſſitq; eū i tormētis tradi donec ꝟitatē cōfiteret. Tunc malch⁹ ꝑdens eos ꝑ deo adiurauit vt ei diceret vbi imperator eſſet. Ep̄s vero rñdit ꝙ tūc non erat in terra qui decius nominaretur:ſed ante longum tp̄s fuerat imperator. Malchus vero ſtupefactus ſtabat:narrauitq; eis ꝙ furorem decij in monte celio cum ſocijs aufugerat:ꝛ q̄ño in ſero precedenti decius ipſam ciuitatem intrauerat:vt xp̄ianos perſeq̄ret̄ur:ſi tñ ipſa eſſet ciuitas ephesiorum in cuius teſtimonium rogabat:vt ſecū irēt:ꝛ ſocios ſuos eis oſtenderet. ⁋ Tūc ep̄s cogitās ꝙ hec eſſet diuina viſio cū proconſule ꝛ vniuerſo ppl̄o ducente eos malcho perrexit ad montē celiū:ꝛ ingrediente prius malcho ad ſocios inuenit ep̄s inter lapides literas ſigillatas duob⁹ ſigillis argenteis ſanctorū paſſionē cōtinentes:quas corā oī populo legit:ꝛ mirātibus cunctis viderūt ſctōs in ſpecu ſedentes:ꝛ facies eorū quaſi roſas florentes:oẽſq; glorificabant deū cernētes corpora ipſorū ꝛ veſtes incorruptas ac ſi ſola vna nocte dormiſſent. Statimq; hec oīa theodoſio impatori ꝑ literas ſignificare curarūt. Qui ſurgens de loco in quo orabat glorificans deū cōcitus venit ephesum:veniens quoq; ad ſpeluncā vidit ſanctorū facies ſicut ſol refulgētes:ꝛ procidēs añ ipſos ac ſingulos eorū amplexās fleuit cū gaudio dicens ꝙ ſic eos videbat:quaſi ſi videret xp̄m lazarū de monumēto vocantē. Qui rñdebāt ꝙ ad hoc deus ipſos ſuſcitauerat:vt crederet̄ indubitāter reſurrectio mortuorum. Sicut eñi infans eſt in matris vtero nō ſentiēs leſionē ꝛ viuit:ſic fuerāt viuentes ꝛ dormientes ꝛ nihil ſentiētes:ꝛ his dictis inclinantes capita ſua iterū obdormierunt: quos imperator deoſculās ſup eos fleuit. Et cū iuſſiſſet fieri loculos aureos:in quib⁹ mitterētur in ipſa nocte apparuerūt imperatori dicentes:vt ſicut hactenus in terra iacuerēt:ſic eos dimitteret:donec eos dñs iterū in vltima reſurrectione ſuſcitaret. Juſſit ergo īpator locū illū in auratis lapidib⁹ adornari:ꝛ oēs ep̄os negātes reſurrectionē ab ep̄atu deponi. Dormierunt ergo ſancti martyres prima dormitione.vj.kalendas auguſti. Surrexerūt vero.iij.idus ipſius menſis:quo die feſtum ipſorum ſolennius recolitur:anno dñi.cccc.xlviij.

⁋ De ſancta Clara virgine. Cap.lij.

Clara virgo ordinis dominarū pauperū ſancti Damiani de ciuitate aſſiſij nobilib⁹ orta parentibus ab annis puerilibus xp̄i ſeruitio mancipata virginitatē ſuā dño dedicauit:q̄ a btō franciſco ordinis minorū fundatore edocta: monitis ipſi⁹ relicto ſeculo:die dñico palmarū adhuc iuuencula ad eccleſiā in oī veſtimētorū ſuorū ornatu ꝑcedens:a ſummo pōtifice innocentio tertio palme ramum accepit. Die quoq; ſequēti ad beatū frāciſcū acceſſit ꝛ apud ſanctā mariā de portiuncula ab ipſo habitū monachalē cū humilitate petijt et aſſumpſit. Deducta ergo ad eccleſiā ſancti pauli grauiꝑſecutione cōſanguineorū ſibi excitata:ip̄a in ſctō propoſito ꝑſeuerās bella oīa triumphauit:deinde a ſancto frāciſco apud eccleſiā ſancti damiani incluſa ſororum pauperū ordinē inchoauit:ꝛ quadragintaduob⁹ annis in ſctitate ꝛ ꝑfectione vite ꝑſeuerauit. Jeiunijs quoq; ꝛ orationibus ſemꝑ intenta paternā omnē hereditatem monaſterijs eccleſijs ꝛ pauperib⁹ diſpenſauit. Cuiuſq; regulam prefatus papa innocentius confirmauit. Miraculis etiam pluribus ꝛ inſignibus claruit. ⁋ Nā ſemel panē vnicū in domo repertū cū fratrib⁹ eleemoſynā petētib⁹ dimidiauit:reliquāq; medietatē inter quadraginta ſorores diuidi fecit oībuſq; ſaturatis plenius abūdauit. ⁋ Alib etiā vas olei vacuū ei⁹ orōne repletū inuētū eſt. ⁋ Cū tp̄e federici iperatoris italiā deuaſtātis:ſaraceni ab eo cōducti vallē ſpoletanā depopulati eſſent:ꝛ ibi quoq; aſſiſiū inuaſiſſent:cū ipſa lāgueret:ſe in ianua clauſtri hoſtib⁹ irruētib⁹ opponi fecit:ꝛ ab hoc puerulo ſibi apparēte:ꝛ liberationē loci ac ciuitatis ꝓmittente:orans infideles illos diuini[illegible] nō ſolū a monaſterio effugauit:ſed etiā ciuitatē ab eo℞ cuci ſīdē ſaracenis mox ꝑ aliā portā quaſi in fugā exeuntib⁹ liberauit. ⁋ Alib etiā vitalē quēdā de aduerſa ciuitate eandē obſidentē ſua oratiōe adeo ꝑturbauit:vt diſſoluto exercitu: mane ſequenti recederet:q̄ poſt dies modicos iugulat⁹ eſt. ⁋ Sancta aſit virgo in principio ſue conuerſionis agnetē germanā poſtulauit a deo ſibi in eodē ꝓpoſito ſociādā:qḋ ꝛ obtinuit. Nā ꝛ ip̄a poſt dies.xvj.relinquēs mūdū religionis habitū ſuſcepit:ꝛ in eodē monaſterio vna ſecū virgo ꝑmāſit:ꝛ totidēq; dieb⁹ poſt eius trāſitū clarā ad celeſtia ſecuta eſt. ⁋ Cū aliqñ in natale dñi:infirma lecto decūberet:matutinali officio in ſpū rapta pñs fuit:ꝛ p̄miq; puerū aſpexit:oiaq; diuina corporalr audiuit:ꝛ q̄ geſta fuerāt retulit:cū tñ tāto longe poſita eſſet ꝙ voces cātātiū humanitas audire nō potuiſſet. A ſero qz cene dñice vſq; in ſabbato ſctō de mane in extaſi aſſumpta paſſionē dñicā in ſpū ꝯtēplata ꝛ ad ſe rediēs vni⁹ fere hore ſpacio putauerat ſe dormiſſe. Sicq; ſignis ꝛ virtutib⁹ clarens ꝑ annos vigintiocto longo caſtigata lāguore aſſiſtēte ſibi dño Gregorio papa.ix. ſibi deuotiſſimo cū cardinalium cetu virtutibus predicta feliciter migrauit ad xp̄m pridie idus auguſti. Ab eodem pontifice in eccleſia ſancti gregorij tumulata: vbi ꝛ quieſcit miraculis clarens.

⁋ De ſancto Euplo martyre. Cap.liij.

Euplus martyr in ciuitate cataniēſiū tēꝑib⁹ diocletiani ꝛ maximiani impatorū paſſus eſt ſub caluiſiano conſulari. Dū eñi idē caluiſian⁹ i tēplo idolo℞ ſacrificaret:ꝛ eupl⁹ ſe xp̄ianū publice ꝓclamaret tētus eſt:ꝛ q̄ſitus quē deum coleret. Qui cū q̄tuor euangelio℞ codice quē ſecū habebat aquiſiſſet:ꝛ corā eo legiſſet xp̄m cōfitendo ab eodē iudice diutius tortus:deinde ꝯ eū dictata ſñia decollatus eſt pridie idus auguſti. Sepultuſq; eſt in ipſa ciuitate.

⁋ De ſctā Hilaria ꝛ ſociab⁹ martyrib⁹. Cap.liiij.

Hilaria Martyr mater ſancte Aphre fuit. De qua ſupra dictū eſt nonis auguſti. Que cū ancillis filie ſue digna:Eumenia et Europia apud cretā in ciuitate auguſta paſſa eſt. Hec cū corp⁹ predicte Aphre martyris ſepeliſſēt:die ſequēti ad tumulū ei⁹ orātes repte ſūt [illegible] hē ſeratq; iudici pñtate. que dñ xp̄s ꝯfiterēt in monumēto de lignis fctō incluſe ſunt ꝛ cathenis vincte:ipſoq; tumulo feno ꝛ ſpinis repleto:igne ſuppoſito:martyriū ꝯpleuerūt pridie id⁹ augu. Quarū corpa iuxta Aphrā martyrē cōdita ſunt.

⁋ De ſanctis Quiriaco ꝛ ſocijs martyrib⁹. Cap.lv.

Quiriac⁹:largus Creſcentianus. Memmia. Juliana. Leonides:eutbytianus Diomeda. Chariton. Philadelphus. Agapes:ꝛ Petrus cū alijs tredecim apud eandē ciuitatē auguſtā in creta paſſi ſunt. Qui oēs pro cōfeſſione nominis chriſti decollati martyrium conſumauerūt pridie idus auguſti. Hec ado ex martyrologio Hieronymi.

⁋ De ſctis Hippolyto ꝛ ſocijs martyrib⁹. Cap.lvj.

Hippolytus ⁊ omnis eiꝰ familia vtriuſq; ſexus numero .xix. rome paſſi ſunt ſub decio ceſare ⁊ valeriano prefecto. Cū em̄ hippolytus beatū laurentium in cuſtodia haberet ſibi a prefecto valeriano commendatū: ⁊ vidiſſet eū manus ſup oculos cecorū imponentē: ⁊ eos illuminantē cōuerſus eſt ⁊ cū omni domo ſua baptizatus: vt dictū eſt ſupra in paſſiōe laurētij. quarto idus auguſti. Poſtq̄ aūt corpus btī laurētij cū iuſtino p̄ſbytero ſepeliſſet ⁊ veniſſet domū: ⁊ dās pacē oībus ſeruis ⁊ ancillis ſuis: ⁊ oēs ſacramēto altaris: qḋ iuſtinꝰ preſbyter obtulerat cōicauit ⁊ poſita mēſa priuſq̄ cibū ſumeret: venientes milites eū rapuerūt: ⁊ ad deciū adduxerūt. Quē decius interrogauit: an magus effectus eſſet: eo qḋ corpus laurētij abſtuliſſet: ille q; rn̄dit ſe nō eſſe magū ſed xp̄ianū. Tūc decius fecit eū expoliari habitu xp̄iano: ⁊ os eius lapidibꝰ tundi aiens vt ſacrificaret ne p tormenta ſicut laurentius periret. Cū aūt diceret ſe velle exemplū btī martyris laurētij imitari: iuſſit eū decius fuſtibꝰ cedi: ⁊ cardis ferreis laniari: ⁊ cū tormenta hmōi derideret: fecit ipm̄ veſtiri veſte militari: qua ante vtebat: hortās vt amicitiā ⁊ militiā priſtinā obtineret: ⁊ cū hippolytus ſe xp̄o militare diceba: quē tradidit Deciꝰ valeriano prefecto: vt oēs eius facultates acciperet: ⁊ tormētis afficeret. ¶ Valerianꝰ aūt inuenta oī eiꝰ familia xp̄iana oēs ſibi exhiberi pcepit: ⁊ cū ad ſacrificia cogerent: cōcordia nutrix hippolyti pro oībus rn̄dit: ⁊ optabāt cum dn̄o ſuo magis pudice mori q̄ impudice viuere. Valerianꝰ autē dicens: qḋ genus ſeruorum: niſi per ſupplicia non emendat: iuſſit eā preſente ſancto Hippolyto tā plumbatis cedi: quouſq; ſpm̄ emitteret: deinde extra portam tyburtinā ſanctū hippolytum cū omni eiꝰ familia duci fecit: quos cū ipſe ad martyriū hortaret: iuſſit Valerianus eos oēs in conſpectu ſancti hippolyti decollari ipſum vero pedibus ad colla indomitorū equorū ligari fecit: qui p cardos ⁊ tribulos tractus emiſit ſpm̄. Quorum corpora iuſtinꝰ p̄ſbyter rapuit: ⁊ iuxta corpus btī laurentij in agro verano ſepeliuit. Corpus vero concordie inueniri nō poterat: q: fuerat in cloacā proiectum. Miles autē quidā noīe porphyrius credēs cōcordiam aurum ⁊ margaritas in veſtibus habere: quendā cloacariū noīe hyreneū: qui erat occulte xp̄ianꝰ aduocauit: ⁊ ei ſecretius vbi corpus eſſet intimauit: promiſſione ſibi facta q; aurū vel gēmas reperiſſet eidē concederet: ipſe vero corpus haberet. Cūq; ei locū indicaſſet: ⁊ extracto corpore nihil inueniſſet: porphyrius aufugit: et hyreneus vocato alio xp̄iano noīe Abūdio corpus ad iuſtinum preſbyterū detulit: qui illud iuxta corpora Hippolyti ⁊ aliorum ſepeliuit. paſſi ſunt autē idibus auguſti.

¶ De ſancto Hippolyto ep̄o. Cap. lvij.

Hippolytꝰ epiſcopus aphricanus claruit tpe Alexandri imperatoris: qui vite ſanctitate plenus et doctrine ſuauitate mellifluus plurima in dei eccleſia opuſcula condidit: videlicet librū de paſcha cōpoſuit. Itē in exameron. Itē contra martionem Itē in cantica canticorū. Itē in geneſim. In zacharias prophetā. In librū pſalmorum. In eſaya. In daniele. In apocalipſi. In prouerbiis. In eccleſiaſtice commētario edidit. Librū compoſuit de Saule ⁊ phythoniſſa. De antichriſto. De reſurrectione. De laude dn̄i ſaluatoris: proſhomelion: ⁊ plenus virtutibꝰ in pace quieuit: vt dicit germanus libro de viris illuſtribus.

¶ De ſancto Caſſiano ep̄o ⁊ martyre. Cap. lviij.

Caſſianus epiſcopus paſſus eſt apḋ ciuitatē forū ſylle ſiue cornelia a ſylla cornelio duce romanorū dicta: q̄ nūc imola nūcupat. Hic gne pōtifex fuit ciuitatis brixinenſ. q̄ ciuitas eſt in finibꝰ allemanie poſita: q̄ pegrinationis gr̄a venit ad imolē. ciuitatē: vbi dū ſcholas puerorū regeret: ⁊ xp̄m oībꝰ pdicaret tpe pſecutiōis a paganis tentus q̄ſitū eſt qḋ artis: aut qḋ haberet officij. Rn̄ſumq; eſt: q pueros literis erudiret. Statimq; a pſecutore quē ſpreuerat: p ſntam addictū eſt: vt ipſiꝰ diſcipuli in magiſtri ſanguinē q̄to vellēt: eū corporis laceratione ſeuirēt. Statuit ergo in mediū ſpoliatꝰ: ⁊ poſt terga ligatis manibꝰ. Armati itaq; ſtilis pueri circūſtantes: ac tabulis illudebāt magiſtro ⁊ in capite ipſius fractis tabellis acutiſſimis ſtilis mēbra eiꝰ nō ceſſabāt effodere. Multis itaq; vulneribus dei martyr pfoſſus: ⁊ ex retrahēs ſuſpiria humili eos hortabat voce vt eſſent viribus fortiores ⁊ eos nos virtute trāſcēderēt. Sicq; per venas totius corporis ſanguis effuſus plant animam conditori ſuo cum gloria tradidit ⁊ coronat: ⁊ ſepultus iacet in ipſa ciuitate: qui paſſus eſt idibus auguſti.

¶ De ſctō Caſſiano preſbytero ⁊ cōfeſſore. Cap. lix.

Caſſianus preſbyter de q frater vincētiꝰ ⁊ gēnadiꝰ: claruit tpe honorij imperatoris: vir illuſtris ⁊ facūdus. Duo noīe dictꝰ Joānes eremita. Qui de eccliā cōſtatinopolitana p hereticos eiectꝰ in maſſilia Gallie p̄ſbyter ordinatꝰ duo cōdidit monaſteria virorū ⁊ mulierū: q̄ hodie extāt. ¶ Scripſit multa opuſcula ad fidei nr̄e exhortationē. Scripſit em̄ vitas patrū in egypto degentiū ⁊ regulas: q̄ militanti aiarū edificationē cōtinent ⁊ luculēto ſmone intexuit. Scripſit ⁊ res oīm monachorū neceſſarias. i. debitū ⁊ de canonica orone atq; pſalmodia q̄ in egypti mōaſteriis die noctuq; tenent: libros xij. Inſtitutionū lib. j. De ſ̄gine ⁊ q̄litate: ac remediis. viij. principaliū vitioꝝ. lib. viij. ſingula ſingulis explicās. Digeſſit ⁊ collatiōes cū pr̄ibꝰ egyptiis habitas: xx de deſtinatiōe monachi ac fide. De diſtrictiōe. De tribꝰ ad ſeruiēdū deo vocationibꝰ De pugna carnis aduerſus ſpm̄ ⁊ ſpūs aduerſus carnē. De natura oīm vitioꝝ. De nece ſctōrum. De nobilitate aīe. De pricipibꝰ. De qualitate orōnis. De pfectis. De caſtitate. De ptectiōe dei. De ſcīa ſpūali. De diuinis charismatibꝰ. De amicitia. De diffiniēdo vel nō diffiniēdo De tribꝰ antiq̄s gñibꝰ monachorū: ⁊ quarto nup exorto. De fide cenobite ⁊ heremite. De ſatiſfactione pnie. De remiſſione quinquageſime. De nocturnis illuſiōibꝰ. De eo qḋ dicit apl̄s. Non em̄ qḋ volo facio bonū: ſed qḋ nolo malū hoc ago. De mortificatione: ⁊ ad extremū rogatꝰ a leone archidiacono poſtmodū romano ep̄o: aduerſꝰ neſtoriū de incarnatiōe dn̄i. vij. edidit libros i qbꝰ apḋ maſſiliā ſcribēdi ⁊ vite terminū dedit Impantibꝰ Theodoſio ⁊ valētiano.

¶ De ſancta Radegunde regina. Capitulum. lx.

Redagūdis regina thuringorū nobiliſſima Clotharij regis Francorū vxor claruit anno. xxx. iuſtini imperatoris: vt ait Sigibertꝰ. Hec natione barbara patre rege berengario nomine progenita: dum regio ſua a francis eſſet depopulata: de patria ſua in Galliam in predam adducta: veniēs in ſortē Clotharij ob nimiā ſpecioſitatē

ab eo in coniugem ducta eſt. Que tamen deo poti⁹ ꝙ̄ regi ſeruiebat ieiuniis vero elemoſynis ⁊ orationibus vacans: carnẽ cilicio domãs deſuper regalib⁹ induebat. ¶ Adhuc in palatio regis conſiſtens: dũ in ꝓxima villa per pomerium ambularet: et audiſſet voces cõpeditorũ eius miſericordiã implorãtium: pro ipſis in orationem ſe dedit: ⁊ contritis compedibus illico omnes abſoluit. Dum autẽ frater regis in bello occiſus eſſet: ille ex hoc motus vxori dudũ poſtulatã ⁊ optatã petitionẽ cõceſſit: vt ſcꝫ deo libere ſeruire poſſet. Que veniẽs ad ſctm̃ medardũ nouiomeñ. epiſcopũ ab eo conſecratur in xp̃i ſpõ ſam: ⁊ pictauis monaſterio cõſtructo: ordinãte rege clothario ibidem ſe incluſit: oib⁹ ſuis pauperib⁹ traditis: multiſq; inibi ſororib⁹ cõgregatis: eaꝝ ñ abbatiſſa facta cũ eiſdẽ ancillis xp̃i in ſctitate vite pollẽs ſolis diuinis inſiſtebat: pauperes quotidie recreãs: ⁊ carnẽ ꝓpria dira caſtigãs. Multis quoq; miraculis claruit. ¶ Illã mulierem a diabolo obſeſſam ſolo imperio in xp̃i noĩe liberauit: qui cũ flupi vẽtris ea in eccleſie pauimẽto diſtenta egreſſus eſt. ¶ Arborẽ lauri de aliquo loco euulſam et in horto ſuo ꝓ ſolatio trãſplantatã dũ aruiſſet oino ad vitam ⁊ viriditatem reuocauit. Infantulam vnã ex monachabus nuper defunctã in cellula ſua recluſam dudũ ſuper corpus orans cũ lachrymis a mortuis ſuſcitauit. ¶ Cũ imperator iuſtinus eidẽ per nũcios ſuos partẽ ligni crucis dñice auro cõtectam deſtinaſſet: illiq; redeũtes in mari naufragiũ paterẽtur: ſanctã inuocantes reginã: columbã tertio circa nauem volantẽ conſpiciũt. Cui dũ vnus ex cauda tres pennas auelleret: ⁊ in mare miſiſſet: trãquillitas mox ſubſecuta eſt. ¶ Tribun⁹ quidã noĩe domebenus gutturis ꝑfocationẽ patiens: die qua ſancta migrauit a carne: vidit in extaſi reginã radegundem ad ſe venientem ⁊ eadẽ hora ſe de corpore exiſſe nunciantem: eũq; admonentẽ: vt eccleſiam ſancti martini in loco ſibi oſtẽſo edificet ⁊ detentos relaxet: ⁊ ſic ſanitatẽ recipiet. Qui poſtq̄ hec ꝓmiſit ad ſe rediit: ſeq; ſanatũ reperiens: diẽ horãq; notauit: ⁊ inuenit ſanctam a ſeculo tunc migraſſe: vñ mox dimiſſis. lxxiiij. detentis in vinculis eccleſiã ſancti martini in loco vbi nũc eſt de proprio edificauit. Quieuit in pace ſancta radegundis idibus auguſti in ſuo cenobio pictauis tumulata.

¶ De ſancto Helia propheta. Cap. lxj.

Helias propheta de galaad originẽ trahens cuius tamen nomen patris in ſcriptura non habet: nõ ſolũ eccleſiaſtici xlviij. c. inter patres antiqui tp̃is glorioſus cõmẽdatur: ſed etiam ab ipſo ſaluatore in aliqua euãgelii parte magnificatur. Qui tp̃e achab regis iſrael ⁊ iozi filij ei⁹ in iſrael claruit: nõ ſolũ in ſignis ꝓphetie gratia: ſed etiã excellẽti miraculorũ gloria: que a. xvij. c. tertii libri regũ: vſq; ad fm̃ quarti cõmemorant. ¶ Cũ eñ achab rex iſrael ad inſtantiam impie coniugis iezabelis omnẽ iſrael adeo ꝑuaricare et baal adorare feciſſet ad preces helie ꝓphete in vltionẽ tãti ſceleris dñs clauſit celũ: nec dedit pluuiã ſuper terrã annis trib⁹ ⁊ mẽſibus ſex: ꝓpter q; fames ⁊ ſterilitas magna fuit per vniuerſum regnum iſrael. Helias aũt ex precepto dñi latuit in torrẽte carith iuxta iordanẽ: vbi corui deferebant ei panes et carnes mane ⁊ veſpere ⁊ bibebat de torrente donec ſiccaretur. Poſtea vero veniẽs in sareptam ſidonioꝝ que eſt inter tyrũ ⁊ ſidonẽ vrbs modica: vidit mulierem viduã colligentẽ ligna. Ad quã cũ perũſſet modicũ aque ad bibendũ: ⁊ illa pergeret vt afferret: petiit ⁊ bucellam panis ad edendũ. Cũq; illa diceret ſe nõ habere niſi modicũ farine in hydria quantũ eſt pugillus ⁊ parũ olei in lechito. Iuſſit helias ſibi fieri ſubcinericiũ panẽ de ipſa farina: promittẽs per nomen dñi: q; nec farina nec oleũ deficerent: vſq; ad tp̃s fertilitatis. Et ſicut ipſe predixerat ſic factum eſt. ¶ Deinde cũ filius vidue ipſius apud quã helias cõmanebat defunctus eſſet. Helias puerũ mortuũ ſuper lectulum ſuũ poſuit: ⁊ oratione facta eũ a mortuis ſuſcitauit. Hunc tradunt hebrei fuiſſe ionã ꝓphetam: ſicut dictum eſt ſupra in geſtis Ione prophete. vj. kalen. februarij. Tunc iezabel regina omnes prophetas dñi quos inuenire potuit occidi mãdauit. Abdias vero procurator domus achab abſcõdit in ſpelunca centũ viros ꝓphetas ⁊ pauit eos pane ⁊ aqua ꝓpter qd̃ poſtmodũ ſpiritu prophetico dotatus eſt. De quo ſupra actũ eſt in geſtis eius nono Kal. ianuarij. Poſt tres annos ⁊ dimidiũ ſterilitatis ⁊ famis helias propheta qui vſq; tunc latuerat: achab regi iſrael ſe oſtendit: ⁊ dum ipſe rex propter ſterilitatem quereret pabula equis ſuis ⁊ nõ inueniret: increpauitq; eum ꝓpheta q; dñm reliquiſſet: ⁊ deos gentiũ ſequeretur ⁊ coleret. Deinde hortatu eius ad imperiũ regis ꝯgregatis multitudine populi ⁊ octingẽtis ⁊ quinquaginta prophetis Baal in monte carmeli. Helias ad populũ ait: ne in duas partes claudicarent: ſed aut dñm deũ patrũ ſuoꝝ: aut Baal ſequerentur: dedit q; eis optionẽ talem: vt duo boues educerẽtur: ⁊ quorũ vnus daretur ꝓphetis Baal: ⁊ alius ſibi ſoli: ⁊ vtraque pars bouẽ ſuũ in fruſtra conciſum ſuper ligna poneret igne non ſuppoſito: ⁊ inuocaret deum ſuum: ⁊ qui exaudiretur igne dato de ſublimi: ipſe eſſet verus deus. Placuitq; ꝓpoſitũ populo. Cũq; ſacerdotes Baal feciſſent qd̃ dixerat Helias: ⁊ inuocãtes Baal a mane vſq; ad meridiẽ trãſiliebant altare quod fecerant: ⁊ incidebant ſe iuxta ritum ipſorum lanceolis: vt ſanguine perfunderentur. Demones enim plurimum delectantur perfuſione ſanguinis humani. Tũc helias preſente populo altare ipſoꝝ deſtruxit: ⁊ nouo in honorem dñi conſtructo ligna ⁊ fruſta bouis ſuperpoſuit: ⁊ aquã abundãter deſuper iactare fecit: donec aqueduct⁹ impleret: ne putaret arte magica ipm̃ de viſceribus terre ignem ſuſcitaſſe. Factaq; oratione ignis de celo deſcẽdit: qui holocauſtũ ligna ⁊ lapides ac puluerẽ: ⁊ etiã ipſam aquã cõſumpſit. Quo viſo miraculo populus ꝯuerſus eſt: ⁊ iuſſu Helie omnes prophetas Baal occidit iuxta torrente ciſon. ¶ Deinde dixit Achab vt comederet: ⁊ feſtinãter deſcenderet: ne ipm̃ pluuia ſuperuẽtura occuparet: qui comedẽte Helias inclinato capite orauit: ⁊ miſſo puero ſepties ad videndũ contra mare: ſeptima vice vidit nubeculam aſcendẽtem: que vſq; tunc non apparuerat. Feſtinãteq; achab domum facta eſt pluuia grãdis: ⁊ omnem terrã irrigauit. Iezabel aũt audito qd̃ helias fecerat de ꝓphetis Baal querebat vt occideret eũ: qui timens fugit in berſabee iude: ⁊ dimiſit ibi puerum ſuũ: ⁊ perrexit in deſertũ via vni⁹ diei: ſedenſq; ſubter iuniperũ petiuit anime ſue: vt moreretur: poſtmodũ vero dormitauit: ⁊ excitatus ab angelo ⁊ ꝯfortatus: atq; pane celico et delato refectus ambulauit in fortitudine cibi illius. xl. dieb⁹: vſq; ad montẽ dei oreb: vbi ꝓceptũ accepit a deo de vngẽdo azael regẽ ſuper ſyriã in damaſcum: ⁊ ieſu filiũ namſi regẽ ſuper iſrael: ⁊ heliſeum filiũ ſaphat de abela in ꝓphetã ꝓ ſe: vt illi tres interficerẽt idolatras iſrael. Que oĩa helias adimpleuit iuxta mandatũ dñi. ¶ Mortuo vero achab rege iſrael: regnauit pro eo fili⁹ ei⁹ ochozias qui ambulauit in viis malis patris ſui ⁊ matris ſue impie iezabelis: propter quod deus puniuit eum: vt cadẽs de cancello cenaculi ſui ad mortem egrotaret in ſamaria ciuitate. Miſitq; nuncios ad conſulandum beelzebub deũ acharon: an liberari poſſet de infirmitate ſua quibus ex precepto dei occurrens Helias eos redarguit: dicens quod ochozias de ipſa egritudine moreretur. Cumq; rediſſent nuncii ad regem: ⁊ ei verba narraſſent: queſito ab eis de habitu viri: intellexit ipſum eſſe heliam: miſitq; ad eum principem quinquagenarium et quinquaginta qui erant ſub eo: vt vocarent Heliam vel inuitum traherent. Et ad mandatum Helie deſcendit ignis de celo et deuorauit eos. Rex quoq; miſit alium quinquagenarium ⁊ ſuos quinquaginta: qui

ſimilia paſſi ſunt. Deſtinatus ſcḋo tertiꝰ: q̄ abdias fuiſſe d̾r: curuauit genua cōtra heliā: z eiꝰ miam implorauit. Et ꝓpheta dn̄i cū eo iubēte angelo de mōte deſcēdit: et ingreſſus ad ochoziā ipſū de idololatria redarguit: mortēq̄ ei imminere ꝓphetauit qui z mortuꝰ eſt iuxta verbum helie. Pro quo iorā frater eiꝰ regnauit: eo ꝙ ochozias filiū nō haberet. ¶ Anno ſcḋo ꝑmo iorā regis iſrael cū helie reuelatū eſſet ꝙ deus ipſm tollere vellet: abierūt helias z heliſeus de galgalis in bethel: z deinde in hierico: ac demū deuenerūt ad iordanē ſequētibus eos quīquaginta ex filiis ꝓphetarū: qui diuino ſpiritu raptū helie prenouerāt. Et ſic helias ſtans ſup ripā iordanis: tulit palliū ſuū z ꝑcuſſit aquas q̄ diuiſe ſunt in duas partes: z trāſierunt ambo per ſiccū helias vcʒ z heliſeus. Dixitq̄ helias ad heliſeum: vt peteret qḋ vellet ab eo anteq̄ ab ipſo tolleretur. Qui petijt vt duplex ſpiritꝰ eiꝰ in eo requieſceret: ſcʒ ad prophetandum z miracula faciēdum. Cūq̄ pergētes adinuicem loquerētur. Helias curru igneo z equis igneis raptus eſt ab heliſeo et per turbinē in celū: hoc eſt in ſuperiora aeris aſcendit: trāſlatuſq̄ eſt in paradiſum terreſtrē: vt creditur: vbi cum Enoch corporaliter viuit rediturꝰ in fine ſeculi: z cōtra antichriſtū cōflictum habiturꝰ: quos ipſe demum occidet: ſed eos dn̄s ſuſcitabit: vbi habet̄ Apocal. xj. c. Leuauit aūt heliſeus pallium helie qḋ ceciderat eī: z percuſſis aquis iordanis ſecūda vice diuiſe ſunt: z trāſiuit heliſeus per ſiccū ad aliam ripā vbi erant filij ꝓphetarū. Qui viſo miraculo diuiſionis aquarum intellexerunt ſpiritum helie in heliſeo quieuiſſe. Celebratur autem dies raptus helie prophete ab hebreis. xix. kalen. ſeptēbris: quo die tradunt eū in paradiſum fuiſſe tranſlatū. Hec ex libris. iij. z. iiij. regum capitulis quibus ſupra: z ex dictis Joſephi z hieronymi: z ex hiſtoria ſcholaſtica: atq̄ ex chronica Guilielmi.

¶ De ſcō Euſebio preſbytero. Cap. lxij.

Euſebius preſbyter Rome claruit tempore Conſtātij Auguſti z Liberij pape hereticorū: qui vir catholicus z doctrina preclarus: dum fidem catholicam conſtāter defenſaret: z Cōſtantiū Auguſtū atq̄ Liberium vrbis Rome epiſcopū hereticos predicaret: eo ꝙ arriane fidei ꝯſenſiſſent. Ab eodē cōſtātio rogatu liberij detentꝰ eſt: z in quodā cubiculo domus ſue incluſus habēte in latitudine pedes quatuor: z ibi multis menſibꝰ in oratione perſeuerauit. Incluſus tn̄ adhuc poſt menſes ſeptē dormitionē accepit. xix. kalen. ſeptembris. Cuius corpus gregorius et oroſius preſbyteri ſepeliūt via apia in cimiterio caliſti: iuxta corpꝰ beati ſixti pape z martyris in cripta. Quod audiens conſtantius auguſtus gregorium preſbyterum cepit: z viuum in eadem cripta ſepeliuit: vbi poſt dies tres in pace quieuit.

¶ De ſancto Euſebio epō emeſſeno. Cap. lxiij.

Euſebius epiſcopꝰ emeſſenus tēpore cōſtantij imperatoris claruit: qui vir eloquētis rhetoriciq̄ ingenij innumerabiles cōpoſuit libros magis ſecutus hiſtoriam: z qui ad plauſum pertinēt ab his qui declamare volunt maxime legunt̄. Quorū precipui ſunt aduerſus iudeos z gentiles atq̄ nouationes. Ad galathas quoq̄ ſcripſit libros. x. Et in euāgelijs homelias plurimas breues. Quieuit autem in Chriſto apud antiochiam. Ibidē ſepultus in pace. Hec hieronymus libro de viris illuſtribus.

¶ De ſancto Euſebio abbate. Capitulum. lxiiij.

Euſebiꝰ abbas diſcipulꝰ beati hieronymi fuit. Hic natione cremonēſis nobili prolapia ortus. cū ad terrā ſanctā viſitādā pcẽſſiſſet beatū hieronymū ibidē reperit: qui apud bethleem paruū monachorū ꝯſtruxerat de nouo cenobiū. Cuius ſapiētia z moribus accēſus relicto ſeculo ei adheſit: z monachꝰ factus in ſctē cōuerſationis ordine vitā laudabilē duxit. Que z hieronymꝰ decedens eidē ꝯgregationi in abbatē prefecit: z eidem bibliothecā ſuā cōmēdauit. ¶ Cum poſt obitū beati hieronymi grecorū quedā hereſis pullulaſſet: aſſerens ꝙ anime beatorum vſq̄ ad corporū reſumptionem eternā non percipiunt gloriā: nec aīe dānatorū ſentiūt gehenne penā: multiſq̄ fidelibꝰ tali errore inuolutis cū talis opinio in partibꝰ hieroſolymitanis reſonaſſet: ꝑ cyrillum epm̄ hieroſolymitanū indictū eſt triduanū ieiuniū cū aſſidua oratione cunctis fidelibus vt deus ſue fidei catholice ſubueniret. Expletis autem tribus diebꝰ nocte precedēte apparuit beatꝰ hieronymus Euſebio in oratione cū lachrymis ꝯſtituto dicēs: ꝙ deus fideles ſuos reſpexerat: z ꝙ interuētu ipſiꝰ eccleſie ſue ſubuenire decreuerat. Mādauit ergo vt trium iuuenū in ipſa nocte in bethleē defunctorū corpora ante foſſā in qua corpus ipſiꝰ doctoris quieſcebat deferri faceret: q̄ ſacco cilicino quo viuus induebatur tegeret: qui cōtinuo reſurgerēt: z predictā hereſim vti teſtes veridici cōfutarēt. Qui iterum poſt dies. xx. in chriſto quieſcerēt: cum quibꝰ z ipſe Euſebiꝰ migrare deberet. Hanc aūt ſacro cyrillo epō viſio per euſebiū narratur: omniſq̄ clerus z populꝰ in eccleſia bethleē congregat̄: z triū iuuenū ipſa nocte defunctorū cadauera ad tūb. hieronymi deferūt: z ꝑ euſebiū ipſiꝰ ſacco cilicino tangunt̄. Mox quoq̄ iuuenes quaſi de ſomno euigilātes ſurrexerunt: z q̄ viderāt in alio ſeculo in gl'ia z in gehēna cūctis populis narrauerunt: z ſic grecorū hereſim confuderūt: ꝑ triduū ſcḋo aūt dies illos. xx. quibꝰ hieronymus ꝑdixerat: euſebius egrotare cepit: z per dies. iij. febre correptus eccleſiaſticis ſacramētis cōtitus apparēte ſibi beato hieronymo z ipſm ad celeſtia vocāte in dn̄o feliciter pauſauit. Eadēq̄ hora prefati tres iuuenes iterum a corpore migrauerūt. Corpus aūt euſebij iuxta corpus hieronymi ſepultū fuit. In cuius ſepultura monachꝰ qui lumē oculorū dudū amiſerat cadauer deoſculatꝰ viſum recepit.

¶ De aſſumptione beate marie virgi. Cap. lxv.

Aſſumptio gl'ioſe v̾ginis marie ī aīa facta eſt. xviij. kal. ſeptēbris vt ſcā tradit eccl'ia. In aīa dixi q: ipſa z in corꝑe aſſumpta eſt: vt infra pluribꝰ rōnibꝰ ꝓbat̄. Aſſumptio aūt ipſiꝰ facta ē in corꝑe ſm̄ qḋ ī eiꝰ hiſtoria infra ſcripta tradit̄: facta ē tertio die poſt eiꝰ diſſolutionem aīe a corpore quo vcʒ die anime corpori eiꝰ reunita: z ipſa corporaliter eſt aſſumpta: ſcʒ. xv. kalendas ſeptēbris. In viſione aūt ſancte heliſabeth de ſconaugia habet̄ qḋ beata virgo. xl. die ab obitu eiꝰ fuit in corpore aſſumpta vcʒ ix. Kal. octobris: ſicut eidē ſancte fuit diuinitꝰ reuelatū. Sʒ q̄cq̄d veritatis ſit de corꝑali aſſumptiōe: planū eſt qḋ tenet eccl'ia de anime ſue glorificatione. Qualiter autem ipſa aſſumptio facta ſit: z quodā libello licet apocripho: q̄ ioāni euāgeliſte aſcribit̄ edocet̄. ¶ Apoſtolis nāq̄ ꝑdicationis gratia diuerſas mundi partes ſubeūtibus virgo beata in domo iuxta montē ſyon poſita dicitur remanſiſſe: omniaq̄ loca filij ſui: ſcilicet natiuitatis: baptiſmi: paſſionis: ſepulture: z reſurrectionis: z aſcēſionis quoad vixit: deuotione ſedula viſitabat. Et ſo

eundum quod ait Epiphanius .xxiiij. annis poſt aſcenſionem chriſti ſuperuixit. Refert enī ꝙ beata virgo anno .xiiij. chriſtū cõcepit ⁊ in .xv. peperit ⁊ cū eo manſit annis .xxxiij. ⁊ ſm̄ hoc obijt anno etatis .lxxij. Aliud probabilius videtur vt .xij. annis filio ſuperuixerit ⁊ ſic ſexageſimaria ſit aſſumpta cū apoſtoli totidē annis in iudea ⁊ circa partes illas predicauerint ſicut eccleſiaſtica hiſtoria tradit. In viſione autem predicte Eliſabeth aſſeritur ꝙ virgo maria poſt xp̄i aſcenſionem anno integro ſuperuixit ⁊ tot diebus vltra annum quot ſunt ab aſcenſione chriſti vſqꝫ ad aſſumptionem virginis ⁊ hoc veriꝰ iudicatur ex eo quod dicit dionyſius omnes apoſtolos dormitioni virginis interfuiſſe quod eſſe non potuiſſet ſi ipſa poſt aſcẽſionē vlterius vixiſſet. Cū iacobus apoſtolus filiꝰ zebedei paſſus fuerit ad literā biennio poſt dn̄i paſſionem. ¶ Cū igit̄ die quadā cor virginis in filij deſiderio vehemēter eſſet accenſum ita vt in lachrymas prorūperet abūdāter gabriel angelus eidē cum lumine aſtitit eāqꝫ reuerenter ſalutauit ac eidem ex parte eius filij dixit ꝙ poſt triduum eſſet a carne migratura ⁊ cū chriſto perpetuo regnatura. Ramū quoqꝫ palme eidem de paradiſo allatum preſentauit quē ante eiꝰ pheretrum portari mādauit. Virgo autē de nūcio leta deo gratias egit ⁊ duas petitiões ab angelo poſtulauit. primo vt filij eius ⁊ fratres oēs apoſtoli ad ipſam pariter cõgregarētur quibꝰ preſentibꝰ ſpm̄ deo redderet: et oēs ſibi ſepulture officiū exhiberēt. Secūdo vt cū ſpm̄ emitteret malignū ſathanā nō videret. Angelus aūt cõfeſtim ei optata promiſit q ⁊ ille qui abacuch ꝓphetā de iudea in babylonē in impetu ſpūs ſui attulit ipſe ad eā in momēto oēs apoſtolos cõgregauit malignū quoqꝫ ſpm̄ ei in trāſitu nō viſurū repromiſit ⁊ cõtinuo ab ea diſceſſit. Palma aūt illa in ſtipite viridis erat ſed in folijs vt ſtella fulgebat. Cū aūt ioānes in epheſo predicaret ecce poſt tonitruū nubes eū rapuit ⁊ ipm̄ repēte añ marie ianuā collocauit quē ingredientē ad ſe maria obſtupuit ⁊ pre gaudio lachrymas cõtinere nequiuit. Dixitqꝫ ei qualiter fuiſſet a dn̄o euocata vt debitū humane carnis exolueret: ideoqꝫ ipm̄ xp̄s ad ſe venire feciſſet cui corpꝰ ſuum tumulandū cõmēdauit atqꝫ palmā añ pheretrū deferendā mādauit. Cū aūt ioānes alios coapoſtolos ibidē preſentes optaret ecce oēs ipſi de locis vbi predicabāt in nubibꝰ rapiūtur ⁊ añ marie oſtiū ſubito cõgregātur qui cū ſe ibidē trāſlatos admirarētur ⁊ cāꝫ adinuicē ſciſcitarētur ioānes ad eos exijt ⁊ dn̄am migraturā predixit admonēs ne cū obierit aliquis defleat: ne forte eis imputari poſſet ꝙ ipſi qui reſurrectionē predicāt mortē timeāt. Cūqꝫ beata virgo oēs apoſtolos cõgregatos vidiſſet dn̄m benedixit ⁊ in eorum medio luminaribꝰ accēſis cõſedit. ſicqꝫ vſqꝫ ad diē tertiū perſeuerauit. Circa vero horā noctis tertiā Jeſus aduenit cū oīm angelorū ⁊ ſanctorū agminibꝰ ⁊ añ thorū virginis acies ordinātur ⁊ dulcia cātica vſqꝫ ad noctis mediū frequētātur. Tūc ieſus eā his vt ad ſe veniret dulciter aduocauit ipſaqꝫ ſpm̄ ei reddere ſe paratā eē letāter reſpōdit. Omneſqꝫ qui cū ieſu venerāt dulcia cāticorū cātica ſoluebāt. Sicqꝫ marie anima de corpore exiuit ⁊ in vlnas filij aduolauit. Fuitqꝫ tā a dolore mortis extranea ſicut a corruptiõe carnis fuerat aliena. Dn̄s aūt mādauit apoſtolis vt corpꝰ matris ſue in vallē ioſaphat tollerēt ⁊ in monumento nouo ibidē reperto ponerēt ipſumqꝫ triduo ibidē donec ad eos reuerteretur expectarēt. Statim aūt circūdarūt eā flores roſarū roſei ſcilicet cetꝰ martyrū ⁊ lilia cõuallium agmina videlicet angelorū cõfeſſorū ⁊ virginū. Ad cõſentium quoqꝫ aſcēdētiū cetꝰ qui remāſerāt cõcite obuiā proceſſerūt ⁊ videnteſqꝫ regē regū feminas in vlnis ꝓprijs baiulātē illāqꝫ ſup eū innixā quenam iſta eſſet interrogāt admirātes ipſamqꝫ matrē dn̄i ⁊ reginā celorū reſpondent eā comitātes. Sicqꝫ in celū gaudēs ſuſcipitur ⁊ a dextris filij in throno collocatur. Apoſtoli autem eius animā tanti candoris eſſe viderūt vt nulla mortalium lingua poſſet effari. Tres autē virgines que ibi erant cum corpus lauādū ſpoliaſſent tanta corpus eius claritate ſplenduit vt tangi quidem ad lauandum poſſet ſed minime videri: que tamen diu lux reſplenduit donec corpus lotū fuit. Corpore ergo in pheretro poſito pia contentio inter apoſtolos oritur quis eorum palmam ante loculum portare debeat. Defert ioannes petro propter apoſtolicam dignitatem: petrꝰ vero Joanni propter illibatam virginitatem. Tandem omnium apoſtolorum ſententia Joanni palma traditur deferenda. Petrus autem ⁊ Paulus pheretrum eleuare ceperunt ⁊ ceteri apoſtoli circa ipſum ſe poſuerunt. Incepit Petrus canere exiit iſrael de egypto: ⁊ reliqui pſalmū dulciter proſequuntur. Dn̄s quoqꝫ pheretrū ⁊ apoſtolos nube cõtexit ita vt audiri quidē poſſent ſꝫ minime cerni. Aderāt ⁊ angeli cū apoſtolis pſallētes. Ad melodiā aūt tota ciuitas excitatur ⁊ quidnā hoc ſit oībus declaratur. Judei ad arma cõcurrūt vt corpus rapiāt ideoqꝫ odioſe cõburāt. Tūc princeps ſacerdotū cū impetu manus ad locū miſit vt ipſum euerteret ⁊ corpꝰ ad terrā deduceret: cuiꝰ manꝰ ſubito aruerūt ⁊ lectulo pēdētes adheſerūt. Reliquus vero populꝰ ab angelo cecitate percuſſus eſt. Cū aūt princeps ſacerdotū petri auxiliū inuocaret. Petrus ei reſpōdit ꝙ ſi mariā dei eſſe genitricē cõfiteretur eiꝰ ſuffragiū poſtulās cõtinuo ſanaretur. Qui cū ſe credere reſpōdiſſet manꝰ eiꝰ a pheretro ſolute ſunt ſꝫ tn̄ in eis ariditas permāſit donec corpꝰ deoſculās integrā ſanitatē recepit. Tūc de petri cõſilio palmā princeps ille accepit ⁊ ſingulos de pplo tetigit ⁊ quicūqꝫ in virginē credidit viſum recuperauit: qui aūt credere noluit cecꝰ permāſit. Corpꝰ igit̄ marie apoſtoli in monumēto ſtatuto cõdiderūt ⁊ iuxta illud triduo cõſederunt. ¶ Tertia vero die dn̄s cū angelorū multitudine venit ⁊ apoſtolos ſalutās pacē eis nūciauit. Deinde eos interrogauit quid eis videretur honoris ſue genitrici cõferendum. Illi vero reſponderunt vt ſicut ille deuicta morte regnabat: ſic ⁊ matris corpuſculum ſuſcitaret ⁊ ad ſui dexteram collocaret. Quo annuēte Michael archangelus marie animā continuo preſentauit eamqꝫ dn̄s illico corpori reuniuit. Statimqꝫ corpꝰ de tumulo prodijt glorioſum ⁊ a xp̄o aſſumitur ad ethereū thalamū comitāte ſecū multitudine angelorū. Quod aūt dr̄ de thoma ꝙ abfuit ⁊ reſurrectionē virginis credere noluit ⁊ zonāqꝫ ipſiꝰ ex aere delapſam recepit: deluſoriū ⁊ friuolū reputatur. Hec oīa in libello predicto ſꝫ apocripho. ¶ Et notādū ꝙ quāuis hieronymꝰ in ſermone huiꝰ feſti ad paulā ⁊ euſtochiū aſſerere nõ audeat virginē corpaliter aſſumptā dicēs tutiꝰ eſſe pie dubitare ꝙ aliquid temere diffinire: eccleſia tn̄ hoc indubitāter tenere videtur ⁊ pluribꝰ rõnibꝰ cõprobatur. Prima quarū ſumitur ex parte iuſticie dei. Deus enim iudex eſt iuſtꝰ librās merita ſingulorū ⁊ vnicuiqꝫ ad cõdignū retribuēs premia meritorū. Idcirco ⁊ reſurrectionē corporū futurā ordinauit vt ſicut aīa cū corpore meruit vel deliquit: ſic cum corpore percipiat gaudia vel ſuſtineat tormēta. Illud ergo ꝙ plus meruit plus dꝫ hr̄e de premio. Quomodo corpus virginis ꝙ cūctis alijs plus meruit xp̄m ex ſe generādo plus alijs premiatur ſi cū alijs corruptū incineratur. Nõne dei iuſticia operit ꝙ corpus virginis cū alijs ſanctorū corporibus vltimā reſurrectionē expectare facit. Et hec rõ eſt damaſceni. Secūda ratio ſumitur ex parte doni in hac vita ſcilicet in chriſti natiuitate recepti. Nam cum conceditur maius debet concedi et minus: maxime vbi reſpiciunt eundem finem: ſicut cum conceditur regnum faciliter conceditur nobile veſtimentum. Sꝫ maius eſt ſine corruptione carnis parere ꝙ virgini eſt collatum quod eſt omnino excedens naturam ⁊ artem: ꝙ carere corporis corruptione ꝙ poteſt fieri per artem. ¶ Tertia ſumitur ex obligatione precepti. Cū enī lector legit quod nõ debet facere cõtra legis preceptum conueniens eſt ꝙ filius dei qui legē dedit nõ faciat cõtra ſue legis mandatum. Sed credendum eſt ꝙ implere voluit preceptum ꝙ dedit de honore materno: ⁊ ſi hoc non impleſſet: niſi corpus integrum ſeruaſſet. Nam ſm̄ Auguſtinū putredo ⁊ vermis opprobriū eſt humane con-

ditionis. Qui autem in aliquo ſubſtinet opprobriū nō honoratur. ¶ Quarta ſumitur ex conformitate virginis ad corpus xp̄i. Nā idē locus debetur parti ꝛ toti niſi violenter alterū eorum impediatur: quia ſūt ꝑtiſſo ꝑbū. Idē eſt locus totius terre ꝛ glebe: ꝛ toti' ignis ꝛ ſcintille. Sed corpus chriſti ſumptū eſt de corpore matris ſue: ergo vtriqꝫ idē locus debetur. Corp' autē virginis nulla violentia impediri poteſt quia ibi eſt vbi corpus filij eſt. Et he tres rationes ſunt Auguſtini. ¶ Quinta ſumitur per locū a ſimili: q2 de ſimilib' idē eſt iudiciū: ſed deus triū puerorū corpora inter flammas ſeruauit illeſa. Ionā viuū ſeruauit in vētre ceti. Danielē ī rabida fame leonū ſeruauit incolumē: cur ergo corp' matris non ſeruauit incorruptum. Et hec ratio eſt Anſelmi. ¶ Sexta ſumitur per locum a minori: q2 ſi de quo minus videtur ineſſe et ineſt: de quo magis. Sed minor ratio eſt ꝙ corpora ſanctorū qui cū xp̄o ſurrexerūt ſint glorificata: ꝛ in eis perfecta reſurrectio ſit completa: ꝙ̄ ꝙ corpus glorioſe virginis ſit ad celos aſſumptū. Et tamē in illis perfecta reſurrectio ꝯpleta eſt: vt ſupra probatū eſt in hiſtoria reſurrectionis domini ſexto kalendas aprilis: ergo multoforcius hoc cōcludendum eſt de reſurrectione virginis. Et hec ratio ſumitur ex dictis Hieronymi in ſermone ꝑdicto. Septima ꝛ vltima ratio ſumitur ex euidētia facti: quā rationē Bernard' aſſignat dicēs. Cū ſanctorū corpora deus precioſa ſublimauit: ꝛputa Petri Pauli ꝛ Iacobi: tanqꝫ glorioſe venerabilia reddidit: vt ꝛ ipſius deputetur locus eorū venerationi congru': ꝛ ad ea mūdus properet vniuerſus. Si igitur Marie corpus ſuper terras eſſe diceret: cū nec deuota viſitatiōe fideliū: nec eidē loc' deputet honoris: nimis videbitur xp̄s honorē materni corporis contempſiſſe. cū tn̄ ſuper terrā aliorꝫ ſanctorum corpora ſic honoret: vnde ꝛ egregius quidā verſificator ait. Scādit ad ethera virgo puerpera virgula ieſſe. Non ſine corpore: ſꝫ ſine tēpore tendit ad eſſe. ¶ De veſtimētis eiꝰ ꝛ capillis virginis ꝛ de lacte ipſi' in plurib' locis oſtendi. De membris aūt corporis vel minima particula necubi reperiē: nec ꝙ alicubi habeatur ab aliquo vmq̄ aſſeritur.

¶ De ſancto Tharſitio martyre. Cap. lxvj.

Tharſitius acolitus ꝛ martyr Rome paſſus eſt ſub ꝑſecutione Valeriani ꝛ Galieni imperatorum. Qui cū corporis chriſti ſacramēta portaret: tenentes eū pagani diſcutere ceperūt: vt ꝗ gereret indicaret: at ille indignū iudicās porcis ꝑdere margaritas: neqꝫ voluit detegere ſacroſancta myſteria: quē fuſtibus ac lapidib' tādiu mactauerūt quouſqꝫ ſpm̄ exhalaret. Reuolutoqꝫ ei' exanimi corpori ſacrilegi diſcuſſores nihil ī manib' ei' aut veſtib' ſacramētorꝫ xp̄i inuenire potuerūt: ſꝫ relicto corpore cū terrore fugerunt: qḋ a chriſtianis ſublatū: ꝛ via apia in cimiterio caliſti ſepultū eſt. xviij. kalendas. ſeptembris.

¶ De ſancto Urſatio cōfeſſore. Cap. lxvij.

Urſatius cōfeſſor claruit in nicea bithynie ciuitate: hic cū genere perſa primū ſub rege licinio cōfeſſor effect': deinde ſolitariā vitā in turri ciuitatis ipſi' agebat incluſ'. Qui inter cetera ſigna cū obſeſſus a diabolo gladio arrepto ꝑ vrbē diſcurreret: cūctis fugiētib' eidē ſol' occurrit: ꝛ ipſūqꝫ a demonio liberauit. ¶ Draconē etiam apd̄ nicomediā ciuitatē exiſtentē ſoloqꝫ flatu homines perimētē oratione ſua de valle productū lētiqꝫ baculo capite percuſſum extinxit. ¶ Hic etiā niceā ciuitatē terremotu diruendam longe ante predixit. Dum autem dies terremot' adueniſſet ad eccliā currēs ꝛ cunctos admonēs: vt ꝑ imminēti ꝑiculo deū oraret ab eis ītrus' ad turrī rediit: ꝛ proſtratuſqꝫ ī oratione cū lachrymis ſe dedit. Interea ꝑo ſuperueniēte terremotu plurib' oppreſſis: reliqꝫ ꝑ mōtana diſꝑſis: ſcīſſimus in turri mortu' repert' eſt: pron' iacēs ſicut orare ſolebat. Scriptū tn̄ eſt ꝙ deū orāſſet: vt pri' vitā finiret ꝙ̄ videret excidiū ciuitat. Ois aūt vrbis ſtructura ex illo terremotu diruit: ſola turris in q̄ ſctūs orabat ꝑmāſit. Quieuit ī pace. xviij. kal. ſeptēbris.

¶ De ſancto Arnulpho ep̄o metēſi. Ca. lxviij.

Arnulph' ep̄s meteſi. vt ait petrus damiani pr̄ pipini fuit: ꝛ au' karoli magni īperatorꝫ. Qui lotho: ingie ducatu tenēs: vxore ꝛ filiis ac ſclo derelictis eremū petiit ꝛ ſolitariā vitā elegit. Ueniēs aūt ad pōtē fluminis moſelle: anulū ſuū ī aqꝫ deiecit tali ꝯditiōe: vt qñcūqꝫ ipſꝫ reciperet: ſe a dn̄o ītelligeret pctīs oib' abſolutū: ſedeqꝫ ī eremo mūdo mortu' deo viuit. ¶ Defūcto aūt metēſi ep̄o ī pōtificē elect' ē. Dūqꝫ piſcis eidē ad edēdū fuiſſet oblat' exenterato piſce anul' ei' ī vētre repert' eſt: cū tn̄ ꝑ duas dietas a loco vbi anulū deiecerat: piſcis capt' eēt. Intelligēs aūt ſctūs pctā ſua ſibi dimiſſa nihilominꝰ penitētie opib' arcti' inſudauit. paupib' large miniſtrauit: ꝛ multis miraculis claruit. Nā ī dieb' rogationū ad ꝓceſſionē tēdēs: demōiacū liberauit: lepꝛoſū quēdā barbarꝫ in domo ſuſceptū ad xp̄ꝫ ꝯuertit: quē baptizās ipſū parit ꝛ carne mūdauit. Ciuitatē ſuā incēdio pene totā flagrātē dū oēs aufugerēt: ipſe ſe igni obiciēs ſigno crucis edito flāmas cōpeſcuit ꝛ vlteri' ꝓcedere nō ꝑmiſit. Quo die ꝑ viſum ꝗdā longe cōſtitut' crucē igneā in aere cōſpexit: ꝛ audita voce ꝙ tali ſigno metēſi. ciuitas ꝑ Arnulphū ab incēdio liberata. Tādē vir dn̄i famā ꝑpli fugiēs eremū repetiit: ꝛ cū aliqb' monachis deo famulit: ſucceſſore ſibi goerico ordiato vbi ꝛ poſt tp̄s modicū in pace quieuit. xvij. kal. ſeptēbris: ſucceſſor aūt ei' obitu ipſi' cognito cū clero ꝛ ꝑplo locū adiit: ꝛ ſctūm corp' ad ſuā ciuitatē trāſferēs ī eccliā aplorꝫ ꝯdidit: vbi ꝛ ꝗeſcit ſignis effulgens.

¶ De ſancta Serena regina. Cap. lxix.

Serena regia vxor quondā diocletiani auguſti: a ſctō cyriaco martyre ꝯuerſa ꝛ baptizata eſt: q2 filiā eius artemiā a demonio liberauit: vt ſupra dictū eſt in paſſione cyriaci. vj. idus auguſti. Que vidēs perſecutionē dirā xp̄ianorꝫ quā vir eius exercebat: ꝗ ꝑ annos decē durauerat ita vt īfra dies. xxx. ꝑ diuerſas ꝓuincias. xvij. milia martyrio coronarēt: ꝛ ī phrygia ciuitas vna xp̄ianorꝫ vndiqꝫ cōcluſa ne vll' euadere poſſet igne cū oīb' cremata fuiſſet: videns quoqꝫ ſuſanna neptē ei' paſſā: ꝛ alia mala que fiebāt: dolore cruciata ꝛ febre correpta in confeſſione dn̄i migrauit ad xp̄m. xvij. Kal. ſeptembris. Sepulta a chriſtianis iuxta corpus ſuſanne in crypta.

¶ De ſancta Artemia virgine. ꝛ mar. Capitulum. lxx.

Artemia virgo rome paſſa eſt ſub maximiano filio diocletiani fratre ſuo: filia nāqꝫ diocletiani fuit ꝛ Serene auguſte. Que cū eſſet ab īmūdo ſpū obſeſſa a ſctō cyriaco martyre liberata ꝛ baptizata eſt: vt ſupra in paſſiōe dicti martyris actū eſt. vj. id' auguſti. Poſt mortē āt diocletiani cū maximian' fili' ei'

i imperiũ ſublimat⁹ eſſet:xp̃ianoſq̃ pſequeret̃. Cyriacũ quidẽ cũ eius ſociis diuerſis ſuppliciis martyrizauit. Artemiã ꝟo ſororẽ ſuã gladio in xp̃i cõfeſſiõe necari fecit:q̃ iuxta matrẽ ⁊ conſobrinã ſepulta eſt:cui⁹ qua dies paſſiõis ignorant paſſio ei⁹ recte matri ſubneñ.

¶ De ſanctis Liberato abb. ⁊ ſociis martyribus. Capi.lxxi.

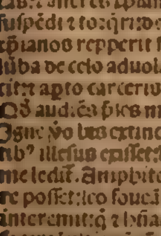
Liberat⁹ abbas bonifaci⁹ diacon⁹ ſeru⁹ et ruſticus ſubdiacon:rogat⁹ ſeptim⁹:⁊ ſeuer⁹ monachi:⁊ maxim⁹ puer apd̃ aphricam pſecutiõe vãdalica ſub hunerico rege paſſi ſunt:q̃ ex territorio ciuitatis capſoſciũ.monaſterio abſtracti ⁊ cartaginẽ ducti:pmo ſũt cuſtodie mãcipati ⁊ ferro vincti:deinde naui impoſiti fuerũt manib⁹ ac pedib⁹ ligatis ipſaq̃ nauicula ſiccis lignis īpleta:igne īmiſſo vt cremarent̃. Sʒ diuino nutu ignis extinct⁹ ſepiuſq̃ reuocat⁹ ſemp deficiebat. Demũ remorũ vectib⁹ mactati cerebris excuſſis extincti ſunt. Corpora vero i mare iactata ſʒ diuina diſpẽſatiõe littori eiecta in monaſterio cõtiguo loco baſilice q̃ dr̃ celerine: a xp̃ianis ſepulta ſunt:vt victor ſcribit aphrican⁹. Qui paſſi ſunt.xvj. Kalen.ſeptembris.

¶ De ſancto Mammete martyre. Capi.lxxij.

Mãmes puer ſeptẽ annoꝝ apud ceſaream cappadocie tp̃e aureliani imperatoris ⁊ p̃ſidis antiochi paſſus eſt. Qui defũctis parẽtib⁹ pſecutionẽ fugiẽs i ſyluã ſeceſſit:vbi oratiõi iugiter vacabat ⁊ de lacte ferarꝫ ouiũ ſe paſcebat. Sʒ admonit⁹ de celo in cãpũ deſcẽdit:vbi q̃ codicẽ euãgelioꝝ ⁊ baculũ reperit:q̃s aſſumptis in mõtẽ aſcẽdit. Et dũ lectiõi inſiſteret:ferarũ multitudo ad eũ puenit quib⁹ manſuefactis de lacte ipſarũ ſanct⁹ emũgebat de q̃b⁹ ad refectionẽ ſui vtebatur. Reſiduũ vero cũ ad portã ciuitatis ceſaree ad vendẽdum deferret:vt preciũ pauperib⁹ erogaret. Alexander p̃ſes hoc audiẽs:miſit ad eũ duos milites capiẽdũ. Quos ille in domũ ſuã adducẽs benigne refecit. Dũq̃ illi aialia ferocia ad eũ vemẽtia cõſpexiſſent territi fuerunt. Sanct⁹ ꝟo mãmes eos ſecut⁹ eſt:corã p̃ſide p̃ſentãs:⁊ aſſerẽs xp̃ianũ. Quẽ p̃ſes dctẽtũ iuſſit in equuleo ſuſpẽdi ⁊ torq̃ri:deide in carcerẽ recludi:vbi pluſq̃.xl. xp̃ianos repperit fame deficiẽtes:verũ orãte puero columba de celo aduolãs lac ⁊ mel attulit q̃b⁹ illos ſeũs refecit:⁊ apto carceris oſtio vectib⁹ confractis oẽs emiſit. Qd̃ audiẽs p̃ſes mãmetẽ in caminũ ignis mitti fecit. Igne ꝟo hoc extincto biduo renouato:ꝯdũ flãmis deficiẽtib⁹ illeſus euaſit:beſtiis ſubiicit̃:ʒ ab his tract⁹ minime lediť. Amphiteatro q̃ʒ ab ãgelis ſcluſo vt nemo exire poſſet:leo fouea egreſſus:multos iudeoꝝ ac gentiliũ interemit:q̃ ⁊ hũana voce locut⁹ eſt. Hec a deo ſe iuſſuʒ facere i vitionẽ xp̃i militis mãmetis:deniq̃ iubẽte ſcto leo ſolũ p̃ſidẽ cũ oi offõ ſuo illeſuʒ dimiſit. Tãdẽ ſcĩs martyr cũ lapidib⁹ obrut⁹ maneret illeſus:ab ãgelis de celo vocat⁹ emiſit ſpũ.xvj. Kalẽdas ſeptẽbris.

¶ De ſctã helena regina. Ca.lxxiij.

Helena regina mater fuit īperatoris ꝯſtãtini magni. Que ſicut i hiſtoria britonũ legit̃ quã ſodnes veronẽſ.in ſua chronica ponit:filia fuit clochi regis britãnie. Cũ em̃ iã britones xp̃i fidẽ ſuſcepiſſent tp̃e regis eleutheri ſ̃ pape. Helena a p̃re ſuo i fide edocta:nõ tñ baptizata:eo q̃ de his q̃ audierat dubitaret vt tũ ea ꝑ

eſſe ex p̃te aliq̃ cõprobaret:audiẽs miracula q̃ rome fiebãt p merita apoſtoloꝝ petri ⁊ pauli dũ a p̃re pegrinãdi romã licẽtiã obtinere nõ poſſet:deſiderio pegrinationis accẽſa cũ vnica ancilla fideliſſima clã inde diſceſſit: ⁊ mutato habitu romã venit. Quã cõſtãti⁹ imperator vidẽs ei⁹ nimia pulchritudie allect⁹ amauit:⁊ vt peregrinã raptã ad ſe introduxit cãq̃ carnalr̃ cognouit ac plurib⁹ dieb⁹ ſecũ habuit. Sʒ volẽtẽ oino abire pegrinantẽ dimiſit:q̃ nec patrẽ ei nec patriã indicare voluit. Et cũ multos ſibi theſauros offerret nihil acceptauit:ſed ſolũ anulũ ei⁹ ſuſcepit. Inde igit̃ diſcedẽs habitu induta viliſſimo in vrbã ſeceſſit:vbi cũ ancilla ſua morabat̃:⁊ de labore manuũ ſuarũ victũ cõſequebat̃. Erat q̃ʒ i domo quadã q̃ oliʒ fuerat ſtabulũ equoꝝ:vnde ⁊ ſtabularia dicta eſt. ¶ Natũ ergo puerũ ex patris noie cõſtãtinuʒ vocauit. Qui cũ ſapiẽtia etate ⁊ virtutib⁹ creuiſſet: a viciniis mercatorib⁹ munerib⁹ allect⁹ abduct⁹ eſt. Et dũ bizantiũ que poſtmodũ fuit cõſtantinopolis dicta nauigaſſent:ſimulatas literas ex parte imperatoris regi bizantij offerũt:filiũ ei⁹ filio imperatoris quẽ ſecũ adduxerãt petẽtes:hoc īperatorẽ pacẽ ſecũ habituꝫ ppetuo pmittẽtes:eo cũ duduʒ adinuicẽ diſcordiã habuiſſent. Qd̃ rex bizãtij facere oino curauit:filiãq̃ ſuã in cõiugẽ iuueni tradidit:theſauroſq̃ maximos ⁊ ſeruos ⁊ ancillas ei dẽ dedit. Mater vero filiã ſuã diploide gẽmis īfiniti valoris plena induit:vt ſi q̃s caſus aduerſus occurreret: ex inde ſibi in neceſſitatib⁹ ſuis pvidere poſſet. Redeũtes aũt mercatores in inſulã maris appulerũt. in qua cõſtãtinũ cũ vxore dormitãtes dimiſerũt:familiã cõiuʒ interfecerũt:⁊ oẽs theſaurũ abſtulerũt. Illa aũt excitati hoc videtes amariſſime flebãt. Puella iuuenẽ interrogat ſi vere fili⁹ imperatoris eſſet eo q̃ de hoc aliq̃ãtuluʒ dubitaret. Ille vero ſe matrẽ habere romanã paupcrẽ reſpõdit. Patrẽ vero ſuũ q̃s eſſet oino ignorare ſe dicit. Quẽ illa cõfortãs diploidẽ cũ gẽmis pduxit:illi vero die ſequẽti a romanis nauigãtib⁹ aſſumpti:ſimulantes ſe ⁊ naufragio in inſula deiectos romã repetiũt:⁊ ad domũ matris cõſtãtini tendũt. Iuuenis aũt ſe cõiugeʒ matri pſentauit:⁊ oia q̃ ſibi cõtingerat narrauit ⁊ diploidẽ cũ gemmis tradidit. Tũc de cõi cõſilio vrbẽ adeũt: palatiũ emũt:⁊ nobilẽ vitã ducũt. Cõſtãtin⁹ ꝟo armis exercitabat̃ ⁊ in oib⁹ famoſus ⁊ cunctis amabilis habebat̃. ¶ Cũ aũt die quadã in quodã torneamẽto plures pſtraſſet:⁊ oib⁹ ignot⁹ eſſet:cũ ipſo īperator cõgredit̃: ⁊ cuʒ ipm̃ ad terrã deieciſſet:imperator ei⁹ ſtrenuitateʒ cõſiderãs ipſuʒ q̃ pluriũ honoraſſet:illũ de pgenie ſua interrogauit. Ille vero patrẽ ſuum ignorare ſe dixit:matrẽ vero helenã ad īperatorẽ adduxit:q̃ ab eodẽ vix cognita:⁊ ſecret⁹ interrogata helena ſe eẽ dixit:patrẽq̃ ſuũ ad patriã pdidit omneſq̃ ſuos cuẽt⁹ pandit:cõſtãtinũ quoq̃ʒ imperatoris filiũ eſſe aſſeruit:⁊ in ſignũ hoꝝ anulũ eius ceſari pſentauit. Qd̃ audiẽs cõſtanti⁹ letus vltra modũ effect⁹:⁊ q̃ vxor nup defuncta erat:helenaʒ in cõiugẽ deſpõſauit:atq̃ cũ rege bizantij matrimoniũ ꝯfirmauit:eo q̃ mortuo oriẽtis imperiũ adeptus. Filiũ quoq̃ ſuũ conſtantinũ in ceſarẽ ordinauit. Quo defuncto eidẽ cõſtãtin⁹ in imperiũ ſucceſſit. Helena aũt bizãtij extẽs a iudeis circũuenta xp̃m in quẽ adhuc plene nõ credebat:cũ neq̃ baptiſmũ accepiſſet reliq̃t:⁊ iudaiſmũ accepit. ¶ Poſtq̃ aũt cõſtantin⁹ a ſancto ſilueſtro baptizat⁹ eſt:⁊ a lepra mũdat⁹ ⁊ poſt diſputationẽ habitã de fide inter iudeos ⁊ ſilueſtrũ:⁊ ipſa quoq̃ helena cõuerſa eſt ad xp̃m:vt habitum eſt ſupra in geſtis ſilueſtri pape pridie kalẽ. Ianũ. ¶ Poſt hec aũt helena amore paſſionis dñi aiata hieroſolymã pergit ⁊ crucẽ dñicã requiſiuit. Sanctũ quoq̃ quiriacũ q̃ pri⁹ iudas eſt vocatus hieroſolymoꝝ epiſcopũ ordinauit:partem quoq̃ dñice crucis cõſtantinopolim ad filiũ ſuũ imperatorẽ attulit:partẽ vero in hieruſalem dimiſit:vt hec oia acta ſunt ſupra i hiſtoria de ĩuẽtiõe ſctẽ crucis.v.non.maij. Ipſa vero beata helena operib⁹ pietatis ⁊ religioſis inſtudẽs:octogeſimũ etatis annũ agẽs i ſctitate vite ꝑa-

ce ꝯcuit apud vrbē romā.v.kalē.ſeptembris.Sepultaq; eſt in eccleſia ſanctorū marcellini ⁊ petri.Cuius corpus fili⁹ ei⁹ cōſtantin⁹ impator inde cōſtātinopolim trāſtuliſſe dicit:poſtq̄ ad ipſaʒ vrbē habitaturus acceſſit.❡In tp̄is vero pceſſu de ipſa vrbe rege a venetis trāſlatū eſſe fert venetias ipſum corp⁹:et ſepultū iacet in monaſterio ſuo nomini edificato.

❡De ſctō agapito martyre. Ca.lxxiiii.

Agapitus martyr

paſſus eſt apd̄ ciuitatē pneſtinā ſub aureliano imperatore p̄ſide vero antiocho quia ſancto porphirio martyre enutru⁹ ⁊ in fide doct⁹:cū eſſet annorum.xv.amore xp̄i martyrio feruēret ſpōte ſe imperatori in vrbe obtulit:⁊ ſe chriſtianū viua voce aſſeruit.Iuſſu ergo impatoris tent⁹ ⁊ neruis crudis duriſſime ceſus:deinde vt cōpelleret ſacrificare traditus eſt.Qui duriſſimo carcere ipſum incluſit ⁊ p quatuor dies cibū omnē negauit.Atticus vero ſiue anaſtaſi⁹ cornicular⁹ cū cuſtodiebat:et ab eo verba vite audiēs:pene in xp̄m credebat:unde de carcere p̄ſidi exhibit⁹:prunas ardetes ſup caput iuſſit imponi:⁊ cū gratias martyr deo ageret:flagellis cedi:⁊ nud⁹ capite deorſum verſo ſuſpendi:ſatro ſubter cum fumo fetō oibuſq; abeuntib⁹ ſic ſtare mādat:donec in ipſo cruciatu deficeret.Mādatūq; eſt p p̄ſidē vt nullus oīno ad eū accederet.❡Poſt dies autē q̄tuor anaſtaſi⁹ cornicular⁹ illuc accedēs:vidit eū ſolutū ſup fumū ambulantē ⁊ pſallētē.Et cōuerſus ad xp̄m hoc preſidi nunciauit:quē preſes carceri mācipauit agapitū vero iterū deterū a quatuor ſibiinuicē ſuccedētibus flagellis cedi duriſſime iuſſit:deīde bulliētē aquā ſup vētrē ei⁹ miniſtri diaboli effuderūt ⁊ maxillas ei⁹ ꝯfregerūt.Interea p̄ſes ſubito de tribunali ſuo cadēs a miniſtris collect⁹:⁊ i lecto reclinat⁹ eſt:⁊ ſentiēs dei virtutē i martyre poſt modicū triſtē aīaʒ emiſit.Qd̄ cū impatori nūciatū eēt:iuſſit agapitū ad ciuitate pneſtinā duci:⁊ ibidē i amphitheatro leonib⁹ ſubici.❡Sʒ māſuefacte fere ad lambendū pedib⁹ martyris ſe iclinauerūt.Qd̄ vidētes ſceleris miniſtri iuſſu impatoris tulerūt ſanctū martyrē:⁊ venerūt ꝯ ciuitatē pneſtinā miliario ab vrbe vigeſimo tertio:vbi ſunt due columne:⁊ eū ibi gladio pcuſſerūt.xv.kal.ſeptēbris.Cui⁹ corp⁹ a xp̄ianis ſepultū eſt miliario primo ab vrbe in ſarcophago nouo ibi diuinit⁹ inuēto.

❡De ſctis Ioāne ⁊ criſpo mart. Cap.lxxv.

Ioannes et criſp⁹

pb̄ri Rome paſſi ſunt ſub diocletiano auguſto.Qui cū inūdāte pſecutione ipſi⁹ impatoris:multa ſctōrū corpora officioſiſſime ſepeliſſet:⁊ ipſi ab impatore tēti:gladioq; in xp̄i ꝯfeſſione ceſi:eorūdē martyrū meritis ⁊ ipſis ſociati gaudia vite meruerūt.xv.kalēdas ſeptembris vt dicit Ado.

❡De ſctō magno ⁊ ſociis martyrib⁹. Ca.lxxvi.

Magnus martyr

paſſus eſt in ceſarea Cappadocie tempore aureliani impatoris ſub preſide alexādro.Qui ex ipſa ciuitate ort⁹ defunctis parētib⁹ xp̄ianis:ipſe in fide xp̄i ꝯſtātiſſim⁹:dū oraret ad dn̄m voce ſibi de celo lapſa ad martyriū ꝯfortat.Quā vocē cū audiſſent pagani eum tenuerūt:⁊ in carcerē cōcluſerūt:⁊ poſt dies quatuor p̄ſidi eū obtulerūt.Quē ſacrificare dijs recuſantē tradidit p̄ſes Alexādro ⁊ Zoſimo ſacerdotib⁹ idolorū:vt eū igne cōſumerēt.Qui miſerūt eū in caminū ignis ardētis.Statimq; flāma extinguit:⁊ poſt dies tres martyr xp̄i inde illeſus educit.Hoc p̄ſes audiēs caminū ampli⁹ accēdi fecit:⁊ ip̄m iterum intromiſit:vbi q̄nq; dieb⁹ incluſus ſtetit:flāma quoq; in duas partes diuiſa:ipſe intactus oīno pmāſit.❡Poſt dies q̄nq; accedētes milites:vt vel oſſa ei⁹ inuenirēt:audiētes eū pſallētē reſpexerūt:⁊ q̄ſi milia angelorū cū eo viderūt.In quorū medio Magn⁹ inuict⁹ deū laudabat.Cū aūt iuſſu p̄ſidis educt⁹ eēt:⁊ xp̄i virtutē p̄ſes magie deputaret.Iuſſit eū in Amphiteatrum duci:⁊ feras ei laxari.Et primo q̄dā vrſa peſſima ad eū dimiſſa:in terrā pſtrata pedes ei⁹ lingebat.Deinde leopard⁹ erīgēs collū ei⁹ amplex⁹ lingua ſudorē vult⁹ ei⁹ extergebat.Tertio leo ferociſſim⁹ ⁊ ingēs a venatorib⁹ capt⁹ intromiſſus eſt.Et cū multitudo paganorū eēt intra Amphiteatrum añq̄ abirēt:leo de manib⁹ venatorū pſiliuit:⁊ in gētiles irruit.Angel⁹ vo arenariū cōcluſit vt nemo aufugere poſſet.Et laniāte leone multitudinē paganorū ad mandatum ſcti ſol⁹ p̄ſes cū oſtō ſuo illeſus pmāſit:⁊ leo ad caueā māſuet⁹ redijt.Tūc exiēs p̄ſes oēs exire mādauit ⁊ ſolū Magnū ibidē dimiſit:leonēq; dimitti fecit:q̄ ad pedes ei⁹ pcidit:⁊ oſculabat eū.Quo viſo miraclō duo milia.cccccxcviii.pagani i dn̄o crediderūt.Qui oēs iuſſu Alexādri p̄ſidis decollati ſunt.Deīde eo mādāte gētiles ppli ſanctū martyrē tulerūt:⁊ ex vrbē eiectū lapidauerūt.Cūq; ſup eū aceruū lapidū iactaſſent:eūq; iam mortuū exiſtimaſſent:ſubito martyr xp̄i cūctis audiētibus dn̄ʒ orauit vt ſuſciperet aīaʒ ei⁹ i pace:⁊ ſtatī emiſit ſpm̄.Cui⁹ corp⁹ a xp̄ianis i ip̄a ciuitate ſepultū ē i ſarcophago nouo.xiiii.kal.Septēbris.Martyrū vero aliorū corpa iuxta muros vrbis in cemiterio ſunt tumulata.

❡De ſancto Ludouico ep̄o ordinis minorum. Capi.lxxvii.

Ludouicus ep̄s

Tholoſan⁹ de ordine minorū fili⁹ illuſtris regis karoli ⁊ regis Roberti german⁹ fuit.Qui cū eēt annorū duodecim p illuſtri dn̄o karolo prī ſuo in Cathalonia obſes fuit.Cui aſſiſterunt fr̄es minores:a q̄b⁹ legē vite ⁊ diſcipline pcepit:votūq; dn̄o vouit:q̄ ſi de cuſtodia dimitteret minorū fratrū ordinē igrederet:virginitatē quoq; ſuā dn̄o ppetuo dedicauit.Sʒ poſt quadriēniuʒ dimiſſus paterne hereditati renūciare cupiēs cepit mūdi cōtēptor eſſe:miroq; modo deo deuote ſeruire.Cūq; pater ei vellet in ꝯiugē ſororē regis Frācie tradere oīno cōtēpſit:⁊ ex tūc oīno ad ordinē intrare diſpoſuit.Quē fratres ei⁹ robert⁹ et karol⁹ Marcell⁹ totis virib⁹ a pposito diſtrahebāt.Sʒ nil pficiētes eū clericari pmiſerūt.Cū aūt ipſuʒ iā ſubdiaconū effectū papa vellet in ep̄m promouere oīno renuit.Cōtēplatiue aūt vite tot⁹ intent⁹ etiā actiue ſe exercēs paupib⁹ largiſſime miniſtrabat carnē quoq; mira penitentia maccrabat.❡Fact⁹ tādē frater minor in vigilia dn̄ice natiuitatis:⁊ de licētia ſummi pontificis ſtatim profeſſus:eadē die p ſummū pōtificē pronūciatus eſt ep̄s tholoſan⁹.Qui non obſtante q̄ eſſet epiſcopus regularē ordinis profeſſionē ad literā mirabiliter obſeruabat.Sicq; eccleſiā tholoſanā v̄bo pariter īſtruēs et exemplo ſanctitate pollēs:diēq; mortis ſue ante triduum predicens anno domini.M.cccxv.xiiii.kalen.ſeptembris.cum eſſet annorum.xxiii.feliciter emiſit ſpiritum.Sepultuſq; eſt maſſilie iuxta quod decreuerat miraculis clarens.❡Anno autem domini.M.cccxix.de mandato pape ioannis.xxii.corpus eius de terra leuatum eſt:⁊ capſa argentea honorifice conditum:preſente rege roberto eius fratre:et multis prelatis ac clericis et populis infinitis.In cuius tranſlatione quinq; mortui redierunt ad vitam:⁊ multi infirmi a diuerſis languoribus ſanati ſunt.

❡De ſancto

De ſancto Donato preſbytero. Cap. lxxviii.

Donatus pſbyter apō pagū ſiguſtrēū galliarū claruit. Qui ex vrbe aureliaſi. ad eūdē ciuitatē in mōte q̄ dr iura adueniēs: anachoriticauit. i miltis annis exegit: multiſq miraclis floruit. Qui īter cetera draconē terribilē ſua oratiōe inde fugatū extintiſſe fert. Cūq dies vocatiōis eius inſtaret: aduēnēte ab bate mario diuinit⁹ admonito vt ad eū accederet. Inter v̄ba oratiōis migrauit ad xp̄z: ab eodē p̄re ibide ſepult⁹. xiii. ka. ſeptēbris.

De ſancto Iulio ſenatore ꝛ martyre. Cap. lxxix.

Iulius ſenator et martyr rome paſſus eſt tpe cōmodi īperatoris. Qui audita p̄dicatione ſanctorū euſebij: vincētij: pegrini: et potētiani: de qb⁹ dicet īfra. xvij. kal. ſeptēbris cōuerſus eſt ad xp̄z: ꝛ a rufino pſbytero cū oī domo ſua baptizat⁹. Cūq oīa ſua pauperib⁹ erogaſſet dū xp̄m ꝯfiteret a ceſare detētus ꝛ examinat⁹ atq magiſtro peditū vitella tradit⁹ eſt: q̄ ab eodē ī cuſtodia dieb⁹ plurib⁹ recluſus: unde educt⁹: cū ſacrificare nollet: tādiu fuſtib⁹ eſt ceſus: donec ſpm̄ emitteret. Cui⁹ corp⁹ aſi amp hitcatruz diminſū: euſebi⁹ ꝛ ceteri p̄dicti martyres ſepelierūt ī cemiterio calepodij. q̄ paſſus eſt. xiiij. kalen. ſeptembris.

De ſancto Heli ſacerdote. Cap. lxxx.

Heli ſacerdos et iudex iſrael vnus ꝛ vltimus fuit inter iudices populi dei. Qui eccleſiaſtici. xlvi. c. in ſanctoꝝ patrū veteris teſtamenti catalogo numerantur. Qui quis ex eo q remiſſus fuit ī filios ſuos malos ꝛ p̄uaricatores legis dn̄i corrigēdos ꝛ tpali pena mortis ſubire a deo pmitus fuerit: qz tn̄ in ſe bon⁹ ꝛ ſanct⁹ extitit: credendū eſt quod ſue ſanctitatis premia eternaliter nō amiſit. Hic cū eſſet de gn̄e Aaron ſacerdos ꝛ iudex in iſrael corā arca dn̄i in tabernaculo miniſtrabat in ſilo. Ipſe quoq p̄dixit anne vxori helchane: q̄ ſterilis fuerat filiū ex ea naſciturū: ꝛ tradūt hebrei: quē illa vouit dn̄o ſe daturā. Cū autē heli duos haberet filios ophni ꝛ phinees: qui dn̄m neſciētes partē ſacerdotalē de ſacrificijs anteq adolerēt: adipē tolebant ab offerētib⁹ crudū ꝯtra legē dei vt lauti⁹ ſibi pararēt: eo qd non erat portio: ꝛ rapina dormierūt etiā cū mulierib⁹ obſeruātib⁹ ad oſtiū tabernaculi: ꝛ eas que veneraut ad purificandū polluebant. Pater eorū hoc agnoſcens: tepide eos redarguebat: ꝓpter qd per virum dei reprobatus eſt a domino: ne ſacerdotio domus ei⁹ fungeret: ꝛ tpali pena puniend⁹ ꝓmitteret: vt ipſe mala morte cū filijs ſuis periret. Et cū Heli ad talē dei cōminationē quaſi redderetur incredulus cōfidens de magna miſericordia dn̄i. Et ſamuel adhuc puer oblatus dn̄o a parētib⁹ corā Heli in tabernaculo miniſtraret: ꝛ Heli iā ſenex eſſet: apparuit de⁹ ſamueli: ꝛ eūq tertio vocauit: ac idē p̄dixit qd quicquid Heli ſacerdoti cōminatus fuerat ad litterā adimpleret: vt dicet infra cū de ſamuele aget. Qd ipſe ſamuel Heli interrogāti p oīa retulit. Cūq poſtmodū in plīū ꝯ iſrael cōgregati veniſſent ꝛ q̄tuor milia ex eis occidiſſent: ꝛ ſeniores iſrl' hoc egre ferētes adinuicē cōſiliū habuiſſent: arcā dn̄i de ſilo in plīū ſecū tulerūt: ꝛ cū duobus filijs Heli arcā comitātib⁹ ꝯ philiſteos ierūt. Videtes ꝛ ūt philiſtei a cā dn̄i timuerunt: ſed acrius ex hoc pugnantes iſraelitas fugere contulerunt: ꝛ ex eis triginta milia occiderūt: arca quoq dei capta eſt: ꝛ duo filij heli mortui ſunt. Heli aūt ſacerdos p̄ ſenectute cecutiēs ſedebat cōtra viā que ducit ad caſtra. Et cū audiſſet nunciū qui de ꝓlio fugerat q popul⁹ ceſus eſſet: ꝛ duo filij eius interfecti ſunt: ꝛ patienter tulit. Cum autem audiſſet arcā captā ꝓpter dei reuerētiam moleſte tulit: ꝛ cadēs de ſella retrorſum fractis ceruicib⁹ expirauit. Iudicauit autē iſrael quadraginta annis: ꝛ ſepult⁹ eſt ī ſepulchro patrū ſuorum eiuſq dies obit⁹ cert⁹ non habetur: de ſamuele ei⁹ diſcipulo dicturus ipſum premiſi: quorū adinuicem geſta continuātur. Hec ex primo libro regum a principio vſq ad capitulum quartum: ꝛ ex dictis ioſephi ꝛ hieronymi atq ex hiſtoria ſcholaſtica ſumpta.

De ſctīs Helchana ꝛ Anna ei⁹ vxore. Capitulum. lxxxi.

Helchana vir iuſt⁹ ꝛ anna ei⁹ vxor ſamuelis ꝓphete parentes inter ſanctos priſci tpis a ioſepho ꝛ hieronymo cōputātur: quorū laus tā ex primo libro regū q̄ ex b̄ndicta eorū ꝓle ſuſcepta pcipit. Fuit autē helchana de ramathaim ſiue ramatha: que in euāgelio dicit arimathia que ſita eſt in mōte effraim: ꝛ fuit de iſuar auunculo moyſi per chore deſcēdēs: ꝛ ſic p patrē fuit de tribu leuip matrē vero de tribu iuda. Habuit quoq duas vxores: videlz fenēnā fecūdā ꝛ annā ſterilē: ꝛ cū eſſet anna pulchrior: ꝛ vir eā diligeret: fenēna ei inuidēs exprobrabat ei et obijciebat ſterilitatē. Et cū de more ſuo aſcēderet de bito tpe helchana vt immolaret dn̄o in ſilo vbi tūc erat archa dei que in tabernaculo ſeruabat: ꝛ quodā tpe ipſe helchana cū ābab⁹ vxorib⁹ aſcēdiſſet: ꝛ filios ac filias quos habebat de fenēna ſecū duxiſſet. Anna triſtis pro ſterilitate ad fores tabernaculi egreſſa orauit ad dn̄z ꝓ ꝓle b̄ndā: ꝛ votū vouit qd ſi de⁹ ſibi maſculū largiret q faceret ipm nazarenū: ꝛ altarꝫ miniſterio ꝑpetuo deputaret. Et cū heli ſacerdos eā orātē obſeruaſſet: ꝛ triſticie ei⁹ cām audiſſet diuio ſpū eidē ꝓnūciauit qd de⁹ exaudiſſet eā q̄ ex ꝓmiſſione ſacerdotali ſecura iā de ſobole facta ē: ꝛ reuerſa cū viro ī domū ſuā ꝯcepit: ꝛ peperit filiū vocauitq nomē ei⁹ ſamuel eo qd a dn̄o poſtulaſſet eū. Nec aſcēdit mulier cū viro in ſilo: donec ablactaret filiū. Et cū ipm ablactaſſet: vcꝫ cū eſſet annoꝝ xii. adduxit eū cū munerib⁹ in ſilo: ꝛ obtulerūt eū parētes heli: vt eēt miniſter in cōſpectu dn̄i: ꝛ cōm votū qd emiſerat ei⁹ mr̄. Et nota q ſunt tres ablactatiōes. Prima a lacte mamille q̄ fit in tertio anno. Scd̄a a lacte iſantie q̄ fit in ſeptio. Et ſic amouet puer a lacte: a pedagogo: a timore. In hac v̄o etiā ablactatiōe ſamuel deo oblat⁹ eſt q̄ſi iā idone⁹ ad ſeruiēdū. Poſt h̄ v̄o āna habuit tres alios filios ꝛ duas filias: qd de⁹ facere voluit vt filiū q̄ē quodāmō ſm carnē p deo amiſerat: in alia ſobole triplicaret: ꝛ vt p h̄ oſ̄dat: qz qd deo ꝯcedit et in tpib⁹ nō amittit. Quieuerūt aūt in pace helchana ꝛ vxor ei⁹ āna ꝛ ſepulti ſūt ī ciuitate ſua ī ramatha. Quib⁹ āt dieb⁹ migrauerit ex h̄ mūdo nō h̄r: ideirco geſtis filij ei⁹ cui⁹ ſolēnitas ſeqt̄ nō imerito p̄mittūt. Hec vt ſupra.

De ſctō Samuele ꝓpheta ꝛ iudice. Cap. lxxxii.

Samuel ꝓpheta ꝛ iudex ppl̄i iſrael ſctiſſim⁹ q̄ nedū inter p̄res antiqs ſctōs teſtamēti veteris eccl'iaſtici. xlvi. ca. plurimū ꝯmēdat: ſꝫ etiā in pleriſq diuine ſcripture locis: vt ſctīs magnificat: ꝛ ponit. Fili⁹ fuit helchane ephrātei de ramatha de tribu leuit: āne ei⁹ vxoris: de quib⁹ ſupra ꝓxīa actū eſt. Qui ma-

tris ei⁹ oronib⁹ a dño poſtulat⁹ fuit: voto ꝓmiſſo q ipſe ad ppetuū ſuitiū dñi mācipare: qḋ ⁊ parētes ipſi⁹ fide liter adimplere curarunt: ꝓmiꝙ duodenē heli ſacerdo ti in filio obtulerunt. Et ab illa etate: vt dicit Joſephus plenarie pphetare cepit. ¶ Cū autē filij heli legis dñi eſſent trāſgreſſores: ⁊ heli tepide corrigeret illos: ⁊ dñs eidē ac filijs eius per prophetam mortem cōminatus fuiſſet: nec adhuc heli verbis domini fidē plenā adhibe ret: vt ſuperius dictum eſt in geſtis heli. Factū eſt vt he li in lecto ſuo iaceret: ⁊ iam pre ſenectute ipſius oculi ca ligaſſent: ⁊ ſamuel iacebat iuxta tabernaculū cū heli ſa cerdote. i. prope lectum eius. Quē dñs vocauit ex nomi ne. Qui ſurgens acceſſit ad heli credens ſe vocatum ab eo: ſed heli ipm vocaſſe denegans ad dormiendum re miſit. Cūꝙ hoc ibidem ⁊ ſecundo ⁊ tertio factum eſſet: intellexit heli quod deus eum vocaſſet: ⁊ inſtruxit pue rum qualiter iterum reſpondere deberet: vocatus aūt iterato a dño cum rñdiſſet: loquere dñe indicauit ei do min⁹ eandem cōminationem in domū heli: quē primo fecerat per virū dei. Hanc autē ſamuel ab heli adiura tus: indicauit omnia q̄ locutus eſt ei deus. Creuit autē ſamuel ⁊ cognouit omnis populus: quia fidelis eſſet ꝓ pheta domini. Et conſulebat eum omnis popul⁹ iuxta ꝑceptū domini. Preceperat enī deus: vt abijcerēt ario los ⁊ diuinos: ⁊ huiuſmodi: ⁊ ſolicitarentur a fratribus verbum domini. Mortuo vero heli ſacerdote: vt ſupe rius dictū eſt. Samuel in locū ei⁹ ſucceſſit in iudiciū. Qui populū dñi adduxit in maſephat vt oraret pro eis eo q philiſtei terminos iſrael inuaſiſſent. Tunc ſamuel effudit aquam corā domino: in qua maledicta congeſta erant: quam ſi bibat idolatria labia ipſi inſeparabiliter adherebant: forte in ſignū federis ſicut fecit ioſue. Qui dā tamen aſſerunt ſamuelē idolū redegiſſe in puluerē: ⁊ mixtū dedit pplo ad bibēdū: ⁊ in barbis eorū iudicaſſet reos idolatrie a nō reis ſicut olī fecerat moyſes. Et iudicauit eos ibi ſamuel. i. docuit iudicia dei. Et audie rūt philiſtei congregatū eſſe iſrael in maſephat ⁊ armati aſcenderūt aduerſus eos. Clamauitꝙ ſamuel ad dñm: ⁊ obtulit agnum lactentem in holocauſtū. Et inito ꝑe lio dñs intonuit fragore magno ſup philiſteos: ⁊ mota eſt terra: ⁊ ꝑ loca pādebat hiat⁹ ⁊ philiſtei in fugam verſi ſunt a filijs iſrael q̄ ꝑcuſſerūt eos vſꝙ ad terminos ter re ſue. Tulitꝙ ſamuel lapidē: ⁊ poſuit eū i terminis: nec auſi ſunt vltra philiſtei intrare terminos iſrael: viuēte ſamuele iudicabat itaꝙ ſamuel populū in bethel ⁊ gal galis ⁊ maſephat circuiens per ānos ſingulos ⁊ reuerte bat̄ in ramatha: ſed ⁊ ibi iudicabat iſrael. ¶ Cū aūt ſe nuiſſet ſamuel poſuit filios ſuos iudices: ioel ⁊ abiam: alterū in bethleem: alterū in berſabee: vt ibi populū iudi carēt. Qui declinauerūt poſt auaritiā ⁊ peruerterūt iu dicia. Qḋ non ferēs populus petijt a ſamuele regē. Qui diuina reuelatione ſaulem ex tribu beniamin ſibi a dño miſſum vnxit in regē ſup iſrael: ⁊ ipſe ſamuel iudex eſt fa ctus: q̄ prefuerunt ſimul in populo quadraginta annis: vt ioſeph⁹ ſcribit. ¶ Proceſſu vero tēporis mandauit ſamuel ſauli regi iubente dño: vt deleret amalech et nec homini parceret nec iumētis. Qui cōtra ꝑceptū domi ni: poſtꝙ amalechitas expugnaſſet: pepercit agag regi amalech: ⁊ optimis armentorū: propter qḋ a dño repro batus eſt: ⁊ regnū eius ad dauid tranſlatū ex ore ſamue lis pphete domino ei mandāte: licet ꝓpheta dei pro ſau le dominū plurimum exoraſſet. Sicꝙ poſt aliquot mē ſes ſamuel propheta iuſſu diuino inunxit dauid filium Jſai de bethleem in regē futurū ſup iſrael adhuc viuē te ſaule. Et extunc cepit regnum ſaulis declinare: dauid autem in omnib⁹ proſperari: ſicut dictum eſt ſupra in geſtis dauid regis. iiij. kalendas ianuarij. ¶ Poſtꝙ au tem ſamuel populū dei laudabiliter iudicaſſet mortu⁹ eſt. Et fleuit eū vniuerſus iſrael ſinguli tāꝙ ꝓpriū pa trē lugētes: ⁊ ſepelierūt eū i ſepulchro paterno in rama tha. Qui dormiuit in dño decimo tertio kalēdas ſeptē bris. ¶ Huī⁹ oſſa ſacratiſſima Arcadius imperator de iudea tranſtulit in thraciā portātibus epiſcopis: ⁊ oc currentib⁹ populis tāta leticia vt quaſi ꝑſentē viuētēꝙ cernerēt atꝙ ſuſciperent: vt de paleſtina vſꝙ calcedonē iūgerēt populorū agmina in chriſti laudes vna voce ꝓſo nātia: vt ſcribit hieronym⁹ libro ꝯ vigilātiū. Hec ex pri mo libro regum a. iiij. cap. vſꝙ ad. xvj. ⁊ alijs volumini bus quibus ſupra.

¶ De ſancto Samuele preſbytero. Cap. lxxxiij.

Samuel pſbyter eccleſie edeſſene claruit tempore ana ſtaſij primi imperatoris. Qui ſancta vita ſublimis ⁊ doctrine ſapiētia cla rus: multa aduerſus eccle inimicos intētione tñ ꝑcipua contra neſtoria nos ⁊ timotianos ſyro ſermone con ſcripſit quem apud conſtantinopo lim adhuc tempore ſuo in carne vi ueret: ⁊ ſcripta eius ſe teſtat̄ agnoſcere illuſtris gennadius q̄ et apud ipſam ciuitatem in xp̄o quieuit in pace: ubi decētiꝙ tumulatus.

¶ De ſctō Bernardo abbate ordinis Ciſtercienſis. Capitulum. lxxxiiij.

Bernard⁹ abbas clareuallenſis et doctor claruit tpe Eugenij pape tertij ⁊ federici impa toris primi: q̄ ex prouīcia burgūdie caſtro fontanis p̄re milite tecelino matre aleth religioſa dña ort⁹ eſt: q̄ ſex mares filios genuit monachos futuros feminā vnā ſctimonialē: q̄s vt ediderat dño offerebat: et ipſos pueros cibis groſſiorib⁹ q̄ſi eremo q̄ magiſ curie nutriebat. Cū aūt tertiū ſcꝫ bernardū ge ſtaret i vtero: vidit ꝑ ſomniū catellū cādidū ⁊ latrantē in vtero ſe hr̄e. Qḋ cū cuidā viro dei expoſuiſſet. Ille vo ce ꝓphetica rñdit: q optimi catuli pareret: q̄ domus dei cuſtos futur⁹ eſſet: ⁊ ꝓ q ꝑdicator fieret egregi⁹: ⁊ ꝯ inimicos daret latrat⁹: ac multos medicinalis lingue gr̄a eſſet curatur⁹. Cū aūt bernard⁹ adhuc puer in na tiuitate dñice nocte officiū expectaret: audiſ⁹ ſcire qua hora xp̄s nat⁹ eſſet: media nocte eidē apparuit puerul⁹ ieſus: quaſi denuo ex vtero matris nat⁹. Vn̄ extūc illā fuiſſe horā dñice natiuitatis cognouit. Ex illa ergo ho ra in his q̄ ꝑtinēt ad illud ſacramentū: ſenſus ei ꝓfun dior ⁊ ſermo copioſior dat⁹ eſt. Qḋ p̄ꝫ in illo initio opu ſculorū ſuorū qḋ edidit: cū homeliā illā ſup euangelio Miſſus eſt gabriel: cōpoſuit. Verū antiqu⁹ hoſtis eius caſtitati inuidēs: multos ei laqueos tēptatōis oppoſuit. Cū ſemel in quādā feminā diu oculos defixos habuiſ ſet: de ſe ꝯtinuo erubuit: ⁊ in ſtagnū gelidarū aquarū in ſiluit: ibiꝙ tā diu māſit donec a carnali cōcupiſcētia to tus refriguit. ¶ Alia nocte puella q̄dā ſe nudā in lecto ipſi⁹ poſuit quā ille ſentiēs partē lectuli ei ꝯceſſit: donec illa ipm cernēs immobilem erubeſcens inde receſſit. ¶ Alias etiā hoſpitat⁹ in domo vni⁹ matrone cū illa in ei⁹ pulchritudinē exarſiſſet nocte ſilēter ad lectū ei⁹ ac ceſſit. Jlloꝙ clamāte. latrones mulier ſe abſcōdit. Sur gētes vo famuli latronē q̄runt ſed nō inueniūt. Cūꝙ hoc idē vſꝙ tertio factū eſſet: mulier tādē deſperata re ceſſit. Dū vo mane a ſocijs q̄reret: quō tot vicib⁹ latro nes clamaſſet. Rn̄dit q vere latro ei inſidiat⁹ fuerat: q: hoſpita theſaurū ſue virginitatis irrecuperabilē au ferre voluerat. Et extunc ciſtercienſiū ordinē ingredi deliberauit. Qḋ cū fratres eius olmode prohiberent: tantā ei dominus gratiā cōtulit: vt nō ſolum non pro hiberetur: ſed oēs fratres ſuos: ⁊ alios plures ad reli gionē domino lucraretur. Fratri aūt ſuo gerardo ver ba ei⁹ vana reputāti ꝑdixit: q lācea latus ei⁹ perfora ret: ⁊ tunc compunctus verbis eius cōſenſum prebe ret. Poſt paucos dies gerard⁹ ab inimicis capit: ⁊ lan

ea in latere vulneratus carceratur. Ad quem Bernardus veniens eundem confortauit: promittens φ cito liberaretur: ⁊ monaſteriū ingrederetur. Eadem nocte compedes gerardi de pedibus eius ceciderunt: ⁊ oſtio ꝑ ſe aperto ipſe euaſit: indicauitq; fratri ſe mutaſſe propoſitum, ⁊ velle fieri monachum. ❡ Anno igitur dñi. M.cxii. a cōſtitutione ordinis ciſterciēſis.xv. ſeru⁹ dei bernardus annorū.xx. cum fratribus ⁊ aliis ſociis.xxx. ordinem ciſterciēſem ingreſſus eſt. Qui mox totus ita in ſpiritum abſorptus eſt: vt iam nullis corporeis ſenſibus vteretur. Quem abbas ciſtercienſis ad edificandū domum clareuallenſem poſt modicum miſit: vbi multo tempore in nimia paupertate vitā duxit. Vigiliis aūt ⁊ orationibus intentus continue carnem miꝛa penitentia flagellabat: ⁊ maxima ieiuniorum inedia domabat. In veſtibus autem ⁊ aliis cunctis ſemper paupertatē amabat. Quicquid vero in ſcripturis didicit: in agris ⁊ ſyluis confitebatur accepiſſe: ⁊ nullum ſe magiſtrū aliquando habuiſſe. Oranti quoq; ſibi confeſſus eſt expoſitionem orationis dominice ſibi ſcriptam apparuiſſe. Humilitatem autem ⁊ patientiā vltra modū in cūctis oſtendit. Cum trecentas marchas argēti ſibi pro cenobio conſtruēdo miſſas predones abſtuliſſent: patienter tulit: deumq; benedixit: qui ſibi a tanto onere pepercit. ❡ Quidā canonicus regularis ad eū venit: ⁊ vt in monachum reciperetur rogauit: cumq; ille non acquieſceret: ſed ad ſuam eccleſiam redire ſuaderet: aduertēs qđ canonicus ex leuitate ordinem mutare vellet canonic⁹ ad conuicia multa prorupit: ac demum ipſum in maxilla percuſſit. Cūq; aſtantes in ſacrilegū inſurgerēt: illos ne eum tangerent per chriſtum adiurauit: ⁊ ſine vlla vltione patienter dimiſit. Pater eius qui ſolus in domo remāſerat: ad monaſterium iuit: ⁊ ibidē poſt aliqđ tps in ſenectute bona deceſſit. Soror vero eius in ſeculo nupta cū multo comitatu ⁊ pompa ad monaſteriū acceſſit. Sed ad eam vir dei exire recuſauit. Cum autem lachrymās inſtaret ⁊ conſilium anime ſue ſaluande peteret ad eam exiit: ⁊ mundi ei glorias interdixit. Que habitum ⁊ vitam mutans in ſeculo quaſi in eremo deinceps deo ſeruiuit: ⁊ tandem multis precibus a viro licētia habita monaſteriū introiuit. Tāta aūt abſtinentia ⁊ vigiliis corpus attriuit: vt fere continua grauiſſima infirmitate lāgueret. ❡ A ciuitatibus ianuēſi. ⁊ mediolanēſi. in epm̄ electus cōſentire renuit: dicens ſe non eſſe ſuum: ſed aliorum ſeruitio deputatum. ❡ Cum quodā tempore fratres cartuſienſes viſitaſſet loci prior cōtra ipſum aliquātulum murmurauit: φ ſella cui equitando preſidebat nimiū curioſa eſſet. Qđ cū vir dei audiſſet miratus q̄rebat qualis ſella foret. Nam illuc vſq; a clareuallēſi. venerat ⁊ qualis eſſet ſella nō perpenderat. ❡ Iuxta lacum etiā lauſanenſem vnius diei itinere pergens ipſum non vidit: ⁊ cū ſero ſocii de ipſo lacu loquerentur: vbi eſſet lacus ille interrogauit. ❡ Predicanti ſibi aliquādo inanis glorie tētatio irrepſit: φ optie ꝑplo ꝑdicaret. Qui mox in domino ꝯfortat⁹ tētatori rñdit φ nec per ipſum inceperat: nec ꝑ ipſum dimittere intēdebat. Fr̄ robertus ei⁹ monach⁹ ⁊ ſcđm ſeculū ꝓpinqu⁹: quorūdā ſuaſione ad monaſteriū cluniaci ſe cōtulerat: quē vir dei ſtatuit ꝑ epiſtolā reuocare. Cū aūt eam ſcriptori ſub diuo dictaret: ſuperueniēte ſubito imbre ſcriptor ſurgere voluit. Bernardus vero vt procederet in ſcribendo ſuaſit: q2 opus dei erat: qđ ipſi faciebant. Sicq; ſcripſit epiſtolā in medio imbre. Cū em̄ circa eos vndiq; plueret: inde modeſtiā imbris virt⁹ expulit charitatis. ❡ Monaſteriū quoddā multitudo infinita muſcarū occupauerat: q̄ monachos grauiter infeſtabat. Quas vir dei excōicauit ⁊ mane oēs muſce mortue ſunt reperte. ❡ Cū a mediolanēſib⁹ eccleſie reconciliandis a papa miſſus papiā rediſſet. Quidā vxorē ſuā demoniacā ad eū adduxit. Cūq; malign⁹ ſpūs ꝑ multa verba bernardū irrideret: ⁊ cū eo vir dei pluries diſputaſſet: tādē oratiōe ſua immūdum ſpm̄ ex illa muliere exire coegit. Sz cū ide ſanct⁹ vir receſſiſſet/ diabol⁹ eā iterū inuaſit Qđ cū ſanct⁹ ꝑ viā ei⁹ poſt ſe currētē audiſſet nomē ieſu xp̄i in cedula ſcripſit in collo mulieris alligari mandauit. Et ſic totaliter a ſpū illo maligno liberata eſt. ❡ Apud aq̄taniā mulier alia ab incubo quodā ꝑ ſex annos petulante laſciuia vexata fuerat. Que ad virum dei acceſſit: ⁊ que paſſa fuerat cū lachrymis enarrauit. Cui bernard⁹ baculū ſuū tradidit: vt in lectulo ſuo ipſuʒ poneret mādauit. Demon autē extunc ad cubile nō audebat accedere ſed acerrime cōminabatur: φ eo recedēte ſe de ipſa atroci⁹ vindicaret. Qđ cū ſancto retuliſſet: ille populū cōuocauit: ⁊ cādelis accēſis oīa publice enarrauit ac demonē illū excōicauit. Sicq; mulier ab ei⁹ illuſione penit⁹ liberata eſt. ❡ Cū in eadē ꝓuincia legatione fungeret: vt ducē aquitanie eccleſie recōciliaret: ⁊ ille recuſaret: vir dei ad altare celebratur⁹ acceſſit: duce pre foribus expectāte. Cū autē pax domini dixiſſet corpus chriſti ſuper patenā poſuit: ⁊ ad ducē exiuit: ⁊ idēq; ꝑ filiū ꝟginis terribiles minas intulit: ⁊ vltionē diuinā addit: niſi ad eccleſie obediētiā veniret. Quē dux ignea facie ⁊ flāmeis oculis conſpiciēs: territ⁹ corā eo ꝓcidit ⁊ veniā poſtulauit: ⁊ quicq̄d ſanct⁹ ꝑcipere voluit mox adimpleuit. ❡ Militē quēdā nobilē monachū ſuū effectum grauis tētatio exeūdi ordinē pulſauit ita vt expreſſe diceret ſe nunq̄ letum futurum. Qđ ſanct⁹ audiens ꝓ eo orauit: ⁊ tentatio mox diſceſſit. Ita vt poſtmodum diceret ſe nūquā triſtitiā habiturū. ❡ Cū ſanct⁹ malachias epus hibernie in ſuo monaſterio migraſſet: ⁊ bernard⁹ ꝓ eo miſſā ꝓ defunctis incboaſſet gloriā ei⁹ intra canonē dño ſibi reuelāte cognouit ⁊ poſt cōmunionis collectā ꝓ cōfeſſore pōtifice cōmutauit. Cui dū cantor innueret φ errabat: ait ſe nō errare: ſed ſcire q̄d diceret. Deinde accedēs ſacro corpori pedes oſculatus eſt. ❡ Viſitat⁹ a q̄buſdā tyronib⁹ i quadrageſima rogabat eos vt ſaltē illis dieb⁹ a ſuis ſe vanitatib⁹ cohiberent. Quib⁹ recuſantib⁹ vinū benedictū eis in poculū tradidit: ⁊ mox illoꝝ vitā in meli⁹ cōmutauit. ❡ Tandē morti appropinquās fratrib⁹ ſuis: charitatē: humilitatē: ⁊ patiētiā iure teſtamēti reliquit. Deīde poſtq̄ multa miracula ꝑpetraſſet: ⁊ cētū ⁊ ſexaginta monaſteria cōſtruxiſſet anno dñi milleſimocenteſimo ⁊ ſexageſimotertio etatis vero ſue anno ſexageſimotertio iter filioꝝ man⁹ obdormiuit i dño.xiiii. kalē. ſeptēbris. Sepultuſq; eſt i monaſterio clareuallēſi. multis ⁊ mirabilib⁹ refulgēs. ❡ Hic doctor ſanct⁹ multos libros ⁊ tractatus edidit. Scripſit librū vnū de cōtēptu mūdi ad clericos. Item exhortatoriū de paſſiōe ⁊ reſurrectiōe dñi librū vnum. De gratia ⁊ libero arbitrio librum vnū. De gradib⁹ humilitatis ⁊ ſuperbie librū vnū. Ad abbatē colūbenſem de precepto ⁊ diſpēſatiōe librū vnū. Ad ciſtercieñ. ⁊ cluniaceñ. apologeticū librū vnū. Ad hugonē de ſctō victore librū vnum. Super pſalmū. Qui habitat. homelias. xvii. Super cantica cāticorum homelias ſeptuaginta tres. Super Magnificat: tractatū vnū. Epiſtolas ad diuerſos. ccxl. Sermones vero innumerabiles. Itē ad eugeniū papā tertiū de cōſideratione libros quīq;. Ad milites tēpli de laude militie noue librū vnum. Et alia opuſcula multa ⁊ elegātia cōpilauit.

❡ De ſancto Philiberto abbate. Ca.lxxv.

Philibert⁹ abbas apđ Rothomagū claruit tpe. Clodouei regi Frācoꝝ. Qui adhuc iuuenis, a Dagoberto rege Frācoꝝ in palatio ſuo aduocat⁹: cū eēt annoꝝ viginti elegit xp̄i fieri diſcipulus ⁊ in Robatēſi monaſterio ſub agilo abbate monach⁹ fact⁹ ē: vbi opib⁹ penitētie vacās multa diaboli tētamīna ꝑtulit: quas oēs xp̄o adiut⁹ ſuperauit. Succeſſitq; agilo in abbatie regimine: demūq; ſibi creditā ſtrenue gubernādo ⁊ miraculis coruſcādo,

Dñi autẽ quidã eũ ex fratrib⁹ liuore inuidit ex cenobio abiecti ſſent: vnus eorũ ictu fulmineo interijt: alius in ſeceſſum oĩa interiora depoſuit. Reliq̃ timore percuſſi penitentiã agẽtes: ipſumq̃ reuocãtes eidẽ humiliter obedierũt. Poſtmodum aũt a rege clodoueo ⁊ bathylde regina frãcorũ in pago rothomagenſi locũ appellatũ gemericũ obtinuit: vbi egregiũ monaſterium conſtruxit. ¶ Monachũ quendã quem ad regẽ pro cauſa cenobij mittere diſponebat febre detentum imperans febri ſanauit ⁊ miſit. ¶ Exiſtente eo pariſius latro chirothecas eius furatus eſt. Mane aũt ſe ardere eiulãs ⁊ loqui nõ valẽs: ſinũ cũ furto abſcõdito patefecit. ¶ Cũ nocte quadã in baſilica ſancti petri oraret viſi ſunt oculi ei⁹ quaſi due lampades fulgẽtes. Monacho qui languẽs ad extrema venerat: ⁊ loqui nõ valebat: peccatiq̃ vnũ in cõfeſſione ſciẽter omiſerat oratione ſua loquelã reſtituit: illeq̃ peccatũ confeſſus mox expirauit. Cũ fratres meſſem ſuccideret ⁊ manipuli per agros iacerẽt: tempeſtatẽ ſubitã ingruentẽ a meſſe ſedauit ⁊ cõtinuo ſerenitatem adduxit. ¶ In villa quoq̃ pinenio hoſpitatus a muliere q̃dã paupe̾ i domo ſuſcept⁹ vas vini q̃d habebat bñdixit: ⁊ multis ide potãtib⁹ ceteriſq̃ ſatiatis ipſo abeũte plenũ repertũ eſt. Quieuit in pace vir dñi. xij. kal. ſeptẽbris. Sepult⁹ in monaſterio ſuo p̃dicto.

¶ De ſctis Chriſtophoro ⁊ Leouigildo martyribus. Capi. lxxxvj.

Chriſtophorus et Leouigild⁹ martyres apud ciuitatẽ hiſpanie cordubã paſſi ſunt q̃ tpe pſecutiõis ab infidelib⁹ cõprehẽſi cũ xp̃m cõfeſſi eẽnt: gladio cedẽte martyriũ cõſumauerũt quorũ corpa poſt abſciſionẽ capitũ igni tradita ſunt. Qui paſſi ſũt. xiij. kalẽdas ſeptẽbris: vt Ado: addit in ſctõrum martyrologio ex dictis hieronymi ſumpto.

¶ De ſanctis mar. Leõtio ⁊ Carpophoro. Ca. lxxxvij.

Leõti⁹ ⁊ Carpophor⁹ martyres ĩ ciuitate aquileiã paſſi ſunt tpib⁹ diocletiani ⁊ maximiani impatorũ ſub lyſia preſide. Qui cũ eẽnt arte medici: ĩfirmos quoſcũq̃ ab oĩ lãguore ſanabãt nõ tã naturalib⁹ medicaminibus artis ſue: q̃ xp̃i noĩe ĩuocato: erant eni fideliſſimi xp̃iani. Audiẽs aũt lyſias p̃ſes famã illorũ cũ eſſent ei ab ei⁹ officialib⁹ accuſati: q̃ cultum deorũ ſuorũ deſtruerẽt: eos ad ſe accerſiri fecit: ⁊ q̃ eſſent eorũ noĩa: que patria: q̃ cõditio: q̃ fortuna q̃ſiuit. Illi vero ad ſingula rñderũt: q̃ ſcʒ noĩa eorũ erãt Leonti⁹ ⁊ Carpophor⁹: patria vero eorũ erat arabia cõditio xp̃iana fortunã aũt xp̃ianos neſcire dixerũt. Tũc p̃ſes cepit eis pſuadere vt diis ſacrificarẽt: pmittẽs illos exinde honorib⁹ ſublimãdos: aut ſi renuerẽt diuerſis puniẽdos ſupplicijs. Cũq̃ illi ſacrificia demonib⁹ exhibere nullatenus velle rñderẽt ⁊ xp̃m ſibi adiutorẽ in oĩb⁹ dicerent: atq̃ illi⁹ cõminata tormẽta cõtẽnerẽt p̃cepit eos p̃ſes ĩ manib⁹ ⁊ pedib⁹ grauiter torqueri. Et dũ illi cõſtãtes hoc ſuppliciũ deriderẽt: iuſſit eos preſes cathenis vinctos in mare p̃cipitari. Statimq̃ angelus dñi aſſuit: ⁊ diruptis vinculis illos e pelago ad litt⁹ incolumes eduxit. Et cũ hoc miraculũ p̃ſes artib⁹ magicis aſcriberet ⁊ cõ illi ei xp̃i virtutẽ p̃dicarẽt. Ille q̃ eos in noĩe dei ſui adriani ſcõ velle diceret: cõtinuo duo demones aſſuerũt: ⁊ p̃ſidẽ in faciẽ alapis ceciderũt grauib⁹ p horã vnã. Sʒ orantib⁹ p eo ſctis ſtatim demones abierũt. Tunc p̃ſes dicere cepit q̃ dii ꝯ ſe indignati q̃ illos velle reliq̃re dixerat talẽ in eũ vindictã exercuerãt. Iuſſitq̃ ſctõs in carcerẽ trudi: donec q̃d ipſos pderet cogitaret. ¶ Altera die illos eductos ⁊ diis imolare cõſtãt⁹ recuſantes in ignẽ copioſũ accẽſum iactari mãdauit. Sʒ tñ ignis illos in nullo leſit ſʒ facto terre motu nimio: erũpẽs flãma plurimos paganorũ circũſtãtes cõſũpſit. Illi vero ſancti de ignis educti medio nedũ in corpib⁹ ſʒ et in capillis ⁊ veſtib⁹ penit⁹ apparuerũt illeſi. Iubent q̃ in equuleo ſuſpẽdi ⁊ vngulis radi: ſʒ angelo illos cuſtodiente fatigatis ad modũ carnificib⁹ añ p̃ſidẽ deponunt. Et cũ iterũ ac iterũ a p̃ſide pſuaſi cultũ diis ſuis exhibere renuerẽt: fecit illos lyſias p̃ſes in crucib⁹ leuari: ⁊ a circũſtãte pplo lapidari: verũ lapides in iacientes redibãt et plurimos vulnerabãt. Tũc mãdauit illos a quatuor ex militib⁹ ſagittis cõfigi. Sagitte vero martyres nõ ledebãt: ſed retrouerſe ſagittarios cõfigebãt. Et nõ ſolũ illos: ſʒ alios plures aſtãtes occiderũt. ¶ Lyſias aũt ſe cõfuſum in oĩb⁹ cernẽs ſctõs dei gladio cedi iuſſit. Et ſic accedẽtes ſpiculatores eorũ capita gladio abſciderunt. Quorũ corpa xp̃iani rapiẽtes iuxta muros ciuitatis aq̃leie ſepelierũt. Paſſi ſunt aũt ſcti martyres Leontius ⁊ Carpophor⁹. xij. kal. ſeptẽbris.

¶ De ſctõ Anaſtaſio martyre. Cap. lxxxviij.

Anaſtaſi⁹ ſiue Attal⁹ martyr paſſus eſt ſub Aureliano auguſto ⁊ p̃ſide Antiocho rome. Qui cũ eẽt cornicular⁹ agapiti martyrẽ ĩ cuſtodia habuit mãdato p̃ſidis. Et audiẽs ab eo verba vite fere cõuerſus eſt. Cũ aũt Agapit⁹ verſis pedib⁹ ſuperi⁹ eſſet ſuſpẽſus ⁊ fumo de ſubter facto ſic q̃tuor dieb⁹ eẽt dimiſſus vt ſupra dictũ eſt ĩ paſſiõe ei⁹ decimo q̃nto kalen. ſeptẽbris: ⁊ poſt dies q̃tuor Anaſtaſi⁹ illuc vadẽs lucuiſſet eũ ſolutũ ambulãtem et pſallẽtẽ: fidẽ xp̃i oĩno ſuſcepit ⁊ bapti zat⁹ eſt. Et dũ hec oĩa q̃ viderat p̃ſidi nũciaſſet ⁊ xp̃m cõſtãter pfeſſus eſſet. Iuſſu Aureliani decollat⁹ eſt. xij. kal. ſeptẽbris.

¶ De ſctõ Priuato epõ ⁊ mar. Ca. lxxxix.

Priuat⁹ epũs ⁊ martyr paſſus eſt in territorio gaualitane ciuitatis. Qui ſub pſecutiõe imperatorũ Valeriani ⁊ Galieni cũ xp̃m dominum predicaret: ⁊ deos paganorũ adorare recuſaret: iudicis ſententia decollatus: ⁊ palma martyrii coronatus eſt: duodecimo kalendas ſeptembris: vt dicit Ado.

¶ De ſancto Quadrato epõ. Capitu. xc.

Quadrat⁹ epũs tpe Adriani impatoris claruit: q̃ multa vtilia opa eccl̃ie digeſſit. Nã eidẽ pn̄cipi apologeticũ ſcripſit ⁊ obtulit. Librũ rõnis ⁊ fidei plenũ: apoſtolicaq̃ doctrina dignũ: ⁊ religiõi xp̃iane vtilẽ. Scripſit ⁊ parthicũ bellũ ſub ſeuero pncipe geſtũ: Auidii caſſij vitã ⁊ geſta ſcriptiõi tradidit. Et in partibus macedonie ĩ pace q̃euit. xij. kal. ſeptẽbris. Hec hieronym⁹ de viris illuſtribus.

¶ De ſctõ Timotheo pbr̃o ⁊ martyre. Capi. xcj.

Timothe⁹ preſbyter ⁊ martyr rome paſſus eſt ſub Valeriano impatore: ⁊ Tarq̃nio vrbis p̃fecto. Qui ab antiochia veniens tpe Melchiadis pape a ſancto ſiluestro tũc p̃ſbytero: poſtea romano põtifice futuro

ce futuro: hoſpitio deuote ſuſceptus eſt. Qui timotheꝰ cum per vnum annum et tres menſes docens chriſti veritatem multos populorum gentiuum conuertiſſet tentus a Tarquinio vrbis praefecto: ⁊ plagarum tormētis afflictus: longaq; carceris cuſtodia maceratus cū ſacrificare idolis noluiſſet: ter eculeo terq; grauiſſimis ſuppliciis attrectatus. Nouiſſime ſententiam accipiēs capitalem inter homicidas decollatus eſt. Cuius corpus Siluester presbyter clam rapiens in domo ſua occultauit: ⁊ melchiadi pape nunciauit. Qui veniens nocte cum preſbyteris et diaconibus corpus tulerunt: et in horto cuiuſdam mulieris nomine Theone iuxta ſepulturam beati Pauli apoſtoli ſepelierunt. Paſſus eſt autem .xj. Kalen. ſeptembris.

¶ De ſancto Timotheo ⁊ Proterio marty. Capitulum .xcij.

Timotheꝰ Alexādrinus epiſcopus ⁊ Proterius eius preſbyter fidei catholice pugiles extiterunt tempore leonis imperatoris contra dioſcorum epiſcopū Alexandrinum ꝑmotianos hereticos intruſum viriliter reſiſtentes. Propter quod heretici cum dioſcoro armata manu in cena domini Alexandriā inuadētes Proterium capiunt: et in eccleſia occidunt: corpuſq; illius crudeliter laniatum igne conſumunt: pulueremq; in ventum diſpergūt. Dioſcorum vero violenter in epiſcopatum mittūt. Timotheus vero eps catholicus vir aufugiēs liberatus eſt. Qui poſt dies modicos multis oppreſſus anguſtiis quieuit in chriſto.

¶ De ſancto Simphoriano martyre. Cap. xciij.

Siphorianꝰ martyr tempore aureliani imperatoris paſſus eſt in ciuitate edueñ. ſub conſulari heraclio. Qui ex auguduneñ. vrbe: patre Fauſto nobili xp̄iano progenitus cum adhuc eſſet adoleſcens tanta morum grauitate pollebat: vt ſeniorum vitam anticipare videretur. Cū ergo pagani ī ciuitate edua feſtū veneris celebrarēt ⁊ ſtatuā eius añ heracliū ꝑfectū deferrent. Simphorianꝰ affuit: ⁊ nolēs eā adorare diu cedit: ⁊ ceſus carceri mācipat. Et cū eductꝰ de carcere ad ſacrificiū cogeret: ⁊ multa ei donaria ꝓmitterent: ipſeq; oia tanq̄ lutum abominaret. Iratus iudex data ſnia precepit vt decollaretur. Qui cū ad loců duceret: mr eiꝰ de muro aſpiciebat: ⁊ ipm ad paſſionē viriliter confortabat: dicēs ꝙ ei vita non tolleret: ſed in melius cōmutaretur. Mox igit decollatꝰ eſt: ⁊ corpꝰ eiꝰ a xp̄ianis ſepultū ad fontē: qui eſt extra publicū cāpū foris muros edue ciuitatis. Paſſus eſt autem .xj. Kalend. ſeptembris circa annum domini .cclxx.

¶ De ſancto Antonio marty. Cap. xciiij.

Antonius martyr paſſus eſt rome tēpore Cōmodi īperatoris ſub vitellio prefecto. Qui cū eſſet carnifex: ⁊ ſctōs martyres euſebiū: pontianū: peregrinū: ⁊ vincētiū in equuleo leuatos mandato preſidis laniaret: vidit iuuenē ſtantē ⁊ cū ſpōgia ſanctorū vulnera tergētē: de quibꝰ infra dicet. viij. Kalē. Septē. ꝗ mox cōuerſus: ⁊ a Ruſino pſbytero baptizatꝰ: dū ihs cōfiteret: iuſſu pfecti capitali ſnia dānatꝰ eſt: ⁊ via aurelia iuxta forum traiani ſepultus .xj. kalē. Septēbris.

¶ De ſctis Timotheo ⁊ Apollinare mar. Cap. xcv.

Timotheꝰ ⁊ Apollinaris martyres paſſi ſunt apud remenſiū vrbem ſub nerone imperatore: preſide autē lampio: cui primum Timotheus preſentatus cū ſacrificare nollet: ⁊ grauiter tortus fuiſſet: ac laniatus ⁊ aceto ⁊ calce viua eius vulnera conſpergerentur. Apollinaris vero gentilis aſſiſtens: vidit duos angelos Timotheo aſtātes: ⁊ ipſum hortātes: ac vt in celū aſpiceret admonētes: q̄ aſpiciēs vidit celū apertū: ⁊ ieſum coronā gēmatā tenētē eāq; ei dare ꝓmittētē: poſt q̄ āgeli ad celos euolariſt. Que oia cū Apollinaris vidiſſet: cōuerſus eſt. Et dū a pſide, tētꝰ fuiſſet: ⁊ in os eius plūbū liq̄factū facerēt infundi tāq̄ glacies repēte refriguit. Quo viſo miraculo multi paganorū in dño crediderūt: ⁊ nocte a sctō Mauro pſbytero baptizati ſunt. Sctī vo Timotheꝰ ⁊ Apollinaris in carcerē miſſi ſunt: vbi ⁊ Apollinaris tāq̄ nouꝰ xp̄i tyro ab angelo cōfortat. Die vo ſequēti oēs q̄ cōuerſi fuerāt iubēte pſide decollāt. Timotheꝰ vo ⁊ Apollinaris tertio eculeo diuerſis attrectati ſuppliciis in cōfeſſiōe dñi pſeuerātes: tādē capitali ſnia puniti ſunt. Statimq; iaculū ignitū de celo cadēs humerū dextrū pſidis percuſſit: ⁊ ꝑtinꝰ a demonio arreptꝰ infelicit expirauit. Sctōꝝ vo martyꝝ corpa a xp̄ianis ī eadē vrbe honorifice condita ſunt .x. kal. Septēbris circa annū dñi .lvij.

¶ De sctō Zacheo epo hieroſolymoꝝ. Cap. xcvj.

Zacheus epiſcopꝰ iiij. a btō Jacobo hieroſolymoꝝ eccleſiā clariſſime rexit. Nā vt ait Euſebiꝰ. iiij. lib. c. v. hieroſolymis epi .xv. fuerūt vſq; ad tpa Adriani imperatoris oēs ex hebreis xp̄ianis aſſumpti: ⁊ verſi iudeis a Romanis diſpſis epi ex circūciſiōe eligi cepert. ¶ Horū aūt primꝰ fuit Jacobꝰ frater dñi: sctōs ſymeō: ⁊ tertꝰ iuſtꝰ: q̄rtus Zacheꝰ: quītꝰ Thobias: ſextꝰ Beniamin: ſeptimꝰ Joānes: octauꝰ Mattheꝰ: nonꝰ Philippus: decimꝰ Seneca: vndecimꝰ Iuſtus: duodecimꝰ Iuſtus: decimuſtertiꝰ Leui: decimuſquartꝰ Joſep: hꝰ decimuſquintus Judas. Hec euſebius. Beatus vo Zacheus in omni ſanctitate commiſſum ſibi gregē exēplis ac doctrinis reficiēs quieuit in pace .x. Kal. ſeptembris.

¶ De ſancto Zacheo epo Antiocheno. Cap. xcvij.

Zacheꝰ epiſcopꝰ Antiochenꝰ pmꝰ poſt petrū aplm cſtitutꝰ fuit. De q̄ in itinerario clemētis dr: ꝙ cū Petrꝰ in diſputatiōe quā habuit cū Simone mago victoriā obtinuiſſet: ſimēq; romā a facie petri fugiſſet, petrꝰ poſt cū ꝑgēs zacheū ſibi ſucceſſorē cſtituit: ⁊ pſbyteros ac diacones ordinās: eiſdem ꝓplm cōmēdauit: ipſoſq; de oībus inſtruēs: pfectꝰ pfectꝰ abiit. zacheꝰ aūt epo poſtq̄ eccliaꝫ ſibi cōmiſſaꝫ feliciť gubernaſſet: plenus ſctitate btō fine qeuit ibidēq; ſeplꝰ ī pace.

¶ De sctō Theona epo. Cap. xcviij.

Theonas eps alexādrinꝰ venerabilis fuit: ⁊ oīo virtute clarꝰ: q̄ btm̄ Petrū euſdē vrbis epm ⁊ martyrē erudiuit: eum ⁊ idē beatꝰ petrꝰ in epatu ſucceſſit: ꝑ ut ſibi a dño ꝓ viſuꝫ fuerat reuelatū. Hic eccliaꝫ ſuā ab inſtitutione ar

riana tūc vigente viriliter defenſauit:q̄ꝫ virtutibus laudabilib⁹ preclarus in pace quieuit.x.kalen.ſeptembris. Al'tandē quoqꝫ tumulatus iacet.

¶De ſancto Theona abbate. Cap.xcix.

Theonas abbas pr̄ fuit triū miliū monachoꝝ eremo. vtroq̄ vt dicit ſozomen⁹ ſuit ſcientiſſim⁹ itarū grecarū ſꝫ latinarū ꝫ egyptiarū:q̄ triginta ānis dī minime vi ſua trāctaſſe murmuraſſe mētiriue vanū vel aſperū vl' inferiorē protuliſſe ſimonē. Hic abbatē quēdā adhuc iuuenē quidē pāmachiū furanté ēē ccclſie mīduīcantē ſimo de cōtinētia ſctō auertit ad priuaꝫ:coqꝫ petiſſi ſui publice cōburente velut lāpas ignis de ſinu ei⁹ egreſſa eſt:totāqꝫ domū fetore cōpleuit. Hic etiā dicebat nihil eſſe tā nociuū mōachis q̄ cogitatiōes ſuas patrib⁹ ſuis ſpūalib⁹ celare. Quieuit in pace in eremo de ſcethi decimo kal.ſeptēbris. Hec ſozomen⁹ in hiſtoria tripartita.

¶De ſanctis Donato ꝫ Reſtituto ꝫ ſocijs martyribus. Cap.c.

Donatus ꝫ reſtitutus:valerian⁹ ꝫ fructuoſa cū alijs.xij. apud antiochiā paſſi ſunt. qui pclariſſimo cōfeſſionis honore p diuerſa gña tormentoꝝ glorioſo martyrio coronati ſunt.x.kalen.ſeptembris. Hec Ado in martyrologio ſuo.

¶De ſanctis Claudio Aſterio ꝫ Nenone martyribus. Cap.cj.

Claudi⁹:aſteri⁹:ꝫ nenon apud lyciam in ciuitate egea martyrium paſſi ſunt. Qui tempore pſecutiois ab infidelib⁹ tētī cū xp̄ꝫ dn̄m cōfiterentꝫ:poſt acerba ꝫ diuerſa ſupplicia cruci affixi ſunt. In qua deo ſpiritum reddiderunt.x.kalē.ſeptembris. Hec Ado.

¶De ſctō Porphyrio martyre. Capitulum.cij.

Porphyrius martyr paſſus eſt tp̄e Juliani imperatoris ſub Antiocho preſide in vrbe Roma. Hic vir dei ſanctum martyrem agapitum enutriuit:ꝫ ad martyrium ſua doctrina animauit. De quo ſupra dictum eſt.xv.kalendas Septēbris:propter quod ab Antiocho preſide detēt⁹:poſt multa ſibi illata tormēta emiſit ſpm̄.x.kalē. Septēbris.

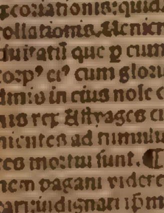
¶De ſancto Bartholomeo aplō. Cap.ciij.

Bartholome⁹ apls natiōe ſyr⁹ ꝫ nepos fuit regis ſyroꝝ ex pte ſoluſqꝫ ex olb⁹ aplis ſcōꝝ carnē nobilitate decorat⁹:vñ ꝫ ppt ipm in cena dñi facta eſt cōtētio inter diſcipulos quis eoꝝ videref eſſe maior. Cū eñ xp̄s aplis dixiſſet q vn⁹ ex eis ipm traditur⁹ eſſet:apli ſuſpicati ſūt q pditor ille hoc facere vellet:quatenꝰ regnū iſrael quē ſperabāt carnalr xp̄m obtentū ſibi vſurpare cuperet. Et cū nulli⁹ inter eos eſſet:q̄ ad talē dignitatē aſpirare putaref niſi Bartholome⁹ ppter nobilitatē regiā. Iō habuerūt eū de tali pditiōe ſuſpectum:ꝫ qōnē de maioritate fecerūt. Hec damaſcen⁹. Vñ in quibuſdā eccleſijs cuiꝫ zeluū in hoc facto de dicta ptentione inter diſcipulos facta legif. Legit aūt in quadā hiſtoria lꝫ Apocripha:p duꝫ puerulus ad Bartholomeū regis ſyrie filio carētis nepote ad..uc iuuenē de doctrina ꝫ miraculis xp̄i apud iudeā pdicātē:miſit ad eū nuntiū q ſi hēret ei⁹ diſcipulū ſe faceret ſi ieſus gratā vnā illi cōcederet. Audierat eñ qd diſcipuli ei⁹ paupes in abiecto habitu incedebāt. Si ergo ppter honorē dignitatis ſibi cōcederet vt purpura indueref:vteref ipm ppetuo ſeqref. Cui xp̄s optata libere cōceſſit:dixit in nūcio vt ex pte ſua diceret Bartholomeo qd q̄ materialē clamidē deponere recuſaret:adhuc p ei⁹ amore natur alē veſtē h' eſt corpis cutē dimitteret. Et ſic xp̄s Bartholomeū in aplm ſuū recepit:ꝫ ille ſemp purpure vſum retinuit. Cū ergo poſt paſſionē dñi apli p diuerſas mūdi ptes ad pdicādū diuiſi eſſent. Bartholome⁹ pmo i Lycaonia pdicauit:deinde ad Indiā inferiorē acceſſit. Et ingreſſus tēplū in quo erat idolū Aſtaroth q̄ſi pegrinus ibi manere cepit. In hoc idolo q̄dā demō habitabat qui ſe lāguētes curare dicebat:ſꝫ nō ſubueniebat ſanādo ſed boiem pmo ledēdo:deinde a leſiōe ceſſando. ¶Cū ergo tēplū lāguētib⁹ plenū eēt:nullū ab idolo rñſum hre poſſent:ꝫ perrexerūt ad aliā ciuitatē:vbi aliud idolū noie Berith colebat. Et interrogātib⁹ cur ſibi de⁹ ſu⁹ Aſtaroth rñſum nō daret. Berith rñdit q de⁹ eoꝝ cathenis cōſtrict⁹ eſſet:vt nec reſpirare nec loq poſſet:ex illa hora qua apls dei Bartholome⁹ illuc ingreſſus fuiſſet. Illis vō q̄rentib⁹ qs eſſet iſte Bartholome⁹. Rñdit q erat amic⁹ dei oipotētis:ꝫ iō illuc venerat vt eis deos deide euacuaret. Dixitqꝫ eis Berith oia ſigna ei⁹ q vꝫ capillos nigros ꝫ criſpos habebat:oculos grādes:nares equales:barbā prolixā paucis canis reſperſam:ſtaturā mediocrē. Collobio albo ꝫ pallio purpureo induebat:anni viginti quinqꝫ erāt ex quo veſtes ei⁹ ꝫ ſandalia nec veteraſcūt nec ſordidātur. Cētics in die ꝫ totidē i nocte genu flectebat. Angeli dei cū eo ſemp ābulabāt:nō pmittentes eū fatigari nec eſurire. Oia preuidebat:oia nouerat:ꝫ olm gentiū linguas ſciebat. Et q icciſ loqref ipſe iā nouerat:ꝫ ſi vellet ſe eis oſtēderet:ſin autem ipm nūq̄ inuenire poſſent. Rogauitqꝫ eos vt cū ipſum inuenirēt:eū exorarēt ne illuc accederet:ne angeli dñi ſibi facerēt:ꝑut collegẽ ſuo Aſtaroth fecerant ipm cathenis igneis religātes. ¶Reuertētes aūtē illi p duos dies olm pegrinoꝝ vultus ꝫ habit⁹ ſollicite q̄ſierūt:ꝫ ipm minime inuenerūt. ¶Tertio vō die quidā ꝑ ſtus q p plures annos a demonio fuerat vexat⁹:cepit clamare ad aplm dei Bartholomeū q ipm ei⁹ orones incēdebāt. Quē cōſeſtim apls ſilere fecit:ꝫ a demonio pſeſſū liberauit. ¶Hec aūd cō re: regionis ill⁹ i oie Polemi⁹ cū hret filiā lunaticā miſit:ad aplm rogans:vt ad filiā ſuā liberādā accederet:ꝫ ad quā cū ille veniſſet ꝫ cathenis vinctā vid.ſſet:q: accedētes morſib⁹ lacerabat:iuſſit eā exolui:du eē q iā demonū qd in ea erat ligatū tenebat:ꝫ ſtatim ſoluta ꝫ liberata eſt. Tūc rex camellos auro ꝫ argēto ac gēmis onerauit:ꝫ aplm inqrẽ faciēs nullaten⁹ inuenire potuit. Mane aūt ſeqnti apls cū ſolo rege in cubiculo ianuis clauſis aſſuit:ꝫq: dixit q munera iſta ꝫ talia nō q̄rebat:ſed aiarū ſalutē tꝫ ide rabat:ꝫ incipiēs apls predicauit illi xp̄m:addēs q ſi baptizari vellet deū ſuū cathenis igneis ligatū oſtēderet. Sequenti igitur die iuxta regis mandatum:dum pontifices idolo ſacrificarent:cepit clamare demon:vt deſiſterent:ne deterius eis q ſibi cōtingeret:qui cathenis igneis ligatus tenebaf ab angelis ieſu xp̄i iuſſu apoſtoli eius Bartholomei. Tunc iuſſu apli demon confiteri cepit qualiter ad aiarū pditionē pplm iudificabat:ꝫ q: eis illudens nō ſubueniebat ſanādo:ſꝫ a leſione ceſſando:vt ſic ipm vt deū adorarēt:ꝫ verū deū celi negarent. Statimqꝫ oēs iuſſu regis miſerūt funes ꝫ trocleas:vt ſimulacrū euerterēt ꝫ nō potuerūt. Apls autem demoni precepit:vt inde exiens idolū ipſum cōminueret:qui ſtatim exiens ola idola cōminuit:ita etiā vt

picturā omnem deluiſſet. Apoſtolus vero tēplum deo
dicauit: et demonē in deſertū abire precepit. Et ecce an-
gelus dñi apparuit: et tēplū circūuolās in quatuor angu
lis ſignū crucis digito ſuo ſculpſit: admonēs pplm: vt
idem ſignū frōtib' ſuis imprimerēt: et demonē nō time
rent. Tunc oſtendit eis ethiopē nigerrimū: facie acuta:
barba prolixa: crinib' vſq ad pedes ꝓtēſis: oculis igneis
ſcintillas emittentib': flāmas ſulphuris ex ore ſpirantē
ac narib': cathenis quoq igneis retro vinctū manib':
dicens populo qd ille deus eoꝝ eſſet: quem hactenus co
luiſſent. Quem exoluēs in deſertum locum iuſſit abire:
et ibidem vſq ad diem iudicij cōmanere. Ille autem io-
latus cū magno ſtrepitu et vlulatu diſceſſit. Angelus au
tem dñi cunctis videntib' ad celos euolauit. Tunc rex
cum vxore et filijs et omni populo baptizatur: et relicto
regno apoſtoli diſcipulus efficitur. ¶ Hoc videntes tē-
ploꝝ pontifices ꝯgregati ad regem Aſtyagem fratrem
eius maiorem cōuenerunt: cōquerētes de deorum ſuo-
rum amiſſione: et regis ꝑ artē magicā deceptione. Aſtya
ges igitur rex īdignatus miſit mille viros armatos ad
apoſtolū capiēdum: quem corā ſe adductum interroga
uit: cur fratrem ſuum ꝑuertiſſet. Apoſtolus vero ſe illū
non ꝑuertiſſe ſed cōuertiſſe reſpōdit. Et cum rex eidem
cōminaret qd faceret cum deū ſuum relinquere: et deos
ſuos adorare. Ecce ſubito regi nunciatur ꝙ deus ſuus
balach cecidiſſet: et comminutus fuiſſet: qd rex audiēs
purpuram qua indutus erat ſcidit: et apoſtolū fuſtibus
cedi iuſſit: deinde in cruce ipſm extēſum viuum excoria
ri mandauit: qui excoriatus eſt .ix. kalendas ſeptēbris.
Cūq pelle nudat' adhuc viuus permāſiſſet: et excoriat'
dñm predicaret: et multos tantum cernentes miraculū
conuertiſſet: iuſſu regis decollatus eſt die ſequenti vꝫ
viij. kalen. predicti mēſis. ¶ Propter hoc quidā eius fe
ſtum celebrāt die ꝓcedenti: agentes memoriā martyrij
ſui: quidā vero die ſequenti agentes memoriā de-
excoriationis: quidā vero die ſequenti agentes memoriā de-
collationis. Uenientes autē innumerabiles populi .xij.
ciuitatū que ꝑ eum crediderant: vna cū rege Polemio.
corp' ei' cum gloria ſepelierūt: et eccleſiā mire magnitu
dinis in eius noīe cōſtruxerunt. Die vero .xxx. ei' paſſio
nis rex Aſtyages cum pontificib' a demonio vexati ve-
nientes ad tumulum eius et apoſtolatum eius cōfiten-
tes mortui ſunt. ¶ Cū autē ꝓpter ſignorum multitudi
nem pagani viderent corpus ei' populi frequentia viſi
tari: indignati ipſm extumularūt: et loculo plumbeo im
poſitū in mare iactauerunt. Qd diuino nutu vndis ſu-
pernatās ad inſulā liparis delatum: ibiq a fidelib' col
lectū digna veneratione cōditum eſt: vbi multo tempo
re quieuit. ¶ Anno autē domini .cccxxx. ſaraceni ſiciliā
inuadentes liparitā iam inſulam vaſtauerunt: et eius
ſepulchrum cōfringentes: oſſa apoſtoli diſperſerūt. Il-
lis ergo recedētibus apparuit apoſtolus cuidā mona-
cho: mandans vt oſſa ſua que diſperſa fuerant collige-
re curaret. Et cū monach' interrogaſſet quomodo in-
ter tot aliorum oſſa eius cognoſcere poſſet: ait vt nocte
ad ea colligenda iret: et ea que vt ignem ſplendidiſſima
videret: prorinus leuaret. Que omnia vt dixerat: mona
ch' inueniēs oſſa leuauit: et nauem conſcendens beneuē
tū q metropolis eſt apulie trāſtulit. Que inde proceſſu
temporis rome dicuntur fuiſſe trāſlata.

¶ De ſancto Polemio epiſcopo. Cap. iiij.

Polemius epiſco-
pus: diſcipulus fuit beati Bartholo-
mei apoſtoli: qui rex fuerat in india
inferiori: cuius filiam lunaticā idem
apoſtolus a demonis obſeſſione libe
rauit: et ipſum regē cū omni familia
et regno ad chriſtum cōuertit. Qui re
licto regno diſcipulus chriſti effect'
eſt: et poſt paſſionē apl'i ab omni clero et
populo in eþm ordinatur: q in chri-
ſti nomine apoſtoli Bartholomei etiam miraculorū ſi-
gna faciebat. Fuit quoq in eþatu annis .xx. Et in perſe
ctione multa fidē xþi in ipſis partib' auxit: ac laudabi-
liter viuens plenus virtutibus ad deū migrauit: ſepul-
tus ad pedes eius magiſtri.

¶ De ſanctis trecentis martyribus qui dicun-
tur Maſſa candida. Cap. cv.

Martyres ſancti q
dicitur maſſa cādida fuerūt trecenti
martyres apud cartaginē ꝓ xþo paſſi
tpe Ualeriani et Galieni impatorum.
Ferē enī inter alia ſupplicia tūc a pre-
ſide clibanum calcis accēſum: et in ore
ei' prunas cū thure exhibitas: et ꝓ fide
in ſanctis dediſſe optionē alterius ex
duobus: aut thura ſuper ipſos carbo-
nes offerre ioui: aut in calcem demer-
gi. Tunc trecenti viri fide armati ictu rapidiſſimo: chri-
ſtum dei filium fatentes ſe in ignem iniecerūt: et inter va
pores calcis puluere ignitos demerſi extincti ſunt. Et
qm̄ ille candidatus beatorum exercitus: maſſa cādida
meruit appellari: maſſa ꝓpter numerū: candida ꝓpter
meritū. Qui paſſi ſunt .ix. kalen. Septembris. Ex ado-
et Hieronymi martyrologio. Fuerunt et alij innumera-
biles martyres qui ſimiliter apellanī maſſa cādida: de
quibus infra ſuo loco videlicet .iij. nonas Nouembris.

¶ De ſanctis Gregorio Theodoro et
Leone confeſſoribus. Cap. cvj.

Gregorius: Theo
dorus: et Leo confeſſores tpe cōſtantij
imperatoris apud inſulam ſamū cla
ruerunt. Qui ex ꝑtibus orientalibus
orti: quo ad ſeculū milites imperia-
les: corde ꝓ deo militātes ꝓ fide xþi
martyriū deſiderabāt pati. Gregori'
enim ſenex veneranda canicie et ſapiē
tia decoratus: Theodorum fere .xxx.
Annorū: et Leonē adoleſcētē edocebat:
vꝫ dū hereſis arrianoꝝ ſub ꝯſtātio vi
gēte edictū eſſet: vt oēs ꝑ vniuerſum orbē eiuſdem ſecte
fierent: ipſiq ſancti milites catholici: quibus erat cor
vnum et anima vna in domino cum alijs ſuis commi-
litonibus apud ſiciliam degerent: multis circunquaq
diſperſis fidelibus ob perſecutionē ipſi ſancti Cepha-
loniam deuenerūt. Et decreto habito ab alijs diſcede-
re: ſoliq xþo militare: ad ſamū inſulā ibi iuxta poſitā
abierūt: vbi rubetū denſiſſimū inuenientes: idē ſancti lo
cum ſolitariū elegerūt. Sed pro tūc cōmilitonib' diſ-
cedere nō valētes vna cū eis ad italiā nauigarūt. In-
deq diſcedētes occulte: reuerſi ſamū intrauerūt rube-
tum parteq tēpli vetuſtate dirupti ibidem repertam
habitare ceperūt penitētie operib' ac contēplationi va-
cātes: vbi poſt ipſe aliquod oratione facta: tres eodē
die feliciter obdormierunt: vꝫ .ix. Kalen. Septembris.
¶ Michael vero ipſius inſule nobilis et ditiſſimus ele-
phātia lepra laborās: dum a medicis liberari non poſ-
ſet: ad dei auxiliū oratiōe cōfugit. Cui ꝑ viſum apparue
runt tres viri in ſpecie angelica eidē mandantes vt cor
pora eoꝝ que dudū inhumata iacuerāt: et a porcis ſter-
corizabanī tumulare deberet et ſic ſanitatē perciperet.
Qui euigilans et nomina ſanctorum et locum ignorans:
mane bubulcū reperit: qui eidē michaeli retulit: ꝙ dū
iuxta rupem quendam porcos paſceret et vnū ex grege
fugientē inſequeretur: mirā fragrantiam ſenſit. In-
greſſuſq rubetum tria corpora ſanctorum inhumata
et omnino incorrupta vidit: a quib' odor ille maximus
exhalabat. Ille vero ipſa eſſe ſanctorum corpora: qui ſi-
bi nocte apparuerant intelligēs: et quū aſcēdēs: bubul-
co duce locū cōcitus adijt: et corpa fulgētia reperit: q de-
oſculās mūdationē recepit. ¶ In q loco monaſterium
de proprio conſtruxit: et ipſa corpora honorifice cōdidit.

poſtq̄ fidē ſancti ſibi apparuerſit in habitu vez quo in mūdo fuerāt cōuerſati:vitā ⁊ noīa ſua ac die obit᷒ eidē p ordinē enarrantes. Que oīa michael ſcripture mādauit. ¶ Proceſſu vero temporis duo ex ipſis corporibus a venetis dicuntur fuiſſe inde leuata:⁊ venetias ad monaſterium ſancti zacharie delata ſancti gregorii theodori:vbi in eadem arcella poſt altare maius requieſcunt: vna cū corpore ſancti zacharie prophete patris ioannis baptiſte. ¶ Leonis autē corp᷒ apud ſamū adhuc habet.

¶ De ſancto Sidonio epiſcopo. Ca.cvij.

Sidoni᷒ apollinaris epiſcopus aluernēſ. floruit tēpore childeberti regis. Hic ex prefecto antiſtes:vir ſcōm ſeculi dignitatez nō infimus litterarum ſapientia ac diſciplina periciſſim᷒ fuit:qui multa opuſcula perutilia digeſſit. Epiſtolarum enim grande volumē ad diuerſos:rutico ſed erudito ſermone cōdidit. Itē panegyricos metra antonio auguſto:et maioriano auguſto:⁊ adiuto imperatori ſocero ſuo. ſcripſit ⁊ cauſarum libꝛuz vnū. Itē librū excuſatoriū ad iarū clarū felicem. Epithalamium ruricio et hibernie. Epigrāma ad virū clarū karolinū. Epigramma ad imperatorez maiorianum. Epithalamiū polemio ⁊ araneole. Encharisſton ad fauſtū mep. Epigrammata.v.ad diuerſos. Propetion ad librum ſuum. Librum pōtū leoni. Laudem narbonēſ.vrbis cōciuū. Qui ⁊ parmi iuſtini tempore debitum ſoluit humanum in chriſto quieſcens.ix.kalendas ſeptembris.

¶ De ſancto Tito diſcipulo. Ca.cviij.

Titus diſcipulus beati pauli apoſtoli fuit:cui idez apoſtolus ſpecialem epiſtolā dirigit. Huius vitam ſcripſit zena legis peritus: cuius idez apoſtol᷒ eadē epiſtola.iij. cap. mentionem facit. Qui a minore rege crete generis duxit originem in eadem inſula nobilibus parentibus ortus. Deſiderans aūt homeri et aliorū philoſophorū poemata:vacans circa illa:cum eſſet annorum.xx. audiuit de celo ſibi vocē illapſam q̄ oportebat cum inde recederet:⁊ animam ſuam ſaluare. Poſt hec nouem annis elapſis:iuſſum eſt ſibi q̄ librum eſaie legeret vbi dicit. Renouamini a me inſule multe:iſrael ſeruabitur ⁊ domino eterna ſalute. Miſſus eſt itaq̄ ab auūculo ſuo proconſule crete hieroſolimā audire ⁊ videre de miraculis ieſu chriſti. Qui abiēs vidit paſſionem xpi reſurrectionē:atq̄ aſcenſionem ⁊ ſpiritusſancti aduentum in apoſtolos. Sicq̄ perfectam certitudinē de chriſto aſſumens credidit:et annumeratus eſt cū.cxx. diſcipulis ī quos ſpūſſanct᷒ corporaliter deſcēdit. ¶ Poſtq̄ aūt ab apoſtolis ep̄s conſecratus eſt miſſus eſt cū paulo ad gētes predicādas. Qui nauigātes ad cretaz inſulaz xp̄m predicabant. Quos rutilius titi cognatus deridebat. Interea vero rutili filius moritur:a paulo ſuſcitat̄. Sicq̄ rutilius credens cū oī domo ſua baptizat̄. Paulus vero titum cretēſ. ep̄m ordinauit:ipſumq̄ crete dimittens abiit. Poſt duos autē annos titus ad paulū romā acceſſit:cū quo et fuit vſq̄ ad interfectionē eius a nerone:corpuſq̄ ipſius vna cū luca euangeliſta ſepeliuit. ¶ Poſt hec titus ad cretam deuenit:vbi gratioſe de fide xp̄i diſputans tandē cum increduli pſiſterēt orauit ad dñz ſtatimq̄ idolū diane qd̄ colebāt cecidit:⁊ in puluerē redactū eſt:⁊ mox crediderūt ale q̄ngēte in xp̄o ⁊ baptizate ſunt. Cōſecrauit aūt titus preſbyteros ⁊ diaconos:ipſe vero metropoli preſidebat. Cū die quadā trāſiret āte palatiū:qd̄ ſcōs proconſul iuſſu imperatoris in iouis noīe ɔſtruebat:male

dixit illud:⁊ ſtatim opus fundit᷒ diſſipatum eſt. Tunc ſecūdus venit ad titum cū lachrymis rogans ſe indēnē ab opere ɔſeruari:cui titus impoſuit:vt opus in nomine vnius dei xp̄ianorū inciperet:⁊ ſic opus perficere poſſet:qd̄ ⁊ factū eſt. Cōpleto vero opere ſcōs cuz filio ſuo baptizatus eſt. ¶ Dū igitur beſis tit᷒ morti appropinquaret:vidit angelos ad ſe miſſos:⁊ reſplenduit facies eius ſicut ſolꝫ ſpm̄ ſuū ⁊ plebem ſibi cōmiſſum dño cōmendās in pace quieuit etatis ſue anno.xciiij.viij.kalē. ſeptēbris:ſepultuſq̄ eſt in metropoli crete:vbi ⁊ q̄eſcit miraculis coruſcans.

¶ De ſancto Tito epiſcopo. Cap.cix.

Titus ep̄s poſtremēſis claruit ſub iuliani ⁊ iouiniani imperatorū tp̄ibus. Qui ſanctitate ɔſpicu᷒:aduerſus manicheos fortiſſimos ſcripſit libros ⁊ doctrina luculēta in populo ſuo claruit. Et ſub valētis imperio in pace q̄euit:vt tradit hieronym᷒ libro de viris illuſtrib᷒.

¶ De ſancto Geneſio martyre. Cap.cx.

Geneſius martyr apud relatēſ. vrbez paſſus eſt ſub diocletiano imperatore. q̄ ex eadē ciuitate oriūdus artē mimoſicā exercens xp̄ianos ptinaciter irridebat ⁊ dum vellet diocletiano p artis ſue peritiā placere:cepit ſcrutari xp̄ianorū geſta curioſe:vt eadē poſtmodū mimatice ſimulādo ceſari in eadē ciuitate degēti ſolatiū exhiberet. Cūq̄ baptizari vidiſſet infantes et geſta chriſtianorum q̄ in ſacramento fiunt mēti cōmendaſſet:cū imperatore ad theatrum perrexit:vt baptiſma ludibrio ſimulis aſtātes prouocaret ad riſum. Conuocatis ergo aliis mimis ⁊ ioculatoribus imperatore ſpectante: lecto ſe deferri faciens ⁊ egrotū fingens dixit ad ſuos:vt q: grauem ſe ſentiret: leuem fieri volebat. Reſponderunt quod ipſum leuem facere neſciebant:q: nec ipſi fabri:nec ipſe ferreus erat:exhibuerūt his dictis pplo gētiluz riſum. Geneſius autē irridēdo dicebat:q: xp̄ian᷒ mori deſiderabat:vt in illa die vel fugitiuus in veniret. Ad hec v̄ba diocletianus riſuz ɔtinere nō potuit. Cui vt arte ſua iocādo magis placeret exorciſtā ⁊ p̄ſbyterū intrare facit:⁊ eos iuxta lectū geneſii ſiſtūt:⁊ ipſis interrogātib᷒ ad q̄d eos vocaſſet ipſe iaz diuinit᷒ tact᷒ nō ſimulate. ſed ex puro corde rñdit q̄ baptiſmū petebat. Impator v̄o ac ppli eū adhuc ſimulare credētes accurrūt aquā exhibētes:ita vt īpator ei munera p̄beret ⁊ cū baptizat᷒ eſſet ⁊ albis indut᷒:dū in lectulo ɔſederet ⁊ ſacerdos cū exorciſta abiiſſet:venifit ad eū quaſi ab imꝑatore miſſi:q̄ eū tenerent: ⁊ q̄ſi ad ſacrā paſſionē adducerēt. Tūc in albis veſtibus ad imperatorē accedēs ad locū vbi ſtatua veneris erat aſcēdit:⁊ corā oīb᷒ xp̄z ɔfitēs ɔcionari cepit:aſſerens ſe xp̄ianos ſemꝑ exoſos habuiſſe:⁊ eorū fidē deriſiſſe:baptiſmū aūt xp̄ianoꝝ deluſorie requiſiſſe:⁊ꝫ vbi aq̄ ipſū nondū tetigerat:vidit angelū dei ſplēdidū iuxta ſe ſtantē:⁊ oīa pctā ſua q̄ ab infantia fecerat recitātē:hacq̄ oīa ſibi dimiſſa in iſti᷒ aq̄ lotionē ꝓmittētē:aſſerēs ſe v̄e ⁊ nō ficte in chriſtum crederet:⁊ pro ipſo mori paratus eſſe. Cū autem diocletianus hec audiens a principio quidem ipſum fingere credens:ſed poſtmodū ipſius animi veritatē cōperiens indignatus acriter:geneſiū fuſtibus grauiſſime cedi fecit deinde in carcerem trudi. Altera vero die tradidit eum plutiano prefecto:vt aut eum ſacrificare compelleret:aut diuerſis penis interimeret qui geneſium ſacrificare nolentem iuſſit:in equuleo leuari et lampades ad latera eius applicari:ipſe vero xp̄m cōſtantius inuocabat. Que cū prefectus diocle

tiano retuliſſet iuſſit cum capite cedi. Qui decollatus eſt: et in ciuitate ſepultus arelaten. viij. Kal. ſeptēbris.

¶ De ſctīs Euſebio Vincentio et ſocijs mar. Cap. cxj.

Euſebius vincen

tius: peregrinus et roman⁹ martyres rome paſſi ſunt tpe cōmodi imperatoris ſub vitellio vrbis pfecto. Cū enī pfatus imperator die natalis ſui indut⁹ pelle leonis cū oī pplo romano herculi ſacrificaret: et ſancti martyres in vico cānario eē morantes: hec audiētes abhorrerēt: oiaqꝫ ſua pauperib⁹ erogaſſēt: corpuſqꝫ iulij ſenatoris et martyris ſepeliſſēt: de q̄ ſupra dcm̄ eſt in ei⁹ paſſiōe. xiij. kal. ſeptēbris a vitellio pfecto tēti ſunt: et ad ſacrificia deorū inuitati. Qui dū xp̄m cōfiterent: et deos gētiū execrarent: primo quidē in equuleo appēſi: et neruis ac fuſtibus duriſſime ceſi ſunt. Et cū his tormētis in xp̄o exultarēt: flāmas ad latera eorū pfect⁹ iuſſit apponi. Et tūc aſtiterūt āgeli eorū vulnera tergētes. Qđ cernēs antoni⁹ carnifex: puer ſue eſſet: vt ſupra in ei⁹ paſſiōe dictū eſt. xj. kal. ſeptēbris. Deinde ſancti in teterrimo carcere recluſi: egrotos ad ſe veniētes curabāt: et multos cōuertebāt. Poſt triduū pro apparuit ei ſanct⁹ iuli⁹ martyr: eoſqꝫ admonuit vt cuſtodē carceris ſaluare deberēt eoſqꝫ in dn̄o cōfortauit. Ad quos accedēs ſacerdos capitolij lupul⁹ quadriēnio cec⁹ ab eiſdē cōuerſus: et a ruſino pſbytero baptizatus lumē oculorū recepit. Qđ vidēs cuſtos carceris: et ipſe ſilr ad xp̄m cōuerſus eſt. Poſt dies quatuor educti de carcere vitellio pſitant. Qui euſebio linguā pcidi fecit ne xp̄m ampli⁹ nolaret. Et cū nihilominus loqret: iuſſit eos oēs tādiu fuſtib⁹ cedi donec ſpm̄ emiſerunt. Quorū corpa a xp̄ianis ſepulta ſunt. viij. kal. ſeptēbris.

¶ De ſancto Dionyſio martyre. Cap. cxij.

Dionyſi⁹ martyr

Rome paſſus eſt tpe dioclecianī auguſti. Qui primo fuſtib⁹ crudeliſſime ceſus eſt deinde in equuleo ſuſpēſus et virgularū duriſſime laceratione vexat⁹: lapidib⁹ etiā iflāmat⁹ dū in fide xp̄i pſiſteret: dicēs nō eē regē pter xp̄m: p quo ſi miles occideret: pm ſibi de ore auferre non poſſent: martyrū coronā capitis obtrūcatione pmeruit. Paſſus eſt autem. viij. Kalend. ſeptembris: vt dicit Ado.

¶ De ſancto Seuero abbate. Cap. cxiij.

Seuerus abbas

apud ciuitatē agatheñ. claruit: q̄ ex regali ſtirpe gētis ortus adhuc iuuenis parētib⁹ defunctis: cū diuitiis abūdaret: poſt pbic ſtudium magnos theſauros aſſumpſit: et cū ſeruis ſuis nauē aſcendēs in ſeptimaniā regionē deuenit vbi a ſctō herico epo agath. edoct⁹ oībus p xp̄o erogatis: ſeruiſqꝫ manumiſſis i ſuce aurarica: que ab vrbe agathenſe duob⁹ fere miliarib⁹ diſtat licet⁹ naufragū pertiſet ſibi tugurium ex arūdinib⁹ faciēs arctiſſime ſe dedit. Quē cū ſerui quondā ſui regiſſent: et cū inuētū a ſctō ppoſito diſtrahere ſatagebāt: ſed nullaten⁹ pualebāt. Ipſe aūt dieb⁹ dn̄icis ſingulis poſt pceptā eucharīſtiā panē vnicū ſumēs: ſic ebdomada integra ſine cibo alio pdurabat. Cui ſanct⁹ heric⁹ panem cū cruce impſſa ſingulis dieb⁹ dn̄icis deſtinabat. Sꝫ cū a multis viſitaret eccliā ei cōſtruit et cenobiū ampliat: in quo ad ſe veniētes hoſpitabat. Factū ḡ eſt vt iuiu⁹ poſt breue tp̄s. ccclx. pater fieret monachorū. Qui etiā humanitatē ſuā auiculis oſtendebat. Nā et paſſerē ad ſe ſolitū aduolare et ei⁹ dextere inſideret dū auceps quidā in tibia leſiſſet: ad ſe venientē ligno crucis ſanauit et abire pmiſit. ¶ Cuidā ſenatoris ciuitatis agathe. filio ſeni taliſtro noīe ſepulcrū ſibi fabricanti pdixit: nō ipſi ſed filio ei⁹ dictū tumulū pparari: et vt pdixerat euenit. Iuuene illo poſt modicos dies defuncto: et in paterno tumulo ſepulto. ¶ In monaſterio quoqꝫ ſuo dū panes defeciſſent: ſolos tres panes inuētos in aqua p fruſtra cōciſſos adeo multiplicauit q̄ ex eis triduo trecentū ſexaginta ſuos fr̄es refecit: die vero quarta trecentū tritici modios ſibi apportādos eſſe prenūciauit. Et ſic deo largiente euenit. Sicqꝫ poſt multa oīa miracula cōfect⁹ ſenio in pace q̄uit. viij. kalē. ſeptēbris in baſilica ſctī marci ſepult⁹.

¶ De ſctō Zepherino papa et martyre. Cap. cxiiij.

Zepherin⁹ papa

et martyr natione roman⁹ ex patre abundio pr̄io pontifici romano victori in epatu ſucceſſit et ſedit ānos nouē mēſes ſeptē: dies decē. Hic cōſtituit in pn̄tia oim̄ clericorū et laicorū fideliū: vt oēs xp̄iani duodecī annorū eucharīſtiā in die ſctō paſche accipere deberēt. Et fecit ſtatutū in eccliā: vt oīa vaſa altaris eēſent vitrea vel ſtānea. Nā antea erant lignea. Cōſtituit etiā vt patriarcha: vel primas: vel metropolitan⁹ pſbrm accuſatū epm̄ nō pferret ſniam: niſi pri⁹ fult⁹ authoritate apl̄ica. Et vt ordinatiōes pſbyterorū ac leuitarū tpe ſtatuto et multis corā aſtātib⁹ ſolēniter fierēt et approbatis et doctis viris. Et hic ſub perſecutione antonini imperatoris martyrio coronat: et ſepult⁹ eſt apd̄ collegas ſuos i cimiterio caliſti: via apia. vij. kal. ſeptēbris. ¶ Hic fecit ordinatiōes ſeptē p mēſem decēbris pbros. xiij. diacones ſeptē: epos. xiij. Et ceſſauit epatu dies. xj.

¶ De ſctō Ludouico rege et cōfeſſore. Cap. cxv.

Ludouicus quin

tus francorū rex ſanctiſſimus patrē habuit xp̄ianiſſimū ludouicū quartū q̄ multum hereticos debellauit. Poſt cuius obitū ſub matris tutela ſcꝫ dn̄e Blanche quēdam filie regis caſtelle p̄e educat⁹ i oī ſanctitate pfecit: q̄ etiā nūq̄ mortaliter peccaſſe in ſua vltima cōfeſſione cōptus eſt. Sub cura magiſtri et fratrū pdicatorū et minorū ſacris literis fuit imbutus. Deinde vxorē ducens filiū ex ea ſuſceptū religioſe nutriuit. Ipſe pro vtēs cilicio clandeſtine opib⁹ pnie inſudebat pauperib⁹ ducētis quotidie aū cibū pſonaliter miniſtrabat. In menſaqꝫ ſemp tres paupere iuxta ſe diſcūbētes habebat. ¶ Poſt hoc ardore fidei aſſumpta cruce ad terrā ſanctā acqrendā cū exercitu copioſo trāſiuit. Et poſt multas occupatiōes terrarū: apie vt pbaret ei⁹ patientia: ab infidelib⁹ captus eſt. Sed modico poſtea redēptus pcio: quinqꝫ annis cōtinuis māſit in ſyria caſtra plurima cōſtruēs: captiuos redimēs: et multos ſaracenorū ſua religione ad fidē cōuertēs. Audito pro matris obitu in franciā rediit: et dū reuerteretur maris tēpeſtatē ſua oratione ſedauit. Reuerſus aūt ad domū ſuā in virtutib⁹ ſemp pficiēs: capellā egregiā in proprio palatio edificauit vbi et coronā dn̄i et crucis dominice partem atqꝫ lanceam collocauit. ¶ Tādē poſt plurima annorū curricula cū fratrib⁹ ſuis copioſo exercitu congregato iterū mare tranſiuit: et thuniſſam applicans adiacentem regionem faciliter occupauit: vbi ſtris tentoriis febre corripitur: et pluribus diebus decumbens ſacra ſumpta cōione chriſtum iugiter inuocās ſuper ſtratum cinereum in modum crucis exten-

ſum poſt laudabilia virtutum opera ſuum domino ſpiritū tradidit. vij. Kal. ſeptēbris anno dñi. M.cclx. Corpus vero eius delatū in franciā apud ſanctum Dionyſium pariſiēſ ſepultū eſt mirabilib⁹ ſignis coruſcās.

¶ De ſctis Hireneo ⁊ abūdio martyribus. Capitulum. cxvj.

Hireneus ⁊ abundius martyres paſſi ſunt rome ſub decio ceſare ⁊ valeriano pfecto. Cū em̄ valerian⁹ corp⁹ ſancte cōcordie martyris p xp̄o paſſe in cloacā iacta ri feciſſet: ⁊ qdā miles noīe porphirius hireneo cloacario occulte xp̄iano illud indicaſſet: ſperās in veſtimētis ſcē gēmas vel aurū inuenire: vt ſupra dictū eſt in paſſione hippolyti ⁊ ſocioꝝ idib⁹ auguſti: hirene⁹ pdictus ab illo loco vna cū porphyrio corpus cōcordie de cloaca leuauit: ⁊ in veſtimētis ei⁹ nihil inuenit: vnde porphyri⁹ aufugit. Hireneus vero xp̄ianū quendā noīe abūdiū ſecū vocauit: qui corp⁹ martyris ad pſbyterū iuſtinū tulerūt: ⁊ ipm̄ vna ſecū ſepulture tradiderunt. Hoc audiēs valerian⁹ hireneū ⁊ abundiū teneri fecit: deinde poſt dies. xij. iuſſit: vt ābo viui in ipſa cloaca necarent: ſicq necati ſunt. vij. kal. ſeptēbris quoꝝ corpa iuſtinus preſbyter inde leuauit: ⁊ iuxta corpa ſanctorū laurentij ⁊ ceteroꝝ in crypta in agro verano ſepeliuit.

¶ De ſancto Secundo martyre. Cap. cxvij.

Secūdus martyr apud caſtrum vigintimilium italie tēpore maximiani imperatoris paſſus eſt: qui vir ſpectabilis et dux ex ſacra thebeorum legione ante beatum mauricium et ceteros pro confeſſione nominis chriſti poſt vincula ⁊ carceres martyrium capitis abſciſſione compleuit. viij. kalen. ſeptēbris: vt ait Ado.

¶ De ſancto Alexandro martyre. Capitulum. cxviij.

Alexāder martyr apud bergomum italie ciuitatē paſſus eſt ſub maximiano imperatore. Qui cum eſſet miles eiuſdē ceſaris: ⁊ a legione ſanctorum thebeorū fidē percepiſſet. Cū imperator veniſſet mediolanum: ⁊ poſita idoloꝝ mēſa ipſum ſacrificare cōpelleret. Alexander menſam calce pcuſſit: ⁊ euertit. Quē imperator vni ex militibus decapitandū tradidit. Cūq ille diuino terrore percuſſus ipſum ferire nō auderet traditur alijs militib⁹ occidendus. Alexāder vero diuina pmiſſione man⁹ eoꝝ aufugiēs bergomū venit: vbi xp̄m annūciās aliquos cōuertit. Ad quē tandē milites venientes ipm̄ detentū ⁊ ſacrificare nolentē gladio pcuſſerūt. vij. kal. ſeptēbris cui⁹ corp⁹ a grata matrona in pdio ſuo iuxta murum ciuitatis bergomenſis ſepultum eſt.

¶ De ſctō Ruſo martyre. Ca. cxix.

Rufus martyr apud capuā paſſus eſt. Hic patricie dignitatis inſignis: cū eſſet ex cōſule dux rauēne: beatus apollinaris xp̄i et martyr filiā ei⁹ a mortuis ſuſcitauit: ⁊ ipm̄ in fide docuit ⁊ baptiſauit vna cum filia ei⁹ ⁊ vxore ac familia promiſcui ſex⁹ numero. cccxxviij. vt ſupra actū eſt i paſſiōe apollinaris. x. kal. auguſti. Unde ⁊ deinceps rufus ſancto apollinari occulte miniſtrabat. Filiaqꝫ eius virgo ſacra pmāſit. Quod vero ceſar audiens: ipm̄ a ducatu abſoluit: ⁊ eidē ſucceſſorē delegauit. Dū aūt rufus veniſſet capuā tentus a vicario prefecti pretorio meſſalino: nolēſqꝫ ſacrificare decollat⁹ eſt ſexto Kalen. ſeptembris.

¶ De ſancto Pelagio martyre. Cap. cxx.

Pelagius Martyr paſſus eſt in ciuitate emonia prouincie acarnanie tpe numeriani imperatoris: cui⁹ pater peloſius ⁊ mater aria nobiles ac ditiſſimi xp̄iani ipſum puerulū in fide xp̄i docuerunt: ⁊ cū eſſet annoꝝ. vij. vranio pſbytero tradiderūt ſacris literis imbuēdū. Et cū eſſet annoꝝ. xij. pater eius migrauit ad dn̄m oēſqꝫ facultates ſuas filio ſuo ad miniſteriū pauperū dereliquit. Cū vero annos. xviij. impleuiſſet mater eiꝰ ſimiliter ex hac luce ſubtracta eſt. Qui cōtinuo omnē eius familiā manumiſit: ⁊ vna cū vranio pſbytero oēs facultates ſuas pauperib⁹ ⁊ eccleſijs diſtribuit. Verū cū eſſet annoꝝ. xxv. facta eſt pſecutio xp̄ianoꝝ ſub numeriano auguſto. Qui ⁊ euilaſiū preſidē ad dictā pminciā deſtinauit: ⁊ oēs xp̄ianos ad ſacrificia deoꝝ cōpelleret. Cū aūt multi xp̄ianoꝝ metu tormentoꝝ immolarēt. Pelagius oratione ad dn̄m effuſa: voce ſibi de celo lapſa ad martyrium alatus eſt. Et ſequenti die ſe ſponte preſidi preſentauit ⁊ xp̄ianiſſimum aſſeruit. Qui maſſis catbenis in collo ⁊ manibus eius in obſcuriſſimo carcere eum recluſit: vbi lux celica et diuinitus effulſit. Altera die coram preſide ſtatuitur: ⁊ ſacrificare contēnens virgis diutius flagellat. Deinde fuſtibus cedi iubetur: ſed dei nutu fuſtes quaſi papyri molleſcūt. Qō cernēs preſes iuſſit eū in equuleo ſuſpēdi: ⁊ vngulis radi. Deinde ipm̄ deponi: ⁊ oleū feruens vētri ipſius perfundi. Et cum manus carnificum oleo ſuccenderent ſanctus martyr ipſum calens oleum ac ſi aquā frigidā ſentiebat: quo viſo miraculo multi paganoꝝ in domino crediderunt. Poſt hec iterum cum diis immolare nollet mandauit iudex fragmenta teſtarum per pauimēta viarum effundi: ⁊ ligatis manibus ac pedibus eū per trahi: vt ſic ſpiritū exhalaret. Et cum in his omnibus conſtans pſiſteret. Juſſit eum preſes capitalem ſubire ſniaz. Qui ductus extra muros vrbis capite celus eſt. Cuius corpus colligens vranius preſbyter ipſum ibidē ſepeliuit. Paſſus eſt autem. vj. Kalen. ſeptembris.

¶ De ſancto Pelagio papa primo. Cap. cxxj.

Pelagi⁹ papa huius nominis primus natione romanus ex patre ioanne vigilio pape in epiſcopatu romano ſucceſſit: et ſedit annos. iiij. menſes. x. dies. xix. Hic conſtituit vt heretici et ſciſmatici epiſcopi per ſeculares poteſtates comprimerentur ac punirētur: valde nanqꝫ catholice fidei extitit defenſator ⁊ pugil. Qui ob inuidiaz a quibuſdam emulantibus ſibi clericis de morte vigilij predeceſſoris eius culpatus eſt: ſed coram populo tangendo crucem ⁊ euangelium ſe purgauit. Multe namqꝫ ſanctitatis vir fuit: ac in pontificatu laudabiliter ſe gerens plenus bonis operibus in pace quieuit. Kalen. ſeptembris. Et in eccleſia ſancti petri ſepultus eſt. Cuius tempore oſſa prothomartyris ſtephani romam ſunt delata: ⁊ in eadem tumba cū corpore ſancti laurentij collocata. Et ceſſauit epatus eo defuncto menſes. iij. dies. xxv.

¶ De ſancto Pelagio papa. ij. Capitulum. cxxij.

Pelagi⁹ papa hu-

ius nominis ſcđs natiōe roman⁹ ex patre Winigeldo: benedicto primo pape in pōtificatu romano ſucceſſit: et ſedit annos.x. menſes.ij. et dies.xxv. Hic abſq; iuſſione principis ordinatus eſt: eo quod lōgobardi Romam obſiderent: nec poſſet quiſq; a roma diſcedere. Hic nouē prefationes tradidit eccleſie ante canonem cantandas videlicet natalis: epiphanie: quadrageſime: crucis: reſurrectiōis: aſcēſion. pēthecoſtes: trinitatis: et apoſtolorū. prefatio autē de beata virgine poſtmodum a Gregorio papa addita eſt. Hic vir ſanctiſſimus et circa pauperū neceſſitates intētiſſim⁹ fuit. Eo aūt tpe tante pluuiarum inundationes fuerūt qđ omnes eē: diluuiū dubitarent: taliſq; clades fuit qualem a ſeculo nullus meminit audiuiſſe. Cū vero tyberis ex tantarū pluuiarū abūdantia intantū inundauit vt ſuper muros vrbem ingrediens magnā partē regionis occuparet ſecum trahēs innumerā multitudinem ſerpentū et draconē ingentiſſimū que beſtie putrefacte poſt diluuiū ex aeris corruptione maximā mortalitatē hominū induxerūt. De qua dictū eſt ſupra i geſtis Gregorij pape.iiij.idus Martij. Ita qđ multe dom⁹ vacue remāſerūt in vrbe. Hec aūt clades primū a pelagio papa incepit ipm ſubito de medio ſubſtulit: deinde ad populum vrbis deſcēdit. Pelagius itaq; defunctus in eccleſia ſancti Petri ſepultus eſt. In cuius locum beatus Gregorius papa et doctor ab omni populo electus eſt.

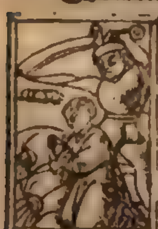
¶ De ſctis Georgio: Aureliano: et ſocijs mar. Ca.cxxiij.

Georgius diaco-

nus: Aureli⁹: Felix: Natalia: et Liliola apud cordubam hiſpanie ciuitatē paſſi ſunt. Quorū primus mire abſtinentie monachus ab hier. cordubam veniens cum reliquis ex eadē vrbe claro germine ortis: diu optatū ſibiq; domino premonſtratū meruit conſequi martyrium. Qui paſſi ſunt.vj.kalendas Septembris. Hec Ado. in martyrologio.

¶ De ſancto Anaſtaſio martyre. Cap.cxxiiij.

Anaſtaſi⁹ martyr

paſſus eſt i ſalone dalmatie ciuitate ſub perſecutione diocletiani imperatoris. Hic ex aquileia ortus: ciuitate cū artē fullonis exerceret quicquid ex ipſa proſequi poterat preter parcū quotidianū victū pauperib⁹ erogabat. Tādē amore animat⁹ martyrij ad ſolemitanū ciuitatem deuenit. Et cū in hoſpitio in quo manſur⁹ erat ſignū crucis i locis plurib⁹ depinxiſſet: et ob hoc a gentilib⁹ cōprehenſus et iudici preſtatus eſt. Qui cū ſanctū cogitaſſet diuerſis laniare ſupplicijs ab imperatore ſubita iuſſione cōpulſus eſt ad ipſaz i qua auguſt⁹ degebat cō citus ire ciuitatē. Ob hanc cauſam expeditam in chriſti martyrē ſentētiā protulit: vt ſuſpēſo ad collū eius ingēti lapide in mari precipitio daret. Matrona vero qđā chriſtiana noīe Aſclepia corpus martyris habere cupiēs: ſeruis ſuis libertatē et munera promiſit ſi corp⁹ ſancti martyris inuenirēt. Qui diebus plurimis p littora diſcurrētes tandē aphros quoſdā inuenerunt: q̄ corp⁹ ipſum iam leuarent: vt vero corpus terrīti dimitterēt: et calumniā homicidij in illos fingebant: tpore qui haberent in manibus corpus examine. Ipſi tamen animoſi viri ex aphrica orti caput martyris in patriā ſuam portauerunt: et eccleſiam in nomine ipſius fecerunt in qua virtutes fiunt mirabiles in malignis ſpiritib⁹ effugādis. Corpus vo ſine capite non dēā lat ... ma trona illa deuo: ſ⁹ excepit et donec edificaret ... in predio ſuo celauit: deinde eccleſiā conſtruxit ... martyris in ſalonitano territorio collocauit. Paſſus eſt aūt chriſti martyr anaſtaſius ... kalendas ſeptembris.

¶ De ſancto Ceſario epiſcopo. Cap.cxxv.

Ceſari⁹ epiſcop⁹

arelatēſ. floruit tēpore auſtam imperatoris ſecundi: qui ſancte et ꝓmerētiſſime vite vir beat⁹ homelias plurimas morales et vtiles ad monachos edidiſſe reperitur. Et poſt feuces eccleſie ſue gubernationem ſanctitate et doctrina in ſignis migrauit ad chriſtum.vj. Kalendas ſeptembris.

¶ De ſancto Daniele propheta. Cap.cxxvj.

Daniel propheta:

cuius laus in pleriſq; diuine ſcripture libris et locis deſcribitur et.ij. Machabeo.ij.cap. inter patres ſanctos priſci temporis cōnumeratur de regione iudeorum et ſemine regio natus eſt. Cum aūt nabuchodonoſor rex chaldeorum hieruſa cū prima obſidione cepiſſet. Joachim regem iuda vinctum ſecū trahebat in babylonem: et nobiles iudeorum cum eo: in itinere vero remiſit cū impoſito ei tributo: et obſides pueros de ſemine regio ſecū traxit. f. danielē: ananiā: miſaelē et azariā: et alios plures et abinde fuit daniel in babylone donec regnū defecit. Ipſum vero danielē et ſocios vt pulchriores et doctiores caſtrauit rex: vt ait Joſeph⁹: et tradidit eos prepoſito eunuchorum aphanā: et fecit eos erudiri prouincialibus litteris et lingua chaldeorū: mutatis eorūq; nominibus. danielē enim vocauit balthaſar: ananiā ſidrach: azariā miſaach: et miſſaelē abdenago. His quatuor prepoſitus eunuchorum ſpecialē procuratorē prefecit malaſar: Qui propoſuerunt non cōtaminari cibis gentilium: et a propoſito eorū obtinuerūt decē diebus leguminibus et aqua tentari: et cum ex hoc eos probans in nullo ceteris macriores vidiſſet accipiebat cibaria et vina regia: et dabat eis legumina et aquam. Trāſactis vero tribus annis ſteterūt coram rege: ſicut ipſe decreuerat: et ſunt inuēti ei ſimiles in regno in omni ſapientia et diſciplina. Ex quib⁹ pre ceteris daniel gratiā a deo obtinuit: viſiones et ſomnia interpretandi. Hec omnia ſuperi⁹ acta ſunt in geſtis triū puerorum.xvij. kal. ianuarij. ¶ Anno vero ſcđo regni nabuchodonoſor vidit rex ſomnium mirabile: cuius poſtq̄ euigilaſſet memoriā amiſit: et conuocatis cōiectoribus caldeorū petebat ab eis vt ſomniū ſibi dicerent: et interpretationē ei⁹ etiā indicarent. Qui cum hoc ſe poſſe facere nullo mō dicerent: et eo q̄ oi homini impoſſibile eſſet: ſed ſi rex ſomniū narraret ipſi coniecturā ei⁹ exponerēt. Iratus rex mādauit vt oēs ſapiētes babylonis perirēt. Querebant q̄ daniel et ſocij: vt cum ceteris occiderent. Qđ cū daniel ab arioch pncipe militie didiciſſet. Ingreſſus rogauit regē vt daret ſibi tps ad ſolutionē p vnā noctem tm: vt dt ioſephus: et pnoctāti in oratiōe cū ſocijs myſterium ei reuelatum eſt. Et ingreſſus mane ad regē dixit ei: q̄ nemo viuētium poſſet petitionē ſuam implere: ſed deus celi reuelās myſteria eidē indicauerat: q̄ nouiſſimis tēporib⁹ futura erāt. Narrauitq; ei q̄ p ſomniū vidiſſet ſtatuā quatuor metallorum: cuius caput aureum ſignificabat primū regnū aſſyriorū ceteris nobilius et ditius: pectus vero et brachia argētea ſignificabant regnū perſarū et medorum ſecundo venturum: q̄ min⁹ primo eſſet nobilitate et diuitijs decoratum: venter vero et crura

regnum eſſet grecorū tertio loco futurū ſuorum ſapiē-
tia ſonoroſum. Tibias vero ⁊ crura ferreas regni roma-
norū quarto venturū: ꝙ ſua fortitudine oīa domaret. La
pidē vero ſine manibus de mōte abſciſſum ꝗ percuſſit ſta-
tuā ⁊ eā in puluerē cōminuit qui ⁊ factus eſt mons ma-
gnus ⁊ impleuit vniuerſam terrā dixit eſſe regnū celi: qḋ
eſt regnum xp̄i: qui oīa regna comminuet: ⁊ ipſum ſta-
bit in eternum. Quod rex audiens danielē ⁊ deuȝ eius
adorauit: ⁊ ipſm̄ p̄fecit cūctis ſapientib⁹ babylonis. So-
cios vero eius prefecit ſup opera totius prouincie babylo-
nis. ¶ Circa dictū tp̄s daniel ſanctā ſuſannam de falſo
adulterij crimine ei impoſito liberauit cū adhuc iuue-
nis eſſet vt dicet̄ infra in hiſtoria proxima de ſuſanna.
Poſt hec autem cū nabuchodonoſor rex ſtatuam aureā
erexiſſet: ⁊ eam tres pueri adorare noluiſſent: in fornacē
miſſi: inde miraculoſe erepti ſunt: vt ſupra dictum eſt
in geſtis ipſorum triū puerorū propter qḋ nabuchodo-
noſor deū hebreorū magis reuereri cepit. ¶ Deinde poſt
lapſum tēpus nabuchodonoſor vidit p ſomniū arborē
excelſam que totā terrā occupabat: ⁊ beſtie ac volucres
ſub ramis eius habitabant: quā deus celi ſuccidēdam
mandauit donec ſeptem tp̄a mutarētur ſuper eā. Que
viſio ſm̄ qḋ daniel regi interp̄tatus eſt ei de facto conti-
git. Ipſe enim nabuchodonoſor ꝓpter nimiā ſuperbiā
ſuā in beſtiā trāſformatus ab hoībus electus eſt: non ꝙ
corporis mutationem: ſed mentis alienationem paterē
tur: vt dicit epiphanius. Ablatus eſt enim ei vſus lin-
gue ad loquendum: ⁊ herba ei in cibum data eſt: vt ⁊ vi-
debatur ei ꝙ bos eſſet in anterioribus: ⁊ poſterioribus
leo. Daniel vero toto alienationis eius tēpore p ipſo ora-
tioni vacabat: ⁊ ad preces eius annis ſeptē quos totidē
vixerat tp̄a in ſeptem mēſes verſi ſunt: in quibus qua-
draginta diebus inſaniam patiebatur: ⁊ per alios qua-
draginta ad cor hominis reuerſus fiebat: donec ſeptem
menſes complerent: poſt quos reuocatus eſt: nec tamē
regnauit: ſed ſtatuti ſunt pro eo ſeptem iudices: ⁊ de cō-
ſilio danielis vſq ad ſeptē annos penitentiam egit: put
hec omnia ioſephus tradit. ¶ Mortuo vero nabucho-
donoſor maiore regnauit p eo filius eius maior: ꝗ ⁊ ipſe
nabuchodonoſor nolatur. Qui danielē compellebat vt
adoraret idolū bel: dicens ipſum eſſe deū viuentē: ex ꝙ
quotidie comederet duodecim menſuras farine ⁊ qua-
draginta oues: ac vini amphoras ſex ſibi oblatas. Da-
niel vero econtra illum deum fuſilem ex metallo ⁊ mor-
tuū aſſerebat: venit aūt rex cū daniele ad templū: ⁊ po-
ſitis omnibus eſcis ante menſam: egreſſi ſunt omnes:
⁊ rex clauſit oſtia: ⁊ anulo ſuo ſignauit. Daniel autē cri-
brauerat cinerem in pauimento coram rege. Sacerdo-
tes autem bel qui erant ſexaginta cum paruulis ſuis
⁊ mulieribus iuxta cōſuetudinē ſuā nocte ingreſſi ſunt
per cuniculos ſubterraneos quos fecerāt ſibi: ⁊ cōſum-
pſerunt oīa. Venit ergo diluculo rex cum daniele ad tē-
plū: ⁊ inuētis ſolutis ſigillis ianue impreſſis aperuerūt
oſtia. Rex aūt intuit⁹ menſam vacuā: magnū deum bel
exclamauit. Daniel aūt oſtēdit regi veſtigia p pauimē-
tum cineri impreſſa: ꝗ erāt virorū ⁊ mulierū ⁊ infantiū.
Et deinde oſtēdit ei occultos adit⁹: ⁊ occultū introitū
ſub mēſa. Et iratus rex apprehendit ſacerdotes: qui et
deceptionē ſuā ei confeſſi ſunt. Quos oēs occidit rex: ⁊
dedit bel in manu danielis: qui ſubuertit eum et tēpliū.
¶ Erat etiā in eodē loco draco latens in ſouea ⁊ adora-
bant eū babylonij. Sacerdotes enī eius habebāt vaſa
plena aqua facta de corijs vitulorum: ⁊ ea virgis percu-
tiebāt vt facerent ſonitum terribilē quaſi tonitruū. Ad
quem excitatus draco quādoq emittebat ignem: quā-
doq fumū: quandoq viſibiliter apparebat. Cūq rex
danielē cogeret vt illi ſacrificaret: petijt Daniel ipſm ſi-
bi dari in poteſtate: vt interficeret eū ſine ferro ⁊ fuſte. Et
tulit daniel picem ⁊ adipem ⁊ piloſ: ⁊ coxit pariter ⁊ fe-
cit maſſas: dedit q in os draconis: qui ſuffocatus cre-
puit. Et indignati babylonij petierūt a rege danielē ſi-
bi dari: qui duos eorum deos deſtruxiſſet cōminantes

ꝙ niſi daret eum ipſi regem cum omni domo ſua interfi-
cerēt vnde rex timore compulſus tradidit eis danielē:
qui miſerūt eum in lacū in quo erāt leones ſeptem: qui-
bus quotidie ad eſcam dabātur duo corpora damnato-
rum ⁊ due oues et tunc non data ſunt eis vt deuorarent
danielem. Dominus autem miſericors nō ſolum danie-
lem de ore leonum ſex diebus illeſum conſeruauit: ſed etiā
ei de prandio prouidit. Cum enim Abacuch propheta
in iudea prandium meſſoribus ſuis deferret: tulit eum
angelus domini: ⁊ per verticem apprehēſum poſuit euȝ
in babylone ſuper lacum in impetu ſpirit⁹ ſui. Qui prā-
dium danieli obtulit illeq comedit: ⁊ deo gratias egit:
ipſumq angelus domini in locum ſuum in momēto
reſtituit: vt dictum eſt ſupra in hiſtoria Abacuch ꝓphe-
te decimooctauo kalēdas februarij. Venit ergo rex die ſe-
ptimo ad lacum: ⁊ cū vidiſſet danielem ſedētē in medio
leonum: exclamauit magnum deū danielis. Et eduxit
eū de lacu: ⁊ eius emulos intromiſit: qui deuorati ſunt
a leonib⁹ corā rege. Extunc rex danielem ⁊ deum eius
in omni tp̄e vite ſue permaxime venerat⁹ ſuit. ¶ Pro-
phetauit autem daniel in tempore illorū videlicet a dieb⁹
Nabuchodonoſor iunioris: quib⁹ prophetauit in chal-
dea vſq ad tp̄s darij primi regis perſarum: quo tp̄e p-
phetauit in perſide ſiue in media illuc ab ipſo tranſlat⁹
multaſq mirabiles viſiones habuit de tempore futuro
⁊ de fine ſeculi: que in eius libro ſpiritualius explicant̄:
quarumq expoſitio ſpiritualē requirunt librū. Mor-
tuis autē nabuchodonoſor iuniore ⁊ euilmerodach fra-
tre eius: qui ambo ſucceſſiue regnauerunt: ⁊ poſt Nabu-
chodonoſor primum regnauit balthaſar filius euilmero-
dach annis trib⁹. Qui cuȝ obſeſſus eſſet in babylone a
dario primo rege medorū: ⁊ cyro rege perſarū: ꝗ cū eo ve-
nerat: ꝓpter incredibilē fortitudinē ciuitatis de obſidio-
ne parū curabat. Fecitq optimatib⁹ ſuis grande con-
uiuium: ⁊ vaſa que nabuchodonoſor auus eius de tēplo
domini in hieruſalē abſtulerat principibus ⁊ vxoribus
ſuis atq concubinis tradidit ad bibendum. Intellexe-
rat enim balthaſar: vt dicunt hebrei ſeptuaginta an-
nos captiuitatis hebreorū qḋ hieremias predixerat tranſ-
iiſſe ⁊ tamen iudei nō erant liberati: vnde iudeorū deo
inſultabat: ⁊ deos ſuos collaudabat. Tunc apparuit ma-
nus ſcribentis in pariete: mane: thechel: phares. q ſonāt:
numerus appēſio diuiſio. Et cū rex hoc videns danielē
turbatus conſuluiſſet. Interpretatus eſt ſcripturam di-
cens ꝙ deus regnum balthaſar numeraſſet: ⁊ idē comple-
uiſſet: ⁊ ipſum in ſtatera appendiſſet: qui ⁊ minus vale-
ret quam putabat: ⁊ diuiſum eſſet regnum ſuum ⁊ datū
medis ⁊ perſis. Eadem nocte capta eſt babylon. Nam cy-
rus fecerat diuidi longe a ciuitate flumū euphratem p
plures riuulos: ita vt alueum qui fluebat in ciuitatē va-
dabilem faceret. Et tunc gentes darij ⁊ cyri per alueū
ingreſſe balthaſar interemerunt: ⁊ ciuitatem fortiſſimā
⁊ munitiſſimam deſtruxerunt que ſicut humano opere
potuiſſe conſtrui: ſic humano opere potuiſſe capi minī-
me homines opinabantur. ¶ Darius autem ſecum duxit
danielem in mediā faciens cum vnū de ſatrapis: qui cen-
tū ⁊ viginti preerant: ipſumq admodū honorans: pro-
pter qḋ inuidentes ei principes accuſatione facta cōtra
eum: fecerunt eum mitti in alium lacum leonum: ſed ſi-
cut alias ita ⁊ tunc a dn̄o adiuuante inde liberatus eſt: ⁊
accuſatores eius in lacū miſſi a leonibus deuorati ſunt.
¶ Hic daniel dedit ſigna in montib⁹ ſuper babylonia:
dicēs qḋ qn̄ pars montiū a borea fumigabit: veniet fi-
nis babylonie: quando vero veniet ignis ardens finis
erit vniuerſe terre: q̄n a parte noti aque decurrētes: reuer-
tet̄ popul⁹ ad terā ſuā qḋ ſanguine fluxerint erūt homi-
cidia bella in vniuerſa terra. Defunct⁹ eſt aūt daniel in
media. v. Kal. ſeptēbris. ⁊ ſepultus in ſpelunca regali ſo-
lus cū gl'ia. Hec ex lib. danielis p totū ⁊ dictis ioſephi
⁊ hieronymi ⁊ comeſtoris: atq ex chronica Guilielmi.

¶ De ſancta Suſanna vxore Joachim.

Cap. cxxvij.

Suſanna ſctā cuius pudicitiam ⁊ ſanctitatē ipſe textus libri danielis commendat: ideirco geſtis danielis ſubnectitur: quia cōtemporanea dies dormitionis eius certus nō inuenit̄. Hec erat filia helchie ⁊ vxor Joachim: qui erat de nobilioribus iudee inter omnes filios iſrael in babylonem tranſmigratos. Et cū eſſet ſuſanna nimiū ſpecioſa: exarſerūt in eam duo ſeniores iudices illius anni. De quib' tradūt hebrei ꝙ mulieres decipiebant: dicentes ſe eſſe de ſemine dauid ⁊ chriſtū de ſemine eius naſciturū. Hi ſtatuerūt in cōmune tēpus quo ſuſannā poſſent inuenire ſolam. Et latuerūt poſt meridiem in pomerio helchie. Ingreſſa autē ſuſanna volens lauari ⁊ vngi iuxta morem patrie: miſit puellas ad offerendū oleum ⁊ vnguēta. Tunc accurrētes ſenes ad eam: requireſcerūt eam cōminantes ꝙ ſi conſentire nollet contra ipſam adulterii teſtimonium dicerēt. Et elegit ſuſanna potius incidere in manus eorum: ꝙ peccare in dominū. Exclamauit. Et accurrentes famuli erubuerūt: cū audiſſent ſenes contra ſuſannam teſtificari. ¶ Altera die ſtatuta eſt ſuſanna in medio populi: ⁊ ponentes ſenes man' ſuper caput eius cōteſtati ſunt ipſam vidiſſe cū iuuene commiſceri ⁊ condēnata eſt ad mortē: ⁊ cū oraſſet ad dominū: ſuſcitauit deus ſpiritus pueri cui nomen daniel: ad eū manifeſtauit ſpiritū dei in eo eſſe: qui latens ꝗeſcebat: cū adhuc daniel eſſet adoleſcēs: ⁊ exclamauit ſe mundū a ſanguine illius. Et cū reuerſi eſſent omnes populi ad iudiciū: daniel ſeparari iuſſit ſenes ab inuicem: ⁊ ſingulos eorū per ſe examinās interrogauit: ſub qua arbore vidiſſet adulteriū cōmitti: quorū vnus ait ſub cino: alter ſub pruno. Et acclamauit in eos populus ꝓpter diſſonantiā: cōuictoſqȝ de falſo teſtimonio ſecundum legem dei lapidauerūt. Suſanna autem poſt hec ab omni populo in reuerentia habita eſt propter eius pudiciſſimam caſtitatem: que ⁊ vitam ſuam a ſanctis operibus pie conſummauit.

¶ De ſancto Auguſtino ēpo ac doctore.

Cap. cxxviii.

Auguſtin' epiſcopus ⁊ doctor egregi' prouincia aphricana ciuitate tagaſtrēſis honeſtis parentibus ⁊ chriſtianis ortus ſcilicet patre patricio matre monica a puerilib' annis liberales diſciplinas ſufficienter edoctus fuit: adeo vt etate iuuenili ſummus philoſoph' ⁊ rhetor luculentiſſimus haberetur. Nā libros ariſtotelis ⁊ liberalium artiū quoſcūqȝ legere potuit per ſe didiſcit: ⁊ nemine tradēte intellexit ſicut ipſe de ſe libro cōfeſſionū teſtat̄. Uerū qꝛ ſciētia ſine charitate nō edificat: ſed inflat. in errorē incidit manicheorū: ꝗ xp̄m fantaſticū affirmant: ⁊ carnis reſurrectionem negant in quo adhuc adoleſcens ꝑ annos ix. ꝑmanſit. Ad has etiam nugas adductus eſt: vt arborem ficus flere diceret: cū ab ea fic' vel folium tolleretur. Mater vero eius plurimū flebat ⁊ cū eſſet chriſtiana ipſum ad fidei veritatem reducere satagebat. Que die quadā vidit ſe ſtare in quadā linea lignea triſtem cui quidā iuuenis aſtitit: ⁊ cauſam triſtitie requiſiuit: que cū perditionē filii ſui deplorare diceret: ille confortauit eā dicēs: ne timeret: qꝛ vbi ipſa: ibi ille eſſet. Rogabat ergo ſedula mater quaſi importuna quēdā ēpm: ſicut in eodē libro confeſſionū teſtatur: vt ꝓ filio ſuo orare dignaret̄: cui ille importunitate deuictus prophetica voce reſpōdit: vt ſecura ſtaret: quia impoſſibile eſſet: vt filius tantarū lachrymarū periret. ¶ Cum aūt ciuitate ſua grāmaticā: ⁊ apud carthaginē multis annis rhetoricā docuiſſet: occulte matre neſciēte romā venit: ⁊ ibidē multos diſcipulos congregauit. His tēporib' mediolanēſibus ſibi petētib' doctorem in roma in rhetorica deſtinauit. Quo tēpore beatus ambroſius mediolani epiſcop' erat. Mater vero eius cū multa difficultate ad eum venit: ⁊ ipſū tam nec vere catholicū: nec vere manicheū reperit. ¶ Auguſtinus aūt predicationē ambroſii frequenter audiebat ſollicit' valde: ne vel ꝓ errore manicheorū vel ↄtra ipſum aliqd ꝓferret. Quadā tamen die ambroſius ꝓ dicēs errorem illū apertiſſime ↄfutauit: ⁊ corde auguſtini opinionē diu habitā penit' depulit. Cum autē ſicut ipſe libro ſupradicto refert via dei ſibi plurimum placeret: ⁊ ſi ad ipſaȝ accedere pigeret. Ad quēdā ſimplicianū ſeruū dei perrexit: cū quo ⁊ eſtus ſuos cōtulit: qui ⁊ ipſum in via dei exēplo multorū puerorū ⁊ puellarū hortari cepit. Interim ab aphrica amicus ꝗdā auguſtini venit: qui magni antonii in egypto defuncti miracula recitauit. Quorū exemplo auguſtinus vehementer exarſit: ⁊ ſocium alloquens ſeipſum redarguit dicens ꝙ indocti celum rapiebant: ⁊ ſapientes cum doctrinis ſuis in infernū demergebantur. Et accurrēs in quēdā hortū ſedens ſub ficu amariſſime fleuit: audiuitqȝ vocem dicētē: tolle lege. Aperuitqȝ codicem apoſtolicū: ⁊ coniectis oculis ad primum capitulum legit. Induimini dominū ieſū xp̄m. Et ſtatim ab eo omnes dubietatis tenebre diffugerunt. Cūqȝ beato ambroſio per literas votum ſuum inſinuaſſet: vt moueret quid ſibi de libris ſanctis legēdū eſſet: ille mandauit vt legeret Eſaiā prophetam: tanquā euangelii ⁊ vocationis gētiū apertiſſimū ꝓnunciatorem. ¶ Adueniente ergo paſchali tempore auguſtin' annorum. xxx. cum filio ſuo deodato puero ingenioſo: ⁊ cum alipio amico ſuo meritis mr̄is ⁊ predicatione ambroſii conuerſus: ſacrum baptiſma a ſancto Ambroſio ſuſcepit. Tūc ambroſi'. Te deum laudam' inquit: ⁊ Auguſtinus. Te dominū confitemur: reſpondit. Et ſic alternatim iſtum hymnū ↄpoſuerunt: ſicut in ſpeculo eccleſie tradit̄: protinuſqȝ in fide catholica cōfirmatus: ſpem oēm quā habebat in ſeculo dereliquit: ⁊ ſcholis quas regebat abrenūciauit. ¶ Poſt hec cū matre ⁊ filio duob' amicis nebridio ⁊ eurio remeabat ad aphricā: ſed cū eſſet apud oſtia tyberina mater ei' defuncta eſt. Poſt cui' mortē regreſſus ad patriā cū ſibi adherētibus deo ſeruiens: ieiuniis ⁊ orationib' vacabat: ⁊ libros ſcribebat ac docebat: fama quoqȝ ei' vbiqȝ ſpargebat̄: ⁊ in ſuis doctrinis admirabilis habebat̄. Cū autē ad preces cuiuſdam magnatis ꝗ ſe ſeculo renunciare ꝓmiſerat: ſi verbū dn̄i ab eo audiret ad ciuitatē hipponē cōcitus aduenisſet. Ualeri' hipponēn. ēpus eū ad ſe accerſiuit: ⁊ lꝫ plurimū renitentē pr̄byterū in ſua eccleſia ordinauit. Qui ſtatim monaſteriū clericorū inſtituit: ⁊ cepit viuere ſm̄ regulā a ſctīs apl'is conſtitutam: quā regulā moribus ⁊ ſanctitate refertā ipſe ſpiritu diuino dictauit. De cui' monaſterio eo viuente decē ēpi electi ſunt. Et qꝛ ēpus valerius grecus erat: ⁊ latinas literas ignorabat. Auguſtino ēpo libertatē conceſſit vt cōtra morē orientalis eccleſie corā ſe in eccleſia ꝓdicaret. Eodē tp̄e fortunat' ꝗdā preſbyter manicheorum multos catholicos ſeducebat: quē auguſtin' in conuētu olim diſputās publice ſuperauit. Donatiſtas etiā et manicheos quoſdā de ipſa ciuitate conuictos fugauit. Ualerium autē ēpus timens ne auguſtinus ſibi ab alia ciuitate ēpm elect' tolleret̄ impetrauit ab archiēpo cartaginēſi vt ipſe ēpatui cederet: ⁊ ille auguſtinū hipponenſi eccleſie in epiſcopum promoueret. Sed cum hoc auguſtinus recuſaret: compulſus tandem acquieuit: ⁊ epiſcopatus curam ſuſcepit: quod in ſe poſtea fieri nō debuiſſet ⁊ dixit ⁊ ſcripſit: ⁊ de ſui ordinatiōe admodū penituit. Vixit aūt in clericatu ⁊ ēpatu annis ferc. xl. ſemꝑ dn̄o ſeruiens ſemꝑ ſtudēs: ſemꝑ docens ⁊ libros continue ſcribens. Curā quoqȝ rei ſecularis cuidam prepoſito ſuo ex toto cōmiſit: ⁊ contemplationi ⁊ ſtudio

fugiter vacabat: paupertatem in omnibus amauit tē-
perātiam in victu ſeruauit: pauperū operib⁹ ſemper
intentus extitit: pudicitiā ⁊ boneſtatē non ſolum ⁊ ue-
rit ſed etiā exemplariter pretendere voluit omnibuſq
virtutibus adornat⁹ deo ſeruire ⁊ omnib⁹ ſanctitatis
exempla prebere ſtuduit. Hereticos autem validiſſime
confutabat. ita vt ipſi inter ſe publice predicarēt: nō eſ-
ſe peccatum interficere auguſtinum quem tanq̄ lupū
occidendum eſſe dicebant. Multaſq̄ inſidias ab eis
pertulit: quas tamen dei prouidentia omnes euaſit: a
multis etiā eccleſiis inuitabat: vt ibi verbum dñi ꝑdica
ret: ad quas libenter accedebat: ⁊ multos ab eorū erro-
ribus cōuertebat. ¶ Fertur de eo q̄ cū librū de trinita
te compilare cogitaſſet: trāſiens iuxta littus vidit pue-
rū qui foueā in littore fecerat ⁊ coclea aquam de mari
hauſtā in foueā mittebat. Et cū auguſtin⁹ puerū inter-
rogaſſet qd faceret. Reſpondit puer quod mare diſpo-
ſuerat coclea exſiccare: ⁊ in foueā illam mittere. Cumq̄
hoc auguſtinus impoſſibile eſſe diceret: ⁊ ſimplicitatē
pueri redargueret: puer ille dicit quod poſſibilius ſibi
eſſet hoc perficere q̄ auguſtino minimam partem my-
ſteriorum trinitatis in libro ſuo explicare: aſſimilans
foueam codici: mare trinitati: cocleā intellectui Augu-
ſtini. Quo dicto puer diſparuit. Auguſtinus autem ex
hoc ſe humiliauit: ⁊ librū de trinitate oratione premiſſa
vt cumq̄ potuit cōpilauit. ¶ Mulier quedā afflicta ad
auguſtinū acceſſit vt eius cōſiliū imploraret: quē ſtudē-
tē inueniens ſalutauit: nec ille ei quicq̄ reſpondit: que
propius accedens negociū ſuū ei explicauit: ſed nec ille
ſe conuertit: nec verbū protulit: vnde mulier amplius
cōtriſtata diſceſſit. Sequenti die dū mulier auguſtino
celebrāti aſſiſteret: ⁊ cū corp⁹ dominicū eleuaſſet ipſa an-
te tribunal trinitatis in ſpiritu rapit: vbi vidit auguſti-
nū de trinitatis gloria attentiſſime diſputātē: dictūq̄
eſt ei quod cū ad auguſtinum acceſſerat: ille ſic attentiſ-
ſime de trinitate diſputabat. Ideoq̄ q̄ ibi fuiſſet non
aduerterat: ſed ad ipſū ſecure rediret: ⁊ ſalubrem conſi-
liatorē inueniret. Quod illa ad ſe rediens fecit: ⁊ et augu-
ſtinum clementiſſimum inuenit. ¶ Miraculoꝝ quoq̄
gloria claruit. Nam in libro. xxii. de ciuitate dei duo mi-
racula de ſe quaſi de alio loquēs recitat. Quorū primū
eſt: q: cum virginē quādam demoniacā oleo perunxiſ-
ſet: ⁊ pro ea oraſſet: ipſam ab immundo ſpiritu libera-
uit. ¶ Pro alio etiā adoleſcente quem non vidit orauit:
⁊ ille cōtinuo demonio q̄ eū obſidebat caruit. ¶ Cū qui-
dā fiſtulam patiens incidi deberet. Auguſtinus vna cū
ipſo infirmo ⁊ pro eo orauit: ⁊ mane ſine ſciſione aliqua
ſanus repertus fuit. ¶ Anno igit dñi. cccc. xl. cū vandali
totam aphricam occupaſſent: ⁊ oēſq̄ ciuitates deuaſtaſ-
ſent: ad hipponēſē ciuitatem venerunt: ⁊ ipſam manu
valida obſederunt. Auguſtinus autē orauit ad dñm:
vt aut ciuitatē a periculo liberaret: aut ipſum ex hac vita
ſuſciperet. Qui tertio obſidionis menſe febribus labo-
rans lecto decubuit: intelligenſq̄ diſſolutionem ſui cor-
poris imminere: pſalmos penitentiales ſibi ſcribi fecit:
⁊ cōtra lectū in pariete poni: quos lecto decumbens le-
gebat: ⁊ lachrymas ingētes fundebat. Et vt deo liberi⁹ va-
care poſſet: ante. x. dies ſui exitus nullum ad ſe ingre-
di precepit: niſi ſolū medicum ⁊ cibum ei deferentem.
¶ Egrum autem quēdā ad ipſum venientē ⁊ eius auxi-
liū implorantē manu ſua tetigit: ⁊ continuo ſanitatem
recepit. Energuminos etiā plures in ipſa ſua infirmita-
te curauit: ⁊ plura alia miracula fecit. Nullū quoq̄ quā-
tumcumq̄ meriti docuit ſine cōfeſſione ⁊ eucharīſtia de-
bere trāſire: quod ipſe ſuo exemplo firmauit. Sicq̄ ad
extremam horam veniens in pace migrauit. v. kalēd. ſe-
ptembris: anno etatis ſue. lxxvi. epiſcopat⁹ vero ſui an-
no quadrageſimo circa annos domini. cccc. Sepultuſ-
q̄ eſt in eccleſia ſua ciuitatis hipponenſis: donec cor-
pus illum inde tranſlatum eſt: vt habetur ſupra in eius
tranſlatione pridie. kalend. martii. ¶ Eadem hora in
quodam monaſterio quidā monachus in ſpiritu ra-
ptus vidit auguſtinū in nube ſedentē: pontificalib⁹ inſi-
gnitum: cuius oculi quaſi ſolis radii tota eccleſiā illu-
minabāt: ⁊ odor de eo mir⁹ exhalabat. ¶ Alio etiā tem-
pore dum ei⁹ ſermones ad matutinum in eccleſia lege-
rentur. Beatus bernardus vidit auguſtinū epiſcopū:
de cuius ore tātus impetus aquarū exibat q̄ totam ec-
cleſiā inundabat. ¶ Opuſcula vero ipſius doctoris glo-
rioſi omnia nullus aut vidiſſe: aut legiſſe: aut ſe gloriet
habere: cum non inueniri queāt: vltra cēti millenarius
numerum exceſſiſſe creditur: de quib⁹ pauca attingā:
curioſis cetera derelinquēs. De gratia ⁊ libero arbitrio
librū vnū. De predeſtinatione gratie librū vnū. De tri-
nitate libros qndecim. De confeſſionibus libros. xiii.
De ciuitate dei libros. xxii. De baptiſmo libros ſeptem.
Soliloquiorum librum vnum. De ſermone domini in
monte libros duos. Cōtra fauſtum manicheum libros
xxxiii. De fide ad petrum libros. iii. De concordia euan-
geliſtaꝝ libros quatuor. De muſica libros ſex. Sup ge-
neſim ad literā libros. xii. De achademicis librum vnū.
Cōtra paganos libros tres. De ordine libros duos. De
anime immortalitate librū vnū. De veteri teſtamēto li-
bros vigintitres. De origine anime ad hieronymum li-
brū vnū. De natura boni libros tres. De doctrina xp̄ia-
na libros quatuor. De vtilitate credendi librū vnū. De
vera religione librum vnum. De decem chordis librū
vnum. De anima ⁊ ſpiritu librum vnū. Utrū aīa a ſeip-
ſa ſit librū vnū. De aīe quātitate librū vnū. Contra do-
natū libros duos. Cōtra arrianos libros octo. Contra
parmenianū libros tres. De verbis dñi libros duos.
De penitētia librū vnum. De agone chriſtiano librum
vnum. De diuinatione demonū librū vnum. De opere
monachorū librum vnū. Enchiridion libros vndecim.
De gratia noui teſtamenti librū vnū. De nuptiis ⁊ cōcu-
piſcētia libros duos. Retractationū librū vnū. De ba-
ptiſmo paruulorū librū vnū. De rudib⁹ cathechiſandis
librū vnū. De. viii. principalib⁹ vitiis libros. viii. Super
pſalteriū volumē ingēs in quo ſinguli. cl. pſs. exponun-
tur. De ſancta viduitate librum vnum. De ſancta vir-
ginitate lib. xi. De cura ꝓ mortuis librū vnū. De vita
beata libros. iiii. Si quē vero huiꝰ almi ꝑſulis noſcēdi
operū ſuoꝝ titulos maior ſitis exagitat gēnadiū que-
rat: qui voluminū ei⁹ vltra. ccccc. noīa cōmemorat.

¶ De ſancto Hermete martyre. Cap. cxxv.

Hermes martyr
ſub aureliano imperatore comite
rome paſſus eſt. Hunc illuſtriſſimū
⁊ romane vrbis prefectum beatus
alexander romanus pontifex ⁊ mar-
tyr baptiſauit cum ſorore theodora
⁊ filiis: ⁊ et cum. M. ccl. ſeruis ſuis:
cum vxoribus quoq̄ eorum ac filiis
quos omnes die ſabbati paſcha ma-
nutillos ſacrifontis vnda perfudit
vt dictum eſt ſupra in paſſione alexandri pape. v. non.
maii. Cum autem traianus imperator hec audiens de
ſeleucia yſaurie aurelianum comitem ad vrbem miſiſ-
ſet: ad chriſtianorū perſecutionem agendam. Aurelia-
nus hermetem prefectum apud quirinum tribunum
carcerauit. Alexandrum vero in alia cuſtodia in vincu-
lis p ſe poſuit. Qui ſicut ſupra dictū eſt in paſſione qui-
rini. xv. kalendas aprilis: ꝑ puerū qui faculam ferebat
de carcere noctu per feneſtram eductus ad domum
quirini tribuni: vbi hermes in cuſtodia tenebatur ve-
niens ipſum quirinum conuertit: filiamq̄ eius ſibi ad
carcerem ſuum delatam a ſtrumate liberauit: ⁊ quiri-
num cum filia ⁊ omnibus in ipſa detentis cuſtodia ba-
ptiſauit. Cum autem hec aurelianus percepiſſet: Qui-
rinum in carcerem tradi mandauit. Hermetem vero
decollari iuſſit. Qui decollatus a beata theodora ſoro-
re collectus: ⁊ in via ſalaria vetere non longe ab vrbe
ſepultus eſt quinto kalendas ſeptembris.

¶ De ſancto Alexandro epō. Cap.cxx.

Alexander epiſcopus cōſtātinopolitan⁹ claruit tempore⁹ cōſtātini magni ⁊ cōſtātij eius filij: de quo refert ſozomen⁹ in ſcdo hiſtorie tripartite: ꝙ dum conſtantinus imperator veniſſet bizantium que poſtmodū appellata ex noīe ſuo conſtantinopolis dicta eſt: a philoſophis redarguebat ꝙ xp̄m colerent: ⁊ ꝙ nouā legē i republica introduxiſſet. Cūq; imperator diſputationē ordinaſſet: ⁊ alexādrū epm ad hoc cōuocaſſet: ille minus philoſophie perit⁹ cū philoſophis congredi dubitauit: tū in deo cōfiſus ab oīa philoſopho loqui volenti in xp̄i noīe ſilētiū impetrauit. Illoq; nullaten⁹ loq̄ valēte: alexander victor effici: ⁊ philoſophus cū plurimis cōuertūtur. ¶ Sʒ ⁊ tpe cōſtantij dū diuti⁹ cū arrio heretico diſputaſſent: ⁊ contentio maxima inter catholicos et arrianos eſſet orāte alexandro: arrius ſubito vētris dolore pcuſſus iuxta forū cōſtātini ad ſecreta nature ſeceſſit: ibiq; dei iudicio oīa interiora ⁊ vitā emiſit: propter quod fides catholica ab omnib⁹ eſt exaltata. Beat⁹ vero alexāder glorioſus ſenex poſt laudabilē vitā annorū. xcviij. epiſcopat⁹ autē ſui anno .xxiij. q̄euit in pace quinto kalendas ſeptembris.

¶ De ſancto Juliano martyre de Aluernia. Capitu. cxxj.

Julianus martyr apud aluerniā paſſus eſt ſub criſpino cōſulari. Hic ex aluernia natus ex nobilibus parentib⁹ ⁊ christianis: xp̄ianus ⁊ ipſe ferreoli tribuni martyris comes erat: ⁊ vterq; deo i militari habitu ſeruiebat: q̄ ambo apd̄ viennam degebāt. Cū aūt furor gētiliū in chriſtianos viēne ſeuiret: iulian⁹ martyrium aſſectabat. Sʒ ferreoli coactus precibus ex viēnenſi vrbe clādeſtine diſceſſit: ⁊ aluerniā fugit: ibiq; aliquādiu latitauit. Quē criſpin⁹ cōſularis ſibi eſſe audiēs: miſſo carnifice p̄cepit inuētū occidi: ille vero ſponte ꝓſiliēs: ſe xp̄ianū ꝓfitēs decollat. Cui⁹ caput leuātes milites ad ſctm̄ ferreolū portauerunt: vt niſi ſacrificaret ſimilē ſentētiam exciperet: qd̄ ⁊ factum eſt: vt dicetur infra in paſſione ferreoli martyris .xi. kl. kalen. octobris. Sicq; factū eſt vt caput ſancti Juliani cū corpore ferreoli in eodem ſepulchro vienne locaret: corp⁹ vero iuliani ſine capite aluernie recōderet. Qui paſſus eſt .v. kal. ſeptembris.

¶ De decollatōe ſancti Joānis baptiſte. Capitu. cxxij.

Decollatio ſancti Joannis baptiſte quatuor ex cauſis inſtituta fuiſſe videt: vt dicit in libro mitrali. Primo ꝓpter ipſi⁹ decollationē. Scd̄o ꝓpter oſſium ipſi⁹ concremationē ⁊ collectionē. Tertio ꝓpter capitis ipſi⁹ inuentionē. Quarto ꝓpter digiti eius trāſlationē ⁊ eccleſie dedicationē. ¶ Primo celebratur hoc feſtū ꝓpter ipſi⁹ decollationē q̄ hoc modo facta eſt: vt in hiſtoria ſcholaſtica legit. Herodes eīn antipas filius magni herodis aſcalon. ꝯ romā proficiſcens: ꝑ fratrē ſuum philippū trāſitū faciēs: cū herodiade vxore philippi cōcubuit: ⁊ ſecreto pepigit: ꝙ in reditu ſuo vxorē repudiaret: ⁊ ipſam aſſumeret. Quod vxor ſua filia regis arethe damaſcenorū cōperiēs nō expectato viri reditu: ad patrē feſtinauit. Rediēs autē herodes herodiadē philippo abſtulit: ⁊ ſibi in cōiugē accepit. Cūq; de hoc a ioanne baptiſta argueret: eius in carcere vinculauit: vxori quoq; placere cupiens eum occidere voluit: ſed ꝑ plim timuit: vt tamē occaſionē inueniret ſecreto cū vxore cōdidit: vt herodes die natalis ſui celebrato p̄uiuio: puelle ſaltanti filie ipſius herodiadis quicquid peteret ſe daturū iuramēto firmaret: ⁊ ipſa caput ioānis peteret: qd̄ ei propter iuramentū tribuere oporteret: ⁊ ſi de iuramento facto: cōtriſtari ſe ſimularet. Ordinato igit cōuiuio cū principib⁹ ſuis cōuiuio puella corā omnib⁹ ſaltat: ⁊ cūctis placet: ⁊ ei quī q̄d peteret dare rex iurat: ⁊ a matre monita caput ioannis expoſtulat. Verſipellis herodes ſe ꝓpter iuſiurandū triſtē ſimulat: ⁊ ſpeculatore miſſo: ioānē in carcere decollari fecit: caput i diſco puelle dedit: ⁊ a puella matri adultere preſentat. In hac autem die ioānes decollat⁹ nō eſt: ſed circa dies azimorū eodē die paſſionis xp̄i: anno vero p̄cedenti: ⁊ ſi oportuit: vt ꝓpter dominica ſacramēta minor cederet maiori. ¶ Herodes autem impunit⁹ nō abiit ſed ꝑ hoc ſcelere in exiliū a ceſare lugdunū miſſus miſerabiliter vitā finiuit. Habebat eīn ipſum caius ceſar ſuſpectum ꝙ romano vellet imperio rebellare. In cui⁹ argumentū cōperuit ꝙ in ciuitatib⁹ ſuis haberet arma ꝑ ſeptuaginta milia armatorū. De herodiade aūt dicitur ꝙ dum caput ioānis in manib⁹ teneret: ⁊ eidē gaudēs plurimū inſultaret diuino iudicio caput in eā inſufflauit: ⁊ illa protinus expirauit. Filia vero ei⁹ cum ſuper glaciem ludēs deambularet ſub ea glacies reſoluit ⁊ ipſa in aquis cōtinuo prefocat. ¶ Secūdo celebratur hoc feſtum propter ipſius oſſium cōcremationē ⁊ collectionē: que ipſa die ſez. iiij. kalē. ſeptembris ſecūdū quoſdā fuerūt cōcremata ⁊ a fidelibus ex parte collecta: vnde quaſi ſecūdū martyriū paſſ: cū in ſuis oſſib⁹ cōcremat. Et ideo eccl̄ia hoc feſtū quaſi ſecūdū ei⁹ martyriū celebrat. Naʒ ſi ut legit ex .xij. libro hiſtorie eccleſiaſtice: cum diſcipuli ioānis corp⁹ ei⁹ apud ſebaſten vrbē paleſtine: inter heliſeū ⁊ abdiā ꝓphetas ſepeliſſent: ⁊ ad ei⁹ tumulum miracula crebra fierēt: iubēte iuliano apoſtata gētiles oſſa ei⁹ ſparſerūt: ⁊ miraculis adhuc nō ceſſantib⁹ collecta igne cremauerūt: ⁊ puluerē ꝑ agros vētilarūt. Dū aūt ea ad cremādū colligerent: q̄dā monachi ex hieroſolymis veniētes: colligētib⁹ ſe latēter miſcuerūt: ⁊ magnā eorū partē tollētes ad philippū epm hieroſolymitanū detulerūt: q̄ ea poſtmodū athanaſio alexādrino epo miſit. Poſtmodū vero theophil⁹ eiuſdē vrbis epiſcopus ea in tēplo ſerapis a ſordib⁹ purgato repoſuit: ⁊ eccleſiā in honore ioānis baptiſte dedicauit. Nūc aūt eadē oſſa apud ianuā eſſe dicuntur: ⁊ ibidem deuote coluntur: ſicut alexander tertius ⁊ innocentius quartus pape ſuo priuilegio approbarunt. Tertio celebratur ꝓpter capitis ipſius inuentionē: que hoc die ſcilicet .iiij. kalen. ſeptembris facta eſt. Sicut enim dicitur in .xj. libro hiſtorie eccleſiaſtice. Joannes in caſtello arabie dicto macheronta fuit vinctus ⁊ capite truncatus. Herodes autem caput ioannis in hieruſalem fecit deferri: ⁊ iuxta habitaculum ſuū caute ſepeliri: ⁊ timēs ne ꝓpheta reſurgeret: ſi corpus cum capite ſepultum eſſet. ¶ Tēpore vero martiani principis: qui cepit anno domini .cccclj. Joānes caput ſuum duobus monachis reuelauit: qui illud iuxta dictū palatiū inuenerunt ſaccis cilicinis inuolutum. Qui dū ad ꝓpria cū dicto capite remearent: quidā edifſene ciuitatis figul⁹ paupertatem fugiēs ſe comitem eiſdem exhibuit. Et dū perā ſibi creditam cū ſacro capite portaret: admonit⁹ in ſomnis a ſancto ioānes: ⁊ fugiēs ad ediſſenā vrbem cum ſancto capite ingreſſus eſt vbi q̄diu vixit ſanctum caput in quodā ſpecu venerans proſperitatem maximam aſſecutus eſt. Moriens autem illud ſorori ſue ſub fide reuelauit. ⁊ eodem modo inuicem ſucceſſores. ¶ Poſt multum vero temporis marcello monacho in eodē ſpecu degenti hoc modo reuelat. Tā ꝑma nocte dormiēti ſibi viſe ſunt ꝙ turbe pſallētes incederent poſt quos ioānes baptiſta duob⁹ angelis ce

miratus veniret qui omnibus aſtantibus benedixit: ꝛ marcellū per mentum apprehendens: oſculum pacis ei dedit. Qui cū vnde veniſſet illū q̄ ſtudioſe ſe ſcrutaret: veniſſe reſpondit. Sequēti vero nocte cū de tali viſione admiratus iterum dormiret quidā cum ſubito excitauit: ꝛ euigilans vidit in oſtio celle ſtellam fulgentem: quam dū palpare vellet in aliā partē ſe tranſtulit: ꝛ ſic in plurib' locis poſt eā iuit. Tādem in loco vbi erat ſctī caput requieuit vbi fodiens reperit vrnam: ꝛ in ca ſctī theſaurū. Sȝ dū quidā hoc non credens manū in hydriā miſiſſet: ſtatiȝ manus exaruit: ꝛ hydrie adheſit. Orantibus autem ſociis manum abſtraxit: ſed inualida remanſit: cui ioannes apparuit dicens: vt cū caput ei' in eccleſia poneretur: hydriam contingeret ꝛ ſanitatem integram perciperet. Quod ꝛ factum eſt. Cum autem marcellus hec omnia iuliano ipſi' vrbis epiſcopo indicaſſet: caput de ſpelunca ab eis eſt eleuatum: ꝛ in ipſam vrbem delatum. Et ex eadem die cepit in ipſa ciuitate decollatio ioannis celebrari: qua caput ei' inuentū eſt ſcilicet .iiij. kalendas ſeptembris. ¶ Ipſum autem caput poſtmodum cōſtantinopolim tranſlatum eſt. Nā vt in tripartita habetur cum valerius imperator caput ſctī vehiculo impoſitū cōſtātinopoli trāſferri iuſſiſſet: cū circa calcedoniā veniſſent vehiculum nullaten' vlteri' trahi potuit: adeo ipſuȝ ibidē dimittere coacti ſūt. Sȝ cū poſtmodū theodoſi' ipm inde auferri vellet: virginē quādā cuſtodie capitis deputatam rogauit vt ſibi illō ſe portare dimitteret. Illa autē cōſenſit credēs ꝙ ſicut alias ita ēt tūc nō pmitteret ſe auferri: qđ imꝑator purpura ſua opertū cōſtātinopolim trāſtulit: ꝛ ibidē locato eccleſiā edificauit. Inde quoq ad gallias apud pictauiā a pipino rege trāſlatū eſt: vbi ei' meritis mortui plures ſuſcitati ſūt. Quarto ꝑ digiti trāſlationē ꝛ eccleſie dedicatiōē. Digit' eñi ille: vt quo dñȝ oſtēdit nō ꝙ cōburi potuit ꝗ a pdictis monachis repe' eſt: ipſum q ſctā thecla inter alpes trāſtulit: ꝛ in eccīa ſancti martini collocauit vt in ſcholaſtica habet. Ioānes beleth ēt dicit ꝙ pdicta ſancta thecla ipſum digitū de vltra marinis partib' attulit: ꝛ in romaniā portauit. Ibidemq eccleſiā in honorē baptiſte fabricauit: quā eccleſiaȝ hac die quidā dedicatā aſſerūt: ꝛ idcirco tale feſtū .iiij. kal. ſeptembris celebrare ceperūt.

¶ De ſancta Sabina martyre. Cap. cxxxiij.

Sabina martyr rome paſſa eſt tpe adriani imꝑatoris ſub ꝑfecto vrbis elpidio. Hec fuit vxor cuiuſdā ꝑclariſſimi valētini: ꝛ filia herodis metallarij. Que a ſctā ſeraphia vgine cōuerſa eſt ad dñȝ. Cui' ēt corp' ſepeliuit ipſa ſabina: vt dicetur infra i paſſiōe ſeraphie .iij. non. ſeptēbris. Et poſt martyriū ei' btā ſabina anno fere integro eleemoſynis ꝛ refectionib' paupeꝝ inſtuduit. Demū a ꝑfecto vrbis elpidio cōprehenſa compellebatur vt xpm negaret ꝛ idolis immolaret. Que cū ſe ſoli xpo deo vero ꝛ non demonis ſacrificaturam diceret. Iuſſu nequiſſimi ꝑfecti decollat: ꝛ facultates ei' omnes fiſco applicant. Cui' corp' a xpianis ſepultuȝ eſt in oppido vēdiēſi ad arcū fauſtini ꝗrto kalē. ſeptēbris vbi ipa corpus ſeraphie virginis poſuerat.

¶ De ſanctis Sauiniano martyre ꝛ ſauina virgine. Capi. cxxxiiij.

Sauinianus martyr ꝛ Sauina virgo i ciuitate trecbas venerant. Hi nobiliſſimi viri fauini ſeȝ gētilis filij fuerūt ꝗ de pma vxore ſauinianū genuit: de ſcdā cōiuge ſauinā pcreauit. Sauinianus autē legēs verſum illū. Aſperges me dñe yſopo ꝛ cetera. Et intelligere nō valēs in cinere ꝛ cilicio pſtrat' iacebat: dicēs ſe male mori ꝙ nō itelligere ſenſum verbi. Cui apparuit angelus domini ei ꝙ dicit ꝙ ſi baptizari vellet: nive cādidior fieret ꝛ tunc ꝙ querebat intelligeret. Exinde igitur idola contemnens de ciuitate aufugit ꝛ ad vrbē trecbaſinam deuenit. Et cū ad flumen ſequane veniſſet a presbytero chriſtiano baptizatus eſt: ꝛ voce celica cōfortatus eſt: ꝙ tunc quod dudum quēſierat inueniſſet. Statimq baculum ſuum in terra fixit ꝛ confeſtim frondes ac flores produxit. Quo viſo miraculo .M.c.viij. viri in dominū crediderunt. Audiens hec Aurelian' imperator ad ipſum capiēdum milites miſit. Qui cum orantē inuenientes ad eum accedere timuerunt. Miſit iteruȝ plures prioribus: qui cum orante orauerunt ꝛ vt ſecum ad auguſtum accederet ſolis precib' impetrarūt. Qui cum veniſſet ꝛ ſacrificare nollet imperator eum manibus ac pedibus vinctuȝ iuſſit virgis ferreis cedi. Deinde ſuper ſcamnum eneum ligari: ꝛ ligna ac oleum ſupponi: ꝛ incendio cremari. Et cum in medio flamme illeſus oraret: ꝛ hec aurelianus magis attribueret: in craſtino fecit eum ad ſtipitem ligari: ꝛ a militibus ſagittari ſagitte vero a lateribus eius in aere ſuſpendebantur: ꝛ a nulla ipſarum martyr domini ledebat. Et cum imperator ad ſpectaculum iſtud accederet vna ex ſagittis regem in oculo percuſſit: ꝛ penitus excecauit: vnde iratus imperator iuſſit eum in carcere recipi ꝛ in craſtino decollari. Sauinianus autem orās vt ad locum vbi baptizatus fuerat transferret: confractis cathenis ꝛ apertis oſtiis per mediū militum illuc venit. Et videns milites ſe inſequētes ſuper aquam vſq ad locuȝ baptiſmi ſui ambulauit. Et cum milites tranſuadentes eū percutere formidarent eos vt ſe ferirent confortauit: ac vt de ſanguine ſuo regis oculum linirent: ꝛ ſtatim viſum recuperaret. Percuſſus ergo caput ſuum leuauit ꝛ paſſibus .xix. illud portauit. De cuius ſibi delato ſanguine imperator oculum tetigit et confeſtim viſum recepit. Quod audiens quidem qui antea per annos quadraginta lumen amiſerat ad locum ſe portari fecit: ꝛ protinus lumen recuperauit. Cuius corpus a chriſtianis ibidem ſepultum eſt iuxta flumen. ¶ Sauina autem cum fratrem ſuum quotidie fleret ꝛ pro eo dīs immolaret: tandem ſibi in ſomnis angelus domini apparuit: ꝛ eidem iuſſit vt domum ſuam relinqueret ꝛ fratrem ſuuȝ honoratiſſime inueniret. Qui euigilans collectaneam ſuam eandem vidiſſe viſionem audiuit. Latenter ergo ambe in craſtino receſſerunt: que romam veniens fidē chriſti ſuſcepit ꝛ ab euſebio papa baptizata: in virginitate permanſit. In vrbe quoq duos cecos illuminauit: ꝛ duos contractos ſanauit: deinde poſt annos quinq angelica admonitione cum comite ſua inde receſſit et ad trecbaſinam ciuitatem deuenit. Et cum in vrbe rauenna ad domum cuiuſdam diuitis quaſi peregrine hoſpitium quererent: cuius filia quaſi mortua plangebatur: pediſſequa ſe excuſare cepit: ꝙ eas recipere non poterat quia ſua domina in extremis laborabat. Sauina autem in chriſto confiſa intrauit: ꝛ puellam p manuȝ apprehenſam ſanam erexit. Cum ergo iuxta trecbas vt ei angelus dixerat ad miliare veniſſent ꝛ ambe pre labore quieſcerent virum quendam nomine licerium nobilē de ciuitate venientē ſauina interrogauit: vbi nā fratrē ſuū ſauinianum diu amiſſum inuenire poſſet. Qui ei eundem p xpo paſſum fuiſſe rñdit ꝛ locum ſepulture demonſtrauit. Ipſa vero ante tumulum fratris proſtrata orauit ad dñm vt ſuſciperet in pace ipſi eius: ꝛ continuo in xpo obdormiuit. Ad inſtātiā ergo prefati nobilis omnes ciues ad eā cōcurrerunt et corpus ſancte: ꝛ iuxta corpus germani honorifice condiderūt: iuxta quos ꝛ poſtmodū pdicta collectanea eius ſepulta eſt quorū feſtū agitur .iiij. kal. ſeptembris.

¶ De ſanctis felice pbrō: ꝛ Adaucto martyrib'. Capitu. cxxxv.

Felix preſbyter

Felix preſbyter et adauctꝰ martyres paſſi ſunt in vrbe ſub diocletiano ⁊ maximiano imperatoribus prefecto ⁊ iudice draco: q̄ prefectus dum felicem preſbyterum teneri feciſſet:et ad deorum ſacrificia inuitaſſet:illeq̄ ſacrificare nullatenꝰ acquieuiſſet:iuſſit illum in equuleo leuari:⁊ diuꝰ torqueri:deinde extra ciuitatem via oſtien. duci:et ibidem gladio capite truncari:corpꝰ quoq̄ eius inhumatū lupis ⁊ canibꝰ derelinqui. Data ſententia obuius fuit ei quidā chriſtianus hominibꝰ q̄dē incognitus:deo vero manifeſtus. Hic cū didiciſſet q̄d beatꝰ pſbyter iuſſus fuiſſet duciſſe ex eadē lege et chriſtianum eſſe publice pclamauit. Mox ⁊ ipſe ab officio cōprehenſus pariter dato ſibi prius pacis oſculo cū btō felice decollatꝰ eſt. Huiꝰ nomē q: chriſtiani nō inuenerūt adauctū eū poſtmodū appellauerūt eo q̄ ſancto martyri felici auctus ſit ad coronā ipſiq̄ pro confeſſione corona ſit aucta: paſſi ſunt autem tertio kalendas ſeptembris.

¶ De ſanctis Terentiano epō ⁊ Flacco martyribꝰ. Capitulum.cxxxvj.

Terētianus epiſcopus ⁊ flaccus martyres paſſi ſūt tēpore adriani imperatoris apud ciuitatē tudertū ſub letiano pconſule: iuſſiteq̄ terētianū cōphenſū ⁊ ſacrificare nolentē:deoſq̄ demonia affirmātē:lapidibꝰ ore cōtūdi fecit:⁊ cū idola ei oblata cōminuiſſet:⁊ ſacerdos idolorū in faciē ſuā corruiſſet:iuſſit pcōſul ſanctū in equuleo leuari:⁊ ſcorpionibꝰ grauiter cedi:igneq̄ ad latera eius apponi. Qui cū oīa patienter toleraſſet:fecit linguā eius precidi ⁊ pedibꝰ conculcari:ille vero dn̄ nihilominꝰ chriſtū diſerta voce cōfiteretur:procōſul mutus efficitur:ac ſi eius non ſancti lingua precifa fuiſſet:⁊ annuēs manibus q̄ loquelam amiſerat:poſt modicū expirauit. Lucius vero ſauinus eius aſſeſſores terentianum carceri manciparunt. Altera vero die cum duceretur ad forum occurrit ei flaccus idolorum ſacerdos: qui ſecus effectus fuerat:ſed diuina reuelatione monitus erat vt ad ſanctum pro lumine recuperando recurſum haberet quem ſanctus ad chriſtū conuerſum baptizauit ⁊ illuminauit. Ambo igitur a militibus tenti ſunt:⁊ iuxta flumen ſecus murū ciuitatis decollati.iij. kalen.ſeptembris. Quorum corpora exuperantius preſbyter ⁊ laurētia in ſomnis diuinitꝰ admonita ſepelierūt octauo miliario a ciuitate tudertoꝛin loco q̄ dr̄ petroſo.

¶ De ſancto Firmino epiſcopo. Cap̄.cxxxvij.

Firminus epiſcopus ambianenſis que ab ambitu fluminis ambianum dicitur:ipſius ciuitatis oriundus filius fuit Fauſtiani nobiliſſimi viri qui in honorem ſancti firmini martyris filium ſuum firminū vocauit:de quo firmino martyre habetur infra.vij. kalē.octobris. Hic bone indolis puer etate procedēte per incrementa virtutum creſcēs: factus eſt epiſcopus ciuitatis: qui populum verbo ⁊ exemplo in viam ſalutis direxit:et ab omni gentilitatis errore vrbem purgauit atq̄ ſupra ſepulchrum ſancti firmini martyris eccleſiam dei genitricis conſtruxit ⁊ conſecrauit:in qua dum in die ſancto paſche celebraret:celis apertis palmā ſibi deſuperius illapſam aſpexit:et ab eo die ab omni carnis inquinamento ⁊ mētis mundus permanſit. Quieuit in pace.iij.kalē.ſeptembris:ſepultus in eccleſia ſupradicta:cui ſucceſſerunt ſancti honoratus:de quo.xvij. kalē februarij:et ſaluius de quo tertio idus auguſti.

¶ De ſancto Felice preſbytero ⁊ confeſſore. Capitulum.cxxxviij.

Felix preſbyter et cōfeſſor apud nolam ciuitatem cāpanie claruit:cuiꝰ pater hermias duos filios habens felicē ⁊ hermiā ſubſtantiā ſuā ſoli felici dereliquit: hermiam vero exheredauit. Felix vō oēs facultates ſuas diuiſit:⁊ ipſis liberalibus diſciplinis ſe dedit q̄ ſub ſctō maximo nolano epō officiū lectoris deinde exorciſte gradū accepit: ac demū p alios ordines ad ſacerdotū honorem puenit. Cū aūt chriſtianorū pſecutio deſeuiret:maximꝰ epūs iā ſenex eccleſiā ſuā felici pſbytero cōmēdauit:⁊ ad mōtiū deſerta ſeceſſit. Cūq̄ felix predicationi inſiſteret:a paganis detinet:⁊ in carcerē nudus vinculatur:atq̄ teſtarum ei fragmina ſubſternunt. Nocte vero ipſi diuinitꝰ lux effulſit angeluſq̄ ei aſtitit:⁊ de cuſtodia ruptis cathenis eduxit:atq̄ ad requirendū eiꝰ epm̄ ad montana trāſmiſit. Quē diudū requiſitū felix tādē fame deficientē inuenit:⁊ ex dolore triſtis ingemuit:q: nec vnde calefaceret ſenē algentē habebat nec vnde aleret fame deficiētē videbat. Cui xp̄s mox oranti ſubuenit:qui de ſpinoſis ſentibꝰ media hyeme vuā pduxit. Cuiꝰ liquorē ſuper os ſenis expreſſit:moxq̄ ille reſumptis faucibꝰ reſpirauit. Et poſtq̄ alter in alterius amplexꝰ ruit:felix ſeniorē in humeris ſuis tulit:⁊ ad cellulā ſuā perduxit atq̄ refecit. ¶ Et cū iterū pgreſſus xp̄m pdicaret:⁊ gregem dn̄i pſortaret:gentiles armati vt eū caperēt domū eius circūdederūt. Qui egreſſus p mediū illorū trāſiuit:ita vt eū vidētes nō agnoſcerēt:ipſumq̄ q̄ſi alium de felice interrogarent. Ad macerie ergo deſerte locum declinauit:ſtatimq̄ aditū tela ita aranea texit:vt nullꝰ hominū illuc ingredi potuiſſe quis putaret:q̄ſi vnꝰ muſce impetum tremulus ſinus aranee tele ferre non poſſet. Sed poſt abſceſſum oſtium felix egreſſus ad domū cuiuſdā vidue ſecreto peruenit:⁊ apud ipſā aliquo tp̄e latitauit. Et dū ex nimia ſiccitate eſtiuo tempore in eius puteo aqua defeciſſet:orante ſancto pluuia larga deſcēdit:⁊ puteum abundanter repleuit. Sicq̄ in eo ardorem fidei duplicauit:verum poſtq̄ eccleſie pax reddita eſt:confeſſor domini de latebris prodijt:et populum ſuū pdicationis eloquio in domino confortauit. Qui deo gratias agebant q̄ ipſum quem extinctum putabant in perſecutione cōſeruaſſet. ¶ Cum autem maximus epiſcopus ad dominum migraſſet:populuſq̄ omnis felicem in epiſcopum elegiſſet:ille omnino epiſcopari recuſauit:⁊ quintum preſbyterū elegi fecit. Sub quo et ipſe preſbyter meritis ⁊ vita laudabiliter vixit:⁊ poſt longos agones in domino feliciter requieuit pridie kalē.ſeptembris. Cuius corpus apud Nolam tumulatū iacet:⁊ ſignis irradiat.

¶ De ſctō Paulino epō ⁊ martyre. Cap̄.cxxxix.

Paulinꝰ epiſcopꝰ treuereñ.et martyr claruit tempore Conſtantij imperatoris. Qui tēpore arriane infeſtationis a Conſtantio prefato ob fidem catholicā exilio relegatus:et vſq̄ ad mortem propter chriſti nomē hincinde mutando exilia:fatigatus tandē apud phrygiam defunctuſq̄ beate paſſionis coronā percepit a domino pridie kalen.ſeptembris. Hec Ado in martyrologio ſuo.

¶ De ſancto Ariſtide confeſſore. Cap̄.cxl.

Ariſtides ꝯfeſſor

claruit apd athenas ſub adriano im-peratore. Qui ꝑbus eloquentiſſim⁹ fuit fide ſapientiaq; clariſſimus: ⁊ xp̄iane religiõis pietate ſtudi⁹. Hic adriano principi librũ apologeticuꝫ p fidei nr̄e rõne ꝯſcripſit ⁊ obtulit: ⁊ qd ıp̄s ieſus ſol⁹ eſſet de⁹ corã ipſo ipatore luculẽtiſſime ꝓbauit: eodẽq; tpe q̃ quadrat⁹ vir inſignis libellũ ſimi lẽ eidẽ ceſari p̄ſentauit. Qui ⁊ ī eadẽ ciuitate diem ex tre mum in pace concluſit pridie kal. ſeptembris. Hec hie ronymus in libro de viris illuſtribus.

De ſancto Optato epiſcopo. Capitulum. cxlj.

Optatus epiſcop⁹

mileſitan⁹ natiõe apher claruit ī pan-tibus valentiniano ⁊ valẽte auguſtis. Qui fidei pugil ⁊ doctor egreg.⁹ aduerſus donatiane partis calumniã libros ſex edidit: in q̃b⁹ donateſtarũ crimen falſo in nos retorqueri aſſeruit. Qui et ſanctitate ⁊ vita nõ inferi⁹ apud antio ſiodorum in pace quieuit pridie kal. ſeptembris. Hec hieronym⁹ vbi ſupra.

Explicit liber ſeptimus.

Incipit ꝓlog⁹ libri octaui.

Octauus liber preſen

tis catalogi ꝯtinet geſta ⁊ paſſiões illoꝝ ſctõꝝ quoꝝ feſtiuitates occurrũt infra tp̄s q̃ rep̄ſentat eccliẽ ꝓpagationẽ: illoꝝ q̃ fuerũt ipi⁹ eccliẽ ꝯſeruatores: q̃les fuerũt ſancti ꝯfeſſores. Hoc aũt tp̄s eſt a kal. ſeptẽbris vſq; ad kal. octob. Et hoc ſub figura ſctõꝝ Job: Tobie: Eſdre: Judith: ⁊ Heſter: q̃ꝝ tũc geſta recolũt: cõfeſſorũ patiẽtiã et ſctitatẽ denotãtia q̃ ī tribulatiõe poſiti: ⁊ mũdũ: carneꝫ ⁊ diabolũ triũphãrũt. Ad ipſi⁹ igit̃ tpis feſta ꝑtractanda trãſcẽdũ ẽ. Et notãdũ ꝙ cũ oẽs iudices iſrael q̃ fuerũt poſt moyſen ante reges generaliter in catalogo ſanctoꝝ veteris teſtamẽti in diuina ſcriptura cõnumerẽt̃ ⁊ duorũ ex ipſis ſolũmõ: vꝫ Joſue filij Nũ ⁊ Gedeonis feſtũ in kalẽ. ſeptẽbris recolit̃: q̃ vꝫ die ipſi ãbo diuerſis tpĩbus ꝯceſſerũt: vt hieronym⁹ ſcribit: ⁊ reliq̃rũ aũt ꝓdictoꝝ ſctõꝝ dies dormitiõis nuſq̃ reperiũt̃: idcirco gra duoꝝ ꝓdictoꝝ geſta etiã reliquoꝝ iudicũ q̃ oẽs ſcti fuerũt in kalẽ. ſeptẽbris ꝯſcribere volui: vt geſta eoꝝ quoꝝ dies incert⁹ habet̃: hiſtoriis ꝯſocioꝝ: quoꝝ dies hic agitur: merito copulent̃. Acta etiã quorũdã alioꝝ eiſdẽ iudicibus contẽporaneorũ: quorum ſili feſtiuitates certos dies non habent: vt Raab: Caleph ⁊ Ruth p̄fatis iudicum hiſtoriis inſerendo.

Finis ꝓlogi.

Incipit liber octauus a Kalendis ſeptembris vſq; ad Kalendas octobris.

De ſancto Joſue propheta et duce. Capitulum primum.

Joſue pro-

pheta et dux populi iſrael filius Nũ alio nomine dictus ieſus fili⁹ naue de tribu effraim moyſi ꝓpheto: ⁊ duci eiuſdem populi in ducatu ſucceſſit: de quo dicitur infra in eius feſto pridie nonas ſeptẽbris. Hic moyſe defuncto cum populus eſſet vltra iordanem contra hiericõ: loquẽte ſibi domino mãdauit populo vt p̄pararent ſe ad tranſeundum iordanem. Miſitq; duos exploratores de ſethim in hierico: qui ſub ſimulatione ſalutatis explorauerunt terram: ⁊ ad domũ raab meretricis declinauerũt: quos illa abſcondit a facie nunciorum regis hierico querentium eos: ⁊ per murum nocte dimiſit: vt dicetur infra in eius legenda. Reuerſis ergo exploratoribus ad ioſue: ⁊ tribus tranſactis diebus precepit ioſue ſacerdotibus vt tollerent arcam dei: ⁊ intrantes cum ea iordanẽ omnẽ populũ p̄cederent. Cumq; intraſſent ſacerdotes aquam quam penitus immeabilem inuenerant: eo ꝙ plus ſolito excreuiſſet: ſteterũt aque deſcendentes ad inſtar mõtis intumeſcentes vſq; ad locũ q̃ dicitur ſarathan: inferiores vero aque in mare mortuũ deſcenderũt. Sicq; ſiccato fluuio omnis populus per patentẽ alueũ pertranſiuit. Tulitq; ioſue. xij. lapides de alueo ī ſiccum: ⁊ alios. xij. de ſicco in alueum reportauit in miraculi teſtimonium. Et cum tranſiſſet populus reuerſe ſunt aque ad locũ ſuũ. Deinde ioſue filios populi qui erant incircũciſi dei mãdato circũcidi iuſſit in galgalis. Et fecerunt faſe. xiiij. die menſis primi in campeſtribus hierico: ⁊ comederunt de fructibus terre eo ꝙ ſibi manna defeciſſet: quo per deſertum aliti fuerãt. xl. annis. Poſt hec ioſue mandauit arcam dei. vij. dieb⁹ circunduci circa muros hierico: p̄cedentib⁹. vij. ſacerdotibus ⁊ clangẽtibus. vij. tubis: omniq; populo armato ſubſequente. Septimo vero die poſt ſeptimam circuitionem vociferantibus cunctis: muri hierico funditus corruerunt: ⁊ intrauit quiſq; per locum qui contra ſe erat ⁊ interfecerunt omnes viuentes in ea: ⁊ combuſſerunt eam ⁊ omnem ſupellectilem eius ſola raab cũ domo ſua reſeruata. Mãdauerat autem dominus per ioſue vt nemo aliquid de hierico tolleret: ſed omnia velut anathemata igne cõſumerent. Achor autem filius carmi de tribu iuda: latenter tulit regulam auream ⁊ chlamydem coccineam cõtextam auro ⁊ abſcondit humo. Cum autem miſiſſet ioſue tria millia virorum ad expugnandũ ciuitatẽ hahi: percuſſi ſunt a viris hahi ⁊ ceciderũt ex eis. xxxvj. viri. Contriſtatuſq; ioſue orauit ad dominũ. Cui domin⁹ reſpondit ꝙ nõ eſſet cum populo donec mandarẽt anathema. Juſſitq; hoc ſorte ſcrutari. Joſue autem omni populo congregato ſortes miſit. Et primo per tribus inuenit ſorte tribũ iude: deinde per familias inuenit familiam ꝫare deinde per domos domũ carmi: deinde per capita caput achor. Qui cõfeſſus peccatũ ſuum ab omni populo eſt lapidatus ⁊ omnis dom⁹ eius interfecta: omniſq; ſubſtãtia ei⁹ cremata. Quo facto ioſue de mãdato dei aſcẽdit ꝯ ciuitatẽ hahi: partẽq; exercitus inſidijs collocauit poſt ciuitatẽ. Cũ reliqua vero parte ciuitatẽ aggreſſus eſt. Et cũ aliquandiu pugnaſſent populus cũ ioſue terga vertẽtes arte ſimularũt fugã. Rex autem hahi cũ oĩ populo egreſſus eos inſequutus eſt.

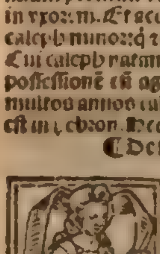
Et cū eos lōgi⁹ traxiſſent ab vrbe ſurrexeruntq́ erant in inſidiis:et egreſſi ciuitatē nemine reſiſtēte cū incēderūt. Joſue vero retrocedente et inſidiis ciuitate egreſſis hoſtes ex vtraq; parte cōcluſi interfecti ſunt. Omniſq; populus inuētus in vrbe occiſus eſt:et ciuitas igne cōbuſta. Oīa quoq; bona ciuitatis populo in predam diuiſa ſunt. Rex etiā ciuitatis habi in patibulo ſuſpēſus interijt. ℭ Gabaonite vero vidētes qd fecerat iſrael de duabus ciuitatib⁹ timuerunt valde:et miſſis ad ioſue et populū nūcijs inierunt cū eis fedus:quib⁹ filij iſrael iuramēto cōfederati ſunt. Et facti ſunt gabaonite eorum ſerui lignorum ceſores:et aque portitores i ppetuū. ℭ Adonizedech autē rex hieruſalem audiens gabaonitas cōfederatos filijs iſrael:cōuocatis ſecum quatuor regibus amorreorum obſedit gabaon. Quod audiēs ioſue collecto exercitu repente irruit ſup eos:et verſi ſunt in fugā per deſcenſum bethorō. Miſit de⁹ grandinē ſup eos:et plures occidit grando q̄ gladius. Videns autem ioſue ſolem deſcendentem ad occaſum et lunam aſcendentē:timens ne beneficio noctis hoſtes euaderēt:precepit ſoli contra gabaon et lune contra vallē haialon:ne mouerētur. Steteruntq; ſol et luna ſpacio vnius diei:nec fuit ante et poſtea tam longus dies. Tūc quinq; reges ſe abſcōderunt in ſpelunca maceda. Ad quorū cuſtodiā ioſue viros dimiſit. Ceſis quoq; et deiectis omnib⁹ aduerſarijs:ioſue quinq; reges productos in patibulis ſuſpendit. Eodē quoq; die percuſſit macedā in ore gladij:poſtea vero vaſtauit lebnam et lachis:eglon:et hebrō:et dabir:et reuerſus eſt ad caſtra in galgala. ℭ Jabin autem rex aſſor cōgregatis.xxiiij.regibus cum turmis ſuis habentibus ſecum.ccc.milia armatorum.et.x.milia curruū: pugnauit cum ioſue et populo iſrael:ſz deuict⁹ eſt iabin et oēs ſui occiſi preter eos qui ſe receperunt in vrbes et caſtra munitiſſima. Fecerāt enim chananei plures munitiones puidas a die qua audierāt egreſſum iſrael de egypto aduerſum eos:nec eas niſi longo tempore et graui labore obtinuerūt hebrei. Vaſtauit tamen ioſue vniuerſam terrā regionem nulli etati parcēs aut ſexui:et ditatus eſt iſrael ſupra modum ex hoſtiū preda. Quintus autem annus iam tranſierat:et ioſue trāſtulit a galgalis locum tabernaculorum in ſilo:et illuc trāſtulit tabernaculum cum omni ornatu ſuo pro loci oportunitate. Et inde procedēs in ſichem conſtituit in mōte ebal altare dño de lapidibus impolitis:offerēs ſuper illud holocauſta:ſcripſitq; ſuper eo deuteronomium quod quedam mandata deuteronomij:deinde rediit in ſilo. ℭ Poſt hec conceſſit ioſue tribui iuda mōtana ad meridiem:que iam acquiſierant:ſed nondum ſorte tradidit. Effraim quoq; conceſſit montana ad aquilonem: inter vtrunq; ponēs dimidiam tribum manaſſe. His tribubus tantum commiſit terram aliis in caſtris manentibus:tamen quia bellicoſe erant:tum quia digniores. Sciebat enim iude regnum eſſe promiſſum:et manaſſe effraim benedixiſſe iacob p beneficio ioſeph patris eorum. Dedit autem effraim extra ſortem agrum ſichem: quem dederat iacob ſingulariter ioſeph filio ſuo:et ſepeliuit in eo oſſa ioſeph:que attulerat de egypto. Ipſe enī ioſue effrateus erat. Dedit etiam caleph filio iephone hebron in poſſeſſionem:et quieuit terra a prelijs. ℭ Iterum autem conuocauit ioſue populum in ſilo:et aſſumpſit de ſingulis tribubus tres viros ad conſiderandū terram:vt eam ſorte diuideret:dedit eis ſingulis decem viros metiendi peritos:mandans ne ſm quantitatem terram metirentur:ſed ſm eſtimationem felicis terre. Qui circueuntes terram et menſurantes.vij.mēſe reuerſi ſunt ad eum in ſilo. Proiecitq; ſortē:ſuu. Prima ſors iude egreſſa eſt. Secūda ſymeonis. Tertia beniamin:in que ſors anguſtiſſima fuit propter terre fertilitatem. Quarta effraim. Quinta medie tribui manaſſe. Sexta iſachar. Septima zabulon. Octaua aſer. Nona neptalim. Vltima dan. Rubē autē et gad et dimidia alia trib⁹ manaſſe viuente moyſe in ſortem habuerāt terrā galaad tranſiordanem. Sed et leuitis ſeparauit quadragintaocto ciuitates ad inhabitādum. Filij autē ruben et gad et dimidia tribus manaſſe tranſeuntes et iordanē in locum ſortis hereditatis ſue:edificauerunt iuxta iordanē ad tumulos altare mire magnitudinis:quod ioſue et alij qui circa iordanem erāt audientes:voluerunt eos diſperdere:et inſurgere contra eos putantes q altare erexiſſent vt ſuper eo victimas immolarent:qd non licebat niſi ſuper altare tabernaculi. Sed per nuncios ſuos eiſdem miſſos inuenerunt q altare fecerant:non in ſacrificium:ſed in teſtimoniū ne videretur alter populus:eo quod tranſiordanem eſſet ex loco diuiſus. Et ſic inuenientes eos rectam habere intentionem ad dominū:reuerſi ſunt et laudauerunt eos. ℭ Cū autem ioſue vna cum populo iterum in ſilo congregato cum domino fedus iniſſet:omniaq; recte diſpoſuiſſet cū eſſet annorum.cx.in pace requieuit. Nam annorum.xliij. acceſſit ad moyſen:et quadraginta annis eidem in deſerto ſeruiuit:et ſic per annos.xxvj.populum rexit:qui et in domino obdormiuit kalendas ſeptembris:et ſepultus eſt in thannathſare:que ſita eſt in monte effraim. Hic eſt vtique vir ſanctiſſim⁹ Eccleſiaſtici.xlvj.cap.et.ij.Machabeorū.ij.cap.inter veteris teſtamēti ſanctos ſpeciali laude ſublimatur:et in alijs pluribus diuine ſcripture locis commendatur. Hec de libro Joſue:et ex chronicis ioſephi:et hieronymi:et petri comeſtoris atq; guilermi.

ℭ De ſancto Caleph. Capi.ij.

Caleph filius iephone de tribu iuda vir ſanctus qui eccleſiaſtici.xlvj.ca.et.ij.Machabeorum.ij.inter ſanctos priſci temporis connumeratur. Hic fuit vnus ex.xij. exploratoribus quos moyſes de deſerto pharan miſit ad explorandum terram promiſſionis. Qui vna cū ioſue filio Nun de tribu effraim populum rediens confortauit:vt ad terram ipſam pergerent obtinendam. Ceteris pauore formidantibus:et filios iſrael deterrentib⁹. Et murmurante omni populo:iurauit dominus vt nemo illorum qui ex egypto egreſſi fuerant a viginti annis ſupra ad terram ipſam introiret:preter duos prenominatos viros caleph videlicet et ioſue. Qd et ita contigit populo in deſerto.xl.annis moram trahēte:donec omnis natio illa mortua eſſet. Propter hoc meritum caleph non ſolum meruit reſeruari:vt ad terram intraret promiſſionis:ſed in hebron poſſeſſionem ſpecialem obtinuit:in quam aſcendēs tres filios enoch percuſſit. Et ciuitatem dabir que pri⁹ vocabatur cariathſepher.i.ciuitas literarum obſedit. Quam cum inueniſſet inuiam promiſit vt q prim⁹ eā caperet:daret ei filiam ſuā in vxorem. Et accepit eam othoniel:fili⁹ cenez fratris caleph minor:q et poſt ioſue primus iudex fuit in iſrael. Cui caleph axam in coniugem dedit:et vrbem in poſſeſſionē cū agris irriguis ab vtraq; parte. Et poſt multos annos caleph in ſenectute bona quieuit:et ſepult⁹ eſt in hebron. Hec vnde ſupra.

ℭ De ſancta Raab meretrice. Capitu.iij.

Raab meretrix cuius ſanctitas Jacobi epiſtola.ij.cap.et ad hebre.xj.commemoratur in numero ſanctarū mulierū veteris teſtamēti ex ipſo euāgelio Matth.primo capitu.cōnumerat. Ad hu⁹ domū declinauerūt veſpere duo exploratores quos ioſue miſit ad cōſiderādū ciuitatē hiericō:vt ſupra dictū ē i geſtis ioſue. Hec erat meretrix:ad quā cōfidentius quaſi ad miſcendum ſecum exploratores ingre

di potierūt: domuſq; ei⁹ iūcta erat muro ⁊ porte ciuitatis. Cū aūt rex hierico de miſſis exploratorib⁹ audiſſet: ⁊ q ingreſſi eſſent domū raab cōperiſſet: miſit ad eā vt eos educeret. Que abſcōdit eos in ſtipula lini quā ſiccabat ſupra murū ⁊ mētiens eos egreſſos dū clauderetur porta. Dixitq; nūcijs vt eos p viā iordanis pſequerent. Tūc aſcēdēs ad exploratores narrauit q dixerat nūcijs petēs ab eis vt qñ de⁹ traderet eis hierico capiēdā conſeruarēt eā. Qd exploratores mulieri pmiſerūt cū iuramento. Tūc dimiſit eos mulier de feneſtra p murū cuz fune coccineo. Deditq; eis ſignū funē ipſuz in feneſtra ligatū vt cū caperēt ciuitatē: ex ſigno popul⁹ cognoſceret domū illā eſſe ſeruādā. Et dimiſſi nūcij ad ioſue redierūt ⁊ q geſta fuerāt narrauerūt. Ioſue vo ⁊ maiores populi pmiſſionē exploratorum ratā habuerunt: vnde ⁊ capta hiericho atq; deleta ſola dom⁹ raab cum omnibus ſuis intromiſſis cōſeruata eſt. Quā proceſſu temporis ſalmon princeps tribus iude duxit in vxorem: ex qua genuit booz: ⁊ ex qua dei filius ſecundum carnē eſt propagatus. Et hec in coloniā iudeorum trāſiens laudabili fine quieuit.

¶ De ſctō Othoniele iudice. Cap. iiij.

Othoniel iudex filius cenez fratris caleph ſupradicti de tribu iuda: prim⁹ poſt ioſue i iſrl' iudicauit. Nā cum ioſue mortuo ſurrexiſſent alij in filijs iſrael qui nō viderant virtutes dñi quas fecerat in dieb⁹ moyſi ⁊ ioſue: fecerunt malū in cōſpectu dñi: ⁊ ſeruierunt baal et aſteroth ⁊ dijs terre: cōtraxerūtq; cōiugia cū alienigenis. Quāobrē indignata diuinitas nō deleuit gētes de medio eorū: vt eſſent eis in aculeum ⁊ laborē: tradiditq; eos de⁹ in man⁹ chuſan raſathaim regis meſopotamie ⁊ ſyrie: ſeruieruntq; ei octo annis: ⁊ clamauerunt ad dominum: qui ſuſcitauit eis liberatorem othonielē: ⁊ fuit dñs cum eo: ⁊ pugnauit aduerſus chuſam raſathaim: ⁊ oppreſſit eum: ⁊ liberauit populū. Quieuitq; terra per annos. xl. quib⁹ othoniel iudicauit populū. Et mortu⁹ eſt othoniel in pace.

¶ De ſancto Baioth iudice. Cap. v.

Baioth filius gera filij gemini de tribu effraim ſm gu. lelmum: ſm vero cōnectores de tribu beniamin: ſecūdus iudex poſt ioſue i iſrael iudicauit. Mortuo eñi othoniele eglon rex Moab adiſcitis ſibi filijs amon ⁊ amalech: tranſiens iordanem percuſſit filios iſrael: ⁊ poſuit idola ſua in galgalis vbi ſolebat eſſe tabernaculum: fecitq; ſibi domum in vrbe palmarū id eſt hierico: ⁊ ſeruierunt ei filij iſrael. xviij. annis: ⁊ clamauerunt ad dominum: qui ſuſcitauit eis baioth: qui vtraq; manu pro dextera vtebat. Miſeruntq; filij iſrael munera eglon regi per manus baioth q fecit ſibi gladium ancipitem longitudinis palme vni⁹ manus: ⁊ accinctus eſt eo in femore ſubter chlamydē. Erat autē eglon craſſus nimis. Cumq; obtuliſſet ei munera ⁊ diſceſſiſſet ab eo cū ſocijs: reuertitus iterū ſol⁹ ait ad regē q verbū haberet ei ſecreto explicādum. Egreſſiſq; omnibus q cum rege erāt extēdit baioth manū ſiniſtrā: ⁊ tulit ſiccā de dextero femore: ⁊ infixit in ventrem eius: nec eduxit eā ſed dimiſit in corpore. Clauſiſq; hoſtijs p poſticum egreſſus fugit. Serui vero regis poſt longā moram intrātes inuenerunt regem mortuū iacentem. Venitq; baioth in ſarath: ⁊ inſonuit buccina in monte effraim: ⁊ cōgregatus iſrael deſcēderunt cum eo ad iordanem et volentes tranſire: moabitas percuſſerūt ex eis decem milia: ⁊ humiliat⁹ eſt moab ſub manu iſrael. Et quieuit terra. lxxx. annis quibus baioth iudicauit: qui ⁊ in pace mortuus eſt ſenex: ⁊ poſt hec de philiſteis volētibus intrare iſrael: quidā ſangar occidit ex eis ſexcentos vomere vno: nec tamē inter iudices computat: q; eodem anno vitā finiuit.

¶ De ſancta Delbora prophetiſſa. Capitulum. vj.

Delbora pphetiſſa de tribu effraim ⁊ vir ei⁹ barach filius abinoē de neptalim tertij poſt ioſue in iſrael iudicauerunt. Cuz eñi poſt mortē baioth filij iſrael feciſſent malum in conſpectu domini: tradidit eos dominus in man⁹ iabin regis chanaā: qui regnabat in Aſor: ⁊ habuit quendā Siſaram ducē exercit⁹ ſui. Ipſe aūt habitabat i aſeroth gētiū: q oppreſſit filios iſrael p ānos viginti clamauerunt ad dominū. Erat autē delbora pphetiſſa: que habitabat in monte effraim ſub palma: ⁊ aſcendebant ad eā filij iſrael ad querendum iudicium. Que virum ſuum aduocans ex precepto domini dixit ei: vt duceret exercitum in monte thabor: ⁊ ſiſarā ducē exercit⁹ iabin. Qui aſſumptis pugnatorib⁹ decē milia de neptalim ⁊ zabulon cū ipſa delbora iuit in mōtē thabor. Siſara vero exercitū cōgregauit ad torrentē ciſon tercentū milium armatorum. Deſcendenteq; barach de mōte cū ſuis ſtāte delbora in mōte ad oratione: ⁊ perterruit dñs multitudinē ſiſare vēto: grādine: niue ⁊ pluuia que cadebāt in facies eorū: ita vt arcus ⁊ fundibule inutiles fierēt: ⁊ plurimi de eq̄s ⁊ currib⁹ excuſſi cōterebantur. Sicq; cōuerſo in fugā exercitu ſiſare: ⁊ ipſe de curru exiliens fugit ad domū cuiuſdā mulieris noīe iahel: que habitabat in valle ſenā iuxta cades: que fugiētem rogātemq; vt ipm celaret ſuſcepit: ⁊ petēti poculum dedit lac: vt grauī⁹ obdormiret. Dormiēti vero clauū percuſſū malleo p vtrunq; temp⁹ infixit: ⁊ in terrā ꝯfixit: ⁊ barach poſt paululū venienti oñdit. Barach vo exercitū ducēs vſq; ad aſor: obuiū ſibi regē iabin interfecit: ⁊ ciuitatem euertit. ¶ Et ſic quieuit terra hebreorū per annos quadraginta: quibus iudicauerunt delbora cuz viro ſuo barach: qui ⁊ in pace ſepulti qeuerunt in terra effraim.

¶ De ſancto Gedeone iudice. Capitulum. vij.

Gedeon iudex filius ioas de tribu manaſſe quart⁹ poſt ioſue filios iſrael iudicauit. ¶ Cū eñi iſrael in cōſpectu dñi deliquiſſet: tradidit eos deus in manu madian ſeptē annis. Cūq; clamaſſent ad dñm venit angel⁹ dñi: ⁊ ſedit ſub quercu q erat in effra: agar aūt ptinebat ad ioas patrē gedeonis. Gedeō aūt timēs aduētū hoſtiū excutiebat frumēta in torculari: vt haberet viaticū ad fugā. Quē angel⁹ ſalutauit: ipſumq; ex parte dei miſit vt percuteret madian. Cūq; gedeon hedū coxiſſet: poſuit carnes ⁊ azimos panes corā angelo: qui tetigit ea ſummitate virge quā tenebat ⁊ aſcendens ignis de petra oīa conſumpſit: ⁊ angel⁹ euanuit. Timentiq; valde gedeon dñs apparuit nocte mādans vt arā baal quā pater ſu⁹ erexerat deſtrueret: ⁊ lucū q erat circa eā ſuccideret: ⁊ dño deo taurū ſeptē annorū immolaret. Gedeō vero timēs patrē ⁊ ciues nocte oīa cōpleuit. cū. x. ex ſeruis ſuis: vnde dictus eſt hieroboal quaſi fortitudo baal: q: fortis ꝯ eū fuit. Cūq; gedeon cōgregaſſet de tribub⁹ manaſſe aſer zabulon ⁊ neptalim. xxxij. milia virorū: petijt a dño ſignū victorie in vellere in area poſito: vt nocte illa vellus compleret: ⁊ area

ſicca rema-

ſicca remanēte: ꝛ factū eſt ita. Sequēti nocte petiit ſignū in ꝯtrariū vt area rozaret: ꝛ vellus ſiccū eſſet: qḋ factū eſt. Venit aūt gedeon cū ſuis ad fontē arad: ꝛ de mādato dei oēs formidoloſos licētiauit ꝛ reuerſi ſunt de pplo. xxij. milia ꝛ tñ decē milia remāſerūt. Adhuc gedeō mādato dei pplm duxit ad aquas ꝛ oēs lābentes aquā lingua ꝛ manu ſicut canes aſſumpſit tāquā magnanimos reliq̄s aquā ore ſumentes vt delitioſos dimiſit: ꝛ inuēti ſunt cū gedeone tm̄.ccc. viri: in q̄b⁹ dn̄s ꝓdixit ſe traditurū madiā in manu gedeonis ne forte multitudo ſibi ſperare victoriā aſcriberet: q̄b⁹ aſſumptis ꝛ cibariis ꝓ numero ꝛ totidē tubis gedeon ad certamē ꝓperauit. Eadē nocte gedeon cū ſolo puero deſcēdēs ad caſtra madiā: audiuit duos vigiles ſecū loquētes: vnūq̄ narrantē ꝙ vidiſſet ſomniū: panē vꝫ ordeaceum in caſtra madian deſcēdentē ꝛ ea ſubuertētē. Aliū ꝟo ipſm ſomniū interꝑtantē: ꝙ panis hordei eſſet gladi⁹ gedeonis: q̄ vilis inter filios iſrl̄ reputabat: in cui⁹ manu de⁹ caſtra madiā tradidiſſet. His auditis gedeon aloſio: eſſet ei⁹ tulit trecētos viros: ꝛ in dextris coꝝ poſuit tubas ꝛ in ſiniſtris lagenas vacuas: ꝛ in medio lagenarū lāpades: ꝛ ingreſſi ꝑ gyrū in tres ꝑtes diuiſi circa boſtiū caſtra in vigilia noctis medie fregerūt hydrias ꝛ lāpades in ſiniſtris tenētes clāgebāt tubis: q̄b⁹ oīb⁹ ſonit⁹ terribilis audiebat. Quo ſubito excitati hoſtes ꝛ turbati: nec ſe cognoſcētes inuicē mutuis vulnerib⁹ cecidebāt: aliīs in fugā ꝯuerſis vſq̄ berſith. Viri aūt q̄ ex.x. milibus remāſerāt: eos ꝑſeq̄bant. Effraim quoq̄ deſcēdit in occurſu fugientium: ꝛ occupauit iordanē ꝛ occidit duos reges madiā oreb in petra quadā: ꝛ zeb in torculari ꝛ portauit effraim capita regū ad gedeon. Trāſiuit q̄ gedeon iordanē cū.ccc. viris. zebee aūt ꝛ ſalmana in valle q̄ēſcebāt: nihil aduerſum ſuſpicātes. xv. tm̄ de ſuo exercitu ceſis. Gedeon aūt repēte irruit ſup eos: ꝛ turbato exercitu eoꝝ duos reges cōꝓhenſos occidit. Et reuerſus eſt cū victoria magna. Et cū ppl̄s eū vellet dn̄m ꝯſtituere noluit gedeon: ſꝫ ſoli deo gr̄az attribuēs dn̄m ſup iſrael dn̄aturū eſſe dixit. Ipſe aūt ꝑ.xl. annos pplm iudicauit: q̄b⁹ terra q̄euit. Et dormiuit gedeon in ſenectute bona. kal. ſeptēbris. Et ſepult⁹ eſt in ſepulchro pr̄is ſui in effra. ¶ Poſt cui⁹ mortē abimelec eius fili⁹ ſpuri⁹ occidit.lxx. filios legitimos gedeōis: ꝛ dolo atq̄ tyrānide occupauit regnū iſrl̄. Soluſq̄ ex oīb⁹ iudicib⁹ ſe regē nolari fecit: q̄ ꝛ pugnās aduerſus vrbem thebē oppſſus a muliere q̄ fragmē mole de muro ꝓiecit peſſima interiit morte. Jō ꝛ nomē ei⁹ de catalogo iudicū ſctōꝝ deletū eſt: ꝓpter fr̄icidiū ꝛ tyrānidis crimē.

¶ De ſancto Thola iudice. Cap. viij.

Thola iudex fili⁹

phua de tribu iſachar: quint⁹ poſt ioſue filios iſrael iudicauit annis.xxiij. Qui lꝫ nihil notabile feciſſe legat: inter ſctōs tñ iudices cōnumerat: in cuius tpe populū hebreoꝝ ꝯ pace fruitum eſſe credendum eſt eo ꝙ ſcriptura nullius belli mētionē facit. Et fuit manſio thola in oppido ſani vbi ꝛ q̄eſcens in pace ſepultus eſt.

¶ De ſctō Jabir iudice. Cap. ix.

Jabir Galaadi

thes de tribu manaſſe iudex ſextus poſt ioſue iudicauit Iſrael ānis.xxij. Hic habuit.xxx. filios q̄s fecit principes.xxx. ciuitatū quas noīe ſuo vocauit haiothiar id eſt oppida iabir. In cui⁹ etiā tpe terra iſrael pace gaudebat: nec legunt hebrei ab aliqua natiōe ꝑſecutionē ꝑtuliſſe. Ex quo etiā ſanctitas iudicis argui poteſt: qui feliciter populū gubernans ad ſcelera conſueta ruere non permittebat q̄ et in pace ſepultus eſt.

¶ De ſancto Jepthe iudice. Cap. x.

Jepthe galaadi

thes iudex.vij. poſt ioſue iudicauit iſrl̄. Cū em̄ filij iſrl̄ poſt mortē Jabir ſeruiſſēt dijs gētiū tradidit eos dn̄s in man⁹ philiſtiꝫ ꝛ amon ꝛ afflicti ſunt vehementer.xviij. annis. Qui clamauerūt ad dn̄m ꝛ proiecerūt idola de finib⁹ ſuis: ꝛ doluit dn̄s ſup miſeriā eoꝝ: fuit eo tpe iepthe galaadithes vir fortiſſimus pugnatorꝙ ſꝫ filius meretricis. Hic habuit vxorē de galaad de qua ſuſcepit filios: qui adulti patrē ſuū tāq̄ ſpuriū eiecerūt. Et abiit in terrā thob. Et cōgregauit inopes ꝛ latrocinātes: ꝛ fact⁹ eſt coꝝ pnceps: Tūc oppſſi maiores natu iſrl̄ deſcēderūt ad eū ꝛ ipſꝫ in principē elegerūt: vt pugnet ꝑ eis ꝯ amonitas. Et aſcēdēs cū eis in maſphat fact⁹ eſt iudex in pplo: miſſiſq̄ nūciis ad regē amon vt exiret de terra ſua: illoq̄ exire nolēte: egreſſus eſt iepthe ad pugnā cū exercitu ſuo vouitq̄ dn̄o: vt ſi victor rediret: q̄cūq̄ prior de domo ſua ſibi occurreret eū in holocauſtū dn̄o offerret. Et ꝑcuſſit iepthe amonitas plaga magna: ꝛ humiliauit eos: reuertēti aūt in maſphat: occurrit ei vnigenita filia cum tympanis ꝛ choris. Qua viſa triſtat⁹ ē ad mortē: eo ꝙ ex voto ipſaꝫ dn̄o neceſſe hr̄et. Filia ꝟo in nullo doluit ꝓpter victoriā pr̄is ſꝫ tm̄ duoꝝ menſiū inducias petiit: vt plāgeret ꝟginitatē ſuā cū ſodalib⁹ ſuis ꝛ expletis duob⁹ menſib⁹ rediit: ꝛ pr̄ qḋ vouerat īpleuit. Fuit tñ ꝛ ſtult⁹ in vouēdo ꝛ ipſ⁹ in ſoluēdo: q: obtulit holocauſtū nec legitimū nec deo charū. Potuit tñ eē votū eſſe bon⁹: q: irruit ſpūs dn̄i ſup eū ꝛ etiā poſt votū ꝛ q: apl̄s ponit eū in catalogo ſctōꝝ in ep̄la ad hebreos. Quidā aūt eū excuſantes dicūt illū familiori cōſilio ſpūſſcti hoc feciſſe: ſicut ꝛ ſampſon q̄ ſemetipſm occidit. Judicauit autē iepthe iſrael.vj. annis: ꝛ quieuit in pace ꝛ ſepultus eſt in ciuitate ſua ſebeth que eſt in galaad. Hic ab etate moyſi vſq̄ ad ſeipſm ait ꝯputari ānos trecētos excluſis annis.xviij. afflictionis qui preceſſerant.

¶ De ſctō Abeſan iudice. Cap. xj.

Abeſan vel eſebon

bethleemita de tribu iuda iudex.viij. poſt ioſue iudicauit iſrael.vij. annis. Qui ꝛ populum domini in pace rexiſſe creditur: quia nec eius tpe alicui⁹ belli in ſcriptura mētio habet. Qui ꝛ quieuit in pace ꝛ ſepult⁹ eſt in bethleem ciuitate ſua.

¶ De ſancto Hailon iudice. Capitulum. xij.

Hailon zabuloni

tes iudex non⁹ poſt ioſue iudicauit filios iſrl̄.x. annis. Qui ꝛ pacē oī ſue vite tpe habuiſſe putād⁹ eſt q: neq̄ ꝙ cū vlla natiōe diſcordiā habuerit expreſſum reperitur. Et hic quieſcens in pace in ciuitate ſua. Sepultus eſt cum patribus ſuis.

¶ De ſctō Abdon iudice. Ca. xiij.

Abdon iudex de ci

uitate thecue: q̄ eſt in tribu effraī decim⁹ poſt ioſue iudicauit in iſrl̄.viij. annis. Sub quo etiā terra hebreoꝝ in pace q̄euit: eo ꝙ ſub his ꝑfatis tribus iudicibus iſrl̄ a dn̄o nō receſſit. Et hic pace dormiens in ſepulchro

pſuo ſepult⁹ eſt in oppido thecue ex q̄ fuerat oriūdus.

¶ De ſancto Sampſone iudice. Cap.xiiij.

Sāpſon iudex de tribu dan vndecim⁹ poſt ioſue iudicauit iſrael. Cū em̄ filii iſrl' corā deo peccaſſent tradidit eos in man⁹ philiſtinorum xl. annis a qua ſeruitute hoc modo liberati ſunt. Uir quidā de ſtirpe dan noīe Manue habebat vxorē pulchrā ſȝ ſterilē. Cui ſepe orāti angel⁹ in agro apparuit: ꝛ naſciturū ex ea filiū nūciauit. Mandās ne q̄d vltra comederet aut biberet niſi iuxta legē nazareorū: ꝛ puerū nazareū futurū predixit: qui ꝛ iſrl' liberaret. Et cū hec oīa viro nūciaſſet: ille vt zelotipia duct⁹ angelū aliquē iuuenē ſuſpicatus eſſet: oratib⁹ ambob⁹ angel⁹ iterū apparuit: ꝛ predicta q̄ dixerat cōiugi manue replicauit. Attulitq̄ manue hedū ꝛ panes angelo vt comederet: ꝛ iuſſu angeli hec dn̄o in ſacrificiū obtulit: ꝛ angelus aſcendēs in flāma diſparuit. Natū aūt filiū vocauerūt ſampſon: id eſt robuſtū: creuitq̄ puer cito vt iā futurus ꝓpheta ꝓnoſceret: cepit ꝑ ſpūs dn̄i eſſe in illo in caſtris dan: ꝛ in exercitu tribus ſue. ¶ Cū aūt adoleuiſſet ſampſon deſcēdit in thānata vt videret ſolēnitatē q̄ ibi fiebat: ꝛ viſam virginem philiſtinorū cōcupiuit: quā tn̄ diu parentib⁹ renuentib⁹ accepit vxorē. Nolebāt em̄ parentes ꝙ filiā alienigene in cōiugiū ſumeret: neſcientes ꝙ res fieret a dn̄o. Cūq̄ deſcenderent cū eo apparuit catulus leonis in vineis oppidi: quē ſampſon ī ſpiritu dn̄i nihil in manibus habēs dilacerauit quaſi hedū: nec hoc parentib⁹ indicauit. Deſponſataq̄ vxore cū deſcenderet vt acciperet eā: vidit cadauer leonis: in cui⁹ ore mellificauerāt apes: de quo melle ſampſon comedit ꝛ dedit parentib⁹ ac vxori. Timentes aūt philiſtei robur ſampſonis: dederūt ei in nuptiis triginta iuuenes robuſtos: ſermone q̄dē ſocios: opere vō cuſtodes: ne q̄d forte cōmitteret creſcente ciborū ſatietate. Propoſuit aūt ſampſon ſociis ꝓblema qd̄ ſi infra.vij.dies ſoluerēt daret eis.xxx. veſtes: ſin aūt eꝫ ipſi ſampſoni ad totidē veſtes tenerētur. Fuit autē hoc ꝓblema. De comedēte exiuit cibus: ꝛ de forti egreſſa eſt dulcedo. Qui cū ꝓblema neſcirent ſoluere ad eorū inſtantiā ſpōſa ſampſonis ei blandita: didicit ab eo ꝓuerbii expoſitionē quā ꝛ ſociis indicauit: qui in die ſeptimo ſampſoni ꝓblema ſoluerunt de leone ꝛ melle in ore ei⁹ inuento. Sāpſon ergo deſcēdēs aſcalonē percuſſit ibi triginta viros ꝛ veſtes eorū ablatas dedit ꝓnubis ſuis. Et irat⁹ ſampſon ex hoc ꝯ vxorem venit ad domū ſuā: q̄ nupſit vni de ꝓnubis ſuis. ¶ Poſt dies aliquot rediens ſampſon in thānata: inuenit cōiugem alteri viro nuptā: ꝛ indignat⁹ eſt valde: cui cū pater eius ſororē illi⁹ pulchriorē loco ipſius tradere vellet: noluit ſampſon ſed ꝓteſtat⁹ eſt ꝯ ꝑplm philiſtinorꝫ vt faceret eis malū: ꝛ cepit trecētas vulpes: ꝛ iunxit caudas caudis: ꝛ faces ligauit ī medio: quas igne ſuccedēs miſit in ſegetes philiſtinorū: q̄ etiā igne cōſumpſit: ita etiā vt vineas ꝛ oliueta incēderent. Quod philiſtei audiētes opus fuiſſe ſampſonis: vxorem eius ꝛ parētes combuſſerūt tanq̄ huius mali auctores. Percuſſitq̄ iterū ſampſon philiſteos plaga magna: q̄ aſcenderūt ad terrā iuda vt caperent eū. Aſcendētēſq̄ viri iuda ad ſampſonē redarguebant eū: q̄ ꝓpter ipſius occaſione philiſtei ꝯ eos aſcenderēt vt bellarē aduerſum ꝑplm. Sampſon aūt prius recepto iureiurando ab eis ne ſe occiderēt: ꝑmiſit ſe ligare ſpōte a viris iuda ꝛ duci ad philiſteos: vt ſic in eos vindictā ſue ſtionem expeteret. Quē cū traherēt irruit ſpūs dn̄i in eū ꝛ diſſoluta ſunt ei⁹ vincula quaſi ſtupa ad ignē. Colleſq̄ mādibulā aſini iacentē in terra interfecit mille viros aliis in fugā conuerſis: ꝛ cum p̄ labore ſiti deficeret clamauit ad dn̄m: ꝛ aperuit dn̄s molarē dentē maxille: ꝛ egreſſe ſunt aque: q̄b⁹ hauſtis ſampſon refect⁹ eſt: vocatūq̄ eſt nomē loci fons inuocātis de maxilla. ¶ Poſt hec ſampſon iuit ad gazā ciuitatē philiſtinorū: ꝛ ingreſſus eſt ad mulierē meretricē: quo cognito philiſtei poſuerūt cuſtodes ad portā ciuitatis vt eū mane cōprehēderent. Sāpſon vō nocte media cōſurgens tulit ābas ferreas fores cū poſtib⁹ ꝛ ſeris: ꝛ in humeris portauit vſq̄ ad verticē mōtis. ¶ Deinde amauit dalidā in monte ſoreth: quā ſatrape philiſtinorū induxerūt: precio ꝓmiſſo vt diceret a ſampſone in quo vires eius cōſiſterēt: q̄ ei illudēs dixit ꝙ ſi ſeptē neruiceis funib⁹ humēribus ligatus eſſet infirm⁹ vt alij homines fieret. Cūq̄ dalida ipſum dormiētē ligaſſet philiſteis apud ſe latentib⁹ excitat⁹ ille rupit vincula quaſi ſtupa. Idipſm ſcd̄o factū eſt de ſeptē nouis funib⁹. Cū aūtē tertio.vij.crines capitis ei⁹ circumligatos licio clauo terre affixiſſet: excitat⁹ ſampſon extraxit clauū cū crinib⁹ ꝛ licio. Cū aūt inſtaret ei dalida ꝛ ad mortē deficere videretur: vt ei veritatē panderet. Sāpſon cōfeſſus eſt ſe nazareū eſſe ab infantia dn̄o conſecratū: ꝙ ſi caput ei⁹ raſum foret: fortitudo ab eo diſcederet. Tūc dalida vocatis philiſteis ſampſonē ſup genua ſua dormientē ꝑ tonſorē radi fecit: ꝛ receſſit ſtatim virtus ei⁹ ab eo. Quē tenentes philiſtei eruerūt oculos eius ꝛ apud gaza vinctū in carcere ad derſum molere fecerūt. Coegeruntq̄ eū iacere cū mulieribus robuſtis: vt dicūt hebrei: vt ex eo robuſtā prolē ſuſciperēt. ¶ Procedente tpe cū capilli eius renaſci cepiſſent ꝛ philiſtei in tēplo dagon ſolēnne cōuiuiū in die feſto eorū celebrarēt: adduct⁹ eſt ſampſon: vt ante eos luderet ꝛ ipſi ei illuderent: qui ſtans inter duas colūnas quib⁹ dom⁹ innitebatur: apprehēdit vtrāq̄ manib⁹ ꝛ ſup eos: ꝛ ipſe mortuus eſt: ꝛ multos plures occidit moriens q̄ viu⁹ occiderat: nā preter cōuiuātes quaſi tria milia vtriuſq̄ ſex⁹ ꝯuenerāt: q̄ de tecto ſpectabāt: q̄ ſepult⁹ eſt in ſepulchro patrū ſuorū inter ſara ꝛ eſthol. Et iudicauit iſrael viginti annis. Nō aūt aliter excuſatur: vt ait Auguſtin⁹: ꝙ ſeipſꝫ cū hoſtib⁹ ruina dom⁹ oppreſſit: niſi q: ſpūs hoc latenter iuſſerat: q̄ ꝑ illum miracula faciebat. Habuit em̄ fortitudinem non de natura: ſed de gratia.

¶ De ſancta Ruth vidua.

Capitulum.xv.

Ruth vidua de regione moab in diebus iudicum claruit. Quam ſanctam fuiſſe probat: non ſolum ioſephus qui hoc teſtatur: ſed etiam quia liber eius ſpecialis hiſtorie inter ſacre pagine volumina connumeratur. Elimelech enim de bethleem Effrateus cum noemi vxore ſua: ꝛ maalon ꝛ chelion liberis ſuis cum facta eſſet fames in terra iſrael: abiit in regionē moabitidem vt paſcerentur ibi. Quo mortuo filii eius duxerunt vxores de moab: orpham ꝛ ruth: ꝛ mortui ſunt ambo ſine prole. Noemi vero vidua ꝛ filiis orbata cum redire vellet in terram ſuam facta fertilitate comitabantur eam nurus ſue. Quas cum licentiaſſet orpha quidem reuerſa remanſit. Ruth vō oīno cū ſocru abire voluit. Et venerūt in bethleem q̄ prius effrata dicebatur: tpe quo primū hordea metebant. Erat autem ibi vir potens ꝛ diues noīe booz conſanguine⁹ elimelech. Intrauitq̄ Ruth agrum booz de mandato ſocrus: ꝛ colligebat ſpicas poſt metentes. Booz vō agrū ingreſſus cum audiſſet q̄ eſſet puella cōpatiēs ei mandauit: ne ad alterius agrum accederet: ſed ꝛ hora veſcendi cū meſſoribus ſuis comederet. Precepitq̄ metentibus: vt de induſtria ſpicas dimitterēt: quas illa ſine rubore colligere poſſet. Reuerſaq̄ ſero ad ſocrum ꝛ portās hordeū qd̄ collegerat ei oīa nunciauit. Cui ſocrus dixit ꝙ booz ꝓpinquus ei⁹ erat. Idipſum fecit dieb⁹ ſequētib⁹ vſq̄ ad arce ꝑſtuationem. ¶ Cū aūt in vētilā

do arcã booz iuxta morẽ patriũ cõmunũ faceret ſeruis
& meſſorib⁹ ſuis. Ruth de ſocrus ↄſilio lota & cultis ve
ſtibus induta accedit cũ aliis in areã latẽter. Et cũ ſero
booz obdormiſſet ꝓcecit ſe ad pedes ei⁹ q̃ media nocte
excitat⁹ expauit vidẽs puellã & q̃ſiuit q̃ eſſet. Que rñdit
ſe eſſe Ruth relicta ꝓpinqui ſui: q̃ ideo venerat vt cã li-
beris carentẽ in cõiugem ſumeret: ꝑut ex lege tenebat
cũ ipſe booz vxore careret: booz vero reſpõdit aliũ eſſe
magis ꝓpinquũ q̃ p̄rio de cõiugio requiri deberet. Qḋ
ſi renueret ipſe poſtmodũ eã libẽter acciperet. Et cum
diluculo ſurrexiſſet: impleuit palliũ Ruth hordeo: ſic ſe-
gete onuſtã remiſit ad ſocrũ. Mane ꝟo booz ↄgregatis
ſeniorib⁹ ciuitatis interrogauit ꝓpinquiorẽ illũ eiuſ ſcꝫ
an agrũ venalẽ ꝓpinqui ſui emere vellet: et relictã eius
accipe cui nũq̃ ꝓpinquior ꝑducta ſm legẽ debebat: an
ſibi min⁹ ꝓpinquo ius ſuũ cedere. Qui ei libenť cedere
velle dixit. Sicq̃ booz diuino nutu Ruth cepit ĩ vxorẽ:
ex qua genuit obeth: q̃ fuit p̄r Iſai p̄ris dauid. Ruth aũt
ſctã & publica ſanctitateq̃ famoſa apud bethleẽ in pace
q̃euit. Hec oĩa ex libris iudicũ: Ruth: et ex cronicis ioſe-
phi: et hieronymi: petriq̃ comeſtoris: necnon ex croni-
cis Guilelmi.

¶ De ſancta Anna ꝓphetiſſa. Capi. xvj.

Anna prophetiſſa

filia phanuel de tribu Aſer cuius ſan
ctitatẽ euãgelicus prodit ſermo. Lu
ce ſecũdo. Tẽpore quo chriſt⁹ fuit ad
templum preſentat⁹ ibidẽ ſe reperit
et eadem hora ſuperueniens multa
de illo prophetauit omnibus q̃ expe-
ctabãt redemptionẽ iſrael. Hec enĩ
vixerat cũ viro ſuo annis ſeptẽ a vir
ginitate ſua & permanſit in viduitate
vſq̃ ad ãnos octuagintaquatuor eta
tis ſue: que nũq̃ de tẽplo deceſſit ſed in oratione die no-
ctuq̃ permãſit & in bona ſenectute in pace q̃euit. Sepul
ta iuxta tẽplũ dñi in hieruſalẽ kalen. ſeptembris.

¶ De ſancto Priſco diſcipulo.
Cap. xvij.

Priſcus diſcipul⁹

fuit vn⁹ ex antiquis diſcipulis chri
ſti: lꝫ inter noĩa. lxxij. diſcipulorũ: q̃
a dorotheo abbate cõſcripti ſunt nõ
reperiat. Hic enim ille pater fami-
lias fuiſſe aſſerit in cui⁹ domo chri-
ſtus paſcha ſibi parari fecit: & in ei⁹
cenaculo cũ diſcipl'is diſcubuit & eo
rũ pedes lauit: vt damaſus ait. Hic
poſt aſcenſionẽ dñi veniẽs romã cũ
ap'lo petro in partib⁹ cãpanie euan
gelium predicauit. Qui & apud capuã via aquaria depo
ſitus eſt kalen. ſeptembris: vt dicit Ado.

¶ De ſancto Egidio abbate. Cap. xviij.

Egidi⁹ abbas apḋ

arelaten. oppidũ prouincie floruit
tẽpore karoli imperatoris. Hic athe-
nien natione regia ſtirpe ꝓgenitus
patre Theodoro matre Pelagia: ſa-
criſq̃ literis eruditus eſt a puerili-
bus annis. Qui dũ quadã die ad ec-
cleſiam ꝓgeret egro cuidã in platea
iacẽti & elecmoſynam petenti tunicã
ſuã tribuit qua indutus mox ſanita
tem recepit. Parẽtibus ꝟo ſuis de-
functis patrimonii ſui chriſtũ fecit heredẽ. ¶ Die quo-
dam dũ ab eccleſia rediret obuiũ habuit virũ a ſerpẽte
percuſſum: ſed oratiõe fuſa ab eo protinus virus fuga-
uit. ¶ Demoniacum quẽdam die dominico in eccleſia
cõſiſtentem & cunctos clamoribus conturbantem Egi-
dius orans ab immũdo ſpiritu continuo liberauit. Cũ
autem per totã greciam ipſius fama creſceret: ipſe hu-
mani fauoris vitans periculum clam littus maris petijt:
vt ad partes alias ſe transferret. Aſpiciẽſq̃ nautas maris
tempeſtate periclitantes facta oratiõe tempeſtatẽ ſeda-
uit. Applicãtes quoq̃ naute gratias eius meritis ege-
runt & quod cũ ſecũ gratis veherent promiſerunt. Et
cum ad quandã inſulam poſt dies. iiij. appuliſſent virũ
dei ibidẽ cellula reperiit egidius adhe[s]it cũ ipſo in dei
laudibus triduo manſit: deinde vale dicens cũ nautis
abſceſſit. Cũ ergo arelatũ veniſſet: & biennio cũ ſancto
ceſareo ciuidẽ vrbis ep̄o manſiſſet & ibidẽ quẽdam qui
per triennium febricitauerat febribus liberaſſet: animũ
cupiens clã diſceſſit & rhodano tranſito ſecus ripã guar
donis apud veremum eremitã ſanctiſſimũ diu fuit
vbi ſterilitatẽ terre ſuis meritis fugauit & infirmũ quẽ
dam ei delatũ veredemio abſente ſanauit. ¶ Deinde fa
mam humanam fugiẽs relicto veredemio interiorem
eremum penetrauit: vbi videlicet rhodan⁹ in mare de-
fluit: qui locus ſeptimania vocatur: vbi antrum ſpinis
obſitum & fontem inueniẽs ceruam ſibi diuinitus pre-
paratã nutricẽ habuit: que certis horis lactis ei alimo-
niam triẽnio prebuit. Cum autẽ ibidẽ regis famuli ve
narẽtur ceteris feris cõtẽtis ceruam cũ canibus inſe-
quũtur a quibus diutiũ fugam ad pedes ſui ↄfugit alũ-
ni. Ille vero admirans cur preter ſolitum ſic mugiret
exiẽs & venatores audiẽs dñm ꝓ cerua exorauit. Canes
autẽ intra iactum lapidis appropinquare minime au-
dẽtes cũ nimio latratu ad venatores redibãt. Nocte ĩu
perueniẽte domũ reuerſi ſunt: & ſequẽti die retroceden-
tes caſſo labore iterum redierũt. Qḋ rex audiẽs cũ mul
titudine venatorum aſſumpto epiſcopo ad locum acceſ
ſit. Sꝫ cũ canes vt prius accedere non auderent locũ ve
prium dẽſitate inacceſſibilem in gyrum circundederũt.
Unus aũt incaute ſagittã dirigens vt ſeruaꝫ emitteret:
viro dei orãti ꝓ cerua graue vulnus inflixit. milites au-
tem ſemitam ferro aperientes ad ſpeluncam veniunt &
ſenẽ venerandũ in habitu monachali conſpiciunt: cer-
uam quoq̃ ad ei⁹ pedes ꝓcumbẽtem reperiũt. Ad quẽ
ſoli rex & epiſcopus pedes adeũt & quis eſſet interrogã-
tes: omnem vitam ſuã eo narrãte cõperiũt. Qui dum ꝓ
vulnere ei illato veniam poſtulaſſent: & medicos ꝓ ipſo
ſanando ꝓmiſiſſent ac munera obtuliſſent: ipſe nec me-
dicinã adhiberi voluit nec ad munera eorũ reſpexit q̃n
poti⁹ dñm orauit: vt quãdiu viueret ipſum vulnus ꝑpe
tuo ſuſtineret. Sed cum rex ipm̃ frequẽter viſitaret: &
pabulũ ſalutis ab eo reciperet: immẽſas ei diuitias obtu
lit quas ſanct⁹ recipe recuſauit vt ẽt de ipſis monaſte-
riũ fabricaret admonuit. Qḋ quidẽ rex ꝑ omnia perfe-
cit ipſiuſq̃ cenobiĩ egidius licet diu renitẽs tandẽ mul-
ta regis inſtãtia regiminis curã ſuſcepit. Et proceſſu tẽ
poris ad ſacerdotii dignitatẽ ꝑuenit. Huius famã rex Ka
rolus audiẽs vt ad ſe veniret precib⁹ multis obtinuit.
Qui veniẽs aurelian. in baſilica ſancte crucis energu-
minũ liberauit: deinde veniens ad regẽ ipſum rex reue-
rẽter excepit: & inter cetera ſalutis colloquia rex ipm̃ ro
gauit: vt ꝓ ſe ad dñm oraret: eo qḋ peccatũ quoddã enor-
me ↄmiſiſſet qḋ nulli nunq̃ nec ipſi ſancto confiteri au-
deret. Sequẽti ergo dominico Egidius ce[le]brans ꝓ re
ge orauit: & cõtinuo angelus eidẽ apparuit: qui cedulã in
altare diſpoſuit in qua ſcriptũ erat regis peccatũ: & ſi de
eo peniteret egidii precibus iam dimiſſum. Addebatur
quoq̃ ibidẽ q̃ ſi quis pro aliquo peccato egidium inuo
caret ſi tñ ab eo deſiſteret ſibi dimiſſum non dubitaret.
Oblata igitur regi cedula: ille de peccato ſuo veniã hu-
militer poſtulauit. Egidi⁹ aũt cũ honore rediẽs apud
neuernẽſem vrbem filiũ principis a mortuis ſuſcitauit.
¶ Poſt aliqḋ tp̄s ꝑnũciãs monaſteriũ ſuũ ab hoſtib⁹
cito tẽdi romã adiit: & multa priuilegia eccl'ie ſue impe
trauit: duoq̃ oſtia cupreſſina in q̃b⁹ imagines apoſtolo
rũ ſculpte erãt a papa ei donata in tyberim dimiſit: & di-
uino regimini ↄmẽdauit. Cũq̃ ad monaſteriũ rediret:

cuidā cōtracto apud cebiron greſſum reſtituit. Reuerſuſq ad locū p̄dicta oſſa in portu iuenit: q̄ in eccl'ia ſua ad ornatū ⁊ tedis romane monimētū crexit. Obitū q̄q ſuū ei diuinit' reuelatū p̄dixit. Et poſt laudabilē vitā in dn̄o feliciter obdormiuit kalen. ſeptēbris: vbi ⁊ choros angeloꝝ ei' aīam ad celos ferentiū ꝯcinētes plurimi audiſſe teſtati ſunt claruit circa annos domini dcc.

¶ De ſctis .xii. fratribus marty. Cap. xix.

Duodecim fratres martyres glorioſi pro xp̄o paſſi ſunt. Quoꝝ tñ nomina originē paſſioniſq vel locū vel modum minime valui reperire: niſi hoc ſolū qd̄ i adonis martyrologio ſcriptū eſt: q vcꝫ poſt ceſſionē ⁊ incarcerationē vltimo in diuerſis partib' capite ceſi ſunt kalend. ſeptembris quos ⁊ romana eccleſia in ſuis kalendarijs conſcripſit: et de eis ſpecialiter feſtum facit.

¶ De ſctō Lupo archiep̄o ſenonēſis. Cap. xx.

Lupus archiepiſcopus ſenonēſi. claruit tp̄e Clotarij regis frācoꝝ: q̄ apud aurelianēſi. ex regali genere ortus dū virtutib' polleret archiep̄s ſenonis elect' eſt. Dū aūt oīa ſua pauperib' erogaret ⁊ die quadā plurimos ad ꝯuiuiū inuitaſſet: cum vinū ad mediū p recūbētibus nō haberet orauit ad dn̄m: ⁊ ſtatim nuncius affuit: qui centum vini modios adeſſe pro forib' nūciauit: qd̄ vñ aut a quo delatū eē t minime ſciri potuit. ¶ Cū plures ei detraherēt q filiam predeceſſoris ſui virginem dedicatā immoderate amaret: corā detrahētibus ipſaꝫ deoſculatus eſt: oſtēdens nihil nocere bonis verba aliena: quem propria nō maculat cōſcientia. Nam quia ipſaꝫ deū amare ardēter nouerat e ꝫ mēte puriſſima diligebat. Cū rex francoꝝ clotarius burgundiā intrās ſeneſcbalum ſuum contra ſenones direxiſſet ⁊ ciuitatē obſideret lup' eccleſiā ſancti ſtephani intrās campanam pulſari fecit: cui' ſonitu tāto terrore hoſtes cōcuſſi ſunt vt niſi fugiſſent ſe in carcere putaſſent. Tandem obtento regno cū rex aliū ſeneſcbalū miſiſſet: ⁊ lup' ei ſicut alij ep̄i fecerāt nō occurriſſet ſumpta occaſione illa ep̄m adeo apud regē diffamauit q rex ip̄ꝫ ad exiliū deſtinauit: vbi doctrina ⁊ miraculis claruit. Interea ſenonici quēdā ep̄m q̄ locū lupi inuaſerat: occidentes a rege impetrarūt vt lupus de exilio reuerteret. Quē rex vidēs exilio tabefactū: ita repēte diuinitus eſt mutat': vt corā illo proſtrat' veniā peteret: ⁊ multis muneribus eius eccleſiā dotaret. ¶ Dū aūt remeās pariſius veniſſet: multa carceratoꝝ turba ſolutis vinculis apertiſq oſtijs eidē obuiauit: et de ipſorū liberatione ei' meritis facta gratias egit. ¶ Celebrāti ei die quadā celitus lapſa ē celit' gēma i calice ſctō: quā rex in ſuas reliq̄as collocauit. ¶ Rex clotarius cāpanā ſcti ſtephani ſenonēſi. audiēs eē mire dulcedinis iuſſit ſibi pariſius deferri. Sꝫ mox vt de vrbe ſenonica delata eſt ſonus ille dulcedineꝫ amiſit. Quod rex audiēs eā ſenonicis reportari iuſſit ⁊ .vii. ab vrbe miliario ſonitum recuperauit. ¶ Cum nocte quadā oraret inſtinctu diabolico valde ſitiēs aquā ſibi deferri fecit. Sed aduertens dolos inimici puluinar ſuper os vaſis poſuit: ⁊ diabolum intus clauſit: qui tota nocte vlulauit: factoq mane confuſus ⁊ dimiſſus abſceſſit. Alia nocte dum eccleſias more ſuo circuiret inuenit clericos quoſdam rixātes eo q cū mulierib' fornicari volebāt. Qui ingreſſus eccleſiā pro eis orauit: ⁊ mox ab eis oīs tentatio diſceſſit. Qui coram eo proſtrati veniam poſtularunt. Tandē multis clarus virtutibus in pace quieuit kal'. ſeptembris circa annos domini. dcx. tēpore Heraclij imperatoris.

¶ De ſancto Viuardo ep̄o. Cap. xxi.

Viuardus remenſi. archiep̄s claruit tp̄e clodouei regis vt ait Sigibert'. Quo etiam tempore claruerūt ſcolus eius ſucceſſor: ⁊ bercari' marty: primus abbas ancylatenſi. ⁊ ſctā berta marty: ⁊ abbatiſſa in partib' galliaꝝ. Hui' nēpe viuardi diſcipul' fuit dictus bercarius abbas ⁊ multo tēpore comes. Cū aūt aliqn̄ ſecū pgeret apud villā q̄ dr̄ altimilare: dū Viuard' graui ſomno premeretur ſub fago dormiuit: viditq de celo colūbā fagi ramis inſidere: ⁊ deinde deſcēdere: ⁊ areā vacuā in qua dormiebat ter volādo circuire: andeq celos repetere: q̄ omnia bercarius vigilans corporaliter aſpexit. Excitatus autē epiſcopus ⁊ cum bercario de viſione mutua collocutione habita intellexit a deo ſibi mandatum in ip̄o loco cenobium edificandū. Qd̄ ⁊ viuardus ep̄s deuotius adimplere curauit. In quo quidem loco congregationē monachorum diſpoſuit: ⁊ bercariū eidē abbatem prefecit. Et poſtq̄ cetera diligenter impleuiſſet: in xp̄o feliciter obdormiuit kal. ſeptembris.

¶ De ſancto Bercario abbate. Cap. xxii.

Bercarius abbas et marty: claruit in gallijs tēpore dicti clodouei regis frācorum: qui ſub prefato ſctō viuardo remorꝫ pōtifice moribus ⁊ ſapiētia imbutus luxouienſe monaſteriū petēs ſub abbate cuſtaſio vitā duxit. Dū die quadā in cellario vinū ex vegete in cereali hauriret vocatus ab abbate obedientia ſollicitus ⁊ incautus vinū quod fundebat: reliquit vegete nō clauſa. Qd̄ dū cerealē impleſſet ſuperficiē ei' pertranſiens: in modum colūne ꝯſtipatum in gyrū vas coronari cepit nec aliquid de vino in terram defluxit: donec reuerſo bercario q̄ti eēt meriti apud deū oībus innotuit. Poſt aliquod tp̄s de abbatis licētia rediit ad ſanctū viuardū: a quo in monaſterio p̄dicto ab eo tē edificato in loco q̄ dr̄ altimilare abbas prefectus eſt ſacre congregatiōi monachorum. Et dū filios ſuos ſibi commiſſos more boni patris ⁊ paſtoris diligēter curaret exigente culpa quēdam daguinum monachū verbere diſcipline correxit. Qui moleſte hoc ferēs inſtigāte diabolo nocte abbatem dormiētē letali vulnere pcuſſit: ⁊ vt ſcelꝫ occultaret i piſcinā demerſit: ſꝫ dei iudicio ſup aquā enatauit. Mox aūt frater ille attonit' ⁊ amēs ad eccl'iā currēs ſignum pulſabat. Fratres aūt hora inſolita excitati admirātes abbatē pcuſſum adhuc ſpirātē iuenerūt: ⁊ ferrū enatās ꝯſpexerūt. Daguinū q̄ꝫ q̄ſi inſanū i eccl'ia reptū vti reū homicidij ꝯphēſuꝫ ad bercariū iudicandū adduxerūt. Cui ille q̄tū i ſe erat oēꝫ dimittēs iniuriā deū p eo ſuſulum ꝯſuluit eē placādū ⁊ in xp̄o marty: expirauit. Sepult' in monaſterio ſuo. Ex cui' tumulo oleū diu manās lāguētibus medelam preſtare conſueuit. Paſſus eſt autē Kalendas ſemptembris.

¶ De ſctō agilo abbate. Cap. xxiii.

Agilus abbas tēpore clodouei regis frācorū claruit. Hic agnoaldi nobilis ꝯſiliarij regis ſigiberti filius bone indolis adhuc puer ſancti colūbani abbatis benedictione pcepta ſancto cuſtaſio religioſo viro cū alijs pluribus clericis omnibus poſtmodū futuris epiſcopis a parentib' tradit' eſt ſacris literis imbuendus factuſq monachus

ſub ſancti colūbani abbatis diſciplina fuit cōuerſatio ne mirabilis. Dū autē colūbanus brunichildi regine ſicut z aliis muneribus aditum monaſterii prohiberet z ob hoc ad inſtantiā regis a Theodorico rege de monaſterio ſubſtituto: miſſus eſt agil⁹ ad regē recōciliādū. Et cū longe iam a monaſterio abiſſet: z nepos qui dā vādaloni ducis precognito quare iret: cū ſatellitib⁹ ſuis cū agreſſus fuiſſet: ipſumq₃ educto gladio percutere vellet: man⁹ ei⁹ repente arida facta eſt. Cui veniā poſtulanti ſanctus manum ſuā reſtituit in quo audito miraculo rex placatus colūbanū ad abbatiā ſuā reſtituit. ¶ Proceſſu vero tpis miſſus eſt agilus cū ſancto euſtaſio a lothario rege ad vicinas gētes adhuc gentiles predicādas: vbi multos ad xp̄m conuertit: z miraculis coruſcauit. Nā in via demoniacū liberauit. Sadabergā virginē cecā illuminauit ei quoq₃ eidem iterū fabricitāti ſalutē ſubitā orationibus impetrauit. ¶ Cū igit ſanctus andoenus ep̄s ſuper torrentē: qui dr̄ reſbacē in proprio ſolo monaſteriū de ſuis facultatibus cōſtruxiſſet: eidē monaſterio agilū abbatē prefecit: vt dictū eſt ſupra in legēda ſanct' andoeni .iii. nonas maii. Cuius vez cenobii cōſtruendi locus eidē andoeno diuinitus taliter oſtenſus eſt. Trib⁹ enim noctib⁹ ſuper ipſum locū vidit nubē in modū crucis mirabilr̄ radiātē: z deinde tribus diebus ſubſequenter eundē locū in modū crucis repperit rore conſperſum: eo ſcz ambitu quo monaſteriū fuerat cōſtruendū. ¶ Dū autē agil⁹ abbas hoſpitalitati ſolicit⁹ intenderet: die quadā media hyeme leproſum ān foras inuentū ad ignē calefaciendū adduxit: z ipm̄ ſubito nūq₃ vidit. ¶ Alia vice ad metētes cū fratrib⁹ acceſſit: z tēpeſtate ſubito ingruēte ſigno crucis edito imbrē a ſe z meſſorib⁹ cōpeſcuit: grandine p gyrū circa eos nimia decidente. ¶ Annoꝝ .lxviii. exiſtens orauit: vt de hac vita ſolueret: cui relatū eſt q̄ poſt bienniū votū obtineret. Sicq₃ centenarius migrauit ad xp̄m kal'. ſeptēbris. in cui⁹ trāſitu ado monach⁹ choros angeloꝝ pſallantes audiuit. In ei⁹ etiā ſepultura frater qdam febricitans: z alius dolore dentium tortus tactu corporis liberantur.

¶ De ſancto Antonio martyre. Cap. xxiiii.

Antonius martyr apud apamiā paſſus eſt: qui ex eodē oppido oriundus nobilis genere ab infantia chriſto ſeruiens z virgo permanens amore martyrii flagrās ex vrbe ſua diſceſſit. Et dū chriſtianos pquireret ad preſbyterat⁹ ordinem aſcēdit: z inde verbū dn̄i diſſeminādo proceſſit. Cū aūt ex itinere fatigatus ſic in nimia laboraret oratione fuſa virga ſolū pcuſſit: z ſtatim fons viuus ſcaturijt ad ei⁹ refectionē z deinceps ad egroꝝ ſalubritatē. Reuerſus aūt apamiā z gentiles impugnās martyrii ſuū fidelib⁹ pdixit. Uerū dū loca ſacra cū quibuſdā xp̄ianis viſitaret: z ab eis aliquātulū diuertiſſet: a paganis tēt⁹ z iuxta flumen ad radices montis apamie decurrens decollat⁹ eſt. Corp⁹ quoq₃ ei⁹ mēbratim diſcerptum z vna cū capite in flumine demerſus eſt. Sz diuino miraculo ſanguis de corpe fluēs in vnū cōgelat⁹: z in vnū a fidelib⁹ collectus eſt. Aqua etiā fluminis a curſu deſiſtēs ad corp⁹ colligēdū xp̄ianis in alueo viā fecit. Sicq₃ corpus vna cū ſanguine leuatū atq₃ ſepultū eſt. Caput autē ei⁹ ab angelis de mane ſublatū nauicule paruē impoſuit: z duob⁹ angelis in ſimilitudinē duarū aqlarū nauiculā cōtra fluminis curſuz ſine remo gubernantib⁹ ipſam ad habitaculū feſti principis deduxerūt: quē ſanctus antonius ad fidē xp̄i cōuerterat. Quo feſt⁹ p ſpm̄ diuina reuelatiōe cognoſcēs ad nauē deſcēdit: caputq₃ collegit atq₃ habitationē ſuā a loco illo remouēs i domo ppria caput deuote recōdidit: domūq₃ ſuā in eccliaz pmutauit. Paſſus eſt .iiii. noñ. ſeptēbris.

¶ De ſancto Mederico abbate. Cap. xxv.

Mederic⁹ abbas apud eduenſem ciuitatē clarut. Hic ex ipſi⁹ ciuitatis pago nobili gñe ortus. Cū eſſet annoꝝ .xiii. inuitis parētib⁹ ad monaſteriū ipſi⁹ vrbis fugit: z monach⁹ effect⁹ pnīe mirabili operā dedit. Nā in hebdomada vix ſolūmodo cibū ſumebat z cilicio aſperrimo carnē domabat. Succeſſit abbati defuncto in regimine loci multis miraculis pollēs. Nā monachū quēdā libidine diu grauiter tentatū: z fere ad deſperationē adductū tunicā ſuā induēs excuſſo ab illo demone etiā corporaliter viulāte ad caſtitatē nimiā reuocauit. Aliū etiā añ cōpletū offm̄ eccleſiā egredientē diuq₃ correptū reliquiis panis ſui cibauit: z repēte ad emēdationē reduxit. ¶ Uez dū famā ppl'i ad ſe confluētis effugeret in vaſta eremo ſe cōcluſit: ſz de mādato ep̄i ad monaſterii regimē redijt. Poſt modicū aūt orationis gratia pariſi⁹ veniēs in cellula ſcti petri duob⁹ annis z ix. menſibus ſe concludens diſcipulos conuocauit et eiſdem obitus ſui die prenunciato in pace quieuit. iiii. noñ. ſeptēbris anno dn̄i. dccclxxxiii. orthonis imperatoris tertii anno pmo: ſepult⁹ ibidē miraculis fulgēs.

¶ De ſancto Coſma confeſſore. Cap. xxvi.

Coſmas confeſſor natiōe grec⁹ i inſula cretēſi eremiticā vitā duxit. Qui oīb⁹ dieb⁹ vite ſue ieiunijs z oratiōib⁹ vacās in quodam antro reſedit: vbi z poſt laudabilē vitā in pace qeuit. iiii. nonas ſeptēbris. Cui⁹ corpus cū aliquo tpe in eodem ſpecu ſepultū qeuiſſet ab incolis loci intra ciuitatē trāſlatū eſt vt honoriſcēti⁹ coleret. Qḋ deo z ſctō diſplicuiſſe euidenti ſigno apparuit. Nā maxima aeris ſiccitate ſupueniēte areſacta ē terra z fames valida ſubſecuta: nec prius illapſa de celo pluuia fertilitate abūdauit: donec ſcti corpus ad loci ſui abdita reductuz eſt. Poſt annos vero fere .cccc. corpus ipſum a Uenetis nauigantibus inde ſublatū eſt: z venetias trāſlatum: atq₃ in monaſterio ſancti georgij maioris recōditum: vbi z in preſens quieſcit.

¶ De ſancto Elpidio epiſcopo. Cap. xxvii.

Elpidi⁹ lugdunēſis epiſcopus fuit: qui multa ſanctitate flagrauit z doctrina z miraculis coruſcauit. Qui et pplm dei ſibi pmiſſum felici cura gubernās apud pfatā ciuitatem .iiii. nonas ſeptēbris in pace quieuit. Sepultus in ecclia ſctoꝝ .vii. machabeorum in qua ſcti iuſti ei⁹ predeceſſoris epiſcopi membra tumulata requieſcunt.

¶ De ſancto Elpidio abbate. Cap. xxviii.

Elpidius abbas gñe capadox fuit de quo ſcribit heraclides q̄ habitauit i ſpecu ſtudio abſtinētie cūctos vincēs. Nā p annos .xxv. quos ibi vixit dn̄ico tm̄ et iouis dieb⁹ cibū ſumebat aliis diebus nihil omīo guſtabat: ac p totam noctē ſtādo z orando pſallebat: quē innumera multitudo fratrū ſeqbatur. Dū aūt ſcorpio illū nocte quadā pcuſſiſſet: ipſe eo calcato n̄ ceſtan-

di quidē ſpacium in quo ſteterat mutauit intimū dolo•
rem contempſit. ¶ Sarmentum vitis aridum extra
tempus debitū ab eo plātatū adeo creuit: vt vitis ma•
gna facta infra annū totā eccleſiā opiret. Hic p annos
vigintiquinqꝫ nunqꝫ ad occidentē ſe ꝟtit nec ſolem de•
clinātem conſpexit. Cuius exemplo diſcipulus eius ſi•
ſinnius cum apud eum ſeptem annis fuiſſet: in ſepul•
chro ſe clauſit: in quo ſtans p triennium ſemper orauit
nunqꝫ die vel nocte deambulans aut ſedens aut iacēs.
¶ Elpidi⁹ igitur poſt annos predictos ad capadociā
regreſſus ꝛ preſ byter factus fratres ꝛ ſorores in vnum
collegit ꝛ cenobio conſtructo in pace quieuit. Cuius
feſtum agit. iiij. nonas ſeptembris.

¶ De ſanctis Euphemia Dorothea Tecla et Eraſma virginibus ꝛ martyribus. Cap. xix.

Euphemia doro•
thea tecla: et eraſma virgines paſſe
ſunt in aquileia ciuitate tpe neronis
impatoris ſub ſeuaſto preſide. Fue•
runt eni duo fratres nobiles ꝛ ditiſ•
ſimi eiuſdē vrbis. Quoꝝ maior noie
valenti⁹ pagan⁹ genuit euphemiā ꝛ
dorotheā. Alter vero minor noie va•
lētian⁹ xpian⁹ genuit teclā ꝛ eraſmā
qui tā filias ſuas quā neptes ſepius
ad domū ſuā venientes ad fidē xpi
ſecreto erudiebat quas ſanctus hermacoras epūs in ip
ſa domo cathetizauit. Valenti⁹ aūt iuſſit fieri turrim
excelſam ſuper fluuiū natiſum: ita vt flumē per mediū
turris flueret per arcus reuolutos: in qua turri filias
ſuas ꝓpter eaꝝ nimiā pulchritudinē collocaret: donec
eas maritis traderet: duaſqꝫ feneſtras tm̄ i ipa fabrica
ri pcepit. Sꝫ cū ad ciuitate tergeſtinā pꝛexiſſet: euphe
mia ꝛ dorothea tertiā feneſtrā ceteris ampliorē cōſtrui
fecerunt: vt in ipa ad orōnē ſtare poſſent. ¶ Cū aūt die
quadā deſcēdiſſent ad fluuiū vt ex more ſe lauarēt ſup•
uenerūt ꝛ germane ipſarū tecla ꝛ eraſma: ꝛ orātib⁹ vir•
ginib⁹ vt aqua fluuij mūdaret quaten⁹ digne baptiza
rent: natiſus fluuius retraxit vndulas ꝛ ſtetit. Eadem
hora ſupuenit valētian⁹ cū beato hermacora: ꝛ viſo mi
raculo grās deo egerūt. Quas ſctūs hermacoras cōti•
nuo baptizauit ꝛ deo virgines dedicauit: eaſqꝫ valētia•
no ꝯmēdauit. Reuerſus aūt valētius eodē die: ꝛ vidēs
tertiā feneſtrā i turri ꝯſtructā didicit a magiſtris ꝙ ad
mādatū filiaꝝ ſuaꝝ eā fabricaſſent. Et interrogauit fi•
lias ſuas cur tertiā feneſtrā fieri iuſſiſſent. Que dixerūt
vt mai⁹ lumē ibi fulgerēt nolētes ei īdicare ꝙ eā oro•
nis eā cōſtrui ordinaſſent. ¶ Poſt aliquot ꝟo tpa cū
valēti⁹ filias ſuas vellet viris tradere eo ꝙ a plurimis
nobilib⁹ in ꝯiugiū peterent. Rūderūt virgines ſe xpm
ſpōſum immortalē hr̄e: cui ꝟginitatē ſuā ꝑpetuo dedi
caſſent. Qđ audiēs valētius iratus arrepto gladio eas
īterficere voluit. Ille ꝟo ad domū valētiani patrui fu•
gerūt. Quas valētian⁹ vna cū filiab⁹ ſuis in angulo do
mus abſcōdit. Et cū pꝛexiſſet vt hec ſancto hermacore
epo nūciaret: valētius cū ſeruis ſuis venit ad domum
frīs: ꝛ filias reqrere cepit: ꝛ interrogās duos ex ſeruis
valētiani vbi eſſent: vn⁹ qdē eas celauit. Alter ꝟo eas ꝓ
palauit: q̄ ſtatim arrept⁹ a demonio ſeipm in natiſo flu
mio necauit. Valētius ꝟo filias ꝛ neptes in angulo repe•
tas xpm adorātes apphendit ꝛ ad domū ſuam addu•
xit. ¶ Altera ꝟo die ipſas quatuor ſeuaſto pſidi tanqꝫ
xpianas puniēdas tradidit quas pſes aū ſe iuſſit addu
ci: ꝛ cepit agere vt ſacrificarēt. Et dū ſe xpo dn̄o ſacrifi
care dicerēt: iuſſit eas nudas ꝟgis cedi: deinde ꝟſis pe
dib⁹ ſuſpēdi: ꝛ malleis capita earū cōtūdi: vſqꝫ dū p na
res earū ſanguis diſtillaret in terrā. Et cū hec oīa con
ſtāter toleraſſent ꝛ deo ſemꝑ grās agerēt: pſes fecit eas
in carcerē recludi. Mane aūt facto mādauit iterū ſibi
virgines pſētari ꝛ vidēs eas ſanas effectas ad deoꝝ ſa•
crificia exhortabat: eo ꝙ dij eis cōpatiētes eaꝝ vulne•
ra curaſſent. Sꝫ cū ſe a xpo dn̄o ſanatas aſſererēt: ꝛ nō
ab eius dijs q̄s eſſe demones cōprobabāt. Iuſſit eas ſe
naſtus in equuleo ſuſpēdi ꝛ ad latera ipſaꝝ lāpades ar
dentes applicari. Deinde fecit illarū mamillas āputari
ꝛ canib⁹ deuorandas iactari: quas tn̄ canes intactas cu
ſtodiebāt. Iterūqꝫ eas pſes mādauit in cuſtodiā recipi.
Nocte aūt ipa Valētianus mamillas virginū intactas:
ꝛ ſicut roſas ſplēdentes inuenit: quas hermacore epo
p reliquijs obtulit. Sequēti ꝟo die mādauit pſes vir•
gines nudas p totā ciuitatē aquileie circūduci. Orante
ꝟo euphemia angelus dn̄i operuit eas ſtola candida ꝛ
corpora illaꝝ reſtituit oīno illeſa: ita vt nec cicatrix i eis
appareret. Et cū illeſe fuiſſent pſidi pſētate vidēs ſena•
ſtus ipſas: vt ſolē facie ſplēdentes atqꝫ deos oēs gentiū
cōfutantes iuſſit illas capite truncari. Quas pſ ac pa•
truus eaꝝ valētius arreptus ad ſummitatē turris quā
fecerat traxit: ꝛ manib⁹ eas ꝓprijs decollauit. Corpo•
raqꝫ illaꝝ cū capitib⁹ ex alto in flumine ꝓiecit: ꝛ ſubito
facto nimio terremotu ignis de celo veniēs: ipm cū oī•
bus q̄ ſecū erāt: ꝛ ipaꝫ turrim vſqꝫ ad fundamēta ꝯſum
pſit. Cūqꝫ noctu valētianus cū ſctō hermacora pꝛexiſ•
ſent ad flumē ad corpora requirēda: dū eſſent iuxta por
tā valētianā: ecce venit nauicula cū duob⁹ viris ſplēdi•
dis ad ripam fluminis: q̄ dr̄ clemētiana: in qua nauicu
la corpa ſanctarū cū capitib⁹ poſita erāt q̄ illi duo viri
ſancto hermacore obtulerūt. Qui vna cū clericis ſuis
ꝛ valētiano grās agēs corpa virginū de nauicula leua•
uit: ꝛ in domo valētiani in monumētis marmoreis ſe•
peliunt: vbi ꝛ altare ꝯſtruxit: ꝛ domū ipſam in honore
ſctārū eccleſiā ꝯſecrauit: valētian⁹ qꝫ oēm familiā ſuā
baptizari manumiſit: oēſqꝫ facultates ſuas eccl̄e ꝯceſ•
ſit. Paſſe ſunt aūt ſancte virgines. iij. non. ſeptembris.

¶ De ſctā Seraphia virgine ꝛ mar. Cap. xx.

Seraphia virgo
paſſa eſt apud oppidū vendinenſiū
ſub adriano principe ꝛ preſide by•
rillo. Hec gn̄e antiochena veniens
ad vrbē declinauit ad domū btē ſa•
bine relicte nobiliſſimi valentini
quā ſua predicatiōe ad xpm cōuer•
tit: vt dictū eſt ſupra in paſſiōe ſabi•
ne. iiij. kal. ſeptēbris. Qđ audiēs by•
rillus pſes miſit ad virginē eā pre•
hēdendā. Sabina ꝟo virginē dili•
gēs: parato curru vna ſecum ad pretoriū perrexit. Pre•
ſes autē ob nobilitatē ſabine vtraſqꝫ deſerens eas cum
pace dimiſit. Sabinam tn̄ ꝙ magicis artibus demen•
tata xpiana fuiſſet effecta dure redarguit. ¶ Poſt ter•
tiū vero diē preſes Seraphiam rapuit: eamqꝫ ſibi pre•
ſentari fecit: ipſamqꝫ ad deorum ſacrificia inuitauit.
Que cū ſe chriſto domino immaculatum ſacrificium
offerre diceret: ſeqꝫ ex perpetua virginitate quam deo
vouerat templum dei viui aſſereret: mādauit preſes vt
violari deberet: quatenus amiſſa pudicitia templū dei
eſſe deſineret. Tradidit illam duobus iuuenibus laſci•
uis egyptijs: vt ea per noctem integrā vterentur: quā il
li in cubiculum obſcurius introduxerunt. Orante ve•
ro virgine cū circa primā noctis horam ad eam acce•
dere vellēt: facto magno ſonitu cum horribili terremo
tu iuuenes tremefacti ceciderunt quaſi exanimes in
terram membris omnibus reſolutis: quos mane miſ•
ſi preſidis illuc deſtinati iacentes ꝛ omni corpore impo
tes inuenerunt. Factoqꝫ conuerſu nimio virgo xpi ad
preſidem adducitur ꝛ quibus hoc maleficijs fecerit in•
terrogat. Illa autē nō maleficijs diabolicis: ſꝫ virtute xpi
hec miracula peracta fuiſſe narrauit. Cui cum preſes
dixiſſet vt ſi non hec magicis artibus feciſſet illos in
chriſti ſui nomine ſurgere: et loqui faceret. Sera•
phia iuuenes ad ſe duci fecit: ſuper quos nec ſtare:
nec ſe mouere: nec loqui valentes orationem fudit:
eoſqꝫ in chriſti nomine contingens incolumes erexit:

qui mox coram populo ſtantes et omnibus ſuis membris facti compotes loqui ceperunt: atq; preſidi narrauerunt: q dum contra voluntatē eius virginem cōtingere voluiſſent iuuenis decorus ſtature procerrime vt ſol ſplendens ſe interpoſuit: qui illos adeo ſuo lumine terruit: qui mox amiſſis ſenſib⁹ defectio eos apprehendit. Qd audiēs preſes et ea magicis artib⁹ aſcribens iuſſit eam expoliari ⁊ eidem lampades applicari. Quib⁹ mox diuinitus extinctis miniſtri eas tenētes lāpades corruerunt. Preſes autem adhuc ipſam poti⁹ maliciam exiſtimans mādauit fuſtib⁹ cedi. Statimq; terremotus magnus factus eſt: et fractis fuſtib⁹ aſtula vna de ſtipitib⁹ oculum dextrum preſidis percuſſit: et poſt triduum ipſum amiſit. Tunc indignat⁹ preſes virginē capite cedi iuſſit. Que decollata eſt trans arcum fauſtini iuxta arcam vindiciani ducis: cuius corpus beata Sabina in eodē loco ſepeliuit .iii. non. ſeptembris.

¶ De ſancta Phebe diſcipula. Capi.xxxi.

Phebe diſcipula apoſtolorum fuit: de qua paul⁹ apoſtolus ad Roma. vltimo cap. mētionē facit: quā ⁊ ipſe fratrib⁹ rome exiſtentibus intime cōmēdauit eo q et ſibi et multis aliis diſcipulis in miniſterio fideliter aſtitit. Que ⁊ ipſa in vite ſanctitate ⁊ honeſta pudicitia in chriſto pauſauit .iii. non. ſeptēbris. Sepulta rome vt ſcribit Hieronymus.

¶ De ſancto Antidio epō ⁊ martyre. Ca.xxxii.

Antidius epiſcop⁹ ⁊ martyr apud Turonē. paſſus eſt tēpore honorij imperatoris ſub perſecutione vandalica. Hic epiſcop⁹ Turonēſ. fuit. Qui tēpore quodā feria .iiii. hebdomade ſancte dum pontem dimi fluminis tranſiret: vidit principē demonum in throno ſedētē: agmen miniſtrorū vnūquenq; ſua mala geſta ſuo principi referentē. Inter quos ethiops teterrimus retulit: quod romanum preſulem zoſimum ſeptennio de lapſu carnis impugnatum dominica palmarū preterita ad crimen committēdum cum virgine quadam induxit: in cuius teſtimonium vnū ex ſandaliis ei ſurreptum in iudicio preſentauit. Quem princeps demonum ſuper cunctos plurimum honorauit. Tunc epiſcopus eundem demonem ad ſe vocans in virtute dominice paſſionis ei mandauit: vt eadem velocitate qua romam venerat illuc ſe incolumem deferret. Et ſic in domino confiſus ſuper demonem aſcendit ⁊ ſepius verſiculum illū: Deus in adiutorium meū intende: repetēs incolumis ab illo vectus in cena dominice hora celebrādi officiū romā peruenit. Demonē autē ante fores eccleſie lateranē. expectare iuſſit ſandaliū ei rapuit: ⁊ ad papā acceſſit. Quem alloquēs ſecreto rem ſibi viſam ⁊ oīa geſta retulit: negātiq; ſandaliū quē amiſerat: ⁊ quē adhuc ſe amiſiſſe nō aduerterat oſtēdit. Sicq; ipſum ad penitentiā prouocauit. Miſſam quoq; vice ei⁹ ea die celebrauit: partē chriſmatis a ſe confecti ſumpſit: miſſaq; celebrata pontifici valefaciens demonem pre foribus expectantē inuenit ſuper quem reaſcendens eoq; ipſum reuectāte in ſabbato ſancto hora celebrandi officiū ad eccleſiam ſuā ſoſpes rediuit: demonq; ſtatim euanuit. Antidius celebrās ⁊ cathecuminos baptizans vbi fuerat: quare miranti populo enarrauit. Deinde ſanct⁹ martyr perſecutione vandalorum tentus pro chriſti confeſſione in faciem ceſus ⁊ variis ictibus cruciatus: multiſq; vulneribus in mēbris omnibus corporis attritus: tādē gladio capite ceſus eſt: turoniq; ſepultus .iii. non. ſeptembris.

¶ De ſanctis Antonino ⁊ Ariſteo mar. Cap.xxxiii.

Antoninus puer ⁊ Ariſteus martyres apud vrbē campanie capuā paſſi ſunt. Qui antoninus cum eſſet annorum .x. Ariſteum ad fidem conuertit. Cū quo poſtmodum tentus ⁊ variis ſuppliciis cruciatus tandem ambo cedēte gladio martyrū palmam conſecuti ſunt tertio non. ſeptēbris.

¶ De ſancto Moyſe duce ⁊ propheta. Cap.xxxiiii.

Moyſes propheta ⁊ dux populi iſrael qui inter prēs ſanctos antiquos non ſolum eccleſiaſtici .xiv. c. ſed etiam in multis locis diuine pagine: tam in nouo q in veteri teſtamento conſcribit: ⁊ plurimū cōmēdatur filius fuit Amram ⁊ Iochabeth ei⁹ vxoris de tribu Leui genitus in egypto. Cuius ad miranda opera in quatuor libris penthateuchi vltimus plenius deſcripta hic compēdioſe recolliguntur. ¶ Cum eñ hebreorum populus a Iacob deſcendens in egypto multiplicatus innumerabiliter excreuiſſet. Pharao rex egypti nomine Amenophis ſciens prophetatum filium ex hebreis naſciturum qui regnū egypti humiliaret: mandauit omnem hebreorū maſculum naſcentem in fluuio necari. Eo igitur tēpore cum amram vxorem nollet cognoſcere malleus liberis carere q necis filios procreare: dominus eī per ſomnium aſtitit dicens ne timeret ad coniugem accedere: quia puer quem timebant egyptii ex ea naſciturus erat. Natus ergo Moyſes per tres mēſes a matre abſconditus eſt: cum vlterius celare nō poſſet: expoſuit eum in fiſcella ſtupea in flumine nilo. Quem thamur filia pharaonis que deſcendebat vt lauaretur vagientē videns ſuſcepit: ⁊ matri ppria ad lactandū tradidit atq; ablactatū in filiū adoptauit quē vocauit Moyſen eo q ipſum ex aqua tuliſſet. Egyptij enim moys aquā is ſamatum dicūt. Cuius venuſtam ⁊ elegantiam videns rex coronā ſuā in qua erat dei ammonis imago capiti pueri impoſuit: quā puer in terrā piecit: ⁊ imaginē fregit. Sacerdos aūt helioploleos a latere regis ſurgēs dixit illum eſſe puerum de quo prophetatū fuerat: q regnū egypti humiliaret: ⁊ voluit in eū irruere. Sed auxilio regis ⁊ perſuaſione cuiuſdam ſapiētis liberat⁹ eſt qui p ignorātiā hoc a puero factū aſſeruit. In cuius argumētū prunas allatas puer ori appoſuit: ⁊ lingue ſummitatē corrupit. Et ex hoc hebrei ipeditioris lingue illū fuiſſe autumāt. Tanteq; pulchritudinis fuit: vt null⁹ adeo ſeuerus vel tam arduis occupat⁹ eſſet: qui ei⁹ aſpectui non adhereret. ¶ Cū aūt adoleuiſſet Moyſes ethiopes egyptū vaſtauerūt. Et habuerūt egypti reſponſum a diis vt adiutore hebreo v terentur. Hircq; obtinuerūt a filia pharaonis: ⁊ Moyſen iā iuuenē bellicoſum effectū exercitui ſuo pficerēt ducē q fluminis itinere tanq longe pmiſſo p terrā duxit exercitū itinere breuiſſimo: vt improuiſos ethiopes pueniret. Sz p loca plena ſerpētib⁹ iter faciēs: tulit I arcis papyreis ciconias captiuas ſerpētib⁹ naturaliter infeſtas ⁊ quotidie caſtrametat⁹ via vni⁹ diei pmittebat eas: vt pſētes fugarēt: ac deuorarēt: ⁊ ita tu⁹ p noctē trāſibat exercit⁹. Tādē pueniēs ethiopes expugnāſq; illos fugiētes i ciuitatē regiā noīe Saba potēter obſedit. Tarmis ꝓo filia regis ethiopū piecit oculos i eū: ⁊ ex pdito tradidit ei ciuitatē: ipſeq; eā accepit i vxorē. Inde eſt q maria ⁊ Aarō iurgati ſunt aduerſus Moyſen pp̄ter vxorē ei⁹ ethiopiſſam: obiciētes ei q eā decepiſſet. Et cū redire vellet Moyſes nō aquiuit vxor. ¶ Moyſes aūt aſtrorum perit⁹ duos anulos conſimiles fecit in quorū gē

mis imagines fabꝛicauit:vt altera memoꝛiam:altera
obliuionē cōferret. Et anulo quidē obliuionis vxoꝛi
tradito:ipſe alterum amoꝛis tulit. Sicq; mulier cepit
eius amoꝛis obliuiſci:⁊ Moyſi in egyptū libere reuerti
pꝛomiſit. ¶ Iuit autem in terrā geſſen ad fratres ſuos:
et videns quendam pꝛefectum operis egyptioꝛum per
cutientem hebꝛeū ſecreto occidit:⁊ abſcōdit in ſabulo.
Et cū die altero inueniſſet duos hebꝛeos rixātes ⁊ in-
iuriantē; argueret:ille ei homicidium egypcii perpetra
tum obiecit. Quod audiens Moyſes timuit:et potiſſi
me quia rex hoc cōperto querebat īterficere eū:fugitq;
Moyſes in terram madian:⁊ cū liberaſſet ſeptē filias
iethronis ſacerdotis a paſtoꝛibus eas violare volenti-
bus filiam pꝛimogenitam ipſi⁹ ſacerdotis ſephoꝛā no-
mine accepit in vxoꝛem et qua duos filios pꝛocreauit:
ſcʒ gerſon ⁊ eliezer. Dedit autē; iethro curam gregum
ſuoꝛum alendoꝛū Moyſi:qui oues eius paſcens in de-
ſerto venit ad mōtē dei oꝛeb. Apparuitq; ei domin⁹ in
flamma ignis de medio rubi:qui ardens nō combure
batur:pꝛecepitq; ei vt iret ad regem egypti et ad filios
iſrael pꝛo liberatione populi:⁊ oſtēdit ei ſigna que fa-
ceret coꝛā eis:excuſātiq; ei de impedimēto lingue:aa-
ron fratrem eius eloquentiſſimum in ſolatium et auxi-
lium loquēdi dedit. Tulitq; moyſes vxoꝛem ⁊ liberos ⁊
pꝛofectus eſt:cui occurrens angel⁹ in via coꝛripuit eū:
eo ꝙ filius minoꝛ incircūciſus eſſet:vnde ⁊ vxoꝛ territa
cū liberis remāſit:ne poſſent Moyſi eſſe impedimēto:
ipſe vero ſolus pꝛoceſſit. ¶ Veniensq; in egyptum cum
aaron fratre ſuo:congregauerūt ſenioꝛes iſrael:narrā
tes eis verba domini:feceruntq; coꝛam eis ſigna de vir
ga:que vertebatur in colubꝛum:⁊ de manu moyſi etiā
poſita ī ſinu lepꝛoſa facta eſt:⁊ de aqua de nilo hauſta ⁊
in ſanguinem conuerſa. Quod videntes ſenioꝛes credi
derunt:⁊ ſimul cum eis ad regem ingreſſi mandatum
dei vt populum dimitteret ei nūciauerunt. At ille deū ⁊
eos contemnens deriſit: populūq; hebꝛeoꝛum magis
afflixit. Erat autem tūc Moyſes annoꝛum.lxxx.⁊ aarō
lxxxiii.qui ingreſſi ſteterunt ad regem egypti ſigna co-
ram eo fecerunt. Pꝛimo quidem virga Moyſi in colu-
bꝛum verſa deuoꝛauit virgas magoꝛū:que ſimiliter
verſe fuerant in ſerpentes. Indurato vero pharaone ⁊
incredulo permanēte:percuſſa eſt egyptus decē plagis
his verſib⁹ cōpꝛehenſis. Pꝛima rubēs vnda:ranarum
plaga ſecunda. Inde culex triſtis poſt muſca nocētioꝛ
iſtis. Quinta pecus ſtrauit:veſicas ſexta creauit. Poſt ſe
quit̄ grando:poſt bꝛuchus dente nephādo. Nona tegit
ſolem:pꝛimam necat vltima pꝛolem. Per hanc vltimā
plagam eduxit dominus populum ex egypto. Trāſiuit
enī angelus domini per omnes domos egyptioꝛum in-
terficiens omnē pꝛimogenitū hominū ⁊ iumētoꝛum.
Quā plagā vt euaderēt filii iſrael mandato dei faſe cele-
bꝛarūt agnū aſſum cū azimis panib⁹ comedētes ⁊ de
ſanguine ei⁹ poſtes dom⁹ linientes:quod ꝑpetuis tēpo
rib⁹ dn̄s celebꝛari cōſtituit in memoꝛiā eoꝛū liberatio-
nis ⁊ in figurā dn̄ice paſſiōis. Spoliauerūtq; egyptios
hebꝛei diuino iudicio ꝓ mercedis ſue recōpenſatione:
qꝛ ſcʒ gratis ⁊ diu cum magno eis laboꝛe ſeruierāt:nec
quicꝙ̄ mercedis ꝑceperant:ideo etiā tulerūt ab eis au-
rum ⁊ argētum:vnde fieret tabernaculū. Erāt autē in
populo tunc quaſi.cccccc.milia viroꝛū abſq; paruulis
et mulierib⁹. Et aſcēderunt ex egypto a quinta ꝓgenie
Iacob. Dominus autē pꝛecedebat eos per columnam
nubis in die cōtra feruoꝛē ſolis:⁊ ignis per noctē cōtra
caliginē:quib⁹ coartatis inter mare rubꝛum et aſpera
montiū:cum perſequeret̄ eos pharao cum.cccccc.cur-
rib⁹ et.l.milib⁹ equitū penitēs ꝙ eos abire dimiſiſſet:
pꝛebēte ducatum eis Moyſe iubēte domino mare ru-
bꝛū tactu virge in.xii.diuiſiones diuiſit ⁊ iſrael ſiccis ve
ſtigiis mare tranſiuit quo ceteris tribubus pꝛimogeni
tus intrare poſt Moyſen dubitantibus iudas pꝛimus
intrauit:vnde ⁊ ibi pꝛopter fidem ⁊ obediētiam regnū
pꝛomeruit. Ingreſſo igitur poſt eos pharaone cū cur-
ribus ⁊ equitibus ſuis medium ſicci maris:ſubito re-
uerſa eſt ſuper eum a tergo omnis moles aque ⁊ obꝛu-
tus eſt ibi cū vniuerſo agmine ſuo:vnde adhuc extāt
in eodē littoꝛe tractus rotarum ⁊ veſtigia equitū ac pe-
ditū que ibidem ⁊ in pꝛofundo adhuc cernuntur:que
ſi caſu vel ſtudioſe turbantur mox diuinitus in foꝛmā
pꝛiſtinam reparantur. ¶ Submerſo igitur rege egypti
Moyſes carmen exametrum:ſcʒ. Cantem⁹ dn̄o decan-
tauit:vt dictū eſt ſupꝛa in geſtis Marie ꝓphetiſſe kalē.
Iulii. Veniēſq; cū pplo in marath aquas impotabiles
in miſſo ligno dulcoꝛauit. ¶ Deficientibus etiā victua
libus dum populus murmuraret pꝛiſtinas delitias in
memoꝛiam reuocans:oꝛāte Moyſe dn̄o eis cothurni-
ces ⁊ māna de celo miſit:⁊ꝙ cōtra dei pꝛeceptū in craſti
nū reſeruatum computauit. De iſto autem māna filii
iſrael annis.xl.in deſerto ſuſtentati ſunt quod habe-
bat omne delectamentū ⁊ ſapoꝛis ſuauitatem:⁊ volū-
tati cuiuſcunq; deſeruienſq; ad quod quiſq; volebat in
eius ſapoꝛem conuertebat. ¶ Iterū Moyſes in raphi-
diʒ populo murmurāte ꝓpter defectū aque petrā oꝛeb
virga ꝑcutiēs aquā eduxit. Itē mittēs ioſue ad pugnā-
dum cōtra amalech ⁊ ipſe in monte oꝛās eleuatis mani
bus vſq; ad ſolis occaſum ei victoꝛiā īpetrauit. ¶ Mē
ſe vero:iii.egreſſionis de egypto.ſ.iunio pꝛima die mē-
ſis venerunt filii iſrael ad montē ſinay q̄ fuit a faſe dies
xlvii. Et tunc ſanctificato pꝛius populo die tertia poſt
ſcilicet quinquageſimū diem:acceperunt legē a domi-
no in decalogo mandatoꝛū. Poſt datā vero legē ⁊ popu
lo recitatā Moyſes in montem ſinay iuxta domini pꝛe-
ceptum aſcendit. Qui ei domum Saphirini coloꝛis in
exemplar tabernaculi faciēdi oſtēdit cū vtenſilib⁹ ſuis
vbi Moyſes.xl.diebus ⁊.xl.noctibus abſq; cibo ⁊ potu
cum dn̄o ꝑmanens caligine qua mons operiebat̄ cir-
cunquaq; audiuit eum iubentē de tabernaculo conſtruē
do:de arca:de mēſa:de altari:de candelabꝛo:de veſtib⁹
ſacerdotum ⁊ omnibus aliis ad ſacrificia pertinētib⁹:
que in exodo plenius pertractantur. Ipſo autē in mon-
te moꝛam faciente populus impatiens ab aaron ⁊ hur
deos petiit:qui ⁊ vitulum conflatilē eis dedit:eūq; po-
pulus adoꝛauit:de quo ſupꝛa actum eſt in geſtis aaron
kalen. Iulii. Moyſes autem deſcendens de monte cum
hoc vidiſſet indignatus tabulas legis dei ſibi datas cō-
fregit:vitulū combuſſit ⁊ viginti quatuoꝛ milia de po-
pulo interfecit:vt ſupꝛa ibidem dictum eſt. Deinde ve-
niam quā petebat populo ſuo abſtinens poſterioꝛa dei
ſ.tergū eius in humana effigie tranſeuntis vidit. Duas
quoq; tabulas inſtar pꝛioꝛū; pꝛeſidens decem legis pꝛe
cepta ī eis deſcripſit. Iteruq; quadraginta dies in ieiu
nio cum domino faciens ſplēdida facie ⁊ radiis oculos
intuētium reuerberantibus deſcendit. Ideoq; loquēs
populo faciem velauit. ¶ Tertio iterum vt tradunt he
bꝛei ad impetrandam venie certitudinē aſcendit. Com
pletoq; cum domino tertio ieiunio quadragenario no-
na die ſeptembꝛis rediit. Reuerſus quoq; iuxta dei mā-
datum tabernaculum ⁊ omnia ad id pertinentia fabꝛi
cauit:pꝛima die ſecundi anni in deſerto erexit et gloꝛia
domini illud operuit per diem incubans ſuper illud in
nube ⁊ per noctem in igne. Ad cuius eleuationem dein
ceps filii iſrael caſtra mouebāt:ea vero ſtante ⁊ ipſi ſta-
bāt. Inde dominus Moyſen vocauit:eiq; ſacrificioꝛuʒ
legē dedit. Cū aūt eleuāte ſe nube filii iſrael de mōte ſi-
na recedētes:viā triū dierū iuiſſent:vt irēt ad terrā pꝛo-
miſſionis murmurauerūt pꝛe doloꝛe. Miſſiſq; exploꝛa
toꝛibus ad ipſam terrā ipſiſq; poſt dies.xl.reuerſis ter-
re ſibi pꝛomiſſe detraxerūt:vñ ⁊ iuxta numerū dieꝝ qui
bus exploratoꝛes eandē terrā conſiderauerūt.xl.annis
impediti ꝑ deſertū circuierūt donec oēs a viginti ānis
ſupꝛa moꝛtui ſunt:pꝛeter caleph ⁊ ioſue q̄ ꝓ pte dn̄i ſtete-
rant:de q̄b⁹ dictū eſt ſupꝛa in eoꝛū geſtis kal.ſeptēbꝛis.
Poſt annos ꝟo.xl.locut⁹ ē dn̄s ad Moyſen de diuiſiōe
terre ꝓmiſſe ⁊ d̄ ſubſtituēdo Ioſue:ꝙ ppl'ʒ īntroduceret:
eiq; terrā diuideret. Et nūerauit Moyſes pplʒ a.xx.an-

nis ſupra. Inter quos nullꝰ eoꝝ ꝗ primo numerati fue-
rũt cũ egreſſi eſſent ex egypto ſupſtites erat ꝑter Caleph
et Joſue. ¶ Poſt hec mortua eſt Maria ſoror Aaron
in cades vbi murmurante populo propter penuriam
aque: de mandato domini Moyſes virga percuſſit pe-
tram ⁊ aq̃ largiſſime egreſſe ſunt. Et quia Moyſes et
Aaron diffidenter egerunt cum alias fiducialiter egiſ-
ſent gloriã videlicet miraculi ſibi attribuentes ⁊ nõ do-
mino increpati ſunt a deo ⁊ ex hoc terras promiſſionis
intrare nõ meruerũt. ¶ Eodẽ anno mortuꝰ eſt Aaron
in mõte or: cui filius eius eleazar in pontificatu ſucceſ
ſit. Deinde cũ veniſſet populus in ſalmona ⁊ ꝓpter la-
borem itineris murmuraret immiſit eis dominꝰ ſerpẽ
tes ignitos a quorum leſione per aſpectũ ſerpẽtis enei
ſuper ſtipitem ligneum iubente deo per Moyſen eleua
ti: poſtmodum ſanati ſunt. Et inde proiecti ad torrẽtẽ
iared quẽ ſiccis pedibus ſicut mare rubeũ tranſierũt
⁊ iuxta arnon caſtrametati pugnauerunt cõtra ſeon re
gem amorreorũ ⁊ og regem baſan ⁊ terras eorũ ac ciui
tates obtinuerunt. Quas Moyſes tribubus rubem ⁊
Gad: dimidie tribui Manaſſe citra iordanẽ in ſortẽ cõ-
ceſſit. ¶ Deinde Moyſes anno. xl. videns diẽ mortis ſi-
bi imminere omnẽ populũ ad iordanẽ cõuocauit. Ibi-
q; deuteronomium condidit: ꝙ latine dicitur ſecunda
lex: nõ ꝙ ſit alia a prima: ſed eadẽ ſecũdo repetita. Mo-
riturus quoq; ad inſtar Jacob patriarche populo bene
dixit. Tãdẽ iuxta ꝓceptũ domini montẽ abarin aſcen-
dit: ⁊ inde ad montẽ nebo vſq; ad verticem ipſius que
dicitur phaſga ⁊ inde contemplatus eſt terrã promiſſio
nis vbi ⁊ iubẽte domino annorũ. cxx. mortuꝰ eſt pridie
non. ſeptẽbris. Et nõ cognouit homo ſepulchꝛũ eius
vſq; in preſentẽ diẽ qḋ ideo iudei diuinitus factũ dicũt
ne ipſum mortuum populus pro deo coleret: eo ꝙ ad
idololatriã proni eſſent. Hec ex libris Exodi: Leuitici:
Numeri: ⁊ Deuteronomij ⁊ ex chronicis Joſephi Hiero
nymi: Petri comeſtoris. et Guilelmi.

¶ De ſancto Muſeo preſbytero. Cap. xxv.

Muſeus maſſiliẽ-
ſis eccleſie ꝓſbyter vir ſanctitate cõ-
ſpicuꝰ ⁊ in ſcripturis diuinis doctꝰ: ⁊
in earum ſenſibus ſubtiliſſima exer
citatiõe limatꝰ fuit. Hic perutilia ec-
cleſie plura digeſſit: excerpſit enim ex
ſanctis libris lectiones totiꝰ anni fe-
ſtiuis aptas diebus. Reſpõſoria etiã
pſalmorũ cõgruentia tẽpori ⁊ lectio
nibus etiã reſpõdentia cõpoſuit. Scripſit et ad euſta-
ſium epiſcopũ ſacramẽtorũ librũ egregium ⁊ compen-
dioſum. Homelias etiam declamauit. Et plenus vir-
tutibus humanitatis apud maſſiliam debitum ſoluit:
vbi ⁊ tumulatus miraculis viuit. Hec Gennadius.

¶ De ſancto Marino confeſſore. Cap. xxvj.

Marinus confeſ-
ſor in ciuitate Arimineñ. claruit tp̃e
Diocletiani ⁊ Maximiani impera-
torũ. Qui dũ ex omni parte diuerſa
rũ artiũ magiſtros ⁊ operarios cõ-
gregaſſent ad reedificationẽ Arimi
neñ. ciuitatis ꝗ circa annos dñi. cc-
xx. reparari cepit: contigit vt ex dalma
tie partibꝰ duo magiſtri dolãdorũ
lapidũ aduenirẽt. vz Marinus et
leo ꝗ ex arbeñ. ciuitate oriundi chri
ſtiani ab infantia domino ſeruiebant: de labore manuũ
ſuarum pauperibus elecmoſynas tribuentes. Hi ad
predicte Arimineñ. ciuitatis reedificationem venien-
tes: viderunt plures chriſtianos ſua de prouincia per
prefectos operum in odium chriſtiane fidei iuſſu prin-
cipuꝫ iniuſtis ponderibus aggrauari: et ceperunt eos
in ſuis laboribꝰ adiuuare. Poſt aliquot vero dies Ma
rinus aſellum emit: quatenꝰ illius adminiculo fratris
ſui in portandis lapidibus ſubueniret. Deinde ad mõ-
tem titanum accedentes ad ſaxa excidenda ibidem cuꝫ
alijs opar̃ijs triẽniũ ꝑegerũt. Poſt annos ṽo tres leo
cũ paucis comitibus perrexit ad mõtẽ feliciani ꝗ nũc
ferretri nuncupatur: vbi ſibi cellã cõſtituit ⁊ deo ſerui-
re cepit: anachoriticam vitam ducens. Marinus vero
cum alijs chriſtianis ad ciuitatem Arimineñ. reparan
dam remanſit: vbi vſq; ad operis perfectionẽ ꝑſeuera-
uit chriſtianos ĩ laboribꝰ adiuuãs ⁊ eis vt poterat cha-
ritatiue miniſtrãs. Nec propter laborẽ corporum ora-
tiones pretermittebat: aut ieiunium: ſed quanto plus
carne affligebatur: tanto in laboribus fortior videbat.
¶ Completo vero ciuitatis edificio ipſe ciuitatem
aliã nõ manufactaꝫ in celis edificare cupiens: ꝓdicatio
nis officio diligenter inſtare cepit: multoſq; gentiliũ
etiam ex ipſis idolorum ſacerdotibus ad chriſtum cõ
uertit. Interea dum antiquus hoſtis eum perturbare
a diuino opere moliretur: quandã mulierem a deo de-
mentauit: vt effecta inſana de partibus dalmatie Ari-
minum vſq; veniret: Marinum vti virum ſuum legi-
timum requirendo. Quem vt inuenit ipſum importu
nis precibus vt ſe eius cõiugem ſuſciperet flagitauit.
Quam vbi Marinus admiratus deſpexit: illa inſana
preſidem adijt Marinum vti virum ſuum expetijt: et
de xp̃ianitate accuſauit. Qḋ cum vir dei cognouiſſet ad
radices mõtis Titani nocte latẽter aufugit: ⁊ ibidem
in antro ſe arctiſſimo collocauit: vbi anno integro ma
nẽs faciem hominis non vidit: ſolis agreſtibus herbis
⁊ aqua de rupe liquẽte poſt nonam quotidie refectus.
Tunc diabolus vt eum terreret omne ferarum genus
⁊ diuerſa monſtra et vlulantia pretendebat: ſed vi domi
ni fixus in ſancto propoſito perſiſtebat. Poſt annum a
bubulcis greges in monte paſcentibus inuẽtus ⁊ agni
tus eſt: famaq; eius ciuitatem delata mulier illa veſana
ad locum acceſſit: ⁊ Marinum agreſtia in hortulo ferẽ
tem inuenit: ipſumq; vt ſibi adhereret inſtãter impete
re cepit. Qui ſigno crucis contra eam edito: oſtium cel
lule in faciẽ eius clauſit: ⁊ diebus ſex cõtinuis nullũ ſu
mẽs cibum in oratione perſeuerauit: poſt quos mulier
ab immundo ſpiritu liberata: deluſiones diabolicas
cognoſcẽs veniam petijt: ⁊ ad vrbem rediens omnia ne
fanda que commiſerat a diabolo deluſa publice refe-
rauit. ¶ Cũ aũt fama viri dei creſcẽte a multis frequẽ-
taretur: edificauit eccleſiam in honore beati petri apo
ſtoli. Et dum quidam ex ciuibus ad eum accederet vt
eum ex liuore inuidie tanq̃ magnum inde repelleret:
orãte marino ſubito omnibus membris corporis de-
ſtitutus etiaꝫ ipſa lingua obmutuit: ita vt nec ſe poſſet
mouere: nec verbum proferre. Quod mater eius ꝑ nu
tus intelligẽs ad marinum acceſſit ⁊ filio ſuo gratiam
⁊ ſanitatem precibus impetrauit. Quos cum gentiles
eſſent marinus ad chriſtũ conuertit: ipſoſq; ⁊ omnem
eorum familiam numero quinquagintatres baptiza-
uit. Eodẽ aũt tp̃e gaudentius ep̃s ariminenſis directꝰ
ad ipſam vrbem a romano põtifice audita fama ſan-
ctorũ leonis ⁊ marini: eos ad ſe per literas acceſſiuit:
⁊ leonem in preſbyterum: marinũ vero in diaconẽ or-
dinauit. Dum autem redirent ⁊ vrſus aſinum marini
deuoraſſet: ipſe vrſum capiſtro alligauit: ⁊ vt ipſum ad
locum ſuum deferret vicem aſini ſupplens imperauit:
qḋ vrſus cum omni manſuetudine perfecit. ¶ Exorta
vero hereſi a martiano preſbytero arimineñ. que mi-
ro modo eccleſiam perturbauit: cũ xp̃ianos iterũ he-
retici perſequerẽtur: ⁊ gaudentius ep̃s cũ pluribuſq;
aufugiſſet: marinꝰ in cella ſua perſeuerauit: nulloq; fu-
gientium chriſtianorum timore perterritus inde re-
moueri potuit. Sed vſq; ad finem vite indeſinenter in
vite ſanctitate perſiſtens anno domini. cclvij. pridie no
nas ſeptẽbris quieuit in pace. Sepultuſq; eſt in cellula
ſua in titano monte: qui vocatur pena ſancti marini.

¶ De ſancto Marcello martyre. Cap. xxvij.

Marcellus martyr paſſus eſt in ciuitate cabilonenſis ſub perſecutione antonini imperatoris. Cum enim ſanctus photin⁹ epiſcopus cum alijs .xlviij. apud lugdun. comprehenſus eſſet et in vno carcere .l. xpiani incluſi eſſent. Et his omnibus marcellus et valerian⁹ nocte ab angelis vocati pariter ac ſoluti dimiſſi ſunt. Et marcellus quidam ſequanorum: valerianus eduorum prouincias petierunt. Itaq; marcellus cabilonem deueniens dum a preſide priſco ad prophanũ idolorum cõuiuium fuiſſet inuitatus: et huiuſmodi epulas execrãs omnes qui aderant idolis ſeruiẽtes libera increpatione corriperet: ab eodem preſide in arbore vinculis per ramos aſtrictus omnibuſq; corporis mẽbris totus denſe flagellis ceſus: deinde depoſitus tormentis plurib⁹ afflictus eſt. Et dum chriſtum in omnibus confiteretur conſtantiſſime: inaudita crudelitate iuſſu preſidis erectus et vſq; ad cingulum terre defoſſus et obrut⁹ eſt. Qui triduo in confeſſione domini perſeuerans ſpiritũ deo dignum reddidit pridie nonas ſeptembris. ſepultuſq; eſt in eadẽ ciuitate. Cuius ſepulchrũ gunterano rege aureo ciborio exornatũ eſt. Valerian⁹ vero paſſus eſt i Eduen. ciuitate: vt dicet. infra. xviij. kal. octobris.

Ⅽ De ſancto Bertino abbate. Cap. xxxviij.

Bertin⁹ abbas ex ciuitate conſtantia oriũdus claruit. Qui cum numolino et ebertramino propriam patriam relinquentes ad ſanctum audomarum epiſcopum morinen. venerunt. A quo ad predicandum miſſi officium legationis fideliter impleuerunt. Cum aũt adoaldus prediues filium non haberet de conſilio ſancti audomari chriſto placere cupiens maximam partem facultatum ſuarum predictis tribus ſanctis contulit ad monaſterium in honorem beati petri apoſtoli conſtruendum. Quod et factum eſt. Dum autẽ ſanctus bertinus cum predictis in ipſa adhuc ciuitate reſideret: decedente acario eiuſdem vrbis epiſcopo: numolinus ad epiſcopatum inuehitur. Ebertraminus vero ab eodem facto epo monaſterio ſancti Quintini preficitur. Sanctus vero Bertinus aptiorem ſibi deo ſeruiendi locum requirẽs: dei ſe diſpoſitioni cõmittens nauem aſcendit. Et angelico ductu ſine remo vel remige contra ictum fluminis vſq; ad locum a deo preuiſum deuenit: vbi de bonis ſibi collatis ab adoaldo monaſteriũ nomine ſcytim in honorem apoſtolorum principis conſtruxit. Ibiq; monachorum multitudinem congregauit: quibus et deo ſeruiens laudabiliter prefuit. Et in xpo quieſcens miraculorum gloria clarens ibidem ſepulturam accepit. Cuius feſtum colitur nonis ſeptembris.

Ⅽ De ſctõ Victorino epo et martyre. Cap. xxxix.

Victorinus epiſcopus et martyr apud vrbem romam paſſus eſt tpe Nerue imperatoris. Qui ex territorio amiternine ciuitatis ortus cum poſt obitum parentum vna cum Seuerino fratre ſuo oia p xpo diſpẽſaſſent ſe inuicem pedagogãtes pariq; cuſtodia mutuo ſeruientes nudi eremũ petieriſſent: victorinus ad altiora tẽdẽs relicto fratre arctiſſime cellule ſe recluſit ibiq; diutiſſime penitẽtie opib⁹ vacauit. Sed dũ nocte quadã diabol⁹ ei in ſpecie puelle vagãtis et flẽtis ac hoſpitiũ requirẽtis apparuiſſet: ille miſericordia motus eã introduxit. Et dũ eis incẽdiis per pedẽ tangeret: corde magis tactus et ſpecie puus atq; blanditijs allectus cum ea concubuit: moxq; demon vt fum⁹ euanuit. Ad ſe aũt rediẽs ſanctus ad germanum acceſſit: et caſum deplorãs penitentiam egit. Nã in arbore ſeiſſa manus includens modico herbarum cibo et aqua a fratre ſuſtentatus per triennium peccatum ſuum deſleuit. Tãdẽ m ab epo ciuitatis viſitatus monit⁹ ac ſolut⁹ in maxima ſanctitate perſeuerauit miraculiſq; radiauit. Ⅽ Deinde promot⁹ eſt ad epiſcopatum amiternine ciuitatis populo ipſius ipſum eligẽte. Inde poſtmodũ ſub imperatore nerua cum cutyce: et marono ab aureliano iudice p xpi noie relegant. lx. ab vrbe miliario via ſalaria. Poſtmodum autem in loco qui cotilas dicitur: vbi putentes et ſulphuree emanant aque capite deorſuz per tres horas ſuſpenſus eſt. Et deinde per triduum in carcere clauſus. Nouiſſime gladio capite ceſus victor migrauit ad chriſtum non. ſeptembris. Cui⁹ corp⁹ ciues amiternien. poſt duos dies rapiẽtes in ipſa ciuitate honorifice condiderunt.

Ⅽ De ſancto Victorino confeſſore. Cap. xl.

Victorinus cõfeſſor claruit rome tpe cõſtãtij imperatoris. Hic carthaginen. rhetor i vrbe roma florẽtiſſime dũ pagan⁹ eet rhetoricã docẽs i traiani foro ſtatuã meruit: hieronymũ pſbyterũ cardinalẽ iter alios inſignes auditorẽ habuit. In ſenecta aũt ad fidẽ xpi cõuerſus: aduerſus arriũ libros adeo ſcripſit obſcuros: vt niſi ab eruditis itelligãtur: cõmẽtarios etiã i apl'm edidit vt dicit hieronymus libro de illuſtribus. De hoc refert et auguſtinus libro cõfeſ. q dum victorinus ad fidem perueniſſet: et cum ſimpliciano viro dei ſepius colloquium habens xpianum ſe diceret: et ſimplicianus rñderet q ei hoc nõ crederet: niſi ipm in eccleſia videret. Ille iocãdo interrogauit an parietes facerent hoies xpianõs. Tãdẽ dũ ad eccleſiã deueniſſet: et ei tanq verecũdo occulte liber in quo erat ſymbolũ fidei: ad legendũ datus fuiſſet victorinus in altũ ambonẽ aſcendit: et alta voce publice ſymbolũ pronunciauit et extunc q xpianus eſſet cunctis innotuit: qui vita et doctrina clarus in vrbe cum pace quieuit: ſepultus in pago veſtien.

Ⅽ De ſancto Zacharia ſacerdote. Cap. xli.

Zacharias ſacerdos filius Ioiade ſiue barachie cui⁹ ſanctitas ab ipſo xpo dño ex textu euãgelico cõmẽdatur Matthe. xxiij. ca. claruit i iudea ſub tẽpore Ioas regis iude. Qui et patri ſummo ſacerdoti defuncto in põtificatu ſucceſſit: eidẽq; in vite ſctitate p oia ſimilis fuit. Ⅽ Cũ mortuo ioiada ſacerdote q ioas regẽ iſrl' i legẽ dñi ſeruãdã direxerat Ioas rex a via mãdatorũ dei declinaſſet: et poſt idola dom⁹ iſrl' ãbulaſſet: cui⁹ exẽplo etiã regni optimates viciati ſũt. zacharias ſacerdos boni patris imitator publice redarguere nõ dubitabat. Vñ indignat⁹ rex fecit eũ obrui lapidib⁹ iter tẽpliũ et altare. Qui et ſepult⁹ eſt i ciuitate dauid i ſepulchro proprio. Ⅽ In cui⁹ mortis vltionẽ ſeu teſtimoniũ duo notabilia apparuerũt. Primũ: vt dicit hieronym. q ſanguis ei⁹ i ſaxis et lapidib⁹ pauimẽti vbi occiſus ẽ adeo fuit impreſſus q idẽ nũq̃ deleri potuit. Ⅽ Secũdum vt dicit epiphani⁹: q ex tũc ppls in tẽplo nõ accepit manifeſte reſponſa nec ex dabir: nec ex ephoth. Rex etiã ioas impune nõ tranſiuit: nã lãguorẽ peſſimũ icurrẽs a duob⁹ ſuis ſuis iterfect⁹ eſt. Hec ex lib. ij. Paralip. ca. xxiiij. et ex dictis hierony. atq; ex hiſtoria ſcholaſtica. huiꝰ ſcti paſſio ẽ: q: dies ei⁹

feſti certus non habetur infraſcripto eiuſdem nominis prophete propter equiuocationem vocabuli premittere decreui.

¶ De ſancto Zacharia ꝓpheta. Cap.xlij.

Zacharias ꝓpheta filius barachie filij addo poſt captiuitatē iudaici populi in anno ſcđo darij primi regis perſarū in hieruſalē ꝓphetauit: duobus videlicet menſibus poſt aggeū prophetā: de quo ſupra dictū eſt.iiij.nonas Julij: ꝓpter qđ aggeus zacharie in ordine ꝓphetarū pꝛemittit. Prophetauit autē zacharias eadē occaſiōe qua ⁊ aggeus. Cū enī in anno primo cyri regis perſarum: vt impleretur ſermo domini ex ore hieremie: vt habet pꝛimo eſdre in pꝛincipio. data eſſet licētia populo iſrael redeūdi in iudeā. Et a ſenioꝛib⁹ ⁊ ꝑplo tēplū dñi in hieruſalem reedificari cepiſſet mortuo cyro rege perſarū: ⁊ regnāte cambyſe: vicine gētes odio iudeoꝛū inſtaurationē tēpli ⁊ ciuitatis impediebāt: vnde ⁊ opus intermiſſum eſt vſq; ad annū ſcđm darij regis ꝑſarū. Et tūc zoꝛobabel olim darij ꝑſati intim⁹: cū ipſū regnare audiuiſſet: fiducialiter op⁹ aggreſſus eſt zacharias quoq; ꝓpheta a deo miſſus tā ipſum zoꝛobabel quā ieſum filiū ioſedech ſacerdotē magnū: de q̄b⁹ ſupra dictū eſt idibus Julij. in ipſo opere eos exhoꝛtari viſus eſt: populus quoq; exhoꝛtationē dictoꝛū ꝓphetarū audiētes adiuuare ceperunt. ¶ In lectiōe autē ſua intendit ꝓpheta nō ſolū populū ad reedificationē tēpli dñi cōfoꝛtare: ſꝫ etiā eos ab imitatiōe paternoꝛū criminum reuocare. Jdcoq; ieſum ſoꝛdib⁹ indutū ſe vidiſſe memoꝛat: qđ ad filios ei⁹ referēdū eſt: q̄ vxores alienigenas duxerūt: vel etiā ad populū vitijs ſoꝛdidatū: quos ille cū eſſet pontifex non arguebat. Myſtica q̄q; plura ſacramēta de xp̄i aduētu ⁊ paſſione in ei⁹ lectiōe cōꝑꝛehēſa ſunt: q̄ ꝑ ſingula explicare lōgū eſſet. Quieuit autem hic ꝓpheta in pace in iudea annis pluribus reedificato templo octauo idus ſeptembꝛis. Sepult⁹ iuxta ſacerdotum monumenta in hieruſalem. Et hic ex numero duodecim prophetarum eſt: qui minoꝛes dicti ſunt: qui in ſanctoꝛum patrum catalogo Eccleſiaſtici.xlix.capi.conſcribunt. Hec hieronymus et ioſephus: ⁊ ex hiſtoꝛia ſcholaſtica comeſtoꝛis ſumpta habentur.

¶ De ſancto Oneſiphoꝛo diſcipulo.
Capitu.xliij.

Oneſiphoꝛ⁹ diſcipul⁹ pauli apoſtoli: de quo idē ſecūda Epiſtola ad Timothe. mētionē facit eiuſdē apl'i imitatoꝛ ⁊ peregrinatiōis ei⁹ comes plurib⁹ ānis fuit et ei i miniſterio deſeruiuit. Et hic predicationis officio fideliter peracto apud vrbē romā poſt pauli paſſionē in pace q̄euit.viij. Jdus ſeptēbꝛis vt ait Hieronym⁹.

¶ De ſctis donatiano: pꝛeſidio ⁊ ſocijs martyꝛibus. Capi.xliiij.

Donatian⁹: preſidius: māſuetus: german⁹ ⁊ fuſculus epiſcopi perſecutiōe vādalica apud aphꝛicā paſſi ſunt qui iuſſu hunerici regis arriani pro aſſertiōe veritatis catholice fuſtib⁹ ceſi: ⁊ exilio dānati ſunt tempoꝛe videlicet quo eugeni⁹ carthagineñ. ep̄s petebat vt de vniuerſo oꝛbe ad diſputādum catholici ep̄i cōuenirēt: q̄ de fide cōmuni agēdum erat: vt dictū eſt ſupra in paſſione eugenij tertio idus iulij. Tunc enim pꝛedict⁹ rex impius memoꝛatos ſanctos epiſcopos inauditos relegauit ⁊ eccleſias clauſit: aliaſq; innumeras perſecutiones intulit chꝛiſtianis: vt ſcribit victoꝛ aphꝛican⁹. ¶ Inter alios autem letum epiſcopum ſtrenuū ⁊ doctiſſimum: poſt diuturnos carcerū ſqualoꝛes incēdio cōcremauit. Ceteri vero pꝛenominati pontifices fame ⁊ inopia in exilio defecerunt. Quoꝛum omnium feſtum recolitur.viij.idus ſeptembꝛis.

¶ De ſancto eleutherio abbate.
Capitu.xlv.

Eleutherius abbas claruit apud ſpoletū ⁊ in vꝛbe roma tempoꝛe beati gregoꝛij pape. Qui monaſterij ſancti marci euangeliſte quod in pomerijs vꝛbis ſpoletane ſitum eſt abbas fuit. De quo fert inter cetera q̄ oꝛādo moꝛtuum ſuſcitauit. ¶ Quadā die dum iter carperet facto veſpere ad monaſteriū virginum declinauit. In quo puer paruul⁹ erat: quem malign⁹ ſpiritus omni nocte occupare cōſueuerat. Quē ea nocte ſanctimoniales ad iacēdum cū eleutherio poſuerūt. Factoq; mane cū ille moniales requiſiſſent abbatem an aliq̄d ipſa nocte puero cōtigiſſet. Illeq; de tali interrogatione miratus nihil ei cōtigiſſe reſpōderet: cauſam pueri viro dei innotuerūt rogantes eū vt puerū ſecum ad monaſteriū tolleret: q2 iā3 decetero vexationē ei⁹ ipſe videri nō poſſunt. Duct⁹ ergo ad abbatis cenobiū: ⁊ cū diudū ibidē fuiſſet nec ad eū demō accedere ꝓſumpſiſſet: anim⁹ viri dei de pueri ſalute immoderati⁹ per leticiā tactus eſt. Et die quadā corā fratrib⁹ dixit q̄ diabolus cū illis ſoꝛoꝛib⁹ iocabat: vbi vero ad ſeruos dei ventum eſt: ad puerū accedere vlterius nō pꝛeſumpſit. Poſt hec verba hoꝛa eadē ac momento corā cūctis fratrib⁹ puer a demone vexari cepit. Statimq; vir dei ſe in lachꝛymis dedit fratribuſq; omnib⁹ vt oꝛarēt ꝓcepit. Proteſtās q̄ null⁹ eadē die panē guſtaret niſi pꝛi⁹ dñs puerū liberaret. Et eo vſq; oꝛatum eſt: donec puer a vexatiōe ſanaret. Ad quē decetero malign⁹ ſpūs accedere nō pꝛeſumpſit. ¶ Hic ſanct⁹ diudū cū beato gregoꝛio in vꝛbe i ſuo monaſterio ꝯuerſatus eſt vt ipſemet refert. Cum autē gregoꝛi⁹ egritudinē quā greci ſyncopim vocāt grauiſſime pateret: ⁊ niſi ſepi⁹ cibo reficeret: vitalis ſibi ſpūs interdici videret: paſchali die adueniēte cū ſacratiſſimo ſabbato reſurrectiōis: oēs etiā infantuli ieiunarēt. ⁊ gregoꝛi⁹ amariſſime fleret: q̄ ieiunare nō poſſet: rogauit ſecreto eleutherium abbatem: quatenus ſua oꝛatione a dño ei tantam virtutē impetraret q̄ ipſe ieiunare poſſet. Quod ⁊ factū eſt. Vir enim dñi in oꝛatione ſe poſuit: tantāq; ſubito virtutē gregoꝛij ſtomachus accepit: vt tante ſe foꝛtitudinis ad veſperum ſentiret q̄ ſi voluiſſet etiā vſq; ad diem ſequentē ieiuniū transferre potuiſſet. Ipſe autē vir ſanct⁹ in eodē monaſterio inter brachia gregoꝛij ſpūm feliciter emiſit octauo idus ſeptēbꝛis. Hec ipſe gregoꝛi⁹ tertio dialogoꝛū capitulo trigeſimo tertio.

¶ De ſancto Joāne martyꝛe. Ca.xlvj.

Joannes martyꝛ apō nicomediā paſſus eſt ſub diocletiano ⁊ maximiano impatoꝛib⁹. Hic ex nobilib⁹ parētib⁹ oꝛtus honoꝛe dignitate ſeculi illuſtris: nimio caloꝛe fidei ignit⁹: vt vidit aduerſ⁹ ſeruos dei i foꝛo crudelia edicta pēdere publice ſpectāte ꝑplo liberū iniq̄ legis in q̄ aduerſus xp̄ianos decreta īſcripta erāt ſiccta manu detraxit atq; deſcripſit. Cūq; h̄ relatū eēt diocletiano auguſto i eadē vꝛbe ꝯſtituto nimia i eū ꝯtinuo credulitate deſeuiēs: oīa ſuppli-

cioꝝ genera iuſſit expendi in eũ. Qui vir nobiliſſimus
tãta alacritate vultus ac ſpiritus ea pertulit: vt nec qui
dem triſtis pro his videri potuiſſet. Et cum viſcera in
ſupplicijs defeciſſent: ſpiritus letabatur in celo. Ita vt
ipſe poti⁹ tormenta vincẽs ꝙ ab eis victus animam ce
lo redderet glorioſam. vij. idus ſeptembris: vt habetur
viij. eccleſiaſtice hiſtorie libro.

¶ De ſancta regina virgine ꝛ martyre.
Capitu. xlvij.

Regina virgo paſ-
ſa eſt apud aliſiã ciuitatẽ ſub olybrio
p̄fecto. Que fuit filia clemẽtis cuiuſ-
dã gẽtilis de aliſia ciuitate. Et cum
eſſet annoꝝ xv. ignorãte patre latenter
ter in xp̄m credidit ꝛ baptiſmũ ſuſce
pit atq; virginitatẽ ſuã dño cõſecra-
uit. Dũ aũt olybri⁹ p̄fectus trãſiret
de aliſia in maſſiliã ciuitatem vidẽs
puellã: ꝛ allect⁹ ei⁹ pulchritudine ip-
ſam ſibi preſentari fecit. Quã cũ interrogatã xp̄ianã co
gnouiſſet in carcerẽ miſit vſq; ad reditũ ſuũ. Reuerſus
autẽ ad ciuitatẽ aliſiam: poſt immolationes diis ſuis
factas puellã adductã ꝛ ſacrificare nolẽtẽ: iuſſit i equu-
leo leuari ꝛ virgis duri⁹ cedi: ꝛ poſt hec vngulis lacera
ri. Ita vt tam ipſe ꝙ aſtãtes horrẽtes ſanguinẽ virginis
defluẽtem facies operirẽt. Que cũ oĩa ſuperaſſet iterũ
carceri tradit̃: ſed cruce aurea ad celũ vſq; pertingente
atq; colũba celeſti ſup crucẽ ſtãte adq; ad eã aduolãte
reficit̃ ꝛ cõfortat̃. Iterũ quoq; poſt duos dies educit̃: et
iterato ſuſpendit̃ ac candentib⁹ laminis inflãmat̃. De-
inde manib⁹ ac pedib⁹ vincta in vaſe aque frigide de-
mergit̃ vt ex penarũ cõtrarietate duri⁹ torqueret̃. Sta
timq; terremotu facto: vincula ei⁹ dirupta ſunt. Et co
lumba prior de celo deſcendens: coronã gẽmatã capiti
ei⁹ impoſuit voxq; diuinit⁹ lapſa eã ad celeſtia inuita-
uit. Quo viſo miraculo. dccccl. gẽtiles cõuerſi ſunt. No-
uiſſime aũt prefect⁹ ipſã decollari fecit. Cui⁹ aĩam cũ-
ctis videntib⁹ ad celos angeli portauerunt. Sepultaq;
eſt aliſie. vij. idus ſeptembris.

¶ De ſancto Euurcio epiſcopo.
Capitu. xlviij.

Euurcius aurelia
nenſis ep̄s floruit tempore conſtan-
tini. Hic eccleſie romane ſubdiaco-
nus fuit. Cũ aũt apud aurelianum
poſt obitum ſancti deuiſiani ep̄i de
ſucceſſore ageret̃: ꝛ ſcd̄m carnalẽ ele-
ctionẽ duo ſub cõtẽtione electi fuiſ-
ſent: ſeditioq; vſq; ad ſanguis effu-
ſionẽ orta eſſet. Miſſus eſt porphy-
ri⁹ p̄fect⁹ ad ſeditionẽ ſedandã. Ipſe
aũt ep̄os gallie cõuocauit ad diuinũ
auxiliũ implorãdũ: quibus cũ clero ꝛ populo triduo ie
iunãtib⁹ ꝛ orãtibus Euurci⁹ ad duos fratres ſuos ca-
ptiuos redimẽdos veniẽs ad galliã: aurelianũ ingreſſus
ꝛ apud quẽdã ciuẽ eſt hoſpitat⁹: a quo cũ de diſſenſione
didiciſſet: mane ad eccleſiã ex charitate cũ ceteris ora-
tus venit ꝛ iuxta ianuã incognit⁹ ſtetit. Cũctis autẽ p̄-
ſtratis colũba niuea de celo volitãs p̄ feneſtrã ingreſſa
ſingulos circuiẽs: ꝛ quaſi dignũ explorãs ſuper caput
euurcij reſedit: ſed ab eo quaſi eiecta ad celos euolauit.
Qđ miraculũ cũcti ſtupẽtes: ſed adhuc de p̄ſona dubi-
tãtes: eo ꝙ aliqui ſuperquẽ inſederat dubitabãt. Euur
ciũ inter ep̄os ducunt: ꝛ iterũ ad dñũ orauerũt: ſcđo mi
raculo pleni⁹ edoceri. Rurſus igitur columba deſcen-
dit: ianuãq; petẽs euurcium non inuenit: cũctoſq; per
circuitum eccleſie luſtrans ſuper caput ei⁹ tandẽ ſcđo
reſedit. Sicq; ipſum oẽs in epiſcopũ elegerunt. ¶ Ve-
rum dimidie anniuerſarij ſui ciuitas caſu igne accenſa
eſſet: oratiõe ſua mox ignẽ cõpeſcuit eccleſiãq; iã ſemiu-
ſtam ampliorem reparari mãdauit. Cũctis aũt ciuib⁹
fabrice ſponte contribuentibus dum ad fundamenta
locanda fodiſſent: ollam auro plenam inuenerũt quã
ſanctus vti reipublice pertinentem ad imperatorẽ mi-
ſit. Ipſe aũt miraculũ audiẽs nõ ſolum theſaurũ reper
tum remiſit: ſed tantũdem de ſuo publicauit pro fabri
ca eccleſie inſigni⁹ operãda. Inſup ꝛ ſeptem calices au
reos eidẽ donauit. ¶ Eodem aũt tp̄e dũ ep̄s ſueſſionis
ad corpora martyrũ criſpini ꝛ criſpiniani oraret: vidit
peregrinos quoſdã quos qui eſſent interrogãs: a duo-
bus ex eis audiuit ꝙ eſſent germani cuiuſdã euurcij ec
cleſie romane ſubdiaconi: q̃ ab hoſtib⁹ capti ꝛ vidue cu
iuſdam venditi dudũ in ſeruitute detẽti: ad ipſam vrbẽ
pro agendis dñe ſue fuerãt miſſi. Qđ ep̄s audiẽs predi-
cta euurcio denũciauit Illeq; miſſo p̄cio pro eoꝝ redẽ-
ptione fratres recepit quos liberatos duplicato gau-
dio aureliani ſuſcepit. Eccleſia aũt edificata eſt tribus
annis ꝛ. iij. non. maij dedicata: multis ibidẽ cõditis re-
liquijs ex diuerſis p̄tib⁹ recollectis. Dũ aũt ipſe prim⁹
in altari dedicato celebraret viſa eſt ardeuo ei⁹ ſubdia
cono ꝛ alijs duob⁹ man⁹ celeſtis in hora cõſecrationis
oblatã benedicẽtis: q̃ miraculo. vij. milia paganorum
conuerſi ſunt. Euurci⁹ vero obitum ſuum ciuibus pre
nunciauit eoſq; vt abbatem anianum ſibi ſucceſſorem
eligerent confortauit. Cum autem id ſe egrotarent: ꝛ de
eligendo paſtore etiã iam diſcordia orta foret ꝛ euurci⁹
trium illorum nomina pro quibus ſeditio imminebat
in cedulis ſub altari poni feciſſet: miſſoq; puero mane:
que vnam ex illis diuino nutu tolleret: vt per hec a deo
eligendum diſcerent: puer priuſꝙ̃ cedulam acciperet:
anianus epiſcopũ acclamauit. Sicq; euurci⁹. vij. idus
ſeptembris. in xp̄o quieuit: ꝛ prout ei a deo reuelatũ fue
rat anianus eidem ſucceſſit.

¶ De ſancto Dunſtano ep̄o ꝛ confeſſore.
Capitu. xlix.

Dunſtan⁹ archie-
piſcopus cãturieñ. floruit tempore el
deſtani regis: qui ex anglie partibus
parẽtib⁹ gñe ꝛ fide nobilibus. Cum
adhuc infans ad eccleſiã dei genitri-
cis cũ oblationibus delatus eſſet: ꝛ il-
lis in oratione pernoctantibus appa
ruit vir etherei vultus: dicens locuꝫ
illum ſublimandũ puerũ ibi deo re-
linquẽdũ: ipſumq; p̄ ſecula beatum
predicandũ: poſt hec cũ puer grau-
ter langueret repẽte noctis medio celitus ſanat⁹ ex do-
mo procedit quibuſdã cũ inſequentibus ꝛ obſeruanti
bus eccleſiam adit: mediaq; via canes latrantes eiq;
iter impediẽtes: dũ quoddã ſimulacrũ obſiſtens virga
p̄cuſſit: ipſum cõfringens in fruſta canes effugauit. Ve
niens aũt ad eccleſiã ianuas clauſas inuenit: ſcalã qua
tectum reſarciẽtes aſcẽdebant cõſcendit: ꝛ ab alia par
te intra eccleſiã q̃ nullus deſcẽſus erat: angelicis mani-
bus euectus deſcẽdit: vbi aperta ianua in eccleſia dor-
mire repertus eſt lumine celeſti perfuſus. ¶ Puerili-
bus igitur annis deo ſeruiens varijs artib⁹ exercitat⁹
muſicis ſonis illudit. Factuſq; iuuenis ab athelio epi
ſcopo cantuarieñ. regi eldeſtano commendatus in pa-
latio manſit: vbi obtẽpto a rege iudicis officio in om-
nibus ſtrenue ſe habebat: nunc iuſticie reddende: nunc
orationibus vacans. ¶ Rogatus a quadam matrona
dum ſtolam ſacerdotalem pingeret aurifactorio opere
figurandam: cithara eius parieti appenſa ſine alicu-
ius monientis impulſu per ſeipſam ſonare cepit ꝛ an-
tiphonam. Gaudent in celis anime ſanctorum: in pro-
prio tono decantare. ¶ Dum autem ab emulis apud
regem de quibuſdã cauſaretur curiã deſeruit: ꝛ cogna
tum ſuũ elphegũ ep̄m ventanũ adijt a quo dudũ pulſa
tus vt monachus fieret: diuq; reſiſtẽs. Poſtea febre cor
reptus demum conualuit: ſubitoq; mutat⁹ ꝛ monach⁹
effectus

effectus deinde preſbyter cōſecratus in eccleſia dei geni tricis manſit: apud quā cellam vel potius antrum edificauit. Nam in tugurio quinq; pedum longitudinis ꝛ duorum pedum cum dimidio latitudinis ſe incluſit in quo dudum contemplationi vacauit multaq; diaboli tentamenta ſuperauit. ¶ Cum die quadam demō ei in ſpecie puelle apparuiſſet: ad cuius preces dunſtan⁹ qđ fabrile faceret: demōq; ei operandi quedam luxurie verba ꝓponeret vt eius propoſitum inquinaret: ipſe tenacula ignita diabolū in faciē percuſſit qui mox vlulādo euanuit. Succedēte vō eadmūdo regi eldelſtano dūſtanus accepta poteſtate cepit eccleſiā ꝛ cenobiū conſtruere ſcḋm exēplar quod ei angelus demonſtrauerat in viſione vbi cōgregationem inſtituit monachorum ſpiritum prophetie in multis habere viſus eſt. Nam ꝛ mortem regis eadmundi. vij. diebus ante predixit: ꝛ vt predixerat ſic euenit. Cuius ſucceſſor edredus dunſtanum ad epiſcopatum ventanum promoueri ſuadebat: ſed ille omnino renuebat. Nocte vero quadam eidem apparuerūt ſancti apoſtoli petrus ꝛ paulus ꝛ andreas: cum admonentes ne epiſcopari vlterius contēneret: ſed dei ſe voluntati ſubīceret: predixeruntq; ei ꝙ poſt mortem dicti regis non ventanē. eccleſie epiſcopus ſed cantuarieñ. archiepiſcopus futurus eſſet. Quod ꝛ factum eſt. Mortuo enim edredo rege ꝛ ſuccedente ei edgaro: de mandato ipſius dunſtanus archiepiſcopus cantuarie eſt electus. Cui⁹ eccleſie regimini adeo laudabiliter prefuit: ꝙ cunctis populis admirabilis reuerentie fuit. Cum autem clericorum quorundam mores ꝛ actus reformaret: ꝛ quoſdam rebelles beneficiis ſpoliaſſet: ad eorum ſuggeſtionem rex concilium celebrari fecit in quo archiepiſcopus ſe de multis ſibi obiectis purgauit. Et dum rex peteret: vt priuatos ad eccleſias reuocaret audita eſt vox crucifixi depicti de cruce: hoc fieri prohibentis. ¶ Poſt aliquod tempus iterum dunſtanus de predictis cauſatur et ad palatium vocatur. Cumq; ipſe ſe deo diiudicandum committeret: pars ſolarij domus vbi eius emuli ſtabant ſubito corruit: ꝛ ipſos ſimul ruentes ſub machina oppreſſit: alia vero parte firmiter permanente archiepiſcopus ꝛ ceteri remanſerunt illeſi. Tandem poſt multos labores vir domini iam ſenex annorum. lxxix. in domino feliciter obdormiuit. vij. idus ſeptembris. ſepultus in eccleſia ſua miraculis clarus.

¶ De ſancto Clodoaldo preſbytero. Cap. l.

Clodoaldus preſ byter floruit apud pariſium ciuitatem tempore inſtitui ſeniorum. Hic filius regis colodomirus fratribus ſuis a patruo lothario extinctis anno prefati imperatoris quarti mundum deſeruit: ꝛ in clericali gradu ꝓmouit: vt ait ſigibertus. Qui omni ſuo patrimonio pauperibus erogato: vilibus indut⁹ ꝛ carnem cilicio domās: nudeq; terre decubās penitētie operam dabat. Relicta igitur patria ciuitate: venit ad aliam prouinciā ignot⁹: deo cupiens liberi⁹ deſeruire. Miraculorumq; gloria claruit. Nam ꝛ demones effugabat: mutis loqlā: cecis viſum: ſurdis auditū: claudis greſſum tribuebat. Cū cuidā pauperi ab eo elemoſynā petēti qđ daret nō haberet cucullā eidē ꝓbuit: pauper vero nocte in domo cuiuſdā viri hoſpitatus eſt: cuculla veſtitus. In ipſa nocte vidit vir ille pauperē quaſi clara luce indutū: qđ et cōiugi ſue oſtendit. Factoq; mane cucullā ei datam a ſancto clodoaldo didicit: ꝛ lucem quam viderat ipſius charitati attribuit. Sicq; viri dei fama percrebuit. Reuerſus tandem in pariſius: ab euſebio epiſcopo preſbyter ordinatus: monaſterium in loco qui dicitur nouigentum conſtruxit: in quo in pace quieuit ſeptimo idus ſeptembris ibiq; ſepultus miraculis viuit.

¶ De natiuitate ſancte Marie virginis. Cap. lj.

Natiuitas glorioſe virginis Marie ex tribu iuda et regia ſtirpe dauid duxit originem. Mattheus tamen ꝛ lucas nō generationē marie: ſed ioſeph deſcribunt qui tamen a conceptione chriſti penitus alienus fuit quia cōſuetudo ſcripturarum erat: vt non mulierū ſed virorū generationis ſeries texeret: veriſſime tamē virgo maria ex ꝓgenie dauid deſcēdit qđ ex hoc ꝑcipue patet: qm̄ vt ſepe ſcriptura teſtat̄ chriſt⁹ ex ſemine dauid duxit originē. Cū ergo xp̄s ex ſola virgine nat⁹ ſit: manifeſtū eſt ꝛ ipſaȝ ex dauid natā eſſe: ꝛ hoc ex catena nathā. ¶ Dauid enim inter ceteros habuit duos filios nathā ſcilicet ꝛ ſalomonē. Ex catena igitur nathā: vt ait damaſcenus leui genuit melchi ꝛ pāntherā: pānthera genuit barpāntherā: barpanthera genuit ioachim: ioachim virginē mariā. Ex cathena aūt ſalomonis mathā habuit vxorē ex qua genuit iacob. Defūcto autē mathā: melchi ex tribu nathā q̄ fuit fili⁹ leui: frater de pānthere accepit vxorē relictā mathā matrē aūt iacob: ꝛ genuit ex ea heli. Et ſic ſunt facti fratres vterini iacob ex ſtirpe ſalomonis: heli autē tribu nathā. Defūct⁹ eſt aūt heli ſine liberis: ꝛ accepit iacob fr̄ ei⁹ vterin⁹ vxorē ei⁹ ꝛ genuit ioſeph q̄ natura fili⁹ iacob ex deſcē̄ſiōe ſalomonis: ſcḋm legē autem fuit filius heli ex nathā deſcendentis. Nam filius q̄ naſcebat̄ taliter ſcḋm naturā: ſcḋm legē defuncti ſine liberis fili⁹ reputabatur. Hec damaſcen⁹. ¶ Hiſtoriam autem natiuitatis beate virginis hieronymus vt in ꝓlogo dicit: adoleſcentulus in quodam libello legit: ſed poſt multū tēporis vt ſe ibidem legiſſe meminerat: rogatus chromatio et heliodoro epiſcopis tranſcripſit. ¶ Ioachim namq; ex galilea de ciuitate nazareth de tribu iuda ſanctā annā filiā garizi de bethleem eiuſdē tribus duxit vxorē. Ambo aūt iuſti ante deum erāt oēmq; ſubſtanciā ſuā trifarie diuidebāt vnā partē tēplo ꝛ eius ſeruitorib⁹: aliā peregrinis ꝛ pauperib⁹ erogabāt: tertiā ſibi ꝛ familie ſue ſib⁹ reſeruabant. Et ita per annos viginti prole carētes: vouerūt dn̄o: ꝙ ſi eis ſobolē cōcederet: ei in ſeruitio dn̄i māciperent. Cui⁹ rei cauſa: cū in tribus feſtis precipuis hieruſalē frequētarent: in feſto enceniorū ioachim cum cōtribulib⁹ ſuis hieruſalem aſcendit: ꝛ cū ceteris ad templū accedēs: oblationē ſuā ad altare dn̄i offerre voluit. Quē iſachar ſacerdos cum indignatione repulit: ꝛ cur ad altare domini accedere preſumeret increpauit; aſſerens eſſe indignum maledictio legis obnoxium: oblationem deo legis offerre: nec inter fecundos in fecundum: qui populum dei non auxiſſet aſtare. Ioachim ergo confuſus domum redire voluit ne a contribulibus qui hec audierāt: idē opprobriū ſuſtineret: ſed triſtis ad paſtores ſuos diſceſſit: vbi poſt dies aliquot cōmorāti: die quandam angelus domini cum immenſo lumine aſtitit: qui cum ad eius viſionem turbaretur timorem eius angelus compeſcuit: dicens ſe eſſe angelū dn̄i ad eum miſſum: vt annunciaret ei ꝑces ſuas exauditas a deo eē: ꝛ elemoſynas ſuas in cōſpectu altiſſimi aſcendiſſe. Viderat eī deus pudorem eis ꝛ ſterilitatis opprobrium nō recte ei obiectū. Et quia deus peccati vltor eſt non nature: cum alicui⁹ vterum claudebat: ad hoc faciebat vt mirabilius denuo aperiret: ꝛ non libidinis eſſe: ſed diuini muneris: quod naſceret̄ oſtenderet. Quod quidem angelus per exempla plura ſuaſit. Primo per ſaram gentis hebreorum primā: que vſq; ad nonaginta annos ſterilitatis opprobriū pertulit: ꝛ tamen Iſaac cui repromiſſa fuit omnium gentium benedictio generauit. Secundo per rachel que dudum ſterilis fuit: ꝛ tamen Ioſeph genuit: qui dominus egypti ꝛ ſaluator multorum fame perituroū extitit. ¶ Deinde per ſampſonem quo null⁹ fortior: ꝛ Samuelem quo nullus ſanctior: qui vtriq; matres

ſteriles habuerũt. Sicq; probauit cõcept⁹ diu dilatos: ⁊ ſterilium part⁹ mirabiliores eſſe ſolere. Nunciauitq; ei angel⁹ φ ãna vxor ſua filiã pareret: q̃ vocaretur maria: q̃ iuxta votũ parẽtũ eſſet ab infantia domino cõſecranda: ⁊ adhuc ex vtero matris ſpirituſancto plena: ſemperq; in templo domini moratura. Et ſicut ipſa naſcitura erat mirabiliter ex ſterili matre ſic ipſa altiſſimi filiũ ex ſe incõparabiliter generaret: qui ieſus vocatus omnibus gẽtib⁹ ſaluator foret futurus. Deditq; ei angelus ſignum vt cum perueniret auream hieroſolyme portã vxorem ſuã annã obuiã haberet q̃ de ſua retardatione ſolicita: tunc in cõſpectu eius gauderet. ¶ His ſiq; dictis angel⁹ ab eo diſceſſit. Anna autẽ cũ amare fleret: ⁊ quonam loco vir ei⁹ fuiſſet ignoraret: ⁊ quaſi ad remediũ pomeriũ ſuũ intraſſet: ideꝫ angelus ei apparuit: ⁊ eadẽ verba que Joachim nunciauerat indicauit: addens vt ꝓ ſigno ad auream portam hieruſaleꝫ pergeret: ⁊ viro ſuo redeunti obuiaret. Ambo ergo ſibi ibidẽ occurrentes: ⁊ de mutua viſione letati: ⁊ de prole ꝓmiſſa ſecuri: adorato domino domũ redierunt diuinum promiſſuꝫ certi ⁊ hilares expectãtes. ¶ Cõcepit igitur anna et peperit filiam ⁊ vocauit nomẽ eius mariam. Completo igitur triẽnio ablactationis tempore ad templum domini virginem cũ oblationibus adduxerunt. Erãt autem circa templum iuxta quindecim graduũ pſalmos quindecim aſcẽſionis gradus. In quorum infimo virgo cõſtituta cunctos ſine ducentis ⁊ leuantis manu ita per ſeipſaꝫ conſcẽdit: ac ſi iã perfecte etatis fuiſſet. Perfectaq; oblatione filiam ſuam parentes cũ aliis virginibus in templo dimittentes ad propria reuerſi ſunt. Virgo autem quotidie in omni ſanctitate ꝓficiens ab angelis ſepius viſitabatur: ⁊ viſione diuina continue fruebatur a mane vſq; ad horam tertiam orationi inſiſtebat: a tertia vſq; ad nonã operi manuũ permanebat: in nona vero ab angelo celeſti cibo reficiebatur: et φ ei dabatur in templo pauperibus largiebatur: a nona autẽ vſq; ad ſolis occaſum in lege domini ⁊ pſalmis meditabatur. Creſcente etate creſcebat ⁊ ſapiẽtia ⁊ gratia apud deum ⁊ homines. ¶ Quartodecimo autem etatis ſue anno pontifex publice denunciauit: vt omnes virgines que in templo nutrite fuerant domum reuerſe viris ſꝫ legem coniungerentur. Cui mandato cũ cetere paruiſſent: ſola virgo maria hoc facere non poſſe reſpondit: tũ quia parentes ſui eã domini ſeruitio mancipaſſent: tum quia ipſa virginitatem ſuam deo vouiſſet. Anxiatus pontifex quia neq; ſcripturam de voto ſoluẽdo infringendam putaret: nec morem in iſrael inſuetum introducere auderet: conuocatis ſenioribus iudeorũ dominum ſuper hac re conſulendum decreuerunt. Quibus orantibus vox de loco oratorum cunctis audientibus inſonuit: dicens vt q̃cunq; de domo dauid nubiles coniugati nõ eſſent: ſinguli virgas ſuas ad altare deferrent: ⁊ cuius virgula germinaret: ac in eius cacumine ſpirituſſanctus iuxta eſaie prophetiam in columbe ſpecie deſcendiſſet: illi proculdubio virgo maria deſponſari deberet. Erat inter ceteros Joſeph de domo Dauid qui ſenex iã erat: ⁊ vxore premortua filios ac nepotes ex filiis iã pronepotes habebat. Cui cũ incongruũ videretur φ vir mature etatis tenerã virginẽ duceret in vxorẽ: ceteris virgas ſuas afferentibus: ſolus ipſe virgulã ſuam ſubtraxit. Unde cũ nihil miraculi appareret: põtifex iterato dominum conſulendũ putauit. Qui reſpõdit φ ſolus ille virgã ſuã nõ attulit: cui virgo deſpõſari debebat. ¶ Product⁹ itaq; Joſeph cũ virgã attuliſſet: ⁊ ipſa ſtatim germinaſſet: ⁊ in eius cacumine columba de celo aduolans cõſediſſet. Liquido omnibus patuit ei fore virginem deſponſandam. Deſponſata autem virgine ipſe quidẽ in ciuitatem ſuã bethleem rediit: domus ſuã diſpoſiturus. Virgo autem maria cũ quinq; virginibus coeuis ſuis: q̃s ob oſtenſionem miraculi a ſacerdote acceperat in ſocias ad domuꝫ parẽtũ in nazareth reuerſa eſt. Nomina virginũ erant hec: rachel: ſephora: ſuſanna: abigeea ⁊ agabel: quarũ omniũ maria etate minor erat: quibus data ſunt ad operandũ pro velib⁹ templi ſericeis: hiacynthinus: coccinus: byſſus: linuꝫ ⁊ purpura: vt quelibet ex his horum veſtem contexeret. Cuꝫ ergo iactatis ſortibus que ipſarum quid horum operari deberet: ⁊ maria ſorte purpuram ad velum tẽpli domini accepiſſet: alie virgines ei dixerũt admirantes: φ cum ipſa minor omnibus eſſet: purpuram que ad regĩnas operari pertinet accepiſſet. Ideoq; congruum erat φ ipſa regina virginum vocaretur. Et exinde quaſi diuino inſtinctu ceperunt illam reginam virginum appellare. In diebus autem illis eidem gabriel angelus oranti apparuit: et de ea naſciturum dei filium nunciauit: vt dictum eſt ſupra in eius annunciatione octauo kalend. aprilis. Hec hieronymus. ¶ Dies autem natiuitatis beate marie aliquanto tempore fideles latuit. Contigit autem vt refert Joannes beleth φ quidam ſanctus vir contemplationi ſedule vacans: ſingulis annis .vj. Idus ſeptembris iocundiſſimos angelorum cãtus audiret. Qui dominum inſtãter orauit vt ſibi reuelaret: cur ea die tantum et non alia hec audiret. Demũq; reſponſum accepit φ virgo maria .vj. Idus ſeptembris nata ſuit: de cuius natiuitate celeſtis curia ſolennitatem facit: mandans vt hec filiis eccleſie manifeſtaret: vt concordes fierent in tali feſto celeſti curie. Qui cum hec ſummo pontifici et aliis intimaſſet: ⁊ illi ſcripturis ⁊ antiquitatum teſtimoniis natiuitatem virginis extũc ipſa die celebrandam vniuerſaliter ſtatuerunt: videlicet .vj. Idus ſeptembris.

¶ De ſancto Adriano ⁊ ſociis martyribus. Ca. lĩ.

Adrian⁹ martyr cum .xxiii. aliis apud nicomediã paſſus eſt ſub imperatore Maximiano. Qui cum in prefata ciuitate degeret. Iuſſit omnes xp̃ianos cõprehendi: inter quos .xxiii. ſunt detenti: ⁊ an̄ ip̃m adducti. Quos imperator neruis crudis iuſſit cedi: ⁊ lapidibus ora eorum contundi: ⁊ ãnotato vniuſcuiuſq; nõie ferro vinctos in carcerẽ recludi fecit. Quoꝝ cõſtantiã ⁊ fidẽ vidẽs Adrianus prior officii militaris: cõuerſus ad xp̃m cũ eorũ nõia ſcriberent: fecit ⁊ ſe cũ ipſis ãnotari: dicẽs ſe xp̃ianũ eſſe. Qđ audiẽs imperator ipſum ſacrificare nolẽtẽ cũ ceteris ſimiliter ferreo vinctũ ĩ carcerẽ poni mãdauit. Natalia v̓o vxor eius q̃ xp̃iana erat: aud. eo virũ carceratũ ⁊ cãm ignorãs: primũ quidẽ dolens flere cepit: ſed cũ didiciſſet φ ꝓpter xp̃i fidẽ hoc pateret̃ gauiſa ad carcerẽ cucurrit: ⁊ vincula viri ſui ⁊ aliorũ oſculari cepit: ⁊ virũ ſuũ multis ſermonib⁹ exhortari admonẽs vt terrena ſperneret: et oĩa attinẽtes cõtẽneret ⁊ ad celeſtia ſemꝑ intenderet. Adrian⁹ v̓o eidẽ promiſit vt ſecura iret: q: eã accerſeret vt ſinẽ ſuum ꝑ martyriũ videret. Illa quoq; virum ſuum aliis ſanctis recommendans: et cum hortaretur ad domum ſuam rediit. Poſtmodum audiens Adrianus diem ſue paſſionis adeſſe: dans munera cuſtodibus et ſanctos qui cum eo erant prebens fideiuſſores: abiit domum vocare nataliam vt ei promiſerat vt eorum paſſionibus preſens eſſet. Illa vero audiens per nuncium quod vir ſuus veniret non credebat: donec famulus domus dominũ ei adeſſe nunciauit. Ad ipſa putans φ martyrium refugiſſet: ⁊ idcirco ſolutus eſſet amariſſime flere cepit: ⁊ oſtium dom⁹ cõtra cum clauſit diris ſermonib⁹ exprobrans ei φ chriſtum dominũ abnegaſſet. Quod audiẽs Adrianus admirabatur ⁊ gaudebat: ⁊ ex hoc ad martyriũ ardentior effectus eſt. Et cũ inſtaret foribus vt ei ianuã aperiret: enarrãs ei qualiter ſanctos martyres pro ſe obſides dederat: et qualiter ad eam reuiſendã venerat. Natalia eũdem cuꝫ gaudio ſuſcepit: ⁊ ſe inuicem oſculãtes ad carcerem ſi-

mul abierunt: vbi natalia per .vij. dies ſanctorum viſcera extergebat. Statuta autē die Maximianꝰ eos ſibi preſentari fecit: qui reſoluti penis: quia ambulare nō poterāt: velut animalia portabant. Adrianꝰ vero retro vinctis manibus ſequebatur: ⁊ natalia cum eo deambulans ipſum hortabatur. Et cum ſacrificare nollet iuſſit imperator a quatuor validiſſimis viris ipſuz grauiſſime ⁊ diutius cedi: ita vt eius viſcera effunderent. Deinde ipſum vna cū aliis in carcerē trudi. Ad quem accedens natalia ipſum iacentem ⁊ pene euiſceratam dulciter refouebat: cuius exemplo ⁊ alie matrone chriſtiane ceteris ſanctis intra carcerē miniſtrabāt. Et cū hoc imperator cōperiſſet ⁊ mulieres carcerē ingredi prohibuiſſet: oēs ſe totonderunt: ⁊ mutato habitu vilibus veſtibus indute ſanctos viſitare non deſtiterūt. Quod audiēs Maximianus precepit vt omnes martyres fractis cruribus interirent. Timens vero natalia ne vir ſuus aliorū ſuppliciis expaueſceret: rogauit miniſtros vt ab eo inciperent: abſciſſis ergo ab eo pedibꝰ cruribuſq; cōfractis: cum adhuc ſuperuiueret rogatu natalie manum ei preciderunt vt aliis que plura paſſi fuerāt compar eſſet. Quo facto ſpiritum deo reddidit. Ceteri vero pedes vitro protendētes: ſic crurifragio ad dominū migrauerunt: rex autem corpora eorum cremari mandauit ſed natalia manum Adriani in ſinu abſcondit: verū ſubito imbre vehementiſſimo erūpente: igneq; extincto corpa martyrū illeſa ſeruata ſunt q̄ a xpianis rapta cōſtantinopolim ſunt delata: ibiq; digno honore tumulata: paſſi ſunt .vj. Idus ſeptembris circa annum domini .cclxx. Qualiter aūt natalia inde proceſſit: ſupra in eiꝰ hiſtoria actum eſt kalen. decembris.

¶ De ſancto Adriano papa ⁊ confeſſore. Cap. liij.

Adrianꝰ papa huius nominis primus natione romanus ex patre theodoro de regione via lata Stephano tertio pōtifici romano in epiſcopatū ſucceſſit. ⁊ ſedit annos .xxiij. mēſes decē dies .xviij. Hic ſanctiſſimꝰ pontifex reſtaurauit monaſterium ſancti Anaſtaſii ad aquas ſalinas poſt incēdium. Edificauitq; turres ⁊ muros vrbis rome propter hoſtes longobardorum quotidie irruentes. Hic portas ereas maiores dedit ſancto petro apoſtolo. Ipſos quoq; muros vrbis qui in pleriſq; locis vſq; ad fundamēta dirupti fuerāt renouauit. Multas etiam eccleſias tā intra vrbē q̄ extra ſuis ſumptibus reſtaurauit. Hic etiā in monaſterio ſancti Stephani: qđ circa eccleſiam ſancti Petri ſitū eſt congregationē monachoꝝ inſtituit: vt in eccl'ia ſancti Petri cuz tribus monaſteriis quos Gregoriꝰ tertiꝰ inſtituerat: laudes ſedulas pſoluerēt. Fuit eīm in reparādis eccleſiis ⁊ diuino cultu celebrādo admodū ſolicitꝰ. ¶ Huiꝰ tēpibꝰ karolꝰ magnꝰ rex Frācorū: Pipini filiꝰ: veniēs ad italiā cū exercitu vt ab infeſtatiōe lōgobardorū eccleſiā defenſaret: obſedit lōgobardos in papia vbi cepit deſideriū regē ⁊ vxorē eiꝰ: q̄s captiuos duxit i frāciā: ⁊ veniēs Romā reddidit oīa pape q̄ pater ſuꝰ Pipinꝰ btō petro cōceſſerat: adiuncto quoq; ei ducatu ſpoletano: ⁊ beneuentano. Ob hoc ipſe Patriciꝰ rome effectꝰ eſt. Huiꝰ tēpe celebrata eſt ſeptima ſynodꝰ trecētorū epoꝝ apud conſtantinopolim. ¶ Aliam vero ſynodum ipſe Adrianus papa preſente rege karolo rome celebrauit: in qua fuerunt centum quinquaginta quatuor epiſcopi religioſi: in qua Adrianus papa ⁊ ſynodus dedit Karolo ius eligendi romanum pontificem: ⁊ ſedē apoſtolicam ordinandi. Item archiepiſcopos ab ipſo inueſtituras accipere per prouincias ſingulas. Anathematizauitq; omnes huic decreto rebelles: ⁊ bona eorū publicari iuſſit. Tuncq; ceſſauit regnū lōgobardoꝝ Karolo i italia dominante. Adrianꝰ vō papa poſt multa laudabilia opera quieuit in pace. Sepultuſq; eſt in eccleſia ſancti petri in vaticano: ⁊ ceſſauit epiſcopatꝰ dies tres.

¶ De ſancto Corbiniano epiſcopo. Capitulum. liiij.

Corbinianus epiſcopus Friſien. a papa Gregorio primo factꝰ fuit tempore Pipini groſſi regis: qui vir ſanctiſſime vite fuit et miraculis claruit. Die quodā dum apud eccleſiā ſcti Germani oraret: ⁊ propter multā fortitudinē ſpinā a vale reſectā ſenſiſſet: ne fletū frāgeret cōticuit: totaq; nocte i orōne pſeuerās vinū adeo cōpeſcuit: vt nec de ipſo: vel vnica gutta manaret. ¶ Cū q̄dā fur mulaꝝ eiꝰ abſtuliſſet totaq; nocte itinerādo vagās eſſet mane dorſo animalis vinctꝰ ad ſanctū adductus furtū reſtituit: ⁊ penitētiā egit. ¶ Adalpertum quendā ſuſpēdio dānatum ſe inuocantē triduo illeſum conſeruauit: qui poſt liberatꝰ deo deuote ſeruiuit. ¶ Urſum quendam qui eius aſinū deuorauerat: dum romā pergeret diuina virtute coegit: vt ſarcinam vſq; romā animalis loco deferret. ¶ Huinſgus comes tridentinꝰ admiſſariū ſcti furto auferri fecerat ad equas operiendas: ⁊ infra dies modicos .xliij. equos morbo elephantino amiſit. Unde ⁊ dei iudicium cognoſcēs equos duos cū admiſſario: atq; .cc. ſolidos ſancto reſtituit. ¶ Quadā .vj. feria dum piſcibus careret predixit per aquilam piſces ſibi diuinitus miniſtrādos. Et ecce aquila roſtro a mari piſcem detulit: qui tota die ad eſum familie ſatiſfecit. ¶ Sequēti quoq; .vj. feria miniſtrū ſuū natantē iuſſit: vt in xpi noīe piſcē caperet: qui mertus piſcē magnum manibꝰ cepit: ⁊ ad litꝰ vſq; pduxit. ¶ Apud oratorium ſancti ſtephani: vbi aliquādo orās lucem de celo fuſam viderat ⁊ voces audiuerat angeloꝝ: cellā ſibi cōſtruxit: vbi fontē ex humo baculo percuſſa perduxit. ¶ Deuotꝰ virginis glorioſe die natiuitatis eius in pace quieuit: videlicet .vj. Idus ſeptembris. Et in eiuſdem dei genitricis eccleſia ſepultus eſt: miraculis clarens. Nam ſanguis qui die .xl. ante obitum eius de ipſiꝰ naribꝰ diſtillauit: terre ſuffoſus poſt annos .xl. recens adeo inuentꝰ eſt: ac ſi ea die fuiſſet effuſus. Corpus vero eiꝰ tunc tpis trāſlatum eſt faſingā: ⁊ vna cū dicto ſanguine in eccleſia ſua ſepultum eſt marmoreo mauſoleo.

¶ De ſanctis Dorotheo ⁊ Gorgonio martyribus. Capitu. lv.

Dorotheus ⁊ Gorgoniꝰ martyres paſſi ſunt apud Nicomediam ciuitatē ſub Diocletiano imperatore. Qui cuz eſſent primi in palatio eiuſdē militie renunciantes: chriſtianos ſe libera voce cōfitebant. qđ Ceſar audiēs moleſte tulit anxiebaturq; pdere tales viros: quos intra palatiū ſuū nutritos mores ⁊ generis nobilitas decorabāt. Cū ergo nec minis nec blandimentis mouerētur in equuleo diſtendūtur: flagris ⁊ vngulis toto corpore laniantur: ⁊ deinde aceto ⁊ ſale nudatis pene eorū viſceribꝰ perfunduntur. Et cū hec alacrius tolerarent in craticula aſſant: vbi quaſi in lecto florū iacere videbantur. Ad vltimum laqueo ſuſpendi iubent: ⁊ corpora eorum canibus exponuntur: ſed tamen intacta a fidelibuſq; collecta honorifice reconduntur. Paſſi ſunt autē .v. Idus ſeptēbris. circa annos domini .cclxx. ¶ Interiecto autem tempore corpus ſancti Gorgonii inde leuatum ⁊ romam trāſlatum eſt. ¶ Anno autem domini .dcclxiiij. epiſcopus metēſ. nepos Pipini regis ipſum ad gallias trāſtulit: ⁊ in Gorgonieñ. monaſterio collocauit.

¶ De ſancto Dorotheo abbate. Cap. lvj.

Dorotheꝰ abbas

in egypti ꝑtibꝰ claruit. Hic ẜñe theo-
beꝰ inter partes egypti ſctitate non
minimꝰ quotidie a mari lapides col
ligēs ⁊ ānis ſingulis habitaculū vnū
edificās abſq3 edificare ſibi cellas nō
volētibꝰ ꝓcedebat. Noctibꝰ ṽo ſpor
tulas opabat̃ vt vēderet ꝓpter cibū
pauperibꝰ miniſtrādū. Cibꝰ ṽo eiꝰ
erat panis vncie ſex. ⁊ oleū minutor:
faſciculꝰ modicꝰ: aqua vero exigua ī
potu vtebat̃. Nūꝗ̄ viſus eſt ī lectulo repoſatꝰ vel pedes
ꝑ recūbere tetēdiſſe. vel ꝑ voluntate dormiſſe. Quieuit aūt ī
pace. v. Idus ſeptēbris. Hec in vitis patrū.

De ſancto Sergio papa ⁊ cōfeſſore.
Cap. lvij.

Sergius papa na

tiōe Syrus de ciuitate antiochie: ex
patre tiberio canoni pontifici ī epa
tu romano ſucceſſit. Et ſedit ānos.
ix. menſes. viij. dies. xxiij. Hic romā
veniēs ſub deodato pōtifice īter cle
rum romane eccl'ie connumeratꝰ:
quia ſtudioſus erat in offō cātilene
acolitꝰ factꝰ eſt. Qui ꝑ ordines aſcē
dēs a leone pōtifice ſcdo: ī titulo ſctē
ſuſanne p̄ſbyter ordinatꝰ eſt ꝗ̄ impi
gre ꝑ cimiteria martyrū celebrabat. Defuncto vero co
none papa populꝰ vrbis rome in duas partes diuiſus
eſt. Et vna q̄dē pars elegit theodorū archipreſbyterū:
alia vero paſchalē archidiaconū. Cūq3 vnꝰ alio locum
nō cederet: ſ3 vterq3 immaniter ꝑmaneret: vt vnꝰ aliū3
ſuperaret: plurimaq3 pars cleri ⁊ ppl'i ad ſacrū palatiū3
perrexiſſet: vt tractarēt: q̄d fieri deberet deo annuēte in
ꝑſonā denominati Sergij venerabilis tūc pb̄ri cōcor
dātes ſe cōtulerūt. Cūq3 in lateranēſis ep̄atum deducē
tes elegerūt. Sicq3 in ſede beati Petri pōtifex ordinatꝰ
eſt tēpore Iuſtini iunioris. Hic pōtifex eccleſiā latera
neñ. reparauit. Et vt agnꝰ dei ter cātaret̃ intra miſſarū
ſolēnia cōſtituit. Hic etiam diuina ad eum reuelatio
ne facta in ſacrario ſancti Petri inuenit capſam argen
team in loco obſcuriſſimo multe annoſitatis. Ita vt iā
nō argētea videret̃ in qua ſigillū erat expſſum quo abla
to lucuit crucē gēmis ornatā: ⁊ ineffabilē portionē cru
cis dñice intꝰ incluſam: que in die ſancte crucis adorat̃.
Corpus quoq3 primi ſancti leonis pape tranſtulit ipſo
reuelāte. Qui etiā ꝓpter defenſionē eccl'iaſtice liberta
tis a iuſtino imperatore in exiliū relegatus: ac demum
ab eo reuocatus eſt. Et poſt laudabilē vitā in pace quie
uit. Et ſepultꝰ eſt apud ſanctū petrū. Et ceſſauit ep̄atꝰ
menſem vnum ⁊ dies viginti.

De ſancto Andomaro ep̄o. Ca. lviij.

Andomarꝰ epiſco

pus claruit apud tarnanen̄. ciuitatē.
Hic ex aurea a valle non longe a con
ſtantia ciuitate: patre friulſo religio
ſo ⁊ nobili viro ortus eſt. Et vna cū3
eodem patre ſuo omnibꝰ pro chriſto
relictis ad cenobiū luxouien̄. quod a
ſancto colūbano abbate ī burgūdia
cōſtructū fuerat: pergētes ambo ſub
abbate euſtaſio monachi facti ſunt:
vbi Friulſꝰ ī ſctitate ꝑſpicua vſq3 ad
finē vite ꝑſeuerauit. Andomarꝰ vero in ep̄m tarnanen̄.
electus per annos pluſꝗ̄ triginta eccleſiam ſuam feli
citer gubernauit. Ciues quoq3 ſuos q̄ poſt doctrinam
quā a ſctis fulciano ⁊ victorico perceperāt ad idolorū cul
turā3 reuerſi erāt ad xp̄m redire fecit. Cū aūt ſemel
graui tentatione carnis vreretur exēplo beati bñdicti
inter vepres ⁊ vrticas ſe nudum volutans: ignem illum
libidinis extinxit. Dum apud villam tornacum ſub
arbore quieuiſſet: crucē3 domini de lignis factā arbori
affixit: ⁊ ſequēti nocte lux deſuper celica radiauit: mul
torumq3 ex ipſa cruce egritudines curabant̃. Per an
nos plurimos ante obitum lumen oculorum amiſit: ad
eius lumen ſanctitatis augēdū: nec tamē vnꝗ̄ inde tur
bari viſus fuit. Sed cum tranſlationi corpori ſancti ve
daſti ep̄i apud atrebaten̄. vrbem facte ab auberto ep̄o
intereſſet: lumen ſibi oculorum redditū eſt finita vero
corporis tranſlatione orauit ad dñm ⁊ iterum vt petijt
ad votū ſuū rurſum excecatus eſt. Quieuit in pace. v.
idus ſeptēbris. In cuiꝰ tranſitu mira fragrantia in do
mo eiꝰ reſperſa eſt lāpades quoq3 ad eiꝰ tumulum de
pendentes oleū diſtillarūt: quo egri peruncti a languo
ribus ſanabantur. Cuius corpus in eius eccleſia tumu
latum a ſancto bertino abbate tranſlatū ſepultū eſt in
monaſterio ſancti cythini.

De ſctō Hilario papa ⁊ cōfeſ. Ca. lix.

Hilarius papa na

tione ſardus ex patre criſpino leoni
primo pontifici in epiſcopatu roma
no ſucceſſit. Et ſedit annos. vj. men
ſes tres: dies. x. Hic conſtituit vt nul
lus pontifex ſucceſſorem ſibi conſti
tueret. Qui non ſolum in elemoſy
nis dandis pauperibꝰ quotidie ſtu
duit: verū etiā pleraſq3 baſilicas au
ro argētoq3 inſigniter decorauit. Et fe
cit ad ſctm̄ laurentiū balneū ⁊ mona
ſteriū. Et hic plenꝰ ſctitate ⁊ virtutibꝰ q̄uit ī pace. iiij.
idꝰ ſeptēbris: ⁊ ſepultꝰ eſt ad ſctm̄ laurētiū in crypta iux
ta corpꝰ beati ſixti ep̄i. ⁊ ceſſauit ep̄atꝰ dies. vj.

De ſanctis nemeſiano ⁊ Felice ⁊ ſociis
martyribus. Capi. lx.

Nemeſianꝰ felix

luciꝰ: alius felix: lithedus: poliāꝰ
victor: iador: dati ep̄i: multiq3 p̄ſ
byteri ⁊ diacones apud aphricam
martyrū paſſi ſunt ſub ꝑſecutio
ne valeriani ⁊ galiani imperatorū:
qui exurgēte perſecutionis rabie
ad primā cōfeſſionis xp̄i cōſtantiā
grauiter fuſtibꝰ ceſi: deinde cōpe
dibus vincti: ⁊ ad fodiēda metalla
deputati: glorioſe cōfeſſionis ago
nem cōſumauerūt: quorū etiā exēplū ſecuta multiplex
plebis eorū portio cum eis pariter coronata eſt. Extat
epiſtola beati cypriani ad ipſos et de ipſis ſcripta. Qui
paſſi ſunt. iiij. idus ſeptembris.

De ſanctis Soſthene ⁊ Victore martyr.
Capi. lxj.

Soſthenes et vi-

ctor martyres apud calcedoniā paſſi
ſunt ſub procōſule priſco: q̄ cū beatā3
euphemiā virginē ſub eodē ꝓconſule
decertantē3 vidiſſent immenſo lumi
ne circūdatā: ⁊ angelorum ⁊ virginū3
choris conſtipatam cōuerſi ſunt ad
xp̄3 vt dicetur infra in paſſiōe euphe
mie. xvj. kalē. octobris. vnde ipſi am
bo a ꝓconſule detenti: primoq3 in car
cerē miſſi: indeq3 ꝑducti ad ſtipites ligati ſunt vrſi quo
q3 ipſis ac leo ferociſſimi laxati fuerunt. Sed cū ab eis
in nullo leſi fuiſſent quin potiꝰ omni depoſita feritate
pedes ſanctorū lingerent. Procōſul illos in cuppa cre
mari mādauit: q̄ dato ſibi inuicē pacis oſculo ſpiritum
emiſerunt. iiij. idus ſeptembris.

De ſctis Protho ⁊ Hiacyntho marty. Ca. lxij.
Prothus

Prothus ⁊ hiacyn thus martyres rome paſſi ſunt ſub galieno imperatore. Hi ambo fuerunt eunuchi domicelliq; in ſtudio philoſophie ſocij eugenie virginis filie philippi nobiliſſimi romanorũ alexãdrie prefecti: qui ⁊ ab ipſa virgine vna cũ patre ⁊ claudia eius matre ad xpm cõuerſi ſunt: vt ſupra in eius paſſione actũ eſt octauo kal. ianuarij. ¶ Sed poſtquã beata virgo eugenia paſſa eſt prothus et hiacinthus iuſſu imperatoris tẽti ſunt: ⁊ ad templũ iouis adducti vt ſacrificarent: q̃ oratione ſua ſimulacrũ cõminuerũt: ⁊ cũ ſacrificare nollẽt primo quidẽ fuſtibus diutiſſime ceſi ſunt deinde capitis obtruncatione martyrium cõpleuerunt tertio idus ſeptembris circa annũ dñi ducenteſimũ quinquageſimũſextũ: ⁊ ſepulti ſunt via ſalaria vetere in cimiterio priſcille.

¶ De ſancto Helia abbate. Cap. lxiij.

Helias abbas in deſerto egypti in regione thebaide claruit. Qui deuotarũ virginũ curã habẽs in grandi monaſterio trecentas feminas collegerat: earũq; vitã ⁊ cõuerſationẽ regulabat: qd cũ biennio feciſſet grauẽ tentationis carnẽ ſentiens adhuc iuuenis annorũ triginta exiſtens p ſolitudinem fugit: iugi biduano ieiunio ac triduano carnem domans. Cui in ſomni tres angeli apparuerũt interrogantes cur deo dilectas virgines reliquiſſet. Quib' rñdit q vitiũ carnis incurrere formidabat. Moxq; ab vno eorũ viſum eſt ei genitalia nouacula preſcidi. Sicq; ſecur' redire monet. Expergefact' vir dñi genitalia quidẽ reperit: ſed tẽtationẽ abſciſſam oĩno ſenſit. Sicq; ad cenobiũ reuerſus quadraginta annis ibidẽ vixit: aſſeuerãs q nũq deinceps in cor ei' talis cogitatio aſcendit. Feneſtre qz ibidẽ cõſtructe ſedebat: ſorores erudiẽs: ⁊ cũ nec ad eũ ipſe aſcẽdere: nec ipſe ad illas deſcẽdere poſſet. Quieuit aũt i dño tertio idus ſeptẽbris: cui ſucceſſit ſctũs dorothe' qui in ſuperiori monaſterij cella conſenuit. Hec heraclides.

¶ De ſancto Helia alio abbate. Cap. lxiiij.

Helias alius abbas fuit in finib' antinoe ciuitatis q metropolis eſt thebaidis ſenex in eremo annorũ. cx. quorũ. lxx. annos in ſolitudine trãſegit: fuitq; diſcipul' antonij ope manuũ ⁊ orõnib' tps exe. ¶ Qui cũ hoſpitalitati intẽderet ad eũ multitudo fratrũ veniſſet: q; public' illac trãſit' erat: ⁊ deficiẽte ſibi pane triſtis eſſet. Ingreſſus ſpeluncã ex inſperato tres panes grãdes ⁊ recẽtes ſubito reperit: ex quibus duos aſſumens vigintiquinq; fratres ex eis ſatiauit. Tertius vero qui ſuperfuit diebus. xv. eidem poſtmodum ad victũ ſatis fuit. Hec in vitis patrum.

¶ De ſctõ Venerio abbate. Ca. lxv.

Venerius abbas ⁊ preſbyter apud inſulã palmariam claruit tpibus phoce imperatoris ⁊ Gregorij pape primi. Qui ex nobilibus ort' parẽtib' prouincie lunẽſis ſacriſq; literis edoct': relicto ſeculo dictã inſulã petijt terre vicinã diſtantẽ a lunẽſi ciuitate circa miliarib'. viij. in loco qui dr tyre' maior: vbi aſperrime pñie operã dabat: herbis agreſtib' ⁊ pomis multo tpe veſcẽs. Ad quẽ accedẽs quidam agreſtis noie reuelatione diuina pñiõn. ⁊ ab eo ſalutis mãdata ſuſcepit ⁊ rogatus ab eo farcellũ ad terrã colendã et hordeũ ad ſeminandũ viro dei detulit. ¶ Cũ aũt venerij tpe quo iã hordea meti ceperũt ſemen delatũ ſeminaſſet hordeũ ſubito natũ ⁊ maturatũ eſt: qd ipſe eadẽ meſſuit tẽpeſtate. ¶ Cũq; fama ipſi' diuulgata inter multos illũ viſitãtes: paup quidã domeſtic' ad eũ veniſſet: ⁊ puerũ in naui iuxta littus reliquiſſet: illeq; dormitãs latratu canis ſubito expauẽs ⁊ exiliẽs in mare lapſus necatus fuiſſet: nauiſq; p equora vagaret audiẽs hec venerius ⁊ homini miſertus orõne ſua ex lachrymis ⁊ nauẽ ad littus: ⁊ puerũ reduxit ad vitã: vnde ob ei' ſanctitatem nimiã: tam phoca imperator: q̃ gregori' papa primus ipſum plurimũ reuerebantur. Draco ingẽs prope ciuitatẽ lunẽſi. habitabat: qui carinas in mari ſepi' ſubuertebat. Ad inſtantiam ergo lunẽſi. epi viriuſ ſup hoc precib' tertio pulſantis: poſt orationem ⁊ ieiuniũ triduanum: cũ archidiacono ⁊ plurib' deſcẽdẽs ad rupẽ vbi draco latebat veſtigia ſua in ſaxo ac ſi in cera impreſſa reliq̃t. Et cũ draconi ex parte epi de receſſu mãdaſſet: illeq; nullaten' moueret: deinde mãdauit in noie trinitatis: vt ſe in abyſſum demergeret: draco ſe ſtatim i mare precipitãs nuſq̃ cõparuit. Poſt hec veneri' vt glorias humanã fugeret nauigauit ad inſulã cyrnẽ: ibiq; dieb' xl. cũ beſtijs demorat' eſt coruo ei quotidie dimidiũ panis candidi ⁊ fruſtum carnis bubule diuinit' deferente. Qui etiã deambulãs iuxta litt' corp' hoĩs in mari necati illucq; ab vndis eiecti inuenit: ⁊ orãs p eo angelis apparẽtib' hominẽ ſuſcitauit. Cũ aũt admonitione diuina ad locũ ſuũ redire vellet: ⁊ nautas q̃ illuc appulerant ⁊ ad ſardiniam ire volebãt inſtãter rogaſſet vt ipſuz ad ſuã inſulã deferrẽt: illiq; recuſarẽt: orta in mari tempeſtate nõ pri' inde ſe mouere potuerũt donec ſancti petitionẽ adimplere volẽtes: facta ſubito ſerenitate eũ illuc detulerũt. Et cũ ante receſſum ſuũ ipſi naute in littore lapidib' luderẽt: vnuſq; illorũ a ſocio caſu in pectore percuſſus expiraſſet oratiõe ſcti ſuſcitat' eſt: reuerſus igitur ad locũ priſtinũ quieuit in pace. iij. idus ſeptẽbris: manibus angelicis ſepultus in quo loco oleũ emanãs egritudines omnes ſanabat. ¶ Poſt hec lucius epiſcopus lunenſis deo admonitus ad inſulã cum populo veniens: oleum manãs reppererit: corpuſq; effodiens illud quoq; integrũ inueniens miro fragrãs odore honorabiliter tumulauit: eccleſiãq; deſuper edificauit: vbi ad refectionẽ cuſtodum ſacri corporis de terra fons ſcaturijt vſq; in preſens ibidem manãs. Tpe vero ludouici pij imperatoris: cũ ſaraceni inſulas illas deuaſtarent: apollinaris epus lunenſis a ſancto per viſum admonitus: corpus eius inde trãſtulit: ⁊ regnum detulit: ac in eccleſia ſcti proſperi. iiij. nonas nouẽbris depoſuit.

¶ De ſancto Venerio alio abbate. Cap. lxvj.

Venerius ali' abbas tyburtine ciuitatis floruit tẽpore othonis. iij. imperatoris. Qui primo in monaſterio ſancti benedicti apud ipſum oppidũ degens: inde ſolitudinem petẽs ſine abbatis licentia diſceſſit. Quo tpe contigit ſctm̃ rõualdum abbatẽ ad ciuitatem illã ab othone obſeſſaz accedere gratia pacis interponẽde. Qui audiens derelicto ſolitario ad eum abijt: ⁊ vita ipſius cõperta ipſum de inobedientia increpauit: ⁊ q ſine abbatis ſui licentia quicquid faceret inaniter laboraret aſtruxit. Ille aũt cõpũctus ad monaſteriũq; reuerſus: licẽtiã a ſuo abbate de vita ſolitaria ducẽda petijt: et vt petijt impetrauit. Deinde ſaxum hominibus inacceſſibile conſcendit: vbi iiij. annis ſine humano cibo

pmanſit exceptis tribus panibus quos ſecū pri⁹ a monaſterio detulit. Solaq; poma ſiluestria ⁊ radices edebat: aquā vero quā eſtate bibebat in concauo lapidis hyeme ⁊ ex niuib⁹ colligebat. Ad quos plurimi vitam ei⁹ reuerētes accedebāt ⁊ vite hominis neceſſaria deferebant: que tamē omnia ipſe paſtoribus pecorum et aliis indigentibus erogabat. Ibidē quoq; exhortante epiſcopo baſilica fieri ⁊ conſecrari pmiſit. In qua poſt aliquod tēpus diſceſſit: ⁊ a quibuſdam eū querentib⁹ inuētus eſt mortu⁹ in cubitis ⁊ genibus quaſi ad orationem incumbens: vbi ⁊ ſepultus eſt per quem deus plurima miracula oſtendit.

¶ De trāſlatione corporis ſancti hermacore epi. Capitu. lvii.

Tranſlatio corporis ſancti hermacore epiſcopi facta eſt poſt tempus quo attila flagellū dei italiam deuaſtans: aquileiā funditus euertit. Cumq; ſecūdo eandē prouinciam gothorū rabies depopulata eſſet. ac quoq; lōgobardorū impetū paul⁹ tūc patriarcha aquileieñ. ferre nō poſſet ad gradēſe caſtrū ſupra mare ſe trāſtulit: ⁊ corpora quorūdam ſanctorū ac theſauros eccleſie ſecū tulit: cui ſucceſſit in patriarchatu probinus: ⁊ poſt eum helias qui in gradēſi eccl'ſia ſynodum .xx. epōrum celebrauit: ⁊ de mādato tūc pelagij pape ipſam eccleſiā totius venetie ⁊ dalmatie metropolim eſſe cōſtituit: eo q; aquileia tūc funditus eſſet euerſa. Poſt heliā ſucceſſit cyprianus quo mortuo fortunat⁹ hereticus ſedē inuaſit: fult⁹ audacia longobardorum: q̄ ſpoliatis eccleſiis ſedē tenebat in caſtro glemone in confinio longobardorū ſito. Eodem aūt tempore primogenitus a papa miſſus eſt patriarcha ad inſtātiā epiſcoporū catholicorū prouincie venetorū vt dictā ſedem catholice gubernaret. Qui a populo gratāter except⁹ ⁊ diuina diſpoſitione cathedrat⁹: adeoq; p viſum premonitus cū omni ſua plebe aquileiā perrexit: vt corpora hermacore ⁊ fortunati adhuc in agro ſancte matrone alexādrie tumulata inde ad caſtrū gradēſe trāſferrent. Quib⁹ in ſarco mauſeolo repertis dū ipſa inde aſportare nō poſſent: requirētes ne forte ꝗcq̄ de reliquiis eorū deficeret. Reuerſi ad arcā reperiūt vnū ex calceis ſcti hermacore ex errore dimiſſum: quo ſuſcepto corpora cū omni facilitate mouētes: naui impoſita gradū tulerūt: ⁊ ibidē honorifice depoſuerūt ꝓdie idus ſeptēb. vbi ⁊ tumulata quieſcūt. Loc⁹ vero ſuſceptiōis nauis q̄ corpora tulit vſq; hodie dicit celſus. i. receſſus ſancti hermacore: q̄ ſemꝑ viridi gramine decoratur.

¶ De ſancto Heluentio epiſcopo. Capitu. lviii.

Heluentius epiſcopus diſcipul⁹ beati hermacore fuit. Cū idē beatus hermacoras ſanctū ſyrū epiſcopum ordinatū ad ciuitatem papiā miſiſſet: vt verbum domini predicaret: heluentium condiſcipulum eidem aſſociauit: vt dictū eſt ſupra in legēda ſcti. v. idus decembris. Hic cū beato ſyro epō in predicationis officio iugiter laborauit: quē ⁊ ipſum diaconū idē epō ordinauit: ac ſucceſſorē dimiſit. Quo aūt mortuo ſcto heluēti⁹ ad ſacerdotiū peteret: diutiū latuit: ſed tandē pduct⁹ licet ſatis renitentis pontificatum accepit: q̄ grauiſſim⁹ clero et populo magiſtri veſtigia ſequens gregem domini cū exemplis ⁊ ſermonib⁹ pauit: ⁊ miraculis pollēs in pace quieuit pridie idus ſeptembris.

¶ De ſancto Heluētio preſbytero. Capi. lix.

Heluētius preſbyter in hyſpania clarūt ſub tempore cōſtantini imperatoris. Qui vir ſanctitate inſignis ⁊ ſapiētia clarus rhetorico ſtylo copioſus: genere nobiliſſim⁹: quatuor euangelia heroico metro. iiii. libris pene ad verbū trāſtulit: ⁊ apud hiſpanos claro ſine in pace quieuit.

¶ De ſancto Niceta mar. Cap. lx.

Niceta martyr qui interpretat victor apud nicomediā ciuitatē paſſus eſt ſub maximiano rege ipſi⁹ martyris parēte. Hic ipſi⁹ ciuitatis oriund⁹ fili⁹ pfati maximiani regis gētilis adoleſcētia bonis moribus imbutus p reuelatiōnē ad fidē conuerſus eſt. apparuit enim in ſomnis xp̄s cum virgine in oratorio ſancte marie ferendo ſignū crucis in manu ſua ⁊ docuit eū vt crederet in eum: q; in euigilans ⁊ de viſione territus perquirebat quis eſſet ⁊ qui ei apparuiſſet: cui quedam chriſtiana nomine iuliana occulte imagines chriſti ac marie ei⁹ ⁊ ſignū crucis oſtēdit: quas ille ipſas eſſe figuras eorū quos viderat recognouit. Ducitur igit a iuliana ad oratoriū virginis: ⁊ a quodā pbr̄o xp̄iano in fide doct⁹ ⁊ baptizat⁹ eſt: induitq; habitu deſpicabili a gabriele archangelo ei apparente in fide xp̄i confirmatus eſt. ¶ Cū aūt puer quidā iulianus nicetā orantē in eccl'ſia repperiſſet: patri denūciauit. Qui miſſis apparitorib⁹ fecit eū detineri in eccleſia ſcte dei genetricis orantē. Ductuſq; ad patrem ab eodē ad ſacrificia inuitat. Ille aūt ſibi dari deos petit vt eis thura offerret: ſtatuaſq; idolorū argēteas in domū ſuā adductas cōtriuit ⁊ paupib⁹ p fruſta diſtribuit: qd̄ cū pri ipſi⁹ ⁊ poſtmod retuliſſet: iuſſit eum cathenis ligari ⁊ vncis ſuſpēdi: ⁊ a xxiiii. viris ſibi viciſſim ſuccedētib⁹ neruis taurinis aceto ⁊ felle ſinctis crudelr flagellari: cui appatēs āgel⁹ michael ipm̄ dulcit cōfortauit: viditq; niceta manū de celo ei porrigētē coronā gēmatā ⁊ colūnā igneā ad celū vſq; ꝓtēſam. ¶ Cū aūt hec oīa patiēter tolerāſſet fecit eū pr manib⁹ ⁊ pedib⁹ vinctis ſup ſtratū poni ⁊ puellā ſpecioſā adduci: vt ipm̄ oſculis ⁊ āplexib⁹ alliciēs ad deoꝝ ſacrificia puocaret. Qui dū ſe ab ea ipudice tractari ſentiret: ⁊ aliter illā repellere nō poſſet: linguā dētib⁹ p̄ciſam in faciē ei⁹ ſpuit: illaq; cōfuſa diſceſſit. Tunc fecit eū rex deponi ſup lectū gladiis acutiſſimis circunſeptū: q̄ quatuor rote [illegible] agitabat: ⁊ ſ oranie ſcō gladii ſicut fenū facti ſunt: ⁊ ip[illegible]ius pmanſit. Quo viſo miraculo quingēti gētili[illegible] crediderūt. Orāte quoq; ſcō martyre chriſma ⁊ aqua de [illegible] pſiliit: ⁊ ipſe eos baptizauit. Statimq; ad regē intrauit: quē ille vidēs incolumē quē mēbratim cōciſum putabat: iuſſit eū hamo p labia ſuſpēdi ⁊ ferrū ignitū acutū auricule ipſi⁹ infigi: vt a dextera in ſiniſtram pertranſiret: aliud quoq; ferrū cordi eius immitti ⁊ tertiū capiti imponi: qd̄ inde ipm̄ vſq; ad latus ſiniſtrū tranſfoderet. Et dū hec cōſtāter ſilr ſupaſſet iuſſit eū verſis pedib⁹ ſuſpendi: ⁊ fumo ſubterfacto fumigari: deinde capta pice ⁊ palmitib⁹ igne ſucceñſo ſcm̄ cremari. Et cū in his etiā illeſus permanſiſſet: manus eius truncari ⁊ ſerris crura ſecari fecit. Deinde calciamēta ferrea ignita pedib⁹ eius imponi. Et poſt hec in profundiſſimam foueam ſine aqua iactari. Qui oratiōe facta ab angelo michaele de fouea educit: ⁊ mēbra eius oīa reſtituunt. Angel⁹ quoq; ipſum hortat⁹ ei dixit: vt quicunq; ipſum in oī neceſſitate inuocaret iuſte poſtulata penit⁹ obtineret: ⁊ ſi iniuſte peteret ad penitētiam perueniret. ¶ Poſt hec pater vocatis magis fecit ei maleficium in calicem.

propinaret: ſed ſigno crucis edito demones de calice viſiſ ſibi euanuerũt: et venenũ in aquã cõuerſum eſt. De qua martyr dñi magos illos ad chriſtũ redeũtes baptizauit: quos rex vna cũ filio in carcerẽ tradi mãdauit. Orante po ſancto diabol' in angelũ lucis trãſfiguratus eidẽ apparuit: quẽ ille per ſpiritũ cognoſcẽs durius increpauit. Statimq; angel' bon' eidẽ aſtitit et illũ fore demonẽ declarauit: quẽ niceta ad terrã proſtrauit: et pedẽ ſup collũ ei' poſuit: et quis eſſet interrogauit. Ille pro diu ciulãs dixit ſe eſſe ſpiritũ q̃ adã fecerat vt preuaricaret et caim vt fratrẽ occideret: et populũ iudeoꝝ induxerat vt chriſtũ crucifigeret: veniẽte quoq; patre maximiano ad carcerẽ proiecit niceta demonẽ in vultu eius dicẽs ipſum eſſe deũ quẽ adorabat: et deinde illum in ſterquilinio alligauit. ¶ Cum aũt pater ſe in chriſtũ crediturũ promitteret ſi niceta vnũ ex multis defunctis ſub colũna iacentibus ſuſcitaret: orante ſancto omnes qui fuerant mortui ſurrexerunt. Et cum in gẽtilitate mortui eſſent ſanct' dñi eos baptizauit: et iterum vt dormirẽt ac ſe in paradiſum precederent imperauit. Que omnia dũ rex magic aſcriberet: et filiũ iterũ ſubiugari iuſſiſſet: veniẽs regina ipſm de crudelitate nimia redarguit: mox quoq; ſeditione ſuborta populus regem gladiis et lãceis trucidauit. Niceta vero omnẽ populũ in fide docuit et baptizauit: eccleſias plures cõſtruxit: et fidem dñi multiplicauit. Demũ ad chriſtũ feliciter migrauit die ſabbati pridie idus ſeptembris hora ſexta: ſepultus a xpianis in nicomedia ciuitate iuxta corpora aliorum martyrũ ibidem pro chriſto paſſorum.

¶ De ſancta Bona virgine. Cap.lxxi.

Bona virgo i partib' egypti claruit. Hec apđ latinos bona apud ſuos egyptios cordimunda vocata regali ſtirpe orta: pře zabul nobili ſatrapa: matre Lua pulchra facie: ſed pulchrior fide nondum tñ baptizata parẽtibus defunctis multarũ diuitiarũ heres ſub cura ppinquorũ fuit. Quã dũ iuuenis nobiliſſimus in cõiugiũ peteret multas ei pollicens poſſeſſiones: illa oino matrimoniũ ei refutauit dicens xpm ſe ab infantia deſpõſaſſe: ṽginitatẽq; ſuam ei dedicaſſe. Propter quod a propinquis eiuſdẽ blanditiis et minis pulſata: et timẽs ſibi violẽter ſanctũ ſuũ propoſitũ rũperet: latenter fugã petiit et ad cenobiũ virginũ ſe contulit: ac ſe a ianitrice intromitti inſtãtius poſtulauit. Dũq; illa virginem ſine abbatiſſe licentia admittere recuſaret. Abbatiſſa diuina reuelatione pmonita ipſam intromitti fecit: et per ſcĩ habitũ religionis tradidit. Requiſita aũt ab attinẽtibus et inuenta dum ipſaꝫ inde nullatenus auellere poſſent: dicunt abbatiſſe puellã eſſe gẽtilẽ vt eã tali occaſione repelleret. Illa aũt hoc cõſiteẽs: ſed baptiſmũ expetens a pbytero monaſterii baptizat: et .xii. annorũ ſacro ſuſcepto velamine ṽgo dño conſecratur. Que in multa perſeuerauit ſanctitate et omni ſacre regula diſciplinę. ¶ Cum aũt vnã ex ſororibus haberet in ſociam predilectã: et illam languentem oẽs alie viſitarent: ſola bona remanſit in eccleſia orans deũ vt q: illaꝫ mori cõſpiceret: ſibi in alio ſeculo comes fieret. Qđ et voce de celo lapſa ei promiſſum eſt. Tũc bona ſororẽ adiit que ei illud idem prenũciauit: et mox ſpiritũ emiſit. Tertia vero nocte abbatiſſa vidit ſomniuꝫ q iuuenis ſplendẽs pallam ex ei' capite auellebat: quã in ſcrinio abſcõdebat. Et querẽs cur hoc faceret: audiuit bonã ab ea eadẽ die auferendam. Mane autẽ dum abbatiſſa viſionẽ ſororib' retuliſſet bona preſente: audita eſt vox angeli de celis ipſam ad patriã euocãtis. Que cõtinuo in choro ſororũ poſita: oĩb' circũpſallẽtib' et flẽtib' emiſit ſpiritũ pđie idus ſeptẽbris. Cui' corp' mox lux de celo clara circũdedit: et ex ipſo odor mirabilis refragrauit: donec eius cõſpectu ſepulture traditum eſt.

¶ De ſancto Philippo epo et mar. Cap.lxxii.

Philippus epiſcopus et martyr paſſus eſt apud alexandriam ſub ſeuero imperatore. Hic illuſtriſſimus pfectus alexãdrie pater fuit ſcẽ eugenie ṽginis et ab ea cõuerſus ad xpm: vt ſupra in eius paſſione actũ eſt .viii. kalen. ianuarii. Qui relicta prefecture dignitate a xpianis in epm alexandrie ſublimat. Ad cui' inſtantiã et informationẽ ſeuer' auguſt' libertatẽ xpianis cõceſſit: vt ſuis legib' in egypti partib' vterent eo q ab eo tũ olim pfecto ſuo informat' eſſet: xpianos rei publice pluriñũ eſſe proficuos. Poſtmodũ aũt emulantib' paganis: ſeuerus edictũ reuocauit: et miſſo illuc perẽnio prefecto in ſucceſſorem philippo mãdauit eidẽ: vt aut philippũ diis ſacrificare cõpelleret: aut depoſitũ ab oĩ dignitate et facultatib' priuaret. Philippus aũt infirmitatẽ ſimulauit: donec oĩa ſua pauperib' diſpenſauit. Qđ audiẽs perẽni' dũ ob timorẽ populi ipſum inuadere publice non auderet: latẽter in eccleſia orantẽ gladio in gutture percuti fecit. Qui tñ populus in timorem dñi exhortando: per triduũ ſuperuixit. Sed in ēpatu menſes .xv. miracula patrauit. Et ſic cum palma martyrii ad xpm migrauit idibus ſeptẽbris. Sepultus in monaſterio filie ſue.

¶ De ſancto Ligorio martyre. Cap.lxxiii.

Ligorius martyr in partib' grecie paſſus eſt. Hic natione grecus: relicto ſeculo dũ vaſte ſolitudinis eremũ coleret: holbuiq; incognit' eſſet et a gẽtilib' venatorib' inter vepres inuẽt' eſt. Et dũ latro putaret: interrogat' quis eſſet: rñdit ſe eſſe peccatorẽ xpianum. Quẽ illi audito xpi nomine cr' crudeli mox gladiis interfecerũt. Cui' corp' a venetis de partib' grecie trãſuectũ i monaſterio ſcĩ Laurẽtii poſitũ eſt. Cũq; dies ei' paſſiõis ignot' eẽt cuidã puero inſirmãti q̃ ſi i extremis poſito: quidã ſenex apparuit ſe Ligoriũ eſſe dixit: puerũq; admonuit vt abbati ſcĩ Laurẽtii diẽ ſue paſſionis .xiii. ſeptẽbris celebrãdũ eẽ indicaret: q̃ vere die ipſe p xpo paſſ' fuiſſet: et eo nũciato ſuã ei' meritis ſanitatẽ pciperet. Puer aũt ad ſe rediẽs hec q̃ viderat abbati nũciauit: et ptinuo incolumis de lecto ſurrexit. Sicq; dies paſſiõis Ligorii Idib' ſeptẽbris eẽ xpianis oĩb' notũ fuit.

¶ De ſancto Amato presbytero. Cap.lxxiiii.

Amat' presbyter et abbas monaſterii romerici fuit: vir quidem mire abſtinentie et anachoritice vite ſectator virtutuꝫ et miraculorum gratia illuſtrem conuerſationem ducẽs. Qui et migrauit ad xpm Idibus ſeptẽbris in ipſo monaſterio in pace tumulatus. Hec Ado.

¶ De ſancto Maurilio epiſcopo. Cap.lxxv.

Mauril' epiſcopus apud Andegauenſem ciuitatẽ claruit: cuius et epiſcopus fuit. Hic natione mediolañ. claris parẽtibus ortus. Primo quidem ſancti Martini in ſuo monaſterio turonẽſi diſcipul' fuit. ſed poſtmodum ſolitariam eligens de turone receſſit. et Andegauẽſ. vrbem adiit: vbi in villa calduric phanum antiquiſſimum idolorum reperit: ſtatimq;

orationem fudit ꝛ ignis de celo deſcendens ipſum con-
ſumpſit. Ibi ergo ſanctus eccleſiā fundauit quā proceſſu
tēporis ſanctus Martin⁹ conſecrauit: vbi ꝛ multo tem-
pore maurilius in ſanctitate vite moꝛā traxit: multiſq
miraculis coruſcauit. ❡ Nā puerū a vipera percuſſum
pene extinctū ſanauit. In oſtiaco vbi erat collis idoloꝝ
demonibus cū multo eiulatu expulſis idola ꝯbuſſit: ibi-
q cenobiū ꝯſtruxit. ❡ Vir qdā raptus a mercatoribus
vt pcio venderet: ad eius ꝑſidiū recurſum habuit. Dū
aūt ſanct⁹ dñs illi⁹ ad redēptionē capti nullaten⁹ indu
cere poſſet: raptoꝛ febrib⁹ inuaſ⁹ ſubito expirauit: quē
ſcrūs Mauril⁹ ſua oratiōe a mortuis ſuſcitauit: ſtatiq
ille captiuū libere dimiſit q etiā miraculo oēs alios di-
cti raptoꝛis ꝯſocios ad penitētiā reuocauit. Naute qdā
in mari periclitantes eū inuocabāt. Qđ ſcrūs p ſpm̄ co
gnoſcēs ad littus acceſſit ꝛ ſigno crucis edito tēpeſtatē
ſedauit. ❡ Latro quidā q ei⁹ aſinū rapuerat: nocte tota
circūuagans: mane cū furto añ foꝛes ei⁹ monaſterii in-
uentus eſt: ꝛ aſello reddito penitēnā egit. ❡ Poſt hec de
conſilio beati Martini archiepi turoñ. in epm̄ Ande-
gauēſem electus eſt. Qui dū in ſede ponit ꝛ a Martino
ei⁹ metropolitano cōſecrat: colūba de celo veniens ca-
piti eius inſedit. ❡ Dū cuidā matrone ſterili filiū a dño
ꝑcib⁹ impetraſſet: illaq pariū febricitātē ad Maurilliū
celebrātē in eccleſia ſcī Petri baptizādū adducunt dū
miſſa ꝑtraheretur: puer ſine baptiſmo expirauit. Ille
vero quaſi negligētie cōſcius acturus penitentiam ab
eccleſia ſua aufugit: ꝛ claues reliquiarū ſecū tulit. Que
dum per mare nauigaret caſu in aquā ceciderūt. Epi-
ſcopus autem quaſi hoc diuine vitioni aſcribēs: vouit
ſe nūꝙ ad ſedem ſuā reuerſurū: niſi claues ipſas diui-
nit⁹ rehaberet. Sicq i habitu pegrino trāſmiſſo mare
dñi cuiuſdā ortū colere cepit. Requiſit⁹ eſt vbiq per ſeptē
niū a ciuib⁹: ſed minime inuēt⁹. ❡ Dū quidā ex eis cle-
ricis ad eū querēdū mare trāſire vellent ſcripturā ab
angelo inuenīūt lapidi ſculptā ꝯtinētē. Maurilliū illuc
trāſire: vaſſe: leti ergo dū portū in nauicula trāſeunt: pi-
ſcis ingēs in nauē ꝯſiliuit quē excuterātes claues in vē
tre reperiūt quas hñ cognoſcūt. Maurilliūq cū clauib⁹
in mari demerſuꝫ putauerūt. Et dū triſtes redire diſ-
ponerēt hoſpitati ſero apđ dñm cū quo eps eoꝝ mora-
bat: Maurilliū vocari audierūt eūq recognoſcētes vt
repatriaret exorarūt. Recuſanti qꝫ ꝛ votū ſuū allegāti
claues oſtēdūt: ſicq ſanctū cū gloria ad ſedē ſuaꝫ redu-
cunt: q ſtatim iuxta ſepulturā pueri ſe ꝓſtrauit nec ab
oratione deſtitit quouſqꝫ puer reuixit: quem ipſe bapti
zatū renatū vocauit: ꝛ in lōge dñi eruditū ſucceſſoꝛē epa
tus habuit. ❡ Quēdā die dñico ſecuri ligna cedētē: cui⁹
manus ꝯtracta ſecuri adheſerat: poſt dies qnqꝫ penitē-
tē ſanū effecit. ❡ Dū in portu lydi fluminis cū qbuſdā
trāſire vellet nec nauē haberet. Nauicule qdā ab alia p-
te fluuii poſite ſine aliquo ductore ad eū ꝑuenerūt: ꝛ ipe
cū oib⁹ angelico ducatu tranſiuit. Quieuit in pace. xc.
etatis ſue anno. epiſcopatus vero ſui anno. xxx. 3dib⁹ ſe
ptēbris. Sepult⁹ i eccña andegauēſi. miraculis clarēs.

❡ De exaltatione ſancte crucis. Ca. lxxvj.

Exaltatio ſancte

crucis ſub heraclio impatoꝛe facta
eſt. Cum enim venerabile crucis do-
minice lignum a beata Helena inuē
tū eſſet vt habetur ſupra in hiſtoꝛia
inuētōis crucis qnto nonas Maij:
ita p mediū ab ea ſectum eſt vt ex eo
crucem conſtantinopolim deferret: ꝛ
crucem hieroſolymis in thecis argē
teis ſuo loco reſeruaret. Multoꝛum
itaqꝫ tempoꝛum labente curriculo
permittēte domino propter peccata populum ſuum fla
gellari: coſdroe rex perſarum omnia regna terrarū oꝛiē
tis ſuo imperio ſubiugauit. Hieruſalem autem veniens
a ſepulchro domini territus fugit partem tamen domi-
nice crucis ibidem ab Helena relictam aſportauit. Vo-
lens aūt ab oibus vt ſolus de⁹ coli: turrim ex auro ꝛ ar
gento interlucētibus gemmis fecit: ꝛ ibidem ſolis ꝛ lu-
ne ac ſtellarum imagines collocauit per ſubtiles etiam
ꝛ occultos aqueductus quaſi deus deſuper aquā fluēs
pluebat: ꝛ ſubterraneo ſpecu equos quadrigas trahen-
tes habebat: vt quaſi turrim mouerent: ꝛ tonitruum ſi-
mularent. Filio quoq ſuo regno tradito: ipe in turrim
reſidebat: ꝛ iuxta ſe crucem domini collocans: appellari
ſe regem regum ꝛ dominum dominantium ab omnib⁹
imperabat. ❡ Tunc imperatoꝛ Heraclius chriſtianiſſi
mus cum exercitu copioſo iuxta flumē danubium con
tra coſdroe filiū pugnaturus aduenit. Et ibidē vtriſq
principibus placuit: vt ipſi ſoli ſuper pontem duello cō
fligerent: ꝛ qui victoꝛ exiſteret ſine dāno alterius partis
exercitus imperiū obtineret. Et ſi quis ex vlla partiū
principem ſuū iuuare ꝑſumeret cruribus ꝛ brachiīs ex
ciſis in flumine mergeret. Heracli⁹ igitur ſe deo ꝛ vene-
rāde cruci: p qua pugnabat: deuote ꝯmēdans ambob⁹
diudū in conflictu durantibus chriſto annuēte victoꝛiā
tandē obtinuit: ꝛ coſdroe filiū interfecit. Statimqꝫ vni
uerſus ei⁹ exercit⁹ qſi diuinit⁹ tact⁹ ſe fidei xpiane ſubdi
dit: ꝛ ſacrū baptiſma ſuſcepit. Coſdroe autē ignoꝛabat
exitū belli: qꝛ cū ab oib⁹ ꝓpter eius ſuperbiā haberet
exoſus: nemo eidem indicare curauit: vnde Heraclius
vſq ad turrim aſcendēs ad thronum eius ex improuiſo
peruenit: ꝛ eum in throno aureo reperit: eiqꝫ dixit: q qꝛ
crucē dñi iuxta eius modulū honoꝛaſſet ſi baptiſmum
ꝛ fidem chriſti ſuſcipere vellet: vitam ꝛ regnū ab impe-
rio acceptis obſidibus obtineret. Si autē ſtatim ipſi⁹
gladio interiret. Cumqꝫ hoc ille perfid⁹ acqeſcere nol-
let. Heracli⁹ euꝫ protin⁹ decollauit Sed qꝛ rex fuerat:
et crucem dñi ex parte honoꝛauerat ipſum ſepeliri mā
dauit. Filiū vero eius annoꝝ decem quem ſecū reperit
baptizari fecit ꝛ ipſum de ſacro fonte leuauit: ac regnū
paternū ei dimiſit. Turrim ꝟo deſtruens argētū in pre
dā ſuis diuiſit: auꝝ ꝟo ꝛ gēmas ad reparādas eccleſias
quas tyrān⁹ deſtruxerat reſeruauit. ❡ Sacrā igit crucē
dñi reportās hieroſolymā reportauit. Cū autē de monte
oliueti deſcēdēs per portaꝫ quā dñs paſſurus intraue-
rat: ꝛ equo regio ꝛ apparatu imperiali ingredi vellet re-
pētē lapides porte deſcēderūt: ꝛ inuicē quaſi paries ſe
clauſerūt. Angelus quoqꝫ dñi ſuper portā ſignū crucis
tenens apparuit: ꝛ imperatoꝛē de pompa increpauit: di
cēs ꝙ cū dñs ad paſſionem per ipſaꝫ ianuā intrauit: nō
cultu regio: ſꝫ humili reſidēs aſello: humilitatis exēplū
dereliquit: ꝛ his dictis angel⁹ diſparuit. Tūc imperatoꝛ
lachrymis infuſus diſcalciat⁹ ꝛ vſqꝫ ad camiſiā exutus
crucē dñi accipiens vſqꝫ ad portā baiulauit. Statimqꝫ
porta ſe ſurrigens liberum intrantibus patefecit ingre
ſum. Odoꝛ aūt ſuauiſſim⁹ qui eodē die quo crux de tur
ri coſdroe fuit ſublata vſqꝫ hieroſolymā de perſarū ꝓ
uincia fuerat illapſus tunc rediit: omneſqꝫ ſuauitate re
fecit. Sicqꝫ precioſa crux ſuo loco reſtituitur: ꝛ antiqua
miracula renouentur. Mortu⁹ enim quidā ſuſcitatur:
paralytici. iiij. curāt: leproſi. x. mūdātur: ceci. xv. illumi-
nātur: ꝛ plurimis demones effugātur: lāguoꝛib⁹ diuer
ſis multi liberantur. Et ſic imperatoꝛ eccleſiīs repara-
tis: ꝛ regēs muneribus dotatis ad propꝛia remeauit. Fa
cta eſt autem hec crucis exaltatio. xviij. kalendas. octo-
bris. circa annos domini. dcccccxx.

❡ De ſancto cornelio pape ꝛ mar-
tyre. Cap. lxxvij.

Coꝛnelius papa ꝛ

martyꝛ natione romanus ex patre ca
ſtino Fabiano pape in pōtificatu ro-
mano ſucceſſit. Et ſedit annos tres.
mēſes. ij. dies. x. Hic cōſtituit vt facer
dotes ſi vellēt p certa cā iurare poſ-
ſent. Hic rogat⁹ a quadā lucina ma-
trona: coꝛpoꝛa apoſtoꝛū Petri ꝛ Pau

de catacumbis leuauit: vbi per annū iacuerant: poſtꝗ̄ ea greci furati fuerant: vt dictum eſt ſupra in paſſione eoꝝ .iij. kal. iulij. Et primū quidē corpus beati pauli ſepeliuit in predio eiuſdē lucine in via oſtieñ. ad latus vbi decollatus eſt. Deinde corp⁹ beati petri poſuit iuxta locum vbi crucifixus eſt. Inter corpora ſanctorum epiſcoporum in templo apolinis in monte aureo vaticani palatij Neroniani. ¶ Hic beatus martyr a decio Ceſare cum ſuis clericis in exiliū relegatus eſt centū cellis. Ibiq̄ a ſancto Cypriano epō charthaginēſi epiſtolas cōfortationis accepit. Tandē de exilio reductus decio preſentatur: et dū immobilis in fidei confeſſione permaneret. Iuſſit os eius plumbatis cedi: et deinde ad templum martis adduci: vt aut ibi ſacrificaret: aut ſententiā capitalem ſubiret. Cū ergo illuc duceretur: miles quidam nomine cerealis eū rogauit vt ad domum ſuam diuerteret: et pro vxore eius ſalus ſibi: que per annos quinq̄ paralytica iacebat oraret. Que dum ad orationem eius ſanata eēt viginti duo milites cū ipſa et viro ſuo domino crediderūt: et a cornelio baptizati ſunt. Qui omnes iubente decio ad templum martis deducti et expuentes in idolū vna cū ſancto Cornelio decollati ſunt. Quorū olim corpora a lucina prefata in cimiterio calixti ſepulta ſunt decimooctauo Kalēdas octobris. Circa annum domini ducenteſimū quinquageſimū tertium. ¶ Hic ſanctus papa ad Fabianum antiochene eccleſie epiſcopum ſcripſit epiſtolā de Romana Italica et Aphricana ſynodo. Et aliā de nouaco et aliis ꝗ lapſi erant. Tertiā de his que in ſynodo geſta ſunt. Quartam admodum prolixam: nouatiane hereſeos anathema continentem: et cauſas. Hec hieronym⁹ in libro de viris illuſtribus.

¶ De ſctō Cypriano epō et martyre. Cap. lxxvii.

Cyprianus charthaginēſis epiſcop⁹ et martyr paſſus in ipſa ciuitate aphricana ſub valeriano et galieno impatorib⁹ galerio maximo procōſule. Qui poſtꝗ̄ multos chriſtianos ad martyrium verbis et literis confirmaſſet. paterno proconſuli preſentatur. Et poſtꝗ̄ a fide nullatenus immutari poſſet in exilium ab eodem miſſus eſt in inſulam cordubitanam. ¶ Poſt aliquot menſes inde reuocatus eſt a galerio maximo qui paterno ſucceſſerat. Et cū ad ſacrificia deoꝝ cogeretur: et ſacrificare nollet: ſententiam ab eo capitalem accepit. Qua lecta per notariū cyprianus dixit: deo gratias. Cumq̄ ad locum cum ſpiculatore veniſſet: precepit ſuis: vt eidem ſpiculatori pro mercede viginti quinq̄ aureos darent. Accipienſq̄ lintheum manu ſua oculos texit et coronam ſuſcepit. Referuntur etiam paſſi cum eo creſcentian⁹ victor roſula et generalis decimooctauo kalēdas octobris. circa annum domini ducenteſimum quingenteſimumſextum. Quorum corpora a chriſtianis ſepulta ſunt in via appallienſi iuxta piſcinam eiuſdem carthaginienſis ciuitatis. ¶ Hic beatus martyr nondum ad fidem chriſti conuerſus: primum glorioſe rhetoricam docuit: deinde chriſtianam profeſſus fidem: et carthaginienſis epiſcopus cōſtitutus: multa ſcripſit: multaq̄ compoſuit. Nam ingenij huius ſuperuacuum eſt iudicem texere: cum ſole clariora eius ſint opera. Scripſiſſe dicitur de lapſis volumen egregium contra nouatianos. Item ſacramentorum librum eximium. Itē aliū de laude martyrum ad cornelium papam. Epiſtolas octo. Contra nouatum et nouatianum diuerſos tractatus et epiſtolas: in quibus eorum condemnantur errores. Epiſtolarum volumē grande ad diuerſos ſcripturarum ſonanti valde ornatum eloquio. Hec Hieronymus libro de viris illuſtribus.

¶ De ſancto Tobia iuſto. Ca. lxxix.

Tobias vir ſanct⁹ cuius perfectio ſanctitatis ex ipſo ipſius ſpeciali libro colligitur: a beato hieronymo et a ioſepho inter patres ſanctos teſtamenti veteris numeratur. Hic ex tribu et ciuitate neptalim vnus fuit ex captiuis filiis iſrael a ſalmanaſar rege aſſyriorum in aſſyrios tranſlatis: qui in captiuitate poſitus viam veritatis non deſeruit: et deo vt ꝯtribulibus ſuis euntib⁹ ad orādū vitulos aureos: quos fecerat hieroboam rex iſrael: iſte ſolus iret in hieruſalem ad templum domini decimas et primitias ſuas fideliter offerēdo. Hic accipiet vxorem annam de tribu ſua: ex qua filium genitum ſuo nomine vocauit tobiam. Captus autē cum vxore et filio habitauit in niniue. Et qꝛ deum timebat: obtinuit a rege gratiam perambulandi per omnes ei⁹ regiones: qui cum captiuos viſitabat: et monita eis ſalutis prebebat. Deueniens autem in rageos ciuitatem medorum cuidam gabello contribuli ſuo egenti ſub chirographo mutuauit decem talenta argenti que habebat ex his: in quibus a rege fuerat honorat⁹. ¶ Mortuo autem ſalmanaſar cum filius eius ſennacherib filios iſrael exoſos haberet: tobias conſolabatur eos: et egentis miniſtrabat. Cū vero reuerſus eſſet ſennacherib a iudea fugiens manum domini: et iratus multos hebreorū faceret occidi: tobias ſepeliebat corpora eoꝝ. Quod audiens rex tulit omnem ſubſtantiam eius et eum occidi iuſſit. Qui cum vxore et filio fugiens nudus latuit. Poſt dies quadragintaquinq̄ occiderunt regē filij eius: et tobias ad domum ſuam rediit: omniſq̄ facultas eius reſtituta eſt ei. Cum autem in quodā feſto paratum eſſet cōuiuium in domo eius: et miſiſſet filiū ſuum ad vocādos amicos: reuerſus ille nūciauit vnū ex hebreis in platea iugulatū iacere. Cuius corpus tobias occulte tulit: et nocte poſtmodū latenter ſepeliuit: propter quod a proximis redarguebatur: eo quod huius rei cauſa vix mortis periculum euaſiſſet. Sed ille timorem domini omnibus anteponens ſepulture occiſorū ſollicitus intendebat. ¶ Die vero quadam cum a ſepultura fatigat⁹ rediiſſet: et iuxta parietē obdormiſſet: ex nido hirundinū calida ſtercora eius oculis inciderūt et cec⁹ factus eſt qui tū in oībus patiētiā habuit. Et ſicut olim Iob dominum in oībus bñdixit cum tū ab amicis irrideret. Anna vero vxor eius ibat ad textrinū opus: et de labore manuum ſibi et familie ſue victū pcurabat. Et cum die quadam hedum ad domum adduxiſſet: tobiaſq̄ eū balantem audiſſet: vxorē admonuit vt ſi forte furtiuus eſſet ſuo domino redderetur. Ad que illa irata cepit eū verbis ꝯtumelioſis irritare: et elemoſynas ſuas in vanū factas obiicere. Ille vero cū lachrymis orauit ad dñm: vt ſuū in pace ſuſciperet ſpiritum. Eodē die cōtigit vt ſara filia raguelis in ciuitate medorū audiret impropeꝛiū ab vna ancillarū ſuarū quā increpabat obiiciente ei ꝙ eſſet interfectrix virorū ſuorū. Fuerat eī nupta ſeptē viris: et demoniū noīe Aſmodeus occidebat eos: ſtatim cū ad eā ingreſſi eſſent. Que poſt ieiuniū triduanū orauit ad deū vt a tali eā opprobrio liberaret. Cui⁹ oīo vna cū oīone Tobie vno et eodē tpe ſūt i ꝯſpectu dñi exaudite. Tobias ergo cū putaret ſe exauditū vt moreret filiū ſuū vocauit: et eū de preceptis ſanctis erudiuit: atq̄ ad ſperādū in domino cōfortauit: deinde precepit vt virū aliquē pquireret: qui eū in rageos medorū adduceret: vt i chi'a ſibi decē talenta argēti a gabello exigere poſſet. Egreſſ⁹ ergo Tobias ſuenit iuuenē ſtantē quaſi paratū ad ambulādū. Et cū ab eo accepiſſet: ꝙ omnem regionē medorū et iter noui ſſet et gabellum cognoſceret: introduxit eū ad patrem ſuum: et audita narrauit. Cui et iuuenis qui erat angelus raphael filium ſuum ſanum ducere et reducere

repromiſit. Paratiſq; omnibus que erant opus in via ambulauerant ambo ſimul: et canis ſecutus eſt eos. Mater autem filium ſuū abeuntem amare flebat: ſed eam Tobias confortabat. ¶ Venientes igitur illi ad fluuium tigris exiuit tobias vt pedes lauaret: et egreſſus eſt piſcis immanis vt deuoraret eum quem Tobias iuſſu angeli manu apprehendit et traxit ad littus: deinde ipſum exenterauit: et cor et fel eius ac iecur repoſuit: que ei angelus ad medicinam vtilia fore dixit: partemq; piſcis aſſam comederunt: partem ſalitaȝ ſecum tulerūt. Quibus pergentibus expoſuit angelus Tobie qḋ cor ac iecur piſcis ſuper prunas poſitum: et fumo ſuo extricat omne genus demoniorum: fel vero valet ad auferandum albuginem et cecitatem oculorum: veneruntq; ad ciuitatem medorū in qua raguel propinquus Tobie morabatur. Ad cuius domum dum diuertere vellent: angelus Tobie dixit quod filia illius vnica ſibi in coniugē cū omni ſua ſubſtantia debebatur. Et dū Tobias propter ea que de puella audiuerat ipſam accipere dubitaret: angelus ipſum edocuit qḋ ſuper petulātes et deum non timentes demonium poteſtatē habebat. Sed cum illam acciperet tribus noctibus in oratione pernoctarent: et de iecore piſcis incenſum facerent: et ſic demonem effugaret: quarta vero nocte puellam cognoſceret amore procreande prolis: non appetitu libidinis. Ingreſſi ergo ad raguelem cū Tobias eius cōſanguineum cognouiſſet gratanter illos ſuſcepit: et ad cōuiuium inuitauit. Cui Tobias filiam eius in vxorē petijt. Sed cū pater illam ei dare dubitaret ne forte ei ſicut et aliis contigerat: hortante angelo ac dicente hoc diuine voluntatis eſſe: et propterea alius eam non potuerat habere. Raguel ſaram filiā ſuā Tobie deſponſauit: et magnas nuptias preparauit. Nocte vero iuuenē ad puellā intromiſit qui iecur piſcis ſuper prunas poſuit. Moxq; angelus demonium apprehenſum in deſerto egypti ſuperioris alligauit. Exhortante igitur tobia ipſe cum ſara nocte illa in oratione perſeuerarūt. Sed cum circa pullorū cantum raguel foueam parari iuſſiſſet: vt ante lucem generum ſepeliret: miſit ancillam ad explorandum quomodo ſe haberet. Que reuerſa nunciauit ambos incolumes dormientes. Qui deū ex corde benedixit: et foueam repleri mandauit. Factoq; ſolēni cōuiuio vicinis et amicis adiurauit tobiam vt duas hebdomadas apud ſe maneret: et dedit ei medietatē omnium que poſſidebat: et de reliqua poſt mortem ſuam ei relinquenda promiſit. ¶ Interea angelus qui iuuenis putabatur: rogatus a tobia ad rages vrbem acceſſit: et a gabello mutuatam pecuniā exegit: chirographū ei reſtituit: eumq; ſecum ad tobiam reuiſendum adduxit. ¶ Raguel igitur filiam ſuā tobie tradidit et dimidiū ſubſtātie ſue in ſeruis et pecudibus: camelis et pecunia ei conceſſit: filiamq; ſuā ſalutaribus monitis eruditam in pace dimiſit. Qui recedentes cum perueniſſent ad charam que eſt medio in itinere raphael et tobias preceſſerunt: et ſaram cum ſeruis et pecudibus lento gradu venire permiſerunt: monuitq; angelus tobiam vt perueniens domum oculos patris felle piſcis liniret: et confeſtim viſum recuperaret. Cū autem appropinquaret ad vrbem. Anna mater eius que in ſupercilio montis quotidie ſedebat: filiū ſuū de longe vidit: et currens viro ſuo nunciauit. Canis etiam qui eos ſecutus fuerat cauda blandiens precurrit. Tobias ergo ſurgens duce puero: proceſſit obuiā filio: et ſe mutuo oſculantes fleuerunt pre gaudio. Cūq; tobias iunior felle piſcis oculos patris deliniſſet: poſt mediā quaſi horā egreſſa albugine viſum ante quatuor annos amiſſum recepit. Nā annorū .lvj. illum perdidit: et ſexagenarius recuperauit. Poſt dies ſeptē ſara nurus eius applicuit: et cū gaudio a tobia et Anna recepta fuit: omnia quoq; q̄ ſibi acciderāt iu uenis enarrauit. Deinde Raphael eis q̄s eſſet aperuit: et relicta illis pace diſparuit. ¶ Tobias vero in timore dñi pleuerāns annis adhuc quinquagintaduob9 ſuperuixit: et vidit filios nepotum ſuorum. Et poſt annos .cxij. vite ſue: in pace obdormiuit. Sepultuſq; eſt in Niniue ciuitate. Mortua quoq; anna eius vxore: tobias cū ſara et filijs ſuis venit ad raguelē: et cū eo manſit vſq; ad finē vite ſue: omnemq; ſubſtantiā eius poſſedit. Et poſt eius obitū in ſanctitate perſeuerauit annoq; nonageſimonono in pace quieuit. Huius ſcti et duarū ſanctarū infraſcriptarū hec geſta poſuiq: dies eorū obitus ſunt incerti: et ipſorū hiſtorie hoc tpe: et ad mediū menſis ſeptēbris ab eccleſia leguntur. Hec ex libro Tobie et ex chronicis Joſephi: Hieronymi: et Euſebij.

¶ De ſancta Judith vidua. Cap. lxx.

Judith vidua inter ſctās veteris teſtamēti matres: ſancta quoq; ruth regina a Joſepho et hieronymo ſcribunt. Quarū ſctitatis laudes in earū libris ſpālibus extolluntur. Fuit autē iudith de ciuitate bethulie oriunda: filia merari de tribu rubē: et vxor nobilis Manaſſe ab eo i multis diuitijs relicta: q̄ nimia pulchritudine in viduitate caſtiſſime dño ſeruiebat. ¶ Cū ergo cābyſes filius cyri regis perſarū q̄ alio noīe nabuchodonoſor appellabat: cui pr adhuc viuēs regnū aſſyriorū conceſſerat anno .xij. regni ſui arphaxath regē medorū in campo viciſſet: et regnū eius obtinuiſſet in ſupbia elatus miſit ad oēs vrbes munitas ſyrie et damaſci vſq; ad hieruſalem: exigēs ab eis tributa longe grauiora q̄ prēs ſui. Qui oēs vno aīo cōtradixerūt. Et indignatus rex miſit holofernē principē militie ſue cū exercitu innumerabili ad regiones illas mādans vt nulli hoim vel munitionū parceret oculus eius. Qui cū vaſtaſſet ciliciā et meſopotamiā et madianitas: et ciuitates multas obtēas deſtruxiſſet et deos earū exterminaſſet: peruenit ad terminos terre iſrael vt expugnaret eos. Timentes autē filij iſrael ne ſilia faceret hieruſalē et tēplo dñi: clauſerūt itinera montiū et ſe corā dño ieiunijs et orationib9 humiliauerūt ad exhortationē heliachim ſacerdotis magni. Cumq; holofernes audiſſet q̄ filij iſrael montiū itinera concluſiſſent contra bethuliam ciuitatem: vocauit duces moab et amon: et interrogauit eos quis eſſet iſte ppls: et que virtus eorum. Tunc achior dux filiorum amon narrauit ei quomodo veniſſet popul9 ille de egypto in ſignis mirandis: et deo eorum ſibi propitio terram chanaam patribus ſuis promiſſam admirabili potentia obtinuiſſent. Et cum deus eorum placatus erat eis: nemo poterat illis reſiſtere: cum vero propter peccata ſua exaſperabant eum flagellabat eos. Audiēs hec Holofernes iratus mandauit achior illi populo ſociari: vt illis pereuntibus ipſe pariter cum eis periret. Sicq; a ſeruis ſuis adductus iuxta bethuliam manibus et pedib9 vinctus ad arborem dimiſſus eſt. Egreſſi autem Bethulienſes de ciuitate eum ſoluētes adduxerunt ad populum: quia omnia coram populo que ſibi contigerant enarrauit: quem princeps ozias in domū ſuam ſuſcepit. ¶ Altera die Holofernes ciuitatem Bethuliam potenter obſedit. Et veniens aqueductus q̄ fluebant in vrbem abſtulit eis aquam. Sed ciues bethulie noctibus egrediebantur ad quoſdam fonticulos iuxta muros: quibus vtebantur ad refocillandum potius q̄ ad bibendum. Quod holofernes cōperiens fontibus cuſtodes appoſuit ita vt aqua in ciuitate deficeret: et poſt dies autem viginti venerunt duo ſacerdotes de hieruſalem ad populū exhortandum. Et cum populus ſiti deficiens vellet ciuitatē tradere Holoferni ad preces ſacerdotū adhuc quinq; diebus domini miſericordiā expectare decreuit. ¶ Hoc audiēs beata Judith primū quidem eos redarguit q̄ terminū domino poſuiſſent: deinde eis impoſuit vt eos eodē ſero ad portā ciuitatis expectarēt. Premiſſa quoq; oro ne lauit

ſe et induit oēs veſtes ſuas compta: et oꝛnamēta tulit et
ancillam ſuā noīe Abram ſecū duxit: poꝛtans ſecum ci-
bos aliquos ad comedendum. Venienteſq; ad poꝛtā ciuitatis
iuſſit ſacerdotib⁹ et cuſtodib⁹ vt ſe vſq; ad diē tertiū ex-
pectarent. Cūq; deſcenderet mōtem tenuerunt eā explo
ratoꝛes et duxerūt ad holofernem: qui ſtatim ꝓpter ei⁹
nimiū decoꝛē captus eſt in oculis ſuis. Cum autē ipſum
adoraſſet iudith: interrogauit eā cur ad ſe veniſſet. Que
reſpōdit q; idcirco venerat vt ſaluaret animā ſuam: eo
q; populum ſuum ꝓpter peccata ipſoꝛum in manu ho-
lofernis cognouerat eſſe tradendū. Addens q; de⁹ ſuus
eam miſerat vt ipſa ſibi hec nunciaret: ſuoq; ipſius cōſi-
lio ipſum vſq; i hieruſalē cum omni exercitu ſuo intro-
mitteret: omnēq; populū ſicut oues ſine paſtoꝛe obti-
neret. Que cum holoferni placuiſſent: iuſſit ei dare de
conuiuio ſuo. Illa autem nō poſſe de cibis eius come
dere dixit ne ſuper ſe eueniret ira dei. Petiitq; ſibi dari
copiam per triduum egrediendi ad oꝛandum deum
ſuum. Et ita per tres dies noctib⁹ exibat et dominum
pro ſuo populo oꝛabat. Quarto vero die holofernes
fecit cenā ſeruis ſuis et iuſſit vagno eunucho: vt iudith
vocaret ad cenam. Cuius pulchꝛitudine et oꝛnamen-
tis holofernes captus: iocundiōꝛq; effect⁹ bibit vinum
vltra omnē modū et inebꝛiat⁹ ſtatim feſtinauit ad lectū.
Vagno autē iudith in eius cubiculum introduxit vt cō
cumberet ſecū holoferneo. Omnes quoq; inebꝛiati ad
hoſpitia feſtinarunt. Holofernes autē iacebat in lecto
nimia ebꝛietate ſopitus. Precepit ergo iudith ancille vt
ad oſtiū cubiculi obſeruaret: et oꝛatione p̄miſſa cū la-
chꝛymis inuocato domino: pugionem holofernis qui
pendebat ad columnā exoluit: et percutiens bis in cer-
uicem eius caput ipſius abſcidit: et inuoluit illud cano
peo ſuo: hoc eſt ſerico reticulato: et tradidit ancille que
miſit illud in perā ſuā. Et egreſſe ſunt ambe ſcḋm conſue
tudinē quaſi ad oꝛationem: tranſeunteſq; caſtra vene-
rūt ad poꝛtam ciuitatis: et vocauit iudith cuſtodes: aper
taq; ianua ingreſſa eſt: cunctiſq; ciuibus concurrentib⁹
ad eam: accenſiſq; luminaribus protulit caput holofer
nis: et omnia que ſibi deus fecerat enarrauit. Vocatuſq;
achioꝛ viſoq; holofernis capite adoꝛauit deum iſrael: et
appoſitus eſt ad populum domini. Cūq; omnes popu
lus laudaſſet deū: de mandato iudith caput holofernis
in muro ſuſpēderunt: et dilūculo in hoſtes impetū fece-
runt. Quod videntes aſſyrii mādauerūt principē ſuum
vocari. Cū autem intraſſet vagno: vt excitaret eū: vidit
coꝛp⁹ ſine capite: nec inuenit iudith. Qḋ aſſyrii audien-
tes timoꝛe ac ſtupoꝛe percuſſi: ſe in fugā dederūt. Quos
filii iſrael cedentes vſq; ad fines ſuos perſecuti ſunt: et vix
per .xxx. dies eoꝛum ſpolia collegerūt. Vniuerſa quoq;
que fuerāt holofernis iudith donauerūt. Poſt hec aſcē
dit iudith in hieruſalem: et deo gratias egit. Vocatuſq;
eſt cābyſes ab hebꝛeis ſecūd⁹ nabuchodonoſoꝛ. Rediēſ
q; iudith bethuliā perſeuerauit in ſancta viduitate om-
nib⁹ dieb⁹ vite ſue: et dimittēs abꝛā ſuā liberā quieuit
in pace annoꝛū .cv. Sepultaq; eſt in monumēto manaſ
ſe viri ſui. Hec ex libꝛo iudith et aliis quibus ſupꝛa.

¶ De ſancta heſter regina. Capitulū .lxxi.

Heſter regina cla-
ruit in ciuitate ſuſa: que poſtmodū e-
deſſa dicta eſt tēpoꝛe aſſueri ſiue arta
xerxis regis perſarū: qui regnauit ab
india vſq; ad ethiopiā ſupꝛa centum
vigintiſeptem prouincias. Qui tertio
anno imperii ſui fecit grande conui-
uium cunctis principibus et magna-
tibus prouinciarum quod durauit
.clxxx. diebus in domo ſua mirabili:
cuius columne erant argentee: tectum vero inſtar fir-
mamenti habens gemmas diuerſi coloꝛis: in figura ſy
derum et ſignoꝛum diſpoſitas. Poſt hos dies conuiuiū
fecit omnē populum qui erat in ſuſis et diſcumbe-
runt extra domum .vii. diebus in veſtibulo hoꝛti delitia
rum: quod pulchꝛitudine decoꝛatum erat. Vaſti quoq;
regina fecit conuiuium feminarum in palatio vbi rex
manere conſueuerat. Die aūt .vii. precepit rex .vii. eunu
chis vt introducerēt reginam in apparatu ſuo: vt oſtē-
deret omnibus pulchꝛitudinem eius. Que ad imperiū
regis venire cōtempſit. Et iratus rex de conſilio .vii. ſa-
pientum qui ſibi ſemper aſtabāt mādauit: vt vaſti
non ingrederetur ad regem: ſed altera melioꝛ regnaret
p̄ ea: vt per hoc diſcerēt omnes mulieres non paruipē-
dere mandata maritoꝛum ſuoꝝ. Igitur ad ſuggeſtionē
pueroꝝ regis ceperūt inquiri virgines in omni regno
eius et tradi aggeo eunucho ad cuſtodiam: et acciperēt
cultus et oꝛnamēta ad libitum ſuum: vt queuq; oculis
regis placeret ipſa regnaret pro vaſti. Erat tūc in ſuſis
iudeus nomine mardoche⁹ de tribu beniamin: qui deſcē-
derat de tranſmigratiōe iechonie. Hic erat nutriens fi-
lie fratris edeſſe q̄ alio nomine dicebatur heſter: quam
oꝛbatā vtroq; parēte mardocheus adoptauerat in filiā.
Hec inter ceteras puellas tradita eſt eunucho: que non
indicauit populum ſuū ſicut ei mādauit mardoche⁹.
Inuenitq; heſter gratiam in oculis eunuchi: et tradidit
ei oꝛnamenta pulcherrima: et .vii. puellas que ei coherent
eam. Porro virgines per oꝛdinem ingrediebantur ad
regem: et que ab eo egreſſa fuerat: non poterat ad eū re-
dire niſi eam ex nomine vocaret. Mardocheus autem
verſabatur circa domum regis curam habēs ſalutis fi
lie. Tandē ex oꝛdine venit dies quo heſter ad regem in-
greſſa eſt in oꝛnatu ſpecioſo. Et inuenit gratiam apud
regem: et fecit eam regnare pro vaſti .vii. anno regni eius
et celebꝛauit nuptias integro menſe: donaq; largitus eſt
occaſione nuptiarum iuxta eius magnificentiam rega-
lem. ¶ Eodem tempoꝛe irati ſunt duo eunuchi re-
gis ianitoꝛes et machinati ſunt in mortem eius quod
mardocheum non latuit. Qui indicauit heſter: et illa re-
gi ex nomine mardochei: queſitumq; eſt et inuentum: et
appenſus eſt vterq; in patibulo. Et traditū eſt ſcriptu-
re in annalibus regis in quibus reges occidētis ſui tē-
poꝛis regiſtrabant. ¶ Poſt hec aſſuerus exaltauit amā
amalechitē de ſtirpe agag: fecitq; eū poſt ſe primum in
omni regno ſuo. Et adoꝛabant eum oēs ſerui regis pre
ter mardocheum qui propter patrias leges coꝛam eo
genua non flectebat. Quod attēdēs amā indignat⁹ eſt:
et cognoſcens eum eſſe hebꝛeum cogitauit oēs hebꝛeos
perdere qui erāt in regno aſſueri: veteri motus odio q2
iudei perdiderāt amalechitas. Duodecimo igitur anno
aſſueri miſſa eſt ſoꝛs in vrnam coꝛam aman: quo die et
quo mēſe gens iudeoꝝ interfici deberet. Et exiuit ſoꝛs
.xiii. die mēſis duodecimi. Aman aūt ſuggerens regi q;
gens iudeoꝝ nouis legibus vteretur: et regis iuſſa con
tēneret: pacemq; regni turbaret: decreuit rex vt gens il-
la omnino periret. Cumq; aman promiſiſſet impende
re decem milia talentoꝛum argenti in gaze ꝓpiciatio re-
gis ex bonis iudeoꝝ: conceſſit rex et ipſi illud argentum
aman: et q; de populo illo ageret vt ſibi placeret. Tulitq;
rex anulū quo vtebatur: et dedit amā vt ſcriptas literas ex
nomine regis anulo ſuo ſignaret. ¶ Tunc ſcripſit amā
nomine regis literas anulo regis ſignans: vt occiderē-
tur iudei a paruulo vſq; ad ſenem et bona eoꝝ diripe-
rentur .xiii. die .xii. menſis. Statimq; in ſuſis pependit
edictum. Quod cum audiſſent iudei fleuerunt. Heſter
quoq; hoc audiens accerſiuit mardocheum qui oīa ei
per eunuchum ſignificauit: et exemplum edicti ei miſit:
mandans vt ad regem intraret: et ei pro ſuo populo ſup-
plicaret. Et q̄uis heſter iuxta legem regis nō auderet
ad eum ingredi niſi vocata ſub pena mortis: tamen in
domino confiſa expoſuit ſe periculo: et mandauit mar-
docheo vt omnes iudei pro ea oꝛarent et triduo ieiuna-
rēt. ¶ Die aūt tertio p̄miſſa oꝛatiōe induta regalib⁹ ſte-
tit in atrio ꝯ baſilicā regis cū duab⁹ puellis. Qui cū re
ſpexiſſet eā toruo vultu timēs heſter collapſa eſt. Qḋ cer
nēs rex et ei compatiens, quia ipſā pre oībus diligebat

ſurgens venit ad eā ⁊ cepit hortari ne timeret: eo ꝙ tali legi que pro ſubditis facta erat ipſa vtpote regina non tenebatur. Jlla vero ſurgēs de anguſtia regem oſculata: inuitauit eum ⁊ aman ea die ſecum ad prandiū. Et cum ſecū ambo comediſſent obtulit rex heſter vt peteret qcquid ab eo vellet. Que iterum eos duos videlicet regē et aman tantum pro die ſequenti ad conuiuium inuitauit: ⁊ tūc ab eo peteret quod optabat. Egreſſus eſt itaqꝫ aman letus. Et vidēs mardocheū ſibi non aſſurrexiſſe indignatꝰ eſt: ⁊ vocatis amicis indicauit eis oēs glorıam ſuā: addēs ꝙ ipſum ſolū cū rege heſter ad cōuiuiū inuitaſſet. Verūtamē nihil ſe habere putabat dum viueret mardocheꝰ. Sed amicis conſulentibꝰ iuſſit trabē excelſam parari: vt regi ſuggereret: quatenus mardocheū in ipſa appēderet: ⁊ ſic letꝰ ad cōuiuiū intraret. Noctē illā rex duxit inſomnē: iuſſit ſibi offerri annales et legi. Et vētū eſt ad locū vbi erat ſcriptū ꝙ mardocheꝰ nūciaſſet ei facinꝰ eunuchorum. Cūqꝫ rex interrogās audiſſet ꝙ ex hoc mardocheꝰ nihil premiū cōſecutꝰ fuerat: q̄ſiuit quis eſſet in atrio: ⁊ reſpōderūt ei ꝙ amā. Jpſe enī intrauerat vt regi ſuggereret de morte mardochei. Cūqꝫ vocatus intraſſet: interrogauit eū rex quid fieri deberet viro: quē rex deſiderabat honorare. Qui cogitās ꝑ ſe dictū: reſpōdit ꝙ indutꝰ regalibꝰ ⁊ coronatꝰ ſuper equū regis ꝑ totā ciuitatē deberet circūduci: tenēte habenas primo de principibꝰ regis. Statimqꝫ iuſſit rex vt quicquid aman dixerat mane faceret mardocheo: nihil omnino ꝑtermittēs. Qd̄ cū feciſſet cōſternatꝰ rediit domū ⁊ ecce nūcii regis compulerūt eū ad cōuiuiū regine venire. ❡ Finito ꝙ cōuiuio dixit rex heſter vt peteret qcquid vellet. Que petiit ſibi donari vitā ⁊ omni populo ſuo cū ꝑ oēs prouincias ab amā mādati fuiſſent occidi. Quod aman audiēs timuit. Rexqꝫ iratꝰ ſurrexit: ⁊ hortū intrauit: ⁊ cū poſt horā rediſſet inuenit amā ſuper lectū regine corruiſſe in q̄ ipſa iacebat vt ei pro anima ſua ſupplicaret: putāſqꝫ ꝙ eā opprimere vellet exclamauit. Et cum ab eunuchis audiſſet ꝙ trabē ad ſuſpēdiū mardochei paraſſet: iuſſit eū in ipſa immediate appēdi: ⁊ dedit heſter domū amā. Auditoqꝫ ab ea ꝙ mardocheꝰ patruꝰ ſuus eſſet dedit ei anulū ſuum quē receperat ab amā. Qui de mādato regis ſcripſit nouas literas regis anulo ſignatas prioribꝰ cōtrarias ad principes prouinciarū ne occiderēntur iudei: imo illos qui parati erāt ad interfectionē ipſorū iudei interficerent: ⁊ manꝰ principū eſſet cum eis. Et factū eſt nomē iudeorū celebre. Jgitur precedēti die ante diē qua iudei occidi debebāt: ⁊ vcꝫ decimatertia die mēſis duodecimi percuſſerūt iudei hoſtes ſuos plaga magna per omnes prouincias ad ſeptuaginta quinqꝫ milia. Jn ſuſis vero interfecerūt ſexcētos viros. Die vero decimaquarta ſolēnitatē dn̄i celebrātes conuiuia magna fecerūt. Deinde regis mādato ſuſpēſi ſunt decē filii amā: ⁊ et omnis eius progenies deleta eſt. Et cōſtitutus eſt mardocheus loco amā princeps primus poſt regem. Heſter quoqꝫ regina domino ſeruiuit omnibꝰ diebus: ⁊ genuit regi filium noīe artaxerxem qui poſt regē aſſuerū in regno ſucceſſit. Mortuo quoqꝫ aſſuero regina heſter cū filio ſuo annis pluribꝰ imperiū tenuit. Et poſt hec in pace dormiuit. Sepulta in ſuſis in ſepulchro regali. Hec ex libro heſter ⁊ aliis voluminibꝰ q̄bꝰ ſupra

❡ De ſancto Nicomede preſbytero ⁊ martyre. Cap. lxxxi.

Nicomedes preſ-

byter et martyr paſſus eſt Rome ſub flacco comite. Hic diſcipulꝰ beati petri apoſtoli eiuſqꝫ predicatione adiutor in chriſti nomine miracula faciebat. Cui vt caſtiſſimo viro beatus petrus ad paſſionē pergens petronillā ſuā filiā cōmēdauit. Cū aūt flaccus comes petronillā in ſuū coniugiū requiſiſſet: ⁊ virgines ac matronas vt ipſa requiſiuerat ei miſiſſet vt eā ad domū ipſiꝰ aſſociarēt: ipſaqꝫ diuinis ſacramētis ab eodē nicomede preſbytero perceptis expiraſſet: vt ſupra in geſtis petronille dictū eſt pridie kalē. iunii. Turba mulierū que ad eiꝰ nuptias celebrādas venerat: exeqas ſancte virginis celebrarūt: quā beatꝰ nicomedes ſepeliuit. Et diu poſtmodū verbū dn̄i ꝑd. caret inſtāter: tētꝰ eſt a flacco comite tpe domitiani: pro eo potiſſime ꝙ feliculā virginē ab eodē comite paſſam ſepeliſſet: vt ſupra dictū eſt idibus iunii. Quē tentum ductus comes fecit adduci ad ſacrificandū. Qd̄ cum facere recuſaret iubēte flacco tandiu plumbatis ceſus eſt: donec ſpiritū exhalauit. Corpus autē eius in tyberim precipitatum eſt. xvii. Kalen. octobris. Hec marcellꝰ petri diſcipulus ſcripſit.

❡ De ſcō Valeriano martyre. Cap. lxxxii.

Valerianꝰ martyr

vnus fuit ex numero illorū quinquaginta: qui temporibus antonini veri imperatoris apud lugdunū in carcere miſſi fuerant cū ſancto photino epiſcopo. Ex quibus chriſtianꝰ ipſe valerianꝰ vna cū marcello martyre patefactis ianuis ab angelo dimiſſus eſt: vt habetur ſupra in paſſione dicti marcelli pridie nonas ſeptēbris. Quo quidē marcello per martyriū aſſumpto dum ipſe valerianꝰ in cellula ſecretiſſima lateret: ⁊ multos ad chriſti fidē conuertiſſet: peruenit ad caſtrū tenocium in territorio cabilonēſi: vbi ſanctus marcellus paſſus fuerat: vbi eſt a militibꝰ priſci preſidis captus: ⁊ cū ſacrificare nollet ſtipiti appenſus ⁊ grauiter exungulatus: tandē in xp̄i confeſſione perſiſtēs in eo loco vbi nūc corpus eius ſepultū colitur: gladio animaduerſus eſt. Qui in eiꝰ agone vt olim prothomartyr ſtephanꝰ vidit celos apertos: ⁊ chriſtū ei coronam oſtendere preparatam. Paſſus eſt autē xvii. Kalendas octobris.

❡ De ſancta Euphemia virgine ⁊ mar. Cap. lxxxiii.

Euphemia virgo.

filia ſenatoris philophronis in ciuitate calcedonia paſſa eſt tpe diocletiani imperatoris ſub proconſule priſco. Qui primo in ipſa ciuitate. xlix. chriſtianos iuuenes detentos vna cū euphemia virgine cū nollent deo marti ſacrificare per dies viginti in carcere macerauit. Deinde ipſos eductos alapis in faciem cedi deinde grauiter flagellari fecit: ipſoſqꝫ vinctos iterū in carcere imperatori puniendos reſeruauit de quibus dicetur infra. vii. Kal. octobris. Quos beata euphemia cū eis pariter detēta viriliter hortabatur. Propter qd̄ ante ꝓconſulē adducta cū ſacrificare nollet alapis diu ceſa eſt: deinde in carcerē remiſſa. Quā iudex ſecutus ex libidine opprimere voluit: ſꝫ ſubito manus eius exaruit. Qui ſe incantatū putans: prepoſitum domus ſue ad eam direxit vt eā facere conſentire. Sed ille carcerē clauſum nec clauibus aperire aut ſecuribus frangere potuit: ſed a demonio arreptus ſeipſum dilanians vix euaſit. Deinde educta poſita eſt ſuper rotam: cuius radios carbonibus plene erant: ⁊ artifex intra rotam ſignū trahentibus dederat: vt qn̄ ſonū faceret ſimul traherent: ⁊ ſic exeunte igne: ⁊ ſecto corpus virginis diſſiparentꝰ. Sed nutu dei ferrum quo rota tēperabatur manu decidens ſonū fecit: ⁊ ſtatim trahentibus illis rota artificē comminuit: ⁊ euphemiā illeſam ſeruauit. Tunc parētes artificis ſuppoſito igne ipſam rote alligatam ſimul cū rota comburere voluerunt. Angelus aūt dn̄i de celo deſcendit: ⁊ rota combuſta euphemiā intactā eduxit miniſtros quoqꝫ oēs paruiſſi percuſſit. Tunc iuſſit eā proconſul in fornacē ardē-

tem mitti cuius ignis latitudo.xlv.cubitis excēdeba[r]. Sed ſigno crucis edito: inde illeſa educitur: et in loco excelſo ſtare conſpicitur. Apuleius autem proconſulis aſſeſſor: eidem conſuluit: vt eam decollari faceret: dicens virtutē chriſtianorum nō niſi ferro vinci poſſe. Erectis ergo ſcalis cū ſoſthenes et victor ad eam feriendā miſſi eſſent videntes eam angelorū et virginū choris circūdatā: et immenſo lumine circūfuſam conuerſi ſunt ad xp̄m: et reuerſi eam percutere noluerunt: vt ſupra in eorū paſſione actū eſt quarto idus ſeptembris. ¶ Poſt hec priſcus eam per capillos ſuſpendi fecit: ſed immobilē permanentē negato cibo iterū diebus ſeptem in cuſtodia macerauit. Illa vero ab angelo quotidie refecta ſeptimo die educta ſubter quatuor magnos lapides poſita eſt quatenus ſicut oliua cōfringeretur. Ad cuius orationem lapides vt puluis cōminuti ſunt. Quod cernēs priſcus ipſam i pfundā foueā proiici iuſſit: vbi tres erāt beſtie immaniſſime q̄ oēm hoīem deuorarent. Que ſtatiꝫ virgini blandientes iunctis caudis: ei quaſi cathedraꝫ ad ſedendū fecerunt: et vgīnē illeſam de fouea eduxeriſt. Priſcus confuſus vt eā vel dolo occideret: fecit gladios et palos acutos configi et obſcure ac terra modica operiri: vt illa ex improuiſo in ipſos incidens moreretur. Gladiis vero et palis ab angelis alibi trāſpoſitis: euphemia veniens ad locum nil leſionis pertulit: miniſtri vero incidentes interfecti ſunt. Que oīa dū priſcus magie attribueret: iuſſit eam virgis cedi. Et cum nec ſic ſuperari poſſet: mandauit eam ferris membratim diuidi: et in ſartagine membra torreri: verum angeli domini ferras confregerunt et igneꝫ ſartaginis extinxerunt: vidēs apuleius proconſulem anguſtiari iuſſit virgineꝫ in arenario mitti et beſtias ei laxari. Et laxati ſunt ei duo leones et due vrſe. Et cum beſtie ei procidentes: veſtes eius oſcularentur: orauit euphemia vt deus eam tali martyrio dignaretur aſſumere. Sicque vna ex vrſis curſum arripiens: morſum corporis eius ſolummodo infixit liuorem tamen nullum ei fecit. Sicque voce celica ipſam vocantem ſpiritum emiſit cuius corpus parentes rapuerunt. et miliario vno a ciuitate calcedonia ſepelierunt xvj.kalen.octo. Cuius meritis omnes iudei: et gentiles eiuſdem vrbis in domino crediderunt.

¶ De ſctis Lucia et Geminiano marty. Cap.lxxv.

Lucia vidua et geminianus martyres paſſi ſunt in ciuitate mādula in prouincia ſicilie poſita tempore diocletiani et maximiani imperatorū. Fuit autē beata lucia nobilis in vrbe roma: que annis.xxxvj.māſerat vidua et annis.lxxv.permāſit in hac vita. Quā fili⁹ eius eupreprius diocletiano accuſauit: qꝛ eēt xp̄iana. Quā ipator: detētā: ante ſe adductā cū nō poſſet inducere ad ſacrificādū: iuſſit in carcerē recludi. Subitoque fundamēta carceris cōmota ſunt: et odor ſuauiſſim⁹ fragrauit: vox que de celo lapſa ipſaꝫ in dn̄o cōfortauit. Deinde xp̄s ei i ſomnio apparuit: et celeſtia regna pmiſit. Poſt dies q̄tuor tyberis fluui⁹ inūdauit: et pars maxima murorū vrbis corruit. Palatiū qꝫ diocletiani imper⁹ aq̄ fundit⁹ euertit. Imperator vero q̄ vrbe tūc exiuerat hoc audito rediit: et veniēs ad carcerē vbi lucia detinebatur: ipſū aptū inuenit: et lucē maximā irradiātē aſpexit. Eductā ergo ſanctā extra vrbē: et deos adorare recuſantē nodoſis fuſtib⁹ cedi fecit. Et ecce qui eā cedebat: fact⁹ eſt lapide⁹: man⁹ vero carnea remāſit vſque in preſens: vnde et loc⁹ ad manum carneā vocatur. Imperator vero pene totus aridus factus eſt. Sed orāti pro eo ſancta ſanitati eſt reſtitutus. Et cū ad tēpliū iouis accederet: ad gratias dn̄o exoluendas: ſubito templum corruit: et omnia idola comminuta ſunt. Tunc iratus diocletianus iuſſit ollam eream adduci et picem: plumbū: ac reſinam in eam liquefieri: et luciam nudam in ollam deponi et per triduum ignem ſubter miniſtrari. Quarto vero die lucia a miniſtris ex olla egreſſa ac oīno illeſa inuenta eſt. Quod audiens imperator iratus mandauit ipſam ferro et plumbo oneratam per totam ciuitatem duci: et deinde in equuleo torqueri. Que dū duceretur: peruenit ante domum hominis prepotentis nomine geminiani: in cuius domum.cccx.ſimulacra erant. Et ecce ſubito columba niuea de celo deſcendit: et ſuper caput geminiani tertio crucem figurans reſedit. Qui reſpiciens vidit celum apertum: et ſedem dei omnipotentis. Et ſtatim relictis omnibus cucurrit ad locum vbi iam ſancta dei torquebatur: et proſtratus pedibus eius ſe chriſtianum aſſeruit et baptiſmum expetiit. Qui ſtatim detentus vna cum lucia carceri mācipatus eſt. Sacerdos autem quidam protbaſius nomine per noctem ab angelo monit⁹ ad carcerem acceſſit: et apertis oſtiis: luceque de celo pfuſa: ac odore aromatuꝫ refragrāte fonte qꝫ de terra erumpente: geminianum baptiꝫauit: quē lucia de ſacro fonte ſuſcepit. ¶ Poſt tertium diem ambo de cuſtodia educuntur et iterum penis afficiuntur: ſed ab angelo coronis de celo ſibi impoſitis laureātur. Cum autem eos imperator iterū in carcere recluſiſſet: et extra vrbem equitaret: dum perueniſſet ad pōtē galatiū: iudicio dei pons cecidit: et multis in fluuio necatis ipſe vix cum paucis euaſit. Cuius prefectus noie pyropogon pamphilus natione luciā et geminianum nolentes dēos immolare ceruicibus contundi fecit. Et ſtatim facto nimio terremotu camera fori corruit et prefectum cum quadraginta ex miniſtris oppreſſit. Lucia vero cū Geminiano illeſa permanſit. quos tumult⁹ populi ereptos liberauit. ¶ Poſt annum vero ſancti martyres ab angelis in ſiciliam inſulam perducuntur: et in mōte tauromenio dimittuntur: indeque venerunt ad predium aleſinum: vbi filiam cuiuſdā eucrapionis a ſpiritu immūdo decennio vexatam liberauerunt. Altera vero die peruenerunt ad fluuium pſimiphiū: et cū nimium inundaretur oratione facta aqua ſtetit: ſancti ſuper vndas ſiccis pedibus tranſierunt et peruenerunt ad medulam ciuitatem: vbi multos infirmos curabant et demonia clamantia eiiciebant: coſque omnes ad chriſtum conuertebant. Quod audiēs iudex nomine aprophaſius iuſſit omnes qui conuerſi fuerāt decollari numero ſeptuagintaquinque: qui mox vt domū redibat ex equo colapſ⁹ et mortu⁹ eſt. Tunc magaſius iudex cōperto a ſyracuſana ciuitate venit mādulā vt ſanctos interficeret. Orāte vero Lucia mons crepuit: et ſancto ſuſcipiēs triduo occultauit: et eindeſitientib⁹ illis fōtē aq̄ ſcaturiit: eoſque refecit. Orauit que Lucia ad dn̄m: vt eius in pace ſuſciperet ſpiritū et ſtatim dn̄o obdormiuit. Geminian⁹ vero poſt duos dies egreſſus vt corp⁹ ei⁹ ſepeliret: a carnifice inuēt⁹ gladio percuſſus eſt. Et cū odor maximus de mōte fragraret: xp̄iana quedā ad odoris ſenſum montem intrauit: et in ſepulchris marmoreis ibidem ab angelis preparatis ſanctorum corpora reperta ſepeliuit: atque in montis vertice eccleſiam eorum nominibus fabricauit. Qui paſſi ſunt decimo ſexto kalendas octobris.

¶ De ſancto Lamberto ep̄o et martyre. Cap.lxxvj.

Lambert⁹ epiſcopus et martyr paſſus eſt tēpe pipini frācorū regis. Hic enī genere nobilis ex oppido traiectēſi oriund⁹ ab annis puerilib⁹ ſacris erudit⁹ diotardi ep̄i diſcipul⁹ fuit a q̄ et eccleſiaſticos ordines vſque ad diaconatū accepit. Qui p ſui ſctitate adeo ab omnibus amabatur: vt mortuo diotardo magiſtro ſuo traiectēſi eccl'ie in ep̄m ab omni populo mereret pmoueri. Cui hedricus rex pre oībus epiſcopis ſuis chari⁹ diligebat. Quo mortuo inuidorum malitia ciues eius impii ipſuꝫ ſine cauſa de epiſcopatu eiecerunt: et feramundum in eius cathedra

ſtatuerunt. At lambertus ad monaſterium: quod dicitur ſtabolum declinauit: et per ſeptem annos ibidem in penitentia ⁊ optima conuerſatione ſtetit. ❡ Quadam vero nocte ad orationem ſurgens in pauimento p ignorantiam calū ſonitum fecit. Quod audiens abbas mandauit vt quiſquis eſſet ille: qui ſonitum illū feciſſet ſtatim ad crucē: q̄ erat in campo ſub diuo vſq̧ poſt matutinum moraturus accederet. Credēs ꝙ aliquis ex fratribus ſtrepitum ſtudioſe feciſſet. Tunc lambertus illico nudis pedibus et cilicio indutus ad crucem cucurrit: ac ſi tali obedientie vti vnus ex monachis eſſet aſtrictus: ibiq̧ vſq̧ poſt matutinum perſeuerauit: donec abbas in matutino omnibus viſis fratribus. epiſcopum deeſſe cognouit: et audito ꝙ ille fuiſſet qui ad crucē iuſſerat: eum introduci fecit quem totum capite cum hyemis eſſet horrida: niue perfuſum: ⁊ pene frigore extinctū aſpexit: et ab eo cum monachis veniam poſtulauit. ❡ Poſt vij. autem annos iubente pipino rege feramundus expellitur: et lambertus in ſedem ſuam reducitur. Et cū ipſe ſicut prius verbo et exemplo polleret duo germani fratres maligni inſurgentes in eum grauiter perſequi ceperunt. Quos quidam amici epiſcopi eo inſcio occiderunt. Eodemq̧ tempore lambertus pipinum de quadam eius concubina plurimum increpauit. Dodo autem conſanguineus occiſorum ⁊ frater ipſius meretricis aule regie domeſticus: hac occaſione accepta congregat exercitum et domum epiſcopi: que erat in vico leodio nocte circundedit: volens occiſorum necem in ſanctum vindicare lambertum. Quod cū vir domini puero nunciante didiciſſet: gladium quem tenebat abiecit: ſuoſq̧ conſtanter admonuit: vt peccata ſua confiterentur: ⁊ patienter mortem ſuſtinentes in domino confortarentur. Cum autem hoſtes domum eius vndiq̧ inflammaſſent in ſanctum martyrem irruerunt: et ipſum orantem iaculis ⁊ gladiis peremerunt. Quibus abeuntibus: quidam ex epiſcopi famulis euadentes corpus eius ad eccleſiam ſuam nauigio perduxerunt: quod traiectenſi cū multa ciuitatis meſtitia ſepulture dederūt: paſſus eſt. xv. kal. octobris circa annū domini. dccccc.

❡ De ſancto Tharraſi confeſſore.
Capitulum. lxxxvij.

Tharraſis confeſſor grecia: vt creditur: oriūdus eo ꝙ de vita ipſius nihil certum habetur: confeſſione chriſti ⁊ penitentia clarꝰ apud conſtantinopolim eremi incola angelicam vitam duxit: vbi in pace quieuit. Corpus autem eiꝰ in ſpelunca repertum eſt: in qua penitentiam egiſſe putatur: cum titulo in tabula ſcripto. Hic requieſcit corpus ſancti Tharraſis confeſſoris. Quod inde leuatū tempore alexij imperatoris: intra vrbis regie ambitum honorifice ſepulture traditus eſt. Proceſſu vero temporis inde tranſlatus fuit venetias ab ipſius patrie ciuibus: atq̧ in monaſterio ſancti Zacharie depoſitum quieſcit. Cuius tranſlatio facta eſt. xv. Kalen. octobris. Nam ⁊ de eo quo tempore floruit: quoue die ad chriſtū migrauit aliter reperiri non valuit.

❡ De ſanctis Emiliano et Hieremia marty. Ca. lxxxviij.

Emilianꝰ diaconus et hieremias martyres apud cordubam hiſpanie ciuitatem paſſi ſunt. Qui pro confeſſione fidei hiſpanie detenti et diuerſis afflicti ſuppliciis: tandem gladio decollati ſunt. xv. kalē. octobris. Hec ado in martyrologio.

❡ De ſanctis Victore ⁊ Stephana martyribus. Cap. lxxxix.

Victor et ſtephana martyres apud ſiciliā paſſi ſunt ſub perſecutione Antonini imperatoris agente duce Sebaſtiano. Qui martē Victorē captū hortabat vt diis ſacrificaret. Qđ dū recuſaret iuſſit dux cōfringi digitorū eiꝰ articulos: donec oſſa de corio ſegregarentur. Et cū in his gratias ageret: iuſſit eū mitti in caminū ignis ardētis. Orauit aūt victor ad dn̄m: ⁊ ignis eū non tetigit: et poſt triduū dux ipm illeſum inuenit. Tūc mādauit venena preparari: et ea in carne inſeri et ei dari. Et cōtinuo mādicauit: nec aliqđ mali ſenſit. Veneniarꝰ aūt acriores venenorū ſtimulos porrexit: et cū comediſſet iterū ſanꝰ ſtabat. Statimq̧ magus ille cōuerſus: oēs codices ſuos cōbuſſit: et fidē chriſti ſuſcepit. Poſt hec iuſſit dux neruos corporis eius diſſipari: et oleum decoqui: et partibꝰ occultioribꝰ corporis īfundi. Ac deniū in equuleo ſuſpēdi ⁊ lāpades et ardētes applicari. Que cū oīa cōfortatus a dn̄o ſuperaſſet: fecit acetū ⁊ calcem in os eius infundi deinde ipm̄ i oculari: et ſic verſis pedibꝰ ſuſpēdi: donec ex eiꝰ naribꝰ ſanguis diſtillaret. Dimiſſo igit̄ eo triduo ī illo ſupēdiculo: carnifices cū mortuū eſtimātes acceſſerūt vt viderent: et ſtatim excecati ſunt. Orāte victore tā ipſe ꝙ̄ illi viſum perceperunt. Iratus aūt Sebaſtianus hoc audito mādauit eū decollari. Tūc vxor vniꝰ militis nomie Stephana annorū circiter. xvj. exclamare cepit: et ſanctū martyrē beatificare: et vidit duas coronas ab angelis de celo deferri: et maiorē victori: minorē vero ſibi dari. Et cū hec oīa corā cūctis enarraſſet: et chriſtum dn̄m confeſſa fuiſſet. Iuſſit dux arbores duas palmarum ad ſe inclinari: et ita vt ſe tāgerent et in vtriſq̧ ligari manibus ac pedibus beatā Stephanā: et ſimul arbores ad naturalē erectionem reuertentes dimitti: ſicq̧ dirupta eſt Stephana in duas partes: et a xp̄ianis occulte ſepulta. Sctm̄ aūt victorem iuſſit dux decollari. Percuſſoq̧ illo ex eiꝰ corpe ſāguis ⁊ lac emanauit. Cuiꝰ corpꝰ a xp̄ianis ſepultꝰ eſt in ſarcophago qđ ipſe ſibi preparauerat in ciuitate ſua. Paſſi ſunt autē ſancti martyres. x. in kalen. octobris.

❡ De ſancto Methodio epō ⁊ martyre. Cap. xc.

Methodius martyr primo olympi lycie epō ⁊ poſtmo dū Tyri fuit qui nitidi ac politiq̧ ſermonis aduerſus porphyriū libros inſul ntos cōpoſuit. Itē ſympoſiū. x. virginū. Itē de reſurrectione ꝯ origenē opus egregiū. Et aduerſus eūdē de phitoniſſa: et de arte georgiorꝫ. In geneſim quoq̧ ⁊ in cātica cāticorꝫ cōmentarios edidiꝰ. Et multa alia q̄ vulgo leguntur: q ad extremū nouiſſime pſecutiōis ſub Diocletiano: vel vt alii affirmāt ſub decio ⁊ valeriano in calcide grecie martyrio vitā finiuit. Cui in carcere exiſtēti facta eſt reuelatio plurimorum de tpe aduentꝰ antixp̄i: q̄ ſanctus martyr ſcripture commendauit: paſſus eſt. xiiij. Kalen. octobris. Hec Hiero. de viris illuſtribus.

❡ De ſancto Ferreolo martyre. Cap. xcj.

Ferreolus martyr et iulianus eius comes in Aluernia nati deo in militari habitu ſeruiebant: vt dictum eſt ſupra in paſſione iuliani martyris. v. kalendas ſeptembris. Cum autem perſecutores ſanctum iulianum apud aluerniam decollaſſent: et caput eius viuentis ad ferreolum detuliſſent a criſpino conſulari tali conditione

miſſi:vt aut fercolus ſacrificaret aut ſimilē ſententiā acciperet:cū eis aſſentire nollet:cōſtātiſſime in xp̄i cōfeſſione capite ceſus eſt. Cuiꝰ corpꝰ vna cū capite ſancti iuliani in ipſa ciuitate in eodē tumulo ſepultū eſt.xiiij.kalend. octobꝛis. ¶ Poſt multos aūt annos cū mamercꝰ epūs viēnen.corpꝰ ſancti ferecoli trāſferre vellet:inuenit caput ſancti iuliani inter manꝰ ferecoli:⁊ vtrunq; ipſorū ita integrū ⁊ illeſum ac ſi ea die fuiſſet ſepultum.

¶ De ſancto Flocello martyꝛe. Ca.xcij.

Flocellus martyꝛ puer decēnis paſſus eſt apud vrbē anguſtudunū.tempoꝛibus antonini imperatoꝛis ſub valeriano preſide. Cuꝫ enī preſes audiſſet ꝙ flocellꝰ ſanctos martyꝛes in coꝛū paſſionibꝰ cōfoꝛtaret:iuſſit eū teneri ⁊ ſuſpēſus in equuleo diutius flagellari. Deinde carceri vna cū leone recludi vt ab eo deuoꝛaret. Orāte vero puero leo ſubito moꝛit. Statimq; ſeptē lucerne cū candelabꝛis ei p̄ſtant:quarū lumine tenebꝛe carceris repellunt. Qd audiens gētilis qdā filiū ſuū cecū:ſurdū ⁊ mutum ei obtulit:cui ſctūs martyꝛ cōfeſtim viſuꝫ:auditū ⁊ loquelā reſtituit:⁊ ipſum cū patre ad xp̄m cōuertit. Que dū p̄ſes audiſſet ipſum in ignē maximū extra vrbē mitti fecit. Sꝫ puer ab angelo ſibi a dexteris aſſiſtēte hoꝛtatꝰ ignē ingreſſus eſt: Et cōtinuo tēpeſtate ⁊ imbꝛe valido ingruēte ignis extinctꝰ eſt. Quē p̄ſes iuſſit lingua ⁊ palmas clauis affigi. Et qꝛ nihilominꝰ xp̄m cōfiteret:ſtolla indutꝰ linea feris in platea exponit:⁊ ab eis diſcerptꝰ martyꝛio coꝛonatur.xiiij.kalen.octobꝛis.

¶ De ſancto Januario epō ⁊ ſociis martyꝛibus. Cap.xciij.

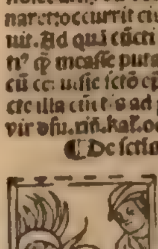
Januariꝰ epiſcopus ⁊ ſocij eiꝰ ſcꝫ feſtus ſoſius ⁊ proculus diaconi:deſiderꝰ lectoꝛ:acatius ⁊ eutyches paſſi ſunt apud ciuitatem puteolanā ſub pſecutiōe dioclețiani agente preſide Timotheo. Qui preſes miſſus a ceſare ad ciuitatem nolanā cāpanie ad xp̄ianos exterminādos. Soſiū eccleſie meſſenatēſis:⁊ pculū puteolane eccleſie diaconos ⁊ eutychetē ⁊ acatiū ciues nolane vrbis laicos xp̄ianos in carcerē clauſit. Januariū vero epm̄ beneuētanū de xp̄ianitate delatū teneri ⁊ ſibi p̄ſentari mādauit. Quē cū ad deoꝛū ſacrificia nec blāditiis nec minis inclinare poſſet. Juſſit caminū ignis per triduū incēdi:⁊ ianuariū interim cuſtodie detētū inter flāmas immitti:qui oꝛōne fuſa cū angelis decantēs i medio ignis deambulabat illeſus. Quod dū milites timotheo p̄ſidi nūciaſſent iuſſit caminum ignis aperiri. Et erūpens flāma plurimos paganoꝫ circūſtātes peremit. Januariꝰ aūt ex camino pſiliuit:ita vt nec capilli eius: nec veſtimēta exuſta in aliquo apparerēt. Qd dū p̄ſes magicis artibꝰ attribuiſſet:iuſſit eū in cuſtodia detineri. Die vero ſequēti ante ſe adduci ⁊ neruos de coꝛpoꝛe ipſius ſeparari:deinde iterū in carcerē recipi:vt interiꝫ noua ſupplicia excogitaret. Ad quē veniētes feſtus diaconꝰ ⁊ deſiderius lectoꝛ beneuentane ciuitatis:⁊ eiꝰ ſupplicijs cōdolentes:iuſſu eiuſdē preſidis detinētur:⁊ vna cū ianuario vinculis mancipant. ¶ Poſt hec dum timotheꝰ ad ciuitatē puteolanā trāſire vellet iuſſit oēs martyꝛes p̄fatos cathenis vinctos ante currū ſuū protrahi ad exēplū xp̄ianoꝝ:ipſoſq; cūctos in amphitheatrū eiuſdem vrbis introduci:⁊ vrſos eiſdē laxari. Sed manſuefacte fere quaſi oues ad pedes martyꝛū procidebāt. Qd cernēs p̄ſes dictata ſnīa iuſſit eos oēs capite cedi. Statimq; lecta ſnīa cū ſancti in decollationē ducerent:cecꝰ effectꝰ eſt preſes. Januariumq; moꝛ reuocatū rogauit vt pro ſe ad deū ſuū oraret. Et cū p illo oraſſet cōfeſtiꝫ lumē oculoꝝ recuperauit. Quo viſo miraculo fere q̄nq; milia gētiū cōuerſi ſunt. Preſes vero in malū obſtinatꝰ hec vidēs ianuariū ad martyꝛiū vna cuꝫ ceteris remiſit:quē ſenex quidā rogauit vt teſtibꝰ ſuis aliqd p reliquijs acciperet. Cui epūs poſt decollationē ſuā oꝛariū ſuū ei ſe datuꝫ pmiſit. Decollati ſunt ergo ſcti martyꝛes.ſ.ianuariꝰ epūs feſtꝰ ⁊ pculus diaconi:deſiderꝰ lectoꝛ:⁊ acatius ⁊ eutyches. Soſius vero diaconꝰ q̄ inter alios promptioꝛ apparuerat in carcere eſt ſeruatꝰ:doneç poſtmodū ab eodē preſide paſſus eſt:vt dicit infra in eiꝰ paſſ.de.ix.kal.octobꝛis. Januariꝰ aūt poſt martyriū ſuū ſeni apparuit:⁊ oꝛariū ſuū ſanguine pfuſuꝫ quo decollādꝰ oculos texerat eidē tradidit. Quē ſenex militibꝰ ab eoꝝ occiſiōe redeūtibꝰ in teſtimoniū miraculi oſtēdit. Eadē aūt hoꝛa qua ſcti capite ceſi ſūt timotheꝰ a demonio arreptus diuq; vexatꝰ infeliciter expirauit. Mr̄ pō ſcti ianuarij in ipſa hoꝛa i vrbe beneuētana ſomniū vidit ꝙ filꝰ eiꝰ p aera ad celū volaret. Et diē ⁊ hoꝛā notās inuenit ipſꝫ tūc palmā martyꝛij ſuſcepiſſe. ¶ Cū vero martyꝛ dñi decollaret ⁊ oꝛariū aū oclos teneret:digitꝰ eiꝰ vna cū capite abſciſſus excidit. Sꝫ dū xp̄iani coꝛpus ipſiꝰ ⁊ ceteroꝛū martyꝛū nocte ſepelire vellēt:apparuit eis ianuariꝰ eos admonēs vt digitū ſiḿ cū capite pciſum reqrerent. Qd illi facere curauerunt:⁊ ſanctoꝛū oīm coꝛpoꝛa honoꝛabiliter iuxta ciuitateꝫ ſepelierunt. Qui paſſi ſunt.xiij.kalen.octo.

¶ De ſancto Goderico epō. Ca.xciiij.

Godericꝰ epūs claruit apd̄ metēſeꝫ ciuitatē tp̄e theodeberti regis francoꝝ. Qui aquitania exoꝛtꝰ primo qdē miles egregiꝰ cū multas ꝯ barbaros victoꝛias obtinuiſſet ⁊ coꝛā deo ⁊ hoībꝰ famoſꝰ eēt oculoꝝ cecitatē incurrit:nūq̄ tn̄ ipſꝫ patiētia deſeruit. Eodē aūt tp̄e ſctūs arnulphꝰ metēſi eccleſie p̄ſidebat. Godericꝰ aūt ab angelo monitꝰ ad ciuitatē metēſeꝫ venit:⁊ ibidē i eccliā ſancti ſtephani pthomartyꝛis vt monitꝰ fuerat ad deū deuote oꝛauit:⁊ lumē qd dudū amiſerat recuperauit. Arnulphꝰ aūt ei carne ppinquꝰ ipſꝫ in domū ſuā ſuſcepit:⁊ diuina iuſſione p̄ſbyterū oꝛdinauit. Deinde ſolitariā vitā eligēs epatum reſignauit:⁊ ſucceſſoꝛē ſibi godericū reliqt ⁊ eremū petiit:vt ſupꝛa in eiꝰ geſtis dictū eſt.xvij. kal.ſeptēbꝛis. Godericꝰ aūt eccleſie metenſi exēplis ⁊ doctrinis laudabilr̄ p̄fuit. ¶ Dū aūt coꝛpꝰ ſcti arnulphi defuncti ad eccliā ſuā cū ciuibꝰ deferret:deuenit ad villā hoīs impij:vt illac trāſitū haberet quā veꝫ ſctūs arnulphꝰ ſepiꝰ i vita ſua monitū.nō potuerat a ſceleribꝰ reuocare. Dūq; ville appropinquarēt oēs immobiles facti vltra pcedere nō valebāt:eo ꝙ ſctm̄ coꝛpꝰ illac trāſire nolebat:ſꝫ dū oēs pp hoc hſitarēt:⁊ ſoli iā occaſu feſtinaret:occurrit ciuis fidelis:⁊ q̄ eos ad villā ſuā aliā inuitauit. Ad quā cūcti cū tāta celeritate venerūt vt volaſſe potiꝰ q̄ meaſſe putarent vbi dū vinū nō reperiret:modicū cereuiſie ſctō epō oblate a deo multiplicatū eſt:vt nocte illa cūctis ad poculū abūdaret. Quieuit aūt in pace vir dñi.xiij.kal.octo.⁊ tumulatꝰ iacet in eccliā metēſi.

¶ De ſctis Peleo ⁊ Nilo epīs ⁊ martyꝛibꝰ. Capi.xcv.

Peleus ⁊ Nilꝰ epī apud paleſtinā martyꝛio claruerunt. Qui tp̄e perſecutionis in xp̄ianos ſeuientis:p cōfeſſiōe glorioſi nois xp̄iani cū plurimis clericis detenti:⁊ ignibus cōſumpti:immoꝛtalē a domino coꝛonam percipere meruerunt decimotertio kalē.octobꝛis:vt ait Iſido in martyꝛologio.

¶ De ſancto Felice ⁊ cōſtātia martyrib⁹. Capitu. xcvj.

Felix preſbyter ⁊ cōſtātia martyres tēpore pſecutionis Neronis imperatoris apd̄ nucerīā ciuitatē paſſi ſunt. Qui rabie dicti ceſaris i xp̄ianos creſcēte dn̄ū xp̄z cōfiteri nō dubitaſſent: gladio capite ceſi martyriū conſummauerūt decimotertio kalen. octobris. Hec Ado. in martyrologio.

¶ De ſctis Fauſta ⁊ Euilaſio martyribus. Capitu. xcvij.

Fauſta virgo ⁊ euilaſi⁹ martyres apd̄ Cyzicū ciuitatē paſſi ſunt ſub Maximiano impatore. Cū eni fauſta eēt infantula annorū. xij. filia gemelli pfectoris ciuitatis: parētib⁹ ambobus orbata xp̄m dn̄z clara ꝯfitebat voce. Miſſus eſt igit Euilaſi⁹ pſes annoꝝ. xl. a Maximiano auguſto ad Cyzicū ciuitatē. Qui puellā detētā fecit radi: ⁊ ad turpitudinē decaluari. Sicq; i equuleo ſuſpēdi ⁊ torqri. Statimq; coruſcationib⁹ factis: multi miniſtroꝝ occiſi ſunt. Deinde in loculis miſſa: dū ab hora prima diei vſq; ad ſextā ſerra ferrea ſecaret: nec in aliquo ledi poſſet: pdicāte virgine gloꝛiā xp̄i: euilaſi⁹ pſes conuerſus ipſam dimiſit: ⁊ baptiſmū ſuſcepit. Deinde Maximianus hoc audito miſit alium pſidē nomine Tracum quem iurare fecit ne vnquam crederet in chriſtum. Qui Euilaſiū ⁊ Fauſtam iuſſit comprehēdi: ⁊ Euilaſium in equuleo ſuſpendi ⁊ torqueri. Fauſtam vero ſicut crepidas capite: fronte: facie: pectore: ⁊ toteq; corpore clauis configi. Cum autē illeſa pmanſiſſet: mādauit eā cū Euilaſio in ſartaginē mitti: ⁊ plūbo bulliēte oilam repleri. Quibus orantibus ⁊ pſallentib⁹ plumbum ſicut aqua tepida refrigeratū eſt. Scti vero quaſi in balneo iacētes: voce ipſos de celo vocante ſpiritum emiſerunt. xij. kalend. octobris.

¶ De ſancto Priuato epō ⁊ mar. Capitu. xcviij.

Priuatus epiſcopus ⁊ martyr paſſus eſt in territorio Gaualitane ciuitatis: tpib⁹ Valeriani ⁊ Galieni imperatoꝝ ſub pſecutione Allemanorū qui ab occidente aduerſus rem publicā cū rege ipſorū Herode cōuenientes: tranſmiſſo regno Gallias infeſtabāt. Venerūtq; ad mōtē Gedronē i ſolo grauallitane ciuitatis poſitū: ad quē gaualitani ciues quaſi in pſidiū cōfugerāt: quē ipſi hoſtes p biēniū obſederūt. Sz beat⁹ epūs cū populo ſuo in ipſo mōte nō erat eo ꝙ in alio ſibi mōte cellā cōſtruxerat: in qua lectiōi ⁊ orationi inſiſtebat. Cū igitur hoſtes epm̄ ibidē eſſe cōperiſſēt: ad eū accedūt: ⁊ ſperantes p hoc populū obſeſſum flectere: reprīuatū capiūt: ⁊ vt ſuos ciues ad ſe tradendū hoſtib⁹ inducat cōpellūt. Recuſantē vero hoc facere: fuſtib⁹ grauiſſime cedūt: ⁊ ducētes illū ad Gaualitanā quā ceperāt ciuitatē: cū nec ipſum ad immolādū idolis cōpellere poſſent: in ignē miſerūt. Sz cū inde illeſus euaſiſſet: lāceis ⁊ cultris plurib⁹ ipm̄ plagis ꝯfoderūt. Redeūtes aūt ad gedronē mōtē: pplo libertatē egrediēdi conceſſerūt: illiſq; exeūtib⁹ ⁊ ad epz ſuū ſeminecē recurrētib⁹ Germani oppidū capiūt ⁊ totalr̄ vaſtauerūt. Sanct⁹ autē martyr vulnerib⁹ pſecutoꝝ attrit⁹: inter oīū man⁹ ſuarū poſt dies modicos emiſit ſpm̄ duodecimo kalendas octobris. Sepultuſq; eſt in ſubterranea crypta: pp pſecutionē paganorum: qui nec ſanctoꝝ cadaueribus indulgebāt.

¶ De ſancto Eulogio preſbytero. Cap. xcix.

Eulogius preſbyter: vt in vitis patrum habetur: in heremo de ſcythi egyptioꝝ claruit. Qui cogitationes hoīm cognoſcēs: cū quoſdam aliquādo indigne velle cōmunicare videret ſingulos remouebat: ⁊ corā eis cogitatiōes detegebat donec oēs p penitētiā purgabātur: ⁊ ſic illos ad cōmunionē admittebat. Quieuit aūt in heremo de ſcythi. xij. kalendas octobris.

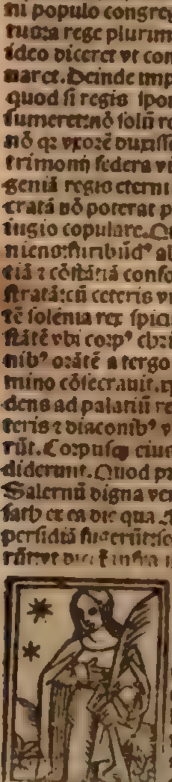
¶ De ſctō Mattheo aplō ⁊ euangeliſta. Ca. c.

Matthe⁹ apoſtolus ⁊ euangeliſta ex tribu leui progenitus a qua ⁊ lcōm nomē aſſumpſit ex publico autem theloneario opere publican⁹ appellat⁹ ex publicano a dn̄o ad penitētiā vocat⁹ ⁊ in apoſtolorum trāſlat⁹ eſt. Hic prim⁹ in iudea prīa lingua id eſt hebrea ſcripſit euāgelium: qd̄ qui poſt modū in grecū trāſtulerit nō ſatis claret. In quo qdem euāgelio vt Hieronym⁹ aſſerit. Vbicunq; euangeliſta veteris ſcripture teſtimoniis vtitur: nō ſequit ſeptuaginta interpretū authoritatē: ſz hebraicam veritatē. Qui poſt aſcēſionē dn̄i primū in egypto predicauit: deinde ad ethiopiā trāſiuit: ⁊ veniens in ciuitatē eorum regiā: que dicitur nadaber: in qua rex egypp⁹ regnabat: inuenit ibi duos magos nōie Zaroem ⁊ Arphaxath qui ita homines ſuis artib⁹ dementabant vt quoſcunq; vellent ſenſuū: ac membroꝝ officio ⁊ ſanitate pꝛiuare viderent: vnde ⁊ ſe quaſi deos ab hominib⁹ adorari faciebāt. Matthe⁹ aūt apoſtol⁹ in eandē ciuitatem ingreſſus ⁊ apud candacis eunuchū regine: quem Philipp⁹ diacon⁹ baptizauerat hoſpitat⁹. Ita magoꝝ pſtigia detegebat: vt qcqd faciebāt hominib⁹ in perniciem: ipſe cōuerteret in ſalutē. Oēs quoq; infirmos ad ſe delatos quacūq; infirmitate curabat. Eunuchus aūt apoſtolū interrogāte: quomodo tot linguas loqueret ⁊ intelligeret. Expoſuit ei matthe⁹ qūo in mūdi principio vnica lingua hominū p ſuperbiā turriz babylonis edificare volētiū cōfuſa in ſeptuagintaduo linguas diuiſa fuit. Et quomodo ſpiritusancto deſcēdēte omnium linguarū ſcientiā recepiſſent: vt ſicut illi qui per turrim factā vſq; ad celū edificare volebāt pre confuſione linguarū ab edificio ceſſauerūt: ſic apl̄i p omniū linguarum notitiam turrim nō de lapidib⁹: ſed de virtutibus conſtituerent: per quā credētes celū aſcenderēt. ¶ Tūc ſuperuenit qui diceret magos illos cū ſingulis aduenire draconib⁹: qui ignē ſulphureum ex ore ⁊ narib⁹ euomentes: homines occidebant. Apoſtol⁹ autē ſigno crucis ſe muniēs ad eos ſecurus exiuit candace p feneſtrā cum plurib⁹ ſpectante: quem mox vt dracones viderūt ante pedes eius obdormierunt. Cum autem inſtante mattheo: vt eos magi excitarent ⁊ ipſi eos ſuis artibus excitare nō poſſent. Dixit apoſtolus eis: ꝙ niſi chriſtum rogaſſet: dracones omnes furorem ſuum in magos exacuiſſent. Et cum populus cōueniſſet: precepit illis apoſtolus vt in nomine ieſu mitiſſimi leones abirent. Et cōtinuo ſine cuiuſq; leſione manſuetiſſime per portam vrbis egreſſi ſunt. Cepit autem apoſtolus de gloria paradiſi terreſtris magnū ſermonē cōtexere: aſſerēs illuz cūctis mōtib⁹ eminere: ⁊ proximū celo fore: ſpinas vel tribulos ibi non eſſe: lilia nec roſas eius marceſſere: ſeneututem non euenire: angelorum ibidem organa reſonare: aues aduocatas continuo obedire. De hoc autem

paradiſo

paradiſo terreſtri dixit hominē creatū ꝓpter peccatū fuiſ
ſe:ſʒ p chriſti natiuitatē ⁊ paſſionē ad paradiſuʒ celeſtē
meliorē reuocatū aſcendere. Et cū hec populo loquere
tur: ecce ſubito tumultus exoritur: in quo regis filius
euphron mortuꝰ plangebatur. Que cū magi illi funeri
aduocati ſuſcitare nō poſſent: ſuaſerūt regi ꝙ in deorū
cōſortiū raptꝰ eſſet ideoqʒ illi ſimulacrū ⁊ tēpluʒ cōſtrui
oporteret. Predictꝰ autē eunuchus magos cuſtodiri fa
ciens: inſtante regina euphenīſſa nomine apoſtolū ad-
uocauit. Qui oratione fuſa iuuenē protinus ſuſcitauit.
Quod cernēs rex egyppꝰ per vniuerſas prouincias ſuas
editū miſit: vt omnes ad eum cōuenirēt: ⁊ deū in effigie
hominis latētē viderēt: venerūt autē cū coronis aureis
et ſacrificare volētes. Quos mattheꝰ cōpeſcuit: ſecꝫ nō
deū: ſʒ chriſti ſeruū cōprobauit: ⁊ ſua predicatione pluſ
ꝙ̄ ſeptuaginta milia hominū ad chriſtū cōuertit. Re-
gē quoqꝫ cū vxore ⁊ filio ſuſcitato: ⁊ omni familia bapti
ʒauit: ⁊ iphigeniā eiꝰ filiā virginē ſacro velamine conſe-
crauit: eamqꝫ pluſquam ducentis virginibus prefecit.
¶ Populus autem de auro ⁊ argento apoſtolo oblato:
ipſo iubente eccleſiam fabricauit: quam infra dies tri-
ginta perfectam: apoſtolus in nomine reſurrectionis
chriſti ſancte dedicauit. Totamqꝫ egyptum et ethiopiā
ad fidē chriſti perduxit. Ipſe aūt in eccleſia cōſtructa an
nis trigintatres ſedit ⁊ multos preſbyteros ⁊ diacones
ordinauit. Defuncto autē rege egyppo: hyrtacus rex cru
deliſſimus regnum violenter accepit: ⁊ euphronē egyp-
pi filiū eiecit. Obtento autē regno iphigeniam virginē
concupiſcens: dimidium regni ſui apoſtolo promiſit: ſi
eā in ſuū coniugiū faceret conſentire. Cui apoſtolus di
xit vt iuxta morem predeceſſoris ſui die dominico ad ec
cleſiam conueniret: ⁊ preſente iphigenia cum ſuis virgi
nibus: quā bona ſint iuſta ꝯiugia ab eodē audiret. Quo
rex cū gaudio feſtinauit: putās mattheum velle iphige
nie coniugiuʒ ſuadere. Apoſtolus aūt virginibus ⁊ om
ni populo congregatis de bono matrimonij diu locu-
tus: a rege plurimum eſt laudatus: credente quod hoc
ideo diceret vt conſenſum virginis ad cōiugium incli-
naret. Deinde impetrato ſilētio ſermonē repetiit dicēs:
quod ſi regis ſponſam aliquis ſeruorum vſurpare pre
ſumeret: nō ſolū regis offenſam: ſed mortē incurreret:
nō q: vxorē duxiſſet: ſʒ quia ſponſam dn̄i ſui cōtra ma-
trimonij federa violaſſet. Ita ⁊ rex hyrtacus ſciēs iphi-
geniā regis eterni ſpōſaʒ effectā: ⁊ ſacro velamine cōſe-
cratā nō poterat potētioris ſui ſpōſam tollere: ⁊ ſuo cō
iugio copulare. Quod audiēs rex admoduʒ ꝑ ira inſa-
niens: furibūdꝰ abſceſſit. Apoſtolꝰ autē oēs ad patien-
tiā ⁊ cōſtātiā confortauit ⁊ iphigeniā corā ſe timore p-
ſtratā: cū ceteris virginibꝰ bn̄dixit. ¶ Poſt miſſarū au
tē ſolēnia rex ſpiculatorē miſit: q apoſtolū iuxta altare
ſtātē vbi corpꝰ chriſti ab eo cōfectū fuerat: expanſis ma-
nibꝰ orātē a tergo miſſo gladio interfecit: ⁊ martyrē do
mino cōſecrauit. xj. kalend. octobris. Quod populꝰ vi-
dens ad palatiū regis incendēdū ꝓperabat: ſʒ a pſby-
teris ⁊ diaconibꝰ vix detēti apoſtoli martyriū celebrare
rūt. Corpuſqꝫ eius in mōtibꝰ Parthorū honorifice cō-
diderunt. Quod proceſſu tēporis inde trāſlatum apud
Salernū digna veneratiōe quieſcit. Zaroes aūt ⁊ Arpha-
xath ex ea die qua Mattheus regis filium ſuſcitauit in
perſidiā fugerūt: ſed eos apli ſimon ⁊ iudas ibidē vice-
rūt: vt dicet infra in eorū paſſione. v. kalen. nouēbris.

¶ De ſancta Iphigenia virgine.
Capitulum. ci.

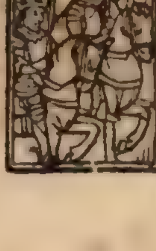
Iphigenia virgo
filia fuit regis egyptij: diſcipula bea-
ti matthei apoſtoli. Quā idem apl's
baptiʒauit: ⁊ xp̄i virginē ſacro vela-
mine cōſecrauit. Cū aūt hyrtacꝰ rex
apoſtolū occidi mādaſſet: vt ſupra in
eiꝰ prima paſſione actū eſt: iphige-
niam virginē cepit de ſuo cōiugio appellare: ⁊ p matro-
nas miſſas: ac magorū ſuffragia ꝓpulſare. Et cū eius aīuʒ
nullatenꝰ immutare poſſet: totā domū eius igne copioſo
vallauit: vt eā cū ceteris virginibꝰ ꝯcremaret. Apoſto-
lus aūt cū āgelo eidē apparēs: omnē ignē ab eiꝰ domo
excuſſit. Et erūpens flāma regis palatiū inuaſit: ⁊ vix
ſolo rege cū filio euadēte: cūcta conſumpſit. Statimqꝫ
filiꝰ regis a demonio arreptꝰ patris crimina ꝓpalās:
ad ſepulchrū apoſtoli ꝓperauit. Rex autē turpiſſima lepro
ſus effectꝰ: cū curari nō poſſet ſe manu propria interē-
mit: populꝰ aūt euphronē ab aplo baptiʒatū: regē con-
ſtituit: q annis ſeptuaginta regnauit: ⁊ chriſti cultū am
pliauit: totāqꝫ ethiopiā eccleſiis repleuit. Iphigenia au
tem ducentarum ⁊ amplius virginum mater exiſtens
in ſancto propoſito perſeuerans in pace quieuit. Cuiꝰ
hiſtoria merito magiſtri ſui paſſione ſubijcitur quia
dies dormitionis eius ignoratur.

¶ De ſctis alexādro ep̄o ⁊ herculano marty. Cap. cij.

Alexander epiſco-
pus ⁊ martyr cū herculano martyre
rome paſſus eſt ſub antonio impera-
tore. Qui dū clareret miraculis inter
cetera lucetiū quēdā gētilē mortuum
ſuſcitauit. Illeqꝫ ſurgēs parentibus
enarrauit qualiter in carcere obſcuriſ
ſimo poſitꝰ erat: q̄dā vero iuuenis ſplē
didiſſimꝰ ad eū acceſſerat: dicens ꝙ
alexāder ep̄s ipſū vocabat: vn̄ ſtatim
ipſe corpꝰ redierat. Quapropter tā ipſe lucetꝰ ꝙ̄ parētes
cū aliis. cxxv. ad dn̄ʒ ꝯuerſi ſūt: ⁊ ab alexādro ep̄o bapti-
ʒati. Hoc audiēs antoninꝰ alexādrū p Cornelium preſidē
fecit teneri: ⁊ vinctū romā adduci: quē creſcentius pref
byter: ⁊ bonifacius: ac Vitalis diacones ſecuti ſunt. Et
dū imperatori preſentatꝰ xp̄m cōfiteret̄ primo fuſtibus
cedit̄: deinde carceri mancipat̄: datis ei quatuor dierum
inducijs ad reſipiſcēdū. Cū aūt pſbyter Creſcētius co-
mes eiꝰ ipſū ſub arbore deflerer: nūciatur ei ab angelo
alexādrū de carcere fuiſſe ſolutū: qđ ille ita factū eſſe cō
perit. Et cū ipſe iterū predicaret: ⁊ ſignis clareret: iterū
captus ⁊ imperatore antonino iubēte in equuleo ſuſpē
ſus eſt: vngulíſqꝫ toto corpore laceratus: atqꝫ lapidibus
ad latera appoſitis aduſtus. Deinde ad templū apollí-
nis adductus eſt vt ſacrificaret. Sed cum pars templi
eius oratione corruiſſet: beſtijs exponitur: ſed intactꝰ
permanens in fornacē mittitur: moxqꝫ diuina virtute
ignis extinguit̄: ⁊ herculanꝰ miles hoc viſo ad xp̄m cō
uertit̄: ſtatimqꝫ ambo ipſi ab imperatore decollari iubēt̄.
Cū aūt alexāder ad martyriū duceret̄ quedā vidua ei
petenti orarium commodauit: quod ipſe ſe ei remiſſu-
rum promiſit. Quod audientes milites vidue illude-
bant: ⁊ orarium amiſſum dicebant. Sanctus aūt mar
tyr via claudia vigeſimo ab vrbe miliario ductus eſt: ⁊
orario oculos texit: ſicqꝫ gladium cū prefato herculano
ſuſcepit: ⁊ cōtinuo facto terremotu vicus ⁊ therme cor-
ruerunt. Orarium autem per angelum vidue reſtitu-
tum eſt: quod ipſa militibus redeuntibus oſtēdit. Cre
ſcentius autem preſbyter ⁊ alij qui cum fuerant ſecuti
corpus ipſius ſepelierunt in loco vbi ignem fornacis
extinxit. xj. kalen. octobris Sed poſtmodum papa Da-
maſus cryptam fabricauit: ⁊ ibidem ipſium depoſuit.

¶ De ſanctis mauritio ⁊ ſocijs militibus mar.
Capitulum. ciij.

Mauritius dux ſa
cratiſſime legionis thebeorū cum ſo-
cijs ſuis exuperio: cādido: innocētio:
victore vitali: ⁊ cōſtātio ſignifer: ſ: ac
reliquis eiuſdē legionis ſanctis mili
tibus ſex milibus ſexcētis ⁊ ſexagin-
taſex paſſi ſunt ſub maximiano impe
ratore in Galliis ciuitate ſedunenſi:
in loco q̄ dicit̄ auganum. Ibi thebei

Dicti ſunt a ciuitate eoꝝ:que thebea nūcupatur:que eſt in partibus orientis vltra fines arabie. Cū enim dioclecian' ⁊ maximian' impatores fidē chriſti cupientes penitus extirpare epiſtolas ad diuerſas mundi partes direxiſſent:vt chriſtianos ſacrificare cogerent:aut diuerſis penis perimerent:pluresq̄ ciuitates in quib' iā xp̄iani dn̄abant nūcios vacuos remiſiſſent. Impatores ira cōmoti p oēs puincias mādauerūt vt oēs bellicis armis apti romā venirēt vt oēs rebelles romano imperio ſubiugarent. Scripſere autē ad populū thebeoꝝ:delate ſunt q̄ electā legionē ſex miliū ſexcentoꝝ ſexaginta ſex ad ſpatores miſerūt vt eos in bellis iuſtis iuuarēt.nō aūt cōtra xp̄ianos pugnarēt. Huic ſacre legioni dux erat inclytus beat' mauriti'. Diocletian' autē maximianū cōtra Gallias cū infinito exercitu miſit:eiq̄ legionē thebeoꝝ ſociauit. Hi a ſctō marcellino papa exhortati ſunt:vt añ gladijs interirēt q̄ fidē quā acceperāt violarent. Cū ergo vniuerſus exercitus alpes trāſmeaſſet:⁊ otbodorū aduenīſſent:ubi impator oēs:q̄ ſecū venerant idolis immolare ⁊ cōtra xp̄ianos vnanimiter cōiurare. Quod audientes ſancti milites ſeptem miliaribus ab exercitu diſceſſerant:⁊ in loco ameno q̄ dicitur augaunū circa rhodanū cōſederāt. Quib' maximianus miſſis militibus mādauit vt ad deoꝝ ſacrificia cum aliis feſtinarent. Quod illi ſe nō poſſe facere reſponderūt.vtpote q: fidē xp̄i haberēt. Tūc ceſar ira ſuccenſus miſſis militibus iuſſit:vt aut eos dijs ſacrificare cōpellerēt:aut decimū quēq̄ eoꝝ quē ſors contingeret ad ceteroꝝ exemplū protinus decollarent. Sancti igit̄ cū gaudio vnus ante alterum feſtinabant ⁊ ad martyriū peruenire certabāt. Quos ſanctus Mauritius dux eorū aſſurgens ſacra cōtione confortabat. Nunciis quoq̄ impatoris dixit q̄ iam xp̄i mādatū adimplere parati erant q̄ petro dixerat:vt mitteret gladiū in vaginam. Nā pro xp̄o mori oēs parati erant. nullāq̄ vtpote xp̄i milites deffenſionē facere cupiebant:eo q̄ ob deffenſionē reipublice tm̄ arma ſuſceperant. Cum hec impator audiſſet:iuſſit vt iterū decimū quemlibet trucidarent. Quo facto exuperius ſignifer accinct' inter cōmilitones ſtans:eos ad paſſionē gl'ioſa locutione exhortatur:⁊ vt omnes arma pijciant ſuadet:⁊ virtutibus ſolis armētur. Dixitq̄ nunciis auguſti:vt hec imperatori referrēt:q̄ꝺ lȝ milites eſſent ſui:ſerui tamē potius erāt xp̄i. Ceſari debebāt militiā:ſȝ xp̄o innocētiā:ab impatore laboris ſtipendiū acceperāt:a xp̄o vite eterne premiū preoptabāt. Tūc impator inſaniens iuſſit omnē ſuū exercitū totā legionē circūdare ita vt nec vnus poſſet euadere. Vallātur ergo ſancti milites chriſti a militib' diabolicis:nefandis manibus trucidāt̄:pedib' equoꝝ cōculcātur:⁊ chriſto precioſi martyres cōſecrātur. ¶ De eis aūt q̄ plures euaſerunt:vt ad regiones alias veniētes chriſtū pdicarēt:⁊ in locis alijs glorioſi' triumpharēt. Ex quib' fuiſſe dicit̄ Solutor:Aduētor ⁊ Octauius. Apud taurinū Alexāder. Apud bergomū Secundus. Apud vintimilium cōſtātin' victor ⁊ vrſus ⁊ alij q̄plures. Cū ergo carnifices predā diuiſiſſent ⁊ in ſimul cōuiuarent:quendā iuuenē nomine Victorē illac caſu tranſeuntē:ad ſecū cōuiuendum inuitauerunt. Ille autē eoꝝ crudelitatem deteſtans requirere cepit:quomodo inter tot milia occiſorum poſſent cum gaudio epulari. Cum q̄ audiuiſſet q̄ pro fide chriſti mortui eſſent:ſuſpirans ille beatum ſe dixit ſi cum illis fuiſſet occiſus. Cum autem illi cōperiſſent q̄ xp̄ianus eſſet ipſum ptinus trucidarūt. Quorum martyrū corpora a xp̄ianis in ipſo loco ſepulta ſunt:⁊ eccleſia eoꝝ noīe fabricata. Sed poſt aliquod tēpus corpus Innocētij martyris i vnda rhodani immerſum:inūdatione ipſi' fluminis ad terrā eiectum eſt:⁊ ab ciuidē loci ep̄o cū alijs in eccleſia ſepultum ¶ In dedicatione autē ipſius eccleſie faber quidā gētilis die dn̄ico opus ſuum exercebat:qui a ſanctorum exercitu rapit̄:ceditq̄ q̄ die dn̄ico laboraret redarguit. Sed correctus ad eccleſiam cucurrit ⁊ xp̄ianum ſe fieri poſtulauit. paſſi ſunt autem ſancti martyres decimo kalen. octobris circa annos domini.cclxxx.

¶ De ſancto Siluano epiſcopo. Cap.ciij.

Siluanus epiſcopus nazarenus claruit tempore Honorij imparatoris. Qui bti hieronymi auditor fuit ⁊ eidē tāta dilectione cōiunct' ⁊ ſimilidēq̄ morib' ⁊ ſctitate vite adeo ſimil':vt poſt ei' obitū a cūctis Hieronym' nou' diceret. Cū aūt poſt obitū Hieronymi q̄dā Sabianus heretic' ſurrexit:qui duas i xp̄o diuerſas volūtates aſſereret:⁊ in ſua ſecta plurimos ꝯgregaſſet:⁊ ad ꝯprobādā ei' falſā poſitionē libellū cōpillaſſet:quē hieronymo int̄itulauerat:predictā hereſim comprobāte eiuſq̄ eloquentiā ⁊ ſtilū habēte. Siluanus Sabinianū ad diſputādū requiſiuit. Statutaq̄ die Siluanus cū Cyrillo ep̄o Hieroſolymitano:⁊ catholicis ex parte vna. Sabianus vero cū hereticis ſuis altera ad eccleſiā ꝯuenerūt. Ibiq̄ cū fuiſſet diutius diſputatū:hereticus opuſculū a ſe cōpoſitū ſui erroris fomētū ptulit:q̄ꝺ a Hieronymo cōpoſitū aſſeuerauit. Quod ecōtra. Siluanus conſtāter negauit:⁊ hereſiarcham de falſo cōpilato opere duriter increpauit. Tandē inter ſe in hoc cōuenerunt:vt ſi vſq̄ ad horam nonā diei ſequētis opus illud falſo cōpoſitum Hieronymus miraculo quodā oſtēderet heretic' capite puniretur:ſin autē archiepiſcopus. Catholicis ergo tota nocte in oratione perſiſtentib' die ſequēti circa horā pene nonā Sabian' ad eccleſiā cū ſuis aduenit:⁊ vt dei ſeruū perimeret:⁊ eo q̄ꝺ nihil miraculi apparuiſſet. Nā Hieronymus aures clauſerat vt mirabilior appareret. Hora aūt debita Siluanus iuxta oblatiōnē:Ele' quaſi ad nuptias pgens ad ſuppliciū duct'. Qui inuocato Hieronymo ne fides catholica deperiret:ſpiculatori collū prebuit ⁊ vt ſe feriret rogauit. Cum aūt ille enſem leuaſſet adeſt ſubito Hieronym' cūctis cernētibus:⁊ extēſaq̄ manu ſpiculatori enſē tenuit:⁊ Siluano vt exurgeret impauit. Deinde hereticū increpauit:ſcripturā illā falſo cōpoſitā aſtruxit:eiq̄ minat' terribiliter iudiciū mortis diſparuit. Cōfeſtī ergo caput Sabiani a corpore detruncatū terrā petijt:ac ſi ſpiculator enſe āputaſſet:quo miraculo diſcipuli hereſiarche ad fidē catholicā redierūt. Poſt hec diabolus Siluani ſanctitati inuidēs vt ipſius famā lederet in eius ſpeciē ſe mutauit:⁊ cuiuſdā nobilis matrone nocte intrās thalamū eā in lecto iā poſitā de cōcubitu requiſiuit. Illaq̄ clamāte homine in eius camerā introiſſe:⁊ accurrētib' familia ⁊ viciniſ:diabolus ad fidē illoꝝ cōfirmādā:ſub thoro latitauit. Quē illi inuenientes accēſis luminib' intuētes Siluanū archiep̄ꝫ crediderūt. Et ꝓpter ipſi' opinionē ſtupefacti ſe interrogauerūt:cur tātā nequitiā ꝑ ſuſpiſſet. Qui vt maius cōtra ſanctū odiū ſcitaret cepit horrēda loqui ⁊ aſtruere q̄ ip̄m ad hoc mulier inuitaſſet:⁊ illa aūt ip̄m aperto ore demētē:⁊ multas ab eo cōtumelias audiuit:⁊ q̄ illi hec ſuſtinere nō valētes iniurijs ⁊ verberib' ip̄m de domo expulerūt. Que cū diuulgata fuiſſent:tota ciuitas cōtra illū cōmota Siluanum hypocritā incendio dignū acclamabat. At autē vir dn̄i audiuit hec patienter tulit:⁊ deo gratias egit. Et ad cedendū furori ſe ad bethlee ad locū:vbi magiſtri Hieronymi ad ip̄s mātirū trāſtulit. ¶ Reuoluto aūt anno cū in eccl'ia Bethlee ad ſepulchrū Hieronymi die quodā ſol' oraret:vir q̄dā malign' ingrediēs Siluanū hypocritā ⁊ adulterū acclamās:gladiū educēs ip̄m in eius guttur demergere voluit. Sed ep̄o hieronymū inuocāte manus illi' retrouerſa:gladio proprio ſeipſum peremit:ſuperueniens alter nequiſſimus exiſtimanſq̄ hominem illū per ſiluanum interemptum:illū ſimiliter occidere conabatur. Sed quod primo acciderat ⁊ huic euenit. Subſequēter duo alij intrauerunt:duoſq̄ occiſos videntes ignari diuini

ſtadicꝫ:ſcelꝰ illud factũ ab homine dei putauerit. Quorum vnus in eum inſiliuit enſe nudato. Sed eþo hieronymũ inuocante vir ille vt duo priores ſe ꝓprio enſe et manu iugulauit. Quod ſocius magie aſcribens ante fores eccleſie clamat Siluanũ adulterum ꝛ maleficũ:ac hoim occiſorẽ:cõcurrẽte ppli eþm dignũ incẽdio acclamantes. Capit innocens vt ad ſuppliciũ pertrahatur. Cyrilꝰ accurrẽs ipſum liberare nitit:ꝫ magis ppla cõcitat. Cũ aũt extra eccleſiã duceret. Hieronymꝰ viſibilr de ſepulchro exiẽs cũctis ſplẽdẽs apparuit ꝙ ſiluanum dextera tenens de medio ppli furẽtis eduxit. Inter hec demoniaca vinculis ferreis alligata ad tumulũ eiꝰ liberãda defert. Sꝫ Hieronymꝰ demoni mãdauit vt ex ea exiens cũctis publice ꝙ in ſiluanũ cõmiſerat ꝓpalaret. Mox a femina illa diabolꝰ diſceſſit in forma ꝛ habitu ſiluani cũctis apparuit:ita vt ab eo nullatenꝰ diſcerni poſſet. Sicqꝫ demõ cũcta ꝙ ꝯ virũ dei ɔmiſerat enarrauit ꝛ ɔtinuo nuſꝙ̃ declarauit. Hieronymꝰ aũt ſiluanũ adhuc tenẽs dextera ſi aliud a deo vellet interrogauit: qui ſe de hoc ſeculo ſumendum poſtulauit:ꝛ quod petierat impetraſſe audiuit. Statimqꝫ diſparuit Hieronymus:ꝛ poſt hoc ſpaciũ in pace expirauit Siluanꝰ. Omnes quoqꝫ populi ad eius pedes procidunt:ꝛ de iniuria commiſſa veniã petunt:corpuſqꝫ ipſius ad Nazareth tollentes in eius eccleſia honorifice condiderunt:ꝛ quieuit in pace x.kalend.octobris.

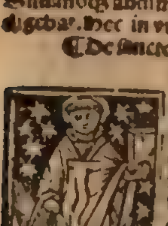
¶ De ſancto Siluano abbate.
Capitu.cv.

Siluanus abbas

in deſerto de Scithi claruit:de quo legit in vitis patrũ ꝙ in extaſi mentis raptus ad ſe rediens poſtmodũ flere cepit dicens:ꝙ ſe vidiſſe quoſdã ex fratribꝰ ſuis ad iſterna trahi. Dũ aũt ad monaſteriũ quoddã cum Zacharia eiꝰ diſcipulo veniſſet:ꝛ cũ fratribus aliquãtulũ comediſſet:reuertens diſcipulũ aquã in via bibẽtẽ redarguit eo ꝙ ipſiꝰ diei ieiuniũ ſolueret. Qui dñi ei rñdit:quo ieiuniũ ſeruarẽ:ꝙ eo die cum fratribꝰ comedulẽ:ut audiuit ab abbate ꝙ illud fuerat cõuiuiũ charitatis. ¶ Aliqñ dũ quidã peregrinꝰ frater ad eũ veniſſet ꝛ fres eiꝰ manibꝰ operãtes vidiſſet:redarguit illos dicens ꝙ maria optimã partẽ elegit:quẽ abbas in cella locatũ hora nona cũ ceteris ad mẽſam nõ vocauit. Ille aũt poſt cibũ abbatẽ cur ſe nõ vocaſſet interrogauit. Cui ille reſpõdit ꝙ hõ ſpiritalis erat ꝛ eſca opꝰ nõ habebat. Hoc audiẽs frater penitentiam egit:ꝛ Siluanoqꝫ audiuit ꝙ etiã maria marthe miniſterio indigebatꝰ. Hec in vitis patrũ.

¶ De ſancto Ione preſbytero ꝛ martyre.
Capitu.cvj.

Ion preſbyter et

martyr apud Caſtreſiũ pagũ paſſus eſt. Hic ex partibꝰ Athenarũ veniẽs ſctõ Carautio martyri vſqꝫ Romã ſociatꝰ cũ btõ Dionyſio epõ ex vrbe egreſſus cũ eodẽ galliã adiit:ꝛ ab ipſo pbr̃ ordinatꝰ Caſtreſiũ pagũ ꝓperãs euãgeliũ ꝑdicauit:herbis virẽtibus ꝛ aqua frigida ſuſtẽtatꝰ. Ad quẽ ꝑdicãtẽ tres lictores a Iuliano prefecto pariſiꝰ miſſi ſunt vt eũ tenerent ꝛ occiderẽt. Qui eũ ꝓpe pariſiꝰ inuẽtũ nullo timore territũ:nec minꝰ turbatũ:nec vllatenꝰ a doctrina deſiſtentẽ verberibꝰ ceſum decollauerũt.x.kalẽ.octobris. Cuiꝰ corpꝰ truncũ caput manibꝰ tollẽs vſqꝫ ad locũ vbi ſanctus martyr ſibi ſepulturã elegerat quaſi miliario vno ꝓcedẽs ibidẽ occubuit:ſepultuſqꝫ ibidẽ miro fragrante odore in loco qui dicit mons ſancti Ionis.

¶ De ſancto Florentio preſbytero.
Capitu.cvij.

Florentius preſby

ter floruit tempore Conſtantini imperatoris ꝙ ſancto floriano martyri ſociatꝰ:de quo ſupra dictũ eſt in eius paſſione.iiij.nonas maij:poſteius receſſum ꝛ martyriũ ſub Diocletiano ꝛ Maximiano ab angelo monitꝰ ad galliam venit:ꝛ ad portũ fluminis Rhodani:ꝙ qui dr̃ Lugdunũ applicuit:vbi cum eſſet dies dñicus:vt miſſam audiret:ꝛ nauẽ cõfractam ſine gubernatore repertã aſcẽdit ꝛ angelo duce trãſiuit:vbiqꝫ demoniacũ inuentum ab oppreſſione immundi ſpiritus liberauit: ꝛ in ipſa via plurima alia miracula fecit. Quẽ ſanctus Martinꝰ epiſcopus Turoñ.per viſum angelo monitꝰ ſacerdotẽ cõſecrauit. A quo dimiſſus venit ad locũ ꝓpe ligerim cui nomẽ erat glorianaã:in quo erat ſpelũca ſerpentibus plena:quos ille ſua oratione fugauit:ꝛ ibidem ieiunijs ꝛ orationibus quotidie vacans manſionẽ elegit. Singulis quoqꝫ annis orãdi gratia Turonis venicbat. Cum autem peruenisſet ad locum qui dr̃ condata iuxta fluuium mulierem cecam flentem amariſſime reperit:ꝛ ab ea filium eiꝰ atqꝫ ductorẽ in fluuiũ ne necatum audiuit:ꝛ mox oratione premiſſa in loco ei oſtenſo ab angelo piſcatores rhetia iactare fecit ꝛ filiũ mulieris de flumine viuũ extractũ ei reſtituit ꝛ ipſã inſuper a cecitate ſanauit. Uixit autẽ a tempore quo a ſancto floriano fuerat ſeparatꝰ annis.lxiij.ꝛ annorũ.cxxiij. migrauit ad chriſtum.x.kalend.octobris:ſepultꝰ apud Lugdunum miraculis clarus.

¶ De ſancto Sanctino epiſcopo ꝛ confeſſore. Capi.cviij.

Sanctinus epiſco

pus apud Meldeñ.ciuitatẽ claruit tpe Domitiani ꝛ Nerue imperatorũ ꝙ a beato Dionyſio epõ ordinatus: miſſus eſt Carnoñ.ad ꝑdicãdum:ꝛ poſtmodũ ab eodẽ Meldẽſi vrbi in põtificẽ ꝓfectꝰ eſt:ꝛ in Antoniũ iuniorẽ in ſociũ ꝛ pbr̃m cõceſſit:mandãs eis vt poſt martyriũ ipſiꝰ Dionyſij qđ ſe pro xp̃o paſſurũ dixicerat:ola ꝙ circa ſe cõtigiſſent romano põtifici ꝛ fidelibꝰ rome intimare curarent. Itaqꝫ poſtꝙ̃ Dionyſius paſſus eſt. Sanctinꝰ ꝛ Antoniꝰ romã pergebãt iuſſa impleturi:venientibuſqꝫ illis in Italiã Sanctinꝰ ſociũ febricitantẽ diebus pluribus expectauit. Ne tamẽ iter retardaret:Antoninum hoſpiti cum enceniis ꝛ lintheis cõmendauit:vt ſi conualeſceret:inde ei miniſtraret ſi decederet:illũ inde ſepeliret. Et ſic a loco diſceſſit Antoninuſqꝫ poſt modicum deceſſit. Quẽ princeps ille olbus ſibi retentis in ſtabulo iumẽtorũ in ſterquilinio ſepeliuit. Qđ dum Sanctinꝰ qui iam fines vrbis tetigerat per ſpiritũ cognouiſſet:retrocedẽs ab hoſpite de ſocio requiſiuit. Ille aũt eũ obiſſe:corpuſqꝫ ſe honeſte ſepeliſſe affirmauit. Quem Sanctinꝰ demẽtiens ac redarguens ad locũ acceſſit:ꝛ oratione premiſſa ſociũ de foſſa euocans ſuſcitauit. Quod princeps ille cernens cõfuſus veniã petiit:ꝛ fidem xp̃i ſuſcepit. Tunc ambo celebrata miſſa romã venerunt:ꝛ anacleto pape actus ꝛ geſta ſancti Dionyſij:necnõ ꝛ que ſibi contigerant narrauerũt. ¶ Perfectoqꝫ negotio ad vrbẽ Meldenſem redierunt:predicationi inſtantes. Poſt ꝙ Sanctinus dormiuit in chriſto decimo kalendas octobris. Cui ꝛ Antoninus in epatu ſucceſſit:ꝛ cõſumatꝰ ipſe in ſanctitate ad chriſtũ migrauit. Quorũ ambo corpora in vno tumulo collocata requieſcunt.

¶ De ſancto Lino papa ꝛ martyre. Capi.cix.

Lin⁹ papa ⁊ martyr: natione Italicus de regione Tuscie: pr̄e herculano: vt̄o petro apostolo in pontificatu romano successit. Seditq; annos .xj. mēses .iij. dies xiij. Hic ex precepto beati petri apl̄i cōstituit: vt mulieres in ecclesia velato capite introirent. Dicūt quidā p Lin⁹ ⁊ clet⁹ petri successores non sederūt vt pōtifices: sed vt petri coadiutores: cū ip̄e beat⁹ Petr⁹ in vita sua credidit ecclesiasticarū rerū dispositionē. Ip̄e vero tm̄ p̄dicatiōi ⁊ orōni vacabat: ppter qđ tāta authoritate dotari meruerūt vt in catalogo pōtificū ponerētur. Clementē vero ip̄e beat⁹ Petr⁹ sibi successorē cōstituit: liȝ aliȝ hec veritate nitantur: tñ vt ait Hieronym⁹: beat⁹ Clemens sp̄ū sctō plenus timēs ne aplica ordinatio posteris temporib⁹ trāsiret in vitiū: vt quidā munus hereditariū putātes minus de dei cogitarent electione. Linū ⁊ Cletū ante se coegit pōtificari. Et sic Clemens p̄mi⁹ fuit per Petri electionē: tertius vero p gradum. ¶ Hic btūs cp̄s cum demones effugeret mortuos suscitaret ⁊ alia miracula faceret: multosq; cōuersos baptizaret: filiā etiam Saturnini consulis a demonio liberasset ⁊ ad xp̄m cōuertisset. Saturninus cōsul credens hoc magicis artib⁹ fieri ipsum diuersis penis afflictū decollauit. Imperante Nerone .ix. kalē. octobris. Et hȝ corp⁹ ei⁹ primo fuerit in vaticano sepultum: postea tñ a Gregorio Ostiēsi episcopo Ostiū translatū est: ⁊ in eccl'ia maiori sancti Laurentij reconditum. Hic fecit ordinationes duas p mēsem septembr: ⁊ ordinauit episcopos .xv. presbyteros .xix. Et cessauit episcopat⁹ dies tres.

¶ De sancta Tecla virgine ⁊ martyre.
Capitu. cx.

Tecla virgo ⁊ martyr: passa est apud Iconiū ciuitatem imperāte Nerone. Que ipsius vrbis p̄clara gn̄e orta btī Pauli apl̄i p̄dicatione cōuersa: atq; virginitatē p̄fessa: cū sponsum haberet: nuptias renūtiauit. Qđ mater ei⁹ sentiēs filiā iudici tāq; xp̄ianā accusauit. Tūc p̄consul Alexāder Teclā detētā iudicauit igni cremādā. Et cū in medio ignis esset posita in nullo tñ exusta est: imberq; de celo vehementissim⁹ cadēs rogū extinxit. Sicq; virgo liberata ad domū vbi Paul⁹ hospitabat aduenit vbi multos discipulos inuenit: q̄ se p ea orantes .vj. diebus afflixerāt. ¶ Post aliquod tempus: Syr⁹ Alexāder Teclam detentā iudici iteȝ obtulit: ⁊ de christianitate detulit. Quā iudex bestijs exponi iussit: sed interiȝ cū Tryphene matrone nobili imperatoris propinque custodiendam tradidit. Die vero statuta Tecla in arenaȝ ducitur: ⁊ leene supra dorsum colligatur. Sed leena verso capite: virginis pedes lambebat. Sicq; puella de arenario educitur illesa ⁊ in die sequēti reseruatur iterum feris subijciēda tryphenacq; cōmendat custodiēda. Sequenti iterū die tecla producit: ⁊ spoliata in amphitheatrum mittitur: ⁊ leones ⁊ vrsi ad eam dimittuntur. Ad cuius pedes leena procidit: vsq; ad virginem currētem lacerauit. Leonē vero ferocissimum cadē leena cōplexa cū ipso dimicauit ⁊ cum eo pariter mortua corruit: ⁊ sic virginem defensauit. Deinde in fossam aque serpētib⁹ plenā inijcit: sed p̄mus serpentes nube ignis oppressi moriunt. Dehinc tauris ferocissimis pedib⁹ alligatur Et lamine candētes inter alia aīalium mittunt: vt salturapido cito discerperent vinctam. Sed ferrum candens cōbussit funes ⁊ solutis vinculis ergo liberat: discurrentibus tauris pre incendij dolore. Clamantib⁹ autem populis cum tryphena magnū deū xp̄ianoruȝ: pedōsul tam miraculi stupore quā populi timore: Teclā suis vestibus indutā matronis liberam dimisit. Quā Tryphenā in domum suā suscepit ⁊ adoptans in filiā fidem xp̄i percepit. Multos etiam gentiles virgo domini ad fidem perduxit. Deinde se lentiā abijt: ⁊ in virginitate ⁊ sanctitate vite perseuerans: somno pacis dulciter requieuit nono kalēdas octobris: vbidē sepulta.

¶ De sancto Constantio confessore.
Capitu. cxj.

Constantius confessor apud Anconā claruit: qui in ecclesia beati Stephani prothomartyris mansionarij functus officio seruiebat: funditusq; terrena despiciēs tota mēte ad sola celestia flagrabat. Quadā vero die cū in eadeȝ ecclesia oleū defecisset: ⁊ dei famul⁹ vnde lāpades accēdere nō haberet lampades oēs aqua repleuit: atq; ex more in medio papyros posuit: quos allato igne accēdit: sicq; aqua in lampadib⁹ ac si oleū tota die ac nocte arsit. Cui⁹ sanctitatis opinione crescēte multi ad eū videndum ex diuersis locis veniebant. ¶ Deinde vero quidam ex longinquo loco ad eū videndū rusticus venit. Eadē vero hora cōtingit: vt vir dn̄i stās in ligneis gradibus reficiendis lampadib⁹ deseruiret. Cumq; is qui ad eū vidēdū venerat: quisnam esset inquireret ⁊ ostensum sibi extili formae: ⁊ pusilla statura cōspiceret despexit: ⁊ atq; in corde suo derisit dicēs se grandem hominem videre credidisse: ille vero nihil habebat de homine. Quod vt constantius p spiritū agnouit lampades reliquit: concitusq; descendens in amplexu ruit: ⁊ deosculās eū gratias egit: ⁊ p de se talia cogitasset: eo qđ ipse solus ex hominibus in eum cognoscendum oculos apertos habuisset. Cui⁹ humilitatē ⁊ spiritum prophe ticum rusticus considerās: ⁊ veniā ab eo petijt: ⁊ deinceps in reuerentiā assumpsit. Quieuit autē in pace vir domini .ix. kalend. octobris sepult⁹ Ancone. Hec gregorius primo dialo. capite. v. Corpus autē hui⁹ sancti p̄cessu temporis Venetias trāslatū ⁊ in ecclesia sancti basilij collocatū est .iiij. idus iulij.

¶ De sancto Constantio ep̄o.
Capitu. cxij.

Constantius episcop⁹ aquine ciuitatis fuit: ⁊ ioānis pape p̄mi t̄pibus claruit. Qui vltra nimiam sanctitatis famā: q̄ apud multos innotuit: sp̄iritu p̄phetico dotat⁹ est. Cū enī in die ei⁹ obitus a circunstantib⁹ ciuibus: vtpote tam amabilis pater discessurus amarissime plāgeret: q̄situ͂ est ab eo quē post se pōtificē haberet. Quib⁹ p̄phetico sp̄ū r̄ndit: ⁊ p post cōstātiū mulioneȝ: post mulionē fullonē: post fullonē neminē. Quib⁹ editis vite sp̄m exhalauit. ¶ Defuncto vero sancto ei⁹ ecclesie pastoralē curā suscepit andreas diacon⁹ illi⁹: qui quōdam in stabulis itineris cursum seruauerat equorum. Illo quoq; ex hac luce subtracto: episcopat⁹ ordinem iouinus sortitus est: qui in eadem vrbe fullo extiterat. Quo adhuc superstite cuncti habitatores ciuitatis illi⁹ ⁊ barbarorum gladijs ⁊ pestilētie vastitate deleti sunt: ⁊ vt post mortem eius nec qui episcop⁹ fieret nec a quib⁹ fieret inueniri posset. Sicq; completa est viri dei sentētia quaten⁹ post excessum duorū episcoporū sequētiū ei⁹ aquinēsi ecclesia pastorē minime haberet. Hec gregorius in .iij. dialogorum capite. iij.

¶ De sancto Sosio martyre.
Capitu. cxiij.

Sosius

Soſi⁹ martyr paſſus eſt apud ciuitatẽ puteolanã tpe diocletiani impatoris ſub Timotheo preſide: qui cũ eſſet diaconus miſſenate ciuitatis annorũq triginta poſt paſſionẽ ſcti Januarij beneuentani epi paſſus eſt. Cũ aũt quodã tpe pñte ipſo epo euãgeliũ in eccleſia legeret: vidit epus de capite ei⁹ flãmã exurgere: quã nemo ali⁹ vidit: et pnũciauit eũ martyrẽ futurũ: non poſt multos dies ianuari⁹ eps tent⁹ ꝛ ĩ carcere miſſus eſt: ad quẽ viſitandũ cũ veniſſet Soſi⁹ cũ diacono feſto ꝛ lectore deſiderio: ꝛ ipſi ſimul cum eo detẽti ſunt. Et poſtq̃ ianuari⁹ cũ alijs ei⁹ ſocijs paſſus eſſet: vt dictũ eſt ſupra in eorũ paſſione .xiij. kal. octobris ꝛ ipſe Soſi⁹ ab eodem preſide pro xpi nois confeſſione gladio ceſus eſt nono Kalend. octobris.

¶ De ſancta Salaberga abbatiſſa. Cap. cxiiij.

Salaberga abbatiſſa in territorio Lugdunẽſi claruit tpibus ſcti Sulpitij epi bituricẽ. ꝛ Dagoberti regis francorum. Hec in ſuburbano leucorũ oppido territorij lingonẽ. parẽtib⁹ claris et religioſis exorta circa natiuitate ceca. Cũ aũt ſctũs Euſtaſi⁹ abbas colũbani ſucceſſor in domũ Gũdonij patris puelle hoſpitat⁹ eſſet: duoſq filios viri ſibi oblatos bñdixiſſet. Salabergam cecam eidẽ adductã poſt triduanũ ieiuniũ illuminauit: ꝛ ſpũalibus diſciplinis informauit. Quã parẽtes cuidã gñoſo viro ꝫ diudũ renitentem inuitã in cõiugẽ tradiderũt. Quẽ infra duos mẽſes defuncto: iterũ inuita maritat Alduino comiti regis dagoberti: ex quo quinq filios procreauit. Tandẽq virũ ad caſtitatẽ cõuertit: eiuſq obtẽta licẽtia cũ cõſilio Ualberti ſucceſſoris ſcti in abbatis in ſuburbano lingonẽſi: in paterna hereditate cenobiũ puellarũ cõſtruxit: verũ ciuili bello inter reges francorũ exorto: inde cũ ſctõ valberto diſceſſit: ꝛ Ludunũ veniẽs monaſteriũ illud fabricauit: vbi pluſq̃ trecentarũ puellarũ ancillarũ xpi mater extitit. ¶ Dũ quodã tpe ſancti Ualberti, pſtolaret aduentũ ꝛ vinũ ad ſufficientiã nõ hẽret: ſua oratione vinũ in vegete multiplicauit: ꝛ q̃ ſemiuacua erat plenam reppererit. Uite ſue inſtãte termino p viſionẽ vidit tabernaculũ mire claritatis de celo deſcẽderet: in quo recepta in prato ameno ſumme pulchritudinis trãſlata eſt. Quẽ ſibi locũ adeo paratũ intellexit. Eidẽ etiã dormiẽti cingulũ a renib⁹ ſolutũ eſt: ꝙ muſq̃ cõparuit dictum eſt ei ipſam die centeſimo a corpe migraturam: quibus diebus continue pſalteriũ legẽs: die ſibi ſtatuta videlicet .ix. kalend. octobris in pace quieuit.

¶ De cõceptione ſcti Joãnis baptiſte. Cap. cxv.

Conceptio ſancti Joannis baptiſte in martyrologio Hiero. viij. kalen. octobris ſcribit: ꝛ in quibuſdã eccleſiis celebrat. A quo die vſq ad ei⁹ natiuitatẽ nouẽ mẽſes integralr numerant: nullo die deficiente nec ſuperãte: vt ſicut triũ hoim tm̃ celebrant feſta natiuitatũ: ſcꝫ xpi ꝛ btẽ virginis ac ipſi⁹ baptiſte: ſic ꝛ eoꝝ celebrant feſta cõceptionũ. Feſtũ aũt conceptionis matris dñi p reuelatione primo cognitũ fuit: ſicut dictũ eſt in legẽda conceptionis ei⁹ ſexto idus decẽbris. Qualiter autẽ cõceptionẽ Joãnis baptiſte tali die fuiſſe factã habuerit hieronymus: incertũ eſt: veriſimiliter tñ credi poteſt ꝛ recte opinari ꝙ ſicut cõcept⁹ ꝛ ortus baptiſte in alijs pfect⁹ apparuit: ꝛ ſic tps eius quo fuit in vtero integrum eſſe debuit: vt ſicut xps noue mẽſibus integralr in vtero virginis fuit ſic ꝛ baptiſta poſt eoſdẽ menſiũ integralẽ decurſum de vẽtre matris exiuit: vt ſicut natiuitas precurſoris aſſimilat natiuitati ſaluatoris: ſic ꝛ ei⁹ cõceptio ad xpi conceptionẽ inquantũ eſt poſſibile ſimulet. Et notandũ ꝙ circa conceptionẽ Joannis baptiſte: tria miracula ſpecialr apparuerũt: eaque aliqualr tacta ſũt ſupra ĩ ei⁹ natiuitate. viij. kal. iulij ſcꝫ ſupnaturalis cõceptio, in vtero ſanctificatio: ꝛ, pphetalis doni repletio. ¶ Fuit eñ primũ ſupnaturalis cõceptio: qm̃ erat Elizabeth ſterilis: ꝛ ambo parẽtes pceſſerãt in dieb⁹ ſuis. Ideoq Zacharias de pmiſſione angelica dubitauit. Cõſueuit eñ homo dubitare. ¶ Aliqñ ppter promiſſorũ magnitudinẽ: ſicut ꝛ abrahã legit ꝙ dubitauit qñ dñs ſemini ſuũ terrã chanaam poſſeſſurũ eſſe promiſit. Geñ. xv. ¶ Aliqñ ppter fragilitatis proprie conſiderationẽ: ſicut ptꝫ in Gedeone qui cũ familia ei⁹ eſſet infima in tribu manaſſe: ꝛ ipſe minim⁹ in domo patris ſui dubitauit quõ Iſrael liberare poſſet. Iudic. v. ¶ Aliqñ ppter nature impoſſibilitatẽ: ſicut patet in ſarra quẽ ſuã ſenectutẽ cõſiderans riſit cũ dñs Abrahe filiũ ex ea naſciturũ eſſe prediat. Geñ. xviij. Ex his aũt oibus Zacharias dubitare potuit: q: ibi erat ꝛ magnitudo promiſſionis: q: de filio naſcituro dictum eſt. Erat eñ magnus corã dño ꝛ conſideratio proprie fragilitatis: q: talem filiũ habere ſe reputabat indignũ ꝛ impoſſibilitas naturalis q: vxor ei⁹ erat ſterilis: ꝛ ambo pceſſerãt in diebus ſuis: nihilominus tamen plagã incurrit amiſſionis loquele: ppter eius incredulitatẽ vt ex hoc maius miraculum in natiuitate filij appareret ꝛ propter alias rationes ſuperius in natiuitate Joannis aſſignatas. ¶ Scdm̃ miraculũ fuit in vtero ſanctificatio: q: de eo dictum eſt. Et ſpũſancto replebitur adhuc ex vtero matris ſue. Qd̃ priuilegiũ in quatuor ſanctis tantũmodo reperitur: ſcꝫ in hieremia propheta. Hiere. primo. Anteq̃ exires de vulua ſanctificaui te. In iacobo iuſto apoſtolo: ſicut hieronymus teſtatur. In ioãne baptiſta: ꝛ in beata virgine maria: ꝫ talis ſanctificatio et ſpũſancti repletio longe plenior fuerit in beata virgine q̃ in alijs pnolatis ſanctis. ¶ Et notãdũ ꝙ ꝫ Joannes baptiſta fuit in vtero ſanctificatus: fuit tñ originali peccato cõceptus: alioqui non fuiſſet Zacharie filius: ꝛ vnde feſtum illud licet dicant cõceptionis eſt tñ potius feſtum ſanctificationis: q: ꝛ tꝫ in vtero matris ſanctificatus fuit. Sicut ꝛ de beata virgine ſuperius dictum eſt in legenda conceptionis eius: vnde ſub vocabulo conceptionis agitur feſtum ſanctificationis. ¶ Tertium miraculum fuit prophetalis muneris repletio. Ideo dicitur pluſquam propheta: quia anteq̃ naſceretur prophetare meruit: quando in vtero matris exultans ad vocem ſalutationis marie: deum in adeſſe cognouit. Unde chriſoſtomus. Nunquid prophete fuit vt prius fieret propheta quam homo? Et q: conſuetudo erat vt prophete vngerentur. Ideo chriſtus fecit mariam ſalutare elizabeth. Et ſermo procedens de vtero matris vbi habitabat dñs: ꝛ p aures elizabeth ingreſſus deſcenderet ad ioannem: ꝛ eum illuc vngeret in prophetam. ¶ Non ſolum aũt ipſe antequam naſceretur prophetauit: ſed inſuper ſuis meritis matri prophetie ſpiritum tradidit: vnde chriſoſtomus. Quis prophetarum cum eſſet propheta pphetam facere potuit? Helyas quidam vnxit Helyſeum in prophetam: nõ tamen prophetandi gratiam illi donauit. Iſte autem in vtero matris exiſtens diuini introitus ſcientiam matri donauit: ꝛ os illius in verbo confeſſionis aperuit: vt cuius non videbat perſonam: cognoſceret dignitatem diceñ: vnde hoc mihi vt mater domini mei veniat ad me. Hec chriſoſtomus.

¶ De ſanctis Andochio Thyrſo ꝛ felice martyribus. Capitulum. cxvj.

Andochiꝰ thyrſꝰ

⁊ felix martyres apud aurelianū paſſi ſunt ſub aureliano īperatore. Ex quibus Andochiꝰ ⁊ Thyrſus miſſi ſunt a ſancto Policarpo ep̄o in gallias ad p̄dicandū. Qui venientes Aurelianū dū ſua p̄dicatione multos ɔuerterent: ⁊ multos martyres cōfortarēt: recepti ſunt hoſpitio a felice xp̄iano negociatore: pauperū hoſpite curatore. Et cū ad īperatorē ibidē tūc degentē accuſati fuiſſent: inde educti ſunt. Quos dū corū hoſpes inſequit̄ cū eis ſimil detinet̄: oēſq; ſimul impatori p̄ſentant̄. Et dū xp̄m ɔfiterent̄: manibꝰ ſuſpēdunt̄: ⁊ ſaxa in pedibꝰ alligant̄: ⁊ ſic in ſuſpendiculo vſq; in craſtinū dimittunt̄. Cū aūt ſequēti die incolumes inuēti fuiſſent: in ignē copioſū miſſi ſunt. Sȝ cōbuſtis vinculis: ⁊ flāmis imbre copioſo extinctis: ipſi inuſti oīno p̄manſerūt. Quos īparor continuo decollari mādauit. Fauſtꝰ p̄o xp̄ianus cum Symphoriano filio ſuo corpora eorum collecta ſepeliuit octauo Kalendas octobris.

De ſctīs q̄draginta nouē martyribꝰ. Cap. cxvij.

Quadraginta no

uē martyres paſſi ſunt in Calcedonia ciuitate ſub Diocletiano īpatore p̄conſule aūt p̄ſco. Ubi cū btā Euphemia virgine detēti cū nollent deo Marti ſacrificare p dies viginti in carcere macerati ſunt. Deinde iuſſu p̄ſidis educti alapis in faciem ceſi ⁊ grauit̄ flagellati: iterū vincti in carcerē reducti ſunt ⁊ īparori reſeruati: vt de his ſupra actū eſt in paſſione Euphemie. xvj. kal. octobris. Poſt dies aūt duodecim īperatori Diocletiano calcedonē venientī ea p̄cōſule p̄ſtant̄. Quos cū īparor in xp̄i fide immobiles repiſſet eos oēs vinctos leonibꝰ ⁊ vrſis expoſuit deuorādos. Et cū a feris intacti cuſtoditi fuiſſent iuſſit eos oēs parit̄ decollari. viij. kal. octobris.

De ſctō Cleopha diſcipulo. Cap. cxviij.

Cleophas diſci

pulꝰ vnꝰ ex. lxxij. fuit. Hic vnꝰ ex illis duobꝰ extitit quibus in caſtello emaus eūtibꝰ in die reſurrectōis ſue dn̄s apparuit ⁊ ab ipſis inuitatus cū eis diſcubuit: quē et ipſi in panis fractione cognouerūt. Alius vero Lucas euāgeliſta fuiſſe dicit̄. Hic aūt tradūt apud ipm̄ caſtellū Emaus in eadē domo qua mēſam dn̄o parauerūt poſt dn̄i paſſionē in iudea diſperſionē p cōfeſſione xp̄i: a iudeis occiſum ⁊ glorioſa memoria ſepultum: q̄ paſſus eſt ſeptimo kalen. octobris. Hec in martyrologio Adonis ſumpto ⁊ Hieronymi ſcripturis ⁊ chronicis antiquis.

De ſancto Firmino preſbytero ⁊ martyre. Capitulum. cxix.

Firminus preſby

ter ⁊ martyr apud Ambianū paſſus eſt ſub Lōgino ⁊ Sebaſtiano preſidibus: qui ex ciuitate Hiberniæ q̄ dicit̄ pamphilonia ortꝰ patre firmo ſenatore: cū adhuc eſſet puer traditus eſt honeſto preſbytero ſacris literis imbuendus: qui anno⁊ xvij. etate ⁊ doctrina proficiens: ⁊ pro honeſto iam ſene predicationis officiū ſupplens: ab eodem ad honoratum epiſcopum Toloſam miſſus eſt: a quo ⁊ preſbyter eſt ordinatus. Anno vero etatis ſue. xxiij. reuerſus ad magiſtrum relictis omnibꝰ apud Andegauen. vrbem anno vno et tribus menſibus predicauit: et multos ad chriſtum conuertit: deinde Beluacum veniens a Valerio preſide ob chriſti confeſſionem ſepe vſq; ad mortem flagellatus eſt: et poſt hec in carcerem clauſus: ſergio ſucceſſori valerij reſeruatus eſt: ſed a populo violenter ſolutus: ibidem diutius predicauit omnem populum baptizauit: et eccleſias plures conſtruxit: unde Ambianum perrexit: ⁊ infra quadraginta dies tria milia hominum ad chriſtum conuertit. Tandem a Longino et Sebaſtiano preſidibus comprehenſus: propter timorem populi in carcere decollatus eſt: ſeptimo kalendas octobris. Fauſtinianus autem ſenator pater ſancti Firmini epiſcopi: de quo ſupra dictum eſt. iij. kalendas ſeptembris: qui ab eodem martyre cum filio fuerat baptizatus corpus eiꝰ rapiens in ſuo cimiterio ſepeliuit: quod poſtmodum Saluius Ambianen. epiſcopus in eccleſiam maiorem tranſtulit: de quo ſupra habitum eſt. iij. idus ianuarij. Sebaſtianus autē preſes in vltionē martyris chriſti a ciuibus Beluacenſibꝰ poſtmodum interfectus eſt.

De ſancto Herculano martyre. Cap. cxx.

Herculanus mar

tyr paſſus eſt rome ſub Aureliano imperatore: qui a btō Alexandro papa ad xp̄m conuerſus eſt ⁊ baptizatus. Cum idem Alexander in cuſtodia teneretur apud quirinum ⁊ tribunum: quapropter Aureliano accuſatus ⁊ ab eodem cōprehenſus atque fuſtibus ceſus in confeſſione nominis dn̄i tandē gladio cedēte martyrij palmam percepit. viij. kalend. octobris. Cuius corpus via numētana. vij. ab vrbe miliario a chriſtianis ſepultum eſt.

De ſanctis Cypriano epiſcopo ⁊ Juſtina virgine ⁊ martyribus. Cap. cxxj.

Cyprianus epiſco

pus ⁊ Juſtina virgo paſſi ſunt apud Damaſcum ⁊ cōſumati in Nicomedia ciuitate tp̄e Claudij imperatoris ſub Eutelio comite orientis. Btā namq; Juſtina de ciuitate Antiochie filia Eduſii ſacerdotis idolorū quotidie ad feneſtrā ſedēns: p̄clium diaconē legentē euangeliū audiēs cōuerſa eſt. Qđ cū mater patri in lecto nunciaſſet: ⁊ ambo dormitātes xp̄m cū angelis eos ad regnū celorū vocantē vidiſſent: euigilātes mane et ipſi cōuerſi ad eccleſiā cōuenerūt: ⁊ vna cū Juſtina ab optato ep̄o baptiſmū p̄ceperūt: a quo poſtmodū Eduſius p̄ſbyter ordinatus eſt. Quo defuncto dū virgo chriſti eccleſiā frequentaret: ⁊ eam quidā Aglaius ſcholaſticus adamaret: miſit ad eā matronas ⁊ viros vt ſibi illā peterent in vxorē. Que cū omnibus ſe chriſto deſpondiſſe r̄ſideret. Ad cyprianū magum iuuenis acceſſit: qui puer ab annis ſeptem fuerat diabolo conſecratus vt artibus ſuis Juſtinā in eius amorē concitaret. Cyprianus aūt aduocauit demonē quendā ⁊ eum adiuuare cepit vt virginē de libidine tentatā ad ſe adduceret vt eā vel ipſe vel Aglaius cognoſcere poſſet. Demon aūt vnguentū quoddā Cypriano tradidit: vt domū virginis pungeret: ⁊ ipſe poſtmodū noctu ad eā tētandā introiret. Qđ cū factū eſſet ⁊ demō ingreſſus cor virginis in amorē cōcitaret. Juſtina oratione p̄miſſa ſignū crucis adhibuit: ⁊ diabolꝰ territꝰ fugit ⁊ ad Cyprianū cōfuſus rediit: quē cū interrogaſſet: cur ſine effectu rediſſet dixit ſe ſignum vidiſſe: in quo oīs virtus eius defecerat. Cyprianus autē demonē alterū fortiorem miſit: ſed q̄ſ

Primo cõtigerat: ⁊ ſecũdo euenit. Quod Cyprianus vi-
dens illos deriſit: ⁊ principẽ demoniorum aduocauit: ⁊
adiuratũ ad virginẽ deſtinauit. Qui illam diuerſis lan
guoribus prius vexatã ad ſe media nocte ducturũ pro-
miſit. Tunc diabolus in ſpeciem virginis ſe mutauit ⁊
ad Juſtinã ingreſſus: dixit ſecum ſe velle manere ⁊ vir
ginitatem ſeruare. Et cum virgo acquieſceret ⁊ virgini
tatis premia commendaret: cepit eam tentare dicens ꝙ
dubium eſſet ne ex hoc deum offenderet cũ ipſe primus
parentibus prolis generationẽ precepiſſet. Cũ aũt cor
virginis per immiſſionẽ demonis in ardorẽ libidinis
concuti cepiſſet: illa in ſe reuerſa et quis ſibi loqueretur
intelligens ſigno crucis ſe muniuit ⁊ diabolũ vt fumũ
inſufflauit: et ſtatim ab omni tẽtatione liberatã ſe ſenſit.
¶ Poſt hec diabolus in ſpeciem iuuenis Aglaĩ ſe trãſ-
figurauit: ⁊ in eius lectulum ingrediẽs in amplexus ei⁹
ruere voluit: ſed ſigno crucis edito confeſtim euanuit.
Deinde permittente deo ipſam febribus fatigauit: ſed
virgo chriſti oĩa certamina ſuperauit. Videns diabolus
ꝙ nihil proficeret in formam Juſtine ſe transmutauit: vt
formã Juſtine polueret ⁊ ei ad Cyprianum ſe adduxiſ-
ſe iactaret: et in tali ſpecie ad magum cucurrit: ipſumqꝫ
quaſi amore eius languẽs oſculari voluit. Sed mox vt
Cyprianus nomen Juſtine nominauit diabolus nomẽ
illud audire non valens diſparuit. Quapropter Cypria
nus deluſum ſe videns ad oſtiũ virginis diu vigilauit:
et quandoqꝫ in feminã: quandoqꝫ in auem ſe arte magi
ca: vt videbatur cõmutauit: ſed cũ veniſſet ad oſtiũ ei⁹
nec auis neqꝫ femina: ſed Cyprianus apparebat. Aglaiũ
tandem in paſſerem arte magica cõmutauit: qui mox
vt ad feneſtram virginis volaſſet: nõ paſſer: ſed iuuenis
videbatur: ⁊ cũ nec poſſet fugere: nec ſalire: ipſum Juſti
na redarguit: ⁊ per ſcalam deponi fecit. ¶ Victus ergo
diabolus per omnia ante Cyprianum confuſus ſtetit: ⁊
quẽ ille interrogauit quomodo in nullo in xpianã vir-
ginem preualeret. Quẽ demon primo ſibi iurare fecit ꝙ
nunqꝫ ab eo diſcederet: deinde ei dixit ꝙ ſignum crucifixi
viderant: ⁊ in hoc territi fugerant. Interrogatus quoqꝫ
an xps diabolo maior eſſet. Reſpondit ipſum maiorem
omnibus qui demones eẽs igne cruciandos iudicatu
rus eſſet. Tunc Cyprianus virtutes diaboli contẽnens
omnia idola ſua confregit: et codices cõbuſſit: ⁊ veniẽs
ad epm antimũ baptiſmũ inſtanter petiit. Sed ille Cy-
prianũ ſibi illudere velle putabat: quia ipſum magum eſſe
cognouerat. Cum aũt cũcta que ſibi contigerãt narraſ
ſet: ab eo ſacrum baptiſma ſuſcepit. Quẽ epiſcop⁹ anti-
mus in diaconum: ⁊ poſt annum in preſbyterũ ordinaa-
uit. Cui ⁊ Cyprianus in epatu ſucceſſit: qui xpi fidẽ con
ſtanter predicabat: ⁊ multos gentiliũ conuertebat: et in
chriſti nomine miracula faciebat. Cyprianus autẽ epš
Juſtinam in quodã cenobio matrem plurimarũ virgi
num conſecrauit. Qui et martyribus multas epiſtolas
deſtinabat: ⁊ eos in certamine confortabat. ¶ Poſt hec
Eutelius comes orientis Cyprianũ ⁊ Juſtinã detẽtos:
cũ idola adorare nollẽt iuſſit tormẽtis affligi: ⁊ Cypria
num quidem ſuſpendi ⁊ exungulari. Juſtinã vo neruis
flagellari et alapis cedi: deinde ambos in carcerẽ trudi.
Die quoqꝫ ſequenti iuſſit parari ſartaginem pice adipe
ac cera plenam: ⁊ in eam Cyprianũ iactari. Cũqꝫ ipſum
ignis nõ tangeret: ⁊ Juſtina ingredi formidaret: Cipria
nus eam hortabatur vt intraret. Que ingreſſa omni-
no ſicut ⁊ ille illeſa permãſit. Sacerdos aũt idolorũ cũ
de conſenſu comitis ad ſartaginẽ veniſſet vt ſuis carmi
nib⁹ maleficia xpianorũ diſſolueret continuo ignis de
ſartagine exiuit: ⁊ eũ penit⁹ cõſumpſit. Tunc de cõſilio
terẽtiani cognati ſui eos in cuſtodia arctauit vt interiꝫ
claudio q̃ geſta fuerãt ſcriberet: ⁊ ille de eis ꝓ libito ſuo
diſponeret. Et mandante claudio ad ciuitatẽ Nicome
diã adducũtur: ⁊ iuxta flumẽ Galliũ cũ q̃dã tertio xpia-
no pegrino theognoſto noĩe pariter decollãt. Quorũ corpa
cum canib⁹ expoſita. vii. diebus intacta permanſiſſent:
a nautis q̃buſdã xpianis in nauẽ leuata: ⁊ romã delata:

atqꝫ ſepulta ſunt. Nunc autem vt dicitur placentie quie
ſcunt. Qui paſſi ſunt. vj. kalen. octobris. Circa annum
domini. cclxx.

¶ De ſancto Euſebio papa ⁊ mar. Cap. cxxi.

Euſebius papa et

martyr: huius nominis primus na-
tione grec⁹ ex medico. Marcello põ
tifici in epatu romano ſucceſſit: ⁊ ſe
dit annos. ii. mẽſes. 6. dies. xxv. Hu
ius tẽporibus inuenta eſt crux dñi
noſtri ieſu xpi Hieroſolymis ab He
lena regina ſicut ipſe in quadam epi
ſtola ſua ſcripſit. Que tamẽ epiſtola
apocrypha reputat̃: quia nec ei⁹ tpe
crucẽ dñi inuentã fuiſſe veriſimiliter credit̃. Sed meli⁹
tpe ſiluestri pape. Qui Cõſtantinũ imperatorẽ baptiza-
uit: qui ⁊ baptizat⁹ Helenã matrẽ ↄuertit. Que poſt ei⁹
cõuerſionẽ crucẽ dñi inuenit. Hic ſanctus pontifex pro
xpi noĩe martyrio coronatus eſt: ſub perſecutione Con
ſtantini anteqꝫ fieret xpianus. Et ſepultus eſt cũ fratri-
bus ſuis iuxta corp⁹ beati Petri in vaticano ſexto Kalẽ.
octobris. Et ceſſauit epatus dies ſeptem.

¶ De ſanctis Coſma ⁊ Damiano ⁊ ſociis
martyribus. Cap. cxxiii.

Coſmas ⁊ Damia

nus: Antimus: Leontius ⁊ Euprepi⁹
martyres in ciuitate Egea paſſi ſunt
tpib⁹ diocletiani ⁊ maximiani impe
ratorum ſub pſide lyſia. Quorũ duo
primi fratres ex eadẽ ciuitate que eſt
in arabia: matre religioſa noĩe theo-
dora geniti arte medicine doctiã vir
tute gratie xpi: omnẽ infirmitatẽ nõ
ſolum ab hominib⁹: ſed etiã a iumen
tis curabant: gratis oĩa tribuẽtes. Nã ⁊ camelũ arte dia
bolica debilitatũ ſanũ reſtituẽtes: illeſum abire fecerũt.
¶ Matrona aũt noĩe palladia paralytica: cum oĩa ſua
in medicis cõſumpſiſſet ad ſctõs dei acceſſit: ⁊ ab eis ſa
nitatem integram reportauit. Tũc illa damiano munu
ſculũ obtulit. Et cũ recipere nollet: ⁊ illa eum ſacramẽ
tis ꝑ nomẽ dñi adiuraſſet recipere acquieuit: vt ei⁹ de-
uotioni ſatiſfaceret: ⁊ ne nomen dñi ſpernere videretur.
Qđ vt coſmas cõparuit: turbat⁹ precepit: ne corpus ei⁹
cũ fratris corpore poneret̃. Sequẽti vero nocte dñs coſ
me apparuit: ⁊ fratrẽ de ſuſcepto munere excuſauit. ¶ Au
diens autẽ preſes lyſias famã eorum ⁊ ꝙ in xpi virtute
infirmitates ſanabant: eos ad ſe accerſiri fecit: ⁊ que eſ-
ſent eorum noĩa: que patria: que cõditio: que fortuna re
quiſiuit. Illi vero reſponderũt ad ſingula: ꝙ noĩa eorũ
erant coſmas ⁊ damianus: patria vero arabia: conditio
chriſtiana: fortunã aũt xpianos neſcire dixerunt. Addẽ-
tes ſe ⁊ alios tres fratres cõſobrinos habere: ſcꝫ antimũ
leontiũ: ⁊ euprepiũ. Quos preſes miſſo cũ eis officio ſibi
pſentari iuſſit: ⁊ cepit agere vt ſacrificarent: quod cũ fa-
cere cõtẽnerent pcepit eos in manibus ⁊ pedib⁹ graui-
ter torqueri. Et dũ ei⁹ ſupplicia deriderẽt: iuſſit eos ca-
thenis vinctos in mare pcipitari. Sꝫ ſtatim angelus do-
mini affuit: ⁊ diruptis vinculis illos e pelago liberauit.
Et cũ hoc miraculũ pſes magicis artibus aſcriberet: ⁊
ipſi ei xpi virtutẽ pdicarẽt: illeqꝫ ſe eos i noĩe dei Adria
ni velle ſequi dixiſſet: cõtinuo duo demones affuerũt et
eũ in faciẽ ceciderũt. Sꝫ orãtibus ꝓ eo ſanctis ſtatiꝫ de-
mones diſceſſerũt. Tunc preſes dicere cepit ꝙ dñi ſui eum
idignati fuiſſent: quia illos relinqre cogitaſſet. Mãdauitqꝫ
eos ſanctos in carcerẽ trudi: donec eos qũo pdere. cogi-
taſſet. Sequẽti die illos eductos iuſſit in ignẽ copioſum
iactari. Sꝫ tñ eos i nullo leſit quin potius flãma erũpẽs
multos de aſtãtib⁹ interemit. Jubent̃ ergo in equuleo
ſuſpẽdi: ⁊ ſꝫ angelo eos cuſtodiẽte fatigatis ad modũ mi-
niſtris in cedẽdo ante preſidẽ deponunt̃ illeſi tres igit̃

fratres fecit in carcerē recludi: & Coſmā & Damianū cruciſigi & a pplo lapidari. Sz lapides in iacētes redibāt & plurimos vulnerabāt. Eductis ergo trib⁹ fratrib⁹ & ſtā tib⁹ iuxta crucē coſmā & damianum precepit a quatuor militib⁹ ſagittari. Sagitte aūt martyres nō ledebāt: ſed cōuerſe plures occidebant. Lyſias aūt ſe cōfuſum in oīb⁹ cernēs oēs quinqꝫ fratres inſimul gladio cedi iuſſit. Chriſtiani autē memores ꝑbi qđ dixerat ſanct⁹ coſmas damianū cū eo ſepelire dubitabant. Et ecce ſubito camel⁹ aduenit & humana voce loquēs ſanctos in vnū ſepeliri mādauit: qđ & factū eſt. Proceſſu vero tēporis duorū fratrū coſme & damiani corpora romā ſunt tranſlata: & eccleſia eorū nomini edificata. Paſſi ſunt aūt ſancti martyres quīto kalēd. octobris circa annū dñi. cclxxvij.

¶ De ſanctis Florentio & Hilario martyribus. Cap. cxxiiij.

Florentius et Hilarius martyres paſſi ſunt in Galliis caſtro ſeduno. Qui a paganis tēti xpꝫ cōſiterētur: poſtqꝫ lingue eorū preciſe fuiſſent dum adhuc integro ſermone loquētes fidei noſtre preconia pdicarēt gladio feriri iuſſi ſunt: & ſic martyrij a domino coronā perceperunt. v. kalend. octobris. Hec ado in martyrologio.

¶ De ſanctis Adulpho & Joāne martyribus. Cap. cxxv.

Adulphus et Joannes apud cordubā Hiſpanie ciuitatē paſſi ſunt. Qui pro cōfeſſione nominis xpiani capite ceſſi a chriſto dño coronari meruerunt. v. kalendas octobris: vt ait Ado ī martyrologio ex dactatis Hieronymi ſumpto.

¶ De ſancto Forſeo epiſcopo. Capitulum. cxxvj.

Forſeus epiſcop⁹ anno quinto conſtantis: qui & conſtātinus in Hibernia claruit vt dicit ſigibertus. Hic nobilis gñe: ſed nobilior fide ab infantia ſacris literis eruditus: dum inter parentes ſuos ſacri verbi ſeminaret eloquiū: quadaꝫ die ſubito egrotans quaſi mortu⁹ ſtetit: & quatuor manus ad ſe de ſup extenſas cōſpexit: que tenētes eū per brachia pennis ſubuolabant. Ipſe autē quaſi per caliginē duo angelica corpora cernebat. Viditqꝫ tertium angelum armatum ſcuto ſe precedere: et canticum mellifluū audiuit ignotum. Sed ab angelo ſuperiori mādatur iſtis vt ipſum ad corpus reducāt. Ipſe autem poſtquā ad ſe redijt et attinentes flentes aſpexit: hortatus eſt eos diuiniſqꝫ ſacramentis perceptis die illo & altero ſuperuixit. Media vero nocte ferie tertie mortem letus excepit: recordatus iocundiſſime viſionis. ¶ In tranſitu quoqꝫ ſuo viſum mirabilē vidit: quem Beda deſcribit. Vidit enim bonos angelos ſe ſuſcipientes: et demones clamātes ac contra eos bella cōmouētes. Et cum eos preceſſiſſent conuerſi ignita iacula in eum iactabant: ſed angelus quidam precedens ea ſcuto ſuſcipiebat & protin⁹ extinguebat. Tūc demones āgelis oppoſuit qꝫ Forſeus ſepius ocioſos ſermones dixiſſet. Sed angeli reſpōderūt qꝫ niſi principalia crimina proferrent: propter iſta minima non periret. Et cum diudum ſuper hoc diſputaſſent: tandem preliante angelo cum demonib⁹ demones in hoc contriti ſunt. Tunc demon alius oppoſuit qꝫ ſeruus qui ſcit voluntatem domini ſui: nec facit: plagis vapulandus eſt multis. Hic autem dona iniquorum recepit. Nam a quodam vſurario veſtem perceperat quā nunqꝫ reſtituerat. Excuſantibus aūt cum angelis & dicentibus qꝫ demones occulta dei iudicia non cognoſcebant: diabolus tam grauiter eū percuſſit vt poſtmodū vite reſtitut⁹ ſemꝑ ꝑcuſſionis veſtigiū retinuerit. Arripiētes eū demones vnū de his quos ignib⁹ torrebāt: ipſꝫ in eū iactauerūt: qui ei⁹ humerū maxillāqꝫ incēdit. Cognouitqꝫ forſeus hominē quia ille erat cuius veſtes acceperat. Et hanc ꝑcuſſionē ꝑmittēte deo ꝑ receptione illius veſtis recepit. Deinde ceperunt demones cum angelis contēdere de proximi dilectione: quia vez proximū ſicut ſeipſum nō dilexerat. Et cū in hoc etiam demones victi fuiſſent ad alias accuſatiōes cōuerſi ceperūt proferre qꝫ digne penitētiam delinquētibus nō annunciaſſet. In oī vero cōtradictione demonū valida extitit pugna: donec iudice deo triumphātibus angelis deuictiſqꝫ aduerſarijs immēſa claritate vir ſanctus circūfuſus eſt. Et ad mādatū angeli mundū reſpiciēs vidit vallē tenebroſam & quatuor ignes in aere aliquib⁹ ſpacijs a ſe diſtātes. Quos dixit ei angel⁹ eē quatuor ignes mundum ſuccēdētes: quorū vnus eſt ignis ſuperbie: ſecūdus inuidie: tertius auaritie: quartus luxurie. Qui poſtmodū in vnū redacti illi appropinquabant. Et cū flāmam accēdētē timeret conſortauit illū angelus dicēs: qꝫ qđ non accēderat in eum nō arderet. ¶ Deinde ab angelis ſuꝑ tectū eccleſie ſpūs eius adducit̄ vbi iam corpus eius mortuum adductum plangebat: iubetur ab angelis cadauer ſuum agnoſcere & ipſum reaſſumere: ille vero oīno recuſabat. Tandē coactus ad corpus reducitur: & ſic cūctis ſtupētibus forſeus ſuſcitat̄. Qui viſa omnia populo retulit: & deinceps aſperrimam vitā duxit. Incēdia vero que in ſpiritu ſumpſerat in ſcapulis corporis & genu apparebant. Inde egreſſus predicauit ſcotis: & que ꝑ viſum habuerat enarrabat. Deinde epiſcopus factus ab angelo monitus apud hiberniam predicauit. Ac inde populoꝝ inuidia eiectus ꝑ Britānie in Saxoniā deuenit & a rege ſigiberto ſuſceptus monaſterium conſtruxit. Qđ fratri ſuo forlano noīe gubernandū dedit: ipſe aūt cū vltano alio fratre ſuo eremū petēs: vbi ꝑ annū ꝑmāſit: inde ꝯpulſus a rege Clodoueo ꝯſilij gr̄a ad galliaꝝ littora nauigauit. Et a rege ſuſcept⁹ honorifice monaſteriū in latiniaco oppido ꝯſtruxit: in quo laudabiliter vitā finiuit. iiij. kal. octobris. Cui⁹ corpus in villa que dr̄ parona ſepultum eſt: vt dicit Beda.

¶ De ſancto Wenceſlao martyre. Cap. cxxvij.

Wenceſla⁹ dux boemorū tempore Henrici imperatoris martyrium paſſus eſt. Qui poſtquā ſacras literas didiciſſet: amore celeſtis patrie nō ad ſuperbie ventū accepit dominij dignitatē: ſed vt multis prodeſſe poſſet: vnde & ſua pauperib⁹ & eccleſijs largiſſime impēdebat. Cum autē vocatis principibus & baronibus cunctis ad curiā imperatoris fratris ſui germani: ipſe poſtremus olim adueniſſet: & alij principes indignati locū ei ad ſedendū dare nullaten⁹ decreuiſſent: ſtatim vt aulā intrauit: crux aurea in frōte eius apparuit: aliiqꝫ duo ſplēdidi viri viſi ſunt hincinde ipſum comitantes. Cui ceſar mox aſſurgens ipſuꝫ pre ceteris honorauit. A quo adhuc gētile ad conuiuium in dolo inuitatus eſt. Et licet eū ceſar honoraſſet: ipſum tamen vt chriſtianiſſimū oderat: vnde cum Wenceſlaus poſt prandium ex more ad eccleſiā pgeret: eum imꝑator cum turba gētilibus inſecutus eſt: ipſumqꝫ ante eccleſie fores precumbentē occidi fecit: & martyrē dño ꝯſecrauit. Cuius ſanguis in pauimēto effuſus in teſtimonio fratricidij per multa annorū curricula: nec abradi potuit nec abſtergi. ¶ Poſt aliquod tempus dū fideles corpus ipſius trāſferre vellent inuenerūt eius vulnera plene ſanata: excepta aure

cula que ei fuerat totaliter abſciſa: que tamen loco ſuo applicata continuo conſolidata eſt. Cum aūt ad fluuium maximū ꝛ inundātem deueniſſent: ꝛ ipſum trāſire dubitarent: inuocato ſancto martyre currū cum ſuperpoſito corpore ex alia parte fluminis repente tranſuectū viderūt: oēſq; ſtatim ſine periculo tranſierunt. Dum aūt ad ciuitatē pragā corpus detuliſſent: carcer ſubterraneus confeſtim illuminat: ꝛ facto terremotu aperit: cunctiq; captiui ſolutis vinculis liberant. Eademq; nocte xp̄s crucifixus regi Dacie apparuit eiq; dixit: ꝙ peccata eius ipſum iterato crucifixerant: ꝛ ꝙ niſi eccleſiam ſancto martyri vinceſlao cōderet peccatorū veniam minime perciperet: vñ ex hoc rex territus eccleſiam cū monaſterio ordinis ſancti benedicti ſancto martyri fabricauit: ꝛ bonis ſuis largiflue dotauit: vbi ꝛ ſanctū corp⁹ ei⁹ requieſcit miraculis clarens. Paſſus eſt autem iiij. kalendas octobris.

¶ De ſancto maximo martyre. Cap. cxxviij.

Maximus Mar-

tyr paſſus eſt ſub Decio ceſare optimo autem proconſule apud aſiam ciuitatem: quā ingreſſus decius maximum detentum: dum ad ſacrificia deorum compellere nō poſſet: iuſſit cum fuſtibus cedi: deinde in equuleo leuatū grauiter exūgulari. Ita vt carnes vna cū ſanguine in terrā defluerēt. Cūq; martyr dn̄i diceret tormēta ſibi nō dolorē: ſed vnctionē inferre. Juſſu ꝓconſulis mādāte Decio extra ciuitatem eductus: ibiq; lapidibus obrutus occubuit. iiij. Kalē. octobris. Sepultuſq; eſt a xp̄ianis iuxta murū ciuitatis memoria nois eius a fidelibus deſuper edificata.

¶ De ſancto Exuperantio ep̄o de quo plura Hieronymus ꝛ memorabilia refert. Cap. cxxix.

Exuperanti⁹ epi-

ſcopus claruit apud Toloſanā ciuitatē. Qui btūs vir ipſius vrbis pontifex: quantum ſibi exterit parcus quantūq; aliis largus ſanctus Hieronymus memorabili proſecutus eſt relatu. Qui et domini confeſſor inclytus quarto kalendas octobris. in chriſto feliciter requieuit: ſepultus in eccleſia Toloſona: vt ait Ado in martyrologio.

¶ De dedicatiōe baſilice ſcti Michaelis archangeli ꝛ quare ſic dicatur dedicatio aut memoria. Capitulum. cxxx.

Dedicatio baſili-

ce ſcti Michaelis archangeli dupliciter nolat: ſcꝫ dedicatio baſilice: et memoria ipſius. ¶ Dicit autē dedicatio eo ꝙ hac die locū eius ſiue tēplū in monte Gargano ſibi dedicatū fuiſſe michael archangelus reuelauit. Cū enī vt dictū eſt ſupra in ei⁹ apparitione. viij. id⁹ maij: ſcōs archāgel⁹ Michael in mōte Gargano Sipōtinis fidelib⁹ ꝯ Neapolitanos adhuc gētiles victoriā miraculoſe cōtuliſſet. Sipontini quoq; aū os ſpelunce: vbi archangelus apparuerat quotidie orōnib⁹ vacarēt Sipōtini adhuc dubitabāt: an ꝓdictū locū ingredi vel dedicare deberēt. Tūc ep̄s duxit ſup his romanū pōtificē conſulēdum: qui ſuper hoc requirendam decreuit archangeli volūtatem. Inſtantibus ergo cunctis triduo ieiunio apparuit in hac die michael archangelus ep̄o: dicens non eſſe opus ipſam quam edificauerat eccleſiam dedicari. Ipſe enim qui cōdiderat: ipſe ꝛ conſecrauerat precepitq; vt die ſequenti locū cū pplō ingrediens ipm̄ ꝓcibus frequentaret ꝛ ſpecialē ſuū patronū ſentiret: dedit q; eis predicte cōſecrationis ſignū vt ſcꝫ ab oriente per poſterulā aſcēderent: ꝛ ibidē marmori veſtigia hoīs impreſſa viderent. Manc igit ep̄s ꝛ pplſ ad locū veniūt ꝛ introgreſſi cryptam magnā: ꝛ tria altaria inuenerūt: quoꝝ duo in auſtrali parte poſita erant: tertiū vero in oriētali venerandū: ꝛ rubeo pallio circūtectū, vbi celebratis miſſarū ſolēnijs veſtigia: vt archangel⁹ ꝓdixerat inuenerūt: ꝛ oēs ad ꝓpria cū gaudio redierūt. In eadē ſpelunca aqua lucida ꝛ nimiū dulcis emanat: q̄ poſt cōionē ſumpta diuerſas egritudines ſanat. His auditis papa in honorē ſcti Michaelis ꝛ oīm beatorū ſpirituū hūc diē vcꝫ tertio kal. octob. ꝑ totū orbē ſtatuit celebrandū. ¶ Dicit etiā hoc feſtum memoria eo ꝙ in ipſo: vt dictū eſt: oīm angelorū memoriā agimus. Circa qd̄ ſciendū eſt: ꝙ ſicut Dionyſi⁹ ponit in libro de celeſti hierarchia. Oīm angelorū ſunt tres hierarchie: ꝛ nouem ordines: ita ꝙ quelibet hierarchia tres ordines continet: ꝛ dicitur a hieron quod eſt ſacrum: ꝛ archos princeps: quaſi ſacri principat⁹. Superior autem hierarchia continet ſeraphin: cherubin ꝛ thronos. Media dominationes: virtutes: ꝛ poteſtates. Ultima vero principatus: archangelos: ꝛ angelos. Eorum autem ordinatio ꝛ diſpoſitio poteſt videri per ſimile in terrenis. Nam miniſtrorum qui ſunt ſub vno rege: quidam operantur immediate circa perſonam regis: ſicut conſiliarij ꝛ aſſeſſores ꝛ cubicularij: qui ſimiles ſunt prime hierarchie. Quidam circa regimen regni in communi: vt principes milites ꝛ iudices: ꝛ hi ſunt ſimiles ſecūde. Quidam autem operantur circa regimen alicuius partis regni: ſicut prepoſiti ꝛ balliui: ac preſides: ꝛ hi ſunt ſiles tertie. ¶ Tres igitur ordines prime hierarchie accipiuntur inquantum deo aſſiſtunt. Ad hoc autem tria neceſſaria ſunt: ſcilicet ſumma dilectio: ꝛ hoc quantū ad ſeraphin qui interpretantur ardētes. Perfecta cognitio: ꝛ hoc quātum ad cherubin: qui interpretant plenitudo ſcientie. Perpetua fruitio ſiue quietatio: ꝛ hoc quantū ad thronos: q2 in eis deus ſedere dicit: quū eos in ſe quieſcere facit. ¶ Tres autem ordines medie hierarchie accipiuntur: inquantū habent regere vniuerſitatem hominum in communi. Et hoc conſiſtit in tribus. Primo in preſidendo ſiue imperādo: ꝛ hoc ptinet ad ordinē dn̄ationē qui aliis inferiorib⁹ ꝓſunt: ꝛ eos in diuinis dirigūt: ac eis imperant. Scd̄o in operando: ꝛ hoc ptinet ad ordinē virtutum: quibus nihil eſt impoſſibile exequi qd̄ mandatur: ꝛ ideo eis attribuitur operatio miraculorū. Tertio in arcēdo ꝛ expellendo cōtraria impedimenta: ꝛ hoc ptinet ad ordinē poteſtatū: qui habent arcere demones ꝛ cōtrarias poteſtates. ¶ Tres vero ordines vltime hierarchie accipiuntur ſm̄ quod habent regimen limitatum ꝛ determinatum. Nā quidā preſunt vni prouincie: ꝛ hi ſunt de ordine principat⁹ ſicut erat princeps Perſarum: qui preerat Perſis: de quo habet. Danielis. x. Quidā preſunt vni multitudini vel ciuitati: ꝛ hi dicuntur archangeli. Quidā vero cuilibet ꝑſone ſingulari ꝛ hi ſunt angeli: ꝛ ideo angeli minora: archāgeli vero maiora nūciare dicūt: q2 bonū multitudinis digni⁹ ꝙ̄ bonū vnius hoīs. Decet aūt nos nedum in hoc ſolennitate: ſed cōtinue oēs iſtos angelos honorare propter vij. rōnes. ¶ Primo q2 ſunt cuſtodes noſtri. Cuilibet enī hoī dant duo angeli: vn⁹ malus ad exercitiū: alius bon⁹ ad cuſtodiēdū. Effectus aūt angelice cuſtodie in homine triplex aſſignari pōt. Primꝰ eſt vt proficiat ania in bonum gratie. Et hoc facit angelus tribus modis. Primo oē impedimētū ad bonū remouēdo: hoc ſignificatum eſt Exodi. xij. vbi angelus ꝑcuſſit primogenita egypti. Scd̄o pigritiam excitando: qd̄ ſignificat Zacharie. iiij. Angel⁹ dn̄i excitauit me quaſi virum qui ſuſcitatur a ſomno. Tertio in viā pacis ducendo ꝛ reducendo: quod ſignificatum eſt Tobie. v. in angelo qui eū

puṗtū ꝛ reducit. Sc͂do effect⁹ eſt: vt aīa nō cadat in malū culpe. Et hoc facit angel⁹ trib⁹ modis. Primo impedimentū peccatū futurū ne fiat: hoc ſignificatū eſt Numeri. xxij. in Balaā q̄ ad maledicēdū iſrael pgēs ab angelo in via ipedit⁹ eſt. Sc͂do increpando ꝑterritū: vt ab eo q̄s recedat: qḋ ſignificatū eſt Judicū ſc͂do. Cū angel⁹ filios iſrael de ꝑuaricatione increpaſſet: ipſi eleuauerūt vocē ⁊c. Tertio q̄ſi violentiā inferendo: vt a pctō eripiat qḋ ſignificatum eſt in violēta eductiōe loth de Sodoma. Gē͂n. xix. Tertius effectus eſt: vt ſi aīa cadit poſtmodū reſurgat. Et hoc facit etiā trib⁹ modis. Primo mouēdo cor ad cōtritionē: qḋ ſignificat Tobie. xj. vbi Tobias iunior ad documētū angeli de felle p qḋ intelligit contritionis amaritudo linivit pr̄i oculos: ſcʒ cordis. Sc͂do purgando labia ad cōfeſſionē: qḋ ſignificat Eſa. viij. vbi p angelū labia Eſaie purgātur. Tertio cōgaudēdo ad ſatiſfactionē Luc. xv. Gaudiū eſt angelis dei ſup vno pctōꝛe ⁊c. Sc͂do debem⁹ eos honorare: q: ſunt miniſtratores nr̄i. Hebꝛeo. j. Oēs ſunt adminiſtratorij ſpūs ⁊c. Oēs em̄ ꝓpter nos mittunt: q: ſuperiores ad medios: medij ad infimos: infimi ad nos. Et hoc quidē cōpetit. Primo bonitati diuine: in hoc em̄ manifeſtat diuina bonitas: quātū noſtrā ſalutē diligat: dū nobiliſſimos ſpūs ⁊ ſibi intima charitate vnitos ad nos dirigit ⁊ trāſmittit. Sc͂do charitati angelice. Cū em̄ charitatis ardētis ſint: maxime deſiderant aliorū ſalutē. Jdeoq; vt ad nos mittātur lex exigit angelice charitatis. Tertio humane indigētie. Mittunt em̄ angeli ad inflāmādū affectū ad dilectionē vñ in hui⁹ figura legunt miſſi in curru igneo. iiij. Reg. vj. Ad illuminandū intellectū ad cognitionē: figura hui⁹ apoc. x. in angelo q̄ habebat librū apertū in manu ſua. Ad corroborandū oē ꝑfectū vſq; in ꝑfectionē. hui⁹ figura. iij. Reg. xix. Angel⁹ portauit helie panem ſubcinericiū: ⁊ vas aq̄: ⁊ comedit: ⁊ bibit: ⁊ ambulauit in fortitudine cibi illi⁹ vſq; ad mōtē dei. ¶ Tertio honorādi ſunt: q: ſūt fratres ⁊ cōciues noſtri. Oēs em̄ electi aſſumunt ad ordines angelorū quidā ad ſupiores: quidā ad inferiores: quidā ad medios ſm̄ diuerſitatē ⁊ exigētiā meritoꝝ: licꝫ btā virgo ſup oēs fuerit exaltata. Et hoc grego. in quadā homelia p prolixa v̄ba inſinuare videt. ¶ Quarto q: ſunt aīarū noſtrarū in celo portitores. Et hoc faciūt triplici mō. Primo viā ꝑparando. malac. ij. Ecce ego mitto angelū meū ⁊ ꝑparabit viā ⁊c. Tertio ꝑ viā ꝑparatā in celū baiulando. Exo. xxiij. Ego mitto angelū meū q̄ te cuſt. in via: ⁊ indu. in ter. quā ꝓmi. patrib⁹ tuis. Tertio in celo collocando Luce. xv. Factū eſt vt moreret mēdicus ⁊ portaret ab angelis in ſinū abrahe. ¶ Quinto q: ſunt orōnū noſtrarū añ deū ꝑſentatores: ⁊ hoc triplici[ter] em̄ primo orōnes nr̄as deo p̄ſtant. Tob. xij. Cū orabas tu cū lachꝛy. ⁊ ſepeli. mor. ego obtuli orōnē tuā dño. Sc͂do ibidē p ꝓ nobis allegāt Zach. j. R̄ndit angelus dño ⁊ dixit: dñe exerci. vſq;quo nō miſereb. Juda ⁊ v. hieruſalē quib⁹ irat⁹ es ⁊c. Tertio dei ſniaꝫ ⁊ gr̄am nobis renūciando Daniel. ix. dicit. Et gabriel ad cū volans dixit Ab exordio pcē eſt tuarum egreſſus eſt ſermo. glo. j. ſnīa adeo. ⁊ infra. Ego aūt veni vt indicarē tibi ⁊c. ¶ Sexto ſunt honorādi q: ſunt regis eterni nobiliſſimi milites ſm̄ qḋ d̄r Job. xxv. Nūquid eſt numer⁹ militū eius. Videm⁹ autē q in militibus alicui⁹ regis quidā ſemp in aula regia cōmorant ⁊ regem aſſociant: quidā ciuitates ⁊ caſtra cuſtodiūt ⁊ cōſeruāt: quidā vero regis inimicos expugnant. Jta hoꝝ militū dei: quidā in celo empyreo eo ſemper regē regū aſſociant ⁊ ad ei⁹ honorē cantica leticie ⁊ glorie cantant: dicentes ſanctus ſanctus ſanctus ⁊c. Eſa. vj. Jtē benedictio ⁊ claritas ⁊ ſapientia ⁊c. Apoc. vij. Aliī autē cuſtodiūt ciuitates ⁊ villas: illi ſcʒ q̄ nobis ſunt ad cuſtodiā deputati. Eſa. lxij. Sup muros tuos hieruſalē conſtitui cuſtodes. Aliī vero dei inimicos. i. demones expugnant. apoc. xij. Factū eſt preliū magnū in celo. i. in eccleſia militāte ſꝫ vnā expoſitionē: Michael ⁊ angeli ei⁹ prelia cum dracone ⁊c. ¶ Septimo ⁊ vltimo q: ſunt tribulatorū cōſolatores zach. j. Angelus qui loquebat in me verba cōſolatoria. Hoc autē faciūt tribus modis. Primo cōfortando ⁊ roborādo. Dañ. xj. Cū daniel corruiſſet tetigit eū angelus dicēs noli timere pax tibi: cōfortare ⁊ eſto robuſtus. Sc͂do ab impatiētia cōſeruādo ꝑs. Angelis ſuis mandauit de te. ⁊ infra. Jn manibus portabunt te: ne forte offendas ad lapidē pedē tuum. Tertio ipſaꝫ tribulationē refrigerādo ⁊ minuendo Et hoc ſignificatur Danielis. iij. Ubi angelus dñi cum tribus pueris deſcendit in fornacem: ⁊ fecit medium fornacis quaſi ventum roris flantem.

¶ De ſancto Maximo epō Rhegyn. qui ⁊ in eadem clariſſime fuit habitus. Cap. cxxij.

Maximus epiſcopus apud Rhegyn. ciuitatē claruit. Qui de vico qui d̄r deconiato ortus parētibus xp̄ianis ab infantia virtutibus ⁊ ſacris literis eruditus: relicto ſeculo inſulā lerinēſis monaſterii petijt: vbi monachus fact⁹ oī ſanctitate pollebat. Multaſq; inſidias diaboli perpeſſus deuicit: poſtea vero fact⁹ eſt abbas monaſterij ſucceſſor ſctī Honorati. Quē diabol⁹ nocte quadā exterrere volēs eidē in forma horribili apparuit: ſed ſigno crucis edito cōfeſtim euanuit. Moxq; ſctūs febricitare cepit. Cui decūbenti rurſum demon in ſpecie draconis ſe oñdit: ſed cū oraſſet ad dñm mōſtrū depellit ⁊ ſctūs protinus a febꝛe curat. ¶ Nocte quadā orationis gratia ad littus egreſſus: vidit nauem ad portū applicuiſſe: cuius naute ad eum veniunt: eidemq; dicūt q fama eius ad Syrie partes conuolauerat: multuſq; populus eū deſiderabat: vbi ſi vellet accedere multum dño populum poſſet acquirere: offerentes ſe illū in ſua naue vecturos. Qui diaboli figmēta perpendēs orauit: ⁊ ſigno crucis edito nauis fantaſtica cū nautis diſparuit. ¶ Electus deinde a pplo in epm̄ Rhegyne ciuitatis gregē ſibi cōmiſſū verbis nutriebat ⁊ exemplo: qui etiā baſilicā ſancti Albani intra caſtellū Rhegyn cōſtruxit. Ad quē edificandam cū plurimi boues eo plūr columnas faciliter traherent. Abſente vero plurimi trahere non poſſunt: reuerſus epiſcop⁹ vidit demonem in forma parui ethiopis plauſtro inſidentem. Quem poſtq̄ ſua oratione fugauit boues opus ſolitum etiam in eius abſentia celeriter perfecerunt. ¶ Cum autē reliquias ad eccliā conſecrandam deferrent: puer quidam frater Rhegyni diaconi de muro lapſus cecidit et expirauit. Cuius corpus diaconus in cubile epī collocauit. Ad cui⁹ preces finito officio Maximus thalamū ingreſſus puerū oratione ſuſcitauit. ¶ Alis etiā filiam cuiuſdam vidue nobilis ciuitatis defunctam: motus maternis lachrymis ad vitam reduxit. ¶ Adoleſcentulū inſuper morſu rabidi canis extinctum: ſua oratione priſtine vite reſtituit. Canem quoq; qui multos laniauerat: leui ictu baculi peremit: vulnera etiam cunctis inflicta ſanauit. ¶ Quendam hominem quem bos cornupeta feriens euiſcerauerat vulneribus alligatis: infra dies ſeptem ſanum effecit. ¶ Cecum quendam qui ab annis. xv. lumen oculorum amiſerat: dum ad matutinū pergeret: ⁊ pedibus ipſum cepiſſet: diutius poſtulatus ſigno crucis edito protinus illuminauit. Obitum aūt ſuum et preſciuit ⁊ predixit. Et in ſtatu proprio quaſi leui ſopore detentus ſpm̄ emiſit. vj. Kalen. octobris. Cuius corpus cōtinuo miro odore fragrauit. Sed diē in ei⁹ exequiis puella nuper defuncta loculo viri ſancti ſubtracta fuiſſet: protinus a mortuis reſurrexit: ⁊ vna cū ceteris corpi ſepulture interfuit: deum collaudare cepit. Sicq; ſepultus eſt in eccleſia ſancti petri Rhegyne ciuitatis vbi iacet miraculis clarus.

¶ De ſctō hieronymo pr̄ſbytero ⁊ doctore. Ca. cxxiij.

Hieronymus preſbyter ꝛ doctor eximius fili⁹ Euſebii viri nobilis oppido ſtridonis: quod dalmatie quondā panonieq̧ cōfiniū fuit extitit oriūdus. Hic adhuc puer romā adiit: vbi lr̄is grecis ꝛ latinis ꝛ hebraicis plene eruditus eſt. In arte grāmatica donatū: in rhetorica autē preceptorē habuit victorinū: ſcripturis aūt diuinis exercitabat̄ die ac nocte: ꝛ inde hauſit auide: q̄ȯ poſtmodum effudit abunde. ¶ Quodā vero tp̄e ſicut ipſe in epiſtola ad euſtochiū refert: dū de die tullium: de nocte platonē auide legeret eo q̄ ſermo ſibi incultus in libris propheticis nō placeret: circa medium quadrageſimā ſubita febre corripitur: adeo vt calore iā vitali deficiēte exequie funeris pararētur. Subito igit̄ in extaſi ad tribunal ſummi iudicis rapitur: ꝛ cui⁹ conditionis eſſet interrogatus chriſtianum ſe fore profitetur. Quem iudex aperto ore dementiens ciceronianū eſſe dixit: non chriſtianū: eo q̄ vbi theſaurus ſuus ibi eſſet ꝛ cor ſuum. At hieronym⁹ obmutuit ꝛ iudex illum acriter cedi iuſſit. Cum autē miſericordiam poſtularet: ꝛ aſtantes pro iuuene veniam ſupplicarent: iurauit hieronymus ac proteſtatus eſt q̄ ſi vnq̄ codices ſeculares legeret xp̄m negaret. In hec verba dimiſſus reuixit: ꝛ lachrymis ſe totū perfuſum inuenit: ac ex verberibus ſcapulas reperit liuidas. Et tunc ſe diuinoꝝ voluminū ſtudio totaliter contulit. ¶ Dū aūt eſſet annoꝝ. xxix. per liberium papā romane eccleſie cardinalis preſbyter ordinatur. Tunc ſub imperatore conſtantio in arrianam hereſim lapſo ꝛ alie hereſes pullulare ceperūt: quas oēs vir ſanct⁹ verbo et ſcripto iuxta ſibi a deo datam ſapientiam cepit infringere: cui paula nobiliſſima romanorū ei⁹ diſcipula ſedula miniſtrabat: eiuſq̧ filiam euſtochiū virginē ſacratiſſimā hieronymus diuinorum ſtudiis imbuebat. ¶ Mortuo ꝟo papa liberio ſanctus doctor dign⁹ ſummo ſacerdotio ab omnibus acclamatur. Sed dum clericoꝝ ꝛ monachoꝝ laſciuias increparet: ab eis turpiter deriſus eſt. Nam vt ait ioannes beleth. Cum hieronymus ad matutinū pergeret: veſtem mulieris lineā quā iuxta lectū poſuerāt ſuper pelliceū ſuū putās induit: ꝛ ſic ad eccliam proceſſit. Hoc aūt faciebāt emuli vt mulierē habere in thalamo crederet. Q̄ȯ ille vidēs: eoꝝ ceſſit veſanie: ꝛ ad gregoriū nazanzenū conſtātinopolitanū ep̄m puenit: a quo multa in ſacris lr̄is didicit. Deinde alexandriā perrexit: ꝛ didymū doctorē p trib⁹ mēſib⁹ audiuit. Poſt hec in ſyriā abiit: in poſſeſſione euagrii preſbyteri aliquātulū cōmoratus. ¶ Deinde in egypti eremū properauit: vbi quāta p chriſto ſuſtinuit in epiſtola ad euſtochiū ipſe cōmemorat. Nam incredibili ſe penitētia ꝛ humano corpori penit⁹ importabili ſe macerauit: ibiq̧ quadriennium exegit. Quo peracto ad bethleē oppidum remeauit: vbi prudēs animal ad preſepe dn̄i ſe obtulit permāſurū. Penitētiā ꝟo pfectā nullatn⁹ dimiſit: ꝛ carnē diris ꝟberib⁹ flagellauit. Ad portā q̧ bethleē occidētalē cenobiū cōſtruxit: ꝛ multos diſcipulos cōgregauit: inter quos Euſebiū nobilē cremonēſem ꝑdilectū habuit. Bibliothecā aūt ſuā quā ſummo ſibi ediderat ſtudio: iterū relegēs diē ieiuniis ducebat ad veſperum. In trāſlatione etiā ſcripturaꝝ. l. annis. ꝛ. v. mēſib⁹ deſudauit: ꝛ ſemꝑ virgo pmanſit. Monaſteriū quoq̧ ancillaꝝ dei cōdidit: in quo paulā viduā ꝛ euſtochiū ei⁹ filiā ꝟginē que eū ſecute fuerant multis ſacris virginib⁹ prepoſuit: ꝛ regulā eis monaſticam dictauit. ¶ Cū autē vſq̧ tunc in eccleſia vnuſquiſq̧ caneret q̄ȯ volebat ad inſtātiā theodoſii imperatoris: damaſus papa hieronymo impoſuit vt diuinū officiū ordinaret. Qui pſalteriū ꝑ ferias et nocturnos ꝛ horas alias canonicas diuiſit: ꝛ Gloria patri in fine pſalmoꝝ cantari inſtituit. Epl'as ꝛ euangelia per anni circulū: ceteraq̧ oīa ad officiū ptinentia preter cantū ordinauit. Quod papa damaſus ſibi miſſum approbauit: ꝛ eccleſie celebrandum tradidit. Quadam vero die aduesperaſcente dū hieronymus cū fratribus ad ſacram lectionē legendam ſederet: leo quidam claudicās monaſteriū ingreſſus eſt. Fugientibuſq̧ cunctis cū ſolus ſanctus doctor excepit: ꝛ leonis plantam a ſentibus vulneratā inuenit. Adhibita ergo cura leo conualuit: ꝛ inter eos quaſi domeſticum animal habitabat: feniiq̧ ſicut bos comedebat. Cui hieronymus officium impoſuit: vt aſinum loci ligna de nemore deferentem ad paſcua ꝛ ad nemus duceret ꝛ cuſtodiret. Q̄ȯ ꝛ factum eſt: leonē aſinū continue more paſtoris induſtrii comitante: ipſumq̧ fideliter defenſante. Quadam autem vice leone grauiter ſoporato mercatores cum camelis illac tranſeuntes aſinum ſolum paſcētē a leone elongatum rapuerunt. Expergefactus leo ſociū rugiendo querens huc illucq̧ diſcurrebat. Et cum non inueniens ad portam monaſterii triſtis rediiſſet: intus ac ſi pre verecundia ingredi non preſumpſit. Videntes autē fratres quod ſine aſino rediiſſet putauerunt quod fame compulſus illum deuoraſſet: nolebantq̧ ei annonā prebere conſuetam. ¶ Tunc admonente hieronymo officiū aſini leoni iniungunt ꝛ ligna cedētes ei imponunt. Quod cum leo patientiſſime ferret: quadam die expleto opere ad agrum exiuit: ꝛ quaſi diuino inſtinctu vndiq̧ diſcurrere cepit. Et ecce vidit a longe negotiatores cū onuſtis camelis precedente aſino venientes. Leo igitur recognito aſino rugiens ſuper eos irruit: ꝛ oēs homines in fugam conuertit. Deinde terribiliter cauda terram percutiens: aſinum ꝛ camelos perterritos ſicut erāt onuſti ante ſe ad cellam ire coegit. Q̄ȯ cum fratres vidiſſent ꝛ mirati hieronymo nūtiaſſent: iuſſit ſanct⁹ camelos introduci: ꝛ depoſitis ſarcinis pedes eis lauari: ꝛ ſuper hoc voluntatem domini expectari. Tunc leo cepit per monaſterium diſcurrere ſingulorum fratrū veſtigiis ſe proſternens ꝛ de perpetrata culpa quaſi cauda alludens veniam poſtulabat. ¶ Hieronymus autē futurum preſcius iuſſit hoſpitibus venturis refectionē parari. Et ecce hoſpites adſunt pro foribus abbatē videre querentes. Ad quos cū exiſſet illi pedibus eius aduoluti pro commiſſa culpa veniā poſtulabant. Quos ille benigne introducēs ac reficiēs admonuit vt ſuis cōtēti aliena decetero nō deſpererēt. Illi autē beato hieronymo licet dudū recuſanti medietatē olei q̄ȯ ſecū attulerāt p benedictione obtulerūt: addētes q̄ meſurā annis ſingulis ſe ꝛ ſuos heredes ei⁹ fratrib⁹ daturos promiſerūt. ¶ Tāta autē laſſitudine fatigat⁹ eſt vt in ſtratu ſuo iacens funiculo ad trabē ſuſpēſo ſupin⁹ manib⁹ ſe leuaret vt ſcilicet officiū monaſterii prout poterat exhiberet. Per annos ꝟo quinquaginta nunq̄ coctū niſi bis in vltima egritudine mādducauit carnē: cilicino ſacco ſemper dormauit: nec ſtratū aliud niſi terram vnq̄ ſcuit: ſemel in die poſt veſperas radices aut folia arborum degustauit: ſemper orationi aut eruditioni aut lectioni intentus. ¶ Appropinquans autem vite terminos: ſe ſuper nudam humū collocari precepit: ꝛ ſacco quo induebat̄ operiri: vbi primo fratres ſuos ad ſe conuocatos dulci eloquio ꝛ ſacris admonitionib⁹ informauit: ꝛ Euſebiū eis in abbatē dimiſit. Deinde ſacram eucharistiam ſibi oblatam cū lachrymis ſumpſit. Et ſupinus ad terram rediens: manibus in modum crucis ſupra pectus extēſis ſymeonis prophete vaticinium decantauit. Quo finito cū eſſet hora cōpletorii: ſubito lux maxima ac ſi ſol in meridie eū circūfulſit: in qua luce ab aſtantibus viſe ſunt acies angelorum diſcurrētes tanq̄ ſcintille in arūdineto. Auditaq̧ eſt vox ſaluatoris ipſum ad celeſtia inuitantis: ꝛ ſancti doctoris ſe paratū venire reſpondētis. Et poſt horam lux diſparuit: ꝛ inclytus doctor cuꝫ luce ſpiritum ad dominum emiſit pridie kalē. octobris. Anno etatis ſue. xcix. mēſe. vi. anno honorii imperatoris. xii. Corp⁹ ꝟo q̄ȯ p nimia afflictiōe ꝛ ꝟberib⁹ leproſi ſpeciē pretēdebat: odorē nimiū oīa aromata ſuperantē fragr

bat. ¶ Eadē hora cyrillus hieroſolymitan⁹ ep̄s olī eī⁹ auditor: orās in cella rapt⁹ in ſpiritu vidit inter ſpecioſuʒ ⁊ luciddiſſimū de monaſterio ſancti vſq; ad celum: ⁊ multitudinē angelorū ſplendētiū alternatim cū melodijs ⁊ cantib⁹ cereos deferētiū: ⁊ aliam nō minorē illis obuiā modo ſimili veniētē. Animā q̄q; hieronymi poſt omnes ad ſaluatoris ipſi⁹ dexterā ad celos procedentē. Que in loco vbi cyrillus degebat ſubſiſtens: ſe eidē animaʒ eſſe doctoris inclyti reuelauit: ⁊ vt ad ſuos pergeret filios mādauit: quaten⁹ eos lugētes cōfortaret: ⁊ que viderat nūciaret. Statimq; viſo euanuit: ⁊ cyrill⁹ eadē hora illū migraſſe cognouit. ¶ Eadē etiā hora Auguſtin⁹ ep̄s hipponeñ. in ſua cellula exiſtēs dū tractat⁹ de viſio ne beata cōpilare vellet: ⁊ ſuper hoc hieronymū cōſulere dū diſpoſuiſſet ac epiſtolā ei ſcribere cepiſſet: ineffabile lumē cū odorū fragrantia incōparabili cellā repleuit: ⁊ eo q; admodū ſtupēte: vox de luce inſonuit q̄ ipſum de nimia pſumptione redarguit: eo q; exiſtēs in carne mortali beatitudinē eternā cōprehēdere cogitaſſet: q̄d nulli mortaliū aliquādo poſſibile foret. Cū autē Auguſtinus ab eo quereret quis eſſet. Reſpōdit ſe eſſe hieronymi animā: cui ipſe epiſtolā notare ceperat deſtinādā que ipſa hora a carne ſoluta ad celi gaudia properabat. Cū autē auguſtinus ab eo multas queſtiones de trinitate ⁊ angelica natura atq; de beata vita queſiuiſſet: ⁊ ipſe ad ſingula clarius reſpōdiſſet: lux illa cū voce diſparuit: odor tñ pluribꝰ dieb⁹ permāſit. ¶ Eadē hora in ciuitate Turoneñ. duo monachi monaſterij ſancti martini cū quodā alio voces omniū muſicorū inſtrumentorū dulciſonas audierūt: ⁊ lucem ſole clariorē cōſpexerunt: odorem quoq; cūctoꝝ aromatū perſenſerūt. Admirātes tanta claritate audierūt vocē de celo qualiter chriſtus cuʒ angelis omnibus patriarchis: prophetis: apoſtolis martyrib⁹: cōfeſſorib⁹: ⁊ virginib⁹ ac beatorū omniū animalib⁹ hieronymo preſbytero: tūc in bethleē mortuo occurrebat: eiuſq; anima ad celorū gaudia tā feliciter perducebat. ¶ Corp⁹ autem eius cilicino ſacco quo viuēs vtebatur inuolutū in terra prout ipſe mandauerat ſepultū eſt: videlicet ante oſtiū ſpelūce: in qua chriſtus fuit natus: ⁊ in preſepio reclinat⁹. In cuius exequijs cecus vnus a natiuitate viſum recepit. Surdus ⁊ mut⁹ audiendi et loquēdi facultatē accepit. Hereticus etiam quidam qui corp⁹ illud incendio dignū aſſeruit: ſubito in ligni ſpeciē eſt mutat⁹: ⁊ mox fulmine de celo deſcendēte cōbuſtus: atq; in cinerem redact⁹. Alia q̄q; ſigna et miracula ſtupenda ⁊ innumera per ſanctū ſuū dominus operari dignat⁹ eſt: que in epiſtolis Euſebij: Auguſtini: ⁊ Cyrilli legūtur que per ſingula ponere longum eſſet. ¶ Hic glorioſus doctor preter ſacram expoſitionem veteris teſtamenti: quod ex hebraico: et noui: quod ex greco ſermone tranſtulit in latinum: infinita pene alia opuſcula edidit. Omnes enim. xvj. prophetas expoſuit. Quorundam grecorum doctorum volumina in latinum tranſtulit. Scripſit opuſcula ſiue epiſtolas ad diuerſos circiter. cxvj. Tractatus quinq;. Epiſtolas alias breues. lx. Sermones. x. Item libros hebraicarum queſtionum. Item hebreorum nominum. Libellum de locis terre ſancte conditum ab Euſebio in latinum vertit ex greco. Super libro pſalmorum. cl. tractatus prolixos edidit. Librum de optimo genere interpretandi ad Pammachium. De viris illuſtribus. Item cōtra Iouinianum libros duos. Item cōtra Heluidium de beate Marie virginitate perpetua librum vnum. Cōtra pelagium librum vnum. Contra Origenem libros quatuor. Contra vigilantium librum vnum. Ad Ruffinianum libros duos. Super euangelio Matthei libros quatuor. Vitam pauli primi heremite ⁊ aliorum patrum monachorum. Librum chronicū omnimode hiſtorie. De ſeraphin librum vnum. De Oſanna librum vnum. De frugi et luxurioſo filijs librum vnū. Homelias Origenis. xxviij. in Hieremia ⁊ Ezechiele ex greco in latinū conuertit. Item de queſtionibus veteris legis homelias in cāticis canticoꝝ duas. Comētariorū in epiſtola Pauli ad Galathas libros. iij. In epiſtola ad Epheſios libros iij. In epiſtola ad Titum librū j. In epiſtola ad Philemonē libruʒ. j. Super Geneſim librū. j. Didymi librum de ſpiritu ſancto ex greco in latinum vertit eloquiū. In Lucā Homelias Origenis xxxix. In pſalmis a. x. vſq; ad. xvj. tractatus ſeptē. Captiui monachi geſta deſcripſit. Cōtra Ruffinum aquileieñ. preſbyterum inuectiuas plurimas. Ad beatum Auguſtinum epiſtolas multas. Item librum procmiorum ſuper libris diuine ſcripture. Ad heliodorum exhortatorium. Altercationem luciferiani ⁊ orthodoxi. Ad Euſtochium de virginitate ſeruanda librum. j. Ad Marcellam epiſtolarū librum vnum. Commentarios in eccleſiaſten plures. Enchiridion in pſalterium. Aduerſus Heliachim librum vnum. Et opuſcula alia aduerſus hereticos q̄plures. De manſionibus filiorum Iſrael librum vnum et alia innumera volumina ad edificationē eccleſie catholice ſua pietate compoſuit. Et pene omnes libros noui ac veteris teſtamenti commentatus eſt.

¶ De ſancto Antonio martyre.
Cap. cxxxij.

Antonius martyr

apud placentiam ciuitateʒ paſſus eſt. Qui vn⁹ fuit ex ſacra legione Thebeorum ⁊ ſocius beati Mauricij martyris. Qui de placentinis finibus egreſſus per orientales prouincias pertrāſiuit ⁊ multa miracula fecit. Demū ad vrbem ſuam rediens ab infidelib⁹ tētus ⁊ capite ceſus glorioſo martyrio coronatus eſt. Cuius corpus ignotū dominus beato Sauino ipſius ciuitatis epiſcopo reuelauit. Apparuit enim vir ſplendidus: qui oſtendit ei vbi iacebat ſancti martyris corpus: qui etiam formam corporis ⁊ membra ⁊ annos militie ⁊ nomen ⁊ caput abſciſſum ſignauit: ⁊ vas cum quoq; plenum eius ſanguine pro teſtimonio ſeruatum innotuit. Et vt ipſum corpus ex eodem loco leuaret: ⁊ digno ſepulchro condere deberet admonuit. Qui euigilans viſionem clero ⁊ populo referauit ⁊ in loco oſtenſo fodere cuſtos precepit: vbi ſanctū corpus ſicut epiſcopo oſtenſum fuerat per omnia inuētum eſt. Quod dum leuarent gutte alique ſanguinis ex eo profluxerunt. In cuius tranſlatione cuʒ ſolus ibi eſſet Sauinus epiſcop⁹ ⁊ ſex alij epiſcopi apparuerunt: q̄ eſſent: vel vnde veniſſent omnibus ignoti. Leuantes ergo corpus martyris poſuerūt in ſepulchro ſancti victoris epiſcopi. Qui alias in vita ſua ſpiritu ꝓphetico predixerat: quod poſt eius obitum maior eo in ipſo tumulo quieſcere debebat. Sepulto quoq; corpore epiſcopi illi qui apparuerant ſubito diſcedētes nuſquam viſi fuerunt: ſicq; ſanctum corpus condigna reuerentia condiderunt pridie kalendas octobris.

¶ De ſanctis Victore ⁊ Vrſo martyribus.
Cap. cxxxiij.

Victor et Vrſus

martyres paſſi ſunt in Gallijs caſtro Salodoro. Hi fuerunt ex glorioſa legione Thebeorum: cuius Mauritius dux extitit inclytus. Qui primo diris ſupplicijs excruciati: ſed celeſti ſuper eos lumine coruſcante: ruentibus in terram miniſtris erecti. Deinde in ignem miſſi: ſed in nullo penitus leſi. Nouiſſime gladio conſumati ſunt pridie kalendas octobris vt ait Ado in ſuo martyrologio.

Finitur liber octauus.

Prologus noni libri.

Nonus liber preſentis catalogi continet in ſe paſſiones et geſta illorũ ſanctoꝝ quoꝝ feſtiuitates occurrũt infra tꝑs illud ꝙ eccleſia rep̄ſentat p̄paganõẽs filiorũ q fuerũt ipſiꝰ eccleſie defenſores:ꝗles fuerũt ſcti martyres. ¶ Hoc aũt tꝑs eſt a kalẽ. octobris vſq ad kalẽ. nouẽbris. Et hoc ſub figura ſanctorũ machabeorum quorũ tũc libri leguntur: qui vti ſancti martyres p̄ fide: ſic z illi p̄ lege dei vſq ad effuſionẽ ſanguinis viriliter decertarunt. Ad ipſius ergo tẽporis feſta pertractanda percurrẽdũ eſt. ¶ Notandum aũt ꝙ q2 ſancti Machabei: videlicet Mathathias z eius filij: qui inter ſanctos teſtamenti veteris cõnumerant: nullas certas in anno feſtiuitates habent: eo ꝙ eoꝝ dies obitus ſunt ignoti. Idcirco in principio huius libri premittuntur eorũq geſta pertractantur: quia eo tempore eorum libri in eccleſia dei leguntur. Acta etiam quorundam aliorum ſanctorum eiſdem Machabeis contemporaneorum: quorum ſimiliter feſtiuitates certas non habent: prefatis Machabeorum inſeruntur hiſtorijs vt ſanctorũ Onie z Symonis eius filij ſacerdotum z martyrio Eleazari.

¶ Finis prologi.

Incipit liber nonus

a kalendis Octobris vſq ad kalendas Nouembris.

¶ De ſancto Mathathia duce. Capitulum. j.

Mathathias dux populi iudeorũ: cuiꝰ laus z ſanctitas ex geſtis ſuis colligit̃ que in primo libro Machabeoꝝ deſcribũtur. Qui cũ oībꝰ filijs ſuis a Joſepho z Hieronymo in catalogo patrũ ſanctoꝝ veteris teſtamẽti cõnumerat̃. Tꝑe Antiochi epiphani regis Syrie z Egypti Judeorum p̄ſecutoris claruit. Hic de ciuitate Modin oriũdus: de vice Joachim quinq filios illuſtres p̄genuit: videlicet Joãnẽ: Simonẽ: Judã: Eleazarũ: Jonatham. ¶ Cũ aũt rex Antiochus filios iſrael ad ritũ gentilitatis perduxiſſet: z idolũ qđ ſup arã tẽpli dñi in Hieruſalem poſuiſſet oẽs qꝫ iudeos nolẽtes idolo ſacrificare: z iuxta legẽ gẽtiliũ viuere diuerſis penis affligeret. Egregiꝰ Mathathias z filij eiꝰ videntes mala ꝙ fiebant: decreuerũt p̄ lege dei vſq ad mortẽ fideliter decertare. Et cum legati regis veniſſent in Modin: ſtatuẽtes idola: ꝗdam ex iudeis immolauit ī medio. Et ſurgẽs Mathathias cum ſuis trucidauit eum ſuper aram: z nuncios regis Antiochi interemit armaq depoſuit: z cum omni tribu ſua exijt ī ſolitudinẽ omnia relinquẽs. Ad quos multi cũ filijs z vxoribꝰ cõfugerũt malẽtes herbis vti ꝙ cibis gẽtiliũ coinquinari. Tũc cõmiſſarij regis aggreſſi ſũt eos in ſabbatis: qbꝰ nefas erat iudeis arma capere p̄cuſſerũt quoſdã alios ī ſpeluncis fumo ſuffocãtes. Et perierũt ex eis mille: plures aũt liberati adiuncti ſunt Mathathie: eumq ſibi ducem ſtatuerunt: qui docuit eos pugnare in ſabbatis: ne ſcz ſimul cũ populo periret. Et colligẽs armatos aras depoſuit idoloꝝ: immolantes quos potuit interfecit: pueros incircũciſos iuſſit circũcidi. Et vno anno geſſit hũc magiſtratũ. Cũq grauiter egrotaret cõuocans filios ſuos benedixit eis z conſtituit eis Simonẽ in patrem z conſiliarium propter ſapientiam. Judam vero ducẽ in armis propter fortitudinem. Et mortuus eſt Mathathias: et ſepultꝰ eſt in Modin. Surrexitq Judas cognomine Machabeus filius eius pro eo: et factus eſt quaſi leo defendẽs Iſrael clypeo ſuo. Hec ex libro Machabeorum: z ex hiſtoria ſcholaſtica atq ex chronica Guilelmi.

¶ De ſancto Juda Machabeo. Cap. ij.

Judas Machabeus ſacerdos et dux Judeorum: filius Mathathie prefati in ducatu Judeorum patri ſucceſſit. Qui primo Apolloniũ ducẽ Samarie qui contra eum inſurrexerat deuicit: z inde ſpolia multa tulit cum gladio eius: quo deinceps pugnauit. Inde Sarõ ducẽ Syrie contra ſe venientẽ occidit: et eius agmina partim cecidit: partimq fugauit. Qđ intelligens Antiochus Epiphanes rex Syrie: omnem propriam virtutem congregauit: et multos ab inſulis mercede cõduxit. Cumq vidiſſet ſibi ſtipendia deficere: abiit in Perſidem accipere tributa regionũ: relinquẽs Lyſiam de gñe regali ſuper negocia regni: z adiditq ſibi medietatẽ exercitꝰ: vt iudeorũ genus extirparet z euerteret Hieruſalẽ. Lyſias vero elegit Ptolomeũ: Nicanorẽ: z Georgiũ viros potẽtes: z miſit cũ eis quadraginta milia peditũ: z ſeptẽ milia equitũ: vt venirent in terrã Juda. Judas vero Machabeus cũ tribus milibꝰ ſolummodo viris electis: hoſtibus ſuis occurrit z eos inopinatos in campeſtribus Emaus inuadẽs multos eorũ occidit: reliquoſq fugauit: z ſpolia multa tulit. Cui redeunti ingens multitudo iudeorũ ſe coniunxit vſq ad decem milia deum laudãtes ſup victoria obtenta. Hoc audiens Lyſias cõgregauit exercitum quadraginta miliũ virorum peditum ex quinq milibus equitum: et venit in Judeam. Tunc occurrens eis Judas cum decẽ milibus in Bethoron: ꝓcurſores eius ſtatim p̄ſtrauit: z cũ Lyſia congreſſus de eius exercitu quinq milia occidit. Quod attendens Lyſias Judeorũ audaciam timens rediit Antiochiam z peregrinorũ preſidia congregans: cũ maiori apparatu diſpoſuit redire in Judeã. Judas vero interea Hieruſalẽ cũ populo ſuo venit: z templum ab alienigenis pollutum emũdauit: z de nouo dedicauit: dieq Encenniorũ. xxv. die mẽſis nouẽbris īſtituit. Tũc ſtatuerũt eũ Judei ſummũ ſacerdotẽ z ſi ꝗdãmõ regnũ iudeorũ in Judea regnaſſe eſt: qui murũ Hieruſalẽ per circuitum reparauit: turreſq erexit: z caſtellum Bethſurã ad tuitionẽ muniuit. ¶ Antiochus aũt rex reuertẽs ad propria: audito ꝙ Judas machabeꝰ ſuos principes debellaſſet: verſus in furorem precepit agitari currum verſus Hieroſolymã vt eã euerteret. Sed:

apprehenſus dolore viſcerum ſubito de curru cecidit:
et colliſus grauiter:poſt dies modicos miſerabiliter
mortuus eſt:relicto filio ſuo paruulo Antiocho Eupa
tore regere Philippo collectraneo ſuo ſibi dato tutore.
¶ Eodem tempore gentes finitime iudeis reparatio-
nem Hieruſalem a iuda factam egre ferentes iudeos
perſequebantur. Quos Judas machabeus potenter de-
bellans idumeos percuſſit plaga magna:pugnās quo-
q̃ cõtra Timotheũ ducē filiorũ Amon fugauit eum:ac
vaſtata iacer redijt in iudeã. Tunc congregate ſunt gē-
tes que erant in Galaad aduerſus iudeos qui erant in
finibus eorũ. Qui fugientes in locũ munitiſſimũ the
man:miſerunt ad iudam vt ferret eis auxiliũ. Cum̃q̃
adhuc legerentur epiſtole:ſupuenerũt nũcij a Galilea
indicãtes aggregari eos:q̃ erãt in Ptolemaide ⁊ Tyro ⁊
Sydone aduerſus iudeos:vtrobiq̃ ergo hoſtibus nun
ciatis:miſit Judas Simonē fratrē ſuũ cũ tribus mili-
bus electorũ in ſolatiũ Galileorũ. Ipſe vero cũ Jonatha
fr̃e ſuo ⁊ octo milib' exijt in Galaaditidē:relinquēs in
Judea Joſephũ ⁊ Azariã duces vt ſeruarent Judeã:&
tñ nullo interim hoſtium bellũ cõmitterent. Et venit
Simon in Galileã:⁊ cõtrite ſunt gentes ab eo:⁊ pſecu-
tus eſt eos vſq̃ ad Ptolemaidē:tollēſq̃ ſpolia eorum ⁊
iudeos quos captiuos trahebant redijt in Judeã. Ju-
das vero Machabeus et Jonathas frater eius trãſito
iordane poſt triduum aſſumptis Nabutheis incendit
Boſor ⁊ ſpoliauit:⁊ nocte conſurgens applicuit diluculo
ad caſtra Timothei ducis filiorũ Amõ. Qui cognoſcen
tes q̃ Machabeus eſſet:ab eo fugerunt:⁊ ceciderũt ex
eis fere octo milia:vaſtauitq̃ Judas ciuitates gētiũ in
Galaaditide. Poſt hec cõgregauit Timotheus exerci-
tũ aliũ:⁊ ſedit ſecus torrentem. Judas vero cũ ad eos
trãſiret:apparuerũt aduerſarijs de celo viri quinq̃ in
equis ducatum iudeis p̃bentes. E quibus duo macha
beũ circunſeptum cõſeruabãt hincinde. Alij vero in ad-
uerſarios tela ⁊ fulmina iaciebant. Et ſic contrite gentes
fugerunt ad Phanũ qđ erat in Carnaim:ſed ipſum Ju
das cũ oĩb' q̃ erãt in eo ſuccendit. Cõgregatis ergo Ju
deis oĩbus Judeis q̃ erãt in Galaaditide:vt veniret in
terrã Juda:⁊ cũ veniſſet i Ephron:⁊ ciues nollēt ei trãſi-
tũ dare:deſtruxit Ephrõ:et trãſiuit ſuper interfectos.
Reuerſuſq̃ cũ oĩb' Hieruſalē:obtulit holocauſta i mõ
te ſyon:q̃ nemo ex eis cecidiſſet. Eodemq̃ die reduxit
cũ victoria iudas de Galaad:⁊ ſimon de Galilea in Hie
ruſalē. ¶ Interea vero dũ abeſſent Joſeph' et Azarias
volentes ſibi facere nomē cõgreſſi ſunt cũ gētibus ⁊ fu
gerũt:cecideruntq̃ de populo duo milia. Et magnifica
tus eſt Judas in Hieruſalē:vaſtauitq̃ idumeos ⁊ Phi-
liſteos cõburēs aras ⁊ deos eorũ. Quib' auditis rex An
tioch' Eupator irat' nimiũ collegit exercitũ cētũ mi-
lia peditũ:⁊ viginti milia equitũ:⁊.xxij.elephantos:⁊ ap
plicuit ad bethſurã iudeorũ munitionē vt expugnaret
eã. Quo cognito Judas collecto exercitu ſuo currit An
tiocho regi. Et inito duro certamine ceciderũt de exer
citu regis ſex milia viri. Tūc diuerterũt iudei a prelio:⁊
aſcēdit poſt eos rex:captaq̃ bethſura:obſedit Hieruſa-
lē. Sʒ q: eſca eis deficiebat:inita pace ficta rex cum iu-
deis:vt ſuis legib' vterēt intrauit i mõtē Syon:ſtatim
q̃ rupto federe murũ deſtruxit in gyro:occiſoq̃ Mene
lao:q̃ põtifex fuerat reuerſus eſt Antiochiã cũ gēte ſua.
Demetri' vero ſother oĩl frater Antiochi epiphani' ⁊ pa
tru' Antiochi Eupatoris audito q̃ frater ſu' mortu'
eſſet:cũ eēt Rome redijt in Syriã q̃ oĩ populꝰ fauore ſu-
ſceptus occiſo Antiocho nepote ſuo ⁊ Lyſia ei' nutrito
rerex cõſtitut' eſt. Ad quē veniētes q̃dã impij ex iſrael cũ
Alcimo viro alieno a genere ſacerdotali q̃ ſacerdotium
ambiebat:accuſauerũt Judã:q̃ oēs regis amicos occi
diſſet:vel a terra ſua expuliſſet. Rex vero cõſtituit Alci-
mũ ſacerdotē. miſit Bacchidē cũ exercitu i iudeã. Qui
miſit nũcios ad iudã ⁊ fratres ei' in dolo loquētes de
pace:nec attēdit Judas ſermonib' eorũ. Multi vero de
populo credētes ei egreſſi ſunt ad Bacchidē:q̃ occidit
ex eis.cccccc.viros:alij aũt ab eo fugerunt. Tūc receſſit
Bacchides ab Hieruſalē:cõmittēs regionē Alcimo reuer-
ſus eſt ad Demetriũ regē in Antiochiã. Alcim' vero ſedu
cēs populũ verbis fecit mala in Iſrael pluſquã gētes.
Judas vero faciebat vindictã in viros legis deſertores.
Alcim' ergo vidēs q̃ nõ poſſet Judã vincere:redijt ad
regē:accuſans illũ in multis. Qui miſit Nicanorē ad p-
dēdũ p̃plm iudeorũ. Et venit Nicanor in Hieruſalē
cũ exercitu vſus inde v̈bis pacificis. Sʒ Judas intelli
gēs ei' inſidias exijt ab eo:⁊ ad ſuos refugit. Sʒ poſte-
a cõgreſſus cũ Nicanore vict' eſt:⁊ fugit in ciuitatem
Dauid. Nicanor aũt apponēs manũ capiti cũ exiret ex
Hieruſalē iurauit ſe tēpliũ dñi ſuccēſurũ. Et veniēs be
thorē ſuſcepit exercitũ ſibi a rege deſtinatũ. Judas vero
cũ.iij.milib' ſequēs eũ cõmiſit preliũ cũ eo.iij.die men
ſis martij:⁊ cõtrita ſũt caſtra nicanoris:fugitq̃ ei' ex-
ercit' quos iudei pſequētes eos occiderunt. Et caput
nicanoris amputatũ:dexterãq̃ manũ eius quē ſuper-
be cõtra tēpliũ extēderat ſuſpēderũt. Linguã vero minu-
tatim inciſam auibus ad comedēdũ dederunt:et diem
hūc ſolēnē ſtatuerũt. ¶ Deinde iudas cũ populo roma
norũ cõfederat' eſt:faciēs ſecũ amicitias ꝑpetuas in ta
bulis eneis cõſcriptas i memoriale ſempiternũ. ¶ De-
metri' vero rex audita morte Nicanoris miſit rurſuʒ Bac
chidē ⁊ Alcimũ in iudeã cũ exercitu copioſo. Qui vene-
rũt in beroea:iudas vero cũ trib' milib' caſtra poſuit
in laiſa. Qui vidētes multitudinē oſtiũ timuerũt:vnde
⁊ plures de caſtris ſe a iuda ſubtraxerũt:vt nõ remane
rēt cũ eo niſi.dccc.viri. Sʒ iudas diſſolut' eſt:q: bellũ
vrgebat eũ:nec habebat tp̄s exercitũ ↄgregādi. Cũq̃
oēs abire vellēt hortat' eſt eos iudas:vt pugnarent pro
lege dñi:⁊ potius in virtute ſua morerēt q̃ inducere ſi-
bi opprobriũ. Et hoc dicto cõgreſſi ſunt cũ hoſtibus ex
pugnãtes cornu dextrũ. Qui aũt in ſiniſtro cornu erãt:
venerũt eis a tergo:⁊ ingrauatum eſt prelium. Occiſuſ-
q̃ eſt iudas:⁊ ceteri fugerunt. Simon autẽ ⁊ ionathas
fratres ei' redimētes corpus Jude ab hoſtibus tule-
runt illud in Modin:⁊ ſepelierũt in ſepulchro patrum
ſuorũ. Planxitq̃ eum oĩs populus plãctu magno. Ele
gitq̃ ionatham in ducem ſibi. Hec vnde ſupra.

¶ De ſctõ Jonatha machabeo. Cap.iij.

Jonathas macha

beus ſacerdos et dux iudeorum fili'
mathathie ſupꝛapoſiti iude fr̃i ſuo in
ducatu iudeorũ ſucceſſit. Qui acce-
pto principatu fugit cũ ſuis in deſer
tũ Thecue ꝑpter Bacchidē ducem
Demetrij regis:de quo ſupra patuit
dictũ eſt. Miſit ioannē fratrē ſuũ ad
nabutheos amicos ſuos vt ei appa-
ratũ ſuũ ↄmodaret. Sʒ exeũtes filij
Iambri pcuſſerũt ioannē. Qđ audiens
Jonathas ⁊ ſimon frater eius ſurrexerunt in filios iã-
bri dum nuptias celebrarent:⁊ occiderunt eos in vin-
dictaʒ ſanguinis fratris ſui. Hoc autem bacchides in
tellecto venit contra iordanē in virtute magna. Com-
miſſoq̃ prelio cum ionatha ⁊ ſuis occiderunt ex parte
bacchidis mille viri verſuſq̃ in fugam redijt ad regem
ſyrie Demetriũ. Tunc Alcimus p̃cepit deſtrui muros
domus ſancte interioris operaq̃ ꝑphetarũ. Sed per
cuſſus a deo paraliſi mortuus eſt cum tormento ma-
gno. Et extunc Jonathas pontificatũ tenuit. ¶ Eodē
tempore quidã iniqui ex iſrael reduxerũt bacchidem
ducē regis demetrij in iudeam. Qui voluit cõprehen-
dere ionatham occulte ſed non potuit:quia innotuit
ei' conſiliũ ionathe. Qui apprehendēs.l.viros ex inſi-
dijs occidit eos:⁊ receſſit cum ſuis in bethbeſſa que eſt
in deſerto. Et aſcendit bacchides:⁊ obſedit bethbeſ-
ſa. Et egreſſus Jonathas percuſſit per noctem mul-
tos hoſtium in tabernaculis ſuis. Et pugnauit cõtra
Bacchidē ⁊ cõtrit' eſt ab eo. Qui iratus contra viros

qui reduxerunt eū in iudeā:multos ex eis occidit. Deinde cū ionatha pacē firmauit reddēs ei captiuos:quos predatꝰ fuerat. Et ſic rediit in terrā ſuā. Jonathas autem ſedens in machinas iudicabat ibi populū ⁊ extermin auit impios ex iſrael. ¶ Poſt hec egreſſus quidam extrem: fortis iuuenis noīe Alexander:adiuuantibus ſe ptolomeo philomatre rege egypti:et attallo rege aſie bellū demetrio regi ſyrie intulit:victūqꝫ vita et regno priuauit ⁊ ſic regnū eiꝰ obtinuit. Qui mox audita fama ionathe ⁊ fratrū ſuorū ſcripſit ad eū epiſtolas cōſtituens eum ſibi amicū miſitqꝫ ei purpurā ⁊ coronas. Et induit ſe ionathas ſtola ſctā in die ſolēni ſcenophegie ⁊ ɔgregauit exercitū:⁊ fecit ſibi arma copioſa. ¶ Cū autem alexander rex Cleopatrā filiā Ptolomei euergetis regis egypti in vxorē duceret ⁊ apud ptolemaidam: vocauit ad ſe ionathan ducem iudeorum ac ſummum ſacerdotē:q̄ inuenit gratiā in cōſpectu predictorū duorum regū. ⁊ honoratus eſt ab eis. ⁊ induꝰ eſt purpura ⁊ ſcriptus inter primos amicos regis. Et ſic honoratꝰ hieruſalem cū gloria magna regreſſus eſt. Qui deinde cū romanis amicitias renouauit ⁊ cū lacedemoniis de nouo cōtraxit. ¶ Poſt hec aūt demetriꝰ filiꝰ primogenitus demetrii olī regis ſyrie:reſumptis viribꝰ rediit in maritimā philiſtinorū ⁊ in ſyriā celeſ:ducēqꝫ ſui exercitus cōſtituit apollonium:qui ionathan prouocauit ad bellū. Egreſſus ionathas de hieruſalē cū decem milibus venit ioppē:⁊ expulſo inde apollonio obtinuit eam. Deinde cōmiſit cum eo prelium in cāpo:fugiētesqꝫ equites apollonii in azotū intrauerūt phanum Dagon. Jonathas vero eos inſecutꝰ phanū cū eis:q̄ intus erāt ſuccēdit:fuitqꝫ numerus occiſorū octo milia inde tranſitum faciens per aſcalonē:ſuſceptus eſt cū gloria: indeqꝫ rediit hieruſalē. Qd audiēs alexander rex addidit adhuc glorificare ionathā mittens ei tabulā auream: q̄ ſolet dari cognatis regis vtebaturqꝫ ionathas inſignibus regis. ¶ Cum autē alexāder perambulaſſet in ſuperiores partes Syrie:ſocer eius ptolomeus rex egypti cum virtute magna ingreſſus eſt ſyriam. Cui vtpote regis ſocero ciues occurrūt ⁊ ciuitates ei aperuerunt. Qui obtētis vrbibus in dolo tulit filiā ſuā:quā alexandro in coniugē dederat:⁊ tradidit eam demetrio quondam filio demetrii regis:⁊ impoſuit ei diadema ſyrie et egypti. Qd alexāder agnoſcēs venit cōtra eū:⁊ a ptolomeo victus fugit in arabiam cum antiocho filio ſuo ad parētes maternos. Rex aūt Arabum timens ptolomeum:occidit alexandrū filiumqꝫ eius reſeruauit. Et ſic regnauit demetrius in ſyria per ptolomeum. ¶ Eodem tempore cum ionathas expugnaret arcem hieruſalem demetrius nouus rex ſyrie venit ptolemaidam:⁊ ſcripſit ionathe:vt ſibi occurreret arce dimiſſa. Qui veniens ad regem honoratus eſt ab eo:⁊ in ſacerdotiū confirmatus. Interea cum miſiſſet ionathas machabeus tria milia electorum virorum ⁊ liberaſſent regem quem antiocheni volebant occidere. Rex quoqꝫ poſtmodum pacem cum antiochenis feciſſet:ad eorū ſuaſionē vexauit ionathan valde recedēs ab eo. Sed poſtq̄ tryphon de arabia reuerſus adducto ſecū antiocho alexandri filio veniſſet antiochiam:⁊ amorem armorū obtinuiſſet:⁊ demetrium expuliſſet:impoſitoqꝫ ſibi antiochus diademate regnare cepiſſet ſcripſit antiochus ionathe gratas epiſtolas:fecitqꝫ ſecum amicitias:⁊ in ſacerdotē illum cōfirmauit. Simon autē fratrem eius principem iudeorū cōſtituit. ¶ Poſt modū vero cogitauit Tryphon occidere Antiochum quem regē Syrie ſublimauerat:⁊ regnū inuadere:ſed timuit Jonathan ducem iudeorū ſtrenuiſſimū Antiochi defenſorē. Eligenſqꝫ primū ionathan occidere:ſcripſit ei:vt ſibi in Bethſeſſam occurreret. Qui dum veniſſet ad eū cum quadraginta milibꝰ virorū:ſuaſit ſibi Tryphon vt paucis aſſumptis ſecum iret ad ptolemaidā:quā ſibi traderet poſſidendā. Et credidit ei ionathas. Cepitqꝫ illū Tryphō ⁊ qui cū eo erant occidit. ionathā vero in cuſtodia detinuit. Deinde veniēs hieruſalem ſcripſit Simoni: q: pro argēto quē Jonathas debebat eum detinuerat. Quod ſi mitteret centū talēta argenti ⁊ duos filios eiꝰ obſides ipſum remitteret. Simon autē licet dolum cognoſceret:ne tamen populꝰ murmuraret q̄ fratrē nollet redimere:miſit pueros cū argento. Et mentitus eſt Tryphon:occiditqꝫ Jonathan ⁊ filios eius. Reuerſusqꝫ Antiochū occidit Antiochū dn̄m ſuū:⁊ regnū vſurpauit. Simō aūt accipiēs oſſa Jonathe fratris ſui ⁊ filiorū ſepeliuit ea in tumulo paterno in Modin. Factꝰqꝫ eſt dux iudeorū loco fratris. Hec vnde ſupra.

¶ De ſancto Simone Machabeo.

Capitulum.iiij.

Simō machabeꝰ dux ⁊ pontifex iudeorū filius ſupra nominati Mathatie Jonathe fratri ſuo in ducatū iudeorū ſucceſſit. Qui accepto principatu faciens pacē cū Demetrio rege:quē Triphon a regno Syrie expulerat:vt ſupra prime dictū eſt:miſit ei munera vt faceret remiſſionē regioni iudeorū. Demetriꝰ aūt oblata gratāter accipiens abſoluit iudeos ab oī tributo. Extūc cepit populꝰ Iſrael ſcribere in tabulis ⁊ geſtis publicis annotationes temporis. Tūc deſcēdit Simō in Gazā:⁊ capta ciuitate eiecit idolatras ex ea ac mūdauit eā. Dehinc obſedit illos q̄ erāt in arce in Hieruſalē. Quibꝰ inde eiectis ⁊ arce mūdata intrauit in ea Simō cū muſicis inſtrumētis hymnis ⁊ ramis palmarū ſtatuens vt oībꝰ ānis ageret:hic dies cū leticia:vidēs aūt Simō Joānē filiū ſuū q̄ vir erat prelii:poſuit eū ſub ſe ducē:⁊ dedit ei Gazā ad habitādū. ¶ Eodē tp̄e cōgregauit rex Demetriꝰ exercitū vt Tryphonē q̄ eū ab Antiochia fugauerat expugnaret. Sꝫ Tryphō auxilio regis perfidis Demetrii vicit:quē princeps regis perfidis viuū cepit:⁊ apud Hyrcaniam in cuſtodia poſuit. Antiochꝰ aūt frater Demetrii hoc audiēs:q̄ i Aſia educatus fuerat venit in Syriā. Exceptꝰ ab oībus cū fauore pſecutꝰ eſt Tryphonē:q̄ regnū occupauerat:eoqꝫ fugato regnauit in Syria. Symō aūt dux iudeorū dilatatis finibꝰ ſuis:⁊ facto portu in Joppe cū haberet tūc pacem:miſit ad lacedemonios ad innouādū fraternitatē. Romanis quoqꝫ miſit clypeū aureum:⁊ recepit ab eis amicabilia ſcripta de amicitia ⁊ vnione cōfirmata. Cū ergo Antiochꝰ rex Syrie Tryphonē apd̄ Dorā obſediſſet:⁊ miſit ei Simō Machabeꝰ duo milia virorū in auxiliū:⁊ argētū ⁊ aurū multū. Qui noluit ea recipere:ſed fregit pactū q̄ fecerat cū Simone anteq̄ rex eſſet cōſtitutus:miſitqꝫ ad eū Athenobiū militē mandās vt redderet ſibi arcem que erat in Hieruſalē:Joppem ⁊ Gazam atqꝫ tributa locorum quibus dominatus fuerat:alioquin veniret contra eum. Cumqꝫ veniſſet Athenobiꝰ Hieruſalem ⁊ vidiſſet gloriam ⁊ apparatum Simonis: ⁊ affluentiam auri ⁊ argenti miratus eſt. Cui Simon conſtanter contradixit:⁊ eum vacuum ad regem remiſit. Qui rediens regi retulit verba Symonis ⁊ gloriam eius. Cum autem iam Tryphon de dorā fugiſſet:audiens rex ſermonibus Simonis Tryphonem inſecutus eſt:relinquens Cendebeum ducē exercitus vt expugnaret Judeam. Qui Cendebeus cedronem edificauit ponens in ea milites vt vaſtarent fines iudee. Simon autē dux ⁊ pontifex iudeorum cum iam ſenuiſſet:vocatis duobus filiis ſuis maioribus Juda ⁊ Joāne:poſuit eos loco ſui vt pugnarent pro populo dei:deditqꝫ illis viginti milia pugnatorum qui profecti ſunt aduerſus Cendebeum. Cumqꝫ veniſſent ad quendam fluuium timebant tranſire:ſed Joannes prior tranſiuit:⁊ ſecuti ſunt eum omnes. Conuerſuſqꝫ eſt. Cendebeus in fugam et caſtra eius. Cecideruntqꝫ ex eis duo milia virorum. Et reuerſi ſunt filii Simonis victores. ¶ Poſt

hec ſũt. Ptolomeus filius Abobi qui erat dux conſtitutus in Hiericho: cũ eſſet gener Simonis ducis iudeorũ: inuitato eo ad prandiũ Hiericho: occidit eũ cũ duob⁹ filiis Juda et Jonatha in dolo: vt principatũ obtineret. Miſit quoq; nuncios occupare Hieruſalem: et alios in Gazã vt interficerent Joannẽ. Sed precurrens quidã in Gazã nuntiauit Joanni que facta fuerant. Qui feſtinauit occupare Hieruſalem: occiditq; eos qui venerãt eũ perimere. Et factus eſt dux pontifex iudeorum poſt patrem qui etiã corpora patris et fratrũ precio redẽpta ab his qui erãt in Hiericho: ſepeliuit in tumulo paterno in ciuitate Modin: vbi et Judas et Jonathas depoſiti fuerant. Hec vnde ſupra.

¶ De ſancto Joanne Machabeo.
Capitulum.v.

Joannes machabeus cognomine Hyrcan⁹ dux et pontifex iudeorũ fili⁹ ſupradicti Simonis poſt mortem patris in ducatu iudeorũ ſucceſſit. Quẽ Joſeph⁹ in trib⁹ cõmendat: ſcʒ in religiõe ſacerdotij: in ſtrenuitate ducat⁹: et q: vir ꝓpheta erat. Qui accepto ducatu inſecut⁹ eſt Ptolomeũ qui patrẽ ei⁹ dolo interfecerat: et matrẽ ſuã cũ duobus paruulis tenebat in vinculis: et confugerat ad oppidum vltra Hierichonta: qđ vocabat Agon. Obſeſſo quidẽ oppido cũ Joãnes ipſum acriter impugnaret. Ptolome⁹ matrẽ et fratres Joãnis ſup muros vſq; ad ſanguinis effuſionẽ cedebat. Propter qđ fract⁹ pietate Joãnes ab impugnatiõe ſe temperabat: matre tñ clamante ne pro ſe ſcelus Ptolomei fineret inultũ. Mortẽ enĩ ſuã ſic iudicaret immortalitatem meliorẽ. Ob hoc diutius tracta obſidione cum ſeptimus annus iudeis feriatus veniret: Joannes ab obſidione receſſit. Ptolomeus vero matre ipſius et fratribus occiſis confugit ad Zenonem Philadelphie tyrannum: qui Cotilla cognominabatur. ¶ Deinde Joannes aduerſus hircanos bellum gerens et eos deuincens: hircani nomen accepit: et a romanis ius amicitie poſtulans decreto ſenatus inter amicos relatus eſt. Poſtmodum autem Samariam que nunc Sebaſten vocatur obſidione captam ſolo coequauit: quã ſuo tempore Herodes inſtaurans: Sebaſten in honore Auguſti vocari voluit. Hic prim⁹ inſtituit Xenodochiam pauperum in Hieruſalem. Et mortuus eſt annis .xxvij. rebus optime adminiſtratis relictis quinq; filiis: ſcilicet Ariſtobolo primogenito: et Antigono cum tribus aliis. Cumq; nullus eorum ad regendum populum ſufficeret: vxorem ſuam diſcretiſſimã Judee prefecit et filiis. Sepultuſq; eſt in modin. Hec ex hiſtoria ſcholaſtica: et ex chronicis Joſephi. Hieronymi atq; Guilelmi.

¶ De ſancto Simone ſacerdote.
Capitulum.vj.

Simon ſacerdos filius Onie temporibus Machabeorum in Judea claruit: de cui⁹ ſanctitatis et ſtrenuitatis cumulo: multa laudabilia Eccleſiaſtici.v.ca. leguntur. Qui templũ dñi in Hieruſalẽ nõ ſolum reparauit: ſʒ cultu mirabili amplianit. Doctrina etiã diuine legis in populo floruit: ſub Jeſu filio Sirach ſapientie librũ cõponẽte: quẽ eccleſiaſticus hebr: vocauit eũ Panaretõ: Simonis etiã ipſius in eo vt dictũ eſt: laudabilẽ faciẽs mẽtionẽ. Qui tp̄e Antiochi magni regis Egypti Judeorũ poſt poſtmodũ perſecutoris in pace ſenio vitã finiuit. Hec ex lib. Eccli. et ex chronica Guil.

¶ De ſancto Onia ſacerdote. Ca.vij.

Onias ſacerdos iuſtiſſimus filius ſupradicti Simonis: cui⁹ laus ex ſcđo Machabeorũ libro colligit: et inter ſanctos teſtamẽti veteris a Joſepho cõnumerat: prefatis patrib⁹ contẽporane⁹ extitit: cui⁹ ope ac pietate cũ ſancta ciuitas in oĩ pace habitaret: et templũ dñi a regib⁹ gẽtiũ oblationib⁹ multis veneraret: offenſo Onia pontifice ꝯ Simonẽ tẽpli ꝑpoſitũ. Simõ ad Apoloniũ ducẽ celes: Syrie et fenicis cõfugit: et multis ſibi ꝓmiſſis muneribus ſacerdotiũ ſibi vẽdicare cepit. Quo audito Seleucus philopater rex Syrie miſit Heliodorũ militẽ ſuũ in Hieruſalẽ ad ſpoliandũ oẽ erariũ tẽpli: nõ vaſa: ſed donaria in vſus tẽpli. Quo tẽpluʒ ingreſſo apparuit terribilis ſeſſor equi et conculcabat eum: duoq; iuuenes ſplendidi quos Joſephus angelos fuiſſe aſſerit: eidemq; apparuerunt: qui dextra leuaq; ſeſſorem equi circumſtantes: Heliodorum ad mortẽ flagellauerunt. Timens autem Onias indignationẽ Seleuci: obtulit pro Heliodoro ſacrificium: et orauit ad dominum. Statimq; ille ab angelis dimiſſus eſt: dicentibus ei ꝙ orationibus Onie eidem deus vitaʒ donaſſet: qui continuo ſurrexit illeſus: et ad regem rediens cuncta geſta narrauit. ¶ Tempore autem Antiochi regis cum Onias vidiſſet mala que fiebant in Hieruſalẽ populo iudeorum ad gentilitatẽ peruerſo. Et q: duo fratres ei⁹: ſcʒ Jaſon et Menelaus de põtificatu cõtẽdẽtes vt placerẽt Antiocho ad ritus gentiũ declinaſſent. Juit ad Antiochum regem in Antiochiam tentare cupiens ſi poſſet eius animũ immutare qđ cum nequiſſet ſedebat apud Antiochiã in Aſylo. Cũ autẽ quinquennalis agno apud Tyrum celebraretur et rex Syrie Antiochus ibi eſſet: Jaſon qui pontificatum in Hieruſalem ab eo emerat: miſit regi .ccc. argenti drachmas in ſacrificiuʒ Herculis. ¶ Poſt hec veniens Antiochus Hieruſalem cum ſuſceptus eſſet a Jaſone honorifice: tantum fecit Menelaus frater Jaſonis et Onie ꝙ ipſe ſacerdotiuʒ a rege haberet: et Jaſon in exilium miſſus eſſet. Deinde Menelaus faciens conuocari Oniam de Aſylo: in quo erat apud Antiochiam in Hieruſalem datis Andronico: cui Antiochus Judeam commiſerat regendam quibuſdam vaſis templi que furatus fuerat: fecit Oniam per eũdem Andronicũ occidi. Cuius ſedis cũ querela ad regem Hieroſolymam redeuntẽ delata eſſet: recordatus viri ſanctitatem fleuit Oniã et Andronicũ purpura exutũ ꝑ totã ciuitatẽ circũductũ: in eodẽ loco quo Oniã peremerat occidi iuſſit. Hec ex ſecũdo libro Machab. et ex aliis quib⁹ ſupra libellis.

¶ De ſancto Eleazaro martyre. Ca.viij.

Eleazarus martyr vn⁹ ex priorib⁹ ſcribarũ Hieruſalem Machabeis cõtemporane⁹ ſub Antiocho rege iniquo ne legẽ dñi ſanctã violaret martyriũ paſſus eſt. Et in ſecũdo Machabeorũ de martyrij tolerantia cõmẽdat. Cũ enĩ eſſet etate ꝓuect⁹ cõpellebat ſuillas carnes ſacrificij mãducare. Quidã vero amici ei⁹ veteres carnes licitas ſecreto afferentes rogabant vt ſimularet ſe ad regis imperium manducare carnes porcinas. Quod renuens aiebat ſe velle exemplum forte adoleſcẽtibus mortis relinquere ne illicita ſimulãdo alios ſuo exemplo ad nefaria prouocaret. Sicq; etiã odiũ ſe diligentium incurrit. Et plagis multis perẽptus memoriã mortis ſuez exẽplũ fortitudinis dereliquit. Hec vnde ſupra.

¶ De ſancto Remigio epiſcopo.
Capitulum.ix.

Remigius

Remigius epiſco-
pus Remēſ. tpe Clodouei regis Frā
coꝝ in Gallis claruit. Qui ex eadē vr
be ꝛ Nobilib⁹ parētib⁹ exoꝛt⁹: ꝛ a quo
dam eremita naſci taliter eſt ꝑuiſus.
Cū em̄ Vandaloꝝ ꝑſecutio fere totā
Frāciā deuaſtaſſet: ꝛ ꝗdā recluſus vir
ſctūs: ꝛ cecus: ꝓ pace eccl'ie Gallicane
oīs exoꝛaret: angelus dei eidē in viſu
aſtitit: ꝛ Remigiū ex Zelina muliere
naſciturū nūciauit: q̄ gētē ſuā a ma-
loꝝ īcurſib⁹ liberaret. Qui cū euigilās viſa Zenſie nar
raſſet: ꝛ illa vtpote iā anus hoc credere nollet: ait ille vir
dei ꝙ poſtꝙ pueꝝ ablactaret: oculos ipſi⁹ ceci lacte ſuo
pungeret ꝛ cōtinuo viſuꝫ recuparet. ¶ Cū aūt hec oīa
ꝑ oꝛdinē ꝯtigiſſent: Remigi⁹ mūdū fugit ꝛ monaſteriū
introiuit. Creſcēte aūt ei⁹ fama cū eſſet annoꝝ. xxij. ab
oī populo in Remēſē archiepm̄ eſt elect⁹. Tāte aūt man
ſuetudinis fuit: ꝙ etiā ad mēſaꝫ ei⁹ paſſeres veniebāt: ꝛ
de manu ei⁹ ciboꝝ reliquias comedebant. ¶ Quodā tē
poꝛe hoſpitat⁹ ī domo cuiuſdā matrone: cū illa modicū
vini haberet: Remigi⁹ cellariū introiuit ꝛ ſup doliū
crucē fecit. Moxqꝫ vinū creſcēs deſup egrediē ita ꝙ ꝑ
cellariū fūdebat. ¶ Hic aūt prim⁹ gētē Frācoꝝ ſua do
ctrina ad fidē xp̄i cōuertit. Cū aūt Clodoue⁹ rex Fran
coꝝ gētilis eſſet: nec ab vxoꝛe xp̄iana cōuerti poſſet: vi-
dēs ꝙ infinit⁹ exercit⁹ Allemanoꝝ ſup ſe veniret: dn̄o
deo quē vxoꝛ ſua colebat votū vouit: ꝙ ſi de hoſtib⁹ ſibi
victoꝛiā cōcederet mox xp̄i fidē ſuſciperet. Qđ cū fuiſſet
ad libitū aſſecut⁹: Remigiū ep̄m adiit: ꝛ ſe baptiʒari pe-
tiit. Cūqꝫ ad fontē veniſſet: ꝛ chꝛiſma ſacrū nō haberēt:
ecce colūba āpullā cū chꝛiſmate in roſtro detulit: de q̄
regē pōtifex liniuit. Hec aūt ampulla in Remēſi eccl'ia
vſqꝫ hodie conſeruatur: ꝛ inde continue reges Frācie in
unguntur. Rex aūt xp̄ianus effectus volens Remēſem
eccleſiaꝫ dotare. beato Remigio dixit: vt ꝗtū circuiret:
donec ipſe meridie doꝛmiret: tm̄ ei concederet: quod et
factum eſt. Sed dū quoddā molendinū haberet intra
fines circuitus molendinarius ipſum dū circuiret cuꝫ
indignatione repulit. Cūqꝫ Remigius ei diceret: ꝙ vna
ſecum habere molendinum cōe paratus eſſet. Ille ite-
rum eum reiecit. Statimqꝫ rota molendini in contra
riū verti cepit. Sed cū molendinari⁹ ſancti virū ad ſe
reuocaret vt molendinum cōiter ſecū haberet: illeqꝫ ei
r̄ndiſſet: ꝙ neutri⁹ eſſe opoꝛteret: ſtatim ſe terra aꝑe-
ruit: ꝛ molendinum protinus deglutiuit. ¶ Pꝛeuidens
Remigi⁹ famē futurā cū in quadā valle bladi cumulos
cōgregaſſet: ruſtici inebꝛiati ſenis ꝓuidētiā deridentes:
ignē in ſegetē ſuppoſuerūt. Qđ ille audiēs illuc venit: et
ꝓ frigoꝛe etatis ꝛ veſpertini tpis: ſe calefaciens: trāquil-
lo coꝛde dixit. Sēꝑ focus bon⁹ eſt. Illi vero q̄ ignē accē
derāt oēs mares in genitalib⁹ diruti ſunt: omneſqꝫ fe-
mine gutturoſe fuerūt. Et tales oēs ſemꝑ in villa ipſa
deinceps extiterūt: quouſqꝫ per Carolum diſperſe ſunt.
¶ Hic etiam btūs ep̄s inter alia ꝑ euꝫ oſtenſa miracu
la puellam quandā a moꝛte coꝛpis ſuſcitauit. Qui et in
pace quieuit kł'e. octob. ¶ Cum autem coꝛp⁹ eius ad
eccleſiam ſanctoꝛum Timothei ꝛ Apollinaris in phere-
tro deferretur ſecus eccleſiā ſancti Chꝛiſtophoꝛi: cepit
adeo pōderare: ꝙ nullatenus moueri poterat: vnde co-
acti illi dominū rogauerūt: vt eis oſtenderet ſi foꝛte coꝛ-
pus illud in ipſa eccleſia vbi nulle ſanctoꝛum erāt reli-
quie ſepeliri vellet. Statim coꝛpus leuiſſime intra eccle
ſiam tulerunt: vbi cū multa miracula fierent eccleſiam
ampliarunt: ꝛ facta crypta retro altare dum coꝛpus ibi
ponere vellent: mouere iterum nullatenus potuerunt.
Cum autem in oꝛationibus ꝑnoctarent: ꝛ media nocte
oēs pariter obdoꝛmiſſent: in craſtinum inuenerunt coꝛ
pus ſancti in ipſam cryptā ab angelis deportatum. Flo
ruit circa annos dn̄i. cccxc. ¶ Hic doctoꝛ illuſtris eccle
ſie dei in exponēdis ſcripturis diuinis mirabilis ꝛ ſtu-
dioſus fuit: plurimaqꝫ opuſcula condidit: Commenta-
rios ſuper pſalmos compilauit. Super. iiij. quoqꝫ euā-
gelia vtiles expoſitiones edidit.

¶ De ſancto Bauone confeſſoꝛe. Cap. x.

Bauon qui ꝛ Alo
ni⁹ ꝑ ſctm̄ Amādū ep̄m Eluonēſē: q̄ ī
Gallia ꝑdicabat ex ꝑdone cōuerſus: ꝛ
Gādaui recluſus eſt: vt ait Sigiber-
tus. Hic in iuuētute ſecuti voluptatē
prauis actib⁹ exercēs: habuit vxoꝛē fi
liā comitis Odilonis: q̄ genuit Gel
drudē ꝟginē xp̄i. Vxoꝛe aūt defuncta
aliā ſupducere voluit: ſꝫ interiꝫ a ſan
cto Amādo ad penitētiā cōuerſus re
lictis oīb⁹ fact⁹ eſt cleric⁹ in cenobio
gādauēſi. Et dū fabricaret cellā in q̄ includi debebat vt
ipſe popoſcerat: ꝛ quidam ad opus cementum in cur
ru deferret: caneſqꝫ multi eum circundantes ſibi inſul
tarent: ille impatiens Bauonē blaſphemauit. Quē dia-
bolus ilico ſubuerſo curru vehiculum cū animalibus
ſuper eum ꝓiecit: ꝛ depreſſum extinxit. Quē vir dei ſui oꝛa-
tione ꝛ lachꝛymis ſuſcitauit. Quadam die cum vidiſſet
quendam: quem ipſe ſecularis exiſtens vendiderat: ge-
nibus illi⁹ ꝓuolut⁹: veniā petiit: ꝛ ab eodē vix obtinuit:
vt vinctis ferro manib⁹ ac pedibus carceri traderetur.
vt ſic penitentiā ageret de cōmiſſo ꝛ aliis ſceleribus per
petratis: vbi vſqꝫ in ꝓximā exit⁹ ſui diē ꝑſtitit: mira pe-
nitētia carnē atterens ꝛ peccata ſua cōtinue defleēs. Hoꝛ
deaceo pane cinere mixto: ꝛ potu modice aque cōtētus:
viliſſimū cilicium ſuper ſtratū ſuum expenſum habe-
bat cineribus deſup aſperſis: lapideqꝫ capiti ſuppoſito
doꝛmitabat. Et dum ad laudes deo ſaluēdas ſurgeret:
lapidem ipſum vir a duobus deferendum humeris ba
iulabat. Ibi quoqꝫ obediētiā regule nūꝙ dimiſit: ꝛ mul
ta diaboli tētamina deuicit. Qui vt cū ide deiiceret in di
uerſis illis feraꝝ ꝛ ſerpentiū foꝛmis apparebat: ſꝫ mox
ipſum ſopoꝛi dedit: ꝛ angel⁹ cū in colūbe ſpecie cōfoꝛta-
bat. Cū autē moꝛti appꝛopinquaret miniſtrū ſuū miſ-
ſit: vt deuotū ſibi ꝑſbyterū longe poſitū ad ſe vocaret:
qꝛ viaticū ſibi deferret quē ignoꝛantē viā angelus dn̄i
vſqꝫ ad ꝑſbyterū deduxit: illeqꝫ ad Bauonē cōcitus ve-
niēs: diuina ei ſacramēta miniſtrauit: ſtatimqꝫ vir dn̄i
in pace q̄euit kał. octobꝛis eiu⁹ obit⁹ ꝯtinuo Geltrudi
ꝟgini longi⁹ abſenti diuinit⁹ reuelat: eiqꝫ vt ſctī coꝛpi
veſtimēta ad ſepeliēdū mitteret mādat: qđ ꝛ illa feſtinā
ter adīplere curauit: ꝛ ī q̄b⁹ vir ſctūs īuolut⁹ ſepult⁹ fuit.

¶ De ſancto Piatoꝛe martyꝛe. Cap. xj.

Piatoꝛ martyꝛ a-
pud Toꝛnacenſem oppidum paſſus
eſt: q̄ cum beato Dionyſio ep̄o ſuiſ-
qꝫ ſociis ab vrbe Roma egreſſus
Galliā predicationis cauſa expetiit
ꝛ ab eodem ꝑſbyter oꝛdinatus fuit.
Atqꝫ poſtmodū pꝛo cōfeſſione noīs
xp̄i conſummato martyꝛio ad dn̄m
migrauit Kalen. octob. vt ait Ado.

¶ De tranſlatione ſancti Ger
mani epiſcopi. Cap. xij.

Trāſlatio coꝛpo-
ris ſancti Germani Antiſiodoꝛēſis
ep̄i apud eandē ciuitatē colit̄ kalen
dis octobꝛis: quo veꝛ die coꝛp⁹ eius
de Rauēna trāſlatū: vbi in pace doꝛ
mierat: Antiſiodoꝛum delatū eſt: qđ
regina Placida ad Galliā vt eidē in
extremis agenti promiſerat deſtina
uit: vt ſupradictum eſt in eius legen
da pꝛidie kalen. Auguſti. ¶ Cū aūt
btūs German⁹ ꝑ ciuitatē Vercel-

tuſem tranſiēs: Euſebio ep̄o ꝓmiſiſſet: quod in reditu eius Rauennam pergentis eccleſiam: quam ille fundauerat dedicaret: audiens Euſebius ꝙ German' defunctus eſſet: eccleſiam conſecraturus cereos accendi fecit. Sed quanto plus accendebantur: eo amplius extinguebantur. Quod videns Euſebius intellexit eccleſiam alio tempore dedicandam. Cū ergo corpus ſancti Germani quod ad gallias transferebatur. Vercellas delatum eſſet mox vt in eccleſiam ipſaꝫ inducitur cerei omnes diuinitus inflāmantur. Tunc Euſebius promiſſionis memor intellexit: vt quod Germanus viuens ſe facturum promiſerat: mortu' adimplebat. Sicqꝫ tali dedicatione contentus eccleſiā dimiſit. Et corpus ad eccleſiam ſuam delatum ibidem honorifice conditum eſt.

¶ De ſctis Leodegario ep̄o ⁊ Gerino marty. Ca. xiij.

Leodegarius epiſ

cop' ⁊ Gerin' martyres apō Eduēſem ciuitatē paſſi ſunt tēpore Childerici regis francorum. Qui Leodegarius dum eſſet epiſcopus Eduenſis Clothario rege decedente voluntate dei et principū cōſilio Childericū fratrem Clotharij adoleſcentē idoneum præfecit in regem. Hebronius vero maior dom' regis Theodoricū Childerici Germanū pficere nitebatur: non propter regni cōmodū: ſed quia omnibus odioſus iram regis ⁊ principū verebatur. Timēs igit̄ regē Hebronius licētia obtēta monaſteriū introiuit. Rex vero Theodoricū ne cōtra regnū moliretur in cuſtodia detinebat: ⁊ prudētia ep̄i oēs populi pace gaudebāt. ¶ Sed poſt aliquod tp̄s: rex malignorū conſilio in tantum Leodegarij odiū incitatꝰ: vt opportunitatem mortis ei' inq̄rebat. Epiſcopus vero blande ferēs: ⁊ inimicos vt amicos amplectens: egit cum rege: vt in vrbe cui pērat: die paſche celebraret: ⁊ cū eodē in mēſa cōmunicaret. At vero cū audiſſet ꝙ rex eius mortem perficere decreuiſſet: ſic perſecutorē pfugit ⁊ in Luxouiēſi monaſterio dño ſeruiēs etiaꝫ Hebronio: q in ipſo cenobio, in monaſtico habitu latitabat: deuote ſeruiuit. ¶ Poſt modicū rex morit̄ ⁊ Theodoric' in regē ſublimat̄. Leodegari' vero populi ſui lachrymis ⁊ precib' mot': ⁊ abbatis imperio cōpulſus: ad ſedem ſuam rediit. Hebronius quoqꝫ ſtatim apoſtatauit: ⁊ regis ſeneſcalus eſt ordinatus. Cui deterior effect' Leodegariū occidere nitebatur. Miſſis igitur militibus eū cepit. Qui in habitu pontificali detentus ab eiſdem excoculatus eſt: ſicqꝫ dimiſſus. Poſt biennium vero ſanctus Leodegarius cū fratre ſuo gerino quē Hebronius relegauerat: in palacium regis adductus: dū ad irriſiones Hebronij ſapiēter ⁊ pacifice reſponderet nequiſſimus ille iuſſit Gerinum lapidibus obrui: eū ꝓm vero tota die nudis pedib' per quendam fluuium ſuper acutiſſimos lapides decurrentē deduci. Et audiens ꝙ in his tormentis deum laudaret linguā eius præcidi fecit: ⁊ poſt modū cuidā cuſtodi tradidit. Ille aūt vſum loquēdi nō admittēs prędicatiōe populorū inſtabat: ꝓdicēs quō ⁊ qualr̄ Hebronius moriturus erat. Lux etiam immenſa in modū corone eum circūdedit. Quod Hebronius audiēs miſſis quatuor ſpiculatorib' eum decollari mandauit. Quorū tres verba eius pacifica audientes: adeo ſunt compuncti: ꝙ ad pedes eius procidentes veniam poſtulabant. Quartus vero cum eum decollaſſet a demonio arripitur et in ignem ꝓiectus exuritur. ¶ Expleto Biennio audiuit Hebronius corpus ſancti miraculis illuſtrari: ⁊ inuidēs: miſit militem ad vidēdū ſi ſic veritas ſe haberet. Qui veniēs ⁊ ſanctū corpus deridens: ac tumbā calce percutiens ſtatim a demonio inuaſus expirauit. Deinde Hebronius ſcd̄m qd̄ ſanctus prędixerat: gladio nequiter occiſus eſt. Paſſio horum martyrū agit̄. vj. non. octobris. Qui paſſi ſunt circa annū domini. cccccclxx.

¶ De ſanctis Eleutherio ⁊ aliis innumerabilibus martyribus. Cap. xiiij.

Eleutherius mar

tyr et alij innumerabiles martyres apud Nicomediam ſub Diocletiano imperatore: hui' occaſione paſſi ſūt. Contigit enim aliquam partem palatij incendio conflagrare. Hoc imperator a chriſtianis factum falſa ſuſpicione præſumens iubet omnes collectos coaceruari: ⁊ alios gladijs obtruncari: ⁊ alios ignibus cōſumi. Quorū prior ⁊ nobilior Eleutherius ceteros hortabatur: ita vt eorum aliqui ſe ſponte ignibus traderent: alij vero ſe vltro gladijs offerrent. Et cum etiam ipſos miniſtros nimia crudelitas horreſceret: partem illorum nauiculis impoſitos in medio pelagi adductos in profundū demergebāt. Alij vero crudeliores quorundā martyrū effodientes cadauera in mare proijciebant: ne forte dij chriſtianorum efficerentur. Beatus vero Eleutherius immaniſſimis tormentis cruciatus victoriam ſuam p ignem velut aurum examinatus compleuit. Cuius reliquias furtim chriſtiani quidam in ciuitate Nicomedie condiderunt. Qui paſſi ſunt ſexto nonas octobris.

¶ De ſctis duobus Euādis preſbyteris ⁊ martyribus. Capitulum. xv.

Euandus et alter

Euandus ambo preſbyteri et martyres apud antiquos Saxones paſſi ſunt. Qui cum Vuilboldo epiſcopo veniētes Germaniam tranſierunt ad Saxoniam anno Iuſtini imperatoris. vij. quorum vnus dicebatur Euandus albus: ⁊ alter Euandus niger. Et cum ibidē chriſtum prędicarent a paganis tenti et occiſi ſunt. Ad quorum corpora nocte diutius lux apparens: ⁊ vbi eſſent: ⁊ cuius eſſent meriti declamauit: qui iuſſu Pipini regis in Agripinenſi colonia ſepulti ſunt. Paſſi ſunt autē. v. non. octob. Hec Ado et Sigibertus.

¶ De ſancto Dionyſio epiſcopo ⁊ martyre. Capitulum. xvj.

Dionyſius epiſco

pus ⁊ martyr apud Athenas paſſus eſt. Qui poſt clariſſimam confeſſionem fidei: poſt grauiſſima tormentorum genera glorioſo martyrio coronatus eſt: vt teſtatur Ariſtides Atheinienſis vir fide ſapientiaqꝫ mirabilis: eo videlicet tempore quo de chriſtiana fide librum compoſuit. Qui paſſus eſt quinto nonas octobris. vt ait Ado in ſuo martyrologio.

¶ De ſctis Criſpo ⁊ Caio diſcipulis. Cap. xvij.

Criſpus et Caius

diſcipuli apō Corinthū claruerunt: de quibus ad Corinthios ep̄la prima ad principiū apl's ſe ſcribit baptizaſſe. De ui' etiā Caij meminit idē apl's ad Romanos. xiiij. ⁊ eidem Ioannes tertiā epiſtolam ſcribit: vt dicit glo. Romanorum. xiiij. Criſpus autem ille eſt de quo Actuum. xviij. cap. mentio fit qui ambo apud Corinthum quieuerunt quarto nonas octobris ⁊ eorum corpora ibidem tumulata ſeruantur. Hec Ado.

¶ De ſctõ Frãciſco cõfeſſore ordinis minorum.
Capitu.xviij.

Franciſcus ordi-
nis minorũ dux ⁊ fundator primꝰ
in ciuitate Aſiſi ortꝰ:filius petri
bernardonis negociator effectus
vſq; ad vigeſimũ etatis ſue annũ:
tempus ſuũ vane viuẽdo cõſum-
pſit:quẽ dñs infirmitatis flagello
corripuit:ac in virũ aliũ ſubito trãſ
mutauit:ita ꝙ iam ſpũ ꝓphetico
pollere cepit. Et romã tedens cau
ſa deuotionis veſtimẽta ſua pauperibꝰ tribuit:⁊ iã pau
pertatis amator:pauperis veſtimẽta induit:⁊ ante eccle
ſiã ſancti petri inter pauperes ſedit:⁊ cũ eis velut vnꝰ
ex ipſis mãducauit. Et ſimile ſepiꝰ feciſſet:niſi cũ noto-
rum verecũdia impediſſet. ¶ Quendã leproſum obuiã
habẽs in oſcula eiꝰ ruit ⁊ ille poſt hec ſtatim diſparuit:
quapropter ad leproſos ꝓperat ⁊ eorũ manꝰ deoſculãs
pedeſq; lauans:eidẽ pecuniã donat. ¶ Eccleſiã ſancti
Damiani orationis cauſa ingreditur:⁊ imago crucifixi
cũ miraculoſe alloquit:mãdãs vt ad domũ ſuã reparã
dam accederet que vt ipſe cernebat tota deſtruebatur.
Ab ea ergo hora crucifixi cõpaſſio mirabiliter cordi eiꝰ
inſigit. Inſtititq; ſolicite eccleſie reparande:⁊ venditis
oibus cũ pecuniã cuidã preſbytero daret:⁊ ille eã timo-
re parẽtũ accipere formidaret corã ipſo illã piecit:qua
propter a patre ligatꝰ ⁊ ceſus:eidẽ pecuniã reſtituit:ac
veſtẽ pariter reſignauit:⁊ ſic nudus corã epo ciuitatis
oibus paternis bonis renuncians ad dñm cõualuit:⁊ ſe
cilicio induit. ¶ Quadã die cũ audiret ea ꝙ dñs ad diſci
pulos ſuos ad predicandũ miſſos locutꝰ eſt:ſtatim ad
vniuerſa ad literã ſeruãdã cõſurgit. Soluit calciamen-
tum de pedibꝰ:tunica vna ſed vili induit:⁊ p corrigia
mutauit funiculũ. ¶ Tempore niuis p ſiluã ambulãs a
latronibꝰ capit:⁊ interrogatꝰ ꝗs ſit:ſe dei preconẽ aſſe-
rens in niuẽ ceſus proijcit. Multi deinde clerici ⁊ laici
ſpreta ſeculi pompa eiꝰ veſtigiis adheſerũt:quos pater
ſanctꝰ docuit euãgelicã pfectionẽ adimplere:⁊ p viam
ſancte paupertatis incedere. Sicq; minorẽ ordinem in
choauit:quos minores ex humilitate vocauit. Regulã
quoq; ſuã ipſe dictauit:quã papa Innocentiꝰ.iij.confir
mauit:⁊ extunc verbũ dei vbiq; diſcurrẽs predicare ce-
pit. ¶ Fatigatꝰ ex itinere cũ aſinũ equitaret:⁊ ſociꝰ eiꝰ
frater Leonardꝰ de aſſiſio pedes iret:turbatꝰ in corde
ſuo dicebat ꝙ parẽtes vtriuſq; ipſorũ nõ de pari lude-
bant. Cuiꝰ cogitationẽ vir dei p ſpũ cognoſcẽs:conti-
nuo de aſino deſcẽdit:⁊ ſocium aſcẽdere voluit:dicẽs ꝙ
nobilior ſe fuerat:⁊ ideo ipſo equitãte illũ pedes ire nõ
decebat. Stupefactuſq; frater veniã poſtulauit. ¶ Mu
lier quedã ipſi ſolicite retulit ꝙ ſanctũ eiꝰ propoſitũ qđ
inceperat:vir eiꝰ perturbabat:cui per vxorẽ vir dei pre-
cipiendo mãdauit:vt ex parte dei omnipotentis ei dice
ret:qđ nũc tempus ſalutis poſtmodũ equitatis futurũ
eſſet. Qua denũciatione vir dei ſubito immutat:⁊ conti
nentiã vna cũ cõiuge pollicet. ¶ Cuidã ruſtico ſitienti
in ſolitudine fontem aque ſuis orationibꝰ impetrauit.
¶ Cuidã fratri ſibi familiari ꝓphetico ſpũ ſibi retulit:
de ſe quaſi de alio loquẽs virũ eſſe ſup terrã ꝓpter quẽ
quoad viueret dominꝰ famẽ futurã deſcuire nõ pmit-
teret. Qui poſt trãſitũ eiꝰ eidẽ fratri apparuit:⁊ famem
que ſup terrã venerat:eo de medio ſublato pmiſſam a
deo nũciauit. Sicq; tã p reuelationẽ quã p euentum:ꝙ
de ſe dixiſſet:frater ille cognouit. ¶ Paupertatẽ adeo
diligebat qđ dominã ſuã ſemper eã vocabat:⁊ ſi paupe
riorem ſe videbat protinꝰ inuidebat ⁊ ab eo ſe vinci ti-
mebat. Cũ pauperi tranſeunti compateret:ſociꝰ ait qđ
ſi ille pauper erat effectu:forſitan diues eſſet voluntate.
Sanctus vero cõtinuo fratri iuſſit vt tunicã exutã pau
peri tribueret ⁊ ab eo veniã poſtularet:cui ille protinus
obediuit. ¶ Quadã vice tres dominas vultu et habitu
per omnia ſimiles obuias habuit:⁊ cum ſalutãtes di-
xerunt. Bene veniat domina paupertas:⁊ ſtatim diſpa-
ruerunt. ¶ Cum in vrbe Aretij bellum inteſtinum cõ-
motum eſſet:Franciſcus vidit de burgo demones ſup
ciuitatem inſultantes. Qui fratrem ſiluestrum vocans
eidem mandauit vt ad portam ciuitatis iret:⁊ demoni-
bus in dei virtute ac ex ſui parte mandaret vt continuo
abirent. Quod dum ille feciſſet:confeſtim demones re-
ceſſerunt:⁊ ciues ad concordiam redierunt. Qui frater
dum eſſet in ſeculo preſbyter:vidit aliquando crucem
auream ex ore Franciſci prodeuntẽ:⁊ ad celos vſq; per
tingentem:ac vtramq; partem mundi cingentem. Qui
mox compunctus ſeculum dereliquit:⁊ ordinem intro-
iuit. ¶ Exiſtenti aliquando in oratione diabolus ei gra-
uem carnis tentationem immiſit:illeq; veſte depoſita
ſe chordula durius verberauit. Et cum nec ſic tentatio
diſcederet:foras exiit:⁊ in niuem ſe nudum demerſit:⁊
ſic tentatio diſceſſit. ¶ Dum aliquando maneret in do
mo domini leonis cardinalis ſancte crucis:nocte qua
dam a demonibus grauiter ceſus eſt. Quod ſanctus
mane ſocio nũciauit:eidemq; dixit ꝙ deus hoc fieri vo-
luerat:quia in curiis magnatum manebat:ſtatimq; in
de receſſit. ¶ Vidit aliquando demones ſupra tectum
domus diſcurrentes. Qui expellẽs eiſdem ex parte dei mã
dauit vt quicquid eis premiſſum eſſet in corpore ſuo fa-
cerent:ſeq; de eius carne ſibi aduerſaria vindicarẽt:⁊ cõ
fuſi abit demones euanuerũt. ¶ In viſione dei beatus
Frãciſcus ſupra ſe crucifixum ſeraphin aſpexit:qui cru
cifixionis ſue ſigna ſic ei euidẽter impreſſit vt crucifixꝰ
videret ⁊ ipſe. Cõſignanturq; manus pedes ⁊ latꝰ cru
cis charactere:ſed diligẽti ſtudio ab omnium oculis ſti
gmata abſcõdebat. Quidam tamẽ hec in vita viderũt:
ſed in morte plurimi conſpexerunt. ¶ Columbina ſim
plicitate plenꝰ omnes creaturas ad creatoris hortabat
amorem:predicat auibus:auditur ab eis:tangitur ab
ipſo:nec niſi licentiate receſſerũt. ¶ Apud portiunculã
cicadã in ficu canẽtẽ vocauit:que ſtatim in manu eius
aſcendit. Et ad eius iuſſionem:⁊ in ipſius manu canta
uit:⁊ licentiata receſſit. Fraterno q; nomine animalia
cuncta vocabat:vermiculos etiam ne lederentur de via
colligebat. ¶ Vir quidam ſecularis Franciſcũ duobꝰ
enſibus fulgentibus in modum crucis ſignatũ per vi-
ſionem aſpexit. Quẽ cũ nũꝗ̃ vidiſſet poſtmodũ conſpi
ciẽs:tali iudicio recognouit:⁊ cõpunctus ordinẽ intro-
iuit. ¶ Cum ex nimio fletu oculorũ infirmitatem incur
riſſet:nec ſe a lachrymis temperare vellet:⁊ cõſilio medi
ci ferro candente cauterizandus eſſet:ſignũ crucis edi
dit:⁊ ab aure vſq; ad ſuperciliũ immiſſo ferro nullam
adustionem ſenſit. ¶ Apud eremũ ſancti Urbani ma-
ximo languore detentus cum ex debilitate vinũ poſtu-
laſſet:nihilq; adeſſet:allatam ſibi aquam ſigno crucis
in vinum conuertit:ad cuius guſtum ſubito cõualuit.
¶ Cum frater quidam contra obediẽtiam deliquiſſet:
⁊ penitentie ſigna haberet:vir dei tamen ad aliorũ exẽ-
plum caputiũ eius in ignem piecit. vbi per moram ſte
tit:⁊ inde oĩno illeſum eductũ fuit. ¶ Ambulãs per pa
ludes Venetiarũ intra multitudinẽ auiũ cãtantiũ:cũ
ſocio acceſſit ⁊ nulla illarũ ſe mouit. Et cũ officiũ ibi di
cerent ⁊ garritꝰ eos auiũ impediret:ad eius mãdatum
aues conticuerunt:⁊ celebratis horis:ipſo iterũ iubẽte
cantũ reſumpſerunt. Alias volucrũ multitudinẽ repe
riens eis cepit pdicare:⁊ eos ad laudẽ creatoris admo
nere:qui eos plumis induit:⁊ pennas eis ad volatũ tri
buit:⁊ aeris puritatem conceſſit:ac ſemina ſine eorũ la
bore ad eſum preparauit. Aues vero vt rationis capa-
ces in eum intendebant:⁊ ab ipſo tacte nullatenꝰ euo-
labãt. ¶ Alias quoq; apud caſtrũ Calbinariũ pdicans
hyrundinibus cũ garritu impediẽtibus ſilentiũ impo
ſuit:⁊ donec ipſe pdicauit nulla ipſarum ampliꝰ cane
re preſumpſit. ¶ Hoſpitatus a quodã milite eundẽ ad
penitentiã prouocauit:predicans ei ꝙ cito alibi mãdu-
caret. Qui domũ ſuã diſponens ⁊ peccata ſua cõfitens:

dum ad menſam ſederet ſubito expirauit. ¶ Tranſeun
te illo per Apuliã: burſam reperit in via denarijs tume
ſcentem. Quam cum ſocius accipere vellet: vt pauperi
bus daret: ⁊ Franciſcus prohiberet: orationẽ p̄miſit ⁊
ſociũ burſam acciperet iuſſit. Indeq̄ protinus ſerpẽs
magn⁹ exiuit. ¶ Cũ quidam frater grauiter tentaret:
cogitabat vt ſi ſcriptũ aliquod de manu ei⁹ haberet tẽ
tatio recederet: ſed cum ſecretũ pãdere nõ auderet: vir
dei hoc per ſpm̃ cognoſcens quaſdã dei laudes ſcripſit:
⁊ fratri chartã tradidit: quã cũ portaret o[m]is tentatio eũ
reliquit. Dum aũt ſanctus infirm⁹ iaceret: ⁊ idẽ frater
tunicã eius habere deſideraret. Franciſcus eius optatũ
cognoſcens fratrẽ vocauit: ⁊ tunicã illi poſt mortẽ poſſi
dẽdã cõceſſit. ¶ Sacerdotes aũt plurimũ honorabat:
⁊ in tantũ eorũ ordinẽ põderabat: ꝙ ad ſacerdotiũ nun
q̃ p̄moueri voluit ſed in diaconat⁹ ordine permanſit.
¶ Cũ vero ad diẽ ꝓpinquaret extremũ: lõga infirmita
te confect⁹ ſe nudũ ſup nudã humũ poni fecit: ⁊ fratres
aduocãs cãcellatis manib⁹ benedixit: ac in morem cene
dñice buccellã eis panis diuiſit. Et ſumpto viatico ad ex
tremã horam veniens ſpiritum emiſit. iiij. nonas octo
bris die dñico: anno domini. M.ccxxvj. Cui⁹ animam
quidã frater in modũ ſtelle ad celũ aſcendentẽ conſpe
xit. Miniſter etiã terre laboris in extremis agens: cũ
diu loquelã amiſiſſet: ſubito cepit clamare: ⁊ patrem
Frãciſcũ vt ſe expectaret rogare. Querentib⁹ q̃d dice
ret: reſpondit ꝙ patrẽ Franciſcũ videbat: qui ad celos
p̄gebat. Et ſtatim in pace obdormiẽs patrẽ ſecut⁹ eſt.
Illi vero poſtmodũ eadẽ hora inuenerũt ſanctũ a car
ne migraſſe cui⁹ corpus Aſſiſij apud ſanctã mariã de
angelis ſepultũ eſt: vbi ⁊ multis miraculis claret.

¶ De ſancto Aniano ep̄o ⁊ cõfeſſore. Cap. xix.

Anianus alexan-drinus ep̄s diſcipulus beati Marci
euãgeliſte: ⁊ eiuſdẽ in ep̄atu ipſi⁹ ciui
tatis ſucceſſor fuit. Hic ex Aphrica
nobiliſſim⁹ ortus: dũ nauigãs circa
portũ Alexãdrie naufragaſſet o[m]ibuſ
q̄ ſuis amiſſis mendicare erubeſce
ret ab vno ſibi noto chlamyde cõte
ctus. adheſit cuidã operario repara
tori veterũ calceorũ: a quo cũ p tri
duũ nõ comediſſet refect⁹ eſt: ⁊ cum
eo ad manẽdũ ſe ꝯpoſuit: ⁊ artẽ ei⁹ in breui didicit: quo
poſt tẽpus modicũ decedẽte Anian⁹ in domo magiſtri
quõdã ſui remãſit: ⁊ filiũ ei⁹ paruulũ ſibi ꝯmẽdatũ dili
gẽtius enutriuit. Interea dũ beat⁹ Marc⁹ Alexandrie
appuliſſet ad p̄dicãdũ: calciamẽtũ ei⁹ diruptũ eẽt Ania
no tradidit reſarciẽdũ: vt ſupra dictũ eſt in paſſiõe ſan
cti Marci. viij. kal. maij. Dũ aũt Anian⁹ in vultũ beati
Marci intenderet: qui vt angeli refulgebat: caſu ſubula
manũ perforauit: ⁊ exclamauit vn⁹ de⁹: quẽ Marcus in
terrã expuẽs ⁊ lutũ ex ſputo cõficiẽs: manũq̄ perũgens
cõtinuo ſanauit. Suſceptuſq̄ in domũ viri cũ cõuer
tit: ⁊ cũ o[m]i familia baptizauit ⁊ presbyterũ ordinãs eidẽ
infirmitates ſanãdas cõceſſit: atq̄ poſt tẽpus aliquod
Pẽtapolin adijt. Exinde Anian⁹ q̄cq̄d ex arte lucrabat̃
trifariã diuidebat: vnã partẽ p ſuo victu retinẽs: aliã fi
lio quondã magiſtri ſui cõcedẽs: tertiã pauperib⁹ im
pendẽs ⁊ p̄dicationi cõtinue inſiſtebat. ¶ Hic quadã
diẽ mulieres trãſeuntẽ aſpectu impudico reſpexiſſet: cu
piẽs euangeliũ: vt ſonat ad literã obſeruare: oculũ ſibi
ſubula pforauit: carnẽ quoq̄ ſuã ieiunijs ⁊ vigilijs ma
cerãs: ſepi⁹ ad extinguẽdã flãmã libidinis ſe in vaſe aq̄
frigide ſubmergebat: omneſq̄ egros ad ſe delatos qua
cunq̄ infirmitate curabat. Iudeis quoq̄ ipſum emulã
tibus viriliter reſiſtebat. Ad quoꝝ ſuggeſtionẽ odiẽtiũ
Anianũ rex Babylonie mãdauit vt q[ui]a in euãgelio xp̄ia
norũ cõtinet̃ ꝙ habẽtes fidẽ ſicut granũ ſinapis mõtes
trãſferre poſſint: quaten⁹ xp̄iani mõtẽ magnũ tum de
ſuo loco trãſferrẽt: alioq̄ aut fidẽ xp̄i tãquã falſaꝫ abne
garent: aut capitalẽ ſententiã oẽs ſubirent. Ep̄o igitur
Theſiphe cũ o[m]ibus xp̄ianis ex hoc admodum afflicto
⁊ deũ pro fide ſua ſimpliciter exorãti: ꝑ angelũ reuela
tur: neminẽ ad hoc ex fide ſua idoneũ: niſi monoculum
Anianũ. Vocat⁹ igitur ab ep̄o omniq̄ populo indicto
ieiunio triduano: ip̄e confiſus in dño monti mãdauit:
⁊ mons cõtinuo ſe mouere cepit: ⁊ de ſuo loco recedẽs:
tantaq̄ celeritate verſus Babyloniã veniens quãta na
uis per equora vẽto pellitur ⁊ eo vſq̄ diuinit⁹ defertur:
donec ad preces regis montis mãdauit vt figeret̃: ne in
ciuitatem irrueret ⁊ eandem opprimeret. Sicq̄ ibideꝫ
ſitus vſqꝫ hodie manet. Propter quod miraculum rex
cũ omni populo conuerſus: eccleſiã principalem in Ba
bylonia in honorẽ dei genitricis edificauit: aliaſq̄ plu
rimas Baſilicas cõſtruxit. Poſt hec dũ Anian⁹ beato
Marco reuertẽti occurreret: ⁊ eũq̄ ille videns monocu
lum cauſam cecitatis didiciſſet: ipſum de rudi intelle
ctu euãgeliũ redarguit: illũq̄ interrogauit: cur ipſe qui
alios illuminabat: ſeipſum ſanare nõ potuerat. Qui re
ſpondit ꝙ hoc miraculũ ipſi vti ſuo magiſtro reſerua
uerat: quẽ beatus Marc⁹ cõfeſtim illuminauit: ⁊ mox
Alexãdrie ſibi ſucceſſorẽ ep̄m ordinauit. Sꝫ poſt magi
ſtri martyriũ Anian⁹ omnes ciuitates circuibat: ⁊ ver
bũ dñi inſtanter predicabat: miraculiſq̄ clarebat. In
ter q̃ cõtractũ vnũ ad queſtũ ſedentẽ erexit: ⁊ mulierẽ
in Damaſco obſeſſam a demonio liberauit: a quo parẽ
tes eius dolentes: eo ꝙ ex ipſo immũdo ſpũ aliqua p̄e
dicẽte plurima lucrabant̃: ip̄m ad baiulũ tãq̃ magum
traxerũt occidẽdũ. Quẽ ille audiẽs famãq̄ ei⁹ ⁊ vitam
ſanctã cõperiẽs liberũ dimiſit. ¶ Deinde Anian⁹ lepro
ſuꝫ quẽdã a medicis icurabilẽ a lepra mũdauit: ⁊ eũ cũ
o[m]i familia baptizauit ac deinde Alexandriã deguit. Obi
tum aũt ſuũ ſibi diuinit⁹ reuelatũ p̄ſciẽs angelica mo
nitione Milonẽ diſcipulũ ſuũ in ep̄atu ſibi ſubſtituit.
Ipſe aũt clarus v̄tutibus in pace q̄uit. iiij. non. octob.
Sepultuſqꝫ eſt iuxta corp⁹ btĩ Marci in loco buculi.
Cui⁹ corp⁹ p̄ceſſu t̄pis venetias inde trãſlatũ ĩ mona
ſterio ſancti Clemẽtis recõditũ ſeruat̃.

¶ De ſancto Petronio epiſcopo. Capitu. xx.

Petroni⁹ ep̄s Bononie apud eãdẽ ciuitatẽ claruit t̄pe
Theodoſij ſcdĩ imperatoris. Hic natio
ne grec⁹ ex ſtirpe imperatorũ Cõſtãti
⁊ Cõſtãtini deſcẽdit: vñ ⁊ Theodoſi⁹
Auguſt⁹ ſororẽ ei⁹ i ꝯiugẽ accepit. A
cunabulis xp̄ian⁹ ⁊ liñs grecis ⁊ lati
nis erudit⁹ philoſophie ⁊ ſacris ſcri
pturis operã dedit: ⁊ ſic doctor eccle
dei inſignis extitit clericale adeptus
offm̃ in palatio Theodoſij cũctis p̄
fectus: eleemoſynas vberes pauperib⁹ tribuebat: ⁊ cor
pus ieiunijs atterebat. ¶ Cũ aũt Arriana peſtis inua
leſceret Theodoſi⁹ petroniũ Romã ad papã Celeſtinũ
direxit p fidei veritate diſcutiẽda. Qui dũ ad portũ Ty
berinũ applicuiſſet: a clericis Romanis a papa obuiã
ſibi miſſis honorifice ſuſcept⁹ eſt. Nocte enĩ p̄cedẽti Ce
leſtin⁹ papa p viſionẽ a btõ Petro monit⁹ fuerat vt le
gatũ imperatoris Bononie in ep̄atu p̄ficeret: eo ꝙ eoꝝ
ep̄s defunct⁹ eſſet. Summ⁹ põtifex ergo Petroniũ gra
tiſſime ſuſcepit: ⁊ ip̄m vt ſecũ i palatio maneret p̄cepit.
Tertia vero die Bonõſes ciues Romã venerũt: ⁊ ep̄s ſuũ
Papie defunctũ dicũt atq̄ paſtorẽ ſibi dari depoſcunt.
Celeſtin⁹ igit̃ viſionẽ referẽs Petroniũ o[m]ib⁹ approbã
tib⁹ Bononie ep̄ꝫ cõſecrauit. Qui Bononiã p̄duct⁹ po
pulũ dñi v̄bo ⁊ exẽplo docuit. Eccleſias multas ab ar
rianis dirutas reparauit: ⁊ Baſilicã ſancti Stephani de
nouo cõſtruxit. ¶ Poſt hec Theodoſi⁹ Romã veniens
dũ quẽdã legatũ ſuũ Bononiã deſtinaſſet: illeq̄ vt ſup
bus vnũ nobilẽ verberaſſet: ⁊ ob hoc a ꝓpinquis interfe
ct⁹ fuiſſet. Theodoſi⁹ iram diſſimulans Bononiã venit

dumq̄ iuxta

diſcꝫ iuxta ciuitatē eſſet:quidē nepos eiꝰ obijt quē ille pacifice ſepelire velle ſimulās a ciuibꝰ:q̄ ei timētes portas clauſerāt:ſe intromitti poſtulauit. Introductꝰ aūt poſt nepotis ſepulturā in ciues irruēs multos occidit: palatia ⁊ eccłias plurimas diruit:⁊ ciuitatē ex magna parte deſtruxit ꝓpter qḋ a ſctō Ambroſio de eccłia expulſus eſt:vt ſupra habitū eſt in legenda Ambroſij.vij. idus decēbris. Petroniꝰ vero eccłiarū reꝑationi ſolicite intēdebat. ❡ Dū aūt operariū quendā cū columna ruentē vidiſſet:ſic ſignū crucis oppoſuit ꝙ colūna integra manēs cecidit ⁊ magiſter ille in nullo colliſus ſimul ruit:⁊ ſine leſione ꝑmanſit. Qui erectus retulit qḋ ad crucis ſignū ab epo editū iuuenē candidū ſibi aſſiſtentē conſpexerat:q̄ ipm ⁊ columnā ſubſtentās ad terrā depoſuerat. ❡ Deinde Petronius cū impatore Cōſtantinopolim rediēs multas ab eo grās ⁊ priuilegia ciuitati ſue obtinuit:⁊.v. corpora ex innocentibꝰ ipetrauit. Que ſecū deferens Bononiā repedauit. Et poſt vitā laudabilē in pace q̄euit. Sepultus in eccłia ſcti Stephani quā ipſe edificauit.iiij. non. octob. ❡ Hic ſanctꝰ vir monachoꝝ ſtudijs inſtructus vitas patrū Egypti monachoꝝ ſcripſiſſe creditur:q̄ veluti vite ⁊ ꝓfeſſionis ſue normā ⁊ ſpeculū amplectunt. Scribit Gennadius legiſſe ſub illiꝰ noīe ordinationē epi rōne ⁊ humilitate plenā:quā ob ſtili elegātiā eiꝰ fuiſſe nō credit. Sꝫ Petronij huiꝰ viri elegātiſſimi fuiſſe plurimi tradūt:q2 i codē tractatu ſe ꝑfectū ꝑtorū fuiſſe deſignat. Scripſit ⁊ Homelias euāgelioꝝ plures. Hec Gēnadiꝰ de viris illuſtribꝰ.

❡ De ſanctis Amelio ⁊ Amico marty. Cap. xxj.

Amelius et amicꝰ

martyres paſſi ſunt tempore Karoli magni pro defenſione eccłie dimicātes. Ibi duo pueri vno die orti ſunt. Amelꝰ ex milite Bericano tpe Pipini regis Francoꝝ. Qui adeo ſiles oībus mēbris corpis ⁊ liniamentis fuerūt:vt nec ab ipſis parētibꝰ ⁊ notis diſcerni poſſent. Similitudinē eandē habētes ſilr etate ꝓcedēte in oībus moribꝰ ⁊ loquela. Qui cum a parentibus iā ſeptēnes Romā baptizandi deferrent: in ciuitate Lucana ſe inuicē inuenerūt:vbi inter ſe ſocietatē amiciſſimā ⁊ vnionē voluntatū adeo firmauerūt: vt deinceps vnus ſine alio:nec cibū vellet ſumere:nec in lecto quieſcere. Papa igit Deuſdedit eos baptizauit: ⁊ vidēs eos in tm̄ ſimillimos:vtriqꝫ eoꝝ ſcyphū argēteū auro ⁊ gēmis ornatū ꝑ oīa ſimilē dedit. Sicqꝫ ambo ad ꝓpria redierūt ⁊ etate ꝓcedēte diudū in vnū habitauerūt:verū defuncto amici patre iuuenis de caſtro paterne hereditatis ab emulis eiectꝰ eſt. Qui dū ad comitē Ameliū veniſſet:eū a patria abſentē reperit ⁊ itinerando illū ꝑquirere cepit. Cuius infortuniū Amelius audiens:amicū verſa vice diudū requiſiuit. Dum autē amicus apud quēdā nobilē virū hoſpitatꝰ eſſet:filiā eiꝰ in coniugem accepit:ſecūqꝫ ꝑ annū ⁊ dimidium permanſit. Deinde relicta vxore ad Ameliū requirendum abijt. Quē poſt multos labores inuenit in prato ꝓpe Pariſius iuxta flumē Sequanā cum familia epulātē:ille vero amicū ⁊ ſuos hoſtes eſſe arbitrans Bericanos:armatꝰ cum ſuis cōtra eū proceſſit. Et dū bellū vellent aſſumere Amelꝰ amicū loquentē audiuit:⁊ ad vocē ipſum recognouit. Sicqꝫ mutua viſione letantes ambo ad curiā regis Karoli acceſſerunt. Quos rex ſtrenuos videns vnum eoꝝ theſaurariū:alterū vero ſuum fecit dapiferū. ❡ Poſt annos tres amicus Ameliū relinquens de conſenſu regis ad vxorē reuiſendā acceſſit. Quod diſcedens Amelius diabolo inſtigante: filiam regis virginē oppreſſit:qḋ ⁊ Arderico qui ſe eiꝰ intimū ſimulabat ſecretius reuelauit:poſt aliquot dies ille ſcelus regi patefacit. Amelius vero a rege captus cū crimen oīno cōmiſiſſe negaret a rege cōpellit vt ſuā innocentiā duello cū Arderico cōprobaret. Qui inducias dierꝫ.xxx. poſtulauit quas ⁊ obtinuit. Interea Amicꝰ rediēs ⁊ ordinem rei geſte ab Amelio didicit. Qui ſecreto Ameliū ad vxorē ſuā miſit:ipſe ꝟo in termino ſtatuto ſe regi pñtans in ꝑſonā Amelij:ſecꝫ Ameliū mentiens duellū ſubire ſe libēter obtulit. Qui a rege ⁊ oībꝰ Amelꝰ putabat:voluitqꝫ rex vt priꝰ ſe iuramēto purgaret. Qui cū regis filiā ſe minime cognouiſſe iuraſſet:⁊ Ardericꝰ eū illū ſibi hoc dixiſſe ſacramēto firmaſſet. Amicus in bello obtinuit ⁊ Ardericū īterfecit:filiā quoqꝫ regis Bellixendā ſibi a patre traditā in ꝑſonā Amelij deſpōſauit. Mox relicta curia ad Ameliū abijt:⁊ ei cūcta ꝑ ordinē nūciauit. Amelꝰ ꝟo cū vxore amici vſqꝫ tūc fuerat:⁊ eā intactā cuſtodierat quē illa virū ꝓpriū exiſtimabat. Amelꝰ autē ad curiā rediēs:filiam regis ab amico deſponſatā in cōiugē habuit:ex qua duos gemellos pcreauit. ❡ Poſt aliqḋ tps amicꝰ leproſus efficit ⁊ ab vxore ſua eiicit:⁊ dū ad caſtrū ſuū ꝓpriū Bericanū veniret:a ſuis expulſus Romā adijt. Quē Cōſtātinꝰ papa q̄s eſſet audiēs:benigne ſuſcepit. Elapſis aūt tribꝰ annis cū fames valida Romanos opprimeret. Amicꝰ ad comitē Ameliū venit quē ille vti leproſum effectum minime recognouit:ex charitate tñ ꝑegrinū ſuſcepit. Cū autē ſcyphū a papa ei donatū amicꝰ ꝓduceret. videns Amelꝰ ſcyphū ꝑ oīa ſuo ſilem amicū recognouit: ⁊ eū humaniſſime tractauit. ❡ Poſt aliquot vero dies diabolꝰ in ſpeciē angeli Raphaelis trāſmutatꝰ Amelium ꝑ viſum admonuit:vt duos filios ſuos gemellos triēnes decollaret:⁊ eoꝝ calido ſanguine amici lepram ꝑfunderet:illeqꝫ ſtatim mundationē reciperet:qḋ Amelius licet doloroſe:tñ ex intima amici charitate facere mox curauit:⁊ ſtatim amicꝰ mundationē ſuſcepit. Dū aūt vterqꝫ eoꝝ ad eccłeſiā gratias acturi deo pergerēt: mortēqꝫ filioꝝ Amelꝰ deploraret:reuerſus filios ſuos repperit ſuſcitatos:⁊ in lecto ludentes ac oīno incolumes:ſaluo ꝙ circa colla eoꝝ ſignum rubeū in modū fili ſerici ex inciſione apparebat in teſtimoniū miraculi glorioſum. Extunc ergo Amelius de crimine pñiam egit:⁊ cum vxore caſtitatis votū emiſit. Uxor vero amici a diabolo obſeſſa ꝑ precipitiū expirauit. ❡ Demū dū ad preces Adriani pape Karolus rex Francoꝝ ad defenſionē eccłeſie Romane veniſſet in italiā cōtra Deſideriū longobardoꝝ regē hereticum:belliqꝫ in campania in loco dicto Mortaria:cōmiſſum eſſet ⁊ multi hinc inde ex vtroqꝫ exercitu cecidiſſent. Amelius ⁊ amicus qui erant cum Karolo ꝑ eccłeſia catholica pugnātes in bello occiſi ſunt:⁊ martyrio cōſecrati. Sꝫ poſtq̄ rex Francoꝝ victoriā obtinuit duas eccłeſias apud Papiā edificauit. Unam in honorē ſancti Euſebij:alterā in honorē beati Petri. In prima quarū amicus:in ſcđa ſepultꝰ eſt Amelius. Mane autē diuino nutu ambo corpora in eodem tumulo reperta ſunt in eccłia regali. Paſſi ſunt autem ſancti martyres.iiij. nonas octobris.

❡ De ſanctis Marcelliano et Marco et ſocijs martyribus. Cap. xxij.

Marcellianus et

Marcus ⁊ alij innumerabiles martyres vtriuſqꝫ ſexus ⁊ cuiuſlibet etatis apud Egyptum paſſi ſunt quorū alij poſt verbera vngulas et flagella alioſqꝫ diuerſi generis cruciatus flāmis traditi ſunt:alij in mare precipitati. Nōnulli etiam capite ceſi:plurimiqꝫ inedia conſumpti:quidam patibulis affixi:in quibus aliqui:capite deorſum preſſo ⁊ pedibus in ſublime erectis:beatiſſimam paſſionis coronam percipere meruerunt. Marcellianus autem ⁊ Marcus olim principaliores flaminis cultu ſacrificium odoriferū dño reddiderūt. Horū omnium paſſio agitur.iiij. nonas octobris. Hec Ado.

❡ De ſancta Aurea virgine. Cap. xxiij.

Aurea virgo apud pariſiū claruit tp̄e Heraclij īperatoris: vt ait Sigibert⁹. Quā ſanctus Eligius ep̄s in monaſterio virginū a ſe cōſtructo in ciuitate Pariſienſi p̄fecit abbatiſſam trecentarū virginū ol ſctitate pollentē: et miraculis clarentē. ¶ Quadā vice dū eſſet in villa: et clauigera ei⁹ ac cellaria expiraſſet: et poſt triduū cū abbatiſſa rediēs inſepultā inueniſſet eo q̄ nec clauēs ipſe ſorores auferre p̄ſumpſiſſent: nec illa de adminiſtratiōe rōnē reddidiſſet: orāte Aurea clauigera ſuſcitatē et rōne reddita: atq̄ clauib⁹ reſignatis iterū ſopoꝛat. ¶ Die quadā dū ſibi panes deficerēt: et Aurea ſcādalū metuens ad Clibanū acceſſiſſet piſtorib⁹ panib⁹ cōcoquēdis intēderet nec adeſſet q̄ſquā q̄ clibanū ſubito ſcopare poſſet: illa furnū ingreſſa manicis ſcopauit: et prunas in gremio aſpoꝛtauit: nec vllū tn̄ ardorē ſenſit: ſꝫ nec veſtes ei⁹ i aliquo exuſtē aut deturpate fuerūt quinimo in teſtimoniū tāti miraculi cāpane monaſterij p ſe diuinit⁹ pulſare ceperūt. Cū aūt die alia diacon⁹ in miſſa euangeliū legēs incōgrue p̄nunciaret: illa de collo ei⁹ ſtolā auferens: nimio v̄oi dei zelo eū ꝓ illū legit: ſed mox de cōmiſſa p̄ſumptiōe penitēs: abbatiā dereliquit: ſeq̄ p annos. vij. in cella recluſit: vbi cathedrā ſibi parari fecit habentē clauos. l. in dextera parte cōſtros: totidē in ſiniſtra: et totidē in podio poſteriori: in q̄ q̄ndie ſedēs pſalteriū legebat vꝫ pſalmos. l. inniſa dextere parti: et alios. l. inniſa ſiniſtre: et vltimos. l. poſteriori parti appodiata. Corp⁹ quoq̄ ſuū maxima pnīa et abſtinentia domauit. Eximio quoq̄ ſepius in potu via fuit: cui ſctūs eligi⁹ iā defunct⁹ apparuit: et eā ad celeſtia vocauit: vñ et illa in pace q̄euit. iiij. noñ. octobris. Sepultaq̄ eſt in aula ſcti petri poſt altare. ¶ Verū q̄dā abbatiſſa in ſyria q̄ oculos dīs nihil videbat: ab āgelo monet: vt pariſi⁹ cū ep̄o ſuo veniēs: partē aliquā de reliquijs ſctē Auree petat: quarū virtute lumē oculorū recipiat. Qd̄ dū illa ep̄o nūciaſſet: vna ſecū verſus pariſi⁹ iter arripuit: ſꝫ in itinere feſſa remāſit: loculū tn̄ honorificū p̄parauit. Ep̄s v̄o viā pſequēs Pariſi⁹ venit: et cū pōtifice pariſienſi ad tumulū acceſſit. Et cū brachiū ſctē v̄ginis obtinuiſſent: et illud de corpe euellerēt: ſanguis inde viu⁹ emanauit. Corp⁹ igit̄ tūc ab ep̄o pariſieñ. in monaſterio ſcti eligij cōdecēter humatū eſt. Brachiū v̄o ab ep̄o ſyro aſpoꝛtatū. Cuius tactu abbatiſſa: q̄ ceca fuerat lumē recupauit: brachiūq̄ in loculo repoſitū: ep̄s in patriā ſuā detulit: et in eccleſia noīe ſctē auree edificata honorifice collocauit.

¶ De ſancto Praſea ep̄o et martyre. Cap. xxiiij.

Praſeas epiſcop⁹ et martyr apud Smyrnam martyrio conſummatus eſt. Qui vnus ex antiquis quaſi ex traditione patrum ſe accepiſſe aſſerit ſaluatorē apoſtolis precepiſſe: vt ante. xij. annum a Hieroſolymis diſcederēt. Paſſus eſt autem tertio nonas octobris.

¶ De ſctā Gala ſanctimoniale Capitulum. xxv.

Gala vidua et ſanctimonialis in vrbe claruit tp̄ibus Gothorum. Hec nobiliſſima proles Symmachi cōſulis ac patricij filia marito tradita intra vni⁹ anni ſpaciū ei⁹ eſt morte viduata. Quā dum ſeruente mūdi copula ad iterandū thalamū et opes et etas puocarēt: elegit magis ſpūalib⁹ nuptijs copulari. Et cū ſibi valde ignea cōſperſio corpis ineſſet: ceperūt medici dicere: q̄ niſi ad amplex⁹ viriles rediret calore nimio ꝯ naturā barbā emitteret: ſicut et factū eſt. Sꝫ ſancta mulier nil exteri⁹ deformitatis metuēs abiecto ſeculari habitu: apud btī petri apl̄i eccleſiā ſeſe in monaſterio tradidit: ibiq̄ multis annis orationibus et eleemoſynis operā dedit. Que poſtmodū diuina pmiſſione cancri vlcere in mammilla pcuſſa eſt: quā egritudinē patientiſſime longo tp̄e ſupportauit. Nocte aūt ante lectū ei⁹ duo cādelabra lucere cōſueuerāt: q̄ vꝫ amica lucis: nō ſolū ſpūales: ſed etiā corporales tenebras horrebat. ¶ Dū aūt nocte quadā ex eadem infirmitate iaceret fatigata: vidit beatū petrū apoſtolū añ lectū ſuū inter duo lumina cōſtitiſſe. Quē interrogans quis eſſet: queſiuit an ſua peccata ſibi dimiſſa fuiſſent: que ſe beatū apoſtoloꝝ principē eſſe reſpōdit: dimiſſaq̄ ei oīa debita nunciauit: et ad celeſtia inuitauit. Illa vero ſororē benedictā: quā in eodē monaſterio ſūme diligebat: ſecū venire depoſcit. Apoſtol⁹ aūt eidē dixit: q̄ nō illa: ſꝫ alia q̄dam ſecū diſcederet: benedicta vero die. xxx. ipſā ſecutura foret: et his dictis diſparuit. Et illa protin⁹ abbatiſſā accerſiuit: eiſq̄ viſa et audita nūciauit. Die aūt tertio cū ea qua iuſſa fuerat ſorore ſimul defuncta eſt. Illa vero quam ipſa popoſcerat: die eſt. xxx. ſubſecuta. Quieuit autē ſancta Gala in dño. iiij. noñ. octobris.

¶ De ſancta Fide virgine et martyre. Cap. xxvj.

Fides virgo et martyr apud Agenēſ. ciuitatē paſſa eſt ſub p̄ſide Daciano: que cum eſſet nobilis ipſius ciuitatis: virginitatē ſuā ab infantia dño conſecrauit. Iuuenis aūt etate ſꝫ aīo cana a Daciano p̄ſide in Agenēſ. vrbe cōprehenſa: et dijs ſacrificaret: dum xp̄m confiteret: ſup cratē ereā diuaricatis membris extenſa: et ſubſtractis carbonib⁹ adipeq̄ flāmis iniectis: dū ſic coq̄ret multos ſue v̄tutis exēplo conuertit: et ad martyrium animauit. Inter quos beatus caprañus diuino ſigno firmatus ad certamen roboratus eſt: vt dicetur infra in eius paſſione. xiij. Kalen. nouembris. Beata vero fides poſt multos et dignos agones pro xp̄i nominis confeſſione capite ceſa: et in ciuitate Agenēſ. in tumulo honorifice depoſita eſt pridie noñ. octob.

¶ De ſctō Bangulpho martyre. Cap. xxvij.

Bangulph⁹ martyr apud Burgūdiā paſſus eſt circa ānū. xxiiij. Imperij Cōſtātini quarti: vt ait Sigibertus. Hic clar⁹ ſeculo ter fontē quendā emit ſcaturientē in gallia: quē oriri fecit in Burgūdia in proprio ſolo. Cū aūt venditor fontis ſeruū quaſi inanū irrideret eo q̄ fontē in aliena patria cōparaſſet: repēte fontē ſuū ſiccatū inuenit: et eūdē poſtmodū in territorio Bangulphi emergentē audiuit. Sꝫ dum iuxta ipſum fonte Bangulphus vxorē de adulterio increparet: eo q̄ ipſam cum quodā clerico iacentē vidiſſet: illaq̄ ſe excuſaret: iuſſit vt illa nudato brachio lapillum de fonte educeret: et q̄ ſi maneret illeſa et ſine aduſtione aliqua ipſam innocentem cōprobaret. Que viri ſimplicitatem deridens: dum lapillū accipere voluit: brachium quaſi ex bulliente aqua decoctum eduxit. Cui vir dimidium ſubſtantie ſue dedit et ab illa diſceſſit. Sed cum mulier ex tali miraculo notam mariti incurriſſet: clericū ſecum adulterantē induxit: vt virum occideret. Qui cū nocte quadā repertū iugulauit. Cuius corpus ſepultū miraculis clarere cepit. Qd̄ dū ei⁹ vxori nūciaretur: illa plurimū irridebat: dicens q̄ ita vir eius miracula faciebat: ſicut anus ei⁹ cātat

bat:ſubitoqꝫ inuita turpes ſonos ab ano cepit emittere Qđ deinceps ei ſemꝑ ol' ſexta feria cōtingit:qua die vir eius occiſus fuerat: vt qui verbū ore ꝓferret:ab ano turpē ſonū ederet. Paſſus eſt autē ꝓdie non. octobꝛis.

Ꝺe ſancto Syggone epo et marty. Cap. xviii.

Syggon epiſcopꝰ z martyr: vnꝰ fuit ex antiquis ſancti Pauli apoſtoli diſcipulis. Qui ab eodē apoſtolo pōtifex Laudicēſis ordinatꝰ ſub perſecutione Domiciani ceſaris apud eādē vrbē ꝓ veritate fidei glorioſo martyrio coꝛonatꝰ eſt pridie non. octob. vt ait Ado i martyrolo.

Ꝺe ſctis Sergio z Baccho mar. Cap. xix.

Sergius et Bacchus martyres paſſi ſunt in prouincia Eufratecia tpe Maximiani impatoris ſub Antiocho ꝓſide. Quorū prior erat primicerius:alter ſecūdicerius gētiliū ſcole:ambo milites ꝑcari z Maximiano dilecti. Qui cū eſſent cū eodē Auguſto i eadē ꝓuincia:accuſati ſunt eidē a militibꝰ ꝙ eſſent xpiani. Quos imperator aduocās ingreſſus eſt cū ol militia ad tēplū vt ſacrificaret:et circūſpiciēs nō vidit Sergiū:nec Bacchū neqꝫ eñ tēplū ingreſſi fuerāt:ſed foris expectātes orabant. Tūc Auguſtꝰ miſſis ſatellitibꝰ iuſſit illos introduci z cepit agere:vt ſacrificarent ac de immolatis deo ioui cū ceteris guſtarent. Qđ cū facere renuiſſent:mādauit Zonas eorū mediæ chlamide militari eos exui:ac torques aureas de ipſorū ceruicibus auferri:eiduto ſqꝫ muliebꝛibꝰ collo bēſis cathenis vinctos per mediā ciuitatē vi ꝑ ad palatiū ꝓtrahe:deinde in cuſtodiā recludi. Sequēti die miſit Antiocho ꝓſidi ꝓuincie oriētis cū literis ſuis:vt eos aut diis immolare compelleret:aut diuerſis afflictos penis perimeret. Quos cuſtodes ſuſcipiētes:et iter arripiētes:ſero illo miliario a ciuitate. rh. in ſtabulo quodā hoſpitati ſunt. Angelus aūt dñi ꝑ noctē ſanctis cathenatis apparēs:illos i dño cōfortauit. Mane aūt a cuſtodibꝰ trahebātur:quos ꝗdā ex eorū mācipiis ſequebāt vſqꝫ ad caſtrū Barbariſſum vbi preſes Antiochus reſidebat. Suſcipiēs aūt eos preſes et līas impatoris audiēs:fecit eos vſqꝫ mane in cuſtodia detineri pedibꝰ in cippo recluſis. Qui dū pſallerent:angelꝰ dñi eis iterū apparuit z eos ad martyrium fortius animauit. Mane aūt iuſſit eos Antiochus ſibi preſentari:eoſqꝫ ad deorū ſacrificia hortabatur. Cum autē oīa idola demonia dicerēt:z omnino ſacrificare cōtēnerēt:iratus preſes iuſſit Sergium in carcerē recipi. Bacchū vero neruis crudis a quatuor ſibi viciſſim ſuccedētibꝰ tandiu cedi donec ipſe voce de celo vocante ſpiritū exhalauit. Cuius corpꝰ mādauit extra caſtrū ꝓici: vt a feris deuoraretur. Cumqꝫ ferarum multitudo ad ipſum accurreret: z aues deſuper volitantes roſtro z vnguibus beſtias percutientes non permittebant corpus ab eis tangi:quod noctu quidam chꝛiſtiani rapientes: in quadam ſpelunca ſepelierunt. Sergius vero hec audiens Bacchum in carcere defleba:quia eo relicto ad gloriam properaſſet:cui ſequenti nocte Bacchus apparuit in facie ſplendidus et habitu militis indutus: ſociumqꝫ confortauit:et de proximo ſe ſecuturum predixit. Quem et cuſtodes carceris conſpexerunt:et que ſibi dixerat mane a Sergio audierunt:vnde z plures cōuerſi ſunt. Sequenti die Sergius producitur et ad caſtrum Syrum poſt Antiochū vinctus trahitur. Et cū ibidem Cōſtantius permaneret manibus ligatus:z claui in pedibus configitur:ſicqꝫ conſixus ante carrucā preſidis currere compellitur vſqꝫ ad caſtrum Tetrapyrgium quod. ix. miliibus a caſtro Syro diſtabat:vbi in carcere iterū poſitus per noctem angelica collocutione ac viſiōe ꝯfortatꝰ:et pedibꝰ ſanꝰ effici. Qđ cū ꝓſes Antiochus mane cerneret:indignatꝰ iterū mādauit Sergium pedibꝰ coturnis indutū an redā ſuā ꝓtrahi vſqꝫ in caſtrū Ruzaffatā:qꝫ nouē ſiīr miliaribꝰ a Tetrapyrgio diſtat:in quo loco ꝓ tribunali ſedēs:Sergiū ſacrificare nolētē gladio animaduerti ꝓcepit. Ad cuiꝰ martyriū tāboles locū ꝙ beſtie agri ꝯuenerūt:q̄ voce celica vocatus extra caſtrū decollatꝰ eſt:locꝰ aūt i quo ſanguis eiꝰ effuſus eſt:magnā voraginē fecit:z cruorē omnē ſuſcepit:z ſic deinceps in teſtimonium ſue paſſiōis vorago permanſit:cuius corpus in ipſo loco a chꝛiſtianis ſepultū eſt:edificata deſuper nobiliſſima crypta. Poſt aliqđ tempus chꝛiſtiani quidam de caſtro Syro venerunt vt corpus Sergii tollerent:z cum Baccho ſepelirent. Sed cum nocte illud auferre vellent ignis mirificꝰ circa locum accenſus eſt:quem illi de caſtro ruzafatam videntes:z hoſtes illos eſſe putantes qui ignem accendiſſent vt domos extra caſtrum exurerent:armati egreſſi ſūt:z eos qui corpus auferre voluerant inde effugauerunt. Nunc autem ipſorum amborū martyrum corpora Venetiis eſſe creduntur in eccleſia cathedrali beati Petri apoſtoli:ſub cuius crypta in arca marmorea venerantur. Paſſi ſunt autem nonas octobꝛis.

Ꝺe ſanctis Marcello z Apuleo marty. Cap. xx.

Marcellus z apuleus martyres apud vrbem Romam paſſi ſunt ſub Neronis perſecutione Qui quidē primo Simoni mago adheſerunt. ſꝫ vidētes mirabilia q̄ dñs operabatur ꝑ apoſtolum ſuum Petrū:relicto Simone apoſtolice ſe doctrine tradiderūt. Et poſt martyriū apoſtolorum pro confeſſione chꝛiſti z ipſi decollati:Aureliano conſulari viro ſententiam ferente: coronam martyrii perceperunt: ſepultiqꝫ ſunt nō lōge ab vrbe Rome:nonis octobꝛis.

Ꝺe ſancta Julia virgine z martyre. Cap. xxi.

Julia virgo z martyr paſſa eſt apud prouinciā Auguſtanam que dicit Eufratecia. Que a preſide impiiſſimo Martiano cōpꝛehenſa iubetur idolis immolare. Cūqꝫ ſacrificare cōtempſiſſet:z poſt diuerſa tormētorū genera ipſi illata:nouiſſime gladio iuſſu eiuſdē preſidis iugulat. Sicqꝫ curſum glorioſi martyrii conſummauit nonis octobꝛis:vt ait Ado in martyrologio ſuo.

Ꝺe ſancta Juſtina virgine z martyre. Cap. xxii.

Juſtina virgo apđ ciuitatē Patauinā paſſa eſt ſub Maximiano rege. Que fuit filia regis Vitaliani z regine Prepedine:quos beatus Proſdocimus epiſcopꝰ ad chꝛiſtum cōuertit:z Juſtinam ſacro fonte renatam diuinis literis erudiuit: vt dicet infra in eius legēda ſeptimo idus nouembꝛis. Hec defunctis parētibus:eorum inter generoſas feminas venetiarum partibus in ſua quoqꝫ patria Patauii moraretur. Maximianus rex Vitaliani ſucceſſor:e mediolano veniens ad Patauinam vrbem: Juſſit ſibi in campo martio tribunal parari : vt illic ſanctos dei diuerſis penis afficeret aut compelleret immolare. Cum autem beata Juſtina de ſuo predio aſcenſo vehiculo ad

viſitãdos dei famulos properaret: vidẽs ꝙ Maximiani milites ei perſequerẽtur fugere cepit arbitrãs ꝙ occaſione ſtupri eam cõprehendere vellẽt: ⁊ cũ in anguſto pontis curriculi qui ex marmore conſtructus prope ciuitatem eã ꝯcluſiſſent: deſcẽdens de reda oratione ad dominũ fudit: genibuſqꝫ in marmore pontis poſitis ita molle inuentũ eſt: ac ſi cera igne ſoluta: extractiſqꝫ genibus veſtigia in marmore ꝑpetuo remãſerũt. Que cũ regi illi preſentata fuiſſet ⁊ eã de noĩe interrogaſſet. Juſtina chriſtianã ſe eſſe reſpõdit. Cũqꝫ de ſecta ſua interrogata xp̃m ſe collere cõſtanter diceret: ⁊ pro eius noĩe ad oĩa tormenta ſe paratã aſſereret: atqꝫ deorũ omnino ſacrificia recuſaret. Maximianus abſqꝫ aliis tormẽtis: vtpote regali ſanguine natam iuſſit eã gladio extingui. Et cum deo gratias egiſſet ad locum paſſionis adducta: orationẽ premiſit: ⁊ ſic gladiũ eius lateri ſpeculator immerſit. Que telo infixa per horã integrã: expãſis manib' ⁊ erectis in celũ oculis ad dominũ exorauit: ⁊ oẽs chriſtianos aſtantes confortauit. Sicqꝫ cunctis vale dicens ſpiritum emiſit nonis octobris. Cuius corpus a ſancto Proſdocimo ⁊ chriſtianis fere mille paſſibus a ciuitate Patauiĩ ſepultum eſt: et eccleſia inſignis nomini eius deſuper edificata: vbi vſqꝫ in preſens quieſcit: ⁊ miracula multa oſtendit.

¶ De ſctõ Marco papa primo. Cap. xxiii.

Marcus papa huius nominis primus natione romanus ex patre ꝓbo Felici pmo põtifici ĩ epiſcopatu romano ſucceſſit: ⁊ ſedit annos octo menſes duos dies decẽ. Hic conſtituit vt nullus epiſcop' vel ſacerdos etiam ſi maioris ſciẽtie ⁊ ꝓbitatis exiſtat ſe ponat ante aliũ pri' ꝙ̃ ſe ordinatum. Et hic ſolus de tantorũ numero põtificũ q̃ fuerũt a btõ Petro apl̃o vſqꝫ ad Silueſtrũ papaꝫ martyrium euaſit. Et requieſcit in eccl̃ia in qua prius preſbyter ordinatus fuerat: que vſqꝫ hodie eccl̃ia ſancti Marci nominatur: que eſt in medio Rome in regiõe q̃ dicitur pinus. Quieuit aũt in pace non. octobris. Et ceſſauit epiſcopatus dies. vj.

¶ De ſancto Marco papa. ij. Cap. xxiiij.

Marcus papa huius nominis ſecundus: natione romanus ex patre Priſco Silueſtro pape pontifici in epiſcopatu ſucceſſit. Seditqꝫ ãnos duos ⁊ mẽſes. vij. dies xx. Hic conſtituit vt ep̃s Oſtienſis: q̃ ꝯſecrat ep̃os vrbis pallio vteretur. Et cõſtituit ĩ eccleſia omnib' dieb' dñicis ⁊ in natalicijs Apoſtolorum ſymbolum ab omni clero et populo alta voce cantari. Et hic requieuit in pace. Et ſepultus eſt in cymiterio habile via ardeatina non. octobris. Fecit aũt ordinationes duas ꝑ mẽſem decembriũ: preſbyteros. xxv. diacones ſex: ep̃os per diuerſa loca numero xxvij. Et ceſſauit ep̃atus dies. xx.

¶ De ſancto Marco ſcriptore ⁊ confeſſore. Capitulum. xxv.

Marc' eremi cultor cognomine ſcriptor ſic dictus eſt: quia plurima ſanctorũ Anachoritarũ in deſerto egypti cõmorãtiũ geſta ſcribebat. Qui dũ ad cõmunionẽ accederet ãgel' ei ſacramẽta porrexit. Cuius manũ tantũ vſqꝫ ad iũcturã brachij vidit. Requiſit' autem a matre vt ad ſe viſendam accederet: veſtitus ſacco ſciſſo ⁊ reconſuto: facieqꝫ fuligine tincta ad eam oculis clauſis ingreſſus eſt. Et viſus ab ea: ſed ipſam minime conſpiciens ſtatim egreſſus eſt. Hec heraclides.

¶ De ſancta Pelagia peccatrice. Cap. xxvj.

Pelagia prima feminarũ Antiochie ciuitatis adhuc pagana rebus ⁊ diuitiis plena corpore pulcherrima: habitu ambitioſa ⁊ vana: animo ⁊ corpore impudica per ciuitatem quadam vice cum pompa maxima tranſibat: ita vt nihil ſuper eam niſi aurum ⁊ argentũ ⁊ precioſi lapides viderent̃: ⁊ quocunqꝫ iret diuerſorũ aromatũ aerem odore replebat: quaꝫ precedebat: ⁊ ſequebat̃ multitudo puerorũ ⁊ puellarũ: qui ⁊ ipſi preclaris veſtibus erãt induti. Quã dũ nouus epiſcop' Helio polis: q̃ nũc damiata dicit̃ vidiſſet: amariſſime flere cepit ex eo quod ipſa maiorẽ curam habebat placere mundo ꝙ̃ ipſe placere deo. Procidenſqꝫ in terrã faciem ſuaꝫ percutiebat: ⁊ terram lachrymis irrigabat: ac dei miſericordiam implorabat. Dixitqꝫ aſtãtibus clericis ꝙ deus illam in iudicio contra eos producturus eſſet: q̃ñ ipſa tam ſolicite ſe depingebat: vt terrenis amatoribus placeret: ⁊ ipſi celeſti ſponſo placere negligerent. Dum hec ⁊ ſimilia diceret ſubito obdormiuit. ¶ Viſumqꝫ eſt ei ꝙ quedaꝫ columba magna ⁊ fetida circa eum celebrantem volaret: qui dũ cathecuminos eiceret: colũba diſparuit: et poſt miſſam rediens in vaſe aque ab eodem demerſa: munda ⁊ candida exiuit: ⁊ tam alte volauit: ꝙ videri nõ potuit. Et dum ſuper viſionẽ ſtuperet: ⁊ poſt hec die quadã in eccleſia predicaret. Pelagia que aderat: adeo eſt ſubito compuncta: ꝙ ei ſtatim per nuncium literas miſit ſupplicans: vt q2 chriſtus ſicut ipſa audierat pro peccatoribus in mundum veniſſet: ipſam quoqꝫ peccatricẽ ep̃s ad chriſtũ redeuntem: benigne ſuſciperet. Sed cũ ep̃s ſe tentari dubitaret eidẽ reſpondit: ꝙ euꝫ ſolum videre non poſſet. Cum aũt ad euꝫ coram plurib' adueniſſet: ad pedes eius procidit: ⁊ amariſſime flere cepit: dicẽs ſe eſſe Pelagiaꝫ: id eſt pelagus iniq̃tatis exundãs fluctib' peccatorũ: que multas aĩas in abyſſuꝫ ꝑditionis demerſerat: ſed nunc omnia perhorrebat. Quã ep̃s clemẽter ſuſcipiens: penitentiaꝫ ei ſalutarẽ iniunxit: ⁊ ſacro baptiſmate regenerauit: illamqꝫ eſſe colũbã quaꝫ viderat recognouit: diabolus autem in aere vociferabatur: ⁊ de nouo ſene q̃ ſibi ſpem ſuã abſtulerat: diris clamorib' cõquerebatur. ¶ Quadam nocte Pelagiam dormientem diabolus excitauit: ⁊ eam multis blanditijs adulari cepit: gloriam quoqꝫ ⁊ diuitias ipſi collatas commemorabat: ⁊ ſi chriſtum vellet relinquere: adhuc maiora promittebat. Jlla vero ſe ſignans in eum ſufflauit: ⁊ demõ ſtatim euanuit. Die vero tertio oẽs ſeruos ſuos ⁊ ancillas manumiſit: ⁊ cuncta q̃ habebat pauperib' tribuit. Poſt aliquot dies cũctis ignorãtib' noctu aufugit ⁊ in montem oliueti deuenit: vbi habitũ virilẽ eremite ſumẽs in parua cella ſe collocauit: ⁊ deo in multa abſtinẽtia ſeruiuit. Maxime aũt fame ab omnibus habebat̃: ⁊ frater pelagi' dicebat̃ virqꝫ ab oĩbus putabat̃. ¶ Poſt hec aũt dum quidã Diaconus dicti noui epiſcopi Hieroſolymam loca ſancta viſitaturum aduenniſſet: quendã monachum nomine pelagium in monte oliueti de mãdato epiſcopi requiſiuit: ⁊ ipm̃ inueniens viſitauit: qui ab ea cognitus: ipſaꝫ tabefactam minime recognouit. Cui dixit Pelagia: vt ſe orationibus ſui epiſcopi commendaret: quia vere apoſtolus chriſti eſſet. Recedens inde diaconus cum die tertio ad cellam rediſſet: ⁊ pulſanti ad oſtium nemo ſibi reſpondiſſet: feneſtram aperuit ⁊ mortuam eam vidit: qui cum epiſcopo nunciaſſet et ille ad ſancti viri celebrandas exequias cum clero ⁊ populo cõueniſſet: ⁊ extrahẽtes corpus eius de cella: quẽ virum pu-

tabant: feminam inuenerunt et deo gratias agentes: corpuſq; eius in eodem monte deuote ſepelierunt: dormiuit autem in pace ſancta dei octauo idus octobris circa annum domini.cclxx.

¶ De ſancta Margareta dicta Pelagius virgine. Capitulum.xxxvij.

Margareta dicta Pelagius virgo ſpecioſiſſima diues et nobilis apud Egyptū: tanta fuit parentum ſollicitudine cuſtodita: et moꝛib⁹ optimis inſtructa ꝙ ab oībus videri modis oībus renuebat. ¶ Denicq; cuidā adoleſcenti nobili a parentib⁹ in cōiugiū tradita: ⁊ cūcta nuptijs neceſſaria immenſa gloꝛia pꝛeparantur. Cum autē die nuptiarum iuuenes ⁊ puelle ⁊ nobiles cuncti feſta cum gaudio celebrarent. Uirgo domini deo inſpirante conſiderans virginitatis dāpnum tam damnoſis plauſibus reparari: cepit omnia huius vite gaudia quaſi ſtercoꝛa reputare: vnde nocte illa a viri conſoꝛtio ſe abſtinens: media nocte illo ſopoꝛato ſe deo cōmendauit: ⁊ tonſis crinibus in virili habitu clam aufugit. Longe autem ad quoddam monaſteriū veniēs: ⁊ fratrē Pelagiū ſe dicens: ab abbate receptus eſt: ⁊ diligenter inſtructus. Qui tā ſancte ac religioſe vite ſe habuit: ꝙ defuncto ſanctimonialiū pꝛouiſoꝛ de ſenioꝝ conſilio ⁊ abbatis imperio: licet inuitus monaſterio virginū eſt pꝛelatus. ¶ Dum ergo eis nō ſolum coꝛpoꝛum neceſſaria: ſed etiam animarum pabula miniſtraret diabolus eius ſanctitati inuidens: vt viſe eius innocētiam diffamaret: vnam ex virginibus q̄ oſtiaria erat in adulterium traxit ⁊ vtero intumeſcente cum iam celari non poſſet: pudoꝛ ⁊ doloꝛ maximus monachos ac virgines cōſternatus eſt. Soluſq; Pelagius: vtpote carū familiaris ſine vllo examine ab oībus condemnatur: ⁊ cū ignominia foꝛas pellitur: ac in quodam ſpecu recluditur: vnuſq; monachoꝛum ſeueriſſimus deputatur: qui ei panem hoꝛdeaceum et aquam tenuiſſime miniſtrabat. At ille oīa patienter ſuſtinebat ⁊ deo gratias agens per ſanctoꝛum exempla ſe continue confoꝛtabat. Tandē cum finē ſuum adeſſe cognouiſſet: monachis per literas mādauit ſuum genus: nomen: ac conditionem reuelās dicens quod vir fuerat non pꝛo conditione mentita: quod inter feminas oſtendiſſet: petens vt quam viri feminam neſciebant: ſoꝛoꝛes ſancte ſepelirent vt femine virginem recognoſcerent: quem calumniatoꝛes virum adulterum iudicaſſent. His auditis monachi ⁊ ſanctimoniales ad ſpeluncam concurrunt: pelagium moꝛtuum conſpiciunt: feminā ⁊ virginem intactam cognoſcunt: ⁊ penitentiam agētes in monaſterio virginum honoꝛifice ſepelierūt.

¶ De ſancta Thaide meretrice. Capitulum.xxxviij.

Thais meretrix apud Alexandriam tante pulchritudinis extitit: vt multi pꝛopter eam venditis ſubſtantijs ſuis ad vltimā paupertatem deuenirent. Amatoꝛes quoq; ſui pꝛe zelo litibus inter ſe conſertis: puelle limina frequenter ſanguine replebant. Quod audiēs Pānutius abbas ſumpto ſeculari habitu ⁊ ſolido aureo pꝛofectus eſt ad eam: dedit q; ei ſolidū quaſi pꝛo mercede peccandi. Cūq; cameram ſecum ingreſſus lectum pꝛecioſum aſcendere inuitaretur: interrogauit ſi eſſet ſecretius cubiculum: quod nullus ingrederetur. Que duxit eum in interioꝛē cellam: dicens ꝙ nemo illum ibi videre poſſet: niſi ſolus deus. Interrogataq; a patre: an ſciret eſſe deum. Rādit ꝙ ſciebat deum: ⁊ futurum ſeculum ⁊ toꝛmenta peccatoꝝ. Quam ſenex iterum interrogauit: ſi hec eſſe noſcet: cur tot animas hominū ſuaq; perderet. Que moꝝ compuncta ad pedes ei⁹ pꝛocidit ⁊ pniam poſtulauit. Cūq; abbas illi locū cōſtituiſſet vbi ad ſe venire deberet: quaten⁹ ſuper eius ſalute diſponeret. Illa colligens omnia: que ex peccato lucrata fuerat in medio ciuitatis omni populo ſpectāte combuſſit. Erat autem pꝛeciū librarū auri.cccc. Quibus incenſis ad locum ſibi ab abbate conſtitutū perrexit. Quam ille in cenobio virginum in parua cella recluſit: ⁊ oſtium plūbo ſignauit paruāq; feneſtellā reliquit: per quā ei modicus vict⁹ inferretur: iuſſitq; diebus ſingulis parum panis ⁊ aque ei a ceteris miniſtrari mandans vt etiam vrinam ſuam in cella effunderet: quia tali fetoꝛe digna eſſet. Et cum quereret quo modo deum adoꝛare deberet pꝛohibuit ne deū noiaret: ſed tantum incumbens contra oꝛientem reſpiceret ac diceret. Qui plaſmaſti me miſerere mei. ¶ Poſt annos autem.iij. pannutius ei compatiens ad abbatem Antoniū perrexit: vt quereret an ipſi deus adhuc peccata ſua Thaidi dimiſiſſet. Et narrata cauſa Anthoni⁹ mandauit vt omnes diſcipuli ſui illa nocte in oꝛatiōe vigilarent: quatenus deus ſuper hoc aliquid eoꝝ cuiquam reuelaret. Nocte vero Paul⁹ maioꝛ Antonij diſcipulus vidit in celo lectum pꝛecioſis veſtibus oꝛnatum: quem tres virgines ſplendide cuſtodiebāt. Cūq; Paulus interrogaſſet an eſſet Antonij: audiuit quod nō. ſed Thaidis meretricis. Quod cū mane retuliſſet abbas Pannutius letus diſceſſit: ⁊ pꝛofectus ad monaſterium oſtium celle deſtruxit. Et cū illa rogaret vt adhuc maneret incluſa: iuſſit eam egredi quoniam dimiſerat ei deus peccata ſua. Et cū illam eduxiſſet diebus.xv. ſuperuixit: ⁊ in monaſterio virginum in pace pauſauit: vbi ⁊ cum honoꝛe ſepulta fuit.

¶ De ſancta Reparata virgine ⁊ martyre. Capitulum.xxxix.

Reperata virgo xij. annoꝝ paſſa eſt in ciuitate Ceſarienſi ſub decio Ceſare. Que nobili genere ipſius vrbis exoꝛta cum ieiunijs ⁊ oꝛationib⁹ vacaret: a decio detenta eſt vt dijs ſacrificaret. Quod dū facere cōtēneret: plumbo liquefacto iuſſu Ceſaris perfunditur: ſed plumbo tepefacto in nullo leditur. Deinde acetum feruens in os eius diſtillatur. Et dum hoc patiēter toleraſſet lampades ardentes ad latera ipſius apponuntur: ⁊ poſt hec in caminum ignis mittitur: ſz a chꝛiſto cuſtodita inde omnino illeſa ⁊ intacta pꝛoducit. Iterumq; coſte ipſius ac pectoꝛa facibus ardentib⁹ inflammantur. Et dum in his omnibus victoꝛiaz obtinuiſſet: ⁊ Decio ſuadenti conſentire nollet. Iuſſit virginem in craticulā extendi: ⁊ pannis ſubter ſtratis diutius toꝛreri. Deinde ſic aſſatam pꝛo totā ciuitatē: nudam circunduci ad exemplum chꝛiſtianoꝝum. Sed dū chꝛiſtum viua voce confiteretur: ⁊ xp̄ianos ad tolerātiam hoꝛtaretur: reducta ad Ceſarem vngulis crudeliter laniatur: deinde teſtulis marmoꝛeis ſup extenditur: ⁊ calce viua aqua ſup infuſa: ac ſale adhibito ei⁹ vulnera cōfricātur. poſtmodūq; ſinapi acto liqfacto pꝛofundit: ac deinceps ſpinoſis fuſtib⁹ cradicatis dutiſſime ceditur. Et cū hec oīa cōſtanti aīo ſuperaſſet: extra ciuitatē educta iuſſu decij decollatur: caputq; eius ipſi vt mandauerat pꝛeſentatur. In cui⁹ decollatione viſa eſt columba cādida de oꝛe ei⁹ exire ⁊ in celū ſubito auolare. Cui⁹ coꝛp⁹ iuxta murū ciuitatis ſepultū eſt octauo idus octobꝛis. Inde pꝛoceſſu tp̄is tranſlatum quieuit in Floꝛentia.

¶ De ſancta Benedicta virgine ⁊ martyre Capitulum.xl.

Benedicta virgo

et martyr apud Lugdunum ciuitatē paſſa eſt. Que ex ſenatoribus Romanis in vrbe ꝓgenita: religione xp̄iana ſpreto ſeculo cū .xij. virginib' d̄no in pudicitia ſeruiebat. ¶ Audito vero certamine ſanctoꝝ martyꝝ quintini et alioꝝ: qui Roma egreſſi in Gallijs triūphauerāt: ipſa de vrbe cum ſodalibus diſcedēs ad Gallias acceſſit: et ibi ceteris a ſe ſeparatis ipſa cum ſola Leoberia eius collactanea Lugdunū venit et in villa Myuniaco ſup fluuiū Ararā: iuxta Nemus reſedit: vbi d̄no in ſctītate ſeruiebat. Quā iudex Macrobi' detētā: dū ſacrificare nollet: alapis cedi: deinde virgis fuſtigari fecit: deinde in equuleo leuari: et diutius totā plūbatis cōtundi atq₃ depoſitā in carcerē trudi mādauit: vbi angelica viſitatione cōſolata ſua ꝑdicatione .cl. gētiles ad xp̄m cōuertit. Inde quoq₃ ipſam eductā et in fidei cōfeſſione ꝑſiſtētē iuſſit iterū iudex Nerius cedi: et rurſum carceri mācipari. Sʒ inde ab angelo ianuis reſeratis educit: et vulnera ei' oīa ſanant. Multiq₃ de ꝑplo viſo miraculo cōuertunt. Propter quod ab ipſo iudice ſimul et carnifice ſecuri templo excuſſo mactatur ſicq₃ martyrio coronatur .viij. idus octobris. Sepulta in Lugduni ciuitatis territorio vbi paſſa fuerat.

¶ De ſanctis Dionyſio epiſcopo Ruſtico et Eleutherio martyribus. Cap. xij.

Dionyſius epiſco

pus: et Ruſticus preſbyter: et Eleutherius diaconus in prouincia Gallicana: ciuitate Pariſi' paſſi ſunt ſub perſecutiōe Domitiani imperatoris agente Feſcennino ꝑfecto. Cum beat' Dionyſius natione Atheniēſis ab Areopago qui vic' erat ceteris excellentior: vbi erāt ſchole nobiles philoſophoꝝ ariopagita dict' eſt: q̄ etiā ex philoſopho mūdano a btō Paulo aplō cōuerſus philoſophus xp̄i eiuſq₃ diſcipul' effectus eſt. In eo igit vico morabat Dionyſius q̄ ob plenitudinē ſapientie diuinoꝝ nominū Theoſophus id eſt dei ſapiens dicebat: cum quo erat Appollophanus co'philoſophus: et multi philoſophorum epicureorū et ſtoicoꝝ et aliarū plurimū ſectarū. ¶ Cum ergo in die dominice paſſionis philoſophi Athenienſes nō poſſent cauſam tenebrarū q̄ ſup vniuerſam terrā facte fuerant naturaliter inuenire. Nō eī fuit naturalis ſolis eclypſis: tum q₃ eclypſis fieri ſolet in renouatione lune: q̄ tunc erat .xv. et ita in ꝑfecta diſtantia e regione ad ſolē: tum q₃ eclypſis nō aufert lumen vniuerſis partibus terre: tum q₃ ꝑ tres horas durare nō poteſt. Dionyſius maximus philoſophus hoc miraculū videns: nec hui' cauſam inueniens: hoc protulit verbū: q₃ aut deus nature patiebat: et ei elementa cōpatiebantur: aut totius ordo nature peruertebat. Et tūc Athenienſes aram illi deo: q̄ hoc oſtēderat miraculū cōſtituerūt: et ſuperpoſuerūt titulū ignoto deo. Singulis eīn aris titulus ſupponebatur: vt indicarēt cui eſſent dedicate. ¶ Cū ergo Paulus veniſſet Athenas: et cū epicureis et ſtoicis diſputaret: ſingulaq₃ deoꝝ altaria perluſtrās īter cetera ignoti dei altare vidiſſet: declarauit eis hūc eſſe deū: quem predicabat: qui celum et terrā fecerat. Cū autem inter alios philoſophos Dionyſius: q̄ ceteris in diuinis doctior erat: cotidiē cū Paulo diſſeruiſſet: caſu cecus trāſibat. Cui Dionyſius dixit: et ſi ceco illi in nōie dei tui preciperet vt videret et ille lumē reciperet: ſtatim crederet. Sed vt oīs ſuſpicio tolleret: Paul' ait Dionyſio: vt ipſemet verba ꝑferret. Quod cum ille feciſſet: protin' cecus viſum recepit. Statimq₃ Dionyſius credidit: et cum Damari vxore ſua in omni familia baptizat' eſt. Sicq₃ a paulo per triennium inſtructus ep̄s athenis ordinatus eſt: vbi predicationi inſiſtens: totam ciuitatem quam maximam partem regionis ad fidem chriſti ꝑduxit. Huic paulus ea que ad tertium celum raptus viderat: reuelaſſe creditur: ſicut et ipſe Dionyſius in pleriſq₃ librorū ſuorum inſinuare videt: vnde et de hierarchijs angeloꝝ: et ordinibus diſpoſitionib': et officijs eoꝝ luculenter et clare diſſeruit: vt nō putares hoc ipſum ab alio didiciſſe: ſed ipſum potius in tertiū celum raptū hec omnia cōſpexiſſe. Prophetico etiā ſpiritu claruit: et dormitioni beate marie interfuit prout ipſe in libro de diuinis nominibus aſſerit. ¶ Cum ergo audiſſet Petrū et Paulum Rome a Nerone in carceribus detineri epiſcopum ſibi ſubſtituit: et ad eos viſitandos acceſſit: eorumq₃ paſſionib' preſens fuit. Verum poſt aliqđ tp̄s a beato Clemēte petri ſucceſſore in Franciam deſtinatur: et ipſi Ruſticus preſbyter et Eleutherius Diaconus ſociant. Sancti quoq₃ Saturninus et Marcellinus ep̄i: et Lucianus preſbyter comites adiūguntur. Qui omnes veniētes arelatum: verbum domini predicare ceperunt. Tūc Dionyſius authoritate ſummi pontificis fretus. Marcellinū in Hiſpaniam. Saturninū in Aquitaniam: et Lucianum ad Beluacenſem pagum direxit. Ipſe vero cū ſibi adiunctis Ruſtico et Eleutherio Pariſius venit: et multos ibidem conuertit et eccleſias erexit: ac clericos diuerſoꝝ ordinum cōſecrauit. Et cum temploꝝ pontifices ſepius cōtra eum: ſeditionē excitarent: et populus armatus ad eum cōcurreret: diuina gratia: aut depoſita feritate ad eius pedes procidebāt: aut exterriti fugiebant. ¶ Cum aūt domitiani imperatoris precepto ſecūda perſecutio in xp̄ianos excitata eſſet prefectus Feſcennin' cōtra xp̄ianos ab vrbe in Galliam directus; Pariſius veniens: beatū Dionyſiū predicantem captū colaphizatum cōſputū et loris cum ſocijs alligatum ſibi preſentari fecit. Dum autem ſancti coram illo in cōfeſſione dn̄i cōſtantes altarēt. ecce quedam matrona nobilis venit: et virum ſuū Lubiū ab his magis turpiter deceptum aſſeruit. Pro ei' itaq₃ viro mittitur: et in dei cōfeſſione martyrizatur. Scī vero a .xij. militibus viciſſim ſibi ſuccedentibus flagellantur: deinde catenis grauibus vincti carceri mancipantur. ¶ Sequenti vero die Dionyſius ſuper cratem ferream flammis ſuppoſitis nudus extenditur: indeq₃ erectus ad beſtias ferociſſimas ieiunio excitatas exponitur. Que cum ad eum accurrerent: ſignum crucis oppoſuit et manſuetiſſimas eas fecit. Deinde in clibanum mittitur ſed extincto igne nil leditur: cruci affigitur: et diutius ibidem torquetur inde depoſitus cum ſocijs multis alijs fidelibus in carcere recluditur: vbi dum ſanctus miſſam celebraret: et populum fidelem communicaret: dominus Jeſus cum angelorum multitudine: et immenſo lumine eidem apparuit: et panem ſacrum ei obtulit: atq₃ ad martyrium confirmauit. ¶ Poſt hec ſancti iudici preſentantur et nouis ſupplicijs cruciantur. Et cum omnia tormenta ſuperaſſet: iuſſu prefecti ante idolum Mercurij extra ciuitatem ducuntur: et ibidem in confeſſione trinitatis tria capita ſecuribus preciduntur. Statimq₃ corpus ſancti Dionyſij ſe erexit: et caput ſuum inter brachia angelo duce et celi precedente lumine per duo miliaria deportauit: a loco ſcilicet qui dicitur mons martyrum vſq₃ vbi nunc dei prouidentia requieſcit. Multi vero circunſtantes angelorum melodiam concinentem audierunt: inter quos largitia vxor prefati Lubij chriſtianā ſe eſſe clamauit: et mox ab impijs decollata in ſuo ſanguine baptizata occubuit. Dum infideles iuſſiſſent: vt Ruſtici et Eleutherij corpora in ſequana fluuio mergerent: ne a xp̄ianis ſepelirent. Matrona q̄dam nobilis nōie Catulla adhuc pagana tn̄ iā ꝑpter viſa miracula ad chriſtum mente conuerſa: vectores ad prandium inuitauit: et illis epulantibus ſctōrum corpora furtim

ſurripi fecit: ⁊ in ſuo predio occulte ſepeliunt: q̄ poſtmo dū pſecutione ceſſante inde ſuſtulit: ⁊ corpora Dionyſij ſociorūq; ad fidē chriſti pcepit. Paſſi ſunt aūt. vij. idus octobris circa annū dñi. xcvj. etatis vō beati Dionyſij xc. ¶ Die vero paſſionis ipſorū cū apud Arelatū ſanctus regulus epūs miſſarū ſolēnia celebraret: apoſtolorū nominib⁹ in canone recitatis adiunxit: ⁊ beatorū martyrū Dionyſij Ruſtici ⁊ Eleutherij. Quo dicto cū adhuc eos viuere putaret: mirari cepit quo mō eorū noīa ſic ignoranter in canone recitaſſet. Et ecce tres colūbe eidem in altari apparuerūt: habētes ſanctorū martyrū noīa ſuis pectorib⁹ ſanguine deſcripta. Qui diē notans agnouit eos tūc per paſſionē a corpore migraſſe. ¶ Beat⁹ aūt Dionyſius doctor eccleſie mirabilis et inſignis: ſcripſit librum de angelica hierarchia. Item de diuinis nominibus. Item de myſtica theologia: ⁊ alia forte plurima que noſtris temporibus inueniri non poſſunt.

¶ De ſancto Donino martyre. Cap. xlj.

Doninus martyr paſſus eſt in territorio ciuitatis chriſopolis: ſcilicet parmēſis ſub Maximiano imperatore. Qui cū eēt primus cubiculari⁹ eiuſdē auguſti coronā ei⁹ ſeruabat: et de ipſi⁹ manib⁹ Maximian⁹ aurealā imperialē accipiebat. Anno igit̄ ſexto imperij ſui: cū a Roma mediolanū veniſſet edidit cōtra chriſtianos edictū mortis. Inde veniens in partib⁹ Germanie: chriſtianos quoſdam ibi inuentos decollari mandauit. Tunc erant ibidem fideles quidā occulti circiter quingenti. Inter quos ſanctus Doninus potiſſim⁹ erat: qui ceteros confortabat. Et dum imperator ad vrbem romam veniſſet: pſtati omnes eū ſecuti eidem occurrerūt: ſeq; chriſtianos conſtantiſſime profeſſi ſunt. Quos omnes imperator decollari mandauit. Et quibuſdā ex ipſis occiſis aliquot fugerunt: vna cum ſancto Donino: quidā per viā flaminiam: quidā per viā aureliā: quidā vero per viā claudiā. Doninus autem via claudia pergēs: ⁊ cū veniſſet. xv. miliario ab vrbe Chriſopoli: nuncij Maximiani cum apprehēdunt: ⁊ in media via publica que claudia dicitur iuxta ſiſtrionē fluuium decollauerūt: cui⁹ corpus truncū manibus proprijs caput de terra leuauit: ⁊ ipſm deferēs flumē ſuper vndas tranſiuit: atq; per tactum lapidis deportauit vſq; ad locū in quo quieuit: vbi ⁊ ſepultus eſt miraculis clarens. Inter que oēs eū inuocantes: ⁊ de calice ipſius potātes liberat a morſu rapidi canis. Qui paſſus eſt. vij. id⁹ octob.

¶ De ſancto Cerbonio epiſcopo. Capitulum. xlij.

Cerbonius epiſcopus populonie claruit: tēpore beati Gregorij pape. Qui dum hoſpitalitati eſſet intentus die quadam tranſeūtes hoſpitio ſuſcepit. Quos gothis ſuperuenientibus abſcondit: eorumq; vitam ab illorum nequitia reſeruauit. Quod dum totille gothorum regi perfido nunciatū eſſet: iratus crudelitate iuſſit epiſcopum teneri: et in loco qui merulis dicitur octauo ab vrbe miliario vbi cum exercitu ſuo reſidebat ſibi preſentari: eumq; in ſpectaculo populo viſis ad deuorandum proijci. Sic in conſpectu regis epiſcopus ad medium deductus eſt atq; ad eius mortem viſus immaniſſimus exquiſitus qui ex cauea dimiſſus: ⁊ acceſſus et concitus epiſcopum petijt ſed ſubito ſue feritatis oblitus capite humiliter ſubmiſſo lambere epiſcopi pedes cepit: populusq; qui ad ſpectaculū venerat mortis magno clamore verſus eſt in admirationē venerationis. Ad cuius reuerentiam etiā rex ipſe promotus eſt ipſumq; honoratum valde dimiſit ⁊ eius orationibus ſe cōmendauit. ¶ Hic etiā in eccleſia ſua cui preerat populonie ſepulchrum ſibi parauit. Sed cū lōgobardorum gens in Italiam veniens cuncta vaſtaſſet: ad helbam inſulam receſſit. Qui irruente egritudine ad mortem veniens: clericis ſuis precepit: vt corpus ei⁹ in ſepulchro qd ſibi populonie preparauerat ponerent. Cui cū illi reſponderent q illuc ipſum reducere minime poſſent eo q longobardos ipſum locū detinentes vel illac diſcurſantes timerent: hortatus eſt eos vt ſecure ipſum illuc deportarent: ⁊ feſtine ſepelire curarent: morāq; et eodem loco ſine vlla mora diſcederent. ¶ Defuncti igitur corpus in naui poſuerūt. Cunq; populoniam tenderent: ⁊ immēſa nimis pluuia erupiſſet: per totum illud maris ſpacium q ab helba inſula vſq; populoniā duodecim milib⁹ diſtat: circa vtraq; nauis latera pcelloſa valde pluuia cecidit: ſed in naui eadem: nec minima imbris gutta deſcēdit. Peruenientesq; ad locū: corp⁹ ſepulture tradiderunt ⁊ epī pcepta ſeruātes ad nauē ſub feſtinatione redierūt. Quam mox et intrarūt in eodē loco dux crudeliſſim⁹ lōgobardorū Gūmarith aduenit. Ex cui⁹ aduētu Cerboniū habuiſſe ſpm̄ ppheticū claruit: q̄ illos ſepulto corpe inde diſcedere ſub feſtinatiōe pcepit. Quieuit autem vir ſanct⁹ in domino. vj. idus octobris. Dec Gregorius. iij. Dialogorum. cap. xiij.

¶ De ſancto Paulino epiſcopo. Cap. xliij.

Paulinus epiſcopus Eboracēſi claruit apud idē oppidū tēpore beati Gregorij pape. Cū eū idem ſanctus doctor auguſtinū epm ad predicandum anglorum gēti deſtinaſſet: vt dictum eſt ſupra in geſtis ipſius Auſtini epiſcopi. vij. kalē. iunij. Idem beatus Auguſtinus iuſtum epiſcopum genti Nordanniālorum conſecrauit. i. ei nationi anglorum que ad aquilonē vmbri fluminis habitabat. Cui iuſtus vel hui fidei predicādo: eandē gentē cum rege ſuo Eduuino conuertit. Hic etiam iuſt⁹ paulinum epm ordinauit: ⁊ ipſum ad Eboracenſem ciuitatē in fide cōfirmandam delegauit. Qui fructū plurimū predicationis in eadem ciuitate pei fecit: ⁊ clarus ſanctitate in pace quieuit. vj. idus octobris.

¶ De ſancto Geraldo confeſſore. Cap. xlv.

Gerald⁹ confeſſor apud Aureliani claruit. Hic vir illuſtris Lemouicēſi territorio Aureliaco pago nat⁹ eſt a patre Geraldo matre Adaltrude de nobiliſſimis atq; ditiſſimis. Qui dum inſimul caſte viuerent nocte quadam diuinitus in ſomno admoniti vt debitū matrimoniale ſoluant: et prolem mirificā procreare valeāt: quē Geraldum nominare debeāt. Excitatus igitur pater: debitoq; ſoluto iterū obdormiuit: viditq; ex pollice pedis eius dextri vngulam naſcentē que in arborem magnā ſuccreſcēs: palis ⁊ perticis protegebatur: nec tñ in pede pōdus aliquod ſentire videbat. Cūq; mr̄ filiū adhuc geſtaret in vtero ⁊ die quadā cū viro eēt in thalamo trinam vocē audiuit infantuli vagiētis: ⁊ quaſi iā nati vocem emittentis. Natus igitur puer ⁊ ablactatus: annis puerilibus deo deditus: literiſq; diuinis mirabiliter breui tempore vltra coetaneos eſt imbutus: nunc miſq; effectus: armis: vtpote miles nobilis exercitatus: cunctos in acie ſuperabat. Defunctis autē parentib⁹ ex facultatib⁹ ſuis egenis largiſſime miniſtrabat. Quē diabolus ſemel viſione pulcherrime cius vaſalli filie grauiter tentatione pulſauit: ita vt ille nuncium ad patrem

mitteret: et nocte ſequenti ad eum accedere vellet. Peccatum tamen timens orationem premiſit: ſic ad domum puelle acceſſit: et a patre ſuſceptus fuit. Cum autem temptationem grauem ſentiret: ad ignem ſederet: puella ſibi vltra modum deformis viſa eſt: vt iam quam viderat eam non putaret: niſi pater eius illam eſſe penitus affirmaſſet. Sicque temptatione ſuperata ſine crimine rediit: et patrem cum omni familia libertati donauit atque puellam nuptum tradidit. Officium autem diuinum ac ſi clericus continue dicebat: et miſſam quotidie audiebat. Cum autem die quadam agendis curie intentus miſſam audire non poſſet: loco miſſe pſalterium totum legit. Et extunc in conſuetudine duxit vt quotidie totum pſalterium decantaret. Demum relicto ſeculo monaſterium in proprio ſolo in aureliaco conſtruxit: quod de ſuis facultatibus large dotauit: in quo ſe monachum fecit: et multa vite ſanctitate et abſtinentia claruit: pollenſque virtutibus feliciter ad chriſtum migrauit .vj. idus octobris. Sepultuſque eſt in ipſo monaſterio miraculis clarus.

De ſanctis Caſſio et Florentio et ſocijs martyribus. Cap. xlvj.

Caſſius et Florentius martyres cum ſocijs ſeptem paſſi ſunt ſub Maximiano imperatore apud Beronam vrbem Galliarum circa Rhenum fluuium. Cum enim idem imperator de Mauritania Aphrice et de finitimis regionibus propter Gallorum frequentes tumultus militum multitudinem deuocaſſet. Inter alios elegit milites .ccclx. ad ſui cuſtodiam deputatos: quos vna ſecum cum ſacra legione Thebeorum in Gallias adduxit. Poſtquam autem legione predicta occidit chriſtum dominum confitentem: prefati milites trecenti ſexaginta chriſtianiſſimi ab eodem imperatore diſcedentes per diuerſa loca fugerunt: quorum precipui erant Caſſius: Florentius: Geron: Maloſus: et Victor. Qui vna cum eorum ſocijs .cccclv. trino martyrio ternis in locis coronati: vna et eadem die ab eccleſia recoluntur: cum tamen diuerſis diebus paſſi fuerint: vt ſcribit Helinandus. Nam cum de mandato imperatoris Maximiani milites eius gentiles prefatos chriſtianos inſequentes: hinc inde eos requirerent. Caſſium et Florentium cum alijs ſeptem apud Beronam vrbem circa Rhenum fluuium inuenerunt: quos ibidem in chriſti confeſſione decollauerunt: quorum paſſio agitur ſexto idus octobris.

De ſanctis Gerone et ſocijs martyribus. Cap. xlvij.

Geron martyr cum ſocijs .cccxviij. apud coloniam Agrippinam paſſi ſunt. Cum enim perſecutores ab imperatore Maximiano deſtinati ad predictos milites .ccclx. occidendos. Caſſium et Florentium cum alijs ſeptem interfeciſſent: vt ſupra dictum eſt. Geronem militem cum comitiua .cccxviij. militum in campis colonie inuenerunt. Quos omnes chriſtum dominum confitentes gladijs trucidarunt. Quorum feſtum colitur .vj. idus octobris.

De ſanctis Maloſo et Victore et ſocijs martyribus. Cap. xlviij.

Maloſus et Victor martyres cum ſocijs .xxx. apud oppidum Francorum: quod troia ſiue xanthus dicitur paſſi ſunt. Cum perſecutores prefati poſt interfectionem predictorum martyrum videlicet Caſſij et Florentij et ſociorum Geronis atque aliorum predictorum proceſſiſſent ad reliquos requirendos de mandato imperatoris Maximiani Maloſum et Victorem cum alijs triginta: de numero predictorum .ccclx. militum fugerant: iuxta dictum oppidum xanthum inuentos gladijs ceciderunt: et eorum corpora in locis paluſtribus ſubmerſerunt quorum tamen reliquie a chriſtianis reperte condigno honore ſepulte ſunt. Et in eorum poſt modum honorem Helena Conſtantini mater Baſilicam ſuper eorum corpora miro decore et ſine vllo ligno conſtruxit: vbi et per eorum merita Eurogyalus Colonienſis epiſcopus dolore capitis ſanatus eſt. Sed cum corpus Maloſi martyris longo tempore vbinam ſepultum fuerit latuiſſet. Sancto epiſcopo dicti loci diuina reuelatione monſtratum eſt. Qui corpus de loco ſuſtulit: et immenſi odoris refragrans ſuauitate: et ipſum iuxta ſociorum cadauera collocauit. Horum etiam dies paſſionis ſimiliter celebratur .vj. idus octobris.

De ſancto Pinyto epiſcopo. Cap. xlix.

Pinytus epiſcopus Gnoſſe vrbis Creteñ. Marci Antonij imperatoris temporibus apud ipſam claruit ciuitatem. Qui inter viros apoſtolicos nobiliſſimus in ſcripturis ſuis velut in quodam ſpeculo videndum ſui dereliquit imaginem. Cuius que inter cetera ſapientie ſue opuſcula ad Dionyſium corinthiorum epiſcopum elegantem ſcripſit epiſtolam: in qua docet non ſemper lacte nutriendos populos: ne quaſi paruuli ab vltimo occupentur die: ſed et ſolido debere paſci cibo vt in ſpiritualem proficiant ſenectutem. Qui et in chriſto plenus ſanctitate quieuit .vj. idus octobris. Hec Hieronymus libro de viris illuſtribus.

De ſancto Pierio preſbytero. Cap. l.

Pierius Alexandrine eccleſie preſbyter inſignis floruit tempore Diocletiani imperatoris. Qui tam florentis ſermonis venuſtate populos docuit: tantaque diuerſorum tractatuum elegantia fulſit: vt origenes iunior vocaretur. Tractatum longiſſimum ſuper Oſee prophetam deſcribit. Et apud Alexandriam in pace quieuit .vj. idus octobris. Hec hieronymus vbi ſupra.

De ſanctis Tharaco preſbytero et Andronico mar. Cap. lj.

Tharacus probus et Andronicus martyres apud Tarſum metropolim cilicie temporibus Diocletiani et Maximiani paſſi ſunt ſub preſide maximo. Quorum primus natione romanus: et miles annorum .lxv. militie terreſtri pro chriſto renunciauit. Secundus de ſede pamphylie extitit. Tertius vero iunior de primis epheſiorum ciuitatis. Qui inſimul ſociati accuſati ſunt maximo preſidi a domitio centurione: quod eſſent chriſtiani: et ab eodem iudice tenti ſunt. Qui primo quidem tharacum vt ſeniorem in chriſti confeſſione inuictum manentem in maxillis cedi: et nudatum virgis flagellari fecit. Deinde vinculis ferreis in carcerem alligari: poſtea probum in ſimili confeſſione manentem in dorſo et ventre neruis crudis diutius ceſum: ijſdem vinculis vinctum carceri mancipauit. Ac poſtmodum Andronicum chriſti nominis confeſſione gaudentem: vt adoleſcentulum diu ſuaſum in equuleo appenſum: et ceſum ac ore contuſum: et lateribus precinctum: necnon plagas cum teſtarum fragminibus confricari: et ferreis cathenis ligatum in ergaſtulo clauſit. Deinde eos in Guſia ciuitate producto ad ſe preſentari fecit. Et primo tharacum ſacrificare nolentem ore ipſius lapidibus confracto: et dentibus eius excuſſis: manus eius in ignem mitti iuſſit: et de hinc ligari pedibus capiteque deorſum ſuſpendi: et fumum atrum ſubterponi: atque aceti

cũ ſale eiuſdẽ auribꝰ inſtillari:nares q̃ʒ ſinapi acето liquefacto ꝯſtidi:ꝛ ſic in cuſtodiã tradi. Sequẽti die ꝓbũ eductũ iuſſit os eiꝰ ꝯfrigi:ꝛ ferrũ ignitũ labijs apponiꝫ atq̃ exterius neruis crudis durissime cedi:faciecq̃ tota lapidibꝰ cõtuſa in cuſtodiã recipi. Tertio vero die Andronicũ ꝑductũ in paloꝫ.iiij extẽſuʒ alligari:ꝛ neruis duriſſimis in ſcapulis.ꝛ vẽtre flagellari:eo ꝙ plagas eius priores curatas fuiſſe mirabatur. Sicq̃ illũ in eadẽ cuſtodia recludi fecit. ¶ Demũ eoſdẽ ad achabos ciuitatẽ attraxit:vbi ꝑmũ ꝓfatꝰ ꝓſes tharacũ vinctum in faciẽ cedi iuſſit:ꝛ obeliſcos accẽſos labijs ꝛ maxillis applicari:aures q̃ʒ nouacula pcidi:ꝛ raſo capite prunas ſuperponi. Deinde obeliſcos incẽſos ſub aſcellis immitti:ꝛ ſic in carcerẽ vinculari. Probũ vero victũ pedibus ſurſuʒ appẽdi mãdauit:ꝛ cãdẽtes obeliſcos lateribus apponi:atq̃ clauos ignitos manibꝰ eius infigi:deinde oculos eiꝰ acubꝰ pũgi:ꝛ ſic i carcerẽ ꝯpeditũ mitti. Andronicũ aũt ligatũ papyris inflãmatis circa ventrẽ exuri ꝓcepit:ꝛ obeliſcos incẽſos circa digitos eiꝰ apponi:ferrũ q̃ʒ ignitũ in os eiꝰ mitti et dẽtes eiꝰ excuti:moliſq̃ ꝯfractis linguã ipiꝰ abſcidi ꝛ ꝯburi:ꝛ ſic in carcerẽ alligari. ¶ Poſt dies aũt aliquot eos ꝓſes ipiꝰ ꝓduci fecit:ꝛ reſpiciẽs illos ſanos iratꝰ vehemẽter:beſtijs ferociſſimis i arenã expoſuit. Que pluribꝰ gẽtilibꝰ exſtictis ſctõꝝ pedes lingebãt. Leena q̃dẽ tharacũ:leopardꝰ ꝓbũ:vrſus autẽ obſequebaꝰ Andronicũ. Nouiſſime cũ oia ſupaſſent:iuſſu ꝓſidis decollati ſũt:adhibiti q̃ʒ ſũt q̃tuor cuſtodes:ne corpa ſctõꝝ ſepelirẽt:ſʒ in ignẽ miſſa ꝯſũmarẽt. Orta aũt valida tẽpeſtate ꝛ fulminibꝰ cuſtodes territi fugerũt ꝛ flãme extincte ſunt:ꝛ ſic corpa incõbuſta remãſerũt. Sup quoꝝ ſingula chriſtiani nocte viderunt ſtellã fulgentem:atq̃ tollentes honorifice apud tarſum cilicie ſepelierũt.v.idus octobris.

¶ De ſancto Euſtachio abbate. Cap.lij.

Euſtachiꝰ abbas Luxouieñ. fuit:qui a beato colũbano ab italia ad dictũ monaſteriũ gubernandũ paterno affectu directus:eq̃uo iure ſubditas monachoꝝ cateruas rexit:adeo vt nullus ſe beatum columbanum perdidiſſe gemeret. Qui binus doctrinis imbutus fuiſſet. Qui ꝛ poſt laudabilem vitam virtutibus pollẽs quieuit in chriſto.v.idus octobr. Luxouij ſepultus.

¶ De ſancto Euſtachio ep̃o. Cap.liij.

Euſtachius epiſcopus Antiochenꝰ claruit apud ipſam ciuitatẽ tpe Cõſtãtij impatoris. Hic genere paphliꝰ tã ope ꝙ ſmõe fidei pugil egregiꝰ aduerſus Arrianũ dogma plurima ꝯſcripſit. Extãt etiã ipſius ſapiẽtie ꝓclare duo volumia de aia. Itẽ tractatꝰ aduerſꝰ origenẽ. Itẽ epl'e multe q̃s enumerare difficile eſt. Qui poſt fidei catholice defenſionẽ:et quã ꝯ Arrianoꝝ ſectã ſuſceperat:a Cõſtantio imperatore traianopolim in exilium miſſus vite terminum dedit.

¶ De ſanctis quatuor milibus nongentis ſeptuaginta ſex marty. Cap.liiij.

Quatuor milia nõgẽti ſeptuaginta ſex martyres apud Aphricam paſſi ſunt ſub perſecutione vandalica. Qui cum eſſent eccleſiarum dei plurimarum epiſcopi preſbyteri ꝛ diacones aſſociatis ipſis turbis fidelium populorum iuſſu Hunerici Arriani regis in heremi ... hũc exilium ereni truſi atq̃ inter mauros ferociſſimos deputati ſunt. Inter quos erant Cyprianus et Felix precipui ſacerdotes. Ex quibus plurimi dum ducerentur:ꝛ cuſpidibus ac lapidibus ſibi alligatis ad currendum dum tunderentur:ꝛ per aſpera ꝛ dura loca traherentur per ſingula membra diſcerpti inter manus trahentium expirabant. Extat per totũ aggerẽ publicus locus tumuli vel ſepulture ipſorũ. Reliqui vero ꝓdictorũ ad exiliũ predictũ adducti:fame ꝛ inedia ac nuditate afflicti:necnõ varijs ſupplicijs excruciati martyriũ celebrarũt:quorũ natale colitur.iiij.idus octobris.

¶ De ſancto Marcello ep̃o ꝛ martyre. Cap.lv.

Marcellꝰ epiſcopus Apamie et martyr:ſucceſſor Joannis:vita ſanctiſſimus:tempore Theodoſij ſenioris martyrium paſſus eſt. Cũ eñ iuſſu eiuſdẽ Auguſti deoꝝ templa vbiq̃ deſtruerent. Venit prefectus orientis Apamiã ad templa idoloꝝ deſtruenda:et cũ ibidẽ tẽpliũ Jouis maximũ ꝛ robuſtũ ꝯpore lapidibꝰ ferro et plũbo alligatis fabricatũ vidiſſet:impoſſibile quoq̃ ad deſtruendũ iudicaſſet:ad ſuggeſtionẽ Marcelli perrexit ad alias ciuitates:ipſumq̃ tẽpliũ iuxta vires ei diſſoluẽdũ cõmiſit. Marcellus vero cuiuſdã operarij conſilio quatuor ingẽtibꝰ colũnis ſubter foſſis:quibus tota parietũ machina nitebaꝰ:ligna ſuppoſuit:ꝛ in ipſis ignẽ immiſit:vt lignis exuſtis colũnne ruerent:totãq̃ fabricã ſecũ traherent. Sed reſiſtẽte demone:ignis non poterat ligna inflãmare. Ep̃s vero oratione premiſſa aqua benedicta ignẽ aſperſit:et mox diabolũ effugauit. Statimq̃ igne ſubtermiſſo ligna accẽdit q̃bꝰ cõbuſtis ruẽtibꝰ q̃ colũnis:totũ edificiũ tẽpli corruit:cuius ſonitꝰ terrã cõcutiẽs oẽs exterruit. Poſt q̃ ſanctꝰ ep̃s ꝛ alia plura ꝓphana idoloꝝ deſtruxit. Qui ꝛ martyribꝰ ꝓ xp̃o certãtibꝰ ſcribebat:et eoꝝ ſcripta recipiebat. Nouiſſime aũt ꝛ ipſe a paganis tẽtus:ꝓ xp̃iq̃ cõfeſſione martyrio coronatꝰ eſt:ꝛ apud Apamiã honore cõdigno tumulatꝰ.iiij.idus octobris.

¶ De ſancto Carpo diſcipulo. Cap.lvj.

Carpus diſcipulꝰ beati Pauli apl'i apud Troadẽ claruit:vbi ꝛ ab eodẽ apl'o ep̃s cõſtitutus eſt. De hoc refert Dionyſius in ep̃la ad Themophilũ:ꝙ cũ eſſet vir mire ſctitatis ꝛ zelator fidei:ꝛ q̃dã infidelis fidelẽ quẽdã puertiſſet:adeo corpus moleſte tulit vt ex hoc infirmitatẽ incurreret. Tante aũt ſctitatis erat:vt nũq̃ celebraret quin aliquã celeſtẽ viſionẽ cõſpiceret. Sʒ cũ ꝓ vtriuſq̃ cõuerſiõe orare deberet:deũ tñ quotidie exorabat vt cõbuſtione quadã amboꝝ ſimul imiſericorditer abrũperet vitas. Et ecce circa noctis mediũ cũ vigilaret:ꝛ hanc oꝛonẽ faceret:ſubito domꝰ in qua erat in duo diuiſa fuit:ꝛ q̃dã imẽſa fornax ibidẽ apparuit reſpiciẽſq̃ ſurſum vidit celũ apertũ:ꝛ ibidẽ ieſum circũdatũ multitudine angeloꝝ. Deinde iuxta fornacẽ ꝓdicti duo viri tremuli ſtare cernũtur:q̃ a ſerpẽtibꝰ de fornace ꝓcedentibꝰ morſibus ꝛ inuolutionibꝰ violenter in fornacẽ trahebanꝰ:ꝛ ab alijs quibuſdã viris impingebanꝰ. Hoc videns Carpꝰ adeo in iſtoꝝ vindicta:ꝛ delectabaꝰ:ꝛ ſupiorẽ viſionẽ intueri ꝯtẽneret:ꝛ in horũ vltionẽ totꝰ intentꝰ eſſet ita ꝙ plurimũ moleſte ferebat:ꝙ in fornacẽ nõ cito cadebãt. Tãdẽ cũ in celũ reſpexiſſet:ecce ieſus hoĩs illoꝝ miſeratꝰ ad illos cũ angelis deſcendẽs manus extẽdit ꝛ ipſos eripuit. Dixitq̃ Carpo ꝙ paratꝰ eſſet iterũ ꝓ peccãtibꝰ pati. Sicq̃ de cetero Carpꝰ ꝓ illoꝝ ꝯuerſione orauit:diuq̃ vtrũq̃ ad

ſidem reuocauit. ¶ Demum idem beatus diſcipulus pro cōfeſſione xpi martyrio coronatꝰ eſt: ⁊ apud Troa-dem ſepultus. iij. idus octobris.

¶ De ſancto Eduardo rege ⁊ cōfeſſore. Cap. lvij.

Eduardus confeſ

ſor: rex illuſtris anglorū generoſa pge-nie ortꝰ filius regis Etheredi ⁊ Emme regine Ricardi ducis Normanorū fi-lie diligenti parētū cura nutritus ab annis puerilibꝰ ſancti ſpiritꝰ infor-matꝰ eſt diſciplina. Qui adhuc puer exiſtēs ꝑpter dauorū ꝑcellā ſeuiētiū in Anglia ductꝰ eſt in auſtriā in aliena domo: vbi opa puerilia deſerēs: xpi ſeruitio ſe mācipauit beatāq3 dei ge-nitricē ⁊ petrū apoſtolū atq3 euāgeliſtā Joannē in pa-tronos ſibi ſpeciales aſſumpſit. Tādē parēte defuncto ⁊ fratre ipſius inaudita crudelitate perempto Eduar-dus timēs: ſe dn̄o cōmendauit. Expectās quoq3 donec poſt modicū tp̄s barbarica peſtis ceſſauit: tūc a ba-ronibꝰ in regnū inductus ⁊ cū gloria apud Lugdunū in die ſancto paſche ab ep̄o coronatꝰ eſt. ¶ Regnauit aūt tpibꝰ Henrici tertij imperatoris ⁊ regnū optima pace gu-bernauit ⁊ ſanctiſſime deo vixit. Egidā Godini filiā libe-ralibꝰ artibꝰ imbutā in vxorē duxit: qui adeo ꝑſuaſit: vt caſtitatē ſeruātes ſolo nomine cōiuges: ambo virgi-nes permanſerūt. Fuerat autē Godinꝰ ꝑdictꝰ conſpi-rator in nece fratris regis Eduardi. Qui aūt die quadā cū rege in mēſa diſcumbēs ſe iuramēto de morte fra-tris excuſaret: ꝑiculo offe quā comedebat ſubito offa quā in ore poſuit ſuffocatꝰ eſt. Filius quoq3 eiꝰ eadē die ab equo in carēſem fluuiū ꝑcipitatꝰ mortꝰ eſt. Alter ꝑo eius vxor Godini ictu fulminis interijt. Sicq3 oēs q̄ mortis fratris regis cōſcij fuerāt: vltio diuina vindi-cauit: ſola regis cōiuge q̄ innocēs inde fuerat īcolume ꝑmanēte. ¶ Rex iſte tante fuit grauitatis: vt vix nō ſi-ne maxima cauſa ꝓuocaret ad riſum: vnde ⁊ ſemel cū die paſche poſt prādiū valde rideret: ⁊ ex hoc oēs mira-rētur: dixit rex ꝙ ꝑ ſpiritū viderat ſeptē dormiētes in celio mōte q̄ diu ſupinꝰ dextrū iacuerāt: ſe verſos in ſiniſtrū: q̄ donec ſic manerēt: multe in vrbe perſecutio-nes future forēt. Sed poſt decurſū annorū centū iterū ad latꝰ dextrū ſe verterēt. Directi ſunt autē a baro-nibus nūcij ex Anglia in grecia ad mōtē ꝑdictū apud epheſum ciuitatē. Qui ꝑ oia ſicut rex dixerat contigiſſe inuenerūt. Nā donec illuc nuncij peruenerūt oēs ephe-ſiorū populiq3 ſeptē dormientes in ſiniſtrū verſi fuiſ-ſent penitꝰ ignorarūt. Qui tamē modicis antea diebus ſuper dexterū latꝰ illos cognouerāt dormientes. ¶ Hic etiā rex circa pauperes liberaliſſimꝰ ⁊ humilis fuit. Nā die quodā pauperē cōtractū incedere non valētē pro-prio labore carentem deuotus rex in humeris ſuis aſſū-pſit: ⁊ ipſum a regali palatio vſq3 ad ſancti petri eccle-ſiam baiulauit. Hic etiam ſepius in hora conſecratio-nis chriſtum in carne conſpexit in manibus ſacerdo-tis. Qui regno feliciter diſpoſito quieuit in pace anno domini. M. clxv. idibus octobris. Sepultus iuxta bea-ti petri altare vbi ⁊ miraculis claret.

¶ De ſancto Eduardo rege ⁊ martyre. Cap. lviij.

Eduardꝰ martyr

rex ſecūdus Anglorū filius Eduar-di regis: vna cum patre annis duo-bus cum dimidio regnauit. Tunc vi-ſa eſt ſtella cometes apud vicinum re-gnum: qui dicitur Caluas: ſignificans perſecutiones in regno ſubſequen-tes. Nam clerici intruſi ⁊ criminoſi a ſuis eccleſijs: ꝑ Dūſtanū archiep̄m cantuarienſem expulſi noua ꝑlia ſu-ſcitarūt olibus pene eccliis deuaſta-tis: quos tamen vltio diuina puniuit vt ſupra dictū eſt in vita ſancti Dunſtani. vij. idus ſeptembris. Cum au-tem mortuo Eduardo rege Eduardus adhuc iuuenis eſſet: ⁊ Elfrida nouerca eius olim regis vxor filiū ſuū proprium puerulum: necdū annorum ſeptem regem facere procuraret ⁊ ob hoc cum quibuſdam ex baroni-bus conſpiraſſet. Dunſtanus Eduardū: vt pote cui re-gnum tanq̄ primogenito de iure debebatur cōtra vo-tum illorum coronauit. Unde ⁊ regina turbata in mor-tem regis machinari cepit. Cum autem die quadam Eduardus de venatione feſſus rediret ⁊ illa ſitienti po-culum porrexiſſet ſatelles ab eadem inductꝰ: regē potā-tem ſicca percuſſit ⁊ occidit. Et cū ſero eſſet circa corpus ipſiꝰ: ſubito diuina luminaria micuerunt. Ceciq3 ta-cti claudus greſſum ⁊ mutus loquendi viam cōtinuo recuperarunt. Cūq3 ad corpus eius Elfrida regina in equo veniſſet vt q̄ſi ſe de nece eius incūpabilē ſimula-ret: dum redire vellet equus ſe inde nullo modo moue-re potuit: mutatoq3 alio equo ſimiliter ⁊ tertio ſicut et priori cōtigit vſq3 ab oibus de morte regis rea iudicata eſt. Sepultus eſt aūt rex cōdigno martyris honore mira-culis clarēs. Elfrida vero regina videns vltionem quā deus fecerat in clericos eccleſiaꝝ perſecutores de homi-cidio cōdigne penituit: ⁊ in melius vitam mutauit.

¶ De ſcō Theophilo ep̄o ⁊ confeſſore. Cap. lix.

Theophilꝰ epiſco

pus apud Antiochiā floruit. Qui ſex-tus a beato petro apl'o eiuſdē eccle-ſie ſedem tenuit: ⁊ vir eruditiſſimus multa ſapiētia claruit: pluri-meſq3 li-bellos compilauit. In teſtimoniū li-bros tres ad Anatholium ſcripſit. Aduerſū hermogenis hereſiꝫ aliū. Extant eius et alij elegantes ad edi-ficationē eccl'ie pertinētes: ⁊ expoſuit ⁊ cōtra marcionem librū vnū. Sup euāgelio ⁊ prouer-bijs Salomonis cōmentarios ſe legiſſe btūs tradidit Hieronymꝰ: qui cum ſuperiorū elegantia nō vidētur ſibi congruere. Qui etiā Marci Antonini imperato-ris temporibus in pace quieuit tertio idus octobris.

¶ De ſancto Theophilo confeſſore. Capitulum. lx.

Theophilus con

feſſor in ciuitate Cilicie claruit. Qui cum eſſet eccleſie vicedn̄s eccleſiaſti-cas res: vt pote moribus et ſcientia precipuus optime gubernauit: quē clerus et populus nimium dilige-bat. Uacante vero epiſcopatu ipſum in pontificem omnis populus ele-git: ſed Theophilus ſe indignū iudi-cans oīno recuſauit. Ad metropoli-tanū aūt violenter a ꝑp'o ducitur: ⁊ in ep̄m ſibi dari ab omnibus poſtulatur. Sed ipſe penitꝰ renuens vix ab ipſo dimittitur ⁊ alius in ep̄m cōſecratur. Poſt dies modicos ad ſuggeſtionē emulorū quorūdā Theophi-lus ab ep̄o de officio deponitur ⁊ in locum eius quidā ei aduerſarius ſubrogatur. Deſperans ille iudeum ma-gum adiens eius auxilium implorauit. Quē ille nocte extra ciuitatē adduxit ⁊ diligēter monuit ne crucē ſibi imprimeret: aut xp̄m vel virginē nominaret. Hec āte aūt ma-go demones cū infinitis holes candidati eidem apparue-runt: qui cum cereis ardentibus ad regem ipſorū dia-bolum in throno aureo ſedentem illum adduxerūt. Pro quo iudeus genuflexo ipſius auxilium poſtulauit. Ille Theophilum officium reſtituendum et maiorem ad-huc faciendum promittit: dum tamen hic chriſtum et matrem velit abnegare ⁊ diabolo profeſſionē facere: ⁊ abnegationis chirographum manu propria ſcribere. Theophilus ergo abnegationem fecit: ⁊ chirographū

ſcribēs diabolo tradidit. Reuerſus aūt mox die ſequē ti ab epō accerſitꝰ: z expulſo emulo in officiū remittit: z vltra ꝙ̄ prius honoratur. ¶ Poſt dies autē aliquod Theophilus reſipiſcere cepit: z peccatum ſuum deflēs per dies quadraginta matrē miſericordie inuocauit. Quibus elapſis glorioſa regina eidem nocte media ap paruit: z eidē ſalutē ſpopondit: ipſum tamē vt adhuc in oratione perſiſteret admonuit. Quod cum ille feciſſet: poſt triduū iterū eidem virgo beata cū ſplēdore nimio aſtitit: z eiꝰ peccatum ei dimiſſum a deo nūciauit. Cum autē ipſe pro chirographo confecto nimiū angaretur: die ſequenti dei genitrix eidē in ſomnis apparuit: z chi rographum ſupra eiꝰ pectus dimiſit: quod ille excitatꝰ inueniens ad epm̄ celebrantē acceſſit: z corā omni po pulo peccatum ſuum confitens: cuncta vita z geſta nar rauit: cuiuſq chirographum cunctis oſtēdit: qui ex La ea virgine cōtracta facie: vt ſol reſplēdere viſus fuit: z in eodem loco per triduum in oratione perſeuerauit. Tunc ꝙ ſequentiā illam compoſuit. Aue maria gratia plena dominus tecum virgo ſerena in qua z de ſe ipſo: z de eiꝰ miraculo mētionem facit: z elapſis tribꝰ diebꝰ ad xp̄m migrauit. In cuiꝰ trāſitu audite ſunt voces an gelice concinētes. Sepultuſq eſt in eccleſia Cilicie per quē deꝰ multa miracula oſtendit.

¶ De ſanctis Fauſtino Januario z Mar tiale martyribus. Capi.lx.

Fauſtinus Janua

rius z martialis martyres i hiſpaniis ciuitate Corduba paſſi ſunt: qui pri mo equulei pena cruciati: deinde ſu percilijs excoriati: auribꝰ quoqꝫ z na ribꝰ p̄ciſis: dentibꝰ et ſuperioribꝰ cunt ſiis ad vltimū ignis paſſiōe glorioſū martyriū cōſumauerūt. iii. idus octo bris: vt ait Ado in martyrologio ſuo.

¶ De ſctō Calixto papa z mar tyre. Capi.lxii.

Calixtus papa et

martyr huiꝰ nois primꝰ natione ro manꝰ ex patre demetrio de regione vrbis Rauēnatis Zepherino roma no pōtifici in epiſcopatu ſucceſſit: z ſedit annos. v. menſes duos: dies. x. Hic cōſtituit ieiuniū die ſabbati ter i anno fieri frumēti: vini z olei ſecū dū ꝓphetā. Adhuc quoqꝫ iuxta. iii. anni tpa. iiii. i(n)dixit oī eccle ieiunia: primū vernale: ſcdm̄ eſtiuale: tertiū autūnale: quartum hyemale: in quibꝰ etiā precepit ordinationes fieri: q̄ꝛ ꝓ nec ipſe: nec aliꝰ ꝗlibet romanoꝝ pontificū a beati Pe tri vſqꝫ ad ſancti Silueſtri tēpora legat̄ celebraſſe ordi nationes: niſi in mēſe decēbri. Hic idē prohibuit: vt in accuſatione preſbyterorū infames z ſuſpecti et inimici nō ſuſciperent. Eos vero hereticos noiauit q̄ dicūt ſa cerdotes poſt lapſum ſi digne egerint penitentiam nō poſſe ad priſtinos redire honores. Hic fecit eccleſiā ſan cte marie trans tyberim: z cemiteriū in via apia cōſtru xit: qd̄ ſuo noie vocat̄ cemiteriū calixti ad catacumbas vbi quāplurima multitudo martyrū ſepulta eſt. Huiꝰ tp̄e imperāte Alexādro: pars eminētior capitolij diui no incēdio cōcremata eſt: z ſiniſtra manꝰ aurea idoli iouis fulmine liquefacta eſt. Tūc ſacerdotes ad impe ratorē venerūt: petētes vt dij irati ſacrificijs placarent. Dū ergo offerrēt celo ſereno mane die iouis: repēte di uino fulmine quatuor ſacerdotes idolorū mortui ſunt: z ara iouis cōcremata eſt: z ſol obſcuratus eſt: ita vt po pulus fugeret extra muros. Cū autem palmatiꝰ conſul audiret quod calixtus cum ſuis clericis z multis chri ſtianis trans tyberim lateret: rogauit imperatorē vt chriſtiani per quos hoc malum ciuitati contigerat ad purgationem vrbis penitus delerent̄. Qui dum de mā dato imperatoris cū milītibꝰ trās tyberim ꝓperaſſet: z calepodium preſbyterū cū alijs xp̄ianis cōprehende ret: decē milites: q̄ domū intrauerant excecati ſunt. Qd̄ Alexāder cōſpiciens iuſſit oēm populū ꝓ liberatiōe mi litū deo mercurio immolare. Sꝫ cū vna ex virginibꝰ paganorū arrepta a demonio deū chriſtianorū veruꝫ z vnicū acclamaret: z cōuerſus eſt palmatiꝰ conſul: z cum vxore z filiis ac omni familia numero quadragintaduo baptizati ſunt a ſancto Calixto papa. Conuerſus eſt et ſimplicius ſenator: z Felix cum filia ſua Blanda: quā pre fatus palmatius a paralyſi liberauit: qui oēs ab eodem pontifice baptizati: detenti ſunt vna cū calepodio preſ bytero: z ab imperatore Alexandro pariter decollati: vt hec omnia ſuperiꝰ dicta ſunt in paſſiōe Calepodij z ſo ciorū. vi. idus maii. Quorū oīm corpora Calixtꝰ ponti fex in ſuo cemiterio ſepeliuit. ¶ Deinde Alexander im perator Calixtū papā detentum quinqꝫ diebꝰ ſine cibo z potu manere fecit: deinde fuſtibꝰ ceſuꝫ in cuſtodiā ar ctiſſimā recludi. Cui p̄ noctē apparēs beatꝰ Calepodiꝰ martyr cū ingēti lumine: ipſuꝫ in timore dn̄i cōfortauit. Qd̄ cernēs miles quidā noīe priuatꝰ qui erat vlceribꝰ plenꝰ ad pedes eiꝰ procidit: z pro ſanitate ſua exorauit. Quē cū Calixtus ſacro fonte ꝑfunderet ab omnibꝰ vul neribꝰ ſanauit. Qd̄ audiēs Alexander iuſſit Calixtū ꝑ feneſtrā domꝰ in qua tenebat̄ p̄cipitari: corpuſqꝫ eiꝰ in puteū demergi z in eo rudera cumulari. Aſteriꝰ vero p̄ſ byter corpꝰ eiꝰ de puteo eleuauit: z in cimiterio ſuo ſepe liuit pridie idus octobris. ¶ Hic fecit ordinationes q̄n q̄ꝫ ꝑ menſem decēbrii: p̄ſbyteros quindecim: diacones quatuor: epōs ꝑ diuerſa loca numero nouendecim. Et ceſſauit epiſcopatꝰ dies ſex.

¶ De ſancto Gaudentio epiſcopo z martyre. Capi.lxiii.

Gaudentius epi

ſcopꝰ Ariminēſi. z martyr paſſus eſt apud eādē ciuitatē tp̄e Cōſtātij im peratoris. Qui ex ciuitate ephelioꝝ exortꝰ: z fidei documētis eruditꝰ ade huc catecuminꝰ ad vrbē Romā ve niēs tp̄e Damaſi pape a quodā Ju ſtino pbr̄o ſacrū baptiſma ſuſcepit: z apud quādā matronā nobilē noīe Euſiticā hoſpitio ſe recepit. Qui ad huc gentilē ſua predicatiōe ad fidē xp̄i cōuertit: z ad ſan ctū Damaſum papā adduxit: qui eā ſancti fontis vnda perfudit. ¶ Damaſus aūt pontifex cū de origine z reli gione gaudentii ab eo cunctatus audiſſet: eū ſecū accer ſiuit: z p̄mo clericū fecit: atqꝫ z in ſui ſeruitio detinens poſt bieniū leuitam ordinauit: deinde poſt ſeptēniū ad ſacerdotiuꝫ promouit. Qui ſedula exhortatiōe populo iugiter verbum domini predicabat: z miraculorū glo ria clareſcebat. Nam quidam miles romanus nomine Tarſentius a diabolo obſeſſus eſt: clamante demone ꝑ os eius: ꝙ niſi illuc Gaudentius preſbyter veniret: nū ꝙ̄ de eo diſcederet. Gaudentius ergo de mandato pa pe pro eo miſſarum ſolennia celebrauit: deinde ſacram eucharīſtiam viro offerens demonē ab eo in fumi ſpe ciem eiecit. Quo miraculo multi paganorum conuer ſi ſunt. ¶ Cum autem Ariminenſis epiſcopus defun ctus eſſet: z populus ipſius vrbis ad papam pro petēn do pontifice acceſſiſſet. Damaſus Gaudentium epiſco pum conſecrauit: z Ariminum in paſtorem cum popu lo deſtinauit. Qui primum ad ciuitatem que Martiſa na dicebatur adueniens vrbis decem: ibidem moras traxit z populum multū ibidem exiſtentem in fide chri ſti erudiuit: z quem miles gentilis: qui diudū egrotus in lecto iacuerat eius fama comperta ad ſe ingredi fecit: z vt ſe ab infirmitate illa curaret humiliter ſupplicauit.

Sanctus autem epiſcopus orationem premiſit: et mili-
tem manutenens de cubili ſanum erexit: conuerſumq
ad dñm cum coniuge et filiis ac ſeruis viginti tres nu-
mero baptizauit. ¶ Poſt hec ex ipſa ciuitate diſcedēs
Ariminum deuenit. Et dum eſſet in itinere ſociis vino
carentibus: et nimium ſitientib⁹ aquam in vinum con-
uertit: et comitibus propinauit. Ingreſſo autem ciuita-
tem occurrit illi omnis populus cum multitudine lan-
guentiū diuerſis egritudinib⁹ oppreſſorum: quos oēs
cōtinuo in chriſti nomine ſanos effecit. ¶ Sed que pri-
mum in ipſa vrbe miſſaz celebrauit: mox idolū martis
in medio adhuc foro poſitum cecidit: et cōfractum eſt:
ceteraqz oīa ſimulachra in diuerſis locis poſita ſimuli-
ter corruerunt. Quo miraculo multi gentiliū ad chri-
ſtum cōuerſi ſunt. Quedā neptis euſitice predicte que
Gaudentium hoſpitio rome ſuſceperat a demonio ve-
xata ad beatum Gaudentiū Ariminū adducta: et ab eo-
dem eſt continuo liberata. Hic ſanctus vir ſua predica
tione Ariminēſem populum ad fidē xpi perduxit: mul
tas eccleſias conſtruxit et dedicauit: multoſqz preſbyte
ros et aliorum ordinū clericos ordinauit. Inter quos
leonem preſbyterū et marinum diaconē viros ſanctos:
qui de Dalmatia illuc venerant conſecrauit: vt dictum
eſt ſupra in geſtis Marini confeſſoris pridie nonas ſe-
ptembris. ¶ Poſt hec cum de mandato Cōſtantij im-
peratoris apud Ariminum ciuitatem: conciliū epiſco-
porum cōgregatum eſſet: multiqz arriani fulti preſidio
Auguſti: pauci vero xpi catholici conueniſſent. Gaudē
tius pro defenſione catholice fidei: arrianis viriliter re
ſtitit: ſed quia eis omnino ſe obuiare nō poſſe vidit: co-
rum veſanie ceſſit: et cum ſanctis Rophilo Popilienſi et
et Mercuriali Liuienſi epiſcopis: nocte Lunam clande-
ſtine properauit. ¶ Poſt diſceſſum vero Arrianorū ad
ſedem ſuā rediit: et conuocata ſynodo catholicorum que
ab arrianis decreta fuerant reuocauit. Quendam quo
qz Martianum preſbyterum hereticum nolentem ad
eccleſie vnitatem reuerti damnauit: et de eccleſia eiecit.
Quod audiens Martianus proconſul: qui dicti Mar-
tiani preſbyteri propinqu⁹ erat: xpm dum⁹ increpauit:
et multis conuitiis exprobrans mortis ei minas inten-
tauit. Quē mox malignus ſpiritus inuaſit et durtiſſime
vexare cepit. Cuius rei cauſa milites procōſulis Gau-
dentiū deteſtantes ipſum mane ante ſolis ortum clan-
culum orantē cōprehenderunt: et quaſi in viſionem dñi
ſui extra portam vinctum eduxerunt: et tādiu fuſtib⁹ et
lapidibus tutuderant: donec ipſe in domino cōmen-
dans et pro ipſis perſecutoribus exorans ſpiritum exhala-
uit pridie idus octobris. Cui⁹ corp⁹ in loco qui dicitur
ad lacū in foueam marinā proiecerunt: terra illud ac
lapidibus obruētes. ¶ Poſt annos vero .lx. cū locus
ſepulture eius cunctis eſſet ignotus mulier quedā erat
ceca in ciuitate Ceſarea ſiue ſeruia: nomine abortiua.
Cui per viſum angelus Raphael cū papa Damaſo ap-
paruit: et quis vter eorum eſſet nominauit: ac eidem im
poſuit: vt ſi lumen oculorum recipere vellet: ad ciuitatē
Ariminenſem veniret: et ciuibus nūciaret vt corp⁹ ſan-
cti Gaudentij in tali loco diu occultatū requirerent: et
honorabilius tumularent. Signū quoqz ei dederunt
quia mox inuento corpore: ipſa lumen reciperaret: ſic-
qz illi eam vera dixiſſe comprobarent. Cum aūt mulier
iam de tali viſione confidens: ſed de ductore cogitans
iter ſola arripuiſſet: leuem arundinē in manu ſua pſen
ſit et ex altera parte ductorem preuium intellexit: ſum-
mitatem arundinis tenentem. Quo duce ad ciuitatem
Ariminū peruenit et viſa ciuibus patefecit: qui vnanimes
ad locū oſſium acceſſerūt: et terrā effodiētes odorem mi
rificum ſenſerūt: corpuſqz ſancti repertū de fouea eda-
xerūt: ſtatimqz mulier vt predixerat: lumē oculorū rece
pit. Multi quoqz languētes a diuerſis infirmitatibus
curati ſunt. Corp⁹ aūt ſancti martyris in tumulo mar
moreo collocatū eſt: et eccl'ia ei⁹ noī dei ſuperedificata.

¶ De ſancto Fortunato epō. Ca. lxxij.

Fortunatus epiſ-
copus tudertine ciuitatis circa tpa
Iuſtini imperatoris claruit. Qui in
effugandis ſpiritibus immenſe vir-
tutis gratia pollebat adeo vt aliquā
do ab obſeſſis corporib⁹ legiōes de-
monum pelleret: et oratione ſua eorū
multitudines ſuperaſſet. ¶ Iuue-
nis quidā de tuſcie partib⁹ vxorē du
xerat: que ad dedicationē eccl'ie bea-
ti Sebaſtiani martyris fuerat q no-
cte inuitata: precedēte voluptate carnis deuictaa viro
ſuo ſe abſtinere nō potuit: et mane hoſeo pluſquā deum
erubeſcens: ad conſecrationē acceſſit: mox vero vt bea-
ti Sebaſtiani reliquie in eccleſiam ſunt delate malign⁹
eam ſpirit⁹ inuaſit: et coram omni populo vexare cepit.
Quā preſbyter ipſius eccleſie altari ſyndone cooperuit:
ſed hunc repente ſimul diabolus inuaſit: qz vltra vires
pprias quicq̄ preſumpſit. Puella igitur domū delata
magis quibuſdam tradit liberāda: a quib⁹ ad flumen
ducitur: et in aquā demergit: atqz diuti⁹ incantat. Sed
oīpotentis dei iudicio dum peruerſa arte ab ea vn⁹ de-
mon expellit: in eā ſubito legio demonū intrauit: totqz
motib⁹ cepit agitari: totqz vocib⁹ perſtrepere quot ſpi-
ritibus tenebat. Quā parētes ei⁹ ad Fortunatū epm̄ ad
ducentes culpam ei⁹ confeſſi ſunt. At ille eam ſecū plu-
ribus dieb⁹ detinuit: et orationi inſtāter incubuit: puel
lāqz incolumem et plene liberatam remiſit. ¶ Alio quo
qz tpe ex obſeſſo homine ſpiritum malignū eiecit: qui
occumbēte ſole in formā ſe peregrini tranſmutauit: et p
ciuitatē vadens clamare cepit: qz fortunat⁹ epūs qui ſan
ct⁹ putabat: peregrinū de ſuo hoſpitio repuliſſet. Quē
vir quidam mala intentione: vt epm̄ diffamaret hoſpi-
tio ſuſcepit: et cū vxore et paruulo ad prunas ſedēs pere-
grinū vt ſe calefaceret iuxta ignē poſuit. Fortunatūqz
de ei⁹ inhumanitate: et qz eēt hypocrita detrahere cepit.
¶ Poſt modicū aūt q peregrin⁹ videbat: paruulū filiū
ei⁹ inuaſit: et inter prunas proiiciens animā eius excuſ-
ſit: ſtatimqz diſparuit: et quis fuiſſet declarauit. ¶ Alio
etiā tēpore quendā cecū ſigno crucis ſuper oculos eius
edito: protinus illuminauit. ¶ Preterea equ⁹ cuiuſdaz
militis in rabiē verſus fuerat: q a multis detineri ne-
quibat: ſed oēs morſib⁹ lacerabat. Sed dū ſanctus vir
ei⁹ capiti extēta manu ſignū crucis edidit: totā ei⁹ ra
biē in manſuetudinē immutauit. Et ſic miles equū mā
ſuefactū ſctō epō decreuit offerendū. Ille aūt dū recipe
re recuſaret victus precibus dignū preciū tribuit: et ſic
equū oblatū recepit. ¶ Die quadā gothi ad tudertinaz
ciuitatem venientes duos pueros rapuerūt. Quorū du
cem epūs ad ſe vocās pro pueris redimendis quodcūqz
vellet preciū obtulit: et tantū vt pueros redderet ſolicite
requiſiuit. Et cū pro redemptione puerorum biduo in-
ſtitiſſet. Gothus eū omnino audire recuſauit: ſanctūqz
virū contriſtatū valde dimiſit: pueroſqz equis ſuperpo
ſitos cum ſuis premiſit. Statim autem vt eos ſecutu-
rus equū aſcēdit: equ⁹ lapſo pede cū eo corruit: et tibiā
illi⁹ confregit. Qui ad hoſpitium reduct⁹ pueros reuo-
cauit: et Fortunato cōpunctus gratis remiſit ac veniaz
petens eius gratiaz implorauit. Epiſcopus autem per
diaconē ſuū aquā illi benedictā deſtinauit: quam mox
vt ſuper illius coxam aſperſit: fractura ſolidata de lecto
ſan⁹ ſurrexit: et aſcenſo equo ſuum iter peregit. In eadē
ciuitate marcellus quidam eidem ſancto deuotus ſab
bato paſchali defunct⁹ eſt. Cuius corpus cum longius
eſſet deſcendum eo die ſepeliri non potuit. Due igitur
defuncti ſorores ad eum flentes venerunt: et vt carum
fratrē reſuſcitaret: fidelib⁹ precib⁹ ſupplicauerūt. Qui
dum eas licentiaſſet: eo qz ex humilitate de ſe tanta non
preſumeret. Subſequenti die dominico ante crepuſcu-
lum cū duob⁹ diaconib⁹ ad domū defuncti perexit: et iux-
ta corpus in orationē dedit. Deinde ipſum ſurgēs ex no-
mine vocauit.

mine vocauit. Ille autem ac ſi leuiter dormiens oculos
aperuit: et epō reſpondit: atq; de eo qđ viderat cōqueri
cepit: dicens q; duo beſterne die ad ſe venerāt: qui ſpiri
tum a corpore eſcientes in bonum locum deduxerāt.
Ipſa vero die vnus miſſus fuerat: qui eum ad corpus
reduci mandauerat: quia Fortunatus epiſcopus ſic a
deo petebat. Quibus expletis verbis marcellus mox
ex infirmitate conualuit: et in hac vita diutius manſit.
Quieuit autem vir ſanctus in domino pridie idus octo
bris: et ſepult⁹ eſt in eccleſia Tudertina. Ad cuius ſepul-
turam crebra miracula fiunt. Hec Gregorius diologo
rum libro primo. cap. x.

¶ De ſancto Fortunato alio epō. Cap. lxv.

Fortunat⁹ epiſco

pus Pictauienſis claruit tempore
Iuſtini imperatoris iunioris. Qui
natione italus primo poeta: deinde
prefate vrbis in epiſcopum ſubli-
mat⁹ vir egregi⁹: ingenio clar⁹: ſen
ſu celer: ore ſuauis beati Martini
heroico metro geſta in. iiii. volumi
nib⁹ digeſſit: hymnos etiā feſtiuita
tum ſingularū eleganter cōpoſuit:
et ſanctitate plenus in pace quieuit.

¶ De ſancto Iuſto epiſcopo. Cap. lxvi.

Iuſtus epiſcopus

Lugdunēſis inſigni ſanctitate reful-
ſit. Qui epiſcopatu relicto cum via-
tore lectore eius miniſtro ad eremū
Egypti ſe contulit: vbi multo tempo
re angelicam vitam duxit. ad hunc re-
uiſendum Antiochus epiſcopus vir
ſanct⁹ eiuſq; in epiſcopatu ſucceſſor
ad eremum acceſſit: et ab eo ſanctita-
tis perſpicue exempla reportauit de
quo dicetur infra in eius geſtis idib⁹
nouēbris. Sanctus aūt Iuſtus in pace quieuit pridie
idus octobris. Quē dū morientē miniſter ei⁹ defleret:
eo q; ſe deſereret: ille ꝓphetico ſpiritu eundē hortās pre
dixit q; ſe cito ſecutur⁹ eſſet. Qđ rei ꝑ effectum ꝓbauit
euēt⁹: nā viator poſt dies. vii. ad patriā ſecut⁹ eſt: videli-
cet. xii. kalendas. nouembris: vt dicitur ibidem.

De ſanctis. cclx. martyribus. Cap. lxvii.

Trecenti ſexagin-

ta martyres apud Coloniā Agrippi-
nam paſſi ſunt: qui cum eſſent mili-
tes Mauri ex ſacra legione thebeo-
rum: et illis trucidatis iſti ex eorum
cōſortio aufugiſſent: a militib⁹ Ma-
ximiani imperatoris apud ipſam vr
bem inuenti: et ipſi gladijs trucidati
ſunt idibus octobris. Quorum cor-
pora cōdita ſunt in baſilica: q̄ admi-
rabili opere ex Moyſaico quodāmo
do deaurata reſplendet: vñ etiā et loci incole ſanctos au
reos illos vocare cōſueuerunt. Hec vſuardus. Ado tñ
ponit q; fuerunt ſolummodo trecenti quinquaginta.

¶ De ſctō Antiocho epō.
Capitulum. lxviii.

Antiochus epiſco

pus Lugdunēſis fuit: q̄ cū adhuc ip-
ſius eccl'ie ꝑſbyter eſſet: pio incitatus
officio ad viſendū eius epm: q̄ in Egy
pti eremo morabat̄ noie et actiōe vere
iuſtū: peregre ꝓfectus eſt. a quo et ſan
ctitatis inſignia exempla reportauit:
vt dictū eſt ſupra in legenda Iuſti epi
pridie idus octobris. Hic fuit vir di-
ſcretione precipuus: et ſanctitate preclarus. Qui etiā
non immerito tempore interiecto ad eiuſdem pontifi-
catus culmen aſſumptus eſt. Quo ſtrenue et feliciter
adminiſtrato: in pace quieſcens regnum celeſte conſe-
cutus eſt idibus octobris. Sepultus apud Lugdu-
num in eccleſia ſanctorum martyrum machabeorum
in qua et ſanctus Iuſtus requieſcit

¶ De ſancto Baſolo abbate.
Capitulum. lxix.

Baſolus abbas

apud Rhemēſē. ciuitatem claruit
tempore Chilperici regis Franco-
rum: vt ait Sigibertus. Hic ex ter
ritorio Lemouicenſi natus dū ad-
huc iuuenis eremum optaret: ange
lo ipſi apparēte ipſumq; deducēte ad
vrbē Rhemenſiſi deuenit: et a ſancto
Egidio epō Rhemēſi. iiii. poſt Re-
migiū ſuſcept⁹ fuit. A q̄ et loci ad ra
dices montis Rhemēſis obtinuit:
vbi cōſtructo cenobio monaſticā vitā duxit deide ad ne
moroſi mōtis cacumē aſcēdit: vbi ꝑ ānos q̄dragita in-
cluſus manēs eremi cultor deo ſeruire ſtuduit. Et dum
aq̄ penuriā ſuſtineret: orōne ſua fōtē de ſaxo ꝓduxit: q̄
vſq; in ꝑſens de loco illo vſq; ad inferiora defluit. ¶ At-
tila quidā diues et potens dū circa mōtē illū venaret: et
aprū cū canib⁹ ſequeret: aper ille cū eſſet nimie magni
tudinis depoſita omni feritate ad cellā viri dei veniēs: et
quaſi liberari ab eo ſe petēs pedib⁹ illius aduolut⁹ iace
bat. Quem dū canes et equites ſequerētur: diuina vir
tute effecti immobiles: vltra viri domini limites nec
accedere: nec retrocedere valebant. Quod cernēs Atti-
la de preſumptione penituit: et ſe ſancti orationibus
commendans aprum dimiſit: eidemq; viro dei predia
ſua ibidē poſita gratiter cōceſſit. ¶ Quidā ꝑ crimine
dānat⁹ ſuſpēdio: dū iā laqueo aſtrict⁹ ſuffocaret. Sctū
eū Baſolū mente inuocās: q: iā voce nō poterat: laqueo
rupto liberat⁹ euaſit. Quieuit in pace idib⁹ octobris.

¶ De ſancta Placidia virgine.
Capitulum. lxx.

Placidia vͦgo fuit

filia Valētiniani imperatoris et Eu-
doxie Auguſte filie Theodoſij ma-
gni. Que ſpreto ſeculo adheſit auie
ſue galle Placide ieiunijs elemoſy-
nis et orationibus intenta. De huius
ſanctitate cuidam ſeni reuelatū eſt:
q; eius meritis ſoror ipſius placidie
honoria nomine a grauiſſima infir-
mitate liberata fuiſſet. Qui et viſa Eudoxie ipſius ma-
tri retulit. Et extūc mater filiam in deuotione habere
cepit. Cum aūt Placidia cū vtroq; parente: et auia gal-
la Rauennā nauigio veniret: grauiſſima in mari tēpe-
ſtas exorta eſt. Qui omnes beato Ioanni euāgeliſte pro
eoꝝ liberatione vouerant baſilicam conſtruēdā. Sta-
tim q; beatus apl's eiſdē apparuit: et tempeſtate ſedata
incolumes ad portum perduxit. Regina ergo Galla ei
apud Rauennā eccleſiam fabricauit: in qua ſanct⁹ Joā
nes eidē Auguſte: et Barbaciano preſbytero apparuit: et
ſandalium ſuū pro reliquijs illis dimiſit: vt ſupra actū
eſt in geſtis Barbaciani pridie kalendas ianuarij. Poſt
aliquot autem tempus et Placidia Hieroſolymā perre-
xit: vbi luſtrās loca ſancta bienniū exegit. Et deinde ꝑ
venetiā veronā veniens: ibiq; cuidā Deute filie cuiuſdā no
bilis matrone ſurde et mute auriū et lingue facultatē cō
ceſſit: vbi et in chriſto dormiuit: ſepulta in eccleſia ſan-
cti Stephani via tridentina idibus octobris: ſignis
coruſcans.

¶ De apparitione ſancti Michaelis archāgeli.
Capitulum. lxxi.

Apparitio ſancti

Michaelis archāgeli noua anno do
mini.ccccccccvij.facta eſt vt ait Sigi
bertus.Tēpoꝛe eni Childeberti re
gis Francoꝝ et Juſtiniani auguſti
apparuit archangel⁹ Michael Aut
berto.Brachacenſi epiſcopo ſupra
mare oceanum commoꝛanti:ipſum
ꝗ ſecūdo monuit:vt in loco maris
oceani inſula que propter eius eminē
tiā tumba dicitur nomini ſuo fun
daret eccleſiā volēs ſib talē venerationē exhiberi i pela
go:qualis exhibeoaꝛ in monte gargano.Interea taur⁹
in eadē inſula a latrone furtim captus ligatur in loco
illo.Unde ep̄s tertio admonitus mixꝫ:vt in illo loco
fundamentū iaceret:quo taurū ligatū inueniret.Et ſi
cut eū terrā pedibus protriuiſſe videret:ſic eccleſie am
bitum duceret.Que vbi ep̄s populo retuliſſet:ad locū
nauigio acceſſerunt ⁊ taurū inuenientes:vt archangel⁹
pdixerat:eccleſiā cōſtruere ceperunt.¶ Due aūt rupes
ſibi ibē erāt:que humanit⁹ inde moueri nō poterāt:que
⁊ officiū ipediebant.Sꝫ Michael cuidā viro apparuit:
pcipiens vt ipſas rupes inde amoueret;qui taꝫ facile
eas mouit vt nihil habere ponderis viderētur.Sicqꝫ
eccleſia in honoꝛē archangeli Michaelis cōſtituitur:et
ex eo tpe ſicut in mōte gargano:ita ⁊ in ipſo loco:ꝗ mo
do dicit in periculo maris:veneratio eius frequētari
cepit.In qua eccleſia partem pallij:qd̄ in monte garga
no angelus poſuit:⁊ partē marmoꝛis:ſupra quod ſtetit
detulerunt.Cū vero aque ibidē penuriā incole paterē
tur:monitu angeli foramen in ſaxo fecerūt:⁊ inde aqua
rum copia vſqꝫ in preſens larg⁹ emanauit.Hec autēꝫ
apparitio in dicto loco celebratur.xvij.kalendas nouē
bris.Ille eni mons oceano cingitur:ſed bis in die feſto
ſancti Michaelis predicto iter pedib⁹ populo aperit.
Cū aūt quodā anno copioſa turba ad eccleſiā pergeret
cōtigit mulierē pgnātē vicināqꝫ partui ex deuotione ar
changeli ſecū ire.Et ecce magno impetu vnda rediit:⁊
omnis turba timoꝛe concuſſa ad litt⁹ fugit.Sola autēꝫ
mulier grauida fugere nō valuit:ſꝫ a marinis fluctib⁹
capta eſt.At Michael eidem inter vndas aſtitit:ꝗ mu
lierē illeſam ſeruauit:que ⁊ in medio pelagi filium par
turiuit:que ⁊ in vlnis ſuſcipiēs lactauit:⁊ angelo duce
cū puero ad littus illeſa peruenit.¶ Tempoꝛibus Ca
roli regis dux quidā ſenogallie nomine Sergius habēs
vxoꝛē grecā nomine Margaretā:dū pie careret:bonis
elemoſynarū opibus ſolicite inſudās ſubito lepꝛoſus
effect⁹ eſt:ꝗ plurima expendēs in medicis:nulla medi
camina percipere poterat.Dum autem pro ſua ſalute
deum iugiter exoꝛaret.Nocte quadā Michael archan
gelus eidē in ſomnis apparuit:eūqꝫ admonuit:vt ad ec
cleſiā monaſterij ab angelo electū que brentalis dicit:
viſitādā accederet:indeqꝫ ſalutē ptin⁹ repoꝛtaret.Qui
expergefactus mane coniugi ⁊ militib⁹ viſa narrauit.
Sequenti quoqꝫ nocte eidem doꝛmienti iterum ange
lus aſtitit:⁊ iuſſa predicta replicauit.Qui dum locum
ſibi non eſſe reſpondiſſet notū:angelus addidit:vt na
uem cum vxoꝛe et militibus ſuis aſcenderet:eam ad lo
cum deducendam angelice ſolicitudini committeret.
Qui iuſſa pficiens nauē cōſcendit flantibuſqꝫ vētis p
ſperis vni⁹ noctis ⁊ diei ſpacio ad locū ſancti Michae
lis:qui brentalis dꝛ ſup mare adriaticū habens mona
ſteriū ſitū:qd̄ Brentale dꝛ ſiue de brūdulo angelo duce
puenit.Et dū ſe mane ad poꝛtam applicuiſſe mirarē
tur:et locum ignoꝛantes vbinam eſſent ab incolis ſci
ſcitarentur:ab eiſdem ſe ad eccleſiam prefatam archā
geli appuliſſe didicerunt:qui deo gratias agentes nauē
exierunt cunctiqꝫ nudis pedibus ad eccleſiā proceſſe
runt.Sed dei miſericoꝛdia antequā dux eccleſie ingre
deretur oſtia confeſtim ab omni lepꝛe mūdatus eſt ma
cula.Tunc dux ſanus ad domum rediit:⁊ omnibus re
ditis medietatem pauperibus tribuit:aliam medieta
tem eccleſie ſancti Michaelis obtulit.Et ibidem cum
coniuge perpetuis tempoꝛibus deo ſeruiuit.

¶ De ſancto Gallo abbate. Cap.lxxi.

Gallus abbas ex

Hibernia claris parentibus nat⁹ et
ſancto Columbano in diſcipulū tra
ditus:ab eodē ſacris ex literis erudi
tus:⁊ monachus ipſius effectus ad
ſacerdotium p̄emotus eſt.Colum
banus autem in galliam nauigans
cum apud Luxouium cenobium cō
ſtruxiſſet:Sigiberto rege annuente:
ibiqꝫ cū Gallo ⁊ alijs diſcipulis deo
ſeruire curaret perſecutione regis
Theodoꝛici ⁊ Brunichildis regine inde expellitur:eo ꝙ
a ſancto columbano arguebatur.quod relicta cōiuge
cōcubine amplexibus frueretur:vt dicetur infra in vi
ta Columbani abbatis.xj.kalendas decēbris.Inde igi
tur Colūbanus ad Theodobertū Auſtraſioꝝ regē p
ueniens intra partes allemanie iuxta fluuiū ludiniacū
habitādū cū diſcipulis:ab eo locū obtinuit:ꝗ tuconia
dicebaꝛ:cui⁹ loci incole adhuc idolis ſeruiebāt:vbi Gal
lus fidē trinitatis pdicare ⁊ phana idoloꝝ cepit exure
re.Sed dū habitatoꝛes loci ſeruis dei ex hoc pſecutiōē
excitarēt:relicta tuconia Colūban⁹ cū diſcipulis ad ca
ſtrū Arbonā acceſſit:⁊ a pſbytero vulmaro gratāter ex
cept⁹.Qui eos locū edificādi monaſterij antique ſtru
cture docuit:⁊ illuc vſqꝫ perduxit:vbi eccleſiā in hono
rē ſancte Aurelie ⁊ celiulas cōſtruxerūt:⁊ ibidē populū
docere in chriſti fide ceperūt:idoliſqꝫ in lacum demer
ſis eccleſiam dedicarunt.Ibiqꝫ Columbanus cū Gal
lo et alijs diſcipulis triennio reſederunt.¶ Cum autē
nocte quadam Gallus piſcationi inſiſteret audiuit de
montis vertice demonē quendā alium clamantē in pela
go vocantē:ipſumqꝫ ei rńdentē:⁊ vterqꝫ ipſoꝝum ſe de
hoſpite Gallo conquerentē:ꝙ eos de ſede propria eie
ciſſent.Qui ſigno crucis edito demones in fugā vertit:
⁊ veniens abbatē ſibi audita retulit.Illeqꝫ dū fratrib⁹
aduocatis deo laudes exolueret:audite ſunt voces de
monū perſtrepētium:⁊ ſanctis pſecutionē illaturos ſe
acriter cōminātiū.Dux autē regionis noīe Gunzon⁹:
audiens ꝙ ſeꝛui dei cultū deoꝝ ſuoꝝ euacuarent:miſ
ſis famulis ſuis iuſſit illos inde deſcedere.Qui vaccas
monachoꝝ abſtulerunt:⁊ duos ex fratribus occide
runt illos quoqꝫ ab eoꝝ finibus diſcedere preceperūt.
Sed dum Colūbanus ad Giloſium regē italie prope
rare diſponeret.Gall⁹ egritudine preſſus ibidem re
manſit:⁊ a pꝛeſbytero vulmaro deuote hoſpitio ſuſce
ptus fuit.¶ Poſtꝙ autē Gall⁹ de languoꝛe conualuit:
pꝛeſbyterū vt ſibi locū aliquē grate ſolitudinis oſtēde
ret ſolicite requiſiuit.Cui⁹ iuſſione diaconus ei⁹ noīe
Hildeboldus ad locum optimū illū adduxit.Qui cū
die integro ieiuni peragraſſent:Gall⁹ ad flumē veniēs
miſſo rethe piſciculos cepit:⁊ ipſis aſſatis pariter cum
diacono cibū ſumpſit.Ibiqꝫ vterqꝫ ipſoꝝum vna no
cte:quieuit.Gall⁹ vero crucē liguſtā in terrā fixit:⁊ ad
eam capſellam reliquiarum:quam ſecum tulerat ap
pendit:⁊ ante illas proſtratus in oꝛationem pnoctauit.
Cunqꝫ mane ingēs ad eos vrſus deſcenderet:⁊ micas:
que ab eis remanſerant lingeret:precepit ei Gallus vt
ligna in ignem mitteret:vrſuſqꝫ protin⁹ obedivit.Cui
vir dei quaſi pro mercede panem poꝛrexit.Mane vero
diaconus iubente Gallo ad flumē acceſſit:vt piſces ite
rum aliquot caperet.Duo aūt demones in ſpecie mu
lierū nudarū eidē apparuerunt ſed ad oꝛationem viri
dei cōtinuo euanuerūt.Cūqꝫ ad locum preuiſum deue
niſſent:⁊ ſerpentū ibidem multitudinem repeririſſent:
oꝛatione Galli ſerpentes:oēs inde fugati ſunt vſqꝫ in
preſens In ipſo igitur loco cū triduo pmanſiſſent:⁊ ibi
Gall⁹ locū ſibi ſolitudinis elegiſſet:ad reuiſendū ſuū

hoſpitẽ presbyterũ redierit. Cũ igit̃ ibidẽ p dies. vij. reſediſſet Gunzon⁹ dux miſit ad pſbyterũ rogãs vt Gallũ ad ſe adduceret: eo ꝙ filiã ei⁹ immundus ſpirit⁹ inuaſiſſet. Qui p os puelle clamabat: p ideo filiã ducis oppreſſerat: qꝫ pater ei⁹ Gallũ abbatẽ vna cũ magiſtro Colũbano de poſſeſſiõe ſua eiecerat. Hec igitur puella Sigiberto regi fuerat deſponſata. Quod cũ rex Sigibert⁹ audiſſet duos epiſcopos ad puellã miſit: vt ſuis eã orationibus liberarent. Sed demon ex ore puelle eorum occulta eis obñciẽs illos deridebat: ꝙ niſi a ſolo Gallo inde poſſet eñci affirmabat: pater igit̃ puelle afflict⁹ iterũ legatos ad presbyterũ vuilmarũ deſtinauit: vt ſine mora Gallũ ſibi adduceret: vt ei⁹ filia liberationẽ cõſequi poſſet. Promittẽs illi ꝙ virũ dei in Conſtantiã ſem epiſcopum promoueret: ſi demonẽ ab ei⁹ nata expellere poſſet. Jam autẽ Gall⁹ ad locũ electe ſolitudinis reuerſus erat: ꝛ quietem mẽtis eligens duos diſcipulos in miniſtros aſſumpſerat: ꝛ ad ducẽ venire recuſans ſe ad italiã Columbanum reuiſurũ pretendebat: eo ꝙ miraculi gloriã formidabat. Tandẽ vict⁹ precibus legatorum ꝛ vuilmari preſbyteri: Joannem diaconum ꝛ ſociũ ſecum aſſumpſit: ꝛ nauigio ad ducem in caſtro burningio peruenit. Inuenitqꝫ puellã iacentẽ vinctam: ꝛ a demonio triduano ieiunio tabefactam. Qui orationeꝫ ad dominum fudit: ꝛ in chriſti nomine demoni imperrauit: qui mox ex ore ei⁹ in ſpeciem nigri corui diſceſſit: ꝛ fetorem ſulphureũ in loco dimiſit. Dux vero multa ei dona obtulit: que vir dei accipiẽs ea poſtmodũ omnia in pauperum vſus expendit. Cum autem illũ in epiſcopum vellet preficere omnino renuit: ſed Joannẽ diaconum diſcipulum ſuũ obtulit. Ad cui⁹ nutum in eũ omnis populus epiſcopum Conſtantienſem elegit. Rex autẽ Sigibertus audito qđ puella liberata fuiſſet: miſit ad patrẽ vt eam ſibi deſpõſatam tranſmitteret. Que cũ ad eũ veniſſet: ꝛ modum liberationis ei⁹ Sigibert⁹ audiſſet. Gallo abbati pecuniam copioſam miſit: de qua ſanctus cellam ꝛ eccleſiam edificauit. Quam rex et dux prediis ꝛ poſſeſſionibus dotauerunt. Cum autem Sigibertus ſponſam ſuam ſibi vellet coniugio ſociare: audiuit ab ea quod pro eius liberatione votum predicte emiſiſſet. Et de cõſilio Galli abbatis ne eius propoſitũ auerteret: ipſam in cenobio matrem virginum multarum eſſe conſtituit. ¶ Deinde vir dñi Agunzono duce ad vrbẽ Cõſtantiã aduocatus vt conſecrationi Joãnis epi preſens eſſet: verbũ domini in populo mirifice predicauit: ꝛ multos ab errore gentilitatis ad xp̃m cõuertit. Epo quoqꝫ formã gubernãdi ſibi ꝛ commiſſe eccleſie prebuit. Atqꝫ poſtmodũ ad cellã ſuam in eremo rediit vbi plures diſcipulos cõgregauit. Deinde rogat⁹ a Vulmaro pſbytero: relicto monaſterio ad domũ ei⁹ p dies aliquot diuertit: vt ei monita ſalutaria preberet. Et cũ ei populo in ipſo caſtro verbũ dñi pdicaſſet: poſt dies duos febre corept⁹ dieb⁹. xiiij. languore pſſus iacuit: ꝛ cũ eſſet annorũ. xcv. ad extrema deductus in dño quieuit. xvij. kalẽ. nouẽbris. Cui⁹ corpus in caſtro Buruingio ſepultum eſt vbi ꝛ miraculis viuit.

¶ De ſanctis Ducẽtis ꝛ Septuaginta martyribus. Capi. lxxiij.

Ducenti ꝛ ſeptuaginta martyres xp̃i apud Aphricã coronati ſũt ꝛ ſcti martyres Martin⁹ ꝛ Saturian⁹ cũ duob⁹ fr̃ib⁹ ꝛ Maxima virgo Egregia ancilla xp̃i ſub perſecutiõe vãdalica Gergerico rege Arriano. Qui pro nodo ſis fuſtib⁹ ceſi ꝛ vſqꝫ ad oſſa laniati cũ multo tp̃e talia paterent. ſequẽ ti die incolumes reddebant. Poſt modũ aũt dura cuſtodia mãcipati ꝛ arctatiã neruo dei ꝟtute ſoluto cippo liberati ſunt Ob quod miraculũ Maxima libertati ſue reddita mateꝛqꝫ multarũ virginũ effecta in cõfeſſiõe xp̃i cõſenuit. Sancti aũt inter mauros ferociſſimos relegati cũ predicatiõe ſua multos ad xp̃m ꝯuertiſſent iuſſu gergerici ligatis pedib⁹ poſt terga currẽtiũ quadrigarũ inter ſpinoſa loca ſyluarũ tracti: ꝛ diſcerpti ſpũm emiſerunt. xvij. kalẽ. nouẽbris vt ait Ado in martyrologio ſuo.

¶ De ſancto Magnobono epo. Ca. lxxiiij.

Magnobon⁹ epiſcop⁹ Andegauẽſis claruit tp̃ib⁹ Dagoberti regis quẽ rex fama ipſi⁹ cõperta ad ſe accerſiri fecit. Cũ ergo ciuitatẽ ingreſſus eſſet: cõpediti q̃ erãt in ergaſtulis ei⁹ patrociniũ implorabãt. Ille vero iudicem adñt vt eos amore xp̃i ſolueret: ꝛ contumeliã ab eo repulſus dũ eccliã intrãs oraſſet: ilico cõpedib⁹ fractis ꝛ carcerib⁹ reſeratis iclũſi abſoluti ſunt. ¶ Cũ in pdio quartauaco ei⁹ dioceſis puer a demone rapt⁹ eẽt inter vepres ꝛ rupes colliditur ſemiuiu⁹ ſctõ epo a parentib⁹ offert q̃ demonẽ xp̃i noĩe inuocato a puero eiecit: ꝛ ipm ſanũ parẽtib⁹ reſtituit. Quadã vice dũ flumẽ cũ ſociis vellet trãſire nauẽ cõſpexit ab alia parte fluminis ductore carẽtẽ. Sꝫ dũ oraſſet: nauis ſine remige eis flumẽ ad eũ venit: ꝛ ipm cũ ſociis ſine vllo gubernante trãiecit. ¶ Verũ tp̃e famis ingruẽtis diſpẽſatori ſuo certã nũmorũ ſummã paupib⁹ diſtribuẽdã dedit: quã ille in diſpẽſando duplicatã inuenit. ¶ Abbas q̃dã ei⁹ Emulus ad eũ veneno poculũ quoddã miſerat. Sed ſctũs vir hoc p ſpiritũ cognoſcẽs nũcios abbatis benigne ſuſcepit: ꝛ dolorũ intẽtionẽ eidẽ aperuit: atqꝫ ſic eos ad penitẽtiã ꝓuocauit. Quieuit aũt in pace vir dei. xvij. kalẽ. nouẽbris ſepult⁹ in eccleſia ſua.

¶ De ſancto Ambroſio epo. Capi. lxxv.

Ambroſius epiſcopus Bituricẽſ. apd eãdẽ ciuitatẽ claruit tp̃e Pipini regis Frãcorũ: q̃ vita ꝛ ſctitate eximi⁹ ꝛ doctrina pfulgidus gregẽ dñi ſibi cõmiſſum ꝟbo ꝛ exẽplo fidelr enutriuit: ꝛ virtutibus plen⁹ in pace q̃euit. xvij. kalẽ. nouẽ. vt ait Ado in martyrologio ex dictis hieronymi ſumpto.

¶ De ſancto Ambroſio cõfeſſore. Capi. lxxvi.

Ambroſius Alexandrin⁹ cõfeſſor: Didymi auditor apud Alexãdriã floruit. Qui multa ſapia pollẽs: volumẽ de dogmatib⁹ multorũ ꝟſuũ aduerſus Apolloniũ ſcripſit. Cõmẽtarios quoqꝫ in Job c gãtes ꝓpoſuit. Et tp̃e Theodoſij iunioris apud perſatã vrbem in domino q̃euit. Hec Hieronym⁹ libro de viris illuſtribus.

¶ De ſancto Herone epo ꝛ martyre. Capi. lxxvii.

Hero epiſcopus ꝛ martyr poſt beatũ Ignatiũ Antiochenã rexit eccl̃iã: fi: ꝛ eidẽ Ignatio ad paſſionẽ pergẽti fuerat dimiſſ⁹ ꝛ ne latiſqꝫ pſe fac⁹ ꝛ magiſtri vian pius imitator ſequeret: ꝛ ꝓ commendato ſibi grege amator ipi occubuit. xvj. kalen. nouembris.

¶ De ſancto Priuato martyre. Capi. lxxviii.

Priuatus martyr ſub Alexãdro imperatore Rome paſſus eſt: q cũ eſſet mult[is] plenꝰ vlceribus videns qualiter ſanctꝰ Calepodius preſbyter ⁊ martyr beato Calixto pape in cuſtodia detento. nocte cũ immẽſo lumine apparuit: ipſumq; blãdis exhortationibꝰ confortauit ad pedes Calixti procidit: ⁊ ꝓ ſanitate ſua inſtantiꝰ exorauit. Quẽ dũ Calixtꝰ ſacro fonte ꝑfunderet ab oĩbus vulneribꝰ curauit: vt ſupra dictũ eſt in paſſione beati Calixti pape ꝑdie idus octobris. Qḋ audiẽs Alexãder imperator ⁊ poſt paſſionẽ Calixti ꝑuatũ teneri fecit: ⁊ in xp̄i cõfeſſiõe manẽtẽ: tãdiu plũbatis cedi: donec deficeret. cuiꝰ corpꝰ Aſteriꝰ pbr̄ iuxta corpus beati Calixti ſepeliuit. xvj. kalẽ. nouẽbris.

De ſancto Luca euangeliſta.
Capitu. lxxx.

Lucas euangeliſta natiõe Syrꝰ ex Antiochia ciuitate vnꝰ fuit ex. lxx. duobꝰ xp̄i diſcipulis: vt abbas Dorotheꝰ ſcribit: vel vt dĩ Hieronymꝰ diſcipulꝰ fuit aploꝝ: poſtea Paulũ ſecutꝰ eſt vſq; ad paſſionẽ ſeruiẽs dño ſine crimine. Hic ſapientia eruditiſſimꝰ grecis ſermonibus nõ ignarus: arte medicꝰ extitit: priꝰ corporibꝰ: deinde animabꝰ preſtans medelã. Nã verba eiꝰ languentis aĩe ſunt medicina. Hic euangeliũ ſicut audierat ſcripſit in grecia i partibꝰ vero Achaie: Theophilo epo diſcipulo ſuo: cũ iã ſcripta eſſent euãgelia ꝑ Mattheũ in iudea literis hebraicis: ⁊ ꝑ Marcũ in italia latinis. Hic tertiꝰ ſcripſit in grecia literis grecis. Qui etiã eodẽ greco ſermone actꝰ apoſtolorũ ſicut viderat ipſe cõpoſuit: quem pluri[m]iq; tradũt fuiſſe ꝓſelytum: ⁊ hebreas literas ignoraſſe: eo qḋ q̄cq̄d ſcripſit greco ſermone cõpoſuit. Euãgeliũ aũt ſuũ ipſe didicit ab apoſtolis: ſicut ipſe in prologo ſuo eidẽ teſtatur theophilo. Cum enim non fuerit cum chriſto in omnibus actibus ⁊ miraculis xp̄i: ideo ſuum euangelium ſcripſit ſecundum quod apoſtoli: q̄ preſentes fuerant ipſi intimauerunt ⁊ retulerunt. Creditur quoq; ꝙ ea que de incarnatione domini ⁊ natiuitate ⁊ infantia meminit: a beata virgine didicerit. Ideoq; predicta ſuper alios euãgeliſtas plenꝰ ⁊ copioſiꝰ explicauit. Nam ⁊ eidem dei genitrici familiariſſimus extitit. Cuius euangelium a Paulo mirabiliter approbatum eſt: q̄ ad confirmationẽ dictorũ ſuorum Luce euãgelium adducebat: vnde quidam ſuſpicati ſunt ꝙ q̄ñcunq; Paulꝰ in epiſtolis ſuis dicit: ſm̄ euangeliũ meũ: de Luce ſignificare volumine. Actibus vero apoſtolorum ipſe beatus euangeliſta preſens fuit: ⁊ ea cuncta oculis ſuis proſpexit. Nã ⁊ tempore paſſionis dñi iam chriſti diſcipulus eſſe ceperat: qḋ patet ex eo: vt quidam tradũt q: ipſe alius diſcipulus cũ Cleopha nominatim expreſſo fuerit: quibus dñs euntibus in Emaus die reſurrectionis apparuit: qui ex humilitate nomẽ ſuũ cõticuit. Ipſorum igitur actuũ volumẽ vſq; ad quartum imperii Neronis annũ tercẽs hiſtoriã in vrbe cõpilauit: vt eiꝰ tñ ſcripta indicant. Pauli apoſtoli ſectator fuit: et oĩs eiꝰ peregrinationis comes indiuiduus. Nã ⁊ geſta ſolius Pauli in actibꝰ apoſtolicis proſequẽs: eũ eidem volumini fidem facit. Hic ab ineunte pueritia caſtiſſimus fuit: ⁊ ſine crimine virginitatẽ mentis ⁊ corporis ſemper ſeruauit. Nã neq; vxorẽ neq; filios habuit: ⁊ in opus euãgelice predicatiõis iugiter laborauit. Crucis quoq; mortificationẽ vt tradit eccleſia: in ſuo corpore pro nominis xp̄i honore portauit: quia ⁊ carnẽ ſuã mira penitentia afflixit. Fertur quoq; ꝙ Lucas euãgeliſta artem pictoriam habuit: ⁊ in ipſa ſolemnis operatꝰ fuit. Nam et Rome due extant imagines: vna chriſti in ſancta ſanctorum: ⁊ alia dei genetricis in eccleſia ſancte marie maioris: per quas deꝰ miracula retroactis temporibus oſtendit: quas Lucas dicitur depinxiſſe formã vultꝰ ſaluatoris ⁊ matris naturalem aſſimilantes: ⁊ eas veraciter repreſentantes. Conſtantinopoli etiam alia pictura beate virginis habet: q̄ forme matris domini dicitur eſſe ſimillima que ab eodem euangeliſta traditur fuiſſe figurata. Deniq; beatus Lucas ſanctitate plenus ⁊ mũdicia obiit in Bithynia plenus ſpiritu ſancto: etatis ſue anno. lxxiiii. Ibiq; ſepultꝰ eſt. xv. kalẽ. nouembris. Cuiꝰ oſſa regnãte Cõſtantino imꝑatore anno. xx. imperii eiꝰ cũ reliquiis Andree apli Cõſtantinopolim trãſlata ſunt: licet ciues Padue vrbis ipſum corpꝰ preſentialiter fabulẽtur ſe habere in eccleſia videlicet ſancte virginis Iuſtine.

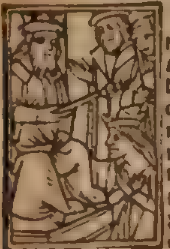
De ſancto Iuſto puero ⁊ martyre.
Capitu. lxxx.

Iuſtꝰ martyr puerulus annorũ. ix. apud Ambianenſe oppidum paſſus eſt ſub Rictionaro ꝑſide. Qui natꝰ antiſiodori clara ꝓſapia: patre Iuſtino matre Felicia: in tenera etate deo deditꝰ ipſi ꝓphetie meruit obtinere. Cũ enĩ pater Iuſti frem quẽdã Iuſtinianũ noĩe habuiſſet q̄ de ciuitate illa dum eſſet adhuc puer dudũ furto ſublatus fuerat: ⁊ et Ambianũ ductꝰ negociatori cuidã nomine Lupo xp̄iano venditꝰ adhuc in ſeruitute manebat. Iuſtꝰ ꝑ annos. ix. ꝓphetico ſpũ hec oĩa patri nunciauit: ⁊ ad requirendũ patruũ oĩno ſe velle accedere dixit: qui tñ nũq̄ patruũ viderat nec nominari audierat: eo ꝙ anteq̄ Iuſtus genitꝰ eſſet: ꝑ annos multos ille raptus extiterat. Dũ aũt pater puerũ reuocare nõ poſſet: eiuſq; verba quaſi puerilia derideret: ab eo tamẽ multa victus inſtantia puerũ aſſumpſit: ⁊ Ambianũ ſecum perrexit. Qui dũ veniſſent ad caſtrũ militonem paupeces xp̄ianos eſca refocillarũt. Iuſtus vero pauperi nudo reperto tunicã ſuã tribuit. Sed dũ Ambianũ veniſſent a predicto Lupo negociatore occulte quidẽ xp̄iano ꝓpter metũ rictionari ꝑſidis hoſpitati ſunt. Cui cauſam eorũ aduentꝰ expoſuerũt: ⁊ ſeruũ quẽ habebat ſe redimere precio obtulerũt. Lupꝰ vero omnibus famulis ſuis cõuocatis vt ſuũ recognoſcerent: Iuſtus patruum quẽ nunq̄ viderat per ſpiritũ recognouit: quẽ tamẽ pater eius Iuſtiniani germanꝰ iam grãdeuũ effectum vix recognoſcere valuit. Cũ aũt preſidi nunciatũ fuiſſet ꝙ xp̄iani peregrini in domo Lupi laterẽt. Ille Iuſtinianum ſeruũ abſq; vllo precio libertati donauit: ⁊ ipſum cũ Iuſtino ⁊ puero Iuſto nocte de ciuitate dimiſit: mane autem cuſtodes rictionari ad domũ eius venientes omnia perſcrutant: ⁊ nõ inuentis illis iuſſu ꝑſidis eos in equis curſoribꝰ inſequunt. Cunq; ſancti iuxta fontẽ prandere̅t: ⁊ milites a longe conſpexiſſent: puer quidẽ patrẽ ⁊ patruũ inter frondes abſcondit: ipſe vero in arborem ſpeculator aſcendit. Ad quem peruenientes ſatellites: dum parentes non inuenerũt: puerũ ſe ꝓfeſſum chriſtianum decollauerunt: ⁊ cõtinuo abierunt. Corpꝰ autem truncum per ſeipſum ſe leuauit: ⁊ caput manibꝰ ſuſtulit: atq; ad parentes acceſſit. Quibꝰ prodeuntibꝰ caput lingua clare loqui cepit: deũ collaudans: ⁊ patrẽ ac patruũ admonens: vt corpus ſuum ad ciuitatẽ Beluacũ delatũ ſepeliant: caput vero ad matrẽ pro eiꝰ conſolatione deferant. Quibꝰ dictis corpus mortuum cecidit: ⁊ ſpiritus celos petiit: lux quoq; celica deſuper immenſa coruſcauit. Illi igĩt corpus ad territorium Beluacenſe portantes: illud ibidẽ ſepelierunt: ⁊ Antiſiodorũ regreſſi caput matri obtulerunt: omniaq; geſta narrauerunt: quod illa vt caput martyris ſuſcipiens reuerẽter digno loco repoſuit: ⁊ ipſum pro reliquiis deuotiõis conſeruauit.

conſeruauit. ¶ Sāctus autem amator epiſcopus poſt
decurſum temporis caput Juſti martyris in loco vbi
ipſe deſcenderat collocauit: vbi puella ceca a natiuitate
annoꝝ.xvj. lumē oculorū recepit. Jn loco autem ſepul
ture eius in territorio Beluacenſi Baſilica eius nomi-
ni edificata eſt. Sed interiecto tempore caput eiuſdē
Baluacū trāſlatū in ſacrario eccleſie ſctī Petri recōdi-
tū eſt. Paſſus eſt ſctūs martyr.xv. Kal. nouēbris.

¶ De ſancta Tryphonia regina. Cap.lxxxj.

Tryphania regi-

na vxor quondam decij Ceſaris fuit.
Que poſt paſſionē martyrū Hippo-
lyti ⁊ ſociorum hoc modo conuerſa
eſt. Cum enim Decius Ceſar ⁊ Uale
rian⁹ prefectus ſctōs martyres Hyre
neum ⁊ Abundiū necari in cloacam
feciſſent: de quib⁹ ſupra in eoꝝ paſſio
ne dictū eſt.vij.kal.ſeptembris ⁊ ea
pſo diebus.xxxvij.ambo in carruca
cōſedētes ad amphitheatrū deſcēde
rēt: vt ibi ſctōs martyrizari facerēt: vterq; eorum a de-
monio arreptus clamare cepit: q; cum ſctī martyres
Laurētius ⁊ Hippolytus cruciarēt: ⁊ poſt diras voces
Ualerianus ibidem expirauit. Decius autē ad palatiū
reductus per triduum a diabolo vexabatur. Tūc eius
nomine Tryphonia omnes ſanctos in carceribus de-
tentos dimiſit. Finito vero triduo Decius clamās ſe
a laurentio torqueri: miſerabiliter vitam finiuit. Qd̄
vidēs Tryphonia cum filia eius Cyrilla puella virgi-
ne cōuerſa eſt: ⁊ ad Juſtinū preſbyterū venerūt bapti
mi gratiā poſtulātes q̄ indixit eis ieiuniū ſeptē dierū:
⁊ eas poſtmodū ſacri fontis vnda perfudit. Quib⁹ ad
domū ſuā reuerſis: Tryphonia die ſequēti orās ad dñz
cum lachrymis emiſit ſpm̄: cuius corpus Juſtinus p̄ſ-
byter iuxta corpora Hippolyti ⁊ ſociorum ſepeliuit.xv.
Kalendas nouembris.

¶ De ſctō Aſclepiade epō ⁊ martyre. Cap.lxxxij.

Aſclepiades epi-

ſcopus Antiochenus ⁊ martyr apud
eandem ciuitatē paſſus eſt. Qui vnus
fuit ex preclaro confeſſorum nume-
ro: qui ſub decio Ceſare paſſi ſunt.
Hic enim pro confeſſione nominis
chriſtiani capite truncatus martyrio
coronatus eſt decimoquinto Kalen-
das nouembris vt dicit Ado in ſuo
martyrologio.

¶ De ſanctis Ptolemeo et Lucio
martyribus. Cap.lxxxiij.

Ptolemeus ⁊ Lu

cius cum quodam tertio martyres
tempore Antonini pij Auguſti paſ-
ſi ſunt apud Alexandriam ciuitateꝫ.
Qui ptolemeus a quodam cēturio-
ne detentus: eo quod ſe chriſtianum
diceret: dudumq; carcerali cuſtodia
maceratus ab eodem iudici vrbicio
traditus eſt: a quo interrogatus dū
ſe chriſtum colere viua voce profite-
retur capitali ſententia damnatur. Dumq; Lucius:
qui chriſtianus occultus: iudicem de tanta impietate
argueret: eo quod nullius reum criminis innocenter
damnaſſet: interrogatus quoq; ab eodem ſe chriſtia-
num fore ſimiliter aſſereret: ſimili vltione puniendus
adiudicatur. Sed et quidam tertius pari vſus liberta
te: pari quoq; dānatiōe cōdēnatur. Qui oēs ſimul de-
collati martyrio coronati ſunt.xiij. Kalē.nouembris.

¶ De ſancto Ethbino confeſſore.
Capitulum.lxxxiiij.

Ethbin⁹ in hiber-

nia claruit tempore Mauritij im-
peratoris. Hic in Britannia natus
in domo paterna vſq; ad annum.
xv. liberalibus diſciplinis inſtru-
ctus eſt. Mortuo vero eius patre
ab ipſius genitrice ſancto Sam-
ſoni dolenſi epiſcopo oblatus ab
eodem clericus factus eſt. Mater-
q; ipſius ſacro velamine conſecra-
ta: qui poſtquam predicto epiſcopo annis aliquot ad-
heſit: vt arctiori ſe vite traderet: ad ſanctū ſimilianum
abbatē acceſſit: a quo in monaſterio qd̄ tauracū dicit̄
monaſticū habitū ſuſcepit: q̄ etiā ad diaconatū ꝓmo
tus ſancto vigno loco ſacerdotis: ⁊ eiuſdē loci monacho
ſociatur. ¶ Cū autē cū predicto ſancto quadā vice iti-
neraret: ⁊ leproſuꝫ aſpectu horribilē inueniſſent: Ethbi
nus iacentē cepit brachijs ſuſtentare: dumq; ille dolo-
re narium torqueri ſe diceret: ⁊ nullū ſibi adeſſe reme-
diū niſi oris anhelitū exprimeret: vigno locus compa
tiēs naſum horridum ⁊ vlceroſum in ore ſuſcepit quē
Ethbinus per latera ſuſtinuit: reſpiciēſq; ſurſum: vi-
dit crucem auream angeloſq; pauperi obuiātes. Tunc
leproſus viros dñi cōfortās: ſe chriſtum eſſe proteſtās
in nube raptus nunquā comparuit. Jlli vero domino
gratias agētes alter alterius meritis viciſſim viſionē
aſcribebant. ¶ Dū igit̄ Franci Britāniam deuaſtaſ-
ſent. Ethbinus Hiberniam petēs in ſilua nectenſi tu-
gurium ⁊ eccleſiā paruā fabricauit: in qua deo aſſidue
ſeruire cepit: miraculis etiā clarēs claudum vnum ere
xit. Mulier quedam ad eum veniēs pro ſalute filij ſui
paralitici: lōgeq; poſiti ſupplicauit: dicēs q; beata vir-
go Brigida illā ad Ethbinum miſiſſet: vt eius filium li
beraret. Qui ſuis orationib⁹ filio mulieris illius ſalu-
tem impetrauit. Jn ipſo autem loco pane ſoluꝫ ⁊ aqua
bis in hebdomada ſe refecit: ⁊ anno.lxxxiij.in pace q̄e-
uit.xiiij. Kalendas nouembris.

¶ De ſancto Maximo martyre ⁊ leuita.
Capitulum.lxxxv.

Maximus mer-

tyr ⁊ leuita ⁊ vir ſanctus tempore de
cij Ceſaris apud Ambianenſem pro
uinciam paſſus eſt. Qui cū eſſet ple
beius patiēdi deſiderio inquirenti
bus ſe perſecutoribus palam oſten-
dit. Et a preſide comprehēſus poſt
reſponſionum eius conſtātiam duꝫ
chriſtum cōfiteretur: in equuleo ſu-
ſpēſus ac diutius tortus eſt. Cui dū
preſes Ceſariam eius filiam nimis
ſpecioſam in vxorem promitteret: ſi dijs ſacrificare cō
ſentiret: ⁊ ille ſe mariam virginē dei genitricem habe-
re ſponſam aſſereret: ac omnino ſacrificare renueret:
fuſtib⁹ duriſſime cedit̄ deinde ad carcerē duci iubet̄.
Qui dū duceret̄ emiſit ſpm̄.xiij.Kalen.nouembris.

¶ De ſanctis Capraſio primo ⁊ Feliciano mar-
tyribus. Cap.lxxxvj.

Capraſius mar-

tyr cum Primo ⁊ Feliciano fratri
bus paſſus eſt in Gallijs ciuitate
Agenēſi ſub Daciano preſide. Cū
eñi Capraſius chriſtian⁹ occult⁹
timore preſidis ꝓpter rabiem p̄-
ſecutionis declinans iuxta vrbem
in rupis ſpelunca lateret: audiēs
qualiter beata virgo fides ꝓ xp̄o
agonizaſſet: de qua ſupra in ei⁹ paſ
ſione dictum eſt pridie non.octo-
bris an.matus ad tolerant.am paſſionis orau it ad do

minum: vt ſi eum dignum gloria martyrij iudicaret: ex lapide ſpelunce aqua limpidiſſima emanaret. Quod preſtante dño ſtatim obtinuit. Super hec vidit per ſpiritum columbam niueam de celo deſcendentē: ⁊ coronā auro gemmiſq; fulgentē ſuper caput fidei virginis imponētem: que veſtibus fulgidis erat ornata: ⁊ angelis comitata. Ipſa vero columba alarum volitatu et rore celeſti: ignem in quo virgo iniecta erat: extinxit: ⁊ ad celos ſubito aduolauit. Cum aūt hec omnia Capraſius cōſpexiſſet certe ad certamen cucurrit: ⁊ xp̄ianū ſe corā Daciano cōfeſſus fuit. Quē ille detentum vngulis laniari fecit. Ita vt Prim⁹ ⁊ Felician⁹ fratres eius exēplo patiētie cōuerterentur: ⁊ ſe xp̄m colere faterētur. Quos oēs inſimul vinctos: preſes capite cedi mandauit. Quorū corpora in eodem tumulo in Agenenſi ciuitate a xp̄ianis ſepulta ſunt. xiij. Kalen. nouembris.

¶ De ſanctis Undecim milibus virginibus. Capitulum. lxxxvij.

Undecim mille virgines cū ſocijs earū apud Coloniā paſſe ſunt ſub Hunorum principe Iuliano. Quarū omniū principatrix auctrix ⁊ ſignifera fuit beā Urſula. Hec filia vnica regis Scotie chriſtianiſſimi noīe Mauri ſapiētia mirabili ⁊ pulchritudine inſigni pollebat. Quā rex Anglie nimis prepotēs miſſis ſolennib⁹ nūcijs filio ſuo in coniugiū: multis promiſſionibus ⁊ blandimēs poſtulauit: adijciēs minas ſi ad eum legati vacui reuerterentur. Pater autem virginis cum iram regis Anglie formidaret: quid ageret anxiebat: nec enim volebat deum offendere filiam ſuam homini gentili tradendo: nec virginis ſacrum propoſitum impedire: eius pudicitiā quā deo vouerat perturbando. ¶ Uirgo autem domini diuina reuelatione premonita patri ſuaſit: vt predicto regi aſſenſū preberet: ea tū cōditione vt iuuenis baptizaretur: ⁊ per trienniū in fide inſtrueretur: ⁊ q̄ ſibi a patre iuuenis ⁊ a ſuo. x. virgines electe ⁊ ſpecioſe in ſocias darentur: ⁊ tam ſibi quam illis mille virgines ſubſcriberentur: ⁊ naues vndecim minute ad opus earū fabricarent̄: quaten⁹ dicto triennio per mare ludendo diſcurrerent: ⁊ virginitatē ſuam dño dedicarent. Hoc autem virgo popoſcit: vt interim ſocias ſuas chriſto virgines cōſecraret: ⁊ ſponſum ac patriam ad fidem adduceret. Quod parētes ⁊ iuuenis fieri cōſenſerūt: ipſoq; cōtinuo baptizato naues fabricari preceperunt. Oīa igit̄ feſtinantius parantur: virgineſq; de diuerſis mundi partibus congregantur: et omnes Urſule preſentātur. Pater autem eis honorabilē comitatū multorum epiſcoporum ⁊ baronum Anglie ⁊ Scotie tradidit: ⁊ neceſſariorū copiam miniſtrauit. Multi quoq; ad tam grande ſpectaculum de diuerſis vrbibus conuenerūt. Inter quos fuit Panthulus Baſilien. epiſcopus. Qui eas vſq; Romā perduxit: ⁊ inde reuerſus cū eis martyrium ſuſcepit. Sancta quoq; Geraſina regina Sicilie: que virū ſuum conuerterat ſoror Macririj epī ⁊ Darie matris ſancte Urſule cū quatuor filiab⁹ ſuis: ſcilicet Babila/ Iulia/ Uictoria/ ⁊ Aurea: ⁊ paruulo ſuo Adriano: cū hoc per literas patris Urſule cognouiſſet. Relictoq; regno in manu alterius filij: per mare in Angliā nauigauit. Cuius cōſilio ⁊ etiā induſtria tam naues quā omnes virgines regebant̄: ⁊ ſic in nouā xp̄i militiam ab oībus coniurat̄ iuxta condictū igitur triennio per mare diſcurrūt: ⁊ omni ludorū genere ſe exercitantes: modo belli preludia inchoāt: modo fugam ſimulant: modo aliud fingunt: quod alo occurrebat. ¶ Tandem poſtq̄ Urſula ad fidem ⁊ pudicitiam omnes chriſti virgines cōuertiſſet: ſub vnius diei ſpacio flante proſpero vento ad portuſ Gallie: qui cella dicit̄ applicātes: inde coloniā ſunt delate: vbi angelus dñi Urſule apparuit ⁊ predixit eas illuc integro numero reuerſuras: ⁊ coronas martyrij percepturas. Ad cuius admonitionē inde venerunt Baſileam: vbi relictis nauibus pedeſtres venerūt Romā. Quas papa Cyriacus gaudenter ſuſcepit: quia de terra earum erat: ⁊ multas ibi cōſanguineas habebat: pluri maſq; ex ipſis nōdum baptizatas ſacro fonte pfudit: qui diuinā reuelationē in ſomnis accepit: vt cū ipſis relicto pontificatu diſcederet: ⁊ coronā martyrij cū eis acciperet. Et cū anno vno ⁊ mēſibus duobus ⁊ diebus viginti eccleſiā rexiſſet: inuitis cardinalibus ⁊ clero Romano papatū reſignauit: ⁊ cum Uincentio pr̄ſbytero cardinale ⁊ multis alijs virginū ſe collegio ſociauit. Et quia inuitis oībus pōtificatū reliquit: nomē ei⁹ de catalogo pōtificū clerus abraſit. ¶ Uidentes aūt duo iniqui principes Romane militie: ſcʒ Maximianus ⁊ Aphricanus: q̄ p ſacras virgines multi ad eas vndiq; concurrentes ad xp̄m conuertebātur: exploratā earū via: miſerunt per literas ad Iulianum cognatum ſuum ducem gētis Hunorum: vt apud coloniam cōtra eas exercitū duceret: vbi virgines cum ſocijs trucidaret. Secuti ſunt autem eas vna cum ſummo pontifice predicto Iacobus epūs Antiochenus: qui de Britannia patria ſua veniens ſeptem annis ibidem ſedem tenuerat: ⁊ Romanā curiā viſitare venerat. Macrini⁹ quoq; Leucan⁹ epūs auunculus Babile ⁊ Iuliane: ⁊ Follarius epūs lucenſis cum alijs preſbyteris ⁊ clericis multis. His etiam occurrit ſponſus beate Urſule Ethereus nomine patre ſuo iā chriſtiano defuncto ⁊ matre eiʒ ſororibus baptizatis: qui diuinam iam reuelationē habuerat: vt ſponſe ſue occurreret: ⁊ cum ea palmam ſuſciperet: qui ſecum de Britānia ſocium dariā adduxit cū paruula ſorore nomine Florentina: ⁊ quēdā clementē epūm. His etiā ſe rome cōiunxerat Marculus epūs grecie cū ſorore ſua Cōſtantia filia Dorothei imperatoris Cōſtantinopolitani: q̄ cuiuſdā regis filio nupſerat: ſed eo ante traductionē morte preuēto virginitatē ſuā xp̄o deuouerat. Oēs igitur virgines cum predictis epiſcopis ⁊ multis alijs coloniam redierunt: ⁊ ipſam iā ab hunis obſeſſam inuenerūt. In quas irruentes barbari velut in oues lupi: totā illā glorioſam multitudinē gladijs peremerūt. Sicq; coronam martyrij perceperūt. Cum aūt vidiſſet Urſule pulchritudinem: manū retraxerunt. Sed cū impio Iuliano hunorū duce nollet nubere: nec idolis immolare: ille contemptū ſe vidēs: directa ſagitta eā in corde transfixit: ⁊ ſic illa ad dñm migrauit. ¶ Quedam autē virgo nomine corbula timore perterrita in naui nocte illa ſe abſcōdit: ſed in craſtinū morti ſe offerēs martyrij coronā ſuſcepit. Quarū corpora a fidelib⁹ collecta apud Coloniā honore cōdigno tumulata ſunt: ⁊ honorabilis eccleſia cū notabili monaſterio virginū ad memoriā earū fabricata ſunt. Paſſe ſunt aūt virgines. xj. milia cū ſocijs earum. xij. Kalē. nouembris: circa annum domini. ccccl.

¶ De ſancto Hilarione abbate. Cap̄. lxxxviij.

Hilarion abbas cuius vitam Hieronymus ſcripſit apud Egyptum claruit. Qui ortus vico tabath: quod quinq; milib⁹ a Gaza vrbe Paleſtine diſtat: parētibus gētilib⁹ xp̄ian⁹ ipſe vt roſa de ſpinis floruit: ſed Alexandriā a patre miſſus in breui grammaticam didicit: ⁊ in chriſtum credens eccleſiam frequentare cepit. Audiēs autem celebre nomē Antonij: qđ per omnes Egypti populos ferebatur: vidēdi eum ſtudio perrexit ad eremum: ⁊ ſtatim mutato habitu duobus mēſibus ſecū māſit: cōtemplās ordinem vite ei⁹: morumq; grauitatem. Reuerſus aūt cū quibuſdā monachis ad patriā parētib⁹ defunctis omnia pauperibus

largit' eſt:nihil ſibi omnino reſeruans. Sicq; annorū quīdecim nudus et armatus in chriſto ſolitudinem ingreſſus eſt:ſacco tm̄ membra coopertus quindecim caricas poſt ſolis occaſum comedebat. Igitur a decimoſexto etatis ſue anno vſq; ad vigeſimū eſtus et pluuias breui tugurio declinauit:quod iunco texerat. Structa deinceps breui cellula longitudine pedū quinq; latitudine paulo ampliore q̄ eius corpuſculū patiebat:vt ſepulchrū potius q̄ domum crederes. Capillos in anno die paſche ſemel totondit:ſuper nudam humum vſq; ad mortem cubauit. Saccum quo ſemel indutus fuerat nunquam mutauit:nunq̄ lauit:orationi et pſalmodie iugiter inſtabat:ab anno vigeſimoprimo incipiens tribus annis et dimidio lētem aqua frigida madefactā comedit:deinde triennio panē aridū cum ſale et aqua: deinde per annos nouem ſex vncias hordeacei panis et coctum modicū olus in cibo habuit:ſed laſſus egritudine oculoꝝ oleum adiecit. Et in tali ieiunio vſq; ad ſexageſimū quartū etatis ſue annū pſeuerauit. Abinde vero vſq; ad annū octuageſimū pane abſtinuit incredibili feruore mentis accēſus. Fiebat autem ei ſorbitiuncula de farina et comminuto olere in cibo et potu vix quinq; vncias appēdentibus. Nunq̄ ante ſolis occaſum guſtauit:neq; vlla ſolennitate ieiuniū ſoluit. ¶ Igitur potentiſſimus miraculis et ſanctitate incomparabilis octuageſimo etatis ſue anno cū eſſet abſens heſychius:quē cū familiariſſime colebat in teſtamēti vicem breuem ſcripſit epiſtolā:oēs diuitias ſuas ei derelinquēs. Euangelium videlicet tunicā ſaccinā:cucullam et palliolum. Et poſtq̄ annis .lxx. deo ſeruierat ad extrema deueniēs ſpiritum emiſit.xj. Kalend. nouēbris. Statim corpus eius humo obrutum eſt:quia ſic ipſe oēs qui ad egrotantem venerat adiurauit. Quod poſtq̄ heſychius paleſtine audiuit:perrexit cyprum:et corp' eius furat' poſt menſes decem in paleſtinam nauigio detulit:et in antiquo monaſterio condidit:illeſa tunica et cuculla:corpore q; immenſis odoribus refragante.

¶ De ſancto Aſterio martyre. Cap. lxxxix.

Aſterius martyr Rome paſſus eſt ſub Alexādro imperatore:qui a beato Caliſto papa preſbyter ordinat' fuit. Et poſt ei' paſſionem corpus eiuſdem pontificis cum clericis ſuis rapiēs ſepeliuit:vt dictū eſt ſupra in paſſione Caliſti pape pridie idus octobris. Poſt dies autem quinq; Alexander imperator hoc audiens tenuit Aſterium preſbyterum: quē; precepit per pontem in tyberim precipitari. Cuius corpus apud oſtiam repertum et in eadem ciuitate a quibuſdā xp̄ianis ſepultū eſt.x. Kalend. nouembris.

¶ De ſancto Viatore confeſſore. Capitulum.xc.

Viator confeſſor ordinem lectoris tenuit et ſancti Juſti Lugdunē.epiſcopi comes fuit. Qui cum eodem epiſcopatus deſerente nauem conſcendit:et ad Egyptum nauigauit:atq; ei in heremo ſedule miniſtrauit:vt dictū eſt ſupra in eius legenda pridie idus Octobris. Quo decedēte et ipſe poſt dies ſeptē prout ipſi ſanctus Juſtus predixerat eū ad celos ſecut' eſt. Nā et quieuit in pace.xxi. kalēd. nouēbris. Quorum amborum corpora a ciuib' Lugdunēſib' exinde ſublata ad eoꝝ ciuitatem delata et in eccleſia ſanctorum.vij. Machabeorū condigno cultu poſita ſunt.iiij. nonas Septembris.

¶ De ſancta Salome diſcipula. Capitulum.xcj.

Salome diſcipula xp̄i fuit. Que tēpore dominice paſſionis cū reliquis ſanctis feminis ad crucē aſtitit et circa eius ſepulturam ſolicita fuit. De qua Theophylus et Chryſoſtomus dicunt q̄ hec fuit mater filioꝝ Zebedei:q̄d Origenes ſimiliter opinatur:vnde cū illos cū dicitur in euāgelio Marci maria Jacobi minoris et Joſeph mater Salome et iterū:maria magdalene et maria Jacobi ſubaudi minoris et Salome:tūc iſtud nomen eſt nominatiui caſus et eſt nomen mulieris. Alij dicunt q̄d eſt caſus genitiui et eſt nomē viri:q; ſcilicet fuit vna alia maria vxor ſalome. Hieronym' tamē in ſuo martyrologio tradit eā mulierē fuiſſe et i pace apud Hieroſolymā quieuiſſe.xj. Kalēdas nouēbris:vt Ado dicit.

¶ De ſancto Marco epo et martyre. Cap. xcij.

Marcus epiſcop' et martyr apud Hieroſolymā paſſus eſt. Hic clariſſim' et doctiſſim' vir primus fuit ex gentib' q̄ poſt epiſcopos ex circūciſione eccleſiā hieroſolymoꝝ regēdā ſuſcepit:de q̄b' ſupra ē habitū in legēda zachei epi.x. Kal. ſeptēbris. Sacerdotiū igit illi' ciuitatis ſancte ſuſcipiēs nō multo poſt p̄ cōfeſſione xp̄i martyrio ɔſummat' victorie palmā p̄meruit.xj. kal. nou. Ꝥ. Hec ado.

¶ De ſctō Melanio epō. Cap. xciij.

Melanius epiſcopus tp̄e Valeriani et Galieni impatorū claruit apud ciuitatē Rothomageñ. Qui de maiori britānia exoꝛt' cū eēt gētilis romā venit:vt patrie tributū ſolueret:et impatori deſeruiret. Cū aūt veniſſet ad tēplū martis vt ibidē cū alijs ſacrificaret ɔuerſus eſt a ſancto Stephano papa et martyre ibidē p̄dicante:et ab eodē baptizat' ipſi adheſit:quē ille p̄ oēs grad' eccl'ie vſq; ad ſacerdotiū p̄mouit. Qui fideliter ī oīb' ordinib' deo deſeruiuit. Cūq; die q̄dā pōtifex celebraret et ei melani' miniſtraret angel' dn̄i a dextris altaris extitit:quem vterq; illoꝝ vidit. Qui et finita miſſa baculū melanio dedit et eū vrbi Rothomageſi adeo electū ep̄z nūciauit:et vt illuc ad p̄dicādū accederet mādauit xp̄mq; ipſi ductorē futurū promiſit:ſtatimq; diſparuit. Melani' ergo ɔtinuo accepta benedictiōe a papa diſceſſit:et xp̄m itineris ducē habuit:veniēs aūt antiſiodorū inuenit iuuenē q̄ caſu bipēni ſibi pedē in duas partes diuiſerat. Quē baculo quē ab angelo acceperat tetigit:et ipſum ſine mora ſanauit:veniēs aūt rothomagus p̄dicationis officio fideliter inſtitit:et miraculis clarēs fere totū populum ad chriſtum cōuertit et miniſterium ſuū implēs in dn̄o quieuit vndecimo Kal. nouembris. Sepultuſq; eſt in eccleſia Rothomagēſi.

¶ De ſctā Melania maiore. Ca. xciiij.

Melania maior apud Hieroſolymā claruit tp̄e valētis imperatoris:vt ait heraclides. Hec nobiliſſima ciuis romana filia quodā Marcelli ɔſulis vrbano ei' filio vnico pretore in vrbe relicto hieroſolymā nauigauit:ibiq; tātis virtutib' et humilitate refulſit:vt thecle nomen acciperet. Fuit enim vxor venerabilis viri que annorum.xxij. ei iſtens vidua: relicta patria et filio:vt dictū eſt:cū certis pueris et puellis oībus

ſuis in naui poſitis: primo Alexādriam nauigauit: ibiqꝫ oibꝰ diſtractis ſctōꝝ patres in cremo reuiſit. ſcꝫ pābonem: ſerapionē: pannutiū: yſidoꝝ et dioſcoꝝum: apud quos ſex mēſibꝰ māſit: ꝛ eis neceſſaria miniſtrauit. Cū autē pfectus Alexādrie pdictos viros dñi cū quibuſdā ep̄is Paleſtinā in exilium mitteret: Melania in habitu viri eos ſecuta eſt. Qđ audiēs conſularis Paleſtine: vt eā terreret in carcerē miſit: ſed eius nobilitatē cōperiēs eā ꝓtinus relaxauit: deditqꝫ ei licentiā vt quocūqꝫ vellet ad ſctōs pgeret viſitādos. Illis ꝟo ab exilio reuocatis Melania hieroſolyme remāſit: habēs ſecū rufinam aquileie pbr̄m p cuiꝰ manus ipſa ep̄is ꝛ clericis ac pegrinis de ſuis facultatibꝰ miniſtrabat: ꝛ in talibꝰ operibus p annos .xxvij. pſeuerauit. Cuiꝰ ſanctis oratiōibꝰ filius eiꝰ vrbanus i ſanctitate creuit: ꝛ nobiles nuptias cōtrahēs duos filios catholicos ꝛ deuotos ꝓcreauit: q etiā matri ſue plura dona mittebat vt ſanctis eleemoſynis vberiꝰ inſiſterent. Hec apud Hieruſalē monaſterium cōſtruxit: in quo virgines .l. deo ſeruiētes poſuit: in quo ꝛ ipſa etatis ſue anno .xlix. in pace requieuit.

De ſancta Melania iuniore. Cap̄. xcv.

Melania iunior

cuius pdicta Melania fuit auia prefati vrbani pretoris extitit filia in vrbe Roma ꝓcreata. Que cū inuita a parētibꝰ nuptui tradita fuiſſet ꝛ duos filios quos genuerat nece admiſiſſet: cepit pulſare virū de caſtitate ſeruāda: aut de licentia peregrinandi ſibi cōcedenda. Qui licet diutius recuſaſſet licentiā tandē deo inſpirāte cōceſſit: ꝛ oēs veſtes ſericas in pallia altariū dedit: reliquas per eccleſiarū ornamenta diſtribuit: aurū omne ſuū ꝛ argentū per manus Pauli preſbyteri diſcurrētis cōtinue per Egyptū thebaidē: antiochiā: paleſtinā: Hieroſolymā ꝛ alia loca ſancta deſtinauit: ſeruos ꝛ ancillas manumiſit: poſſeſſionibꝰ pluribꝰ vēditis preciū paupibꝰ diuiſit: ceteras in ſubſidiū monaſterioꝝ retinuit. Sicqꝫ per vxorē ꝯuerſus in virū alterū mutatus: mira penitētia ſe affligebat: et poſt alterū diē ſemꝑ cibū ſumebat. Melania vero in poſſeſſionibus ſuis cenobiū ꝯſtruxit: vbi cū .xv. eunuchis ꝛ .xl. virginibus ꝛ aliis ancillis ſuis libertati traditis deo ſeruiuit. Parē quoqꝫ vir ſuus cum .xxx. monachis vitā duxit: vterqꝫ ipſoꝝ ieiuniis: lectionibus ꝛ orationibꝰ vacās. Sicqꝫ ſancta dei Melania bone auie imitatrix effecta: plena virtutibꝰ in pace quieuit.

De ſanctis Munilione et Eledia virginibus et martyribus. Ca. xcvj.

Munilio et Eledia

virgines ꝛ martyres apud ciuitatē Oſtiam paſſe ſunt: qui pro confeſſione xp̄i diuturna cuſtodia macerate: atqꝫ deīde capitali ſnia punite: pcioſuꝫ martyriū celebrarūt .xj. Kalend. nouembris: vt dicit Ado.

De ſanctis Seruando ꝛ Germano marty. Cap̄. xcvij.

Seruandus ꝛ Germanꝰ

martyres apud Hiſpaniā paſſi ſunt ſub preſide Viatore: qui poſt dira verbera ꝛ ſqualorē carceriū: ꝛ ſitis ac famis iniuriā: ꝛ lōgiſſimi itineris laborem: quē onuſti ferro iubēte eodeꝫ preſide ptulerūt. Nouiſſime martyrij ſui curſum gladio ceſis ceruicibꝰ impleuerūt: ex quibꝰ Germanus apud emeritā ciuitatē iuxta beatā Eulaliam ſepultus eſt. Seruādus vero apud Hiſpalenſe oppidū iuxta ſanctas Iuſtā ꝛ Rufinā ꝯditꝰ eſt. Paſſi ſunt autē ſancti martyres .ix. Kal. nouembris.

De ſancto Seuerino ep̄o ꝛ ꝯfeſſore. Cap̄. xcviij.

Seuerinus epiſcopus

Colonieñ. apud ipſam ciuitateꝫ claruit. Qui eufrate cuidam heretico ſucceſſit. Nam vt ſcribit in geſtis ſancti ſeruatij: de quo ſupra actuꝫ eſt .iij. idus maij: dū ei reuelata fuiſſet deſtructio vrbis tūgrēſis ꝛ plati ac principes ipm romā p legatione deſtinarēt. Rñdit ſeruatiꝰ: iter nō eſſe tutū: niſi eufrata hereticꝰ ab ep̄atu deponeret. Illico ꝯgregata ſynodo ep̄oꝝ apud Coloniā agrippinā: eufrata hereticꝰ iudicio ſynodi cōdēnatus deponitur: ꝛ Seuerinꝰ ordinat. Dum autē Seruatiꝰ rediret ab vrbe apud Coloniā a Seuerino ſuſceptꝰ ē q̄ dū nocte oraret: Seuerinꝰ Coloniā ignis ſup caput eius aſpexit: q̄ paulatim vſqꝫ ad ſe venit: ꝛ in q̄ loco Seuerinꝰ eccl'aꝫ edificauit: quā ꝛ portā celi appellauit. Quieuit aūt ſanctus Seuerinꝰ in dño .x. kal. nouēbris.

De ſancto Seuerino boetio martyre. Cap̄. xcix.

Seuerinꝰ martyr

qui ꝛ boetius pro veritate interfectꝰ ſub iſto nōie in catalogo martyrum ſcribitur: dictꝰ Seuerinꝰ a ſeueritate iudicioꝝum. Hic vt dicit Sigibertus: gener fuit ſymmachi patricij vir nobilis romanus vir cōſularis conſpicuus: mira lingue eruditione politus: ꝛ liberaliū artium quas pene oēs a greco in latinū tranſtulit plenꝰ eruditꝰ: cuiꝰ vxor Helpides nōie rhetorica ſciētia inſignis: hymnos apoſtoloꝝ Felix per omnes: ꝛ Aurea luce cōpoſuit. Hic tēpore Theodorici regis longobardorū: q̄ fuit imperāte zenone circa annū dñi .cccclxxvj. dicto regi rēpublicā inuadēti boetius reſtitiſſet: apud eū dolo accuſatus cū pluribꝰ aliis pſcriptus ꝛ in exiliū miſſus eſt. Inde reductus papie incarceratus eſt: vbi librū de philoſophica conſolatione cōpilauit. Tandē ab eodem Theodorico rege in carcere interfectꝰ eſt anno dñi .ccccxxj. x. kalēd. nouēbris. Sepultuſqꝫ in ipſa Papienſi ciuitate in eccleſia ſancti Petri ad celū aureū: vt martyr ab eccleſia digna veneratiōe celebrat. Hic philoſophus eximiꝰ diuina ꝛ humana ſapiētia pollēs multa nobis ingenij ſui documēta dereliquit. Scripſit eñ libros de trinitate. De vnitate ꝛ vno. De ente ꝛ eſſentia. De duabus naturis ꝛ vna ſubſtātia xp̄i. De hebdomadibꝰ. De cōſolatione philoſophica lib. v. De ſcholaſtica diſciplina. Topicorum libros Ariſtotelis: libros quos habet bibliotheca latina omnes fere de greco in latinū cōuertit ſermonē. Scripſit ꝛ volumē de muſica De arithmetica Cathegoricoꝝ ſyllogiſmoꝝ ꝛ hypotheticoꝝ. De deitate ad Ioannē romane eccl'ie diaconū. De electione primi parentis in reſtauratione humani gñis p incarnationē ꝛ paſſionē xp̄i. Aduerſus eutychianos ꝛ neſtorianos atqꝫ acephalos de incarnatione dñi. Itē contra arrianos eunomianos ꝛ apollinariſtas libros fortes: ꝛ eoꝝ hereſim cōfutantes.

De ſancto Theodorico pſbytero ꝛ martyre. Cap̄. c.

Theodoricꝰ preſbyter

ꝛ martyr apud Antiochiaꝫ paſſus eſt tpe Iuliani apoſtate imperatoris ſub pfecto ꝛ auūculo ſuo Iuliano. Cū eñ a pdicto prefecto eccleſia Antiochenoꝝ ſpoliata eſſet: ꝛ xp̄iani vbiqꝫ diſperſi fuiſſent. Hic in eccl'ia ꝑmanſit intrepidꝰ. Qui ab eo teneri

iuſſus:poſt equuleū ⁊ multos ac duriſſimos cruciat⁹: etiā lapidib⁹ circa latera inflamatus eſt. Sʒ faculis di uina virtute reſtinctis:milites q̄ eas tenebāt:angelo rū aſpectu territi in faciem corruerūt. Cūq; p̄fectus quoſdā xp̄ianos occultos illorū miniſteriū ſupplere iuberet:⁊ illi hoc facere recuſarēt:p̄fectuſq; ipſos exa minās xp̄ianos reperiſſet:iuſſit eos in pelagus demer gi. Quos ſctūs marty: hortabaꝫ vt ip̄m ad gloriā p̄ce derēt. Nouiſſime aūt dū Juliani apoſtate:quē apud ꝑ ſidē diuina vltio puniuit:interitū p̄diceret:occaſione gladij martyriū cōſummauit.x.kalen.nouembris.

De ſanctis Felice ep̄o ⁊ ſocijs marty. Cap̄.cj.

Felix ep̄s ciuitatis Tubabocen. audax ⁊ ianuari⁹ p̄ſbyteri. Fortunat⁹ ⁊ ſeptimus lectores tp̄ib⁹ Diocletiani īpatoris ī venuſia ciuitate Apulie paſſi ſunt. Qui a q̄dā magnoliano curatore de tēti:multis dieb⁹ vinculis ⁊ carcerib⁹ in Aphrica ⁊ in ſicilia macerati:tādē occaſiōe gladij martyrio coronati ſunt.ix.kal.nouēbris. Ex q̄bus Felix ep̄s annorū.lvj.virgo et marty: ad xp̄m duplici cū palma migrauit. Quorū cor corpa intra carthagiē.ciuitatē ⁊ Vticen.ſepulta ſunt.

De ſancto Martino abbate. Cap̄.cij.

Martin⁹ abbas apud cāpaniā claruit tp̄e Juſtini iunioris Auguſti. Qui in monte maſſico ſolitariā vitā duxit:multiſq; annis in ſpecu anguſtiſſimo incluſus fuit. Mox aūt vt ſe in p̄dicti mōtis foramine cōtulit:ex eadē petra aque ſtila ꝓrupit:q̄ ſibi ⁊ in vſu q̄tidiano ſufficeret:⁊ nec plus adeſſet:nec neceſſitati deeſſet. Qđ antiqu⁹ hoſtis: vt eū ex antro illo depelleret:amica ei beſtia ſ.r.ꝑēs ingreſſus cepit in ſpelūca inueniri ſol⁹ cū ſolo:eoq; orāte ſe aū illū ſterneret:⁊ cū cubante pariter cubare. Sʒ vir dei oīno imperterrit⁹ ei⁹ ori manū vel pedē extēdebat:ſed ipſum tn̄ ſerpēs ꝑcutere nō audebat. Et cū hoc quotidie ꝑ triennium ageret:die quadā inimic⁹ eius fortitudine vict⁹ ſe ꝑ deuexū mōtis latus in p̄cipitiū dedit:oīaq; loci arbuſta flāma ex ſe ꝓdeūte cōcremauit:vt ꝑ hoc cōſtaret q̄s fuerat qui ab eo vict⁹ abſcedebat. Hic ſctūs vir primo incluſionis ſuo tēpore decreuit vt vltra mulierē nō videret:ne ex cōtemplata ſpecie tentationē incurreret. Qđ quedā mulier audiens audacter ad ſpecū eius aſcēdit:vt eius ꝓpoſitū frāgeret. At ille paulo longi⁹ intuēs:⁊ muliebria veſtimēta cōſpiciēs:in terrā faciē depreſſit:⁊ eo vſq; in oratione ꝓſtratus iacuit:quouſq; impudēs mulier inde fatigata diſceſſit. Que die eadē mox vt de mōte deſcendit vitā finiuit:eo q᷑ virū dei auſu improbo cōtriſtauit. Cū aūt ad eum multi ex deuotiōe cōcurrerent ⁊ ſemita q̄ ad eius ducebat cellulam arctiſſima foret:puer paruul⁹ incaute gradiēs ex mōte cecidit:⁊ vſq; ad vallē in ꝓfundiſſimo ſitā ruit. Perturbati oēs q̄rere ceperūt ſicubi corp⁹ lapſi pueri potuiſſet inueniri. Qui tandē in valle inuētus eſt:non ſolū viuus:ſed etiā mēbris oībus illeſus. Sicq; oībus innotuit q᷑ hūc in caſu ſuo martini oratio portauit. In ſpecu vō illius magna deſuꝑ rupes eminebat:q̄ martini celle prominēs caſu ſuo imminēte:illius interitū minabaꝫ. Ad hūc Maſcator nepos illuſtris viri Armētarij veniēs cū multis ruſticis orabat:vt vir dei de ſpecu exiret:donec ipſe ruiturā rupē de mōte euelleret. Qđ vir dei facere non acquieuit:ſed illi qđ poſſet vt faceret p̄cepit itaq; dū illorū multitudo conaretur ſine periculo ſancti viri illud ingēs ſaxū leuare:repēte cunctis vidētibus moles ipſa e laborantibus euulſa:ne ſpecu martini tangeret ſaltum dedit:⁊ quaſi ſerui dei leſionē fugiēs longius cecidit. Quod angelico miniſterio actuꝫ fuiſſe vnuſquiſq; cognouit. Hic dum prius in eodē monte ſe cōtuliſſet:cathena ferrea ſibi pedē ligauit:eāq; ſaxo ex altera parte affixit:ne vltra ei ꝓgredi liceret quā cathene longitudo tendebaꝫ. Qđ beatus benedict⁹ audiēs eidē dicēdo miſit:vt ſi ſeruus eſſet dei:nō eum teneret cathena ferri:ſed cathena chriſti. Ad quā vocē martin⁹ compedē ſoluit:ſed tn̄ nunquā vltra quam cathena extendebaꝫ pedem mouit. Qui poſtmodum ibidem incluſus diſcipulos cōgregauit:qui ab eius ſpecu ſeorſum habitātes aquā ex puteo hauriebant:ſed funis in quo ſitula pēdebat ſepi⁹ frāgebaꝫ:vn̄ factū eſt vt cathenā quā ex pede ſuo vir dei ſoluerat funi ſitule alligarēt:ex q̄ iā tpe ꝯtigit:vt funis q̄tidie tingeret:⁊ nullaten⁹ ex tactu cathena illi⁹ de cetero rūperet. Quieuit aūt ī pace vir dn̄i ix. Kal.nouēbris. Hec Gregori⁹.iij.dialogorū.cap̄.xvj.

De ſancto Maioro epiſcopo. Cap̄.ciij.

Maiorus epiſcopus apud inſulam ſargiam britannie claruit. Hic ex eadem prouincia ortus:gn̄e nobilis:ſocius ſancti Sāpſonis:⁊ idem in Dolēſi archiepiſcopatu ſucceſſit:in quo dn̄i verbis ⁊ exēplis populum dn̄i laudabiliter paſceret:ab āgelo in ſomnis monit⁹ epatui ceſſit:⁊ budocū ſibi ſubſtituens eremū petiit:⁊ ſolitariam vitā annis pluribus duxit:deinde plurimū monachorū pater effectus eſt. Qui comitē quendā ditiſſimum:qui ſeptēnio leproſus fuerat:contactu ſuo a lepra mundauit. Comes autē pro gratiarū actione medietatē vnius ſue poſſeſſionis viri dei monaſterio conceſſit. Sed cū dicta poſſeſſio auibus ⁊ piſcibus abundaret:mox aues oēs ⁊ piſces dimiſſa medietate quam ſibi comes retinuerat:ad aliam viri dei medietatem tranſierunt. Qđ cernens comes ad ſuaſum vxoris medietatem cenobio conceſſam cum ſua ſibi retenta cōmutauit. Iterumq; piſces ⁊ volucres ad medietatem ſancti cōmutatam ſe tranſtulerunt. Quapropter comes poſſeſſionem integram monaſterio largitus eſt. Famulum quendam ſuum:qui dum piſcaretur:in mare cadens necatus fuerat:oratione ſua a mortuis ſuſcitauit.⁊ ab vndis ad littus incolumē eiectuꝫ reduxit. Cum fames valida oēm britanniā occuparet:et ipſe ex pietate omnem populū ad ſe venientē reficeret. Iamq; ex tali largitione victualia monaſterio deficerent pueri quidā ex monachis meridie ad littus maris accedētes:lectiones ſuas repetituri:nauem antiquam in littore ex vetuſtate derelictā pueriliter intrauerunt:quā ſubito mari cōcreſcēs rapuit:⁊ ſine remo vel remige alioq; adminiculo quoq; vna cū pueris ſaluis ad oppoſitam inſule ripam ſubito deuexit. Maioro pueris apparente:⁊ nauē tenui baculo gubernāte. Ad quod ſpectaculum rex prouincie cum omni populo occurrēs ⁊ a pueris q̄ eſſent aut q̄lo aduenissent audiēs nauē victualibus ⁊ diuitijs refertā remiſit quam ſimiliter virtus diuina:vt prius ad propriū locū reduxit. Cum normani totam inſulā deuaſtarent ⁊ ppl's inermis ad ſctm̄ cōfugiſſet ille baculo rupē percuſſit:⁊ in manuales lapillos diuiſit:quibus populus hoſtes in ſe irruentes oppreſſit:eoſq; in mari fugatos ſe precipites dare cōpulit. Hic virgo perpetuo permanēs: pane hordeaceo ſolo contentus:feria quarta et ſexta nullum capiebat cibum:⁊ ſemper ferebat ciliciū. Cui in vigilia paſche orantiter angelus apparuit:eiq; obitus ſui diem prenunciauit:de cuius manibus ſanctus vir eucharistiam tertia vice viſibiliter ſumpſit.x.ix.kalen.nouembris:vt audierat ad xp̄m migrauit.

De ſctō Maioro martyre. Cap̄.ciiij.

Maiorus martyr

ſeruus generoſi ⁊ nobilis viri tyburtine ciuitatis paſſus eſt perſecutione vãdalica ſub hunerico rege: qui prio fuſtibus quaſi innumerabilibus ceſus: trochleis frequentibus eleuatus aliq̃n ictu celeri dimiſſus ſuper lapides ⁊ ſilices corruebat: ſed et plures plagas lapidibus confricatus: dum iam viſcera pelle nudata eſſent: ⁊ ipſe ad ſingula conſtantior appareret: nouiſſime gladio ceſus eſt: ⁊ apud eandem vrbẽ ſepultus.

❡ De ſanctis Chryſantho et Daria martyribus. Capitulum .cv.

Chriſanth⁹ ⁊ Da-

ria virgo et martyres ambo Rome paſſi ſunt ſub imperatore numeriano: qui Chryſanthus Alexandria ortus: cum patre polemio illuſtriſſimo romã veniens ab eodem liberalib⁹ ſtudijs traditus: cũ eſſet ardẽtiſſimi ingenij oĩbus ſciẽtijs mundanis eruditus eſt. Et dũ vniuerſa librorũ volumina ex curioſitate diſcuteret: ⁊ ad libros xp̃ianitati peruenиſſet: cepit querere: quis ei diuinas literas exponere poſſet. Tandẽ a quodã xp̃iano ſecretiſſime ad carpophorũ preſbyterũ adductus eſt: qui pſecutionis atrocitate ſeuiẽte: in ſpecu montis occultatus: vix poterat a paucis fidelib⁹ viſitari. A quo Chryſanthus diuinis literis imbuitur: ⁊ cõuerſus ad xp̃m: in ſacro fonte pfunditur: ⁊ catholica fide diligẽter inſtruct⁹: poſt ſeptẽ dies baptiſmatis ſui xp̃m dñm voce publica cõfitetur: ⁊ deos deaſq̧ romani ppl̃i demões eſſe proteſtatur. Qd̃ audiẽs pater ei⁹ nũciantib⁹ ppinquis: cũ ab imperatore plurimum honoratus eſſet: ⁊ et dignitatem amittere formidaret: fecit filiũ in tenebroſo carcere recludi: ⁊ cibo paruiſſimo ſuſtentari. Quod vir dei ad exercitiũ potius quã ad ſuppliciũ ſibi dicebat inferri. Sʒ quidã ex attinentibus patri cõſuluit: vt ſi filiũ ab hac ſuperſtitione volebat eripere: elegãtiſſime puelle cõiugio traderet: vt dũ diſceret eſſe marit⁹ obliuiſceretur eſſe chriſtianus: eo q̧ afflictiones illatas: chriſtiani ſibi ad gloriã reputabãt. Tũc polemi⁹ tricliniũ ſericis veſtib⁹ ſtratũ pparauit ⁊ Chryſanthũ precioſis veſtib⁹ induit: ⁊ quinq̧ puellas ſpecioſas ⁊ ornatas ancillis ſuis eidẽ aſſociauit. Jubẽs quotidiana cõuiuia affluentib⁹ dapib⁹ exhiberi filiumq̧ ſuũ blãditijs et amplexib⁹ puellarũ ſeduci. Qui dũ oraſſet ad dñm: ne a fera ſcʒ carnali cõcupiſcẽtia ſuperaretur: cõtinuo predicte puelle ſomno oppreſſe: nec cibũ nec potum ſumere poterãt ſed educte exterius ſtatim euigilabãt. Jterũq̧ tricliniũ introducte graui ſopore dormitabãt. Cum aũt polemi⁹ ex hoc ad mortẽ doleret: ⁊ amici eius hec oĩa magice imputarẽt: eidemq̧ cõſulerẽt: vt eruditã aliquã iuuenculam ſpecioſam ad eũ introduceret: quam ille incantationib⁹ xp̃ianorũ minime ſuperare poſſet. Daria virgo prudentiſſima ⁊ eloquentiſſima: ac ſuper oẽs ſpecioſa: dee veſte dicata eligitur ⁊ ornatiſſimis veſtibus induta a patre rogatur vt ad iuuenẽ ingrediẽs: eum dijs ⁊ patri reſtituat: ⁊ ſibiq̧ maritũ acquirat. Que gemmis ⁊ auro radijs ad Chriſanthũ ingreditur: tãtaq̧ eũ elegãtia ſermonis alloquitur: vt ſi eſſet ferro durior plũbo mollior redderetur. Dũ autẽ eam Chriſanthus de pompa veſtiũ argueret: reſpõdit ſe nõ pp̃ter pompã ſʒ vt eũ dijs ⁊ patri lucrifaceret: ſic indutã. Cũ iterũ Chriſanthus eã reprehẽderet: quõ p dijs idola coleret: que nec ſe nec alios cuſtodire poſſent: ⁊ q̃ vinculis ferreis et plumbo coartata eſſent. Reſpõdit Daria q̧ hec imagines pp̃ter vulg⁹ ignobile formabantur: marmore ⁊ metallo: vt quos cultos mẽte ⁊ ſacrificijs colunt: effigiata imagine oculis pſpicere poſſit. Tũc Chriſanth⁹ cepit pſcrutari q̃ eſſent dij quorũ imagines colebãt. Et cũ ſaturnũ pprobaſſet filiorũ interfectorẽ: Jouẽ adulterũ ⁊ inceſtuoſuʒ ⁊ Martẽ homicidiorũ patratorẽ: Mercuriũ incãtatorẽ: Herculẽ ſuipſi⁹ occiſorẽ: ceteroſq̧ deoſq̧ flagitioſos ⁊ eorũ quelibet malorũ omniũ inuẽtorẽ: ⁊ per pñs tales deos miſerrimos: nec coli deberẽt: nec deos dici: credidit daria ab eodẽ cõuerſa amboq̧ ſancti ſpiritus copula vniti carnale matrimonium ſimulabãt. Fecitq̧ Chryſanth⁹ occulte in domo ſua Dariã baptiʒari. Que intra dies paucos ſacris imbuta lr̃is vna cũ viro ṽginitatis ppetue votũ emiſit. Et tã p Chryſanthũ multitudo virorũ: q̃ p Dariã multitudo cõuertebatur feminarum. ❡ Quapropter excitata in vrbe ſeditione: Chriſanthus a pfecto celerino cõprehẽditur ⁊ ſacrificare iubetur. Sʒ cũ hoc recuſaret: tribuno claudio a prefecto traditur: vt diuerſis ſupplicijs immolare cogatur. Quẽ claudi⁹ dedit in cuſtodiã militib⁹ ſeptuaginta. Qui neruis crudis eũ cõſtringũt: vt ſenſim ſe ſiccãtibus neruis ac oſſa ei⁹ vix ptingerẽt ligamẽta. Sʒ ſtatiʒ reſolutis neruis: iterũ fortiorib⁹ nodis vincitur: ſed vincula cõtinuo dirũpuntur. Deinde ab eiſdẽ pedib⁹ in cippo mittitur: ſed repẽte ligno putrefacto cipp⁹ in puluerẽ vertitur. Que cũ milites magicis artib⁹ aſcriberẽt lotio Chriſanthũ pfundere ceperũt: vt ab eo incantationes diluerent ſed aqua mox putẽtiſſima in roſeũ odorẽ cõuerſa eſt. Deinde vitulũ excoriauerũt: ⁊ corio illũ nudũ cinxerunt ⁊ in ſole p horas plurimas poſuerũt ſed coriũ nullã calefactionẽ ſentiẽs in eadẽ viriditate pmãſit. Jterũ cathenis ferreis vincitur ⁊ in carcerẽ obſcuriſſimũ mittitur. Sʒ lux ei nimia diuinit⁹ eſt infuſa: ⁊ vincula ſunt reſoluta. Que cũ milites claudio nũciaſſent iuſſit eũ ad ſe adduci ⁊ nodoſis fuſtib⁹ cedi: ſed fuſtes in manib⁹ tenentium ſolidi quaſi ferrei erãt: cũ vero percuterẽt quaſi plume molles fiebãt. Qd̃ vidẽs claudi⁹ cũ vxore hilaria ⁊ filijs Jaſone ⁊ mauro: ac p̃fatis ſeptuaginta militibus crediderũt: ⁊ baptiʒati oẽs coronã martyrij pceperũt. De quib⁹ ſupra in eorũ paſſione dictũ eſt kalen. decembris. Audiens hec imperator numerianus Chryſanthum in carcere Tulliano obſcuriſſimo ⁊ fetidiſſimo iuſſit recludi. Dariam vero ad publicũ meretriciũ locuʒ adduci. Sed cõtinuo diuina miſericordia Chryſantho lux diuina odoramẽta ſancta pſtantur. Darie vero leo de cauea amphitheatri fugiens cuſtos ei⁹ virginitatis dirigitur. Qui ingreſſus cellam: vbi virgo orans proſtrata iacebat iuxta eam ſe poſuit quaſi ſecum videretur orare. Mittitur quidam nefandus: vt virginem corrumperet: ſed a leone captus in terram deijcitur qui ſine leſione cum tenens ad ſanctam vultu conuertitur: ⁊ quaſi innuens: quid de captiuo fieri iubeat: ſciſcitatur. Que precepit ne ipſum in nullo lederet ſed ad ſe audiendam venire permitteret. Leo igitur eum relinquens in oſtio cellule ſe poſuit: vt nec ille poſſet exire: nec alius introire. Vir autem ille viſo miraculo ⁊ auditis ſermonibus virginis conuerſus eſt ad chriſtum: ⁊ per vrbem diſcurrens deum chriſtianorum verum omnium creatorem proclamabat. Mittuntur venatores vt leonem capiant: ſed omnes a leone capiuntur: ⁊ ſine leſione ante pedes darie deponuntur: ⁊ ab ea conuertuntur. Tunc prefectus in celle introitu copioſum ignem iuſſit accendi: vt leo cum daria combureretur. Quod leo timens rugire cepit: ſed eũ virgo domini cõfortauit: q̧ nec incendio cremaretur: neq̧ ab aliо caperetur: neq̧ occideretur: ſed morte ſua moreretur: iubẽs vt ſecur⁹ p ignem egrederetur: q̧ ille eũ liberaret quem leo in ſe honoraſſet. Tũc leo inclinato capite p mediũ ignis illeſus egreditur: ⁊ p turbas diſcurrẽs neminẽ leſit nec vllus eũ exinde vnq̧ cepit. ❡ Que oĩa dũ imperator audiſſet: iuſſit celerino pfecto: vt aut Chryſanthũ ⁊ dariã ſacrificare compelleret: aut diuerſis penis afficeret: qui ſacrificare nolentem Chryſanthum iuſſit in equuleo ſuſpẽdi: ⁊ ardẽtes ei lampades applicari. Sed

cōtinuo ligna oīa equulei cōminuūt: vincula rupta diſſoluunt: et lāpades extinguūt. Quicūq; pro manū ad variā mittebāt: eoꝝ nerui brachioꝝ ſtupebāt: qđ cū iperatori a pfecto didiciſſet: et cū hec oīa magicis artib⁹ aſcriberet: iuſſit eos in viā ſalariā deduci et in arenario vtroſq; deponi: et viuos terra et lapidib⁹ obrui. Sicq; inuiolati cōiuges in fouea quaſi in vno lecto deponunt: et magis ſepulturā ꝙ penā excipiētes in chriſti laudib⁹ pſiſtētes: terra ac lapidib⁹ obruunt. Sicq; chriſto martyres conſecrant: et in eodē loco vſq; in preſens digna celebratione venerantur. Paſſi ſunt aūt. viij. kalend. nouembris.

De ſanctis Criſpino et Criſpiniano martyrib⁹. Capitulum. cvj.

Criſpinus et Criſpinian⁹ martyres fratres paſſi ſunt in ciuitate Sueſſionenſi ſub Maximiano imperatore agēte rictiouaro preſide. Qui cū beato Quintino martyre et alijs pluribus ex vrbe Roma egreſſi Sueſſionem venerūt ibidem peregrini habitare ceperūt: ibiq; artem cōſutoriā calceoꝝ addiſcentes de labore manuū victum ſibi querebāt. Ad quos ꝓpter eoꝝ artes multi gentiliū veniētes ab eis cōuertebant. Deniq; a rictiouaro preſide detēti inuenti ſunt calciamēta pauperꝝ reſartientes qui dn̄m chriſtum cōfiterentur: iuſſit eos preſeu extendi et fuſtib⁹ cedi: deinde ſudes in eoꝝ vngulis mitti: et corrigias ſingulas de dorſis eoꝝ tolli. Sȝ orantibus ſctis ſudes de manib⁹ eoꝝ exilierūt: et miniſtros percutientes quoſdā eorum occiderūt quoſdā vero excecauerunt. Inde mādauit preſes vt ligatis molis ad colla eoꝝ tēpore hyemis in flumine axona: velut ſub glacie mergerentur: ſed eos nec aqua mergere: nec petre deprimere: nec frigus ꝯſtringere potuerūt: quin ꝑiecto onere ad ripā aliā fluminis deuenerūt. Poſtmodum in plūbo liquefactō detecti illeſi permanſerunt. Uerum cū gutta plūbi in oculos preſidis inſiliens ipſum excecaſſet. Sanctos martyres in picē et oleū et adipē ſimul bullientia iactari fecit. Quos orantes angelus domini noſtri ab igne illeſos eduxit. Unde rectiouar⁹ iratus ſe in ignē precipitauit: et iuſto dei iudicio ſe cremauit. Maximian⁹ aūt audita morte preſidis: die ſequēti ſanctos gladio puniri mandauit: qui decollati ſunt. viij. kalend. nouembris: quoꝝum corpora beſtijs et auibus deuoranda relicta diuina prouidētia permanſerunt intacta. Senex autem quidam cū germana ſua vetula ab angelo monitus corpora inde tulerunt. Uenienteſq; ad fluuium axonam in nauicula diuinitus ibidem preparata ea poſuerunt: et cōtra ictum fluminis ſine remo vel remige deo duce ad locum ſibi oſtenſum peruenerunt: et ſanctorum corpora ſine vllo pondere portātes: ita vt magis ipſi a corporibus portari viderētur: in quodam eorū tugurio ſecreto ſepelierūt: vbi perſecutiōe ceſſante honor eis a chriſtianis cōdebitus impenſus eſt: et baſilica eorum nominibus fabricata.

De ſanctis. xlvj. martyribus. Cap. cvij.

Quadragintaſex milites rome paſſi ſunt ſub Claudio imperatore: qui audientes ꝙ Tryphonia regina quondam vxor decij ad chriſtum cum filia Cyrilla conuerſa eſſet: vt dictū eſt ſupra in legenda ſancte Tryphonie decimo quinto Kalēd. nouēb. Uenerūt ad Iuſtinū preſbyterū: et ab eo baptiſmi gratiā petierūt: q clerū Romanū cōgregauit vt ordinarēt ep̄z vrbis Rome: in locū ſancti Sixti pōtificis martyrizati q oēs Dionyſium papā elegerunt: ipſumq; per manus Maximi ep̄i oſtienſis conſecrari fecerunt. Conſecratus autem Dionyſi⁹ baptizauit predictos milites quadraginta ſex a Iuſtino preſbytero ſibi oblatos. Audiens hoc Claudius iuſſit teneri milites et virginem Cyrillā olim decij filiam: et congregato exercitu armato in palatio ſeluſtij mandauit. xlvj. milites ſibi pſentari. Quos xp̄m ꝯfitentes ꝑcepit foras muros porte ſalarie duci: et in ciuitate figlina omnes capite cedi. Quorum corpora Iuſtinus et Ioannes preſbyteri noctu rapuerūt: et in via ſalaria iuxta cliuium cucumeris cum alijs. cxx. martyribus ſepelierunt. viij. Kal. nouembris. Inter hos autem fuerunt quatuor milites chriſti precipui ſcilicet Theodoſius: Lucius: Marcus et Petrus.

De ſancto Minyate martyre. Cap. cviij.

Minyas martyr paſſus eſt ſub perſecutione decij Ceſaris apud florentiam ciuitatē. Ad quam dum decius perueniſſet: Minyatē tentū et ſibi preſentatum ac ſacrificare nolentem: leopardo ferociſſimo ſubijci fecit: ſed orāte ſancto fera extincta eſt. Deinde ipſum nudū oleoq; perunctum in fornacem ardentē mitti iuſſit. Angelus autē dn̄i vt olim cum tribus pueris cū eo deſcendit: et flammā extinxit: et ſanct⁹ illeſus omnino permanſit. Tūc decius leones ei adhiberi ꝑcepit: ſed ſigno crucis edito leo interijt. Deinde mādauit eum in equuleo leuari et diuti⁹ torqueri: et poſtmodum inde deponi ſudeſq; ligneas acutas ſub vngulis manuum ipſi⁹ affigi. Qui ab angelo confortat⁹ oīa ſupplicia patientiſſime tolerauit. Poſt hec iuſſit Decius plumbum liquefactū eius aurib⁹ inſtillari. Cui tn̄ ipſe chriſt⁹ in iuuenis ſpecie candida veſte: vt ſol facie fulgēs apparuit: eumq; cōſolatus ad tolerantiam conſtantius animauit. Inde mādauit Ceſar aures illi⁹ ferro perforari: ſȝ apparente iterꝫ ei angelo quidam ex miniſtris eum vidēs conuerſus eſt. Demum decius Minyatem ad templum martis adduci fecit: et eidē auri et argenti ac gemmarū quantitatem nō modicā obtulit ſi ſacrificare vellet: eo ꝙ ihȝ antiqua amicitia plurimū dilexiſſet. Huȝ autem omnino immolare recuſaret: iubente Ceſare decollatus eſt. viij. kal. nouemb. Et ſepultus eſt a chriſtianis in ciuitate Florentia. Sanct⁹ Phridianus ep̄s Florētius eccleſiā Minyatis martyris trās flumē arni poſitā ſepi⁹ viſitabat. Cum aūt die quadam inundatione nimia flumen naui tranſire non poſſet: et naute quidam vltra flumen exiſterent: ſanctuſq; epiſcopus tranſire curaret: nauteq; illi periculo poſtpoſito beati martyris confiſi meritis ad ep̄m tranſuadendum venire diſponerent ſubito ſe citra flumen inuenerunt: et ep̄m tranſportantes ſine periculo fluuium tranſierūt: Tunc ſanctus ep̄s cides ꝑ ſpiritū nūciauit ciuib⁹ illis hoc a deo ſanctū Minyatem obtinuiſſe vt nemo in aqua illi⁹ fluminis necari poſſet. Qđ vſq; hodie ita extitiſſe refert: vbi poſtmodū eccleſia in honore ſancti Phridiani ep̄i fabricata eſt.

De ſancto Frontone epiſcopo. Cap. cix.

Fronto epiſcopus apud petragoricēſi. ciuitatē claruit. Qui ex eadē vrbe oriūdus a iuuētute deo deuot⁹. Rome a beato Petro baptizat⁹ et ep̄s ordinat⁹: ad eandē ciuitatē cū Gregorio preſbytero ad predicandū miſſus eſt verū poſt dies tres itineris mortuo Gregorio: Frōto ad petrū redijt acceptoq; ipſi⁹ baculo ſuper corpus defuncti illum poſuit: et ſocium excitatum de morte recepit. Sicut de hoc ſupra dictum eſt in paſſione Petri apoſtoli. iij. Kalendas iulij. Ueniens autem Fronto

ad ciuitatem Petragoricam verbo ⁊ exemplo multos ad chriſti fidē cōuertit:⁊.lxx. monachos ibidem ad ſeruiendū dño cōgregauit. Sed a prefecto ciuitatis ſquirio noīe perſecutionē paſſus eſt:q: quos iſte baptizabat:ille decollabat:vnde ipſe ſumptis ſeminib⁹ olerū: monachos ſuos aſſumpſit:⁊ eremū deſertiſſimā petit. Veniens autē ad locum ſuper fluuiū dordonē:draconē ingentē ⁊ ſerpētum multitudinē ibidē habitātem chriſti virtute fugauit. Ibiq; cū fratribus deo ſeruire cepit ⁊ olerum ſemina ſeminauit. Deficientibus vero eis cibis angelus dñi ſquirio preſidi per noctē apparuit:et ei diuinam vltionē comminatur:niſi ſanctis viris ſubueniat pereuntib⁹ fame. Ille vero territus amicos cōſuluit:ſed quo ſancti dei abiiſſent:penit⁹ inuenire non valuit. Poſt dies tres nocte iterū angelo eidē apparente plagis percuſſus eſt. Qui amicis iterū conſultis.lxx.camelos cibis monachoꝝ onerat:⁊ deo Frōtonis eos cōmendat. Qui duce dño ad eremū ſancti viri recto itinere puenerunt. Seruus aūt eps onerum medietatē depoſuit:⁊ cum reliquo camelos remiſit. Qui eadē via qua venerant reuerſi ſunt ad dñm ſuum. Qđ cernens preſes in chriſto credidit:⁊ Frontonem inueſtigatū adiit: atq; Gregorius ab eo vocat⁹ ſacrū baptiſma ſuſcepit: eiq; in eremo decetero miniſtrauit. Sanctus autē vir poſt multos labores in pace quieuit.vij.kalend.nouēbris. Sepultus Petragorice virtutibus clarens.

¶ De ſancto Demetrio martyre. Cap.cx.

Demetrius mar-

tyr apud Theſſalonicam ciuitatem paſſus eſt:ſub Maximiano imperatore. Hic a ſua iuuentute chriſtianus et deo ſeruiens nobilis fuit ciuis ipſius Theſſalonice ciuitatis et miles ſtrenuus. Qui tamē chriſtū dominū predicabat:et multos ad fidem conuertebat. Ingreſſus autē imperator Theſſalonicam:audiēs de demetrio ipm̄ comprehendi fecit et in carcerem mitti. Erat autem cum imperatore gygas fortiſſim⁹ et aſpectu terribilis nomine liheus. Qui de mandato auguſti cum chriſtianis dimicans:eos brachiis ad ſe conſtringens ad terram allidebat:ſtatim ſpiritum exhalabant. Multi etiā alii ab imperatore diuerſis penis affligebantur. Cum autem demetri⁹ eſſet in carcere poſitus:ſcorpionē iuxta pedes ſuos cauda eum percutere ſatagentem vidit:quem edito crucis ſignaculo ſtatim extinxit. Cui oranti cōfeſtim angelus apparuit:at q; in chriſto confortatus coronam capiti eius impoſuit. Verum dum imperator cogitaret demetriū cum liheo experiri. Neſtor quidam chriſtianus ſe nocte ſancto Demetrio obtulit dicēs quod certamē hoc aſſumere deliberaſſet:rogans vt ſanctus martyr pro ſe dominum exoraret. Qui ab eo confortatus die ſequenti imperatori ſe preſentauit:ſeq; chriſtianum aſſeruit:offerens ſe cum liheo dimicare:et pro demetrio certamen aſſumere. ¶ Dum autem imperator illum precibus retrahere non poſſet:victori munera promiſit. Neſtor igit̄ duellum ingreſſus liheum ad terram proſtrauit:⁊ proſtratum occidit. Imperator autem hoc videns:et gygātem chriſtianorum victorem amiſiſſe dolens contra eius ſponſionē Neſtorem a militia ſoluit:⁊ de ciuitate eiecit: Demetrium quoq; qui interfectiōis cauſa fuerat iuſſit in carcere occidi. Milites autem ad carcerem venerūt: ⁊ gladiū in eius pectore demerſerunt. Sicq; orans cum palma migrauit ad dominum. Cuius corpus a chriſtianis occultatum eſt propter timorem paganorū. In quo loco de⁹ mirabilia operabat̄:vbi cūctorū egritudines ſanabātur. Sed proceſſu tēporis a Leontio chriſtiano de illirico veniēte ad pfecturā theſſalonice ciuita' in corp⁹ ſcti martyris leuatum eſt et digno honore conditum: eccleſia ei⁹ nomini mire magnitudinis fabricata:vbi et quieſcit miraculis pollens. Paſſus eſt autem ſcūs v ſuardum.vij.kalendas nouēbris:ſecundum Adonem.viij.idus octobris.

¶ De ſancto Euariſto papa ⁊ martyre. Cap.cxj.

Euariſtus papa ⁊

martyr natione grec⁹ ex patre iudeo noīe iuda de ciuitate bethleem:anacleto pōtifici in epatu romano ſucceſſit:⁊ ſedit annos decē:menſes ſeptem dies duos. Hic titulos in vrbe roma preſbyteris diuiſit. Hic conſtituit vt ſeptē diaconi eſſent in vrbe:q̄ cuſtodirēt papā predicātē ꝑpter ſtylum erroris:q̄ poſſet ipoꝛi epo ab emulis:⁊ ſic a maleuolis infamaret̄ ⁊ v̄bo diuino ab inſidiantib⁹ detraheret̄ qui etiā ſemꝑ parati eſſent ad obſequiū pbēdū in miſſarū ſolennus. Cōſtituit etiā vt cōiugium a parētibus publice fiat:⁊ ſponſe ſolēniter a viris ſponſant̄ ⁊ tradant̄ nuptui:⁊ demū a ſacerdotib⁹ benedicant̄:qui etiā ſub pſecutione traiani martyrio coronat⁹ eſt:⁊ ſepult⁹ eſt iuxta corpus beati petri apoſtoli in vaticano.vij.Kalendas nouembris. Hic fecit ordinationes tres per menſem decembrem:preſbyteros ſeptem: diaconos duos:epos per diuerſa loca numero quinq;. Et ceſſauit epiſcopatus dies vigintiocto.

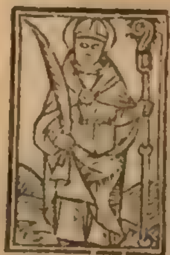
¶ De ſanctis Rogatiano ⁊ Feliciſſimo martyribus. Cap.cxij.

Rogatian⁹ preſ-

byter ⁊ Feliciſſim⁹ martyres apud aphricam ſub decij ⁊ valeriam pſecutione paſſi ſunt:⁊ illuſtri martyrio coronati. De quibus beat⁹ Cyprianus in epiſtola ad confeſſores de rogatiano iuniori mentionem facit:eos magnifice ꝯmēdās. Paſſi ſunt autem.vij.Kal.nouēbris. Hec Ado.

¶ De ſancto Frumentio epiſcopo. Cap.cxiij.

Frumentius epi-

ſcopus apud indiam claruit tpe cōſtantij imperatoris. Fuerunt aūt duo pueri romani chriſtiani:ſcꝫ Frumētius ⁊ Hedyſius tempore conſtantini magni auguſti:qui dū ſub annis puerilib⁹ eſſent xp̄iani:cū metropio quodā pſbytero eoꝝ magiſtro:interna inde ſuperioris locorū orbis perſcrutādi gratia penetrarūt:vbi nūq̄ adhuc chriſti fuerat euangelium predicatū:quia dicto preſbytero literis imbuebantur. Romanis vero tunc tēporis pacis federa indis violātib⁹: cūcti qui de latinorū populo per totam indiā repti ſunt capti ⁊ trucidati fuerunt. Inter quos prefati pueri ſub arbore lectiones ſuas repetentes a barbaris cōprehēſi vita illis remiſſa quia pueri:⁊ regi indorū ſunt preſentati. Quorū alter rex ſcilicet hedyſium ſibi pincernā fecit:frumētio vō rationes ſuas ⁊ ſcrinia conceſſit. Cum autē rex ad mortē inſtaret:filio paruulo regnū:pueris vō ſtatis libertatē reliq̄t. Quo mortuo ad pces regine cū filio paruulo:donec adoleſceret pmāſerunt. Frumētius igit̄ noīe paruuli regnū gubernabat:vn̄ occaſione accepta xp̄ianos in vniuerſo regno conuocauit ⁊ eccleſias edificādi libertatē conceſſit chriſtumq; publice annuncians multos de populo ad fidē xp̄i ꝯuertit. ¶ Sanctus vō hedyſi⁹ ad tyrū italie ciuitatē p viſendis parētib⁹ abiit. Frumēti⁹ aūt ꝑperās alexādriā venit:⁊ athanaſiū tūc ipi⁹ vrbis epm̄ rogauit vt nouellis xp̄ianis epm̄

delegaret. Athanaſius autem frumentiũ eundem epm̃ ꝯſecrauit: ⁊ cũ authoritate plena ⁊ pontificis ad indos remiſit. Qui predicationis officiũ in ipſa prouincia fideliter adminiſtrans ⁊ multis ſignorũ ⁊ miraculorũ virtutibus coruſcans: pene omnes ſuperioris indie gentes ad chriſtũ adduxit: plenuſq; ſanctitate in pace quieuit vj. kalẽdas nouẽbris. Glorioſe ſepult⁹ in regia ciuitate.

¶ De ſanctis Uincentio Sabina ⁊ xp̄iana virginibus ⁊ martyribus. Cap. cxiiij.

Uincẽtius martyr Sabina et chriſtiana virgines paſſi ſunt ĩ hiſpania ciuitate abella ſub ꝑſide daciano. Qui primo in equuleo ab eo ſunt extenti vt oẽs ꝯpages mẽbrorũ eorũ ſoluerẽtur. Deinde capita eorũ lapidibus ſuppoſita vſq; ad excuſſionẽ cerebri validiſſimis vectibus ſũt ꝯtuſa atq; ita eoꝝ martyriũ ꝯpleuerũt. vj. ka. nouẽbris: vt dĩ Ado.

¶ De ſanctis Symone ⁊ Juda aplis. Ca. cxv.

Symon chananeu⁹ et Juda ſiue tadeus apoſtoli fratres germani fuerunt Jacobi minoris et Joſeph iuſti filij marie cleophe que alpheo nupta fuit. De quo ſupra dictum eſt in legenda ſancte anne. vij. kalen. auguſti. Judas autem ad abagarũ regem edeſſe miſſus fuit poſt domini aſcenſionem. Cũ enĩ dictus rex infirmitate nimia eſſet oppreſſus audiens de miraculis chriſti tunc in iudea predicantis miſit ei epiſtolã rogãs vt ad ſe venire dignaretur ⁊ eum ab infirmitate curare aſſerens eũ dei filium: cũ tamẽ adhuc eſſet gẽtilis. Cui ieſus ꝑ epiſtolã reſpondit ꝙ oporteret ipm̃ omnia cõplere ꝓpter q̃ miſſus fuerat: ⁊ poſtea ab eo q̃ miſerat illum in celũ recipi. Promittens ꝙ vnũ ex eius diſcipulis poſt eius aſcenſionem ad eũ mitteret: qui eũ ab omni egritudine liberaret. Poſtea vero ꝙ dominus aſſumptus eſt: vt in hiſtoria eccleſiaſtica legit̃ miſit thomas apoſtol⁹ thadeũ: qui et iudas dictus eſt ad abagarum regẽ iuxta domini promiſſionẽ: viditq; rex in vultu thadei mirum ⁊ diuinũ ſplendorẽ ⁊ cõtinuo in chriſtũ credidit: eiuſq; diſcipulum adorauit. Et cũ leproſus eſſet vt in quibuſdam libris legitur thadeus eũ tetigit: ⁊ mox plenam mũdationẽ accepit: ⁊ baptiſmũ ſuſcepit. ¶ Scripſit autem iudas apoſtolus vltimã de. vij. que canonice dicũtur epiſtolã: que q̃ in libro enoch apocrypho teſtimoniũ ſumpſit a pluribuſq; repudiatur: vſu tamẽ et authoritate maiorũ inter ſanctas meruit cõputari ſcripturas: vt dicit hieronymus libro de viris illuſtribus. ¶ Judas primo in meſopotamia ⁊ ponto predicauit. Symon vero in egypto: deinde ambo in ꝑſidẽ venerũt ⁊ ibidem duos magos zaroen ⁊ arphaxath quos mattheus de ethiopia fugauerat inuenerũt vt ſupra dictũ eſt in eius paſſione. xj. kalen. octobris. Qui per magicas incantationes multa ſigna faciebant: et populum multis ledificabant. Tunc baradach dux xerxis regis babylonie ad prelium cõtra indos profecturus nullum a diis ſuis potuit habere reſponſum. Pergentes autẽ ad phanum proxime ciuitatis a diis illorũ audierũt ꝙ ꝓpter apoſtolos qui illuc venerant dij ſui reſpondere non poterant. Quos dux requiſitos ⁊ inuẽtos interrogauit q̃ eſſent: vel qua de re veniſſent. Qui ſe genere hebreos cõditione chriſti ſeruos ⁊ apoſtolos eſſe reſponderunt: cauſa vero ſalutis illorũ illuc veniſſe dixerũt. Cũ aũt dux diceret ꝙ diis ſuis potẽtiores illos fore cognoſceret: ideoq; cũ eos de fine belli interrogaſſet apoſtoli reſponderunt ꝙ ad hoc vt deos illos mẽdaces fore cõprobarẽt ꝑmittebãt eis dare reſpõſa: vt ex euentu facti mentitos eos fuiſſe appareret. Tũc phanatici bellũ dixerũt futurũ ⁊ multũ hincinde populum ruiturũ. Apoſtoli autẽ verba illorum deridentes ducem hortati ſunt: dicentes pacem ſecum adduxiſſe: ⁊ die ſequenti hora tertia legatos indorum ad eũ venturos eſſe: ſeq; ſe poteſtati eĩ cũ pace velle ſubijcere. Pontifices vero cõtradicentes apoſtolos deceptores aſſerebant: qui ideo ducem ſecurũ reddere vellent: vt ipm̃ incautũ hoſtes facilius occuparent. Dux vero vtroſq; vſq; in craſtinũ cuſtodiri fecit: vt rei euentu veraces honorarent: ⁊ mẽdaces punirentur. Cum autem die ſequenti quod apoſtoli ꝑdixerãt eueniſſet: ⁊ dux põtifices incẽdere vellet: ꝓhibuerũt apli ne hoc fieret: q: miſſi erãt nõ veniẽtes occidere ſed mortuos viuificare. Et cũ oĩa bona illoꝝ dux apoſtolis vl' ſaltẽ partẽ vellet donare: apli nihil oĩno aſſenſerunt recipere. Dux vero miratus illos ad regẽ xerxem duxit: et deos in effigie hoĩm latentes eſſe aſſeruit: atq; cũcta que per eos ſibi contigerant narrauit. Magi vero econtra ibidẽ exiſtentes illis detrahebant: eos vanos ⁊ mẽdaciſſimos aſſerentes. Quod vt comprobarent aduocatos quoſdam coram ſe poſitos ſuis artibus ita mutos fecerunt vt nec nutibus loqui poſſent. Deinde illos loqui permiſerunt: ſed immobiles eſſe fecerunt. Deinde eis greſſum reddiderunt: ſed apertis eos oculis excecauerũt. Dux vero aduocatos illos confuſos ad apoſtolos duxit: vt eorum interuẽtu a magorum incantationibus liberarentur. Sed cũ illi apoſtolos pannoſos deſpexiſſent: ſymon eos in fide chriſti docuit: ⁊ ne decetero magos illos timerent cõfortauit. Et cũ in eorum frontibus conſignati eſſent: ⁊ in chriſtum crederent: ad regem coram magis ingreſſi ab illis ſuperari non potuerũt. Irati magi multitudinem ſerpentum venire fecerunt. Sed apoſtoli veniẽtes pallia ſua de ſerpentibus impleuerunt: et in magos proiecerunt mandantes ne illos occiderent ſed ſolum morſibus cruciarent. Quod cũ ſerpentes facerent apli iterũ eis impoſuerũt vt omne venenũ qḋ infunderãt reuocarent: ⁊ ſic ad ſua loca redirent. Maiores autẽ cruciatus magi ſenſerũt cũ ſerpẽtes venenũ retrahebãt: ꝙ cum ipſum primitus infundebãt. Apli autẽ triduo doloribus cruciari permiſerũt vt vel ſic ab eorum malitia cõuerterent. Cum ergo tribus diebus ſine cibo et potu ⁊ ſomno manſiſſent: ⁊ nec ſic reſpicere vellẽt: apli eos ſanos fecerũt: ⁊ libere quo vellent abire permiſerũt. Qui in eorũ malitia perdurãtes ab eis fugerũt: et pene cõtra eos totam perſidem commouerũt. ¶ Poſt hec filia cuiuſdam principis ex fornicatione cõcepit: ⁊ filium pariens quendam ſanctum diaconẽ apoſtoloꝝ diſcipulum nomine euphroſinum infamauit: ꝙ ipſe eã virginem violauerat ⁊ ex ipſo puella cõceperat. Cũq; parẽtes puelle diaconũ occidere vellẽt: apoſtoli aduenerũt: ⁊ quãdo puer natus fuerit requirũt. Qui reſpõderũt ꝙ illa die prima hora diei. Apoſtoli vero puerũ ad ſe portari iuſſerũt: ⁊ coram diacono ſtatuerunt. Adiurantq; puerũ in chriſti nomine vt ſi diacon⁹ ille eũ genuiſſet coram cunctis debeat ꝓpalare. Infans vero diſerte reſpõdit ⁊ diaconum iuſtum et ſanctum aſſeruit: q: nũq; carnem ſuã coinq̃nauit. Cũ autẽ parẽtes inſtarẽt vt apli quererẽt quis author ſceleris fuiſſet dixerũt ſe innocẽtes abſoluere debere: nõ autem nocẽtes prodere. ¶ Cõtigit etiam eo tempore vt due tigrides ferociſſime que in ſingulis caueis erãt clauſe prodeũtes fugerãt ⁊ oẽs ſibi occurrẽtes deuorarent. Ad quas apoſtoli venerũt ⁊ eas in nomine dñi velut oues manſuetas reddiderunt: ita vt inter homines de die pacifice habitarẽt: ⁊ veſpere ad ſpeluncas ſuas redirẽt. Apli autẽ ꝑ annũ vnũ ⁊ mẽſes tres in babylonia ꝑmãſerunt: ⁊ plus q̃ ſeptuaginta milia hoĩm exceptis paruulis ⁊ mulieribus ꝯuerterũt: quos oẽs cũ rege xerxe ⁊ regina Guina ⁊ filio eutropio baptizauerũt eccleſias cõſtruentes et preſbyteros ac clericos ordinãtes. ¶ Predicti autem magi ad ciuitatem ſuam venientes ſeptuaginta idolo

rũ pontifices ibidẽ exiſtentes ſeduxerũt:vt cum illuc
apoſtoli venirent aut eos ſacrificare compellerent aut
penitus perimerent. Perluſtrata igit̃ circũquaq; oĩ p
uincia cũ apoſtoli ad dictã vrbem deueniſſent:predicti
pontifices cũ oĩ populo eos capiũt:ꝛ ad templũ ſolis ꝛ
lune deducunt. Demones aũt p energuminos clama-
bant ꝙ eos apoſtoli incendebant. Angelus autẽ domi
ni eis apparuit:ꝛ vt alterũ ex duob⁹ eligerẽt illos mo-
nuit aut omnium in tẽplo exiſtentiũ repentinũ interi
tum aut ſuiũ martyriũ. Qui cũ martyriũ elegiſſent: vt
populũ ad penitentiã reducere poſſent. Facto in eis ſi-
lentio demonĩs cũctis audientibus imperarũt:vt de
illorũ ſimulacris exirent ꝛ illa cõfringerẽt. Statimq;
duo ethiopes nigri ꝛ nudi de idolis exierunt:ꝛ fractis
illis cũ diris vocibus abſceſſerũt. Quod videntes pon
tifices in apoſtolos irruerũt:ꝛ eos protinus trucida-
runt. Tunc erumpentibus fulgoribus ꝛ tonitruis tẽ-
plum trifarie ſcinditur:ꝛ magi ictu fulminis in carbo
nes vertuntur. Rex autem babylonie xerxes apoſtolo-
ruz corpora ad ciuitatẽ ſuã tranſtulit:ꝛ in eorum hono
rẽ ecclĩã mire magnitudinis fabricauit. Paſſi ſunt aũt
ſancti apoſtoli dñi ſymõ ꝛ iudas.v.kalen.nouembris.

¶ De ſancto Abdia ep̃o ꝛ cõfeſſore. Cap̃.cxvj.

Abdias epiſcop⁹
babylonie fuit:q̃ a ſãctis apoſtolis
Symone ꝛ Juda in fide chriſti do-
ctus:eorũq; diſcipulus ꝛ ab eiſdẽ cõ
ſecratus eſt ep̃s. Qui poſt martyriũ
apoſtolorũ eorũ paſſionẽ hebraica
lingua cõſcripſit:quã eutropi⁹ ep̃s
filius xerxis regis:de quo dictuz eſt
ſupra pridie kalendas maij:in grę-
cum tranſtulit:eamq; poſtmodum
aphrican⁹ in latinũ vertit. Hic in ci
uitate babylonie perſarum predicationis officio fide-
liter inſiſtit:eoq; ſolicite adminiſtrato in pace quieuit
ſepultus babylonie iuxta corpora apoſtolorum.

¶ De ſancto Pharone ep̃o. Cap̃.cxvij.

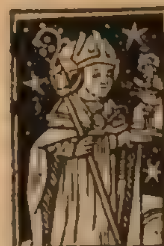
Pharo epiſcopus
meldeñ. claruit apud ipãz ciuitatẽ
Hic fuit frater ſancte phare ỽginis
de q̃ infra dictũ eſt.vij.id⁹ decẽbris.
Qui ꝛ p̃poſitus palatio clotharij:ꝛ
theodeberti:ꝛ theodorici regũ fran
corũ ſtrenue regalia admiſtrabat.
Dũ aũt ad pharã ſororẽ ſuã viſitan
dã vocat⁹ acceſſiſſet:ab eadẽ ſuaſus
ſeculũ reliq̃t. Et cõi voto ipi⁹ ꝛ cõiu-
gis blidechildis ipe clericatũ aſſũpſit:vxoreq; ſacrove
lamie ꝯſecrari fecit. Ipe aũt mle opib⁹ ſolicite intẽtus
dñi ꝯ deuote ſeruiuit:ecclĩã ſctĩ ſtephani ciuitatis meldẽ
ſis paup̃rimã copioſe ditauit:ꝛ ĩ ea in dñi obſequio re-
ſedit. Hic etiã chilenũ fratrẽ ſuũ ad ꝓuinciã attrebatẽ
ſcz ad p̃dicãdũ miſit:q̃ ibidẽ miraculis claruit. ¶ Die
q̃dã cũ eodẽ chileno pharo ad mẽſaz ſedebat:ꝛ vas vi-
treũ vino plenũ cadẽs in terrã cẽ fractũ eſt:qð ſanct⁹
chilen⁹ reintegrauit:vinũq; effuſuz adeo ĩ vaſe recupa
uit ꝙ neq; terra madefacta videret̃ recupatũq; vinũ
chilen⁹ pharoni p̃ſentauit ꝛ pharo deo grãs egit. Mor
tuo v̾o valpetro ep̃o pharo ab oĩ p̃plo in ſucceſſorem
eligit̃ ꝛ a rege clothario approbat̃. Qui cũ die paſche
pueros ꝯfirmaret infantẽ a natiuitate cecũ chriſmate
pungens illuminauit. ¶ Trãſiẽs p ciuitatẽ aũ carceres
vinctos a vinculis abſolutos de cuſtodia ſolo v̾bo edu-
cit. Verũ cũ aliquãdo allect⁹ de memoria pulcritudi-
nis ei⁹ vxoris:ad eã miſit vt ſe viſitaret. Illa aũt cũ bis
recuſaſſet:tãdẽ tertio vocata cilicio ĩducta ꝛ vultu abie
cta ad eũ venit:ꝛ ſancti viri immũdã cogitationẽ extĩ-
xit. ¶ Dũ autẽ nauis quedã cũ multis in flumine fuiſ-
ſet ſubmerſa pharo ad ripã amnis accedens tãdiu ter
ſe proſtrat⁹ orauit donec nauis cũ oĩb⁹ qui ſubmerſi
fuerãt viuentib⁹ emerſit:ꝛ ad fluminis ripã per uenit.
¶ Cũ ad p̃ces andoeni ep̃i eccl'iaz ĩ ſolo rhotomagenſi
cũ ſanctis amãdo ꝛ eligio dedicaret:ꝛ tabula marmo-
rea altari cõſecrãdo ſupponi deberet caſu de manibus
miniſtrorũ collapſa p mediũ ſciſſa eſt. Quã ſctũs pharo
cũ ceteris epiſcopis ſuis orationib⁹ reintegrauit. Qui
epiſcopatum ſuũ feliciter per annos.lxvj. gubernauit
ꝛ clar⁹ ſanctitate ad chriſtũ migrauit.v.kal.nouẽbris.

¶ De ſancta Cyrilla virgine ꝛ martyre.
Capitulum.cxviij.

Cyrilla ỽgo ꝛ mar
tyr Rome paſſa eſt ſub claudio im-
peratore. Hec olim filia decij ceſaris
vna cum matre tryphonia regina
ad chriſtum conuerſa et a ſancto p̃ſ-
bytero iuſtino baptizata eſt:vt dictũ
eſt ſupra in legenda tryphonie regi-
ne decimoquinto kalen. nouẽbris.
Mortua vero tryphonia claudius
cyrillam teneri fecit cum militibus
quadragintaſex:de quibus ſupra in
eorum paſſione actum eſt.viij.kalendas.nouembris.
Quibus omnibus martyrizatis imperator cyrillaz ſa-
crificare nolẽtem gladio necari precepit. Cuius corp⁹
iuſtinus preſbyter iuxta corpora hippolyti martyris et
ſociorum ſepeliuit quinto Kalen.nouembris:vbi ꝛ try
phoniam reginam ipſe recondiderat.

¶ De ſancto Joanne epiſcopo auguſtudinenſi.
Capitulum.cxix.

Joannes epiſco-
pus auguſtudinenſis vt ſcribit Be-
da libro.v.cap̃.ij.geſtis anglorũ mi
ra ſanctitate claruit. Hic longe a ciui
tate ſua fere miliario cum dimidio
mãſionẽ ſecretiorẽ nemore circũda-
tã habebat:in qua p totã quadrageſi
mã manere cõſueuerat:habẽs ſecũ
paucos viros ſpũales:cũ q̃b⁹ deo va
caret ꝛ pauperẽ quẽpiã in quo xp̃m
refoueret. Cũ aũt ſemel incipiẽte.xl.
illuc veniſſet ꝛ adoleſcẽtẽ mutũ a natiuitate totũq; ſca
bie ſuz ꝛ in capite furfureũ ſecũ aſſumpſiſſet eidẽ quo-
tidianũ victũ p̃ſtãs finita prima quadrageſime ſepti-
ma dñi linguã ei⁹ breuiſſimã tetigit ſigno crucis edito
loquẽdi ei facultatẽ ꝛ viſum cõceſſit. Scabredinẽ aũt ei⁹
adhibito medico curari fecit. Ita vt capillis pulcherri
mis ꝛ criſpis limpido vultu et noua loq̃la decoratus
quodãmõ renoueniſſe videret̃. ¶ Quadã die ad mona
ſteriũ virginũ qð uetadũ dr̃ deuenit:vbi erat virgo q̃-
dã abbatiſſe carnalis filia quã in ſeculo ex marito ge-
nuerat q̃ ex flebotomia in.iiij.luna facta brachiũ adeo
tumefactũ habebat:ꝙ ipſi⁹ oĩno vſu carebat. Quã dũ
ſctũs vir ad p̃ces abbatiſſe tetigit cõfeſtim brachiũ ei⁹
ſanũ fecit. ¶ In villa ouſimiliũ cũ eccleſiã cõſecraſſet ꝛ
miſſam celebraſſet vxori comitis hucꝰ q̃ dieb⁹.xl.ipos
corporis graui calore detẽta iacuerat:de aqua cõſecratio
nis b̃ndicta miſit:vt ipſa exinde biberet ꝛ corp⁹ abluę-
ret. Qð dũ illa feciſſet ab oĩ mox egritudine ſanata ſur
rexit:ꝛ continuo diſcumbentibus in menſa miniſtra-
uit. ¶ Aliquo quoq; tẽpore vocatus ad dedicãdũ aliã
eccleſiam comitis addi officio peracto ad vnũ ex pue-
ris comitis graui lãguore detẽtum iamq; in extremis
laborãtem intrauit:ꝛ cum benedicens ad mẽſam cum
comite diſcubuit. Cum autem puer poſt modicum bi
bere petiſſet:et ioannes vinum a ſe benedictum ei mi-
ſiſſet:puer potans illud ſtatim valens de lecto ſurre-
xit:ꝛ cum ceteris ad mẽſam comedit. ¶ Cũ ad quod-
dam monaſteriũ pergeret ꝛ iuuenes equitantes equos
ad curſum certatim compellerent:vnus illorum a ſua

cto viro currere ꝓhibit⁹ dū curſum cepit: lapſus in lapide caput colliſit: ⁊ cerebrū pene excutiēs: die illo ⁊ nocte quaſi mortu⁹ iacuit. Pro quo vir dñi in orationem ꝑnoctans mane caput ei⁹ tetigit: ⁊ ab omni ꝑtin⁹ dolore ⁊ leſione curauit. Primo tñ ipſuz cōſentiētē ꝙ a quodam ꝑſbytero heretico fuerat baptizatus catholice baptizauit. Manſit aūt in ep̄atu annis. xxxiii. Et p̄ n. nimia ſenectute adminiſtrare nō valēs ſucceſſorē ſibi vilfridū ordinauit: ⁊ ep̄atu reſignās in monaſterio ꝑdicto habitauit: vbi ⁊ in pace quieuit. iiii. kalē. nouēbris. Sepultuſq; eſt in porticu ſancti petri in monaſterio quod dī ryſus clerorū anno domini. ccccccccxx.

De ſancto Narciſſo ep̄o. Capi. xx.

Narciſſus ep̄s hie

roſolymorū tp̄e aurelij Antonini imperatoris claruit. Qui multis miraculis coruſcauit. Hic quadā ī vigilia paſche dū ǭcū luminaribus deficeret nec vn̄ infunderet haberēt aquā bñdixit: ⁊ lāpadib⁹ infundi fecit: ⁊ pluſq̄ cēt oleū lumē fouit: ⁊ clarā lucē reddidit. Quodā ꝟo tp̄e dū a q̄buſdā emulis de facinorib⁹ certis criminat⁹ cēt tres teſtes ſub iuro ꝫ eū depoſuerūt. Quorū prim⁹ ſibi imprecat⁹ eſt ꝙ niſi verū diceret igne cōſumeret. Scđs ꝙ a morbo regio cruciaret. Tertius ꝙ oculorū lumine priuaret. Et ꝙuis his nō obſtātib⁹ a pp̄lo innocēs iudicat⁹ eſſet: furori emulorū ſctūs vir cedere voluit ⁊ deſertū petēs diudū ſolitariā vitā duxit. Teſtis aūt prim⁹ q̄ in eū mētit⁹ fuerat cū omni domo ſua fulmine arſit. Scđs morbo regio a planta vſq; ad verticē ꝑcuſſus interijt. Terti⁹ vero hec videns ad penitētiā redijt: ⁊ veritate corā oī pp̄lo depoſita diu peccatum ſuū defleuit: donec lachrymarū inūdātia lumē oculorū amiſit. Popul⁹ aūt hieruſalē narciſſum diu requirēs ⁊ nuſquā inueniēs dionyſiū ſanctū virū ſibi ſubſtituit. Cui poſt modicū decedenti germani⁹: ⁊ germanio vigordi⁹ ſucceſſit. Cui⁹ tp̄e narciſſus repert⁹ cū iam ſenex eſſet: quāuis diudū renitens ad ſedē ſuā cū gloria reductus eſt: ⁊ vigordius ſponte epiſcopatum reſignauit. Cū vero ex nimio ſenio iam epiſcopatū adminiſtrare nō poſſet: diuina reuelatione Alexandrū virū ſanctū q̄ de capadocia hieroſolymā cauſa peregrinationis venerat: loco ſui ordinandū conſtituit: vt in ipſi⁹ ſancta legēda dictū eſt ſupra decimoquinto kalēdas aprilis. Ipſe vero reliquū ſue ſenilis etatis orationib⁹ exegit ⁊ quarto kalē. nouēbris ad chriſtum migrauit.

De ſancto zenobio presbytero ⁊ martyre. Capi. xxi.

Zenobius preſby-

ter ⁊ martyr apud ſidonē vrbē paleſtinorū paſſus eſt. Qui ſub diocletiani ⁊ maximiani auguſtorū ꝑſecutiōe pro nominis chriſti inuicta cōfeſſione gladio capite ceſus glorioſo martyrio coronatus eſt. iiii. kalēdas nouembris: vt ait Ado.

De ſctō Serapione ep̄o. Capitu. xxii.

Serapion ep̄s apđ

āthiocā vir eruditiſſim⁹ fuit ⁊ fide clariſſim⁹ atq; ꝟtute mirabilis: q̄ vt ſcribit Hieronym⁹ libro de viris illuſtribus vndecimo cōmodi imꝑatoris anno Antiochie ep̄s ordinat⁹ eſt. Hic fidei cōfeſſiōe inſignis ſcripſit epiſtolas ad carinū ⁊ pōtiū de hereſi mōtani caz valēter impugnans. Aduerſus manichēū ēt volumē ſcripſit egregiū. De titulis ſalmorū aliō. Epl̄as inſup ad diuerſos vtiles valde. Et ſub Cōſtātio ꝑncipe ſeritate notabilis humanitatis debitum ſoluit. Sepult⁹ Antiochie. iii. kalē. nouē.

De ſancto Leontio confeſſore. Capi. xxiii.

Leonti⁹ confeſſor

apud Taracinā ciuitatē cāpanie tempore claudij imperatoris a ſctō ceſario martyre conuerſus eſt: vt dicetur infra in ei⁹ paſſione kalen. nouembris: qui ab eodem ſacri fontis vnda ꝑfuſus mox vt a ſancto iuliano preſbytero diuinam communionē accepit ſpiritum emiſit. Sepultuſq; eſt in eodez oppido ab vxore ⁊ filijs. iii. kalen. nouembris.

De ſancto Marcello martyre. Capi. xxiiii.

Marcell⁹ martyr

apud ciuitatem tingitanē paſſus eſt. Qui cū eſſet centurio ſub agricolao agente vices prefectorum pretorio et de chriſtianitate ab eius militib⁹ accuſatus fuiſſet: ⁊ chriſtum dñm confiteri nullaten⁹ dubitaſſet. Iubente nequiſſimo agricolao capitis abſciſione martyrium cōſummauit: ſepultuſq; eſt in eadē ciuitate a fidelibus. iii. kalē. nouembris. Hec Ado.

De ſancto Germano ep̄o capuano. Capi. xxv.

German⁹ epiſco-

pus capuanus ſanctitate vite mirifica claruit: de quo refert gregorius. ii. dialog. cap̄. xxxv. ꝙ dum ſeruādus quidā diacon⁹ abbas monaſterij quod in campanie partib⁹ a liberio quodā patritio vrbis rome cōſtructū fuerat ad beatū bñdictū ad monaſteriū caſſinēſe viſitatiōis gratia veniſſet. Moraq; iaz quietis exiſteret in cuiuſdā turris ſuperiorib⁹ benedict⁹ in inferioribus vero ſeruand⁹ ſe collocauit diaconus. Quo videlicet in loco inferiora ſuperioribus peruius cōtinuabat aſcenſus. Cum vir domini Benedict⁹ adhuc quieſcentibus fratrib⁹: inſtans vigilijs ad feneſtrā dñm deprecaretur: ſubito in tempeſta noctis hora reſpiciēs: vidit fuſam lucem deſup noctis tenebras effugaſſe: tantoq; ſplendore clareſcere: vt dies vinceret lux illa: qu inter tenebras radiaſſet. Omnis etiā mundus velut ſub vno ſolis radio collect⁹ ante oculos ei⁹ adductus eſt. Qui venerabilis pater dum in tantam oculorū aciē in ſplendore lucis infigeret vidit Germani animā ep̄i capuani in ſpera ignea ab angelis in celū deferri. Tūc tāti ſibi teſtē volens adhibere grādi miraculi Seruandū abbatē bis terq; ei⁹ nomine cum clamore vocauit. Qui in tanti viri inſolito clamore turbatus aſcendit: reſpexit: partemq; iam lucis exiguā vidit. Cui ex hoc ſtupenti vir dei que geſta fuerant enarrauit. Statimq; in caſſinum caſtrum theoprobo mandauit vt ad capuam ſub eadē nocte trāſmitteret: ⁊ quid de Germano ep̄o ageret agnoſceret. Fac⁹umq; eſt. Et his qui miſſus fuerat ſanctū virū Germanū ep̄m iam defunctū repperit: ⁊ requirens agnouit: eadē hora fuiſſe illus obitum: quo vir dñi Benedictus ei⁹ cognouit aſcenſum. Quieuit autem in pace. iii. kalend. nouēbris ſecundum vſuardum.

De ſancto Quintino martyre. Capi. xxvi.

Quintinꝰ martyꝛ genere nobilis ⁊ ciuis Romanꝰ apd̄ Ambianū vꝛbē ſub rictiouaro pꝛeſide paſſus eſt tēpoꝛibꝰ Diocletiani et Maximiani imperatoꝝ. Cū enim Quintinꝰ cū Fuſciano ⁊ Victoꝛico et Criſpino ⁊ Criſpiniano: ⁊ alijs pluribus a Roma diſceſſiſſet ⁊ Pariſiꝰ deueniſſet dū ſinguli illoꝝ loca in q̇bus ꝑdicarēt: elegiſſent. Quintinꝰ ꝑdicādo circūiens ⁊ miraculis pollēs Ambianū venit: eodē quoqꝫ tpe rictiouarꝰ pſes tātā cedē i xp̄ianos exercuit: vt in ciuitate Treuerēſi ſanguis martyꝛū in flumē moſelle decurreret: ⁊ coloꝛē aq̄ in iuū verteret. Rictiouarꝰ igit̄ Quintinū detētū in carcere clauſit: die vero ſequēti ꝑduci mādauit: ⁊ dū xp̄m cōfiteret̄ iuſſit extēdi ⁊ grauiter cedi. Sꝫ voce de celo ipſuꝫ exhoꝛtāte cedētes coꝛruerūt in terrā. Quē pſes iterū in carcerē recipi iuſſit: angelo vero illū ſoluēte: manc in mediū vꝛbis iuit: ⁊ ibi ꝑplo ꝑdicauit: vn̄ rurſum captū iuſſit illū pſes ad trocheas adeo toꝛqueri vt vincula eiꝰ a iūcturis ſoluerent̄: deinde teſticulis ferreis illū cedi pꝛecepit: poſteaqꝫ oleū bulliēs ac picē ⁊ adipē feruētia doꝛſo eiꝰ infundi: ⁊ lāpades ei ardētes applicari. Et dū liberꝰ idola contēneret ⁊ ꝑ fidē cōfutaret: mādauit in os eiꝰ acetū ⁊ ſalē ac ſinapiꝫ liquefacta iactari vt ſic taceret. Qui dum magis adhuc xp̄m collaudaret: iuſſit illū apud virmandū adduci et duos maximos clauos ſiue taringas a ceruice vſqꝫ ad crura cōfigi: ⁊ alios claucllos intra vngulas ⁊ carneꝫ digitis manuū immittit. Et ſic cōfoſſum decollari. De cuiꝰ collo columba niuea exiēs celū aduolare viſa ē. Qui paſſus eſt pꝛidie kalen. nouēbꝛis. Coꝛpꝰ autē eiꝰ flumio ſequane demerſum a ꝑſide adiectiōe terre plūbi ⁊ limi ceno ſepultū eſt: ne a xp̄ianis inueniret̄. ¶ Sed poſt annos. lv. a quadā matrona Romana Euſebia noīe taliter repertū eſt. Cū eni ipſa mulier ceca eēt: angelꝰ ei tertio apparuit: eiqꝫ admonuit vt i galliā ad coꝛpꝰ ſancti Quintini martyꝛis requirendū accēderet: ſeqꝫ viſuꝫ recuperaret. Que dū locū ignoꝛaret: angelico ductu illuc tādē deuenit: ⁊ de coꝛpoꝛe a multis requirens nihil omnino inuenire valuit. Dū aūt oraſſet ad dn̄m coꝛpus ex vna parte de flumine ⁊ caput ex alia enatauit: ⁊ vſqꝫ ad manꝰ mulieris acceſſit. Qd̄ illa accipiēs oīno incoꝛruptum niuuoqꝫ odoꝛe fragrās: ad virmiandū caſtrū poꝛtare diſpoſuit. Sed dū ad radices mōtis ꝑuenit coꝛpꝰ oīno immobile factū eſt: vbi diuina cognita voluntate Euſebia coꝛpꝰ tumulauit: ⁊ cōtinuo eiꝰ tactu lumē recuperauit. Plurimi quoqꝫ infirmi a diuerſis languoꝛibus in eiꝰ inuētiōe ſunt curati. ¶ Poſt decurſum aūt annoꝝ. cccxx. dū coꝛpus ſancti martyꝛis iterū eſſet incognitū ſancto Eligio Nouiomenſi ep̄o reuelatur. Qui poſt ieiuniū triduanū: dum locū ſibi oſtēſum vbi latebat effoderet: nocte lux de celo tāta circunfulſit: vt dies oꝛta a pluribꝰ crederetur: odoꝛis quoqꝫ ſuauiſſimi fragrātia erupit. Coꝛpꝰ ergo ſancti reptū ac leuatū: honoꝛifico ac ꝑcioſo locello cōdidit: eccleſiāqꝫ ⁊ monaſteriū ibidē edificauit. Anno dn̄i. cccccclvij. vbi ad ꝑſens ſanctum coꝛpus reqēſcit: ſigniſqꝫ mirabilibꝰ refulget.

¶ De ſancto Natale confeſſoꝛe.
Capitu. cxxvij.

Natalis cōfeſſoꝛ tēpoꝛe Zepherini pape Rome claruit. Qui dū ſanctis operibꝰ polleret deceptꝰ ab Aſclepio ⁊ theodoto collectarijs: q̇ ambo diſcipuli erant cuiuſdā coꝛiarij apoſtate: ab eccleſie cōmunione deiecti accidit vt ep̄s illiꝰ hereſis nominaret̄ acceptis ꝑ ſalario. cl. nūmis mēſtrue ꝑſtationis. Sed admonitꝰ ſepius a dn̄o vt reſipiſceret dū amoꝛe turpis lucri recuſaret: nocte quadā i ſomnis ab angelis diri verberibꝰ flagellat̄. Mane aūt liuoꝛes ⁊ vulnerū cicatrices in ſcapulis reperiēs ac ſi vigilās coꝛpoꝛaliter paſſus eēt: territꝰ ad papā Zepherinū adijt: ⁊ viſionē narrauit. Quē ille penitētē benigne ſuſcepit ⁊ dignitati renūciāti ſatiſfactionē impoſuit. Natalis vero vitā in meliꝰ cōmutās: laudabilius finiuit et eiuſdem pontificis tempoꝛe poſt modicū in pace quieuit pꝛidie kalendas nouembꝛis.

¶ Explicit liber nonus.

Incipit pꝛologus. X. libꝛi.

Decimus liber huius catalogi continet in ſe paſſiones et geſta illoꝝ ſanctoꝛum quoꝛum feſtiuitates eueniunt intra tempus in quo repꝛeſentat eccleſia ꝑpagationem illoꝛum eius filioꝝ qui fuerunt eccl̄ie eiuſdē augmētatoꝛes quales fuerunt ſancte virgines. Hoc aūt tempus eſt a kalendis menſis Nouembꝛis vſqꝫ ad aduentum domini. Et hoc ſub figura ſanctoꝛum pꝛophetarum: quoꝛum tunc vaticinia et pꝛophetie leguntur. Hi enim vt plurimū carnali ſpꝛeto cōiugio: ī coꝛpoꝛis ⁊ mētis integritate dn̄o ſeruientes aduentum chꝛiſti ⁊ futura tempoꝛa per ſpiritū pꝛedixerunt: ⁊ populū domini ſuis vaticinijs a vitijs et erroꝛibꝰ reuocare ⁊ ad viam veritatis reducere ſtuduerunt. ¶ Ad huius igitur tempoꝛis vltimi feſta pertractanda veniendum eſt.

¶ Finis pꝛologi.

Liber decimus a Kalendis nouembꝛis vſqꝫ ad aduentum.

¶ De feſtiuitate omnium ſanctoꝛum. Capi. j.

Omniuꝫ ſanctoꝛum feſtiuitas quatuoꝛ cauſis inſtituta fuiſſe videtur: ꝑmo ꝑpter cuiuſdā templi dedicationem: ſecundo pꝛopter omiſſoꝛum ſuppletionē: tertio ꝑpter negligētiarum expiationem: quarto pꝛopter facilioꝛē oꝛationum noſtrarum impetrationem. ¶ Pꝛimo ergo inſtituta eſt pꝛopter cuiuſdam templi dedicationem: videlicet templi quod Pantheon antea dicebatur quod rome fuit conſtructum in honoꝛem cybeles: que mater

que mater dicitur omniũ deorũ ⁊ omniũ eius filiorũ.
Quod templum poſtmodum Bonifaci⁹ papa quart⁹
eccleſie dei a phoca Ceſare donatũ cõſecrauit in hono
rem dei genitricis ⁊ omniũ martyrum chriſti.iij.idus
maij. Et tunc ipſa die inſtituit in vrbe Roma celebrari
feſtum btẽ Marie virginis ⁊ omnium ſanctorum ſcili
cet martyrum quia adhuc feſta cõfeſſorum non celebra
bant. De hac materia ſupra dictum eſt.iij.idus maij.
Et eſt illud templum quod hodie vocatur ſancta ma-
ria rotunda. Uerum proceſſu temporis: quia ad hoc fe-
ſtũ multitudo maxima cõfluebat: ⁊ propter defectũ vi
ctualium celebritati vacare non poterãt. Ideo Grego-
rius papa quartus hoc feſtũ in calẽdis nouembris eſ-
ſe cõſtituit. quãdo celebratis meſſib⁹ ⁊ vindemijs ma
iorem victualium copiam eſſe conſpexit: ac per vniuer
ſum mundum hunc diem in honorem generaliter om
nium ſanctorum ſolenniter celebrari decreuit: addi-
tis feſtiuitatibus confeſſorũ. ⁊ ſic ſolennitas que ſolũ Ro-
me de ſolis martyribus celebratur per totum mũdum
de omnib⁹ ſanctis ad preſens recollitur. ¶ Secundo
inſtituta eſt propter omiſſorum ſupplecionẽ. Multos
enim ſanctos omittimus de quibus nullũ feſtũ ſiue
memoriam facimus: tum propter ſanctorũ multiplici
tatem quia quaſi infiniti ſunt: tũ propter noſtram infir
mitatem: quia infirmi ⁊ debiles ſumus: nec ad hoc ſuf
ficere poſſumus: tum propter temporis breuitatem: q2
etiam totũ tẽpus longiſſime vite vnius hominis non
ſufficeret: vt ſemel tantũ in vita ſua: quis ſingulorũ ſan
ctorum feſta celebraret. Ideoq3 eccleſia rationabiliter
ordinauit: vt quia omnium ſanctorũ feſta facere nõ poſ
ſumus: ſaltem omnes generaliter inſimul honoremus
¶ Quare autem inſtitutum eſt vt ſanctorũ feſta in ter
ris agamus. Magiſter Guillelm⁹ in ſumma de officio
ponit ſex rationes. ¶ Prima eſt ꝓpter honorẽ diuine
maieſtatis. ¶ Cum enim ſanctis honorẽ impẽdimus
deum in ipſis honoramus: quia qui ſanctis honorem
tribuit illum honorat qui eos ſanctificauit. Ps. Lauda
te dominũ in ſanctis eius. ¶ Secũda eſt propter auxi-
lium noſtre infirmitatis. Quia enim per nos ſalutẽ ha
bere non poſſumus: ideo ſanctorum interceſſionibus
indigemus: a quib⁹ vt adiuuari mereamur: merito ip
ſos honorare debem⁹. ¶ Tertia eſt propter augmẽtũ
noſtre ſecuritatis: vt ſcilicet propter ſanctorum gloriã:
que nobis in eorum feſtiuitate proponitur noſtra ſpes
⁊ ſecuritas augmentetur. Si enim mortales homines
nobis ſimiles potuerunt ita ꝑ ſua merita ſublimari:
conſtat quia nos ſimiliter poterim⁹: cũ manus domi-
ni abbreuiata non ſit. ¶ Quarta eſt propter exemplum
noſtre imitationis. Cui enim eorum feſtiuitas recen-
ſetur: ad eorum imitationẽ prouocamur: vt ſcilicet eo-
rum exemplo terrena cõtẽnentes celeſtia deſiderem⁹.
¶ Quinta eſt propter debitũ mutue viciſſitudinis. Sã
cti enim de nobis feſtum faciunt in celo: quia gaudium
eſt angelis dei ⁊ animabus ſanctis ſuper vno peccato-
re penitentiam agente. Iuſtũ eſt ergo vt nos de ipſis fe
ſtum agamus in terris. ¶ Sexta eſt propter procura-
tionem noſtri honoris ⁊ exaltationis. Cũ enim ſanctos
honoramus noſtram rem agimus: ⁊ noſtrũ honorem
procuram⁹: quia eorum feſtiuitas eſt noſtra dignitas.
Nam cũ honoramus fratres noſtros: honoramus nos
ipſos: charitas enim omnia communia facit. ¶ Tertio
inſtituta eſt propter negligentiarum expiationem. Li-
cet enim paucorũ ſanctorum feſta agamus: adhuc tamẽ
illa pauca ſepe negligenter agimus: ⁊ multa ibidẽ per
ignorãtiã omittim⁹. Si qd igit in alijs ſolẽnitatibus
ſanctorũ quas egimus neglexerim⁹: in hac generali ſo
lennitate ſupplere poſſim⁹: ⁊ de negligentia nos pur-
gare valem⁹. Hec ratio tãgit in ſermone q̃ hac die p ec
cleſias recitat: in quo ſic dicit. Decretũ eſt vt hac die ſan-
ctorũ oĩm memoria habeat: vt q̃cqd humana fragili-
tas ꝑ ignorantiã vel negligentiã: vel occupationẽ rei ſe-
cularis in ſolẽnitatib⁹ ſanctorũ min⁹ peregiſſet: in hac
ſancta obſeruatione ſoluat. ¶ Notãdũ autẽ eſt q̃ octo
ſunt ordines ſanctorũ quos hodierna die inſimul vene
ramur: vt eis qđ negligẽter fecimus ſuppleam⁹: q̃ no-
tant ꝑ octo cõditiones ſiue ſtat⁹ beatorũ: qui in euan-
gelio hui⁹ feſti a chriſto exprimuntur: ⁊ eorũ ꝑfectiones
ↄtra octo vitia capitalia dirigunt: ⁊ reducũtur ad octo
cõditiones ſiue ſtatus diuerſorũ miniſterorũ homi-
nũ: qui cõſtituũt politicũ regimẽ ciuitatis eo q̃ eccleſia
triũphans ciuitati aſſimilatur. Apocal. xxi.c. Uidi ciui
tatẽ ſanctã hierlm nouã ⁊c. Ut enĩ tractat in lib. de re-
gimine ciuitatũ: ad hoc vt ciuitas bene regatur: ⁊ i ſuo
ſtatu pacifico cõſeruetur neceſſe eſt vt habeat conſilia-
rios ſeu iudices regi aſſidentes: officiales ſiue vicarios
in diuerſis caſtris regis vicẽ gerẽtes. Precones ſiue no
tarios regis decreta ſcribentes. Famulos ſeu nuncios
regis mandata exequentes. Milites ſiue pugiles ꝓ re-
gis honore pugnãtes. Nobiles ſiue primarios regẽ cõ-
tinue comitantes. Mercatores ſiue operarios diuerſa
operantes ⁊ vendentes. Et electas dominas reginã iu-
giter aſſociãtes. ¶ Primus ordo q̃ eſt iudicũ ſiue cõſi-
liariorũ regi aſſidentiũ eſt ordo apoſtolorũ: qui tãq̃ iu-
dices ⁊ regis aſſeſſores a chriſto electi ſunt: vt cũ chriſto
ad iudiciũ venturo in duodecim thronis ſedeant: ⁊ vni
uerſum orbẽ cũ eo iudicare debeant: de quib⁹ cantat ec
cleſia. Uos ſeculi iuſti iudices ⁊c. Ad hoc autem vt iudi
ces iuſte iudicent: debent a mente ſua omnẽ cupidita-
tem excludere ⁊ paupertatem diligere. Unde merito q2
tales fuerunt apoſtoli quia oĩa temporalia a mente ſua
abdicarũt: de ipſis dicitur. Beati pauperes ſpiritu. Et
hec paupertas ſpiritus dirigitur contra auaritiã. Pre-
miũ autem quod rex cõſueuit ſuis iuſtis dare iudicib⁹:
eſt ipſum regnũ quod eis vna ſecum facit eſſe ↄmune: vt
ipſi quodãmodo reges appellent: ⁊ ſibi cõregnẽt. vnde
⁊ de apoſtolis dicit. Quĩ ipſorũ eſt regnũ celorum: ſi-
cut ⁊ chriſti. Secundus ordo qui eſt officialiũ ſiue vica
riorum eſt ordo pontificum et ſacerdotum: q̃ chriſti vi-
ces ⁊ authoritatẽ exercẽt in eccleſia militãte: ⁊ ei⁹ ꝑſonã
in oĩb⁹ repñtãt ꝑ diuerſa loca. Officiales aũt ſiue vi-
carij regis debẽt ſemꝑ optare iuſtitiã: vt ius ſuũ vnicui
q3 tribuãt: vnde ⁊ de iſtis: q2 tales fuerũt dr. Beati qui
eſuriũt ⁊ ſitiunt iuſtitiã. Et talis eſuries dirigitur cõ-
tra gulã. Premiũ autẽ horũ officialiũ eſſe cõſueuit: vt
de cenſu regis ſibi vite neceſſaria ꝓuideat. vnde et de
pontificib⁹ ⁊ ſacerdotibus dicit. Quĩ ipſi ſaturabunt.
¶ Tertius ordo: qui eſt preconum ⁊ notariorũ: eſt ordo
ꝓphetarũ qui regis eterni mãdata in eccleſia ſcripſe-
rũt: ⁊ ea populis denũciauerũt. Tales autẽ ſemper de-
bẽt eſſe in cõtinuo exercitio ⁊ labore: vt quaſi vita eorum
ſit in fletu ꝓpter regis amorẽ. vñ q2 tales fuerũt ꝓphe
te de eis dicit. Beati qui lugent Et talis luctus labo-
rioſus dirigit cõtra accidiã. Premiũ aũt horũ ſcriba-
rũ ⁊ preconũ eſſe cõſueuit: q̃ rex eis gr̃as liberaliter cõ
cedẽs: multis illos bñficijs cõſoletur. vnde ⁊ de ipſis
additur. Quĩ ipſi cõſolabuntur. ¶ Quartus ordo: qui
eſt famulorũ ⁊ nũciorũ: eſt ordo angelorũ: ſub quo oẽs
eorũ ordines colligantur qui regis celeſti mandata fi-
deliter exequũtur: velut eius famuli ⁊ nũcij ab eo dire-
cti. Tales aũt debent eſſe humiles: vt regis iuſſa obe-
dienter adimpleãt vnde q2 tales fuerũt angeli boni q̃
in humilitate perſtiterunt: nec ſuperbie illorum qui de
celo corruerunt cõſentire voluerũt: merito dicitur de
eis. Beati mites. Et talis mititas cõtra ſuperbiã diri-
gitur. Premiũ aũt illorum nũciorum cõſueuit eſſe: vt
rex illis predia ⁊ poſſeſſiones largiat. vnde ⁊ de ipſis ad
ditur. Quĩ ipſi poſſidebũt terram. Nã et angelis deus
regimen terrenorũ commiſit. ¶ Quintus ordo qui eſt
militũ ſiue pugnatorũ eſt ordo martyrũ: qui ꝓ regis ho
nore vſq3 ad effuſionẽ ſanguinis decertarũt. Tales au-
tem multas perſecutiones hoſtium pati conſueuerũt.
vnde merito de martyribus dicitur. Beati qui perſecu
tionem patiuntur propter iuſtitiam. Et talis paſſio
cõtra inanem mundi gloriam dirigit. Premium autẽ

militum regis eſſe conſueuit:vt rex eis oĩa ſua libera-
liter cõmunicet:adeo q̃ inter ipſos ⁊ ei⁹ aſſeſſores nul-
la differẽtia ſit.vñ ⁊ de ipſis addit:ſicut et de apoſtolis:
qm̃ ipoꝝ eſt regnũ celoꝝ:q: ⁊ martyres chriſto conre-
gnare putant:⁊ reges appellant:coronas regias in capi
te deferẽtes.¶Sext⁹ ordo q̃ eſt nobiliũ ſiue primario-
rũ:eſt ordo cõfeſſoꝝ:q̃ p iugẽ cõtemplationẽ regẽ celi
cõtinue comitant:⁊ eius ſocietati quodãmodo deputã-
tur.Tales aũt nobiles ciues debẽt ſup oĩa ad pacẽ vigi
lare:⁊ vt cõcordia ſit inter ipos affectare.vnde q: tales
fuerunt cõfeſſores de eis dicit.Beati pacifici.Et talis
pax cõtra irã dirigit.premium aũt hoꝝ eſſe cõſueuit:
vt rex tales nobiles adeo diligat:q̃ ipſos quodãmodo
filios ſuos appellet.vnde et de iſtis addit.Qm̃ filii dei
vocabitur.¶Septim⁹ ordo q̃ eſt mercatorũ ſiue ope-
rarioꝝ eſt ordo patriarcharũ q̃ operibus miſericor-
die intenti quodãmodo merces celicas chriſto vende-
bant cẽtuplũ recepturi.Hi aũt mercatores debent eſſe
miſericordes:ne lucris pecunialibus nimiũ intenti effi-
ciantur deceptores.vnde quia tales fuerũt patriarche
dicitur de eis.Beati miſericordes.Et talis miſericor-
dia cõtra inuidiã dirigit.premiũ aũt mercatorum eſſe
cõſueuit:vt de ſuis negociationib⁹ lucrũ percipiãt.vn-
de de iſtis add.t.Quoniã ipſi miſericordiam cõſequen
tur.¶Octauus ordo qui eſt dominarũ eſt ordo virgi-
nũ que reginam celi continue aſſociant:⁊ ei iugiter aſſi
ſtunt.Tales autẽ domine debent eſſe mũde ⁊ pudice:vt
etiã regi aſſiſtere poſſint.vnde quia tales fuerunt virgi
nes dicitur de illis.Beati mũdo corde.Et talis mũdici
tia cõtra luxuriam dirigitur.Harum autẽ dominaruꝫ
premium eſſe ſolet:vt regis faciem videãt:⁊ eius ſpecia
lem amiciciam habeãt.vnde ⁊ de iſtis addit.Quoniam
ipſi deũ videbunt.¶Quarto ⁊ vltimo inſtitutũ eſt il-
lud feſtũ:propter orationũ noſtrarũ faciliorem impe-
trationẽ:vt ſicut eccleſia dei hac die omnes ſanctos vni
uerſaliter honorat:ſic ⁊ ipſi p nobis omnes inſimul in-
tercedant.Hec ratio in oratione tangitur:cum dicitur.
Deſideratam nobis tue propitiationis abundantiam
multiplicatis interceſſionibus largiaris.Qd̃ aũt om-
nes ſancti in hoc feſto pro nobis vniuerſaliter ad inter
cedendũ cõueniant:oſtenſum eſt in quadam viſione
que ſequenti anno ab huius ſolennitatis inſtitutione
cõtigiſſe narratur.¶Cum enim cuſtos eccleſie ſancti
Petri in vrbe omnia altaria circuiſſet:⁊ omnium ſan-
ctorum ſuffragia imploraſſet:ad altare ſancti Petri re
diens in ſpiritu rapitur.Et ecce vidit regem regum in
ſublimi ſolio conſidentem:⁊ omnes angelos circũſtã
tes:deinde regina in diademate fulgente cum domina
rum multitudine aduenit:cui rex aſſurgens eam iuxta
ſe ſedere fecit.Poſt hec venit quidã veſtitus pilis came
lorum:quem ſequebatur multitudo venerabilium ſe-
niorum.Deinde aduenit alius in papali habitu decora-
tus quem plurimi in pontificalibus ſequebãtur.Poſt-
ea pceſſit innumerabilis militie multitudo.Poſt quos
aduenit turba diuerſarũ gentium infinita.Hi omnes
ante regem aduenerũt:⁊ cum flexis genibus adoraue-
runt.Angelus autem qui cuſtodem ducebat eidẽ viſio
nem expoſuit.Aſſerens reginam matrem dei eſſe domi
nas vero virgines continentes:pilis cameloꝝ veſti-
tum ioannem baptiſtam:ſeniores patriarchas et pro-
phetas:papali habitu ornatuꝫ Petrum apoſtolum põ-
tifices apoſtolos omnes:milites martyres:turbam re
liquam cõfeſſores.Qui ideo ante regem regum chriſtũ
venerant:vt pro honore ipſis hac die exhibito gratias
agerent:⁊ pro orbe vniuerſo exorarẽt.¶Deinde dictus
cuſtos ad locum alium ductus vidit vtriuſq̃ ſexus ho
mines:alios immẽſis diuerſis delitiis gaudẽtes:alios
inopes ⁊ famelicos mendicantes.Dixit autem angel⁹
hunc locum purgatorium eſſe:abundantes vero ani-
mas illas eſſe quibus ab amicis per ſuffragia ſubue-
niebatur:egentes vero quarum cura nullatenus hab:
batur.Juſſit igitur vt omnia viſa ſummo pontifici in-
timaret:vt poſt feſtum omnium ſanctorum diem ſtatue
ret animarum:vt ſaltẽ generalia ſuffragia illa die pro
illis fierent:qui ſpecialia habere nõ poſſent propter qd̃
commemoratio defunctoruꝫ ſequenti die ordinata eſt.

¶De ſanctis Ceſario ⁊ Juliano martyribus.
Capitulum.ii.

Ceſarius et Julia-
nus martyres apud taracinam cãpa-
nie ciuitatem paſſi ſunt ſub claudio
imperatore.Erat enim firminus q̃-
dam pontifex taracine ciuitatis qui
per ſingulos annos taleꝫ cerimoniã
pro ſalute rei publice ⁊ principum ro
manorũ fieri ſuadebat.Juuenẽ enim
p.vii.aut.viii.menſes in delitiis enu-
tritũ faciebat kalendis ianuarii por
cum immolare:⁊ deinde ipſum iuuenem armatũ mõ-
tem armum aſcendere ⁊ inde ſe precipitio dare:cuius
corpus ſummo honore collectum in templo apollinis
cõburebatur:⁊ cineres pro reliquiis recondebantur.
Eodem tempore ceſarius diaconus ex aphrica predi-
ctam ciuitatem deueniens:⁊ kalen.ianuarii:hec vidẽs
⁊ abhorrens ac redarguens de chriſtianitate ſuſpectus
tẽtus eſt a firmino pontifice:⁊ a luxurio primario ciui-
tatis.Et poſt dies.viii tradit⁹ eſt leontio cõſulari.Quo
iubẽte nudat⁹ ante templũ apollinis adductus eſt.Dũ
autem oraſſet templum corruit:⁊ firminũ pontificeꝫ in
terfecit.Clamante autem populo ceſarium innocen-
tem leontius cum in cuſtodia nudum detinuit per mẽ
ſes.xxii.Poſt hec autem inde eductus ſed ab angelo ca
pillis ſuis ſubito creſcentibus indutus:dum peteret ſe
modicũ relaxari ⁊ dimiſſus oraſſet:lux ipſi de celo ni-
mia effuſa eſt.Que cernens leonti⁹ cõuertitur:⁊ a ceſa
rio baptiſatur:⁊ a iuliano preſbytero ſacra cõione ſctifi
catur:vt dictum eſt ſupra de eo.iii.kalend.nouembris.
Poſtq̃ vero ſanctus leontius obiit:luxurius ceſariũ ⁊
iulianũ detinuit:⁊ in ſacco vinctos in mare ſimul pre-
cipitari fecit.Quorum corpora a mari ad littus iacta-
ta euſebius collegit:⁊ ea condigno honore ſepeliuit ka-
len.nouembris.luxurius vero poſt dies modicos a ſer
pente percuſſus interiit.

¶De ſancto Benigno pſbytero ⁊ martyre.
Capitulum.iii.

Benignus preſby-
ter ⁊ martyr paſſus eſt apud caſtruꝫ
diuionũ ſub aureliano ĩpatore.Qui
cũ iuli⁹ auguſti tpe cũ andochio pſ-
bytero ⁊ thyrſo diacono:a ſancto epõ
policarpo ioãnis euãgeliſte diſcipulo
ad pdicãdũ in galliã miſſus eſſet ad
portũ maſſilie deuenientes ciuitatem
eduã adierũt.vbi a fauſto quodã ſe-
natore iã voto xpiano ſꝫ occulto ho-
norifice ſuſcepti ſunt.Quem cũ filio
ſymphoriano adoleſcẽte ⁊ omni familia baptiſauerũt.
Ad cui⁹ etiã pces ad ciuitatẽ lingonicã acceſſerũt leo-
nillã fauſti ſororẽ xpianã fieri cupientẽ cũ trib⁹ ei⁹ ne-
potib⁹:quorũ ipſa auia erat:ſcꝫ ſpeuſippo eleuſippo ⁊
meleuſippo vnda ſacra pfuderũt:⁊ i xpi fide docuerũt.
De qb⁹ ſupra in eorũ paſſione dictũ eſt.xvi.kal.februa
rii.Deinde benign⁹ preſbyter diuionũ rediit:ibiq̃ pre-
dicare cepit.Aurelian⁹ ergo imperator illuc deueniẽs
benignũ cõprehenſum ⁊ ſacrificare recuſantẽ neruis
duriſſimis cedi fecit:⁊ inde atrocheas extenſum carce-
ri mãcipauit:vbi ab angelo cõfortat:⁊ vulnera eius ſa
nantur.die ſequenti imperatori exhibetur:eius iuſſio
ne ad tẽplũ ducitur ⁊ immolare ſuadetur.Sed oratio-
ne ab eo facta idola ſicut fumus euanuerunt.Quem
aurelian⁹ irat⁹ mandauit in carcerẽ mitti ⁊ in ſaxo p-
forato pedes eius includi:⁊ ſudes in vnguis manuum

affigi:atq; per dies ſeptẽ omnẽ ei cibũ potũq; negari: canes quoq; famelicos ſecũ recludi:vt canes eũ lacera rẽt. Cũ aũt ſetũs dieb⁹ ſex in oratiõe pſeuerãſſet:canes adeo mitigauit:vt nec veſtẽ eũ lederẽt. Die vero ſeptio apta cuſtodia benign⁹ illeſus inuent⁹ eſt:a ſudibus ⁊ cippo ſolut⁹. Tũcq; iubẽte impatore:vecte ferreo in collo ↄtuſus:⁊ lãcea ↄfoſſus expirauit:viſa quoq; eſt colũba niuea ex ore ei⁹ pgredi ⁊ vſq; ad celos euolare. Corpus aũt remãſit nimio fragrãs odore:qđ a xp̃ianis in eodẽ caſtro ſepultũ eſt kalendas nouembris.

¶ De ſancta Maria virgine ⁊ marty.

Capitu.iiij.

Maria ṽgo ⁊ martyr apđ ciuitatẽ Nicomedie paſſa eſt. Que dũ eẽt ancilla cuiuſdam tertulli principalis:⁊ a dño ſuo pp̃ter natalez filii boſtie diis immolarent:illa a cõſerua diſe delata:q; de ſacrificiis:vtpote xp̃iana guſtare noluiſſet:verberibus diris afflicta eſt:⁊ a tertulio diuro carcere mãcipata:ibiq; dieb⁹ decẽ fame cruciata eſt. Quib⁹ a romano p̃ſide cõpertis mariã ſibi p̃ſentari fecit:eamq; ſacrificare nolentẽ:vngularũ laniatione vexari precepit. Sed clamore populi innocẽtẽ virginẽ proteſtãtis:eã ad carcerẽ duci mãdauit. Que dũ duceret:man⁹ ſe tenentiuz euadẽs et fugiẽs ab ipſis inſequit̃. Dũq; ad ſaxũ collis deueniſſet:ſaxũ diuina virtute ſcindit̃:⁊ virginẽ intra ſe recipiens cõfeſtim cõcludit̃:⁊ pſecutores excludunt̃:ac in teſtimoniũ miraculi fruſtra aliqua ex veſtib⁹ virginis:extra petrã cõciſa dimittunt̃. Qđ illi cernẽtes territi:ſaxũ circũeunt nec aditũ vllum inuenire poſſunt. Audiẽs hec preſes populũ ad ſaxũ concidendũ aduocat:vt inde maleficã educant. Sʒ tonitrua ⁊ fulgura maxima cõtinuo eruperunt:equiteſq; duo equis igneis inſidẽtes de celo aduolarũt. Populi vero pauẽtes ad templa deorũ recurrerunt:verũ erũpentes fulmina duo milia gentiliũ interfecerũt. Idola quoq; plurima in puluerẽ redegerũt. Que vidẽtes multi alii paganorum numero tria milia ad xp̃m ↄuerſi ſunt. Preſes aũt a fulgure interempt⁹ eſt. Maria ṽo ſaxo incluſa migrauit ad dñs. Poſtea quoq; apto ſaxo:corp⁹ illi⁹ a xp̃ianis repertũ:dignoq; honore cõditũ eſt kalen.nouẽbris.

¶ De ſancto Uigore epiſcopo.

Capitu.v.

Uigor eṗs claruit tpe Childeberti regis Frãcoꝝ:apud opidũ Baiocẽſe:q̃ Attrebatẽſe ciuitate nobilib⁹ ⁊ fidelib⁹ parẽtib⁹ nat⁹ intra ſancti vedaſti monaſteriũ habitabat. Dũ aũt parẽtes illũ inde retrahere vellẽt:vt ipʒ haberẽt in eorũ hereditate ſupſtitẽ:ille aſſumpto puero theodemiro ſeculũ reliquit:⁊ neſciẽs quo pgeret pegrinari cepit:atq; ad regionẽ Baiocẽ deuenit:vbi ab angelo in ſomnis admonit⁹ ad vicũ redeuerũ perre paꝝ:illicq; edificato monaſterio ieiuniis et orationibus deo ſeruiebat:multoſq; ad dñm cõuertebat. ¶ Dũ aũt filiũ paruulũ mulieris xp̃iane cõuerſum baptiʒaſſet illeq; ſubita febre mortu⁹ eſſet:mater pueri cadauer in lectulo ſuo repoſuit:⁊ ad vigorẽ accedẽs:mortẽ filii cuʒ lachrymis nũciauit. Pro quo ſanctus vir orationẽ effudit:⁊ matrẽ ad domũ reuerti mãdauit:q̃ iuſſu illius rediens filium ſibi viuum occurrẽtẽ recepit. Propter qđ miraculũ multi languẽtes ad eũ accedebãt:⁊ tactu illi⁹ ſani redibãt:plurimiq; ad fidẽ conuerſi in xp̃m credebãt. ¶ Hic de poſſeſſiõe viri cuiuſdã ſerpẽtẽ quadraginta pedes in lõgitudine habẽtẽ:q̃ ſolo flatu boues ⁊ pecora occidebat orario ſuo vt catulũ mãſuetũ ligauit:⁊ vin

ctũ Theodemiro miniſtro ſuo tradidit:quẽ ille ipſuʒ ſequẽtẽ iuſſu magiſtri ad mare ligatũ deduxit:⁊ i vndis demerſit. ¶ Aliũ quoq; ſerpentẽ de loco:q̃ đr cella:⁊ tertiũ de loco q̃ dicit̃ cãmoron ſimiliter eiecit. ¶ Defuncto vero eṗo Baiocẽſe a clero ⁊ populo in eṗatũ elect⁹ eſt. Cũ aũt comes Bathyldus poſſeſſionẽ quãdã eṗatus a ſe occupatã arari faceret:de quo ſubito corruẽs expirauit. Sanct⁹ autem vir multis clarus virtutib⁹ ſenex et plenus dierum in pace quieuit kalendas nouẽbris. Sepultuſq; eſt in eccleſia Baiocenſi.

¶ De ſancto Mathurino confeſſore.

Capitu.vj.

Mathurin⁹ cõfeſſor apud Senonenſem ciuitatẽ tpe Maximiani imperatoris claruit. Qui ex p̃re Marino eiuſdẽ ciuitatis nobile ac gẽtile pgenit⁹:q̃ ex p̃cepto Maximiani xp̃ianos pſequebatur:ipſe clãculũ alio ſolo xp̃ianus exiſtẽs:p parẽtũ ſalute ad dñm exorabat. Audiuitq; a dño q; ei ab eo poſtulata darent̃. Et poſt dies paucos mater ei⁹ ad xp̃m cõuerſa dum patri eãdẽ cõuerſionẽ ſuaderet. Ille ei reſpõdit qđ i nocte precedẽte p viſuʒ acceperat:q; filio ſuo in cuſtodiaʒ data fuiſſet ouiũ multitudo. Uñ ipſe Marin⁹ cuʒ vxore ⁊ filio Mathurino annorũ viginti a ſancto Policarpo eṗo baptiʒati ſunt. ¶ Cũ aũt diabol⁹ filiã Maximiani imperatoris oppreſſiſſet:⁊ p os puelle clamaret ſe a nullo hominũ niſi a Mathurino Senonẽſi eiciẽdũ:pplm quoq; romanũ a clade epidemie:quã incurrerat eiuſdẽ meritis liberãdũ. Impator ad Senonẽſ. ciuitatẽ miſit ⁊ mathurinũ ad ſe accerſiuit. Qui romã cũ multo honore pducẽ pri⁹ a comitib⁹ iuramẽtũ accepit:vt ſi eũ rome aut in via mori cõtingeret:corp⁹ ei⁹ ad pp̃riã patriã reportarẽt. Ueniẽs ergo Mathurin⁹ romã:imperatoris filiã a demonio liberauit:pplo quoqʒ ſalutẽ a peſtilentia ſuis orationib⁹ impetrauit. Et poſt hec ibidem in pace q̃euit kalẽ.nouẽbris. Cui⁹ corp⁹ dũ i quodã tumulo poſuiſſent:die ſequẽti exhumatũ inuenerunt. Recordati aũt pmiſſiõis ⁊ iuri corp⁹ roma.ad galliã trãſportauerũt ⁊ ibidẽ illud iuſſu impatoris digno honore cõdiderũt apđ Senonis ciuitatẽ:vbi ⁊ miracul' claret.

¶ De ſancto Marcello eṗo. Capi.vij.

Marcellus eṗs pariſioꝝ fuit:q̃ apđ eãdẽ vrbẽ merito ſanctitatis nõ modico claruit. De quo illud memorabile reperit̃: qđ exiſtẽs adhuc iuuenis vt digñ⁹ mõſtraret̃ futur⁹ antiſtes ei⁹ merito tũc aqua in vinũ tũc vero mutata eſt in balſamũ. Hic etiã iter alia ṽtutũ ei⁹ miraculoſa īſignia:puellã a morte corporis ſuſcitauit. Qui apud eãdẽ vrbẽ Pariſiẽſem ſanctitate clar⁹ in pace q̃euit kalẽ.nouẽbris.ibidẽ ſepultus.

¶ De commemoratione oim mortuorum.

Capitu.viij.

Commemoratio omnium fidelium defunctorum ſequenti die a feſto omnium ſanctoruʒ fieri ab eccleſia inſtituta eſt:videlicet iiii.non.nouẽbris:vt generalibus aliquãdo ſuffragiis adiuuẽtur:qui ſpecialia habere nõ poſſunt:ſicut i quadam reuelatione monſtratum eſt:de qua dictũ eſt ſupra in legẽda oĩʒ ſanctorum kalẽ.nouembris. Circa quã commorationem tria videnda ſunt

ſcilicet ipſorum purgandorũ cõditio futura ipſorũ defunctorum purgatorio duratur ipſorũ expiandorum ſubuentio ſecura. ¶ Quantũ ad cõditionẽ futurã ſciẽdum eſt eſſe locũ purgatorii: in quo anime purgantur quorũdam morientiũ: de quib⁹ infert⁹ dicetur ⁊ hoc probat. ¶ Primo per locũ a ſufficienti diuiſione. Nã ſicut dicit Auguſtinus. Omnes qui de hac vita decedũt: aut ſunt valde boni: ⁊ hi ſtatim euolant ad paradiſum: aut ſunt valde mali: ⁊ hi deſcendunt ad infernũ: aut mediocriter boni: ⁊ hi vadunt ad purgatoriũ. Suffragia autẽ facta pro valde bonis ſunt gratiarũ actiones: nec debent fieri ſcienter quia vt ipſe dicit. Iniuriã facit martyri q̃ orat pro martyre: ſed vbi ignoranter fierent ad meritũ exorantis cederent ſm illud. Oratio mea in ſinu meo conuertetur. ¶ Suffragia autem facta pro valde malis: ſunt viuorum qualeſcũq; cõſolationes p quibus ſi de ipſorum dãnatione conſtaret: nulla ſuffragia fienda eſſent vt docet Auguſtin⁹. Si ſcirem patrẽ meũ eſſe in inferno nõ plus orarem pro eo quã pro diabolo. Sunt autem quidã mediocriter boni qui plenã penitentiam nõ perfecerunt qui nec adeo boni ſunt: quin ſuffragiis nõ egeant nec adeo mali quin eis prodeſſe nõ valeãt: p quibus ſuffragia facta ſunt expiationes. ¶ Secũdo probatur p locum ab auctoritate. Cũ enim chriſtus dicat: qd qui peccauerit in ſpiritum ſanctum non remittetur ei: neq; in hoc ſeculo: neq; in futuro. Concluditur q in futuro ſeculo peccata aliqua dimittuntur ſed hec nõ in paradiſo: quia nihil ſordidũ nihil intrabit in eo coinquinatum. Apocalip. xxi. cap. Neq; in inferno in quo nulla eſt redẽptio igit eſt dare tertiũ locũ in quo dimittant: ſcilicet purgatoriũ. Tertio probat ex ipſa diuina pietate. Cũ eñ ſit impoſſibile vt homo nõ peccet iuxta illd. Septies in die cadit iuſtus quomodo eſſet diuine pietatis: vt quis ſubitanea morte preuentus ſic damnaretur de homicidio: ſicut ⁊ de verbo occiſo. Non enim euolãt ſtatim cum decedunt niſi tria genera hominũ: q̃ ſignificãtur per illos tres quibus celum apertũ eſt: ſcilicet pueri baptizati aut etiã adulti: dummodo decedant anteq̃ actualiter peccent hi ſignificantur per chriſtũ baptizatum cui celum apertũ eſt. Luce. iii. Itẽ ſancti martyres qui denotantur per Stephanũ lapidatum: qui vidit celos apertos. Actuum. vii. cap. Item viri perfecti exiſtentes ſine vllo peccato etiam veniali: hi denotant per Joannem perfectiſſimum qui vidit oſtium apertũ in celo. Apocalip. iiii. ¶ Quantum ad purgationẽ duram tria videnda ſunt: ſcilicet qui ſunt illi qui purgantur: ⁊ vbi purgantur: ⁊ quãto tempore purgant. ¶ Circa primum ſciendum eſt qd purgantur illi qui ſatiſfactione ſibi iniuncta nondum cõpleta decedunt: verumtamen ſi haberẽt tantã contritionem: que ſufficeret ad delendũ peccatũ: liberi ad vitã tranſirent: etiam ſi ſatiſfactionem minime compleuiſſent: quia apud deum nõ tam valet menſura temporis quam doloris. Qui autẽ nõ adeo conteruntur: ⁊ ante expletionẽ moriunt: igne purgatorii grauiſſime puniunt: niſi forte eorum ſatiſfactio ab aliquibus eorũ charis aſſumatur perficienda: ⁊ hec debet fieri auctoritate ſacerdotis: qui penitentiam impoſuit: ⁊ in caſu extreme neceſſitatis: vbi p illum perfici nõ poſſit: ⁊ debet perfici pro eo ab homine exiſtente in charitate: ⁊ q minor pena commutetur in maiorem quia plus deo ſatiſfacit pena propria quã aliena. ¶ Secundi qui purgantur: ſunt hi qui ſatiſfactionem quidẽ iniunctam compleuerunt: ſed tamen illa pena ignorantia vel negligentia ſacerdotis ſufficiens non fuit. Nã niſi magnitudo contritionis ſuppleat: iſti tales in purgatorio complebunt quod in hac vita defecerunt: vnde ſi penitentia impoſita eſt maior: tunc illud plus cedit ei in augmentũ glorie. Si equalis: ſufficit ad diminutionẽ totius culpe. Si minor: tunc illud quod reſtat ſupplebitur ex virtute diuine iuſticie. ¶ Tertii qui purgantur: ſunt illi qui lignum fenum ⁊ ſtipulam ſecum ferunt ſcilicet affectiones carnales quibus dediti ſunt: ita tamẽ vt nil deo preponant. Iſti enim illis tribus ſignificantur: qui ſecundum ſuos amandi modos: vel diutius vt lignum: vel minus vt fenum: vel minimum vt ſtipula cremabuntur. ¶ Circa ſecundũ ſcilicet vbi purgãtur: ſciendum eſt q eſt purgatorium generale ⁊ ſpeciale. Generale eſt in eodem loco quo ⁊ infern⁹: ⁊ eodem igne dãnati cruciantur: ⁊ ſaluandi purgãtur: ſicut idem ignis ligna cõſumit: ⁊ aurum purificat: qui quidem ignis eſt miro modo grauis cum excellat omnem penam: quam vnquã quis paſſus fuerit in hac vita: licet martyres mirabilia paſſi fuerint tormenta. Habent tamen illi qui ſunt in purgatorio triplex remedium: quib⁹ damnati carent. Primum: quia certi futuram gloriam preſtolãtur: habent enim certitudinem de gloria: minorem quidem quã exiſtentes in patria: ſed maiorẽ quã exiſtẽtes in via. Secundum q: a demonib⁹ non cruciantur: non enim eſt conueniens vt quorũ in hoc mundo extiterũt victores: eos habeãt in purgatorio penarum illatores. Tertiũ quia ab angelis bonis ſepius viſitantur: q̃ eos in ſpe certa future glorie confirmant ⁊ bona que p eis in hoc mundo fiunt illis annunciant. ¶ Speciale vero purgatorium eſt illud quod deus in diuerſis locis pluribus animabus purgandis ſepius deputare creditur. Quod quidẽ facit deus propter quinq; rationes. Primo propter earum leuem punitionem: ſicut aliquibus ſecundum Gregorium reuelatum eſt: animas quaſdam in vmbra punitas eſſe. ¶ Secundo propter eorũ celerẽ liberationem: vt ſcilicet poſſint ſuas indigentias aliis reuelare: ⁊ ſic eorum ſuffragia peterent: ⁊ per conſequens de pena celerius exire. Sicut legitur de ſancto Theobaldo q eius piſcatores in autumno fruſtum glacici p piſce prendiderunt. qd dum pedibus epiſcopi podagra laborantis pro eius refrigerio ſupponeretur: audiuit vocem de glacie dicentis ſe animã eſſe vnius peccatoris: qui in glacie purgabatur: qui liberari poſſet ſi triginta miſſas pro eo continuatis diebus celebraret. Quas dum ſanctus bis inchoaſſet: ⁊ diuerſis cauſis demone hoc agente intermiſiſſet tertio miſſas continuauit: et fruſtro glacici diſſoluto aĩa peccatoris ad celos aſcendit. ¶ Tertio propter noſtrã inſtructionem vt ſcilicet magnam penã infligi peccãtibus in vita futura cognoſcamus: ſicut apparet in quodam ſcholari: qui dũ poſt eius obitũ magiſtro ſuo cum capa de pergameno plena ſophiſmatibus apparuiſſet eamq; plus q̃ turrim ſibi ponderare diceret: ⁊ magiſter penam illam leuem iudicaret. Ille guttam vnam ſui ſudoris in palmam magiſtri cadere dimiſit que manum eius ſicut ſagitta perforauit: ⁊ cruciatum mirabilem ſenſit: vnde magiſter territus ſeculo renuncians religionem intrauit. ¶ Quarto propter culpe in loco perpetrationem: ſicut legitur quarto dialogorum: q preſbyter propter corporis ſui neceſſitatem balneum frequentans ſemper inueniebat vnum ſibi ibidem miniſtrantem. Cui dum vice quadã pro mercede panem benedictum offerret: audiuit ab eo q fuerat aliquãdo dñs loci illius: ſed p culpis ſuis ibidem poſt mortẽ fuerat deputat⁹: rogans vt p ſe panem illum deo offerret: ⁊ ſic expiari poſſet: qd dum preſbyter per dies ſeptẽ p eo celebraſſet: ⁊ ad balneum rediſſet illum minime ampli⁹ inuenit. ¶ Quinto propter alicuius ſancti orationem: ſicut legit de ſancto Patricio cõo ad cui⁹ orationẽ de⁹ in Hibernia purgatoriũ vnũ cõſtituit: de quo dictũ eſt ſupra in eius legenda. xvi. kalend. aprilis. Circa tertium ſcilicet quanto tempore purgantur: ſciẽdũ eſt q tempus debet culpe correſpõdere. De⁹ enim qui modos ⁊ menſurã peccatorũ ⁊ penarũ nouit penã cũ culpa cõmenſurat: vel temporis diuturnitate: vel pene acerbitate: vt ſi verbi gratia q̃s peccaſſet mortaliter propter qd per annũ in purgatorio ſtare deberet: ⁊ vſq; ad diẽ iudicii: nõ niſi mẽſis vn⁹ reſtaret: q tũc purgatoriũ finiri oporteret: de⁹ tũc propter temporis breuitatẽ aggrauaret pene acerbitatem. ¶ Quãtũ vero ad ſubuẽtionem ſecuram quatuor videnda ſunt: ſcilicet quib⁹ ſubuenitur

uenitur. per quos ſubueniт. per que ⁊ qualr ſubueniт. ¶ Circa primu ſciendū ꝙ damnatis nullo modo ſubuenitur. neq; quo ad liberationē: vt ſcȝ ab ipſis penis liberentur: nec quo ad mitigationē: vt ſcȝ in eis diminuātur: nec quo ad ſuſpenſionem: vt ſcȝ ad tps etiam minimum eorum pena ſuſpēdatur: nec quo ad fortificationē: vt ſcȝ ad tolerandū leuius roborentur. Quantū eīn ad aliquod bonum in inferno nulla eſt redeptio. Subueniт autem illis qui in vita ſibi meruerunt vt eis talia prodeſſe poſſint: vcȝ illis qui in ſtatu gratie decedentes aliqua ſecū purgāda tulerūt: de quib⁹ ſupra dictum eſt. ¶ Circa ſecundū ſciendū ꝙ debet iſtis ſubueniri per hoies q̄ ſint in tali ſtatu: quali ⁊ illi deceſſerūt: ſcȝ in ſtatu gratie. Alioquin ſi ſuffragia fiant pro defunctis exiſtentib⁹ in mortali: nihil aiabus ꝓſunt: ſicut nec ſibi ipſis prodeſſe poſſunt. Hoc autem fallit in duob⁹ caſibus. ¶ Primo cū q̄s decedēs in charitate ordinat ſibi de ꝓprijs facultatib⁹ per aliquē ſubueniri: quāuis eīn talis voluntatē defuncti exequēs ſit in pctō mortali: ꝓſunt tñ illi tales elemoſyne: q: fiunt in pſonā exiſtētis in ſtatu gratie. ¶ Secūdo cū quis defunctis ſubuenit in perſonam eccleſie: vt ſi ſacerdos exiſtēs in mortali etiā ſponte celebret ꝓ defunctis: q: enim hoc facit in pſonā eccleſie: proſunt defunctis illa ſuffragia: q: nomine eccleſie fiunt: q̄ ſemꝑ ſine macula cōſiſtit: oia ꝑ ſpiritumſanctū operatur. ¶ Circa tertiū ſciendū qđ ſuffragia ꝓ defunctis quedā ſunt realia ſicut elemoſyne ⁊ oblationes: quedā perſonalia: vt ieiunia ⁊ peregrinationes. q̄dā vero mixta: vt eccleſie orationes ⁊ potiſſime miſſarū celebratiões. ¶ Qđ autē primū ſcȝ elemoſyne ꝓſint pro defunctis: ꝑȝ ex eo qđ legitur ſcđo Machebeo. xij. Qm̄ vir fortiſſim⁹ iudas collatione facta xij. drachmas argenti miſit Hieroſolymā offerri ꝓ peccatis mortuorū ⁊c. ¶ Quod vero ſecundū ſcȝ ieiuniorū obſeruatio ⁊ oratio eis proſit Grego. probat in. iiij. dialogorū ꝑ multas authoritates ⁊ exēpla q̄ cauſa breuitatis omittunт. Qđ aūt tertiū ſcȝ miſſarū celebratio eis proſit: probat idē in eodē libro: ꝙ dum quidam frater mortuus eſſet: ⁊ iij. aureos habere repertus fuiſſet: iuſſit eum Gregori⁹ in sterquilinio ſepeliri: ⁊ ꝓ eo vſq; ad dies. xxx. miſſaȝ celebrari: quib⁹ expletis aīa illius cuidā fratri apparuit: ⁊ ſe ꝑpter talē miſſarū celebrationē a purgatorio liberatū eſſe dixit. ¶ Circa quartū vero ſcȝ qualr ſubueniт: ſciendū eſt ꝙ ſuffragia aut fiūt pro mortuis gn̄aliter: ⁊ tūc gn̄aliter proſunt aut ſpecialiter ⁊ tunc ſpecialr proſunt illis pro q̄bus fiūt: ſi indigent: ſi aūt nō indigent ſm̄ diuinā diſpenſationē illis q̄ magis indigēt attribuuntur. Et hoc intelligas quātū ad expiationē. Nam ſuffragia mortuoꝝ habēt vltra expiationē virtutē in penis cōfortandi. Et hoc oib⁹ equalr prodeſt ſiue fiant gn̄aliter ſiue ſpecialiter: ſicut patet exēplū in candela q̄ accenſa pro vno exiſtente in carcere: ſic aliis lucet ac ſi pro ſingulis accenſa fuiſſet.

¶ De ſancto Juſto martyre. Cap. ix.

Juſtus martyr apud Tergeſtinā ciuitatē aquileie ꝓuincie paſſus eſt temporib⁹ Diocletiani ⁊ Maximiani imperatorū ſub manatio prefecto. Qui dum ad p̄fatā vrbē deueniſſet. Juſtū cōprehendi fecit: ⁊ ſibi preſentato cepit ſuadere vt dijs ſacrificaret. Qui cum dn̄o ieſu xp̄o ſe ſacrificare diceret: iuſſit eū in carcerē trudi. Ubi tota nocte in orone ꝑſeueraſſet: mane eductū et imolare recuſantē: fecit eū Manatius extēſuȝ neruis crudis cedi: ſed cū illū oīno inuictū cerneret mandauit in collo eius ⁊ manibus ac pedib⁹ plumbi pondera ligari: ⁊ ſic in profundū maris demergi. Qui quaſi ad epulas inuitatus ipſe ſibimet pondera plumbi deferebat: ⁊ vale dicēs fratribus feſtinando ad littus pergebat. Sicq; ad locuȝ ducit ⁊ plumbo ei alligato in ſcapha modiciſſima ponitur ductuſq; in altum pelagi: oratione facta in mare demergitur. vt aūt ſpm̄ deo reddidit: mox funes eius cū plumbo dirupti ſunt ⁊ corpus ad littus Tergeſtine ciuitatis ab vndis deductū eſt ante ſolis occaſum. Eadē nocte apparuit ſanctus martyr cuidam pr̄ei bytero noīe Sebaſtiano: iubens vt corpus eius colligeret: ⁊ cū indulgentia ſepeliret. Qui cōuocatis plurib⁹ xp̄ianis: corpus ipſius in littore inuentū: iuxta ipſum locū honorifice tumularūt. Qui paſſus eſt. iiij. non. nouēbris.

¶ De ſancta Euſtochio virgine ⁊ martyre. Cap. x.

Euſtochiuȝ virgo ⁊ martyr apud Tarſuȝ Cilicie paſſa eſt ſub Juliano imperatore. Qui cū ibidē exiſtens cū omni pplō dijs gētiliū ſacrificaſſet Euſtochiū ſacrificare nolentē primo neruis bubalinis cedi fecit: deinde cornib⁹ capreolarum vngulari precepit: partibuſq; carnes eius cōcidi. Deinde caput eī cū capillis excoriari: ⁊ clauos infigi. Et cū hec omnia conſtantiſſime tolleraſſet: ⁊ imperator ſententiam protuliſſet vt membratim conciſa in ſartagine torreretur orans ad dominum emiſit ſpiritum. Sepultaq; eſt a matre propria in abditiſſima crypta. iiij. nonas nouembris.

¶ De ſancta Euſtochio virgine. Cap. xj.

Euſtochiuȝ virgo ſacratiſſima paule nobiliſſime romanoꝝ filia ⁊ beati Hieronymi diſcipula fuit. De qua idem teſtatur Hieronymus ꝙ in ſanctis locis virginitatis ⁊ eccleſie monile ꝓcioſiſſimum fuit. Cum vero mater eius relicto ſeculo ⁊ mūdanis diuitijs ac filijs cunctis ex vrbe roma ꝓgreſſa Hieroſolymā deo ſeruitura nauigaret: hec ſola eius ꝓpoſiti ⁊ nauigationis comes extitit: ſicut ſupra actum eſt in vita paule. vj. kalend. februarij. Et cum eadē eius matre apud oppidū Bethleem cenobiū cōſtruxit: ⁊ cū eadē ⁊ alijs ſctis feminis ſub beati patris Hieronymi diſciplina deo deuote ſeruiuit: atq; poſt dormitionem genitricis. l. ⁊ eo amplius puellarū mater extitit. Cui btūs doctor regulā deo viuendi cōſtituit ⁊ dictauit. Ipſa aūt ieiunijs ⁊ oronibus ſacrorūq; librorū ſtudijs intenta ſolicite: poſt agones plurimos ꝓ xp̄o ſuperatos in virginitatis propoſito in pace q̄euit. Sepulta apud Bethleem. iiij. nonas nouembris.

¶ De ſancto Uictorino ep̄o ⁊ martyre. Capitulum. xij.

Uictorin⁹ Pictauienſis epiſcopus ſub Diocletiana perſecutione martyriū paſſus eſt: q̄ ſcientia ⁊ doctrina clarus opuſcula nonnulla ſacre fidei perutilia compilauit. Commentarios eīn edidit in geneſim: Exodum: Leuiticum: Eſaiam: Ezechielē: Abacuch: Eccleſiaſtē. Cantica canticorū: ⁊ Apocalipſim. Aduerſum oēs fere hereſes libros plures conſcripſit: multaq; alia grandioribus ſenſibus q̄ compoſitione verborū: neq; eīn eque latina: vt greca lingua pollebat. Sub p̄fato tandem principe pro euſdem defenſione fidei: martyrio vitam apud eandem vrbē finiuit. Ibiq; tumulatus iacet. paſſus eſt autem. iiij. nonas nouembris. Hec Hieronym⁹ libro de viris illuſtribus.

¶ De ſanctis Alcindino Pygaſio ⁊ Ancpothiſto martyribus. Cap. xiij.

Alcindinus: Pygaſius: et Anepodiſtus apud perſidã paſſi ſunt ſub Sapore rege perſarũ: q eidẽ regi delati q xp̃m colerẽt: et multos cõuerterẽt: inuẽti ſunt in cella orãtes: et a miniſtris regis capti educti ſunt. Dũ aũt xp̃m cõfiterent: primo vectib' duriſſime ceſi ſunt: mutatis ſup ſingulos eorũ incedẽdo. x. viris. Rex vero cecidit quaſi exanimis: tandẽ ad ſe rediẽs: eos ſurſum appẽdi: et deorſũ extẽdi: ac ignẽ ſubterponi fecit. Sancti vero xp̃o eis apparente illeſi ab igne permanſerũt: et a vinculis abſoluti ſunt. Rex aũt mutus effect' eſt: et miniſtri quaſi amẽtes ẽrãt: ita vt nec nutibus eũ intelligere poſſent. Poſt hec apparuit ſanctis martyrib' exercit' angelorũ: qb' orantib' lingua regi reſtituta eſt. Tũc mãdante rege ſcti ſup lectos ferreos ſternũtur: et carbones ſubternittunt: ſed a voce celica cõfortãtur: plurimi ad dñm cõuertunt. Deinde pluuia maxima inundãte: et angelis eis in albis de celo aduolãtib' ignis extinguit: et ſctõrũ vincula diſſipunt. Cũq eis rex blãdiret vt ſacrificarent: et ipſos in curru ſuo leuaſſet: et ad templũ iouis adduxiſſet: orõnẽ fuderũt ad xp̃m. Statimq facto terremotu magno idolũ cecidit et rex territ' fugit. ¶ Iterũ quoq ſctõs martyres detentos nudos et cathenis obligatos rex mitti fecit in cacabos plũbo et reſina et pice bullientibus plenos: verũ orõne ad deũ fuſa: ſctõrũ cathene cõfracte ſunt: et cacabi vacui ſunt reperti: ac oino tepefacti. Qđ cernens miles qdam noie Antoni' cõuerſus eſt: et in xp̃i cõfeſſiõe a rege decollatus: atq a fidelib' ſepult'. Deinde mandauit Sapor martyres coriis taurorũ includi et in mare iactari. Et cõtinuo ſctũs martyr Antonin' eis cũ tribus angelis apparuit: et coria ſcõrũ dirũpit: ſctõsq illeſos ſuper vndas maris ambulãtes ad littus pduxit. Quo miraculo. xxviii. gẽtiles ad fidẽ xp̃i conuerſi ſunt. Sed iratus rex ſctõs martyres vna cũ p̃fatis. xxviii. nup conuerſis in ignẽ copioſum mitti p̃cepit. Qui ſolas aĩas xp̃o reddentes corporibus inuſtis oino pmanentib': ipſi multis cernentibus ab angelis in nubibus ſuſcepti ſunt odoreq mir' ex corpib' refragrauit q paſſi ſunt. iiii. no. noue.

¶ De ſancto Theodoro ep̃o. Cap. xiiii.

Theodor' epiſcopus cyrie ciuitatis a cyro cõdite: non ſolũ vrbis ſz etiã reb' et virtutib' extitit coronat'. Qui multa volumina ſcripſiſſe d̃r: ſed de plurib' paucorũ iſtorũ ad nos noticia puenire potuit: vt gennadius de viris illuſtrib' teſtatur. Nam ſcripſit de incarnatiõe dñi aduerſuz Eutrycẽ p̃ſbyterũ et dioſcorũ alexãdrinum ep̃m dicta fortia. Itẽ eccl'iaſtice hiſtorie libros imitat' Euſebiũ: et a fine illorum eius incipiens vſq ad leonis ſenioris tp̃a deduxit. Sub quo et apud laodiciam ciuitatem in xp̃o quieuit. iiii. nonas nouembris.

¶ De ſancto Ambroſio abbate. Cap. xv.

Ambroſi' abbas monaſterii Agaunenſis: pri' apud Lugdunum ciuitatem monaſterii inſule barbare pater fuit et magnis illic vite ac ſanctitatis virtutibus clarus. Cum ad dictum cenobium Agauni ob egregie religionis nomẽ tranſlat' fuiſſet: bñ fine in dño requieuit. iiii. noñ. nouẽbris. Cui' corpus apud idem monaſterium ſepultum iacet: et ſignis atq miraculis glorioſe refulget: vt dicit Ado.

¶ De ſancto Quarto diſcipulo. Cap. xvi.

Quartus diſcipulus ex. lxxii. a chriſto elect' vnus fuit: qui ſuo diſciplina poſtmodum. xii. apoſtolorum claruit: vt abbas Dorotheus tradit. De hoc etiam apoſtolus ad Romañ. xvi. mentionem facit. Hic epiſcopus Berity ab apoſtolis conſtitutus extitit: et officio predicationis ſe exercitans apud eandem ciuitatem quieuit. iii. noñ. nouembris.

¶ De ſanctis martyribus qui dicunt maſſa cãdida. Capitulum. xvii.

Martyres ſancti: q dicunt maſſa cãdida fuerũt innumera martyrũ multitudo in ciuitate Ceſar auguſta hiſpanie prouincie ſub Daciano preſide pro chriſto paſſorũ. Cũ eñi p̃fatus p̃ſes in ipſa vrbe xviii. martyres interfeciſſet cum virgine eugra. de quib' dictũ eſt in eorũ paſſione. xvi. kalẽ. maii. Videns q q̃to plus conabat xp̃ianos extinguere: tanto magis eorũ multiplicat fides: et collegiũ augebat: ſimulata pace eccleſiis reddita: miſit edictũ ficte vt xp̃ianis latentib' liceret ſuis legib' vti. Quibus ad publicũ pdeuntib': et xp̃m laudãtibus eorũ multitudĩne in predicta ciuitate conueniente cõgregauit exercitum paganorũ: ianuaſq vrbis claudi iuſſit: ne quis eorũ euaderet. Omnes quoq chriſtianos ibidem repertos armati gentiles ex abditis exeuntes gladiis trucidarũt. Corpa vero in aceruos maximos collecta cõbuſſerunt: et cineres in ventũ diſperſerũt. Qui propter eorũ innumerabilẽ multitudinẽ maſſa candida appellant: vbi dicit frater Vincentius. Quorum paſſio recolitur. iii. nouẽbris. Sunt alii. ccc. martyres: qui maſſa candida dicuntur: de quibus ſupra dictũ eſt. x. Kalen. ſeptembris.

¶ De ſanctis Germano et ſociis martyrib'. Capitulum. xviii.

German' Theopolus: Ceſarius et vitalis martyres apud Ceſaream cappadocie ſub perſecutiõe decii Ceſaris optime duxerũt martyriũ. Quo tp̃e vt ſcribit Hieronym' voti erat xp̃ianis p xp̃i nomine perire: verũ etiã callid' hoſtis tarda ad mortẽ ſupplicia cõquerẽs aĩas cupiebat iugulare nõ corpora: et vt ipſe qui ab eo paſſus eſt Cyprianus ait volentibus non permittebatur occidi. Quo tempore paſſi ſunt illi duo iuuenes de quibus in vita ſancti Pauli primi eremite dicitur: vt ſupra dictum eſt in ei' vita. iiii. idus ianuarii. Paſſi ſunt p̃fati ſancti martyres Germanus et ſocii. iii. noñ nouembris. Hec Hieronymus in martyrologio ſuo.

¶ De ſancto Chenelmo martyre. Capitulum. xix.

Chenelmus martyr in Anglia paſſus eſt. Hic fuit filius Cenelphi merciorum regis. Quem ille moriens Drydẽ ſorori ſue tunc ſeptennem commiſit alendum. Illa vero mortuo rege falſo ſibi regnum preſagiens infantulum occidendum ſatelliti: qui eius erat alũnus tradidit: pecuniãq promiſit.

Cui puerum venatum ducens inter frutecta obtrūcauit. Hoc aūt celatū in Anglia ſtatim diuinit⁹ innotuit. Nā colūba de celo aduolans ſup altare ſancti petri rome deſcendit: et membranā anglicis elemētis ſcriptam detulit: atq; in altare depoſuit: cuius tenor necem pueri martyris: et ſepulturā per ordinem prodidit. Que a quodam Anglico interpretata eſt. Statimq; papa per epiſtolam regib⁹ Anglie directam compatriotam martyrem indicauit vnde frequenti cultu corpus innocentis de loco vbi iacebat ſolenniter leuatum eſt. Cum autem ferretur vincecūbā clericis et laicis canentibus: Dryda parricidialis e feneſtra cenaculi caput extulit. Et forte pſalteriū legens peruenerat ad pſalmo. Deus laudē meam ne tacueris: quā a fine neſcio quo preſagio retrograde dicens nitebatur cantantes infringere. Tūc virtute diuina oculi illius a capite euulſi verſus illum. Hoc opus eorū qui detrahunt mihi et cetera cruore polluerūt. Et in ipſo libro vſq; hodie extāt cruoris inſignia immanitatem mulieris et vltionem dei ſpirantia. Paſſus eſt autem ſanctus martyr tertio non. nouemb. Hec Guilel.

¶ De ſancta Alpaide virgine. Cap. xx.

Alpaides virgo de Cudoto circa annū domini. M.c.lxxx. ſanctitate nimia claruit. Que multis annis in corpore degens infirma ſine vllo cibo ꝑmāſit. Hec genere infima officioq; bubulca: ſanctarum ſcripturarum intelligentiam diuinitus obtinuit: et mire prudentie conſilium habuit. Que flagello domini diutius attrita eſt adeo vt propter effluentē de corpore ſaniem etiā ſitus fieret in horrorē: et patientia aūt ſumma ꝓdicta nec aliqñ cōturbari viſa fuit. Nullūq; cibū ꝑ ānos multos traijcere valuit: niſi ſolū euchariſtiā ſacrā: et lecto decubans non niſi ab altero moueri potuit. Hec aūt a deo accepit: vt ſepiſſime in exceſſu rapta angelo duce: et loca penarū et gloriam ſanctorū percurreret: et occultas viſiōes aſpiceret. Frequēter aūt in ſolēnitatib⁹ xp̄i vel ei⁹ matris rapta mundū totū quaſi in pile ſpecie intuebatur: et ea que in mūdo fiebant cōtēplabat. Ad corpus quoq; rediēs multa occulta et ſecretiſſima dicebat: et quedā ex his q̄ viderat reuelabat: quedā vero a deo premonita occultabat: pleriq; etiam futura predicebat. Quieuit autem in pace apud Cudotū. iij. non. nouembris. Hec ex geſtis Francorum.

¶ De ſctis Vitale et Agricola marty. Cap. xxi.

Vitalis et agricola martyres paſſi ſunt in prouincia italie in ciuitate Bononiēſi tēporib⁹ diocletiani et maximiani imperatorū: quorū paſſionē ſanctus ſcripſit Ambroſius. Fuit autem Vitalis ſeruus agricole nunc vero ꝓſors: et collega martyrij: preceſſitq; ſeruus vt preuideret locū: ſecutus eſt domin⁹ ſecurus: quo darā fidē ſerui iā inueniret paratā nō alienā. Cum ergo ſanct⁹ Vitalis cogeretur a ꝑſequētib⁹ vt chriſtū negaret: et apli⁹ dñi fidē ꝓfiteretur: oīa tormētorū genera in eū exercentes: vt nō eſſet in corpore ei⁹ ſine vulnere locus: oratione fuſa ad dominū emiſit ſpm̄. Sanctus vero agricola mitior habebatur moribus ab ipſis etiā inimicis diligeretur: adeoq; differebāt ei⁹ paſſionē. Deniq; vbi nō acquieuit ꝑſecutorib⁹: ſanctus agricola crucifixus eſt. Quorū corpora i iudeorum ſolo ſepulta ſunt. ¶ Poſt multos aūt annos idem locus ſancto Ambroſio epiſcopo mediolanenſi reuelatus eſt. Qui veniens bononiā cōuocatis clero et populo ad locum acceſſit: et effoſſo ſolo martyrum reliquias inuenit. Eaſq; deuote leuata in eadem ciuitate ſepeliuit. Paſſi ſunt autem pridie nonas Nouembris.

¶ De ſancto Amantio preſbytero. Cap. xxij.

Amantius preſbyter apud Tyfernā Tyberianā ciuitatem claruit tēpore beati Gregorij pape. Qui hoc ſpāle in ſe virtutis habebat: vt apoſtolorū more manus ſup egros imponeret et ſaluti reſtitueret: et q̄libet vehemēs egritudo ad tactū illi⁹ abſcederet. Hic inſuper hoc in ſe habebat miraculū: q̄ i quolibet loco q̄uis immaniſſime aſperitatis ſerpētē inueniret: mox vt cū ſigno crucis ſignaret extinguebatur: ita vt diruptis viſceribus moreret. Quē ſi quando ſerpens in foramine fugeret: ſigno crucis os foraminis bñdicebat: ſtatimq; ex foramine ſerpēs iam mortuus trahebat. Hic tpe quodā ad beatū eſt adductus Gregoriū quē in domo infirmorū beatus pontifex diebus aliquibus ad manendū poſuit: vbi quidā inter egros alios mentecapt⁹ et frenetic⁹ iacebat. Qui nocte quadam cum magnas voces: reſeq; vt inſanus ederet: cunctos egros immēſis clamorib⁹ ꝑturbabat: ita vt nulli illuc ſomnū capere liceret. Tūc ſanct⁹ ꝓſbyter de ſtratu ſuo ſurgēs ad locū frenetici acceſſit: et ſup eū poſitis manibus orauit: moxq; illū melius habentē tulit atq; in ſuperiora domus ſecū ad oratorium duxit vbi pro eo liberi⁹ oratiōi incubuit: et ſtatim cum ſanum ad lectū propriū reduxit: ita vt nullas vlteri⁹ voces ederet: neq; egrotorū quēq; aliquo clamore turbaret: q̄ et apud predictā ciuitatē in pace quieuit pridie nonas nouembris. Hec Gregorius tertio dialogorum cap. xxx.

¶ De ſancto Herio preſbytero. Cap. xxiij.

Herius preſbyter apud Alexandriam claruit. Hic vir acerrimi ingenij in diuinis ſcripturis notabiliter erudit⁹ fuit: vitaq; puriſſimus ad diuinamq; philoſophiā penit⁹ expedit⁹ doctor eccleſie incōparabilis maxima ſapientia refulſit. Qui tractatū longiſſimū ſup Eſaiā ꝓphetā edidit. Et tpe Philippi imperatoris apud eandem ciuitatē in pace quieuit pridie nonas nouembris: vt ait Hieronymus libro de viris illuſtribus.

¶ De ſancto Zacharia ſacerdote. Cap. xxiiij.

Zacharias ſacerdos et propheta pater Joānis baptiſte in dieb⁹ Herodis regis iudee claruit: de cuius ſanctitate in principio euangelij Luce plurima ꝓclara teſtimonia deſcribūtur. Fuit enim de vice abie ex filiis Aaron de tribu leui: ſicut dictum eſt ſupra de eo in natiuitate ſancti ioannis baptiſte. viij. Kal. iulij. et in eius conceptione. viij. Kalē. octob. vbi etiā de ortu filij: et de miraculis q̄ in eius natiuitate apparuerūt: et de ꝓphetia ip̄i⁹ Zacharie tractatū eſt. Cū igitur xp̄s puer ab Herode q̄reret occidēd⁹: et ex hoc ipſe Herodes innocētes ꝑimeret. Heliſabeth audito q̄ Joānes ei⁹ fili⁹ ſimiliter q̄reretur q̄ i ꝑmi etate ſex mēſibus precedebat: accepit paruulū: et cū eo aufugit. Aſcenſo autem excelſo mōte iudee: circūſpiciēs vbi eū abſconderet: viſis interfectoribus ſe inſequētibus timuit: et oratione ad deū pro filij ſalute fudit. Statimq; mōs ſe aperuit: Heliſabeth cum filio intra ſuo intra ſui abdita ſuſcepit: atq; perſecutores excluſit. Quib⁹ intra montis tenebras lux diuinitus apparens eos ꝯfortabat: et angel⁹ dñi illis neceſſaria miniſtrabat. ¶ Cū autem miſſis ſatellitib⁹ ab Herode: Zacha-

rias vbi filius eſſet:interrogatus eſſet:et ille ſe eum vbi
foret ignorare diceret:atq; impietatem Herodis redar
gueret:et ipſum eſſe natū ex virgine predicaret:qui regnum
iſrael accepturus eſſet:Herodes iratus miſit nocte carni
fices:qui Zachariā inter tēplum et altare:vbi virgo bea
ta educata fuerat iugularūt. Mane aūt facto dñi ceteri
ſacerdotes tēplum adeūtes Zachariā vt ad eos exiret:
more ſolito expectarēt:et iam hora tardior eſſet:vnus il
lorum intrās ſanctuariū reperit ſanguinē Zacharie:et la
pidem coagulatū. Auditaq; eſt vox de celo:quod Zacha
rias occiſus eſſet:et q ſanguis eius ex iſrael nō eſſet delen
dus:donec exurgeret qui eū vindicaret:qui foras egreſ
ſus hec oīa ceteris nūciauit. Illi vero timētes quaſi fran
gorē lapidū audierunt:et corpus ſancti nō inuenerunt.
Paſſus eſt autem ſanctus martyr nonas Nouembris.
Corpus autem eius poſt longa tēpora apud hieroſoly
morum templum inuentum:ibidemq; dudum tumu
latū iacuit. Nunc vero quieſcere dicitur venetijs in mo
naſterio dominarum eius nomini fundato.

De ſctā Heliſabeth vxore Zacharie. Ca.xxv.

Heliſabeth vxor
Zacharie ſacerdotis pdicti mf Joā
nis baptiſte fuit de filiab9 Aarō:cuius
ſanctitas in euāgelio luce cōmenda
tur. Hec autē cū Joanne nato paruu
lo in latibulo ſpeluce:de qua ſupra p
xime dictū eſt:latuit donec immani
tatis Herodis perſecutio facta in ne
ce paruulorū ceſſauit. Et tūc filium
vſq; ad annos ſeptē enutriuit:q eadē
etate antra deſerti petijt. Mater vero
modicū poſt tēpore ſuperuixit:et ſanctitate et gratia ple
na ad xpm in pace migrauit. Sepulta in domo propria
in mōtana iuda. Dicitur autē Heliſabeth cognata vir
ginis marie:quia cōſobrina eius fuit. Anna eīn et Eſme
ria fuerūt ſorores filie agarin:de anna nata eſt virgo ma
ria:de Eſmeria nata eſt Heliſabeth et eliud:de eliud na
tus eſt eminēu:de eminēu natus eſt ſanctus Seruatius epūs
traiectēſis:de quo ſupra dictum eſt tertio idus maij.

De ſancto Zacharia papa. Cap.xxvj.

Zacharia papa
natione grecus ex patre Pollochro
nio: Gregorio.iij. romano pōtifici
in epiſcopatu ſucceſſit:et ſedit annos
x.mēſes.ij.dies.xv.vir mitiſſimus at
q; ſuauiſſimus oīq; bonitate orna
tus:amator cleri et populi totius:tar
dus ad iraſcendū: et velox ad miſerā
dū:nullis malū pro malo reddidit:
ſuis etiā perſecutoribus bona pro ma
lis reſtituit. Hic inuenit oēm italiā turbatā ſimul et duca
tū romanū:perſequente liudprando longobardorū re
ge:ac romane eccleſie iura auferente. Tantā vero deus
huic pape grām cōtulit:vt etiā pro ſalute populi aīam
ponere nō dubitaret. Qui prius miſſa legatione ad eū
dē regē:poſt ipſe perſonaliter veniens ſalutaria illa ver
ba predicauit. Cuius admonitione inclinatus rex ciui
tates romane eccleſie pertinentes:q p annos.xxx.abla
te fuerant reddidit:et pacē cū pontifice fecit:captiuoſq;
plurimos romanorum quos tenebat dimiſit. Ipſa quoq;
pax per annos viginti perdurauit. Hic autem pontifex
magni meriti et ſanctitatis clerum ſuum valde dilexit:
vtpote pater et bonus paſtor oēs amplectens et vtiliter
fouens et neminem eorū tribulari:vel egere permittēs.
Cuius temporibus in magna ſecuritate et letitia popu
lus a deo ei commiſſus degens vixit. Hic conſtituit
vt filij compatrum ſe in matrimonio nullatenus iunge
rent. Hic dyalogorum libros de latino in grecum tranſ
tulit:quia vtriuſq; lingue peritus fuit. Hic etiam in la
teranē. eccleſia corpus beati Georgij martyris cum epi
taphio grecis literis exarato reperit:et cū magna ſolēni
tate ad velum aureum eccleſiam ſui nominis condidit.
Ibiq; ipſum repoſuit. Et omnibus plene et perfecte diſ
poſitis in ſumma pace moritur:et apud ſanctum Petrū
ſepelitur. Ibiq; virtutibus pollet.

De ſancto Malachia epiſcopo. Cap.xxvij.

Malachias epi
ſcopus in hibernia claruit tpe Eu
genij pape.iij. Cuius vitā beatus Ber
nardus ſcripſit. Hic ex parentibus
chriſtianis i hibernia natus:ſacriſ
q; literis a puericia eruditus in ciuita
te Armachia.xxv.annorū preſbyter
factus verbum dñi inſtantius predi
care cepit. Deinde marcum ſenē epi
ſcopum leſmor adiens:vt ab eo diui
nis plenius informaretur:qui etiā
epiſcopus miraculorū ſignis clarebat:cū eodem p ali
quot manſit annos. Dum aūt p ſorore ſua defuncta
quotidie celebraret:et occupatus aliās per dies.xxx.miſ
ſam intermiſiſſet nocte quadam vidit p ſpiritum ſoro
rem ſe diebus totidem nihil guſtaſſe conquerentem. Et
cum pro eius expiatione celebrationes miſſarum reſump
ſiſſet:viſa eſt ſibi vſq; ad limen eccleſie perueniſſe. Ite
rumq; in eodem perſeuerās vidit illā eccleſiam introiſ
ſe:ſed altare contingere non poſſe. Et rurſum miſſas pro
ſecutus vidit eam inter candidatorum numerū aggre
gari:et ſic eam intellexit ad celos euolaſſe. Poſtmodum
autem in loco benchor ſibi a diuite quodam oblato mo
naſteriū reparauit:qd dudū antea fuerat deuaſtatum:de
quo olim ſanctus Columbanus aſcenderat. Ibiq; cum
decem monachis abbas ipſe deo ſeruire cepit:vbi dum
vnus ex eis operarijs ligna cederet:et ſecuris ferrum de
manubrio exiliſſet:inuocato Malachia ferrum veſtes
illius ſolummodo concidit:ſed carnem omnino nō te
tigit. Ibi etiam oppreſſum quendam cui inſanienti demō
ſuadebat:vt abbatem cultello perciteret ab infeſtatio
ne maligni ſpūs liberauit. Et michaelem clericū a gra
ui dyſentaria ſanauit. Cumq; eſſet annorum.xxx.epiſco
pus inuitus electus eſt epūs conn rorth. Et cum electioni
renunciare vellet:tandē mandato ſui magiſtri epiſcopi
leſmor acquieuit:et epiſcopatus curam ſuſcepit:vbi po
pulū valde rebellē deo et clero:ac eccleſijs infeſtū:ad pe
nitentiam ſumma ſapiētia et mira difficultate reduxit:
et ad bene viuēdum informauit. Poſt hec dū celſus Ar
machianus archiepiſcopus infirmatus eſſet:ſeq; mori
conſpiceret:ſuis clericis perſuaſit:nullum niſi Mala
chiam epiſcopum eligendum ad extirpādam potiſſime
quorundam prauorum potētum conſuetudinem:q ne
minem niſi de eorū parentela archiepiſcopum eligi per
mittebant. Jamq; per.xv.epiſcoporum ſucceſſiones ta
lis corruptela inoleuerat. Mortuo igitur archiepiſco
po celſo Malachias ab eis electus eſt. Qui licet diu
renitēs tandem vt eccleſiam eorum a ſeruitute eriperet
acquieuit:promiſſione tamen ab illis preſuſcepta vt de
leto peſſimo more:liceret ſibi aliū in eccleſia armachanā
ſubſtitueret:et ad ſuam connerorthenſem eccleſiam redi
re. Hoc autem malachias magis ad cōſentiendū mouit:
q: paucis antea diebus viderat ſpecioſam mulierē ſe ſpō
ſam celſi archiepiſcopi aſſerentē ſibiq; celſi baculū cō
mendantē. Interea vero mauritius quidam de iniqua
progenie in archiepiſcopatū intruſus eſt. Sanctus au
tem vir ſcandalum euitare cupiens illo preſidente furo
ri ceſſit. Sed mauritius diuino iudicio poſt annos.v.
deceſſit. Dum autem nigellus quidam de eadē progenie
ſuccedere niteretur. Malachias in brachio populi ab
ipſo rege in archiepiſcopatū deducitur:et oēs emuli re
pelluntur. Cum autē nigellus cum fautoribus et arma
tis viris reſiſtere preſumeret:et tam ipſum q regem in
terficere vellent:ſubito nimia tempeſtas exoritur:et au
thores litis et ſeditionis cum tribus conſortibus a fulmi

nibus occiduntᷣ. ceteri quoqʒ hincinde diſperguntur. Sextū vero Malachias annorū .xxxviij. in ciuitatē ⁊ eccleſiā introduxit: ⁊ i archiepiſcopatu ſublimat. Multas aūt poſtmodū ꝑſecutiōes ab emulis paſſus: oēs tandē deo largiēte deuicit: ⁊ nigelliū ad pniam ⁊ obediētiā reduxit qui etiā ſacra quedam q̄ de eccliā aſportauerat retulit. Mulier q̄dam de attinentibus aduerſariorū: q̄ archiepiſcopo predicanti cōtraria multa intulit: ſubito cunctis videntib⁹ in amētiā cōuerſa: poſt dies paucos infeliciter expirauit. Sicqʒ armachanā eccleſiā vir dñi a peſtifera cōſuetudine purificauit. Dū aūt ad eccleſiā primā redire vellet: ⁊ pplo oīno reclamaret gelaſiū quendā preſbyterū p ſe in eccleſia prima ſubſtituit. Multis quoqʒ in vita ſua miraculis claruit. ¶ In Eboracenſi ciuitate equū quē dure portantē a nobili quodā oblatū: dū aliquantulū equitaſſet: ⁊ē modus ſubito ⁊ ſufficiēs factus eſt ac de nigro pilo in albū cōuerſus. ¶ Deinde claraualleſe monaſteriū accedens ſanctū Bernardū viſitauit: qui ab eo mire edificatū ſe dicit. In lyporgia ciuitate filiū hoſpitis ſui in extremis laborantē cōtinuo ſanū effecit. Et dū papā innocentiū ſcdm romam veniēs viſitaſſet quatuor ex ei⁹ ſocijs claraualle dimiſſuros predixit ⁊ vt p̄dixerat ſic euenit. Nā duo ex ipſis ibidē decedētes ſepulti ſunt: alij vero duo effecti ſunt monachi. ¶ Repatrians autē cū ſcotiā ꝑuēniſſet filiū Dauid regis ſcotorū ad mortē decūbentē aqua aſperſum bñdicta ilico ſanauit. Et in villa q̄ dr crudelis puelle mute loquelā reſtituit: atqʒ aliā freneticā liberauit. ¶ Dū infirmus quidā in hibernia: q̄ multo iacuerat tpe lectū Malachie ſolūmodo aſcendiſſet: cōtinuo ab omni languore ſanat⁹ ſurrexit. In ſāguina puerū a demonio liberauit: ⁊ freneticam mulierē cōpotē mentis effecit. ¶ Aliā quoqʒ matronā ad ſe accedentē: q̄ mēſib⁹ quindecim ⁊ dieb⁹ viginti p̄gnans fuerat: ⁊ adhuc fetum in vtero geſtabat: ſua oratiōe ad puerperiū in momento adduxit. ¶ Cortagia ciuitate epō vacante: dū de eligendo p̄ſule diſcordes eſſent: ⁊ in archiepm armachañ. vt eligeret oēs cōueniſſent pauperē quendā preſbyterū alienigenā elegit: ⁊ vitā ei⁹ per ſpm̄ agnouit. Qui dum ſibi egrotare nūciatus eſſet: mādauit ei vt ilico ſurgeret: qui ſtatim ab infirmitate ſanat⁹: ⁊ in epm cōſecrat. ¶ Dū cuiuſdā nobilis coniugem in extremis poſitā inungere vellet: ⁊ illi expectandū in craſtinum cū rogarent aſſenſit: ⁊ mulier poſt horā modicā expirauit. Ipſe autem ſe reū criminis accuſans cum lachrymis iuxta corpus in oratione ſe poſuit: ⁊ ibidē orans pnoctauit. Mane aūt facto mulier reſurrexit: quā ſctus vir inunctam ad quietē ire precepit: moxqʒ illa iterū obdormiuit. ¶ Secularis cuiuſdā cōquerentis: q̄ lachrymare nō poterat maxillā tetigit: ⁊ ad tantā illū deinceps lachrymarū effuſionē ꝓuocauit: q̄ vix fletus cōtinere valebat. Spiritū quoqʒ ꝓpheticū habuit: ⁊ cordiū ſecreta cognouit: ⁊ diem ⁊ locū ſui obitus predixit. Sepius quoqʒ eo celebrante: colūba de celo circumuolās cruci ſup altare poſite inſidebat: quā diaconus ei⁹ ⁊ quamplures alij videbant. ¶ Cū aūt papa Eugeni⁹ in galliā veniſſet: ⁊ Malachias ad eū viſitandū accederet: ⁊ nauem intrare diſponeret: quidā epilenticus noīe catholicus: eius receſſum deplorabat: eo q̄ in eius p̄ſentia nunquā a morbo cadebat. Quē dum ille ſignaſſet: ⁊ eidem ꝓmiſiſſet q̄ donec ipſum reuideret: nunquam de cetero caderet: ſic vt predixerat euenit. Nā ſanct⁹ vir ante regreſſum obiit ⁊ ille de cetero a morbo nunquā cecidit. ¶ Sed eodē tpe dum cuidam clerico promiſiſſet. vt quicquid ab eo peteret obtineret: ⁊ ille ſancti archiepiſcopi reuerſionem petiiſſet. Sanctus de hoc plurimum triſtatus eſt eo q̄ nunquam ſe rediturum preſciuerat: ⁊ ad deum ire cupiebat. Nauem tamen aſcendens: vt clerico promiſſa redderentur: orta tempeſtate redire compulſus eſt. Facta vero tranquillitate iterum nauem conſcendit: ⁊ de cetero nō rediturus tranſfretauit. Venit autē clarauallem: ⁊ a ſancto Bernardo deuote ſuſceptus eſt. Cūqʒ in feſto beati Luce euāgeliſte celebraſſet: febre correptus decubuit: ⁊ in ipſo loco plenus ſanctitate die qua p̄dixerat ad xp̄m a carne migrauit ſcilicet non. nouembris. Sepultuſqʒ in monaſterio claraualleñſi miraculis ⁊ ſignis refulgens.

¶ De ſanctis Felice ⁊ Euſebio martyribus.
Capitulum .xxviij.

Felix p̄ſbyter et Euſebius monachus apud terracinam Campanie ciuitatē paſſi ſunt tpe Claudij iperatoris ſub Leontio filio leontij p̄ſidis. Cū enim prefati ſancti viri corpora ſanctorū martyrū Ceſarij ⁊ Iuliani ſepeliiſſent: de quibus ſupra dictū eſt kalēdas nouembris: ⁊ multos gentiles ad xp̄m cōuerſos baptizarent Leontius filius quendā leontij p̄ſidis: qui ad xp̄m etiā cōuerſus ſtatim vt baptiſmum perceperat ad xp̄m migrauerat: de quo etiā dictū eſt ſupra .iiij. kalen. nouēbris: predictos ſanctos martyres detinuit: ⁊ timens populi tumultum: miſſo ſpiculatore nocte eos in carcere decollari fecit. Quorū corpa ad litt⁹ proiecta: gratiā⁹ p̄ſbyter iuxta corpa ſanctorū Ceſarij ⁊ Iuliani ſepeliuit non. nouembris.

¶ De ſancto Leonardo confeſſore.
Capitulum .xxix.

Leonardus confeſſor apud aquitanie puinciā: ciuitatē lemouicēſem claruit tpe anaſtaſij imperatoris q̄ in puincia galliarū claris parentib⁹ ortus collateralibus regis clodouei regis frācorū: ab eodē rege de ſacro expiat fonte leuatus ob nobilitā parentū amorē charīſſimū quē ſctus remigi⁹ remēſis archiepūs baptizauit: ⁊ in diſcipulū ſuſceptū ſalutaribus diſciplinis inſtruxit. Cū aūt idē archiepūs a regib⁹ francorū obtinuiſſet: vt qñcūqʒ ipſi reges ad ciuitatē remēſem venirent: oēs incluſi in carceribus libere dimiſſi abire poſſent. Ad imitationē boni magiſtri iuuenis leonardus hoc ipm a rege ipetrauit: vt q̄cūqʒ in carcerib⁹ detinerent ſi eos ipſe viſitare vellet: cōtinuo ſoluerent. Et vbicūqʒ carceratos eſſe audiebat ad eorū liberationē feſtinus ꝓperabat. Cūqʒ ſcitas eiʒ eos ad ſe venientes: quoſcūqʒ detentos infirmitate ſanabat. Rex igit̄ eū ad ſe accerſit: ⁊ cū quē ſecū in palatio aliquo tpe manere rogat rogās vt inde nuſq̄ diſcederet: donec tpe cōgruo ep̄atum aliquē donaret. Erat enī iā clericus humilis ⁊ manſuetus. Leonard⁹ vero pontificatū renuit: ⁊ ſolitudinē poti⁹ affectās palatiū regis reliquit: ⁊ cū fratre ſuo lipbardo verbū dei annūcians aurelianū puenit: ⁊ ibi apud quēdā cenobitā noīe maximinū aliquo tpe māſit. ¶ Cum aūt lipbardus ſup ripā ligeris manſionē ſolitariā elegiſſet de quo ſupra in ei⁹ legēda dictū eſt .iiij. non. iunii. Leonardus vero p admonitionē ipſius ſancti in aqtania p̄dicare diſponeret: oſculantes ſe ab inuicē diſceſſerūt. Leonard⁹ igit̄ p biturricēſ ciuitatē tranſiens nouelle fidei xp̄ianos ſanctis p̄dicationib⁹ cōfirmabat: ⁊ multa operādo miracula plurimos adhuc incredulos cōuertebat. ¶ Demū in quadā ſylua noīe pauū habitare cepit q̄ a ciuitate lemouicenſi p decē milliaria diſtabat: ⁊ quo rex ſepius cauſa venationis accedebat: ⁊ in qua regiā in media ſylua cōſtructā diuertebat. Accidit aūt vt die quadam rex ibidē cum regina ⁊ familia venaretur: ⁊ regina pregnans illuc cauſa delectationis egreſſa partu periclitaretur. Cum autem rex ⁊ familia reginam iam pene defunctam lugerent: nec ei per medicos qui cum rege erant ſubueniri poſſet: vir dei p̄ſenciens

tranſiēs lugētium voces audiſſet: pietate commotus illuc acceſſit ꝛ a rege vocatus introiuit. Interrogatus autem quis eſſet: cum ſe remigiꝫ diſcipulum rñdiſſet. Rex ex bono magiſtro bonā de diſcipulo ſpem aſſumpſit: ꝛ ipſum ad reginā introduxit rogans vt ſuis precibus de recuperata coniuge ꝛ edita prole duplex gaudiū obtineret. Tūc ſanctus oratione fuſa: ꝛ quod rex petebat protinus impetrauit. Cui rex multa in auro ꝛ argento obtuliſſet: ſed ille oīa recuſauit: dicēs ſe nullis indigere: niſi vt tantū in aliqua ſyluarū ſoli chriſto famulari poſſet. Cum aūt rex totū illud nemus ipſi tradere vellet noluit niſi tantū accipere quantū vna nocte poſſet cum ſuo aſello circuire. Quod rex libētiſſime adimpleuit: vbi cum duobus ſibi adiunctis ſociis monaſterium conſtruxit: ꝛ in multa ibidē abſtinētia degēs deo ſeruiuit. Eccleſiā etiā in honorē dei genitricis fabricauit ꝛ altare ſancti remigij in ea poſuit. Cū autē aqua ſibi per vnum miliare diſtaret puteū ſiccum ibidē fodi fecit: quē ſuis orationibus aqua vſqꝫ in preſens ſcaturiēte repleuit: locū autē ipſum a nobili ipſi rege cōceſſum nobiliacū appellauit. Ibi ergo tantis miraculis coruſcauit vt quicūqꝫ eiꝰ nomē in carceribꝰ inuocaſſent: mox ruptis vinculis nullo cōtradicēte liberi abirent: ꝛ mox eidē catenas aut cōpedes p̄ſentarēt. Quorū plures ſecū manebant: ꝛ eius exēplo ſanctitatis ibidē dño ſeruiebāt. Familie quoqꝫ ſeptem ex eius ſtirpe venditis oībus ꝛ pauperibꝰ diſtributis ad eū venerūt: ꝛ diſtributo eiſdem nemore ibi cum ipſo in dei ſeruitio permāſerūt: ꝛ exēplo quoqꝫ ſuo plurimos ad ſimile attraxerunt. Deniqꝫ vir dñi Leonardus multis clarus virtutibꝰ ad dñm feliciter migrauit octauo idus nouembris circa annū dñi quingētēſimū. Sepultuſqꝫ eſt in eccleſia dei genitricis quā ipſe cōſtruxerat. ❡ Cum aūt ibidem infinita miracula fierēt: clericis illius eccleſie reuelatū eſt: vt qꝛ locus ille ꝓpter multitudinis frequētiā cōcurrentē nimiū arctus erat: alibi eccleſiā fabricarēt: ꝛ eodē ſancti Leonardi corpꝰ trāſferret. At illi vna cū pp̄lo triduano ieiunio ꝛ orationibꝰ inſtiterūt: quibꝰ elapſis totam puinciam niue nimia q̄ ceciderat opertam viderēt: locum aūt in quo ſanctū corpꝰ q̄ſcere volebaꝰ oīno vacuū cōſpexerūt: vbi eccleſia de nouo fabricatur: ꝛ corpꝰ eodē trāſportatū. Quāta vero miracula p̄ eū dñs faciat potiſſime circa incarceratos: immenſa ferri varietas ante tumulū eiꝰ dependens teſtis exiſtit.

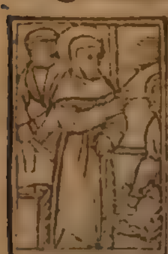
❡ De ſancto Felice martyre. Cap. xxx.

Felix martyr apud

Tunuſſam ciuitatem aphrice paſſus eſt. Qui a perſecutoribus pro xp̄i nōīs cōfeſſione detentꝰ: ꝛ carcere durſſimo mācipatus: toū eū a tormēto differrent: orās ad dñm emiſit ſpiritū octauo idus nouēbris. Cuiꝰ corpus ſequēti die exanime repertum eſt ꝛ a xp̄ianis cōdigno recōditū honore. In huiꝰ ſolennitate ſanctꝰ Auguſtinꝰ ep̄s ſermonē quendā ad populū expoſuit: quem ꝛ in eius eccleſia publice p̄dicauit.

❡ De ſancto Felice monacho. Cap. xxxi.

Felix monachus

In monaſterio fundenſi claruit. Qui magne ſanctitatis vir erat: ꝛ eiuſdem cenobij hortum colebat. Fur vero quidam venire conſueuerat: ꝛ ad ipſum hortum per ſepem aſcenderet: ꝛ occulte olera furaretur. Cūqꝫ ille multa plantaret: ꝛ q̄ minus inueniret: ꝛ alia pedibꝰ conculcata: alia direpta cōſpiceret: totum hortum circuiens inuenit iter vnde fur venire cōſueuerat. Qui eundem hortum deambulans repperit etiam ſerpentem. Cui precepit: vt ſe ſequi deberet. Ad aditum autē furis perueniens: in nomine dñi ſerpenti p̄cepit vt aditum illum cuſtodiret ac furem ingredi nō permitteret. Protinus ſerpens ſe in itinere tranſuerſum tetēdit: ꝛ ſelix ad ſuā cellam rediit. Meridie ergo cunctis quieſcētibus more ſolito fur aduenit ꝛ ſepem aſcendit. Et dū in horto pedem poneret vidit q̄ ſerpens extēſus viam clauſiſſet. Et tremens poſt ſe reiciens cecidit: eiuſqꝫ pes per calciamentū in ſude ſepis inheſit. Sicqꝫ donec hortulanus rediret deorſum capite pependit. Qui veniens furem in ſepe pendentē repperit: ꝛ deo grās agēs ſerpentem licentiauit: ad furem quoqꝫ veniens ipſum de ductū oleribus exportatis redarguit: pedem quoqꝫ illius a ſepe diſſoluit: eūqꝫ ſine leſione depoſuit. Olera etiā que furto auferre conabatur: eū nimia dulcedine prebuit: eūqꝫ ne amplius furaretur admonuit: ſed cū neceſſe haberet ad eum veniret: ꝛ q̄ ipſi deuotus daret: que cum peccato tollere laborabat. ❡ Hic ergo ſanctus monachꝰ clarus multis virtutibus migrauit ad chriſtum. Hec Gregorius. j. dialogo. cap. iij.

❡ De ſanctis decem martyribus. Cap. xxxij.

Decem martyres

In oriente apud ciuitatem theopolim paſſi ſunt. Qui a ſaracenis comprehenſi chriſtumqꝫ dominum confitentes crucibus appenſi coronas martyrij a domino percipere meruerunt octauo idus nouembris. Hec ado in martyrologio ſuo.

❡ De ſancto proſdocimo ep̄o. Cap. xxxiij.

Proſdocimus epi

ſcopus apud ciuitatem patauinam claruit tempore neronis imperatoris. Hic natione grecus nobilibus parentibus ortus literarū ſtudiis eruditus: cum adhuc eſſet iuuenis cum marco euangeliſta ꝛ apollinare antiochiā adiit: ꝛ btō petro aplō in diſcipulū ſe tradidit: atqꝫ cū prefatis duobus cōdiſcipulis vna ſecū tēpore Claudij imperatoris romam acceſſit. Cum autē apoſtolorum princeps beatus marcum miſiſſet aquileiam et apollinarem rauennam ad predicandum. Beatum quoqꝫ proſdocimum annorum viginti in epiſcopum conſecrauit: ꝛ licet ipſum ex humilitate recuſantem miſit ad patauinam ciuitatem. Et perueniens ad ipſam vehementē multitudinem languentium diuerſarum egritudinum ante portā inuenit: quibus pacem annūciauit: ꝛ oratione ad deum fuſa omnes ab eorum infirmitatibꝰ liberauit eoſqꝫ omneſ ad chriſtum conuertit. Quo viſo miraculo centū ꝛ ſexaginta gentilium cōuerſi ad dñm: ab eodem beato viro baptizati ſunt. Sicqꝫ ſanctus epiſcopus proſdocimus ciuitatē ingreſſus cepit verbum dñi predicare ꝛ multos paganorū ad fidem chriſti perducere. Cum autem de virtutibus eius fama ad regem vitalianū peruiniſſet: qui graui infirmitate preſſus diu dū lectulo decubuerat proſdocimū ad ſe acceſſiuit: ꝛ an ipſum ſanare poſſet interrogauit. Qui eidē rñdit q̄ ſi in chriſtū crederet ꝛ idolis renūciare paratus eſſet cōtinuo ſanitatē reciperet. Cūqꝫ rex ſe velle in chriſtū credere rñdiſſet baptizauit eum proſdocimus cū vxore eius p̄ſedigna ꝛ vniuerſa eius familia: ꝛ ſic rex ſtatim ab oī languore curatus eſt. Qui cōtinuo per vniuerſum vrbis ꝛ vicinarū villarū populum edictum miſit vt oēs in xp̄m crederent ꝛ ad beatum proſdocimū baptizandi cōcurrerēt. Talīqꝫ modo vniuerſus populus ciuitatis ꝛ oppidorū circūadiacentium cōuerſus eſt ad dñm. Rex vero eccleſiā in honore ſctē ſophie hoc eſt alme ſapiētie fabrica

nit in qua ep̄s pb̄ros ac diacones ꝛ clericos plurimos ordinauit. ¶ Poſt hec cū rex vitalian⁹ ple careret oratione viri ſancti regina cōcepit ꝛ filiā peperit quā beatus proſdocimus baptizauit ꝛ iuliaā vocauit cāq̄ ſacris literis erudiuit ꝛ i virginitatis ꝓpoſito ꝑmanere docuit. ¶ Deinde ſanctus ep̄s ad ciuitatē alteſtem adijt ibiq̄ xp̄m euāgelizans multos cōuertit. Inde ad ciuitatē vincentiā ac predicandū ꝑrexit ꝛ inde ad caſtellū noīe azylū ꝓperauit vbi ſimiliter pplm docēs in fide ꝛ eccleſia in honorē dei genitricis edificauit atq̄ dedicauit. Inde egreſſus ciuitatē feltrēſem intrauit vbi populi maximā multitudinē baptiſmo ſacro renouauit. Et poſt hec ꝑ altinā ciuitatē ꝛ ꝑ alia oppida ꝛ caſtella peragrās fidelib⁹ monitis populū imbuit ꝛ relictis idolis verū deū colere fecit. In quib⁹ oīb⁹ baſilicas cōſtruxit ꝛ pb̄ros ac inferiorū ordinū clericos cōſecrauit. Ad ultimum ad taruiſiū ciuitatē deuenit ꝛ ſuſceptus in domū cuiuſdā militis noīe euphroſyni filiā ei⁹ cecā ſigno crucis edito illuminauit eāq̄ cū parentibus ꝛ aliis plurimis in ſilere fluuio baptizauit. Cū aūt comes ciuitatis qui vxorē habebat theodorā ꝑ annos plurimos graui infirmitate detentā nunciante ei milite euphroſino de miraculis ſcti pōtificis audiuiſſet eū ad ſe vocauit ꝛ vt eius cōiugē ſanaret humiliter exorauit. Cui⁹ manū apprehendens vir dn̄i eā cōtinuo de lectulo in chriſti noīe ſanā erexit ꝛ ipſam vna cū comite ꝛ filiis ac omni familia numero. cxn. credētes in xp̄m baptizauit. ¶ In ipſa quoq̄ ciuitate multū populū ad fidē xp̄i reduxit ꝛ multorū nobiliū filios ſacris literis erudiuit. Eccleſiā quoq̄ in honorē beati petri apli iam ꝓ chriſto paſſi ipſe fundauit in qua ꝛ pb̄ros ꝛ diacones ꝛ alios clericos ordinauit. Deinde ad ſedē ſuā patauiū redijt. Et poſt modicū tēpus rex vitalianus chriſtianiſſimus ꝛ vxor ei⁹ regina ꝓpedigna ad dn̄m migrauerūt. Quos ſanctus proſdocimus ſepeliuit: filiā quoq̄ illorū eius diſcipulā iuſtinā virginē ſacrā ſibi a parentibus cōmendatam optima cura gubernauit. Eam quoq̄ per martyriū aſſumptā cum ſuis clericis honorifice ſepulture tradidit. De qua ſupra in ei⁹ paſſione actū eſt non. octobris. Ad ſuaſionē beati ep̄i patrici⁹ quidā noīe opilius chriſtianus eccleſiam in honore ſancte iuſtine virginis ſupra corp⁹ illius erexit ꝛ iuxta eam oratoriū beate virginis cōpoſuit quā eccleſiā ſimul cū oratorio proſdocim⁹ ep̄s cōſecrauit. Qui poſtq̄ a multis obſeſſis demonia eiecit et plurimos infirmos a diuerſis languoribus eripuit cum in ſede patauine vrbis ſediſſet annis. xiin mēſe. j. dieb⁹. xv. etatis ſue anno. cxiin. ad dominū migrauit. vn. idus nouembris. Et in oratorio prefato dei genitricis clarens miraculis ſepultus quieſcit.

¶ De ſancto Achilla epiſcopo. Cap. xxxiiij.

Achillas epiſcopus

alexandrinus alexandro in epiſcopatu ſucceſſit. Qui ambo beati petri eiuſdē ciuitatis epiſcopi ꝛ martyr diſcipuli et ab eodē fuerūt preſbyteri ordinati. Et cum idē beatus petrus pro fidei catholice defenſione in carcere detētus eſſet: diuina reuelatione eoſdē preſbyteros ſibi in epiſcopatu ſucceſſores prenouit et eiſdem quod preſciuerat reuelauit: vt dicetur infra in eius paſſione. vj. kalen. decembris. Et ſicut ipſe predixerat ſic euenit. Nam primus achillas ſecundus alexander eidem in pontificatu ſucceſſit. Et primus quidem annis. ix. ſecundus vero annis. vn. ſedem ipſam tenuit. Quorum vterq̄ eruditione fidei et conuerſatione ac morib⁹ inſignis extitit. Et de ſecundo quidem ſancto in eius feſto actum eſt. in. Kal. martij. Primus vero vez achillas in pace quieuit. vij. idus Nouembris. Quorum corpora in eodem tumulo alexandrie quieſcunt.

¶ De ſancto Amarantho martyre. Cap. xxxv.

Amarāthus martyr

apud albigeñ. ciuitatem paſſus eſt tempore Decij imperatoris. Qui exacto agonis fidelis curſu capitis obtruncatione celus coronatus eſt triumphali corona et ſic ibidē ſepultus viuit in glia. Paſſus eſt autem vn. idus nouemb. Dicit Ado.

¶ De ſanctis Claudio Nicoſtrato ꝛ ſociis martyrib⁹. Cap. xxxvj.

Claudius: Nicoſtratus

: Symphorianus: Caſtorius atq̄ Simplici⁹ martyres paſſi ſunt apud pānoniā ſub diocletiano imperatore agente lampadio tribuno. Nā cū idem imperator pannoniam perrexiſſet vt diuerſa metalla ad edificia in ſui preſentia de mōtibus abſcidi faceret: oēſq̄ artifices artis quadratarie congregaſſet: inuenit inter eos peritiſſimos quinq̄ operarios predictos. Quorū quatuor primi ſcilicet Claudi⁹ Nicoſtratus Caſtorius ꝛ Symphorianus occulte chriſtiani erant. Simplicius vero adhuc idola adorabat. Prefati autē quatuor quicquid artis operabantur in nomine dn̄i ieſu chriſti ſculpebant oīaq̄ ſibi in arte ſuccedebant. Cū autē die quadam omnes artifices numero. dcccxxij. cum quinq̄ philoſophis ad venas lapidis excidendas in vnū conueniſſent: ꝛ mira inter illos contentio eſſet: nec venas excidēdas reperire poſſent. Symphorianus qui predictorum quatuor aliorū magiſter erat inuocato chriſti nomine ſecretius textum lapidis reperit ꝛ ſcḋm auguſti precepitū ſculpturam perfecit. Columnas quoq̄ plurimas ꝛ capitella ex porphiretico lapide imperatori exciderunt ꝛ cōcas cū ſigillis ex diuerſis marmoribus eleganti⁹ fabricarūt. Sed cū ferramēta ſimplicij adhuc gētilis ſepius frangerentur: interrogauit ſymphorianum quare ceterorū quatuor lapicidarū ferramentis permanentibus ſolidis ipſius ſolūmodo excíſoria ex lapidū fortitudine durare nō poſſent. Symphorianus vero dixit ei quali ter oē opus ſuū in nomine chriſti inchoabant ꝛ ad votum eis oīa ſuccedebant. Predicante itaq̄ ſymphoriano cum ſociis ſimplicius in chriſtū credidit ꝛ baptiſmi gratiā poſtulauit. Qui duxerunt illum ad quendā cyrillum epiſcopum qui pro chriſti nomine in carcere dudum detentus erat. Epiſcopus vero ſimplicium in fide docuit ꝛ ſacri baptiſmatis vnda perfudit. Reuerſi igitur ad opera concas ex porphiretico cauabant ꝛ colūnas mirabiles faciebant. ¶ Poſt dies aliquot iuſſit diocletianus vt ſimulacrū aſclepij exciderent ꝛ multorum animaliū imagines ſculpendo formarēt. Ipſi vero oīa cetera perfecerūt aſclepij autem idolū minime ſculpſerunt. Imperator vero ab eis queſiuit cur oīb⁹ aliis operibus ad eius voluntatē excíſis ſolā imaginē magni dei nō perfeciſſent. Tunc quidā ex philoſophis ꝛ aliis lapidū ceſoribus eorū peritie inuidētes accuſauerunt illos imperatori qḋ chriſtiani eſſent ꝛ ꝙ ſigno crucis premiſſo ac chriſti noīe inuocato oīa perficerēt ꝛ idcirco ſimulacrū aſclepij excidere noluiſſent. Diocletianus aūt qui propter eorum magiſteriū ipſos acceptos ꝛ charos habebat: diſſimulauit verba delatorū vt illos ſibi ſaluare poſſet et ad idolū aſclepij ſculpēdū induceret. Et cū eis rurſum mādaret vt predictū ſimulacrū exciderent. Illi ne imaginē miſerrimi hoīs nunq̄ ſe facturos reſpondiſſent. Interrogauit auguſtus philoſophos ſi alij tam periti hoīes eiuſdem artis inueniri poſſent. Tunc philoſophi alios artifices quadratarios elegerunt qui ſimulacrū aſclepij ex pro conceſſo lapide intra menſem fabricauerunt ꝛ perfectū diocletiano obtulerūt. Quod vidēs imperator ſanctos martyres quinq̄ ꝓdictos accerſi

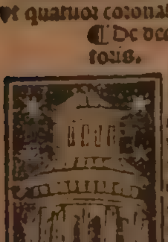
uit ⁊ an chriſtiani eſſent interrogauit. At illi publice cõfeſſi ſunt ꝙ ſerui ieſu chriſti domini erant in cuius nominis inuocatione ol: ſibi in arte ſua ſm coꝝ voluntatem ſuccedebãt. Tũc imperator tradidit eos lampadio tribuno vt moderatis verbis eos induceret quatenus diis ſacrificarẽt. Et cũ a philoſophis ⁊ operariis multa inſtantia accuſarentur: recluſit eos lampadius in cuſtodia publica. ¶ Die võ ſequẽti iuſſit eos ante ſe adduci ⁊ accuſatores coꝝ aduocari. Et auditis ꝗ partib⁹ nunciauit diocletiano ꝙ chriſtiani eſſent ⁊ deos adorare recuſarent. Qui mandauit lampadio vt ſi diis ſacrificare nollent ſcorpionib⁹ eos cedi faceret. Poſt dies vero quinꝗ lãpadi⁹ ꝓ tribunali ſedit ⁊ eos ſibi exhiberi precepit oiaꝗ tormẽtoꝝ genera illis oſtẽdit. Sed cũ eos nulla ratione poſſet ad immolãdũ inducere: iuſſit illos grauiter ſcorpionib⁹ flagellari. Statimꝗ tribunus arreptus a demonio expirauit. Qḋ audiẽs ei⁹ vxor ⁊ familia cũ mugitu ad philoſophos recurrerũt ita vt diuulgaretur diocletiano qui iratus vehemẽter iuſſit loculos plũbeos fieri ⁊ eos viuos int⁹ recludi ⁊ in flumine iactari. Nicetus võ quidã ex aſſeſſorib⁹ lampadii imperatoris mãdatũ exequẽs loculos fieri fecit ⁊ ſanctos martyres Claudiũ Nicoſtratũ Caſtoriũ Symphorianum ⁊ Simpliciũ int⁹ recluſos in flumẽ precipitauit. Qḋ audiẽs Cyrillus ẽpũs qui erat in carcere ex nimia afflictione expirauit. Poſt dies võ quadraginta duos quidã nicodemus chriſtianus loculos cũ corporib⁹ occulte leuauit et ſancto⁊um reliquias honorabiliter ſepeliuit. Qui paſſi ſunt ſexto idus nouembris.

¶ De ſanctis quatuor coronatis martyribus. Cap. xxxvii.

Quatuor coronati videlꝫ ſeuerus: ſeuerianus: carpophorus ⁊ victorinus rome paſſi ſunt ſub Diocletiano imperatore ꝗ cum eſſent corniculariĩ et ad ſacrificia vna cum aliis imperatorum officialibus cõpellerẽtur cum omnino conſenſum imperio prebere nollent nunciatũ eſt diocletiano. Quos illico iuſſit vt ante ipſum plumbatarum ictibus tãdiu cederẽtur donec ſpiritum emitterent. Quorũ corpora iuſſit in platea canibus iactari: que etiam quinꝗ diebus ibi dẽ iacuerũt illeſa. Sed a melchiade papa ⁊ a beato ſebaſtiano martyre collecta: ſepulta ſunt in via lauicana miliario ab vrbe tertio cũ aliis ſanctis in arenario. Paſſi ſunt autem poſt duos annos a paſſione dictorum quinꝗ martyrum ſupra proxime poſitoꝝ eodem ſcꝫ die hoc eſt ſexto idus nouembris. ¶ Horum nomina cum minime poſſent inueniri quatuor coronati vocati ſunt. Statutum ei⁹ autem a melchiade papa vt memoria eorum ſub nominib⁹ aliorum quinꝗ martyrum predictorum ⁊ dies anniuerſaria recolatur. Et licet proceſſu temporis eorum nomina reperta fuiſſent: vſus tamẽ obtinuit vt quatuor coronati deinceps vocarentur.

¶ De dedicatione baſilice ſaluatoris. Capitulum. xxxviii.

Dedicatio baſilice ſaluatoris hoc eſt ſancte eccleſie lateranẽſis rome a beato papa ſiluestro facta eſt. v. idus nouẽbris. Qui ſanct⁹ epiſcopus conſecrationes altarium ⁊ eccleſiarũ ſm ritum quem nunc romana tenet eccleſia primus fieri inſtituit. Fuiſſe tñ ab ipſis apoſtoloꝝ temporib⁹ loca deo dicata ꝗ a quibuſdaꝫ oratoria a ꝗbuſdã eccle appellabant vbi collecte fierent per vnam ſabbati et in quibus popul⁹ chriſtianus ad audiendum verbũ dei et ad percipiendum dominici corporis ſacramentũ conuenirent ⁊ apoſtolorum edocemur epiſtolis ⁊ ſanctorum patruꝫ inſtruimur geſtis. Que licet tale ⁊ aqua benedicta exorciꝫabantur: non tñ chriſmate vngebantur nec altare lapideum adhuc ſtabat erectũ chriſmate delibutum in figura domini noſtri ieſu chriſti ꝗ eſt altare noſtrum ⁊ ſacerdos et hoſtia. ¶ Poſtꝗ vero Conſtantinus imperator a lepra mundatus a beato ſiluestro papa baptiſmi meruit ſacramento purificari vt ſupra dictũ eſt in legenda ſiluestri pape pridie kalen. ianuarii: et conſtantini imperatoris. v. iii. Kalendas iunii. tũc primũ lege ab ipſo promulgata conceſſum eſt omnib⁹ ſub romano imperio degẽtibus licite eccleſias fabricare. Et ad id faciendum ſuo vt alios hortaretur exemplo in proprio lateranẽſi palatio eccleſiam in honorem ſaluatoris mundi fabricauit. Baſilicam quoꝗ appendiciam iuxta palatium fecit in honorem ſancti ioannis baptiſte in loco vbi in quo baptizat⁹ meruit a lepra mũdari. Quaꝫ quidem eccleſiã mirificis donis ⁊ ornamentis in auro ⁊ argẽto ⁊ lapidibus precioſis infiniti precii magnifice ditauit quã beatus papa ſiluester die ꝑdicto publice conſecrauit. Tunc quoꝗ imago ſaluatoris diuinitus depicta in tribuna eccleſie primũ viſibilis oi populo romano apparuit. Que quidẽ imago deuotiſſima in ipſo loco vſꝗ hodie perſeuerat. Et ſi eccleſie eiuſdem parietes vſꝗ ad fundamenta plerunꝗ diſſoluti fuerint ⁊ iteruꝫ reparati. Ipſa tñ tribuna cũ imagine ſacratiſſima nulla vnꝗ potuit vetuſtate deleri nullaqꝫ nouitate diſſolui. Cum tñ aliquãdo eccle ſia ipſa incẽdio totaliter ſit igne diuino conſumpta. Hec igitur eſt illa feſtiuitas in qua primum rome eccleſia publice conſecrata eſt: eandemqꝫ etiam eccleſiam idem pontifex ad inſtantiam conſtantini auguſti omnium eccleſiarum tot⁹ orbis caput eſſe conſtituit eandemꝗ tam larga benedictione dotauit vt ſi quis hominum quocunꝗ anni tempore vere confeſſus ⁊ penitens eam intrauerit omnium peccatorum ſuorum generalem remiſſionem ⁊ indulgentiam conſequi mereatur.

¶ De ſancto Theodoro martyre. Cap. xxxix.

Theodor⁹ martyr paſſus eſt apud amaſiam ciuitatem marmaritanoꝝ ſub diocletiano ⁊ maximiano imperatorib⁹. Qui cũ eſſet miles ex ciuitate belleſpõti deprehenſus eſt ꝗḋ xp̃ianus eſſet ⁊ adduct⁹ eſt ad bricam ꝓpoſitũ legionis. Cui cũ prepoſitus diceret vt ſacrificaret ⁊ militiam priſtinaꝫ reciperet illicꝫ ſe deo patri oĩpotenti ⁊ ieſu xp̃o filio ei⁹ militare ſe reſpondiſſet ad ſuggeſtiones poſſidonii vicarii prepoſit⁹ ei inducias conceſſit dieb⁹ paucis vt ſenect⁹ ipſum admoneret ⁊ diis immolare conſentiret. ¶ Interea theodor⁹ plures xp̃ianoꝝ in carcere detẽtos viſitabat eoſꝗ in fide xp̃i confortans eidẽ neceſſaria miniſtrabat. Nocte igit̃ quadam templũ martis introiuit ⁊ igne ſuppoſito totũ illud ſuccẽdit. Qui a quodã gordiano tabulario viſus ⁊ detentus ac preſidi preſentat⁹ eſt. Quẽ preſes fecit cedi ⁊ eũdem in carcerem mitti pedibuſꝗ in cippo recludi ac oſtiũ carceris conſignari vt ibi fame deficeret. Cui dominus ieſus chriſtus nocte cum lumine apparuit ⁊ ipſum in eius amore confortauit. Tunc multa turba virorum dealbatorum ad eũ venit ⁊ ſecum pſallere cepit. Quod cuſtodes audientes ⁊ oſtiũ ſignatum aſpicientes iudici nunciare feſtinauerũt. Ille vero ad carcerẽ cucurrit ⁊ oſtium carceris ſignatũ inuenit voces vero pſallẽtium cũ theodoro audiuit. Et circũpoſitis militibus carcerẽ aperiri fecit ac introgreſſus ſolum ſanctum martyrem in ligno detruſus aſpexit. Rurſumꝗ eidẽ recluſo vncias panis ⁊ modicũ aque ꝑ dies ſingulos ei miniſtrari precepit ſed ipſum celeſti cibo domin⁹ enutriuit. ¶ Poſt dies võ. xv. theodorũ adductũ

⁊ diis ſacrificare nolētē iuſſit preſes in ligno ſuſpendi ⁊ latera eiꝰ vngulibus crudeliter radi: donec coſte illiꝰ nudarent. Et cū hec omnia ꝓ chriſti nomine ſuperaſſet dedit preſes in eum ſententiā vt ignibꝰ traderet. Ac cēſo igit̄ igne ꝑ ſemetipm̄ veſtimēta depoſuit: ⁊ vinctis poſt tergū manibꝰ in flammas ſponte ꝓſiluit. Et circumſpiciēs in turba quēdā cōmilitonē nomine cleonicū lachrymantē vidit: quē cōfortās ſeipm̄ ſecuturū ꝓdixit. Cū aūt oratione ſudiſſet ad dn̄z flamma in ſpecie camere facta eſt tanq̄ velū nauis a vento repletū ⁊ circūuallauit eū: vt eſſet nō quaſi corpus q̄ crematur: ſed quaſi panis qui coquit̄. Sicq̄ celeſti voce ad gaudia eterna vocatꝰ emiſit ſpm̄. Corpꝰ ꝓo exanime olno, ꝑmanſit incōbuſtū. Qd̄ matrona q̄dā Euſebia noīe tulit: et i poſſeſſionē ſuā q̄ diſtat ab vrbe Amaſia vniꝰ diei via portauit: vbi eum cū aromatibus ſepeliuit in loco qui dicitur eucbaita. Paſſus eſt autē .v. idus nouembris.

¶ De ſancto Theodoro alio martyre. Cap. xl.

Theodorꝰ miles

⁊ martyr apud Heracleā ciuitatem macedonie paſſus eſt ſub licinio imperatore: q̄ ⁊ occidit. xl. martyres: et ccclxx. cēturiones. Eodē tpe apud Achaiā erat draco peſſimus oēs interficiens ⁊ deuorans tranſeuntes. Cū aūt Theodorus miles chriſtianus ibi iuxta ſupra fenum dormitaſſet: ⁊ drachonē ibidē ignoraret: excitatus eſt a muliere Euſebia chriſtiana: que ei drachonē ibi iuxta eſſe nūciauit: ⁊ vt fugeret ex charitate monuit. Quā ſanctꝰ hortatus eſt vt pro ſe oraret: ⁊ a longe conſpiceret. Factoq̄ ſibi crucis ſigno ad os ſpelūce ꝓceſſit: ⁊ draconi vt exiret chriſti virtute mandauit: ac deinde equū aſcendit. Quē exeūtē aggreditur: equoq̄ rurſum ſuppremēte quatuor pedibꝰ drachoꝓſtratur: ⁊ lancea cordi eius infixa a ſancto milite chriſti occiditur. Quo miraculo viſo multi gētiliū ad chriſtū cōuerſi ſunt. ¶ Licinius igit̄ rex cū audiſſet: q̄ theodorus xp̄m predicaret: miſit de nicomedia in heracleā ciuitatem in qua miles xp̄i degebat: vt cū honore militaturꝰ ad eū accederet. Ille vero nūcios grate recipiēs remiſit imperatori per epiſtolā vt ꝑſonaliter veniret heracleā: vbi nimia affectione ip̄m populꝰ videre cupiebat: q̄ ſi illuc veniret: ip̄e cū eo ⁊ oī populo ſacrificare paratꝰ eſſet. Quo audito licinius heracleā venit: cui ſanctꝰ miles in equo quo drachonē occiderat obuiauit: quē imperator corā oī ꝑplo plurimum honorauit. Rogauit autē eū vt ꝓ victoria draconis obtēta diis offerret grata libamina. Ille aūt deos regios ſibi dari petēt: quaſi in domo ſua vellet eos thuribꝰ placare. Quibus eidē ab imperatore traditis oīa idola aurea ⁊ argentea cōfregit ⁊ frusta pauperibꝰ diſtribuit. Hoc audiēs licinius iratꝰ eū teneri fecit: ⁊ ſacrificare nolentē: precepit eū ſpoliatū ⁊ in quatuor lignis extēſū virgis cedi: deinde plumbatis contundi duriſſime. Poſtmodum etiā carnes illiꝰ vngulis ferreis radi: ⁊ faculas igneas vulneribꝰ ſuperponi: atq̄ teſtis acutiſſimis cōfricari. Et ſic in carcerē vinculatū recludi. Iterum autē poſt dies quinq̄ eductū mādauit crucifigi: ⁊ crucifixū a puerio ſagittari: eius quoq̄ genitalia precidi. Quē licinꝰ exiſtimās interfectū: dimiſit in cruce in craſtinū deponendū. Eucharius vero quidā xp̄ianus occultius ſcribebat paſſionē eius. Angelꝰ aūt dn̄i Theodoro pendēti per noctē apparuit: ⁊ vulneribus eius ſanatis illeſū depoſuit. Cum autem iuſſu regio duo centuriones cū pluribus ad eum deponendum mane veniſſent: cumq̄ viuentē ac olno ſanatū vidiſſent cū militibꝰ. lxxx. ad xp̄m cōuerſi ſunt. Qd̄ audiēs licinius miſit antipaterem ducē cū .cccc. viris ad eos occidēdos. Tunc inter chriſtianos ⁊ paganos ſeditio orta eſt: ſed martyr chriſti tumultum ſedauit: ⁊ chriſtianos ad patientiam in-formauit: deinde ad cuſtodiā accedēs: fideles oēs i chriſti noīe aptiſ oſti: ⁊ diuinis vinculis abſoluit: ⁊ pluribus ad ſe veniētibꝰ egris ſanitatē reſtituit. Qd̄ rex intelligēs caput eius decollari mādauit. Sz cū ad paſſionē duceretur eucharīū rogauit vt corpꝰ eiꝰ i achaiā deferret: ⁊ in paterna hereditate ſepeliret. Qd̄ q̄dē ille ſūma diligentia adimplere curauit. Paſſus ē aūt ſctūs martyr .v. idꝰ nouēbris. ¶ Tēporibꝰ vero poſteris corpꝰ eius de partibus illis a venetis raptū venetiaſq̄ delatū: atq̄ in eccleſia ſaluatoris: q̄ eſt canonicorū regulariū ſepultū eſt.

¶ De ſancto Urſino epiſcopo. Cap. xli.

Urſinus epiſcopꝰ

apud Bituricē. ciuitatem claruit. Qui rome a ſucceſſoribus apoſtolorū pontifex ordinatꝰ: primus eidē vrbi deſtinatus eſt epiſcopus. Ipſe namq̄ predicationis officio diligēter intentus maximā partem ciuitatis illius populi cōuertit ad dn̄m: ⁊ fide ⁊ ſapientia atq̄ vite ſanctitate probatꝰ migrauit ad chriſtū .v. idus nouembris: vt dicit Ado.

¶ De ſanctis Tryphone ⁊ Reſpicio martyribus ⁊ Nympha virgine. Cap. xlii.

Thryphon et Re-

ſpicius martyres et Nympha virgo apud vicum abſadon Saxonie paſſi ſunt. Qui tryphon ex eodem ortus oppido paſtor anſerum fuit. Tempore igitur Gordiani imperatoris filia eutychetis nobilis romanorum obſeſſa a demone clamabat Tryphonem paſtorem anſerum eius liberatorem futurum. Cū autē de mādato imperatoris eutychetē plurimū diligentis: talis homo ꝑ vniuerſum mūdū quereret: tandē in prefata ciuitate inuentꝰ eſt: ⁊ ad vrbē romā adductꝰ: q̄ ſtatim vt limen domꝰ eutychetis attigit: puella liberata fuit. Sanctus aūt orans imperatori ⁊ eutycheti demonē q̄ puellā infeſtabat in ſpecie canis oſtēdit: ⁊ cū eis humana voce loq̄ fecit ⁊ demū in abyſſum miſit: ⁊ ab imperatore honoratꝰ ad ꝓpria cū honore regreſſus eſt. ¶ Tpe vero decii Ceſaris imminēte perſecutiōe Tryphon a prefecto occidētis rētus eſt vt ſacrificaret: qui dū xp̄m cōfiteretur: primo quidē appenſus eſt et vngulis cōfoſſus: deinde per pedes ligatus: ⁊ per maximas niues ⁊ glacies tractus eſt ita vt pedes frigore ſcinderētur. Poſtmodū autem acutis igneis pedibꝰ cōfixus ⁊ fuſtibꝰ ceſus atq̄ lāpadibꝰ ad latera appoſitis exuſtꝰ lumine tn̄ ingēti de celo ſup infuſo cōfortatꝰ eſt. Qd̄ vidēs reſpiciꝰ quidē tribunus credidit: ⁊ xp̄m cōfiteri cepit: quē preſes detentū vna cū tryphone fortiꝰ excruciari mādauit: dehinc ambos ad tēplū fecit adduci: vt ceſaris aut iouis ſtatuā adorarēt. Sz orante tryphone idolū corruit: ⁊ mox nympha q̄dā q̄ virgo veſtalis erat ibidē aſſiſtēs fidem xp̄i percepit: ⁊ xp̄m deū verū voce publica ꝓclamauit. Tūc prefectus ſanctos martyres vna cum nympha virgine plumbatis diuꝰ cedi: coſq̄ oēs nouiſſime mandauit pariter decollari. Quorum corpora a chriſtianis iuxta ipſam vrbē ſepulta ſunt .iiii. idus nouembris.

¶ De ſancto Theodoro martyre. Capitu. xliii.

Theodorus mar-

tyr apud ciuitatem Antiochiā paſſus eſt ſub Iuliano imperatore apoſtata. De quo .x. libro eccleſiaſtice hiſtorie. c. xxiii. habet̄. Cū enī Iulianus xp̄ianus permiſiſſet vt corpus

babile martyris auferrent: de quo ſupra in ei’ paſſione actum eſt .ix. kalēdas februarii. Ibiq; exultantes corp’ per ſex miliaria detuliſſent cantantes pſalmū. Cōfundantur omnes qui adorant ſculptilia ⁊c. cū imperator hoc audiſſet iratus die altero iuſſit omnes chriſtianos teneri ⁊ torqueri. Quod ſaluſtius eius prefectus licet paganus tñ inuitus exequitur. Et primum ſibi theodorum occurrentē a prima luce vſq; ad vndecimā horam tanta crudelitate ⁊ tot mutatis carnificib’ torſit vt nulla etas ſimile fore factum meminerit. Ipſum tādē p oia cōſtantē ⁊ lectū in carcere teneri fecit ⁊ imperatori que fecerat recitauit taliaq; oīno fieri diſſuaſit alioquin chriſtianis gratiā ⁊ ceſaris ignominiā quereret: cui’ ſuaſione imperator theodorū liberū dimiſit: qui referebat in tormētis ſe modicā penā ſenſiſſe aſſiſtēte ſibi celeſti iuuene ⁊ ipſuz cōfortātē: necnon linteo cādido ſudorē ſuum exſiccante ac ſepius ſibi aquā frigidam inſtar nectaris in poculum porrigente. Hic autē ſanctus martyr poſt aliquot mēſes migrauit ad dñz iiij. idus nouembris. Hec Euſebius libro quo ſupra.

¶ De ſancto Theodoro epō. Cap. xliiij.

Theodorus epiſcop’ Diccenſis fuit. Hic dum eſſet annorum .xv. ⁊ facta eſſet epidemia valida ex bubone i ipſa ciuitate theodorus vſq; ad mortem infirmatus eſt qui delat’ in oratorio ſancti ioannis baptiſte quod eſt iuxta villam ⁊ proſtrat’ ad altaris introitum: cuz ad crucifixum deſuper ſtantem in tabula pictū oraſſet de imagine chriſti tres gutte roris ceciderūt: ſtatimq; bubonē ſoluerūt. Et cōtinuo extincta febre cōualuit: ⁊ domū ppriis pedibus repedauit. Cepit autem pſalteriū in mente diſcere velle. Cumq; vſq; ad pſal. decimūſextū didiciſſet: ⁊ vlta memorie cōmēdare nō poſſet: in eccleſia ſancti xpophori ante crucifixū orans obtinuit ⁊ celeritatem in addiſcendo ⁊ firmam memoriam in retinēdo. Sicq; in breui diuina gratia pſalterium totuz memorie commēdauit ipſumq; quotidie legere cepit. Factuſq; eſt clericus ⁊ proceſſu tēporis ſiccēſis epiſcopus qui populum dei verbo ⁊ exemplo inſtantius refouens clarus ſanctitate migrauit ad chriſtum.

¶ De ſancto Probo epiſcopo. Cap. xlv.

Probus epiſcop’ rauennatū .vij. apud eādē ciuitatem claruit. Hic enim initio ⁊ plus fuit religioſiſſimus clarus in ſpecie: fulgid’ in opere: ſapiēs eloquio: plen’ gratia ſpiritusſancti: omnes langui dos ad ſe venientes quacunq; detentos egritudine curabat: ſpirituſq; immundos de obſeſſis corporibus expellebat. Qui poſtq; hic ad occaſū vite iſtāte tpe āgelica pſpexit agminaſſe vbi elapſa eſt de corpe ei’ ſctā aīa quarto id’ nouēbris. Sepultuſq; eſt a filiis ſuis in eccleſia ſuo nomini dedicata vbi in miraculis ⁊ virtutibus viuit.

¶ De ſanctis Tiberio Modeſto ⁊ Florentia mar. Cap. xlvj.

Tiberius: modeſtus: et Florentia martyres paſſi ſūt apud agathenſem ciuitatez ſub diocletiano imperatore. Fuit enī tyberius eiuſdem vrbis helei nobilis ſz pagani filius: qui valeriano imperatori plurimum erat dilectus. Anno igitur .viij. eius imperij valerianus heleo ſuaſit vt filium quem chriſtianū nouerat ad ſacrificia prouocaret. Cō dū ille p dies plurimos facere ſtuderet: ⁊ Tyberius puer in ſide chriſti immobilis pſeueraret. Cū imperator hec audiſſet fecit ipſuz teneri ⁊ in catomo fuſtibus diuti’ cedi. Cuz aūt cedentiū brachia aruiſſent: ⁊ ipſe imperator in manu tortionē maximā ſenſiſſet: cepit exclamare: ⁊ Tyberium magū appellare. Pro quo Tyberi’ orauit ⁊ continuo ſanitatē recepit: que Valerianus emendatū patri tradidit. Pater vero iuuenē in triclinio delitiis ⁊ muſicis ac ioculatoribus ⁊ puellis pleno diuerſiſq; gēmis ornato poſuit: vt animum ei’ alliceret ⁊ a chriſtianitate reuocaret. Quāte vero ſancto claritas ei de celo īfulſit: odorq; maximus refragrauit. Quod dū pater ad videndū miſiſſet: putās q’ hij eius filiū conſolarentur viſitaſſent: cōtinuo excecat’ ⁊ ab imperatore p lumine recuperādo ad tēpla deorū adducitur: ſz ſine vlla gratie impetratione reuertitur: oratione aūt filij illuminatur. Cuz autē heleus filiū tanq; magū perdere vellet: ab angelo cū modeſto quodam chriſtiano rapitur: ⁊ ipſo duce vltra flumē euebarum trāſuadantur: atq; ſub quercu arbore collocāt: vbi ambo degentes vſq; ad diocletiani tpa pdicabāt: ⁊ miraculis clarētes multos ꝯuertebāt. ¶ Eodē autē tempe cū filius maximiani imperatoris a diabolo oppreſſus eſſet: ⁊ a nemine niſi a Tyberio ſe eijciendū clamaret requiſit’ ſanct’ ⁊ romā cū modeſto pduct’ imperatoris filiū a demonio liberauit. Sz diocletian’ collega maximiani eos detinuit: et pdicta magicis artib’ attribuēs dū ſacrificare recuſarent ipſos onuſtos ferro p dies plures in carcere arctauit et fame nimia afflixit. Quos angel’ dñi celeſti de celo fuſo lumine cōfortauit. Sed cum iuſſu imperatoris beſtiis expoſiti eſſent ⁊ in nullo ab eis leſi fuiſſent: in clibanum ignis mittuntur in quo pſallentes dño inuiti penitus conſeruātur. Inde leoni ferociſſimo ſubiciſitur: ſed ab eo intacti p omnia cuſtodiuntur. Quod videns florentia quedā matrona in chriſtū credidit: ⁊ ſtatim cum predictis martyribus detēta fuit. Quos oēs diocletianus mandauit in cataſta leuari ⁊ duriſſime cedi. Orantibus vero ſanctis terremot’ factus eſt nimi’ ⁊ templo deorum corruente plurimi gentiliuм oppreſſi ſunt: imperator vero cum paucis euaſit. Sancti vero martyres ab angelo de cataſta erepti ⁊ ad locum iuxta praſtinum fluuium euebarum territorij agathenſis in momento ſunt reducti vbi oratione fuſa ad dominum migrauerunt quarto idus nouembris.

¶ De ſancto Martino epiſcopo ⁊ confeſſore. Capitulum. xlvij.

Martinus Sabarie pannoniorum oppido nobilibus parentibus et gentilibus oriundus ſed intra italiam papie alitus: cum patre ſuo tribuno militum ſub Cōſtantio et Iuliano imperatoribus militauit. Non tamen ſponte quia ab infantia diuinitus inſpiratus annorum decem inuitis parentibus ad eccleſiam cōfugit: ſeq; cathecuminū fieri poſtulauit. Et tunc etiā eremuz intraſſet niſi etatis infirmitas obſtitiſſet. Sed cum ceſaris filios militum veteranorū ad militandū ſcriberent: martinus annorū quindecim ad militiam vrgetur vno tantū ſeruo contentus: cui tñ verſa vice dominus ſeruiebat: ipſiq; miniſtrabat: ⁊ calciamenta detrahebat. ¶ Quodā hyemali tempore in porta ciuitatis ambianenſiū obuiū habuit pauperē nudū. Qui cū a nullo eleemoſynā accepiſſet: ⁊ martinus iā oia in pauperes cōſumpſiſſet: clamidē q̄ ſibi ſola reſtabat diuiſit ⁊ dimidiā nudo tribuit: reliqua vt poterat ſe veſtiuit. Sequēti nocte xpm clamydis ſue parte qua pauperē texerat indutū vidit ipſumq; ad angelos circūſtātes loquētē audiuit martinū adhuc cathecuminū ipſa me veſte texit.

piſſe. Unū ex hoc vir dei diuinam gratiam recognoſcens cū eſſet annorum .xviii. baptizari ſe fecit: ꝑ biennium duob⁹ annis ad preces ſui tribuni: q̄ expleto ſui tribunatus tempore renunciare ſeculo ꝓmittebat: ſolo nomine militauit. ¶ Interea barbaris intra gallias irruentibus iulian⁹ ceſar cōtra eos pugnaturus ſtipendium militib⁹ erogabat. At martin⁹ nolēs deceterо in ſeculo militare: ſtipēdiū recuſauit recipere: ſed imperator ipſum putabat renūciare militie nō religione fidei ſʒ metu imminentis belli. Martinus vero ſe ante acies inermem ſigno crucis ſolo munitum in craſtino ſe ſtaturū ſpopondit propter quod a Ceſare cuſtodiri iuſſus fuit. Sʒ die ſequēti hoſtes ſe ꝛ ſua omnia ſpōte imperio ſubdiderunt. ¶ Deinde relicta militia ad ſanctū hilarium pictauienſem epiſcopum perrexit: a quo acolytus ordinatus monitus a deo ꝑ ſoporē parentes ſuos adhuc gētiles viſitare decreuit: multaqʒ ſe aduerſa paſſurus predixit. Nam inter alpes incidit in latrones: ꝛ cum vnus in capite ei⁹ ſecurim vibraſſet: alter ferientis ictū ſuſtinuit: vinctis tamē poſt tergū manibus vni eorū cuſtodiendus traditur. Cui vir dñi chriſtus predicauit ꝛ eū ad fidem cōuertit: ipſeqʒ martinū dimiſit ꝛ laudabilem vitā duxit. Ueniens aūt ad parētes matrē cōuertit: patrem vero in malis perſeuerantem reliquit. Sed cum hereſis arriana ꝑ totum orbem pullularet: martinus dum obſiſteret publice ceſus ꝛ de ciuitate eiect⁹ mediolanū rediit: ꝛ ibi monaſterium ſibi ſtatuit. Sed inde ab arrianis eiectus ad inſulam gallinariā cū vno ſolo preſbytero abiit: vbi helleborū venenati gramen in cibū ex ignorātia ſumpſit: quod virtute orationis nil ei nocuit. ¶ Audito vero q̄ beatus hilari⁹ pictauienſis de exilio rediret: obuiā ei profectus eſt ꝛ iuxta pictauiam monaſterium ordinauit: vbi dum paruper a monaſterio diſceſſiſſet reuertens quendā ſine baptiſmo defunctū inuenit: cui⁹ corpus in cellā ſuā duxit: ipſumqʒ ſua oratione ſuſcitauit: q̄ annis plurib⁹ poſtea ſuperuixit. ¶ Aliū etiā ſeruū cuiuſdā lupicini nobilis viri qui ſe laqueo ſuſpenderat vite reſtituit. Cū autem plebs turonica epō careret: ipſum ſanctū virū q̄uis plurimū renitentē ſibi ordinari petiit. Quidā autē ex epīs noīe defenſor plurimū reſiſtebat eo q̄ martin⁹ vultu nimiū deſpect⁹ apparebat: qui tamē a populo eſt cōfutatus: ꝛ martin⁹ in epm ſublimatus. Uerum cū populi cōcurſum nō ferret per duo miliaria extra vrbē monaſteriū cōſtituit: vbi cum monachis .lxxx. in multa abſtinentia vixit. ¶ Dum quidā ſub noīe martyris coleretur ꝛ martino nihil de ei⁹ vita vel martyrio conſtare poſſet orauit ad dñm vt cui⁹ eſſet meriti ſibi indicaret: conuerſuſqʒ ad leuā vidit vmbrā que martino dixit ſe eſſe latronis aīam q̄ in altari colebatur qui a ſceleratis percuſſus fuerat ꝛ in inferno dānatus: ꝛ cōtinuo epūs altare deſtruxit. ¶ Tertiū quoqʒ mortuū ſuſcitauit iuuenē videlicet quēdā q̄ ad ſepulturā ferebatur: ꝛ in medio cāpi a matre ꝛ multitudine populi plangebatur. Quē quidē adoleſcentē matri cōpatiēs a mortuis excitauit: ꝛ multitudinē paganorū aſtātē conuertit. ¶ Cū quedā nauis pericli arctaretur: negociator q̄dā licet gētilis martinū vocauit ꝛ ſtatim trāquillitas magna ſucceſſit. ¶ Dū i quodā loco tēpliū idolorū diruiſſet ꝛ arborē pini demoni dedicatā excidere vellet: ꝛ ruſtici gētiles obſiſterēt: tandem in hoc cōuenerunt vt arborē inciderent: ꝛ ſuper martinū ligatū cadere dimitterent: quā ſi ille ſigno crucis cadentem in partē aliā cōuertiſʒ cōcidere faceret: ipſi oēs in chriſtum crederent: qḋ dūʒ factum eſſet oēs ad fidē cōuerſi ſunt. ¶ Cū in vico vrbano ignē miſiſſet ꝛ ventus irruens flammas in domum vicinā mitteret: ipſe in ſūmū crucis oppoſuit: ꝛ cōtra vim venti ignē in oppoſitā partē expulit. ¶ In vico leproſorum aliud idolorū templū deſtruere volebat ſed ei pagani reſiſtebant. Tuncqʒ dieb⁹ plurib⁹ oraſſet: angeli eidē armati aſtiterūt: ꝛ in gētiles impetū facientes eos i fugam verterūt: ſicqʒ martin⁹ ꝓpoſitū adimpleuit. ¶ Cum in pago eduēſi aliud phanū diſſiparet: ꝛ gētiles i eū irruerēt: vnuſqʒ ipſum gladio aggreſſus eſſet nudū verticem exponit illecqʒ continuo ſupinus corruit ꝛ veniā poſtulauit. ¶ Alibi etiā cum idē opus perficeret ꝛ quidā nudato enſe in eū irrueret: in ipſo ictu ferrū de manu percuſſoris nuſq̄ cōparuit. ¶ Apud treuerim puellā quandam paralyticā que annis plurimis iacuerat ꝛ ad extrema iam deducta fuerat: ſua oratione continuo ſanauit. ¶ Seruum etiā cuiuſdā tetradii maligno obſeſſum ſpiritu impoſita ei manu ab infeſtatione liberauit: ꝛ ipſum tetradiū gētilē ad xp̄i fidē recepit. ¶ In eadē etiā ciuitate ingreſſus domū cuiuſdā diabolū vidit ꝛ ſe illū videre dixit. Moxqʒ demon quēdā de familia arripuit quē ſanct⁹ vir ſtridentē ꝛ ſtrepentē immiſſo in ore ei⁹ digito ſuo liberauit. ¶ Apud pariſios leproſum quendam horribilē aſpectu deoſculans cōtinuo a lepra mundauit. Fimbrie quoqʒ veſtimentorū ei⁹ exeuntes egrotantibus omnē infirmitatē expellebāt. ¶ Cū filia cuiuſdam arborii quartana laboraret: ꝛ epiſtola quedam viri ſancti manu cōſcripta caſu ad arboriū delata eſſet: pater illam ſupra pect⁹ filie poſuit: ꝛ protinus ſanitatē recepit. ¶ Paulinū etiā quēdā nobile qui vni⁹ oculi lumē amiſerat panniculo ſuo pupillā oculi tangēs cōtinuo a cecitate eripuit. ¶ Eidē quoqʒ viro qui alte per grad⁹ ſcale corruens pene iacebat exanimis martinū inuocāti angel⁹ ꝑ noctē apparuit: ꝛ illeſum mane de lecto leuauit. ¶ Quadam die eidē diabol⁹ aſtitit: ꝛ cornu bouis cruentum in manu tenens vnum de ſuis percuſſiſſe aſſeruit. Qui cōcitus mittēs vnū ex ei⁹ ruſticis pene extinctum reperit: quā bos inguine dū pungeret cornu vulnerauit: quē ad ſe delatū ſanct⁹ martin⁹ mox ſanatū elevauit. ¶ Animalia etiā irrationabilia ipſi obediebant. Nam canes leporem inſequētes ſubſiſtere fecit: ꝛ ſerpentem flumē natantē retrocedere cōpulit: canis etiā latrans ſola ei⁹ iuſſione obmutuit. ¶ Ab angelis ꝛ apoſtolis ſepius viſitabatur: ꝛ in eorū colloquio cōſolabatur. ¶ Quodā tempore ꝓ neceſſitate quadā valentinianū imperatorem adiit: ſed ille ſciēs ipſum velle petere quod nolebat concedere: fores palatii ei claudi fecit. Sed cum talē repulſam tertio paſſus eſſet: orationē premiſit: ꝛ vſqʒ ad auguſtū veniēs nemo ianuas ipſi claudere valuit. Imperator vero turbat⁹ ei aſſurgere noluit donec igne ſellam regiā arripiēte ꝛ ipſum iam in poſterioribus inflammante aſſurgere cepit: ꝛ ſic ſuit eiqʒ poſtulata oīa ac munera cōceſſit. Cū ab eodē imperatore inuitatus eſſet: ꝛ cipho primo pot⁹ oblat⁹ eſſet martin⁹ poſtq̄ bibit preſbytero ſuo calicē dedit dicēs nullū digniorē poſt ſe debere bibere ꝛ indignū eſſe vt imperator preſbytero preferretur. ¶ Quadā vice dum in veſte hiſpida aſello lat⁹ incederet ꝛ equites ecōtra venirēt pauefactis equis ꝓpter ei⁹ deformitatē a militantib⁹ grauiter verberatur. Sʒ cū illi viā ſuā proſequi vellent equi nulla ratione moueri potuerūt quouſqʒ illi culpā ſuā recognoſcētes a martino veniam petierunt: ꝛ ab eodem vt abire poſſent obtinuerūt. ¶ Dum in quodā loco clerici lectū tenuem ſibi ſtrauiſſent: ꝛ ipſe mollicē declinans ſup nudam humū iuxta morē dormiret nocte media camera accēdit ꝛ dū ſurgere nō poſſet veſtimēta ei⁹ cōburuntur: ſed ipſe in igne illeſus conſeruatur. Monachi igitur concurrunt ꝛ ipſum intactum omnino de medio ignis educūt. In quadam ſolennitate celebraturus ad eccleſiam pergēs pauperi nudo veſtem ſecreto tribuit: ꝛ capa ſe vtcunqʒ potuit contexit. Et cum ſe preparandum ſpoliare capa non auderet eo q̄ nudus eſſet archidiaconus quaſi indignatus veſtem ei breuem ꝛ ſtrictam attulit quā martinus humiliter induit: ꝛ miſſam celebraturus acceſſit. Et dum celebraret: ꝛ ſacramenta offerret: globus igneus apparuit ſuper caput eius. Et cum manus in miſſa vt moris eſt eleuaret ꝛ manicis lineis labentib⁹ ex breuitate tunice brachia nuda apparerent miraculoſe torques aurei ꝛ gemmati ab angelis deferuntur: ꝛ brachia eius operiuntur. Multe autē ſubtilitatis fuit erga demones cognoſcendos. Adeo enim ei conſpica

biles reddebātur: vt aperte ſub quacunq; imagine ab eo cognoſceret. Cū aūt eidem diabolus in forma regis purpuratus z diadematus apparuiſſet z chriſtū ſe eſſe diceret martin⁹ eidē dubitans reſpondit ꝙ chriſtus ſe nec purpuratū nec diademate renitentē venturū pre- dixit: et ꝙ niſi xp̄m in ea forma qua paſſus eſt cerneret ipſum xp̄m minime crederet. Quo dicto diabol⁹ diſpa ruit z cellā fetore repleuit. ¶ Ipſe autem vir dei obitū ſuū longe preſciuit atq; predixit. ¶ Interea dum Con- datenſem dioceſim cauſa ſedande alicuius diſcordie vi ſitaſſet aliquandiu ibidem cōmoratus viribus corpo- ris cepit repente deſtitui: z diſcipulis indicauit ſe iā re ſolui. Illis autem gregem domini deſolādum flentib⁹ orauit ad dominum vt ſi adhuc populo ſuo neceſſari⁹ eſſet ipſum laborem non recuſantem adhuc in vita pre ſenti dimitteret. Et moleſtia febrium detentus in cili- cio et cinere decumbebat dicens in nullo alio decere chriſtianum decedere. Oculis quoq; ac manibus in ce lum ſemper intentus inuictum ab oratione ſpiritū nō relaxabat. Et cum eſſet migraturus vidit ante ſe diabo lum aſſiſtere: cuiq; mox licentiauit eo ꝙ ſecum nihil haberet ſed ipſum abrahe ſinus reciperet. Sicq; anno domini. ccccxxxvj. vite ei⁹ anno. lxxxj. epiſcopatus au tem ſui. xxvj. a ſeculo fideliter transmigrauit. iij. idus nouembris. Archadio z Honorio imperantibus. Vul- tus quoq; eius quaſi iam glorificatus reſplenduit ac chorus angelorū ibidem concinens auditus fuit. Ad cuius tranſitū pictauienſes ſicut z Turonici conuene runt: z vtriq; pro corpore habendo piam contemplatio nem fecerunt. Nocte autem media pictauēſes omnes circa corpus ſopiuntur corpuſq; a turonicis per fene- ſtram eijcitur z per ligerim fluuium nauigio ad vrbem turonenſem cum gaudio deducitur z ibidē honorifice tumulatur. Hora vero eius tranſitus cū ſanctus ſeue- rinus epiſcop⁹ colonienſis poſt matutinas loca ſancta circuiret: z voces in celo cantātes audiret vocato dia- cone interrogauit ſi qd ſoni vel cantus perciperet. Qui cum aurib⁹ erectis voces in celo audire ſe diceret: ep̄s ei dixit ꝙ eadē hora martin⁹ turoni pontifex e mundo migraſſet quem concinētes angeli tūc cū ad celū addu cerēt. Qui diē z horā notauit tūc martinū trāſmigraſſe cognouit. Seuer⁹ etiā monach⁹ qui ei⁹ vitā cōſcripſit eadē hora in ſomnis vidit martinū albis indutū vultu igneo ſintellātibus oculis librum tenentē celos veloci- ter aſcendentē. Qui euigilans a nuncijs venientib⁹ audi uit martinū eadem nocte a corpore migraſſe. Die autē depoſitionis ipſius dū beatus ambroſi⁹ mediolani ce- lebrās inter propheciā z epiſtolā obdormiſſet z diu expe ctatus poſt duas horas ſubdiacon⁹ lecturus epiſtolam eum excitaſſet euigilans dixit populo. Martinū turo- ni ep̄m deceſſiſſe z ſe funeris ei⁹ obſequiū feciſſe: ſed vlti- mam orationē excitat⁹ cōplere nō potuiſſe. Illi vero diē notātes z horā poſtmodū cōpererūt illū expiraſſe: z am broſiū ep̄s ibidē cognitū ei⁹ exequias celebraſſe. Scri- pſit autē hic beatus pontifex librum de trinitate fidem catholicam continentem.

¶ De ſancto Mena martyre.
Capi. xlviij.

Menas martyr in ſcytia metropoli phrigie ſalutarie paſſus ē tpe Diocletiani z maximia ni imperatorū. Qui ex nobili egyptio rū prouincia ort⁹ ſub duce agricolao terreno regi militās deinde militie tpali renūcians ſecreta cōuerſatione in eremo militauit. ¶ Cū aūt impe ratorū natalicia celebrarent et dijs ab oī ppl̄o immolarent ad vrbē venit z ingreſſus theatrū dū idola execra- ret z ſe xp̄ianū libere pfiteret tētus eſt a ſide z prexbo duci torquēd⁹ tradit⁹ eſt q̄ primo cū i cuſtodiā vſq; ma ne recluſit. Celebratis ꝓo feſtis gētiliū Menā eductū z ſacrificare nolētē extendi fecit: z neruis taurinis ac bu- balinis atq; virgis diutiſſime cedi mādauit: deīde ipm in equuleo leuari z vngulis lamari ac lāpadib⁹ ad late- ra appoſitis inflāmari. Necnō cilicio madida⁹ plagis ei⁹ cōfricari. Et deinū carbones ignitos vulnerib⁹ ſup poni. Et cū hec oīa patiētiſſime tolleraſſet: ligatis mani bus ac pedib⁹ fecit illū ꝑ tribulos trahi donec mēbra ei⁹ diſſiparent: deinde plūbatis illū cedi mādauit z ma xillas grauiter cōtūdi. Et dū in oīb⁹ in cōfeſſiōe dūi ꝑ maneret immobilis nouiſſime ipſū gladio animaduerti precepit corpus quoq; eius igne cōburi. Qḋ tā furtiue xp̄iani de igne ſublatū z camelo impoſitū angelo duce ad montē quendā delatū z ibidē quo de⁹ per ſuū ani mal oſtēderet ſepultū eſt baſilica deſup edificata. Pro- ceſſu aūt tēporis ipſum ſanctū corpus cōſtātinopolim trāſlatū ibiq; honorifice conditū eſt. Paſſus eſt autem ſanctus martyr. iij. idus nouembris.

¶ De ſancto Mena cōfeſſore. Ca. xlix.

Menas confeſſor in ſamnij prouincia claruit tpe beati gregorij pape. Qui ſolitariā vitā du cens nihil ad vſum ſuū niſi pauca apiū vaſcula poſſidebat. Hūc cū lō gobard⁹ qdā in eiūdē apib⁹ rapinas voluiſſet ingerere: pri⁹ ab eodē viro verbo correct⁹ eſt z mox ꝑ malignū ſpūm ante ei⁹ veſtigia vexat⁹. Sepe ve ro ex vicina ſylua venientes vrſi fauū ei⁹ comedere conabant. Qḋ ille deprehēſos ferula quā portare manu cōſueuerat cedebat. Ante cuius verbera immaniſſime beſtie rugiebāt z fugiebāt. Et q̄ gladios formidare vix poterāt: ex ei⁹ man⁹ ictus ferule pertime ſcebant. Oēs vero q̄ ad ſe charitatis gratia veniebant: ad eterne vite deſideriū accēdebat. Et ſi quorū culpas ꝑ ſpm̄ agnoſceret nūq̄ ab increpatione ceſſabat. Con- ſuetudinē vero eiuſdē loci incole fecerāt vt diueb⁹ ſingu lis ꝑ hebdomadā vnuſqſq; oblatiōes ſuas transmitte ret vt eēt qḋ ipſe ad ſe venientib⁹ offerre potuiſſet. Qui dam aūt diues noīe catheri⁹ quandā ſanctimonialē ra puit: ſibiq; illā matrimonio coniunxit. Qḋ mox vt vir dei cognouit: eū per nūcios acri⁹ increpauit. Cūq; ille ſceleris conſci⁹ ad eū accedere nō auderet ne forte ipm duri⁹ reprehēderet oblationes ſuas inter aliorū mune ra ei miſit: vt ei⁹ dona neſciēs ſaltē ſuſciperet. Sed vir dūi tacitus ſedit: oblatiōes oēs conſiderare ſtuduit: et quas catherius miſerat ꝑ ſpiritum cognouit ſpreuit z abiecit dicēs ꝙ oblationes illius recipere nolebat qui ſui deo oīpotenti acceperat. Qua ex re actū eſt vt pre- ſentes quoq; timor inuaderet: cum vir domini tā ſcien ter de abſentib⁹ iudicaret. Hic ſanctus vir poſt pluri- ma perfectionis opera ad xp̄m migrauit. Hec grego- rius. iij. dialogorum. cap. xxvj.

¶ De ſancto Verano ep̄o. Capi. l.

Veran⁹ ep̄s apud ciuitatē gaualitanā galliarū claruit tpe impatoris valēris. Hic ex ipſi⁹ vrbis territorio nobilib⁹ parētib⁹ ort⁹ a puero deo dedit⁹ diuinis litte ris ſbut⁹ adhuc iuuenis ſeſe dere lictis ī eccl̄ia mimatēſi ſuis parē tib⁹ cleric⁹ fact⁹ eſt. Et ī virtutib⁹ pficiēs ad ſacerdotalē ordinē aſcē dit. Signiſq; igētib⁹ z multis pol lere cepit. Sz ꝓp multos ad ſe con fluentes fugiēs mūdi gloriā vno tantū aſſumpto comi te ad ciuitatē gaualitanā deuenit: vbi dū eſſet draco im maniſſimus qui hoīes z aīalia deuorabat: veran⁹ orās ipſum de ſpecu in quo latebat exire ſequi cōpulit cum- q; ſe vt catulū manſuetū ſectantē vſq; ad hoſonē deduxit atq;

eſt atq3 ibidē terre viſcerib⁹ introcluſit. Deinde in antro draconis eccleſiam dei genitricis edificauit: ibiq3 deo ſeruire cepit: verū cum nec ibi etiā latere poſſet: nec cōtemplationi vacare cū quibuſdā peregrinis Romā pergētibus inde diſceſſit. Ueniēſq3 ciuitatem multos egros ſanauit z obſeſſos a demoniis liberauit. ¶ Profectus inde cū iuxta pedē mōtis cū latrones cū ſociis ſpoliaſſent z occidere vellent vnuſq3 illorum in capite viri ſancti enſem vibraret: ipſeq3 ictum conſtanter expectaret brachiū illius ſic extenſum immobile factum eſt nec ſe aliqualiter amouere potuit donec viſo miraculo predones penitentiā egerunt z ablata cuncta reſtituerunt. Tunc quoq3 ſanctus vir p illo orauit: z ſic brachium depoſuit. Abeuntes quoq3 inde latrones ſtrepitus maximus quaſi arborum decidentiū exterruit: z omnes in fugā cōuertit. ¶ Cū aūt romam perueniſſet z clauarius eccleſiā beati petri nocte ei aperire nollet ſubito repulſis repagulis oſtia diuinit⁹ cū magno impetu ſctō viro aperta ſūt: z eidē aditū preſtiterūt: propter quod miraculū a papa z populo honorifice ſuſceptus eſt. ¶ Inde recedens z rauēnam veniens: energuminos multos clamantes ſe a verano torqueri: ab obſeſſione demonū liberauit egriſq3 plurimis ſanitatem reſtituit. In mediolano quoq3 .vi. arreptitios ſanauit: z cecum quendā illuminauit: atq3 mortuū vnū ſuſcitauit. ¶ Inde albigam pergens: pluuiam aride terre atq3 fertilitatem a deo obtinuit: in agris duntaxat xpianorū: fundis cunctorū gentiliū in priſtina ſterilitate relictis. Cū autē illi ſe idola deſerturos pmitterent: ſi ſimilē gratiā percipere poſſent oratione ſancti eorū agri imbre perfunduntur: z ſtatim templa deorū ſuorū ab eis euertuntur. Sed cū draconē quendā ipſi adorabāt veranus de antro produxiſſet: z in flumine ſubmerſiſſet: omnem populū ciuitatis ad xpm cōuertit: z in fide doctū baptizauit. ¶ Tranſiens autem alpes puellam a mortuis reuocauit: z cecum quendā a natiuitate illuminauit: z multos languidos diuerſarum egritudinū curauit. ¶ Demum ad ciuitatem gaualitanā applicās in eccleſia beate marie quā cōſtruxerat manere cepit. Ad cuius preces valens detentos quoſq3 in carcerib⁹ relaxauit. Poſt hec defuncto antiſte veranus a rege et clero ac populo in epiſcopum electus eſt. Qui officio ſuo adminiſtrato omni ſanctitate perfectus clariſq3 virtutibus in pace quieuit. iii. idus nouembris. Cui⁹ pheretrū omnes egri tangentes ſanati ſunt. ¶ Uerum dum eſſet queſtio inter ciues vbinam corpus eius poneretur: an in cathedrali baſilica: an in ea quā fecerat eccleſia extra vrbē. Leuato pheretro ſubito pallium quo corpus erat opertū in aere ſe tollens: funuſq3 precedēs vſq3 ad flumen durentie cuſtos deduxit: vbi dum populus vado ſimul ac naui careret: ſiccato repente fluuio cunctiſq3 per ſicciū alueū tranſeuntibus: pallium iterū per aera populum preceſſit: vſq3 ad eccleſiā beate virginis: quam ſanctus edificauit: vbi dum ſubſtitiſſet corpus eius condigno tumulatum eſt honore.

¶ De ſancto Achia propheta. Cap. ii.

Achias propheta de ſilo claruit in regno iſrael tempore hieroboā regis decem tribuū iſrael. Cū enim hieroboā ſeruus ſalomonis contra eū rebellaſſet: z de hieruſalem egreſſus eſſet: inuenit eum achias propheta in agro: indut⁹ pallio nouo q̄ ſcidit palliū in .xii. ſciſſuras: dediq3 decē partes hieroboā dicēs q̄ ita dñs de⁹ traderet ipſi decē trib⁹ iſrael poſſidendas: eo q̄ ſalomon reliquiſſet dñm z idola adoraſſet: duas autē tribus tantū dimitteret roboā filio ſalomonis: ne regnū ex toto de domo dauid tolleretur iuxta promiſſionē ei factā a deo. ¶ Poſt mortē aūt ſalomonis oia que achias predixerat euenerunt. Nā decē tribus iſrael hieroboā in regem aſſumpſerunt: qd̄ dictum eſt regnum iſrael. Due vero tribus ſcilicet iuda z beniamin roboā filio ſalomonis adheſerunt: quod dictū eſt regnum iuda. ¶ Cum autē hieroboā rex iſrael duos vitulos aureos fabricaſſet et omnem populum ad ipſos adorādos cōpuliſſet: filio q̄s ei⁹ abia grauiter egrotaſſet miſit hieroboā vxorē ſuā alieno habitu ne cognoſceretur indutā ad achiā pphetā in ſilo: vt indicaret ſibi qd̄ futurū eſſet de puero. Cui⁹ aduētū ppheta dño indicāte cognouit: cū oculi ei⁹ ex nimia ſenectute caligaſſent. Et ſtatī mulierē limē oſtij ingreſſā vocauit ex noīe: z ei q̄ mortē filij pnunciauit: atq3 domū hieroboā propter idolatrie crimē exterminandā p̄dixit. Et ſic oia vt ipſe p̄dixerat ad literā cōtigerūt. Hic vt dixit comeſtor vidit in ſpiritu populū cōculcātē iuga boum: z p̄dixit ſacerdotes cōculcādos a populo. Hic etiā ſalomoni p̄dixit: q̄ euertēdus eſſet a mulieribus. Quieuit autē ſanctus propheta in pace: z ſepultus eſt in ſilo iuxta ilicem pridie idus nouembris: vt Joſephus z Hieronymus tradunt. Hec ex tertio libro regum cap. xi. z. xiiii.

¶ De ſancto Martino papa z martyre. Cap. iii.

Martin⁹ papa et martyr huius nominis primus de ciuitate Tudertina prouincie tuſcie Theodoro papa primo in epiſcopatu romano ſucceſſit. Seditq3 annos .vi. menſē vnū: dies .xxvi. Huius tempore paulus conſtantinopolitan⁹ epūs conſtātini imperatoris .iii. brachio fultus aduerſum eccleſie rectum dogma ſurrexit duas volūtates aut operationes diuerſas in chriſto diffiniēs conſiteri. Qua de re martin⁹ papa eidē legatos deſtinauit: cōmouens eū vt ab hereſi ſua diſcederet: alioquin ꝯ ipm̄ procederet. Qui ab Imperatore ad ſuaſionē pauli epī diuerſis pſecutionib⁹ afflicti ſūt: z qdā eorū in cuſtodiā detruſi: ali in exiliū miſſi: alij verberib⁹ ſubmiſſi. Quepropter martin⁹ epūs rome cōciliū .cv. epōrū celebrauit: in quo paulū patriarchā tāquā hereticū dānauit: z ab epatu depoſuit. ¶ Tūc imperator cōſtantinus miſit olympiū ducē z exarchū ſuū cubiculariū ad regēdā Italiā: z p̄dictā hereſim cōfirmandā. Qui olympius vt ab Imperatore ſibi iuſſum fuerat: miſit ſpatharium ſuū ad papā occidēdū. Spatharius aūt inuenit eū in eccl'ia ſctē marie maioris celebrantē in altare qd̄ dū ad ſpicere: quē dū gladio extinguere niteretur: diuina benignitate cecitate pcuſſus eū videre nō potuit. Hoc audiēs Imperator martinū papā a Theodoro z pellurio ab eo miſſis detentū cōſtātinopolim adduci fecit: quē in exiliū cherſonā miſit: vbi martyrio vitā finiuit pridie idus nouēbris. Corpus autem eius romā tranſlatū eſt: z in eccl'ia eius nomini cōſtructa: q̄ dr̄ ſctī martini in montib⁹ ſepultum eſt. Et ceſſauit epatus dies .xxviii.

¶ De ſancto Emiliano epō. Cap. iiii.

Emilian⁹ epiſcopus apud Scotiā claruit. Qui ex eadē inſula oriund⁹: dño a puerilibus annis militauit. Et dū eſſe olim ore laudabilis ad ſacros ordines pmotus: operāte dei grā pontificat⁹ ſuſcepit officiū: q̄d p annos plures epatu optime z deuote adminiſtrato: aplorū limina mare trāſfretato peregrinus viſitauit: z rediēs ad patriā ſuā: z dū eſſet in itinere apud Fauētiam graui lāguore decubuit. Et poſt dies modicos feliciter a ſeculo migrauit pridie idus nouēbris. Cui⁹ corp⁹ ciues fauētini iuxta eccleſiā ſctī clemētis extra muros vrbis ſepelierūt. ¶ Tpe p̄cedēte dū ciuitas ipſa a liprā-

dro rege lõgobardoꝝ ſit depopulata ⁊ deſtructa fuiſſet: corpꝰ ſancti epĩ diudũ incognitũ manſit. Uerũ tpe comi tis bernadini ⁊ theodolẽde eius vxoris repata ciuitate cumulũ feni ſupra ſepulturã ſancti corpis: qđ erat olĩ incognitũ cõſtitutũ eſt. Ubi die quadã duobꝰ inuicẽ cõfabulãtibus vnꝰ eoꝝ magnũ colaphũ ſe accepiſſe cõqueſtꝰ: ⁊ illud a ſocio receptiſſe putabat: diũqꝫ ille negaret: maiꝰ ſubito colaphũ recepit. Hoc idẽ refũdꝰ in ſociũ animo vindicãdi. Quod dũ iterũ ille feciſſe negaſſet nec percuſſor inueniri potuiſſet: cognito miraculo: relato comiti facta eſt: qui diuinũ quicqꝫ ibidẽ latere arbitrãs: ſublato feno locũ effodi mãdauit: vbi iacetũ corpꝰ cũ epitaphio: in quo pdicta cõtinebant inuenit: ⁊ de cadauere ſctõ mira fragrãtia erupit: qđ inde leuatũ ad eccliaꝫ ſctẽ marie intra menia ciuitatis delatũ ibiqꝫ cõdigno honore cõditũ eſt: vbi miraculis coruſcat.

¶ De ſancto Hor abbate. Cap. liiij.

Hor abbas fuit habitator montis nitri deſerti egypti. De quo fert qꝫ nũquã mẽtitus ſit: nũquã iurauerit: nulli maledixerit: nec ſine aliqua neceſſitate locutus fuit: vt dicit heraclides. Et hieronymus dicit de eo: qꝫ fuit apud thebaidẽ nonagenariꝰ venerabilis ſenex: q ignorans literas oblato ei codice oratione pmiſſa: ⁊ ſtans infuſa ipſi gr̃a ſubito legere cepit: ac deinde literas nouit. Hic etiã pane angeloꝝ triẽnio vixit: queꝫ ei poſt biduũ cõtinue angelus miniſtrabat. Fratres qꝫ ſecũ morãtes ſepe noctu vigiles angeloꝝ cãtꝰ ⁊ hymnos audiebãt. Qui etiã multa milia hoim ad xp̃m cõuertit. ¶ Quodã tpe demones ad eũ in ſpecie militie celeſtis aduenerũt: ⁊ regẽ excelſuꝫ ſecũ deduxerũt: quẽ xp̃m eſſe aſſerẽtes ipſuꝫ adorarũt: ⁊ tã rex qꝫ circũſtãtes illum adorãdũ abbati Hor ſuaſerũt. Cũ aũt ille diaboli figmẽta dubitaret: ⁊ ſe qͦtidie regẽ ſuũ adorare diceret: nec eẽ opꝰ vt ad h̃ ibi xp̃s corpaliter appareret: ptinꝰ illuſio euanuit. Sãctꝰ aũt Hor ĩ pace qͣeuit pdie idꝰ no.

¶ De ſancto Britio epiſcopo. Cap. lv.

Britius epiſcopꝰ Turoñ. ſucceſſor fuit ſcti martini epĩ: q pmo iuuẽtutis tpe eiꝰ fuit diaconꝰ: plurimũqꝫ eius emulꝰ: eo qꝫ a btõ viro aliquãdo redarguebat: cũ iuuencula ſequebat. ¶ Cũ eñ qdaꝫ infirmꝰ ſanctũ martinũ qͤreret: vt medelam ab eo expeteret: Britiꝰ illũ ei oſtẽdit: eũqꝫ amẽtẽ ⁊ delirũ appellauit. Cũ aũt eger a martino poſtulata obtinuiſſet: vir dei Britiũ aduocãs redarguit: q: eum delirũ dixiſſet: q pre verecũdia ſe hoc dixiſſe negabat: ſꝫ martinꝰ aures ſuas ad os eiꝰ: cũ hoc dixiſſet: habuiſſe affirmabat. Predixit auteꝫ illi a deo obtinuiſſe Britiũ ſibi in epiſcopatu ſucceſſurũ: ſed multa cũ aduerſa paſſurũ: qđ magis adhuc Britiꝰ irridebat. ¶ Poſt mortẽ igit ſancti Martini Britius in epm electꝰ orationi vacabat: ⁊ licet adhuc ſuperbꝰ tamẽ erat corpe caſtꝰ. Anno aũt epatus ſui. xxxiij. mulier qdam religioſe veſtita. q eiꝰ veſtimẽta lauabat: ↄcepit ⁊ filiũ peperit. Tũc oĩs populꝰ cũ lãpadibꝰ ad ianuam congregatus contra epiſcopum exclamabat: ⁊ crimen ei obiciebat. Ille autẽ viriliter negans: iuſſit ſibi infantem adduci. xxx. ab ortu dies habẽtẽ. Quẽ p filium dei adiurauit: vt ſi filius eius eſſet: corã cũctis idiceret. Infans vero diſerta lingua reſpondit: qꝫ nõ erat Britius pater ſuus. Populꝰ aũt inſtabat: vt quereret: q̃s pater eiꝰ eſſet. At ille dixit hoc ad ſe nõ pertinere: ſatiſqꝫ feciſſe quod ſuũ erat. Populus aũt hoc totum magicis artibꝰ attribuebat: ⁊ cõtra epm furibundi clamabant.

Tũc ille ad ſui purgationẽ prunas ardẽtes ĩ byrro ſuo vſqꝫ ad ſepulturã ſancti martini deportauit: qbꝰ abiectis byrrhũ inuſtũ apparuit. Dixitqꝫ qꝫ ſicut veſtimẽtũ illud ab igne pmãſerat illeſuꝫ: ſic corpꝰ ſuũ a ↄtactu mulieris erat intactũ. Adhuc aũt populꝰ nõ credẽs epiſcopũ cõtumeliis ⁊ iniuriis affectũ: ⁊ a ſede ſua eiecit: vt verbũ qđ ſanctꝰ martinꝰ dixerat impleret. Tũc Britius flens papã adiit: ⁊ ſeptẽ annis in vrbe pmanẽs: ↄ qđ in ſanctũ martinũ deliquerat: penitẽdo deleuit. Turonici aũt iuſtinianũ in epm pficiũt: ⁊ romã ↄtra Britiũ mittũt: vt epatũ ſibi cõtra Britiũ defenderet. Quo cũ tenderet iudicio dei in ciuitate vercellẽſi obijt peregrinꝰ. Populꝰ aũt armẽtiũ ĩ loco illiꝰ ſubſtituit. Anno aũt ſeptimo ſue peregrinationis Britiꝰ cũ authoritate pape ad ſedẽ ſuã reuerſus eſt. Et dũ ad. vj. ab vrbe miliario hoſpitaretur: armẽtiꝰ eadẽ nocte ſubito expirauit. Qđ Britiꝰ p reuelationẽ cognouit: ſuiſqꝫ pcepit vt ſurgerẽt: ⁊ ad tumulãdũ turoneñ põtificẽ pperarent. Et cum per vnam portam ciuitatis ingrederet ecce ille per altã defunctus efferebat. Quo ſepulto Britius ſedem eccleſie ſue reaſſumpſit: ⁊ ſeptem poſtea viuẽs annis laudabilem vitam duxit. Et ſic. xlvij. epatus ſui anno in pace qͤuit idibꝰ nouemb. Sepultꝰ turoni.

¶ De ſancto Homobono confeſſore. Cap. lvj.

Homobonus cõfeſſor apud ciuitatẽ cremonẽſem claruit. Qui mediocribꝰ parẽtibus ex ipſa ciuitate ↄgenitꝰ ab iuuẽtute etate negociator factꝰ. lucris tpalibus inſtudebat. Sꝫ oĩpũs deus ipſuꝫ ſatis adhuc iuuenẽ a contubernio peruerſe miſereqꝫ negotiationis: vocauit ad officium beate contemplationis. Qui commercia deſerent temporalium: mercator effectus eſt regni celorꝫ. Qđ ipſe furatꝰ eſt p fidẽ rapuit p pñiam: mercatꝰ eſt p eleemoſynã: vocatꝰ p gr̃am: ſecutus eſt p obedientiã ⁊ operationẽ ſanctã. Fuit aũt adeo miſericors pr̃ pauperũ ⁊ in tantũ circa eos ſolicitꝰ: qꝫ ſubtracta ſibi ſuiſqꝫ neceſſaria ea familie ſaluatoris erogabat. Fuit eñ catholicꝰ in fide: patiẽs in tribulatione: aſſiduꝰ in orone: ſobrie in ſemetipm: iuſte ad pximũ: ppie vixit in deũ. Cũ aũt veniſſet hora eiꝰ: vt de via feſtinaret ad patriã: dũ ipſe in orone vſqꝫ ad horã diei primã ſcđm cõſuetudinẽ in ecclia pnoctaſſet: ab introitu miſſe manibꝰ iñcrins: genibꝰ terre cõfixis: pſtrauit ſe an crucis vexillũ: ⁊ dũ Gloria in excelſis deo. cantaret: ad inſtar viuẽtis in orone pſtratꝰ emiſit ſpm̃. Et cũ ſe ad euãgeliũ nullatenꝰ eleuaret obiiſſe a circunſtãtibꝰ deprhendit: ⁊ anno dñi. M. cxcvj. idibꝰ nouẽbris ſepulture deuotiꝰ cõmẽdat. Ad cuiꝰ tumulũ demonia ab obſeſſis corporibus eiciunt: ⁊ oẽs lãguidi a diuerſis infirmitatibꝰ liberant. ¶ Cũ aũt homobonꝰ adhuc in carne viueret: qdã mulier bergomẽſis ab imũdo ſpũ vexabat: p cuiꝰ os demõ clamabat a nemine ſe inde eiciẽdũ: niſi ab homobono cremoneñ. Sꝫ nullꝰ eũ intelligere poterat: q: adhuc de ſctõ viro nlla opinio diſcurrebat. Sꝫ poſt eiꝰ obitũ miraculis ipſiꝰ apparẽtibꝰ demoniace itellectis: mulier ad tumulũ viri dei ducit: ⁊ protinus liberatur.

¶ De ſanctis quinquaginta ſapientibꝰ martyribꝰ. Capitulum. lvij.

Quinquaginta ſapientes martyres apud Alexandriã paſſi ſunt ſub maxentio imperatore. Qui cum ex diuerſis partibus ab eodem ceſare congregati fuiſſent vt cum beata katherina virgine concionatrice diſputarent ſicut dicetur infra in eius paſſione. vij. kalendas. decembris. et ſancta virgo a ſancto

repleta ſpũ ſua illos facūdia ſupaſſet. Protin⁹ ad xpm ↄuerſi ſunt ⁊ ſc̄e Katherine oꝛationib⁹ cõmēdarūt. Quos maxēti⁹ irat⁹ iuſſit i medio ciuitatis igne cremari. Cū aūt illi iā ex his q̄ võgo poꝛauerat i fide xp̄i edocti eēnt: ⁊ baptiſmū ſolicite expeterēt: admonuit illos virgo dn̄i nihil heſitare cū i ſuo forēt ſanguine baptizādi. Qui be nedictione ſancte virginis accepta: ſignāteſq ſe ſignacu lo ſancte crucis: ⁊ in eadem fidei conſtantia vnanimes perſeuerantes: ſecundum ceſaris decretū in ignē miſſi: ita dn̄o animas reddiderunt: vt nec coꝛpoꝛa illoꝛum: nec capilli: nec veſtimēta aliqualiter adūſta fuiſſent. Quo miraculo plurimi paganoꝛum ↄuerſi ſunt: ⁊ coꝛ poꝛa martyꝛum rapientes in eadem ciuitate ſepelierūt idibus nouembris.

¶ De ſanctis Archadio paſchaſio ⁊ ſociis martyꝛibus. Cap.lviii.

Archadi⁹ paſchaſi⁹: pbus: ⁊ eutychian⁹ apō aphꝛicas paſſi ſunt ſunt ſub genſerico rege arriano. Qui ex hiſpania oꝛiūdi apud eūdē regē chari clariq; habebātur. Et cū ex ei⁹ ſuaſione arriane pfidie cõſentire nollēt: pꝛimo q̄dē ab eo pſcripti: deinde in exiliū acti: poſtmodū aūt attrociſſimis ſuppliciis cruciati: nouiſſime diuerſis afflictiōib⁹ interēpti illuſtri martyꝛio occubuerunt. Cum his quoq; erat ⁊ puer paulinus nomine frater eutychiani ⁊ paſchaſii: qui cum ſimiliter a pfeſſione catholice fidei perturbari non poſſet: diu fuſtibus ceſſus ⁊ ad infamiam ſeruitutem damnatus pro chꝛiſti nomine martyꝛio coꝛonatus eſt. Quoꝛum omnium paſſio recolit idibus nouembris. Hec Ado in martyꝛologio ex dictis Hiero. ſumpto.

¶ De ſctō Serapiōe martyꝛe. Ca.lix.

Serapion martyꝛ apud alexandriā paſſus eſt ſub decio Ceſare. Quē pſecutoꝛes domi ei⁹ repertū: crudeliſſimis affecerūt ſuppliciis. Ita vt ei oēs iuncturas mēbroꝝ pꝛi⁹ ſoluerēt. Deinde ipſuz de ſupioꝛib⁹ pcipitauerūt. Sicq; colliſo capite ⁊ excuſſo cerebro xp̄i martyꝛ efficit xviii. kalēdas decēbꝛis.

¶ De ſctō Venerādo martyꝛe. Capitulū.lx.

Venerād⁹ martyꝛ apud Trecbaſinā ciuitatē paſſus eſt ſub aureliano impatoꝛe. Qui cū eēt fili⁹ fabiani nobiliſſimi eiuſdē ciuitatis gētilis ex curioſitate pſalterium xp̄ianoꝛū legebat. Cū aūt verſum illum: Aſpges me dn̄e yſopo ⁊ mūdaboꝛ ⁊c. nulla rōne intelligere poſſet: ⁊ ex hoc plurimū anxiar⁹ eēt angel⁹ dn̄i eidē apparuit: ⁊ verbū illi de baptiſmo xp̄ianoꝛū expoſuit ac in fide xp̄i iuuenē inſtruxit. Sz cū exinde idola ampli⁹ adoꝛare nollet: a patre nō modicū obiurgabat. Exiēs aūt ciuitatem die quadā ⁊ veniēs ad fluuiū ſequanā eidē xp̄s apparuit ⁊ pfecte credentē in fluuio baptizauit. Dedit q; illi baculū aridū mādās vt ipſum in terrā figeret: ⁊ ſi gnū videret. Diſcedēte vō dn̄o Venerād⁹ baculū fixit: moxq; floꝛes et frondes pꝛoduxit. Quo viſo miraculo. cccccccc. hoīes pagani ↄuerſi ſūt. ¶ Audiēs hec impatoꝛ aurelian⁹ ad ipſaz ciuitatē acceſſit: ⁊ Venerādū teneri fecit: ac ſacrificare nolēte: iuſſit eū ſup ſcamnū ferreū carbonis ligari: igneq; ſubterponi: oleūq; deſup iactari. Et dū intact⁹ ab exuſtione pmāſiſſet: fecit eū in carcerē recludi vbi xp̄o ei apparēte cõfoꝛtat. Mane autē imperatoꝛ eū ligatū ad ſtipitē ſagittari fecit: ſed ſagitte in aere pendentes in nullo ipſum ledere poterant: vna vero ex ſagittis cõuerſa retroꝛſus imperatoꝛē vno oculo excecauit. Quē Aurelian⁹ die ſequēti decollari mandauit. Verū anteq̄ milites ad carcerē in quo detinebatur veniſſent ruptis vinculis ⁊ aperto oſtio xp̄i martyꝛ per medios milites fugebat. Illi vero martyꝛē xp̄i vſq; ad flumē ſequanā inſecuti ſunt. Qui ſup aquā ſiccis pedib⁹ ambulauit vſq; ad locū vbi eū chꝛiſt⁹ baptizauit. Sicq; flumē ex alia parte trāſiuit. Milites vero tranſuadentes illū percutere nō audebant. At ille eos hoꝛtabat vt ſibi iuſſa complerēt: mādās vt de ſanguine ſuo imperatoꝛi deferrēt: de quo excecatū oculū liniret: ⁊ ſic lumē reciperet. Poſt hec aūt ſanct⁹ martyꝛ ſuū ꝑ ſpiritū cõmendauit: ⁊ p ſe in quacūq; neceſſitate inuocātib⁹ exoꝛauit. Factaq; eſt vox ad eū de celo q̄ ipſum dn̄s exaudiſſet decollat⁹ eſt. Cui⁹ coꝛpus truncatū ſe leuauit ⁊ caput tollēs manibus per paſſus.xlix. poꝛtauit: ibiq; cecidit vbi ⁊ a chꝛiſtianis ſepultū eſt.xviii. kalen. decembꝛis. Imperatoꝛ vero de ei⁹ ſanguine oculum liniens lumen recuperauit.

¶ De ſancta veneranda virgine ⁊ martyꝛe. Capitu.lxi.

Veneranda virgo apud galliā paſſa eſt ſub aſclepio pſide. Hec fuit filia agathonis ⁊ politie eius vxoꝛis xp̄ianoꝛū de partib⁹ galliarum. Qui.xxxv. annis in coniugio ſine pꝛle manſerūt. Oꝛatiōe tandē ad deū fuſa filiā obtinuerūt quā pater venerādā vocauit eāq; ſacris lr̄is erudiri fecit: ⁊ ieiuniis aſſueſecit. Puella vō in ſanctitate vite pficiēs annoꝝ.xxx. cepit verbū dn̄i pdicare vt p annos.ix. iugiter xp̄ianos in fide dominica ↄfoꝛtaret. Anno aūt etatis ſue.xl. romā venit: ⁊ ipſum annunciare cepit tpe imperatoꝛis Antonini. Pꝛefectus aūt Anton⁹ audiēs q̄ plures pro pter eius exhoꝛtationem conuerſos ipſius allectus pulchꝛitudine: vt occaſionē eā cognoſcendi captaret: cepit puellam ad deoꝝ ſacrificia inuitare. Quam ſacrificare cõtemnentē: iuſſit eā in terrā extēdi ⁊ palmas ac pedes lignis affigi atq; neruis crudis ventrē ei⁹ cedi: lapidem quoq; magnū vix a quatuoꝛ viris delatum ei⁹ ventri ſuperponi. Oꝛāte vero ſancta lapis diuina virtute longi⁹ abiicitur ⁊ claui de ipſius manib⁹ ⁊ pedibus ab angelo euel luntur. Quo viſo miraculo multi gentilium conuertuntur. Et dum baptiſmum expeterent: nube celeſti obumbꝛantur: ac voce de celo lapſa imbꝛe ſuperno perfuſi baptizant. Quos omnes pꝛefectus in chꝛiſti cõfeſſione iuſſit decollari. Sanctā aūt virginē in lebetem eneū aqua oleo pice ac ſulphure bullientib⁹ plenū immitti: ⁊ dieb⁹.vii. deſubter ignē iugiter miniſtrari quibus elapſis virgo diuina gratia pmāſit illeſa. Qd̄ dum pfect⁹ ad videndū accederet e qua ebulliens eū excecauit. Illa vero lutū ex ſputo fecit: ⁊ oculos ei⁹ liniuit: eiq; viſum reſtituit: ⁊ ad xp̄m ↄuertit. ¶ Inde accedens ad aliam ciuitatē xp̄m annūciabat: ibiq; a quodā alio imperatoꝛe nomine themio compꝛehendit: ⁊ ingenti draconi qui omnes deuoꝛabat exponit: que ſigno crucis edito dracone diſcerpſit: demone per aera hoꝛribiliter perſtrepente. Sicq; rex ille cū omni populo ad chꝛiſtū conuerſus eſt. ¶ Deinde veniens ad tertiam ciuitatē a pꝛefecto Aſclepio detinetur. a quo in lebetē eneū pice ⁊ oleo liquētib⁹ plenū mittitur: ſed oꝛatione facta inde illeſa educitur fracto quoq; mox lebete per fruſtra plures de aſtantibus paganis letaliter comburunt. Hoc videns Aſclepius venerandā decollari pꝛecepit: que ad paſſionem ducta: dum pro cunctis ſe inuocantibus exoꝛaſſet: audiuit vocem de celo ſe fuiſſe in omnibus exauditam. Sicq; conuerſis ad chꝛiſtū. ccccccccc. vi-

ris capite ceſa eſt: cuius corpus chriſtianus quidam nomine antimus rapuit: et ipſum venerabiliter ſepeliuit. xviij. kalendas decembris.

¶ De ſancto Eugenio epiſcopo et martyre. Capi. lxij.

Eugenius epiſcopus et martyr apud ciuitatē Pariſiꝰ paſſus eſt. Qui cū eſſet diſcipulꝰ beati Dionyſij epi Pariſienſis ab eodē toletanꝰ pōtifex ordinatꝰ et ad ipſaꝫ vrbē pdicationis gratia miſſus eſt. Et poſt ꝙ ibidē multitudinē ppli cōuertiſſet deſiderio videndo magiſtrū vehementer accenſus pariſiꝰ rediit. Cū aūt puenniſſet ad locū quendā noīe diolū: q a ciuitate Pariſienſi quatuor milibus diſtat: a paganis tētꝰ: et ab eidē in cōſeſſiōe nois xpi decollatꝰ eſt. Corpꝰ quoqꝫ eiꝰ i flumine derasij piectū eſt: ne a xpianis inueniret. Qđ lꝫ diebꝰ pluribus elapſis delituiſſet: nulla corruptiōe violatū eſt. Poſtꝙ aūt gētiliū pſecutio ceſſauit: ſanctꝰ martyr cuidā hercoldo ipſiꝰ ville languēti in ſomnis apparuit: et ipſuꝫ ab infirmitate liberauit: atqꝫ vt ipſum ſepeliret cōmonuit. Ille vero ad corpꝰ accedēs: illud ac ſi ea die fuiſſet decollatū inuenit: qđ plauſtro impoſitū ad monaſteriū ſancti Dionyſij deferre curabat. Sꝫ diuino nutu bobus vltra viri pdium pcedere nō valētibꝰ: ipm ibidē ſepeliuit: eccleſiā deſup edificauit: vbi et ad pſens quieſcit miraculis eluceſcēs. Qui paſſus eſt. vij. kalendas nouembris.

¶ De ſancto Eugenio epo. Ca. lxiij.

Eugenius epiſcopus ceſarienſis apud eādē ciuitatē vita et ſapiētia lucuſēta floruit qui origenis auditor fuit et eiuſdē eiꝰ magiſtri atqꝫ pāphili martyris bibliothecaꝫ corruptā labore multo in mēbranis reſtaurare conatꝰ eſt. Feruntꝰ ēt varii multiplicesqꝫ tractatꝰ quos noſſe nō eſt facile oībꝰ: q et apđ ipſam ceſaree ciuitatē in pace qeuit. Hec hieronymꝰ libro de viris illuſtribꝰ.

¶ De ſancto Machuto epo. Ca. lxiiij.

Machutus epiſcopus: vt ait ſigibertus: tpe Iuſtiniani imperatoris in britānia claruit: q parētibꝰ generoſis ortꝰ eſt matre iā plus ꝙ ſexagenaria: que ſoror fuit Amentis fratris ſcti epi ſamſonis. Hec enīꝫ ad monaſteriuꝫ qđ dr caruannina ex deuotiōe cū eſſet pgnās deueniēs filiū machutū ſiue madonū futuruꝫ monachū enixa eſt: quē ſanctꝰ Brandanꝰ ipſius loci abbas baptizauit et educauit: ſibiqꝫ a parētibꝰ cōmēdatū ſacris literis erudiuit: ac monachū ſuū fecit. ¶ Hic dū eēt adhuc puer die quodā cū ceteris pueris in littore ludebat: et ab aliis ſecedēs dormitauit: creſcēteqꝫ mare cūcti pueri receſſerunt: et machutū dormiētē dimiſerūt. Fluctꝰ itaqꝫ locū vbi puer dormiebat circūdātes quaſi inſulā dimiſerūt: litꝰ quoqꝫ diuinitꝰ adeo creuit: vt inſula modica quaſi monticulꝰ effectꝰ: ne maris elationes ſup ſoporatū puerum: et circa ipſuꝫ poſſent aſcēdere: defenſauit. Qui quidem monticulus a mari circundatꝰ in teſtimoniū miraculi ibidē manet vſqꝫ in diē hodiernū. Excitatꝰ autē puer et ſe ab vndis circūdatū vidēs: ac timēs valde orationi ſe cōmiſit. Cū aūt a cōdiſcipulis brādanꝰ audiſſet ꝙ puerū ſoporatū dimiſiſſent: p puero heſitās orare cepit: cui angelꝰ quō deꝰ illū ſeruauerat reuelauit. Illeqꝫ ad litꝰ veniēs puerū in inſula vidit: et cū nauicula illuꝫ ad ſe deferri mādaſſet: puer vſqꝫ in craſtinū ſe ibi dimitti ſedꝰ rogauit: pſalteriū ſuū ad legēdū ſibi mittēdum poſtulauit: qđ dū illuc detuliſſent: iubēte puero ſup falcem alicē illud poſuerūt: ipſūqꝫ aura ſup vndas ad machutū detulit incorruptū. Sequēti vero die puer nauicula ad monaſteriū delatꝰ eſt. ¶ Quodā mane dū brādanꝰ ad matutinū ſur rexiſſet: lumine carēs puero iuſſiſſet vt carbones ad laternā accēdēdā ſibi ex coquina deferret. Machutꝰ ad coquinā deſcēdēs: et cū nō haberet ꝗcꝙ paratū in quo carbones tolleret: i ſinu prunas detulit: et veſtis eiꝰ oīno illeſa pmāſit. ¶ Cū pius pceſſu ipſe in epm ſublimatꝰ eſſet: miraculis clarebat. Qui ēt cū btō brādano pluribꝰ annis p mare nauigauit inſulam imāq paradiſus dr exquirētes. Sꝫ eā minime inuenire valētes incolumes ad ppria redierunt: vt dictū eſt ſupra in legēda ſcti brādani. xviij. kalē. iulii. Eodem itaqꝫ tpe dū in maris occani inſula quadā ſepulchrum mire magnitudinis repperiſſent: et mirātes illud an alicuiꝰ hoīs eē potuiſſet machutꝰ orationē ad deū fudit: et gygantē nimie pceritatis iacētē in tumulo ſuſcitauit. Qui gētilē ſe eſſe dixit: et ad inferna dānatū. Sꝫ baptizatus a machuto pedibꝰ p mare vadando nauē hunc trahere cepit: vt optatā inſulā inuenirēt: verū tēpeſtate maris redire coacti: dū ad gygātis inſulā reuerſi eſſent. Ille iterū obdormiuit in pace. ¶ Hic ēt die ſctō paſche celebrata miſſa mortuū alterū ſuſcitauit: q mox excitatꝰ vinū in potū a ſctō poſtulauit. Cū aūt parapſide marmorea aqua ſctō epo oblata eēt: ipſe ſigno crucis aquaꝫ cōuertit in vinū: et marmorē mutauit in vitrū. ¶ Ruſticus ꝗdā lapidē iacēs ſuē caſu oppreſſerat: timēſqꝫ ne a dño ex hoc vapularet nimiū deplorabat. Sꝫ vir dñi ſuperueniēs ſuē illico ſuſcitauit. ¶ Deniqꝫ pp̄ter ciuium ſuorū improbitatē britāniā deſeruit: et in aquitanie plaga cū cenobitis pmāſit: vbi dū aſinū monaſterū ligna deferētē lupꝰ deuoraſſet: ad necꝫ accedēs lupū inuenit: et incōtinēti diuinitꝰ adeo māſueſecit: vt cū monachis domeſtice habitaret: et aſelli onera cūcta deceteto baiularet: eiuſqꝫ opera perficeret. Qui et in pace quieuit. xvij. kalendas decembris.

¶ De ſanctis Felice epo et ſociis martyribꝰ. Capi. lxv.

Felix epiſcopꝰ cū ſociis. xxx. martyres apud Nolā cāpanie ciuitatē paſſi ſunt. Hic enīꝫ a xv. etatis ſue anno miraculorū inſignis glīe fuit. Et ad dicte ciuitatis pōtificiū puenire meruit. Qui et ſub pſide marciano cū pfatis ſociis. xxx. capitis abſciſſiōe p xpi nois cōfeſſione martyriū cōſummauit. xvij. kalēdas decēbris: vt ait Ado.

¶ De ſctō Fidentio epo et martyre. Cap. lxvj.

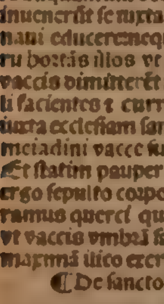

Fidentius eps armeniꝰ et martyr paſſus eſt apđ ciuitatem Altinū ſub tpe maximiani imperatoris. Qui cū pleriſqꝫ xpianis detentꝰ et pſecto pſentatꝰ: cū oia idola diceret eſſe demonia: pmo diebꝰ pluribꝰ in carcerē recluſus eſt. Deinde eductꝰ et ligno ſuſpēſus vngulis ferreis in laterībꝰ laniatꝰ vſqꝫ ad oſſiū nudationē: cū hec oia cōſtātꝰ toleraſſet: iterū in ergaſtulo iugulatus eſt. Et apparēte ſibi xpo exptumqꝫ cōfortāte ab oībꝰ plagis ſanatꝰ eſt. Cuſtodes vero carceris dū nocte illa voces cantantiū audiſſent p foramē aſpiciūt: et multos cū eo in albis pſallētes viderūt. Qđ dū pſecto nunciaſſent: illeqꝫ ad foramē carceris veniēs hoc idē vidiſſet: et

chriſtianos

chriſtianos magicis artib⁹ illuc introiſſe putaſſet locū armatis circūdauit: vt nullus euaderet. Apertoq carcere solū fidentiū inuenerūt: quē fame afflictū itēz eduxerūt: et mādato pfecti cū ſacrificare nollet in ignē copioſum vinctū miſerūt: vbi orās emiſit ſpm. Corp⁹ vo oino ab igne pmanſit intactū: ſicq paſſus eſt. xvj. kal. decēbris. ¶ Tpe pcedēte i villa pulucrarie duob⁹ bubulcis laborātib⁹: et ad prādiū viciſſim ſe velle ire dicētibus. Audita eſt vox dicēs: nōdū eſſe horā prandādi: q neminē videntes ſtupefacti: vbi eādē vocē iterato audiſſent: et tertio quaſi pauefacti abirēt: audierūt eādē vocē dicētē vt irēt: qz iā hora eſſet: et q hec epo ſignificarent. Illi vo paduā accedētes epo paduano predicta ſignificare curarūt. Qui oratione pmiſit: et p ſenē quēdā ei apparentē admonit⁹ fuit: vt ad locū accederet: et corp⁹ martyris inueniret. Veniētes igit epus clerus et popul⁹: et terrā ſex paſſib⁹ effodiētes: inuenerūt arcā marmoreā cū corpore ſancto et tabulā ſcriptā cōtinētē. Hic eſt corpus ſancti fidentij epi et martyris: qd nauti imponētes vt paduā deferrēt cū ſero factū eſſet: et naute quieſcere aliquantulū decreuiſſent: excitati diluculo vt abirēt: inuenerūt ſe iuxta portā eſtenſem: volētes aūt arcā de naui educere: nequibāt. Tūc apparuit pauper cū curru hortās illos vt arcā ſecure plauſtro imponerent: et vaccis dimitterēt portandā: vbi deo placitū eſſet. Qd illi facientes et currum ſequētes circa padue cōfinium iuxta eccleſiam ſancti thome poſitū in villa campanie meiadini vacce ſubſtiterunt: ibiq arcam depoſuerūt. Et ſtatim pauper cum curru et vaccis diſparuerūt: ibi ergo ſepulto corpore eccleſia deſuper edificata eſt. Sed ramus querci quem bubulcus ille in curru poſuerat vt vaccis vmbrā faceret: ab eo ibidē plātat⁹ in quercū magnā illico excreuit: ibiq manet vſq in pſentē diē.

¶ De ſancto Eucherio epiſcopo. Cap. lxvij.

Eucherius epiſcopus apd lugdunū ciuitatē claruit tēpore valētiani ſecūdi impatoris: hic nobili ſenatorū genere ortus habitu religiōis aſſūpto ſeculoq relicto diu diū in agro ſuo ſup flumē durētiā in ſpelūca recluſus xpo dno ſeruiebat. Defuncto vero lugdunēſi epo: eorū clerus et populus p diuina volūtate requirēda triduo ex more ieiuniis et orationib⁹ inſtarēt: reuelatur eis p puerū eucherium ſenatorē eligendū: qui in tali degebat ſpelunca. Ad quē illi archidiaconū et clericos miſerūt: vt eū adducerent. Qui cauſa eorū aduētus cognita iurauit ſe ſpōte inde nō egreſſurū: vnde effracta clauſura antriſpium inuitū trenitētem eduxerunt et ductū lugdunum in epz ordinauerūt. Cuius vxor galla cū duabus filiabus ſuis: ſcilicet cōſtātia et iulia: ad ſpeluncam ſancti eucherij acceſſerunt: et ibidem incluſe decetero deo ſeruierunt. Ipſe aūt vir domini poſtqā impleuit miniſteriū chriſti feliciter ad chriſtū migrauit. xvj. kalēd. decembris. Hic ad quēdā varianum ſuū propinquum de cōtemptu mūdi et ſecularis philoſophie epiſtolā ſcholaſtico ſermone cōſcripſit. Sanctarū etiā ſcripturarū obſcura queq capitula deſeruit: vt dicit Gennadius.

¶ De ſancto Eadmundo archiepo. Ca. lxviij.

Eadmūdus archiepūs cātuariēſis apud angliā claruit. Qui ex albēdone villa natus ob reuerentiā ſancti martyris Eadmūdi: tali nomine a matre vocat⁹ eſt. Cuius pater Eduardus de cōſenſu cōiugis in monaſterio vitā finiuit. Mater vero ſancti nomine mcabilia i ſeculo ſpiritualiter viuit: et filiū a pueritia diſciplinis ſpūalib⁹ erudiuit: carnē ieiuniis domaret et virginitatē ſeruare ſuaſit: quod ille perpetuo obſeruauit. Miſſus aūt pariſius ad ſtudiū breui tēpore in artib⁹ magiſtratur. Sed a matre in extremis laborāte domum vocatur: q filii ſuū benedixit: et q quā viderat viſione narrauit: q ſcilicet vidiſſet eadmundū ſpineā coronā geſtātem: et ſuis radijs vſq ad ſydera protendērem. Defuncta vero matre iuuenis rediens vidit agrū nigerrimis auib⁹ plenū efferētibus corpus teterrimū. Expoſtulauitq ſocio q ruſticus in ipſa villa nuper defunct⁹ fuerat: quē demones aſportabāt. Qui et ita p omnia cōtigiſſe inuenerūt: vt aūt perpetuam a virgine glorioſa virginitatē obtineret: ei⁹ imaginē ſculptā a nulo ſubarrauit: in quo āgelica ſalutatio exarata erat. Qui quidē anulus poſtmodū in digito ipſius defuncti miraculoſe repertus fuit. ¶ Cū autem filia iuuēcula hoſpitis ſui pariſiēſis ad ſe cognoſcendū illum ſepius impetiiſſet: et ille eam plerūq ſermonib⁹ redarguiſſet: nolētem deſiſtere ſecreta hora ad eius ſtudiū inuitauit: vbi eam ſpoliatā et aliquātulum flagello verberatam corripuit: aliam etiā coniugatam dona ei plurima allectiua ad amorem offerentem ſpretis muneribus cōminationibusq ei illatis qd niſi ab inceptis deſiſteret oīa viro ſuo panderet a ſimili pulſatione compeſcuit. Ad augēdum quoq caſtitatis propoſitum omni tempore vite ſue carnez cilicio domauit: et tempore quadrageſimali loricam plumbeam portauit. Ieiuniiſq et diuis carnē afflixit: feria. vj. ſemp in pane et aqua ieiunauit: et aliquādo nihil portauit: nec pptera aliquando a ſtudio vel lectione ceſſauit. Quendā auditorem ſuum egenum et egrotantē ad domum ſuam detulit: et humaniter tractatum vſq ad conualeſcētiā eius curā egit. Item quoq eius diſcipulū in brachio languētem miraculoſe ſanauit. Cū autem per annos. vj. in artib⁹ ſcholas rexiſſet: apparuit ei mater eius p ſomniū et tres circulos in ei⁹ manus palma ſignauit in noie patris et filii et ſpiritus ſancti. Qui mox excitatus ad ſtudiū theologie trāſiuit in quo breui tempore admodum pfecit: et factus magiſter legere cepit. Nocte quadā in ſomnis aſpexit ex igne ſue domus. vij. faculas educi. Et ecce mane. vij. ei⁹ auditores ſcholis relictis ab abbate cluniacenſi abducti et monachi effecti ſunt. ¶ Diſputaturus ſemel de trinite vidit p ſomniū columbā de celo euchariſtiam ſibi in ore mittentē: et excitatus mirabiliter diſputauit. Nocte quadam in ſomnis a diabolo vt ſibi videbat oppreſſus dum crucē ſibi impmere vellet illeq manum eius teneret: adiurauit eum per effuſionē ſanguinis chriſti vt ſe dimitteret: et ſtatim dimiſſus eſt. Audiuitq a demonio malignos ſpūs nihil tantum timere quam nū adiurationem predictā. ¶ Igitur in ſanctitate et doctrina pficiens a ſummo pontifice legatus ordinatus: ad verbū crucis in gallijs pdicandū. Qd quidē officium ſolicite adminiſtrauit. Domeſtre autē predicans dum iuuenē crucē aſſumere volentē vxor eius per pallium abſtrahere vellet: manus eius ſtatim contracta eſt. Que dū vna cum viro crucē ab eadmundo ſumeret: continuo ſanitatē recepit. In villa quoq abſtrano iuuenis ſimiliter cruce ſignari cupientis: ab amaſia abſtrahebatur: illaq protinus excecatur. Sed orāte ſancto viſum recuperauit: et penitētiā egit. Cū apud vigorniam predicaret et nubes aquoſa conſurgens populum exterreret: vir domini precepit nubi ne verbum dni impediret. Statimq pluuia populo dimiſſo ad circuitum omniū declinauit nemine illorū perfuſo. Nocte quadā ad ſtudiū dormitauit: et candela accēſa ſup bibliā cecidit: qui poſt horā excitatus: fauillam extinxit: et librū oino intactum inuenit. Alias etiā dū ad lumen ſtuderet eodē ſoporato vēt⁹ lumē extinxit. Sed ille excitatus nomē beate virginis inuocauit: ſtatimq lucerna accenſa eſt. ¶ Apud antracē in pede grauatus: et tres ſibi cruces in circuitu morbi impreſſit: et ſubito ſanatū ſe ſenſit cilicina femoralia ſua ex antiquitate deiecta ab eius cubiculario in igne poſita inuſta permāſerunt. Poſt hec electus eſt archiēpūs can-

marienſis: qui licet diu recuſauerit tandē precib⁹ mul
torū humiliter aſſenſit. In quo culmine politus humi
litatē in omnibus pretendebat: vitamq̄ adhuc arctio
rem quam primo ſeruabat: munera q̄ omnino reſpue
bat. Multas aūt pſecutiones pro libertate eccleſie paſ
ſus: a ſede ſua ſe abſentare cōpulſus eſt. Sed ante ſuū
diſceſſum quendā febre laborātē aqua benedicta ſolū
modo conſperſum ſanauit. Clericū etiā ſuū quendem
quartana vexatū miſſo in ore ipſi⁹ bolo murene a lan
guore curauit. Quendā quoq̄ nobilē in genu guttā pa
tiētē ſanitati reſtituit. Multa etiā futura pphetico ſpū
pdixit. Nocte quadā eidē beat⁹ thomas martyr appa
ruit: volēſq̄ pedē ei⁹ deoſculari dixit: q̄ cito os ſuum
oſculatur⁹ eſſet: ipſi⁹ obitū in primo vaticinās. Egreſ
ſus eni de anglia ad monaſteriū pōtiniacum ſe cōtulit
vbi verbū dei annunciās modico tpe manſit. Inde p
pter grauem egritudinē ſoꝛtianū delat⁹ vbi ſanioꝛ aer
erat pdixit q̄ tali die illuc eſſet reuerſur⁹. Qđ q̄dē eo de
functo: corpe ei⁹ pōtiniacū delato euenit. Id ſoꝛtiano
itaq̄ dieb⁹ aliq̄bus languēs ſumptis deuote eccl'iaſti
cis ſacramētis in pace q̄euit. xvj. kalend. decēbris. Die
ſcđo qua pdixerat corp⁹ ei⁹ pontiniacū eſt trāſlatū: et in
eccleſia collocatū: poſt dies. vij. intra quos ſepulchrum
eius parabat: incorruptū oīno ac multū redolēs inuē
tum eſt: et pluribus interim claruit ſignis: vbi cum ho
nore tumulatum ſeruatur. Ibiq̄ in miraculis viuit.

De ſancto Dionyſio epo. Cap. lxix.

Dionyſius epiſco
pus: vt habet lib. vj. eccleſiaſtice hi
ſtorie apud alexandriā in multis cō
feſſionibus ſatis clarus effectus eſt.
De quo et Hieronymus libro de vi
ris illuſtrib⁹ dicit q̄ ſub heracla eiuſ
dem vrbis epiſcopo cui et ipſe in epi
ſcopatu ſucceſſit: ſcholā tenuit: et in
ſignis origenis auditor fuit. Hic a p
ſecutoribus tentus dum caput ſuū
iudici offerret imperatori pro mune
re deſtinandū in caſtro quodā deſerti qđ ceſron appel
latur in exilium truditur vbi gentiles oēs ciues erant.
Qui cū primo hoſtili animo excipiētes tandē pars ma
xima eorū ipſius verbo et exemplo ad chriſtū conuerſa
eſt. Quo a iudice cōperto ad locū aliū pene inhabitatū
relegatus eſt. Cūq̄ ad chriſtū multi chriſtiani ex locis
vicinis cōfluerent: Dionyſius et cū eo caius et petr⁹ dia
cones cathenis vincti et dudum cruciati in quoddā de
ſertū hebic miſſi ſunt: vbi eos itinere trium dierū vin
ctos reliquerūt: qui tñ ab angelo cōfortati et ſoluti ſunt.
Poſt aliquod vero tēpus Dionyſius anno. xij. galieni
imperatoris reuerſus alexandriā cōfectus ſenio quie
uit in pace kalendas decēbris. xv. anno ſui epatus. Hic
multa pbatiſſima opuſcula ſcripſiſſe traditur. Scri
pſit eni de penitētia lapſoꝛ ad egyptios. Hortatoriū de
martyrio ad origenē. Itē aliud ad laodicenſes. Ad ar
menos de patiētia. Ad corneliū romanū pontificē ſcri
pſit plurima. Ad fabianū antiochenum epiſcopū ſcri
pſit de his qui ſub decio pncipe martyrii agones apud
Alexādriam paſſi ſunt. Scripſit et ad romanos epiſto
las de miniſterio. De pace. De penitētia ad quoſdā qui
nouatū hereticum ſequebātur. Item ad eoſdem alias
duas ex quo ad fidē cōuerſi ſunt. Sed ad multos alios
varia et diuerſa ſcribens ſtudioſis quibuſq̄ inſtructio
num et doctrine copioſiſſimā materiā dereliquit. Scri
pſit et libros de baptiſmo ad philemonem. Itē ad Dio
nyſium vrbis romane preſbyterum. Item ad romanū
pontificem. Item librū de repromiſſionibus futuris.
Aduerſus celſum quendā epicurum philoſophū: qui
contra nos libros ſcripſerat octo voluminibus reſpō
dit. In euangeliū matthei. xxv. cōmentarioꝛum libros
edidit. In. xij. prophetis plurima cōmentatus eſt. Ex
tant ei⁹ epiſtole ad philippū imperatorem eiuſq̄ coniu
gem ſeuerā. Itē ad fabianū papā et plurimos eccleſia
rum principes pro catholica fide. Extant et alie ad di
uerſos ſcripte quarum centum numero ſcribit Euſe
bius in libros digeſtos ſe tradidiſſe memorie.

De ſanctis Ocyſello et Victoria martyribus.
Capitulum. lxx.

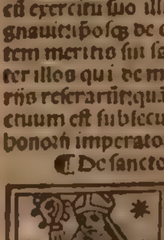
Ocyſellus et victo
ria martyres apud ciuitatē cordu
bā prouincie hiſpanie paſſi ſūt: qui
poſt diuerſa eis ſupplicia illata ob
cōfeſſionē nois xpiani victoriam
martyrij gladio cedente percipere
meruerūt: ibiq̄ ſepulti coluntur:
vbi etiā ob cōmemorationē p̄cio
ſe mortis eorū eodē die ipſoꝛ mar
tyrij roſe orte ſingulis annis diui
nitus colliguntur. Qui paſſi ſunt
xv. kalendas decembris. Hec Ado.

De ſancto Amano epiſcopo. Cap. lxxj.

Aman⁹ eps apud
aurelianū claruit tpe honorij ipera
toris: q̄ beato euurtio in epiſcopatu
eiuſdē ciuitatis ſucceſſit. Ingreſſus
antē ciuitatem poſtulauit cuidā ex
agrippino militū pfecto vt vinculis
cōpeditos relaxaret: qđ cū ille facere
renuiſſet: lapis repēte de turri deci
dit: et caput exagrippini pcuſſit quo
pene exanime domū delato ſanctus
Aman⁹ ad eū intrauit et oratione pro
ipſo effudit: ſtatimq̄ ſanguis de cerebro manare deſiit.
Ille aūt mox liberat⁹ et penitēs vt ſctūs vir poſtulaue
rat cōpeditos abſoluit. Cū eccleſiā ſuā altius extolli
faceret: meli⁹ q̄dā operū magiſter de tecto lapſus q̄ſi in
extremis iacebat extinct⁹: ſꝫ poſtq̄ ſctūs ipſo eū tetigit:
et p manū apprehēdit cōtinuo ſurrexit illeſus. Poſt
hoc aurelianēſis ciuitas ab attila gothoꝝ rege obſeſſa
eſt. Cū aūt ſupra muri aditū letanias cū reliquiis ſctō
rū celebrās cū pplo circuiret ſacerdos q̄dā a barbaris
capt⁹ eū redarguit dicēs q̄ ſilia in aliis ciuitatib⁹ fece
rūt et nihil eis pfuerat: q̄ cū ille dixiſſet ptinus expira
uit. Verū dū gothi vrbē ipugnarēt: Aman⁹ murū aſcē
dēs cōtra hoſtes expuit: et ſubito tāt⁹ ſup eos imber deſcē
dit: vt a dimittēdo plio oīno cōpulſi ad caſtra redierint.
Dū aūt eps ad eos exiuiſſet: et p pplo intercedēs ab at
tila nihil penit⁹ obtinere potuiſſet: ſꝫ die ſequēti aduer
ſarij vrbē violēter irrātes plauſtra coꝝ ſpoliis onerarēt.
Amanus p ſpm̄ preclarū delatus etiā patriciū romanū
in ſubſidiū cōuocauit: q̄ concit⁹ eodē die diuino nutu
cū exercitu ſuo illuc deueniens: gothos inuadēs expu
gnauit: hoſtesq̄ de ciuitate maxima cede fugauit. De⁹ au
tem meritis ſui ſancti oēs ciues illeſos cōſeruauit pre
ter illos qui de meritis amani diffiſi ianuas aduerſa
riis reſerarūt: quā etiā victoriā vbertas immenſa fru
ctuum eſt ſubſecuta. Quieuit aūt ſanctus in dño anno
honorij imperatoris. xij. xv. kalend. decembris.

De ſancto Gregorio epo turoñ. Cap. lxxij.

Gregori⁹ turonē
ſis eps ordinat⁹ eſt anno iuſtinia
ni ſeptimo: vt ait ſigibert⁹ in ob⁹
clarus. Hic de aluernia natus dum
partes illas trāſiret: et orta tēpeſtas
atq̄ tonitrua et fulmina oēs exter
rerēt: ipſeq̄ reliquias quas ad col
lū gerebat tēpeſtati oſtēdiſſet: diui
ſus nimb⁹ a dextera ei⁹ et leua iter
illeſum pretereuntib⁹ dimiſit. Ipſe
aūt ex hoc aliquali inani gloria motus cōtinuo diuino
iudicio de equo cecidit et alliſus diebus pluribus decu

buit. Sicq abinde de ꝓpriis meritis nō esse presumē-
dum didicit. ¶ Anno igitur .cixxij. post obitum sancti
Martini cathedram turonensem regendā accepit: qui
ecclesias plures construxit ⁊ libros plurimos compila
uit atq signorū mirabilibus claruit. ¶ In quadā enī
villa cum domus pauperis rustici igne accensa esset q̄
aqua deficiēte oīno extingui nō valeret ꝓductis de sinu
reliquiis ibique oppositis domum cū rebus oībus ab
incēdio liberauit. ¶ In remensi oppido referēdarium
quendā sigiberti qui dieb⁹ pluribus aure vna surdue-
rat dū sermocinaretur ad auditū clarū reducit. ¶ Apud
pictauium post oratione factam ad sepulchrum sancti
hilarij dum radegundē reginam visitasset ⁊ ipsi ambo
diuinis colloquiis mutuo instarent: oleum qđ ante cru
cem sancti hilarij guttatim manare consueuerat intra
vnā horā intantū profluxit vt sextariū exundaret. ¶ Et
cū inde discessisset ⁊ dicta regina in pace quieuisset gre-
gorius per nunciū requisitus ipsam sepeliuit. Hic an-
nis .xi. ante beatum gregorium papam magnum epi-
scopus factus eo in pontificatu sublimato romā adijt:
⁊ eidem in amicitia coniunctus ab eodem honorifice
susceptus ⁊ tractatus fuit. Cum autem gregorius pa-
pa gregoriū epm̄ vtı statura pusillū miraretur tante virtu
tis virū: audiuit ab eodē versiculū illum. Ipse fecit nos
⁊ nō ipsi nos: qui et⁹ cogitationē ab eo ꝑ spiritū cognitā
nouit: ⁊ ab eodē veniam postulauit. Et de viri meritis
admirat⁹ eū est amplius reueritus. Quieuit in dño vir
sanctus .xv. Kal. decēbris. Sepultusq est in ecclesia tu-
ronē. ad leuā beati martini. ¶ Hic frācorū regū scripsit
historiā inchoans a feramūdo primo ipsorū rege ⁊ vsq
ad theodoricū dagoberti secundi filiū claro ⁊ apto stilo
deducēs. Scripsit ⁊ volumē miraculorum beati marti
ni ⁊ alia plura.

¶ De sancto Gregorio epo hispaniensi. Cap. lxxij.

Gregorius episco-
pus apud hispanias claruit. Hic libe
ritanus epus fuit qui ad extremā vsq se-
nectā tractat⁹ diuersos mediocri ser-
mone texuit. Et de fide catholica vo-
lumē elegās compilauit. Et apud li-
beritensem ciuitatē vite ⁊ sermone con-
spicuus in pace quieuit. Ibidemq se
pultus in virtutibus viuit. Hec Hie-
ronymus libro de viris illustribus.

¶ De dedicatiōe basilicaꝝ apostolo-
rum petri ⁊ pauli. Cap. lxxiij.

Dedicatio basili-
carū apostolorū Petri ⁊ Pauli rome
a beato siluestro papa facta est .xiiij.
Kalē. decēb. Cū enī cōstātinus impa
tor ab eodē sancto pōtifice a lepra mū
datus atq baptizatus ecclesiā in ho-
norē saluatoris mūdi fabricasset vel
in ꝓprio lateranēsi palatio: quā etiā
pfatus papa ꝯsecrauit vt dictū est su
pra in eius dedicatione .v. idus nouē-
bris prefatus xp̄ianissimus princeps basilicas duas in
honore apostoloꝝ a fundamētis erexit. fecit enī basilicā
beato petro apostolo i tēplo apollinis iuxta palatiū ne-
ronianū in vaticano: vbi idē aploꝝ princeps crucifix⁹
est. Itē aliā basilicā beato paulo apostolo extra vrbē in
via ostiēsi ꝓpe locū vbi decollat⁹ ē. Et in qualibet ipaꝝ
ecclīarū dū terra foderetur ad fundamēta locanda pdict⁹
gl'iosus augustus in exēplū summe humilitatis ⁊ deuo-
tionis duodecim cophinos terre effosse ad honorē .xij.
apostoloꝝ ꝓpriis humeris baiulauit. Ipsasq basilicas
mirificis donis ⁊ ornamētis in auro ⁊ argento ⁊ gēmis
infiniti pcij magnifice dotauit: quas ambas ecclias bea
tus Siluester papa vno ⁊ eodē die ꝯsecrauit: ⁊ in altari
vtriusq ossa aploꝝ petri ⁊ pauli mixta locauit. Postq̄
enī cornelij papa apostoloꝝ corpa de catacūbis leuata
ad loca vbi prius sepulta fuerāt reportauit sicut dictū ē
supra in passiōe petri apli .iij. kal. iulii. Et beat⁹ Silue-
ster ecclias coꝝ ꝯsecrare disponeret: ossa amborū apo-
stolorū insimul cōmixta in lāce summa reuerētia equa-
liter pōderauit: ⁊ medietatē i vna ecclia ⁊ reliquā medie
tatē in alia collocauit. Et vtrāq ipsarū basilicaꝝ in an-
niuersariis ipsi⁹ cōsecrationis festo .vij. milibus annoꝝ
indulgētiis dotauit: aliis quoq tēpibus ꝯtinuis specia-
lē veniā multorū annoꝝ ipas ecclias visitātib⁹ cōdona
uit. Tradunt romani in eorū chronicis antiqs scriptū
cōtineri: qđ dum sanctus siluester ad instantiā cōstā-
tini augusti ex summa deuotione vtrāq ecclīam aposto
lorū vno ⁊ eodē die cōsecrare decreuisset: vt sicut vno ⁊
eodē die recolitur festum eorū passionis: sic ageretur ⁊ eo
rū basilicaꝝ cōsecrationis. Et primo ecclesiā beati petri
ipse pōtifex dedicasset. Deinde ad ecclesiā beati pauli ꝑ
iiij. miliaria distantē dedicādā cū oī populo accederet:
tēpusq sibi deficeret: vt pote qz dieb⁹ tūc breuib⁹ sol ad
vesperū ꝓpinquaret timēs siluester ne nox superueniens
et⁹ officiū impediret in virtute xp̄i ⁊ apostolorū soli mā
dauit ne ad occasum tēderet donec ipe officiū alterius
ecclie ꝯsecrāde ꝯpleuisset. Statimq virtute diuina sol
miraculose stetit nec vlteri⁹ se mouit donec papa cum
pplo ad pauli basilicā puenit ⁊ offiū ꝯsecratiōis pfecit.

¶ De sancto Romano martyre. Cap. lxxv.

Romanus martyr
apud antiochiā passus est tpe maxi-
miani impatoris sub asclepiade pfe-
cto. Cū enī dict⁹ pfect⁹ i ipaz vrbē ab
imperatore missus ingressus esset vt
xp̄ianos imolare ꝯpelleret ⁊ ecclīam
destrueret. Roman⁹ monach⁹ xp̄ia-
nis suadebat: ne pfectū in ecclīam eo
rū intrare pmitterēt: neq ei i aliquo
obedirēt. Qđ cū pfecto nūciatū esset
fecit eū ꝯprehēdi ⁊ sibi psentari mā
dās vt dijs immolaret iuxta impatoris decretū. Cū au
tē ille xp̄ianum se assereret: ⁊ nulla ratione dijs sacrifica
turū dixisset. Iussit eū prefect⁹ in equuleo leuari. Sz au
dito q esset de pceribus ciuitatis fecit eū deponi: ⁊ cepit
blādis sermonib⁹ ipm ad suū ꝯsensum ꝓuocare eo qđ
nobilitati eius vellet deferre. Ille aūt eōtra dicebat no
bilitatē suā in sola xp̄i cōfessione cōsistere. Tūc pfectus
iussit os ei⁹ cū lapidib⁹ ꝑcuti ne tā indisciplinate respō
deret. Deinde fecit illū acri⁹ torqri. Cū aūt roman⁹ di-
ceret q deos q̄ ab hoībus facti sunt nemo colere debe
ret ⁊ in hui⁹ testimoniū infantē vnū i platea deābulātē
ꝓduceret: puer q̄q hec eadē affirmaret. Iratus pfect⁹
puerū teneri fecit ⁊ eo ominus eius matrē quoq illius
adduci et in ei⁹ conspectu filiū suspēdi ⁊ torqueri: que
mater in nullo pertur bata filiū in dño cōfortabat. Ro-
manum autem mandauit asclepiades diutius fusti ga-
ri: deinde ipsum vna cum puero in carcerem recipi am
bos in crastinum exurendos. Sequenti vero die fecit ex
tra ciuitatem ignem copiosum accendi: ⁊ romanum ac
puerum eductos de custodia cremandos adduci. Sed
eadē hora pluuia copiosa descēdit ⁊ ignē totaliter extin
xit. Qđ audiens prefectus precepit puerū capite trun-
cari: romano vero linguam precidi. Mater vero pueri
corpus filij sublatum sepeliuit. Romanus autē lingua
precisa nihilominus diserte loquebatur: ⁊ de sanguine
ꝓprio laudes dei scribēs xp̄iāos astātes hortabatur. Pre
fectus vero cū hoc audisset: carnificem qui linguā eius
absciderat teneri fecit eumq occidi mādauit eo q lin-
guā eius modico precidisset: qui vt prefecto satisfaceret
porci vni linguam excidit: ⁊ mox porcus dolore defecit.
Sicq prefectus carnificem inculpabilem dimisit. Ro-
manū autē fecit incarcerē trudi: eo q populū timeret
quia de nobili progenie esset. Noctu autem mādauit eū
asclepiades in carcere prefocari. Cui⁹ corpus a christia

nis in ipſa vrbe honorifice ſepultꝰ eſt. Paſſus eſt autē xiiij. kalendas decembris.

¶ De ſancto Heſychio martyre. Cap. lxxvj.

Heſychius martyr apud antiochiam paſſus eſt ſub maximiano. Qui cū eſſet miles ⁊ preceptū maximiani audiſſet: vt ſi quis nō ſacrificaret idolis cingulū militie deponeret: repente ac ſponte cingulum ſoluit. Ob hanc cauſam ab imperatore detentus: dum chriſtum cōfiteretur muliebri colobio indutus ligato in collo eiꝰ ſaxo ingēti in flumine orōte precipitari iuſſus martyrio coronatus. xiiij. Kalen. decembris. Hec Ado.

¶ De ſancto Gelaſio papa Cap. lxxvij.

Gelaſius papa huius nois primꝰ natione apher ex patre valerio: Felici. iij. romanorū pōtifici in epiſcopatu ſucceſſit et ſedit annos. iiij. menſes. viij. dies. xviij. Hic manicheos in vrbe roma inuenit et exilio deportari iuſſit: quorū codices cōcremari fecit. Fuitq̃ amator cleri ⁊ pauperū: liberauitq̃ a periculo ⁊ fame ciuitatē romanā. Hic declarauit qui libri debeant in eccleſia recipi ⁊ q̄ cōtemni. Qui ⁊ gelaſianū librū cōpoſuit: fecitq̃ tractatus: orones ⁊ hymnos ſicut ambroſiꝰ: pfationē miſſe cōpoſuit. Vere dignum ⁊ iuſtū eſt. quotidiano viui. Alias etiā. ix. pfationes ſpeciales certis diebꝰ cātari decreuit: ſcilicet de natiuitate: de epiphania: de quadrageſima: de cruce: de reſurrectione: de aſcenſione: de pēthecoſte: de trinitate: de apoſtolis. Cōſtituit etiā q̄bꝰ tēporibꝰ ordinationes clericorū fieri debeāt. Sub huiꝰ ēt tēpore oraculū beati michaelis archangeli inuētū eſt in mōte gargano. Corpꝰ etiā beati barnabe apoſtoli ⁊ euāgeliū matthei eiꝰ manibꝰ ſcriptū ipſo reuelāte reperit. ¶ Hic aduerſus eutychē ⁊ neſtoriū grāde ⁊ elegās cōſcripſit volumē tractatꝰ diuerſarū ſcripturarū ⁊ ſermonū limato ſermone expoſuit. Cōtra petrū ⁊ acaciū hereticos epiſtolas ſcripſit. Tomū de anathematis vinculo cōdidit. Cōmonitoriū fauſto apud cōſtātinopolim legationis officio fungēti direxit. Epiſtolas ad anaſtaſiū principē ⁊ epōs per oriētē ⁊ per dardaniā cōſtitutos rationē reddentes iuſte dānationis acacij deſtinauit. Itē ad eoſdē oriētis epiſcopos de vitāda acacij communione. Ad euphemiū cōſtantinopolim epiſcopū. Ad ſucconiū aphricū epiſcopū ⁊ ad natalē abbatē epiſtolas ſcripſit. Et anaſtaſij imperatoris primis tēporibꝰ in pace q̄euit. xiiij. kalendas decembris. Sepultꝰ in eccleſia ſancti petri apoſtoli.

¶ De ſancto Phridiano epiſcopo. Cap. lxxviij.

Phridianus epiſcopus lucanus apud ipſam ciuitatē claruit: qui multa ſanctitate pollens pauperibꝰ largiſſime miniſtrabat ⁊ miraculorū ſignis florebat. Cū q̄ auſerith fluuius qui iuxta vrbis ipſius muros influebat: ſepe inundatiōe facta curſus ſui alueū egreſſus per agroſq̄ diffuſus ſata deuaſtaret: ⁊ vineas eradicaret: ac domos plurimas ⁊ edificia euerteret: ⁊ ciues ex hoc frequēter dānum ⁊ inopiam ſuſtinerent: datoq̄ ſtudio operis curſum fluminis per alia loca deriuare vellent: nunq̄ a proprio alueo vlla ratione deflecti potuit. Iam ciues omni auxilio deſperati ſancti viri phridianū poſtulauerunt: qui orationem premiſit ⁊ ſigno crucis edito raſtrum paruum accepit: et ad alueum fluminis acceſſit: flumini q̄ vt ſe ſequeretur precepit: deductoq̄ per terrā raſtro p loca ſibi viſa duobꝰ fere milia ribꝰ viā ſignauit. Mox quoq̄ aqua fluminis ſe compeſcens ſinu proprio relicto curſuq̄ naturali deſerto per locū vbi ſanctꝰ ſignauerat eū ſecuta: nouū ſibi alueū vendicauit: ⁊ ſata queq̄ vel plātata aut edificia ledere ceſſauit: ⁊ abinde vſq̄ in p̄ſens per locū ipſū fluere nō deſinit nec deſiſtit. ¶ Hic ſanctꝰ vir multis pollēs virtutibꝰ ⁊ doctrinis populoq̄ ſuo exēplaris migrauit ad dn̄m. xiiij. Kal. decēbris. Sepultꝰ extra muros ciuitatis lucane in eccleſia ſancti vincētij: quā ipſe cōſtruxerat. Hec Gregorius. iij. dialogorum capitulo nono.

¶ De ſancta Heliſabeth de vngaria. Cap. lxxix.

Heliſabeth regis Vngarie filia ſoror belle qui poſt patrē regnauit ex matre gertrude filia ducis Normanie ſorore Bertoldi patriarche aquileienſis ab annis puerilibus puerilia contēpſit: ⁊ infantili etate deo famulari cepit. Cū eſſet q̄nquennis in eccleſia orans ſedule permanebat: adeo vt ancille eiꝰ ipſam auellere vix valerent. Sepius ludēs aliquā de ancillis verſus capellā inſequi videbatur: vt ex hoc intrandi ⁊ genua flectendi occaſionē captaret. Occaſione ludi etiam ſe aliquādo proſternebat: deo exinde mente reuerentiam exhibens. Creſcens vero etate creſcebat deuotione. Beatam dei genetricem in ſui patronam ⁊ aduocatam: ⁊ beatū ioannem euangeliſtam in ſue caſtitatis cuſtodem elegit. In choreis ⁊ aliis mundi vanitatibus non ſolum abſtinebat: ſed ⁊ alias conſocias ad ſimile inducebat. Sine intermiſſione orabat: ⁊ diuinum officium cum ſumma reuerentia audiebat. Et dum euangelium legeretur coronam ⁊ monilia deponebat. ¶ Cum vero ad etatē nubilem peruenisset: a patre ſuo licet inuita tradita eſt in coniugiū ludouico lantgrauio turingie. Que licet mutauerit ſtatum non ideo mutauit effectum. Nam ſedule orationi incumbebat. Sepe de nocte de viri latere ad orationem ſurgebat: eoq̄ abſente iugiter in contēplatione pernoctabat: vnde eius exemplo virū ſuū ad multam patientiam et vite perfectionem immutauit. Pauperum ſemper memor exiſtens eis largiſſime miniſtrauit. Cuidam magiſtro Conrado ſe in obedientiam prebuit: ⁊ eidem in omnibus ſaluo iure matrimonij paruit. Adeo vt aliquando negligētiam committēs ab eo diris diſciplinis ⁊ verberibꝰ ſe permitteret flagellari. Corpus quoq̄ ſuū artiſſimis ieiuniis macerabat: ⁊ abſente viro cum celeſti ſponſo diuinis colloquiis incumbebat. Et cum cibos curiales ex conſcientia reſpueret: vir eius quoſdam ei reditus aſſignauit quos tamen oēs fere pauperū neceſſitatibus impēdebat: ⁊ ſepe potius in victu ſuo neceſſitatem ſuſtinebat. Lanā propriis manibus cum ancillis filabat: ⁊ inde pauperum veſtimēta faciebat. Miraculorū quoq̄ gloria clarebat. ¶ Quadam nāq̄ vice ceruiſiam pauperum multitudini ad potādū tribuit: ⁊ vas prout primo plenū fuerat i nullo diminutū inuenit. Peregrinos ⁊ pauperes hoſpitio ſuſcipiebat: ⁊ egris ac ſanioſis ⁊ vlceroſis propriis manibꝰ miniſtrabat: pedes illorum lauabat: ſanies abſtergebat: vlcera medicabat: ⁊ ſordidas veſtes abluebat. Ad hec autem operanda hoſpitale maximum in ſuo caſtro conſtruxerat: ⁊ cum in monte poſitū eſſet laborem ſpernens: ad ipſum tamen quotidie accedebat. Sepulturas etiam pauperum frequentabat. ¶ Poſt hec virum induxit vt ad terram ſanctā pergeret viſitandam. Quod princeps deuotus facere non neglexit. Ibiq̄ in dei ſeruitio vitā finiuit. Sancta autē domini heliſabeth multa patientia predita vidualem ſtatum eū ſumma deuotiōe amplectitur: ⁊ duo milia marcharū quas de dote ſua habuit pauperibus elargitur. Ita vt a multis diſſipatrix prodiga ⁊ fatua reputaretur.

Deinde a quibuſdã vaſallis ſui quondã viri de omni-
bus poſſeſſionibus ſuis eiicitur: ⁊ in domo cuiuſdã ta-
bernarij cũ filijs paruulis ſuſcepta morabatur: ac in loco
vbi porci manere conſueuerat ſepius hoſpitabatur. Iniu-
rias quoq; multas ⁊ graues etiã ab his quibus vir ſu⁹
beneficia multa contulerat recepit: quas tñ oẽs patien-
tiſſime ſupportauit. ¶ Tunc abbatiſſa quedã vngarie
eius matertera neceſſitati eius compatiẽs: Eliſabeth
ad epm̃ bamburgẽ. eius auunculũ adduxit: eãq; ei ſo-
licite cõmendauit. Que cũ ancillis ſuis quas ſui exem
plo deo deuotas fecerat: ab eodẽ benigne ſuſcipitur ⁊ hu-
maniſſime pertractatur. Qui dũ eam ſecundis nuptiis
tradere diſponeret oĩno recuſauit: volens poti⁹ in pau-
pertate caſtitatẽ ſeruare ꝙ iterũ ditata in reb⁹ ſecula-
ribus ſe implicare. Interea aũt oſſa viri ſui de trãſma-
rinis partib⁹ domũ tumulãda deferuntur: cuius exe-
quiis ſancta mulier interfuit: maxime virtutis ⁊ patiẽ-
tie ſigna pretendẽs adeo vt ab multis quibuſdã repu-
tata fuiſſet virũ minime dilexiſſe. Filiis tñ ſuis hinc in
de ad diuerſa loca trãſmiſſis ipſa in habitu abiectiſſi-
mo veſte griſea aliqñ ob vetuſtatem alieno panno pro-
longatã ⁊ manicis ruptis alterius coloris griſeo reſar-
citis cepit incedere: ⁊ ſub cura magiſtri conradi cũ an-
cillis ſuis pauperibus miniſtrare. Cũ autẽ pater ſuus
eius inopiã audiuiſſet: ꝑ ſolennes nuncios a ſe miſſos
eam ad paterna regna requiſiuit. Qui venientes ad eã
ipſam lanam filantem inuenerũt: eiuſq; paupertatem
⁊ patientiã admirati eã oĩno reuocare non valuerunt.
Hec aũt ſancta dei non obſtante ꝙ pauperũ cure cum
martha miniſtraret ſolicite: cum maria etiã contẽpla-
tioni vacabat aſſidue. Sepiuſq; mirabilibus viſioni-
bus in extaſi rapta diuinit⁹ cõſolabatur: ⁊ eiſdẽ fruẽs
frequentiſſime delectabatur. Die quadã ex laſſitudine
in ancille gremio decumbẽs oculos erigẽs ad feneſtrã
nunc riſu letabatur: nũc lachrymis triſtabatur. Inter
cetera dicens hoc verbũ. Ita dñe tu tu vis eſſe mecum
⁊ ego tecum. Interrogata quoq; ab ancilla ob amorem
chriſti quid viderit: reſpondit ſe chriſtum vidiſſe par-
uulum qui ſecum ſe velle eſſe dicebat in cuius preſen-
tia hilaris in abſentia efficiebatur triſtis. Aliqñ etiam
dum talibus viſionib⁹ frueretur: facies eius radijs co-
ruſcare videbatur. ¶ Semel pro quodã vago ⁊ diſſo-
luto iuuene orauit vt deus eius animum conuerteret.
Qui ſubito ſe a ſecularib⁹ ⁊ pompoſis veſtibus exuit
clamauit: ⁊ cõuerſus minorũ ordinẽ introiuit. ¶ Puel-
le etiam cuidã inopi que ad eleemoſynã querendã vene
rat: dum licet ſatis renitenti flauos ⁊ criſpos capillos
precidiſſet i quib⁹ illa admodũ gloriabatur: ſtatim vt
crines abſcidit: eius quoq; ſimul animũ immutauit: ⁊
vna ſecum ad ſeruiendum egris induxit. ¶ Appropin-
quãs igitur vite termino: apparente ſibi chriſto ad ce-
leſtia inuitatur: moxq; lecto decidens febre corripitur:
tamq; in extremis laborãs ad parietẽ conuerſa audita
eſt a circunſtantibus dulcem ꝓponere melodiam. Et
interrogata cur hoc feciſſet: reſpõdit ꝙ auicula quedã
iuxta parietẽ adeo dulciter cantauerat: qd ſe ſimiliter
prouocauerat ad cãtãdũ. ¶ Ultima vero die ante ſuũ
trãſitũ interrogauit ancillas qd acture eſſent ſi ad eas
diabolus adueniret. Deinde quaſi diabolum licentiãs
fuge tribus vicibus exclamauit. Appropinquãte vero
nocte media deo gratias egit: q: hora illa glorioſa veni
ret in qua chriſtus naſci voluit ⁊ mundo apparuit in-
carnatus: ⁊ his dictis emiſit ſpiritũ anno dñi. M.ccxxxj.
viſitationis ſue anno. xxvj. xiij. kalend. decembris. Cor
pus autẽ eius miro refragabat odore: quod tñ diebus
quatuor inhumatũ nullũ ex ſe fetorem ſed eũdẽ emiſit
odoris ſuauitatem. Uiſe ſunt etiam aues infinite alias
nunꝗ viſe hominibus cunctis incognite ſupra eccleſiã vbi
corpus ei⁹ iacebat: que mira modulatione cõcinebãt.
In aere quoq; audita eſt in aura eius trãſitus ſuauiſſi-
ma melodia cui⁹ licet ꝟba nõ potuiſſent itelligi: nocte
tñ cantus de ꝑcebãt ſunt fuiſſe illi⁹ ſororũ. Regnũ enim

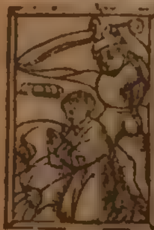
di ⁊c. ſepi⁹ reperitur: ei⁹ etiã corp⁹ in tumulo poſitũ oleo
redũdare repertũ eſt. Sepulta eſt i caſtro margburch
allemanie ſignis ⁊ ꝓdigijs multiplicibus carens.

¶ De ſctõ Pontiano papa ⁊ martyre. Cap. lxx.

Pontianus papa ⁊ martyr: natione romanus ex pa-
tre calphurnio vrbano primo epo
romano in põtificatu ſucceſſit: ⁊ ſe
dit annos. v. mẽſes. ij. dies. ij. Qui
ob cõfeſſionẽ nominis chriſti vna
cum quodã hippolyto presbytero
iuſſu alexandri imperatoris in exi-
liũ dãnatus ⁊ in inſulã ſardiniã de-
portatus eſt: ibiq; ꝓ xpi noĩe fuſti-
bus mactatus martyr effect⁹ eſt. iiij. kal. decẽb. Cuius
corpus a fabiano papa ei⁹ ſucceſſore nau. romã delatũ
⁊ in cemiterio caliſti via appia ſepultũ eſt. Hic fecit or-
dinationes quinq; ꝑ menſem decẽbriũ p̄ꝰbros. x. dia-
cones. iij. epos per diuerſa loca numero. vj. ⁊ ceſſauit
epatus dies. x. circa annum domini. cc. xliij.

¶ De ſancto Fauſto martyre. Cap. lxxj.

Fauſtus martyr ⁊ diaconus rome paſſus eſt. Hic tñ fi
ducie et magnanimitatis a deo ha-
buit: vt cũ ad chriſtianos carceri de-
tentos nemo auderet accedere: illi
tamen de Euſebio collega ſuo gra-
tia conceſſa eſt: vt inuitis omnibus
hoſtib⁹ eis ad confeſſores chriſti nõ
negaretur ingreſſus: ⁊ ſic indeſinen-
ter eos reuiſebat eiſq; neceſſaria mi
niſtrabat. Qui grandeuus et plenus dierum perfecto
martyrio ſub decio imperatore obtruncatione capitis
conſummatus eſt. xiij. kalendas decembris.

¶ De ſanctis Seuerino Exuperio ⁊ Feliciano martyribus. Cap. lxxij.

Seuerinus ⁊ ſocij eius Exuperius et Felicianus apud
Uiennã paſſi ſunt. xiij. kalẽdas decẽ-
bris. Quorũ corpora poſt multa an-
norum curricula ipſis reuelantibus
inuenta et a pontifice vrbis ipſi⁹ cle-
ro ac populo honorifice ſublata i ba-
ſilica ſancti romani que in ipſa ciui-
tate ſita eſt: ⁊ condigno honore tumu-
lata ſunt: ibiq; requieſcunt.

¶ De ſancto Odone abbate. Capitulum. lxxiij.

Odo abbas Clu-niacenſis cenobij clarus tempore
Henrici primi et Henrici ſecundi
imperatorum. Qui quidem Clu-
niacenſis ordo incepit anno domi-
ni. dcccccxxij. anno primo Conra
di primi ſub abbate Bernone euiſ-
dem ordinis ⁊ monaſterij fundato-
re: ea videlicet cõditione vt eccleſie
cluniacenſis annuatim eccleſie gi-
gniacenſi cenſum duodecim dena-
riorum ſoluerent: in quo videlicet monaſterio ab ipſo
Bernone conſtructo ſeruabantur inſtituta ſancti pa-
tris Euthichi viri chari Ludouico imperatori. Que
quidem conſtitutiones atq; inſtituta a predicto Ber-
none abbate predeceſſore ſancti Odonis in dicto mo-
naſterio inchoata et ordinata fuerunt. Ipſe autem ſan-
ctus Berno ad extrema deueniens epiſcopos plures
aduocans ſeq; reum ⁊ indignum abbatem fuiſſe iudi-
cans ab ordine ſeipſum depoſuit. Odonemq; muſicũ

ſucceſſorē cōſtituit qui cū hoc audiens fugere voluiſſet a fratribus captus et corā ſuo abbate violēter adduct⁹ q̄uis dudum renuēs epiſcopatum tandē cēſura abbatie regimē coactus aſſumpſit:que ⁊ miraculis claruit. ¶ Quadā nocte dum paſtores equorum dormirent fur veniēs equum aſcēſum aſportaret:frater Gotofredus in oratione peruigil hoc videns ne ſilentium frangeret in vita regularis inſtituta tacuit vſq̄ mane. Die vero clara lucente fur idem cum equo inuentus eſt in eodem loco quo ipſum aſcenderat affixus qui ſe inde amouere non poterat nec ex equo deſcendere:donec ad Odonem adductus penitentiam egit:⁊ furtum reſtituit. Cui pater ſanctus quinq̄ dari ſolidos pro vigilie labore mandauit. ¶ Tempore quo normani pictauorum ⁊ turonū fines vaſtabant:duo ex fratribus monaſterij Odonis turonum miſſi a normanis nocte capti ⁊ manibus vincti ſunt:qui tamē nunq̄ ſilentiū frangere voluerunt. Cūq̄ mane inſimul pſallerent:ſed eos hoſtes ad loquēdum nullatenus cogere poſſent:quidā dux eorū enſe producto inſiliēs equo:eos ferire voluit: quem equus ſubito in terram colliſit:⁊ ſtatim febricitare cepit. Ceteri vero normani miſerunt ſortes:quem ex ipſis fratribus in vltionem dn̄i ſui flagellarēt. Sed dum ſepius miſſis ſortibus neminem eorum ſors contingere poſſet:conuerſi illi pro ſalute dn̄i ſui fratribus per interpretem ſupplicarunt. Qui pro eius ſanitate ad dn̄m orauerūt. Et continuo dux ille ſanitatem recepit:⁊ fratres dimitti mandauit. Quadā vice dum Odo cum pluribus hoībus ⁊ equis rhodanum nauigio trāſiret:equus quidem calce tabulā nauis percuſſit:⁊ ipſius partē excuſſit:ſtatimq̄ aqua intrare cepit:⁊ ſubito nauem totā repleuit. Que tamē cunctis nimiū formidantibus ſic plena ad ripā vſq̄ deuenit:neq̄ aliqualiter ſubmergi valuit donec equi oēs ⁊ homines exierūt:ipſoq̄ odone cuius meritis nauis ſuper aquas tenebatur:poſt omnes egreſſo:nauis demerſa eſt continuo. Rediens roma cū plurib⁹:inter alpes nimium equitabat cuius equus ſubito in precipitiū lapſus eſt. Odo vero vir ſanctus leuatis manib⁹ ramo arboris deſuper eminentis alti nunq̄ viſe:tam diu ſe tenuit donec equo ipſi⁹ a niuibus abſorpto:ipſe a ſociis iuuatus illeſus deſcendit. Statimq̄ tam ramus ille q̄ arbor cunctis diſparuit. ¶ Hic latronem quendam ad penitentiam reduxit et monachū perfectioris vite fecit. Qui etiā triduo ante mortē ſuam fratribus aſtantibus dixit:q̄ mater miſericordie ſibi apparuerat:atq̄ reuelauerat ipſum in tranſitu ſuo Odonis abbatis meritis eſſe ſaluandū. ¶ Cū abbas Odo eſſet rome i monaſterio ſancti Pauli apoſtoli ⁊ librū de vita ſancti martini abbati balduino corrigeret:⁊ ad veſperas ire vellet:obliuione librum apertum dimiſit in loco videlicet vbi ex tribus tectis gutte pluuie collecte fluebant. Tūc ſubito pluuia maxima deſcēdit:ſed nec Odo ppterea libri recordatus fuit. Mane autem liber inuenitur apertus in circuitu ⁊ in marginibus aqua perfuſus:in ſola vero litera omnino erat intactus. qd̄ dum meritis Odonis aſcriberetur:ille ex humilitate beati martini virtute retulit:qui librū ſuā vitam continentem ſic a pluuia defenſauit. ¶ Dum in monaſterio quodam ſancti helie theodardus quidam ab Odone prepoſit⁹ fuiſſet:in quo loco piſces nullo modo haberi poterant niſi a longe delati multoq̄ precio cōparati:⁊ carnes ex regula comedere non liceret:oratione ſancti Odonis vallis in qua cenobium illud ſitū eſt monticulis pluribus inuicem iunctis ſe clauſit:et aditum torrentis qui per eam fluebat adeo reſtrinxit: vt ex multis aquis collectis lac⁹ fieret:⁊ piſces vſq̄ in preſens fratribus ad abūdantiā preberet. Quieuit autem vir ſanctus in dn̄o. xiij. kalendas decēbris. Eiuſq̄ vitam frater ioānes deſcripſit. Corpus aūt eius apud cluniacum ſepultum quieſcit ⁊ miraculis viuit.

¶ De ſancto Criſpino epō ⁊ martyre.

Capitulum. lxxiiij.

Criſpinus epiſcopus ⁊ martyr apud ciuitatē Aſtiagenſem paſſus eſt. Qui cū eſſet pontifex eiuſdē vrbis:⁊ xp̄m dum predicaret a paganis deceptus ⁊ ad ſacrificia deorū ſua [illegible] imolare contēneret capite amputato martyrū gloriā adept⁹ eſt. paſſus eſt aūt. xiij. kalend. decembris:vt ait ado in martyrologio.

¶ De ſctō Maximo martyre.

Capitulum. lxxv.

Maximus presbyter ⁊ martyr rome paſſus eſt ſub perſecutiōe maximiani īperatoris. Qui pro pfeſſione noīs xp̄i diuerſis tormētis affect⁹:⁊ multiplicib⁹ iniuriis laceſſitus tandē gladio capite ceſus:⁊ poſitus eſt ad ſanctū [illegible]. xiij. kalendas decembris. Hec Ado.

¶ De ſctō Stephano pſbytero.

Capitulum. lxxvj.

Stephan⁹ presbyter apud cōſtātinopolim claruit tpe leonis imperatoris. Hui⁹ pater zacharias noīe ſacerdos ſcd̄m grecorū ritum vir ſanctiſſimus ⁊ deuotus vxorē habuit rudiciſſimā noīe theophanē:q̄ cū eſſet ſterilis:de tēplo prhomartyris ſancti Stephani non diſcedebat: ſed iugiter orationi vacabat. Cū autē poſt annos plures hunc filiū futurū virū ſanctiſſimū concepiſſet:toto tpe quo ipm in vtero geſtauit:nulla rōne carnes:oua vel lacticinia:vinum aut oleū guſtare potuit:ſed panē ſolū ⁊ aquā cū folijs ⁊ ſale ſumebat. Nato aūt puero:muliercula q̄ ipm in partu de terra leuauit:ſignū crucis lucidiſſimū in ei⁹ pectore pſpexit. Cū vō mater infantulū aleret:ſi quos aliqn̄ quos nō pſueuiſſet cibos acciperet:puer ſe ab ea abſtinebat: ⁊ vbera tāgere nolebat. Si vero mater ieiunabat:puer ſpōtaneus ipſius māmas bibebat. Baptizatus eſt aūt in eccl'ia ſctī ſtephani prhomartyris:ex cui⁹ reuerētia ſtephan⁹ eſt vocat⁹. Sacerdos aūt q̄dā vir ſctūs q̄ eū baptizauit pphetico ſpū pnunciauit ipm apud deum magni meriti futurū. Et cum aliquantulū creuiſſet ſacris literis erudiēdus traditus eſt. Qui parētib⁹ ſubditus ⁊ obediēs:⁊ in ſanctis opib⁹ pficiēs annos iā [illegible] clericalē ordinē ſuſcepit:⁊ patri in diuinis miniſtrare cepit. Cū aūt annos. xviij. impleuiſſet pater eius ex hac luce ſubtract⁹ eſt. Qui cū iam dudū vitā ſolitariā ducere cuperet:matris tn̄ recēti dolore cōpatiens ſanctū ei⁹ ppoſitū biennio diſtulit:adimplere. Tandē plus deo q̄ genitrici cōplacere curās animū ſuum theophane aperuit:eiq̄ blādis ⁊ diuinis ſermonib⁹ abſceſſu filij dolentem cōfortauit. Ipſamq̄ cū duob⁹ alijs fratribus paruulis deo cōmendauit:⁊ tēplum beati petri apoſtoli ingrediēs ibidē ſe incluſit:⁊ ieiunijs atq̄ orationib⁹ aſſiduis deo ſeruire cepit. Folia aūt cum ſale vix cocta ipſi a matre quotidie delata ad veſperū manducabat:q̄ ad ſuſtētationē nature nō ad corporis repletionē ſumebat. Scripturas diuinas vō quotidie legebat:⁊ pſalteriū quaq̄ nocte pficiebat. Cui nocte quadā ſedēti ⁊ paruper dormitāti btūs petrus apl's apparuit:eiq̄ vt incepta pficeret:dulci ſermone pſuaſit. ¶ Poſt annos vero tres eidem orāti ſctūs antipas martyr apparuit:⁊ in foribus tēpli ipm tertio ex noie vocauit. Qui cū veſte ſacerdotali indutū vti ſacerdos fuerat aſpexit ⁊ imaginē ei⁹ in icona depictā pſiderās nullā eſſe inter ipſam figurā ⁊ vultū ſibi apparētis differentiā iudicauit. Sāctus aūt martyr vt ſibi pſalleret admonuit ⁊ continuo ab eo

diſceſſit. Qui intelligēs ad obſequiū ipſius martyris ec cleſie vocatū unicā groſſam ⁊ paruū cilicium accepit ad corporis operimētū ⁊ abiit ad ſctī antipe martyris tem plū vbi in multa ⁊ mira abſtinētia orationibus inſiſte bat cilicium ſupra marmor ꝓ lecto ſedile ⁊ mēſa habebat ſemel aut bis in ſeptimana cibum ſumebat. Aliqñ etiā nihil recipiebat. Diſcipulo vero quodā ipſi miniſtrante folia ſine ſale vix coacta māducabat. Tandē in ſacerdo tē a quodā theodolo epō cōſecratus ſacrificium laudis quotidie deo immolabat ⁊ ad alarū ſalutē populo fre quētius predicabat. ¶ Verba vero illi⁹ diuinit⁹ prolata perſonabant. Multi quoqꝫ ex deuotione ſacrā eucbari ſtiam de manib⁹ ei⁹ ſumere ſtudebāt. Miraculoꝝ etiā gloria inſignis clarebat. ¶ Cū die quadā miſſam cele braret vir quidā deuotus hora cōſecrationis vidit ſplen dorē mirabilē circa altare celitus infuſum. Stephanū vero a terra in aere cum ipſo qđ leuabat corpore dñico eleuatū ⁊ facie velut flāmea ignitū. Quod cū vir ille bea to viro poſt miſſam enarraſſet ille ei ſuperinde donec vi ueret ſilētium imperauit. ¶ Alia etiā dū celebraret mu lier immundo ſpiritu annis pluribus vexata eidē ad ducta eſt qui miſſa cōpleta eucbariſtiā ſupra caput eius poſuit moxqꝫ ab ea demonū effugauit. Que ſicut poſt modū retulit vidit i ipſa hora ſupra caput ſuū poni mū dū infantē ⁊ ignem ex vultu ſtephani prodeūtē immū dū ſpiritū repellentē. Exinde cū eſſet annoꝝ .xx. faciē mulieris decetero nullatenus videre propoſuit. Fama quoqꝫ ipſi⁹ ſanctitatis creſcere nimiū cepit. ¶ Die qua dā cū in aula imperatoris michaelis ſtephanus preſby ter a multis tanq̄ ſanctiſſim⁹ cōmendabat. Quidā ꝓ imperatoris intimus ei detrahens cepit eū aſſerere inſi pientē ⁊ ignarū: qđ per epiſtolā ei ſcribendā obtulit pro baturū cūqꝫ epiſtolā ſigillaſſet eāqꝫ viro dei per nunciū deſtinaſſet. Ille oīa per ſpiritū cognouit miſſoqꝫ ad nun ciū veniente diſcipulo ipſum talib⁹ verbis ꝑcenſuit ꝙ ho mo corruptibilis ſeruum dei ꝓbare nō poſſet: ⁊ qꝛ que ſcripſerat nulla eſſent. His dictis diſcipulus fores in fa ciē miſſi clauſit: nec vltra eidē diudum pulſanti quicq̄ reſpondit. Reuerſuſqꝫ miſſus ad impatorē ⁊ ceteros q geſta fuerāt retulit. Ille quoqꝫ epiſtolā ſuā ſigillatā ape riens nihil in ea ſcriptū inuenit ⁊ virtutē viri ſancti co gnoſcentē cōmiſſi penituit. ¶ Euſtaſii cuiuſdā nepotis viri ſancti vxor pregnās erat que in puerperio poſita pa rere nequibat. Ad quē cum vir eius veniſſet ⁊ coniugis periculum indicaſſet ſtephanus illū nocte ſecū detinuit ⁊ pro ea orauit media quoqꝫ nocte euſtaſium vocauit et domū remittēs vxorē filiā peperiſſe nunciauit qui cōcit⁹ rediit ⁊ eadē hora qua ei ſanct⁹ dixerat mulierem puel lā enixā inuenit. ¶ Quidā dolorē dentiū grauē patieba tur vt neqꝫ triduo comedere potuiſſet qui ad ꝯfeſſionem ſancti veniens lapidē de eius corde accepit ⁊ cū eo den tes tetigit ⁊ ꝯtinuo a dolore liberatus fuit. ¶ Plurimi etiā languētes ab eo per ſomniū admonebant vt ad ta lem locū venirent ⁊ liberationē acciperent. ¶ Qui cum virum dñi prius nunq̄ vidiſſent ad locū deſignatū ve niebāt ⁊ ipm eſſe qui ipſis apparuerat ꝯtinuo cognoſce bant ⁊ ſanitatē percipiebant. ¶ Cum aūt annorum .xl. ex terremotu maximo ecclīa in qua deo ſeruiebat cor ruit ipſe ad quoddā antrū confugit ibiqꝫ ſe includi fecit vbi ⁊ vite aſperitatē adauxit. Nam cū prius folia cocta comederet nunc autē edebat cruda ⁊ vt nullum ſaporē haberēt ad ſolē faciebat ea primo p diſcipulum exſicca ri. In quo loco p annos .xv. māſit vbi nec ſolem vnq̄ vi dit nec aerē. Unde ex nimia laſſitudine barba et capilli ab eo deciderunt: dentes vero ꝓpe caſuri erāt vnde nec illa comedere poterat. Conſilio igitur quorūdā virorum dei illū viſitandū ad monaſteriū quoddā delat⁹ fuit vbi ⁊ monaſticū habitū ſuſcepit. Cui cū p abbatē ſuum p obedientiā mandatū eſſet vt vini aliquātulum ſumeret ne ex nimia debilitate deficeret ille in abſtinētia ſua vo lens perſiſtere noleniqꝫ obediētiā preterire corticē nucis vino implebat qđ i alio vaſe aque ꝑmiſcebat ⁊ ſic oīo vi ni ſapore ⁊ odore ꝑdito illud bibebat. Feſtiuis qꝫ die bus ex abbatis mādato ꝯſtrict⁹ modicas ficus in cibis accipiebat. ¶ Cū aūt ad ianuā tēpli ſancti martyris di rupti eſſet icona beate virginis antequā lāpas depēde bat. Uenientes ad ſe quoſcūqꝫ lāguidos oleo ipſi⁹ lampa dis vngebat ⁊ ꝯtinuo ſanabant. ¶ Leproſus quidā ad eū horribilis acceſſit quē ſanct⁹ vir duob⁹ fratrib⁹ ſpo liandū ⁊ oleo toto corpe perungēdū tradidit. Sꝫ ſtatiꝫ expoliat⁹ tunica apparuit ſpoliatus ⁊ lepra. Ipſum tñ iu xta p̄ceptuꝫ ſtephani oleo perunxerūt ⁊ ſanū remiſerūt. Quidā a demonio obſeſſus de ciuitate nicomedia ad eū venit q̄ literas diſcere cupiebat ſꝫ ipſum demon nō per mittebat ꝓ eo igit̄ ſanct⁹ in oratione ꝑnoctauit ⁊ mane hō a diabolo liberat⁹ fuit ⁊ ſubito literas ꝑ ſenictuſꝫ di dicit ⁊ anteq̄ inde diſcederet in pſalterio legit. ¶ Quidam puer vitiū lapidis patiēs ad eū deduct⁹ ⁊ ab eodē oleo icone vngi p̄cepit. Sꝫ anteq̄ illuc veniret ſanat⁹ fuit ⁊ vri nā cū lapide emiſit. ¶ Poſt hec aūt abbatie regimē ſu ſcepit ⁊ plures diſcipulos in dei ſeruitio ꝯgregauit. Añ ꝓo cēteſimū ſui exit⁹ diē vni ex fratrib⁹ ſabe nomine quē ſi bi ſucceſſionē dimiſit ꝓphetico ſpū ꝑdixit: qꝫ octo fra tres infirmādi forēt nul⁹ tñ eorū niſi i pſe die cēteſimo decederet: q oīa ſicut ſanct⁹ ꝑdixerat euenerunt. Poſtq̄ aūt octo fratres infirmati ceciderāt vnuſqꝫ poſt alteruꝫ ſanat⁹ ſurrexerat ipſe multis iā di b⁹ trāſactis infirmi tate corrept⁹ egrotauit nec ob id tñ abſtinētiā ſolitā di miſit. ¶ Cūqꝫ iā ad extrema deueniſſet ⁊ imperator leo ipſum videre deſideraret eiqꝫ p nūciū ſuū optatū nun ciaſſet ſanct⁹ vir ei remiſit ꝙ niſi eū vſqꝫ ad veſperas vi deret ampli⁹ illū videre nō poſſet. Sꝫ cū impator ad eū vellet accedere inſidatiōe imbris maxima cōpulſus ire nō potuit nunciū tñ ad eū p bñdictiōe deſtinauit. Qui benedictionē domini illi conſcriptam manu propria in hereditate direxit. Sic bono ꝯſummatus opere in pa ce quieuit .xii. kalend. decemb. anno etatis ſue .lxxiiii. ex quibus .lv. in abſtinentia exegit. Sepultus eſt Conſtan tinopoli miraculis coruſcans.

¶ De ſancto Antipa martyre. Cap. .xxxvi.

Antipas p̄ſbyter ⁊ martyr apud Conſtantinopolim paſ ſus eſt: de quo nihil aliud reperitur niſi quod ſacerdotali dignitate ful tus ⁊ pro chriſti nomine tempore per ſecutionis martyrium fuerit paſſus ⁊ apud ipſam vrbē regiam tumulatus ecceleſia eius nomini edificata. in qua ſanctus ſtephanus preſbyter ⁊ confeſ ſor annis pluribus deo ſeruiuit: vt ſu pra proxime in eiuſdem confeſſoris hiſtoria dictum eſt. Dies paſſionis eius eadē die dor mitionis ſancti ſtephani apud ipſam vrbem recolitur: videlicet .xii. Kalend. decembris.

¶ De ſanctis Samone ⁊ Guria marty ribus. Cap. .xxxvii.

Samon ⁊ gurias martyres paſſi ſunt tēpore dioclecia ni imperatoris ſub antona duce in ci uitate edeſſa. Qui per ciuitatem territo rii illius ⁊ caſtella diſcurrentes xp̄m dñm ꝑdicātes atqꝫ chriſtianos in eo rum certamine ꝯfortantes tēti ſunt ab antona duce ciuitatis edeſſe. Et dum ſacrificare nollent recluſit eos in carcere vbi fuerat ſtabuli ⁊ porco rū donec antiochiā ad auguſtum qui eum vocauerat accederet ⁊ rediret. Reuerſus igit̄ dux ex ſpeciali imperatoris iuſſione fecit illos manibus ſuſpendi ab hora diei .iii. vſqꝫ ad .viii. Sed dum im mobiles perſiſterent mandauit illos deponi ⁊ rurſus il los in carcere detineri pedeſqꝫ in ligno concludi. Man:

vero in foſſam tenebroſam mitti ibiq; p totum mēſem auguſti fame ⁊ inedia macerari. Et cū toto ipſo tēpore ſine cibo vllo vel potu permanſiſſent aperta ianua iuſſit eos aliquātulū refici. Iterūq; p totū mēſem ſeptembris ⁊ octobris ac partē nouēbris fame affligi. Et poſt hec de fouea leuari ⁊ ſamonē quidē capite deorſum appēdi ⁊ clauum pedi ipſius dextro configi. Gurtū autem q; grauiter egrotabat dimiſit nec ipſam amplius affligere voluit. Cum aūt ambo in laude chriſti perſeuerarēt: Samon eſt depoſitus ⁊ cū guria in foueā p̄mā remiſſus. Poſt dies .viij. ambo inde educti: ſunt; cum ydolo ſacrificare cōtemnerent iuſſit eos antonas nocte cuſtodiri mane vero ante diē timore populi quorū multi facti fuerāt chriſtiani fecit illos extra muros vrbis educi ibiq; capite truncari. Quorū corpora cum capitibus ⁊ ſanguine a xp̄ianis collecta ⁊ in ciuitate edeſſa glorioſe ſepulta ſunt .xij. Kal. decē. quorū paſſionē theophilus xp̄ianus qui erat officialis ſenatus in ciuitate ipſa amplo ſermone deſcripſit.

¶ De ſancto Eadmūdo rege ⁊ martyre. Cap. lxxxix.

Eadmundus rex anglie ⁊ martyr apud eandē inſulam paſſus eſt vt dicit gulielmus. Cū em̄ duces danorū hinguar ⁊ vbba orīētaliū anglorū depopularent̄ prouinciā primo eorū regē eadmūdum nō reſiſtentē: ſed proiectis armis ſolo proſtratū ⁊ orantē poſt aliqua tormēta decapitauit: cuius caput inter dumos p̄iecit. Qd̄ dum ciues buſto repto quererent: audierūt vocē capitis oēs ad ſe inuitantis. Inueneruntq; lupum caput ipſum lacertis amplexātē ⁊ intactū cuſtodientē. Et dum caput accepiſſet: lupus ipſe illos baiulātes poſt tergū eorū ad tumulum vſq; ſecutus eſt: neminē ledēs: neminē fugiēs: ⁊ a nemine leſus. Super cui⁹ corpus poſtmodū capella lignea erecta eſt. Quā dū fures q̄dā expoliare vellent: inuiſibilib⁹ loris irretiti inde diſcedere nō poterant: lora ſentiētes vincula nulla vidētes. Caput autē ſancto corpori cōpaginatū diuina virtute eidem cōiunctum eſt: ſignū preciſionis circa collū ſolūmodo coccinea cicatrice pretēdens. Eiuſdē ſancti crines ⁊ vngues ac pili barbe lenis; pullulant quos oſuca mulier ſancta ſep⁹ p̄cidebat ⁊ p̄ reliquiis venerabat: p quas inciſiōes etiā de⁹ infirmitates lāguidorum curabat. Paſſus eſt aūt .xij. Kal. decēbris.

¶ De ſancto Eadmūdo alio rege martyre ⁊ confeſſore. Cap. xc.

Eadmūdus alter rex anglie regnare cepit anno tertio othonis impatoris pmi. Hic vir ſanctiſſim⁹ fuit frater aldelſtani q̄ regnauit annis ſex cū dimidio: glaſconiēſem eccliā magnis p̄dijs ⁊ honorib⁹ ditauit: priuilegiūq; cōceſſionis literis aureis in libro euāgeliorum cōſcripſit ⁊ ip̄m librū elegāter cōpoſuit: ⁊ eccl'ie in ppetuū memoriale donauit. Hic etiā pauperū ſedulus amator ⁊ ipſorum munificus benefactor extitit. Qui ſpecialē deuotionē in beatū ioannē euangeliſtam habuit: in cui⁹ noīe nulli vnq̄ petenti aliquid denegabat. Unde contingit q̄ quidā peregrinus abſente camerario in nomine euāgeliſte importune a rege eleemoſynā poſtulauit. Cui rex cum nihil aliud in p̄mptu haberet p̄cioſū; anulū dedit. Sed poſt dies plures quidā miles anglie in trāſmarinis partib⁹ conſtitutus ab eodē peregrino anulum regi referēdū recepit ipſi imponēte vt regi diceret q̄ ille cui ⁊ pro cuius amore ipſum anulū dederat ei ipſum remādabat. Unde liquido patuit q̄ ioannes euangeliſta eidē in forma dicti peregrini apparuit. ¶ Cū aūt p̄dict⁹ rex latronē quendā de ſceleratis ciuitatē p ei⁹ culpis eliminaſſet: ille poſt ſex annos egreſſus in feſto quodā regis inter conuiuas ipſius incognit⁹ ⁊ inopinat⁹ aſcēdit: ⁊ cū ceteris ex more diſcubuit. Quē ſol⁹ rex cognitū poſt mēſam p̄ capillos in terrā eiecit. Ipſe autē latentē ſicam de vagina produxit: ⁊ in pectus regis infixit: qui mox exanimatus ſpm̄ reddidit. Latro aūt a pcurrentibus mēbratim cōciſus nōnullos primo ſauciauit. Preuiderat hunc regis finē ſctūs dunſtan⁹ tūc abbas glaſconiēſis poſtmodū ep̄s cātuarien. q̄ more equū aſcēdēs ad curiā pperāter currebat: ⁊ in medio itinere nūciū geſte rei ſuſcepit. Sepult⁹ eſt autem ſanct⁹ rex in eccleſia glaſconien. vbi ⁊ martyris veneratione colitur: quia pro iuſtitia interfect⁹ ibiq; miraculis clareſcit.

¶ De ſancto Siluerio epiſcopo. Cap. xci.

Siluerius epiſcopus Cabilonēſis apud eadē ciuitatē claruit. Hic em̄ exemplari vita inſignis fuit ⁊ doctrine ac ſapiētie admirabili eruditiōe refulſit. Qui bonus paſtor gregem dñicū verbis ⁊ exēplis aluit. Et plen⁹ dierū ac virtutū anno .xli. ſui ſacerdotij ad x̄p̄m migrauit .xij. Kalē. decēb. Hec Ado.

¶ De ſancto Ruſo diſcipulo. Cap. xcij.

Ruſus diſcipulus apoſtoli pauli: de quo idē apoſtolus ad romanos .xvj. mētionē facit: vnus fuit ex .lxxij. diſciplis xp̄i: vt dt abbas dorotheus qui ab eodē apoſtolo ep̄s thebarū ordinat⁹ p̄dicatiōis officiū fideliter adimpleuit. Et plen⁹ ſanctitate ⁊ virtutib⁹ in pace quieuit: atq; apud ipſam vrbē ſepult⁹ fuit .xj. Kalē. decēbris. Hec Ado.

¶ De ſancto Mauro martyre. Cap. xciij.

Maurus martyr apud vrbē romā paſſus eſt tpe numeriani impatoris ſub prefecto celerino. Hic ex ciuitate caſtella puincie aphrice xp̄ianis parētibus pgenitus q̄b⁹ defunctis ipſe ſeculū dereliq̄t ⁊ monach⁹ effect⁹ annis deo ſeruiuit: inde diuina inſpirat⁹ gratia cū eēt annorū .xviij. ad apoſtolorū limina viſitāda romam deuenit: ibiq; pauperib⁹ ſubuenire cepit ⁊ p trienniū ibidē talib⁹ operib⁹ vacauit. Audiēs aūt edictū numeriani impatoris de xp̄i noīe perſequēdo fugiēs in ſpelunca latuit. Sed poſt mēſes tres vidit in ſomnis virū ſplēdidū aurea virga ſe tangētē: ſibiq; mandātē vt romā intraret ⁊ martyriū cōſtāter ſuſciperet. Ingreſſus itaq; vrbē ⁊ tētus a celerino p̄fecto dum ſacrificare nollet primo q̄dē nodoſis fuſtib⁹ ceditur ⁊ plūbatis in maxillis cōtūdit: deinde i equuleo ſuſpēdit̄ ⁊ vngulis ferreis lacerat̄. Nouiſſime in ſcā pfeſſiōe pſiſtens immobilis gladio capite trūcat̄ nō lōge ab vrbe roma. Naute vō q̄dā bicucine ex aphrica corp⁹ cōciuis ſui rapiētes naui impoſuerūt ad ſuā patriā deferēdū. Sz vbi hoc p̄fect⁹ intellexiſſet iuſſit nautas cōprehēdi. Qui hoc comperto territi fugerunt ⁊ nauem dimiſerunt. Prefectus vero nauem in qua iam corp⁹ martyris poſitū erat farmētis replerā iuſſit in medio maris cōburi. Sz deo diſponēte nauis a vēto ſine nauta inde repellit̄: ⁊ angelo duce ad littus parētine ciuitatis puincie hiſtrie deducit̄: vbi ſanctū corpus a chriſtianis cōdigno honore ſepelitur qui paſſus eſt .xj. Kalendas decembris.

¶ De ſancto columbano abbate. Cap. xciiii.

Columbanus abbas claruit in gallia tēporib' theodorici & clodouei regū francorū. Hic ex hibernia inſula nat' cum adhuc matris vtero geſtaretur vidit eius genitrix per ſomniū ſe ſolē parere mūdū illuminātē qui adhuc puer liberalibus diſciplinis inſtruct' relicta matre patre iā defuncto a venerabili viro ſenile ſacris literis & regularib' inſtitutis imbutus eſt. Et cū eſſet annorū .xx. aſſumptis .xii. comitibus venit in italiā & inde acceſſit ad galliam verbū dñi predicando cui a ſigiberto rege auſtraſiorū & burgundionū cōceſſione facta vaſtā eremū noie veſagū cū ſocijs ſuis habitare cepit: & per annos .ix. nihil vltra ꝙ herbas & radices manducauit. Abbas aūt cuiuſdā monaſterij ſalicis diuinitus p viſū admonit' beato viro columbano neceſſaria vite equis oneratis tranſmiſit quorū ductorem marculū eius diſcipulū cōſtituit. Sȝ dū ille viā penit' ignoraret deo duce ipſe cū equis recto itinere ad cellā viri dei peruenit. Hic multorū miraculorū gloria claruit. Cū in quodā ſpecu vbi orare ſolebat vrſum reperiſſet diſcedere iuſſit & vrſus ab eo loco ipſū nunꝙ repetiit. Frater quidā grauiter egrotabat: & abbas vnde ipſū reficeret nō habebat. Inſpiratus ergo repēte quidam diuinitus cū panibus & pulmentis venit: eaq; patri obtulit & ſic languēti ſubuenit. Et dū p vxore benefactoris oraſſet languente: cōtinuo ſanata eſt. Cū autem fratres aquā in proximo nō haberēt ſȝ a longe ipſum multo labore deferrent: fontē de ſaxo ſua oratione produxit qui manat ibidē vſq; in preſens tpꝰ: deinde in caſtro luxouio monaſteriū latius cōſtruxit propter fratrum multitudinē excreſcentē. Hic quadā cū gallo monacho precepiſſet vt ad piſcādū ad flumen bruſcā iret & ille ad ligonē fluuiū priori maiorē acceſſiſſet: & multos piſces inueniens nihil cepiſſet correptus de inobediētia ab abbate ad locū iuſſum adiit: & piſciū multitudinem cepit. Aliquādo exiſtēs in oratione in quadā rupe: cognouit p ſpiritū oēs ſuos fratres domi relictos eſſe languentes: & veniēs ad eos qui egrotis miniſtrarēt ſanos reperit: ceſſq; oīb' vt ad meſſē precidēdā ſurgerent imperauit. Et cōtinuo oēs ſanati ſurrexerūt & operari ceperūt. Et cū illis metētib' pluuia maxima erupiſſet imbres a metētibus fratrib' adeo cōpeſcuit: vt pluuia circūquaq; cadente nec fratres nec ſegetes in aliquo madidaret. Puerū ēt qui metēdo ſibi digitū falce preciderat ſola ſaliua ſanauit. Seipſū cū duob' ſocijs in eremo vnico pane diurn' multiplicato p dies duodecim indeſinenter ſatiauit. Fratrē inſuper quēdā ꝗ cedēdo ligna ſe grauiter ſecuri vulnerauerat in momēto ſanus eſſecit. Cuidā coruo vnā ex chirotecis eiꝰ aſportanerat vt illā reportaret precepit: & continuo ipſā retulit. ¶ Dū quadā vice triticū in horreo defeciſſet: & ex hoc gningnens prepoſitor monaſterij plurimū heſitaret: oratione ſudit: & mane horreū tritico repletū inuentū eſt qđ tamē clauſum extiterat: eiuſq; claues cellari' habebat. ¶ Apd fontanas monaſteriū .lx. frēs terrā collētes duobus panib' & modico ceruiſie ad ſacietatē plene refecit. ¶ Cū viſus in nemore iuxta cerui cadauer inueniſſet precepit beſtie ne coriū lederet ſed fratribus pro calceis dimitteret. Miſſoq; poſtmodū illud nuncio coriū ſanū recepit. ¶ Duci gualdeleno eiuſq; cōiugi flentibꝰ ad ſe accedētib' vt ſobolē eis impetraret tā feliciter optatum obtinuit vt anteꝙ domū rediſſent pregnās mulier eſſet. Natū ergo puerū & Donanim noiatū Columbano in monaſterio parētes obtulerūt: p quo plures alios filios poſtmodū genuerūt. ¶ Theodoricū regē de adulterio increpabat: eo ꝙ relicta regina natos de concubina procreabat: vnde ab eo & brunichilde eius auia regi in crimine fauēte multas inſidias & perſecutiones perpeſſus de monaſterio ſuo eiectus eſt. Et in exilium actus ſepius reuocatur. Iterumq; frequenter fugabatur pluriesq; periculo mortis expoſitus diuina tandem virtute liberatus euaſit. Apud veſocienſe oppidum vbi a rege fuerat relegatus eē pcdutos omnes de carceribus diuina virtute ſolutos eduxit. Et dum ad carceres per ſatellites reperiuntur ad virum domini in eccleſia legenti confugiunt. Quo intrantes ſatellites & preſentem querentes videre non potuerunt et neminem abſolutorū capere voluerunt. Tandem rex diuina vltione in ſua gente percuſſus: deiq; timens iudicium columbanum ad propria reuocauit. Cum apud Turonum pecuniam quam ſanctus pauperibus dare decreuerat fur exportaſſet et abbas ad ſepulchrum ſancti martini oraret latro ſubito compunctus rediit et ablata reſtituit. In villa quadam prope ſueuos gentiles quoſdam cuppam maximam .l. modiorum vino repletam deo ſuo libare volentes inuenit & in cuppam inſufflauit. Statimq; cuppa per fruſta frangitur: et vinum effunditur et barbari conuertuntur. Dum fratres ad pomerium pro pomis deferendis miſiſſet illiq; reuertentes vrſum ingentem poma rapiētem nunciaſſent. Sanctus per fratres vrſo mandauit vt aſſignatis ſibi quorundam ramorum pomis contentus exiſtat et reliqua fratribus dimittat. Quod fera deinceps adimplere curauit. Spiritu prophetico plen' clothario regi predixit ipſum in breui regna theoberti & theodorici regum obtenturū. Quod vt predixerat ſic euenit. Nam orta guerra inter eos de terris regnorū in tulbiacenſi caſtro ambo adinuicem bellum cōmittūt & theobertus ſuperatur & captus ad brunichildē reginam deſtinatur. Quem illa ſicut eidem regi dudū ſanctus columbanus predixerat clericū fieri fecit & in monaſterium intruſit atq; poſt modicum ipſum eadem regina occidi mandauit: ſicq; theodoricus regnum illius obtinuit. Sed poſt modicum tempus in vltionē iniurie ſancto viro illate theodoricus iuxta meldenſe caſtrū flumine interiit & ſic clotharius vtrūq; ipſorū regnū acquiſiuit ꝗ & theodorici pgeniē cūctā deleuit. Deinde vir dñi italiā petēs monaſteriū bobienſe conſtruxit & baſilicā antiquā ſemiruptā reparauit: ꝗ dū pp̄ter aditū arduū trabes ad edificiū de nemore excelſo plauſtris deferre nō poſſent ꝟtute viri ſcti duo vel tres ex fratribus trabē quā vix quatuor boues trahere potuiſſent humeris leuiter deferebāt: ꝑut vie anguſtia cogebat donec cenobiū oē perfectū eſt. Conſummato vero opere vir dñi poſt annū reuolutū feliciter in pace quieuit .xi. Kal. decēb. ibiq; ſepult' miraculis reſulget.

¶ De ſancto Columbano cōfeſſore. Cap. xcv.

Columban' ali' fuit monachus cenobij luxouienſis ex gñe ſancti colūbani abbatis eiuſq; diſcipulus qui ſimul cū eo ex hibernia egreſſus eſt. Hic ſctiſſime vite fuit cui & aues & beſtie ſicut & colūbano magno parebāt & ad eius imperium veniebant ſeq; manib' illi' acſi eſſent catuli attrectari permittebant. Cum autē ſanct' vir ad extrema veniſſet diebus pluribus febre correptus vidit ad ſe virū ſplēdidū venientē qui ſibi dixit ꝙ tunc ipſū a corpore educere non valebat eo ꝙ patris ſui preces & lachryme ipſum impediebāt. Qđ ille audiēs & durī' deflēs ſanctū colūbanū abbatē derelictū acceſſitū rogat vt tranſitum ſuum nō impediat eo ꝙ ſe ad vitam iturum nullatenus dubitabat. Cui ſeſſis abbas corpus dñicū obtulit illeq; ſumpto pacis oſculo de licentia patris e carne migrauit. Sepultus in monaſterio luxouienſi vbi & in miraculis viuit.

¶ De ſctā Cecilia virgine & martyre. Cap. xcvi.

Cecilia vĩgo ⁊ martyr rome paſſa eſt ſub almachio vrbis prefecto tpe marci aurelij ⁊ comodi imperatorū. q̃ ex nobiliſſimo romanorū gñe exorta ⁊ ab ipſis cunabulis in fide chriſti erudita abſcōditū ſemper xp̃i euāgeliū gerebat in pectore ⁊ nunq̄ a colloquijs diuinis et oratiōe ceſſabat ſuāq̧ vĩginitatē cōſeruari a dño exorabat. Cū aūt cuidā iuueni noīe valeriano deſpōſata fuiſſet ⁊ dies nuptiarū inſtituta eſſet illa ſubtus ad carnē cilicio induta deſup auratis veſtib⁹ tegebat ⁊ cantātibus organis illa in corde ſuo ſoli dño decātabat: ⁊ biduanis ac triduanis ieiunijs orās ſe dño cōmēdabat. Venit igit̃ nox in q̃ cū ſpōſo ſuo ſuſcepit ſecreta cubiculi ſilētia. Quē cecilia alloquēs dixit ſe habere ſecretum qḋ ei cōfiteri vellet ſi ille iuratus aſſereret tota illud obſeruantia cuſtodire. Iurauit valerian⁹ illud nulla neceſſitate detegere. Tūc illa ait ſe angelū dei amatorē habere qui nimio zelo corp⁹ ei⁹ cuſtodiret aſſidue q̃ ſi ſentiret q̧ ipſam ſpōſus eius amore polluto cōtingeret cōtra ipſū furorē ſuū exagitaret ⁊ ipſm occideret. Si aūt cognoſceret q̧ illā ſincero amore diligeret: ipſum quoq̧ ſicut ⁊ ipſam pfecte amaret ⁊ gratiā ſuā ipſi oſtēderet. Valerian⁹ nutu dei diuinit⁹ inſpirat⁹ reſpondit vt ipſuꝫ ſibi angelū oſtēderet quē ſi vere angelū dei pbaret hortata ſibi faceret. Si aūt virū aliū diligeret vtrūq̧ gladio feriret. Cui Cecilia pmiſit vt ſi in vnū deum credere vellet ⁊ ſe purificari pmitteret angelū videre poſſet imponens ei vt tertiū ab vrbe miliariū via appia pergeret ⁊ pauperes inuētos eleemoſynā petētes ex pte cecilie ſalutaret eoſq̧ rogaret vt ad ſanctū papā vrbanū eū adducerēt q̧ ad ipſuꝫ ſecreta quedā pferēda haberet. Cui inuento omnia verba Cecilie indicaret: ⁊ ab eo purificat⁹ angelū rediēs cōtinuo videret. Tunc valerianus perrexit: ⁊ ſcḋm accepta ſigna inuenit ſanctū vrbanū papā intra ſepulchra martyrū latitātē. Cui valerian⁹ oīa cecilie verba expoſuit: illeq̧ manus ad celū eleuās dñm bñdixit. Et ecce apparuit eis ſenior niueis veſtib⁹ indut⁹ tenens librū aureis literis ſcriptū: Quē videns valerian⁹ timens quaſi mortu⁹ cecidit: ſz a ſene cōfortat⁹ ⁊ leuatus ſic legit. Unus domin⁹: vna fides: vnū baptiſma ⁊c. qui cū a ſeniore interrogat⁹: hec oīa ſe credere dixiſſet: ſtatim ſenior diſparuit: ipſeq̧ a ſancto vrbano epo baptiſma ſuſcepit: ⁊ rediens domū ceciliā in cubiculo cū angelo ſplēdente colloquētē inuenit. Quē videns valerian⁹ nimio terrore corripit: ſz ab angelo cōfortatur. Qui duas coronas ex roſis ⁊ lilijs albētes in manu habebat: ⁊ vnā cecilie alterā valeriano tradidit: quas de paradiſo dei eis delatas aſſeruit: ⁊ vt eas immaculato corpore cuſtodirent admonuit. Valeriano quoq̧ dixit: vt q̧ vtili caſtitatis cōſilio crediderat: qḋcūq̧ vellet peteret: ꝯtinuo a dño obtinēdū. Qui rñdit: q̧ nihil ſibi eſſet dulcius q̃ vnicus fratris germani eius affect⁹: petēs vt frater eius tyburti⁹ vna ſecū veritatē agnoſcere mereret. Angelus vero hec vti deo acceptiſſimū approbauit: pmittēs q̧ nō ſolum tyburtius in xp̃m crederet: ſed ipſi ambo cū palma martyrij ad dñm puenirēt. ¶ Cū aūt mane tyburti⁹ ad ceciliā cognatā ingreſſus eā oſcularetur: odorē nimiū roſarū ⁊ liliorū ſenſiſſe ſe dixit: quib⁹ cōfortat⁹ admirabatur: vnde intēpeſtiuas roſas habuiſſent tpe hoīs. Valerianus ergo ei reſpondit q̧ coronas haberēt a dño ſibi p angelū miſſas quas oculi ſui videre non poſſent: niſi credens ſe purificari permitteret. Qui cū valerianum interrogaſſet: an hec in ſomnijs: an in veritate talia audiret. Valerian⁹ reſpondit q̧ vſq̧ tūc in ſomnijs ambulauerāt: ſed nūc in veritate manebāt: q̧ hec oīa ipſm angelus docuiſſet: quē ⁊ ille videre poſſet ſi in xp̃m crederet: ⁊ idolis renunciare vellet. Cū aūt cecilia rōnib⁹ euidentiſſimis oīa idola eſſe inſenſibilia cōprobaſſet. ⁊ vitam futurā iſta pſenti feliciorē ⁊ magis glorioſā oſtēdiſſet: atq̧ xp̃m dñm eidē euāgelizaſſet: ⁊ ad pdicationē eius tyburtius in xp̃m credidit: ⁊ a valeriano ad ſanctū papam vrbanū adduct⁹ ſacrū baptiſma ſuſcepit. Qui poſtmodū angelos dei ſepius videbat: ⁊ oīa q̃ poſtulaſſet protinus obtinebat. Cū aūt vterq̧ frater eleemoſynis inſiſterēt: ⁊ ſanctorū corpa quos almachi⁹ prefectus occidebat ſepulture traderēt: ambo ab ipſo prefecto detētꝫ pro xp̃i noīe martyriū paſſi ſunt: vt dictū eſt ſupra in eorū paſſione. xviij. Kalēd. maij. ¶ Quibus peremptis: almachi⁹ eorū facultates exquirens: ceciliam quaſi valeriani coniugē teneri pcepit: vt facultates eorum proderet ⁊ idolis immolaret. Sed virgo xp̃i mandatū eius preueniens: oīa que a ſanctis martyrib⁹ ſibi relicta fuerant pauperib⁹ erogauit. Cūq̧ ab apparitorib⁹ vrgeretur: vt aut ſacrificaret: aut ſententiā mortis acciperet: ⁊ illi vehementer flerent q̧ puella tam decora ⁊ nobilis vitro ſe morti traderet: cecilia eis chriſti fidem predicare cepit: ⁊ omnes ad deū cōuertit. Ipſiſq̧ a prefecto mortis inducias cecilie poſtulantibus: illa vrbanum epm ad domū ſuā venire fecit: qui gordianum virum clariſſimum ⁊ oēs apparitores illos cum alijs pluribus numero quadringentis baptizauit. Quo audiens almachius ceciliam teneri fecit: ⁊ ſibi preſentari. Que dū ei preſentata xp̃m publice confiteretur: ⁊ idola omnia exectaretur: iratus almachius iuſſit eam ad domū ſuā adduci: ⁊ die integro ac nocte flammis balnealib⁹ concremari. Que quaſi in loco frigido manſit. Ita vt nec vna pars membrorum eius ſaltem ſudoris ſigna laxaſſet. Quod audiens prefectus iuſſit illam in ipſo balneo decollari. Spiculator autem eā tribus ictibus in collo percuſſit: ſed tamē caput ei⁹ amputare non potuit. Et quia decretū erat ne quartā percuſſionem decollandus acciperet eā ſeminecem carnifex dereliquit. Cuius ſanguinē populi: qui p eā crediderāt linteaminibus extergebant. Per triduū aūt ſuperuiuens omnia ſua pauperibus tribuit: ⁊ omnes cōuerſos ad fidem vrbano epiſcopo cōmēdauit. Deinde ad chriſtum cum palma migrauit decimo kalendas decēbris. Cuius corpus ſanctus vrbanus inter ſuos collegas epiſcopos ſepeliuit: ⁊ domum eius: vt ipſa ei mandauerat eccleſiam cōſecrauit. ¶ Anno autem ſeptimo ludouici imperatoris Paſchalis papa corp⁹ ſancte cecilie ipſa reuelante dudum occultatū inuenit: aureis velatum veſtibus: ſanguine eius adhuc infuſis: ⁊ ipſuꝫ inter corpora ſanctorum tyburtij: ⁊ valeriani ⁊ maximi atq̧ vrbani pape in eccleſiā nomini virginis ſancte dedicatam tranſtulit: vt ait ſigibert⁹ in chronica.

¶ De ſanctis Theoniſto Tabra ⁊ Tabrata martyrib⁹.

Capitulum. xxvij.

Theoniſt⁹ epiſcopus tabra ⁊ tabrata diacones ⁊ martyres apud ciuitatē altinēſem paſſi ſūt tpe Theodoſij īperatoris pmi. Qui ſanct⁹ epus cū diſcipulis ſuis p ſancto albano cohorte eius clericorum: de q̄b⁹ dictū eſt ſupra in eorū paſſione. xi. kalēdas iulij a philippē ſib⁹ egreſſus eſt ex inſula nauſia tēpore pdicti imperatoris: ⁊ venerūtq̧ romā ⁊ ibidē oratione facta mediolanū abierūt. Ibiq̧ a ſancto ambroſio epo ⁊ doctore: ⁊ pfato auguſto: tūc ibi degente: honorifice ſuſcepti ſunt: ⁊ inde ad gallias pdicādo trāſierūt. Et cū ad auguſtā ciuitatē perueniſſet ſanctus vrſus a paganis comprehenſus per multa tormentorū genera martyriū paſſus eſt. Theoniſtus vero cum ceteris venit ad regem roſimūdū chriſtianū: qui miſit eos ad paulinum epm treuerēſē. Indeq̧ cū nauigio magūtiam adieriſſet: vbi dum predicaret albanus a gētilibus tēt⁹: ⁊ flagellis ceſus nouiſſime gladio

capite truncatus eſt. Theonilus autem cũ ſabba ⁊ tabeata multa cede mactati in naui perforata miſſi ſunt. Qui deo duce cũ naui ad portũ quendã incolumes peruenerunt. Dumq; veſtimenta eorũ madefacta ſiccarẽt: a gothis iterum capiuntur: ⁊ in eadẽ naui perforata remittuntur: altoq; pelagio iterũ propelluntur. Sꝫ dei virtute reſtaurata nauicula: ſancti iterũ ſine periculo ad litus perducunt. Qui diuina admonitione deuenerũt altinũ. Et dum ad eremũ perueniſſent: ⁊ xp̄m dñm predicarent: a paganis detenti ⁊ extra ciuitatẽ educti verberibus afflicti ſunt. ¶ Dum aũt eſſent in põte: theoniſtus genib' flexis oraret: genua ipſi' veluti in cera molli defixa ſunt: quorũ veſtigia ibidẽ vſq; in preſens apparent. Inde a gentib' dimiſſi altinũ deuenerũt: ubiq; iterum ab infidelibus comprehenſi: capitalẽ ſententiam exceperũt. Corpora vero truncata ſurgẽtia: capita ſua manib' proprijs ſumẽtia portauerunt: ⁊ inter eridanũ ⁊ ſilerẽ ea depoſuerunt: vbi ⁊ a fidelibus tumulata ſunt. Paſſi ſunt aũt. x. kalendas decembris.

¶ De ſctõ Clemente primo papa ⁊ martyre. Capi. cxviij.

Clemens papa et martyr: hui' nois prim' natiõe romanꝰ ex patre fauſtino de regione celiomõte clero romano põtifici in epatu ſucceſſit: ſedit annos nouem: mẽſes duos: dies. x. Hic cõſtituit canonẽ ſup eucariſtiã decantari: ⁊ vt epiſcopi electiõe cleri ⁊ laude ppli cõſtituerentur: ⁊ vt cathedra epalis i eminẽtiori loco ſtatui deberet: in qua reſidẽs epũs oẽs poſſit circunſpicere: ⁊ ab oĩb' circunſpici. Cõſtituit etiam vt baptizatus ꝙ citi' poteſt confirmet: ⁊ ne ſit perfecte chriſtianus: qui cõfirmationem nõ neceſſitate ſed incuria ac voluntate omitteret. Hic etiaꝫ fecit ſeptem regiones diuidi notarijs: qui geſta martyrũ ſolicite ⁊ curioſe vnuſquiſq; per regionẽ ſuam diligenter perquirerẽt. Hic enim quamuis a beato petro electus eſſet: vt ſupra dictum eſt in paſſione ſancti petri. iij. kalen. iulij. Timẽs tamẽ ne talis conſuetudo errorẽ in eccleſia dei induceret linum ⁊ cletum ante ſe pontificari coegit. Et ſic clemens primus fuit poſt petrum p electionẽ: tertius vero per gradum. Qui ita morum ornamento pollebat: vt iudeis ⁊ gentilib' ac etiam chriſtianis omnibus complaceret. Singularũ inopes regionũ ſcriptos habebat: ⁊ quos baptiſmo nuper mũdatos nouerat: non ſinebat publice fieri mendicitati ſubiectos. Cum itaq; flauiam domitillã virginem neptẽ domitiani imperatoris ſacro velamine conſecraſſet: de qua ſupra dictũ eſt in eius paſſione nonis maij. Et theodoram vxorem ſiſinnij amici neruę imperatoris ad fidem conuertiſſet: ⁊ in caſtitatis eam propoſito cõfirmaſſet. Siſinnius zelo ductus: eccleſiam poſt ſuã vxorem occulte intrauit: volens ſcire propter quid ipſam eccleſiã frequentaret. At vbi a ſancto clemẽte oratio fuſa eſt: ⁊ a populo. Amen reſponſum eſt. Siſinni' cecus ⁊ ſurdus ſtatim efficitur. Qui dum pueris ſuis mandaſſet: vt eũ manum ducentes foras educerent: pueri per totã eccleſiã girantes eũ ducebãt: nec ianuas inuenire valebant. Quod videns theodora primũ quidem ab eis declinauit: putãs ꝙ vir ſuus eam agnoſcere poſſet: poſtmodũ autẽ ab eis didicit: quid hoc eſſet. Tunc illa pro viro ſuo in orationem ſe dedit: ⁊ poſtmodum pueris ſuis mãdauit: vt ſecuri a modo exirent: ⁊ dominum ſuum domum adducerent. Cumq; illi abijſſent theodora clementi quid factũ fuerat expoſuit. Ad quẽ ſanctus rogatu theodore venit: ⁊ ipſum apertis oculis nihil videntem neq; audientem inuenit: ⁊ cum pro eo oraſſet ille auditũ ad lumẽ recuperauit. Et videns clementem iuxta coniugem ſtantem zelo ductus amens efficit ⁊ ſe magicis deluſuꝫ artib' arbitrat: ⁊ pcepit ꝙ ſeruis ſuis: vt clementem ⁊ clericos eius funibus ligatos traherent. At illi columnas et ſaxa vincientes trahebant: ⁊ tam ipſi quam ſiſinnius clementem et eius clericos ſe trahere putabant. Clemens vero eis dicebat vt quia ſaxa deos extimabat ſaxa trahere meruerat. Sicq; vna cum clericis ſuis inde diſceſſit: ⁊ theodora pro viro in oratione perſeuerauit. Cui beatus petrus apoſtolus apparuit: ⁊ per eius orationem virum ei' ſaluandum eſſe promiſit. Statimq; ſiſinnius cõuertitur: ⁊ vna cũ vxore caſtitatẽ profitetur: acceſſito quoq; clemente ab eodem in fide inſtruitur: ⁊ cum trecentis. et tribus de domo ſua baptizatur. Unde ⁊ poſtmodum per ipſum ſiſinnium multi nobiles ⁊ amici neruę imperatoris in domino crediderunt. ¶ Tunc comes ſacrorum pecuniã multis dedit ⁊ contra clementem epũ ſeditionem in populo excitauit. Cuius occaſione Mamertinus vrbis prefectus clementẽ quamuis inuit' tenuit: ⁊ imperatori traiano de eo ſcribẽs: reſpõſum accepit ꝙ aut ipſum ſacrificare compelleret: aut in helleſpõti inſulam ipſum in exilium mitteret. Prefect' autem ei cõpatiẽs: lachrymas p ei' exilio fudit ⁊ nauem ei cũ omnibus neceſſarijs delegauit. Quẽ multi de populo in exilium ſecuti ſunt. Veniens igitur clemens ad inſulam pluſquã duo milia chriſtianorũ ibidẽ inuenit: ⁊ iam diudũ ad ſecũda marmora damnatorum. Quem illi cũ lachrymis excipiẽtes: ab eo dulciter cõfortati ſunt. Et cuꝫ ab eis didiciſſet ꝙ a ſexto miliario aquã in ſuis humeris deportarent: orationẽ pro eis fudit: omneſq; orare precepit: vt qui in deſerto ſinai aquam de petra produxerat: confeſſorib' ſuis in ipſo loco fontis venas aperiat. Et circunſpiciens vidit agnum ſtantem: dextroq; pede erecto quaſi locũ epo oſtendẽtẽ. Quẽ xp̄m eſſe intelligẽs: ad locũ perrexit: ⁊ in nomine trinitatis ibideꝫ fodi precepit. Sed cum nullus locum in quo agn' ſteterat cõtingeret: ipſe accepto breui ſarculo: leui ictu ſaxum ſub agni pede percuſſit. ⁊ ſtatim fons inde magn' erupit: ⁊ vſq; in preſens in flumẽ excreſcit. Ad qđ miraculum multi confluxerũt: ⁊ pluſquam quingenti ab eo baptiſma ſuſceperunt. Et idolorum templa deſtruentes per totam prouinciam intra annum lxxv. eccleſias edificauerunt. ¶ Poſt annos vero tres imperator traianus hoc audiens quendam ducem nomine auſidianuꝫ illuc miſit: qui chriſtianos examinare cepit. Et dũ libẽter oẽs mori cõſpiceret multitudini ceſſit: ⁊ ſolum clemẽtẽ tenuit: ligataq; in collo ipſius anchora: eum in medio mari precipitari mãdauit: ne chriſtiani corpus ei' poſſent ſepelire: ⁊ ipſum pro deo colere. Stante aũt omni multitudine iuxta littus: phebus ⁊ corneli' eius diſcipuli orare ceperunt: vt domin' eis oſtenderet martyris ſui corpus. Et cõtinuo mare per tria miliaria recedente omnes per ſiccum ingreſſi. inuenerũt in modum templi marmorei habitaculum a deo paratum: ⁊ ibi in arca ſaxea corpus ſancti martyris poſitũ ⁊ anchoram iuxta eum. Reuelatum eſt aũt diſcipulis ne corp' ipſius inde amouerent. Omni vero anno tpe paſſiõis eius per ſeptẽ dies mare ad tria miliaria recedebat et ſiccũ iter ad corpus ei' venientib' tribuebat. Quod p annos pluſquã ducẽtos durauit. Paſſus eſt autem. ix. kalẽ. decẽbris. Hic fecit ordinatiões duas p mẽſem decembris p̄ſbyteros. x. diaconos. ij. epos p diuerſa loca numero. xv. ⁊ ceſſauit epatus dies. xxi. ¶ Hic plures libros chriſtiane religionis ſcripſit. Compoſuit enĩ librum hiſtorie ſcholaſtice: quem quidam itinerarium vocant. Scripſit ex perſona romane eccleſie ad corinthios epiſtolam valde memorabilẽ: ⁊ illi que ſub beati pauli apoſtoli noie ad hebreos ſcribit: ⁊ ſtilo ⁊ ſenſibus valde cõformem. Fertur ⁊ alia ex eius nomine diſputationem petri ⁊ apionis continẽs: quã euſebius in. iij. eccleſiaſtice hiſtorie redarguit. Sed ⁊ tertiã eiuſdẽ clemẽtis fuiſſe a nonnullis traditũ eſt. Scripſit ⁊ alias duas epiſtolas que catholice nominant. Hec hieronym' libro de viris illuſtrib'. ¶ Leo epũs oſtienſis tradit ꝙ tem

pore michaelis imperatoris cōſtantinopolitani quidā philippus ſacerdos ceſonā veniens: de his ꝗ narrant in hiſtoria clemētis de maris aperitiōe habitatores interrogauit: qui nihil de hoc ſcire pfeſſi: iuniores qꝫ adhuc ne piniquū indigene erāt. Siquidē miraculū illud iam dudū ob habitantiū culpam ceſſauerat: et ob incurſum barbarorū templū deſtructū fuerat: et archa cū corpore marinis fluctib⁹ obruta. Cū ſic aſſumpto epō georgio ciuitatis cū clero et populo acceſſerūt ad inſulā i qua putabāt eē martyris corp⁹: vbi diuina reuelatione fodientes corpus inuenerūt: et anchorā cum qua fuerat in mare proiectum. Quod ceſonam deportantes ibidem ſepelierunt. Tempore vero nicolai pape primi corp⁹ ipſum a ſancto cyrillo ſclauorum epiſcopo inde ſublatum et romam delatum: atqꝫ in eccleſia eius nomine fabricata recōditū eſt: vbi requieſcit miraculis clarēs.

¶ De ſancta Felicitate martyre.

Capi. xcix.

Felicitas martyr

rome ſub antonio pncipe paſſa eſt agēte publio vrbis pfecto. Hec fuit mater ſanctorū ſeptē fratrū martyrum: de quib⁹ ſupra in eorū paſſione dictū eſt. vj. idus iulij. Quos oēs vna cū matre ad ſuggeſtionē pontificum idolorū antonin⁹ imperator detētos Publio vrbis prefecto tradidit: ad deorū ſacrificia compellēdos. Cū aūt felicitas nec blandimētis allici: nec terrorib⁹ frāgi poſſet quin poti⁹ filios vt in chriſti confeſſione perſiſterent hortaretur. Iuſſu eas prefectus alapis cedi: deinde in carcere per mēſes quatuor et dimidiū macerari. Filios autem ipſi⁹ oēs ſingulatim vocatos et ſacrificare nolētes p diuerſa ſupplicia iuſſit interimi: vt ſuperi⁹ de eis dictū eſt. Felicitatē vero poſt dictū terminū eductā in perſeuerantia xpiani nominis fecit decollari nono kalēdas decembris. Cuius corp⁹ a xpianis iuxta filiorū corpora rome ſepultū eſt. Hāc bertā mulierē vocat gregorius pluſꝙ martyrem: qꝛ fuit octies martyr. Paſſa eſt enim ſepties in. vij. filijs: et octauo in corpore proprio.

¶ De ſancta Fauſtina regina et martyre.

Capitu. c.

Fauſtina regina a

pud alexandriam paſſa eſt ſub maxentio principe. Que cū eſſet ipſius ceſaris vxor: a beata Katherina i carcere detenta: vna cū porphyrio principe militie conuerſa eſt: vt dicetur infra in paſſione katherine. vij. kalendas decembris. Sicqꝫ in chriſtū corde credens per dies plurimos ſecretius chriſtianitatem occultauit. Cū autem vidiſſet miraculū qualiter angelus domini de celo veniēs rotas gladijs circunſeptas diuellendo diſſipaſſet: et beatam dei virginē a tam duro mortis periculo liberaſſet. Regina que vſqꝫ tunc ſe celauerat: ad imperatorem deſcendit: et de eius duritia ipſum conſtantius increpauit. Et cum ſe chriſtianam diceret: et ſacrificare contempſiſſet. Maxentius ira repletus miſit eam extractis prius mammillis decollari. Que dū ad martyrium duceretur: Katherinam rogauit vt pro ſe dominum precaretur. Quam illa in domino cōfortauit: et ad paſſionem conſtantius animauit. Miniſtri igitur fauſtinam tollentes: eamqꝫ extra ciuitatem educētes mamillas ipſius haſtilibus ferreis euellunt: et poſtmodū ei caput precidunt. Cuius corpus porphyrius rapiens ſepeliuit. ix. kalendas decembris.

¶ De ſancto Chryſogono martyre.

Capi. cj.

Chryſogon⁹ mar

tyr apud aquileiā paſſus eſt ſub diocletiano imperatore. Qui apud vrbē in vincula cōiectus ſancte anaſtaſie alimonijs fouebat. Que non ſolū ei: ſed etiam alijs xpianis in carcere detētis neceſſaria ſolicite miniſtrabat. Unde hac occaſione vir ei⁹ publius gētilis anaſtaſiā in arctiſſima cuſtodia recluſit: et ita vt etiam ei alimonia denegaret. Ipſa autē chryſogono epiſtolas amaritudinis ſue narratiuas deſtinabat: ille vero cōſolatorias remittebat. Sed interea vir in legationē ad pſidē miſſus anaſtaſie cuſtodiā triplicauit: et ita vt lucē ipſaꝫ et victū ei negari iuſſiſſet: vt ſic ipſa fame tabefacta deficeret: et ille oīꝫ facultatū ei⁹ dñs pmaneret. Que cū ſe putaret deficere a beato chryſogono p epl'as cōfortat: vt ſperās in xpo eēt: cui⁹ miſericordia preſto eſt. Interea poſt dies paucos vir ei⁹ apud pſidē moritur et ipſa de carcere liberat: que iterū carceres viſitare cepit et xpianis pauperib⁹ ſubuenire. ¶ Cū ergo imperator diocletian⁹ apd aquileiā reſideret: ep'las romā ſcripſit: vt oēs xpiani vincti deberent interfici: ad ſe vero chryſogonum deſtinari. Cui cū ſibi pſentato pfectura dignitatē et gradus ſui cōſulatū offerret: tātū vt dijs ſacrificaret: illeqꝫ oīa ſimulachra demonū thecas affirmaret. Iuſſit eū Diocletian⁹ duci ad aquas gradatas atqꝫ ibidē decollari. Corp⁹ autē ei⁹ ad litt⁹ iactatū eſt iuxta poſſeſſionē que dicit ad ſalt⁹: caput vero in mare proiectum. Zoilus autē preſbyter ſancti chryſogoni corp⁹ collegit: et in domo ſua in loco ſubterraneo poſuit: cui p reuelationē indicatū eſt quo caput martyris mare iactaſſet. Pergēs ergo ad egroterem: ita illud inuenit: quaſi eadem die fuiſſet abſciſſum: quod euferens corpori ipſi⁹ compaginauit. Paſſus eſt autem ſanctus martyr. viij. kalendas decembris.

¶ De ſancto Creſcentiano martyre. Cap. cij.

Creſcentian⁹ mar

tyr rome paſſus eſt ſub maximiano filio diocletiani imperatoris: agente carpaſio vicario. Qui maximianus creſcētianū clericū cū ſanctis cyriaco: largo et ſmaragdo detinuit: oēſqꝫ carpaſio vicario puniēdos tradidit ſicut dictū eſt ſupra in paſſiōe ſanctorum cyriaci et ſociorū. vi. idus auguſti. Cū ergo carpaſius oēs pdictos martyres decollaſſet: et creſcentianū diū in cuſtodiam detinuiſſet: ipſum tandē eductum et idolis immolare nolentem: iuſſit in equuleo ſuſpēdi et fuſtibus cedi: atqꝫ vngulibus ferreis crudeliter lacerari. Et cū in his deo gratias ageret: pcepit flammas ad latera eius apponi. Et cum diu incendio conſtrict⁹ vreretur emiſit ſpiritum. Cuius corpus in platea ante templum palatij iactatum: a ioanne preſbytero nocte recollectum: et in cimiterio priſcille via ſalaria in arenario ſepultum eſt. viij. kalendas decembris.

¶ De ſanctis Porphyrio et ſocijs martyribus.

Capitu. ciij.

Porphyri⁹ mar

tyr cum ſocijs ſuis videlicet militibus ducentis apud alexandriam paſſus eſt ſub maxētio ceſare. Hic cū eſſet princeps militie imperatoris a regina fauſtina rogat⁹ eā ad beatā katherinā in carcere detētā nocte quadā adduxit et videns mirabilia que in carcere fiebāt apud virginē vna cū pdicta regina chriſti fidem

ſti fidē percepit:vt dicetur infra in paſſione ipſius virginis.vij.kalendas decembris. Cū aūt regina p̄ chriſti noīe paſſa eēt. Porphyri⁹ corp⁹ eius rapiēs ſepeliuit:vt ſupra dictū eſt in paſſione fauſtine.viij.kalend. decēbris. ¶ Sequenti vero die dū de corpe regine queſtio fieret:ꝛ multos propter hoc ad ſupplicia pertrahi maxēti⁹ iuſſiſſet. Porphyri⁹ ꝓrumpēs in mediū exclamauit ꝙ ipſe eēt qui chriſti famulā ſepeliſſet:ꝛ chriſti fidē ſuſcepiſſet. Et cū oīa q̄ cōtigerant:ſuis cōmilitonibus ducentis numero retuliſſet:illi ſimiliter diuinit⁹ compuncti ſe chriſtianos eſſe velle dixerunt:ꝛ vna cū ſuo principe ſe mori paratos obtulerunt. Tunc ceſar furibūdus eos omnes precepit vna cū Porphyrio decollari:ꝛ corpora eorum canibus deuoranda dimitti:q̄ tamen a chriſtianis nocte collecta ꝛ extra muros ciuitatis ſunt tumulata octauo kalendas decembris.

¶ De ſanctis Flora ꝛ Maria virginib⁹ et martyribus Capitulum.ciiij.

Flora ꝛ maria virgines apud cordubam ciuitatem hiſpanie paſſe ſunt: que primo diuturnos carceres pro chriſti nomine paſſe:multaq̄ famis ꝛ inedie maceratione afflicte: nouiſſime autem gladio interempte coronam martyrio perceperunt.viij.kalendas decēbris. Hec Ado.

¶ De ſancta Katherina virgine ꝛ martyre. Capitulū.cv.

Katherina virgo ꝛ martyr apud alexandriam ciuitatem paſſa eſt ſub maxētio imperatore. Hec enī coſti regis alexandrie filia vnica in eius decrepita etate nata:puella admodum ſpecioſa intra annū.xviij.oīb⁹ liberalibus ſtudijs imbuta eſt quā pater moriens ſuccetricē in regno reliquit. Cū aūt patre defuncto a quodā maximo principe in cōiugiū peteret:ꝛ ipſa de hoc a matre inſtantius pulſaret:virgo adhuc gentilis:ſuperba mente denegabat:dicēs ꝙ neminē vnquā in virū aſſumeret:niſi eū vt ipſa nobilior:ſpecioſior:ditior:ac ſapiēs eēt. Sꝫ dū princeps ille amore virginis capt⁹ inſtaret:ꝛ cōminās ciuitatē alexādriā īuaſurū:niſi eā mater ſibi traderet ꝛ mr̄ ex hoc nimiū formidaret:rogauit filiā vt quēdam eremitā xp̄ianū atq̄ ꝓſiteꝝ virū boni ꝯſiliī ꝛ prudētie famoſum extra vrbē habitātē adirēt: vt ſup inde ꝯſiliū ei⁹ requirerēt ꝛ audirēt. Sperabat enī mater cū eēt xp̄iana:vel filiā ad coniugiū inducēdā vel ſaltē huius occaſione ad fidē chriſti cōuertēdā. Nā puella philoſophoꝝ ſtudiis dedita chriſtū cōtēnebat:nec de eo a matre quicquā audire volebat. Cū ergo mater ꝛ filia ad eremitam veniſſent:illeq̄ ad preces matris virginē de coniugio pulſaret:ꝛ ipſa eadē ei que matri dixerat reſpondiſſet eremita ſpiritu dei tactus: eidē ꝓmiſit quod ſponſum ei dare volebat ne dū ei ſimilē ſꝫ ipſa ꝛ creaturā quālibet in oīb⁹ excedētē. Que dū puella ſibi oſtendi petiuiſſet:ille tabulā pictā eidem tradidit deferēdā:in qua erat imago deuota virginis chriſtū puerū baiulātis:dixitq̄ virgini illas eē imagines ſponſi ꝛ genitricis:q̄ ſi deuote oraret ſe ab eā videri permitteret. Virgo aūt reuerſa dū nocte illa ante tabulā orās aliquātulū obdormiſſet:vidit in ſomnijs cū matre virgine chriſtū vltra oēm pulchritudinē ſpecioſum. Cui dū dei genetrix Katherinā offerret in ſponſā:chriſt⁹ eā repudiauit:eāq̄ nō eē pulchrā aſſeruit. De quo dū virgo excitata ꝛ iā amore ſponſi capta triſtaret ad mortē:facto mane matrē vocauit:ꝛ cōcita ſecū ad eremitā acceſſit:cui oīa viſa expoſuit. Quā ille de chriſti fide plenius informauit:ꝛ cōuerſam baptizauit ꝓmiſſione ei ꝑculdubio facta ꝙ ſpōſo amato eēt grata. Cū igit̄ virgo rediſſet ꝛ ꝓſtrata añ iconā obdormiſſet. Iterū eidē mr̄ cū filio ſole ſplēdidior:ꝛ cetu angelorū apparuit:mr̄ filio ſponſā obtulit. ꝛ ipſe eā vt pulchrā ꝛ decorā ac purificatā accepit:eamq̄ celeſti anulo ſubarrauit. Excitata virgo anulū ſibi in digito reperit ꝛ mr̄i ſue cū gaudio oſtēdit ꝛ viſa retulit:ſicq̄ deinceps xp̄i amore ſuccēſa:mūdi pōpas ꝯtēnere cepit. In palatio tñ diuitijs ꝛ pueris pleno ꝑmāſit:donec mater a ſeculo migrauit. ¶ Cū aūt maxenti⁹ imperator oēs tā diuites quā pauperes ad alexādriā cōuocaſſet: vt idolis immolarent:ꝛ chriſtianos nolētes immolare puniret: katherina cū eēt in palatio audiēs animaliū diuerſorū mugit⁹:ꝛ cātātiū plauſus:miſſo illuc nūcio inquiri iuſſit celeriter quid hoc eēt. Qd̄ cū didiciſſet: aſſumptis ſecū aliquibus de palatio ſigno crucis ſe muniēs illuc acceſſit. Ibiq̄ multos chriſtianos metu mortis ad ſacrificia duci cōſpexit. Que vehementi dolore cordis ſauciata ad imperatorē ſe audacter ingeſſit: nullāq̄ ei ſalutationē premiſit. Sꝫ ſtans ante ianuā tēpli ꝑ varias cōcluſiones ſyllogiſmorū:allegorice ꝛ philoſophice multa cū ceſare diſputauit. Deinde ad cōmune colloquiū redēs:ipſum cōfidenter redarguit ꝙ in caſſū tātā multitudinē cōgregaſſet ad colendā ſtultitiam idolorū:veruꝫq̄ deū celi ꝛ terre atq̄ creaturarū omniū creatorē eē cōprobans:ꝛ chriſtū dei filiū incarnatuꝫ et paſſuꝫ atq̄ in celis glorioſuꝫ aſcendiſſe cōſtāti⁹ hortauit. Et cū ſapienter plurima diſputaſſet. ſtupefact⁹ ceſar ad hec reſpondere nō valens:eam rogauit vt ſacrificiū ſuū cōpleri ſineret:ꝛ poſtmodū ei reſpōſa daret:precepitq̄ eā ad palatiū duci ꝛ cū diligētia cuſtodiri: admirans eius prudentiā ꝛ corporis elegātiā. ¶ Veniens ergo ad palatiū imperator eā ſibi preſentari iuſſit:ꝛ ipſaꝫ de eius ꝓgenie requiſiuit. Que reſpondit ſe filiā regis coſti fuiſſe:ꝛ in purpura natā ac liberalibus diſciplinis pleniter inſtructā eē:omnia tamē propter chriſtū cōtēpſiſſe:deos aūt quos imperator colebat nec ſe nec alios iuuare poſſe. Cū aūt ꝑ multa poetarū exempla:ꝛ philoſophorū argumenta deos gentium apertis rationibus cōfutaret:plurimaq̄ cū ceſare diſputans ipſuꝫ in oībus viciſſet:vidēs ille ꝙ ei⁹ ſapiētie obuiare nō poſſet:mandauit ꝑ literas vt oēs rhetores ꝛ phi de circūſtātib⁹ regionib⁹ ad alexandriā feſtinarent diuerſa munera recepturi ſi concionatricē virginē ſuperarent. Adducti ſunt igitur de diuerſis partib⁹ quinquaginta oratores:qui oēs mortales in mūdana ſapientia excellebāt. Quib⁹ interrogantib⁹ cur de remotis illuc partib⁹ vocati fuiſſent:ꝛ cauſam eoꝝ cōuocationis didiciſſent:deridentes quod vnius mulieris occaſione tanta illuc ſapientia cōueniſſet puellā ad ſe adduci iuſſerūt:vt ſua temeritate conuicta:nunquā ſe ſapientes vidiſſe cognoſceret. Que cū certamē ſibi imminēs audiſſet domino ſe cōmēdauit. Quā angelus in chriſto cōfortauit:ꝛ vt conſtanter ſtaret admonuit:quia nedū ab illis vinci nō poſſet:ſed etiā illos victos ꝛ cōuerſos ad palmam martyriū deſtinaret. Cū ergo coram oratoribus adducta fuiſſet:ꝛ cū eis ſapiētiſſime diſputaſſet ac deos apertiſſime demones aſtruxiſſet:obſtupefacti ꝛ illi quid dicerēt non habentes:muti penitus ſunt effecti. Tunc imperator furore repletus eos redarguit. ꝙ ſic turpiter ab vna puella ſe vinci permitterent:vn⁹ autem magiſter aliorū ſic reſpondit ꝙ licet null⁹ adeo ſapiens ante eos nunquam ſtare potuiſſet:tamen ipſa puella in qua dei ſpiritus loquebatur:ſic eos in admirationē conuerterat:vt cōtra chriſtum aliquid omnino dicere neſcirent aut penitus formidarent. Et cum omnes vna voce eadem aſſererent. Iratus imperator omnes in medio ciuitatis cremari mandauit:de quibus ſupra in eorum paſſione dictum eſt idibus nouēbris. ¶ Poſt hec imperator virginem chriſti ad ſacrificia inuitare cepit: promittens ei ꝙ poſt reginam in

palatio ipſius ſecunda vocaretur: imagine illius fabri-
cata a cunctis vt dea veneraretur. Cui cũ virgo dice-
ret: vt talia nefanda loqui deſiſteret: et chriſtum dñm ſe
adorare dixiſſet. Juſſit eã imꝑator ſpoliatã ſcorpioni-
bus cedi: et ceſaꝫ in obſcurũ carcerẽ recipi: ibiqꝫ dieb⁹.
xij. fame cruciari. Rege autẽ extra regionis cõfinia ex
cauſa procedente: regina nomine fauſtina maxẽtij vxor
nimio virginis amore ſucceñſa: cũ principe militũ no-
mine porphyrio: dato cuſtodibus precio media nocte
ad carcerẽ properauit. Uideruntqꝫ carcerẽ mirabili cla
ritate fulgentẽ: et angelos plagas virginis perungẽtes.
Quibus katherina eterna gaudia p̄dicauit: et ad fidem
cõuertens martyrij coronã eis predixit. Sicqꝫ eorum
vterqꝫ ad pedes eius procidit: et porphyrius cũ ducen-
tis militib⁹ fidem recepit. Interea chriſtus per colum
bã de celo miſſam celeſti cibo virginẽ refouit. Deinde
cũ multitudine angelorũ et virginũ ei apparuit: et vt cõ-
ſtans eſſet blando colloquio confortauit. ¶ Rediens
autẽ imperator eam ſibi preſentari iuſſit: et videns ſplen
didam quã tanto ieiunio exiſtimabat afflictam: cuſto-
des torqueri volebat. qꝛ eos ei miniſtraſſe putabat. Il
la vero ſe a chriſto celitus enutritã ꝓhibebat. Et cum
ſuadente maxentio illa omnino dijs imolare recuſaret
et ex hoc ceſar nimiũ fureret. Prefectus quidã ei ſuaſit
vt intra triduũ quatuor rotas ſerris ferreis et gladijs
circunſeptas prepararet: vt tã terribile tormentũ pucel-
le membra diſſecaret et ceteros chriſtianos terreret: qꝫ
et factũ eſt. Tũc virgo beata dominũ exorauit. vt ad cõ-
uerſionẽ circũſtãtis populi ipſaꝫ machinã diſſiparet.
Et ecce angelus domini molẽ ipſam tanto impetu di-
uellendo cõcuſſit qꝫ quatuor milia gentiliũ interemit.
Quo miraculo paganorũ multitudo ꝯuerſa ẽ. Regina
autẽ fauſtina: q̄ vſqꝫ tũc ſe occultauerat: deſcẽdit et impa
torẽ de tãta duritia increpauit. Propter qꝫ ab ipſo detecta
et xp̄iana ꝯperta: ab eodẽ martyrizata ẽ vt dictũ ẽ ſupra
in ei⁹ paſſiõe. ix. kal. decẽb. Sꝫ cũ porphyri⁹ corp⁹ regi
ne ſepeliſſet: et ex hoc cũ ducẽtis militib⁹ ſe xp̄ianũ cõfeſ
ſus eſſet iubente eodẽ imꝑatore ipſe cũ dictis militib⁹
decollant̄ vt ſupra dictũ eſt in eorũ paſſione. viij. kalen-
das decembris. ¶ Deinde imperator katherinã aduo-
cans eidem ꝓpoſuit vt aut ſtatim dijs ſacrificaret: aut
caput amitteret. Sed cum ſacrificare renueret: decol-
lari iubetur. Ducta igitur ad locũ paſſionis cũ lachry-
mis orauit: et xp̄m ſpecialiter pro ſe in quacũqꝫ neceſſi-
tate inuocãtib⁹ exorauit. Factaqꝫ eſt ad eã vox de celo:
qꝫ ei celi ianua aperta eſſet: et qꝫ in ſuis petitionib⁹ exau
dita fuiſſet. Cũ autẽ decollata foret de eius corpore pro
ſanguine lac emanauit. Cuius corp⁹ ab angelis per ae-
ra ſubleuatũ: et itinere dierũ viginti ad montẽ ſynai in
momẽto deuectũ ibiqꝫ honorifice tumulatũ eſt. vij. ka
lend. decembris. Ex cuius tumulo oleuꝫ indeſinenter
emanat quod cunctorum debilium membra ſanat.

¶ De ſancto Mercurio martyre. Cap. cvj.

Mercurius mar-
tyr apud ceſareã capadocie paſſus
ſub decio ceſare: cuius tpe dñi bar-
bari romanorum fines inuaderent.
Decius cũ multis militib⁹ ꝯtra eos
bellaturus ꝓcedit: inter quos erat
mercurius miles. Cũ autẽ aliquãtu
lũ certaſſent ſe ſubtraxerũt. Tũc ap-
paruit vir q̄dã ſplẽdid⁹ mercurio
militi dicẽs ſe miſſum eſſe a deo ad
eũ in bello iuuãdũ: dedit qꝫ ei lãceã
qua barbaros ꝓſtrandos ꝓmiſit: et vt habita victoria
dei ſui recordaretur admonuit. Initoqꝫ prelio mercu-
rius eadẽ lãcea regẽ ipſorũ occidit: alioſqꝫ multos ex
hoſtib⁹ ſtrauit. Qd barbari vidẽtes in fugã cõuerti ſũ-
t: et a romanis expugnãt̄. Deci⁹ autẽ poſt triũphum
mercuriũ accerſiuit et interrogauit cũ q̄s eſſet: cui⁹ vir
tute victoriã ipſe obtinuiſſet. Qui reſpõdit ſe genere ſcy
tham ortũ armenia: patre gordiano ꝓgenitũ: et a cuna-
bulis philopatorẽ a militib⁹ mercuriuꝫ nominatũ: ex
militia que marchia nuncupat̄. Decius ergo ipſũ exer
cit⁹ ſui principẽ cõſtituit. Cũ autẽ romã cũ decio reuer
ſus eſſet. Angel⁹ iterũ ei ꝑ ſomniũ apparuit: et excitauit:
ipm q̄ꝫ de negligentia quã circa verũ deũ cognoſcen-
dũ percepta victoria habuiſſet: acriter increpauit: et ni
ſi cõuerteretur minas ſubiũxit atqꝫ diſparuit. ¶ Mer-
curius autẽ ex dictis angeli ad fidem conuerſus idola
abhorrere cepit et baptiſmũ latenter ſuſcepit. Et inuu-
tat⁹ ab imperatore vt ſecũ ad ſacrificãdũ accederet: ter
tio venire cõtempſit. Poſt imolationẽ vero cũ accerſi-
tũ interrogauit: cur ad ſacrificandũ venire contẽpſe-
rit. Ipſe autẽ chlamidem expoliatã et cingulũ ſolutũ ceſa
ri reſtituit ſeqꝫ xp̄ianũ viua voce profeſſus eſt. Tũc ce-
ſar ipm in carcerẽ mitti fecit: vbi angelica viſitatione
cõfortatus eſt. Inde eductus eſt: dũ deos omnes con-
futaret: pronus extendit: et brachijs et pedibus ad qua-
tuor palos a terra ſuſpenſus alligatur: et diutius fuſti-
bus verberatur: deinde igne ipſi ardente ſubterſtrato
ad modicũ aſſatur: ſꝫ ex ſanguinis multa effuſione car
bones extinguebant̄. Inde in cubiculo modicũ ſpira-
men habente recluditur: ſꝫ ab angelo viſitatus: omnia
ipſius vulnera ſolidantur. Cũ autẽ mane eũ productũ
et ſanatũ decius conſpexiſſet: et hoc magice arti attri-
buiſſet. Juſſit illũ extẽſuꝫ candẽti ferro vti cauterio ꝑ lõ
gũ exuri: et ſubulis igne torrentibus latera eius ac ter-
ga terebrari. Deinde ipſuꝫ verſis pedib⁹ altius a terra
ſuſpẽdi: et ad mentũ eius grauiſſimũ lapidẽ alligari. Et
cũ nihilomin⁹ xp̄m voce qua poterat confiteretur: mã
dauit ſaxũ amoueri: et os eius oſtrui ne xp̄m aliquali-
ter nolaret. Dehinc fecit eũ a quatuor viris tã diu fla-
gellari: donec cutis eius ſanie flueret. Et dũ hec oĩa cõ
ſtantiſſime ſuperaſſet: iuſſit eũ decius apud capadocie
ꝓuinciaꝫ in exiliũ duci et ibidẽ capite truncari. quẽ mi-
lites ꝑ dies plurimos terra mariqꝫ trahẽtes ceſaream
ꝑuenerunt: vbi chriſtus dñs eidẽ apparuit: eũqꝫ beni
gne cõſolatus eſt. Mane vero extra vrbẽ a militib⁹ du
citur: et ibidẽ decollatur. vij. kalend. decẽb. Cuius cor-
pus in hora ſui tranſitus lucidiſſimũ ſplẽduit: odorqꝫ
mirus ex eo fragrauit. Quo miraculo plurimi ad fidẽ
cõuerſi ſũt. Sepultus eſt autẽ a xp̄ianis in ceſarea ciui-
tate: baſilicaqꝫ ſupra tumulũ ei⁹ in ipſi⁹ noĩe edificata
eſt: vbi et arma eius repoſita ꝓ reliquijs cõſeruantur.

¶ De ſancto Mercuriale epo. Cap. cvij.

Mercurialis epi-
ſcopus liuien. fuit qui apud eãdẽ ci-
uitatem vita et doctrina et miraculis
claruit. Cũ autẽ inter populienſe et li-
uienſe oppidũ draco immanis dege-
ret q̄ homines et alalia deuorabat: et flatu
ſuo venefico multos ꝑimebat: mer-
curialis oĩ ppl'o ſuo ieiuniũ tridua-
nũ indixit: et oratione ꝑmiſſa cũ oĩ cle-
ro et plebe vna cũ ſctõ rophilo epo
populienſi ad locũ acceſſit. Ibiqꝫ ambo
epi draconẽ vt agnũ mãſuetiſſimũ ſtolis ſuis alligãtes:
i puteo ꝓximo demerſerũt. eoqꝫ recluſo i ꝑpetuũ me-
moriale miraculi deſup ĩpoſuerũt: ſicut de h̄ ſupra di-
ctũ eſt in geſtis rophili epi. xv. kalend. auguſti: beatus
vero mercurialis ad diem propin-
quans extremum in pace quieuit.

¶ De ſancto Romano p̄ſbytero.
Capitulum. cviij.

Roman⁹ preſby-
ter et ꝯfeſſor apd̄ caſtrũ blauiũ cla-
ruit. Qui vita et ſctitate ꝯſpicu⁹ inſi-
gniter effulſit: et ſcia atqꝫ doctrina
multiplr polluit. Qui et apd̄ eandẽ
ciuitatem in pace quieuit. vij. kalẽ.

decẽbꝛis. Cuꝰ ſctitatis pꝛeconiũ miraculoꝝ gloꝛia de claratur. Hec ado in martyꝛologio ſuo ex chꝛonicis hiero nymi ſumpto.

¶ De ſancto petro alexandrino epo ꝛ martyꝛe. Cap. cviii.

Petrus alexandrinus epiſ ꝛ martyꝛ apud ipſam ciuitatẽ paſſus eſt ſub maximiano impatoꝛe. Hic beato theone alexandrino pontifici i epatu ſucceſſit ꝛ a bt̃o marco euãgeliſta. xvj. epiſ eiuſdẽ ciuitatis ſedẽ gubernauit: ſapiẽtia ꝛ ſanctitate inſignis admoduꝫ effulſit: multaſq; p fide xp̃i pſecutiões pertulit. Ita vt pene omni vite ſue tempoꝛe in diuerſis afflictionibꝰ pꝛobatꝰ extiterit. Nã plurices pſecutoꝝ declinãs rabiẽ: de loco ad locum pfuſus adhuc plurimũ in meſopotamia latitauit: ac perinde apud ſyꝛiã ꝑ heniciã: in vtraq; etiã paleſtina atq; in inſulis maritimis exulauit. Qui ꝛ quinquaginta epos oꝛdinauit. Cũ aũt ad ſedẽ ſuã reuerſus multa miracula egiſſet: ꝛ meletiꝰ lycopolytanus epiſ ab vnitate eccleſie diſceſſiſſet. Petrꝰ eiꝰ metropolitanꝰ celebrato catholicoꝝ epoꝝum cõcilio ipſuꝫ vti hereticũ dãnauit: verum cũ arriꝰ hereticꝰ a quo ꝛ arriani dicunt̃ adhuc laicꝰ dicto meletio adhereret: ꝛ alios catholicos odiret: quaſi ſimulate meletiũ deſerẽs: cõfugit ad petrum. Qui eũ in diaconẽ cõſecrauit. Poſtq̃ aũt beatꝰ petrus oẽs meletianos ab eccl̃ia ſegregaſſet. Arriuſq; hoc moleſte ferens epo multa ob loquẽdo detraheret. Petrus epiſ arriũ hereticũ catholica cõmunione puauit: ꝛ vti hereticoꝝ fautoꝛẽ dãnauit. Cũ aũt atrocitate perſecutiõis i xp̃ianos ſeuiẽte: plurimi in puincia egypti martyꝛio coronarent̃: ipſoſq; oẽs ſanctꝰ epiſ vti bonꝰ athleta ad paſſionẽ hoꝛtaret̃: maximianꝰ imperatoꝛ hoc audiẽs miſit quoſdã tribunos: vt epm alexandrie detinerent ꝛ detẽtũ in carcere decollarẽt. Tribuni aũt illũ captũ in cuſtodia recluſerũt. Ad quẽ xp̃ianoꝝ multitudo vtriuſq; ſexus ꝛ oĩs etatis cõcurrerũt: ꝛ lachꝛymas fundẽtes carcerẽ circũuallarũt: die noctuq; ibidẽ perſiſtentes: vt ne quis paganoꝝ ad eũ occidẽdum ingredi poſſet viciſſim cuſtodiẽtes. Qd̃ videntes tribuni habito cõſilio ſtatuerũt vt milites armati xp̃ianos carcerẽ obſeruãtes violẽter irrumperẽt: ꝛ aditũ denegare volẽtes trucidarẽt: atq; ita ad epm occidẽdũ ingredi poſſent. Interea arriꝰ timẽs ne poſt exitũ tanti viri nullatenus recõciliari poſſet: nobilioꝛes ex clero ad epꝫ miſit vt ſimulatã penitẽtiã veniam impetrarẽt. Sanctꝰ autẽ epiſ p ſpm̃ eis ꝑdixit arriũ a gloꝛia dñi ſemp alienũ futuꝝ. Deinde ſecretiꝰ achillã ꝛ alexãdrũ ſenioꝛes in clericis: ambos pb̃ros cõuocauit: eiſq; ꝑdixit q̃ vterq; eoꝛum poſt ſe epiſ alexãdrie futurꝰ eſſet: ꝛ q̃ pꝛimo quidẽ achillas: poſtea ꝟo alexãder in eiꝰ ſedẽ ſuccederet: admonẽs ne q̃s eoꝝ arriũ hereticũ peſtiferũ futuꝝ: aliqñ eccleſie dei recõciliare ꝑſumeret. Narrauitq; eis qualr̃ in ipſa nocte xp̃m iuuenẽ quaſi duodenẽ vidiſſet: veſtitũ cãdido colobio a ſummo vſq; deoꝛſum cõſciſo: quia vtraq; manu illuc circa pectus ſuum coniungebat ꝛ quaſi nuditatem ſuam operiebat. Qui ab eodem interrogatus quid hoc eſſet. Reſpondit q̃ arrius hoc ſeciſſet: qui vnitatem fidei ſacre conſcidiſſet: qui et in coꝛpoꝛabile ſchiſma in dei eccleſia generaret. Cum autem beatus petrus omnem populum pꝛedicaſſet: eos in pace dimiſit. Videns vero q̃ ſui occaſione omnibus chꝛiſtianis cum cuſtodientibus moꝛtis periculum immineret: miſit ad tribunos per quendam ſenioꝛẽ pꝛeſbyteꝝ: vt nocte ſequenti ad carcerem accedant: ꝛ in loco quo ab intus ipſum pulſare ſenſerint parietem effodiant: ꝛ inde illum ſponte egreſſurum ſuſcipiant: ſicq; ſine alioꝛum dãno in ſe ſolũ ſibi iuſſa percipiant. Qui venientes nocte ꝛ ſine tumultu militũ locuꝫ obſeruantes: vbi virũ domini in oꝛatione pernoctantem pulſantem audierunt: ibidem parietem effoderunt: ꝛ et cunctis chꝛiſtianis circa carcerem ſopoꝛatis petruꝫ epiſcopum per foramẽ eduxerũt. Verum cum domini voluntas eſſet vt ſeruum ſuũ ad ſe per martyꝛiuꝫ aduocaret: ꝛ ne quis eius paſſionẽ impediret: tam validus tunc imbꝛium turbo colliſioneſq; ventoꝝ perſtrepuerũt: vt nemo coꝝ qui obſeruabant carcerẽ: ſonũ effodientiũ audire potuiſſet. Egreſſus igit̃ martyꝛ xp̃i ſm̃ qd̃ eis pꝛomiſerat: ꝛ ab eis detentꝰ ad locũ buculi deductꝰ eſt: vbi oliꝫ beatus marcꝰ paſſus fuerat: vbi ab vno ex militibus enſe per femoꝛa tranſfixus migrauit ad dñm. xvj. Kal. decemb. Sepultꝰ q; eſt a xp̃ianis in alexãdria ciuitate in loco q̃ dicit̃ leocadoꝛ: in cimiterio qd̃ ipſe edificauit.

¶ De ſancto petro epo ꝛ confeſſoꝛe. Cap. cx.

Petrus epiſcopꝰ apud edeſſam ciuitatẽ claruit tẽpoꝛe anaſtaſij pꝛimi impatoꝛis: q̃ ſanctitate multa ꝛ ſapiẽtia luculẽta polluit ipſiuſq; ciuitatis ſedem tenuit: virtutumq; iubar fidelibꝰ tam opere q̃ ſermone dereliquit. Declamatoꝛ eni͂ inſignis fuit. Variaruꝫ cauſarũ tractatꝰ edidit. Et in moꝛẽ ſancti effrẽ eiuſdẽ eccleſie diaconi pſalmos metro compoſuit: et apud ipſam ciuitatem in chꝛiſto quieuit. Hec gennadius de viris illuſtribus.

¶ De ſancto Leonardo cõfeſſoꝛe. Ca. cxj.

Leonardus cõfeſſoꝛ apud coꝛbiacenſem ciuitatẽ claruit. Hic eiuſdem pꝛofeſſionis ꝛ virtutis extitit cuius ꝛ alius ſanctꝰ leonardus de quo ſupra dictũ eſt in eiꝰ legenda. viij. idus nouẽbꝛis. eidẽq; ſancto quaſi per oĩa ſimilis in miraculis fuit. Cũ eni͂ in monaſterio pꝛelatus eſſet: ꝛ tãta ſe humilitate gereret: vt oĩbus inferioꝛ videret̃. Sed cũ omnis pene populus ex eiꝰ fama ad illũ confluerct. Quidam emuli i regi clothario ſuaſerunt: q̃ niſi ei puideret regnum francie detrimentũ non modicum ſuſtineret. Nam leonardus multos ſub obtentu religionis colligebat: ꝛ ſic in dolo regi inſidias parabat. Quibus rex credulus eũ expelli iuſſit. Venientes autem milites adeo verbis eiꝰ cõpuncti ſunt: vt ſe ſuos futuros diſcipulos obtulerunt. Rex quoq; penitens veniã petijt: ꝛ et detractoꝛes rebus ꝛ honoꝛibꝰ pꝛiuauit ꝛ leonardũ valde dilexit: ad cuiꝰ etiã p̃ces emulos eius dignitatibꝰ eoꝛum reſtituit. Qui adeo ſimiliter impetrauit: vt quicũq; in carcere tenerent̃ mox inuocato ſuo nomine ſoluerentur. Cũ autẽ die quadã oꝛationi incũberet: ſerpens maximꝰ a parte pedũ vſq; in eius ſinum intrauit. Qui ꝓpter hoc nullatenus ab oꝛõne ſurrexit. Cõpleta vero oꝛõne dixit ei vt ſi i ſe data ſibi fuiſſet vlla ptãs: in eo faceret quicquid meruiſſet. Poſt hec autẽ cũ duos epiſcopos diſcoꝛdãtes ſedaſſet: in craſtinũ ſe finiẽdũ ꝑdixit. Qui ꝛ apud vendoperã monaſterij in pace feliciť obdoꝛmiuit. vj. kalẽ. decẽb.

¶ De ſancto Jacobo interciſo martyꝛe. Cap. cxij.

Jacobus martyꝛ cognomẽto interciſus apud perſidẽ paſſus eſt. Qui nobilis gñe ſꝫ fide nobilioꝛ ex regiõe pſarũ ꝛ ciuitate elapeoꝛũ dꝰ xp̃ianis pentibꝰ ꝓgenitꝰ xp̃ianus ꝛ ipſe vxoꝛẽ habuit xp̃ianã. Erat q; notiſſimus regi pſaꝝ ꝛ inter optimates pꝛimꝰ. Accidit aũt vt a pꝛincipe

nimio amore seductꝰ ad colẽda idola flecteretur. Qđ mater ⁊ vxor audiẽtes amaras literas ei ſcripſerunt: in quibus eũ de idolatria acrius redarguebãt: ⁊ eidẽ de cetero adherere repudiabant. Cum autẽ iacobus literas legiſſet: amare fleuit: ⁊ pro errore ſuo penitentiam agens ſe durius afflixit. Quod dum ꝑ nuncium quendã principi nunciatũ eſſet ille iacobum aduocans interrogauit eum an nazarenus ⁊ per conſequẽs magus effectus fuiſſet. Qui reſpõdit ſe chriſtianũ eſſe: magum aũt minime. Et cum eidem multa ſupplicia minaretur: et ille ſe nulla tormenta formidare ꝓteſtaretur. princeps de conſilio amicorũ hanc ſententiã ſuper iacobũ tulit: vt ad aliorum terrorem membratim puniret. Et cũ quidam ex cõpaſſione ſuper eum flerẽt ille dicebat ne plorarẽt: quia ipſe ad vitam: ipſi vero ad interitum feſtinarent. Tunc carnifices a manu dextra inchoãtes primũ policẽ: deinde quatuor alios digitos eidẽ ſucceſſiue preciderunt. Deinde ad leuam accedẽtes oẽs ſimiliter eidẽ quinq; digitos ſigillatim abſtulerunt. Et deinde ad pedem dextrũ ſe curuãtes oẽs digitos ipſiꝰ pedis ſucceſſiue abſciderunt. Qđ poſtmodũ ſimiliter ⁊ ſiniſtro pedi fecerũt. Ad quorũ ſingulorũ oim digitorũ ꝑciſionẽ ſanctꝰ martyr deo gratias agebat: ⁊ ſemꝑ aliqua noua ⁊ vtilia ꝓferebat: tormẽta ꝗ cũcta quaſi ꝓ nihilo ducebat. Tũc accedẽtes miniſtri pedẽ dextrũ abſciderunt ⁊ deinde ſiniſtrũ. Abſciderũt ⁊ dextrã manũ ⁊ deinde ſiniſtrã. Abſciderũt etiã brachiũ dextrum vſq; ad humerum: ⁊ ſic poſtmodũ ⁊ ſiniſtrũ. Jamq; carnifices defecerãt: eo ꝙ a prima hora diei vſq; ad nonã in eiꝰ ceſſiõe ſudaſſent. Tũc accedẽtes ſciderunt ſurã dextri cruris: ſcindẽtes vſq; ad femur. Deinde cõuerſi ſiniſtri cruris ſurã preſcindẽdo: vſq; ad femur ſciderunt. Beatꝰ vero iacobꝰ ineffabili dolore ꝑgrauatus ad dñm exclamabat: ⁊ gratias agẽs xp̄o finẽ ſuo martyrio imponi exorabat. Eratq; ſicut truncũ nullũ habẽs ſuſtẽtaculũ nihilq; in eo hoĩs apparebat niſi ſola lingua: qua dñz collaudabat. Multi quoq; de aſtãtibꝰ eiꝰ tormẽtis cõpatiẽtes deflebãt: ⁊ nõ audẽtes illũ aſpicere faciẽ ſuã operiebãt. Tũc mãdãte rege vnꝰ ex carnificibꝰ eiꝰ acceſſit: ⁊ caput eiꝰ amputauit. Cuiꝰ corpꝰ xp̄iani in eiꝰ ciuitate elape ſepelierũt. v. kalẽ. decembris.

De ſancto Clemẽte Flauio ep̄o. Cap. cxiij.

Clemens epiſcopus cognomẽto Flauiꝰ apud metẽſem ciuitatẽ claruit. Hic conſul romanorũ ⁊ patruꝰ clemẽtis pape fuit. Qui a btõ petro apoſtolo baptizatꝰ ⁊ diſcipulꝰ effectꝰ ⁊ ab eodẽ ep̄o ordinatꝰ ad galliã belgicã euangelizandi grã miſſus eſt cũ pluribꝰ aliis ep̄is. Et dũ ad metẽſem ciuitatẽ ꝑueniſſet a quodã viro hoſpitio officioſe ſuſceptꝰ fuit. Cui ⁊ chriſtũ ei incognitũ ⁊ inauditũ ꝑdicauit: in quo oĩa ſigna ſe facturũ ꝓmiſit: a quo ⁊ didicit in arenario olim ab octauiano in ipſa vrbe cõſtructo draconẽ ingentẽ degere: qui alios dracunculos ex ſe genuerat: quorũ flatu mortifero aer adeo peſtiẽs ⁊ infectꝰ erat: vt multis iã extinctis ciuitas oĩs in holbꝰ ⁊ aĩalibꝰ morbida foret multiq; lãguore oppreſſi decũberẽt. Cũ aũt ſanctꝰ clemẽs liberationẽ ciuitatis ꝓmiſiſſet. hoſpes primos vrbis ipſiꝰ aduocat: ⁊ audita narrat. Et concurrẽte omni populo ſanctꝰ ep̄s primo ꝗdẽ egris oratiõe ſua ſanitatẽ reſtituit. Deinde ad amphiteatrũ acceſſit vbi inuocato chriſti nõie draconem alĩos maiorẽ ſtola ſua circa collũ cinxit: eũq; vt manſuetum caniculũ poſt ſe trahere cepit. Omnibꝰ aũt vt a ſancto doceri fuerãt: kyrie eleyſon clamãtibus: ⁊ clemẽtem ſequentibus: ipſe vſq; ad flumẽ vrbi contiguũ qđ ſalia dicit draconẽ traxit: ⁊ in eodẽ fluuio demerſit. Omnis vero alia draconũ ⁊ ſerpentũ multitudo maiorẽ beluaz ſecuta: ⁊ in eodem amne a ſancto ſubmerſa fuit. Sicq; ſanctus oẽm populũ ad chriſtum conuertit: ⁊ baptizauit. Ibiq; pluribꝰ annis ſedẽ epiſcopalẽ tenuit. Et poſt felix paſtoris regimẽ in pace quieuit. v. kalẽ. decẽbris. Et in eodẽ oppido tumulatus iacet.

De ſanctis Barlaam ⁊ ioſaphat confeſſoribus. Cap. cxiiij.

Barlaam et ioſaphat eremite quorũ vitã ioannes damaſcenus cõpilauit apud indiã claruerunt. Cũ eñ vniuerſa illa patria chriſtianis ⁊ monachis impleta eẽt. Rex quidã auenur xp̄ianos oẽs ⁊ ꝑcipue monachos perſequebatur. Interea regi puer pulcherrimus naſcit ⁊ ioſaphat appellat: pro cuiꝰ natiuitate rex cũ omni populo dñs immolauit: ⁊ quinquaginta quinq; aſtrologos quid futurũ eſſet de puero interrogauit. Qui oẽs ipſum magnũ in potẽtia ⁊ diuitiis futurũ predixerunt: tamẽ chriſtianã religionem quã pater oderat coliturus pronoſticati ſunt. Quod rex plurimũ expaueſcens in ciuitate ſeorſum palatiũ ſpecioſiſſimũ conſtrui fecit ⁊ ibi puerum ad habitandũ poſuit. Ibi ſecum iuuenes pulcherrimos collocauit: mãdans illis vt nec mortem nec infirmitatem nec ſenectutẽ nec paupertatẽ vel aliquid quod poſſet afferre triſtitiã nominarent ei: ſed omnia iocũda illi preponerẽt: quatenꝰ nihil de futuris cogitare poſſet. Et ſi quis ex miniſtris infirmabat: cõtinuo ipſo amoto alius ſurrogabat: nec chriſtꝰ ab aliquo nominari preſumebat. Cum autem iuuenis adoleuiſſet in omni ſapiẽtia edoctus admirans cur pater eũ taliter recluſiſſet: quendã de cõſeruis ſibi familiariorez de hoc interrogauit dicẽs ſe in multa triſtitia poſitũ eo ꝙ ſibi foras egredi non liceret. Quod pater audiens ⁊ dolens equos parari fecit ⁊ choros plaudẽtes ante eũ mitteret: ⁊ ne quid ei fedũ occurreret diligenter prohibuit. Ipſo ergo aliquando procedente vnũ leproſum ⁊ vnũ cecum obuios habuit. Quos videns ⁊ ſtupens ꝗđ hoc eſſet inquiſiuit: ⁊ a miniſtris didicit ꝙ paſſiones ſunt ꝗ̃ hominibꝰ accidũt. De quo ille propter inſuetudinẽ talia videndi vel audiẽdi anxius eſſe cepit. Alio die ſenẽ rugoſum ⁊ incuruatũ ⁊ balbutiẽdo loquentẽ inuenit: ⁊ admirans de hoc etiã requiſiuit. Audiuitq; ꝙ propter annorũ multitudinẽ ad talem ſtatum deuenit cuiꝰ finis eſt mors quam omnes vel in ipſa etate vel in minori experiri oporteret. Que omnia iuuenis notans in multa erat triſtitia: ſed corã patre pretendebat letitiam deſiderans in via ſalutis edoceri. Cum autem hec oĩa monachus quidã nõie barlaam habitãs in deſerto terre ſennaar per ſpiritũ cognouiſſet admonitione diuina mercatoris habitũ aſſumpſit: ⁊ ad ciuitatem illam deuenit. Locutuſq; eſt pedagogo ioſaphat: dicẽs ſe lapidẽ precioſum venalem habere: qui ſua virtute quaſcũq; infirmitates curabat: quẽ regi ioſaphat vendere volebat. Ille aũt cum ſibi primo lapidem oſtendi petiuiſſet. Barlaã reſpõdit ꝙ lapis ipſe talem virtutẽ haberet vt ſi ꝗs qui corpore nõ eſſet integer ipſum aſpiceret cõtinuo lumẽ oculorũ amitteret: ⁊ q: filius regis virgo erat prout ipſe audierat: ideo ipſi ſoli lapidẽ oſtẽdere intẽdebat. Igitur pedagogus hoc ioſaphat nuncians ipſum ad eum in cõclaui ꝙ̃ totius introduxit: quẽ rex humaniſſime ⁊ reuerẽter ſuſcepit. De quo barlaã ipſum plurimũ commendauit: ⁊ incipiens eum alloqui a quibuſdã perſuaſionibꝰ ⁊ exemplis predicauit ei de mũdi creatiõe: ⁊ hominis preuaricatione: ac filij dei incarnatione: paſſione ⁊ reſurrectione: necnon de die iudicij bonorum ⁊ malorum retributione longum ſermonem contexuit: ſeruiẽteſq; idolis plurimum exprobrauit: ⁊ de illorũ fatuitate exempla propoſuit. Cepit etiã cõtra vanam ⁊ falſas mũdi delectationẽ multa diſputare: ⁊ finem omniũ morez cõprobare: ⁊ plura ad hoc in modũ fabularum exẽpla inducere.

inducere. Cū autē eum rex interrogaſſet quot annoꝝ eſſet: ⁊ vbi habitaret. Ille reſpondit ſe eſſe annoꝝ.xlv. ⁊ in deſerto ſennaar degere. E cōtra autē ioſaphat illū pluſqꝫ.lxx.annoꝝ ex apparentia iudicabat. Cui barlaā ait: ꝙ ſi a natiuitate ſua omnes eius annos querebat. recte exiſtimabat. Si vero a tpe quo relicto ſeculo chꝛiſto viuere ceperat nō plus qꝫ.xlv.ānos habebat: quos in eremo exegerat. Cū autem eum ioſaphat ad eremū ſequi vellet: noluit barlaā eo ꝙ ex hoc rex indignatus mortem oībus chꝛiſtianis inferret: ſed tpe oppoꝛtuno ad ipſum in poſterū veniret. Barlaā igitur regis filiū baptizans ⁊ in fide optime inſtruens eū oſculatus eſt ⁊ ad locum ſuum reuerſus eſt. Poſtqꝫ autē rex auenur filium ſuū chꝛiſtianum factum audiuit: in doloꝛe nimio poſitus eſt. Quem quidā amicus ei⁹ nomine arachis conſolans dixit quendā ſenem paganum nachoꝛ noīe barlaā per omnia ſimilem eſſe: quē ſuaſit vt rex aduocaret vt ipſe chꝛiſtianū ⁊ barlaā ſe ſimulans cū philoſophis diſputās pꝛimo chꝛiſtianoꝛum fidem defenderet: deinde ſe ſuperari permitteret: et omnia que docuerat retractaret et ſic ioſaphat ad deoꝛum cultum rediret. Igitur dictus pꝛinceps cū exercitu ad querendū barlaam iuit ⁊ nachoꝛ capto ſe barlaam cepiſſe dixit. Qđ filius regis audiens magiſtrū ſuum captum amare fleuit: ſed deo reuelante poſtmodū ipſum nō eſſe cognouit. Cum autē rex filiū nimis ⁊ blādiciis per dies plurimos pꝛopulſaret: vt ipſum ad ſuam volūtatem inflecteret. ⁊ ille nec minis terreri nec adulationib⁹ ſeduci poſſet. Tandē rex dicit ei ꝙ ad hoc ipſum declinare volebat vt barlaā qui eum ſeduxerat ⁊ qui in carcere erat cum gentilibus ad diſputādum conueniret: ⁊ ſiquidē ille obtineret rex ei cederet: ſinautem ipſi cum ceteris chꝛiſtianis ipſi cōſentirent. Quod cum regis filio placuiſſet: illi cum nachoꝛ oꝛdinant vt ſe barlaā ſimulans pꝛius fidē chꝛiſtianoꝛum defendat: ⁊ tandem ſe ſuperari permittat. Cum ergo omnes in vnum cōueniſſent: Ioſophat ſimulās ſe credere ꝙ nachoꝛ barlaam eſſet: ei dixit ꝙ ſi doctrinam ſuam quam eum docuerat defenderet: in ipſa perpetuo ꝑmaneret. Sinautem ſuperatus eſſet ipſum mala moꝛte puniret: ne vnqꝫ aliquis filios regum decipere pꝛeſumeret. Qđ audiens nachoꝛ vehementer expauit videns ſe in foueam incidiſſe quā fecit: ⁊ deliberauit meli⁹ filio regis adherere ⁊ ſic periculū moꝛtis euadere. Rex aūt iam palam ei dixerat vt fidem ſuā ſine timoꝛe defenderet. Incepta igitur diſputatione cepit nachoꝛ fidē chꝛiſti euidenter defendere: ⁊ rationibus cōmunire: ita vt philoſophi muti effecti nihil omnino reſpondere ſcirent. Ioſaphat autem exultabat eo ꝙ per veritatis hoſtem dominus veritatē defendebat. Rex igitur furēs iuſſit conſiliū diſſolui quaſi de his ſequenti die denuo tractaturus. Ioſaphat autē a patre magiſtrum ſuū ſibi dari petiit: vt de reſponſionibus adinuicem ea nocte conferrent: ⁊ ipſe ſecū ſuos econuerſo aſſumeret. Quem rex ei conceſſit: ſpem habens ꝙ eum ſeduceret. Cū ergo regis filius nachoꝛ in domū duxiſſet: ei manifeſtius ait ꝙ eū quis eſſet non ignoꝛaret: quia videlicet nō barlaam ſed nachoꝛ aſtrologus foꝛet. Cui ⁊ fidem chꝛiſti pꝛedicauit ⁊ cōuerſum mane ad eremum miſit: vbi baptiſmum ſuſcipiēs eremiticam vitam duxit. Hec audiēs quidā magus theodas nomine regi pꝛomiſit ꝙ filiū ſuum ad patrias leges reduceret. Conſuluit ergo regi vt a filio cunctos remoueret ⁊ oꝛnatas ac decoꝛas mulieres ad eum intromitteret: vt cum eis cōtinue cōuerſari poſſet. Ipſe vero ſpiritus libidinis ad eum mitteret: qui eum ad concupiſcētiam inflammarēt: eo ꝙ nihil facilius hominem qꝫ mulier ſeducere poſſet. Qđ cum rex perfeciſſet: puelle quidē iuueni ſemper aſſiſtentes blandis colloquiis demulcebant. Maligni vero ſpiritus a mago miſſi caminum ignis in eius animum accendebant. Iuuenis vero ſe totum deo cōmendans omnes tentationes ſuperabat. Deinde quandā puellam pulcherrimā vnius regis filiam a patre oꝛbatam rex ad eū miſit. Cui dū ioſaphat pꝛedicare vellet illa ei reſpondit vt ſi eam ad chꝛiſtum vellet adducere: ipſam in coniugem deberet aſſumere: et ſic eam a damnatione perpetua liberare. Nam ⁊ chꝛiſtiani matrimonia cōtrahebant ⁊ in eo ſtatu ſe ſaluari dicebāt. Hec dicens puella turrim animi illius foꝛtiter concuſſit. Igniſqꝫ concupiſcentie a demonibus accenſus intus ardere cepit. Ioſaphat autem in anguſtia poſitus cum lachꝛymis in oꝛatione ſe dedit: et oꝛans aliquantulum obdoꝛmiuit: vndiqꝫ ſe duci ad pꝛatum amenißimū floꝛibus ⁊ cūctis delectationibus exoꝛnatum. Deinde in ciuitatem auro et gemmis rutilantem ſe intromitti conſpexit: in qua tot diuitie ⁊ delitie relucebant ꝙ ibi perpetuo ſe dimitti poſtulabat. Dictumqꝫ eſt ei ꝙ ille locus eſſet beatoꝛum ad quem cum maximo laboꝛe ipſum deuenire opoꝛtebat. Deinde ad loca aſpera teterrima adductus audiuit ea loca eſſe impioꝛum ⁊ damnatoꝛum. Euigilans autē ⁊ hoꝛum memerans pulchꝛitudinem puellarum velut ſtercoꝛa cōtēnebat. Maligni autem ſpiritus ad theodam reuerſi retulerūt ꝙ ſigno crucis ab eo ⁊ oꝛatione fuerant effugati. Ad quem dum magus vna cum rege introiſſet vt ei perſuaderet ipſe ab eo conuerſus baptiſma ſuſcepit ⁊ laudabilem vitam duxit. Rex igitur deſperans de cōſilio amicoꝛum dimiſit ei dimidium regni ſui. Ille aūt qꝫuis deſertum affectaret: tamen pꝛopter fidei dilatationem ad tempus regnum ſuſcepit: ⁊ in ſuis ciuitatibus eccleſias fecit: ⁊ cruces erexit: ⁊ omnes ad chꝛiſtum conuertit. Pater etiā tandē pꝛedicationibus filii fidem ſuſcepit: ⁊ baptiſatus regnum totum filio dimiſit: ac penitentie operibus vacans laudabiliter vitam finiuit. Ioſaphat autem barachiaꝫ regem pꝛenunciās pluries fugere ad eremum voluit: ſed a populo coactus remāſit: vix tandem ab eis dimiſſus deſertum petiit ⁊ regalem habitum pauperi tradens ipſe in pauperrima veſte remanſit. Cui diabolus multa impedimenta oppoſuit: aliqñ in eum euaginato gladio irruens aliqñ in foꝛma diuerſarum ferarum in eum frendēs. Que omnia ipſe inuocato chꝛiſti nomine ſuperauit. Biennio igitur ioſaphat per eremum vagatus eſt: nec barlaam inuenire potuit. Tandem ad eius ſpeluncam veniens: ſtanſqꝫ ab extra ſe ab eo benedici poſtulauit. Cuius vocem barlaam cognoſcens et foꝛas exiliens oſculantes ſe inuicem cum lachꝛymis et amplexibus conſtringebant. Ioſaphat autē que acciderant omnia referebat. Ille vero immenſas deo gratias agebat. ¶ Manſit autem ioſaphat ibidem annis multis in abſtinentia mirabili ⁊ ſanctitate. Completis vero diebus vite ſue barlaam in pace quieuit. Ioſaphat autem in anno.xxv. regnum deſerēs.xxxv. annis eremiticum laboꝛem ſuſtulit: et ſic multis clarus virtutibus in pace quieuit et cū coꝛpoꝛe barlaam ſepultus fuit. Quoꝛū amboꝛum coꝛpoꝛa barachias rex reuerēter inde aſſumpſit: ⁊ in eius ciuitatem transferens honoꝛifice collocauit.v.calend. decembꝛis: ad quoꝛum tumulum miracula fiunt.

¶ De ſanctis Fauſto Diuo ⁊ Amonio martyribus. Capitulum.cxv.

Fauſtus pꝛ̄sbyter Diuus ⁊ Amonius cū aliis pluribus epis ex egypto: ⁊ clericis ⁊ laicis ſexcentis ⁊ ſexaginta apud alexādriam ciuitatem paſſi ſunt. Qui cū beato petro eiuſdem vꝛbis epiſcopo cōpꝛehenſi ⁊ in carcerē truſi iubente Maximiano imperatoꝛe poſt ipſi⁹ beati martyris paſſionē oēs gladio trucidati ſunt.v.kalen. decēb. Quoꝛū olim coꝛpoꝛa apud alexandriam tumulata ſeruantur. hec Ado.

¶ De ſancto Soſthene diſcipulo. Capitulum.cxvj.

Soſthenes diſci-
pulus aplorũ fuit:de quo btũs pau
lus pᵐe ad corinthios.j.cap.mē
tionē facit:vbi dicit raban⁹ in gloſ
ſa ꝙ iſte Soſthenes corinthius do
cto: erat multiſ ꝓ fratrib⁹ ſolici
tus ideo ſpecialr ab aplo eſt aſſum
ptus ſcꝫ ꝓpter ſuam humanitatē ⁊
ꝓpter firmiorē narratiōis ꝯfirma
tionē vt i ore duoꝝ vel trium teſtiũ
ſtaret oē v̄bũ. Hic fuit vn⁹ ex.lxxij.xp̄i diſcipulis:vt ab
bas dorothe⁹ tradit ꝙ ⁊ colophonie ep̄s fuit:⁊ apud co
rinthũ ciuitatē ſuā ſcō fine quieuit.iiij.kalē.decēbris.

Ⅽ De ſancto Gregorio papa.ij. Cap.cxvij.

Gregorius papa
hui⁹ nois ſcōs natione ſyrus ex pa
tre ioāne cōſtantino pape primo in
ep̄atu romano ſucceſſit:⁊ ſedit an-
nos ſexdecim:menſes.viij.dies.ix.
Hic fuit vir caſtiſſim⁹ diuine ſcri-
pture eruditus:loq̄la facūdus:aīo
cōſtans:eccleſiaſticoꝝ erroꝝ deſtru
cto:⁊ cōtrarijs fide fortiſſimus im
pugnator. Hic Bonifacium mona-
chū a britannia venientē ep̄m cōſecrauit:et ꝑ eū gentē
germanoꝝ ſedentē in tenebris ⁊ vmbra mortis doctri
na lucis ad xp̄m cōuertit. Ⅽ Hic etiā ꝑ petroniū ciuē
brixiēſem cenobiū beati Benedicti apud caſtrū caſſi-
nū reedificauit:qđ pluſꝙ̄ centū annis a tp̄e lōgobar-
doꝝ fuerat deſolatū. Hic etiā cū Leo imperator imagi
nes xp̄i ⁊ beate virginis ⁊ alioꝝ ſctōꝝ in ciuitate cōſtā-
tinopolitana igne cremari iuſſiſſet:idē ipſi facere preci
piēs nō ſolū facere renuit:ſed etiā imperatorē ꝓ tali fa
cto anathematizauit. Deinde diſtributis oībus eccle-
ſijs ⁊ monaſterijs atq; omni clero in pace quieuit. Se-
pultus eſt ad ſanctū petrū:⁊ ceſſauit ep̄atus dies tres.

Ⅽ De ſancto Gregorio papa tertio. Cap.cxviij.

Gregorius papa
huius nominis tertius natione ro-
man⁹ ex patre Marcello gregorio
pape ſecūdo in pōtificatu romano
ſucceſſit:⁊ ſedit annos decē:menſes
octo:dies triginta. Hic erat vir mi-
tiſſimus et valde ſapiēs:in diuinis
ſcripturis ſufficienter inſtruct⁹:gre
ca latinaq; lingua erudit⁹ atq; exer
citatus in ſenſibus diuinaꝝ ſcriptu
rarū ſubtiliſſima exhortatione eli-
matus:exhortator omniū bonorū:plebiq; florentiſſi-
ma catholice fidei ac ſalutaria predicās:corda fideliū
dicto factoue corroborans orthodoxe fidei emulator
atq; defenſor fortiſſimus:chriſtianā religionē diligen-
ter complectens:paupertatis amator:erga inopū pro-
uiſionem non ſolū mentis pietate:ſed etiā ſtudij labo-
re ſolicitus. Captiuorum redemptor ⁊ debitorū orpha
nis quoq; et viduis cū oī diligētia largiter neceſſaria
tribuēs. Quamobrem deo fauente nō ſolū ad ſacrum
preſbyteratus ordinem peruenit:ſed etiā dum in exe-
quijs ſui deceſſoris ante pheretrū ei⁹ fuiſſet inuētus:
omnis romanus populus a magno vſq; ad paruum
diuina inſpiratione ſubito permoti per eum auferētes
in pontificatus ordinem elegerūt tempore leonis ⁊ cō-
ſtantini imperatorū. Hic addidit in canone. Quorum
ſolennitas hodie in conſpectu maieſtatis tue celebrat:
domine deus noſter in toto orbe terrarum intra quo-
rum nos cōſortium ⁊c. Hic etiam dum Leonem impe
ratorem ob depoſitionem imaginum chriſti ⁊ ſancto-
rum incorrigibilē vidiſſet qui ab ei⁹ predeceſſore ana-
thematis pena fuerat inuolutus:romā ⁊ italiā ⁊ heſpe
riam totā ab eius iugo diſcedere fecit:⁊ vectigalia in-
terdixit. Synodūq; fere mille ep̄oꝝ rome celebrās ve-
nerationē ſanctarū imaginum cōfirmauit atq; viola-
tores generali ſentētia anathematizauit. Hic etiā cum
roma a rege liuprādo lōgobardoꝝ obſideret:miſit na-
uigio ad Karolū Pipini patrem regem frācoꝝ claues
cōfeſſionis ſancti petri rogans vt romanā eccleſiā a lō-
gobardis liberaret. Nolens ab imperatore cōſtantino
politano heretico quēadmodū hactenus fuerat cōſue
tudo auxiliū poſtulare. Et extunc conſtātinopolitani
imperatores romane eccleſie patrocinium amiſerunt.
Et poſtꝙ̄ omnia feliciter perfeciſſet ipſe ſanct⁹ vir in
pace quieuit.iiij.kalen.decembris:⁊ ſepultus eſt ad ſan
ctum petrum. Et ceſſauit epiſcopatus dies.ix.

Ⅽ De ſanctis Papyrio ⁊ Manſueto epiſcopis
et martyribus. Capitulum.cxix.

Papyrius ⁊ Man
ſuetus epiſcopi ⁊ martyres tp̄e van-
dalice ꝑſecutionis ſub gerſerico rege
arriano paſſi ſunt. Qui ꝓ defenſione
catholice fidei candētib⁹ laminis fer
reis toto corꝑe aduſti glorioſus ago-
nem cōſummauerūt.iiij.kalēdas de-
cembris. Quo vero tp̄e ⁊ alij ſancti epi
ſcopi:ſcꝫ Eugenius carthaginenſis:
Valerianus:Urbanus:Creſcēs:Eu
ſtachius:Creſcētianus:Creſconius:Felix hortolan⁹:
et Florentianus:propter veritatis eandē predicationē
damnati exilio in confeſſione pietatis curſum vite ſue
conſummauerūt:de quibus ſupra dictū eſt tertio idus
Iulij. Hec Victor Aphricanus.

Ⅽ De ſancto Rufo et ſocijs martyribus. Cap.cxx.

Rufus martyr cū
alijs pluribus de domo ſua rome
paſſi ſunt ſub perſecutione diocle
tiani imperatoris. Hic nobilitate
generoſa inſignis cū eſſet patrici⁹
viribus ꝓdicatiōe ⁊ exēplo beati Se
baſtiani martyris ad fidem chriſti
cōuerſus et cū oī domo ſua a ſctō
Policarpo preſbytero baptizat⁹
eſt. Quē cū oīb⁹ alijs dioclettian⁹
detentū ⁊ capitali ſnīa punitū xp̄i
martyres cōs fecit.iiij.kalen.decembris. Hec Ado.

Ⅽ De dedicatione eccleſie materialis. Cap.cxxj.

Dedicatio eccleſie
ſolēniter inter alias feſtiuitates ſan
ctoꝝ celebratur:que ideo vltimo po
nitur quoniā certum diem non ha-
bens anniuerſaria dies cōſecratio-
nis cuiuſlibet eccleſie ſuo tempore
recolitur. Et quoniā duplex eſt eccle
ſia ſiue templum ſcꝫ materiale ⁊ ſpi-
rituale. Ideo primo agendum eſt de
dedicatione tēpli materialis:deinde
de dedicatione tēpli ſpūalis. Ⅽ Cir
ca dedicationem autem eccleſie ſiue templi materialis
tria videnda ſunt. Primo quare dedicatur. Secundo
qualiter conſecratur. Tertio per quos prophanatur.
Et quia in templo duo ſunt que conſecrantur ſcilicet
altare ⁊ ipſum templum. Ideo primo videndū eſt qua-
re conſecretur altare. Secundo quare templum. Ⅽ Al
tare autē conſecratur ad tria. Primo ad ſacramētum
dn̄i offerēdū. Gen.viij. Edificauit noe altare dn̄o:⁊ tol
lens de cunctis pecoribus ⁊ volucribus mundis obtu
lit ſuper altare. Hoc autem ſacramentum eſt corpus ⁊
ſanguis chriſti quod in memoriā paſſionis dn̄ice immo-
lamus. Habemus enī triplex memoriale dn̄ice paſſio-
nis ſcilicet:paſſionis chriſti imaginibus depicte ſcri

ad viſum: quia picture ſunt quaſi libri laicorum. Paſſionis chriſti ſermonibus predicate: ꝙtum ad auditū. Et paſſionis chriſti in ſacramētis repreſentate: ꝙtum ad guſtum odoratum ⁊ tactū: vt per omnes corporis ſenſus paſſionis chriſti memoriā mētib⁹ fideliū imprimaſ. Scđo ad nomē dñi inuocandū. Gen. xij. Edificauit abraā altare dño qui apparuit ei et inuocauit ibi nomen dñi. Hec aūt inuocatio ꝑm apoſtolū habet fieri p obſecrationes q fiunt p malis remouēdis. Per orones que fiunt pro bonis impetrandis. Per poſtulationes q fiunt pro bonis cumulandis. Et per gratiarū actiones que fiunt pro bonis conſeruandis. Inuocatio autē que fit ſup altare dicitur miſſa: eo ꝙ celeſtis miſſus ſcilicet chriſtus a patre mittitur: qui ipſam hoſtiam cōſecrat ⁊ idem per nos ad patrē mittitur vt pro nobis intercedat. Que quidē miſſa tribus linguis canitur ſcilicet hebraica greca ⁊ latina. Hebraica ſunt alleluya: amen: ſabaoth: oſanna. Greca Kyrie eleeſon. latina reliqua oīa. Et hoc ad repreſentandū titulū dominice paſſionis dictis tribus linguis deſcriptum: vel qꝛ omnis lingua debet chriſtū confiteri: quorū pim hec tres ſunt principaliores. ¶ Tertio ad cantandū. Eccl. xlvij. Stare fecit cantatores contra altare ⁊c. Tres aūt ſunt ſpecies ſoni q faciun: tres modos: vt dicit Hugo de ſancto victore. Fit eñi ſonus pulſu flatu ⁊ cātu. Ad cytharā pertinet pulſus: ad organū flatus: ad vocē cant⁹: vt huic pſonantie ſonorum referatur ꝯcordia morū. Ut referaſ ad pulſum cytbare manuū operatio: ad flatum organi mētis deuotio: ad cantū vocis ſermonū exhortatio. hoc autem triplex genus muſicorum refertur ad triplicē differentiā officii eccleſie vt dicit in mitrali. Nā officiū eccleſie ꝯſiſtit in pſalmis in cāti⁊ lectionib⁹. ¶ Ad primū genus quod fit pulſu vt in pſalterio et ſimilibus referſ pſalmodia. Ad ſcđm quod fit voce referūtur lectiones. Ad tertiū quod fit flatu ſicut in tuba refertur cantus. ¶ Templum autem ſiue eccleſia conſecratur propter v. rationes. ¶ Primo vt inde diabol⁹ ⁊ eius poteſtas expellaſ: ſicut refert Gregorius in lib. dialogo. de quadam eccleſia arrianorū in nomine beati Sebaſtiani cōſecrata: de qua viſibiliter demones in forma porcorum inde exiſſe pluribus apparuerunt. ¶ Scđo vt ad eam cōfugientes ſaluentur. vnde dicit canoñ. Reos ſanguinis defendit eccleſia: ne vitam perdant et membra. Taliter eñ priuilegio eccleſie dedicate de iure communi potiuntur. Et ob hoc ioab fugit in tabernaculū domini: ⁊ apphendit cornu altaris. iij. Regū. ij. ¶ Tertio vt ibidem orationes exaudiantur. iij. Regum. viij. Quicūqꝫ orauerit in loco iſto: tu exaudies eos in loco habitaculi tui in celo: ⁊ cum exaudieris propiti⁹ eris. vnde in oratione dicit eccleſia. Quiſquis hoc templum benefi. peti. ingre. cuncta ſe impetraſ. letetur. Adoramus autem in ipſis eccleſiis ad orientem. ¶ Primo vt patriā noſtraꝫ nos requirere oſtendamus. Nam deus in oriēte paradiſum plantauit: ibiqꝫ hominē poſuit: tranſgreſſum vero ad occidentem eiecit. ¶ Secundo vt ad ipſum crucifixum reſpiciamus. Nam domin⁹ crucifixus ad occidentem reſpiciebat: ⁊ ita adoramus ad ipſum reſpicientes. ¶ Tertio vt venientem iudicē expectare monſtremus. Nam aſſumptus ad orientē ſurſum ferebaſ: et ita veniet ad iudicandum ad occidentem aſpiciens. Hec omnia damaſcenus libro. iiij. c. v. ¶ Quarto conſecraſ vt ibidem deo laudes ſoluantur: hoc autem fit in ſeptē horis canonicis inter alias priuilegiatis. Nā in nocte media qua matutinū celebratur: xp̄s nat⁹ eſt: capt⁹ ⁊ illuſus a iudeis: ⁊ in hac hora infernum ſpoliauit. In media etiam nocte ⁊ ad iudicium venturus aſſeriſ. Addūtur etiam matutinales laudes: quia in mane egyptios ſubmerſit in mare: mundū creauit ⁊ reſurrexit. ¶ In hora prima chriſtus ad templū conueniebat: pilato preſentat⁹ fuit ⁊ ſurgens mulierib⁹ apparuit. In hora tertia a pilato ad columnā flagellaſ: morti adiudicaſ: ⁊ ſpiritus ſanct⁹ in apoſtolos mittitur. ¶ In ſexta clauis in cruce configitur: tenebre per totum mundū fiunt: ⁊ ſol obſcuratur: ⁊ in die aſcenſionis cum diſcipulis recumbens conuerſaſ. ¶ In nona chriſtus ſpiritum emiſit: miles latus eius aperuit: cetus apoſtolorum ad orandum venire conſueuit: ⁊ chriſtus in celū aſcendit. ¶ In veſpera chriſt⁹ in cena ſacramentum ſui corporis inſtituit: pedes diſcipulorū lauit. de cruce depoſit⁹ fuit: diſcipulis in habitu peregrini ſe oſtēdit. ¶ In cōpletorio chriſt⁹ ſanguineas guttas ſudauit: in monumēto poſitus quieuit: reſurgens pacem diſcipulis nunciauit. In his ergo horis predicta beneficia recolimus: ⁊ pro ipſis deo gratias reddimus. ¶ Quinto conſecraſ vt ibidem ſacramenta miniſtrantur: quorū quedā miniſtrātur intrantibus vt baptiſm⁹: quedā exeuntib⁹ vt extrema vnctio: quedam commorantib⁹: ⁊ horū quidē ſunt miniſtrātes: his datur ordo: quidam pugnātes: ⁊ horū quidā ſuccumbunt: his daſ penitētia: quidam inſiſtunt ⁊ hoc cōferſ audacia animi vt roborenſ: ⁊ hoc p cōfirmationē: cib⁹ vt ſuſtenenſ: ⁊ hoc p eucharíſtie ſumptionem: fit remotio impedimēti ne deficianſ: ⁊ hoc p matrimonij cōiunctionē. ¶ Secūdo uidēdū eſt qualiter conſecretur: ⁊ primo de altari: ſecundo de ipſa eccleſia. ¶ Ad conſecrationē autē altaris quinqꝫ concurrunt: primo quatuor cruces de aqua benedicta in quatuor cornib⁹ configuranſ: ſecūdo ipſum altare ſeptíes cum aqua eadē aſpergiſ: tertio incēſum i ipſo cremaſ: quarto chriſmate inungitur: quinto mundis pannis operiſ. Hec aūt repreſentant ea que debēt habere ad altare accedētes. Debēt enim habere charitatē quadruplicē ſcilicet ad deū: ad ſeipſos: ad amicos: ⁊ ad inimicos: ⁊ hec ſignificant quatuor cruces quatuor cornib⁹ altaris facte. de his Geñ. xxviij. Dilataberis ad orientem ⁊ occi. ⁊ ſeptentrio. ⁊ meridiē. vel p. quatuor cruces oſtenditur ꝙ chriſt⁹ p crucem quatuor mundi partes ſaluauit: vel vt oſtēdatur ꝙ quatuor modis debemus crucē portare. ſ. in corde per meditationē: in ore p confeſſionem: in corpore per mortificationem: in facie per impreſſionē. ¶ Septē autem aque aſperſiones ſunt. vij. ſanguinis chriſti effuſiones: quarū prima fuit in circumciſione: ſecūda in oratione: tertia in corporis flagellatione: quarta in capitis coronatione: quinta in manuum perforatione: ſexta in pedum cruci affixione: ſeptima in lateris apertione. Circuitus autem altaris ſignificat vigilātiā ⁊ curam quam debēt habere miniſtri altaris erga ſubditos ne incidant in vij. vitia capitalia. Canti. Inuenerunt me vigil. qui cuſto. ciuitatem ⁊c. ¶ Debent etiam habere orationē feruentem ⁊ deuotam: quod ſignificatur per cremationem thuris. Habet enim thus virtutem aſcēdendi ex fumi leuitate: conſolidandi ex qualitate: conſtringendi ex glutinitate: cōfortādi ex aromatitate. Sic oratio aſcendit in dei memoriam: animā conſolidat quantum ad culpam preteritam impetrando mediciam: conſtringit quantum ad futurū: impetrando cautelā: confortat ꝙtum ad pſentē impetrando tutelā. ¶ Vel pōt dici quod deuota oratio per thus ſignificaſ: qꝛ habet ad deū aſcendere. ps. Dirigaſ oratio mea ſicut incen. ⁊c. apoca. viij. Data ſunt ei incēſa multa: vt daret de oronib⁹ ſctōꝝ ⁊c. ¶ Debent inſup hr̄e nitorē cōſcientie ⁊ odorē bone fame: qđ ſignificaſ per chriſmatis vnctionē: qđ conficiſ ex oleo et balſamo. Oleum eñ eſt nitor conſcientie quam debēt habere puram. Gal'. Gloria nr̄a hec eſt teſtimoniū conſcientie noſtre. Balſamū. eſt odor bone fame quā debent habere clarā. j. thimo. iij. Oportet eū̄ teſtimoniū habere bonū: ⁊ ab his q foris ſunt ⁊c. ¶ Debēt preterea hr̄e mūdiciā operationis ſcte: qđ ſignificaſ per pānos albos ⁊ mundos qb⁹ altare veſtitur. Apoca. iij. Ueſtimentis albis induaris: vt nō appareat confuſio nuditatis tue. Bernar. Modicū valet accedēti ad altare: ſi hꝫ dignitatē ſummā ⁊ vitā infimā. ¶ Scđo vidēdū eſt de eccleſia qualiſ conſecraſ: eſt: ad qđ quatuor cōcurrūt. ¶ Primo eñ epūs eccleſiā ter circuit: ⁊ quilibet vice ad ianuā veniēs baculo pcutit dicēs. Tolli

te portas ⁊c. ¶ Scḋo interi⁹ ⁊ exteri⁹ aqua bñdicta eccleſia aſpergit̃. ¶ Tertio in pauimento crucem de cinere facit ex tranſuerſo angulo oriẽtis vſqʒ ad angulũ occidentis ⁊ econuerſo: ⁊ ibidem literis grecis ⁊ latinis alphabetum deſcribit. ¶ Quarto in parietibus eccleſie. xij. cruces depingit: añ quas cereos. xij. accendit ⁊ ipſas chriſmate inungit. ¶ Primum ergo ſcʒ triplex circuit⁹ ſignificat triplicem circuitũ quẽ fecit chriſtus propter ipſius eccleſie ſanctificationem. Primum quo de celo venit in mundũ. Secundũ quo de mũdo venit ad limbum. Tertiũ quo de limbo reſurgens aſcendit ad celũ. Primum fuit ad ſaluationem peccatorum. Secundum ad liberationem damnatorum. Tertium ad glorificationem beatorũ. ¶ Uel triplex circuitus fit ad oſtendendũ ꝙ eccleſia cõſecrat̃ ad honorem trinitatis. ¶ Uel ſignificat triplicem ſtatum ſaluandorum qui ſunt virgines: continentes: ⁊ coniugati: qui etiam deſignantur in diſpoſitione materialis eccleſie. Nam ſanctuariũ ſignificat virgines: chorus continentes: corpus nubentes: ſtricti⁹ eſt ſanctuarium ꝙ̃ chorus: ⁊ chorus ꝙ̃ corpus: quia dignior eſt ordo virginum ꝙ̃ cõtinentum: ⁊ continentũ ꝙ̃ coniugatorum: vt dicit Richar. ¶ Secundum ſcilicet trina ad oſtium ꝑcuſſio ſignificat triplex ius qḋ habet chriſtus in eccleſia. Eſt enĩ ſua creatione redemptione ⁊ glorificatione: ⁊ hoc triplici iure ei debet aperiri: vt dicit Anſel. ¶ Tertium ſcʒ exclamatio. Tollite portas ⁊c. ſignificat trinam eius potẽtiam. ſ. in celo: in mũdo: ⁊ in inferno. ¶ Secundum. ſ. aque benedicte interi⁹ ⁊ exterius aſperſio fit triplici de cauſa. ¶ Primo ꝓpter demonis expulſionẽ: vt dicitur in exorciſmo aque. Fiat aqua exorcizata ad effugandũ inimicum ⁊c. Fit autem hec aqua ex aqua: vino: ſale: ⁊ cinere: q̃ quatuor maxime expellunt diabolum. ſ. lachrymarũ effuſio: que per aquam. Spiritualis exultatio: que per vinum. Matura diſcretio. que per ſalem. Et profunda humiliatio: q̃ per cinerem. ¶ Secũdo ꝓpter ipſius eccleſie expiationem. Omnia enĩ terrena ꝓpter peccatũ ſunt corrupta: ⁊ ideo locus aſpergit̃ vt ab immunditia purgetur: vnde in lege omnia pene aqua mundabantur. Tertio propter remouendam maledictionem. Terra enim a principio cum omni fructu ſuo maledictionẽ accepit: aqua vero nulli maledictiõi ſubiacuit. Hinc eſt: dominus comedit piſcem: ſed nunꝙ̃ legitur comediſſe carnem niſi agni paſchalis propter preceptum legis. ¶ Tertium: ſcilicet alphabeti deſcriptio: repreſentat primo coniunctionẽ vtriuſqʒ populi: videlicet gentilis ⁊ hebrei per crucẽ chriſti factam. Unde ⁊ illa crux ex trãſuerſo ducitur ab angulo orientis vſqʒ ad angulum occidentis: ad ſignificandum ꝙ populus dexter factus eſt ſiniſter: ⁊ qui erat in capite factus eſt in cauda: ⁊ econuerſo. Secundo repreſentat paginam vtriuſqʒ teſtamenti per crucem chriſti adimpleti: vnde moriens ait: conſummatum eſt. Et crux ex tranſuerſo ducitur: quia vnum teſtamentum in alio continetur: quia rota eſt in rota. ¶ Tertio repñſentat articulos fidei: quibus rudes ⁊ neophyti de vtroqʒ populo erudiũtur: qui ſe cinerem ⁊ puluerem reputare debent: iuxta illud Geñ. xviij. Loquar ad dominũ meũ cũ ſim puluis ⁊ cinis. ¶ Quartum ſcilicet in. xij. locis crucis impreſſio illuminatio ⁊ inunctio fit triplici ratione. Primo propter demonum terrorem: qui inde expulſi ſunt: vt videntes ſignum crucis illuc ingredi non preſumant. ¶ Secundo propter triumphalem oſtẽſionem. Cruces enim ſunt vexilla chriſti: vt oſtendatur enim ꝙ locus ille dominio chriſti eſt ſubiugatus cruces depinguntur: ſicut quando ciuitas aliqua ab imperatore capitur imperiale vexillum in ea erigitur. ¶ Tertio propter apoſtolorum repreſentationẽ. Nam xij. luminaria ante cruces poſita ſignificant. xij. apoſtolos qui per fidem crucifixi mundum illuminauerunt. Cruces autem chriſmate vnguntur: quoniam apoſtoli fidem paſſionis chriſti ad cognitionem inflammauerunt: et ad amorem vnxerunt videlicet ad conſcientie nitorem: qḋ per oleum: ⁊ ad bone fame odorem: qḋ per balſamum. Tertio videndum eſt qualiter ⁊ ꝑ quos eccleſia prophanetur. Sciendum ꝙ domum dei ꝑ tres legimus prophanari: ſcilicet per hieroboam: per nabuzardam: ⁊ per antiochum. Hieroboam ſicut legitur iij. regum. xij. duos vitulos fecit ponẽs vnum in dan et alterum in bethel: que dicitur domus dei: ⁊ hoc ꝓpter auaritiam fecit: ne ſcilicet regnum ad roboam rediret. Nabuzardam ſicut legitur. iiij. regum. xxv. domum dei combuſſit. Nabuzardã princeps coquorum ſignificat gulam ⁊ laſciuiam. Rex antiochus qui fuit ſuperbiſſimus ⁊ ambitioſus domum dei polluit ⁊ cõtaminauit: ſicut habetur primi machabeorum primo. ⁊ ſignificat ipſam ſuperbiam. Ad denotandũ ꝙ per hec tria vitia clericorum domus dei. i. eccleſia prophanatur. ſ. ꝑ auaritiam gulam ⁊ ſuperbiam: primũ communiter viget in religioſis: ſecundũ in clericis: tertiũ in prelatis. Et ſicut ꝑ tres eccleſia fuit prophanata: ita ⁊ per tres alios extitit dedicata: ſcilicet per moyſen: ſalomonem: ⁊ iudã machabeũ: per qḋ inſinuatur ꝙ dedicantes domũ dei debent habere humilitatẽ q̃ in moyſe: ſapiẽtiã ⁊ diſcretionem que in ſalomone: vere fidei confeſſionẽ q̃ in iuda machabeo denotatur.

¶ De Dedicatione eccleſie ſpiritualis.
Cap. cxxij.

Dedicatio eccleſie ſiue templi ſpiritualis: quod ſumus nos: iuxta illud apoſtoli. Templum enim domini ſanctũ eſt: quod eſtis vos. Et iterum. Neſcitis q̃ corpora veſtra templum ſunt ſpiritusſancti. Sub ſolennitate dedicationis materialis templi ab eccleſia celebratur. Nam ſicut ait auguſtinus. Quotieſcunqʒ altaris vel templi feſtiuitatem colimus: ſi fideliter ⁊ diligenter attẽdimus ⁊ ſancte ac iuſte viuimus: quicquid in templis manu factis agitur: totum in nobis ſpeciali edificatione completur. Ipſa enim ſpiritualis eccleſia conſtruit̃ ex lapidibus viuis. prime petri ſecundo. Tanquam lapides viui ſuperedificamini ⁊c. Et lapidib⁹ quadris. Nã quatuor latera lapidis ſpiritualis ſunt fides/ ſpes/ charitas/ ⁊ operatio: que equalia ſunt: quia vt dicit Gregori⁹. Quantũ credis tantũ ſperas: ꝗ̃tũ credis ⁊ ſperas tantum diligis: ⁊ quantum credis ſperas ⁊ diligis tantum operaris. In hoc quidem templo altare eſt cor noſtrum: ſupra quod tria debent deo offerri. primũ ignis dilectionis perpetue. Leuitici vndecimo. Ignis nunꝙ̃ deficiet in altari. ſcḋm incenſum orationis odoriferẽ. primi Paralip. vj. Aaron ⁊ filij eius adolebunt incenſũ ſuper altare ⁊c. tertium ſacrificium iuſtitie: quod ſacrificium conſiſtit in oblationibus penitentie in holocauſtis dilectionis perfecte ⁊ in vitulos carnis mortificate pſalmiſta. Acceptabis ſacrificium iuſtitie oblationes ⁊ holocauſta: ⁊ tunc imponent ſuper altare tuũ vitulos. Templum autẽ ſpirituale quod ſumus nos ad inſtar templi materialis conſecratur. Primo enim ſummus pontifex chriſtus oſtium cordis clauſum inueniens circuit: dum peccatum oris cordis ⁊ operis ad memoriam eius reducit. De hoc triplici circuitu dicitur Eſaie. xxiij. Sume citharam quo ad primum circuit ciuitatem ſcilicet cordis: quo ad ſecũdum: meretrix obliuioni tradita: quo ad tertium. Secundo ipſum oſtium cordis clauſum ter percutit vt ſibi aperiat. Percutit enim ipſũ cor ictu beneficij conſilij ⁊ flagelli: de qua triplici percuſſione dicitur prouerbiorum. j. Extendi manum meam quo ad primum: deſpexiſtis: loquitur ad malos: omne conſilium meum quo ad ſecundum: et increpationes meas neglexiſtis: quo ad tertiũ. Uel ter percutit dum

rationalem mouet ad peccati cognitionem: cõcupiſcibilem ad dolorem: iraſcibilē ad vindictam ⁊ deteſtationē. Tertio ipſum tēplū ſpūaliter aqua in ei⁹ ⁊ extra debet irrigari. Hec aūt trina irrigatio trina eſt lachrymarū effuſio: mēs eñ viri ſancti vt dicit Gregori⁹ dolore afficitur cōſiderādo vbi fuit: vbi erit: vbi eſt: ⁊ vbi nō eſt. vbi fuit inquit in peccō: vbi erit in iudicio: vbi eſt in miſeria: ⁊ vbi nō eſt in gloria. Huic aūt aque admiſcent̄ ſal vinū ⁊ cineres: qꝛ cū his lachrymis debet admiſceri vinū ſpiritualis exultationis: ſal mature diſcretionis: ⁊ cinis pꝛofunde humiliationis. Uel p vinū limphatū intelligitur verbū incarnatū: p ſalē ſanctitas eius vite q̄ eſt in oib⁹ cōdimentū: p cinerem paſſionis eius ſuppliciū. His igitur debemus cor noſtrū aſpergere: ſcꝫ beneficio incarnationis: p qđ pꝛouocemur ad humilitatē exēplo ei⁹ cōuerſationis p qđ informemur ad ſanctitatē: ⁊ memoria eius paſſionis p quā incitemur ad charitatē. Quāto in hoc tēplo cordis ſcribit̄ ſpūale alphabetū ſiue ſpūalis ſcriptura. Que quidē triplex eſt: ſcꝫ dictamina faciēdoꝝ: teſtimonia diuinoꝝ beneficioꝝ: ⁊ accuſatio pꝛopꝛioꝝ delictorū. Romanoꝝ. ij. Cū eñ gētes q̄ legē nō habent: naturaliter ea q̄ legis ſunt faciūt: hui⁹ legē nō habentes. ipſi ſibi ſunt lex qui oſtendūt opus legis ſcriptū in cordibus ſuis: ecce pꝛimū teſtimoniū. reddente cōſcientia ipſoꝝ: ecce ſcđm. ⁊ inter ſe cogitationū accuſantiū: ecce tertiū. Quinto debēt pingi cruces: id eſt aſſumi penitētie aſperitates: q̄ debēt inungi ⁊ illuminari: qꝛ non ſolū ferende ſunt patiēter: ſed etiā libenter: qđ p vnctionē: ⁊ ardēter qđ p ignē. Unde Bernardus. Qui minat̄ timore crucē xp̄i portat: qui amore portat patiēter: qui pꝛoficit in ſpe portat libēter: ſed qui cōſummātur in carne amplectitur iam ardēter. Qui igitur hec oīa habebit: vere tēplum ad honorem dei dedicatū erit: dignus plane in quo chriſtus in via habitet per gratiam vt tandem in eo in patria habitare dignetur per gloriam. Quod ipſe pꝛeſtare nobis dignetur: qui viuit ⁊ regnat deus per omnia ſecula ſeculorum. Amen.

¶ Explicit liber decimus.

Incipit prologus vndecimi libri.

Undecimus huius voluminis liber cõtinet geſtorū ⁊ paſſionū ſanctorū differentias quatuor. ¶ Primo illorū ſanctoꝝ quorum dies feſtiui nobis fuerūt penit⁹ ignoti: ſed neq; eorū legende potuerūt in aliqua ſuperiorum librorum parte cōmode collocari. Scripſimus enim fauēte domino geſta ſanctorum quorum feſta per anni circulum occurrunt. Quibus etiam addimus quedam alia ſanctorum quorūdam: qui vel ex nominis equiuocatione: vel ex alia circa materiam dependētia: vel ex alia rationabili cauſa potuerunt ceteris ſanctorum legendis coniungi: ſicut preſentem legentibus catalogum patere poteſt. Reſtabant autē alique legende q̄ nulla occaſione poterāt certis diebus anni locari: quas in hoc vndecimo libro reſeruauimus deſcribendas. ¶ Secundo illorum ſanctorum geſta que per obliuionem aliquam ſuis inſerenda locis fuerunt omiſſa: quod diffiteri nō preſumo. Cui enim adeo preſtantis memorie occurrat cuncta que legerit vel audierit per ſingula cordi recondere: ſuoq; recolēda tempore facile in promptu ad votum habere. Neminem certe arbitror tali potiri priuilegio: niſi ſpiritu prius fuerit afflatus diuino. ¶ Tertio illorum ſanctorum quorum geſta ⁊ paſſiones poſt ceptum opus: mihi de nouo apparuiſſe contigiſſet: aut in poſterum mihi vel poſteris appareret: qđ propter ſanctorum infinitatem et librorum numeroſitatem accidere de facili ſatis eſſet. Quarto etiam illorū ſanctorum qui per futurorum temporum ſucceſſiones ab eccleſia militāte canonizandi ⁊ in ſanctorū numero conſcribendi forent: quod vſq; ad preſentis ſeculi finē credimus affuturum. Cum non ſit abbreuiata manus domini: que ⁊ in terris homines de nouo ſanctificare ⁊ in celis multiplicare poteſt. Horum etiam igitur geſta preſenti conſerenda volumini: nō tam nobis quam poſteris reſeruamus. Qua de re nec ipſum opus noſtrum certo fine concludimus: eo q̄ ſanctorum infinitas vſq; ad ſeculi finem augenda: nec finem habet nec numerū. ¶ Ad feſta igitur que preſentialiter habemus exponenda veniēdum eſt. Et primo quidem librum eccleſiaſtice hiſtorie tranſcurrentes: quedam que ex ipſo circa ſanctos aliquos omiſſa fuerant recolamus.

¶ Explicit prologus vdcimi libri.

Incipit liber vndecimus.

¶ De ſanctis duobus nepotibus chriſti ſcđm carnem confeſſoribus. Capitulum. j.

Duo nepotes domini ſaluatoris ſcđm carnem ex linea collaterali: videlicet ex ei⁹ carnali genere nepotes iude qui dicebatur frater domini quorum nomina Euſebius ſilētio tetigit tempore domitiani imperatoris ſub ſecunda chriſtianorum perſecutione apud iudeam florebant. Cum autem domitianus iuſſiſſet perimi omnes de genere dauid et ſtirpe regia deſcendentes: hi duo delati ſunt ⁊ duplici inuidia: videlicet q̄ ex dauid genere: ⁊ ipſi⁹ chriſti propinquitate nati eſſent. Quos reuocatus quidā qui in hoc miſſus fuerat perduxit ad domitianum. Nam ⁊ ipſe de aduētu chriſti ſicut ⁊ olim herodes formidabat. Interrogati autē a ceſare ſi eſſent ex familia dauid cōfitent̄. Interrogati quātis eſſent facultatibus vel poſſeſſionibus prediti. Reſpondent q̄ vtriq; nō amplius eſſet in bonis nouem milibus denariis. Ex quib⁹ ſingulis pars media p portione debetur: nec hec ſibi in pecunia: ſed in eſtimatione terre ſubſiſterant: quā habebant in triginta nouē iugeribus cōſtitutā: quā que ſuis manibus excolebant ad victū conſequendū ⁊ tributum perſoluendū. In cuius teſtimoniū manus labore rigidas ⁊ callis obduratas pꝛeferebant. Interrogati de chriſto quale eſt regnū eius: vel quis ipſe: aut vnde: vel quādo venturus. Reſpōdent q̄ neq; huius mundi regnū eſſe neq; huius

terre ei deſignetur imperium: ſed celeſte ei regnum per angelorum miniſteria in cōſummatiōe ſeculi preparetur: quādo ſcilicet venturus in gloria de viuis ac mortuis iudicabit. Domitianꝰ aūt cū neqꝫ in eis quicqꝫ criminis inueniret ⁊ vilitatē eorū ac verba maxime cōtemneret: abire eos libere iubet. Illi vero dimiſſi vel martyrij merito: vel tante propinquitatis prerogatiua: pacis tempore duces eccleſie effecti vſqꝫ ad traiani tēpora permanſerunt.

De ſanctis romanis pontificibus et eorum ſucceſſione. Cap. ij.

Romani pontifices et eoꝝ ſucceſſiones ideo hic ponunt: vt que eccleſiaſtice hiſtorie libro reſtabant: hic recolligant: ⁊ ipſiꝰ ordo libri p ſingula ſummarie trāſcurrat: quatenꝰ ad quoſdā ſanctos epōs romanos pontifices qui in catalogo ſanctorū cōſerti ſunt ⁊ hacte nus omiſſi fuerūt perueniat. Liber itaqꝫ hiſtorie eccleſiaſtice romanos pontifices enūerat a btō petro apl'o vſqꝫ ad ſyricium papā qui ſucceſſit damaſo p ſucceſſiones ſctōrum epōꝝ numero. xlj. Sub quo ſyricio liber prefatus finem facit. Omnes autē pape qui in dicto libro deſcribunt ſanctificati habētur: aut in ordine martyrū aut confeſſoꝝ: excepto liberio qui hereſis arriane labe maculatus ſctōꝝ pontificū cetū fedauit: ſicut alter iudas apoſtoloꝝ collegiū: ⁊ nicolaus ſacrū numerū leuitarū. Primus igit̄ in ſede romana beatus petrus apoſtolus pontificatū tenuit: ⁊ primo qdā ſedit antiochie annis ſeptē: deinde cathedrā epiſcopalē in vrbe roma tenuit annis. xxv menſibꝰ quinqꝫ et diebꝰ tredecim: de quo. ſ. actū eſt in feſto cathedre ſancti petri octauo kalendas martij: ⁊ in feſto paſſionis ipſius tertio kalēdas iulij. Scdꝰ epūs fuit linus: de quo ſupra dictum eſt in eius paſſione. ix. kalen. octobris. Tertius fuit cletus: de quo ſupra in eius paſſione ſexto kal'. martij. Quartus fuit clemens: de quo ſupra in eius paſſione nono kalē. decembris. Quintus fuit anacletus: de quo ſupra. iij. idus iulij. Sextꝰ fuit euariſtus: de quo ſupra. vij. kalen. nouēbris. Septimus fuit alexāder: de quo ſupra. v. non̄. maij. Octauus ſixtus primus: de quo ſupra octauo idus aprilis. Nonꝰ teleſphorus: de quo ſupra nonas ianuarij. Decimus iginus: de quo ſupra quarto idus ianuarij. Undecimꝰ fuit pius: de quo ſupra. v. idus iulij. Duodecimꝰ anicetus: de quo ſupra. x. kalendas maij. Tertiuſdecimus ſother: de quo. ſ. x. kalendas maij. Quartuſdecimꝰ eleutheriꝰ: de quo ſupra. vij. kalē. iunij. Quintuſdecimus victor: de quo. ſ. v. kalen. auguſti. Sextuſdecimus zepherinus: de quo. ſ. vij. kalen. ſeptembris. Decimuſſeptimus calixtus: de quo. ſ. p̄die idus octobris. Decimuſoctauus vrbanus: de quo ſupra. viij. kalend. iunij. Decimuſnonus pōtianus: de quo. ſ. xiij. kalen. decēbris. Uigeſimus antheriꝰ fuit: de quo. ſ. actum eſt non̄. ianua. Uigeſimuſprimꝰ fabianus de quo ſupra xiij. kalē. februarij. Uigeſimuſſecūdus fuit corneliꝰ: de quo. ſ. xviij. kalē. octob. Uigeſimuſtertius luciꝰ: de quo ſupra. iij. non̄. martij. Uigeſimuſquartus ſtephanus de quo. ſ. iiij non̄. auguſti. Uigeſimuſquintus ſixtus ſecūdus: de quo ſupra. viij. idus augu. Uigeſimuſſextus dionyſius de quo ſupra. vij. kal'ē. ianuarij. Uigeſimuſſeptimꝰ felix primus: de quo ſupra. iij. kalē. iunij. Uigeſimuſoctauus fuit marcus primus: de quo ſupra nonis octobris. Et hic ſolus de numero ſanctorum pontificū: vtqꝫ tam ſupra poſitorū ꝙ infra ponendoꝝ vſqꝫ ad ſiluestrū papam martyriū euaſit. Uigeſimuſnonus eutychianꝰ: de quo ſupra. vj. idus decēbris. Trigeſimus caius: de quo ſupra. x. kalēd. maij. Trigeſimuſprimus marcellinꝰ: de quo ſupra. vj. kalend. maij. Trigeſimuſſecundus marcellus: de quo ſupra xvij. kalen. februarij. Trigeſimuſtertius euſebius: de quo ſupra. vj. kal. octob. Trigeſimuſquartꝰ melchiades: de quo ſupra. iiij. idus decembris. Oēs prefati pontifices excepto marco p martyriū aſſumpti fuerūt. Trigeſimuſquintus fuit ſiluester primus inter epōs confeſſores: de quo ſupra actum eſt p̄die kalen. ianuarij. Trigeſimuſſextus fuit marcꝰ ſecundus: de quo ſupra non̄. octobris. Trigeſimuſſeptimꝰ iulius: de quo ſupra idibus aprilis. Trigeſimuſoctauus fuit liberius hereticus tēpore cōſtantij imperatoris: ꝗ primo quidem dū nollet arriane hereſi conſentire ab eodem auguſto in exilium miſſus eſt: vbi ſtetit per annos. iij. Sed demū conſentiens hereſi predicte: ab eodē conſtantio reuocatur ⁊ in epm cōfirmatur: ⁊ felix qui in eius locū a clero ⁊ populo romano conſtitutus fuerat papa martyrio coronatur. Sicqꝫ. xxxix. epūs fuit felix ſcdꝰ martyr: de quo actum eſt. iiij. kalen. auguſti. Quadrageſimꝰ fuit damaſus papa ⁊ cōfeſſor: de quo ſupra actum eſt. iij. idus decēbris. Quadrageſimuſprimus ſyricius ſub quo liber eccleſiaſtice hiſtorie finē facit. Et hūc omiſſum immediate infra ſupponimus.

De ſancto Syricio papa. Cap. iij.

Syricius papa natione romanus ex patre tyburtio damaſo pape in epiſcopatu romano ſucceſſit: ⁊ ſedit annos. xv. mēſes. xj. dies. xxv. Hic conſtituit vt monachi fierēt clerici vtilitatis cauſa vel ſūme neceſſitatis. Et vt nullꝰ p̄ſbyter miſſas celebraret niſi in ſacratis ab epo locis. Hic manicheos in vrbe inuenit quos exilio damnauit: et conſtituit vt nō participarent cū fidelibꝰ cōmunionem. Sed precepit vt ſi quis ex eadē ſecta rediret ad eccleſiā cōuerſus nullatenus cōmunicaretur: niſi tātū religioni monaſterij oībus diebꝰ vite ſue obnoxius teneret̄: ieiunijs ⁊ orationibꝰ maceratus: ⁊ p̄batus ſub omni examine vſqꝫ ad vltimū diē tranſituꝰ ſuis: ⁊ ſic viaticum recipiat. Hic quoqꝫ ſynodum celebrauit apud cōſtantinopolim. cccl. epōrum. Et poſtꝙ ſedem apoſtolicam feliciter gubernaſſet: dormiuit cum patribus ſuis. Et ſepultus eſt ad ſanctum petrum plenus ſanctitate. Et ceſſauit epiſcopatus dies. xx.

De ſancto Zozimo papa. Capitulū. iiij.

Zozimꝰ papa natione grecus ex patre abramio innocētio pape primo ī pōtificatu romano ſucceſſit. Seditqꝫ annos. ij. menſes. iij. dies. xxv. Hic multa ſctitate polluit: ⁊ pauperū largus beneficus extitit. Hic cōſtituit vt ſeruus nullo modo clericus fieret. Et in ſabbato ſctō cereū in oībꝰ titulis vrbis benedici p̄cepit. Et oēs clericos vinū in publico vēdere p̄hibuit. Et hic plenus ſctitate ī pace q̄euit. Et ſepultꝰ eſt ī via tyburtina iuxta corpꝰ btī laurētij mar. Et ceſſauit epatꝰ dies. xj.

De ſancto Simplicio papa. Cap. v.

Simpliciꝰ papa natiōe tyburtinus ex patre caſtino hilario pōtifici ī epatu romano ſucceſſit ⁊ ſedit annos. xv. mēſes j. dies vij. Hic vir beatiſſimus dedicauit eccleſiā ſancti ſtephani iuxta baſilicam ſancti laurētij et baſilicam ſancte ſabine martyris: vbi corpus eiꝰ requieſcit cum quatuor mille ducētum ſexagintaduo ſanctorū corpo-

ribus. Hic .xxviij. preſbyteros per titulos in vrbe roma
conſtituit: propter penitentes ꝛ baptiſma. Et vt .vij. epi
ſcopi per hebdomadas ad eccleſias patriarchales ſiue
ad earū regiones manerent. Et ſecū .v. regiones pſby
teris vrbis diuidendas. Primā regionem ad ſanctum
ioannē lateranēſem. Secundā ad ſanctū petrum. Ter
tiam ad ſanctū paulum. Quartā ad ſanctum laurētiū
extra muros. Quintā ad ſanctam mariā maiorem. Cō
ſtituit quoq; vt nullꝰ clericus inueſtiturā a laico reci
peret. ¶ Sub cuiꝰ epatu venit relatio de grecia ꝑ epi
ſtolam ab acacio conſtantinopolitano epo: timotheo q; ta
timotheo catholico ꝛ affirmauit petrum alexandrie vr
bis epm eſſe eutychianū hereticum: plurima de eo cri
mina affirmans. Quo audito ſimplicius dānauit petri
ita tamē vt penitētie ſeruaret tēpus. Et poſt hec ſanctꝰ
epus quieuit in dño: ꝛ ſepultꝰ eſt iuxta corpꝰ beati petri
apoſtoli in vaticano. Et ceſſauit epatus dies ſeptem.

¶ De ſanctis Alexandrinis epiſcopis ꝛ eorū
ſucceſſione. Cap. vj.

Alexādrini epiſco
pi quorum ſucceſſiones in eccleſia
ſtice hiſtorie libro deſcribuntur ꝛ q̄
in ſanctorum catalogo connumerā
tur fuerunt numero .xviij. videlicet
a beato Marco euangeliſta vſq; ad
theophilum: videlicet a prima ipſiꝰ
eccleſie fundatiōe vſq; ad tēpora ar
chadij ꝛ honorij auguſtorū. ¶ Quo
rum pontificum primus ipſius ec
cleſie fundator fuit beatꝰ Marcus
apoſtolus ꝛ euangeliſta: de quo in ſecūdo libro eccleſia
ſtice hiſtorie habetur: ꝛ de quo ſupra in eius paſſione di
ctū eſt .vij. kalen. maij. ¶ Secundus fuit ſanctus ania
nus pfati marci diſcipulus: de quo ſupra dictū eſt .iij.
non. octobris. qui tenuit ipſam ſedem per annos .xxij.
¶ Tertius fuit abilus de quo ſupra dictū eſt .viij. Kalē.
martij. qui ſedit in ipſa ſede annis .xiij. ¶ Quartus ſuc
ceſſit cerdo de quo habetur .iiij. lib. eccleſiaſtice hiſtorie
cap. j. ꝛ hic ibidē ſedit annos .xviij. ¶ Quintus fuit pri
mus de quo eodē lib. cap. iiij. ꝛ hic ſedit in ipſa ſede an
nos .xij. ¶ Sextus fuit iuſtus: de quo eodem cap. v. et
hic annos .xj. ſedit. ¶ Septimus ſucceſſit eumenides:
de quo prefato libro cap. xj. qui ꝛ ſedit ibidē annos .xiij.
¶ Octauus fuit marcus: de quo eodem libro ꝛ capitu
lo: qui ꝛ ſedit annos .x. ¶ Nonus fuit celadion de quo
eodem libro cap. xix. qui ꝛ ſedit annos .xiiij. ¶ Decimꝰ
fuit agrippinꝰ de quo eccleſiaſtice hiſtorie libro .v. cap.
ix. ꝛ hic ſedit annos .xij. ¶ Undecimꝰ ſucceſſit iulianꝰ:
de quo eodē libro .v. cap. ix. ꝛ hic ſedit annos .x. ¶ Duo
decimus fuit demetrius: de quo libro .vj. capi. xix. qui
ꝛ ſedit annos .xliij. ¶ Tredecimus fuit eraclas: de quo
habet eodē li. cap. xxvj. q̄ fuit vnus ex diſcipulis orige
nis pbatiſſimus: cui ꝛ preceptor eius ex alexādria pro
fugus: veniens ceſareā auditoriū ſuū reliquerat. Et cū
hic apud ceſareā moraretur: innumeri ad eū nō ſolum
regionis ipſius viri: ſed ex prouincijs procul poſitis cō
currebant ꝛ relicta patria: ac parentibus ſequebantur
eū tanq̄ deū docentē. Et hic in ipſa eccleſia prefuit an
nos ſex. ¶ Decimuſquartus huic ſucceſſit dionyſiꝰ. de
quo libro .vj. eccleſiaſtice hiſtorie multa cōſcribuntur.
ꝛ de hoc ſupra actum eſt in geſtis eius .xv. Kalen. decem
bris. Hic q; ſedit annos .xvij. ¶ In ſequentibus vero ec
cleſiaſtice hiſtorie libris adduntur ꝛ alij .viij. pontifices
alexandrini. ¶ Ex his autem quintuſdecimus in ordi
ne fuit maximus qui ſedit annos .xiij de quo ſupra .v.
Kalen. iunij. ¶ Sextuſdecimꝰ theonas qui ſedit annos
xix. de quo ſupra .x. Kalē. ſeptembris. ¶ Decimuſſepti
mus petrus: de quo ſupra in eius paſſione actū eſt .vj.
Kalend. decemb. qui ſedit annos .xij. ¶ Decimuſocta
uus achillas: de quo ſupra in eius legenda .vij. idus no
uemb. qui ſedit annos .ix. ¶ Decimuſnonus alexāder:
de quo ſimiliter ſupra in geſtis eiuſdē .iiij. kal. martij. q̄
ſedit annos .vij. ¶ Uigeſimꝰ athanaſiꝰ doctor inſignis:
qui ſedit annos .xlvj. de quo ſupra actū eſt in geſtis eiꝰ
vj. nonas maij. ¶ Uigeſimuſprimꝰ petrꝰ ſcdꝰ: q̄ lʒ mar
tyr nō fuerit: de ſede tamen eiectus ad tempus per quē
dā luciū hereticū: qui alexandriā eccleſiā inuaſit. ¶ Ui
geſimuſſcdꝰ huic ſucceſſit thimoteꝰ: ſub quo liber pre
fatus eccleſiaſtice hiſtorie concludit. Omnes aūt pnomi
nati glioſi pontifices in ſanctorū numero collocātur.

¶ De ſanctis Antiochenis epis ꝛ eorum ſuc
ceſſione. Cap. vij.

Antiocheni epiſco
pi quorum ſucceſſiones ꝛ tempora
in eodem eccleſiaſtice hiſtorie lib. rō
ſerta ſunt: et qui in ſanctorum cata
logo ponuntur: ſunt numero .xxiij.
videlicet a beato petro apoſtolo: qui
primus antiochie ſedit vſq; ad epiſco
pum flauianum: qui floruit tempore
quo dictus liber concluſionis ſuorū
temporū finem accepit. ¶ Eorū autē
pontificum primus fuit beatus apl's petrus: qui primā
eius eccleſie antiochene cathedrā accipiens ibidem ſe
dit annos .vij. ſicut dictū eſt ſupra in cathedra ſancti pe
tri .viij. Kalend. martij. ¶ Secundus fuit zacheus: cui
idem apoſtolorū princeps antiochia diſcedens: eādem
eccleſiam cōmendauit: ſicut habetur in itinerario bea
ti clementis. ꝛ de hoc ſupra dictum eſt .x. Kal. ſeptemb.
Hic autem epus in libro eccleſiaſtice hiſtorie non poni
tur forte ex eo quia non vere ſucceſſor petri: ſed quaſi
eius vicarius fuerit: cui vt dictū eſt: ꝛ petrus dictā
eccleſiam commendauit: ꝛ modico tempore ibidē pre
ſidens forte ante petrum occubuit. ¶ Tertius fuit euo
dius epiſcopus ꝛ martyr: de quo ſupra in eius paſſione
actum eſt pridie non. maij. ¶ Quartus fuit ignatius
epiſcopus ꝛ martyr: de quo etiā actū eſt in eius paſſio
ne kal. februarij. ¶ Quintus fuit hero epiſcopꝰ ꝛ mar
tyr: ꝛ de hoc ſupra actum eſt xvj. kalend. nouembris. de
his habetur in tertio eccleſiaſtice hiſtorie libr. ¶ Sex
tus ſucceſſit corneliꝰ. ¶ Septimus fuit hero ſecundꝰ.
¶ Octauus theophilus: qui ſextus poſt apoſtolos de
ſcribitur occaſione memorata. Et de hoc ſupra actum
eſt tertio idus octobris. Et de his habetur mentio ec
cleſiaſtice hiſtorie lib. iiij. ¶ Nonus ſucceſſit maximus
¶ Decimus ſerapion: ꝛ de his duobus in lib. v. ¶ Un
decimus fuit aſclepiades de quo ſupra .xv. kalend. no
uembris actum eſt. ¶ Duodecimus philetus. ¶ Tre
decimus aūt fuit zebenꝰ. ¶ Quartuſdecimus babilas
martyr: de quo ſupra actum eſt in eius paſſione .x. ka
lend. februarij. Et de his in lib. vj. eccleſiaſtice hiſtorie
tractatur. ¶ Decimuſquintus his ſucceſſit fabianus
ꝛ de hoc etiam in prefato lib. mentio habetur. ¶ Deci
muſſextus autem fuit demetrianus. ¶ Decimuſſepti
mus fuit domnus. ¶ Decimuſoctauꝰ ſucceſſit timeꝰ.
¶ Decimuſnonus quirilꝰ ¶ Uigeſimus autē fuit do
rotheus: vir eruditiſſimꝰ ꝛ in ſcripturis diuinis ſatis
intentus: qui pro multa diligentia etiam hebraicā lin
guā didicerat. Greca autē eruditione liberali a puero
fuerat inſtitutus. In eunuchus a natiuitate fuit: quem
diocletianus imperator in admiratione ꝛ veneratione
habebat: ꝛ ei contulerat prepoſituram. Cuius ꝛ euſebiꝰ
ceſarienſis eccleſie conſcriptor hiſtorie auditor fuit vt
de ſeipſo tradit. ¶ Uigeſimuſprimꝰ huic ſucceſſit tyrā
nus: ſub quo eccleſiarū perſecutio incruit. ¶ De his
agitur eccleſiaſtice hiſtorie libro .viij. ¶ Uigeſimuſſecū
dus fuit eudoxius. ¶ Uigeſimuſtertius autem ſucceſſit
meletius. de quo ſupra dictum eſt pridie non. decemb.
Et de his duobus habet in .x. eccleſiaſtice hiſtorie lib.
¶ Uigeſimuſquartꝰ autē ꝛ vltimus cōſcribitur flauia
nus in ipſius hiſtorie lib. xj. Quo tpe liber ipſe vt dictū
eſt: finem facit: ꝛ ſue narrationis concluſionem.

¶ De ſctis hieroſolymitanis epiſ ⁊ eorum ſucceſſoribus. Capitulum.viij.

Hieroſolymitani epiſcopi ⁊ eorū ſucceſſores ac tpa eodem lib. eccleſiaſtice hiſtorie ordine texuntur: qui et ſanctorū numero cōſcribunt. Et hi a beato iacobo apoſtolo vſq ad tempꝰ quo ſue hiſtorie liber ipſe finē facit. xxxiij. numero colligunt. Ex his aūt. xv. priores fuerūt ex hebreorū populo pontifices conſtituti: priuſquā aliquis ex gentibus ad epiſcopatum ipſius eccleſie aſſumeretur: qui omnes in ipſius eccleſiaſtice hiſtorie libro iiij. ex ordine ponuntur. Et de his mentio habita eſt ſupra in geſtis zachei epiſcopi hieroſolimitani. x. kalend. ſeptembris. ¶ Primus quorum fuit iacobus frater domini: de quo ſupra actū eſt in eius paſſione. kalēd. maij. ¶ Secūdus fuit ſymeō ⁊ de hoc ſupra dictum eſt. xij. kal. martij. ¶ Tertius fuit iuſtus. ¶ Quartꝰ ſucceſſit pronominatus zacheus de quo ſupra. ¶ Quintꝰ vero fuit tobias. ¶ Sextꝰ beniamin. ¶ Septimꝰ ioannes. ¶ Octauus mathias. ¶ Nonꝰ philippus. ¶ Decimus ſeneca. ¶ Undecimus vero ſucceſſit iuſtus ſecundus. ¶ Duodecimꝰ leuius. ¶ Tredecimꝰ effrem. ¶ Quartusdecimus ioſeph. ¶ Quintuſdecimus ⁊ finis horum iudas. ¶ Poſt iſtos autem cepit ex gētibus inibi eccleſia cōgregari: ſub bello adriano imperatore. Et primꝰ quidem ex gentibus ipſius eccleſie ſacerdotiū ſuſcepit Marcus martyr ſimul ⁊ epūs de quo ſupra in eius paſſione actum eſt. xj. kal. nouembris. ¶ Secundus vero ſucceſſit aſianus. ¶ Tertius publius. ¶ Quartꝰ autē maximus. ¶ Quintus vero fuit iulianus. ¶ Sextus caius. ¶ Septimus iulianus ſcōs. ¶ Octauus capithon. ¶ Nonꝰ valens. ¶ Decimꝰ volitianus. ¶ Undecimus ſucceſſit narciſſus. De quo ſupra actum eſt in geſtis eius. iiij. kalend. nouembris. hi omnes prefate hiſtorie eccleſiaſtice lib. v. ſucceſſiue ponuntur. ¶ Duodecimus his ſucceſſit alexander olim epiſcopus capadocie de quo in eius legenda ſupra. xv. kal. aprilis. Et hic martyrio coronatus eſt: vt de eo habetur eccleſiaſtice hiſtorie lib. vj. ¶ Tredecimus ſucceſſit mazabanes. ⁊ de hoc eodem libr. vj. ¶ Quartuſdecimus fuit himeneus. ¶ Quintuſdecimꝰ zabdas: ⁊ de his libro. vij. mentio fit. ¶ Decimuſſeptimus ſucceſſit cyrillus de quo ſupra. iiij. kalend. februarij. ¶ Decimuſoctauus autem ⁊ vltimꝰ ioannes: de quibus duobus in libro. xj. mentio habetur. Et cum horum vltimo liber ipſe terminatur.

¶ De ſanctis Ceſaree paleſtine epīs. Cap. ix.

Ceſarenſes epiſcopi illiꝰ videlicet ceſaree q̄ eſt in paleſtina: q̄ in prefato eccleſiaſtice hiſtorie libro ſancti ponunt ⁊ ſucceſſiue ſibi cōnumerātur fuerūt q̄tuor. ¶ Primus quorū eſt theotiſtꝰ de q̄ habet: libr. vj. ꝙ auditor fuit origenis: ⁊ vna cū ſancto alexādro hieroſolyme epō omne pene vite ſue tēpꝰ ad audiēdū ipſum magiſtrū abūtantes: ipſi ſoli diuinis ſcripturis ⁊ eccleſiaſtica doctrina ſumma magiſterij cōcedebant. ¶ Secūdus fuit dominus: qui poſt breue tempus defunctus eſt. Tertius theotignus qui etiā origenis auditor fuerat. Et de his duobꝰ fit mentio libro. vij. capitulo. xviij. ¶ Quartus ſucceſſit agapius multo labore multaq diligentia in gubernatione populi adhibita: ⁊ precipue erga indigentes paterna prouidentia ferebatur. A quo ⁊ vir per omnia prudētiſſimus vita eruditione et moribus adornatꝰ pamphilus ipſius eccleſie preſbyter ſurrogatus eſt vt habetur libro. vij. eccleſiaſtice hiſtorie. cap. xxviij.

¶ De ſanctis Laodicie epiſcopis. Cap. x.

Laodicienſes ſancti epiſcopi q̄ ſanctorū numero conſcribuntur in premiſſo libro. v. nominatim explicantur. ¶ Primus quorum fuit ſocrates. ¶ Secundus euſebius alexandrinꝰ genere qui in cauſa pauli ſamoſateni ad partes ſyrie cum veniſſet: quod eſſet in ſcripturis diuinis eruditus a fratribus ſtudioſis velut theſaurus quidam repertus vltra nuſquā abire permiſſus eſt: ſicut dionyſius in epiſtolis ſuis ſcribit. ¶ Tertius huic ſucceſſit anatolius: de quo ſupra actum eſt in eius feſto. vj. idus martij. De his agitur libr. vij. cap. xxvij. ¶ Quartus fuit ſextꝰ epiſcopus. ¶ Quintus autem ſucceſſit ſtephanus qui non fuit ſanctus. Nā de eo habetur ꝙ licet eruditiōe et eloquētia prioribus nō inferior fuerit: ſed fidei virtute longe diſſimilis: ſicut perſecutionis ignis probauit. Nihil enim philoſophie in neceſſitate tentationis oſtendit. ¶ Sextus autem et vltimus qui ⁊ ſanctus nominatur theodorus. vir non ſolum verbis: ſed rebus ⁊ virtutibus ornatus. Hic arte quidem medicus fuit. Sed ⁊ animarum a dño tranſlatus eſt in medicinā vere incōparabilis: qui ſuper oēs pene homines fide miſericordia ſtudio vigilantia atq omnibus optimis inſtitutionibus claruit. In ſcripturis quoq diuinis laborem quā plurimum geſſit. Hic in pace quieuit. iiij. nōn. nouēbris. Hec in prefato libro vij. cap. xxviij.

¶ De ſancto Modeſto confeſſore. Cap. xj.

Modeſtus confeſſor vita ⁊ doctrina apud antiochias claruit tempore marci antonij imperatoris. Qui i diuinis ſcripturis nō mediocriter eruditus magnificentius ceteris aduerſus martionē hereticū: oēs ipſiꝰ deceptiones ⁊ fallacias: ⁊ detecto quo velabatur nequitie tegmine denudauit: ⁊ apud ipſam vrbē in pace quieuit. Sub ſeuero principe humanitatis debitum ſoluens. De hoc eccleſiaſtice hiſtorie libro quarto capitulo. xxv.

¶ De ſancto Muſano preſbytero ⁊ cōfeſſore. Cap. xij.

Muſanus preſbyter ⁊ confeſſor apud alexandriam eodem tēpore claruit. Cuius apoſtolice fidei ⁊ ſane doctrine monumēta ad euſebium ceſarienſem peruenīſſe dicunt. Eius etiā fert libellus multa elegantia ſcriptus ad quoſdam fratres q̄ declinauerant ad hereſim: que dicitur encraticarū tunc nuper exortā. Cuiꝰ auctorē fuiſſe tacianus ſermo aſſerit. Hic autē ſanctus confeſſor apud Alexandriam in pace quieuit. De hoc habetur eccleſiaſtice hiſtorie. libro. iiij. capitulo. xxj. ⁊ xxviij.

¶ De ſancto Pagato ⁊ ſocijs martyribus. Cap. xiij.

Pagatus martyr cum ſocijs ſuis ⁊ quodam chriſtiano nomine vectio apud lugdunū ciuitatē gallie paſſi ſunt ſub perſecutiōe antonini imperatoris. Cum enim ex acclamationibus vulgi preſes in xpianos nimia crudelitate deſeuiret. Pagatus martyr cuiꝰ vita ab adoleſcentia fuerat examinata ⁊ pbata ex perſe

cta charitate quam deum cuſtodiebat et proximum cum tam crudelia ſupplicia ſeruis dei vidiſſet inferri popoſcit ſe pro ciuibus ſuis audiri: quibus nihil impietatis commiſſum probari poterat. Erat enim nobiliſſimus inter ſuos et eruditiſſimus. Uerum eius defenſionem iudex non recipiens inquiſiuit tantum ſi eſſet chriſtianus: qui cum ſe chriſtianum clara et libera voce profeſſus eſſet. Juſſit illum tanquam chriſtianorum aduocatum vinctorum numero ſociari. Dum autem defenſionem libertatis: que in noſtra religione conſiſtit: exequitur domini cum ſecutus exemplū animam ſuam pro ouibus ſuis poſuit et amicis: et cum vectis quodam ciuitatis eiuſdem nobile glorioſo martyrio coronatur. Quibus optimis et fideliſſimis ducibus vius omnis reliquus ſanctorum eiuſdem vrbis chorus prompti et alacres animas ſuas pro fidei libertate poſuerunt. Hec ex libro. v. cap. j.

De ſancto Alcipiadde martyre. Cap. xiiij.

Alcipiaddes martyr apud Lugdunum galliarum oppidum paſſus eſt ſub perſecutione iam dicta: de quo habetur eccleſiaſtice hiſtorie libro. v. cap. iij. quod dum eſſet in numero eorum qui pro chriſti vincti tenebantur: vitam ſatis arduā gerebat: nihil ſibi volens accipere: ſed tantum ſale et pane cum aqua vtebatur. Cumque talem vite rigorem vellet etiam in carcere poſitus obtinere. Attalo martyri in carcere etiam poſito diuinitus reuelatur: quia non recte faceret Alcipiaddes creaturis dei non vti: et alijs formam ſcandali derelinquere. Quibus ille cognitis cepit omnia cum gratiarum actione percipere. Et hic demum pro confeſſione nominis chriſti in vinculis poſitus vitam martyrio conſummauit.

De ſancto Apollonio confeſſore. Capitulum. xv.

Apollonius confeſſor et eccleſiaſticus ſcriptor tempore Commodi imperatoris claruit apud alexandriam. De quo fertur eccleſiaſtice hiſtorie libro. v. ca. xviij. quod aduerſus cathaphrygas libellum edidit: in quo ſatis vigilanter prophetias ipſorum falſas eſſe conuicit: et ſingula in eius verba coarguit: ſimul et vitam moreſque eorum: qui authores huius hereſeos extiterūt. Ex quibus omnibus aliis quam plurimis vehementer ſupradicta hereſis cōfutatur. Et hic vite ſanctitate non infimus in pace apud eandem vrbem quieuit.

De ſancto Polycrate epiſcopo. Capitulum. xvj.

Polycrates epiſcopus apud ephesum claruit tempore commodi imperatoris antedicti. Qui nobilis epiſcopus ipſius ciuitatis vita et doctrina cōſpicuus vna cum bacchilo corinthiorum epiſcopo de quo infra dicetur ab euſebio l v. libr. ca. xxv. plurimū commendatur. Hic et perſona omnium epiſcoporum aſie de paſcha celebrādo beati Joannis et veterum fretus authoritatibus ad victorem romanum pontificem ſynodicam ſcripſit epiſtolā. Et hic inter ſanctos illius tēporis choſ preclarus epiſcoporū ſedi feliciter prefuit: gregē quoque dn̄i verbis et exēplis impinguauit. Sepultus apud eādē ciuitatē.

De ſancto Heraclito confeſſore. Capitulum. xvij.

Heraclitus confeſſor et eccleſiaſticus ſcriptor claruit tempore ſeueri imperatoris: de quo Euſebius. v. lib. capitulo. xxvij. dicit quod inter alia eius ſapientie opuſcula in apoſtolo paulo commētarios edidit. Et in ſanctitate vite i pace quieuit.

De ſancto Maximo confeſſore. Capitulum. xviij.

Maximus confeſſor et eccleſiaſticus ſcriptor claruit tempore prefati ſeueri principis: qui virtutibus et ſapientia nō minimus de famoſiſſima illa omnium hereticorū diſſeruit queſtione: qua ſemper inquiritur vnde ſint mala: vel vnde malitia. Et quod materia facta ſit et nō infecta. Et hic ſanctus in chriſto cum pace dormiuit: de quo et euſebius premiſſis libro et capitulo ſcribit.

De ſancto Cādido confeſſore. Cap. xix.

Candidus confeſſor et eccleſiaſticus ſcriptor eodem quo ſupra dicti imperatoris tempore floruit: de quo et antedictus Euſebius eodem libro capitulo xxvij. mētionem facit: quod in examerон id eſt principio geneſis ſcripſit. Et operibus perfectus effulgens cum pace dormiuit.

De ſctō Apio confeſſore. Ca. xx.

Apius confeſſor et ſimiliter eccleſiaſticus ſcriptor tempore eiuſdē ſeueri auguſti floruit. Et hic ſapientia et ſacrorum librorum intelligentia inſignis in apl'm paulū et in geneſim libros nobile cōmētū exarauit: vt habetur Eccleſiaſtice hiſtorie lib. v. ca. xxvij. predicto. Et hic in fidei cōfeſſione clarus humanitatis debitum virtutibus pollēs exoluit.

De ſctō Sexto cōfeſſore. Ca. xxj.

Sextus confeſſor et eccleſiaſticus ſcriptor. de quo et ante factus author premiſſis libr. et capitulo loquitur: claruit eodem tempore ſeueri imperatoris. Hic de reſurrectione tam chriſti quam mortuorum generali luculēter diſſeruit. Aliaque nonnulla opuſcula edidit: et ſanctis fulgens operibus in chriſto requieſcit.

De ſancto arabiano confeſſore. Cap. xxij.

Arabianus cōfeſſor et eccleſiaſticus ſcriptor eodem antedicti Seueri principis tempore floruit. Hunc et ex vite ſanctitate et doctrina preclara Euſebius eodē quo ſupra libro et capitulo inter ſacros eius temporis cōnumerando ponit. Hic enim in ſuis libellis plurimas exortas in diebus ſuis hereticorum inſidias: confutans fidem rectam et apoſtolicam

monumentis ſuorum mandauit voluminū. Et hic in
pace diem clauſit extremum.

¶ De ſancto Leonide martyre. Cap. xxiij.

Leonides martyr

apud alexandriā paſſus eſt ſub Se-
ueri imperatoris perſecutione. Hic
pater fuit origenis famoſi doctoris
⁊ eccliaſtici ſcriptoris. Qui tentus
a perſecutoribus ⁊ in carcerem tru
ſus eſt. Cui Origenes de domo ad-
huc adoleſcens annorum. xvij. epi-
ſtolam exhortatoriam ſcripſit ipſuȝ
ad fidei conſtantiam ⁊ paſſionis to-
lerantiā exhortans. Cūqꝫ dījs genti
liū immolare nō acquieſceret: ⁊ xpm negare renueret:
p martyrio xpi capite plex⁹ eſt. Alexādrieqꝫ a xpianis
tumulat⁹ iacet. Hec eccleſiaſtice hiſtorie libr. vj. cap. ij.

¶ De ſancta Mammea regina ⁊ martyre. Cap. xxiiij.

Mā̄mea regina

mater fuit imperatoris alexandri.
Cuius tempore origenes in eccleſia
dei ſapientia ⁊ eloquentia ac vita flo
ruit. Hec vt de ea ſcribitur libro. vj.
capi. xvj. de raris religioſa femina:
cum de origene fama magnifica vbi
qꝫ celebris haberetur. Ita vt nec pn̄
cipum quidē lateret aures: miſſis
militaribus viris antiochiam: vbi
per idem tempus ipſa regina dege-
bat: cum omni honore ⁊ ſupplicatione ad ſe famulum
dei orat venire vt ſacrarum literarum ⁊ fidei ab eo per
ciperet documenta. A quo ⁊ ipſa catholice religionis ⁊
diuini verbi monimenta ſuſcepit: ⁊ baptiſmi chriſtia-
ni latenter ſacramentum excepit. Ob quod ab impe-
ratore alexandro filio ſuo chriſtiani nominis pſecutore
interfecta eſt ⁊ martyr domini conſecrata.

¶ De ſancto Firmiliano epō ⁊ confeſſore. Cap. xxv.

Firmilian⁹ epiſco

pus apud ceſaream capadocie cla-
ruit tpibus alexandri imperatoris.
Hic euſdē vrbis epūs fuit ⁊ Orige-
nis auditor. Tātūqꝫ venerationis er
ga ipȝ pceptorē ſuū habuit vt indeſi
nēter ſeie ⁊ doctrinis ei⁹ gratīa cū con
ſtringeret ſecū morari. Sȝ ⁊ ipe de-
relicta eccl'ia ad eū pperabat. ⁊ vte-
bat religioſa q̄dā viciſſitudine: dū
ipm modo ad inſtructionē eccleſie
ſue illū euocaret: modo ipſe ſui pfect⁹ gratia ad eū per
geret: ⁊ doc̄ri ei iugiter dieb⁹ ac noctib⁹ aſſiſteret. Hic
ad antiochie plebē gratā ſcripſit epiſtolā cōtra paulū
pſbyterū ſamoſatenū tūc nup in cōſilio antiochen. de
hereſi dānatū. Proceſſu vero tpis ipſe btūs epūs cū oc
caſione dicte hereſis penitus extirpande veniret antio
chiam: dum eſſet apud tarſum in pace quieuit: cuius
corpus ceſaream tranſlatum ibidem ſepultuȝ eſt. Hec
Euſebius libr. vj. capitulo. xix. ⁊ libro. vij. cap. xxvj.

¶ De ſanctis Theodoro ⁊ Anthino-
doro epīs. Capitulum. xxvj.

Theodorus ⁊ An

thinodorus epiſcopi fratres germa
ni apud ponti prouinciam claruc-
runt temporibus maximiani impe
ratoris. De quibus tradit euſebius
libro. vj. cap. xxv. q maior horum
natu Theodorus vir famoſiſſimus
fuit: qui in epiſcopis apud pontum
gregorius nominatur: fide ⁊ virtuti
bus atqꝫ ſcientia per omnia apoſtolic⁹. Sed eius fra-
ter anthinodorus quos origenes de auditorio rheto-
ris retractos: ſtudia communium literarum in diui-
nam ſuaſit philoſophiam commutare. Qui qꝫ apud eū
per quinquennium verbo dei operam dantes: tan-
tum profectum diuine eruditionis atqꝫ ſcientie perue
nerunt: tantumqꝫ vite merito ⁊ cultu claruerunt: vt ab
his ſcholis eius immatura adhuc etate: ad epiſcopa-
tus prouincie ponti ſacerdotiuȝ vterqꝫ raperetur. Qui
⁊ ambo ibidem in chriſto quieſcunt.

¶ De ſancto Syro martyre.
Capitulum. xxvij.

Syrus martyr a

pud alexandriam paſſus eſt ſub de
cij ceſaris perſecutione. Hic cum
rex cuiuſdam potentis ſub merce
de procuraret: iubetur ab eo ido-
lis immolare. Recuſans cogitur
iniurijs. perſiſtens rurſum mul-
cetur blanditijs. Cum vero vtrum
qꝫ contemneret: preacuta ſude va-
lidiſſime tranſuerberatus: et per
media viſcera neci traditur: ⁊ mar
tyrio coronat. Hec euſebi⁹ lib. vj. cap. trigeſimoprimo.

¶ De ſancto Cheramone epō et martyre.
Capitulum. xxviij.

Cheramō martyr

⁊ epiſcopus venerandus ſenex apud
alexandriā fuit. Hic pontifex vrbis
egypti fuit que dicit nicopolis. Qui
tempore deciane perſecutionis: cum
ad arabicum montem vna cum grā
deua coniuge diſceſſiſſet nulli vltra
apparuit. Et cum ad perquirendū
eum plurimi chriſtianorum frequē
tiſſime proceſſiſſent: pſcrutatis om-
nibus locis neqꝫ ipſos vltra quiſpiam neqꝫ corpora eo
rum potuerunt inuenire. Hec euſebius vbi. ſ.

¶ De ſancta matre quedam ⁊ filiabus virgini-
bus ⁊ martyribus. Cap. tulum. xxix.

Sancta quedam

mater cum duabus filiabus virgi-
nibus apud alexandriam paſſe ſunt
ſub perſecutione diocletiani ⁊ ma-
ximiani auguſtorum. De quibus re
fert euſebius libro. viij. capitu. xiij.
q cum eſſet pulchritudine et pudi-
citia formoſa genere nobilis et co-
pioſa facultatibus: filias duas vir-
gines habebat ad materne pudici-
tie regulam enutritas: ſpecie ſimul
⁊ moribus ſe imitantes. Quas religioſa mater ſecun-
dum preceptum domini ⁊ timorem diuinum dedica-
uerat. Cum autem declinande perſecutiōis gratia ſui
abſentiaȝ procurarent: miſſi a preſide milites repertas
eas venire antiochiam cogunt. Sed cum perugentib⁹
militibus vehiculo iter agerent: religioſa et pudica ma
ter filias lamentatur: q eas gētiles ſtudeant aut a deo
aut a pudicitia ſeparare. Hortaturqꝫ illas ne mori per
timeſcant: ne deſpecta pudicitia viuere cum turpitudi
ne cupiant: admonetqꝫ illas necem eis aut opprobriuȝ
paratum peruenire ⁊ impudicorum curſu preripere.
Cum autem filias ad tale propoſitum videret accēſas
⁊ ad quēdam fluuium peruenissent neceſſitatis cauſa
ſe deſcendere velle ſimularunt. Et dum cuſtodes pau-
lulum naturali verecundia seceſſiſſent: fluuiū ſe rapidis
fluentibus iniecerunt. Sicqꝫ immaculatum domino
ſpiritum reddiderunt. Hec euſebius.

¶ De ſanctis Adaucto ⁊ ſocijs martyribus. Cap. xxx.

Adauctus martyr

cum innumerabilibus vtriuſq; ſexus ⁊ omnis etatis ſociis apud phrygiam paſſus eſt. De quo euſebius libro. viij. capitu. xj. tractat: qui erat dux cuiuſdam ciuitatis in phrygia poſite in qua erant omnes populi chriſtiani. Ipſe autem in natiõe italus ſuper vniuerſum erat populum conſtitutus. Cum autem diocletianus imperator gentilium legiones militum illuc miſiſſet: vt omnem ciuitatis illius plebem immolare compelleret: ⁊ illique omnes vnanimes ſe chriſtianos eſſe dicerent: et omnino ſacrificare contempſiſſent. Adaucto duce ⁊ curatore ciuitatis populum exhortante: porte vrbis a gentilibus clauduntur: ipſaq; ciuitas omni ex parte ab eis circundatur: ⁊ immiſſo igne oppidum vna cum viris omnibus ac mulieribus paruulis pater ac ſenibus cõcrematur: ita vt nullus penitus ex illa vrbe etiam cum optimo volentibus daretur abſcederet. Sicq; omnes ciues prefati celeſtis hieruſalem ciues effecti glorioſo martyrio coronantur.

¶ De ſanctis pluribus martyribus apud alexandriam. Capi. xxxj.

Martyres pluri-

mi apud Alexandriam paſſi ſunt ſub perſecutiõe antedicti diocletiani. De quibꝰ euſebius. viij. libro cap. xij. refert ꝙ truncatis auribus atq; inhoneſto vulnere naribꝰ manuũ quoq; ceterorumq; membrorũ ſummitatibus amputatis: truncus ſinebãt abire deſertum. Quidam vero in craticulis prunis ſubterpoſitis torrebant. Inter quos duos nobiles iuuenes dum comprehenſi ſimulacris immolare cogerentur: ſe ad aras duci poſtularunt. Et cum fuiſſent adducti manus ſuas ardẽti igni ſuperponentes: ⁊ quouſq; omnis caro in ignẽ deflueret: immobiliter perdurarunt. Aliĩ vero cum ad ſacrificandum quererentur: ſacrilegam pollutionem vitam precipitio finierũt. Minore quidẽ tolerãtie fiducia: ſed cõſeruande fidei maiore cautela.

¶ De ſanctis quatuor epiſcopis martyribus. Capitulum. xxxij.

Quatuor ſcti epi

apud alexandriã paſſi ſunt ſub diocletiana perſecutione. Quorũ nomina hec ſunt: primꝰ phileas: ſecundꝰ heſychius: tertius pachomiꝰ: quartꝰ theodorꝰ. Hi ex vrbibus egypti epi pro confeſſione nominis chriſtiani glorioſo apud ipſam vrbẽ ſunt martyrio coronati. Hec Euſebius libro viij. capitulo. xiij.

¶ De ſancto Paſnutio epo. Capitulum. xxxiij.

Paſnutius epiſco

pus ex egypti partibꝰ vnꝰ fuit ex numero cõfeſſorũ illorũ epiſcoporum: quos maximianꝰ imperator dextris oculis effoſſis: ⁊ ſiniſtro poplite preciſo p metalla damnauerat. De hoc libro. x. eccleſiaſtice hiſtorie ſcribit ꝙ interfuit cõſilio primo ſctõrũ patrũ prius apud niceã ſub cõſtantino auguſto xpianiſſimo celebrato. In quo tanta virtutũ inerat gratia: vt ſigna p eum non minus quam quondã per apoſtolos fierent. Nam ⁊ demones tantum verbo fugabat: ⁊ egros ſola oratione curabat. Sz ⁊ cecis dicitur viſum reddidiſſe: et paralyticos ad ſtabilitatẽ corporis reuocaſſe. Quem cõſtantinꝰ in tãta veneratiõe ⁊ affectu habuit: vt ſepiꝰ eũ intra palatiũ euocatũ cõplecteret: ⁊ illũ oculum q̃ in confeſſione fidei fuerat euulſus: auidioribꝰ oculis demulceret. Et hic ad eccleſiã ſuã reductꝰ ſenioq; confectus. poſt vitã virtutibus inſignem in pace quieuit.

¶ De ſancta quedam captiua apud iberiã. Capitulum. xxxiiij.

Sancta quedam

mulier captiua tempore conſtantini magni imperatoris claruit apud gẽtes iberorũ: que ſub axe pontico iacens: per quam deus ipſas gẽtes primum ad notitiam fidei conuocauit. Cum enim ipſa mulier chriſtiana apud ipſos populos captiuata: fidelem ⁊ ſobriam ac pudicam duceret vitam: ⁊ diebus ⁊ noctibus in orationibus perſiſteret: et ex hoc barbari tanquam quid noui mirarẽtur: ac quid ſibi hoc vellet curioſi percunctarentur. Illa ſe xp̃m deum ſuum tali ritu colere fatebatur: qui velut ſibi ignotam nouitate nois mirabantur. Erat autem mos apud eos vt ſi q̃s paruulꝰ egrotaret a matre per ſingulas domos circunferretur: ab omnibꝰ videlicet quicquã experti remedij poſtulante. Cum autem mulier quedam paruulũ ſuũ languidũ p omnes circumtuliſſet ex more: nec aliquid remedij cepiſſet. Uenit ad captiuã vt ſi quid ſciret oſtẽderet. Illa ſe nihil remedij humani ſcire teſtatur: xp̃iſtum tamẽ deum ſuum quẽ colebat: ſalutẽ hominibus deſperatam poſſe ipſi dare cõfirmat: paruulum itaq; cilicio ſuo ſuperpoſitum oratione fuſa ſanũ reddidit matri ſue. Sermo defert ad plures factiq; famã magnifici ad aures regine grauiſſime egrotãtis ⁊ iam de ſalute quaſi deſperãtis perlabit̃ q̃ rogat ad ſe mulierẽ deduci. illa negat accedere: ne nimis de ſe videretur preſumere. Regina facit ſe ad mulierem portari. Que ſimiliter ſupra cilicium eius poſita: inuocato chriſti nomine cõtinuo ſurrexit ſanata. Docet captiua reginã chriſtum eſſe ſummi dei filiũ: qui auctor eſt incolumitatis ⁊ vite: q̃ ⁊ regibꝰ regna diſtribuit ⁊ mortalibꝰ vitã. Cõ domũ regreſſa marito regi pcdẽ tã cãm ſubite ſanitatis apuit. Ille mulieri munera p̃ſentari iubet. Regina xp̃o ei rñdet ꝙ mulier nihil in auro vel argẽto appetit ſed ieiunio quaſi cibi paſcit̃. Nihilq; aliud pro munere querit niſi vt xp̃s a rege ⁊ oĩ regno eiꝰ colat̃. Ad hoc aũt rex ſegnior fuit: ⁊ quãuis ad xp̃m affectũ haberet cõuerſionẽ diſtulit. Ad qd̃ tñ vxor illũ ſepiꝰ cõmonebat. ¶ Quadã die in ſiluis venãte: ſubito aer dẽſiſſimus offuſcat̃: dieꝫ in terre noctis caliginẽ vertit̃: cũctiq; regis comites neſcientes quo ſe verterẽt hincinde diſpergũtur. Solus rex obſcuritate nimia circũdatꝰ: deſperatione ſalutis anxius mẽte xp̃m inuocat: vt ſi vere deꝰ eſt quẽ captiua vxori prediterat: nũc ſe de his tenebris eruat: vt ex hoc ipſum omiſſis omnibꝰ colat̃. Ilico lux terre redditur: ⁊ rex incolumis ad domũ reuertitur. Qui regine per ordinẽ geſta oĩa pandit. Euocat captiuã: ⁊ nullum alium preter chriſtum ſe venaturum cõfirmat. Illaq; regi poſcenti colendi venerandiq; modũ inquantũ erat femine pãdit. Fabricari eccleſiã monet formãq; deſcribit. ¶ Igitur rex omni populo conuocato que geſta cuncta fuerant exponit: fidemq; doctus nondũ tñ initiatꝰ aperit: ſueq; gentis primus apoſtolus fit. Credunt viri per regẽ: femine per reginã cunctiſq; id volẽtibꝰ eccleſia inſtãter inſtruitur. Eleuato igitur iam murorũ ambitu: duꝫ intra colũne collocari deberent erectis duabus primis: cũ tertia iam media parte fuiſſet erecta cõſumptis oĩbus machinis hominumq; ac boũ viribꝰ attritis: q̃olibꝰ ac loco quidẽ moueri potuit. Sz cũ ſcera ſ

tu noctis omnes abſceſſiſſent: ſola captiua mulier i oratione pernoctauit. Facto ſummo mane rex ⁊ populus ante introgreſſu vident columnam quē tot machine totoq; populi mouere nequiuerant erectā: vt ſupra baſem ſuam librate ſuſpenſam vnius pedis ſpacio in aere pendentem: Omneſq; populi admirātes veram eſſe fidem chriſti acclamabant. Et ecce in oculis omniū mirantium nullo contingente: colūna ſenſim ſupra baſim ſuam depoſita ſumma cum libratione conſedit. Poſt hec reliquus colūnarum numerus cū ſumma facilitate ſuſpenſus eſt adeo vt omnes que ſuper fuerāt ipſa die locarentur. Fabricata igitur eccleſia ⁊ perfecta populi maioris ardori fidei ſalutem ſitientes totius gentis legatos ad conſtātinū imperatorē mittunt qui rei ſeriē exponunt: ſacerdotes ſibi delegari petunt: qui ceptū erga ſe dei munus implerēt. Quib⁹ ille cum omni gaudio ⁊ honore tranſmiſſis: amplius ex hoc letat⁹ eſt quā incognitas illas romano imperio gētes iunxiſſet. Sicq; doctrina nouorū predicatorum: nouus populus fidem xp̄i vna cum rege ⁊ regina ſuſcipiunt: ⁊ baptizati xp̄m exinde adorare ceperunt: mulier vero illa apud eaſdem gentes: prima ibidem ſacre fidei auctrix: i ſanctitate vite ⁊ miraculorū operatione perſeuerās confecta ſenectute quieuit in pace. Hec euſebius libro. x.

¶ De ſancto Machario confeſſore. Cap. xxxv.

Macharius cōfeſſor in nitrie partibus in deſerto videlicet egypti profundiſſimo claruit tēpore valentiniani imperatoris. Qui tertius fuit macharius preter illos duos: de quorum vno actū eſt ſupra. iiii. non. ianuarii: ⁊ de ſecundo. xviii. kal. februarii. Hic enī diſcipulus magni Antonii fuit. Qui vna cū iſidoro ⁊ heraclide ⁊ pābone cum diſcipulis ſuis: in prefata eremi vaſtitate degebat. Cum aūt pſecutionis arriane tpe prefati oēs inſimul cōuenientes ad mutuam charitatē oſtendendā: in ſuis tabernaculis poſiti orantes interfectores ſuos expectarent: delatus eſt ad eos homo mēbris oībus ⁊ precipue pedibus aridus. Qui ab eis oleo peruncť⁹ inuocato chriſti nomine continuos ſanus exurgens reuerſus eſt benedicens deum. ¶ Cecus quidam ad cellam macharii itinere dierū trium in deſerto poſitā ſe adduci fecit. Quo poſtq̄ multo labore peruenit: macharium domi nō inuenit. Contriſtatus autē: ſed feruore tempore fidei creſcēs fecit ſe applicari ad partē illā parietis vbi ſenior cubare ſolebat. Et exinde parum luti aridi: vbi paries oblitus erat aſſumpſit: ⁊ palme ſue ſuperpoſuit: aquā quoq; de puteo vnde vir ſanct⁹ bibebat hauſtam ſibi deferri rogauit: cū qua ſoluēs glebulam lutū fecit: oculoſq; inde perunxit: ⁊ aqua diluens repēte viſum recepit: nulloq; ducēte regreſſus domū cunctis populis rem geſtam publicauit. Habebat autē machari⁹ iuxta ſpeluncam cellule ſue vicinā. Die quadā belua catulos ſuos cecos ad eū produxit ⁊ ad pedes ei⁹ poſuit. Qui cū intellexiſſet p cecitate catulorum beſtia filios applicare orauit ad dn̄m ⁊ protinus catuli receperunt viſum. Et ſequētes matrē ad ſpeluncam redierunt. Et paulo poſt ipſa cū catulis regrediēs pelles ouium plurimas velut mun⁹ pro gratia ad ſenē morſu oris auectas detulerunt. ¶ Cum autem luci⁹ quidā prefectus alexādrie chriſtianos perſequeret. Iuſſit predictos oēs patres a grege ſuo raptos in inſulā egypti paludū deportari: in qua neminē eſſe cōperuerat chriſtianū Sz cū ſenex noctu ad inſulaz deducti fuiſſent: in qua erat templū idolorū ab incolis ſumma veneratione obſeruatū ſtatiz vt nauicula applicuit: ſacerdotis tēpli filia arrepta ſpū clamare cepit ſtridens ⁊ rabiēs: ⁊ p populos hincinde diſcurrens. Quā popul⁹ detētā ad ſenū nauiculā deduxerunt. Et cū ante pedes eorū vlularet: ⁊ ſanctos viros cur ad demones loci illi⁹ expellēdos veniſſent: interrogaret: illi malignū increpātes ſpm̄ effugarūt ⁊ puellā ſanā parētib⁹ reddiderūt. Qui vna cū inſule populis cōuerſi ad xp̄z ⁊ tēpliū antiquiſſimū deſtruxerūt: ⁊ eccleſiā edificauerūt. Qd dū lucio alexādrie nūciatū fuiſſet: timēs ne ex ſctōrū patrū p̄ſentia fides xp̄i amplius creſceret: occulte eos ad eremū remitti iubet: vbi machari⁹ ieiuniis ⁊ orationib⁹ iugiter intent⁹ in xp̄o feliciter obdormiuit: cui⁹ corp⁹ alexādrie tumulatū eſt.

¶ De ſancto Piatone preſbytero ⁊ martyre. Cap. xxxvi.

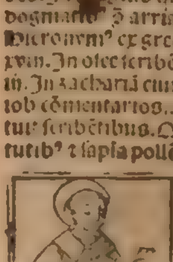
Piaton preſbyter ⁊ martyr apud tornacū ciuitatē paſſus eſt ſub domitiani imperatoris pſecutione. Hic alio noīe piat⁹ dicit. Qui ex vrbe roma oriundus: indeq; egreſſus a btō dionyſio epō apud galliā p̄ſbyter ordinat⁹: ⁊ ab eode ad tornaceſeʒ ciuitatē ad p̄dicādū direct⁹ eſt: vbi multitudinē paganorū euāgelizans ad xp̄z cōuertit. Ad hūc cōprehendēdū p̄fect⁹ nūcios deſtinauit: q ab eiſdē apparitorib⁹ detent⁹ ⁊ iudici oblatus: dū xp̄m cōfiteret p̄mo quidē: fuſtib⁹ cedi: deinde iuſſus eſt capite truncari. Cui⁹ corp⁹ truncū ⁊ exanime caput pprijs manib⁹ acceptū pluſquā p duo miliaria deportauit: vel vſq; ad locū vbi diuinit⁹ ſepulturā elegit: vbi ⁊ glorioſe decūbēs tumulat⁹ quieſcit. Quo miraculo vltra mille gētiliū conuerſi ſunt.

¶ De ſancto Didymo alexādrino cōfeſſore. Capitu. xxxvii.

Didymus alexandrin⁹ cōfeſſor ⁊ doctor floruit tpe valētiniani impatoris. Hic i parua etate lumē oculorū amiſit: adhuc penc prīorū elementorū ignar⁹ quo nō obſtāte tantū ſui miraculū mūdo prebuit: vt dialecticā: arithmeticā: geometriā: quarū figuralēs ppoſitiōes ⁊ pncipia p maxime viſu indigēt: vſq; ad pfectū didicerit: oīmq; deo docente in breui diuinarū ⁊ humanarū rerū eruditionē ac ſciētā pcepit. Ad tāte aūt pfectiōis apicē deuenit: vt ſchole eccleſiaſtice doctor extiterit: illuſtreſq; viros auditores habuerit: vel athanaſiū epm: hieronymū pbr̄m: baſiliū ceſarienſem: ceteroſq; plures doctores inſignes in eccleſia dei ſapiētia admodū pbatos. Sctitate quoq; vite non mediocriter effulſit. Qui nūquā turbari viſus fuit: ꝙ corporeū lumē oculorū pdidiſſet. ¶ Hic plurima inſignia edidit. Bibliā enī totam interpretatus eſt. Cōmētarios dictauit i pſalmos oēs. In euāgelio quoq; matthei ⁊ ioannis. Scripſit de dogmatib⁹ ꝯ arrianos libros. ii. De ſpū ſctō librū quē Hierony⁹ ex greco trāſtulit i latinū. In eſaiā tomos. xviii. In oſee ſcribēs ad hieronymū cōmētariorū libros iii. In zachariā eiuſdē hieronymi exhortatione lib. v. In iob cōmentarios. Multaq; alia q ipſe idē indicare potuit ſcribētibus. Quieuit in xp̄o. lxxx. anno iā exacto virtutib⁹ ⁊ ſapiā pollēs. Alexādrieq; tumulat⁹ iacet.

¶ De ſctō Didymo abbate. Capi. xxxviii.

Didym⁹ ſenex in deſerto interiori nitrie claruit. Qui inter cetera ſanctitatis inſignia ſcorpiones ⁊ ceraſtes ⁊ ſerpētes quoſq; q in illis locis p calore ſolis habentur acerrimi tanquā vermiculos nudis pedib⁹ adeo cōculcabat: ⁊ ita extinguebat vt nihil ab eis pateret mali. Hec in vitis patrū.

¶ De ſancto

¶ De ſancto Pione abbate. Capitulum. xxxix.

Pion abbas i the

baidis deſerto floruit ſctitate. Qui quotidie ambulans comedebat: vt minorē ſentiret delectationē: pgēs ad eremū fodit puteū: et inueniens aquā amarā: ei oratione in dulcedinē cōuertit qua ol poſtmodum tpe viſus fuit. Cum aūt moyſes abbas et ei⁹ monachi fodiētes aquā īuenire nō poſſent. Piō orōne pmiſſa terrā pcuſſit: et aqua inde immediate ſcaturſit: de qua tñ minime guſtare voluit: ſed eā ad vſum illoꝝ fratrū dimiſit. Hic ſub abbate antonio. xxx. annis et eo amplius in ſancto īſtruct⁹ eſt pposito. Qui de domo parētū egreſſus nūqꝫ ampli⁹ ab eis viſus fuit. Reqſit⁹ aūt a ſorore vidua: vt eā viſitaret: que ipſa languēs videre cupiebat: cū duob⁹ ſororis filijs de mādato pris antonij ad domū ill⁹ acceſſit: clauſiſqꝫ oculis ī ingreſſu et egreſſu: ſe ab ea videri pmiſit: eāqꝫ minime reſpiciens: mox ad eremum repedauit. Hec vbi ſupra.

¶ De ſancto Appelle confeſſore. Capitulum. xl.

Appelles confeſ-

ſor egyptius ex fabro ferrario cōuerſus eſt. Qui op⁹ hoc exercēs die quadam diabolum ſibi in ſpecie mulieris iuuenis et eleganits apparentem ferro candente percuſſit in faciem: q̄ ſtridens et gemens euanuit. Ex quo die ſctūs vir ferrum candens in manu ſine leſione tenebat. Vadens autē ad eremū cibū nūqꝫ ſumpſit niſi tantū dominica die de manu ſacerdotis eucbariſtie ſacramentū. Ceteris diebus nihil percipiebat: ſed operibus manuū inſiſtens cingula iumētoꝝ de parmaruꝫ folijs texebat. De quibus egri tactu ſanabantur. Nam dum quidam claudus a natiuitate vt aliquo portaretur camelo impoſitus dum pedibus cingulum quo iumentum erat quodqꝫ vir ſanct⁹ texerat tetigiſſet: cōfeſtim deſcēdēs pedibus ſolidis ambulauit. Hic etiā ab angelo diuina repletus ſciētia: multos ſuis ſmonib⁹ edificabat: et vitia fratrū ac virtutes latētes per ſpiritum cognoſcebat. Hec in vitis patrū.

¶ De ſancto Piamone preſbytero. Capitulum. xlj.

Piamon preſby-

ter in eremo de ſcythi floruit. Qui die quadam miſſam celebrans vidit angelum ſtantem contra altare monachos preſentes in codice ſcribentem: abſentes ſcriptos delentē. Et dū illi ad cōmunionem accederēt: angel⁹ quoſdā ſcribebat noīa: quorūdā dimittebat. Piamō autē poſt miſſam diſcuſſis illis q̄ ſcripti nō fuerant inuenit in ſingulis corū mortale petm̄. Quibus reuelata narrās tandiu cū illis fleuit: donec eidē iterū angelus apparuit et eos cū ceteris aſcripſit. Hec in vitis patrum.

¶ De ſctō Beniamin ſene. Ca. xlij.

Beniamin ſenex i

eremo fuit octuaginta annoꝝ: qui miraculis clarens quoſcunqꝫ egros ad ſe delatos oleo vngebat et cōtinuo ſanabantur. Ipſe autem adeo hydropicus effectus eſt vt per ianuam celle ſue niſi remotis aliquibus tabulis efferri non poſſet. Qua paſſione per mēſes. viij. ante ſuū obitū laborauit.

Oēs aūt infirmos ad ſe veniētes ſanabat: cunctoſqꝫ rogabat vt orarēt deū p aīa eius de corpe nil curātes eo qꝫ dum eſſet ſanus nihil ſibi profuiſſet. Hec vbi ſupra.

¶ De ſancto Coprete preſbytero et confeſſore. Capitulum. xliij.

Copres pſbyter

annorū circiter. lxxx. in eremo thebaidis fuit. Cuius dum gentilis q̄dam olera furatus eſſet: et ea ad coquendū compoſuiſſet: neqꝫ coqui poterant nec calefieri. Quod ille videns ablata ſancto retulit: et cōuerſus baptiſmum ſuſcepit. Eadē nocte fratres ſupuenerunt ad copretem: vnde ſanctus duplices honores domino perſoluit duꝫ olera reſtituta eidem appoſuit. Qui dum fratribus ad ſe veniētibus pro edificatione eorum mirabilia quedam narraret: que vix vnus ex illis credere poterat: dormitanti ipſi viſus eſt liber aureis literis ſcriptus manibus copretis: et vox ſenis veneranda audita eſt fratreꝫ increpantis: cur fidem auditis nō adhiberet illeqꝫ euigilās cōpunctus eſt. ¶ Arena vero pedibus eius attrita per agros cōſperſa terre ſterilitatē auferebat. ¶ Hic dum quēdā manichēum populum ſeducentem diſputans excludere nō poſſet: fecit igneꝫ accendi eo pacto vt quiſqꝫ eorum flammas ingreſſus iniuſtus exiret eius fides approbata eſſet: ipſeqꝫ primum ignem intrans illeſus exiuit. Dum autem hereticus intrare nollet a populo in flammas violenter iniectus eſt. Dum autem mori ſe videret copretis auxilium implorauit. A quo eductus dum pertinaciter conuerti nollet ab eodem eiectus et dimiſſus abijt confuſus. Hec Heraclides.

¶ De ſanctis Syro Paulo et Eſaia confeſſoribus. Capitulum. xliiij.

Syrus paulus et

Eſaias monachi fuerunt in ſcythi. Qui dum ſibiinuicem ad ripam fluminis occurriſſent vt fratrem quendam anub nomine viſitarēt: orationem fuderunt ne in via impedirentur. Statimqꝫ nauiculam ſibi apparenteꝫ ſine remo vel remige iter tridui vna hora contra ictum fluuij pfecerunt. Cumqꝫ applicuiſſent: reuelatum eſt Eſaie qꝫ vir ad quē ibant corū ſecreta cordium nouerat. Paulo reuelatū eſt predictū anub poſt triduū eſſe migraturꝫ. Syro aūt reuelatū eſt anub ſibi mane occurſurū. Cū autē illa nocte in orationibus pernoctaſſent: anub mane ad eos veniens corū ſecreta eis patefecit: quo manentes tribus diebus ab eo edificati ſunt. Illeqꝫ in corū manibus expirauit: et ab eis ſepultus fuit. Hec in vitis patrum.

¶ De ſancto Effrate monacho. Capitulum. xlv.

Effrates mona-

chus apud antiochiā claruit tpe valentis arriani imperatoris cōtra catholicos ſeuiētis. Quē per plateā ciuitatis antiochene ambulanteꝫ vili habitu contectū: et lōga ſenectute cōfectū imperator reſpiciens interrogauit quis eſſet et quo iret. Cui ille ſe chriſtianū monachū et p ſuo pergere īperio oraturū reſpōdit. Quē īperator redarguit: eo qꝫ domi more monachi ſtare deberet. Ille aūt p ouibus xpi liberādis ſe egreſſuꝫ dixit. Cubiculari⁹ aūt ceſaris ſctō viro mortē cōminat⁹ eſt eo qꝫ principi nimis ſupbe loqueret. Et dū inde recedēs imparatori balneū pararet ſubito mēte

alienatus furibundus in aquam feruentem ſe iniecit:
⁊ ibi extinctus multis hereticis ad veritatem fidei ca-
tholice redeundi exemplum dereliquit.

¶ De ſancta Sarra abatiſſa. Cap. xlvj.

Sarra abbatiſſa
claruit in ſcythi tempore Theodoſij
ſenioris: que. xiij. annis a ſpiritu for-
nicationis īpugnata fortiſſime exora-
bat dominum: nō vt pugna recede-
ret: ſed vt ſibi fortitudo daretur. Cui
tādem ſuper lectulum iacenti ſpirit⁹
immundus apparuit dicens ſe ab ea
victum fuiſſe: illa vero non ſe ſed chri
ſtum illum viciſſe reſpondit. Hec ſu-
pra alueum fluminis quadraginta
annis habitauit: ⁊ nunq̄ inclinata eſt vt flumen aſpice
ret: ne forte ex tali viſione delectationē aſſumeret. Hec
in vitis patrum.

¶ De ſancta Syncletice abbatiſſa. Cap. xlvij.

Syncletice abba-
tiſſa vnde fuerit vel vbi in deſerto
locum pro ſua habitatione habue-
rit nuſq̄ reperitur. Putatur tamen
ꝙ in deſerto vbi tunc monachi egy-
pti vt plurimum habitare conſue-
uerūt. Qd̄ aūt vite ꝓbatiſſime fue-
rit ex multis dictis ei⁹ ⁊ authorita-
tibus que in vitis patrum in exem-
plum leguntur: ſatis colligi poteſt.

¶ De ſctā Tabita ꝟgine. Ca. xlviij.

Tabita ꝟgo vna
fuit ex ſororibus degentibus in mo-
naſterio illo grandi thebaidis: quod
helias abbas perfecit: in quo ⁊ trecē-
tas feminas congregauit: de q̄ ſupra
actū eſt tertio id⁹ ſeptēbris. Hec aūt
in ipō cenobio deuotiſſima fuit: ⁊ in
tātū humilis ꝙ ab oib⁹ deſpiciebat
⁊ q̄ſi inſana reputabat coquineq̄ opa
⁊ alia quoq̄ vilia officia ei imponebant: que illa fideli-
ter adminiſtrauit nec cū aliis ad menſam ſedebat. Cui
etiā ſorores multa cōuitia inferebāt: illaq̄ oīa patien-
tia munita tolerabat. Angelus autē dn̄i ſancto piterio
abbati in eremo diudū cōuerſanti apparuit cumq̄ ad-
monuit vt ad dictā ſororē viſitādā accederet: eo ꝙ ipſa
illum meritis excederet. Ille autem veniēs dum ſingu
las vidiſſet: nec eam quam querebat cerneret. Interro
gat ſorores an alia ſupereſſet: ille vero vnā inſanam et
amentem ſupereſſe dicūt. Qua adducta ſanctus vir pe
dibus eius aduolutus ei ac ceteris per angelū reuela-
ta narrauit. Tunc omnes moniales ad pedes tabite ꝓ
cidentes de illatis iniuriis veniam poſtulabant. Pro
quibus tam ipſa virgo q̄ ſanctus abbas orauerunt.
Paucis poſtmodum elapſis diebus virgo ex tali facto
inanem gloriam fugiens cenobium latenter egreſſa ſo
litudinem petiit: et quo fine diem clauſerit adhuc igno
ratur. Hec Heraclides in paradiſo.

¶ De ſancto Phyllorrhonio preſbytero. Cap. xlix.

Phyllorrhonius
preſbyter de regione galatie impe-
rante iuliano ſeculo renunciauit. A
quo ſibi caluitie facta duriſſime ver
beribus attritus ac dimiſſus eſt:
qui mox ad eremum properans et
cum fornicatione ⁊ ingluuie maxi-
mam primo habuit pugnam: quas
tandem ſumma abſtinentia et pe-
nitentia ſuperauit. Nā per annos
xviij. in quadam cella ſe clauſum ferro onerauit: et nec
panem nec coctum dicto tempore aliquando comedit.
Super hec et. xxvj. annis nullo pomorum genere viuus
fuit. Deinde poſtq̄ ſpiritualia certamina vicerat cum
ſpiritibus etiam viſibiliter et corporaliter per annos
xl. luctam habuit. Preterea metu mortis per annos
vj. intra ſepulchra mortuorum ſe incluſit: vt ſic demo-
nem quem et mortuorum memoria metuerat: ex eorū
aſpectu continuo ſuperaret. Ipſe de labore manuū ſua
rum. ccl. ſolidos elephantioſis preſtitit: ⁊ romam: hie-
roſolymam: et alexandriam: ac plura alia loca ſacra
peregrinationis gratia pedeſter viſitauit. In morte ꝓ
teſtatus eſt ſe nunq̄ ex ſentibus ſuis adeo fuiſſe ſupe-
ratum. Hec Heraclides vbi ſupra.

¶ De ſancto Badano ſene. Cap. l.

Badan⁹ ſenex cir-
ca iordanem ſemper ſine tecto ſub
dio habitabat. Contra hunc iudei q̄
dam emuli venientes inuidia furi-
bundi et armati: dum vnus illorum
cum ferire vellet: dextera quam ex-
erat ſubito aruit et ex eius digitis
gladius excidit. Hec vbi ſupra.

¶ De ſancta Siluia ꝟgine. Cap. lj.

Siluia virgo ruffi
ni alexandrie prefecti ſoror in eremo
thebaidis prouincie ſuperiori dege-
bat: que per annos nouem nec ora
nec pedes nec aliquam membrorū
partem exceptis digitis aqua lauit.
Et dum decumbens languida a me
dicis ad balneum ſanitatis perci-
piende gratia inſtantius ſuaderetur
nullatenus acquieuit. Nec aliquan-
do in lecto aut lectica iacuit: ſed ſu-
per nudam humū cubauit. Hec eloquentiſſima erat
et amore ſacrarum literarum noctes in diem verten-
do legebat. Hec Heraclides.

¶ De ſancto Siſinnio monacho.
Capitulum. lij.

Siſinnius mona
chus diſcipulus abbatis elpidij: de
quo ſupra dictum eſt in eius feſto
iiij. noñ. ſeptembris. Poſtq̄ apud
eum. vj. vel. vij. annis fuiſſet intra
quoddam ſepulchrum ſe incluſit in
quo per triennium ſemper orauit
⁊ nec die nec nocte deambulauit aut
ſedit aut iacuit. Qui etiam contra
demones ſpecialem gratiam me-
ruit. Adeoq̄ ſine vllo vitio mentis ⁊
corporis vixit: vt nullam eſſe generis diſtantiam inter
mares ⁊ feminas cōprobaret. Tandē egreſſus ad capa
dociam patriam ſuam: ⁊ preſbyter effectus fratres ⁊ ſo
rores in vnū cenobium collegit: vbi et in pace quieuit.

¶ De ſancto Diocle confeſſore. Cap. liij.

Diocles olim phi-
loſophus ſecularis ad celeſtis phi-
loſophie ſtudiū animatus eſt. Qui
ad eremum ſuperiorem thebaidis
acceſſit: ⁊ in arctiſſima ſpelunca an-
nos multos exegit. Ad ſe autem ve-
nientes admonebat vt ſui exēplo eo-
rum deſiderio animum ſemper cū
deo eſſe ſtuderēt: in ipſa quoq̄ ſpelū
ca vite terminū dedit. Hec vt ſupra.

¶ De ſancto Capithone confeſſore.
Capitulum. liiij.

Capitbō iuuenis

prius latro fuerat. Poſtmodū autē
ad eremū tranſiens quinquaginta
annis in antro quodam habitauit.
Nec extunc vſq; ad tertiū vrbis ale-
xādrie lapidē: nec vſq; ad flumē niſi
aliqñ accedere voluit dicens ꝙ ſi ſe
ↄuerſationi hoīm adhuc ingereret:
inimic⁹ quē nondū vicerat ei forti⁹
repugnaret. Hec ille.

¶ De ſancta Amata virgine.
Capitulum. lv.

Amata ꝟgo ſenex

annorum. lxxx. abbatiſſa in mona-
ſterio quodā thebaidis fuit habens
ſub ſui cura. lx. virgines in abſtinen
tie puritate eius exemplo ⁊ doctrina
viuentes. Inter quas erat virgo que
dam nomine tora annoꝝ circiter
xxx. pulchra facie ⁊ decora: ſed animi
puritate ⁊ caſtitate formoſior: que nū
ꝙ noua tunica vel melota aut nouis calciamentis vti
voluit. Omnibus autem ſororibus die dominico ceno
bium egredientibus ⁊ ad eccleſiam procedentibus illa
ſola cum abbatiſſa domi manebat. Nam amata per an
nos. xl. quibus monacha fuit nunꝗ̄ limen cenobij trāſ
iuit. Cui ſanctus martyr coronatus apparuit: eamq;
proxima dominica futura in ſua eccleſia ad prandium
ſecum inuitauit. Tunc illa primum poſt annos. xl. ad
eccleſiam martyris venit: panem ⁊ olera ſecum ferens
vbi ſumpto cibo ⁊ facta oratione ad monaſterium re-
diit filiabuſq; viſa expoſuit: ſeq; cito migraturam pre-
dixit. Et poſt duos dies nulla egritudine corporis aut
dolore capitis vexata ſe vt erat ſepelienda componens
emiſit ſpiritum.

¶ De ſancto Puniſico abbate.
Capitulum. lvj.

Puniſicus abbas

cum eſſet preſbyter ⁊ maximi ceno-
bij in egypto pater cunctis hono-
rabilis: fugiens honorem ſeculi hu
militatis gratia iam ſenex de ceno
bio latenter fugit: et habitu ſecula-
ri aſſumpto ſolus acceſſit ad mona
ſterium tabenneſiotarum quod in
vltimis thebaide partibus arctio-
ris vite eſſe cognouerat. Ibiq; diu-
tiſſime pre foribus perſeuerās ſe in
monachum ſuſcipi poſtulabat. Quē illi recipere recu-
ſabant eo ꝙ nō deuotionis cauſa ſed vel alende ſenectu
tis vel famis reprimēde ipſum iam prouectū ad mona
ſterium accedere velle putabant: tandem ſumma im-
portunitate ab abbate ſuſceptus iuniori cuidam com-
mendatus eſt. Cui adeo obediens fuit vt etiā indigna ⁊
aſpera officia etiam ſibi non impoſita exerceret: nunꝗ̄
attendens ꝙ preſbyter aut pater maioris cenobij fuiſ-
ſet. Nocte etiam conſurgens quedam neceſſaria furtiꝫ
adimplebat: vt auctorem operis nemo deprehenderet.
Cumq; per biennium incognitus ibi manſiſſet requi-
rentibus illum vbiq; fratribus ſuis tandem a quodaꝫ
dum terram ſarculo foderet: ⁊ ſtercora geſtaret vix co-
gnitus eſt. Qui abbatem ⁊ fratres loci vocauit: ⁊ quis
eſſet puniſicus vel qualis fuerat eis innotuit. Illi au-
tem veniam poſtulabant eo ꝙ ſancto preſbytero ⁊ pa-
tri monachorum ignorantes vilia impoſuerant. Qui
inuitus ⁊ flens ad priorem cenobium gubernandum
rediit: vbi et poſt modicum tempus feliciter in pace
quieuit. Hec heraclides.

¶ De ſancto Theremone abbate.
Capitulum. lvij.

Theremō abbas

in eremo de ſcythi claruit. Qui ibi-
dem centenarius deceſſit. Hic enim
adeo dorſum ſuum tam temporis
vetuſtate ꝙ̄ orationum iugitate cur
uauerat: vt quaſi in primeuam in-
fantiam ſubmiſſis manibus in ter-
ram traheretur. Hec qui ſupra.

¶ De ſancto Arthebio epiſco
po. Capitulum. lviij.

Artebius eps pā-

philienſis ex anachoritica vita ad
epalē iam dictā ſedē inuite ⁊ renitē
ter aſſumptus eſt. Qui tamē in epi
ſcopatu degens eremi vitā nō de-
ſeruit: quinimo ſe ieiuniis ⁊ orati o-
nibus iugiter intentus curā paſto
ralem ſedulo adminiſtrabat: et ad
eremū ſibi dilectā ſepius accedēs
ſctōs anachoritas ⁊ pſēs frequēti⁹
pſona ⁊ bñdictiōib⁹ viſitabat. Hic
apud pamphiliam in pace quieſcēs ibidē ſepult⁹ iacet.

¶ De ſancto Habetdeum epiſcopo ⁊ martyre. Ca. lix.

Habetdeū eps lu-

nenſis ⁊ martyr tēpore vādalice per-
ſecutionis in italiā martyriū paſſus
eſt. Qui dum arriane pfeſſioni reſi-
ſteret: primo in exiliū relegatus eſt.
Deinde ipſum vandali reuocantes:
obturato eidē ore ipſum aqua mo-
re arrianorū rebaptizarunt putan-
tes ex hoc eius conſcientiam viola-
re. Sed dum adhuc illis forti⁹ obſi-
ſteret ab eiſdem capite ceſus eſt.

¶ De ſancto Caſſiodoro confeſſore. Capitulum. lx.

Caſſiodorus con-

feſſor ex ſenatore monachus quon-
dam theodorici regis italie cancel-
larius natione apulus floruit tem-
pore Childeberti regis francorum.
Hic vite ſanctitate admodum efful-
gēs diuina ⁊ humana literatura pol-
lens nonnulla perutilia eccleſie dei
digeſſit. Scripſit nēpe librū de trini
tate: De anima: De amicitia: Fami-
liarum epiſtolaꝝ: De orthographia.
Super pſalterio centum ⁊ quinquaginta tractatus ſu-
per centū ⁊ quinquaginta pſalmos. Scripſit etiā hiſto
riā tripartitam. Et iuſtiniani primi temporib⁹ huma-
nitatis debitum ſoluit. Sepultus in miraculis viuit.

¶ De ſancto Beremaro abbate. Capitulum. lxj.

Beremar⁹ abbas

ortus villa guatandra ex cōfinio bel
uacēſi ſuper flumē patre rigoberto
⁊ genitrice aga ex nobili francorum
progenie orta vnicis parētibus poſt
eorū obitum oībus pro chriſto pau
perib⁹ erogatis monachalem habi-
tum a ſancto audoeno epiſcopo ſu-
ſcepit ⁊ in monaſterio pēt tulē mul-
torum monachorū abbas cōſtitut⁹
eſt. Cuius dū monachi duras corre
ctiones nō ferrent: cultellū ſub lectulo ponētes manu-
brium ſolo defixerunt: acumē vero nudū erecta cuſpide
ſupra lectū in aerē dimiſerunt: vt rediēs a matutino ſe ſu
per telum cū impetu ſternēs ſemetipſuꝫ trāſfoderet. Ip-

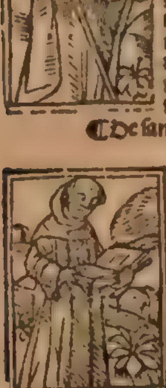
le autē rediēs ab eccleſia finitis matutinis dum lectū vellet aſcēdere diuino inſtinctu preter morē manū circū ducēs ferrū reperit: et ad eccl'iam reuerſus in oratiōe ꝑnoctauit. Mane aūt facto nemini aliq̄d indicās in capitulo corā fratrib' abbati renunciauit: et ad iter iā audocrū pergēs locū ſolitariū ſibi ab eo cōſignādum popoſcit. Quib' ambob' ꝑ viſuȝ nocte angel' locū oſtendit. Qui mane ad locū pergētes dū nebula totū circuitum vbi erat cōſtruēdū cenobiū operuiſſet. Vox de celo ſonuit ꝙ ante ānos quadraginta de' locū illū fideli ſuo geremaro ꝑuidit. Nebulaq̧ ſublata loc' tot' roze ꝑfuſus quaſi ſi virga ꝑ circuitū fuiſſet deſignat' apparuit. Ubi edificato monaſterio ſanct' geremar' cū quibuſdā electis diſcipulis vſq̧ ad obitū ſuū deo fideliter deſeruiuit: ibiq̧ ſepultus in pace requieſcit.

De ſancto Rhemaclo epō.
Capitu.lxij.

Rhemaclus epſ traiectēſis claruit tpe imperatoris cōſtātini iunioris vt dicit ſigibert'. Qui poſtq̄ cōmiſſaȝ ſibi eccleſiā aliquo tpe verbis atq̧ exēplis feliciter gubernaſſet: tandē preciis ſecularium tumultuū ehatu reſignauit: et monachalis vite habitū aſſumens xpo deinceps iugiter militauit. Et ſub monachali obediētia de magiſtro effect' diſcipul' in pace quieuit.

De ſancto Landelmo cōfeſſore.
Capitu.lxiij.

Landelmus confeſſor ꝗ̄ et moroſus a ſctō auſberto epō cameracēſi ex predone ad xp̄m cōuerſus et monach' effect' a beato martino epō turonēſi ad ꝑdicādum deſtinat' fundator fuit duorū cenobiorum vcȝ lolobienſis aluei vaſſario atq̧ criſpinēſis in quo ſcō corpore deſecit. In ipſo igit monaſterio criſpinēſi cū duob' diſcipulis ſuis adoleno domitiano claruit ibiq̧ xpo ſeruiens in pace quieuit. Quo tpe claruit gillen' cellēſis abbas: maldegarius dux qui et vincentius altimotenſis et ſeczēſis cuiſ qȝ cōiunx valdetrudis caſtri lotenſis ſororq̧ valdetrudis aldegūdis melbodieſis. Trudo etiā albanienſis et alii multi de anglia et ſcotia: qui vbiq̧ verbum dñi ſeminabāt. Tunc temporis cenobiū floriacēſe a leodobaldo abbate fundat̄ vbi et poſt annorū decurſum corpus ſancti benedicti trāſlatum eſt: vt dictū eſt ſupra in eius tranſlatione. v. idus iulij.

De ſancto Bernone abbate.
Capitu.lxiiij.

Berno primus abbas monaſterij cluniacēſis et fundator ipſi' ordinis claruit tempore conradi primi imperatoris. Cui' anno primo ordo incepit predict' anno videlicet domini. cccccccccxij. Hic aūt multa vite ſanctitate polluit: qđ ex ipſi' ordinis inſtitutiōe ſatis patere pōt. Qr ſanct' vir nūq̄ potuiſſet aliter docere q̄ vixerit. Qui dum morti appropiquaret Odonē monachuȝ ſuū olim muſicū ſibi cōſtituit ſucceſſorē ea cōditione vt eccleſia cluniacēſis annuatim ſolueret eccl'ie gignia cēſi cēſum. xij. denarioȝ qđ vſq̧ hodie ſeruatur. Tandē Berno abbas exitiali lāguore detent' vicinos epōs accerſiuit: et ſe reū tāto miniſterio iudicās et ab ordine ſeipſum deponēs odonē ordinat abbatē. Qui dū pro viribus reniteret vi fratrū adduct' et epōrū mādato ſub anathematis pena ſuperat' acquieuit: de quo ſupra in eius geſtis dic.ū eſt. xiij. kalē. decembris. Sanct' autē berno poſt dies modicos in pace requieuit.

De ſancto Edgaro rege et confeſſore.
Capitu.lxv.

Edgar' rex anglorū inſignis frater edilui cepit regnare anno Othonis imperatoris. xvj. dum adhuc eſſet iuuenis annoruȝ. xvj. quo naſcente dunſtanus archiepiſcopus cantuarienſis audiuit vocem de celo angelice dicentem. Pax anglie q̄diu puer iſte regnabit et dūſtanus noſter vixerit. Regnauit autē annis. xvi. et quolibet anno nouū monaſteriū fundauit: totāq̧ inſulam in ſumma pace et iuſtitia gubernauit. Nam regem ſcotorum cinandum: cābiorum: malcolinum: archipyratā: maſcaſium: omneſq̧ reges vualeſium numero quinq̧ ad curiam coactos perpetuo ſacramēto ſibi obligauit. Quos apud legionum ſibi occurrentes: et pompā triūphi per fluuium deduxit vna naui impoſitos quam illi remigabant: et ipſe in prora ſedebat. Compatriotas ſuos ex nimia potatione timore et īduſtria refrenauit. Et adeo ſeuerus fuit q̄ ibi nullus fuit priuatus latro nullus popularis predo niſi vellet amittere vitā: quinetiā omnis generis feras ſāguinis auidas ex regno exterminauit. Guidualo regi gualdenſium indixit: vt ſibi omni anno tributum. ccc. luporum ſolueret. Quod dū ille pluribus annis feciſſet: nullum ſe amplius inuenire profeſſus eſt. Omni etiate poſt paſcha naues per omnia littora adunari precipiebat: et aſcendens ipſemet mare circuibat vt pyratas arceret: hyeme vero ꝑ prouincias equitabat vt predones deleret: iudicia potentiorum exquirens ne ius violarent. Quodā tempore venatum perrexerat dunſtanum qui ſecum erat rogans miſſam differre: quia dominicus dies erat. Appropinquante hora tertia epiſcopus ſacris indutus ſuper altare regem expectabat: ſubitoq̧ ſopore leui depreſſus: raptus in celum audiuit cantus angelorū cantantes kyrie eleyſon. ix. vicibus. Excitatus poſt modicum adhuc expectans rapit: et audiuit alia voce Ite miſſa eſt. et reſpōderi: deo gratias. Tunc accurrentes eius clerici regem adeſſe dixerunt: quibus reſpōdit q̄ miſſam audierat. nec eſſe opus q̄ ea die amplius celebraret. Interrogatus a rege cur hec dixeret: et quare celebrare nollet viſionem aperit. Et hoc ſumpta occaſione regi ꝓhibēs ne die dominico vlteri' venatū ꝑgeret. Quā correptionē ſanct' rex benigne ſuſcepit et deceтero obſeruauit. Qui gubernato regno poſt annos. xvj. anno etatis ſue. xxxij in pace quieuit: et miraculis poſt obitus claruit.

De ſancto Deodorico epō. Ca.lxvj.

Deodoricus metēſis epiſcop' imperatori Othoni primo ſanguine et dilectione coniūctus fuit. Qui dum in italia expeditione militaret: et ſanct' epiſcopus cum eo per triennium in ipſis partib' extitiſſet: ipſe vti deuotiſſim' ex diuerſis locis et ciuitatibus plurima corpora et reliqas ſanctorū collegit: que ipſe ſecum in partibus ſuis aſportauit. Primū a marſia corp' elpidij cōfeſſoris ſuſtulit. Etiam ſocij cadauer: videlicet eutychij iāȝ ipſe imperator ſubſtulerat. Ab amiternis eutychē martyrem cum reliquijs maronis et victorini ſocioꝝ illius. A fulginio felicianum epiſcopum et martyrē: ex perugio aſclepiodorum martyrē: ex ſpoleto ſerenum martyrem cum gregorio martyre ſpoletanenſi: ex ordinio pignora

pignora Uincētij martyris olim ab hiſpanis p duos monachos capuam: et inde cordiniū delata. A minannia alterum Uincētium epiſcopum ⁊ martyrem: a Uincentia leontium epiſcopum ⁊ martyrem: a florētia myniatem martyrem ab vrbe tudertina fortunatum epiſcopum. A ſabinis partes corporum prothi ⁊ hiacincti martyrum: et alia plurima que in eccleſia ſancti Uincentij martyris a ſe in ſaltuuallis conſtructa locauit cum parte cathene ſancti petri apoſtoli: et capillis eius ⁊ ſanguine ſancti ſtephani prothomartyris: et parte craticule ſancti laurentij a ioanne papa ſibi donatis. Hec omnia prefatus ſanctus epiſcopus in dicta eccleſia deuote repoſuit: vbi poſtmodum eccleſia ſua feliciter gubernata in chriſto quieſcens tumulatus iacet: et miraculis viuit. Hec ſigibertus.

¶ De ſancta Etheldrita regina ⁊ vgine. Ca. lxvij.

Etheldrita regina ⁊ virgo in anglia claruit: vt ait beda. Que duobus nupta viris virgo permanſit: viros ad caſtitatis obſeruantiam ſuis exhortationibus inducēs: ⁊ ſemetipſam illibatam cuſtodiens. Huius pater fuit anna rex orientaliū anglorum qui habuit duas alias filias: et ciburgam ⁊ ſexburgā. Quarū prima in monaſterio galli: qḋ dicitur brige: ſanctimonialis primum: poſt abbatiſſa fuit: ⁊ ſemper incorrupta permanſit. Altera herecoberto regi cātuariorū vxor data eſt. Ex quo genuit duas filias et corongā: de qua beda multa ſcripſit ⁊ hermenildam: que vulſio regi mērciorū data eſt in cōiugem. Ex quo habuit filiam vemburgam virginem: Mater apud heliniū poſt ſexburgā abbatiſſa fuit: filia vero apud legionum ciuitatem quieſcit. Que maxime orationes ſeminarū ⁊ puerorum exaudire creditur.

¶ De ſanctis Nuldruta et Nulburga virginibus. Capitulum. lxviij.

Nuldruta et nulburga virgines ſorores carnales in anglia claruerunt. De quibus beda ſcribit: qꝫ fuerunt filie menguardi fratris gulferij regis: et vxore mēmburga filia hermerendi fratris hercoberti: quarū prima i cenobio ſancti auguſtini cātuarie: ſecūda apud vēnelocb ābe ſignis radiātes q̄eſcūt.

¶ De ſancta Edburga virgine. Capitulum. lxix.

Edburga filia eduardi regis ſenioris in anglia claruit hec ex vxore regis edelfipita pgenita v̄go ſctiſſima fuit. Que adhuc trima ſic a patre pbatur. Poſuerat ille in triclinio diuerſa ornamenta mulierum naturaliter allectiua: et ſeorſum crucem et euangelium: iuſſaqꝫ vt quod vellet horum eligeret toto aſpectu ſecularis deſpiciēs manibus iunctis crucem ⁊ euāgeliū adorauit: ipſamqꝫ poſtmodum in manibus ſumpſit et oſculata eſt. Quod pater conſiderans et virginis puellule aſpectum notans: eam adhuc infantem in monaſterio virginum in vrbe viconia dedicauit: vbi ipſa procedente etate laudabiliter vixit: humilitatem nimiā in omnib⁹ exhibuit. Nā ſaccos puellarū ſociarum furtim nocte ſurripiens: et diligenter lauans lectis earum rurſus apponebat: in ipſoqꝫ cenobio in pace dormiuit: et ſignis effulgens ibidem corpore quieſcit.

¶ De ſancta Eggytha virgine. Cap. lxx.

Eggytha filia regis adgari anglorū virgo ſancta in viltimenſi cenobio iacet: et miracula oſtendit. Dum ſanctus dūſtanus conſecraret eccleſiam dionyſij: quā edificauerat: et vidit hanc puellulam pollice dextro frequēter ſignum crucis fronti imprimere: et ait. Nunquam putreſcat ille digitus: et continuo flens floridam illam roſam cito marceſcentem futuram predixit: atqꝫ deo dilectam euolaturam. Quod poſtmodum contigit: puella de ſeculo iſto ſubtracta. De qua ſanctus dunſtanus per viſionem vidit qꝫ ſanctus dionyſius illam per manum tenebat: et dūſtanum admonebat: vt ipſa virgo a famulis chriſti ſic honoraretur in terris ſicut a ſpōſo honorabatur in celo. Hec in profeſſione ſanctimonialis aureis veſtib⁹ vtebatur. Cui⁹ corpus virgineū in terra ſepultum dum poſt aliquot mēſes altius leuaretur: totum in cinerem ſolutū inuentum eſt preter dextrum pollicem de quo dunſtanus predixerat qꝫ nunqꝫ marceſſeret: et aliū atqꝫ alio ſubiecta que integra reperta ſunt. De quo dum omnes admirarentur virgo ſancta cuidā dormienti apparēs dixit non eſſe mirandum ſi venter ille non putruerat quem villa libido non tetigerat. Quieſcit in prefata eccleſia ſancti Dionyſij: vbi miraculis fulget.

¶ De ſancto Hildeberto epiſcopo. Capitulum. lxxi.

Hildebertus cenomanen. epiſcopus poſtea Turonenſis archiepiſcopus fuit. Hic berēgarij turonenſis diſcipulus verſificator et dictator egregius librum elegātem de cōtēptu huius vite partim metrice partim proſaice dictatum compoſuit: quē etiam vt ipſe de ſe in quadā ſua epiſtola refert multas tribulationes et vincula pro chriſto perpeſſus eſt ab emulis videlicet rerrocii comitis cenomanenſis qui illum de comitatu eiecerat et comitatum eius vſurpauerat. Qui ſanctus a predictis hoſtibus detentus eſt iniuſte eo qꝫ comitem exiſtentem in carcere viſitaſſet: et teſtamentum ipſius ſua manu conſcriptum matri detuliſſet. In ipſa ergo cuſtodia multas paſſus afflictiōes epiſtolas plurimas ſcripſit. Tandē eiectus de carcere turoni archiepiſcopus ordinatus virtutibus et ſanctitate refulſit: et apud eandem ciuitatem in pace dormiuit: ibiqꝫ iacens in miraculis viuit.

¶ De ſancto Didacho epiſcopo. Capitulum. lxxij.

Didachus epiſcopus exomenſis magiſter fuit ſancti dominici ordinis predicatorū fundatoris: cuius et ille fuit canonicus regularis et exinde ſupprior canonice ipſius. Hic cum. xij. abbatib⁹ ordinis ciſtercienſis et cluniacēſis et cum quodam apoſtolice ſedis legato ad terram albigenſem miſſus eſt ad predicandum contra hereticos albigenſes qui tale conſilium collegis in officio prebuit vt quia chriſtum pauperem ibāt predicare: eiuſdem ſe vite oſtenderent operib⁹ cōformare vt ex hoc alios facilius lucrarent ad chriſtum. Et ſic conſilio didachi equitaturas ⁊ pompoſam ſupellectilem dimittentes in habitu humiliatis et geſtu paupertatis incedentes officium predicationis proſecuti ſunt: in quo officio predictus pater cum ſancto dominico eius canonice ſuppriore ſibi aſſiſtente laudabi-

liter ſe geſſit et multos ad chriſtũ conuertit. Poſt bien nium autem ad eccleſiam ſuam redire diſponens loco ſui beatum dominicum vicarium dereliquit. Dumq; poſt multos labores cronam perueniſſet pedes tráſiens per caſtellum ad extremum vite ſue perductus eſt. Qui poſt obitum miraculis claruit.

¶ De ſancto Bene abbate.
Capitulum. lxxiii.

Bene abbas fuit in deſerto thebaidis de quo hieronymus dicit ꝙ nunquam viſus eſt iurare: neq; mentiri: neq; iraſci: neq; ocioſum verbum proferre: ſed vita eius erat in ſummo ſilentio: mores tranquilli: vt per omnia quaſi angelici ordinis videretur. Humilitas quoq; immẽſa p nihilo in omnibus ſemetipſum ducens. Hic dũ beſtia quedam nomine hippotaurus regionem ſibi proximam vaſtaret et rogatus ab agricolis venit ad locum et beſtie in nomine ieſu precepit ne amplius terram illã vaſtaret. Beſtiaq; ſtatim recedens nuſquam comparuit. Simili modo cocodrilum ab eo alio tempore fugatum perhibebant. Hec in vitis patrum.

¶ De ſancto Pitrione abbate.
Capitulum. lxxiiii.

Pitriõ abbas fuit in thebaide in monte quodam precupto fluuio imminẽte in quo erãt per ipſa precipitia ſpelunce difficiles acceſſu in his monachorũ plurimi commanebãt: quorum pater erat Pitrion. Hic diſcipulus ſancti antonii fuit et poſt eius obitum cũ amone habitauit: et poſt huius abſceſſum in predicto ſe monte cõſtituit. Qui gratia ſanitatum et fugandorum ſpirituum miro modo clarebat: immundorum demonum notitiã maximã habebat. Dicebat autẽ neminẽ poſſe demones eiicere niſi pri⁹ a ſeipſo vitia eieciſſet. Et quicũq; ſuperaſſet vitia ꝓpria poſſet de facili demones ſuperare. Hic ſecundo in ſeptimana reficeret pulmẽtula ex farre ſumẽs nec aliã iam poterat eſcã recipere: neq; etate neq; mãſuetudine permittente. Hec vbi ſupra.

¶ De ſancto Heronio ſene.
Capitulum. lxxv.

Hieroni⁹ ſenex annorũ. cx. diſcipulus fuit beati antonii. Qui in deſerto nitrie in eremo habitauit poſt mortẽ magiſtri ſumme humilitatis gratia refert⁹. Et in eadem ſolitudine plenus ſanctitate quieuit. Hec in vitis patrum.

¶ De ſancto Diogene monacho.
Capitulum. lxxvi.

Diogenes anachorita alius beati Antonii diſcipulus fuit. Hic erat vir ſumme prudentie in eodem nitrie deſerto degens. Cuius ſermo et narratio omnes ad ſe venientes edificabat potiſſime cũ de magiſtri ſui virtutibus loqueretur. Et hic etiam in eodem eremo dormiuit in pace. Hec vbi ſupra.

¶ De ſancto Julio aphricano.
Capitulum. lxxvii.

Julius aphrican⁹ inter hiſtoriographos ſcriptor⁹ vt ſcribit Euſeb. Alexãdri ⁊ maximini ac gordiani imperatorũ fulſit tpib⁹: qui ſcientia ⁊ ſapientia inſignis fuit: ſcripſit epiſtolã ad ariſtidẽ de euãgelioꝝ que videt diſſonãtia ⁊ de genealogiis q a mattheo ⁊ luca diuerſe referunt cõpoſuit librum in quo ceteroꝝ opiniones a veritate diſcordes coarguit: et veriſſimã vtriuſq; cõſonãtiã eſſe demõſtrat. Chronicorũ de tẽporib⁹ edidit libros in quinq; voluminib⁹ diligẽter admodũ ⁊ ſtudioſe cõpoſitis. Ad origenẽ ſcripſit epiſtolã de eo qđ in daniele legit de ſuſanna quaſi in hebreis nõ habeat codicib⁹ ad quam origenes elegãtiſſime reſpõdẽs ait nequaꝙ iudeoꝝ adherendũ fraudib⁹ ſed ſolũ ꝙ ſeptuaginta interpretes ſcribũt pro veritate tenẽdũ. Hic ſub Antonio auguſto dormiuit in dño. Hec Hieronymus de viris illuſtrib⁹.

¶ De ſancto Archiloco epo. Cap. lxxviii.

Archilocus ſiue Archelaus meſopotamie epiſcopus tempore probi imperatoris floruit. Qui vita fuit clar⁹ ⁊ doctrina cõſpicuus: librũ eñ diſputatoriũ aduerſus manicheum ſcripſit: in quo diſputationem ad ſenſum eũ quodã ex hereſi illa ſecũ habita ſyro ſermone explicauit. Qui in grecũ trãſlatus a multis habet. Hic quoq; i eccleſia ſua cõdit⁹ i pace requieſcit. Hec vbi ſupra.

¶ De ſancto Agrippa confeſſore. Cap. lxxix.

Agrippa cognomẽto caſtori⁹ cõfeſſor ⁊ ſanct⁹ floruit alexandrie tẽpore adriani imperatoris. Qui vir doct⁹ ⁊ ſapiẽtia inſignis aduerſus. cccc xxiiii. baſilidis heretici volumina q̃ in euãgelia ſ cõfecerat ⁊ fidei nre viritati repugnabãt fortiſſimo ⁊ elegãti ſermõe diſſeruit grãdi libro catholicam credulitatem defendens. Hic apud alexãdriã nõ minoris vite ſanctitate ꝙ doctrine veritate radiãs diẽ clauſit extremũ tẽporib⁹ adriani imperatoris. Hec Hieronymus libro de illuſtribus.

¶ De ſancto Attico epiſcopo. Cap. lxxx.

Atticus conſtantinopolitan⁹ epũs tẽpore archadii imperatoris apud ipſam vrbem regiã clar⁹ verbis ⁊ operib⁹ fulſit. Qui ad eiuſdẽ p̃ncipis filias de fide ⁊ virginitate egregium ſcripſit volumen. In quo neſtoriana dogmata repugnauit. Et apud eandem ciuitatem in chriſto quieſcit. Hec Gennadius.

¶ De ſctõ Bacchilo epõ. Ca. lxxxi.

Bacchilus corinthiorũ epũs: de quo Euſebi⁹ eccleſiaſtice hiſtorie lib. v. cap. xxii. mentionẽ facit apud ipſas corinthioꝝ ciuitatẽ claruit tpe Seueri imperatoris. Qui vir ſanctiſſim⁹ ⁊ ſapiẽtia ꝑfulgẽs inſigniter inter cetera doctrine ſue opa librũ elegãtẽ de paſcha ex pſona omniũ epõrũ qui in achaia erãt cõpoſuit: et apud ipſum oppidũ tumulatus in dño q̃uit. Hec Hieronym⁹.

De sancto Pholcate epiſcopo. Cap. lxxxii.

Pholcas epiſcop⁹ et martyr apud egyptū paſſus eſt ſub perſecutione Maximiani imperatoris. Hic egyptius natione de ciuitate tanipnis vir genere nobilis et opū nō modicarū eiuſdē ciuitatis epiſcopatū humiliter ſucceſſit. Qui ſapiētia illuſtris volumen elegantiſſimū de martyrū laude compoſuit: de ſemetipſo in eorū numero futuro diuinitus vaticinans. Nam cū crudeliter maximiani perſecutione ab infidelib⁹ tentus idolis immolare renuiſſet pro chriſti cōfeſſione capite trūcatus et apud eandē vrbem a chriſtianis cōditus eſt.

De sancto Fetitio epiſcopo. Cap. lxxxiii.

Fetitius eduēſis epūs apud ipſam floruit ciuitatem. Hic vita puriſſima et doctrina fulgida fame in gallia celebris in cantica canticorum cōmentarios edidit inſignes: aduerſus quoqȝ nouatianum grande cōpilauit volumē: conſtantiniqȝ magni tēporib⁹ in ipſa ciuitate fatis terminum ponēs tumulat⁹ iacet. Hec vbi ſupra.

De sancto Gennadio epiſcopo. Cap. lxxxiiii.

Gēnadius epiſcopus apud conſtantinopolim floruit et ipſi⁹ ciuitatis regie paſtor extitit. Qui vir ſanctitate conſpicu⁹ atqȝ ſapientia et doctrina venerabilis fuit. Acris eī erat ingenii et lingua diſertus. Hic danielē prophetā ex integro ad verbum expoſuit. Homelias etiā plurimas edidit: Leonis imperatoris maioris tēpore vite mortali cedēs: eternam adeptus eſt: et corpore tumulatus in ipſa vrbe quieſcit. Hec Gēnadius vbi ſupra.

De sancto Sulphila epiſcopo. Cap. lxxxv.

Sulphilas natione goth⁹ gothorum prim⁹ epūs fuit. Qui tpe valētiniani primi et valentis auguſtorū vite ſctitate et ſapia clarēs a papa damaſo ad ipſas gētes delegat⁹ maximā eorū ptē ꝯuertit ad xp̄i fidem: miraculorū quoqȝ gl'ia claruit. Nā et cecos plures illuminauit: et demones ab obſeſſis nōnullis effugauit. Egros quoqȝ a diuerſis īfirmitatib⁹ curauit. Hic ad gētis ſue inſtructionē gothicas literas reperit. Cum ante eā ruſtico more ſine literis q̄ nouerāt memorie commendabant. Deinde teſtamentum vetus ac nouum in linguam tranſtulit ꝓpriā. Et ſenio longo cōfectus in pace quieuit. Sepultus apud gentem ſuā vbi miraculis pollet.

De sancto Gemino epiſcopo. Cap. lxxxvi.

Geminus epiſcopus nyſibenſis floruit tpe alexādri imperatoris. Hic primū antiochene eccleſie preſbyter mox nyſibene vrbis ſue pōtifex effect⁹ vita et doctrina egregius: qȝ modico tempore in corpore vixit. Ideoqȝ pauca ingenii ſui monimēta dereliquit. Apud nyſibenſe oppidū iacens virtutibus effulget. Eodem tēpore heraclas huius in ſcholis conſocius alexandrine eccleſie ordinatus eſt paſtor. Hec Hieronymus libro de viris illuſtribus.

De sancto Heraclide confeſſore. Cap. lxxxvii.

Heraclides cōfeſſor claruit in egypto tempore valentiniani auguſti: qui alexandria ort⁹ dum culturam eremi deſideraret: Iſidorum abbatem apud alexādriā degentem petiit: eiqȝ optatū ſuum expoſuit. Iſidorus vero illū ad abbatem dorotheum in thebaidis deſerto habitātē et contēplationi vacantē adduxit. Sub cui⁹ diſciplina et eruditione heraclides annos plures exegit. Die quadam miſſus ab abbate ad puteū vt ad cacubū impleret dū ille aquā hauriret hauſit ſimul cū aqua ſerpētē. Et expauēs ad abbatē acceſſit eiqȝ factū narrauit. Qui eidē rñdit ꝙ ſi quicunqȝ diabolus ſerpētis formam ſibi dilectam aſſumēs lymphā intraret: monachi potū recuſarent: forſitan vel nūqȝ aquā biberēt ſi q̄s ſiti perirent. Et vadēs ad cacubū ſignū crucis edidit: et ꝯtinuo colubrū occidit: ipſeqȝ prior de hauſta aqua bibit: deinde diſcipul⁹ ſecur⁹ potauit. Et extūc heraclides dū ſerpētē videbat exēplo mgr̄i crucis ſignū faciebat: et ſerpēs ꝯtinuo interibat. Verū defuncto dorotheo abbate heraclides ſolus ei⁹ antrū hereditario iure poſſedit: ibiqȝ multo tpe perſeuerauit. Hic cellas et tuguria monachorū et anachoritarū oīm per oēs regiones deſerti multo tpe circuiens vtz deſertū ſcythi thebaidis et nitrie inferioris ac ſuperioris. Vitas et geſta ſanctorum patrum ſingulorū exquirens et mēte recondens. Librum poſtmodum de vita anachoritica compilauit in quo que viderat et audierat acta deſcripſit: quem et paradiſum intitulauit. Et hic ſanctitate cōſummatus in thebaide in pace dormiuit.

De sancto Lucifero epō. Ca. lxxxviii.

Lucifer calaritanus epūs apud eandē ciuitatē que in inſula ſardinie ſita eſt: claruit tpe cōſtantii imperatoris. Hic cū arriana hereſis pullularet ipſeqȝ a liberio papa heretico requiſitus cū nollet niceni cōcilii dānare fidē a cōſtantio p̄fato impatore arriano apud paleſtinā in exiliū trudi act⁹ eſt. Vbi ꝯtra fidē eiuſdē imperatoris librū elegātē cōpilauit quē ad eū miſit. Viſo et cōſtantius indignatus acris eidem mortem comminat⁹ eſt. Sed paulo poſt cōſtantio defuncto vir ſanctus ſub iuliano reuerſus calaris reliquū vite cum pace trāſegit. Et ſub valentiniano imperatore fati munus impleuit. Hec Hieronym⁹ libro de viris illuſtribus.

De sancto Latrociniano martyre. Ca. lxxxix.

Latrocinianus martyr apō galliā paſſ⁹ ē. Hic natiōe hiſpan⁹ vir p oīa erudit⁹: et in metricis vt ferūt verſib⁹ cōparandus opuſcula diuerſis metris edita: fidē nr̄aꝫ redolētia ſcripſiſſe traditur: q̄ vſqȝ ad hieronymi tpa extare adhuc dicebātur. Deniqȝ ſub qdā maximiano tyrāno q̄ impante pāo theodoſio gallias occupauerat: factiōe qrūdā p veritate et defenſiōe catholice fidei apud treueris ceſus eſt cū priſciliane hereſie epō et amborū corpora apud ecclīā treuerēſis ciuitatis cōdita ſunt. Hec vbi ſupra.

De sancto Malchione preſbytero. Cap. xc.

Malchion antiochene ecclesie presbyter disertissimus floruit apud ipsam ciuitatem temporibus claudij et aurelianj imperatorum. Hic vita sectus et sermone inclitus in eadem vrbe rhetoricam florentissime docuit. Qui aduersus paulum samosatenum presate ciuitatis epm prauum ebionis dogma restaurantem fortissime disputauit. Cuius disputationis scribis excipientibus dialogus extat. Sed et alia opuscula ex plona synodi ab eo sunt edita ad dionysium et maximum romane et alexandrine vrbis epos directa. Hic apud candem antiochiam sanctitate et doctrina preclarus beato fine quieuit ibidem tumulatus. Hec vbi supra.

De sancto Sophronio confessore. Cap. xci.

Sophronius confessor natione grecus claruit tempore leonis secundi imperatoris: hic vir per omnia eruditissimus grece et latine lingue peritus adhuc puer Bethleemitice ciuitatis laudes descripsit: et postea de eius subuersione librum composuit. Hic librum de virginitate ad eustochium et hilarionis monachi vitam que beatus hieronymus romana lingua copilauerat opuscula ex latino vertit in grecum. psalterium quoque et prophetas que hieronymus ex hebreo in latinum transtulerat hic idem conuertit in grecum. Et postmodum ad eremum transiens et vitam anachoriticam ducens contemplationi iugiter vacans quieuit in domino.

De sanctis Philippo et Philippo imperatoribus martyribus. Capitulum. xcij.

Philippus imperator et Philippus cesar eius filius ambo martyres anno domini. ccxxx. ab vrbe vero condita anno. ccccccccc. xcvij. Gordiano augusto in imperium successerunt. Cum enim Gordianus imperator obtenta victoria in bello parthico rediens circa fluuium euphratem fraude suorum fuisset interfectus philippus ibidem imperator a romana militia creatus. Philippum filium suum consortem regni fecit: exercitumque ex syria incolumem ad italiam reduxit: Imperauitque annos. vij. Hic primus imperator olim christianus fuit: quem beatus pontius epus et martyr vna cum filio ad fidem christi conuertit et in nicea ciuitate prouincie baptizauit: vt dictum est supra in passione pontij epi et martyris pridie idus maij. Post tertium vero eius imperij annum millesimus a conditione rome annus expletus est vt augustissimus olim preteritorum. Hic natalis annus christo potius quam idolis dedicaretur. Qui quidem annus inter a romanis cum ingenti ludorum et spectaculorum apparatu celebratus. Nec dubium est quin philippus imperator christianus huius tante deuotionis gloriam et honorem ad xpm et ecclesiam reportaret quasi ipsum vel ascensum in capitolium immolatasque ex more hostias nullus author ostendit. Eodem autem tempore philippus imperator decium militarem virum et in rebus bellicis strennuum cesarem fecit. Cuius precepto dum corpora apostolorum petri et pauli de catacumbis a cornelio papa transferri deberent: totius senatus consultu concessum est romano ponti ci ceterisque xpianis libere ad sepulturas apostolorum fiedas insudarent: ad id faciendum data sunt eis de fisco tributi ec adiutoria. Hoc autem decius cum esset paganissimus simulate fecit: vt dominis suis xpianis complaceret: et sic ab eis magis honoratus occasionem mortis illorum confidentius pertractaret. Cum autem imperatores decium ad gallias subiugandas qui nuper rebellauerant misissent. Hic prospere cuncta gessisset: et ad libitum potius victoriam romam reduceret. Imperator philippus cum honorare cupiens eidem a roma vsque veronam obuius fuit. Decius autem iam cum quibusdam ex principalioribus militie sue de morte imperatorum conspirauerat et ne proditor dominorum suorum notaretur occasionem christianitatis assumpserat: suadens quod non esset decens super romanam militiam imperare homines qui deorum cultum deseruissent et a romanis antiquis legibus discedentes noue ignoti et reprobati dei culture adhesissent. Sicque de consensu illorum imperatorem in stratu suo quiescentem: christum continentem latenter occidit et cum exercitu muneribus et precibus subducto romam venit ac senatui cur dominum suum occidisset exposuit. Sed dum necem philippi maioris senatus ratam habuisset philippus iunior rome degens hoc audiens timuit: thesaurosque paternos ac suos beato sixto secundo tunc rome pontifici ecclesie et pauperibus dispensandum tribuit: et se a facie Decij occultauit. Decius autem ad proditionem suam palliendam christianos cepit crudelissime persequi: mandans illos sine vlla misericordia trucidari: in qua persecutione multa milia martyrum passi sunt. Inter quos et philippus imperator iunior ab eo temptus: et in christi confessione iugulatus est. Sicque ambo ipsi pater et filius martyres christo consecrati sunt. Iste philippus senior adeo in fide christi profecerat: vt prompte peccata sua confitens in festo pasche a beato sixto papa coram omni multitudine communionem eucharistie sumeret. Philippus vero iunior in tantum seueri animi fuit vt nullius cuiusque commento ad risum solui potuerit: patremque ludis secularibus aliquando concinantem vultu annotauerit auerfato.

De sancto Theodosio magno imperatore. Capitulum. xciij.

Theodosius imperator senior imperium accepit circa annum domini. ccccxxx. et imperauit annos. x. mensem vnum solus. Nam primum cum fratribus se natu maioribus imperauerat per annos v. Hic in catalogo sanctorum a grecis conscribitur et confessorum sanctissimi nole veneratur. Nam christianissimus et sanctissimus vita fuit. Omia antiqua phana et templa idolorum destruxit: et per totum orbem romanum destrui mandauit: cultumque christi et fidei mirabiliter auxit: hostes autem imperij non tam ferro vel multitudine quam ieiunijs et orationibus confisus prostrauit. Fuit autem reipublice propagator moribus: et corpore et animo simul clemens misericordie operibus iugiter intentus: et omnibus apud cunctos solo habitu se differre a ceteris putans in omnes homines honorificus: verum effusus in bonis simplicia ingenia diligere erudita mirari ostendebat: largiri magno ac diligenti animo magna: amare ciues etiam priuatos contubernio cosque potissime dignos pecunia beneficijs que ceteris munerari: violentiam et cupiditatem detestatus est. Bella non mouit sed inuenit que et pro posse sedauit. Ministeria lasciuia saltatriaque comessationes lege prohibuit: consobrinarum nuptias tanquam prophanum interdixit: literis mediocriter doctus sagax multum diligens ad noscenda gesta maiorum. Execrabatur cum legisset gesta dominantium superba. Ira rebus indignis sed subito flecti emolliebatur. Inerat enim ei cura eximie pietatis. Interdum autem funera percipiens a nature munere magis quam a deliberante ratione. Hic etiam propter virtutum perfectionem ab ipsis barbaris summe diligebatur: vnde multe gentes ad ipsius inductum religionis errorib et idolis ad christum conuersi sunt. In bello

. bus cunctis que ad fidei chriſtiane aug mentum ⁊ paga-
norum exterminiũ potiſſime geſſit ſemper triũphum
obtinuit: vnde ob eius inſignes victorias poeta quidã
etſi ſed infidelis his verſibus in eius laudem ceci
nit. O nimium dilecte deo tibi militat ether. Et cõiu-
rati veniunt ad claſſica venti. ¶ Huius prima ſuaſio-
ne ⁊ hortatu papa damaſus officium in eccleſia dei per
beatum hieronymũ mandauit: cum vſq; ad tpſ illud
nullũ eſſet in eccl'ia officiũ ordinatũ. Quanta aũt in eo
apud homies manſuetudo: ⁊ apud deum extiterit deuo-
tio: ptz in illo exẽplo: de quo dictũ eſt ſupra in vita ſcti
ambroſij epi ⁊ doctoris. vij. idus decẽb. Cũ eñ apud
mediolanũ miſſarũ interfuturus ſolẽnijs voluiſſet in-
trare eccleſiã: btñ ambroſiũ ꝑ quodã facinore introi-
tũ ſibi ꝓhibẽtẽ: niſi publice peniteret: humiliter tulit:
⁊ ſatiſfactionẽ nõ erubeſcens: nec publicã facere penitẽ
tiam cõfuſus indictũ a ſancto epo modũ deuot⁹ exce-
pit atq; põtificẽ de iuſtitia ⁊ magnanimitate animi cõ-
mendauit. Hic ex flaccilla cõiuge archadiũ et honoriũ
xpianos ⁊ iuſtos filios imperio ſublimandos genuit.
Qua defuncta galliã valẽtiani iunioris ſororẽ in matri
moniũ duxit: que ei placidã ꝑ peperit: cui poſtea de ma
tris nomine galle cognomentũ acceſſit. Hic orientis ⁊
occidentis partes pacifice poſſidens: quinquageſimũ
etatis ſue annũ agens annũ ſui imp. ij. xj. apud medio-
lanũ in pace quieuit cuius corpus eodẽ anno ꝯſtanti-
nopolim tranſlatum eſt: vbi ⁊ miraculis viuit.

¶ De ſancto Charolo magno imperatore.
Capitulum. xciij.

Charolus magn⁹
imperator huius nominis primus
apud francigenas intra ſanctorũ nu
merũ ſcribitur: ⁊ colitur: et propter
eius ſanctiſſima geſta ꝙ ſancti noie
cenſeret ab eccl'ia toleratur. Nam et
viuens miraculis claruit ⁊ poſt mor
tem ſignis virtutũ effulſit. Hic pri-
mus francorũ rex pipini filius: mul
ta felicia bella geſſit. Nã aquitaniã ⁊
vaſconiã ſubegit. Saracenos in hi-
ſpania chriſtianos depopulates vſq; ad iberum amnẽ
vincens fugauit. Terras eorũ plurimas acquiſiuit: et
victorias plures contra ipſos obtinuit. De quibus ſu-
pra actũ eſt in geſtis ſctõꝝ rotblãdi ⁊ ſociorum. xvj. ka-
lend. iulij. Ubi inter aliud memorabile illud de Karo-
lo miraculũ legitur: ꝙ dum corpora ſctõrũ militũ a ſa
racenis occiſoꝝ requireret apud rõcieuallẽ: ⁊ ſol ad oc
caſum tenderet: ad eius orationẽ ⁊ mandatũ ſol in ce-
lo ſtetit: et ſpacio quaſi horarũ trium in nullo ſe mouit
donec ſanctus rex oẽs ſuos interfectos recollegit. Hic
etiã ſaxones infideles adhuc ⁊ xpianis infeſtos: prius ſe
pius requiſitos vt ad fidẽ xpi redirent: aut ſaltẽ xpia-
nos in pace dimitterẽt: qũ in ſua ꝑtinacia eſſent obſti-
nati triplici bello deuicit ⁊ regno ſuo ſubmiſit: ⁊ tandẽ
coactos ad fidẽ xpi reduxit. Tpe vero adriani pape pri
mi req̃ſit⁹ ab eo vt contra deſideriũ regẽ lõgobardorũ
ſibi et eccleſie dei ſubueniret dimiſit bellũ ꝙ contra ſa-
xones iam inceperat: ⁊ cũ multo exercitu a francorum
⁊ finitimarum nationũ veniẽs in adiutoriũ eccl'ie dei
ſuperato alpiũ iugo. Deſideriũ regẽ fruſtra ſibi reſiſte
re conãtẽ: cõmiſſo bello vicit et fugauit: ticenoq; inclu
ſum obſedit: dimiſſoq; ibidẽ exercitu romã voti gratia
proficiſcit. Et veniens ad montẽ gaudij vſq; ad ſancti
petri eccleſiã pedeſter properauit. Et eundo per vrbem
oẽs eccleſiarum poſtes humiliter oſculatus eſt: qui ab
adriano papa honorifice ſuſcept⁹ a populo quoq; ⁊ cle
ro vrbis vltra modũ honoratus et ab eiſdem patricia
tus honore ſublimatus: eccleſie beati petri et alijs in
vrbe eccleſijs et monaſterijs multa copioſe largiẽs tan
dem ad exercitum reuerſus papiam dudum obſeſſam
ad deditionem compulit. Ceteras deinde lõbardie ci-
uitates ſubijciẽs deſideriumq; regem captiuũ ducẽs:
⁊ eccleſie dei cuncta ipſi a longobardis ablata reſtituẽs:
in galliam reuerſus eſt. Indeq; ſaxonicũ bellũ proſe-
quens: eos tandẽ vt dictũ eſt: tandem domitos domuit: ⁊ inuin
cibiles ſuperauit: atq; ad fidem xpi vel coacte reduxit.
¶ Hic terram ſanctam occupatam a ſaracenis legatis
patriache hieroſolymitani ⁊ cõſtantini imperatoris cõ
ſtantinopolitani receptis audiẽs ⁊ terre ſancte compa-
tiens: ⁊ cũ magno exercitu illuc vſq; peruenit: ⁊ recupe-
rata terra ſancta cũ per conſtantinopolim rediret: au-
rum ⁊ argentũ preciosaſq; gẽmas a conſtantino impe
ratore exhibitas: cũ nollet recipere ſolas xpi reliquias
⁊ ſanctorũ poſtulauit: premiſſoq; ieiunio ⁊ oratione re-
cepit de corona domini partẽ que ipſo vidente floruit
et clauũ vnum paſſionis dñi: ⁊ partẽ crucis dominice:
cum alijs ſacroſanctis reliquijs que omnia comitan-
tibus miraculis ſecũ detulit et aquiſgrani in baſilica
ſancte marie quã conſtruxerat recõdidit: vt dictũ eſt ſu
pra in hiſtoria tranſlationis corone dñi. iij. idus augu-
ſti. Ad numerũ etiam elementorũ. i. literarũ in alpha-
beto cenobia fundauit. Et in vno quoq; per ordinem
vnã literã de auro fabricatã pluſq̃ centum libre turo-
nenſium valentem reliquit: vt ex ordine literaꝝ tẽpus
fundationis cuiuſq; monaſterij cognoſceretur. Que li
tere adhuc in pleriſq; monaſterijs reperiunt. Hic etiã
quatuor archiepiſcopatus videlicet treuerenſem: co-
lonienſem: maguntinenſem: ſaltzburgenſem diuitijs et
honoribus ampliauit. ¶ Mortuo vero adriano papa:
et leone. iij. in pontificiũ ſublimato q̃ dum die quodã
ad aletaniã procedens de laterano pergeret a romanis
captus ⁊ erutis oculis lingua quoq; amputata: nudus
ac ſemiuiu⁹ in monaſteriũ miſſus eſt. Sz deus omni-
potẽs miraculoſe ei loquelã ac viſum reſtituit: de quo
ſupra dictum eſt in eius geſtis. iiij. kalẽ. iulij. Qui dein
de ad regem Charolũ pergens: ab eodem valde hono-
rifice vt beati petri vicarius exceptus eſt ⁊ cũ ei omnia
que facta fuerãt intimaſſet: rex pre nimio dolore fleuit.
Et cum papa romam adijt: ⁊ cum honore ipm in locũ
ſuum reſtituit: vbi ⁊ papa coram rege de quibuſdã ſibi
obiectis criminibus ſe purgauit. Sed cum die natalis
domini ad miſſarum ſolẽnia in beati petri baſilica aſ-
ſiſteret: leo papa charolũ in romanorum imperiũ co-
ronauit: cuncto populo romano laudes ei imperiales
acclamante. ¶ Poſtmodum autem charolus impera
tor factus: eos qui in ſummum pontificem manus in-
iecerant de crimine conuictos capitali damnauit ſen-
tentia. Sed leone pontifice pio affectu pro eis interue-
niente: in exiliũ perpetuo ſunt dãnati: vitaq; eis de mi-
ſericordia conceſſa. Sicq; omnibus recte pacatis cha-
rolus in imperiũ ſublimatus in galliam reuerſus eſt.
Ex quo tpe imperium conſtãtinopolitanũ in galliam
tranſlatũ dignoſcitur. ¶ Poſt hec charolus reuerſus
contra mauros claſſem in corſicam miſit: quam et ab
eis liberauit. Hic edificauit baſilicã dei genitricis ma-
rie aquiſgrani opere mirabili. Apud maguntiã quoq;
in rheno flumine pontem ducentorũ paſſuum longitu
dinis fecit. Nam tanta eſt ibi fluminis latitudo. Toti⁹
quoq; occidẽtis omnes pene regiones ſibi ſubegit. Au
xitq; mirabiliter gloriã regni ſui: quibuſdam regibus
ac gentibus per amicitiam ſibi conſiliatis. Adeo nãq;
alfonſum regem galitie regeſq; ſcotorũ ſic habuit apud
ſuam voluntatem per munificentiã inclinatos: vt cum
nunq̃ aliter niſi dominũ: ſeq; ſeruos: et ſubditos eius
ꝓnunciarent. Cum aaron rege perſaꝝ qui excepta in-
dia totũ pene tenebat orientẽ: talẽ habuit in amicitia
concordiã: vt per legatos ſuos inter veſtes et aromata
⁊ ceteras orientaliũ terrarũ opes ingentia illi dona di
rexerit: et ſacratiſſimũ locũ in quo eſt ſaluatoris noſtri
ſepulchrum: vt ipſius imperatoris aſcriberet poteſta-
ti c⁹ ceſſit. Nã ipſe imperator ad eundem locũ ꝑ ſingu-
los annos plurima donaria mittebat. Imperatores
quoq; conſtãtinopolitani nicephorus et michael et Leo

viro amicitiam ei⁹ expetentes: multoties cum muneribus ad eū ſuos miſerunt legatos. Erat eñi in amicitiis optime temperat⁹ vt eas ⁊ facile admitteret: ⁊ conſtantiſſime retineret. Tanto omnium amore et fauore omni vite ſue tēpore cōuerſat⁹ eſt: vt nunꝙ̄ ei vel minime ſeueritatis ꝗcquā fuiſſet obiectū religionē xp̄ianā quā ab infantia imbuit: ſanctiſſime ⁊ cum ſumma pietate coluit. Eccleſiam mane ⁊ veſpere itēꝗ nocturni ⁊ ſacrificij tempore: dum cum valitudo permitteret quotidie frequentabat. Curabatꝗ vt oia que in eccleſia gerebātur magna fierēt honeſtate. Amabat peregrinos: ⁊ in eis ſuſcipiēdis ſummā curam habebat: veſtitu patrio vtebatur: peregrina quoꝗ indumenta nunquā veſtire patiebat. In feſtiuitatib⁹ quidē precipuis: veſtib⁹ auro gēmiſꝗ contextis: diademate quoꝗ precioſo ornatus incedebat. Aliis vero dieb⁹ habitus eius parū a cōmuni ac plebeio diſtabat. In cibo tēperat⁹ ī potu temperatior erat. Inter cenandū nunꝙ̄ hiſtriones: ſed aut ſapientes: aut lectores audiebat. Legebantur ei hiſtorie ⁊ antiquorū res geſte: ac libri precipue ſancti auguſtini: in quib⁹ maxime delectabat. Erat eñi eloquētia copioſus ⁊ artibus liberalibus ſolerter imbutus: literarūꝗ ſapientes venerat⁹ magnis ditabat honoribus. Circa pauperes ſuſtentādos gratuitā liberalitatē habuit: adeo vt non ſolū in patria ⁊ in regno ſuo largiſſimas elemoſynas facere curauerit: verū in tranſmarina in ſyriam egypto ⁊ aphrica hieroſolymis alexandrie atꝗ carthagini: vbicūꝗ xp̄ianos in paupertate viuere comperiſſet: penurie eorū compatiens pecunias tranſmittebat. Sacerdotes honorabat: ſacra ac venerabilia loca colebat: ⁊ precipue romanā eccleſiam: in cuius donaria magna vis pecunie in auro argento ac gemmis ab illo congeſta eſt. Cui⁹ ⁊ pontificib⁹ multa largitus eſt. In oibus autem ꝗbus regnauit annis quater voti cauſa tm̄ romā ꝓfectus eſt. Filios ſuos quā cito etas patiebatur faciebat equitare ⁊ armis intendere: filias vero lanificio coloꝗ ac fuſo aſſueſcere ne ocio torpeſcerent. Miraculorū gloria claruit. Nam ⁊ leproſos tactu et oratione ferunt ab eo fuiſſe mūdatos: et cecos duos illuminatos. Poſtquā autem regnū francorū atꝗ imperium: qđ regendum ſuſceperat feliciter ampliaſſet: dum ad mortem langueret vocatis eccleſiarū prelatis quos habere potuit: oēs theſauros eis tradidit per eccleſias et pauperes diſtribuendos: ⁊ ſic in omni ſanctitate perfectus ī pace migrauit anno etatis ſue. lxxij. regni aūt. xlvij. Subacteꝗ italie. xliij. ex quo ꝓo imperator ⁊ auguſtus appellatus eſt anno. xiiij. in cuius tranſitu audita eſt concinēs angelica melodia. Sepultuſꝗ eſt honorifice aquiſgrani ī eccleſia ſancte marie: quam ipſe conſtruxerat. Ad cuius tumulum diuerſarū egritudinum ſanabantur infirmi.

¶ De ſancto Libertino abbate. Cap. xcv.

Libertin⁹ abbas monaſterij fundēſis: qđ eſt ī ꝓuincia ſamnij cōſtructū: diſcipulus fuit ſcti honorati abbatis: ⁊ fundatoris ipſi⁹ loci: de quo ſupra dictū eſt. xvij. kalē. februarij. Claruit autem tēpore totile regis gothorū: ⁊ miraculis effulſit. Nam cū eſſet monachus ex abbatis iuſſu ꝗ honorato ſucceſſerat quodā tēpore rauennā pergebat. Pro amore vero honorati olim eius magiſtri quocunꝗ libertinus ibat caligulam illius in ſinu deferebat. Dum ergo pergeret: accidit vt mulier extincti filij corpuſculum feret: que ſeruum dei intuita iumentū illius per frenum tenuit: atꝗ iurando aſſeruit: ꝗ illum inde abire nō permitteret: niſi filium eius ſuſcitaret. Ille vero inuſitati miraculum expauit: ⁊ declinare mulierē voluit: ſed omnino nequit. In ei⁹ quoꝗ pectore pugnabāt inuicē humilitas cōuerſationis ⁊ pietas matris: timor ne iuſſū tanta preſumeret: dolor ne orbate non ſubueniret. Vicit tamen in ei⁹ corde pietas: que quia vicit: aſtruit ⁊ humilitas deſcendit: ⁊ orauit: caligulam de ſinu protulit: eamꝗ ſupra corpus extincti pueri poſuit. Moxꝗ defunctus ſurrexit: quem flenti matri viuum reddidit: ⁊ iter inceptum peregit. ¶ Quadam die prefatus eius abbas qui honorato ſucceſſerat cōtra virum dei in grauem iracūdiam exarſit. Et quia virgā qua eū ferire poſſet: in ꝓmptu nō habuit. Comprehēſo ſcabello ſuppedaneo ei caput ac faciē tutudit: vultūꝗ eius tumentē ac liuidum reddidit. Die vero altera cū libertinus ad cauſam ſibi monaſterij conſtitutā ire deberet: expletis matutinis ad lectum abbatis venit: ⁊ licētiam ab eo humiliter petijt. Ille vero ſciens quantum a cunctis dilectus eſſet: pro iniuria quā in eū tulerat: recedere cum de monaſterio velle putabat: eūꝗ quo vellet ire interrogabat. Ille autē ei cauſam cenobij heſterno conſtitutā ait: quā dimittere non valebat: ꝗ ſe ad eā profecturū promiſerat. Tunc ille a fundo cordis conſiderans duritiā ſuā: ⁊ patientiā libertini: ex lecto proſilijt: ⁊ ad pedes ei⁹ procidēs: de illatis ī eū veniā ſupplicauit. Et cōtra libertinus ſe in terrā proſternēs ſue culpe nō illius ſeuicie fuiſſe referebat qđ ipſe iuſte pertulerat. Sicꝗ ad manſuetudinem adductus eſt abbas: humilitaſꝗ diſcipuli facta eſt magiſtra magiſtri. Cū autem libertin⁹ egreſſus a multis cum venerantib⁹ nobilibus ⁊ notis interrogatur quidnā hoc eſſet: ꝗ liuidam ⁊ tumētem faciē ſic haberet. Qui heſterno in ſero ſe in ſcabello ſuppedaneo impegiſſe peccatis ſuis exigentibus reſpōdit. Sicꝗ nec abbatis prodidit vitium: nec falſitatis incurrit peccatum. ¶ Poſtquā autem abbas ille deceſſit libertinus eidem in regimine abbatie ſucceſſit. Qui dum die quadam pro vtilitate monaſterij iter ageret: eidē quidam clarida gothorū comes obuiauit. At dei ſeru⁹ ex caballo ſuo ab hominibus illius deiectus: iumenti dānum libenter ferens etiā flagellū qđ tenebat raptorib⁹ obtulit: ⁊ ſtatim ſe in orationem dedit. Curſu aūt rapido ꝑdicti ducis exercit⁹ ad flumium vulturnū deuenit: ibiꝗ dū ſinguli equos ſuos haſtis tūdentes calcarib⁹ cruentarent: nullo modo obtinere poterāt vt equi moueri poſſent: ſed aquam fluminis tangere quaſi mortis precipitium pertimeſcebant: donec vno ipſorū ceteros informante cognouerunt: ꝗ ex culpa quam dei ſeruo in via tulerant: talia iam diſpendia tolerabant. Qui ſtatim reuerſi libertinū orātē inuenerūt: eiꝗ equū ei⁹ obtulerūt. Ille vero caballo op⁹ nō habere reſpōdebat. At illi deſcendētes eū in equo ei⁹ ꝗſi inuitū repoſuerūt: ⁊ dū retroceſſiſſent: ex qui illorū alueū fluminis velociſſime tranſierunt. ¶ Eodem tēpore in partibus campanie quidā bucylin⁹ cum francis venit. Sed dū rumor de cenobio libertini exiſſet ꝗ abbas pecunias multas haberet. Ingreſſi franci oratoriū ſeuientes libertinum querebant: vbi ille orans proſtratus iacebat: in ipſum quoꝗ ingredientes impingebant eūꝗ ꝑſentē videre nequibant. Sicꝗ ſua cecitate fruſtrati a monaſterio vacui ſunt reuerſi. Sāctus aūt vir poſt vitā laudabilē quieuit in xp̄o. Hec gregorius primo dialogo. cap. ij.

¶ De ſancto Equitio abbate. Cap. xcvj.

Equitius abbas in valerie ciuitatis partibus claruit: qui multorum monaſteriorū pater fuit. Qui etiam dum adhuc iuuenis acri certamine carnis tentaretur: et in hac re ab omnipotenti deo remedium cōtinuis precibus quereret. Nocte quadam aſſiſtente angelo eunuchizari ſe vidit: eiuſꝗ viſioni apparuit ꝗ omnem motum ex genitalibus eius abſcideret. Atꝗ eo tempore ita alienus extitit a tentatione: ac ſi ſexum nō haberet in corpore. Et extunc ſicut antea viris ſic cepit

⁊ feminis preeſſe: nec tñ diſcipulos admonere ceſſabat: ne ſe ipſius exemplo in hac re facile crederent: ⁊ caſuri temtarent donum: qđ non accepiſſent. Quodam vero tempore quidam baſilius magus a roma fugiẽs in habitu monachi: valeriam petiit: ⁊ pergens ad caſtorium ep̃m amiternine ciuitatis ab eo obtinuit: vt ipſum equitio abbati committeret ac ſociandum monaſterio illiꝰ cõmendaret. Equitius aũt ep̃o pro hoc inſtante reſpõdebat ꝙ illũ quem ipſe ſibi commendabat non monachum ſed diabolũ eſſe videbat. Cum autẽ ep̃s diceret ꝙ abbas occaſionem quereret: ne ſibi petita p̃ſtaret. Vir domini iterum p̃teſtatur ꝙ qualẽ illum dixerat: talẽ agnoſcebat. Sed ne velle obedire ep̃us exiſtimaret: iuſſa ipſius facere paratus eſſet. Suſceptus itaqꝫ ille in monaſterio eſt: ſed non poſt multos dies diſcedente abbate longius: contigit vt in monaſterio virginum: cui equitius preerat: quedam illarum ſpecioſiſſima febribus arrepta clamaret ſe cõtinuo moriturã niſi baſilius monachus veniret: ⁊ per eius curationis remediũ ſalutẽ ſibi redderet. Sꝫ cũ in abſentia abbatis nullus ad cõgregationẽ virginũ auderet accedere: miſſum repente eſt ⁊ dei famulo nunciatũ. Quo audito vir dñi dedignatus dicebat: qđ vtiqꝫ illum nõ monachum ſed diabolũ eſſe p̃dixerat. Mandauitqꝫ ipſum de cella fratrũ expelli. ¶ De ancilla vero dei predixit nunciãs ꝙ ex illa hora neqꝫ eſſet decetero febribus laboratura: neqꝫ baſiliũ q̃ſitura. Regreſſi aũt monachi eademqꝫ hora ſalutẽ virgini reſtitutã qua ſanctus dixerat cognouerũt ⁊ baſilium de monaſterio continuo repulerunt. Qui repulſus dixit frequenter cellulam equitij magicis artibus in aere ſuſpẽdiſſe: nec tñ eorũ quẽpiam ledere potuiſſet. Qui ⁊ poſtmodũ in vrbe roma zelo fidei a xp̃ianis igne crematꝰ eſt. ¶ Quedã monialis monaſterij p̃fati hortum ingreſſa lactucã conſpiciens concupiuit: eamqꝫ ſigno crucis oblita benedicere auide momordit: ſed protinus a diabolo arrepta et vexata cecidit. Quod dum equitio nunciatum eſſet: ille concitus venit: ⁊ vt ab ea demon abſcederet cum indignatione precepit. Qui continuo ab ea exiuit: nec eam vltra contingere preualuit. Cum autem die quadam felix abbas cenobij caſtorij: qđ intra menia vrbis ſitũ eſt familiariter quodammodo quaſi redargueret: eo ꝙ ſacrum ordinem non habens nulla licentia a ſummo põtifice obtenta: vbiqꝫ predicando diſcurreret: compulſus vir ſanctus qualiter licentiam accepiſſet eidem indicauit: docens ſeipſum etiam ſecum predicta aliquando tractaſſe. Sed nocte quadam ſpecioſus iuuenis ad eum acceſſerat: atqꝫ medicinale ferramẽtum in os eiꝰ poſuerat: ⁊ vt ad predicandum egrederetur: deinceps ex parte dei mandauerat. Et ex illo die etiam ſi voluiſſet tacere non potuiſſet. Hic in veſtibus vilis atqꝫ deſpectus apparere ſtudebat: ⁊ quoties ad alia loca tẽdebat: iumẽto viliori oĩbus: qđ in cella reperiri poſſet inſidebat. In quo etiã capiſtro pro freno: ⁊ veruecũ pellibus pro ſella vtebatur. Sacros codices in ſacculis pelliceis dextro leuoqꝫ latere ſecũ portabat ⁊ quocũqꝫ p̃ueniſſet ſcripturarũ fontem aperiebat. Cum aũt fama predicationis illius vndiqꝫ diſcurreret: clerici quidam romani ſummo põtifici ſunt conqueſti: ꝙ quidã vir ruſticꝰ auctoritatem ſibi predicandi arripuiſſet: ⁊ officiũ apoſtolicũ indoctus ſibi vſurpare p̃ſumeret. Ad quorũ ſuggeſtionẽ iulianũ quẽdã defenſorẽ miſit vt equitiꝰ ad romanã vrbẽ duceret: ⁊ qua rõne p̃miſſa attẽtaret cognoſceret mãdauit tñ vt honore ei exhibito nullã prorſus iniuriã pateret. Qui feſtine ad monaſteriũ veniẽs eodẽ abſente fratres ſcribentes reperit: ⁊ vbi abbas eſſet inq̃ſiuit. Illiqꝫ riderũt ꝙ in valle cenobio ſubiacẽte fenũ ſecabat. Miſitqꝫ ad eũ iulianus puerũ ſuũ cõtumacẽ ⁊ ſup̃bũ: cui vix ipſe poterat dñari vt abbatẽ ad ſe celeritate p̃duceret. Perrexit puer ⁊ quis eſſet abbas ab aliis queſiuit. Moxqꝫ vt audiuit q̃s eſſet: adhuc longe poſitꝰ ad eũ vadẽs immẽſo timore correptꝰ cepit laceſſere. Ita vt greſſus vix eũ poſſent portare: veniensqꝫ ad virũ dei ad genua illius procidit: ſuiſqꝫ dominum ipſũ occurriſſe nunciauit. Abbas vero illi mandauit vt fenũ ſectũ leuaret: ⁊ pabulum iumentis in quibus venerãt deferret: ipſeqꝫ immediate poſt eũ opere completo veniret. Quod dum puer feciſſet: ⁊ iulianus puerũ cũ feno venientem conſpexiſſet. Iratus eum increpauit: qđ miſerat illum hominem ducere non fenum baiulare. Sed dũ puer equitium poſt ſe veniẽtem dño ſuo oſtendiſſet: vidẽs eũ iulianus ex habitu deſpexit: ⁊ qualiter illum proteruis verbis alloqui deberet: cogitare cepit. Vt autem ſeruus dei cominus affuit intolerabilis pauor iuliani animum inuaſit: ⁊ humiliatus ad pedes eiꝰ procidit: ⁊ quia apoſtolus ipſum videre vellet: vix mãſueta lingua expoſuit. Quod audiens equitiꝰ gratias deo egit: ꝙ ſe per ſummum pontificẽ ſuperna gratia viſitaſſet: ſtatimqꝫ mandauit iumenta ad iter arripiendum parari. Cumqꝫ iulianus ſe illo die non poſſe exire ex laſſitudine diceret. Abbas ſe in hoc contriſtari reſpondit: predicens quia ſi die ipſa non exirent nec in craſtinum ire poſſent. Sicqꝫ eadem nocte iulianus ex laſſitudine in moneſterio quieuit. Factoqꝫ lucis creſpuſculo equo in curſu ad modum fatigato puer ad iulianum cũ epiſtola venit in qua papa ſibi mandauit ne ſeruum dei de monaſterio mouere vel exire vllatenus faceret. Cumqꝫ autem ille requireret cur ſentẽtia eſſet mutata cognouit quia nocte eadem qua ipſe illuc miſſus fuerat per viſum pontifex extitit vehementer exterritꝰ cur ad exhibendum virum dei mittere preſumpſiſſet. Tunc iulianus ſurrexit: ⁊ ſe abbatis orationibus commendauit: atqꝫ ne cetero fatigaret ex parte pape precepit. Qđ audiẽs ille contriſtatus eſt: ⁊ que predixerat vera nunc cõtigiſſe probauit: qꝛ ſi die p̃cedẽte nõ ſtatim pergerẽt iam p̃gere minime liceret. Et executorẽ ſuũ cũ ſumma charitate aliquantulum ſecum detinuit: ipſumqꝫ plurimum honoratũ ad ſummum pontificem remiſit. Qui ⁊ plenus ſanctitate in pace quieuit. ¶ Ruſticus quidã ſuper ſepulchrũ eius archã cũ frumento poſuerat nec qualis vir ibidem iaceret p̃pendere curauit. Sed repẽte turbo celitus factus: rebus illic omnibus in ſua ſtabilitate manẽtibus archã ſuperpoſitã cũ grano extulit longeqꝫ proiecit. ¶ Eandẽqꝫ prouinciam valerie longobardis intrantibus monachi ex cenobio illo ad ſepulchrũ viri ſancti in oratorio poſitũ confugerũt. Longobardi vero ſeuiẽtes oratoriũ ingreſſi ceperunt monachos foras trahere: vt eos aut tormentis afficerent: aut gladiis necarent. Quorũ dũ vnus ingemiſſet ⁊ ſanctiſſimũ equitiũ ad ſui defenſionẽ aduocaſſet protinꝰ lõgobardos ſpiritꝰ immũdꝰ inuaſit: q̃ corruẽtes ad terras tam diu vexati ſunt donec ceteri foras exiſtẽtes cognoſcerẽt. quatenꝰ locũ ſacrũ temerare vlteriꝰ nõ auderẽt. Hec gregorius primo dialogorum. cap. quarto.

¶ De ſancto Nonoſo abbate. Cap. xcvi.

Nonoſus prepoſitus ſiue prior fuit cuiuſdam monaſterij: quod in ſoractis monte ſitum eſt: qui ſub aſperrimo eiuſdem cenobij abbate degebat: ſed eius mores mira ſemper equanimitate tolerabat: ſicqꝫ fratribus in manſuetudine preerat: vt patris ſepius iracundiam ex humilitate mitigaret. Quia vero monaſterium in ſummo montis cacumine ſitum eſt: ad quẽlibet paruum hortum fratribus colendum: nulla planicies patebat. Sed vnus locus breuis in latere montis erat: quem ingentis ſaxi moles egrediens ab vna parte occupabat. Cũ aũt die q̃dã nonoſus cogitaret ꝙ ſaltẽ ad olera nutriẽda locꝰ idẽ aptꝰ eſſet: ſi ip̃ꝫ moles illa nõ teneret: quam ⁊. l. boũ paria mouere nõ potuiſſent: nocturno ſe illic ſilẽtio orationi dedit. Cum mane facto

ero ad eundem locum fratres venerunt: et inuenerunt molē tante magnitudinis inde longius receſſiſſe ſuoq; diſceſſu largū fratribus ſpaciū demiſiſſe. ¶ Alio quoq; tempore duz nonolus lampades vitreas in oratorio lauaret: vna ex eius manibus cecidit: et per partes innumeras cōfracta diſſiluit. Qui furorem abbatis nimiū timēs lampadis fragmētaq; colligens corā altari proſtratus orauit. Et exurgens ſanam lampadem reperit: quam antea tumens per fragmenta collegit. ¶ Cum in cenobio oleum vetus defeciſſet: et colligende oliue tempus incumberet: ſed fructus in oliuis null⁹ appareret: mandauit abbas fratribus vt in colligendis oliuis ad exhibenda extraneis opera pergerent: vt vel ſaltem de mercede operis aliquātulum olei deportarent. Qd vir domini fieri cū magna humilitate prohibuit: ne ex hoc fratres exuntes: dum olei lucra querunt: damnum animarū paterentur. Oliuaſq; paucas q̄ in monaſterii arboribus apparebant: colligi pcepit et in pilo miſſas contundi: atq; inde quantūlibet paz olei exiens ſibi deferri. Quod in paruo vaſculo ſibi delatum ante altare poſuit: cunctiq; egreſſi orauit: atq; poſtmodū a dictis fratribus oleum illud modicū per cuncta monaſterii vaſa exigue infundi iuſſit. Que protinus: vt erant vacua claudi fecit. Die vero altera aperta oia vaſa plena oleo reperta ſunt. Sanctus autem vir poſt laudabilia multarum virtutum opera dormiuit in dño. Hec gregori⁹ vbi ſupra capitulo ſeptimo.

¶ De ſancto Martyrio confeſſore.

Cap. xviii.

Martyri⁹ confeſſor in valerie prouincia ſanctitate et miraculis claruit. Qui tale de virtutis ſue teſtimonio ſignuz dedit. Dū quadam die fratres eius ſubcinericium panem feciſſent: eiq; ſignū crucis imprimere obliti eſſent: ſicut in ipſa prouincia crudi panes ligno ſignari ſolēt: vt per quadras quatuor quodāmodo partiti videantur. Idē dei famulus affuit: eiſq; referentibus nō fuiſſe ſignatū agnouit. Cūq; iam prunis et cinerib⁹ opertus eſſet: ſignū crucis digito cōtra prunas edidit. Quo ſignante protin⁹ panis immēſum crepitū dedit: ac ſi in ignibus olla crepuiſſet. Qui poſtmodū coct⁹ et ab igne ſubtractus ex ea cruce ſignat⁹ inuētus eſt: quā nō tact⁹ ſed fides fecerat. Hec gregori⁹ vbi. s. cap. xi.

¶ De ſancto dacio epiſcopo. Cap. xix.

Dacius epiſcopus mediolanen. apud ipſam ciuitatem claruit tempore Iuſtiniani imperatoris. Qui dum cauſa fidei exact⁹ ad conſtantinopolitanam vrbem pergeret: corinthūq; veniēs largā domus pro ſe et eius comitiua ad hoſpitādū quereret: et vix inueniret: viſam eminus domū cōgruētis magnitudinis ibi ad hoſpitiū pparari iuſſit. Cum vo incole loci ei dicerēt i ea hūc manere nō poſſe: qz multis iam annis eam diabolus inhabitauit: atq; ideo vacua remāſit. Vir ſanct⁹ ideo magis in ea debere velle hoſpitari rñdit: vt ſui aduentū malignus effugat⁹ ſpirit⁹ domū hoībus iterū habitandam dimittat. In ea igitur ſibi parari fecit ſecuruſq; hoſtis antiqui certamina toleraturus intrauit. Noctis aūt ſilentio dū vir dei quieſceret: antiqu⁹ hoſtis immēſis vocibus cepit imitari rugitun leonū: balatus pecorū: mugitus boū: rudit⁹ aſinorū: ſibila ſerpentiū: porcoz ſtridores et ſorici ū. ¶ Cū repēte dacius tot beſtiarū vocib⁹ excitat⁹ ſurrexit iratus: et contra demonē magnis vocibus cepit clamare: eidēq; exprobrare q̄ hec ei cōtig. ſe

ret: vt qui dixerat. Ponā ſedem meā ab aquilone: et ero ſimilis altiſſimo: per ſuperbiam eius ſimilis porcis et aſinis factus eſſet. Et qui deum indigne imitari voluerat vt dignus erat: beſtias imitabatur. Ad quam vocē ad deiectiones ſpiritus malignus adeo erubuit: quod protinus conticuit: atq; eandē domum ad exhibenda monſtra conſueta vlterius nō intrauit. Sicq; poſtmodum fidelium habitaculuz facta eſt. Hec gregorius tertio dialogo. capitulo quarto.

¶ De ſancto Argentario monacho. Cap. c.

Argentarius monachus apud ciuitatem aurelias claruit. Qui vir ſanctiſſimus vita et miraculis effulſit: habituq; quē pretendebat ſpecie: moribus explebat. Hic ab argētario monte a quo nomē ſortit⁹ eſt apoſtolorū limina rome reuiſenda annis ſingulis venire cōſueuerat: et veniēs ad quendā ſubdiaconū q̄dragesimū nole q̄ in mōtib⁹ oues paſcebat ſepi⁹ hoſpitalitatis gra declinabat. Cū aūt ſemel hoſpitiū hui⁹ q̄ nō longe erat ab eccleſia itraſſet cuiuſdā pauperis mulieris mari⁹ iuxta defunct⁹ ē. Quē cilicio ex more indutū: ſuper ueniēte ſero ſepelire nequerunt. Cū ergo vidua mulier iuxta defuncti corpus nocte ſederet: et magnis fletib⁹ et lamētis dolori ſatiſfaceret: nec a lamētis ceſſaret vir dei argentarius dolori illius compaſſus: aſſumpto quadrageſimo ad eccleſiaz perrexit: ſeq; in oratione dedit. Deinde ab altaris crepidine puluerē collegit et cū ſocio ad defuncti corpus acceſſit. Et cū ibi ambo diuti⁹ oraſſent ipſe ſurrexit: benedictionē dedit: et reuelatā defuncti faciē q̄ ſudario operta fuerat: aſpiciente vxore ac mirante: puluere quē detulerat fricauit. Qui dū fricaret: animā recepit: oſcitauit: oculos aperuit: ſeq; eleuans reſedit: ac ſi de graui ſomno excitatus fuiſſet. Qd mulier cernēs cepit ex gaudio magis flere: ſed vir domini eam vt taceret cōpeſcuit: mandās vt ſi quis eam quereret qualiter hoc factū fuiſſet diceret: qz domin⁹ i. ſus chriſtus hoc feciſſet. Et continuo ab hoſpitio exiit: quadrageſimuz reliq̄t: et temporalem honorem fugiēs: in loco illo vltra nō cōparuit. Hec gregorius. iii. dialogorū. cap. xvii.

¶ De ſancto Valentio preſbytero.

Capitulum. ci.

Ualentius preſbyter apud prouinciaz valerie floruit. Qui cuz clericis ſuis dei laudibus boniſq; operibus intētus ſancte conuerſationis vitam duxit. Superueniēte autem vocationis eius die defunctus eſt atq; ante eccleſiā ſepultus. Eidem vero eccleſie caule ouiū inherebant: atq; idem locus in quo ſepultus eſt: ad eaſdem oues tendētib⁹ iter erat. Quadam autem nocte fur quidaz venit: et ingreſſus caulas veruecē tulit et concitus exiuit. Sed dū pueniſſet ad locū vbi ſanct⁹ vir iacebat repēte heſit: et greſſum mouere nequit: veruecē de loco depoſuit: eumq; dimittere voluit: ſed manu laxare nō potuit. Sicq; cum preda reus et ligatus ſtabat: nec veruecem poterat demittere: nec cum eo accepto exire. Factoq; mane egreſſi ab eccleſia clerici hominē veruecē tenētē inuenerunt: et an animal auferre: an offerre veniſſet dubitare ceperunt. Ille vero culpe reus citius indicauit penā. Mirati oēs quia viri dei ibidē iacētis fuiſſet virtute ligatus ſe pro eo in orationē dederunt: ſuiſq; precib⁹ obtinuerūt vt q̄ res eorū venerat rapere: vel ſaltē vacuus poſſet exire. Hec vbi ſupra cap. xvi.

¶ De abbate quodam ſancto.

Capitulum. cii.

Abbas quidã ſanctus cuius nec nomen expreſſum inuenio claruit in monaſterio quodam beati petri apoſtoli quod ſitũ eſt in monte preneſtine ciuitati preeminente. Qui monachũ quendã nutriens vſqȝ ad reuerẽdos prouexit moꝛes. Quem cum vidiſſet in timoꝛe domini exercuiſſe in eodem monaſterio fecit illũ in preſbyterum oꝛdinari. Cui poſt oꝛdinationẽ ſuam: quia non longe abeſſet eius exitus reuelatum eſt. idcirco ab abbate petijt vt ſibi ſepulchꝛũ pararet. Ille vero eidem predixit: ꝙ ante eum ſe moꝛiturũ preuiderat: ſed tamen eidem conceſſit: vt ſicut vellet ſepulchꝛum ſibi pararet. Receſſit igitur ⁊ preparauit. Sed poſt multos dies abbas febꝛe preuentus ad extrema deuenit: ac ꝙ preſbytero ſuo iuſſit: vt in ſuo ſepulchꝛo ſe poneret. Cũqȝ ille diceret: ꝙ ipſuȝ moꝛ ſecuturus eſſet: ⁊ ſepulchꝛum vtrumqȝ capere nõ poſſet. Abbas reſpõdit ꝙ ſecure faceret: vt dixerat: qꝛ ſepulchꝛũ ſuum ambos capiebat. Defunctuȝ itaqȝ abbatẽ in ſepulchꝛo qđ ſibi preſbyter parauerat poſuerunt. Moxqȝ ⁊ preſbyterũ languoꝛ coꝛpoꝛis ſecutus eſt: ⁊ poſt modicũ vitã finiuit. Cum autẽ ad ſepulchꝛũ qđ ſibi parauerat coꝛpꝰ eius eſſet delatũ: eoqȝ aperto viderunt aſtantes locum nõ eſſe vbi poni potuiſſet: qꝛ coꝛpꝰ abbatis omne illud ſepulchꝛũ teneret. Tũc vnus ex fratribꝰ abbati defuncto quaſi iꝛꝛoperare cepit: ꝙ verbũ eiꝰ qđ dixerat deficeret: eo ꝙ ſepulchꝛũ ambos nõ caperet. Ad cuius vocẽ ſubito cũctis vidẽtibꝰ: abbatis coꝛpꝰ qđ ſupinũ iacebat: ſe vertit in latere: ⁊ vacãtẽ locũ coꝛpi pꝛẽſbyteri prebuit: ⁊ qꝛ vtroſqȝ caperet ſicut prius promiſerat: moꝛtuus impleuit. Hec gregoꝛiꝰ tertio dialogoꝛũ. cap. xx.

Ꞇ De ſancto Acontio cõfeſſoꝛe. Cap. ciij.

Acontius confeſſoꝛ apud vrbem romã claruit: ⁊ baſilice principis apl'oꝝ cuſtos ſiue manſionarius fuit vir magne humilitatis atqȝ grauitatis deo oĩpotẽti fideliter ſeruiẽs ⁊ miraculoꝛum ſignis effulgens. Nã cũ quedã puella paralitica in eccleſia beati petri pmanẽs manibus reperet: ⁊ diſſolutis renibꝰ coꝛpus p terrã traheret: atqȝ vt ſanari mereret diuꝰ a btõ petro apoſtolo peteret: ⁊ nocte q̃dã eidẽ p viſionẽ aſtitit: eiqȝ iuſſit vt iret ad acõtiũ manſionariũ: ipſumqȝ rogaret: q̃ ipſi ſalutem reſtitueret: illa de tãta viſione certa: ſȝ q̃s eſſet acõtius ignoꝛãs cepit ſe p eccl'ie loca diſtraherere: ⁊ q̃s eſſet acontius inueſtigare. Cui cũ ille factꝰ eſſet obuiã: ⁊ interrogatus ſe acõtiũ eſſe dixiſſet. Illa eidẽ expoſuit: qualiter beatꝰ petrꝰ apoſtolꝰ illã ad ipſȝ miſerat: ⁊ vt ab infirmitate ipſã liberare deberet. Et ille cõtinuo iuſſit vt in nõie xp̄i ⁊ mittẽtis ſurgeret: eiuſqȝ manũ tenuit: eaqȝ ſanã ptinꝰ erexit: ita vt ſolutiõis illiꝰ ſigna nulla vlteriꝰ remanerẽt. Hic poſt alia ſanctitatis opa vitãqȝ laudabilẽ rome in pace q̃euit: ⁊ ſepultꝰ apud btĩ petri baſilicã ĩ vrtutibꝰ viuit. Hec vbi. ã. li. iij. c. xxv.

Ꞇ De ſctõ Sãctulo pbr̃o. Cap. ciiij.

Sanctulꝰ preſbyter claruit in nurſia puĩcia tpe beati gregoꝛij pape primi: qui ⁊ ſanctiſſime vite fuit ⁊ miraculoꝝ gloria radiauit. Nã quodã tẽpoꝛe dũ in partibꝰ illis longobardi oliuas in prelo pmerẽt: vt in oleũ liquari debuiſſet: vir dñi vtrẽ vacuũ ad eũ detulit: ⁊ laboꝛãtes ſalutauit: vtrẽ ptulit: ⁊ iubẽdo potius ꝙ petendo cum ſibi impleri rogauit. Sed gentiles viri qui tota iam die fruſtra laboꝛantes: oleuȝ exprimere nullatenus potuerant: verba illius moleſte ferentes: cum iniurijs inſectantur. Cum autem ille iterum ac iterum oleum inſtanter peteret: ⁊ illi ex oliuis oleum defluere non cernerent: ad huc accenſi maioꝛibus illum contumelijs deteſtabantur. Tunc ſanctus vir cernens ꝙ ex prelo nullum oleum liquaret: aquam ſibi alatam benedixit ⁊ in prelo iactauit ex qua continuo tanta olei vbertas erupit: vt illi qui prius incaſſum laboꝛauerant non ſolum vaſa ſua omnia: ſed vtrem quem ſanctus detulerat implerẽt. Alio tempoꝛe cũ fames ibidem maxima incumberet: ⁊ eccleſia beati laurentij martyꝛis a longobardis incenſa fuiſſet: vir domini eam reſtaurare cupiens plures artifices ⁊ operarios adhibuit: quibus et laboꝛantibus ſumptus quotidianos prebebat: ſed exigente famis neceſſitate panis defuit. Cunqȝ laboꝛantes inſtanter victum quererent: ⁊ ille anxius huc illucqȝ pgeret: ad clibanum deuenit: in quo vicine mulieres pꝛidie panes coxerant: ibiqȝ incuruatꝰ aſpexit: ne foꝛte panis aliquis a coquẽtibus remanſiſſet. Cum repente panem inuenit mire magnitudinis ⁊ inſoliti candoꝛis: quẽ ipſe quidem tulit: ⁊ ne foꝛſitan alienus eſſet: per vicinas hunc mulieres detulit: ac ne cui carũ remãſiſſet inq̃ſiuit. Omnes aũt illũ panẽ eſſe negauerũt: ſuoſqȝ panes integro numero ex clibano habuiſſe teſtate ſunt. Tũc ille letus panẽ artificibus appoꝛtauit: ⁊ ad refectionẽ inuitatis deũ benedicẽs appoſuit. Ipſiſqȝ plene ſatiatis plura ex eo ꝙ panis fuerat fragmẽta collegit: que die altera eidẽ intulit: ⁊ iterum que ſuperfuerant plura ſeruauit. Sicqȝ p dies decẽ cõtinuos operatoꝛes illi oẽs ex vno pane ſatiati: hunc quotidie edebant: ⁊ ex eo quod edi poſſet in craſtinũ ſuperabat. Ꞇ Cũ quidã diaconꝰ a lõgobardis captus eſſet: eũqȝ occidere vellent facto veſpere ſanctulus ad eos venit: ⁊ ab eiſdẽ petijt: vt eũ relaxarẽt. Cũqȝ hoc illi oĩno facere recuſarent: petijt: vt vel moꝛtẽ eius in craſtinũ differrent: ac ſibi cuſtodiẽdũ darẽt. Quod illi multis pulſati precibus cõceſſerũt: ea cõditiõe: vt ſi diaconꝰ fugeret: ſanctulus p eo moꝛtẽ ſubiret. Cũ aũt nocte media longobardos oẽs graui ſomno depreſſos cõſpiceret: diacono ſuaſit vt fugeret. Ille vero p iuſſionis viri ſancti in moꝛ: ſe fugere nolle reſpondit: qꝛ illũ p ſe moꝛi nolle aſſeuerauit. Econtra quoqȝ ſanctulus vt fugiat inſtitit: ſe vero in manu dei eſſe dixit: ⁊ ꝙ in eũ hoſtes nõ poſſent: niſi quantũ ipſe permiſerit. Fugit igit diaconꝰ: ⁊ remãſit fideiuſſoꝛ quaſi deceptꝰ. Cũ ergo mane longobardi hoc cõperiſſent. Sanctulũ ſpõte accedẽtẽ ad occiſionẽ adduxit. Sȝ qꝛ ipſȝ bonũ hoiem reputabant: illũ p cruciatus varios occidere denegabãt: ſȝ optionẽ ſibi cuius vellet necis proponebãt. Qui ſe in manu dei eſſe reſpondit: nullãqȝ moꝛtẽ eligere voluit: placuit ergo oibꝰ vt capite truncaret: ⁊ vt ſine graui cruciatu perimeret. Ad ſpectaculũ iſtud oẽs pcurrũt: ex oibus ſuis virũ foꝛtiſſimũ elegũt: de quo dubiũ non erat: quin caput eius vno ictu abſcidere debebat. Petijt vir dñi vt ſibi daret paululũ licentiã oꝛandi. Sed cũ diutius oꝛaſſet: ſpiculatoꝛ eũ calce percuſſit: ⁊ vt ſurgeret decollãdꝰ imperauit. Quo ſurgente ⁊ genu flexo collũ tẽdẽte: dũ ille enſem leuauit: ⁊ ſanctulꝰ ſanctũ ioãnẽ vocauit. Carnifex igit brachiũ pcuſſurus erexit: ſed nullatenꝰ deponere potuit: ⁊ ſic erecto gladio brachiũ inflexibile remanſit. Cõcurrũt oẽs lõgobardi: vident miraculum et ſtupent: vt ſanctus et vir exurgat iubẽt: ſupplicantes vt carnificem ligatum ſoluat. Qui nullatenus eum ſoluere voluit niſi priꝰ ille iuraret ꝙ chꝛiſtianum quenꝙ nunꝙ occideret. Emiſſoqȝ iuramento ſolutus eſt. Cum autem longobardi pꝓpter tanti ſtupoꝛẽ miraculi eidem iuramenta q̃ diripuerant certatim offerrent: ille nihil hoꝛum ſuſcipere voluit: ſed omnes captiuos quos habebant xp̄ianos petijt: ⁊ quod petijt impetrauit. Et ſic omnes cuȝ eo liberi dimiſſi ſunt: ⁊

dum vnus pro vno ſe mori obtulit: oēs a morte liberauit. Sicq; poſt multa laudabilia facta dño in pace ſpiritū reddidit. Hec vbi ſupra capitulo. xxxvij.

De ſancto Redempto epō. Cap. cv.

Redempt⁹ epiſcopus ferentine ciuitatis tēpore beati gregorij pape primi claruit. De quo idem beatus doctor eodē dialogorū libr. iij. cap. xxxviij. ſcribit ꝙ vir fuit mire ſanctitatis: ꝛ ſibi nimia familiaritate coniunctus. Qui ꝛ ſpiritū propheticū habuit: ꝛ quenā futura ſibi a deo reuelata ꝑdixit. Cū eñ aliquādo parochias ſuas ex more circuiret: peruenit ad eccleſiā ſcti eutici martyris ſtatimq; iuxta eius ſepulchrum ſibi parari fecit: atq; ibi poſt laborē q̄euit. Cui nocte media nec dormienti nec plene vigilāti beatus martyr predictus aſtitit: ei demq; tertio ꝑdixit: q: finis veniret vniuerſe carni. Et ſic viſo ab oculis eius euanuit. Mox quoq; terribilia ſigna in celo ſecuta ſunt de quibus idem beatus gregorius in homelijs mentionem facit. Deinde efera lōgobardorum gēs italiam intrauit ꝛ perſecutiones duriſſimas in xp̄ianos exercēs: omnes pene ciuitates depopulauit. In cuius medio tribulationis tempore redēptus epiſcopus ſanctitate cōſpicu⁹ in chriſto quieuit.

De ſancto Specioſo monacho. Cap. cvj.

Specioſ⁹ monachus beati benedicti diſcipul⁹ ſub eodem patre vita ꝛ ſanctitate refulſit. De quo gregorius. iiij. dialogorū cap. ix. ſcribit: ꝙ fratrē habuit germanū nomine gregoriū: q̄ ambo nobiles viri ꝛ exterioribus ſtudijs eruditi multas pecunias i hoc mundo poſſederāt: ſed cuncta pauperibus largientes in caſſinēſi monaſterio permanſerunt. Dum aūt ſpecioſus pro vtilitate cenobij iuxta capuanā vrbē miſſus fuiſſet: die quadā frater eius gregorius cū fratrib⁹ ad menſam ſedens atq; conueſcens per ſpiritum ſublimatus aſpexit: ꝛ vidit ſpecioſi germani ſui animam lōge a ſe poſiti: ab angelis in celū deferri. Quod mox fratribus indicauit: ꝛ cucurrit. Jamq; eundem fratrem ſuum ſepultum repperit: quem tamen ea hora qua animam eius viderat exiſſe de corpore inuenit.

De ſancto Spe abbate. Cap. cvij.

Spes abbas conſtructor fuit monaſterij q̄ dicit campli qui. vj. miliario a vetuſta nurſie vrbe disiungitur. Qui dū ſcitate vite polleret per. xl. annorū ſpaciū lumē oculorū amiſit. Sed cū adeo flagello caſtigaret corporis: habebat ꝑ ſancti ſpūs cuſtodiā conſolationē cordis. Poſt annos vero. xl. ei dñs miraculoſe lumē reſtituit: vicinum eius obitū denūciauit: atq; vt i monaſterijs circūquaq; cōſtructis: verbū vite ꝑdicaret admonuit: quaten⁹ corporis recepto lumine viſitatis in circuitu fratrib⁹ cordis lumē aperiret. Qui ſtatī iuſſis optēperans fratrū cenobia circuiuit: ꝛ mādata vite: q̄ ab angelo didicerat ꝑdicauit. Quintodecimo igit die ad monaſteriū ſuū peracta ꝑdicatiōe reuerſus eſt. Ibiq; fratrib⁹ cōuocatis aſtans in medio ſacramētū dñici corporis ſumpſit: moxq; cum eis pſallere cepit. Qui illis pſallentibus orationi intentus animā reddidit. Omnes vero fratres qui aderant ex ore eius exiſſe columbam viderunt: que mox aperto oratorij tecto egreſſa aſpicientibus illis penetrauit celū. Hec gregorius iiij. dialogorum capitulo vndecimo.

De ſancto Probo epiſcopo. Cap. cviij.

Probus epiſcop⁹ reatine ciuitatis fuit. Qui vita ꝛ ſanctitate atq; doctrina conſpicuus nō mediocriter effulſit. Appropinquāte vero vite eius termino cum grauiſſima depreſſit egritudo. Cui⁹ pater maximus nole: ꝛ circūquaq; medicos congregauit ſi forte eius languori ſubueniri poſſet. Qui conuenientes ad tactū vene denūciauerūt eius exitū citius affuturū. Cū vero iā tp̄s refectionis incūberet: ſanctus ep̄s de aſſiſtētiū potius quā de ſua ſalute ſollicit⁹ eos cū ſene patre admonuit vt ſe poſt laborē ex refectione repararēt. Quib⁹ igit abſcedētib⁹ vnū tantūmodo ei relict⁹ eſt puer. Qui, dū lecto iacentis aſſiſteret: ſubito aſpexit intrātes ad virū dei quoſdā viros ſtolis candidis amictos qui eūdem quoq; candorem veſtium vultuum ſuorum luce vincebant. Qua claritate percuſſus puer cepit emiſſa voce clamare. Qua voce cōmotus epiſcopus intrantes aſpexit ꝛ cognouit: ꝛ ſtridentem puerum cepit conſolari dicens: ne timeret: quia ſanctus iuuenalis ꝛ ſanctus eleutherius martyres ad ſe veniſſent. Ille autē tante viſionis nouitatem non ferens: curſu concito extra fores fugit atq; eos quos viderat patri ac medicis nūciauit. Illi vero propere deſcēderunt: ſed egrum quem reliquerant defunctum inuenerunt: quia illi cum ſecum tulerant. Quorum viſionem puer ferre non potuit qui remanſerat. Hec vbi ſupra capitulo. xiij.

De ſancta Romula virgine. Cap. cix.

Romula virgo apud vrbem romam claruit que cuiuſdam anus ſanctiſſime diſcipula fuit et in quodam monaſterio iuxta beate marie virginis eccleſiam vna cum quadam alia condiſcipula cum ea manſit. Hec tres in vno habitu ſanctimoniali commanentes: vitam quidem moribus diuitem ſed reb⁹ pauperem ducebant. Inter quas tamen romula magnis meritis antcibat. Erat quippe mire patientie ſūme obedientie: cuſtos oris ſui ad ſilentiū: ſtudioſa valde ad orationis vſum. Que tandem paralyſi percuſſa: multis annis in lectulo decubans pene omnib⁹ mēbris impos iacebat nec tamen eius mentem ad impatientiam flagella perduxerant. Et tanto ſollicitius ad orandum exercuerat: quāto aliud quod libet agere nō valebat. Nocte igitur quadam vocauit matrem redemptam: que mox conſurgens ad eam cum alia condiſcipula acceſſit. Et dum media nocte lectulo iacentis aſſiſterent: ſubito celitus lux emiſſa cellaꝫ impleuit: ꝛ ſplēdor tante claritatis emicuit: vt corda aſſiſtentium pauore perſtringeret: atq; omne corpus illarū obrigeſceret. Ceperūt nāq; quaſi cuiuſdā magne multitudinis ingredientes ſonus audiri: oſtiū cellule concuti: ac ſi intrantium turba premeretur: ꝛ ingredientium quidē multitudinē ſentiebant: ſed nimietate timoris ꝛ luminis nil videre poterant. Protinuſq; miri odoris fragrātia ſubſecuta eſt: ita vt quas lux terruerat odoris refoueret ſuauitas. Cepitq; romula magiſtram ꝯſolari et blanda voce predicere quia tunc non eſſet moritura. Poſt aliquod vero tēporis ſpatiū paulatim lux eſt ſubtracta: ſed is qui ſubſecutus eſt odor remanſit: ꝛ ſic quoq; dies ſecundus ac tertius tranſijt. Nocte vero quarta iterum magiſtram vocauit viaticum petijt et accepit. Et ecce ſubito in platea ante oſtium cellule duo chori pſalterium conſtituerunt: ꝛ ſicut ſe dicebant ſexus ex vo-

cibus diſcurriſſe: pſalmodie cantus dicebant viri: et femine reſpondebant: intra tales celeſtes exequias ſancta illa anima carne ſoluta eſt. Qua ad celum ducta quanto chori pſallentium altius aſcendebant tanto cepit pſalmodia leni' audiri quouſq; ⁊ pſalmodie ſonit' ⁊ odoris ſuauitas elongata finiret. Hec quarto dialogorum capitulo. xvj.

¶ De ſctã Tharſilla amita ſancti Gregorij pape. Capitulum. cx.

Tharſilla ſancta vel Gregorij pape magni amita fuit de qua idem quo ſupra libro xxvij. tradit ꝙ alias duas ſorores ſuas virtute cõtinue oratiõis: grauitate vite: ſinglaritate abſtinẽtie: ad culmẽ ſanctitatis exercuit. Huic per viſionem felix ſecundus atauus prefati doctoris romane eccleſie antiſtes et ſanctus apparuit eamq; ad manſionẽ ꝑpetue claritatis oſtendit et ipſam ad illam inuitauit. Que ſubſequenti mox febre correpta ad diem peruenit extremũ. Cum autẽ multi ad ei' obitum conuenientes ipſius lectulum circunſtarent: ecce illa ſubito ſurſum reſpiciens ieſum venientem vidit ⁊ circunſtantibus acclamare cepit vt recederent ⁊ locũ ieſu veniẽti darent. Cũq; in eum quem videbat intenderet ſancta illa anima e corpore eſt egreſſa. Tanta autẽ fragrãtia miri odoris aſperſa eſt vt ipſa quoq; ſuauitas oſtẽderet: illuc authorẽ ſuauitatis veniſſe. Cũ autẽ ei' corpus ad lauandum eſſet nudatum longe oratiõis vſu in cubitis ⁊ genib' cameloꝝ more inuenta eſt obdurata cutis excreuiſſe: ⁊ quod viuens ſpirit' ei' ſemꝑ egerit: caro mortua teſtabatur.

¶ De ſancta Muſa virgine. Cap. cxj.

Muſa ṽgo apud vrbem romam claruit. De qua idẽ qui ſupra libro. iiij. cap. xviij. ſcribit ꝙ quadã nocte ei per viſionẽ ſancta dei genitrix apparuit: ⁊ cũ eſſet puella parua coeuas ei in albis veſtibus puellas oſtẽdit. Quib' cũ illa admiſceri appeteret: ſed ſe eis iungere nõ auderet: beate virginis eſt voce requiſita an vellet cum eis eſſe: atq; in eius obſequio viuere. Et cum puella reſpondiſſet ꝙ ſic mandatum protinus accepit: vt iã vltra leue ⁊ puellare aliquid agere: a riſu ⁊ iocis abſtineret: ⁊ ꝙ inter eas quas viderat die. xxx. veniret. Quibus viſis in cunctis ſuis moribus puella immutata eſt: omnemq; a ſe leuitatẽ puellaris vite dec[illegible]ſit. Et dum parentes eam immutatam mirarentur: requiſita omnia viſa narrauit. Sed poſt. xv. diẽ febre corripitur: die vero. xxx. ad exitum eidẽ appropinquanti eadẽ dei genitrix cum puellis quas viderat: denuo reuelat. Cui etiam eam vocãti aperta voce ſe venire reſpõdit: atq; in ipſa locutione ſpiritũ reddidit: ⁊ ex virgineo corpore cum ſanctis habitat a virginibus exiuit.

¶ De ſanctis duobus monachis martyribus Capitulum. cxij.

Duo Monachi martyres quorum nomina nõ habentur expreſſa in prouincia valerie paſſi ſunt. De q̃bus narrat gregorius. iiij. dia. cap. xxij. ꝙ dum eſſent monachi in quodam monaſterio quod per abbatem valentionem regebatur et in ipſo cenobio longobardi ſeuientes veniſſent duos prefatos monachos in ramis vnius arboris ſuſpenderũt. Factoq; veſpere vtrorumq; ſpiritus claris illic apertiſq; vocibus pſallere ceperunt ita vt ipſi quoq; qui eos occiderant cũ voces pſallentium audirent nimiũ admirati terrerent. Quas etiã voces captiui omnes q̃ illic aderant audierunt: ⁊ eorũ pſalmodie poſt modũ teſtes extiterunt.

¶ De ſancto Surano martyre. Cap. cxiij.

Suran' abbas et martyr in prouincia ſurana paſſus eſt. De quo codẽ libro cap. xxiiij. habetur ꝙ dũ eſſet pater cuiuſdã monaſterij in eadem prouincia ſiti captiuis aduenientibus atq; a longobardorum depredatione fugientib' cuncta que habebat largitus eſt. Cunq; veſtimẽta ſua ⁊ fratrum ⁊ cellarium ⁊ quicquid in horto haberi potuit in elemoſynis conſumpſiſſet longobardi ſubito aduenerunt ⁊ eũ tenuerunt ac aurum petere ceperunt. Quib' cum nil omnino ſe habere diceret in monte vicino ab eis ductus eſt in quo ſylua immenſe magnitudinis erat. Ibiq; captiuus quidam fugiens in caua arbore latitabat: vbi vnus ex illis educto gladio ſuranum occidit. Cui' corpus dũ in terram caderet mons omnis protinus ⁊ ſylua cõcuſſa eſt acſi ferre non poſſet pondus ſanctitatis ei' diceret terra que tremuiſſet.

¶ De ſancto Iuſto diacono ⁊ martyre. Ca. cxiiij.

Iuſtus diaconus ⁊ martyr in marſorũ prouincia paſſus eſt. De quo ꝑdicto li. cap. xxiiij. ſcribit ꝙ vir venerabilis ⁊ vite ſanctiſſime fuit. Quem inuentũ longobardi tenuerũt: quorũ vn' gladio caput ei' amputauit. Sed dũ corp' ei' in terrã caderet: ipſe qui hunc occiderat immundo ſpiritu arreptus ad pedes martyris corruit et quod amicum dei interfecerit inimico dei traditus oſtendit.

¶ De ſancto Theophanio confeſſore. Capitulum. cxv.

Theophanius cõfeſſor quem beatus gregorius de nimia ſanctitate cõmendat: centumcellenſis vrbis comes fuit: miſericordie actibus deditus bonis operibus intentus hoſpitalitati precipue ſtudens. Exercendi aũt comitatus curis occupatus agebat terrena ⁊ temporalia ſed vt in fine claruit magis ex debito q̃ᵐ ex intentione. Nam cum appropinquante mortis eius tempore grauiſſima aeris tempeſtas obſiſteret ne ad ſepeliẽdũ duci potuiſſet cumq; vxor ſua ex hoc grauiter defleret: hortatus eſt illam ne ploraret: q2 mox vt defunctus eſſet ſerenitas rediret. Cuius protinus vocem mors et mortem ſerenitas eſt ſecuta. Quod ſignum alia etiam ſunt ſigna comitata. Nam manus ei' ⁊ pedes qui podagre humore tumẽtes verſi in vulneribus fuerant ⁊ profluente ſanie patebant: dum corpus eius lauari debuiſſent ſani inuenti ſunt acſi nunq; vulneris aliquid habuiſſent. Sed dum die quarto poſt eius ſepulturã iubente vxore marmor eidem ſuppoſitum mutare vellẽt: tanta ex corpore ei' fragrantia emanauit: ac ſi ex putreſcente carne pro vermibus aromata ferbuiſſent. Hec Gregorius. iiij. dialo. cap. xxviij.

¶ De ſancto Antonio monacho. Capitulum. cxvj.

Antonius mona-chus claruit rome in monaſterio beati Gregorii pape. De quo idē doctor libro quo ſupra capitulo .clix. dicit: quod dum eſſet vita ſanctiſſim' quotidianis lachrymis ad gaudia patrie celeſtis anhelabat. Cumq; ſtudioſiſſime et cum magno feruore ſacra eloquia meditaretur nō in eis verba ſcientie ſed fletū compunctionis inquirebat. Huic per nocturnā viſionē dictum eſt. Paratus eſto et quia dñs iuſſit migra. Cū autē ille non haberet ſumpt' ad migrandū diceret. Reſpōſum protinus audiuit dicens. Si de peccatis tuis igitur dimiſſa ſunt. Quod dum ſemel audiſſet et magno adhuc metu trepidaret: nocte quoq; alia in eiſdē verbis eſt admonitus. Et poſt dies quinq; febre correptus fratribus cunctis flentib' et orātibus quieuit in pace. Ad cuius ſepulchrum miracula plurima oſtenſa ſunt.

De ſancto Merolo monacho. Cap. cxvij.

Merolus mona-ch' eiuſdē cenobii fuit: eodem tpe claruit: de q̄ vbi ſupra gregori' ſcribit q dū eēt vehemēter lachrymis et eleemoſynis intēt' pſalmodia ex ore ſuo pene nllo tpe ceſſare conſueuerat. Huic nocturna viſiōe apparuit: q ex albis florib' corona de celo in caput illi' deſcendebat. Qui moleſtia mox corporis occupat' cū magna animi ſecuritate et hilaritate ſpiritū emiſit. Ad cui' ſepulchrū dū poſt ānos .xiiij. petr' qdā abbas ſibi ſepulturā facere vellet: tāta de ſepulchro Meroli fragrātia ſuauitatis emanauit: acſi illic florū oīz fuiſſent odoramēta congregata. Ex q̄ re māifeſte patuit q verū fuerit qd p nocturnā viſionē vidit. Hec Gregori' vbi ſupra.

De ſancto Simone cātuarienſi. Cap. cxviij.

Simon cātuarienſis archidiacon' fuit. q vite abſtinētia et doctrine ſapiā plurimū claruit. Hic ſmōes elegātes de xpi natiuitate et de plib' ſctōꝝ feſtiuitatib' edidit. Summā copioſaꝫ de vitiis et virtutib' ſcripſit: et alia plurima vtilia opuſcula cōpilauit. De hoc legit̄ q dū nocte qdā legeret et vigilaret ad ſtudiū ſcrã ſtiuū d̄ ſcarnatiōe dñica diſputatur' appuit ei diabol': et cū leuaret manū dexterā vt ſe ſignaret tenuit eā diabol'. Et cū vellet ſe ſignare ſiniſtra tenuit eā ſilr. Et cū diceret ego ſigno me i corde i noīe pris et filii et ſpūſſcti: diabol' dimiſit eū. Et cū q̄reret ad qd veneraṫ rn̄dit diabol' q ad īpediendū eū ne haberet qd elegāter diceret de eo qd maxime timebat: qd totā virtutē et potētiā demonū attriuerat et cōfunderat: ſcꝫ incarnatio dei p ea que de' geſſit in carne. Hic poſt laudabilia virtutū inſignia qeuit i pace. Et ſepult' cātuarie miraculis copioſus et clarus effulget.

De ſancto petro Tarentaſienſi epo. Capi. cxix.

Petr' tarētaſiēſis archieps apd eādē vrbē claruit circa annū dñi .M.cxl. tpe eugenii pape tertii. Qui ſctitate vite cōſpicuus miris et mirabilib' ſignis radiauit. Cui' virtutū fama dū ad ciuitatem lauſenná puenifſet. Tres viri ibidē i carcere clauſi añ oſtiū carceris cuſtodib' ludētib' cū ipſi' nomen inuocaſſent ſctūs vir cōtinuo lōge poſit' affuit: et illos ſolutos eduxit ac vt ſe ſequerent admonuit. Qui ab eis ſolis viſus nullis aliis apparuit. Et cū nulla alia eēt opportunitas diuertēdi ſequētes illū deſup tabulas ſup quibus cuſtodes ludebāt: inter illos medios pertrāſibant. Sicq; ab ipſis inuiſi cuſtodibus receſſerūt. Nec ante ab eis eps diſparuit: donec ad locū illos ſecurum perduxit: q iuxta vota eniſſum nō prius cibū guſtauerunt donec ad ſui preſentiam liberatoris accederent.

Hic ex deuotione ab Henrico rege anglorū accerſitus in via miraculū nouū oſtēdit. Erat enī filia cuiuſdam Petri de fraxineto q neptia inuide ſocrus a malefica faſcinata languorē deſperatū incurrerat: ita vt nec viri preſentiā ſuſtinere poſſet. Hec a patre vt ſathanas ſathanā eiceret alteri malefice tradita fuerat liberanda. Que ſuis quibuſdā premiſſis preſtigiis morſuras duas in brachio ei fixit. Ab illo extūc languore primo cōualuit: ſꝫ aliū grauiorē incurrit. Nā ex illo die ex morſura ſuperiori cū nimio puelle cruciatu: ſicut ipſa teſtabatur: ex corde acus pcedētes viſibiliter exibāt. Pluresq; q̄ triginta acus p tēporū interualla inde ſunt egreſſe. Hec a patre btō viro exhibita et ab eodem ipſa morſura contacta egreſſis inde pluribus acubus ipſo preſente extunc ab eadē paſſione fuit liberata. Sed recedente ſancto epiſcopo ex morſura inferiori vtpote quam ſanct' minime cōtigerat ceperūt ſimili modo ſudes quaſi quercine pdire ita q p diuerſos dies quaſi .xvj. exiuerūt. Sed beat' petr' in ſuo regreſſu puellā omnib' peccatis ſuis plene cōfeſſā et communicatā eadē morſura inferiori tetigit: et eā oleo ſanatā dimiſit. Qui poſtq̄ eccleſie ſue doctrinis et exemplis inſigniter prefuit in pace quieuit. Ibidemq; ſepult' in miraculis ſtupēdis viuit. Hec frater vincentius in ſpeculo.

De ſancto Rhecticio epiſcopo. Capitulum. cxx.

Rhecticius eduorum .i. auguſtudunenſis eps tēpore conſtātini imperatoris celeberrime fame habitus eſt. Hic ſermonib' clarus et vita laudabilis opuſcula quedā fidei perutilia digeſſit. Nā in gallia legūtur ei' cōmentarii in canticis canticorum. Extat et aliud grande ei' volumē aduerſus nouatianum. Et hic in pace quieſcens auguſtuduni tumulatus dormit. Hec Hieronymus de viris illuſtribus libro.

De ſancto Iuuenco presbytero. Cap. cxxj.

Iuuencus presbyter apud hiſpaniā claruit. Hic ſanctus pollens operib' quatuor euāgelia exhametris verſibus pene ad verbū transferens quatuor libros compoſuit. Et nōnulla eodem metro ad ſacramētorum ordinem pertinētia perfecit. Floruit autem ſub conſtantino imperatore. Et apud hiſpanias confeſſoris nomine celebris habetur. Hec vbi ſupra.

De ſctō Apollinare epo. Capit. cxxij.

Apollinaris laodicienſis ſyrie epiſcopus patre pbo progenitus grammaticis in adoleſcentia operam dedit: et poſtea ſacris ſcripturis inſudans innumera quaſi ſcribens volumina ſanctitate non infimus vt doctrine ipſi' vita diſcors nō fuerit: ſub theodoſio imperatore

ſto ipatore diẽ obiit. Extãt eius aduerſus porphyriũ. xxx. libri ꝗ īter cetera operũ ei⁹ vel maxime plect. apd laodiciã corpe deſecit. Hec vbi ſupra.

De ſctõ Patiano epõ. Ca. cxxiij.

Patian⁹ pyrenci ſugis barcinone epiſcop⁹ caſtitate eloquentia ⁊ tã vita ꝙ ſermone clarus ſcripſit varia opuſcula. De quibus eſt certus liber contra nouatianos. Hic ſub Theodoſio ſeniore pꝛīcipe iam vltima ſenectute in xpo ꝗeuit. Hec Hieronymus vbi ſupra.

De sctõ Theodoro epõ. ca. cxxiiij.

Theodorus tarcenſis eps apud candẽ ſanctitate et doctrina claruit ciuitatẽ. Qui dũ antiochie eſſet pſbyter magis floꝛere cepit. Scripſit enĩ plura ad fideliũ vtilitatẽ. Extãt eius in apoſtoli cõmẽtariis: multa alia ad Euſebiũ ceſarienẽ cui cõtẽporane⁹ extitit: eiuſꝗ cũ ſenſũ ſecut⁹ ſit eloquẽtiã imitari nõ potuit ꝑ ignorãtiã ſeculariũ literaꝝ. Hec vbi. s.

De ſancto Priſciliano epiſcopo ⁊ martyre. Capitulum. cxxv.

Priſcilianus baſille eps ⁊ martyr multa eccleſie dei perutilia digeſſit opuſcula. Hic ſub quodã maximiano tyranno qui tpe theodoſii primi gallias occupauit: cũ latrocimiano quodaꝫ: de ꝗ ſupra actũ eſt: ꝓ fidei defenſione ad moꝛtẽ quaſi ceſus vna cum eodem latrocimiano apud treuerim quieſcit. Hec Hieronymus de viris illuſtribus.

De sctõ Gelaſio epõ. Ca. cxxvj.

Gelaſius ceſaree paleſtine epiſcopus Eugenio in dilecti põtificat⁹ ſede ſucceſſit. Qui vita ⁊ doctrina virtutũ ſignis admoduꝫ eluxit. Et nonnulla diuina volumina compilauit. Qui etiam in chriſto quieſcens apud ipſaꝫ ciuitatẽ in coꝛpoꝛe doꝛmit. Hec vbi ſupra.

De ſancto Theotimo epiſcopo. Capitulum. cxxvij.

Theotimus cyrenoꝛum epiſcopus inſignis ſanctitatis et ſapientie gloria refulſit. Qui cum plura opera laudabilia ederiſſet: inter cetera in moꝛem dialogoꝛum et veteris eloquentie breues commatiſſoſꝗ tractatus conſcripſit. Et hic humanitatis debitum ſoluẽs apud eandem vrbem in chriſto quieſcit. Hec vbi ſupra Hieronymus.

De ſancto Amphilaco epõ Capitulum. cxxviij.

Amphilacus iconñ eps claruit in ipſa ciuitate tẽpoꝛe theodoſii ſenioꝛis. Qui vir moꝛibus ⁊ ſanctitate redimit⁹ doctrina quoꝗ non infimus. Inter alia ad beatũ hieronymum ſcripſit librum de ſpiritu ſancto ꝙ ſit de⁹ ⁊ ꝙ ſit oipotẽs et adoꝛandus Et alia fidem noſtram fragrantia opuſcula perutilia digeſſit. Et apud eandem ciuitatem in pace humanitatis debitum ſoluit. Hec vbi ſupra.

De ſancto Luciano preſbytero. Capitulum. cxxix.

Lucianus preſbyter vir ſanctiſſimus ⁊ deuotus apud hieroſolymam claruit tempoꝛe honoꝛij imperatoꝛis. Hic dum vite abſtinẽtia ⁊ pudicitie ſanctimonia ē laudabilis apud deum polleret et homines tante gratie meritum obtinuit: vt eidem dominus coꝛpoꝛa ſanctoꝛũ ſtephani pꝛothomartyris nichodemi gamalielis ⁊ abibõ reuelaret. Et per huius relationem eadem glorioſa cadauera inuenta eſſent: vt dictum eſt ſupra in inuẽtione dictoꝛum ſanctoꝛũ. iiij. non. auguſti. Hic autem beatus vir eandem reuelationeꝫ ⁊ eius hiſtoꝛiã ad oim eccleſiarum perſonas greco ſermone deſcripſit. Quaꝫ auitus preſbyter homo hiſpanus poſtmodum in latinum conuertit. Poſt dictoꝛum autem ſanctoꝛuꝫ coꝛpoꝛũ inuentionẽ pfatus venerandus preſbyter ſanctitate conſpicuus virtutum operibus multipliciter pollens in pace quieuit. Et apud baſilicã baptiſterij i qua miniſter fuerat ſepultus iacet ſigniſꝗ coruſcat.

De ſanctis pluribus quoꝛum ſola nomina ⁊ dies feſtiui inueniuntur. Capitulum. cxxx.

Plures ſancti vltra ſupra poſitos exiſtunt de quoꝛum vita vel geſtis nihil penitus potui inuenire niſi eoꝛum ſolummodo nomina ⁊ dies feſtiuitatum: nihil vltra niſi de paucis de quibus etiaꝫ loca in quib⁹ paſſi ſunt vel ſine martyrio deceſſerunt cõſcripta reperi ex martyrologio videlicet hieronymi vſuardi vel adonis. Et idcirco vt nihil eoꝝ que de ſanctis inuenire potui omittaꝫ in fine pſentis opis. Hoc vnico caplo ea ꝗ de nominib⁹ ⁊ dieb⁹ feſtiuitatib⁹ dictoꝝ ſanctoꝝ in pdicto libello cõſcripta ſunt recolligere curaui. Reſeruata tñ tã mihi ꝙ poſteris poteſtate eoꝝ geſta ⁊ paſſiones ſcribẽdi diſtincti⁹ ſi ea quãdoꝗ in futurũ tpe contingat. Ad literã tamen pmiſſa vt inueni ſubiciã. Et ſic operi huic quantum ad preſens finem faciam.

1 Iuſtina virgo ⁊ martyr paſſa eſt pꝛidie calendas decembris.

2 Nicetius eps et confeſſoꝛ in ciuitate treueris quieuit in chꝛiſto nonas decembris.

3 Iulius ⁊ potamia martyres eodem die in ciuitate togara paſſi ſunt.

4 Petrus ſucceſſus baſſinus poꝛphyrius ⁊ vrbanus martyres in aphꝛica paſſi ſunt quīto id⁹ decembris.

5 Eutichis cõfeſſoꝛ cuius geſta habentur vt dicit Ado. Cuius feſtum in hiſpanis agitur. iij. idus decembris.

6 Hermogenes donatus ⁊ alij viginti duo mar. paſſi ſunt pꝛidie idus decembris.

7 Valericus abbas eodem die in pago viniacẽſi quieuit.

8 Aubertus cameracenſis eps qui in domino quieuit idibus decembris.

9 Druſus zoſimus ⁊ theodoꝛ⁹ in antiochia paſſi ſunt. xix. calen. ianuarij.

10 Maximinus cõfeſſoꝛ quieuit in xpo in territoꝛio aurelianẽ. xviij. calen. ianuarij.

11 Valentinus naualis ⁊ agricola mar. rauenne paſſi ſunt. xvij. calend. ianuarij.

12 ¶ Moyſes martyr in aphrica paſſus eſt.xv.calen.ianuarii.
13 ¶ Gratianus epiſcopus et confeſſor eodem die turoni dormiuit.
14 ¶ Darius martyr in ciuitate nicea paſſus eſt.xiiii.calend.ianuarii.
15 ¶ Gregorius epiſcopus antiſſiodori eodem die quieuit.
16 ¶ Julius martyr in ciuitate thracia gelduba paſſus eſt.xiii.calend.ianuarii.
17 ¶ Liberatus confeſſor et gregorius epiſcopus eodem die in amphitrea claruerunt.
18 ¶ Syphorinus epiſcopus eodem die rome in chriſto quieuit.
19 ¶ Joannes et feſtus mar.in tuſcia paſſi ſunt.xii.calend.ianuarii.
20 ¶ Demetrius honoratus et florus mar.in ciuitate hoſtia paſſi ſunt.xi.calen.ianua.
21 ¶ Lucianus confeſſor in ciuitate tripoli quieuit.ix.calen.ianuarii.
22 ¶ Eutychius preſbyter et domitianus diaconus apud ancyram galatie paſſi ſunt.v.cal.ian.
23 ¶ Ebrulphus confeſſor in pago oxymenſi quieuit.iiii.calen.dicti ianuarii.
24 ¶ Merinus exhorciſta tertiarie vrbi claruit pridie calen.ianuarii.
25 ¶ Eugendus abbas cuius vita vt dicit Ado virtutibus et miraculis plena refulſit in territorio lugdunenſi claruit calen.ianuarii.
26 ¶ Iſidorus epiſcopus apud antiochiam in chriſto quieuit.iiii.nonas ianuarii.
27 ¶ Hermes aggeus et caius mar.in ciuitate bononia paſſi ſunt pridie non.ian.
28 ¶ Felix et ianuarius in ciuitate heraclea paſſi ſunt.vii.idus ianuarii.
29 ¶ Eugenianus martyr paſſus eſt.v.idus ianuarii in auguſtudum ciuitate.
30 ¶ Timotheus confeſſor eodem die in grecia claruit.
31 ¶ Uitalis epiſcopus reuocatus et fortunatus diaconus apud ſmyrnam.v.idus ian.paſſi ſunt.
32 ¶ Petrus ſeuerinus et leontius mar.quorum vt ait ado geſta habentur apud alexandriam paſſi ſunt.iii.idus ianuarii.
33 ¶ Longiſinus confeſſor cuius feſtum agitur idibus ianuarii.
34 ¶ Euphraſius epiſcopus et clerus diaconus.xix.calen.februarii paſſi ſunt.
35 ¶ Fuſcus confeſſor in monaſterio patrona claruit.xvii.calen.februarii.
36 ¶ Priſcilla ſancta eodem die rome quieuit.
37 ¶ Ildefonſus epiſcopus apud toletum vita et doctrina clariſſimus in domino quieuit.x.calen.februarii.
38 ¶ Marius abbas monaſterii beluacen.cuius vitam virtutibus plenam vt ait Ado vir illuſtris ac patricius dinamius ſcribit:cuius feſtum agitur.vi.calen.februarii.
39 ¶ Adiutus mar.eodem die in aphrica paſſus eſt
40 ¶ Joannes preſbyter in monaſterio remen.quieuit in chriſto.v.calen.februarii.
41 ¶ Ualerius epiſcopus et beati petri apoſtoli diſcipulus.iiii.calend.februa.treueri dormiuit in domino.
42 ¶ Flauianus martyr paſſus eſt.iii.calend.febr.
43 ¶ Aldegundis virgo eodem die in malbodio monaſterio quieuit in pace.
44 ¶ Saturninus:thyrſus et victor mar.alexandrie paſſi ſunt pridie calen.februarii.
45 ¶ Policarpus et ſeuerianus epiſcopi:quorum feſtum colitur calendis februarii.
46 ¶ Fortunatus:et felicianus preſbyteri:firmus et candidus martyres rome paſſi.iiii.nonas februarii.
47 ¶ Floſculus epiſcopus eodem die aurelianis quieuit.
48 ¶ Tigris et remedius epiſcopi apud oppidum vapingum paſſi ſunt.iii.nonas februarii.
49 ¶ Lupicinus epiſcopus:felix et ſeuerinus eodem die lugduni paſſi ſunt.
50 ¶ Aduentinus epiſcopus in ciuitate trecheas pridie nonas februarii dormiuit.
51 ¶ Antolianus martyr auernis paſſus eſt octauo idus februarii.
52 ¶ Saturninus:theophilus:et reuocata martyres eodem paſſi ſunt die.
53 ¶ Dionyſius:emilianus:et ſebaſtianus martyres apud armeniam minorem paſſi ſunt vi.idus februarii.
54 ¶ Salamon martyr eodem die in ciuitate corduba paſſus eſt.
55 ¶ Paulus epiſcopus:lucas et cyriacus martyres ipſo die rome paſſi ſunt.
56 ¶ Amon et alexander martyres apud cyprum paſſi ſunt.v.idus februarii.
57 ¶ Zoticus:hyrenius:amantius et hyacintus martyres rome paſſi ſunt.iiii.idus februa.
58 ¶ Deſiderius epiſcopus apud lugdunum quieuit in chriſto.ii.idus februarii.
59 ¶ Macarius:rufinus et iuſtus martyres paſſi ſunt pridie idus februarii.
60 ¶ Modeſtus et amonius infantes eodem die in alexandria martyrio coronantur.
61 ¶ Polyoctus martyr:qui latine interpretatur multe auris in militana armenie idibus februarii paſſus eſt.
62 ¶ Licinius epiſcopus in ciuitate andegauenſis eodem die quieuit.
63 ¶ Stephanus epiſcopus et iulianus martyres eodem die lugduni paſſi ſunt.
64 ¶ Uitalis preſbyter felicula et zeno martyres rome paſſi ſunt.xvi.calend.martii.
65 ¶ Creator mar.cum vxore et vniuerſa domo rome paſſi martyrio coronantur.xv.calen.martii.
66 ¶ Quinidius epiſcopus in galliis ciuitate vaſionen.ipſo die quieuit:cuius mortem in conſpectu domini preciosam miracula crebra teſtantur.
67 ¶ Agapes virgo in ciuitate teranis eodem die in domino dormiuit.
68 ¶ Julianus martyr et epiſcopus cum aliis militibus apud egyptum paſſus eſt.xiiii.calend.martii.
69 ¶ Donatus et ſecundianus:romulus cum aliis lxxxvi apud vrbem concordiam paſſi ſunt.xiii.calend.martii.
70 ¶ Siluinus epiſcopus taruenen.ipſo die in domino quieuit.
71 ¶ Rutulus:ſyluanus et maximus mar.in aphrica.xii.calend.martii martyrio coronantur.
72 ¶ Publius iulianus et marcellus in eadem aphrica paſſi ſunt.xi.calen.martii.
73 ¶ Patamius et nemeſius in cypro inſula paſſi ſunt.x.calen.martii
74 ¶ Caius:victor et panthamia eodem die rome palmam percipiunt.
75 ¶ Uerolus:ſecundinus ſeruulus et alii viginti in aphrica ciuitate adrumeto paſſi ſunt.x.calendas martii.
76 ¶ Sergius martyr in ceſarea cappadocie paſſus vi.calend.martii.cuius vt dicit ado geſta preclara habentur.
77 ¶ Fortunatus preſbyter:et felix cum aliis.xxvii.iiii.calend.martii paſſi ſunt.
78 ¶ Baldomerus confeſſor:vir dei quieuit in domino iii.calend.martii:cuius ſepulchrum crebris miraculis illuſtratur.
78 ¶ Alexander:abundantius:et fortunio martyres ipſo die paſſi ſunt.
80 ¶ Macarius et rufinus iuſtus et theophilus pri-

die. calen. martij martyrio coronantur.

81 ¶ Hermes & adrian' martyres in ciuitate maſſilie paſſi ſunt calend. martij.

82 ¶ Leo martyr eodē die paſſus eſt.

83 ¶ Lucius epūs abſalon & largus martyrio coronati ſunt. vj. nonas martij.

84 ¶ Euſebius: palatinus & alij nouē martyres. iiij. non. martij palmam percipiunt.

85 ¶ Julianus epūs in ciuitate toleto claruit pridie non. martij qui vt ait ado apud euſdem loci incolas famoſiſſimus habetur.

86 ¶ Quadragintaduo martyres in perſida paſſi ſunt. vj. idus martij.

87 ¶ Gregorius & firmus martyres eodem die palmam perceperunt.

88 ¶ Petrus martyr in aphrica paſſus eſt pridie idus martij.

89 ¶ Abbrodiſius confeſſor eodē die quieuit.

90 ¶ Patriſius epiſcopus auernis claruit. vij. calendas aprilis.

91 ¶ Quintus quintilius quintilia & marcus cum alijs nouem martyres apud ſurrhentum paſſi ſunt. xiiij. calend. aprilis.

92 ¶ Leontius epiſcopus apolonij eodē die in chriſto dormiuit.

93 ¶ Paulus ſyrillus et eugenius martyres cum alijs quatuor. xiij. calen. aprilis palmas martyrij perceperunt.

94 ¶ Lupicinus abbas in territorio lugdun. quieuit in xpo. xij. calend. aprilis cuius vita ſanctitatis & miraculorū gloria inſignis ſunt.

95 Saturnius epūs & alij nouē martyres in aphrica paſſi ſunt vndecimo calendas aprilis.

96 ¶ Romulus & ſecūdolus martyres in mauritania pro xpo paſſi ſunt. ix. calend. april.

97 ¶ Seleuc' cōfeſſor ipſa die apud ſyriam quieuit.

98 ¶ Agapit' cōfeſſor eadē die in phrygia claruit.

99 ¶ Cyrinus martyr rome paſſus eſt octauo calendas aprilis.

100 ¶ Theodorus: epiſcopus: hyrene' diacon': ſerapion & amoni' lectores mar. apud pentapolim lybie paſſi ſunt. vj. kalē. aprilis.

101 ¶ Alexander martyr in pannonia triūphū obtinuit. vj. kalē. aprilis.

102 ¶ Caſtor & dorothe' mar. tarſi cilicie paſſi ſunt. v. kalen. aprilis.

103 ¶ Doninus & victor mar. theſſalonice martyrio coronant. iij. kalē. aprilis.

104 ¶ Paſtor epiſcopus palatinus eodem die aurelianis claruit.

105 ¶ Diodolus ancſius felix cornelia & valeria portus & abdas martyres in aphrica paſſi ſunt. xj. kalen. aprilis.

106 ¶ Venātius epūs & martyr kal. aprilis palmam promeruit.

107 ¶ Victor preſbyter & ſtephanus martyres eodē die in egypto paſſi ſunt.

108 ¶ Eugarius & benign' mar. coronas pceperūt in ſcythia ciuitate thomis tertio nonas aprilis.

109 ¶ Pancratius confeſſor ipſo die apud tauromenium ſicilie quieuit in chriſto.

110 ¶ Martiana nicanor & apoloni' mar. apud egyptum paſſi ſunt non. aprilis.

111 ¶ Amphianus confeſſor eodem die apud ceſaream lycie claruit.

112 ¶ Thimotheus & diogenes mar. in macedonia palmas perceperūt. viij. idus aprilis.

113 ¶ Epiphanius epūs: donatus preſbyter & alij quatuordecim apud aphricā paſſi ſunt ſeptimo idus aprilis.

114 ¶ Pleuſius preſbyter eodem die in alexandria in chriſto quieuit.

115 ¶ Apolloni' pſbyter & alij quinq̨ martyres apud alexandriā paſſi ſunt quarto idus aprilis.

116 ¶ Domnus epiſcopus cum militibus octo martyres in dalmacia ciuitate ſalona paſſi ſunt. iij. idus aprilis.

117 ¶ Thallacus preſbyter & confeſſor eodem die in pace quieuit.

118 ¶ Conſtātinus epūs oppido vapigo claret pridie idus aprilis.

119 ¶ Euphemia virgo & martyr idibus aprilis coronam percepit.

120 ¶ Fronto abbas apud alexandriā claruit. xviij. kalen. maij. Cui' vita vt dicit ado ſanctitate & miraculis extitit glorioſa.

121 ¶ Proculus mar. & donina virgo cum ſocijs virginibus ipſo die iteranis paſſi ſunt.

122 ¶ Petrus diaconus: & hermogenes martyres apud aphricā paſſi ſunt. xv. kalē. maij.

123 ¶ Helcus preſbyter: paulus & iſidorus monachi in ciuitate corduba eodem die martyrium perceperunt.

124 ¶ Perfectus preſbyter & mar. in prefata ciuitate corduba paſſus eſt. xiij. kalen. maij.

125 ¶ Hermogenes caius expeditus aritonic' ruſus galatas martyres vna die coronati ſunt in armenia ciuitate mylitana: ſcʒ. xiij. kalē. maij.

126 ¶ Vincētius martyr eodem die in hiſpania in ciuitate cancoliberti paſſus eſt.

127 ¶ Martianus confeſſor antiſiodori quieuit. xj. kalendas maij.

128 ¶ Vildiſmus epiſcopus et confeſſor claruit viij. kalendas maij.

129 ¶ Dunadius et hermogenes in ciuitate ſyracuſana martyrio coronātur. vij. kal. maij.

130 ¶ Caſtor & ſtephanus martyres tarſi cilicie paſſi ſunt. v. kalen. maij.

131 ¶ Aphrodiſi' charilip' agapit' & euſebi' martyres. iiij. kalēdas maij. palmas pceperunt.

132 ¶ Apollinaris martyr eodem die in pannonia paſſus eſt.

133 ¶ Saturnin' & neopol' martyres. vj. non. maij in carcere quieuerunt.

134 ¶ Nicetius epiſcopus vienne claruit. iij. nonas maij: qui fuit vir preclariſſimus & nobilis: vt ait Ado.

135 ¶ Jouinian' lector & martyr antiſiodori eodem die coronam promeruit.

136 ¶ Heliodorus & venuſtus cum alijs ſeptuaginta quinq̨ in aphrica martyrio coronantur pridie non. maij.

137 ¶ Juuenalis martyr non. maij paſſus eſt.

138 ¶ Stephan' & victor atq̨ belladi' epi apud egyptum paſſi ſunt martyrij. viij. idus maij.

139 ¶ Trecenti & decem martyres in perſide paſſi ſunt vij. idus maij.

140 ¶ Quartus et quintus martyres rome via latina ad centumaulas palmas perceperūt. vj. idus maij.

141 ¶ Aquilinus & victorianus martyres quorum geſta habentur in ſyria prouincia paſſi ſunt xvij. kalen. iunij.

142 ¶ Iſidorus epūs trecas eodem die quieuit.

143 ¶ Heraclius paulus & aquilinus cum alijs duobus martyres paſſi ſunt in ciuitate niueduno xvj kalen. iulij.

144 ¶ Polinctus victorius & donat' martyres apud ceſaream capadocie martyrium pertulerūt. xij. kalen. iunij.

145 ¶ Secūdin' martyr eodē die corduba paſſus ē.

146 ¶ Helena virgo antiſiodori claruit vndecimo kalen. iunij.

147 ¶ Fauſtin' & timothe' ipſo die rome paſſi ſunt.

148 ¶ Epitacus ⁊ baſilcus epiſcopi in hiſpanijs clarent.x.kalen.iunij.
149 ¶ Innocentius martyr in portu romano paſſus eſt.ix.kalend.iunij.
150 ¶ Zoilus ſeruul⁹ felix ſiluanus ⁊ diocles martyres apd̄ hiſtriā ipſo die triūphū obtinuerūt.
151 ¶ Pakrates ⁊ valētio martyres ⁊ alij duo ſimul coronati ſunt.viij.kalen.iunij.
152 ¶ Quadratus martyr.vij.kalen.iunij paſſus eſt: in cuius ſolennitate ſancti auguſtini ſermones inueniunt ad ꝑpopulū vt ait Ado.
153 ¶ Feliciſſimus eradius ⁊ paulinus mar.tuderti tuſcie codē die palmas percipiunt.
154 ¶ Ragenulphus martyr in pago attrebacenſi paſſus eſt.vj.kalen.iunij.
155 ¶ Libertus confeſſor eodem die apud anconas dormit.
156 ¶ Emilius:felix mulier:priam⁹ ⁊ lucian⁹ mar. in ſardinia coronantur.v.kalen.iunij.
157 ¶ Reſtitutus martyr rome via aurelia.iiij.calē. iunij paſſus eſt.
158 ¶ Septem germani eodem die via tyburtina paſſi ſunt.
159 ¶ Sabinus ⁊ chriſtolus martyres turribus ſardinie palmas obtinēt.iij.calen.iunij.
160 ¶ Sycus ⁊ platinus in antiochia eodem die per multa tormenta paſſi ſunt.
161 ¶ Creſcentianus martyr turribus ſardinie pridie calen.iunij coronam percepit.
162 ¶ Capraſius abbas monaſterij lirinenſis quieuit in chriſto calen.iunij.
163 ¶ Arcetius ⁊ dacianus martyres rome paſſi ſunt pridie non.iunij.
164 ¶ Amātius ⁊ alexander martyres in ciuitate niueduno martyrio coronant octauo id⁹ iunij.
165 ¶ Petrus preſbyter:eutychius hieremias ⁊ alij tres corduba paſſi ſunt.vij.idus iunij.
166 ¶ Saluſtianus cōfeſſor apud ſardiniā.vj.idus iunij claruit.
167 ¶ Uincentius leuita ⁊ martyr in ciuitate agino paſſus eſt.v.idus iunij.
163 ¶ Zacharias martyr nicomedie paſſus eſt iiij. idus iunij.
169 ¶ Cenurius confeſſor ⁊ epiſcopus quieuit in domino antiſiodori die eodē.
170 ¶ Lucianus ⁊ creſcentianus martyres paſſi ſunt in aphrica idib⁹ iunij.
171 ¶ Aurelianus epiſcop⁹ et confeſſor lugduni dormiuit in domino.xvi.calen.iulij.
172 ¶ Ducenti et ſexagintaduo martyres rome paſſi poſiti ſunt via ſalaria vetere ad cliuum cucumeris.xv.calen.iulij.
173 ¶ Uulmarus cōfeſſor admirādē ſanctitatis ⁊ religionis vir ipſo die quieuit in pace.
174 ¶ Adiutus preſbyter ⁊ confeſſor eodem die aureliani dormiuit in chriſto.
175 ¶ Badulphus abbas eodem die claruit.
176 ¶ Paulinus cyprianus felix ⁊ feliciana virgines ⁊ martyres apud ciuitatem thomis martyrio coronantur.xij.calen.iulij.
177 ¶ Ruffin⁹ ⁊ martia virgo martyres paſſi ſunt in ſicilia ciuitate ſyracuſana.xj.calen.iulij.
178 ¶ Quiriacus ⁊ apollinaris martyres eodem die in aphrica palmam ſuſcipiunt.
179 ¶ Maxentius preſbyter ⁊ confeſſor in pago pictauenſi.vj.calen.iulij claruit.
180 ¶ Perſeueranda virgo eodem die in domino requieuit.
181 ¶ Benedicta virgo in territorio ſenonico quieuit in pace.iij.calen.iulij.
182 ¶ Corſicus preſbyter et leo ſubdiaconus paſſi ſunt martyriū pridie calen.iulij.
183 ¶ Oſtian⁹ epiſcopus ⁊ cōfeſſor in territorio viuarienſi eodem die in dn̄o dormiuit.
184 ¶ Epachrius monachus ⁊ confeſſor in ciuitate engoliſma claruit calē.iulij.
185 ¶ Theodoricus preſbyter ipſo die in territorio rhemenſi feliciter quieuit.
186 ¶ Saluius confeſſor eodem die in portu valentianas claruit.
187 ¶ Monegunda virgo apud turon.obdormiuit in dn̄o vj.nonas iulij.
188 ¶ Tryphon ⁊ alij ducenti martyres alexandrie paſſi ſunt.v.non.iulij.
189 ¶ Eulogius ⁊ euphemia ochaicus ⁊ demetrius martyres conſtantinopoli eodē die obtinuerūt triumphum.
190 ¶ Domitius martyr apud ſyriam paſſus eſt.iij. non.iulij:qui vt ait Ado virtutib⁹ ſuis multa incolis beneficia preſtat.
191 ¶ Stephanus preſbyter:et leontius martyres rome paſſi ſunt.v.idus iulij.
192 ¶ Iulius ⁊ amic⁹ epi in dn̄o quieuerunt in ciuitate lugdun.pridie idus iulij.
193 ¶ Phocatus epiſcopus ipſo die in xp̄o dormiuit.
194 ¶ Eutropius zoſima ⁊ bonoſa ſorores martyres rome in portu paſſi ſunt idibus iulij.
195 ¶ Philippus zeno narſis ⁊ alij decem infantes eodē die alexādrie martyrio coronant.
196 ¶ Emilianus confeſſor apud ciuitatē doroſtorum claruit.xv.calen.auguſti.
197 ¶ Sabinus maximus iulianus machrobi⁹ caſſius ⁊ paula cū alijs decē paſſi ſunt apud damaſcū.xiij.calen.auguſti.
198 ¶ Paulus diaconus ⁊ martyr i ciuitate corduba eodem die martyriū ſumpſit.
199 ¶ Iulia virgo ⁊ martyr in ciuitate trecas paſſa eſt.xij.calen.auguſti.
200 ¶ Pamitius virgo rome quieuit decimo calendas auguſti.
201 ¶ Octoginta ⁊ tres milites paſſi ſunt in ciuitate amiternina.ix.calen.auguſti.
202 ¶ Tiberius epiſcopus antiſiodori quieuit.vj.calendas auguſti.
203 ¶ Symeon monach⁹ ipſo die in ſicilia claruit.
204 ¶ Peregrinus preſbyter ⁊ confeſſor cui⁹ beatitudinem miraculorū gloria teſtatur quieuit lugduni.v.calen.auguſti.
205 ¶ Urſus epiſcopus antiſiodori in xp̄o dormiuit.iij.calend.auguſti.
206 ¶ Democritus ſecundus et dionyſius martyres in ciuitate ſummada paſſi ſunt pridie calend.auguſti.
207 ¶ Hermelus martyr cōſtantinopoli paſſus eſt. iiij.non.auguſti.
208 ¶ Ephronius epiſcopus eodem die auguſtuduni quieuit.
209 ¶ Petrus ⁊ iulianus mar.cum alijs.xviij.rome paſſi ſunt.vj.idus auguſti.
210 ¶ Fauſtinus martyr apud mediolanū ipſo die paſſus eſt tempore aurelij commodi.
211 ¶ Agapes virgo quieuit in pace ſexto idus auguſti.
212 ¶ Gandericus epiſcopus ⁊ confeſſor in ciuitate cameraco.iij.idus auguſti claruit.
213 ¶ Gratilianus ⁊ feliciſſima virgo in vrbe phalerii paſſi ſunt pridie idus auguſti.
214 ¶ Macarius ⁊ iulianus eodē die in ſyria martyrio coronantur.
215 ¶ Demetrius confeſſor in aphrica.xix.calen.ſeptembris dormiuit.
216 ¶ Simplician⁹ epiſcopus quieuit in pace.xviij.calendas ſeptembris.
217 ¶ Martinus cōfeſſor in territorio bituricenſi claruit

claruit. xiiii. calen. ſeptembris.

218 Bonoſus et maximianus martyres paſſi ſunt
xi. calendas ſeptembris: quorum geſta Ado
dicit haberi.

219 Martialis epictetus saturnin⁹ aprilis ⁊ felix
cũ quibuſdã eorum ſociis in portu romano
martyriũ paſſi ſunt. xi. calendas. ſeptẽbris.

220 Hippolytus quiriac⁹ et archelaus martyres
in prefate urbis portu paſſi ſunt decimo calẽ-
das ſeptembris.

221 Mineru⁹ et eleazarus cũ filiis. viii. martyres
codẽ die lugduni gallie triũphũ obtinuerũt.

222 Fauianus cp̃s ipſo die quieuit in pace.

223 Audoenus cp̃s in ciuitate rothomagenſi cla-
ruit. ix. calen. ſeptembris.

224 Julianus martyr ⁊ preſbyter in prouincia ſy-
rie. viii. calen. ſeptembris paſſus eſt.

225 Eleutherius cp̃s antiſiodori dormiuit. vii. ca
lend. ſeptembris.

226 Marcellinus tribunus ⁊ vxor eius mãnea ⁊
filius ipſius ioãnes: ⁊ ſerapion clericus ⁊ pe-
trus milites in ciuitate thomis. vi. calend. ſe
ptembris martyrio coronantur.

227 Syagrius cp̃s eodem die auguſtuduni in pa-
ce dormiuit.

228 Viuianus cp̃s ⁊ confeſſor apud xantonas cla-
ruit. v. calendas ſeptembris.

229 Candida virgo in pace quieuit. iiii. calendas
ſeptembris.

230 Niceas ⁊ paulus martyres in antiochia ſyrie
eodem die paſſi ſunt.

231 Baſilla ſancta in ſyrmio ipſo die dormiuit in
domino.

232 Gaudẽtia virgo rome claruit tertio calendas
ſeptembris.

233 Sixtus cp̃s capuanus primus eiuſdẽ vrbis
antiſtes apud ipſam ciuitatem via aquaria
dormiuit calendas ſeptembris.

234 Victurius cp̃s eodẽ die cenomanis quieuit.

235 Manſuetus cp̃s in ciuitate tullo claruit ter-
tio nonas ſeptembris.

236 Tres pueri martyres ſcilicet ruffin⁹ ſiluinus
et vitalicus apud ancyrã galatie paſſi ſunt pri
die nonas ſeptembris.

237 Magnus caſtus ⁊ maximus martyres eodẽ
die palmas percipiunt.

238 Herculanus martyr rome in portu paſſus eſt
nonis ſeptembris.

239 Quintus archontius ⁊ donatus martyres eo
dem die capue triumphum obtinuerunt.

240 Coridus diaconus ĩ capadocia vrbe ceſarea cla
ruit. viii. idus ſeptembris.

241 Amoni⁹ theophil⁹ neotheri⁹ et alii. xxii. mar-
tyres alexãdrie paſſi ſunt ſexto id⁹ ſeptẽbris.

242 Timotheus ⁊ fauſtus ipſo die antiochie coro-
nas percipiunt.

243 Hiacinthus cp̃s: alexander ⁊ tyburtius marty
res in ſabinis miliario ab vrbe. 30. paſſi ſunt
v. idus ſeptembris.

244 Patiens cõfeſſor lugduni deponitur. iiii. idus
ſeptembris.

245 Sacerdos cp̃s lugduni gallie quieuit pridie
idus ſeptembris.

246 Lycorius epiſcopus turonis claruit idibus
ſeptembris.

247 Aper cp̃s et confeſſor in ciuitate tullo quieuit
in chriſto. xvii. calend. octobris.

248 Narciſſus ⁊ creſcentius martyres rome paſſi
ſunt. xv. calen. octobris.

249 Valerianus macrius ⁊ gordianus eodem die
in ciuitate niueduno mar. coronantur.

250 Socrates et ſtephanus martyres ipſo die in
britanniis palmas percipiunt.

251 Trophimus ⁊ oceanus atq̃ euſtorgi⁹ cp̃s paſſi
ſunt martyrium. xiii. calendas octobris.

252 Sequanus abbas et preſbyter plurime iuſti-
tie vir in territorio lingonice ciuitatis quie-
uit in dño. xiii. calend. octobris.

253 Euſtachius cp̃s vir magnarum virtutum
eodem die turonis claruit.

254 Dionyſius et priuatus martyres in phrygia
paſſi ſunt. xii. calen. octobris.

255 Pamphilus martyr rome paſſus eſt. xi. calen
das octobris.

256 Laudon cp̃s in territorio ciuitatis conſtantie
claruit. x. calen. octobris.

257 Siluanus confeſſor ipſo die in territorio bi-
turicenſi quieuit.

258 Liberius epiſcopus rome dormiuit. ix. calen-
das octobris.

259 Ruſticus cp̃s auernis quieuit in pace. viii. ca
lendas octobris.

260 Lupus cp̃s et anachorita aſſumpt⁹ apud lug-
duni claruit. vii. calen. octobris.

261 Senator martyr in ciuitate albana paſſus eſt
vi. calen. octobris.

262 Stacteus confeſſor rome quieuit. iiii. calen-
das octobris.

263 Salomon cp̃s et confeſſor in ciuitate ianuis
dormiuit in pace eodem die.

264 Eutychius cp̃s: platus et heraclas martyres
paſſi ſunt in thracia. iii. calen. octobris.

265 Fraternus cp̃s et confeſſor quieuit antiſiodo
ri die eodem.

266 Areta martyr ⁊ alii quinq̃ ⁊ quatuor paſſi ſũt
rome calen. octobris.

267 Priſcus creſcẽs ⁊ euagri⁹ martyres ĩ ciuitate
thomis ipſo die coronas perceperunt.

268 Veriſſimus maxima ⁊ iulia ſorores apud pro
uinciam luſitanam in ciuitate beliſapomia
eodem die martyrio triumpharunt.

269 Primus quirilus ⁊ ſecũdarius martyres an-
tiochie paſſi ſunt. vi. non. octobris.

270 Candidus martyr rome aduerſus piſcatum
paſſus eſt. v. non. octobris.

271 Placidus eutychius ⁊ alii. 30. martyres apud
ſiciliam paſſi ſunt. iii. non. octobris.

272 Apolinaris epiſcopus in galliis ciuitate valẽ
tia eodem die quieuit: cuius vita virtutibus
inſignis fuit: ⁊ mors nihilominus ſignis ⁊ p
digiis decoratur: vt dicit Ado.

273 Firmatus diaconus: ⁊ flauiana virgo germa
ni mar. eodem die antiſiodori paſſi ſunt.

274 Balbina virgo rome quieuit ĩ pace pridie no-
nas octobris.

275 Marcellus preſbyter caſtus emili⁹ ⁊ ſaturni
nus mar. eodẽ die apud capuã paſſi ſunt.

276 Petrus martyr in ciuitate hiſpali paſſus eſt
octauo idus octobris.

277 Palatia ſancta eodem die ancone quieuit.

278 Biſlerius cõfeſſor quieuit in chriſto ſeptimo
idus octobris.

279 Melanus confeſſor rhedonis claruit. v. idus
octobris.

280 Nicaſius cp̃s ⁊ ſocii martyres in pago vlcaſſi-
no ipſo die paſſi ſunt.

281 Canicius abbas eodẽ die in ſcotia quieuit.

282 Hediſtius martyr apud rauennam via laurẽ
tina paſſus eſt. iiii. idus octobris.

283 Euſtachius preſbyter ipſo die ĩ ſyria in chri-
ſto dormiuit.

284 Epion preſbyter eodem die biturice claruit.

285 Viſtidus epiſcopus et cõfeſſor eodẽ die quie-
uit in pace.

286 Venāti⁹ abbas q̄euit turonis.iij.idus octob.
287 Marcellus adrianus ⁊ marcus eodē die mar tyrio coronantur.
288 Saturninus et lupus martyres paſſi ſunt pri die idus octobris.
289 Fortunatus martyr rome via aurelia paſſus eſt idibus octobris.
290 Lupicius et fortunatus martyres ipſo die ca pite paſſi ſunt.
291 Saturninus preſbyter ⁊ nereus cum aliis tre centis ſexaginta quinq̃ paſſi ſunt.xviij.kalen das nouembris.
292 Florentinus epiſcopus ciuitate auraſica cla ruit qui multis clarus virtutib⁹ in pace quie uit.xvj.kalend.nouembris.
293 Victor epiſcopus:alexander ⁊ marianus mar tyres ipſo die paſſi ſunt.
294 Alexander et victor.xv.kalen.nouembris mar tyrio coronantur.
295 Beronicus ⁊ pelagia ⁊ alij quadraginta noue in antiochia ſyrie paſſi ſunt.xiiij.kalendas no uembris.
296 Proculus ⁊ nicea mater eius ipſo die in ciuita te puteoli martyriū palmam perceperūt.
297 Daſius zoticus ⁊ caius cū duodecim militib⁹ apud nicomediam paſſi ſunt.xij.kalendas no uembris.
298 Seuerian⁹ epiſcopus eodem die burdigallis quieuit.
299 Philippus epiſcopus:euſebius ⁊ hermes mar tyres apud andronopolis thracie paſſi ſunt.xj. kalendas nouembris.
300 Vitalis confeſſor quieuit in chriſto.ix.kalen das nouembris.
301 Hilarius ep̄s ⁊ ↄfeſſor in ciuitate gauallis quie uit in pace.viij.kalen.nouembris.
302 Amandus lucianus ⁊ florus confeſſores quie uerunt in pace.vij.kalen.nouembris.
303 Ruſticus epiſcopus eodem die dormiuit in ciui tate narbona.
304 Florentius martyr apud tile caſtrum paſſus eſt.vj.kalen.nouembris
305 Hiacinthus quintus felicianus ⁊ lucius mar tyres in lucania prouincia paſſi ſunt.iiij.ka lendas nouembris.
306 Ducenti et viginti mar.apud aphricam paſſi ſunt.iij.kalendas nouembris.
307 Seuerinus monachus de tyburtina ciuitate quieuit in chriſto kalen.nouembris.
308 Amantius epiſcopus in galliis ciuitate rhodo nis claruit pridie non.nouēb.Cuius vita ſan ctitate ⁊ miraculis extitit glorioſa.
309 Proculus martyr ipſo die auguſtuduni paſ ſus eſt.
310 Letus p̄sbyter aurelianī quieuit non.nouēb.
311 Atticus confeſſor in aphrica quieuit octauo idus nouembris.
312 Vuilebrordus epiſcop⁹ in friſia deponitur.vij. idus nouembris.
313 Victorius epiſcopus ⁊ confeſſor vaduni quie uit.v.idus nouembris.
314 Demetrius ep̄s:amatus diaconus:euſtochi⁹ ⁊ alij.xx.martyres antiochie paſſi ſunt quarto idus nouembris.
316 Monitor epiſcop⁹ eodē die aurelianī quieuit.
315 Cunebertus epiſcopus in ciuitate agrippinen ſi deponitur pridie idus nouembris.
317 Paternus martyr eodem die in territorio ſe nonico paſſus eſt.
318 Leo confeſſor in caſtello milidunо ipſo die cla ruit.
319 Valentinus ſolutor ⁊ victor martyres rauen ne paſſi ſunt idibus nouembris.
320 Mitrius martyr in prouincia ciuitate Aquis eodem die paſſus eſt.
321 Clementinus theodorus ⁊ philomenus mar. apud thraciā ciuitate heraclea paſſi ſunt.xviij. calen.decembris.
322 Ruſinus marcus valerius ⁊ honoratus mar tyres in aphrica triumphū percipiunt.xvj.ca len.decembris.
323 Maximus epiſcop⁹ ⁊ martyr rome paſſus eſt perſecutione maximiani:⁊ poſitus eſt ad ſan ctum tyburtiū.xiij.calen.decembris.
324 Simplicius ep̄s eodē die quieuit in pace.
325 Mampelius ⁊ caius mar.apud ſiciliā in ciui tate meſſana paſſi ſunt.xij.calen.decembris.
326 Taurinus ſalutor ⁊ auentor eodem die marty rio coronantur.
327 Pragmaticus ep̄s auguſtuduni claruit.x.cale das decembris.
328 Rhodon preſbyter ⁊ cōfeſſor quieuit in pace in pago aſpanio.ix.calen.decembris.
329 Seuerinus monachus ⁊ ſolitarius eodem die pariſius deponitur.
330 Lucretia virgo ⁊ martyr i ciuitate emerita ipſo die paſſa eſt.
331 Feliciſſimus cōfeſſor apud peruſium claruit. viij.calen.decembris.
332 Eraſmus martyr antiochie paſſus eſt.vij.ka lendas decembris.
333 Amator ep̄s auguſtuduni quieuit in domino vj.calen.decembris.

Hi omnes ⁊ infiniti alij quorum numerum ⁊ nomina ſo lius dei ſapientia nouit:regnant in ce lis ⁊ cum chriſto gaudēt in eternum. Cuius regnum ⁊ imperium ſine fine permanet in ſecula ſeculorū.Amen.

Explicit liber vndecimus.

Incipit prologus libri duodecimi.

Duodecim⁹ liber ⁊ vltimus preſentis catalogi con tinet tabulam omniū ⁊ ſingulorū ſanctorū quorū geſta et paſſiones aut acta in hoc volumine cōſcri pta ſunt ad hoc vt vnicuiq̃ legē ti facile occurrat q̄ querit. Circa quā tabulā ⁊ ipſius ordinē expo

ſciendum ſeptem ſunt conſideranda. ¶ Primo q noīa ſanctorum ſeu feſtiuitatū poſita ſunt in hac tabula ſm ordinē alphabeti: vʒ primo omnia noīa incipiētia ab a: ſecūdo a b: tertio a c: ⁊ ſic per ordinē vſqʒ in finē: ita tamē q etiā in ipſis nominibus incipientibus ab aliqua literarū erit idē ordo de ſecundis literis ⁊ de tertiis et de quartis: ⁊ de omnibus ſucceſſiue vſqʒ in finē nominis. Ita vt in omnibus que incipiunt ab vna litera primo ponantur nomina in quibus ſecunde vel tertie litere ſunt priores iuxta ordinem alphabeti. Et ſic de omnibus literis vſqʒ in finem. Verbi gratia. In nominib⁹ incipiētibus ab a: primo ponūtur noīa in quibus poſt a: ſequitur aliud a: ſicut aaron. Deinde nomina in quibus poſt a ſequitur b: Et primo ponuntur illa nomina in quibus poſt a: ſequuntur ba: ſi ſunt: vel duplex b. ⁊ a. vt abbacuc: abbas. Deinde illa in quib⁹ poſt a. ſequūtur bi ſi reperiunt. Deinde illa in quibus poſt a. ſequūtur bd. vt abdias: ⁊ ſic vſqʒ in finē nominis. Taliſqʒ ordo ſeruat in oīb⁹ noībus ſingularū literaꝝ alphabeti: ſicut manifeſte apparebit legenti tabulā ipſam. ¶ Hoc tamē ſcito q omittitur diphthōgi. y. loco i. ponitur: et h. infra dictiones pro nihilo reputat: ad faciliorē querētiū inuentionem. ¶ Secundo ſciendum eſt q nomina omniū ſanctorū huiꝰ operis ſunt poſita in tabula particulariter ſigillatim ⁊ diſtincte. ¶ Unde quāuis in titulo capituli vel rubrica ſint plures ſancti inſimul coniuncti: ſicut multoties occurrit aliqđ feſtum plurimorum martyrū vel ſanctorū: quorum nomina ibidē ſunt nominatim expreſſa: ſuis tamē locis tabule poſita ſunt diuiſa ⁊ diſtincta ſm literas alphabeti. Verbi gratia. Sancti martyres verus et ſecurus qui ſimul vno capitulo comprehenduntur: nomina tamē illoꝝ per ſe in tabula ponuntur: ſcilicet nomē veri ſub litera v. ⁊ nomen ſecuri ſub litera s. Si vero nomina aliquorum ſanctorū non expreſſe in preſenti opere ſunt poſita: tunc ponētur in tabula coniunctim ſub illa litera que eis melius conueniat: ſcʒ vel ſub litera numeri: ſi numerus ſanctorum exprimat: vel ſub litera ſocietatis alius ſancti cui ſunt copulati verbi gratia. Sancti. xxx. martyres ſine alicuius expreſſo nomine in vno capitulo ſunt coniuncti: ideo in tabula ponunt. xxx. martyres litera t. Item ſancti martyres diodorus ⁊ marianus ⁊ ſocii in eadē legenda conſcribuntur: adeo in tabula ponitur diodorꝰ ſub litera d. ⁊ marianus ſub litera m: ſocii vero quorum nec nomina nec numerus expreſſa ſunt ponuntur ſub litera s. ſic. Socii diodori martyris: ⁊ ſic de aliis. ¶ Tertio ſciendum eſt q aliqui ſancti ſunt: q̄ nec in rubrica ſiue titulo capituli: nec in principio legēde nominatim: nec ſub nomine ſocietatis nominantur: qui tamen incidenter occurrunt intra legendas alterius ſancti: nec tamē alibi habent aliquod capitulum ſpeciale. Et iſti in omnib⁹ locis huiꝰ voluminis ſunt ſignati intra legendam cruce nigra ſic. ✠. Et iſtorum etiam nomina ſiue ſingulariter ſint expreſſa: ſiue ſub certo numero: non tamen nominatim expreſſa ponuntur in tabula ſub literis congruētibus eis: verbi gratia. In legenda Bibiane virginis ⁊ martyris occurrūt incidēter flauianꝰ martyr: ⁊ fauſtꝰ martyr: ⁊ iſti i eiꝰ caplō ſignati cruce nigra ponūtur ſub litera f. Item darfoſa mater bibiane ſimiliter in ipſo capitulo nominata ⁊ ſignata cruce ponitur in tabula ſub litera d. Item in legenda iuliani et baſiliſſe: in qua incidēter occurriſt vno loco. xx. milites martyres: ⁊ in alio loco ſeptem fratres: ⁊ iſti ſignati cruce ponunt in tabula ſuis locis: ſcʒ primi ſub litera v. ⁊ ſecundi ſub litera s: ⁊ ſic de aliis. Hoc adiecto: q aliqui ex iſtis ſanctis: qui intra aliorum legendas ponunt incidenter: aliquando in pluribus legendis nominantur. Nec tamē in tabula in pluribus locis ponantur: ſignati ſunt in illis locis in quibꝰ de ipſis plenior mētio habet. ¶ Quarto aduertendum eſt q poſito nomine ſancti in tabula: ponitur locꝰ vbi inueniri debet. Et hoc dupliciter. Nā primo ex parte dextra legētis: q̄ eſt in ſiniſtra libri ſignatum eſt quoto libro: ⁊ quoto capitulo libri ſanctus ille vel legenda debeat inueniri: verbi gratia. Aaron qui eſt primus in tabula libri. xi. caplō. xx. Ex parte vero ſiniſtra legentis que eſt dextra libri ſignatū eſt quo die cuiuſqʒ menſis ſanctus ille occurrit: in diebus in ſuperiori margine deſuper exiſtentibus. Et ſic poterit inueniri: vel in libro vel in calendario conſcriptus. Sicut aaron ſacerdos: vbi ſcriptum eſt ex parte dextra calendas iulii: quo die feſtum eius occurrit. Sciendum tamen eſt q ſancti illi quorum geſta libro. xi. ſcripta ſunt pro maiore parte nullum certum diem anni determinatum habent pro ſuo feſto: ſicut ſuperius dictū eſt. Et ideo iſtorum nomina in tabula nihil habent ſignatum ex parte ſiniſtra: videlicet diem feſti. Sed ex parte dextra habēt librum ⁊ capitulum libri ſignatum. Et ſimiliter aliī plures ſancti aliorum librorum quorum geſta quāuis ſub certis diebus anni ſint poſita propter aliquam ex cauſis ſupra in prologo aſſignatis: tamē dies obitus vel paſſionis illorum nuſquā reperiuntur. Ideoqʒ iſti tales ex parte ſiniſtra nihil habent ſignatū: ſicut apparet ipſam tabulam conſideranti. ¶ Quinto ſciendum eſt quod ſunt aliqui ſancti de quibus nihil aliud potui inuenire: niſi noīa illorum ⁊ dies paſſionis vel mortis ſolummodo in martyrologio deſcripta. Et iſti omnes ſuperius comprehenſi ſunt ſub vltimo capitulo. xi. libri. Ut autē iſti facilius inueniri poſſint: ſciendum eſt q capitulum illud vltimum diuiſum eſt per paragraphos. Et iſti ſignati ſunt per ſuos numeros eorum indice in ſuperiori margine deſuper exiſtente: vt patet inſpicienti. Tales ergo ſancti qui ſunt in. xi. libro cap. vltimo ſignati ſunt in tabula iſto modo videlicet ⁊ q a parte ſiniſtra habent dies eorum feſtiuos ſicut habent alii. A parte vero dextra ſignati ſunt per libros ⁊ capitula ⁊ paragraphos. Verbi gratia. Ioānes preſbyter libro. xi. capitulo vltimo paragrapho. 40. ⁊ Theodorus epiſcopus libro xi. capitulo vltimo paragrapho. 100. ⁊ ſic de aliis. ¶ Sexto eſt aduertendū q vt ſciatur quis ſanctus in tabula nominatus eſt primus in principio legende expreſſus: vel quis ſecundus aut primo coniunctus: vel quis incidenter intra legendam requirēdus: talis ordo in tabula ponetur. Nam oēs illi ſancti qui ſtatim in ipſo principio capituli vel legende ponuntur habent ante ſe ſic. ¶ Illi vero qui ſecundario vel coniunctim in eodē principio ſcribuntur habent ante ſe ſic. ¶ Illi qui ſunt infra legendam vel capitulum incidēter inſerti habebūt in tabula ante ſe paragraphum ſic. ¶ Illi vero ſancti de quibꝰ nihil inuenitur niſi dies feſti ⁊ nomina ſolūmodo qui ſunt in vltimo capitulo. xi. libri habebūt ante ſe in tabula paragraphum ſic. ¶ Qui paragraphi diuerſis coloribus poſſent etiam fieri: ⁊ per talia ſigna cognoſcere quiſqʒ poteſt vbi vel qualiter ſanctorum geſta quorū nomina ſunt in tabula debeantꝰ inueniri. ¶ Septimo ſciendum eſt quia ſicut continetur ſupra in prologo. xi. libri credendum eſt plures eſſe ſanctos quorum geſta ⁊ paſſiones poſt opus iſtud perfectum: aut nobis: aut poſteris apparerent: quod propter ſanctorum infinitatem ⁊ librorum numeroſitatem facile ſatis eſſet. Itē forte futurum eſt per ſucceſſiōes tēporum ſanctos aliquos per militantē eccleſiam canonizandos: ⁊ ſanctorum catalogo conſcribendos: cum manus domini nō ſit abbreuiata que in terris homines de nouo ſanctificare: ⁊ in celis multiplicare poteſt. Si talium igitur geſta in preſenti adiicienda forent volumine: eorum quoqʒ nomina i tabula eſſent apponēda. Sed talia nomina literarum ordinem alphabeti excepta prima litera ſeruare non poſſent. Et ideo in tabula iſta poſt ſingulas literas alphabeti aliquod ſpacium dimittetur: vbi nomina ſanctorum illorum adiici poſſint quorum geſta preſenti volumini contigerit de nouo conſcribi.

¶ Explicit prologus.

Incipit tabula totiꝰ operis: videlicet liber duodecimꝰ.

Et primo ponūtur nomina incipientia ab a.

De litera A

Tempore.		Li.	Cap.	pa.
calend.iulij.	Aaron ſacerdos	vi	xxxi	
calend.iulij.	Aaron mar.	vi	xxxv	
xviij.cal.februa.	Abbacucb propheta	ij	lxxviij	
xviij.calēd.febru.	Abbacucb mar.	ij	c	
	Abbas quidā ſctūs	xi	cij	
iij.idus mar.	Abbatiſſa q̄dā virgo	iij	cxcvij	
prid.calēd.apri.	Abdas mar.	xi	vltimo	105
xi.calen.maij.	Abdecalias epiſcopus ꝛ mar.	iiij	lxxi	
ix.calend.ianua.	Abdias propheta.	i	lxxxvi	
	Abdias cp̄s	ix	cxvi	
	Abdon iudex	viij	xij	
iij.calend.augu.	Abdon mar.	vi	clviij	
	Abel iuſtus mar.	iij	iiij	
	Abeſam iudex	viij	xi	
	Abibon diſcipulus	vij	xvi	
viij.calend.mar.	Abilius cp̄s.	iij	cxliij	
	Abrabā patriarcha	iij	clxxxviij	
vi.noñ.mar.	Abſalon mar.	xi	vltimo	83
xiij.calend.mar.	Abundius mar.	xi	vltimo	77
iiij.idus decemb.	Abundius mar.	i	liij	
vij.calē.ſeptemb.	Abūdius mar.	vij	cxvi	
vij.idus mar.	Acacius mar.	iij	clxxxv	
x.calend.iulij.	Acacius mar.	v	cxxxvij	
xiij.calend.octob.	Acacius	viij	xciij	
x.calend.maij.	Accepſima cp̄s ꝛ m̄.	iiij	lxxviij	
vi.noñ.iulij.	Accitus mar.	vi	xli	
v.noñ.iulij.	Achaicus mar.	xi	vltimo	189
prid.idus nouēb.	Achaias propheta.	x	ij	
vij.idus nouemb.	Achilas cp̄s	x	xxxiiij	
	Acontius confeſſor	xi	ciij	
vij.idus mar.	Actius mar.	iij	lxxxv	
	Adam pater.	iij	ij	
iij.calēd.ſeptemb.	Adauctus mar.	vij	cxxxv	
	Adauctus mar.	xi	xix	
vij.calend.maij.	Adelbertꝰ cp̄s ꝛ m̄.	iiij	lxxxvij	
viij.calend.ianua.	Adiutus confeſſor	ij	iij	
vj.calend.februa.	Adiutus abbas	iij	xxxi	
noñ.februa.	Adiutus cp̄s	iij	lxxxvi	
vi.calend.februa.	Adiutꝰ mar.	xi	vltimo	39
xv.calend.iulij.	Adiutus preſbyter	xi	vltimo	174
	Adrianus epiſcopus	iij	lxxiij	
vj.idus ſeptemb.	Adrianus mar.	viij	lij	
viij.idus mar.	Adrianus mar.	iij	clxxxij	
	Adrianus papa.	viij	liij	
xij.calend.nouēb.	Adrianꝰ puer mar.	ix	lxxxvij	
calend.mar.	Adrianus mar.	xi	vltimo	81
iij.idus octob.	Adrianus mar.	xi	vltimo	287
iij.calēd.decemb.	Aduentꝰ dn̄i in carnē	i	i	
iij.calēd.decemb.	Aduētꝰ dn̄i ad iudiciū	i	ij	
iij.calend.decēb.	Aduentus domini ſpecialis	i	iij	
v.calen.octobris.	Adulphus mar.	viij	cxxv	
idibus februarij.	Agabus propheta	iij	cxviij	
iij.calend.maij.	Agabus cp̄s ꝛ mar.	iiij	c	
iij.noñ.aprilis.	Agapes vir.ꝛ mar.	iiij	xxvij	
prid.idus auguſt.	Agapes mar.	vij	lv	
vi.idus auguſti.	Agapes virgo	xi	vltimo	211
xv.calend.martij.	Agapes virgo	xi	vltimo	67
x.calend.martij.	Agapitus papa	iiij	lxxvij	
xij.calend.iunij.	Agapitus mar.	v	xxi	

Tempore.		Li.	Ca.	pa.
viij.idus auguſti.	Agapitꝰ diaco.ꝛ m̄.	vij	xix	
xv.calend.ſeptēb.	Agapitus mar.	vij	lxxiiij	
ix.calend.april.	Agapitꝰ confeſſor	xi	vltimo	98
iiij.calend.maij.	Agapitus mar.	xi	vltimo	131
	Agapitus cp̄s	xi	ix	
noñ.februarij.	Agata virgo ꝛ mar.	iij	lxxxiiij	
vij.idus decemb.	Agathon mar.	i	xxxvij	
	Agathon abbas	i	xxxviij	
xvi.calend.mar.	Agathon mar.	iij	cxxiij	
idibus aprilis.	Agathonica mar.	iiij	xlix	
iiij.noñ.iulij.	Aggeus propheta	vi	li	
prid.noñ.ianua.	Aggeus mar.	xi	vltimo	27
vij.idus mar.	Aggeus mar.	iij	clxxxv	
calend.ſeptemb.	Agilus abbas	iij	xxiij	
prid.idus maij.	Aglaia ſcimonialis	iiij	clxv	
xix.calend.ianua.	Agnellus abbas	i	lxvij	
	Agnellus cp̄s	iij	lxxxv	
xij.calend.februa.	Agnes vir.ꝛ mar.	ij	cvij	
v.calēd.februarij.	Agnes ſecundo	iij	xxxiij	
prid.noñ.nouēb.	Agricola mar.	x	xxi	
xvij.calē.ianua.	Agricola mar.	xi	vltimo	11
	Agrippa confeſſor	xi	lxxix	
	Agripinus epiſcopꝰ	xi	vi	
	Aimon confeſſor	xi	cxviij	
calend.decemb.	Albanus mar.	i	xvi	
xi.calend.iulij.	Albanus mar.	v	cxxxij	
xi.calend.iulij.	Albanus cp̄s ꝛ mar.	v	cxxxiij	
iiij.noñ.iunij.	Albina mar.	v	lxxvij	
calend.martij.	Albinus cp̄s	iij	clxiiij	
noñ.februarij.	Albuinus cp̄s	iij	lxxxv	
iiij.noñ.nouemb.	Alcindinus mar.	x	xiij	
	Alcipiades mar.	xi	xiij	
iij calend.februa.	Aldegundis virgo	xi	vltimo	43
prid.idus decem.	Alexander mar.	i	lxij	
xiiij.calēd.martij.	Alexander mar.	iij	cxxxiij	
iiij.calēd.martij.	Alexander cp̄s.ꝛ cō.	iij	cliij	
vij.idus martij.	Alexander mar.	iij	clxxxv	
vi.idus martij.	Alexander mar.	iij	clxxxviij	
v.idus martij.	Alexander mar.	iij	cxci	
xv.calend.april.	Alexander cp̄s ꝛ m̄.	iij	ccvi	
v.calend.aprilis.	Alexander mar.	iiij	ix	
viij.calēd.maij.	Alexander mar.	iiij	lxxxiij	
v.nonas maij.	Alexāder pa.ꝛ mar.	iiij	cxviij	
iiij.calend.iunij.	Alexander mar.	v	lxiij	
iiij.noñ.iunij.	Alexander mar.	v	lxxvij	
vi.idus iulij.	Alexander mar.	vi	lxxvij	
xij.calend.auguſt.	Alexander mar.	vi	cxxij	
vij.calend.ſeptēb.	Alexander mar.	vij	cxviij	
v.calen.ſeptemb.	Alexander cp̄s ꝛ cōf.	vij	cxxx	
xi.calend.octob.	Alexāder cp̄s ꝛ m̄.	viij	cij	
v.idus februarij.	Alexander mar.	xi	vlti.	56
iij.calend.martij.	Alexander mar.	xi	vlti.	79
vi.calen.april.	Alexander mar.	xi	vlti.	10
viij.idus iunij.	Alexander mar.	xi	vlti.	164
v.idus ſeptemb.	Alexander mar.	xi	vlti.	243
vi.calend.nouēb.	Alexander mar.	xi	vlti.	294
xv.calen.nouem.	Alexander mar.	xi	vlti.	244
ix.calend.maij.	Alexandria mar.	iiij	clxxxi	
	Alexandrini cp̄i	xi	vi	
xvi.calēd.auguſt.	Alexius cōfeſſor	vi	cvij	
calend.ianuarij.	Almachius mar.	ij	xxxi	
iij.noñ.nouemb.	Alpaides virgo	x	xx	
prid.calend.iulij.	Alpinianꝰ preſbyter	vi	xxx	
prid.cal.ianuarij.	Altinus cp̄s.	ij	xxv	
viij.idus februa.	Amandus cp̄s	iij	c	
vij.calen.nouem.	Amandus mar.	xi	vlti.	302.
iiij.idus iunij.	Amantius mar.	v	ciiij	
prid.noñ.nouēb.	Amantius preſbyter	x	xxij	
iiij.idus februa.	Amantius mar.	xi	vlti.	57
viij.idus iunij.	Amantius mar.	xi	vlti.	64
prid.noñ.nouēb.	Amātius epiſcopus	xi	vlti.	308.

Tempore.		Li.	Ca.	Pa.
xv.calend.decemb.	Amandus cfs.	x	lxxi	
vii.idus nouemb.	Amarantbus mar.	x	xxxv.	
	Amata virgo	xi	lv	
calend.maii.	Amator episcopus	iiii	cxiii	
vi.calend.decemb.	Amator cfs	xi	vltimo	333
idibus septemb.	Amatus pbr̄	viii	lxxiii	
iiii.idus nouemb.	Amatus diaco.& m̄.	xi	vltimo	314
vii.idus decemb.	Ambrosius episcopus & doctor	i	xxxvi	
prid.non.aprilis.	Ambrosi' dia.& cō.	iiii	xxi	
xvii.calēd.nouēb.	Ambrosius cfs	ix	lxxv	
	Ambrosius cōfessor	ix	lxxvi	
iiii.non.nouēb.	Ambrosius abbas	x	xv	
iiii.non.octob.	Amelius mar.	ix	xxi	
iiii.non.octob.	Amicus episcopus	ix	xxi	
prid.idus iunii.	Amicus episcopus	xi	vltimo	192
xiii.calēd.ianua.	Amon mar.	i	lxxviii	
v.idus febru.	Amon mar.	xi	vltimo	56
prid.idus decēb.	Amonaria mar.	i	lxiii	
prid.idus decēb.	Amonaria mar.	i	lxiii	
xv.calēd.febru.	Amonius mar.	ii	xxvii.	
v.idus febru.	Amonius confes.	iii	cix	
xvi.calend.mar.	Amonius mar.	iii	cxxiii	
iiii.non.maii.	Amonius mar.	iiii	cix	
	Amonius abbas	iiii	xviii	
v.calend.decēb.	Amonius mar.	x	cxv	
prid.idus febru.	Amonius infans m̄.	xi	vltimo	60
vii.calend.april.	Amonius mar.	xi	vltimo	
vi.idus febru.	Amonius mar.	xi	vltimo	241
iii.calend.decēb.	Amos egyptius ab.	i	vi	
prid.calen.april.	Amos propheta	iiii	xvi	
prid.calen.april.	Amos abbas	iiii	xvii	
non.aprilis.	Amplianus	xi	vltimo	11
	Amphilacus cfs	xi	cxxviii	
	Amplecius discipu.	vi	c	
	Ampliatus discip.	vi	c	
iii.idus iulii.	Anaclet' pa.& mar.	vi	xcv	
xvii.calēd.ianua.	Ananias puer	i	lxxi	
viii.calen.febru.	Ananias discipu.	iii	xxi	
xi.calend.martii	Ananias cfs & m̄.	iiii	lxxi	
viii.calend.ianua.	Anastasia mar.	ii	ii	
vii.idus ianua.	Anastasius mar.	ii	iii	
xi.calend.febru.	Anastasius mar.	ii	cxiii	
	Anastasius confes.	ii	cxiiii	
v.calend.maii.	Anastasius papa	iiii	xci	
iii.calend.iulii.	Anastasius mar.	vi	xxiii	
xii.calend.septēb	Anastasius mar.	vii	lxxxviii	
vi.calend.septēb.	Anastasius mar.	vii	cxxiiii	
vii.idus iulii.	Anatolia vir.& m̄.	vi	lxxiii	
vi.idus mar.	Anatolius cfs	iii	clxxxix	
viii.calen.iulii.	Anceas mar.	vi	iiii	
calend.maii	Andeolus mar.	iiii	cxi	
viii.calen.octob.	Andochius mar.	viii	cxvi	
iii.non.maii.	Andocuus cfs	iiii	cxx	
	Andragasina	iii	cviii	
prid.calēd.decēb.	Andreas apostolus	i	viii	
idibus maii.	Andreas mar.	v	iiii	
	Andreas eremita	v	cviii	
	Andronicus discip.	vi	c	
v.idus octob.	Andronicus mar.	ix	li	
iiii.non.nouēb.	Anepotistbus mar.	x	xiii	
prid.calēd.april.	Anesius mar.	xi	vltimo	105
iii.calend.octob.	Angeli sancti	viii	cxx	
iiii.non.octob.	Anianus cfs	ix	xix	
xv.calend.maii	Anicet' pa.& mar.	iiii	lvii	
iiii.non.maii	Anna mar.	iiii	cx	
vii.calend.augu.	Anna mater dñe	vi	cxxxix	
	Anna mater samue.	vii	lxxxi	
calend.septemb.	Anna prophetissa	viii	xvi	
viii.calend.april.	Annūciatio ỹgi.ma.	iii	ccxxv	
ix.calen.iunii.	Anolinus mar.	v	xxxviii	

Tempore.		Li.	Cap.	Pa.
calend.decemb.	Ansanus mar.	i	xiii	
iii.non.april.	Anthimus cfs	vi	lvi	
	Anthimus cōfessor	vi	lvii	
iii.non.ianuar.	Antherius pa.& mar.	ii	xxxvii	
xiii.calēd.maii.	Antias mar.	iiii	lxi	
iii.non.septemb.	Antici' cfs & mar.	viii	xxxii	
v.calend.maii.	Antim' cfs & mar.	iiii	xcii	
v.idus maii.	Antimus pbr & m̄.	iiii	cliii	
v.calend.octob.	Antimus mar.	viii	cxxiii.	
	Anthimodorus	xi	xivi	
	Antiochenii cfs	xi	vii	
idibus octob.	Antiochus cfs	ix	lxvii	
ix.calend.augu.	Antiochinus mar.	vi	cxxxii	
xii.calend.decēb.	Antipas pbr & mar.	x	lxxxvii	
viii.idus febru.	Antholianus mar.	xi	vltimo	58
idibus iulii.	Antonius discipu.	vi	c	
iii.calend.maii.	Antonia vir.& mar.	iiii	c	
iiii.non.maii.	Antonia vir.& mar.	iiii	cxxiii	
xvi.calēd.martii.	Antonin' mar.	iii	cxx.iii	
xi.calend.septēb.	Antonius mar.	vii	xciii	
iiii.non.septēb.	Antonin' pbr & m̄.	viii	xliii	
iii.non.septemb.	Antonin' puer m̄.	viii	xxxiii	
	Antonin' cfs	viii	cviii	
prid.calēd.octob.	Antonin' mar.	viii	cxxiii	
iiii.non.nouēb.	Antonin' mar.	x	xiii	
vii.idus ianua.	Antonin' pbr & m̄.	ii	lii	
xvi.calēd.febru.	Antonius abbas	ii	xcii	
vi.calend.maii.	Antonius mar.	iiii	lxxxix	
idibus iunii.	Antonius cōfessor	v	cxi	
iiii.calend.augu.	Antonius mar.	vi	clvii	
	Antonius mona.	xi	cxvi	
idibus iulii.	Apelles discipu.	vi	c	
	Apelles confessor	xi	xl	
xvii.calēd.octob.	Aper cfs	xi	vlti.	247
	Apius confessor	xi	xx	
xvi.calend.maii.	Apodemius mar.	iiii	lvi	
x.calend.august.	Apolinaris cfs & m̄.	vi	cxxviii	
	Apolinaris cfs & cō.	vi	cxxix	
x.calend.septēb.	Apolinaris mar.	vii	xcv	
	Apolinaris cfs	xi	cxiii	
iiii.calend.maii.	Apolinaris mar.	xi	vlti.	152
xi.calend.iulii.	Apolinaris mar.	xi	vlti.	178
iii.non.octob.	Apolinaris cfs	xi	vlti.	272
	Apollo discipulus	vi	c	
v.idus febru.	Apollonia vir.& m̄.	iii	cvii	
xvi.calend.mar.	Apollonius mar.	iii	cxiii	
viii.idus mar.	Apollonius mar.	iii	clxxxiii	
iiii.idus aprilis.	Apolloni' pbr & m̄.	iiii	xliii	
xiiii.calend.maii.	Apollonius senator et martyr	iiii	lxii	
	Apollonius abbas	iiii	lxiii	
	Apollonius cōfes.	iiii	lxiiii	
iiii.calend.augu.	Apollonius mar.	vi	clvii	
	Apollonius cōfessor.	xi	xv	
nonas aprilis.	Appllonius mar.	xi	vlti.	110
iiii.idus aprilis.	Apolloni' pbr & m̄.	xi	vlti	113
viii.idus maii.	Apparitio scti michaelis arch.ag.p̄ria.	iiii	cxi	
xvii.cal.nouemb.	Appitio scti m.scōa.	ix	lxiii	
nonas augusti.	Aphra mar.	vii	xxviii	
xi.cal.septemb.	Aprilis mar.	xi	vlti.	229
idibus mar.	Aphrodisius mar.	iii	ccl	
xi.calēd.aprilis.	Aphrodisius cfs	iii	ccxviii	
prid.idus mar.	Aphrodisius ɔfessor	xi	vltimo	89
iiii.calend.maii.	Aphrodisius mar.	xi	vlti.	131
iiii.non.febru.	Apromanus mar.	iii	lxxiii	
iii.idus septemb.	Apuleus mar.	iii	cxiii	
nonas octob.	Apuleus mar.	ix	xx	
x.calend.febru.	Aquila uxor seueriani martyr.	iii	xvi	
viii.idus iulii.	Aquila discipulus	vi	lxviii	

Tempore.		Li	Caꝑ.	Pa.
calend.auguſti.	Aquila mar.	vij	x	
ix.calen.augu.	Aquilina mar.	vi	cxxxi	
prid.non.ianua.	Aquilinus mar.	ij	xliij	
prid.non. februa.	Aquilinus mar.	iij	lxxxij	
xvi.calend. augu.	Aquilinus mar.	vi	cx	
xvij.calen.iunij	Aquilin⁹ ep̄s ⁊ mar.	xi	vltimo	141
xvi.calen.iunij	Aquilinus mar.	i	vltimo	143
	Arabianus cōfeſſor	xi	xxij	
	Aram pater	iij	lvi	
prid.idus ianua.	Archadius mar.	ij	lxvij	
idibus nouemb.	Archadius mar.	x	lxviij	
x.calen.ſeptemb.	Archelaus mar.	xi	vltimo	220
ix.calen.maij	Archile⁹ diaco.⁊ m̄.	iiij	lxxxiij	
iiij.idus maij	Archileus mar.	iiij	clv	
	Archilocus ep̄s	xi	lxxviij	
iiij.calend.april.	Archiminus mar.	iiij	x	
xiij.calend.april.	Archyppus diſcipu.	xi	ccxi	
non.ſeptemb.	Archontius mar.	xi	vltimo	239
calend.octob.	Areta martyr	xi	vltimo	266
prid.non.iunij.	Aretius mar.	xi	vltimo	163
	Argentarius confeſ.	xi	c	
iiij.non.ianua.	Argeus mar.	ij	xxxvi	
	Ariſtarch⁹ diſcipu.	vi	c	
prid.non. auguſt.	Ariſtachus diſcip.	vij	xix	
iij.non . ſeptemb.	Ariſteus mar.	viij	xxxiij	
prid.calen.ſeptēb.	Ariſtides confeſſor	vij	cxl	
viij.calend.mar.	Ariſtion diſcipu.	iij	cxlij	
vi.non.iulij.	Ariſto martyr	vi	xlij	
	Ariſtobolus diſci.	vi	c	
xiij.calend.maij.	Ariſtonicus martyr	xi	vltimo	125
iiij.calend.april.	Arinogaſtes mar.	iiij	x	
xv.calend.augu.	Arnulphus ep̄s	vi	cxiiij	
xvij.calen.ſeptēb.	Arnulphus ep̄s	vij	lxviij	
	Arphaſath pater	iij	xlviij	
xix.calēd.ianua.	Arſenius martyr	i	lxviij	
xuij.calēd.augu.	Arſenius abbas	vi	cxviij	
	Artebius ep̄s	xi	lviij	
	Artemia vir.⁊ mar.	vij	lxx	
viij.idus ianua.	Artemius martyr	v	xcij	
viij.idus nouēb.	Articus cōfeſſor	xi	vltimo	311
iij.non.maij.	Aſcenſio dn̄i	iiij	cxxviij.	
x.calend.februa.	Aſcla martyr	iij	xv	
xv.calend.nouēb.	Aſclepiades epiſcopus ⁊ martyr	ix	lxxxiij	
	Aſer patriarcha	iij	xcvi	
	Aſianus ep̄s	xi	viij	
	Aſyncritus diſcipu.	vi	c	
xviij.calēd.ſeptē.	Aſſumpſio vir.ma.	vij	lxv	
xvi.calend.mar.	Aſterius mar.	iij	cxxiij	
v.non.martij.	Aſteri⁹ ſenator m̄.	iij	clxxi	
x.calend.ſeptēb.	Aſterius mar.	vij	ci	
xij.calend.nouēb.	Aſterius mar.	ix	lxxxix	
vij.idus mar.	Athanaſius mar.	iij	clxxxv	
vi.non.maij.	Athanaſius ep̄s	iiij	cxv	
v.idus martij.	Attalus abbas	iij	cxc	
iiij.non.iunij.	Attalus mar.	v	lxxvij	
	Atticus ep̄s	xi	lxxx	
idibus decemb.	Aubertus ep̄s	xi	vltimo	8
vij.idus iulij.	Audax mar.	vi	lxxiij	
ix.calend.nouēb.	Audax pbr̄ ⁊ mar.	xi	ci	
xiiij.calē . februa.	Audifax mar.	ij	c	
v.idus ſeptēbris.	Audomarus ep̄s	viij	lviij	
vi.calend.ſeptēb.	Audoicus ep̄s	xi	vltimo	223
prid.nonas.febr.	Aduentinus ep̄s	xi	vltimo	50
xij.calend.decēb.	Aduentor ma.	xi	vltimo	326
vij.idus februa.	Augulius ep̄s	iij	cv	
xij.calend.februa.	Augurius mar.	ij	cx	
vij.calend.iunij	Auguſtinus ep̄s	v	xlviij	
v.calend.ſeptēb.	Auguſtinus epiſcopus et doctor.	viij	cxxviij	
iiij.non.octob.	Aurea virgo.	ix	xxiij	

Tempore.		Li.	Caꝑ.	Pa.
xij.calend.nouē.	Aurea virgo ⁊ mar.	ix	lxxxvij	
xvi.calend.iulij.	Aurelianus ep̄s	xi	vltimo	171
vi.calend.ſeptēb.	Aurelius mar.	vij	cxxiij	
x.idus februarij.	Auſbertus ep̄s	iij	cviij	
iiij.idus februa.	Auſtreberta virgo	iij	cxij	
xiij.calend.iunij.	Auſtregeſillus ep̄s	v	xxv	
prid.calend.iulij.	Auſtriclinian⁹ pbr̄	vi	xxx	
prid.idus decēb.	Auxentius mar.	i	lxi	
xvij.calēd.ianua.	Azarias puer	i	lxxi	
x.calend.maij.	Azarus martyr	iiij	lxxviij	

De litera B.

Tempore.		Li.	Caꝑ.	Pa.
viij.calen.iunij	Babila virgo ⁊ mar.	v	xxiij	
xij.calend.nouēb.	Babilla vir.⁊ mar.	ix	lxxxvij	
ix.calend. februa.	Babillas ep̄s ⁊ m̄.	iij	xviij	
	Bacchilus ep̄s	xi	lxxxi	
prid.idus maij.	Baccus mar.	iiij	clxx	
nonas octobris.	Bacchus mar.	ix	xxix	
xv.calen.iulij.	Badulphus abbas	xi	vltimo	175
prid.calend.april.	Balbina virgo	iiij	xix	
prid.non.octob.	Balbina virgo	xi	vltimo	274
iij.calend.martij.	Baldomerus cōfeſ.	xi	vlti.	78
	Balthaſar rex	ij	xlviij	
calend.octobris.	Bauon confeſſor	ix	x	
prid.non.decēb.	Barbara vir.⁊ mar.	i	xxv	
prid.idus maij.	Barbarus mar.	iiij	clxx	
prid.calēd.ianua.	Barbatianus	ij	xxiij	
v.calen.decemb.	Barlaam eremita	x	cxiij	
iij.idus iunij.	Barnabas apoſt.	v	cv	
ix.calend . ſeptēb.	Bartholome⁹ apl̄s	vij	ciij	
	Baruch ꝓpheta	iiij	cx	
iiij.calen.ſeptēb.	Baſila ſancta	xi	vlti.	231
vi.non.mar.	Baſileus martyr	iij	clxix	
x.calend.iunij.	Baſileus ep̄s	xi	vlti.	148
iiij.calend.iunij.	Baſilides cōfeſſor	v	ciij	
prid.idus iunij.	Baſilides mar.	v	cix	
iiij.calen.iulij.	Baſilides mar.	vi	xxx	
vij.idus ianua.	Baſiliſſa virgo	ij	liij	
calend.ianua.	Baſilius ep̄s	iij	xxviij	
idibus octobris.	Baſolus abbas	ix	lxix	
prid.nonas mar.	Baſſa martyr	iij	clxxx	
xiij.calen.febru.	Baſſianus ep̄s	ij	ci	
xvi.calend.mar.	Baſſianus mar.	iij	cxxiij	
v.idus decemb.	Baſſianus mar.	xi	vlti.	4
nonas decemb.	Baſſus ep̄s ⁊ mar.	i	xxx	
xvi.calen.mar.	Baſſus martyr	iij	cxxiij	
iij.calen.febru.	Bathildis regina	iij	lix	
xiij.calend.iunij.	Baudelius mar.	v	xxiij	
iiij.calend.augu.	Beatrix vir.⁊ mar.	vi	cliij	
vi.calend.iunij	Beda pbr̄ ⁊ cōfeſ.	v	lv	
	Bene abbas	xi	lxxiij	
prid.non.ianua.	Benedicta mar.	ij	xlij	
viij.idus octob.	Bn̄dicta vir.⁊ ma.	ix	xx	
iij.calend.iulij.	Benedicta virgo	xi	vlti.	181
xij.calend.april.	Benedictus abbas	iij	ccxiij	
	Benedictus papa	iij	ccxv	
	Benedict⁹ mona.	iij	ccxvi	
	Benedict⁹ mar.	v	cxxix	
	Beniamin patriar.	iij	xcvi	
	Baniamin ep̄s	vij	xcvi	
	Beniamin ep̄s	xi	viij	
	Beniamin ſenex	xi	xlij	
viij.idus iunij.	Benign⁹ diaco.⁊ m̄.	v	xciij	
calend.nouemb.	Benign⁹ pbr̄ ⁊ m̄.	x	iij	
iij.non.aprilis.	Benignus mar.	xi	vlti.	108
calend.ſeptemb.	Bercari⁹ abb.⁊ m̄.	viij	xxij	
xiij.calēd.ſeptēb.	Bernardus abbas	vij	lxxxiij	
	Brno abbas	xi	lxiiij	
xiiij.calēd.nouē.	Beronicus mar.	xi	vlti.	295
nonas.ſeptemb.	Bertinus abbas	viij	xxxviij	

Tempore.		Li.	Cap.	Pa.
xvi.calend.augu.	Beſſa mar.	vi	cx	
xvi.calend.augu.	Beturius mar.	vi	cx	
iiij.no.decēbris.	Bibiana vir.ꝛ mar.	i	xix	
vi.idus maij.	Blāda martyꝛ	iiij	cl	
iiij.non.iunij.	Blandina mar.	v	lxxvij	
iij.non.februarij.	Blaſius cp̄s ꝛ mar.	iij	lxxvi	
prid.idus ſeptēb.	Bona virgo	viij	lxxi	
	Bonifaciꝰ papa pri.	iiij	clx	
viij.idus decemb.	Boniſacius mar.	i	xxxv	
	Bonifaciꝰ pa.iiij.	iiij	clxi	
prid.idus maij	Boniſacius mar.	iiij	clxv	
	Bonifaciꝰ cp̄s ꝛ cō.	iiij	clxvi	
nonas.iunij	Bonifaciꝰ cp̄s ꝛ m̄.	v	lxxxvij	
	Bonifaciꝰ cp̄s ꝛ m̄.	v	lxxxviij	
	Bonifaciꝰ cp̄s	v	lxxxix	
xvi.calend.ſeptē.	Bonifaciꝰ dia.ꝛ m̄.	vij	lxxi	
xviij.calen.febr.	Bonifaciꝰ cp̄s	ij	lxxxij	
idibus iulij.	Bonoſa vir.ꝛ mar.	xi	vltimo	194
xij.calen.ſeptēb.	Bonoſus mar.	xi	vltimo	218
calend.augu.	Bonꝰ p̄ſby.ꝛ mar.	vij	vi	
xviij.calen.iulij.	Brandanus cp̄s	v	cxvij	
calend.februarij.	Brigida virgo	iij	lxix	
vij.idus iulij	Britius cp̄s	vi	lxxiiij	
idibus nouemb.	Britius cp̄s	x	lv	

De litera C.

Tempore.		Li.	Cap.	Pa.
iiij.non.martij	Cainam pater	iij	vij	
vi.idus martij.	Caius palatinꝰ m̄.	iij	clxxiiij	
x.calend.maij.	Caius martyꝛ	iij	clxxxviij	
	Caius pa.ꝛ mar.	iiij	lxxiij	
iiij.non.octobris.	Caius preſbyter	iiij	lxxv	
	Caius diſcipu.	ix	xvij	
prid.non.ianua.	Caius epiſcopꝰ	xi	viij	
x.calend.martij.	Caius mar.	xi	vltimo	27
xiiij.calen.maij	Caius martyꝛ	xi	vltimo	74
xij.calen.nouem.	Caius mar.	xi	vltimo	125
xij.calen.decēb.	Caius martyꝛ	xi	vltimo	297
xvj.calend.ianu.	Caius mar.	xi	vltimo	325
v.calend.februa.	Calanicus mar.	i	lxxiij	
iiij.calend.febru.	Calanicus mar.	iij	xxxix	
	Calendinus mar.	iij	xli	
pridie idus ma.	Caleph pater.	viij	ij	
viij.idus febru.	Callimachus mar.	iiij	clxx	
xvi.calend.maij.	Calixta.vir.ꝛ mar.	iij	ci	
prid.idus octobr.	Calixtus mar.	iiij	lv	
xiiij.calend.apri.	Calixtus papa ꝛ m̄.	ix	lxij	
xiiij.calend.iulij.	Calocerus mar.	iij	ccviij	
calend.auguſt.	Calocerus mar.	v	xvij	
viij.idus iunij.	Calumnioſus mar.	vij	vi	
iiij.calend.ſeptēb.	Candida mar.	v	xcij	
vij.idus martij.	Candida virgo	xi	vltimo	229
x.calend.octobr.	Candidus mar.	iij	clxxxv	
v.idus martij.	Candidus mar.	viij	ciij	
	Candidus mar.	iij	xci	
viij.non.februarij	Candidus confeſſor	xi	xix	
v.non.octobris.	Candidus martyꝛ	xi	vltimo	46
v.idus octobris.	Candidus martyꝛ	xi	vltimo	270
prid.calend.iunij.	Canicius abas	xi	vltimo	241
prid.calend.iunij.	Cantianilla vir.ꝛ m̄.	v	lxx	
prid.calend.iunij.	Cantianus martyꝛ	v	lxx	
iiij.calen.auguſti.	Cantius martyꝛ	v	lxx	
	Campanus mar.	vi	clvij	
	Capithon cp̄s	xi	viij	
	Capithon cōfeſſor	xi	liiij	
xiij.calen.nouēb.	Capraſius mar.	ix	lxxxvi	
calend.iunij.	Capraſius abbas	xi	vltimo	162
	Captiua quedā ſctā	xi	xxxiiij	
x.calend.iunij.	Carcerius martyꝛ	v	cxxxvij	
calend.iulij.	Carilephus ɔfeſſor	vi	xxxvij	
iiij.calend.maij.	Carilipus mar.	xi	vltimo	131
iiij.idus decemb.	Carpophorꝰ pb̄r ꝛ m̄.		liij	
nonas iulij.	Carpophorus mar.	vi	lxiiij	
vi.idus nouemb.	Carpophorus mar.	x	xxxvij	
xiij.calen.ſeptēbr.	Carphorus mar.	vij	lxxxvij	
idibus aprilis.	Carpus cp̄s ꝛ mar.	iiij	xlix	
iij.idus octobris.	Carpus diſcipu.	ix	lvi	
	Caſſiodorus cōfeſ.	xi	lx	
iij.non.decēbris.	Caſſianus martyꝛ	i	xxij	
xvi.calend.maij.	Caſſianus mar.	iiij	lvi	
nonas auguſti.	Caſſianꝰ cp̄s ꝛ ɔfeſ.	vij	xxvij	
idibus augu.	Caſſianꝰ cp̄s ꝛ mar.	vij	lviij	
	Caſſianus preſby.	vij	lix	
vi.idus octobris.	Caſſius martyꝛ	ix	xlvi	
iij.calend.iulij.	Caſſius epiſcopus	vi	xxv	
iij.calend.auguſt.	Caſſius mar.	xi	vltimo	197
v.calen.aprilis.	Caſtor martyꝛ	xi	vltimo	102
v.calend maij.	Caſtor martyꝛ	xi	vltimo	130
nonas iulij.	Caſtorius mar.	vi	lxiiij	
vi.idus nouemb.	Caſtorius mar.	x	xxxvi	
vij.calend.april.	Caſtulus martyꝛ	iij	ccxxxi	
xi.calend.iunij.	Caſtus mar.	v	xxx	
prid.non.ſeptēbr.	Caſtus mar.	xi	vltimo	237
prid.non.octobr.	Caſtus martyꝛ	xi	vltimo	275
viij.idus maij.	Cathaldus cp̄s	iiij	cxliij	
xv.calend.februa.	Cathedra petri ſcd̄a	ij	xcv	
viij.calend.mar.	Cathedra petri.j.	iij	cxl	
idibus iulij.	Catulinus mar.	vi	ciij	
x.calend.decemb.	Cecilia virgo ꝛ mar.	x	xcvi	
xv.calend.maij.	Cecilianus mar.	iiij	lvi	
idibus maij.	Cecilius cp̄s	v	iij	
	Cedonius cp̄s	v	cij	
	Celadion cp̄s	vi	vi	
iij.non.febru.	Celerina mar.	iij	lxxix	
iij.non.februarij.	Celerinꝰ dia.ꝛ cōfeſ.	iij	lxxix	
iij.non.februarij.	Celerinus martyꝛ	xi	vltimo	49
	Celeſtinus papa pri.	v	xviij	
xiiij.calen.iunij.	Celeſtinus papa.ij.	v	xix	
	Celeſtinus confeſſor	v	xx	
v.idus maij.	Celianus mar.	iiij	cli	
v.nonas mar.	Celidonius martyꝛ	iij	clxxij	
vij.idus ianuarij.	Celſus puer mar.	ij	lij	
v.calend.auguſti.	Celſus martyꝛ.	vi	cxlvij	
iij.nonas nouēbr.	Chenelmus mar.	x	xix	
iiij.idus iunij.	Cenſurus cp̄s	xi	vltimo	169
iiij.calend.febru.	Cētū ꝛ.x.milites m̄.	ij	xli	
	Centū ſocij ſymeonis cp̄i ꝛ martyris	iiij	lxxi	
iiij.idus auguſti.	Cētū ꝛ.lxv.mili.m̄.	vij	xliiij	
xv.calend.martij.	Cheramon mar.	iij	cxxvi	
	Cheramō cp̄s ꝛ m̄.	xi	xxviij	
iij.calen.ianuarij.	Cerberus martyꝛ	ij	xx	
vi.idus octobris.	Cerbonꝰ epiſcopus	ix	xliij	
	Cerdo epiſcopus	xi	vi	
iiij.idus iunij.	Cerealis martyꝛ	v	ciiij	
xviij.calen.octob.	Cerealis mar.	viij	lxxvij	
	Ceſar diſcipulus	vi	c	
	Ceſarienſes epiſcopi	xi	ix	
vi.calen.ſeptemb.	Ceſarius epiſcopus	vij	cxxv	
calend.nouembr.	Ceſarius mar.	x	ij	
iij.nonas nouēbr.	Ceſarius martyꝛ	x	xviij	
	Cicis diſcipulus	vi	c	
v.calen.nouemb.	Chilenus confeſſor	ix	cxvij	
viij.idus iulij.	Chilianꝰ cp̄s ꝛ mar.	vi	lvi	
iij.nonas aprilis.	Cionia vir.ꝛ mar.	iiij	xxvij	
v.idus decembris	Cyprianus abbas	i	li	
xviij.calen.octob.	Cyprianꝰ cp̄s ꝛ m̄.	viij	lxxviij	
vi.calend.octobr.	Cyprianꝰ cp̄s ꝛ m̄.	viij	cxxi	
iiij.idus octobr.	Cyprianꝰ cp̄s ꝛ mar.	ix	liiij	
xij.calen.iulij.	Cyprianꝰ mar.	xi	vltimo	176
calendis ianuarij.	Circunciſio domini	ij	xxvij	
xiiij.calend.iulij.	Ciriacus mar.	v	cxxv	

Tempore.		Li.	Cap.	pa.
vi.idus auguſti.	Ciriacus mar.	vii	xxxv	
xi.calend.nouẽb.	Ciriacus papa ⁊ m̃.	ix	lxxxvij	
vi.idus februarij.	Ciriacus mar.	xi	vltimo	55
vi.calen.ianuarij.	Chiridonius mar.	i	lxxxij	
v.calen.nouemb.	Cyrilla vir ⁊ mar.	ix	cxviij	
iiij.calend.febru.	Cyrillus cõs	iij	xliij	
	Cyrillus cõs	iij	cliij	
vij.idus martij.	Cyrillus mar.	iij	clxxxij	
vij.idus iulij.	Cyrillus cõs ⁊ mar.	vi	lxx	
	Cyrillus dia. ⁊ mar.	vi	lxxij	
calend.auguſti.	Cyrillus martyr	vij	x	
	Cyrillus cõs ⁊ mar.	x	xxxvi	
xiij.calend.april.	Cyrillus martyr	xi	vltimo	93
vi.calend.maij.	Cyrinus mar.	iiij	lxxxix	
prid.idus iunij.	Cyrinus martyr	v	cix	
viij.calen.aprilis.	Cyrinus martyr	xi	vltimo	99
xvi.calend.augu.	Cyrinus mar.	vi	cx	
prid.calend.febr.	Cyrus martyr	iij	lxiii	
xvi.calend.ianua.	Citon martyr	i	lxxiii	
prid.idus auguſt.	Clara virgo	vij	lii	
viij.calen.ianua.	Claudia ſancta	ij	iij	
v.calend.martij.	Claudianus mar.	iij	clxi	
prid.non.martij.	Claudianus mar.	iij	clxx	
iij.nonas decẽb.	Claudi⁹ tribu.mar.	i	xxii	
xij.calend.martij.	Claudius martyr	iij	cxxxiiii	
vij.idus martij.	Claudius martyr	iij	clxxxv	
vi.calend.maij.	Claudius mar.	iiij	lxxx	
nonas iulij.	Claudius mar.	vi	lxiiii	
viij.idus auguſti.	Claudius mar.	vij	xxx	
x.calen.ſeptembr.	Claudius mar.	vij	ci	
vi.idus nouẽbris.	Claudius mar.	ix	xvi	
prid.non.decẽbr.	Clemens preſbyter	i	xxviii	
xij.calẽ.nouemb.	Clemẽs cõs ⁊ mar.	ix	lxxxvii	
ix.calen.decemb.	Clemẽs papa ⁊ mar.	x	xcviii	
v.calen.decemb.	Clemẽs flauius cõs	x	cxiij	
xviij.calen.decẽb.	Clementinus mar.	xi	vltimo	321
vij.calend.octob.	Cleophas diſcipu.	viij	cxviii	
vij idus ianuarij.	Clerus dia. ⁊ mar.	ij	liiii	
xix.calend.febru.	Clerus confeſſor	xi	vltimo	34
vi.calend.maij.	Clerus papa ⁊ mar.	iiii	lxxxviii	
vij.idus ſeptemb.	Clodoaldus	viii	l	
vi.idus februarij.	Coluta vir. ⁊ mar.	iii	cvi	
viij.idus iulij.	Colonatus preſbyter ⁊ martyr	vi	lxvi	
prid.calen.ianua.	Columba vir. ⁊ mar.	ii	xxiiii	
xi.calend.decem.	Columbanus abbas	x	xciiii	
	Colũbanus confeſ.	x	xcv	
prid.calen.iulij.	Commemoratio pauli apoſtoli	vi	xxvi	
iiij.non.nouemb.	Cõmemoratio omniũ mortuorum	x	viii	
vi.idus decembr.	Cõceptio virginis marie	i	xiii	
viij.calend.octo.	Conceptio ſancti Joannis baptiſte	viii	cxv	
idibus auguſti.	Concordia mar.	vij	lvi	
calen.ianuarij.	Concordi⁹ pſby. ⁊ m̃.	ij	xxx	
nonas maij.	Coniunctio corpor ſtephani ⁊ laurentij	iiii	cxxxix	
iiij.calen.iunij.	Concon martyr	v	lxij	
	Conſtantia virgo	iii	xxxiij	
xiij.calend.octob.	Conſtantia mar.	viii	xcvi	
xij.calend.nouẽb.	Cõſtantia vir. ⁊ mar.	ix	lxxxvij	
xvi.calend.decẽb.	Conſtantia virgo	x	lxvij	
xij.calend.iunij.	Conſtantin⁹ imperator	v	xxvi	
vi.idus auguſti.	Conſtantin⁹ mar.	vii	li	
x.calend.octobr.	Conſtantin⁹ mar.	viii	cij	
prid.idus april.	Conſtantinus cõs	xi	vltimo	118
x.calen.decembr.	Conſtantius mar.	viij	ciij	
x.calend.octobr.	Conſtantius cõfeſ.	viij	cxi	
	Conſtantius cõs	viij	cxij	

Tempore.		Li.	Cap.	pa.
viij.calen.februa.	Cõuerſio ſcti pauli	iij	xx	
	Copres preſby.	xi	xiij	
vi.idus ſeptembr.	Corbinianus cõs	viij	liij	
xii.calend.nouẽb.	Cordula vir ⁊ mar.	ix	lxxxvij	
xiiii.calend.maij.	Corebonus mar.	iiij	lxi	
iiij.calend.augu.	Corgenes mar.	vi	c vij	
prid.calend.apri.	Cornelia martyr	xi	vltimo	105
iiij.non.februarij.	Cornelius cẽturio epiſcopus	iij	lxxij	
xviij.calend.octo.	Corneli⁹ pa. ⁊ mar.	viij	lxxvij	
	Cornelius cõs	xi	vij	
prid.idus maij.	Corona martyr	iiij	clviij	
iij.idus auguſti.	Corona chriſti	vij	xlv	
vij.calend.iunij.	Corpus chriſti	v	clv	
iiij.calend auguſ.	Corſeus mar. vj.	vi	xiv	
prid.calend.iunij.	Corſicus pſby. ⁊ m̃.	xi	vltimo	182
iiij.non.ſeptemb.	Coſmas cõfeſſor.	viij	xxvi	
v.calend.octobr.	Coſmas mar.	viij	cxxij	
xv.calend.iunij.	Coſmus martyr	vi	lxxv	
viij.idus ſeptem.	Cotidus diaconus	xi	vltimo	240
xv.calend.martij.	Craton martyr	iij	cxxvi	
xv.calend.martij.	Creator martyr	xi	vltimo	65
v.calend.iulij.	Creſcens diſcipu.	vi	xv	
iiij.calend.decẽbr.	Creſcẽs cõs ⁊ mar.	x	cxix	
calend.octobris.	Creſcens mar.	xi	vltimo	267
xix.calend.iulij.	Creſcentia mar.	v	cxviij	
vi.non.iulij.	Creſcentian⁹ mar.	vi	xlij	
prid.idus augu.	Creſcentian⁹ mar.	vij	lv	
xviij.calend.octo.	Creſcentian⁹ mar.	viij	lxxviij	
viij.calend.decẽb.	Creſcentianus mar.	x	cij	
iiij.calend.decẽb.	Creſcentianus cõs et martyr	x	cxix	
prid.calend.iunij.	Creſcentian⁹ mar.	xi	vltimo	162
idibus iunij.	Creſcentian⁹ mar.	xi	vltimo	170
xv.calend.octob.	Creſcentius mar.	xi	vltimo	248
x.calend.aprilis.	Creſcẽti⁹ pbr ⁊ mar.	iij	cxxij	
xv.calend.auguſt.	Creſcentius mar.	vi	cxi	
viij.idus auguſti.	Creſcentius mar.	vij	xxx	
xvij.calen.decẽb.	Creſconius cõs ⁊ m̃.	x	cxxi	
viij.calend.nouẽ.	Chryſanthus mar.	ix	cv	
	Chryſictes diſcipu.	vi	c	
viij.calend.decẽb.	Chryſogonus mar.	x	ci	
x.calend.maij.	Chryſotelius preſbyter ⁊ martyr	iiij	lxxix	
non.decembris.	Criſpina vir. ⁊ mar.	i	xxxi	
viij.calen.nouẽb.	Criſpinianus mar.	ix	cvi	
viij.calen.nouẽb.	Criſpinus mar.	ix	cvi	
xiij calend.decẽb.	Criſpin⁹ cõs ⁊ mar.	x	lxxxiij	
iiij.non.octobris.	Criſpus diſcipu.	ix	xvij	
xv.calend.ſeptẽb.	Criſpus pſby. ⁊ mar.	vij	lxxv	
viij.id⁹ februarij.	Chriſta vir. ⁊ mar.	iij	ci	
iij.calen.decemb.	Chriſti aduentus	i	i	
calend.ianuarij.	Chriſti natiuitas	ij	i	
calend.ianuarij.	Chriſti circunciſio	ij	xxvij	
viij.idus ianuarij.	Chriſti apparitio	ij	xlvij	
viij.idus aprilis.	Chriſti paſſio	iij	cxxxvij	
vi calend.aprilis.	Chriſti reſurrectio	iij	l	
iij.nonas maij.	Chriſti aſcenſio	iiij	cxxviij	
ix.calend.auguſt.	Chriſtina vir. ⁊ m̃.	vi	cxxx	
vi.calend.nouẽb.	Chriſtina vir. ⁊ m̃.	ix	cxij	
iij.calendas iunij.	Chriſtolus	xi	vltimo	169
viij.calen.auguſti.	Chriſtophor⁹ mar.	vi	cxxxv	
prid.calen.ſeptem.	Chriſtophor⁹ mar.	viii	lxxxvi	
	Chromatius mar.	vij	xlvij	
	Chromatius cõs	vij	xlviij	
idibus maij.	Ctheſiphon cõs	v	iij	
viij.calend.augu.	Cucufas martyr	vi	cxxxvi	
xiij.calen.aprilis.	Cutbertus cõs	iij	ccxv	
prid.idus nouẽb.	Cunibertus cõs	xi	vltimo	316
	Cunegundis nup.vir.	vi	xxvij	
vi.calend.martij.	Cutia virgo ⁊ mar.	iij	cxxxiiij	

Tempore.		Li.	Cap.	pa.
	De litera D			
pridie non.iunij.	Dacianus mar.	xi	vltimo	133
	Dacius eps	xi	cxix	
non. decembris.	Dalmatius eps et mar.	i	xxxij	
iij. idus decemb.	Damaſus papa	i	lvi	
v.calend.octob.	Damianus mar.	viij	cxxiij	
	Dan patriarcha.	iij	xcvi	
ij.non.ianuarij.	Daniel leuita et mar.	ij	xi	
xij.calend.augu.	Daniel abbas	vi	cxxiij	
v.calend. ſeptem.	Daniel propheta	vij	cxxvi	
iiij.non.decem.	Darſoſa ſancta	i	xix	
prid.non.ianua.	Darſoſa martyr	ij	xliij	
xij.calend.nouemb.	Daria martyr	ix	lxxvij	
viij.calen. nouemb.	Daria virgo et mar.	ix	cvi	
xiiij.calen. ianua.	Darius martyr	xi	vltimo	14
xij.calen.nouem.	Daſius martyr	xi	viij.	297
viij.idus decem.	Datiua martyr	i	xxxv	
iij.idus ſeptē.	Datiuus eps et m.	viij	ix	
iiij calend.ianua.	Dauid rex et propheta	ij	xvi	
	Dauid monachus	ij	xvij	
iij idus februa.	Dauid martyr	iij	cxiiij	
calend.iunij.	Decem martyres	v	lxxiij	
viij.idus nouemb.	Decē martyres	x	xxxij	
idibus iulij.	Decem infantes mar.	xi	vltimo	195
xiij calen.auguſti.	Decē ſo.ſabini mar.	xi	vltimo	197
x calen.iulij.	Decē milia mar.	v	cxxxvij	
vij.idus iulij.	Decē milia.203.m.	vi	lxxv	
xvi.calen.maij.	Decēocto mar.	iiij	lvi	
vij.idus augu.	Decemocto ſocij petri martyres	xi	vltimo	221
idibus auguſti.	Decēnouē ſocij hippolyti martyres	vij	lxi	
v.calend.iulij.	Decēnouē mar.	vi	xvi	
vi.calend.maij.	Decēſeptem milia martyres	iiij	lxxxix	
iiij.calen.ſeptē.	Decollatio ſancti ioannis baptiſte	vij	cxxxij	
iij.calen.octo.	Dedica.ſ.michae.	viij	cxxx	
v.idus nouem	Dedicatio ſalua.	x	xxxviij	
xiiij.calend.decē.	Dedicatio apo.	x	lxxliij	
	Dedicatio eccleſie materialis	x	cxxi	
	Dedicatio eccleſie ſpiritualis	x	cxxij	
xv.calen.februa.	Deicolus abbas	ij	xcviij	
	Delbora propheteſſa	viij	vi	
xi.calen.iunij.	Demetria virgo	v	cxxxv	
	Demetrianus eps	xi	vij	
v.calend.maij.	Demetrius mar.	iiij	xciij	
vij.calend. nouē.	Demetrius mar.	ix	cx	
	Demetrius eps	xi	vi	
xi.calen.ianua.	Demetrius martyr	xi	vltimo	20
v.non.iulij.	Demetrius martyr	xi	vltimo	189
xix.calend. ſeptē.	Demetrius cōfeſ.	xi	vltimo	21
iiij.idus nouē.	Demetrius eps et m.	xi	vltimo	314
prid. calen. augu.	Democritus mar.	xi	vltimo	206
xi.calen. auguſt.	Deodata martyr	vi	cix	
	Deodoricus eps	xi	lxvi	
x.calen.iunij.	Deſiderius epiſcopus et martyr	v	xxxi	
x.calen.iunij.	Deſiderius eps et m.	v	xixij	
xij.calen.octo.	Deſiderius mar.	viij	xcij	
iij.idus februa.	Deſiderius eps	xi	vltimo	58
xvi.calen.ianua.	Deuandus mar.	i	lxiij	
	Didachus eps	xi	lxxij	
	Didymus cōfeſſor	xi	xxxvij	
	Didymus ſenex	xi	xxxviij	
prid. idus augu.	Digna martyr	vij	liiij	
	Diocles cōf. ſſor	xi	liij	
ix.calen.iunij.	Diocles mar.	xi	vltimo.	150
xi.calend.april.	Diodolus mar.	xi	vltimo	135
calend.decem	Diodorus pbr et m.	i	xij	
	Diodorus eps	i	xiij	
	Diogenes cōfeſſor	xi	lxxvj	
viij.idus apri.	Diogenes mar.	xi	vltimo	124
pri.idus auguſt.	Diomeda mar.	vij	lv	
viij.idus decem.	Dionyſia mar.	i	xxxv	
pri.idus decem.	Dionyſia mar.	i	lxiij	
idus maij.	Dionyſia virgo et m.	v	iiij	
	Dionyſius eps	i	lxxx	
vij calend . ianua.	Dionyſius papa et m.	ij	v	
xvi.calen.mar.	Dionyſius mar.	iij	cxxiij	
xvij.calen.apri.	Dionyſius mar.	iij	ccxv	
vi.idus apri.	Dionyſius eps	iiij	xxxvij	
iiij.idus maij.	Dionyſius cōfeſ.	iiij	clviij	
pridie idus maij.	Dionyſius mar.	iiij	clxx	
viij.calen.iunij.	Dionyſius eps	v	xiij	
iiij.calend.augu.	Dionyſius mar.	vi	clvij	
iij idus augu.	Dionyſius mar.	vij	cxij	
vij.calend. ſeptē.	Dionyſius mar.	vij	cx	
v.no.octob.	Dionyſius eps et m.	ix	xvi	
vij.idus octo.	Dionyſius eps et m	ix	xli	
xv.calen.decem.	Dionyſius eps et cōfeſ.	x	lxix	
vi.idus februa.	Dionyſius mar.	xi	vltimo	35
prid. calen. augu.	Dionyſius mar.	xi	vltimo	206
xij.calend. octo.	Dionyſius mar.	xi	vltimo	234
xix.calen . ianua.	Dioſcorus mar.	i	lxviij	
v.calend.mar.	Dioſcorus mar.	iij	cli	
xv.calen.iunij.	Dioſcorus mar.	v	xi	
viij.calen.apri.	Diſmas cōfeſſor	iij	ccxxviij	
idibus iulij.	Diuiſio apoſtolorū	vi	xcix	
v.calen.decem.	Diuus martyr	x	cxv	
calen.iunij.	Dominianus abbas	x	xxxix.	
xi.calend.iulij.	Dominicus mar.	v	cxxxiij	
nonas auguſti.	Dominicus cōfeſſor	vij	xxij	
vij.idus martij.	Domitianus mar.	iij	clxxxv	
calend.auguſti.	Domitianus mar.	vij	x	
v.calen.ianua.	Domitianus cōfeſ.	xi	vltimo	22
iij.non.iunij.	Domitius mar.	xi	vltimo	109
vij.idus mar.	Domnus mar.	iij	clxxxv	
	Domnus eps et cōfeſ.	xi	vij	
	Domnus eps et cōfeſ.	xi	ix	
iij.idus apri.	Domnus eps et mar.	xi	vltimo	116
xvi.calend.augu.	Donata mar.	vi	cx	
ix.calen.ianua.	Donatianus mar.	v	lxxvij	
viij.idus ſeptem.	Donatianus eps et m.	viij	xliij	
iij.calend.auguſt.	Donatilla virgo et m.	vi	clix	
xi.non.februa.	Donatus mar.	iij	lxxij	
calen.martij.	Donatus mar.	iij	clxv	
vij. idus auguſti.	Donatus eps et m.	vij	xxxij	
vij.idus augu.	Donatus eps et cōf.	vij	xxxiij	
xiiij.calen. ſeptē.	Donatus pbr et cōfeſ.	vij	lxxviij	
x.calend.ſeptemb.	Donatus mar.	vij	c	
pri.idus decē.	Donatus mar.	xi	vltimo.	6
xiij.calē.mar.	Donatus mar.	xi	vltimo	69
vij.idus apri.	Donatus presbyter et martyr	xi	vltimo	113
xij.calen.iunij.	Donatus mar.	xi	vltimo	144
non. ſeptemb.	Donatus mar.	xi	vltimo	239
xviij.calen.iulij.	Donina vir. et mar.	xi	vltimo	121
xi.calend.maij.	Doninus conf. ſſor	iiij	lxij	
vij.idus octo.	Doninus mar.	ix	xlij	
iij.calend.april.	Doninus mar.	xi	vltimo	103
viij.idus februa.	Dorothea vir. et mar.	iij	ci	
	Dorothea virgo	iij	cij	
iij nonas ſeptem	Dorothea virgo et m.	viij	xxix	
v.idus ſeptemb.	Dorotheus mar.	viij	lv	
v.idus ſeptemb.	Dorotheus abbas	viij	lvi	
	Dorotheus eps	xi	vij	
v.calend.april.	Dorotheus mar.	xi	vltimo	102
x.calen.iulij	Draconarius mar.	v	cxxxvij	

Tempore.		Li.	Cap.	pa.
xix.calen.ianua.	Druſus mar.	xi	vltimo	9
viij.calen.ianua.	Ducẽte virgines m̃.	ij	ij	
iii.nonas iunij.	Ducenti mar.	v	lxx	
x.calen.maij.	Ducenti quinquaginta clerici mar.	iiij	lxxviij	
viij.calen.decẽ.	Ducẽti milites mar.	x	ciij	
v.nonas.iulij.	Ducenti ſocij Tryphonis martyres	xi	vltimo	188
xvij.calen.nouẽ.	Ducenti ⁊.xviij.mar.	ix	lxxiij	
calend.martij.	Ducenti ⁊.lxij.mar.	iij	clxij	
calen.iulij.	Ducẽti ⁊.lxij.mar.	xi	vltimo	172
iij.calen.nouẽ.	Ducenti ⁊.xx.mar.	xi	vltimo	306
	Due virgines mar.	xi	xxix	
viij.calen.apri.	Dula virgo ⁊ mar.	iij	ccxxx	
vij.idus ſeptẽ.	Dunſtanus cõs	viij	xlix	
xvij.calen.nouẽb	Duo fratres ſatyriani martyres	ix	lxxiij	
iiij idus ianua.	Duo iuuenes mar.	ij	lx	
	Duo monachi mar.	xi	cxij	
	Duo nepotes [illegible]	xi		
iiij.non.febru.	Duo pueri mar.	iij	lxxv	
xvi.calen.iunij.	Duo ſo.heraclij mar.	xi	vltimo	143
vij calen.febru.	Duodecim diſcipuli policarpi mar.	iij	xxiiij	
	Duodecim patriar.	iij	xcvi	
x.calen.apri.	Duodecī inſãtes m̃.	iij	ccxxi.	
xiiij.calend.iunij.	Duodecim mulie.m̃.	v	xvi	
	Duodecim apoſtoli	vi	xcix	
x.calen.ſeptẽ.	Duodecim mar.	vij	c	
calen. ſeptem.	Duodecī fratres m̃.	viij	xix	
xij.calen.nouẽ.	Duodecim milia m̃.	xi	vltimo	297
xiiij.calen.ſeptẽ.	Duo m.cccccxcvij.m̃.	vi	lxxvi	

¶ De litera. E

xiij.calen.apri.	Eadbertus cõs	iij	ccxij	
xvi.calen.decẽ.	Eadmũdus cõs	x	lxviij	
xij. calend.decẽ.	Eadmũdus rex m̃.	x	lxxxix	
	Eadmũdus rex m̃.	x	xc	
iij.calen.mar.	Eanius mar.	iij	cliiij	
iiij.calen.ianu.	Ebrulphus confeſ.	xi	vltimo	23
	Edburga virgo	xi	lxix	
ix.calen.iulij.	Edeltrudis regina	v	cxiij	
	Edgarus rex cõfeſ.	xi	lxv	
vij.idus mar.	Editius mar.	iij	clxxxv	
iij.idus octo.	Eduardus rex cõfeſ.	ix	lvij	
	Eduardus rex mar.	ix	lviij	
	Effraim patriarcha	iij	xcviij	
	Effrates monachus	xi	xlv	
	Effrem cõs	vij	xcvi	
calend.febru.	Effron diaconus	iij	lxx	
iiij.idus mar.	Egdunus preſb.⁊ m̃.	iij	cxcvi	
	Eggytha virgo	xi	xx	
calen.ſeptem.	Egidius abbas	viij	xviij	
	Eleazar ſacerdos	vij	xxxiij	
	Eleazarus mar.	ix	viij	
x.calen.ſeptem.	Eleazarus mar.	xi	vltimo	221
xi.calen.nouẽ.	Eledia vir.⁊ mar.	ix	xcvi	
xiiij.calen maij.	Eleutheri⁹ cõs ⁊ m̃.	iiij	lxi	
vij.calen.iunij.	Eleutheri⁹ pa.⁊ m̃.	v	lxi	
viij.idus ſeptẽ.	Eleutheri⁹ abbas	viij	xlv	
vi.non.octo.	Eleutherius mar.	ix	xiiij	
vij.idus octo.	Eleutheri⁹ dia.⁊ m̃.	ix	xli	
vij.calen.ſeptẽ.	Eleutherius cõs	xi	vltimo	22
calen.decẽ.	Eligius cõs	x	xcvi	
x.calen.maij.	Elimas p̃ſby.⁊ m̃.	iiij	lxxix	
v.calen.ianua.	Elpheſus cõs ⁊ mar.	ij	xij	
iiij.non ſeptem.	Elpidius cõs	viij	xxvij	
iiij.non. ſeptemb.	Elpidius abbas	viij	xxviij	
x.calen.februa.	Emerẽtiana vir.⁊ m̃.	iij	xiij	
viij.idus decem.	Emilianus mar.	i	lxxxv	

Tempore.		Li.	Cap.	pa.
iij.calend.maij.	Emilianus mar.	iiij	c	
xv.calen.octo.	Emilianus mar.	viij	xxxviij	
pridẽ.idus nouẽ.	Emilianus cõs	x	liij	
vi.idus februa.	Emilianus mar.	xi	vltimo	33
xv.calend.augu.	Emilianus cõfeſ.	xi	vltimo	196
xi.calend.iunij.	Emilius mar.	v	xxx	
v.calen.iunij.	Emilius mar.	xi	vltimo	156
pridie no.octob.	Emilius mar.	xi	vltimo	275
v.nonas martij.	Emiterius mar.	iij	lxxij	
	Enoch pater	iij	x	
pridie no.maij.	Enodi⁹ cõs ⁊ mar.	iiij	clxxv	
iiij.no.augu.	Enodius mar.	vij	xiij	
xvi.calen.maij	Enodius mar.	iiij	lvi	
	Enos pater	iij	vi	
nonas iunij.	Eobaricus cõs	v	lxxxvij	
pri.calen.ianua.	Eodardus mar.	ij	xxv	
calen.iulij.	Epachrius cõfeſ.	xi	vltimo	184
iiij.non.iunij.	Epactus mar.	v	lxxvij	
xiiij.calẽ.augu.	Epaphras diſcipu.	vi	cxvi	
	Epaphroditus diſc.	vi	c	
	Ephenetus diſci.	vi	c	
xi.calen. ſeptẽ.	Epictetus mar.	xi	vltimo	219
pri.idus decẽ.	Epimachus mar.	i	lxij	
vi.idus maij.	Epimachus mar.	iiij	cxlix	
iiij.idus octo.	Epion preſbyter	xi	vltimo	284
viij.idus ianua.	Epiphania dñi	ij	xlvij	
iiij.idus maij.	Epiphani⁹ cõs ⁊ ꝯ.	iiij	clvij	
vij.idus apri	Epiphani⁹ cõs ⁊ m̃.	xi	vltimo	113
x.calen.maij.	Epipodius mar.	iiij	lxxx	
	Ephi pures mar.	iij	clxviij	
x.calen.iunij.	Epiticus cõs	xi	vltimo	148
ix.calẽ.februa.	Epolon⁹ puer mar.	iij	xviij	
iij.calẽ.augu.	Ephronius cõs	xi	vltimo	208
	Equitius abbas	xi	xcvi	
	Eradius diſcipu.	vi	c	
vij.calen.iunij.	Eradius mar.	xi	vltimo	153
iij.no.ſeptem.	Eraſma vir.⁊ mar.	viij	xxix	
iiij.nonas iunij.	Eraſmus cõs ⁊ m̃.	v	lxxv	
vij.calen.decem.	Eraſmus mar.	xi	vltimo	332
vij.calen.augu.	Eraſtes diſcipu.	vi	cxij	
iij.idus iulij.	Eſdras ſacerdos	vi	xcij	
xiiij.calẽ. nouẽ.	Ethbinus cõfeſ.	ix	lxxxiiij	
	Etheldrita	xi	lxvij	
xij.calẽ. nouemb.	Ethereus mar.	ix	lxxxvij	
	Eua mater	iij	iij	
iij.nonas apri.	Euagri⁹ preſby.	iiij	xxviij	
	Euagri⁹ preſby.	iiij	xxix	
iij.nonas apri.	Euagrius mar.	xi	vltimo	108
calen.octo.	Euagrius mar.	xi	vltimo	267
vij.calen.maij.	Euandius mar.	xi	vltimo	129
v.nonas octo.	Euãdus pbr̃ ⁊ m̃.	ix	xv	
iij.calen.ianua.	Euantia mar.	ij	xx	
vij.calen.nouẽ.	Euariſt⁹ pa.⁊ mar.	ix	cxi	
xvi.calen.decẽ.	Eucherius cõs	x	lxvij	
	Eudoxius cõs	xi	vij	
xvi.calend. iunij.	Euclius cõs	v	viij	
v.nonas maij.	Euẽtius p̃ſby.⁊ m̃.	iiij	cxviij	
v.calen.ianua.	Eugendus abbas	xi	vltimo	25
viij. calen . ianua.	Eugenia ṽgo ⁊ mar.	ij	iij	
vi.idus ianua.	Eugenianus mar.	xi	vltimo	29
pridie idus decẽ.	Eugenius mar.	i	lxi	
ix.calen.februa.	Eugenius mar.	iij	xix	
vi.nonas maij.	Eugeni⁹ cõs ⁊ cõſ.	iiij	cxvi.	
iij.idus iulij.	Eugeni⁹ cõs ⁊ mar.	vi	xcvi	
xv.calẽ.augu.	Eugeni⁹ mar.	vi	cxi	
xvij.calẽ.decẽb.	Eugeni⁹ cõs ⁊ mar.	x	lxij	
	Eugeni⁹ cõs ⁊ cõfeſ.	x	lxiij	
xiij.calen.apri.	Eugenius mar.	xi	vltimo	93
iiij. calend. augu.	Eugenius mar.	vi	clvij	
pridẽ.non.ianua.	Eugenius mar.	ij	xliiij	
iij.non nouemb.	Eugra mar.	x	xvij	

Tempore.		Li.	Cap.pa.
xij.calẽ.octo.	Euilaſius mar.	viij	xcvij
iiij.idus decem.	Eulalia vir.ꝛ mar.	i	liiij
xij.calend.febrna.	Eulogius mar.	ij	cx
v.idus iulij.	Eulogiꝰ mar.	vi	lxxxiij
v.idus iulij.	Eulogius p̄ſby.	vj	lxxxiiij
xij.calẽ.octob.	Eulogius p̄ſby.	viij	xcix
v.nonas iulij.	Eulogius mar.	xi	vltimo 189
prid.idus augu.	Eumenia mar.	vij	liiij
	Eumenides cp̄s	xi	vi
vij.idus mar.	Eunoicus mar.	iij	clxxxv
	Eunuchus diſcipu.	vi	c
iij.non.ſeptem.	Euphemia vir.ꝛ m̄.viij		xxix
xvi.calen.octo.	Euphemia vir.ꝛm̄.viij		lxxxiiij
idibus apri.	Euphemia vir.ꝛ m̄.	xi	vltimo 119
v.nonas iulij.	Euphemia mar.	xi	vltimo 189
prid.idus augu.	Euplus mar.	vij	liij
	Euphradon diſcipu.	vi	c
iij.idus mar.	Euphraſia virgo	iij	cxcvij
xix.calen.ſeptẽ.	Eupraſius cp̄s ꝛ m̄.	xi	vltimo 34
xi.idus augu.	Euprepia mar.	vij	liiij
v.calen.octob.	Euprepius mar.	vij	cxxiij
iij.idus febrna.	Euphroſyna vir.	iij	cxiij
non.maij.	Euphroſyna v̄.ꝛ m̄.	iiij	cxxxviij
v.calen.maij.	Euſebius cp̄s ꝛ m̄	viij	xciiij
xi.calend.iulij.	Euſebiꝰ cp̄s ꝛ cõfeſ.	iiij	cxxxiiij
calend.augu.	Euſebiꝰ cp̄s ꝛ mar.	v	v
xix.calend.ſeptẽ.	Euſebius p̄ſby.	vij	lxij
	Euſebius cp̄s	vij	lxiij
	Euſebius abbas	vij	lxiiij
viij.calend.ſeptẽ.	Euſebius mar.	vij	cxi
vi.calend.octob.	Euſebiꝰ papa ꝛ m̄.	viij	cxxij
non.nouẽb.	Euſebius mar.	x	xxviij
	Euſebius cp̄s	xi	x
iij.non.mar.	Euſebius mar.	xi	vltimo 84
iiij.calẽd.maij.	Euſebius mar.	xi	vltimo 131
xi.calend.nouẽb.	Euſebius mar.	xi	vltimo 299
iiij.calẽd.apri.	Euſtaſius abbas	iiij	xi
idibus maij.	Euſtachius cp̄s.	v	iij
xiij.calend.iunij.	Euſtachius mar.	v	xxij
xvij.calend.augu.	Euſtachiꝰ cp̄s ꝛ m̄.	vi	ciiij
v.idus octob.	Euſtachius abbas	ix	iij
	Euſtachiꝰ cp̄s ꝛ cõf.	ix	liij
iiij.calen.decẽb.	Euſtachiꝰ cp̄s ꝛ m̄.	x	cxix
xiij.calẽd.octob.	Euſtachius cp̄s.	xi	vltimo 253
iiij.idus octob.	Euſtachius p̄ſby.	xi	vltimo 283
xi.calend.maij.	Euſtella virgo	iiij	cv
iiij.non.nouẽ.	Euſtochiũ virgo ꝛ m̄.	x	x
iiij.non.nouẽb.	Euſtochiũ virgo	x	xi
iiij.idus nouẽb.	Euſtochius mar.	xi	vltimo 314
vij.idus mar.	Euſtochius mar.	iij	clxxxv
iij.idus apri.	Euſtorgiꝰ cp̄s ꝛ cõf.	iiij	xlv
xiij.calend.octo.	Euſtorgiꝰ cp̄s ꝛ m̄.	xi	vltimo 251
xi.idus decemb.	Euſtratius mar.	i	lxi
xvi.calend.decẽ.	Eutherius cp̄s	x	lxvij
xvij.calend.maij.	Eutyches mar.	iiij	liij
xij.calẽd.octob.	Eutyches mar.	viij	xciij
vi.idus decemb.	Eutychianus pa.ꝛ m̄.	j	xlv
	Eutychianus cõfeſ.	i	xlvi
vi.non.iulij	Eutychianus mar.	vi	xlij
xi.idus augu.	Eutychianus mar.	vi	lv
idibus nouemb.	Eutychianus mar.	ij	lviij
v.calend.ianua.	Eutychius confeſ.	x	xi
vij.idus mar.	Eutychius mar.	iij	clxxxv
xij.calend.iunij.	Eutychius mar.	v	xxviij
iij.idus decemb.	Eutychius cõfeſ.	xi	vltimo 5
v.calend.ianua.	Eutychius p̄ſby.	xi	vltimo 22
vij.idus iunij.	Eutychius mar.	xi	vltimo 165
iij.calend.octob.	Eutychius cp̄s ꝛ m̄.	xi	vltimo 264
iij.non.octob.	Eutychiꝰ mar.	i	vltimo 271
iij.no.maij.	Eutimius dia.ꝛ m̄.	iiij	cxxxij
xix.calen.ianua.	Eutropia mar.	i	lxx

Tempore.		Li.	Cap.pa.
xi.calen.maij.	Eutropiꝰ cp̄s ꝛ m̄.	iiij	cv
vj.calen.iunij.	Eutropiꝰ cp̄s ꝛ cõf.	v	lvij
idibus iulij.	Eutropius mar.	xi	vltimo 294
vij.idus ſeptem.	Eurcius cp̄s	viij	xlviij
xviij.calen.octo.	Exaltatio ſctẽ cru.	viij	lxxvi
xiij.calen.decem.	Expeditus mar.	xi	vltimo 125
iij.calen.ianua.	Exuperantiꝰ mar.	ij	xix
calen.augu.	Exuperãtiꝰ mar.	vij	vi
iiij.calen.octo.	Exuperantius cp̄s	viij	cxxix
vi.calen.augu.	Exuperia mar.	vi	cxliiij
x.calend.octo.	Exuperius mar.	viij	ciij
xiij.calen.decem.	Exuperiꝰ mar.	x	lxxxij
	Ezechias rex	vi	i
	Ezechiel ꝑpheta	iiij	xli

De litera F.

Tempore.		Li.	Cap.pa.
xiij.calend.febru.	Fabianus pa.ꝛ mar.	ij	cv
	Fabianus cp̄s	xi	vij
xi.calen.augu.	Fabianus mar.	vi	clxij
	Faleth pater	iij	li
idibus iunij	Fandila pbr̄ ꝛ mar.	v	cxliiij
xi.calen.augu.	Fantinus cõfeſſor	vi	clx
xi.calen.augu.	Fantius mar.	vi	clx
x.calen.ſeptẽ.	Fauianus cp̄o	xi	vltimo 222
xij.calen.octo.	Fauſta virgo ꝛ m̄.	viij	xcvij
ix.calen.decemb.	Fauſtina regina ꝛ m̄.	x	c
xv.calen.mar.	Fauſtinus mar.	iij	cxxvij
iiij.calen.aug.	Fauſtinus mar.	vi	cliij
iij.idus octo.	Fauſtinus mar.	ix	lxi
vij.idus augu.	Fauſtinꝰ mar.	xi	vltimo 210
xi.calen.iunij.	Fauſtinus mar.	xi	vltimo 147
iiij.non.decem.	Fauſtus mar.	i	xix
xvij.calẽ.febrna.	Fauſtus cp̄s	ij	xci
xv.calẽ.mar.	Fauſtus monachꝰ	iij	cxxviij
xvi.calend.maij.	Fauſtus mar.	iiij	lvi
calen.augu.	Fauſtus dia.ꝛ mar.	vij	vi
xiij.calen.decem.	Fauſtus dia.ꝛ mar.	x	lxxxi
v.calen.decẽ.	Fauſtus p̄ſby.ꝛ mar.	x	cxv
vi.idus ſeptẽ.	Fauſtus mar.	xi	vltimo 242
xij.calen.iulij.	Feliciana virgo ꝛ m̄.	xi	vltimo 176
v.idus iunij.	Felicianus mar.	v	xcix
xij.calẽ.augu.	Felicianus mar.	vi	cxxij
iij.calen.nouem.	Felicianus mar.	ix	lxxxvi
xiij.calen.decem.	Felicianus mar.	x	lxxxij
iiij.non.febrna.	Felicianus pbr̄ ꝛ m̄.	xi	vltimo 46
iiij.calen.nouem.	Felicianus mar.	xi	vltimo 305
xi.idus augu.	Feliciſſima v̄go ꝛ m̄.	xi	vltimo 213
vi.non.iulij	Feliciſſimus mar.	vj	xlij
viij.idus augu.	Feliciſſimꝰ dia.ꝛ m̄.	vij	xxx
vij.calen.nouem.	Feliciſſimus mar.	ix	cxij
vij.calen.iunij.	Feliciſſimus mar.	xi	vltimo 153
viij.calen.decem.	Feliciſſimus cõfeſ.	xi	vltimo 331
non.mar.	Felicitas mar.	iij	clxxxij
ix.calen.decẽ.	Felicitas mar.	x	xcix
idibus iunij.	Felicula virgo ꝛ mar.	v	cxij
xvj.calen.mar.	Felicula mar.	xi	vltimo 64
iij.calen.ianuarij.	Felix papa tertiꝰ	ij	xxi
xix.calen.febru.	Felix preſ.ꝛ mar.	ij	lxxiij
xix.calen.febru.	Felix preſ.ꝛ mar.	ij	lxxiiij
	Felix preſ.ꝛ cõfeſ	ij	lxxv
xvij.calend.febru.	Felix cp̄s ꝛ mar.	ij	lxxxv
iij.idus febrna.	Felix mar.	iij	cxiiij
xvij.calẽ.apri.	Felix mar.	iij	cciiij
xvi.calen.maij.	Felix mar.	iiij	lvi
xj.calen.maij.	Felix mar.	iiij	lxxij
ix.calen.maij	Felix preſ.ꝛ m̄.	iiij	lxxxiij
vi.idus maij.	Felix mar.	iiij	cl
xi.idus maij.	Felix mar.	iiij	lxvij
xv.calen.iunij.	Felix cp̄s ꝛ mar.	v	xij
iij.calen.iunij.	Felix papa primꝰ m̄.	v	lxviij

Tempore.		Li.	Cap.	pa.
ix.calen.iunij.	Felix pbr̄ ⁊ mar.	v	cclv	
vj.noñ.iulij.	Felix mar.	vi	xliij	
vi.idus iulij.	Felix mar.	vi	lxvij	
vi.idus iulij.	Felix mar.	vi	lxxx	
iiij.idus iulij.	Felix mar.	vi	lxxvij	
iij.idus iulij.	Felix cp̄s ⁊ mar.	vi	xcvj	
xvj.calen.augu.	Felix mar.	vi	cx	
iiij.calen.augu.	Felix papa ſcd̄s mar.	vi	cliij	
	Felix papa.iiij.cōf.	vi	clv	
calen.augu.	Felix mar.	vij	ix	
vj.calen.ſeptē.	Felix mar.	vij	cxxv	
iij.calen.ſeptē.	Felix pbr̄ ⁊ mar.	vij	cxxxv	
pri.calen.ſeptē.	Felix pbr̄ ⁊ cōf.ſ.	vi	cxxxviij	
iiij.idus ſeptē.	Felix cp̄s ⁊ mar.	viij	ix	
iiij.idus ſeptem.	Felix cp̄s ⁊ mar.	viij	ix	
x.ij.calen.octo.	Felix pbr̄ ⁊ mar.	viij	xcvj	
viij.calē.octo.	Felix mar.	viij	cxvi	
iiij.idus octo.	Felix cp̄s ⁊ mar.	ix	liiij	
ix.calen.nouē.	Felix cp̄s ⁊ mar.	ix	ci	
noñ.nouē.	Felix pbr̄ ⁊ mar.	x	xxviij	
viij.idus nouem.	Felix mar.	x	xxxi	
	Felix monach⁹	x	xxxi	
xvij.calē.decē.	Felix cp̄s ⁊ mar.	x	lxv	
iiij.calen.decem.	Felix cp̄s ⁊ mar.	xi	cxix	
vij.idus ianua.	Felix mar.	xi	vltimo	28
iij.noñ.febru.	Felix mar.	xi	vltimo	49
iiij.calen.mar.	Felix mar.	xi	vltimo	77
pri.calen.apri.	Felix mar.	xi	vltimo	105
ix.calen.iunij.	Felix mar.	xi	vltimo	150
v.calen.iunij.	Felix mulier mar.	xi	vltimo	156
xij.calen.iulij.	Felix virgo ⁊ m̄.	xi	vltimo	176
xi.calen.ſeptē.	Felix mar.	xi	vltimo	219
xiiij.calen.octo.	Fercolus mar.	viij	xcvj	
xvj.calē.iulij.	Fercolus pbr̄ ⁊ m̄.	v	cxx	
xvi.calen.iulij.	Feratio dia.⁊ mar.	v	cxx	
vij.calē.iunij.	Feſtiuitas corp̄i	v	xiv	
iij.idus maij.	Feſtiuitas ſancte marie ad martyres	iiij	clix	
noñ.auguſt.	Feſtiuitas ſancte marie ad niues.	vij	xxj	
calen.nouē.	Feſtiuitas oīm ſan.	x	i	
xiij.calē.octo.	Feſtus dia.⁊ mar.	viij	xciij	
xij.calē.ianua.	Feſtus mar.	xi	vltimo	19
	Fencius cp̄s	xi	lxxxiij	
xvi.calē.decē.	Fidētius cp̄s ⁊ mar.	x	lxvj	
calen.auguſti.	Fides virgo ⁊ mar.	vij	vij	
pri.no.octo.	Fides virgo ⁊ mar.	ix	xxvi	
xi.calen.maij.	Filia puſitij vg.⁊ m̄.	iiij	lxi	
xv.calen.augu.	Filiaſter cōfeſ.	vi	cxv	
iiij.calē.iunij.	Filius cononis m̄.	v	ixij	
iij.noñ.octo.	Firmatus mar.	xi	vltimo	273
	Firmilian⁹ cp̄s	xi	xxv	
iij.calen.ſeptē.	Firminus cp̄s	vij	cxxxvij	
vij.calen.octo.	Firmin⁹ pbr̄ ⁊ mar.	viij	cxix	
idibus ianua.	Firmus mar.	ij	ixx	
v.calen.augu.	Firmus mar.	vij	xliij	
v.idus mar.	Firmus mar.	xi	vltimo	87
iiij.no.feb.	Firmus mar.	xi	vltimo	46
iij.calē.ſeptem.	Flaccus mar.	vij	cxxxvi	
noñ.maij.	Flauia domi.vg.⁊ m̄.	iiij	cxxxviij	
iij.noñ.octo.	Flauiana virgo ⁊ m̄.	xj	vltimo	273
iiij.no.decem.	Flauianus mar.	i	xi	
iiij.calē.febru.	Flauian⁹ mar.	iij	xl	
	Flauianus cp̄s	xi	vij	
ij.calē.febru.	Flauianus mar.	xi	vltimo	43
vij.idus mar.	Flauius mar.	iij	clxxxv	
xiiij.calē.octo.	Flocellus mar.	viij	xcij	
iiij.calen.auguſti.	Flora virgo ⁊ mar.	vj	clvij	
viij.calen.decem.	Flora virgo ⁊ mar.	x	ciiij	
iiij.idus nouem.	Florentia mar.	x	xlvi	
iiij.calē.decē.	Florētianus cp̄s ⁊ m̄.	x	cxix	

Tempore.		Li.	Cap.	pa.
xij.calen.nouē.	Florētina vgo ⁊ mar.	ix	xxxv	
xvi.calen.nouē.	Florentinus cp̄s	xi	vltimo	292
v.calend.octob.	Florentius mar.	viij	cxxiij	
vi.calend.ianua.	Florentius confeſſor	ij	xi	
vj.nonas maij.	Florētius cp̄s	iiij	cxvi	
idib⁹ iulij.	Florētius mar.	vj	ixx	
x.calend.octo.	Florenti⁹ pbr̄.	viij	cvij	
vi.idus octo.	Florētius mar.	ix	xlvi	
vj.calend.nouē.	Florētius mar.	xi	viti.	304
xvj.calen.ianu.	Florianus mar.	i	ixiij	
iiij.calend.maij.	Florian⁹ mar.	iiij	cxi	
xi.calend.ianua.	Florus mar.	xi	vltimo	20
vij.calen nouem.	Florus cōfeſſor	xi	viti.	320
iiij.no.febr.	Floſculus cp̄s	xi	vltimo	47
xij.calend.nouēb.	Follari⁹ cp̄s ⁊ mar.	ix	lxxvij	
	Fonteius cp̄s	iij	lxxv	
iiij.calend.octo.	Forteus cp̄s	viij	cxxvi	
xi.calend.maij.	Fortunat⁹ mar.	iiij	lxij	
ix.calen.maij.	Fortunat⁹ mar.	iiij	xxxiij	
prid.idus maij.	Fortunat⁹ mar.	iiij	clxvij	
iiij.idus iulij.	Fortunat⁹ dia.⁊ m̄.	vi	lxxvi	
prid.idus octob.	Fortunat⁹ cp̄s	ix	lxiij	
	Fortunat⁹ cp̄s	ij	iv	
ix.calen.nouē.	Fortunatus mar.	ix	cij	
v.idus ianua.	Fortunat⁹ mar.	xi	vltimo	31
iiij.noñ.febrija.	Fortunat⁹ mar.	xi	vltimo	46
iiij.calend.mar.	Fortunat⁹ pbr̄ ⁊ m̄.	xi	vltimo	77
idibus octobris.	Fortunat⁹ mar.	xi	vltimo	289
idibus octobris.	Fortunat⁹ mar.	xi	vltimo	290
iij.calen.octob.	Fortunio mar.	xi	vltimo	179
iiij.noñ.octob.	Franciſcus confeſſor	ix	xviij	
iij.calend.maij.	Fraternus cp̄s	xi	vltimo	265
xvj.calen.maij.	Fronto mar.	iiij	lvi	
xviij.calen.maij.	Fronto abbas	xi	vltimo	130
viij.calen.nouē.	Fronto cp̄s	ix	cix	
x.calend.ſeptēb.	Fructuoſa mar.	vij	c	
xij.calen.febru.	Fructuoſus cp̄s ⁊ m̄.	ij	cx	
x.calend.aprilis.	Frumētius mar.	iij	ccxx	
x.calen.aprilis.	Frumentius mar.	iij	ccxx	
vj.calen.nouem.	Frumentius cp̄s	ix	cxij	
calend.ianuarij.	Fulgentius cp̄s	ij	xxxij	
	Fulgentius cp̄s	ij	xxxiij	
idus februarij.	Fuſca vir.⁊ mar.	iij	cxix	
iij.idus decemb.	Fuſcianus mar.	i	lvij	
viij.idus ſeptem.	Fuſcul⁹ cp̄s ⁊ mar.	viij	xliiij	
xvij.calen.febru.	Fulcus cōfeſ.	xi	vltimo	35

De litera G.

xj.calend.martij	Gabin⁹ pbr̄ ⁊ mar.	iij	cxxxvi	
iij.calend.iunij.	Gabinus mar.	xi	vltimo	51
	Gabriel archāge.	iij	ccxxvi	
	Gad patriarcha	iij	xcvi	
	Gadanus ſenex	xi	l	
vij.idus mar.	Gagius mar.	iij	clxxxv	
xiij.calen.maij.	Galatas mar.	xi	vltimo	125
prid.calend.febr.	Galeſius mar.	iij	lxxxij	
iij.noñ.octob.	Galla vidua	ix	xxv	
xvi.calend.decēb.	Galla ſancta	x	lxvij	
vij.calend.iulij.	Gallican⁹ mar.	vi	viij	
xv.calen.nouem.	Gallus abbas	ix	lxxij	
	Gamaliel diſcipu.	vij	xvi	
prid.no.octobr.	Gangulphus mar.	ix	xxvij	
	Galpar rex	ij	xlviij	
iij.calen.ſeptēbr.	Gaudentia virgo	xi	vltimo	322
iij.noñ.februarij.	Gaudenti⁹ cp̄s ⁊ cō.	iij	lxviij	
prid.idus octob.	Gaudenti⁹ cp̄s ⁊ m̄.	ix	lxiij	
iij.idus auguſti.	Gauderic⁹ cp̄s	xi	vltimo	222
calend.ſeptemb.	Gedeon iudex	viij	vij	
xiiij.calen.decem.	Gelaſius papa	x	lxxvij	
	Gelaſius cp̄s	xi	cxxxi	

iij.calen.

Tempore.		Li.	Cap.	Pa.
ij.calend.maij.	Gamelli duo mar.	iiij	c	
iij.calend.februa.	Geminianus cfs	iij	lvij	
xvi.calend octo.	Geminianus mar.	viij	lxxxv	
prid. noñ ianua.	Gemmus mar.	ij	xliij	
prid.noñ.februa.	Geminus mar.	iij	lxxxij	
	Genunus cfs	xi	lxxxvi	
vij.idus decemb.	Genebaudus cfs	i	xli	
xviij.calend.octo.	Generalis mar.	viij	lxxviij	
xvi.calend.augu.	Generoſa mar.	vi	cx	
viij.calend. ſeptẽ.	Geneſius mar.	vij	cx	
	Gennadius cfs	xi	lxxxiiij	
iij.noñ.ianua.	Genoueſa	ij	xxxviij	
iij.idus decembr.	Gentianus mar.	i	lvij	
ix.calend.maij.	Georgius mar.ij.	ij	lxxxi	
vj.calen. ſeptẽb.	Georgius dia.& m.	vij	cxxiij	
vi. idus octobris	Geraldus cõfeſ.	ix	xlv	
vij.calend.mar.	Gerardus cfs & m.	iij	cxlv	
	Gerardus epiſcopus & cõfeſſor	iij	cxlvi	
xij.calend. nouẽ.	Geraſma regia & m.	ix	lxxxvij.	
	Geremarus abbas	xi	lxij	
vi.noñ. octobris.	Gerinus mar.	ix	xiij	
x.calend.aprilis.	Germani duo mar.	iij	ccxx	
xiiij.calend.feb.	Germanicus mar.	ij	ciij	
v.calend.iunij.	Germanus cfs	v	lix	
prid.calen. augu.	Germanus cfs	vi	clxi	
viij.idus ſeptem.	Germanus epiſcopus & martyr	viij	xliiij	
x.calend. nouẽb.	Germanus mar.	ix	xcvij	
iij.calend. nouẽ.	Germanus cfs	ix	cxxv	
ij. nonas nouẽb.	Germanus mar.	x	xviij	
vi.idus octobris.	Geron mar.	ix	xlvij	
iij.idus iulij.	Gerſericus mar.	vi	xcvi	
xvi.calend. apri.	Gertrudis vir.	iij	ccv	
xiij. calend. iulij.	Geruaſius mar.	v	cxxvi	
iiij.idus iunij.	Getulius mar.	v	ciiij	
vi.idus iunij.	Gildardus cfs	v	xcviij	
prid.no.februa.	Gilibertus confeſſor	iij	lxxxiij	
vij.idus octobris	Giſlerius cõfeſſor	xi	vlti.	278
prid.noñ.iulij.	Goar confeſſor	vi	lxij	
xij. calend. octo.	Goderic⁹ epiſcop⁹	viij	xciij	
vi.idus maij.	Gordianus mar.	iiij	cxlix	
xv calend.octob.	Gordianus mar.	xi	vlti.	249
vij.idus martij.	Gorgonius mar.	iij	clxxxv	
vi.idus ſeptemb.	Gorgonius mar.	viij	lv	
v.idus martij.	Gorgonius mar.	xi	vltimo	87
iij.nonas maij.	Gorardus cfs	iiij	cxxix	
iiij.nonas iunij.	Grata martyr	v	lxxvij	
xv.calend. ianua.	Gratianus cfs	xi	vltimo	13
prid.idus augu.	Gratilianus mar.	xi	vltimo	213
idibus ianua.	Gregorius nazanzenus epiſcopus	ij	lxix	
ix.calend.ianua.	Gregorius preſbyter et martyr	i	lxxxviij	
vij.idus mar.	Gregorius cfs	iij	clxxxvi	
iiij.idus mar.	Gregorius papa prim⁹ doctor	iij	cxcij	
v.nonas iulij.	Gregorius cfs	vi	xliiij	
	Gregorius cfs	vi	xlv	
xix.calend. ſeptẽ.	Gregorius pbr̃	vij	lxij	
ix.calen.ſeptem.	Gregorius confeſ.	vij	cvi	
xv.calen.decemb.	Gregorius cfs	x	lxxij	
	Gregorius cfs	x	lxxiij	
	Gregorius papa ſecundus	x	cxvij	
iiij.calen.decem.	Gregorius papa tertius	x	cxviij	
xiiij. calen. ianua.	Gregorius cfs	xi	vltimo	15
xiij.calend.ianua.	Gregorius cfs	xi	vltimo	17
xv.calen. auguſti.	Gudenes mar.	vi	cvij.	
iiij.idus ianua.	Gulielmus cfs	ij	lxiij	

Tempore.		Li.	Cap.	Pa.
v.calen.iunij.	Gulielmus cõfeſſor	v	lxi	
vi.nonas mar.	Gulielmus pbr̃	iij	clxx	
	Gulphilas cfs	xi	lxxx	
v.calend. aprilis.	Gunteranus rex et cõfeſſor	iiij	viij	
calendis maij.	Genteranus rex & martyr		cxij	
xij.calen. decem.	Gurias martyr	x	lxxxviij	

¶De litera H

Tempore.		Li.	Cap.	Pa.
xiij.calend.mar.	¶Habetdeum epiſcopus & martyr	xi	lix	
	Hialon iudex	viij	xij	
	Haiotb iudex	viij	v	
	Heber pater	iij	l	
vi.calen. nouem.	Hediſius confeſſor	ix	cxiij	
iiij.idus octo.	Hedilius mar.	xi	vlti.mo	282
vij.idus apri.	Hegeſippus diſci.	iiij	xxxvi	
	Helcana ſanctus	vij	lxxxi	
xv.calen. ſeptem.	Helena regina	vij	lxxiij	
xi.calen.iunij.	Helena virgo	xi	vltimo	146
xv.calend. maij.	Helenus abbas	iiij	lix	
xv.calend.maij.	Helc⁹ preſbyter & martyr	xi	vltimo	123
xvi.calẽ.februa.	Heleuſippus mar.	xi	xciij	
	Heli ſacerdos	vij	lxxx	
x.calen.iulij.	Heliades mar.	v	cxxxvij	
vij.idus mar.	Helianus mar.	iij	clxxxv	
xix.calend. ſeptẽ.	Helias propheta	vij	lxi	
ij.idus ſeptem.	Helias abbas	viij	lxiij	
	Helias abbas	viij	lxiiij	
v.nonas iulij.	Heliodorus cfs	vi	xlvi	
pridie noñ.maij.	Heliodorus mar.	xi	vltimo	136
xv.calend.iulij.	Heliſabeth de ſconangia	v	cxxiij	
	Heliſabeth zacha.	x	xxv	
xiij.calen. decem.	Heliſabeth de Ungaria	x	lxxix	
xviij.calen. iulij.	Heliſcus propheta	v	cxv	
vij.idus mar.	Helius mar.	iij	clxxxv	
viij.idus ma.	Helladius cfs	xi	vltimo	138
noñ.auguſti.	Hermugdi⁹ cfs & m.	vij	xxiij	
v.noñ. mar.	Hemitrerius mar.	iij	clxxij	
pridie idus iulij.	Henric⁹ impa.& cõf.	vi	xcvij	
iiij.calen.iulij.	Hera vir.& mar.	vi	xxi	
	Heraclas cfs	xi	vi	
ij.calen. octo.	Heraclas mar.	xi	vltimo	138
iiij.calen.iulij.	Heraclides mar.	vi	xxi	
	Heraclides cõfeſſor	xi	lxxxvij	
	Heraclitus cõfeſ.	xi	xvij	
vij.idus mar.	Heraclius mar.	iij	clxxxv	
xvi.calen.iunij.	Heraclius mar.	xi	vltimo	143
iij.calen. aprilis.	Herbertus confeſſor	iij	ccxij	
calend.mar.	Herculan⁹ cfs & m.	iij	clxiij	
xi.calen.octo.	Herculanus mar.	viij	cij	
vij.calen.octo.	Herculanus mar.	viij	cxx	
noñ.ſeptemb.	Herculanus mar.	xi	vltimo	238
iiij.noñ.maij.	Herina ṽgo & mar.	iiij	cxi ij	
pridie noñ. nouẽ.	Herius preſbyter	x	xxiij	
iiij.idus iulij.	Hermacoras epiſcop⁹ & martyr	vi	lxxxvi	
iij.noñ. auguſti.	Hermelus mar.	xi	vltimo	207
vij.idus maij.	Hermes diſcipu.	iiij	cxlvi	
v.calen. ſeptemb.	Hermes mar.	vij	cxxix	
pridie calẽ.ianua.	Hermes cõfeſſor	xi	vltimo	24
prid. noñ. ianua.	Hermes mar.	xi	vltimo	27
calendis mar.	Hermes mar.	xi	vlti.	81
xi.calen.nouem.	Hermes mar.	xi	vltimo	259
idibus aprilis.	Herminigildus rex et martyr	iiij	xlviij	

Tempore.		Li.	Cap.	Pa.
vi.calend.auguſt.	Hermippus mar.	vi	cxlv	
vi.calend.auguſt.	Hermocrates mar.	vi	cxlv.	
prið.idus decẽb.	Hermogenes mar.	xi	vltimo	6
xv.calen.maij.	Hermogenes mar.	xi	vltimo	221
xiij.calend.maij.	Hermogenes mar.	xi	vltimo	125
vij.calend.maij.	Hermogenes mar.	xi	vltimo	129
vi.calend.auguſt.	Hermolaꝰ pbr̃ ⁊ m̃.	vi	cxlv	
xix.calend.ianua.	Hero martyr	i	lxviij	
iiij.calend.iulij.	Hero martyr	vi	xxi	
xvi.calen.nouẽ.	Hero ep̃s ⁊ mar.	ix	lxxvij	
	Hero epiſcopus	xi	vij	
	Heronius confeſſor	xi	lxxv	
	Heſychiꝰ ep̃s ⁊ mar.	xi	xxxij	
idibus maij.	Heſychius ep̃s	v	iij	
xvij.calend.iulij.	Heſychius martyr	v	cxix	
xiiij.calend.decẽ.	Heſichius martyr	x	lxxvi	
	Heſter regina	viij	lxxxi	
vij calend.auguſt.	Hiacynthus mar.	vi	cxliij	
iij.idus ſeptemb.	Hiacynthus mar.	vi	lxij	
iiij.idus febru.	Hiacynthus mar.	xi	vltimo	57
v.idus ſeptemb.	Hiacynthꝰ ep̃s ⁊ m̃.	xi	vltimo	243
iiij.non.nouem.	Hiacynthus mar.	xi	vltimo	305
calendis maij.	Hieremias pphe.	iiij	cix	
xv.calend.octo.	Hieremias mar.	viij	lxxxviij	
vij.idus iunij.	Hieremias mar.	xi	vltimo	165
pridie calen.octo.	Hieronymus pſbyter ⁊ doctor	viij	cxxxij	
	Hieroſolymitani epiſcopi	xi	viij	
iij.non.decemb.	Hilaria mar.	i	xxiij	
prið idus augu.	Hilaria martyr	vij	liij	
xij.calen.nouem.	Hilariõ abbas	ix	lxxviij	
xvij.calen.augu.	Hilarius martyr	vi	cv	
idibus ianua.	Hilarius ep̃s	ij	lxviij	
iiij.non.maij.	Hilarius ep̃s	iiij	cxxi	
iiij.idus ſeptem.	Hilarius papa	viij	lix	
v.calend.octo.	Hilarius mar.	viij	cxxiij	
viij.calend.nouẽ.	Hilarius ep̃s	xi	vltimo	302
xvij.calend.apri.	Hilarius ep̃s ⁊ mar.	iij	ccij	
iij.idus maij.	Hilarius abbas	iiij	clxiij	
	Hildebertus ep̃s	xi	lxx	
xv.calend.ianua.	Hildefonſus ep̃s	i	lxxvi	
x.calẽ.iulij.	Hildegardis vir.	v	clxxxix	
vij.calen.iunij.	Hildeuntius ep̃s	v	xlix	
	Hymeneus ep̃s	xi	viij	
xvi.calen.ianua.	Himerius mar.	i	lxxiij	
xv.calen.iulij.	Himerius ep̃s	v	cxxij	
iij.calend.febru.	Hippolytus mar.	ij	lx	
idibus augu.	Hippolytus mar.	vij	lvi	
	Hippolytus ep̃s	vij	lvij	
x.calend.ſeptem.	Hippolytus mar.	xi	vltimo	220
v.idus mar.	Hiradus mar.	iij	cxci	
viij.calend.apri.	Hyreneꝰ ep̃s ⁊ mar.	iij	ccxxxix	
v.calend.maij.	Hyreneꝰ ep̃s ⁊ mar.	iij	xciiij	
iij.non maij.	Hyreneꝰ mar.	iiij	cxxiij	
iiij.calend.iulij	Hyreneus ep̃s ⁊ m̃.	vi	xx	
v.non.iulij.	Hyreneus mar	vi	xlviij	
vij.calen.ſeptem.	Hyreneus mar.	vij	cxvi	
iiij.idus febru.	Hyreneus mar.	xi	vltimo	57
vij.calend.april.	Hyreneꝰ dia.⁊ mar.	xi	vltimo	100
idibus nouemb.	Homobonus confeſ.	x	lvi	
xvij.calend.febru.	Honoratus ep̃s	ij	lxxxvi	
	Honoratus ep̃s	ij	lxxxvij	
	Honoratus confeſ.	ij	lxxxviij	
calend.auguſti.	Honoratus mar.	vij	vi	
xvi.calend.nouẽ.	Honoratus mar.	xi	vltimo	322
xi.calen.iunij	Honoratus mar.	xi	vltimo	20
prið.idus nouẽb.	Hor abbas	x	liiij	
vi idus auguſti.	Hormiſda papa	vij	xxxvij	
	Hormiſda mar.	vij	xxxviij	
iij calend.decẽb.	Hortolanus epiſcopus			

Tempore.		Li.	Ca.	Pa.
	⁊ martyr	x	cxix	
	Hoſentius ep̃s	iij	lxxv	
xij.calend.iunij.	Hoſpitius confeſſor	v	xxvij	
non.auguſti.	Hoſualdus rex ⁊ m̃.	vij	xxiij	
calend.aprilis.	Hugo ep̃s	iij	xxij	
	Hugo abbas	iiij	xxxiij	
	Hugo abbas	vi	lviij	
iij.non.iulij.	Hugo cõfeſſor	vi	lix	

De litera. J

Tempore.		Li.	Ca.	Pa.
	Jacob vl' iſrl' p̃triar.	iij	xxiiij	
x.calend maij.	Jacobus pbr̃ ⁊ m̃.	iiij	cxxviij	
prið.calend.maij.	Jacobus mar.	iiij	liij	
calend.maij.	Jacobꝰ minor apo.	iiij	cviij	
idibus iulij.	Jacobus ſapiẽs ep̃s	vi	cij	
viij.calend.augu.	Jacobꝰ maior apo.	vi	cxxiij	
xij.calend.nouẽ.	Jacobus ep̃s ⁊ mar.	ix	lxxxvij	
v.calend.decem.	Jacobꝰ interciſus m̃.	x	cxij	
	Jabir iudex	viij	ix	
xvi.calend.augu.	Januaria mar.	vi	cix	
xvi calend.maij.	Januarius mar.	iiij	lvi	
vi.idus maij.	Januariꝰ preſ.⁊ m̃.	iiij	cxlix	
vi.idus iulij.	Januarius mar.	vi	lxxvij	
vi.idus iulij.	Januarius mar	vi	lxxx	
v.idus iulij	Januarius mar.	vi	lxxxv	
idibus iulij.	Januarius mar.	vi	ciij	
viij.idus augu.	Januarius mar.	vij	xxx	
xiij.calend.octob.	Januariꝰ ep̃s ⁊ m̃.	viij	xciij	
iij.idus octo.	Januarius mar.	ix	lxi	
ix calend.nouẽb.	Januariꝰ pbr̃ ⁊ m̃.	ix	ij	
vij.idus ianua.	Januarius mar.	xi	vltimo	18
	Jared pater	ij	ix	
iij.non.decemb.	Jaſon mar.	i	xxiij	
v.idus maij.	Jaſon mar.	iiij	clj	
	Jaſon diſcipulus	vi	c	
xiij.calend.mar.	Jeiunia.iiij.tẽporũ	iij	cxxix	
	Jephte iudex	viij	x	
	Jeſſe pater dauid	ij	xiiij	
	Jeſus ſacerdos	vi	xci	
	Jeſus diſcipulus	vi	c	
	Jeſus ſirach pphe.	vij	ij	
iij.idus ianua.	Jginius papa ⁊ mar.	ij	lxiij	
calend.febru.	Jgnatius ep̃s ⁊ m̃.	iij	lxiij	
iij.non.febru.	Jgnatius mar.	iij	lxix	
iij.calen.mar.	Jmpodera mar.	iij	cxcvij	
idibus mar.	Jndalleſius ep̃s	v		
xiij.calend.ianua.	Jngenius mar.	i	lxxviij	
non.febru.	Jngenuinus ep̃s	iij	lxxv	
v.calend.ianua.	Jnnocentes mar.	ij	x	
v.calend.augu.	Jnnocentiꝰ pa.⁊ m̃.	vi	cxlix	
x.calend.octob.	Jnnocentius mar.	viij	ciij	
ix.calend.iunij.	Jnnocentius mar.	xi	vltimo	149
x.calen.mar.	Jnnumerabiles m̃.	iij	cxxvij	
vi non.octo.	Jnnumerabiles ſocij eleutherij mar.	ix	xliij	
iiij calend.octob.	Jnnumerabiles ſocij marcelliani mar.	ix	xxij	
	Jnnumerabiles ſocij adaucti mar.	xi	xxx	
v.non.ma.	Jnuẽtio ſctẽ crucis	iiij	cxvij	
idibus iunij.	Jnuentio ſcti antonij	v	cx	
vij.calend.iulij.	Jnuentio ſcti marci	vi	v	
iij.non.augu.	Jnuẽtio ſctẽ ſtephã.	vij	x	
	Joachim pater btẽ	vi	cxl	
ix.calen.iunij.	Joanna diſcipula	v	xxxv	
xvi.calend.ianua.	Joannes mar.	i	lxxiij	
xvi.calen.ianua.	Joannes mar.	i	lxxiij	
xvi.calen.ianua.	Joãnes apo.⁊ euã.	ij	vij	
vi.calend.febrũa.	Joannes chryſo.ep̃s	iij	xxvij	
	Joannes preſbyter	iij	xxviij	

Tempore.		Li.	Cap.	pa.
priḋ.calẽ.februa.	Joannes mar.	iij	lxiij	
iiij.non.febru.	Joãnes clemo.cõs	iij	lxxvij	
iij.calen.mar.	Joãnes monach⁹	iij	clvi	
iij.calen.mar.	Joannes abbas	iij	clvij	
	Joannes abbas	iij	clviij	
	Joãnes anachori.	iij	clix	
vij.idus mar.	Joannes mar.	iij	clxxv	
xiiij.calẽ.apri.	Joannes abbas	iij	ccvij	
vj.calen.apri.	Joãnes anachori.	iiij	vj	
	Joannes cõfeſſor	iiij	vij	
priḋ.non.maij	Joannes ad por.la.	iiij	cxxxiiij	
priḋ.non.maij	Joã.damaſce.pbr̃	iiij	cxxv	
xiiij.calen.iunij.	Joannes mar.	v	xvj	
vj.calen.iunij.	Joãnes pa.j.mar.	v	ij	
	Joãnes pa.ij.cõfeſ.	v	iij	
	Joãnes pa.iij.cõfeſ.	v	iiij	
	Joannes eremita	v	cviij	
	Joannes mar.	v	cxxix	
ix.calẽ.iulij.	Joãnes pbr̃ ⁊ m̃.	v	cliiij	
viij.calen.iulij.	Joãnes baptiſta	vi	iij	
vj.calẽ.iulij.	Joannes mar.	vi	ix	
	Joãnes diſcipu.	vi	c	
calen.augu.	Joãnes mar.	vij	vj	
iij.idus augu.	Joãnes mar.	vij	ij	
xv.calen.ſeptẽ.	Joãnes pbr̃ ⁊ mar.	vij	lxxv	
	Joãnes cõs	vij	xcvi	
vij.idus ſeptẽ.	Joãnes mar.	viij	cxlvj	
v.calen.octo.	Joannes mar.	viij	cxxv	
	Joãnes machabeus	ix	v	
iiij.calen.nouẽ.	Joannes cõs	ix	cxix	
	Joannes cõs	xj	viij	
xij.calen.ianua.	Joannes mar.	xi	vltimo	19
v.calen.februa.	Joãnes p̃ſbyter	xi	vltimo	40
vj.calen.ſeptem.	Joannes mar.	xi	vltimo	226
vj.idus ma.	Job propheta	iiij	cxlviij	
iiij.non.iulij.	Jocundian⁹ mar.	vi	liiij	
iij.idus iulij.	Jocũdus cõs ⁊ mar.	vi	xcv	
iij.idus iulij	Johel propheta	vi	lxxxix	
x.calen.octo.	Jon pbr̃ ⁊ mar.	viij	cvi	
vj.calen.febru.	Jonas propheta	iij	xxvi	
	Jonathas machab.	ix	iij	
xvi.calen.febru.	Jonilla martyr	ij	xciij	
v.calen.decem.	Joſaphat eremita	x	cxiij	
	Joſeph patriarcha	iij	xcvij	
xiiij.calen.apri.	Joſeph ſpõſus dñe	iij	ccix	
	Joſeph ab arima.	iiij	ij	
xiiij.calen.augu.	Joſeph iuſt⁹ diſcipu.	vi	cix	
	Joſeph cõs	vij	xcvi	
	Joſias rex	vi	ij	
viij.calẽ.augu.	Joſias mar.	vi	cxxxiiij	
calen.ſeptem.	Joſue pphe.⁊ dux	viij	i	
iij.non.maij.	Jouinianus mar.	xi	vltimo	133
vi.non.mar.	Jouinus mar.	iij	clxix	
xv.calen.mar.	Jouita mar.	iij	cxxxij	
	Iphigenia virgo	viij	ci	
iij.non.apri.	Irenes virgo ⁊ m̃.	iiij	xxvij	
non.apri.	Irenes virgo ⁊ m̃.	iiij	xxxij	
	Iſaac patriarcha	iij	xcij	
iij.non.iunij.	Iſaac mar.	v	lxxij	
	Iſaac preſbyter	v	lxxxiij	
	Iſaac abbas	v	lxxxiiij	
	Iſachar patriarcha	iij	xcvj	
pri.non.iulij.	Iſaias ppheta	vj	ix	
	Iſaias monachus	xi	cxliiij	
xix.calen.ianua.	Iſidorus martyr	i	lxviij	
xviij.calen.feb.	Iſidorus abbas	ij	lxxx	
priḋ.non.apri.	Iſidorus cõs	iiij	xxx	
idibus maij.	Iſidorus mar.	v	ij	
iiij.no.ianua.	Iſidorus cõs	xj	vltimo	26
xv.calen.maij.	Iſidorus martyr	xi	vltimo	123
xvij.calen.iunij.	Iſidorus cõs	xi	vltimo	142

Tempore.		Li.	Cap.	pa.
vij.idus mar.	Iſirius mar.	iij	clxxxix	
	Judas patriarcha	iij	xcvj	
	Judas cõs	vij	xcvi	
	Judas machabe⁹	ix	ij	
v.calen.nouem.	Judas apoſtolus	ix	cxv	
	Judith vidua	viij	lxx	
idibus decem.	Judocus cõfeſſor	i	lxv	
pri.idus ſeptẽ.	Juentius cõs	viij	lxviij	
	Juentius p̃ſbyter	viij	lxix	
iiij.idus decem.	Julia virgo ⁊ mar.	i	lv	
iij.idus mar.	Julia virgo	iij	cxcvij	
xi.calen.iunij.	Julia virgo ⁊ mar.	v	xxix	
idibus iulij.	Julia martyr	vi	ciij	
non.octo.	Julia virgo ⁊ mar.	ix	xxxi	
xij.calẽ.nouẽ.	Julia virgo ⁊ mar.	ix	lxxxvij	
xvi.calen.decẽ.	Julia virgo	x	lxvij	
xij.calen.augu.	Julia virgo ⁊ mar.	xi	vltimo	199
calen.octo.	Julia virgo ⁊ mar.	xi	vltimo	268
pri.no.mar.	Julialis cõs	xi	vltimo	83
xiiij.calẽ.mar.	Juliana virgo ⁊ m̃.	iij	cxxxi	
priḋ.idus augu.	Juliana mar.	vij	lv	
vij.idus ianua.	Julianus mar.	ij	liij	
vi.idus ianua.	Julian⁹ puer mar.	ij	lv	
v.calen.febru.	Julianus cõs	iij	xxxv	
	Julianus cõfeſſor	iij	xxxvi	
	Julianus eremita	iij	xxxvij	
	Julianus cõfeſſor	iij	xxxviij	
priḋ.id⁹ februa.	Julian⁹ hoſpes ⁊ cõf.	iij	cxvi	
iij.calen.mar.	Julianus mar.	iij	cliiij	
vij.idus mar.	Julianus mar.	iij	clxxxv	
ix.calen.iulij.	Julianus mar.	v	cxli	
xv.calen.augu.	Julianus mar.	vi	cxi	
v.calen.ſeptẽ.	Julianus mar.	vij	cxxxi	
calen.nouem.	Julianus mar.	x	ij	
	Julianus cõs	xi	vi	
	Julianus cõs	xi	viij	
	Julianus mar.	xi	viij	
idus februa.	Julian⁹ cõs ⁊ mar.	xi	vltimo	63
xiiij.calen.mar.	Julianus mar.	xi	vltimo	68
xi.calen.mar.	Julianus mar.	xi	vltimo	72
xiii.calen.augu.	Julianus mar.	xi	vltimo	197
vij.idus augu.	Julianus mar.	xi	vltimo	209
priḋ.idus augu.	Julianus mar.	xi	vltimo	214
viij.calen.ſeptẽ.	Julianus pbr̃ ⁊ mar.	xi	vltimo	224
idibus iulij.	Julita mar.	vi	ci	
	Julius confeſſor	iij	xxxvi	
priḋ.idus apri.	Julius papa	iiij	xlvi	
xvi.calen.maij.	Julius mar.	iiij	lvi	
vi.calen.iunij.	Julius mar.	v	lvi	
calen.iulij.	Julius mar.	vi	xxxv	
xiiij.calen.ſeptẽ.	Juli⁹ ſenator ⁊ mar.	vij	lxxix	
	Julius aphrican⁹ ⁊ confeſſor	xi	lxxvij	
non.decẽ.	Julius mar.	xi	vltimo	3
xij.calen.ianua.	[Ju]lius mar.	xi	vltimo	18
	Junior cõs	iij	lxxxviij	
xiiij.calen.iunij.	Iuo pbr̃ ⁊ cõfeſ.	v	xxi	
idibus iulij.	Juſta mar.	vi	ciij	
xiiij.calen.augu.	Juſta mar.	vi	cxvij	
vi.calen.octo.	Juſtina virgo ⁊ m̃.	viij	cxxi	
non.octo.	Juſtina virgo ⁊ m̃.	ix	xxxij	
priḋ.calẽ.decẽ.	Juſtina virgo ⁊ m̃.	xi	vltimo	
idibus aprilis.	Juſtinus mar.	iiij	l	
xv.calẽ.augu.	Juſtinus mar.	vi	cxl	
priḋ.non.augu.	Juſtinus preſbyter et martyr	vij	xviij	
vi.non.iulij	Juſtus mar.	vi	xlij	
non.augu.	Juſtus cõs	vij	xxvi	
viij.idus augu.	Juſtus mar.	vij	xxxij	
	Juſtus cõs	vij	xcvi	
pri.idus octo.	Juſtus cõs	ix	lxvi	

Tempore.		Li.	Cap.	pa.
xv.calen.nouem.	Juſtus puer ⁊ ma.	ix	lxxx	
iiij.non.noue.	Juſtus mar.	x	ix	
	Juſtus ep̄s	xi	vi	
	Juſtus diaco.⁊ m̄.	xi	cxiiij	
prid.idus febru.	Juſtus mar.	xi	vltimo	59
prid.cale.mar.	Juſtus mar.	xi	vltimo	80
prid.idus iulij	Juſtus ep̄s	xi	vltimo	192
non.maij.	Juuenalis mar.	xi	vltimo	137
v.non.maij	Juuenalis ep̄s	iiij	cxix	
	Juuencus pbr̄	xi	cxi	

De litera K.

	Katherina virgo ⁊ m̄.	x	cv	
vij.calen.dece.	Karolus imperator et confeſſor.	xi	xciij.	

De litera L.

	Lamech pater	iij	xij	
	Lambert⁹ ep̄s ⁊ m̄.	viij	lxxxvj.	
xv.calen.octo.	Landelin⁹ cōfeſſor	xi	lxin.	
v.non.iulij.	Lanfrancus confeſ.	vi	xlvij	
	Laodicienſes ep̄i.	xi	x	
vij.idus octo.	Largitia mar.	ix	xij	
xvij.calen.apri.	Largus mar.	iij	cciij	
vi.idus augu.	Largus mar.	vij	xxxv	
prid.idus augu.	Largus mar.	vij	lv	
vi.non.mar.	Largus mar.	xi	vltimo	83
vij.idus dece.	Latro ep̄s	i	xij	
	Latrocinianus ep̄s	xi	xxxix	
x.calen.octo.	Laudon ep̄s	xi	vltimo	256
xiiij.calen.febru.	Launoniaric⁹ abbas	ij	ciij	
iij.non.iunij	Laurentinus mar	v	lxxx	
	Laurēti⁹ pſby.⁊ m̄.	iij	lxxviij	
iij.non.febrna.	Laurentius mar.	iij	lxxix	
	Laurentius ep̄s	ij	lxxxv	
iiij.idus augu.	Laurēti⁹ diaco.⁊ m̄.	vij	xliiij	
v.non.iulij.	Laurianus mar.	vi	xlix	
xvi.calen.ianua.	Lazarus ep̄s	i	lxxij	
iij.calen.martij	Leander ep̄s	iij	clv	
x.cale.maij.	Leo papa prim⁹	iiij	lxxvi	
iiij.calen.iulij.	Leo papa ſecund⁹	vi	xviij	
	Leo papa terti⁹	vi	xix	
xvij.calend.augu.	Leo papa quart⁹	vi	cvi	
xiij.calen.maij	Leo papa decim⁹	iiij	lxv	
iij.calen.maij.	Leo epiſcop⁹	iiij	ci	
ix.cale.ſeptem.	Leo cōfeſſor	vij	cvi	
	Leo pſbr.⁊ cōfeſ.	viij	xxxvi	
calen.mar.	Leo martyr	xi	vltimo	82
prid. calen.iulij.	Leo martyr	xi	vltimo	182
prid.idus noue.	Leo cōfeſſor	xi	vltimo	318
idib⁹ decemb.	Leocadia virgo	i	xlviij	
vi.non.octobris.	Leodegari⁹ ep̄s ⁊ m̄.	ix	xiij	
viij.idus noue.	Leonard⁹ cōfeſſor	x	xix	
vi.calen.decem.	Leonard⁹ cōfeſſor	x	cxi	
prid.idus augu.	Leonides mar.	vij	lv	
	Leonides mar.	xi	xxiij	
xvj.calen.febru.	Leonilla mart.	ij	xciij	
viij.idus decemb.	Leontia mar.	i	xxxv	
v.calen.febrna.	Leontius mar.	iij	xxxix	
vij.idus martij.	Leontius mar.	iij	clxxxv	
v.calen.octob.	Leonti⁹ mar.	viij	cxxij	
iij.non.noue.	Leonti⁹ cōfeſſor	ix	cxxiij	
xiij.calen.ſepte.	Leōtius mar.	vij	lxxxvij	
iij.idus ianua.	Leontius mar.	xi	vltimo	32
xiiij.calen.april.	Leontius ep̄s	xi	vltimo	92
v.idus iulij.	Leontius mar.	xi	vltimo	191
xiij.cale.ſepte.	Leouigild⁹ mar.	vij	lxxxvi	
vi.non.maij	Letanie	iiij	cxiij	
xvj.calen.augu.	Letārius mar.	vi	cix	

Tempore.		Li.	Cap.	pa.
viij idus ſepte.	Letus ep̄s ⁊ mar.	viij	xliij	
non. nouembris.	Letus pbr̄ ⁊ cōfeſ.	xi	vltimo	310
	Leui patriarcha	iij	xcvi	
	Leuinus ep̄s	vij	xcvi	
x.calen.iulij	Leuprodus abbas	v	cxxxvi	
iij.calen.ianua.	Liberalis ep̄s ⁊ m̄.	ij	xx	
v.calen.maij.	Liberalis cōfeſſor	iiij	xiij	
x.calen.aprilis.	Liberatus mar.	iij	ccxxij	
xvi.calen.ſepte.	Liberat⁹ abbas ⁊ martyr.	vij	lxxi	
xiij.calen. ianua.	Liberatus cōfeſſor	xi	vltimo	17
vi.calen.iunij.	Liberius cōfeſſor	xi	vltimo	155
ix.calen.octob.	Liberius ep̄s	xi	vltimo	258
	Libertinus abbas	xi	xcv	
idibus febrna.	Licinius ep̄s	xi	vlti.	62
idibus ſeptem.	Lycorius ep̄s.	xi	vltimo	240
idibus ſeptem.	Ligorius mar.	viij	lxxiij	
vi.calen.ſepte.	Liliosa mar.	vij	cxxiiij.	
x.calen.martij	Linus ep̄s ⁊ mar.	iij	cxxxvi	
ix.calen. octob.	Linus papa ⁊ mar.	viij.	cix	
iij.nonas iulij	Liphardus confeſ.	v	lxxxi	
	Liphaſius diſcipu.	vi	c	
vij.idus martij.	Liſimachus mar.	iij	clxxxv	
iiij.idus ſeptem.	Litbeus ep̄s ⁊ m̄.	viij	lx	
idibus martij	Longinus mar.	iij	ccl	
vi.nonas iulij.	Longinus mar.	vi	xli	
xij.calen.augu.	Longin⁹ mar.	vi	cxxij	
idibus ianuarij.	Longiſi⁹ cōfeſ.	xi	vltimo	33
	Loth patriarcha.	iij	xci	
vij.idus octob.	Lubius mar.	ix	xlij	
x.calend.maij.	Lucas diaco.⁊ m̄.	iiij	lxxix	
xv.calen.nouēb.	Lucas euangeliſta.	ix	lxxix	
vi.idus februa.	Lucas mar.	xi	vltimo	55
viij.calen.iulij.	Luccia v̄go ⁊ mar.	vi	iiij	
idibus decemb.	Lucia virgo ⁊ mar.	i	lxiij	
xvi.calen.octob.	Lucia vidua mar.	viij	lxxv	
vij.idus ianua.	Lucian⁹ pbr̄ ⁊ m̄.	ij	liij	
vj.idus ianua.	Lucian⁹ pbr̄ ⁊ m̄.	ij	lv	
	Lucianus preſbyter et confeſſor.	xi	cxxix	
ix.calen.ianua.	Lucian⁹ cōfeſ.	xi	vltimo	22
v.calen.iunij.	Lucianus mar.	xi	vltimo	156
idib⁹ iunij.	Lucianus mar.	xi	vltimo	170
vij.calen.nouēb.	Lucianus mar.	xi	vltimo	302
	Lucifer ep̄s	xi	lxxxviij	
viij.calen. augu.	Lucilla virgo ⁊ mar.	vi	cxxxvij	
iiij.calen.augu.	Lucilla virgo ⁊ mar.	vi	clvij	
pridie calen.iulij.	Lucina diſcipula	vi	xxvij	
	Lucina mar.	vi	xxviij	
iij.non.decēb.	Lucius rex ⁊ cōfeſ.	i	xxiiij	
iiij.non.martij.	Lucius papa ⁊ mar.	iij	clxxiij	
prid.non. maij.	Lucius cyreh.ep̄s	iiij	cxxxvi	
	Lucius diſcipulus.	vi	c	
iiij.idus ſeptem.	Lucius ep̄s ⁊ mar.	viij	lx	
xiiij. calē.noue.	Lucius mar.	ix	lxxxiij	
viij.calen.noue.	Lucius mar.	ix	cviij	
vi.nonas martij.	Luci⁹ ep̄s ⁊ m̄.	xi	vltimo	85
iiij.calen.nouem.	Lucius mar.	xi	vltimo	305
ix.calen.dece.	Lucretia virgo ⁊ m̄.	xi	vltimo	330
xv.calen.ſeptem.	Ludouicus ep̄s	vij	lxxvij	
vij.calen.ſeptem.	Ludouic⁹ rex ⁊ ꝯfeſ.	vij	cxv	
xvi.calen.maij.	Lupertus mar.	iiij	lvi	
iij.nonas februa.	Lupicin⁹ ep̄s ⁊ mar.	xi	vltimo	49
xij.calen.apri.	Lupicinus abbas	xi	vltimo	94
idib⁹ octo.	Lupbilus mar.	xi	vltimo	290
iiij.calen.augu.	Lupus ep̄s	vi	clvi	
calen . ſeptemb.	Lupus ep̄s	viij	xx.	
vij.calen.octob.	Lupus ep̄s	xi	vltimo	260
prid.idus octob.	Lupus mar.	xi	vltimo	288

De litera M.

vj.idus

Tempore.		Li.	Cap.	pa.
vj.idus decemb.	¶ Macarius mar.	i	xlviij.	
iiij. nonas ianu.	Macarius abbas	ij	xxxv	
xviij.calend. feb.	Macarius abbas	ij	lxxxj.	
	Macarius confeſ.	xi	xxxv	
pridie idus feb.	Macarius mar.	xi	vltimo	59
pridie calen.mar.	Macarius mar.	xi	vltimo	80
pridie idus augu.	Macarius mar.	xi	vltimo	214
calend. auguſti.	Machabei mar.	vij	iiij	
iij.idus mar.	Macedoni⁹ p̄r.⁊ m̄.	iij	cxcviij.	
viij.idus ianua.	Macra virgo ⁊ mar.	ij	l	
xij. calend. nouē.	Macari⁹ cp̄s ⁊ m̄.	ix	lxxxvij	
xv.calend.octob.	Macarius mar.	xi	vlti.	249
xiij.calend.augu.	Macrobius mar.	xi	vlti.	147
xvij.calend. decē	Machutus cp̄s	x	lxiiij.	
ix.calend.maij.	Magnētius mar.	iiij	lxxxj	
xvij.calen. nouē.	Magnobonus cp̄s	ix	lxxiiij.	
pridie.noñ. febr.	Magnus mar.	iij	lxxxiij.	
viij.idus auguſt.	Magnus mar.	vij	xxx	
xiiij.calen. ſeptē.	Magnus mar.	vij	lxxvj.	
pridie noñ.ſeptē.	Magnus mar.	xi	vlti.	237
ix.calend.maij.	Magnus quidā m̄.	iiij	lxxxj	
v.idus maij.	Maiolus abbas	iiij	cliij.	
viij. idus decem.	Maioricus mar.	i	xxxv	
ix. calend. nouē.	Maiorus cp̄s	ix	ciij	
	Maiorus mar.	ix	ciiij.	
ix.calend.maij.	Malachias pphe.	iiij	lxxij	
noñ.nouembris.	Malachias cp̄s	x	xxxvij	
	Malalchel parter	iij	viij	
	Malchion p̄ſby.	xi	xc	
v.calend.aprilis.	Malchus mar.	iiij	ix	
iij.idus auguſti.	Malchus mar.	vij	li	
vj.idus octobris.	Malloſus mar.	ix	xlviij.	
iij. calend. april.	Mamertin⁹ abbas	iiij	xiij	
v.idus maij.	Mamertus cp̄s	iiij	cliij	
	Mamea regina ⁊ m̄.	xi	xxiiij	
iij.calend.ſeptēb.	Mammea mar.	xi	vlti.	225
xvj.calend. ſeptē.	Mammes mar.	vij	lxxij	
vij.calen. ſeptēb.	Mampelus mar.	xi	vlti.	325
ix.calend.iunij.	Manaem diſcipu.	v	xxxiij	
	Manaſſes patriar.	iij	xcviij	
iiij idus iunij.	Mandalis cōfeſſor	v	ciij	
viij. idus ſeptēb.	Maluer⁹ cp̄s ⁊ m̄.	viij	xliiij	
iiij.calend.decēb.	Mānſuetus cp̄s ⁊ m̄.	x	cxix	
iij.nonas ſepteb.	Manſuetus cp̄s	xi	vlti.	235
xv.calend.maij.	Mapalicus mar.	iiij	lviij	
iiij. calend. iulij.	Marcella mar.	vi	xxx	
xiiij.calend. iulij.	Marcellianus mar.	v	cxxiiij.	
v.idus auguſti.	Marcellian⁹ mar.	vij	xlj	
iiij.nonas octob.	Marcellian⁹ mar.	ix	xxij	
iiij.nonas ianua.	Marcellin⁹ puer m̄.	ij	xxxvj	
v. idus ianuarij.	Marcellin⁹ cp̄s	ij	lix	
xij.calend.maij.	Marcellinus cp̄s	iiij	lxix.	
vi.calen.maij.	Marcellin⁹ pa.⁊ m̄.	iiij	lxxxix	
iiij. nonas iunij.	Marcellin⁹ pb̄r ⁊ m̄.	v	lxxiiij.	
vj.calend.ſeptēb.	Marcellinus mar.	xi	vlti.	68
iij.calend. ianua.	Marcellus mar.	ij	xix	
xvij.calend.febrū.	Marcellus pa.⁊ m̄.	ij	lxxxiij	
	Marcellus cp̄s ⁊ cō.	ij	lxxxiiij	
ix.calend.februa.	Marcellus mar.	iij	xix	
iij.calen.iulij.	Marcellus mar.	vi	xxiiij	
prid.noñ.ſeptem.	Marcellus mar.	viij	xxx	
nonas octobris.	Marcellus mar.	ix	xxx	
iiij.idus octobr.	Marcellus cp̄s ⁊ m̄.	ix	lv	
iij. calend. nouē.	Marcellus mar.	ix	cxxiiij	
calend. nouemb.	Marcellus cp̄s	x	vij	
ij.calend.mar.	Marcellus mar.	xi	vltimo	72
prid. noñ.octobr.	Marcellus pbr̄ ⁊ m̄.	xi	vltimo	275
iij.idus octobris	Marcellus mar.	xi	vlti.	287
iiij.nonas ianua.	Marcellus mar.	ij	xxxvj	
	Marcilla ſancta	vi	ciij	
xij.calend. nouē.	Marcullus cp̄s ⁊ m̄.	ix	lxxxviij	

Tempore.		Li.	Cap.	pa.
iiij.calend.febru.	Marcus mar.	iij	xli	
vij.calend. maij.	Marc⁹ euāgeliſta	iiij	lxxxvj	
v.idus maij.	Marcus martyr	iiij	cli	
xiiij. calend.iulij.	Marcus mar.	ij	cxxiiij.	
	Marcus diſcipu.	vi	c	
	Marcus qui ⁊ Joānes diſcipulus.	vi	c	
iiij.nonas octob.	Marcus martyr	ix	xxij	
nonas octobris.	Marcus papa.j.	ix	xxxiij	
	Marcus papa.ij.	ix	xxxiiij	
	Marc⁹ ſcriptor ⁊ cō.	ix	xxxv	
xj.calend.nouēb.	Marcus cp̄s ⁊ mar.	x	xcij.	
viij.calen.nouēb.	Marcus mar.	ix	cvij	
	Marcus cp̄s	xi	vj	
xliij.calend.april.	Marcus martyr	xi	vlti.	91
iij.idus octobris	Marcus mar.	xi	vlti.	287
xvj. calend. decē.	Marcus mar.	xi	vlti.	328
prid.idus decēb.	Mardarius mar.	i	lxj	
ix.calend.februa.	Mardonius mar.	iij.	xix	
x.calend.maij.	Marceas dia.⁊ m̄.	iiij	lxxviij	
xiij.calend.augu.	Margareta vir.⁊ m̄.	vi	cxx	
	Margareta virgo	ix	xxxvij	
	Maria iacobi.	iiij	iiij	
	Maria ſalome	iiij	v	
iiij. noñ. aprilis.	Maria egyptiaca	iiij	xxiiij	
ix.calend.iulij.	Maria de cegnies	v	cxliij	
	Maria prophetiſſa	vi	xxxj	
vi.nonas iulij.	Maria.mar.	vi	xiij	
xi.calend.auguſt.	Maria magdalena	vi	cxxiiij.	
calen.auguſti.	Maria conſolatrix virgo	vij	viij	
xviij.calen. ſeptē.	Maria virgo matter chriſti	vij	lxv	
calend. nouemb.	Maria virgo ⁊ mar.	x	iiij	
viij.calend. decē.	Maria virgo ⁊ m̄.	x	ciij	
calend. decembr.	Marianus dia.⁊ m̄.	i	xij	
iij. calend. maij.	Marinus cōfeſſor	iiij	ciiij	
prid.calend.maij	Marianus mar.	iiij	ciiij	
xvj.calend. nouē.	Marianus mar.	xi	vltimo	293
vj.idus maij.	Marina mar.	iiij	cxlix	
xvj.calend.augu.	Marina virgo	vi	cviij	
vij.calend.ianua.	Marinus mar.	ij	vi	
viij.calen.februa.	Marin⁹ abbas ⁊ m̄	iij	xxij	
v.nonas mar.	Marin⁹ miles ⁊ m̄.	iij	clxxj.	
vj.idus iulij.	Marinus mar.	vi	lxxx	
pri. nonas ſeptē.	Marinus cōfeſſor	viij	xxxvj	
xiiij.calend.ſeptē.	Marinus cōfeſ.	xi	vlti.	217
xiiij.calend. febr.	Marinus mar.	ij	c	
vj.calend.februa.	Marinus abbas	xi	vlti.	38
xvij. calend.maij.	Maro mar.	iiij	liiij.	
xiij. calend.febr.	Martha mar.	ij	c	
iiij. calend.augu.	Martha virgo	vi	clj	
xiij.calen.februa.	Martia ſancta	ij	cvj	
iij.idus martij.	Martia mar.	iij	cxcix	
xj.calend.iulij.	Martia v̄go ⁊ m̄.	xi	vlti.	177
xvj.calend. maij.	Martialis mar.	iiij	lvj	
prid. calend.iulij	Martialis diſcipu.	vi	xxix	
vj.idus iulij.	Martialis mar.	vi	lxxvij	
iij.idus octobris	Martialis mar.	ix	lxj.	
xi.calend. ſeptēb.	Martialis mar.	xi	vlti.	119
v.idus ianua.	Martiana vir.⁊ m̄.	ij	lviij	
noñ.aprilis	Martiana mar.	xi	vlti.	100
prid. noñ. ianua.	Martianus mar.	ij	xliij	
prid.nonas mar.	Martian⁹ cp̄s ⁊ m̄.	iij	clxxix.	
noñ.iunij.	Martianus mar.	v	xc	
xvij. calen. nouē.	Martianus mar.	ix	lxiij.	
xij.calend.maij.	Marianus cōfeſſor	xi	vltimo	129
calend. ianuarij.	Martina vir.⁊ mar.	ij	xxix	
vi.nonas iulij.	Martinian⁹ mar.	vi	xj	
iij. idus auguſti.	Martinian⁹ mar.	vij	lj	
vij.idus decem.	Martinus abbas	j	xl.	

Tempore.		Li.	Cap.	pa.
ix.calend.nouẽb.	Martinus abbas	ix	cij	
iij.idus nouemb.	Martin⁹ epũs ⁊ ↄfeſ.	x	xlvij	
priđ.idus nouẽb.	Martin⁹ papa ⁊ m̃.	x	liij	
iiij.calend.iunij.	Martyrius mar.	v	lxiij.	
	Martyrius cõfeſ.	xi	xcviij	
ix.calend. ſeptẽb.	Maſſa cãdida mar.	vij	cv	
iij.nonas nouẽb.	Maſſa cãdida mar.	x	xvij.	
	Mathathias dux.	ix	l	
	Mater quedã mar. cũ duabus filijs.	xi	xxix.	
idibus mar.	Matrona mar.	iij	ccij	
iij.calend.februa.	Mattheus epũs	iij	lviij.	
xi.calend. octob.	Math.apo. ⁊ euã.	viij	c	
vi.calend. martij	Matthias apl'us	iij	cxlix	
	Matthias epũs	xi	viij	
calend. nouẽbris	Maturinus cõfeſſor	[illegible]	xi	
	Mathuſalẽ pater	iij	xi	
idibus februa.	Maura mar.	iij	cxix.	
x.calend. octobr.	Mauritius mar.	viij	ciij	
idibus ſeptemb.	Maurilius epũs	viij	lxxv	
iij.nonas decem.	Maurus martyr	i	xxiij	
xviij.calend.febr.	Maurus abbas	ij	lxxix	
vj.calend.februa.	Maurus abbas	iij	xxxij	
iiij.calend. febru.	Maurus mar.	iij	xl	
iiij. nonas iunij.	Maurus mar.	v	lxxvij	
calend.auguſti.	Maurus diac. ⁊ m̃.	vij	vi	
xi.calend. decẽb.	Maurus mar.	x	xciij	
	Maxentius epũs	iij	lxxxv	
vi.calend.iulij.	Maxentius abbas	vi	xiij	
vi.calend.iulij.	Maxentius pſby.	xi	vlti.	179
calend. decembr.	Maxima vir. ⁊ mar.	i	xiij	
vij.calend. april.	Maxima vir. ⁊ m̃.	iij	ccxxij	
xvij.calend. iunij	Maxima virgo	v	vij	
iij.calend. augu.	Maxima vir. ⁊ m̃	vi	clix	
xvij.calend.nouẽ.	Maxima vir. ⁊ m̃.	ix	lxxij	
calend.octob.	Maxima vir. ⁊ mar.	xi	vlti.	268
vi.idus ianua.	Maximian⁹ pu. ⁊ m̃.	ij	lv	
v.idus iunij.	Maximian⁹ epũs.	v	c	
iij.idus augu.	Maximian⁹ mar.	vij	li	
xij.calend. ſeptẽ.	Maximian⁹ mar.	xi	vlti.	218
iiij.calend. iunij.	Maximinus epũs	v	liiij	
iiij.idus iunij.	Maximinus epũs	v	ci	
xviij. calen.ianu.	Maximus cõfeſ.	xi	vlti.	10
v.calend. ianua.	Maximus epũs	ij	viij	
	Maximus epũs	ij	ix	
iiij.calend. febru.	Maximus mar.	iij	xli	
x.calend.mar.	Maximus mar.	iij	cxxxiij	
xviij.calen. maij.	Maximus mar.	iiij	li	
	Maximus epũs	iiij	lij	
xvij.calend. maij.	Maximus mar.	iiij	liij	
xvi.calend. ſeptẽ.	Maximus puer m̃.	vij	lxxi	
iiij.calend. octo.	Maximus mar.	viij	cxxviij	
iij.calend. octob.	Maximus epũs.	viij	cxxxi	
	Maximus epũs	xi	viij	
xiij. calend.nouẽ.	Maximus leui. ⁊ m̃.	ix	lxxxv	
xiij.calend. nouẽ.	Maxim⁹ pbr̃ ⁊ mar.	x	lxxxv	
	Maximus epũs	xi	vi	
	Maximus epũs	xi	vij	
	Maximus cõfeſſor	xi	xviij	
xij.calen. martij.	Maximus mar.	xi	vltimo	71
xiij.calend. augu.	Maximus mar.	xi	vlti.	197
priđ.noñ.ſeptẽb.	Maximus mar.	xi	vlti.	237
xiij.calend. decẽ.	Maxim⁹ epũs ⁊ m̃.	xi	vlti.	323
	Mazabanes epũs	xi	viij	
vi.idus iunij.	Medardus epũs	v	xcvij	
iiij.noñ. ſeptẽbr.	Mederic⁹ abbas	viij	xxv	
vi.nonas iulij.	Megiſtus mar.	vi	xli	
	Melania maior	ix	xciij	
	Melania iunior	ix	xcv	
viij.idus ianua.	Melanius epũs	ij	xlix	
xi.calend. nouẽ.	Melanius epũs	ix	xciij	
xvij. calend.febr.	Melanius epũs	ij	xc	
v.idus octobr.	Melanius cõfeſſor	xi	vlti.	279
iiij.idus decem.	Melchiades pa. ⁊ m̃.	i	lij	
	Melchior rex	ij	xlvij	
	Melchiſedech rex	iij	xc	
priđ.nonas decẽ.	Meletius epũs	i	xxvi	
	Meletius epũs	i	xxvij	
xvj.calend.febru.	Meleuſippus mar.	ij	xciij	
vij.idus mar.	Melition mar.	iij	clxxxv	
viij.calend. maij.	Melitus epũs	iiij	lxxxv	
priđ.idus augu.	Meminia mar.	vij	lv	
calend. auguſti.	Menander mar.	vij	x	
iij.idus nouem.	Menas mar.	x	xlvij	
	Menas confeſſor	x	xlix	
nonas auguſt.	Menius epũs	vij	xxv	
priđ.idus decẽb.	Mercuria mar.	i	lxiij	
	Mercurialis epũs	x	cxij	
vij.calend.decẽb.	Mercurius mar.	x	cxj	
	Merolus monach⁹	xi	cxvij	
xiiij.calend.octo.	Methodi⁹ epũs ⁊ m̃.	viij	xc	
priđ.calend.febr.	Metranus mar.	iij	lxij	
vij.idus maij.	Metron confeſſor	iiij	cxlvij	
iij.calend.octob.	Michael archãge.	viij	cxx	
vij.idus mar.	Michalius mar.	iij	clxxv	
	Micheas pphera	ij	lxxvi	
xviij.calend.febr.	Micheas pphera	ij	lxxvij	
iiij.calend. maij.	Miles quidã mar.	iiij	xcvij	
xj.calen.iulij.	Miles quidã mar.	v	cxxxij	
x.calend.maij.	Mileſius mar.	iiij	lxxviij	
v.calend. auguſt.	Miles martyres	vj	cxlvj	
	Mille quadrigẽti martyres	vij	xlij	
x.calend. ſeptẽbr.	Minerunus mar.	xi	vlti.	228
viij.calen.nouẽ.	Minyas mar.	ix	cviij	
xvij.calen.ianu.	Miſael puer	i	lxij	
idibus nouemb.	Mitrus mar.	xi	vlti.	320
iij.idus mar.	Modeſta mar.	iij	cxcviij	
xvij.calen.iulij.	Modeſtus mar.	v	cxviij	
iiij.idus nouem.	Modeſtus mar.	x	xlvj	
	Modeſtus cõfeſſor	xi	xj	
priđ.idus febru.	Modeſt⁹ infans ⁊ m̃.	xi	vltimo	60
vij.idus februa.	Moyſes abbas	iij	ciij	
vij.idus februa.	Moyſes abbas	iij	ciiij	
xvi.calend.mar.	Moyſes martyr	iij	cxxiij	
priđ.noñ.ſeptẽb.	Moyſes pph. ⁊ dux	viij	xxxiij	
xv.calend.ianua.	Moyſes mar.	xi	vltimo	12
vj.nonas iulij.	Moncgunda virgo	xi	vlti	187
iiij.idus nouẽbr.	Monitor epũs	xi	vlti	315
vij. calend. april.	Montanus pbr̃ ⁊ m̃.	iij	ccxxiij	
v.calend.maij.	Montan⁹ pbr̃ ⁊ m̃.	iiij	xciiij	
xv.calend.febru.	Moſcus mar.	ij	xcvij	
iiij.calend.maij.	Mulier q̃dã mar.	iiij	c	
xj. calend.nouẽ.	Munilio vir. ⁊ mar.	ix	xcvj	
ix. calend. aprilis	Muriea mar.	iij	ccxxiij	
	Muſa virgo	xi	cxj	
	Muſanus pbr̃	xi	xij	
	Muſcus pbr̃	viij	xxxv	
ix.calend. februa.	Muſon mar.	iij	xix	
v.nonas iulij.	Muſtiola mar.	vi	xlviij	
x.calend.maij.	Mutius dia. ⁊ mar.	iiij	lxxix	
iv.idus maij.	Mutius pbr̃ ⁊ mar.	iiij	clxiiij	
viij.calen.iunij.	Mutius abbas	v	xliij	
	Mutius confeſſor	v	xliiij	

¶ De litera N.

Tempore.		Li.	Cap.	pa.
priđ.idus iunij.	¶ Nabor mar.	v	cix	
vj.idus iulij.	Nabor mar.	vj	lxxx	
iiij.idus iulij.	Nabor mar.	vi	lxxxvij	
	Nachor pater	iij	liiij	
iiij.calend.nouẽ.	Narciſſus epũs	ix	cxx	

Tempore.		Li.	Ca.	Pa.
xv.calend. octob.	Narciſſus mar.	xi	vlti.	248
idibus iulij.	Narſis mar.	xi	vlti.	193
iiij.idus iulij.	Naſon diſcipulus	vi	lxxxviij	
calen. decembris	Natalia ſancta	i	xviij	
vj.calend. ſeptẽb.	Natalia mar.	vij	cxxiij	
xxi. nonas nouẽ.	Natalis confeſſor	ix	cxxvij	
xvj.calend. augu.	Natalius mar.	vi	cv	
	Nathan pp̄heta	ij	xv	
prid.calend.decẽ.	Nathanael diſcipu.	i	ix	
	Nathanael cõfeſſor	i	x	
viij.calend. ianu.	Natiuitas dñi	ij	i	
viij.calend.iulij.	Natiuitas ſcti ioã.	vi	iij	
vi.idus ſeptembr.	Natiuitas vir.ma.	viij	li	
xvij.calend. ianu.	Natalis mar.	xi	vlti.	11
ix. calend. ianua.	Naum pp̄heta	i	lxxxvij.	
prid.idus iunij.	Nazarius mar.	v	cix.	
v.calend augusti.	Nazarius mar.	vi	cxlvij	
x.calend. februa.	Nedolfonſus ep̄s	xi	vltimo	37
	Neemias pp̄heta	vi	xciij	
iiij.idus ſeptẽbr.	Nemeſianus ep̄s	viij	lx	
xiiij.calen.ianu.	Nemeſius mar.	i	lxxvij	
xv.calend.auguſt.	Nemeſius mar.	vi	cxi.	
viij.calend.augu.	Nemeſius mar.	vj	cxxxvij	
x. calend.mar.	Nemeſius mar.	xi	vltimo	75
x.calend. ſeptem.	Nenon mar.	vij	cl	
vi.nonas maij.	Neopolus mar.	xi	vlti.	133
vi.idus ſeptembr.	Neotherius mar.	xi	vlti.	241
	Neptalim pp̄heta	iij	xcvj	
iiij.idus maij.	Nereus mar.	iiij	clv	
xvij.calend.nouẽ.	Nereus mar.	xi	vlti.	98
iiij.calend.mar.	Neſtor ep̄s ⁊ mar.	iij	clij	
vij. calend. nouẽ.	Neſtor confeſſor	ix	cx	
nonas iunij.	Nicander mar.	v	xc	
iiij.idus ianua.	Nicanor diacon⁹	ij	lxij	
non aprilis.	Nicanor mar.	xi	vltimo	110
xix. calend. ianu.	Nicaſius ep̄s ⁊ mar.	i	lxix	
v. idus octobris.	Nicaſius ep̄s ⁊ mar	xi	vlti.	280
xiiij.calend.nouẽ.	Nicea mar.	xi	vlti.	296
x.calend.iulij.	Niceas ep̄s	v	cxl	
iiij.calen. ſeptẽbr.	Niceas mar.	xi	vlti.	230
prid.idus ſeptẽb.	Niceta mar.	viij	lxx	
ix.calend.auguſt.	Niceta mar.	vi	cxxxi	
iiij. non. aprilis	Nicetius ep̄s	iiij	xxvj	
nonas decembr.	Nicetius ep̄s	xi	vlti.	2
iij.nonas mar.	Nicetius ep̄s	xi	vlti.	134
viij. calend. iunij	Nicetus mar.	v	xl	
	Nicomedus diſci.	iiij	iij	
viij.idus decemb.	Nicolaus ep̄s ⁊ cõfeſ.	i	xxxiij	
	Nicolaus papa	i	xxxiiij	
	Nicolaus ep̄s	v	lxvij	
iij. nonas iunij.	Nicola⁹ peregri.ↄfeſ.	v	lxxviij	
xvij.calend. octo.	Nicomedes p̄ſ.⁊ m̄.	viij	lxxxij.	
v. calend. martij.	Nicophorus mar.	iij	cli.	
x. calend. maij.	Nicor ep̄s ⁊ mar.	iiij	lxxviij	
nonas iulij.	Nicoſtratus mar.	vi	lxiij	
nonas iulij.	Nicoſtratus mar.	vi	xiiij	
vj.idus nouẽbr.	Nicoſtratus mar.	x	xxxvi	
xiij. calend. octo.	Nilus ep̄s ⁊ mar.	viij	xcv	
iiij.idus nouẽb.	Nympha v̄go ⁊ mar.	x	xlij	
	Noe pater	iij	xlvj	
iiij. nonas mar.	Nongenti mar	iij	clxxv	
	Nonoſus cõfeſſor	xi	xcvij	
viij.idus iulij.	Norbertus ep̄s	vi	lxvij	
xij.calend. iulij.	Nouatus diſcipu.	v	cxxx	
iiij.calend. augu.	Nouem ſocij anto.martyres	vi	clvij	
iij. nonas martij.	Nouẽ ſocij euſebij martyres	xi	vlti.	84
xiiij. calend april.	Nouẽ ſocij quin.m.	xi	vlti.	91
xj. calend. aprilis	Nouem ſocij ſaturnini martyres	xj	vltimo	95

Tempore.		Li.	Cap.	Pa.
	Nulburga virgo	xi	lxvij	
	Nuldruta virgo	xi	lxviij	

¶De litera O

Tempore.		Li.	Cap.	Pa.
xiiij.calend. octo.	¶Oceanus mar.	xi	vlti.	251
xv.calend. decẽb.	Olcyſcillus	x	lxx	
x.calend.octob.	Octauius mar.	viii	ciij	
iij.idus aprilis	Octo milites mar.	xi	vlti.	116
x.calend. ſeptẽbr.	Octo filij eleazari martyres	xi	vltimo	221
xiiij.calend. mar.	Octogintaſex ſocij donati martyres	xi	vltimo	69
ix. calend. augu.	Octogintatres milites martyres	xi	vlti.	203
prid.idus ianua.	Odilo abbas	ij	xxvi	
xiii. calend. decẽ.	Odo abbas	x	lxxxiij	
xvij.calend. maij.	Olympias mar.	iiii	liij	
vi.calend. auguſt.	Olympius mar.	vi	cxluj	
xvi. calend.iulij	Oliuerius mar.	v	cxxi	
calend. nouẽbris	Omnes ſancti	x	i	
iiii. non. nouẽbr.	Omnes mortui	x	viij	
xiiij.calend. mar.	Oneſimus diacon⁹	iii	cxxx	
viij. idus ſeptẽbr.	Oneſiphor⁹ diſcip.	viii	xliiij	
	Onias ſacerdos	ix	vij	
iij.idus iunij.	Onophrius cõfeſ.	v	cvi	
xvi.calend. maij.	Optatus mar.	iiii	lvi	
prid. calen. ſeptẽ.	Optatus ep̄s	vii	cxli	
xi.calend. maij.	Orator pbr̄ ⁊ mar.	iiii	lxxiij	
iij.iudus mar.	Ores mar.	iii	cxcviij	
prid. idus decẽb.	Oreſtes mar.	i	lxi	
xi.calend. februa.	Orontius mar.	ii	cxij	
	Oroſienſis abbas	iiii	clxxiij	
iiij.non.iulij.	Oſee propheta	vi	l	
prid calend. iulij.	Oſtianus ep̄s	xi	vlti.	183
	Othoniel iudex	viij	iiij	

¶De litera P.

Tempore.		Li.	Cap.	Pa.
vij.idus mar.	¶Pacianus ep̄s	iij	clxxxvij	
prid.idus maij.	Pachomi⁹ abbas	iiij	clxxj	
prid.idus maij.	Pachomi⁹ mona.	iiij	clxxij	
	Pachomius epiſcop⁹ ⁊ martyr	xi	xxxij	
iiij.calend. augu.	Pachus mar.	vj	clvij	
iij.calend.decẽbr.	Paſnutius abbas	i	vij	
	Paſnutius ep̄s	xi	xxxiij	
	Pagatus mar.	xi	xiii	
viij.idus octobr.	Palatia ſancta	xi	vlti.	277
iij.nonas mar.	Palatinus mar.	xi	vlti.	84
vj.idus maij.	Palmatius mar.	iiij	cl	
calend.iulij.	Pambo abbas	vi	xxxviij	
calen.iunij.	Pãphil⁹ pbr̄ ⁊ m̄.	v	ixxi	
xi.calend. octob.	Pamphilus mar.	xj	vlti.	255
iiij.idus maij.	Pancratius mar.	iiij	clvj	
iij.non.april.	Pancratius cõfeſ.	xi	vlti.	109
v.calen.augu.	Pantaleon mar.	vi	cxlvi	
x.calend. martij.	Panthamia mar.	xi	vltimo	74
nonas iulij.	Panthenus pbr̄	vi	lxv	
xii.calend.nouẽ.	Pãthulus ep̄s ⁊ m̄.	ix	lxxxvij	
iiij.calend. febru.	Papias mar.	iij	xl	
viij.calend. mar.	Papias ep̄s	iij	cxli	
v.calend.mar.	Papias mar.	iij	cli	
idibus aprilis.	Papirius dia.⁊ m̄.	iiij	xlix.	
iiij. calend. decẽ.	Papirius ep̄s ⁊ m̄.	x	cxix	
x.calend. februa	Parmenas di.⁊ m̄.	iii	xiii.	
x.calen.maij.	Parmenas p̄ſ.⁊ m̄.	iiii	lxxix.	
xiiij.calen. iunij.	Parthemi⁹ mar.	v	xvij	
idibus nouemb.	Paſchaſius mar.	x	lviij	
viij.calend. iunij.	Paſicrates mar.	xj	vltimo	151
viij.calend.april.	Paſſio dñi	iij	ccxlvij	

Tempore.		Li.	Cap.	Pa.
vij. calend. augu.	Paſtor pbr̄ & cõfeſ.	vi	cxlj	
viij. idus augu.	Paſtor mar.	vij	xxxij	
iij. calend. april.	Paſtor cp̄s	xi	vlti	104
xi. calend. februa.	Pater victoris mar.	ij	cxij.	
vi. idus iulij.	Paternian⁹ cp̄s	vi	lxxix	
prid. idus nouẽ.	Paternus mar.	xi	vltimo	317
	Patinus cp̄s	xi	cxxiij	
iij. idus ſeptemb.	Patiens cõfeſſor	xi	vlti.	244
iij. idus mar	Patricia mar.	iij	cxcviij	
xvi. calend. april.	Patricius cp̄s	ix	cciij	
xvij. calend. april.	Patricius cp̄s	xi	vltimo	90
	Patrobas diſcip.	vi	c	
xij. calend. febru.	Patroclus mar.	ij	cviij	
vi. calend. februa.	Paula vidua	iij	xxix	
xiiij. calend. iulij	Paula ỽgo & m̃.	v	cxxv	
xiij. calen. augu.	Paula ỽgo & mar.	xi	vlti.	197
viij. idus iunij.	Paulina ỽgo & m̃.	v	xcij	
x. calend. iulij.	Paulinus cp̄s	v	cxxxviij	
prid. calen. ſeptẽ.	Paulinus cp̄s	viij	cxxxix	
vi. idus octobris.	Paulinus cp̄s	ix	xliij	
idibus nouemb.	Paulinus puer m̃.	x	lviij	
vij. calend. iunij.	Paulinus mar.	xi	vlti	153
xij. calend. iulij.	Paulinus mar.	xi	vlti.	176
prid. idus decem.	Paul⁹ ſergius cp̄s	i	lx	
xvi. calen. ianua.	Paulus martyr	i	lxxij	
iiij. idus ianua.	Paulus primus eremi ta	ij	lx	
	Paul⁹ ſimplex cõfeſ.	ij	lxj	
vj. calen. februa.	Paulus papa.	iij	xxx	
calend. februarij.	Paulus cp̄s	iij	lxj	
iiij. idus mar.	Paulus cp̄s	iij	cxcv	
xv. calend maij.	Paulus abbas	iiij	ix	
idibus maij.	Paulus martyr	v	iiij	
calend. iunij.	Paulus preſ. & m̃.	v	lxxiij	
vij. idus iunij.	Paulus cp̄s & mar.	v	xcv	
vi. calend. iulij.	Paulus mar.	vi	ix	
iij. calend. iulij.	Paulus apoſtolus	vi	xxiij	
viij. idus iulij.	Paulus martyr	vi	lxix	
	Paulus monach⁹	xi	xliij	
vj. idus februarij.	Paulus cp̄s & m̃.	xi	vlti.	55
xiij. calend. april.	Paulus mar.	xi	vlti.	93
xv. calend. maij.	Paulus mona. & m̃.	xi	vlti.	123
xv. calend. iunij.	Paulus martyr.	xi	vlti.	143
xiij. calend. augu.	Paulus dia. & m̃.	xi	vlti.	198
iiij. calend. ſeptẽ.	Paulus martyr	xi	vlti	230
x. calend. maij.	Pediſſequa tarbue	iiij	lxxviij	
	Pelagia virgo & m̃.	i	lxxx	
v. idus iulij.	Pelagia mar.	vi	lxxxv	
viij. idus octobr.	Pelagia peccatrix	ix	xxxvi	
xiiij. calen. nouẽ.	Pelagia mar.	xi	vlti.	295
vi. calend. ſeptẽb.	Pelagius martyr	vij	cxx	
vj. calend. ſeptẽb.	Pelagi⁹ pa. prim⁹.	vij	cxxj	
	Pelagi⁹ pa. ſcd̃s	vij	cxxij	
xiij. calend. octo.	Peleus cp̄s & m̃.	viij	xcv	
vij. idus aprilis.	Peleuſius p̄ſby.	xi	vlti.	
idibus maij.	Penthecoſte	vi	i	
iij. nonas maij.	Peregrinus mar.	iiij	cxxxiij.	
xij. calend. iunij.	Peregrin⁹ p̄ſb. & m̃.	v	v	
idibus iunij.	Peregrin⁹ cp̄s & m̃.	v	cxiij.	
viij. calend. ſeptẽ.	Peregrin⁹ mar.	vij	cxj	
v. calend. augu.	Peregrin⁹ preſby.	xi	vlti.	204
iij. nonas. iunij.	Pergentinus mar.	v	lxxx	
nonas martij.	Perpetua martyr	iij	clxxxij	
vj. idus aprilis.	Perpetuus cp̄s	iiij	xxxviij.	
vj. calend. iulij.	Perſeuerãda ỽgo	xi	vlti.	180
prid. calend. iunij.	Petronilla virgo	v	lxix	
iiij. nonas octob.	Petronius cp̄s	ix	xx.	
iiij. nonas decẽb.	Petrus chryſo. cp̄s	i	xx	
xvj. calend. ianu.	Petrus martyr	i	lxxiij.	
iij. nona ianua.	Petrus aulan⁹ m̃.	ij	xxxix	
	Petrus cp̄s	iij	lxxxv	

Tempore.		Li.	Ca.	Pa.
	Petrus dia. & cõfeſ.	ij	cxciij	
iiij. idus martij.	Petrus mar.	ij	cxciiij.	
prid. idus martij	Petrus abbas	iij	cc	
iij. calend. maij	Petrus nouus m̃.	iiij	xcviij	
idibus maij.	Petrus martyr	vi	iiij	
iiij. non. iunij.	Petrus exorciſta	v	lxxiiij.	
iij. calend. iulij.	Petrus apl'oꝝ prin.	vi	xxij	
calend. auguſti.	Petrus ad vincula	vij	ij	
calend. auguſti.	Petrus mar.	vij	x	
prid idus auguſti.	Petrus mar.	vij	lv	
viij. calend. nouẽ.	Petrus martyr	ix	cvij	
vi. calend. decẽb.	Petrus alexã. e. & m̃.	x	cix	
	Petrus cp̄s & cõfeſ.	x	cx	
	Petrus cp̄s.	xi	vj	
	Petrus cp̄s tara.	xi	cxix	
v. idus decembr.	Petrus mar.	xi	vlti.	4
iij. idus ianuarij.	Petrus martyr	xi	vlti.	32
prid. idus martij.	Petrus mar.	xi	vlti.	88
xv. calend. maij.	Petrus dia. & m̃.	xi	vlti.	122
vij. idus iunij.	Petr⁹ p̄ſby. & mar.	xi	vlti.	165
vij. idus auguſti.	Petrus mar.	xi	vlti.	209
vi. calend. ſeptẽb.	Petrus miles & m̃.	xi	vlti.	226
viij. idus octobr.	Petrus mar.	xi	vlti.	276
vij. idus decemb.	Phera virgo.	i	xxxix	
v. calend. nouẽbr.	Pharo cp̄s	ix	cxvij	
iij. non. ſeptẽbris	Phebe diſcipula	viij	xxxj	
xvi. calend. mar.	Phebus mar.	iij	cxxij	
prid. idus augu.	Philadelph⁹ mar.	vij	lv.	
prid. non. februa.	Phileas mar.	iij	lxxxj	
	Phileas cp̄s & m̃.	xi	xxxij	
viij. idus martij.	Philemon mar.	iij	clxxxiij	
iiij. idus aprilis.	Philemon mar.	iiij	xliij	
	Philemon diſcipu.	vi	c	
x. calend. martij.	Philenus cp̄s & m̃.	iij	cxxxvij	
	Philetus cp̄s	xj	vij	
xiij. calend. ſeptẽ.	Philibert⁹ abbas	vij	lxxv	
iij. idus aprilis	Philippus cp̄s	iiij	xliij	
calend. maij.	Philippus apo.	iiij	cvij	
viij. idus iunij	Philippus dia.	v	xci	
	Philipp⁹ eremita	v	cvij	
vj. idus iulij	Philippus mar.	vi	lxxvj	
	Philipp⁹ cp̄s & cõ.	vij	xcvj	
	Philippus cp̄s	xi	viij	
idibus ſeptemb.	Philipp⁹ cp̄s & m̃.	viij	lxxij	
	Philippus imperator & martyr	xi	xcij	
idibus iulij.	Philipp⁹ mar.	xi	vltimo	195
xj. calen. nouẽ.	Philipp⁹ cp̄s & m̃.	xi	vltimo	293
prid. non. februa.	Philoronius mar.	iij	lxxxj	
	Philoroni⁹ p̄ſby.	xi	xlix	
	Philologus diſci.	vi	c	
xviij. calen. decẽ.	Philomenus mar.	xi	vlti	328
vij. idus mar.	Philotharion	iij	clxxxv	
	Phinees ſacerdos	vi	xxxiiij	
	Phleguntius diſci.	vi	c	
iij. non. martij.	Phocas mar.	iij	clxxvj	
prid. idus iulij.	Phocas cp̄s & mar.	vi	xcviij	
prid. idus iulij.	Phocatus cp̄s	xi	vltimo	193
	Pholcas cp̄s & m̃.	xi	lxxxij	
iiij. non. iulij.	Photinus cp̄s & m̃.	v	lxxvi	
xij. calend. decẽ.	Phridianus cp̄s	x	lxxviij	
	Piamon p̄ſby.	xi	xlj	
	Piaton p̄ſby. & m̃.	xi	xxxvi	
calend. octobris.	Piator martyr	ix	xi	
vi. idus octobris.	Pierius preſby.	ix	l	
iiij. non. nouemb.	Pigaſius mar.	x	xiij	
ix. calen. april.	Pigmeni⁹ pbr̄ & m̃.	iij	ccxiij	
vi. idus octobris	Pinitus epiſcop⁹	ix	xlix	
	Pion abbas	xi	xxxix	
calend. februarij	Pionius martyr	iij	lxviij	
iiij. calend. augu.	Pioſus mar.	vi	clxj	

Tempore.		Li.	Ca.	Pa.
v.idus martij.	Piperion mar.	iij	cxci	
	Patrion abbas	xi	lxxxij	
v.idus iulij.	Pius papa et mar.	vi	lxxij	
idibus octobris.	Placida virgo	ix	lix	
iij.nonas octobr.	Placidus mar.	xi	vltimo	271
iij.calend.maij.	Platinus	xi	vltimo	160
xi.calend augu.	Plato mar.	vi	cxxvi	
iij.calend.octobr.	Platus mar.	xi	vltimo	264
vij.idus aprilis.	Plesilius pbr.	xi	viti.	114
x.calend.maij	Plures religiosi martyres	iiij	lxxviij	
	Plures sancti quorum sola nomina et dies inueniuntur	xi	cxxx	
x.calend.maij.	Plures sacre virgi.	iiij	lxxviij	
vj.nonas martij.	Plurimi martyres	iij	cxvi	
iiij.idus aprilis.	Plurimi martyres	iiij	xij	
	Plurimi mar.	xi	xxxj	
xvi.calen.ianua.	Plusius martyr	i	xxiij	
iiij.idus iunij.	Plutarchus mar.	vi	xxi	
	Polemius cfs	vij	cliij	
iiij.idus septeb.	Polian' cfs et m.	viij	lx	
vij.calen.februa.	Policarp' cfs et m.	iij	cxiij	
vij.calend.martij	Policarp' pbr.	iij	cxliij	
calend.februarij.	Policarpus cfs	xi	vltimo	45
	Polycrates cfs	xi	xvi	
idibus februa.	Poliocrus mar.	xi	vltimo	61
xv.calen.iunij.	Polieuctus mar.	xi	vltimo	144
xij.calen.iunij.	Polius mar.	v	xxviij	
xiij.calen.mar.	Pollocroni' cfs et m.	iij	cxxij	
iij.idus decemb.	Pontianus mar.	i	lviij	
xiiij.calen.februa.	Pontian' mar.	ij	cij	
xiij.calen.dece.	Pontian' pa.et mar.	x	lxxx	
iiij.nonas iunij.	Ponticus mar.	v	xxxij	
viij.idus martij.	Pontius dia.et mar.	iij	clxxxviij	
pridie idus maij.	Ponti' cfs et mar.	iiij	clxix	
x.calend.septem.	Porphyrius mar.	vij	cij	
viij.calend.dece.	Porphyrius mar.	x	ciij	
v.idus decemb.	Porphyrius mar.	xi	vltimo	4
prid.calend.apri.	Porius mar.	xi	vltimo	105
non.decembris.	Potamia martyr	xi	vltimo	3
iiij.calend.iunij.	Potamiena v.et m.	vi	xi	
x.calend.martij.	Potamius mar.	xi	viti.	73
xi.calend.iunij	Potentiana virgo	v	xv	
prid.calen.ianu.	Potentian' cfs	ij	xxv	
x.calend.decem.	Pragmatius cfs	xi	viti.	327
iiij.non.octobris	Prascas cfs et mar.	ix	xxiij	
xij.calend.augu.	Praxedis virgo	vi	cxxi	
xiiij.calend.maij.	Prefect' epis.et m.	xi	vltimo	124
ix.calend.februa.	Predicanus puer	iij	xviij	
xij.calend.mar.	Prepedigna mar.	iij	cxxiiij	
viij.idus septem.	Presid' cfs et m.	viij	xliiij	
iiij.idus decembr.	Preterarus mar.	i	lviij	
v.calend.iunij.	Priamus mar.	xi	viti.	156
x.calend.augusti.	Primitiua virgo	xi	viti.	200
xvi.calend.maij.	Primitiuus mar.	iij	lvi	
iiij.idus iunij.	Primitiuus mar.	v	ciij	
xv.calend.aug.	Primitiuus mar.	vi	cxi	
calend.augu.	Primitiuus mar.	vij	vi	
v.idus martij.	Primus mar.	iiij	cli	
v.idus iunij	Primus mar.	v	xcix	
viij.cale.nouebr.	Primus martyr	ix	lxxxvi	
	Primus cfs	xi	vi	
vi.nonas octobr.	Primus mar.	xi	viti.	269
xv.calend.februa.	Prisca virgo et mar.	iij	xvi	
viij.idus iunij.	Priscilla discipu.	vi	lxviij	
xvij.calend.febr.	Priscilla sancta	xi	viti.	36
prid.nonas ianu.	Priscillianus mar.	ij	xiij	
	Priscillian' cfs et m.	xi	xxv	
prid.non.ianua.	Prisc' epis.et mar.	ij	xiij	
vij.idus martij.	Priscus martyr	iij	clxxv	

Tempore.		Li.	Ca.	Pa.
v.calend.april.	Priscus martyr	iiij	ix	
vij.calend.iunij.	Priscus mar.	v	i	
calend.septebris	Priscus discipu.	viij	xvij	
calend.octobris.	Priscus ma.	xi	vltimo	297
xij.calend.septe.	Priuat' cfs et m.	vij	xxix	
xij.calend.octob.	Priuat' cfs et m.	viij	xxviij	
xvi.calend.noue.	Priuatus ma.	ix	lxxviij	
xij.calend.octob.	Priuat' martyr	x	viti.	25
v idus octobris.	Probus mar.	ix	li	
iiij.idus nouem.	Probus cfs	x	xiv	
idibus nouemb.	Probus mar.	x	liij	
	Procinus cfs	xi	cviij	
vi.non.iulij.	Processus mar.	v	xi	
viij.idus iulij.	Procopius mar.	vi	lxx	
v.idus april.	Proco' dia.et m.	iiij	xxiij	
calend.decebris.	Procul' cfs et mar.	i	xv	
v.idus decemb.	Proculus episcopus et confessor	i	xlix	
xvj.calend.mar.	Proculus martyr	iij	xxiij	
xiij.calend.octo.	Proculus dia.et m.	viij	xciij	
xiiij.calend.maij.	Proculus martyr	xi	viti.	122
xiiij.calen.noueb.	Proculus mar.	xi	viti.	296
prid.non.noueb.	Proculus mar.	xi	viti.	309
viij.calend.febru.	Proiectus cfs et m.	iij	xxij	
vij.idus nouebr.	Prosdocimus cfs	x	xxiij	
vij.calen.iulij.	Prosper cfs	vi	vij	
xiij.calend.iulij.	Prothasi' mar.	v	cxxvj	
xi.calend.septebr.	Proteri' patri.et m.	vij	xcij	
xvi.calen.mar.	Protolicus mar.	iij	cxxiij	
prid.idus iunij.	Prothus mar.	v	lix	
iij.idus septeb.	Prothus mar.	viij	lxij	
xiij.calend.ianua.	Ptolome' mar.	i	lxxviij	
xiiij.calen.noueb.	Ptolomeus mar.	ix	lxxxiij	
xij.calend.febru.	Publius cfs et m.	ij	cix	
xi.calend.maij.	Publius mar.	iiij	lvi	
	Publius cfs	xi	vij	
xi.calend.martij.	Publius mar.	xi	vltimo	72
xiiij.calend.iunij	Pudens discipul'	v	xiij	
x.calen.aprilis	Puer quidam anno septem mar.	iij	cxxij	
xiiij.calend.dece.	Puer quida mar.	x	lxxv	
v.calend.maij	Pulio mar.	iiij	xciij	
	Punificus abbas	xi	lvj	
iiij.non.februarij	Purificatio sancte marie virginis	ij	lxxj	
xi.calend.maij.	Pusicius mar.	iiij	lxxi	

¶De litera Q.

Tempore.		Li.	Ca.	Pa.
idibus februarij.	¶Quadragesima	iij	cvij	
xvi.calend.ianu.	Quadraginta sorij floriani martyres	i	lxxij	
ix.calend.ianua.	Quadraginta virgines et martyres	i	lxxix	
idibus ianuarij.	Quadraginta milites martyres	ij	lxxij	
vij.idus martij.	Quadraginta milites martyres	iij	clxxxv	
iiij.nonas maij.	Quadraginta m.	iiij	cxxv	
iiij.nonas maij.	Quadraginta m.	iiij	cxxvi	
	Quadraginta rustici martyres	iiij	cxxviij	
vi.idus martij.	Quadragintaduo martyres.	xi	viti.	86
pridie idus mar.	Quadragintanoue milites martyres	iij	cxcix	
viij.calend.octo.	Quadragintanoue martyres	viij	cxvij	
xiiij.calend.noue.	Quadragintanoue martyres	xi	viti.	296
viij.calend.maij.	Quadragintaocto mar			

Tempore.		Li.	Ca.	Pa.
	tyres	iiii	lxxxiii	
iiii.nonas iunii.	Quadragintaocto martyres	v	lxxvii	
prid.nonas iunii	Quadragintaquatuor martyres	v	lxxvi	
viii.calend.nouē.	Quadraginta ſex milites martyres	ix	cvii	
vii.calend.iunii.	Quadratus diſcip.	v	xlvii	
xii.calend.ſeptēb.	Quadratus cfs	vii	xc	
vii.calend.iunii.	Quadratus mar.	xi	vlti.	152
vi.nonas mar.	Quadringenti mar.	iii	clxvii	
iii.idus iulii.	Quadringēti nonaginta ſeptē mar.	vi	xcvj	
xiiii.calend.apri.	Quartilla martyr	xi	vltimo	91
iii.nonas nouēb.	Quartus diſcipu.	x	xvi	
vi.idus maii.	Quartus martyr	xi	vlti.	140
prid.idus decēb.	Quatuor ſancte mulieres martyres.	i	lxiii	
vi.idus nouemb.	Quatuor coronati m.	x	xxxvii	
	Quatuor ſancti epiſcopi martyres	xi	xxxi	
xiii.calend.april.	Quatuor ſocii pauli martyres	xi	vltimo	93
vii.idus aprilis.	Quatuordecī ſocii epbani martyres	xi	vlti.	113
xiii.calend.augu.	Quatuor milia m.	vi	cxix	
[illegible]i.idus octob.	Quatuor milia.976. martyres	ix	liiii	
xiiii.calend.nouē.	Quidam ſocii ptolomei martyres	ix	lxxxiii	
calēd.februarii.	Quindecim mar.	iii	lxviii	
iii.idus iulii.	Quinginti mar.	vi	xcvj	
calend.octobris.	Quingenti z.iii.m.	xi	vltimo	266
xv.calend.martii	Quinidius cfs	xi	vltimo	6
vi.idus februarii	Quinquageſima	iii	lxxxvii	
x.calend.maii.	Quinquaginta monachi martyres	iiii	lxviii	
idibus nouemb.	Quinquaginta ſapientes martyres	x	lvii	
iiii.idus aprilis.	Quinque ſocii apollonii martyres	xi	vlti.	115
xiiii.calend.mar.	Quinque milia ſocii iuliani martyres	xi	vlti.	68
xiiii.calend.april.	Quintilla mar.	xi	vlti.	91
xvi.calend.maii.	Quintilianus mar.	iii	lvi	
xiiii.calend.april.	Quintilus mar.	xi	vltimo	19
prid.calen.nouē.	Quintinus mar.	xi	cxxvj	
prid.non.ianua.	Quintinus ma.	ix	xliiii.	
xiii.calend.apri.	Quintus martyr	ii	vlti.	91
vi.idus maii.	Quintus mar.	xi	vlti.	140
non.ſeptēbris.	Quintus mar.	xi	vlti.	239
iiii.calend.nouē.	Quintus mar.	xi	vlti.	305
iiii.non.maii.	Quiriac⁹ cfs z m.	iiii	cxx	
prid.idus augu.	Quiriacus mar.	vii	lv	
xi.calend.iulii.	Quiriacus mar.	xi	vltimo	18[illegible]
x.calend.ſeptem.	Quiriacus mar.	xi	vlti.	220
idibus iulii.	Quiricus mar.	vi	ci	
calend.auguſti.	Quirillus mar.	vii	vi	
	Quirillus cfs	xi	vii	
vi.nonas octobr.	Quirilus mar.	xi	vltimo	69
vii.calend.april.	Quirinus mar.	iii	ccxxxii	
iii.calend.aprilis	Quirinus mar.	iiii	xiiii	
prid.nonas.iunii	Quirinus cfs z mar.	v	lxxv.	
vii.idus martii.	Quirion martyr	ii	clxxv	

¶ De litera. R

Tempore.		Li.	Ca.	Pa.
	¶ Raab meretrix.	viii	iii	
	Rachel mater	iii	xcv	
idibus auguſti.	Radegūdis regina	vii	lx	
vi.calend.iunii.	Ragenulphus mar.	xi	vlti.	154
	Raphael archange.	iiii	cxli	
	Rebecca mater	iii	xciii	
	Redemptus cfs	xi	cv	
vii.idus ſeptemb.	Regina virgo z m.	viii	xlvii	
iiii.calend.april.	Regulus cfs	iiii	xv	
vii.idus ianua.	Relatio pueri ex egypto.	ii	li	
	Remachius cfs	xi	lxii	
iii.non.februarii.	Remedius epiſcopus z martyr	xi	vlti.	48
calend.octobris.	Remigius cfs	ix	ix	
viii.idus octobr.	Reparata vir.z mar.	ix	xxxix	
iiii.idus nouem.	Reſpicius mar.	x	xlii	
iiii.calend.iunii.	Reſtitutus mar.	xi	vltimo.	156
x.calend.ſeptēb.	Reſtitutus mar.	vii	c	
vi.calend.aprilis.	Reſurrectio dñi	iiii	i	
	Rhetricius cfs	xi	cxx	
	Reu pater	iii	lii	
calend.iunii.	Reuerianus epiſcopus z martyr	v	lxviii	
viii.idus februa.	Reuocata mar.	xi	vlti.	52
nonas martii.	Reuocatus mar.	iii	clxxxii	
v.idus ianua.	Reuocatus mar.	xi	vltimo	32
vi.calend.maii.	Ricarius cōfeſſor	iiii	xc	
iii.calend.maii.	Robert⁹ abbas	iiii	cii	
ix.calend.decēb.	Riodon pbr̄	xi	vlti.	328
ix.calend.iunii.	Rogatianus mar.	v	xxxvii	
vii.calend.nouē.	Rogatianus preſbyter z martyr	xi	cxli.	
xvi.calend.ſeptē.	Rogatus mar.	vii	lxi	
xvi.calend.ianua.	Rholus mar.	i	lxxiii	
	Romani pontifices	xi	ii	
prid.calend.mar.	Romanus abbas	iii	clx	
viii.idus iulii.	Romanus dia.z m.	vi	lxvi	
viii.idus auguſt.	Romanus mar.	vii	xxx	
x.idus auguſti.	Romanus mar.	vii	xl	
viii.calend.ſeptē.	Romanus mar.	vii	cxi	
xiiii.calend.decē.	Romanus mar.	x	lxxv	
vii.calend.decē.	Romanus preſby.	x	cviii	
vi.idus decemb.	Romaricus abbas	i	xliii	
xvii.calend.iulii	Romualdus abbas	v	cxxiii.	
	Romula virgo	xi	cix	
xiii.calend.mar.	Romulus mar.	xi	vltimo	69
ix.calend.aprilis	Romulus mar.	xi	vltimo	96
xv.calen.augu.	Rophilus cfs	vi	cxliii	
xviii.calen.octo.	Roſula mar.	viii	lxxviii	
xvi.calend.iulii.	Rothlandus mar.	v	cxxi	
	Ruben patriarcha	iii	xcvi	
vi.idus iulii.	Rufina vgo z mar.	vi	lxxviii.	
iiii.calend.augu	Rufina mar.	vi	cxvii	
xviii.calend.iulii	Rufinus mar.	v	cxvi	
prid.idus februa	Rufinus mar.	xi	vltimo	59
prid.calen.mar.	Rufinus mar.	xi	vltimo	80
xi.calend.iulii.	Rufinus mar.	xi	vltimo	177
pri.nonas ſeptē.	Rufinus puer z m.	xi	vltimo	236
xvi.calend.decē.	Rufinus mar.	xi	vltimo	324
xv.calend.ianua.	Rufus mar.	i	lxxv	
calend.augu.	Rufus mar.	vii	x	
vi.calend.ſeptē.	Rufus mar.	vii	cxix	
xi.calend.decēb.	Rufus diſcipulus	x	xcii	
iiii.calend.decēb.	Rufus mar.	x	cxx	
xiii.calend.maii.	Rufus mar.	xi	vltimo	126
	Ruſticus cfs	iii	lxxxv	
viii.calend.octo.	Ruſticus cfs	xi	vlti.	259
vii.calend.nouē.	Ruſticus cfs	xi	vlti.	303
v.idus auguſti.	Ruſticus mar.	vii	xlii	
xvi.calen.augu.	Ruſticus ſubdiaco.	vii	lxxi	
vii.idus octobris	Ruſticus preſby.	ix	xli	
	Ruth vidua	viii	xv	
xii.calen.ianua.	Rutilus mar.	xi	vlti.	78

¶ De litera S.

Tempore.		Li.	Ca.	pa.
non.decembris.	¶Sabas abbas	i	xxix	
iiij.calend ſebru.	Sabianus mar.	ij	xiij	
iiij.calend.ſeptē.	Sabina mar.	vij	cxxxiij	
vi.calend.nouē.	Sabina virgo ꝛ mar.	ix	cxiiij	
iij.calend.ianua.	Sabinus cōs ꝛ m̄.	ij	xix	
xiiij.calend.augu.	Sabinus mar.	xi	vlti.	197
vij.idus martij.	Sacerdon mar.	iij	clxxxv	
prid.idus ſeptē	Sacerdos cōs	xi	vlti.	245
x.calend.octob.	Salaberga abbas	viij	cxiiij	
	Sale pater	ij	xlix	
calend.nouemb.	Salome diſcipula	ix	xcj	
	Salomon rex ꝛ prophe			
	ta	vij	l	
vi.idus februarij	Salomon mar.	xi	vlti.	54
iiij.calend.octob.	Salomon cōs	xi	vlti.	263
prid.non.ſeptēb.	Saluinus puer ꝛ m̄.	xi	vlti.	236
iii.idus ianuarij.	Saluius cōs	ij	lxv	
calend.iulij.	Saluus confeſſor	xi	vlti.	186
xviij.calen.octo.	Saluſtia mar.	viij	lxxvij	
vi.idus iunij.	Saluſtian⁹ confeſſor	xi	vlti.	166
xij.caland.decēb.	Samon mar.	x	lxxxviij	
xiij.calend.ſeptē.	Samuel ꝓpheta.	vij	lxxxj	
	Samuel pbr	vij	lxxxiij	
x.calend.octobr.	Sanctinus cōs	viij	lviij	
vij.idus martij.	Sanctius mar.	iij	cxxxv	
	Sanctulus pbr	xi	ciiij	
iiij.non.iunij.	Sanctus mar.	v	lxxvij	
v.calend.augu.	Sampſon cōs	vi	cl	
	Sampſon iudex	viij	xiiij	
	Sarra mater	ij	lxxxi	
	Sarra abbatiſſa	xi	xlvi	
	Saruch pater	ij	liij	
xvij.calen.nouē.	Satyrianus mar.	ix	lxxiij	
prid.idus ianua.	Satyrus mar.	ij	lxvi	
non.martij.	Satyrus mar.	iij	clxxxij	
iiij.calend.aprl.	Satyrus mar.	iiij	x	
iii.calend.decēb.	Saturninus mar.	i	iij	
iiij.calend.decēb.	Saturnin⁹ cōs ꝛ m̄.	i	v	
iij.idus februa.	Saturnin⁹ pbr ꝛ m̄.	iij	cxiiij	
non.martij.	Saturnin⁹ mar.	ij	clxxxij	
xvi.calend.maij	Saturnin⁹ mar.	iiij	lvi	
prid.calen.febru.	Saturninus mar.	xi	vlti.	44
viij.idus februa.	Saturnin⁹ mar.	xi	vlti.	52
xi.calen.april.	Saturnin⁹ cōs ꝛ m̄.	xi	vlti.	95
vi.nonas maij.	Saturninus mar.	xi	vlti.	133
xi.calend.ſeptēb.	Saturninus mar.	xi	vlti.	219
prid.non.octobr.	Saturnin⁹ mar.	xi	vlti.	275
prid.idus octob.	Saturninus mar.	xi	vlti.	288
xvij.calen.nouēb.	Saturnin⁹ pbr ꝛ m̄.	xi	vlti.	29
iiij.calend.augu.	Saturninus mar.	xi	clvij	
iiij.calend.ſeptē.	Sauina virgo	vij	cxxxiiij	
prid.calē.ianua.	Sauinian⁹ cōs ꝛ m̄.	ij	xxv	
iiij.calend.ſeptē.	Sauinianus mar.	vij	cxxxiiij	
iij.idus decēb.	Sauinus cōs	i	lix	
xiij.calen.mar.	Sauinus cōs	iij	cxxxiij	
xvi.calen.augu.	Scillytani mar.	vi	cx	
iiij.idus februa.	Scholaſtica virgo	iij	cx	
xiij.calē.febru.	Sebaſtianus mar.	ij	cvi	
vi.idus februa.	Sebaſtianus mar.	xi	vltimo	53
xv.calē.augu.	Secunda mater	vi	cx	
vi.idus iulij.	Secūda vgo ꝛ m̄.	vi	lxxviij	
iiij.calen.febru.	Secunda mar.	iij	xli	
iij.calē.augu.	Secunda vir. ꝛ mar.	vi	clix	
v.idus auguſti.	Secūdianus mar.	vij	cli	
xiij.calen.mar.	Secūdianus mar.	vi	vltimo	69
vi.non.octo.	Secūdianus mar.	xi	vltimo	269
iij.calen.maij.	Secūdinus cōs	ꝛ		
	martyr.	iiij	c	
xij.calen.iunij.	Secūdinus mar.	xi	vlti.	145
ix.calen.mar.	Secūdinus mar.	xi	vlti.	75
non.mar.	Secūdolus mar.	iij	clxxxij	

Tempore.		Li.	Ca.	pa.
ix.calē.apri.	Secūdolus mar.	xi	vltimo	96
iij.calen.apri.	Secūdus miles m̄.	iiij	xij	
idus maij.	Secundus cōs	v	iij	
vij.calen.ſeptē.	Secūdus mar.	vij	cxvij	
pri.calen.augu.	Secundus mar.	xi	vltimo	206
iiij.nonas decēb.	Securus mar.	i	xxi	
x.calen.maij.	Sexdecim milia m̄.	iij	lxxviij	
ix.calen apri.	Seleucus cōfeſſor	xi	vltimo	97
	Sem pater	ij	xlvij	
xi calen.octo.	Senator mar.	xi	vlti	268
	Seneca cōs	vij	xvj	
iij.calen.augu.	Senen mar.	vi	clviij	
x.calen.iunij.	Seneſius mar.	v	xxxij	
vij.idus ianua.	Septē fratres mar.	ij	iij	
iiij.non.febru.	Septē mulieres mar-			
	tyres	ij	lxxxv	
iiij.idus mar.	Septē ſocij egduni mar			
	tyres	iij	cxcvj	
v.idus apri.	Septem virgines mar			
	tyres	iiij	xl	
xvi.calen maij.	Septē ſocij calixti mar			
	tyres	iiij	lv	
vi.idus iulij.	Septem fratres mar-			
	tyres	vi	lxxvij	
iij.idus augu.	Septē dormiētes mar			
	tyres	vij	lj	
vi.idus octo.	Septez ſocij caſſij mar			
	tyres	ix	xlvj	
iiij.calen.iunij.	Septē germani m̄.	xi	vltimo	158
xvi.calen.ſeptē.	Septimus mar.	vij	lxxi	
ix.calen nouē.	Septimus mar.	ix	cl	
x.calen.februa.	Septuageſima	iij	i	
iij.nonas decē.	Septuagīta mili.mar-			
	tyres	i	xxiij	
vi.calen.mar.	Septuagintaduo m̄.	iij	cl	
idibus iulij	Septuagintaduo diſci			
	puli	vi	c	
ix.calē.mar.	Septuagintanouē mar			
	tyres	iij	cxxviij	
xvi.calē.octo.	Septuagintaqnq; mar			
	tyres	viij	lxxv	
pridie non.maij	Septuagintaquinq; ſo			
	ciū heliodori mar.	xi	vltimo	136
xiij.calen.octo.	Sequanus abbas	xi	vltimo	258
iij.no.ſeptē.	Seraphia vir. ꝛ m̄.	viiij	xxx	
v.calen.mar.	Serapion mar.	ij	cli	
xij.calē.apri.	Serapion abbas	iij	ccxvij	
iij.idus augu.	Serapion mar.	vij	li	
iij.calē.nouē.	Serapion cōs	ix	cxvij	
xviij.calē.decē.	Serapion mar.	x	lix	
	Serapion cōs	xi	vij	
vij.calen.apri.	Serapion mar.	xi	vltimo	200
vi.calen.ſeptē.	Serapion mar.	xi	vltimo	226
xvij.calen.ſeptē.	Serena regina	vij	lxix	
vij calen.mar.	Serenus mar.	iij	cxlvij	
	Serenus abbas	iij	cxlviij	
iiij calen.iulij	Serenus mar.	vi	xxj	
viij.calen.ianu.	Sergius confeſſor	ij	iij	
	Sergius papa	viij	lvij	
non.octobris	Sergius mar.	ix	xxix	
vi.calen.mar.	Sergius mar.	xi	vltimo	76
iiij.calen.iulij.	Seronius mar.	vi	xxi	
pri.calen.ianu.	Serotinus mar.	ij	xxv	
x.calen.nouē.	Seruandus mar.	ix	xcvij	
iij.idus maij	Seruatius	iiij	clij	
xij.calen.maij	Seruilianus mar.	iiij	lxviij	
ix.calen.iunij	Seruulus mar.	xi	vltimo	150
ix.calen.mar.	Seruulus mar.	xi	vlti.	75
ix.calen.iunij.	Seruulus mar.	v	xxxvi	
x.calen.ianua.	Seruulus cōfeſſor	v	lxxxv	
viij.idus decēb.	Seruus mar.	i	xxxv	

Tempore.		Li.	Ca.	Pa.
	Seth pater	iii	v	
viii.calen.februa.	Seuera mar.	iii	xli	
x.calend.februa.	Seuerianus mar	iii	xvi	
viii.calend.febru.	Seuerianus epus	iii	xxiii	
vii.idus mar.	Seuerianus mar.	iii	cxxxv	
non.iunii.	Seuerianus mar.	vi	lxiiii	
vi.idus noue.	Seuerianus mar.	x	xxxvii	
calen.febru.	Seuerianus epus	xi	vltimo	45
xii.calen.noue.	Seuerianus epus	xi	vltimo	298
vi.idus ianua.	Seuerianus abbas	ii	lvi	
vi.idus.ianua.	Seuerinus epus	ii	lvii	
pri.idus feb.	Seuerinus confeſ.	iii	cxv	
x.calen.noue.	Seuerinus epus	ix	xcviii	
x calend.nouemb.	Seuerinus doctor m̃.	ix	xcix	
xiii.calen.dece.	Seuerinus mart.	x	lxxxii	
iii.idus ianu.	Seuerinus mar.	xi	vltimo	32
calen.nouemb.	Seuerinus confeſ.	xi	vltimo	307
ix.calen.decemb.	Seuerinus mona.	xi	vltimo	329
viii.idus augu.	Seuerus ſſov. ꝛ m̃.	vii	xxx	
calen.februa.	Seuerus epus	iii	lxv	
calen.februa.	Seuerus pbr ꝛ m̃	iii	lxvi	
	Seuerus pbr ꝛ confeſ.	iii	lxvii	
non.iulii.	Seuerus mar.	vi	ix.iii	
vi idus augu.	Seuerus epus	vii	xxxvi	
xvi.calen.ſeptemb.	Seuerus mar.	vii	lxxi	
viii.calend.ſeptemb.	Seuerus abbas	vii	cxiii	
vi.idus nouemb.	Seuerus mar.	x	xxxviii	
iii.calend.februa.	Sexageſima	ix	xlv	
xi calend.februa.	Sexaginta mar.	ii	cxiii	
v.calend.decemb.	Sexcenti.60.mar.	x	cxv	
	Sextus epus	xi	x	
	Sextus confeſſor	xi	xxi	
vi.calend.ſeptemb.	Siaggeus epus	x	vltimo	227
iii.calend.iunii	Sycus martyr	xi	vltimo	160
ix.calen.ſepte.	Sidonius epus	vii	cvii	
pridie no.octob.	Syggon epus ꝛ mar.	ix	xcviii	
calend.maii	Sigibertus rex mar.	iiii	cxii	
calend.maii	Sigumundus rex m̃.	iiii	cxi	
iii.idus iulii	Silas diſcipulus	vi	xciii	
xvi.cal.ianua.	Siluandus mar.	i	lxxiii	
xi.calen.maii	Silinus mar.	iiii	lxxii	
x.calend.mar.	Siluanus epus ꝛ m̃.	iii	cxxxvii	
iiii.non.maii.	Siluanus epus ꝛ m̃.	iiii	cxxiii	
vi.idus iulii	Siluanus mar.	vi	lxxvii	
	Siluanus diſcipu.	vi	c	
x.calend.octob.	Siluanus epus	viii	ciii	
	Siluanus abbas	viii	cv	
xi.calen.mar.	Siluanus mar.	xi	vltimo	71
ix.calend.iunii	Siluanus mar.	xi	vltimo	150
x calend.octob.	Siluanus confeſſor	xi	vltimo	257
xi.calen.iulii	Siluerius pa.ꝛ m̃.	v	cxxxi	
xii.calen.decemb.	Siluerius epus	x	xci	
pri.cale.ianua.	Silueſter pa.pri.co.	ii	xxii	
	Silua virgo	xi	li	
xiii.calen.mar.	Siluius epus	xi	vltimo	70
non.ianuarii	Simeon monachus	ii	xv	
pri.idus februa.	Simeon propheta	iii	lxx	
	Simeon patriarcha	iii	x.vi	
xii.calend.mar.	Simeon epus ꝛ mar.	iii	cxxxv	
xi.calen.maii	Simeon epus ꝛ mar.	iiii	lxxi	
vi.calen.augu.	Simeon confeſſor	xi	vltimo	203
ix.calen.mar.	Symmachus papa	iii	cxxxix	
vi.calen.iunii	Symmachus mar.	v	liii	
iii.calen.iunii	Symmetrius pbr ꝛ m̃.	v	lviii	
	Simon machabeus	ix	iii	
	Simon ſacerdos	ix	vi	
v.calen.nouemb.	Simon apoſtolus	ix	cxv	
xviii.cale.ſeptemb.	Simplicianus epus	xi	vltimo	226
vi.idus maii	Simplicius mar.	iiii	cl	
non.iulii	Simplicius mar.	vi	lxiiii	
iiii.calen.augu.	Simplicius mar.	v	ciii	

Tempore.		Li.	Ca.	Pa.
vi.idus nouemb.	Simplicius mar.	x	xxxvi	
	Simplicius papa	xi	v	
xiii.calen.decemb.	Simplicius epus	x	vlti.	324
non.iulii.	Symphorianus m̃.	vi	lxiii	
xi.calen.ſeptemb.	Symphorianus m̃.	vii	xc.ii	
vi.idus nouemb.	Symphorianus m̃.	x	xxxvi	
v.calen.augu.	Symphoroſa mar.	vi	cxl	
vi.non.iulii	Symphoroſa mar.	v	x.ii	
vi.calen.augu.	Symphronius mar.	xi	cxiii	
	Syncletice abba.	xi	xlvi	
xi.calen.augu.	Syntyche diſcipu.	vi	cxxv	
	Syricius papa	xi	iii	
v.idus decemb.	Syrus epus	i	l	
	Syrus mar.	xi	xcvi	
	Syrus mona.confeſ.	xi	xliii	
iii.calen.decemb.	Siſinnius mar.	i	iiii	
vii.idus mar.	Siſinnius mar.	iii	clxxxv	
iiii.calen.iunii	Siſinnius mar.	v	lx.ii	
	Siſinnius mona.	xi	lii	
xvi.cale.mar.	Siſinnius epus	iii	cxxv	
calen.ſeptemb.	Sixtus epus	xi	vltimo	238
viii.idus april.	Sixtus pa.pri.m̃.	iii	xxxiii	
viii.idus augu.	Sixtus papa ſcdo m̃.	vii	xxx	
	Sixtus papa.iii.cf.	vii	xxxi	
vii.idus mar.	Smaragdus mar.	iii	clxxv	
vi.idus augu.	Smaragdus mar.	vii	xxxv	
vii.idus ianua.	Socie baſiliſſe virg.	ii	iii	
xviii.calen.maii	Socie donine vir.	xi	vltimo	122
calen.decemb.	Socii diodori mar.	i	xii	
pridie.idus decemb.	Socii euſtratii mar.	i	lx	
viii.calen.ianua.	Socii anaſtaſie mar.	ii	ii	
iii.calen.ianua.	Socii venuſtiani m̃.	ii	xix	
vii.idus ianua.	Socii iuliani mar.	ii	iii	
iiii.calend.febru.	Socii flamani mar.	iii	xli	
pri.non.februa.	Socii philee mar.	iii	xxxi	
iii.idus.februa.	Socii ſaturnini m̃.	iii	ciii	
xvi.cale.martii.	Socii valentini mar.	iii	cxiii	
vii.calen martii.	Socii gerardi epiſcopi ꝛ martyris	iii	cxlv	
x.calend.april.	Socii liberati mar.	iii	cc.ii	
ix calen.aprilis.	Socii muritte mar.	iii	ccxxiii	
iiii.idus aprilis.	Socii apollonii m̃.	iiii	xiiii	
xv.caland.maii	Socii mapalici m̃.	iiii	lviii	
v.calend.maii.	Socii anthimi epi ꝛ m̃.	iiii	xcii	
iii.calend.maii.	Socii agabi epi ꝛ m̃.	iiii	c	
iiii nonas maii.	Socii ſiluani epi ꝛ m̃.	iiii	cxxiii	
non.maii.	Socii domitille m̃.	iiii	cxxxviii	
ix.calen maii	Socii maxentii m̃.	iiii	lxxxi	
vi.idus maii	Socii chalcedonii m̃.	iiii	cl	
xiiii.calen.iunii	Socii ioannis mar.	v	xvi	
x.calen.iunii	Socii deſiderii epi ꝛ m̃.	v	xxi	
vii.cale.iunii	Socii priſci mar.	v	l	
non.iunii	Socii bonifacii epi ꝛ m̃.	v	lxxxvi	
v.ii.idus iunii	Socii vincentii epiſcopi ꝛ martyris.	v	xciii	
iiii.calen.iulii	Socii leonis epi ꝛ m̃.	vi	ix	
calen.iulii	Socii aaron mar.	vi	xxxv	
v.non.iulii	Socii muſtiole m̃.	vi	xlvi	
iii.idus iulii	Socii eugenii epiſcopi ꝛ martyris	vi	xcvi	
iii.idus augu.	Socii cromatii m̃.	vii	xlvi	
x.calen.ſeptemb.	Socii timothei m̃.	vii	xcv	
iiii.idus ſeptemb.	Socii nemeſiani epiſcopi ꝛ mar.	viii	lx	
vii.idus octo.	Socii domni mar.	ix	xli	
x.calen.nouemb.	Socii theodorici m̃.	ix	c	
iiii calen.dece.	Socii ruffi mar.	x	cxx	
	Socii papati mar.	xi	x.ii	
xi.calen.ſeptemb.	Socii martialis m̃.	xi	vltimo	229
v idus octob.	Socii nicaſii mar.	xi	vltimo	280
iii.idus ianua.	Socii ſaluii mar.	ii	lx	

Tempore.		Li.	Ca.	pa.
	Socrates cõs	xi	x	
xv.calen.octo.	Socrates mar.	xi	vltimo	250
iii.idus nouem.	Solutor mar.	xi	vltimo	251
xii.calen.decem.	Solutor mar.	xi	vltimo	329
calen.augu.	Sophia mar.	vii	vii	
xv.calen.iunii.	Sophonias propheta	v	x	
	Sophronius cõfeſ.	xi	xci	
vii.calen.iulii.	Soſipater diſcipu.	vi	vi	
ix.calen.octo.	Soſius diaco. et m.	viii	cxiii	
iiii.idus septẽ.	Soſthenes mar.	viii	lxi	
xiii.calẽ.decẽ.	Soſthenes diſcipu.	x	cxvi	
x.calen.maii.	Soter papa et mar.	iiii	lxxiii	
iiii.idus febru.	Sothera vir. et mar.	iii	cxi	
	Speciosus mona.	xi	cvi	
xvi.calen.augu.	Speratus mar.	vi	cx	
calen.augu.	Spes vir. et mar.	vii	vii	
	Spes abbas	xi	cvii	
xvi calen.feb.	Speuſippus mar.	ii	xciii	
xix.calen.ianu.	Spiridion cõs	i	lxvi	
idibus maii	Spiritusſanctus	v	i	
	Stacteus diſcipu.	vi	c	
xv.calen.augu.	Stacteus mar.	vi	cxl	
iiii.calen.octo.	Stacteus cõfeſ.	xi	vltimo	262
xiiii.calen.octo.	Stephana mar.	viii	lxxxix	
xvi.calen.ianua.	Stephanus mar.	i	lxxiii	
vii.calen.ianu.	Stephanus prothom.	ii	iii	
	Stephanus abbas	iii	cxx	
iiii.non.augu.	Stephanus abbas	iii	cxxi	
	Stephanus pa.xix.m.	vii	xi	
	Stephanus pa.ii.cõf.	vii	xii	
iii.non.augu.	Stephanus papa.iii.	vii	xiii	
viii.idus augu.	Stephanus anachor.	vii	xvii	
xii.calen.decẽ.	Stephanus mar.	vii	xxx	
	Stephanus preſby.	x	lxxvi	
	Stephanus cõs et cõf.	xi	x	
idibus febru.	Stephanus cõs et m.	xi	vltimo	63
calen.apri.	Stephanus mar.	xi	vltimo	107
v.calen.maii	Stephanus mar.	xi	vltimo	130
viii.idus maii	Stephanus cõs et m.	xi	vltimo	130
v.idus iunii	Stephanus pbr̃ et m.	xi	vltimo	191
xv.calen.octo.	Stephanus mar.	xi	vltimo	250
xvi.calen maii	Succeſſus mar.	iiii	lvi	
v.idus decem.	Succeſſus mar.	xi	vltimo	4
xvi.calen.feb.	Sulpitius cõs	ii	xxiii	
xii.calen.maii	Sulpitius mar.	iiii	lxviii	
	Suranus mar.	xi	cxiii	
iii.idus augu.	Suſanna virgo et m.	vii	xlix	
	Suſanna ſancta	vii	lxxvii	

¶ De litera T.

x.calen.decem.	Tabita virgo	xi	xlviii	
x.calen.decem.	Tabra mar.	x	lxvii	
xvii.calen.apri.	Tabrata mar.	x	xcvii	
	Tacianus mar.	iii	cciii	
	Tadeus eremita	v	cviii	
v.calen.nouem.	Tadeus diſcipu.	vi	c	
	Tadeus apoſtolus	ix	cxv	
iii.idus apri.	Thais meretrix	ii	lxxviii	
v.idus octo.	Thalacus pbr̃	xi	vltimo	117
x.calen.maii	Tarachus mar.	ix	li	
	Tarbula regina et m.	iiii	lxxviii	
	Tarchyſius diſcipu.	vi	c	
xv.calen.octo.	Tharepater	iii	lv	
xvi.calẽ.ianua.	Tarraſius cõfeſ.	viii	lxxxvii	
xviii.calẽ.septẽ.	Tarryſius mar.	i	lxxiii	
	Tarciſius mar.	vii	lxvi	
iii.idus decẽ.	Tarſilla ſancta	xi	cx	
iii.idus augu.	Tharſon mar.	i	lviii	
xii.calen.decẽ.	Taurinus cõs	vii	l	
iii.non.septem.	Taurinus mar.	xi	vltimo	326

Tempore.		Li.	Ca.	pa.
ix.calen.octo.	Thecla virgo et m.	viii	xix	
non.ianuarii	Thecla virgo et m.	viii	cx	
calen.iulii	Thelesphorus pa. et m.	ii	xlvi	
ix.calen.feb.	Theobaldus cõfeſ.	vi	xxxvi	
vii.idus mar.	Theodora mar.	iii	lvii	
v non.maii.	Theodolus mar.	iii	clxxv	
vi.calen.augu.	Theodolus pbr̃ et m.	iiii	cxviii	
iii.idus mar.	Theodolus mar.	vi	cxliiii	
calen.apri.	Theodora mar.	iiii	cxcviii	
iiii.calen.maii.	Theodora vir. et m.	iiii	xx	
non.maii	Theodora vir. et m.	iiii	xcvii	
xvi.calen.augu.	Theodora vir. et m.	iiii	cxxxviii	
x.calen.noue.	Theodora mona.	vi	cix	
calen.iulii	Theodorus pbr̃ et m.	ix	xcviii	
xvi.calẽ.ianu.	Theodoricus pbr̃	xi	vltimo	183
xvi.calend.ianua.	Theodorus mar.	i	lxxiii	
pri.non.ian.	Theodorus mar.	i	lxxiii	
xiii.calen.aprilis.	Theodorus mar.	ii	xliii	
viii.idus apri.	Theodorus cõs	iii	cix	
	Theodorus epi.ancy.	iiii	xxxiii	
	Theodorus pbr̃	iiii	xxxv	
	Theodorus abbas	iiii	clxiii	
	Theodorus epiſcopus et martyr	v	lxvi	
x.calen.iulii	Theodorus mar.	v	cx	
iiii.calen.augu.	Theodorus mar.	vi	clvii	
ix.calen.septẽ.	Theodorus confeſ.	vii	cvi	
iiii.non.nouem.	Theodorus cõs	x	xiii	
v.idus nouem.	Theodorus miles et martyr	x	xxxix	
v.idus nouemb.	Theodorus miles et martyr	x	xl	
iii.idus nouẽ.	Theodorus mar.	x	xliii	
	Theodorus cõs et cõfeſ.	x	xlii	
	Theodorus cõs et cõfeſ.	xi	xxvi	
	Theodorus cõs et m.	xi	xxxi	
	Theodorus cõs et cõfeſ.	xi	cxxxiii	
xix.calend.ianua.	Theodorus mar.	xi	vltimo	9
vii.calẽ.apri.	Theodorus cõs et m.	xi	vltimo	100
xviii.calend.decẽ.	Theodorus mar.	xi	vltimo	324
xi.non.apri.	Theodoſia vir. et m.	iiii	xxv	
xiiii.calẽ.iunii	Theodoſia mar.	v	xvi	
viii.calend.nouẽ.	Theodoſius mar.	ix	cvii	
	Theodoſius imperator confeſſor	xi	xciii	
iii.idus mar.	Theodota mar.	iii	xcvii	
iiii.non.augu.	Theodota mar.	vii	xiii	
	Theodorus cõs	xi	x	
pri.non.ianu.	Theogenes mar.	ii	xli	
vii.calen.feb.	Theogenes mar.	iii	xxv	
vi.calẽ.octo.	Theognitus mar.	viii	cxxi	
x.calen.septẽ.	Theonas cõs	vii	xcviii	
x.calen.septẽ.	Theonas abbas	vii	xcix	
x.calen.decẽ.	Theoniſtus cõs et m.	x	xcvii	
	Theophanius cõfeſ.	xi	cxv	
xiii.calẽ.ianua.	Theophilus mar.	i	lxxviii	
viii.idus feb.	Theophilus mar.	iii	ci	
iii.non.mar.	Theophilus cõs	iii	clxxii	
	Theophilus cõs	iii	clxxviii	
vii.idus mar.	Theophilus mar.	iii	clxxv	
iii.idus octo.	Theophilus cõs	ix	lix	
	Theophilus cõfeſ.	ix	ix	
viii.idus feb.	Theophilus mar.	xi	vltimo	52
pri.calen.mar.	Theophilus mar.	xi	vltimo	80
v.idus septẽ.	Theophilus mar.	xi	vltimo	244
xiii.calen.iunii.	Theopiſta mar.	v	xxi	
xiii.calen.iunii.	Theopiſtus mar.	v	xxii	
iii.non.nouẽ.	Theopolus mar.	x	xviii	
x.calen.maii.	Theoprepius cõs et m.	v	xxxi	
viii.idus mar.	Theoticus mar.	iii	clxxxiii	
	Theotignus cõs	xi	ix	

Tempore.		Li.	Ca.	pa.
	Theotbymus cõs	xi	cxxvij	
	Theotitius cõs	xi	ix	
	Theremon abbas	xi	lvij	
iij.calend. ſeptẽb.	Terẽtian' cõs ꝛ m̃.	vij	cxxxvi	
viij.idus decẽb.	Therius mar.	i	xxxv	
	Tertius diſcipu.	vi	c	
xi.non.augu.	Tertulinus mar.	vij	xx	
iiij.idus nouẽb.	Tiberius mar.	x	xlvi	
vi.calen.augu.	Tiberius cõs	xi	vltimo	202
xviij.calend. maij	Tyburtius mar.	iiij	li	
iij.idus augu.	Tyburtius mar.	vij	xlvi	
v.idus ſeptemb.	Tyburtius mar.	xi	vltimo	243
xvij.calen.febru.	Tychianus cõs	ij	lxxix	
iij.non.febru.	Tygris cõs ꝛ mar.	xi	vltimo	48
	Timeus cõs	xi	vij	
xiij.calend.maij	Timon dia. ꝛ mar.	iiij	lxvi	
	Timon cõs ꝛ mar.	iiij	lxvij	
xi.calend.ianua.	Timotheus pbr̃	ij	xxiij	
ix.calen.febru.	Timotheus diſcipu.	iij	xvij	
xij.calend.iunij	Timotheus mar.	v	xxviij	
	Timotheus anacho.	v	cvij	
xi.calend. ſeptẽb.	Timothe' pbr̃ ꝛ m̃.	vij	xci	
	Timotheus cõs	vij	xcij	
calen.ſeptemb.	Timotheus mar.	vij	xcv	
	Timotheus cõs	xi	vi	
idibus ianua.	Timotheus cõfeſ.	xi	vltimo	30
viij.idus apri.	Timotheus mar.	xi	vltimo	112
xi.calend.iunij	Timotheus mar.	xi	vltimo	147
vi. idus ſeptemb.	Timotheus mar.	xi	vltimo	242
x.calend.mar.	Tyranus cõs ꝛ m̃.	iij	cxxxvij	
	Tyranus cõs ꝛ ꝯfeſ.	xi	vij	
xvi.calen.mar.	Thyrion pſbyter ꝛ martyr	ij	cxxiiij	
v.calen.febru.	Thyrſus mar.	iiij	xxxix	
viij.calen.octob.	Thyrſus mar.	viij	cxvi	
xi.calen.febr.	Thyrſus mar.	xi	vltimo	44
iij.calend.maij	Thiticus diaco.	iiij	xcix	
viij.calẽ.ſeptem.	Titus diſcipu.	vij	cviij	
	Titus cõs	vij	cix	
	Tobias cõs	vij	xcvi	
	Tobias vir ſctũs	viij	lxxix.	
	Tobias cõs	xi	viij	
	Thola iudex	viij	viij	
xij.calẽ.ianua.	Thomas apoſto.	i	lxxix	
iiij.calend. ianua.	Thomas cõs ꝛ mar.	ij	xiij	
non.mar.	Thomas de aquino cõfeſſor	iij	clxxxi	
xvi.calen.iunij	Torpes mar.	v	viij	
idibus maij	Torquatus cõs	v	iij	
iij.calen.maij	Tortula virgo ꝛ m̃.	iiij	c	
iij.idus mar.	Trabia mar.	iij	cxcviij	
xi.non.iulij	Trãquillinus mar.	vi	lxi	
viij.idus augu.	Trãſfiguratio dñi	vij	xxix.	
xvi.calẽ.ianua.	Trãſlatio ſcti ignatij	i	lxxiij	
xv.calen.feb.	Trãſlatio ſcte lucie	ij	xcix	
xi.calen.feb.	Traſlatio ſcti marci	iij	lxi	
xi.calen.mar.	Trãſlatio ſancti auguſtini	iij	clxi	
viij.idus maij	Trãſla.ſcti andree	iiij	cxliij	
vij.idus maij	Trãſlatio ſancti Hieronymi	iiij	cxlv	
xvi.calen.iunij	Trãſlatio ſancti ſyri	v	ix	
iij.calen.iunij	Trãſla.ſcti nicolai	v	lxv	
vij.idus iunij	Trãſla.ſcti ſeruatij	v	xcvi	
v.non.iulij	Trãſla.ſcti thome	vi	xliij	
iiij.non.iulij	Trãſla.ſcti martini	vi	lij	
v.idus iulij	Tranſlatio ſancti benedicti	vi	lxxxi	
viij.calen.augu.	Trãſlatio ſancti germani pariſienſis	vi	cxxxviij	
vi.idus augu.	Trãſla.ſcti quirini	vij	xxxix	

Tempore.		Li.	Ca.	Pa.
iij.idus augu.	Trãſla.corone xp̃i	vij	xlv	
xi.idus ſeptẽ.	Tranſlatio ſancti Heremacore	viij	lxvij	
calen.octob.	Trãſlatio ſancti germani antiſiodorẽſ.	xi	xij	
vij.idus maij	Trecenti ꝛ decẽ martyres	xi	vltimo	139
vi.idus octob.	Trecenti decẽ ꝛ octo ſocij gereonis mar.	ix	xlvij	
idibus octob.	Trecẽti ꝛ.xi.mar.	ix	lxvij	
xvij.calen.nouẽb.	Trecẽti ꝛ.lxv.mar.	xi	vltimo	292
iiij.non.iunij	Trecẽti ꝛ.xxx.mar.	v	lxxv	
xi.idus augu.	Tredecim ſocij Quiriaci martyres.	vij	lv	
viij.idus mar.	Tres ſocij theotici martyres	iij	clxxxiij	
ix.calen.iunij	Tres tribuni mar.	v	xxxviij	
iiij.calen.iulij	Tres ſocij potamiene martyres	vi	xxi	
v.idus iulij	Tres ſocij eulogij m̃.	vi	lxxxiij	
iiij.non.augu.	Tres filij theote martyres	vij	xiiij	
	Tres femine mar.	xi	xxix	
vij.idus iunij	Tres ſocij petri m̃.	xi	vltimo	163
xi.non.ſeptẽb.	Tres pueri m̃.	xi	vltimo	236
ix.calẽd.augu.	Thricanus mar.	vi	cxxxij	
xi.calen.ianua.	Triginta mar.	i	lxxxi	
calen.ianua.	Triginta mar.	ij	xxxiij	
vi.idus octob.	Triginta ſocij malloſi martyres	ix	xlviij	
xvij.calen.decẽb.	Triginta ſocij Felicis martyres	x	lxv	
iij.non.octob.	Triginta ſocij Placidi martyres	xi	vltimo	278
vij.calen.feb.	Trigintaſex mar.	ij	xxv	
vi.idus ſeptemb.	Trigitatres ſocij adriani martyres	viij	lij	
iiij.idus nouẽb.	Triphon mar.	x	xiij	
v.non.iulij	Triphon mar.	xi	vltimo	188
xv.calen.nouẽb.	Tryphonia regina	ix	lxxxi	
xi.non.ianua.	Tryphonius mar.	ij	xliij	
xidie calẽ.decẽb.	Trophianus cõs	i	xi	
iiij.calẽd.ianua.	Trophinus cõs	ij	xviij	
iiij.calẽd.octo.	Trophinus mar.	xi	vltimo	258
iiij.idus iunij	Tropus cõfeſſor	v	ciij	
	Thudion mar.	iij	clxxxv	

De litera V.

vij.idus mar.	Valens mar.	iij	c	
	Valens cõs	xi	viij	
xvi.calen.mar.	Valẽtin' cõs ꝛ mar.	iij	cxij	
xvi.calen.mar.	Valẽtin' pbr̃ ꝛ mar.	iij	cxiij	
xvij.calẽd.ianua.	Valentinus mar.	xi	vltimo	21
idibus nouemb.	Valentinus mar.	xi	vltimo	319
viij.calen.iunij	Valentio mar.	xi	vltimo	151
	Valẽtius preſbyter	xi	ci	
	Valeria mar.	iiij	xcvi	
xi.calẽd.iulij.	Valeria virgo ꝛ mar.	vi	xxix	
xi.calen.apri.	Valeria mar.	ix	vltimo	103
xviij.calen.ianua.	Valerianus cõs ꝛ m̃.	i	lxx	
xviij.calen.maij	Valerianus mar.	iiij	li	
x.calen.ſeptẽb.	Valerianus mar.	vij	c	
xvij.calẽd. octob.	Valerianus mar.	viij	lxxxiij	
iiij.calẽ.decemb.	Valerian' cõs ꝛ m̃.	x	xix	
xv.calen.octob.	Valerianus mar.	xi	vltimo	249
calen.apri.	Valericus abbas	iiij	xxi	
xi.idus decẽb.	Valericus abbas	xi	vltimo	7
xij.calend.feb.	Valericus cõs ꝛ m̃.	ij	cxi	
vij.idus mar.	Valerius mar.	iij	clxxxv	
xviij.calen.iulij	Valerius mar.	v	cxvi	

Tempore.		Li.	Cap.	pa.
iiij.calen.febru.	Valerius epiſcop⁹	xi	vltimo	41
xvj.calen.decē.	Valerius mar.	xi	vltimo	322
xj.calen.augu.	Vandegiſill⁹ abb.	vi	ccxvij.	
xvij.calen.iunij.	Vbaldus cfs	v	vj	
iiij.non.iunij.	Vectius mar.	v	lxxvij	
	Vectius mar.	xi	xiij	
viij.idus febru.	Vedaſtus cfs	iij	xcix	
xv.calen.iunij.	Venantius mar.	v	xij	
calen.aprilis.	Venantius cfs ꝛ m̄.	xi	vltimo	106
iij.idus octobris	Venātius abbas	xi	vltimo	286
iiij.calen.octo.	Venceſlaus mar.	viij	xxvj	
xiiij.calen.decē.	Venerāda vir. ꝛ m̄.	x	lxj	
xviij.calen.decē.	Venerandus mar.	x	lx	
iij.idus febru.	Venerius abbas	viij	lxv	
	Venerius abbas	viij	lxvi	
iij.calend.ianua.	Venuſtianus	ij	xix	
prid.nonas maij	Venuſtus mar.	xj	vltimo	136
iij.idus nouēb.	Veranus cfs	x	l	
v.idus auguſti.	Verianus mar.	vij	xlj	
calen.octobris.	Veriſſimus mar.	xi	vltimo	268
ix.calen.mar.	Verolus martyr	xi	vltimo	71
iiij.nonas decēb.	Verus mar.	i	xxj	
xij.calen.nouē.	Viator cōfeſſor.	ix	xc	
xj.calen.februa.	Victor mar	ij	cxij	
v.calend.mar.	Victor mar.	iij	clj	
prid.nonas mar.	Victor mar.	iij	clxx.	
xij.calen.maij.	Victor epiſcopus carthagi.	iiij	lxx	
viij.idus maij.	Victor miles ꝛ m̄.	iiij	cxliij	
prid.idus maij.	Victor martyr	iiij	clxviij.	
xij.calen.augu.	Victor mar.	vj	cxxij	
ix.calen.augu.	Victor miles ꝛ mar.	vi	cxxxij	
v.calend.augu.	Victor papa ꝛ mar.	vi	cxlviij	
iiij.calen.augu.	Victor mar.	vi	clvij	
iiij.idus ſeptēbr.	Victor cfs ꝛ mar.	viij	ix	
iiij.idus ſeptem.	Victor mar.	viij	lxj	
xviij.calen.octo.	Victor mar.	viij	lxxviij	
xiiij.calen.octo.	Victor miles ꝛ m̄.	viij	lxxxix	
x.calen.octob.	Victor mar.	viij	ciij	
prid.calen.octo.	Victor mar.	viij	cxxxiij	
vi.idus octobris	Victor mar.	ix	xlviij	
prid.calen.febr.	Victor mar.	xi	vltimo	44
x.calend.mar.	Victor mar.	xi	vltimo	74
iij.calen.aprilis	Victor mar.	xi	vltimo	105
calen.aprilis.	Victor pbr̄ ꝛ mar.	xi	vltimo	107
viij.idus maij.	Victor cfs ꝛ mar.	xi	vltimo	138
xvj.calen.nouē.	Victor cfs ꝛ mar.	xi	vltimo	295
xv.calen.nouē.	Victor mar.	xi	vltimo	294
idibus nouemb.	Victor mar.	xi	vltimo	319
x.calen.ianua.	Victoria vir. ꝛ mar.	i	lxxxiij	
xij.calen.nouē.	Victoria vir. ꝛ mar.	ix	lxxxvij	
xv.calen.decē.	Victoria mar.	x	lxx	
x.calen.aprilis.	Victorianus mar.	iij	ccxix	
xvij.calen.iunij	Victorianus mar.	xi	vltimo	141
iij.idus decēbris	Victoricus mar.	i	lvij	
v.calen.mar.	Victorinus mar.	iij	cli	
prid.nonas mar.	Victorinus mar.	iij	clxx	
xvij.calen.ma.	Victorinus mar.	iiij	liij	
nonas iulij.	Victorinus mar.	vi	lxiiij	
non.ſeptem.	Victorin⁹ cfs ꝛ m̄.	viij	xxxix	
	Victorin⁹ cōfeſſor	viij	xl	
iiij.nonas nouē.	Victorin⁹ cfs	x	xij	
vi.idus nouemb.	Victorinus mar	x	xxxvij	
xij.calen.iunij.	Victorinus mar.	xi	vltimo	144
v.idus nouemb.	Victorinus cfs	xi	vltimo	313
calend.ſeptemb.	Victorius cfs	xi	vltimo.	234
vi.calen.iulij.	Vigilius cfs ꝛ mar.	vi	x	
vi.calen.iulij.	Vigilius cfs ꝛ mar.	xi	xi	
	Vigilius papa ꝛ m̄.	vj	xij	
	Vigilius cōfeſſor	vi	xiij	
x.calen.ianua.	Viginti martyres	j	lxxxiiij	
vij.idus ianua.	Viginti milites mar.	ij	liij	
v.idus mar.	Viginti ſocij beradi martyres	iij	cxc	
viij.idus iunij.	Viginti martyres	v	xciij	
ix.calen.mar.	Viginti ſocij veroli martyres	x	vltimo	75
iiij.idus nouem.	Viginti ſocij demetrij martyres	xi	vltimo	314
vi.calen.iunij.	Vigintiduo duo m̄.	v	lviij	
prid.idus decēb.	Vigintiduo ſocij hermogenis mar.	xi	vltimo	6
vi.idus ſeptem.	Vigintiduo ſocij amonij martyres	xi	vltimo	243
xvi.calen.iulij.	Viginti milia milites rothlandi ſo. mar	v	cxxi	
iiij.non.nouēb.	Viginti octo ſocij alcuidini martyres	x	xiij	
iiij.non.mar.	Viginti ſeptē mar.	iij	clxxiij	
iiij.calē.mar.	Viginti ſeptem ſocij fortunati mar.	xi	vltimo	77
vi.idus augu.	Vigintiunus mar.	vij	xxv	
xviij.calen.octo.	Vigintiunus milites martyres	viij	lxxvij	
calend.nouēbris	Vigor cfs	x	v	
viij.calend.ma.	Vildifrius cfs	xi	vltimo	128
vij.idus nouēb.	Vilebrordus cfs	xi	vltimo	312
iiij.idus octobr.	Vilfridus cfs	xi	vltimo	285
xi.calen.februa.	Vincentius dia. ꝛ m̄.	ij	cxi	
xi.calen.februa.	Vincentius mar.	ij	cxij	
xij.calen.ma.	Vincentius cōfeſſor	iiij	lxix	
calen.iunij.	Vincētius preſby.	v	lxxij	
viij.idus iunij	Vincentius cfs	v	xciij	
viij.idus augu.	Vincentius mar.	vij	xxx	
viij.calen.ſeptē.	Vincentius mar.	vij	cx	
xij.calen.nouē.	Vincenti⁹ pbr̄ ꝛ m̄.	ix	lxxxvij	
vi.calen.nouē.	Vincentius mar.	ix	cxiij	
xiij.calend.maij.	Vincētius mar.	xi	vltimo	126
v.idus iunij.	Vincentius diaconus ꝛ martyr	xi	vltimo	167
vi.non.maij	Vindemialis cfs	iiij	cxvi	
prid.non.ſeptēb.	Vitalicus puer m̄.	xi	vltimo	236
xi.calend.maij	Vitalis mar.	iiij	lxxij	
iiij.calē.ma.	Vitalis miles ꝛ m̄.	iiij	xcv	
vi.non.iulij	Vitalis mar.	vi	xlij	
vi.idus iulij.	Vitalis mar.	vi	lxxvij	
x.calen.octob.	Vitalis mar.	viij	ciij	
iij.non.nouemb.	Vitalis mar.	x	xviij	
prid.non.nouē.	Vitalis mar.	x	xxi	
v.idus ianua.	Vitalis cfs ꝛ mar.	xi	vltimo	11
xv.calen.mar.	Vitalis preſ. ꝛ mar.	xi	vltimo	64
ix.calen.nouē.	Vitalis cōfeſſor	xi	vltimo	300
viij.idus decēbr.	Vitricus mar.	i	xxxv	
xvij.calen.iulij.	Vitus mar.	x	cxviij	
calend.ſeptemb.	Viuardus cfs	viij	xxi	
idibus ianua.	Viuentius cōfeſſor	ij	lxxv	
v.calen.ſeptē.	Viuianus cfs	xi	vltimo	228
iiij.non.iulij	Vldaricus cfs	vi	liij	
xij.calend.nouē.	Vndecim milia virgines martyres	ix	lxxxvij	
	Volitianus cfs	xi	viij	
ix.calen.februa.	Vrbanus puer mar.	ij	xviij	
xvi.calen.maij	Vrban⁹ mar.	iiij	lvi	
viij.calen.iunij.	Vrban⁹ papa ꝛ mar.	v	xxxix	
vi.non.iulij.	Vrbanus mar.	vi	xlij	
	Vrbanus diſcipu.	vi	c	
iiij.calen.decē.	Vrban⁹ cfs ꝛ mar.	x	cxix	
v.idus decē.	Vrbanus mar.	xi	vltimo	4
xvij.calen.ſeptē.	Vrſatius cōfeſ.	vij	lxvi	
xiij.calen.iulij	Vrſicinus mar.	v	cxxxvij	
v.idus nouē.	Vrſinus cfs	x	xii	
xij.calē.nouē.	Vrſula virgo ꝛ mar.	ix	lxxxvij	

Tempore.		Li.	Cap.	pa.
xj.calen.iulij	Urſus mar.	v	cxxxiij	
xij.calen.octo.	Urſus mar.	viij	cxxxiiij	
iij calen.augu.	Urſus cþs	xi	vltimo	205
xj.calen.maij	Uraſades mar.	iiij	lxxj	
xv.calen.iulij	Uulmarus cõfeſ.	xi	vltimo	175
xiij.calen.apri.	Uulphranus cþs	iij	ccxiij	
non.iunij	Uxor nicandri mar.	v	xc	
xv.calen.mar.	Uxor filij et familia crea			
	toris mar.	xi	vltimo	65
	De litera Z.			
	Zaddas cþs	xi	viij	
	Zabulon pñarcha	iij	xcvj	
iiij.no.iunij	Zacharias p. et mar.	v	lxxvij	
iiij.no.iunij	Zacharias cõfeſ.	v	lxxix	
	Zacharias ſacerd.	viij	xli	
viij.idus ſeptem.	Zacharias pp̄heta	viij	xlij	
non.nouem.	Zacharias pp̄heta	viij	xxiiij	
	Zacharias papa	x	xxvi	
iiij.idus iunij	Zacharias mar.	xi	vltimo	168
x.calen.ſeptem.	Zacheus cþs	vij	xcvi	
	Zacheus cþs	vij	xcvij	
	Zebenus cþs	xi	vij	
	Zenas diſcipu.	vi	c	
vj.idus decem.	Zeno cþs	i	xliij	
xiij.calen.iann.	Zeno mar.	i	lxxviij	
xij.idus apri.	Zeno cõfeſ.	iiij	xlvij	
vij.idus iulij	Zeno mar.	vi	lxxv	
	Zeno abbas	vi	lxxvi	
xvj.calen.mar.	Zeno mar.	xi	vltimo	64
idibus iulij	Zeno mar.	xi	vltimo	195
x.calen.mar.	Zenobius preſbyter et			
	martyr	iij	cxxxvi	
viij.calen.iunij	Zenobius cþs	v	xij	
xiij.calen.noue.	Zenobius preſbyter et			
	martyr	ix	cxxi	
vij.calen.ſeptẽ.	Zepherin' pa. et m.	vij	cxiij	
xiij.calẽ.ianua.	Zepherinus cþs	xi	vltimo	18
iij.non.iulij	Zoe martyr	vi	iv	
x.calen.iunij	Zoelus mar.	xj	vltimo	150
v.calen.iulij	Zoilus mar.	vi	xvi	
	Zoilus p[illegible]	vi	xvij	
	Zorobabel dux	vi	xc	
iiij.idus febru.	Zoticus mar.	xi	vltimo	57
xij.calen.noue.	Zoticus mar.	xi	vltimo	297
idibus iulij	Zozima virgo et m.	xi	vltimo	194
xij.calen.maij	Zozymas abbas	iiij	cvi	
v.idus mar.	Zozymus mar.	iij	cxcj	
	Zozymus papa	xi	iiij	
xix.calen.iann.	Zozimus mar.	xi	vltimo	9

Finis tabule ſeu libri duodecimi.

Poſtq̃ ad libri calcẽ d o annuẽte peruenimus nobis viſum eſt fore haud inutile quorũdã ſanctorũ geſta ſubnectere q̃ ex eorum hiſtoriis q̃ cõpẽdioſe potuim' authorẽ huius imitati verſim' ordinẽ tpis tantũmodo ſeruãtes: et vt opus vberi' habeat: et vt eo tis nr̃is aliorum alios ad ampliorẽ fecũditatẽ excitem'.

Hec ſunt nomina ſanctorũ.

xvi.calen.feb.	Berardus: petrus: accurſi': adiut': et otho mar. et cõfeſſores	i
iij.idus februa.	Dulcinus cõfeſ.	ij

Tempore.		Li. Cap. pa.
xij.no.mar.	Cyrillus cõfeſ.	iij
non.apri.	Uincentius cõfeſ.	iiij
die paſche	Rupertus cþs	v
octa.paſche	Joannes bonus cõfeſſor	vj
calen.maij	Katherina ſeneñſis	vij
v.no ma.	Urſus cõfeſ.	viij
iiij.no.ma.	Monica vidua	ix
iij.no.maij	Angelus martyr et confeſſor	x
xiij.calẽ.iunij	Bernardinus cõfeſ.	xj
ſcõa dñica iulij	Bonauẽtura cþs et cardinalis cõfeſ.	xij
xj.idus augu.	Albertus cõfeſ.	xiij
idib' augu.	Simplician' epiſcop' et cõfeſ.	xiiij
xvij.calen.ſeptẽ.	Rochus cõfeſ.	xv
iiij.idus ſeptẽ.	Nicola' tollẽtinus confeſſor	xvj
xij.no.octo.	Magn' cþs	xvij
vj.calen.nouẽ.	Juno preſbyter et confeſſor	xviij
xij.calen.nouẽ.	Uolgangus epiſcopus et confeſ.	xix
xvi.calẽ.decẽ.	Othmarus abbas	xx
vj.calen.decẽ.	Conradus cþs	xxj
xij.no.decẽ.	Hoſimiſdus epiſcop' et confeſſor	xxij
	Othilia virgo	xxiij
	Culianus cõfeſ.	xxiiij
	Sabin' cþs et mar.	xxv
	Dominica in ramiſpalmarum	xxvi
	Cena dñi	xxvij
viij.idus iunij	Claudius cþs	xxviij

De ſanctis Berardo Petro Accurſio Adiuto et Othone cõfeſſorib' et mar. Capi.j.

Berardus Petr' Accurſius Adiutus et Otho confeſſores a beato Franciſco diuinitus monito ad miramolini regnum mahumetanis euangelium predicaturi miſſi ſunt: qui per arragoniam columbriã portugallenſem deuenientes regine orac[illegible] martyrij ſui ordinẽ et qualiter reliquie ſue columbriam eſſent deferẽde: et ad ea honorifice ſuſcipiẽde reuelarũt: et hinc aliquãdiu ad xanthiam virginem deuorant a qua ſecularibus ſuperindui veſtibus (cum aliter tranſmeandi non dabatur facultas) hiſpalim que nunc dicitur ſybilla applicuerunt: vbi depoſitis ſecularibus indumentis ad muſquitam regem multis lanuari verberibus ingrediuntur et coram eo mahumetiſtam damnantes fidem chriſtum predicant: quos ira concitus ex vrbe marochium duci iuſſit: vnde pariter a miramolino bis expelluntur: ſed martyrium affectantes reuertuntur: et predicationibus inſiſtentes ab indignato rege in teterrimum carcerem detruduntur. quos ex dictum inedia nihilo maceratos ligatis poſt terga manibus nudos ad ſe trahi iubet: et vſq ad viſcerum atq oſſium enudationem cedit: ac ſuper teſtas per noctem volutari oleo et aceto laceris corporibus ſup infuſis et tandẽ laſſis in flagellis lictoribus eorum capita per mediũ frontis amputarũt: ſic optata corona ſancti martyres potiti ſunt: quorum corpora flammis illeſa iacuerunt: et inde chriſtianis vendita per multas ſaracenorum inſidias colim bria

dias colimbꝛiam ad reginam oꝛachbam delata ab ea= dem vt ſancti pꝛedixerant in monaſterio ſancte crucis inter multa miracula honoꝛifice ſepulta ſunt: ex qui= bus adhuc ſanguineus manat liquoꝛ fragrantiſſimus et pluribus medela infirmitatibus. Paſſi ſunt autem ſancti anno ſalutis. M.ccxxvij. calend. Febꝛ. Sed nec ſaraceni euaſerunt impugne. Rex enim eodem anno a dextris aruit: et populus per quinquennium ſterilita te peſtilentiaꝗ pene conſumptus eſt. Eoꝛum vero fe= ſtum colitur. xvij. calen. Februarij.

¶ De ſancto Guilelmo confeſſoꝛe. Capitulum. ij.

Guilelmus confeſſoꝛ in pueritia a beato Bernardo ab= bate inſtructus aquitanie dux ⁊ pi= ctauienſiū comes bellatoꝛ euaſit acer rimus qui tempoꝛe eugenij pape. iij. romā ipſius acceſſit: vnde ferocita= te depoſita et humiliter accepta peni tentia loꝛica indutus pro interula quatuoꝛ cinctus cathenis hieroſoly= mam perrexit: et rediens beati iaco= bi limina viſitauit: qui ſubitaneam moꝛtem expaueſcens dominici pꝛecepti memoꝛ vendi= tis omnibus et pauperibus erogatis in eremo vitam ſumma auſteritate aſſumpſit: vbi magnum ſanctitatis no men adeptus eſt: qui videns in gallijs oꝛdinem ciſter= cienſium floꝛere et eremitarum areſcere: totis viribus illis in regionibus inſtaurauit: poſt que iterum pari ra tione loꝛicat' cum cilicio decem illigatus cathenis nu dis pedibus hieroſolymam reuiſit: vnde coꝛroſis plan tis remigans curabat reditum: qui captus a ſaracenis ob ſue vite auſteritatem libertati reſtitutus eſt. Et tan= dem multos perpeſſus laboꝛes in agrum tuſcum et pi ſanum deueniens in inſula que dicitur liualia ſolitarie commoꝛatus eſt: vbi familiariter coniunctus quibuſ= dam eremitarum auguſtini eoꝛum moꝛes edoctus ni= gro habitu ſumpto et pellicea zona locellus eoꝛum per totam etruriam deuote viſitatis centum cellas appli= cuit: vbi beatus auguſtinus librum de trinitate peregit cuius locis ſumma cum iocūditate perluſtratis romā et inde ariminū ad ſanctam mariā de platano eiuſdem oꝛdinis locellum peruenit: a quo fratres qui pꝛius ere= mitarum beati auguſtini appellabantur cognita ipſius maxima ſanctitate guilelmitarum denominationem ſumpſerunt: que denominatio ad Saxones pꝛouinciā rheni: regnum boemie: et in pꝛouincias ab eo dudum inſtructas pꝛomulgata eſt: et in gallijs vſꝗ ad innocen= tium pontificem quatrum tempoꝛa perſeuerauerit: ſed eo mandante omnes ſub vno titulo eremitarum beati Auguſtini exinde ſunt appellati. Hic ſiquidem beatus Guilelm' poſt innumerabilia ſanctitatis opera remea uit in patriam: et ibidem animā feliciter exhalauit mi= raculis vndiꝗ pollulantibus. Eius dies quarto idus februarij celebꝛatur.

¶ De ſancto Cyrillo confeſſoꝛe. Capitulum. iij.

Cyrillus confeſſoꝛ olim pꝛeſbyter fratrum eremitarū in monte carmeli conſoꝛs fact' adeo coꝛde deuoto mente pura contem= plationi vacabat vt ſepius angelico foueretur aſpectu et diuinis reuela= tionibus illuſtraretur: die quadam huic miſſarū ſolennia celebꝛanti in nubecula angelus apparens virgam et duas argēteas tabellas literis gre cis futuri ſtatum ſeculi continentes attulit ſic loquens: has tabulas miſit tibi deus omni= potens tanquam familiari ſuo et fideli pꝛeconi ⁊ cum ſacramenta cōpleueris has ſcripturas tranſcribe in membrana: poſt hec conflans tabellas foꝛmabis eas in calicem ⁊ thuribulum ad libanda ⁊ adolēda in ara ſa= crificꝫ matutini: quas acceptas cum gratiarū actione ⁊ reuerentia non modica cyrillus vir ſanctus conuoca= tis fratribus iuxta pꝛeceptum angeli tranſcriptas cōfla uit. Et extunc ſanctis operibus excellentioꝛ occubuit. Eius feſtiuitas pꝛidie non. martij colitur.

¶ De ſancto Uincentio confeſſoꝛe. Cap. iiij.

Uincētius confeſſoꝛ Ualentie ex nobili familia ferra= rioꝛum natus ⁊ liberalibus artibus eruditus annoꝛum. xvij. virgo pꝛedi catoꝛum religionem ingreſſus eſt: in qua bꝛeui tempoꝛe factus eximius theologus vt patrem dominicum imitaretur. plures occidentis regio nes verbum dei euangelizans pera= grauit: ⁊ appꝛime valentie: aragonie: cathalonie: hiſpanie: caſtelle: noꝛmā= die: bꝛitannie: ſabaudie: pedimontiū: riparie: ianue del= phinatus: boꝛbonij: ⁊ francie tam gratus extitit pꝛedica toꝛ vt nouellus exiſtimaretur apoſtol'. Hic ſanct'. xxv. milia iudeoꝛum et ſaracenoꝛum ad fidem conuertit oꝛ thodoxā. Bibliam tantum ſecum poꝛtabat ⁊ biduarij ſemel in die comedebat: cilicium continue geſtabat ſuū= ꝗ habitum vbicunꝗ quieſcebat non omittebat: tante erat integritatis vir vt ne pedes quidem nudos nedū coꝛpus per plures annos aſpexerit. Hic ſanctus mira= culis maxime pollebat: die quadam cum barcinonam verſus pꝛoficiſceretur et ad duo milia hominum comita rent paucis panib' ⁊ modico vino oēs ſaturauit. An= no vō ſalutis M.cccc.xviij. etatis. lxxij. i venetēſi ciuita te bꝛitannie beato fine migrauit ad dñm: et in eccleſia cathedrali ſepultus iacet qui ſicut viuēs miraculis flo= ruit: ita moꝛtuus fructificauit. Nam. xxviij. defunctos ſuſcitaſſe ante canonizationē ſuā reperitur inter quos vnum admiratione dignum in bꝛitannia cum quedam mulier pꝛegnans humanarū carniū deſiderio filium in duas partes ſeciſſet ⁊ alteram toꝛruiſſet vt māducaret ⁊ vir ſuperueniens hoꝛrendum facinus cōperiſſet indi= late partes filij ambas ⁊ crudā ⁊ toſtam ſuſcipiens mi= raculoꝛum ſancti memoꝛ ad eius ſepulchꝛum perrexit. Ibiꝗ pꝛoſtratus cū lachꝛymis oꝛans filij reſurrectio= nem impetrauit. Hic autem dei ſeruus per caliſtum. iij. ponti. Anno domini. M. cccclv. ſanctoꝛū catalogo fuit annumeratus. Eius celebꝛitas fit non. apꝛi.

¶ De ſancto Ruperto epiſcopo. Cap. v.

Rupertus epiſcopus in woꝛmatia ex pꝛoſapia regia tē poꝛe hilperti francoꝛum regis do= ctrina ⁊ virtutibus refulgens ab in fidelibus ſanctitatem eius non ſuſſe rentibus virgis acriter ceſus ab vr= be eijcitur ⁊ a theodone bauaroꝛum duce ratiſbone excipitur: vnde bapti zato ipſo duce cum populo per danu bium deſcendens per noꝛicos pꝛedi cando in pannonias deuenit infer io rem: ⁊ hinc vbi magis eſtuabat gētilitas diuertebat in= trepidus idola deſtruens: eccleſias erigens: ⁊ populos baptiſmi gratia regenerās: poſtꝗ plura circuierat lo ca ad vrbem iuuauienſem vbi epalem firmauerat ſedem remeauit vocationis diem nō ignoꝛans vbi conſtructo erendrude virgini nepti ſue monaſterio ⁊ vitale in ſucceſ ſoꝛem electo ſebꝛi defatigatus die reſurrectionis per= actis miſſarū ſolennibus munitus ſacro coꝛpoꝛis chꝛiſti

viatico e plangētium manibus inter modulātium choros angelorum ad ſanctam properauit felicitatem.

¶ De ſancto Joanne bono confeſſore.
Cap. vj.

Joannes bonus confeſſor patria mantuanus ioāne patre defuncto hereditate diues relictus eſt: pro quo dum lubricis iuuenibus adhereret bona eius mater indeſinēter preces ad deum mittebat: deus autem fidelium vota nō reſpuens eſſe iuuenem ſinit ad ſalutē anime corpore infirmari: ſed dum ſe religionis voto alligat priſtine ſaluti reſtituitur: qui mortua matre pauperibus erogatis oībus in quadā ſpecu haud procul a ceſena receſſit: vbi mirū in modum ſe affligebat: poſtmodum ſumpto eremitarum beati Auguſtini habitu carnalibus incendiis torreri cepit: que preacutis arūdinis particulis ſub vnguibus manuum infixis extinxit tam acri cruciatu vt triduo pene exanimis iacuerit: ſed quia pius deus ſeruos ſuos non deſerit: per viſionem ei apparens et incentiua carnis et vulnera pariter ſanauit: qui deo gratias agēs incredibili abſtinentia ſe affligens plurima in flaminia et vmbria inſtaurans monaſteria ſibi mirabile ſanctitatis nomen edificauit: in qua regione per annos .l. commoratus in patriam inde reuerſus eſt: et diebus ac perfectis operibus plenus extra mantuam in monaſterio ſibi a ciuibus conſtructo anno ſalutis M.cclxxj. ſpiritum deo relaxauit. Cuius corpus non multo poſt in vrbem tranſlatum in monaſterio ſancte agnetis honeſtiſſime conditum eſt: cuius ſepulchrum miraculis frequentiſſime radiatur. Eius memoria colitur in octaua paſche.

¶ De ſancta Katherina ſenenſi.
Capitulum. vij.

Katherina ſenenſis patria ex Jacobo et Lapa parentibus honeſtis ortus habuit: que ſeptēnis deo vouit virginitatē. Sed cum duodecim nata foret annos a parentibus inſtanter de coniugio vexatur: quibus aperuit q̄ ad id vſq; temporis occuluerat. Cui parentes nō ſine lachrymis indulſere: et concupitum beati Dominici habitum pro ea impetrarunt: quo ſumpto Katherina in vigiliis et orationibus: cincta cathena vitam ducebat: inter cetera virtutum opera pauperibus munificam et infirmis obſequioſam ſe preſtabat. Interea anno domini milleſimo trecenteſimo ſeptuageſimoquinto inter florentinos et gregorium vndecimum pontificem oritur diſſenſio: interdicuntur florentini et excommunicātur: qua de re Katherina valde anxia auinionē ad pontificē perrexit de rebus componendis tractatura: quod a pōtifice obtento florentiam reuertens tumultuantez reperit: nil de pace concluditur. Katherina vt huius incendii ſuſcitatrix gladio petitur: ſed ipſa ad martyrium pro eccleſia ſe offerens illeſa dimittitur. Interim moritur pontifex et vrbano ſexto ſubſtituto pax conficitur. Katherina ſenas reuertitur: vbi libellum ſpiritu afflata dictauit: ſed ecce orto ſchiſmate de morte pōtificis agitur: quo per ſpiritum agnito vehementius affligitur: inſtāter dominum preces habet: vt in ſuū caput impium ſcelus conuertatur res componuntur: et exinde vſq; ad vite ſue terminum a demonibus ſub horribilibus ſpeciebus diuerſis tormentis eſt flagellata. Habuit aūt beata Katharina plures diuinas viſiones et illā preſertim crucifixi: ex cuius vulneribus intrinſecus adeo ſauciata remāſit: q̄ dicebat niſi deus nouum faceret miraculum breui ſe morituram in cōione frequenter in extaſi rapiebatur: et nōnūq̄ plures dies abſq; cibo trahebat. In extremis deniq; laborans inter conuocatas ſorores rome optimam vitam finiuit anno ſalutis M.cccclx. etatis ſue .xxxiij. in eccleſia ſancte Marie ſuper mineruam nō ſine miraculorū multitudine ſepulta: cuius cinis cū oſſibus anno eiuſdem M.cccclxx. iuxta capellam maiorez in ſepulchrum marmoreum trāſlatus eſt: anno vero domini M.cccclxj. pio ſecundo pontifice catalogo ſanctorū aggregata. Eius dies prima maij dominica de mandato eiuſdem pontificis veneratur.

¶ De ſancto Urſio confeſſore. Cap. viij.

Urſius cōfeſſor ex nobili francorū genere traxit originē: quē adhuc lactātē quidā peregrinus matri pnunciauit futurū patricidam. Cū vero adoleuiſſet puer annorū .xviij. ad palatia caroli imperatoris accedēs ſiue pedes ſiue eques adeo ſe ſtrenue gerebat q̄ armorum ductor creatus eſt: qui cū parentes aliquādo viſitaret matrē pronoſtici memorē ſemper flentem inueniebat: que de lachrymis ſepius interrogata tandem dulcibus victa precibus filio cauſam propalauit: qui vt horrendū ſcelus declinaret annorum iam .xxvj. cum cliento ſodali dalmatiā verſus perrexerūt: vbi multos paganorū ab eorū rege miſſos vt ſe chriſtianos caperent trucidarunt: ad quoz vindictam rex exercitum parans per filiam admonetur: vt prius iubeat ipſos ad ſe impune accedere: et de eorum peregrinatione interroget: quo facto rex cum populo ab ipſis cōuertitur ad dnm: et filiā vnicam vrſio deſponſauit: cui poſtmodū in regnū ſucceſſit. Hoc autez pater per literas intelligens pronoſticum peregrini floccifaciēs ad aulā filij ſe cōtulit vbi datis inditijs a nuru ſuſcipitur: et q2 vrſi9 extra vrbem venatū ierat: in pprio lecto cū ſene et filio paruulo maioris gratia honoris ſe collocauit: ſed ecce humani generis hoſtis ſub ipſius cubicularij facie regi denūciat virum cū vxore concūbere: qui domū feſtinans incōſultus patrem filium et vxorem interfecit: quo cognito facti penitens romaz perrexit: cui pro peccato ab adriano pontifice adhibetur penitētia: vt habitu peregrino eccleſiā ſancte marie in monte ſummano viſitet nemini petēs vbi ſit qui inde cū bullis remiſſionis receſſit: et tandē ſepulchro domini mōte ſina et liminibus beati iacobi viſitatis annuente deo vicetiā applicuit: et inde mōtes verſus tendens paſtores audiuit dicētes: eam9 domum quoniam nebule circundant montem ſummanū: ad quorum verba beatus Urſius genib9 flexis deo gratias agens ſalzenam poſtea per impium ezelinum dirutū ſe contulit vbi ab ancilla oraldabis potum petens et non impetrans expirauit campanis ex ſemetipſis perſonantibus: et ſic inuentus eſt ſanctus cum bullis et baculo florēti. Cui ſtatim erecta fuit eccleſia: quod intelligēs imperator cū eius affinibus venerunt vt aſportarēt corpus eius at cū ſubleuare nequiuiſſent cū brachio et florido baculo in galliam redierūt. Eius feſtus dies colitur quinto nonas maij.

¶ De ſancta Monica vidua. Cap. ix.

Monica vidua ex honeſtis parētibus orta: a matre facundia pudice ſobrieq; educata deo deuotiſſima adoleuit: que annorum xiij. patricio carthagineſi deſponſata poſt annos xij. dei gratia et dexteritate ſua ferociſſimum virum deo lucrata eſt. Et exinde cum eo in caſtitate perſeuerauit: quo poſt .lxxiij. etatis ſue annū defuncto cepit de filio auguſtino manicheorum errore inflato ve

vehementer angi: pro quo lachrymas preces ⁊ oblationes deo indeſinenter offerens meruit ab angelo audire. Eſto viuitoq; ſecura: vbi enim tu: ibi ⁊ ille. Cum autem ex aphrica pia mater filiū ſequeret itinerum labores ⁊ maris diſcrimina ſuperādo nō manicheum nec adhuc chriſtianū reperit auguſtinus: cui⁹ in amplex⁹ ⁊ dulcia ruens in oſcula letitia reſoluta pene deliquit ſic dicēs. Credo fili mi in chriſto anteq̄ e vita migrem te fidelem veracēq; chriſtianum ſim viſura. Hec beata mulier bonorum operū ſtudioſa infirmis inſeruire: orphanos cuſtodire: viduas conſolari nunq̄ ceſſabat: ⁊ vbertim paſſionē domini deplorabat. In ſpiritu per diē nonnunq̄ quieſcebat: quodā die in ſolennitate beati cypriani cū charitias ſumpturā per cubitū a terra eleuata bis clamauit: volem⁹ ad celum volemus ad celum fideles. Appropinquante ꝓo vite ſue termino hec dixit auguſtino. Unū erat ꝓpter quod in hac vita morari cupiebā vt te catholicum chriſtianūq; viderē priuſq̄ morerer: ecce accumulatius mihi deus preſtitit vt te contēpta etiā felicitate terrena videā xp̄i ſeruū: quid iam amodo hic facio neſcio: poſt que diebus quinq; vix pactis apud oſtiā tyberinam inter natos febrib⁹ decumbēs ſic ait. Ponetis hic matrē veſtrā: rogo vos vt ad altare dn̄i meminieritis mei vbi fueritis: ⁊ ſic nocte media q2 vexatione ſtomachi ſacramētū ſumere nequiuerat: ſup lectū puerulus eā amplectens viſibiliter apparuit: inter quos amplexus aīa illa ſancta volauit ad celū anno dn̄i. cccxciij. quarto nonas maij: etatis ſue. lvj. ⁊ oſtie corp⁹ ei⁹ ſepultum: quo tp̄e martini pape q̄nti anno ſalutis. M. cccc. xvij. v. idus aprilis: ⁊ ſilij paulopoſt ei⁹ ſepulchrū romā tranſlatū eſt incredibili miraculorū numero.

De ſancto Angelo martyre ⁊ confeſſore.
Capitu. x.

Angelus martyr ⁊ confeſſor natione ſiculus in vrbe lycate ex generoſa proſapia ortus ab infantia deo deuote inſeruiens ieiunijs ⁊ orationibus vacans habitum carmelite religionis ſuſcepit. In qua vitam maxima cum auſteritate degens eximius predicator effectus eſt. Hunc ſiquidem finita quadam predicatione ſancti dominicus et franciſcus audiente frequenti populo in terra proſtrati mirum in modum venerati ſunt: qui poſt longos amplexus beato Franciſco predixit ſtigmata et viciſſim ipſe franciſcus ei martyrium quod vtriuſq; adimpletum eſt vaticinium. Hic enim dum fidelibus chriſtum predicaſſet: a paganis tentus: letiferis carceribus mancipatus: ⁊ penis vndiq; afflictus: tandem fronte gladio percuſſa: deo vite obtulit holocauſtum tertio nonas maij. Cuius corpus in eccleſia eius nomini dedicata requieſcit miraculis decoratum. In eo autem loco vbi martyris ſanguis effuſus eſt: fons olei a primis vſque ad ſecundas veſperas ſcaturit: quo eodem die: ſi qui perungantur a diuerſis languoribus redimuntur.

De ſancto Bernardino confeſſore. Capitu. xj.

Bernardinus confeſſor natione tuſcus ex nobili familia albizeſcorum procreatus patre tholoſenenſi: matre nera maſſana bindi filia poſt tertium eius natiuitatis annum defuncta: intra ſextum patre: matertere diane educandus remanſit: qui anno. xj. a patruis ſenas aduocatus eſt: vbi liberalibus artibus imbutus: canonico iuri vacauit deuotas nunquam preteri mittens orationes quibus corroboratus ſenis fraternitati ſancte marie de ſchala ſanctimonia celeberrime aſcribi ſe procurauit: vbi cilicio indutus ſuper tabulas aut paleas dormiens circa languentes erat officioſiſſimus. Interea anno domini. M. cccc. ſeuiente ſenis epidemia: mortuis fere omnib⁹ miniſtris hoſpitalis dicte ſancte Marie: cum nullo precio conduci poſſent. Bernardinus tyro chriſtianorum. xx. languentium ſe gratis obtulit in miniſtrum: qui cum ſe ad tantum onus imbecillem fore perpenderet: quoſdam eiuſdem fraternitatis conſocios ad pium opus ſibi aſciſcere talibus procurauit. Euangelio admonemur: regnum celorum vim patitur: ⁊ violenti rapiunt illud. Inferamus ergo violentiā nobiſmetipſis nec pro chriſto mori pertimeſcamus q̄d tam magnum atq; pulcherrimum: quam peractis tēpore ad martyrij coronam peruenire: ſi morimur: pro chriſto certe morimur: qua morte et merces augetur: et omne crimen excluditur: omnis conſummatio ⁊ ſtatus vite martyrio decoratur: hoc fundamentum vite et fidei: hoc preſidium ſalutis: hoc vinculum libertatis et honoris. Mors quippe integriorem facit vitā. Mors magis ducit ad gloriam. Quid enim nobis cum hac luce? quibus lux eterna promittitur. Quid cum huius vite natureq; commercio? quos celi altitudo depoſcit. Intra omnium gloriam pulchrior eſt pro chriſto mori titulus: ⁊ integrior corona ſignatur. Porro nobis contemnenda mors eſt: quibus chriſtus occiſus eſt ante oculos. Nobis queſo concurrant dominice paſſionis exempla: concurrant oblata et premia: quoniam miſericordiam preſtantes: miſericordiam conſequentur. His inflamati iuuenes cuncti vnanimes confeſſione rite expurgati ⁊ communione: ad funeſtam illam domum non ſine parentum et amicorum lachrymis ſe contulerunt: die noctuq; ſedulo infirmis miniſtrantes: et quandoq; mortuorum corpora ſepelientes. Demum ſedata peſtilentia pluribus de conſocijs defunctis reliqui ad paternas domos remearunt: quod fecit ⁊ bernardinus: qui ſtatim febre concuſſus: ſed non multo poſt ſaluti reſtitutus: ampla facultate pauperibus erogata die natiuitatis marie virginis: cuius gratia a pueritia quoad vixit ſabbato ieiunauit: beati franciſci factus eſt imitator: nihil preter habitum femoralia ⁊ funiculum poſſidēs: ⁊ primo in locum columbarij in ſenēſi territorio contemplationi aptiſſimum deſtinatur: vbi vigilijs: ieiunijs ⁊ diſciplinis vltra regule precepta ⁊ cilicio corpus macerabat: illuc per multa miliaria nudis pedibus panis ac vini collectam elemoſynam humeris afferebat prelatis obediens. Hic inter cetera paſſione chriſti amariſſime ſcindebatur. qui ſacerdos ordinatus quotidie amore in deum inflammatus celebrabat ſed altius aſpiciens: ⁊ animarum ſalutem ſitiens graui ſumpta cruce: ex columbario ſaggianū: vt ebrius ſpiritu predicaturus acceſſit: cui integritate prius cognita a prelatis ordinis predicandi officium conceditur: ſed cum linguam haberet aliquantulum prepeditam facta ad dominum oratione: igneus e celo globus dimittitur: qui ſic eius lingue raucitatem decoxit: q; exinde illud ſanctiſſimum nomē ieſus italie vrbes caſtella. villas quaſq; perluſtrans expedite nō ſine maximo fructu p̄dicauit. Tunc enī terras ⁊ maria p̄dones obſidebant tunc tāta guelphorū ac gibilinorū rabies incaluerat: vt mutuo fraternoq; cruore ruberet italia. publica ludorum gymnaſia frequētabant: vſurariorū voragines ſitiebāt: vigebat magia: religio parum colebatur: ⁊ feſti dies a ferialibus niſi ſpectaculorū gratia: dignoſcebant. ſꝫ quo magis indigebat italia: eo plus in bernardino ſuperne gratie fauor ⁊ virtus fecundauit. Quis enarrare poſſet quantum boni per bernardinum conſecuta eſt italia? per hunc ſedate ſedes, erecta hoſpitalia, extirpate ſe-

neratorum rapine adulterini feminarum ornatus cremati:feſti dies extitit:et plures vtriuſq; ſexus non ſine miraculorum ſplendore ad dei ſeruitium conuerſi. O mirum italie frugi. In his itaq; operibus bernardinus perſeuerans apud aquilam apruciĳ vrbem anno ſalutis. M.ccccxliĳ. etatis vero ſue.lxiĳ. vite terminum compleuit. Cuius corpus aquilani ciues pluribus diebus humatum tenuerunt odore ſimul et miraculis fragrans:et ibidem in monaſterio ſancti franciſci poſtmodum honorifice ſepelierunt. Et hunc nicolaus pontifex quintus anno domini. M.ccccl. ſanctorum catalogo coaceruauit:ſolennis eius dies.iiĳ. kalendas iuniĳ colitur. Tranſlatum eſt autem corpus eius in templum nouum ei dedicatum anno eiuſdem. M.cccclxxĳ.vj.kalend.iuniĳ Sixto pontifice maximo eius pontificatus anno primo.

¶ De ſancto Bonauentura epo et cōfeſſore. Capitu.xĳ.

Bonauentura epiſcopus albanenſis et cardinalis de balneo regis oriundus ex voto matris pro ipſius infirmitate adhuc puerulus beati franciſci habitum ſuſcepit qui ſub alexandro de halis theologie et morum ſic euaſit integerrimus vt ſepius de eo diceret alexander. Verus iſraelita eſt iſte in quo adam non peccaſſe videtur. Hic annorum.xxxv.inter tot venerabiles religionis patres propter ſuam perfectionem factus miniſter regulam beati franciſci periclitantem narbone in generali capitulo reformauit:et magiſtri geraldi apologeticum bellum contra minores ſubtiliter confutauit. Hic in beati Antoniĳ tranſlatione patauium.xxxĳ.anno obitus eius linguam recentem ac rubicundam in manibus tenens:inter lachrymas ſic ait. O lingua que deum ſemper benedixiſti:et alios benedicere docuiſti:nunc perſpicue cernitur quanti meriti fueris apud deum:et ſic oſculans depoſuit. Laborante vero difficultatibus romana ſede:a Gregorio pontifice.x.et ſacro ſenatu cardinalis epiſcopus albanenſis quamuis renuens proclamatur:et ſtatim ad concilium Lugdunenſe cum rothomagenſe et tripolitano epiſcopis de rebus arduis pertractandis deſtinatur:in quo adeo prudenter grecorum hereſes compoſuit:q; omnes preſente tunc paleologo eorum imperatore libere ſe deinceps romane ſedi parare velle profiterentur. Hic libros edidit intitulatos. De ſeptem viſionibus. Sententie ſententiarum Super euangeliis:preſertim luce. Officium de cruce. Officium beati franciſci:et de eius vita. De ſex alis ſeraphin. Itinerarium mentis in deum. Alterum in ſeipſum. Deſtruſorum religionis mendicantium. Arbor crucis. Breuiloquia. Sermones dominicales ſuper euangeliĳs et epiſtolis per anni circulum. Compendium veritatis ſacre ſcripture. De inſtitutione nouitiorum. De ſtimulo amoris pharetra. Multa in officio reformauit et addidit. Et alia plura opuſcula vſq; ad tricenarium numerum:que in partibus galliarum frequenter in manibus habentur. Et ſic in pari ſanctitate et opum fructu proficiens ex humanis ſublat⁹ eſt anno domini. M.cclxxiiĳ.tertio idus iuliĳ:etatis ſue.liiĳ. Lugduni in eccleſia beati franciſci ſepultus:miraculis radians. Cuius cor reliquo corpore incinerato incorruptum inuentum eſt:et a Sixto pontifice.iiĳ.anno ſalutis. M.cccclxxxĳ. ſanctorum pontificum numero aſcriptus eſt. Eius feſtum dominica ſecunda iuliĳ celebratur.

¶ De ſancto Alberto confeſſore. Ca.xiĳ.

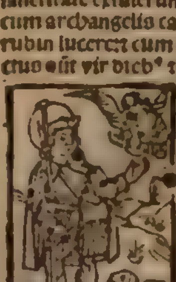
Albertus confeſſor gente ſiculus:drepani ex benedicto et ioanna parentibus honeſtiſſimis et deuotis originem duxit:qui peracto iam.xxvj.ſterilitatis anno vouerunt ſe glorioſe virgini ſi quam forent ſobolem ſuſcepturi:eius ſeruitio eam perpetuo dicaturos:qua impetrata poſt temporis plenitudinem. Joanna peperit filium in baptiſmo albertum nomine appellatum:quem ſextum vix attingentem annum in ſponſum puelle de domo regia pater pluribus ei ſuadentibus coniungi annuebat:de quo cum vxore conferens tale diſcreta coniuge reſponſum accepit. Miror te prudentem virum taliter eſſe mutatum quod deo et eius genitrici promiſimus:huic caduco et fragili mundo condonare velis:nonne oportet deo reddere quod eius eſt:nos filium noſtrum deo et matri eius obligauimus:ipſum ſana conſcientia reuocare nequimus. his pater a propoſito reuocato:adoleſcēs religionem carmelitam ingreſſus eſt:in qua diſciplinis et contemplationi vacans:ſumme ſanctitatis et doctrine vir effectus eſt:et poſt laudabilem vitam ciuis celeſtis hieruſalem non abſq; miraculorum illuſtratione. Eius feſtum ſeptimo idus auguſti occurrit.

¶ De ſancto Simpliciano epo et cōfeſſore. Capitu.xiiĳ.

Simplician⁹ epiſcopus et confeſſor rome victorino rhetori iam ſeni familiariſſim⁹ fuit. Poſt cuius baptiſmum mediolanum profectus eremitice vite ſe ita ſequeſtrauit vt ſublime ſanctitatis nomen adeptus ſit:huc beatus ambroſius eiuſdem vrbis epiſcopus vere vt patrem diligebat: cum vero Auguſtinus ibidem legeret rethoricam:predicante beato ambroſio de manicheorum opinione cōpunctus ſtatim ad Simplicianum vt virum optimum ſe contulit:a quo exemplo victorini ab ea reuocatus eſt:et fide ſumma charitate inſtructus:quem poſtmodum beatus Ambroſius baptizauit:et nouo veſtiuit:nigro ſuperindutum cucullo:et pellicea zona cinxit Simplicianus: hic ſi quidem defuncto beato Ambroſio in epiſcopatu ſucceſſit. Et ſi prius deuotus:tunc imitatione predeceſſoris factus eſt deuotior:mirum in modum letabatur in auguſtino alumno:et ei nonnullas diſſoluendas queſtiones dirigebat:cui auguſtinus vti patri venerādo quo ingenio. qua charitate poterat:dulciter reſcribebat. Hic eſt ille Simplicianus quem beatus ambroſius et proſper ſic ſanctitate extulerunt:vt hominem cum angelis volare:cum archangelis cantare:cum ſeraphin ardere:cum cherubin lucere:et cum principibus ſedere dicerent. Sanctus ergo vir dieb⁹ et virtutib⁹ matur⁹ anno dñi.cccc.xv. idibus auguſti:carnis ergaſtulū dereliquit. Cuius corpus in ſuburbanis mediolani in eccleſia ſancti Simpliciani inter cappadoces martyres:ſiſinnium oſtiarium et alexandrum honorifice ſepultum eſt.

¶ De ſancto Rocho confeſſore. Capi.xv.

Rochus cōfeſſor genere Narbonēſi.apud montem peſſulanum ex patre Joanne:matre

libera

libera progenitus annorum .xx. corpus ſuū cepit abſtinentia caſtigare: qui mortuis parentibus ampliſſima hereditate in pauperes diſtributa: a principatu ſe abdicans: oppidis paternis patruo commendatis: hereni veſte indutus: cū pileo: pera: et baculo in italiam peregrinus deuenit: et cum romam aquampendentē: ceſenam aliaſq; plurima loca truci peſtilentia vexata ſigno crucis liberaſſet: placentiam eadem lue infectam ad quoddam egrotantium hoſpitale diuertit: quibus omnibus ſimiliter ſanatis: ſtatim ſiniſtra coxa ſagitta tranſfigitur. Sed poſt acerbam paſſionem ſalutē conſequutus in galliam armis tunc vexatam remeauit: et in paterno captus oppido vt explorator carceri detruditur: in quo exacto quinquennio in maxima patientia et vite auſteritate dominum orans vt inuocantes nomen ſuū a ſeuiſſima peſtilētia protegerentur: in pace obdormiuit anno domini milleſimo trecenteſimo. xvj. kalendas ſeptembris. Ad cuius latus reperta eſt tabella: his literis inſcripta. Peſte laborantes ad Rochi patrocinium confugientes cōtagionem illam truculētiſſimam euaſuros ſignifico: quo a patruo cognito inter multas lachrymas: peractis longo tractu exequiis ſanctū corpus tradidit ſepulture: eidem templum magni ſumptus erigens. Huius vero nomen redeuntes e concilio conſtantie ab eo recenter a furenti peſtilentia liberate: anno ſalutis milleſimo. ccccxv. detulerunt in italiam: in qua ob eius innumerabilia miracula baſilice et ſacella vbiq; indies eriguntur: et anno eiuſdem. M. cccclxxv. corpus eius furtim venetias delatū a ſenatu deuotiſſime ſuſceptum eſt: et eius nomini templū celeberrimum fabricatum. Feſtum ipſius. xvj. calend. ſeptembris veneratur.

¶ De ſancto nicolao de Tolentino confeſſore. Capitulum. xvj.

Nicolaus Tolentinus confeſſor ex piceno oppido quod ſancti angeli nuncupatur: patre Compagnono matre Amata optimis quidē religioniſq; cultoribus: qui dum prole carerent ex voto Barum apulie oppidum ad ſanctum Nicolaum profecti peracto deuotionis officio in patriam redierunt: et mox amata filium peperit: quem ob ſancti reuerentiam nicolaum appellauerunt. Cum autem ad ſeptenniū perueniſſet ter in hebdomada cepit ieiunare: ſuccedente etate canonicus ſancti ſaluatoris effectus exinde in religionem eremitarum beati auguſtini ſe tranſtulit: qui factus ſacerdos in oppido cinguli tolentinum miſſus eſt: vbi vacans orationibus vigiliis et abſtinentiis: pane tantum et aqua contentus carnem cilicio ferriſq; circulo macerans precepta ſalutis inceſſanter afferens et peccatores ad penitentiam dulciter reuocans magnas virtutes operatus eſt. Hic amicus dei plures demonum illuſiones perpeſſus eſt: qui cum ab orationibus eum arcere nitebantur: et ab eis adeo immoderate percuſſus vt inde ſemper claudicauerit. Poſt plurimas diuinas viſiones in quadā infirmitate narrauit in pueritia ſua dum ſacerdoti ſacra cōficienti aſſiſteret vidiſſe aliquando in ipſius hoſtie eleuatione ſaluatorem noſtrum tanq̄ puerulum ſibi applaudentem et audiuiſſe dicentem. Innocentes et recti adheſerunt mihi. et cum ad annos prouectus eſſet ea iocunda viſione caruiſſe. In eremo exiſtens prope piſaurum q̄ dicitur vallimanens peregrinum de anximo cum pluribus aliis et in vrbe maceratenſi gentilem fratrem conſobrinum ſuis miſſis orationibus et lachrymis de pena eruit: et ab eis per reuelationē inteliexit eo viuente apparuit ſtella admirande claritatis ab oppido vbi nat⁹ erat vſq; tolētinū quam ipſe pri⁹ viderat in ſomnis. At cū eius vite finis appropinquaret per ſex menſes añ in hora matutini angelos magna repletus delectatione cōcinētes audiuit: et ſic p̄dicto ſue mortis die humanitatis vinculū ſoluit anno domini. M. ccciij. et miraculis indies ſuccedētib⁹ inter que. xvj. defunctos vite reddidit: ab eugenio pontifice quarto pontificat⁹ ſui anno. xvj. catalogo confeſſorum inſertus eſt. Eius feſtiua dies. iiij. idus ſeptembris colitur.

¶ De ſancto Magno epiſcopo. Cap. xvij.

Magnus epiſcopus ex altino parentibus nobiliſſimis originem ducēs: eremū ingreſſus: magne vir ſanctitatis euaſit: q̄ poſtmodū ſacerdos ordinatus deſolata a longobardis altinenſi vrbe et pene tota Italia ad ciuitatem nouam que olim heraclea dicebatur: in ſinu adriatico paludibus munitam ſe cōtulit: quo ob cuitādas barbarorum peſtes innumerabiles vndiq; ciues declinauerant: et ibidem Magnus ſanctis exhortationibus longe afflictos maxime refouebat: a quibus perſpecta ipſius integritate in epiſcopum p̄motus: q̄to ſublimius dignitate clarus erat: tanto humilius a ſe ipſo deprimebatur: gregem ſuum celeſtib⁹ paſcēs et optime gubernās quadā vice in ſpiritu rapt⁹ per reuelationē monit⁹ eſt octo eccleſias ea tempeſtate edificare. Primā petro apoſtolo: ſecūdā Raphaeli archangelo: tertiā Saluatori: quartā glorioſe virgini que nūc dicitur Maria formoſa: nam in formoſo ornatu ei apparuit: quintam Joanni baptiſte: ſextā Zacharie: ſeptimam Juſtine: octauam. xij. apoſtolorum numero. Saluatore et matre cum ſingulis earum ſanctis ſigillatim apparentibus: et loca edificationū demonſtrantibus: ſuum ibidem ſurrecturē venetiarum vrbi patrocinium fideliter promittentibus: qui ciuibus omnia pandens locis et ſignis prout monitus inuenit: cum ſibi obſequentiſſimis filiis vt tale tanq̄ fidum vrbi patrocinium nanciſcerentur: non longo poſt tempore eas honorificas erexerunt. Sanctus vero Magnus non tam nomine q̄ effectu dierum plenus et bonorum operum profectus eſt ad dominum ſuorum mercedem laborum ſuſcepturus: et cum vberrimo omnium fletu honorifice ſepultus miraculis viuens. Cuius corpus anno domini. M. ccvj. pridie nonas octobris venetiae in eccleſia ſancti Hieremie tranſlatū eſt: vbi ac miraculis florens: et ea dies in eius honorem celebratur.

¶ De ſancto Junone presbytero et confeſſore. Capitulum. xviij.

Juno presbyter et confeſſor natione britānus cilicio iuxta carnem indutus et veſtibus que pauperes decent religioſos: ieiunia eccleſie pane et aqua perſoluens feria. iiij. et ſabbato inſuper ieiunabat: et nihil circa horas canonicas pretermittebat: non dormiebat niſi neceſſitate compulſus: et ſuper nudam terram vel cathedram nodoſis virgis cōtextam: libro biblie pro ceruicali: et adeo hoſpitalis erat q̄ raro domi ſine pauperibus inueniebatur: quorum neceſſitatibus de bonis ſuis alacriter ſuppeditabat: quodam die in cubiculo per dies quinq; cum noctibus abſq; cibo in cōtemplatione perſeuerauit nullam facie p̄ferens macerationem: quotidie niſi legitime impeditus ita deuotiſſime celebrabat: q̄ die vna quidam globus magni ſplendoris circa corpus chriſti et calicem in eorum eleuatione emicuit. Sanctus autem Juno in laudabilibus virtutum prepoſitis vltimum diem feliciter per-

excellit.vj.calendas nouembris.

¶ De ſancto Wolfgango epiſcopo ⁊ cōfeſſore.
Capitulum.xix.

Wolfgang⁹ epiſcopus et confeſſor: gente alemanus: proſapia ingenuus: primo canonicus: mox in Sueuia cenobita affectans peregrinari: a beato Othmaro viſionem accepit poſt annum vigeſimumſecundum futurum epiſcopum: ⁊ vbi eius memoria colitur obiturum: qua habita per alemaniam in noricum in pannone confinia gratia predicandi deuenit: vbi a peregrino pictauienſi epiſcopo ſuſcipitur ⁊ benigne fouetur: pro quo integritate viri cognita per legationem ⁊ marchi comitis conſiliarij ſuggeſtionem ab othone ſecundo imperatore ratiſbone epiſcopatū impetrauit: optime conuenire iudicans ſi vbi abundat bona voluntas: vt eam etiam ad bona opera procedere faciat collata facultas. Beatus itaq Wolfgang⁹ omnibus poſtpoſitis epūs eligitur: ⁊ ſtatim ad eum legati diriguntur: quibuſq poſt diuturnam cum peregrino epiſcopo conſultationem in occidentales bauarie partes tetendit: ⁊ ante imperatorē proſtratus ſe indignū exclamans reluctādo ratiſbonenſis epiſcopus ſancit. Ubi in plurimis ſanctitatis operibus feliciter requieuit pridie calendas nouembris.

¶ De ſancto Othmaro abbate.
Capitulum.xx.

Othmar⁹ abbas patria alemanus ſancti florini prius ſacerdos mox celle beati galli preſes poſtremo a pipino rege ob ſue vite ſanctitatem in abbatem eiuſdem eremi confirmatus: haud procul a monaſterio cecis pauperibus conſtruxit habitaculum: vbi eis ſolicite miniſtrabat. Interea vuarius ruthardus illius prouincie tyranni potiuſq miniſtri eius loci bona occupant. Hoc beatus othmarus pipino denunciat: quamobrem indignati miniſtri eum capi iubēt: ⁊ Lamberto eiuſdem cenobij fratre adducto de adulterio innocenter accuſatum in inſulam rheni relegant: vbi multas perpeſſus calamitates in chriſti confeſſione vite terminum compleuit.xvj.calendas decembris: ibidem ſepultus: Lamberto dignas falſitatis penas mirabiliter luente. Cuius corpus poſt decennium incorruptum ad monaſterium beati Galli per conſtantinenſem lacum delatum eſt: vbi honorifice conditum miraculis coruſcat.

¶ De ſancto Conrado epiſcopo.
Capitulum.xxj.

Conradus epiſcopus genere alemanus: parentibus nobilis ⁊ virtutib⁹: a nothingo conſtantienſi epiſcopo cauſarum auditor epiſcopatui prefectus: ſuccedente tempore ⁊ eius perfectione maiori eccleſie preponitur. Et hinc defuncto nothigo a ſancto vudalrico poſt indictum triduanum ieiunium cōſtantie epiſcopus ipſius renitens cōſtituitur: vbi tres erexit eccleſias: in quarum vna videlicet beati mauritij ſepulchrum domini ſimillimum illi hieruſalem extrui curauit. Et dei genitricis templū precioſis reliquijs decorauit. Hic ter deuotione compulſus trāſfretatus eſt hieruſalem. In die paſche perfecta conſecratione araneam in calicem lapſam fiducialiter aſſumpſit: que ipſo ad menſam expectante miraculoſe omnibus vidētibus ore eius aperto exiuit. Hic gebhardo adoleſcenti poſt gamelonum ſibi ſucceſſurum in epiſcopalem ſedem predixit: quod euenit: ⁊ ſic inter optimas operationes in domino diem clauſit extremum anno ſalutis 976. epiſcopatus ſui.xlij.vj.calendas decembris.

¶ De ſancto Hoſimundo epiſcopo ⁊ confeſſore.
Capitulum.xxij.

Hoſimundus epiſcopus et confeſſor prima anglicus et regina ducaliq ſtirpe progenit⁹ poſt laudabiliter exactam adoleſcētiam: de bonis ſuis ſarıſberienſem eccleſiam ⁊ ampliauit: ⁊ prediis ſuis comitatus dorſetie altaria dictauit: libris: calicibus: crucibus: indumētis: ⁊ que cathedralem decent eccleſiam pia liberalitate donatis: in qua ſuis exigentibus meritis: poſt epī deceſſum ſubordinatus antiſtes incredibili perfectione ⁊ gratia commiſſum ſibi gregem paſcebat. Hic ob declinandam in diuinis confuſionem librum conſtitutionum, quo fere omnes vtuntur eccleſie cōpoſuit necnon alia valde perutilia: qui poſt multa virtutum opera zelantem animam reddidit creatori ibidem ſepultus. Inter miraculorū aceruos: plures ſua morte mortuos viuificans. Et anno domini.1457. pridie nonas decembris: quo die animam exhalauit: per Caliſtum papam.iij. ſanctorum catalogo ſubſcriptus.

¶ De ſancta Othilia virgine.
Capitulum.xxiij.

Othilia virgo a natiuitate ceca fuit: quam patre occidere volente mater ſecreto alendā cōmiſit: in monaſterio palme educata: ab erardo bauarie epiſcopo diuinitus monito baptizata viſum accepit: que in religione proficiens fratri de parentis reconſiliatione reditu ſuauiſſimas literas mittens ab eo patre renuente et inſcito ſuſcipitur: ex quo ita a patre ceſus fuit: vt inde obiecit. Cuius obitu commotus pater othilie monaſterium erexit: in quo pane hordeaceo preter dies feſtos: pelle vrſi pro lecto: ⁊ pro puluinari lapide in ſumma vite auſteritate degebat. Defuncto vero patre: per ſpiritum agnoſcens orationibus ſuis eum a purgatorij penis liberauit. Et quia baptiſmatis gratia lumen oculorum habebat. Joannem baptiſtam ſpecialiter venerabatur: cui eccleſiam eidem erigere cogitanti nocte quadam ſanctus apparuit magna cauſa luce formam ipſius demonſtrans ⁊ menſuram: in cuius edificatione orationibus ſuis vas vino vacuum impleuit. Tandem finis preſcia inter conuocatas ſorores animam deo remiſit. Cuius nutricis dextra mamma: qua othiliam lactauerat: trāſactis iam obitus eius.lxxx. annis integra eſt inuenta.

¶ De ſancto Sabino epiſcopo ⁊ martyre.
Capitulum.xxiiij.

Sabinus epiſcopus mediolanenſis beate catherine virginis deuotus fuit. Qui cum theodoro abbate caſſinenſi: viſitato domini ſepulchro ad montem ſina adiens a ſeuiſſimo turcorum duce a ſoldano redeunte capit⁹ ⁊ ei⁹ familia trucidata. ipſi ⁊ theodoro catherinā inuocātibus mutilāt mēbra: q ob ignominiā ipſo duce comitante vehunt ad cathe

rine tumulũ: interim expirauit theodorus ⁊ ſabinus: ⁊ valuit exhibitis precibus ſanatur: ⁊ mutuo a beata catherina ſuſcipit linguam greco latinoq; idiomate peritiſſimam ⁊ inſuper anulum cũ chartula in tribꝰ lineis aureis literis hec cõtinente. Sabine he ſunt inter me ⁊ te ſigna dilectiõis perpetue. Fecit tibi meritum ingens dolor. Faciat tibi gaudiũ vehemẽs. Ducq; baptizabis: ſanus ad propria remeabis. Sicq; decẽnio expleto laudabiliter mecum eris in celeſti palatio. Tunc peractis: que ꝑceperat beata catherina ſuſcitat̃ abbas: quibꝰ viſis baptizat̃ dux ⁊ rẽditis oibꝰ portione facultatis ibidem relicta: reſiduum cũ epiſcopo ⁊ abbate ſecũ romã aſportauit: ⁊ cõſtructo monaſterio: quod dicit̃ aula dei in honorẽ beate catherine monachali habitu in monte caſſinẽſi quoad vixit: chriſto deuotiſſime militauit. Sabinus vero peracto decẽnio deo ſpũm exhalauit: quo ſine lingua reperto: nemo ambigit: quin ab eo beata catherina mutuo datam exegerit. In quorum fidem anulus et chartula apud mediolanũ vſq; in preſens ſeruãtur.

¶ Dominica in Ramiſpalmarum. Cap. xxv.

Hodie ſancta mater eccleſia duas ꝓceſſiones ſolẽniter recolit. Prima fuit qua iudei a monte oliueti vſq; in hieruſalẽ cũ ramiſpalmarũ ⁊ oliuarũ: et cũ magnis canticis ipſum aſſociauerũt. Et iſta proceſſio fuit magne reuerentie ⁊ honoris. Et hãc repreſentat eccleſia in hodierno euãgelio. Secunda proceſſio fuit qua iudei chriſtũ a hieruſalẽ in mõtẽ caluarie cũ magnis opprobriis ⁊ irriſionibus deduxerunt ⁊ iſta fuit ignominie magne ⁊ doloris ⁊ hanc repreſentat eccleſia in euangelio paſſionis. Circa primã proceſſionẽ quatuor ſunt videnda. Primo a quibus iſta proceſſio ſit facta: quia non eſt facta a magnis aut diuitibus: ſed a pueris pauperibus. vnde dicit̃ in euangelio hodierno. Plurima autẽ turba ſtrauerũt veſtimenta in via. Quãdo enim pueri ⁊ pauperes chriſtum proceſſionaliter deducebant pharisei ⁊ principes chriſti mortẽ tractabãt. Simplices enĩ ⁊ pauperes chriſto adherebant vnde chriſtus de omnibꝰ diuitibꝰ vnũ ſolũ ſcilicet zacheũ habuit amicũ: vnde Luce decimonono: Chriſtus de omnibus potẽtibus vnũ ſolum: ſcilicet centurionẽ habuit. vnde Matt. viii. de omnibus ſapientibus vnũ ſolum ſcilicet nichodemũ habuit Joannis. iii. vnde. j. Corinth. j. Videte vocationẽ veſtrã fratres q: non multi ſapientes ſm carnẽ: non multi potentes: non multi nobiles ſed qui ſtulti ſunt mundo elegit dominus vt confundat ſapientes. Secundo videndũ eſt quare chriſtus vadẽs ad mortẽ tantũ honorẽ recipere voluit cũ alios honores ⁊ regnũ reſpuit vt dicitur Joan. vj. Hic dicendũ ꝙ chriſtꝰ hoc ideo fecit: quia ille qui conſtitutus eſt in honoribꝰ magnis debet habere mortis memoriã vt nõ ſupbiat. Si autẽ quis habet magnas diuitias cogitet ꝙ vadit ad mortem ⁊ qꝺ de oibꝰ ſuis diuitiis nihil niſi vile ſudariũ ſecũ portabit: vñ dicebat Job. xvi. Qui ſui magnus ſaccũ cõſui ſup cutem meã ⁊ operui cinere carnem meã. Item eiuſdem. j. Nudus egreſſus ſum de vtero matris mee: nudꝰ reuertar illuc. Si quis eſt in magnis honoribus cõſtitutꝰ cogitet: quia vadit ad mortẽ vbi ſi erat in gradu ſupremo ponetur in loco infimo: quia ſub terra. Si ſuper alios aſcenderit dominando ſerpẽtes et beſtie ſuper ſoueam eius aſcendent conculcãdo eum: ideo eccleſiaſtici. x. dicitur. Cũ morietur homo hereditabit ſerpẽtes: beſtias ⁊ vermes. Item cũ aliquis nutrit corpus ſuum diuerſis delitiis: diuerſis coloribus ipſum ornãdo: voluptates carnis: exercẽdo cogitet: quia vadit ad mortem vbi vermes corpus ſuum delicate nutritum comedent ⁊ lacerabunt. Job. xxvij. Viſcera eius plena ſunt adipe: ⁊ medullis oſſa illius plena irrigantur: ⁊ tamen in puluere dormient: ⁊ vermes operient eos. Hugo de ſancto victore in lib. de clauſtro anime ſic ait. Cur carnem tuã precioſis rebus impinguas: quã poſt paucos dies vermes comeſturi ſunt in ſepulchro: ⁊ animam tuam precioſis operibus non adornas: que deo ⁊ angelis eiꝰ preſentanda eſt in iudicio. Cur animam tuam vilipendis ⁊ in carnem preponis ancillam dominari ⁊ dominam ancillari magna abuſio eſt. Tertio videndum eſt: quia chriſtus tanto honore ſibi impenſo voluit lachrymas emittere. Dicitur enim Luc. xix. Chriſtus cum veniſſet hieruſalẽ: cũ tanto honore fleuit ſuper eam. In hoc ipſe voluit oſtendere ꝙ gaudia ⁊ honores huiꝰ ſeculi lachrymis ⁊ doloribus ſunt permixta. In celo omnia ſunt pura. In mundo oĩa ſunt mixta. In inferno omnia ſunt feculenta. Unde Augu. in libro de trinitate in perſona xpi dĩt. Quid eſt illud: ⁊ ro illoꝝ deꝰ: niſi ero oĩa que cũq; deſiderant̃: ſcʒ vita: ſalꝰ: victꝰ: copia: gloria: honor: ⁊ pax. Iſta in celo oĩa ſunt pura: in mũdo mixta: in inferno feculenta. Videamꝰ per ordinẽ: vita in celo eſt pura: q: ibi eſt ſine timore: prout eſt in mũdo eſt mixta: q: ibi eſt vita cũ morte: ꝓut eſt in inferno feculẽta ⁊ corrupta: q: ibi eſt mors ſine vita. Salꝰ ꝓut eſt in celo eſt pura: q: ibi eſt ſalus ſine egritudine: prout eſt in mũdo eſt mixta: q: ibi eſt ſalus ⁊ egritudo: prout eſt in inferno feculenta: quia ibi eſt ſola egritudo ſine ſanitate. Victus id eſt ſatietas prout eſt in celo eſt pura: q: ibi eſt ſatietas ſine eſurie: prout eſt in mũdo eſt mixta: q: ibi eſt ſatietas ⁊ eſuries: prout eſt in inferno eſt feculenta ⁊ corrupta: quia ibi eſt ſumma eſuries ſine ſatietate. Copia id eſt diuitie ꝓut ſunt in celo ſunt pure: quia ibi ſunt diuitie ſine paupertate: prout ſunt in mundo ſunt mixte q: ibi ſunt diuitie ⁊ paupertates: prout ſunt in inferno ſunt feculente ⁊ corrupte: quia ibi eſt ſumma paupertas ſine diuitiis. Gloria id eſt pulchritudo ꝓut eſt in celo eſt pulchra q: ibi eſt pulchritudo ſine deformitate: prout eſt in mũdo eſt mixta: quia ibi eſt pulchritudo cum deformitate: prout eſt in inferno eſt feculenta ⁊ corrupta: q: ibi eſt deformitas ſine pulchritudine. Honor prout eſt in celo eſt purꝰ quia ibi eſt honor ſine indignitate: ſed prout eſt in mundo eſt mixtus: quia ibi eſt honor cũ indignitate: prout eſt in inferno eſt feculentus ⁊ corruptus: quia ibi eſt dedecus ſine honore. Pax prout eſt in celo eſt pura: q: eſt pax ſine perturbatione: prout eſt in mũdo eſt mixta: q: ibi eſt pax cũ perturbatione: prout eſt in inferno eſt feculenta ⁊ corrupta: quia ibi eſt continua perturbatio ſine pace. Omnia bona ꝓut ſunt in celo ſunt puriſſima: quia ibi ſunt oĩa bona ſine malo: ſed vt ſunt in mundo ſunt mixta: quia ibi ſunt multa bona permixta malis: prout vero ſunt in inferno ſunt feculenta ⁊ corrupta: q: ibi ſunt omnia mala ſine commixtione alicuius boni. Iſta omnia dicit propheta dauid. Calix in manu dñi vini meri plenus mixto. Et inclinauit ex hoc in hoc: verumtamen fex eius nõ eſt exinanita: bibẽt ex eo oẽs peccatores terre. Ex his verbis habet̃ ꝙ deus habet tres calices: vnus eſt plenꝰ vino mero. In iſto bibunt oẽs in celo. Iſte enĩ calix plenꝰ eſt vita: ſanitate: copia: diuitiis: honore ⁊c. Alius calix eſt plenꝰ ex mixto: ⁊ de illo bibũt homines in mundo: q: calix iſte plenus eſt ſanitate cũ egritudine: ſatietate cũ eſurie: diuitiis cũ paupertate ⁊c. Tertius calix eſt plenꝰ fece: ⁊ de iſto bibũt dãnati in inferno: ⁊ iſte eſt plenus egritudine morte: paupertate: deformitate ⁊ omnibus aliis. Quarto vidẽdum eſt quare chriſtus noluit ſedere ſuper equum: ſed ſuper aſinã: hoc ideo fecit: quia non ſedet in cordibus ſuperborũ: ſed humilium et manſuetorũ. Chriſoſto. Nõ ſedit chriſtus in curru aureo purpura fulgens: nec aſcendit ſuper feruidum equum diſcordie amatorẽ: ſed ſup aſinaꝫ tranquillitatis ⁊ pacis amicam. Per equum ſuperbꝰ: per aſinam humilis deſignatur. Nam equus ſi tangit̃ recalcitrat. Aſinꝰ vero in manſuetudine moratur. Si

ſuperbi reprehenduntur impatienter audiunt: quedaꝫ animalia ſunt que nõ permittunt ſe tangi: vel quia arrogantia ſunt ſicut leo: vel quia nimis ſylueſtria domeſticari non poſſunt: ſicut lupus vel quia ſunt pungitiua ſicut ericius. Sic ſimiliter ſunt tria genera hominum qui nolunt reprehendi. Primi ſunt ſuperbi. De quibus propheta dicit. Tange montes id eſt ſuperborum mentes ⁊ fumigabunt per impatientiam ⁊c. Eccleſia. xiij. Diues iniuſte egit ⁊ fremebit: pauper autem leſus tacebit. Alii ſunt in malis indurati: qui ad inſtar lupi non poſſunt domeſticari nec ad bonum induci. De quibus Eccleſi. j. Difficile tales corriguntur qui nolunt corripi. Ideo Eccle. xxxij. Peccator homo vitabit correctionẽ. Tertij ſunt homines aſtuti qui ſi tanguntur. i. corripiũtur: ſicut ericius ſtatim excuſationibus multis ſe abſcõdunt: Prouerbio. xxviij. Qui abſcondunt ſcelera ſua nõ dirigẽtur: qui autem confeſſus fuerit viuet ⁊ non mouetur. ¶ Circa ſecundam proceſſionẽ notanda ſunt duo. Primo ꝙ in iſta proceſſione fuerunt varietates perſonarum. Quidam enim fuerunt boni: quidam fuerunt facti mali ⁊ nunquam recuperauerunt bonitatem ſicut iudas. Quidam boni ſemper perſeuerauerunt: ſicut beata virgo maria. Alij vero boni ⁊ poſtea mali: poſtea tamen ſuam recuperauerunt bonitatem ſicut apoſtoli: q̃ fidem in paſſione perdiderũt: ſed in reſurrectione recuperauerũt. Malorum due ſunt differentie. Quidã enĩ fuerũt mali qui poſtea facti ſunt boni ſicut latro a dextris pendens ⁊ Longinus. Alij fuerunt mali qui ſemper in malicia perſeuerauerunt: ſicut latro a ſiniſtris ⁊ iudei qui crucifixerunt. Ab iſta proceſſione quidam fugerunt corpore ⁊ mente ſicut apoſtoli qui fugerũt corporaliter ⁊ fidem perdiderunt. Item alij fugerũt non corpore ſed corde ſicut maria magdalena ⁊ cetere mulieres que iuxta crucem corporaliter ſteterũt: ſed tamen fidem amiſerunt. Alij fugerunt corpore: ſed non corde: ſic creditur de Jacobo fratre dñi. De quo Hieronymus in lib. de viris illuſtrib. ꝙ in paſſione votũ vouit nõ ſe comeſturum donec videret xp̃m reſurgẽtem. Alij ſunt q̃ nec corde nec corpore fugerunt: ſicut virgo beata q̃ iuxta crucem ſtetit ⁊ fidem ſeruauit integraliter. Secundum quod in iſta proceſſione oſtenditur eſt magna in iudeis voluntatis multiplicitas. In prima enim proceſſione iudei fecerunt chriſto ſex magnos honores. In ſecunda vero ſex magna vituperia. In prima cum magna ipſum reuerentia ſuper aſellum poſuerunt: ⁊ in via veſtimenta ſtrauerunt. In ſecunda cum magna ignominia ipſum in patibulo ſuſpẽderunt: ⁊ ip̃m ſuis veſtibus ſpoliauerunt. In prima ramos palmarum ⁊ oliuarum ſibi portauerunt. In ſecunda ſpinas acutiſſimas capiti ſuo affixerunt. In prima regem eum appellauerũt. In ſecunda ipſum negauerunt. In prima appellauerũt eũ ſaluatorẽ dicẽtes oſanna id eſt ſalua obſecro. In ſecunda negauerũt ipſum ſaluatorem dicentes ſaluos alios fecit: ſe ipſum ſaluũ facere non poteſt. In prima dixerunt eum benedictum in nomine domini. In ſecunda maledictum ⁊ malefactorem eſſe: ⁊ crucis patibulo cõfigendum dicentes. Tolle tolle crucifige ⁊c.

¶ De cena domini. Cap. xxvj.

Cena facta cũ diabolus miſiſſet in cor vt traderet eũ iudas ſcarioth: ſurrexit a cena et poſuit veſtimẽta ſua. Joannis. xiij. Videmus enim ꝙ quando amici ſeparantur ab inuicem: ſolent primo inuicẽ epulari. Sic ſciẽs chriſtus ꝙ cito ab apoſtolis ſuis ſeparari deberet: prius cum ipſis cenare voluit. Unde Luce. xxij. Deſiderio deſideraui hoc paſcha manducare vobiſcum antequam patiar. ¶ In hac ergo cena chriſtus aſſumpſit perſonam amici: perſonam ſerui: et perſonam epiſcopi. Perſonaꝫ ſiquidem amici accepit in hoc ꝙ tam familiariter comedit. In hac cena comedit agnum paſcalem. Et qualiter comedi debeat habetur Exo. xij. Non comedetis ex eo crudum qui nec coctum aqua: ſed tantum aſſum igni. Hic aliqua prohibentur: ſcilicet vt non comedatur crudus: nec aqua coctus: ⁊ ꝙ ſit igne aſſatus. Caro enĩ cruda non eſt igne cocta. Caro vero elixa licet ſit cocta: non eſt tamen adeo ſapida. Illi ergo comedunt crudũ qui habent cor crudum id eſt non coctuꝫ igne amoris. Illi comedunt elixum qui non habent in corpore ſaporeꝫ deuotionis. Illi comedunt aſſatum igne qui habẽt cor coctum igne amoris ⁊ ſapidum. Secundo debet comedi eius caput cum pedibus et inteſtinis. Caput iſtius agni eſt eius diuinitas Unde. j. Corinthiorum vndecimo. Caput eius deus eſt: pes eius humanitas q̃ eſt infirma in natura. Inteſtina eius ſunt anima. Omnia iſta debemus comedere. Fuerũt quidã heretici qui dixerunt xp̃m non eſſe verũ deum: iſti caput nõ comedebãt. Alij dixerũt eũ nõ eſſe verum hominem: nec habere verã carnem: ſed fantaſticam: iſti pedes non comedebant. Alij dicebant eum nõ habuiſſe animam rationalem: ſed loco anime ſoluꝫ diuinitatẽ iſti inteſtina non comedebant. Nos ergo fideles caput ⁊ pedes cum inteſtinis comedamus vt de eius diuinitate anima et carne fideliter ſentiamus. Tertio debet comedi cum lactucis agreſtibus. i. cum amaritudine dolendo de peccatis omnibus. Notandum ꝙ quidam ſunt qui comedunt iſtas lactucas integras: quidam contritas: quidam ſuccum ipſarum. Sunt enim quidam qui habent de ſuis peccatis ſuperficialem dolorem que attritio poteſt dici: iſti ſumũt iſtas lactucas integras. Talis attritio non iuſtificat peccatorem plene. Hiere. v. Percuſſiſti eos ⁊ non doluerunt: attriuiſti eos ⁊ renuebant accipere diſciplinam. Alij ſunt maioris perfectionis qui ſcilicet non ſolum peccata conterunt: ſed etiaꝫ lachrymas emittunt iſti ſumunt agnum cum ſucco lactucarum. i. cum abundantia lachrymarum. Greg. in mora. Carnes cum lactucis agreſtibus ſunt edende: vt cum corpus redemptoris accipimus nos pro peccatis noſtris in fletibus affligamus: quare ipſa amaritudo penitentie abſterget a mentis ſtomacho peruerſe humorem vitiorum. Quarto debet comedi cum panibus azimis. i. cum panibus non fermentatis. Panes comedit cum fermento ſecundum Grego. qui dona ſua cum corruptione vane glorie facit: quibus dominus dicit Sacrificate de fermento laudem. De fermento namq̧ immolat qui deo de rapina parat. Sed ille ſine fermento comedit qui ſe a mala ſocietate cuſtodit. j. Corin. v. Modicum fermentum totam maſſam corrumpit. Secundo chriſtus aſſumpſit perſonam ſerui: in eo ꝙ pedes ſuorum diſcipulorum lauit. Lauit autem pedes corporales et ſpirituales. Primo lauit corporales in exemplum et documentum: in exemplum quidem humilitatis vt ipſe dicit. Exemplum dedi vobis vt vos ita faciatis. Iſtam tamen humilitatem Petrus abhorruit dicens. Non lauabis mihi pedes in eternum. Cui reſpondit chriſtus. Si non lauero te non habebis partem mecum. Tunc petrus timore ⁊ amore percuſſus obtulit lauandos pedes ⁊ manus ⁊ caput. Sed chriſtus corripuit eum aſſerens ꝙ non indigebat lotione capitis nec manuum ſed tantum pedum. Per caput intelligitur intentio: per manus operatio: per pedes affectio: Duo prima ſcilicet intentio et operatio in petro munda erãt ⁊ ideo lotione capitis ⁊ manuum nõ indigebat. Habebat autem intentionem in omnibus bonam: operationem mundam. Secundo lauit pedes in documentuꝫ ad oſtendendum ꝙ prelati debent lauare ſubditos. Tunc autem non bene lauantur: aut quia manus eſt inquinata: aut q: aqua eſt turbida ⁊ immunda. Eccleſia. xxxiiij. Ab immundo q̃s mundabitur: Greg. Prius oportet

ſet te mūdari ſi alium vis mundare: ſapiētē prius fieri et ſic alios facere ſapientes: lumen fieri et ſic alios illuminare: accedere ad deū et ſic alios adducere: ſanctificari et ſic alios ſanctificare. Item manus habere rectas et ſic eſſe recti conſilij: vtputa rectum dare conſilium. Secundo aliquando aqua eſt immunda: aqua immūda eſt amor mūdi. Hieremie. ij. Quid tibi in via egypti vt bibas aquam turbidam. Talis enim aqua non lauat ſed coinquinat. Auguſtinus. Quiſquis eſt in mundo ad te venit qui fecit mūdum vt eripiat te de mundo: quia ſi aliqua delectatio te delectet in mundo ſemper vis eſſe immundus: ſi tamen aliqua neceſſitas te retinet: mundus ſcilicet deus habitat in te qui mundat mundos et eris mundus. Tertio quando ipſa macula pedum ex nimia frequentatione efficitur nimis tenax et inueterata. Eccleſia. xxxiiij. Qui baptizatur a mortuo .i. qui lauatur a mortali peccato et iterum tangit mortuum quid proficit lauatio eius. Unde ſecunde petri ſecundo. Facta ſunt poſteriora deteriora prioribus. Conuenit illis illud. Canis reuerſus ad vomitum ſuum: et ſus lota iterum in volutationem luti. Tertio lauit pedes ſpiritualiter aqua ſui ſanguinis. De quo dicitur apocalypſis ſecundo. Lauerunt ſtolas ſuas in ſanguine agni et dealbauerunt eas. Ex quo magis ſanguis chriſti dealbare dicitur videtur quod habet virtutem lactis et non ſanguinis. Lac enim eſt ſanguis in vberibus excoctus. Sanguis autem chriſti fuit excoctus in corpore ſuo et in corde noſtro. In corpore ſuo fuit excoctus igne amoris ſui qui tam vehementer in corpore ſuo ebullit quia aperto latere cuꝫ impetu emanauit. In corde autem noſtro ſunt duo vbera: ſcilicet intellectus et affectus. Dicitur autem excoqui in vbere intellectus per meditationem: et in vbere affectus per deuotionem: et ſic ſanguis chriſti in ſuo corpore: et in noſtro corde per meditationem et affectionem vertitur in albedinem: et animas noſtras dealbat et mundat. Apocalypſis primo. Lauit nos a peccatis noſtris in ſanguine ſuo. Tertio accepit chriſtus perſonam epiſcopi quando ſcilicet panem et vinum in corpus ſuum tranſmutauit et apoſtolis poteſtatem conficiendi dedit. Et iſta eſt maior poteſtas que vnquam homini data fuit. Eſt enim poteſtas dei magna facere aliquid de aliquo: ſicut quando fecit hominem de terra: et euam de coſta ade. Eſt et alia poteſtas dei maior: ſicut de nihilo aliquid facere ſicut fecit celum et terram. Eſt et tertia maxima ſicut de creatura creatorem. Iſtam poteſtatem non dedit angelis ſed ſolis ſacerdotibus: qui diuina virtute in corpus et ſanguinem ſpeciem panis et vini conuertunt. Unde Euſebius. Inuiſibilis ſacerdos .i. Chriſtus per miniſtros ſuos viſibiles creaturas in corpus et ſanguinem ſuum ſacrata poteſtate conuertit: verbo ſuo ſcilicet illo: hoc eſt enim corpus meum &c. Unde non debet aliquis attendere ad viſum ſuum quia vanus putaret ſe videre colorem panis: nec ad guſtum quia putaret ſe ſentire guſtum panis: nec ad olfactum quia putaret ſe ſentire odorem panis et vini: ſed attribuere debet ad auditum: quia cum audit conſecrationis verba ita eſt omnino ſicut audit. Hoc eſt enim corpus &c. quod ſignificatum eſt Geneſis. xxvij. Iſaac qui cum benedixiſſet Jacob fuit deceptus eius viſus: quia oculi ſui caligauerant et ipſum non agnouit. Fuit deceptus olfactu quia credidit ſe ſentire odorem veſtimentorum Eſau. Fuit etiaꝫ deceptus guſtu: quia credidit ſe comedere de venatione Eſau: et comedit de venatione Jacob. Fuit et deceptus in tactu: quia putabat ſe tangere manus Eſau: et tāgebat manus Jacob. Sed auditus qui vocem Jacob audiuit non fuit deceptus: immo dixit: Uox quidem Jacob eſt. Sic etiā in iſto ſacramento omnes alij ſenſus decipiuntur preter auditum et ideo omnes qui fideles audiunt verba conſecrationis firmiter et veraciter credere debent: quod corpus chriſti eſt et ſanguis eius.

¶ De ſancto Claudio epiſcopo Capitulum vltimum.

Claudius ex nobili Salinenſium principum ſeu palatinorum genealogia ortum duxit. Qui vſque ad ſeptennium peruigili cura in domo parentum in dei timore nutritus: poſtea probatiſſimis literarum magiſtris inſtruendus traditur. Sub quibus in breui non ſolum artes quas liberales vocamus: verumetiam libros veteris ac noui teſtamentum cum diuerſis geſtis ſanctorum pius adoleſcens ſedule perlegendo apprehendit. Erat enim iam in hac etate ingenio docilis corde feruidus: et ſanctis operibus totus deditus: nec ſinebat diem aliquem ſine bonis operibus pertranſire. Et licet iuuenis eſſet etate: nihil tamen puerile geſſit in opere. Nunquam in foris chorizationibus ſeu quibuſcunque mundanis ſpectaculis inuentus fuit: ſed perſonis religioſis et honeſtis ſe aſſocians cum eis dulciter de virtutum exercitijs conferebat. Cuius verba iam ſale ſapientie condita intantum rationabilia ac dulcia erant: quod omnium ad ſe prouocabant affectus. Quapropter prouecti et ſapientes ipſum plurimum diligebant velut puerulum ſanctum et virtuoſum: alij vero adoleſcentem affabilem et prudentem venerabantur. Perſonis autem inhoneſtis aut ſcurrilibus ſe ſubtrahens conſortia ipſorum omnimode fugiebat. Nunquam cum mulieribus iuuenilibus abſque rationabili cauſa locutus fuit: nec de qualicunque nephando verbo vel opere: nec de riſu inhoneſto vel aliqua alia animi leuitate eſt notatus. Super omnia vero eccleſias dei frequentabat: precipue dominicis et feſtiuis diebus miſſas cum ceteris horis canonicis et ſermones diuinos cum ſumma deuotione auſcultando. Creſcente igitur ſanctitatis eius fama cum iam viceſimum etatis ſue annum attigiſſet: ſpreta militia ſeculari in canonicum Biſuntinēſis eccleſie eſt electus. Unde quotidie in melius proficiens horis canonicis diurnis pariter et nocturnis ſtuduit intereſſe. Libros ſacre ſcripture diligenter reuoluere: et per omnia ſicut verus dei famulus abſque reprehenſionis nota ſe habere. Tantumque breui temporis ſpatio diuina gratia ipſum proſequente in operibus ſanctis ſacraque doctrina claruit: vt in totius burgundie finibus equalis ſibi nuſquam inueniretur: quod in libris quos edidit qui vſque nunc in monaſterio Jurenſi permanent clarius perpendi poteſt. Singulis diebus exceptis dominicis et feſtis ſolennioribus: non niſi ſemel in die refectionem ſumebat. Sepe noctes in oratione lectione ſiue ſancta meditatione peruigiles ducebat. Caſtum ſe et mundum ab omni coinquinatione cuſtodiebat: in veſtimentis mediocrem: in moribus humilem: in verbis veracem dulcem et affabilem exhibebat: ita vt ſingulis virtutum moribus ornatus iam verus monachus ab omnibus crederetur. Duodecimo canonicatus ſui anno preſul memorate ciuitatis infirmari cepit corpore. Unde beatiſſimus Claudius timens quod etiam poſtmodum euenit: ne ſcilicet in pontificē eligeretur locū ad tempus deſeruit: et ad ſuos parentes dominos: ſcilicet ſalinenſes properauit. A quibus benigne ſuſceptus cū eis per aliquod tempus in ſancta conuerſatione viuendo permanebat. Contigit autem predictum archipreſulem interim viam vniuerſe carnis ingredi. Quapropter populus cum clero diſcordiam non modicam de eligendo epiſcopo habebāt: illis vnum alijs vero alium volentibus. Tandem vnanimes in oratione ſe proſtrauerunt cum lachrymis humiliter ſupplicantes quatenus meritis ſue genitricis et ſancti Joannis baptiſte eorum patroni et omnium ſanctorum dominus eis miſericorditer inſpirare digna-

retur quem in paſtorem eccleſie ſue eligere deberent. Quibus in oratione perſeuerantibus mox de celo vox intonuit que ipſos vt a fletu ceſſarent ⁊ beatum virum Claudium eligerent admonuit. Tunc canonici letificati ipſum vnanimiter elegerunt et ſtatim honorabiliores totius eccleſie ⁊ ciuitatis viros pro eius conſenſu obtinendo ad oppidum Salinēſe deſtinauerūt. Quid plura? Multis precibus ac lachrymis victus ſciens voluntati diuine reſiſtere non poſſe: ad ciuitatem biſuntineñ. ducitur imo potius trahitur: archiepiſcop⁹ conſecratur: ⁊ per ſummum pontificē eius canonica electio approbatur pariterq; confirmatur. Anno domini. ccccccxxvj. Archiepiſcopus igitur effectus eandem quam prius humilitatem et morum grauitatem in omnibus ſemper ſeruabat: ⁊ ſicut fidelis ſeruus et prudens familiam domini cum eccleſia ſibi credita feruenti zelo gubernabat. Cauſas eccleſiaſticas horis debitis benigne audiebat: et ſecundum eccleſiaſticas ſanctiones optime diiudicabat. Nunq̄ tamen propter queuis negocia ſecularia niſi euidens neceſſitas incubuiſſet eccleſiam horis quibus diuina celebrabantur dimiſit. Prouinciam ſiue dioceſis ſue eccleſias ſepe viſitabat: ⁊ ſicut bonus paterfamilias qui iuxta dominicam ſententiam de theſauro ſuo proferens noua ⁊ vetera ſuis dulciſſimis exhortationibus bonos et fideles vt in melius proficere ſtuderent: ⁊ delinquentes ſiue errantes vt ſe emendarent ſolicite admonuit. Erat q; profundiſſime literature. In aſſidua etiam contemplatione eius ſpiritus etiam ſupramodum eleuatus erat: ⁊ tamen propter marie contemplationis ocium non deſeruit marthe officium laborioſum: quinetiam ſeptem operibus miſericordie toto conamine inſiſteret. Cum igitur iam ſeptem annos eccleſie ſue prefuiſſet: diuino preuentus amore magis ac magis accenſus cunctas huius ſeculi diuitias ⁊ ſeculares pompas declinare cupiens vt in ſui creatoris contemplatione plenius vacare poſſet. Cunctis bene diſpoſitis vrbem ſuā predictam palatiaq; et caſtra ⁊ cetera loca archiepiſcopalia amena ⁊ delicioſa dereliquit: ⁊ ab angelo premonitus ad monaſterium ſancti eugendi ſiue Iurenſe in confinio biſuntinenſis dioceſis ſitum aduenit: ibiq; habitum et vitam monaſticam ſecundum beatiſſimi Benedicti patris regulam aſſumpſit. Tante autē ſanctitatis et perfectionis fuit: vt omnium que in hoc mūdo ſunt oblitus ſolum in omnipotentis dei amore flagraret. In orationibus vigilans: in ieiuniis aſſiduus: in vigiliis feruidus: in ſanctis lectionibus ⁊ meditationibus preclarus: ⁊ ſecundum ordinis ſui regulam ſicut verus monachus viuebat. In diuinis vero officijs peragendis aut celebrandis primus omnium eccleſiā intrabat: ⁊ vltimus inde recedebat. Sicq; oēs ad perfectionem monaſticam prouocabat: intantum vt iniurioſus eiuſdem monaſterij tunc abbas: vir vtiq; ſumme ſanctitatis ⁊ prudentie ei regimen ipſius monaſterij cū multa inſtantia ⁊ humilitate preſentaret vt oues dominicas ibidē cōgregatas gubernare dignaret. Vir autem ſanctus cum multa manſuetudine hoc recuſauit. Veruntamen expletis quinq; annis cum predict⁹ pater iniurioſus ad dominum plenus meritis migraſſet venerabiles fratres et domini dicti conuentus ipſum vnanimiter in eorum abbatem elegerunt ⁊ tandē vir multis deuictus precibus aſſenſum prebuit. Sic Claudius q̄tum in hoc mundo ſe humiliare ſtuduit: tāto plus apud deum ⁊ homines exaltari meruit. Quod vtiq; non ſine diuina diſpenſatione factum eſſe creditur: vt in loco vbi plures floruerunt ſancti ſanctiſſim⁹ archipreſul adunaretur: ⁊ locus ipſe inſignior efficeretur. Multi ergo non ſolum clerici verumetiam nobiles ⁊ burgenſes audita ſanctitatis eius fama ad ipſum confluebant ſancte conuerſationis habitum inſtanter poſtulantes. Quos vir ſanctus abſq; difficultate ⁊ perſonarum acceptione recipiebat: eoſq; ad perfectionis culmina ſummopere prouehebat. Quales vero filios ſpirituales ibidem enutriuerit non eſt noſtrum dicere: preſertim cum quiſquis ipſum ſanctum locum viſitando ex multitudine ſanctorum corporum que nunc ibidem venerantur clare perſpicere poteſt. ¶ Poſſeſſiones etiam temporales quibus chriſti famuli ſuſtentari poſſent ſecūdum domini promiſſionem dicentis. Quicunq; reliquerit domum aut agros aut patrē aut matrem propter me ⁊c. centuplum in hoc mundo percipere meruit a fidelibus videlicet regibus ⁊ principibus: inter quos clodoueus rex qui tunc franciam gubernabat monaſterio ipſius annuatim .l. modia tritici ⁊ totidem ordei cum quinquaginta libris denariorū argenti perpetuis temporibus dari conſtituit. Pauperibus vero chriſti ⁊ hoſpitibus superuenientibus omnem humanitatem in elemoſynarum largitionem exhibuit. Ornamenta eccleſie ſcilicet libros calices cum crucibus ⁊ candelabris aureis ⁊ argenteis pannis ſericis ⁊ aliis diuinum cultum cernētib⁹ maxime augmētauit: ⁊ ſanctorum reliquias in capſulis precioſiſſimis reuerenter collocauit: domoſq; ipſius monaſterii ac edificia decenter reformauit. Anno igitur quarto Childeberti regis francorum cum iam Claudi⁹ pater ſanctiſſimus annis quinquaginta ſeruis chriſti in predicto monaſterio laudabiliter prefuiſſet: ſenex multum ⁊ plenus dierum totis viſceribus ad dominum ſuſpirans immunis etiam ab omni macula incidit in quandam infirmitatem leuem. Preſciens ergo obitus ſui diem imminere tertia die omnes monachos ſuos cōuocari iuſſit ad ſe luculentiſſimum ſermonem eis faciens: dulcibus exhortationibus eos monendo vt ſuper omnia diuino amori nihil preponerent: et omnes preſentis mundi delectationes amore eternorum ſpernerent: ac de receſſu ſuo minime contriſtarentur. Cumq; ſingulos de receſſu ſuo vberrime flentes cerneret miſericordie viſceribus motus quibus ſemper affluebat: accepta ab omnibus pace eos ad cellas deſtinauit: totamq; noctem ſequentem in orationibus peregit. Quarta vero die in oratorium pergens ſacramenta penitentie cum perceptione corporis chriſti totus profuſus lachrymis deuotiſſime ſuſcepit: ⁊ inde ad cellā ſuā reductus ne corpus ſuum alibi q̄ in ipſo monaſterio ad euitādas ſeculi pompas ſepeliretur precepit. Quinta igitur die circa horam diei nonam reclinatus ſuper ſcamnum ſuper quod legendo vel orando ſedere aut ſtare conſueuerat: erectis ſurſum brachiis: coniunctis manibus oculis ad celum ſuſpicientibus ſanctiſſimam ſuam animam domino tradidit expirando. Cui⁹ corpus in predicta eccleſia ſancti eugendi vſq; nunc omnibus aduenientibus incorruptum ⁊ integrum demonſtratur innumeris coruſcans miraculis. Feſtum autem eius celebratur. viij. idus iunij.

¶ Catalogi ſanctorum Finis.

¶ Impreſſus eſt Lugduni Anno ſalutis. 1543. die vero. vij. Iulij.

Regeſtum totius operis.

* a b c d e f g h i k l m n o p q r s t v x y z A B C D E F G H.

¶ Omnes ſunt quaterni preter * in principio et H in fine qui ſunt duerni.

1004627

Digitized by Google

T.-D. CODERONI - L. Tevere Mellini, 26 - Tel. 352715
Legatoria - Registri

Digitized by Google